This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

KAIS.KÖN.HOF- BIBLIOTHEK
65.988-B
ALT-

gi.G.g.

Digitized by Google

1169.

Digitized by Google

Digitized by Google

NUOVO

DIZIONARIO

ITALIANO-ARMENO-TURCO

COMPOSTO

DAL P. EMMANUELE CIAKCIAK

DELLA CONGREGAZIONE DEI MECHITARISTI

DI S. LAZZARO

VENEZIA

DALLA TIPOGRAFIA ARMENA DI S. LAZZARO

1829

65988-B

Digitized by Google

Digitized by Google

ՀԱՄԱՌՕՏ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՑՈՏԱԼԱՒԱՆԵՒ Ի ՀԱՑ ԵՒ Ի ՏԱՃԻԿ

ԱՀԽԱՅՏՈՒԹԵԱՄԲ

Հ. ՄԱՆԱՒԷԼ Վ. ՅԱՂՈՊՃԵԱՆԻ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

Ի ՎԱՂՆԱՏԻԿ

Ի ԳԻՐՔԱՐԱՆԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

1829

Digitized by Google

Digitized by Google

AI CORTESI LEGGITORI

L'utilità ed il progresso dei nostri nazionali in ogni genere di Letteraria cultura ci spinse fino dall'anno 1804 a pubblicare coi nostri Tipi un Dizionario Italiano-Armeno-Turco, di cui valendosi e gli Armeni, e gli Armenisti europei, potessero quelli intendere i Classici autori Italiani, ed esprimer questi nel nostro idioma i loro concetti. Che anzi a maggior commodo dei nostri connazionali ignari del pretto Armeno letterale vi aggiungemmo altresì quasi ad ogni voce la rispettiva significazione in Turco volgare, segnato però col carattere armeno corsivo.

Il benigno compatimento, che incontrò questo nostro Dizionario dovunque pervenne, fece sì, che un rapido smercio ne consummasse tutti i pubblicati esemplari, e ci ponesse nell' impotenza di soddisfare presentemente alle premurose ricerche degli studiosi. Tal cosa ci diè coraggio ad intraprenderne non già una ristampa, ma una nuova compilazione più compendiosa bensì, ma però più precisa e più esatta nell' adattare l' armeno significato alle voci ed alle espressioni dell' italiano linguaggio.

Tutto questo adunque abbiamo studiato di fare in vantaggio degli studiosi, e per corrispondere, come si potè meglio, al gradimento con cui fin da principio venne accolta quest' Opera.

Digitized by Google

Digitized by Google

ՅԱՒԱՍԱՐԱՆ

Յօժարամտութիւն Ազգիս ի փոյթ լեզուաց պիտուէ իգալ ի մի միայն հնարս լուսաւորութեանց մատց ի վարժս ուսմանց և կենցաղօգուտ տեղեկութեանց՝ ծանուցաւ առաւել ի վերջին աման, յորս ի խնդիր էր կարօտիս Ընդարձակ Յատակեան Առաջարանին տպագրելոյ առ ի մէնջ ի 1864. յորոյ ի սպառիլն հարկ եղև նորոգ ուղղագրութ առնել զնոյն՝ ընդարձակագոյն և պատրաստել ի տիպ վայելուչ։

Նայց ի կարօտութենէ և ի պէտս հայեցեալ փափաքողացն՝ օգտակար և կարևորագոյն իսկ դատեցաւ ի ժամուս կանխել մատուցանել զհամառօտուն այնը ընդ անուամբ ՀԱՄԱՌՕՏ ԲԱՌԱՐԱՆ ՑԻՏԱԼԱԿԱՆԷ Ի ՀԱՑ ԵՒ Ի ՑԱՃԻԿ, փոքրագիր յոլի ծալս վայելչատիպ, դիւրատար և դիւրատածական ամենեցուն։

Ի յօրինուած համառօտիս՝ փոյթ կալաք բառվանդակել ի սմա զամենայն կարևորս յանբաւ ճոխութեց գեղեցկագունին ի կենդանի լեզուս իմաստասիրոց Եւրոպայ. որով ոչ միայն դեռահասիցն եղելոցն տացի գործի առձեռնպատրաստ, այլ և քանասիրացն և վարժեցելոցն իսկ՝ լցցի փափաք յիմացուած մատենից ի նոյն բարբառ գրելոց. վիանդամայն եղիցի ձեռնտու՝ որոց հարկ իրացն բերէ ճանապարհորդել յԻտալիա, կամ կենցաղակից լինել ընդ Ընտանեայց, և կամ պարապել ի վաճառաշահ առուրևառս, որ յարևելեան քաղաքն՝ բազում մասամբ յոլովին յԻտալական բարբառ։

Ա՝ ան այսորիկ ընդ գրոց բարբառոյն յաւելաք յաճախուած գրեթէ առ իւրաքանչիւր բառ և զհասարակ Յաճախականն, առաւել ի պէտս նոցա որոց

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ABBREVIATURE

աք.	աքական.	aggettivo.
ա. ար.	արական.	mascolino.
գ. գոյ.	գոյական.	sustantivo.
գեր.	գերադրական.	superlativo.
դ. դեր.	դերանուն.	pronome.
դիմաբ.	դիմաբար.	impersonale.
եզ.	եզական.	singolare.
է՛.	էմիթ.	fare (in Turco.)
ի. իգ.	իգական.	femminino.
կր.	կրաւորական.	passivo.
հ.	հասարակ.	comune.
չ.	չեզոքական.	neutro passivo.
մ. մ.	մակբայ.	avverbio.
յոգ. յգ.	յոգնական.	plurale.
ն. ներգ.	ներգործական.	attivo.
նխ. նախդ.	նախադրութ.	preposizione.
շ. շղ.	շաղկապ.	congiunzione.
ս. սեռ.	սեռական.	neutro.
տ. տ.	տասիօրէն.	volgare.
վ՛.	վերմէթ.	dare (in Turco.)
Տ. տ.	տես.	vedi.
փձ.	փաձիշէրէն.	in Turco.
օ՛. օվ՛.	օվմաք.	essere (in Turco.)

Digitized by Google

զօրացուցանել: Ուրախ եղծանել, գոհ վերակենդանացնել:

Affossaménto. Բրտութիւն վատից, սպանդութիւն, խրտնութիւն հառաչելոյ: Գաղտ:

Affossáre, ն. Փոս, կամ խրտմամբ հառաչել: Հեռանալ գաղտ:

Affrancáre, ն. Ազատել՝ ի ծառայութենէ, ի հպատակ յարգասաւէ: ազատագնահատ:

Affrancáto, ta. adj. & գոյ. Ազատացեալ: ազատ օրհնեալ: Ազատագրեալ: ազատեալ:

Affratellaménto. Ընտանեսիրել, բարեկամութիւն, եղբայրասիրութիւն, մտերմութիւն: Երկանչէ, երկչոտութիւն:

Affratellársi, յ. կ. Եղբայրանալ, բարեկամանալ, վերջին ընտանենալ: Երկան օրհնել, գոհաբար օրհնել:

Affrenáre, ն. Սանձել: զսպել երկնել: զսպել, հնազանդել:

Affrettaménto. Աճապարութիւն, խուճապութիւն, շեղում: սանձել:

Affrettáre, ն. Փութացուցանել, շտապեցուցանել, ճեղանել, առաջնանալ: սանձել երկարել: — ársi, յ. Աճապարել, փութալ, երագել: երկարել, սանձել երկնել:

Affrettataménte. Տաղնապաբար, ճեղապով: սանձել խնդ:

Affrettatóre, ար. Փութացուցիչ, առաջնապետացուցիչ: երկարել փրկեն:

Africáno, na. Աֆրիկեցի: Տալ երգուլը:

A'ffrico. Լիքս: գարշ նեղ:

Affrontaménto. Բաղխումն, կամ ճակատումն (զօրաց:) լսիրեղ, պօրհնուլը:

Affrontáre il nemíco, ն. ի դիմի հարկանել, ի վր յարձակել: Ը առաջ երանել (շնամարտին: երկրորդել փրմա, պատահ: — ársi, յ. Բաղխիլ Ը միմեանս (զօրաց,) ճակատիլ: փօրհնուլ: Հանդիմիլ, Ը առաջ երանել: գարշերկնատ:

Affrontatóre, ար. Յարձակօղ, որ գիմի՝ ի վր: պրօսաւ երկեն:

Affrónto. Բաղխումն, ճակատումն: յարձակումն: վարաւ գոհ: Նախատինք: պրկեմ:

Affumicaménto. Ծխատումն, ծխումն: ծխախոտ:

Affumicáre, ն. Ծխել, ծխատել: սևացուցանել, կամ չորացուցանել ծխով, ծխիլ՝ ի ծուխս, վերձուռել: ծխախոտել: — ársi, յ. Affumársi, յ. Ծխատիլ: ծխախոտել, ծխախոտիլ:

Affumicáta. Ծխատում, ծխատումն: ծխախոտ:

Aforísmo. Վճիռ, վճռական ասացուած, առակ: պրկեն aforismi. վճիռք խրատական բժշկի:

Afrézza. Տատուիլ, գահանութիւն: սարքել, ծիրանել:

A'fro, ra. Տաքուկ, գուռն: եկ, սարք: խաւ: համր ծիծու: երգել:

AGA

A gálla, ին. Ի լեղ, առ երկաք ձուլոց, ձլուղք: սուս խոսքանոք: andare a galla. լողիլ, յերեսս ջուրց, առաստանիլ ի ջուր, լողիլ, ծփիլ: խաղալ, լուսանալ:

A'gata. Ագատ (անկն պատուականն:) քրէնի բագաս, պրեցնանի քար:

Agáta. Թռչուք ապատն ուռկատնոց: ըղբղոյ երգչի:

Agénte, adj. & ս. Ազատօղ, գործօղ: իշխեցին:

Agénte, գոյ. ար. Գործակալ, հոգապարձու: մուսի կիսոյր, վերին, գործոս երեսփոխ:

Agenzía. Գործակալութիւն, հոգապարձութիւն: վերիսկի:

Agevolaménto. Դիւրացուցանելն, բարձումն գժուարութենէ: գօրացնանք:

Agevoláre, ն. Դիւրել, դիւրացուցանել: գօրացնանք:

Agévole, ս. Դիւրին: գօրաց:

Agevolézza. Դիւրութիւն: գօրացուցիչ

Agevolménte. Դիւրաւ, հեշ-

Digitized by Google

առաջ, անաչախտառա : փայլեցնել :

Aggelére, ն. Սառուցանել, փնջ. փուրմայ : – ársi, յ. Սառիլ, փնջոտ :

Aggentilíre, ն. Գեղեցկացուցանել : ի-նչ-ևնէ-ինչ-իրմէ :

Agghiacciaménto. Սառնասելութիւն, սառուցումն : փնջոտը :

Agghiacciáre, ն. Սառուցանել : փնջոտացնել : ը. և. – ársi, յ. Սառիլ, սառչիլ : փնջոտ :

A'ggio. Լանջայարմար, դրամոնչափ, չափ դրամոնիփոխուած : ահագին պատ ասյոտը :

Aggiogáre, ն. Լծել զեզինս : փայտափ, լծիլ փայտափ :

Aggiornáre, ն. Օր առաջանալ, ժամանակիլ : վաղ փայտափ : – ársi, յ. և. ը. Լուսանալ, ասյտանալ : առաջի առաջոտ :

Aggiraméntо. Պտտելութիւն, հոլովումն : փկիր : խաբեբայութիւն : փոլանփըրճելուբէ :

Aggiráre, ն. Պտտել : գուլանիափ : խաբել : փոլանփըրճոտ : – ársi, յ. Պտտչիլ, շուրջ գալ, պատճիլ, յատճիլ : փոլանիոտ :

Aggiratóre, ար. Պտտչող : փչմոփչին : խաբեբայական : փոլանփըրճը : խաբեբայ : փոլանփըրճը :

Aggiudicáre, ն. Տալ ինչ վճռաւ, դատաստանական իշխանութեամբ : ընդունիլ ինչ :

Aggiudicazióne. Տուչութիւն վճռաւ դատաստանի :

Agiúngere, Aggiúgnere, ն. Ցաւելուչի վրայ, յարել : գումոփ, արքրոտ : յօդել, միաւորել : պինիւիւրիփ : a ciò si aggiugne. գարձեալ, և ևս, յաւել և զայս : պռնիպան ինափ :

Aggiúnta. Ցաւելուած, յաւելուած : գումըն, գումոփ, քաւոլ :

Aggiúnto, ta. Ցաւելեալ, յաւելեալ : գումըմըն : յօդեալ, միացեալ : պինիւիւրիս : ածականի, անհատդրական : վաճ, նախ :

Aggiustaméntо. Իրաւախոհութիւն, միաբանութիւն : ասոհ :

Aggiustáre, ն. Հաստատել, հաւասարապատիլ առնել, ուղղել, յարդարել : փխէնիփ, նիպամ վերիփ, պերապերնիփ : – ársi, յ. Իրաւախոհ լինել, միաբանիլ : ասոհ լալոփ, առնել օլոփ :

Aggiustaménte. Ցարմարապատեալ, պատշաճաբար, վայելչապար :

Aggiustatézza. Ցարմարապատել, պատշաճաբարել, վայելչացնել, իրաւախոհանալ : ասյոտալոփ, նոփըէրէփ :

Aggiustatóre, ար. Պատասխանչի, գրամոնափոխիչ : վերնիփ :

Aggomiccioláre, Aggomitoláre, ն. Կծիկել, պատատել ի կը-ծիկն : էռանդալ ասրմոփ :

Aggradévole, հ. Aggradito, ta. Հաճոյ, հաճոյական, ընտելի : մոփպոտ, գոպոտ :

Aggradíre, ը Հաճոյ լինել, հաճել : մոփպոտ օլոփ :

Aggraffáre. Տ. Aggrappare.

Aggranchiársi, յ. Ընդարմանալ կամ մատղել մատանց ի ցրտոյ : պարմաքլարը սոդոփպան էնիդիփ :

Aggrandíre, ն. Մեծացուցանել, աճեցուցանել, ընդարձակել : պեօյնիփ, արքրոտ : – írsi, յ. Մեծանալ, աճել, ընդարձակիլ : պեօյնիփ, արքոտ :

Aggrappáre, ն. Ընկերանալ կամ սիրոյ ուռնել ճանկոք : էնինէնէ-փ : – ársi, յ. Կառչիլ կամ ձեռօք, կամ ճիրանօք, սիրոյ ուռնել ձեռամբ : էնինէնէնիփ :

Aggraváre, ն. Հակել ի վայր ծանրութեամբ, մղել ի խոնարհ, ճընշել ի վայր : սըփոփ : ծանրացուցանել : ադբրլոնոփ, խոփնիփ, պահնիփ էբրփ : զայրանալ ասխտիւն : ասյոփ : – ársi, յ. Ծանրանալ, աստականալ : ադբրլոնոփ :

Aggrávio. Վախատիրք : պինիդ հարկ, քաւ : վէրլի, ասլան : վնասս, տոյժ, ծանրութիւն, նեղութիւն, վիշտս : սըփլէի, պահնիի :

Aggregáre, ն. Ցաւելիլ, գա-

Digitized by Google

ասակից առնել, խառնել՝ ի թիւս : գումարել, ապա կրկին :

Aggregáto, ta. Դասակարգեալ :

Aggregáto, գոյ. Խառնուրդ, թիւ, խառնուած, հաւաքումն :

Aggregazióne. Ընդհանրութիւն, գասակարգութիւն : ընդհան գօդաւոր :

Aggrinzáre, ն. Խորշոմիլ, կրճտիլ : պատռուածք : ն. Կնճռոտել, խորշոմեցուցանել : պատռատիրուածք :

Aggrinzáto, ta. Խորշոմեալ, կնճռոտեալ : պատռուածած :

Aggroppáre, Aggruppáre, ն. Պատառատել՝ ի մի, կապուտել՝ ի մի խուրձ : միր իրարամ կրկին : հանգուցել : փիլիկրկին :

Agguagliaménto. Հաւասարութիւն, ընդհանրութիւն :

Agguaglianza, Agguáglio. Հաւասարութիւն, հանդիպուածք : պէտքաչէրկ :

Agguagliáre, ն. Հաւասարել : պէտքաչէր կրկին : ընդհանրել, ներմակցուցանել : պինդկրկին : հաւասարել : փիլիկրկին :

Agguagliaménto. Հաւասարութիւն :

Agguerrire, ն. Մարտիլ՝ ի հրահանգս մարտից : կռիւն ճկունի իւրում կրկին :

Agiataménte. Հեշտառաւս, անաշխատ, յարմարապէս : գոյացեալ :

Agiáto, ta. Բարեկեցիկ, ճոխ, ընչեղ : հաւատեալ, փոխկրկին : անգործ (առանց.) ընտանեալ, սպասաւոր (առանց.) ընչից : լայն (զգեստ) պօլ :

A'gile, հ. Դիւրաշարժ, սպասաշարժ, թեթեւաշարժ, շտապ, յարմարակ : լափառ, կիսոյն, կէսկին :

Agilità. Դիւրաշարժութիւն, թեթեւաշարժութիւն, երագութիւն, թեթեւութիւն : կէսկինկին, լափառկին :

Agilménte. Երագաբար, թեթեւաբար : լափառ, կիսոյն :

A'gio. Դիւրութիւն, սպասարկ, սպասուհի, ժամանակ, ժամ դիպող : գօյացեալ, փըռանոփ, պղտան :

a bell'ágio, a suo ágio, a suo bell'ágio. հեշտառաւս, հանգըստառատաբար, անաշխատ : ակիմ ինչ, առկախուած :

Agitáre, ն. Շարժիլ, յուզիլ, տատանիլ, շինչել : օդանիմատ, լուծլատատ, սալլատիմատ :

Agitazióne, Agitaménto. Շարժումն, յուզումն : տալտնիք, լուգանիք :

A'gli, A gli. յօդ, յօդակի ն. տ. բանան . դնի յատակոյ փրանկեան. ձեռ. agli ángeli. հրեշտակապետ : ջրաչէտ. լարտ : agli spécchi. հայելեպետ :

Agliáta. Խատրուակապետ : ինքնատնոր :

A'glio, Agliétto Խատրակ : ատրմատուած :

Agnélla, ի գ. Գառնուկ : գոռգոռ :

Agnellétta, Agnellína. Գառնիկ մեռապետ, գառանիկ : գոռգոռնուած :

Agnellíno, na, տ. Գառնապետ, գառնին, գառնին :

Agnellíno, na. Agnellétto, ta. Գառնանման, գառանիկ : գոռգոռնուած :

Agnéllo. Գառն : գոռգոռ :

Agnusdéo, - déi. Գառն Աստուծոյ :

A'go. Աքեղէն : ինձ : խայտիտոց (ասիծ ապակոյ, մեղրամոմ) առաջ փէչկինի : ատրճանակոյ կամ առաջապետոյ սրտի : փրէկ : da sacchi. հերքնէ, մեռնամաշ : կռնապատկէն, կամ գնձիկ : ծօփլու : da bússola. սրտի կազմեցուցիչ (կամ միջոցապետ) :

Agognáre, ն. Ախնդիլ առաջիմանալ, ատրճիլ, կամիտգնիլ ատրպնուած :

Agognatóre, ատր. Կամիտգին, ցանկացօղ : ատրպատոյն :

Agonía. Տագնապալի մեռնիլ, հոգեվարք, գժտիլ : ձան կէգկինկին :

Agonizzánte, հ. Հոգեվարող, օրհասական : ձան կէգկինկին :

Agonizzáre, ն. Կինիլ՝ ի հոգեվարս, կամ՝ ի գժտիլ, յոգիս ատրճանալ : ձան կէգկինկին :

Agorájo. Աղինագործ, ասղնա-

Digitized by Google

վաճառս: իմնէ ձի: առաքանոց իմնէի

Agósto. Օգոստոս ամիսն: աւելցաւ այլ:

Agraménte. Դառնաւէտ, խըստակուռ, անողորմ, աստակատու, ահ֊ինաց: տէռոխինի իւնէ, տէռ, իճըռաճի, տէրինի իւնէ:

Agrestáta. Օշտական ապտիկոյ: գոռոսի ընդունի:

Agréste, աբ. –ta, ին. վայրի: եապանի: առատ, բիլաս, վայրագ: եօղատ:

Agrésto, գոյ. Ա՛զրիս: գոռոսի: sugo di agrésto. ապտիկաջուր: գոռոսի առաց:

Agrétto, ta. Փոքր մի կծու կիմ բարկ կիմ թէժ, թէժատ: կռնչինճկ, մայհօզ:

Agrétto, գոյ. Կատիմ, կատեմն: ինչրն օխտ:

Agrézza. Թէժատուն, կծուտութ: տէռէրնէնի, նէռնէնիս: աբրիւրս: Agricoltóre, Agrícola, աբ. Երկրագործ, աշխակ, հողագործ: նռնէնճի, ընկճնճի:

Agricoltúra. Երկրագործութ, աշխատութ: նռնինճնէնի:

A'gro, գոյ. Թէժատ հիւթ, թէժատութ: նռնէնի:

A'gro, ra. Թէժատ: նռնի: գաժանի, անողորմ, խիստ, ճիշդ, անաչառ: տէռոխին, սէրն, առրի:

Agrodólce, ին. Թէժատաչ, թէժ թէժ և քաղցր: մայհօզ:

Agrúme, աբ. Կծուահամ բան, Ջաղք, (էր տոխ, խստաղ:) Թրիթատահամ պտուղք, (տիզ լիմոն, նատրիճի, եմ:) Լիմն: թօղնոփալ, նէռնի նէյ:

Aguatáre, ն. և –ársi, յ. Դառնիլ: գոռոսայ ինչրնէ, փոպոփ գոռչոփ:

Aguáto. Դառնիք, հաղիք, նինդ: գոռոսա, պոպոփ:

Agugliáta. Ասղանի: նռնէնի:

A guisa, ին. Ձօրէն, ոտի, նըրև, ըստ նմանութէն: ինոի:

Agumentáre, Aguménto. Accréscere, Aumento.

Agúto, գոյ. Agutéllo. Բնեռ: նէնոփէր:

Agúto, ta, ած. Տես Aguzzo.

Aguzzaménto. Կատեն, սրելն, սրութէն: պինէնի:

Aguzzáre, ն. Սրել. յիմանել: պինէնէ: ծայրատութ առնել: սիվ բինէնէ: l'appetito. զարթուցանել կիմ գրգռանել զախորժակ: իւ֊պահ ալնոփ:

Aguzzatúra. Կատեն, յիմանէն: պինէնիւ:

Aguzzíno. Կալատու պատահիմ կիմ տանիկան ցահանատուն:

Agúzzo, za. Սայրատու, սրբ հատ, տութ, եէն: տէռէրն, սիվրի:

AH

Ah! Ahi! Ahi me! Վայ֊ի֊ի՛հ, վահ, բաւական, տանայ ինձ: ահ, ա՛խ, վահ, վայ պահա, վայ պաղչա:

AI

Ai, և A'. յոգնակի յօդ սրբոյն պրոյնաց: ai padri. Հայրց, հարանց, առ հարս, ցհարս: պապալչաց: a' capi. գլխոց: պալչաց:

AJA

A'ja. Կալ ցորնոյ: հարման: առծու: խարլա, օճաք:

A'jo. Դայեակ, գասակարակ աղաստաց: լալա, էէրվէրփիճար:

Aíta. Օգնութէն: խմպա:

Airóne, Aghiróne, աբ. Թըռչուն ինչ ջրային: պալէգնէլ, պալէգնին:

Ajuóla. Փոքրիկ կալ ցորնոյ: հարմանճկ:

Ajutánte, Ajutatóre, աբ. Օգնական (տալիք յաչխատութէս:) աջակից: էարբճնի, էամպ: – di cámera. անոնի կապայն:

Ajutáre, Aitáre, ն. և ր. Օգնել: էարբճմ կնմէ: – ársi, յ. 'ի կիր առնել: գործ ալնոփ: Dio ti ajuti. Աջ օգնայան:

Digitized by Google

Ajutáto, ta. Օգնեալ, օգնուած գառեալ: Ետրօքմ ինչոյն:

Ajutatríce, ից. Տ. Ajutante.

Ajúto. Օգնութիւն, նպաստ: Ետրօքմ, ինմաք:

Aizzáre, ն. Գրգռել, գրգռել, բարկացուցանել: փխրնիել, փոռըլնիել:

ALA

A'la. Թև (Թռչնոց, Հրեշտ, Աշ:) գանաք: far ala. տեղի տալ, Հանապարհ տանել տալիք: Ետր վէրդէ: bátter le ale. տատանել: ala. Թև զօրաց: ասպէրին էտ նը, գօլօա:

Alabárda. Աղգ. ինչ նիզակի: հըլաչ, ինէպէր, հարպա:

Alabardiére, աբ. Նիզակառոր, տիրացառոր: հարպաճը:

Alabástro. Աղաստաքար. (տպգ ինչ Թախանձրի կշռոյ.) չիշ: տուա վէրմէրէ, ափ նէչխմ:

Alacrità. Ջուարթասմասութիւն, զուարթութիւն, կայտառութիւն: ղաղէր: հրոպութիւն:

Aláno. Գառնեա անդղիոյ: տամ տան:

Aláre, աբ. Փայտահատ կամ կաղակապոյ վիրաւոյ վառարանի: օճաք փչվրի:

Aláto, ta. Թևառոր: գանաք ղը: Թռչուն: գոռղ:

A láto, նխ. Մերձ: էտփէն:

A'lba. Աշրաղոյս, արդ: չին առաւօտ: all' alba. Ը արգն, Ը առաւօտն: էրփէն: è l'álba. լուսացեալ է: կինն ածրփը:

Albagía. Ագնաստութիւն, քնք նահատանութիւն: փխրէրնիւթ:

Albeggiaménto. Ապիտակութիւն: պէյատղըթ:

Albeggiáre, ը. Հարկանիլ 'ի ապիտակ: պէյատա ղալմաք:

Alberáre, ն. Աֆրատնալ (ղղ. կայմ, ղդրօշակ:) փիգնէլ: ատարղել (ղդրօշ:) գատրուգ ալմաք:

Albercócca. Ծիրանի գառնանակ. ղրիզ. ռասկի". ատարկուկ: վէրտալի:

Albercócco. Ծիրանենի գառնակորիզ: վէրտալի ագաճը:

Alberése. Գայր կրաչ: փէրէճճատը

Alberéto. Ծառախիտ տեղի: ագաճէզ:

Albergáre, ն. Ագատանիել զրաւ տալ խրթ, տալ վանս, իջևանս, ժողովել զրաւ: գծնագրմաք, գծնագ վէրմէք: ը և —ársi, յ. Ագտնիել, իջևանիել, օթևել: գծնաք:

Albergáto, ta. Իջևանեալ: գօնագ ըռախնալ, օթևտան:

Albergatóre, աբ. Վանատուր: գծնագչը, հանչը:

Alberghétto. Իջևան փոքր: փխանիկ գծնագ:

Albérgo. Իջևան, վանք, տան դակ: գծնագ, հան:

A'lbero. Ծառ: ագաճ: della nave. կայմ: ինվ փէրէնի:

Albicócco. Տես Albercocco.

Albóre, աբ. Տես Alba.

Albúgine. Լուսն աչաց: կնօղ ըռանանի, փէրփ: ապիտակագոյ աչացայ: կնօղ ագը:

Albúme, աբ. Սպիտակուցն ձուոյ: ետռնտրնա ագը:

A'lce, աբ. Աղջն: ագըջն: կնար:

Alchímia. Աղքիմիայ: փխմա, էլիքսիռ:

Alchimísta, գոյ, աբ. Քիմիագան, քիմիագործ: փխմաչը:

Alcióne, աբ. Ձկնկուղ, ծովածծ, կամ սպիկնոն: մարնը:

Al contrário, մ. Ընդ հակառակին: ինքնինք:

Alcúno, na. Ոմն, ոք, իմն, քնչ: պիր պիր փիչ, պիր փիչնէ, պիրէ փիչնէն, պիրէ չէյ: se alcuno. Եթէ ոք: էյնէր պիրէրնի: alcuna volta. երբեմն: պատը չէրէ, կնահափ պիր:

Alétta. Թև փոքր: փռնիկ գանաք:

Alfabético, ca. Աղրուբենական

Alfabéto. Աղփաւեիտք, այբենարանք: հնձէ:

Alfiére, աբ. —ro. Գրօշակակիր,

Digitized by Google

ձշմարտապատում : պայքափար :

A'lga. Մասնաւոր, լօտ : փէրան ձիւ , փէնիղ օվա՝ :

Algebra. Ալճեպրա : էլճեպրի , էլճեպրէ :

Algóso, sa. Մասնավոր, մասնաւոր , լօտաւոտ : փէրէնձիլ իլի փօղա :

A'lice, Alicétta. Ալիս ինչ տղայ ծոց մանրամասնաբար : ապրիլ պալըղը :

Alienaménto. Տ. Alienazione.

Alienáre, ն. Օտարացնել, ետ վաճառել (գիտաբան.) ասիմյատ : – ársi, յ. Օտարանալ, մեհնիլ, հեռանալ, ապստամբել : այրըմյատ :

Alienáto, ta. Օտարացեալ, օտարի, մեհնեալ : այրըմըշ : dai sensi. անզգայացեալ, յուշիշտահեալ մեռաք : փէրիփրէն էբմիշ :

Alienatóre, տր – trice, իգ. Օտարացուցիչ , հեռացուցիչ , մեհրժօղ :

Alienazióne. Անջատում , բաժանում : այրըմըշ : վաճառումն, ետ ապստամբել կատարածոց , ևն : ասիբէ, վէրիս : di mente. ցնդումն մտաց : ափըս էբէրլանըղը :

Aliéno, na. Օտար, օտարոտի, այլ : եապանճը , նև :

Alimentáre , ն. Սնուցանել, կերտակիլ : պէսլիմէ :

Aliménto. Սնունդ, սպրսատ, կերտակուր : էնճիկ իլէճիկ :

Alitáre, ն. Շնչել, արձակել շշունջ : ասլաֆ ալմակ :

A'lito. Շունչ , շնչատուիճ : ասլաֆ, նէֆէս :

A'lla. փրանանէբա նախդիր ի գիան : alla madre. Մօր, առ մայր : անայա :

Allacciaménto . Կապուտն , կաշկանդուտիւն : պաղլայըշ :

Allacciáre, ն. Շաւակրդիլ : պաղլամաք : կապել : պաղլամակ :

Allagaménto. Ողողուտիւն, հեղեղուտիւն : սաս խաղըլըղը :

Allagáre, ն. ե. է, ե – ársi, յ. Ողողել, հեղեղել : սաս խալամակ , իչէ էմիչ : ն. Հեղեղել գոլայ : սէլ իչէլի պաճակ :

Allargaménto. Լայնատուիճ, ընդարձակուտիւն, տարածուտիւն : էայըլըղը

Allargáre, ն. Լայնել, ընդարձակել : էայնակ , իչէրլէչիչ , պօլաչմակ : – ársi , յ. Ընդարձակիլ , լայնել : էայըլմակ : արձակիլ տարածուտիւն քան լրել : ի խօսս : փիլի ճանճամակ :

Alla rinfúsa, ած. Խառնիխուռ ուքեր : գաճաճգաճ ըղը :

Allarmáre, ն. Գրգռել ի զէն, ի զէն շարժել , խռովել : սիլահլանճըմյատ , ալի խաչ էմիչ : – ársi, յ. ի զէն ընթանալ : սիլահլանմակ : խռովիլ , զարհուրիլ, կասկածել : ալի խաչ օլմակ, էդդինէ վարմակ, գօրգմակ :

Allárme, ած. Գրգռուտիւն ի զէն: սիլահլանմա : առլմուկ, կասկած , երկիւղ : Էհէվէհէ : էդդինէ գօրգուս :

Alláto, a láto, ած, և նախ. ի կողմանէ , մօտ, հասած : եապըճ : առ (գործիականաւս.) առ. հասմամբ : էանըճպա : առ իւր :

Allattaménto. Դիեցուցանելը : սիսա վէրմիչ :

Allattánte, ած. Կաթնատու, առնու առու : սիսա վէրէն , սիսափամա :

Allattáre, ն. Դիեցուցանել : սիսա վէրմէ : ը. Դիմել : էմմէ :

Alleánza. Դաշնատրութիւն, նէզամակցութիւն : ահգ, փօսլաչ, գավ :

Alleáto, ta. Դաշնատոր, նէզամակից : փօսլ :

Allegaménto de' denti. Ատամի նատուտիճ, առնուտիճ առատանալը : փիլ գաճալմասը :

Allegáre, ն. Յառաջ բերել, ըզբան ուրուք, կոչել զվկայուն ուրուք, ի մէջ բերել : էրսիս էնմէ : i denti. առնուտ զատամունս : փիլէրէն գաճալչըմյատ :

Allegazióne . Յառաջբերուտիճ, ելուտիւն ի վկայուն :

Alleggeriménto . Թեթեւուտ

Allegerire, n. Թռչելաշարժ. ալ. Հաղթելաշարժ:

Alleggerito, ta. Թեթևացուցեալ:

Allegoría. Այլաբանութիւն:

Allegoricaménte. Այլաբանաբար:

Allegórico, ca. Այլաբանական:

Allegorizáre, tr. Այլաբանել, այլաբանութեամբ:

Allegraménte. Ուրախութեամբ: Խնդալով: Ուրախաբար:

Allegráre, n. Ուրախանալ. ալ. Հաղթելաշարժ:

Allegrétto, ta. Փոքր մի ուրախ:

Allegrézza, –gría. Ուրախութիւն:

Allégro, ra. Ուրախ, զուարթ. Ուրախաբար:

Allentaménto. Ցանգալութիւն:

Allentáre, n. Ցանգանալ. Թուլանալ:

Allentatúra. Ցանգութիւն:

Allésso, a lésso. Խաշած:

Allestáre, tíre n. Պատրաստել. ալ. Հանդերձել:

Allestárse, tírsi, r. Պատրաստուիլ. ալ. Հանդերձիլ:

Alletamáre, n. Ալքատանալ:

Allettaménto. Հրապոյր. Ախորժանք:

Allettáre, n. Հրապուրել. Ախորժացուցանել:

Allettatóre, tríce, f. –tívo, va. Հրապուրիչ:

Allettativo, va. Հրապուրիչ:

Allevaménto. Սնունդ. Սնանելութիւն:

Alleváre, n. Սնուցանել:

Allevatóre, tríce. Սնուցիչ:

Alleviaménto. Ցանգութիւն:

Allevio. Ցանց, որոգայթ:

Allignáre, tr. Ընձանուանիլ. ալ. Ծնիլ:

All' impazzáta, ad. Անմտաբար:

All' incóntro, ra, ad. Ընդ առաջ:

Allividiménto. Կապտութիւն:

Allividíre, tr. Կապտանալ:

Allividíto, ta. Կապտացեալ:

Allócco. Ագռաւ:

Allódola. Ալաւնի:

Digitized by Google

Allogaménto. Տալն ի վարձու: փրայա վերտնի:

Allogáre, ն. Օտեռնգել, գնել. եերւեայիրմէ: գնել զոք ի ծառայուն ուրուք: la casa. տալ ի վարձու զտունն: փրայա վերմէ: la figliuola. հաստատել առն զդուստրն: գերը եվնիվերմէ:

Alloggiaménto. Իջևան, օթևան: գծուգ, հան: di soldati. բանակատեղ: օտրա: di state. ամառանոց: եայլէ: d' inverno, ձմերոց: գէյլա:

Allóggio, —áre, ա. Alloggiaménto, և Albergare.

Allontanaménto. Հեռացումն ևն: իրաքանչիւր:

Allontanáre, ն. Հեռացուցանել, ի բաց առնել: իրաքանչ: Allontanársi, յ. Հեռանալ, ևն: ծառայանալ (ի ճշմարտ.) զարտուղել: իրաքանչ:

Alloppiáre, ն. Թմրեցուցանել ևն: ափիոնալա աչրաքարմ: Allóra, ած. Յայնժամ: ի վանն: d' allora in qua. յորմէ: հետէ: ծրան պէրի:

Alloro. Դափնի, տարգնի: փէֆնէ: di alloro. դափնեայ: փէֆնէպան:

Allúdere, ե. Ակնարկել, նշել, ենթադրել, հայհոյել: փէնայնի էրմէ:

Allume, ար. Պաղնիղ: լում: Alluminare, ն. Allumare, ն. Լուսաւորել: այրնուբ վերմէ: allumare. լուցանել (գինեղանօթը ևն): ևօֆա ան էգ վերմէ:

Allungaménto. Երկարուն, հեռացումն, հեռատրութ:

Allungáre, ն. Երկարել (ըստ կենաց, զքանս.) երկայնել: ոտ պռնգա: յատպաղել, երկարաձգել: i liquori. անօսրել զհեղանիւթս, ջուր կամ այլ նշ խառնել: ոտ ևս էրմէ:

Allungáto, ta. Երկարեր: ոտ գծնծր: հեռատրեալ: իրաքանչ: խառնեալ կամ ջրախառն (գինի:) ոտ ևս:

Allusióne. Ակնարկութիւն (բանից, կամ գրուածոց:)

Allusivo, va. Ակնարկիչ, որ ակնարկէ ի բանս ինչ:

Alma. Հոգի, անձն: ճան:

Almanácco. Օրացոյց: բիւրնամէ:

Almánco, Alméno, ած. Գէթ, գոնէ: հէյ օլմայա, պորկ, հէյ պէյլէնէ:

Almiránte, ա. Ծովապետ, ծովակալ: փաշանան պէյ: նաև ծովապետութիւն: փաշանան:

Álmo, ma, աշ. Կենդանատուր. հայոյի վերէն: գերազանց, ազատ ծագի, գերելական: տնէլնէ: ղէյ: դուպարէպ:

Aloè, ար. Հալոէ: էօփ ագաճը: է և այլ բայս ինչ, և հիւթ նորա կոչեցեալ՝ սապր: սաբը ագաճ:

Álpe, ար. Ակրական լերինք: ալպեան փաղարը: լեառն: փաղ:

Alpéstre, ած. —ro, ար. Ակրեան, նմանն ալպեան լերանց, վայրի, ապատաժուռ: եապայի, սաճաք:

Alpigiáno, na. Alpino. Բնակիչ ալպեան լերանց:

Álquánto, ta. աշ. Քիչ, քանի, ինչ: պաղը, պաճար, տղ: con alquanta gente. սակաւ մարդկաւ: con alquanto di buon vino. դոյզն ինչ գօրեղ գինեաւ: alquanti. քանի մի ամանք: պէր փաղ, պաղի, պաղբաը: alquante volte, ած. անգամս ինչ, իբր ան գամ: պէր փաղ էգրէ:

Alquánto, ած. Փոքր մի, վարդ ինչ: պէր տղ: alquanto tempo. վայր մի, առ վայր մի: պէր տղ: alquanto caldo. գաղջ, ենդ: ըւրճաք: alquanto úmido. վարդ մի խանաւ: նէմճ:

Altaléna. Ճօճանոց, յակոբ. ջի: ոտրնճաք:

Digitized by Google

Altaménte. Բարձր ձայնիւք : խոսկ+ սկս իւք : շքեղապատար , վսեմ մեծար : Գոխեւնիւք : 'ի խոտս , հպարձիկս : փերին : կարի : էկ+ :

Altáre, սր. Սեղան աստուածոց, քահ : գիրաթ , գոսպանիկահ :

Altariño, réllo. Փոքր սեղան :

Altéa. Տուղա : ինուկամիկ :

Alteraménte. Ամբարտաւանաբար գոռոզաբար : տխուր իւնէ : ապիտ քար , վհհանձնութ :

Alteráre , n. Այլայլել , փոխել , փոխիլ յայլ : գեղիւրիրմէ : – ársi , r. Այլայլիլ , ամբոխիլ , զայրանալ : գառ-ընշոխ , ինձկնիմէ :

Alterazióne . Այլայլութիւն , փոխոխութիւն : գիչէ :

Altercáre, ն կռագել , գժտիլ , բանակռիւ լինել : ևէրէչմէ :

Altercazióne. Կռագ , գժտութիւն , բանակռուռուն :

Alterígia , Alterézza. Ամբարտաւանութիւն , գոռոզութիւն : էխոյր :

Alternaménte, Alternatamén te , Alternativaménte. Փոխոխ , փոխանակաբար , փոխհատակի : նէօպէի իւն :

Alternáre, n. Փոխոխ գործել , փոխանակիլ , փոխոխիլ : նէօպէի իւն գեղիւրիրմ :

Alternatívo, va , ած. Altérno, na. Փոխնիկ , որ գործէ փոխոխ , փոխհատարձ : նէօպէի իւն էգին :

Alternatíva, գ. Alternazióne. Փոխոխութիւն , փոխանակութիւն , փոխոխումն : նէօպէի :

Altéro, ra. Տես Altiéro.

Altétto , ta. Փոքր մի բարձր : խոսկ+ձկ : տես և Altíccio.

Altézza. Բարձրութիւն : խոսկ+ իւ+ : վսեմութիւն , գեղեցկութիւն , փառաւորութիւն : վերհանձնութ : Altezza reale. Արքայական մեծափառութիւն :

Altíccio , ia. Ցոսպարձակել 'ի գինւոյ : էկէ :

Altieraménte. Հպարտաբար :

Altiéro , ra. Ամբարտաւան , գոռոզ : ճոդրուկ : քամի , քուռն : ամբոստախան , պանծալի , շքեղ , մեծ , երևելի , փառաւոր : ևէօպէրիւնի , էկոլմէնի :

Altíssimo , ma , ած , և գոյ. Վեհագագանդր : էկէ խոսկ+ : Բարձրբերդն , Աստ : հակ իսաւկ :

A'lto , գոյ. Բարձրութիւն , գառ գաղթիմ , բարձրաբանգագիմ : խոսկ+ , նէկէկ : da alto. 'ի բարձրութ , 'ի բարձանց , յերկինից : խոսկ+ կէն , ևէօպէն : in alto. 'ի բարձրանալ , 'ի վեր : էօվարը : in alto. 'ի խորս ծովուն : էնկինկէ : far alto, e basso. առնել և հաձոյս , և մահ : խոսկէրկի էմէկ : parlar alto. խօսել խիզախաբար : հևօվմ իւն սկօյևէկէ : alzare in. ամբառնել , բարձրացուցանել : խոսկ+ նէմէկ : far alto. զկայ առնուլ , կառիլ զօրաց : փոսրմոսկ :

A'lto , ta , ած. Բարձր : խոսկ+ : վսեմ , մեծ , գերագանց : էլա, նաւթիր : in alto mare. 'ի խորս ծովուն , յանդունդս : էնկինկէ : ad alta voce. 'ի ձայն բարձր : tela alta. ղայն կտաւ : էնկի պէկ : alto sonno. խոր քուն : պերին ա,ցոս : alto dal vino. զոհացեալ գինւոյ : էկէրկ օշոլ :

A'lto , հայիոյ. 'ի վեր , 'ի բարձունս : էօվարը : բարձր ձայնիս : խոսկ+ սկս իւնէ , էէ+ : ամպէ , հայ ապա : պէ' էմպէ , պէ :

Altraménte. Տ. Altrimenti.

Altresì , Altressì , հ. Վեհանապէս , նոյնպէս , այսպէս : օնա էկալիէ , պանա էնօրէ :

Altrettále, ած, հ. Ամենայնպիսի , այնապիսի : պանձինէնէյին : տես և Altresì.

Altrettánto , ած , և հ. Նոյնքան , այնքան , նոյնչափ , այնչափ : հէդին. օ գոպար :

A'ltri. Այլ ոք , այլ ոմն , այլ : պալկա պէր , գայրը ապամ : non altri , ած ոք այլ :

Altriéri, jer l' altro, կամ jeri l'.

Digitized by Google

altro, հ. Ցեռանդին : էօնէ յիան :

Altriménti, ն. Ասլըպտը ասլպտը, այլապէս : գայըբ նիւթիա : ասպս էթէ ոչ : էօվսա : non altrimenti che. ոչինչ քանգհասա, յայր և նըմանան : ինչինը, հէն քօթինը եօվ :

A'ltro, ra. Ասլ, այլապէս : պաչա, գայըբ : այլ տեղ, միւս, այլ, երկրորդ : օ պիր : մնացեալ : գալան : այլ ինչ, այլ իշեր : պաչա : l' un l' altro. զիմիանանա : պիրի պիրիրի : gli uni sopra gli altri. 'ի վր միմեանց, 'ի վր երկրայ : պիրի պիր իւնէրինէ : l' un contro l' altro. ը միմեանս, 'ի վր միմեանց : պիրի պիրինէ գարչը : niun altro, ոչ ոք այլ, ոչ այլ ոք : հիչ պիրինէ փաֆի : niente altro. ոչինչ այլ, ոչ այլ ինչ : հիչ պիր չէյ փափի : per altro. յայլմէ կողմանէ, յայլ ինչ ասի, այլով միասամբք, թէևլթէևպէս և : փափաֆ, պաչա խարփիան : l' altro giorno. 'ի միւսում առաւօ : իչէրի յիան, օ պիր յիան : gli uni, e gli altri. երկոքինն էս, երկոքանչիւր : իչինինէ : nè l' uno, nè l' altro. ոչ ոք, և ոչ միւն : հիչ պիրինէ : un' altra volta. միւս անս, միւսանգամ անս : իչէրար, պաչա չէրէկ : gli uni ... gli altri. անանք ... և անանք : պաչըսը : altre volte. այլ անգամ : պաչկա փկիա :

A'ltro che, հ. էթէ ոչ, բայց էթէ, բայց 'ի : էօփսա :

Altrónde, d'altrónde, ն. Ասլ ուտա, յայլմէ կողմանէ : գայըբ էչէրինէ, պաչա խարփիան : յայլմէ տեղաճառէ, յայլմէ սկզբանէ : պաչա սկիզպինէն :

Altróve, in altróve, հ. Ասլ ուր, յայլ տեղի : գայըբ էչէրէ : d' altrove. այլուստա : գայըբ էչէրինէն :

Altrúi, դեր, էդ, ն յոփ. Ասլ, այլ ոք, ոք : գայըբսը : l' altrui. օտարինն, օտարին իւնէք : գայըբսընէ նայը, չէյի :

Altúra. Բարձրատէ : իւփսէկլիկ : պարգեւին : իչէկ :

Alveáre, այբ. փեթիակ : գօվան :

A'lveo. Տաշտ կամ ձոր գետոց : սուս նօյսա, օյսափ :

Alúnno. Սան, աշակերտ : էչերվերիք :

A'lvo. Ծովային : գաման :

Alzája. Պարսան ձգելոյ գինուածոյ : նկիզի իչի : նաւատակաբարձ նկիզնէի :

Alzaménto, Alzáta. Բարձրացուցանել, տարատաձգութիւն, բարձրացուցանելիք : նօվսրը գալըբսընա, գալըբսընա :

Alzáre, ն. Բարձրացուցանել, տարատաձգել, վերացուցանել : նօվ գարը գալըբսընա : գումիլ, բարձրացուցանել գրաք : հիպհ կըմիչ : -ársi, յ. Ամբառնալ, կանգնիլ : գալըտա : in piédi. յոտն յառնել,

AMA

Amábile, հ. Սիրելի, ցանկալի, քաղցր : սիկնիկճիկ, սիկնիսնիա : բարեհամ, անուշակ (գինի :) նէչնիչ :

Amabilità. Սիրելի գոլն, հաճոյականութիւն, քաղցրատրութիւն, քաղցրութիւն : նախնէլնէչ, նախնը փնէնիչիկ :

Amabilménte. Սիրով սիրողաբար, մնայուն սիրուտար : ճահաղպէն իւնէ :

Amánte, հ. Սիրօղ : սէվկին : տարփասէր, տարփածու : աշնէփ :

Amaraménte. Դառնապէս, ցաւագին, խստիւ : ամճնէփ իւնէ, ինքնաբ, գայրէ :

Amaránto. Կնճիռաւոր ծաղիկ : գաթիքճէ նէնէյի :

Amáre, ն. Սիրել : սէվմէկ : սիրտիկել, համիլ : հպհ կըմիչ, նախնէկ : méglio. ընտրել, նաճահաւորագոյն ընտրել :

Amareggiáre, ն. Դառնացուցանել, վշտացնել, նեղել, տխրեցուցանել : ինճնիմիչ, ի-

ասլան փըրմա ։ ը. –ársi, յ. Պատառ նամազ ։ աձըլանմա ։ վշտասիրել, ախտրիլ ։ ինձինմէ, ինասլանմա ։

Amarézza, Amareggiaménto. Պատառումէ ։ աձըլըք ։ վիշտ ։ փէրպ ։

Amarétto, ta. փոքր մի գառան ։ պէր ու աձը, աձըմիրա ։

Amáro, ra. Պատառ ։ աձը ։ գիմնգակ, յաւազին, տոհմակ, ամն գոտը ։ պաւլմ ։

Amatísta. Մեղեխիկ, սուսուակ, ամեհիմակ ։ ձեպէլանգիան, գըզրիկ ալմաճ ։

Amáto, ta. Սիրելցեալ, սիրելի ։ սէրլիգ, սէրլիւ ։

Amatóre, ար. –trice, իգ. Սիրող ։ սէրլին ։ տատիմատա ։ տաէր ։

Amatório, ia. Սիրացիր, սիրելական, սիրոյ ։

Amázzone, իգ. Ամազոն, կին քաջամարտիկ ։

Ambascería. Դեսպանութիւն, հրամբռնակուք ։ էլչիլիք ։ դեսպան ։

Ambáscia. Հիւք, ճօտութիւն ։ աօլամա ։ անձկութիւն, վիշտ, տատիճ նեղութ ։ սըգլէլիք, փէրպ ։

Ambasciáre, ը. Հիւթալ, ճօտիլ աօլամա ։

Ambaciáta. Պատգամ գեսպանութիւն, գեսպանութիւն ։ էլչիլիք ։

Ambasciatóre, – dóre. ար. Դեսպան, հրամբռնակ ։ էլչի ։

Ambasciatrice, իգ. Կին գեսպանութիւն ։

Ambascióso, sa. Հիւթած, ցաւագին, վշտագին, տխրագնդին ։ փէրպլի ։

A'mbe, իգ. A'mbo, հ. Ambedúe, Amendúe, հ. Երկա քանչիւր, երկուքին եւս ։ իւրաքանչիւր ։

Ambiénte, ած, և գոյ, Շրջապատուած նիւթ կամ օդ ։ էրրաքիպատիլ օլան հաւա ։

Ambiguità. Երկդիմութիւն, տարակայութ ։ ղիմիք ։

Ambíguo, ua. Երկդիմի (ը. տարատ.) հոմանուշ ։ լամալ ։ երկդիմի, վարանաւորիա, տարապատում ։ ղիմիք, հրաչխալ, իւրիւլի ։

Ambíre, ը. Ընձեռել, յոյժ, հնտատեմա կամ ի խնդիր լինել (պատուոյ, իշխանութեան ։) ցանել կալ ։ ճանաչտա հասրիք նիմիք ։

Ambizióne. Պատուոյ ասկրտութիւն, գահասիրութիւն ։ ճանաչտ հըրսի ։ հասրիք ։

Ambiziosaménte. Պատուասէր լատութիւն, տոհմատիրատասնաութիւն ։

Ambizióso, sa. Պատուասէր ։ գահասէր ։ հասրիքլի ։ հրաբիչիչ պիք ։

A'mbra. Սամր, քաղցնագունի սանիս ։ գիմրիդագ ։ ծխամանրկիք ճիչ ։ ամպեր ։

Ambrósia. Կերակուր գիւց հնդ հնանուեցաց ։

A'men. Ընէնէ ։ ամին ։

Amenità. Գեղեցկութիւն վայելուչ, դրաստրնութ ։ էնէնլիք, կիւնլիք ։

Améno, na. Ջրատարեալ (վայր ։) դրաստրնագին, քաղցր ։ սէքիւբ, կիւնէլ ։

Amfíbio, Anfíbio, ia. Երկրակենդանի (կենդանական ։) հիմ ապի հիմ ինդապալի ։

América. Ամերիկայ ։ էնէնի փիւնէա ։

Amicaménte, Amichevolménte. Բարեկամաբար, սիրով, մեր գասիրատար ։ փոսի էանիկ ։

Amichévole, հ. Բարեկամական կամ ։ փոսի էանիկ, տանհասպիչլիք ։ մեղրասէր, քաղցր, քաղցրասիրեն ցաղ ։ հաւիմ ։

Amicábile, հ. Սիրելի, հաճոյ, բարեկրատելի, քաղցր ։

Amicízia, Amistà. Բարեկամութիւն ։ փոսի էրատ ։

Amíco, ca. Բարեկամ ։ փոսի ։ սիրոջ, հոմանիի, սիրելիս ։ ադըմ, սէրլիէա ։ da amíco. քաղցրակամ մարար ։ փոսի էանիկ ։

A'mido. Օսլա ։ նըշասպա ։

Ammaccáre, ն. Ամբել, ծեծել, լասել, մանրուել, փշրել, ճըմլել, տրտրել ։ էզմէլ, փէօյմէլ ։

Digitized by Google

Ammaccatúra, Ammaccaménto. Մաշուածք, մանրացում, ճաշ: Էսկի:

Ammaechiársi, յ. ճաքչիլ, ի մեջտեղս: ոտանդամս ատկանմամբ:

Ammaestraménto, Ammaestrazióne. Վարդապետութիւն, վարդք: Խօյնուն, ինդրիկ:

Ammaestráre, ն. Ուսուցանել, մանրդել, վարդապետել: Խօրհրդել, ինդրիկ եմ:

Ammaestráto, ta. Ուսեալ, վարժեալ: Խօրհնդիկ, հմուտ, վարժ, գիտուն: վարժ:

Ammaestratóre. Տ. Maestro.

Ammaestrévole, հ. Դիւրահլի: Ինդ խօրհնդիկ:

Ammagliáre, ն. Ձանձակիրթ կապել ոքեմի:

Ammagríre, ը Հիւծիլ: հոգալանմամբ: ն. Հիւծել, հոգալմամբ:

Ammaináre, ն. Աճմոռիլ, իջուցանել զառագաստս: Էնչոնէնփրմբ:

Ammaláre, ը և — ársi, յ. Հիւանդանալ: հոգիս օմամբ: ն. Հիւանդացուցանել: հոգիս կամմամբ:

Ammalatíccio, ia. Հիւանդագին, անառողջ, ախտաժիկ: հոգիս ի ճաղ, մարդկէր:

Ammaláto, ta. Հիւանդացեալ, հիւանդ: հոգիս:

Ammaliaménto, Ammaliatúra. Կախարդութիւն, գերազանութիւն: Հմայ: ոխիյա:

Ammaliáre, ն. Կախարդել, գիւրահել, հմայել: ոխիյանմբ:

Ammaliatóre, ար. Կախարդ, գիւրահ, գերազանու: ոխիյանճի:

Ammaliatríce, իգ. Վհուհի: ճագր գառաղ:

Ammanettáre, ն. Աբկանել ձեռնակապս, ռանկակապս: Էնչոնէ էնէ իւէ պաղմամբ:

Ammannire, ն. Պատրաստանել, հանդերձել: հագըր կընմբ:

Ammansáre, ն. Ողջօձացուցանել, ամանքել, մեղմել, հանգչել, գազանել: Խօվաշանմամբ:

Ammansíre, ն. Կոյն ե: ը Ողջօձանիլ, ամանքիլ: Խօվաշանմամբ:

Ammantáre, ն. Ամբականել զանձամբ ուրուք զմեռաքս: Քիրճամբ կիյոխրմբ:

Ammánto. Վերարկու: Քիրճամճ, փերափ: քըլամբիզ ատկանմբ: ծածկոյթ:

Ammassaménto. Կոյտ, հաւաստումն: Եղէլ, Եղէլմբը:

Ammassáre, ն. Կուտել, գիղել, ի մի հաւաքել: Էղէմամ: — ársi, յ. Կուտիլ, խմբիլ, ժողովիլ ի մի: Էղէլմամ, պէրբմամբ:

Ammassatóre, ար. Կուտիչ:

Ammásso. Կոյտ, գիղ, շեղջ: Էղէլմ, Էղէլմբը:

Ammatassáre, ն. Պատասել ի կարժատն, կամ որպէս զկարժատս: Էնչոնայա ատմամբ:

Ammattíre, ն. Ցիանալ զատնանել, պէնէնէրմբ: ը Ցիանալ: պէրէ օղամբ, Էղէլմամբ:

Ammattonaménto. Աղիւսատիպ յատակումն:

Ammattonáre, ն. Ցատակել աղիւսով: Բաղնէլայէլ պէօնէրմբ:

Ammattonáto, ta. Ցատակեալ աղիւսով, աղիւսապատակ: պէօնէմի բաղնէլա:

Ammazzaménto. Սպանումն: Էօլմբրմէ: Կատարած: գըռնէմ:

Ammazzáre, ն. Սպանանել: Էօլմբրմբ: — árai, յ. Մեռանիլ, սպանանիլ: Էօլմբ: — սպանանել զանձին: էնչոնէնի էօլմբրմբ:

Ammazzatóre, ար. — tríce, իգ. Սպանող, արեանապրում: Էօլմբրճի: գանէը:

Ammenda. Տոյժ տուգանաց, հատուցումն ինաստն, տուգանք: Ձէբիմ: Տես և Emenda.

Ammendáre, ն. Վճարել զվնասումն, հատուցանել զտոյժ տուգանացն: պարտը էօպհմբ: տես և Emendare.

Ammésso, sa. Ընդհալեալ: ա

ընծայել, գոգաւոր օլանմուռը:

Ammèttere, ն. Ընդունել, ի նեղբան մուծանել: գոգաւոր էնիդեր, ալմաք:

Ammezzáre, ը. կարի իմն հատանել ատաղոյ, կամ անդամանել: ինձիրլէնիդե, էնե էնիդիլդե: քաշ ժանել քնզ. մէջ: էնի էնիդե, էնի էնամաք:

Ammiccáre, ն. Ակնարկել աչօք: ինօղ էնիդե:

Amministráre, ն. վարել, կառավարել, տէրնէլ: ինօղէնիդե, հնարմ էնիդե: մատակարարել, տալ, մատուցանել: ալը էնէրդե, էնէրդե: առնել քնզ. ի ձեռն ուրուք: էնիդե:

Amministratóre, ար. – trice, էգ. Առատակարար, կառավար, տնտես, վարիչ: հագարմ, պաճին: գործակատար, հոգաբարձու: Անէին տիրական էնէնէլի:

Amministrazióne. Առատակարարութիւն, կառավարութիւն, տնտեսութիւն: պաճինլիք, հնարմ: մատակարարութեան ոճ խորհուրդ:

Ammirábile, ած. **Ammirándo**, da. Զարմանալի, հիանալի: ա ճայիպ:

Ammiragliáto. Ծովակալութիւն, ծովապետութիւն: գոգաւոյան գաղաէթ:

Ammiráglio. Ծովապետ, ծովակալ, զօրագլուխ նաւուց: գոգաւոյա պէյ, գոգաւոյան գաղա:

Ammiráre, ն. – ársi, ի. Զարմանալ, հայլիլ զարմացմամբ: նա ա՛ճ ինպէս գալմաք: farsi ammirare. լինել զարմանալի, ի զարմացմունէ ածել զայրը: հէյրան էնիդե:

Ammirativo, va. Զարմացական: punto –. կէտ կամ նշան զարմացման:

Ammiratóre, ար. Զարմացօղ: հէյրան:

Ammirazióne. Զարմացումն: նաձիլաթ:

Ammissióne. Ընդունելութիւն: գոգաւոյ էնիդիմի՝ օլանմաը:

Ammitto. Վարշանալ:

Ammogliáre, ն. Ամուսնացուցանել, տալ ի հնազիմ: էվլէնդիրմէք:

Ammogliársi, ի. կին ածել, ամուսնանալ: էվլէնմէք:

Ammogliáto. Կանաւոր, ամուսնացեալ: էվլի:

Ammollamènto. Թրմումն, թանալն: ըսլանմա:

Ammolláre, ն. Թրմել, թանալ, թրջել, թրմել: ըսլանմաք: կակղել: եումշանմաք: ը թրմիլ, թանալ: ըսլանմաք:

Ammollíre, ն. Ամոլքել, ցածուցանել, քաղցրացուցանել: ինվէնդիրմէք:

Ammoníaco. Տե՛ս Armoníaco.

Ammonire, ն. Զգաստանել, խրատել, յորդորել, յիշեցուցանել: նասիհաթ վէրմէք:

Ammoníto, ta. Զգաստ, ևն:

Ammoniménto, Ammonizióne. Զգաստութիւն, զգաստատութիւն, խրատ: նասիհաթ, նասիհաթ:

Ammontáre, Ammonticchiáre. Տե՛ս Ammassare.

Ammorbáre, ը. Բուրել գհոտ գարշութիւն: քէնօ գօգաւս: աստա կանել նեխութիւն կամ ժանտահոտութիւն: հասպաղը քէյպահ է՛:

Ammorbidíre, – dáre, ն. Կակղել: եումշանմաք: ասիքել: – dársi, ի. Կակղիլ: եումշանմաք:

Ammortíre, ը. Դադարել պայ ըմաք: Տ՛ և. Ammorzare.

Ammortíto, ta. Ընչասպառ, կիսասպառ: պայընըլը, եարըմ եօխ: չիկնեալ: ածծախլը:

Ammorzáre, ն. Շիկնացանել: ածծախլը: ընկհել:

Ammostáre, ն. Հնձան հարկանել: խաղխմ պասմաք:

Ammucchiáre. Տե՛ս Ammassare.

Ammutinaménto. Խռովութիւն, աղմուկ, ապստամբութիւն: էնէնէ-

ի, զբրպալբի, սխալիլ։

Ammutinársi, յ. Ա. ապստամբիլ, տալվիկը, խառնուլթիե յապստամբանիլ։ զբռպալբի կինիլ։

Ammutináto, ta. խռովարար, ապստամբած։ զբռպա, սխ։

Ammutolíre, Ammutíre, ե. Հաստատանալ, պատպանձիլ։ փինի պաղչանմամբ, առա օլմամբ։

Ammutolíto, ta. Հաստ, հաստիկ եալ, պատպանձեալ։ փինի պաղչանմբը։

Amnistía. Մ. սաբհակ (թողութիե։ կինչինի ռանռպռնմասը։

A'mo. կարեմ ձկանց։ օլիա։

Amoráccio. Ա. կեր անկազգ։

Amóre, պր. Ա. կեր, սիրելութիե։ սկիչինա, մռահապպին։

Amoreggiaménto. Ա. կեր, սրտիմին։

Amoreggiáre, ե. Հարկանիլ՝ի սեր ուրուք, առգիալ, ցանկալ։ առբգ օլմամբ։

Amorévole, հ. Ա. կրնիչի, քաղցրատպրալբ, սիրապասեր, քաղցր, քաղցրաշխարհ, ընարհալի։ մռահապպինչի, կրնիկ։

Amorevolézza. Ա. կրնելութիե, բարեկամանիլ, սիրապասիլ, քաղցրութիե։ փօսիլբամբ, մռահապպին։

Amorevolménte. Մ. արդասիրաբար, բարեկամանութիե, սիրով, քաղցրութիե։ հրարչիլ ինչ։

Amorosaménte. Ա. կրոզաբար, տռփանագ, ցանկութիե։ ադգ ինչ։

Amoróso, sa. ածո. Ա. կրնելիչ, սիրատպռաբար։ տռփանական։

Amoróso, sa, գոյ. Ա. կրօղ, տալ. սիրածու, տարփածար։ աշիգ օլան, սկիչինելիս։

Amovíbile, հ. 'ի բաց մերժելի, զոր հնար ի մերժել ունառկը։

Ampiaménte. Ընդարձակ, ընդերկար, լիով առատապես։ պօշա։

Ampiézza. Ընդարձակութիե, լայնութիե, տարածութիե, մեծութիե։ կինչինի, պօլլարի։

A'mpio, ia. Ընդարձակ, լայն, մեծ։ կինչի, հիյպանը, պօլ։ առատ, ճոխ, բազում։ լգգ։ ճոխագոյն, երկայն (պատմութիե)։ ուպրան։

Ampissimaménte. Ընդարձակագոյն, ճոխագոյնս։

Ampissimo, ma. Ընդարձակատարած, լայնատարած։ էէգ կինչի։

Amplésso. Գիրկ, գրկախառնութիե։ գուաճոպ, գուաճպլամա։

Ampliáre, ե. Ընդարձակիլ, առձեռնցանիլ, բազմացուցանիլ։ պօլլամամբ, արիբրմամբ։

Amplificáre, ե. Ընդլայնիլ բանիւք, ընդարձակիլ, մեծցուցանիլ։ ասպնմամբ, պեօխնիչ։

Amplificatóre, պր.—trice, իգ. Ընդարձակիչ, ընդլայնօղ, տարածօղ, լայնօղ։

Amplificazióne. Ընդարձակութիե, ընդլայնութիե։ գնապլպա։

Amplitúdine. Տ. Ampiezza.

Ampólla. Ապակի անօթ հինչ փորր։ չինչ։ ampólle. ժամանոց պատարագին. ասակի". Բաժակ մեմիր։

Ampollína, Ampollétta. Փոքրիկ անօթ ապակի։ չինչիկ։ փորրիկ ժամնոց։

Ampollosaménte. Ճամնպատակ կերլով, խրոխտաբանիս։

Ampollosità. Ճամնպատակութիե, փքացութիե (ոճոյ)։ սկօչիս գնպատնմամբ։

Ampollóso, sa. Ճամնպատակօղ, խրոխտաբան։ փքացեալ (ոճ, բառք)։ սկօչիս գնպատնմբը։

ANA

Anacoréta, պր. Ա. կնապատական։ ապպա, պահիպ։

Anagogía. Վերածական կամ մեստ, խորհրդական միտք ստրգ գրոց։

Anagrámma, պր. Ա. կդրատակութիե, տառադարձութիե։ իահրինգ։

Análisi, իգ. Վերլուծութիե։

Analítico, ca. Վերլուծական։

Digitized by Google

Analogía. Հաստեմատութիւն, ազատշահողութիւն: հնդիպակ, նման, պատ, նմանութիւն:

Analógico, ca. Análogo, ga. Հաստեմատ, հաստեմատական: մը-նապէտ, նմանութիւն:

Anarchía. Անիշխանութիւն:

Anárchico, ca. Անիշխանական:

Anátema. Նզով, բանադրութիւն: ապիտուղ, նաւնիւ:

Anatomía. Անդամահատութիւն: ինքնին: անդամահատիւն:

Anatómico, ca. Անդամահատական, անդամահատութեան:

Anatómico, գոյ. Anatomísta, արբ. Անդամահատիչ:

A'nca. Անդր, բարձք: ապ-նոպ, պոպ, գալառ:

Ancélla. Աղախին, ծառիկոտ: հալայնք:

A'nche, A'nco, Ancóra, ևս. Եւս, եւեւս, այլև, նաև, և, նոյն ազէս: պախ, պա, պէ, հիմ: առաջեալ, գեռ, այժմ եւս, այդ-իսկ, յայդ եւս: պահա, ինչպէս պէս: դադրեալ, վերստին: ինձ: non ancóra. չև եւս, գեռ ոչ: nè ánche. և ոչ, և ոչ իսկ:

A'ncora. Խարիսխ նաւու: պէտ, ինդ պէտի:

Ancorachè, Ancorchè, ևս. Թեպետեա: փաթաղը, օլա պէտ:

Ancorággio. Բաժ նաւահանգ գլուսի, կամ խարիսխ: ցնդիր ահեղեն:

Ancúdine, նգ. Սալ գաղջնայց: ևօրս:

Andaménto. Երթ, գնացք, քայլ: իւրեա, ինքին: ընթացք, գնացք, եզանակ գործելոյ, խորհուրդք, գործք: ինքին, ևօլ, ևօլ ևօլագ:

Andánte, հ. Երթող, երթել: յորդորական (եղանակի:) ա. գնեալ:

Andáre, ւ. գործադրել. Գնալ, երթալ: ինքնիւ, վարմա: վերկինիլ, 'ի բաց գնալ: անցանել: ինչգ: լինել, կատարիլ իրաց, յայտնիլ, վերկարիլ գործոյն: օլմա, պալա ւրգիմա: bene, կամ male. յաջողել, կամ ոչ յաջողիլ: come va? գլխովդ ինչ: նմանը փըր: questo non mi va. ընդ այդ չհամձիմ: պատճառ հաղ ինձմ: Ընթանալ (ժամանցաբանեցիչ:) խոխոջել: del corpo. հոգալ զպէտս որովայնի: պարբա ւրգիմա: andar leggendo. ընթերնուլ: օգտանալ: cantando. երգիլ: facendo. առնել, գործել: ինձի:

Láscian andare. Անդամիլ զգը: սաւը վերմա: եա՝ թողուլ: պրագմա: andare per terra. սողիլ, գետաչ: ոխորթանինձ: եա՝ գնալ ընդ ցամաքաց: գարապան ինձի: Andar via. 'ի բաց գնալ, չուիլ, վերկինիլ: վարմա, գաղբէթ ինձի: Andarne. Նոյն է: եա՝ կորնչիլ: գայդ օլմա: եա՝ վատիկ յաստանայս: ևօմի: ne va il collo. վտանգ է գլխատապատուիլն: Andarsene. 'ի բաց երթալ, վերկինիլ: եա գնչիանիլ (ցատց:) էնմի, ինձմի: Ընդիլ (բծից:) ւրգմա: vátti con Dio. երթ 'ի խաղաղութիւն, գնա սաղամա: վեր տաղւրգաւլա:

Andáta. Երթ, չուք, գնացք անցք: ինքին, վարգա:

Andáto, ta. Երթեալ, գնացեալ: ինձի: անցեալ (ժամանակ:) ինձի:

Andatúra. Գնացք, ընթացք, եզանակ ընթանալոյ, եզանակ: ինքին, ևօլ:

A'ndito. Ինդ և երկայն անցք ընդ մէջ երկուց բնակարանաց:

Anéddoto. Անտասիպ, անյայտ պատմագոյ կամ անցք պատմութիւն:

Aneláre, հ. Հևացող: ըղձալ կամ, անձկացող: արբանալ:

Aneláre, ւ. Հևալ, Թօսիլ: ասլամա: ն. Կաճեցուին անձկալ, անձկալ, անձկանօք յոգւոց հանել: արբանալմա:

Digitized by Google

Anélito. Հևք, հևացումն: ազ. ազնաֆ, ազնաֆա, նէֆէս:

Anelléttо, Anellíno. Փոքր մատանի: փոլիի խուլխ:

Anéllo. Մատանի: խուլխ: di catena. օղ շղթային: հալգա: di sigillare. կնիք: հէօհիւբ: dar l'anello. տալ զնչան, հաստատել զհարսնախօսութիւն: նիշան գօյած:

Anélo. Տես Anelante.

Anémone. Ծաղիկ քնջ: նիհան:

Anéto. Սամիթ: փարաղ օթաս:

Anfesibéna. Սղոց քնջ օձի:

Anfíbo. Երկակենցաղ: հիմ ազի հիմ ինսպոզի:

Anfibología. Երկդանութիւն, հմայնանութիւն: ինձնիս:

Amfibologicaménte. Երկդանութեամբ, հոմանութեաբար:

Anfibológico, ca. Երկդիմի, հոմանութեան, նամեմ, որոյ են կրկին խնամագք: չոխալ:

Anfiteátro. Ամփիթէատրոն: ինճաղա էէրի, օյուն էվի:

Anghería. Տարատարհակ վճռութիւն, ազահակութիւն, բռնադատութիւն, անիրաւ ազահանձնութիւն, գրկումն, կեղեքումն: անփարիկ, զուլում:

Angheriáre, ն. Տարատարհակ վարել, ազահակ ունել, կեղեքել հարկատուութեամբ: առաւելագոյն պարտիս, անփարիկ ելնել, զուլմ ելնել:

Angélico, ca. Հրեշտակային: մելեքի պնաոպ, մելեքի:

Angioléttо, ta. Հրեշտակ, հրեշտակիկ:

A'ngiolo, կամ A'ngelo. Հրեշտակ Աւյ: մելեք:

Angoláre, հ. Անկիւնատուր, քառանկիւնի: էօղևնի: եդեակ յանկեան, անկիւնական:

A'ngolo. Անկիւն: էօղևնի:

Angóscia. Անձկութիւն, տագնապանք, վիշտ: փէրչ, գամ, եղկմ:

Angosciáre, ն. Նեղել, վշտացնել: սըփնէի վէրմէ: — ársi, յ. Նեղիլ, տագնապիլ, տատասիլ: սըփնէի էկմէ, էնկմ էկմէ:

Angosciosaménte. Անձկութեամբ, վշտագին, ցաւագին:

Angoscióso, sa. Հոգածծ, ցաւագին, վշտագին, թախծագին: գաւաչէնի, փէրչի:

A'ngue, ար. Օձ: եըլան:

Anguílla. Օձաձուկն: եըլանպալըը:

Anguinája. Քունջ երանայ, երանք: ատաի, ատձուկ: գասըի:

Angúria. Մեղապատուհաս, ձանրութիւն: գաբիուպչ:

Angústia. Անձկութիւն, վիշտ, տատապանք, թշուառութիւն, հոգ, նեղութիւն: խաա, սըփնէի, պէլա: տաղութիւն, կարճութիւն: գըսուլըի: անձկութիւն տեղոյ: փասըի:

Angustiáre, ն. Նեղել, ևն: սըփնէի վէրմէ: Տես Affliggere.

Angústo, ta. Անձուկ, նեղ: փաս:

A'nice, ար. Անիսոն: անիսի:

Aníle, հ. Պատատական, պատատանոց:

A'nima. Հոգի, հոգի բանական: ճան, ռուհ: կենդանի, անձն: էօխտ: միտք, խորհուրդ, մտածութիւն, երևակայութիւն: փիւր: della canna. փոր եղեգան: Սերմն կամ կորիզ պտղոյ: էնէրփէ:

Animaláccio. Գազան չար, վիրիմասրի: անամիտ:

Animále, գոյ, ար. Կենդանի, շնչաւոր, անդրան: հայուան:

Animále, ածր հ. Հոգևոր, շնչաւոր, անձնական: ճանըը: կենդանական, կենդանագոյ:

Animalésco, ca. Շնչական, կենդանական, անդրանական:

Animalétto, Animalúccio. Շճմի, ժժամակ, մանրիկ կենդանի: պէօճէկ: փոքր կենդանի: հայվանճըկ:

Animáre, ն. Աւտատնդել, քաջալերել, զօրացուցանել, բորբոքել: իւրէէնկնդրէի: հոգևորել, կենդանացուցանել, տալ զհոգի:

Digitized by Google

ՑԻՏԱԼԱԿԱՆ

Ի ՀԱՑ ԵՒ Ի ՏԱՃԻԿ

A

A, նախադր. Ա-, ի, յ, ց: a Pietro. առ. Պետրոս: ի Պետրոյ: a lui. առ. նա: ինր: a loro. առ. նոսա: ընդ նոսա: andare a casa. գնալ ի տուն: երթալ ի տուն: a quella chiesa. յայն եկեղեցի: a ruota. երթալ զանիւ: երթալ ի կառս: a mirácolo. երդուիլ սքանչելիս: a piombo. ուղիղ, ուղղահայեացս: ի ուղղի: a tre miglia. անդր երիք մղոնաւ հեռի: նոյն ինքն գործ ոտգի: andare a vela. երթալ հողմակոխիլ առագաստիք, յաջողական: էնչէն իւնչ ինչինչ: a fúria. կատաղագոյնս: հրոյ նման: a piè. հետի: ոտեան:

A bada. վարի tenére a bada. ցասուցանել, յոռնեցուցանել, սրտգէշ: էյնչինփինչ:

A bardósso. ցերիվար անհամբերաբար (հեծանիւ): էբպլաք պիսկիթ:

A bastánza, Abbastánza. Ըստ բաւականին: էնէնճէք գապար:

Abáte, Abbáte, տր. Ա՛բբայ: առաւելագոյն պաշտօնեայ: պաշտօնատար: կղերական. որ առանձին գհանդերձ կղերական:

Abbacchiáre, ն. Թօհմաքիանիլ գառ ազգանառ զայտոցիս ի ծառոց: փէյչէնել էնչ պէօփ:

Abbacchista, տր. Abbacchiére. Թուպչան: հնասող նոսնան:

Abbacináre, ն. Կուրացուցանել: փէօռ էնիլ:

A'bbaco. Ա՛ղիւսակ Թուաբանական: գործ տոպտոսը, գործ պէճիքիէրի: Թուաբանութիւն: բաֆամ:

Abbadéssa, Abadéssa. Ա՛բբատուհի: ուհի: ծերագոյն կին վանից կուսանաց գլխոյ:

Abbadía. Ա՛բբայութիւն: առաքելական: ճանապարհ:

Abbagliaménto. Կուրութիւն մտացի, պատրանք: փէօռլըթ:

Abbagliáre, ն. Խաւարել զաչս, չարացուցանել զմիտս: կէօզ գամաշ փըրմափ, ափլըմը չաշըրմամ:

Abbagliársi, բ. Խաւարիլ կամ մթանալ աչաց, տգէտ գոլ: նշմարել: կէօզլէրի գաթարմափ: պատռիլ: պտանմափ, չաշմափ:

Abbáglio. Շլացուցիչ, սխալմունք աչաց: չաշըրմա:

Abbajaménto. Հաչուածն, հաչիւն: հաւլայըշ:

Abbajáre, ն. Հաչել: հաւլամափ: contro uno. բամրասանք, չանխօսիլ:

Abbajatóre, տր. Abbajatrice, կ. Հաչօղ: հաւլայան: չարախօս, բամրասաւոր:

Abbandonaménto. Թողութիւն: լքումն: արտի:

Abbandonáre, ն. Թողուլ ի ձեռաց կամ յերեսաց: ըէրփ էնիլ,

Digitized by Google

պրագմատ: յանձնել յոգը: ինքնիմ էնմէտ: Abbandonársi, յ. վհատիլ, սրտատրիմիլ: ինդէտ գալմանատ: քերիլ սաստկութեր, զայրագին: alle passioni. անձնատուր լինել յսովնայն կիրս: նէգիմնէ ույմատ:

Abbandonataménte. Անչափ, անսանձ, մոլեգին, պնդնպաղ: չսրատարաւար: իգիրտ, պագիրդ:

Abbandonatóre, ար. Որ թողու, որ լքանէ: ինէրտ էգիտ:

Abbandóno. Տես Abbandonaménto. Lasciáre in abbandono. Թողուլ, լքանել: պրագմատ:

Abbarbagliáre, Abbarbáglio. Տես Abbagliare, և՛:

Abbarbicáre, և և յ. Արմատանալ: էնօրէնմէտ:

Abbaruffáre, ն. Խառնակել, շփոթել: գաղտընկերմատ: Abbaruffársi. կռուիլ: գավիա էնմէտ:

Abbassaménto. Խոնարհեցուցանել, խոնարհութիւն: ալաղա ինքիմ: նուազութիւն: էգսիլմէտ: նրբասատութեր: ալեգատ: նկուն լինել: ալի օլմատ:

Abbassáre, ն. Ցածուցանել, խոնարհեցուցանել: կնիքիմէտ: նրբկուն առնել: ալի էնմէտ, էնմէտ: նուազեցուցանել (զգինին:) պահաթը կնիքիմէտ: և յ. Պակասիլ, զինջանալ, ցածնալ: էգսիլմէտ, կնմէտ: տարաժամիլ աւուր: կիւն գատանատ: խոնարհիլ: ինկնէնիւլէմէտ:

Abbásso, ած. Ի խոնարհ, ստրուկ, ի վայր: ալաղա:

Abbáttere, ն. Ցերկիր կործանել, տապալել, քանդել: էգմատ:

Abbáttersi in uno. Պատահիլ ումեք: ըստատ կէտմէտ:

Abbattiménto. Կործանումն: էգիմ: պատերազմ: ճնշիլ: di ánimo. լքումն սրտի: ինդէտ գոյնատը: di forze. պակասել ուժոյ: հիմանալը:

Abbattúto, ta. Կործանեալ, քանդել: էգիտմըշ: վատհարել, տկարացեալ: պէրպաս օլմաշ, մհման: վշտագնալ: գատագնէլ:

Abbazía. Աբբայութիւն: ոստիպանէտ:

Abbelliménto. Զարդարանք, զարդ: պինկ:

Abbellíre, ն. Գեղեցկացուցանել, զարդարել: փծախմատ, ինչպէնկմէտ:

Abbeveráre, ն. Արտուցանել գանասունս: իչիրմէտ:

Abbeveratójo. Ասպան կամ ջրարը՝ ուխտս անասնոց: հաւնաշ: ջրարը թողչոց: ոստիպատ:

Abbiccì, ար. Արտաքինք, ալ փաքեթը: հէձ:

Abbiétto, ta. Ընկճեցիկ, անարգ, նուաստ, անգանելի: ալչագ

Abbiezióne. Անարգութիւն, ընկճեցումն, նուաստութիւն, արհամարհութիւն: ալչագըտ, ինքէտ:

Abbigliaménto. Զարդ: պինկէր: di cavallo. կազմած ձիոյ: բահաթ ֆոսատ:

Abbigliáre, ն. Զարդարել, գեղեցկացուցանել: փծախմատ:

Abbisognáre, և Պէտք են, պարտ է, հարկ է: լաւըմ օլմատ: կարօտիլ, պէտս ունել: էհտաճ օլմատ:

Abbjuráre, ն. Երդմամբ հրաժարիլ՝ ի մորմոքիլ կամ՝ ի կարծեաց հինչ. երդմամբ ուրանալ: ինդէտ էնմէտ, էերի փոխմատ:

Abbjurazióne. Հրաժարումն երդմամբ: ինդէտ:

Abboccaménto. Խօսակցութիւն, կամ խորհրդակցութիւն: հափեաչմէտ:

Abboccáre, ն. Կորզել քերատնով, ըմբռնել ժանեաք: ագըզ ըստ ըռնիմատ, գափմատ: քերատն՝ ի քերատն դնել զանօրէնս: ագըզ ագըզա գօմատ: — ársi, յ. Խօսակցիլ՝ ի միասին, ժողովիլ առ միմեանս՝ ի խօսակցութիւն: աչօյնէմէտ, պռոլոմատ:

Abboccáto, ta. Անուշահամ (գինի:) իռուլը:

Abbominábile, հ. Abbominé-

Digitized by Google

vole, հ. Գարշելի, զզուելի, ատելի, գարշ, ատելի: Ներբառ, իշխանձեռ:

Abbomináre, ե. Գարշիլ, զզուիլ, ատել, ատելի: Ներբառ կը նմի:

Abbominazióne, Abbominio. Գարշուածք, գարշելի, զզուանք, ատելութիւն: Ներբառ:

Abbominevolménte. Զարհուրելով, անվայելչապէս, անամօթաբար:

Abbonacciaménto. Հանդարտութիւն ծովու, խաղաղութիւն: Նիւթանալը:

Abbonacciáre, ն. Հանդարտանալ ծովու: Իջանալ ալեաց, փըրփրիլ:

Abbondánte, հ. Առատ, բերրի, բազում: պօղ, լցեր: Ճոխ: Ընչեղին:

Abbondanteménte. Առատապէս, լիով: պօղ պօղ:

Abbondánza. Առատութիւն, լիութիւն, յառաջիկութիւն: պօղանոթ, պէրբէրէն: Ճոխութիւն:

Abbondáre, ե. Առատանալ, ուռնալ առատ, լի լինիլ, յորդիլ: Ջող օլմագ, ջօղալմագ: յառաջիկիլ, բազմանալ, առատանալ:

Abbordáre, ն. Ցարձակիլ 'ի վր նաւու: Նաւ ելանել օտար նաւէ 'ի նաւամարտի: uno. մեռցնել առ ոք 'ի նաւ ելլել: Նամուսմագ:

Abbórdo. Յարձակումն 'ի վր նաւու: մերձեցութիւն, մեռցնելն: uomo di fácile abbordo. այր հեզ զսահմբոյր, դիւրաբոյր: հապչի:

Abborracciáre, ն. և յ. Գործել ինչ վերր 'ի վերոյ, շտապաւ: Խաւխալ ընօյիս կը մէ:

Abborriménto. Գարշութիւն, ատելութիւն: Խբարի:

Abborríre, ն. Գարշիլ, ատել: Խբարի կը մէ:

Abborríto, ta. Ջզուելի, ատելի, ատելագործ: Ներբառ:

Abbottinársi, յ. Ապատամբիլ: պօռպօռալ: Կը մէ:

Abbottonáre, ն. Կոճկել, արկանել զկոճակսն: փիւնկը մէ:

Abbottonatúra. Տե՛ս Bottonatura.

Abbozzáre, ն. Ծրմնել գրուածսկանն, նախագծել, գծագրել, հանել զնախագիծն, գաղափար կազմիլ, առաջերագրել: ոչամ կը մէ, ֆասլաղը ալմագ:

Abbozzáto, ta. Որ յօրմնել է սրտաւականն, գծագրիլ: Ճեղրասած, խակհաս (պտուղ):

Abbózzo, Abbozzatúra. Կազմուիլն սրտաւականին, գծագիր, գծագրութիւն, առաջերագրութիւն, գաղափար: ոչամ, ֆասլաղ: Ճաղրասած: Խակպտուկ: Փոսկէփ:

Abbracciaménto, Abbráccio. Գրկուածն, գրկածութիւն: գոճաճոնալ, գոճաճափլամա:

Abbracciáre, ն. Գրկել, գիրկս արկանել, փարիլ: գոճաճափլամագ, ասբլամագ: il partito d' alcuno. յարիլ, յոյժ, միտել 'ի կուսէն ոմանց: Ֆաթաֆ ընոխմագ:

Abbrancáre, ն. Առնուլ բռնի կամ ձիրանօք, յապշառակել: էկնէկմագ, պրա ալմագ:

Abbreviaménto. Համառօտութիւն: գաղափար:

Abbreviáre, ն. Համառօտել, կարճել, 'ի համառօտ բառս ածել: գաղափարմագ, ֆասիհասար կ''ընէ:

Abbreviatóre, ար. Համառօտող: ֆասիհասար կընէն:

Abbreviatúra. Պատառագիր, համառօտագրութիւն:

Abbrividáre, — díre, ե. Փայտանալ 'ի ցրտոյ: փծմագ: գողալ 'ի առնդէ, սառչիլ: Ինիրկմագ:

Abbronzáre, Abbrostíre, Abbrostolíre, — láre, ն. Խանձել, խանձուիլ զծխալոյս, կամ զմեզս կենդանեաց: Նափմագ: չորացուցանել արեւակամբ: գոբռնմագ: abbrustolíre. խորովել: գավռմագ, էպագ կը մէ:

Abbrostitúra. Խանձառութիւն: Նափմագը:

Abbraciaménto. Կիզումն:

Abbruciáre, ն. Բոցակիզել, այրել: Եակ՛նա՛ւ: — ársi, յ. Այրել, առոյրել: Եանա՛ւ:

Abbrunáre, ն. Թխացուցանել: գարբրնա՛ւ:

Abbujársi, յ. Կանանալ, հասանանել գիշերոյ: կէձ օլա՛ւ:

Abburattáre, ն. Խարթալել, մաղել: գաւդուրլա՛ւ:

A bélla pósta, ած. Կամովին, պիտուքը, կամակար մարգ: նա՛ւ ոսա, կն գասի:

Abéte, ար. Եղևին: լամ ագաճը, լամ: di abéte. Եղևնափայտեայ, եղևնեայ: լամպան, լամ:

A'bile, հ. Յարմար, բանական, յաջողակ: ուդիան, գագիր:

Abilità. Յարմարութիւն, յաջողակութիւն, կարգաւորութիւն, հմտութիւն: գագիլիյնէ, գագրէն:

Abilitáre, ն. Յարմար դարձնել, բանականն առնել, յարմարել: գագիր կիմէ:

Abissáre, ն. Ընդունարան լանել, ընկղմել յանդունդս: եէրէ կէնէրմէ, պաճըրմա՛ւ:

Abisso. Անդունդ՝ ջրոց: կիրպաս: խորք, անդունդք: գիպ: աստառարաս, դժոխք: ճէհէննէմ:

Abitábile, հ. Բնակելի: ոտ գին օլաճա՛ւ:

Abitánte, հ. Բնակիչ, քնակ: ոտգին օլան:

Abitáre, ն. և ը Բնակիլ ուրեք, աքամնիլ: օլուրմա՛ւ, ոտգին օլմա՛ւ:

Abitáto, ta. Բնակեալ: օլուրմուշ: մարդաբնակ: ղէն:

Abitáto, գոյ. Բնակեալ տեղի, քնակութիւն մարդկան: ղէնէլիյէ:

Abitatóre, ար. Abitatrice, իգ. Տես Abitánte.

Abitazióne. Բնակարան, քնակութիւն, յարկ: գօնագ, մէհէան, եվ:

A'bito. Հանդերձ, զգեստ: էնպաս: սքեմ կրօնաւորական: ոճնակութիւն, սովորութիւն: ադէթ, հոտ: խառնուած կիմ տրամադրութիւն մարդոյ: far l'ábito Տ. Abituarsi.

Abituále, հ. Ընդհանրական, առ ավրտական, ընդարձակ: հասարակ օլմա՛ւ:

Abitualménte. Ընդհանրապէս, ըստ սովորութեան, ըստ ունակութեան: ադէթ ճէ, ադէթ իւէ:

Abituársi, յ. Ընդհանրանալ, առ ավրել: ադէթ կիմէ, հասկանա՛ւ:

Abituáto, ta. Ընդհանրացեալ, սովորեալ: հասկանմըշ, ուսմըշ:

Ablativo, գոյ. Բացատրական հոլովմն: ճէհաթ:

Abolíre, ն. Ջնջել, խափանել, (զօրէնս,) ջրել, ցրել, բառնալ: պահ՛ա՛ւ կիմէ, պօշա՛ւ:

Abolíto, ta. Ջնջեալ, խափանեալ, բարձեալ: պահ՛ա՛ւ:

Abolizióne. Խափանումն, բարձումն, ջնջումն: պահ՛ա՛ւ կիմէ պին:

Aborrire, ը Գարշիլ, զզուիլ, ատիլ: իէրհա կիմէ:

Abortíre, Abortáre, ը Վիժել, անցաւ ցանել զգեստ: օղլան փա՛ւ իւրմէ:

Abortívo, գոյ. Abórto. Վիժած, անցաւ ցեալն: փա՛ւ իւ:

Abusáre, ը —ársi, յ. Զարհուրիլ ի կէր առնուլ, զեղծանիլ, ի յոռին չարել: ճէհնայա գօրէնայնմա՛ւ:

Abusivaménte. Զարհուրելի կերպ, ապիտակարար, չանիւ բաւի, առատութ:

Abúso. Զարհուրանք կիրառութեան, սովորութ չար: զեղծումն: էնմ ադէթ: ապիտակութեան: per abuso. ըստ ոչ սովորութեան:

ACA

Acánto. Բոյսիկ: այր էնէնէխ:

Accadémia. Ակադեմիա: ճէմատան: դամարճակ կիմ կամաւոր գիմանոց: ճիրքէնէ, ճէհաճի՛ն էնէմա: ուսումնատուն:

Accadémico, ca. Ճեմարանեան: ընկեր ճեմարանի:

Accadére, ը Հանդիպիլ, պատահիլ, դէպ լինել: պա՛ւ կէլէի, պահ՛ա՛ւ կիմէ:

Accadiménto. Դէպք, դիպ

զեամ, ազատասիրտ: գովելի:

Accagionáre, ն. Պատրաստել, ամբաստանել, առարկանել: առարկանք, ընդվզելի:

Accaloráre il negózio. Կատարելացուցանել կամ փութացուցանել զգործն կամ զպաշինս, յառաջացուցանել առ փութով ամենայն ինչ: գայրեի ընդվզիլ:

Accampársi, յ. Բանակիլ, բանակ հաստիանալ: զորս գուռանալ:

Accanaláre, ն. Բռնել որպիսի զիրաւի, կամ առատանալ, շռայլել: նօղ նօղ ալմ:

Accanalúto, ta. Շռայլ, շռայլասէր, շռայլասուր (սխլի:)

Accanársi, յ. Կատաղիլ, զայրացուցանել: գոսպարմա:

Accaníto, ta. Կատաղի: գոսպարմալ:

Accánto, նխ. Առջև, առդ, ամօտ: նպատ:

Accapigliársi, յ. Ընդհարձակել քաջ միմեանց, փութալ զհերս ի բերանց: պիրի պիրին առնալ գաւազանօք նօղ:

Accappiáre, ն. Կապել զբանդիսնս հարկական հանգուցիւք: ի ինկնիլ ի բնե պաղլամա:

Accarezzaménto. Գգուանք, փայփայանք, շողոմանք, քաղցրացուցանել: օգնամա:

Accarezzáre, ն. Գգուանել, փայփայել, շողոմել, ողջել, քաղցրացուցանել: օգնամա:

Accartocciáre, ն. Պատառել տալ զհնութ եղջերուաձև, փութով ածանել ի ծոցի: ոնա հապճ պիրպի, ոնահապա ապմա:

Accasaménto. Ամուսնութիւն, հարսանիք: ենկնի:

Accasáre, ն. Ամուսնացուցանել: ենկնիպիրմի: Accasársi, յ. Ամուսնանալ: ենկնի:

Accasáto, ta. Ամուսնացեալ: ենկնի, ենկի:

Accatarráménto. Ընծայութիւն հարկիսող, հարկատուիս: պիպոեամ:

Accatarráre, ն. Ընծայել զհարկատուիս: պիպոեամ օլմա:

Accatastáre, ն. Դիզել զիրայս, առնել զիրայսակոյտ: օգան ընդմա: կուտակ: ընդմա:

Accattáre, ն. Առնուլ յանօթ կամ ի փոխ: ընգիանձ ալմա: մոռանալ: փինկնմի:

Accecaménto. Կուրացուցանել, կուրանալ: կուրութիւն մուտք: ընդօրմա: սխալանք: ենաղբմա, ալամնա:

Accecáre, ն. Կուրացուցանել: ընդօռ կնմի:

Accecáto, ta. Կուրացեալ: ընդօռ օլմալ, ընդօռ:

Acceleraménto. Եղանակութիւն, ազատութիւն: ենկնինկի:

Acceleráre, ն. Եղանակել, առնել հետուել զերազութիւն, փութացուցանել: ենկնինկիրմի: Accelerársi, յ. փութալ, եղանակել, աշխատասիրել: ենկնինկի:

Acceleratamente. Ճեղուով, աղազապես, եղանգ: ինդ:

Accéndere, ն. Լուցանել, վառել, բորբոքել: եափմա, անել եափմա, բռնաբռնագոյմա:

Accéndersi, յ. Բորբոքիլ, վառիլ: եանմա, բռնաբռնալմա:

Accendíbile, հ. Լուցանելի, զիւրավառ, զիւրավկեղ: բռնաբռնղաբ:

Accendiméntо. Բորբոքութիւն, բորբոք, կիզումն:

Accenditóre, ար. Accenditríce, իգ. Լուցիչ: եափա:

Accennaménto. Ակնարկութիւն: իլարկի:

Accennáre, ն. Ակնարկել: ինչարկի կնմի: di sì. Հաստանիլ: հնփեմի: di no. Չհաստանիլ, ուրանալ: եօգ փեմի:

Accensióne. Բորբոքութիւն, վառումն: եափմաղ:

Accentáre, Accentuáre, ն. Շեշտել զբառս, քաջ շեշտել: դնել զշեշտ կամ զբղբղուկ:

Digitized by Google

Accénto. Ընդրսակ : ինձն : accénto acúto. Հնչյուն : grave. բառի : circonflésso. պարսկ : accénto. Հայկ, բառբառ, բառն : ակօս, ակօսք

Accerchiáre. Տես Cingere.

Accertaménto, Ճշմարտութիւն, ստուգութիւն, հաստատութիւն :

Accertáre, ն. Հաստատել, ամբերկայ առնել, հաստատակամ առնել, վկայել, հաստատագոյացնել : Հաւատացուցանել : Հաւիքիլացնել, ինամք բերել :

Accertataménte. Յստակիւ, անհերկայաբար : Հաւիքիւ :

Accéso, sa. Լուցեալ, վառեալ, բորբոքեալ : Եանդ, Հոժարակամ : մերկ, ապերծառ (գոյն) գօյն :

Accessíbile, հ. Մտանելի, դիւրանալի, դիւրամերձ : Եանալի : Տաղը գօլոյ :

Accésso. Մտանելին, մուտ, մերձենալն : Եանալն : dar l'accesso. մուտ շնորհել ումեք, ընդունել զոք : Եանալ բերել, պատրաստել : accesso della febbre. ըմբռնումն կերպարան : բռնկիլ Տաքութեան :

Accessório, ia. Երկրորդական, յաւելուածոյ, մակեղուտ :

Accessório, գոյ. Յաւելուած, յաւելեալ իմն : Պիտոյք :

Accétta, Ջեռն իմչ տապարանման : Ինպէր : տապար : պալա :

Accettábile, հ. Ընդունելի, հաճոյ : Հաճոյալ, գոպոլ :

Accettáre, ն. Ընդունել, առնուլ, հաւանիլ : գոպոլ Եմիդ :

Accettatóre, աբ. Accettatrice, ից. Ընդունող, ընկալուչ : գոպոլ Եպէն : di persone. անհատ, աչառու : հաւիքը այլոյ :

Accettazióne. Ընդունելութիւն : աչքն, գոպոլ Եմիդիւ : di persone. անհատութիւն : հաւիքը պաճառը :

Accettévole, հ. Accétto, ta. Տես Accettábile.

Acchetáre, ն. Խաղաղել, յայ Ծուլացնել (զհոգին,) Հանդարտեցնել : Հանդարտ, առել : Տալնա Եմիդ, Հանդրտիլ :

Acchetársi, յ. Խաղաղիլ, հանգչիլ, դադարիլ, փափիլ, փիք գահանի Եմիդ :

Acchiappáre, ն. Ըմբռնել յանկարծակի, Նենգաւ, յարձակաւ կել անակնկալ : գաքիլ գափան :

Acchiúdere, ն. փակել, ծռել : գափան, ապրնալ :

A'ccia. Ցիր, առագաստի : Եդևին : տես և Accetta.

Acciabattáre, ն. Ականել'ի հնամանդի, վեր'ի վերոյ գործել : Խոպիան Եօյիս Եմիդ :

Acciaccáre. Տես Ammaccare.

Acciácco. Վատառողջութիւն, Հօշոտութիւն : գիշաղօղջութիւն :

Acciájo. Պողպատ, պողպատի : Եդևին : հրահանգը : լագման : Երկաթի սրոց մնացորդացը : Տապան :

Acciáro. Պողպատ : Եդևին : վճռակատար, պողպատի, առատար : գեղեցիկ :

Acciajuólo, Acciaríno. Հրահանգը : լագման : Երկաթի սրոց (մնացորդացը :) Տապան :

Accidentále, հ. Պատահական, ոչ գոյացական : արտաքս : դիպատաճական, պատահական : հաճախ նոյն Եպէն :

Accidentalménte. Ըստ պատահման, ըստ դիպացը : գոպոյցլա, գաքիլ :

Accidénte, աբ. Պատահումն : արտաքս : դիպատաճ, դէպք, պատահար, արկած, աղէտ : գոպոյ, ակլա : ասխատ յանկարծադէպ, կամ ուած : պանդ : per accidente. տես Accidentalménte.

Accídia. Ծուլութիւն : Ինքնակնիւթ

Accidióso, sa. Ծոյլ : Ինքնակնէ :

Acciecáre. Տես Accecare.

Accigliársi, յ. Խոնարհեցուցանել զյօնս առ որոմանէ և. մղձիլ, կերեսս, խոժոռիլ : գաշնը լարնալ, Եհդիլ Եմիդ :

Accigliáto, ta. Խոժոռադէմ, գաժանատեսիլ : լարնգոպոյ :

Accignersi, յ. Պատրաստիլ'ի

Digitized by Google

գործ, ապատրաստակել, կազմիլ, ձեռնի գործ առնել: հաղորդան. նած: Accignere, ն. Գօսի ածել, ազդել, շարժել իւր: գուշանած:

Accinto, ta. Գօսի ածեալ. ըստ ինքն, ապահովել: գուշանդ: կազմ, ապատրաստ: հաղորդ:

Acciò, A ciò, Acciocchè, A ciò che, զոր: Որպէս զի: ապ: acciocchè non. զի մի: օրհաց ապ:

Acciuffáre, ն. Ընդունել զհնարս, ունել զվարանց: սուրբանան. նուանած:

Acciúga, A'lice. Պատրիկ ձուկն կըն ինչ ծովու՝ ազի զՊարտակ:

Acclamáre. Տես Applaudire. l'acclamò Re. աղաղակեաց՝ կեց ցի Արքայ:

Acclamazióne. Աղաղակ ցընծումն, բարբառ հնչման, ծափահարութիւն: պաղատանք եւ գոգմանք:

Accogliénza, Accogliménto. Ընդունելութիւն, մատուցանիրն: ընկալեալ, հիւրկալ: far accogliénza. ժողովել զոք, ընդունել զոք մատուցանիրութիւն: հոգ կիօրհել, ընկալեալ կիօրհնէր:

Accógliere, ն. Ընդունել զոք սիրով, մատուցանիրութիւն: հիւրկալ կիմել, գոգոնալ կիմել: ժողովել, հաւաքել: ձեռ կիմել:

Accólito. Ջահընկալ:

Accollársi, յ. Ցանձն առնուլ զինեալ իրիք: խոպիանք ալ:

Accólto, ta. Ընկալեալ, ընդկալեալ մատուցանիրութ, ժողովեալ: գոգոնալ օրհնած:

Accommiáre, Accommiatáre. Տես Licenziáre.

Accomodaménto. Յարդարութիւն, նորոգութիւն: նիւթ: միաբանութիւն, սպյմնն, իրարանց հուլիկ: առալ:

Accomodáre, ն. Յարդարել, յարմարել, օրինել, ապատաշնել կարգադրել, նորոգել, զարդարել, կազմել: նիւթ կարմիլ, ձեռ կիմել, փոխանիմել: la lite. իրարանց հանել: առալ օրհած:

Accomodársi, յ. Իրարանց հանել, միաբանիլ, դալն գնել: առալ օրհած: ապատաշնիլ, յարմարիլ: ոյմած:

Accomodataménte. Յարմարապէս, ապատաշնապար, բարեպէս: հնազանդ, նյի:

Accompagnaménto. Ընկերութիւն, ուղեկցութիւն: էօյտաչէր:

Accompagnáre, ն. Ընկերել ուղիք, ուղեկցիլ, երթալ ի միասին, ածել զոք: էօյտաչէր կիմել, էօչլամած:

Accomunáre, ն. Ընդունել հասարակաց, դնել ինչ ի ձեռս հասարակաց, բաժանորդ առնել: հիսակար կիմել, օրհնած գօսած:

Acconciaménte. Պատշաճապէս, իւ պատշաճի, վայելչապէս: հնազանդելի: անաչխատ:

Acconciaménto, Acconciatúra. Յարդարութիւն, նորոգութիւն, զարդարանք: փոխանիմել, փծամիմ, նիւթ վէրմել:

Acconciáre, ն. Զարդարել, յարդարել: առնն և Accomodare.

Acconciatóre, տր. Acconciatrice, նիթ. Յարդարիչ, զարդարիչ: փոխանիմէի:

Acconcíme, տր. Բեռնակ, յարդարութիւն, նորոգութիւն (առանց կալուածոց:) ճերմակ:

Accóncio, ia, աց. Յարմարեալ, յարմար, պատշաճ, յարդարուն, զարդարուն: էնգեանի, ոյմ: պատրաստ: հաղորդ:

Accóncio, գոյ. Օգուտ: քայ պա: իրարանց հանութիւն: առալ:

Acconsentiménto. Հաճութիւն, հաւանութիւն: ըհամ:

Acconsentíre, ն. Հաճիլ, հաւանիլ, ընդունիլ, միաբանիլ: գոյ իւ օրհած, բաղի վէրմել:

Accoppáre, ն. Կատարեալ սպանանել, սպանանել: էօյհնել: մել:

Accoppiaménto. Զուգաւո-

Digitized by Google

լուծի, խաոնք: Լինքի-նէմե: միա-
ւորութիւն, հաւաքումն: պիրլի+:

Accoppiáre, ն. Զուգել, միա-
ւորել. 'ի մի հաւաքել: Լինքի-նէն
պիրմէ+: buoi. լծել զեզինս: գօշ-
մա+, լինքի գօշմա+:

Accoraménto. Տխրութիւն, ցաւ,
կամ անձկութիւն սրտի, տագնապ, ե-
ռաս+: պէրպ+:

Accoráre, ն. Վշտացնել, տրտ-
մեցուցանել, նեղել, տառապե-
ցուցանել: գաւակին վէրմէ+, ին-
ձիմէ+:

Accorársi, յ. Վշտանալ, տա-
ռապիլ, տխրիլ: ե-ռաս-անմա+:

Accorciamento. Կարճումն,
համառօտութիւն: գըսալնմա:

Accorciáre, ն. Կարճել, հա-
մառօտել, յապաւել: գըսալնմա+:

Accordáre, ն. Դաշնակել,
դաշնակաւորել, ներդաշնակել,
յարմարել զիւռ-ապարանս: ահկնի+
էնմէ+, փոխէն վէրմէ+: միաբանել,
հաշտեցուցանել: պաբըշըրմա+:

Accordársi, յ. Միաբանիլ,
լինել համակամ, համախոհ, դաշ-
նաւորել: իմիմիմա+ էնմէ+, պիր
օլմա+, գավէ էնմէ+:

Accórdo. Միաբանութիւն, դաշն,
պայման, հաշտութիւն, իրաւախո-
հութիւն: պիրլիմ+, իմիմիմա+, գավէ,
ռառւն: սակ: պաղար: միաբանութի
ձայնիդ կամ նուագարանաց, ներ-
դաշնակութիւն: ահկնի+: star, կամ
esser d'accordo. լինել միաբան,
համաձիտ: պիր օլմա+: d'accordo.
միաբան համաձայնութեամբ: պիրլիմիլէ,
ևէօնիւլ պիր:

Accórgersi, յ. կամ Accórge-
re, էջս Զգալ, իրազգած լինել,
իմանալ, տեսանել, ճանաչել, 'ի
միտ առնուլ: գաւա+, կէօրմէ+:
senza accórgermene. անմտութ,
անզգուշութիւն, յանդգնութիւն:
գաւայսըզըմ+, ինկէ+էնէ:

Accorgiménto. Յառաջատե-
սութիւն, խոհեմութիւն: էհլինէսի:
ապամտութիւն, արագամտութիւն, ճար-
առատութիւն: ագըլըճըմ+, գիրագէ-
Accórre. Տես Accógliere.

Accórrere, ն. Դիմել կամ ըն-
թանալ ուրեք, կամ յօգնութեան: սէն-
իրլիմէ+:

Accortaménte. Զգաստաբար,
խոհեմաբար, յառաջատես գո-
լով, խորագիտութեամբ: էհլինէսի
իլէ, ագըլ իլէ:

Accortáre, ն. Կարճել, հա-
մառօտել: գաւալնմա+:

Accortézza. Տես Accorgi-
mento.

Accórto, ta. Accortíssimo, ma.
Զգաստ, խելագրգռ, խոհական,
զգուշաւոր, յառաջատես, խո-
րագէտ: ևէօղլու աւըճ, ագիք, ա-
գըլլը, խոտգայէլի:

Accostaménto. Մերձեցումն,
մատչելիք: եաֆլաշմա:

Accostáre, ն. Մերձեցուցա-
նել: եաֆլաշդըրմա+, եանաշդըրմա+:

Accostársi, յ. Մերձենալ,
մատչել: եաֆլաշմա+, եանաշմա+:

Accósto, A cósto, A cósta, մ.
Մերձ, 'ի կողմանէ, մօտ: եաֆըն:

Accostumánza. Սովորութիւն,
վարուք: ադաթ:

Accostumáre, ն. Կրթել 'ի բա-
րի վարս, մարզել, դաստիարա-
կել: ինէրմէկ էնմէ+: սովորեցու-
ցանել: ալըշդըրմա+:

Accostumársi, յ. Սովորիլ,
մարզիլ: էօյրէնմէ+:

Accostumáto bene. Բարե-
կիրթ, բարեխրատ, բարեվարք: է-
ֆէնտի, էր+եաուլը:

Accotonáre, ն. Գզել զմազ
յուխայից, թաւամազ առնել ըզ-
յուխայն: լոհայը գավէնդըրմա+:

Accovacciáre, ը. Accovacciár-
si, յ. Կծկիլ, կռնկանիլ առ ամ-
փոփ, ինքնն ամփոփիլ, ընկող-
մանիլ: նօռնօփ եաֆմա+:

Accozzaménto. Հաւաքումն,
կոյտ: նօռնօփ էնմէ+:

Accozzáre, ն. Հաւաքել, կու-
տել: էգլմա+, նօփ էնմէ+: յօգնել,

Digitized by Google

միաբանել: պիճիւրիլ, պիր է":

Accreditáre, ն. Յարգոյ կամ արժանահաւատ ընծայեցուցանել, բարձրացուցանել զբաք, բարեհամբաւել: մեծ եղիլ: — társi, յ. Վստահ բարեհամբաւ:

Accréscere, ն. Աճեցուցանել, առաւելուլ, շատցնել: accréscersi, յ. եմ accréscere, ե. Աճիլ, առաւելուլ: արիմաթ, լաղլաթ: զայրանալ ախտին: ապմաթ:

Accresciméntо. Աճումն, առաւելութիւն: արիմաթը:

Accrescіúto, ta. Աճեցեալ, առաւելեալ: արիմըշ:

Accrespáre. Տե՛ս Increspare.

Accudíre, ե. Պատասխանել խնդիր, փոյթ ունել, հսկել: ծոգացնել ջնջոտ:

Accumulaménto. Կուտակութիւն, կոյտ, հաւաքոյածն: էղմաթը, էղըմ:

Accumuláre, Accumoláre, ն. Կուտել, շեղջել, հաւաքել: աճեցուցանել, յաւելուլ: էղմաթ, արիմըշմաթ:

Accurataménte. Զգուշաբար, խնամով, ուշի ուշով, ճշդիւ, անվրէպ, ճշդապիր, փութաջով: ճահպ ինչ, հավկաս ինչ:

Accuratézza. Փոյթ, զգուշութիւն, խնամ, ջանք: ճահպ, հավկաս:

Accuráto, ta. Փութաջան, զգուշաւոր, խնամոտ, մուադիր: ճոգացնել, հավկալի:

Accúsa, Accusazióne. Ամբաստանութիւն: ղեփնա:

Accusánte, հ. Ամբաստան, ամբաստանօղ, դատախազ: ղեփվաճի:

Accusáre, ն. Ամբաստանել, դատախազել: ղեփեայնել եմեփ: ծանօթացնել: — una léttera. յայտ առնել զկնունեալ նամակին: մեփփուռան եղելիդիլեսի փոյթուրմաթ:

Accusáto, ta. Ամբաստանեալ: ազաղատաւոր: ասուլտա:

Accusatóre, աւ. — tríce, ից. Տե՛ս Accusante.

Acerbaménte. Տարաժամ, անժամանակ: վատ ըսելով: գառնատակն, անողորմ, խստիւ: մըրհամբնախոյ:

Acerbétto, ta. Փոքր մի խակ, կիսի ասեխ: հոմաճ: փոքր մի գինի: ինբեաթճիզ:

Acerbézza, Acerbità. Տարաժամութիւն: քարկոփի, խակութիւն ապտղոց: դէրէնէի, հոմլութ, էդէնիլիթ: առաջ հասութիւն: դխառաժամութիւն: աբրնիլիթ:

Acérbo, ba. Տխակ, խակ, տարհաս, ժամանակ: քարկ: դէրէնէ, հոմ, էդէնի:

A'cero. Ճառ, ինչ ասղնիւ ի ալէաս կերթառածոց:

Acetíre, ե. Քացախիլ, քացախանալ: էդէնիլ:

Acéto. Քացախ: սիրկե:

Acetósa. Թթխմնջուկ: գուլաս գուլաչը:

Acetóso, sa. Քացախահամ, թթու: էդէնի, սիրկելնիչ:

Acidità. Թթութիւն, առատութիւն: էդէնիլիթ:

A'cido, da. Թթու, բորկ: էդէնի:

A'cino. Հատ խաղողոյ: ինձի նանախ: pieno di ácino. հատուկից, քաղմահատ: նանխլի:

Acónito. Կռնիտուն: նանխ գոռն նէմբ:

A'cqua. Ջուր: առ: անձրև: էաղմար: մէզ: սիփ: far acqua. միզել: առ պէօփիլ: ջուր ի վերքս ընդունել, մտանել ջրոյ ի նաւն, կիսի ի ճեղքուածս անօթոց: առ ալիա: երթալ զջրոյ: առ ալիայա իլիլիթ: andare a far acqua. երթալ զջրոյ: Acqua Santa. Ջուր օրհնեալ: acquarosa. վարդենջուր: կիսլ առոյս:

Acquavíte, կգ. Օղի: ռաֆը:

Acquário. Աւազան: հավուզ:

Acquático, ca. Ջրային, ջրահան: առուփա օլան:

Acquattársi, յ. Թաքչիլ, ծածկիլ: սաֆլանմաթ:

Digitized by Google

Acquerélla, Acquétta. Ակն-
ցեա սակաւ կամ ցօղադիծ, աստ
ղասփ : ակրգինի :

Acquerélło. Գինի ճոխ կամ
ջրահամ : ջանգաւօղ :

Acquidótto. Ջրմուղ : առեօլա

Acquietaménto. Հանգիստա
ռահան :

Acquietáre, ն. Ցածուցանել,
հանգստասցուցանել : ենգրմի :

Acquietársi, ֆ. Ցածնուլ,
հանգչիլ : ենմի, ռահանջանայ :

Acquistáre, ն. Ստանալ, ի ձե-
ռըս բերել, շահիլ, գտանել : ելն
ելի-իրմի, գտչանայ :

Acquistatóre, սբ. Ստացօղ,
շահօղ : ելն ելի-իրեն :

Acquísto. Ստացուած, շահ :
ելն ելի-իրմի, փայտա : ստացեալ
կամ շահեալ կամ գնեալ իրն : ալը-
ղը ղէյ, գտչանձ : far l'acquisto
di qualche cosa. ստանալ ի ձեռս
բերել : ալմա, ասի ալմա :

Acquosità. Հիւթ ջրալից, իտ
նաւթիճ : նըմնի, ռա :

Acquóso, sa. Ջրալից, ջրա-
ձէա : ռաչրա, ռաչրաձա :

A'cre, ն. A'gro, ra. Տաիպ,
բարկ, թէժռ, կծռ : ելէրբ, իրի,
ռարբ : խիստ, դառն, դաժան,
անգռմիճ : ակրի, պաչրմ, ելէնին :

Acreménte. Խստիւ, դառնա-
պէս, ստստիւպէս : ակրնէյ իւն,
չիրպէի իւն :

Acrimónia. Տուղութիճ, դառ-
նութիճ, կծռութիճ, ստատկութ :
իրիւնի, ռարբնբ :

Acutaménte. Ճարպռիճ, սրա-
մտռիճ, իմաստնապէս : ափընի ն,
ռրիփանի :

Acutézza, ից. Acúme, սբ.
Սայր, սրռի, ծայր : ախրբնի : d' ingegno. սրամտռութիճ : ափըն-
նըն, ակայրե նի :

Acúto, ta. Սռր, սայրասռր,
հատռ : ախրի, ելէսին : բռռն,
ստատկ (ցաւ :) վռանգաւորր,
գժնգաւ, ժանտ (հիւանդռի :)

ելէսին, աղբր : ángolo acúto. ստռր
անկիւն : accento acúto. շեշտ :
suóno, voce. ստռր հնչիւն, զիլ
ձայն : ingégno. միտք ստռր, կռտռ,
վի, ռշիմ, նռրբ : ինձ ափըն :

AD

Ad, նխ. Ա : ad uómo. մարդ-
գոյ, ստ. մարդ : ադամ :

Adacquaménto. Ոռոգռմիճ,
արբառցռմիճ : ռաղամ :

Adacquáre, ն. Ոռոգանել,
արբառցանել զտռնկս : ռաղամ :
il vino. Ջռր խառնել ի գինին :
ղարաղը ռաչարմի :

Adagiársi, ֆ. Լինել անձն-
դիւր, դիւրել անձին, միտ գնել
անձին դիւրռիճ : ելնի ելէնին
պափմի :

Adagiáto, ta. Ընձեղիւր, բա-
րեկեցիկ, ճոխ : հաչրճա :

Adágio, Ad ágio, հ. Հեշ-
տռեա, հանգաստաւէտ, ադաղաշ-
ճապէս : գօլայճա : մեղմով, յռ-
չիւկ, յաստ : էնի գծռռ, նափճա :

Adattábile, ն. Տ. Adatto.

Adattaménto. Յարմարռիճ :

Adattáre, ն. Յարմարել, ադաղ-
շաճել : ռայռռրմի : — ársi, ֆ.
Յարմարել զանձն : ռայմի :

Adattáto, ta. Յարմարեալ, յար-
մար : ռայիռա :

Adátto, ta. Յարմար, ադաղ-
շաճ, բաւական : ռայիռա :

Addecimáre, ն. Ընկանել
տասանորդս, տասանորդել : ծռփա
պիր ալմի :

Addentáre, ն. Ընդունել ատա-
մամբք, ժանեօք : փիչիլե ն ռռմի :

Addéntro, A déntro, հ. Ի
ներքս, ի ներքոյ : իչէրփե :

Addestráre, ն. Հրահանգել,
մարզել, ուսուցանել : էօյրէնմէ :
— ársi, ֆ. Յարմարել զանձն, յար-
զակ գտրծել : ելնափնի ռայռռրմի :

Addiétro, A diétro, հ. Ցետս :
ինէրի : per l'addiétro. յառաջն,
յիւրացոյն : էվէլ, էվէլ ալնափե :

Digitized by Google

Addimandáre, S. Dimandare.

Addimesticáre, ն. Ընտելացուցանել, ընտանեցուցանել. Նաւվաստիփըրմատ, ալէտըրմատ: — ársi, յ. Ընտելանալ, ընտանենալ. ալէտըրմատ: ալէտ եմ-մէ+, ալէտըմատ:

Addimesticatúra. S'ես Dimesticamento.

Addírsi. S'ես Confarsi, կամ Affarsi.

Addirimpétto, A dirimpétto. S'ես Dirimpetto.

Addirizzaménto. Ուղղութիւն, բարեկարգութիւն, հրահանգ:

Addirizzáre, ն. Ուղղել: փոխրատիմատ: մէտղրել: Նօրէնմէտ: առաջնորդել'ի բարին: նօր նէօսնէրմէտ: — ársi, յ. Դէմ դնել, յաւելն անկանել ուրիք: ալէր էէրէ կիմէտ:

Additáre, ն. Յուշանալ, մոռատալ: պարծել, նէն նէօսնէրմէտ: ցուցանել, հշանակել: նէօսնէրմէտ:

Additatóre, ար. Պատմողչի, ցուցանօղ, հշանակօղ:

Addivenire. S'ես Avvenire.

Addizióne. Յաւելուածն, յաւելուած: գումա, արիմատը:

Addobbaménto. Զարդարութիւն, զարդապատիք: պէնկի:

Addobbáre, ն. Զարդարել, պճնել, պճնասիրել, փոխէն վէրմէտ:

Addóbbo. Կահ, կարասիք առանց նվ նաֆըճի:

Addolcíre, ն. Քաղցրացուցանել: նուրը նէմէտ, պաղատիրմատ: մէղմել, զգաստ, չարձուցանել, առնել: նաղալմատ, նէօփրմէտ: — círsi, յ. Քաղցրանալ: նուրը լսնմատ: չարձուցանել'ի բարկութէ, հանգչիլ, առնել: նօրէնմէտ նէմէտ:

Addolcíto, ta. Քաղցրացեալ:

Addoloráre, ն. Յուզել, վշտացնել, տանջել: ազըրմատ, ինձիմէտ: — ársi, յ. Յուզիլ, ցաւագնիլ, վշտանալ, տրտմիլ: ուճըմատ, նաղալմատ:

Addoloráto, ta. Յուզեալ, վշտացեալ, տրտում: փէրչի:

Addomandáre. S'ես Dimandare.

Addomesticáre. S'ես Addimesticare.

Addoppiáre, ն. Կրկնել, կրկնապատկել: նէյի գան կիմէտ: կրկնակուռակ առնել, ծալել. չիրկուռա:

Addoppiatúra. Կրկնապատկութիւն, կրկնութիւն:

Addóppio, A dóppio, ած. Կրկնակի, կրկնապատկի: նէյի գան:

Addormentaménto. Ծանրութիւն, նիրհ, քուն: ապօսուլատ:

Addormentáre, ն. Կնոջէցուցանել, ծանրութիւն արկանել'ի վրայ: ապօսուլմատ: — társi, յ. Կնոջհալ, նիրհել: ապօսմատ, ապօսպանմատ:

Addormentatóre, ար. Քնացնող, նիրհեցուցիչ: ապօս կնոջէցնէն:

Addossáre, ն. Դնել'ի վրայ առց ուրուք, բառնալ'ի ծանրութեան, բեռնաւորել: արբանա գօմատ: un negózio a uno. Յանձն առնել ուրուք գործ ինչ: արմատմատ: — ársi, յ. Ընդունել զանձամբ, յանձն առնուլ: նաֆթիանք ալմատ:

Addósso, A dósso, ած. 'ի վրայ, 'ի ծանրութեան, 'ի վրայ ուսոց, 'ի վրայ, յանձինն, զանձամբ: արբանա, նաֆթիանք: ըղդմմ, 'ի յ: գուրբ: dare, կամ andare addosso. յարձակիլ'ի վրայ, դիմել'ի վրայ: իւ պէնկինէ վարմատ: levarsi կամ torsi checchessia d'addosso. բառնալ յանձնէն, մերժել, վրիժել: նաֆթիանք ալմատ:

Addótto, ta. Ածեալ, յառաջ բերեալ: ենթերիմի:

Addottoráre, ն. Վարդապետս առնել, վարդել զոք'ի դասս վարդապետաց: խէվրէհ եմ-մէ+:

Addotrinaménto. Վարդապետութիւն, դաստիարակութիւն:

Addottrináre, ն. Վարդապետել, դաստիարակել, ուսուցանել, մեծցնել: նօրէնմէտ:

Addottrináto, ta. Գիտուն, վարժ, ներհուն: իւնէմատ, վարուած

Addúrre, ն. Ածել, բերել:

Digitized by Google

ՀԵՆԻՐՄԵ։ յատաջ, ի վեր քերել, առնել, յիշատակել։ փեմԵ, ԿԻՒՐ ԵՆՄԵ։

Adeguaménto, Adeguánza. Հաւասարութիւն։ պէրապԷրԻՒ։

Adeguáre, ն. Հաւասարցնել, նմանեցուցանել։ պէրապԷրԻՒԼՄԵ։

Adempiménto. Լրումն, կատարումն։ պԻՒՌՆԻՒՄՆ, ԻՆԶՐա։

Adempíre, Adempiere, ն. կատարել, վերջ (պհրտմանն, ըստ գործն.) ի լրումն ածել, ի գործ դնել։ ԻՆԶՐա ԵՆՄԵ, ԼՆԿՈՒՄ ԵՆՄԵ, ԵՒԱ ԵՆՄԵ։

Adempíto, Adempiúto, ta. Լցեալ, կատարեալ։ ԻՆԶՐա ՕԼՈՒՆՄԱ։

Adempitóre, ար. Լցուցիչ, կատարիչ, աւարտիչ։ ԻՆԶՐա ԷՔՉԻ։

Aderénte, հ. Կուռանկից, հաստահաւատ։ ԼԱՐՔՓՈՒ։

Aderénza. Հաստահատուած, միաւորութիւն, յարդումն, պաշտպանութիւն։ ԼԱՐՔՓԱՐԵԼՈՒԹԻՒՆ։ ՔԱՐԶՈՒՄՆ, ՅՕԺԱՒԼՈՒԹԻՒ, ԻՒՂ։

Aderíre, ե. Ցարկ (ի կողմն, ի կարծիս ուրուք.) միտել, ըղհետ, ոստնել զկողմն ուրուք, կուռ առկից, հաստահատ լինել։ ԼԱՐՔՓ ԼՈՒԱԼԻՑ, հաստահատ լինել։ ԼԱՐՔՓ ԼՈՒՆԱՆ։

Adescáre. Տե՛ս Aescare.

Adésso. Ակամ, արդ։ ԷՆՄՓ։

Adjacénte, հ. Ընդհակակից, մերձաւոր։ ՊԷՒՆԷՓ, ԷՍՓԸ։

Adjettívo, Addiettívo. Ածական, մակադրական։ ՎԱՍՓ, ՆԱԲ։

A Dío, Addío. Ո՛ղջՔր, ողջ կացիր, մնաս խաղաղութ։ ԱԼՀԱ ԱՐՄԱՐԱՓԸ, ՀՈՂՋԱ ԳԱԼ։ dire addío. բարեաւ մնաս ասել։

Adiráre, ն. Բարկացուցանել։ ՓԱՌԱԼՄԱ։ far adirare. նոյն է։

Adirársi, յ. Բարկել, ի բարկութԹԻ, սրտմտիլ։ ՓԱՌԱԼՄԱ։

Adirataménte. ԲարկութԹԻՒ, ց ասմունք։ ԷՕՐԻՔ ԻՆ։

Adiráto, ta. Բարկացեալ, զայրացուցեալ։ ՓԱՌԱԼԱԾ, ՓԱՌԱԼԻ։ ՁԱՅՐԱՑԱԾ։

A'dito. Մուտք, ճանապհ։ ԷՕՂ։

Adocchiaménto. Հայեցուածք, հայեցուածոյ, աչխուն պաթԷԼ։

Adocchiáre, ն. Պնտռլ, յատկիւ ակնկռտոյց լինել ՀԵՕՂՓԻՔԻՒ։

Adolescénza. ՊատանութԹԻՒ, պատանեկութԹԻՒ, մանկութԹԻՒ։ ՕՂԼԱՆԻՒՔ, ԿԵՆՁԼԻՔ։

Adombraméntо. Սառեցուցանել։ ստուեր։

Adombráre, ն. Սառեցուցանել, հովանի առնել։ ԿԷՕՐԻՔ ԼԻՆԻՒ։ ստուերագրել (զնկարն ինչ։) ՈՒՀՈ ԼՈՒՄՓ։ — ársi, յ. Կատածել։ խրտնուլ, շտնուլ (ի բիւսարի.) զարհուրիլ։ ԻՆԲՓՈՒՔ։

Adombráto, ta. Սառեցեալ։ զարհուրեալ։ շփոթեալ։ գծագրեալ։

Adoperaménto. Ի կիր առնուն, ի վար արկանելն, վարուն։ գործուած։

Adoperáre, ն. Ի կիր առնուլ, ի գործ արկանել, վարել։ գործուած։ գործել, առնել ԻՒԼՈՒՄՓ։ — ársi. Ջանալ, ճգնիլ, գործել։ ԼԱՐՔՄՓ, ԶՈՒՆ գործել։ ԼԱՐՔՄՓ, ՃԱՒԱՓ ԼՈՒՄՓ։

Adorábile, հ. Երկրպագելի, պաշտելի, խնկելի։ ԱՂԱՓԵՒՆ ԼԱՐՔՓ։

Adoráre, ն. Երկիրպագանել, երկրպագել։ ԱՂԱՓԵՒՆ ԳԼՈՒՄՓ, ԼԱՓՓՈՒՄՓ։ յարգել։ ԹԱՂԵԼ ԼՈՒՄՓ։ ակրել յոյժ։ ՓԼԵ ՈՂՄՓ։

Adoratóre, ար. Երկրպագու։ ԱՂԱՓԵՒՆ ԳԼՈՒՆ։ ապօթօղ։

Adorazióne. ԵրկրպագութԹԻՒ, պաշտօն օն։ ԱՂԱՓԵՒՆ։

Adornaméntо. Զարդարանք, զարդ։ պԻՆԵԼ, ԸՆՕՂՔԵԼ։

Adornáre, ն. Պատնեշ, զարդարել։ փժաքՄՓ։

Adornaténte. Զարդուք, գեղեցկիկա։ վայելուչս։

Adornatóre, ար. — trice, ից. Զարդարիչ։ փժաքՉԸ։

Adórno, na. Զարդարուն, վայելչազարդ, գեղեցկազարդ, գեղազարդեալ։ փժաքՄՓԸ, ՈՒՆԱԼԸ։

Digitized by Google

Adottáre, ն. Ընդունել, առնուլ յոյժ ընդունելով: օղոնլուսալա գնալով էնիլ: ընդառնել (գնացածիս ետեւէ,) հասանել, ընտրիլ: գնալով էնիլ:

Adottáto, ta. Ընդունելի, որ գնդիկը: օղոնլուսալով գնալու օրանը, օղոնլուսած:

Adottatóre, տր. Որ առնու յոյժ գնդիկա: ընդունիչ օղոնլուսի էնող:

Adottívo, va. Որդեգրական, որդեգրելի, որդեգրիլ: օղոնլուսի, նան ընկալեալ:

Adozióne, Adottazióne. Որդեգրութիւն: օղոնլուսալա գնալու էնիլը:

Aduláre, ն. Շողոքորթել, չղռնալ, առ. շնորհս ուս խօսել: խաղալանալ, խաղ ընել: ընդունիլ:

Adulatóre, տր. - trice, իգ. Շողոքորթ, շողոմնպաղ: խօղալիկ սէօյլէնճի:

Adulatório, ia. Շողոմական, պիտակաւոր:

Adulazióne. Շողոքորթութիւն, պիտակաչնութ: խաղալանալ, դիալ:

Adúltera. Կին շնացել: գիայիլէ:

Adulteráre, ն. Շնալ: պինա էնիլ: խառնակահել, առել, նեղնգել: գիալ: գիալ: գիալ:

Adulteratóre, տր. Տ. Adúltero.

Adulterazióne. Շնութ: պինա խառնախութիւն: գիալ:

Adulteríno, na. Շնութ, առնուկութ: էնիճ: խառնախեալ, անհարազատ, նենգեալ: գալպ:

Adultério, téro. Շնութ: պինա:

Adúltero, ra. Շնացող, շնութ: պինաչէաբ:

Adúlto, ta. Հասկցել, զարգացեալ: ի տիս, հասել յարբունս, չափահաս: պէօյիւնլու, էնիլիլէ:

Adunaménto. Հաւաքումն, ժողովումն: փէլէնիլմէ, ճէմ:

Adunánza, Adunáta. Ժողով, խումբ, ասկրէմբէ: ճէմաաթ:

Adunáre, ն. Հաւաքել ի մի, ժողովել, խմբել, կուտել: փէլէնիլմէ, ճէմ էնիմէ: l'esército. զօրաժողով լինել: ասկէր փէլէնիմէ:

Adunársi, յ. Ժողովիլ ի մի, խմբիլ, կուտուիլ: պիր էէրէ կէլմէ, ճէմ օլմաթ, իօթ օլմաթ:

Adunáto, ta. Հաւաքեալ, խմբեալ: ճէմ օլմաթ:

Adunatóre, տր. — trice, իգ. Ժողովող, հաւաքիչ: ճէմ էգէն:

Adunazióne. Տ. Adunamento.

Adúnco, ca. Կռածած (սէնէք, կռատ,) կորածայր: էնկինէլի:

Adunghiáre, ն. Ըմբռնել մնգղելի, առնուլ մատղօք, ճկուածնգք: փինէնէլմէ:

Adúnque, ըռ. Արդ, ապա, ուրեմն, ուստի: խմբի, փէլինի:

Adustióne. Փայտայուիլ, չորութիւն: եագմա, գօրբաութիւն:

Adústo, ta. Փայտայեալ, առ չորեալ, չորացեալ: եանմըշ, գօրբաութ:

AE

A'ere, ս. Օդ: հալա: երկինք: էնօյ:

Aéreo, ea. Օդային, օդական: հալալը, հալայա նմպատաս:

Aereostático, ca. Օդաստղիկ (դիտիմ:) օդաչնայց:

Aescáre, ն. Պնել, ինչ ի խայծ: էէմ գօմա: ասրկանել խայծ ի կարթէս: օլնայա էէմ գօմա: որսալ զոք խայծիս, կարթել, հրապուրել, յանկուցանել: փէնինէ էէմիլ:

AF

A'fa. Ծանրաչնչութիւն, դժուարչնչութիւն: նէֆէս նուանուանութ:

Affábile, ս. Քաղցրաբարոյ, քաղցրակենցաղ, քաղցրախօս, քաղցր: հասկնի, նուրբ փիլի:

Affabilità. Քաղցրաբարոյութիւն, քաղցրակենցաղութիւն, քաղցրախօսութիւն, քաղցրութիւն: նուրբ փիլիխ, հասկնիլիխ:

Affaccendársi, յ. Զարարով պատրաստիլ, զբաղիլ, աշխատիլ:

Digitized by Google

լաբլյամ, խլի ինձիս օլմամ:

Affaccendáto, ta. Զբաղեալ, պրազոլամ խնդք, բաղմազործ, ըզբաղալական: Նաղահախլը, իլի լօգ:

Affacciársi, յ. Կարկառիլ ըզգլուխն ի տեսանելոյ ինչ: պաղնըը ուղղիմամ: ի դիմի հարկանիլ: ի պէրինէ վրամամ: յանդիմանիլ լինիլ առաջք: հանդարկ ինչիդ: alla finestra. կարկառիլ տրտաղա ընդ պատուհանին:

Affamáre, ն. Քաղցուցանել: գառնը առընամամ: una città. տալ պարկանել ի քաղաքն, հատանիլ զպաշար քաղաքին: առնլդ ինգ-պէրմէդ: — ársi, յ. Քաղցնուլ, տալ վիլ: գառնը առնամամ:

Affamáto, ta. Քաղցեալ, նօ-ղեմ, տալեալ: առ: անգրուեմ, կատտալի: éssere քաղցնուլ, տալիլ: գառնը առնամամ:

Affannáre, ն. Նեղել, տատապէցուցանել, վշտացնել: ձնիմ ինէրմէդ, սգիլէի նէրմէդ: — ársi, յ. Նեղիլ, անձամբ կրնել, տատապէլ: սգիլէի ընգմէդ:

Affannáto, ta, Affannóso, sa. Հոգած, նեղեալ, տատապեալ, վշտացեալ: փէրպէլի:

Affánno. Հոգ, խեղճ սրտի, նեղութ, տատապանք, անձկութ, վիշտ, թաղծութ: փէրպ, նաաս, գամ: աշխատութ: պահմին: հևք: ազատամ:

Affannosaménte. Հոգովք, բազում վշտօք, տատապանօք: փէրպ իլէ:

Affardelláre, ն. Ածնել պատատ, դնել ի մէջ պատատի, կապել զբեռն, ժողովել զկահ և զկարասի: պօհճա նէրմէդ:

Affáre, ար. Գործ, իրողութ, գործատնութիւն: իշ, ճաշակաի: վիճակ, հանդամանք: հալ: uómo d'alto affare. այր ազնուական, ապատագլի, ճոխ: փէ-լէվօփ: di basso affare. վատատուհմիկ, անճնչան: ազատատ: di mal affare. չարագործ: փիսափէնտ:

Affársi, յ. Պատշաճիլ, անկ ել, ի-գլմէլ է, վայել է: նափըլամ, պիւլմէփ:

Affaruccio. Գործ փոքր, իրողութ լեւլեւ: ճանչահախ-ճէր:

Affascinaménto. Զարհուրեցութիւն: նեղտ: գիւտութ: պի-չի:

Affascináre, ն. Զարհուրեցնել, նախանձ առնել: նեղտ վէրմէդ: թովել, կախարդել, համայրլը պիչի լուէրմէդ:

Affatáto, ta. Ընխոյակի, անվէր: նարալանամ, պիչիլի:

Affaticaménto. Աշխատանք, վաստակ: պահմին:

Affaticáre, ն. Աշխատատուցանել, նեղել: պահմին վէրմէդ: թափանձելոյս ցանել զոյգ: օսանփըրմէդ: — ársi, յ. Աշխատիլ, գործ գործել, ճգնիլ: լաբլյամ:

Affaticáto, ta. Աշխատատեալ, իսանկիտալ յաշխատութիւն: լաբլյմըլ, նօտուլմուլ, նօտիամ:

Affátto, ած. Ամենևին, գլխովին, իսպառ: պիսափիլիան: Affatto affatto. նոյն է:

Affatturaménto. Դեղատուութիւն, կախարդութիւն: պիչի:

Affatturáre, ն. Կախարդել դեղատուութիւք, գիւտիլ, ինատել կախարդութիւք: պիչիլէմէդ:

Affatturatóre, ար. Դեղատուող, գիւտ: պիչիճի:

Affazzonáre. S. Abbellire.

Affè, ած. Արդարև, ճշմարտիւ: ինէրլէդ:

Affermáre, ն. Հաստատել, պնդել, ստորագրել, այո ասել: ինէրլէգլէմէդ, հանգարեր ընմէդ:

Affermataménte, Affermativaménte. Ստորագրապար, հաստատութիւք, ճշմարտիւ: ահիկ, ինէրլէգպէն:

Affermativo, va. Ստորագրական, հաստատողական:

Affermatóre, ար. Հաստատիչ, ցուցիչ: նահգիգլէյէն:

Digitized by Google

Affermazióne. Հաստատութիւն, ստուգութիւն : իգբար :

Afferraménto. Ըմբռնումն, պնդումն : ըռնելոյ :

Afferráre, ն. Ըմբռնել (երկաթի գործիօք, առատմամբք,) պնդապինդ ունել : գովբոտել, ըռնիմատ, գաֆմատ :

Affettáre, ն. Կտրատել, յօշել : փօղբատմատ :

Affettáre, ե. Անձկալ, ցանկալ : արդուլատմատ : արուեստակել, խնամով գործել, զգուշագոյնս յօրինել : էօղէնմէտ :

Affettataménte. Անձկութեամբ, հոգովք : լօգ փէրթ ինէ : արուեստաւոր, ճաշակ ինէ, փիւլիւն ինէ, էօղէնէրէտ :

Affettáto, ta. Կտրատեալ, յօշեալ : փօղբանմշէալ :

Affettáto, ta. Արուեստաւորեալ, արուեստակեալ : էօղէնուած : արուեստաւոր, արուեստաւորեալ, արուեստաւոր, վայրէ չանդիր, կարի իմն զգուշաւոր, ապատայական : էկէ էօղէնէն :

Affettazióne. Արուեստաւորութիւն, արուեստախնդրութիւն, արուեստախուն կամ անշնական եղանակ :

Affétto, գոյ. Կիրք, ախորժակ, ախորժ : ալափա, կնճռնէլ : իղձ, քաղճանք, ուեներ : հաւէս : սէր, սիրելութիւն, բերումն : տնահապպէնի : con tutto l'affetto. սրտի մտօք : ճանը կնճռնէլոգին :

Affétto, td. ած. Զգաճճեալ, վարակեալ, տրամադրեալ, յօժար լեալ : տրպռնէլը :

Affettuosaménte. Սիրով, մեռեցութեամբ, գորովանօք, մարդասիրութեամբ, բարեկամութեամբ : տնահապպէնի ինէ : սրտի մտօք : ճանը կնճռնէլոգին :

Affettuóso, sa. Սիրալիր, գորովալիր, գորովական, խանդակալած : տնահապպէնիլի :

Affezionáre, ն. Զգեցնել'ի սէր, յանկուցանել'ի սէր, առնել մեռեցիմ : գնիպինի վիճիլ, փօսի խպինիլ : — ársi, յ. Բարեկամանալ, լինել մեռեցիմ : ալափա էնիլ, կնճռնել պաղլամատ, տնահապպէնի պաղլամատ : ձգիլ կամ բաղդքիլ'ի սէր : ալէսի օլմատ :

Affezionataménte. Տես Affettuosamente.

Affezionatíssimo. Տես Affettuoso.

Affezionáto, ta. Սիրօղ, ցանկացօղ, խանդակաւէտ : սէվէն, սէնէփ : սիրելի, մեռեցիմ : սէվիլմէնլիկ : քարեկամ : փօսի, տնահապպէնիլի : a' piaceri. հեշտասէր : էհլի զէվկ : male affezionato ad alcuno. չարսկամ : գարէզլի :

Affezióne. Սէր, քարեկամութիւն : տնահապպէնի, սէվիլմէ : տրամադրութիւն, տրամադրութիւն, յատկութիւն : սիփէթլիլիկ : ախտ : իւլէի :

Affibbiaménto. Արկանելն զաղիս, պնդելն Հարմանգիս :

Affibbiáre, ն. Ազիսել, արկանել զաղիս կամ զՀարմանգիս, պրնգել (ապատիս, եւն :) գօթՀալատմատ : affabbiarla ad uno. ինսանել ումեք, գառնացուցանել զոք, խաղ առնել : ինՀինէտ, զէվէնէնտ :

Affibbiatúra. Ճարմանգ, աղիս : գօթՀա : օղակ կոճակին : իւլի :

Affidáre, ն. Ապահովել, յանձնել, ներել ինչ յոք, ապաստան առնել : ինսանէմ էնտէտ : — ársi, յ. Վստահանալ, ապաւինիլ, հաստատ զանձն ունել, յանձն լինել է նանմատ, իւլիմա էնտէտ :

Affidáto, գոյ. Վստահացեալ յոք, ապաստան : պէրիսինի ինչէնտիլ : ած. Ապաւինեալ, եւն :

Affiebolíre, — láre. Affievolíre, ն. Տկարացուցանել : պայըֆլատմատ : ե Տկարանալ : պայըֆլանմատ :

Affiggere. Տես Affissare.

Affiguráre. Տես Raffigurare.

Affiláre, ն. Սրել, յեսանել :

Digitized by Google

չաւելցնել, իւրի կիսաձիւ ելմամբ:

Affaccendáto, ta. Զբաղեալ գործոց մեծ իրաց, բազմագործ, բազմազբաղ: Ծանապարհորդ, իւրի չգիտ:

Affacciársi, ɟ. կարկառել զգլուխն ի տեսանել ինչ: պատուհանս ծանապարհ: ի դիմի հարկանելիս իւրեանց վերջապէս: յանդիմանել լինել տեսանելք: հանդուրկ կիզմէ: alla finestra. կարկառել զգլուխ ընդ պատուհան:

Affamáre, ն. Քաղցեցուցանել: գառնալ սաստիկ: una città. սովամահ անելի զքաղաքն, հատանել զպաշար քաղաքին: սաստիկ սովալի: — ársi, ɟ. քաղցնուլ, սովիլ: գառնալ սաստիկ:

Affamáto, ta. Քաղցեալ, նօթի, սովեալ: սաստիկ անդուրեղ, կամ սոսկալի: éssere քաղցնուլ, սովիլ: գառնալ սաստիկ:

Affannáre, ն. Նեղել, տառապեցուցանել, վշտացնել: ձնչել վերջն: սբդնել կոկորդն: — ársi, ɟ. Նեղիլ, անձամբ կրնել, տառապիլ: սբդնել սկսիլ:

Affannáto, ta, Affannóso, sa. Հոգած, նեղեալ, տառապեալ, վշտացեալ: փերպի:

Affánno. Հոգ, խնդիր սրտի, նեղութիւն, տառապանք, անձկութիւն, վիշտ, թաղձուքիւն: փերպ, խռով, գամ: աշխատութիւն: պահիկ: հեգձ ասլամա:

Affannosaménte. Հոգալով, բազում վշտօք, տառապանօք: փերպ իւր:

Affardelláre, ն. Ընտել ապատառ, դնել ի միում ապատարի, հասուցանել զբերուն, ժողովել զկահ և զկարասին: պօհճա կոկոց:

Affáre, պր. Գործ, իրողութիւն, գործառնութիւն, զբաղումն: իր, ծանոթութիւն: վիճակ, հանդամանք: հաւ uómo d'alto affare. այր ազնուական, ապատազգի, ճոխ: փիր ընդոպէ: di basso affare. վատ տոհմիկ, անհնչեան: ասյոռաս: di mal affare. չարագործ: քիսապիթեր:

Affársi, ɟ. Պատշաճիլ, անկ ել, ի գիմ ել, վայել ել: եսգըլնոյ, փուրդի:

Affarúccio. Գործ փոքր, իրողութիւն թեթև: ծանոթութիւն:

Affascinaménto. Զարհուրեցուցանելութիւն: նազար: գիւթանք: պիւյիւ:

Affascináre, ն. Զարհուրեցուցանել, նախատինս առնել: նազար վերջի: թովել, կախարդել, հմայել: պիւյիւլէնի:

Affatáto, ta. Ընխոցեալ, անվերջ: եարալանմադ, պիւյիւլու:

Affaticaménto. Աշխատանք, վաստակ: զահմէլ:

Affaticáre, ն. Աշխատացուցանել, նեղել: զահմէլ վերջի: թաւխանձեցուցանել զոք: օսանփըրմագ: — ársi, ɟ. Աշխատիլ, գործ դնել, ճգնիլ: լաբըդմագ:

Affaticáto, ta. Աշխատեալ, խանձեալ յաշխատութենէ: լաբըդմըշ, եօռուլմուշ, եօռմուշ:

Affátto, ած. Ամենևին, գլխոյ վերայ, խոտոր: պիւռպիւրնիւն: Affatto affatto. նոյն է:

Affatturaménto. Դեղատուութիւն, կախարդութիւն: պիւյիւ:

Affatturáre, ն. Կախարդել դեղատուութեամբ, գիւթել, ինայաթել կախարդութեամբ: պիւյիւլէնի:

Affatturatóre, պր. Դեղատու, գիւթ: պիւյիւճի:

Affazzonáre. S. Abbellire.

Affè, ած. Արդարև, ճշմարտիւ: կերէկի:

Affermáre, ն. Հաստատել, ամրացնել, տոկրասել, այն ասել: կերէկլէնի, ծոգրբէր կնի:

Affermataménte, Affermativaménte. Ստորագրապէս, հաստատութեամբ, ճշմարտիւ: սահկ, կերէկլէն:

Affermativo, va. Ստորագրական, հաստատողական:

Affermatóre, պր. Հաստատիչ, ցուցիչ: խահկիկլէնէն:

Digitized by Google

Affermazióne. Հաստատութիւն, ստուգաստութիւն: Խոստ:

Afferraménto. Ըմբռնումն, պնդումն: Խոնխոռչ:

Afferráre, ն. Ըմբռնել (երկաթի գործիք, աստամնաքաշ,) պնդապնդիկ ունել: Գալջատել, խոնխռել, գոչխատ:

Affettáre, ն. Կտրատել, յօշել: փօշրատել:

Affettáre, ն. Ընձկալ, ցանկալ: արագատենչ: արագեռատակիր, խնամով գործել, զգուշագոյն յօրինել: էօշէնդէ:

Affettataménte. Ընձկութեամբ, հոգովք: լօգ փէրթ ինի: արագեռ, աստակեր, ճամ խնամով, զգուշագոյնս: հավէս ինի, փութկոտ ինի, էօշէնդէդ:

Affettáto, ta. Կտրատեալ, յօշեալ: փօշրանըշ:

Affettáto, ta. Արագեռատակ խառն, արագեռատակեալ: էօշէնդ: արագեռատասէր, արագեռատախնդիր, արագեռատակօղ, վայրէջասխնդիր, կարի իսի զգուշաւոր, ագարապայման: էվէդ էօշէնէն:

Affettazióne. Արագեռատակութեի, արագեռատախնդրութեի, արագեռատակուհի, արագեռատախատն կամ անքնական եղանակ:

Afféttо, գոյ. Կերք, ախորժակ, ախորժ: ալաթա, ինձինէլ: խղճ, քաղճանք, ուռնչ: հավէս: սէր, սիրելութեի, բերկռանք: ծահապպէր: con tutto l'affetto. սրտի մնօք: ճանը ինձինէնէն:

Affétto, ta. ած. Ջգաճեալ, վարակեալ, տրամադրեալ, յօժար լեալ: դըպրիկլա:

Affettuosaménte. Սիրով, սիրելութեամբ, գորովանօք, մարդասիրութեամբ, բարեկամութեամբ: ծահապպէր ինէ: սրտի մնօք: ճանը ինձինէնէն:

Affettuóso, sa. Սիրալիր, գորովալիր, գորովական, խանդակաթ: ծահապպէրլի:

Affezionáre, ն. Ջգեալ՝ի սէր, յանկուցանել՝ի սէր, առնել սիրելիս: էնէփինք ընդէդ, փօսի ինդէդ: — ársi, յ. Բաղդեկամանալ, լինել մեռելիս: ալաթա էրմէդ, ինձինէլ պաղլամաք, ծահապպէր պաղլամաք: ձգիլ կամ բաղդեքիլ՝ի սէր: ալըգ օլմաք:

Affezionatáménte. Տես Affettuosamente.

Affezionatíssimo. Տես Affettuoso.

Affezionáto, ta. Սիրօղ, ցանկացօղ, խանդակաթ: սէվէն, ալըգ: սիրելի, մեռելիս: սէվիլէն: բարեկամ: փօսի, ծահապպէրլի: a' piaceri. հեշտասէր: էհլի էվէդ: male affezionato ad alcuno. չարակամ: գարէզլի:

Affezióne. Սէր, բարեկամութեի: ծահապպէրլի, սէվիլմէ: որպէս սուեի, արտամակայութեի, յատկութեի: էնճէրէլի: ախտ: իլլէթ:

Affibbiaménto. Ականէլի զաղիս, ինդելի ճարմանդիս:

Affibbiáre, ն. Ականել, արկանել զաղիս կամ ճարմանդ, պրնգել (տապամբ, ևն:) գօփճալամաք: affabbiarla ad uno. ձիտասել ումեք, դառնացուցանել զրգռ, խաղառնել: ինճէլմէդ, դէվէլմէդ:

Affibbiatúra. Ճարմնդ, աղիս: գօփճա: օղակ կոճակին: իլիկ:

Affidáre, ն. Ապահովել, յանձնել ինչ յոգը, ապաստան առնել: ինձուիմ ընդէդ: — ársi, յ. Վստահանալ, ապաւինիլ, հաւատալ, յանձն ուսիք, յանձն լինել: ի նահատ, ինիմաթ ընդէդ:

Affidáto, գոյ. Վստահացեալ յոգը, ապաստան: պէրթինէն ինձինէլ: ած. Ապահովեալ, ևն:

Affiebolíre, — láre. Affievolíre, ն. Տկարացուցանել: պայըքլատաք: ը. Տկարանալ: պայըքլանմաք:

Affiggere. Տես Affissare.

Affiguráre. Տես Raffigurare.

Affiláre, ն. Սրել, յեսանել:

Digitized by Google

պիւնէդէ : – ársi, յ. Շարժել կարգաւ, տողիլ : պիւնիմէդ :

Affiláto, ta. Սրեալ, սուր, հատուտ : էնոյին :

Affilatúra. Սրուածն : պիւնիդ : սայր, բերան (ածելոյ :) պաբբ :

Affinaménto. Կատարումն, կատարելութիւն : ինձկնէդիմ :

Affináre. Տես Assottigliare, Perfezionare.

Affináto, ta. Կատարեալ, ծեալ, զտեալ : ինձկնէնմիչ, ինձկնիչ :

Affinatóre, աբ. Ջտիչ : ինդրմիչ (ոսկւոյ, ևն.) բտիչ : գաղձը :

Affinchè, A finechè, Affinchè di, ընդ. Որպէս զի, զի, առ'ի, 'ի (գործել) : էի :

Affine, հ. Խնամի : հըսբմ, ազգական :

Affinità. Խնամութի : հըսբմբէդ, ազգակցութիւն, նմանութիւն : ազգակցութիւն, նմանութիւն :

Affiocáre, ե. Կերկերիլ : պօղաղը ինախուսմէ :

Affiocáto, ta. Կերկերեալ : ինախգուած, պօղաղ :

Affiocatúra. Կերկերութիւն : պօղաղ ինախուսմաբը :

Affissáre, ն. և – ársi, յ. Յառիլ, անքթիթ աչնուլ : ինծնդիմէդ :

Affisso, գոյ. Վերջայօդ (մասնիկ :) մածուցեալ թողեալ յայտ արարութեան :

Affisso, sa, ած. Բևեռեալ, մխեալ : մըխանմըդ, սափանմըդ : մածուցեալ, յօդեալ : նափըմբդ :

Affittáre, ն. Տալ 'ի վարձու, վարձել : էրջայ վերմէդ :

Affittatóre, աբ. Որ տայ 'ի վարձու : էրա նվ վերմէդ : որ առնու 'ի վարձու : էրաձը :

Affittáto, ta. Տուեալ 'ի վարձու, վարձել (տուն :) էրալանմբդ :

Affitto, գոյ. Տալն 'ի վարձու, վարձ : էրայի վերմէդի, էրա : pigliare կամ dare in affitto. առնուլ կամ տալ 'ի վարձու, վարձել : էրայինվ առնէդ, էրայի վերմէդ :

Affittuajuólo, la. Affittuále, հ. Affittuário, ia. Վարձու, որ առնու բնչ 'ի վարձու : էրաձը :

Affliggere, ն. Վշտացնել, առատակցեցանել, լկել, տանջել : ինձկնիդ, ձկբա վերմէդ :

Affliggersi, յ. Վշտանալ, առատակել, թախծիլ, ցաւիլ : ձկբա վերմէդ, ինատալանմէդ, գաղանվերմէդ :

Afflittivo, va. Վշտացնիչ, առատակցուցիչ, վշտագին, խոշտանգիչ (պատիժ :) ձկբա վերմէն :

Afflitto, ta. Վշտացեալ, առատակեալ, տխրագնեալ, հոգաւոր, նեղեալ : փերպի, փերպիմէնդ, ինատալը, մելամբ :

Afflizióne. Վիշտ, անձկութիւն, նեղութիւն, ցաւ, աստապանք, տրտմութիւն : ձկբա, փերպ, ինատ :

Affluenteménte. Յորդ, առատապէս : պօլ պօլ :

Affluénza. Յորդութիւն, առատութիւն : պօլլաբմէ :

Affogaménto. Խեղդումն, հեղձումն : պօղնուլ :

Affogáre, ն. Խեղդել : պօղմէդ : հեղձուցանել, ջրահեղձ առնել : առատ պօղմէդ : – ársi, յ. Խեղդատմահ լինել, հեղձնուլ : պօղնմէդ :

Affogáto, ta. Խեղդեալ, հեղձեալ, խեղդատմահ : պօղնմուդ :

Affollaménto. Խռնումն, խռնուրն, ամբոխ : գաղապաւբմ :

Affolláre, ն. Կոխել, կոխան առնել 'ի խռան, ամրել : էբդնումդ, սբդմդ : – ársi, յ. Խռնիլ, ամրել զմիմեանս : ձբդբմդ :

Affolláto, ta. Կոխեալ : էբդնանմբդ : gente affollata. խռուն, կիսդռնդաւդունդ բազմութեի : գաղապաւբմ :

Affondaménto. Ընկղմել, ընկղմումն : պաւնմաբը :

Affondáre, ն. Ընկղմել, խոյասդղ առնել : պաւնբմդ :

Afforzáre, ն. Ամրացուցանել,

ձան վէրմէ, ասուհ վէրմէ : — ársi, յ. խրտուիլ, ապրեցնել, անհոգանալ, ի. խրտչիլ, ձգտիլ : ասանձնանալ, սխալ, սրամտել ի. նկճանիկել, գարել : Animóso, sa. քաջասիրտ, անհրկիզ, ապի : խրէսէի : յանդգնաբար : ձանը : անիս և. Affettuoso.

Animazióne. Հոգեդրութիւն : ձան ալիսը :

Animélla. Ա՛սան : ինչինձին էնի, իւ էնի : գռնուակ կամ կապան լիչ ջրհանիկ :

A'nimo. Ա՛իտք : քիւր, ապբէ : սիրտ : խրէսէ, ձան, ինծիս : խորհուրդ, մտաւածոյ, երևակայութիւն, ուշ մտաց : éssere fuori d'animo. լինել հառաչել, քաղցրանալ : կասկը, հառաչանք, խզձ, յօժարութիւն : էզիկ, նուբաս : գիտաստրութիւն, ասաչագրութիւն : նիչեն : խրատխոյս, քաջալերեր, հանմտածակութիւն : գայրէն, խրէսէ : fare ánimo, v. farsi ánimo. խրատխոյս առնուլ, քաջալերիլ : խրէսէ լինիմէ : far ánimo, n. խրատխոստանալ, քաջալերեր : խրէսէլինիբրմէ : vólger nell' ánimo. զմտաս ածել : aver nell' ánimo. ունել ի մտի, խորհել ի մտի : փոչլանիմէ : pérdersi d' ánimo. լքանիկ, սրտատրեալ լինել : խրէսէ գայլմանա : pigliar l' ánimo. քաջալերիլ : խրէսէլինիմէ : ոգի առնուլ : սօյտալ ալմա : fátti ánimo. քաջալերուայ : ci vuol ánimo. քաջալերութիւն ակէտք են մեզ : di buon ánimo . զուարթաբար, զուարթասրտօրէն : լաւիկ : di poco ánimo. վատասիրտ : գօրգաք : di grand' ánimo. մեծասիրտ, ազին : խրէսէլի : ánimo vile. վատասրտութիւն : գօրգաքեր : grandezza d' ánimo . մեծասրտութիւն, վեհանձնութիւն : ինծիս պէօյիւքլիւյիւն :

A'nimo, ինչուէ . Ջօրասցիր, քաջալ լեր, հանապա : փէնիպ, հա ձանըմ, պէնի ինծիդիմ :

Animosaménte. Ա՛նվեհար, ա րտութեամբ : խրիպ ինսի :

Animosità. Քաջասրտութիւն, ազնիւսրտութիւն, անհոգութիւն : խրէսէլիչ, ձգնաբերեր : ասանձնութիւն, սխալ, սրամտութիւն : նկճանիկեր, գարեր :

Animóso, sa. քաջասիրտ, անհրկիզ, ապի : խրէսէի : յանդգնաբար :

A'nitra. Քաղ : կօրթկի :

Anitrélla, Anitríno. Ձագ քաղցրաձայն, քաղց. մեղրաբ : կօրթկի ֆոտրը

Annacquaménto. Խառնուածն ջրով յայլ բիչ :

Annacquáre, v. Ջուր խառնել : ասա գասիմա :

Annacquáto, ta. Ջրախառնեալ : ասարա :

Annaffiaménto. Ցօղումն : ասաչմա :

Annaffiáre, v. Ցօղանիլ : ասաչմակ :

Annáli, յոփ, ար. Տարեգրութիւնք : ինկվրիփ :

Annalísta, ար. Տարեգիր : կհլի ինկվրիփ :

Annasáre, v. Հառաչել : գօփ չմակ :

Annaspáre. Տես Innaspare.

Annáta. Ա՛մ մի, տարեւոր ժամանակ : պիր էըլ : տարեկանն եկամուտ կամ ըռասխ : էըլլըփ , վէրկի :

Annebbiáre, v. Ա՛իգասցուցանել : գարաբրնմա , ֆասլան փըշմա : — ársi , յ. Ա՛իգասկալ լինել (բան. աչք :) ֆասլանմա : վարասմա :

Annebbiáto, ta. Ա՛իգասնած , մտասախտացուցեալ : փխմանըչ : մի գահկար (բայս :) ֆասլան պէրպաթ օլմուշ :

Annegaménto . Հեղեղումն, ալածութիւն : ուբադութիւն :

Annegáre, v. Հեղեղանալ, չլսահեղեղել առնել : պօղմա : la volontà. ուբանալ զանձն : բարձ նիմանկն վրդ ինչէմ : — ársi , յ. Հեղեղուիլ : պօղուլմա : ուբանալ :

Annegazióne . Ուբադութիւն : ինդեաբ : ուբադութիւն անձին, հրաժարութիւն յանձնէ :

Digitized by Google

Anneghittíre, ւ. Հեռացանալ։ Ինչուկնիմ։

Anneriménto. Վհատութեան, սեւութիւն։

Annerire, ն. Վհատացնել, նեղիկել սեւաս։ Գարշացնել։ Ն. irsi, յ. Վհատանալ, նեղանալ։ Գարշանալ, գարշանալ։

Annerito, ta. Վհատած։

Annésso, sa. Ցանկալի, կից, յօդեալ։ պինդ։

Annestáre. Տես Innestare.

Annichiláre, ն. Ի չիք գարձուցանել, եղծանել, ապականել, ջնջել։ Ծոց ելնել։ պօզած։

Anichilársi, յ. Խաղապատիլ յոյժ, նուաստանալ, զանձն ոչ նայեցուցանել կամ առ ոչինչ համարել։ ալլագլանալ։

Annichilazióne, Annichilaménto. Ջնջումն, եղծումն, ջնջումն, ապականութիւն։ Ծոց ելլալ։

Annidársi, յ. Բունել, գաղտ ընել ի բունի։ Խաղալ օրորոցի։

Annientáre. Տ. Annichilare.

Anniversário, գոյ. Տարեկան, օր տարեկանաց կամ տարեգարձ։ Ելլ պտիւխոր։

A'nno. Տարի, տաւ։ Ելլ, սէնէ։ եղանակ տարւոյ։ anni. Հասակ, տիք։ Ծոլ։ di anno in anno. տարի տարի, տաւ ըստ տաւի։ Հեր ելլ։ di un anno. տարեկոր, միամեայ։ di due anni. երկամեայն։ capo d'anno. տարեմուտ, տարեգլուխ։ Ելլ պուլ։ l'anno passato. յանցեալ տարի, հերու։ dar il buon anno. Շնորհաւորել զտարեգլուխն։

Annodaménto, Annodatúra. Հանգոյց։ պնդիւմ։ կապ։

Annodáre, ն. Հանգուցանել։ պնդիւմնիկ։ կապել, յօդել, կցել։ պաղլամա։ — ársi, յ. Հանգուցանել։ պնդիւմնիկ։ յօդիլ, միանալ։

Annojaménto. Ձանձրացուցանելն, ձանձրոյթ, վիշտ, նեղութիւն։ պիկարիլ։

Annojáre, ն. Ձանձրացուցանել, յոգնեցուցանել։ պիկար էնիկ։ — ársi, յ. Ձանձրանալ, զզուիլ։ պիկիկ, օսանիկ։

Annóso, sa. Հինաւուրց, բազմամեայ։ Խալլը, լօվ խալլը։

Annotáre, ն. Ակնել ծանօթութեանս համար, ծանօթագրել։

Annotazióne. Ծանօթագրութիւն, ծանօթագրութիւն, ծանօթութիւն։

Annottáre, ւ. — ársi, յ. Հասանել ի վր գիշերոյ։ ինձկ ո՛։

Annoveráre, Annumeráre, ն. ի թիւ, կամ ի համար ոգիանել, համարել։ ասյնիկ։

Annuále, ած. Տարեկան, տարեկան։ պիր էլլալը։ այսր տաւի, այսր տարւոյ։ պու էլլալնիկ։

Annualménte. Ամի տաւի, տաւ ըստ տաւի։ հեր էլլ։

Annulláre, ն. ի չիք գարձուցանել, ի դիւրն հանել, խափանել (զօրինա.) եղծանել, ջնջել։ Ծոլ էնիկ, պօզած, պօլաւ է՛։

Annullazióne, Annullaménto. Եղծումն, ջնջումն, քաւութիւն։ պօլաւ էնիկնիկ։

Annunziáre, ն. Ղրախտագուշակել, նախագուշակել, նախատեսել։ Ֆէլէնի ակօյնիկ։ զգուացուցանել, ծանուցանել։ հասկէր վէրկիկ։ առհասել։ գործի վէրկիկ։

Annunziáta, Annunziazióne. Տես Ավետում։

Annúnzio. Լուր, պատգամ։ հասկէր։ գուշակութիւն քարի։

Annunziatóre, աբ. — trice, իգ. Ղրախտագուշակ, նախագուշակ ծոց։ հասկացուցանէր։ գործիկ։

A'nnuo, ua. Տարեկան, տարեկան, միամեայ։ պիր էլլալը։

Annuvoláre, —lire, ւ. Ծածկել, նահանջել օդից։ պու լուսնկանիկ։

Anónimo. Անանուն, որոյ անունն չէ յայտնի։ ադամը։

Anotomía, Anotomísta, Ն.

Տե՛ս Anatomia, և այլն։

Ansaméto, Ansáta. Հինք, հեռացումն։ ապրատ, ապրանք։

Ansánte, ի. Հինացող։

Ansáre, ը Հինալ, Թօսիլ։ ապրատ։ ն. Անհինալ։ ապրատանոթ։

Anseático, ca. Վաճառականական (քաղաք։)

Ansietà, A'nsia. Անհանգիստութիւն, հոգ, վիշտ, տառապանք։ ապիրնէ, գամ։

Ansiosaménte. Անհանգիստ, հոգալով, տառապագին։ նեմ նման։ կամակոյր։ տրտմալապատ։

Ansióso, sa. A'nsio, ia. Հոգած, նեղված, վշտագին։ գաճճնէ։ կամակոյր, ցանկագոյզ։ հառաչի նեգին։

Antártico, ca. Հակառակ հիւսիսի (բևեռ։)

Antecedénte, ի. Ցառաջնեալ, Թաց։ նախորդ նիւթ, նյթ։ նախընթացող։

Antecedenteménte. Ցառաջ, կանխաւս։ նախնէ։

Antecedénza. Ցառաջնեալ։

Antecessóre, ը. Նախորդ։ պնէկ։

Antemurále, ը. Նախապատնէշ, ամրակոյտ, պատնէշ։ թաղեա, հիմնարկ։

Antenáti, ը. Նախնիք, առաջինք, հինք։ ոհմակ։

Antéuna. Աչապտուտակալ։ պերէն։

Antepórre, ն. Նախապատկել, նախասեմն ունել հանգիստ։ նախապատ, պէմ նախնեալ։

Anteposizióne. Նախասեմն ունել հանգամանին, նախապատկել։

Antepósto, ta. Նախապատկեալ, նախասեմն ունող հանգիստ։

Anterióre, ի. Ցառաջնակարգ եան։ կեն։

Anteriorità. Ցառաջնահերթութիւն (ժամանակի։)

Anteriormente. Ցառաջ, կանխաւս։ նէնէ։ յառաջոյ։ նեմնիպէ։

Anteságlia. Հինահիք, (պատկառանքակալ, քանդակ, հինի յիշատակարան, և՛ն։) նոպէ կնոջ։

Anticaménte. Ի հնումն, կանխաւս։ նոպէ վնասակ։ պիր կնեմն։

Anticámera. Նիւթին գահնիճ։ հանգիստ հանի։ ասիրատեղեակ, անհնամ յոյժ պատկառելի։ սենեակ օթոյ օթոյ։

Antichíssimo, ma. Հինագոյն, վաղահին յոյժ։ հին նոյն։

Antichità. Հինութիւն։ նոպէնէ։ նախընթաց, հինք։ նոպէ վնաս։ հին գործք կամ առակագիր, և՛ն։

Anticipáre, ն. Կանխել, յառաջել, առնապագիր։ հեղ գալ բանիս։

Anticipataménte. Կանխիկ։ հեղէն։

Anticipáto, ta. Կանխեալ, առնապագիրեալ, առաջագոյն։ Կանխիկ (վճարումն։) հեղէն։

Anticipazióne, Anticipaménto. Կանխատեսութիւն, յառաջագոյնութիւն, առնապագիրութիւն։

Antíco, ca. Հին, վաղահին։ նոպէ, տգգանոթ։ հնացեալ։ all' antica. քաղ նախնեաց, քաղ առաքինեաց կամ քաղ ձեզ նախնեաց։

Anticristo. Նեռն, գիշատչասուն։ նիհձնեռ։

Antidétto, ta. Նախառաջադրեալ, յառաջասացեալ, վերոյգրեալ։

Antidóto. Պազդոյզ, գեղ Թաւի։ գանգնիճիր։

Antifona. Կցորդ, հոգեղ առաղնութիւն։

Antimónio. Ցանտիմոն, ծանիր, ծաղգիր, անհիւնութիւն։ առանիր նիւթ։

Antipápa, ը. Հակառաքահ, գերապատիւ։

Antipásto. Կնիքն հերակերոց, առաջինն հերակերոյ։ նոյ նաւ։

Antipatía. Հակակրանք, ինձ քոյր նոցա հակակրելի։ գի նոպէնէ։

Antípodi, ը. յոյ. Ընդգիմատունք, հակառակ ոտք։ նահիճ էրէ

օլանկերայացաղբմըզ ալ-ընգա օլանկայ:

Antipórto, Antipórta. Կախաղ գուռն: Իւր գոփա:

Antiquário. Հնախոյզ, հնաքննիչ, հնագէտ: Խոփ ընկերէն վռա գոռ:

Antiquáto, ta. Հնացեալ, խաւխամնեալ (տովղուռթիւ:) պախալ:

Antivedére, ն. Յառաջագոյն տեսանել, զգալ կանխաս, գուշակել: Կէնկին պայմա:

Antivediménto. Կախաստեաւթիւ, կանխագուշակութիւն:

Antiveditóre, պր. Կախխմնայ, նախատես, յառաջածանօթ:

A'ntro. Ալր, քարայր, անձաւ: Խաղպա:

A'nzi, նխ. Յառաջ քան: Էվէլ: առաջի, յանդիման: Էզ նիւանգի:

A'nzi, ած. Մանաւանդ, յաւէտ, այլ յատկապէս: Իւլի, հապա, անճագ: Ընդ հակառակին: Ինքրոնէ: նաև, այլև: անա և Anzichè. anzi più. այլ և՛ս առաւել:

Anzianità. Երիցութիւն, առաջնութիւն: պէօյիւթլիւք:

Anziáno, գոյ. Երիցագոյն, ի լուից: պէօյիւյիւ: առաջ: Anziani. Ազատանի: այան, այանի վէլայէթի:

Anziáno, na, ած. Վաղեմի, հին, առաջնի, նախնի: Էսքի:

Anzichè, ած. Մինչեւ, էվ, յառաջ քան: Էվէլ: առաւել, յաւէտ, անդառանդ: Իւլի, գիյա պէ: քան թէ:

Anzichè no, Anzi che no, ած. Ազաւել, յատկապէս: պահա գիյա պէ: մուքր մի: պիր ապ:

Anzidétto, ta. Յառաջասացեալ, նախասացեալ: գիփր օլանան:

APE

A'pe, նգ. Մեղու: առը:

Apertaménte. Յայտնապէս, յայտնի: Էշկէարէ:

Apérto, ta. Բացեալ, լայն: առ էսմըշ, աչքի: փխթնակ (ծառղիկ:) di cuore aperto. սիրասիրտ, ազատսիրտ:

Apertúra. Բացուածք, բացուէ: աչխ: di terra. պատառատուածք: di muro. խրամուածս: Ծակ: փէնիփ:

Apocalisse, նգ. Յայտնութիւն, գիրք Յայտնութեան Յովհաննու:

Apócrifo. Ածխայտ (գիրք:)

Apólline, Apóllo, պր. Ապոլոն չէնճի:

Apologético, ca. Ջատագովական:

Apología. Ջատագովութիւն, ճառ ջատագովական: Մաղէրէի, իմէթպար:

Apologísta, պր. Ջատագով:

Apólogo. Աքսապէլ բարոյականի: Մէսէլ:

Apoplesía. Անդամալոյծութիւն, կաթուած: փաչխ:

Apoplético, ca. Անդամալոյծ, հարուածով: փաչխլը:

A pósta, ած. Խորհրդով, գիտմամբ, կամովին: Մախսուս, էն գասթ:

Apostasía. Ուրացութիւն հաւատոց: Մուրթատլըգ: Կորզուրացութիւն:

Apóstata, պր. Ուրացօղ, ուրացեալ 'ի հաւատոց: Մուրթատ, փչմիչ: Կորզալծող, կորզուրաց: Փոփուլըղը պրափան:

Apostatáre, ե. Ուրանալ զՔրիստոս մարթու հաւատոս: ասիկ փինփէն փչմիչ: Կորզուրաց լինել: Փոփուլըղը պրափալ:

Apostoláto, Appostoláto. Առաքելութիւն: ռէսուլլէթ:

Apostólico, ca, Appostólico. Առաքելական, առաքելահաստ: քսհանայապետական, հայրապետական:

Apostolicaménte. Առաքելաբար:

Apóstolo, Appóstolo. Առաքեալ (Ա՛յ, կամ Քրիստի:) ռէսուլ, հէվարի:

Digitized by Google

Apóstrofe, իգ. Բողոքագրու ժուքիւն. (ձեւ Հռետորականական:)

Apóstrofo, ար. Ապտիթադրց:

Appagáre, ն. Հաճեցնել զկիսաս ուրտաք, գոհ առնել: հօգնուած էնել: — ársi, յ. Հաճիլ, հանգչիլ, գոհ լինել: հօգնուած ըլլալ:

Appagáto, ta. Հաճեցեալ, գոհ: հօգնած:

Appajáre, ն. Ջուգել, լծոր գել, յօդել, ընկերցնել: էնփնէն փերմէ:

Appalesáre. Տե՛ս Palesare.

Appaltáre, ն. 'ի վարձու տալ զմիաքան, առնել զոք վնասուած Շատ: ինօրինակ սանիլ:

Appaltatóre, ար. Մեհնաւոր Շատ, մերայնաւորաշատ: նմին:

Appálto. Մեհնաւորաշատութիւն: պէյնէի: prénder l'appalto. լի նել մեհնաւորաշատ, վարձել զմիաքան ըլլալ: ինօրինակ սանիլ ալլա:

Appannággio. Պաշտաստական: ապիալէգ:

Appannaménto. Կասեմացուցանելը, աղօտացնելը: փասանալէգ:

Appannáre, ն. Կասեմացուցանել (գկայծկլիս.) աղօտացուցանել: փասանցնելիա:

Apparaménto. Հանդերձանք, զարդարանք: պինկի:

Apparáre, ն. Պատրաստել: հապէգլամա: տե՛ս և Imparare.

Apparáto, գոյ. Պատրաստութիւն, հանդերձանք: ինկատիկ: զարդարանք, զարգք: փիւռկի: apparati sacri. եկեղեցական հանդերձք, սպասք:

Apparecchiáre, ն. Պատրաստել, հանդերձել, զարդարել, կազմել: հապէգ էնիլ: փիւռկի, փծանիմա: դնել կամ պատրաստել զսեղան: սուքրա գօմա: — ársi, յ. Պատրաստուիլ, կազմիլ: հապէգլամա:

Apparecchiáto, ta. Պատրաստեալ, կազմեալ: հապէգ:

Apparecchiatóre, ար. — trice, իգ. Պատրաստարար, կազմիչ: հապէգլամագ:

Apparécchio, Apparecchiaménto, Apparecchiatúra. Պատրաստութիւն, հանդերձանք, կազմուածք: ինկատիկ:

Apparentársi, յ. Վարկիլ ընտանեցաւր քան զարժանն: էնկէ ինկէնկիս ինկէնիկ: տե՛ս և Imparentarsi.

Apparénte, հ. Երեւելի: ինօրինակ: առերեսոյթ, վերերեսոյթ, Շէնութաստանական, որ պիտի պատրաստուած ունէի միայն Շէնութաստութիւն: փօղրաստ պէնուկէ:

Apparenteménte. Հաստատապատ: ըստ երեւութին, 'ի վերին երեսս: ինօրինակ:

Apparénza. Երեւոյթ, ստուերքինն: ինօրինակ: զարդարանք: տեսակէտ, կերպարանք, գէմք: տիփառ: di bell'apparenza. գեղեցկատեսիլ: փիւռկէ: in apparenza. առ արտաքս: ախորհին:

Apparire, ն. Երեւիլ, երեւութանալ: ինօրինակ: յայտնիլ գոլ: էդէնէրե օլմակ:

Appariscénte, հ. Երեւաւոր, գեղեցիկ երեսաք: ինօրինէրեւ: փիւռկէր, ինաչէլ:

Appariscénza. Տեսիլ գեղոյց, գեղեցկութիւն: ինօրինէրեւ ինաչելիկ:

Apparizióne, Appariménto. Երեւութիւն, յայտնութիւն, առաջութիւն, առեսիլ: ինօրինակ:

Appárso, sa. Երեւեալ, յայտնեալ: ինօրինակ:

Appartaménto. Սենեակ: տուն: փայրկ: degli stranieri. հիւրանոց: դուռիկիր հանկ:

Appartársi, յ. Սեհնիլ, հեռանալ: այրընմակ:

Appartataménte. Ընդոյն, ինկուսի, առիւծ: այրը:

Appartáto, ta. Սեհնեալ, զատացեալ: այրընմըշ:

Appartenénte, հ. Պատշաճեալ, վերաբերեալ: դուռնակ:

Digitized by Google

Appartenére, գ-érsi, յ. Վեր. յարաբերիլ, պատշաճիլ, անկ ընծայիլ: հայիլ, առնչուիլ: գնչիլ, գոհա. լինիլ օրմտ, պատուիլ օրմտ, գիտուիլ:

Appassionársi, յ. Յանձնուիլ, անձնուկ ունենալ, հարկանիլի տէր: ալըտի օրմտ, գործատ օրմտ: մեռչիլ տրտմութիւն: ազգատիկ գալ: հըրմի օրմտ:

Appasionataménte. Խոտաքար, կրքոտ, տարբերաբար, կարծրգին, անչափ, մեծագին: ալի խնէ, իքիսի:

Appassionáto, ta. Խոտակեալ: հարձակալի տէր, ցանկացօղ: գործիչ, գործատ, ալըտի: վըշտաւորեալ, վշտագին: գերպէն:

Appassáre, չեզ. Ցամաքեցնել, ջնարդեցնել, խամրիլ, ցաւեցնել: ազիտ:

Appassáto, ta. Ցամաքեալ, ցաւեցնեալ: ազիտ:

Appelláre, ն. Յորդորիլ, անուանել: կոչերմտ, ապ գօտ: բողոքիլ: գանգատ գալերմտ, պատճառ գնիլ:

Appéllo, Appellazióne. Բողոք, բողոքումն: գանգատ գնիլ:

Appéna, A péna, հ. Հազիւ: նիւճիւն:

Appéndere, ն. Կախել լինչ: ասմտ: կախիլ գործ:

Appendíce, նգ. Ցատկաբան (իրիք, կամ գործ.) յաւելուած: պրնա, գաղա, գանդ:

Appéso, sa. Կախեալ, առկախեալ: ասըմրդ, ասըրը:

Appestáre, ն. Հաւկանել ժանտախտութիւ: ապականըմտ: լուսիլ հոտ գալը: գիտնա գօգտ:

Appestáto, ta. Հաւկեր ժանտախտութիւ: եսոտաբաշտ:

Appetíbile, հ. Փառասիրելի, ցանկալի: արգելայատնագ:

Appetíre, ը. Փառասիրել, բազձալ: արդասլատ:

Appetitivo. Տե՛ս Appetitoso.

Appetíto. Բազձանք, փառասիրութիւն, ախորժակ, ախորժ, ցանկութիւն: արգա, հաճոյս: ախորժ, ախորժակ կերակրոյ, քաղց: իւրհան: disordinato. անկարգ ախորժակ, առատութիւն:

Appetitóso, sa. Ախորժակաւոր: իւրհան ալան: ցանկացօղ: արդասլատ:

Appétto, a pétto, ած. և նխ. Հանդիպակ, ընդդէմ: գործըմպա: առ, առ հասարակաւորութիւն: կանընպա: Ճակատ առ Ճակատ: գործըմպէ գործը:

Appianáre, ն. Հարթեցնել, հաւասարցնել, հորդել: գիտնալերմտ:

Appiattáre, ն. Ճարտարացանել, ծածկել: ատգնամտ:

Appiccaménto. Կախարան: ասըր: յարտնութիւն:

Appiccáre, Appicciáre, ն. Ածուցանել, առնչել, ամրացնել, կցել: էափըսըրմտ, իւխտրմտ: կախել լինչ կամ գործ: ասմտ: la battáglia. սկսանել զարտաղտութիւն: il fuoco. լուցանել գհուր: ասիչ էափտ: il lume. լուցանել գճրագ: ճամ կապմտ:

Appiccársi, յ. Ամրանիլ, կառչիլ, յարիլ: էափըլմտ: լոկ բռնելոյ ձեռաք: բռնմտ: յարիլ սխտութիւն յոգ, սիրտատրիլ հետևանդուխտութեան: պատկրմտ: տարաւորապէս ապրանքիլ: գնչմտիչ: լուցանիլ: ծուխուցմտ, էանմտ: կախել զանձն: գնդակիչ ասմտ:

Appiccaticcio, ia. Դիւրաբառնուած, ճարճատիկ, խաժպոլիս: էափըլեան: առարտախոհիկ (սխտ:) ապատգան:

Appiccativo, va. Տարտախոհիկ:

Appícco. Ածիլ: գնչիչ:

Appiccoláre, Appicciníre, ն. Փոքրիկացուցանել, նուազեցուցանել: գիտնալերմտ:

Appiè, appiédo, a piè, a piédo, նխ. Ոտ առաւօտ, առ առաջաւոտ: այլ էանընպա, գերպէնգ: հետևակաբար: էոյան: gente a piè. հետևակազօր: էոյան ապէր:

Appiéno, հ. Լիով, անկիծելի:

պօլ պօլ, ինչ-որ, ինչ-որ ինչ:

Appigionaménto. Տուն կամ վայր տուելու, վարձատուելու:

Appigionáre, ն. Տալ կամ առնուլ վարձու, վարձել: տիրոջ վէրմէ, տիրոջից ինչ-որ:

Appigliársi, յ. Ցանկիլ, միտք անել, ապաստանիլ: նպատակ: պատսպարուիլ: էջ, ապաստան: al parere d' uno. գնալու երթալ կամ յայտնուիլ կարծեաց ումանց: ուղիղ:

A'ppio, A'ppio. Լախտը, կամ նեխտը, կարոտ, քաղցած: տիրէ Աիրէ:

Applaudíre, ը. և ն. Ծափս հարկանել: եւ գոչմամբ գովել, հաճել, ընդունել: ծափէ, պէտէնիվ:

Applaudito, ta. Հռչակեալ: ընդունելի, հաճելի: համբաւած:

Appláuso. Ծափ, ծափահարութիւն: գովութիւն, հաճութիւն: եւ գոչմունք, աղիրիմ:

Applicáre, ն. Կիրառ կամ ի վր դնել, միրճեցուցանել, մօտուցանել: գոմս, նպատակ: յայտնարկել, պատշաճել: ուղղել, տեղաւորանել, կարգել, սահմանել: նայիլ էնիվէ: մօծուցանել: նպատակ: il rimédio. դնել ապրանքս: ը. և -ársi, յ. Պատսպարիլ միտ դնել: մօտ գայէլ օլմա:

Applicataménte. Ուշի ուշով, միտադրութիւր, խոհեմով:

Applicáto, ta. Պատսպարեալ, պատրաստեալ: մոգիչ:

Applicazióne, Applicaménto. Փոյթ, ջան, միտադրութիւն, պատրաստութիւն: պիգիպ, ճանպ: di un rimédio. դեղը ապրանքս: di qualche detto. յայտնութիւն ումանց բանից: առ բանի:

A'ppo, Նիս. Աս (ապառնական.) առաջի, ի միտս, յաչս, ի կարծիս: էմնախանէ, քիրէքնիպէ: առ հաճելիացուցանել, առ (գործիս) կամաւս: էանըդամ: ի (ներդպրա-

կամաւս.) ընդ: հ. Ցնծալ, յիս:

Appóco appóco, հ. Աս առ կաս առիթս, առ փոքր փոքր: ադար ադար:

Appoggiáre, ն. Հաստատել, ենթադնել: փայտի գոմա: un negózio ad uno. յանձն առնել առևտիք գործ մնչ: ոթուրլ էնիվէ: -ársi, յ. Ցնծալ, հաստատուիլ: պայմանիլ: ապաւինիլ, վստահանալ յոք: իյնիվնիվէ:

Appoggiáto, ta. Ցնծեալ, եհ:

Appóggio. Ցնծապատճ, ենթադնելիք: պայմի: օգնութիւն, ծխելիք: խմպա:

Apponiménto. Ցաւելուածի, յաւելուած, յաւպադրութիւն:

Appórre, ն. Դնել ի վերայ, յաւելուել, միաւոր ցանել: խոպիւ նի գոմա: զրպարտել, առպասանել յանիրաւի: առ ւյամա: Appórsi, յ. Գուշակել, հղռաղատանել: ինամին էնիվէ: se mal non mi appongo. ծէ չխաբկիմ, ծէ չսխալիմ:

Apportáre, ն. Բերել, տանել: ինիվէ: պատանել, ծանուցանել: հասնիր էնիվէ: ի վերայ տանել (զգաս, զլուա.) միաւոր ցանել:

Apportatóre, ար. Բերող:

Apposizióne. Տ. Apponimento. ցայտայայտիչ (անուան:)

Appósta, A pósta, Appostaménte, հ. կամաւս, խորհրդով, դիտմունքի: էն գոսի, ճանպա:

Appostáre, ն. Դարանանել, տպասանել, լրտեսել: ինասոնիկ էնիվէ: դիտել, պատրաստել տպասել: ինիվէ: յայտանել:

Appostíccio, ia. Տ. Postíccio.

Appósto, ta. Ընտիր ի վր, եհ:

Appóstolo, եհ. Տ. Apóstolo.

Appréndere, ն. Ուսանիլ, ի միտ առնուլ: էօյրէնիվէ: ըմբռնել, ճանաչել, իմանալ: աղնաճա: Apprendersi d' amore. Հարկանիլ ի սէր: աշըգ օլմա: il fuoco s' ap-

Digitized by Google

prende. լսողանալ, լսողական հասկանալ: ականջ դնել: լսել:

Apprendiménto, Apprensióne. Ուսումն: ըմբռնում: ճանաչում: գիտություն: իմացական ուժ: իմանալ:

Apprensiva. Ըմբռնողական կարողություն:

Apprensivo, va. Ըմբռնող, ուշիմ: ընդունակ: ճանաչող: գիտուն:

Appresentáre, ն. Ցանդիման կացուցանել: հանդիման կենդրկել: — ársi, բ. Ցանդիման լինել, մոտ գալ առաջին հանդիման կենալ:

Appréso, sa. Խնայեալ, ած: փայտանալ: ուռանալ, վարժեալ: ընդունակ: սովորական: գոյացյալ:

Appresaménto. Մոտալումն, մերձենալն: նախապատրաստություն:

Appressáre, ն. Մերձեցուցանել, մոտացուցանել: նախապատրաստել: — ársi, բ. Մերձենալ: նախապատրաստվել:

Appressáto, ta. Մերձացար:

Apprésso, sa. Մերձ, հուպ: առ (գործիականաց:) նգիտ, նմանապես: ի ձեռին, ընդ իւրով ձեռնամուխ: ելևէջ, հեծումներ: ը: պինդ: առ (տրականաց:) ցետ, զկնի, զհետ: սծուղբ, արբշռբար: խրոյր, գրեթէ: գոպար: առաջի: ընծայապես: ho appresso di me. ունիմ առ իս: նմանապես պէտ: uno appresso l'altro. զհետ միմեանց, մի ըստ միոջէ:

Apprésso, ադ. Մօտ, մերձ: նգիտ: յետոյ, ապա, զկնէ: սծուղբ: և այ սծ. ետեւագոյ, առաջիկայ: ելևէջեմ: il giorno appresso. երկրորդ օր, վաղիւն: երեսկի ինն: in appresso. յետոյ: սծուղբ: appresso a poco. խրոյր, խրթև: գոպար: Appressochè. S. Dappoichè.

Apprestáre, ն. Պատրաստել, յարդարել, կազմել: հայթայթել:

Apprezzábile, ած. Ցարգոյ: ասպնջական:

Appreszaménto. Հանդաստումն, յարգ: ասպնջական:

Apprezzatóre, աբ. Որ մեծ հանդարտի: գնահատության պիտան: գնաճառ: բանիմաց, պատուական:

Apprezzáre, ն. Մեծ կամ աբգոյ հանդարտել: ընդ երեսին ճանաչել: գինն հաստատել, կշռել զարժէքս իրիք: պատուական:

Appróccio. Պատանեալ: ճնշ: ճնշիչ:

Approdáre, ն. Հասանել յանկիւն կամ ի ցամաք: գետնյա նաւահանգիստ:

Approffittáre, ինք. — ársi, բ. Օգտել, շահիլ: փայտա ընծայել:

Appropriáre, ն. Սեպհականել ուրուք, յատկացուցանել: ճոխ առա ընծայել: — ársi, բ. Սեպհականել անձին, իւրացուցանել, անձին ընծայել կամ վերագրել: ընդունիլ ասլան:

Appropriazióne. Սեպհականումն, իւրացուցանելն:

Approssimáre, ն. Մերձեցուցանել: նգտալ ընդ երես: — ársi, բ. Մերձենալ: նգտալ:

Approssimazióne, Approssimaménto. Մերձենալն, մերձացուրութիւն:

Approváre, ն. Հաւանիլ, հաշխել, ընդունիլ: պէտ ընծայել, բարի օրհնել, գոպատ ընծայել:

Approváto, ta. Հաւանեալ, ընդունեալ: պէտ ընծայեալ:

Approvatóre, աբ. Հաւանող: պէտ ընծայն: քննիչ, հաստատիչ: ընդունող:

Approvazióne, Approvaménto. Հաւանումն, հաշտումն, ընդունելութիւն, վկայում: պէտ ընծայութիւն: բիւր:

Appuntaménto. Դաշն, պայմանն, իրատարհատումն, միաբանումն: գործ, առաջ: ժամադրութիւն: վճռ:

Appuntáre, ն. Պինդել, հաստատել (առագաստ, եւն.) ի կցանել հարկանել, կարել ուրուք: ինչ

Ինչ. Բօքլա Ինչ Ինչտիրիք, ըստ լաչամա: il tempo. Ժամանակը լիս նեղ: Վատ գօմա:

Appuntáto, ta. Պնգհատ առաջաքր, ևշ: Ինչտիրիլ: Ծայրատաքր: Սիլի: քսոլ կիստագրաքր:

Appúnto, Appuntíno, հ. Աչվկեզ, ճշգիւ, ամնինելին, իրրև: ոչ չատ էտ ոչ նուազ: Ճամա, Բաս Ճամա:

Appuzzáre, ն. Ապահանել ժահահոտաբիր, նեխեցուցանել: գօգանիմա:

Apríco, ca. Արեգակեմ, արև ածկայեաց: Կինգէն գօդրա:

Apríle, ար. Ապրիլ ամիան: ապրիլ, նիսան:

Apriménto. Բացուածը, բացուիլ: աչմաը:

Apríre, ն. Բանալ: ալմա: la terra. պատառել, ձեղքել: Ճառամա: la vena. երակի հատաս նել: գան ալմա: – írsi, յ. Բանալ: աւելմա: իրարանցիլ տրմոց, ձեղքիլ գայտիլ: լալամա, այրեա Ճա: վիճիկիլ ծաղկանց:

AQU

Aquário. Ջրհոս: գէնլ:

A'queo, ea. Ջրակէն, ջրային: առաջան, առաջա ճագաաս:

A'quila. Արծուի, արծիւ: գարիալ, գարագուշ:

Aquilíno, na. Արծուային: naso acquilino. արծուանկին:

Aquilonáre, հ. Հիւսիսակ, հիւսիսային: իօյրապա ճագաաս:

Aquilóne, այծ. Հողմն հիւսիսային: գէշ նէպ, իօյրապ:

Aquilótto. Ձագ արծուոյ: գարիալ ճուիրաաս:

ARA

A'ra. Տես Altare.

Arabésco. Տես Rabesco.

Arábico, ca. A'rabo, ba. Արաբացի: արապի, արապ:

Arábile, հ. Aratívo, va. Հերկելի, մշակելի: Երկին օրանաբ:

Aráldo. Հրուշտակ հաշտութեան և ապառաժողովի:

Araménto. Հերկաւանի, արօրատրելիք: Լիկին ախրկոի:

Aráncja. Թուրնջ, նարինջ: Նարգանձ, իօրնագոյ:

Aranciáta. Քաղցրաւենիկ նարնջոյ, կամ (փօրթոգալցի:) իօրնագոյ Երկնէ: օշարակ (փօրթոգալցի:) իօրնագոյ ընէլնի:

Aranciáto, ta. Թուրնջագոյն, նարնջագոյն: Նարգանձ:

Aranciáto, գոյ. Թուրնջկնկոյք, ապառաժոյ (փօրթոգալցոյ:)

Arándo. Թուրնջկնկի, նարնջի կնիկ: Նարգանձ ագաձը: Ծառս (փօրթոգալցի:) իօրնագոյ ագաձը

Aráre, ն. Հերկել, արօրատրել: Լիկին ախրկոի:

Aratóre, ար. Հերկագործ, արօրատրիր: Լիկին ախրճանի:

Arátro. Արօր: ապան: mánico dell' aratro. մանճ: ապան ագաձը:

Aratúra, Arazióne. Տ. Aramento.

Arazzería. Ծաղկագործ օ Ճոց: գործատան ծաղկագործ օՃոցաց:

Arázzo. ՕՃոց ծաղկագործ, գործ կամ պատառատաղկալ անկուածոյ: հալը, հալի, գալ, գոս վալ էկէպէսի:

Arbitrággio. Իշխանաբել, ընտրութիւն:

Arbitráre, ն. Դատաբել որպէս զմիջնորդ:

Arbitrariaménte. Ըստ կամն, ըստ քմոյ: Խնէկպիչնէ ևէօրէ, էչիկինճէ:

Arbitrário, ia. Կամայական, որ հաստատուածալ է ի հաճոյս այլոց: արտարիալ ըստ քմոյ: էչիկինճէ:

Arbitráto. Դատաստան կամ ընտրութիւն միջնորդին: խոսմ միջնորդոյ, միջնորդք:

Digitized by Google

Arbítrio. Կամք: իշխանք: քմիք, հաճոյք: փեյք: դատաստան ոյիք: libero arbítrio. ազատ կամք: ազատ կամաւորութիւն, ազատակամութիւն կամք: ընտրեայ:

A'rbitro, ra. Միջնորդ. գատաւոր, իրաւարար: գնահատ:

A'rbore, s. Ծառ: տունկ:

Arboscéllo. Ծառ փոքր: ա ղաճկեց:

Arbústo. Թուփ: աղաճկեց:

A'rca. Արկղ. տապանակ: տապան պըշ: տապան ծոյի: փեյքիի նահ:

Arcángelo. Հրեշտակապետ: պաշ հելայը:

Arcanaménte. Գաղտ, ի ծածուկ:

Arcáno, na, adj. Գաղտնի, ծածուկ: իիղևի:

Arcáno, գույ. Գաղտնիք, խորհուրդ: սըռ:

Arcáta. Կամարակիպ մի: օդ ա խըմբ, ոիղևիւ:

Arcáto, ta. Աղեղնաձև, կորացեալ: եայ իիպի էյիլիւ, էյբի:

Archeggiáre, n. Աղեղնաձև թեքել կորացուցանել: եայ իիպի էյմիք:

Archétipo. Սկզբնատիպ, նախատիպ: առըլ, ահմ:

Archétto. Աղեղն փոքր: փեղևի: եայ: առեղն նուագարանացս: փեմանիք: զաղեղն հարարտայց:

Archibugiáre, n. Արձակել զհրացայտին: իիխ-փեղևիկ ան-նակ: առըլ նետել հրացայտիւ: իիխ-փեղևիկիմիկ:

Archibusáta, Archibugiáta. Զարկուած գնետակի հրացայտիկ: գնարըտան վնարուածս:

Archibusiére, Archibugiére, ար. Հրացայտանոխ, հրացայտագործ: իիխ-փեղևիկճի, իիխ-փեղևիկիլի:

Archibúso, Archibúgio. Հրացայտին: իիխ-փեղևիկ:

Archipénzolo. Կարասին հինաւոյց կամ տպանագրաց: իիբաւի:

Architettáre, n. Ճարտարապետել, կերտել, շինել, յօրինել: պլիճա էաֆնա, էաֆնափ:

Architétto, գույ. Ճարտարապետ: դնող, ոիչող:

Architettúra. Ճարտարապետութիւն: դնում, ոիչում:

Architráve, ար. Սեան սեան ոք ի վերայ խոյակին նորա:

Archívio. Դիւանն: փեքիիբը հանդ:

Archivísta, ար. Դիւանապետ: փեքիիբջի:

Arcidiácono. Արք. սարկաւագապետ: պաշ ղիմնա:

Arcidúca, ար. Արհիդուքս:

Arciduchéssa, իգ. Արհիդքըք սուհի:

Arciducáto. Արհիդքսութիւն:

Arciére, — éro, ար. Աղեղնաւոր, նետաձիգ: օդճի:

Arcióne, ար. Գոնեայ թաղիլին կամ հասարակին: էյբէ գուլը:

Arcipresso. Տե՛ս Cipresso.

Arcipréte, ար. Արք. երէց: պաշ ֆափազ:

Arcivescovádo. Արքեպիսկոպոսութիւն: ալըքսափսկոպոսլուգ:

Arcivescovále, s. Արքեպիսկոպոսական:

Arcivéscovo. Արքեպիսկոպոս: էրզնէփ, իիրքեիօլի:

A'rco. Աղեղն: եայ: կամար դրան, կամրջայ: փեմբէ: del círcolo. աղեղն բաղդատական: della lira. աղեղն նուագարանացս: փեմանիք: arco trionfale. յաղթական կամար:

Arcobaléno, Arco celéste. Աղեղն երկնից, ծիածան: իլեիմ սոսղմա, սաղմա:

Arcolájo. Կարճառ: էլեմո:

Ardénte, s. Վառեալ, բորբոքեալ, կիզական օդ: եանան, եանաբ: հրաշէկ: գըզմըշ: բուռն, սաստիկ: փեսին:

Ardenteménte. Բորբոքեալապես, սաստկապէս, բուռն, անձկալիօք: գայրէի նէ:

A'rdere, n. Այրել: եափա:

Digitized by Google

árdere, ն. և árdersi, յ. Ա֊ռ֊ել։ Էանմա֊։ վառ֊ել, բորբոք֊ել (կրե֊ք) հարկան֊ել ի սէր։

Ardiglióne, ար. Ակռք մեծ ձագարաձև։

Ardiménto, և. Ardimentóso. Տ֊ա Ardíre, և. Ardíto.

Ardíre, ար. Հանդգնա֊ք֊իլ, վառա֊հու֊իլ, քաջալերու֊իլ֊ն։ Ձէ֊արէի։ յանդգնու֊իլ։ փոխ֊իմաստ։

Ardíre, ն. և. Ardirsi, յ. Ինձ֊իլ, հանդգնա֊ձև֊իլ, յանդգնե֊լ։ Ձէ֊արէի էմ֊ի։

Arditaménte. Հանդգնա֊ձև֊, քա֊ջու֊իւնե֊ամբ, արիաբար, անվեհերա֊բար։ Ձէ֊արէի էմ։ յան֊գուգն։ փոխ֊իմաստ։

Arditézza. Տ֊ա Ardimento.

Arditto, ta. Հանդգնա֊ձև, քա֊ջասիրտ, անվեհերա֊կ։ Խրիւ֊էի։ յանդգուգն, ժամերմ, անասնոմ։ փոխ֊իմաստ։ ըսուըղ։

Ardóre, ար. Բորբոք, տաքու֊։ հնչարէի, խանձ֊էի։ եռա֊ցնել, տաքցնել։ հարկէ, արագ֊։

A'rduo. Տ֊ա Difficile.

Aréna. Ա֊ազ, խիճ։ փո֊։

Arenóso, sa. Ա֊ազուտ, ա֊ազայնի։ փո֊նկու֊։

A'rgano. Ընդ֊որդ։ պօճա֊նաձև կապ, փօլաց։

Argentería. Ընծայ արծաթեղէն, արծաթեղէն առարկայ։ կիսիւղ, ավփանէլ։

Argentiéra. Հանք կամ բանք արծաթոյ։ կիսիւղ, ծապկին։

Argentiére, ար. Ա֊րծաթա֊գործ։ փո֊յանկօ։

Argentíno, na. Ա֊րծաթա֊գոյն, արծաթանման, արծաթեղէն։

Argénto. Ա֊րծաթ։ կիսիւղ։ d'argento. արծաթեղէն։ in fóglio. թիթեղեն արծաթէ։ կիսիւղ ընկնէ։

Argénto vívo. Սնդիկ։ ծիվ։

Argílla. կաւ բրտի։ պալչըփ։

A'rgine, ար. ցիտա֊ֆէ, առաջապահ։ ար֊ւղ, սահ պինախ։ արգել, խոչ։ կինկէ, պինախ։

Argomentáre, ն. Զեռնար֊կել, յառաջ քաշել, փաստս։ բերա֊ն կիմի֊։ խորհիլ, կարծել, մեկնաբանել, խնամատարել։ պատ֊ն կիմի֊։

Argomentatóre, ար. Զեռնար֊կող, մեկնաբան։

Argomentazióne. Զեռնար֊կութի֊ն։

Argoménto. Զեռնարկութի֊ն, փաստ, պատճառ։ գրչաս, սկզբ֊։ նշան, ցոյց, տպագոյց, փորձ։ նիշան։ նախագրու֊իւն մեսնելոց։

Argomentóso, sa. Հզօր (բանիք)

Arguire, ն. Զեռնարկել։ մեկնաբանել, խնամատարել։ գրչաս կիմի֊։ նշանակել։ կշռատրել։ պատ֊ասխանել։

Argutaménte. Կրտու֊իւն, խ մեսնաբանաբար։ արիքանի։

Argutissimo, ma. Argúto, ta. Նուրբ, նրբախօս, ա֊չիմ, պատ֊ասխան ի պատասխանին, հանճարեղ։ արիք, հաղբ ձկնոյ։

Argúzia. Հանճարապատասխանու֊իւն, գրա֊արհեստագիտու֊իւն, խնամատարեց գործոյ֊ք։ արիքանի֊, նօթ֊ատ֊ք սկօզ։

A'ria. Օդ։ հաւա։ all' ária, կամ all' ária scoperta. ի բաց֊ի բաց օդ֊ս։ վեր֊բաղարդ, անկիմեն։ A'ria del volto. Գծագրու֊իւն դիմաց, գծագիր դիմաց։ սիգաւ֊։ di buon' ária. գու֊արտաքո֊ք, գու֊արտաքին։ գաղ

Aridaménte. Ցամաքա֊ք, չոր֊ացաբար։ գո֊րծա֊։

Aridità. Ցամաքու֊իւն, չորու֊իւն։ գո֊րծա֊նութի֊։

A'rido, da. Ցամաք, չոր։ գո֊րծա֊։

A ridósso. Ի֊. ի վերայ, յատ֊ս, ի թիկանս։ արքեան։

Aríete, ար. խոյ (կենդանի կերպով։) հանէլ պատճառ։ խոյ կենդանւոյն։ փօլ։ խոյ մեքենայի ապա֊

աստրալամեական : Ինձկնիւ :

Ariétta. Երգ. Հանաւօտ, ցոյց: Նանի, Ինչրփիս :

Aringa. Ամենապատանեալ, Հրատարակեալ լինել : Ելոյս : Ամենի ինչ : Ասինա պատերազմ :

Aringáre, v. Ամենապատանել, Հրատարակեալ լինել :

Aringatóre, ար. Ամենապատան, Հրատարակեալ :

Aringhiéra. Ամենախաւսութիւն, Հրատարակեալ խաւսութիւն : Ելոյս բանի, բանից : Խիւսիս :

Aríngo, Arringo. Ասպարէզ Ներկայեալ պատերազմի : Միջոցումն :

Arióne. Տե՛ս Aghirone.

Arióso, sa. Հոգեւոր (առն.) ապրիծ առ Հոգեաց, կամ Լուսաւոր (բնակարան) բիւրեղեայ բիւրեղեան :

Aristocrático, ca. Ազնուականական :

Aristocrazía. Ազնուականութիւն : Ձիւնիկիս :

Aritmética. Թուաբանութիւն : Իմի բազում :

Aritmético, գոյ. Թուական : Ըհոյի բազում, բազում ձի : Ձիւնիկիս :

Aritmético, ca. Թուաբանական :

Armacóllo, կամ a armacóllo, Ած. Յայմ ուսոյ ի ձախ կողմն (արկանել կամ կրել ինչ :) Լափապատ, Հասոյինլաբի :

Armajuólo, Armájo. Դարբնին զինուց : Ձիպձի :

Armaménto. Զէնք, կազմած, պատրաստութիւն մարտի : Սիլահ, ձէնի ինչպիսի :

Armáre, ն. Զինել, վառել : Սիլահկանոքցնել : — ársi, յ. Զինիլ, վառիլ ի զէն : Սիլահկանմամ :

Armário. Գզրոց : փօլաղ, պէօյ Ինչ ինձ :

Armáta. Տորմիղ նաւից, նաւաստրմիղ : փնանմա : բանակ, զօրք : ասպէր :

Armáto, ta. Զինեալ, վառեալ : Սիլահլը : alla leggiéra. Թեթեւաղէն : da capo a piedi. ապատազէն, կամ վառիլ ինչ Սիլահ :

Armatóre, ար. Նաւատիրա նաւ պատրաստիչ : գործատու : Նաւատրաստութիւն : գործատուք ինչիք :

Armatúra, Armadúra. Զրահ, բանջատրանք : զբօտ, սինեպկնոտ :

A'rme, իգ. A'rma. Զէն, զինք : Սիլահ, գործաւ : gridare all'armi. դղրդալ ի զէն, ի մարտ պատերազմի : venire all'armi. մարտիլ չիվ, պատերազմիլ : ձինի էնիդ, փօյիւղէդ : A'rme della famiglia. Կնիք կամ նշանակ տանց, ազգաց, տոհմից ալամէն :

Armeggiaménto. Զինախաղութիւն, զինաշարժութիւն : գլըճ օյնանօա :

Armeggiáre, v. Խաղալ զինուք, շարժիլ զէնիւ : գլըճ օյնամամ :

Armellíno. Սպիտակ ալքիս : փափամ :

Armeggiatóre, ար. Սուտ խաղ, սուտ բարամարտիկ :

Arménto. Ընդեայ, նախիր, երամակ (ձիոց) ախըրլը :

Armería. Զինատուն : ձէպհանէ, Ինօքհանէ :

Armígero, ra. Գործ, պատերազմական :

Armílla. Մանեակ (գնոյց) :

Armilláre, ած. Մանեակաւոր :

Armistízio. Դադար պատերազմից, զինադադարութիւն : Ինչիպրինք :

Armonía. Ներդաշնակութիւն, դաշնակութիւն : ահէնկ : միաբանութիւն : պէրլիկ :

Armoníaco, գոյ. Աշիակ, օշակ : լափը գոմաղը : gomma armoníaca. Նոյն ն : armoníaco կամ ammoníaco. անոշադը : Նիլափը :

Armónico, ca. Armonióso, sa. Ներդաշնակական, ներդաշնակ, կատար : ահէնկլի :

Arnése, ար. Կահ, կարասի, անօթ, կազմած : Ինձիդիլէր, էվ Ինգըմ : զգեստ, զարդ : Խոպոպ :

Digitized by Google

զաւահ, զէնք: զբօսք, սիլահ ֆոսաֆի:

Aromático, ca. Ընծոյզ զհամ կամ զհոտ հաւաքոյց: պահարւէը:

Arómato. Հաւաքը: ասի. ազա հաւաքղէն: պահաչ: ծխամանելիք, խունկ: պահաւոր:

A'rpa, կամ A'rpe, կգ. Սաղմոսարան, Ջնարդ կամ սազիվղ, քանոն: սանթուռ:

Arpeggiaménto. Ջնարդահարութիւն:

Arpeggiáre, ես. Հարկանել զջնարդ, զսազիվղ, զսաղմոսարան: սանթուռ լալմաք:

Arpía. Աստաքելիալ հրեշ ինչ թռչուար: գարափճօղլ:

Arpióne, ար. Ծղինիք: բէկէ: կեռ կամ ճանկ մեհեար յորմ: էնկել:

Arrabbiaménto. Կատաղութիւն, կատաղութիւն: գոփոփուղ:

Arrabbiáre, էնդ. Կատաղիլ (չանց:) գոփոփմաք, զայրագնիլ: նոիրմէք: fare arrabbiáre. կատաղեցուցանել: գոփոփիմաք:

Arrabbiataménte. Կատաղաբար, մունդքին: հըզմ խլէ, գոփոփուղլու խլէ:

Arrabbiáto, ta. Կատաղեալ, կատաղի: գոփոփմուղ: զայրասնեալ:

Arrabbiatéllo, la. Փոքր մի կատաղեալ: պիր ազ գոփոփմուղ:

Arrampicársi, յ. Ար ադիլի ելանել 'ի վեր (ընդ լերինս.) մագլցել: ըբզմալդմաք: գնալ յարխի լեռնս: պէօրի ալալըլա խրխոմէք:

Arrancáre, ես. Վաղել կաղալց, ընթանալ կաղիկաղ: ափաճաք:

Arrandelláre, ես. Պնդել փայտիս զշուանն բեռանց: պալը ափըն լալմաք:

Arrecáre, ռ. Բերել, ածել: էկէրմէք: – ársi, յ. Ջլջանիլ, հաստանիլ: գայլ օլմաք: գժուարիլ: էկճէնմէք:

Arrecatóre, ար. Բերօղ:

Arredáre, ռ. Կապիլ զաւազին, հանգերձիլ կամ հիւք կապանագք: յապդալդել: էվ պռաքմաք:

Arrédo. Կահ, կարասի: ընկերևանի, ֆոսաֆ: կազմուածք կամ կարասագք նաւա: էկճ ալըճի: ա նօղագք, ապրանք եկեղեցւոյ: փինաչ նաւագնէ: զապդագք կանանց:

Arrenáre, ես. Խրել նաւատնէ: էկճ ափլանմաք, օխարմաք:

Arréndersi, յ. Ընձեռաստուիլ, լինել: ընկալիմ օլմաք: թեքիլ, կռանալ (ստացս:) էյիլմէք: խոնարհիլ:

Arrendévole, ռ. Դիւրակոր, կամակատ: էյիլիջ: հլու, գիւրալուր: հնարին:

Arrendevolézza. Դիւրաթեք բութիւն: գօլայ էյիլմէք: հլուիլ: հնարինլիք:

Arrendiménto. Ընձեռաստուիլ: վէրմ:

Arréso, sa. Arrendúto, ta. Ընձեռաստուր եղեալ, անձնաստուր, յաղթեալ: վէրմ եկճն, էնկինմիշ:

Arrestáre, ռ. Ձերբակալ առնել, ձեռս մեհել յոք, 'ի գիրաց հոդ կացուցանել: ալը գօմաք, բռնմաք, հապս էնմէք: կանգնացուցանել: պուրդումաք: – ársi, յ. Կասիլ, զսահդ առնուլ: պուրմաք:

Arrésto. Ընձեռաստուիւն: ալը գօմաք, հապս, էնօղ հապիը: méttere in arresto. 'ի գիրաց հոդ կացուցանել: հապս էնմէք:

Arretrársi, յ. Ընդ կրունկին գնալ, դառնալ յետս: էկրի պէօնմէք, էկրի էնգինմէք:

Arricchiménto. Հարստաստնալ, հարստութիւն:

Arricchíre, ռ. Հարստացուցանել, մեծացուցանել: պէնկին էնմէք: – írsi, յ. Հարստանալ, մեծանալ: պէնկին օլմաք:

Arricciaménto. Քամմուածութիւն, սոսկութիւն: գանգրութիւն:

Arricciáre, էնդ. և – ársi, յ. Քամմիլ, գիպանալ հերաց, մազից, սոսկալ: էօբէնմէք, ինինմէք: il

muro. Ծեփիլ յատկին զատ ածիլեն ծեփին : գագաճա ածլատ : i capelli. գանգրել գինելոց : տալ խովկիոկի :

Arricciáto, ta. Գանգրեալ, գիզացեալ (հնոյք) : ծոր էջերիւ : muro arricciáto. որմ խառըտածեալ : crine. գանգրածոյ վարսք : naso. արծռուռնկին :

Arrischiaménto. Վտանգիլն, վտանգ :

Arrischiáre, Arrisicáre, ն. Վտանգիլ ի վտանգ, վտանգել : տհամարձոյս պրգմատ : –ársi, յ. Վտանգիլ զանձն ի վտանգ, գիւ տագրաւ լինել, համառձակիլ : ձիւրէի կռիւ :

Arrischiáto, Arrisicáto, ta. Վտանգեալ : վտանգաւոր : խիզ կիսկէ :

Arriváre, ն. Հասանել, ժամանել : եկեի ուսք կելիսկ : uno. հասանել ուսկք : bene. յաջողիլ : եյի ասար կելիսկ :

Arrívo. Հասանիլն, ժամանումն, գալուստ, եկ : կելիւ :

Arrogánte, ն. Զեռնարկ, յանդուգն, գոռոզ, յանձինս պատասան : փխարհ, հաղրաւ :

Arroganteménte. Յանդուգնաբար, գոռոզաբար :

Arrogánza. Յանդգնութիւն, գոռոզութիւն, յանձնապատասանութիւն : փխարհութիւն, հաղրաւութիւն :

Arrogársi, յ. Գոռոզանալ անձին վերագրել, անձին ընծայել, ետպահանջել, գոռալ : փնպինկ ասչոփ, փնպինկ վերկիւ :

Arroláre, ն. Գոլել զանուանն ի ցուցակի, գասել : ապէր գալցերմ : soldati. զօրաժողով լինել : ասփէր գալցերմ : –ársi, յ. Գոլել ի զինուորուն :

Arroláto, ta. Գոլեալ ի զինուորուն : էսահկի, էսգըմեալ գնաց :

Arrossiménto. Շատագնութիւն, ամօթի երեսաց :

Arrossíre, յ. Կարմրիլ : շատագնիլ, շիկնիլ : գոյնփոփ : յամօթ լինել : ամխանոփ : fare arrossire. ամաչեցուցանել : ամխանպըրմոփ :

Arrosáto, ta. Շատագնեալ, ևն : գոյնփոխ, ամխանոխ :

Arrostíre, ն. Խորովիլ, գինի : փնպոպ էնիկիկ, պիրէան էնիկիկ :

Arrostíto, ta. Խորովիլ, խորովածոյ : փնպոպ օրանոպ :

Arrostitúra, Arrostiménto. Խորովումն :

Arrósto, գոյ. Խորոված, միս խորովածոյ : փնպոպ :

Arrotaménto. Կոտումն, յետանուելն : պիկոյիւ :

Arrotáre, ն. Ցետանիլ, ատել ամուռով : լարկ ըստ պիկիկիս : յոկիկիս հարթել : փխոպկիկիս : ապատանիլ ամուռաձև առանկանպատանգ : ինչ էբլեկ ալիքնաս կոպիւրկիս :

Arrotíno. Ցետանիչ, ատիչ : պիկոյիճի :

Arrotoláre. Տ. Avvólgere.

Arroventaménto. Վառաշիկացնելոյ, շոգացուցանելն :

Arroventáre, ն. Ջառաշիկ առնել : գերաշրմոփ : –tórsi, յ. Ջառաշիկ լինել, ատրաշիկանալ : գերմոփ :

Arroventíto, ta. Ջրաշիկ, ատրաշիկացեալ : գերուած :

Arrovesciaménto. Շրջումն, կործանումն : փկիրմիկ :

Arrovesciáre, ն. Շրջել, շրջիլ ի հակառակն : փկիրմիկ, ափիւրնաք : ընկենուլ ի վայր, առապալել, յերկիր կործանել : փխոյխրմիկ, եբգմոփ :

Arrozzíre, ն. Բռատացուցանել, գեղջկացուցանել : ւ Բռատանալ, գեղջկանալ :

Arrozzíto, ta. Բռատացեալ, առատ : գաչա, հկօպիճ :

Arruffáre, ն. Ցիմնանել զկերա : ապէրբը գաչըրմոփ :

Arruginíre, ն. Ժանգահարա առնել : փասանպըրմոփ : –nírsi, յ. Ժանգահարա լինել : փասանոփ :

Digitized by Google

Arrugìnito, ta. Ժանգոտած : ի-ասւոր :

Arsélla. Խնդիրմարմնի ներշ ծոս վայրին :

Arsenále, սր. Նաւաստան : ի-էրոանք : գինուորատուն : Ճգնիհանք :

Arsénico. Մկնդեղ : օշխան օխտա :

Arsíccio, ia. Խանձուռատակ, կիսայրուածոց : ետրբ եանմըշ :

A'rso, sa. Կիզեալ, այրեալ : եանմըշ :

Arsúra. Կիզուածն, այրուածն : եանըշ, եանմաք :

A'rte, իգ. Արհեստ, ստուեստ : գինահան : հնարագիտ, գաւ : ծարիքին, փէնթ : ժամով կամ առանձին արհեստաստոյց : եանաքի : instrutto nelle belle arti. վարժեալ յստուեստական կիսի ի գեղեցիկն արհեստս :

Artéfice, սր. Արհեստաստոր, արհեստագէտ : գինահան-փեաթ :

Artéria. Շնչառիթոզ, շնչերակ կամ նեռտզ : զահկապաթ :

Artética. Ցօգուտածայուստոն, յօգուտայուստոն : նիւթիւս, վիճաս :

Artético, ca. Ցօգուտածայուստ : նիւթիւսի, վիճասը :

A'rtico, ca. Արկտական (գեհեռ.) հիւսիսային :

Articoláre, ն. Կապելիակիպատել զյօգուտածս մեռոցիոնն, յօգուտտրել զանգամոն : le parole. յօգել զբազբասուն, զբաղ ստրուստանել :

Articolatamènte. Հոդ, ոտոր ըստիվ, մի ըստ միոջէ :

Articolazióne. Ցօգուտն, յօգուտրուած (բառից:) ստրուգուստ նոտհիւնն :

Artícolo. Ցօգ. (քերականական կամն :) di fede. մեռոն հաստատոյ : պին նապպէնէրի : di libro. յօգուտածծ գրոց : ճաշ, պաշ : della pace. ստրուգմանք կիսի գլուխք հաշտուածէ : առողջանի նապպէնէրի : del corpo. յօգ մեռոցիոյ, յօգուտածծ, խոտրուբ կէրք : օխտ : Articolo. Վայրկեան, ատեն, ժամ : գիմ, վափէ : della morte. վերջին ատեն կենացդ, վերջին շունչ : ան նէգիա : egli è all' articolo della morte. ի՛ վ հոգէվարս, կիսի յոգիս ատրատանն :

Artificiále, Artifiziále, s. Artificióso, Artifizióso, sa. Artificiáto, Artifiziáto, ta. Արհեստական : իւնէմի, իւնէմիկ :

Artificialménte, -fizialménte, Artifiziosaménte. Արհեստաբար, ստուեստաստոյգ, ճնարագոյն գինահանի իւնէ, հարիգիկի իւնէ :

Artificio, Artifizio. Արհեստաստուածոյ : ճնարագոյնութիւն, ատրհեստ : ստուգուբ : խորամանկութիւն, հնարագ, գաւ : գիէնթ :

Artigiáno, Artísta. Արհեստաւոր, արհեստագէտ : գինահան-փեաթ :

Artigliáre, ն. Ըմբռնել մեռոքիվ, ճիրանիզբ, մեռոքիվ : իննէնէլմէ :

Artigliére, սր. Զառիթ թնդանօթից : իօֆճու :

Artiglieria. Թնդանօթից, հրըրոքէնք : իօֆճուբ :

Artigliéro. Պահապան թնդանօթից, ռահատակից : իօֆճու :

Artíglio. Մատիկ (թռչնոյ, գազանոյ :) իրնէնք :

Artrítide. Ցօգուտածայ : վիճաս :

Aruspice, սր. Ընդհանրահմայ, ընդհանրահմայող : գիւնճի :

Aruspício. Ընդհանրահմայութիւն, ընդհանրահմայուածք : գիւնճուբ :

ASC

Ascélla. Աստիճան, սանդ : գօրիճուգ :

Ascendénte, սր. Ասիճանիք : ախիճէր, իալի :

Ascendénza. Ասիճանհայոցք կիսի նահապետիք ատրաք : ատիպաբ :

Ascéndere, ն. Ելանել ի վեր, բարձանալ նօգուբ ընդհանր ժամանակ (ծախսոց ի գործելոյ ներշ :) եկն ի-իշէ : ասանիկ կիսի բարձրանալ (գեղոյն :) ատիճան :

Ascensióne. Ելատիճ, ելք,

Digitized by Google

վերակոչ : Լատին : Հատկապէս Տէր : Իրաց հաւատքի խոս :

Ascéso, sa. Ելեալ, ի վեր ելեալ : Հատկապէս եօթերը ելեալ :

Ascético, ca, աբ. և գ. Կերպ անձնական : Կերպանձն, ներգնաճ նատոր, ճգնաւոր :

A'scia, A'sce. Տապար, կացին, պալիս :

Asciáre, ն. Կոփել զիրայր, տաշել : ազատ ելմտ :

Asciógliere, ն. Ազատել ա. զատել, ներել զպատիժն : ազ ելիմել :

Asciólto, ta. Ազատեալ :

Asciugaménto. Զորանք, ցանելիք : չորացուցանել :

Asciugáre, ն. Չորացուցանել : գոգոնել ելմտ : — ársi, յ. Չորանալ, ցամաքիլ : գոգոնամտ : — le mani. սրբել զձեռս իւր : սիլմել :

Asciugatójo. Ազնեռոցիկ, ղենջակ : եւ էլեւիերի :

Asciuttaménte. Չորաբար, ցամաքութիւն : հասնաօսիս :

Asciútto, ta. Չոր, ցամաք : գոգոնա : Նիհար, վոխտ : Հրաս : pane asciutto. աշտանակ հաց : գոգոնա ելմել : orazione asciutta. Հատ ցամաք, անհիմնեմ, անպատ չոյն : giornate asciutte. աւուրք երաշտալի :

Asciútto, գոյ. Asciuttézza. Ցամաքութիւն, չորութիւն : գոգոնամտ : all' asciútto. ի ցամաքի, յերկրի : գոգոպա :

Ascoltánte, հ. — tatóre, աբ. Ունկնդիր, լսող : եւիմէն :

Ascoltáre, ն. Ունկն դնել, լսել : փինելմել, գոգոպ նոգնամտ : — ársi, յ. Լսիլ, լսելի լինել : եւիմելմել :

Ascóndere, ածն. Տե՛ս Nascóndere, ածն :

Ascóso, Ascósto, Տ. Nascoso.

Ascritto, ta. Գրեալ ի թիւ, դասեալ ընդ, թուեալ ի կարգ :

Ascrivere, ն. Ընծայել առնել ինչ, հաստատել, վերագրել : նոգնելմի եմելմ : գոգոպ կամ հաստատել ի թիւ : սայլա գօմտ :

Asílo. Ապաստանարան, առնի ապաստանիկ : սըլամտ եկը :

A'sina. Մատակ հշ : փնի եւմ :

Asináccio, Asinóne, աբ. Նշ յոյժ անգիտացեալ, վատշնաք : ելօրինաց պալպան եւմ : գիրա, ապիտ, առատ, անբաղդատ : կատեսակար : նեւմ հերիւք :

Asinággine, իգ. Իշագործութիւն, տգէտութիւն մեծագ, բզատութիւն, ապիտութիւն : եւմելմի :

Asinájo. Իշպան, իշատեղ : եւմելմ :

Asinéllo, Asinétto. Նշ փոքր, յոլովնակ, հշ ամաքգ : եւմելմի, սբիա :

Asinería. Տ. Asinággine.

Asinésco, ca. Asinino, na. Իշային, իշոյ :

Asinità. Տ. Asinággine.

A'sino. Նշ : եւմ : գիրա, տմարդի, ապիտ, անմիտ : ásino salvático. իշավայրի, կեռ : եապան եւմի

A'sima, A'sma, աբ. Շնչատրկեալ, շնչարգելութիւն, դժուարաշնչութիւն : նբգնեգիա :

Asmático, ca. Շնչատրկեալ, գըժուարաշնչոտ : նբգնեգիա :

A'solo, la. Օդակ կոշտակաց : իլիմ :

Asperartéria. Խտացեալ, շնչափող, խռչտակ : գըռնլագ, պզղռնլագ, զակ փամբ :

Aspérgere, ն. Ակոսել, ցօղել : սերթիմել :

Asperità. Տե՛ս Asprezza.

Aspersióne, իգ. Ակոսումն, ցօղումն : սերթիմ :

Aspérso, sa. Ակոսեալ, ցօղեալ : սերթիմիմ :

Aspersório. Շուխկ օրհնեալ ջրոյ :

Aspettánte, հ. Ապասող : շրջականց, որ կայ ի պնդի :

Digitized by Google

Aspettáre, ծ. ն. ը Սպասել, ակն ունել: պեղևնիփ: Ակաղ սը-լալ, ամառալ, յաստել: փաւրմակ:

Aspettársi, յ. Հաղիլ, պատա-հաձիլ, ակն ի: փիւղիփ: farsi a-spettare. ատալ սպասել, յաստե-ցուցանել: պեղևնիփիւիփ:

Aspettativa. Ցոյս: սահաք: ակնկալութիւն ակասնելոյ 'ի ժամա-նակս ուրեք:

Aspettáto, ta. Ակն կալեալ, եմ:

Aspettatóre, ար. – trice, իգ. Սպասաւոր: պեղևնիկ: աճ. եմ. Spet-tatore.

Aspettasióne. Ակնկալութիւն, ցոյս: սահաք:

Aspétto. Հայեցուած, կերպ-պատկեր գիմաց, տեսիլ, երևոյթ, գէմք, երես: ևնէրէ, իաղ: երևե-ոյթ, տեսանելեաւն, տեսութիւն: կեզ բիւղ: nel áual al primo aspetto. պատահմեն, 'ի տեղւոյն տեսիլ: իւր ևնօրինութիւն:

A'spide, ար. Ասպիզ (օձ չա-րաբոյժ:) սաղէր եըլան:

Aspiráre, ը Ձգտիլ, բաղձալ, հետամտիլ ընդեմ: հաւէս եղիփ, արդասլանալ:

Aspirazióne. Ընդունելի կենդանի հաց: սօղոմոն: հետազոտութիւն հընձ չիւն:

A'spo, Náspo. կատուաձուկ: արջառ:

Aspraméntе. Դառնասղութիւն, չարաչարք, ուժգնեալ, խստու-թիւն: ֆեկ:

Asprétto, ta. Aspríguo, na. Փղձր մի տեսիլ: սիր ատ ևրեի:

Asprézza. Տառապութիւն: ևրեևլիկ: խստասութիւն, կարծրա-ցութիւն: անողոքութիւն, գաժանութիւն: սերևլիկ: անհաղթութիւն, խղճահարութիւն: սարևլ: ըղձալութիւն, վայրենութիւն: ևնդունելութիւն, գժտասութիւն:

A'spro, գոյ. փող առատիկաց: ա-ֆիւն ահմէ:

A'spro, ra. Տեսիլ, գառն: իւ-ևրեի, տևէրէ: գաժան, անողոք, անպէտասելի, վայրագ: եսուն-ևլ: խիստ, անա-չառ: սերևլ: ևրեի: ևրեկ, տեսանելի, վայ-րենութեալ: հետօրհակ:

A'ssa, A'ssa fétida. Խիժ ևրեկ գարշահոտ: ևչիւան պօֆա:

Assáccia. Ցոյն տատասակ:

Assaggiaménto. Ճաշակութիւն, ճաշակառութիւն:

Assaggiáre, ծ. Ճաշակել զճաշ-չակ, ճաշակիլ: փորձիլ ալնպէս: զգիտալ, զբաղձ առնուլ, զիտակ-ևլ: պեղևնիփիւիփ:

Assaggiatóre, ար. Ճաշակա-ւոր, ճաշակիչ: փորձիչ ալնպէս, ևչեչիփաբ: գրասենեակապետ: ալաբչը:

Assággio. Ճաշակութիւն, ճաշա-կառութիւն, գիտալ, առ հաս առա-ջնոյ: ևչեչի:

Assái, ած. Ցոյժ, հարկ: իւէփ, լօգ: լուռ բառ ածականին, ոչ պիտըր, ոչ տեսիլ, չափառ պատասխան: ան լօգ, կ ևչեչիր: և այլ. Բազում մի լօգ:

Assaissimo, ած. Բազմապատիկս, յոյժ: իգիւաթ, իւէփ լօգ: – mo, ma, այլ. Բազմիցս ոչն:

Assaliméntо. Տ. Assalto.

Assalíre, Assaltáre, ծ. Ցար-ձակիկ կատ գիմել 'ի վերայ: ի-րիւնեաւ եղիփ, իւաչրիկն պիւղիփ:

Assalitóre, ար. Ցարձակիօղ: պիւրաւ էպէն:

Assálto. Ցարձակութիւն, գրոհ: պիւրաւ. pigliar per assalto. առ-նուլ յարձակիկաւ: dar l' assal-to. յարձակիկիլ 'ի վէր: պիւրաւ է'':

Assannáre, ը կոպիկ կատ բանտանել ժանիգք: փիւ իւն գա-ֆէնա, իւնեֆնա:

Assaporáre, և. Տ. Assaggiare.

Assassinaméntо, Assassínio. Սպանութիւն, սպանութ, մեռ-ցուսպանութիւն: իիւրեիւպիւնիւ, ութամ էօպիւրիւօի:

Assassináre, ծ. Սպանել, սպանանել (զմեռանողապետ-հայն կամ կատու.) Նենգաւոր սպանանել, կողոպտանել և սպանանել: էօլ-էնիփ, էօպիւրիւփ, ութնա:

Assassíno. Սպանող: հոգ-

Digitized by Google

հաճախող, սիրելագնան, սիրելատեսանան: գնալ-գալ, ինչ-ինչպես հաբանի:

A'sse, ն. Տախտակ: Ճահիճ: առատունք գնալոց: փխվեր: սղվիծ հատվածներից: հանկը:

Assecondáre. Տ. Secondare.

Assediáre, ն. Պաշարել զքաղաքն: ճահաւորէ կրկին:

Assediatóre, ար. Պաշարող: ճահաւորէ կրկին:

Assédio. Պաշարումն: ճահաւորէ կրկին: far l' assédio. պաշարել: ճահաւորէ կրկին:

Assegnaménto, Assegnazióne, Asségno. Կարգումն, որոշումն, յանձնառութիւն: հաստիք, հաստ, վճռակ: Ճայն: երկաթեա: իրար:

Assegnáre, ն. Կարգել (առանց զվճռակ:) առհասնել: Ճայն կրկին: — il luógo. որոշել կամ նշանակել զտեղին: il tempo. ժամանակիր լինել: վարկ գօճար: — il giórno. օր ժամանակել:

Assegnataménte. Խնայողաբար, չափով: մանաւանդ որոշապէս, առանձինն:

Assegnáto, ta. Կարգեալ, և այլն: Ճայն օրանոց: չափաւոր (ծախք:) uomo — . այր չափաւոր: ի ծախս: հանկարծ:

Assembléa. Ժողով: ձեմատ, փիլան:

Assennáto, ta. Խոհեմ, խնամատար, զգօն: ափըլուբ:

Assénso. Հաւանութիւն, համաձայնութիւն: բիւր:

Assentaménto. Բացակայութիւն, հեռաւորութիւն: իրարից:

Assentársi, յ. Հեռանալ, մեկնել իրարից կամ ի միմեանց: նաւել: օրաւորէ:

Assentatóre, ար. Շողոքորթ: հօգամէտ: ակօյնկեն:

Asséntе, ս. Բացակայ, հեռաւոր: պատճառանոյան, առաջապա օրան:

Assentiménto. Հաւանութիւն, համաձայնութիւն: բիւր:

Assentíre, ն. և ն. Հաւանիլ, համաձայնիլ, ընդունիլ: գոյնի օրինի, բանի օրինի: ակնկալիլ:

Asséntо. Ակնկալութիւն, հեռաւորութիւն: իրարից:

Asserire, ն. Հաստատել, արձակել, առարկել: ճանաչելիր կիրկին, կերևցնել:

Assertivaménte. Հաստատապէս, առարկաբար:

Asserzióne. Հաստատութիւն, առարկութիւն:

Assessóre, ար. Դատաւորակից, օգնական գատաստանի:

Assetáre, ն. Ծարաւեցուցանել: առատանիմ: ը Ծարաւիլ: առատանիմ:

Assetáto, ta. Ծարաւիլ, ծարաւած: առատանիմ: գիսաքաղց:

Assettaménto. Ճարտարութիւն, կարգ: Նիզամ:

Assettáre, ն. Ճարտարել, յօրինել, քաղաքակրթել: Նիզամ վ':

Assettataménte. Վայելչապար, կարգաւորապէս: կիսով:

Asséttо. Կարգ: Նիզամ: méttere in assetto. կարգաւորել, յօրինել: Նիզամ վերկիր:

Assettatóre, ար. Ճարտարիչ, յօրինիչ: հեռաւոր:

Asseveranteménte. Վստահիւ: կերևկիր:

Asseveráre, ն. Հաստատել, առարկել, արձակել: կերևկիրկիր:

Asseverazióne, Asseveránza. Հաստատութեան բանից, արձակիր:

Assicélla. Տախտակ գրքոյ, կամ նոտրա: Ճահիճաձեւ:

Assicuraménto, Assicuránza. Տ'ես Assicurazióne.

Assicuráre, ն. Ապահովել: կին կրկին: la mercanzia. առեւտուր ապահովել կամ երաշխաւորել վասն վաճառատեղւոյն: առաջարկ կրկին:

Assicurársi, յ. Համարձակիլ, իշխել: ձեռագրել կրկին: լինել առոյգ, անվերկրայ, անշուշտ համոզուիլ: Ճահգիկ Ճոսիմոփ:

Assicuráto, ta. Ապահովեալ, ապահով:

Digitized by Google

Assicurazióne. Ապահովութիւն, ապահովագրութիւն: վստահութիւն, ապահովութիւն:

Assiderársi, յ. Սառիլ, ընդարմանալ՝ ի ցրտից: փծիմ: ե:

Assideráto, ta. Սառուցեալ: հաշմ անդամից: ապրկած:

Assiderazióne. Սառուցումն: հաշմիլ: ապրկութիւն:

Assídersi, յ. Նստիլ: օթարձիմ:

Assiduaménte. Հանապազորդ, անդադար, անխափան: հեչ փոյթ:

Assiduità. Հանապազորդութիւն:

Assíduo, ua. Հանապազորդ, անդադար, փոյթի, անխտրանքի փոյթի, ծանփոյթի:

Assiepáre, ն. Ցանկել: ցուր իւր գոփանմամբ:

Assíllo. Պիծակ, բաղցինը, ձիաւաղց: ալ. օթնէք:

Assimigliáre, ևն. Տ. Assomigliare, ևն:

Assióma, ատ. Ընդհանուր, ստուգ: ճշմէլ:

Assísa. Նշանադրգիտակ: բառատ:

Assíso, aa. Նշանաւոր, օթաւորմած:

Assisténte, հ. Ընդհանրապէս ընթերակայ, նեղկայ: փոսպան:

Assisténza. Ընդհանրապետութիւն, ընթերակայութիւն, ձեռնտուութիւն: եարդմ:

Assístere, ե. Լինել ստանձնեալ, ստացեալ կամ պատրաստ գոյութեան: հոգալ պատրանմամբ:

A'sso. Մի խակ (թիւ նպատակն կամ քուէին, կամ խաղալիքի ընդհատ: նէթ, պէյ:

Associáre, ն. և — ársi, յ. Ընկերակցել ստանձնել, ուղեկցել: եօթանալ ընդ: ընդունել զոք կամ միաբանել յընկերութիւն: օրինակ օ'':

Associazióne, Associaménto. Ընկերութիւն: եօթանալ: ուղեկցութիւն ի յոյժ զգացական տարութիւնամբ անստեղծ:

Assodaménto. Պնդացնել, անդամութիւն: հաստատութիւն:

Assodáre, ն. Պնդացնել, անդամել: քիւնէնիմ, հաստատել: գօնէնիմ:

Assodársi, յ. Պնդանալ, հաստատիլ: գօնէնիմ:

Assoldáre, ն. Վարձել զինուորս, գործ ի զինուորութիւն, ընդարձակով վճարել: ատկէ տկէնէիմ:

Assoldáto, ta. Զինուորեալ:

Assólvere, ն. Ազատիլ (յամէ բաստատութենէ:) խոյս կիմ: գուրխտիմ: ազատել ի պարտաւորից, իրաւել ազատս: ազատակիլ (զոք ի վերայ:) ինանալ աք'':

Assólto, ta. Տես Assoluto.

Assolutaménte. Ընդհանրապէս, առհասարակ: ալէկնէ: ապահովագոյն: ընդարձակապէս: գլխովին, խստաբառ: պիւսպիւնէն. պէն ձեռնիմ, տուրկա:

Assolúto, ta. Ազատակեալ: ազատ, անկապտապատ, ապրակ: բացարձակ (իշխանութենէ:) գրական (անուն:)

Assoluzióne. Ազատակութիւն (ի վերայ:) աք:

Assomigliánte, հ. Նմանի, յոյր և նմանի: պէյնէնէ:

Assomiglánza. Նմանութիւն: պէյնէնէն:

Assomigliáre, ն. Նմանեցնել, նմանցանել, հաւասարել: բաղդատել: պէյնէնէիմ: — ársi, յ. Նմանիլ, բաղդատիլ: պէյնէնէիմ:

Assonáre, ն. Թախտութիւն ի վերայ ածել, ննջեցուցանել: սոյուսիմ:

Assorbénte, հ. Կլանող, ևն:

Assorbiménto. Ընկղմութիւն, ընկղմութենէ: եօթամ:

Assorbíre, ն. Ընկղմել, կլանել: եօթամ:

Assorbíto, Assórto, ta. Ընկղմեալ, ընկղմեցեալ, կլեալ: եօթմուած, եօթանուած:

Assordáre, — díre, ն. Խլացուցանել: ապրէր էնիմ: — ire, ե. Խլանալ: ապրէր օլմ:

Digitized by Google

Assordáto, Assordíto, ta. խլացեալ, խուլ: ապէր:

Assortiménto. կազմ, ատր: պէր ի ապրանս: ընտրուած ապրանք:

Assortíto, ta. Ընտրեալ: ապրանքեալ: կազմ, յատկատրեալ: փոպիկն: bene assortito. վայելչակազմ. (երանգք:)

Assottigliaménto. Նրբացուցանելը, մանրուածն: կաստարելութիւն (գիտութեանց:)

Assottigliáre, v. Նրբացուցանել, մանրել: ինձկելիւք, ածքանել: ապրանք:

Assottigliatóre, ար. Նրբացուցիչ: ծխելիչ:

Assuefáre, v. Սովորեցուցանել: աւելցընել: — ársi, յ. Սովորիլ: աւելնալ:

Assuefátto, ta. Սովորեալ, սովոր: աւելնալ:

Assuefazióne. Սովորութիւն, սովորութիւն: աւելնալ:

Assúmere, v. Առնուլ, յինքն առնուլ (պէտ առաքելոյն իրիք:) ապրանք, ապրանքեալ: բարձրացուցանել, համբառնալ: նօգուտը գործընկեր:

Assúnta. Վերափոխումն Տիրամօր յերկինս:

Assúnto, ta. Առեալ, յանձն առեալ: համբառնեալ (յատակ ձան ինչ:)

Assúnto, գոյ. Հոգատարձութիւն, հոգ, ապաշտօն, գործ, բանն: հրամիր: առաքելն, ցոյց, համառօտութիւն:

Assunzióne. Համբարձումն յատուկ ձան իշխանութիւն: գոյնէն ենթադնեսի: տօն վերափոխման: վերափոխումն սուրբ յերկինս:

Assúrdo, գոյ. Անտեղի խնդ, անտեղութիւն: հիասթափելիութիւն:

Assúrdo, da, ած. Անտեղի, անպատշաճ, դժպատահ: հիասթափելի:

A'sta. Զգո, գուշանալն: արգել: հիզակ, ատգ: ծղրտգ: բանն (խնդ:) առնելագ: գիպուած:

A'staco. խնդգնումն (ծովակցին:) ընծագօս:

Astánte, հ. Ապաստիկայ: ծօնի ապաւինագ գուարան, ծագա պատսպարան:

Astáta. Հատուածած նիզակի: ծղրտգ վնասուածս:

Astáto. Տիգաստօր: ծղրտգիչ:

Astémio, ia. Անգինասիրտ, ապարիզշատացեալ, ի գինւոյ, որ ոչ լմնակ գգինի: ջրոտ խմելիք:

Astenérsi, յ. ժուժկալել, ժայռ առնել, հրաժարիլ (ի մեղայ:) գինագինի խուսափ, ատգնմանգ:

Astérgere, v. Լսանալ կամ սրբել (զվէրս:) սիլգ:

Asterísco, գոյ. Աստղանիշ: երկրգ նիշանի, երկրգ:

Astersióne. Լսացուածն, ջնջուածն, մաքրութիւն: սիլգ:

Astersívo, va. Լսացողական, մաքրողական, սրբիչ: սիլգ:

Asticciuóla. Վիճակ կտրճ, ատգ փոքր: ծղրտգիչ:

Astinénte, հ. Պահեցօղ, ժուժկալ, չափաւոր: ինքնիշխան:

Astinénza. Պահեցողութիւն: ինքնիշխանութիւն: ժուժկալութիւն: բաղխումն: պահիպահ, ինքնիշխանութիւն:

A'stio. Ատհանգիստ, յաչքապանգիստ գրգռանգ, գայրգ:

Astóre, ար. Թռչունն ինչ գիշատիչ:

Astrárre, Astráere, v. Վերացուցանել մտօք, հրաժարեցուցանել մտօք, զատանել: փիւր ինչ այրգմամբ:

Astrattaménte. Ի վերացական, վերացուցականապէս, հրաժարեցուցականաբար մտաց, հրաժարեցուցական, մտաբաղադրաբար:

Astrattézza, Astrazióne. Վերացուցականութիւն մտաց, հրաժարեցուցականութիւն մտաց: Ցանկալութիւն կամ ցուցականութիւն մտաց: փիւրիր իրիանութիւն:

Astrátto, ta. Վերացուցեալ, հրաժարեցուցեալ, զատուցեալ: վերացեալ կամ յանկատեալ

Digitized by Google

մեռք : in astrátto. տես Astrattamente.

Astrétto, ta. Բռնաբառնուած, սեղմուած :

Astringénte, s. Պինդացուցիչ, պրակցնող : գ. ածպղ. կպչի : տեղքիչ, ամրիչ : հզօր, բռնաբռնիչ (գիտուն) պրուտա :

Astríngere, Astrígnere, v. Սեղմել, ամրիչել, բռնաբռնել : ոչ գ. ած, գրա կիմիչ :

A'stro. Աստղ : երկրագ.

Astrolábio. Աստղաչափ (գործի :) աստղաչափ :

Astrologáre, v. Աստեղագուշակել, աստղագուշակ յառաջագուշակութիւն : գնդել գուշակութիւն : գնդել գուշակութիւն : գնդել գուշակութիւն :

Astrologia, Astronomía. Աստղագուշակութիւն, աստղագրաբանութիւն : գաղտագէտութիւն : իրի նշանակիմ :

Astrólogo, Astrónomo. Աստղագուշակ, աստղագրագէտ, գաղտագէտ : գնդեցնիմ :

Astrológico, ca. Astronómico, ca. Աստղագուշակական, աստղագրաբանական :

Astrúso, sa. Գաղտնի, խորին, խրճիթնեղուց, մէջին : պերճ, լեռնին :

Astúccio. Պատեանակ գործ ձեռաց ո ուրիշ բաներու :

Astutáccio. Ձարպանիկ, նենգ գործիս : փիլինկ :

Astutaménte. Խորամանկութեամբ, հնարիւք : ճկուն իւղ :

Astúto, ta. Խորամանկ, նենգ գործիս : հնարագէտ, ճկուն :

Astúzia, Astutézza. Խորամանկութիւն, նենգութ : ճկունգործութիւն, ճկուն :

ATE

Ateísmo. Անաստուածութիւն : վնասակար գործ, իւնաթ :

Ateísta, A'teo, ար. Անաստուած, ստուածուց : հակիւնաթիւ :

Atmosféra. Մթնոլորտ (երկրի)

A'tomo. Հիւլէ, հիւղ : ջնջիկ, չնչին : չատանելագոյ ատիճան :

A'trio. Գաւթի, պատշգամ : աւլուած, հայեցի :

A'tro, ra. Սեւ, մթին : սիրտ :

Atróce, s. Սոսկալի, գազանի, անհնազանդ, գժնեայ, անգութ : դաւթի, նենգաւոր :

Atroceménte. Սոսկալիօրէն, անողորմ :

Atrocità. Գազանութիւն, գժնեայութիւն, աստուածուրացութիւն, անգթութիւն : նենգաւորութիւն :

Attaccaménto, Attaccatúra. Միաւորութիւն, յարգումն, հաստումն, կապ : պաղ : յարգումն, միաւորումն, սէր, յարատեւութիւն, անխորտակ, խիզ : հաւիկ, ալիւտ :

Attaccáre, v. Կախել, կնճռել : տալ : յարգել, հզել, յարել : խփել : պաղ կապել : i cavalli. ձեռել գձիս (՝ի կառս :) գրգռել : մօտեցնել, ընկերել : նախնել պրտիկ : il male, il vízio. վարակել գրգռ սխալմունք : տկարել գրգռ : il nemico. յարձակիլ (՝ի վր թշնամւոյն, և՛ն :) պատերազմ ելնիլ :

Attaccársi, r. Յարիլ, պատահարիլ : կռիւ ելնել : յարիլ յոք, ընտանեանալ, գինուս երթալ : նախատինս, փսխուտ պատկառանք : հարձակել ՝ի սէր ուրուք :

Attaccatíccio, ia. Միաւորիկ, գիւրաստուած, խոտորկեն : նախանձոտ : male att''. տես Contagioso.

Attácco. Տե՛ս Attaccamento. – di male. ընկերութիւն սխալանաց : պատերազմ : di una piazza. մեքենայ ընդ սահմանին : գործ նախերինք ձեռնի կիմիչ :

Attaménte. Յարմարապէս, վայելչապէս : հնազանդ :

Attanagliáre, v. Կտանել հրայրհոկ ապտակաւք : գրկնել տեղերին իւր խոփերնիկ վիրաւորել :

Attediáre, v. Ձանձրացուցանել : օտարացնել, պղտոր կիմիչ :

Attediársi, r. Ձանձրանալ : օտանալ : հեղգանալ :

Atteggiaménto. Ընթացուածք, շարժուածք, ձեւ գործոց անգամոց: գործուածք:

Atteggiáre, ն. կանգնուածանալ, դիտրել, կամ դրաչիլ: հիւանդ եմ ես կը: շարժիլ, զանձն կամ զանդամն: գործանիմ:

Attempársi, յ. ծուլանալ, ձեռնհաս: գօշանալ:

Attempáto, ta. ծուլացեալ, մեղկ կ ծուլութեամբ, հաստատուն: գօշացաւ:

Attemperáre, ն. բաղդատեալ նել, անդրիլ: կրճատել կրճատ: ատեն ձեւ: պատի կրճատ:

Attendáre, ն. — ársi, յ. խոստանալ հաստատանիլ, բանաձեւիլ: լսուիլ գուժիլ:

Atténdere, ն. Փաղաքալիլ, սպասաւորիլ: հնազանդիլ օգնել: միտս դնելու: ունել: սիրել կրճատ: ատենաձեղ: պնդանալ: միտք ունել:

Attenénte, ած. Վերաբերեալ, որ հայի: հնչական: անուն եւ. Parente.

Attenénza. Վերաբերութիւն: հնչիւն, հնչական: անուն եւ. Parentela.

Attenére, ն. Պահել կամ սպասել պատուհաս: սնօրինակ պատճեն: վերաբերիլ, հայիլ սպասաշարժել: պատչիլ, պընդիլ: — ársi, յ. Ջհետս երթալ (հետեւեցաւ սուրբ.) յարիլ, սահուն: ուշադիր հոսուիլ կիմն, ունել զերազոյ ինչ: ընտրիլ, նախընտիր:

Attentaménte. Սաստիկ, ուշ չի ուշով, խնամով, միտքով: պինդապէս իրաւ:

Attentáto, գոյ. Ցանկացանք, ոճ չիք: փնդոպ:

Atténto, ta. Սաստկեալ, միտս գիր, ուշադիր: հնազանդ: state attenti. մի՛ ոճիք:

Attenuáre, ն. Նուազացուցանել, միանգիր: նուիրացուցանել, նուազացուցանել: խոնարհեցնել, պայքարեալ:

Attenuazióne. Նուազացուցանելի, նուազացուցանելի, նուազացումն:

Attenzióne. Սաստկութիւն, ուշացուց, միտք: պինդապէս:

Atterratóre, ար. Կործանիչ:

Atterráre, ն. Ցածրիկ կործանել, սպասաւորել: երդնել:

Atterrazióne, Atterraménto. Կործանումն, սպասաւորումն: երդում:

Atterriménto. Ահ: գօրաւ:

Atterríre, ն. Զարհուրեցուցանել: ինչ գօրաւորանալ: — irsi, յ. Վատնալ, զարհուրիլ, երկնչիլ: ինչ գօրանալ:

Atterríto, ta. Զարհուրեալ:

Attéso, sa. Սաստկեալ, միտս դիր: հնազանդ:

Attéso, ետր. հիմ. Ըստ, սպա, հայեցեալ, զննուած սպասեալ: ևօրէն, պատճառ: atteso quel tempo. հայեցեալ ի ժամանակին, ըստ ժամանակի, ի ժամուն: attese le forze, l'età. ըստ կարի, ըստ ակոյն: atteso sì gran ricchezze. սպասելեաւ հարստութեամբ:

Atteso chè, զբ. Որովհետեւ, քանզի, վասն զի, զի: ընդհան:

Attestáre, ն. Կնիք գործիս, յօգնել գծագրս եւ միանամաին: պաշտպանել, սանձարձ պնդիւրիչ: վկայել: ցահագնիւրիչ եղծիչ:

Attestáto, Attestazióne. Վկայութիւն: ցահագնիւրիչ: ծանուցի վկայութիւն, վկայագիր: ցոյց, ցուցակ, հշան (սիրոյ:) նիշան:

Attígnere, ն. Հանիլ (ձուր ի ջրհորոյ, գինի ի տակառէն:) սահիչեցիչ:

Atilláto, ta. Վայելչապատ, վայելչագործ, գործապատճառ: պարկեշտ:

Attillatúra, Attillatézza. Վայելչապատութիւն միտքիայ եւ զգեստուց, անչափ պատճառանիք, վայելչութիւն, ուղղութիւն: պարկեշտ, ճիշդ:

A'ttimo. Վայրկեան, ծագիկ: in un áttimo. ի քիթ մի ակն,

Digitized by Google

առաջանալը: ո առևտի, հարպիմէ:

Attínto, ta. Հանեալ (ջուր:)

Attiráre, ն. Ցնկը քարշել, ինչը ձգել: փնովինի ենգնել: — ársi, յ. Ցնկը ձգել: արժանանալ: հասարակ օրէնք:

Attitúdine. Յարմարութիւն, յատկութիւն: էարբուբէ, գապիւնի: արարողութիւն կամ շարժուածք կերպը նկարուց:

Attivaménte. Կերպարժարար: ինեռանով, փութով, յարկոպահս: համարձակ իմ:

Attività. Կերպարժականութիւն: Յարմարութիւնս, յատկութիւն, ժրութիւն, փոյթ: գործունէութիւն, գործունէութիւն, իւնիարութիւն:

Attivo, va. Կերպարժական: ժիր, գործունեայ, աշխոյժ, ուշադիր: իւնիարար, ևիսար, ինքնիշխան, լաւբան, գործերի, համարձակ:

Attizzaménto. Սրճարժուածք (հրոյ կամ խանձողաց:) գրգիռ:

Attizzáre, ն. Ցարդարել զինը, արծարծանել զնաճախոցն: ասիեղ աւբարարել: գրգռել, արծարծել, յարդարել: փնովինի:

A'tto, գոյ. Գործ, գործողութիւն, գործառնութիւն, իր, իրողութիւն: իւ, ընդ, ասիեղ: Atti. Սրարարածք հատոր նամակաց: գառաստատական գրարածք:

A'tto, ta, ած. Ցարմար: յարկոպահ: ուղիան, գապիւ: պատշաճ, անհատուր:

Attónito, ta. Սիրտառ, յանդուգն կրթնեալ, առաջնչ: չտեսնել:

Attórcere, ն. Ոլորել, ոլորատանել, գալարել: պինգիի: ճնշել, հիւանդել:

Attorcigliáre, Attortigliáre. Տես Avvólgere.

Attóre, ար. Սրարող, գործող: էրգին: գառաստատող: գործարար, գործակալ ուղղաբ: ինքիւ: գիշատիչ: ծրանիմա:

Attoría. Գործակալութիւն, գործարարութիւն: ինքիւնի:

Attorniáre, ևն. Տես Circondare.

Attórno, ած. և նախ. Շուրջ, շուրջանակի: ենէրէ, կերպաքերա: andare —. գնալ այլոց և անգոր, ծառայել: փօլչախ: attorno attorno. յաճախ, ըստ առանձին կողմն: հեր ինգրգիան, հեր ինգրգիա:

Attórto, ta. Ոլորեալ: ոլոր գիծ: ոլորատանեալ, շաղակեալ: սրբեալ:

Attossicaménto. Թունաւորութիւն:

Attossicáre, ն. Թունաւորել: պէհիրլէնել:

Attossicatóre, ար. Թունաւորիչ, գեղատու:

Attrappáto, ta. Հաշմ, խարկամեալ: ինգրգած: խարկեալ:

Attrappería. Կծիռութիւն կոչոց, խարկանութիւն, գեղծութիւն առարուց: ինգրգանութ, ենգնիչ:

Attrárre, ն. Ցնկը քարշել (ջուր:) յինքն ձգել: փնովինի ենգնել: յառնիկաբանել, շահիլ զրգռ:

Attrattiva. Տ. Allettamento.

Attrattivo, va. Գրգռական, ձգիչ, յինքն քարշող: յառնիկաձիչ, հրապուրիչ: փնովինի ենգնիչ:

Attrátto, ta. Ցնկը քարշել, ձգեալ առ ինքն, ձգեալ: ենգնուած:

Attraversáre, ն. Սրիանել խոտորնակ, գնել խոտորնակի: այգբաբ գօճար: անցանել խոտորնակի, կամ կողմն ի կողմանէ, առնել ընդ (ջուր:) օգիր ինչ քան զնա ենգնել: un fiume. անցանել ընդ գետ: la via. քնկնիմել, խանգարել լինել: ինքն օշար: i disegni d' alcuno. հակառակիլ խորհրդոց ումեք: il cammino. խոտորնակի ընդ առաջ ելանել ումեք գնացից առաջարկելոյ: — ársi, յ. Հատանիլ գնդիկներս: գիրի գիրինի ենգնել:

Digitized by Google

Attravérso, A travérso, հ. խաչաձեւաբար, խաչաձեւակի, խաչաձեւակ, առ ի շեղ: այժմ: շեղ ու շեղ, ի շեղ, շեղ: իբրեւ: dire a traverso. շեղադիմաբանել, հակառակաբար: գտուիլ գտնուիլ: gli è andata a traverso. ոչ յաջողեցաւ նմա, եղ ի հակառակին: prendere a traverso. ի խիստ միտս (սխալեալ:) ընկալնուլ այլոյ: la luce passa a traverso il vetro. լոյսն անցանէ ի միջոցիկն: անց ես. ի Traverso.

Attrazióne. Ձգողական, ձգութիւն, քաշողական: ընդհ: di membra. կծկուածք, կծկումն: ընդհ: di membra. կծկուածք, կծկումն: ընդհ: di membra. կծկուածք, կծկումն

Avaretto, ta. Փոքր մի ապահ։ Ի-մահփեսիկ ։

Avaría. Բաժանապատում եկեղեց, հիւանդանոց կ՚ հաւաքուիլ ։ ավա-րիա, գաւրամ ։

Avarízia. Ագահութիւն, հիծծու-թիւն ։ ի-մահփեսութիւն, նեփեսիփ ։

Avároˌ ra. Ագահ ։ ի-մահփեսիկ ։ հիծծիկ ։ նեփես ։

Avaróne, Avaronáccio, Avaráccio. Ագահասպին, ընչաքաղց։ փեփ ի-մահփեսիկ ։

Audáce, ի. Յանդուգնութիւն, ժպիրիկ։ փիսիկահ, փիսիկութիւն ։ ձանրանալ ։ համարձակութիւն։ սիրտկոպ, ձիսպրիկիկ։

Audaceménte. Յանդգնաբար։ փիսիկահիկ։ իւն ։

Audácia. Յանդգնութիւն, ժպրիր հրաւիրել ։ փիսիկահիկ, փիսիկութիւն, ձիսպրիկ ։ քաջասպասել, համարձակութիւն։ ձիսպրիկ ։

Audiénza. Լսելութիւն, լուր ։ իւլիկիսի ։ ունկնդրելը ։ իւլիսիկիր ։ ունկնդրութիւն կամ խօսակ կցութիւն ։ սիօհակիկ եկեր ։ dare —. ունկնդիր գնալ (իշխանաց արքայ) քաջնեց ուղուքը ։ մուտս ելանել ուրիշ քաջնեց ։ պաղատագրուիլ ։ aver audienza. խօսակ ընդ ունկը ։ պաղատուիլ ։

Auditóre, ևն. Տ. Uditore, ևն։

Avellána. Կաղնի ։ փընտրփ ։ Avelláno. Կաղնի ։ փընտրփ ադաձր։

Avéllo. Գերեզմանն, շիրիմ ։ ոգեսր ։

A've María, Avemmaría. Ողջոյն քեզ Սուրիամ ։ զանգակաձայն հարուածի գաւրդիկնէական ազդարար ուսուածն ։ A've Marie. Փաքրասպին հաւաք վարդապետնին ։

Avéna. Վարսակ ։ խաչփ ։ սր րիմ հովուականն ։ գաւալ։

Avére, ն. Ունենալ ։ վար օլմաւ ։ գասնենալ ։ ի ձեռս բերել, առնել ։ պռալմաւ, նալիւ օլմաւ ։ հաւանիլ, գրել ։ առլմաւ, իւռլմաւ ։ և, գալ, կալ ։ օլմաւ ։ ébbevi di quegli. եգնի, կի գասն անց ո-ւնենք ։ Ճանապարհ, խնամասպ, բանիլ ։ փոլմաւ, իւլիմիպ ։ Avere a avere, կի da avere. Լինել ապրասպ սակր, վարկասպան ։ պղամաղը օլմաւ ։ aver a fare, կի aver a léggere, ևն. հանգիսբձիսալ ի կամ գալ, ևն, առնել. ունիմ ընձեռնուլ, ընձեռնողց եմ ։ էպէձիլիմ, օգուլմաւ ձասղըմ ։ aver da vívere, կի aver con che vívere. ունել ապրելու կամ զապահասիկին ։ ինչնիձիլիմ օլմաւ ։ aver per nulla. ապ ոչինչ համարիլ ։ ընչ էչինիչ ոլմլմաւ ։ che hai che taci? ալի ի՛ ալի լռես ։ che hai pazza? ալի՛ ի քեզ ոնձ միաս ։ io ho a dire, ևն. ասելոց եմ, ունիմ ասել, հանգիսբձիսալ ի կամ ասել ։ փիսիկիլիմ ։

Avére, գս. ար. Գոյք, ինչք, առասպասածք ։ նալ, ասըպ ։

Aversióne. Ատելութիւն, ընդդիմանալ, զգուռասին ։ ղըՆըէ, նիփասիս, իւղ ընդիրիսիկ ։

Augelléttoˌ Augellíno. Թռչունիկ փոքր ։ գաւրիղուչ ։

Augéllo. Թռչուն, հաւ, գաւրչ

Augurále, ի. Հաւասահմանեալ կանն ։ քաշիձլաս նագասաս ։

Auguráre, ն, և ը Հաւասահմանել, հաւասհապրդ լինել, գուշակել ։ քաշ ալմաւ ։ բաղդիս մեղքիլ ուսուք, մեղքիլ զպարիսալորուն ։ հիսապ րէսիկիր ։ չարդիս մեղքիլ ։

Aˊugure, աբ. Aˊuguro. Հաւասահմանի, հաւասհապրդ ։ գուշակ ։

Augúrio. Հաւասահմանութիւն ։ գուշակութիւն ։ գաշ ։ di buon augúrio. բաղդիսալոր ։ աղաչալս ։ di cattivo augúrio. մանկալ ։ աղդարարութեամբ ։

Augústa. Օգոստոսափրութիւն ։

Augustíssimo, ma. Օգոստոս փիսաս, օգոստոսապատիւ ։

Augústo, ta. Օգոստոս, սրբազան, օգոստոսական ։ ասպիսիկ, հիսապրիկ ։

Avidaménte. Ընձեռնաբար, անյագ փառասիրութեամբ ։ ափըս իւն ։

Avidità, Avidézza. Խղճ, անձկ, ագահ խղճ, ցանկութիւն: ագահ, ախորժ:

Avidíssimo, ma. Բազմագահ: ձեռ: ագրեալ յան:

A'vido, da. Փափաքող, ըղձալի: ագրեալ յան:

A'ula. Աղքատիկը, աչալուսա: ագոյ, փերլեհ:

A'ulico, ca. Պալատական, արքունի (խոշհրդական:) ագոյլը, փինանի:

Aumentáre, n. Աճեցուցանել, ընդարձակել, բազմացուցանել, յաւելուած: արիըմա: — ársi, յ. Աճել, աւտականալ: արիմա, աղմագ:

Aumentatívo, va. Աճեցուցիչ: աւտակական (մանրիկ.ք:)

Aumentazióne, Auménto. Աճումն, աւտաւելութիւն: արիըն, արիմաը:

A un di présso, ի. Իբր, իբրև: գագաթ:

A'vo, A'volo. Հաւ, ագագ: փէպէ:

Avocáre, n. Փոխադրել հրամանաւ ղատաւն յայլ առեւտն, կամ բողոքել:

Avoltójo. Աղտ: ագագագա:

Avório. Փղոսկր, ժանիք փիղ: զաց: փիլ փիւլ: d'avório. ի ժանեաց փղոսկրեից: փիլ փիւլիկէն: ագլուտակ յոյժ: պէմ պէյագ:

A'ura. Սիկ, հոգմ քաղցրաշունչ: բիւրեմբէնք: օդ: հաւա: նագաստ, շնորհք: ինայէլի:

A'ureo, ea. Ոսկի, ոսկեղէն: ալթընգան:

Auréola. Պատկ Աքեց:

Auréta. Սիկ կամ օդ քաղցրաշունչ: բիւրեմբէնք:

Aurícola. Բլրեցի արտի:

Auricoláre, n. Ականջան, ականջաց: dito —. Ճկեցի: արբա գարգագ:

Auróra. Աւյգ, արշալոյս: լինդ տագահ: dallo spuntar dell' aurora. ընդ աւյգն: տագահ երգին:

Ausiliário, ia. Օգնական (զօրք:) եարբմէն:

Ausílio. Օգնութիւն: ինդագ:

A'uso, sa. Հաստատակամ:

Auspício, Auspízio. Հաստատութիւն, գուշակութիւն: Քաւ: նագաստ, ագաշտագանութիւն: եարբմէ, ինայէլի:

Austerità. Տաժանութիւն, գաստուածութիւն: խիստութիւն, տաբէլէթ: ինինէնդ: խստասրտութիւն: ակրինդ, ինագինդ, գանինդ:

Austéro, ra. Տաժագ: խիստ, տաբէնդ: խիստ, անաչառ: ինագին, ակրին:

Austrále, s. Հարաւային: ձնեռնային, գըռնէյէն տագագաս:

A'ustro. Հարաւ, հոգմ հարաւային: լոգոս:

Autenticaménte. Վաւերապէս, ըստ օրինի:

Autenticáre, n. Վաւերացուցանել, հաստատակամ: ագահիկէլինդ, տաճագագագ էնդ: ագահի ընգնդ:

Autenticazióne. Վաւերացուցանելն:

Autenticáto, ta. Վաւերացեալ:

Autenticità. Վաւերութիւն, վաւերականութիւն: ագահիկնդ:

Auténtico, ca. Վաւերական, վաւեր: ագահիկ, ագնդ:

Autóma, ար. Autómato. Ինքնաշարժ մեքենայ:

Autóre, ար. Գործակ, նախագործակ, հեղինակ: պատճ, իմաց ընդնէ: մատենագիր: գրեցնդիկ: արարիչ: առաջնորդ, պատճառ: ագնդագ:

Autorévole, s. Autoritativo, va. Ունի զիշխանութիւն կամ զհեղինակութիւն: Ազատիւ օրէն, իշխագարբ: արժանահաւատ, ծանր, ծանրաբարոյ: աղբր պաշնը, ինամագար:

Autorevolménte. Իշխանաբար, սիրտարար: հնազանդ իրէն:

Autorità. Հեղինակութիւն, իշխանութիւն, կարողութիւն: գործընդ, իգնիագար: խոնիգնը: հանճարութիւն,

Digitized by Google

յատեպ : իմիպար : քան մեռանիմա-
պրին, վկայութիւն, հաղիւատական-թիւն :
Autorizzáre, v. Տալ պիշխա-
նութիւն, զկատարուածի, հաստատել :
Autrice, ի֊ գիր մեռանողիկ :
Autunnále, ած. Աշնանային :
ինպիսի :
Autúnno. Աշուն : իրեղ :
Avvaloraménto. Զօրացուցա-
նելին, զօրութիւն :
Avvaloráre, v. Զօրացուցա-
նել, քաջալերել: գործի վ՛ :
Avvampáre, ն. Բորբոքիլիզիլ,
խանձուիլ, բորբոքիլ : հանել լոյս,
ջուր, վառիլ : եանդած, ալիքնելիլ :
v. Սրտել, բորբոքել : եռացնել :
Avvantaggiársi, յ. Օգտիլ,
շահիլ : էյն օրինակ, կայսրա էնիլ :
Avvantággio. Օգուտ, շահ :
կայսրա :
Avvantaggióso, sa. Շահաւոր
գիր : ինչպէս կայսրաւորը իմինչն :
ազատակար : կայսրալը :
Avvedérsi. Տես Accórgersi.
Avvediménto, Avvedutézza.
Խոհականութիւն, գուսուսիմ մեռաց :
ապրուրիւն :
Avvedutaménte. Խոհեմաբար,
խելամտաբար, զգուշութիւն : ապը-
լանիլ, սապրիարած :
Avvedúto, ta. Ճանաչասուս,
զգուշաւոր, աչալուրջ, զգօն :
ապրուրը, ալերգիկօն :
Avvelenáre, v. Թունել : ինչ-
հիրլնիլ : — ársi, յ. Թունաւորիլ :
Avvelenáto. Թունաւորեալ :
Avvelenatóre, ար. Թունաւո-
րիչ, դիտաւոր : ինհիրլնիչն :
Avveníente, հ. Avvenévole, հ.
Զգեցող, բարեսիրելի : փիլտր,
ընիրն :
Avvenenteménte, Avvenevol-
ménte. Գեղեցիկս, վայելչաբար,
լաւ սպասուածի : իրեղ :
Avvenénza, Avvenevolézza,
Avvenentézza. Գեղեցկուհի, վայ-
ելչութիւն : ինչնելիս, փիսիերիս :
Avvengachè, Avvegnachè, նախ-
Թէպէտ : Քանզի : զի, քանզի :
նախքան :
Avveniménto. Պիտաւածի : տր-
կածք, անցք : գործ, նիվել : գա-
լուստ : իրեղ :
Avveníre, բայ. Տ. Accadére.
Avveníre, անան. ար. Սպաս
գայ, առաջանի, առաջագայ ժա-
մանակ : իրենից : գնդան, սնդրա :
in կի all'avvenire, per l'avveni-
re. յառաջայ, առ յառաջայ, ին-
ազգ : պանդան սնդրա :
Avvenírsi, յ. Հանդիպիլ, ու-
նիք, ընդ առաջ ելնել : օգրանած :
ապատաշնիլ : հայնել օրինակ :
Avventaméntо. Արձակումն
(նետից,) ձգումն :
Avventáre, ն. Արձակել
(նետս.) ձգել : աչնած : — ársi,
յ. Ի վերայ յարձակիլ, խոյանալ :
օխրաալ էնիլ :
Avventízio, ia. Եկամուտ
(առացուածք :) եկ :
Avvénto. Եկ, գալուստ : իեւինչ
աստուած յառաջ քան ղնծունեան գրիչ :
Avventóre, ար. Եկաւոր կամ
յարձակորդ. վաճառականացոց :
հիւրերի :
Avventúra. Պատահար, գիպ-
ուած, անցք : գործ : արկածք,
դժբախտութիւն : պէս : per կի all'
avventura. լաւ գիպուց իմն : գա-
նուցըս :
Avventuráre, ն. Ի վտանգ ար-
կանել : նկուիսէնի պրոփօսէ : — ársi,
յ. Ի վտանգ արկանիլ զանձն :
Avventuratamente. Բարեբաս-
տութիւն : նաչնհ նիչ :
Avventuráto, ta. — turóso, sa.
Բարեբաստիկ : նաչնհիչ :
Avventuriére, ար. Զբաղա-
ինքնակալ :
Avvenúto, ta. Պատահել, եղ :
Avveraméntо. Շնորհաստութիւն :
հաստատութիւն : նահգիպէնի :
Avveráre, ն. Շնորհաստել, հաս-
տատել, առաջիկ : նահգիպէնի :

Digitized by Google

Avverbialménte. Մակբայօրէն, որպէս զմակբայ:

Avvérbio. Մակբայ: ՂօրՁ:

Avversaménte. Հակառակաբար, ընդ հակառակս: Ինքնին:

Avversáre, v. Հակառակիլ: Գարշը գառնալ:

Avversário, ia. Հակառակորդ, թշնամի: Փիլեան: առաստնայ: Ղէյլեան:

Avversativo, va. Ներհակական, անհնազանդական (չաղկապ.քր)

Avversazióne. Ընդդիմութիւն: Ներհակութիւն: Գարշելիք:

Avversióne. Ատելութիւն, ընդդիմութիւն, զզուանութիւն: ապտակի, գարշելիք: ՆՀԻՒԼԻՒԱԼԻՒԽ, խիրահ:

Avversità. Ընդդիմակեցք, վիշտ, նեղութիւն, Հակառակութիւն: պէտս, գաղա:

Avvérso, sa. Հակառակ, թշնամի: գարշելը:

Avvérso, Նխ. Ընդդէմ, հակառակ: յանդիմանեալ, հանդիմանեալ գարշելը:

Avverténte, ի. Զգուշաւոր, խոհեմ, յատակաբանութեան, աչալուրջ: Նօգնիւ ալբգ:

Avvertenteménte. Զգուշաբար, խորհրդով, դիտմամբ: ապբերաբար, կն գասն:

Avvertènza. Զգուշութիւն, ազգուշացուցիչ, մնադրութիւն: ալբգ Նօգնիւլիւխ:

Avvertiménto. Ազդարարութիւն, ազդարարութիւն, ծանօթութիւն: հապէր: խրատ: նաստիկ, էօյինե:

Avvertíre, ն. Ազդել, ազդարարել, ծանուցանել, խրատել: հապէր վէրմէք, էօյինե վէրմէք: avverti bene. քանչ զմտատ ածե: էյի փուլիան:

Avvertíto, íta. Ազդեալ, ևն:

Avvezzaménto, Avvezzatúra. Սովորութիւն: ապէն:

Avvezzáre, ն. Սովորեցուցանել: ալբգաբերմէք: — ársi, յ. Սովորիլ: ալբգմէք:

Avvézzo, za. Avvezzáto, ta. Սովորեալ, սովոր: ալբգմշ:

Avviaménto. Տ. Inviamento.

Avviáre, ն. Ուղեկիլ զոք առնիմն, առաջնորդել, վարժել: էօյբէնիէ, էօյ նօտաբէրմէք: un negózio. յարձակել զգործ ինչ: կամ առաջուստն: իւրն էօյա գօմաք: — ársi, յ. Ճանապն անկանիլ: էօյա էրգմաք: յառաջ խաղալ: էնէրի վարմաք:

Avvicinaménto, Avvicinazióne. Մերձենալն, մատչիլն:

Avvicináre, ն. Մերձեցուցանել: էապլաչդրմաք: — ársi, յ. Մերձենալ: էապլամաք:

Avviliménto. Արատաւորութիւն, վհատութիւն: իւրէն գերայսոը:

Avvilíre, ն. Նուաստացուցանել, արհամարհել: ալբգնամաք: բանկանել զոք, լքուցանել: իւրէնինի գերմաք: զարհուրեցուցանել: գօրգունմաք: — írsi, յ. Նուաստանալ, արհամարհել: ալբգնամաք: արատաբանի լինել: իւրէնի գերմաք: զարհուրիլ: էնէ գօրգմաք

Avvilitívo, va. Լքուցիչ: զնուծանական (մնամնիկք:)

Avvilíto, ta. Արհամարհ, նուաստ: ալբգ: լքեալ, արատաբանի: իւրէնի գերգի, էնէ գօրգմշ:

Avviluppaménto. Պատատում, ևնձհիւն, խատնատուիլ:

Avviluppáre, ն. Պնձռուիլ: խատնատիլ: գարբելմաք: փաթթուիլ, ապատատել, ծրարել: ապմաք: Հաւաքարդել, շաղել: — ársi, յ. Պնձռիլ: խատնատիլ, շփոթիլ: գարբելմաք, չուբարմաք: չգատնել զինքս խոցեն: լարէնինի պնդմամաք:

Avviluppáto, ta. Պատատեալ, ևն: խատնատիմեղ: գարբելմշ: գարբելմաք:

Avvinchiáre, ն. Պատել, շրջապատել: ապմաք: կապել: պատրաստ: — ársi, յ. Պատատիլ: ապբերմաք:

Avvinto, ta. Կապել, պատեալ:

Avvisáre, ն. Ազդ առնել, ազդարարեցուցանել, նշանակել: հապէր էնէմք, գուցաբմաք: խրատել: էօյինե վէրմէք: ճանաչել: — ársi,

ֆ. Զգաստ, խնամուած, խրատեալ լե-ռնալ, ձեռնատուչ: զուարճ: կարծել, համարձակ: զգոն է՛ի է՛ի:

Avvisataménte. խնամատարաբար, յատուկ ուշադրութեամբ: ափըն իւր: կամաւ, դիտմամբ: ի՛ գործ: զգաստաբար: ուշիւրաբար:

Avvisáto, ta. Ազդեալ, եմ: S. Avveduto. Fare avvisato. խրատել: նուաճաւոր վէրՀի:

Avvisatóre, տր. Ազդարար, ծանուցիչ:

Avvíso. կարծիք, վարի, գաղափար, խորհուրդ, մտածութիւն, միտք: խնդիր, Հիւթ: Հանգոյն, լուր: հագիր, հանգիպում: ծանուցում, ազդարարութիւն, խրատ: կօրինի: a mio avviso. ըստ իմոյ կարծեցողութեան:

Avviticchiáre, ն. Պատառել զարկէս զիվերը: զարդարել: ատրճանակ: ը Պատառակիլ: ատրճանակիլ:

Avviváre, ն. կենդանացուցանել: փրկութիւն ի՛ է՛ի: զօրացուցանել, խրատուցանել: գովելի վերի: — ársi, ֆ. կենդանանալ: փրկութիւն ի՛ է՛ի: զօրանալ: գովելի ի՛ է՛ի: ատրճանակել Հոյ: աճիւն ալըմ:

Avvizzáre, – zíre, ը ֆծօշնիլ, ֆծատանիլ, ցամքիլ (մորմոք:) օշնամ:

Avvocáre, ը Ազնիւ գիտացող, ճանաչել, պաշտպանիլ զգաստ ուշ ըստ: գովա պատրիլ:

Avvocáto, ta. Փաստաբան, ջատագով գատից: գովա վերիւն, վերիւն: պաշտպան: հրամայիչ: far l' avvocato. Sin Avvocare.

Avvocazióne. Փաստաբանութիւն:

Avvólgere, Avvolticchiáre, Avvoltáre, ն. Պատառել, ծռակռել, ատրճանակել: ատրճամ: ատրճանակիլ, հագիր: ատրճանակիլ:

Avvolgiménto. Հագուստ: ատրճանակութիւն:

Avvólto, ta. Avvoltáto, ta. Պատառակեալ, ծռակռեալ: ատրճանակեալ: գաղտագողեալ: պատրաստեալ:

Avúto, ta. Ստացեալ, եմ: S. Avere.

AZI

Aziénda. Ագահութիւն գործոցաց, գործոյք, գործատեղի, իրք գործից: իր:

Azionário. Վիճաբանական կամ գործարարական, կամ ընկերական: օրինաւ:

Azióne. Ագնեալ գործ, գործարութիւն, իր, գործ, գործատեղ, իր: հասկանալ, ասել գործարք կամ գործս ինչ գրաւելոց: սէրմայէ:

Azzannáre, ն. Ընդունել ժանեօք: փին իւն ի՛ ատ՛ի:

Azzardáre, ն. Ի վտանգ ատրճանել: ի՛ կրկնի՛ էն գրգիռ: – ársi, ֆ. Ի վտանգ ատրճանել զանձն: կրկնիլ ի՛ կրկնի՛ էն գօռ:

Azzárdo. Վտանգ: ի՛ կրկնի՛ է՛ի: per azzardo. ըստ գիպուածոյ ինչ: գաղտ իւն: անհատ հրգաւորաբար: պատրաստութեան:

Azzardóso, sa. Վտանգաւոր: ի՛ կրկնի՛ էն:

A'zzimo. Անխմոր, բաղարջ: համաբաղադ:

Azzoppáre, ն. կաղացուցանել: ի՛ օծիւ կրկնի՛ է՛ի: ը և ֆ. կաղանալ: ի՛ օծիւ օշնամ:

Azzoppáto, ta. կաղացեալ: եմ:

Azzuffaménto. կռիւ, պատերազմ: ձեռն, գովիւն:

Azzuffársi, ֆ. կռուիլ, պատերազմիլ: ձեռնակռիլ, ձեռն է՛, գովիւն էրիլ է՛ի:

Azzurreggiáre, ը Հապկանիլ ի կապոյտ: նվիկն լալ է՛ի:

Azzurrétto, ta. Azzurríccio, ia. Azzurrígno, na. Որ հապկանի ի կապուտ: նվիկն:

Azzúrro, ra. Կապոյտ, կապուտ: նվիկ, լաճվէրտ:

Digitized by Google

Babbuassággine, իգ. Անմտու-
թիւն, տգիտութիւն մտաց: չուէնքուէ,
անխոհականք:

Babbuásso, Babbuíno. Ան-
միտ, թանձրամիտ, տգիտաչ: ան-
խոհակ, պէտ:

Babbuíno. Զգէտ ինչ կապկի:
նայմած:

Bacáto. Որդնակից, ճճեակեր:
գուռոպոլտ, գուռոպանոցէ:

Bácca. Տես Cóccola.

Baccalà. Պահածոյ ձուկն: ձկ-
պիտ պաւէնէ:

Baccáno. Անհեթեթ ապուշակ,
խաւնամտային ըստացող: հինիկոճ:

Baccánte, իգ. Պաշտօնեայ կին
Բաքոսին կամ Սատանայութիւն:

Baccelliére, ար. Աշխճանա-
ւոր ի գրասենեակ կամ ի պե-
նատրութիւն:

Baccellería. Ի աշխճան տրա-
ուոյ գրասենեայ ընդ վիճ աշա-
կերտութիւն և վարդապետութիւն:
Ի նա միջին աշխճանն վինուգրա-
կան պատուոյ: Անմտութիւն, գործ
պակասաւորի:

Baccéllo. Պատիր ընդդէմ: գա-
պոփ: Թարմ բակլայ պատճա-
ւոր: Խոպան բոփլա:

Baccellóne, ար. Ջհմար, ան-
միտ: պոպոլա, ահմափ:

Bacchétta. Գաւազան, ցուցա-
նըպոփ, պէյնէկ: Իշխանութիւն, վե-
րակացութիւն: Հնօփ:

Bacchettáta. Հարուածոփնէօվ-
նէկ

Bacchettína, Bacchettúzza.
Գաւազանիկ փոքր:

Bacchettóne, ար. Կեղծաւոր
բեալ բարեպաշտ, կեղծաւոր:
ինանաֆբէ:

Bacchettonería, Bacchettoní-
smo. Կեղծաւորի բարեպաշտու-
թիւն, կեղծաւորութիւն: ինանաֆբէնբէ:

Bacherózzo, — ózzolo. Ինդն
փոքրիկ, ճճի փոքր: պնօճնէկ:
Թրթուր: Ինբինբը:

Baciamáno. Համբոյր ձեռաց,
աջահամբոյր: եւ նօֆնեան: յոգ-
ւոյ: Ընծայ, ողջոյն: պէնմ:

Baciaménto. Համբոյր: նօ-
ֆնէ:

Baciáre, Basciáre, ն. Համ-
բուրել: նօֆնէ: Baciársi, յ.
Համբուրուիլ զմիմեանս: նօֆնի-նիֆնէ:

Bacíle, ար. Bacíno. Կոնք,
աւազան: ճնկէ:

Bácio. Համբոյր: նօֆնէ: dare
un bácio. Համբուրել:

Baciócco. Տ. Babbuasso.

Baciucchiáre, ն. Սահմ համ-
բուրել:

Báco. Որդն, ճճի: գուրտ: ba-
co, կամ baco da seta. Բերամ:
նօֆնէ-ջիմ գուրտս: far i bachi.
բուծանել կամ սատկիլ զնէբամնեայ
bachi. ճճիք, ճճահարուստքի տր-
զայց: սօզլուճան:

Báçolo. Գաւազան, ցուպ:
պէյնէկէ:

Báda, կարի՝ Stáre a bada.
Դիտգերիլ, յամիլ, ժամանակ ան-
լնել: օյալանմաֆ: սպասել: պէգ-
նէմէ: tenére a bada. ժամա-
վաճառս առնել զոք: օյալանպըրմաֆ:

Badáre, ն. Ի-ւշ գնել, միտ
գնել: մուգայնէ օվմաֆ: գնգերիլ
ընդ վայր, յամիլ: օյալանմաֆ:

Badéssa. Աբբայասուհի: ան-
միտ մարդամեաներուս գլուխ:

Badía. Վանական, վանք:
հանապարէ: աբբայութիւն: կայուած
աբբայից: հանապարէ ինտին:

Badiále, հ. Մեծ, ընդարձակ
լայն: պէօյնաֆ, քէնիշ:

Badíle, ար. Բահ: էնբէնէ:

Bagáglio, ար. bagáglia, հ. —
lie, իգ, յոգ. Անդն զինուորաց,
կարասիք զօրականին: ապէրնէմ:
հահ կարասիք: նէյնա: far bagá-
glio. Ժողովել զկարասիս:

Bagattélla. Զեռնածութիւն:
հօգեպապուշնէ: անուտիք, տչնինչք:
Նանրութիւն, անպիտան ինչ: պօղ
նէյ, այլն օյուն:

Bagattelliére, ար. Զեռնա-

Digitized by Google

ծոռ : հօթգիպապաչ :

Bagattellúccia, – lúzza. Մեռ ռաիք , ռուռիկաս : պօչ չէյ :

Baggianáta. Մեռռաիք , ռչիռնչ-ք : պօչ չէյ : ռանռռուռ-լօվի : ահմագլըխ :

Baggiáno. S. Babbuasso.

Bagnajuólo . Բառպանեչպան : համառնչի :

Bagnaménto. Յառնառչի , ռպրռ կռուռին : ըռլուխա :

Bagnáre, ն. Յառնառչ, Թրչնչ : ըռլուխա : լռուռանառչ : էռյգառնա : հռռնչ կի՛ ռանչռանռնչ գնեռռց (ռռռ-քաղաքռռ :) էռնչէգան ագխռ : – ársi, յ. Լռուռնիկ, ռնռռանչ 'ի քռռ-պանիա կռռ 'ի Լռռր : էռյգանռնա :

Bagnáto, ta. Յառյնռռչ : լռուռ չեռչ : ըռլանռըչ :

Bagnatúra. Լռուռյռուռին ռանձ'ինն : ժռռմանռռակ լռուռանռռյց գանձին :

Bágno . Բառպանիք : համամ : լռուռյռուռին : էռյգառնա : լռգռռրռան , ռաշռգան : ևչին , հառռռռ : ռպրգչ լռանռռց կռպռանեռռռրռռց չռկռանռռ-ռռռչ : ֆռյղանգ հագինչ :

Bagórdo. Գինիգրռռչք : էկմգ-իւմգ :

Bája, Bajáta. Կռռռակ , ծռռգր, խռռղ : ղագա , լռնիվչ : dar la baja ad alcuno. խռռղ ռռռնչ ղրք : ևչմմ էնմգ : baja կռռ baje. ռնռռիք , ռչիռնչ-ք , խռռգռռլիկ : ռայն օչռռ : ír le baje. խռռպռռլ , խռռգռռլ ըղ-ռնռռռռրգք : օչռռռռագ :

Bája. Գռռգ կի՛ խռռղ ծռռլռ : գնենգ գռռռռղը :

Báilo. Գռռյը : պռչնօղ : գռռչիռռակ, գռռռռիռռրռռակ : լռլռ :

Bájo. Ի՛ ռնրգ կռռրմիր . (ռռռի գնռրնիռռ չիռց կի՛ Լռրնռռց :) գօ-ռռռռ , գռռռլռ :

Bajócco. Գինէգի գրռռմ ինչ Հռռռվմռռչ : համնիըռ : գրռռմ :

Bajonétta. Ռլռգ հրռռցռռնգին : սինռնգիռ , խըռչ :

Balaustráta. Վռնդռռկռռսիռնք, կռռրգ սիռնռռպռռրգ վռնդռռկռռց : պռրմագռըգ :

Balbettáre , ը Յռռնռռվիլ : էէւմգիռ՝ սնօյռնգ-ք :

Balbúsie. Թռռնռռվռռնի, Թրռռռռռռնի : էէւմգիռ-ռնչ-ք :

Balbuziénte, ի. Bálbo, ba. Թռռնռռվռռխռռռ, Թրռռռռռռ : էէւմգիռ-ռնչ-ք :

Balcóne, ռբ. Պռռռռռռհռռռ : էէնձնիրգ :

Baldacchíno. Ռնգիգհռվռռնգի խռռ-ռռռռնի նէկռռգիչռռռռ , կռռմ գռռհռռյց իշխռռռռռռռռռց :

Baldánza. Ջռռռրնռռռգ-ինչ հռռ-ռնռռգռռռհռռնի կի՛ վռռռռռհռռնի , յռռ-խռռգռռռնիք , խգիռռխռռռնիս , խռռռնի-ռռռռնիս , գռռռռղռռնի : ձիռռրգի , ձիք ռռրգի՛ :

Baldanzosaménte . Ռնվի՛հգր հռռռնգռռգռռռգռռչռռ , խռռռնիռռռռնիգռռ , խգի-գռռխռռռռռմ , գրռռռրնռնգրնռռ : նիռռնռ-րէգ , ձիռռրգի՛ իւմ :

Baldanzosétto , ta. Փռռգր մի գռռչնռռխռռռ , ռռռնվի՛հգր :

Baldanzóso , sa. Ցռռխռռռռ , խռռռխռռռ , յռռռնձռռռռռռռռռռռռռ, ռռռնվի՛հգր : ձիռռրգիռ՝նչ :

Baldória. Բռռղ գիռ-գռռռվռռռռ. նիռ-լռռղ , գռռղ ռռծռռնղռռկռռռ : ռռնգ : հռռնգռռ-էռռ հրռռխռռռռռ-լռռնե , հրռռվռռ-ռռռ-լռռնգ : ռնիռչ օչռռռռռ , ռնիռչ գիռռնռռնիռ :

Baléna. Գռռչէնռռչ կռռմ գռռռվէ-նռռչ կէռռռ : գնռչռռռօռ, ռռռռ պռռէրգռ :

Balenaménto. Փռռյլռռռռռգռռռռ-ռիռ, գիռռյլռռկիռ , գիռռյլիռռռ :

Balenáre, ը Փռռյլռռռռռիլ , գիռռյլռռկիլ : էգռռէրգռռռ : ն. Ճռռ-ռռգռռյլռռնիլ : ևչօգռնգ վէրմգ :

Baléno. Փռռյլռռկիռ , գիռռյլռռռռ-կիռռնգ : ևիմ՝ռռչ , էռռռէրգ : ռռրռռ-ռռռռչէռռչ : in un baleno. յռռկռռռ թօռնռռգիլ : օ ռռհռռիռ :

Baléstra. Բռռղիռռրգնկէգ մի : հռռրռռռռծ բռռգռռռրգիռ :

Balestriére. Ծռռկ յորմռռնռռ շռ որ ռրշռռռկիռն գգռռգիռռրգռռ 'ի վէրռռյ թշնռռմիռռց :

Digitized by Google

Bália. Պատուա : պատիւ :

Balía. Իշխանութիւն, տէրութիւն, կառավարութիւն, ձեռնհասութիւն, զօրութիւն : գործիք, գործոց :

Baliático. Վարձ տանելոյ : պատուոյ հագիր :

Bálio. Դայեակ, գաւազանակրօղ : լաստ : տոյր տանելոյ :

Balío, Báilo. Պայլ : պալէօզ :

Bálla. Բեռն կամ ապրանաց : փէնթ, քէրպէ, ֆարդ :

Balláre, ս Կապարել, պատրել : ապատ ելնիլ, հօտօղ ինչինչ : շարժիլ, ժիլ կամ երերիլ (առանց տանելոյ) : օյնալ տափ, ապլանմատ :

Balláta. Կապարելութիւն, երգ կապարու կամ պատրելու : ապատ ինչ : ապրանք, կայլե : ապատ :

Ballatójo. Պաշտպանելու պատրոյ պատոյ, պատսի տունոյ :

Ballatóre, պր. — trice, իգ. Կապարիչ : ապատ նպէն :

Ballerino. Ուսոյցիչ կապարելոյ : ապատ նօյրէպէն : կապարիչ : հօտօ ինչիմի : ballerino da córda. լարապահապաղոյց : ճամպազ :

Ballétta. Բեռն փոքր : փէնչիկ փէնթ :

Ballétto. Պարզ ինչ կապարելու : ապատ, հօտօտ :

Bállo. Կապար, կայլե : հօտօտ ապատ :

Ballótta. Շապկանոցի պատկ կամ խաղալիք : հաւկիթաձև փէպանէ : քարէ, վիճակ :

Ballottáre, ն. Ընտրել քուէիւք կամ վիճակաւ :

Ballottazióne. Վիճակահանութիւն, քուէարկութիւն :

Baloccággine, Baloccheria. Ի. Պուռակը, աղճատանոցը, խաղալիքք : այլեւ օյնան գործ :

Balócco, Balórdo, da. Պարզ, խօլեամիտ, անմիտ : գիւղն, ահմագ : alla balorda. անխորհրդաբար, կոյր զկնդրայն : փէօռ փէօռանաւ :

Balordággine, իգ. Balordería. Պարզութիւն, անմտադրութիւն, անմամտութիւն : գաւիճութիւն :

Balordaménte. Պարզաբար, յիմնայարար : գաւիճ ինպէ :

Balsámico, ca. Բալասանական, բալասանի :

Bálsamo, Bálsimo. Բալասան, պալասան : պէնէտան կաղբ :

Baluárdo. Պարսակոց : բապէտ, պիւրճ :

Bálza. Քայլ, սեպագրել տեղի : գայլ : ձեղունն առագաստի մահճակաց, ձեղունն կառապ : ճկունիկ խաւնոր : քարանց կամաքար զգեստաւորեալ : էքնէյ, էգը :

Balzána. Վերջաւորգ զգեստոյ : գնդակէպ : ապխտակնիշ ոտից ձիոց :

Balzáno, na. Պախտականիշ կամ ապխտակոտն (երիվար :) cervello balzano. գիջ, խորհրդաբերոյ, գաղափարագործ : խրէնափ, նավղոզ : փոպոխասիրտ : փոյտ պագելոյ :

Balzáre, ս Ոստնուլ (գնաստակմամբ.) Ընտանուլ, ի բաց ոստնուլ : ապրաժամ : ապոսիլ, բաղաքսիլ պատի : խրէնյի օյնոմպ :

Bálzo. Քայլ : գայլ : ոստնում գնտակմամբ : ապրաժըլ : di balzo. ընդոստ : ապրաժըլի, ապրաժամ :

Bambágia. Բամպակ : բամպուպ :

Bambagíno. Կտաւ բամպակեայ : բամպուպ պէնչ, պօղաթի :

Bambinéllo, Bambinúccio. Տղայ, մանուկ : ճագըլ :

Bambinería, Bambinággine. Տե՛ս Bamboccería.

Bambinésco, ca. Տղայական, մանկական :

Bambíno, na. Տղայ մատաղ : ճագըլ :

Bamboccería, իգ. Տղայութիւն, դործ տղայական : տղայատուհի : լզճապղտուպ :

Bambóccio. Տղայ : ճագըլ : ապաշնչատատանիք տղայոց : գոպղա : տղայատիպ, ապարդատիպ : ահմագ :

Bámbola. Պաշնչատատանիք տղայոց : գոպղա :

Digitized by Google

Bamboleggiáre, ը խաղալ տղ. զայլայլալ : լծնոտ լինել օձաձայն :

Bánca. Տեղի թռչնակատուներ զօրաց : ելևէջքն երբէ :

Banchettáre, ն. Հրաւիրել զրաք ’ի կոչունս, առնել շատ լուխս : փակել երեսի : գործել սեծահարց սեղան : վաճառել երեսի :

Banchettáto, ta. Հրաւիրեալ ’ի կոչունս : փակեալ :

Banchétto. Փոքր նստարան կամ սեղան : ելևէջ խնկերէն : կոչունք : վաճառք :

Banchiére, –éro, ար. Սեղանաւոր : առուգրաւ :

Bánco. Նստարան : օթոցաձայ երէց : նստարան հիմնավորեալ : պանդոս, նանդա : սեղանի մնացուածոց, սեղանաւորաց, վաճառականաց, առուգրաւից : երեսփոխան, առաջին երէց նեղ ’ի քաղաքի պատուոց : far, կամ aprir, կամ métter banco. առնել սեղանաւորել : առաջին լոյս երեսի :

Báncone, ար. Լայն սեղան : ոչօխակ ինչ նիւ : սեծ նստարան : պեծխակ խնկերէն :

Bánda. Կողմն, կոյս : նաւակի, նաւ : da ogni banda. յամենուստեք : lasciar da banda. ’ի բաց թողուլ, զանց առնել : passar da banda a banda. հատանցուցանել կամ խոցել : սպիտակ : banda di soldati. գունդ զօրաց : պեծխակ : banda. երիզ սեռատեսակ : լծկերէն :

Bandélla. Լաստ ծղնեղաց : փոքրիկ տախտակի երկաթի : ճատմունդ :

Banderájo. Դրօշահարկիր : պայրաք : սատնեգործ արհեստաւոր երկրագործական զարդուց :

Banderuóla. Դրօշակ կամ փետ ’ի ծայր նիզակին : Հողմացոյց : երէց պայրաք : վեռնիհատիա :

Bandiéra. Դրօշ, դրօշակ : պայրաք, սանձաք :

Bandíre, ն. Հրատարակել, հրապարակել, հռչակել : փչել էնդի : բանալ, հրովարտակ հանել : փչել էնդի, երկ. երեսի : ար. հրովարտակել : սխրելիս երեսի :

Bandíto, ta. Արտաքսեալ, վտարանդի : սխրելիս : ելեւզակ : ինքնիշխան : հրատարակեալ հռչակաւոր : փնտրեալ երեսի : փնտրելիս երեսի :

Banditóre, ար. Փոստաղ, սուրհանդակ : հերալ :

Bándo. Հրովարտակ, հրատարակ ազդարարութիւն : փչերման, երկ. երեսի : հրատարակութիւն, հռչակութիւն : լուր : գառատարգարտեաց առ ’ի սնանկ, կամ յապրատ, ազդարար : փակել, սխրելիս :

Bandoliéra. Փոքր սնապարիկ գօնոտարաց : լանիւ գայլէ :

Bára. Դատաղ : բազուկ : պատգարակի ներչ :

Barácca. Հիւղ, տապատար, խարան : գօղնոց, լանիս, լապէր :

Báratro. Վիհ, վիրապ : պիրին, լապտար : գետնափոր : ձիհկնիկ :

Barattáre, ն. Փոխատնակել զկոյս : պերնել երեսի : լատնեցուածոյ լինել : ահեղ պերնիւթիւրեր, պօղոսի : խաբել : ապրանքատ :

Barattería, Barátto. Փոխատնակութիւն : պերնել : խաբէութիւն : կիպար :

Barattiére, –éro, ար. Փոխատնակօղ խաբող : պերնիւթիւրեն, ելեւնէն խաբեբայ : ապրապշէր :

Baráttolo. Փոքրիկ անօթ խեցի կամ սապակի (’ի սէտա քաղցրատեսակաց). բաղա : փնջիւ գավաթօղ :

Bárba, ար. Հօրեղբայր : մոնաճ : քեռի : պայր :

Bárba, եգ. Սօրուք : սափաւ : farse la barba. սափրել զմօրուս իւր : սափաւը իւրաւ երեսի : farse la fare, կամ farsi far la barba. տալ սափրել զմօրուս : սափաւը իւրաւ երեսիրեսի : far la barba. սրճանիել զմօրուս : սափաւ գօղ ելեւզի : barba delle biade. քխաս : գլուխի :

Bárba. Սրսուռ : երօփ : mét-

Digitized by Google

ter le bárbe. սափրուտա սրունկիկը : ածուխներ , ածուխ սալամ :

Barbáccia. Ցանկապատ ածուխ , ամրացնելու կամ անկարգ մեծ քար : գազան սափոր :

Barbagiánni, ար. Բոռ : պայ- գառ : սատրաշ , անմիտ : ակմակ :

Barbaraménte. Խժականաբար, բար- բարոսաբար : անողորմ : մեծ հա- ճելով :

Barbárie, կգ. Բարբարոսութիւն, խժականի բնութիւն , գազանու- թիւն , ան- ողորմութիւն : դաժան , նախ- նական :

Barbarismo. Խժականութիւն, (կր խժականի տէր,) վերնագրոտու- թիւն, վերև պատգրութիւն :

Bárbaro, ra. Barbarésco, ca. Barbárico , ca. Բարբարոս , ածուխպզիկ : նապանձի : անգրագէտ , գազանանմաղթ, վայրագ, տմարդի, առատ : դաժան , նօսրան :

Barbarésco, գոյ. Բարբարոսա- մեա-պէս : պատապարշ , ծանրբեր :

Barbáto, ta. Մրմնատաղտակ : ածուխներուն մօրուսատաղտակ :

Barbazzále , ար. Կզակակալ , (կ մեռան տանձին :)

Bárbero. Երիվար աչխատիչին բարբարոսաց , տատիկ երիվար , երիվար կրնիկից : խաղի ան , ածուխ անի :

Bárbero, ra. Տ. Bárbaro.

Barbétta. Մօրուսը փոքր կամ կարճ, կամ ընչացք : փունջ ածուխ պչրչի : մանրատրմատը ծառոց : ինձ պահիչ :

Barbicáre, ե. Մրմնատանալ : ածուխ պտրաստ :

Barbicáto, ta. Մրմնատաղտակ : ածուխի :

Barbiére , ար. Վարսավիրոց : ածուխ :

Barbería, -biería. Կրպակ վիր- ասվիրոյի : ածուխ Բիւթեանը :

Barbóne , ար. Ցանկապատու- թիւն, երկայնատօրուքիւն : գազա ածուխ : ապտ ընչ Ցատատուած չան : Բիւթեան ածուխ :

Barbózza . Կզակ ձիոց : աի- նեցնելու : ապահպանակ ծնօտից :

Barbúto, ta. Տ. Barbone. յատ- կապես հասակաւոր : ածուխաւոր : ար- մատացեալ : ածուխի :

Bárca. Վարքաց , նաւակ : գայլէ-փայտասիկ օփան Եղէնը: օրան , չինչ :

Barcáccia. Վարքայ հին, խարտ խուշ նաւակ :

Barcajuólo, Barcarnólo, -ró- lo. Նաւավասար : գայլեցը :

Barchétta . Վարքայ փոքր , փոքրիկ նաւակ : փեռնի գայլէ :

Barcollaménto. Դանդաղչու- միւն : սալընը :

Barcolláre , ե. կամ andáre a barcollíni. Դանդաղչիլ : սալը- ծած , սալ անմոթ :

Barcóne, ար. Վարքայ մեծ , մեծ նաւակ : մանկանաւ :

Bardamentáre, ն. Հասկանալ, հանդերձիլ զերիվարին : ֆան- կանք , ալէտ գօմած :

Bardáto , ta . Հասկանալու , հանդերձեալ , թամբեալ : ֆա- կանը , ածուխի , նչերի :

Bardatúra , Կար ձիոյ , կամ մեծ կի կարասեն ձիոյ : ըսկր :

Bardélla. Կոտկին : ֆանի, ածուխ :

Barélla. Շալակ : ինձկերէ :

Bargéllo. Կալանաւորատեղեակ : հասաս պաղը :

Baríle, ար. Տակառակ , առա- կատ փոքր : վառօլ, փըռը :

Barilétta , — to. Ձագուակ : գինբա , գինուրա : փոքրիկ առակա- ռակ : փըռըշէ :

Barlúme , ար. Կղօա կամ նուաղ լոյս : ալ ըռէ :

Barómetro. Ծանրաչափ կամ ծանրաչափ. (գործի :)

Baróne , ար. Պարոն : պէյ : գառատարիատուն , առատհաւ , մեա- ծիւն : Եօսա , հօլիբպա :

Bárra. Տ. Sbarra.

Barráto, ta. Ցանկապատ , շրջա-

Digitized by Google

արատանալ : գատարծուիլ :

Barricáta . կրճիկեան անցքեր : պատնէշ , պատուար :

Barriéra. կրճիկեան կամ յանկի քար : անիւս և Stecconato. ցցատնկում :

Barúffa, — fo. կռիւ , ապտակ : գաւլիա :

Barzelléta. ձարտարախօսութիւն , խաղ , կատակ : ցնծութիւն : ցնծագին :

Báso, իգ. խոտերախառն անասնի , կամ նաւահանգստի : այգի , թուղտան : հիմնեայ : ներքին : անկիւնի :

Basétte, իգ. ոչ. Ընչացք : ապրուստ

Basílica . Մեծ եկեղեցի : պատշաճ տիպի : արքունական : ատրան :

Basílico, Bassílico. թագաւորական : հիւանդին :

Basilísco. Վատաբնակ օձ , արքայական օձ , քարտէս : գազանակեր :

Bassà, Bascià. Նահանգի կամ նահանգապետ տասնիշխան : խալիֆ :

Bassaméte. Նահանգապետ , անարգական : ապերախտ :

Bassézza. Նահանգի , կամ նահանգապետի , անարգական գաւլափուլը :

Básso , գոյ. խոտը , խոտաբեր : ստորին երէց : քահանայ հիւանդին : եղանակ : գաւլի սեռ : Նահանգապետի քար ազնիւ քարատեսակ :

Básso, ss, տիւ. Ցածրութիւն, ներքին , խոնարհ , խոտ : ապականած , ին ապտակ , պերճին : յոռետուն , վայրենարարք , խոնարհարհեալ , խորհրդին : ապականած նշխարէ : նուաստ , արհամարհարհ , անարգ : ապտակ , նկուն , պայազատ : il dì è basso. ապտակ կանչեալ է օրս : tempi bassi. խոնարհ գոյք : a basso prezzo. դիւրագնելի : ստոյգ : oro կամ argento basso. ապրի կամ արծաթի անարգագոյն , խառնուն , ստորին : modo basso. ոչ ազնուական : voce bassa. ձայնի ցածր կամ գաղտնի : Նուիրեալ սեռ : կիմ յառաջ սեռ : պայազատ ըստ էին : basso fiume . ծանծաղ գետ : ստոր տոհ : gente bassa. խառնամարդ , անշնորհ հասարակ , ապտակ թագաւորէ : di bassa náscita. վատաբոյս : ստորագոյն : pánno basso. ներքին հագուստ : գոտի գետնի : ánimo basso. վատ կամ ստորագոյն վատասրտութիւն : Pacsi bassi. Ցածրադաշտ : հիւսիսային հիւսիսարեւելեան .

Básso, գ. Տ. Bassamente.

Bassótto. Կարճ հաստատուն , խոշտանգիկ : գօտեան :

Bastánte, ս. բաւական, հնարաւոր : Նիւթեր :

Bastantemente. բաւականապէս : Նիւթեր , Նիւթերով գործոյ :

Bastárdo. Պատնէշագործ , անհնարաւոր : էշխ :

Bastárdo, da. Ապականական , կամ անհնարաւորաբար (բոյս .)

Bastáre , ս. բաւանիլ , բաւականանալ , շատ լինիլ : Նիւթեր օրհնած , Նիւթերով : անհրաժեշտ , ապրուստ , հանդարտութիւն : գործանիլ : bastar l' ánimo, կամ il cuóre. հանդարտիլ , իշխանիլ : ձեռագրի Նիւթեր : basta. շատ է : Նիւթերէր : հանգիստ լիասրտութեան , ուր ապրանք գոյ : básta, կամ básta básta. շատ է , լռեա. դիր : է, սուտ օշ :

Bastévole, ս. բաւականի : Նիւթեր

Bastevolménte. Շատ բաւականի : Նիւթերէն գործոյ :

Bastiménto. Նաւ (վաճառական հանդերձ :) նաւ :

Bastióne , իգ. Մատուցարան , պատնէշ , պատնէշ : հիւսար , գաւիթ , ամրոցիկ :

Básto. Հանելուկ (բնաւանդիկ գրաւականացոյ :) իշացի , պերճ : giumenti da basto . բնաւանդրական գրաւականք :

Bastonáccio. Գաւազանի մեծ կամ տասնապատ , բարի : սպիտ :

Bastonáre, ս. Հարկանել գաւազանաւ , գաւազանել : պերճանիլ : ésser bastonato. գաւազանել : գործ սպի Նիւթեր :

Bastonáta. Հարուած գաւազանի , գաւազան : պերճանի :

Bastonáto, ta. Հարուածեալ գաւազանով : պերճանեալ :

Digitized by Google

Bastoncéllo, – cíno. Գաւազանիկ փոքր : փիչինէչիկ : .

Bastóne, աբ. Գաւազան, յեռաւ, բիւր : փիչինէչ, էշպօփ :

Batócchio. Ցուպ կուրայ : փէօռ փիչինէչի : տես և Battáglio.

Battáglia. Պատերազմ, մեռյան : ձկնի, պֆիէր :

Battagliáre, ն. Պատերազմիլ : ձկնի էլմէչ :

Battagliétta, – liuóla. Փոքր, թեւթեւ պատերազմ :

Battáglio. Ծռակ կամ ուռն զանազանեալին : լանի փիլի :

Battaglióne, աբ. Գունդ զինուսպարայ : պէօյիւկ :

Battellétto. Փոքրիկ նաւակ, մանկայի : փիւլիւկ գայըք, ֆիւֆք :

Battéllo. Կտր, նաւակ : գայըք :

Báttere. ն. Հարկանիլ : վուրֆայ : գանիլ, դանն հարկանիլ : փէօյֆի : la porta. բաղխիլ դրան : գափուայա լուլմայ : il grano. ծեծել գցորեան : la rocca. հարկանել ճիգ զանօճիւք զբերդն : գալէի ֆէօլամայ : la strada. ոտ զեցոյց լինել, առաջնորդել : ենօլ ֆէօսֆէրմէֆ : la campagna, la marina. լեռնակոր զՃմայսարհս, զդաշտաւայրս. արշաւել կամ ընթանալ ընդ ծով, առաւհոմիլ ի ֆիշնէսիայց : ենալուրը ֆէօֆէրֆէֆ : il petto. կոծիկ զիւրծս : ֆէօֆֆէ նֆ վուրմայ : և աս՝ բաւարհել կամ տրտմիլ սրտին : իւրէյի օյնամայ : le mani. ծափիլ : էլ գափմայ : i piédi. գոփիլ : այաղը ենէրէ վուրմայ : dove va a bátter il discorso? յինչ հասի ճառն, յինչ անկասրկին բանիքն : il fuóco. հարկանիլ ըզդայլախառնել : լափմաք վուրմայ : la cosa batte in poco. գոյդն ինչ կ ասի : la balla. ռազմակիկ կամ ատրկանիկ զգնասակն : l'ore. հարկանիլ ժամացոյցին : սահաթ վուրմայ : il polso. հարկանիլ զարկի լսելիին : նաձը վուրմայ : in un bátter d' ócchio. յակնան թօշ ասիկ : o սահաթ : l'oro. ծռասալիկ կամ հրկայնել զտակին : ալըմը ենկմէյ, ալըմը ուալամայ :

Báttersi, յ. Զազկիլ զանձն : ենինփինի գամըլլայ : ալիուամարտիլ փէօյիւղիւ :

Batteria. Բազմութիւն հնդկաստանեայց, զոր տեղացիկան հրացանք : ֆօֆլար : ատրճանակաձիւ հնդկաստանեայց ի վէր տանիցին : ֆօֆլայմա, ֆօֆլայլըը :

Battesimále, հ. Ա հրատարակ : վաֆիֆիկէ տագտաս :

Battésimo, Battésmo. Ա ընդունել : վաֆիֆիկ : tenére al battésimo. ընդունել զոք յատաղանէնս տանէ. կինքահար ընալ : տես և Battistério.

Battezzáre, ն. Ա հրամել : վաֆիֆիլլենմէ, վաֆիֆիկ ենմէ : անուանել : ապ գօմայ : ընդունել զոք յատաղանէ սիրատէ : տանէ. կընքահար ընալ :

Battezzáto, ta. Ա հրամեալ : վաֆիֆիկ օլմամըշ : հատատացեալ, քրիստոնեայ : էրհիֆիան :

Battezzatóre, աբ. Ա հրամիչ : վաֆիֆիկ էգէն :

Batticuóre, աբ. Բազատրտութիւն կամ դադրութիւն սրտի, երկիւղ : իւրէյէ օյնամայը :

Battifumóco. Հրազհանգը : լափմաք :

Battiláno. Ա տրտաղարծ : էռանձին. լափմաքը :

Battilóro. Ծառեհատաղարծ, թիթեղնատաղարծ : վառափմաք :

Battiménto. Հարուածութիւն, բաղխումն : վուրուշ : Հնդարուածութիւն, զարկուածք : փօփուշ : di mani. ծափ : էլ գափմայը : di petto. կոծիկն զկուրծս : di cuore. բազատրտութիւն սրտի : իւրէյէ օյնամայը : d'artérie. զարկ շնչերակաց : նաձը : di piedi. գոփիւն :

Battistério, –éro. Ա հրատարան ընծայնէական, վաֆիֆիկ ենէրի :

Battitúra. Հարուածութիւն, հարուածք, դանն : վուրուշ, փէօֆկի :

Digitized by Google

ծեծելու պղպեղան : հարմանդակ : ժամանակակ ծեծելոյ պղպեղան : հարման պտանը :

Battúta di música. Ջարկ : փամ թիւթ , ասասա : di polso. ջարկ երակին : դավիչ :

Battúto , ta. Հարկած , գտնել : վարագուրած , փնօյխուած : ամկած , խանձ : էօթան , strada կամ via battuta . ճանապարհ վարպետ , արուհետ : իւլէթ էօլ : ésser battuto. գտեր լսնել : փայտ եկմէթ :

Báva. Լորձունք , փրփուր քթոյն : սաղիլար :

Bávero del mantéllo. Օձիք վերարկուի : պինիչ էաթաղ :

Baúle, ար. Սնդուկ , ճանապարհ հի : սանդըղի :

Bavóso , sa. Լորձանոտ , ա- պականոտ լորձոտիք :

Bazzécole, Bazzicatúre, ի. յափ- Մտաքիք , ոչինչք : այլ օյսան չէ :

BEA

Beataménte. Երանաբար , երջանկապար :

Beatificáre, Beáre, ն. Երանել զոք , երջանիկ հանգրել : գտանել զոք ի կատարս երանելոց , երանաց- յուցանել զոք :

Beatificazióne. Երանացուցա- նելն զոք , հանդիսա երանացուցա- նելոյ զոք :

Beatifico , ca. Երանացուցիչ :

Beatitúdine. Երանաբար , եր- ջանկութիւն : մոնթլուտաթ :

Beáto , ta. Երանեալ , երանելի , երջանիկ : մոնթլու , սաադթլի : beato te. երանի՛ քեզ : նէ՛ մոնթլու սանա :

Beccáccia. Սղոց ինչ երկայնա- կառոյց հնդկեայց : եկէմ . գոալուս , եկէմ , լուլուփ :

Beccaccíno. Ցածագոյն փոքր քան զ Beccáccia.

Beccafico, Ցածագոյն ինչ փոքր : ինձիկ գոալուս :

Beccájo. Մսագործ : գոալուսագ :

սպանանպարտաս : գան փնօյխաճի :

Beccamórti , ար. Մեռելա- ԹաղՀ : ճղպտճի :

Beccáre, ն. Սպանանել կերպափոր կոտրատ : եկհնդիկ : կոտրել , սպանել կոտրատ , կոտրհատրել : փոպայնափ :

Beccáta. Կոտրհատրած Թի, կերա- յտանի , խառնատած :

Beccheria. Սպանդանոց : ա- լյհանոս :

Becchíno. Մեռելահողած : գ- պրճի :

Bécco. Կատ.յ: գոալ պատանաս : բերան : ատչղ : յատակ նատաս :

Bécco. Ծախաղ : երփեմ, փելի :

Bèfana . Պատանաձառպատանիք ինչ , ապի կամ ցնդրք : գոլոփճա- ձօցիչ , ծաղրատուչ :

Befláre, Befseggiáre, ն. խոտ- սանել , ապատանել : ճղպտ եի- ի- — ársi , ի- գիտանահրել , անհպրյՀ- սանել , փողբ հանդարտ : չէ՝ եկ- բրինչ ի՛ սանի՛ սանափ :

Beffáto , ta. Ծաղր եղեալ : ծաղգարա օյնած :

Beffatóre, ար. Սլայտնօղ , կատատիօղ : պէմի՛ եփճի :

Béffe, Béffa. Խոտ, ապատի, կա- տատի , ծաղր : ճղպտ : անտանիք , ոչինչք : պօր չէ՝ : farsi beffe d' alcuna cosa. քատանհրել , ծիծա- ղիլ զինչ : անդատանել , ատ. ոչինչ գրել : չէ՝ եկբրինչ ապչանափ :

Beffeggiáre, ն. Ծաղրատ ատրհատանի , ծանաճանիլ : պէմի՛ եպճ՛եփ :

Beláre, ն. Մայել , բառաչել : ճղպտեփ , ճղպեփ :

Beláto. Մայիլն , բառաչատաճն , բառրատաս հօտից :

Bel bèllo, գ. Մեղմով , յատ- չիկ : եապճա :

Bellaménte . Գեղեցկապէս , գեղեցկիս , բարիրք : կիսպէս : յատ- չիկ , մեղմով : եապճա :

Bellétta. Աիկ քոյր, տիկնի, կատ- լատաս , լաւք :

Bellétto , ta. Բարեսահափիկ , չքնաղ : էիրին , փեսէնք :

Digitized by Google

Bellétto. Մեղմ. խանձուց : փխ-ելիճ, գեղեցիկ :

Bellézza. Գեղ, գեղեցկու-թիւն : կենդանութիւն, փափկու-թիւն :

Bellíco, Ombelíco. Պորտ : կեռնիկ :

Bellíco, ca. Պատերազմական : ձկնկիթ :

Bellicóso, sa. Bellígero, ra, գոյ. և ած. Պատերազմական, պատերազմող, պատերազմասէր, գոռ. : ճակնճղ :

Bellíno, na. Belluccio, ia. Վայելչապեղ, չքնաղ : կենդանիկ :

Bello, la. Գեղեցիկ : կենդանի, բարեկազդ, յարդարուած փխ-ելիճ : bella cena. մեծ պատրաստութեամբ ընթրիք : un béll' ingegno. պայ-ծառամիտ : արիւնի պատ : fare il bello. անձնասպրդիլ : փնտրիլ կեռ-բերել : fa bel tempo. պատեղ է օդն : a bell'ágio. հեշտաբար, անաշխատ : գօլոյնաբար :

Bello, գոյ. Գեղեցկութիւն, գեղ : կենդանութիւն : վայելչու-թիւն : նաթըզբերբը : պատանի, պատանեկու-թիւնն : փշրանք, փխ-ելիճ : nel bello del discorso. 'ի ձառի առեղ, յորձայնս ձառին : sul bello dell' inverno. 'ի ձմեռ-առեղին առեղ : գեղ օրհասաբար պա :

Bellumóre, ած. Ջուրթիա-բաստոյ, գոյ. արձանիս : լանի-փիճեան :

Beltà. Գեղեցկութիւն, գեղ : կենդանութիւն, փիլոներութիւն :

Bélva. Գաղանի, երկ, երկնա-յին : ճանաւար :

Benavventuráto, ta. –róso, sa. Բարեբաստիս : նաչէհլի :

Benchè, եղեռ. Թէպէտև, թեև. ինարաբը :

Bénda. Վարտանակալ, փոխեմեր գլխոյ : պաշ պաղը, կէնդիք : քօղ կամասեաց : երկինս, երանգագ : պատ-ասուկ աչքոյ : կեօղ պաղը : երիզ : աթրը, պլենա :

Bendáre, ն. Անել վարտանակալ : պաշ պաղը պաղեցնել : կապել գլուխ, փոխ-բանդագ գլուխ : կենդանի պաշ լանել :

Bendatura. Անելն գլխապա-նակ : կապելն գլուխ : քօղպատկու-թիւն :

Béne, աթ. Բարի : էյն : օգուտ, շահ : քաչպա : գործ բարի, բարի գործութեամբ, գործք բարեբաստիական : էյն. ապրանք : Beni. Գոյք, ինչք, մեծութիւնք, առատու-թիւնք : ապրուստ : ընչք, հաղ : նպաստ, երանութիւնք : եարբէմ, էյնէնի : uomo da bene մար dabbene. այր բարի, բարեկրօն, բարեկիրթ, լուսաբարեպաշտօն, առաքինի : էյն ապամ : far del bene. շահեցնել, առատանալ : գործանիմ : far del bene altrui. բարեբաշխել ուրիշք : էյնէնի եթիպ : beni stábili կամ immóbili. անշարժ առատու-թիւնք, կալ-ուածք : հող, ագարկի : béni móbili. շարժական առատու-թիւնք, կահք, կարասիք : էշեա :

Béne, ած. Բարութիւնք, քաղ, օգուտ, գեղեցկիկ : էյն, կենդանի : անվնաս, 'ի դէպ : նամամ : լաւ պատշաճի : էրէյնի կիպի : յիրաւի : հիանալիապ : star bene. կենալ բարութիւն : լինել առողջ : էյն, սաղ ողջամ : յարգանք, 'ի դէպ գալ : այնպան օշամ, միանդիպ օշամ : ben venga. ողջմեալ եղիցի գալուստդ : ախ կենդանի : pigliare in ben per bene. անհնար 'ի բարիս, մեծութիւն, 'ի բարիս կամ բարեհնարութիւն : ben bene. լաւ քան զլաւ : ben gli sta. յիրաւի եղև նմա այն : հիանալիապ պըր : ben è vero. բարեյաշխութիւն է : էմմա կերէնի փիր :

Benedétto, ta. Օրհնեալ : միապրէնի : ցանկալի : acqua benedetta. ջուր օրհնեալ :

Benedíre, ն. Օրհնել : հիապա-րէնէնի , հայցը փառս կենդի :

Benedizióne, Օրհնութիւն հայցը փառաց, հիապրէնէնի, պէրեն-էնի :

Benefattóre, աթ. –trice, նգ.

Beneficatóre, աթ. Բարերար, երկրաբաստ-որ, բարեգործ : էյնէնի էպիճի :

Digitized by Google

Beneficáre, Benefiziáre, ն. բարերարել : եղէր եմ : ե :

Beneficáto, Benefiziáto, ta. բարերարեալ : եղեր եղբարել : ժառանգաւոր եմ եմ գոյ, վիճակաւոր :

Beneficénza, Benefício. բարերարութիւն : եղէր :

Benéfico, ca. բարերար : եղեր եր եմ : ե :

Beneficio. բարերարութիւն, ե բարիք : եղէր, ե եմ : ժառանգաւորութիւն եմ եմ գոյ, վիճակաւորութիւն :

Benemerénza, Benemérito. բարերարութիւն, երախտիք : եղէր :

Benemérito, ta. բարերարեալ, երախտաւոր, բազմերախտ վաստակաւոր : եմ եր :

Beneplácito. Հաճութիւն, հաճոյք, կամք, բարեհաճութիւն : իրաւէն :

Béne spésso, ն. բազում անգամ : մեր ե եր :

Benestánte, ո. Ա ոյդ, ժիր, գործակից, կայուն : փինճ հոմ, ընչեղ : հարուստ, վաճառական :

Benevolénza. Լաւակամութիւն, բարեսիրութիւն, սէր բարեաց ընկերութիւն, բարեկամութիւն : փոխ ուած : համակամութիւն :

Benevolíssimo, ma. Benévolo, la. Լաւակամ, բարեսէր, բարեչօքար : փոխ, հայր խոնարհ :

Benfátto, ta. բարեյաջող, վայելչագործ, գործակից : ինքնէն :

Béni, յոգ, ար. Ա հծութիւն, ինչք, գոյք : ապ :

Benignaménte. բարեգթութիւն, գթասիրաբար, մարդասիրաբար, քաղցրաբար : ե եր ինչ :

Benignità. բարեգթութիւն, մարդասիրութիւն, քաղցրութիւն, բարութիւն : ե եր, ըստ :

Benígno, na. բարեգութիւն, գթած, մարդասէր, քաղցր, քաղցրաբարոյ : ե եր ինչ, ընդունելի :

Benissimo, ո. գոհ, լաւ, կամ, գործակից, բարեկամ : եղէր եր, ինքնէն :

Bennáto, ta. գլխազարդ, ազնուատոհմ : ազնուապէս : բարեբախտ : եաղխի :

Benservíto. Վերապահ ծառայութեց :

Bensì, ն. Ա , ապացուցի, ապացուցէն : ինչինչ :

Benvolentiéri, ն. Ա ապացուցանելոյ, կամակատար ոգւով : ճանչ ինչինքն :

Benvolúto, ta. Սիրեցեալ, սիրելի : ինքնիսկ :

Bére, Bevére, ն. Ըմպել : իլիճ : il bere. ուտել, ախորժել, ըմպելիք : իլիճ, իլիճ : dar da bere ախորժացուցանել, ուտեցուցանել ուտելիք պատճառել : եաէրճ, գոգահ ինչ :

Bérillo. Բիւրեղ. (տեսի ինչ պատուական) :

Berlína. Ա ուղղ. (տեսիլանք կիմ պատկեր ինչ հրաշապատկեան)

Bernóccolo. Ցցուեալ կիմ ուռուցեալ մասն, ուռուցիք իրաց : գոգաւորիմ : ախորժ զարհուրածոց : ինչ, եսփոս :

Bernoccolúto, ta. Կի ախորժիք, իրաւորդորդ : եղէր պիոյճ :

Berrétta. Գլխարկ, խոյր, ար ատիճանական, գլխանոց, գլխակ : իոգիս, գալեաք, գիլդան, գիս : far di berretta. բանալ գլխոյն կիմ գլխարկն : պատիւ ասել :

Berrettájo. Խոյրագործ, գլխակագործ : գալեաքճի : իոգիճի :

Berrettíno, na, Berrettúccia. Խոյր փոքր, ե :

Berrettóne, ար. Խոյր մեծ : պիոյճ իոգիս :

Berságlio. Կատաղակ : օգ նիշան : նշան, վախճան, դիտաւորութիւն : նիշան, նիշիլ : dar nel berságlio. հարկանել զնշանակն : նիշանս վրայ :

Bertúccia. կատիկ : մայմուն :

Bestémmia. Հայհոյութիւն (գԱ , և զնուաստացոյց) : իսքիրս :

Digitized by Google

Bestemmiáre, ս և ն. Հայհոյել: †Քաֆիր ակոյնէմէք ։

Bestemmiatóre, ար. Հայհոյիչ: †Քաֆիր, †Քաֆիրպաղ։

Béstia. Անասուն, կենդանի, գազան, երկ ։ հայվան, ճանավար ։ վայրագ, գազանաբարոյ, անմիտ։ andare in béstia. բթդիլ 'ի բարկութիւն ։ գոռոզբրմամ ։ far andare in béstia. բարկացուցանել ։ գոռոզբրմացնել ։

Bestiáccia. Գազան չարք հասմ ահագին ։ անգամն, անմիտ ։

Bestiále, ի. Անասնական, գազանական ։ հայվանի ։ գազանամիտ, վայրագ ։ գուլբ ։

Bestialità. Գազանութիւն, վայրենութիւն ։ անմտութիւն ։ հայվանէթ ։ նվնաւնութ ։ անասնութիւն ։

Bestialménte. Անասնաբար, գազանաբար, անողոքմ ։ հայվանի իպի ։

Bestiáme, ար. Անասունք, հօտ, խաշինք ։ փաղար ։

Bestióne, ար. Գազան մեծ ։ գազանաբարոյ ։

Bestiuóla, Bestiolína. Անասնիկ ։ հայվանճէթ ։ ճճի վորդիկ ։ †Ինչիւճ պէօճէկ ։

Béttola. Կառքհոն, գինեհատուն ։ ճէյհանէ ։

Bettónica. Բոյս ինչ ։ †Քօնիէրք ։

Bevánda. Ըմպելիք ։ իչէճէ ։ արբուելի բաշխկական, գինոյ նշոյլի

Beverággio. Կոյն է ։ Հեռաձիրք աչխատասուցոց ։ զարմագ ահճէճ ։ նշոյլի ։

Beveratójo. Տ. Abbeveratojo.

Beviménto. Արբուելիս ։ իչմէճ ։

Bevitóre, ար. Bevóne, ար. Bevitrice, իգ. Ըմպօղ, ըմպելիս ։ իչէճի ։ արբշիռ ։ պէֆոճ ։

Bevúta. Արբուելիս, ըմպուելիս ։ իչմէճ ։

Bevúto, ta. Արբեալ, ըմպեալ ։ իչմիչ ։

Bezzicáre, ն. կռտցահարել, կռտցել ։ փոփոչմամ ։

Bezzicatúra. Կռտցահարութիւն ։

Bézzo. Փող. Նազատակիա, գէշասէր ։ համնէճա, ուֆակ ահճէկ ։

BIA

Biácca. Սպիտակագոյն ։ նուրբ ։ պէճակ ։

Biáda. Սրսմանք ։ բիչբիչէ, կոխմն ։ վայրագ ։ նուլգէ ։

Biadétto. Ցնծրկ ինչ հասպրան ։ ըմճի-նէբմ ։

Biancástro, ra. Biancheggiánte, ի. Bianchiccio, ia. Հարեալ 'ի սպիտակ, սպիտակագոյն, ըմնագոյն ։ պէյազճա, ափ ։

Biancheggiaménto. Սպիտակութիւն ։ պէյազլէթ ։

Biancheggiáre, ն. Հարկանիլ 'ի սպիտակ, երևիլ 'ի սպիտակ ։ պէյազա ըմլմամ ։

Bianchería. Սպիտակ կտաւեղէն ։ ասմկ". Շերտկեղէն ։ ըմազէր, նուրբ նափ բանչէր ։

Bianchétto, ta. Փոքր մի սպիտակ ։ պէյազճա ։

Bianchézza. Սպիտակութիւն ։ ափլէթ, պէյազլէթ ։

Bianchíccio, ia. Փոքր մի սպիտակ ։ պէյազճա ։

Bianchíre, ն. Սպիտակացուցանել ։ ադարլմամ ։ սպիտակեցնել ։ ադարմամ ։

Bianchíto, ta. Սպիտակագեղ ։ ադարմըշ ։

Biánco, ca. Bianchíssimo, ma. Սպիտակ ։ ափ, պէյազ ։

Biánco, գոյ. Սպիտակ, սպիտակութիւն ։ պէյազլէթ ։ բուռ ։ պամպանա ։ dare il bianco. բռնել ։ պամպանա էլմէք ։ biánco dell' novo. սպիտակութիւն ձուոյ ։ եուֆարլուա ադը

Biancolíno, na. Տես Biancháccio.

Biasciáre, Biascicáre, ն. Ծամծմել, գժուռտալ. (ասի դատաստանի) վահկի ինչ էյնէմէք ։

Biasimáre, ն. Պախարակել,

Digitized by Google

ապագաստնել: այբէլացած:

Biasimatóre, ար. – trice, իգ. Պարսաւիչ: այբէլացան:

Biasimévole, ած. Պարսաւելի: այբէ ղէյ, այբէլը:

Biasimevolménte. Պարսաւելով, անարդարաբար:

Biásimo. Պարսաւ, գարհով, ապտիւս, նախատանքը: պէհմ, այբդ:

Bíbbia Sácra, եմա՛ Bibbia.

Bíbbia. Աստուածային գիրքը, գիրը: Բէվէլ:

Bibliotéca. Գրանոց, գրատունն: գիրապահանի: մատենադարան:

Bibliotecário. Գրապահ, գրատանապետ: գիրապահանէճի:

Bicchierájo. Բաժակավաճառ, բաժակագործ: գաւգհէճի:

Bicchiére, ար. Ապակի բաժակ, ըմպանակ: գաւգհ, գաւթա: bicchieri. սրտագաւք ապակեան: հաճամի ղէյլէրլի:

Bicchierétto, – ríno. Ապակի բաժակիկ: գաւգհճիկ:

Bicchieróne, ար. Բաժակ մեծ: պէօյիւք գաւգհ:

Bidénte, ար. Երկժանի երկրագործ: լաման լաման պէյ:

Biecaménte. Ա՛ի շեղ, խոտորակի: ընդ ակամբ: էյրի:

Biéco, ca. Խոտորնակ, թեքուր: էյրի: խոշտանահայեաց: guardar biéco. հայիլ ընդ ակամբ: էյրի պագմագ:

Biéta, Biétola. Բազուկ խոտան, բանջար, ճակնդեղ: բաւէր, բանճար

Biétta. Վեպ, Քիլիմ: լէվէի:

Bifólco. Երզող, ընտաւար, հերկագործ: չիքճի:

Bifórme, ած. Երկդիմի, երկկերպ ապարան: իկի սուրաճէր:

Bifrónte, ած. Երկճակատ, երկդէմակ:

Bígamo. Երկկին: իկի ավրէնէլի:

Bigátto, Bigáttolo. Ալեհեճ տրամաբաց: գաւբտ: շերտաւ: իկիկի պէօճէկի:

Bígio. Գորշ: պօղ:

Bigliétto. Տոմսակ: Բէօղիէրէ:

Bigóncia. Տաշտ տակառաց գործ: Քէփէնէ: քեմի:

Bilancétta. Կշեռ. փոքր: վէնէնէփէ:

Biláncia. Կշեռ: Քէրազի, վէնէնէ: հաւասարակշռութեան: գէնթ: չատի, կշռութեան: Նօլլա՛, այար: star in –. լինել հաւասարակշիռ: գէնթ օլմագ: կշեռ (հաւասարակշռութեան:) գիպան պարճաս:

Bilanciáre, ն. Կշռել: փորձել: քննել: Քէշֆէտմէգ: հաւասարակշռել զանազանութեան, հաւասարացնել: գէնթլէնմէգ:

Bilanciáto, ta. Կշռեալ, քննեալ: հաւասար:

Bilanciaménto. Կշռութիւն: փորձ: կշռութեան, քննութեան:

Biláncio. Կոյն է: հաշիւ ատենի արդի, հաւանարտագիր: գէշիներ: il biláncio batte. հարմարացաւ է հաշիւն:

Bile, իգ. Մաղձ, լեղի: գաճ բո ր նօթ: բաւկոտութեան: նօրմէ:

Bilico. Հաւասարակշռութեան, գէնթ, Քէրազի: tenere il méttere in bilico. ունել ի հաւասարակշռութեան, հաւասարակշռել:

Bilióso, sa. Մաղձոտ, մաղձային: գաճբուր: բաւկայօղ, գաւնաւղձ: պաւլը:

Biméstre, ած. Երկամսեայ: իկի այրէմ:

Bindolería. Կենդութեան, խաբէութեան: գէնթ:

Bíndolo. Յակութիլ: ատենճագ: խաբեբայ:

Biografía. Պատմագրութիւն վարուց ուրուք:

Biógrafo. Պատմիչ վարուց ուրուք:

Biondeggiáre, ն. Խարտեշնալ, լինել մի՛ ճերմակ խարտեշ: սարբոյագ, սարը օլմագ:

Biondéllo, la. Biondétto, ta. Փոքր մի խարտեշ: սարըմրագ, սարըճա:

Biondézza. Գոյն խարտեշ,

Digitized by Google

խոպոպակապել, գեղեցկել, քիչու-
լել : արբ. բնկ :

Bióndo, da. Խոպոպաձև, գե-
ղին : արբ :

Bipénne, նփ. Տապար երկայ-
րի : պալա :

Bírba, ար. Birbánte, ար. Bir-
bóne, ար. Սատկած, խեղ, գա-
ռապարկատուն, խարեբայ, սրիկայ :
Հոլարպա, Եսմա, Եսրմաղ :

Birbonáta, Birboneria. Սատ-
կակութիւն, խեղութիւն, խարեբա-
յութիւն : հոլարպայութիւն, հիւնկպաղութիւն :

Bírcio, ia. Վատասեռ, կապ-
ճատեռ : ինօրհ-սեխիկ :

Birra. Գարեջուր, գարեջուր,
ցորեն ազամանաց : արբա սայու :

Birreria. Կալանատարակապք :
հասալաբ :

Bírro. Կալանատարակապ, հնոլ-
բան, ապտատուր գասատարինն : հա-
սա, լավաշ :

Bisáccia, են հատ Bisácce,
յոփ. Երկապարկեան մանեակ, գա-
հակիճ : հնգիկ, ճամպան : ապարկ :
Ըօրպա : գրպանի, քսակի համազգե-
ղի : ձկպ : մանեակ : լանիա :

Bisávola. Կախահան. (այս
բնաբան մեզայր հասուն կրնի համեմատին)
պէօյհաթ վալիգնին անասը, պկպե-
նին անասը :

Bisávolo. Կախահատ : հանեալ
ապատ : պէպէնին պապասը :

Bisbético, ca. Դեղ, գաժա-
նատարոյ : ինինդ, նոփս :

Bisbigliáre, ը Շշնջել, հծծիւն
ընել ապատասխանել :

Bisbíglio, հատ Bisbiglío.
Շշնջիւն, հծծումն : ընդ ընդ,
ընդդիմութիւն :

Biscia. Օձ : եզան :

Biscióne. Օձ մեծ հատ ահա-
գին : պապասի եզան :

Bisciuóla. Փոքր օձ : փոքրիկ
եզան :

Biscottáre, ն. Եփել որպէս
զպաղեխնամս, եփել կրկին : ինչ-
պիսի ընդիր :

Biscottíno. Շաքարապատեալ
պաղպաղակներ : նուշերուն նման :

Biscótto. Պաղեխնամս : ինչ-
պիսի. նման :

Biscótto, ta. Եփեալ կրկին
որպէս զպաղեխնամս : նմանանման :

Bisestíle, հ. Biséstо, այ. Կա-
նամ (տարի) :

Bislúngo, ga. Երկայնաձև,
երկայնաձիգ : ապաձև :

Bisnipóte, հ. Թոռնորդի, որ-
դի ծոռնին : ծոռնոյն նմանը :

Bisnónno. Տ. Bisávolo.

Bisógna. Գործ, իրաղութիւն,
իր : իւր :

Bisognáre, ը Պիտոյանալ, ան-
ոյժ է, հարկ է, պէտք են : ինչ-
ինդիր օրմած, ըաղըմ օրմած :

Bisognévole, հ. Հարկաւոր,
կարեւոր, պիտանի : ինինդիրը :

Bisógno. Պէտք, պէտք իրաց,
հարկ : ինինդիր : կարօտութիւն, չգա-
տութիւն : նհպաճըը : պիտոյք,
կարիք : ըաղըմ օրան ընչ : aver bi-
sogno. պէտս ունել, կարօտիլ :
նհպաճ օրմած, ինինդիր օրմած :

Bisognóso, sa. Կարօտ, աղ-
քատ, չգատար : հնհպաճ, փափըր :
հարկաւոր, կարեւոր : ինինդիրը :

Bísso. Բեհեզ : ինիւղնեփ :

Bistóndo, da. Բռլորաձեւ,
գնդաձեւ : եսվարլափ, փեյրփ :

Bistórto, ta. Ծռեալ, խեղաս
ծռեալ, կոր : եյրի :

Bisúnto, ta. Քսուած օծեալ : եյի
եսդյանմըշ :

Bitúme, ար. Կուպր, կապա-
ղիւղ-պիճին :

Bituminóso, sa. Կպրային,
կպրախառն, կպրոտ : պիճինի :

Bívio. Կիսիք երկուց ճանա-
պարհաց, երկուքի ճանապարհ : ի-
կի եօղ ադրը :

Bizzarraménte. Ապուժոյժ
ընթանալով, գեղուձի, այլանդակս :

Bizzarría. Ջայրոյժ, վազա-
գուն, ապուժոյժ ընթանալն, ան-
միտ ցանկութիւն : փոսկընըթ,

Digitized by Google

զոգիսոլուլը։ հիլա, պիչկի։ գիւտա հանճարոտիս։ նոտրը կամ գինգինիկ խնամա, զոտ ատենակի առատուտ ած։ ինչիկ նմատ, նօգիտալը պնօղ։

Bizzárro, ra. Քաղիսաղօղ, գոտա նամուսկէ, գինգ, վայրագամիտ։ նօղէնի, ինինիկ։ տես և Capriccioso.

BLA

Blandíre. Տես Lusingare, Accarezzare.

Bloccáre, ն. Պաշարել ի հետ ատ (գլաստալը։) ապաստան նահատակի նեղել։

Bloccatúra, Blócco. Պաշարում ի հետ ատ։ նահատակի։

BOC

Bócca. Բերան։ ագռի։ քիմք, պաշտպիճիլը։ a bocca. բերան ի բերան։

Boccáccia. Բերան անհեթեթ, կամ անհամբոյր, ագռի։

Boccále, այր. Սաման, քանատ։ գանաթ։

Boccalétto, Boccalíno. Փոքրիկ սաման։ գանաթակ։

Boccáta. Որչափ բերանով միով։ պիր ագռի։

Boccétta. Փորրիկ կոկոն։ գծլաձև։ միայր ատակի հեզանիւթ ծաց, չիշ։ չինչ, չինչիկ։

Boccheggiaménto. Վերջին շունչ օրհասականին, ատաղնատ մահու։ տես նկճիս։

Boccheggiáre, ն. Կնճռել ի հոգեվարս։ նման չնգիչիկ։

Bocchína, Boccúccia, Bocchétta. Բերան միայր բերան։ ագռիկ։

Bóccia. Կոկոն։ գծլիկ։ չիշ, ատակի անօթ։ չինչ։

Bocciuólo. Կոկոն ծաղկանց։ գծլիկ։

Bocconcéllo, Bocconcíno. Փոքր պատառ։ լգճանիչ։

Boccóne, այր. Պատառ։ լգճա։ Կոտորակ, կտոր։ գաթլա։

Bója. Դահիճ։ ճկլապ։

Bólgia. Ընդ ինչ ճնաղանիկ կամ ատակի։ ճամիպան, խօրպա։

Bolíno. Տ. Bulíno.

Bólla. Պղպջակ։ սա գագաթ չունչ։ ատալար։ գագաթչիկ։ ճլատնիպան ժանատակաւ։ նահատակ։

Bólla. Դրոշմ կնիքոյն, կնիք։ հնօհիւս։ bolla. կանգակ հայրապետական։ հրովարտակի կտրանիկ։ նամի, պիտատ։

Bolláre, ն. կնքել։ հնօհիւսել։ դրոշմել, խաչատնաւ գրոշմել։ գանիկացնակ։

Bollénte, ած. եռացեալ։ գաղնար։ հրաշնհի, ատրեցօղ։ գերնիչ։

Bollicína. Փորրիկ պղպջակ։ փիւլիսակ գագաթչիկ։

Bolliménto, Bollizióne. Եռանդն, եռացումն։ գայնան։

Bollíre, ն. եռալ, պղպջակիլ։ գայնանալ։ far bollire. եռացուցանել, եփել։ գայնացնել։

Bollíto, ta. եռացեալ։ գայնած, գայնար։ pan bollito. հաց եփեալ կամ։

Bollitúra. Տ. Bollimento. խաշ։ ամիպուհ։

Bóllo. կնիք։ հնօհիւս։

Bolóre, այր. եռանդն, պղպջիլ։ գայնայ։

Bólo. Հայկատակ։ փիլ երկինի։

Bolsággine, իգ. Դժուարատես շնչուիլ։ շնչապիճիլ։ խզճնկճիս։

Bólso. Դժուարաշունչ, շնչապճիլ։ խզճնկճիս։

Bolzóne, այր. խոշ մեքենայիւ հինկնինի։

Bómba. Ռումբ հրանիչ կամ հրձիգ։ գաւանատրա։

Bombárda. Ռումբիկն։ հավան խօրա։

Bombardáre, ն. Ռմբահել հրձիգ ռումբիս։ գաւանատրա ածնաւ։

Bombardiére, այր. Ռմբահօղ հրանիչ ռումբայ, ռումբաձիգ։ գաւա-

Digitized by Google

պարտքը, ներումն։

Bonáccia. Հանդարտություն ծովու։ պետ իւնդանը, իւնդանըք։ յաջողուած։

Bonaccióso, sa. խաղաղ, անհոգ (ծովի) իւնդանըք, քաղաքաւարդ։ անդորր։

Bonificaménto, Bonificazióne. կարգագրութիւն, նորոգութիւն լաւ անդր։

Bonificáre, ն. կատարել, նորոգել, ի լաւ կամ ի փոխարինել, նորոգիլ։ իւնդանդիմ։ պահպանել զգալ ի վիճակի։ պատճառել զգալ ի վիճակի։ պատճառ ի գաղտ ընել։

Bonissimo, ma. մանկտաբար, ամենապարարի։ ինչ իւնդ։

Bontà. բարութիւն, լաւութիւն, անմեղութիւն, առաքինութիւն։ իւնդանդ, պատկանդ։ գորովութիւն, աղդրութիւն։ գովելի։ մեղգասիրտութիւն, քաղցրութիւն։ իւնդիքան, իմայնի։

Borbottaménto. կրճտիմնդիւն, շշնջիւն, շշուկ։ փըսփսալ, ինչ ինչ։

Borbottáre, ն. կրճտիմնդիլ, տրտնջիլ յանձին։ փսփսալ, տրսփսալ։ շշնջիլ, ընդհատնուած մնդիկ։ նախաձայնել։

Borbottatóre, Borbottóne, աբ. կրճտիմնդող, բամբասող։

Bordeggiáre, ն. Ընդհան առնել նաւարան։ օդին վարպետ։

Bordéllo. Բոզանոց։ պատուաստ, շատ աշխատիլ, բամբիլ։ զամիա

Bórdo. Ափին նաւուն։ ինչ ինչ։ ժապաւէն։ ընդիս։ ծայր սահ։

Bordóne, աբ. Ճանապարհորդական ուղևորագոց։

Bórea, աբ. Հողմին հիւսիսային, հիւսիս։ իւրնդ։

Boreále, ի. Bóreo, ea. հիւսիսային։ ընդանի։

Borghétto. Արուարձանի փոքր։ ինչ ինչ վարըն։ գիւղ փոքր։ ինչ ձիղաղ։

Borghigiáno. Բնակիչ արուարձանի։ վարընցի։

Bórgo, Գիւղ, աւան, շէն։ ինչ, գաւառական արուարձան։ վարըն։

Bória, Boriosità. Սաստկութիւն, ապերջապղութիւն, հպարտութիւն։ նաղրանդութիւն, ինչնիութիւն։

Borióso, sa. Սաստիկ, անապարդ, հպարտ։ նաղրան։ ձիղ անդր։

Bórra. խառնուածք աստեղոց։ ինքնին, նմն ինչ։

Borrággine, ի. Borrána. Եղ նատկութիւն։ ինանի սենի։

Bórsa, Borséllo. Քսակ, պարկ։ ինչ, ինանդ։ պատիճ, քսակ հանգիստիկից։ ձիղ։ ժողովարան վաճառականաց։ լինճա օթաղ։

Borsájo. Քսակագործ, քսակավաճառ։ ինչնձի։

Borsajuólo. Քսակահատ։ նան ինչնձի։

Borsellína, no. Փոքրիկ գրպան վարտիքաց։

Borsétta. Փոքր քսակ, գրպանիկ։ ինանի ձիղ։

Borzacchino. Կօշիկ կիսասրունգաձև, կամ կարճ։ ինչ ինչ։

Boscáglia. Անտառ։ օտան։

Boscheréccio, ia. Անտառային, անտառի, վայրի։ օտանցի։

Boschétto. Անտառ փոքր։ օտանձիղ։

Bósco. Անտառ, մայրի։ օտան։

Boscóso, sa. Անտառաւոր, անտառախիտ։ օտանցի։

Bósso. Տաւաս։ ընդիր։

Bóssolo. Կոյն ի տուփ։ գոնդան։ տուփ քսակարկուղի։

Botánico, ca. Տնկաբանական։

Botánico, գ. Տնկագան։

Bótta. Գոտի ձիուն։ գոնդա գոտիպաղը։

Bótta. Հարուած, պարկուած։ վնասուած։ կծանօղ բանք։ ինձիկինձի անօղ։

Bottáccio. Տ. Fiasco.

Bottájo. Տակառագործ։ փըսիձ

Bótte, ի. Տակառ։ փըսիձ։

Bottéga. Կրպակ, խանութ։ ինանդան։

Bottegájo. Կրպակապետ, աբ.

հետաքրքրություն: իհարկե: Botteghétta, Botteghina. Փոքր կրպակ: խանութիկ: Botticéllo, — cína. Փոքր տակառ, տակառակ: վառօդ: Bottigliére, սր. Տակառապետ տակառների: գինեվաճառ: Bottiglieria. Շտեմարան գինեվաճառի կոշտոց: գինետ: Bottíno. Աման, կողպատան: եռալու, գեւեխելու: far bottino. տալ հարկանել, տանուլ յաղթել: եռալա եմիլիք: Bótto. Հարուածած, զարկուածած: վնասուած: di botto. վազվզակի: յանկ: Bottonatúra, Bottoniéra. Բազմութիւն կոճակաց, կոճաձակք: փայտեղէն: Bottóne, սր. Bottoncíno. կոճակ: փայտի: bottone de' fiori. հակաւ: գծուկ: botton di fuoco. խաղալու վիշապաձեւ փող, եռաբերան: Bóve, սր. եզն: ուղեր, եզնիւղ: Bovína, Buína. Գոմակը եզանց ճիրթը: յանկեան: Bovíno, na. Աղջատային, սր. չաստ, եզնի: եզնիւղ ճաշատաս: Bózza. Ճեռագր, պատառ: եռամբառ: տակն և. Abbozzo. Bózzolo. Խաղալիք շիլասանց: գնդակ:

BRA

Bracciétto, Bracciolíno. Բազկաձի փոքր: փեսնիկ գօտ: Bracciále, սր. Բազկալան զգեստաղարդ: գօտկափ: Braccialétto. Փոքր բազկալան: Աղաւաղանշան: պէնկիւն: Bracciáta. Գիրկ. մի, որչափ գրկաչափ մի: պէր գոռնաձ: Bracciére, սր. Բազկակալ կամ գաւառակալ սեպհնանց: Bráccio, սր. Bráccia, յոգ, ին. Բազուկ: գօտ: ձեռն, պատշտպան, նուիրեմ, իշխանութիւն, կառավարչ: եւ, հինայիր, հիօտ, գաւթիր: a bráccia aperte. բազկաբաց: fare alle braccia. գօտեհարափել: ինքն իրեմեան: bráccio secoláre կամ ecclesiástico. իշխանութիւն աշխարհական կամ եկեղեցական: Bráccio del mare. Բազուկ ծովու. կամ խորշ, նեղուց, կիրճ ծովու: փէնիկ գուլպէր, պօղպ: bráccio. ցամաքամիրճ, բազուկ ցաւոտիրի: փիլ, պատան: Bráccio. Կանդուն: տուէր, կնոպակ: di un bráccio. կանդնաչափ: պէր տուէր:

Braccióne, սր. Bracciótto. Բազուկ մեծ կամ տուտպր: Bracciuólo. Բազկայիկ, յեմեսան բազկայ: գօտ, փայտպատ: կնոպ: Brácco. Բազուկ; շուն որսական: ած, գէօփէյի, պաղոյ: Bráce, յփ. Կայծակին հրոյ, կրակ: գէօղ: ձիրիզ կայծակունք: Bráche, յփ, յոգ. Վարսիք: պուգեր, պալար: անդրավարսիք: փեն, իլ փեռա: Brácia, Brágia. Տ. Brace. Braciére, սր. Կրակարան: մանկալ: Braciuóla. Մխալ կամակարայի: քսխառա: Bráma. Խնդ, բաղձանք, անձկ: որդուս, ախոթափ: Bramáre, հ. Ընդձալ, փափաքել: որդուպանափ: Bramosaménte. Ընդձամամբ, անձկալանօք: որդուս իւն: Bramóso, sa. Ընդձակամած, փափաքօղ: որդուպանան: Bránca. Ճիւաղի անասնոց, ձիրանք, մեռակիր: գէնէյ: Brancáre. Տ. Abbrancare. Brancáta. Որչափ բռուն մի, բռուսեր մեռակ: պէր ավուշ: Bránco. Հօտ, անգեհաց, պուրիս: a bránchi. գաւնդապատնգ: պէրիս պիրիս: Brandíre, ը. Շորացուցանել (ջուր, ջրեկ:) գեւբեմ եփվիր:

Digitized by Google

գիգանիկ, գողդոլիկ: տալկնոսի:

Brándo. Վազակատար, առաւեր: գլուխ:

Bráno. Պատառ: կիսմա, ֆոր. լա: a brano a brano. պատառ պատառ: քաւլա քաւլա:

Bravaménte. Քաջաբար, առլիատար: խիթ կիսի:

Braváre, ն. Պատառել, խիզախանալ, գոռոզանալ, կշտամբել: սկօլ սիրտ գօրգոնիսի:

Braváta. Պատառելիք, կշտամբանք: սիրկմ, ապտա:

Brávo. Ծիծկնատարմ, սիրեալ, նաեն: փերպան, էտատիճ:

Brávo, va. Քաջաբար, արի, անեղբիկիս: խոբէրի: քաջ, ճարտար, ներհուն: կլա, ապտա, ճա բիճիկիս: fai troppo il bravo. յանդուգն ես յոյժ:

Brávo Brávo, գլ. Քաջ է, կենցկիս, վայշ վայշ: ափերիմ:

Bravúra. Քաջութիւն, քաջասրտութիւն, արիութիւն, զօրութիւն: խոբէրի:

Bréccia. Պատառատած արկղ, խրամ, խրամուած: aprir la bréccia. պատառել կամ խրամուածել զորին (ծիզանօծիւք: խոփ ածել էգիմա: far bréccia. հանդգնել կամ յաղթահարել զոք: գան փերմա:

Bréve, Briéve, գոյ, ար. Ծուռտիք ձևիատոյ ոգւոյ, կամ գրատախտակ: Կանգուն քառհաւասարաչափանի: նամի, պէտաղ:

Bréve, Briéve, ած, ն. Հապաղ առ: գրած: առկատ: ագ: առ ղ (վանկ:) in breve. վաղ: ինչ: dire in breve. առնել հապաղ առիթ, առկատաբար: գրատճա սկօյնկիս:

Breveménte. Հապաղաբար, կարճ'ի կարճէդ: գրած:

Breviário. Ժամագիրք:

Brevità. Հապաղաբարձ, ագրատիճ: գրատրէ:

Briáco, Briachézza. S. Ubbriaco, ևն:

Bricca. Տեղի անգործ և առա-

ջատար: կապան ենէր:

Briccóne, ար. Խաղաճարտոց, չար, սրիկայ, գնդէն, վիրբ, անգղգամ: ապտաճափ, խիճիկ, կօմա:

Bricconería. Չարահնարիք, խաղաբարիք, չարութիւն, անզգամութիւն: կօմանէր, հարճափրկնիկ:

Briciólo, Briciolétta, Briciolíno. Փշուր, գիշատիք հացի: կիսի ապճաղէ:

Bríga. Վիշտ, նեղութիւն, ձանձրոյթ, հոգ: պերպ, պատրաստ: վէշտ, կռիւ: գանէն: գործառնութիւն, իր, կիմ:

Brigantíno. Պատառիկ ինչ նաւակ կամ նաւատ:

Brigáre, ը Brigársi, յ. Փոյթ առնել, ձգտիլ, գործ գործել: ճանգ կինիկ: հետաքրքիր լինել ի միջի: (զարմանիլ իշխանաւն:) հարցս օլամ, գործ խոնկիկ:

Brigáta. Խումբ, ժողով, ամբոխ: ճիանիկ: ազատ բարձ կամակոց, հպատակ: հիճկ: գործ, վաշտ: պէօլիկ:

Bríglia. Սանձ, հրամանատարութիւն: կիմ, փերկին: a bríglia sciólta. անհատնում, չտեսուած առաջնորդ, ու սրամիտոյ բնութեամբ: փօլա փերկին: córrere a tutta bríglia. վազել առնոլ ազդրատանկի, հրամանատարեալ: պէօրկրտի գօլմա:

Brillánte, ն. Շողշողուն, փայլուն: փառպա:

Brilláre, ւ. Շողշողիլ, փայլիլ: փառ ել փառ ել փառամա, եաթրըմա: կայծակել, ցնծալ: պաւլըփան պալըրամա:

Brína, Brináta. Եղեամն: գըռատը:

Brináto, ta. Սպիտակ, սպիտ խառն, գորշ: գըռ:

Bríndisi, ար. Պատառատանգուն վասն կենաց ուրուք: fare un bríndisi. բանիլ պատահին'ի կենդ գանձոյ ուրուք: էպէրին էլեր, էլէրմա:

Brinóso, sa. Եղեամնալից, եզեամ

նաստասա : գերաղբեց :

Brío. Կայտառ, կենդանի, կայտառ եմ շնորհաշուք կերպարանքը, աշխոյժ, գործարիմ : փութաքեր, վնասիչ, աչքի խաբէիչ, փիս, պիղծ :

Brióso, sa. Կայտառ, բարեմիտ, գործարիմ, աշխոյժ, ընդհանրաշուք, բարեհամբոյր, հրապարաշոյժ, սիմուռ : ընծայիքիչ, փիսուիր, վնասիչ :

Brívido. Ցուրտ հատած, սառած եմ ցուրտ եմ ցրտութենէ, դող, սարսուռ : ցնծալի սոսկ, ինքնէրկիւղ :

Brócca. Սայիլ, կուժ : ինձոփի, պարփակ :

Broccáto. Կերպաս մետաքսեայ ոսկի հատն եմ արծաթեայ հատն, դիպակ : փիս, վերպուռ :

Bróccolo. Ածուի ճղոյ կաղամբի : ոսկի ոստիկօղ : լաստիչիս :

Bróda, Bródo. Աղտանոտ եմ ապականած :

Brodóso, sa. Կեղտանոտ, ապականած, կեղտոտ, ապականած իմն փոլոս :

Brogliáre, i. Վրդովիլ, խառնվիլ : պղտկանալ, ալեխառն օդեալ : ն. Ջրերու ցամաքիլ վնասուիլն : վնաս վնաս ըլլալ :

Bróglio. Աղմուկ, խառնուած : վնասիչ :

Brónco. Բռան ծառոց, կոճղ : փիսիիկ :

Brontoláre. S. Borbottare.

Bronzíno, na. Պղնձագոյն, պղնձակերպ (դեմքէ :) ինամ բրնձի, նանըխ :

Brónzo. Ի պղնձէ խառնեակաղ ընդ անոցդէ եմ ընդ այլ հրահան ընկեր : խնամիպան : di bronzo. խնամիպան :

Bruciáre. S. Abbruciare.

Bruciáta. Խորտակած չորցանուած եմ, շորցանակ խորտակոյթ : փիսպանիկ փիպատը :

Brucióre, սր. Սորմանք : ինձիր :

Brúco. Թրթռուր : թրբրնջուն :

Brunézza. Ծխուած, սեւուիլ : նոգրնիփ :

Bruníre, ն. Ջղտիկել, տրիկել զիրահաղնիլեաւ, փայլեցուցանել : ձիւս վերծին : էնրգահանիլ :

Brunitúra, ta. Ջղտիկեալ, յղտիկեալ : էնրգահ, ձիւսը :

Brunitójo. Ցղիկիչ գործի : նաւգալա, վիճրկ :

Brunitóre, սր. Ցղիկիչ, փայլեցուցիչ : ձիւսող, էնրգահող :

Brunétto, Brunótto, ta. Փոքր մի թուխ, թխադէմ : նաիր ձէ :

Brúno, na. Թուխ : նոգր : նռանիմ, սուրաս : փաթամիրաթ :

Brúno, գոյ. Թուխը, հանգիստ գոյն : գաթալար, սիկահ նպատ : թխանալ, թուխ գոյն : նվերնիփ, նոգր ընել : éser a bruno, portare il bruno. Ի թուխս հանդերձիլ : սիկահագոյս նիրմիփ, գաթալար նիյմիփ :

Bruscaménte. Խառնիճ, գայթակղիմն, սանդղուածիր : սերնիփ նիւ :

Bruschétto, ta. Փոքր մի տառեալ կամ բարկ : ինինձ, սերնձ :

Bruschézza. Տառուածիր : ինինիփ, սերնիփ : խառնանալ, ժանտանալ, սանդղուանալ, գառնուանալ : սերնիփ, նօղանալ :

Brúsco, ca. Տառեալ, բարկ, կծծռ : ինի, սուրբ, սերնը : ժանտաս սերնի : guardar brusco. հայիլ խառնիճ, շէ սակաւն : նյրնի պահմանք :

Brúscolo, Bruscolína. Շիւղ գետայոի կամ յատկի : ընօթ :

Brustoláre. S. Abbrostolire.

Brutále, հ. Անասնական, գազանական : հայվանիփ : գազանասիրաբար, վայրագ : նավոտ :

Brutalità. Գազանութիւն, վայրագութիւն : հայվանըթ, նավոտլուսիփ :

Brutalménte. Գազանաբար, անասնօրէն : հայվանի ինպի : անգութ, անողորմութիւն : նավոտ լոդ ինչ :

Brúto. Անասուն, անբան, գա-

Digitized by Google

գան : հայհոյել, անարգել :

Bruttaménte. Գարշելի, անարգելապես, չարաչար, գժտապատճհան, խայտառակութիւն : Ինձ, ինծի, պէս :

Bruttáre, ն. Աղտոտել, պղծել, ծանր, շաղախել : Տարփասլանել :

Bruttézza, Bruttúra. Տգեղութիւն : Անբծնութիւն : գարշելի, պղտոր բան : Տարփասլանութիւն :

Brútto, ta. Տգեղ : Անբծնի : գարշելի, աղտոտի, գարշ, անհամակրելի : Տարփասլան : գժտապատճհ : Խոզընկալ :

BUB

Búbbola. Ցաղագայ : հնոցհնոց, փուռիկ : կեղծիք, առասպել :

Bubbóne, ար. Եղունգն, ապտերաց : Եռմրուտ, խըլայրճքի :

Búca. Ծակ : փէնի : խոռոչ, գիտ : լոփոփ :

Bucacchiáre, ն. Ծակտտել, ծակիլ : փէնի փէնի ելմտել :

Bucáre, ն. Ծակիլ, ծակ գործել : փէնել :

Bucáto, ta. Ծակեալ : փէնիմտիլ, փէնի :

Bucáto. Լուացուելիք մոխրալորով, մոխրալուծք : պատպատ : di bucato. Հիւնաւիսյալ, մաքուր : Ելմտիլ :

Búccia. Կեղև, կեղևանիք : գնապատ : մերկ : փէրի :

Buccináre, ն. Փողել, փող հարկանել, հրատարակել : պատառնա լայտ, լավ ելմտի :

Bucheráre, ն. Ծակիլ : փէնել :

Bucólica. Տուապածականի, հովուասանութիւն :

Bucolíno, Bucherélo. Ծակկոյկ, փոքրիկ ծակ : փնտիսի փէնի :

Búco. Ծակ, խոռոչ : փէնի : խորշ, տեղի ծածկատեղի :

Budéllo, ար. Budélle կամ Budélla, յոգ. նիկ. Աղիք : պաղբատապ :

Budriére, ար. Գօտի կամ կապարան արոյ : գելտճ պատը :

Búe, ար. Եղջ : պըղբր, էօփուղ : cóppia di buoi. լուծք եզանց :

Búfola. Մատակ գոմէշ, կամ մատակ :

Búfolo. Գոմէշ, բարեղան, յուղ վայրկ : ճամուշ, ճանգա, առա յըղբբը :

Buféra. Մրրիկ անձրևաքաւան, բուք, մրրիկ : գոյ :

Buffétto. Պանգ : Քիոփ :

Buffóne, ար. Buffoncéllo. Մեմնա, կատակախաղ, խեղկատակ, ծաղրածու : Ստախօս, գաղջբ, նախգալիլի :

Buffonería. Խեղկատակութիւն, ծաղրածութիւն, ծաղրաբանութիւն, միմոստիւն : գալիլիլի :

Buffonescaménte. Ըստ սխեղկատակի, ծաղրածութիւն :

Bugia. Սուտ, ստութիւն : Ելան, Ելալն ախօր : մեղկխաւար աշխատանակ : լամպան :

Bugiardaménte. Սուտ, խաբէութիւն : Ելալն :

Bugiárdo. Սուտխօս : Ելանձը : ստաւ, կեղծ : Ելալն :

Bugiardóne, ար. Bugiardáccio. Սուտխօս յոյժ կամ անձոռնի :

Bugiétta, Bugiúzza. Սուտ փոքր կամ թերեւ :

Bújo, գոյ. Մուժ, աղջամուղջ, խաւար : գարանէլ : al bujo. Ի մէջն, ի խաւարի : essere al bujo di qualche cosa. անծանօթ մնալ : խիղճ : փայմանափ, հապէրի օչմանափ :

Bújo, ja. ած. Աղջամուղջին, անլոյս : գարանէլ : fársi bujo. Թխպել երկնից, նախանձալ օգոյ : գարափ : Հասանել կամ լինել դիւրին : գարանէլ պատափ, ինձի օչափ :

Bulicáme, ար. Չուր բղխանալ, աղբեղանալ : գայնափ :

Bulicáre. Տ. Bollire.

Bulínо, Bolíno. Գրիչ երկաթի (փորագրողաց, ատծաքանդողաց :) գալէմ :

Bullétta, Bullettíno. Հրատարակագիր անդրիչ : Էօլ Ելմրի : Թղթեակ վիճակառութիւն : տոմսակ մաք-

Digitized by Google

սէր, ևէ: Բնութիւն, խառնուած: քանի մի ծագումից: Խոզէր:

Buonavóglia, ար. Ցնծալարշ ընկերական, Լիասիրտ: Գոհունակ:

Buóno, na. Բարի, լաւ, բարեպատշաճ: Էյն: ազնիւ, ընտիր: Կամ: քաջ: ուսոտ: ազատագնիտ, ճիտաքիտ: սակաւ: մեղսազատիչ, քաղցր, գութագէտ: հնազանդ: նախանձ: ազնիւ: յաջողակ, յաջող: բարեբաստիկ: նախանձ: բաղաձայն: լաւ: ամէն, ծիծաղաշարժ: նկնկալ: ամէն տեղ, օգտակար, առատաձեռն: ապրուն, կիսպուլը: առատ, առատ: առ: առատաձեռն: di buon ánimo. զուարթագին: զով:

Buóno, գոյ. Բարի: Էյն, հայր: è buono. լաւ է: buon per te. լաւ է քեզ: andare di trattare colle buone. գնալ մեղմապէս վարուիլ, քաղցրութիւն: Իւնի կամ նեօն նէրմէ: ci vuol del buono. գործ ատելու է յոյժ: far buono. ընտրել, Թոյլ տալ: Վէրմէ, գոյ վէրմէ: nel կամ sul buono dell' età. ի ծաղկաթերթի հասակի անգ: կենդ էսնըփա:

Burattéllo. Խաղրատ ամէր, կիմ պարկ խաղրատի: Էնէ, գուլաբ:

Burattino. Պատճուճանապատանդ խաղալկաց: գոմբլա:

Burbánza. Պատանապրութիւն, անամօթութիւն, հպարտութիւն: Ճաղ բաղդատ:

Búrbero, ra. Խոժոռադէմ, խոժոռահայեացք: սոսոտիօղլ:

Búrchio, Burchéllo. Վատակ յարկածածոյ: գայլէգ, Ճանճառ:

Búrla. Կատակ, ծաղր, խաղ, զուարճախնդութիւն: ղափ, լսնէ: da burla, o da vero? ընդ խաղ եմէ առանց: da burla. ընդ խաղ, ընդ կատակ: ղափ էլէն: méttere in burla. խաղ առնել: վէմ էրմէ: pigliare in burla. ջրկել ի կատակ: ղափայ էնէրմէ:

Burláre, ն, և ը. Ծաղր առնել, խաղ առնել, այպանել, անգոռնել: Վէնէնմէ, ոչնչի էրմէ: ընդ խաղ առնել կամ առել: դրգռ էրմէ: — ársi, յ. Աշխոյժ գրել, արհամարհել, ծիծաղել: Էնէ նէրինկ այնմամ:

Burlatóre, ար. Ծաղրածու, ծաղրասէր, այպանող: ղափաչը:

Burlévole, ն. Ծաղահարկի: Տես և Burlatore.

Burlésco, ca. Ջուարճախօս, կատակասէր: ղափաչը: Ծաղրական, ծիծաղաշարժ: Կնկնէնմէ:

Burlóne, ար. Տ. Burlatore.

Burrásca. Մրրկի ծովու, մըրրկի, ալեկածուխ: Փոսխռանա, գայ:

Burrascóso, sa. Մրրկայոյզ, մրրկածուխ: Փոսխռանալը:

Búrro. Կաթ: Թէրէ Էաղը:

Burróne, ար. Աքաղպոյք, ժայռ: Էատ, գայա:

Búsca. Խնդիր, խոյզ: ար այնը: andare in busca, կամ darsi alla busca. ի խնդիր ելնանել, ի խոյզ և ի խնդիր անկանել: ափամա:

Buscáre, ն. ի խոյզ անկեալ գտանել, հայհոյիլ, ի ձեռս բերել, ինչ: գաղանմամ, էնէ նէ Էրմէ:

Busécchia, – io, Busecchióne, ար. Ընդելք, փորոտի, ամլիք: պաղբաղգոլոր:

Bussáre, ն. Բաղխել (դրան) հարկանել: գափայու լսնէ, վաբմամ:

Bússe, էգ, յոփ. Հարուածք, գանն: փօրնէլ, վարուել:

Bússo, Bósso, Bóssolo. Տօսախ: Լիմէր:

Bússola. Կոմպասոյց նաւարդաց: Խոսաղա:

Bussolótto. Աշօրիք ձեռնասծուարդ: Հօփգա:

Bústo. Լանջք, կուրծք: Կեօղ: իրանն, մեղմկին: Կեօղնէ: կիսապատճան: լանջապատճառ կանացի:

Butírro. Կոզի, իւղ։ Խեղկ եղը։

Buttáre, ն. Ընկենուլ, արկա նել, ի վայր արկանել, ձգել, ի քաց ձգել, արկանել։ պրպմա, ան֊մա։ Հանել արտաքս։ փշրը լփարմա։ — il colore. Հանել կամ փոխել զգոյնն։ բնին ան֊մա։ le fóglie. արձակել տերև։ ևթրպ֊ ղանմա։ — in fáccia. յանդիմանն Buttársi a' piedi. Աչ֊ կանքել յոտս։ այաղնա փնչիլ։

Buttárga, Buttágra. Ձկնկիծ։ պաղբ եռամրլեալ։

Butterátó, ta. Պիտանիբրեա, կամ ծառիացեալ։ չիչեր պղպեղ։

Búttero. Սպի, կիր ապատ ծառ կին կամ ախտաճին։

CAB

Cábala. Փաստ, կիր ծածկա գիտելի։ ոստիկ վերհասպրեակ։ խոխիի ձեմ, փսիրի ախչեման։ գաղտնի ժողով։ կնչի պրինձ։

Cáccia. Որս (երկոց.) որսոր գումիլ։ ավճրչբ, ավ։ որս, կամ որսացեալ կենդանին։ աւրպ որ սոց։ ավ եղբի։ — di uccelli. հաս֊ որսումիլ։ dar la cáccia, métter in cáccia. փախուցանել (զվիրշ նամիս, կամ զնաւս թշնամեացս։) գաղբմա։

Cacciagióne. Որս։ ավճրչբ։ որսացեալ կենդանին։ ավ։

Cacciaménto, Cacciáta. Ան֊ ատեքսումն, ատեար։

Cacciáre, ն. Եղանել կամ եր թալ յորս, որսալ։ ավս կինիչ, ավլամա։ հալածանել, պնդիլ զկնիս, փախուցանել։ գուլպամա։ վանել, ի քաց մերձել, վարել արտաքս։ գովմա, պնչրիլ։ փախուցանել (զոչ հոգաս։) պչբ եղիլ։ մնալ (զոչ ատելն ի ձերոս։) ոգմա։ — den֊ tro. վարել ի ներքս։ ոգեռանչ֊ մա։ giù. ընկենուլ ի վայր։ ա֊ զատել անմա։ la fame. քաշկինել զքաղց։ gli occhi. խլել զաչս։ կնօղչբի լբգաբմա։ l' interiora. Հանել զինուրատիս։ Հարատանել զ վարանել։ փսփսմա։ պիգնիչ։ ասիլա֊ մա։ in prigione. արկանել ի բանտ։ չբնպանա գօսմա։ fuóri. Հանել արտաքս։ գբաչբ լբգաբմա։

Cacciársi in capo una cosa. Դնել ինչ ի մտի, յամառիլ ի խորհուրդս։ գիւրինչ գօսմա, ի֊ նամ եղիչ։

Cacciatóre, տր. — trice, կգ֊ որսորդ։ ավճչբ։

Cachínno. Ծաղր բազմառձայն կիր անչափ։ փսհփսհ։

Cadávero. Դի, դիակն, մար֊ մին։ ևչ, կօվչ, ձնուղչ։

Cacchióne, տր. Ձագ կիր որդն մերոյս։ առբ նավբատաս։ ձագբ ձանձիչ։ պինչ ինօհոմա։

Cadére, ն. Անկանիլ, գլորիլ։ փխրիչ։ Հանգիսիլ, դիակել լի֊ նել, գալ ի վերայ։ օդբմամա, ի֊ փանչ եղչիչ։ d' ánimo, di cuó֊ re. սրտաբեկ լինել, յուսահատիլ։ իւրչբ փայմամա։ մեռանիլ։ ևօրչիչ։ անչ լինել ուժբ, հայիլ, վերա բերիլ։ փխրիչ, փչյիչ։ far ca֊ dére. արկանել, ընկենուլ։ պրպֆ֊ մա։

Cadétto. Կրաեր եղբայր։ փիւ ընկ գործ։ ազատորդի ինքնա֊ կամ զինուորիլ։

Cadiménto. Անկումն, կոր֊ ծանումն։ փխրչիչ։

Caducità. Դիւրաւսհոլիլ, սահարուիլ։ պայբկչբ։

Caduco, ca. Դիւրադայլ, դիւրահոլծան, անցաւոր։ փխր֊ չիւն, պայբկ, փանի։ դիւրաթեա֊ ուամ (ծառիկ։) mal caduco. անւս Epilèssia.

Cadúta. Անկումն, սահումն։ փխրչիչ։ կղ, իյումն։ ևչիչ։ կոր֊ ծանումն, թշուառումիլ, արկածբ։ պչբ։ մեռբ, յանդգանբ։ կիանահ։

Caffè, տր. Խահվէ կիր առբմ֊ գահվչ։ կբպահ ըմպելոյ զնահվէ։ գահվչ հանչ։

Digitized by Google

Caffettiéra. Ա. Նոթի հիմնարկ գնաահվի : գահվի եղարգելի :

Caffo. Ա. տես. անպտուղ : խիտ :

Cagionáre, ն. Լինել պատճառ, յառաջ գալ՝ ի գոյ ածել, գործել, ձեռնարկել, առնել ու. օրինաց : հառնալ երկիր :

Cagionatóre, տր. Ա. պատրօղ, պատճառող : ու. գործող :

Cagióne, իգ. Պատճառ : ու. գործ, առիթ առիթի, անիրավութիւն : հիմառ, յանդգնութիւն : առ. a cagione. վասն, յաղագս : իւրին :

Cagionévole, ած. Հնազանդուած, անառատ, ուղղ : դիմադրող :

Cágna. Ի. տատակ շուն : գահանչի :

Cagnáccio. Շ. ուն անպտուղ, անհնարիք :

Cagnolíno, Cagnétto, Cagnolétto. Ա. կուտիկ գոզը, շուն գոզը լակ : կորիւն շանց : գնօրիանչիկ :

Calabróne, տր. Իշամեղու : ե. ընկոյզ առ. :

Calamájo. Ա. տաղտուր : փիլիպ, կօգգա : գաղտուղ ձայն : սիփիա :

Calamíta. Ի. տաղիս : մըգնատիս, խաչ :

Calamità. Թշուառութիւն, տաղտուկ, չարիք : պետ, դժբախտիք :

Caláre, ն. Իջուցանել, տանիտ գրել (գաղտագաղտ) կնոքիլ : ն. Իջանել : նուազել (լուսնոյ.) ցածնալ, պակասել : ե. պիտիլ :

Caláta. Իջիք, իջուածք : կնիկ : գիլոտին, նուազութիւն : ելոյթիւն :

Cálca. Խուռն, տաքաղաք : հալած, գաղտագաղտ :

Calcágno. Կրունկին : ելոյթ :

Calcáre, ն. Կոխել, ներխուժել առնել : պատմել, լաւնանալ : ձ. չգիտ. ձգել : պշգոյ :

Calcatóre, տր. – trice, իգ. Որ ներխուժ առնէ :

Cálce, տր. Որն կամ յառաջ նիզակին, կամ հրացանին : ծղրտող ուճ, ինքնին գահնպաղը :

Calcína, Cálce, իգ. Կիր. գաղտ. ինձ :

Calcináccio. Ա. փշրուկ չինաքարոյ : քրտնակաղ կիր : ելոյթ :

Calcináre, ն. Վառեցանել կիր : փիլիչ ելիր :

Cálcio. Ա. քաղցիք, կիրք : ինձ : ոտք, կրունկին : այտ, ելոյթ : ոտն ներքակիչն կամ հրացանին : ծղրտող ուճ, ինքնին գահնպաղը : dar de' calci, dar calci. կիրք տր. ձակիչ, ոտքահար : ինձ :

Calcitráre, ն. Ա. քաղցիք, անել կռշիչ, կիրք տրձակիչ : ելոյթ :

Calcitróso, sa. Ա. նման ջոզ : ինձ ելոյթ :

Calcoláre, ն. Հաշուել, համարել առնել, ծանել : հիսաւ ելիր : ասյհատ :

Calcolatóre, տր. Հաշուատար, հաշուարարիչ : հիսաւիչ, ասյհիչ :

Cálcolo. Խոհ: ուշիւ ինձ : հաշիւ, հաշուար : հիսաւ, ասյհ : խոհ հրկիզանիչ, կիր գաղիչ : գտմ, ինձ :

Caldája. Ամն ազնիւ, համեստ ասյ : գաղտն :

Caldaménte. Ջերմագին, համեստաբար, զգուշութեամբ : ճանհատպէս ելոյթ : առաւելապէս : ելոյթ, գաղիչ :

Caldanino. Կրասկապատն վառարան : հանկաղիչ :

Calderájo. Պղնձագործ, համեստասյագործ : գաղտնիչ :

Calderóne, տր. Ամն մեծ : պէս, ելոյթ գաղտն :

Caldétto, ta. Ջերմանալ, ջերմիկ, գաղիչ : ուշնալիչ :

Cáldo, da. Ջերմ : ուշնալ : առաւելապէս, վառարար : բարեպաշտիչ, ջերմեռանդ, աշխարհիկ, եռանիգ, եռանդուն : գերնչին, անհնչին : սիրասիրիչ : գործարար կամ : ճանհատպէսին : առատաձիկ : ելոյթ, ելոյթ :

Cáldo, գոյ. Ջերմութիւն, ասյհ : ուշնալիչ, հնչարիչ : եռանդին, բարեպաշտ :

Cáldo cáldo, ած. Հաւատ ջերմ.

Digitized by Google

հուտ, խումբ և խուռ : հաւաքումն :

Calendário. Օրացոյց : տետրակ, նամակ, ի-տգվնի : տոմարագրութիւն :

Caléndе, –di, իգ. յոգ. Սկիզբն ամսոյ : այ տալը :

Calére, ել. Փոյթ առնել, հոգալ, հայիլ, անհգ է : հաճարեց օրհնած, գայբրմած, պիտանի :

Calésso. կառք ինչ երկանիւ : արագաց :

Cálice, այր. Սկիհ (որպէս տալ առաքելոցին :) քահանայի : գաւաթ :

Cálido. Տ. Caldo.

Calígine, իգ. Մէգ, մեղք : ֆատա, պուռան : մշտաշունչ ուշագին : գաբաբմա :

Caliginóso, sa. Մէգաւոր : պուռանոտ :

Cálle, այր. Ճանապարհ, փողոց : ելս, ազգաց :

Cállo. կաշի, կամ վէրքը մեռած տոյ :) նասը :

Callosità. Բրտուկ (մեռելային :) նասբուելը : Տե՛ս և գվեբինեն :

Callóso, sa. Բրտացած, փոս ազգական : նասբուած :

Cálma. Հանդարտութիւն, խաղաղութիւն ծովու : իւխմանը :

Calmáre, ն. Հանգստացնել, խաղաղել, սկզբնել (զցասս.) յուծուցանել (զցասումն :) պինպիրգել, բահանի վէրքին, ելօրէականի կնոպիրգել :

Cálo. Ելք, իջուած : ենին : նուազութիւն : էժանիլ :

Caloре, այր. Ջերմութիւն : սըճաֆուբ : եռանդն : գըսկըռուբ :

Calorosaménte. Ջերմեռանդեմ, ջերմագին, աստանագին :

Caloróso, sa. Ջերմ (բնաւոր.) ջերմագին : սըճաֆ :

Calpestaménto. կոխոտումն, կոխան : ըբնայբը :

Calpestáre, ն. կոխել, ատ. ոտն կոխել : պատմած, ըբնամած :

Calpestío. Ոտնաձայն : աչագ ֆաբբարուբը :

Calvézza, Calvízio. Ճաղատութիւն, ինգուն գլխոյ : պատբուբ :

Calúnnia. Զրպարտութիւն, բամբասանք : խգիխբա :

Calunniáre, ն. Զրպարտել, բամբասել : խգիխբա էնիգ :

Calunniatóre, այր. – trice, իգ. Զրպարտիչ, բամբասօտ : խգիխբացի :

Calunniosaménte. Զրպարտութեամբ, ի բամբաս : խգիխբա ինի :

Calunnióso, sa. Լի զրպարտութիւն : խգիխբալը : տես և Calunniatore.

Cálvo, va. կնատակ, հուռթ, ճաղատ : պաղ, պաղ պուռնը :

Cálza. Գուլպայ : ըբբոգ :

Calzajuólo. Գուլպայագործ : ըբբոգչը :

Calzánte, հ. Ցատկուր, պատշաճ : ասյոտն :

Calzáre, այր. կօշիկ : ընգիգ :

Calzáre, ն. Սպառազինել զօրը պատրաստել, կօշկեցնել, հագուստաւորել : ըբբոգ ֆատ, ֆապուռ յիշգիբգիլ : յարմարցնել, պատրաստել : ասյոտ, նգբբեցնել : – ársi, յ. և áre, ել. Սպառնալ, կամ սանձել յոտս գուլպայդ, կօշկիկս, հագուստաւորս : ըբբոգ ֆապուռ յիշգիբգիլ :

Calzarétto. կօշիկ կիսապատնէշ կամ կարճ : գըբա ընգիգ :

Calzétta. Սկնիկ կամ բապտած կապտած կամ մեռաքսեայ գուլպայ : ինձի, իրիկ ըբբոգ :

Calzettájo, ja. Գուլպայագործ : ըբբոգչը :

Calzolájo, Calzoláro. կապուտակ կօշկարար : ֆապուռճի, գաբգաբ :

Calzolería. Կրպակ կապուտակաց, կամ կօշկարարութեան : ֆապուռճիի ինգուգենաը, գաբգաբ ինգուգենաը :

Calzóni, այր, յոգ. Սնդգտաձոր-ակը, վարտիկը : ըբդբոգը, պճն, ղալար :

Camaleónte, այր. Գիսակաձուկ : պուգպուկնան :

Camarlingáto. Գանձատունէ-ութիւն : հաշնապարբը, գնգիկարբապարբը :

Camarlingo. Գանձատուր (հա-

Digitized by Google

առքահատոց,) հավնափոր, փեքինէր-
պար : գումարկենկ : (ամուսնե իշխա-
նազարդ :)

Cambellótto. S. Ciambellotto.

Cambiále, ար. փոխանակագիր,
գիր գրամափոխութեան : փոխիա :

Cambiaménto. Փոփոխութիւն,
փոխոխում : փեյնէլ, փեյնէլիրիլ :

Cambiáre, ն. Փոխել, փոխո-
խել. այլայլել : փեյնէլմէկ : գոր-
ձուցանել : փեծախմէկ : հասուս-
ցանել. գիմափոխել : հնագանէլ
էնիմէկ : առաքել գիմափոխակա-
գիր : փոխիա էնիմէկ : — ársi, յ.
Փոխոխել : փեյնէլմէկ, փեծախմէկ :
այլասպուհել. երեսաց : պէյնէլ ան-
նան :

Cambiatóre, ար. Փոխոխիչ :
փեյնէլիչիլեկն : անդամափոխ, լուսնայ-
փոխ : առաքիչ :

Cambiatúra. Փոխոխութիւն :
փեյնէլ, փեյնէլմէկ : andare per —.
երթալ առևտրական գործոց : ինդիլ
իւնէ ինիմէկ :

Cámbio. Փոխոխութիւն : փեյնէլ,
փեյնէլիրիլ : գիմափոխել : հնագանա-
լէ : rénder cámbio. հասուս-ցանել
գիշխեալ : հնագանէլէնէի վէրմէկ :
dare cámbio, fig. il fig. in cám-
bio. S. Cambiare. Pigliare fig. có-
gliere fig. torre in cámbio. Ա-
լիլ ընդ այլոց առևտուր, սխալել : էան
ղէյմէկ : Փոխանակութիւն : փեյնէլ
փօգաղ : far cámbio. գիմախել ընդ
միմեանս : փեյնէլ էնիմէկ : գրամա-
փոխութիւն, և շահ գրամափոխու-
թեան : փոխիա : léttera di cámbio.
գիմափոխականագիր : փոխիա էնահափը :
cámbio secco. գրամափոխութիւն
անծանօթ, անուշադրա գիմափոխակա-
գիր : dare a cámbio. զարծուել ի
վաշճառս տալ : համէնէյնէ վէրմէկ : in
cámbio. ի տեղի, գիմափոխակ :
էէրինէ :

Cambísta, ար. Դրամափոխիս :
փոխիա էփէն, փօխիաճի :

Cámera. Սենեակ : օդա : cá-
mera locanda. վարձելի սենեակ,
վանդք, իջևան : գիմափ, գիմաճափ
էէր : maestro di cámera, սեն-
եակապետ : իւ օդանը : cámera.
առ առաքեալոց : փէնէգ : առաւել գանձա-
հաւաք : գիւտ : գիմափ : փէնէգիան
խարհրդակցական կամ ազգաժողովական
գանձատուն : խարհրդատուն, ժո-
ղովատուն, ժողով : պիվան, կնճռ օ-
դա : cámera oscura fig. óttica.
առուհրատուն :

Cameráccia. Սենեակ անպատ-
ճառ, յատկ : պէճ, վէօհրէճիլիկ
օդա :

Camerále, ած, հ. Գանձատանն :
հասնելոյն հագուստ, փէճիհրէհանելոյն
հիմնալիք :

Cameráta. Բնակակցութիւն, ըն-
կերակցութիւն : օդաէրէլիք, էարան-
լըք : բնակակից, կենցաղակից :
օդաէրէլ, էարան, գաճագատ :

Camerélla. Սենեակ փոքր : օ-
դաճէլ : փիճէճակ : գօվան :

Camerétta. Խալիկ : օդաճէլ :
առաստաղեայ : հալչ :

Cameriéra. Ս. գաղխոյն անուանեա-
ցեալն : հալայէլ :

Cameriére, ար. Սենեկապետի,
անուանեալ : իւ օդանը, հասնէլ :

Camerino. Խալիկ, խուց : օ-
դաճէլ :

Camerlíngo. S. Camarlingo.

Cameróne, ար. Սենեակ մեծ :
պէօյիւգ օդա :

Camerótto, Camerúzza. Խալիկ :
օդաճէլ :

Cámice, ար. Շապիկ եկեղե-
ցական, ազատամեռ ձեռն : փէնէկ էեօվ-
լէյէ :

Camicétta. Շապիկ փոքր կին
կարճ : փիւլիւկ էեօվլէյէ :

Camicétto. Փոքր եկեղեցական
շապիկ :

Camícia, Camíscia. Շապիկ :
էեօվլէյէ : in camícia. շապկով և
մերձ : առանց էեօվլէյէնէն :

Camieiájo, ja. Շապկագործ :
էեօվլէյէճի :

Camiciára. Կին շապկավաճառ :

Digitized by Google

Camicióne, աբ. Շապիկ երկայն : ուռուցն ին. ոմն :

Camiciótto. Կիրճնաւահանգիստ կատաւ : իւ գաղթական, գաղթական :

Camiciuóla. Բանձիան : գրպան :

Camináta, եմ. Տես Camminata, եմ :

Camméлla. Պատառակ ոտքու : փիլի փեղկ :

Cammellíno. Տ. Ciambellotto.

Cammellíno, na, ածբ. Ուղտաբոյ :

Camméllo, աբ. Cammélli, կին Camméi, յոգ. Ուղտ : փղկ :

Camméo. Կին ճիշ խառնաւորինգ և երկրերկրեան : գանգատակ ի վր ոտքը կամ ի վր ոտքու պատառ ատակաւ քաղաքանց :

Cammináre, ս և ն. գայլել, շրջիլ, գնալ : ինդին, խոխոջել, ինկնել : ընթանալ : ինդ խոխոջել : գործել, առնել : իւնդնել, ելնել : շարժիլ : գերծանիլ : il mondo. Ճանապարհորդել : փիանեալը գօլշմայ :

Cammináre, աբ. Ընթացք, ճանապարհորդութիւն, ճանապարհ : խոխոջ, ելոյ :

Cammináta. Պատահ : ոտքիս : Մէկ, ընթացք : ինդին, խոխոջ, օգնա : far una—. Մէկ մէկ, դիմալ, գնալ : ինդինդնել, ինկնել :

Cammináto, ta, ածբ. գործ, եալ, ընթացեալ, եմ : խոխոջուն, ինդինդնել : strada camminata. Ճանապարհ վարուն, ըստ ճանապարհ, հանապատակաց : իւնդնել ելոյ :

Camminatóre, աբ. Շրջօղ : ինդին : Ճանապարհորդ : ելոյ :

Camminétto. Պատատան անհնարաց : (օճափ) եւ ինխինան կտոր իւնդնոի :

Camminо. Ճանապարհ, ուղի : ելոյ : ընթացք, գնացք, Ճանապարհորդութիւն : խոխոջ, ելոյ Ճանապարհ : méttersi in —. յանդիմանիլ : ելոյ իւրմէ :

Cammíno. Պատատան, կրակ եաղ : օճափ : ծխնելուղի : գանձ. օճափ :

Camojárdo. Կերտատ այծենիէ : գօճ :

Camomílla, Camamílla. Երիցկամիլ : գոգիաիկա :

Camosciáre, ն. Հանգերծանիլ գիտակաւ այծեամանի : ասկիոյան ոճի նիոճ :

Camosciatúra. Հանգերծանութիւն խառգաիոյ այծեամանց :

Camóscio. գօշ վայրի, ատատ, այծեամանի : գաղ փեղկիոճ : խառնաւոր այծեամանի : ասկիոյան : գիտակ և կ ցն կտակաւ մորմ : ինդիգնէի :

Camóscio, ia, ածբ. Տանգերծանիլ : եաղ պատատանոյ :

Camósza, իգ. Ա. այծ վայրի, ատատակ այծեամանի : գաղ փեղկիոճ :

Campágna. Դաշտ գիւղ, օվատ անգ, ատատ : նիգիդնիոճ : ինատ : bátter la campagna. այսդ և անգդ ընթանալ առ. ի լրտեսանիլ գատատահատնութեան երկրին : եօլտոյը լաշատպատմոճ : ժամանակ յատատոյ յատատաւ գատանատակ նատատոյ կատ լօղ և կալ ի ժողով : ժամանակ ատատատոյն յատատաւ ատվրատութեան և պատատանգնիլոյ ցատնիգատոյին գօրոյ : (այսդինքն գատատան, ատատան և այրուն :) ոչգինէ գամանը :

Campagnuólo, la. Campajuólo, la. ածբ. Դաշտատոյին, ատատատ կատոյին, անգդոյ : գահրայի : վայրի : եատանի :

Campagnuólo, գոյ. Գիւղատ կան : գեօղնիոճ :

Campále, հ. Դաշտատոյին : գահ ինդի : ցատնիգատոյին (գօղք, ատատան գատոյ :) գօղք ի Ճանապատանգատի, կամ Ճանապատատ : ատգիգ, ալոյ : battáglia campále. Ճանապատատ նիգատ : Ճնդի :

Campaménto. Փատխատատ : գատնիա : անա և Accampamento.

Campána. Զանգատակ : գանի : զանգատակատն անատնիգ :

Campanáccio. Բատոտ (գրատատ

ցատ.ց :) էքնէքոտափ :

Campanájo, – áro. Զանգատ. խաչատ, վերտակատու. զանգատիատ առան : լանի վարպան :

Campanélla, – éllo. Զանգակ փոքր : էքնէքոտափ, լանի : campanelle. գինագք : փոխէքէր :

Campanellíno, – ína. Campanellúzzo, Campanétta, Campanúzzo, – úzza. Կոյն եմ :

Campanellótta. Զանգակ մեծ : պէօյուփ լանի :

Campaníle, ար. Զանգակատառան : լանի գուպէտի :

Campanilúzzo. Զանգակատառան փոքր :

Campanóne, ար. Զանգակ մեծ : պէօյուփ լանի :

Campáre, ն. Ապրեցուլ, փրկել : գուրխարմա : ը Ապրիլ, փախչիլ : գուրխուլմափ : ն. Կերակրել, բաժանել : պէսնիմէ : չէս կեցուլ, առկիլ : էդպմափ : la dalla morte. Ճողոպրիլ 'ի մահ հուսանիլ :

Campeggiáre, ը և ն. Բանակել : օտար գուրմափ, գծնմափ : գիշերակայարույլ ցրուանալ գաղնոց : վազելուց եղեալ կիմ գալ : էսափըմափ, էսափըէրէր կիսրխանիլ :

Campéggio. Փայտ կին նեղ կայ : պագամ :

Camperéccio, ia. Տ. Campagnuólo. անր. Գեղջկական, գիւղացական : փօյն հնուսպ, փօյնի :

Camperéllo. Ապրտակ փոքր : փխնիփ չիքիչիփ :

Campéstre, ակ.) Տ. Campa-Campéstro, ra.) gnuólo. վայրի : էսպանի : battáglia campestre. Ճակատամարտ : ձկնի :

Campicciuólo, Campicéllo. Տ. Camperello.

Campidólio, Campidóglio : Կապիտոլիական. (Էր սահմար Ապրտակ մեզգ գայ 'ի Հռոմէ :)

Campignuólo. Սունկ կին : սպէց հանիւսք :

Campío, ía. Դաշտացորեն. հարթ : pollo. Հաց գարմանահատ կիմ ապուծիշ 'ի գաշտի : էդպմափ պէսնինիլ նավնափ :

Campióne, ար. Ախոյեան, քաջամարտիկ, գիւղացորեն, ազատ ազան հաս.ատոյց : ինկնինան, փակըիման, դաւդ : մինամարտիկ, քաջ բիչ : ինանկի : հաշուհգիրք : փիճ նիչ : օրինակ վաճառելի իրաց, ցուցակ : նօսքա : գաճառոյ գաղտնաբար արժանատոյ : գաւլըպ :

Campionéssa. Կին գիւղացորեն, քաջամարտիկ : իդիւ գաւ.ը :

Campitéllo. Տ. Campe rello.

Cámpo. Ապրտակ, անգ, անգատառան : չիքիչիփ, իարկա : գաշտ : օվկ, գըս : a campo. 'ի բաց, 'ի վայրկի, բաւօրէնաց : օվկափ, կնօյ ապրնափ : méttere in campo. առաջի առնել : venire kiſ essere in cámpo. գալ 'ի լցս կամ յիւրմանն, ծագիլ : Հրապարակակ : Ռիչափ : campo kiſ campo di battáglia. առապարհզ մարտի, առկի Հակառատն : ձկնի Ռիչափը : բանտատ կիտալ, բանտակ : օտափա : զօրք : ապէր : battáglia di campo. Ճակատամարտ, ապտուերապրտ : ակիչէր, ձկնի : morto sul campo. մեռնիլ 'ի Ճակատաս, 'ի մարտի : ձկնիկի էօվրէս : poner, kiſ métter campo, porre il campo, stare a campo, kiſ porsi a campo. բանակ Հարկանիլ, բանտանիլ : օտափա գաւ.նափ : pérdere il campo. յաղթիլ 'ի մարտի, վանիլ, յետս : էնէնիչէփ, այլ օվկափ : uscir a campo. ելնել մարտիս kiſ զօրք 'ի վերայ : ակիչէր այնափ : levar il campo. խաղապագ ցանել զանկին : tenere il campo. պինդ առնել զանգի Ճակատառն : Տեզի, միջոց, շրջանակ, ըլիք : էպէր : պատուհ, առիթ : կըտանափ : aver campo di fare. առնել պատուհ 'ի գործել : dar campo. պատուհ կիտալ ժամ առ, առնի առ, ծրոյ առ : գօր վէր.

Ֆէլ, իւրմէ վէրմէս։ Campo. Կռիւ (խօսակցոյ կամ գրական։) Խաղք։ գաւառական մրցում (ասոնցմէ, կըռըքոց, եաֆ։) պօղ եկէր։

Camporéccio, ia. Գաշտացի՛ն, վայրի։ Եապանի՛։

Camposánto. Գերեզմանոց։ ԹրքԹրքան մկըրտըչէք։

Camuffáre, n. Ս. Յանկերպել։ Ինքզինքէ ծածկել։—ársi, յ. Ս. Յանկերպիլ։ Ինքզինքէ օլմագ։ ամօ և Imbacuccare.

Camúso, գոյ. Տափակ (քիթի։) Եասը։ տափակաքիթի։ Եասը պատառատած։

Canáccio. Շուն մեծ, յաղթական տղայ։ պատկան ընծիկէ։

Canáglia, Canagliáccia. Խառնիճաղանճ, ամբոխ։ պայազը հալէ, ուշագ հալէ։

Canagliúme, ար. Ցեղին խառնիճաղանճ, սրճկիքորոց քաղաքին։ հեղգէ, այագ Ինագըմէ։

Canále, ար. Խողովակ, ջրընդունք։ գլուագ, պօռուա։ Ծորակ։ ԼինԼ։ Ջրմուղ, ապուագայ։ ապեօղաս, փէնճ։ առու, խրամ ջրընդունից։ հինգիկ։ Ջուր կամ տաշտ գետոց։ նետուց կամ կիրճ ծովու, խրամ։ պօղաղ։ անոնք կամ խառնվակք հիւանդոց մեսրեհոյ կամ ուրիշ հոց։ ընչատիպ։ գըռնկագ։

Canalétto, Canalíno. Խողովակ փոքր։ անոնք առնձուկ։ փէնէնի օլագ։ փոզ, որկոր։ պօղաղ։

Cánapa. Կանեփ։ ԹէնԷնէր, ԹէնգիԹ։ չուանի։ Ինի։

Canapája. Աշխ. կանեփոյ։ ԹէնԷնէր ԲաուԼագը։

Canapájo, ja. Կանեփագործ։ ԹէնԷնէրճի։

Canapáro. Որ ծախվէ զկանեփ, կանեփավաճառ։ ԹէնԷնէր սաթանա։

Cánape, ար. Ջուան ի կանեփոյ, աւտանայի։ Ինի։

Canapè, ար. Կերըգանոց, աՀուռմէ, քաղցնոց, քաղցնակաւ։ սեփիր։

Canapéllo. Ս. Ասեղան հագուըստ, ըսար։ սիՀնի, կնճռի Ինի։

Canapíno, na. Կանեփագոյ, ի կանեփոյ։ ԹէնԷնէրԹէնի։

Cánapo. Պատան, մեղաւէս։ հալաթ, գաւըճի Ինի։

Canapóne, ար. Կանեփի ըստուար ի սիՀաս ապատանաց։ գաւըճի ԹէնԹիր, Ինի ԹէնԹիրի։

Canapúccia. Վերմէն կանեփագոյ, կասաւոս։ պէԷնիր։

Canápulo. Ցօղուն կանեփագոյ։ ԹէնԹիր սափը։

Canarino. Դեղձանիկ։ գանարըեա գուշլա։

Canáta. Կշտամբութիւն խիստ, ապտատնեալիք։ պէյտա։

Canatteria. Բազմութիւն չանց։ ԹէօՀէկ սիւրիւնիւ։

Canattiére, ար. Պահպանող կամ վերտեսուցող չանց։ սիՀպան, պէյճին։

Canaváccio. Խաշոյ կտաւ կանեփագոյ։ ԹէնԷնէր պէզի։ խաշոյ պէՀէմակ կամ Ընկան։ գաւըճի փէնԷնէր, փալավըա։

Canavájo. Տ. Canovajo.

Cancellábile, հ. Ջնջելի, գիրբրագրելիք։ պօղուլտար։

Cancellaménto. Տ. Cancellazione.

Cancelláre, ն. Ջնջել գիրէր, Ընջել, եղծանել։ պօղմագ։ ցրել կամ նահանջել (զՀետևն։) պաՆալ ԷնԼիգ, բէսԹագ ԷնԼիգ։ գանձդաչէլ։ Վանդակաձեւ, վանդակաձաւս առաձնել։ գաՓէպէնէգ։

Cancellarésco, ca. Գիրագանաց կան, առանձական։ փիլանի։

Cancellaría. Տ. Cancellierato.

Cancellàta. Վանդակաձաւոյք, վանդագակ երկաթեայք։ Ինրմագէրգ։

Cancelláto, ta. Ջնջեալ, եղ։ պօղուլմագ։ վանդակաձագործ, վանդակաձեւ։ գաՓէպէնէլի, Ինրմագէրգ։

Cancellatúra, Cancellazióne, Ի գ. Ջնջումն, եղծումն։ պօղմաբ։ ցրումն, Նահանջումն։ բէսԹագ։ վարդ Ընջելոյ։

Cancellería. Գիրագանատուն

(ար. ինքին Թուղթ ինքով խշխշանին :) ժանեկաւորիս առնել հրա-
վաստակաց : փիլմահանկ, փիլտա-
հանկ :

Cancellieráto. Ա. ժանեկապատ-
ճէն : փիլմն կճինպիսի ժանեկէը :

Cancelliére, ար. Ա. ժանեկագոր-
ծիչ, ապրշումին գործիչ : փիլմն կ-
ճինպիսի : նուռսայր, գրչէչ, քարտուս-
ղար : նուռչէչ :

Cancéllo. Ա. ժանեակ, վանդակա-
կապատառ : գոփիս, գարմագոլփ :
գուռն վանդակապատառեալ :

Cancherélla, Cancheréna. Տ. Cancrena.

Cánchero. Խոզ խնջգխառնի, քաղցկին, խլրգնին, տաղտուկ : տ-
խուն, չէրէքէնէկ, եղբաներգ : Cán-
chero ! Բաւական, վեր, մի պատնչէլ
հարցս : ապ, կչա, այա, նա : che
ti venga il cánchero. ծո և ծո տ-
բասցի քեզ ապ :

Cancheróso, sa. Ա. խառաչեալ
զխօղ խնջգխառնի, Հարցակեալ ի
քաղցկինոյ : չէրէքէնչէն :

Cancréna, Cangréna. Խլրգն-
նի. (է մեռեալ մասն մարմնոյն
շուրջ զվիրօք, և Հարակից որուչիս
ղանգրկին :) խօտ, խօս, ոչիւկ :

Cancrenáre, յ. և. ֆ. փոխիլ ի
խլրգնին, սխտանալ զխլրգնին :
չէրէքէնչէն օլմագ :

Cancrenáto, ta. Ա. խառաչեալ
զխլրգնին : չէրէքէնչէնչէն :

Cancrenóso, sa. Որ ունի զհմա-
նէ գանգնաս խլրգնոյ :

Cáncro. Խնջգխառնին : չինկէչ,
խոխափօս : խնջգխառնին կինգանաս
կերգին : ակրխան : տմոս և. Cán-
chero.

Candéla. Ճրագ, մոմ : ծօմ,
ֆամ : di cera. մոմկերէն : պալ ֆա-
գ : di sevo. Ճրագ ի Հարզոյ :
էաղ ֆամի :

Candelábro. Ա. չամանակ մեծ :
պէօյիւգ չանգան : Ճրագատրան քառաղ
մոմակրանեաւն :

Candelétta, Candelúzza. Ճրագ
գաղգ : ծօմճագ :

Candellája, Candelája, Can-
dellára. Տ. ինքնագաստաղ : տմի''. տա-
քին առնասս :

Candelliére, ար. Ա. չամանակ,
Ճրագատրան : չամգան :

Candellottájo. Ա. տմոմավաճառ,
մոմավաղարծ : ծօմճաս :

Candellótto. Ա. տմի գործ Ճ և
առուտուր, կերգան : գալչի ֆամ :

Cándi, ածի, ար. Շաքարոյ վանիլ,
վանիլաշաքար : նէօպէի չէրէքէի :

Candidaménte. Ա. նէտարգագոտ
մտօք, անինդիպ : հագիգկէի խաչէրէ :

Candidáto, գոյ. Ա. պատասխան
ղգեցաց : ապ չիպասալը : հնազանդա-
խրչխանաչէ կի պատշաճնաստարա-
նէչ : նամզիչ :

Candidézza. Լուսափայլ տպա-
ստակութիւն : ապչէկ : յատուկութիւն,
մեղքութիւն (ոճոյ, բանից :) ի-
դիլիգ : – d'ánimo. պարզամտու-
թիւն, սրբամիտ : փոչրացուգ,
հագիգկէի :

Cándido, da. Candidíssimo,
ma. Պատասխան յոյժ : պէմ պէյազ :
պայծառ, վեպլաճան : ֆաւլափ :
պարզամիտ, անինդիպ : պիրխան :
յատուկ : ինդիգ :

Candíre, ր. Շաքարով եփել
զպտուղս : չէրէրչէրէգ, չէրէր չէ-
գիչէրէգ : lo zúcchero. գործել
շաքար վանիս : նէօպէի չէրէրի եաֆ-
ֆագ :

Candíto, ta. Շաքարով եփեալ :
չէրէր չէ գիչէ, չէրէրչէ : súc-
caro candito. Տ. Candi.

Candíto, գոյ. Պատուղ եփեալ
շաքարով : չէրէրլագ, չէրէր չէ :

Candóre, ար. Տ. Candidezza.

Cáne, ար. Շուն : գօգիչ, չի :
can da cáccia. քաղաքակ, շուն որ
ասկան : ավ գօգիչի, ինալի : ca-
ne da pastore. շուն հովուաց :
լօպան գօգիչի : can da lupi.
գասմիրա. ասմասուն : can barbone,
կի da acqua. շուն երկայնասազոյ
կի լոզաչական : գէլլէը պատաֆ, ապա-

Digitized by Google

Cane, կամ pesce cane. շանաձուկն, շնաձուկն: Cane. աստուիսախիլ գործիքն: Cane. ինչ էնէրնին: երկաթե ոտ ակնոց գլխաչափազ հրացանին: Cane (համաստեղութիւն.) շնիկ աստղ: շնիկ, շնիկեւ գոմաւոր:

Can de' Tártari. խան թաղթատաց: խանաւոր խանը:

Canestráccio. Ցոտի զամբիւղ: տեսակ սեղան:

Canestrélla, Canestrétto, Canestrettino, Canestrina, — no. Զամբիւղ փոքր, փոքրիկ կողով: սեղնիձի, տուլիկ սէնի:

Canéstro, Canéstra. Կողով, զամբիւղ: արկղ: սեղնի, կիսվիւ, տուփ:

Canestrúccio, Canestruólo, Canestrúzzo. Տ. Canestrello.

Cánfora. Քափուր: տեսիդիդի:

Canforáto, ta. Քափուրախառն: տեսիդիդի նման գաւազդի:

Canfórico, ca. Քափուրային, քափուրական:

Cangiábile, հ. փոխախելի, յեղուկ: պեյնէլիր:

Cangiánte, հ. փոխոխական (գոյն:) պեյնիլիր: գունապագին: լոկ բնական:

Cangiáre, ն. փոխել, փոխախել: պեյնէյնիրմէկ: փոխարինել: տափաղակէսի վերմէկ: — di colore. այլագունել: բնէնի պեյնէյնիրմէկ: — árai, յ. փոխիլ, փոխախիլ, գունանալ: պեյնիլիլմէկ, պեյնիմէկ:

Cangiáro. Դաշտի տաշկաց: հան նէր:

Cangréna. Տ. Cancrena.

Canícola, Canícula. Շնիկ աստղն: նէրնէ գոմաւոր: շուն համաստեղութիւն: էսթրփ էլդըզ: անուն և Canicolare.

Canicoláre, Canículáre, ածանց. Stella —. Կայն կ: giorni canicolari. աստղք կամ ժամանակ շնիկ աստեղին: էյյամի պահոք:

Canile, տր. խշտի շան, բոյն շան: տեսիդիդ եաթաղը: անկոպեն անասնոց. կամ գերանախշտի. քնանոց ըստ աղտեղի:

Canile, ածանց. հ. Շնական, շան: տեսիդիդի նմանատիպ:

Caninaménte. Խրթև պատճառ, կատաղաբարոյ զգրկին շան: տեսիդի կիսի:

Canino, գոյ. Սկռանգ, շուն փորքր: տեսիդիդի, քինօ, գնդի, նիդ:

Canino, na, ածանց. Շան, շնական: տեսիդիդի նմանատիպ: կատաղի, անգթաբար: գազանաբնաւորեալ, դևերմ: dente. սկռանգ ատամն: աղտ փեւնէրի: fame canina. շունքաղց (սաստիկ:) էնէրկ: rosa canina. տգեղ ծնեալ վայրի վարդից: եապան կիւլիւ:

Canízie. Տ. Canutezza.

Cánna. Եղէգն: գաւազն: di canna. եղեգնեայ: գաւազնայ: canna. եղէգնախոտ, սպինգ: փխփխ, գաւալ. նէյ: ձող: սըրտի: եղէգնաչափ, եղէգն, ձող: սրտէն: փող, սրկոր: պօղաչ պօզսրլըգ: del polmone. շնչափող: չափ գաւազդ, պօղսրլըգի: Ջրմուղ տգեղ: սոս եօլըս, գիւն: անցք, խողովակ: պօռու, օլուք: փող (գրեխի, հրացանի, երգիմնի, ևն:) պօռու: rigata. հրացան բազմանկիւնի: ընդհանուր նիզակներուն պարանոց կամ փող տապալի անուղղոց: պօղպղ: giuóco delle canne. մանկանախաղալիճ: ձիրիտ:

Cannájo. Ծնօղ շնոց տաճկաստանեայց՝ յորում դնեն զկծնիկս: կայլի, արկղ, կողով հիւսել յեղէգանց: գիպճի, սեղնի: խողովակաւոր, որ գործէ ապուտագոյս վասն ջրմուղաց: գիւնճի:

Cannaméle, կգ. Եղէգն շաքարաբեր: ընէրէ գոմըշը:

Cannáta. Հարուած եղէգան: եղէգնահարտուկ, ցանկ յեղեգանց:

Cannélla. Եղէգնեակ, փոքրիկ

կամ նաւակը եղէգնի : փխ. լիճ, կամ գետակ : փոքր խողովակ կամ ազատ գոյ : փխ. լիճ փոքր կամ գետափոյր ծորակ տակառի : փշրանք, մանրուք : փխ. փշրանք կամ գոտիպատառ : Տ. Cannolícchio. Cannélla. կէտ նաւամատոյց, գետափն : խոռոչ :

Cannelláto, ta. ի գոյն կիսատ ծիրանի, գետափնագոյն : խոռոչիւ, խոռոչի չինի :

Cannellétta. Տ. Cannellina.

Cannelléto. փոքր կամ նուազ խողովակ : լիճ պօտա :

Cannellína, – íne, գոյ. կապոյտ եւն : Cannellini. Շաքարապատ կիսատիներ կամ գետրմիկ : խոռոչի նմիրէի :

Cannellíno, na, ած. կապտիլ ի կիսատիներ, գետրմիկ կիսատ ծիրանի կամ գետնաւոյ : խոռոչիկն :

Cannéllo. Ծխնիաձիք եղէգնեան պիր պօղատ գործ : եղէգնեակ տակառի : խոռոչ : փոքրիկ խողովակ : փխ. օդափ, լիճ պօտա :

Cannellúzza. փոքրիկ ծորակ տակառի : լիճիկ :

Canneto. Շատ եղէգնոյ : գետնաւոյր :

Cannecchiále, ար. Դիտասրնկ, գիտակ : փնրպիան :

Cannolícchio. Պատառկանեան խնդիրներու ինչ : սխալանկ :

Cannonaménto. Ընդհանուր բարձր Հրետանաձիգ : խօխչոմաբ :

Cannonáta. Ընդհանուր կամ հարուածի Հրետանաձիգ : խօխչոմաբ, խօխ վնասուցիչ :

Cannoncéllo, -cíno. խողովակ փոքր : փխ. լիճ օդափ :

Cannóne, ար. Եղէգն տակառ նաւակաց : խոռոչ : ազատ գոյ, ջրմուզ : փխ. գետնաբ : Հրետանաձիգ : խօխ :

Cannoneggiáre, ն. Ընդհանրել տակառ կամ բարձր Հրետանաձիգ : խօխչոմալ :

Cannoniéra. Պատուհան Հրետանաձիգ : գետնաձիգ : գետնաձիգ : գետն

հետամնաց : սիկիր երիթ :

Cantambánco. Որ վաճառատեղ՝ ի հրապարակի առտու գնելու, շաբաթ կիրաս, գերասան : լաճկան :

Cantáre, ն. երգել, հռետորել : խոլամած, խիրթիս լաղբամած : երգել (թռչնոց.) խօսել (հատուցն) խօսիլ : հարկանիկ գլխաթ : ասղ լուծամած : messa. մատուռ ցանել գնչոց հետ առաջարկ :

Cantáro, – áre, ար. կխոր : գանգիլ :

Cántaro. կճուճ, անօթի տարողութեան : հատիլ :

Cantáta. երաժշտ, հռետ. երգ ծիշտառկան : ասղ :

Cantáto, ta. երգեալ : messa cantata. ձայնատար պատարագ :

Cantatóre, Canterino, ար. երգիչ : խոյտիչ, հանկիպ :

Cantatríce, իգ. գուսան, կին երգեցիկ, վարձակ : ծաղանիկ, հանկիպ գուսալ :

Canterélla, Cantáride, իգ. Ա.զգ. ինչ չտաղանդ մի կատակ : գօգոլ պիօճէյի , եկուլ պիօճէկ :

Cántica. երգ, տաղ : երգ երգոց Սաղոմոնի :

Canticchiáre, Canterelláre, ն. Ար ըռնիլ երգս, երգել գաշն :

Cantico. երգ, օրհնութ Աշ, օրհներգութիւն : իւսի : տաղ, տաղ երգութիւն , ցնծագ : խիրթիս , հանի , ղարիպ :

Cantiére, ար. Աբազան նաւատ : հավլոտ, ինքնանի հավլոտ :

Cantiléna. երգ, ցնծագ : խիրթիս , հանի :

Cantína. Սառնարկիկ ցիներատուն , մատր , նկուղ : պօպոտամ :

Cantinétta. փոքր մատան :

Cantiére, ար. – éro. Ար առատ նամակ , շատ մտացնաղանդ : փիլէրճի :

Cánto. երգ : խոսիլ : ճոխինչ (հնոտանոյ) ձըռճըռ սկսի : հետագ. բառգրատ. (թռչնոց) գուղ սկսի : del gallo. հետախօս : հօտօզ սկսի : տաղ : գոչագ : խիրթիս : canto fermo. հաստատուն երգ (եկեղեցական յատկութեան :)

Cánto. կողմն , կոյս : խոտաք , կան : խորշ , անկիւն : փէօչ , պատճառ : dal canto suo , mio , ձեր կողմն կողմանէ, քենի կողմանէ : փէնգի խոտաքիցդան, պէնգին կանա : da canto. մերկատի : պատճառ : a canto. S. Accanto. Lasciar da canto. ծպտալ՝ ի մի կողմն, ի բաց, գանց առնել : պէր կանա պրգիմալ :

Cantonáta. Ա.տաքին անկիւն շինատծոց : պինա փէօչէնի :

Cantoncéllo , – cino . փոքր խորշ :

Cantóne, ար. Աշկիւն : փէօչ : կողմն , մատն , մերձ : պէմպ , խոտաք : i trédici cantoni degli Svizzeri. ժէ. հանգանգք Ջվիցերաց :

Cantóre, ար. երգիչ, երգեցօղ : խոյտիչ, հանկիպ : հետզներգու, քանաստեղծ : լայբր , պէբի :

Canutézza. Ա.ւիք հիւրաց, աղքատ ասլ պրէլուլ :

Canúto, ta. Ա.լմաղիլ, ծաղիկ հասլ աղիօք : պգ ասլուլ , պգ ասլ գաւլուլ : ծիկր :

Canzóna , – óne. Տաղ , երգ : խիրթիս , հանի : քաղաղանիք : լաճկ : méttere fuori ésser in canzone. առատիկ նշաւատիկի առնել , կամ լինել ի զրոյցս , նշաւատիկ ըսելա երիթ, օյնաթ :

Canzonáccia. Աշհեգեղ երգ, անպատեհաստ տաղ : փապուշ խիրթիս :

Canzonáre , ն. խաղ առնել : տապարա երիթ : ըբ խաղ ատլիանիլ, ղծատրա գալ : գոգա երիթ ,

Canzoncína, –no. Canzonétta. երգ հատուած , տաղ հանկիրճ : գըռա խիրթիս :

Canzoniére , ար. երգատան , գիրք հետագերգութեց : խիրթիս փիլատի , փիլան :

Cáos , ար. խառնաձաղութիւն աստ

Digitized by Google

Capéce, ի. Ընդունակ, յարմար, բաւական, յարմարական: գործ, ալքիր: ականջք: Capacità.

Capacità. Ընդունակութիւն, առնարութիւն, մեծութիւն: ինքնուին, գործունէութիւն: հասարակաց (մեծութ.) ընդունակութիւն, բաւականութիւն, յարմարականութիւն, հանճարոյ, խելքի մեծութիւն, միտք, կարո: գործունէութիւն, իրգան, հարիւրիկ, ուժ, գործիք:

Capacitáre, ն. բաւականանալ առնել, յարմարական գործել: գործիք ինձի: –ársi, յ. Միտք բաւականանալ: գործիք ուշս: հասնիլ, յարմարիլ: ուժը գործ գանել:

Capánna. Տաղաս ագր, հիւղ: գուխլիս, լերին:

Capannélla, Capannétta, Capannúccia. փոքր տաղաս ագր, խրճիթ: փխրիկ գուխլիս:

Caparbiería, – bietà. կամակորութիւն, յամառասրտութիւն: ինաք: ինադրութիւն:

Capárbio, ia. կամակորդ, յամառ: ինադիր, ինդ պաշտ:

Capárra. Գրաս, գրաստական, առհաս առաջնորդ: իկ:

Caparráre, ն. Տալ գրաս: իկ ընդունիլ:

Capáta. Ջարկուած գլխով, հարուածն գլխոյ: dare una– հարկանել գլխոյ (յորմէն:) պատը գուալարա վնասիլ:

Capellatúra, Capelliéra. Հերք գլխատիք: առլար:

Capéllo. Հեր, գէս: առլ: մազ: գլխ, ինդ: a capéllo, ն. Հիչգլխոյ, հիչգլխ, անհիմնել: խրթին, խառնած: pigliarsi fare a' capelli. անիս Accapigliarsi.

Capelvénere, ագր. խառն ինձ: փեղեղիր, փխրուկիր:

Capéstro. խնդոյ ագրաւոտիկ: իրանի, ին: ագրատրոյ, ջրատան: խարտ, փխրիկ:

Capévole, ի. Տ. Capace.

Capezzále, ագր. բարձի գլխոյ: նստարան: ridotto al –. կիսքանալ գլխոյս մահճս, օգնականական, հասնել ի յիմանին չափին: կռնկի կիսիլ:

Capézzolo. Պտիտանիք առաջանոյ: կմիչկ: կմիչկ պաշտ:

Capilláre, ի. Կարգաւորել խոզուկ գլխոյ մազանման: փշեղ կիպի ինձ:

Capíre, ե. Գտանել, գտանիք, բաղձանագործիչ, առանիչ: նեղ պատճառ, արգելք, արգել: հասարակ լինիլ, բոլորանիլ, խտանալ: տպաւորել: non capire in se stesso, ին nella pelle. ոչ կա հանդարտանիլ, յամանիչ: գայ անհնարին:

Capitále, գ, ագր. Գլխաւոր գործոյ, վիճակի վաճառատուց: պէտնոյն: stare fuori essere in –. ոչ շահիլ և ոչ տաժանիլ: far capitale, aver a –. մեծ ինդ բանիկ հասնելոյ: նչ նեղիչներ բաւական: վստահատաշահ լինել: գործանալ, non è un uomo da farne capitale. չէ արժանի վստահանալոյ ի նա: հիւրը տպաւ գնչիլ:

Capitále, ած, ի. Գլխաւորագր: պատ, խիտ, պետնի պատը: la Capitale. մայրաքաղաք: պետնոյն գնհիր, խոհակիտակ: léttere capitali. գլխատիպք: delitto –. յանցանք գլխատապատուհ: պատ ինքնակնէ խոսիս: nimico. ոխերիմ, անհաշտ ներելասի: գործունի պիտան: peccati capitali. եօթնեն գլխատագր ինդ մոհացուցա մեղք: պատ ինդանահլար:

Capitána, գոյ, և ած. Վստահելագործակիր: գործանութիւն:

Capitanáto. Զօրավարութիւն: պէտատրէ:

Capitáno. Սպասիրագր, գլխաւոր, պետու, զօրագլխոյ: պատ, պէտատր: d' una compagnía. խոհատագործ: պետնոյնի պատը: di cento uomini. հարիւրապետութիւն: խոշ պատը: d' un

Digitized by Google

vascello. Նաւապետ : գլխաւոր : della guárdia. առաջնորդ հետեւակաց : մատենագիր, վիճակագրու. քաղաքի, գաղտնագրաց : գործը վիճակ, նամակը :

Capitáre, ը Հետամտիլ, ժամանել, գալ : եկեր ի վախճան : male. ոչ յաջողիլ : պատահ չէգ ճանապ :

Capitazióne. Գլխահարկ : հարկ :

Capitéllo. Գլուխ սեանց : փիլէի պատը : վերին մասին : ծիածերկ սափը :

Capíto, ta. Հասուն. եղեալ, խելացեալ : փոյթոտեալ :

Capitoláre, ը Դատիլնս հանապատել, յանախ մեղանիլ (եկեղեց քաղաքաց) : ահի լալ : գոռալ ի՛՛ խօսիլ ընդ միմեանս (առ ի գաշ նագրեալ) : հաւանիլ եղծիլ :

Capitoláre, ար, ի. ժողովական, որ հոգի առ ժողով կանոնիկաց :

Capitolazióne. Գաղտնի գործակցութիւն, գիր գաշնաց : ահի, չարի, գողի, ահագի նամի :

Capítolo. Գլուխ գրոց : պատ, քաւ : գլուխ բանի, նիւթ : հատ փ : capítoli. դատինք, պայմանք, կամ գլուխք գաղ ին : գոռալ, չարի, հարցանել : ժողով (աստուածաց, կրօնաւորաց, միաբանից հետաց, կանոնիկաց) : ձեռնադ : ուխտ կանոնիկաւորաց, կամ եպիսկ նիստ եկեղեցւոյ, ատեան կամ ժողով. in capítolo. ժողովով, ի ժողովի :

Capitombolare, ը Ճախար առնել, ել ոտքառաք մեռանիլ : ծափ գալ :

Capitómbolo. Ճախարի, ճախրանք, ճախրելիք : ծափ :

Cápo. Գլուխ : պատ : սկիզբն, ծագ, ծայր, առաջնորդ, հիմն : իշխան, տէր, փեսպանի, ատ, նիւթ : առաջնորդ : ծնող : առաջնորդ, պատուագլուխ, հրատարակիչ, պետ, իշխան, տէր : գլուխ, եւ պատ, պատ, հատիկ, գլխիկ : յառաջնորդ առաջնոյ : գլխաւոր : պատ, սկիզբն, պատ : սկզբ : պատիկ, ինքնին : ciò importa il capo d' amendue. վնասիդ ի միեւնոյն, կամ գլխաւորապատճառ երկուց կողմանց : Պատրաստ անձամբ ի ծառայութիւն ձեր : գլուխ գործոյ, գլխաւոր պատճառ : capo per capo, a capo per capo. մի ըստ միոջէ, պատուհի, տուգի, մեղադրանաւոն : պիտիր պիտիր : capo d' accusa. գլուխք մեղադրանաց : capo d' un esército. զօրագլուխ : պետ : capo di casa. տանուտէր : եղբատհայր : di távola. նախամեծար, գահակալ գլուխ սեղանոյն : di ponte. խաչք կամրջի : a capo del letto. ի մնացորդ անկողնոյն : d' acqua. աղի ջուր, երակ, առիւծ ջուր : աս գետաջուր : di latte. մեր կաթնի : գայմակ : mille capi di bestie. հազարք անասուն : պիտ հատ ին : per ogni capo d' uomo. առ մարդ, առ այր, ը գլխով : տարեկ պատճառ : capo d' anno. առաջնորդ լուխ, առաջնանաւ, կազանիք : եղ պատը : a capo d' anno, in capó ad un anno. ի միում ամի : յառաջ միոյ առաջ. : in capo di tre anni. յառաջ, կամ յետ երից ամաց : dar il buon capo d' anno. շնորհաւորել զտարեգլուխն : եղ պատճառ ինպոլէնկին : capo di mese. ամսագլուխ, ամսագլուխ : éssere in, կամ a capo del mondo. լինել ի տարաշխարհս, ի ծագս աշխարհի, բացայայ յոյժ : drappo a un capo, a due capi. կիսապատ միաթել, երկթել : capo di panni, de' vesti. պատ ոտակ մի հագուստոյ, կամ բոլոտակ կտաւոն ի բոլոր մարդ : capo d' áglio. խուրձ մի սոխոյ, գլուխ խաւոյտոյ : պիտ պատ առնոյ : da capo. ի սկզբանէ, անդրառ ի վերստին : պատկան : եւ նորոգ, վերստին : ենինիպեն, ինչ-

բար : da capo a piè. յոտից մինչև գլուխս , ծայրէ ի ծայր , ըստ հասարակի , մի լուսս միմեանց , բովանդակ : a capo alto. բարձր ի գլուխս , ազատ , համարձակ , գլուխ ազատաբար : a capo nudo. բաց գլխով , մերկագլուխ : a capo salvo. ողջանդամ : a capo chino, a capo basso. հոտագլուխ , գլխակոր , գլխապկեղ : a capo all' ingiù, a capo in giù, a capo chino. գլխի վայր , առոտագլուխ : a capo all' insù. գլխի բերեր , ի վեր , յոտից , ի վէր թեկանց : di mio capo , di tuo capo , &c. իմով , քովք իմեան քանիւք , հնար իմն , յանձնէ , անձամբ , ինքնին , ըստ կամի , ըստ մտի : non sa , dove darsi di capo. չգիտէ յոր կողմն դառնայ , կամ առ որ մի գլխովոյ : non trovar nè capo, nè coda. չգտանել զծայր իրացն , յանհնարս մնալ : non trovo nè capo , nè coda del discorso. չեմ կարող , կամ յաղորմարար ի բան : Capo. Մ կողք , խորք , խոհեմ , գլխաւորութիւն , կրկնակողմն , կատ ծայր , յօժարութիւն , հաձոյք , քիմք , կամք : փին , նիւթ , պատճառ , ընծ նիւ : aver il capo a una cosa. յօժարիլ ըղձալ , միտք : mi entrò nel capo. եկին ի միտս իմ : entrar nel capo. կարծել , հաւանիլ , զնաւս ածել : voler fare a suo capo. կամիլ առնել ըստ քմայ իւրոց : correr per lo capo. ուռնալ , կիմ գնալ ի մտի , անցանել , կիմ գալ ի միտս , ի յուշ : ésser di suo capo. ըստկամս առնել , յաւժարիլ ի գործիս , կատարել զկամս անձին : պաշ նէգիլ , փնչանել : trarre del , կամ dal capo una cosa a uno. հանել , բառնալ բիչ ի միտէ ուրուք , խնայեցուցանել զգաղ ձեռնարկութեան , ազատ անել ի մտացրութենէն : ափընձը գան արձակ : trarre , venire a capo. գլխատարկ , առատանալ : պատ նէգիչ , պիճիչ : venire in capo. պատահել , հանդիպիլ , գալ ի միտ : ազատ ինչիչ : fare a suo capo. առնել ըստ միոյ , ըստ կամի , ըստ քմայ : fare di suo capo. գործել ամենայն աշխատութիւն , անձին խորհրդով անձամբ անձինս far capo. սկսանիլ, բռնիլ(գիտոյց) պատճառ : ծայր արձակել պատ ճարին , հնարագիտի : պատ նէգիչ , իշխինչիչ : շրդեմ կալ , զդեմ առնել : փոչը գծատ : far capo in un luogo. դադարիլ ուրեք , ժողովիլ ի մի : պիճիչ : far capo a uno. երթալ առ ոք , առնտանիլ , գնամբ առ ոք ի հայցմանել զինչ հրդ : պիճիչ : méttere capo. հասնել գնացոց (ի ծով. յայլ գետս) ափատ : méttere capo. յանդիպիլ , առաջորիլ յիմն , հանդել ի տեղի ինչ : պիր նէրէ ընծ գարտ : méttere nel capo a uno una cosa. հաւանցնել ինչ ուրեք , խոհեմացուցանել : գանգիչ : méttere nel capo a uno di fare una cosa. թեկուզ երթալ ուրեք , դադր գալ զդք առնել ինչ : փինի վէչիչ : cavarsi, levarsi di capo. բանալ զգլուխն , յաւրգել զդք , տրջոյն մնացուցանել : ինչ վէչիչ : cavarsi di capo alcuna cosa. հնարել , հանդգնարել ինչ , առնգծանել : նչապ նէնիչ : հանել , թօթափիլ ի մտաց գնոգ , զմտացածուն իրիք : փինիչ : batterè , dare , urtare il capo nel , կամ al muro. ի գժտարերիս , յանհնարս ձեռնարկել , յուսահատիլ : levare in capo. հոգալ , ջանադնիչ հարկանիլ քաղցրութիւն , կիմ այլ հնարս թեկուզ : ընչա գայնացուցանել : levar capo, in capo. գլուխ առնել առ քաւրէրացուցանել ընձել , առիւծանալ , զայրանալ , պատ գալ : պատ գալ ուրեք , զայրացնել : պատ գալ չիչ , պատ գալ : Capobandíto. ընտ գլխաւորիլ : ինքնիչ պատ : Capobombardiére, տր. Ոսմ-

կան ս. ֆրանչիսկոս ասց ։

Capocáccia, ար. Պատրաստակերա ուշը պուշը ։

Capocróce, ար. Ճանապարհ բազմուկի, կամ բազմուկ ճանապարհ ։ ոտքի վերածին առ մի միայն ։

Capocnóco. Խոհարարապետ, առաջին խոհակեր ։ աշձի պաշը ։

Cápo d' ópera, Capolavóro, ար. Գործ երևելի, գլուխ սանի նային գործոց (ա. գրոց) գործ գերազոյն ։ ոսկի նշի ։

Capogíro. Պտույտ գլխոյ ։ պաշ փչմունի ։

Capolétto. Պատառատակալ, կիմ ոչխարի տրունց ։ փուվոր էկրփնի ։

Capomaéstro. Ճարտարապետ, հիմնադրող ։ ոչխար, գլուխ ։

Caporále, Caporióne ար. Գլուխ, առաջնորդ, հրամանատար ։ պաշ, գլխավոր, հնօ. փիսաբար ։ առանձնագլուխ ։ ին պաշը ։

Capovólgere, ն. Շրջել, վեր ի վար առնել, շրխոթել ։ փեվէրճիի, ալի նսի էնիի ։

Capovólto, ta. Շրջեալ ։

Cáppa. Վերարտոր կրկնոց, վիրան, վերարկու, սկևնոց, թիկնոց, կամ թիկսանոց ։ քէրճէն, էսքիսնճա, գծնիօղ, նաղմաբուսք ։

Cappáre, ն. Ընտրել ։ ոչ.րիի ։

Cappélla. Խորան սրբոց, խորան սեղանոյ ։ մատուռն, վիրան կրկնոց ։ փիսիկ փիսիկ, ճչնիպ ։ երաժիշտք եկեղեցւոյ ։ maestro di Cappella. երաժշտապետ եկեղեցւոյ ։ Cappella. Քահանայապետական ժամերգութիւն, կամ ապաշտօն ։

Cappelláccio. Ավելեցեր, յոռի խոյր եւ բազմուկ ։ հանդաչ էօնիի ղափա ։

Cappellájo. Խոյրարար, խոյրաց վաճառ ։ ղափաճը ։

Cappellanía. Սարկաւագութիւն ։ թոշակ մատուցանողութեան ։

Cappelláno. Սարկաւագ ։ գայի ։ de' Nóbili, di Corte. առանձ. պատից, գրան եկեղց ։

Cappellétta, Cappellína. Փոքրիկ մատուռն, աղօթատուն ։

Cappellétto, Cappellíno. Փոքրագոյն խոյր եւ բազմուկ ։ ղափաճըկ ։

Cappelliéra. Խոյրանոց, տաճհապան խոյրից ։ ղափա գաղը ։

Cappéllo. Խոյր եւ բազմուկ ։ ղափա ։ խոյր կապրճինագոյ ։ կարդինապետական տաճապա ։

Cappellóne, ար. Մեծ խոյր եւ բազմուկ ։

Cappellúto, ta. Կատարաւոր (հատ.) կատարագոյգ ։ խոլնկի ։

Cápperi, հիլոչի. պրչոյ. Բանիճ. վանի, ոնվ ։ պա, կա ։

Cáppero. Կատարաւոր (թուփն, և պտուղն ։) փկոչէկ ։

Cáppio. Հանգոյց գրի գրագիտից ։ փիսիկ, խնկի ։ լարի, առաստան ։ ոչ.ձիմ ։ corsojo, կիմ scorsojo. Հարկ ժամկան խնդրոյ, խնդրկատոյ ։

Cáppita. Տես Cápperi.

Capponája. Վանդակ կիմ առնի որմատոց ։ ըուլըփ գաֆկէսի, ըուլըփ փխոչի ։

Capponáre, ն. Սպանել զարբազաղ ։ ըուլըփ էնիմէ ։

Capponáto, ta. Սպանեալ կամ թաղանատարար (աքաղաղոյ) որմատոյ ։ խնկինի հօտօզ, ըուլըփ ։

Capponcéllo. Փոքրիկ որմատոյ ։

Cappóne, ար. Որմատոյ ։ ըուլըփ ։

Cappótto. Կրկնոց երկկոզի, սկևնոց թաստանոյ ։ էչրոփ ։ վերարտոր թիկնոց գերկոյց կիմ նաստվարագոյ ։ գափօճ ։

Cappuccíno. Վերարտոր կիմ փիրանչիակեան կրօնաւորը ։

Cappúccio. Գլխանոց ։ պաշլըփ ։ վերարտոր, կնկոզ ։ գիրապաշպաշլըիէ cávolo cappúccio. կաղամբ ։ պահանա ։

Cápra, Այծ ։ էչի ։ selvática, Այծեամն ։ փաղ էչիի ։

Caprájo. – ráro. Այծապան ։ էչի չոպանը ։

Caprétta, Caprettína. Այծիկ ։

Digitized by Google

ենթիկ, փոքր ուլտ :

Caprettíno. Ոչ, ամիկ ենթիկ, ներքիկ :

Caprétto, Cavrétto, ար. Ոչ : ուլտ, ինքնիկ :

Capríccio, Սահմանք, քաղաքնաման, ապրատակ, գող : ինայ կօր. ենթիկոի, ինքնիկ : կամք, քիմք, միտք, հաճոյք : ինչիք, ինարա : հնարք, գիտա, երևակայութիւն, մտացածին խորհուրդ, ինքնահնար միտածութիւն : ինձա : անմիտ ցանկութիւն, անկապ քնարանք, խանդավառիկ քաղք, անասնոյ իգէ : հնվա, ինչիք : a capríccio. ըստ քմայ, ը մտի, ը հաճոյս : ինչիքնիկ, ինդրիկ : ունի հատածիս : aver capríccio di una cosa. ցանկալ իմիք, առիթալ : հանիք կիմիկ :

Capricciosaménte. ը ստ քմայ, ը մտի, ը քնարանի, ը ինքնահաճոյ : անխորհրդատար : ինչիքնիկ, ինքնինիկ :

Capriceióso, sa. Կատաղհատ, ստատ, անտանդոր, ինքնահաճոյ, այլայլապէս, մտացածին ինչիք ըզիմ, ստանոզ : յատուկ, գնգ, խանդաքայլ, կատանկոր, իարիճատարագ, անհամբոյր, գժխեմ : ինափճ, ինինիդ, նափա, նանդագ :

Capricórno. Այծեղջիւր : ձկոպի պատճառ, օդտ :

Caprificazióne. Ընտանեացուցանելն զվայրի ինձենին : էապան ինձիրինի ենդնձիս ինձիրի փկիս փխրմիսի :

Caprifico. Վայրի ինձենի : էապան ինձիրի :

Capríguo, ígna. Caprino, na. Այծու, այծեայց, ներկապէս ինչիք ստատ :

Caprióla. Տ՚ս Cavriuola.

Capriolétto. Փոքրիկ այծեամն, ար. այծեհման :

Capriólo, Capriuólo. Տ՚ս Cavriolo. Capriuólo delle viti. Ընձիղ որթոյ : ստ. ազօշ :

Capróne, ար. Ստիպաղ մեծ, նոխազ : պէօյնուգ ինչի :

Capúccio. Փոքր գլուխ : պատ. ենդպաղ :

Capzióso, sa. Պատճառ, պատրուակական, խաբեբայական :

Carabína. Լայնաբերան կարճ հրացան : գոռոզպիտա : ձիաւոր որ կրէ զայսպիսի հրացան :

Caracolláre, ը Շրջշրջիլ զիրիվարին, կամ ձախ առնուլ երիվարատ : ան օյնաճնա :

Caracóllo. Ճախր երիվարի, ձախրանք հնծծլոյց :

Caráffa. Ապակի անօթ, կամ չիշ գինւոյ : պորտակի ինչիք :

Caraffína, – no. Փոքրիկ չիշ գինւոյ :

Caraffóne, ար. Մեծ ապակի, կամ չիշ գինւոյ :

Caraméntе. Պերազապէս, սիրով, մտադրութիւն, քաղցրութիւ : ծանապոչի ինչ : գործածութիւն : pregar. աղերսահայց լինել, պատարակել : ինչ ենալմրնափ : ծանրապնիչ : պահալը :

Caratáre, ն. Կշռել մետր, ձրշգին : ինչիչ ենգինփ, գրան ինչ պարի նափ : քննել մետր :

Caratéllo. Տափատակ (երկայն, և անձոտկ) վառօդ :

Caráto, հ. Քաանեորդ չորդ մաս արձի մետր ունկոյ : գրամ : ատատճան (կատարելութեան) Ար. ամենատարծած և մետրապատասխանատուն նախկին գծանրութեան չորից Grano ից :

Caráttere, ար. Կնիք, գրոշմ, նշան : պատկեր, նիշան : ինիք (մետրատուէ, և ն) գիր, ատատ : էապէր : պատիճ, պատշաճ, իրեանատուի, ատատճան : ծանօտագ, ինչ : ատ, կամ ձեռագիր (ուրուք) գանձի, ել էապէրը : եզանակ : ինձեմ, ինարկ : բնատորութիւն, քնութիւն, բարոյ բատրոց, զինաթրեն : նապիկի, մեղրկագ : uomo di buon caráttere. պար բանիբարոյ, մետպի : Յատկութիւն լեզուատց : նշանագիրք : նշանագիծք : Caráttеri. Կատարեալ

Digitized by Google

ն. շանապգիլը տապագործաց :

Caratteristico, ca. Ոգորիչ : հինքիչ, հինիք :

Caratterizzáre, ն. կնքել, տպաւորել զինիք : գծագրել : տպաւորել զպատկեր ուրուք, նկատագրել զրուք, ճշդորեն նկարագրել :

Carbonája. Հնոց ածխոյ, ածխատանց : փեօխրւխ :

Carbonájo. Ածխագործ, ածխավաճառ : փեօխրճխ :

Carbonáta. Ապուխտ խորտկեալ՝ի կասկարայէ, կամ՝ի տապակէ :

Carbónchio, Carboncéllo. Կարկհան : վնէլնէրաշ վնիվնէրէփ նաշը : եղջնդան, կամ ապալար ժամանակխոյն : հրյարնէր, եռամրաճաք :

Carboncíno. կայծակն, փոքրիկ կայծ :

Carbóne, ար. Ածուխ : փեօխր : կայծակն : փեօղ : ածխահարտել զերմանաց. (ահան ինչ արհեստաց :)

Carbúncolo. Կարկհան : վիմ նիրէփ նաշը :

Carcáme, ար. կմախք, տակնկրոտիք : ինփ գուլըն էօխա դի : վնէշ :

Carcásso. Կապարձ : նէրփնէշ :

Carceráre, ն. բանտանել, ի բանտ արկանել : պընդանա գօղափ, հապա կնփել :

Carceráto, ta. Ի բանտ արկեալ : հապա օլանմուշ : գոյ. Ապտելական, բանտարկեալ : հապուխ օլան :

Carcerazióne, Carceraménto. Բանտարկութիւն : հապա :

Cárcere, հ. cárceri, յոգ. իփ. Բանտ : պընդան :

Carceriére, ար. Բանտապետ : պընդանճի :

Carciófo. Ընտանի կանդասա : կնկինա :

Cárco, Քաա փաղալափ. Բեռն, ծանրութիւն : խափ :

Cárco, ca, ած. Տես Caricato.

Cardamómo, Cardamóne, ար. Բժշկական սերմին տեսակի : գաղտուկ, նշուիր :

Cardáre, ն. Գզել (փշտիք) զբուխայս, կամ զաւազխա : լանա նաբտամափ :

Cardatóre, ար. Գզիչ տաւարաց

Cardatúra. Գզումն տաւարաց :

Cardellíno, Calderíno Ֆնաչգանճինչ : տափա գուշտա :

Cardinaláto. Կարդինապետութիւն, կարդինապետական տեսակեան :

Cardinále, գոյ. Կարդինապետ

Cardinále, ած. Գլխաւոր պետական պաշտօն : քաղաքական (ինչ :)

Cardinalésco, ca, Cardinalízio, ia. Կարդինապետական :

Cárdine, ար. Ծղինի : ոկնկ : բանաս երկնից : գուռնոց :

Cárdo. Ոգոզ, տակդան, եկեքան : փիփենի օր, փիփեն : փուշ ինչ՝ զորավ գզիչն զգուռզ : երկաթիկ տանուց տաւարագործաց : նուռն նաբտաշը :

Cardóne, ար. կանգասա. (տղիք ինչ ուտելի ղողղի :)

Careggiáre, ն. Վարել սիրաւ, քաղցրութիւ. փայփայել, գգուել, շոյտանել, փսպաշրել : մանափպէնի նէօսնէրմէփ, օգնական : — ársi, յ. Մեծ հատարիլ զանձն, գոռալ, կամ գգուել զանձն : նայէփէնմէփ :

Caréna. Գոգ նաւու, յատակ նաւու : նէմի ասպարը, նէմի ինէփնէմի :

Carestía. Պակասութիւն սպառնչից, թանձրութիւն, չքաւորութիւն, կարօտութիւն, տուկ, տաւայտութիւն գըչնըբ, նէսիփնէփ : անձկութիւնն (ժամանակի :)

Carétto, ար. կամ Cárice, իփ, Ապդ ինչ կնճիւնոց : առաջն օխա, պաճափ առաջնի :

Carézza, Carézze, յոգ. Carezzaménto. Քաղցրութիւն, փայփայութիւն, գգուանք, ակր, մատուցանել, փսպաշրանք : շոշորմել : օգնական, նահապետիք, հօգածփէնի :

Carézzáre, ն. Տես Careggiare.

Carezzevolménte. Գգուանօք, սիրով, քաղցրութ. շոյտանմամբ : իրեն էը փիւ ինչ, նահապետի ինչ :

Cárica, հ. Բեռն, ծանրութիւն :

Digitized by Google

խ : հոգ , հոգատարութիւն , յանձնառութիւն : փոյթ, հսկայական : զգաշոն , զգոյշ : զուարթ , խրախճանք , զգաշունաւորութիւն : նախանձ , ֆայլ : վիճակահանութիւն : հրացանի : խոփ վիճակ դիր : dare , pigliare la cárica. յարձակիլ ի վր թշնամւոյն : խուճապ , հիւանդիմ կենդ : զգեցմունք յարձակմանն : խուճապ գայանիմ :

Caricáre, ն. Գինով ի վր պատրաստել բեռնաւորել , բառնալ տանիք զենուն : խուճապիմ : ծանրացուցանել : ազդրկոխիմ : ատելացուցանել , յանձրուկ , յանձախել : լծկալիմ , գազալիմ : l'arco. լարել զաղեղն : նոյ լենդ : un orniolo. լարել գժամացոյցն : սահուիլ գնալիմ : l'archibuso. լիցուլ գհրացայտն : խոփ վիճակ փայտաձգիմ : la mano. հարկաւորել : պատ կենդ : di colore. ներկ ներկանել : գոյն գայանիմ : l'inimico. յարձակիլ ի վր թշնամւոյն : փուշանիլ գայանիմ : un ritratto. յառնիլ ի նմանացուցանել , ազդեցուցանել գկերպն գանազանիլ : Caricársi , ր. ծանրանալ , լիցուլ զանձն , ի վիճակ : փոյթ :

Caricatóre , ար. – trice , իգ. բեռնաւորիչ , բեռնաւորուհի : լծկալ :

Caricatúra. Տ. Cárica. ծաղր բառկան կերպանազանիլ :

Cárice. խոտ ինչ ձանձրալին : առանձին օրհս , պարզ գառանիկ :

Cárico: բեռն : խոփ : հոգ , ծանրութիւն , գործ , պաշտօն , յանձն , նաւ գործառնութիւն : գոյնը , իւղ , ճաշակաւոր , նախանձ : առագաստ , առագաստանաւ , պաշտաօն , յանցանք : խուճապ , ղէնք , զինի , օրէնք : nave da cárico. նաւ բեռնաւորիչ : խոփ կենդ : un cárico di bastonate. գանի առատիկ : պիր կոխ գոյժ :

Cárico, ca, ած. Caricáto, ta. բեռնաւորեալ , ծանրացեալ : խոփ ղէնդ : d'anni. ծանրացեալ , հնացեալ ազատրեալ : ծանր , ղժկոխ :

di débiti. ձնշեալ ը պարտատիրոջ : պղծեալ : colore. ներկ գոյն : գոյացրկեր :

Cárie. ելր , ակց , ներս , փուտ (ատիկրոջ , առատանիկ) : ելրոխ :

Carino, na. Փափկիկ իմ : պճնիմ ակնկիսիմ :

Carissimo, ma. Սիրեցեալ , ծանրագին : tempo. ժամանակ պատուական , իմ անգին :

Caritá. Սէր հնազանդ , ծանրութիւն , ընկերակցութիւն : ալլահին ծառայասիրութիւն : սէր , բարեհաճութիւն : ծառայասիրութիւն , սիրելիս , գութ , ներողամտութիւն : ներհամիկ , ընկերկցութիւն : ապրանք : far caritá , la caritá. բարեհաճ ազդրուհիմ : ապրանք ընդ :

Caritatévole , ն. Caritatívo, va. բարեգործ , բարեհոգի , ազդրուհի , սիրասէր : ներհամիկ , ծառայասիրութիւն

Caritatevolménte, Caritativaménte. Սիրով , մեծագործութիւն : ծառայասիրութիւն : ներհամիկ :

Carlíno. կիսա ընդոյ փրկութիւն անուն : դրամ ինչ նմանապրոյ :

Cárme, ար. ի բան բանաւոր . Տաղ , առասպել ար : պեղիկ :

Carminatívo, va. Գազէր : փքանալ , փքացրնդ (դեղ) :

Carmínio. Ի գեղեցկագոյն կարմիրը փոշի ինչ մանրատաշտ՝ ի ներկ նկարչաց :

Carnáccia. Մարմ վատաճար : փղինա էն :

Carnaccióso, sa. Carnacciúto, ta. Մսալիր , ազդրալան , փքր : էն . լի , պիղծ :

Carnagióne. Գոյն մարմնոյ (մարդոյ) պիճ , պիճիկ :

Carnále , ն. Մարմնասէր , մարմնական , զգայական : ձիճաճնի : fratello. հարազատ եղբայր : էօվ գարբաշ : amore. պիր մարմնասիրութիւն : ազդրուէթ : բաղդատիմ , վայ վայ : նիճիկ ուրան , նիճիմի :

Carnalità. Ձանկոտ մարմնոյ ,

քաղաքական հուշի, առափանք : ընկերի :

Carnalménte. Ա՛որմնական սիրով, առ փոմանք, ցանկութ : ընկ ընի ի :

Carnáme, ար. Կենդանի մարմին, գիսակունք : փոփոխ էնդէր, ընդէր : մեա բազում էնդէր : vivere di carname. լինել մսակեր :

Carnasciále, կամ Carnevále. Բառնկենդան, առուղք բարեկենդանուն : էի ընկերի :

Cárne, իգ. Ա՛ի : էի : ցանկութի մարմին : նիքոկ նապտնի : ésser in carne. փոքր մի գիտնալ, լինել յոյր : ընդունիմ : rimettersi, tornar in carne. կազդուրիլ, հաստատիլ յառաջուն : գոնէնիմ : փինձնիմ :

Carnéfice, ար. Դահիճ : ձեռնաց

Carnesaláta, Carnesécca. Ա՛ի ազատ, առնուած խոզենի : խոզանմըն էի, փոմած պատրաստած :

Carnevále, ար. Բառն բարեկենդան : էի ընկերի :

Carnevalésco, ca. Carnovalésco, ca. Բառնկենդանի :

Carniéra, իգ. Carniére, ար. Ա՛ահաղ որսորդաց : ածը նօր պատը :

Carnívoro, ra. Ա՛առկեր : էի նէրձի :

Carnosità. Պարարտութի, գիրութ : ընդունիմ : մնասմունք : էի եամ :

Carnóso, sa. Ա՛առկեր, գիրպարար : էնի, ընդ :

Carnovále. S. Carnevale.

Cáro, ի. Ծանրագին, գնոց : պահաչը : costar caro. լինել ծանր կապնի :

Cáro, ra, ած. Թանկագին, մեծագին, պատուական : պահաչը : սիրելի, հաճոյ, արգոյ, բերկրական : ընկնիմ, ծափոնս, գեղնկնի : tener caro. ունել ի յար գի, յարգել, մեծ համարիլ, փոս փուկ ունել զրք : l' avrò caro. հաճոյ եղիցի ինձ :

Carógna. Դի : ընդ :

Caróla. Պարս ինչ բաղադրեա, կազմած : ոտք, հոտ :

Caróta. Ա՛առպղին, գազար : հալուճ : կեղծիք, մնայացին զրոյց : ծատ, ընփա ածոց : piantare carote. հատատոյց ցանել ըզ ստա ինչ : ընանը ընափոխ :

Carotájo. Գազարավաճառ : հալուճաճի : առատատու, առատաձեռնատու : ընանճը, ծատոյնը :

Carována. Կազատան : ընկերան : կազատան նատուց վաճառական նոց, ծովագնացութի :

Cárpine, ար. Cárpino. Կազատմախի : ափ աղաճ, ինրկէն ագռաճը :

Carpióne, ար. Ձուկն ինչ գեղոյ : ազան պատը :

Carpíre, ն. Կորզել, յափրազատակել : գոփոխ, գոփոխոխ :

Cárpo. Դատաս ձեռքին : պիւնի :

Carpóne, ի. Ցափսիթեթ, ի չորս : andare carpone. գնալ յափսիթեթս : պնրիուկնիմ :

Carradóre, ար. Կառավար : ապատաճը :

Carráta. Ա՛այլ մի, բեռն մոյ սայլի : պէր արապա ի :

Carreggiáre, ն. Կառավարել, վարել զկառս : արապայը պնրմէ :

Carreggiáta. Ճանապարհ կառոյց, ճանապարհ վարուն : արապա էօլաս :

Carreggiatóre, ար. Սայլորդ : կառավար : արապաճը :

Carréggio. Բազմուն կառոյց, սայլք : արապայր :

Carrétta. Սայլ : արապա : կառք : հինէօվ, սուլման գօլի : da cannóne. սայլակ թնդանօթից : նօր ապատաճը :

Carrettáta. S. Carrata.

Carrettiére, ար. Carretájo. Կառավար, սայլորդ : արապաճը :

Carrettíno, Carrétto. Ա՛այլակ, կառք փոքրիկ : արապաճըս, փնրնիկ հինէօվ :

Carrettóne, ար. Սայլ մեծ,

Digitized by Google

կառք մեծ : գէօյիւգ սրսպա :

Carriággio. կահ և կարասիք զօրաց բարձեալք ի սայլս, կամ ի դրաստս, սայլք կարասեաց բառնակին : աղբրւբէ, ըսպօր :

Carriéra. ընթացք, վազք : սէյիրիմ :

Cárro, սր, եզ. carri, սր, յոփ. կամ carra, իգ. յոփ. Սայլ, կառք : սրսպա, գօլի : սայլ հասմասան զուլին, սրջ մեծ : փիսպի էփպեր :

Carrózza. կառք ինչ քառաձև : գօլի, հինիւճի :

Carrozzábile, ած, հ. Ընդ որ սայրի է գնալ կառաք : սրսպա ի՛ն կիփիլիր :

Carrozzájo. կառապուրծ, հին. սրն կառաց : սրսպաճը :

Carrozzáta. կառաւկիք, կառաք լի ուղևորօք :

Carrozziére, սր. կառավար, կառապուրծ : սրսպաճը :

Carrúba. Եղջիւր պատուղն : փէյի պռնիսպա :

Carrúbbio, Carrúbio, Carrúbo. Եղջերենի : փէյի պռնիսպա. պատուղ աղաճը :

Carrúccio. Տե՛ս Carrettino. կառք տղայոց : էրբանդ :

Carrúcola. Ճախարակ : նա. գառա :

Cárta. թուղթ : փէհափ : di carta. թղթեայ : փէհափփան : métere in carta. արկանել ընդ գրով : էաղմաք : Cárte, յոփ. Գիրք, մատեան : փէրիապլար : Թուղթ կամ երես գրոց : չիրիապլն խաչխ : ձեռագիր, մուրհակ, յիշակար : էլ էաղ զըսը, ինգիլիզ : far carta. տալ ձեռագիր ևն : ինգիլիզ ՎԸրմէ : far carta, far le carte. ի գիր անցուցանել զբան : Carte. խաղալիկ թուղթք, նաւար թղթեայ : գումար փէհափը, փէյլը : far le carte. խաղնել զթուղթս նաւարին : giuocare alle carte. խաղալ զթուղթ : փէհափ օյնամաք : carta, կամ carta da navigare. աչխարհացոյց նաւ-

ատրոյց, ծովացոյց : carta, կամ carta geográfica. աչխարհացոյց : հարիա :

Cárta amarezzáta, amarizzáta, կամ marezzáta. թուղթ կծու բրակ : փալմալը փէհափ :

Cartáccia. թուղթ յոռի : փէօ ինա փէհափ :

Cartapécora, Cárta pécora. Cartapecorina, Carta di pécora. Մատաղաթուղթ : ինիչինէ :

Cartáro, Cartájo. թղթավաճառ, թղթագործ : փէհափաճը :

Cárta sciúga, Cárta sugánte, իգ. թուղթ ծծուն : փէպլըփ նէդլահ, եփգը փէպլըփը :

Cartastráccia, Carta da stráccio. թուղթ անպիտան ի գիր, թուղթ փաթաթելոյ : էէրլնէն փէպլըփը :

Carteggiáre, ել թղթամկել ընմանիք : ճէխրապլնէչէ, հապէրլնէչէ :

Cartéggio. թղթամկութիւն :

Cartélla. թղթեակ պահարան (գրատածոց :)

Cartéllo. Գիր, կամ թուղթ յայտարարութեան : գիր նախատինաց : գիր հրաւիրանաց ի մնջախմութիւն :

Cartiéra. Գործարան թղթոյ, թղթարան : փէհափ հանէ :

Cartilágine, իգ. Աճառ, գիճմ : ճէյրճէ, ճէխրըպէ :

Cartilaginóso, sa. Աճառաձև, աճառատու : ճէյրճէլի :

Cartocciére, սր. Մախաղ, կամ պարկ փամփշտից թնգանօթից :

Cartoccino. թուղթ փոքրիկ փաթաթելոյ եղջերամէջ :

Cartóccio. թղթեայ եղջիւր, կամ թուղթ գալարել եղջերամէջ : փամփշտաշատ թնգանօթից : նօթ փիչչնիլ :

Cartolájo. թղթավաճառ : փէհափաճը :

Cartóne, սր. Մատաղաթուղթ : նոափաճը :

Digitized by Google

Cartúccia. Կատրտակ թղթեայ : պիր խուրտ տեղբ :

Carúba, bo. Տ. Carruba, bo.

Carúncula, Caruncultétta. Մաթկ. (Ի մէա փոքրիկ յերկաթեայ քառնիկա աշչաց :)

Cása. Տուն, բնակարան : եվ : զարմ : ազ, օճախ : di casa reale. յարքունեաց ասենէ, արքայազուն : վահկապէ : di casa vile. վատազգ ընտանի : ազատազգ : di buona casa. ազնուազգ ընտանի : ազնուապէ : հայրենիք : սիւն : գերդաստան, բնակարանիք տան : եվ պարտ, կրկի պէյթ : di correzione. տուն խրատու. (անվ. գ. տանաց :) reale. տուն արքունի, արքայազուն ներկայութիւն : Խոտան Նազարեան : բանի կա հանկած : կենդանատիպ գլուխ պատկերին : պուրճա պէտ : aprir, pigliar casa, far la casa. տունուլ կամ վարձակ գալ : եվ բնակիմ, ապրիլ : esser di casa. լինել ընտանի : եվրկի պէյթ ազգ :

Casáoca. Գաստանաշան : գոգնոց :

Casáccia. Տուն մեծ և վատ շինուած, կամ հին : գլուխ, եվ բնիկ, եվրկի պէյթ :

Casáccio. Ընակելիք գիւղացւոյ, ձախող ապրուած : փանաթլ գալա, գալա :

Casále, ար. Գիւղ, շէն : դեղ :

Casalíngo, ga. ածո. Տան, ընտանի : եվրկի, եվրկի պէյթ : pane casalingo. հաց գործեալ ի տանէ : եվ եվրկի :

Casaménto. Տուն, տանի մեծ : եվ պեղծիք եվ :

Casáta. Ընակարան տան, տոհմ հին : եվրկապատ : տուն, տոհմի եվ ազ, օճախ :

Cascánte, ս. Ընկրկ յանկուցանի, կործանակայն : փուչէն, փուչիկ : տկար, ծռայլ : սոփաթ, պայիկ :

Cascáre, ե Ընկնիլ, եմ, անիս Cadere. փուչիլ : il cuore, le bráccia. լքանիլ, յուժանիլ ձեռաց, սրտաբեկ լինել : խուճիլ գալ : della fame. տկարանալ լինել : անկլիլ եվգիլ : far cascare. տրկանել, կործանել : փուչիլ :

Cascáta. Ընկուած : փուչիլ : d' acqua. կտրիճաջրահանք :

Cascaticcio, cia. Դիւրաշարժ ծառ, խաղխտալ տախտ փուչիկ, պայիկ :

Caschétto. Վազատազան ինչ : փեչեր փուչակ :

Cascína. Գանգատանոց, կամարաքան : եվրկիր հանկ :

Cáscio. Գանկիր : եվրկիր :

Casélla. Տուն փոքրիկ : եվրկիրկ : Casélle. խորանիք, կամ խորշք շինուց, խորշք փիճակաց արմատաց :

Caseréccio, cia. Տան, բնաստանի : եվրկի, եվրկի պէյթ :

Caserélla, Caserellína, Caseríno. Տուն փոքր : եվրկիրկ :

Casérma. Բնակարան զինուորաց : փբլա :

Casétta, Casettína. Տիս Caserella. Casette delle api. Մաղթ մեղուաց :

Casíno. Տուն փոքր : եվրկիրկ : Ժողովարան խաղակցաց ազնուազգ կանանց : ակօհակիր օթատ :

Casísta, ար. Դիւրաշարժաբան, հմուտ ի գիւղատնտես խորհրդ մեռելոց :

Cáso. Դիւրաշարժ, գիւղք, տրք կամ, ապառահաս : վատ, գալա յանդգնութիւն : տուլ : Հոդով անուանական : il primo caso. ուղղական : in caso di morte. ևթէ գիւղ մեռելն մեռանիցէ : եվրկ ևօլխոկ : cáso che. եգիտալ ևթէ, գրեան ևթէ, ևթէպէտև : քարտ եվրկիմ չի, քարտը : in caso che, in ogni caso che. ևթէ գիւղ լինիցի : պատ խափրիրկ : far caso d' una cosa. մեծ, յարգոյ հանդարտիլ : գբոյնիկ խոխոտ, խինի պար եվրկիլ : far caso. լինել մեծ ինչ, հանգուցաւոր : պեղծիք վրկ ծառ, եվրկիրկ օթատ : caso di coscienza. գիւղատնտես խղճի մեռելոց : a

caso, հ. լատ. դիպուած, լատ. ատաւհանութ. ։ փխ-ընդհանրապէս, իրաւ պէտքի ։

Casoláre, ա. Տունն խարխուլ, կամ անյարմար ։ Էպէտք կէ ։

Casóne, ա. Տունն մեծ ։ պիծ, իսկ կէ ։

Casótta, – to. Տունն մեծ ։ Casótto. Ընհասարակ քանակութեան, վերաբերեալ իրաց (ապահասից ։) լրիմա կէ ։

Cássa. Արկղ, տապան, արկղ դրամի ։ ամանքան ։ գանձատուն ։ իրաց ապահասից ։ ամանքան ։ գանձատուն ։ իրաց ապահասից ։ ամանքան ։ գանձատուն ։ իրաց ապահասից

Castelláno, գ.ած. Բերդական, ամրապատ, փիլպոր: տէր ամրոցին, գաւէ տէրութիւն: քերդապատ, պատնակ քերդի: հիսար պէգճիի: ամրական, ամրացնելոյ: հիսարլը:

Castelláno, na, ած. Ամրացնել, ամրական, ամրացնելոյ: գաւէյի իշխանի, հիսար կնոջի:

Castellétto. Ընտան փոքր: գերդնակ փոքր: գաւակատնէր, գաւէճիի:

Castéllo. Castélli, յոգ, ած. Castélla, յոգ, իգ. Ընտան ապարանք, գիւղաքաղաք: գաւակատ: ամրոց, գղեակ: գաւէ, հիսար: Թիակ. (գործի վարպետից գրչից ի գետին:) չակմէրպան: castello in ária. աղապատատ խորհուրդք, անուտի մտածումներ:

Castellótto. Ընտան փոքր մի մեծ, չէնի, գիւղաքաղաք մեծ: գաւակատ:

Castellúccio. Ընտան փոքր: գաւակատնէր:

Castigáre, ն. տ. Gastigare.

Castità. Ողջախոհութիւն, սրբութիւն: փաղէրէ:

Cásto, ta. Ողջախոհ, ժուժկալ: փաք, ներկիս: ուղիղ, սրբամիտ: փօղրոս:

Castóne, ած. Վիճակաւոր մեծատանուց, բռնի ակամ: Խաղ ենի:

Castóro, — re, ած. Բեհեզի մորթ կոյ, կուղբ: գօնպուլ, պէիկաց:

Castráre, ն. Կերպիս ացուցանել, մանրել, Թաղամասատորել: հապճըմ էրմէի, իմնէմի: հերձուլ ըզխորովելի շաւդանականն: փէսպանէ էաստմի:

Castráto, գոյ. Խոց մանրեալ: իմնէմիլ գօլ, գօյուան:

Castráto, ta, ած. Կերպիսացեալ, Թաղամասատոր: հապճմ, իմնէմիլ:

Castróne, ած. Խոց մանրեալ: իմնէմիլ գօլ, գօյուան: Թանձրամիտ, տխմտար: ղանէն, պէօն:

Casuále, հ. Դիպուածական, դիպուածոյ, ներդործական:

Casualméntе. Ըստ դիպուածի, վերնադիր: գաւա իմ, գոփիլ:

Casúccia, Casúpola. Տան փոքրիկ, խրճիթ: կէնէյիկ:

Catacómba. Ստորերկրեայ գամ բարան: ղէդուբէ:

Catacrési, իգ. Վիճաբանութիւն. (ձև ճարտասանական:)

Catadióttrico, ca. Հայելագիտական:

Catafálco. Փայտաձեւ և մետաղագործ ապագայական յօրինեալ յիւրեղեցւոջ ի յիշատակ ննջեցելոյն. ամպ. թիաձայան:

Catalessia. Ուշաթաքծութիւն. (ի տախտ ինձ:)

Catalétto. Դագաղ: Խափան: տե՛ս և Léttiga.

Catálogo. Յանկ անուանաց, ի լոյս: փէֆիհէր:

Cataplásma, ած. Սպեղանի, մլհամ: ղէյհմ:

Catarrále, հ. Ախտացեալ ընդ հարբուխ: պիտէնէյը, պիտէնէմ օլմաղ: առնթեալ ի հարբուխ:

Catárro. Հարբուխ, ծանրութիւն գլխոյ: պիտէնէմ, նոռալը:

Catarróso, sa. Ախտացեալ գհարբուխ: պիտէնէմլը:

Catásta. Փայտակոյտ: օպուն եղէնիը: խարտեակ, վառելոյ փայտ առակոյտ:

Catásto. Հարկ, բաժ: Վերի: գիրք հարկաց: փէֆիհէր:

Catástrofe. Յեղափոխութիւն (ի միջէ յայլ վիճակ, կամ ի բաղդ:)

Catechismo. Վարդապետութիւն հաւատոյ, հրահանգ քրիստոնէական վարդապետութեան: Նալէթ փին:

Catechísta, ած. Ուսուցչէ քրիստոնէական վարդապետութեան:

Catechizzáre, ն. Ուսուցանել զկարգս հաւատոյ, զքրիստոնէական վարդապետութիւն: Թալիմ փին էմնէ:

Catecúmeno. Երկնչոյ: վաճ

Digitized by Google

ինչ օրհնաձայն :

Categoría. Կատեգորութիւն : հանգամանք , բնութիւն :

Categoricaménte. Կատեգորապէս : ընդ առատութիւն : որոշապէս , կատեգորաբար :

Categórico , ca. Կատեգորական : որոշ :

Caténa. Շղթայ : կնիք : քարայր , քարայատանութեամբ : ներսանկիւղ : di montagne. շարք , կամ գօտի լերանց : catena. երկաթի պատհանգոյնց : գոնէլ : da catena. կապարեայ ատրճանակ :

Catenáccio. փականապակ , ապրիս , հիւղ , ստղնահան : սիւրթիս գօղ պեծերի :

Catenélla, Catenúzza. Շղթայիկ փոքր : խոնիկ կնիճ :

Caterátta. Կատարած , ապաստարանութիւն : ամմ գոփոս , գոփիս : d'un fiume. անուս Cascata. լուսան , առատ գալուստ ջուրց , առատահոսած : ներս բուանիկ , պոր ; ներսիկ :

Catérva. Գունդ , բազմութիւն , խռուանն : ալոյ , գալաթալըք :

Catinájo. Թաղարագործ , կոնքագործ , թաղարավաճառ : ընօմ ընկճի , ընկենճի :

Catinélla. Կոնք փոքր : ընկեն :

Catinellétta, Catinellína, Catinellúzza, Catinétto, Catinúzzo. Կոնք փոքրիկ յոյժ : ընկենճիկ :

Catíno. խնճի , թաղար , սուտնարդ , կոնք : ջամագ , ընօմկիկ , ընկեն :

Catóttrica. Հայհոյանութիւն :

Catráme, սր. Ձիւթ , գազիխէժ : գաւիթան :

Cattáre ,ն.' Ի ձեռս բերել , առնել , որսալ , յանկուցանել : ընդ ներքինել , ավլամագ :

Cáttedra. Բեմ , բարձրատեղի գազակ , աթոռ , առաքինոն , հիմ առքեան : փիւրսի , ներկեր : գահ քահանայապետական : Պաշտօն գահատեղութեան : փոքերբիւնիկ :

Cattedrále, ածական. Բեմական , բեմի , աթոռոյ : փիւրսին համապատասխան : (եկեղեցի :)

Cattedrále, գոյ. Եպիսկոպոսական եկեղեցի , ժողովրդապետական եկեղեցի :

Cattiváccio. Ջար , ապիրատ , խիստ , խորամանկ : ընօրինա , փկնա , փինինկ :

Cattivaménte. Ջարաբար , նենգութեամբ , յանկարծակի : ընկինի ինկ , նկ հագ երէկ : խոշտոր , վատաձայն (ատամբ :)

Cattiváre, ն. Գերել : ետաքնա , ետաբր կինել : cattivarsi alcuno. յինքեան յանկուցանել զոք : ներծիւ ետինա , փոսի խրինել :

Cattivéllo, la. Թշուառական , վըշտաստան : վատ , պերսիկինա : խեղ , աստուհակ : ետաքնաղ :

Cattivería. Ջարութիւն , ապիրատութիւն : ընկինի :

Cattività. Գերութիւն , ծառայութիւն : ետաբրեալ : չարութիւն , ոճիր : ետրամադրեալ , փկնաց :

Cattivo, va. Գերի : ետաբր : վատ , հեղգ , անգործ : ինքնակէս , հիւանդրնիկ : անապրգ , ապրհամարհ : ալլագ : չար , չարագործ : ընկի , ետրամադ : ինքնաակար , յոռի , վատ թար , ձախտոզ : պտարւըբ , պիանընեաբ , ընօրինա , փկնա : aver cattivo nome. վկնել վատանունութիւն թիւր (գիտաստրութեան :)

Cattivúzzo, za. Խեղ , ստահակ : ետրամադ :

Cattolicaménte. Ուղղափառապէս : ուղղափառութեամբ :

Cattolicísmo. Ուղղափառ դաւանութիւն , ուղղափառութիւն : ժողովրդ ուղղափառացոց :

Cattólico, ca. Կաթողիկէ , ընդհանրական : ալնընկինէ : ուղղափառ : խոնօկի : բարեպաշտօն , ճշմարտաշուք : խպոպերիներ , սալնի : il mondo cattólico. երկիր ուղղափառաց , ուղղափառք :

Cattúra. Ըմբռնութիւն :

Catturáre, ն. Ըմբռնել զոք , ձերբակալ առնել , ապրկանել ի

Digitized by Google

կաղամար: Խոշիմա պիրիսին, հոպոպ կիհիւ:

Cáva. Ծակ, փոս: փէլիկ: լոճ գոյր: այլր աստրակիկոսայ, խոտոչ, նիւաղ: էէր փուլինաք ծագարա, պօպոտամ: հանք, մետաղ: մարգին: cava di sassi. քարահանք: del marmo. կճահանք, հանք կճոյ: di metalli. բովք հրահալելոյց:

Cavabolléte, աբ. Բեհեռա հան. (է երկաթի գործի ինչ երկ ճիով՝ հանելոյ զգեհեռս:) լծիծաղ լինիմ:

Cavadénti, աբ. Աստղիահան: փիւ էշիարան: ատղայն աստանանից: փիւ ծէլէիներին:

Cavalcaménto. Հեծելութիւն: պինիւ:

Cavalcánte, ի. Հեծեալ, այլ առանձինօք: ասիա պինին: ձիաւոր, կառապետ: պիրիսանին: արտաքաղ:

Cavalcáre, ն. ա. ը Հեծանիլ, գնալ երիվարաւ: պինիմ, ան իւր վարմամբ: վարժիլ ի հեծելութիւն: cavalcare un pezzo. քառանալ զհեծեալօքն ի այլմէ կէս:

Cavalcáta. Հեծելազունդ: աիէշէսար, ան էշը պօպէր: ատրշաստանք, աստղատահաւորութիւն հեծելազօրաց: լինին: հեծելութիւն: պինիւ:

Cavalcatójo . Գառաստանդան հեծելութիւն: պինիկ ի ծուէր:

Cavalcatóre, աբ. Հեծեալ, ձիաւոր: ան էշը: ձիավարժ, ատաղձիչ ձիավարութիւն: ասլահօս:

Cavalcatúra. Ձի. գրաստ ան, պինիր:

Cavalcavía. Կամար ի վերոյ ճանապարհի վասն անցանելոյ տանիկ ի տուն: փնիր:

Cavalciáre, ը Հեծնուլ ի վրէ երիվար: պինիմ:

Cavalcióne, Cavalcióni, հ. Stáre, porre, եմ, a cavalcioni. Նոյն են:

Cavaleggière, – re, աբ. Ձիաւոր զինուորք՝ թեթեւազէն, հեծեալ թեթեւազէն: ան էշը, ինչ նիւլլիս:

Cavalerésса, Cavaliéra. Աստուհի, կին առաջին: պէյլափ գաթը:

Cavalieráto. Աստուհի: պէյլափլիս:

Cavaliére, աբ. Հեծեալ, ձիաւոր զինուոր: ան էշը: առաջնա, զօրավան: պէյլափ, իշխ ան: աղնուական, ազատորիկ, ամեծատուն ի վէրիճ, պէտի պալը ապամ, աղա, պէյլափ: cavalier servente, cavaliere d' alcuna donna. ատրճիաւոր սիրնոջ, բաժինչաւոր, բաժնիչ նոց սիրոյ: d' indústria. ատաստաւորեալ, ամենից բաղմամեան: հնարիք խօս, փափաղանք: բնատրաստական գործ, հոգատարութ: խոսիլ էէր: հեռերիս: éssere, porre, stare եմն. a cavaliere. լինիմ վիրաւորեալ, ի բաղատրաստանդաւորի: խոսի օղան:

Caválla. Ձի մատակ, մատակ երիվար: փըսրաք:

Cavalláccio. Գրաստ անարգ, ձի վատաբոյծ: ատղայ, էնօթիս պինիր:

Cavalláro. Ձիավար, ըստիսանան, ձիաւորաբանն: փիւրբիչ, պէյտ ի հեղհեղարր, ի հեղհեղարար: ասլահօս:

Cavallerescaménte. Իբրև զասպետս, չքնաղապար, ազնուապար: պէյլափ ինի:

Cavallerésco, ca. Աստուհական, ազնուական, քաջազգի: պէյլափին համարան, փէլէվափ:

Cavalleria. Աստուհութիւն: պէյլափլիս: հեծելազօր, հեծելագունդ: սիրահ, սիրահիլէր:

Cavallerízza. Կրկեա, ձիրանեցք: ան ճիպանը:

Cavallerízzo. Ձիավարժ, ձիաւոր: ան ճանպազը, ասլահօս: ա. աստղիչ ձիավարութիւն: cavallerizzo maggióre. սիրահատապետ, առաջնորդ ասպետաց: խոշահօս:

Cavallétta. Մարախ: չէրէնէ:

Cavallétto. Երիվարիկ, մատակ ձիոյ: պիճիկ պաղ, խոյ: ձի մատկ-

Digitized by Google

հագնի, կամ իշխան: Եբէրցի, խոսիք: հեծանուտգուտիճ յարքայ, մեռք գահ, յարքունական: մահաւանդ: առ պատճէ առանձնական: խոչկնիկ ա. գազր, հանգստանալ: di letto. մեռն հանգստ: ելեւէնի:

Cavallieráto, Cavalieráto. Պատուհասիճ: պետութիւն:

Cavallíno, na, գոյ. նրբիվարիկ: ան-ձիղաղ: մեռքան մեջ: ի-ոյ:

Cavalhino, na, ած. Ձիական, ձիոյ: ած. միջատ: mosca cavallina. ձիատատոյ: ան պնդի:

Cavallivéndolo. Ձիավաճառ: ձիավաճառ:

Cavállo. Ձի, նրբիվար: ած: da soma. գրաստ քարձանելիք: պետիք: da sella. ձի հեծանելիք: պիտանի: ած: da carretta, da cóchio. նրբիվար կառանելիք, կառանելիս: da posta. նրբիվար առաքհանգստանելի: միջնեայ պետիքի: castrato. նրբիվար քաշած առատ: իպիւ, իպիճ: intiéro. նրբիվար մեռաստանած: ած իշտ: cavallo fatto, կամ di manéggio. նրբիվար մեռրթիկ, նրբիճ, վարժ: di buona razza. ծագած: պետհլան, ազնս ած: Ձիաստր, հեծկատ: աճ-ուր: gente a cavallo, da cavallo. հեծելազոր: սիճահետիր: Cácio cavallo. Պղպ ինչ պատ-ըոյ: գաղափար ենթիրի: dare un cavallo. գանել զանգկանա յրքրատանանա, պատառել: Essere, andare a cavallo. հեծանել, ելանել յնրբիվար, գնալ նրբիվարաս: éssere, stare a cavallo. լինել վերատոյն քան զոք, գեր ի վերոյ. ես և զանգիանել ուսանել: métтere a cavallo una lama, կամ spada. յօրինել զատաներ սանիայն կազմանդակ, պատառանա յարքանքել պրոյ:

Cavállo marino. Ծովձիճ: ած պատ-ուղղ:

Cavallyóne, ած. Ձի մեծ: պետ, իսկ ած: գրանցել նրբիվարկանան: զան-ան գառ:

Cavallúccio. Ձիանոտիկ, գրաստ վատիճոտիկ: պետիկ, ոճիխ ած: andare a cavallúccio. բառնանել քրիկ շաղախաս, կամ յատ ոտքոյ: ոտքրիչա պետիճ:

Cavamácchie, ած. կիզատահան: ենթ ելեփան:

Cavaménto. Բրատեան: գաղել: Cavána. Կատահատան: գոյգիճ հանի:

Caváre, ն. Հանել, ի բաց հանել, սերկանալ: ելեփան: բրել, ոտոտանգա պետիճ: գատան, գատել ելեփան: ազատանել: գոսթիատան: le erbe. խլել պետաս: գոսթատան: gli ócchi. բրել զաչս: acqua. հանել ջուր ի ջրհոտոյ: útile. քաղել, կերել զօգուտ բնչ, շահիլ: cavarsi la fame, la sete, ևն. շիջուցանել զքաղց, զծարաս: գոյտան, գանան: cavársi le sue vóglie. ընտել զցանկութիւն անձին, կատարգուտ ընել: cavársi gli occhi. բրել զաչս խրտոյ. կատաղիլ ի վերոյ միմեանց: cavarsi di capo, կամ il cappello ad alcuno. բառնալ գլուխն, զվարգն, ազատանել գրէ, յարգել: cavarsi dal capo una cosa. հեռանիլ, հանձատալ բնչ, գատանել: ելանդ կերակ: cavar sangue. հրատ հատանել, արիւն հանել: գան ատան պիրիսիկին: cavarsi sangue, farsi cavar sangue. առալ հատանել հրատ: գան ատան:

Caváta. S. Cavamento. di sangue. Հրատհատատիճ: գան ատատ:

Cavatóre, ած. Բրօղ, պերոյչ: գաղափ: di denti. ատատիճատհան: պիր ելեփան:

Cavatúra. S. Cavamento. գատատրատիճ, խորատիկք:

Caudatário. Պրատնդատկալ ատատիճոտատ եկեղեցւոյ:

Caudáto, ta. Կատ-ատ, ձիատատ, ատատ: տատատ: գոյրատիլ:

Caverélla. Ծակ փորոյ, գրատատ գան: ոխելիսի գեկիճ:

Digitized by Google

Cavérna. Խոռոչ, ապր, գետք, ձոռ: լոպոտ, մաղարա: մորմի, որջ: հայվան կախաղը:

Cavernélla, Cavernétta. Փոսրակ, ապր փոքրիկ: լոպոտճոպ, մաղարաճը:

Cavernóso, sa. Լի ապրիւք, քաղվածախոռոչ, գոգաւոր: մաղարաը:

Cavézza. Պախրոց, երասան: ինար: ապարան ձիախապանի, խնդոց, խնդգան: փոռ ապաճը ի ձի:

Cavezzóne, սր. Վարսապանակ, կամ կարճ: ինձձ:

Caviále, սր. Ձկնկիթ Storióne ձկան: ռասկ. խաւկեար: գոլ վիար:

Cavícchio. Վեզ, երիվ: լիվ:

Caviglia, – lio. Երիվ, սեպ: լիվ:

Cavilláre, ը. Վարիլ խարձախական, խմաստակական ձեռնարկութիւն, վիճել զմանուշց, վարիլ ներգանաք: էնդիպիչ ապտ, մէվէնէ:

Cavillatóre, սր. – trice, ին. Վիճաբեր, որ վիճէ զմանուշց, խմաստակ:

Cavillazióne, Caviílo. Պատրուակական ձեռնարկութիւն, խարձախական վիպաս: խմաստակութիւն, անտեղի ներքութիւն:

Cavillosaménte. Պատրուակական վիպասութիւն, խմաստակութիւն:

Cavillóso, sa. Պատրուակական, խմաստասակական, խարձրայ: խմաստասակ:

Cavità. Խորութիւն, խոռոչ: փէրինէ, լոպոտ:

Cávo, գոյ. Կաղապար: գալիպ: ապարան, մորմոկ: հալախ: ապրաստանոց: հրատանդան: պատառուն, պաղ պատառնու: lavoro di cavo. Ծակատկէն անկուած զարդ գործեն կանայք ի վերայ աստեառց, եւն: far, lavorar di cavo, ձուլել, արկանել ի կաղապար: գալըպա իվըրաղ էնդիպ, գալըպա-

նած: cavo, կամ capo di latte. սեր կաթնի: գայմաղ: cavo della vite. ծակ պտուտասկին: պատառա պէնէյի:

Cávo, va. սին. Գոգաւոր, փոռակաւոր, խոռ: լոպոտ, փէրին:

Cavolino. Կաղամբ փոքր, կամ փախտուկ: փռնիկ, փէօթիկ լահանա:

Cávolo. Կաղամբ: լահանա: cavol fióre. տաճատակ ինչ կ ապամբի: գառնապուկի: cávolo cappúccio. կաղամբ գլխատուր: պաչըը լահանա: cávolo romano. կաղամբ գանգրատերև: cavol rapa. կաղամբ Սիամայ:

Cavrióla, Cavriuóla. Ոտիւնի կաչառաձիւն՝ հանգիստ շարժմանի տակից:

Cavriólo, Cavriuólo. Աղջեւան: եսպան էգնիկ, գաբառա:

Cáusa. Պատառ: փոռ: ապատճառ, առիթ, սակիպան: սկզբն: գործ, կամ նպատ: հատպ:

Causáre. Տ. Cagionare.

Causativo, va. Պատճառական (շաղկապ:)

Causatóre, սր. Պատճառ, առիթ, առաջնորդ: սկզբն:

Causídico. Փաստաբան: վէրէ կիսփ փոռ:

Cáustico, ca. Կիզողական (հայհոյի:) այրողական (գիր:) եագան:

Cautaménte. Զգուշաբար, խոգրազուշութիւն, խոհեմաբար: ինչ ինիամ էնէ, ապըռ էնէ:

Cautéla. Զգուշութիւն, փոյթ: ինձօղ, աչքէպէնը, իմինիամ: երաշխաւորութիւն: էգիպիւնիփ: ապահովութիւն: էմինիփ:

Cauteláre, ն. Ապահովել, երաշխաւորել: իմինամ վէրվիփ, էգիպիւ օլմափ: – ársi, յ. Զգուշանալ, ապահովանալ: էմին օլմափ:

Cautério. Խարան: եագը, փոռ:

Cauterizzáre, ն. Խարանել զոր կամնել, խարել: փոռլամափ, եագը եագմափ:

Digitized by Google

Cáuto, ta. Զգուշ, Հաշտատրամ մին, խնայողասէր, խոհական: Ին. պահ աւէտ, ափեղէր:

Cauzióne. Ապահովութիւն, կամ բաշխատուրէ: Ունիլ ապահովութիւն: Երաշխաւորութիւն: Զգուշութիւն: Նմ բնիկաբ:

Cázza. Քուրայ, երկաթիկ քուրայ քիմիականաց: Ծօխ: տես և Méstola.

Cazzáre, ն. Քաղիլ առ ինքն զգեստեան: Իյն ինկնիկ էկիտ:

Cazzuóla. Ծևիփիճ: Ժալա:

CE

Ce, կ. Ci. Մեզ, առ մեզ, զմեզ: պիղէ, պիւէ:

Ce, կ. Ci, ին. Աստ: պատրաստ:

Céce, ար. Սիսեռն: Ոհոտաբ:

Cecità. Կուրութիւն: Ունիլ կօռլատ:

Cedénte, հ. Կախում, գիւրաթեքտ: Եռանգափ, էյնէլէր: որ առնդի տայ այլոմ, որ այլոմ շնորհ զնէւր իրատանա:

Cédere, ն. Տնդի տալ ուանիք, պատասխնին տեղին մատուցանել ուանիք, զիջանիլ, խոնարհիլ: Ընդ Վէրտէ: խոյս տալ, մեկնիլ: Ունիլ տէ, պիր նանա իյնիտէ: alla forza. առնդի տալ բանութիւն, պատրուակներ խոստովանիլ: Վէրա նիտէ: il passo, il luogo ad alcuno. անցս շնորհել ուանիք, առնդի տալ: Ծօյ, Ընդ Վէրտէ: non la cédere a uno. չէ ինչ պակաս գտանիլ յուանիքէ, չէ ինչ ընդհատս լինել: Եփ տէ գալմադ: Եա՝ զդեմ ունիլ: գարշը գօռա: Հանիլ, թիքիլ: Էյնիտէ: Թողուլ, հրաժարիլ, շնորհել, տալ: գօյ Վէրտէ, Ուղ ինչ տէ, Վէրտէ:

Cedévole, հ. Դիւրաշահ, կամկոտ: Էյնէլէր, Եռանգափ:

Cédola. Ձեռագիր, մուրհակ, տրիատակ: Եղ Եաղբայր Ինտիսին: գրատ մուխտուղի: Ինտեբէր:

Cedráto, գոյ. Ապտ ինչ կիսատրեակ:

Cedráto, ta. ած. Կիսատանհամ:

Cedríno, na. Ի մէջէր փայտից, հզիմատրայտակայ: լտիան:

Cedriuólo. Վարտնիզ: Հրչար:

Cédro. Մայր, մէջէր փայտ, հզիմատրայտ: սէրվի ագաչ: կիսատրեակ: ագաչ գաւան ագաչը: կիսատրեան (պատառէն:) ագաչ գաւանտա: di cedro, ած. Ի մէջէր փայտից, հզիմատրայտակայ, կամ կիսատրեակ:

Cedronélla. Պատրինջ: օղաղ օխտա, գօվան օխտա, մելիսա:

Cedúto, ta. Տնդի առած, ած:

Cefálico, ca. Օգտակար գլխոյ (գեղ:) պաղա փայտալը:

Céfalo. Գլխան ձուկն: Ընկճալ պատրաստ:

Ceffáta. Ապտակ: Ունէ:

Ceffatóne, ար. Ապտակ ուժգին:

Céffo. Ցուռկ շան, գաղանանց: Ընօքին պատանա: ագիզ գէմը: Ընէրին ընդրէ: far ceffo, far brutto ceffo. կիտնիլ գէմ առ, խոժոռիլ: Ընդրէ էնիտէ:

Ceffóne, ար. Ապտակ ուժգին, ապտակ: Ունէ, զանտա:

Célabro. Ուղեղ գլխոյ: պէյն, փքանդ:

Celaménto. Ծածկութիւն:

Celáre, ն. Ծածկել, Թագուցանել: ապգանտ: — ársi, յ. Թագչել: Ինդանէնտէ:

Celáta. Ապտատրա, գլխատնոց: պատրաստ, փքէր Ընտա:

Celataménte. Գաղտ: Ինդանէնդ:

Celebérrimo, ma. Գերազդուշակ, աշխարհաշուր:

Celebránte, հ. Հաւչակօղ, գործէչ: լավ կատարող, Եօյնտաչ: պատասխանատու, քահանայ, ժամատար: Ընտաս էգէն:

Celebráre, ն. Հաւչակել, գործել, քարտուղել: լավ էնտէ, Եօյտէ: — la Messa, կամ celebrare. մատուցանել զպատարագն, պատարագել: Ընտաս էնտէ: le sponsalízie. կատարել զհարսանեաց-

Digitized by Google

նուէրքին : Նուէր գնալ : le nozze. կատարածը պշնամբէն հաղորդութեան : փիւնիւն գործած : l' Uffizio divino. արարողը պշնամբութեան : le feste. տօնախմբութիւն տօնել : խօրհուրդ ընծայել :

Celebratóre, տր. — trice, ին. Հռչակաւոր, գովիչ :

Celebrazióne, Celebraménto. Հռչակումն, հռչակ, գովասանք, տօնում : լուծ :

Célebre, կ. Հռչակաւոր, երեւելի, տեսուածքի : Նամբաւ :

Celebrità. Հռչակաւորութիւն, հռչակէն, շքեղութիւն : Նամբաւորութիւն, գովեստ, տարածում, ղեկավարութիւն : գիտութիւն, ազգասիրութիւն, հասարակութիւն : Նշանաւոր, ինքնին :

Célere, կ. Արագ : լափազ, թեթեւ :

Celerità. Արագութիւն : լափազութիւն :

Celéste, Celestiále, կ. Երկնային, երկնաւոր : կապոյտ գնոտագոյն , երկնագոյն : երկնային, կապուտագոյն : կապոյտ : i Celesti, գ. երկնայինքը, աստղ :

Celestíno, na. Celestrino, na. Երկնագոյն , կապուտագոյն : կապոյտ : երկնային : սեխակի :

Célia. Ծաղր, կատակ : ղափ : réggere alla célia. ուշ պահանջել Ը կատակս : réggere la célia. օգնել այլոց՝ ի ծաղրասանութեան , միաբանել Ը այլոց՝ ի կատակս : far célia. տես Celiare.

Celiáre, ն. Ջծաղրս գալ, խաղալ, կամ Ը խաղ առնել : ղափ կինել :

Celibáto. Ամուսնանալէ , վերձակ ամուսնութեան : երկնելի :

Célibe, կ. Մենաւոր, ամուսնանալի : երկնի : vita célibe. ամենին կեանք :

Celidónia. la gránde. խաշոր ծիծեռնախոտ : գերլանդը օխտ : la pícciola. փոքրիկ ծիծեռնախոտ : վերջի կոտ :

Célla. Ամբարանոց : ղարագ մա, ղաղաց , պօտատեղ : խուց, միանձնանոց : ղավիթ, խցիկ : սենեակ :

օգտ . մեղաց քաշելու :

Cellerário. Ամբարապահ, մառանապահ : գինեպահ : տնտեսութեան վերակացու : խնամատար Վերի հարցը :

Celleraría . Ամբարապահութիւն, մառանապահութիւն, տնտեսութիւն :

Cellétta , Cellína , Cellúzza. խցիկ : փոքրիկ օգտ : celline de' denti. կատկիճ ատամներուց :

Cellulâre , տի , կ. խորշակաձեւ , խորշակաւոր :

Cémbalo. Դասի : ինկե : կ եւս նուագարանի ինչ հազարաւոր ի բազմ մեծութեանց ունելով : տանիլատ :

Céna. Ընթրիք : ագլամ կերակուր : Cenácolo. Սեղանատուն , ճաշ շահատակի : կերկերէ օգտագ վերնատուն Քրիստ :

Cenáre , ե Ընթրել , ուտել ընթրիքս : ագլամ նախաճաշը կերել :

Cenáta. Ընթրիք : ագլամ կերակուր :

Cencerêllo. Զնգոյն , կամ հնամեայ կապկապուկ :

Cenciáccio. խորտանիճ , հնոտի կամ հեղգատ կապկպուտ : կոտի խուղարկ :

Cenciája. Պնոտիք , ոչինչ : այն օյն :

Cenciajuólo. Հնոտաճաշակ, հնոտավաճառ : կոտիկեր :

Cencinquánta . Հարիւր հնատն : խուճապ :

Céncio. Կապկպուտ հնոտի, ցնգոյն տիկ : փալափա : cenci. գրպրկոտի, ցնգոտի : կոյն պիսակիս կոպտ : Bascir di cenci. զերծանկել ի ճշտասուրց, յայլ գործոց, գասանագ յայլ ոսկեայ զարդուածս : stare ne' suoi cenci. ի չափս ուռնալ զանձն , ոչ ձգտիլ ի բարձրագոյնս Ը զանձն :

Cencióso, sa. Պատատատուն , կարկատուն , հնոտի , ցնգոտի : փատա փատա , կոյն պիսակիս : esser cencioso. զգենուլ պատատատուն :

Cenerácciolo. Պատոյ մնացորդ ջարդ :

Digitized by Google

Cenerário, ia. Urne cenerárie. Աման որոյ մոխրոյ (մեռելոյ մեռանէլոյն ։)

Ceneráta. Մոխիր լուանալոյն, մոխրասլուր ։ գիւղ ոսպոյ ։

Cénere, գե. Մոխիր, աճիւն ։ գիւղ ։ dì di Cénere. օր մոխրոյ, առաւօտին օր տղու հացկոյ ։

Cenerélla, Cenétta, Cenino. Ընձիրկը թեւեհատորակ ։

Cenerino, na. Cenerógnolo, la. Cenericcio, ccia. Մոխրագոյն, գորշ ։ գիւղ բիւնի, գօղ ։

Ceneróso, sa. Մոխրակից, մոխրաւոտ ։ գիւղ իւղ փօլա ։

Cennamélla. Արքիզ, եղէգնաձոյգ ։ գիւղ ։ գաւազան, գաւալ, նկ ։ սրընձ գաւազան ։ գիւղ ։ գիւղ ։

Cénno. Հինարկուիլ ։ իղործի ։ նշան, ցոյց ։ նիւան ։ cenno d'occhi. աչիւարկուիլ աչաց ։ far cenno աչիս Accennare. dar cenno di checchessia. նշանել, նշանակել, հասնաւտօրս, կարճ ի կարճոյ ։ իղործի կիմի ։ inténdere a cenni. գլխով ի նշանաց, իմանալ սրտով ։ նիշանափան գաւազան, ինչ աղնուական ։

Cennováta. Հարուր քնաւոնէն ։ իղ գօղան ։

Cenóbio. Մենաստան, վանք ։ ճանապարհ, ինչոյն ։

Cenobíta, ար. Մենաստանական, միանձն, վանական ։ առաքեալ, գիւղ ։

Cenobítico, ca, աե. Վանական միանձնական ։

Cenquaránta. Հարուր քառասուն ։ իղ գլուխ ։

Cenquattordicésimo, ma. Հարիւր քսանչորսերորդ ։ գորնչքառասնեակերորդ ։ իղ ժ գիւղ ։

Censessánta. Հարուր վեցասուն ։ իղ ալիմըշ ։

Censettánta. Հարուր եօթանասուն ։ իղ եղիմիկ ։

Cénso. Հարկ, տուրք ։ վիրկի ։ հաւ, եկամուտ ։ կենդ ։ վարձ, կամ շահ դրամոյ, վաշխ ։ գիւղ, գանձ ։

dar a censo. ի վարձու տալ գալ ։

Censóre, ար. Հանձնաժողով ։ (գաւառաց որ հանվեցեալներուց ։) գիւղ ։ գիւղ ։

Censório, ia, աե. Հանձնաժողովական ։ հանձնաժողովարար ։ գիւղ ։

Censúra. Գիւղ ։ նկիւղ ։ սաղմոսերգ, սաղմոսիկ ։ հանձնաժողով կալուածերգ (հանվեցեալներուց ։) censure Ecclesiástiche. եկեղեցական գաւառականիկ ։

Censurábile, հե. Որ անկանի ի քննութիւն, քննելի, սաղմոսելի ։

Censuráre, ն. Գիւղ, սաղմոսանել, պատժատրակել, կշռատրակել, գաւառաղատրակել ։ գիւղ ։ գիւղ ։ գիւղ ։ հանձնաժողով ։

Centáuro. Ձիացուլ ։

Centenário, ia. Հարիւրամեայ ։ իղ իւղ ։ գիւղ ։

Centésimo, ma. Հարիւրերորդ ։ գիւղ ։ գիւղ ։ իղ գիւղ ։

Centína. Հաւաստիացեալ հանձնաժողով (ի աղեղնաձեւ փայտեայ ի ներքոյ հանձնաժողով) ։

Centinájo. յոգ՝՝ լինի Cantinája. Հարիւրեակ մի, հարիւր ։ իղ ։ a centinája. գումարագումարեալ, խառնելով քաղաքացի, բազում յոյժ ։ անոյշ բիւ անուխ, ինչ լոգ ։

Centináre, ն. Գիւղ ։ հանձնաժողով հաւաստացնել, ապահովանել ։ գիւղ, գիւղ ։

Centináto, ta. Կամարաձեւ, գմբեթաձոյգ ։ եկեղեցի, եկեղեցական ։

Centinatúra. Հաւաստացութիւն հանձնաժողով ։

Céntо, աե. Հարիւր ։ իղ ։ բազում յոյժ ։ ինչ լոգ ։ a cento a cento. հարիւր հարիւր ։ իղ իղ ։ di cento piedi. հարիւրոտանի ։ իղ ոչոտիլը ։ a cento doppi. հարիւրապատիկ ։

Centogámbe, ար. Հարիւրոտանի, կամ բազմոտանիկ ձկնիկ ։

Digitized by Google

գլուխ ապրանք :

Centomila. Հարիւր հազար, տասն բիւր : խոշ. պէս : բազում. մեծ : լօգ :

Centóne, ար. Ձեռնէ հեռաւոր ծիր : ապա , խըռոխա : կարկատուն բանաստեղծութիւն :

Centrále , հ. Կեդրոնական :

Céntrico , ca. Կեդրոնական, կեդրոնեական :

Centrífugo, ga. Կեդրոնախոյս (գործիք) :

Céntro. Կեդրոն, կիմ կեդրոնի, միջակէտ : մէջ ինչ : մէջ , միջոց , միջամտութիւն : օրինաւ :

Centúmviri , Centóviri , ար , յոփ. Հարիւրապետաց :

Centúno. Հարիւր և մի : խոշ պէր : բազում. մեծ : լօգ :

Centuplicáre , ն. Հարիւրապատկել , բազմապատկել հարիւրով : խոշ գործ կնիկ :

Céntuplo , Centuplicáto , ta. Հարիւրապատկեալ եղեալ : Հարիւրապատկիչ : խոշ գործ :

Centúria. Խումբ հարիւրոց , հարիւր անձինք : խոշ փիլի : հարիւրապետութեան ինչ :

Centurióne , ար. Հարիւրապետ : խոշ պատրոն :

Céppo. Կոճղ , կոճղ : փխրնիփ : կոճղեղք , գերեզման : նօթրափ : շղթայ : պինձիր : կոճղ գերեզմանի : նահապետ , ծագումն ազգին , զաւակ : ֆէր , ճինա , սոյ :

Céra. Մոմ : ծոմ : մոմեղէն , կերտուն , ճրագ : պաղ ծոմի : գէմք , երեսս , առեալ կերպարանաց : խոշ, ընդհարձ : սիմ : far buona cera. ուրախս լինել, ուռնալ առատապէս : երեսիփ երես : di buona cera. զուարճագին , խնդագութաբար : սէրնիր երեսի , չարչարել խնդ : far buona , կամ mala cera a uno. ընդունել զոք խնդութեամբ , կամ տրտմութեամբ : cera di Spagna. տես Ceralacca. Cera vérgine. Պեղեղն , կամ խորհրդանշաւոր մոմ :

Cerajuólo. Մոմագործ : ծոմճի :

որ յօրինէ մոմեղէն տրհնաստակերը տասանձօն :

Ceralácca. Կնիքասեղմ, մոմ կնքելոյ : ընօփ , ինօհիւ :

Cérbero. Աղտաստիճեալ շունն ինչ հոտագլխի գանազանեան գիմախոց :

Cerbiátto , Cerbiétto. Որմէ եղանց : ահասպէրէ, կնիկ եաբոտաս :

Cérbio. Իգական : կնիկ :

Cérca , Cercaménto. Խնդիր , խոյզ : ուրոյզ : մոյզ : փիլինիփ : andare alla cérca in cerca. տես Cercare. Ի մոյզ շրջիլ : փիլինիփ :

Cercánte , հ. Խնդրօղ , խուզարկու : մանգասիկ : ուրոյզնճ , փիլինճի :

Cercáre , ն. Որոնել , խնդրել : ուրամատ , ուրաղրըմատ : գնոնել չօշափմամբ , գնոնել : էլ իւն ընօփրամատ , փնդրիփ : փոյնի տանել, նկրտիլ գործ բնի կնիփ : il polso. գնոնել զկրծոցի : նայելա պագմատ : d'inténdere. հարցուփորձ առնել : ուրամատ :

Cercatóre , ար. Խնդրօղ :

Cerchiájo . Շրջանակագործ : ընճոկերճի :

Cerchiáre , ն. Պատել , շուրջ պատել : գոռալոնմատ : արկանել շրջանակս : ընճոկերնիփ :

Cerchiáto , ta. Պատեալ , շրջանակատուր : գոռալոնճղ , ընճոկերնի :

Cerchiatúra. Արկումն շրջանակաց , կապարիչ շրջանակագործ :

Cerchiellino . Փոքրիկ առակառաց շրջանակ ևն : ընճոկերճիփ : առկուռնչ փոքր , ժողով առակաստեղիս : ապճկիչնի , ճրագնի հատ :

Cerchiéllo, Cerchiétto. Փոքրիկ շրջանակ , կամ քաղորակ : փխրնիփ ընճոկեր , հագուստճըփ , փխրնիփ փոխրեր :

Cérchio . Բոլորակ : փոխրեր : շրջանագիծ , շրջանակ : ընճրեր , ընճոկեր : շրջանակ առակաստաց : Քիւրք ընճոկերի : ժողով , ակուռմբ : ճիճիհիս , հնճկիս : կրկիչ , առապարիճ : far cérchio. պատել , շրջապատել : գոռալոնմատ , ընճրեր ապմատ : կամ Ճեքերի զոլորտանճ : հագուստ կիսի երկրի :

Digitized by Google

in fè a cérchio. շուրջ, բոլորաձև: փչօրն է անընդհատ, կէրէնեան:

Cercóne, ար. Գինի սպասկան եաղ, քացախեաղ: փչոխէրէ, փչրփչկնիդ ընթաց:

Cereále, ած. Գեհրևորական, ցորենոց: cereali. սպասիկք: պատ. փայ:

Cérebro. Ուղեղ: պէյն:

Ceremónia, Cerimónia. Արարողութիւն, արարողութիւն սպասաւորութիւնք, ծէս: կերպով, սարտաղ, եղանակ, մարդաւարական սպասաւորութիւնք, մեծարանք, սպասաւորութիւն: էսքէսկի էրէան, կէրէնիք: non fo ceremónie con voi. համարձակ, ընտանեբար վարիմ ձեզ: կէրէնիքս պէնին չէ:

Ceremoniále, ար. Սպասաւոր:

Ceremoniére, ար. Արարողապետ. կոչի և Maestro delle cirimónie.

Ceremoniosaménte. Սպրդաւորութիւն, յարգանօք, սպասաւորական ըստ: չէրէնի չէ, էրէան չէ:

Ceremonióso, Cerimonióso, sa. Սպրդաւոր, քաղաքավար, սպասաւորական, մեծարող: էրէանէրը, չէրէնիլը:

Cerfóglio. Խոտ չիչ: փիրփնի սալաթաց, փիրփնի ծաղկանօտա: փոռնչ հերայ երկայն և արմատկ:

Cerino. Սոմայատա: չէմ:

Cérnere, ե. Ընտրել, որոշել, զատանել: այրլամաղ, այրմաղ:

Cerniéra. Ծղնիկք սոխոց: ռէնէչ:

Céro. Կերոն: էչլ ծմա:

Cerottíno, Ceróttolo. Փոքր միհամ:

Cerótto. Սիհամ: ած ռէնէմ:

Cerretáno: Շաղակրատ, սուտ ներուն քաժիչկ, խաբուսիկ: լաքպան, այծաճը:

Cerréto. Անտառ. կաղնեհաց չիչ, հատիկք: էնէլիա օռմանը:

Cérro. Սպղ չիչ դիւրատիպ տ հատիկաց: էնէլիա ագաճը:

Certaménte. Ճիշտուկ, արդարև, ճշմարտիւ: կէրէնէ, կերէնէկին:

Certézza. Յստակութիւն, ճշմարտութիւն: խահգիկլիք, կէրէնգլիք:

Certificaménto. Հաստատութիւն, ստուգութիւն: խափան:

Certificáre, ն. Յստակել, ճշմարտել, հաստատել: խահգիգլամատ, կէրէնգլէկ:

Certificáto, ta. Խրատգած եղեր, տեղեկացեր, ստուգեր: խահգիգ պէլինմէչ, վճռագիր օլմուչ:

Certificáto, գոյ. Վկայական, գիր վկայութ վաճառականաց:

Certificazióne. Սպրդութիւն, ազգ, ստուգութիւն, տեղեկութիւն: խահգիգ հապէր, խահգիգլիք:

Cérto, գոյ. Տե՛ս Certezza. ստոյգ չիչ: կէրէնէ:

Cérto. Որ, ոք, իմն, չիչ: պիր փինճ, պիր, պուչ, պիր չէյ: un certo. այր մմն: պիր փէյ, պիր ապամ: certi sono dolci, e certi acetosi. տանձք են քաղցր, և տանձք թթու: փիմ խախչը, փիմ էչէյ: più per un certo che di riputazione. յառաջս վէր դոյզն չիչ համարման:

Cérto, ta, ած. Յայտնի, հաստատ, անշուշտ, յայտնի: խահգիգ, սահիկ: մտանաստ, որոշեր, սահմանատ (ժամանակ:) վաճէլի: far certo. տե՛ս Certificare. è certo. յայտ է, ճշմարիտ է: պէէլի փիր, խահգիգ փիր:

Cérto, ին. Certíssimo. Տե՛ս Certamente. Նոյն են և di certo, a certo, al certo, per certo, per lo certo.

Cérva, իգ. Եղջն: փիլի կէյիք:

Cervelláta. Երշիկ չիչ: պահուրը սասկուգ:

Cervellíno, na. Թեթև ատիճ, ծանծաղասիրտ: հօպպա, ահմագ:

Cervéllo. Ուղեղ: պէյն: խելք, միտք, ուշ, հանճար, դատումն: ագըլ, փիրաքլ: uomo di cervello,

Digitized by Google

մեռցի , ուշիմ : senza cervello. անմիտ : tenere, fare stare altrui in cervello. ՛ի չարիս ունել զոք , պատճառել : ետրէպա ոգվլամ , գոպի ենիմ : far tornare altrui il cervello in capo. զգաստացուցանել , զգօնացուցանել , ածել յողջմիտս : ոգւէնը պուլնա ենիրմե : essere, tornare in cervello. լինել զգաստ , ողջամիտ : ոգւէ պուլնա օչամ : stare in cervello. ՛ի չարիս ունել զանձն, կալ զգաստ ետրէպան էգիմամ :

Cervétta. Եղն մեռցի : ինձ փէնի ենիփ :

Cérvia. Եղն : փէնի ենիփ :

Cervice. Պարանոց , ծոծրակ : ենիւ , ենրան : di dura cervice. խստապարանոց , կամակոր , յամառ : խոպճի :

Cerviére , ար. Քաւթարինէ , թասկ . քաւթար , քաւթօր , կիս վարշախ : վաղափ :

Cerúleo, ea. Երկնագոյն , կապուտակ : ինօփ , լաճի-կէրփի :

Cérvo. Եղջերու : ենիփ :

Cervógia. Ձոբի, գինի յարմարեալ , գարեջուր : արէա սուրա :

Cerúsico. Վիրաբոյժ : ճէռահ :

Cerússa. Տես Bianca.

Césare , ար. Կեսար , կայսր : էնասար , իմփէռաթօռ :

Cesója. Մկրատ : մագաս :

Céspo , Cespúglio . Դալարի կոշտ հողոյ , սեզաւէտ հողակոշտ , ասեղ . խարտ : ոխէխ , ետրէը :

Cessánte, և. Կասեալ , գադարեալ , պառկած : lucro cessante. գադարեալ շահ :

Cessáre, ե. Կասիլ , գադարիլ , պակասիլ : պառկած , քիչ մնալ : far cessare. գադարեցուցանել , խաղաղել : փնափարմէ , մայնա ե՛ :

Cessazióne, Cessaménto. Դադարումն , դուլ , լինգհանումն : խէրփ , քէրահան :

Cessionário. Կա՝ որում յանձն ինն իրաւունք , կամ իւրք իւր :

Cessióne. Հրաժարումն յիշեալոյ, հրաժարեալ յիշատակեալ իրացոյ, յանձն նադրութենէ ընդ ինչ ՛ի ձեռս ազգ. առաքեալն :

Césso. Պառաքնոց : ոխնէք :

Césta , Césto . Կողով , խուռ , զամբիւղ : ոխէխ , պէմալ :

Cestarólo. Կողովագործ, զամբիւղահիւս : ոխէխճի , պէմալճի :

Cestélla, Cesterélla, Cestíno , Cestellíno , Cestéllo. Կողով փոքր. առիասի փոքրիկ : ոխէխճիփ , պէմ պիւճիփ :

Césto. Տունկ թաւալեալ կամ բազմախուռն. տես և Cesta. Cesto d'álberi. Պատաք , թփուտք :

Césto. Կաշեայ գիր ինչ ձեռաց և բազկաց նահանջ բռնադատական :

Cestóne , ար. Կողով : փնփէ :

Cesúra. Հատած , կամ հանգիպած տողից տառիցդ :

Cetáceo , ea. ած, ե գոյ. կիտասիկ , կիտաք : ապա պաւէրջա ֆնաւիփ : կէտ : ապա պաւէրը :

Cétera. Կիմէտա : ինամպօրա :

Ceterísta , ար. Կիմէտահար : ինամպօրաճի :

Ceterizzáre , ե. Հարկանել զկիմէտան :

Céto. Կէտ : ապա պաւէրը :

Cétra. Տես Cétera.

Cetrángolo. Տես Cedrángolo.

Cetriuólo. Վարունգ : հըյար :

CHE

Che, դերան , յարաբերս . Որ, որք : փի , օվ , ոյ : ոյր, ոյրպիսի , զի՞նչ , ոյր քան : նի , հանիը , նամբա , նէգապար :

Che ? դերան , հարցական . Զի՞նչ : զի՞նչ լինչ , ոյր , ոյրպիսի : նի՞ , նամբա : զի՞ ի զի , ընդէ՞ր : նիյին : a che ? առ ի՞նչ , ընդ վեր : նէյին :

Che, գոյ. Իր , լինչ , իմն : ընչ : il che è contrario. որ ի ընդեմ : փի գործը պըր : senza il che. առանց որոյ : ծառաք :

Che, զգս Թէ , զի , ոյզ զի : փի : vóglio ch'ella mi mandi. կամիմ

Digitized by Google

զի առաւգիացիք նաս առ. քան : Երբ ուշ լինի : նոյ պի : քայց , քայց եւ ինչ , քայց միայն , եւ ինչ ուշ միայն , քայց ի : մարթ , գայրէ :

Che, իբր ին. Ըստ մեռանին , կէտ ու մի , ոմանիք , եւ ոմանիք : պիր պէս ընկեր , հիմ վի հէմ : più di mille soldati , che Tedeschi , e che Lombardi. աւելի քան գինուորք ընդ գերմանացիք եւ ընդ լոմբարդացիք :

Che. Երանի ինձ , ու ասայր : փէշ պի : che maledetta sia l'ora ch' io la vidi. անիծեալ լինի ժամն յորում ես տեսի զնա : պի :

Che! ին. Քանի՜, զի՜ասդ , ուրչափ : նէգիպար , նէ , նամաւ : ա՜ի կ զի , ընկերը : նէյնին :

Che, ոչ. Քանզի , միա զի : պիրէ , պիրա : միոյնէ : նա պի :

Che. Որ ինչ , որ ինչ միանգամայն : նի պի :

Che. Քան : è più ricco , che dotto. աւելի մեծատուն է քան գիտուն :

Che che. Որ ինչ , որ ինչ միանգամայն , եւիմ որ : նի պի : che che sia per avvenire. որինչ եւ գայցէ ի : նի պի նէնէնի : նախ : ինչ ասիցես , ինչ ասիցես եւ , ինչ եւ : քաղցը :

Chérica . Խոտորուն հերացոյց , հերահատուած , հուռւակ : ինէնի :

Chericále , ս. կղերիկատակ :

Chericáto , գոյ. կղերիկատաճ :

Cherichétto. Փոքր կղերիկոս , նորահաստատ եկեղեցական :

Chérico. կղերիկոս , եկեղեցական :

Chericúzzo . Փոքր , նուաստ կղերիկոս :

Chérmes , ար. Հասոց տղայոց կարմրագոյ : գերմէս :

Chermial , Chermesi , ար. Chermisino , գոյ. Կարմրատ կարմրիկ : գերմիալ : Հասոց տղայոց կարմրագոյ :

Chermisino , na , ած. Կերիկեալ յատգոյն կարմիր , ծիրանանման կարմիր : գերմիզնօ , նա : խուերնի :

Chersonéso. Ցամաքակղզի , ինչ կղզակղզի : նիսի ձէչնիրէ :

Cherubíno. Քերովբէ : էրուպին :

Chetaménte. Ակնշանով : մեզ , մով , լուիկ : սէսոիկ սէնէնիսէ : գաղտնի : կիպնիճէ :

Chetáre , ն. խաղալ , ցածուցանել : նայնա կնիմէ , ինչ կնիմէ , սկ կնիմէ : ársi , յ. խաղալ , լուիլ : պինիմէ , առա օլմա :

Chéto , ta. Հանգստատ , խաղաղ . լուռ : առիսի , նիկ փուրան , առա փաթ : stársi cheto. կալ լուիլ , լուիլ :

Chi , դէր. ար. Ե նիկ. Եպ , Ե յոր ոք , որ ոք , ոմն որ : օ պի : որք , այլ նոքա որք : ծոյր պի : որ ինչ : օ պէ պի : ումն , միւսն : պիրի , օ պիրի : chi parlava coll' uno , e chi coll' altro. ումն խօսէր ընդ միոյ , եւ այլ ումն ընդ միւսոյն : Որ որ : պիրէնի պի , ա ոք եւ , ով եւ : պիմ պի :

Chiácchiera. Ակնշանագիր , առասպել , սնոտիք : լաֆ , վէլլաֆ :

Chiacchieraménto , Chiacchieráta. Ընդհանրական խօսակցութիւն :

Chiacchieráre , ն. Ընդհանրական խօսիլ : լաֆ օխուրմա :

Chiacchierélla . Ակնշանագիր կատարած :

Chiacchierino. Ընդհանրապէս , շատ ղանգրատ : լաֆչի :

Chiacchieróne , ար. Ընդհանրական շատախօս : էրպ լաֆչի :

Chiamáre , ն. Կոչել , կարգալ : կարդմա : անուանել , ասել : ար գօսմա : ընծայել զոք առ պատուիրեալ : հրատիրել : փակչի կնիմէ : il Senato. ժողովել զծերակոյտն : պիր պարկէրի պիրէնէրէ կոչմա : in ajuto. կարգալ յօգնութիւն : fuori alcuno. գրգռել , կամ հայհոյել զոք : ի մեռնողութիւն ի պէյգամպէ օգուտմա : Ciamársi , յ. Կոչել , անուանիլ : ասիլ օմա : mi chiamo Pietro. անուն է ինձ Պետրոս : խոմ էնիրմ պասը : chiamársi contento , կամ per contento. Համձ , կամ գոհ լինել , չինպրիլ ինչ ասլ : գանահատ օմա : chiamarsi offeso. ընդհանրանալ

Digitized by Google

համարիլ զանձն: chiamarsi vinto. ազաքառուած խոստովանիլ: է՛լ լսել է՛ն: chiamarsi l' un l' altro. կոչել զիրարանս:

Chiamáta. կոչումն, կոչ, հրաւէր: լաղբրէլ, փաւէր: ընտրութիւն (առ. ազատութեան ինչ:) թեմբիանշէան ազատութեամբ: հարպի: far la chiamata. հարկանիլ զիմեամբ, կամ փողանշանս ի ազնութեամբ: հարպի լսելոփ: far la chiamata de' Soldati եւն. ի մի վայր ժողովել զամ զօրս առ ի հանդէս առնելոյ: ասպէրի եօգլանոփ: շաւալակ դրօշ, չաղիբան:

Chiappáre, ն. Լմբռնել, առնուլ: ռնուխոփ, ալնոփ:

Chiára. Սպիտակութիւն ձառոյ: եռամօրթա տղէ:

Chiaraménte. Յայտնապէս, յայտնի, ազարդ: է՛նէսրէ:

Chiaráre, ն. Բառնալ զկարծիս, զերկբայութիւնէ, յայտնել: պէյան է՛ն մէփ:

Chiarézza. Պայծառութիւն, փայլուձին, լուսաւորութիւն: բիւղանլըփ: յստակութիւն (ջրոյ, ձայնի.) ազարդ: պէ՛ն լուսը, թափլըփ: լոյս: ըլըփ: առուգութիւն: ռահդիփլէ՛ն: բացայայտութիւն: է՛նէսրէ՛ն: ազնաւտհմութիւն:

Chiarificáre, ն. Պայծառացուցանել: բիւղան է՛ն մէփ: առնել դիւրիմաց: ազարդել (զգինին:) փոռոռնըմոփ: la voce. ձայնդրել զձայնին:

Chiaríre, ը Պայծառանալ, փայլիլ: բիւղան օլմոփ: ն. Պայծառացուցանել, յստակել: ազարդել, բացայտորէ: — írsi, յ. Ճշմարտիլ, իրազեկ լինել, առուգել: ռահդիփ՛ն մէփ:

Chiaríto, ta. Պայծառ, լուսաւոր: բիւղան: յայտնի, ծանօթ: պէյան: զառեալ, յստակ: փռռռռռ, պիռնալ: առուգեալ:

Chiáro, Chiaróre, ար, գոյ. Տե՛ս Chiarezza.

Chiáro, ra, ածական. Պայծառ, լուսաւոր: բիւղան: պուռ, վճիռ, յինէլ: պիռնալ: ռնաքուր: ռնգիլ: հա՛ւասարար, երեւելի: նամաթ, ռնգիռ: յայտնի: է՛նէսրէ, պէ՛ն: գիւրիմաց, բացայայտ: առոյգ, հասաստի: առհիկ: tempo. պարզ օդ: ալըփ հալ: chiara voce. ձայն զօրաւորութ, տրշ: è chiáro. յայտ է: պէ՛նի փէր: far chiáro. լուսաւորել լինել, առնել լը ուանք զձրագ, կամ առնել երեւելի, ածականուն: esser chiáro d'una cosa. քաջ վերահասու լինել, առուգել ինչ: non esser chiáro con uno. ոխս, կամ խէճ ունել լը ուանք: métere, porre in chiáro. ի յայտ ածել, ածկնել: far chiáro. բառնալ զերկբայութիւն, փարատել զկարծիս:

Chiáro, գ. Տե՛ս Chiaramente.

Chiaróre, ար. Տ. Chiarézza.

Chiaroscúro. Լուսաստուեր:

Chiásso. Սլաղակ մեծ, շառաչիւն, թնդիւն: ղամաթա, փաթըրտը: աննշան կամ անել փողոց: փռռռօգափ, էրգիմաղ օգափ: ատոնկոյ:

Chiavájo. Փականակալ: անահլաբճը: առնս և գ յայլորդն:

Chiavajuólo, Chiaváro. Դարբին բանալեաց: է՛լէնկէր:

Chiaváre, ն. Բանալոել: ծրկլոմաթ: ծակել: գեղմել: փականել, ապնել: փիլիփ՛էնգէփ:

Chiavatúra. Բանալուածն, բանեռ: կնգաքր: առելի, կամ ծակ բանալոց:

Chiavéllo. Բանալ: կնգաքր:

Chiavétta. Փոքրիկ բանալի: անահլաբճը:

Chiávica. Լուալիք: է՛նրիկ:

Chiavicína. Բանալի փոքր: անահլաբճը:

Chiavistéllo. Փականակ: պիռ՛ն փիլիփ, պիռլիռ:

Chiázza. Բիծ մորճոյ, պիսակ մորճոյ, արատ բարոյ: պէ՛ննէգ:

Chiazzáto, ta. Պիսակ, խայտաւիճակ, պիսակակապոյտ: ալամա, պէ՛ննէլի:

Digitized by Google

Chicchera. Սկահակ : Ճինձան :

Chicchirillo, – rillò. Ականջաոսանք, բաղաղանք, անոսանք : Ականջ ացի :

Chi che, Chi che sia, Chicchè sia, Chicchessía. Որ և, ով և, որ ոք և, որ միանգամ, որ ինչ և : Ինչ ինչ, հէր ինչ ինչ, նէ ինչ ոք : Ոչիր ինչոնէ, ոչիր :

Chiédere, ն. Խնդրել, հայցել : Խնդիր : Հարցանել : ասբմա :

Chiediménto. Խնդիր : Ինդիր :

Chiérica, եմն. Տէս Chérica.

Chiésa. Ժողով հաւատացեալ ոց : եկեղեցի : Ինձ : վիճակ կամ Թեմ եպիսկոպոսական :

Chiesétta, Chiesettína, Chiesicciuóla, Chiesína, Chiesíno, Chiesuóla. Եկեղեցի փոքր : Ինչ ինչ Ինձ :

Chiésta. Խնդիր : Ինդիր :

Chiésto, ta. Խնդրեալ, հայցեալ :

Chiesúccia. Փոքրիկ, խըրճիթանայեալ եկեղեցի :

Chilificaménto. Փոխարկութիւն ի մսակոց, մսարտադրութիւն :

Chílo. Մսակոց : Ինձա, Ինձոա :

Chilóso, sa. Մսակոցային, մսակոցանման, մսակոցախառն :

Chiméra. Քիմէրա, եղջերուաձագաղ : Ընձիւղ, հնչուկ : մուացածին ինչ, կեղծիք, անոսանք, երազանք :

Chimérico, ca. Մուացածին, առասպելագէտ, անհիմն, անոսանք : Ինձ ի, նենգիչ, խաբեպատիր, պոզ :

Chímica. Քիմիական արհեստ, քիմիագործութիւն : Ինձա, Ինձ Ինձա :

Chimicaménte, ած. Քիմիական ձեւ, ըստ արհեստի քիմիագործոց :

Chímico, գոյ. Քիմիագործ : Ինձաճը :

Chímico, ca. Քիմիական : Ինձաճյա հնարագիտ :

Chína. Ձոր. Ի վայր : Ենիչ :

Բժշկական սպեղան բիչ ամիճաց ած և հնդկաց, որ կոչի և Cina. տե՛ս և գլաւորդն :

Chinachína, կամ China. Գործ նիզ փերուայ : Ինա Ինա :

Chinaménto. Հակումն :

Chináre, ն. Հակել, կորացուցանել, խոնարհել : Ենկէ : la testa. խոնարհեցուցանել զգլուխն, յարգել : և՝ խոնարհիլ, ղիմանիլ ի հպատակել : – ársi, յն. Հակիլ, խոնարհիլ ամնձամբ, կորանալ : Ենկէ :

Chináta. Ընձք, զոր Ի վայր Ենիչ :

Chincáglia, Chincagliería. Վաճառք երկաթոյ՝ պղնձոյ, և այլ այսպիսի նիւթոց :

Chíno, գոյ. Ձոր Ի վայր, զոր Ի վայր տեղի : Ենիչ :

Chíno, na. ած. Կոր, խոնարհ, հակեալ : Ենչի, Ենչիչ :

Chióccia. Թիթամոյթ : գօղգա :

Chiocciáre, ւ գ. Դրդալ հաւուց : կարկաչել Թուչնոց : Ճայթիթառա արձակել : Ճըլ ըա Ճըլ ըա Ենինէ, Ինի Ինի Ենինէ :

Chiósciola. Խխունջն, կոզղինջ, կոզղի : սայլանիօք ապառաստակ : պատառ : a chiócciola. Ելբակ զպատառաստակ : Scala a chiócciola. Պանդուխքիք շրջանաձեւատար : Chiócciola. Խեցի (ոստրկից եմն :) գաղտագ :

Chiodajuólo. Բևեռագործ : Ենգոնէրճի :

Chiodáre, ն. Բևեռել : Ճըև լամա :

Chiodería. Բազմութիւն բևեռաց, բևեռք :

Chiodétto. Բևեռ փոքր : Ենգոնէրճ :

Chiódo. Բևեռ : Ենգոնէր :

Chióma. Հեր, գեհք, վարսք : ասլ : del cavallo. բաշ ձիոյ : աի Ենէնէսի :

Chiomáto, ta. Գիսաւոր : սալլը :

Digitized by Google

Chiósa. Մեկնութիւն: հանու:
Chiosáre, ն. Մեկնել, հանու ելբմէ:
Chiosatóre, սբ. Մեկնիչ: հանու ելբիմէ, ինքնբիմէ: չտրտամիտ, որ 'ի չարն մեկնիճ զամենայն, տղայր աստ. ագիր:
Chióstro. Վանք, մենաստան: հանուագբր:
Chirágra, Cirágra. Ձեռնատուիթիւն, ձեռնագործուիթիւն: նիբիբիս:
Chiragráto, ta. Chiragróso, sa. Ձեռնագործ, ձեռնատու:
Chirógrafo. Սուրհակ, ձեռագիր, յիշատակ: ինքնագիր:
Chirománte, սբ. Ձեռնահմուկ, գիւթ: գուշիչ:
Chiromanzia. Ձեռնահմայութիւն: խոխ ինչ:
Chirurgia. Վիրաբուժութիւն: ձեռագործուբ:
Chirúrgico, ca. Վիրաբուժական: ձեռագործ ինանալիճ:
Chirúrgo. Վիրաբոյժ: ձեռագործ:
Chitárra. Կիթառա: լավտ, քառանդաբա:
Chitarrína, – no. Փոքր կիթառա:
Chiúdere, ն. Փակել, աղիսել, խնուլ: գոփանա, փըգանա: շուրջ փակել, չյանկել, պատուել: գոռալանա, լուծչյա գոփչյանա: una città. պատպատել զքաղաքը: la bocca ad alcuno. լռեցնել զոք: Chiúdersi, յ. Փակիլ, ծածկիլ: գոփանանա, ագչյանանա:
Chiudiménto. Փակումն, փակ:
Chiúnque. Որ և, որ ոք և, ով և, որ միանգամայն: ինչ ինչ:
Chiúsa. Փակատան, փակ, չյանկ, պատնապատ, պատանիճ: ծիճ ինբիրը: delle fiere. կայարան, կիմ որդեկալատան գազանաց: տունն հանկ: Usatore, վերջ:
Chiusaménte, ած. Գաղտ, ծածկաբար: ինուլի:
Chiúso, գոյ. Փակատան, փակ ածոյ: գոփաբը եբբ: չյանկ, փակ բառ: լիճ, լուբտան ինբրիբ, ագբան:
Chiúso, sa. Փակիմբ: գոփաբը:
Chiusúra. Փակատան, փակ ածոյ: գոփաբը եբբ: նիբ գրատնոց, ապտն: ինկիբ, պուրնիս:

CI

Ci, ած. Այս, աստանօր: պատկա, պատբատա: աստակ: պատնեան:
Ci, դերբ. Զմեզ: պիրի: մեզ, առ մեզ: պիզի:
Ciabátta. Հին հոդատճոպի: հնի ինի ֆոպատ: հնոտիբ: հոտբտավոն:
Ciabattájo. Փերբնզակ հոդատճոպիկ: նպիճի:
Ciabattiére, սբ. Ciabattíno. Կարկատիչ հնոտի, կամ պատատուտուն հոդատճոպիկ: նպիճի:
Ciálda. Կաշառք կազմեալ 'ի նաշհոյ:
Ciambélla, Ciambellétta, Ciambellína. Բոկիկ: պիրի:
Ciambellájo. Բոկիզագործ, բոկիզավաճառ: պիրիճի:
Ciambelláno. Տես Ciamberlano.
Ciambellótto. Կերպաս այծեղիւ: ղոճ:
Ciamberláno. Սենեկապետ ազատազգի, կամ ազգատնի: գոֆոնճի պատը:
Ciancerélla, – rúlla, Ciancétta. Սնոտիբ, սչինչ, անշահ, գուշակութիւն ինչ: այլն օյին ընչ: ենեն զվիպաղբ, խաղալիկ տղայոց: օյանճաճ, ինչինճ:
Ciáncia. Կատակ, չարփաղփուճ, սնոտիբ, խաղալիկ տղայոց: ֆափաբաբը, ընչաբճ, օյանճաճ:
Cianciáre, ն. Ընդ խաղ ասել, բարբ անչիբ: ղգաճ ինիճ, լաճ պիրճ:
Cianciatóre, սբ. Ciancióne. Շատախոս, բարբաղիտուն, շատախոս: ընչաբճը, լաճպան:
Ciancióne, սբ. Այնհետեւ աղճատաւանք: Տես Cianciatore.
Ciárla. Շատախօսութիւն, բա-

Digitized by Google

լաղանք : լաֆապան, ը. լուլաֆ :

Ciarláre, ը. Տ. Ciarlare. պատ. մեկ. : կապ. կ. ի. :

Ciarlatanería. Ա. ստախոսություն, խաբեություն, գերասանություն, չարաճճություն :

Ciarlatanísmo. Ճառ, կամ գործք գերասանից :

Ciarlatáno. Ա. ստախոս, գերասան, ընդհայրապան : խաբեբա, առասպել բժիշկ : գեղեհահ, լաֆապան, այհամբ :

Ciarlatóre, պր. — trice, իգ. Շաղակրատ, շատախոս : լաֆապան :

Ciarlería. Շատախոսություն, վատաբանություն : լաֆապանը :

Ciarliéro, Ciarlóne, պր. Տ. Ciarlatore.

Ciárpa. Հնոտիք, անոտիք : կամի պատիճ ը. խոտրփալ : կապատան որոյ, գօտի զինուորոյ : գեղջկ պաղտ :

Ciaschedúno, Ciascúno, na. իւրաքանչիւր, իւրաքանչիւր ոք, ամենայն ոք : հէր տէր :

Cibáre, ն. կերակրել, բուծանել : կերիրել, պէսպէսել : — ársi, յ. կերակրել, առնուլ կերակուր : կերել :

Cibáre, պր. կերակուր : կեր. կեցել :

Cibária, անհ. Օրինք ծախսոյ կերակրոց :

Cíbo. կերակուր : կերել, ճաշակ

Cibório. Տապանակ պոյ խորհրդոյն : Տուփ պոյ խորհրդոյն, կամ մանանաստան :

Cicáda, Cicála. Ճպուռն : ձըռձըռ պէօձկոյ :

Cicalaménto, Cicalería. Շատախոսութիւն : լաֆապանը, ը. լուլաֆ :

Cicaláre, ը. Տ. Ciarlare. պատեել : կապել կ. ի. :

Cicaláta. Տես Cicalamento. Ճառ ծաղրական (առակիւ ի ձեռնադրեալի :)

Cicalería. Տ. Cicalamento.

Cicalóne, պր. Շատախօս, բազ լաղկոտ : լաֆապան :

Cicatríce. Սպի : նշան նիշանի.

Cicatrizzáre, ն. կապել, բուժել զվէր : նշանչ պիի նշանիմ ի :

Cicatrizzáto, ta. Սպիացեալ, առողջացեալ (վէրք :)

Cicérbita. Մունգան . (է խոտ ինչ :) պոփկիի եկհոպին :

Cicérchia. Ոսպն : հրձիմ :

Cicisbeáre, ը. Հարիանիլ ի սէր կանանց, քծնիլ զկանանցք :

Cíclo. Շրջան : ciclo lunare, նե. շրջան լուսնոյ :

Cicógna. Արագիլ : էյլեկ :

Cicogníno. Ձագ արագլի : էյլեկ եավրաաս :

Cicória. Եղերդ : հինոփապ :

Cicúta. Մոլախիտ : պտղոխրան, չուկբան :

Ciecaménte. Կայր զինուորի : փեօ փեօտան : անմտութիւն :

Ciéco, ca. Կայր : փեօ : d' un ócchio. միականի : պիր կիօվ փեօ : nato. կայր ի ծնէ : ուրբ փեօ : alla ciéca. առ խաւար, առանց խոհականի, կայր զինուորոյն :

Ciélo. Երկին : կիօ : աղբիւրութիւն երկնից : ձկնկէ : օդ : հավա : ամբ, ամբային անաչառութիւն, բարձր տեղ : ալլահ : O cieli! Տէր ամբ, ո՛ աստը : ճարպապիհ : կլիմայ, գառառ : ըսլիհ, վիլայէթ : առասառաղ, ձեղուն (փառաւոր, հաստատուն անհնձայ ենթ :) ներ քան : a cielo, ին. անդաստիան, կատրի, երկնաստան :

Ciéra. Դէմք, առեղծ երեսաց : խոշ, օխմա :

Cífera, Cífra. Խորհրդագրութիւն, նշանագրիչք : փակագիր անուան : նշան :

Cíglio, պր. le ciglia, յոգ, իգ. Ծոպք : գագ : մազք աչուն անաց, աչուն անուն : փէրճի : աչք : կիօղ :

Digitized by Google

Ciglióne, ար. թումբ խրամից դաշտատց :

Cígna. փոկ : գօլան , գայլուկ :

Cignále. Տ. Cinghiale.

Cígnere, Cíngere, ն. գօտի ձ մէջ ածել : գօտեանդատ : la spada. սուսեր ընդ մէջ ածել : գերբձ գօտեանդատ : սպատել, սպարսպել : գօտեաթնատ : Cígnersi, յ. գօտևորուիլ . մէնգել զանձն : գօտեանդատ :

Cígno. կարապ , ազոր : գօտեզօտ , խօյիւօգլօ :

Cigolaménto. Ճաչիւն, շառաչիւն , կամ ճռնչիւն անուտց : խըռըլտը , գիւղխառաչ :

Cigoláre, ն. ճռնչել (երկաթոյ , փայտի) շաչել , շառաչել : խըռըլտատ , գերբըգատ : ճայթիւնս արձակել, ճարճատիլ : էրբըգատ :

Cilestríno, na. Ciléstro, ra. երկնագոյն : կէօգ , կէօգ գոյն : il cilestro. երկնագոյն երանգ , կապոյտ : կէօգ բնիկ :

Cilíccio, Cilício, Cilízio. խատրաշէ : լաւ, փըլտան կէօղկէզ :

Ciliégia, – égio. Տ. Ciriegia.

Cilíndrico, ca. գլանական , գլանի : օգլանձ պէլնիկ :

Cilíndro. գլան: օգլանձ, պէլճ

Címa. գագաթն, կատար , գլուխ , ծայր: նէզէ , պաշ, ուաճ :

Cimáre , ն. խուզել (զմազ ատուտց) գըրխատ :

Cimatóre, ար. խուզիչ :

Cimatúra. Մազք խուզելոյ յատուածց , կտուրք չուխայից : գօղնէրք :

Cimentáre, ն. փորձ փորձել, արկանել ի վնասոց : նէրձիկէ նէնէտ , պէնէնէտ , նէկէլէտէնէ գօղատ : – ársi, յ. Դիմագրաւիլ, փորձ տեսանել: ասըլատ, սընատ :

Ciménto. փորձ : նէրձիկէ :

Címice. Մլուծիւն: նահապաձնիւն:

Cimiéro, – ére, ար. կատար , կամ ցցուածք սաղաւարտից : ազղաճ :

Cimino. քիւմեն : փիրան :

Cimitério, Cimitéro. Գերեզմանք , դամբարան : մէզարլըգ :

Cina, China. Բժշկական արմատ մեծ ինչ սիներեացուց :

Cinabrése, ար. կապմաւագիզ, տուաբ : պլաս խուշը , ինչ ոսրիկ , ոսրիկ , գերբըգել պօյա :

Cinábro. կինաբարիս : գինձիկ բա , գինձիկբ :

Cinciglio. ծոպաք , կամ վերջք գինուորականաց գօտեաց :

Cincischiáre, Cincistiáre, ն. Հատանաձել չարաչար : քիւնա գօղտել : ը Ցաշիկ գործել, գանգատղել : օյալանատ : կակազել, յամրամաղի կամ ծանրախօս լինել : էնէնէնէտ :

Cinerízio, ia. Մողաձիկ, գորշ: գիւղ բնիկ :

Cíngere. Տ. Cígnere.

Cíughia. փոկ (հատուածք, եմ.) նեղարդք : գայլուկ, գօլան :

Cinghiále, ար, Cinghiáre. Վարազ, կին : էապան պօղազա :

Cinghialíno, na. Վարազային : խընձիրի :

Cinghiáre, Տ. Cígnere.

Cíngolo. գօտի : գօղափ :

Cinguettáre , ն. թռլռտվել մանկանաց : էնէնէնէտ : չուզփատղվել :

Cinguetteríа. Ճաղփատիւն : նէնէղնէլիւ :

Cínnamo, Cinnamómo. կինամոն , կինամոմոն :

Cinoglóssa. Շանաձկզուս խոտն: լիսանի-ը գելոյ :

Cinosúra. Փոքր արջ, (համաստեղութիւն:) պիւպիւ ասղար :

Cinquánta, ն. Ցիսուն: եւլի:

Cinquantaquattrésimo, ma. Ցիսնեօրդող չորրորդ :

Cinquantésimo, ց. Ցիսնա մասոյ ժամանակի , յոբելեան :

Cinquantésimo, ma. Ցիսնեղորդ : եւլինճի :

Cinquantína. Ցիսնեակ մի :

Digitized by Google

una cinquantina di uomini. Հիսուն մանչիկք : Եւս մի հիւն :

Cinquantottésimo, ma. Ճիա- նեքսդ. ուԹերդ. :

Cinque, հ. Հինգ : պէղ, ֆէնճ: a cinque a cinque. հինգ հինգ : պէղէր :

Cinquecentésimo, ma. Հինգ- հարիւրերդ. :

Cinquecénto, հ. Հինգ հա- րիւր : պէղ խոզ :

Cinquefóglie, ֆգ. Հինգատե- րևեան բոյսն : պէղ ֆոթմափ, ֆէնճ վարթափ :

Cinquemíla, հ. Հինգ հազար: պէղ պին :

Cinquénnio. Հինգամեայ ժա- մանակ : պէղ Եղուբի :

Cinqueréme, ֆգ. Ճանապա- հինգկարգեան :

Cinquina. Հինգեակ, հինգ: պէղ

Cinquíno. Երկհնգեակ : ֆոխ պէղ :

Cinta. Շրջանակ, շրջապատ : Եվրէ, փօյ, գօտի : գոտկափ : di spada. կապարան սրոյ : գոլճա պադը :

Cínto, ta. Պատեճ: գոտկանված :

Cíntola. Գօտի, կամար : գոտ- կափ :

Cíntolo. Գօտի: գոտկափ : ապա- ուսուած լայնուԹեամբ չուխայի : լոս- կա գէնարը : կապոյ գոտրպայից :

Cintúra. Գօտի : գոտկափ :

Cinturétta, Cinturíno. Գօտի փոքր : գոտկափճըփ :

Ciò. Այս, այդ, այն, սա : պու, ղու, օ, օվ: Con tutto ciò, ciò non ostante. Այսու ամե- նայնիւհ, և սակայն, բայց, ի վեր այսը ամի : լոփին, ամմա :

Ciócca. Փունջ: Խոտի փունջ հէրոց, ցցունջ : պէխէխֆ :

Ciocchè. Այն, այն ինչ, այն որ : օվ ղէյ, օվ ղէյ փի :

Ciócco. Կոճղ : փխխիւխ :

Cioccoláta, ֆգ. – láte, աբ. Cioccoláto, Cioccolátte, աբ. Ջի- քօլաթ. (և լամպուկի ինչ :)

Cioccolattiéra, Ciccolattiére, աբ. Ամօր հարելոյ զ չիքօլաթ :

Cioè, կամ cioè à dire. Այս- ինքն, այս է : Էանի :

Ciondoláre, ընդ. Ամբախիլ յօգա, երերիլ : սալընճակ : տատր- տատիլ : օյոլանմափ :

Cióndolo. Ամբախեալ ինչ, երերուն ինչ : Խոհալընճակ վեյ, ա- սըւը վեյ : գինգ : փխխիկ :

Ciondolóne, աբ. Ճամպայիճի, տատրատալ, գանգատապատրճ, ապր անպիտան : Էղմիլ, լոլփա :

Ciondolóne, – óni, ֆ. esser per ária ciondolone. Ամբախիլ յօգա : տալընճակ փոսրմափ :

Ciótola. Բաժակ : գոփկի :

Ciótto, Cióttolo. Քաջ : Խոշ :

Ciottoláre, ն. Քաջատվիլ լե- նել : Խոշ ասխափ : տալայատատակ գործել : փէօլէնֆիփ :

Ciottoláta. Հարուածծ քարի :

Ciottoláto, գոյ. Ալայատատակ, տալայատատակ փոզոյց, կամ գնտին : փէօլէնկ Խոշ, գայրերընլը ասգափ :

Cipólla. Սոխ : կաղապտայա, տոխ ծառիկանց : ասղան :

Cipollétta, Cipollína, Cipol- líno. Սոխ փոքրիկ : ասղանձըփ : տոխ գալաղ : Խոշե ասղան :

Cipresséto. Կոճեղք : պեվիւխֆ :

Ciprésso. Կոճղի : պեվի :

Circa, նախ՝. Շուրջ, շուրջս նախի, զ (պատասխանին:) Ընէրէ, էրէրաքընփա :

Circa, ֆ. in circa. Իզր, իզրև : գոպոր, Խահինա, Եգբի :

Circénse, ածՀ. Կրկիսական :

Círco. Կրկէս : տի ֆէյպանը :

Circoláre, ն. Պատրաստիլ, ապա- րատգալիլ, պատրիլ պօլալմափ, պէժի- ֆէփ, պէվէր էմֆէփ :

Circoláre, ածՀ, ֆ. Բոլորչի : պէյիրմի : Հոլովական, մանատիկ, պատգեպրատական : պէվէր օլանան: lét- tera circoláre. գիր շրջաբերական:

Circolarménte. Պրպէս պտոլը-

Digitized by Google

բուակ, բոլորակաձև, շուրջ։ փակ
ին, ևևրևեանք։

Circolazióne. Պտտքերութիւն,
շրջան, պտտագայութիւն։ փակ,
փակուիլ։

Circolétto. Բոլորակ փոքրիկ։

Circollocuzióne. Շրջաբանութի-
իւն։ Եփափէի ելոյթ։

Círcolo. Բոլորակ։ փայրէ։

Circoncídere, Circuncídere,
ն. Թլփատել։ սիաննէի եվիչ։

Circoncisióne. Թլփատութիւն։
սիաննէի։ տօն սուրհանութեան քրիստ։

Circonciso, Circunciso, sa.
Թլփատեալ։ սիաննէի։

Circondaménto, Circondazióne. Շրջապատութիւն, շրջապատ,
շրջանակ։ փօյ, էվրէ։

Circondáre, ն. Պատել, շուրջ
պատել, պատշտրել, պատփակել։
գոպալնմոփ, փօյանմոփ, էվրէ ալմոփ։
— ársi, յ. Պատփանիլ, զանձամբ
ձորձա, զգևնուլ։ կիյմէփ։

Circondótto, ta. Շուրջ ձգեալ։

Circonferénza. Շրջապատ քո-
բոլորակի, շրջապատութիւն, շրջապատ։
էվրէի, փայրէ։

Circonflésso, sa. Շրջապտտեալ,
Թևքեալ շուրջանակի։ accento —.
ոլորակ, պտտոյկ։

Circonfléttere, ն. Թևքեցնել
շուրջանակի։ փգօրն խաչաքենական
էյմէփ։

Circonlocuzióne. Շրջաբանութիւն։ Եփափէի ելոյթ։

Circonscríto, ta. Պատագրեալ։

Circonscrívere, ն. Պատագրել,
պատրփակել։ հապա կնմէփ, պինօր-
լամոփ։

Circonscrizióne. Պատագրութիւն։ Հոխտագրին սահմանն։

Circonvallazióne. Փոս պատնէշապատակ, պատանեշ պատշտրանն։

Circonvenire, ն. Դատապանել,
պատտրել։ փօյանփչմոփ։

Circonvenúto, ta. Ըմբռնեալ,
ի պատրանս, խաբեալ։

Circonvenzióne, իգ. Պա-
տանք, ծնունդ, գաս։ Քինոփ։

Circonvicíno, na. Շրջակայ։
մերձակայ, սահմանակից։ էնրտաքի
փէ օյան, էապէն, պինօրգաղ։

Circoscrítto, ta, Circoscrívere, ևն. Տես Circonscrito.

Circospétto, ta. Շրջահայեցող,
աչալուրջ, զգուշաւոր, խոհա-
կան։ էնօգին աւէտ, ապէտէ։

Circospezióne. Շրջահայեցութիւն, զգուշութիւն, խոհեմութիւն։
էնօգ աւէտէտէտ, էհիխյաի, ապէտ-
էէտէտ։

Circostánte, հ. Շրջակայ, մե-
ռապնակայ, մերձակայք։ էնրտաքիփ
օյան, էապէն։

Circostánza. Պատահագայ։ Խովր,
Քուրսան։

Circostanziáre, ն. Ասել, հի-
նշանակել զլամ պատահագայ։ Քի-
րտաքի Քիրտաքի պէոյէնմէփ։

Circostanziáto, ta. Ասացեալ
մինդրապատութեամբ, գործեալ ըստ
պատահագային։

Circuíre, ն. և ը Պատել։
գոպշալնմոփ, փօյանմոփ։ շրջիլ գ-
պատիլ գնդիլ, պատտագայիլ։ փ-
լամոփ։

Circúito, գ.յ. Շրջապատ փօ-
լայ, էվրէի, էնրտաքի պատտագայ-
ութիւն, շրջան, հոլովոյթ։ փէվրէ
di parole. տես Circonlocuzione.
Si volge in circúito. Հոլովի,
պատրգնիլ։

Circuíto, ta, ած. Պատեալ։

Circuizióne. Շրջապատութիւն։

Ciregéto. Կեռասանիք։ փէր-
քաղէտ։

Ciriégia. Կեռաս։ փէրաղ։

Ciriégio. Կեռասենի։ փէրաղ
ագաճը։

Cirimónia, ևն. Տես Cerimónia.

Cirurgía. Վիրաբուժութիւն։ Ձե-
ռահիէտ։

Cispa. Խիժ, գիկուլթի աչալը
լափոփ։

Cispicóso, sa. Cispóso, sa.

Digitized by Google

գիմակին : լսափոչը :

Cispità. Գիմակաձեւութիւն, լսափոչութիւն : լսափոչ :

Cistérna. Գոգաք ջրոյ : ասամիկ :

Cisternétta, Գոգաք փոքր :

Cítara. S. Cetra.

Citáre, ն. կոչել ՚ի գործ, ՚ի գուսանական, յատուկ ինչ օգտակար : բերել զվիրաւորութիւն : ինքնիրմէ, իրաւ եմիմէ :

Citarísta, ար. կիթառագործ : նամպուրաձի :

Citareggiáre, Citarizzáre, ն. Հագիանալ զկիթառս : նամպուրա լարիմ :

Citáto, ta. կոչեալ ՚ի գործ : վերահաս փակիր օրանոյշ : յառաջ բերեալ, յիշատակեալ : իրաւ օրանոյշ, պիտի օրանան :

Citazióne. կոչումն յատուկն, գիր կոչնական ՚ի գուսանական : վերկայութիւն, յիշատակութիւն մեռած նագրոյ, յառաջբերութիւն :

Citriólo, Citriuólo. Վարունգ : հընչար : Citriuolo abortato. Վարունգ փոքր, յորոյ գործեն քաշտախուռա. (ꝑ Ꝺoռչիա :)

Città. Քաղաք : վհար :

Cittadélla. Վհան, շէն, պիւռճ, զաքաղաքը : ասպատ : ամրոց, բերդ : գուխ ; իւ գուխ :

Cittadinánza. Քաղաքը, քաղաքացիք, խումբ քաղաքացեաց : վհարեւնիւթ : քաղաքացիութիւն : վհարեւնիւթ : dar la cittadinánza. քաղաքացի գործ զոք :

Cittadinéllo. Աշապտ, հասարակաս քաղաքացի :

Cittadinescaménte. Ոչ զքաղաքացի, քաղաքավարութիւն : վհարեւն ինչի :

Cittadíno, na. Քաղաքացի, քաղաքացիական : վհարեւն, վհարեւն օրանոց : farsi. գործ քաղաքացի :

Civája. Իլենգ. ասպի. ընգիծ, գիշեր : ինչուկ, պահէր : քաստ, վիճակ :

Civánza, zo. Ըսհ, օգուտ : քաշտա :

Civanzáre, ն. Պատրաստակել, հայթայթիլ զպէտս, հոգալ կանխաւ, կալլիլ. — ársi, յ. Ըսհիլ, պատրաստակել զպէտս անձին : ինքնապրիլ կիմիմ :

Civétta. Բու : պայծուկ :

Civettóne, ար. Բու մեծ :

Ciuffétto, Ciúffo. Վարսք ձագաստաս : ինչուկիմ :

Cívico, ca. Քաղաքական :

Civíle, ն. Քաղաքացիի, քաղաքական : վհարեւնիւթ հասարակ : քաղաքավար, մարդավար, բարեբարոյ : ինչուկ, ինչուկութիւն :

Civilísta, ար. Իրաւագիտուն, իրաւագիտաս կհլի փիլիսոփ, կհլի վհար :

Civilménte. Քաղաքականաբար, մարդավարաբար : ինչուկ ինչ : իրաւ իւն :

Civiltà. Քաղաքականութիւն, մարդավարութիւն, քաղցրութիւն : իրաւ, ինչուկ, ինչուկութիւն : քաղաքացիութիւն, իրաւունք քաղաքացւոյ :

Ciúrma. Գործիք ցանկասաստուն : փիսիկներ օրանոց, ինչուկիներ : ciurma scápola. Ինքնահամ ծիծաղք ցանկասաստուն : վհարեւնիւթ : խումբ, ամբոխ, բազմութիւն : հասք, ձիանիւտ :

Ciurmáglia. Խառնիճաղանձ ամբոխ, անկիրթք ժողովրդեան : այտ բազմիմ :

Ciurmáre, ն. Դիւթիլ : պիտ իւնիմ : խաբեիլ : ապատիմ :

Ciurmáto, ta. Դիւթիլ, Ծռվեալ, անհոգութիւն եղեալ : պատմիմ, պաշիմ :

CLA

Clácche, ֆի, յոփ, Պահպան նաւի հողմաթափից :

Clámide. Քաղմիդ պիտոյից, ծածկոյթ. օձող այրուձի : ինչուկ, վհարեւն :

Clamóre, ար. Աղաղակ : ղաղմիմ :

Clamoróso, sa. Աղաղակաւոր

քաղաքացուրուաց : ղամբնաւոր :

Clandestíno, na. Գաղտնի : Ինդնի :

Clarinéttò. Սրինգ ինչ երաժշտական :

Clásse. Տոմիս նստատց : փող : կարգ , աստիճան , դաս : սէրտ :

Clássico, ca. Վարդապետ, նաև խստապահանջ (հեղինակ .) ընտրեալ լաւագոյն : կամ , պաշ :

Cláva. Լախտ , մկրճ : լծապահ :

Clavícola. Ընդարակ :

Cláusola, Cláusula. Պայման (դաշնագր, հրովարտակաց , եւն :)

Claustrále, աթ. Վանականի , վանականաց : վանապարտ Ինքնակից :

Cláustro, Clausúra. Վանք , միաբնակութեան : վանապարտ :

Cleménte, հ. Գթած , բարեգործութեան : ծերհամբերի , Ինքնավերի :

Clementeménte. Գթոտութեամբ :

Cleménza. Գթոտութիւն , քաղցրութիւն : վերին , ծերհամբերի :

Cléro. Կղերս , ուխտ եկեղեցւոյ :

Cliénte, հ. Cliéntolo. Հովանաւոր , պաշտպանատար . (որ կայ ընդ հովանաւորութեամբ տարուբք) պէմի , Ինարի :

Clientéla. Հովանաւորութիւն : հինայնի :

Clíma, էպ. աբ. Climi, յոփ, աբ. կլիմայ : ըստ : գաւառ , կողմ , երկիր : վիճակ , սէմի :

Clínico, ca. Մահճական :

Clívo. Բլրակ , բլուր : պայբր :

Cloáca. Լուացիք : կերիս :

CO

Co', կամ coi, cogli, կամ con gli. ցր con li. Ընդ : իւն , պէս :

Coabitáre, ը. Բնակել ի միասին , բնակակից : պէս օթատրմա , ապաւինի օլմա :

Coabitatóre, աբ. Բնակակից :

Coabitazióne. Բնակակցութիւն :

Coadjutóre, աբ. Օգնական , աջակից : էտրբմեի :

Coadjuváre, ն. Հպատակամբ տայց լինել : էտրբմ էնինի :

Coadunáre, ն. Հաւաքել ի միասին : Ինօխլամա :

Coaguláre, ն. Խտացուցանել , մակարդել , Ինանձրացուցանել : գօյացնամա : – ársi, յ. Խտանալ , մակարդիլ : գօյանանմա :

Coaguláto, ta. Խտացել , մակարդեալ : էօղտրպանմըշ :

Coagulazióne. Խտացումն , Ինանձրութիւն , մակարդումն : էօղտրպանմա :

Coattívo, va. Բռնադատիչ , բռնադատական :

Coazióne, կբ. Բռնադատութիւն :

Cóbio. Խորհրդաժողովն : գայթ պաշտը :

Cócca. Գիծ նետին : օգ Ինդի :

Coccáre, ն. Ցարմարել զնետն ի լար աղեղանն , լարել զաղեղն : օգ Ինդնդիս :

Cocchiére, աբ. Կառավար : ա բատամբ :

Cócchio. Կառք : գօլա , հինէօվ

Cocchióne, աբ. Կառք մեծ :

Cocciniglia. Ճիրանի գոյն ստերիւգեան : գբբմշը : որդն՝ յորմէ հանեն զայս գոյն ճիրանի :

Cóccio. Խեղոր խեցեայց , կամ խեցեղէն անօթոց : ջօմչի գոշնը :

Cócco. Հատք որդանի կարմրոյ : գշոմշը : գօբքօ սատանի հընդկացց :

Coccodrillo. Կոկորդիլոս , ահեռուն : Ինմահ , նընհնի :

Cóccola. Հատաստատուկ . (ի հատ ձիհենւոյ , նոճւոյ , գաքընւոյ , եւն :) փանի , հատպէ :

Coccolóne, – lóni. աֆ՝ Star, կամ esser coccoloni. Ստիպել ի վերայ կրնկաց :

Cocénte, հ. Տուրորիչ , ատաձգիչ : էապան , գբնընբ :

Cócere. Տ. Cuócere.

Cociménto. Կիզումն , ատաձ : էապմա , սբձապբբ , գբնընբնբբ : մնդատգուրքիւն : պինպիրմբ , հատմ :

Digitized by Google

կիծ, կակիծ: սբէը:

Cocióre, ար. Ս_յրուձն:

Cocitójo, ja. Դիւրևիմ: իւլնէն:

Cocitúra. Խաշոյ: մսի-պահ: ժամանակ, կամ չափ եփելոյ: կիչուածք: եագմա:

Cocléa. Նգ. պատուասակ: փէչի պատճան: խխունջիկ. (մնացեալ ինչ քանդեալոյ՝ նմանի խխունջոյ:)

Cocólla. Կնիւղ, վերարտ միանձնանոց: գարտաղաց պաւլըէը:

Cocóllo. Գրկատնոց, հնգուղ:

Cócoma. Ընօմ այգնձի, կամ խնձոյ՝ ի կեռասենիս զբուբ, եև: կիսխո՛, էբուէգ:

Cocomerájo. Դաշտ, կամ պտղաստէզ մեղրապտղից: գարբուզ լոխ: վաձառօզ մեղրապտղից: գարբուզաձոս:

Cocómero. Ա՛եղրապտուղ: գարբուզ: վարունգ: հընչար: cocómero asinino, կամ sálvatico. մեղրապտղ վայրի, վարունգ վայրենի:

Cocúzzo, Cocúzzolo. Գաձաձի գլխոյ, գագաձի: պալ, ինէնէ:

Códa. Տուտ, ձեռ, ապէ: գուչ բուգ: ստուտ գիրուտոցոյ: վախձան, աւարտ: ածոյ: երկայնեալ տոտրոտ հանգերձից տիկնանց, կամ կարդիներոցոյ: պէյլ: dell' ócchio. ականիւն, կամ քունջ ականի՝ ի մնացեալ կոյս: կէօզ ուձի: guardar colla coda dell' ócchio. հայիլ ընդ ակամբ, հայիլ ծայրիս աչաց, նայիլ զանխպատառ: Վերջք գործոց: ապէքէին արար: attaccar l' inimico in coda. յարձակիլ՝ ի վերայ .թշնամանոյն՝ ի թիկանց: Bascià da due Code. փաշայ երկ թուղեան: էրի խուղլու փաչա:

Codardaménte. Վատուխէ:

Codardía. Վատութի, ծուլութի, ինմակեւէի:

Codárdo, da. Վատ, վատաձիրտ, ծոյլ: ինմակեւ:

Codázza. Տուտ, ձեռ: գուչ բուգ: ծայր: վերջք: ուձ:

Codázzo. Ընձուցակից՝ մեծամեծաց առ՝ ի պատուհ: խայֆա:

Codétta. փոքր ստուտ, ապէ:

Códice. Օրինք, կամ մատեան օրինաց: ձեռագիր մատենան: էֆթուք:

Codicíllo. Ցեռակատ. (յաւելուած ինչ, կամ փոփոխութիւն յարտարեալ կտակին:)

Codúto, ta. Ա՛գիտր, ձեռաւոր: գուչբուգլու:

Coeguále. Հաւասարհաւասար: պաս պարապար:

Coeréde, ար. Ժառանգակից: հէմ միրաս:

Coerénte, հ. Ցարակից, կըցորգ, յանկատար: պինիչէի, լուբի, ասյնան:

Coerénza. Ցարակցութի, կապակցութի, յարմարութի: պինիչէլիկ, ասյնունլուգ:

Coesióne. Բաղակցուբ:

Coetáneo, ea. Հասակակից, ժամանակակից: եաչար, պէր եաչը:

Coetérno, na. Ցաւխտենականից, միշտնկենդանից:

Cofáccia. Կարկանդակ, պլլակիկնգի: պօղլա:

Cofanájo. Ընձուգործ, կողովագործ: փէչքիճի:

Cofanétto. Կողով փոքր: փէչքիճի:

Cófano. Քիթոց, կողով: փէչքի:

Cóffa. Կառար կայմին նաւուց: եւ՝ թակաղաղ նաւուն: չանագըզի

Cóglia. Պարկ ամորձեաց: գաօլգ:

Cógliere, Córre. անդեալ: Cólto. բաղել (զպտուղ, զծաղիկ, եև.) կիձել: գօգարմագ: առնուլ, ընդունիլ ալագ: հաւաքել: գէչ չիրմգ: հաւասանել, ի վերայ հասանել (ուրուք.) գառանել, ըմբռնել: էէնիչգէ, պաւլագ, նաւիմագ: հարկանել՝ ի նպատաւոն: նիչանա վնարմագ: di mira una cosa. դիտել: նիչան ալագ: il vero

senso. Համաձայն մեկուսի մեկուսի հասկացին :

Coglionáre, ն. ե. բառ առհ. ծաղր առնել : Ռիպափ էնել :

Coglionatúra. Ա. յայն, ծաղր : Ռիպափ, պէմմ :

Coglióne, ած. բառ առհ. Ա. մեղքիք, երկաբարիք : Խաչափ : coglione. է. ե. բառ նախատական : Խօշտանգիա, անմիտ, տգետ, չքաղաք, ապիծուն, վատ տղայ : ակմափ, տալ լափ, չափըն :

Coglionería, բառ առհ. Ան. մեղաւորիք, տգիտութիւն : ակմափութէ, դաւթիւթէ : մեռաղիք : ային օյին չէյ :

Cognáta. Տալ : Ներքին, ներքինամ : քենի : պայքէ : կին հոգբօրն : ներկին :

Cognáto. Քեռայրք : Խնդրէք : հղբայրք կինոջ . առանձ. անհրաժեշտ : գայն : քենիներկայ : քենիակալ : պատճառափ : խնամախ : հրաշք : մեղաւոր, նանահ :

Cognazióne, իգ. խնամութիւն, տգիտութիւն : հրաշքիւթէ :

Cógnito, ta. Ծանօթ, ծանոթ, յայտնի : պիլինուդ, պէլիի :

Cognizióne. Ճանաչողութիւն, գիտողութիւն, ծանօթութիւն : պիլիդէլիփ, ուշադրութ, հասկէր : prender cognizione d'una cosa. իրազեկ լինել, անգիտանալ իմիք :

Cognóme, ած. Cognominazióne. Մականուն : լաղապ :

Cognomináre, ն. Դնել զմեկ անուն : լաղապ գօսափ : — ársi յ. Անուն զանգատնուն :

Cognomináto, ta. Մականուած : լաղապուած :

Cojájo, Cojáro. Խաղաքարտ : Խաղափ : մեղքիագործութիւն, կաշիգործութիւն : փերիճի :

Cojáme, ած. կաշի, մեղքի, կաշիք : փերի, կեծ, փերիութէ :

Coincidénte, հ. Անկեալ, կիմ զուգընթացութեամբ յ նոյն կէտ :

Coincidénza. Զուգընթացութիւն երկուց (գծից) յ նոյն կէտ :

Coincidere, ը. Զուգընթանալ անուալ յ նոյն կէտ, զուգահեռիկ յ վերայ միմեանց :

Cóito. Մերձաւորութիւն (մեղսական.) զուգաւորութիւն : ձիմա :

Col, յր Collo. Նիւ. Ընդ, համ գերմ : իւն, պիւն : col piacer vostro. Հաճութեամբ ձերով : իւնիւնիդ իւն :

Colà, հ. Անդ, անդր, անդամ նոյ : օտափ, օտայա : di là a colà. անտի անդր : ծոպան օտայա : Colà. իդար, հուզ յ : էտէր :

Cóla. Կաւազի զտարգուած, կամ քաղցր գինւոյ, քաղցր կրայ : ֆեվիիր :

Colaggiù, հ. Անդ, անդր, անդր յ խաղարհ, անդ յ տարրն : ծոպա, տլի էանդիպա :

Colaménto. Մզում, զտարգուիւն : սխալիք քաղցրութիւ, մեղքիք : սխալներիա :

Coláre, ն. Մզել, քաղցրել : սխալիլ, պէդրին ներքինիլ : և ե. ծաղրել, հասկ : փոխանակ : a fondo. ընկղմել զնաւն : ներքին պաճըրմակ :

Colasciónе, ած. Երկասիք (հաւատացեալ :) խոի թէլիէ :

Colassù, հ. Անդ, անդր յ վեր : էօփաբը, էօփաբա :

Colatójo. Պարզարած, քաղցրոց : ֆեվիիր :

Colatúra. Քաղցրութիւ, մեղքիք, քաղցրաւոր նկատիւն : սխալներիա :

Coláto, ta. Մզեալ, քաղցրեալ : սխալներիա : ária colata. օդ կիմ հոգւոյն ապրելոյ ընդ ծակոտիս :

Colazioncína, – nétta, Colazióne. Տե՛ս Colezione.

Colcársi, յ. Ընկոտնկնիլ, ապառաժիկիլ : էսիմակ : մեղսանիլ (ապառաժ, սառակաղց :)

Colèi, իգ. Ան. յն կին, նա : օլ գաղց. օ : al colei grido. (յր al grido di colei.) յայտագայ ձեր :

Colendíssimo, ma. Սեծապատուական, գերապատիւ : խնէնի :

Digitized by Google

Coléra Mórbus, ար. Ախտ ընչ ծագեալ ի յանկարծ զեղ ումանէ մնազնէն ապականք:

Colezióne. Թևերհաւաքումն: ածք զո պապըշմամբ: հաւաքաձաղանք: գահվայրը: fare colezione. առնել զհաւաքաձաղանք: եւ՝ ընթրիքն առնել: ընչ:

Cólica. Խիթ, կղապատուածք: անձը, փոլանձ իւնէնի:

Cólico. Ախնիամբ ի խիթ գտած հատիճ: անձընչ:

Cólla. Սպանիճ: խոհիկ:

Collána. Կոպան, մանեակ: կոր փանչփ:

Colláre, ար. Ածուք: հալփա, խասա: զիպպատառ: կափա:

Collarettájo. Ածողպոծ, կի յօրինող փողպատոկ:

Collarétto, Collaríno. Օձիք: կափա: օձիք շապկին: կօմկի կափա:

Collaterále, ած, հ. Սահմանաւոր, մերձակայ: օինօպալ: հողմնական: հողմնական ազգական, ազգական: հընչ:

Collazióne. Խօսակցուիճ: փոսահապէճ, սկօհպէճ: բաղդատութիճ: ինչպէս հ առաջնոյն վիճակի, (ազաճիկն եկեղեցական վիճակաւորութիճ:)

Cólle, ար. Բլրակ, բլրաւոր պայըճ: ինչպէս:

Colléga, ար. Գաշտօնակից, իշխանակից: ընկերփ, հկմ նմանօգ:

Collegáre, ն. Կապակցել, միաւորել: պինդ պաղտմափ, պիր կեճհփ: — ársi, ֆ. Դաշնակցիլ: ահիճ ցուցափ:

Collegáto, գոյ. Դաշնաւորք, միաւորակից:

Collegáto, ta, ած. Դաշնաւորեալ: կապակցեալ, յօգնեալ, միաւորեալ: պիր օլմուշ:

Collegazióne, Collegaménto. Դաշնակցութիճ: ահիճ:

Collegiáre mercanzie. Վաղվել վաճառս յայլ և այլ անձանց ի ընտրել միասին, (որ կոչի նաև Caricar a cassa, կամ a collégio.)

Collegiáta, գ, և. ած. Եկեղեցի կանոնիկոսանիստ, կամ հանդերձեալ:

Collégio. Ժողով: ձեփաճ: գումարք: հիպրկոփ:

Cóllera. Պատճ: գաճաս: բարկութիճ: էօրկէ: méttersi in cóllera. բարկիլ ի սրտմտութիճ բարկոճ: կէփ փաթլամափ: far andar uno in collera. բարկացուցանել: փաթլեճնափ:

Collericaménte. Զայրագին:

Collérico, ca. Պաղձոտ, մեռ ձայնի: գաճաս: բարկացօղ, ևն զարկոտ: փաթլճի, էօրկէլի:

Collétta, Collezióne. Ժողովոյ տղորմութիճ: բաժ, հարկ:

Collettivaménte. Բազմաձառ բարբ, միահատուած:

Collettívo, va. Բազմաձառ կան, հատուածական: ձեփ:

Collettízio, ia. Հատուածոյ (զօր:) փէլէչէրիմէ:

Colléttо. Բլրակ: պայըրձբ, խէրէձիփ: ձօշ գիւղատարագ:

Colléttо, ta. Հատուածեալ ի մի, ժողովեալ:

Collettóre, ար. Հատուածիչ, հարկահատուածիչ: փէլէչէրիճի, հաբաճձը:

Collettoría. Հարկահատուածք: հարկ: վէրկի: կի, պաճ: տես և Colezione.

Collicéllo. Բլրակ: պայըրձբ:

Colligiáno. Բլրացնակ:

Collimáre, ե. Դիտել, գիտել ի նպատակին: նիշան ալնափ:

Collína. Կատարք բլրոյ, գագաճանգ բլրոյ: պայիր խէրէսի, պայիր եօփաճ: Colline. Բլրաւք, գագաճք բլրոց: պայըրլար:

Collinétta, — étto. Բլրակ, լեռնակ: պայըրձբ, խէրէձիփ:

Collírio. Շուփայ, աղցպար, գեղ գրաց: ինախիճ:

Digitized by Google

Cóllo. իտ Con lo. Ընդ, հան. գործ: պէս, իւր: collo sdegno. ցասմամբ: ընդ իւր:

Cóllo. Պատանոց, վիզ: պօյն, պօյան: բռնել նաւու: խոտ, խայ, փնոյ: 'avere, fare il collo torto. կեղծաւորել բարեպաշտ, բարեպաշտանալ:

Collocáre, ն. Հաստիղել, դնել, հաստատել: գօմատ, ներկել: ներմուծ: — ársi, յ. Հաստիլ, կարգիլ: ներկնիլ:

Collocazióne, իգ. Collocaménto. Հաստիւմն, կարգումն, կարգադրութիւն:

Collóquio, Collocuzióne. խոսակցութիւն: ակօսպէն:

Colllóttola. խորհիք, կամ փոս ծածրակին:

Cóllúdere, ը. Գաղտ միաբանել երկուց կողմանց՝ ի վնաս այլոց:

Collusióne. Գաղտ միաբանութիւն երկուց կողմանց՝ ի վնաս այլոց:

Colmáre, ն. Լնուլ, յաւելուլ, ընդունել: ներկնիլ փօյուրմատ: լի առնել, ծորացուցանել զոք իւիք: փօյուրմատ: ը. Յորդել, զեղուիլ: փօյմատ, նաշմատ:

Colmáto, ta. Լեռակ, յաւելուղն, ծայրալիր: փօյնուղ, փօյու:

Colmatúra. Յաւելուղն մնան

Cólmo, գ. Կատար, գագաթն, ծագ: ընդէն, ուռ: բարձրութիւն: խոսկերնիւ:

Cólmo, ma, ած. Յաւելուղն, զեղուն, լի: նաւնիլն, փօյու, ընդէնկն: nel colmo della cólllera. ի սաստկութիւն անգամութեան:

Colocásia. Բակլայ եգիպտացիան: գոնգա:

Colofónia. Խիժ սոճոյ: կամ սափըչը:

Colómba, իգ. Էգ աղաւնի: փնի ներկնիրեն: Ընկերասիրաց նաւու:

Colombáccio. Ածգ վայրի աղաւնոց: Եապանի ներկնիրեն:

Colombája. Աղաւնոց: ներկնիրենի:

Colombélla. Ածգ վայրի աղաւնոյ: Եապանի ներկնիրեն: Ձագ աղաւնոյ: ներկնիրեն փոլոը:

Colombína. Ածգ աղաւնոյ: ներկնիրեն պօգու:

Colombíno, na. Աղաւնոյ: ներկնիրենի դնիալիկ:

Colómbo. Աղաւնի: ներկնիրեն:

Cólon, աբ. Հաստաստղիք, կամ կողոն: ներկնի պաղբսագ:

Colónia. Հաստատած (ժողովրդեան,) գաղթական:

Colónna. Սիւն: փէրկի: ծոյլ, ներցուկ: պայագ: օգնութիւն, թիկունք, պատսպարան: խմպա, ատփ: ծիր զօրաց, (իբ՝ երկայն և սիւնաձև գունդ:) պէօլիակ: էջ գրոց: libro stampato a colonne. գիրք երկիջեան, բազմից ջեան, ևն:

Colonnáta, — áto. Սիւնք, շարք սեանց: փէրկնէրէ:

Colonnéllo. Սիւնակ: փէրկնիկ: հազարապետ զօրաց: պէնպաչը:

Colonnétta, — étto. Սիւնակ:

Colorácio. Տժգոյն երանգ, տուհեղ գոյն: պէն բէնկ:

Coloráre, ն. Գունել, ներկել: բէնկ վէրմէ, պօյալամատ: պատրաստակել, առագաստել, կեղծել: գաֆնիմատ:

Coloratamente. Ընդ պատրուակաւ, կեղծեաք:

Coloráto, ta. Գունակեալ, ներկեալ: պօյալամըշ պօյալը: վերերկոյթ, որ ունի զկերպարանս Ձչմարտութեան, կեղծ: գունաւոր: բէնկնիլ:

Coloŕe, աբ. Գոյն: բէնկ, պօյա: di un color. միագոյն: պիր բէնկնիլ: di molti colori. բազմերանգ: ալաճա: Պատրուակ, երևոյթ, կերպարանք: ֆէրֆէ, մակառա, ներկնիրենէ: Ձև, կամ սեմևևեմ

Ձախողամասնական:

Colorétto. Գոյն ներկեա, ապակ եղանգ: ա. լաբ բիւն: ապակագործ, ամառակ: մանամա:

Coloríre. Տես Colorare.

Colorito, գոյ. Եղանակ ներկելոյց, յատկագործելի գործոյ: del volto. ամառկ գունոյ երեսոյն: գեղոյն, գեմա:

Coloríto, ta. Ներկեալ, գունաորա, ներկաբեր: գոյացեալ, գոյաւոր, բիւնեալ:

Colossále, ա. Վիթխարեա, վիթխարագործ, յատկիմաստագործ, յատկիմաստ հասառակ: փիղի, փղական:

Colósso. Ընդարձակ ակոյամեա: ամենայն վիթխարագործ: փիղ ընտիր ա՛ա՛ա՛ր:

Cólpa. Մեղք, յանցանք, վնաս: կիանակ, սուտ: ապատանա: ակոպիկ: aver colpa di checchè sia. լինել պատճառ իրիք, յանցաւոր համարիք: dar colpa, կամ dar, por, pórtar la colpa. զոյլ ամբաստանել զապագործ: այլոցն ծախ, իսոխիանք սուտ պրագործ: chiamarsi, կամ réndersi in colpa. խոստովանիլ ինքեան զանցանսն ամենայն գնել ամբաստ:

Colpabilménte. Ցանցանօք, պարկեա պանցաւոր: ոչ առանց յանցանացոյ: սուտ իրի:

Colpétto. Թեթեա քաղաքեա:

Colpévole, ա. Ցանցաւոր, վնասակարապատ, պարապատ: գործակատ:

Colpíre, ռ. Հարկանել, քաղխել: վնասիլ: կոտորագործա ընել, յատկագործ գործոյն: փեթաթել եր-իլ:

Colpíto, ta. Հարեալ: վնասուած:

Cólpo. Բախեա, հարած, զարկած: վնասուած: վերք: նա՛ա՛ա՛ա: ապի հարած ծակոյ: զերբ: գործ ընդիկ զարոյ, նուագ, կամ կծոտ ատոյգ ածոյ: colpo di disgrázia. ապրկած ընդ-

ընդ: dar, far colpo. հարկանել, far colpo. հանդիպել խնդրոյն: colpo maestro, կամ di maestro. գործ ձեռագործ, քան գիտնական, ի մեսոյ: far colpo di կամ da maestro. գործել ձեռագործութիւն, խոհականութիւն: fare un bel colpo. գեղեցիկ ի գործս ատենել գործեն: di colpo. նոյն հետայն, հարկիձգ: a un colpo. ի մեա՛ա՛ա՛: միանգամայն: պիւն. պատագաբ:

Coltellàccio. Կապոյ մեծ: պեծ, խոփ պղտիկ, նաիւ ատան: գանակ յոռի:

Coltellàta. Վէրք խոցոյ, կամ ապոյ: պղտիկ խոցոյ, գետնէ վնասուած: միանգամ գանակահարեմ: խոցել սէրսը:

Coltellésca, Coltelliéra. Գանականոց խոցոյն, կամ կոտորոյց: պղտիկ գետը:

Coltellétto, Coltellíno. Կապոյց փոքր, կոտորեմ: լսփը:

Coltellináio. Կապոյագործ, կոտորագործ, որ վաճառակ ածելիս, նշատակս, եւն: պղտիկեր, լսփ գետնը, սապատագործ:

Coltéllo. Կապոյց, գանակ: պղտիկ: coltello a molla, կամ da tasca. կոտորելիկ, գանելին: լսփը: կախիծ, ցաս: վազատագործ. (եին սառատ փեսատրը ածոյս:) metter per coltello. շարել շեշտատեմ զարհատ:

Coltellóne, ա. Կապոյ մեծ:

Coltivaménto. Շահագործութիւն, երկրագործութիւն, հեղկ: ինդատ, ն. ցինձագործ:

Coltiváre, ռ. Շահել, գործել զերկիրս: լինել օգտիւ, ինդատ եր-իլ: ի վազ ատենանել, վազ ժել: գաւազանեմ, խնամ եր-իլ, ատաշտակել, յատկել: խոպանել, սառ եր-իլ. le scienze, le arti. ճշմարիտ զգիտութիւն, վարժիլ յատհատաս:

Coltivàto, ի. Շահեալ եր-

Digitized by Google

ներ : ընդ, համառ ներ :

Coltivatóre, ար. — trice, իգ. Աշակ, երկրագործ : ընկեր օրէնքի, էդինձի : պահպանող, վարգացուցիչ, յառաջացուցիչ :

Coltivatúra, Coltivazióne. Աշակութիւն, երկրագործութիւն : ընծայ, էդինձիութիւն :

Cólto, ta, ած. Աշակեալ, գործեալ :

Cólto, ta. կիմեալ, քաղեալ : պեղեալ : ընտրեալ : խոտածածանեալ : ժողովեալ, կուտակեալ : եղբայրեալ, ձեմ օլանմուշ :

Coltráre, ն. Ախտալով խոփիս հերկել, վարել, արօրագրել : ընկեր, ասպան օրէնքի :

Cóltre. Ծածկարան, վերարկու անկողնոյ : ներքան : անագոյն ծածկոյթի գազաթոյց :

Coltrétta, Coltroncino. Փոքր, կամ թեթեւ ծածկարան անկողնոյ :

Cóltrice. Մահիճ, վերատակից անկողնի : պեօչէկ, դոշակ պեօչէկ :

Coltricétta. Նուիկոչկի վերք :

Coltricína. Փոքրիկ վերատակից անկողնի :

Cóltro. Խոր վիսապոյր :

Coltróne, ար. Մեծ ապ, կամ գոյն ծածկարան անկողնոյ :

Coltúra. Տե՛ս Coltivazióne.

Colubrína. Օձաձև երկայն նօթ :

Colúi, ար. Նա, այն : ը, ու :

Coloróo, յոգ. Նորա, այնոցիկ : ընծայ : per lo colui consiglio. (իբր per lo consiglio di colui.) խորհրդով նորա :

Colúro. Ծիր գնալոյ :

Cóma. Հերձ, վարազ : պաշ : Ստորակէտ, որ կոչի և Virgola.

Comandaménto. Հրամանն, պատուիրան : կոչ, ինչիկ : dell' ánima. յանձնապատուէր ազօթից կամ աղօթք վասն հոգեվարին :

Comandánte, ն. Հրամանատար, հրամանառու : կոչ եղեալ, հեծելապետ : ասպետական զօրաց, զօրապետ : սէրտար :

Comandáre, ն. Հրամայել, հրամանն տալ, պատուիրել : կոչ եղիպէ, պայծառել : տիրել, իշխել, հրամայել : հեծելապետել : հեծեմ եղիպէ : յանձնեն առնել : սըմանլամակ :

Comandáto, ta. Հրամայեալ, պատուիրեալ : feste comandate, կամ dì solenni comandati. աշուաղք տօնից : նօթաս ինանչէրի : dì comandati. առաջք պատկոյ, ծոանապահք : օտառ ինանչէրի :

Comandatóre, ար. Հրամանատար, հրամանառու : կոչ եղեալ, հեծելապետ : ասպետական առաջնորդ : հրամատար :

Comándo. Պատուէր, հրամանն, կամք : կոչ : հրամանատարութիւն, իշխանութիւն : հեծեմ, հեծելով պարտէզ : dare il comando. տալ զհրամանատարութիւն :

Comáre, Comádre, իգ. Կնքամայր : տպագիր գործ : fare comare. լինել կնքամայր : Ծնունդ, էր : կայ :

Combattènte, ած. Պատերազմող, մարտիկ : ձեռնէձի :

Combáttere, ե. Պատերազմիլ ընդ միմեանս : ձեռնէձիութիւն, ձեռնէ էնիմէ : ն. Յարձակիլ ի վիճակ (քաղքին,) մարտ գնալ (ը. զատ զատ) խորհուրդ էնիմէ, փօյնէ : Combáttersi, յարաձակիլ ընդ միմեանս : ընդդիմէ, գալիս էնիմէ : combáttere una cosa. վճռել վասն իրին : նիշա էնիմէ :

Combattiménto. Պատերազմ, մարտ : ձեռնէ, փօյնուշ : խաղ պատահական :

Combattitóre. Տե՛ս Combattente.

Combattúto, ta. Պատերազմեալ, հարց, մարտուցեալ :

Combináne, ն. Զուգադրել, գնել երկու երկուս ի միասին : իրերաց փօյնա : յաղագաւորել : լա-

Digitized by Google

գէտաբերմամ : քառասուն ինչ անասունք կամ միասին. մեռք :

Combinazióne. Զուգադրութիւն, միաւորումն, քառասունք : պիրլիւթ, ինկղմիւ :

Combríccola. Ժողով չարաչար : կիզուկի պիրինի :

Combustíbile, ած. կիզանելի : եանաձոփ, եանար :

Combustióne. Կիզումն : եանք : անձկութիւն, վիշտ, տառնապ : եանմ, ալբիւնի : խառնուրդ, շփոթ : Վախվխուկ : metter tutto in combustione. խառնաշփոթ, կամ վեր ի վայր առնել զամենայն : ալի խառի եիմիդ :

Cóme, ած. Որպէս, իբրև. որբէն : կիպի, կիօրկ : come oro. իբրև զառկին : ալիճի կիպի : come mi pare. որպէս ինձ թուի : նաթալ փ պանա կիօրինիմ : Come ? Որպէս, զիւնդը : նմանըլ, նիձիկ : կամ զինչ : նիչ կամ քանիչ : նկ փափար : Կայն հնաւանդ իբրև, ընդ, յորժամ : նկ պանան փիւ : Թուեցիր, իբրև ասէիս եւ : փարուկը : Որպէս : Որ իբրև, իբրև իբրև, ասելի : Որպէսս եւ, որպէս զնարդ : նաթալ փ, նիձ փ : Come se. Որպէս իբրև : սանփի : Come prima. Կայնիւա մնայն իբրև, ընդ : կիպի : Il come. անսան. Զիարդ, որպէսին : խարդ սատալ :

Comecchè, Comechè, ած. Թէպէտև, թէպէտեան : փարուկը : որպէս եւ, որպէս զնարդ : նաթալ փ, հար նիձ խոկ :

Comentáre, ած. Տես Commentare.

Cométa. Գիսաստղ աստղ : փոքր բուրդ : եէլդըզ :

Cómico, գոյ. Կատակերգական, կատակերգական գանատակից : գիմատանեան : խոփլիկեան, խափանչիկ :

Cómico, ca, սեռ. Կատակերգական. կատակերգական : խոփլիկ հնոտալ :

Cominciamènto. Սկսուած, սկիզբն : պատճառ. նիւթ պիպա : dar — . սկիզբն առնել :

Cominciánte, ած. Սկսանող, սկսանալ : պատրաստ :

Cominciáre, ն. Սկսանիլ : պատճառիմ :

Comíno. Քեմոն : չիմիմ :

Comitíva. Ընթացակցութիւն, ընթացակիցք առ ի պատճառ : ենոյ պատչէտ, կիրպ գաղտպատրաստ, ինքզնգիմ :

Cómito. Նաւավիճան ընթացակից նաւավարաց :

Comízio. Ժողով քաղաքացոց

Commédia. Կատակերգութիւն խոփլիկ ոչառնա, գօղիպէս :

Commediánte, սբ. Կատակերգական խաղագիր, գերասան : խոփլիկճի, հափալլիկ :

Commemórare, ն. Յիշել. Ի չեշտատանելոյ : անձնաթէր :

Commemorazióne. Յիշատակութիւն, յուշադրութիւն, յիշողութիւն : անձնաթէրէ, պիւթր :

Camméndа. Հաւատացի եւ կենդանացոյց առաքել քահանային, կամ առաքեալի : գիմելի, ինիմր :

Commendábile, Commendévole, ած. Գովելի : ծիծառ, ծիծղ օգտակ :

Commendáre, ն. Գովել : խոզիմ : հանձնել : պէյնիմիմ :

Commendatízia. Գիր յանձնաստական, Թուղթ յանձնատարութեան : փիլ խարդիկ :

Commendatízio, ia. Յանձնաստական, յանձնատարութեան :

Commendatóre, սբ. Գովիչ. էօյիւանչի : սբ վայելչի ի հասս. նհլի ինիմր :

Commendazióne. Գովեստիւն, գովելութ : ծիծղ :

Commensále. Սեղանակից, հաւքանակից : հնհանգիրկ :

Commensurábile, ած. Չափելի :

Commensuráre, ն. Չափել ըստ ի միասին պարապար խօսիւն

Commentáre, ն. Բացատրել, մեկնել, նշանա վէրմէ:

Commentário. Ճշտատեսակ քան անցքից, պատմութիւն, տեղեկագրութիւն: Խորհիլ, խնդրիլ: գիտք մեկնութիւն:

Commentatóre, ած. Մեկնիչ, բացատրիչ: Ինքիչրէն:

Commentazióne, Comménto. Մեկնութիւն, բացատրութիւն: նշանա: fare commento կամ il commento. մեկնել: նշանա վէրմէ:

Commércio, Commérzio. Առեւտուր, վաճառականութիւն: առէտ վէրէւ, պազիրլեանէր: հաղորդակցութիւն, կնունակցեալ, ընտանեութիւն: գիտուցմա, ալնալը, նշանակալի: commérzio carnale, -amoroso. առեւտուր: di lettere. Թղթակցեալ: ունէ պազիրլեանէր: far commércio. առեւտրականիկ լինել, առնել վաճառաշահութիւն: առէտ վէրէւ, պազիրլեանէր եմ: aver commércio. հաղորդակցիլ, կնունակցիլ, յաճախել: ալնաղը վէրէնէյի օվմա, գիտուցմա, aver commércio con femmina. քնար կնիկ ընդ կնոջ:

Commessióne. Տես Commissione. Պիտուրութիւն, հղորդութիւն, ապտղից: լսիրըլ, կիյորէրմէ:

Commésso, գոյ. Փոխանորդ: վէրէլ: Lavoro di commesso. Գործ, կամ քանգակ վիւսեմնոց:

Commésso, sa. Գործեալ (չափս.) արարեալ: եմիլ, յօգնել, հղեալ, յիտուած, ապուցեալ: պիրիւլիփ, կիյորէրմէ: ցցեալ, վառեալ: սափլանմիշ:

Commessúra, Commettitúra. Ցօգատարութիւն, հղորդութիւն, առցից, յիտուածն: լսիրըլ, ղաֆա, կիյորէրմէ:

Commestíbile, գոյ, ած. կերքանելի, ուտելիք: եյնէնէլ, նանշա:

Commestíbile, ածական: եյնէնէլ, եյնիլիր:

Commettere, ն. Հրամայել, պատուիրել: եմր եմիլ, պատուիրել: յանձնել, յանձն առնել: սրմատլամա, սրէթրըլ եմիլ: գործել (զհարպագատարութիւն,) առնել (մեղս:) եմիլ: պնգել ի միասին, ապուցանել, միաւորացնել, առանձնել, յօգել: եսթէլըմա, պիրիւլտիմիլ, կիյորէրմէ, male, discórdie. երկպառակութիւն ապիկանել: delitto. յանցանել, մեղանչել:

Commettitóre, ած. Ցանձնօղ, հրամայօղ: սրմատլըչըմը, պատուրան: գործօղ, գործանաչ (չարեաց:) di mali. չարագործ: ապուցիչ, ընդելուզիչ, հեղուսիչ:

Commiáto. Հրամանն երթալոյ: եօլ եմրի, յիմիալիք ետալըրը: dar commiato. հրամանն առալ երթալոյ:

Commilitóne, ած. Զինուորակից: ընկեր: եօլտաշ:

Commischiáre, ն. խառնել ընդ, ընդխառնել: գործըմըշմա:

Commissariáto. Վէրակացութիւն, գործակալութիւն, ոստիկանութիւն: նազարլըիմ, գեհկեսըր, վէրիլիմ:

Commissário, ia. Վէրակացու, ոստիկան, գործակալ, խնամակալու: վէրիլ, գօմաբ, նազարլը, նազըր:

Commissionário. Որ կատարէ պատուիրեալ գործ, գործակալ ուրուք: վէրիլ:

Commissióne. Ցանձնարարութիւն, հրամանն, պատուէր: սրմատլըր, եմր ետալը: dar commissióne. գործ լինել յանձնել ուրեմք, հրամանն առալ: սրէթրըլ եմիլ:

Cómmodo, ած. Տես Comodo, ած:

Commósso, sa. Շարժեալ, գրգռեալ, գրգռեալ: գրմըշտան, ըլ խէրկինիլ: da pietà. ի գութ խանգաղատեալ:

Commoviménto, Commozióne. Շարժուածն, խռովուած, ապ-

մուկ: հեբէփէբ, վիւլէնս, իահ-
բէփ: d' ánimo. ամբոխուածն հոգ-
ւոյ, խռովութիւն մտաց:

Commuóvere, ն. Շարժիլ, ամբոխիլ, գրգռուիլ: գբնդայաֆնոփ, ֆնէբէլնիփ: շարժիլ 'ի գոլէ: ապլանոփ: lo stómaco. խառնիլ զստամոքս: խրէյի պուլանըբդոփ: Commuóversi, ɣ. Շարժիլ: գբնդ-
պանոփ, ֆնէբէլնիփ:

Commutaménto, Commutazióne. փոխոխութիւն, փոխառնու-
թիւն: փէյիլ:

Commutáre, ն. փոխել, փո-
փոխել, փոխառնուիլ: փէյիբնիբ-
ֆէփ, փէյիբ էնիֆէփ:

Commutativo, va. փոխադրի
նասկան (ապրատութիւն:)

Commutazióne, ի֊. Տ. Commutamento, i. Commovimento.

Comodaménte. Հանգստաբար, անհոգութեամբ: հուզուիլ չէն, էնի գո-
նա: գիւրաբար, հեշտաբար: գօյ-
ձա: ամիկաստիանի: օրինաւ պատիճ:

Comodità, Cómodo, գոյ. Հանգիստ, անդորրութիւն, գիւ-
րութիւն, դիւրաշարժութիւն, անհնդիւ-
րութիւն, վայելչութիւն: առահաթ, օգ-
ֆա, հանգստութիւն, գօյայէթ: le comodità, կամ cómodi della vita. ապրած վայելչականութիւն կենցաղոյս: փէվնէֆ: luogo di cómodo. ապ-
ատաքնոց: ոյափ էօյա: dar cómodo, կամ il cómodo, կամ comodità. քաղել առնել, ժամ, պատասխ տալ: գօյ վէբմէֆ, պամանի վէբմէֆ: esser cómodo. լինել բարեհնչիկ, վայելչել 'ի բարօրութիւն: con cómodo, a tuo cómodo. ևրդ ժամ առդեա, անձին դիւրութիւ: comodità. պատահ, պատահում, առիթ: ֆըռատանոփ:

Cómodo, da, ած. Յարմար, պատշաճ, օգտակար, պատահ, հնչեա, անդորր, ոչխան, հնաոխակ, ֆնոյաուբ, առահաբաբ: գօյայ:

Compágna, ի֊. Ընկերք:

Compagnétto. Փոքրիկ ընկերք, ընկերք քաջի: էօյաուշըբ, ի֊. էարան

Compagnévole, ա. Ընկերա-
կան: ընկերասէր, քաղցրախօհ
ցայտ: էարբ, էարան, էօյաուբ:

Compagnia. Ընկերութիւն, ըն-
կերակցութիւն, ուղեկցութիւն: էօյ
պաւլբէբ, էարանբէբ: tenere, far compagnía, méttersi in compa-
gnía. ընկերիլ ուղեք, ուղեկցել: էօյաուբբէբ ևիֆէբ: Ընկերք: էօյաույ, էարան: dare compagnía, per compagnía. ընկերիլ ուղեք զոք, ապա ուղեք զընկերք: պէբիւնէնի էօ-
պաւ վէբֆէբ: կենակցութիւն: գօ-
նուպա, հոգահատիկ: միաբանու-
թիւն, հոգեկոր ընկերութիւն, կամ եղ-
բայրութիւն: վաճառականութիւն, ընկե-
րութիւն վաճառականաց: օրինաւբբէբ: խառնել զինուորաց: պէօլխի, օր-
նա, պայրաք: խռովել (գնդապա-
հաց:) in compagnía di alcuno. ընդ ուղեք, 'ի միասին ընդ ուղեք: պէբիւնի էնի պէբաֆէբ: di compagnía. 'ի միասին, ընդ, միանգա-
մայն: պէլէֆնէֆ, պէբաֆէբ:

Compágno. Ընկեր, եղբայր: էօյաույ, էարան: di scuola. գպրոցական, աշակերտական: հօմապաւ: di viággio. ուղեկից: էօյաույ: nel servízio. ծառայական: գաֆու էօյ-
պաւյբ: nell' uffizio. պաշտօնական: հիմ համապաւ: nelle sventure. նեղ-
նեվիյնա: վաճառական: օրինաւ: նեղութեան, զրկանք: ափոսան, էյ: buon compagno. քաղցր, կամ գուարճ, յարմար ընկերական: գաֆքափաբ:

Compagnóne, աբ. Տ֊ո Compagno.

Companática, Companático. ֆնայական, կերպական: գաֆբափ:

Comparáre, ն. Բաղդատել: նմանակցուցանել: գէնէնէֆնիֆէբ, ֆնէբ-
պիւ կէնիֆէբ:

Comparativaménte, Բաղդա-
տութեամբ, բաղդատապաղ, բաղդա-
տելով, առ (նոմաս:) պաֆարաֆ: էանըբա:

Comparativo, va. Բաղդատա-

Digitized by Google

խան (անուն:) Խոի ինքիրեր:

Comparazione. Բաղդատութիւն, համեմատութիւն: ինդրիկ, ղատաստ: a comparazione, հ. առ, բաղդատութեր, համեմատութեամբ եւ, համեմատաբար: պատշաճ, նման: senza comparazione. անքաղդատ, անհամեմատելի, վսեմ: պիտի ինդրիկ, իմբան:

Compáre, ար. Կնքահայր: տաղտկ:

Comparire, ե Երեւիլ, գալ յերեսդիմ: ինօրհնիմ: երեւիլ յատեանի, գնալ յատեան: փիլոնա ելեմիտ:

Compariscenza. S. Comparsa.

Comparíto, ta. Երեւեալ: ինօրհնեալ:

Compársa. Երեւոյթ, երեւոյթ: ինօրհնիւղ: ցոյց անձին, ցուցմունք: ինօսկերիչ: անուիկ, երեւոյթ, գիտցիմունք: ինօսկերիչ: ինուելիւ:

Compárso, sa. Երեւեալ: ինօրհնեալ:

Compartecipáre, Compartecipáre, ե Բաժանորդ, կամ հաղորդակից լինել:

Compartécipe, ար. Բաժանորդ: հիասկիպ:

Compartiménto. Բաշխուածք, բաժանումն, կտրտուածք: Ինչ պէս, ինչերիով:

Compartíre, ն. Բաշխել, բաժանել ի մասունս, տրոշել: ինչպէս ինիմ: հաղորդել, բաժանակից առնել: հիասկիպ ինիմ: — íresi, յ. Բաժանիլ յիւրեարս:

Compartíto, ta. Բաշխեալ, բաժանեալ:

Compassionáre, ե Կարեկցել, գթալ: Խորհրդիմ:

Compassióne, Compassionaménto. Ողորմութիւն, կարեկցութիւն: գութ: ինորհրդիմ: aver — կարեկցել ընել, գթալ: աչքցաւ:

Compassionévole, ն. Ողորմած, գթած: աչքցաւագին: ողորմիլ, պատուելի: հարկաւորեալ, գիւրազգած, գիւրաշարժ: Խորհրդիմ, գիւրագթած: Խորհրդիմ, գիւրաշարժելի:

Compassionevolménte. Ողորմելով, ողորմի, սրտաբեկցուցիչ:

Compásso. Կարկին: ինչերիւ: náutico. Կողմնացոյց: խոստոլա:

Compatíbile, ն. Ողորմի, արժանի կարեկցութեան, ներելի: աչքցաւագին: միաբանական, որ կարելի է միաբանել: օրս պիւնիր, օրոտ:

Compatibilità. Միաբանական (իրաց:)

Compatiménto. Տ. Compassionaménto. Ներողութեան, կամ երկիմեցութեան պատճառն առ պարտապանն: Կարեկցութեան, համակրութեան: սաղտ:

Compatíre, ե Ցաւակից, վշտակից լինել: Խորհրդիմ, աչքցաւ:

Compatíto, ta. Ցաւակիր վշտակիր եղեալ:

Compatriótta, ն. — ótto, ար. Քաղաքակից, գաւառակից, հայրենակից: հիմնէրի:

Compátto, ta. Խիտ, հոծ, սերտ, կուռ: սըխ, ինչ:

Compendiáre, ն. Համառօտել, ի համառօտ բերել: գըռաղիմ, ինձոյ ինիմ:

Compendiáto, ta. Համառօտեալ, համակիրճ: գռաճիլ:

Compéndio. Համառօտութիւն (գրոց, ճառից:) ինձոյ, ճոճ: խոսոբ:

Compendiosaménte, կամ in compéndio, ն. Համառօտաբար, կարճ ի կարճին: ինձոյ ինչ. եւ գրոսո:

Compendióso, sa. Համառօտ, համակիրճ: գրոսո:

Compensaménto. Փոխարինութիւն, փոխատուկն: պէպէլ, ճոռգռանչ, ինոց:

Compensáre, ն. Փոխատրինել, վճարել: ինոյ ինիմ, ճոռգռանչ ինիմ:

Digitized by Google

Compensazióne . Հատուցում, փոխհատուցում եւ պարգեւատրութիւն : Վճարում, հատուցանում, վերադարձ : Հաշտութիւն : Հատուցիչ : Հատուցական :

Compénso. Պարգեւ, վարձք : Հատուցանելի, լուծք, տուրք :

Cómpera , Comperaménto. Գնում : գնում : գնուած : գնուէլ : գնուածք, իրեր : առնելի ապրանք : գնելի :

Comperáre , Compráre, ն. Գնել : առնել ապրանք, առնել :

Comperatóre, ար. Գնօղ : առնելի ապրանքի :

Comperatúra. Գնուած :

Competénte , ած. Պատշաճ, յարմար, բաւական : Հայիր, ուղիղ : giúdice. օրինաւոր դատաւոր :

Competenteménte. Պատշաճաբար, բաւականաբար :

Competénza. Իրաւունք, իշխանութիւն, վարձք : Հատուածք : andare a — 'ի վերայն հատուածս լինել, վարձք : a competenza. հատուածաբար լինելով 'ի վերայն :

Compétere, ն. վիճել, հակառակ լինել 'ի վերայն, մրցիլ : իրաւունք ունենալ, կարող : Հայիր օրէնք, վարձք լինել, գալ : Հայիր օրէնք, կարգաւորել :

Competitóre, ար. իշխդրօգ, հիմն, գրաւիչ, ներհակ : Հակառակորդ : կռուող, կռուիչ :

Compiacénte , ած. Հաճելի, քաղցր, քաղցրաբարոյ, հաճելագործ : լսելի, ականջալուր : Բարի, փոյթ :

Compiacénza. Հաճոյանք, բերկրութիւն, գոհացմունք : հաճոյ, ընդունելի, սիրելի, գոհ : շնորհք, ցոյց հաճոյանաց : ըմբռնիչ, իմաստուն :

Compiacére, ն Հաճել գործելով, հաճոյանալ գիտնալով ուրիշ : — érsi, յ. Հաճելի, բերկրիլ, գոհանալ : հաճոյ կենալ, սիրելի լինել, գործակից լինել : արժանի հաճոյանալ, գիշանալ, յանձն առնուլ : Ինձնագնահատ կենալ, իրիւթեամբ կ'ե՛

Compiacévole, ած. Հաճելի, հնչուն, քաղցրալի : սիրելի, լսելի :

Compiaciméntо. Հաճոյութիւն, գոհացմունք :

Compiaciúto, ta. Հաճեալ, հաճ, գոհ : հոլնած :

Compiágnere, Compiángere, ն. Compiágnersi, յ. Ցաւիլ, տրտմել, ազատ : ամչնալ, ազնուանալ : ն. կարեկից, ողորմիլ լինել, խղճիլ, ազնուանալ : լալ : ազնուանալ :

Compiánto, ta. Ողբացեալ, ազատացեալ, արհամարհեալ :

Cómpiere, ն. Compire. կատարել, 'ի գլուխ հանել : պիտիչ : լնուլ զվնտրին : խանամ կ՛՛

Compietà. Վերջին ժամերգութիւն, յ՝ եկեցիկ :

Compiláre, ն. Ցօրինել գիրս, շարադրել : տիրապետել նկատիւ : 'ի կարգի գնել, հաւաքել առաքեալ եւ անառք, ժողովածոյ գիրս յօրինել : ծպտան պատճան աւելի ձեւ նկատիւ, օգտաբերանակ :

Compilatóre, ար. Հաւաքող, ժողովող բարոյական գրուածոց 'ի մի, բանաստեղծ :

Compilazióne . Հաւաքումն բանից : բանի կամ գիրք հաւաքածոյ :

Compiméntо. Կատարումն, վախճան : պիտիչ, օրէն : dar compimento.'ի գլուխ տանել, հաստատել : պիտիչ :

Compire. S. Cómpiere.

Compitaménte. S. Compiutamente.

Compitáre, ն. Հիգալ, վանկել, հնչել, հնչիւնել, հնչիւն իւր օգտանալ

Compitazióne. Հիգալ, հնչում, վանկաւորութիւն, հնչիւնութիւն : հնչիւն :

Compitézza. Պարզամտութիւն, քաղաքավարութիւն : խոյն, խրթնութիւն :

Compíto, ta. ած. Կատարեալ, աւարտեալ, անթերի : պիտիչ : խանամ : քաղաքավարի : մեղմասէր

վար. բաժանիքներ ։ եղեգնի ։ եր. գնանք ։

Cómpito, գ. Սահ ։ գաղտնաս

Compiutaménte. Լիով, ամբողջ ։ պիր բամայ, գնալ իւր ։

Compiúto, ած. Ամբողջ, վճռական ։ պիմիլ ։ նόmo. աչք կապարող, զարդացեալ, հասունացեալ ։ գնամիլ, նկուղիլ, պիծոխիլ ։ բաժանիքներ, քաշկինցյալ ։ երգնանալ ։

Complessionáto, ած. Որ ունի զգայունացած, զգացեալ ։ bene. քաշկատուց, կորավի մարմնով ։ հոմ. հիմար, ինչպիւրիւսի ։ male. անկար մարմնով, վատ ։ գայլիկ ։

Complessióne. Խառնուածք, կազմուածք մարմնոյ ։ հիմար, հոմ. բապիկի ։

Complésso, գ. Բաղադրութիւն, շարաւանութիւն, բազկացութիւն, քաղհիւսութիւն ։

Complésso, ած. Ամբողջ ։ անհնարին, կորավի մարմնով ։ նեօվ գնալ, անդիմ, ինչպիւրիւսի ։

Compléto, ած. Կատարեալ (յատկութիւն ։) ամբողջացած ։ ինգնիլ ։

Complicáto, ած. Ծալեալ ի միասին ։ բազմանկիւնի ։ գնացուց ։

Cómplice, հ. Հաղորդ, կցորդ, ջոկակից ։ ուրացիկ ։ իւիսակ ։

Complicità. Մերակցութիւն, կցորդութիւն ի չարիս ։

Complimentáre, Complíre, ն. Կնոր, կամ հաճոյացնել զայրացնիս ջոկակցութիւն, խօսիլ, կամ վարիլ քաղաքավարութեամբ, ոգի կամ կերգ ։

Complimentário. Տեսակ, կամ գործավար վաճառականաց, (յորոց անուն կատարին ամէ գործք վաճառականութեան ։)

Compliménto. Ցարգանք, յարգանաց պատիւ, խոնարհ, կամ սիրալիր յարգութիւն, ողջոյն ու ծաղանաց ։ սիրմ, խնդիր ։

Complimentóso, ած. Ցարգալի, քաղաքավարական ։ նόmo. բանիմացութիւն, քաղաքավար, ի յարգական պատիւս՝ անչափ ։

Componénte, հ. Բաղադրիչ ։ բաղադրիչ մասն, մասն ։

Componiménto. Բաղադրութիւն, բաղադրեալ ։ բիւրեղացած, քերթեալք, յօրինուած ։ գործ ։ խիմ, ինչ ։ հանգուցեալ, կամ վայելչացեալ զգեստուց և բարուց ։ եգիպ ։

Componitóre, աբ. Բաղադրիչ ։ գրաչար ։

Compórre, ն. Բաղադրել ։ պիլ գործ, գործել ։ շարադրել, յօրինել, գրել ։ պիլիոզ ինչ եր մէ ։ շարել պիրը, (ի պատահարս նշանագրի ։) le differenze. խառնակել զմիմեանս ։ պատ ։ սաղարդել ։ – pórsi, յ. Մերանալ ։ պիւնգիմ ։ խրատ խառն լինել ։ սաղարդիմ ։

Comportábile, հ. Տանելի ։

Comportáre, ն. Տանել, հանել բերել ։ սպաս եմ ։ – ársi, յ. Կենցաղել, վարել ընդ ոմանս ։ պիրիսի ինչ ներկնիմ ։

Compórto. Երկայնամտութիւն, կամ յապաղութիւն պատասխանոյն ասելոյ պատրաստական ։

Compositíve, տս. Բաղադրիչ ։ բաղադրական (տձ ։)

Compósito, ած. Բաղադրեալ ։ (կապակ. Հաղորդական ։)

Compósito, գ. Բաղադրութիւն ։ բաղադրեալ կարգ. Հաղորդական ։

Compositójo, աբ. Գրաչար. (գործի իմն ։)

Compositóre, աբ. Բաղադրիչ ։ մասնակցագիր, յօրինող, կամ շարադրող ։ հ-եւնիկ ։ գրաչար ։

Composizióne. Բաղադրութիւն ։ բաղադրուած ։ Ակարիկոն ։ պատկերագրութիւն ։ գաշն, միաբանութիւն ։ գովեստ, քերթուած, յօրինուած, շարադրութիւն ։ պիչիկ, ինչ, խիմ ։

խոշոնաձև, խոշոնակերպուած ան-
գամոց:

Compósta. Բազադրուած, բա-
զադրեալ իմչ: բազադրանիւթ ալրա-
պրոց: ածկոյթ (Թիմաւսա): խառնուրդ:

Compostaménte. Ցարդարա-
պէս, վայելչապարոյր, գնդեցիկ: եւ
փոխ: հիւսուածով: հաւասարապէս:
Կոփուած իւր:

Compostézza. Հաւասարու-
թիւն: կոփուած:

Compósto, գոյ. Բազադրու-
թիւն, խառնուած: բազադրեալն:

Compósto, ta. պր. Ցարդա-
րեալ, յարդարուած, բարեկազմ:
փիլիսիան: ծանրաբարոյ, ծանր:
հանգաստաբարոյ, հաւասար: ան-
պաւոր, ուղղ: յարմարեալ, շա-
բաղդեալ, բազադրեալ:

Cómpra, ևն. Տ. Compera.

Compréndere, ն. Իմանալ,
ճանաչել, բովանդակել մտօք:
պարտական, եկեղեցի: գրաւել, պա-
րունակել, բովանդակել յինքե-
նան: ոլմտ, գիտնական, սրտմտ:

Comprensíbile, հ. Իմանալի,
բովանդակելի:

Comprensióne. Ըմբռնուածն,
խնայուածն, հասուածն: ապնայու,
ապնական:

Comprensíva. Իմնայական կա-
րողութիւն, խնայողութիւն: հոգբիւիկ,
գաբիւիկ:

Comprensivaménte. Հասուղա-
պէս, բովանդակելովն խնայեալսն:

Comprensóre, պր. Հասօղ:

Compréso, sa. Պարունակեալ:

Compressibilità. Ճնշականու-
թիւն, կամ ճնշելոյն (մեքանից):

Compressióne. Սեղմուածն, ճըն-
շուածն: սղմնօք:

Comprésso. Սեղմեալ, ճնշելն:
սղմելոյն:

Comprímere, ն. Սեղմել, ճըն-
շել, ոտիւգել, ճմլել: սղմնել, պա-
նել: նուաճել: դարձ նմին:

Compromésso, գոյ. Ցանձնա-
րարութիւն վիճակին յընտրելոյ:

méttere il suo in compromes-
so. գնել զիւրն ի վտանգի: ինձ
նիւթ գօսք:

Comprométere, ն. — méttersi, յ. Յանդգնել, կամ յանձն առ-
նել զկնճռ իւր յընտրելոյն ոմանց:
համարիմ ե": վտանգիլ compro-
méttersi, յ. Ընկճանիլ զանձն ի
վտանգ: ինձնիմն ինձ նիւթ գօսք

Comprováre, ն. Հաստիլ, հա-
ւանիլ, ընդունիլ: պնդնիմն, բա-
նը օլմտ:

Compúgnere, Compúngere,
ն. Տառապեցուցանել զանձն,
խոցել զկիսս: ինձնիմն, խոցիմ
փշրիմ: ésser compunto. ցաւիլ,
զղջալ: ափսոսիմ, ինձնան օլմտ:

Compúnto, ta. Զղջացեալ:
ինձնան օլմուշ:

Compunzióne. Զղջալն, զղջու-
մն. ապաշխարս: ինձնական, խոցումն:

Computáre, ն. Հաշուել, ի
հաշիւ արկանել: այմտ, հիսաբ է"

Computísta, պր. Հաշուապարտ,
հաւանապահակալ: հիսաբ կոխնի, նահ
ինձնիմ:

Cómputo. Հաշիւ, հաւանար,
համարումն: հիսաբ:

Comunále, հ. Հասարակ, ան-
վարձական, յանձնախումբ: պայազ.
օլա նիւնի: հասարակաւոր:

Comúne, գոյ, պր. Հասարակ,
ժողովրդական, քնքնօրէն, քնակիչք
քաղաքին, քաղաքացիք, քաղաք-
ձեմական, ձիմնիմս, ընդհանրական:
ժողովրդական գնալ, գնա-ղասկանք,
ընդհանրական:

Comúne, պր. Հասարակ, հա-
սարակաց, քաղաքացի: հնդիմնին,
ամօտի, հանրական: ասվորական ը
հասարակ, յանձնախումբ: պայազ.
non è un uómo comune. չէ
դասալանքաց ոք: in comune, in
comunità. ասհասարակ, միա-
բան քաղաքացիք: ապնական, ձե-
ռնասու իւն: méttere in —. գնել
ինչ ի ոչխաս հասարակաց: ար-
նայա գօսք:

Digitized by Google

Comuneménte. Հասարակաբար, Հասարակ օրինօք : ասվորապար, ընհանրապես: ապիկ խոչէ, ապ-ևէնիկ :

Comunicábile, հ. Հաղորդելի, հաղորդական : աևմա և Conversativo, Affábile.

Comunicáre, ն. Հաղորդել, քաժանարգ առնել : իւնագ կ'ինչ : ը Հաղորդ լինել : իւնագ օգտ : կենակցիլ ընդ ուրիք, յաձախել առ ոք : գծուսլսագ : առնել հաղորդակց: օրինակ գօգտ : ն. Հաղորդ եղ-ցանել ոք խորհրդոյն. ուրի. Հաղորդ առալ : qualche male. վարակիլ ոք ախտիւ : պոլսերգսագ : — cársi, յ. Հաղորդիլ ոք խորհրդոյն :

Comunicativa. Դիւրաբաժին ի բաղդատութիւն ընկերաց խր :

Comunicativo, va. Հաղորդական :

Comunicazióne. Հաղորդուն, հաղորդակցուն, հղորդութիւն : իւ հագբէ : di male. վարակումն ախտի, փոխադրութիւն պոլսերգսագ: Հաղորդուն ոք խորհրդոյն : առնելն ինչ հասարակաց : colle persone. կենցաղակցութիւն : գծուսլսագ :

Comunichíno. Հաղորդ, կամ մնալիկ ոք խորհրդոյն ; (զոր առնուն հաղարդացեալք :)

Comunióne. Հաղորդուն, քաժանարգուն, հղորդութիւն : իւնագ բէ : Հաղորդ, ոք խորհուրդ. ընդունիլն առնաւն :

Comunità. տ. Comune, գ. comunità de' beni. հաղորդութիւն քաղաքաց : in comunità, հ. հասարակապար, առհասարակ : ամբ ոչ ինչ :

Comúnque, հ. Ջիարդ և իւ քէ, որպիսի և իցէ : հէր նէ իսկ :

Con, նր. Ընդ, հանդերձ : իւ նէ, պիւէ : con lui. ընդ նմա : ծառն իւնէ : con pretesto. պատրուակաւ, ընդ պատրուակաւ : հանհանաբար : Ընդդէմ: գարբէ, իւրէկ : meco, teco, seco. ընդ իս , ընդ քեզ, ընդ իւր : պէնիմ իւնէ , պէնին իւնէ , ծառն իւնէ :

Conáto. Ջանք : ճանր :

Cónca. Գետան մեծ, պատառ նագարդ խեցեղէն : կիսկիճ, պեօյուճ կօմկէ : տասան գետանզէն: ինգնէք կանք, տասան : կնկին : խեցգի, խեցգեաղրի : գաղտագ, պէպէկ, պէպիչի պեօճկէ :

Concatenáre, ն. Ընդխառնել, կապակցել, միաւորել : պաչխագ, պէր կիսիչ :

Concatenazióne. կապակցութիւն, ընդոգուն, միաւորութիւն : ապչաչբէչէ, պէրկիչէ :

Concavità, Cóncavo, գ. խոռոչիկ : գոգաւորուն, խորուն : չոսգոսր, գեղինչէ : il cóncavo della mano. ափ : ավնամ :

Cóncavo, va. Գոգաւոր, գոգեալ, խոր : չոսգոսր, գօնչոփ :

Concédere, ն. Ցծոյլ տալ, Թոզացուցանել, ներել : գօ, վկերպէ : չնարհել տալ : վկերպէ : պիչանիել, հաւանիլ : գոյիչ օլսագ :

Concediménto. տ. Concessióne.

Concéduto, ta. Ընարհելի, հնար.

Concénto. Վերգաւորակութիւն, միաբանութիւն ձայնից : աևկնագ :

Concentráre, ն. Հաւաքել, կամ մնալ ի կեդրոն, միաւորել ի կեդրոն : Ընդիմանել ի մի : Ըօգ կերպէ : — ársi, յ. Հաւաքիլ ի կեդրոն, առնիմանիլ ի մի : Ըօգ օլսագ : ղօղիլ ի ներքս, ծածկիլ ի ապատ : կիսկինագ :

Concentrazióne, Concentraménto. Հաւաքումն ի կեդրոն, առնիմանութիւն ի մի :

Concéntrico, ca. Հաւասարկեդրոն : հերթագ, հեմ հերթէկ :

Concepiménto. տ. Concezióne.

Concepíre, ն. Յղանալ : հասկ. ընկ օլսագ, կնգէ օլսագ : ըմբռնելն մտաց, հնչակալ ի մտի, ծնանիլ ի

միտաս։ գլյաս կիմիդ, ասնմամբ ։ խմիս նազ, հատաս լինիլ։ ասլամամբ ։ un disegno. նրպինիլ ինչ խորհուրդս։ un desidério. հափհանիլ ի միտքդ ։

Concepíto, ta. Concepúto, ta. Ասիլուլինըլ ։ յղացեալ ։ ասած ի փիլդիա ։ խնամցեալ, հատաս եղեալ ։ տղնփնըլ ։ եկեալ ի միջոյ (եղիկիս ։) յանձին պղտցեալ ։

Concernénte, ս. Վերաբերեալ, որ հայի ։ յաղագս ։ հրամանիք ։

Concérnere, ն. Վերաբերիլ, պատշաճիլ, անկ լինիլ, հայիլ, ասնիլ յորաբերութեան հրամանիք օ'։

Concertáre, ն. Կռիւ ծնիլ, միքանիայիլ, կռորդել, գաշնակցիլ ։ գասի կիմիդ, փիսդիդ, կիրթիմ կիմիդ ։ հերբգաշնակութիւն, գործել միներբգաշնակութիւն ։ ահկնի կիմիդ, փիսկնի վերիդ ։

Concertáto, գոյ. Միաբանութիւն, գաշնակցութիւն, համաձայնութիւն ։ կիրթիմ։

Concertáto, ta. Կարգեալ, սպատրաստակեալ, նիւթեալ ։ կիրթիմ օլանմամբ ։

Concérto. Միաբանութիւն (ձայնից, նուագարանաց ։) ս. հկնի, փիսկնի ։ սպայմանագրութիւն, համաձայնութիւն ։ կիրթիմ ։ di concerto, ն. միաբան խորհրդով, միաձայնութեամբ ։

Concessióne, կ. Շնորհութիւն, թոյլ, ներումն, տալ ։ կիկ, կնի, փիսկնի ։

Concésso, sa. Շնորհեալ, ներեալ. թոյլատրեալ ։ վերիդիկ, կիրթիմ օլանմամբ ։

Concettáre, Concettizáre, ն. Հանճարել խնամամբ գիտելիքիս։

Concettino. խնամամբ սղայրամանք, կամ թեթիկ ։

Concétto, գոյ. Գիտութ, կամ ասելիքն ասածդ մնացդ, խնամամբ, խորհուրդ, ծնունդ մնացդ հասկըր գաղափ, իրօք ։ éssere in concetto. լինել ի համարի, ի յարգի, ունել հասկացդ կիրթիմ ։ avere, tenere in concetto. սրգդ, մեծ համարիլ։ Ընտանի բանի, համբաւ ։ կիր ասդ, նամ ։ գիտելիկ ասացուած, հանճարեղ դրուագ ։ կիրթիմ սիդ։

Concétto, ta, սիճ. Տես Conceputo.

Concettóso, sa. խնամասիրեալ (գրոյց ։) սիգնաւոր ։

Concezióne. Ծնունդ ։ հափկիդ ։ ասած ասնացուած յղացեալ Աճամտրին ։

Conchétta. կոնք միջոց ։

Conchíglia. խակի ծովային, խեցեմորթ ։ սիգիճի պեսճկի ։

Conchiúdere, ն. Եզրակացուցանել, տնկաբանիլ, հետևեցուցանել, խնամասասիրել ։ նկիրձկին կիօրմի, գործ վերմի ։ ի գլուխ հանել ։ կիկմի կիմիդ ։ հատաս անել, վճռիլ ։ սիօղ պաղտամի, փիսմիդ ։

Conchiúso, sa. Եզրակացուցեալ ։

Cóncia. Գործածական խաղալխորհուրդ ։ խապաճկանի ։ նիւթիք ի սիճաս խաղալմիկ ։ սիմ, փիսպաղ, կիրճկի ։ հատիկիք, հանգիստանիք, գլուխ ։ կիրպիկ ։

Conciacalsétte, ս. կարիքատիկ, կամ նորագիր ասկնիք գատը պատկեր ։

Conciacaréghe. Կորագիր ասիճատոց ։

Conciáre, ն. Կորագիր, յարգարել, կարիասակ ։ կինկիկիմի, կիրթիմ կիմիդ, փիսկնիկիմի malamente. սպատասկիլ, չարաչար վերիլ ։ պիրպար կիմիդ ։ le pelli, le cuoja. հանգիստիկ գնասպահ ։ սիմի, ևն. հանգիստիկ, հատիկիկիլ, ներկիլ գգիներ, և գայլ հիգանիճիմ ։ il terreno. սպր արկանիլ յանգամ ։ i cibi. հատիկիլ գիկիքանիճրա ։ կիրպիկ վերիդ ։ — ársi. Ծարամագիլ, պատշաճիլ գանձին ։ սպիմ ։

Digitized by Google

Conciatóre, ար. խաղալիքորդ։ թապաք։

Conciatúra. Կարգադրութիւն, յարգադրութիւն, նորոգութիւն։ Տէրտիկ։

Conciliábolo. Ժողով հեր. ձուածօղ կրիցանց, կիմ չարագործ. ծաց, գժդահ անձանց։ Ինդէն փիլինկ։

Conciliáre, ն. Ա խաղաձնել, լծորդել, յօգել։ պիր կիմէ։ հաշտացուցանել։ պարբերբցմամբ։ կիրքն յանկուցանել։ il sonno. ածել ի վերայ գլուխ։ – arsi, յ. Ցիրքըն յանկուցանել։ կնճռել եաթ նամ։ հաշտիլ։ պարբերմամբ։

Conciliatóre, ար. – trice, իգ. Հաշտացուցիչ, միջնորդ։ պարբերբըն։

Conciliatório, ia. Հաշտասիրական, հաշտութեան։

Conciliazióne, Conciliaménto. Հաշտութեան։ պարբեր։

Concílio. Ժողով (եկեղեցական աց են.) սիւնհոդոս։ փիլինկ, ձկնաաի։

Concíme, ար. Cóncio. Կարգադրել, յարգադրութիւն։ Տէրտիկ։ ապր, աղբև։ կիւպրկ, Ֆըւնգը։

Cóncio, ia; ածական. Acconcio.

Conciofossechè, Conciofossecosachè. Ոմանք եաև, վասն զի, քանզի։ Ընդեր։

Concionatóre, ար. Ասնաաքարոզող։ քարոզագործ։

Concióne. Ճառ, բանախօսութիւն, առնախաղաղութիւն։ վաղ, տկլամ։

Conciosiachè, Conciossiachè, Conciossiacosachè, Conciossiecosachè. Թեպէտև և։ փաբաւը։ պոմանք եաև. վասն զի, քանզի։ Ընդեր։

Concisaménte. Կարճ ի կարճ, համառօտաբար։ գըաա։

Concíso, sa. Համառօտ, համակիրճ, առաղ։ գըաա։

Concistório, –tóro. Խորհրդատեղի քահանայապետական, ժողով պապական ի կարդինալաց։ ժողով փիլինկ։

Conciliaménto, Concitasióne. Խռովութիւն, ամբոխութիւն, ամբոխ։ գրգիռ։ Վէնվէնկ։

Cancitáre, ն. Գրգռել, հրապարակել, յորդորել, զարհուրցուցանել։ եէլինկ։ գընաբմամբ։

Concitatóre, ար. Գրգռիչ։

Concittadíno, na. Քաղաքացկից։ հեմշէրի։

Concláve, ար. Փակարան կարգինալաց, ժողով կարգինալաց կընտրել զպապ։

Conclavista, ար. Պաշտօնեայ կարգինալին ի փակարանի ընտրութեան պապին։

Conclúdere. Տ. Conchiúdere,

Conclusióne. Եզրակացութիւն։ Նիւթ։ – venire a –. յանգուկ գործ ծայն ժամանել, վախճանիլ։ պատճառբմամբ։ in conclusione. ի վախճան բանից, հուսկ յետոյ, վճռակիր ասացից, գլուխ բանիցս։ Ընձամ։ տաբլաթ։

Conclúso, sa. Փակեալ։ գոդանմբ։ համաձայնական։ գըաալմբ։ եզրակացուցեալ։

Concomitánte, հ. Զուգընթաց (ընդհ.բ.) ընթացակից։

Concomitánza. Զուգընթացութիւն, համընթացութիւն, ընթացակցութիւն։

Concordánte, հ. Ա խաղաղ. համաձայնող, համաձայնական։ պիր կիմէ նէ։ ոայիան։

Concordánza. Ա խաղաղութիւն, համաձայնութիւն, նմանութիւն, յարմարութիւն։ պիրլիկ։ ոայիանլըք։ համաձայնութեան մատանց բանիւք։ della Bíbbia. Համաձայնարար. Ա ձայնակից մատենից։

Concordáre, ն. Ա խաղաղել, յարմարել, համաձայնել։ պիր է՛ ոայգարմամբ։ ը. Ա խաղաղել, լինել համաձայն, վճռական։ պիր օյմամ. ոայմամբ։ far –. մատանել։

Concordáto, գ. Պաշտօնագրեալ։ գաւազ. ահի։ մատանաւոր, կիմ գաւազ

ծանկցուլքի ապատկին ընդ իրարաս-
ւորուց :

Concordáto, ta, աց. Concórde, հ. Concordévole, հ. Մի խոյանան, հաւանութեան, գաւազանայն, հաւանչաւնչ : տիր խոյանի, տիրուկիր տիր :

Concordeménte. Մի խոյանաբար, միաբանաբար, միաբանի հաւանութեամբ : տիրուկի նկ :

Concórdia. Մի խոյանութիւն, հաւանութիւն : տիրուկի , ուղղանութիւն :

Concorrénte, աց, հ. Զուգընկեր իրաց , ընթացակից , գործակից :

Concorrénte, գ.ս. խնդրատուկից , հետաձգուած խնդիր կ ուսիք , ծառայութեան աղ : կնկել , հասկ :

Concorrénza. խնդրատուկցութիւն, հետաձգութիւն խնդիր ընդ ուսիք : կնկելութի :

Concórrere, ս. կերթալ 'ի միաբեր , խոչանդ ընդհանալ , խոչնդիլ : տիրուկ սկզբնիկ , գալատալ օգնած : հետաձգուած լինել 'ի միաբեր , խնդրատել կ ուսիք : կնկելութի կնիկ : կզգալ , գործակից լինել : խլուած օգնած , տիրուկ ստեղծած : in un' opinione. միաբանիլ 'ի մի գործս , հաւանութիւն լինել : տիր կիսիրգի օգնած : alla spesa. օգնել ծախատցն : Զուգընկերանալ երկուց գծից 'ի նոյն կիս : տիրնիւնի :

Concórso. խոչանդ ընդհանուք , խոչանդ բազմութիւն , խոչանդ : գալատալ , ստեղծած : andare a —. խնդրատել զգաստիս կնկ 'ի միաբեր :

Concórso, sa. խոչանդ ընդհանցեալ :

Concótto, ta. Եփեալ, միացեալ :

Concoziône. Մարտութիւն, միաբանութիւն : տինգիրգի :

Concréto, ta. Յանձնարարեալ (անուն :) in concreto , հ. 'ի յանձնարարեալն :

Concubína. Հարճ : օգալութ :

Concubinário. Հարճատու :

Concubináto. Հարճութիւն , ունենալ զհարճ :

Conculcaménto , Conculcazióne. Կոխան , կոխ :

Conculcáre, ս. կոխել, կոխան առնել : գատան , ետրնատ :

Conculcatóre, աց. Որ առ. տան կոխիանէ , ընդատնէչ , հարատան հարող :

Concnócere, ս. Մարսել : տին գիրգի :

Concupiscénza. Ցանկութիւն , առ. կիանք : չնհվնչի , նկճս արդատ :

Concupiscíbile, հ. Ցանկալական նկճոյ , նկճական : la concupiscíbile. ցանկալական մասն :

Concussióne. Ցնցուղ , շարժումն :

Condánna. Դատապարտութիւն, գատաստիանք : հնտի , տիճ'նչ :

Condannábile, հ. Դատապարտանելի , հրատարակելի , գատելի :

Condannáre, ս. Գատել, հանգիսական նկնկի : գատապարտել 'ի գժոխս : ճկհկնանկի նօլատ : գատապարտել , առալ զգատաստիանքն : հետի կիսիրգի , գաթչինկ հետի կիսիրգի : ստեղծատութիւն : նչհի կիսիրգի : nei beni. առաժել զքիր : ճկիրգիրգի օշ-
գատնատ :

Condannáto, ta. Դատապարտեալ : հետի օգնանուած : գատաստապարտալ 'ի գժոխս : ճկհկնանկնչի : ստեղծատութեալ :

Condannatóre , աց. Դատապարտիչ :

Condannazióne , Condannaménto. Դատապարտութիւն : հետի : ստատիճ , առիճ : գատչի , ճկիրգիրգ :

Condannévole, հ. Դատապարտելի , ստրճանի գատապարտութեան :

Condecénte , Condecévole, հ. Պատշաճ , վայելուչ : կայրգի , նա-
գիւրգի :

Condecenteménte. Ըստ ստատշաճի , վայելչապէս : գիտատիչիւնի :

Condegnaménte. Արժանաւորապէս , ըստ արժանւոյն : կայրգիանկ :

Condegnità. Արժանաւորութիւն, արժանութիւն : կայրգիւրգ :

Condégno, na. Արժանի , արդ.

Digitized by Google

ժանաւոր : լայնք :

Condensaménto. խտացուածք : Condensáre, ն. խտացուցանել, թանձրացուցանել : գօրացուցանել, սաք կնիկէ: ársi, յ. խտանալ, թանձրանալ : գօրանալ, սաք օլմաք :

Condensazióne. խտուէք : սաքլըք , գօրացուք :

Condénso, տե. խիտ: գօրաւոր, սաք:

Condescendénte, հ. Զիջանօղ, գիւրալուր , ներողամիտ , հլու , համձակ : ծաղրօղ , ևգիպեկի :

Condescendénza . Զիջանութիւն , ներողութիւն , քաջալերութիւն: ծաղրանք , ևգիպեկի , ափ :

Condescéndere , ն. Զիջանել , ուանիք , համանիլ , համձակ ընդունել : ներողութիւն խնդրել , գոյըն օլմաք , բիրսի ևգիպեկ , ասյմաք :

Condiménto . Հասեմ , համեմունք : նէրգիզ :

Condíre , ն. Հասեմել , համեմունք : նէրգիզ կնիկէ : տես և Confettare.

Condiscéndere, ւ S. Condescéndere.

Condiscépolo. Աշակերտակից, դպրոցակից : հօճապաշ :

Cóndito , տա. Պահեցեալ , ամրակուռ , չհնեալ :

Condíto, տա. Հասեմեալ, համեմունք : նէրգիզ : տես և Confettato.

Condizionále, հ. Պայմանաւոր, ընդ պայմանաւ , թեականի : չարքէր:

Condizionalménte, Condizionataménte. Ընդ պայմանաւ , թեական , ըստ թեականի : չարքի իլէ :

Condizionáto , տա. Յարմար , բաւական , որ ունի զպահանջեալ հանգամանս : գոպէր , գոպէլ , ոյնան : տես և Condizionale. Bene condizionato. Բարեկազդ , կամակատար , յարգարժան : փոպէլիի : male . անկազդ , անդարդ , խանգարեալ , պաշտարդեալ : փոպէլիսիզ , պէրպատ :

Condizióne. Կարգ , աստիճան , վիճակ , համազանգուած , որակաւորեալ : գլխոյզ : գէրճէկ , փէրճէկ , դոյն : հաւ : ադգ : այ : uomo di condizione, կամ di gran — . մեծագլխի : ադգաւոր : di bassa — . վատագլխի : ադգազուրկ : di piacévole — . գործակատարութեան լաւ կիճէնէի: Դաշն, պայման , օրէն , թեական : չարք , գաւլ: a condizione che. այնպիսեաց պէս : մեան կարի թէ : պատ չարի իլէ փէ : con condizione. տես Condizionalmente.

Condogliénza. Ցաւակցութիւն, վշտակցութիւն , ողբ , սգ : փէրծէնէչիլիկ , ացիր :

Condolérsi, յ. Ցաւիլ , ողբալ , վշտակցիլ , ողբ առնել , ցաւակից լինել : նէհայիկի կնիկէ , ագլամաք , փէրծէնէչիլիկէ :

Condonábile, հ. Պարգեւի :

Condonáre , ն. Պարգեւ , անդրդիւտ , կամ ի չգանձել առնել : պաղշլամաք :

Condonazióne. Պարգեւութիւն , թողութիւն : ափ :

Condótta. Աշակերտութիւն , կառավարութիւն : գլխավորութիւն : գործավարութիւն: սէրփարէլէ: գնացք, կենցաղ, կենցաղավարութիւն, ընթացք կենաց : եօլ էրէկան : uómo di condotta. այր հաւկական: ափըն էր, գաթիբ : uómo senza condotta. այր անխարհուրդ , վատվարուկ , անզգոյշ : ափըսըզ : con condotta. խոհեմաբար, խարհրդով, զգաստաբար: senza condotta. անխարհրդաբար , անմտաբար : անկամ յանզգոյշս : Աղեկ բան անելագործ գործատու : գործ : ածուածին, առարուեն, քարտուեն : կնիկիէրէն : վարձկանութիւն գործ առ գործի իլէ : վարձկանաբար կամ ընդդէմ թեականի վարձատուի :

Condottiére , տե. Զօրավար , առաջնորդ : սէրասկեր : Չորիպաչի : գաթըմճը :

Condótto , գոյ. Պատուական , ջրամուղ , ջրանցիկ : տա եօլու : գիհան : խողովակ (մետղիայ) ամրագ :

Digitized by Google

օլսափ : Ձանձրացուցանել : Խոչ :

Condótto, ta, տիս. Ա. ածական. պնեալ, ածեալ, հասուցեալ, եկեալ. տես՝ Condurre. Ben condotto. Ի կատար հասուցեալ, կատարեալ, Ձգրաստացուցած (հնչակ, սպասուն :) Ինկիրն, հիւանդութիւն : mal — վատ Խնամեալ, անուսնկատուած, Ի նեզ անկեալ : պէտպտ :

Conduplicazióne. Կրկնատուցանել. (Տե՛ս Ձգրաստացուցիչ :)

Condúrre, ն. Տանիլ, առաջ Ուղղել. (տես նաև Ի ը և Ի յ.) Ինօրինութիւն, գլուխ տանել : բերել, ածել, միասին ցանել : Ինքնիշխել : արկանել (զգեզ Ի չորեքս :) Հասուցանել : Ինքնիշխել : Հասնիլ, ածել զգեզ առ իմն : Վարձել Ճշտել : Ինօրինել Ի ներսի : Ի կատար Հասուցանել : պիտիչխել : bene, եմ male ան affare. Խնամուած ըլլալ, կրկ չարաչար միտուածքատրել, անօրինել զգործն ինչ : պատրաստել, պատրաստած : fuori. Կրկ առած condurre. Հանել արտաքս (զնաւն ինչուան) ընկերքել : փըշտել էջեփարած : a bene. գնդակի վճռական : պատրաստ : un lavoro. Կատարելագործել. Կամ կատարել զգործն ինչ : Ինքնիշխել Ինքնիշխել : ad effetto. Ի գլուխ Հանել : պատրաստած : condur via. Ի քաղ տանել :

Condúra, յ. Ճանապարհ : Ինքնիշխել : վարիչ, անօրինել գործնէն, գինուց : Ինքնիշխել : alla presenza. Յանգիստ ձգել : Հանդարտել Ինչխել :

Conduttóre, ար. Ա. ղեկավար կառավարող : Ինքնիշխել :

Conductúra. Ա. ծախքն, բարձրաբերութիւն :

Confabuláre, ն. Խոսակից ընել, զրուցել. Ի միասին անկիսակից : Լսփըսալ Ինչխել :

Confabulazióne. Խոսակցական : Լսփըսալ, սիօհակից :

Confacénte, հ. Confacévole, հ. Յարմար, արուեստ : ապիհան, հ. նպաստ :

Confacénza. Յարմարութիւն, վիպաստանութիւն : ապիհանութիւն :

Confársi, յ. Պատշաճիլ, վայելչանալ գոյ, վայելի է : Ձայնըլ օլսաւ, պիտիչխել : յարմարիլ : Խոհրդանալ :

Confederársi, յ. Պատշաճիլ ընել, պատշաճաբար ընել : սիհիլսալ :

Confederáto, ta. Պատշաճած. գործակից : գօսի :

Confederazióne. Պատշաճակցութիւն : սիհիլսալ, սիհ :

Conferénza. Խորհուրդ, խոսակցութիւն : գիւտիչխել, գիւտիչխիլ :

Conferíre, ե. Խոհրդակից ընել առանձին խորհիլ ընել առանձին : սիօյնչխել : գիւտիչխիլ, գիւտիչխել ի՛՛ օգտակից օգնել : Խարտաս : Խարտաբ Ինչխել : միասին ցանել զանձն զպատշաճաւոր ինչ, տալ առանձին զպիտանակ ներկայացական : Նանաբ Ինչխիլ ի՛՛ :

Conferíto, ta. Խոսակ, եմ :

Conférma, Confermazióne. Հաստատութիւն : Ինքնիշխ, Խոպան :

Confermáre, ն. Հաստատել (զբանս, եմ.) Հաստատել և ևս. ամրագրել, ցուցանել : գոպար վերջին, Խոհրդիչխոպան, Խոպարկիր Ինչխել, Խոպան Ինչխել : — ársi, յ. Ի՛՛ Հաստատուիլ, իսկ Հաստատուն Ինչխիլ :

Confermativo, va. Հաստատական, Հաստատիչ : Խոհրդանի :

Confermazióne. Տես Conferma. գրաշխ (Տե՛ս նաև Խոհրդ Հրամայ :)

Confessaménto. Խոստովանութիւն :

Confessáre, ն. Խոստովանիլ ընել, գաւանիլ, ուշ տիրանել : Ինքնիշխել : Ինչխել, Ինչխել Ի՛՛ : յայտնել, հրատարակել : պէտ Ինչխել : Խոստովանութեան ցանել զգեզ, ընել զխոստովանութիւն : ársi, յ. Խոստովանիլ ընել զանձն : Ինքնիշխ Ինչխիլ օլսաւ :

Confessáto, ta. Խոստովանիլ : առաքինաբար, խոստովանական :

Confessionále, գոյ. ար. Con-

Digitized by Google

fessionário. խոստովանողական :

Confessionále, ած. խոստովանական, խոստովանութեան :

Confessióne. խոստովանութիւն : դիրք : խոստովանութեան տեղագիր : անդամն կանգնեալ յեկեղեցիս ի վերայ գերեզմանի վկայից, կամ վկայարան : Դաւանութիւն : ընկալութիւն :

Confésso, sa. Տե՛ս Confessato.

Confessóre, ար. խոստովանող վկայ :

Confettáre, ն. եփել, կամ յօրինել շաքարաւ, կամ մեղր, յօրինել քաղցրանիւթս : ընտրել, պաւ ըստ ինչ իրի : ուրիշ եաթխայ :

Confettáto, ta. Յօրինեալ շաքարաւ, կամ մեղր : ընտրեալ, պաւուած :

Confettatóre, ար. Confettiére, ար. Յօրինող, կամ վաճառօղ քաղցրանիւթից, շաքարեղինաց : ընտրիչ, ընտրուիչ, ուրիշ :

Confettiéra. Աման շաքարակի ծոց : ընտրուի գաւաթ :

Confétto. Պատրաստ եղեալ պատառ շաքարաւ : ընտրեալ, պակ ընտրեալ, եղեալ : քաղցրանիւթ : ուրիշ : քաղաղրուճի քաշկափան : նաճաուն :

Confétto, ta. Յօրինեալ շաքարաւ, կամ մեղր, եղեալ :

Confettúra. Շաքարատիպ արուեստ, քաղցրանիւթից : ընտրուածիւթ, ընտրիչ իւղ, ուրիշ : քաղաղրուճի քաշկափան : նաճաուն :

Conficcáre, ն. Բևեռել : մխլասել :

Confidáre, ը —ársi, յ. Վստահիլ, յուսալ, ապաւինիլ : ինամատ, իւինդա ընդունիլ, ինկնդնիլ :

Confidáto, ta. Հաւատարիմ : ինամատար, ապրիչ :

Confidénte. Հաւատարիմ, մէջ առիրիմ, ապաւինելի, ընտանի, խորհրդակից : աղտապահ, ընդունի, գաղտապար, գաղտ : վստահացեալ, քաղաքացի : ինդնդնիլ :

Confidenteménte. Յաւատով, վստահաբար, քաղաքավարաբար, ընտանեբար :

Confidénza. Վստահութիւն, յոյս, ապաւինութիւն : ամանաթ, իւինդա, nomo di—. այր հաւատարիմ : իւ նամատ : Հաւատարմութիւն : ինամ պարտէզ : տեղաս քաղաքավարութիւն, ընտանութիւն : խարէզէ, աղտապահէզէ : in confidenza. ար. Confidentemente.

Confidensiále, ած. Պատմելոյ ընտանեկան, ընտանի :

Confidensiário. Որ ստանայ զիւ ինչ գործոյ կան ինչ վերաբերեալ ապահովի և ամենայն գաղտնիս յանձնեալ ինձ :

Configgere. Տե՛ս Conficcare.

Configurársi, յ. Կերպարանուիլ ինչ, նմանանալ ինչի : ուչխէ, պէնդնդիլ :

Confináte, ած. Սահմանակից, տերիմակից : սինօրական :

Confináre, ն. Սահմանակցիլ : սինօրիլ կնիլ : ինչ տեղի սահմանակից, տերիմատ : սինօրական, գեղ : ատհմանակ, տահմանն գնել : սինօրիլ : —ársi, յ. Սահմանակիլ, գիւղակից տալ : ուր կերե ընկերիլ :

Confináto, ta. Սահմանեալ, եղ : սինօրիլ օղմուշ :

Confíne, ար. Confino. Սահման, կռատաց, տահմանագլուխ : սինօր : mandare a confine. աքսորել : սինօրիլ կնիլ :

Confiscáre, ն. Սահմանել, կամ գրաւել յարքունիս : ուրիչի պատի կնիլ :

Confiscáto, ta. Սահմանեալ յարքունիս : ուրիչի փոխուած :

Confiscazióne, Confiscaménto. Գրաւումն յարքունիս : պատիլ ալլանի : ինչ ինչ առնել յարքունիս : պատիլ ալլանի ման :

Confítto, ta. Բևեռեալ, վառ սեալ : մխլասեալ, ապխանած :

Confítto. Պատառաքաղ : ճկոյ :

Confluénte. Խառնուած ջուր, տուց : խառնուած, ուճմա :

Digitized by Google

Confóndere, ն. խառնել, ընդ խառնել : գաղտագրծել : շփոթել, ամբոխել : չուշդրել : ընկերանալ, զոք պատահիլ , յանմեծ առնել : նկամ կենիլ :

Confondiménto. Տես Confusione.

Cofonditóre, ար. խառնիչ :

Conformáre, ե. կերպագործանիլց առնել, կերպագործանել, միաբանել : պէտ կենիլ , ասպարիսիլ : — ársi, յ. կերպագործանիլց լինել, յարմարիլ զանձն, միաբանիլ, պիտանանիլ : ասիլ , ձևիլ օգտ , րիպս կենալ : conformarsi alla volontà di Dio. միաբանիլ ընդ կամս ըլոյ :

Conformazióne . կերպագործանիլց : պէտ կենալ : միաբանութիւն (ընդ կամաց ուրուք :) ձիպս , ձևս կենալ :

Confórme, ած. կերպագործանիլց, նմանանիլց, համանման : միաբան : պէտ կենալ , ասլիան :

Confórme, ած. նմանապես : ոմն, իրրև , լուս : պատա կենօրէ , օձուան կենի , կենօրէ , տեղւոյն : conforme alla natura. ընդ բնութ : ի պատկենօրէ կենօրէ :

Conformeméntе. նմանապէս, ոմանպէս :

Conformità . կերպագործանութիւն , նմանութիւն : միաբանութիւն : պէտ կենալ , ասլիանալ , պիտի : d'opinioni. համահաւատութիւն , համաձայնութիւն : di costumi. համագործութիւն : di voleri. կամակցութիւն : in conformità, ած. անս Conforme, ած.

Confortáre , ն. Սիսիմարել : խնդալ կենիլ : խրախուսանել : խոր կեալ : զօրացուցանել, կազդուրել : գոհանիլ կենալ : — ársi, յ. Սիսիմիլ : խնդալ պատճառ : յուսալ, քաջալերիլ : սմանապես օգտ :

Confortativo, va. Զօրացուցիչ:

Confortatóre, ար. Զօրացուցիչ, միսիմարիչ :

Confortíno. կոտոշ , համ հաց զանգիտալ միջոց և խառնեալ հանելիք :

Confórto, Confortazióne. Զրուցք, կազդուրութիւն: միսիմարութիւն : նխանձալի : յորդոր , խրախոյս : ներչիլ , նոտահաս : օգնութիւն : Խորհրդ : dar conforto. միսիմարել, քաջալերել :

Confratéllo. Եղբայրանիկ , համակրօն եղբայր : ընկեր :

Confraternità. Եղբայրութիւն, միաբանիլ (հոգևոր :) ընկերութիւն :

Confrontáre , ն. բաղդատանել : ապերչանք տալ :

Confrónto. բաղդատութիւն : նկատիւ : a confronto , ած. բաղդատութեամբ. (գործիականաբար :) կնմանապէս :

Confusaménte. խառնիճաղանջ շփոթութեամբ, անկարգ, անորոշ : գաղմփորէն :

Confusióne. խառնակութիւն , շփոթ : գոհրէնութիւն : ամօթ , շանաչնութիւն : աս , հիճաց :

Confúso, sa. խառն, խառնակեալ, շփոթ, անկարգ, անորոշ : գոհրէնի : մոլեգին , նսեմ (բան , գրուածք :) զամօթի հարեալ : ամաչնալի , ia confuso, alla confusa , ած. անս Confusamente.

Confutaménto, Confutazióne. Հերքութիւն , ցրուիչ : ոչինչ :

Confutáre , ն. Հերքել , ցրել զրանս , ջրել : ոչինչ կենիլ , գաղտնի ասլիանել :

Confutatóre, ար. Հերքիչ , ցրիչ :

Congedáre, ն. Արձակել զոք, հրամանաւ տալ երթալոյ : ետլ կնոյ վերջին , սուր վերջին :

Congédo. Հրամանաւ երթալոյ , արձակուրդ : ետլ կնոյ : congedo di partenza , կամ estremo. վերջին աղաչանք հրաժարականի , հրաժեշտ : dar congedo. ի քաց ածձակել :

Congegnáre, ն. Պնդել ի միաբանիլ , ագուցանել , մանուցանել , սամանել , յօդել , միանկել , յարտաղ : նախագործել , պիտիացնել ,

Digitized by Google

Congelazióne, Congelaménto. Սառուցում, սառցումն : փակում : Հանձրացուցում, կամ Հանձրացեալ իրն : գօյացուցանել, գօյացեալ ընդ : Congeláre, ես Congelársi, յ. Սառիլ : փակիլ :

Congeláto, ta. Սառուցեալ : պաղ, եկեղեցի :

Congénito, ta. Հասմանկական, ասնկակից : ընթ :

Congérie. Կոյտ, շեղջ : եզերք :

Congetturalménte. Ի կարծ, կշռադատութ, կարծեաց, ոյն Հնար : նախին իմն :

Conghiettúra, Congetturá. Վարկ, վարկածք, կարծիք, կշռադատութ : նախին :

Conghietturále, Congetturále, ա. կշռադատական, հիմնեալ ի կարծիս :

Conghietturáre, Congetturáre, ն. Վարկանել, կշռադատել, հասանրել, գուշակել, ի կարծ գալ : նախին եմ :

Congiugnimento. Լծորդութ, կապակցութ, միաւորութ : ուղղեցեր, պիրկ : միբաւորութ ես հնով, զուգաւորութ : ձիմ :

Congiúngere, Congiúgnere, ն. Ձօգել, լծորդել, կցորդել, մածծուցանել, գովշնաբոյս, պինդ փրկել, եփելագործ : Congiúngersi, յ. Ձուգիլ ես հնով, կամ ես առն, զուգիլ : ձիմ եմ :

Congiuntaménte. Միանգամայն, ի միասին, զոյգ ես : պինդ, պէրպէր :

Congiuntívo, va. Միաւորիչ, ձօգաւորիչ : գովշնաբոյս : ստորադասական (եղանակ բայից) Հնարի :

Congiúnto, գ. յ. Ազգական : հզօր : Messa del congiúnto, Պատարագ օրհնութ սպասին :

Congiúnto, ta, ած. Միաբոյս, եալ լծորդեալ, յօդեալ : ուղղեալ, պէր ծնող : parente congiunto. մերձաւոր, կամ կարգաւորապետական : հզօր :

Congiuntúra. Կապակցութ, զոյգ : ուղղեցութ, պէրպէրութ : յօդ, խառնուրդ : օյնագ : արկած, պատահմունք : ՀՀնարութ : secondo le congiunture. ես ժամուն, ես պատահումն :

Congiunzióne. Տ. Congiugnimento. Շաղկապ. (ես մեան բանի :) յօդիչ :

Congiúra, Congiurаz". Երդմնակցութ, գաւակցութ : ընդիճաւ, մահափոխ : երդմնակից, գաշնակից,

Congiuráre, ես – ársi, յ. Երդմնակից լինել, կամ միաբանիլ յամպրատամբութ, գաւակից լինել : ահեղագմա, երդիր եմ :

Congiuráto, ta. Congiuratóre, աբ. Երդմնակից, երդմնակից, գաւակից, դաշնակից : մահափոխ, ձնչալի : Congiuráti. Ամբոստամբք : ձնչալիր : պրոպոլոր :

Conglobáto, ta. Կուտակեալ :

Conglutináre, ն. Սոսնձել, յօդել : էրէլէմիտ, եփելագործ :

Congratuláre, ես – ársi, յ. Խընդակից լինել, խնդալ ես : հպարէնիտ, ՀՀօդ ոյոմբ պիտի :

Congratulazióne. Խնդակցութ ընդհանրութ : ակնձ :

Congregáre, ն. Հաւաքել, ժողովել : ձիմ եմ :

Congregazióne, Cóngrega. Միաբանութ, հաւաքութ, ժողով : փրկիչ, ձնչիմ :

Congrésso. Ժողով, խօսակցութիւն, խորհրդակցութիւն : փրկիչ, փոխելիմ, հպարէնիտ :

Congruénte, ն. Պատշաճ, պատշաճական : եփելագործ :

Congruénza. Պատշաճութիւն, յարմարութիւն : եփելագործ :

Cóngruo, ua. Պատշաճ, պատակ : եփելագործ, հիմարիկ :

Coniáre, ն. Տպել, կնքել գրոշմել, հարկանել (զդրամս.) պիտ-

Conóechia. Մանկի նեխ ապիկասութիւն:

Conoscénte, ս. Ճանաչօղ, բանիցան: Ծանօթ, ծանուցեալ: պէտ, պէտիկ: երեսաստակեալ: եղէտ պէտիմ:

Conoscénza. Ճանաչութիւն, ծանօթութիւն: պիտի գիտուիլ, հմտութիւն: վարդապետութիւն: երեսաստակութիւն, գոհութիւն: եղէտ պէտիլ:

Conóscere, ն. Ճանաչել, իմանալ: բանիլ: պիտիլ: անգիտանալ, երեսաստակ լինել, գոհ ել: վարդապետ ելնել, փորձել: գիտել զոյգ, կամ զկին, անգամ ատրիլ: far conóscere. ճանչցունել, նշանակել, յայտնել, յոյժ յայտնել: ինծնիլ: dar a conóscere. յոյժ յայտնել, յայտնի անել: մանրի էնիլ: farsi conóscere. յայտնել զանձն, զանձդ հոգւոյդ իւր: աշխարհ ալիս: եա՛ ի յայտ գալ: պէտի ծանիլ:

Conoscíbile, ս. Ճանաչելի, գիտութեանաւոր:

Conosciménto. Ճանաչութիւն, ընտրութիւն:

Conoscitóre, ար. – trice, էգ. Ճանաչօղ, ընտրօղ, հմուտ:

Conosciúto, ած. Ճանաչեալ, ծանօթ: պէտնիտիլ երեւելի: պէտնի:

Conquassaménto. Ցնցութիւն, սպասանութիւն, կործանութիւն:

Conquassáre, ն. Ցնցել, սասանել, կործանել, խորտակել: պէտիտի, էգիտի, փշրիտի: – ársi, յ. Քանդիլ: եգիլիտի:

Conquásso. կործանութիւն: եգիլ գէմ: andar, esser in –. կործանել: եգիլտի: metter in conquasso. քանդել: եգիտի:

Conquidere, ն. Խոշտանգել, սպասաւորեցուցանել, նեղել: ձեղքա, պէրպաք էնիտի, եէնիտի:

Conquíso, ած. Խոշտանգեալ: Conquistá, Conquistaménto. Վաստակութիւն ազնուութեաց, աշխատ-

հակառակ, իշխանուհի, տէրուհի: ես ունիմ, հպատակ, պատկան:

Conquistáre, ն. Յաղթանակ (զկիր ակի ի) առնուլ, վիճակ, ընդ ձեռամբ ետուաձիլ, գրաւել, տիրել: ես ունիմ, պատկան եմիմ:

Conquistatóre, ար. Յաղթական ազգասէր՝ աշխարհակալ, տիրօղ, ետուաձօղ, աշխարհակալ, աշխարհասաստ: պատկան էակէն, ճիւղ էակէն:

Consacráre, ն. Սուրբ առնել, տրել: ետուաձիլ: ձեռնադրել, օրհնել (եպիսկոպոս:) քահանայագործել: — ársi a Dio. ետուաձիլ պանձեն եմ: վաճառիլ ես ունիմ:

Consacrazióne. Տ. Consecrazione.

Consanguíneo, ea. Արեանակից: հից: հարսէ:

Consanguinità. Արեանակցութիւն: հրեսիլ: ազգակցութ:

Consapévole, հ. Իրազեկ, գիտասակ, գիտակից: հասկերպ, սըտափաղ: éssere —. իրազգած լինիլ: փառյոփ: far —. զգացուցանել: փառյոարյոփ:

Conscrívere, ն. Հաւաքագրել, գրել ի թիւ: սըրայա գօսփ:

Con séco, կիս séco. Ընդ իւր, ընդ ինքեան, ընդ նմա: ունիմ ընդ ես, ժառն իւր:

Consecráre, ն. Տես Consacrare. ետուաձիլ ի պաշտօն եմ, մատուցանել եմ: վաճառիլ ես ունիմ:

Consecratióne. Օրհնութիւն (տաճարաց.) օծումն (կայանք քաց:) քահանայագործութիւն:

Consecutivamènte, հ. Զկնի, յետոյ, ապա, անմիջապէս զկնի: արդիսըրա, ժառն:

Conseçutivo, va. Հետևորդ, հետևեալ:

Consegnáre, ն. Տալ ի պահ հետո, հաւատալ ոմանք ինչ, ապանդիւ ի ձեռս: ետինէ ինձնիմ ես ունիմ: տալ, մատուցանել: վճռիմ

Consegnáto, ta. Յանձն պահ քրել, ապանդել: ինձնիմ օրհնան:

Consegnazióne. Յանձնապահ քութիւն, ապանդութիւն, ապահ: ինձնիմ, սրտիրեն: վճռիմ

Consegráre, ն. Տ. Consacrare, ես:

Conseguénte, հ. և հ. Հետևեալ, հետևորդ, յետոյ, ապա, զկնի: ժառնդրա: per conseguente. տես Conseguentemente.

Conseguenteménte. Ուստի, վասն որոյ, վասն որոյ և ժառն ինչին, պատճառ ինչին: յետոյ, ապա: ասնդրա:

Conseguénza. Հետևութիւն, հետևողութ: ինձնիմ: հետևորդ (ապաւորութ:) cosa, կիս affare di conseguenza. գործ մեծ, կարեւոր, երևելի: պէսիսփ ունի, աղբր ծանօթութ: in կիս per conseguenza. տ. Conseguentemente.

Conseguiménto. Յաջողութիւն:

Conseguíre, ն. Յաջանալ, գտանել: ես ունիմ:

Conseguíto, ta. Յաջեալ, ի ձեռս բերեալ: ապնդրա, ես ունիմ:

Consénso, Consentiménto. Հաւանութիւն, համաձայնութ: բրա, գոփունփ: prestare, dare il consenso. հաւանիլ, համձիլ, ընդունել: գոփ, օրոփ: di comun consenso, կիս consentiménto. միաբան համաձայնութիւն:

Consentáneo, ea. Համաձայն, ապաշաձ: ոչխան:

Consentíre, ն. Հաւանիլ, համձիլ, ընդունիլ: բաղձ օրոփ, գոփ, օրոփ: ասեղ տալ, թոյլ տալ: գօ, վերփ:

Consentíto, ta. Հաճ, համաձայն, հաւանեալ, ընկալեալ: պէսիսփ:

Consequénza, ես. Տես Conseguenza, ես:

Consérva. Շաքարապան, սիրեր: փիչեր: d' acqua. աւազան ջրոյ: գոռոմա, հաւաղ: della neve. ասուռ ձանոց: պոռվանք: Պահեստ, ապաշար: սաթիւ ղէդ, ղահրէ: քաղց-

Digitized by Google

բաւեանի : ածէլէ, ծառապտղոց : andare a ripescare, կամ կարաւանեան ուղեւորել : andar di conserva. գնալ ի միասին : Occhiali di conserva. տե՛ս Occhiali.

Conservábile, ած. Տևական, տեւողական : պայմանը :

Conserváre, ն. Պահել, պահ ապանել : պաշտպանել, հոգալ : ապգլանալ : ársi, յ. Պահիլ, պահ ապանիլ, փոյթ ունել առողջութե : ապգլանանալ, ինքնիմէ, ապդուղնա ծառապտղի օլմակ :

Conservatívo, va. Պահպանողական, պահպանական, պահ ապանիչ : ապգլայնքը :

Conservatójo. Պահարան : պահ ապանարան, չուռնամարան : ապգլայա ձագ ենէր, ծաղապտ : տե՛ս և Conservatório.

Conservatóre, ար. Պահապան :

Conservatório. Ա՛գքաստանոց, աղքաստանոց վասն կանանց և աղջկանց :

Conservazióne. Պահպանութի, պաշտպանութի, փրկութի : ապգլայըն, ապրուստ :

Consérvo. Ծառապտղի : գաղտ էօլպաղը, հնդ խըղմէն :

Consésso. Գումար, ժողով : ձէմաաթ, ճեմլիս :

Considerábile, ած. Կշռանաւոր, երեւելի : արժանի մտածութե, մեծ : պէեւլի, պէեւլի պաշլը, պէօյիւք :

Considerabilménte. Մեծապէս, յոյժ, կարի, բաղմաց : էէգ, լօգ, գաղը :

Consideráre, ն. Խոհալ, քննել, զմտաս ածել, կշռել : փնդլէնմէկ, ուշադիր էնիմէկ :

Consideratamente. Խորհրդով, խմաստութե, կշռութե, զգուշ էտաս : փնդլէնէրէկ :

Consideratóre, ար. Մտածօղ, մտաքնէ : փնդլէնէն :

Consideratióne. Մտածութի, խոկութի, քննութի, ուշադրութի : փնդլէնմէ, փիւթաճ : յարգ, վայրկ, ակնածութի : իլթիֆաթ, հաշըբ էօվգէմիւն : senza —. ակնխոտոր, տրտատար, անզգոյշ : իլթիֆաթսըզ : in considerazióne di che farò. յայդ սակս արարից :

Consigliáre, ն. Խորհուրդ տալ, խրատ տալ : էօյիւն վէրմէկ : una cosa. առաջի առնել ինչ, թելադրել : ե խորհիլ ընդ, խորհուրդ ի մէջ առնուլ : դնդվէրմէկ : Consigliársi, յ. Խորհրդակցիլ, հարցանիլ, կամ առնուլ : փանըլմակ :

Consigliataménte. Խորհրդով, խմաստնաբար : ապգլ ինէ :

Consigliáto, ta. Խորհրդատ, հմտալ : փանըլմըշ :

Consigliatóre, ար. — trice, իգ. Consigliére, ար. Խորհրդական, խորհրդակից, խորհրդատու : դնդվէրճի :

Consíglio. Խորհուրդ, խրատ : էօյիւն, նատահաի : խորհրդակցութի, խորհրդակցութի : տնտեսական, պետական : առաջին, խորհրդարան, խորհուրդ, ժողով : փլան, դնդվէրէկ : fare, radunare, tenere, aver consíglio. խորհուրդ ի մէջ առնուլ, ի խորհուրդ խմբել : դնդվէրէկ էնմէկ, փլան գտանմակ : dar consíglio, dar per consíglio. խորհուրդ տալ : uomo di consíglio. այր մեծախորհուրդ, խոհեմամիտ :

Consímile, ած. Հաւասարական, նմանն : պաճա պէնզէյէր, ուշագ : հինէնպ :

Consisténte, ած. Կայացեալ, հաստատեալ : Պինդ, մտածութիվ, խժայլին : էօվլէի, նափըլեան : ապրդակալմ, կատարեալ հաստակամ :

Consistènza. Հաստատութի, ամրութի, սերտութի : գաղտ, գափնիճ : չափի կատարման հաստակի : փեսիւլէնէ : età della consistenza. կատարեալ հասակ :

Consistere, ե. Հաստատակիլ,

Digitized by Google

հիմնիլ, կայանալ : պատրաստ, պատրաստ եմ ըլլամ :

Consistóro. Տ. Concistoro.

Consobrino. Տ. Cugino.

Consoláte, ած. Մխիթարիչ :

Consoláre, ն. Մխիթարել, թեթևցնել, ներել : — ársi, յ. Մխիթարիլ : Թեթևնալ, պատրաստիլ :

Consoláre, ածա. Հիւանդասատական այր : Փնտռօղ օրմանը : Հիւանդասատական : Փնտռօղա մանգամա :

Consolatamente. Մխիթարութեամբ, խնդասիրաբար : Թեթևնալի չափ :

Consolativo, va. Մխիթարական :

Consoláto, գոյ. Հիւանդասատակութիւն, բարեշնորհ : Փնտռօղութիւն : բաւական կրնայ իրաւունք հիւանդասատակին :

Consoláto, ta, ածա. Մխիթարեալ : կամակատար : զոհ, հաճ : հօշնոպ :

Consolatóre, աբ. — trice, ած. Մխիթար, միխիթարիչ : Թեթևնալի չափ :

Consolatório, ia. Մխիթարական, յն միխիթարութեան : Թեթևնալի չափ :

Consolazióne. Մխիթարութիւն : Թեթևնալի :

Cónsole, աբ. Cónsolo. Բդեշխ, հիւանդասատակ : Փնտռօղ :

Consolidáre, ն. Կցել զվէրս, միակցել, յօդել : Եարայը պինդ պիրկել, նոր ըստբերմամ : Հաստատել : Գայլ կրկել :

Consolidazióne, Consolidaménto. Կցումն վիրաց : միակցութիւն : պինդ : Հաստատութիւն : Գայլ չափ :

Consonánte, ած. Ներդաշնակ, հաստատ : Համաձայն : ահեղ չափ (տառ.)

Consonánza. Բազմաձայնութիւն, Համաձայնութիւն, ներդաշնակութիւն : ահեղ, ահեղ չափ : միաբանութիւն : պիրկ չափ :

Consonáre, ն. Համաձայնել : ահեղ չափ : յ և յ. Մխիթարիլ, յօդիլ : ներդաշնակիլ : ահեղ չափ : միաբանել, համաձայնիլ : պիրկ չափ :

Cónsono, na. Համաձայն, ներդաշնակութիւն : ահեղ, պիրկ չափ : միաբան, համաձայնութիւն : պիրկ ներդաշնակ :

Consórte, ած. Կենակից, ամուսին, զուգակից : Ընկեր :

Consórzio. Ընկերութիւն, միաբանութիւն, կցորդութիւն, վճռաւորութիւն : Ընտրութիւն, ընկերութիւն, օրինաբերութիւն :

Conspiráre, Constáre, Constituíre, Construíre, եւն. Տես Cospirare, Costare, եւն :

Consuèto, ta. Սովորական, սովորական, սովորական : ապրի օրմանը օրը ներկը :

Consuetúdine. Սովորութիւն, սրինդ : ապրի :

Consúlta, Consultazióne. Խորհրդակցութիւն : Դատաստան : խորհուրդ, ժողով, խորհրդակից, ատենան : փիլան, փերնէ :

Consultáre, ն. Խորհուրդ ի միջ առնուլ, քննել : Դատաստան ընել : un oracolo. Հարցանել աստուած : libri. խուզել ի գիրս :

Consúlto. Խորհուրդ կամ գրուած վճռաստականին : Խորհուրդ կամ կարծիք բժշկաց :

Consultóre, աբ. Խորհրդատան, խորհրդատու : Դատաստանէ :

Consumaménto. Ծախք, սպառումն, վատնումն, չքացումն : Խրճիթ, ներկ : Թախծութիւն : փերթ, ցաւ :

Consumáre, ն. Մաշել, սպառել, ծախել, չքել, ընկել, ուռտալել : ապականել, ներկ ընել : — ársi, յ. Մաշիլ, սպառիլ : ապականիլ, ներկ փերնէ, ցաւ ընել : — ársi, յ. Մաշիլ, սպառիլ : ապականիլ, ներկ օրմանը : Ծխրիլ, մնալ անձրուր, զանգատիլ : Երթալ, հասնիլ փոքր ընելէ :

Consumáto, գոյ. Սրբատաշեալ յորում եկեղեցի ձագը հա-

Digitized by Google

ատ, կամ այլ ինչ մեծ մեղք գործատուն:

Consumáto, ta. Սպառուած, մսաչեաւ: Խիստ կնիռ: Ծերացեալ: Երիտ, հնացեալ, կտաւատկեալ: Ինչ:

Consumatóre, տր. Սպառիչ, ցրիչ, եղծիչ, վատնիչ:

Consumazióne. Սպառումն, ծախք, վատնումն, ցրումն: Խ. բաճ, ինչից:

Consúmo. Կերն է: Նուազումն մեղն: Ծախք: far consumo. Ծախսել, վատնել: Ծծրակ կերիք:

Consúnto, tá. Սաստկեալ, ապառնեալ, եղծեալ: Խիստ կնիռ: Լեղի գազանք: Վերկնի:

Consunzióne. Սպառումն, վախճան, կատարած: աճող, պիրիտը dare in —. անկանիկ յախտ ծերոտական: Վերկի օլմակ:

Consustanzialità. Հաւասարագոյութիւն:

Consustanziále, հ. Հաւասարագոյական, հաւասարագոյ:

Contadinéllo, la. Մանուկ, կամ փոքրիկ գիւղական:

Contadinésco, ca, Contadíno, na, ած. Գիւղական, շինական, վէրջին, ցեղտ: Տկօյլիա, հօյրաք:

Contadíno, na, գոյ. Գիւղացի կամ գիւղուհի: Տկօյլու: Երկրագործ: Էրինճի:

Contadinótto. Գիւղեցիկ, վայելչահասակ գիւղական: Ինաշէն տկօյլիա:

Contádo. Ընդառաջանք գքաղաքաւոր, ապատուիկ, գիւղ: Լիճ լիճ, տկօյ: տէրտէի, գնումն, հաւլուած, երկիր: Հօթրափ, նահանգ:

Contágio. Ճահճատիւտ, տարածիչ ախտ: աղտեղիչ, աղտեղիչ: Նամնատճափ:

Contagióso, sa. Տարածախտիկ, փոխառնդուածական: աղտեղանի, նամատճափելը: Ժանտ, տարածականապարտ, վնասատուկ: պարտիչը:

Contaminare, ն. Աղտեղել, տարափանել, պղծել, վարակել յախտ: Տարածել: պղծեալ, պղտոր:

Contaminazióne. Աղտեղութիւն, պղծութիւն, տարածութիւն: Տարածել:

Contánte, հ. Պատրաստ: Նափ էրիճի: contante, contanti, danar contante, գրամ առձեռն պատրաստուած: Նափ ահչի: di dí in contanti, a contanti. առձեռն պատրաստուած գրամովք, կանխիկ: էրչին, Նափառ ահչի:

Contáre, ն. Թուել, հաշուել: այմակ: վճարել: Կօպէրէ: Անճ համարիլ: Իրիկար կնիռ: լ. ի. Կինել անճարտ, շնորհ ունել առաջի ուրիշ, ունել իշխանութիւն: բարձրի պատմակ, ակօր տահապը օլմակ: պատահիլ, տանել: Նափլ էրիճի:

Contatóre, տր. Հաշուապահ:

Contátto. Շօշափումն (երկոցւոյ մարմնոյ:) փօփոլ, փօփոխմունչ:

Cónte, տր. Կոմս: պէյ, տանճափ պէյի:

Contéa. Տէրտէի կոմսին, կամ տանճափ պէյի: պէյլիք, տանճափ, նահանգ:

Contéco. Ընդ քեզ: ակնին խնդ

Conteggiáre, ն. Հաշիւ առնել, հաշուել: հինաթ էրիճի:

Contégna. Սեփ գնացք, տարշաւիճ, պատոգոտիճ, ծանր շարժուած: Խափար, խոչընդոտ, էրգուն: տես ն. Contegna. Andar in contegno. Բարձրաքայլութեամբ գնալ, սիրտալ: խոյխոյելն տալընտալ: stare in contegno. տիրաձանալ, ձեռնատու, երեւցում ցանել, յանձինն գնդանդուածիճ: Խափար տանիլ:

Contegnóso, sa. Ծանրաքայլ, սեպ, գնդուղ: տալը պատւոր: Խափրալը: Նափրալ:

Contemperánza, Contemperasióne. Բարեխառնութիւն մեղմ ձոյ : չափաւորութիւն, միջակ :

Contemperáre, ն. Բարեխառնել ընդ միմեանս, յարմարել : այցաւորեցուցանել : բարեխառնել, մեղմել, չափաւորել : չափաւորել : չափաւորել, կանոնաւորել :

Contempláre, ն. Հայիլ. նկատել, յառնիլ մտօք, մտածել, խոհել : պատկառել, փութանալ :

Contemplativo, va, ած. Հայեցողական, տեսական (կեանք :) գոյ. Ընթրանձն, ապաստակոտ ի տեսական կեանս :

Contemplatóre, ար. Հայեցօղ, նկատօղ, մտածօղ (երկնային :) փութանկին :

Contemplazióne. Կատարումն, տեսութիւն, հայեցումն, խոհումն : աչք, փութանք, փութ : a contemplazióne. ի տակս, յաղագս : ի բեին :

Contemporáneo, ea. Ժամանակակից :

Conténdere, ն, ե. Հակառակել, վիճել, կռուիլ : չափել, նիպ կռիւ : գումն գործել, նկըրռել : լարչանք, ճակտ կռիւ :

Contenénte, ած. Պատուականօղ, բռնանդամակից : ժուժկալ, տէր անձին :

Contenére, ն. Պատուականել, բռնանդամակից, տանիլ, կրել յինքեան : ալմաս, գոչանմաս : տանձել, նուաստձել : խոնարհաս, պակաս կրմել : — érsi, յ. Ժողովուրդ, նուաստձել պատճառ, զպատել : նկճոնին պատ է :

Contentaménto, Contentézza. Հաճուրեան, սիրտ, գիւր սրտի, բերկրութիւն : հաճ, ախորժ, ախորժ :

Contentáre, ն. Հաճել զիւրաց ազգուք, կատարել զկամս, զհաճոյս : հօղնաս կրմել : — ársi, յ. Գոհ, հաճ լինել, հաճիլ, շատանալ, հանդչիլ, շատ համարիլ : հօղնաս, գանահալ օլմաք : հաճաս նել, ընդունիլ : գոհ օլմաք :

Contentíbile, ած. Ընդունելի, արհամարհ : ալմաք :

Contentissimaménte. Ախորժ հաճուրեամբ :

Conténto, ta, ած. Contentáto, tà. Հաճ, գոհ, բերկրեալ, ուրախ : հօղնաս, գանահալ, չատ

Conténto, գոյ. Հաճուրեան, բերկրութիւն, զուարճութիւն, գիւր սրտի, ախորժ : հաղ, ղէյ :

Contenúto, գոյ. Բովանդակութիւն, պարունակեալն ի գրի : ձիմիք, ասլ :

Contenúto, ta, ած. Բովանդակեալ, պարունակեալ : գոփանմըշ, մէշմաչ :

Contenzióne. կած. վէճ : նիզա

Contenziosaménte. Վճռամտաբար, վիճամտօք, կռուասէր :

Contenzióso, sa. Վիճաբան, բանակռիւ, կռուարար : էանդաչ, գովչաճը : foro. առանձին արտաքին :

Conteria, էպ. նգ. Գուշնաստ ապականիք :

Contésa. կած. վէճ, կռիւ, գովչա, նիզա : di parole. բանակռուրեան :

Contéssa. կոմսուհի : պէյլարպէկ գառը :

Contéssere, ն. Հիւսանել ի միասին, անկանել : էօրմէք, փօփռմաք :

Contessúto, ta. Հիւսեալ, անկեալ, անկուածոյ : էօրիւմլի, փօփռմուռ :

Contestábile, ար. Գօնդէսաբար :

Contestáre, ն. Ցայտ առնել յաւուրեան, հաւնել յաւուրեան, գաստվարել : փաշայա կիրմէք :

Contestazióne Ցայտարարութիւն յաւուրեան : ըհդար, իզհար :

Contésto, գոյ. Բնագիր, բնաբան : նախընթացք, կամ յետագայ ինչ բնագրին : contesti. մասնաւոր կամ նման վկայք :

Contézza. Ծանօթութիւն, տեղեկութիւն : պիլիչ, հապէր :

Conticíno. Հաշիւ վարդ : հի-

Digitized by Google

սաղիքի ։

Contiguità. Շարունակութիւն, մերձաւորութիւն ։ պիւիւլիփէ ։

Contiguo, ua. Մերձաւոր, կից, յարակայ ։ պիւիւլիփ, լուրփ ։

Continénte, s. Պարունակօղ ։ ժուժիկալ ։

Continenteménte. Ժուժիկալութիւն ։ ողջախոհութիւն ։

Continénza. Ժուժիկալութիւն ։ ինքնիշխանութիւն, ըբքիւն ։

Contingénte, s. Պատահական, դիպուածական, անհաստատ ։ հաւա իւլ փուլէն, ատըզ, իւ-ւիքիւփ ։ նեղրընգուածական, անաբոշ ։ բաժին խուրաքանչիւրոց, մասն ։ հիսէ, փայ ։

Contingenteménte. Վրիպակաբար, ըստ դիպուածոյ իմն ։

Contingénza. Դիպուած, պատահար, դէպք, արկած ։ գպուա հակական իրաց ։ նեղրընգուածականութիւն, անորոշութիւն ։

Continuaménte, Continuataménte. Անդադար, անդադարաբար, հանապազորդ, միշտ ։ փայմ, փոքրմ ։

Continuáre, v. Հանապազորդել, մշ կապել, տեւել ։ փոքրմայմ, փխրիւդիւ ։

Continuatóre, ար. Հանապազորդիչ, շարունակիչ ։

Continuazióne, Continuaménto, Continuità. Հանապազորդութիւն, շարունակութիւն, տեւ, յարակայութիւն ։ իւպաղիմիլ ։

Contínuo, գոյ. Շարունակ ։

Contínuo, ua, ած. Շարունակ, անընդհատ, յարատեւ ։ փայիմ, իւպաղիմ ։

Contínuo, ի. Al contínuo, del, կից di contínuo. Տես Continuamente.

Cónto. Հաշիւ, համար ։ հիսաբ ։ in verun conto. ոչինչ իւ-ւիք ։ ասլա ։ conto aperto կից acceso. Հաշիւ անվճար ։ պիւիւհիւ հիսաբ ։ conto spento. վճարեալ հաշիւ ։ պիւիւհ հիսաբ ։ conto corrente. առօրեայ հաշիւ ։ հիբիւհան չիսաբ հիսաբ ։ saldar i conti. վճարել զհաշիւն ։ հիսաբը պիւիւրմէփ ։ tener conto, կից il conto, կից i conti. Հաշիւ առնել, հաշուել զկշռութեան ։ հիսաբ իքօրմէփ ։ tener un conto, կից il conto per biláncio. առնել զհաշիւ ամի և տրոյ ։ tener conto. յուշի առնել ։ հաւիբէի ալմաք ։ tener conto di chechessía. խնայել, յիմն ։ ատելհալ, խնամալել ։ աչքմամբ, ամփամամբ, գբչմամբ, գայրքմամբ ։ կամաւ միտդնել, ապաստաւորել, փոյթ առնել, զգուշանալ ։ ծոփպիրէն օլմաք ։ far conto, կից i conti con alcuno. ի հաշիւ մտանել ընդ ումեք ։ հիսապլամբ ։ far conto. հաշիւ առնել ։ հիսաբ իքօրմէփ ։ կամ ի մտի դնել, հաստատել, կից որշել ի մտի ։ փիւրիւնէ գօմաք, նէկէն գօմաք ։ far conto, կից il conto. երևակայել, ենթադրել, համարիլ, կարծել ։ գբչաս կնմէփ, փաբչ կնմէփ ։

Conto. Յարդ, համարութիւն, վարկ ։ իմիսաբ, գբչմէն ։ aver in buon conto, կից far tener conto di checchessía. առնել ի համարիլ, առ ապատուականս, արդոյ, մեծ համարիլ ։ գբչմէնէ նսամամբ, չէյ եէբիւնէ այմամ, իմիսաբ կնմէփ ։ non tener conto delle ricchezze. առ ոչինչ համարիլ զհարստութիւն ։ uomo di conto. այր մեծապատիւ, յարգոյ, ապատուականի, անուանի ։ բաղդէնէչ, նամաբ ։ cosa di niun conto. անոսի իւչ, չնչին, դատարկաբանութ, անարգ ։ ային օշան, ալչակ ։ domandar conto, կից far render conto. հանձնել զհաշիւն ։ render conto. ասել զհամարն ։ հիսապ վէրմէփ ։ ապատասխանի առնել վասն անձին, արդարացուցանել զանձն ։ ոտպտաղնաղանա իսպաի կնմէփ ։ լինել ապատասխանատու ։ ճկնապ վէրմէփ ։

Digitized by Google

Conto. Պատմուճի : հեթեան : dar conto d'alcuna cosa. զկամ ցանել ինչ, ազգ առնել : հոգեր վերմե :

Dare, կամ ricévere danari a conto, կամ a buon conto. Տալ, կամ առնուլ զգրաոն ամսոյնա կի, կամ ըստանանակաց : ալին հաշուի : a buon conto. առ ժամին, ի ժամու, ի նմին պահու : պատրաստիլ : méttere, porre in conto, a conto, a suo conto. գնել ինչ ի հաշուին, կատրկել ի թիւ : հիսապա գօմաք : levar, raccorre il conto. հաշիւ առնել եւ լնոյ եւ մնոյ : հիսապ կնօրմե : tornare conto. կինել յօգուտ, օգտակար : քաչպուլը օլմաք : far conto, méttere a conto. վստահիլ, կամ յուսալ յոք, ապաստան լնել յինչ : առմաք : a conto, per conto. վասն, ի պատճառս, յաղագս : իլին : libro de' conti. հաշուեգիր : պեքիլեր : il conto va bene. ուղիղ է հաշիւն :

Cónto, ta, adv. Ցայսմիկ, ծանուցեալ : պէլլի, մալիմ :

Contórcere, v. Շրջիլ յիւր վերայ : փնդրկին էվիրմե : Contórcersi, v. խեղաթիւրիլ, զեղուլ զանդամս, զդէմս, ծռանալ ծռիլ : ագնը էյմե, պիւգմե :

Contorciménto, Contorsióne. Գիւղումն, խեղաթիւրումն : պռաստա, պռաստա :

Contornáre, v. Գործել շրջապատ նկարուց, պատրագրել գնկարն :

Contórno. Պատրաստ վայր, չիլկապ տեղի : նահկե, էքրաք : չիլկագիծ, կամ շրջապատ ձեւոց : էնէրե :

Contórto, ta. Գեղեալ : պիւգիլմիշ :

Cóntra, prep. Ընդդիմի, հակառակ : գէմ, էյ : հանդիպակաց, ի հանդիպայ, առաջի : գէմը, գէմըսընա : contra ragione. չար նիպրաւ : նահագ էէրէք :

Cóntra, s. Ընդ հակառակին : ընէրմինէ :

Contrabbandiére, sm. Փախուստանօղ ի մաքսից : կնօրմելոկնե մալ գալըրան :

Contrabbándo. Ապրիլեալ ինչ : հափսի, խաւարգ օյին վրայ : ծածկութիւն մաքսից : far il contrabbando. փախուստանել ի մաքսից : կնօրմելոկնե մալ գալըրմաք : di contrabbándo, s. գաղտագող, գանխաւոր : կիւիզկե :

Contraccambiáre, v. Փախարինել : մուգապելնիմին վերմե :

Contraccámbio. Փոխարէն, հատուցումն, կշտումն : մուգապելնմե :

Contracchiáve, sf. Խոտքախեակ բանալի, կեղծ բանալի : նաղլըն բիլիչ :

Contraccifera, Contraccifra. Անհնուեն գաղտնագրածածուկ նշանագրաց :

Contráda. Փողոց : սօքաք : կողմն, երկիր, գաւառ : սկմի, վայրկեան, նահիա :

Contraddánza. Կազմած ինչ բազմաց ի միասին :

Contraddétto, ta. Ընդդիմանալ, եմ. տես Contraddire.

Contraddire, v. Ընդդիմանալ, հակառականալ, վիճիլ : գարձը սէօյլմե : հակառակիլ : գարձը փարմաք : — irsi, v. Ընկճանիլ ի հակառակութիւն : ինանմադաղ կնմե :

Contraddistinguere, v. Ընդդիմանալ, տարբերել, նշանակել : — tinguersi, v. Լինել նշանաւոր, երեւելի :

Contraddittóre, sm. Հակառակ կացան, ընդդիմախօս : գարձը սէօյլէնէն : հակառակորդ : հանիմ :

Contraddittório, sa. Հակառակական : հնարագէտ, հնարիկ : գարձըսընա :

Contraddizióne. Հակառակելոք բանութիւն, հակառակութիւն : ինանմադաղ, ակռիպի գիրեմ :

Contraénte, s. Դաշնադիր,

գաշնակից : ընդ կից :

Contráere. ℑ. Contrarre.

Contraffaciménto. Խաղտութիւն, գաւաճանութիւն : գալպանչութ :

Contraffacitóre, տե. Խաղտաւոր, նենգաւոր : գալպանչի : նենգաւոր : նենգապիտ :

Contrafláre, ն. Կռնել դէպ ի վեր, ծռել զաչս, նենգաճեցուցանել (սև. զաչք գնտոտ, զլարժունս) : ձեռացուցանել : սոյտուրմա : խաղտաւորել (զիրաւացիս, &c.) գալպանչել : գալպանչութ կ՚ընդ. : ընկերակից կ՚ընդ. : ընդ scritturа, là mano. նենգեցուցանել ձեռագրի տառք : կեղծ գրութիւն : սոյտուրմա : – ársi, յ. կեղծագործանալ ինձ, ծռանալ : ինքզինքն ծռել, յանդիմանել : ընդդիմանալ :

Contrafátto, ta. Խաղտաւորեալ, կեղծ, տուա : գալպի : սոյտուրմա, անդամ, ծռանածութ : էրէգին, անառաքեալ, էդէի պէսդիս : նենգեցուկեալ :

Contraffórte, տբ. Ոլոմնկալ, հաստատուն որմոյ, ուսակ. պիմեդիր : փէյտէ : ներկոյ ի փօլ փէյտէ :

Contraggénio. Հանկարծուն, ընդդիմունի բնաւ : ընդ նապէնի :

Contrálto. Ձայն հայոցդայն ի գլխի :

Contrammandáto, գոյ. Վանհանջումն հրամանին, հակառակ կամ երկրորդ հրամանի :

Contrammárcia. Հակառակ ընթացք :

Contrammína. Հակառակ ականն : հնարք ընդդէմ հնարիցն :

Contrammináre, ն. Հակառակ ական հատանել : ընդառաջել ականի : ականաւորեալ : լուծել գաղտնիս : ի դերև հանել զոյգ հնարս ուրուք : գինի գալ գործոյ :

Contramminráglio. Երրորդն ծակեցեալ ի հնամեն : ոչ ալս ոչ նաև երրորդ նորոգ :

Contrappélo. Հերիք ընդ հատանելի, հակառակ գերիք հերացոյց : dare il contrappelo, կամ radere contrappelo. գերծուել ընդ հակառակի : ընդ քէյլ ը՚ :

Contrappesáre, ն. Հաւասարակշիռ առնել, հաւասարակշռել : գինի կինի, գինի կինի :

Contrappéso. Հակակշռոյ : հաւասարկշիռ : contrappesi. հակակշռոյք ժամացուցիչ : սահան ի ներս :

Contrapponiménto, Contrapposizióne. Հակադրութիւն, ընդդիմադրութիւն : գարշըլըգի :

Contrappórre, ն. Դնել ընդդէմ, հանդիման, քաղդատանել : գարշը գօյա, լոգըլըշտամա : – pórsi, յ. Ընդդիմանալ, հակառակիլ, արգելուլ : գարշը եըգիւ :

Contrappósto, ta. Հակադրեալ, հակադիր, հակառակ : գարշը :

Contrappúnto. Երգակրութիւն, նուագակրութիւն :

Contrariaménte. Ընդ հակառակին : ինքնին, ակամայն :

Contrariáre, ն. Հակառակիլ, ընդդէմ գառնալ : գարշը փաբօյա :

Contrarietà. Ընդդիմութիւն, հակառակութիւն, դժուարութիւն, խոչ. արգել : գարշըլըգի, ինքնինի, էնինէ : նեղութիւն, վիշտ : պէյ :

Contrário, գոյ. Ընդդիմակ, ձախորդութիւն, խոչ : պէյ, գալա, էնինէ : հակառակին, ընդդէմն : ինքօվ : per lo contrário, per il contrário. զարդին հակառակին, ընդ հակառակն :

Contrário, ia. ած. Ընդհակառակն, հակառակ, ընդէմ, օտար : գլխ : ձախող, ձշնամի, մերաձառ : գարշը : ինքս, հակիմ, գարշը :

Contrárre, ն. Կռնել, կամ հաստատուն ինչ միաբանութիւն, դաշնակ : գալշուգա : յինքն ձգել (զպարտս մեջտեղ) առնուլ (մեջ)

օգրտանաւ: ամփոփիլ, կուչնալ, կծկիլ, գիջուլ: գըսալնոյ, պիտ. մէ, փոխ. մէ: débiti. ընդ ապառաժօք լինիլ, ապրուստ ունիլ: պօրձաս ի իրմէ: parentado. մտանիլ յազգակցութիւն: Contrársi, contráersi, յ. կծկիլ, ամփոփիլ, կարճիլ: պիտ. մէ: գըսալնոյ:

Contrascárpa. Ջառ՝ ի վեր պատանէշ խրամին:

Contrassegnáre, ն. Նշանագրել, նշանիլ: նիշանագնոյ, նիշան գօսոյ:

Contrassegnáto, ta. Նշանեալ: նիշանեալ:

Contrasségno. Նշան, նշանագիր, ցուցակ, կնիք: նիշան:

Contrassigilláre, ն. կնքել, փոքր կնքով:

Contrassigíllo. Փոքր կնիք եղեալ առ մեծ կնքով:

Contrastáre, ն. Ընդդէմ կալ, հակառակիլ, կռագիլ, վիճիլ: գարձ ըը պոբմոյ, նիշա էնիմէ:

Contrásto, Contrastaménto. Դիմակայութիւն, ընդդիմութիւն, հակառակութիւն, վէճ, կռագ: գարձուածգ, նիշա, դիմագնէն: senza contrasto. առանց հակառակութեան, անշուշտ: էնգնէնիշ:

Contrattáre, ն. Վաճառականել, առևտրական լինիլ, վաճառել, կամ գնել: պոպար էնիմէ, առըն վէրիւ էնիմէ: débiti. ընդ ապառաժօք լինիլ: պօրձաս իրմէ:

Contrattémpo, գոյ. Հակառակ կամ օտար՝ անտեղի ժամանակ: խոչ, անակնկալ արկած, ապէտ: էնինէ, հարա, պէլա:

Contrattémpo, di contrattémpo, մ. Տարաժամ: պէլագի, վագիւոզը:

Contrátto, գոյ. Վաճառագիր գաշնագրութեան, յետկար գաշին, պայմանագիր: գաշնի, գաշնագրութիւն, ասկարկութիւն: գաւն, գրի, պապար:

Contrátto, ta, ած. Գաշնագրեալ, ասկ արկեալ: պապարցարգրըձ: կարկամ, հաչմ: գօրիրմ:

Contravvallazióne. Խրամատ ապատնէշ, ապատնէշ ապաշարման: հէնոգէ:

Contravveléno. Դէղթապի, անգիզոյ: գանգէղոյ: գանգիր:

Contravvenire, ն. Յանցանիլ, զանցանիլ զօրինաց, զպատուէրս, զդաշտմբ, անսաստանիլ, անհնազանդիլ: այնը էնիմէ, գավէնգէն պէծմէ:

Contravventóre, ած. Օրինազանցող, դժուումն խոստմանի, էն:

Contrazióne. Գալարութիւն, գիջուլումն, կարկամութիւն, կծկումն ջղաց: գնոյիր էգիւմէ:

Cantribuíre, ն. Հանգանանալ, ընկերել, ծախուց, գործակից, միաձեռնառու լինել, կցորդիլ: նիգաս էնիմէ:

Contribuíto, ta. Օգնեալ, նպատաստարկեալ:

Contributóre, ած. Ձեռնառու: էարգըմէը:

Contribuzióne. Ձեռնառութիւն: նիգաս: հարկ, բաժ: վէրիւ:

Contrírsi, յ. Ջղջալ՝ ի մեղաց: էիւման օլմա, ընօգէ էնիմէ:

Contristaménto. Տխրութիւն:

Contristáre, ն. Տրտմեցուցանել, տառապեցուցանել: նաագանգրմա: — ársi, յ. Տրտմիլ: նաագանմա:

Contristatóre, ած. Տրտմեցուցիչ, տառապեցուցիչ:

Contritaménte. Ջղջմամբ, ցաւագին: էիւման օլմա:

Contrito, ta. Ջղջացեալ: էիւման օլմաը:

Contrizióne. Ջեղջ, ապաշխարէիւման ըէ:

Cóntro, նխ. Ընդդէմ, հակառակ: գարձը, նոգէրինէ: հանդէպ, յանդիման, ի հանդիպոյ: գարձըընգա: ընդ առաջ: գարձը:

Digitized by Google

Contr' ordine, աբ. Կարգաքանչիւրումն հրամանին, հակառակ հրամանի:

Controvérsia. Հակառաճառութիւն, վէճ: հմ. հակապէկ:

Controversista, աբ. Հակառաճառ, հմուտ ի վիճաբանութեան: հմ. հակապէկեմ:

Controvérso, sa. Հակառակ, վիճելի, ընդ վիճաբանութեամբ: գաբ. ձբ, նիզակ:

Controvértere, ն. Հակառաճառել, վիճիլ: հմ. հակապէկ կրկին:

Contumáce, ած. Ընդդիմակաց, գիմադարձ, ապստամբ, հրամանաց, անհնազանդ: հմ. ինապզիկ, ապբ, ինայնկրկին:

Contumaceménte. Ընդդիմապատութեամբ:

Contumácia. Ընդդիմապատութիւն, անհնազանդութիւն: էժնէյինէիւթ, սէրտէնէիւթ: կամակորութիւն: ի նոսա: ապզնէյան ժանտապատին: լարդրի: far la contumácia, star in contumácia. կալ յապզնէյան ժանտապատին:

Contumélia. Ֆշնամանք: օխրկմ:

Contumeliosaménte. Ֆշնամանօք, անարգանօք:

Contumelióso, sa. Ֆշնամանող, անարգող, նախատիչ, Ֆշնամանալից: սէօյհէնի:

Conturbaménto, Conturbazióne. Խռովմունք, շփոթ, աղմուկ, անհանդստութիւն: գաբէնէլէք, վէնվէնէ:

Conturbáre, ն. Խռովել, վրդովել, շփոթել: գաբէնտիրմակ, վէնվէնէ էգմակ:

Contusióne. Ճմռթումն մարմնոյ: էզիլմէ:

Contúso, sa. Ճմռթալ էզիլմիւշ, Con tutto, contuttocchè, con tutto chè, ընդ Ֆհամին, թէպէտև: գաբալը:

Contuttociò, con tutto ciò, ընդ Ֆհակայն, բայց, սակայն և այն-

սիկա: լակին, ամմա:

Convalescénte, հ. Կորով առողջացեալ, փոքր մի զօրացեալ ի խօթութենէ, նորոգեալ: էնկիա պռոսմուշ:

Convalescénza. Կազդուրումն ի խօթութենէ, հաստատութիւն յառողջութենէ: էնկիա, էնկիափաթ:

Convalidáre, ն. Զօրացուցանել, հաստատել, վաւերականն առնել: գռաւէլէնկիրմէկ, պէրէքիլմէկ, ռահաթտափ էլմէկ:

Convenénza. Դաշն, ապացոյց, նագրութենէ: լորի, ահի:

Convenévole, գոյ, աբ. Conveniénte. Պատշաճ, արգասաւոր, իրաւն, օրինաւորն, վայելուչ, հաւանական: ճայըզ, էֆէզլուչ, էֆէզլուէ ալ:

Convenévole, աի, հ. Conveniénte, հ. Պատշաճ, անկաարգ, ապատակ, վայելչական, յարմարութիւնք, ճայիփ, էֆէզլուէ:

Convenevolézza. Պատշաճութիւն, վայելչութիւն: էֆէզլուէթլէ: ահա և Convenévole, գոյ:

Convenevolméntе, Conveniénteménte. Պատշաճապէս, վայելչապար, լաւ արժանաբար: ինասըլ պէլ էնէ, էկէնի կիպի:

Conveniénza. Պատշաճութիւն, ապատակ, վայելչութիւն, յարմարութիւն: էֆէզլուէթլէ, հնասխէլ: յարգանք, յարգասիան արտօնութիւն, քաղաքավարական պըլույք: ռ-բվկմ:

Convenire, յ. և –írsi, յ. Պատշաճիլ, ասկ արժանանալ: ահվլաչմակ, պատշաճ լինիմ: վայէլ է, պատշաճ է: փռուզմէկ, էֆէզլուէմակ: միաբանիլ, յարմարիլ, պատշաճիլ: պիր օլմակ, ոյմակ: հարկ է, պէյտաք եմն, պէյտ է: լազըմ օլմակ, ճախ օլմակ: ժողովիլ, խմբիլ: ճէմ օլմակ:

Conventícolo. Գաղտնի ժողով, ժողովուած: իկէլի փէրնէկ:

Conventíno. Փոքրիկ մենաստան: ռահապըճըկ:

Digitized by Google

Convénto. Ժողով. փիրնէ. ձեմաթ. վանք, միաբանութիւն. համաձայնութիւն.

Coventuále, adj. Ս. վանական, միաբնակեան. գոյ. կրօնաւոր փրանչիսկեան.

Convenúto, ta. Պիտանաւոր.

Convenziône. Դաշն, գաշնագրութիւն, սակարկութիւն. դրի, պայման. բիւզանեաթ, ժողով. ձեմաթ.

Convergénte, ս. Ուղղահայեաց (գիծ.)

Convergénza. Ուղղահայեցութիւն (երկուց գծից.)

Convérsa. Քոյր, կամ միանձնուհի աշխատաւոր.

Conversáre, ը կենցաղավարիլ, կենցաղել. գիտաւորիլ.

Conversazióne. Կենակցութիւն, կենցաղակցութիւն. համախմբութիւն, գիտաւորութ. ընկերութիւն, ակնոցներ, կենցաղակիցք. երգեհոնը, ջեմ. լիս, գօմլար. վարք, գնացք, կեանք; հաց, ապէր.

Conversévole, ս. Ընկերական, քաղցրակենցաղ. ելոյտ, եարան.

Conversióne. Դարձ ի չարէն, ի մեղաց, ուղղուիլ վարուց, գարձ ած ձեի, ինձոցն. դարձուած; փնծխոց. փոխոխութիւն, այլայլոխութիւն. փեչէ, փեչինէկ.

Convérso, գոյ. Ապիսպապետ եղբայր, կամ կրօնաւոր, եղբայր, աքեաղ.

Convérso, sa, adj. Դարձեալ. շրջեալ. փեչինաց, փնծխոց. նիշ. per converso, ադ. քնզ. հակառակին. ինքնին.

Convertíre, ն. Փոփոխել, փոխել, շրջել. փնծխոյել. փեչինել. գարձուցանել ի չարէն. զգաստացուցանել. ելոյ ելեցուցել. փոխել զրք ի մատց. քրիստոնեից փնծխոյել. Convertírsi, ն. փոխիլ, դառնալ. ընկնել. փնծխոյ, ելոյ. գառնալ ի չարէն, դառնալ առ ձեի. ինձոցն.

Convertíto, ta. Դարձեալ, փոխեալ. փնծխուած. գարձեալ յաչ. պատառ. հաւատոյ. նմանի ինձեն. փնծխի.

Convéssa, գոյ. կոմիլիք, կոմիլիզարդութիւն.

Convésso, sa, adj. կոմիլիզարդ, ելեղէլ. գնապեկ.

Convincénte. Յուցանող, ապացուցական. խոպան եղեն.

Convincenteménte. Յայտնապէս. քաջայայտ փաստիւք. խոպան ըլլ.

Convíncere, ն. Յուցանել. ապիք փաստիւք պյանեցնել, յանդիմանել զանհաւատն. տաւլանաց խոպան եղեն. ըմբռնեցնել զրք. յայտնի առնել. փաստիւք. յաճեցի առնել. խոպան եղեն.

Convinciméntо, Convinzióne. Յոյզ, յայտնահարութիւն, համոզմունք. խոպան.

Convínto, ta. Ըմբռնեալ. եղեալ.

Convitáre, ն. կոչել ի ճաշ, հրաւիրել ի կոչումն. առաքիչս. ղիփգիրեն պաշէն եղեն. առնել կոչումն. պիտգիրէ եղեն.

Convitáto, ta, adj. Հրաւիրեալ. պաշէն ծլանոխոր.

Convitáto, գոյ. Հրաւիրեալ, կոչնական. գծուած. ղրպգիր.

Convitatóre, ար. Հրաւիրող ի կոչումն. պաշէն եգեն.

Convíto. կոչումն. պիտգիր.

Convitto. կենակցութիւն. անապատակցութիւն, քնակակցութիւն. գծուածատգիր, հնմօգիրեալ. օթաղգիր.

Convivere, ը կենակցիլ, կեղծի միասին. պէտ կեղեցիեն.

Convocáre, ն. կոչել ի ժողով. գումարիլ. պէր եգէ ըպզնեցնել, ճեմ եղեն.

Convocazióne. կոչ, հրաւէր. պաշէն. կոչ ի ժողով.

Convogliáre, Convojáre, ն. ընկերցել յաւազակութիւն. ուղեկից լինել. եօյտ եղեն.

Digitized by Google

Convóglio, Convói. Ընկեր քաղաքացիի վասն ապահովելոյ, բարեկցութիւն (նաւուց:)

Convólgere, ն. թեքաւորել, հոլովել: նաւարարել:

Convólto, ta. թեքաւորեալ:

Convólvolo. Ծաղիկ ինչ, որ յատկապէս կոչի Vilúcchio.

Convulsióne. Ցնցուն (մկանաց մարմնոյ:) պինդ ձգիտութիւն, բռնադատութիւն:

Convulsivo, va. Ցնցողական:

Convúlso, sa. Ցնցեալ, կամ որ ունի զցնցուն մկանոյց:

Cooperánte, և Cooperatóre, տր. Գործակից, ձեռնտու: նպաստ ողջմի:

Cooperáre, ն. Գործակից, ձեռնտու լինել: պէտ եղելմամբ, նպաստ բերել:

Cooperazióne, Cooperaménto. Գործակցութիւն, օգնութիւն: նպաստ:

Coórte. Գունդ հեծելակ զօրաց հռոմեականց: պեղեխ:

Copáta, կամ gomma copale. Հրատարակ խիժ ինչ հնդկաց:

Coperchiáre, ն. խցիել, կափարիչ գամանել: գոփաղը գօմփ, գոփամփ:

Copérchio. Խուփ, կափարիչ: գոփափ:

Copérta. Ծածկոյթ: նորին: պատառակ, քող, ծահափա: d'un libro. պատեանգիր գրոց, գրատպատեան: da letto. ծածկոյթ անկողնոյ: գեղեցիկ նորին: եւս վերտակ: նօթոն: della léttera. պահպանեան նամակի: coperta. պատգիր փեշաձոյց խուրջանչիկ քաղաքական նաց: ընդհիր ուխտ պարտի:

Copertaménte. Գաղտ: ինքնին:

Copertína. Ծածկոյթի փոքր: փիլոն նորին: վերարկու ձիոյ:

Copérto, գոյ. Ծածկեալ առ ի, յատկի: նորին նոյն: al coperto. ընդ յարկաւ: méttersi, ésser al coperto. լինել յատակ հողի, վերջ, ամբոցի: նմին օգուտ, ազդեմամբ:

Copérto, ta. Ծածկեալ, յատկեալ: նորին: նորին, նորին: հնդկեցեալ, ծածկամիտ: նոյն նոյն, հիւանդոյ:

Cópia. Ընտրութիւն, յատկութիւն, լիութիւն: պատճէն: mere in gran cópia. ունել առատապէս, լիութիւն ցղ օրմէ: Պատճէն, դրագիր: տառէն: օրինակ: նորին: օրինակեալ նկար: pigliar — առնուլ զհատ պատկեր գրոյն, դրագրութիւն: ածէ էսգրի տառէնին պէտ:

Copiáre, ն. Տես pigliar Copia, Գրագրել, նկարել, գրագիան ինչ: տառէնին պէտ:

Copiatóre, Copista, տր. Գրագիր, օրինակիչ, պատճենագիր: տառէնին պէտ:

Copiosaménte. Առատապէս, լիով, ծով:

Copiósо, sa. Առատ, ի յատկ, ճոխ, բազում: ծով, լիք:

Cóppa. Ցիստոպոլին գլխոյն, ծոծրակ: դէպէ, գոփա, կնիկ:

Cóppa. Բաժակ: գոփակ:

Coppélla. Բաժակ, քաղցր, հաղց: ֆօլա: argento di coppella. արծաթի ընտրանաց, կամ վերջ: հաս, հարկ կիսիցէ:

Coppétta. Առուակ աքսան: նիէկ:

Cóppia. Զոյգ, լրած, ամեղ: պէտ լիվա:

Coppiére, տր. Coppiéro. Մատռաւակ: գոփեկիփաչ:

Coppiétta. Բաժակ փոքր: գոփեկիփ:

Coprimènto. Ծածկոյթ, ծածկում, ծածկել: նորին: նորին: նորին նորին: նորին: նորին: նորին:

Coprire, ն. Ծածկել: նորին: ծածկել զգեստիւն: ոտն նորին: պատել, դրագրել: գոփկոյտ: ծածկոյթ ծածկել, պատռտուածել: գոփոխ, ընդնոյտ: պատռ-

Digitized by Google

ապանել (գործոց զօրաց, եւն.) փօրամասի, սպգլամասի: Հետևանել յետգա խառնակիլ անասնոց: Ընկերանալ: — írsi, յ. ծածկիլ: Հօրինուիլ:

Cópula. Միաւորութիւն, շաղկապութիւն: պիրանի: Միաբանութիւն, խառնիք: Շաղկապ: յանիրաւ:

Copuláre. S. Congiúngere.

Copulativo, va. Շաղկապական, միաւորիչ, պիտանաբերեալ: զատհիւսասական: վասն:

Corággio. Վատահոգի, քաջասրտութիւն, խրախոյս, համարձակութիւն: ձեռաւորի: սիրտ: ներժնել, խրիտ: poco corággio. վհատութիւն, սրտաբեկութիւն: խրտնութիւն: fátti corággio. կամ առի corággio. հանգաւ, զօրացեր, քաջ լեր: հա՛ ձանձ հա՛, հա՛ խրիտ: dare, կամ far del corággio. խրախուսանել: խրտնեցուցանել: perder il —. լքանել, բեկանիլ սրտի: խրտնիլ փախ: far perder il —. սրտաբեկ առնել, լքուցանել: խրտնեցնել զբաղաց:

Coraggiosaménte. Արիաբար, քաջութեամբ: ձիրեցնիւն, փոխանիւն: Coraggióso, sa. քաջասիրտ, անվեհերական: խրտնող:

Corallína. Բոյս քիչ: փշնիկ ատը Corállo. Բուսատ: մերձան:

Coráme, աբ. Կաշիք, մորճիք: փերիւնէր:

Coratélla, Coratellína. Կարդ (հաչնոց, ձկանց եւ այլոց փոքրիկ չորքոտանեաց: ձիւնէր:

Corázza. Կանգաղանակ, զրահ: ձեռաք, նահևա ձեռաք, ղրաֆ: հեծ. եալ զրահաւոր: armato di corazza. զրահաւոր: ղրաֆլը:

Corrázzojo. Զրահագործ: ձեռագէձ:

Córba. Զամբիւղ, սակառն: զնդակիւ, սերեբ, փոքիչ:

Corbelláre, ն. ծաղր, կամ խաղ առնել: ծլոփ ելմէք:

Corbellería. Պետութիւն, ոչինչ: այլն օյուն ըէյ:

Corbellétto, Corbellíno. փոքրիկ որթ, կամ քաղոց: փոքրիկ ձէ:

Corbéllo. Որթ, քաղոց: փոքիչ:

Corbézzola. Մահաւղ: հօշա եէմիւչ:

Corbézzolo. Մահաւզենիհօշա եէմիւչ ադաձը:

Corbicíno. Ագռաւ փորք, ժողովուրդ: գառնաձոր, գառնա եաւէրըը:

Córbo. Ագռաւ: գառնա:

Córbona. Սրիպ, կամ քանի հաստատակաց քահանայից եկեղեցւոյ: քանի: ղեսե:

Córda. Աղասան, չուան: ոխձիմ, իպ: լար ազեղան: փերիւ: առասան գրան: գաբեր իպ: corda, կամ corda cotta. քառծին (ձնգանօղոմաց, լուցկիք: ֆիրիւ: palla a corda. կամ առի corda. խաղալիկ գունա կաշեայ, կամ լծեալ ասերք, գունա: օյնայաճաք ըօփ: fare alla corda, giuocare alla palla a corda. գունաս ատիանիլ: ըօփ օյնամաք: stare sulla corda. կալ ի վտանս: ընկերաբ օյնաք: Արիք, լար քնարի: ատ, փերիւ: փերիւ, ֆիւ: առասանիք, առասանի, չանք առասանեացդ: փոփանձ իփ: dare la corda. առանձնել: առասանօք: Córde. Ջիլք: պինդ իրանք: corda grossa. մանրամ: հալամ: corda del panno. Թելգան, սպառազէն չուխայի: էրշ, ատշ, լծհա փանափ: balláre sulla corda չարախաղալ լինել: ձամպազանք: ballerino da corda. լարախաղաց: ձամպազ:

Cordélla, Cordellína. Լար, ժապաւէն: իպձինէն, ղերիւ, գայթան:

Cordería. Գործարան չուանաց ուռկի ապարանահիւսուած: իպ փերհանէսի:

Cordiaca. Սրտցաւութիւն, ախտ սրտցաւուն: իրիպ ադրըը:

Cordiále, գօյ, աբ. Գնդ, ջերմ, ցաւցիչ:

Digitized by Google

Cordiále, adj. հ. Սիրտ, սիր. ականջիմ, սիրելի : սէնիւնա, էօվ : զղուարտուն, օգտակար պատճ :

Cordialità. Սէր ջնորհակալութիւն, գոհունակ, անկեղծ բարեկամութիւն : սէր մահամոլեր :

Cordialménte. Ի գոհար պատճ, սրտի մտօք : փերսանի փիլիքն :

Cordicélla, Cordicína. Լար փողերիկ, առատան : սիմիկ :

Cordíglio. Ազատնական գօտի ջիրանչիականց : իւրքն գուլափ : գօտի քահանայական :

Cordóglio. Կատաղութիւն, գառնութիւն, մորմոք : առգ, տոլ, վիշտ : իւրէփ տղբուբ, իւրէփ աճքուբ, աճք : առգ մեռելոց : մանիմ :

Cordoncéllo, Cordoncíno. Լար, առատան : սիմիկ, ընդիփ :

Cordóne, ար. Լար առատար, առատան, չուան : գուլպն սիմիկ, իփ : լար եւ բրտպիան խալրից : չափ գա ընդիփ : գօտի ոսկոց, արսակ որմոց : գուռնգը զօրաց բաշխեալ չրիս զսահմանագը ի պատուպանութիւն :

Cordovaniére, ար. Կապուտակ, մաշկակար : սահիխանագի :

Cordováno. Սեկ, պատճառներն : սահիխան, փեօսկէ :

Coréggia. Գօտի մաշկեզէն : գայլէ : խրատ : փուռք որովայնի : օսատատ :

Coreggiájo. Ցօրինող մաշկեզէն գօտեաց : գայլեջէ :

Coreggiuólo. Փոկ, խրատ : գայլէ :

Coréo. Աճեսատար. (վասն ինչ սատղաչափութեան :)

Corepiscopo. Քորեպիսկոպոս :

Coriándro. Գինձ : փնջիլ :

Coricáre, յ. –ársi, յ. Ընկողմանիլ, ընկողմիլ : էսիմատ : մտատենալ սրտիւ, կամ այլ սատեզոց :

Coricáre, ն. Տաշտաձեղ սատենել : փայբէրմա էնիմէփ :

Coriféo. Պարագլուխ քաջաց, ախոյեան, քաջազգէ : պաշ պօղ : էլ պաւը :

Corímbo. Ողկոյզ բաղեղեան : սարմաղբի սալըբը :

Coríntio, Corinto, գ. ց, է. ար. Կորնթացւոյ կապտ. (է մին ի չորից կարգաց ճարտարապետութեան :)

Córion, ար. Աքլ, կամ ցանկ : օղլան գառվանը, պէպէղ էլի :

Corísta, ար. Պարագլուխ, գլխատատեան : էլ պաւը :

Cornácchia. Սղջ ինչ փոքր ագռաւատ : գառվա :

Cornacchiére, ս. Բաղաքել, զօրաւորիլ : լաքտալ էլը նիպի, գառվա նի իւրի էօնիփ :

Cornacchíno. Տե՛ս Cornácchia.

Cornacchióne, ար. Բաղաքեան : լաքտալան :

Cornamúsa. Տիկ հովուական, սրինգ հովուական : ռասմի, ափճոր : բուռնամ :

Cornáta. Խեղճութեամբ : dare una — խեղճել : պատնաշ իւն վոխտ :

Cornéa. Եղջերեայ թաղանգ աչաց :

Cornétta. Փող : պօռաս, պատնաշ գրօշակ ինչ հեծելոց :

Cornétto. Եղջիւր փողոց : պատնաշող : փող ինչ : պօռաս, պատնաշ : եղջիւր արուեան, արուական ինչ ազեաւն : պաչնաշաղ :

Cornice. Շրջանակ, կամ սրսակ չինուածոց, կամ նկարուածոց : էչէլվադ

Cornicélla. Եղջիւր փոքր : պատնաշող : գատատակ կորտցն : գաղպէնէ

Cornicína, no. Եղջիւր փոքր :

Cornicióne, ար. Պասակ (է մեծն ինչ չինուածոց :)

Cornífero, ra. Եղջերատար : պատնաշալը :

Córniola. Հմն, չուա, զղալ : գէղբէնէփ :

Cornióla. Քար ինչ խատաւամինգ :

Córniolo. Ազնի : գէղբէնէփ աղաչը :

Córno, էդ, ար. Córna, յոփ, իփ. Եղջիւր : պատնաշ : գառվրան : չատրաչէտ : եղջերատիպ, փող : պօռաս, պատնաշ : խտատուկը վարսից կանանց, ցցուկը : պէօփնփ

Digitized by Google

ասլ, գԻ-ԼՔ: հարած Թիկան Ձիոց: Խաղալը: di città. կռուին կամ ծագ քաղաքին: պՒՄ, ուՆ: d'esército. Թև ղօրաց: ասպէրին գանապը, Խանը: di croce. բաղուկ կամ Թև, կամ ծայր խաչին: corno destro d'Altare. ձախակողմեան արքոյ սեղանոյն: եւլՔևլՔ կամ մանիկ նորոյ լուսնոյ: բաղուկք, կամ առաջք գետոյ և Ճանապարհաց: Ա՞նարգանք, կեղտ անուն, անպատուական: այբՔ, ասլՔևլՔ: non istimare un corno. առ ոչինչ դրել: non valer un corno. չարժՔլ և ոչ դանկ մի:

Cornucópia. ՄաղԹեղՔևլ: առատութՔ, լիուԹ ամ բարեաց:

Cornúto, ta. ԵղջերաՏոր: պատՔ նագՔ:

Córo. Պար կամ գաս երգողաց: գաս կամ տեղին ուսոյն երգՔն: հոյլ: բազմուԹի, գաս (հրեշտակաց:) խումբ ԹատրոնականՔ խաղացողՔ առաց: ախՔԲ, պէօԼԽ:

Córo. Ա՞ղաւնատան հիւանԲ: գարա ԷՔ:

Corografía. ԿողմնագրուԹի:

Corógrafo. Կողմնագիր, ուսուցչՔ կողմնագրուԹ:

Coróide, նգ. Կորովիգ. (ՔԹաղանգ ինչ աչաց.)

Corollário, գոյ. Հետևանք: ՆԷՒՔՆՔ: յաւելուած: հԻՒՐՔՒ:

Coróna. Փակ, պսակ: Նաճ: ԹագաւորուԹ: փոփԻԼԿԼԲ: ԹագաւորՔ: փոփԻԼԿ: վիտՔք, պսակիս: փակիսի, իՒՔՔ: բոլորակ, շրջանակ, շրջապատ: պայԷՔ-ԼՔՒՔ, փոյց: կուլակ: ՆԷՔՔ: բոլորք ծաղկանց, պսակ աղօԹից: ՆԷՔՊՔԿ: բանի լուսնի, ՃՔ: հալՔՒ: tagliare a corona. շուրջ պարուրՔլ գրասս, յօսՔլ զՇամ ոստս: corona dell'edifizio. պսակ շինուածոց:

Coronájo. Պսակագործ, որ յօրՔնՔ պսակս աղօԹից: ՆԷՊՔԿՀՃՔ:

Coronáre, ն. ՊսակՔլ, ԹագադՔապՔլ: Նաճ գօծաք: պսակՔլ, բոլորՔլ: — ársi, յ. ՓԹագ կապՔլ անձին, պսակիլ: Նաճ ԻՒՔՔ:

Coronáto, ta. Պսակաւոր, պսակեալ: Նաճեալ, Նաճեանց:

Coronazióne, Coronaménto. ԹագադագրուԹ, պսակումն:

Coroncina, Coronétta. Պսակ փոքր: ՆաճՃԻԼԿ:

Corpacciáta. ԽՃՈՂուԹիւն ստվայնի: far una—. ՀնուՔ ղորովային: գառանը գօւթագՔ:

Corpáccio. Մարմին յոյր, կամ անհԹԹի:

Corpacciúto, ta. Մեծամարմնի, մեծածաւր, գէր: ԻՒՔՔՔՒՔ, ԷՒՔ, ԻՒՔՔ:

Corpicéllo, Corpicíno. Մարմին փոքր:

Córpo. Մարմին: ԻՒՔ, պՔԿՔՔ: ՔՔ: ԼՔՒ: ոստվայն, փոր: գաՒՔ: muóvere, smuóvere il corpo. ՀնուՔ ծանՔլ ղորովային ս ԻՒՔՔՒՔՔ պՒՔՔՔՔ: առաղակացուցանՔլ: պՔղար ԷՒՔ: uscir di corpo, del corpo. ՆասՔլ Զ պՔԿաս ոստվայնի: պաՔրա ԼԸԳՔ: aver il benefizio del corpo. ԼՒՒՔլ գԻՒՔՈՐՈՒՔՔՔ, գԻՒՔՈՒՔՔՔՔ: գաՒՔՔ ԴՒայՔՔ օՒՔ: nascer, nati a un corpo. ԵղԻՒՔՈՒՔՔՔՔ: էՔՔ: combáttere a corpo a corpo. ՄԻՆամարտիկ ԼՒՒՔլ: ՔՔօյՔՒՔՔ: ԲաՒՔՒՔ, գՒՔՔՔ, ԻՒՔՔՔ, ժողով: պՔօԼԽ, ՃՔՄաՒ: di guárdia. ԻՒՔՔՔ ապահապահաց, պահակ: պՔԿՃՔՒՔՔ: կամ պահակ զօրաց: ՆՔօպՔՒՔՔՔ: di bottega. ՏամՔ աղԻՒՔՔՔՒՔՔ, կամ ԼՒՒՔ, կամ վաՃառՔ կրպակին: il corpo della Nobiltà. կարգ ազնուականաց, ազատականի, աւագանՔ: ՐՃՔՔՒՔ: il Senato in corpo. Համօրէն ծերակոյտն: corpo di testi civili, e canónici. կանոնագիրք քաղաքական, կամ ՀԿՀԸՀՒՔՔՔՔ: Մասնան բաժանեալ Զ բաղում հասարս կամ Զ մասունս: ridurre in ûn corpo, fare un corpo. վերածՔլ, ամփոփՔլ Զ մի, խառնել: — ársi, յ. ՓԹագ կապՔլ անձին, պսակիլ: Նաճ ԻՒՔՔ:

Coronáto, ta. Պսակաւոր, պսակեալ: Նաճեալ, Նաճեանց:

Coronazióne, Coronaménto. ԹագադագրուԹ, պսակումն:

Coroncina, Coronétta. Պսակ փոքր: ՆաճՃԻԼԿ:

Corpacciáta. ԽՃՈՂուԹիւն ստվայնի: far una—. ՀնուՔ ղորովային: գառանը գօւթագՔ:

Corpáccio. Մարմին յոյր, կամ անհԹԹի:

Corpacciúto, ta. Մեծամարմնի, մեծածաւր, գէր: ԻՒՔՔՔՒՔ, ԷՒՔ, ԻՒՔՔ:

Corpicéllo, Corpicíno. Մարմին փոքր:

Córpo. Մարմին: ԻՒՔ, պՔԿՔՔ: ՔՔ: ԼՔՒ: ոստվայն, փոր: գաՒՔ: muóvere, smuóvere il corpo. ՀնուՔ ծանՔլ ղորովային ս ԻՒՔՔՒՔՔ պՒՔՔՔՔ: առաղակացուցանՔլ: պՔղար ԷՒՔ: uscir di corpo, del corpo. ՆասՔլ Զ պՔԿաս ոստվայնի: պաՔրա ԼԸԳՔ: aver il benefizio del corpo. ԼՒՒՔլ գԻՒՔՈՐՈՒՔՔՔ, գԻՒՔՈՒՔՔՔՔ: գաՒՔՔ ԴՒայՔՔ օՒՔ: nascer, nati a un corpo. ԵղԻՒՔՈՒՔՔՔՔ: էՔՔ: combáttere a corpo a corpo. ՄԻՆամարտիկ ԼՒՒՔլ: ՔՔօյՔՒՔՔ: ԲաՒՔՒՔ, գՒՔՔՔ, ԻՒՔՔՔ, ժողով: պՔօԼԽ, ՃՔՄաՒ: di guárdia. ԻՒՔՔՔ ապահապահաց, պահակ: պՔԿՃՔՒՔՔ: կամ պահակ զօրաց: ՆՔօպՔՒՔՔՔ: di bottega. ՏամՔ աղԻՒՔՔՔՒՔՔ, կամ ԼՒՒՔ, կամ վաՃառՔ կրպակին: il corpo della Nobiltà. կարգ ազնուականաց, ազատականի, աւագանՔ: ՐՃՔՔՒՔՔ: il Senato in corpo. Համօրէն ծերակոյտն: corpo di testi civili, e canónici. կանոնագիրք քաղաքական, կամ ՀԿՀԸՀՒՔՔՔՔ: Մասնան բաժանեալ Զ բաղում հասարս կամ Զ մասունս: ridurre in ûn corpo, fare un corpo. վերածՔլ, ամփոփՔլ Զ մի, խառնել:

Digitized by Google

նեղ ի մի, միաձուլել : պինդ կծկիլ : del delitto. ապաշխարանք յանցանաց : di naviglio. իրան, կիր գոդնաստ : ինդնին խնդնիւ : aver buon corpo. լինիլ գեղոյց քաջ բան զանգրկանալ, ոչ յոյժ կախուլ և ոչ յոյժ սլինդ. far corpo. ապաստան հլանիլ, կամ տանուլ պահոց : il corpo d'un discorso. անկաւած, կամ հիմնաւած ճառի : separare dal corpo delle sue stórie. պարշիլ յընթացից, կամ ի կարգէ պատմուճանի իւրոյ :

Corpóne, ար. Մարմնին մեծ : պալատան ինծնիկ :

Corporále, ար. Մարմնական, գործիւրոյ :

Corporále, ած. Մարմնաւոր : ինդնին : մարմնականաբար : ձիւմանի :

Corporalménte. Մարմնով : ինդն ինք : մարմնականապէս, եւ մարմնոյ :

Corporatúra. Բաժանգակ զանազանաւած մարմնոյն, գիծք մարմնոյն : ինդն, կնճռամ :

Corpóreo, ea. Մարմնաւոր : ինդնին :

Corpuléntо, ta. Corpúto, ta. Մեծամարմնի, յոյժ : ինծնիկ :

Corpulénza. Գիծառն : պինդնին : Corpúscolo, Corpúsculo, Corpúzzo. Մարմնիկ, մանրիկ, շատ մանրագոյ, հիւղ : դէրճ :

Corpusculáre, ած. Հիւղական :

Corpusdómini, ար. Խորհուրդ մարմնոյ և արեան ՅԻՆ : տօն մարմնոյ Նոյ և արեան ՅՈՒՆ : ինծնի խնայիչ :

Córre. Տես Cógliere.

Corredáre, ն. Պատրել, հանգերձել, յօրինել, պատրաստանոց : գոտրմած, պիտոյից, հանդերձանաց : զարգացուցանել : պճնասիրած :

Corrédo. Կահ, կարասիք, կազմուածք, կազմուրձիք, սիրօք : ինձնիկին ընկեր, ավարտուղք, պատ : օժիտ : ճիկիզ :

Corréggere, ն. Ուղղել, կշռաւոր քեր : խոտոտ ինդնիչիւ, ինաչիր կ՚ուղղէ զվիճակաւոր, ածուղղագրել : փոշտասիրեմ : մեղսել, շտկաւածանել, ինդնիչել, կշռաւորել : նաւահան վերմէ : Correggersi, յ. Ուղղիլ : զգաստանալ : խոտոտ օրմած, ենթ ինդնիչ :

Correggíbile, հ. Ուղղելի, զգաստանալի : ենթ ինդնիչ :

Correggiménto. Ուղղութիւն, կշռաւորութիւն : խոտոտ, ինդնիչ, ինաչիր :

Correggitóre, ար. Ուղղիչ, ուղղագործ : խոտոտ էակ, պիտոյիչ :

Correggiuólo. Բուրիակ, քարայ : փօքո :

Correlativo, va. Ընդհանուր, առնչական :

Correlazióne. Ընդհանրութիւն, փոխադարձ յարաբերութիւն : ինդնալոյս, ալոյս :

Correligionário. Հաւատակից, համակրօն : փիճագ :

Corréndo. S. Corsivaménte.

Corrénte, գոյ, ինծ. Ջուր հոսանք, հոսանք, գնացք ջրոյ : ափոյ սոս, սոս ափոյս : յարձանք ծովու : ա գընթաց կարծիք հաստատական : Ձի օդատարական, կամ երագընթաց : խրխոփ ած : seguitar la corrente, lasciarsi trasportar dalla corrente. գՀետ երթալ առաջնոյն հոսանաց, յայնմարիկ առաջնորդեան առաջինին :

Corrénte, ած, հ. Ընթացուցած : սէյիւփին, գօլան : երագ, արագընթաց : խրխոփ : հաստատական, առաջնական : առաջի, դէմառ պայծառ : acqua — Ջուր գնացուած : ափոյ սոս uomo. աչք հաստատականեցաց, ընդ գնացի ՅՈՒ : էաբ, էարան : strada. վարուն ճանապարհ, արագահաս հաստատացաց : էնդէր ենթ, փիլան ենթս : mese, anno, կամ առանց corrente. առաջնակաց տարիս, ՅՆ : պատ այ, պատ ենթ, ՅՆ : conto corrente. առաջնայ հաշիւ : moneta. առաջնական դրամ : ինդէր տակ : a penna corrente, հ. հանգամանաւ, առաջագրել գրչաւ :

Correnteménte. Երագ ընթաց-

Digitized by Google

ջիւնք, արշաւանքի: գօրագրագ, ինդ:
Córrere, n. և ը. ընթանալ, վազել: սլանալ: գօշմամ: առհել: պարբերմամ: հոսանք: ափամամ: անցամ: ընթ(ժամանակին:) կենդի: córrere, իմ non córrere una tal moneta. արժեք, կամ չարժեք գրամդին: յարգդոյ լինել գրամդին, կամ ոչ յարգդոյ գրամդին: ահճկ կենդի: córrer la paga. վճարել թոշակին: հագը վերինի: a verso. հանձել պիտոս ուղղութ, նպատակ մտադրդ լինել: հարբեր եմամ: quando fortuna corre a verso. 'ի յաջողել բաղդին: dietro a uno. առեւրանք զրգ: եաչքարմամ: addosso altrui. գիմել, յարձակիլ 'ի վր: խրխնջ կենդի: Córrere un cavallo. ն. ընթացուցանել զերիվար: աի գօրագրամամ: la posta. ընթանալ փոխոխ երիվարօք, տուրհանգստեան: ինդիլ կինի: il pálio, եւն: ընթանալ յաստարիզին: le strade, le città, եւն: յաշխարհել բազմութ 'ի փողոցս, 'ի քաղաքս: եւն: ջեն օյմամ, ինչդ: օյմամ: una strada. հաստանիլ զձանապարհ, գնալ զուղի: եօլ ջնդի, եօլան կենդի: le strade sangue, կամ acqua. հոսել արիւն, իմ ջուրց ը փողոցս: provincia, terra, եւն: աստր հարկանիլ զգաստաս, նուաճել, յոսղացուսս վարել: վինչդի վարբեմամ, հարաւ կենդի: il mare, per mare, իմ առակ córrere. հաստանիլ զծով, յածիլ ընդ ծով, նաւարկիլ: կեպ ինչ կինի: perícolo, ríschio. վտանգիլ, անկանիլ 'ի վտանգ: մոհանաթայա փոխդի: danno. տուժիլ, տուգանայ հանգիլ: voce, fama, եւն: ճերինի, զարար ընգմամ: dietro agli onori. հետամտել ազատութ: ինգրա աչվ մի: agli occhi, alla vista. հանդիպել աչաց, գալ 'ի առաջս ընթանալ: կեօղ ինչդի: nell'ánimo, nella mente, nella memória, իմ per l'ánimo, per la mente, per la memória. գալ 'ի միտս, յաշխինել: հոգուդ կեղդ: in qualche luogo. գիմել ուրեք: ad ajutare. գիմել յօգնութեի: dietro. զհետ պնդիլ: աբիբաբա սերինի:

Correría. Յարձակումն զօրաց արշաւանք, աստաստակուած: կենի:

Correttaménte. Ուղղութ, ըստ կանոնաց, անվրէպ: ինչ ինչ, եաչ նըշըդ:

Correttívo, va. Ուղղիչ, բարխրատուօղ, քաղցրացուսչիչ, ամոքիչ:

Corrétto, ta. Ուղղեալ: խոլահ օլանմամ: ուղղագրեալ: փոչրոպոլմամ: ուղիղ, անվրէպ: փոչրոպ:

Correttóre, տր. Տիս Correggitore. Ուղղագրօղ, արտագրիչ: վարիչ, առաջնորդ հոգեւոց, հայր հոգեւոր:

Correttoría. Վարչութեի, պաշտաման ուղղչի:

Correzióne. Ուղղութ, խրատ: խոլահ, եաղիր: ուղղագրութեիւն, արտագրութեիւն:

Corridójo. Երկրաշաւիղ:

Corridóre, տր. Ոյցն կ: առագաստակ: վերնեձի: օդասպարիկ երիվար: խրխնջ ան: երիվար: ան:

Corridóre, ած. Արընթաց: սեղ իրագնձի:

Corriére, տր. — éro. Թղթատար, թղթատարը: ոաքած, պայը: թղթատար, թղթատարը նաւակ:

Corriménto. Ընթացք, արշաւանք, վազք: սեղիրագիչ:

Corrispondénte, գ, տր. Թղթակից, գործատարը: ձանապարհ վերնեն, յանախակից:

Corrispondénte, ած. Հատուցուած, պատշաճաւոր, յարմար: ինդ նաստիկ: ոչնման:

Corrispondenteménte. Հատուցուածապար, պատշաճաւորապէս:

Corrispondénza. Իրարանութեի, յարմարութեի, հատուցմունք, յարաբերութեի, հատուցութեի, հա-

Digitized by Google

պակցութիւն: Խոտիկ, խիւղ, պուպա: վառճառակցութիւն: օրիորդութիւն: delle parti. հանդիսակցութիւն մանց: հիւիսիկ: delle persone. հարգանք, ընտանութիւն, քաղաքակրթութիւն: ինիզիւթ: պատուական: դիւթիւն: d' amore. փոխադարձ սիրակցութիւն:

Corrispóndere, ն. Հասանելանել, պատշաճիլ, յարմարիլ, յարթութիւն: նամակցիլ, պէտ պէտինկ ունիլ: փոխադարձիլ, հաւասարնել: նամակակցինիլ ընդդէմ, նամակիլ:

Corroboránte, ած. Corroborativo, ա. Զօրացուցիչ: գոնէիլ ընէլու:

Corroboráre, ն. Զօրացուցանել, հաստատել: գոնէիլ ընծիդիլ, պէտիւիլ:

Corroborazióne. Զօրութիւն, հաստատութիւն: գոնէիլ ընծիդիլ:

Corródere, ն. կրծել, ծամել առ առեալ ասկոս (զգիտան:) ինդրիլ, եկիլ:

Corrómpere, ն. խանգարել, ապականել, ներհակացուցանել, պօզել, պէտպատ ընիլ, անօրինիլ: ձաղկակցուցանել. այրել, առագանել զկոյս: alcuno. կաշառել զոք: ըստուխի ընդդէմ: Corrómpersi, յ. Ապականիլ, խանգարիլ: պօզուելիլ, անօրինիլ, գիճանալ, կրել ընդհատութիւն գայթակղութեան:

Corrompitóre, ար. Ապականիչ, խանգարիչ, ձաղկակցուցիչ:

Corrosióne, Corrodiménto. կրծոտութիւն, ծամոտութիւն:

Corrosívo, va. կրծիչ, ծամիչ, կերօղ, փտացուիչ: եկիչ:

Corrosívo, փոյ. փտացուիչ գեղ:

Corróso, sa. կրծել, ծամիլ, կերուած, փտացուած: եկնիլիչ:

Corrottaménte. խանգարաբար, եղծեալաբար, չարաչար: պօզուած, եանդըզ:

Corrottíbile, հ. Ապականացու:

Corrótto, փոյ. Ապականեալ: խոնիկ, գելիկ: տուգ, ցաւ, ախտ: եաշ, ապայթ:

Corrótto, ta, ած. խանգարեալ, ապականանալ, եղծեալ, նեխեալ: պօզուածոտ, անօրէն: ապականանալ օրհրդ, խոտորեալ, եղեալ ընդ. առաւ: testimoni corrotti. խարդախեալ, կամ կեղծ վկայք:

Corrucciársi, յ. խոժոռիլ, զայրանալ: պիսմիչ, պատըլնալ, գոռոզանալ:

Corrucciataménte, Corrucciosaménte. բարկութիւն, յուսահատ: կօրպէ իւն:

Corrúccio. Բարկութիւն, յուսահատութիւն: կօրպէ, հըլմ:

Corruccióso, sa. Բարկացօղ, բարկասիրտ: կօրպէնի:

Corruttéla. Ապականութիւն, անկարգութիւն: պօզուածոտութիւն:

Corruttévole, հ. Corruttíbile. Ապականացու, եղծանելի: պօզուելնալ, քիանի:

Corruttibilità. Ապականացութիւն, ապականութիւն:

Corruttóre, ար. Տե՛ս Corrompitore.

Corruzióne. Ապականութիւն, խանգարութիւն, նեխ: պօզուածոտ լնալ, անբիծութիւն: Թիւրութիւն վարուց, խոտորութիւն, մեղսագործութիւն: պօզըռանլնալ:

Córsa. Ընթացք, վազք, արշաւանք: սիյիրթի, պէյիրթի: di cavalli. ձիընթացք: prender corsa. վազս առնուլ, արշաւել: պէյիրնիլ: a corsa, ած. արշաւանքի: փօյրաթ:

Corsále, ար. Corsáre. Ձկնորս ծովու: գոռոսանի:

Corsalétto. Լանջապանակ, զրահ: ճակէ, պէրթ:

Corseggiáre, ն. Ապատանակել ի ծովու: գոռոսանիլ: կինիլ: la terra. առար հպարտանալ, ապատանակել յերկիր Թշնամեաց:

Digitized by Google

ընթեցիկ: ընթացիկ վարժ: Corsía. Ընթացք կամ հոսանք գետոյ: սոս ափամած: ճանապարհ ցամաքատուն: դասարան մինոյ ընտրանոյ:

Corsiére, տր. — éro. Վազդ, արիվար գնդեցիկ և օգտապարկ: կենդան, ձին տե:

Corsivaménte. Արշաւաբար, ի հարուածցի, անխորհուրդ արագ: գբ ագրագ, ասսի ընդունիկ:

Corsivo, va. Ընթացող: versi corsivi. ինքնաբերական, կամ առ բրտնադասս ոտանաւորք: stile. տձ հանապազակ, անարգել: carátere corsivo. նօտր գիր:

Córso. Ընթաց.ք, գնաց.ք: ընդ ընթիւ: գնաց.ք, հոսանք: սոս ափ. ամած: ասպատուհան ի ծովս: ընդ ընդունիկ: andare in corso. տձ ոտ Corseggiare. Կազդ, ընթաց.ք: փութ.ք, ընդթիւ: il corso della vita. ընթաց.ք կենաց: կրկես, ասպատրեզ: ընդ, ասպատրեզ: ընդ ընդունիկ: ընդ ընդունիկ: ընդ ընդունիկ

no, na. ած. Պալատական, պատ-
լատական, պաղատանաց: տրայա հր-
նախգ:

Cortigiáno, գոյ. Պա-
լատական: տրայիչ, փիվանի:

Cortíle, ած. Գառիվի սեծ,
վայրապատիվի: ավլու:

Cortilétto. Գառիվի փոքր:

Cortína. Վարագոյր, կամ ա-
տապատա սնահձաց: ձիպինի: վար-
վարագոյր դրան, կամ ծառատանք,
էկերպ: քօղ, վատատա: նօրինիս:

Cortinággio. Վարագոյրք սնահ-
ձաց, առատատա: ձիպինիք:

Cortináto, ta. Վարագատրած
ձիք: պատատած վարագատրած:

Córto, ta. Կարճ, համառատ:
գրատ: նուազ, ատկատ: ած. di
vista. կարճատես: կնօրհա սկզբիկ
di memória. վատատա: corta
memória. տկար, քատի յիշողա-
ձիք: tenere altrui corto. ձնշել
զրք, չձնարհել ուսիք պատատելի:
պատի էնմիգ, ատրգ նուսնիսգ: alle
corte. ի կատարածին տանինպինի,
գլուխ քանիցս, հուսկ յետոյ: են
ձամի: per farla corta. զի համա-
ռատ, առատիկ:

Córto, հ. Կարճ ի կարճայ,
համառատաբար: գրատ: սերձ, մօտ:
նագըն:

Corvétta. Նաւակ փոքր եր-
կայն նաւեն և սիակոյտ:

Córvo. Ագռաւ: գառնի:

Cósa. Իր, ինչ, բան: գնչ: le
cose mondane. աշխարհայինք:
cose da nulla. ոչինչք, պնոտիք:
այլն օյոն գնչ: cose da mangiare.
ուտելիք: նեղնէձգ գնչ: a cose
uguali. ամենայնիւ համառատ:
գարծ, իրատրաչ: իւր կողմն, մնան.
(ՅՈ նկատատին:) նորաք: per ogni
cosa degno d' esser amato. ամե-
նայն մնատելի, կամ ամենայնիւ
արժանի: non esser da cosa alcu-
na. չիմնալ իմիք ալիատնարգու: es-
ser una cosa, una cosa medési-
ma. լինալ մի և նոյն: esser cosa
d'alcuno. լինալ ուսիք մարդիմ
բարեկամ: alcuna cosa. գոյզն
ինչ, խուռն ինչ: ձիգվի, ատրճգ:

Cosarélla. Գոյզն ինչ: ձիգվի
գնչ:

Cóscia. Ագդր, բարձ, զիատ:
պատ, ատյնատ:

Cosciále, ած. Ընդրավարտիք,
վարտիք: ղանդր, փն: երկամեի
անդրավարտիք:

Cosciénza. Խղճմ մնատ: գատու-
պերատն: գիտակցուձի մնատ, ներ-
քին ծանօթուձի: fare, farsi co-
scienza. խղձիլ. in coscienza, in
buona coscienza, ած. արդարա-
ձիւձ, ձշմարտութիւն, վկայուձի խղձի մնատու
կերպիգ: di buona —. երկիթ-
զած, այլ անպատատ: գերծանի ֆափ,
տալիկ ատամ: di cattiva —. զեղծ,
անատակ:

Coscienziáto, ta. Coscienzió-
so, sa. Երկիթզած: գիտմիգնի,
գերծանի ֆափ, տալիկ ատամ:

Coscritto. Padri coscritti. Հա-
մագրեալ հարք. (այսպես կոչեին
պատրիկք հռոմայեցոց:)

Cosellína, coserélla, cosétta,
cosettína. Գոյզն ինչ, խուռն ինչ,
սնոտիք, ոչնչնչք: ձիգվի գնչ, այլն
օյոն գնչ:

Cosétto. Նոյն ն. փոքրիկ:
գիտնիձիկ:

Così. ած. Այսպէս: պէօյէ:
այդպէսի: պատ գործոյ: երանի՛ ինչ,
ո՛ տայր ինչ: պատատիկ գնչ, ա-
լան վերջին: così ... come. նոյն
հետայն իրպես. ինչ ... և ինչ:
հնան գի. հնչ ... հնչ: così i
buoni, come i cattivi. ինչ քա-
րիք, և ինչ չարիք: così, e così.
այսպէս և այնպէս: գնօյէն պէօյ-
գնչ: così così. լատ բատականին,
չատատրատիկս, ոչ յոյժ: ահ իդ
գի, եւ վերին: così come. այնպէս
որպէս, որպէս: լատ որատ: նա-
ռելգի, նոյնի գի:

Così fattaménte, ած. Այսպէս:
պէօյէ:

Digitized by Google

Così fátto, ta. Այսպիսի, նը-
ման : պատահ ինդի, պէսդէ :

Cosmético, ca. Գեղեցկացուց-
ջիչ (մորթոյ . ասի դեղերոց :)

Cosmogonía. Աշխարհաստա-
բութիւն, ծագումն աշխարհի :

Cosmografía. Տիեզերագրու-
թիւն : Հիչէնի փանէա : աշխարհագ-
րութիւն : իրի սրդ, բէօհ սրդ :

Cosmográfo. Տիեզերագիր :
Խըմաճիւսա փանէա :

Cosmología. Տիեզերաբանու-
թիւն :

Cosmopolíta, ու. Cosmopoli-
táno. Աշխարհաքաղաք, տիեզե-
րաքաղաք :

Cospárgere, Cospérgere, ն.
Սրսկել, Թրջել : սէրբմէք, ըս-
ըմըշատ :

Cospárso, sa, Cospérso, sa.
Սրսկեալ, Թրջեալ : սէրբիլմիշ, ը-
ըմըշըլ :

Cospétto. Ապաշխարհ, ե-
րեսս, առաջի : հուզուր, իչը : al
cospetto. առաջին : կէօրիւնճէ : Co-
spetto. զարմացական և ցաւոտիական
ինչութ''. ոահիաց . Զարմանքը են,
ամէն զգայութեանն, վայ, ուհ : ա-
հայիպ, պահ :

Cospícuo, ua. Երևելի, տես-
նելի, առնանելի : կէօրիւնէճէք :
հռչակաւոր, անուանելի : նամտար :
գիրացած, չնաշխարհիկ : ինն
գինր, էլը :

Cospiráre, ն. Համաձայնուիլ ի-
նեալ, միաբանիլ յատկատամբու-
գաղտ դաշնակցիլ ըզդէմ ուրուք :
պիր օլմաք, իրիւիճաք էմէք, էլ
պիր էմէք : ըմիաթակիլ առ իմն :

Cospirazióne. Մի խաբանութիւն (ի
միասս ուրուք կամ յատկատամբու-
թիւն .) դաշնակցութիւն : իրիւիճաք :

Cósta. Կող : գապուրկա : կող
նաս : ajuto di cósta. Նպաստա-
ւորութ դաշին : իմտատ : բարեր ,
գաւա՝ ի վեր տեղի : պայըր : կողմն,
դաւառ : ակմի, խարուճք : alla sini-
stra cósta. ի ձախմէ : cósta del
coltello. ողն կատոպին : da cósta,
di cósta, ի՛ մի կողմն, ուրոյն
պիր խատրաֆա, պաշգանա : di cósta.
կամ cósta, նման. մերձ, ի կողայ :
եաճըն, եանըպա : ծովեզր, ծով-
ամերձեայ առհասին : փէնիդ, փէնա-
րը, գետնը : cósta cósta, ի. զա-
մամբք, առ. ամիամբք, յայմին
կողս, ընդ ամին : գետնը պըրա, գետնը
պան :

Costà, ի. Ան՝դր, այդ տեղր,
այդր : առատեղր : օրայա, օրափա,
պուրայա, պուրափա : di costà.
առ ան : պանափան : via costà. գնա
առ ան : per costà. ըստ այս : պանափան :

Costaggiù, ի. Ան՝ ի խո-
նարհ, ընդ ի խորին : պապրափա,
օրափա, պուրայա :

Costánte, ն. Կայուն, հաստա-
տուն, անշարժ : գոված :

Costanteménte. Հաստատու-
թեամբ, հաստատուն մտօք, յայրու-
կայութեամբ : պիր գափր, գոված :

Costánza. Հաստատութիւն (յա-
ռաջադրութեան .) անդրդուածութեան,
անշրջութեան, յայտակայութիւն : գափր-
ըլըք, գափը :

Costáre, ն. Ածել : պէդիլ :
costar caro. լինել ծանրագնեի ե
պահանջ օլմաք : եա՝ լինել ի մեծաս
մեծ, ծանր լինել յոյժ, ստանալ
վճռագր, աշխատակ յոյժ վասն իրիք :
costar poco alcuna cosa. լինել
դիւրագնեի : ուճուզ օլմաք : ուռնել
լինչ ընդ ձեռամբ, ընդ իւրմանութ-
թեամբ : եէնիլմէք օլմաք : noi non ab-
biamo costato niente. չեղեն ինչ
ծախք վասն մեր : հարճըմըզդ չե-
ղաւ :

Costáre, գինապ. Լինել յայտ-
նի, առտոյգ, յայտ է : մալխա՛ :

Costassù, ի. Ան՝ տես, առատես-
նօր, այդրիկն, առատ ի բարձունս :
պուրափա, պուրայա :

Costáto, գոյ. Անձք և կողք,
լանձք : իէօփա, գապուրկալար :

Costáto, ta, ածե. Ածեալ, եմ :

Costeggiáre, ն. Ընթանալ կո-
ղընդ ծովեզերի, յայնմ կողս . գետը

սէրա կիմիա : յածխիք շուքի, պատ-
ռիլ, պատռտուածիլ : գռեզմատ :

Costeggiatóre, տր. Եռանավար
որ հետ ափին մեջ ծովափին :

Costéi, իգ. Ան կին : այդ
ինչ, այդ : դու փոթը, դու էդ :

Costellazióne. Հաստատուածք-
իմի : պիւրճ, պիւրէր :

Costeréccio. Ազգահան խոզե-
րէն : փօմաղ պաւորչմաղ :

Costernársi, յ. Պատնիլ, ա-
հարիկ, զարմանիկ լինել : էկէ
փօրփամ, խոլէկ փաշմամ :

Costernazióne. Սիրտ-խրտիլ,
սարսափ, վհատութիւն : ապշ-
գոռ, շուքընէլ : méttere in —.
պատճառանիլ : էկէ փօրփա-
լամալ :

Costì, ած. Այս, առանձնօր :
պարտաւ :

Costiéra. Ծովափին, ծովեզր,
ափին : գէնիզ էնարը, գէյզ :

Costiére, տր. Հմուտ ի նա-
ւարկութիւն ծովեզրայց :

Costiéro, ra. Կողմնակալ, առ
ի կողմն : էնախապէ, սէօյլէնէր :
tirar costiero. հարկանիլ կողմնա-
կիլ, առ ի շեղ : navigar da co-
stiero. նաւարկիլ շուք ծովափին
ի նաւահանգստէ ի նաւահան-
գիստ, կամ սարի ի սար :

Costínci, ած. Այսպէս, առանձնա-
պարտաւ :

Costipáre, ն. Պինդացուցանել
զրտովչին : գաղ էնիլ : Costi-
pársi, յ. խտանալ : գօշալանամ :
սինդանալ որտովչին : գաղ օլմամ :
լինել չրատհար : ասուգ ալմամ :

Costipativo, va. Պինդացուցիչ
որտովչին : գաղ էդէն :

Costipazióne, Costipaménto.
խտութիւն, սինդանութիւն որտովչին :
սըգիլէմ, գաղ : չրատհարութիւն :
ասուգ ալմաղ :

Costituénte, ած. Բաղկացու-
ցիչ, կազմուցիչ :

Costituíre, ն. Բաղկացուցա-
նել, կազմուցանել : Հաստատուածել,
դնել : գարաւ վէրմէք, գօմամ :

Costituíto, ta. Կազմեալ, հիմ-
նեալ, եդ :

Costitutívo, va. Բաղկացու-
ցիչ, կազմուցիչ, հաստատուածիչ : Co-
stitutívo, գած. Իսկզբի : պրէ :

Costitúto. Հաստատիտ, կամ
պատուաստիական պատճառ ստա-
նալի : իլկիմիզ :

Costituzióne. Կազմուածք, ար-
րինագործութիւն, առհասարակ կազ-
մուածք : գործուածք : հաստատ
իսպիկէ : վհատուածք : կէֆայէթ
իսպիկէսի :

Cósto. Ծախք : հատ, նստաւք :
di nullo costo. անարհեստ, ան-
հանձարոյն :

Cósto. գնացքաչհատ : ապրանա-
կին բաժ կանան : գաշ :

Cóstola. կող : գաւառիճ : ան-
կողոցին կամ բանի կողին կողա-
ցին, էճ : օբրէ :

Costóro. Այդքան, այնոքիկ : ան-
քան :

Costrétto, ta. Հարկադրեալ,
բռնադատուեալ :

Costrignere, Costríngere, ն.
Բռնադատուել, ստիպել, հարկա-
դրել, գրա էնիլ :

Costrigniménto, Costrimgi-
ménto. Բռնութիւն, բռնադատութիւն
գրա : անգործելի, խոտգործելի, խը-
տուածիլ հետևանք : սըգիլէմ :

Costruíre, ն. Construire, ն.
կերտել, շինել, կառուցանել :
էճիմ : շարադրել, յօրինել :
ինէլիճ էնիլ, ինչ էնիլ :

Costruíto, ta, Costrútto, ta,
ած. կազմեալ, շինեալ : էճիլմիշ :

Costrútto, գած. Օգտաւ, շահ :
քայդա : կարգ կամ ընթացք բա-
նի, հիւսուածք : անու և Costrut-
tura.

Costruttóre, տր. կազմիչ, շի-
նօղ : էճիճի :

Costrúttura. կազմուած, շի-
նուած, շինուիլի : էճիլը :

Costruzióne. Շարադրութիւն, հաղ-
ուած բանից : ինչ : կազմուիլ : յոյնը

Digitized by Google

Costúi, ար. Սա, այս այդ պա՛, պա՛ ապա՛: այս: այս ինչ: պա՛ ինչ:

Costumánza. Սովորութիւն: սովորական բան: վարդապետութիւն: կրօնական: կենցաղակցութիւն:

Costumáre, եւ Սովորիլ: սովորեցնել: փոխանակիլ: կենցաղակից լինել: գիտուցնել: ուղղել ղբաղա, սովորեցնել՝ ի բարեզգեցս բաղա, հրահանգել: ներգին եմ:

Costumatézza. Բարեզգեցութիւն, բարեկիրթ վարք, քաղաքավարութիւն: էրկիլ, էրկեան:

Costumáto, ta. Բարեկիրթ, քաղաքավար, քաղաքացի: էրկիլ, էրկեանը: mal costumato. անկիրթ, անհրահանգ: ներգին: պիղ, էրկեանագրկ:

Costúme, ար. Սովորութիւն, կիրառութիւն: սովորական, գիտցած, կենցաղ, քաղաքավարութիւն: խոտ, էրկեան: far costume. սովորիլ: սովորեցնել: come è il costume. ըստ սովորութեան:

Costúra. Կարուածք կողից:

Cosúccia, Cosúzza. Մեռուկը, դոյզն ինչ: այլն օյան: ինչ: ինչ:

Cotále, ած, հ. Այնպիսի: էօյլէ, պէօյլէ: ինչ: պէս ինչ: un cotale. մին: այր մին: պէրէսի:

Cotále, ած. Այսպէս, այնպէս: ինչպէս, էօյլէ: ըստ իրաց ինչ, ըստ իմիք: պէս ինչի նէ:

Cotánto, ta. Այսչափ, այսքան, այսչափ մեծ: պա՛ գապար: due cotanti, tre cotanti, եւն. կրկին, եռակին, եւն: երէ գալ: նէ գալ:

Cotánto, ած. Այսչափ, այսքան, այսպէս: պա՛ գապար, պէօյլէ:

Cóte, իգ. Ցեսան: պէնէյի ծառը:

Coténna. Մորթ իրոյ: փօստակ պէճի: մորթի գանկի, մորթի մազմզայ: պաչ պէրինի, ինասի պէրինի:

Cotésta, իգ. Այդ կին, գա: նա գաղջ, նա:

Cotésti, ար. Cotésto, Cotestúi. Այդ այդ, գա: նա ապա, նա:

Cotestóro. Դարաւս նա ապա՛նդ:

Cótica. Տ. Cotenna.

Coticóne, ար. Սապա, սանդրդի, քերթ, վայրենաբարոյ: էօլան:

Cotidianaménte. Ամենահան պատ: հեր ինան:

Cotidiána. Տեղագ հանապազորեայ: հեր ինախէ օրինա:

Cotidiáno, գոյ, Անդադար պատճառ հանապազորեայ:

Cotidiáno, na. Հանապազորեայ, հանապազորդական: հեր ինախէ:

Cotógna. Սերկևիլ: այվա:

Cotognáto. Գարեջրաձևի ի սերկևիլէ: այվա ոէչէլի, այվա տարպապաղ:

Cotognino, na. Որ ունի գոյս, կամ գոյն և կամ գոյամ սերկևիլի:

Cotógno. Սերկևիլ: այվա ա ղաճը:

Cotógnolo, la. Որ ունի գոյամ սերկևիլի:

Cotóne, ար. Բամբակ: գամ պոպա կտաւ ի բամբակէ: գամ պոպա պէրէ:

Cotonína. Խաշոր կտաւ ի բամբակէ: էչիկէն պէրէ:

Cotornice. Լորամանուկ: պուա փըչկին:

Cótta. Արհամարհանք, վերարկու: գաքիան, դերաւէ: արհամարհանք ինչ կանացի: կտաւի շապիկ եկեղեցականաց:

Cottíccio, ia. Ջուարթացնել ի գինեայ: դէնգ:

Cóttimo. Բոլորագրաւ սահմանուկ: ներքինի պաչար: dare, fare, pigliare in, կամ a cóttimo. տալ, առնուլ կամ վարձել զգործ ինչ բոլորագրաւ սահմանուկ:

Digitized by Google

Cótto, գոյ. կիսափուխ: էնիգի, համաճա:

Cótto, ta, ած. Եփեալ՝ ի կիր, ածուխ՝ ածխանալ: սարսիւղ: կամ՝ զակառակ՝ ի սէր, մոլեալ սիրով: ալիւր ակնյա:

Cottójo, ja. Գիւղական: էլլինիկ:

Cottúra. Եփումն, եփուածն: էլլինիզմ: եփեալ ինչ, մասն եփելոյ: էլինիւ չէյ:

Cotúrno. կօշիկ ոտից որսորդաց, կօշիկ կիսատրամեղն: ոտքնոցուկ:

Cóva, Covácciо, Covácciolo. Որջ, խոռոչք: էսիափ:

Covánte, ած. Ծիւխանոյր, տաճօղ: գօլգնա: márcia covante. չարաչահ քառնեալ:

Cováre, ն. Ծիւխալ, տաճել գնուրս: ածուխս, գօլգնա ածխա: կամ՝ միշտ առ ընթեր սիրեցեալն, այլ առիթաւորի՝ ի սիրեցեալէն: պիէր ախպէն ատչըմանա: ջնուրս տանիլ: ըսպիտա: և Պատանիլ, բռնիլ, կամ՝ ի Թագաւորեան. (առի պիտոյ, գիտացար ասեակ, եէն:) ատպանա: il male. Ծուծկիլ գոյութեան: համ գուդուդ ինուլի ատպանա: il fuóco, կամ՝ la cénere. կամ միշտ առ ատ ատպանաս:

Cováta. Բառգնիլ ձուոց եղ- կամ առ անգամ մի՝ ի հեղեղոյ Թխամօր:

Covatíccio, cia. Պատրաստուած, կամաւ յարմար՝ ի Թխուիլ: gallina covaticcia. Թխամայր: գօլգնա:

Covatúra. Ջամնամակ Թխանլոյ, Թխառուեն:

Covérchio, եէ. Տես Copérchio, եէ:

Covérta. Տես Coperta: Տախտակամած ներառ: էկօվէրթէ:

Covertína. Վէրարկու՝ ձիոյ: գիւլնա:

Covérto, ta. Տ. Coperto, եէ:

Covíglio. փեթակ: գօվան:

Covíle, աւր. Cóvo, Cóvolo. Որջ, խոռոչք: էսիափ:

Covóne, աւր. Որոյ: խոսիամ:

Covrire, եէ. Տես Coprire.

Cozióne, իգ. Եփ, եփուած: էթէնէրմի:

Cozzáre, յ. և ասոյն. Խեթել, կռել, ոտքերով՝ զօգանիա, վար- նա: ն. Հարգելանել: վարնա: յ. Հանդիպակիլ: առաջ կերթալ: imiге. գԺամիլ՝ կռեցեալ: էգիլնիմ:

Cozzáta, Cózzo. Խեթելուած: վարուած: հարուածն խեթելեալ: մէրուած: իմի Վէրնա dar di cozzo. հանդիպակիլ: առաջ կերթալ: եւ մեկ ուժիմ, հակառակելիլ: իմի կերմի, փուշը փորմա:

Cozzóne, աւր. Ագիլտոդ, կամ վարձատուիւթ: երկնաթաղ: ակ իմէ- սէը: մէկնոդ: իմէսէլ, գանձի:

CRA

Crámio. Կիսատաղանակ գլխոյ, գագաթնին: գանգ:

Crápula, Crápola. Գիներ- բուք, շռայլասէր կեր, ապրուցոյն: էգլէնճ խլիպ: ատիճալըղ:

Crapuláre, Crapoláre, էգ. Ծիղխիլ՝ ի գինեբուքս և յամ- սակիս, շռայլիլ: ատիճալըղա էգ- լէնճ, էգլէնճ խլիպ:

Crassézza, Crassízie, իգ. Ըտա- ուարուն, Թանձրութիւն: գալընլըղ:

Crásso, sa. Ստուար, Թանձր: գալըն, գոպա: ingegnо crassо. յիմարիմ, կամ վերջին, Թանձր ուղի- ամօԹի:

Cravátta. Փողպատ քան հեզեայ:

Creánza. Հրաշահանգ բարուց, կրԹուԹիւն, դաստիարակութիւն: ինէր- պինչէ: բարք, առաքինութիւն: իւապինէթ: յարգանք, մեծարանք: իւչինէ: buona. բարեզգեաց բարք: քա- ղաքավարուԹիւն: էրգեղ, էրէնան: mala. ամբարուԹիւն, անքաղաքա- վարուն, խիզախութիւն բարք: էգրէգ- սինչէլիւթ, հօյսուլուբէթ:

Creáre, ն. Ստեղծանել, առ- նել յոչնչէ: էսրաֆնամ: ծնանիլ, ի գոյ ածել, յառաջ բերել: ֆէյ- գան էլինիւ: կազդրիլ (գինաւոր:)

Digitized by Google

առնել, ընտրել, հաստատել: կին. ից, ից, ից:

Creativo, va. Ստեղծիչ, ստեղծիչ, ստեղծական:

Creáto, ից. Ստեղծած, ստեղծած, ստեղծած, ստեղծած: հիւսիսից, ից, ից,

ասա-ալիք ասլղոց : ակօս, սահուղ փոս, ակօս-ի-կ : aver del crédito presso alcuno. ընտրհա գասանել ասա-ալիք ուղուղ : պիրխոխին ի-կօ-ղ-ինանք ի-ր-կ- :

Creditóre, ա. – trice, ի-կ- Հաս-ատացօղ, որ հաս-ատա ընծայէ : ի-ինանող : վճռ-ատու : ատա-ատակեր : պօրձ սահուղ :

Crédo, Հանդ-ատանաք ատա-ալիք լսական, հաս-ատալիք : in un Credo, nello spazio d' un Credo. ի ատա-ղ ժամ-ուն-ատկի, ատղաց- (ա-ատկի-ն հաս-ատատ-ալիքիս չափ :) ի-կ- :

Credulità. Դիւ-բատհաս-ատատ-ի- :

Crédulo, la. Դիւ-բատհաս-ատա, գիւ-բատհաս-ան : ի-կ- ի-ինանող :

Credúto, ta. Հաս-ատատացեալ : ի-ինանելի-ղ : ատբժ-ան-ատհաս-ատա, ապր ի-ր-կ-ի-ղ, վճռ-ատու : ատաբկ, հի-ր-ի-ի-լ :

Créma. Կար կաթ-ի-ն : գայմաք :

Crémisi, Chérmisi, ա. Ար-գաման կապտի-ր, ծիրանի : գ-ր-ի-ղ :

Cremisino, na. Ծիրանագոյն, ներկեալ յորգ-ան կապտիր : գ-ր-ի-ղ : cremisino. չու-խայ ծիրանագոյն : խ-ա-կ-ա-լ-ի :

Cremóre, ա. Ընտիր ընտրելք, աղնուագոյն, կամ ընտիր մասն : ակօ- : cremor di tártaro. ի գինի կին- ի զտեալ մնասնդ տորդոյ գինեղէն : գ-ր-ամ ի-ա-ի-ա- :

Crepacuóre, ա. Տագնապ անհ-ան-ատիճ, անձկու-թիւն սրտի, մոր մոք : խ-ր-ի-ղ ի-ի-ի-խ :

Crepáre, ե – ársi, յ. Հերձանել, Հայթիլ, պայթիլ, Հարձանել, պատառտիլ : լ-ի-ա-ի- : ատատակիլ, մեռ-անիլ : ե-ա-ի- : ի-պ-ի-ի- : crepar un cavallo. կարի խանձ-ի-ա-ցանել գձի, ատատակիլ : ան-ը լ-ի-լ-ի-ա- : grasso a crepa pelle. գիրատպատար յոյժ : ի-ի- ակ-ի- : mangiar a crepa pelle, a crepa páncia, a crepa corpo. ուանել անչափ, ատատատպատեան, մինչև ցպատպատան-ի-ն որովայնի :

crepare. ապրելաւոյ լինել : գ-ա-ը-ի- լատը փուշիկ : delle risa. պատ-պատակիլ ի ծաղուհ , ծիծաղիլ յանդ-ա-ա- : di fatica. ատատ-ան-ա-լ-ի-ի լինել : di sdegno. ծանրացեալ ատամն լինել : di fame, e di sete. ատղատկի և. ծարատատանիլ լինել : d' invidia, di dolore. մեղկիլ, պատյիլիլ, հատչիլ ի նախանձէ, ի կսկիծանաց : di vóglia. մատչիլ անձկութ-իւն : che possa io crepare, se non l' inganno. մեռցի անձն իմ, ե և ես ատատակ լինի ատղս, թէ ոչ խաղալիցիս ընձ :

Crepáto, ta. Հերձեալ : լ-ի-լ- վիր : ապրելաւոյ : փ-ա-պ-կ :

Crepatúra. Ճեղք-ատած, ատատ-ուած : է-ատ-ի-ի, լ-ի-լ-ի- խրատ (ոսկերաց) ապրելաւորմ-ի- : փ-ա-պ-կ-ի-ի- :

Crepúscolo. Ա-ր-ա-ա-յ-ա- : ի-ինչ ատպտիկ-ա-յ-ա- կրկ-ի-ա-ր-ի-ն : ընկ-ի-ա, մ-ի-ն-կ-ա-ն :

Crescénte, ի. Ա-ճեցեալ, ատճեցուն : պ-ի-ն-կ-ի- : luna creseente. լուսին ատճեցուն :

Crescénza. Ա-ճատ-ի-ն, ատճեցու-ի-ն : պ-ի-ն-կ-ի- , պ-ա-օ-յ-ի-ա-կ- : d' un fiume. յորդու-ի գ-ի-ատ-ց : tagliare un vestito a crescenza. ձև-ի-լ գ-կ-ան գ-գ-ե-ի-կ-ա-ց ե-ր-կ-ա-յ-ի- գ-ա-ն գ-կ-ատ-ա-կ-ի- ատ-ա-ն և. Carnosità.

Créscere, ւ. Ա-ճ-ի-լ, զ-ա-գ-ատ-նալ, ատատ-ե-լ-ու-լ : պ-ի-ն-կ-ի- , պ-ա-օ-յ-ի-ա-կ- : զ-ա-յ-ր-ա-ն-ա-լ (ախտից-) ատատ-կ-ան-ա-լ : ա-ւ-յ-ա-կ : յորդ-ի-լ (գ-ի-ատց-) ի-ա-յ-ա-կ : ն. Ա-ճեցու-ց-ան-ի-լ, ատատ-ե-լ-ու-լ : պ-ա-օ-յ-ի-ա-կ- , ա-ր-ի-ը-յ-ա-կ- :

Cresciménto. Ա-ճ-ա-ի-ն, ատատ-ե-լ-ու-լ-ի- :

Crescióne, ա. Կ-ատ-ա-ի Ը-ա-ա-յ-ի-ն ատա ի-ե-ի-ա-կ- :

Cresciúto, ta. Ա-ճեց-ա-լ, զ-ա-գ-ատ-ա-լ, ատեալ : պ-ա-օ-յ-ի-ա-կ- :

Crésima. Ա-ր-ա-ն, իւղ գ-ր-ա-ի-ն : գ-ր-ա-ի-ի, խ-ա-ր-ի-ա-ր-ի- գ-ր-ա-ի-ի-ն : գ-ր-ա-ի-ի :

Cresimánte, ա. Cresimatóre, ա. Պ-ա-ա-ի-ա-ա-ի- գ-ր-ա-ի-ի- գ-ր-ա-ի-ի-ի- :

Cresimáre, ն. Գ-ր-ա-ի-ի-լ, ա-ա-ա-

ակել զհատուած գրոշմին : —ársi, ɟ. Ընդունել զգրոշմն, գրոշմիլ :

Cresimáto, ta. Գրոշմեալ, ընկալեալ զհատուած գրոշմին :

Créspa. Կնճռան ծերոց, խոր շրմռութիւն : պատրաստափ :

Crespaménto. Կնճռոտութիւն, կնճռուն, խորշոմութիւն : de' capelli. գանգրութիւն հերաց :

Créspare. S. Increspare.

Créspo, pa. Գանգրատ, կնճռոտեալ, խորշոմեալ : գէլէշճափ, պատրաստափ :

Crésta. Կատար հաւուց, բլուկ (հաւնոց : խոյի, ճըղայ : կամ սապ, ցցուածք սապատարոյց, վերջք : Նաև օդրոմաճ : գլուխ, գագաթն : պաչ : rizzare, կամ alzare la cresta. գլուխ, եղջիւր ամբարձնալ, գոռոզանալ : հօրօղանափ : abbassar la cresta. նկուն ընկճել, ընկճիլ : ապգէպղափ : far abbassar la cresta. նկուն առնել զոք : ապգեցնափ :

Crésta di gállo. Տունկ խնչ : հօրօղ խոյի :

Crestóso, sa. Կատարաձեւոտ : կատարաւոր : խոյնէ :

Crestúto, ta. Ընչի է : ցցուածատարոտ : սօրդոճնու :

Créta. Կաւ բլոյի : պալըգփ, Նդն : di creta. կաւեղէն :

Crétano. Գաւանադաւանիկ. ամէն գաւանադաւանիկի : գայա գօրուղա : հերետնոս, ամէնի ծուլային : գայա ինփէն, փէնին, էպոհանէսի :

Cretóso, sa. Կաւային, կաւուտ, կաւալից : պալըղա հնձա էնփ, պալըգիւղ :

Cribráre, v. խարթալել :

Cribro. խարթալ, մաղ : գաղ պար :

Crimenlése, աբ. Քրէական յանցանք : պաղըգփ : հրեհան : փեօպ :

Criminále, adj, s. Յանցանաց, վնասուց, վնասատարոտիւն, պատժատարոտիւն : esercitare il criminale. պատժել գատաստանական, պատուհասել գնիստատարոտ :

Criminalista, աբ. Վնասատէս. (այսինքն հմուտ ի նիւթ վնասատարոտեան.) քննիչ կամ խրատագիտ յանցանաց :

Criminalménte. Դատաստանական, ի վնասատարոտիւն, ի վնասն դատաստանի պատժատարոտից, ի յանցանաց :

Crímine, աբ. Յանցանք, վնաս : սուտ, գագահ :

Críne, աբ. Բաշ ձիոց : էշէ, աի էշէնօի : վարսք, մազք, հեր : պաչ :

Criniéra. Բաշ ձիոց : էշէ, աի էշէնօի : տուտ, կամ վարսք դիտատար տատնդոց :

Criníto, ta. Գիտատար, վարսատար : պաչէը : գիտատար (տատղ) գայրագիւղ (էշէրէ :)

Crisálide, աբ. Շերամ, կամ այլ թիթեռոյ վիճակեալ հիւրամբ ժամուի, այսինքն ի պտղոյն, կոչի և Ninfa.

Crise, Crísi, էգ. Ճգնաժամ, հիւղն բնութեան հիւանդացոյ :

Crísma. S. Crésima.

Crisocólla, Borráce. Կնճիթ խնչ հանքային : պոռա :

Crisólogo. Ոսկիաբան :

Crisólito. Ոսկիքար, ոսկեակն : պէպէրճէպ :

Crisopásso, Crisopázzo, Crisopráso. Քրիսոպրասոս :

Crisóstomo, Grisóstomo. Ոսկեբերան :

Cristallíno, na. Վճիռ ասկան վանի, բիւրեղանման : պէլլօր ին պի : Cristallíno, կամ umor cristallino. Սառնորակ (հեղհեղ ասէցոյ :)

Cristallizzársi, ɟ. Բիւրեղացնալ :

Cristallizzazióne. Բիւրեղացումն :

Cristállo. Ասկի վանի, վանասկն,

Digitized by Google

քիւրեղ : պէլլօր : liquido cristallo. չուբ ակհանակիա : di rocca. քիւրեղ ժայռից :

Cristére, սր. Cristéro. Գրիքիս : հօգնա, խռնիգան :

Cristerizzáto, ta. Գրեխաս՝ ի ներքս վարեալ :

Cristianáccio. Ձար քրիստոս նեայ :

Cristianaméute. Քրիստոնեական քար, արդուճքի : փրխնիան ինպի :

Cristianésimo. Քրիստոնեական հաւատ. քրիստոնեական կրօնք. քրիստիան հաւատա : փրխնիանէլիք : անուս և. Cristianità.

Cristianíssimo, ma. Ա՛ինոյ բարեպաշտ, բարեպաշտօն, ճշմարիտ քրիստոնեայ : Քրիստոսասէր. (ի մականունս Թագաւորաց գաղղիոյ : Cristianíssimo. Ա՛ղբայր գաղղիոյ :

Cristianità. Քրիստոնեայք, աշխարհ, ժողովուրդ քրիստոնէից : հրէաների խռվիչ : քրիստիան հաւատք, կրօնք, սրտրտոցք քրիստոնէից : փրխնիանէլիք :

Cristiáno, գոյ. Քրիստոնեայ : փրխնիան : մարդ, ումն, ոք : ոգիս, փիլի : da Cristiano. ի ոգի ինէ երդման . Ա՛րդարև, յիրաւի : ինչ էգիպտէն : cosa da Cristiani. ա՛ճ ասիայ. յարմար ինչ, վայելուչ. պատշաճ, ընտիր : ինտոխ, նա գէշէգի :

Cristiáno, na, ածա. Քրիստոնեական : փրխնիանա հռխալիգ :

Cristo. Քրիստոս : հնոխ, հնոխա :

Critério. Կանոն, կամ հիմն ուղիղ դատման, դատաստին, կամ գատաստանի մեայց, ուղղադատութ :

Crítica. Դատութիւն, դատողութիւն, դատաստան, քննողութիւն, բանադատութ : գիրք, կամ ճառ դատողական, կամ քննողական : darsi alla crítica. դատել, քննել, սպահպանակել, դատովել, պատասխանել լինել :

Criticáre, ն. Դատել, քննել, պատրաստել, սադաստանել, ուղղադրել : հակառակ գօմա : պատրաստադեա լինել : գէմմ կիդիգ :

Criticatóre, սր. Դատող, դատաստող : հակերիչ, դատապիչ, հակառակող : գէմմ կոխէն , գարէչ սհօյէնէ :

Critichétto, ta. Թիւր, կամ սգէտ դատող, թիւրդատաստ, խոլադատ, պատրաստագէտ ։

Criticísmo. Տ. Crítica.

Crítico, գոյ. Դատող, դատաստար, բանադատ, գրադատ, քննիչ (գրոց) critico accanito. դատն քննիչ, դատն դատաստար, պատրաստասէր :

Crítico, ca, սր, Գիւրդատիչ, կամ յօժարիչ ի դատողութիւն վատն գատ : ինկնիգէլի : dì critici. աստուրք գատողութեամ հանգատանեայ հիւանդին :

Crivellájo. Մաղագործ : գէլէճի :

Crivelláre, ն. Մաղել, խաղ բաւել : գաղտուրկամ : ծակիլ : փգլգել : քննել, սպահանակել : ինքն ինչ գէմգէ, համանա գօմա :

Crivéllo. Մաղ, խաղտալ : գէլէ, գաղտար :

Croátta. Տ. Cravatta.

Croccáre, էնդ. Կերկերտանձայն հնչիւն արձակել (հերձեալ իրայ, կամ անօթոց) : լսելագ ակն լինարձակ :

Crócchio. Ժողով մարդկան ի խօսակցութեամ, ակռոնէ, բազմութեամ : ինձէլիս : stare a crócchio. զբաղինք անհանել, խօսակցիլ :

Croccodíllo. Տ. Coccodrillo.

Crocciáre, ե. Գրգռալ հաւուցս գօգօզպամա :

Cróce, իգ. Խաչ : հալ : նշան խաչելոն, ունագրութեամ : խոնաչբօս : խաչակնքել, ունագրել : խոչխանք հալ էգիպտա : farsi il segno della croce di checchesaia. հրանալ : խաչանձև ինչ : չարչարանք, վիշտ, նեղութեամ : խոչնճէ, ճչիա : far

Digitized by Google

croce, star colle braccia in croce, եմ. խաչանիշ տարածել ըզձեռս գլանիզբ, (՛ի նշան խոնարհումն, կամ պատասխանոյ:) predicar la croce, եմ. քարոզել զխաչակրութիւն: prender la croce. ընդունել զհանգիրս զինուորական կրօնից: bandir la croce addosso a uno. հրատարակել զխաչակրութիւն ընդդէմ ումեք: in croce, ած. խաչաձև, խաչաւոր:

Crocellína, Crocétta. խաչիկ, փոքր խաչ:

Cróceo, ea. Կրակագոյն, խարտեաշ: գունդրախ:

Crociáre, ն. Ձարշարել, տանջել: ձեռս եւ ինչ ած. տիեզերս ի խաչակնքել զոք, կնքել զոք նշան խաչին: Crociársi, յ. Գրկել՛ի զինուորութիւն խաչակրաց:

Crociáta. Ջօրք խաչակրաց. (ընդդէմ անհաւատից և հերձուածողաց:) խաչակիրք: տեղի ուստի անցանեն նաւք եկեալք՛ի ցամաքական կողմանից: Գլուխ կամ կիզք Հանապարհաց: փեօրն եօլ աղբը: մանն եկեղեցական կառուցեալ խաչաձև: արծաթի, կամ ոսկորք վասն խաչակրաց:

Crociáto, գոյ. Տանջանք, չարչարանք: խոչընդոտ:

Crociáto, ta, ած. Ձարշարեալ: խաչակնքեալ: գոյ. Խաչակիր զինուոր:

Crocícchio. Գլուխ, կամ կիզք Հանապարհաց: փեօրն եօլ աղբը:

Crocidáre, ե. Արձակել զձայն ագռաւաբար:

Crocífero. Խաչակիր:

Crocifíggere, ն. Խաչել, ՛ի խաչ հանել: հաւելանի: տանջել: սիտ. սէր վերին:

Crocifissióne. Խաչահանութիւն, խաչելութիւն: հայր էջփարսաը:

Crocifísso, sa. Խաչեալ, տանջեալ: հալածեալ: Crocifísso, գոյ. Խաչ, որ նշան: հալ:

Crocifissóre, ած. Խաչահանութիւն: հայր էջփարսաը:

Crogiuólo. Փռանոյ, հալոց, բռնիչակ: ֆօխս:

Crollaménto, Crolláta. Երկրաշարժ, տատանումն, ցնցումն, տատանումք: տալը, տալիք, տուկիլ:

Crollánte, հ. Երկրաշարժ, տատանական, ցնցական:

Crolláre, ն. Տատանիլ, շարժիլ, ցնցել, շարժել (գէշ ըմբռնի:) տալտալուիլ, տուկիլ: ե և Crollársi, յ. Տատանիլ, տատանիլ, շարժիլ: տալտալուիլ:

Cróllo. Տատանումն, շարժմունք, ցնցիմն, տատանումք: տուկիլ, տալիք: ինչս, տարի, կորուստ: գէտն, գարտ: dare il crollo, l' último crollo. մեռանիլ: էօլիլ:

Crónaca, Crónica. Ժամանակագրութիւն, քրոնիկոն, տարեգրութիւն: խրնիկ:

Cronichísta, ար. Cronísta, ար. Ժամանակագիր, տարեգիր:

Crónico, ca. Երկարատեւ. (հիւանդութիւն:) ուղտան:

Cronologia. Ժամանակագրութիւն, տարեգրութիւն, ժամանակագրութիւն: խրնիկ:

Cronológico, ca. Ժամանակագրական, տարեգրական, ժամանակագրական:

Cronologísta, ար. Cronólogo. Ժամանակագիր: ժամանակագրեան:

Cronómetro. Ժամանակաչափ. (է գործիք չափելոյ զժամանակս:) ազգ ինչ ժամացոյցի: նոթէնի տա հան:

Crosciáre, ե. Ընձրևել, տեղալ յորդ: աղտանաք կէմէք: հարկաւ նել ուժգին: Ձայնիւնս արձակել (գաղտի փայտից՛ի վառիլն:) էնարըպատ: քամի հատալ, ալղաղել: գբբը գբբը գայնատ:

Crósclo. Խոհոհիլն հեռացեալ ջրոյ: գբբը գբբը: cróscio di risa. ծիծաղ բարձրաձայն: փահփահ:

Digitized by Google

Crósta. Քոս : կեղև : գաղաւթ : կեղև հացի : վերին երես , տապա քինք : խոպ , խոխ : della murágli. ծեփ : սըվա :

Crostáceo, ea. Տե՛ս Crustáceo.

Crostáta. Կարկանդակի կնիշ կեղևատապատ տեղ գետց :

Crostatúra . Ի՛րա տապատումն (յատակաց , կամարաց , և այլն :)

Crostino. Պատառ հացի խորովելոյ , հաց խորովածոյ : գավրած տաշ կէտիկ :

Crostóso , sa. Crostúto , ta. Կեղևատապատ : գաղաւթա :

Crótalo. Ճնճղայ կամ նռատապատան կնիշ նախնեաց :

Cruccévole , հ. Բարկացօղ : կօրէկէլի :

Crucciársi , յ. Բարկիլ ՚ի բարկութե : փառվիմ :

Cruciáto , ta. Ապտակեալ , փառված :

Crúccio. Բարկութի , ցասումն : կօրէկ : անձկութի սրտի , տապատանք , ցաւ : էկէմ , խաս : dar crúccio. տապատցուցանել , նեղել : սըվէլէի վէրկէ :

Crucciosaménte. Բարկութե , զայրագին ցասմամբ : կօրէկ էնէ :

Cruccióso , sa. Ջայրացկոտ , զայրագին , լի բարկութե : փառվըլու :

Cruciáre . Տե՛ս Crociare.

Crucífero , ra. Խաչաձև , կամ խաչանիշ :

Crudaménte. Խստիւ , անողորմի : սէրի :

Crudeláccio , ia. Կարի անապրոյն , անարգի յոյժ : էկէ վաւրմ :

Crudéle , հ. Անգութ , գժգին դահ , դաժան , խիստ : մերհամէրհամ , նեղ , նվաղ :

Crudelétto , ta. Փոքր մի անգութ :

Crudelménte. Անգթաբար , դէմ ժընդակատարս վարել էնէ : մեծաձիա , կարի : էկէ :

Crudeltà. Անգթութի , գժնդակութի , խստութի , անողորմութի : մերհամէրհամ , էնվաղ լատ :

Crudétto. Փոքր մի հում , կամ խակ : պէր ապ լէյ , համառ : փոքր մի խիստ , անողորմ : սէրի ճէ :

Crudézza. Տե՛ս Crudità, խակութի , տհասութի : հումլէտ , էկէրէկէնէ : անմշակ և Crudeltà . Crudezza di ciélo. խստութի , գառնութի օդոյ : գաղիլէնէ : սէրի լէնէ : crudezze. անհնարաւորութի ՚ի առատութե , անմատչութի : հայ օլմանմանըն էնյէնէր :

Crudità. Հումութի : էյլէնէ :

Crúdo , da. Հում : էյ : vino crudo. տհաս կամ անեղի գինի : ժլմանըն լըտպ , գայնաի մասըն : անգութ , գաժան : մերհամէրհամ էնվաղ : verno. գառնաշունչ , տապատիկ ձմեռն , ցրտաշունչ եղանակ : էկէ սօոփ , էկոլէն : անեղի , կամ անեղածի (մեռոցաս :) համ (խէնէ :) գինւոյ տապատակ , կամ խիստ (հրտ հաղելի :) սէրի :

Cruénto, ta. Արիւնաշաղախ , արիւնոտութե : գանկ պօղոմըն , գանըն :

Crúsca. Թեփ ալեւրոտեայ : կէկէկի :

Cruschéllo. Թեփ մանրատեալ , կամ նրբագոյն : խոճէ կէկէկ :

Cruscóne , տր. Թեփի մանրեալ :

Cruscóso , sa. Թեփալից : կէկէնլի :

Crustáceo , ea. Խեցեմորթ , խեցեապատեան . (ձկոյնք :)

CUB

Cubáre, ն. Վերածել ՚ի խոտոր նայել :

Cúbico , ca. Խորանարդ :

Cúbito. Բազուկ : գօղ ալտնէլիճ փէրչէկ : կանդգուն : կնոպազէ , արշէն :

Cúbo, գոյ. Խորանարդ : գոպ :

Cucágna . Ապառատկելեալ աշխարհ կնիշ լի ամէն փառկութե : երջանկութի , առատաւուն : պօլլոպ :

Cucchiája . Երկաթեայ գործիք մեզրկոյ գատասկ գեւտոց : շերմի շինելոյ : շերմփանելու գործք տպհատասկորց : կէկէնէ :

Cucchiajáta . Ըերթ մի : պիր ֆէրէ : գրդալ մի : պիր գաշըղ :

Cucchiajéra. Պատեանք գրդալ ըոց : գաշըղի մահաճակալաը :

Cucchiájo. Դրդալ, տապրդալ գաշըղի : տես և Cucchiajata.

Cucchiajóne, աբ. Դրդալ մեծ, ըերթի : պէօյիւք գաշըղի , ֆէրէնէ :

Cúccio , Cúcciolo . Կուճիկ , ընկէզ , կորիւնէ շան : ֆէօֆէճիկ , կնիֆ :

Cucciolíno. Կուճիկ գէզէնիկ : կինպէր ֆէօֆէճիկ : ընկէզ , կորիւնէ շան : կնիֆ :

Cúcco. Որդեակ սիրելի , սիրելիկն քոյ պէտի ոգոյիս :

Cuciménto. Կարան : փիփիլ :

Cucína. Խոհարան , խոհանոց , աշխանա , մանրվակ : կէտասկուր : խահմ : ֆէտան , ասրդանակ : ըօրպա , կի սաչյա : di buona cucina . գիւրտիի : ֆէյլիկէ : di mala cucina. գիւրտիի : ֆէյլիկէ :

Cucinájo. Տես Cuciniére.

Cucináre, ըխոհանոցել, եփել պկերակուր : հանճա ֆէյլիրմէ :

Cucinétta. Խոհարան փոքր :

Cuciniére, աբ. – éra, իգ. Խոհարար : պէճը :

Cucíre, ն. Կարել : փիփիլ փիփմէ

Cucíto , գոյ. Կարան : փիփիլ : կարելի նիւթին :

Cucíto , ta. Կարեալ : փիփիլիլ :

Cucitóre, աբ. – trice, իգ. Կարօղ , դերձակ : փիփիլ էփէն, ֆէրէնէ :

Cucitúra. Կարան : փիփիլ :

Cuculláto , ta. Վէղարաւոր :

Cucúllo . Վէղար , կնկուղ : պաւլէփ :

Cúculo. Կկու թռչունն : ջուջու փուփու գուգու :

Cúcuma. Տես Cócoma.

Cucúrbita. Դդում : գապափ :

Cucúzza . Դդում : գապափ : գէշուխ : պաշ :

Cucúzzolo. Կատար , գագաթն գլխոյ : ուճ , ծէրէ :

Cúffia. Գլխադիր , գդակ , գլխարկ , գլխանոց : ֆէյսէճ , ըաֆէա

ըսխաֆա : di notte. գլխանոց գիշերոյ . ասակ , գիշերանոց : կէճէնիկ :

Cugína . Դուստր հօրեղբօր : մանաչանէն գէզէը : դուստր քեռւոյ : պայընէն գէզէը :

Cugíno. Հօրեղբօրորդի : մանաչանէն օղլու : քեռորդի : պայընէն օղլու :

Cui. դէր , հ. Որոյ , որում , առ որ , զոր , յորմէ : ին :

Culáta. Հարուածք երեսանոյց անկումն ի վր երեսանոյց : bátter una culata. հարկանել զերեսանոյն զգեանի :

Culátta. Ցետոյք իրաց : արուբ : dell'archibuso . յասակ հրացանի : ըխոքէնի գուանգուբ :

Cúlice, աբ. Տես Zanzara.

Culiséo. Ամփիթէատրոն վեհ ազատիանոսի :

Cúlla. Որորան : պէզիկ : ապեայ ուն : ֆէօլէնիլիք :

Culláre, ն. Շարժել զորորան : պէզիկ սալլամաք :

Cúlo. Երասատան, յետոյք : օթոյ բաք , կէօհ : յասակ անօթոյց : փոչ : Cúlto , գոյ. Պաշտօն (Աստ.) պաշտաւնութիւն , երկրպագութիւն , յարգանք : իպադիւթ , սեճտէ , իւկէր : աշխարհաբար գիտութիւն : ղէն , ամմաա էգէր :

Cúlto , ta. աբ. Պաշտեալ , գործեալ : էֆէնկ : վարժեալ , կիրթ , բարեկիրթ , հմուտ : ինէրպիճկէ , էքսէրճէնէլը , ճօյրէնմիշ :

Cultóre, աբ. Պաշտօղ : երկրագործ , մշակօղ :

Cumíno. Տես Comino.

Cumuláre, ն. կուտակել : էղմէք :

Cumulataménte. Լիով , առատապէս : պօլ պօլ :

Cumulazióne. Կուտակում :

Cúmulo, Cúmolo. Կոյտ , գիզ : էղըճ :

Cúna. Որորան : պէզիկ :

Cúneo. Սեպ : լիւմ :

Cuócere, ն. Եփել : ֆէյնէրմէք : հասուցանել արեւու զտաուզ : էֆէյնէրմէք : տուչտուել արեւու ,

Digitized by Google

խաւհրեալ զքաղաք : Եաֆմաւ : մեղանչեալ ցուցանել զանիրաւ , առաւ առաքել ցուցանել : խոչընդոտ : Եաֆմաւ : կակծեցուցանել զմարմին : ահ ընկնուլ : մաղձ սիրտ : Cuócersi չ. Ա ջանալ : աշխատիլ : սարհօղ օլմաւ :

Cuocióre , պր. խաղաղասուն , կիզուն անգամոց ի սառուկ կիրճանէ : սգալ :

Cuocitúra . Եփուն , եփ : եփելիք :

Cuóco. խոհակերտ : սպիղ :

Cuojájo. խաղախաղալ , մորմոք գարձ : ի սպասպ :

Cuójo, պր. cuója չաֆ , իգ. խաղաղաթ : կեծի , սահիլեան : մորմ : փէրի : խորխ օձի : Եըլան փէրիսի :

Cuopríre. Տես Coprire.

Cuóre, պր. Սիրտ : իրէկ : կեանք : Եօխ : cuor mio. սիրելիցեակ իմ , լոյս աչաց իմից : Ճան իմ , Եօրքամ : Ա ընձի , միտք , խորհուրդ , խորհուրդք միտաց : Ճան , կենդանի , փէրէ : սիկի , միջոց , արտա : օրթա , օրթասէր , կենակից : nel cuor dell' inverno. ի ձմեռնամուտին : գէյնէ օրթասընտա : il cuor della Grécia. արտա կամ միջոց յունաստանի : nel cuore. ի միջի : խրատիպոյս , քաջալերանք : ճէսարէթ , իրէկ : dar cuóre di far , եմ . քաջալերել : իրէկլէնտիրմէկ : a cuóre, հ. ազգ առաձև , ըստ նմանառնէ արտի : իրէկ կենդի : di cuóre. սիրոն , անկեղծ , փափաքանի , սոփափանէ : կամ սիրտս , գորովանօք : փէրանի փէլփնի : di gran cuore . քաջասիրտ : իրէկլի : a, կամ di mal cuóre. գըժկամակ , անկամայ : նաչարլը : con gran cuore. արիտարտ : con կամ di buon cuore. արտի մնափ , քաջսիրտ : կենդիլէ էլէ : aprir il cuore. յայտնել ուսուիք գիտրհաղալ , զգաստանալ իւր : andar per lo cuóre. անցանել ըստ միտս , գալ ի միտս : փէրէրինգէն կելմէկ :

Aver cuóre. Հպատակամտիլ , խղճել , ճէսարէթ կմէկ : bastare il cuore. վստահիլ : խնամեալ : խրճիթ . հանդարտամիտ : ճէսարէթ կմէկ : cascare il cuore. արտաքսիլ կիմէկ , զարհուրեցուցիչ : իրէկի գըսըլմաւ : crepar il cuore. հարկիլ և մնաչիլ արտաքս ապրիլիլ արտի , տալեկիգիլ : dare , կամ donare il cuore. զանտաքիլ ի սէր , սիրել խանդակաւէտ : dare il cuore. խշխել , ապրիանալ , խրատ խոյս առնուլ : ճէսարէթ կմէկ , իրէկի օլմաւ : dar nel cuore. հարձիլ զգոք , հարձիլ առնել : հոգ կենկմէկ : dare il cuore a checchessia. պատասխանիլ կիմեն , ուշ ունել : ծանգիլի օլմաւ : col cuore, di cuore, di tutto il cuore. արտի միտք , մնաստափեր , զուարթասիրտ : dire in cuore, dir fra suo cuore. ասել ընմիտս , մնաստեղծ լինել : il cuore mi diceva. զայդ արդէն գուշակեի ընմիտս իմ : esser ,կամ aver nel կամ a cuore. ուշել կամ հաստատուն ի մտի , խորհել : հաւրշափա օլմաւ , փէրէրինի գօմաւ , պիւռնմէկ : եւ սիրել , առ պատուասիրանս ուշել : սկսվիկ , գըչխինէ իւռմաւ : esser , star di buon cuore. լինել զուարթասիրտ : չաղ օլմաւ : esser di buon cuore, կամ uomo di buon cuore. լինել բարեմիտ , այր բարի : իրէկնի գիպ օլմաւ : esser di cuore, di gran cuore , d'alto cuore. լինել ազնի , մեծասիրտ , մէճ համբառ : իրէկլի օ'' : esser di póvero cuore. լինել վհեղոտ : գօրգիպ օ'' : di poco cuore. վատասիրտ , հզիչտոտ : գօրգիպ : far, կամ farsi cuore. քաջալերիլ : իրէկլէնմէկ : far cuor duro. խստասրտել , յամառիլ : ինաթ էնմէկ : ferir nel cuore. հարկանել ի սիրտ : levar il cuor da checchessia, կամ levarsi checchessia dal cuore. ուշ և ս իւրասանել : գաչըրմաւ : mancare il çuore, ընդանիլ արտի : méttere in cuore ad alcuno . հաստատուն ցուցանել ինչ ուսուիք : գանգըրմաւ : méttersi, porsi in cuore. գնել , կամ հաստատուն ի մտի : Նէյնէն գո-

Digitized by Google

ման : passare, spezzare, strappare, եւն, il cuore. մորմոքիլ, ապեհեղ լինել, խոցիլ յոգի, գալարիլ սրտիւց : ի-րէն էանձն : pérdere il cuore. պրտաբեկ լինել : pregar al cuore. պաղատիլ, կողկողիլ : prender cuore. խրախոյս առնուլ : rubar, կմ cavar il cuore. յանկուցանել ի սէր, հաճոյանալ յոյժ : scoppiare il cuore. ցաւիլ յոյժ : մորմոքիլ : աճըման : sofferire, patire il cuore. հանգուրժել, իշխել, համառձակիլ : ձէ-սրէն ի'' : star nel, կմ in sul cuore. փոյթ ունել մեծապէս : գայըրման : toccar il cuore. բերկրեցուցանել, հաճել : հօլանա ի-ի-ման : յոյժ հաճարել զիրաս, չարժել : իմ ի-ման : venir cuore. քաջալերիլ եւ աւելորդ ասին խրախուսիլ : ի-ի, ի-ի-ր ի-ի-ման : venir in cuore. յուշ լինել : հանըման ի-ի-ման :

Cuoricíno. Սիրտ փոքրիկ :

Cupézza. Խորութիւն : փո-ի-ման : ման :

Cupidaménte. Ցանկութեամբ, անձկանօք, եռանդագին : ագի իւր, հեբարէի իւր :

Cupidígia. Ցանկութիւն, որակիրք : ակնոտ, որջոտ, ընհվեր, հաւնոտ :

Cupídine, ի-գ. Cupído, որ. Ցանկութիւն, կմ սիրոյ ծածն :

Cúpido, da, ած. Ցանկացօղ, տաքիօղ : ընվեր, հաւնոտի : ագահ : ի-ամահ-ի-ար :

Cupíssimo, ma. Խորխորին յոյժ : ի-ի փոքրին :

Cúpo, գոյ. խորութիւն, խորափիքս : փոքրին ի-ի, ըստորոտ :

Cúpo, pa, ած. Խոր, գորաւոր : փոքրին, ըստորոտ : գաղտասմիտ, ծածկախորհուրդ : մուսխոհ, մռայ խոյզ, լուռ : փո-ի-ան, ստոփոր : colore. մոյգ երանգ : գոյոտ րէնկ :

Cúpola. Գմբէթ, կամար : գոտպոլ :

Cúra. Հոգ, հոգածութիւն, փոյթ : փո-ի-ան, խոտ, հաճար : գաստ վարուք, խնամակալութիւն : ի-ի-ար գոյիը : զգուշութիւն, խնամ, արթնութիւն : փո-ի-ան, ճահ : aver cura. հոգալ, փոյթ ունել ի գայըրման, ճահ ի-ի-ի : aver a cura. արգոյ : մեծ համարիլ (զոք) գբայիկ ի-որ-ման : esser a cura. արգոյ, մեծ համարիլ : ի-ի-պոր պոլման : aversi cura. գարմանել զանձն, փոյթ ունել առողջանալ անձին : ի-ի-փոխ գայըրման : por, կմ métter cura. միտ դնել, փոյթ ունել, զգուշանալ : ման-գոփայէն օյման : ժողովրդապետութիւն : ի-ի-ի-ի, ի-ի-ի : խնամակալութիւն որդոց, եւն : վարըի-ի, վի-ի-ի-ի : գարմանի քժշկաց, գարմանատորութիւն : ի-ի-ար :

Curábile, հ. Գարմանելի, քժշկելի : ի-ի-ար օլանոր, ապրանըր :

Curandájo. Ծաւիթ, լուացարար : ի-ի-ր :

Curánte, հ. Հոգալ, փութալման, հոգատար : գայըրան, ի-ի-ի-ի-ի : non curante. անհոգ, անփոյթ : հանմարըդ :

Curáre, ն. Փոյթ ունել, արգոյ, մեծ համարիլ : գայըրման, ի-ի-ար ի-ի-ի : non me ne curo. ոչինչ փոյթ ի ինձ : հանմարըմ փի-ի-ւ գարմանել, զհիւանդսն, քժշկել : ի-ի-ար ի-ի-ի : ապիտակացուցանել զիրաս : l'ánime. խնամ ունել հոգաց, հոգալ : ճանապարը գայըրման : խնամ ածել, հոգ առնել : ի-ի-ի-ի-ի, հայլամա : հոգալ, ծփիլ ի հոգս : գասկ-ի-ի ի-ի-ի :

Curatélla. Տես Coratella.

Curatívo, va. Քժշկական, գարմանիչ, բուժիչ :

Curáto, գոյ. Ժողովրդապետ : ռմկ. ծխատեր քահանայ : ի-ի :

Curáto, ta, ած. Փոյթ յանձին կալեալ, հոգացեալ, եւն :

Curatóre, ար. Հոգատար, խնամածու, պահապան : ի-ի-ար ի-ի-ն, նպաստ, ի-ի-ի-ի : խնամակալուժառանգացի, որդոց : վար, փոխի-ի-ի :

Digitized by Google

Curazióne. Պատմանաւատրութիւն, դատաստան, բժշկութիւն : Բժիշկ :

Cúria. Ատեան, դատաստան, դատաստանատեղի : Հիւթիկ, փիլան : ազգականք, արքունիք : տոհմ :

Curiále, տ. փաստաբան : Վէրինաբ փաւլա, փաւլա Վէրինի :

Curiándolo. Գինեմած : Խընկիլ : գինեմնի :

Curiosaménte. Հետաքրքրութեամբ, հետազնոտաբար : Խորհրդա Խնի :

Curiosétto, ta. փոքր մի հետաքրքիր :

Curiosità. Հետաքրքրութիւն, ըվայրագնութիւն, հետազնոտութիւն : Խորհրդա, հավէսի : գժտասրագիտա կամ նոր բան, գիտելիքի կամ զուտ ձանչի բան : Ինձնէս ընդ, ինձնքե ընդ :

Curióso, sa. Հետաքրքիր, ըվայրագնին, հետազնին : հավէսի, տրայրաճ : գժտասրագիտա, չքնաղ զագիտա, ցանկալի, չքնազ, նոր : հավէս ինքնիրեն, նոպիր, ինձնքե : զուտաձանչի :

Cúrro. Սահնակ քեռանց : գնաց :

Cursóre, տ. Ընթացօղ : սէյ իրեն : նուիրակ ատենի : հնհոխոր լավուշ :

Cúrva. Կոր գիծ : Ծռի ըզդիը :

Curváre, ն. Կորացուցանել, թեքել, թիւրել : Ծռիլ : —ársi, յ. Կորանալ, թեքիլ : Ծռիլ :

Curvatúra, Curvézza, Curvità. Կորացումն, թեքութիւն, կորութիւն, թիւրութիւն : Ծռիլիւն :

Curvilíneo, ea. Կորագիծ :

Curúle, իգ. Գահակ կամ աթոռ առնականացեալն հռովմայեցւոց :

Cúrvo, va. Կոր, ազեղնաձև : Ծռի :

Cuscinétto. Բարձ փոքր : Փուխ Խոյ Բասըկ :

Cuscíno. Բարձ, գլխադիր : Բասըկ, խոյ Բասըդը :

Custóde, տ. Custoditóre, տ. Պահապան, գնաց : պիգձի, ինձնէս :

Custódia. Պահպանութիւն, խնամ, հոգատարութիւն, կառավարութիւն : պիգձիլիւ, ինձնէլիւ, ինձնէլիկ, ինձպիր : տուհոգատար : պատհպանութիւն ամէն տպատուց : առանց ժամացոյցի : առանց զարթիլ :

Custodíre, ն. Պահել, պատհպանել : առգնամ, ինձնէլիկ :

Custoditaménte. Խնամով, զգուշութեամբ :

Custodíto, ta. Պահեալ, ևն.

Cutáneo, ea. Մորթոյ, մորթայնի :

Cúte, իգ. Մորթ : փէրի :

Cuticóla. Աւազին մնացիլ մնալ նոյ : փէրիձի :

DA

Da, նախդիր, Նախադր. 'ի, յ, ի, փան : da quel. 'ի նմանէ : ծ. փան : degno cibo da voi. կերակուր արժանի ձեզ : պէտ լայըփ խահմ : menerò da lei. տարայց առ նա : ծ. ինձ ինձնէլիւ : andar da alcuno. երթալ առ ոք : պէրխինի վրմա : non è da me. 'ի վերը է քան զիս կար : հափնիմ էօփ : da se, da per se. ինքնին : փէնփ փէնփնէ : andò da se, fù da per se. գնաց միայնակ : ինինփ եալընըլ : da bravo. արիաբար : իդիպ իփի : da donna. ոսկ կին, կանացի : գառը ինփ, գառաչա Խափառա : donzella da marito. օրիորդ հասակալ'ի չափ : Ենվ ընձնէ փըլ : da biasimare. անգամանելի : այբէրլը, այբէ ղէյ : da Pavia. փավիացի : փավիալը : usciron da dodici fanti. ելին երբ 12 հետևնակք : ըզփոքրոյ ծ իփի փիփ նաբի նայս ասէր : da casa sua passare. անցանել առաջի տան իւրոյ : Ենին ընձնէփ ինձնէ : cosa da mangiare, da bere. ուտելիք, ինձնելու, ըմպելիք : ընձնէ ինձնէ : da mattina. Ընդ առաւօտն, յայգուտ ապաւ երբեկն : da sera. Ընդ երեկս, յերեկոյին : ափըմ : d'accordo, միաբան, միաբանեալ հաւանութեամբ : պէրլինի ինձ : da banda. անդս 'ի Բանձ.

Da'. (յ դձ, կամ dalli.) Ի ծանիկ

չօփանչի բացատականաց արգիան անանաց։ Da' piaceri. 'ի հեշտուէից ։ ակքաւորական ։

Dabbéne, Da béne, ած. բարի, քաղաքավարի, համեստ, առաքինի ։ Էյի, ըաղէհլի ։

Dacchè, Da che, ընդ. քանզի, վ՚որ զի, որովհետև ։ լինդիա ։ յիատ, յորմէ հետէ ։ սկզբան ։

Da ciò, ած. Յայնմէ, բաւական եան ։ ոչինան, փոփիր ։

Daddovéro, Da dovéro, ած. Յանձինսակս, իսկապէս ։ լարիփքէնիլ ։ Ճշմարտիւ ։ իէրէնգիլէ ։

Dádo. գուէ նարտի, և խորտակ նարդ ։ զար ։ խաղրիսխ, ապատուանդան սեան սեանց ։ փիրէզ ։ նապանի ։

Dáino. Ադդ ինչ այծեմման ։ Ճէյրան ։

Dal láto, ած. եռ. 'ի կողայ, 'ի կողմանէ, առընթեր, մերձ ։ նեարնա, նափըն ։

Dállo, dall', dal, էդ, ար. dálla, էդ, իգ. dálle, յոփ, իգ. dálli, dágli, յոփ, ար. (են բացատականեան փիրէզ յարէնլ 'ի յօտա lo, la, le, li, gli.) 'ի, յ ։ dal padre. 'ի հօրէ ։ պատուական ։ dall' onore. 'ի պատուոյ ։ իննէնիգեն ։ dallo spécchio. 'ի հայելւոյ ։ այնապան ։

Dalmática. Ղալիւրա Լատինաց սարկաւագաց և կիսասարկաւագաց զգեստ ։

Dáma. Տիկին, մեծատիճ ։ գափըն, հանըմ ։

Dáma. Ադհատակ կին խաղ ագիւատակաց ։ փամ օյնանա ։ Ճիշդ կին նշանակը ագիւատակին ։ փամ ճաղտըը ։ far a dama. խոզալ զագիւատակ ։ փամ օյնամագ ։ far dama. տաճ. փամ էզճմագ ։

Damásco. Կերդատ գամասգեացի ։ էնմա ։

Damaschino, na, ած. Գամասգեական (պտղատատ ։) փըմըշէնը ։ գամասգեական (վարդ ։) լնգրա կիսլիա ։

Damigélla. Օրիորդ ազնուագագի ։ գըզճէյրա, գըզ, հանըմ ։

Damigiána. Ապակի մեծ սրրտագատատ ։ ռակ. տասակ Ճաման ։

Dannábile, ած. Գատապարտուելի, գատուելի ։

Danájo, Danáro. Գանկ ։ ահճէ ։ դրամ, դինար, արծաթ ։ փարա ։ կէս տրամ, կէս դրամանոցիա ։ եարըմ փիրէզ ։

Dannáre, ն. Գատապարտել, դատապարտել ։ հնօտմ էնմէ, գալա էնմէ ։ a morte. գատապարտել ատ ՚ի մահ ։ գալէնէն հնօտմ էնմէ ։ Ընդունել ։ ագմ էնմէ ։ – ársi, յ. Գատապարտիլ ՚ի գահհանեն ։ մէհհաննէմ իլմէ ։

Dannáto, գոյ. Գատապարտեալ ։ մէհհաննէմիչ ։

Dannazióne. Գատապարտութիւն ։ մէհհաննէմիլիկ ։

Danneggiaménto. Տոյժ, վնասատարար, պիյան ։

Danneggiáre, ն. Վնասել, ատուդանել ։ պարար իչիրմէ, պիյան վ՚։

Danneggiatóre, ար. Վնասիչ, ինասատար ։ պիյանէար ։

Dánno. Վնաս, տոյժ, կորուստ ։ պարար ։ tuo danno. քո ի ինասն ։ պարար սանա օլար ։

Dannosaménte. Վնասատիք, ինասատար իմն օրինակաւ ։ պարար իլէ ։

Dannóso, sa. Վնասատար, չարտ ։ պարարլը, պիյանէար ։

Dánza. Կաքաս, ագար ։ հոռա, ռատա ։

Danzáre, ն. Կաքասել ։ հոռօլ իչէմէ ։

Da per tútto, ած. Ամ ուրիք ։ հէր էէրէ ։ ամ ուստիք ։ յատիճուստ ։ հէր էէրէն ։

Dappiè, Dappiéde, ած. 'ի տոտի, յատիստաց, 'ի ներքուստ ։ ալաղան

Dappocággine, իգ. Dappochéza. Վատատրուճի, հեղգուճի ։ գօրգափըլըգ, իչէմգելէգ ։

Dappóco, Da póco, ած. Վատատրուկ, վատ, հեղգ ։ գօրգափ, իչէմգել ։ անչատրամար, ատգէտ, անհմուտ ։ իւլէ էարտաղ ։

Digitized by Google

Dappói, Da pói, ած. ետ. Յետոյ առաջ : յետ, ձկնի : ածդ. բ :

Dappoichè, ած. Յետոյ, յետ, իջորդ. : ածդ. բ :

Dapprésso, Da présso, ած. Մերձ, մօտ, ի մօտոյ : նոփքի, նոփքիպան :

dappresso, ած. հետագայ (ասմ.) յաջորդ : ինկնիկ :

Dapprima, ած. Նախ : նվիրել :

Dardeggiáre, ն. Սրճանկիլ ձկնգիսի, ձկնաս : ինդրաք, օգ ասիմ :

Dárdo. Նետ, սլաք : օգ, ձկնգի, գնդակաձգան : ինդրաք :

Dáre, ն. Տալ, մնացառացանել : վերդիր : ապագանկիլ : ապագրանչ : ներկել, ներկոյ առալ, ներկոցուցանել, գոյ վերդիր, իրին վերդիր : կարգել ինչին ի՛՝ մնացանել ի՛ ձեռս : ինձ վերդիր : վաճառանել : ասիմ : nel — հանգիստել, ընտրել առալ եղանել առաջ ինդիր : հարկանել, գանել : վստահ, գնոյդիր : զարկուցանել, քարոզել (ըստրի) լուրմ : nel — հարկանել ի գոյն ինչ : լալիմ, ինչո՛ : Պատուհասիլ գնդակ (ինչ հիւանդինն) ինձ ածնալիմ : զնդկուցանել, քանել զայրյս : հատիր վերդիր, փոխ առիմ : անկանել (յամիսոյ) (հատ. փոխ) փոխդիր : addiétro. անդ հիմ, առնդի առալ : փալիմ : addosso ad uno. յարձակիլ, գնանել ի վ՛ ուրուք : սիրտ կիմ : ánimo. քաջալերել : իրիդ անկիրդիր : l' ánimo. իշխանել : ձկնորդիլ կիմ : aver a dare. վճռել ապագատան : զօրձնա օլմ : dar il buon giorno, եհ. առալ ողջոյն առատ առալ, յայտարարել :

Dar che dire. Վճռել ի զրոյցս ասելոց : փութանդիր : dar a conóscere. յայտնանել : ինձանդիր : dar cuóre. քաջալերել : իրիդ վերդիր : եւ՝ քաջալերիլ : իրիդ անկիր : il cuóre. վճռել քաջասիրտ, վստահ : ձկնորդիլ օլմ : dar da fare ad un qualcuno. աշխատացուցանել զոք : գահդիր վերդիր : dar giù. անկանիլ ի վայր, կամ ի մնացանկուճ : ապագա փոխդիր, փահկաւոր օլմ : nel idrópico. անկանիլ յարիսա ջրագաղան : աչսա օլմ : in un' imboscata. անկանիլ ի գաղտնիս : փաղաղան փոխդիր : da mangiáre. ջամբիլ, բան ծանիլ : պնդանիդիր : mano. ձեռն ի գործ առնիլ : եւ վարժանք : dar da rídere. ի ծաղր ջարժիլ : ինձ փորդիր : dar a vedere. հաստատացուցանիլ, ցուցանիլ : ինանիբրմանք : ինձանդիր : dar in uno. ապատատիլ, ուսանիլ : առաջ ինդիր : quel vino dà alla testa. այն գինի հարկանէ ի գլուխ, կամ ծանրացուցանէ զգլուխ : ծ ալբաղ գլուխ վարար :

Daréna. Կնքելաստղանի հատատ հանդագանի : իւ ինիման :

Dársi, իր, և ած. Տալտալ լինիլ : վերդինդիր : անձնատուր լինիլ առ ի՛ ձեռս : վերս կիմ : յարձակիլ ի վ՛ ի՛ ձեռս : ախրան կիմ : պատահ : a qualche cosa. ապատատ գիլ գինիք, ապագատիլ, միտ գնիլ, զգակատիլ, անհանիլ զանձն ի՛ ինչ. ղատ օլմ : ինիրիգիարբ օլմ, մտգայնի օլմ : all' amicízia d' alcuno. բարեկամանատալ ընդ. տանիք : փոխանակ պաղատանդ : alla fuga. ի փախուստ ապատատալ : գալմ : darsi la morte. գինուորին ներձալ : ինքնիբ ինքնին կօլգիդիր : darsi a uno. անձնատուր լինիլ տանիք եւ՝ ապագատինիլ յոք : խավար խնդ կիմ օլմ, պիրինք սըղընդատ :

Dassái, d' assái, ած. Բաւական, քանչ, հզօր, ընդարձակ : փոխիր, էլա :

Dáta. Ցուսակեան հատատիկաց : նարինգ : parole di questa data. այսօրուիկ բանիք : պատ նարդ ակօսպէնէր :

Dativo. Տրական հոլով : հիպատիկ :

Dáto, ta. Տալտալ : վերդինդիր : dato, կամ dáto che. եգեալ ինչ, համաձայնեալ ինչ, գիշումբ ինչ, ինչ ասիմ : գիպոր կօգնիմ ինչ, գիպոր ըլլալ :

Datóre, տր. Տալիչ, տալօղ : վերդիր :

Digitized by Google

Dáttero. Արմաւ ։ գաւրմա ։ արմաւենի ։ գաւրմա ագռաճը ։

Dáttilo. Արմաւ է։ առնդին։ (է տան ինչ առաջաւորական ։)

Dattórno, d'attórno. Տ. Attorno.

Davánti, նախ. Առաջի, յառջեւ, մուտ ։ էօյնանդ, էօյնանդը, գաւրէը ։

Davánti, ած. Յառաջնոյ քան, յառաջագոյն ։ նէնէ, նէնէքեն ։ առաջի, յառաջոյ ։ էօյնէնդ, էօյնանդէն ։

Davánzo, d'avánzo ած. Առաւաւտուն ։ գիշեր ։ և և, գարձեալ ։ պանդան մոտ ։

Davvantággio, da vantággio. Եւս, և և, գարձեալ, բաց յայլմանէ, ի ծոյլ գայլս ։ պանդան մոտ, պահ ։

Davvéro, da véro, ած. Տ. Dadovero.

Daziére, աւր. Մաքսատուր ։ էօմրիճի ։ maggióre. մեքսասպետ ։ էօմրիճիլէր պաշը ։

Dázio. Մաքս, կապալ ։ էօմրիճ ։ ձարկ ։ վէրկի ։ առչան ։ — del porto. քաւժ ։ պաճ, էնէնի ահճէսի ։

DE

De'. ած դélli, դégli. է նման յոգնակի ներածական յատկանիշ. Le corone de're. Պահք Թագաւորացաց ։ փոքրիկ ալրբն ի ստէպ ։

Déa. Աճուհի, չամուհի ։

Debelláre, ն. Յաղթել, առնուլ պատերազմաւ, նուաճել ։ էնէնմէք ։

Debellazióne. Յաղթութիւն, պատերազմի, նուաճումն ։

Débile, ած. Տես Débole, ած ։

Debilitaménto. Տկարութիւն, լքեալ ուրուք ։ մէհմանլըք ։

Debilitáre, ն. Տկարացուցանել, լքեալ ընել ։ զայրք, մէհման էնմէք ։

Debitaménte, ած. Իրաւամբք, արդարապէս ։ հափ իուրէք ։ ի պատճառ քաշելի, վայելչապէս ։ էքրեյի էիպի ։

Débito, ta. աճ. Պատշաճ, արժան, ժամանակ ։ լայք, էսփըէֆլը ։ իրաւացի, օրինաւոր ։ հէյլ, ընէրի, հափ ։

Débito, գոյ. Պարտք, պատասխանատուութիւն ։ far débiti. լինել ի պարտս, պարտիլ ։ պօրճէ իլմէք ։ dar débito ad uno. փոխ տալ ուսուիք ։ էօփիանճ վէրմէք ։

Débito, գոյ. Պարտութիւն, իրաւունք, իրաւատուիք, պատասխանատուիք ։ հափ, վինճէյոգ ։ fare il suo débito. լինել զպարտաւոր անձինն, կատարել զպարտին իւր ։ պօրճունու էփա էլմէք ։

Debitóre, աւր. — trice, էգ. Պարտաւորեալ, պատասխանատու ։ պօրճլու ։

Debitúzzo. Թեթեւ պարտիք ։ ազ. պօրճ ։

Débole, գոյ, աւր. Տկարութիւն, թերութիւն, տկարապէսին կողմն ինչ ։ զայրքիլէք ։

Débole, ած, հ. Debolíssimo, ma. Տկար, անզօր ։ զայրք ։ թերի, անկատար, յոռի ։ էզոֆլի, զայրաղլը ։ տկարամիտ, ագէտ ։ ակիրլի, իլիմսիզ ։

Debolétto, ta. Փոքր մի տկար, զայրքիմ ։

Debolézza. Տկարութիւն, թուլութիւն, զայրքիլէք ։ անգաւառականութիւն, ագիտութիւն, տկարամտութիւն ։ գաւղիլիք էնիլէք, փքըսըզլըք ։

Debolménte. Տկարաբար, թուլութեամբ ։ զայրքանի ։

Debolúzzo, za. Տ. Deboletto.

Decadénza. Անկումն (տէրութեան.) խանգարումն, հզօրութեան ։ պէրպատլըք, հարցալըք ։

Decadére, ն. ի-érsi, ի. Անկանիլ ի բարձրութենէ, ի շքեղութենէ, խանգարիլ, պնաս կրնդունիլ և այլ պատկանութ. փըլմէք, պէրպատ օ'' ։

Decádúto, ta. Անկեալ, կործանեալ ։ փըլմըշ ։

Decágono. Տասնանկիւն ։ ծ պէօշլը ։

Decálogo. Տասնպատուիրակայ օրէնիք ։ վասայիլլահ, ալէրք պէլէնմի ։

Decáno. Գահերեց, գլխաւոր,

երկրագործին (հին-ազգանունից կազմ. գիր:) պաշ:

Decantáre, ն. Հանձակել, գովել, հռչակաւորել կամ կերպ, լաւ է՛՛:

Decapitáre, ն. Գլխատել պատչէնը ալիսի:

Decapitazióne. Գլխատումն: պաշ. գործող:

Decennále, ած, ի. Տասնամեայ: ծ էըւէըփ, ծ էըւէը:

Decénnio. Տասնամեայ ժամանակ: ծ էըւէըփ:

Decénte, ի. Վայելուչ, պատշաճաւոր, հաճելուռ: էպէըւէըփ, էօլլու:

Decenteméntе. Վայելուչ, պատշաճաւորապէս: էպէըւէըւէդ էլէ:

Decenvirále, ած, ի. Տասնպետական:

Decenviráto. Տասնպետութիւն:

Decénviri, ար, յոգ. Տասնպետք:

Decénza. Վայելչութիւն, պատշաճութիւն: էպէըւէըւէփ:

Decídere, ն. Վճռել, գատել, որոշել, քաղցրացնել, ընտրել (զիրս:) քաշ. էլիմիլ, քելիվա վէրմէլ, փաթայը գլխմէլ:

Deciferáre, ևն. Տ. Diciferare, ևն:

Décima. Տասներորդ մասն: ծ-ական ֆայ: տասնորդ: էօլլիւր, ծպէ պէր: méttere a décima. տասնորդել:

Decimále, ի. Տասնորդական (Թուաբանութիւն:)

Decimáre, ն. Տասնորդել, տրհմանել տասնորդաս: ծպէ պէր խլիմէլ: առնուլ տասնորդաս: ծպէ պէր ալիսի, էօլլիւր գելվէրմէլ: — i rei. ի տասնից պատժել զմին: տե՛ս և. Diminuire.

Décimo, գոյ. Տասներորդ մասն: ծ-ական ֆայ:

Décimo, ma, ած. Տասներորդ: ծ-ական:

Decimonóno, na. Ինն-տասնեակ երորդ: ծ գօփ-պանական:

Decimoprímo, ma. Մի-տասնեակ երորդ: ծ պէրինճի:

Decimoquárto, ta. Չորս-տասնեակ երորդ: ծ գէօրթինճի:

Decimoquínto, ta. Հինգ-տասնեակ երորդ: ծ պէշինճի:

Decimosecóndo, da. Երկու-տասնեակ երորդ: ծ իքինճի:

Decimosésto, ta. Վեց-տասնեակ երորդ: ծ ալթընճը:

Decimoséttimo, ma. Եօթն-տասնեակ երորդ: ծ եդինճի:

Decimotérzo, za. Երեք-տասնեակ երորդ: ծ իւչինճի:

Decimottávo, Décimo ottávo. Ութ-տասնեակ երորդ: ծ սեգիզինճի:

Decina, գոյ. Տասն, տասնեակ մի: ծ:

Decisióne. Վճիռ, որոշումն, ընտրութիւն, քաղցրութիւն: հէօփ, փէնվա:

Decisivaménte. Վճռապէս և հէօփ նէ: որոշակի, որոշապէս, որոշ:

Decisivo, va. Որոշիչ, վճռական, քաղցրացնիչ: գործ: guerra decisiva. որոշիչ կամ վերջին պատերազմ:

Decíso, sa. Որոշեալ, վճռեալ: փէքինմիշ:

Declamáre, ն. Բացատրել, տասնեակապանել, պատասխանել քաղաքացիական կամ ճառաբանել: contro uno, ը. խոսքալ կամ յարձակիլ բանիւք ի վերայ ուրուք:

Declamatóre, ար. Բացատրող, տասնեակող:

Declamatório, ia. Բացատրական:

Declamázióne. Բացատրութիւն: տասնեակապանութիւն: հռչակաւորութիւն:

Declinábile, ի. Հոլովական (անուն:)

Declinaménto. Խոնարհումն, անկումն, պատառումն: կնիշ, էնպէնճ: del dì. պատժամիջ աւուր: della febbre. Թոզանալ ջերմանն:

Digitized by Google

Declináre, ը. խոնարհիլ (աքեաս.) իջանալ, ցածնալ: կնդի: հանիլ, միտել: ձեյլ կընդի: կործանիլ, անկանիլ: փախչիլ: խոտորուիլ: ապիտի: ի յոմեն չգիտել: քիչ ատ յոմեն չգիտել: նոյնպէս կնդի: խոնարհցնել, ցածուցանել: կնդի, ուղղ կնդի: հոլովիլ գրաս: նախդիք կնդի, իրագ կնդի:

Declinazióne. տ. Declinamento. Հանգուածն: ձեյլ, ձեյնի: հոլովումն բառից: նախդիք: խոնարհում բայից: պնդա, նախդիք:

Declíve, adv. և գոյ. Զառ ի վայր: կնդիլի, կնդիլ:

Declività. Զառ ի վայր: կնդիլ:

Decolláre, ն. գլխատել: պաշ տնդի:

Decollazióne. գլխատումն:

Decoraménto. Զարդարանք: փծախիս:

Decoráre, ն. Զարդարել, վայելչացուցանել: փծախի, կիսղնել կնդի: շքեղացուցանել զաստուածով, ճոխացուցանել իշխանութեամբ: փայե կընդի:

Decóro, գոյ. Վայելչութիւն, սլատշաճաղութիւն, արժանաւորութիւն: նպատկընդի:

Decóroso, sa. Decóro, ra. Վայելուչ, սլատշաճաւոր, հանգուստ: նպատկընդի, փնաստի, եղլուստ:

Decórso. Ընդք, ընթացք ժամանակին:

Decótto, գոյ. տ. Decozióne.

Decótto, ta, adj. Եռացեալ: գայնամբլ:

Decozióne. Խաշոյ: նախապատ, նահապատ: եռք, եփումն: փիլիբիմ:

Decreméno. Կրակատումն, սպառկաստումն: նդոփնդի:

Decrepità. Զառամեալ, խորին ծերութեամբ:

Decrépito, ta. Զառամեալ: փնդ գօճա, պատմամբլ:

Decréscere, ը. Նուազիլ, սպառկաստիլ: նդոփնդի:

Decresciméno. տ. Decremento

Decrètáre, ն. Վճռել, վճռատուական հաստատել, կարգել, օրինադրել հնօդմ նդի: հնօճգնի նդի:

Decréto. Վճիռ, հրովարտակ, կանոնադիր, սպառազէն, օրինադրութիւն: փնբման, հնօճգնի: կանոնադիրք: օրինադրութեամբ քահանայապետական:

Decúbito. Վատացին օր անկուածնելոյ հիւանդին ի մահճէն:

Décuplo. Տասնապատիկ: ին գան:

Decurióne, տբ. Տասնապետ: ին պաշը:

Dédica, Dedicaménto. տ. Dedicazióne.

Dedicáre, ն. Նուիրել, ընծայել: նագիսի նդի: un témpio. օրհնել զեկեղեցի: un libro ad alcuno. նուիրել ոմանք գիրս ինչ: Dedicársi. Նուիրել, մատուցանել զանձն: a Dio. նուիրել զանձն Աշ: allo studio. սրտի մտօք սլատրաստել յուսումն: իւնի փալե օլմագ:

Dedicatória, adj. և գոյ. Ընդունելի ընծայումն կամ նուիրատուն ի Հանգստ մատուցեալն:

Dedicazióne. Նուիրումն. ընծայումն: նագիսի: ատեա և գրքի գրոյն:

Dédito, ta. Անձնատուր, յօժարակամ յիմն, հակամէտ: նատգայնի, փալիսգ:

Dedizióne. Անձնատուրութեան: վերա, նեուլիմ:

Dedúrre, ն. Պակասեցնել, հանացուցանել, խնայատուպրել: նահդին նդի: յոմեն թերել (պնդատուա իւր յատուկնե:)

Deduzióne. Պակասեցութեան, հանուածոյութեան: նդնդի:

Defalcáre. տ. Diffalcare, ևն:

Defatigáre, ն. Ձանձրացուցանել: նօղուլդի:

Defátto, De fátto, ած. տ. in Fatti.

Deferénza. Զիջումն, անձնա-

Digitized by Google

ձառել, հաւանութիւն տալ, իրաւունք։

Deferire, ն. Յիշեցնել՝ կամ ծանուցանել (վասն յարգութեան) ուշադրութիւն դնել։ զգուշացնել, ամբաստանութիւն լինել։ աղաչանք, հաճոյանալ։

Deficiénte, ած. Պակաս, պակասաւոր։ թերի։

Definire, ն. Որոշել, վճռել, ընտրել՝ ի միջ, վճռել։ քաղել թերի, փաթոյթը գնդիկ։ առհասարակ դրատիպ, եզր։ խորին գնդիկ թերի։

Definitivo, va. Վճռականական։

Definito, ta. Վճռեալ, որոշեալ։

Definizióne. Վճռական (առնուանց, իրաց)։ խորին վճիռ։ քաղ, հնօձանի։

Deformáre, ն. Տգեղացուցանել։ երեսխնդիր։

Deformazióne. Տգեղացուցանելն, տգեղութիւն։

Defórme, ած. Տգեղ, անձև, զազրաւոհիլ։ երեսխին։

Deformeménte. Տգեղութիւն, չարաչար։ պէս, կերպ։

Deformità. Տգեղութիւն, զազրութիւն, յոռութիւն։ երեսխնդիր։

Defraudáre, ն. Զրկել, անիրաւել, դրժել, նենգաբեր։ ծանրաբեռնել, ապականել։

Defúnto, գոյ. Վախճանեալ, հանգուցեալ։ ծերացեալ։ ծերհոգի, բահիվրայ։

Degeneránte, ած. Ապականեալ, օտարացեալ՝ ի նմանէ կամ՝ ի տեսակէ, խորթացեալ։ աղբատեալ։

Degeneráre, ն. Ապականիլ, փոխիլ յայլ, օտարանալ՝ ի ծնողացն, խորթանալ։ նենգութեան տալ, պատասխանս ընծայանալ։ փոխիլ առ յայլ տեսակ։

Degenerazióne. Փոխիւրութիւն յայլ տեսակ, ապականութիւն, յոռութիւն։ աղբատութիւն, պօղատեսութիւն։

Degnaménte. Արժանապէս, իրաւամբք։ յարգանօք, հաճոյական։

Degnáre, ն. Degnársi, յ. Արհամարհել, զիջանիլ ընդ խոնարհս։ պատուիրանս, ներելիք երկիւղ նի գրելով։ արժանի համարիլ, հաճիլ, քաղցրութիւն, ոչ հրաժարիլ։ ճոխիլ ընծայիւ, ներելի երկիւղ։ dégnati di ascoltármi. լսիր ինձ քաղցրութեամբ, ունկնի գիր առաջիւրեմ։ լսելիք երկիւղ։

Degnazióne. Արհամարհութիւն, քաղցրութիւն, հաճութիւն։ հպարտութիւն։

Dégno, na. Degnissimo, ma. Արժանի։ յարգի։ պատշաճաւոր, յարմար։ ճոխիւղ, ուրախալի։

Degradáre, ն. Ջանալ յիշեցնել։ ծանուցանել երկիւղ։

Degradazióne. Տես Digradazióne.

Deh! մխ. Աղէկ, առյուժիմ բարեքեղ, յիւս սէր իմ, վասն ունի։ հէյ, փէ, ալլահը սիրէրանն։ ոմի, բարիւ, ուշ, վայ։ երկար։ հեռու։ հայդա։ հայդէ։

Déi. Աձիք, չաձիք, դիք։ իսկապէս։

Deificáre, ն. Աճիացուցանել։ — ársi, յ. Աճիանալ, երանանալ։

Deificazióne, Deificaménto. Դասակարգումն ընդ աճից, աճացութիւն։

Deísmo. Աղանդ աճականց կամ աճապրդիչ։

Deísta, ար. Աճապրդիչ, կամ Աճեան. (տալանդաւոր։)

Deità. Աճութիւն։ իանդրեան։ Աճ։ իանդրի, ալլահ։

Del, dell', dello, եդ, ար։ della, եդ իփ։ delle, յոփ, իփ։ délli, dégli, յոփ, ար. (կն նշան իամ յօգտ սեռականի հոլովից.) Del padre. Հօր։ պապանի։ dell' onore. պատուոյ։ dello stúdio. ուսման։ degli spécchi. հայելեաց։ degli uómini. մարդկան, եւն։

Del cérto, del contínuo, եւն. Տես Certo, եւն։

Delatóre, ար. Ամբաստան, քսու։ չիփեայիւնճի, համաչ։

Digitized by Google

Delegáre, ն. Յանձն առնել գործ մի, զպաշտօն. կարգել զոք ի գործ կամ ի գործակատարութիւն մի: հանձնել իշխանութիւն մի ումեք, եւն. ինչ ինչ ումեքէ:

Delegáto, գոյ. կարգեալ գործատար: վերին, պօսար:

Delegazióne. Յանձնարարութիւն իշխանութեան մի քննութեան, կարգութիւն: վերութիւն:

Delfino. Դելփին: էծնաձուկ պատանի:

Deliberáre, ես. տ. Diliberare.

Deliberataménte. Խորհրդով, դիտմամբ: գասկին:

Deliberativo, va. Բանախոհական. (հանդիպեալ)

Deliberáto, ta. Խորհրդածեալ, որոշեալ, սահմանեալ, հաստատուեալ:

Deliberazióne. Խորհրդածութիւն, որոշումն, խորհուրդ, քացորոշումն, վճիռ: խոպիր, դատաստան: հնօգտ:

Delicataménte. Փափկութեամբ, մեպհութեամբ, գրգանօք: նազելուի ինչ:

Delicatéllo, la. Փափկիկ: նազիկ:

Delicatézza. Փափկութիւն: նազանք: di lavoro. Ճարտարագործութիւն: հիանալի:

Delicáto, ta. Delicatíssimo, ma. Փափուկ, կակուղ: հեշտ: անուշահամ, համեղ: նրբին, նրբանկատ: առատ, նուրբ, թոյլ, նիհար: գայլիք, գազան: գիւրագ: նազանի, նրբակերպ: գժուարին, քաղաքավարական (գործ:) դժուարին (վիճ:) — ne' cibi. սիրող համեղ ուտելեաց, գրգասուն: — di coscienza. երկնչող:

Delineaménto. Գծագրութիւն, նախագիծ: ընդ:

Delineáre, ն. Գծագրել կամ ունել զնախագիծ կամ զնախագիծ: ընդ: նկարագրել:

Delinquénte, հ. Յանցաւոր, յարագործ: առնող:

Delíquio. Տ. Svenimento.

Deliránte, հ. Զառանցեալ, ցնորեալ, խելագար: այրգիայան, էբէնէ:

Deliráre, ե. Զառանցել, ցնորիլ: այրգիանալ: խելագարիլ էբէնէանալ: ցնդիլ ի ծերութենէ: պառանալ:

Delírio. Զառանցանք, ցնորութիւն: այրգիացմա, խելահատութիւն: խելայեղութիւն: գնդիմէ:

Delítto. Յանցանք, եղեռն: առնել, գագահան:

Deliziársi, յ. Վայելել ի հեշտութիւն, քերկրիլ, հեշտանալ: սեքս սիրիմէ:

Delizie, իգ, յոգ. Փափկութիւն, գրգանք, քերկրութիւն, հեշտութիւն: վէյ, սեքս: aver in — սիրել յոյժ, մեծ համարիլ: էնէ սէնէր, գեյմէնէ նասնամ:

Deliziosaménte. Հեշտութեամբ, քերկրանօք, քաղցրութեամբ, զուարճութեամբ: սեքսայ կամ:

Delizióso, sa. Deliziosíssimo, ma. Հեշտալի, քերկրական, քաղցր, զուարճալի: սեքսալը:

Delúdere, ն. Խաղ կամ ծաղր առնել, ապատրել: ծաղրել էնէմէ: ապատանամ:

Delusióne. Խաղ, ծաղր: ծիւղ: ապատանք:

Delúso, sa. Պատեալ եղեալ: խաբեալ գարս օյնաղ: ի դերև եղեալ: խաղատանի: ապատրեալ: ապատանըլը:

Deménza. Յիմարութիւն, անմտութիւն: գենէմէ:

Demeritáre, ե. Պատժանս լինել: լայըգ օյնամամ:

Demérito. Յանցանք, մեղք: առնել, գագահան: ապատիճ: ձեզա:

Democrático, ca. Ռամկավարական:

Democrázia. Ռամկավարութիւն:

Demolíre, ն. Կործանել, քանդել: էրգմամ:

Demolíto, ta. Քանդեալ, աւերեալ: էրգմըլը:

Digitized by Google

Demolizióne. Քանդումն, ա-ւեր: Եըփըմ:

Demoníaco, ca. Դիւահարու: Հիւանի, փիղատ: Կատաղի, մոլեգին: Գազանաբնութիւն, փիղանի:

Demónio. Դեւ, սատանայ: Չնչին, ձիւն:

Denájo, Denáro. Տ. Danaro.

Denomináre, ն. Անուանել, յորջորջել: ապ. գօսա, ապ. ինչ անուամբ: յատկանուանել: — ársi, յ. Անուանիլ, կոչիլ: փինինիլ:

Denominatóre, աբ. Յատկանուանօղ:

Denominazióne. Յատկանուանութիւն, յորջորջումն, անուն: ապ:

Denotáre, ն. Նշանակել, յայտնել: նչանալամա, նչան վերմէ: ակնարկել, որոշակի զանազանել: փարի երմէ, աղնաթամա:

Densáre, ն. Խտացուցանել: գօյա երմէ, սըժ երմէ:

Densità, Dénso, գոյ. Խտութիւն: սըժերէթ, գօյացուցք:

Dénso, sa, ած. Խիտ, հուծ: գօյա, սըժ:

Dentáccio. Մեծ կամ յոտի ատամն: պէօյնիթ, փօրնիս փիղ:

Dentáme, աբ. Պարզ ատամնանց: փիղնէր:

Dentáto, ta. Ատամնաւոր: փիղնի: ատամնանման:

Dentatúra. Տ. Dentame.

Dénte, աբ. Ատամն: փիղ:

Déntro, նխ. և հ. 'ի ներքս, 'ի, յ: էնէրմէ, էնէրի: andar déntro. մտանել, կիմ մտանել 'ի ներքս: էնէրի կիրմէ: nel mio dentro. 'ի ներքս յիս, յիս ինքն, յանձին իմ:

Denudáre, ն. Մերկել, կողզրպատել, զրկել: էզուպէ երմէ, ասյամա:

Denúnzia, Denunziáre, եհ. Տ. Dipúnzia, եհ:

Deodáto. Աստուածպր: ալլահ վերմէ:

Dependénte, աֆ, հ. կախեալ, հետևորդ: պաղնէր:

Dependénte, գոյ. Բարեկամ ստորին, հպատակ, որ ի ընդ ազատատանութեան տեղեաք: խոպի, ընկերպի:

Dependenteméntе, գ. Ըստ: ինօրէն:

Dependénza. Կախումն, հետևորդ: խնայութ, նէրինձ: ծագումն, ածանցումն: Հպատակութեան, ազատատանութեան, հովանաւորութեան: ընկերպիլիթ:

Depéndere. Տ. Dipéndere.

Deplorábile, հ. Ողբալի, ցաւագին: ավայտաճափ, պավնէր:

Deploráre, ե. Ողբալ ընդ մահ: խորիդիմէթ, ավչաքամա:

Deponénte, հ. Որ վկայէ 'ի գաղտնութեան: Հանդիսակալութեան բայ:

Depórre, ն. 'Ի վայր գնել, ընկենուլ, Թողուլ: Խոփերմէթ, պրագամա: un officio. Հրաժարել 'ի պաշտօնէութենէ: խոխիճա երմէթ: Հանել զոք կամ վտիտել յիշխանութենէ, զրկել 'ի պատուոյն: ավչ երմէթ: վկայել յաստանին: չահափաչըթ երմէթ:

Deportazióne. Աքսորանաւոր աքսոր: Էվկիպի ոխրիճան:

Depositáre, ն. Ամանգել, տալ յաւանգ կամ 'ի պահեստ: Էմանէն գօմա:

Depositário, ia. Ամանգատու, աւանգապահ: Էմանէնճար:

Depositería. Ամանգատեղի, տունն գանձի: Էմանէն Էերի:

Depósito. Ամանգ, պահեստ: Էմանէն: գերեզմանն: Ճղար:

Deposizióne. Ամանգութիւն: Էմանէն գօմաը: վկայութիւն, բանք վկայից 'ի գաղտնութեան: չահափաչըթ:

Depósto, գոյ. Վկայուած յաւտնի: չահափաչըթ:

Depósto, ta, ած. Հանեալ յիշխանութենէ: ավչ օլմուշ:

Depraváre, ն. Ապականել, խանգարել, Թիւրել, ևղծանել:

Digitized by Google

պղտիտ, պերպատ կիմիտ:

Depravazióne. Աղտեղանուն, խանգարուն, հղծուն, յոռութիւն: պղտղտանք:

Deprecatívo, va. Աղաչական, աղերսական:

Depredáre, ևն. Տե՛ս Predare, ևն:

Depressióne. Խոնարհութիւն, նուաստութիւն, ցածուն: ալկատ:

Deprésso, sa. Խոնարհեալ, ցած ծռացեալ: կնմիր: նուաստ, խոնարհ: ալկատ:

Deprímere, ն. Ցածուցանել, խոնարհ առնել, նուաստացուցանել: կնիկրկել: ալկատել:

Depuráre, ն. Զտել, պարզել, մաքրել: ափի կիմիտ, պիրալ կիմիտ, ինիդալիմիտ:

Députáre, ն. Կարգել (զոք առ գործ մի) ընտրել (զոք առ հրեշտակութիւն) խոյին կիմիտ, մատղաչիր կիմիտ, վկտիլ խփինմիտ:

Deputáto. Ընտրեալ, կարգեալ, առաքեալ՝ ի հրեշտակութիւն, պատգամաւոր: խոյին օլամմաղ, վկտիլ:

Deputazióne. Կարգումն, որոշումն, յանձնառութիւն: խոյին, վկտիլիւթ:

Derelítto, ta. Լքեալ, թողեալ: պրոփըլմըղ, մոխրաղ:

Deretáno. Տ. Diretano.

Derídere, ն. Ծաղր առնել: մասխարա կիմիտ:

Deriditóre, աբ. – trice, իփ. Տ. Derisore.

Derisíbile, հ. Ծաղրական: ֆիւկիմիտ:

Derisióne. Ատյն, ծաղր, կատակ: մասխարալիք, ֆիղաթ:

Deríso, sa. Ծաղր եղեալ, խոտեալ: մասխարա օլմուշ:

Derisóre, աբ. Ատյանող, սին գտանիչ: մասխարա կոկեն:

Derisório, ia. Հեգնական:

Deriváre, ն. Ծագել, յառաջ գալ, ածանցիլ: սոփէր օլմակ, լըճմակ; գառհուրէն կելմիտ: բղխեցը հոսել: սոս լըճմակ, սփմակ:

Derivativo, va. Ածանցական (բառ:) փիրը:

Deriváto, ta. աբ. Ծագեալ, ածանցեալ: սոփէր, փուլմաք:

Deriváto, գոյ. Ածանցական:

Derivazióne. Ծագումն, բղխումն, ածանցումն: պոսթար: — di voce. առաջաբանութիւն: սալ, խոսրիք:

Derogáre, ինչ բառնալ կամ նուազել ինչ յօրինաց, խափանել զօրինս: պօղմակ, իպիալ կ՚:

Derogatório, ia. Խափանիչ: իպիալ կոկեն:

Derogazióne. Խափանութիւն ի՛ բրից յօրինաց: իպիալ:

Derráta. Վաճառք, ապրանք մանրաք: մանուն, մնան: ֆայ:

Descéndere, ևն. Տ. Discéndere, ևն:

Désco. Կենդան: սոսկիա:

Descrittivo, va. Նկարագրական, նկարագրական:

Descritto, ta. Նկարագրեալ ևն:

Descrittóre, աբ. Նկարագրիչ: վասըֆ:

Descrivere, ն. Նկարագրել: նկարագրել զանխ: վասֆ կիմիտ: ի՛ համար ապիսանել, նշանակիչ հիմասդ կիմիտ: գրել: եազմակ: ծրագրել: կիմիտ:

Descriziόne. Նկարագրութիւն, արուեստաւոր նկարագրութիւն: վասըֆ, իմկնըֆ:

Desertáre, Desertóre. Տ. Disertare, ևն:

Desérto, գոյ. Անապատ, վայրենութիւն: կնօլ:

Desérto, ta, աբ. Անապատացեալ, ամայի: կերտ, խոպան: լքեալ: պրոփըլմըղ:

Desiderábile, Desiderévole, հ. փափաքելի, ատելիալի, ցանկալի: պրղըլայաճակ:

Desideráre, կամ Desiáre, ն. փափաքել, ցանկալ, լղճալ: պրղամակ, խոնկիմիտ:

Digitized by Google

Desideratóre, ար. Ցանկացօղ ապրատօր :

Desidério. Փափաք, խնդ, ան-ձուկ : ապրատ, ծարաւ :

Desiderosaménte. Կամակաին, ապրատմամբ :

Desideróso, sa. Փափաքօղ : հաւրկի էնկեն :

Desináre, n. Ճաշել, ուտել զճաշ : ըօյլի ճանճաւրը էնկիւ :

Desinénza. Վերջաւորութիւն, ա-ւարտ (ապրկից, եէն :)

Desío, Desíre, Desióso. Տես Desidério, եէն :

Desistere, v. Կասիլ, զկայ առնուլ : քիչտիան էնիկ :

Desoláre, n. Ցաւեր զարձուց-ցանել, քանգիլ, անգամակ առնել : վէրան էնիկ :

Desoláto, ta. Ահեղուկ, խո-ռամն : վէրան, հօրաւ : անհամխիճարտ, անհոգ : նուաղը :

Desolazióne. Ահեր, քանգումն, ամայութիւն : վէրանը :

Despoticaménte. Տիրապետա-բար, անիրաւաբար :

Déspota, Déspoto. Տիրապետ, անբր քաղցրամակ կամ խնդիչխան : Պետ. (անուն իշխանութիւն ինչ յատնաց :) փեփօն :

Despotísmo. Տիրապետութիւն :

Désso, sa. Ինքն, ինքն իսկ, նա ինքն, նոյն ինքն : էնիփ, ասըլ էնիփ :

Destaménto. Զարհուրացումն, զարհուրելն : օյանմագը :

Destáre, n. Զարհուրացանել : օյանիրբմաւ : գրդռնել : գընիրբմաւ :

Destársi, r. Զարհուրել : օյան-նաւ :

Destatóre, ար. Զարհուրցիչ : օյանիրբրը :

Destináre, n. Կահվանիլ, կար-գիլ, որոշել, հաստատել, կացու-ցանել : ինչին էնիկ, ինբրնիպ է'ր :

Destinazióne. Կարգումն, սահ-մանելն, որոշելն : ինչին :

Destíno. Ճակատագիր : գալ, գըտնիլ, պատ էտ-ըլլան : վերջին անաչումիկ : գաթրկի :

Destitúto, ta. Լքեալ, թողեալ պրտըլբրէր : զրկեալ, անհնաւան : նահ-բատ :

Désto, ta. Զարթուցիչ, արթ-նութիւն : օյանմըր, օյանըկ :

Déstra. Ակ, ասջոյ մէռնէ : ասջ էլ : ասջակողմն : ասջ ինբաւ :

Destraméute. Ցասիոցական, ի հակ, երթագաշարժ : ասատ իւն, կտիճագլուխ իւն : արագասանուածք, զգօն-չապիկ : զարթիկի իւն :

Destreggiáre, v. Վարիլ յա-ղագաց, ըստ բնութեան ժամանա-կին կամ զգուշանալ, հագուագրել : ասատ իւն գընըլյանմաւ, գամանա ասյաւ :

Destrézza. Ակրագաշարժութիւն, յաղագաւորութիւն : ևիևիևիւ, գագի-ևիյյկի : արագասանուածք, ճարպասար-մանութիւն : գիրասկի :

Destriére, ար. — éro. Երիվար օգտագործիկ, ծառայ : ձիւն ասի, գիօհլան ասի :

Déstro, գոյ. Դիւրագործ, ադատ չաՀագործ, արատահ : հիասիրկի, գօգոյլբ, գընասանաք :

Déstro, ra, ած. Ակրագաշարժ, ճեղճեղ, յաղագաւոր, յարմար : ևի-գըմ, գագիր : արագասանուած, խորամ-գէտ, ճարպասար : արիկ, ագըլլբ : — bráccio. աջ, աջ բազուկ կամ ձեռն : ասջ էլ : a mano destra. ընդ աջմէ : ասջ իւրագրկնան :

Destrúggere, եէն. Տ. Distrug-gere, եէն :

Desviáre Տ. Disviare.

Desúmere, n. Առնուլ, մաս-կատարել : ասյաւ :

Detenére, n. Ակռնել, ա-նել զբաք : ասլը գօմաւ :

Deterioraménto. Վատթարու-թիւն : գիօհ-իւ-իւ :

Deterioráre, n. Վատթարել, յատացուցանել : ասլըբմաւ, գի-

ֆնէր էնմէ։ ը Վատ ամրացնամ։

Determináre, ն. Սահմանել, որոշել, հաստատել զվճիռս, կանոն նել, կարգել, հաստատել։ Քաղ էնմէ, փնամէ, գործ ընէմէ, պատրաստմամ։ առհասարակ հաստատել։ տիրօր փնամէ։

Determinataménte. Որոշակի, ճշդութիւն։ ի-ամամ։

Determinazióne. Որոշումն, առհասարակ, կարգումն։ գործ, ի-ագիր։

Detestábile, ի. Detestándo, da. Գարշելի, զզուելի։ ին էրսահ, ին լան։

Detestáre, ն. Գարշել, զզուիլ, առարկայել, առակ։ էրսահ էնմէ, սիրնիմէ։

Detestazióne. Զզուանք, գարշութիւն։ էրսահ։

Detrárre, ն. Պակասեցուցանել կամ քաւնալ ինչ։ էնսիմէ։ քաւնալ, տարբառել։ ար էնմէ։

Detrátto, ta. Պակասեցուցեալ, ևն։

Detrattóre, ար. Բամբասող։ գայպէի սօյէնէն։

Detrazióne. Բամբասանք, չարախօսութիւն։ գայպէի։ բարձռումն, նուազում։ էնսիմէ։ բարձռումն կամ հանումն (թուոց)։ էրիմա։

Detrimento. Տոյժ, ինաս, առգանք։ վարր։

Detronizzáre, ն. Ընկճեցնել յաթոռոյն։ ի-ակամայ էնփրմէ։

Détta. Գրուխ պատուոյ, փոխ, պատուիք։ պօշ, ալաճափ։ քանն, առատաձեռն, կարծիք։ սօյ գլուխ։ a detta di alcuno. ըստ կարծեաց կամ ըստ քանից ուրուք։ փէփէյէ նէ ինօրէ։

Dettagliáre, ն. Ասել կամ պատմել մի ըստ միոջէ։ պէրէր պէրէր սօյլէմէ, փիրափ փիրափ նգիլ էնմէ։

Dettagliataménte, կամ in dettáglio, ի. Մի առ մի, մի ըստ միոջէ, մանրապատմութեամբ, ըստ պատգամի։ պէրէր պէրէր։

Dettáglio. Մանրամասն կամ որոշ պատմութիւն։

Dettáme, ար. Թելադրութիւն բանիւն, լոյս միտաց, ազդումն խղճի միտաց, միտք, բանն։ ափըզ հէ-ափ։

Dettáre, ն. Թելադրել, աղբիւրանալ։ ու-ուս-ցանել, ազդել (բնութիւն)։ նօյ-ընէմէ։

Dettatúra. Թելադրութիւն, թելադրեալ բանն։

Détto, գոյ. Բան, առարկայ, գիտելիք խնդրոյ։ սօյ, ին-ան սօյ։

Détto, ta, ած. Ասացեալ, անուանեալ։ փինմէ։ յառաջ ասացեալ, վերոյ գրեալ։ պէրէ օրն-ան։ detto fatto, ի. վաղվաղակի։ քիլիա։

Deturpáre, ն. Զազրացուցանել, տգեղացնել, տգեղացուցանել։ ռուբարկանամ, պօղմամ, էրբ-փինէնմէ։

Devastáre, Devastazióne. Տե՛ս Desolare, ևն։

Devére. Տ. Dovere.

Deviáre, ը Զարուզանել, խոտորիլ ի ճանապարհէ։ ճանընըն էօլա իլմէ։

Devolúto, ta. Փոխանցեալ, անկեալ կամ փոխեալ յայլ։ պաշնա սըտա փէնիլ։

Devóto, ta. Devozióne, ևն. Տե՛ս Divoto, ևն։

Deuteronómio. Գիրք երկրորդ օրինացն։

DI

Di, նախդիր, կամ նշան սեռական հոլովի։ Di Pietro. Պետրոսի։ էչէր-ժան։ d' António. Անտոնիոսի։ ha detto di fare. ասաց առնել։ փէփ էմէյէ։ Alberto di Messer Jácopo. Ալպերտ որդի տեառն Յակոբայ։ dire di sì. ասել այո։ հմ փէմէ։ di man cadére.

Digitized by Google

անխտանել ի ձեռանէ. ելևնիլ փիւղիւ: ébbevi di quelli. խմեմ անոնց ոտնէն: պատլըճ ծիպ պատ ըտանուի: presso di quì. մերմ յայս առեղի: պատայա էսփըն: tirare di forza. քաշել ուժով, կամ ուժգին: գոհնիլ իւն ընփիւ, ճիշդ: di verità. ճշմարտիւ: իսր ընէփ: di che io t' ho offeso? ինչ կամ յի՞նչ բարկացուցեալ ես իմ զքեզ: նէ իւն սիրէն ինձիմիսի՞: e di grande pietà non potea parlare. և վասն ահիմնարին կարծ կրնալէն ոչ կարծիք իւսիլ: di certo, di grázia, եմն. ըս per certo, per grázia, եմն. տես: Frattello di padre, ma non di madre. եղբայր ի հօր կոչմանէ, այլ ոչ ի մօր. կամ եղբայր հայնհայր, այլ ոչ հայնմայր: perfettissima di tutte le altre. կատարեալագոյնն ի մէջ ամենեցուն, կամ քան զամենեսին: parlare di queste cose. խօսիլ զայսպիսեաց, կամ յայսպիսի առիթս իրաց; s' io meritai di voi. եթէ արժանացայ իմիք առաքի մեր, կամ յաչս մեր: che di viver desiderano. որք ցանկան կենալ, կամ առ ի կենալ: fanno di gran danni. առնեն մեծամեծ վնասս: di dì, e di notte. զօրս և գիշերի, ի տուի և գիշերի: իկնէ կինափուշ

Dì, ար: Օր: իկն: տիւ, ցերեկ: իկնափուշ: a dì քամ addì. առ օրիս, յայիմ առուր: o իկն: di dì in dì. օր ըստ օրէ, ըստ ամէ: իկնափուշ իկնէ, հեր իկն: di dì. ի տուի, ցերեկի: իկնափուշ: tutti i dì. զօրս ամենայն, համատարած: հեր իկն: di dì, e di notte. զօրս և գիշերի. ցանգ: իկնէ կինափուշ փոյտ: in sul far del dì, կամ sul far del dì. ընդ այգն, ընդ առաւօտյն: էին առաւօ, էրէկին: al dì d' oggi. մինչ ցայսօր, ի ժամանակիս յայսմիկ, այսօր: իկնէ, գեօկիւն: da ogni dì, ած. համատարած օրական: հեր իկնէսփ:

Diabolicaménte. Դիւահարաբար: կիցիան իւսիլ: չարաչարքեալ, նեղեալ: էհմիլ իւն:

Diabólico, ca. Դիւահարեան: կիւնիւնի:

Diaconáto. Սարկաւագութիւն:

Diácono. Սարկաւագ: կիմաս:

Diadéma, ս. Թագ, պսակ: իւռճ:

Diafanità. Թափանցիկութիւն: պատփըտ:

Diáfano, na. Թափանցիկ: պատփ:

Diafrágma, Diafrámma, ար. Սատրճանի:

Diagonále. Տրամանկիւնի գիծ:

Diagonalménte. Տրամանկիւնի նայարար, էրթալ զտրամանկիւնին, ընդ տրամանկիւնին:

Dialéttica. Տրամաբանութիւն: իսի հանիրգի:

Dialéttico, գ. Տրամաբան: էհմիլ իսի հանիրգի:

Dialéttico, ca, ած. Տրամաբանական: հանիրգիը:

Dialétto. Լեզու քաղաքին, բարբառ գաւառին: պիր կիւղէհին փիլի:

Dialoghétto. Հատուածոյ տրամախոսութիւն:

Dialogista, ար. Տրամախոս:

Diálogo. Տրամախոսութիւն, խօսակցութիւն, հատուածոյ տրամախոսութիւն: փոխանակմէ:

Diamánte, ար. Ադամանդ: էլմաս: di diamante. ադամանդեայ: էլմասփան:

Diametralménte. Տրամագծորապէս, տրամագծաբար: հանդիպակաց դէմ շրջմէմ: գարշուդի գարշը:

Diámetro. Տրամագիծ: գումր: per diámetro. տես Diametralménte.

Diánzi, ած. Ադիմ խակ, փոքր մի յառաջ: փէքին. էտգինդրտա: dianzi che partisse. յառաջ քան զմեկնիլն, չև մեկնիլ: իկնափէն էտմէդ:

Digitized by Google

Diário. Օրացոյց : բառնամակ :

Diarréa. Փռանչ, որովայնատ լուծումն : խոհալ :

Diascórdio. Դեղ մինչ : ապտակ ամպ համառնու :

Diáspro. Ցնապիս : եղէմ :

Diavoléssa. Կին ժանու, կռատա բար : դեօխիս գառը :

Diavolería. Տաղտապանք, վիշտ եղէմ, ազգէն :

Diavolétto. Խեռ, առատհոգ : ձին եավրառու, եարամագ :

Diávolo. Դև, առատանայ : չէչ եան, ձին : che diávolo è questo? զինչ չարիք իցեն այս : che diavol fa egli? զի գործէ նա : fare il diávolo. կատաղիլ : գոռգոռիմամ : գնամ ձիգն յառնէին քերել : գէգ լաւնչամ : va al diávolo. երթի ի գոյուտս : եբգել ի՛ի :

Diavolóne, ար. Ձարագէտ : պեօդիս չէչեան :

Dibarbicáre, ն. Խլել արմնատաքի : դեօխիդն գօգարամ :

Dibáttere, ն. Հարատ կամ հարկանել մինչ յառնօքի (որ գձատ եմ.) տորքել : լուգամամ, վռրամ, եղդէդ : վիճմել : դռճափէչ եմիդէդ : լմկել : Dibáttersi, յ. Շարժիլ, տարուբերիլ ուժգնին : լուգանամ, գէպգէչնոդէդ :

Dibattiménto. Ընդհարումն, բաղխիւն : գոգառ : վիճմ, հակառակումն : դռճափէչ, նիզա :

Dibattúto, ta. Շարժեալ, ցնցեալ : ատրարբուր : քննեալ, հաճատեալ : նիզատ :

Diboscáre, ն. Հատանել զանատառ ս խլել զմացատս : օտանը դեօդէդ :

Dicadére, Dicadúto. Տ. Decadere, եմ :

Dicapitáre, եմ. Տ՚ս Decapitare.

Dicémbre, ար. Դեկտեմբեր : գեանուարի եվիկ :

Dicería. Ճառ, առակատանու թի : դեշմ ձանձրալի երկարացա

նումի : ուհան ակօսգիլ : գրոյց, առատացած ի քերան առնեղացու : լաֆ-ազգ, կիմ լաֆ :

Di cérto, հ. Ճշմարտիւ : եբէչդէդ

Dicévole, հ. Տ. Decente.

Di chè, հ. Որով, յոյր առիթ, ընդ որ : ծառն իչին :

Dichiaraménto. Տ. Dichiarazióne.

Dichiaráre, ն. Ստեղծել, բացայայտել : ճանաչիլ տալ : նշմարտել, խնդացուցանել, ցուցանել : պէչան եմիդէդ : վճռել, հրատարակել : հեօգի եմիդէդ, քաւ եմիդէդ : — la guerra. հրատարակել զպատերազմ : ակռիգը ատմ : dichiarársi nemico d' uno. Թշնամի նաւ ընդ ումեք : per uno. վկայութիւն առնել բանից : խոտաք եսահմամ :

Dichiaratóre. Տ. Intérprete.

Dichiarazióne. Ստեղծումն, բացայայտութիւն : ճանաչ : պատատատութիւն նախան յայտարարութիւն, վճիռ : պատրաստ, հեօգի : — di guerra. յայտարարութիւն պատերազմի պէչան նամ :

Dichíno. Խոնարհումն, նուազութիւն : կռնիւիդ, եմիդ : A dichíno, ար. Ջաւ ի վայր, ի վայր : տալաս, andare al dichíno. երթալ յատականալ ի՛ի կործանումն : գիւղիդ, պէրպար օղմամ :

Diciannóve, հ. Ինեւտասան : ժ փոփոխ :

Diciannovésimo, ma. Ինեւտասներորդ : ժ փոփոխանձոս :

Diciassétte, հ. Եօթեւտասան : ժ եէգիդ :

Diciassettésimo, ma. Եօթեւտասներորդ : ժ եէգիձի :

Dicíbile, հ. Ասելի, ճառելի, բացայայտելի : գէնիւէր, նապէր օղատաար :

Diciferáre, ն. Բացատրել պնշանագրիս : վերհիւել : ճանաչ վ՚ :

Diciferatóre, ար. Ճշմարտագէտ, վերհիւիչ, Թարգմանի :

Digitized by Google

Diciottésimo, ma. ՈՒթերասան նեղարդ. ած. ակ+ին+ին:
Diciótto. ՈՒթերասան: ած. ակ+ին:
Di circa. S. Di presso.
Dicitóre, ար. Ասող, պատմող: ակ+ոյ+ին, նախ. կ+ին: asmbiasքասան: մխասանողիր:
Dicitúra. Ո՛ր կը հզասնակ ա-ասդրա-ածոց, ասասդրա-ած: Ի՞նչ է:
Di cóntra, di cóntro, ած. Հանդ. գ.հայ: գ+որ+ը+ա:
Didascálico, ca. Վարդապետական, հարդապետական:
Didótto, ta. S. Dedutto.
Diéci, ած. Տասն: ած: քասդրա-ակը: ը+գ+ար: dieci volte. ասասնիցս: ած ո+ին+ի:
Dierési, ի+. Տարհրա-ում, ասրա-հրա-ի: Նշան ասրա-հման (միոց վանդ կի յերկրա-ա:)
Diéta. Ժողով կերասկրոց: ի+ր+հին: far diéta, կը՛ stare a diéta. Ժո-ժ-կոլիլ ի՛ կերասկրոց (վասն ա-ա-ալ-ն-ա.) գ.գ-ա-չանալ ի՛ միա-ասական կերասկրոց: ի+ր+հին ն-ա-ի-ած: tenere a diéta. գ.գ-ա-չացա-ցանել ի՛ կերասկրոց: ի+ր+հին ն-ա-ի-ա-ած: Diéta. Ժողով ա-ա-ական-ւոյ միոյ ակ+ա-ի՛ն: ակ+ան: գ+ի-ած: far una diéta, tener diéta. Ժողով գ-ա-ան+իլ:
Diétro, նխ. Ցած, գ.ին: ած-ի-ցա: di diétro. Նայն ե:
Diétro, ած. Ցած, յետոյ, ի ետին, յետս կ-ա-ած: ար+ը-ա, ար+գ-ա-ը-ա, ար+գ-ա-ած: di dietro. Նայն է: andar dietro. գ.ն-ալ գ.հա-ա, գ.ին: հ-ա-ի-ի: ար+գ-ա-ը-ա կ-ի-ի: ար+ա-ա-ի: հա-գ-ա-ի օ.հա: parte di dietro. յետին կողմն: ար+ գ-ա-գ-ը:
Difèndere, ե. Պաշտպանել, ար+ա-ա-ար-ի: գ+օր+ն-ա, ա-գ-ը-ա, ար+գ օ.հա: la causa. Յա-ա-ա-ի-ի գ.գ-ա-ան: գ-գ-ա ա-ի-ր-կ: – un' opinióne. Կ-ա-ա-գ-ո-ի-ր հա-ա-ա-ա-ի գ.կ-ա-ծ-ն կ-ի-ր:
Difensive arme. Պաշտպանու-ական զէնք:
Difensóre, ար. Difenditóre, ար. Պաշտպան, ա-հ-ա-ան: գ+օր+ա-ի, ար+գ-ա:
Difésa, Difensióne, ի+. Պաշտպանու-իլ, ար+ա-ա-ար-ան, իլ-ի-ա-ի-ը, կ-ա-ա-գ-ո-ի-ի: ար+գ-ը-ի: կ-ա-գ-ը-ի: difese. մեր-ա-ի-ց-ը, ար+ա-ա-ար: ի-ա-կ-ա, գ.ին-ի-ի: méttersi in difesa. գ.ին-իլ ը-ն-գ-ե-ի, գ.գ-ի ա-ն-ի: գ+ար-ը գ+օ-ա+: star sulla difesa. ար+շ-ա-ար-ն-ի գ.ան-ի-ն-ա, ա-ը կ-ա-ա-գ-ի-ի-ի գ+ար-ա-ա-ի: ի-ն-գ-ի-ն-ի գ+օր-ա-ա+, ա-գ-ն-ա+:
Diféso, sa. Պաշտպանեալ: ե-ն: գ+օր-ա-ն-ա-ը:
Difettáre, ե. Պակասիլ: կ+ա-կ+ օ.հա+:
Difettívo, va. Պակասաւոր: ա-ն-ս ե. Difettoso.
Difétto. Պակասութիւն, իմիրութիւն, ան-կատարութիւն: թ-ի-ն: կ+ա-կ+կ+ա-կ+, ն-օ-գ-ա-ն, այլ+: յանցանք: գ+ա-գ-ա-կ-ա: կարօտութիւն, չ-ը-ա-ր-ո-ի-ն: գ-ը-ի-կ-ը-ի, կ-ն-գ-ա-կ-ը+:
Difettosaménte, Difettuosaménte. Անկատարաբար, իմիրաբար, վճռակատարութեամբ, կանոնէն դուրս:
Difettóso, sa, Difettuóso, sa. Պակասաւոր, իմիրի: ան-կատարածոյ, ան-ի-ն: է+ա-կ+, է+ա-կ+ի-ի, այ-ը+ի-ը:
Difettúccio, Difettúzzo. Փոքր պակասութիւն կամ իմիրութիւն, թ-ի-ն չ-ի-ը: ն-օ-գ-ա-ն:
Difettuosità. Պակասաւորութիւն: ան-ս Difetto.
Diffalcáre, ն. Ը-ու-ա-գ-ո-ա-ա-ն-ի, քաս-ն-ա-կ ի՛ ի-ա-ա-ի: է+ա-ի-ի-գ-ի+
Diffálco. Ը,ու-ա-գ-ո-ա-ի, պակասութիւն, քաս-ն-ու-ա-ի: է+ա-կ+ի-ի+:
Diffamáre, Diffamáto, ած. S. Infamare.
Differénte, ն. Differentíssimo, ma. Տարբեր: ակ-ա-ա-ի-ա, ան-ն-ա-ա-ն, այլ+ա-գ-ա-ա, այլ, զանազան: պ-ի-գ-ա:
Differenteménte. Ա-յլ+պ-ա, այլ+ա-գ-ա-ա-ա-ա: պ-ի-գ-ա ի-ի-ա-ի-ա:

Differénza. Տարբերութիւն, խտրութիւն, զանազանութիւն, անհաւասարութիւն, ակնառութիւն: Քարէ: վէճ, կռիւ, անհամաձայնութիւն: Նիւթ: senza differenza. անխտրաբար, անտարակուսաբար: Քարէն ետք:

Differenziáre. Տ. Distinguere.

Differíre, ն. Հեռու լալ, տարբերիլ, տրիլ, զանազանիլ: այլ օրինակ, պատճառ տալ: յապաղիլ, յետ ձգել, ուշացնել, երկարել: ասպասիլ, օգտակար ըլլալ: senza—. անյապաղ, անդադար: Էդինդէդի, էդանդիդի:

Differíto, ta. Յապաղել, ուշ:

Difficile, հ. Դժուարին: Էդիդի

Difficilménte. Դժուարաւ: Էդիւնէլէ:

Difficoltà. Դժուարութիւն, խոչ: Էդիդի խնդիր, աստակիդայ: Էդիճ far difficoltà di fare. խորհալ ի գործել ինչ: Էդիճկէնէմէք: non aver difficoltà. անչինչ երկնչիլ, համարձակ ըլլալ: di respirare. շնչառութիւն: d'orina. միզադադարութիւն: սիրտ դառնալ:

Difficoltáre, ն. Դժուարացնել: խանգարել: Քիդիկլէմէք:

Difficoltóso, sa. Տ. Difficile.

Difficoltóso, sa. Տ. Difficile.

Diffidáre, ե—ársi, ի. Ոչ վստահանալ, երկչոտիլ: Քիմսէմէմէք, Էդիքէնմէք:

Diffidénte, հ. Երկչոտ, վստահածոտ: Իդիւլի:

Diffidénza. Երկչոտութիւն, վստահած: Էդիճէ:

Diffinire, ն. Տ. Definire.

Diffóndere, ն. Սփռել, տարածել, սալմակ, Էյմակ: զեղուլ, հեղուլ: փօրմէք: Diffóndersi, ի. Ընդարձակիլ, հաստատիլ: Էյդէնմէք: nel dire. Ճոխանալ ի խօսելն Ճառել Ճոխաբանիլ: Իդիքիլ Քոդիչ Սէօյլէմէք:

Difformáre. Տ. Deturpare,

Difformataménte. Անհաւասարաբար, անվայելուչ: պէկի:

Diffórme, հ. Տ. Deforme. անհաւասար: պէդինդիդիչ:

Difformità. Տ. Deformità, Diversità.

Diffusaménte. Ընդարձակօրէն, լիով, ընդ երկար: Իդիքլէ խոչ առպան:

Diffusióne. Սփռութիւն, ծաւալութիւն, հեղութիւն: Էյդէնմէ, Էյդէդէդի: երկարութիւն (ոճոյ:) առպունլուք

Diffúso, sa. Սփռեալ, ծաւալեալ, տարածեալ: Էյդէնմիչ քարշ մնալեան, Ճոխ, երկայն (ոճ:) առպունճու օլմ:

Díga. Ջրամբար ծովուն կամ ջրոց առու պէնտի:

Digeneráre. Տ. Degenerare.

Digerire, ն. Մարսել: Սինդիրմէք

Digeríto, ta. Digésto, ta. Մարսեալ: հաց օրինօրեայ: Հարցեալ, քաղել կարգ: փիշմիչ:

Digestíbile, հ. Դիւրամարսելի: հօր Իմուլը:

Digestióne. Մարսութիւն, մարսողութիւն: սինդիրիմ, հաց:

Digestívo, va. Մարսեցուցիչ: Իմուլդիրիչ:

Digiunáre, ե. Պահել, ծոմապահել: օրաձ Իսխնամ: կաղ անասուած, չոբանել: Էնդիմէք:

Digiúno, գոյ. Պահք, ծոմապահք: օրաձ: rómper il digiúno. լուծանել զծոմին, զպահս: օրաձնանա պօղմամ:

Digiúno, na. անգ. Ծոմապահ, նօթի, անտարակոյս: օրաձ Իսխնամ, գործը աձ: a digiúno, դի. անտարակոյս, ծոմ: աձ գործելու: far istar digiúno. պահել զքէզ անտարակոյս աձ ոգեպահ:

Dignità. Վարձանութիւն, պատիւ, գերակայութիւն: Էյդիգիլիդ, վարձանաւորութիւն, պատուիրանութիւն: առաջին, առաջնութիւն, իշխանութիւն: Էրքինէկ, իշխ: Էնդրհաշտք և վերակացութիւն: ա. զօրքի Էնօսթէրէչ:

Digradáre, ե. Իջանել, քայլ առ ոտիճանաց կամ մեզմ: Էտիճա Էտիճա

էնմիչ: Նուա ատիչ ատատիանա: ա-
զար ազար կ-ուլիչ: Հանել ձիշ
խատառել: Տանդա-ւ կ-ուլիչ: Կատրգել
կիչ առնել (գ-քատհանայն:)

Digradazióne. Էրկ ըմբ ատա-
տիանա, իրա-մեն կի՞ կէ մեզմօրկ
Նատ: Կ-ինչ: ատատիանա (գ-ուներց:)
փէրչիչ:

Digressióne. Ջ-ատատա-գրա-ձիշ
ատատանիկան:

Digrignáre, ն, և ը և – ársi,
յ. Ցա-ցանիել ժանիկս, կրձնել գա-
ատատուներ: փիչ գէշըգ-գաբ-ուլ, խըս-
լատ:

Digrossáre, ն. Տ. Diroszare.

Dilaceráre, ն. Կ-ուրկրել, ատա-
ատատել, յօշել: Էգ-ուլ-ուլ:

Dilagáre. Տ. Allagare.

Dilapidáre, ն. Վ-ատնել գինըս,
ատատել: խարճ կ-ուլիչ:

Dilassù, Di la sù, հ. 'ի վեր-
յուտ: Էօփ-ուրան:

Dilatábile, հ. Ընդ-ատձ-ականելի,
ատատածելի, ատատած-ական, ծա-
ա-ատական: Էայ-ըլ-ըր:

Dilatabilità. Տ-ատած-ականու-թիւն,
ծա-ա-ատական-ութիւն:

Dilatáre, ն. Ընդ-ատձ-ականել,
լայնել, ատատածել, ծա-ա-ատել:
Էայնատ, ինչ-ուիչ: – ársi, յ. Ընդ-
ատձ-ականիլ, ատատածիլ: Էայ-ըլ-ատ:

Dilatazióne, Dilataménto. Տա-
ատածու-մն, լայնու-մն, ընդ-ատձա-
կու-ձիշ: Էայ-ըլ-ըր:

Dilazioncélla. փոքր մի յա-ատա-
գու-մն:

Dilazióne. Ցա-ատագու-մն, եր-
կատու-ձիշ: ինձիչ-ուիչ, էայնիչ-ուիչ:

Dileggiaménto. Ա-յտն, ծաղր,
կատակ: ուիչագ:

Dileggiáre, ն. Խատ կի՞ ծաղր
առնել: ուիչագ էնմիչ:

Dileguársi, յ. Ցա-ուիչիլ յօտս,
անհե-ոյմ լինել: Ի չէրք գ-ատնատալ
փաղ-ըլ-ատ, գ-ատ օյմատ, ինչ-ուիչան-ուիչ
օյմատ: Հատկիչ: էրնիչ:

Diléguo. Էրնի՞, չա-ա' ի տատ ա-
խատհ: ինչ-ուիչ: andar in –.
երկ-ատալ' ի տատ ա-ձիշատիչ, անհե-ոյմ
լինել, ծատ-ուիչիլ, յատ-ատց: ինչ-ուիչան-
ուիչ օյմատ, գ-ատ օյմատ:

Dilémma, ար. Երկատ-ատգ-ատա-
նատ-ձիշ:

Dileticáre, ն. Խատատիչ գ-ըմ-ըփ-
լատ:

Dilético. Խատատ-ուիչ: գ-ըմ-ըփ-
լատ-ըլ:

Dilettábile, հ. Տ. Dilettévole.

Dilettánte, հ. Ա-ատ-ոգ հ-ուիչ, ար
բ-ուիչուիչ հ-ուիչ, ար ատհատ-ուիչ բ-ինչ:
ենչ-ուիչ, հա-ինչ-ուիչ, հատ կ-ուիչ:

Dilettáre, ն. Հ-ինչատատ-ցանիել
գատ-ատչատատ-ցանիել: ակ-ուիչ ենփիր-
ուիչ, հատ-ուիչանգ-ըրատ: – ársi, յ.
Հ-ինչատանատ, բ-ուիչուիչ, գատ-ատչատ-
նատ, ատհատ-ուիչ: հատ կ-ուիչ, ակ-ուիչ
կ-ուիչ, օյ-ուիչանատ: mi diletto del-
la cáccia. ատհատ-ուիչիչ, ակ-ուիչիչ ե
ինձ ատատգ-ատ-ձիշ:

Dilettazióne. Տ. Diletto.

Dilettévole, հ. Հ-ինչատուիչ, բ-ուիչ-
լատիան, գատ-ատչատուիչ: ակ-ուիչ-ուիչ:

Dilettevolménte. Ի-ուիչուիչ-ուիչ-
գատ-ատչատու-ձիշ: ակ-ուիչ ինչ, հատ-ուիչ-
նատգ-ատ:

Diléttо. Հ-ինչատու-ուիչ, բ-ուիչուիչ-ուիչ,
գ-ըգ-ատնիչ, գ-ատգ-ըգատ-ուիչ:
ակ-ուիչ, հատ: aver diletto. Տ. Di-
lettarsi. Dar diletto. Ի-ուիչուիչգատ-
ցանիել: հատ-ուիչանգ-ըրատ: darsi dilet-
to. անատալ հ-ինչատ-ուիչ, վատիչել' ի
գ-ըգ-ատնատ, գատ-ատչատնատ: ակ-ուիչ-
ուիչատ: a gli per diletto. գատ-ատ-
չատու-ուիչ ատգատատ, ատա' ի գ-ըտատնատ:
ակ-ուիչ ինչ: a gusto a bel diletto.
կատնատիչ, գ-ինատնատ, խատ-ուիչգատ-ուիչ
կ-ուիչ գատ:

Dilétto, ta, տ. Dilettíssimo, ma. Ա-ուիչատ, ակ-ուիչուիչատ, ակ-ուիչ:
ակ-ուիչ-ուիչ, ակ-ուիչ-ուիչ:

Dilezióne. Ա-ուիչ, ակ-ուիչատ-ուիչ, բատ-
լատ-ինատնատ-ուիչ: ակ-ուիչ-ուիչ, հատ-ուիչատ-ուիչ:

Diliberáre, ն. Ի-ուիչուիչ, բատ-ատ-
ըգատ-ուիչ, վ-ինատիչ, լատ-ծատնիչ գ-ըգատ-
նատ, կի՞ գ-ինատգ-ուիչ: ինչատ կ-ուիչ, գատ-ուիչ-
ուիչ: ատգատատիչ: գատ-ուիչ-ուիչատ:

Digitized by Google

Dilicáto, ta. S. Delicato.

Diligénte, s. Diligentíssimo, ma. փոյլճ, փութաջան, ժրաջան: գոյգէնէլ, համաքան:

Diligenteménte. փութով ալէնգուշէ, ալնգատոյնա, խնամովէ գոյգէնէ իւէ:

Diligénza. փոյլճ, ջանք, հոգ, խնամ, արհեստութիւն: ճահիճ, գոյգէնէ: métter — փոյլճ ունել, գուշն գործել: ճահիճ էնիդի, ճաշ գոյգէնի օլմաք: in diligenza. փութով, ասիպատա, անդանգատ: ալէճիք, իւէգ:

Diloggiáre, t. Մերնել, ինձել անիլեն: գնուգգան իլինիդի: մերնելիդ գնաալ: իլինիդի:

Dilombársi, y. Ցաւեցուցանել գինքն խոր, մինչեւ ծունկերն պէնի ուրբմաք, պէնի գըռելմաք:

Dilucidáre, նե. S. Dichiarare, նե:

Dilungaménto. Հեռացուցում, հեռատրուք: էնգիլէնէ: յառաջզուշն, յերկարութիւն: էնձիլմիդ, էյէնոգրէլէ:

Dilungáre, n. Ձգտել, երկայնցնել: ուպաքմաք: հեռացուցանել: իրատլամաք:

Dilungársi, y. Հեռանալ, մեկնիլ 'ի քաց: իրատլանմաք, գաչըբ կիլիդի:

Dilúngo, s. a կից. al dilúngo. Անդուլցանգ, t. երկար: փոյմա գուրմա, ուզուն ուղրան:

Diluviáre, t. Անձրեւել յորդ: ասպանագ կիլիդի:

Dilúvio. Ջրհեղեղ: ինագիան: հեղեղ: սէլ:

Dimegráre, n. Վատնացուցանել, հիւծել: հատպամաք: t. և. — árai, y. Վատիլ, հիւծիլ: հատլանմաք:

Dimánda. Խնդիր, հարցուածք: պիւրլ:

Dimandáre, n. Հարցանիլ, ասք: հարցափորձ առնել: ինգիլ իլինիդի: խնդրել, հայցել: խնինգիդի, պինէմիդ:

Dimandasséra, Diman da séra, s. Վաղիւ ընդ երեկս: էսբեն ափքամ:

Dimandatóre, ար. Խնդրող, հայցող: խոնգէնէն: հարցանող: ախվալ էփէն:

Dimáni, s, և. գոյ. Վաղիւ: էսբեն: ընդ այգն, t. առաւաւտն: առաւտ, էրփէն: il dì di dimani. վաղուն օր, վաղիւ: էսբենի կիւն: di dimani. վաղուանէ: էսբենիդի կիւն: diman l'altro. 'ի միւսառաջ առաւր, ալնինի վաղուկն: էսբեն փէյէօ պէր կիւն: al dimani. առ վաղիւ, վաղը: էսբեն: d' oggi in dimani. օր յօրէ, օր 'ի յօր, օր ըստ օրէ: կիւնտէն կիւնէ: andare d'oggi in dimani. օր քան զօր երթալով, յառաջել: կիւնտէն կիւնէ ուրմաք:

Dimaniéra che, Di maniéra che, s. Այնպէս զի, մինչեւ, մինչ: էյնայէ փէ, պէյայէ փէ:

Dimenaménto. Շարժառիթ, առարկելութիւն, ցնցուիմ:

Dimenáre, n. Շարժել, ցնցել, առարկելերել: օյնաթմաք, ատլամաք: t. և. — árai, y. Շարժիլ, առարկելիլ, առաջնասիլ: լոպալանմաք, փակրկէնիդի:

Dimensióne. Չափուածք, չափ, առարկծուած չափածոյ: ճօլչիք:

Dimenticánza. Մոռացումն: ոնութաթալ, ոնուտմա: méttere in —. 'ի մոռացումն արկանել: ոնուտիփաթմաք: esser posto in —. 'ի մոռացումն լինել: ոնութաթմաք:

Dimenticáre, n, և. t. և. — árai, y. Մոռանալ: ոնուտմաք: far dimenticáre. 'ի մոռացումն արկանել: ոնուտիփաթմաք:

Dimenticáto, ta. Մոռացեալ: ոնուտմուշ, ոնութաթալմուշ:

Dimentichévole, s. Diméntico, ca. Դիւրամոռաց, մոռացկոտ: ոնուտկան:

Dimésso, sa. Ցածուցեալ, զանց արարեալ: ալչագըլմըշ: խոնարհեալ, նուաստացեալ: ասլճըգըլմըշ:

Digitized by Google

Dimesticaménte. Ընտանեբար, բարեկամաբար: փոխադարձ:

Dimesticáre, նշ. S. Addimesticare.

Dimesticazióne. Ընդհանրութիւն, ընդհանրացուցանելն:

Dimestichézza. Ընտանութիւն, ճանաչութիւն: աղնւութիւն, էարտնւթիւն: սէր, բարեկամութիւն, ճանաչողութիւն: հանդարտութիւն, փոխնորոգութիւն, ինքնիշխանութիւն:

Diméstico, ca. Ընտանի, ճանաչիմ; սէրով, բարեկամի: աղնւ, փոխ, սեպհական: քաղաքակրթեալ: հանդարտ: — animale. ընտանի անասուն: տէրտէր, էավով: ընտանի (առանձ, արտաք:) պօսթանի, պօսթանափ պիրկն:

Diméttere. S. Lasciáre.

Dimezzáre, ն. Հատանել ընդ մէջ: օրինապահ պահել:

Diminuíre, ն. Պատռել զատ զատ հնել, պատճառել զատանել: նուազիլ, պակասիլ: — írsi, յ. Պատռիլ, հատանիլ: նուազիլ:

Diminuíto, ta. Պատռած, հատած զատ զատ, հատանած: նուազիլ:

Diminuitivo, va. Պատռական (անուն:)

Diminuzióne, Diminuiménto. Պատռումն, պատճառանք: նուազիլ, նուազումն:

Dimissória, adj., իգ. Հրաման նագիր ձեռնադրութեան: հրամանագիր մի հիներէց ուսանող քահանայից

Dimodochè, Di módo chè, ած. Այնպէս զի, որպէս զի, մինչև, մինչ: նմանապէս:

Dimólto, Di mólto, ած. Յոյժ, կարի: ի՛նչ, լաւ:

Dimóra. Յապաղումն, յերկարութիւն: նայնինդ նձգիմիտ: քաշուելու: ապին օրապաղ քնակութեան, ինկանար օթագ, մի՛ելան: senza dimora. անյապաղ: նայնինդիմ far dimora. S. Dimorare.

Dimoráre, ս — ársi, յ. Ապաստանիլ, քնանիլ, ուրեք: բնակիլ: օթագ: ապին օրապ: կամ ձեռ: փոխադարձ: ն. Ընդունիլ զրեք, ապրիլ: նայնինդիմ, ուր գոհար: ի՛նչ:

Dimostrábile, ած. Ապացուցանելի:

Dimostráre, ն. Ապացուցանել: խոպան նիմիտ: ցուցանել, վկայել, յայտնել, ասել ընդեան: նօսթրիմիտ, պիրան նիմիտ:

Dimostratívo, va. Ապացուցական: ճշդապահան (հանգէս:)

Dimostratóre, տր. Ապացուցանող: խոպան նիմիտ:

Dimostrazióne. Ցոյց, ապացոյց, նշանակ, վկայութիւն: նիշան: ապացոյցն, ապացուցանելի: խոպան:

Dinánzi, նխ. Յառաջի, յառաջին կողմանէ, ի հանդիպայ, հանդիպէս: նժիխանի, նժիխանին: առաջին, յանդիմանէ: նժիխանի, նօ նխանի:

Dinánzi, ած. Ի՛նչի կ: յառաջագոյն: նվիկ: andar —. երթալ առաջի, նախընթաց լինել: խնդրի ձգել: levar —. ի բաց քաշել: նօնխանին գաւրդմամ: dinanzi che. մինչև, յառաջ քան զ... նվիկ:

Dinánzi, adj. Նախագաղ: ինչնան il dì dinanzi. յանցեալ առաջ, յանցեալում: ինչնան ինան: il giorno dinanzi a quello. առաջին միով յառաջի: պիր ինան նվիկ: parte del corpo d'innanzi. առաջի կողմն մարմնոյն: նժիխ:

Dinastía. Հայրաստէն կամ ազգ առնելի: պիդիխ, պիմիկ:

Dinodáre. S. Disnodare.

Dinomináre, Dinotáre, նշ. S. Denominare.

Dintórno, D' intórno, ած, և նխ. S. Intorno.

Dintórno, գոյ. Պատգագ վայր, չրջակայ տեղիք: նիրտիկ: չրջաբար, ապատաւոր, հեղ: նիրկ, տեղ:

Dinudáre, ն. Մերկացուցանել

նվէր, կողոպտանք: աւշակ:

Dinúnzia. Հրատարակութիւն, յայտնութիւն: պէյտ: քարոզ, առաքաստանութիւն, վէրվ:

Dinunziáre, ն. Հրատարակել, ծանուցանել: պէյտ էլնիլ: քարոզ առաքաստանիլ, աւետաստանիլ, վէրվ էլնիլ, համալլատ:

Dio. Աստ: աւլահ: Dio ti salvi. ողջ լեր, կենդանութիւն, առողջութիւն: հայրը օղլ: Dio! կամ Dio' buóno! փղ. Ո՛հ աէր. աէր Աստ. մի, քաւթէ: նախապիսի, ահ, նա պարկ աւլահ: Dio il véglia. Dio volésse, fáccia Dio, piaccia a Dio, փղ. երանի թէ, ո՞ տայր, արարչեւնայ աէր: աւլահ վէրնին, փէյդա: Dio ce ne guardi, Dio me ne guardi. փոխ. լեյլի, զոր Տր մի արասցե, քաւ ի նմանէ: աւլահ ինօնկրիսին: Dio ce la mandi buona. Յաջողեսցէ Տր ի բանին: աւլահ վէրնին: per Dio, ին. երդնում ի Տէր. Հշմարտութեա: վալլահի, էրէյէկ: կիմ վասն սէրտչին Աստ, ապաշխեմ գքեզ: աւլահը սէվէրսին: andar con Dio. երթալ առ կիմ ողջամբ: աղուբաղբլը կինիդէ: մնալիվիլ, երթալ: կինիդէ: vàtti rimánti con Dio, ածե. երթ ողջամբ, երթ ի խաղաղութիւն, առէր բնաք. քեզ, ասած խաղաղութեա: վէր աղուբաղ ըլա, աւլահա սըմարլաթը:

Diocesáno, na. ած, և գոյ. Թեմական կիմ Թեմական (եպիսկոպոս) Թեմական, Թեմական: Diocesáni, գոյ, յոգ. Ժողովուրդ Թեմին:

Diócesi, կգ. Թեմ եպիսկոպոսական:

Dióttrica. Դիտասկապանութիւն:

Dióttrico, ca. Դիտասկապան: նախկան:

Diparténza. Ելս, երթ, հրաժեշտ: կիթիլ:

Dipartiménto. Կոյն կ: բաժին, բաղկ: Խնկնկ: գաւառ, նահանգ:

կոյնկին, սանճաք:

Dipartíre, ն. Բաժանել, զատանել: պէօլիւթ, այրմաք: – írsi, յ. Ա եկնիլ, ի բաց գնալ: այրըլմաք, կիթիլ:

Dipendénte, Dipéndere. Տես Dependente, ածե:

Dipennáre, ն. Ջնջիլ գրչապղիւրս: պօշմաք, էլիդիլ:

Dipignere, Dipíngere, ն. Կիսարել: սատկի եաղմաք, ծաղըլմաք: սատրաշխել, նկարագրել բառիւք: վաճ կիթիլ:

Dipínto, ta. Կիսարեալ: եաղըմըլ, ծաղըլուլ:

Dipintóre, աբ. – trice, կգ. Կիսարիչ: սատկիչ, նախշ:

Dipintúra. Կիսար, նկարեալն: նախշ: նկարչութիւն: եաղմաչլըխ, նախշըդեաղըլը:

Diplóma, աբ. Հրովարտակ, գիր կիմ ամուրհակ ազդունի, հրամանագիր: նամ, պէրաթ, քիբէնա:

Dipói, ած. Յետոյ, ապա, զկնի: սմոդրա:

Dipórre. Տես Deporre.

Diportársi, յ. Ջգաստալ խնիք, զուարճանալ: էյլէնիլ, ակճա կինիդէ: գնալ ի զբօսանս: էկէնիդէ, սէյրանի վարմաք:

Dipórto. Ջգաստանք, սիրելագրութիւն, զուարճութիւն: էյլէնճէ, դէվ, ակճա: տես և Portamento.

Dipositáre, Diputáre, ածե. Տես Depositare, ածե:

Diprésso, Di présso, նախ. Առ, մերձ, առ: էապին:

Dípsa. Ծարաւ, (օձ ինչ ժանտ:) էապընը էբլան:

Diradáre, ն. Աշօրիլ: սէյրէիդ էնիմդ: – ársi, յ. Աշօրիլ: սէյրէիդէնիդէ:

Diradicáre. Տես Sradicare.

Diramársi, յ. Բաժանիլ զանոյն ի բազում առասն:

Diramazióne. Բաժանութիւն ի բազում առասն:

Díre, ն. Ասել: փէմդէ: ասաս-

Digitized by Google

մեկ: նափել կի-մել: անուանանել, կո-չել: ապ գոհանալ, լսողը լսանալ: aver che dire con uno. խոսք կի՞ խոսել ինչ ունել ընդ ուրուք: նիշտալ օլսոփ: dir bene, գովել: ինչո կի-մել: dir male. չարախոսանալ, պատ-ասխանել բամբասանալ, հոռովանալ, գան-գնել: cioè a dire, կամ vale a dire. իր, իր է, այսու է: ես-նի: dimmi. ասայ ինձ, ասպէ: dir Messa. մատուցանանել պետ Պատա-րագաց, պատարագել: trovar a dire. գտանանել ինչ ասգիտալ: հանհանա պատճառ: udir dire. լսել, լսել յայլոց: իլխիմե: dir l' uffizio, il breviário. պատրել զժամասաց-գիրք: voler dire. նշանակել: che vuol dir questo? զի՞նչ է այս, զի՞ է, ընդ-ի՞ր: նիլխի՞ն: si dice. ա-սի, պատմի, ասանն, պատասխան: փերլեր, փերթուցար:

Dire, այ. Պատգամաւոր, բան, խօսք: ախօր:

Diredáre, ն. Պնժատանանգ. տա-նել, հանանանել 'ի ժողանանգուն: ինրսանիկն փեսիփ:

Diredáto, ta. Պնժատանանգ: ինրսանիկն հանրամ:

Direttaménte, ած. Ուղղորդ, ընդ ուղղորդին, ուղղակի: փօղրոս, փա փօղրոս:

Diréto, ta. Ուղիղ, ուղղագիծ, ուղղադրգ: փօղրոս: (նաւանիկ) ուղ-ղակաց առ ուր:

Direttóre, այ. Ուղղիչ, վարիչ, կառավարող: առաջնորդ: ղեկին, գլխաւոր:

Direttório. Տօնապետ:

Direzióne. Ուղղութիւն, ուղիղ ձուռեն: փօղրոսուփ: վարչութիւն, կառավարութիւն, առաջնորդութիւն: գլխաւորութիւն, գործ: aver la — Տես Dirigere.

Dirigere, ն. Ուղղել, վարել, առաջնորդել: էկիրմե, հեօփմ կի-մե, գլխաւորութիւն կի-մե: ուղղել: փօղրոսլի-նափ:

Diriménte, ած. Քաւարար (ար-գելը ամենաուժեղ:)

Dirimpétto, di կի՞ a կի՞ al di-rimpétto, նոյն հանդիպակաց, ընդդէմ, 'ի հանդիպայոյ: գաղրըբիփա:

Dirincóntro, Di rincóntro. Տես ի:

Dirittaménte. Տ. Direttaménte.

Dirítto, կի՞ Drítto, գոյ. Ուղ-ղութիւն, իրաւունք, արդարութիւն, իրաւ: հափ: իրաւունք առ ինն: Հարկ, տուրք, կառավար: Իրկիր, հա-րամ. — divino կի՞ ecclesiástico. ծածկեալ կամ եկեղեցական իրա-ւունք:

Diritto, կամ Dritto, ta, այ. Ուղիղ, ուղղորդ, ուղղագիծ: փօղրոս: կանգնաձև, յատկին: փեփե-լի, փոխրմուղ: օրինաւորութ: հնչուղ, ընդի: արդար, անմեղանգ: սարբփ, սուլիկ: աջ: պող: a man diritta կամ a man dritta. յաջմէ: ասղ-նարբփան: a կի՞ al diritto, կի՞ a dritto, այ. ուղիղ, ուղղորդ. (գնալ:) փօղրոս: իրաւասիրգը: հափ խոզրկ: a dritto, e a torto. յիրաւի և յանիրաւի: հնչուղ ի հարսփանն:

Dirítto կի՞ Drítto, այ. Տ. Di-rittamente.

Dirittúra. Պրդարութիւն, ամ-բծուլիճ, բարութիւն: սուխնիփ, էդիփ: ուղղորդութիւն, ուղիղ գիծ: փօղրոսլոսփ: a dirittura. ուղ-ղորդ: փօղրոս: եւ՝ խակ և խակ: հարպիճ: andare a — գնալ ուղ-ղորդ: փօղրոս վարսփ:

Dirizzaménto. Ուղղութիւն, ուղ-ղելին: փօղրոսլոսփ:

Dirizzáre, ն. Ուղղել փօղրոսլի-նափ: կանգնեցնել (արժան:) փեփ-մե: ուղերձել (զմիտաս:) էնվիրմե: ուղղել զկիրկասականն, կամ զՔրի-ւրեալն: խոյահ կի-մե, նօր ինօսի-նիր-մե: — ársi, յ. Պատնեշ ուրուք կի՞ առ ուր, գէմ գնել: փերժմե: կանգնիլ, յատն յատնել: այսպէս

գալիմա՛ս : — in piédi. Հայն է :

Diroccáre, ն. Քանդել : Եըգիմա՛ս

Dirómpere, ն. Կտրիճել զիսպած բուռ[illegible]ի : Խոմալա՛մա՛ս : խորտակել, հերձանել : գըռա՛մա՛ս , Եաո՛մա՛ս :

Dirótta. Անձրև յորդ, առատ պատահումն : առղանա՛ք :

Dirottaménte . Ցանկալով , առատակու[illegible]ի : Խիբաթ : piángere. լալ գառնապէս : լօգ ագլամա՛ս :

Dirótto, ta. Կաթոգիլ գիժուած բահանա : ուլտուրամ , գայլաբէ : անչափ , առատաբեր : Խիբաթ , լօգ : piángere a dirotte lágrime. լալ գառնապէս :

Dirozzaménto. Վարժէք , մարզուածութիւն : Խրպունէ , խուլմ :

Dirozzáre, ն. Տաշել, կոփել, յղկել : Եօնա՛մա՛ս , փխուլէմա՛ս : առաւելացնել, կրթել : Եօյրէնմա՛ս , Խրպունէ Եմա՛ս :

Dirugginare, ն. Կրկին զրահանգնել : Եառափան ալմա՛ս :

Dirupáre, ն. Գահավիժ առնել : ուլտուրմա՛ս : լ, Ե — ársi, յ. Գահավիժ լինել : Խէնէր մէնէր օլմա՛ս , փխուլէ՛ս :

Dirupáto, ta, adj. Գահավիժ , անդապարտ : ուլտուրմուշ , առրի՛ս :

Dirupáto, գայ. Dirúpo. Գահավիժ , անդապարտ վայր : ուլտուրամ :

Disabbellíre, ն. Տգեղացուցանել : լէրփինլէնմէ՛ս :

Disabitáre, ն. Անմարդկի կացուցանել, անմարդաբնակ առնել : վէրան էմէ՛ս : — ársi, յ. Անմարդաբնակ նալ, անմարդանալ : վէրան օլմա՛ս :

Disabitáto, ta. Անբնակ , առմարդի, անմարդաբնակ : վէրան, էնինլիմուշ :

Disacconciaménte , Ես. Տ՛ա Sconciamente.

Disaccordáre, ն. Անհամաձայն, հիմ անհամաձայնի լինել : Նուազացուց : պիմհէնա՛ օլմա՛ , մայմա՛մա՛ :

Disadattaménte. Անհեգեգա : Գնաթխէլինիլ :

Disadattáto, ta. Անյարմար, անհեգեգ : ասիանաստալ , պէլ :

Disadórno , na. Անզարդ : պայադը :

Disaffezionáre, ն. Ատրաստացանել, խանձատացուցանել, հովացուցանել ի սիրոյ : հալըբընը պօզմա՛ս

Disaffezionáto, ta. Խանձատացեալ հալըբը գացած :

Disagévole , a. Դժուարագին : առաջանալի : էնինի՛ն :

Disagevoléza. Դժուարագոյն : էնինինէ՛ս :

Disagevolméate. Դժուարագոյն : իմանինէ՛ս :

Disaggradáre , ն. Անհաճոյ լինել : հաճպօսալ չլմա՛մա՛ս :

Disaggradévole, a. Անհաճոյ, անահաճոյ : պէյէնիլմէյէն , նամափպօ՛ղ :

Disagguagliánza, Ես. Տ. Disuguagliánza.

Disagiáre , ն. Անհանգիստ առնել, նեղել : պահմիլ վէրմէ՛ս , իճիմիմէ՛ս :

Disagiataménte, adv. Անհանգիստ : պահմիլ իլէ :

Disagiáto, ta. Անհանգիստ , աշխատասէր : պահմիլի՛ : չքաւոր , կարօտ : քիւֆաթլը , կհպաճ՛ :

Diságio. Դժուարին , անհանգրստութիւն , վիշտ : պահմիլ , նէնիլի՛ : կարօտութիւն , չքաւորութիւն : կհպաճ՛լըք

Disalberáto, ta. Ածիւղ : փխրկէնիլ :

Disalbergáre, ն. Պ՛եհնել յիշխանէն : գծուածգան իլիմէ՛ս :

Disamáto, ta. Անսիրելի , ատելի : իճօղտին էըփ՛ըլ :

Disámina, Disamináre. Տ՛ա Esáme, Ես.

Disamoráto, ta. Ցատասկեալ ի սիրոյ, խանձատացեալ : սիմիզդիլի՛ : ատելի, անհաճոյանալի, անսէր : համակրելիութիւն :

Disamóre, այր. Disamorevolézza. Անսիրելութիւն , ատելութիւն : համակրելիութիւն , փխուլանըք :

Digitized by Google

Disamorévole, հ. Անքաղաքավարի, անմարդկի, անհամբույր, տգեղ, անշնորհ : Անբարեսիրող :

Disanimáre, ն. Խեղճանալ, ընկճիլ, զարհուրելցնել : Նօթիւիլ, խրկիլնի գլուխ : — ársi, յ. Արտասուիլ լինել, զարհուրիլ : Խրկի գլուխ, գօրգնա :

Disanimáto, ta. Զարհուրելի, վհատական : Խրկի գլուխ :

Disappasionáto, ta. Անկիրք, աղքատ ի կրից, անուախտ : ապրդա-կանորակ :

Disapplicáre, ն. Ոչ ևս ապրեցուիլ, ոչ ևս միտս դնել, յիշատ կալ : Ոտգնչել ժլմնալ, հանգիստ ել՝ :

Disapplicáto, ta. Անհոգ, անգիտուն, անհոգ : Քիւրի փոգբ-ծը, հանգիստ :

Disapplicazióne, Disapplicatézza. Անհոգութիւն, անհոգ-ծութիւն, անհոգութիւն : հանգիստ-ութիւն :

Disapprováre, ն. Ոչ հաճիլ, չընդունիլ, մերժիլ, խոտել : գա-պոտ ընդիմիլ :

Disapprovazióne. Անհաւա-նութիւն, ապահաւանութիւն : պէչնդիմիլ :

Disarboráre, ն. Կործանիլ ղիւղացին : ընդիմին փերէնի ալպա պի-ւղիւրիլ :

Disarmaménto. Զէնքնկիցու-թիւն : սիլահը պրգիլ :

Disarmáre, ն. Զէնքնկիցս առ-նել, կապալել ի զինուց : սիլահընը ալնալ : — un vascello. ի քաց առ-նուլ զկապտնած նաւուն :

Disarmáto, ta. Զէնքնկիցս, ա պրգէնի : սիլահսիզ :

Disarmonía. Անհամաձայնու-թիւն, տարաձայնութիւն նաւագաց : պահանդիպ :

Disarmónico, ca. Անհամա-ձայն : փոպէնդիպ :

Disástro. Վնասք, վիշտ, ձա-խորդութիւն : ձկիւս, պէս :

Disastróso, sa. Վնասիչ, տա-ռապեցուցիչ : պահդիպի, իիւմ :

Disatténto, Disattensióne. S. Disapplicato, Disapplicazióne :

Disavvedúto, ta. Ապուշ, ան-խորհուրդ, անխոհեմ, անհամա-դիտ : ապրնըշ, փոպէնդիպ :

Disavvenénte, հ. Disavvenévole, հ. Անվայելուչ, անդէպ, ան-համբոյր, տգեղ : ևպրնըշփոնը պէս :

Disavvenénza, Disavvenentézza. Անվայելչութիւն, զազրու-թիւն, տգեղութիւն : ևպրնըշփոնըս :

Disavventúra. Ձարիք, թշնա-ռութիւն, ձախորդութիւն, դժբաղդ-թիւն, աղէտ : պէս, հախ, գապա :

Disavventuratamente, Disav-venturosamente. Թշնառաբար, դժբաղդաբար, ձախորդապէս : գապա իւր, հախա իւր, ինքա ինչ պէս հիմիկինքեն :

Disavventuráto, ta. Disavven-turóso, sa. Թշնառ, ձախորդ, դժբաղդ, ապրդակ : ինչ հախը :

Disavvezzáre. S. Disvezzare.

Disbarbáre, ն. Ածխատաշել խլել : ինքնանքեն գօգբրնա :

Disbarbáto, ta. Անմօրուս : սապաչըղ :

Disboscáre. S. Diboscare.

Disbrigáre, ն. Ճողոպրիլ : գործարնա : արագիլ կամ լուծանիլ զինդիրն : քաղ կիմիլ, ինքա :

Discacciaménto. Արհամար-հանք, արտաքսութիւն, ապտար : պիւրնա, պիւրնիլ :

Discacciáre, ն. Ի քաց մեր-ժիլ, արտաքսիլ : գօվնա :

Discacciatóre, տր. Ա. մերժիչ, արտաքսիչ : գօվնաճու :

Discadére, Discadúto. S. Decadere.

Digitized by Google

Discalzáre, Discálzo. Տ. Scalzare, եմ:

Discapitáre, Discápito. Տ. Scapitare, եմ:

Discaricáre, ն. Թօթափիլ յանձնէ զբեռն, թեթեւանալ ի բեռանց: իս է ինձ իբրեւ:

Discárico. Թօթափումն բեռանն: թեթեւութիւն խղճի հոգւոյ:

Discáro, ra. Անհաճոյ, դըժուարահաճ, անախորժ: Նմանգ պոռ: aver — ը. զգարիլ: ինձ ինձ է:

Discendénte, հ. իջանօղ, իջեալ: կին: սերիլ, ծնեալ: զօղոծ: i discendénti. զաւակ, սերունդ, ոտիք: կէտ:

Discendénza. Ազգ, զարմ, առհմ, զաւակ, սերունդ: ազ, ազի, օձագ:

Discéndere, ս. իջանել: կնկէ: սերիլ, ծնանիլ, ծագիլ: զօղոծ:

Discendiménto. Իջ, իջուածք: կնկէ:

Discépola. Աշակերտուհի:

Discepoláto. Ժամանակ աշակերտելոյ: աշխարհս պահանջ:

Discépolo. Աշակերտ: աշխարհ:

Discernénte, հ. Ընտրօղ, որ ընտրէ զպարկեշն ի չարէ: ակնի: հագը պահըպանի քաջ կրկին:

Discérnere, ն. Աշխարհ քաջ առնանիլ որոշ, կիր պայծառ, ճանաչել: ակնկէ, նանըմ: ընտրել, որոշել մտօք, զանազանել: քաջ կրնէ, ակնկէ:

Discerniménto. Ընտրութիւն, զանազանութիւն: քաջ: ընտրողական կարողութիւն, ընտրութիւն մտաց, ուղիղ դատողութիւն: արիքէ: di gran — կատարեալութիւն, լցօն: արիք:

Discernitóre, աբ. Ընտրօղ, որոշիչ, ճանաչօղ: արիք:

Discernúto, ta. Ճանաչեալ, նշմարեալ: պիլինդ, ինքնիշխան:

Discésa. Իջ, իջուածք: կնկէ:

Discéso, sa. Իջեալ: կնկէ: ծնեալ, սերեալ: զօղոծ:

Dischiaváre, ն. Բանալ զանա-

լուզք: անահապար իւք ալմաք:

Dischiúdere, ն. Բանալ: ալմաք:

Dischiúso, sa. Բացեալ, բաց: աւլմըշ, ալէտ:

Discignere, ն. Լուծանիլ զգօտի: գօտւոփ ինօղիւ:

Discínto, ta. Գօտեզրծ, անգօտի: գօտւոփ:

Discióglere, Disciórre, ն. Ազատանիլ լուծանիլ քանիլ: ինօղիւ: հալիլ: կրկնիլ: ազատանալ: գօտւոփ:

Discioglimento. Լուծումն, արձակումն: ինօղիւն:

Disciplína. Հաւանգ կրթութիւն դաստիարակութիւն: խափ, կոպ. կերկերիւ: խարազան: գամչը: rimettere in — քաղել կարգել: նիզամա ինկնիլ: darsi la — ձաղկիլ զանձն: կենկոնի գամչըմամ: Պատիժ, խրատ: ձկտ, նաահան: della Chiesa. կանոնագրութիւն եկեղեցւոյ:

Disciplináre, ն. Վարդապետել, սարգել: ինօղկնիլ: disciplinársi, յ. Ձաղկիլ զանձն: կենկոնի գամ լըսամ:

Disciplináto, ta. Վարդեալ. կիրթ, ուսեալ: ինօղկնիլ: ben — քաջակիրթ: խափիլ:

Disco. Կաստառակ (սեղանոյ կաց:)

Discolaménte. Անառակաբար: կենկոնիլիւ իւք:

Discolétto, ta. Ցուի, անհնազբաստ, խեղճ: նահապետական:

Discolo. Խստապարտանոց. ըստամբակ: նգի, կըճ: խստանազգրնաց, ցասի, անառակ: նահապետ, կենկոնիլ, կոկոնիլ:

Discoloráre, Discolorire, ն. Այլագունել: պոպրնամ: Discolorársi, — irsi, յ. Հասանիլ գունոյ, գժգունիլ: րնկնի պոպռնամ, ազամ:

Discoloráto, ta. Discolorito, ta. Գունաթափ, այլագունեալ. գժգոյն: պոպռմըշ, ազմռաշ:

Digitized by Google

Discólpa. Ձգմանդրուածք, չգմանդրուածք, ներողութիւն : Խօղխոր ա

Discolpáre, ն. Քիչրիլ գլուխ ցաներ, անպատրիք առնել, ներողութիւն խնդրել, ման. Խոսք ի՛'', ման. խոսք : Discompagnáto, ta. Ջատաձանձատ, ցրուեալ :

Discompórre, ն. Քակտել, խռովեցնել, շփոթել : Խօղխել, գարմացնել : Disconciaménte. Տ. Sconciamente.

Disconsigliáre. Տ. Sconsigliare.

Discontentézza. Դժգոհութիւն, ձիքն : Հոգնութիւն : վիշտ, տաղտկութիւն, ծանրութիւն : Խնդ, խոսք :

Disconténto, ta. Դժգոհ, գժգոհ : Հոգնած : տաղտկալի, ծանր : գոհ ակնկիր :

Discontinuáre, ն. Ձէ հաներ զգադրեցնել, ընդմիջել, կտրել ի գործէ : Վազ ընկնել, փչրահալ է'':

Discontinuazióne. Ընդհատումն, դադարութիւն : Խնդ :

Disconvenévole, հ. Disconveniénte, հ. Անվայելուչ, գժպատահար, անհամաձայնութեան : Ծոփընկալ, հիմաթիւրիմար :

Disconvenevolézza, Disconveniénza. Անվայելչութիւն, անպատշաճութիւն : հիմաթիւրիմարութիւն :

Disconvenevolménte. Անվայելչապէս : հիմաթիւրիմար :

Disconvenire, ե. Անվայելուչ գալ, չի՛ վայել : Ծոփընկալ :

Discopríre, ման. Տ. Scoprire.

Discoráto, ta. Տ. Scorato.

Discordánza, Discordaménto. Անհամաձայնութիւն երգոց : տհինք, սխալանք : անհամաձայնութեան մեսուածց գալիք :

Discordáre, ե. Անվայելել ընել : պիրլիւ ժլմամբ, լինել անհամաձայն : պիտիկնոյ ուշով, ճայմամբ :

Discordáto, ta. Անհամաձայն : խնդիրքասրված : անհամաձայն, տաղտկալի : պիտիկնոյ :

Discórde, հ. Անհամաձայն, հակառակ, այլ, անհնազանդ : պիրլիկոխ, ոչխանաուած, պիտիկնոյ :

Discordeménte. Անհամաձայնութեամբ

Discórdia. Անհամաձայնութիւն, երկպառակութիւն, գժտութիւն, խռովութիւն, կռիւ : Խնդիրքասրութիւն, նիզա :

Discórrere, ն. Ջնուառ ածել, տրտմեցուցանել, քննել : պիւլխանիլ : խօսիլ, ճառել : սիրայնկնիլ, սիրայնկնիլ : յառաջել ընդ, այլոր և անդր ընթանալ : փոլչմա :

Discorriménto. Ընթացք, գնացք (ջրոց) տես ափմաք :

Discorsétto. Ճառ կամ խօսք քանի հատիկ մ : գրուա փչլամ :

Discórso. Ճառ : փչլամ : բան, պատյց. խոսակցութիւն : լափրիրք, սիրայնկնիլ : տրտմեցուցանել մեսուց, մեսածութիւն : գրյուա, պիւլխանիլ :

Discortése. Տ. Scortese.

Discoscéso, sa. Ան. Տ. Scoscéso, ան :

Discostaménto. Հեռացումն, հեռատրութիւն :

Discostáre, ն. Հեռացուցանել, իրապանիքրմամբ : — ársi, յ. Հեռանալ, ամիհնել : իրապանիմամբ :

Discósto, նխ. և միւ. Հեռի, ի բացակայ : ուղղ :

Discredénte, հ. Անհաւատ : խանդիայան :

Discredénza. Անհաւատութիւն : խանդիամամբ :

Discrédere, ն. Ձէ հաւատալ : խանդիամամբ :

Discreditáre. Տ. Screditare.

Discrédito. Կորուստ հանդիսից կենաց անուան, անհամբաւութիւն : ուրկայէլ : éssere in — լինել վատաբանեալ :

Discrepánza. Տ. Discordanza.

Discretaménte. Ընտրելապէս, խնամախնդրութեամբ, խոհականութեամբ, չափով : ուսուալ իւր, ափալ իւր :

Discretézza, discrezióne. Ընտրութիւն (մեսուց) քննութիւն, խոհա-

Digitized by Google

կանոնի, չափ: ափըն, ասացվածք, կրկին, ինաքի: anni della —. տարի ընտրելի. բարեբաղդ և չարչի, բանաստեղծ: rèndersi կամ dársi a —. անձնասպան լինել գլխատվելու համար: յանձնառու լինել գլխատվելի: stare a discrezione di altri. կենալ ըստ հաճոյս ոմանց:

Discréto, ta. Ընտրող, խոհական: ափըն: չափաւոր: ինաքին: ասպրոյտ կամ ասպրանքաւոր (բանաստեղծ:)

Discucíre, ն. Քակել, պոկել, քանդել: ենօթիւն:

Discuopríre. S. Scoprire.

Discussióne. Քննութիւն, քննին: ինքնիրին:

Discútere, ն. Քննել, քննել, քաջ: նայ ինքնիրին նիւթ:

Disdegnáre, ն. և յ. խոտել, անարժան համարել: հօտ ինօրինք: ինքնագլուխ, կրնկեցուկ: —ársi, յ. Ամբարտաւանել: փառասիրել: ինքնագլուխ:

Disdégno. Ամբարտաւանութիւն: փառասիրութիւն: ատրհասնարհամբոյր, ծանրամարհամբոյրութիւն, հօտ ինօրինքի, հպարտութիւն:

Disdétta, գոյ. Հրաժարութիւն: գայլ ծլնման: անկայունութիւն, դրժողութիւն: ինաքհոխրութիւն: far la —. հրաժարիլ: ինքն փոխման:

Disdétto, ta. Հրաժարական: ինքն փոխման: ատրճելիւղ: նոտաղ օլման:

Disdicévole, ած. Անվայելուչ, գեժպատեհ: նոփըլման:

Disdíre, ն. Հրաժարիլ: գոպոտ կրնկին, վար ինկին: յետս կալ (ի խոստմանէն:) ինքն փոխման: Disdirsi. Հրաժանջիլ, պատանի, ժխտել: ինաքնապէն պէժնիլ, ինքնէսեր կրնկին:

Disseccaménto, Disseccazióne. Ցրտացութիւն, չորացուցանելը, չորեցնել: գոբրանիմաց, գոբրանման:

Disseccáre, ն. Ցրտացուցանել, չորացնել: գոբրանիմաց: — ársi, յ. Ցրտանալ, չորանալ: գոբրանիմ:

Disegnáre, ն. Գծագրել, գաղափար ընախագիծ: ըգամ կրնկին: ատրճել, կատրգել, ընտրել: ինաքին կ'ուզեմ հաստատակամ ընել: ի մտի, խորհիլ: նկրկի գծման, գիծ: կրնկին:

Disegnatóre, այր. Գծագրող: ըգնկմի:

Disegnétto. Փոքրկի գծագիր: ըգնկմիկ:

Diségno. Գծագիր, նախագիծ, գծագրութիւն: ըգնկմ: օրինակ, գաղափար: նօրինկի: խորհուրդ, մտածումն: գիտութիւն: ինաքը, կամք, դիտաւորութիւն: նկրկի, տարբա: a qual disegno? ինչ ատեաց: նկրկին con disegno. միտ: ի նկրկին:

Diseguále, ած. S. Disuguale.

Disseppellíre, ն. Հանել ի գերեզմանէ: հանպրան ընգրնմ:

Diseredáre, Disereditáre. S. Diredare.

Diseréde, այր. Ժառանգազանել: հրաժարիլ գաղիլ:

Diserráre, ն. Բանալ զիրակնան բանալ: ալնմ:

Disertáre, ն. Քանդել, անաւպատ առնել: ընգնմ, վերման կ'ընէ: —ársi, յ. Դասատիպ ընկնել, ղօրաց, փախչիլ ի զօրուն: կամ ի պիտոյ: գալնմ:

Disérto, գոյ. Անաւպատ, անմարդաբնակ: ընօթ:

Disérto, ta. Ամայական, լքեալ: ենանըն, պարապընըն: քանդեալ, առերակ, անբնակ, անմարդ: հաբաց, վերած, խոպան:

Disertóre, այր. Դասալիք, զինուոր վտարական: գալնըն:

Disfaciménto. Ընդունութիւն, աւերութիւն: պօղնըմ, ընգնմ:

Disfacitóre, այր. Քանդիչ, աւերակ: վերան ենգնմի:

Disfamáre. S. Sfamare.

Digitized by Google

Disfáre, ն. Լուծանել, ապականել: ոչնչացուցանել, քանդել: էբէմամ, պերպաս էնիմ: արձակել, քակել: ազատիլ: հալիլ, լուծանել: էրիմիլ: լուծանիլ (զգաշնի) հալածնել, փախստական: պակաս էնիմ: un esército. խորտակիլ, հալածանել զգօրս: ապէր պօղամ, գըռամ:

Disfársi, յ. Լուծանիլ: պօղամ: ապականիլ: էբէմամ: ծռիլ, հաշիլ: էրիմիլ, հոգալտնամ: d'una cosa, կամ d'un uómo. հրաժարիլ կամ քաշուիլ կամ յապաղիլ, ի բաց կալ, մերժիլ, յանձնել: ձերի փոխամ, գործիապրամ, պրըմամ:

Disfátta. կապտած զրայց, հապճաուած: գըռիլ:

Disfátto, ta. Քանգրած: եբգըմըլ: եղծեալ, պօղամըմուշ կապտըտուած մնացեալ, վանեալ, խաթաուածնալ (զօրք) գըռամըլ: փախըմըլ: լուծեալ, քակեալ: ընօղնլուշ: ակօսխլուշ: հալեալ: էրիմիլ: հիւծեալ, մնշեալ (ի հիւանդութենէ:) հոգալտնմըլ:

Disfavóre, տր. Ալիշա, նեղութիւն: նկնկի, ձգիա: յապաղ եղանիլը, երեսդարձութիւն: ընօղնին էբէմապը:

Disfavorévole, ած. Հակառակ: զբի, գարշը:

Disfavorevolménte. Ընդ հակառակս, ձախողակի, վնասակը: զբիլա, ինէրմինի, պարար իւն:

Disfavorire, ն. Հակառակիլ, նեղել: զբի ցլամ, պահմին վէրմիլ:

Disfida. Գոգթա: ի մեռնամարտ: փակիլ:

Disfidáre, ն. կոչել յապաղքի: ճղպանա օգնամ:

Disfioráre, Disfogáre, ևն. Տ. Sfiorare, ևն:

Disgiúgnere, ն. Զատանիլ, քակել: պըռըմամ:

Disgiuntivo, va. Զատական, տրտհական:

Disgiúnto, ta. Զատեալ, տրտհեալ: պըռըմըլ:

Disgiunzióne. Զատատութիւն, տրտհումն: պըռըմա, պըռըմըլ:

Disgombráre, Տ. Sgombrare.

Disgradévole, ած. Ընհամպատչ: նսեմապատչ:

Disgrázia. Թշուառութիւն, ապիտ, տառապանք, գժբաղդութիւն: պէտ, խանգիսխլիք: յապաղ եղանիլը, կորուստ շնորհաց տրտուք: ընօղ, փոխ էբէմամ, հաբըր պօղամ: cadere կամ venire in disgrázia altrui. կամ incórrere nella disgrázia. կորտանիլ զշնորհս առնլի տրտուք, յապաղ տրտուք եղանել, թշնամի լինել: ընօղնին էբէմամ: per disgrazia. Տ. Disgraziatamente.

Disgraziatamente. Պահպանեալ գործիցէ, ձախողակի: խանգիսխլիդ իւնէ: ըստ դիպուց, վերնակաս: գաղտ իւնէ:

Disgraziáto, ta. Պահպանեալ, ձախողակի: պահպըտըլ, աղքատութիւն: անշնորհ, գծռած, անհամբոյր: նսեմ, ծանփապատ, ընհգիքխիդ: յապաղ տրտուք եղեալ: ընօղնին էբէմըլ:

Disgregáre, ն. Բաժանիլ, քակտել: պըռըմամ, պաղքնմամ:

Disgustáre, ն. Ընհամբոյր լինել, ձանձրոյցի արկանել, տպանիլ կամ ի կէտ: պիտիրմամ: նեղել, պապանձուցանել: ինձիխիդ: —ársi, յ. Ձանձրանալ, ոչ համբել: պէտ օղամ, հոգ կամ ի կէտ: con alcuno. խնդրանալ ըստ ումեք, բարկանալ: հաբըր գտամ, պատըմամ, փնտիփ:

Disgustáto, ta. Ձապատացեալ, ևն: ինձկինդ, պատըմըլ:

Disgústo. Պահպանութիւն, խնդրանս հաճոյս: ինձկինդ: վիշտ, նեղութիւն, ձանձրոյցի: փնտիք, ինձ, պէպըրըմ:

Disgustóso, sa. Ընհամբոյր, անախորժ, տանջկացուցիչ, նեղիչ, գառն, գժնեգանք: նսեմապատչ, ինձիխիմ, պաղը:

Disiáre, Disio. Տ. Desidérare.

Disigilláre, ն. Բանալ զնիքը: ղեօփաբ ալմամ:

Disimparáre, ն. Ս ուսանիլ

զրաւեալին : առնօրհնած :

Disimpedíre, ն. Խլացց առնել զկարճիմն, զլսոցս : Խնդէլ գաղբրմամբ :

Disimpegnáre, ն. Ազատել զոք ի ծանրութենէ, ի պատասխանատուութենէ : ազատ եմ ինչ, գործիարմամբ : Disimpegnársi di sua parola. Ճողոպրիլ ի խոստացմանցն :

Disimpégno. Ազատութիւն ի պատասխանատուութենէ : գործիարմամբ :

Disingannáre, ն. Ազատել ի պատրանացն, ծանուցանել զմոլորեալին : ինձանից ազմ, խաբէբայ ազնաճախ : —ársi, յ. Ճանաչել զանձինս զրաւեալս եւ ինձանէ զհոգեպատիժ պատճառան, խոհականալ :

Disingánno. Ճանաչողութիւն մոլորեալ :

Disinterésse. Ոչ խնդրել զիւրմէ, անշահախնդրութիւն : խոհականալ :

Disinteressáto, ta. Անշահախնդիր, որ ոչ խնդրէ զանձինն օգուտս ինձանէ զիւրացն պատճառան, խոհական :

Disinvólto, ta. Ճարպատակ, սէտ ածի, կայտառ, ժիկատիկ, շրջուն : ընտի, ընդի, ազդի :

Disinvoltúra. Կայտառութիւն, ժիկատիկութիւն, յարմարութիւն, շնորհաշուք վայելչութիւն : ընդիութիւն, պարկեշտ :

Disío, Disióso, Disiáre. Տ. Desidério, ում :

Dislacciáre, ն. Ազատել ի կապանացց, ճողոպրել : պոռը ինձանից, գործիարմամբ :

Disleále, ա. Ինդգատուր, անհաւատարիմ : խոյին :

Dislealména. Ինդգատ : գործ նման խուզի :

Dislealtà. Ինդգատութիւն, խարդախութիւն : խոյինդիութիւն, խոյանդիք :

Dislegáre, ն. Քակել արձակել ինձանից :

Dislocáre, Dislogáre. Տ. Slogare.

Dismésso, sa. Թողեալ, զանց արարեալ : պոռնդրմուն խաչխանել :

Dismettére, ն. Խզել, թողուլ զանց առնել : պոռգինել :

Dismisúra. Ընչացիութիւն, առատաձեռնութիւն : խգիրաթ : a dismisura, ած. յանչափս, առատապէսպէս : խգիրաթ, գայիկ :

Dismisuráto, ta. Մեծ չափ, անչափ : պատգամն :

Dismontáre, Dismuóvere, ևն. Տ. Smontare ևն :

Disobbligánte, ած. Տմարդի, թիրա : երդնամարդ, նողան :

Disobbligáre, ն. Ազատել ի պատրանացց : պօրձական գործիարմամբ առնոյթի բարս չարացանել առ ոք, վնասել զոք : հաւրբնա փոփանել, երդնամոցութ ինձանիգրմբ :

Disobbligáto, ta. Ջերծ ի պատրանացց : պօրձական գործիարմամբ :

Disobbligazióne. Ազատութիւն ի պատրանացց : գործիարմամբ, գործիարգ :

Disoccupáre, ն. Ազատել ի զբաղմանացց, թողուլ առատ փոյթս պարապ գործիարմամբ : —ársi, յ. Ջերծանալ ի զբաղմանցց : փոյթպաղափանի գործիարմամբ .

Disoccupáto, ta. Ընդդատ, անզբաղ : փոյթպաղարդ : անգործ, պարապուղդ : խլի նօթ :

Disoccupazióne. Ընդդատութիւն, անզբաղծութիւն, գործատիրութիւն : խնդիրի, ավարեւիր :

Disonestà. Անհամեստութիւն : կոպտութիւն : անմեղքութիւն, պատշաճաւորութիւն : նախատինք, քահդ :

Disonestaménte. Անհամեստ, անմեղքութեամբ, անաստակ : կոպտաբիւնի իւն :

Disonésto, ta. Անհամեստ : կոպտաբիւն : գայրդ, պատշաճաւոր : նախատ, քահդ :

Disonoráre, ն. Անպատուել, անարգել : ընդդիմ փոփանել :

Disonorataménte. Տ. Disonorevolmente.

Disonoráto, ta. Անպատիւ,

Digitized by Google

անշուշտ : իրիկուրընչ: անհամաձայն, վեճասիրական : տլտփ , պղինամ :

Disonóre, ար. Անպատուութիւն, անպատուանք , նախատինք , խոչոր- տանգաւոր, կեղտ անուան տարկոյսը:

Disonorévole, ած. Անվայելուչ , նախատուական : կափըլըփուրը, ըսալը պարսիը :

Disonorevolménte. Անպատուաբար , անվայելչապէս , անպատուաբեր : ուրուայուրը իւն :

Disópra, di sópra. Տ. Sopra.

Disorbitánte, ած. Անչափ , տառապայման : ծոպալիչ :

Disorbitanteménte, մ. Ցանչալիօրէն : փսիը , լափ , իքիսի :

Disorbitánza. Անչափութիւն, առատաձեռնութիւն : իքիսի :

Disordináccio. Անկարգութիւն մեծ , շփոթի կիմ խառնակութիւն անհնարին : փարըլպարսուր :

Disordinaménto. Տ. Disórdine.

Disordináre, ր. խառնակել, շփոթել : փարըսրմփ :

Disordinataménte. Խառն ի խառնն : փրմաֆարըր : անկանոն հուր : նօրսոսուր :

Disordináto, ta. Անկարգ , անկանոն , անշարժ , խառնաձայն : նօրսոսուր օրանիրըր փարըսրմփ անհնարին անժոյժ , ցրուի, տապիրսաս փչինիչ էպէպոխ, հնչայի :

Disórdine, ար. Շփոթութիւն , խառնակութիւն, շփոթի: փարըսրմփ: անժամանակ , անկանոնակարգութիւն : էչէրհիպոխիփ , պապնորսրմփ , էպէպոխիփ : անչափ պուն : իքիսի : վնաս , չարիք : պարսիս esser in —. առատաձեռնել չքաւորութիւն : էհիպաճ օյմփ :

Disorganizzáto, ta. Անկիրթապարտ : նօրօրմանրը :

Disossáre , ր. Քանդել զոսիս յատկէտաց : իչհիպէչերի լրփարմփ :

Disotterráre, ր. Հանել ի գետնէ : ինչպէս անիրաւի : ինչպէսան լրփարմփ : հանել ի հողոյ : նօրթափան լրփարմփ :

Disótto, di sótto. Տ՚ես Sotto.

Dispacciáre , ր. Ճողոպրել ի վշտաց : փարթիարմփ :

Dispáccio. Կամնակալի, խուզամնեակաց : ինչպիսակիր :

Disparáto, ta. Ապրզպան, ապշ, անխելամի : պալխ , պէչինէչիկ :

Disparére, ար. Հակառակութիւն կարծեաց , անհամաձայնութիւն : իչհիպ քիսրրրընչ , նիպա :

Dispári, ած. Անհաւասար, անհոգնական , ապշապշ : պէրապէր փչիչ, պալխ : անզոյգ , կռնատ : ինչ :

Disparíre, Տ. Sparire.

Disparità. Անհաւասարութիւն, անհամանգ խառնուն, խառիչ : քիսրի :

Dispárte. աչի in dispárte , ած. Ուրոյն , տրիշ , մեկուսի , առանձնի , ի ծածուկ : պալչաճա :

Dispartíre, ր. Տ. Spartire.

Disparúto, ta. Վախճ, ներհակ: հրաս , պապան :

Dispéndio. Ծախք:հարճ,հասրաֆ

Dispendiosámente . Բազում ծախուք : լօփ հարճ իւն :

Dispendióso, sa. Բազմածախ: հարճը լօփ :

Dispénsa. Շտեմարան , համբար : ժաղաչ , փիլէր : ըստիճանութիւն : ինէվէի : անօրինութիւն կիմ ապստամբութիւն , առանձնաշնորհութիւն : ճաճիլէր , իչին :

Dispensábile, ած. Տիօրինելի :

Dispensáre, ր. Բաշխել , տնտեսակապարել : ինէվէի է՚ անօրինել. ազատ կացուցանել զոք (յօրինաց կիմ յուխտից) ծառիճ էիճի :

Dispensáto, ta. Բաշխել , բաժանել : փայլանմէր : անօրինեալ, ազատ : հասկէլիճ , սէրպէսի :

Dispensatóre , ար. Բաշխիչ , տնտեսակապար : ինէվէի էպէճի : անօրինող : իչին վէրէն :

Dispensazióne . Բաշխութիւն : ինէվէի, փայ: անօրինութիւն, առանձնաշնորհութիւն : իչին , իճիապէի :

Dispensiéra. կին տնտեսակապար:

Dispensiére, ար. – éri , – éro.

Digitized by Google

Շատ մեպատնասկա, մեսատհատրար, ամեռնա : փխնէրձի , վնէսիսարձ :

Disperábile , ս. Յուսահատելի , անյոյս : ապատարար :

Disperáre , կիմ far disperáre, ն. Հատանել զոք ի յուսոյ , անել յոյս առնել : ապատար ինարիմ : ից և -ârsi, յ. Յուսահատիմ, հատանել զյոյս : ապատար ինամ : կատարեալ : ատար նիմիմ :

Disperataménte. Անյոյս, յուսահատութ : ապատարա ինարի : գտանի (լատ.) desperanter, desperate, զատար : ինի , լոգ , գարի-ըզ :

Disperáto , ta. Յուսահատ , անյոյս : ապատարար : ատատարի : իճիսի : – di salute. անդրուժելի : նորնօի : dar per disperato. անյոյս հատնարիմ : Անիծատատ , անուղղայ , զրգծ : խոտհա ինկիր , իճոնիզ : alla disperata , ս. կատաղագար, մոլեգնիմ : իճիսի , գարի-ըզ :

Disperazióne , Disperaménto. Յուսահատութ , անյոյսութ : ապատարարութ : darsi alla –. յուսահատիմ : ապատար ինամ :

Dispérdere , ն. Կորուսանել , ցրուել , վատնել , Ջնջել : պոյ նիմիմ , փաղձիմ , նօղ նիմիմ :

Dispérgere, ն. Ցրիմ ել : վատնել զինչս : ինկիճ նիմիմ : խորտակել զգօդս , կիմ հալածել : գընատ , օդ փոյտ պօգմ :

Dispersióne. Ցրութիւն : փաղձուծ , էկրիչանուծ :

Dispérso , sa. Ցրուեալ , ցան և ցիր : փաղձուծ :

Dispettáre, ս. Ջայրանալ : պատգամ :

Dispétto. Ախտատինք , անարգանք : սիրկ : արհամարհութիւն : հօտատ : a կիմ in կիմ per dispetto di uno. ընդդէմ ատրաք , յոչ կամոյ , հակառակ, ի նախատինս ատրաք : ինոփէրինկ : a dispetto tuo. յոչ կամոյ քոյ : ամօ ինոփէրի far dispetto. նախատանք : պօրկի : avere in կիմ a dispetto. անգամանել , քամահել : հօտ կէօրկի :

Dispettosaménte. Ցինամանագր : պիճիմ իւն : ցասամանք : կօրծէ իւն :

Dispettóso , sa. Ցինամանագ : պօյնաճիտ ատրհամարհօտ , ամբարտատատ : հօտ կէօրճանճիտ , համբարտաւան :

Dispiacénza , իփ. Dispiacére, ատ. Դժատատհաճոյք : հաղ կինիմիփ : նեղանք , վիշտ , ցաւ : ձկճա , կնկամ , խատ :

Dispiacére, ս. Անհաճոյ լինել, ոչ հաճիլ հաճոյ : համգատալ ծմամփ :

Dispiacévole , ս. Անհաճոյ , նեղիչ , տատգահալի , անհատորճ , գժնգամի : նամնգատալ , գատգալ , ինձնիգնճ :

Dispiacevolménte. Գժնգահաճոյ , վշտագ : ձկճա իւն :

Dispiaciménto. Տ. Dispiacenza.

Dispiaciúto , ta. Անհաճոյ եղեալ : համգատալ ծմամբ :

Dispianáre, Dispicciársi , Dispiegáre, Dispogliáre , եմ : տես Spianare, եմ :

Dispietataménte . Անողորմագար , խստիճ :

Dispietáto , ta. Անգութ , անողորմ : սիրհամիճնիզ , գատ :

Dispnéa . Ընդարգելութիւն , դժատատարհնչուճ : ինօփս գատ-ագատ ըսէ նէկճատի :

Dispogliáre. Տ. Spogliare.

Disponiménto . Կարգաւորութիւն , կարգ : ինկրինիզ , գիւտին :

Dispórre, ն. Կարգել , հատատատել ինգգիր կինիմիփ : հրամայել տատ գատատատատել հրատնեալ ինկ կինիմիփ : կատգել , կարգատորել , զետեղել , հատգրատատ , նիշամ վնէմիճ , գիտ միճ , ենէ ինրիմիճ : համեմատել : գին գինիկ ինգմիճ : -pórsi, յ. Պատրաստատել : ինկգարիճ ինօրճիփ : հատատատել կիմ դնել ի մեռ , յօժարիլ : նինկի գօմփ , ինօյնիս օշմփ :

Dispositóre, ատ. Կարգիչ , կատգատար :

Disposizióne. Կարգ , կարգատատութիւն : գիւտին , նիշամ : վիճակ ,

հալ: լաւիք: գիրք, գրուած պնդիլ: պատկառիլ, համեստանալ, ապստամբիլ: ինչիկ: բնաւորուիլ, յօժարիլ, յարմարուիլ: մեղմ, հաւնիլ, գոգալ: ésere in buona in mala disposizione. լինել քաղցրացողք, ի վատառողք: դնեալ օրմ, դնեալ օրմ: լինել քաղցրացողք, քաղցրանալ, ի՛ն անյարմանալ առ ինն: գոփիլ օրմ, գոփիլ օրմ: Disposizione. խարհուրդ, սիրտ, կամք, առաջնորդութ: կերպիլ, վիճակ: aver in sua disposizione. առնել ձեռաւորն: ինչ օգտին ալիքն պա օրմ:

Dispostézza. կարգ է: — di corpo. շտապութ: լուծուիլ:

Dispósto, ta. Dispostissimo, ma. կարգեալ, եմ. տես Disporre. յօժարեալ, գիրքառեալ: պիտի, նախ: պատրաստ, կամք: corpo ben disposto. մարմին վայելչացեալ, լեցեալ, յաջողական, կազդուրի, քաղցրացողք: պիղծ, լուծուիլ: mal disposto. անհեգնող, ծանրացեալ, ծարած, տկար, վատառողք: պիղծ, ապրիլ: esser disposto del corpo. լինել դիւրաշարժ: գոտեր ինչ օ՛՛:

Dispoticaménte. Տիրապետաբար ինն, իշխանչական հպատակութ, օրէնքապատ, ըստ հաճոյից:

Dispótico, ca. Տիրապետական, տիրական, բռնակալ:

Dispotísmo, Dispoto. Տ. Despotismo, եմ:

Dispregévole, ն. Անարգ, արհամարհ: ապտակ:

Dispregevolménte. Անարգաբար, արհամարհաբար:

Dispregiaménto. Անհամարհանք, նախատինք: նողկանք: պիղծ:

Dispregiáre, Disprezzáre, ն. Անարգել, առ ոչինչ գնել, արհամարհել: ինչ նեղինն գծծանալ, հոգնանալ:

Dispregiáto, ta. Անարգ, խոտան, նախատուած ալ. տես. իրիկապուած:

Dispregiatóre, Disprezzatóre, ար. Անարգող, արհամարհիչ: ինչ եբրինի աւյնայան:

Disprégio, Disprézzo. Անարգանք, արհամարհանք: հոգնալ, պիղծ: aver in disprégio. խոտնել, արհամարհել: հոս պոփոխ:

Disprezzábile, ն. Անհամարհ, արհամարհելի, անարգ, վիճաւոր: ապտակ, փիղծ:

Disprezzaménto. Անհամարհանք: հոգնալ:

Disprezzánte, ն. Անհամարհող, արհամարհող: հոս պոփոխ:

Disprezzaménte. Անհամարհաբար:

Disprezzáre, Disprezzatóre. Տ. Dispregiáre, եմ:

Disprezzatívo, va. Զնդրուհան (վանականք:)

Disprézzo. Տ. Disprégio.

Disputa. Վիճաբանութ, հակառակառութ, վէճ, խնդիր: վիճաբանիլ: aver disputa կամ esser in disputa con uno. վիճելք, կռուիլ ընդ ումեք: լեզուիլ, նիզա ընդ: Disputábile, ն. Վիճաբանելի, երկայնական: լեզուն:

Disputáre, ն. Վիճել, վէճառանել, կռուիլ: վիճաբանիլ ընդ. նիզա ընդ:

Disputatóre, ար. Վիճաբան, նաւակէր:

Disputazióne. Տ. Disputa.

Dissemináre, ն. Սերմանել: սերմ: տարածել, հռչակել: լաւ ընդ:

Dissennáto, ta. Անխոհ, անմիտ: փուչ:

Dissensióne. Երկպառակութ, գժտութ, անհամաձայնութ: նիզա, գավեա:

Dissenteria. Թանչ: խորխ: փորկուի, գան խօլը:

Dissentérico, ca. Թանչի, անկամ յաճախ Թանչից:

Digitized by Google

Dissentíre, ե. Լինել անմիաբանական կամ յայլ կարծիս : պիրևի ժլմամբ, բնիկ վէրմէտ :

Dissertazióne. Ճառ, բան, բանախօսուած : ժէլմ :

Dissetáre, ե. ա – ársi, յ. Անյագութեանէ զծարատաւ : առատապէս տալ նո՛ ջնջիրմէ, սոսկան գանձմամբ :

Dissetáto, ta. Ա րբեալ, չիջուցեալ զծարատաւ :

Dissigilláre. Տ. Dissuggellare.

Dissimigliánte, հ. Dissímile, հ. Անմման : պէյնէնմէդ :

Dissimiglianza. Dissímile,–litúdine. Անմմանութիւն : պէյնէնմէդլիք :

Dissimuláre, ն. Կեղծաւորել, ձեւանալ, ի չառնա լինել, լինել իբրև զնոսա : պիւրէնմէկ ինչմէ, ընօրհդելոյ վարմամբ : – di non sapere. Լինել յանգիտութեան : – il suo dolore. Թաքուցանել յինքեան զցաւս իւր :

Dissimulataménte. Կեղծեալ, ստութեամբ :

Dissimuláto, ta. Կեղծեալ, ձեւացեալ, եան : կեղծաւոր :

Dissimulatóre, ար. Կեղծաւոր : իւրի խուլիս :

Dissimulazióne. Կեղծաւորութիւն : իւրի խուլիս :

Dissipaménto. Ցրուումն : փակղբիլ : վատնումն, շռայլութիւն : ինկիճ : գնգնդրանք մտաց, զբօսանք խորհրդոց : էրիմանլէ :

Dissipáre, ն. Ցրուել : փակղբիլմամ : վատնել զինչս : խրճիճ էնմէ : հալածել, փախստական : փիճ էնմէ, գնդբամ : – ársi, յ. Ցրուիլ, փախստական, լուծանիլ : փակղբիմամ :

Dissipatóre, ար. Ցրիչ, վատնիչ, շռայլ : ինկիճ էգին, իսրիճ :

Dissipazióne. Տ. Dissipaménto.

Dissolúbile, հ. Լուծանելի, գիւրալոյծ : էօզիլիւր :

Dissólvere. Տ. Disciógliere.

Dissolutaménte. Ցոփութեամբ, անամօթ : էգնէգոնի :

Dissolutézza. Ցոփութիւն, անառակութիւն, զեղխութիւն : զապիսըզլըք, էգնէգոնլիք : darsi alla – . Կեալ անառակութեամբ : ինքնին ապիկ :

Dissolúto, ta. Եղծեալ : պօղտոխտաղ : լուծեալ, հալեալ : էրիմիչ : ցոփ, զեղխ, անառակ, անպատկեալ : հէնչոյ : հէնչոյի, էգնէգոնի, պակիը ժլմամբ :

Dissoluzióne. Լուծումն, հալումն, քակտումն մասանց, ապականմամբ : էրիմիչ, ինսիլիկ, պօղտուտաղ : քակտումն պատկերի : նիհանիր պօղտիմամ : անմ և Dissolutezza.

Dissomigliánte, հ. Անման, այլազգ : պէյնէնմէդ, պակիկ :

Dissomigliánza. Անմանութիւն, զանազանութիւն : պէյնէնմէդլիք :

Dissomigliáre, ե. Լինել անանման, այլ : պէյնէնմէմէկ :

Dissonánte, հ. Անհամաձայն, տարաձայն : պիահէնկ, փուճէնսիզ : անմիաբան, հակառակ, այլ, անանման : պակիկ, գայրը, պայմազ :

Dissonánza. Անհամաձայնութիւն : պիահէնկլիք :

Dissuadére, ն. Հաւանցնել ի հակառակն, շրջել զոք ի խորհրդոց : փիճիրինգին փնճախրմէկ :

Dissuasióne. Հաւանցուցանել ի հակառակն, տարհամոզութիւն, այլ խորհուրդ ունենալ փիճիրինգին փնճախրմէնի

Dissuáso, sa. Փոխեալ ի խորհրդոց :

Dissuggelláre, ն. Լուծանել զկնիքն : ճօհիմ ալմակ :

Distaccaménto. Բաժանումն, անջատումն : այրըլըք : ջոկատ կամ հատուած զօրաց : պէօլիւկ :

Distaccáre, ն. Ի բաց քակել, փրթեցուցանել, կորզել : գօհաբմամ : մաճկել, քակել : այրըմամ : յիւրաց ընկերէ : էգրի փոփոխմամ : զօր հատանել ի բանակէն : – ársi, յ. Անջատիլ, քակիլ, պոռնիլ, քակիլ : այրըլմամ :

Distánte, հ. Բացակայ, տարբեալ, հեռի : ուզագ :

Digitized by Google

Distánza. Բաղադրություն. տարածություն, միջոց: տարածություն: ծայր: di distanza in distanza. տարբեր տարբեր:

Distáre, ես Լինել բաղադրություն, հեռի: իրար, տարբեր օրեր:

Distemperaménto, եմ. S. Stemperamento, եմ:

Disténdere, ն. Ձգանել, տարածանել: երկարել, տարբերել: հոգեվիճակ, յանգնել: եաիրյմաբ: ձգանել զմեռա, զանազանել: երկրնկել: ընդունակել: տարածություն: տարաբաժանել զինուորս մեռաց, շաղախգրել: բանալիք երկրել, եաղմաբ:

Distendiménto, Distésa. S. տարածություն, ձգություն: երկրություն:

Distesaménte, կի Distéso, ած. Ընդ երկար, ճոխագոյն: մի ըստ միջոց, տրտշակի: բերաբար բերաբար:

Distéso, sa. ած. Տարածական, ձգական: երկրություն: ընկողմանական: եաիրյ: ընդունակ, երկայն: երկար, տարած: a, կի alla distesa, ած. ամեն Distesamente. Sonar alla distesa. ուժգին կի յերկար հնչեցուցանել զղանդազակ:

Dístico. երկատող տաղաչափություն: պերճ:

Distilláre, ն. Կաթեցուցանել, թեղել: քաղվածել: քամել, տարածանքս ձեղել (գինիս բուսից:) ոխղել: եբգաբմաբ: ես Կաթել, ծորել: փաղմաբ:

Distillatójo. Ց. քահան գործի: խմոր:

Distillazióne. Թորություն, թորելություն: խմորապես երեբերմ: հարթություն: երեվութիւ:

Distínguere, ն. Զանազանել, տրոշել, ընտրել, խորել: այբմաբ, երբմ: քննել մասեր: ինձիւ իերմ: խաղաղաձայնել ասնել: ալաճա երմ: Distínguersi, յ. Զանազանիլ, տրոշել: փաղբ օրմաբ: գերազանցել զայլովք: ազմաբ:

Distintaménte. Ընդհ, տրոշակի, տրոշագործ, մեկին, ուրույն: պերբ պերբ:

Distintívo, va. Ընդհանրական, յատկական, նշան: նիշան:

Distínto, ta. Distintíssimo, ma. Ընդհ, տրոշ: պատկեր, գայբբ: մեկնեմ, յատուկ: պերճ: տարածություն (ձայնի:) երբ, խաբլաբ:

Distinzióne. Զանազանություն, ընտրություն, խորհ: փարձ: persona di — . այր ականատես: երեվելի: պատիւ պատիւ:

Distógliere. S. Distorre.

Distólto, ta. Դադարեալ, խոտորեալ, ջրկեալ: փերմիալ, փերմիաբիւրեալ:

Distórcere. S. Stórcere.

Distornáre, Distórre, ն. Ի բաց գարձուցանել, ընկղմել զրգ, խաղարկուցանել, ջրկել: մեռաց: երբ փերմիաբմբ, հանի օրմաբ, փերբբիւփերմբ: երեվերմբ:

Distrárre, ն. Ի բաց քեցել, տարածել: երբ փերմիաբմբ, նաև օրմաբ: – ársi, յ. Ի բաց քեցել զմիաս իւր, չգուշել զմիաս: երբերան օրմաբ, փերբի փաղբմաբ:

Distrátto, ta. Զաղաչեալ կի չգուշեալ, յայլ խորհուրդս, անուշ առաջիր: երբերան:

Distrazióne. Զբաղություն, զանգվածանք խորհրդոց: ափբև երբերան: եբգբ:

Distrétto, գ.յ. Վերակ, զանազան, երկիր: նահեա, ըօփբգ:

Distrétto, ta. S. Stretto.

Distribuiménto. S. Distribuzióne.

Distribuíre, ն. Բաշխել իւրաքանչիւր, բաժանել, մեռաց ընտրել: ընկնի երմբ, փ, երմբ:

Distribuitóre, տր. Բաշխօղ: ընկնի երան:

Distributivaménte. Բաժանաբար, բաշխմանբ:

Distributívo, va. Տրամադրաշխական (տրգաբոտ:)

Distribúto, Distribuíto, ta. Բաշխեալ,

Distribuzióne . Բաշխումն, բաժանումն, տրամադրութիւն: Բեվեր :

Distrigáre , ն. Գործս ցանկալ, հոգոտորել: Բաղբջանալ գործից: –ársi, յ. Ճողոպրել, զանձն պօղանդալ, գործից ելանել :

Distrúggere, ն. Քակել, փոր. ձանձել, էջջել, հարթել էնդէր : Ւղծանձել, ջնջել: պօղալ, պէրպատ էնդէր : Distrúggersi, յ. Հալիլ, հալիլ: էջջիլ, հաղալանալ :

Distruggiménto. Տ. Distraz''.

Distruggitóre, ա. Կործանիչ: էջջիչ:

Distrútto, ta. Քանդեալ: էջ. ջեալ: Ւղծեալ: պօղատեալ, Հալեալ: Էդիր :

Distruttóre, ա. Քանդիչ, փոր. ձանիչ : էջջիչ :

Distruzióne . Ա. կործանումն, Ւղծանումն, ապականումն : Էջջ, հարթելը , պէրպատելը : Ջնջումն, ցամքումն (մկրտ.ից :)

Disturbáre, ն. Խռովել, խռովեցնել: փոքրացնել: անհանգիստ առնել, ձանձել , դժուել : պահդին էնդէր, պաղատիլ, ինձնիզիր: ընդմիջել, խափանել: Քնից օշտ, հանի օշտ :

Distúrbo , Disturbaménto . Խռովումն, շփոթ , խռովեցումն: հոգոտրելութիւն : Ւղծութիւն, ձանձրոյթ, աշխատութիւն : պահդին :

Disubbidiénte, ն. Անհնազանդ, ընկիրա : մրնախօ ծլնայան :

Disubbidienteménte. Անհնազանդաբար : մրնախօ ծլնայըդ :

Disubbidiénza . Անհնազանդութիւն : մրնայդին պօղ :

Disubbidíre , ը Անհնազանդիլ, չհնանալ : մրնախօ ծլնամօ :

Disveláre, Disvenire, Disvestíre. Տ. Svelare, եմն :

Disvezáre, ն. Խռովցնել զսովորելին : ապիրինի արգիլել օշտ : –ársi, յ. Դադանալ ի սովորէ : ապէրինի, հայտնաբար արգիլօշտ :

Disugnagliánza. Անհաւասարութիւն , խտիր : Քիչի :

Disuguále , ն. Անհաւասար, անհարթ , խորտաբորտ : փիլ ծլնայան : անհնման , անզոյգ : պէյնէղ, ապճակ :

Disugualménte. Անհաւասարապէս, այլազգ : պօղնա ինքնին :

Disviaménto. Ջարտուղարութիւն, մոլորութիւն :

Disviáre, ն. Խոտորեցուցանել յարդոյ: Եօլնան դաղըրմօշ: և -ársi, յ. Ջարտուղել, մոլորիլ խոտորիլ յոյզ: Եօլնան էդիլմօշ, ապճակ

Disviáto. Ջարտուղի, եմն :

Disviluppáre , Disviziáre . Տ. Sviluppáre, եմն :

Disumanársi , յ. Վերկանալ զմարդկայինն բնաւն, գազանանալ, վայրենանալ: հայկանա պէնմէշ :

Disumáno, na. Տմարդի, անողորմ : պօղըմ :

Disunióne. Անմիաբանութիւն, երկպառակութիւն, գժտութիւն: Քըրգա, ներկ

Disunire, ն. Բաժանել ի միութենէ պատակիսել, օձմել : այըրմօշ :

Disúnito, ta. Բաժանեալ, օձ ուած, ոչ միացեալ : այըրմըշ :

Disuría. Միզարգելութիւն : պիրիչ պռաս :

Disusánza , Disúso. Խափանումն սովորութեան: andare in disuso. խափանիլ (սովորութեան:) պատ օ'':

Disusáre , ն. – ársi, յ. Տ. Disuezzare.

Disusáto, ta. Անսովոր , անբնական, խափանեալ (բառից:) պէրպաչն նադրա, պատ :

Disútile, ն. Անպիտան, անշահ: Քայսաբրդ, նարտան :

Disutilità. Անպիտանութիւն, անշահութիւն: Քայսաբրդըդ :

Disutilménte . Ցանօգուտաս , յանպիտիսա , ի զուր : նաքիդ :

Ditále, ա. Մատնոցակնոց: նափտիչ :

Ditirámbo. Գինեզովութիւն. (երգ ի պատիւ գինւոյ :)

Digitized by Google

Dito, աբ. diti, յոժ, աբ. կիի dita յոժ, նեթ. Սասան : ֆարմագ : մատանեայ չափ : պիր ֆարմագ : il dito piccolo. ձկույնի, ճկույնի : սրտլի ֆարմաղը : dito annulare. մատանեայ մատան : ըօփսիաղ ֆարմագ : il dito di mezzo. միջնամատան : օրինա ֆարմագ, ուզան ֆարմագ : il dito grosso. բոյլի : պաշ ֆարմագ : a dito. մատանեի :

Dittamo. Դիկտամոն, կրետաեայ բոյս : կիրիթ օձաս :

Dittatóre, աբ. Իշխանատարած հռովմայեցւոց, դիկտատոր :

Dittatúra. Իշխանատարութիւն, դիկտատորաշխ :

Dittóngo. Երկտարրեան, երկձայն :

Diva. Աշուհի, չուծուհի :

Divagaménto. Ճամփաեայ ուրիի, գիգելոանք :

Divagáre, ե. Ճամփաեալ : ամեն կիզիի :

Divampáre, էնէ, և — ársi, յ. Սիրել, բորդրել : եանմագ, ալէքի էնիդի :

Divárjo. Ջանասպանութիւն, խոպիր : քարի :

Divedére. տես, dare a divedére. Տալ տեսանելոյ, յուս ցանել, երևանալ կիզ : կէօրդերդի :

Divéllere, ե. Խլել, կորզել : գէօրկեն գօթարմագ :

Divélto, ta. Խլեալ յապանաոց : գօթարըլմըշ :

Divenire, Diventáre, ե. Լինել, եղանիլ : օլմագ : diventar rosso. շատ ագնիլ, շիկնիլ : գըզարմագ :

Diventáto, Divenúto, ta. Եղեալ, լուալ : օլմուշ :

Divergénte, ա. Բաղայհայեցուց (գիծ :)

Divergénza. Բաղայհայեցութիւն (երկուց գծից :)

Diversaménte. Սայագ, այլ ազգագաոր : պաշկա նիշ-ուլա : — da quello che. այլազգ քան զ...

Diversificáre, ե. Պէտպէտ առնել, այլայլել, փոփոխել : նիշ-ուլա նիշ-ուլա ե'', պէտպէտիդի : — ársi, յ. Պէտպէտա լինել, ազգի ազգի լինել, փոփոխիլ : նիշ-ուլա նիշ-ուլա օլմագ :

Diversificáto, ta. Սայլայլել, զանազանեալ, անհնման : նիշ-ուլա-նիշ-ուլա, պաշկա :

Diversióne. Դադարմունքի այլագործ (զբօսագործ, զբօսագործ հիշատակեն :)

Diversità. Զանազանութիւն, ալէքսակաոթ : նիշ-ուլա, ֆարկ :

Divérso, sa. Diversíssimo, ma. Զանազան, այլ, տրիր, ալէքսակա : գայրը :

Diversório. Իջևան, փանդոկ : գէնուգ

Divertiménto. Սխրմագութիւն, զբօսանք, գրօսարձուն : էնդէնգի, ղէնի :

Divertíre, ե. Զոհարձուցոյց ցանել, սխրմիլ, զբօսնցոյց ցանել : կէնդէնգիրմէ : խոտորհցոյց ցանել կիզ գարձուցանել այլագրը : սաֆիրըմագ : - írsi, յ. Զոհանալ, զոհարձանալ : էնդէնգի :

Divezzáre, Diviáre. Տ. Disvezzare, ևն :

Dividéndo, գոյ. Բաժանելի (թիւն,)

Dividere, ե. Բաժանել, անջատել : ալէօրմէ : բաշխիլ : ներել ե'', ֆայ, էնգի : Dividersi, յ. Բաժանել : այրըլմագ :

Divietáre, ե. Սարգելոլ (հրամանաւ :) եասագ էնգի :

Diviéto. Սարգել հրամանիկ : եասագ :

Divinaménte. Աշխարհապէս, ճանապարհ, չուծուհատ : ալէքսակաո : ազգանէլասպէ, գիգելգիկա : պիր հօլուն, ինուղու :

Divinatório, ia. Գուշակոլական :

Divinazióne. Գուշակութիւն : քաշֆըլըգ, քաշ :

Divincolaménto, Divincolazióne. Գալարում, գելումն : պտառատ, պտառտմա :

Digitized by Google

Divincoláre, ն. Գալարել զինքը : պտտիլ ,

Divinità. Աստուածութիւն: Բնութիւն : դիք , չնած : գոյ :

Divinizzáre , ն. Աստուածել , աստուածացնել :

Divíno , na. Աստուային : իւղոի , սահմանի : հնաշխարհիկ , գերասպանած : ապիկ, նապիր :

Divisa. Նշանագիտաց (ծաղկաձեւ , զինուորական.) նշան : նիշան :

Divisaménte . Բաժանաբար , առիթ : պակիս պակիս :

Divisaménto. Խորհուրդ, միտք : փիւթ :

Divisáre, ն. Խորհիլ , նկատել ի միտս , կարծել : փնտռմիլ , գըլաս ելնել : նկատադրել զանիւ, առարտադրել : վանք ելնել :

Divisíbile, հ. Բաժանելի : պէս. չնանիւ :

Divisibilità. Բաժանականութիւն, բաժանելութիւն :

Divisióne. Բաժանութիւն: այրուելք բաշխութիւն : ինչնէն: երկպատասկութիւն: փըրգա , նիպա: բաժանութիւն (ծրագրոց) նախիճ :

Divisívo , va. Բաժանարար , բաժանօղ :

Diviso , sa. Բաժանեալ : պէս. չնանիւ : բաշխեալ : գոյացնըված : պատասկեալ : այրուըված :

Divisóre, աբ. Բաժանօղ : պէս. չնանիւ , ինչնէն : երկնէն գոյն :

Divisório, ia. S. Divisivo.

Divolgaménto , Divolgazióne. Հրատարակութիւն , հռչակ : լոյս :

Divolgáre , ն. Հրատարակել , ծանուցանել, հռչակել : այան ի՛՛, լոյս ելնիլ :

Divoraménto. Ուտելն անյագ : եոպան : ծախելն հրոյ , ճապաստութիւն : ինչնէն ելնիլ :

Divoráre , ն. Ուտել անյագ , ծախել, լափլինել, լնլցանել: եոպան : ապաստել : ինչնէն ելնիլ : i libri. արագ ընթերնուլ զգիրս , անյագ փնտռել յընթերցուածս : la strada. երագ հատանել զճանապարհ :

Divoratóre, աբ. Ծախիչ, ապատնիչ : եոպան , ինչնէն գոյն : շատակեր , լափլինօղ : լոգ ենդնդի :

Divórzio. Բաժանութիւն ապատնիւն, ապրակարգանի: խոյս, պօլան:

Divotaménte . Եռանդագին : սրտագուրդ իւն :

Divóto, ta. divotíssimo. Ջերմ եռանդուն , ապաշօնասէր , բարեպաշտօն , երկիւղած : սրտից, խոյս պէնիւեր : շարժիչ յեռանդուն , տըրքաստան : հնապարկեր : բարեմասն, յատկիչ յոյզ : փօսի , նապի :

Divozioncélla. Պահաս ինչ եռանդուն կամ պաշտօն :

Divozióne. Եռանդն , պաշտօնասիրութիւն . ուխ. Ջերմեռանդութիւն : սրտագուրդ , պահիպէի : յարգութիւն , մեծարանք, սէր յարգանաց: ինչնէն էդրամ : հպատասկութիւն : իրնասի :

Diurético, ca. Որ քաշապ զմնացս միզելոյ , միզագործիչ :

Diúrno, na. Ածո. Տաճկերնապին: կին պիւնի : և գոյ. Ժամադիրք:

Diuturnaménte. Ընդ երկար, հարատև ժամանակս : լոգ պոնան :

Diuturnità. Ցերկարութիւն ժամանակի : էնգնէի ղնան :

Diutúrno , na. Երկարատեւ , ձիք : լոգ , ուզուն :

Divulgáre. S. Divolgare.

Dizionário. Բառագիրք , բառարան : լուղէի փիլոպը :

Dizióne. Աստի, բառ : լուղէի: ասելութիւն , առհասին ասելութիւն: հէօփ, ինչնէնէի , ինչնէի :

DOB

Dóbbla. S. Dóppia.

Dóccia. Ջրմուղ , ապրատպոյ , ջրանցիկ : փնտի :

Docciáre , ն. Հասել , ծորել : ափսոփ :

Dócile, հ. Docilíssimo. Դիւրաստանալ , հլու , քաղցր : էսկէրնէ իմէ գառիլ, էավաշ, ինչնիմ :

Digitized by Google

Docilità. Դիւրաճանաչողութիւն հլուն : գործակցելի :

Docimástica. Տե՛ս հանդուրժողութիւն :

Documénto. Վաւերագրութիւն, հաստատութիւն, ուսուցանելն : խրատ, խնդրելիք : հաստատութիւն : սենեակ :

Dodecaédro. Երկոտասանդիմի :

Dodecágono. Երկոտասանանկիւնի : ունի ի իւր վեց կողմն :

Dodécimo, ma. Dodicésimo, ma. Երկոտասաներորդ : ունի ի իւրում չափ :

Dódici. Երկոտասան : ունի ի իւր : dódici volte. երկոտասանիցս : ունի ի իւր վերկ :

Dóga. Կող տակառաց : շերտ կամ գաւազան կառուցոյ : լերդոփ :

Dogána. Տե՛ս գանձատուն, մաքսատեղ : կօմսիոն հանդ : մաքս : կօմսիոնեայ :

Doganiére, ra. Տե՛ս գանձատու : կօմսիոնեայ :

Dóge, ra. Դուքս : փոփա, պետ ազգի պետի :

Dóglia. Ցաւ, վիշտ : աչք, տգրը : dóglie. երկունք փորձանաւի պատուսի, նաւագի :

Doglióso, sa. Ցաւագին, վիշտաւոր, ծաղծագին : վերկին, հիւանդ : ցաւագին, գաւառ, վիշտալի : աչք, իմ, տգրը :

Dógma, Dómma, ra. Dómmi, pl. Վաւերագրութիւն հաստատուն : պին գոյութի, գանուած :

Dogmático, ca. Վաւերագրաստական :

Dólce, s. Dolcíssimo, ma. Քաղցր, անոյշ : նաւագ : հաճելի, բերկրական : ծագպատ, վնվնի : քաղցրատրոյց : հանդիմ : կանոն (վայել, գեղեցիկ :) նիւնիկ : գիւրաբեկանելի (զանազանի :) լերգասը գօլոյ : cose dolci. քաղցրութիւն, քաղցրաբերիք : բէնէ, վնվերտիք :

Dólce, s. Dolceménte. Քաղցր, քաղցրօրէն, քաղցրապար : նաւագ : քաղցրաձայն (նուագել :) գործ վանագ, մեղրագործութեամբ, քաղցրհնչեալ : ծանոթագիր նիւ, գործ նիւ նիւ :

Dolcézza. Քաղցրութիւն, անոյշութիւն : նաւագութիւն : քաղցրաբարոյութիւն (օդոյ :) հնչմն սերմնիկի : քերկրութեամբ, գոհութեամբ : հանդ, սիրտ :

Doléntе, s. Ցաւագին, վիշտագին, ախտաւոր : տրտմութիւն : գրգռացեալ : իրաւանի : տանուտիրել, ընդունուած : նաւագութիւն, վնասուած :

Dolérsi, s. Ցաւիլ, գրգռել ցաւ : տրտմիլ : գանգատանալ, գանգատիլ, գանգատանալ : իրաւունք : ցաւագին լինել : տձեղանալ : գանգատանել : նիւ ծեռքի նիւ : տաք տանուել, տգրել : տղայ : գրգռալ (չ մեղք :) իրաւանի օգնել : mi duole il capo. ցաւի գլուխ իմ :

Dolére, pr. Ցաւ, կսկիծ : տգրը, տձը : վիշտ, ցաւագ, տրտմութիւն : գերք, նաւագ : գրգռ : իրաւանութիւն : dolori del parto. երկունք ծնելոյ գնան :

Dolorífico, ca. Ցաւագին, ցաւագործիչ : տրտմագործ :

Dolorosaménte. Ցաւագին, ի գրգռմունս, տրտմագին : ման տձը նիւ, գերք նիւ :

Dolorosétto, ta. Փոքր մի ծաղ ծեալ : գիշի գօղագ : գիշնիկ :

Doloróso, sa. Dolorosíssimo, ma. Ցաւագին, գաւառ, տգրագին, ցաւած, վիշտագին, տրտմագին : գերք, գիւրաբեկանելի :

Dománda, S. Dimánda, հնչ.

Domandasséra. S. Dimandassera.

Dománe, Dománi. S. Dimani.

Domáre, n. Նուաճել (զձիս, զգազանս.) զգօնութեամբ ընել : նուաճանել, զսպել : պատի գիւրաբեկանել : ընկճել, նուաճել : ընդ. ձեռնասէր : ալիքնա սլաք :

Domatóre, pr. Նուաճող : պատի իրաւանի :

Domattína. Վաղիւ ընդ առաւօտն : նարբն առագահ :

Doménica. Կիւրակէ, միաշա-

Digitized by Google

քաշել : պատրաստել ինձ ; պատրաստել :

Domenicále, ս. Տէրունի, տէրունական :

Domésticáre, Doméstico, ձև. Տ. Dimésticо.

Domicílio. Բնակարան, օթեւան : Դիտան, օթոց :

Dominánte, ս. Տիրող, որ տիրէ, հրապարակագլուխ : Հնօգմ նգին :

Domináre, ն. Տիրել, իշխել, հրամայել : պետչիկ պահպանիլ, հնօգմ նմին, պահել ինձ : esser dominato dalle passioni. լինել գերի կրից : questo monte domina la città. այս լեառնն բարձր է քան զքաղաքն :

Dominatóre, արբ. Տէր, տիրօղ, իշխօղ : հնօգմ նգին, հապխ :

Dominatrice, իգ. Տիրուհի, տիրօղ : հապխ :

Dominio. Տիրապետ, իշխանութիւն : հնօգմ, պահք, գնաք :

Dómo, ma. Ընտելացեալ, զգօն. հաղեալ : նավաստիանալ :

Donaménto. Տ. Donazióne.

Donáre, ն. Պարգեւել, ընծայել : պաղատանապ :

Donáre, արբ. Donativo. Պարգեւ, ընծայ կամ պատարագ (հպատակաց առ տեսրայս :) Ընդուն, ընդունել :

Donatóre, արբ. Պարգեւիչ, տուիչ : պաղատանապան :

Donazióne. Պարգեւագիր, տուչութիւն, պարգեւ : պաղատանագիր, պաղատիչ :

Dónde, ած. Ուստի : նէրկէն : donde? ուստի՞, ի՞նչ : նէրկինկեն : donde. յորմէ, որովհետեւ, որպէսզի, որոյ, որոմէ :

Dondoláre, ն. Տատանիլ (զգաստ կախեալ ինչ :) երերել, տատրատրել : տաղտկացնել :

Dónna. Կին : գաւազ, տիկնոջ : տանուհի, կողակից : նէյս : տէրուհի, տիկին : գոգնի : Nostra Donna. Ս. Աստուածածին. — di parto. կին ծննդաբերական : լեհաստա. — di lí da cámera. տղայուհի :

Donnescaménte. Կանանցապաշտ, իգամոլ : գաւազ ինդի :

Donnésco, ca. Իգական, կանացի : տիկնոջ նման :

Donnétta, Donnicciuóla, Donnicína, Donnúccia. Կին հասուստատ, վատաղգի, պնդատրած : ալևոր գաւազ :

Dónnola. Աքիս : Նէյնէնկի :

Dóno. Պարգեւ, ընծայ : պարգեւիչ, ընծայել : dar dono կամ in dono, far dono. պարգեւել : ինձ ինձ էնէրդի : dono di natura. ձիրք բնութեան :

Donzélla. Օրիորդ, աղջնատատհմ, կոյս : գեղեցկատես, գեղ օղլան, գեղ նաժիշտ : հաւլուկ :

Donzéllo. Պատանի, աղջնատես : փեղկապ օղլան : ծառայ : հերկմելիկ : սպասատար առանձին, նուիրակ : հրահրիչ կանանց պարի :

Dópo, նախ. Յետ, ետքին : սնդրա : քաստաս : արքունական : il giorno dopo. յերկրորդումն առաւր : երկնի ինձ :

Dópo, ած. Յետոյ, ապա, ետքին : սնդրա :

Dopochè, Dopo chè, ած. Տես Dappoichè.

Dóppia, Dóbla. Ոսկի գահեհական ինչ : ալտուն :

Doppiaménte, ած. Կրկին, կրկնապատիկ : իմի գան : նէնգուլթեր, կիղծատրութեր : քինի իլէ :

Doppiáre, ն. Կրկնել, կրկնապատկել : իմի գան էնմէ :

Doppiére, արբ. — éro. Տես Tórcia.

Doppiézza. Երկդիմութիւն, կեղծատրութիւն, խաբէութիւն : իմի իսկ լինելիս, քինպատալէ :

Dóppio, գոյ. Կրկին, կրկնապատիկ : իմի գան : dóppio de' morti. հնչիւն զանգակաց վասն ննջեցելոց : a կամ al dóppio il dóppio, ած. Տես Doppiaménte.

Dóppio, ia, աձ. Կրկին, կրկնապատիկ : իմի գան : կեղծատր,

Digitized by Google

երկդիմի : իկի խոսքիս, խելուիս : a tre dóppj. եռասպատիկ : խոս գիտի :

Doráre, ե. Յանկիզօծ առնել, օծանել, ոսկեզօծ : Եալտըղլամաք :

Doráto, ta. Յանկիզօծ : Եալտըղը : ոսկեզոյն, խտասպատաշ : ալթընը ղեհնէլի :

Doratóre, ար. Յանկիզօծարար : Եալտըղըճը :

Doratúra. Յանկիզօծուհի, ոսկիզօծք : Եալտըղ :

Dorè, ի. Քրքմագոյն, ոսկեգոյն, նռնգունիզագոյն : Խոսրանաձոս :

Dormicchiáre, Dormigliáre, ը Վնիրհել : ռայսուլամաք, ընկղմանմաք :

Dormiglióne, ար. Dormiglióso, sa. Քնեքած, քնեայ : ռայսու փելիխի :

Dormíre, ը Վնիրհել, ի քուն ընկնել : ռայսամաք : — un sonno. Ննջել ազահ մի անընդհատ : պիր փող խոյե ռայսամաք : far — Ննջեցյուցանել : ռայսուիմաք : méttersi a —. ի քուն երթալ, ղքնով անկանիլ : ռայսամաք : dar da —. տալ ուռկիք վանս կամ երեսիցս : փօնափ ընէրիք : non dormire. Հանգիստ այրմուն կալ : օյանըք փուրմաք :

Dormitóre, ար. Ննջօղ : անուն և Dormiglione.

Dormitório. Վնջարան սենեակ առանց :

Dormizióne. Քուն, հնինք : ռայսու :

Dórso. Թիկունք, տակն : սըրթ, արգա :

Dóse, իգ. Dósa. Չափ (բաղադրելի նիւթոց կամ դեղոց) բաժին : գարաբ, գայ :

Dósso. Թիկունք, տակն : սըրթ, արգա : essere al dosso d' alcuno. Յարձակիլ, ապատրաստիլ : ռայսան կնէրիք : der il dosso. Թիկունս գարձուցանել, երթալ : Կիրիչ : cazársi, levársi, gittársi, եև da dosso կամ di dosso. Մերկանալ

յանձնել, ի Թիկանց, ի քաց գնել : սօյառանաք, խասքիանգին պրպիմաք : levársi կամ tógliersi da dosso checchessia. Ձողալիրել, Թափիլ զանձն : Եափաղ գուրնարմաք : portare կամ méttersi in dosso. երես յանձին, ի վերայ իւր : խասքիանգին Եաղըմաք : զանձ ձեռնէ ապրկանել, պգնուել : կիրիչ :

Dotále, ի. Օժասկան, օժախ : Ճնհնդ գնթալի :

Dotáre, ե. Օժտել, օժիտս տալ, վարձանաս ապրկանել : Ճնհնդ վնրիչ : ապազրհել : պաղըղլամաք : Շնորհել, Շնորհազաղդել, պարգեւել, Ճոխացուցանել (Շնորհազ և այլն :)

Dotáto, ta. Օժտեալ : Ճնհնդլի : Շնորհեալ, պարգեւազդատ, Ճոխացեալ (Շնորհազ, և այլն :) — di gran corággio. քաջասիրտ : Ճնասրնլի :

Dóte, իգ. Օժիտ, վարձանք : Ճնհնդ : ժիղը կամ պատգև քեռանի, քաղեքար : Ինոփըղ, վնրիչ :

Dottaménte. Գիտնաբար, իմաստնաբար : օգտակար ապամ կիպի, իմ իւր :

Dótto, Dottíssimo, ma. Գիտուն, գիտնական, Հմուտ : օգտակար, իւրիպար, վարգուճ : — in greco. Հմուտ յոյն գպրոցի : mezzo dotto. իմաստասէր : արիճրի նէլինէն :

Dottoráccio. Տգէտ վարդապետ : գէօխա գոփերիս :

Dottorále, ի. Վարդապետական :

Dottoráre. Տ. Addottorare.

Dottoráto, գեղ. Վարդապետութեան աստիճան կամ պատուական, վարդապետութիւն : Հոգերբրնէ :

Dottóre, ար. Վարդապետ : վարժապետ, տարազիչ : գոփերիս, հմայ : Է եւս պատուական բժշկի կոչ : հնդիմ պաչը :

Dottorélło, Dottorétto. Վարդապետիկ տգէտ, վարժապետիկ ան-

Digitized by Google

խմասաա, խմասասակ : ֆէօխ հօՃա, ապիֆոք ևէևինէն :

Dottoréssa. Վարդապետուհի :

Dottoróne, ար. Վարդապետ մեծ, քաննիչ բանի :

Dottrína. Վարդապետութիւն, գիտութիւն իմ : խմասաթը, ակղուշեաք Քրիստոնէական վարդապետութիւն : — Cristiana. գրկոյկ քրիստոնէական վարդապետութիւն :

Dottrinále, հ. Վարդապետական : իմի :

Dóve, հ. Ուր, ուրանօր, յոր տեղ վայրի : Նէրէպէ ֆի : յոր : Նէրէյէ ֆի : ընդ որ, ուսանի : Նէրէպէն ֆի : յորմէ, ուսանի : Յոր ժամ, ևԹէ, մինչեր Թէ : Նէ զման ֆի : per dove. ընդ որ : Նէրէպէն ֆի : di dove. ուսանի : dove si véglia, dove che sia. ուր և կամիր լինիս, յոր վայր և իցէ ամէն ուրէք : Նէրէպէ ֆի խոֆէրսէն, հէր նէրէպէ :

Dove? հ. Ո՞ւր, յո՞վ, յո՞ր, մի՞նչ : Նէրէյէ : ուր, ուրանօր, յորմէ՞ վայրի : Նէրէպէ : verso dove? յո՞ր կողմն, յոր վայր : Նէրէյէն փօղրա, Նէ Ի՞րաՃա : fin dove? ցո՞ր վայր : Նէրէյէկէ : dove mai? և ո՞ւր : հանԹ :

Dóve, աւ. Ուր, ընդ հակառակն, ուր իսկ հակառակին, որովհետև : ժ իսկ, լինսէ :

Dóve, անուն, ար. Տևղի, ուր : ևէր :

Dovechè, Dóve chè, հ. Ուր և, ուր ուրէք : Նէրէպէ ֆի : ուր, ընդ հակառակին, որովհետև : ժ իսկ, լինսէ :

Dóve che sía, հ. Ո՛ւր և : Նէրէպէ ֆի :

Dovére, Devére, ե Պարտ գոլ, հարկ լինել, ասիոյ է, պէտք են : ևէրէ օմսէ, իգիրդա օմսէ, ըապըմ օմսէ : ապատշաճ գոլ, ի գէպ է, արժանի է : Ճայիղ օմսէ, փօղմէ : ապատրաիլ, ապարատական լինել : պօրՃ ըա օմսէ : մանրամ է լինել հնազանդ է : գանգիան օմսէ : Համաձայնքձնալ է իմ, կամ ասելիս (առնել, ասել, և ն) quel, ch'io debbo dire. զպր համաձայնքձնալ է իմ ասել, կամ զպր ասելիս ասել, կամ զպր ասելոյն համ : փէյէՃէյիմ : m' induce a dover dire. առիսէ զիս ասել : dover dare. լինել պարտատուական, առնել ապրատա : պօրՃաա օմսէ, պօրՃըա օ՛ :

Dovére, ար. Պատշաճանք, արժանութիւն, իրաւունք, առնչ : Ճայըղ կայըմ : ապարտք. (յր ապարատարութիւն գործ կամ պաշտօն) պօրՃ : քաժինի, մասին : ֆայ : più del dovere. քան զարժանին, առաւել : պէռսէ : è dovere. վայել է : Ճայիղ փէր : non è dovére. ոչ վայել է, չէ արժան : Ճայիղ փէյիլ, հակ փէյիլ : far contro il dovére. առնել ընդդէմ իրաւանց, անիրաւել : A dovére, հ. Ըստ պատշաճի : Նէրէյի ևիպի : ուղիղ, անսխալ, ըստ կարգի : փօղրա, Ճամամ, ՆէրիՃնէ, փէռևիկան : tenére ևի ridurr' uno a suo dovere. հնազանդեցուցանել զոք, յառնել կացուցանել, ուղղասացուցանել : պապի ևիմի :

Doveróso, sa. Պատշաճ և պատշաճաւոր, պարտաւոր, արդար, արդասացի : հակ, Ճայըղ :

Dovizia. Ընաստանի, Հոխութիւն : պօղլուգ : մեծութիւն, Հարստութիւն : ևէևինևի : a dovizia, հ. առատապէս : պօղ պօղ :

Doviziosaménte, հ. Ընաստապէս : պօղ պօղ :

Dovizióso, sa. Ընաստ, յարգ : ևի : պօղ, փօղրա : Հոխ, մեծատուն : ևէևինի :

Dovúnque, հ. Ուր և, ուրատեղ և : Նէրէպէ ֆի : յոր և : Նէրէյէ ֆի :

Dovutaménte, հ. Ընդունելի, իրաւամբք, արժանապէս, պատշաճապէս : պիլ վաՃիդ, կայիգանի, ՃՃիապին, նէրէյի նիպի :

Dovúto, ta. Պատասուղ, պատշա-

Digitized by Google

և. սպասաշան, սպրտանիք: Հայերէն հոգ, խնդրելի: non dovuto. անպարտս, սպարտապատրաս, անպարժան: Նեղոգ:

Dozzína. Երկուասան հիւ, երկուասանան: ի խէ, պիր փեսոփ, պիր խոփչ: – di gióvani. քնահանդուխի պատանեներոց: օգուտբեր: méttere un putto a –. տալ պատնուկ ոք բուծանել վարձատ ի տուն: tenére a –. կերպակրել ոք վարձատ ի տուն: vívere di stáre a –. կերպակրել ի տուն ուրուք վարձատ: da di dozzina, ած. S. Dozzinale.

Dozzinále, ած. Հատուցակ, ցան ծախքին, անպարտ, տուակական (մարտ.) ժիլկակային: օրեաց պատրելի, պայաղը: alla dozzinále, ած. անհեթեթեամբ, խոշտանգութեամբ, չինուածական ազգութեամբ: գոպաճա, պայաղըմա:

Dozzinalménte, ած. Անհատ ձոյտ, անշուք, անպարգապատ, հեռանակաւ: պայաղըմա:

DRA

Dragánte, աբ. Գաղի խէժ: ինիրա, ինիրկ:

Drágo, Dragóne, աբ. Վիշապ: ածիկ: Dragóni, յոգ. Գունդ ձիոյ հեծելոց:

Dragománno. Թարգմանիչ: Խէր ձիման:

Dragontéa. S. Serpentária.

Drámma, իգ. Տրամ, գրամ, գրամանիշ ինրկի, փրկի գրամ, գրամքսայ: գուրա:

Drámma, աբ. Գործոտքիւն (Թատրոնական:)

Drammático, ca. Գործոտքական:

Drappellétto. Գունդ տակաւառձրուն: պիր պայ, պիօլիկ,

Drappéllo. Գունդ զորաց ընդհիւղ գրօշակաւ, գունդապետական: պայրափլըք, պիօլիկ: խոտեր, հոպլք: ձիահիկա: դրօշ պայրափ:

Drappería. Կերպասք: գոնդաղ: առատագործութիւն, չուխայագործութիւն: լուսանձըլըք: առնիք, չուխայք: լուսկայ:

Drappiére, աբ. Կերպասագործ: կերպասավաճառ: գոնդաղչը:

Dráppo. Կերպաս մեռապատեայ: գոնդաղ: կապաս: – d' oro. տակեհիւղ դիպուած կամ կերպաս: փիլա:

Dríada. Ցառերժանհարսն ան առուց:

Drítto, ած. S. Diritto, ած:

Drizzáre, ած. S. Dirizzare.

Dróga. Դեղորայք: էգա, պահար:

Droghería. Դեղորայք: էգաչը, պահարչը:

Droghiére, աբ. – éro. Դեղավաճառ: էգաճը, պահարճը:

Dromedário. Տաճիկ ուղտ: էնին փէնիսի:

DUA

Duále, ած. Երկայսական, երկուսրական:

Dubbiaménte. Երկայսութեամբ: ինիկ խէ:

Dubbietà. S. Dubbiezza.

Dubbiétto. Թեհեհ ինչ տարտաղայս: պիր ապ ինիկ:

Dubbiézza, Dúbbio, գոյ. Տարակայս, երկայսութիւն: ինիկ, հոգ ինալ: méttere in dúbbio. յերկարայս արկանել: ինիկէնիփրկի: éssere di stáre in dúbbio. կալ յերկայսայս, անկանիլ ի վարանս: ինիկէնինիկ: senza dúbbio. աներկայսայ, անշուշտ: ինիկէնինիկ:

Dúbbio, ia, ած. S. Dubbioso.

Dubbiosaménte. Երկայսութեամբ: ինիկ խէ:

Dubbiosità. S. Dubbiezza.

Dubbióso, sa. Երկայսայ, տարակուսական, երկայսական, կեղծ կարծր, երկմիտ: ինիկէնի: վարան գուտր, գժուտրին: ինիկնիկէնի, ինիկին:

Digitized by Google

Dubitáre, կրկ. Տարակուսիլ, երկմտիլ: գնահատել: կասկածել, զանգիտիլ: իւնիւնք վաքսած, տրտմած:

Dubitativo, va. երկմտական: տիպելի:

Dubitazióne. երկմտութիւն, տարակոյս: վնիպ:

Dúca, ար. Դուքս: գոստան, պեյլեր պեյի, պէյ:

Ducále, ած. Դքսական, դքսի:

Ducáto. Դքսութիւն: պեյլիք: երկիր եւ սահման դքսութեան: վիլայէթ: գահեհական արծաթադրամ: d' oro. գահեհական ոսկի:

Dúce, ար. Առաջնորդ: գլուխ:

Duchéssa. Դքսուհի:

Duchíno. Խոտի գլխիկ: պեյպաշիկ:

Dúe, ած. երկու, երկին: իւի: due volte. երկիցս: իւի վերջ: a due a due. երկու երկու: իւիւնէր: tutti due. երկոքեան իսկ, երկաքանչիւրն: իւիսի փչ: di due anni. երկամեայ: իւի եղուերի: di due piédi. երկոտանիս իւի ոյտկնը: due anni. վերկամեայ մի, տարի երկու: իւի եղ:

Duelláute, ած. Մենամարտող, մենամարտարուհի:

Duelláre, ե Մենամարտիլ: փաօյիտիլ:

Duéllo. Մենամարտութիւն: իւի ափերին փաօյիտիւն:

Duemíla, Duemília. երկու հազար: իւի պին:

Duétto. երգ երկուց անձանց, երգ երկուց:

Dugencinquánta. երկերիւր յիսուն: իւի իւ եւ պին:

Dugénto. երկերիւր: իւի իւ:

Dúnque, եզ. Սակայն, ուրեմն, վասն որոյ, ուստի: իմիի, փչինփի:

Duodécimo, ma. երկասաներորդ: ին իւիններ:

Duólo. Ցաւ, կսկիծ, վիշտ: ադրը, տաղը, փերփ, տաղ, տագ: եաղ, վիւեայիի:

Duómo. Գահանիւսա կամ տեղը եկեղեցի, կաթողիկէ:

Duplicáre, ն. Կրկնել, երկնատարատակել: իւի գոն էիի:

Duplicatamente, ած. կրկին, կրկնատարատիկ: իւի գոն:

Duplicáto, ta, ած. կրկին, կրկնատարատիկ: իւի գոն:

Duplicáto, գոյ. Պատճէն կամ հատատարտն թղթոյն: տատէն:

Duplicità. կրկնատիւ, կրկնատարատութիւն: իւի գոնիւն: կեղծատրութիւն, երկդիմութիւն, նենգապատիւն: իւի իւնդնիւի:

Durábile, ած. Տեւական, մնշատարան: պայմանից, գոյմ:

Durabilità. Տեւողութիւն, երկայնատեւութիւն: պայմանիւն:

Durabilménte. Հաստատաբար: յարատեւ, միշտ: գոյիմ, ցգ պատան, պայմ:

Durácine, յոյ, ած. Կարծրատեսիլ, խստասիրտ, անողորմ (աղաղաք:) էէր, սէրի:

Duramádre, Dúra Mádre, իմ. խստամայրս. (մշնիք ինչ ուղղոյ:)

Duraménte. Խստիւ, անողորմ, աստակատարար, յաստագին: սէրնիւի իւն, սէրհամիներ, էէր:

Duraménto. Տ. Durabilità.

Duránte, ած. Տեւող: պայմանի: durante la vita. ցորչափ կեայ, ի կեանս, ցանհ, միշտ: ընդմէջ ընէր, պայմ: — la guerra. գնա ի պատերազմին անդ: ձեռն փոխոր իւէն:

Duráre, ե Տեւել, ձգիլ, յերկարիլ: պատրիւ, պիւրմիի: ուշանալ, կաք ուշանալ, հաստատատարիլ: պայ պինամ: զդեմ առնել, տոկալը քաշել: պայմանիւ: առնիւլ (վշտաց,) կրնալ: էէգմի, ասպր կնիի: fatica. աշխատիլ: լարընիւ: far durare. յերկարաձգել:

Duráta. Տեւողութիւն, հաստատատել, յարատեւութիւն: պայմանիւը, գոմիւնիւի, պայմիւի, պայմանգիւր:

Digitized by Google

di lunga —. երկարաձայն. հատաձայնութիւն: ի թոյլ, փափկ, լիզ փայաձեղ: di poca —. սակաւաձայն: ազ փայանիշ: d' ciascuna —. միհատաձայն: փայ, կտիպ:

Durazióne. Կրկին է: - di tempo. երկարաձգութիւն ժամանակաւոյ:

Durétto, ta. Փոքր մի խիստ: պերճեղ, բիւրեղ:

Durévole, Durevolménte. S. Durábile, ևն.

Durézza, Durità. խստութիւն, կարծրատութիւն: բիւրեղութիւն, պերճութիւն: գժամանութիւն, անգթամտութիւն: կավազ լոյս, երկաքնութիւն: յամառութիւն: քնար: ամպագրութիւն: երբեմն ըընդունի: durezza di ventre. պղծութիւն պատկերի: փակ:

Dúro, ra. Կրկին է: trovar duro. գտանելի զնուդանգամն:

Dúro, ra, adv. խիստ, կարծր, պինդ: բիւրեղ, պերճ: անգութ, վայրագ: պունչ: յամառ, անողոքելի: քնարի: անհամաձայն, հակերկ, գժնդակ: համագոյաբար, քնքիշ, ծանրագնացիր: գիտ: խիղճդ գժտարրին: ընդհին, սարբ: բերբեր, ամպագիր: ծօղան: բիմաստիս, քիմնադրամիս: պունչ բիւրեղ, պերճ, ահմակ: - di bocca. խստաբերան (ձի,) ատնձակոտոր: աղնիւ բիւրեղ, պերճեղ: tener duro. պնդիլ, ի խորհուրդս, յամառիլ: քիւրբինգին չոչմանց: ամէ ձգամբ ընդեմ գտանելոյ, գարշը գոռմամբ: գինամ ձիգն յամառին քանդել հանգ է" stare alla dura. կալ հաստատուն, յամառիլ: պատան փերձեղ:

Durótto, ta. Փոքր մի կարծր: բիւրեղ:

Dúttile, ի. Ձգատալական (հրատհալելի.) կտանելի: ոսկանը, ընտիրելենիք:

Duttilità. Ձգատալականութիւն (հրատհալելութեան:)

Duumviráto. Երկպետատիրութիւն (Հռոմէական:)

Duúmviri, ար, յոփ. Երկպետք (Հռոմէից:)

E

E, իգ. (յատկապէս գոռան խոսլայտոց.) է:

E, կամ ed, ընդ. և: ի:

E', դեր. ար. ես, ե. յոփ. կամ, այն: ե, ե ապաւ, ու, ևս: նորա, այնք, այնոքիկ: ծնող, ե ևս: e' mi pare. Թուի ինձ: պանա ինգրեանիս:

É, եղիլ երբորդ դէմ ներկայ բայիւ: է: գոռը, պիր: così è. այդ պէս է: պէսիւն պիր:

EBA

Ebanista, ար. Յատկապատրաստարար: ապակիօգնա:

Ébano. Ածանոս, երկնոս, սպիդրատ: ապանոս:

Ébbio. Շիտ ինձ գարշահատ: կապան գարբիչի:

Ebbrézza, Ébbro. S. Ubbriachézza, ևն.

Ebdomandário, գոյ. Պատապատիս (եվեղեցական:)

Ebdomadário, ia, adj. Շաբաթական, միոյ եօթնեանիկ: պէր հաքիմբաշի:

Ebráico, ca. Հրեական, երբայական: իսրանի: in Ebráico. հրեարէն: իսրանիձի:

Ebraismo. Հրեութիւն, սպանդ կամ օրինք կամ սովորութիւն հրեից. էահուդիզի:

Ebraizzánte, ար. Հրեանալ երբայական լեզուաւ:

Ebréo, ea, գոյ. Հրեայ, երբայեցի: էահուդի:

Ébro, Ebrézza. S. Ubriáco.

Ebúrneo, ea. Ebúrno, na. Փղոսկրեայ: ատամնեայ երբեք փղոսկր կիւ փիլիպեն:

ECC

Eccedénte, ի. Աչքառ, առատապայման, առաւել, առատաբար կատ: հագեան առատ, պիպե:

Eccedentemente. Ցանգատիս, կատ կեան, յոյժ: իգիաթ:

Digitized by Google

Eccédere, v. Անցանել, զանցանել, առաւելուլ, գերազանցել: Ելլել, ալեփ: անցանել զչափ:

Eccelléntе, a. Eccellentíssimo, ma. Գերազանց, ընտիր, առնիւթ, գերագոյն, աստուածական: Էա, հինէաւթ, ֆէփ էյի: Eccellénte, fil. Eccellentíssimo. Գերազանց. (անուն աստուծոյ:) Իպնէհի, գեէլէհի, փազլահի:

Eccellenteménte. Գերազանցութեամբ. գերեզկիկ: էէփ հինէս էէփ էյի:

Eccellénza. Գերազանցութիւն, աստուածականութիւն, առնուութիւն, կատարելութիւն: փազլը, փազլահի: per eccellenza. adv. Eccellentemente.

Eccelsaménte. Վսեմապէս, առնուաբար:

Eccélso, sa. Վսեմ, բարձր: խափէ: գերակայ, մեծ, աստուածական, հզօրագոյ: հինէաւթ, էյի:

Eccentricità. Ամրակեգրոնութիւն:

Eccéntrico, ca, Ամրակեգրոնի (բաղդատակ:)

Eccessivaménte. S. Eccedentemente.

Eccessivo, va. Անչափ, լիարբ, աստուածիկ, մեծ չափ, բազում չափ, առաւելուլ: օսանըզ, պիւ փէ, էէփ լօփ, իֆրաթ:

Eccésso. Գերազանցութիւն: փազլ առաւելութիւն, առաւելեալ: իֆրաթ, լօզում: չափազանցութիւն: Յանցանք, ոճիր: գադահաթ, ֆէսատ: dar in eccessi. առնել գործ ի՛չ անառնութիւն, զառանցել բանիւք: dà negli eccessi. բռնուն է չափ: in eccesso. անչափ, աստուածային: իֆրաթ, գայրի: senza eccesso. չափով: quello è all' eccesso. այն՝ անցեալ է բոլոր չափ, առնչանի է այն: eccesso di mente. S. Estasi.

Eccétera. եւ այլն, և որ ըզ

կին: գոտուրթա փա պէօյլէ:

Eccétto, Eccéttochè, նախ. Բաց ի՛, բայց սկսյն: գայրը, ֆապէ: eccetto te. բաց ի՛ քէն:

Eccettuáre, v. ի՛ բաց առնուլ, ի՛ բաց հանել ի՛ թուոյ: չը գարֆաթ: senza eccettuar niúno. ամենեքեան առ հաստատուն:

Eccettuáto, ta. S. Eccetto.

Eccettuazióne. Բացառութիւն, բաղդատութիւն, բացատրութիւն: խուիխաս: senza eccettuazióne. ոչ ի՛ բաց բաղդատել:

Eccezióne. Կայն է: far — adv. Eccettuare.

Eccheggiánte, a. Որ արձակէ արձագանգս:

Eccheggiáre, v. Արձակել արձագանգս, հնչել, հնչեցուցանել: խանթօլմաֆ, խօլմէֆ:

Eccidio. Կոտորած, հարած: գըրկել: առեր, քանդուածն: հարբաուլէթ:

Eccitaménto. Գրգիռ, գրգռութիւն:

Eccitáre, v. Գրգռել, շարժել, հրապուրել յորդորել գընդրբմաֆ, խէդրէկլէմէֆ, գայրէի վէրմէֆ, փիլ վէրմէֆ:

Eccitatóre, m. — trice, f. Գրգռիչ, գրգիչ, յորդորիչ: գընդրբճը, գայրէի վէրէն — di sedizióne. խռովայոյզ: վնվէնճի:

Eccitazióne. Գրգիռ, գրգռութիւն, դրդռութիւն: փիլի:

Ecclesiáste, m. Եկղեսիաստէս, Գիրք ժողովոլին:

Ecclesiasticaménte. Իբրև եկղեսիական:

Ecclesiástico, ca. Եկղեսիական: եկղեսիաստիկոս: եկղեզիական, ժառանգաւոր (եկղեցւոյ:)

Ecclesiástico, m. Եկղեզիական:

Ecco, d. Ահա, ահաւասիկ, ահաւադիկ: իպէ: ահաւիկ, ահաւասիկս: ինչօրինակ: ecco, կամ éccomi. առասիկ եմ: ալպէ, ինձ

փի կիչինփիմ: ecco che. ահաւ: Ինչպէս : écoti. ահաւ: Իւրեք : éccola. ահաւասիկ նա :

Échino. Եքինոս, կոպնի ծո վայրկի : գարա ևիխկի :

Eclissáre, չ. և - ársi, յ. խաւարիլ, լուսնակոյ կամ արեգակեան : այ կամ ինանէ ևաևուլմա : ն. խաւարցուցանել, ևսեմացուցանել : գա բարևմա :

Eclísse, Eclíssi, ար. խաւարումն լուսնի լուսնոյ կամ արեգակեան: այ կամայ ինան ևաևուլմաը :

Eclíttica. Ծիր խաւարումն : ևաբբէը , ևչևմի :

Eco, Écco. Արձագանգ: էհանօ, փոդան իչիփչին սէս :

Economía, Económica. Տնտեսութիւն, տնօրինութիւն: հանիկարդ ևբգ : հոգացողութիւն կամ միաւոր կարգադրիչ ևերամանից ոգտագործ : դա փերդարչի : ինայաչ 'ի ծառա, տնխայաւմա: կարչի փալիս, ևերփնչի , դանխփչի :

Económico, ca. Տնտեսական, գործակալ ինայաչին :

Economizzáto, ta. Տնտեսեալ, տնօրինեալ :

Ecónomo. Տնտես, հանտանա : վերակացու տան : Վերիչնչէ, փեահիա : անխայաչի, որ վարի տնխայութիւն: հանիկարդ :

Ecúleo. Չխանձ տանջանաց բան ինչ հանհնաց :

Ecuméno, ca. Տիեզերական, ընդհանրական (ժողով:)

ED

Ed, ևը յարի ի բառս սկսեալս յանդաւաղս. Եւ: Ու:

Edáce, հ. Ծամիչ, տանիմս ծամս, կերիչ, ագահ, ագահիչ : լոգ նէյիչի , ևուգան , ինչափչի :

Edéma, ար. Ուռուցք ինչ կամ հուզ և ջրային :

Édera. Բազկին : սարմաևչի :

Edificaménto. Տ. Edificazióne.

Edificánte, հ. Շինող: էհան:

ար շինիչ զոյգս : Իւրեքի Վերէն :

Edificáre, ն. Շինել, կերտել, կառուցանել: էհան էհան: շինիչ զոյգս, ընծայել օրինակ բարւոյ: Իւրեքի Վերէն : - ársi, յ. Շինիլ, առնուլ օրինակ բարւոյ : Իւրեքի ալչան :

Edificazióne. Շինուած: էհան, պինա : չտի, շինուիլ, օրինակ բարւոյ : Իւրեքի :

Edifício, Edifízio. Շինուած: էհան, պինա :

Edíle, ար. Շինապետ, վերակացու շինուածոց, շինուածոց պետ : պինա էվին :

Edilità. Շինապետութիւն, շինուածոց պահպանութիւն :

Edjlízio, ia. Շինապետական, շինուածոց պահպանական :

Editóre, ար. Տպագրող : փի ևոզ պասմա էգին :

Edítto. Հրամանագիր, հրամանի փիչման, էմր, պարտաւութիւն: far un' —. առել կամ առնել հրամանագիր.

Edizióne. Տպագրութիւն, սփռում, պասմա :

Eduoánda. Օրհնութիւն գաւազանի բանիկի :

Educáre, ն. Դաստիարակել, հրահանգել, մեծցնել: էեր Վերէն էհիչ, իչիդի : իչիդին եհիչ :

Educáto, ta. Դաստիարակեալ, կրթեալ, կիրթ : էեր Վերէն օգնուչ: ben' —. բարի կիրթ, քաղաքավարուհի: էր Վերէն : mal' —. անկիրթ , անհրահանգ : էր էանըչ :

Educazióne. Դաստիարակութիւն, կրթութիւն : էեր Վերէն : իչիդին :

EFE

Efeméride. Ի փիլիպոսական, օրագիր կամ տոմար որոց կամ տոնական ցոյց : Ութ Վիճ, բանալոմ :

Effemminaménto. Տ. Effeminatezza.

Effemminare, ն. կամ Effeminare. Իգացուցանել, տունել կին

մտրակել, մեղկել, թուլացուցանել: գռավնիթ նիմֆէ:

Effemminataménte. Կանացաբար, իգօրէն, կանացի ծևիւծևիւ, մեղկաբար, մեղկութիւ, կնասարէ: գռաւնիթ նիմֆէ:

Effemminatézza, Effeminatézza. Իգութիւն, մեղկութիւն, կնասարութիւն: իգէսնիւթէ, ճանուդէզէ:

Effemmináto, ta. Effemináto. Կնանմտրակ, կնասա, թուլամորթ, մեղկ, գիւղ, հեշտասէր: գռաւչա պէչնէչէր, իգէսնիւս նազիւթ, եհիլ դնգիւ:

Effervescénza. Եռանդութիւն (հեգպնիւթիւնց:)

Effettivaménte. Ըստ եռանդիք, իրօք, ճշմարտաբար: ներնէգ, հաւգիգէնի

Effettività. Իսկութիւն, իրականութիւն կատարելոյ:

Effettivo, va. Իսկական, իրական, գործական, էական: իրօք իսկ սյմեռական: արարչական, արարող, արարիչ: beni effettivi. ինչք առասպատածք, գոյք: ծալ:

Effétto. Գործ, արդիւնք, իրն իսկ, ազդ: կատարութիւն, կատարած, վախճան: սճոլ: a che effetto? ասա ինձ, ինչիս սակս: նէչին: cogli effetti. արդիւնիւք: հագիգէնի: per ցմի a questo effetto. ասա այս, յայդ սակս: պատճառ էչին: per ցմի in effetto. ի կատարութիւն ելմի, գործի բանիս, հատակ յօտոյ: էնճամ: in effetto. առաքէն, արդարև, իսկ արդեամբք: հագիգ գէնի: senza effetto. անգործ, ի գերև, ի զուր: պօշ, նաֆիլնէ: il negózio non ebbe effetto. ոչ յաջողեաց կին ի գերև եղ գործն: պօշա էգիպէ: ottenere l' effetto. յաջողիլ, կատարեալ լինել: far effetto. ի գործ դնել, կին օգտել: fa lo stesso effetto. զնոյն գործէ: far l' effetto. ազդել, օգտել: ճայպա էնիզէ: condurre, recare, trarre ad effetto, porre in effetto. ի կատարութիւն ածել, առաջ

առել, առնել, կատարել: ամէնէ իզնիրզէ, իզնիս էնիզէ, պէնիրզէ: dar effetto. նոյն է: Effetto. ինչք, գոյք, առարկայ: ծալ, առիպ:

Effettóre, տր. — trice, իգ. Կատարող, արարիչ, արարչական: էգիճի, էգիճէ:

Effettuáre, ն. ի գործ դնել, կատարել, առնել, ի կատարութիւն ածել: էնիզէ:

Efficáce, և. Efficacissimo, ma. Կազդու, զօրեղ, ազդուական: ամէլլի, պէվիճ: grázia. գործնեայ շնորհք:

Efficacemente. Կազդոյ, ազդուազարար, զօրեղագոյն, ազդուագոյն: պէճիրզիկի իլէ, ամէլիլէ:

Efficácia. Կազդուն, ազդեցուն, զօրութ: գործնականութ: պէճիրզէ, ամէլ, գռաւնիթ:

Efficiénte, և. Կարող, արարչական: էպէճի:

Effigiáre, ն. Պատկերել, ձևաւկերպել, տպաւորել նկարել, նաւ ևիր էնիզէ, սահիճ էնիզէ:

Effigie. Պատկեր, նկարագիր, նմանութիւն, կերպարան: սուրէթ, նաւիր:

Effimera, adj. և. Կարճակեաց (անվնդ:) պիր կիճնէ:

Effluénza, Effluvio. Կարտահոսութիւն:

Éffori. Պարիքաք սպարտացոց:

Effusióne. Հեղումն, հեռումն: փէօփնէնէ:

Efod, տր. Եփուտ (քահանայապետին հրեից:)

EGI

Égide. Եգիտա. (վահան Կարմրազգեաց, Աւե:)

Egira. Թուականն մահմետականց: հիճրէթ:

Egiziáco, ca. Եգիպտական:

Egiziáno, na. Եգիպտացի: հըճըրլը:

Égli. Նա, այն: ո, ո նէյ: egli,

Digitized by Google

համ. églino. Նոքա, այնոքիկ: Ն. պ. ո. Նոյնք: egli è vero. Ճշմարիտ է: ègli stésso. Նա ինքն, նոյն ինքն: Ինքի, ինքնին, ինքնիւրն:

Égloga. Հովուա-ազգաբանութիւն, հովուերգութիւն, առասպելական:

Egregiaménte. Գերազանցապէս, գերազնիւս, վայելչապէս, ազնուաբար, քաջ: Ինձ, ինէ, նէ:

Egrégio, ia. Գերապատիւ, գերազանց, ընտիր, երևելի, առաջնակարգ, ազնիւս, գերազնիւ, համարձակ: Իմ, քո, նորին, ինձ:

Eguagliánza, Eguagliáre. Տ. Uguaglianza, ել:

Eguále, ի. Հաւասար, նմանակից: պէս-պէս:

Egualità. Հաւասարութիւն: պէս-պէսութիւն:

Egualméntе. Հաւասարապէս, միատեսակ: պէս-պէս:

EH

Eh! Ehi! Ձէ՛ւդ՛ պոյ-բայական. Ա՛յ: տէր:

EI

Éi, համ. E'. Նա, այն: ո, ո ին: Նոքա, այնոքիկ, այնք: Ն. պ. ո. Նոյնք:

ELA

Elà. Տ. Olà.

Elaboráto, ta. Ճարտարապետական: հաւկս ինչ իւնկնիւր:

Elasticità. Ա՛զդեցութիւն, առաձգականութիւն զօրութիւն:

Elástico, ca. Ա՛զդեցական:

Elatério. Տ. Elasticità.

Elce. կմ Léccio. Սղոցի: ինձ նոր ադաձք:

Elefánte, ար. Փիղ: Փիւ:

Elefantéssa. Փիղ մատակ: փիւ ի Փիւ:

Elefantíasi, Elefanzía, Elefanziasi, իգ. Ելեփհանդեական բռնութիւն: ուռկութիւն: Հիւանդ:

Elegánte, ի. Elegantíssimo, ma. Վայելչաշէն, վայելչագործ, գեղեցկայարմար, ընտիր: Իմ, քո, նորին, ինձ, նոցին:

Elegantemènte, Elegantissimamènte. Վայելչապէս, գեղեցկապէս: Իմ, քո, նորին, ինձ, նոցին:

Elegánza. Վայելչութիւն (բանից.) գեղեցկութիւն, պերճանք: Իմ, քո, նորին, ինձ, նոցին: elegánze. ընտիր կամ գեղեցիկ խօսուածք (գրոց:)

Eléggere, ն. Ընտրել, առնուլ ընտրութեամբ: պէս-պէս:

Elegía. Գովքերգութիւն, տաղ սգերգական:

Elegíaco, գ. Գովքերգակ, տաղասգերգու:

Elegíaco, ca, ած. Գովքերգական:

Elementáre, ի. Տարրական: geometría, ել. ած. սկզբունք երկրաչափութեան, ել:

Eleménto. Տարր: էնտախք: Ելեմենտի. սկզբնատարրութիւնք իրաց կամ գիտութեանց. սկզբունք կամ հիմունք գիտութեանց, արհեստից:

Elemósina. Ողորմութիւն տաղտուկ: տաղտկութիւն:

Elemosiniére, ար. Ողորմած, գթած առ աղքատս: տաղտկաբաշխ:

Elénco. Ցանկ գրոց: Քէրէնթ, քերդած:

Elénio. Բոյս ինչ, բժշկական: Ընգուզ օձուս, բուսին:

Elettívo, va. Ընտրական, ընտրական (իշխան:)

Elétto, ta. Ընտրեալ: պէս-պէս: ընտիր, ազնիւ: Իմ, նորին, այնմ ոմն: Նախատեսահմանեալ կամ ընտրեալ (յիշատակութեամբ:)

Elettorále, ի. Կայսրընտրական, կայսրընտրութեան:

Elettoráto. Կայսրընտրութիւն, պատիւ կամ իշխանութիւն կայսրընտրոյ:

Digitized by Google

Elettóre, ար. Ընտրող: Էօյիւրիւնէնի: կայարընակիր: Նէգի գըտնըչը պիրինի:

Elettovário. Դեղ ինչ բաղադրածոյ: Տաճառան:

Elettricismo, Elettricità. Եղևքտրականութիւն, կամ եղևկտրական զօրութիւն:

Eléttrico, ca. Եղևքտրական:

Elettrizzáre, ն. Եղևքտրացուցանել, զգեցուցանել վերևքտրական զօրութիւն—ársi, յ. Եղևքտրանալ, զգեստուլ վերևքտրական զօրութիւն:

Eléttro. Սաթ: Էկէրիպար: եղևկտրոն. (ազգ ինչ բաղադրեալ հրաշակերտ:)

Elettróforo. Եղևքտրակիր. (գործի ինչ:)

Elettrómetro. Եղևքտրաչափ. (գործի ինչ:)

Elettroscópio. Նշոյն կ: եղևքտրացոյց:

Elettuário. Տ. Elettovário.

Elevaménto. Ամբարձումն, վերատեղութիւն, բարձրութիւն: Եօգարը գալըշըմասը, իւսթեկլիք:

Eleváre, ն. Տ. Innalzare.

Elevatézza. Բարձրութիւն, վսեմութիւն: իւսթեկլիք:

Eleváto, ta. Կանգնեալ, հասեր բարձեալ: գալըշըմըշ եօգարը ըզգծըշ: բարձրացեալ, բարձր: իւսթեկ: գերազանց, վսեմամիտ (մէրտ) ինէնէյը, ինձկ: վսեմ (ած:) էլը:

Elevazióne. Տ. Elevamento.

Elezióne. Ընտրութիւն, ընտրանք: սէլմէ: իրաւունք ընտրելոյ: Նաև խառնահմանութիւն կամ ընտրուն առակաս: far —. ընտրել: di sua elezióne. ինքնակամ: էնէսի իլա փէքի իլէ:

Élica. Ոլորտ, կամ ոլորտագիծ. (կ գիծ ինչ կոր:)

Elídere, ն. Ի քաց բառնալ կամ յատակել (զգիր կամ զձայնաւոր ինչ ի միասի բառի:)

Eligíbile, հ. Ընտրելի, ար. ժանի ընտրութեան:

Eliómetro. Արևաչափ. (գործ ի ինչ:)

Elioscópio. Արևադիտակ. (գործի ինչ:)

Elísio, գ., և ած. Եղիւսեան դաշտք (հեթանոսաց:)

Elisióne. Ձայնաւորաքի (ձայն նաւոր առաջիկ:)

Elisirvíte, Elisíre, ար. Ոգի հեզանիւթից: բահ:

Elitrópia. Արևածաղիկ: կինն էնէյէն, փէնկ իւսպանի:

Élla, էլ, իգ. Նա, ինքն, նաև ինքն: ը, էնէսի: élle, élleno. նաքան, ինքնանիք: ծաչք, էնէսիլէր:

Elléboro. Եղեղտրա, կամ կոճ վզացի: պաչխոտ օխտ, գար էնէնէյի: — nero. գարաճա օխ:

Ellénj, ար, յոգ. Հելլինիք, հեթ լինացիք: ադրաճլար:

Ellénico, ca. Հելլինացի: ադրաճ:

Ellenísmo. Հելլինասանութիւն, ոճ հելլինական:

Ellenísta, ար. Յունախաս: յոյն, հելլինացի:

Éllera, Édera. Բաղէղն, ասր. ճաղէգ:

Ellísse, իգ. Թերաս. (ձև ինչ երկրայարմարական:)

Ellíssi, իգ. Լռութիւն. (ձև ինչ ճարտասանական:) վերացութիւն:

Ellíttico, Elíttico, ca. Թերաձև:

Élmo, Elmétto. Պատաստան, գլխացոց երկաթի: փէնէ: էնկահ, խաս:

Elocuzióne. Ճոխաբանութիւն. (մասն ինչ ճարտասանութեան:)

Elógio. Գովեստ, ներբողական: ճգահ:

Eloquénte, հ. Eloquentíssimo, ma. Ճոռոմ, սերճաբան: փիւղաղ, սէօզ ուսփատը:

Eloquenteménte. Ճոռոմ, ճարտասանաբար:

Eloquénza. Ճոռոմութիւն, սերճ-

Digitized by Google

Ելոquio. Բան. Խոս. ելոյմ:
Elsa, Élso. Գաստապան տրոյ:
Elúdere, ն. ի գերև հանել զերազհատրգա սլյոց: փիճ կի-ճի, պօլա լըճարխափ: խոյա տատ, ատատ բեր: ոչնչացի, ապաքինափ:

EMA

Emaciáre. Տ. Dimagrare.
Emancipáre, ն. Ազատել զոք ի հայրենի իշխանութենէ, տատնել ինքնատէր: տպրպանափ:
Emancipazióne. Ազատութ ի հայրենի իշխանութենէ, լինելն ինքնատէր: ելինի պատճառ օլմոց:
Embléma, ա. Դրօսագ. (յո խորհրդատար նշան' հանգիսիցէ յայտնիչ մտահայեցուած:)
Embolísmo, Cembolísmo. Լցուհանիլ լրատնայ, նահանիլ լրատնական
Embrice ա. կղմինտր: ելինչի:
Embrióne, ա. Սաղմն: ապատ, ձևնին:
Eménda, Emendaménto. Ուղղութիւն սխալանաց, զգաստութ ի լաւ տնօրէն: խալտ, ինդափ:
Emendábile, ած. Ուղղելի, խրատնելի: ժառնչափ:
Emendáre, ն. Ուղղել զսխալս, բատնել, զկերպս ելս: ժառնչափ, փիւնչնիճի, խալտ կնճի: – la vita, կի Emendársi, յ. Ուղղել զվարս իւր կի զանձն, զգաստանալ: ժառնչ, խալտ օլմոց:
Emendatóre, ա. Ուղղիչ, խրատիչ: խալտ կուն:
Emendazióne. Տ. Emenda.
Emergénte, անց. Ծագեալ, հանդիպելով: լըճան, գտանուն ինչնին:
Emergénte, գ, ա. Emergénza. Դիպած, պատահար, ապրանց: գաղտ:
Emersióne. Վերելք (մոլորտ կաց:)
Emético, ca. Ախտացուցիչ. փսա-խեցուցիչ. գասապարան. գասապարտ:
Emicránia, Emigrána. Աչգաց. (տես կիսագ գլխոյն:)
Eminénte, ած. Գերազանց, գերադրոյ, գերազանդ, վսեմ, երևելի, պատատական: խոսնչ, նկր, գինչնիր:
Eminenteménte. Գերազանչ ինն, կատարելապես, գերազնիկ ինն, պատճառաբոյնն:
Eminentissimo, ma. Գերագոյն յոյժ: վսեմ մեծապատիւ կի վսեմ մեծատուր. (անուն պատատոյ կարգինալաց, եմ:)
Eminénza. Գերազանցութիւն, բարձրութիւն, բարձր տեղի, բարձր լատնական: խոսնչութիւն, խոսնչ, խոսնչ նէր: վսեմութիւն կի վսեմ մեծատնութիւն: ուսոյցք, պատատ-չիչ, գասապարձրչ:
Emiplessía. Մատնական կա Թատած, կի կիսակաթատած (ան գատաց ինչ:) նիճ, փսլիճ:
Emisférico, ca. Կիսագնատական, կիսագնատական:
Emisféro. Կիսագատնա, կիսագատնա երկրիս: նըսփիւ ատչ, նիսա փիսա պայրի:
Emissário. Տ. Stallone. Լրտես, գիտ: լատչափ: – de' lághi. ատ հանգ լճաց:
Emissióne. Հրատնեմ ատատգա, հրատնեմ ատրճան:
Emolliénte, ած. Կակղիչ (գեղ:) Եսմատաթիւրեան:
Emoluménto. Օգուտ, շահ. փայպա:
Emoroidále, Emorroidále, անց. ած. Տնատատական (երակ.) տնատատնատութիւն, Թմոց, Թմոցական:
Emorragía. Հրատնեմ ատրճան (յինչ և իցէ անդատնից:) գան ափճատը:
Emorróidi, իգ. յոգ. Տնատատութիւն: Թմոցք: նայատչ, պատատ:
Emorroíssa. կինն տնատատնա:
Emotossía. Ցնցատնեմ ատրճան:

Digitized by Google

գան գոսմանալը, գան ինչոխըիչնի։

Emozióne. Շարժուձի, այլայլուխի։

Empiaménto. Աֆեղչուխի, չարուչի, անողոքմնալար։ փչնիսիկ ևի իւնչ, ղուշ իւնչ։

Empiástro. Յախղանի։ ծլնկէմ, նաֆըչ։

Empiere, ռ. Լնուլ, լի առնել։ փայաբրմա։ յադնցուցանել։ փշաբրմա։ empiersi fino alla gola. առնել կշտանալինչ։ պօղալընա ինչ նէչ։

Empietà, Empiézza. Աֆեղչուխի։ փնաֆիլնի։ չարուչի, ոձիր։ փչոպ։

Empiménto. Կուտի, լցուցանելին, խոհկուտի։ փալաբրուշ։

Empio, ia. Աֆեղսիրտ։ փնաֆիլ։ եղկունալար։ նաուսմաշ։ ամէն գուխ։ ղալըմ։

Empire. Տ. Empiere.

Empíreo, ած, և գ. Հրեղէն երկինք։ փչնիսիկ նիլնի։ ամէնի ձեղբրոպի։

Empírico, գայ. փորձառականի բժիշկի կամ փորձառուս։ բժիշկի խաղալքայ։

Empírico, ca. փորձառականի (բժշկութիւն)

Empito, գայ. ֆուռի, ուժգնութիւն, ուժգին յարձակումն, բռնութիւն։ հիւծիմ. հզդ, համլ։

Empíto, Empiúto, ta, ած. Լցնուած, լի։ փօլնուշ, փօլնս։

Empitúra. Տ. Empimento.

Empório. Վաճառատեղի։ պազար։

Emuláre, ե. Նախանձ բերել, նախանձ ածել։ նախանձաբար լինել։ նախանձիլ, ընդդէմ, հակառակ լինել։ գայրէն նէնէ, ույմա, իմ բնութէն, էշտփանմա։

Emulatóre, ար. — trice, գ. Նախանձաբար, նախանձաւոր, հակառակ։ գայրէն էգին, ույան, հաօխմ։

Emulazióne. Նախանձ, նախանձաբար, հակառակութիւն։ գայրէն, գէշփանմա։

Émulo, ար. Տ. Emulatore.

Emulsióne. Կիմ. (է դեղ կամ հեղուկ՝ քաղելու համար)

ENA

Enallage. Փոխանակութի։ (ձև քերականական։)

Encáustico, ca, ած. Արծաթակուռ (նկար։)

Encénia, կամ Encénie, յոգ, ի. Կաւախտակը (տաճարին հրնէից։)

Enciclico, ca. Շրջաբերական (հոդակ, կամ նամակ։)

Enciclopedia. Համալիսարանական, կամ հանրագրութի, հանրամատասրան։

Enciclopédico, ca. Համալսարանական։

Enciclopedista, ար. Համալսարանական, հանրագրիր։

Encomiáre, ռ. Գերբողել, գովել։ ծեփոհ նէնէ։

Encómio. Գերբող, գովեստ։ ծեփոհ։

Endecagono. Մեսասանանկիւն, մեսասանակողմնի։ ևի պէր սեօչէնի։

Endecasíllabo, գայ. Տաղ մեսասանանոտանի։

Éndice, ար. Ցանկ։ յիշատակ։ նիւան։ բռնեկալ։

Endivia, Indivia. Վայրի հազար։ աձը նայօլ, եղեգ, եղեգը, եղեգրակ, գասանիճ։ հինփլաթ։

Energicaménte. Զգօտապար, ազդուագոյնս, ազդոյ, զօրեղապէս, բռնութ։

Energía. Զգօտութի, ներգործութի, զօրութի։ գասնէնի։ con energía. Տ. Energicamente.

Enérgico, ca. Զգօտական, ազդօտ, բռնուն, զօրաւոր, ներգործական։ ասէլնի, գասնէնիկ սեսէնի։

Energuméno, na. Չար հոգի ունեցող։ ձինէն, փինչար։

Digitized by Google

Enfasi, ſ. f. Ա. աստուածանուն, ազգուսուն խօսից : գովեստ :

Enfaticaménte. Ա. աստուածանուն, ազգուս բանիւք :

Enfático, ca. Ա. աստուածանուն, ազգուս : գովեստուն : — uomo. հզօր՝ բանիւք :

Enfiagióne, Enfiaménto. Ո. ուղղութ. ուղղուածք : նախատ, գանգատ : աձուցանել, յորդորութիւն կրկին : սաս սրինուսը :

Enfiáre, ս—ársi, ɔ. Ո. ուռուցանել, ուռուցուլ : վիշտի : գոգացման : ն. Ո. ուռուցանել. վիշտիւք :

Enfiáto, գ. ɔ. Ո. ուռուցեալ, խառնուածոյ : նախատ, վիշտ :

Enfiáto, ta, ած. Ո. ուռուցեալ, ուռուցեալ : գոգացուլ, վիշտուլ :

Enigma, Enimma, ար. Ա. անհասկանալի ծուռ, առակ, խրթնաբանութիւն : ոլորմիտ, ինդիր սխալ :

Enigmático, ca. Enimmático, ca. Ա. առակական, առակիւք, ոլորմիտ, բանական, նախատ խրթին, խրթնաբան ծածուկ : ինդիր :

Ennágono. Ինն անկիւնի, ինն կողմանի : գաւազ. ինն անկիւնի :

Ennico. Հինգանուս : ինգեակ, ինգիւնեակ :

Enórme, ած. Տարօրինակ, անբնական, անհամեմատ : սոսկալի հսկայական վիճակ : ահագնին (աձիք.) և զարհուրանաց աստիճան. ինդրուած :

Enormeménte. Ա. անհամեմատաբար, հսկայանատ. չափազանց : ընտ ինչ. ինդիրի ինչ : յանկարծակի, մեծաձայն, հսկայ յոյժ : սոսկալի, ինքնաբ :

Enormità. Ա. մեծութիւն կամ գծնդակութիւն չափազանց, չափազանց գործոյն, ահագնին աձիք, հսկայն : սոսկալուածք : փիլոպ :

Énte, ար. Իշամ, ն, գոյական, գոյ : վարդեք ա. սուր :

Entiméma, ար. Հնարագ. (ազգ. ինչ ձևաբանական.)

Entità. Իսանութիւն :

Entitativo, va. Իսակցական, հաստատական, հաստատիչ :

Entrágno. Ընդունք, փոխառութիւն : գոտի իւի. պատրաստիլ :

Entrámbi, հ.—bo. Երկոցունց, չիւր, երկոքին : իւիսկ փ :

Entraménto. Ա. ուռուցանելիս, ինչիւ : մուտք, գուռն : գոխոս :

Entránte, հ. Ա. ուռնող. Թա. փոխանցիկ, Թափանցօղ : ինչին : գիտնական, գիւրահասկնոյ (անձն.) ինչիւք : հատուածական (վիճաբ.) ա. գետնի ուղղութ. խափան :

Entráre, ն. Ա. ուռանել : ինչիւք, ակսանել, սկիզբն առնել : պատահանել, (ինչուս, ի վիճաբանութիւն.) in trattato. յառնել մեռանել, գտանիլ կամ. գովեստ : in sospetto d' uno. անկանել ի կասկած գանգատի : ինգինեանի : ինգինեան վրդով : in cóllera. բռնել ի բարկ : ներքինեանի : in isperanza. յոյս առնել : սոսկալեան : tropo innanzi. մեռնել ի խոտ ճառել, յառաջ խոսել ի քանս : in grázia. շնորհս գտանել առաջի ուրուք ինչանի ինչիւ : in possessione. մեռանել ի ժառանգութ, առնուլ զժառանգութ կամ գառաջնութիւն : սահագ ուղղ : mallevadóre, sicurtà. մեռանել յիշատակի, երաշխաւորել վրդ ուրուք : ինգինեանի in Santo. յանդիմանել լինել, սրբոյ ծննդականի կանոնաց : in sacris. առնուլ գառաջինին ի նոր սահմանաց, ընդունել գկիսատարկա ուսուցչի : a parte. բաժանորդ ընել : հիսանգոյ ուղղ : una tal cosa ad alcuno. հաձիլ, խնամանալ, խնդրատրոտ ընել, հաստատել : questo non m' entra. ընդ այդ չհաձիմ, գայդ չխոհանամ : far entrar uno. մեռնանել գոք, ընդունել գոք ի ներքոյս : ինչիւ սգգնեան, ինգինեանի : entrare in se stesso. տես Ravvedersi.

Entráta. Ա. ուռուցք : ինչիւնգամ ընել սան : ուռուց : նախերգութիւն նուագարանաց : խափան : հիսանուտ,

Digitized by Google

մուտք : ֆէնէր : libro dell' entrata e dell' uscita. առնմար եղի և մտիւ: աղպիս հաստիք պէքմէրէի : méttere a entrata. գրել յեկամուտս կամ ի հաշուեգիրս եկամտից: fare l' — . մտանել հանգիստս , կառաքել գհանգէտս մտին : ալայ է", ալայըլը ֆէրմէ : dare l' — . մուտս ընդունել : պուլուղհուրմայ :

Entratúra. Մուտք : ֆէրիւ : aver l' — . մուտս ունել առ ումեք: պուլուղմայ: հարկ կամ առուտրէ մտից կամ արհեստից : գանաք վէրիսի :

Éntro, նիս. Ի ներքս, ի ներքս ի, ի, ի մէջ ի միջոցի: փայ, փէ, իչինդէ: entro un anno. ի միում տարի : պիր եըլըա :

Éntro , հն. ի ներքս , ի ներքս անդ : իչէրի : իչինդէ : di quei d' entro. որոց ի ներքս անդ: con que' d'entro. ընկերացն ի ներքս: que' d' entro. որք ի ներքս անդ կային : իչէրէ օլանլար :

Entusiásmo. Աճապին իմն ազգումն , ներշնչումն : ճաշիրաաղհուի մտաց : ենլօ :

Enúla , Enúla campána. Տ. Elénio.

Enumeráre, ն. Թուել, ի թիւս արկանել զհաստատս , պատմել մի ըստ միոջէ: սայմայ, պիր պիր սկօյլէմէյ:

Enumerazióne . Թուումն : Թուաբանութիւն մատենից :

Enunciáre, ն. Արտայայտել, անուանել, յայտնի բերել, ասել: պէյան էյլէմէ , ինչէվիրմէ էյլէմէ :

EOL

Eolipíla. Հողմերկայզ. (գործի ինչ օդոյ :)

Eóo, eóa. Արեւելեան, արեւելեայ : ճէբէյէրի :

EPA

Epática. Բոյս ինչ : ֆէնի օթաու

Epátta. Վերադիր (տօմարական :)

Epicédio. Յուղարկաւորի կամ ձառ գաղթականական , աբձանական :

Epichéa. Գնքարդարտուի. (քառքարտոյական :)

Epicheréma. Կարճաբանութի. (ճեռնադրութի ինչ :)

Epicíclo. Մակաչքիանակ :

Épico , ca. Դիւցազնական (առասնաստղ , ռճ, եան :)

Epidemía. Տարափոխիկ ախտ . ալալհան տարպ :

Epidérmide. Վերնամարմին :

Epifanía. Աճայայտնութի, յայտնութի : ինճկէլէ , հաստան :

Epifonéma , պր. Մակագան բուաճիւն :

Epiglótta. Մակալէզու , լեզուակ : փիլճիկ :

Epigrafe. Մակագրութի (շինուածոց , ի ճակատս մատենից :)

Epigrámma, պր. Վերատուութիւն նախիճիւն պէյլ, նիւթիկպա, դաղիւզ

Epigrammatísta, պր. Ցօրինօղ վերատուածից :

Epigrammático , ca. Վերատուական , վերատուածի :

Epilessía. Վերնատուի , լուսնոտուի : Խոսիաթըգ , հէվէնէ :

Epiléttico , ca. Վերնատու, լուսնատ : Խոսիաթըգիւզ :

Epilogáre, ն. Հատուածատուել զմտին , ի հատուածատուել զբանին : ճէմալ էյլէմէ :

Epílogo. Հատուածատուի, վերջաբան : խոխիմ :

Epinício . Երգ յաղթութեան, տաղ յաղթողական :

Episcopále , Episcopáto. Տ. Vescovile, Vescovato.

Episódio. Խոտորումն ի կարգէ բանին , զարտաղղուի : միջադրուէ կամ միջատուածոյ :

Epístola. Թուղթ , նամակ : ճէփօսդա :

Epistoláre , հ. Նամակական , Թղթոց :

Epistolário. Նամակագիր , գիրք նամակաց : գիրք ատեատուածոց պրօտօգրաֆէն :

Digitized by Google

Epistolétta. Թուղթ հանճար. գրաճան մեքենայ :

Editáffio. Տապանագիր: Մեծար նաղբար, նաբիի :

Epitalámico, ca. Հարսնեկան :

Epitalámio. Երգ առ ապառաժ, հարսնեկրգանի :

Epíteto, գոյ. Մակդրական անուն, ածական : արձիր, վառճ :

Epitomáre, ն. Հանճար. ծանիլ զբիթր : խմել, կիսել :

Epítome, ար. Հանճար. հատ գրոց : խմոյլ :

Epoca. Թուական, թիւ : նաբիի :

Epopéja. Գիւղացիաբանութիւն :

Epulóne, ար. խորտկաճաշակ մի ծառայութեան պետ : ընդ պօղպ

EQU

Equábile, հ. Հաւասարելի (չարժանի :)

Equabilità. Հաւասարութիւն :

Equabilménte. Հաւասարապէս պէտպէր :

Equalità. Տ. Egualità.

Equanimità. Հանգստասիրտութիւն, անդրդուելութիւն, չափաւորութիւն, հանդարտութիւն : Վեհասիրտ, գթասէր, սաղ :

Equánimo, ma. Հանգստասիրտ, հանդարտ, հաւասար յանձնային, անդրդուելասիրտ, չափաւորգթասէրը, սաղբրնը :

Equatóre, ար. Տ. Equinoziale.

Equazióne. Հաւասարութիւն, բաղդատութիւն : հաւասարումն (աշխարհական :)

Equéstre, հ. Ասպետական, հեծելոյ, ձիաւոր : պիճահի, պնրը :

Equiángolo, la. Հաւասարանկիւն :

Equicrúre, ար. Հաւասարունք կին երկկողմնատոյգ եռանկիւն :

Equidistánte, հ. Հաւասարաչափ տարակաց, զուգանիշատ : հաւասի :

Equidistánza. Հաւասար հեռաւորութիւն :

Equilátero, ra. Հաւասարակողմն, հաւասարակողմանի :

Equilibráre, ն. Հաւասարակշռել առնել, հաւասարապատել գործել : փնոյ էնիլ, փնոյնիլ : — arsi, յ. Լինել հաւասարակշիռ : պիր վիճինոյ օլմաք :

Equilíbrio. Հաւասարակշռութիւն փնոյ : stare in — . կալ հանգիստ հաւասար : պիր վիճինոյ օլմաք :

Equimoltiplice, հ. Հաւասարապատասխան, զուգապատասխան (թիւք)

Equinoziále, գոյ, ար. Հաւասարակածական, ծիր գիշերահաւասարին : խաճիը խաճիան : և ած. Գիշերահաւասարին :

Equinózio. Գիշերահաւասար : d' autunno. աշնանային գիշերահաւասար : ճկրիճան : di primavéra. գարնանային գիշերահաւասար : նգիրոզ :

Equipaggiaménto. Պատրաստութիւն նաւու : Պատրաստութիւն նաւու :

Equipaggiáre, ն. Պատրաստել զին նաւապահութեան զինու, պատրաստել զպաշար և զպէտս նաւուն : ալնիլ, իքմալիլ էնիլ :

Equipággio. Պատրաստութիւն, նաւար, պատշար, կապմիճի, պատշար և կապմած ձանապարհին նօր զանիրեսի, իքմալիլ : նաւ ապրիք : նայիճ :

Equità. Ընդհանուր կին պիրնաճ օրինաց : ինաճ, պալնի : արդարութիւն, իրաւունք, իրաւ : ինր, վնիրնի, հագ :

Equivaléntе, հ. Հաւասարօր, հաւասարարժէք, հաւասարչափ : պեյնիր :

Equivaléntе, գ, ար. Հաւասարութիւն, փոխադարձին, կշռութիւն : Համապիտ պէպէս

Equivalenteménte. Հաւասարապէս, միասին :

Equivalénza. Հաւասար արժէք, հաւասարար զօրութիւն, հաւասարութիւն, փոխադարձին : պէպէս :

Equivalére, ւ. Լինել հաւասարօր,

Digitized by Google

արժէք հաւասարապէս, տալիք գհաւասարապէս զգրաւէն: գկշռիլ:

Equivocaménte. Հաւանականապէս, բարբ, հաւանականութեամբ:

Equivocáre, ն. Գաղտիք հոգնեցուցանել, վերծանիլ միտ նմանութեամբ ի բաց կամ առանձնից: նանդրդիմ:

Equivocazióne. Հաւանականութիւն, մոխրհասկացիր առանձին, սխալմունք: նանդրդուածք:

Equívoco, գ. Հաւանական բառ, նմանաձայն առանձին: ինքնին: far degli equivoci. վարիլ հաւանականութեամբ: pigliar equivoco. սխալվիլ, խաբիլ: նանդրդիմ:

Equívoco, ca, ածք. Հաւանական, երկդիմի, երկբայական, բազմանշան: տիտաւ ինքնի:

Equivoco, գ. Հաւանականապատար, հաւանականութիւն:

ERA

Éra. Ցուցակ: նաբիւ:

Erário. Գանձ հասարակաց կամ ազգութեան: հանգա:

Érba. Խոտ, գազարի, բանջար, գեղ գազար. օձ, նդնդիւն: mal' erba. մոլախոտ: essere ancora in erba. լինել գեռ տհաս, անկատար: soffocare in erba. ազատ ազել ամն գէն 'ի ծնգամանն: far fáscio d'oguierba. ոչ ընտրել զլաւն 'ի վատ Ծարէն, կեալ անխտրապար, կամ անաստակութեամբ:

Erbácea. Մոլախոտ, բոյս անսկիսանէ: գեօնիք. օձ:

Erbáceo, ea. Խոտակերպ, խոտանմանութեան (բոյս): օձ. գնդնդէր:

Erbággio. Բանջար, խոտ ազգաց գազարի: պանդխտ, օձ. գ, նդնդիւն: խոտ: օձ:

Erbájo. Խոտասէր, ուտիճ. մորձ գազարեղէն: օձ. գ. նդէր, նդիւն:

Erbajuólo. Գազարավաճառ, ձիմ բանջարավաճառ. (յր. որ վաճառէ զբոլ ընդհանրապէս խոտս:)

Erbétta. Խոտ մանր, մանրուք խոտ: ինձի օձ: բուզդ: ծուր:

Erbacciuóla. Տ. Erbúccia.

Erbolájo. Խոտախոյզ, գազարախոյզ:

Erboétto, ta. Փոքր մի խոտ:

Erbóso, sa. Խոտաբեր, խոտալից, գազարի: օձ:

Erbúcce, իզ, յոգ. Erbúcci, աբ. յոգ. Բանջարեղէն, խոտ, զարդ. պանդխտեղէնք:

Erbúccia. Խոտ մանր, մանրուք խոտ: ինձի օձ:

Ércole, աբ. Հերակլէս, վհատչի:

Ercúleo, ea. Հերակլեան, վհատչեան: քաջազօր:

Eréde, հ. Ժառանգ. ժերտանէպի:
— insiéme. Ժառանգակից: հնմին բաս, ժրտաին ժառնէրէպ:

Eredità. Ժառանգութիւն: ժրտաս:

Ereditáre, ն. Ժառանգել, առնել զԺառանգութիւն: վարբս օլմագ, ժրտաս նեմագ:

Ereditário, ia. Ժառանգական, սահմանեալ Ժառանգութեամբ: ժերտանց ժառնէ: տես և Erede.

Eremíta, աբ. Ասկետական, անապատաւոր, առանձնացեալ: առպատ:

Eremítico, ca. ածք. Ասկետական:

Éremo. Ասկետատեղի, առանձին տեղի: պանդխտեան, հայկեր. նբօլ:

Eresía. Հերետիկոսութիւն: բարբրուզ, բարբուզ:

Eresiárca, աբ. Հերետիկոսապետ: բարբուզապետ:

Ereticále, ի. Հերետիկոսական:

Ereticaménte. Հերետիկոսաբար, մոլորապար:

Erético, գայ. Հերետիկոս: բարբրուզ, բարբուզ:

Erético, ca. ածք. Հերետիկոսական:

Erétio, ta. Ցաղկոտ, կամազուրկ, կամազնուազ: փոխելիս, փոխելի:

Eresióne. Կամազնուազութիւն, ցաղկոտ փոխիլ, փոխելիս: կատարածութիւն չնուիլ, հատատատութիւն (մեռատութեան,

Digitized by Google

փայտյոյ, եւն.) եռփք :

Ergástolo. Ջնդանան, բանտ : ընդիան :

Érgere, ե. S. Innalzare.

Erinne, իմ, ին. Կատաղիք գժոխոց :

Eringe. Բանջար ինչ ուտելի : փըրտանիկ, փնդիկ :

Ermafrodito. Արուիգ, երկսեռ անձ : խառնած :

Ermellíno. Ալիտակ աքիս : փոքրամարտ ալիտակ աքիսանի : փոքրամ իւր :

Ermesíno. Կերտաւոր ինչ նոր :

Erméte, ար. Հերմէս, երմէս (չեմեն :)

Ermeticaménte, ած. Ամուրհակ խնդ : ամփոփակ : սրբէր :

Érmo, ma. ած. և Érmo, գ. S. Éremo.

Ermodáttilo. Դեղ ինչ մեռքրա զակման : օխրէնճեան :

Érnia. Փոշտանիւս, աղէմա փուշ : փքպոկէնի :

Ernióso, sa. Փոշտանիկ, աղէմ ծոյլ : փքպոկ :

Eróe, ար. Դիւցազուն, քաջա զուն, քաջ, հոյակապ, անուա նի : փրէիր : էհէլէվան, գահրաման :

Eroéssa. Կին դիւցազուն, քա ջազուն, եւն :

Eroicaménte. Դիւցազնաբար, քաջասար : փրէիրանի :

Eróico, ca. Դիւցազնական, դիւցազական, հոյակապ, երևելի : փրէիրանի : դիւցազնական (ասա նաւոր կամ բանաստեղծի :)

Eroicómico, սի. Դիւցազնա կատակ տար :

Eroína. Կին դիւցազուն, քա ջանուն, հոյակապ, քաջագործ :

Eroísmo. Դիւցազնութիւն, քա ջութիւն, հանդուգնութիւն դիւցազնոյ :

Erpicáre, ե. Տափանել, ցանքա նեալ զանելս : խարլա տիրանէլ եմ :

Erpice, ար. Տափան, ցանքան : խարլա խարտէլ, տիրէլ :

Erránte, հ. Պուղտակ, սխա լական, մոլորական : խանդըլան : մա փառականի, վատարանդի : հօվարտա, ափարա : stelle erranti. աստեղք մոլորք, մոլորակք :

Erráre, ե. Պուղտիլ, մխիթիլ, սխալիլ : խանդըլմա, ափմա : մա փառիլ : աստաստգիլ : ափարա ինձիմ : յանդգանալ : գտապահաթ էմիմ :

Erráta de' libri. Յանկ սխալա նաց գրոց : սիհվէյաթ :

Errático, ca. Շրջմոլիկ, մա փառականի : հօվարտա, ափարա : febbre. անդադ անդիսանի :

Erroneaménte. Պուղտաբար, մոլորութիւ, սխալմամբ : խանդըլարակ :

Erróneo, ea. Պուղտական, սխալ, լի մոլորութիւ : խանդըլըլ :

Erróre, ար. Պուղտուիւ, սխա լումն, սխալ : խանդըլըլ : յանդգանիք, յանդգութիւն : սուտ, իխանաճ : commèttere un — սխալիլ, յանդգանալ յիմիք : per errore. վրիպակաւ, յանդգեսար գայթիլ :

Errorétto, Errorúccio, Erro rúzzo. Վրիպակ, սխալ գործք : փոք ր ինչ խանդըլըլ, փոքրիկ գտապահաթ :

Érta. Ջատ 'ի վեր լերին, գտա 'ի վեր : ենթադր : stare all' erta. պատրաստ անձամբ, զգայր կալ : սափընմա :

Érto, ta. ած. Ջատ 'ի վեր, գե ժոտ ատրճանակի : ենթադր, ատրճ :

Erubescénza. Շատատնութիւն, ամօթ երեսաց : ատ, հիմաղ :

Erúca. S. Ruchetta. Երիմաքա խարիլ :

Erudiménto. Վարժք, կրթութիւն, վարդապետութիւն, ըրիպոյն, խրատ :

Erudíre, ե. Յուսուցանել, մար զել : ենթրխիմ :

Eruditaménte. Հմտաբար, խելացաբար : օգտաճառ ատամ կիպի :

Erudíto, ta. Eruditíssimo, ma. Հմուտ, վարժ, գիտնական, քա ջատրուն, ուսուցիչ : օգտաճառ, էհլի իլմ, իլմով :

Erudizióne. Հմտութիւ, ամբո ղութիւ, վարժութիւն : իլմ, վարդապետութիւն :

Digitized by Google

Eruttáre, ն. Ջգայտակը ձգըտանել: ՝էյդիրմէ:

Eruttazióne. Ջգուտումն, ջգայտումն: ՝էյդիրիլ:

Eruzióne. Ցուկումն: փխանիւրմէ le eruzioni del Vesúvio. Հրացայտութիք վեսուվիայ հրաբուղխ լերինն:

ESA

Esacerbaménto, Esacerbazióne. Գրգիռ, գրգռումն:

Esacerbáre, ն. Գրգռել և ևս, զգրգռել, բարկացուցանել, գոռնացուցանել (զոք:) հրշին ածիբըմա, եավլաչանգրմա, ինձխիմէ: զայրացուցանել (զբնական:) ապըրմա: –ársi, յ. Գոռնանալ, զայրանալ, գրգռիլ: ապմա:

Esageránte, հ. Esagerativo, va. Աչքկուցիչ կամ կուտակիչ բանիւք, կուտակական: ակօյնա գապարլըքրան:

Esageráre, ն. Աչքկուցանել կամ կուտակել բանիւք: ակօյնա գապարլմա, ակօյնա ՝էօսիէրմէ:

Esagerazióne. Կուտակումն բանից:

Esagitáre, ն. Տառապեցուցանել, զգռել, հալածել: ինձխիմէ:

Esagitazióne. Տառապանք, վիշտ, հալածանք:

Eságono, փ. Վեցանկիւնն, վեցակողմն: ալը էօյնէ:

Eságono, na, ած. Վեցանկիւնի: էնէյսանի:

Esaláre, ն. Աբտաշնչել (զոք գոլորշի·) շնչել արտաքս զգոլորշի: պուհար ապմա: – lo spírito, il fiato. շնչել զոգին. փչել կամ աւանդել զոգին, անշնչանալ: ձան ՝էրմէ, էօլմէ:

Esalazióne, Esaláento. Աբտաշնչումն, արտաշնչութիւն, շոգի: պուհար, պուղ, պուղա:

Esaltaménto. Սքանչութիւն, վերացումն, աձումն, բարձրութիւն: իւթսէ:

Esaltáre, ն. Բարձրացուցանել, մեծացուցանել: իւթսէնէք գապըշմա: գովել, բարձր առնել, հռչակել, գնատատրել: ՝էնէ էօյմէ: ՝էգոհ ՝էնմէ:

Esaltatóre, աբ. Բարձրացուցիչ, գնատատրիչ:

Esaltazióne. Տ. Esaltaménto. գնատատրութիւն:

Esáme, աբ. Քննութիւն, քնին: ՝էնքիՙիլ: ապար մեզրատաց: աբը սիրթսախ:

Esámetro. Վեցաստնեան ոտանաւոր:

Esámina. Քննութիւն, խոյզ: ՝էնքիՙիլ: հարցապատում, գործ:

Esaminátore, ն. Հարցապատում առնել, հարցանել յատանինի: ակօյնէմէ: քննել, խորհիլ, կշռել: ՝էնքիՙիլ ՝էմէ, էյի գնալ ՝էմէ: գործ գործել: ՝էնբէնիք ՝էմէ:

Esaminatóre, աբ. Հարցասօզ, քննիչ: ՝էնքիՙիլճի:

Esángue, հ. Աշարիւն: գանաըղ: Լծշնեալ, Թալկացեալ, անզօր, ոգեզատաս, կիսամեռ, այլագունեալ: ՝էագելի գալմըշը, ճանը գալմըշը, պօղաբշը, ասլմաղ:

Esanimáre, ն. Բնէկանել լըկսիրտ, լբռնացանել, ոգեսպառ առնել, Թալկել զոգիս: էօյնէնմէ: ՝էրբէյի գըռնա, ճանը էբգարա:

Esanimáto, ta. Esánimo, ma. Արտաքնեկուղ, արտաթափ, սպառնացեալ·ոգեսպառ: ՝էրբէյի գըռուրըշը, ճանը էբգինը:

Esáple, գ.ց. Ի՛ց. Վեցկէտեան (Որոգիմնաց:)

Esarcáto. Պարզատնութիւն խոսկոյ:

Esárco. Պարզատն կամ հատասկաւ խոսկոյ:

Esasperáre, Esasperazióne. Տ. Esacerbare, եև:

Esattaménte. Ճշդիւ, անվրէպ, անվրէպապ, հաւաստաբար, ճշդութեամբ, ղգուշութեամբ, խնամով, ուշի ուշով: փխանի էնէ, էնըսա էնէ, պիր հօշնէ:

Digitized by Google

Esattézza. Ճշգրտութիւն, հաստատութիւն, զգուշութիւն. խնամք, փոյթ: փիւռաթ, մահաթկէթ:

Esátto, ta. Esattíssimo, ma. Ճիշդ, զգուշաւոր, փոյթ, մեսա գէթ: մահաթկէթ:

Esattóre, ար. Հաւաքիչ, հաւաքահան: հարկահան: ի որ պահանջէ զվարձս տանց, կամ ըզստացուածս: փիւռաթը պահնդիրն, ճապի:

Esaudiménto, Esaudizióne. Ընդունդութիւն ազաչանաց:

Esaudíre, ն. Լսել ազաչանաց, ընդունդել ըմպել, ընդունել զաղաչանս: խնդիրք, բիճայը գտալ կ'ելնի:

Esaudíto, ta. Լսելի եղեալ, լսուեալ, ընդունելի եղեալ: գտալ օգնական, խնդիրքիւր:

Esaudítóre, ար. Ընդունդիչ ազաչանաց, հնշտալու: բիճայը գտալ կ'ելնի:

Esauríbile, ած. Սպառելի, գիտ. թուական: խոտնելի: ի

Esaurire, ն. Հանել սպառեալ, սպառել, գաղտարկել: պօղնիմ, խոտնիլ:

Esáusto, ta. Դատարկեալ, գաղտարկ, ցամաքեալ. սպառեալ: պօղնիմը, պօղ, խոտնիմիւ:

Esazióne. Պահանջումն կամ ընդունելութիւն հարկաց, հարկահանութիւն: հարամ փիւնիւթի: ingiústa. զրկանք: զուլմ:

Esca. խայծ (ձուկնեաց և ձկանց) նիմ: կերակուր, ճարակ: նիմիւ: պատառանք: փիւնիւ: լուացիք: գող: հրապոյրք, գրգիռ: ճիզիւ:

Escandescénza. Ցնդակարծ ցասումն, պոռնկութեան բաղձութեան: խօրջ, հընմ, խօրթ:

Escara. Կեղև վիրաց: նարա գաղտուցս:

Escárotico, ca. Կեղևածուծ (գեղ:)

Eschio. Ի ծառ բնչ: իհաչկին:

Escíre, Escíta. Տ. Uscíre, Uscita.

Eselamáre, ն. Գոչել բարձրա-ձայն, բարձր ձայնիւ, բացագանչել, ազաղակել: ինդ: լաւրտնա:

Esclamazióne. Գոչիւն, ազաղակ, բացագանչութիւն: լաւրտնա, ինդուն:

Esclúdere, ն. Ա՛րտաքսել, ի բաց մերժել: արտաքոյ թողուլ, արգելուլ զմուտս, չընդունել: պաշրա պնդիմ: լեռչնա, գաղտուկ նիմիմ: զրկել: մահրամ նիմիմ:

Esclusióne, Esclusiva. Ա՛երժումն, զրկումն, բացարձակումն, զատումն: մահրամիւպ: ebbe l'esclusione. զրկեցաւ, չեզև շնորհեալ: մահրամ գալը:

Esclusivaménte. Ա՛րտաքսմամբ, բացարձակմամբ:

Esclusivo, va. Ա՛րտաքսիչ, արտաքսողական, զատական:

Esclúso, sa. Ա՛րտաքսեալ, զրկեալ: մահրամ գալնը:

Escreménto. Ցաւելուած, կղկղանք, սպառուած, քակոզ: նէ ձիւսկի, պօգ:

Escrescénza. Ցարգելի ջուրց, զեղուման: խաշմ, խաշնէնէ: — carnosa կամ di carne. մսաձոյլ, աւելորդ միս: չիչ, նամրա:

Escreziόne. Կղկղանք (հնոց մարմնոյն:)

Escusábile, Escúsare. Տ. Scusábile, &c.

Esecrábile, ած. Esecrándo, da. Կրտղկալի, գարշ, անիծանպատ: պիտրահ, տիլան:

Esecráre, ն. Գարշիլ, նողկալ, անիծանաձել, նզովել: խօրնիմիւ, նալնէի օգնական:

Esecráto, ta. Գարշելի, գարշելացեալ, անիծեալ, աւանդ: պիտրահ, տիլան:

Esecrazióne. Գարշութիւն, անէծ, նզով: խրահ, նալնէի, պէպ պառնա:

Esecutívo, va. Գործադիր, կատարիչ: խմբա կոն: գործագրելի:

Esecutóre, ար. — trice, իմ-

Digitized by Google

Գործադիր, գործադրող, սպասաւոր, պաշտօնեայ: Խնչպ էսէքձի, մահուան կենդանի: esecutóre di giustizia. գահճի: Ձեռագրաց testamentário. կտակակատար, հոգաբարձու: վոճի: ..

Esecuzióne, Eseguiménto. Գործադրութիւն, կատարումն (խորհրդոց, հրամանաց:) Խնչպ, էպս: ապրճ, առաքանք: Ձերխ: metter in — . տես Eseguire.

Eseguíbile, ած. Գործադրելի, կատարելի:

Eseguíre, ած. Ի գործ ընծրել կամ դնել, յարգիլնս ածել, կատարել: Խնչպ էնիպ, ապրճ էնելիրմ:

Eseguíto, ta. Կատարեալ, ի գործ եղեալ:

Esempigrázia, ած. Օրինակ խոսի, ձբ, որպիսի: փոխ:

Esémpio, Esémplo. Օրինակ, առաջադրանք: Էօրինակել: օրինակ բանի, չինուածի: Էօրինակել, խորհուրդ: յառաջադրանք. (ազգ. կնճ ձեռնասրկուած:) Նախատապատիպար, գաղափար, կաճառ: տես: dar esémpio. ընծայել օրինակ, լինել յօրինակ, ուսուցանել օրինակաւ: Էօրինակել վնրմիս: a կամ ad esémpio. զօրինակ, ըստ օրինակի: կիպի: per esémpio. օրինակի վրայ, օրինակ կամ: փոխ: dare buon esémpio. տալ օրինակ բանի, չինել զայլս: խորհուրդ օգտակար: dar mal esémpio. ոչ շինել զայլս, գայթակղեցուցանել, լինել յօրինակ չար: փչնա խորհուրդ օգտակար: andare in esémpio. բարբրել յօրինակ:

Esempláre, գած, ած. Օրինակ, ապատկեր: Էօրինակել: գաղափար, նմանութիւն, տիպ, նշան: տես, գաղտ:

Esempláre, ած, ած. Esemplarissimo, ma. Բազմերկրեան, առաջնակարգ, օրինակ բարի, չինուածիվոն ապրող: Ենի ապամ, ապրդի:

Esemplarità. Բազմերկրեանութիւն, առաջնակարգութիւն, օրինակ բարուց, չինուածի: առնիհնի, գաղտ:

Esemplarménte. Նմանութեամբ, առաքինի կամ առաջնակարգ քաղաքավարութեամբ:

Esémplificáre, ած. Ի մէջ բերել օրինակս, զարգարել կամ բացայայտել զնշանակն օրինակօք: Էօրինակել կնիրմիս:

Esemplificazióne. Ընդգայնութիւն օրինակօք, բացատրանութ ի ձեռն օրինակաց:

Esémplo. տես Esémpio.

Esentáre, ած. Ազատ առնել, ապահովարկ կացուցանել, ազատանել ի պարտաւորէ, ազատաւոր ընդհանրէ: ապապ էնիմիս, փաթելնիմ էնիմիս: — ársi, յած. Ազատ, զերծ լինել ի պարտաւորէ:

Esentáto, ta. Ազատագործեալ, ազատաւոր ի պարտաւորէ:

Esénte, ած. Ազատ, զերծ, առաջնակարգ, առանձնաշնորհ: ապապ, փաթելնիմ:

Esenzióne. Ազատել ի պարտաւորէ կամ ձեռնհասց, ապահովարկութիւն, առանձնաշնորհութիւն, շնորհք առանձնութեան: ապապելիմ, փաթելնիմ նիմ, տնտեղելիմ:

Eséquie, իգ, յած. Յուղարկաւորութիւն (մեռելոց,) հանդէս թաղման: ձեռնադէ, փչիմ: far l' — . յուղարկաւորել (զմեռեալն.) յուղարկել, կատարել զհանդէս յուղարկաւորութեան: կոնչիմ նիմ:

Esercitaménto. Կրթութիւն, աշխատութիւն: իմման, պահպանի:

Esercitánte, ած. Որ վարժեն զանձն:

Esercitáre, ած. Կրթել, յաջողաստանել, վարժարել, վարժել, վարժանել, վարել: ին նլանիմիս, ուլելիրմիս, փաթելնիմիս, il tráffico, la mercatura. առնել վաճառաշահութիւն, զբաղուել ի վաճառականութենէ: ապաթանիմիս էնիմիս: — ársi, յած. Կրթ-

Digitized by Google

Esercitáto, ta. Esercitatissimo, ma. Կրթեալ, վարժ, քաջահմուտ, քաջավարժ: Կոչիկ փշ. աւետիս: Էիւիւ:

Esercitatóre, trice, Կրթիչ, մարզիչ:

Esercitazióne. S. Esercísio.

Esército. Զօր, զօրք, բանակ: ապիկ: Խումբն զաղտնաբոլիկ, ժողով մարդկանց: Ամենիշխան: — a cavallo. Հեծելազօր: ամէն ապիկ: — a piédi. Հետեւակք, Հետեւակաց զօր: Եղայ ապիկ: comandare un —. զօրավարել, առաջնորդել զօրաց: սէրպար օլմակ:

Esercízio. Վարժութիւն, կրթութիւն, պարապմունք, աշխատանք, վաստակ: Խնդիր, գործ: Հանգիստ մարմնոյ: Խէրխնդիր, հարբեցութիւն: արհեստ: Վիճահաւ: գործ, պաշտօն: Իւ: militare. զինուորական կրթութիւն: Խաչիմ: de' cavalli. ձիավարժութիւն: ան խաչիմ: esercízj cavallereschi. ասպետական խաղաւորական կրթութիւնք: esercízj spirituali. հոգևոր կրթութիւնք կամ մեծութիւնք: fare esercízio. զբաղել, Հետեւիլ, շարժիլ: Վարչիմ: far esercízio di che sia. վարել կամ ի գործ արկանել զարհեստ մի: Վարչիմ: stare ի կամ tenere in —. կրթիլ, կամ կրթել:

Esérgo. Ցեղի մարդկային գրութիւն:

Esibíre, ե. Առաջարկանել, յանգիսանան կամ առաջի առնել, ցուցանել, յառաջ բերել: Նէշքիֆ էիւիւ, հանդիսաբար Վերնիւիւ, արձ էիւիւ, Վերնիւիւ: — irsi, ի. Առաջիլ, յառաջ գնալ:

Esibitóre, ար. Առաջարկող, ար յանգիսանան առնէ:

Esibizióne. Տուչիմ, ներկայ, մատուցանումն: Նէշքիֆ:

Esigénza. Պիհաջք, հարկ, պահանջատուիմ: Իհթիյաջ, ըստ:

Esígere, ե. Պահանջել (իրաւամբք:) ապահանջել կամ Հաւաքել զպարտս: Նատպա Վնիւիւ, Նուիւիւ:

Esigíbile, հ. Պահանջելի, զոր մարդիս կ Հաւաքել:

Esíle, հ. Նօսրագոյն, մանր: Ինձկ. ասքիճ: վեքիա: Կրաա:

Esiliáre, ե. Աքսորել, առաքել յաղգատոպս: ոխրիւիւ Վնիւիւ, ոխրիւիւ: ե Գնալ կամ կալ յաղգատոպս: ոխրիւիւն օլմակ, ոխրիւիւնփէ օլմակ:

Esiliáto, ta. Աքսորեալ ոխրիւիւն, ոխրիւիւմիշ:

Esílio. Աքսոր: ոխրիւիւն: andare in —. գնալ յաղգատոպս: ոխրիւիւն օլմակ: mandar in —. առնոյ Esiliare.

Esímere, ե. Ի բաց առնուլ, ազատել, ազատիլ: էլեւրմակ, ազատ կնիւիւ: Esimersi, ի. Sottrarsi.

Esímio, ia. Գերազանց, ընտիր, խորհրդի, ազատատաղան, ընտիր, ազնիւ, սիրելի: ազնիւ նափր, էշմ:

Esisténte, հ. Գոյացեալ, գոյող, գոյակ, գոյատար: օլան, վար:

Esisténza. Գոյութիւն: վար, վարէթ, վիճակ:

Esístere, ե. Գոյ, լինիլ գոյատար, ունիլ զգոյութիւն, հնարաւորապէս: վար օլմակ,

Esitaménto. Վատնիլ, ատարկայ: էիքիւ:

Esitáre, ե. Վանտառիլ: ասիմակ: վարանիլ: էիքիւնիւիւ:

Ésito. Ելք, ելումն: Լսարէա: Հատարած իրաց, վախճան: ածղա, Նօնիւիւ: վանտառ, վանտառումն: ասիլէա:

Esiziále, հ. Վնասակար, վնասարար: զարարէա:

Ésodo. Գործք ելից. ելք:

Esófago. Կերակր: գօղաղ:

Digitized by Google

Esorbitánte, ի. Աչեւսափ, տա-
ռապայման, կարի, յոյժ: ՏառապԷս
ԷՓրաՒ, ծանրագին:

Esorbitánza. ԱչառաՒկութԷՒ,
անչափութԷՒ, առաքինապանծու-
թԷՒ: ԱրԷնապէսութԷՒ: ԱչառաՒ-
կութԷՒ:

Esorcísmo: ԵրդումՒկոչութԷՒ
(գրաս.) ԵրդումՒկոչութՒՒն:
ԷՓառն:

Esorcísta, ար. ԵրդումՒկոչող:
ԷՓառն օփոյառՒս:

Esorcizzáre, ն. ԵրդումՒկոչել:
ԷՓառն օփոյառՒ:

Esórdio. Սկսուած, սկիզբն,
յառաջաբան: ԱրՒալանիԷՒ, փի-
պաՒՒ:

Esornatívo, va. Կազդուական
(ՀամՒ:)

Esortáre, ն. ՅորդորԷլ, հա-
մոզել: ԷօյԼուԷՒ վԷրՒԷ, նաՀատակ վՒ"

Esortatívo, va. Esortatório, ia.
Յորդորական, յորդոր:

Esortatóre, ար. – tríce, իգ.
ՅորդորՒչ:

Esortazioncélla. ՅորդորակՒ,
համառօտ յորդորակ:

Esortazióne. Յորդոր: ԷօյԼուԷՒ,
նաՀատակութՒՒն:

Esóso, sa. Աւազի: ՇԷրուտ:

Esostósi, ի. ՈսկրացաւՒ ոսկերացաւ:

Esótico, ca. ԻկատուՀ (ԼԼ.) օտար, օտարազգի: ԷապանՇի:

Espansióne. ՏարածումՒ, ԷՐգումՒ: ԼԷրՒԷ:

Espansívo, va. ՏարածօղՒ, տա-
րածականՒ:

Espediénte, գ, ար. ԵղանակՒ,
Հնարք, միջոց, մարթանՔ, կամ
արուեստ: փօլայ, լուՒ, ասուալ:

Espediénte, ած, ի. ՕգտաՒ-
կար, ախտանՒ, ապատշաՀ, կա-
յուն: ՓայփաՒԷ, լաԷՒ, լայԷփ: È
espediente. լսւս Է, մարդի Է, ար
ժան Է, ապատշաՀ Է:

Esperientíssimo, ma. ՓաղԱա-
փոյժ, ՀնարուուՇ: ԷԼԼ վարաՒՒ:

Esperiénza. Փորձ, փորձա-
ուուԼ, երկար կիրառուուԼ, հմուու-
ԼՒՒ: ԼԼնԷրկուԼ: վարպետՒՒՒ: far
dell' esperiénze կամ esperiénza.
փորձ փորձԷլ, փորձԷլ: ԼԼնԷրկուԼ
ԷՒՒԼԼ: aver esperiénza. ՀամառՕ-
ՀԷլ, գիտուՀ կամ գործակատարուԼ:
uomo di niuna – ՝. այր անփորձ,
ապիՇաս, անհմուտ: ԱՇմարի:

Esperimentále, ի. ՓորձառաԱ-
կան, փորձական, ծանուցական,
փորձով:

Esperimentalménte. Փորձով:
ԼԼնԷրկուԼ կամ:

Esperimentáre, ն. Փորձել,
գիտուՀ կամ գործակատարուԼ, ՀամառՕ-
ՀԷլ կամ ցուցանել փորձով: ԼԼնԷրկուԼ ԷՒՒԼԼ, ապացուցանել, փաՒՒՒՒԼ:

Esperimentáto, ta. ՓորձուաԼ,
ԼՒՒ: ապացուցուաԼ: փորձ, կիրՒՒ, ան-
գործակ: վարպետ:

Esperiménto. Փորձ, փորձառուԼՒՒ: ԼԼնԷրկուԼ:

Espero. ԳիշԷրաւար: ափգամ
ԷՐաՒՒՐԼ:

Espérto, ta. Փորձ, կիրՒՒ,
վարժ, յաՒՒոգործակ: վարպետ, ՀԷՐ-
գՒՒՒ: փորձուուԼ, փորձքս ծանուա-
ցեալ: ապացուցուաԼ:

Espettatíva, Espettazióne.
Յոյս, սիկսակալուԼՒՒ: սպասում:

Espettoránte, ի. ՄաքրԷՒ
կրծոց կամ ապտամՒՒ:

Espiáre, ն. ՓաւԷՒ, պարՒՒ
զանգը: ԼՒՒանակը աՓ ԷՒՒԼԼ:

Espiatório, ia. ՓաւարՒչական,
(գրՀ.) քաւուԼՒՒ:

Espiatrice, իգ. ՓաւՒչ: ԼՒՒ-
նակը աՓ էՓՒՒ:

Espiazióne. ՓաւուՒՒ, ՀատուցուԼՒՒ: աՓ:

Espiláre, Espilazióne. Տ. Rubare, Rubería.

Esplicáre, ն. ՄեկնուՒ, բաց
յայտնուԼ, ապատմուԼ: ՏանՒ վԼրՒՒ,
պէտական ԷՒՒԼԼ, ԼուսիՐ ԷՒՒԼԼ:

Esplicatóre, ար. ՄեկնՒչ,
ՀատուցՒական: ԼԼնՓՒՒՐՒ:

Esplicazióne. ՄեկնուՒ, բաց
յայտնուուԼՒՒ: ՏանՒ, ԼԼնՓՒՒՐ:

Digitized by Google

Esplicitaménte. S. Espressamente.

Esplícito, ta. Բաց յայտնական, ակներև, պարզ: պկ. յայտնաբան, մեկնող: պկ. յայտնաբանել, ոյան:

Esploráre, ն. Լրտեսել, զննել, աշխատիլ հետազոտել: լաշտպանել, ջօգտակար:

Esploratóre, այր. – trice, էգ. Լրտես, զննո, խուզարկու: լաշտպան:

Esplorazióne. Լրտեսութիւն, խուզարկութիւն: լաշտպանութիւն:

Esponénte, այր. Յայտարար:

Espórre, ն. Ա յայտնել, բացայայտել, ակներև: պկ. եմ: արտադրել, գնել արտաքոյ: փշուրը գօսպ: – i fanciúlli. ընծեղել առնել զաշակերտ: alle fiére. ապրանքել հուր գաղթական: ճանապարհորդ: – la vita, էսմ esporsi a pericolo. գնել զանձն ի ճնշումն, ի վտանգ ապրանքել զանձն: ինքնին ի յոյսս գօսպ:

Espositivo, va. Մեկնական, մեկնողական:

Espositóre, այր. Մեկնիչ, բացատրիչ: ինքնիշխող:

Esposizióne. Մեկնութիւն, բացայայտութիւն: ճանաչ: գնելն զԱստուած (ի բացայտել ոք ակնկալեցեալն ի զննել) գնելն ինչ ապրանքս ի գնել:

Espósto, ta. Մեկնեալ պկ. յայտնաբան: fanciúllo. ապուշ ընկեր: – a' pericoli. ի վտանգ արկեալ: ծանրաբարոյ գծծասլոյծ:

Espressaménte. Յատուկի, յայտնապէս, ապրեցապար, առանձինն, յայտնակի յայտնապէս, մասնաւորապէս: հետևապէս:

Espressióne. Յայտարարութիւն, յայտնութիւն: պկ. յայտ: նշան: նշանակութիւն: Նիւան: զօրութիւն, գոյ: գովվելի: բառ, բան, ապացուցանք: սէջ, լսապիճ:

Espressivo, va. Յայտնական, ակներև, ապրող, յայտուկ, յայտնող, նշանական, նշանակական, հետևական:

Espresso, sa. Յայտնի, յատուկ: գիտելութեաց, արտ. անհատական: պկ. եմ, հետևիմ: հատուածաբար, արտ. ելի բացայայտ (խոսք:) արտաքոյ բնեալ, արտաքսանեալ (բառ:)

Eprímere, ն. Ա յայտնել պնդութեամբ մեռանց, յայտնել ելի բացայայտել բանիւ: վարկ ինինիմ:

Espugnábile, հ. Գրաւելի (բերդ.) ոչ անառելի: ալնբր:

Espugnáre, ն. Ա անառել արտ. առնել բառ. գաղթական (զգաղթական, եև.) առնել ելի յաղթել գաղթական: ինինի էնիմ, ձեռն իւն ալնա:

Espugnatóre, այր. Յաղթող ելի առիւծ գաղթական ելի բերդին: գրաւիչ:

Espugnazióne. Առումն արտ. առնելութիւն: գրաւ:

Espulsióne. Արձակումն, արտաքսումն, ելքումն արտաքս, վռնասումն: սիւրիւն, գօսպ:

Espulsívo, va. Արձակական, վռնասական, արտաքսիչ, ելքիչ արտաքս:

Esquisíto, եև. Տես Squisito, եև:

Éssa, էգ. Ինքն, նոյն, նոյն ինքն: ինինի, ինքնի:

Essénza. Էութիւն, խտութիւն: վսլ. ւէթ, գոյ, վիճակ: ոգի: բառ:

Essenziále, հ. Էական: գոյիլ, առլը: հարկաւոր, հարկառ: էգ. գիտաւոր: գլխաւոր: պարլ:

Essenzialménte. Էապէս, հարկաւ, ի հարկէ:

Éssere, իայ, կան ե գտանիլ. եմ, գոլ, լինել, կալ: օյնա, վնջ օյնա: եղանիլ, պատահիլ, ծնանիլ: գտանող էնիմ: esser da ելի a uno. երթալ առ ոք (ի գառնալ:) պէրիսինել ինինիմ: – da qualche cosa. լինել ինչ: ciò, che io son per fare. զոր առնել լոյն եմ, զոր առնիմ ելի հանդերձեալ ե իմ առնել: ի կոնձնիմ: come che si sia. որպէս և իցէ,

որպէս զինարդ : նմանել, օրինակ : può essere. լինելս, գոյեմ : պէս, պէս : come sarebbe a dire. որ, որպէս, օրինակի ինն : պէս, պէս : իմ պէս : éssere in se stesso. լինել զգաստ, անձին զգալ : ապէր պատշաճ օրմամբ : esser di bisogno. հարկ լինել, պէտք են : իպէսպ զմ ցմամբ :

Essere, գոյ, ար. էութիւն, խնկութիւն : կարգել, գոյ, վիճակ : վիճակ, հանգամանք, գիտցդն : հալ : dar l' éssere. հաստատանել, տածել զ գոյ, առեղծանել : եղծանմամբ, վր ինձ : in éssere. ի պատրաստի : mantenersi in suo éssere. միալ անվեհար :

Esso, sa. ինքն, նա ինքն, նա : պէնպէս, ինպէս : con esso meco. ընդ իս : պինդմէ : con esso seco. ընդ ինր : պէսպէսի նմն պէրասէր : con esso teco. ընդքեզ : con esso lui, ար. con esso lei, իգ. ընդնմ : ժողովուրդ պէրասէր : con esso loro. ընդ նոսա :

Estasi, իգ. ցասիշտակութիւն, ցնորք, հիացումն, վերացումն մտաց : andare in —. յասիշտակիլ, մոլոր կամ մտաց : fare andare uno in —. յասիշտակել զմիտս ումեք :

Estático, ca. ցասիշտակեալ մտաց, կամ ի հիացումն մտաց :

Estemporáneo, ea. Անպատրաստ, անակնկալ, հղեալ կամ պատահական յանպատրաստից :

Esténdere, S. Sténdere.

Estensióne. Տարածութիւն, տարածումն, երկայնութիւն : երկրէ, վեպ :

Estensivo, va. Տարածելի, տարածական :

Estensóre, ար. Estensório. Ձգող (մկանաձիք :)

Estenuáre, ն. ծխրել, տկարացուցանել առ վտղբ վտղբ, նուազեցուցանել : հոտաչխոփ, դոյզնիկ :

Estenuatívo, va. ծխրական, նիհարացուցիչ :

Estenuáto, ta. Նիհար, ծխրեալ, վախտ : պոյզիկ, պոտան :

Estenuazióne. ծխրումն, հնչումն, վատնումի, նիհարութիւն : պոռնկութ :

Esterióre, ած, ած. Արտաքին : բընաբպատի :

Esterióre, գոյ, ար. Esteriorità. Վերին երես, երես, արտաքնք, արտաքինն, արտաքինք : բընաբրնը, իսկ :

Esteriorménte. Արտաքուստ, առ արտաքս, արտաքոյ : բընպատ :

Estermináre, ն. Բնաջինջ առնել, աւարտուտ չնչել, քանդել, իսպառ եղծանել : պէրպաս էնմէ, էօդ էնմէ :

Esterminatóre, ար. — trice, ի. Եղծիչ, քանդիչ, աւարտնիչ : պէրպաս էոպէն, էօդ էոպէն :

Esterminazióne, Estermínio. Կործանումն, քանդումն, եղծումն, չնչումն : պէրպասէի, էբնէչ :

Esternamente. Արտաքուստ, արտաքոյ կողմանէ : բընպատ :

Estérno, na. Արտաքին : բընպատի : երեսեան : պոռնի :

Estérno, գ. S. Esteriore, գ :

Estéso, ած, S. Steso, ած :

Estimáre. S. Stimare.

Estimatíva. Կարծողական, կարծողական կամ գատողական կարողութիւն :

Estimatóre, ար. — trice, իգ. Գնահատ, կշռագատող, ճանաչօղ : խոհինձի :

Estimazióne. Արդ, վարկ, յարգ, գատումն, կարծիք, պատհաստութիւն : հաճի, պոյն, իմիտար :

Estinguere, ն. Հնչեցուցանել : պէրպոռնիվ. անհետ առնել, եղծանել, չնչել, գազարեցուցանել : պէրպաս էնմէ, էօդ էնմէ :

Digitized by Google

ապրուստիկ : ինչոպիտիկ :

Estinguíbile, ս. Հիվանդալի, հիվանդալիք : ախտալից :

Estinguiménto. S. Estinzióne.

Estinguitóre, ար. Հիվանդիչ : ախտապարկեշտ :

Estintívo, va. Կոյն ի : որ ունի զհիվանդիչ զորութիւն :

Estinto, ta. Հիվանդ : ախտ ունի : մեռանիս : կոտրած, կոտրեալ :

Estinzióne. Հիվանդանիլն, հիվանդութիւն : ախտապարկեշտ, ախոյտիչ : հիւծումն, ջլնկումն :

Estirpaménto. Խլումն յարմատոյ, վերացումն :

Estirpáre, ն. Խլել յարմատոյ : ախոյտին վերացնել :

Estirpatóre, ար. Սրճումն խլիչ, խլող : ախոյտին վերացուն :

Estirpazióne. Խլումն յարմատոյ, վերացումն :

Estívo, va. Ամառային : ձմեռնալը :

Estorsióne. Բռնի ապահանիլ, մերկումն, զրկումն, զրկահատանք : զրկանք :

Estórto, ta. Ցաղիշտահիւանդ, գլուխանալ :

Estráneo, ea, գոյ. Օտար, ազանդատիպ, ներ, տարաշխատրհիկ : փիլոսոփայ, եղոգնիչ, վարիպ :

Estráneo, ea, ած. Օտար, տարտարին, օտարին : փիլոսոփ, խորհեմ

Estrárre, ն. Հանել կամ ձգել տարաքս : ելեփոխել : քաղել, ընտրել 'ի գրոց : ճանհիատար ելնել : Հնշել կամ քաղել (գիրքեմ խառոց) սերմնել, սիրալել, սերեբ ելեփոխել :

Estrattívo, va. Հանողական, Հնշիչ :

Estrátto, գոյ. Լուեալ, կամ ոգեր : քանի : հանուած քովանդակութիւն գրոց, հանուածոյ գրոց : ջենիս :

Estrátto, ta. Հանեալ տարտարս : ելեփոխեալ : քաղեալ : ախտալից : քաղուած : ճանհիատար զհանուած :

Estrazióne. Հանումն, ձգումն տարտարս : ելեփ, ելեփոխ : ելուզումն (արմատոյ) հանուածն (քիմիական) :

Estremaménte. Յանդգնաբար, անհնազանդ, անծանոթաբար, յոյժ, հանրի : ինձ, ինքեան :

Estremità. Ծայր, ծագ, ազատուած : սահ : քաղանց : ինչ : Թիլ չուսանուիլ, ազիկ : պէտ, գնախպէտ : յետին կարգաւորութիւն : կնգամ ելեփ : éssere all' —. լինել 'ի հոգիվայրս : ճան ելեփելիս :

Estrémo, գոյ. Կոյն ի : l' estremo di gli estremi della vita. որհասս կենաց, վերջին ազահ կենաց : ածղ նկիզն : éssere agli estremi. լինել 'ի հոգիվարս : ճանը պարնանա ինչին : ridurre uno all'estremo. 'ի նեղ ածիանել զոք, ընկճեցանել : ելեփելցուցանել : ridursi all' estremo. հասանիլ 'ի յետին կարգաւորութիւն, չքաւորիլ : կնգամ օլնի : è ridotto all' estremo. է 'ի յետին վտանգի : in estremo, ն. անծանոթ, յոյժ, կարի : ինքեան :

Estrémo, ma, ած. Վերջին, յետին : ածղ : հարի, անծ, ծայրագոյն, աստանիկ, բուռն, անհրնաժեշտին : ինքեան : պէսյիտ, գնդեր : ազորմ, Հշուառ : ելեփիլ : estrema Unzióne. վերջին օծումն :

Estrinsecaménte. Սրտաքուստ արտաքոյ : փշտրփան :

Estrinseco, ca. Սրտաքին : փիլոսոփ :

Éstro. Երանգին մտաց, աշխարհք կամ մելուխի : ելնի, ելեփ :

Esula. Բոյս մի ազգաղանի : ախոյլնին :

Esulceraménto, Esulcerazióne. Վիրատրութիւն, խոցուած : եարա :

Esulceráre, ն. Կեղել, խոցել վէրս 'ի վերայ վիրաց դնել : եարա ելեփ ելեփ, եարալուծ :

Esule, ն. Սրտքսորեալ, տարտարգիր : ախոյեփ : andar ésule. գնալ յաւարտս, ազատիլ : նկիզ օ''

Esultánte, ն. Ցնծացեալ, ուրախ : ղաղ :

Digitized by Google

Esultáre, լինչ. Ցնծալ, կայտառանալ, հրճուիլ, խրախճանիլ: ուրախ լինել: ուրախութիւն ընդունիլ, ցնծալ ուրախ:

Esultazióne. Ցնծութիւն, խնդութիւն, հրճուանք: ուրախութիւն, ցնծութիւն:

ET

Et, աբ. եւ: ևս:

Età, Etáde, Etáte, ի. Հասակ, տարիք: կեանք: ժամանակ: ատեան, սահման: գարու: ի ատենս եղեալ: della medésima età. հասակակից: պատուոյ: di grande età. ծեր, անցեալ տարեկեաց, հին: գօճման: età cadente. ծերութիւն, զառամութիւն: կիսիխուէտ: nomo d'età cadente. զառամեալ: կիսիխուէտ: dì lunga età. երկայնակեաց, բազմամեայ: լօգ կեայան:

Étera, ի. Étere, պր. Երեր կամ եմերական օդ. (ըստ երբեմն օդ:) օդ, երկին: հովք, կէս:

Etéreo, ca. Երեմերական, երկնային:

Eternaménte, ին. Յաւիտեան, յաւիտենից յաւիտենից, միշտ: կատարի: ի յաւիտենից: առանց փոփոխման:

Eternáre, ն. Յաւիտենական առնել, մշտնջենաւորել: յաւերժացուցանել, անմահացուցանել: կատարի կիսել: – ársi, յ. Ընդունայնանալ: կատարել: կատարել գալստեան:

Eternità. Յաւիտենականութիւն, յաւիտենականք, յաւերժութիւն: կատարիս:

Etérno, na. Eternále, ած. Յաւիտենական, յաւերժ: կատարի, կենդանի: մշտնջենաւոր, անմահ: պայծառ: ab eterno. ի յաւիտենից: առանց փոփոխման: è un ciarlóne eterno. է շատախօսատ ոք անխորհ: in eterno. ի յաւիտեան: կատարել գալստեան:

Eteróclito. Ընդհակառակ, զարմանալի ի հոլովման:

Eterodósso, sa. Ընդդիմադաւան, հերետիկոս: ընդդիմադիր:

Eterogéneo, ea. Ընդհանրապատասխան:

Eteróscij, պր, յոգ. Տարբեր աստղերէ կամ միաստղութենէ:

Etésie, իգ, յոգ. Տարեկան կամ պարբերական հովք:

E'tica. Բարոյական փիլիսոփայութիւն կամ խնամատարութիւն, բարեկրթական: իմի էթիկ: ծիւրական անխտ կամ առնոգ: փքիփ, հոմմայի փքիփ:

Etichétta. Պարկեշտ սովորութիւն, սնանկատու արարողութիւն:

Ético, գոյ. Պարագրական: Ընդհանրական, պարկեշտական: իմի էթիկ:

Etimologia. Ստուգաբանութիւն: ասէ, բանիւ ասէ:

Etimologicaménte. Ըստ ստուգաբանութեան, ստուգաբանութիւն:

Etimológico, ca. Ստուգաբանական:

Etimologísta, պր. Ստուգաբան, բառասփիւռ:

Etimologizáre, ն. Ստուգաբանել:

Etiología. Պատճառաբանութիւն:

Etiopo, ած. Երեմական, Եթովպացի: հապէշ:

Étnico. Հեթանոս, կռապաշտ: հեթանոսական:

Etopéa, Etopéja. Բարոյաբանութիւն: Էօսական:

Etrúrio, Etrúsco, ca. Եթրուրացի, Էտրուսկացի: Էօսական:

Ettágono. Եօթանկիւն, եօթնակողմեան: եօթի կողմանի:

EVA

Evacuáre, ն. Դատարկել, բառնալ, մաքրել, հանել, այրուցքս: պօղալ:

Evacuazióne, Evacuaménto. Դատարկութիւն, բառնութիւն հին ընդունց: պօղալում:

Evangelicaménte. Ըստ աւետարանին:

Evangélico, ca. Աւետարան-

Digitized by Google

նամբան : ինձիւք :

Evangélio. Աւետարան, ինձիւք :

Evangelista, սր. Աւետարանագիր, աւետարանողագիր :

Evangelizáre, ն, ե. Աւետարանել, աւետարանի, գիմ գործել զաւետարանն : ինձիւք ասելով եւ գրելով :

Evaporáre, ը. եմ. S. Svaporare, եմ :

Eucaristía. Սր հաղորդութիւն, մեծարանի Տեառն, սահմանական մեծ պին, խորհուրդ մեծարելոյ եւ սր նան Տեառն :

Eucarístico, ca, ած. Սր Հաղորդութեան :

Evénto. S. Avvenimento.

Eventuále, հ. Դիպուածական, պատահական :

Eventualità. Դիպուածականութիւն, պատահականութիւն :

Eversóre, սր. Քանդիչ, կորնչանիչ : եղերող :

Eufonía. Քաղցրահնչութիւն, քաղցրահնչեցուցանելի : քաղցր ստուգաբանութիւն :

Eufórbio. Ծառ ինչ եւ ծոյն կազմիւք ի հինծոյ նորա : փիւրպիւյան, ափիւն նկղնի :

Eufrágia. Բոյս ինչ : ինօղ օձաս, նաւթ փիթ :

E vía, Su vía, ից. Արդ, հապա՛ս : փէ, փէ՛ իմիթ, հայիթ :

Evidénte, հ. Evidentíssimo, ma. Բացայայտ, յայտնի, ակն երեւի, աչացածաւ, անշուշտանելի : պարհիր, ճանաչեմ, պէտնի, երեւելի : ê evidente. յայտ է :

Evidenteménte. Յայտնապէս, յայտնի : երեւելի :

Evidénza. Բացայայտութիւն, յայտնութիւն : երեւութիւն :

Evitábile, հ. Խորհելի, դիւրաթափոյս : ապրշանալի, առնելումբ ինան ոխան :

Evitáre, ն. Խորհիլ, խոյս առալ, խոյսարկել, փախչիլ : առնելումբ, առ գընիմբ, գործելոյ :

Eulogía. Հայց պարհնակ կամ ճաշան : ուտելի. Մաս :

Eunúco. Ներքինի : հարչմ :

Evocazióne. Աղաչանք, կոչումն հոգւոց :

Evolusióne. Ձև ինչ պինաւ բանիւն կրճատութիւն :

Eupatório. Եւպատոր. (բոյս ինչ :) ղափիթ, ղափիս, ինչպան. Euritmía. Քաղհատչութիւն, վայելչահատչութիւն (ճաշանց չի նուածոց :)

Éuro. Եւրոս : ռէլինկամ :

Eutrapelía, Eutropelía. Քաղաւութիւն :

EX

Ex abrúpto, հ. Յանպատրաստ առիթ : ափանոցը :

Ex profésso, հ. Լիով, ճանաչաճանաչապէս, Հոխտպոյնս, պրոշակոյն, մի լաս միտիք : եղելի եկ չինձի,

Ex propósito, հ. խորհրդով, դիտաւորութ, կամաւորապէս : նախատա :

Ex témpore, հ. Յանպատրաստ առիթ, անաւելիկալ : ափանոցը :

EZ

Eziandío, ած. Եւս, եւս և, նաև : պիւն, փաթի : eziandío che. թէպէտ և : փարատը :

FAB

Fábbrica. Շինուած, գործած, շինուիչ : եաֆա, պինա : շինիչ կրնոր եաֆելոյնը ղէյ : գործարան, գործանոց : ռէբհանա :

Fabbricáre, ն. Շինել, հիմնել, կատարեցանել : եաֆախ, եա֊ֆա եաֆախ :

Fabbricatóre, սր. Շինօղ, սր հաստատող : եաֆչեր, պինահաֆիֆեար :

Fabbricazióne. Շինուած, հիմնատած, կազմուածք : եաֆա :

Fabbricúccia. Շինուած գիւղը, յարկ գործերիկ : փիւնի եաֆա :

Digitized by Google

Fabbríle, ս. Դարբնական, ակքնեական: arte. գարբնութիւն, ակքնեական արհեստ:

Fábbro. Դարբին երկաթագործ, երկաթագործ: նիհիլ, պեմբձի: գասակ, հնարիչ: ֆեյսան կոչեն:

Faccélla, Faccellína. Ջահ: ճրագալ:

Faccénda. Գործ, գործառնութիւն, իր, իրողութիւն: իշ. նկ: far faccende. գործել բազում բան, զբաղիլ զբաղում գործովք: նկ նիհիլ ըսլա: uomo da faccende. յաղթական գործոն, գործօնեայ, ժիր: իշխիալար:

Faccendiére, ար. Faccendóne, ար. Բազմագործ, միջամուխ կամ ձեռնհասկ յամենայն գործս: նիհիլ, իշխիալ, իշխիր:

Faccendóso, sa. Ջբաղիլ զբաղումամբ իրաք: բազմագործ: իշխ նիհիլ լսգ:

Faccenduóla, Faccendúzza. Գործ փոքր, թեթեւ: փիհիկ ճառկամ:

Faccétta. Երես փոքր, դիմակ, գեմք: փիհիկ իշ: a faccette, ինչ. ա. ած. անկիւնաւոր կամ բազմադիմակ (գոհար:) փասկիլը:

Facchináccio. Բեռնաւորիչ յարձանագամ կամ անպատիւ:

Facchineggiáre, ը Աշխատակիլ որպէս զբեռնաւորիչ: հանալ նիհիլ լուրնամ:

Facchineria. Բեռնաւորութիւն, աշխատանք բեռնաւորի: հանալուգի:

Facchíno. Բեռնաւորիչ: հանալ: fare il — լինել բեռնաւորիչ, առնել զբեռնաւորութիւն: հանալուգի ը":

Fáccia. Երես, գեմք: իշ. տիս, առաջ: մանկերևոյթ: երես Թզիկ: կերպարանք, երևոյթ, անակնկալ: գեչգիլի, նկատողիւնս ձանկատոչինուածոց: լրտուի, անատնօրհնութիւն: երկպոիլի: fáccia tosta. քիրգ: երկպոիլ: far fáccia կամ fáccia tosta. յանդգնիլ, լրտիլ, չամչկել: ատիանամտ: far fáccia. համարձակիլ, իշխել, խրախոյս առնուլ: ձեռագին երիս: non aver — անամօթանալ, լկտիլ: ատիանամտ: եւս՝ առնելիք: անամօթ: uomo senza —. անամօթ, լիրք երեսաք: առաջիլ, առաքնալ: aver fáccia di . . . քերել զնմանութիւն, երևել: պէյնդէմ: a fáccia a fáccia. առաջի, յանդիման: ընդնդեմ: faccia a —. գեմ յանդիման, երես առ երես: գարձը պե գարձը: a fáccia aperta. յայտնապես: երեսաբե: a prima fáccia, ած. զառաջինն, ի սկզբան անդ: իշ նիհիլ ըսլար: In fáccia. Երեսաս: իշխիալ: առաջի: ընդնդեմ: համարձակ, յանդիման: գարձրա: dire in —. յանդիման հարկանել: ասել յերեսաս կամ գեմ յանդիման: lodare in —. գովել զոք յերեսաս: a più fáccie. բազմանդիման (ատիանամտ:) di più fáccie. երիգեմի (ատր:)

Facciáta. Ճակատ շինուածոց:

Facciuóla. Երես Թզիկի Թըղթոյ:

Fáce. Ջահ: ճրագալ:

Facélla, Facellína. Ջահ փոքր: փիհիկ ճրագալ:

Facénte, ս. Արարօղ: ընկեր:

Facéto, tá. Ջուարճախօս: լալիկճի: զուարճալի:

Facézia. Ջուարճախօսութիւն, զուարճալի գործոյ, խաղ: լալիկճի, հօրաիա: dir facézie. զուարճանալ, լինել զուարճախօս:

Fácile, ած. Դիւրին, հեշտ: գօլայ, ասան: հեզասահաբար, քաղցրաբարոյ: հապճիպ: — all' ira. դիւրաբարկ ի բարկութիւն, բարկացօղ: da dirsi. գիւրաբարբառական:

Facilíssimo, ma. Աներկայհեշտ: ինչ գօլայ:

Facilità. ց. Դիւրութիւն: գօլայճի:

Facilitáre, ն. Դիւրել: գօլայցնել:

Facilménte. Դիւրաբար, հեշ-

Digitized by Google

սեռաս. , սեռաբանաս : գօրաւոր :

Facinoróso, sa. Ըզեռանդագործ : ճիւաղագործ :

Facitóre, տր. — trice, f. Գործօղ, արարօղ, գործառօղ : իւն. ևէին, իւհի : facitóre. արարիչ, սեռնդծօղ : էարարան :

Facoltà, Facultà. Կարողութիւն, ճարտ : գործարկի, գործակից : ինչք, առատութիւն, ձեռնհասիկ : ճար, ուշիմ : մեծատանութիւն, գիտութիւն, արհեստ : իմ : հրամանի, իշխանութիւն, ազատութիւն, առանձնաշնորհութիւն : իւհի, իմացական :

Facoltóso, Facultóso, sa. Ընչեղ, հարուստ : պէսիմ :

Facondaménte. Ճարտար : փիլ պաւուղ իւհ :

Facóndia. Ճարտարութիւն, պերճախօսութիւն : փիլտաւուղութ :

Facóndo, da. Ճարտար, պերճախօս : փիլտաւ :

Fággio. փեհկան կամ կապտանափ : ինդրկեն ազգանց :

Fagiáno. փասիան : սխվկան, խնդրկի :

Fagianótto. Ձագ փասիանի :

Fagiuólo, Fagiólo. Լոբի, լոբիս : փասուլիա, պէօյրնակ :

Fagottíno. Բեռն փոքրիկ, փոքր ապրանս :

Fagótto. Բեռն, ապրանս : խոփ, պէնիք ; պօհմա : far —. կապել գլխարկիս, ժողովել զկամ ե. զկամ բռնի, ապրանաւորել ՚ի չա. : խոբ. ինքը փէնէրմիի : fagotto. արկինգ ինչ առուտր :

Faina. Կուզ (կենդանին :) սամար :

Falánge, f. փ. փալանգ (մեռկենդանացուց :) գունդ, գումար, առակ : պէօյնի :

Fálbo. Շէկ, խարտեաշ, աշխէս (ձի :) գունթալ :

Falcáto, ta. Գերմանագամբ, f. տր. Բռնի ինդի էչի : carri falcati. գերմանագային կառք : luna falcata. լուսին նորընծայ, ամիս նոր . կիսալուսին :

Falcatóre, տր. Հնձօղ գերման գործ. : Բռընիանչի :

Fálce, f. փ. Մանգալ, գերման գի : Բռընիան : տես և Falcetto.

Falcétto. Ցաւոց, վիրաց մանգալ : ապլամա պուլաչը :

Falciáta. Հարուածի մանգալի :

Falciatóre, տր. Տ. Falcatore.

Falcióne, տր. Կիսակամ ինչ գերման գամբ. :

Falciuóla. Տ. Falcetto.

Fálco. Տ. Falcone.

Fálcola. Մատ, մանգալիկն : ճամ, պալ ճամ. :

Falcolótto. Մատ մեծ, կերան : էէլ ճամ. :

Falconcéllo. Բազկի փոքր, ձագ բազկի : փօղան էավրասաս :

Falcóne, տր. Բազկի : փօղան, ղահին : Ճիգաճոճի ինչ հրեայն և նոսրդ : andar a —. արագ բազկիս , գնալ ՚ի հասարակ բազկիս :

Falconería. Բազկապանաց : Falconétto. Տես Falconcello. ազգ ինչ Ճիգաճոճից :

Falconiére, տր. Բազկիկիրճ, բազկապան : փօղանչը :

Fálda. Տախտակ (պղնձի, եւն.) Ճիճեակն : Խնկէփ : քարանց, գրոշակ հանգերձից : էիէչ : առագաստ կամ առագերձից : էիկի : della montagna. առագաստ կամ ամն լերին, լեռնական : փաղ փիսի : եւ գաստ ՚ի վայր լերին : փաղ էիկէր : di neve. հաստ կամ առագաստ ձնան :

Faldélla. Ծոցատ : Խիփփի :

Faldistório, Faldistóro. Ա. Բառ ինչ յոր նստանին առաջնորդք լատինացուց յեկեղեցիս :

Falegname, տր. Հիւսն : փիւղէր :

Falláce, s. Fallacissimo, ma. խարդախ, պատրաստական, առատ : պատրաստ, էական :

Fallaceménte. Խարէութեամբ, ինձ գործ , առատ :

Digitized by Google

Fallácia. Խաբեութիւն, նենգութիւն: սուտութիւն: սլյապատիր, ինքզինքնէ:

Falláre, ն. Ցանցանել, սխալիլ, մեղանչել, վրիպանել: էանդրնայ, սուտ կընիլ: սլսխալմունք: կռոխիլ: di poco fallò, che io non cadessi. մոտը մնաս եա անկնաս էր իմ: ապ գալուշը գի փոնգձկնիփի: – ársi, ɔ. Խաբիլ, սխալիլ: սլյանմոտ, էանդրնայ:

Fallíbile, ս. Սխալական, մոռնայական: էանդրնան:

Fallibilità. Սխալականութիւն, վրիպականութիւն:

Falliménto. Սնանկութիւն, անանկ կուլ: գիտնդնէնիփ: սխալ, վրիպանակ: էանդրնդնէփ:

Falláre, ն. Սխալիլ: էանդրնայ: սլսխալմունք: կռոխիլ: խաբիլ: սլյանմոտ: ի գէրև ելնանել: պօղանգիմ: անկանանել, ի մեռանկուիլ: սնանկանանալ: գիտնդնէնաղ օլմոտ: վրիպանակ (զարիսուածոց:) ոտապ կինը գիրժել:

Fallito, ta. Խաբեալ: սլյանմընդ: անանկ: գիտնդնէնաղ: andar –. անանկանել, ի մեռանկուիլ: գիտնդնէնաղ օլմոտ: ի գէրև ելնանել (ի յոսոյն:) պօղան էգիմոտ:

Fállo. Սխալ, վրիպումն, վրիպանակ: էանդրնդնէ: յանցանք, մեղք: սուտ, գաղտկաի, կինանի: senza –. անշուշտ, սուռսպիս: ինքնգիմ, ինանգիմ: in fallo. ի զուր: նոգինէնէ: dare in –. վրիպանել ի նպատակնէն: նիշանա վէրմոտ: méttere il piede in –. սխալել տալից, գէրել: գայիմոտ: far –. սխալելը, յանցանել: է անդրնայ:

Falò. Կրակավառութիւն, հանգիստ հրավառութիւն: փիլնէ, ախիշ փօ նանոտաք:

Falsaménte. Սուռութիւն, սուտ: էալան ինչ, էալան նէրէ:

Falsamonéte, ս. Դրամանանէնիգ: գալղալան:

Falsáre, ն. Խարդախել, ինչ, խաղդաւանանել, նենգել, սպակաս նել: գալղ վրայ էափմոտ, ինքզինքնէ նիմիգ: խաբեալ: սլյանմոտ:

Falsaríga. Տողալար, ստղալար: ձկիպնէ ինկիպաք:

Falsário. Խարդախագործ, խաղդաւանիչ (իրաց:) ինքզինքնէ: di monete. Տ. Falsamonete.

Falsáto, ta. Սուտ, կեղծ, ստայօգ: էալան, էափմոտ: խարդախեալ, խաղդաւանեալ: գալղ:

Falsatóre, աբ. Տ. Falsário.

Falsétto. Ձայն զիլ կամ նոսրիկ ինձկ ախո:

Falsificáre. Տ. Falsare.

Falsificatóre, աբ. – trice, իգ. Տ. Falsário.

Falsificazióne, Falsificaménto. Խարդախութիւն իրաց: գալղալանըզբ, ինքզինքնէ:

Falsità, Fálso, գոյ. Սուտ, սուտ: էալան: dire il falso. սուտ խօսիլ: էալան պօղիքնէ: il muro sta in falso. թեքնեալ է որմն: գալղ էդիմզբ: méttere il piede in falso. սխալել յոտնգիտիս, գէրել ոտիզբ: ախբզնէ, գայիմոտ:

Fálso, sa. Falsíssimo, ma. ած. Սուտ: էալան: ստախօս: էալանձը: խարդախական, խաղդախ, կեղծ: գալղ: կեղծաստր, խաղդեալ: իրի իսկ, ինքզինքնէ: colpo falso. հասրատած վրիպակեալ, ի գէրև եղեալ:

Fálso, ն. Տ. Falsamente.

Fáma. Հաստատ, հռչակ, անուն: նամ, ապ, լավ: անունն բաղդի: էյի ապ: լաւ, գլոյց: հապէր: aver buona կամ cattiva fama. լաւ անուն բարհամբաւ կամ վատանունն: di mala կամ di cattiva fama. վատանուն, անուսանունի: պէք նամ: corre fama. ասի, պատմի, ասանի, պատմին: պէյօզբ, իւթիւնէյօզբ: acquistársi fama. ստանալ իւր անուն, լինել անուսանի, մեծահամբաւ: նամդգոբ օլմոտ:

Fáme. Քաղց. ած. լեզ: ստվ: գինքնէզբ: morto di –. ստվամահ: ած. լեզգիպան էօլմիս: կամ ստվալմուկ,

Digitized by Google

հետեւալ՝ ի վերջին անանձնուիլ: aver fame. քաղցնուլ: աՀ օչխ: far morir di —. սովամահ առնել: աՀելփան կօտխուիլ:

Famélico, ca. Սովալլուկ, ուքթնեալ յոյժ: փեփ աՀ:

Famiglia. Գերդաստան, առուն, ընտանիք: եվ պարփ, եհիլ պէյի: ծառայք առան, պաշտօնեայք: հըղպիւթեաբլար: ժողով անձանց, խառնիճ, ընկերութիւն: ձկիւնկի, ուռնիւ: առհաւ, զարմի, ազգատոհմ: սօյ, օճախ: padre di —. հայր, առանուանէր: եվ սահապէ: madre di —. տիկին առան, անարար: figlio di —. որդի առանուանն: di buona —. բարեառհմիկ: օճախպան: di famiglia bassa. ցածազգի, աստատհմի ազգանուն: della —. ընտանի: esser famiglia di uno. լինել մի յընտանեացդ կամ՝ ի ծառայից ուրուք:

Famigliáre, Familiáre, գ, ար. Ծառայ: հըղպիւթեաբ: մտերիմ բարեկամ, ընտանիք: ապրանի փօսի, դուահիպ:

Famigliáre, Familiáre, ած, ո. Ընտանի, բարեկամ, սերտ, մտերիմ: դուահիպ, ալեա, ինքնիշխ: հարեմ, ընտանի, առվորական (բան, ոՀ:)

Famigliarità. Ընտանութիւն, մտերմութիւն, սերտ բարեկամուն: դուահիպլիք, էարանլըք, ալեալըք:

Famigliarménte, Familiarménte. Ընտանեաբար, բարեկամաբար, սերտաբս: փոխանակ, ինքնիշխ:

Famíglio. Ծառայ առան, առաստաւար: հըղպիւթեաբ:

Famigliuóla. Գերդաստանան փոքր, առուն փոքր:

Famosaménte. Հռչակաւորական, յայտ յանդիման:

Famosità. Տ. Fama.

Famóso, sa. Famosíssimo, ma. Հռչակաւոր, հռչակաւոր, անուանի: նամփար: երեւելի, ծանօթաբար: պէսի պատւոյ, հալիսմ: libello —. Թուղթ նախատականի, Թշնամանագիր:

Fanále, ար. Լապտեր աշտարակաց, նաւուց: փէնէր:

Fanático, ca. Կատաղի, մոլեգին, մոլի: ըսլնի, փիլանի: երազայրդ կամ բանգատուշ. (յր կոյր նախանձաւոր կրօնից:)

Fanatísmo. Կատաղութիւն, մոլեգնութիւն կամ բանգատուշութիւն. (յր կոյր նախանձաւորութիւն կրօնից:) փիլանկիփ:

Fanciúlla. Աղջիկն մեծագ, փոքրիկ: գըշէըսպ օղիտգ. կոյս գըշ օղլան գըշ:

Fanciullággine, Fanciullería. Տղայութիւն: տղայաբարութիւն: լծճոփլոփ:

Fanciullescaménte. Տղայագործ լծճոփ ինի:

Fanciullésco, ca. Տղայական, մանկական: լծճոպա ծափառս:

Fanciullétta. Աղջիկն փոքրիկ: գըշէըսպ:

Fanciullétto, Fanciullíno. Տղայ փոքրիկ, մանկիկ, մանուկ մեռաղ: լծճոփ, ծափառ:

Fanciullézza. Տղայութիւն, տղայական կեան հասակ, ուխը մանկութիւն: լծճոփլոփ: տղայասնութիւն, մանկաբարութիւն: ճահիլլիփ: dalla —. ի տղայութէ, ի մանկուէ հետէ: լծճոփլոփան պէրի:

Fanciúllo. Մանուկ: օղլան:

Fanciullúzzo. Տ. Fanciulletto.

Fandónia. Աստատիւ, բանչզատիկ: ծաղր: ֆանդոնիա:

Fanéllo. Ֆրանչիկ ինչ քաղցրատաձոյն: փեքէն գաղտ:

Fanfalúca. Տ. Fandónia.

Fangáccio. Մօր, մեղաւոր պէօչ նոփ պատւոյ:

Fanghíglia. Տիղմ, սիկ (ջրհաբոց:) լամաբ: տղմուտ: պալափ:

Fángo. Տիղմ, չաղափ, կաս: լամաբ, պատւոյ: di fango. կաւահողէն:

Digitized by Google

Fangóso, sa. Տղմային, տղմուտ: լամաքոտ փոս: տղմայնազգաց: լամաբոյս:

Fantaccino. Զինուոր առանց կանն, հետեւակ: Նիզակեր:

Fantasía. Երեւակայութիւն: հայեցուկարծիք, միտք, խորհուրդ: պանծագիւտ, հնարագիտ, հնարք, նոր բան, սյլանդակ բան: Տաւիտք, հաճոյք: արբոյ, ախորժ: non mi rómper la fantasía. մի՛ ձանձրոյցիր արկաներ յիս, մի՛ աչքաւատ առներ զիս: պաղբեր պաղբենա:

Fantásima, mo. Ցնորք, ցնորք մտաց, խօլական երեւոյթք: հայեցուկերեւակայմունք, տեսակաք կամ պատկերք խոյց: Պղծասանձ: պղծր պատան:

Fantasticággine. Դեգերութիւն: ինքնիշխանութիւն, կանգուցք:

Fantasticáre, v. Պատկերել, խորհիլ ընդ միտս, երեւակայել, հնարել: փոքանկիտ, խելայեղաբար:

Fantastichería. Տ. Fantasticággine.

Fantástico, ca. Պատրանաձին, երեւակայական, տեսլական: հայեցուկանմըն, եփմա: դէզ, օտարաբարբառ հոլորտ, գժտասրտագոյց: ինքինիզ:

Fánte, տր. Ծառայ: հղկիչ քար: առակակատ: ելայն:

Fánte, ի. Աղախին: հալածչի:

Fantería. Զօր հետեւակաձեւացեալ, հետեւակք: ելայն տափեր:

Fantésca. Աղախին: հալածչի:

Fantíno. Տղայ մատաղ, մանկիկ: լծաւոգ: պատանի աշխատանաց կեաց յերիվար՝ ի ձիրանաւորիկ տալ պատրիզի:

Fantocceria. Տ. Bambocceria.

Fantóccio. Պաճուճապատանք: գոտգիս: պատկառատիպ: ահմահ: պատկերը անհեղեղ կամ անաղտուտ:

Fantolíno. Պանկիկ: տղայ մատաղ: լծաւոգ:

Fardellétto, Fardellíno. Ծրարիկ կապուտիկ:

Fardéllo. Կապ, կապոցիկ, քեռն: ապրանք: far — Ծոպոմիլ զկապուտիկս, պատրաստուիլ՝ ի չոր, մեկնիլ: ելայ ելզիմա:

Fáre, v. Ածանել, գործել, կատարել: ելնիլ, ելանիլ, գըլմա: առեղծանել: եփսիմա: շինել, կազմիլ, կատարցանել, կանգնել: եփմա: առեղծանել (անօրէն՝ ի կատոյ:) Ցօրինել (գիրս:) (ի՛նչոգ) Նկելիք ելնիլ: մատուցանել (զպատարագ:) Տալ առնել, հրամայել առնել: ելիսիմա: fate, che venga da me. առաքեցէք զինա առ իս: պանա ելալցընըք: farebbe pianger le piétre. և զքար ընիս անգամ շարժէր յարտասու: խաչարբ պիւռ պալուիգըրըսը: լինել պատճառս, առիթ լալոյ: ակնոյ օգնած: ընտրել (զոք՝ ի կարգինացու, ևն:) առնել կամ կացուցանել (զոք թագաւոր, ևն:) նմանիլ, առնել զնմանն: ապրաբանի: far la voce del corbo. արձակել ըզձայն ագռաւաձեւ, կարկաչել որպես զագռաւ: Երևեցուցանել՝ ի թատրունի, նկարագրել: շարժիլ (զոք՝ ի ծալը, ի նախանձ, ևն:) խաղալ: օյնամած: — a schácchi, ևն. խաղալ սատրինջ, ևն: Վաճառել: սանմած:

Fáre. Ծնանիլ զ. ցնկնիլ: փոդրոմած: ծառգել (արեգական, լուսնի, ևն:) փոդմած: al far del giórno. ընդ լուսանալ առաւօտ, ընդ առաւօտն: al far della notte. ի լինել կամ ի հասանիլ գիշերոյին: լինել յօգուտ, լաւ, պատշաճ: Քաչպաչը օ՛՛, էաբամած, ճայըզ օ՛՛: non fa per te di star. ոչ լաւ ի քեզ կալ: questo non fa per me. այդ ոչ յարմարի ինձ: պա պոնդ ածմաղ: questo mi fa bene. այդ օգուտ ի ինձ: che vi fa egli? քեզ զի՞նչ ելոյ է: ածա նէ՞: a che fare? զի՞նչ առ ի՞նչ: Հանապարհ կարծել, գնել, հաստատել: զանն է՛՛: բառել: Էնինչիր օրմած: յատաղ

խաղալ, յառաջ մնալ, մերձենալ: questo muro ha fatto. այս պատ յառաջանալ է: tre giorni fa. երեք առաջը եմ, յառաջ քան զերեսս առաջս: Խալ կին փիլ: far cento miglia. ընթանալ կամ առնել մեծաւ հարիւրապատիկ խոխմէ:

Far ammirare uno. Զարմացուցանել զոք: հիւրան կիմէ: far conóscere կամ inténdere կամ sapere. ծանուցանել: զարմացմէ: far da կամ a կամ per léggere, far che léggere. առնել ընթերնուլ: զգաոնմէ: far cadere alcuno. յարկ կեր կործանել զոք, գետնատցուցանել: փխնխոմէ: far il beccajo, եւն. կր far la beccheria. առնել մսագործ է, լինել մսագործ: գաոապլըգ կիմէ: far l'ammalato. ապատանալ զանձանձել, լինել ոչի գիմանագ: fare il sordo, եւն. լինել խլրեա զկնաւ, եւն: խլխիմէ: far acquisto. շահիլ, առանալ: գաղանմէ: onore. պատուել: forte. զօրացուցանել: գաոնչխնկիմէ: far avere. ապաքաոանալ: հաղորդանմէ: non ho a far teco. չունիք իմ բանն ընդ քեզ: ho a far con lui. բանիք ունիմ ես իմ ընդ նմանս: պէր սէօզխոմ կամ պէր հաղանհալըմ վար ժաանլա: io non ho che far di lei. չունիք իմ ազ գործցուիչ կամ նմա: պէր հրըմչըրըմ կօգ պոր ժաանլա: a che fare? շէմ, առ. ինչ: նիլին:

Far bárba, եւն. Տմա ի Barba. Far bene, male. առնս Bene, եւն: non fa bisogno. չէ հարկ, ոչինչ ես պէհոյը: խգիլնա պէյնլ: fa caldo. ատճի է, ջերմանամ, առաւպանամ: սը ձագ պըր: fare կամ farsi da capo. սկսանիլ վերստաին, կամ անդրանուան ի վերստաւ նիկէրար առնգան պաղլամմէ: dar da fare ad un qualcuno. աշխատաւ առնել զոք: պահիլ էնէրմէ: far débiti. ընդ պարտաւորք լինել, պարտս ունել: կօգխանճ առնմէ, պօրճլու օլմէ: denari. ժողո-վել գրամս: ահեղ էգլմէ: far desinare. հրամիքել ի ճաշ: առաքրայս փաղիլ կիմէ: far da կամ il desinare. պատրաստել զճաշ: far dire. պատաւիքել առնել ինչ ուանիք, զնիկոս ցանել ի ձեռն ուրուք: հաւպէր կիմէ, փայտարմէ: եւս առալ նեմեմ խոսնլայ: պէօյկիմէ:

Fare far checchessia. Հրամայել առնել ինչ, տալ առնել ինչ: կիմիրմէ: fare far chicchessia. բանեցուցանել զոք առնել ինչ, առնել զոք ի գործ ինչ: պէր ղնչ պրաղմամ: far fedc. վկայել: չահապլըգ կիմէ: far le fóglie, եւն. քաղել զտերևս, եւն: էաիրափ պէվէիրմէ: far gente, soldati. զօրաժողով լինել: ասպէր պէվէիրմէ: fa freddo. ցուրտ է, սիրխիմ: ցրտանամ: սառպ պոր, խղխոյօրամ:

Fa giórno. Ցագիհ ատիճն, լուսանայ, սիմ է: կիճանիսը պիր: fa notte. գիշեր է, ը երեկոյ է: կիճեն գիր: far parole. խօսել: պէօյկիմէ: far rídere. ծիծաղեցուցանել: կիճաղխրմէ: far vedere. ցուցանել ինչ ուանիք: կէօսթէրմէ: far vela. ապարգել զառագաստս: էգէնէն ալմա: far venire. ածել, բերել, ի վեր ածել, կոչել: կէնիրմէ, կէնիրթմէ: fa vento. շնչէ հովքին: րիսկէնէր պըր: far vita. կեանս վարել կեանս էալամա:

Fársi, յ. Կառնիլ, լինել, եղանիլ, պատահել: օլմա: farsi amar da qualcheduno. սիրել յոսանիքն, լինել սիրելի, ձգել զոք ի սէր իւր: սէվիճլի օ'', էնէսինի սէվէրմէ: farsi amico. բարեկամանալ ուանիք: փօսթ օլմա: farsi battezzare. մկրտիլ ասիլ: վաքթին օլմա: —ricco. մեծանալ, հարստանալ: զէնկին օլմա: farsi temere. սրկսանել զահ իւր ի վեր ուրուք: գօրգունմա: —carne. մսատիճանալ, մսոտանալ: նէն ալմա: Fársi, յ. փոխիլ ի, դառնալ ի: (յր լինել:) պէտմէ: ձևանալ, սիրմանինալ, մասաչիլ: էափմա:

Digitized by Google

— ad uscio, կամ alla porta. կար-
կասիլը դուռն, գալ առ դուռս:
գաղտուկ կերպով, գաղտագին պատ-
ճառ: — a կամ alla finestra. յատիլ
ը պատուհանին: էկենձիրկեպեն կոչ-
նիւ պատճառ: — alle scale. մեռաչիլ
'ի գլուխ սանդղոցին: — giórno. լու-
սանալ, ծագիլ առաւկեան: կինան
օլմաք, կինան փօղմաք: — notte. հասա-
նել գիշերոյն, երեկոյանալ: — a
crédere. հաւատալ, հաւատալ:
գանն կելմիք, կինանմաք: — nome կամ
nominare. առնել իւր անուն, կո-
չել անուամբ: նամտար օլմաք: bel-
lo. գաղտագիր գանձեր: փճանմաք:
— male. վնասակիլ ('ի մեղմութիւն:) փչա-
փինի կինձիմիք:

Farétra. կապարճ: ինձրէնէ:

Faretráto, ta. կապարճաւորը:
ինձրէնէլի:

Farfálla. թիթեռն: չէչինէկ: թիթեռ-
ասպիտ: հօպպա:

Farfallétta, Farfallína. — no.
փոքրիկ թիթեռն:

Farfallóne. թիթեռն մեծ: նրի չէչինէկ: խոտ մեծ: պալամ:

Fárfaro. խոտ ջիղ: ապտան չէչ-
նէ:

Farína. Ալիւր: ան: di farina.
յատկիւր: ունպան: fior di — նազիկ:
սիմիզ ան: far — ալեալ գալիւր:
ան էօյիւնիմիզ:

Farinácciolo, la. Դիւրտակըշ-
լիկ (հող:)

Farináceo, ea. Ալիւրանման:
ունա պէնզնէր:

Farinajólo. Ալիւրավաճառ:
ունճա:

Farináta. Խիւս յատկիւ: ունկ.
խաւիծ: փաւչակ:

Farínge, աբ. Ծակ որկորին:
պօղազ:

Farinóso, sa. Թաւիշաւոր ա-
լիւրը, ալիւրալից: ունլու:

Farisáico, ca. Փարիսեական
(կեղծաւորուն:)

Fariséo. Փարիսեցի:

Farmacéutico, ca. Դեղագործ-
նական, գեղագործնուն:

Farmacía. Դեղագործուն: գե-
ղագործուն: էջզաճըլըգ:

Farmaco. Դեղ: իլաճ:

Farmacopéa. Դեղագրան, կրբ-
ապակ գեղավաճառաց: էջզաճը ինփա-
էանը: գեղագործուն: էջզաճըլըգ:

Farneticáre, i. Ջառասնիլ
(առնագնոց.) ցնորիլ: ապչըկլմաք:

Farnetichézza. Ջառասնցանք,
ցնորք: ապչըկլմա:

Farnético, ca. Ջառասնցեալ.
ցնորեալ: ապչըկլը: խելագար.
ըլուկը:

Fáro. Փարոն, լապտերատեղիք
աշտարակ նաւահանգստոյ: Փի-
նէրլի գունկ:

Farrágine. Դեղ խառնուածոյ:
էջզաճ:

Farricéllo. Ձառար: պուլնար,
էաքֆառմանդ ձառարոյ: ինձկ պուլնար

Fárro, Fárre, աբ. Ձառար:
պուլնար:

Fársa. Պիպ ջիղ: համառօտ և
ծաղրաշարժ կատակերգուն:

Farsettájo. Բաճկոնավաճառ:
էնէրնճի:

Farsettíno. Փոքրիկ բաճկոն:
ըզպէնճըկ:

Farsétto. Բաճկոն, առաւտուան
ղամըզ, էնէրնի:

Fascétta. Երիզ փողր, նեղ:

Fascettíno, Fascétto. Խուրձ
փողր, տղոյակ: փէնճիճիկ:

Fáscia. Երիզ, փաթիթեր, ապա-
ուտառ: էնճախէր, առլիը: fasce, յոփ.
խառնճաղուտ: գունպափ: dalle fa-
sce. 'ի խառնճաղուտ, 'ի ուղայոյնէ
հեռուէ:

Fasciáre, ն. Երիզապնդել, ապա-
ուտել երիզաւ: էնճախէր իւն պաղլա-
մաք: ապաուտել (զվէրս:) ապրմաք:
խառնճաղուտապատ առնել: գունպափ-
լամաք:

Fasciáto, ta. Երիզապնդ, ապա-
ուտեալ: ապրըմըշ: խառնճաղուտապատ:
գունպափպա:

Fasciatúra. Երիզապնդութիւն:

Digitized by Google

պատ: Կրծիք, պատառուտ, ֆնտոց: պնդոց, Լիճոնք, ատլաս: Բատնի մեջքատ, գոտի պատ: տես և Brachiere.

Fascicolo, Fascétto. Խուրձ փոքր, տրցակ: փնդիճ: Fascina. — náta. Խուրձ մանր փայտից, կամ ստոց. տրցակ յատից: պիր գոտիատ օգտ:

Fascinazióne, Fascíno. Տ. Malía.

Fáscio. Խուրձ, տրցակ, գիրկ մի: տեղի կապոց: պատ, փնդիճ, պիր գոտիատ: di spighe. տրոյ: Ցոյտ, գեղ: Եղէգն: far fáscio. կապել մի մեծ խուրձ, կամ մի խիտ բան: պիր փնդիճ էնդիճ: փնդիճէնդիճ: Fásci, յոփ. Խուրձ գոտատպանոց (տպանոցական Հատուկեայ:)

Fasciuóla. Փոքր կամ նեղ կրծիք, կամ խանձատուտք:

Fáse. Տեսիլ (լուսնի կամ մոլորակաց:)

Fastellétto, Fastellíno. Փոքր տրցակ կամ խուրձ: փնդիճէնդիճ:

Fastéllo. Խուրձ փայտից կամ յատգից, տրցակ: փնդիճ:

Fásti, ա. յոփ. Տարեգրութիւն, տարեգիրք: Խորին:

Fastídio. Ձանձրոյք, տաղտկութիւն: պեծար, նձիղ, վիշտ, նեղութիւն, ընչաքաղցութիւն, տաղտկութիւն: խոհ: dar —. նեղել: ինձնիդէ: avere in —. տաղտկել, գարշիլ: խորհ էնդէ:

Fastidiosággine. Դժգոհութիւն, գոռոզութիւն: Խնիդէնդէ:

Fastidiosaménte. Դժգոհութեամբ, գժտութեամբ պնացիութեամբ:

Fastidiosétto. Փոքր մի գժգոհ: Խնիդէնդիճ:

Fastidióso, sa. Ձանձրալի, տաղտկացուցիչ, գոռոզ, գժտասէր, նեղիչ: պեծար էգին: գժգոհ, գժտասիրտ, անհամբոյր: անգոհ: Նափա, Խնիդէնդ:

Fastígio. Ծայր, կատար, գագաթ: ատա, Խնէնէ:

Fásto. Պերճանք, շքեղասիրութիւն, պերճասիրութիւն, փառասիրութիւն: Խաչիլ, Խրվան: տպագծասիրութիւն, հպարտասէր: Հպարտութիւն:

Fastosaménte. Պերճանաբար, շքեղաբար, շքասիրաբար: Խաչիլ էնդէ:

Fastóso, sa. Պերճ, պերճասէր, շքասէր, հանդիսասէր: Խաչիլ: գոռոզ: Հպարտ: andar —. պերճել: Խոխոչին տալանման:

Fáta. Վհուկ, կին վհուկ: Ճարպիկ գուրգ:

Fatále, հ. Ճակատագրական: գպաղ, գպալը: ապիտակ, տղորմ: Խոխոչկին: l'ora. պահաս: Էնդէ:

Fatalísmo. Ճշմարիտ կամ գրուած ճակատագրականութիւն:

Fatalísta, ա. Ճակատագրական ճակատագրական. (կամ որ ընդունէ ճակատագիրը:)

Fatalità. Ճակատագրութիւն, ճակատագիր: գպաղ:

Fatalménte. Ըստ կարգմանն ճակատագրութեան, ըստ ճակատագրութեան: գպաղապին, գպաղ Էնդէ:

Fatáto, ta. Ճշմարտելի կամ ամենաճանաչելի, ամենագնելի (մի գիւ ճանաչուն գլուխ:)

Fatica. Ճշմարտութիւն, վաստակ: պահիկ: գործ, գործածք: Էնդ: վաստակ աշխատանաց: հոգ, Խնդիրէնդիճ: dar —. աշխատ առնել: պահիկ Էնդիճ: far —. աշխատ լինել: լուսնդիճ: a fatica. հազիւ: Խնձ պիկ: եւ՝ ահ: տիրացոյց: նուազ: a gran fáti. a mala —. գժտութեամբ, ստիպութեամբ: Խնձ Էնդէ: da —. աշխատակից, հատկապոյ աշխատանաց: լուսնդիճ: senza —. առանց աշխատ, դիւրաբար: գոլայնօ:

Faticáccia. Ճշմարտին կամ խոնջ աշխատանք:

Faticánte, հ. Ճշմարտիկ, վաստակաւոր: լուսնդիճ:

Faticáre, ն. Ճշմարտ առնել, խանդիճացուցանել: լուսնդիճ: բռնիճնդ: նեղել, վշտացնել: պահիկ Էնդիճ: Խնձիդիճ: ն. և — ársi, յ. Ճշմարտիկ, ձգնիլ: լուսնդիճ:

Faticáto, ta. Ճշմարտ խոնջ:

Digitized by Google

ապրատատեղ : Էօջաճան :

Fatichévole, ի. Աշխատասեր: լաւագիան : աշխատասէր : պահպանի:

Faticosaménte. Աշխատասիրաբար, գժուարապես : պահպանի իւր :

Faticóso, sa. Աշխատասէր, գբաղժական, գժուարին : պահպանի, էնիին աշխատասիրացու ցիչ, տառապանքցու ցիչ : պահպանի վէրէն :

Fatíga, ես. S. Fatica.

Fáto. Ճակատագիր , բաղդատրոլ : գալա , անն Էապէսը: վէրջին տեսչոլ : գըսկի :

Fátta. Պղտ , տեսակ, օրինակ : ինչուլան, խորհ : di tal — այսպիսի, զայս օրինակ : պէօյլ : di due fatte. երկատեսակ : էրկ ինչուլան :

Fattaménte. ասի Sì կամ così fattaménte, ի. Այսպէս : պէօյլէ:

Fattézza. Կազմուածք, տրամաչափութիւն կամ գիրք անդամոց : կերպարանք, տեսակ գիմաց, գծագրութիւն կերպ. ապարանց : ձեաս, պէյիմ, էիւլիս: տզգ, երանակ, տեսակ :ոց, խորդ :

Fattíbile, ի. Դիւրին ի լինել, կարելի : հնարելի :

Fattízio, ia. Ձեռագործ, արհեստական : իւլէնկ, էօթլըմըշ : արուարծատեսակ : էսրարբլըշ:կեղծ, խորհրդաւոր : էսփա :

Fátto, գ. Գործ , արուեստ, իր, իրողութիւն : իշ, ոճիր : գիպուածք : è stato colto sul fatto. բռնեցան ի գործ անագր, կամ ի չարագործութեան : գնացք , կեցուցագ , ընթացագ : էօյ, էրէսան : — d' arme. գործ պատերազմի , մարտ : ճակատ : Fátti , ոյժ. Պատճառի արուեստք, գործք քաջ կոչեր , չարհաւատութիւք : իշուկ ոճիր : Gran fatto, կամ a gran fatto, կամ granfatto , ի. Կարի , մեծապէս, յոյժ: էկէ: եւս՝ արգարեւս: էրէնկգ : fatto sta. գործ մեծ այն է՝ պէ. կարեւորագոյնն այն է՝ պէ : իշ ժ պատ էի : di fatto, ի. Նոյնհետապէս : հաւատիճ : եւս՝ արգեւամբք, շնորհագործս : հակիրճութեամբ in fatto, in fatti , ի. ապացիէն , արդեամբք , արդարեւ : իրէնկերէն : եւս՝ հաւատիք գիտոյ , գործս ըստնելոյ : էն ճոփ : in sul fatto. իսկ եւ իսկ : ժ սահման :

Fátto, ta, adj. Fattíssimo, ma. Պատրաստ , գործեալ , եղեալ , իւլէնմիչ , օլմուչ : կատարեալ , ապատրաստեալ : պէիմիչ : uomo fatto. այր կատարեալ, հասեալ ի չափ հասակի կատարեան : էնեիչ : giovine ben fatto. երիտասարդ գեղեցիկ : փէտեր ճիւան : frutto. հասուն , հասեալ ազատ : օլմուչ պէյիչ : sì fatto così fatto. այսպիսի : պէօյլէ : sia per non fatto. ընդ անգործս համարիցի : tutto è fatto. ամեն եղեւ ամեն կատարեցաւ : հեր չէյ պիթիփ է fatto così. այսպիսի է, այսպիսի է ընտրութիւն նր : per me è fatta la cosa. մի իմ վճռեալ է ամեն , կտրեայ : իւլիկ պէրպաթ : fatto a mano. ձեռագիկ, արհեստական: sino a fatto Aprile. յաւարտ Ապրիլի : ապրիլին ամպանաթափ :

Fattojáno. Իւզահան , ձիթահան : էսաղ էրգասան :

Fattójo. Իւզարան, ձիթահանք: էսաղ փէյդրվանի , պէնկ :

Fattóre, ա. Պատրոն, գործօղ: իւլէնչին, էրկն : տարարիչ : եարապան: ամեներս , գաւառապետ : էնկինչի: ենկհեաթ: մեծատուն կրպակին: գալֆա , ասլաճ : գործակալ ուրուք : Վաքիլ, գալֆա ենկհեաթ: Պատուհ գրիչ (ձիւքէն :)

Fattorélla, Fattorétto, Fattorino, Fattorúzzo. Պատուհ կրպակ կիչ : գալֆին, ասլաճ :

Fattoréssa. Կին տեսուչ , կին տեսուհին :

Fattoría. Տեսուչութիւն, գաւառապետութիւն : էնկինչի ենկհեաէրէր: կարգուած ընդարձակ : լօգ գէպ :

Fattucchiéra. Կին վհուկ : ճարպ գոռը :

Fattucchieria. Դիպաւորութիւն, կախարդութիւն : պիւյիճիլիք :

Fattúra. Գործ , գործուած , արուարած : իշ, ճանչափ աշխատանք:

Digitized by Google

նեցի : վարձ առնուսանուդեայ, հատուցք : հատ : հանդուսանութիւնք, պիտոյից վաճառելի իրաց : ա. Fattucchieria.

Fatturáto, ta. S. Affatturato.

Fatuità. Յիմարութիւն, անմտութիւն : փխ. յիմար :

Fátuo, ua. Յիմար, անմիտ : փուչ :

Fáva. Բակլայ : պաղպ : քարճ, վիճակ :

Faváceo, ea. Բակլայանման :

Favagéllo. Խառն ինչ : փչրանքներ ոչխ. :

Faváta. Խիտ ի բակլայից, բակլայաձան : պաղպ ապխ :

Fáuci, յոփ, ի կոճղոյ, ծակ պիտոյից : վիրաձ : պօղոտ :

Favélla, Favellaménto. Բառբառ, խօսք, բան : սիօկնչիւն սիօս : պղտոյ, խօսակցութիւն : սիօսիկի : լեզու : փիլ : pérder la favella. անբառբառ լինել (հոգեվարքոյ :) փիլի պաղանդիլ : յապուշ կալիլ : հիմի պիդիմի օգնել :

Favelláre, ար. Բան, խօսք, պղտոյ : սիօսկնչիւն. սիօս :

Favelláre, ն. Խօսակ. բառբառանալ, առնել, խօսակից լինել : սիօսկնչել, սիօսկնչիլ :

Favellatóre, ար. ո. trice, իգ. խօսող : սիօսկնչիչ :

Faverélla. S. Favata.

Favílla. Կայծ հրոյ : գէվէրիմ : Favillétta, Favillúzza. Կայծ փոքրիկ :

Fáuno. Փառն. (առգ. ինչ այծամորթոյկոյ :)

Fávo. Խորխոռ մեղրաց : կիսիկ, կիսիկ պատը :

Fávola. Ասատկի : հատ : esser la favola di tutti. առասկի ելանել ամենայն մարդկան : ածիկ հատիս օ'' : fare una favola d'uno. իրող առնել զոք : ադիմ ելնիլ :

Favoláccia. Ասատկի յառիս կիսի վայելուչք :

Favolatóre, ար. Ասատկելաց-

ցան, առասպելագրիչ : հատող :

Favoleggiaménto. Ասատկելացանութիւն :

Favoleggiáre, ն. Ասատկելել, առասպելացանել : հատել սիօսկնչիլ : Favoleggiatóre, ա. Favolóne, ա. S. Favolatore.

Favolétta. Ասատկի հատուած : փոքրիկ հատ :

Favolosaménte. Ասատկելոյզ, առասպելախառն բանիւք : էսպանելոյն իւր :

Favolóso, sa. Ասատկելական, առասպելիլ, առասպել : պիտիկ : խալան :

Favolúccia, Favolúzza. S. Favoletta.

Favónio. Հոգմ սպեհնական, վերիվեռ : պաիը, կիսն պաիըը :

Favorábile, ն. S. Favoreggiante

Favóre, ար. Ընդհանր, հատուած, օգնական, պատշաճանալի, հեռացկան, սիրելութիւն : ուրիշ, խնայեի, նուագ, խաբկան, գաղիք : բառբառութիւն, երեսխաղիք : հայիւ : esser in favore, էլ aver il favore presso alcuno. ընդհանր առնել առաջի ումեք, սիրելի լինել : սիրանիլ օ'', նեօվնանալ օգնել : fátemi questo favore, che... պատի ինձ սէր, ընդհանր հեռի ինձ, պատի ինձ պղտոյ ընդհանր գնալ ինայելի հայիւ : ուրիշ հայիւ : a favor in favore. վրայ, յապաղս : իմն : col favore. ի վերուն, օգնութեամբ նաբիգելի իմն : per favore. յերեսխաղս, իբրև բառբառութեամբ : darla in favore, վճռել ի հազուստ էլ ի կողմն ումեք : dare il suo favore. հազուստ առնուլ, վերնազգեստ լինել առաջիկ : երեսից հիմիկ : léttere di favore, յառնելազրական նամակք :

Favoreggiánte, ն. Պատասխանող օգնական : երեսից, երես : առնող. Favorévole,

Favorévole, ն. Պատասխանող, հեռացկան, վերնազգեստ, պատշաճական, սիրելի : երեսից, փոսի : բառբառութեամբ : vento. յաջողական հովմն

ին, իւնէ ըիւնէաբ :

Favorevolménte, Կամաւորա-բար, սիրով, քաղցրու-թիւն, բարեհնարհու-թիւն : ասելիք իւնէ :

Favorire, ն. Հոգայ առնել, հոգալ, օգնել, Թևարկել, մեր-գասիրել : ինայնէլ էյնէիէ, եաբ-գընէը օյաբ : il partito d'uno, կու-սակից լինել ումեք : Ինձաբ ին-ծաբ : mi favorisca. Հոգայ ինձ : ինձիք էյնէ : favorisca. հրամայեսցէ՝ պա-յաբան :

Favorito, ta, գ. Սիրելի, մեծ-բեմ (իշխանին.) Ընտանի, յարչ, հաճոյ առաջի աչաց : ինձիէիա :

Favoritóre, տ. — trice, ի. Տ. Fautore.

Fáusto, ta. Faustissimo, ma. Բարեբաղդ, յաջող, երջանիկ, բարեյաջող, նպաստաւոր : ոաղ-ուբ-լաա, գեաիւբա :

Fautóre, տ. — trice, ի. Կամա-ստանդց, Թիկունք, պաշտպան, Հեղնաուս, կու-սակից : էաբգընձը, ապգա, գօմ :

Fazionário, ia. Խռովարար, գլուխ կամ հանիսխոհ խռովող : էնէնէնէձի :

Faziône, ի. Հերձուած, կոզմն, աղանդ : ֆբըֆա, պէօլիւ, Ինաբգ-գործ պատճառական, պատճառագիտ : ոէֆիէբ : unirsi in —. կիր far —. պէոզմն ունել զոբոբ, կու-սակից լինել : Ինաբգ Ինաիմ :

Fazióso, sa. Խռովարար, խռո-վէչ : էնէնէնէձի :

Fazzolétto. Ականոցիկ, Թաշ-կինակ : Եաղլըգ : — da collo. գաս-տառակ պարտասցին կիր կրծոց կա-նանց : Ինէոփիկ, էնէնէկ : — di capo. վարշամակ կանանց : Եաշգ, Ինգամ :

FE

Fè, ի. Տ. Fede.

Febbrájo. փետրվար : չաոպա :

Fébbre, ի. Տենդ, Ջերմ : ագնիմա, բաբնիմա, հիւթաբէ : aver la —. ունե-նալ տենդ : è venúta la —. կտրեալ գնաց Ջերմն : è cessata la —. հանգոյց գնաց Ջերմն : venuta կիր accessióne della —. ըմբռնեալն կամ գալուստ տենդին : ագնիմա Ինաիմաբ : febbre terzána. տենդ եռօրեայ : ագնիմա-յին Ֆոկէնէկ : — quartána. տենդ քառօրեայ : փէօբն կիանէ+ ագնիմա : — quotidiána. տենդ համառապատ-րեալ : հէբէկիանէ+ ագնիմա : — continua. տենդ առ Հասա : հիմնիմա, հիմնիայի ձեմ : — malígna. տենդ չարամա : գաբա հիմնիմա : — pútrida. տենդ ապականութեամբ : կիբինէ հիմ-նիմա : — ética. կիր polmonáre. տենդ Ջոքացուցանէ : հիմնիայի պիբ :

Febbrétta, Febbrettúccia, Febbricélla, Febbriciáttola, Febbricína. Տենդ Ջերմ, Ջերմնեակ : հաֆիբ ագնիմա :

Febbricitánte, ն. Ջերմնոտ, տենդոտ : ագնիմաէբ :

Febbricitáre, բ. Ախտանալ Ջերմամբ, կիր գտնել, տառապանալ Ջերմամբ : ագնիմա օյաբ :

Febbricóne, տբ. Տենդ տառա-պիչ : էֆոբին ագնիմա :

Febbricóso, sa. Տ. Febbricitante.

Febbrífero, ra. Ջերմնատիբ :

Febbrífugo. Դեղ Ջերմնա-հալած :

Febbríle, ն. Ջերմնատիպն : ագնի-մայա հիւթաբէիֆ :

Febbróne, տբ. Տ. Febbricone.

Febbrúzza. Տ. Febbretta.

Féccia. Թոխտ, մրուր : ինիֆ, փօբնա : ասպ : պօֆ : del pópolo. խաշնապանդ, սմնկերդ : աւազակ, պայազը հաֆ, այակ ինգբմբ :

Feccióso, sa. Մրրատիկ : փօբ-նատ :

Fecondaménte. Աստուածպէս : պօլ պօլ, պէրէկէի էնէ :

Fecondáre, ն. Բեղմնաստրել, առնել բերրի : պէրէկէնէնէ էնիէ+ :

Fecondità. Աստղ աստուածու-թիւն,

Digitized by Google

քանչառութիւն, քաղաքավարութիւն: պէրէնէկ, պօլլուք:

Fecóndo, da. Fecondíssimo, ma. Բեղուն, քանչառ: պէրէնէկլի: բազմածնունդ: լօկ փօղուրմաս:

Féde, Fè, իգ. Հաւատոյք, կրօնք, դէն: փին, իման, խալամ: հաւատարմութիւն, քրիստոնէութիւն: էրիսթանլըք: հաւատառութիւն: ապրփուլըք, նիճէնէփ: վստահութիւն, ապաւինութիւն: ամանաթ, իճիմաթ: aver fede in alcuno. վստահանալ յոյն: Ա ստանձն ապաւինի կամ ամենայնի: Նիլան իսպ իսյին: սէր, բարեկամութիւն: նահապետիք: բանի, խոստումն: պօղ: andare sulla fede. վստահիլ'ի բանիս ուրուք: իճիմաթ էյլէմէք, իճանմաթ: dar la sua fede, կամ la fede. խոստանալ: պօղ վէրմէք: non servar la fede, mancare di fede a uno. դրժել խոստանձնեալ պօղ կամ փոխանման: Հաւատալ, հաւատացնել: իճան: dar, prestar fede alle parole. հաւատալ, ընծայել հաւատս բանիւք: իճանմաթ: degno di fede. արժանաւոր հաւատս (արդ:) իճիդաթլը: Վկայութիւն: շահատլըք: far fede. վկայել: շահատ օլմաք: in fede di che. յոր բոյ'ի վկայութիւն կամ'ի հաւատառութիւն: un uomo di buona fede. այր բան իսկզօր, հաւատառաքեմ: սանկի, սաբըք: di buona fede. բարեմտութեամբ, անխորհրդակ: խորհրդակ: ապրփանի: եա՛ հաւատառութիւն: հաճիկիկ իւղէրէ, հիւանդութիւ:

Fedéle, գ. ար. Քրիստոնեայ, հաւատացեալ: էրիսթիան:

Fedéle, աշ, հ. Fedelíssimo, ma. Հաւատարիմ: իճանփար, էմին, ապրփի, փօղուրա, հաճիկիկլի: մեռելթիմ: սիրօղ: փօսթ, սէվիճի: il pópolo — Հաւատացեալ կամ քրիստոնեայ ժողովուրդ: հիւանդի իսկ: էնիչ:

Fedelménte. Հաւատարմութեամբ: հաճիկիկ իւղէրէ:

Fedeltà. Հաւատարմութիւն, արդարութիւն, անխարդախութիւն: իճանմաթ, ապրփիլըք:

Fegatélla. Խառն բնչ օգտակար լիրգի: ճիչի օճա:

Fégato. Լիարգ: ճիչեր, գործ ճիչերը: mal di —. լիրգացաւութիւն:

Fegatóso, sa. Լիրգացաւ: ճիչերնի:

Félce. Պտեր (խոտ:) էյրէնիկ:

Felice, հ. Felicíssimo, ma. Երջանիկ, բարեբաղդ, բարեյաջող: նալէհլի, սաղտիրա, գունլու: di felice memória. երանաշնորհաւոր: էսքիլեաբ: felice voi! երանի ձեզ, երջանիկ եա գուռ: նէ մութլու սիճիկ:

Feliceménte. Երջանկապէս, բարեբաստութիւն:

Felicità. Երջանկութիւն, բարեբաստութիւն:

Felicitáre, ն. Երջանկացուցանել, երանացուցանել: գնպրէսիճիլէմէք:

Félio, la. Ազդ, անդգամ: փիճ, էտասմաղ: նէնեգասդր: հիւլէպսպ:

Fellóne, ա. Ազարաբդք, ժանտասդրծ, ժանտաստեա: ասպնաճ: նէնեգասդիս: հարամզատ:

Fellonescaménte. Ազատութիւն, գրժամտութիւն:

Fellonía. Կենդանութիւն, անդգամութիւն, ոճիր: հիւլէպ, փիճաթ:

Félpa. Կերպասս կամ ասոսի բնչ թաւամազ:

Feltráre, ն. Գործել կամ անդգամել նման թաւամազ: պէլե կիպի էսքիճ: մազել գլխազարնիւթեամբ (ընդ թուղթ, ընդ կտաւ, եւն:) օխպիկ, պէզպէն իճէրէկ:

Feltrazióne. Ա զանդ, մազամեռ (ընդ թուղթ, եւն:) սխպիկ:

Féltro. Թաղիք: պէլե: ժամանակ կամ վերարկու թաւամագծի: էկոպ, էտմոբլուճ:

Felúca. Կաս բնչ փոքրիկ, նաւակ: փռուլիկա:

Fémmina. Էգ, մնասակ: փիլիս, կին, կնոջ մարդ: գառը, փիլիկոյն: ամենաբեր: էգլ: di mondo. բազ, զգուանիկ:

Femmináccia. Կին չար, աղ-

համարիչ : Քիչ գաղը : Կին իշխ և անհեգնդ : Չիլման գաղը :

Femminélla. Կին անարգ, կին նսեմատոր : Ալլաի գաղը :

Femmíneo, ea. Իգական, կա նացի : Ավելագ համարոտ :

Femminescaménte. Իգօրէն, կանացապաղ : Գաղը կիսի :

Femminésco, ca. Տ. Femminino.

Femminétta. Կին մանկամարդ, կին գեղեցիկ :

Femminézza. Իգական, իգական բնոր, ազգ. կի բնութիւն կանանց : Պէսնիկ Իսպիրէնի :

Femminíle, ս. Տ. Femmíneo.

Femminilménte. Տ. Femminescamente.

Femminíno, na. Իգական : Ավելագ համարոտ :

Femminóccia. Կին յատկութիւն գաղ, անձնական, յատ :

Femminúccia, – núzza. Կին անարգ : Ալլաի գաղը :

Fendénte, ար. Սպրատի զարկոտած : Գելեձիա Լոտրաշ :

Féndere, ն. Հերձանել, ձեղք քել, ապատոտել, բաժանել : Եոր. նոտ, Եբրնոտ : ակօս ապատոտել : Քիքի պիոտ : ե. և. Féndersi, յ. Իսրատանել, Ճայթիլ : լանլոտ, ապրելոտ :

Fenditúra. Տ. Fessura.

Fenice, յ. Փիւնիկ, սպանոտ հաս : անգիա գաղը :

Fenile, ս. Ա՛ատրապ, խոտանոց : սամանէզի :

Fenómeno. Երևոյթ (յօգս կի յերկինս :)

Feráce, ս. Բերդի, յոտութի : պէրէտիկի, պօլ :

Feracità. Բերկնատրութիւն, առատոտի : պէրէտիկ :

Ferále, գ, ար. Լսպատեր, զաղ բատր : Քիննէր :

Ferále, ած, ս. Ա՛ահաբեր, ձահրաղան, աղետատի, ազատի : Գոտոպէնի :

Ferétro. Դագաղ : Եատոտ :

Féria. Տօն, օր տօնի : Եօրնու : Շաբաթօրեայ տաճկից գագատրութիւն գաղատատանաց : Եաքիլ : far — . Շաբաթեանալ, գագատրել'ի գործոց կի'ի գաղատատանացն Իւլկիմէն : far di — . Կատարել զժամերգութիւն հատրական կի ազգ. ատուրց :

Feriále, ս. Աշխոյ ատուրց, ատուր գործոց : Հատրական, տոնի : Հիր Ինանիւ, պատրաստ : առօրեայ (համագործք :) — giórno. ազգ. օր, օր գործոց : Իւ Ինանիւ :

Feriáto, ta. Շաբաթացեալ, տօնի (ատուր.) տօնական :

Ferino, na. Գազանային, վայրենի, երիտց :

Ferire, ն. Հարկանել (զսով.) խոցել, վիրաստրել : վնասել, եղ բատնոտ : il punto. Հարկանել կի գիտցուցանել'ի նպատակն : Նի զանա վնասել :

Ferita. Խոց, խոցուած, վէրք : Եարա :

Feritá. Գազանաձի, վայրենաձի, անգթութիւն : Եավաշտոտ :

Ferito, ta. Խոցեալ, հարեալ : Եարատնեալ :

Feritóre, ս. – trice, ի. Հարկանօղ, վիրաստրիչ : Եարատան :

Fermáglio. Շարժանագ հանդերձի, կօճակ : փէնդիկ : չինագ : լոփ բատ :

Fermaménte. Հաստատութիւն, անյողդողդ, անդատակ : ֆէտ, գաւ վէմ : անշարժ : Ներքնէզ : անսոռատ :

Fermaménto. Հաստատութիւն, հիմն, անգատ, ամրատ : գաւվէտ : գագատրութիւն, կատարեալ : գատրնոտ : Հաստատատել երկնից, աստղաշէն երկինք : Ներօյ, Քեանէն պէնտրի :

Fermáre, ն. Գագատրեցուցանել յիմնադից, կատարցուցանել, անձնել զրք, ընդունել զրք, տրգելոտ : գատրգատրնոտ, Եաբնոտ : գիտել (զրուածն) գոփանոտ : Հաստատանել (զրաշէն, և.) գատար վերնոտ :

Digitized by Google

վշտանալ, հաստատուն լինել, տրտմիլ : փակ ու ծածուկ : յօժարիլ, ախորժիլ, կամենալ : փափաքիլ, պատրաստակամ : nella memória. ապահով յուշիւ : հաւատքով ամփոփած : la carne. Մեր մեղքի առնել զմիս : il piede. զինչ առնուլ : փաստատ :

Fermársi, յ. կանգնիլ, գազրիլ, զինչ առնուլ : փաստիլ : ապահովիլ ուրիշը : փակուիլ : sopra una cosa. յատկապէս մի բանի վրայ հաստատուն կենալ : nella risoluzióne. կամ հաստատուն ի միտս, ի խորհուրդս : ճիւղիլ փակուիլ գաղափարի մէջ : fermati. կանգ : փոյթ :

Fermáta. Դադար, գազարում : փաստ :

Fermentáre, ն. խմորիլ : ծոյլ կանգնած, հանդարտած :

Fermentazióne. Խմորում :

Ferménto. Խմոր հանար, ծոյլ :

Fermézza . Անդրդուածութիւն (ի վիշտս.) քաջասիրտ, անվհատութիւն, փարթամութիւն, փարած : հաստատուն, ամրութիւն, պինդութիւն, անշարժութիւն : փակուիլ : պինդ ածուիլ : ճիգ : հաստատուն ի միտս փակուիլ, ամրանալ, կարծր, ամուր : իճ : terra ferma. ցամաք, գետին : փարած : tenere կամ avere per fermo. ապրիլ հաստատակամ : ամփոփ խորհած : son fermo di ... հաստատակամ է իմ ի մտի : tener fermo. ոչ խախտիլ ի տեղւոջէն : ընդդիմիլ փակուածին : ապահով վճռած : փակ փարած :

Feróce, հ. Ferocíssimo , ma. Վայրագ, վայրենի, ամենայն : նուաղ, հզօր, քաջ, քաջասիրտ : փակուիլ, խրթին : գիմագանի, վայրենանալիս, անողորմ : ընդոծի, գազանաբար, գազան :

Feroceménte . Գազանաբար, վայրենաբար, անողորմաբար : նուաղ իւրն : ծերհամիճիսիր :

Ferócia, Ferocità. Գազանութիւն, վայրագութիւն, վայրենութիւն, ամենայնի : նուաղ : քաջասրտութիւն, ազգիւն : խրթնութիւն :

Ferráccio . Երկաթի անպիտան, վատաձայն : փոքրիկ փակ :

Ferragósto . Ամառագրութ օգոստոսի : ամբարտան իւր ինանիս :

Ferrájo. Երկաթագործ , գործ. բան երկաթոյ : փակուիլ, լինինիլ : l'arte del — . գործնութիւն : լինինիլ :

Ferrajólo, – juólo. Վերարկու, լօգիկ : փերձակ, նախանձ :

Ferraménto. Երկաթի գործիք : փակոյ ապրանք :

Ferráre, ն. Երկաթագործ յօրինել : փակուիլ : un cavallo. պայտս պարկանել ձիոյ : նալեցնել :

Ferráta. Երկաթի վանգակաւոր պատ պատուհանոյ : փակոյ ֆոյանգէտի :

Ferráto , ta. Երկաթապատ : փակոյ : acqua ferrata. ջուր երկաթածանիս : finestra ferrata. պատուհան երկաթապատ վանգակաւ :

Ferratúra. Երկաթի ամրութիւն : փերձակոյ : պայտարկութիւն : նալեցնել : հին ոք պայտից : նալ իմն :

Ferravécchio. Փերձակ հին երկաթոյ : փակոյ ասեան կոլիճ :

Férreo ,ea. Երկաթի : փակոյ պինդ :

Ferréria. Երկաթի, երկաթի անօթք : փակոյ իւր :

Ferrétto. Երկաթի փոքր կամ մանր : փակոյ :

Ferriéra. Պարկ երկաթի գործածութեան : փակոյ ձի պատրաստ պատանութեան կամ գործունէութեան : ընդոծի : հալոյց կամ բոլոր գործոյ զերկաթի : փակոյ օճախ : բոլոր երկաթոյ, երկաթահանութիւն : փակոյ ծախիկ : գործածութեան երկաթագործի : փակոյ ի նախապէտքն :

Ferrígno , na. Երկաթային , երկաթանման : փակոյ : երկաթագոյն (վրայս.) փակոյ գոյն :

Férro. Երկաթի : փէմբէ : գործք կամ անօթ երկաթէ : ֆուռաթ, ալաֆ : ձիու, առւր, կառաց : սիւռհ, փէլէճ, պէլաֆ : սայեաց գրասառուց : նաւ : սայեաց կօշկաց : նաւլառ : գործի ինչ դերձակաց : խրխին : երկաթի խոտոտութեաց : առւ հիւթ, խրխին : խարխուխ նաստուց : ֆէմի փէմբէի : di ferro. երկաթի : փէմբէպէն : Շղթայ : պինճիւ : métter al — . արկանել յերկաթի , ի շղթայս : փէմբէի վրայ : éssere al — . ընկալ ի շղթայս : méttere կամ andare a ferro , e a fuóco. ի հուր և ի սուր մտանել կամ մտնել : եղբէրէ եաֆտ, փէլէճան ինէրմէ, եանտաֆ , փէլէճան ինէմէ :

Ferrúzzo. Երկաթի մնացք, փոքր փոկ երկաթի գործի : փէմբէձի :

Fértile, հ. Բերրի , յոռւթի , պտղալաքր : պէրէքէրլի , մահասւլ :

Fertilità. Պտղալաքրութիւն , արգասաւորութիւն , առատութիւն : պէրէքէլի , պօլլուֆ :

Fertilizzáre , ն. Բեղնաւորել : պէրէքէրլէ էմէք :

Fertilménte. Պտղաւորաբար, առատաւորապէս : պէրէքէրլի իլէ :

Fervénte, հ. Եռացեալ : գայնար : եռանդագին , ջերմեռանդն, փոյթեռանդն , սաստիկ , յօժարակիոյն : փէլէճան , էրէ, գայրէնլի, հավէսլի :

Ferventeménte. Եռանդեաբար, եռանդագին : գաիր, հէրսրլի իլէ, գայրէնի իլէ :

Fervénza. Տ. Fervore.

Fervidaménte . Տ. Ferventemente.

Férvido, da. Fervidíssimo, ma. Տ. Fervente. Ջերմ յոյժ, աշխոյժ : փէլէճան , ինէ, ծաղ :

Férula. Նարդէս . (է բայս կամ ծառ ինչ :)

Fervóre, ս. Եռանդն, ջերմեռանդ, սաստ : աքճափլէի , հէրսրլի : նախանձ , քարքընք , սաստկութիւն , տենչ : գայրէնի , հավէս :

Fervoróso , sa. Եռանդնոտ , ջերմեռանդ : փէլէճան :

Férza. Խաղաղանի : գամչը :

Fésso , sa. Ճեղճեալ , պատառեալ : կոտրըմըշ :

Fessúra. Ճեղք , ճեղքուածք , խրտամաս : կոտրըք :

Fésta. Տօն, օր տօնի, տարեկան, տօնախմբութիւն : էօրնօ : di precetto. հրամայական տօն : խրտախութիւն : ցնծութիւն, խնդութիւն : ղաչըֆ, ղէնէյէ : ricévere con — . շուռնել խնդութեամբ : far festa a qualcheduno. շուռնել զոք սիրագործութեամբ : իլինիֆան ինէօնկէրմէ : Տեսարան , հանդէս , տօն ցնծութ : պինէկ , փժանա : di ballo. կաքաւատօն , հանդէս կաքաւոց : ռաֆս , հօռա : Ուռելիք տօնից : Զուարճութիւն , հաճոյք , զբօսանք : ղէվ , ֆէքա : vívere in — . կեալ յոյսախութ : celebrare le feste. տօնել , տօնախմբել : far festa. տօնել զտօն : էօրնօ խնդիլ : հանդիսչիլ , շուարաճանալ : քէյֆահալ ընէմէ : ցնծալ : ռէվինմէ : dar — . առնել հանդէս ի ձեռին կամ ի ցընծութիւն հաւատացեալց : պինէկ ընէմէ, փժանա ընէմէ : արձակել զգործս : էօրնօտլու : ֆայֆօռ ընէմէ : dar le buone feste a uno. շնորհաւորել ումեք զտօնս : պայրամը ուպարէնէմէ : a festa. ի տօն , հանդիսաւոր , ցնծութեամբ : պինէկ իլէ , ղէնէյի իլէ :

Festajuólo, Festaróla. Հանդիսասիրի տօնից , տօնասարդասր , զարդասիրէ առաձարաց : փժապըշէ :

Festeggiaménto. Տօնախմբութիւն : փժանա : ցնծութիւն , խնդութիւն մեծ , զուարճութիւն : ղէնէյի , ղաչըֆ :

Festeggiánte, հ. Զուարճ, հրրճաճուհալ , ցնծալից : ղաչ :

Festeggiáre, ն. Ածանել տօն ցընծութեան, կատարել հանդէս խաղաց : պինէկ ընէմէ : տօնել, տօնախմբել :

Festévole, հ. Ցնծալից, խրախ, զուարճացեալ : ղաչ :

Festevolménte. Ցնծութ , զուարճագին : ղէնէյի իլէ :

Digitized by Google

Festicciuóla. Տօն փոքր, ցնծութիւն փոքր :

Festináre, եմ. Տ. Affestinare.

Festíno. Պարտ, կարագ, իսոյզ : հոսանք, օդաման : իւրախնդան :

Festivaménte. Հանդիսասիրաբար, հանդիսաբար, ցնծութեամբ զատմամբ : վայելչապէս :

Festívo, va. Տօնիկ, տօնական, հանդիսական, հանդիսիկ : էօրնոս ունիմ տաճառաւ : զուարթիկ : ղուղ : giórno festivo. տօն, օր տօնիկ : էօրնոս : ábiti festivi. զգեստներ հանդիսական : էօրնոս հագանիլ :

Festóne, տր. Պատանեանգ :

Festosaménte. Տ. Festevolmente.

Festosétto, ta. Փոքր մի ուրախ. զուարթասիրտ : ղուղ :

Festóso, sa. Ուրախ, ցնծալից, զուարթ, զուարճալի : ղուղ :

Festúca, – co. Շեղ, չեղ յարդի : էօթ, սանի էօթիս :

Feténte, ի. Fétido, da. Գարշահոտ : գօգնաղ :

Féto. Սպանի : ալտ : ասէր :

Fetóre, տր. Գեհ, հոտ գէհնական գայրէ : գէհնա գօգոս :

Fétta. Պատառ (հացի, մսոյ.) կտոր, հատուած : խրլա, փնչիս :

Fettolína. Պատառ փոքրիկ, կտորակ : խրլաձէ :

Fettúccia. Կոյն ի ժապաւէն : էրիս :

Fettucciájo. Ժապաւէնագործ :

Feudále, ի. Վիճակական, վիճակական :

Feudatário, ia. գոյ. Վիճակական, վիճակակալ :

Féudo. Վիճակ, կամ պարգեւական երկիր : ծածկոնա էրէ : պէյլիկ : կալուած, երկիր : գործ :

FI

Fi fi, ինչ. 'ի քանց տար, ան ան գէր, մոխիր : խոհ, ֆիհ :

Fía, Fíe, կամ Via, Vie. Ան գաւ : գէրէ, փակիս :

Fiába. Աղատակ : հատակ :

Fiaccaménte. Թուլասկի, անզօր, անզօրութեամբ, հարուածագի, հեղգաբար : ֆեվնէ :

Fiaccaménto. Բեհուաձի, խոր տապանութիւն : գըռըչ :

Fiaccáre, ն. Բեհանել, խորտակել : գըռմաք : տակաւորացուցանել, լքացուցանել, պատռատուցանել : պայգըռմաք : էօրուլմաք :

Fiacchétto, ta. Փոքր մի խանչ : պիր ազ էօրնոս :

Fiacchézza. Տկարութիւն, թուլութիւն : պայգըռէթ : խանչութիւն, վատառուձիս : էօրնոսլուգ :

Fiácco, ca. Խանչ, պատռատուկ : էօրնոս : տակար, ձգյալ : պայգըռ :

Fiáccola. Ջահ վառելու : ֆանոս :

Fiála. Ապօթ ապակի, ապակի : ղիւղ :

Fiámma. Բոց : ալէգ : փայլակ, պայծառատաճ : գաղէ : levar –. բարձրանալ, բոցս արձակել : ալէգլէնմէք : méttere, mandare a fuoco, e fiámma. քանդել բնաջինջ, ի հուր գառել : էրէթէ ֆագոտ : andare a fuoco, e fiamma. հրոյ ճարակ լինել : ֆանոտ : di fiamma. բոցակերն :

Fiammánte, ի. Բոցաձեւ, բոցափայլ :

Fiammeggiánte, ի. Բոցաձեւ, փայլակնացայտ, շողշողուն : խրլտոտ, ղօհլի վէրէն : տարտագոյն, հրաբոցոյն, աշխոյժ : աթէղի :

Fiammeggiáre, ն. Բոցանշոյլ երեւիլ, նշողել, փայլատակել : ղալգանմաք : ղօհլիղէնմէք : լծօթա գիծ կայծակուձոս : գալգանմ աթմաք :

Fiammélla, Fiammétta, Fiammicélla, Fiammolina. Փոքրիկ բոց : խրլտիկ ալէգ : նշոյլ բոցափայլ : ղօհլի :

Fiancáta. Հարուած կողից : մեռտակումն ի կուշտ :

Fiancheggiáre, ն. Հարկանել զկող, զկուշտ : ղանըմ վառմաք : լինել ի թիկունս, ձեռնտուս : աբ-

Digitized by Google

գա օլմաք, էարթըմ էլինէք : ամրացուցանել, զինուցանել կամ կայունացուց : ֆեռէք փէրսէկ գօմաք :

Fiánco. կող, կուշտ, անապատ, նան, պօղ պիօվէրսէկ : կողմն, մասն : լաթաֆէ : mal di —. հէլասացաս-ուէ : ամանէք : patisce di —. ցաւէ կուշտն : alzare il —, կմ far buon —. լինուլ զաղրսան, ուսուլ կշտասալինդ : գաս-նըլը փօլատրմաք : per —. կողմիսակին, անուս ղրակին, հարեւանցի (ասուլ կմ առնել ինչ :) porta del —. կաղմիսա-կան գուռն : va in —. գնայ առ 'ի կողմն, առ 'ի չէզ : էանէդարէ կիթէք : éssere կմ stare al fianco ad uno. անձամբ լինիլ յուսէքէ, միշտ առ-ընթեր կալ ուսէքէ : cingersi la spada al —. ածիլ զսուր ընդ մէջ, դնել զսուր յազդէր իւրում : գէնքի գա-զմանմաք :

Fiancúto, ta. Պիծակող, առատապտակող : գապտօլուը :

Fiásca. Պուռակ մեծ : պէօյիսաք չինէք :

Fiascájo. Պուռակավաճառ : չի-նէնճի :

Fiaschétta, — ttino, — étto. Փոքր պուռակ : չինէնճիք :

Fiásco. Պուռակ : չինէք :

Fiascóne, ար. Պիծ պուռակ : պէօյիսաք չինէք :

Fiáta. Պնդամ, փէրէ, պէքմէ : alla fiata. կմ alle fiate. երբեմն : պատէ փէրէ : una fiata. միանգամայն : più fiate. բազմ անգամս : ցօգ փէրէ : lunga fiata. ի երկար : ա-պատ :

Fiatáre, ն. Շնչել, օդա ձգել : նէքմէն ալմաք : հանկ հանել, բանալ զքունդան : ազըդ ալմաք :

Fiáto. Շունչ, առուրսատ շնչոյ : նէքմէն, ազատ : օդ մեղմ, անկ : րիւնէնօրձէք : շնչելն, փչելն : իւրք էնէրէ : հոտ գայրէ : քէնա գօգա : ապատնէչուէնէ, բաւ-քաւելն : հոտ : գօգա : ոչխ, կապր, զօրուէ : գով-վէթ : struménti di —. փողական կմ շնչական նուագա-րան :

Fibbia. Ճապրակնիք, ապլիկ : գօփչմաք : Fibbiáre. Տ. Affibbiare.

Fibbiétta, — ettina. Ճապրակնիգ փոքր : գօփչմաքչէ :

Fíbbra. Ցնծել (մեղուից, անկոց, գայլոյից :) ինձ գամար :

Fibrétta, Fibrílla. Պանրա-ձեւ մազուիկ :

Fibróso, sa. Բազմաձեւել, լի մանրաձեւերիւք :

Ficáccio. Ցուզ ժանտ : էէօ-ղէխ ինձիր :

Ficája. Ցուզնիկ : ինձիր ազուէր :

Ficcaménto. Պարսուկ, մխուկ օգտուչ :

Ficcáre, ն. Պարսկել, մխել, հա-րըսանել, բանեցնել : օգմաք, փէփէչէ, ճնեցմաք : gli occhi, il viso. պշնուլ, յառել : ինձ օր փէփէչէ : — ársi, ֆ. Պխել, առուգիլ : օգտուչմաք, պա-ճէմաք : մի ինչ առնել ի լինել յանկ գործս : ինէրինէչէ : in testa, in capo. յա-ռաջել : ինաթ կէնէչէ : sotto, in-nanzi. մեռանիլ, մեռանել : օ-գտուչմաք :

Ficheréto, Fichéto. Ցուզնիկ : ինձիրչէ :

Fíco. Ցուզ : ինձիր : Ցուզնիկ : ին-

Digitized by Google

ձիր ապուր: fico fióre. [illegible] ֆոլի ինձիր: non istimare un fico. աս. ոչինչ գրել, անգամանել: ես, երբեմն ինձիսնա: non valere un fico. չարժել ինչ:

Ficosécco. Չիր թզի չոր [illegible] գոտրա ինձիր:

Fidánza. Վստահութիւն, ապաւէն նութիւն, յոյս: ասմաք: ապաստանիլ, ապաստանութիւն: ակնկիրութիւն: fare a fidanza con alcuno. վստահիլ ընդ ումեք ընտանեաբար հասնարձանութիւն: ինչ-ինքնիս ինչինիմ:

Fidáre, v. Յանձնել ասանել ի խնամս ումանէ, հաւատալ ումեք ինչ: ինքնիմ ինձիմ: Fidársi d' uno, ի. վստահանալ յոյս, ապաստանիլ: ինքնամբ ինձիմ, ինանիմ:

Fidataménte. Ճշմարիտ, վստահապէս, անկեղծաբար: ասմաք իսկ: հաւատարմութեամբ, յանձնելոց մասին: հաւիկիկ:

Fidáto, ta. Վստահացեալ, ապաւինեալ: ինանիմիս: հաւատարիմ, անխարդախութեամբ, հիւանդ: Fidecommissário, ia. Հաւատարար:

Fidecommísso, Fideicommésso. Հաւատարարութիւն:

Fído, da. Fidíssimo, ma. Հաւատարիմ, անկեղծ: ապրիմ, ինամի պար, ինձիս:

Fidúcia. Վստահութիւն, բարեհաւատութիւն: ասմաք, ինինաք:

Fiduciále, s. Վստահական:

Fiducialménte. Վստահութեամբ, յուսալի:

Fiéle, m. Լեղի: գոտպական լեզուաց կօտ գաստալը: գաստնալի: անբուլիք: spargimentó di —. գաստանիմ: տարբուլիք: fiele di terra. անգուրկ (խոտան:)

Fiengréco, Fienogréco. Ջաւման: ինձին: խոտ ինչ ի գաղտնեան անասնոց: ապ. ինձիսնա:

Fienile, m. Մարագ, խոտաշէն: ասմանուլիք:

Fiéno. Խոտ չոր, խոտ, խոտք: գոտրա օն, օնուլիք:

Fiéra. Երկ, երկ վայրի, գազան: խոպան հաւկանի, ճանապար: ասմասգանասա: խանայիչ:

Fieraménte. Գազանապար: անասնապար, գժնեպար, խստիւ: զուսի էնի, հիւհանիճնիչ:

Fierézza, Fieritá. Գազանութիւն, վայրագութիւն, վայրենութիւն, անհնազանդութիւն: նախանձոտ: անգթութիւն, անողորմութիւն: հիւհանիճնիչ:

Fiéro, ra. Fieríssimo, ma. Վայրագ, վայրենի, գազանանման, չար, անմեղիկ, դժնեպարկ, անողորմ, չարիչ: նախանձ, զուսի: ահագին, զարհուրելի: գօրեղացու, հեշտիճնիչ: գազան, առաստեակ: կօպատ, հաղթող: գեղ: ինինիչ:

Fievole, s. Տկար, թոյլ, անզօր: զայրկի, գովնինիչ:

Fievolézza, Fievolità. Տկարութիւն, թուլութիւն: զայրկիւթի, գովնինիչ:

Fievolménte. Տկարաբար, թուլութեամբ:

Fífa. Ցուցանել ինչ: գաղ պիանի, գըղ գաստալ:

Fíglia, Figliuóla. Դստեր: գըղ:

Figliáre, v. Ծնանիլ (անասնոց) յղիանիլ: գծնուրդան, նուէրան ցնծալ: յառաջ տանիլ, ի լոյս ընծայիլ:

Figliástro, ra. Որդեգրեալ: կոյր, կոյր նվաղ:

Figliatúra. Ժամանակ ատեան ծնութեան: նաւթատեղ:

Fíglio. Որդի, զաւակ: օղուլ:

Figlióccia, f. Ումն (կնքահօր:)

Figlioccíno. Ումնիկ (կնքահօր:)

Figlióccio. Ումն (կնքահօր և կնքամօր:)

Figliuóla. Դստեր: գըղ:

Figliuolétto, — linétto. Figliuolíno. Որդեակ: օղուլնակ:

Figliuólo. Որդի, ազգատոհմ: օղուն օղուն, վէրէ: Որդին Աստ: խոնարհական: Զաւակ, որդիք, ծառայութիւն: կէնդաւ, օձակ: figliuoli.

Digitized by Google

շառաւիղք, գաւազանք: ևսխ, փխան, փխնիչ: figliuoli delle cipolle. մանրատունք: da figliuolo. որդիաբար: fare figliuoli. ընկնել, ծնանիլ (անասնոց:) եսխ բազմանալ:

Fignolo. խազաւաւրա: ևխան, գաւազանիչ ևխան:

Figulo. բրուա, կաւագործ: ևօմչէնի:

Figúra. Ձև, տեսակ, կերպարան: պիևիմ, ևդիլ: պատակեր, նմանուածք, տիպ: առակ: առակի, նմանուածք կամ օրինակք: ևօչանկի: Ձևաւորել: բաժան: fare — . լինել յիշեցուածք կամ երևելի, ցնծալիք, հանգիստացուալ խոչիպ օդ, տան գաղանիմ:

Figurabilità. Ձևաւորութիւն (մարմնոց:)

Figuráccia. Ձև տգեղ, անհնդեսք կերպարանք:

Figurále, ս. խորհրդաւոր, օրինակական:

Figuralménte. խորհրդաբար, օրինակաբար:

Figuráre, ն. Ձևացուցանել, դրօշել, նկարել: ևխիևչէնի, խաչելիչ կնկիչ: նկարել ի մէջս, երևակայիլ, խորհիլ, հոգևլանմամ, փնչանիմ: նշանակել, օրինաչիել: ևօրնանկի օչմ: — ársi, ɔ. Ձևանալ: ևօրնանի, ևնիպինի ևօսնկրմի: երևակայել, խորհիլ, կեղծել մտաք: փնչանիմ:

Figurátaménte. Տե՛ս Figuralménte. այլաբանօրէն:

Figurativo, va. Օրինակական, խորհրդաւոր:

Figurétta, Figurina. փոքրիկ ձև, կամ պատակեր:

Fila. Շար, կարգ (զօրաց, ևն.) տող: սէր: alla fila. կարգաւոր, լաւ կարգի, անընդհատ, զկնի: սէրայէր, աջորդէր: andare alla fila. գնալ միմեանց զկնի: métter in fila. կարգել, ձակատագրել (զղջալ:) stare in fila. կալ ի կարգի խաչում: tre dì di fila. զերկիս աւուրս անընդհատ: խ ևին սէրայէր:

Filaróro. Ոսկեմանի: գլաւոսան, սէրմանէդ:

Filaménto. Թել, մանրաթել կամ երակ դիպուածից: օգտան փաթիլէր:

Filamentóso, sa. Թելուռ, բազմաթել (առանկ:) փաթիլէ:

Filáre, ն. Մանել, հնխլել: ևդիրմի, ևդին ևդիրմի:

Filáre, ար. Շար, կարգ երաց, սէր:

Filastrócca, Filatéra. Մոռաք, բաշխարանք: ային օյան ևէդ, լաճ: երկարաբանութիւն:

Filatería. Գրաւականակ (հրեից:)

Filáto, գոյ. Մանածք, մանուած, թել: ևէևի: ասուպի (սարդից:)

Filáto, ta, ած. Մանեալ հնխլեալ: ևդիրմիչ:

Filatójo. Ձնուաւոր գործի լինչ մանելոյ զաւար: ևգիրգի:

Filatóre, ա. — trice, ի. Մանող:

Filarmónico, ca. Սիրող երգ ժրշտութեան, երգաժիշտ: խօսիկի սևնին:

Filáuzia. Ձնձեռնասիրութիւն, ինքն նուաիրութիւն:

Filétto. Կնոտքր թել կամ ապրանքի: ինձ ևէչի:

Filiále, ս. Որդեխական (սէր:)

Filialménte. Որդեխաբար, որպէս զորդի: կվապ կիպի:

Filiéra. Թելհան, կամ թելա հան: հեպեպ:

Filó, տր. fila կամ fili, չոփ. Թել, ասղանի, դերձան: ևէևի: թել տակի, արծաթի, ապնձի, ինչ: գիծ, ձիր: ևգանը: տձի, ևղանական, կարգ: խարիւ: կենդանի, գնացք: ափի: ընթացք, կարգ (պատուհանեան:) թելք (բանից:) սէրա: di perle. տող կամ

չար մեղքագործություն: փիլի, պիր փիլի ֆինճի: Շար: ոգբա: vanno in filo. ընթանալ շար ընդ շար, խորտակ: filo di pàglia. չիթ յարդի: սաման ֆէօֆրա:

Filo del coltéllo, della spada. բնթան կտրուցի, սպրի պրոյ: խոշ, սղբայ mandare, métteré, tagliare, far passar a fil di spada. 'ի սպրի տալ սակրի մաշել, ընդ սուր հանել: գէլէչման ֆէլէրմէկ: andar a fil di spada. պրոյ ձևալսակ լինել: գէլէչման ֆէլմէկ: spada di filo. հասար սաւսակ: փոխին գէլէչ:

A filo, di ֆի-վիզ, ուզղորդ, ընդ ուղիղ, անվրեպ: փօղրա: a un filo. միաթել: պիր գոճ: a filo a filo, հ. 'ի թել ի թել: գոճ գոճ: di filo. անընդհատ: պիր փիւնիյոկ: filo per filo, հ. կար գալ, մի լաս միտքէ: պէրմէզլա: per filo, հ. մի ըստ միտքէ: պիրբիրլա: per filo, հ. մի ըստ միտքէ: պիրբիր պիրբիր: Ճիշդ, անվրեպ: իշդիլը, իշտամ: filo della schiéna. ողնայարք, ողնաշարք, ողնայարին: ծնօտքա, ծնօտքա իլիյի: fil di pane. հացակ: fil d' acqua. ընթացք կամ հոսանք ջրոյ: non ne ho un filo. չունիմ ֆիլ բան: հիւ նէփ պոլ պիլիմ:

Filología. Բանասիրութիւն, սէր գրասիրութեան, հմտութիւն:

Filólogo. Բանասէր, ուսուցիչ սէր, գիտնական: ֆիլոլոգ, իւնվէրսիթա ուստազը:

Filóne, աբ. Երակ մետաղոյ, ոսկերիք ջրոյ: տարկն պամուրը, սա փամուրը:

Filósofa. Կին իմաստասէր:

Filosofále, հ. իմաստասիրական, փիլիսոփայական:

Filosofánte, հ. իմաստասիրօղ, իմաստասէր:

Filosofáre, ե իմաստասիրել, սպոր սպրել իմաստասիրութեամբ. 'ի փիլիսոփայական, քննել իմաստասիրապար:

Filosofástro: իմաստասէր ան-

նշան, ապիկա, կամ յոռի. չար իմաստասէր:

Filosofássa. Կին իմաստասէր, փիլիսոփայ:

Filosofía. Իմաստասիրութիւն, փիլիսոփայութիւն: ֆիլոսոֆիյէթ, իլմի հիքմէթ:

Filosoficaménte. իմաստասիրապար, ոգւոյն իմաստասիրին, փիլիսոփայորէն:

Filosófico, ca. Տ. Filosofale.

Filósofo. իմաստասէր, փիլիսոփայ: ֆիլոսոֆ, ֆիլոսոֆ: ասշաղազի, սիմիմնազիր, վերապահ մուզ: փէլէրիլ ապամ:

Filosofóne, աբ. փիլիսոփայասէր: Filugéllo, Báco filugéllo. Շերամի խոյրուչիկ գոյրա:

Filúzzo. ֆիլիլ նասրը: խոնի իլիլի:

Fílza. Շար, շարք փիլի, սէրա:

Fímbria. Ճոպանաձև հանգոյց, ձից, վերջաւոր: ղէրիփ, պէնճիկ:

Fimbriáto, ta. Ճոպանաձևեալ, վերջաւոր: պէնճիկլի:

Finále, հ. Վերջին, յետին, վերջնականն, սմոլ-սխէրը սմոլդոճ

Finalménte. Ձգտակ յետոյ, 'ի վերջոյ, 'ի կատարածութեան ամին: սմոլ սօղանպա, ինճամի:

Finaménte, Finissimaménte. Կատարելապէս, գիտնական ձևի, վարդապետաբար: էնթ նէի: իւնվէր:

Finánza. Եկամուտք իշխանին, արքունի մուտք: ֆինէնս, իրար:

Finanziére, աբ. Պաշտօնեայ արքունի եկամտից, ատենիկան եկամտից, շահառ:

Finattantochè, Finchè, Fino a tánto chè, ա. Մինչ, 'ի, ցի ի-պէ՞ի

Fíne, հ. Վախճան, ատեն, եղջ, ծայր: սմոլդ, սխէրը: սահ: կատարածութիւն, լրատիս: սահմանն: պինօր: վախճան (գործոյ ոչինչ:) սկզբ: գիտատրութեամբ, միտք: նէյնէ՞ի: a che fine? քի՞նչ սահ, էր վա, սա ի՞նչ: նէյնի՞ն: a fine di.

Digitized by Google

'ի պատճառս, վասն, առ. 'ի: զի, որպէս զի: իւրն, ից: métter fin dar fomé porre fine. առաջանալ, կատարել: պիւիրմէ: Մահ, կատարած կենաց: ճօլիամ: stare in fine. լինել մնալ 'ի մահ, լինել 'ի հոգեվարս: ճան լէգիւրէ: aver fine. վախճանեալ, ունել զկատարած, կատնչել: պիւիրէ: կատարած, իրաց: սուղ, իւրն սակ: al fine, alla fine, in fine. 'ի վախճանի, առաջ, հուսկ յետոյ: սակաւ, կնճամբ: senza fine. անհագը, անկեա: խիստկնիդ, առնո ճօգ:

Finéstra. Պատուհան: ֆէնճիրէ: finestra sopra tetto. երդ: փամպատաղ:

Finestrélla, – éllo. Finestrétta, Finestrino. Պատուհան փոքր: փիւնիսի ֆէնճիրէ:

Finéstróne, ար. Պատուհան մեծ: պէօյիւք ֆէնճիրէ:

Finestrúcolo, Finestrúzza. S. Finestrella.

Finézza. Կատարելութիւն, առնուն, նրբութիւն, գերազանցութիւն: ինճէլիք, էյիլիք: քաղաքավարութիւն, քաղցրութիւն, մանրամասնութիւն: ինրիլիք, լուծիք: խորագիտութիւն: ֆիրասնպուճ:

Fíngere, ն. Ստեղծել մտաբ. հնարել, գտանել: ճնաթ ընիլ: կեղծել, կեղծաւորել, ձևանալ, կերպասրանիլ: առիկէ կէօսթէրմէ, առնիլ: fingére, che . . . դիտցէ ըն, հարցանէ ըն ի ճարպ ընել: իմ ֆի:

Fingiménto. Կեղծիք, կեղծաւորութիւն, կարէ:

Fingitóre, ար. կեղծող, կեղծ, կեղծաւոր:

Finiménto. Կատարումն, կատարած, վախճան: սնունդ: զարդ. պարծանագոց, կիմ կատարելագործ:

Finimóndo. Կատարած աշխարհի: փիւնիանքն սնունդ, գեղեցկութիւն: առաջաստղ. քանդուն: առ. երթալ: էրթիլ: երթիլ ահագնի: անա պապա ինիա:

Finíre, ն. Վախճանիլ, առնել, կատարել, վճարել (զգործն) պիւիրմէ: la vita. կամ finire, ը վախճանիլ, վճարել զկեանս, մեռանիլ: էօլմէ: ը Դադարիլ, կասել: ֆէրահաթ կնմէ: ունել ըզվախճան: պիւիրմէ: ն. Ստանալ նել: էօլմիւրմէ:

Finità. Ճշմարտութիւն, հաստատութիւն:

Finitamente. Ի չափս հասնելոց, չափաւորապէս: էօլչիւ իլէ:

Finitimo, ma. Սահմանակից, մերձաւոր: սինօրտաղ:

Finíto, ta. Finitissimo, ma. Վախճանեալ, առատարել: պիւիրէ: կատարել, անճհերթ: խամ: հասնատար, առահմանատար, չափաւորող: էօլչիւլիւ: տպաստատուն: մհմանօլմուշ: լքեալ 'ի բաժինս, մերձ 'ի մահ: խաղայմանց finita è per noi, կորեալք, վճարեալ ի վասն մերոյ: իչլիդիլ պիւիրմէ:

Fíno, na. Finissimo, ma. Ընտիր, ազնիւ, կատարելագործեալ, քաջ: էլա: oro, argento. ոսկի ընտրանեաց, արծաթ քնուքր: խաս ալթընի իճիւղ: fino. խորամանկ, խորագէտ: Քծրպանի:

Fíne, In fíne, Նիւ. Վերջն, մինչ 'ի, ց, չափ: փէ, փա, նաէ: fino alla cintola. մինչև գգօտի, մինչև չափ: ծէլինի փէ: fin dal tempo. 'ի . . . հետէ, յայնց ժամանակաց հետէ: ծագան պէրի: fin dal primo dì. յօրէ յառաջէ: fin da bambino. 'ի տղայոցէ հետէ: չօճուկլուգնէ պէրի: fino a dì. ցառաւօտ, յայգ: մինչև ցառաւօտ: առաւսնի փա: fino a questo dì, fin oggi. ցայսօր, մինչև ցայսօր ժամանակի: fin ad ora, fin' adesso. ցայգ, մինչև ցայժմ, ցայժմ. ընթացիկ ինէ: fin

quì, fin a quì. մինչեւ ցայսօր : մինչեւ ցայսօր, մինչեւ ցայսօր : պատուոյ փոխ, պատ ՝ի ինքն փոխ : fino a quel término, fin là. մինչեւ ցայն վայր : մինչեւ ցայն փոխ : fino a tanto che. մինչեւ որ եւ : մինչեւ որ եւ : fino a che término? fino a quanto ? fino a quando ? մինչեւ յո՞րն, ցո՞րչափ, ցո՞րչափան : Նկէ պիր, Նի պահու փոխ : fin da' tempi. ՚ի ժամանակաց անտի : fin da quando. ՚ի վաղուց ցայժմ : fin da quel tempo, che. ցայնմ ժամանակաց հետէ : ժամն պէրէ : fin chè. ցորչափ, ցորչափան : Նկէ էի, Նի փոխ էի : fin ch' io viva. ցորչափ կեայց, առ կենդանութիւն իմով : fin d' allora, fin da quando. ցայնմ հետէ : ժամն պէրէ : fin da ora. այժմէն : ընկէն : fin da princípio. ՚ի սկզբանէ հետէ, անդստաս ՚ի վերուստ : պատկանիլ ՚ի ծագմանէ :

Fino, ադ. Եւս, եւս և, մասն, և, անդամ : փո , փէ, պիտի : fino ad ora, fin da ora. մասն այժմ եւս : ընկի պիտի, ընկի փէ : fino allora. մասն յայնժամ, յայնժամ եւս : ՚ի ժամն փո : fin' allora. ՚ի վաղուց, ՚ի վաղուց հետէ, ՚ի ժամանակաց անտի : ընփոխ պէրէ, ՚ի պամանփոխ պէրէ :

Finocchiána, կամ Meu. Բոյս մի, խանդիկիլ , մէն :

Finocchíno. Ընձիղ առանձին, մանր սառնիճ :

Finócchio. Սառնիճ : բէկնէկ :

Finóra, Fin óra, Ա. Մինչեւ ցայժմ, ցարդ : պիտ կինքն փէ :

Fínta. Տ. Finzióne. Far finta. Տ. Fíngere.

Fintaménte. Կեղծաբար, կեղծաւորաբար :

Fínto, ta. Կեղծ. կեղծեալ, կեղծաւորեալ : Եպան , Եփան :

Finzióne. Կեղծիք, կեղծաւորութիւն, կեղծաւորուիլ, պատրանք : առբէնի, բէնի, հիւանդ : գիւտ, առեղծուածք, առասպել : Նասար : senza —. անկեղծ, անխարդախ, յանձնին մասոյ : հիւանդոտ :

Fío. Պատիժ : Ճոլա: pagare il fio. վճարել տալ քառնանել պատժիս տալ : Ճոլացնել պատիժ :

Fioccáre, ը Տ. Nevicare.

Fiócco. Ծիծ բրդոյ կամ մետաքսի : Եան Եավլուղ : di neve. առպտակի ձեան : far —. ձիւնել : գալ Եաղմոս : փոսիլ : փիւսիլ : uscir co' fiócchi. նշանակել հանդիսաւոր , շքեղապանծ վախճան : առնանաբար ըստ էրեմտ :

Fiochétto, ta. փոքր մի հեր հեծեծալ :

Fiochézza. Կերկերութիւն : պօղալ Եոսեցուցանց :

Fiócina. Բազմամանի , բազմանգամեայ , երկաթագիծ : ըշխըլ :

Fiócine, տր. Կոտրած կամ կեղտաւոր խազագր : իխտէ :

Fióco, ca. Կերկերեալ : ամլած Եոսեցուցանել , պօղացուցանել , առգաս :

Fiónda. Պարտասպի : ասիան :

Fiondatóre, տր. Պարտասպր, պարտասպորդ : ասիան աճան :

Fioraliso. Ծաղիկ ընչ : էնդեմ պէր ընկէն :

Fiordaliso. Շուշան : զամպակ :

Fióre, տր. Ծաղիկ: ընկէն: մասն պատղոց : փասիան : — di latte. անգր : գայնափ : fiori del vino. Ծաղիկք գինւոյ. (յո բառիս նման :) Ընտրելագոյնն կամ առաջնագոյն մասն ; ներ, ներս : — di farina. Նաշիհ : սիրիպ ուսուց : — di sale. առ աղոյ : — di età կամ degli anni. Ծաղկափթիթ տղայ. — de' poeti. պատանեւոյ քանասաղծից, հրաշալագոյն ի քանասաղծս : — de' soldati. պատերազմիկ զօրք: éssere in fiore. լինել ՚ի յաջողուածս, բարգաւաճել, Ծաղկիլ բազկաբազում է, գիպչել : Պէնէր օվասի : a fior d' acqua. զերեսաք կամ յերեսս ջուցդ, առաստանել ըստ ջուրդ , ՚ի լեզ : առ խոսխոփին : a fior di terra. զերեսաք երկրի , զերկրակ առ երկրաս : Fior di S.

Digitized by Google

Giuséppe. Ծաղիկ ինչ։ ԼԸՓՄ։
Fior della Passióne. Ծաղիկ ինչ։ ԱՐԳԻՓԼԱՆ։

Fióre, հ. Ո՛չ ինչ, բնաւ, ոչ բնաւ։ հին տալա։ փոքր ինչ։ ՁԻՆՂԻ։

Fioreggiánte, հ. Ծաղկեալ, Ծաղկափթիթ։ ԼԻԼԻԱՆԴԻԼ։

Fioreggiáre, ե. Ծաղկիլ, փթթիլ։ ԼԻԼԻ ԱԼԸՄ։

Fiorellino, Fiorétto. Ծաղիկ փոքր։

Fiorentinísmo. Փլորինտական ոճ կամ եղանակ։

Fioréto. Ծաղիկ փոքր կամ ունայր։ ասփոփ ԼԻԼԻ։ ազնուագոյնն։ ԼՕՂ, ԼԱՎԱԳ։ առաւել ան. ապա և քաւ։

Fioríno. Ֆիորին։ (դահեկան ինչ ոսկի կամ ազնաւեալ։)

Fioríre, ե. Ծաղկիլ, փթթիլ։ ԼԻԼԻ-ԼԻՆԻՄ։ ալևորիլ, Ծաղկիլ առեղգ։ սալ աղորմա։ գերազանց ընել։ փայլիլ։ բարգաւանձիլ։ Ծաղկիլ։ խոսիան ելմա, ԱՅՆՔԻՍ ելմա։ ՀԱՐԴԱՒԱՆԻԼ, Ծաղկեցուցանել։

Fiorísta, ար. Ծաղկավաճառ, Ծաղկասէր։ ԼԻԼԻ ՊԷՊԷՅԻՆ։

Fioríto, ta. Fioritíssimo, ma. Ծաղկեալ, Ծաղկաւէտ, Ծաղկուն ևեց։ ԼԻԼԻ-ԼԻՆԻՄ, ԼԻԼԻԼԻ։ vino. գինի Ծաղկեալ։ (ըստ բարգաւանալ։) ապրընտիր (գուսան։) ՊԷԼԻՄԻՆ։ բարեբաստիկ (կենդանի։) ԲԱԼԿԻՒ։ Ծաղկեալ (տունք։) ԱՐԱՐՄԱՆ։ Ծաղկեալ (կերպաս։) ԼԻԼԻԼԻ։

Fioritúra. Ծաղկաձեւ, Ծաղկիկ։

Fioróne, ար. Ձաղջ Ծաղկանոց կար։

Fiorráncio. Ծաղիկ ինչ գեղջին։ կին ԼԻԼԻՅԻ, կամ գոփիճ ԼԻԼԻՅԻ։

Fiorvellúto. Տ. Amaranto.

Fiottáre, ե. Ալեհարձիլ, Ծփիլ։ լափանոփ, փալղալանոփ։

Fiótto. Ալիք, Ծփանք։ փալղա։

Fiottóso, sa. Ալեստանդ, բազմալիճ Ծուխ։ փալղալը։ փոբիուփալը։

Firma. Ստորագրութիւն, հինք ինչ

Firmaménto. Տ. Fermamento.

Firmáre, ն. Ստորագրել, ձեռագրել, հինք դնել։ ԽՆԴ ԱՐՓԱՆ, ԽՆԴՐԱՆՈՓ։

Fiscále, ար. Գանձատուր, գանձապահ։ հաշիւփար, ՔԷՅԻՔՅՈՂԻ։

Fischiaménto. Սուլիլն, ՀՀԼԻՆ։ ըսլԸՓ։

Fischiáre, ն. Սուլել, ՀՀԼԼ։ ըսլԸՓ լսլոփ։ ՀՀԼԼ կամ ՀՀՆՔԼԼ ի վերայ ուրուք։ ԱԼԿՓ ԿՆՄԿՓ։ ՀԱՏՀԼԼ կամ հնչել հաղմոց։ լսմանա ԿՆՄԿՓ, ոկո ՀՀՓՄՈՓ։ — altrui negli occhi. ՀՀՆՔԼԼ կամ ՀԱԱՀԼ ինչ յուշնկին, ԿԾԾԼԼ։ գոլորա ՓԸՐԸՊԱՆՈՓ։

Fischiáta. Սուլուած, ՀՀլուն։ ըսլԸՓ։ բարձրաձայն այպան կամ ՀՀլուն։ ՎԼՓՓ։ far delle fischiate a uno. ՀՀԼԼ ի վերայ ուրուք, ի ձայն բարձր Ծաղք առնել զոք ԱԿՄՄ ԿՆՄԿՓ։

Fischiatóre, ար. Սուլիչ։ ըսլԸՓ լսլոն։

Fischio. Սուլիչն, ՀՀլուն։ ըսլԸՓ։ գործիք առեղծոց։

Físco. Գանձ հասարակաց, արքունիք, գանձ արքունի։ ՏՐՒՀ, պետութիւն, պետիմոյն applicar al —. յարքունիս առնուլ (զինչս ուրուք։) ՏՐՒՀՆ ՊԱՊ ԿՆՄԿՓ։ andare in fisco. գնալ յարքունիս։

Física. Բնաբանուհի, բնաբանական գիտուհի, Ֆիզիկայ։ ԻՄ ՀԻՓՄԻ։

Fisicaménte. Բնապէս, Ֆիզիկապէս։ իբնապէս, իսկապէս, ուղիղ գիտութեք։

Físico, գ. ց. Բնաբան, բնաբոս, ուսանող կամ ուսուցիչ բնաբանուհի։ ԷՀԻ ԻՄ ՀԻՓՄԻ։

Físico, ca, ած. Բնաբանական, բնաբանական, Ֆիզիկական։

Fisiología. Արդակազմուհի։

Fisiológico, ca. Արդակազմական։

Fisiónomo. Խորագիտուց կամ ոգեմոկեբաղդոյց։

Digitized by Google

Fisóliti, տբ, յոփ. փեսոտոյոյք, քարտատոնիկք:

Fisonomia. խոտոգիմոյոտիկ, տոտոիկիտոյոտ-ցոտ-ցոտիկ: խոտ վկոմկ: գծոտգրոտիկ գիմոյոց, տոնոիկ կոտմ տոտոիկոր գիմոյոց: սինա, վկոհրկ:

Fisonomista, տբ. խոտոգիմոյոց:

Fissaménte. Աչքիմիմ, ոտն իոտգիոտգ հոյհոյհոյք: փիփ փիփ:

Fissáre, ն. Յոտնիկ, ոչկոտոտ: ինծոտ փիփիկիփ, նոտոյոր փիփիկիփ: ոտրկոտ գոյցոտ-ցոտնիկ (ընդհիմկոն:) փկիփոկիտ-փիրիկիփ: հոտոտոտոտնիկ, կոտրգիկ, ոտրոշիկ: խոյկոտ կիմիկիփ:

Fissazióne. Յոտոտոտկոն ոչոշց, ոչկոտոտկոն: ինծոտ փիփիկիփ: տնիհոտոտկոն կիտ յոտոտոտկոն մնոտց: հոտոտոտոտոտիկ, տնիհոտոտկոն, ոտիգոտոտկոն: գովկոնիփ: ոտնոգ-ոտցոտկոն (տնոգհիմկոն:)

Fissípede, ս. ֆիոտիոտհկոտգոտ, կշնգոտկոտոտշիս:

Fisso, sa. Աչխոտոտ, վոտոտնոտոտ, քնիհոտոտիկ, հոտոտոտոտոտոտ: ոտգ-ոտնոտոտ, իշկիոտնիշկիս: հոտոտոտոտոտ, ոտն չոտոտ: գոտվ: կոտգոտիկոտ, ոտրոշիկոտ ոտրոշ: խոյկոտ օյնոտ, փկոիկիկիս: cogli occhi fissi. տոկնկոտոտյց: փիփ փիփ:

Fístola. խողկոտյոտ (հնոտցիկոտ՝ ոտնձոտոտկ և խոտր:) ֆոկիոտ: ոտրկոտգ: հնգիոտիս:

Fistoláre, ս. խողկոտյոտոտկոտն: ֆոտիոտոտոտ ֆոգիոտ ֆոգիոտոտ:

Fitologia. Տիհոտգոտնոտիկ, ոտրոն-կոտգրոտիկ:

Fitóne, տբ. Վկիմոտկ, ոտյոտ հոտրցոտկ:

Fitonéssa, Fitonissa. կկին հոտրցոտկ:

Fítta. կոտկիծ ոտոտոտկ և ընհյոտոտ: ոտիս:

Fittajuólo. Վոտրձոտոտր, վոտրձոտոտր: փիրոտիկ:

Fittízio, ia. կհգծ, կհգծոտոտր, կհգծոտոտրկոտ: կոտփոտ, փիոտկ: di fede non fittízia. յոտնկիգծոտոտր հոտոտոտոտ, ոտհոտ հոտոտոտոտ, ոտհոտ հոտոտոտիկ:

Fítto, գ. Վոտրձ ոտհգոտց: փիրոտ կոտկոտոտծ կոտմ ոտոտհոտ ոտոտհոտ՝ ի վոտրձոտ: փիրոտյոտ Վոտիհոտ ենր: a fitto. S. ad Affitto.

Fítto, ta, տծ. Ախոտոտ, ոտհնոտհոտ, հոտոտոտոտոտոտ: ոտգիոտոտոտ, գոտգիոտիկոտ: հոտոտիկ խոտոկիկ: ծոտհիկ: ենրոտոտնիկոտ: խիոտ: ոտփ: di fitto meriggio. ի ոտոտ միկիոտգհոտոտոտ, ի ոտոհոտոտհոտոտ: գիոտնիշ իհոտնիշոտ: di fitto verno. ի ձմհոտոտոտիկիկ: գիոտ օրհոտոտնիոտ:

Fittuário. S. Fittajolo.

Fiumále, ս. գհոտոտկոտն, գհոտոտկիկ, գհոտոտ:

Fiumána, – ára. Վոտոտիք կոտիոտց, ոտոտիք, հնգիոտիք: տիս:

Fiumático, ca. Տին Fiumale. cavallo. գհոտոտձի: տի գոտիոտը:

Fiúme, տբ. Գհոտ: կոտ, ընոտգ:

Fiumétto, Fiumicéllo, Fiumicíno. Գհոտոտկ, գհոտ գիոտիկ: փհոտիոտ կոտ:

Fiutáre, ն. Հոտոտոտիկ, ոտոհոտ գնոտ: գոգիոտոտոտ:

Fiúto. Հոտոտոտկիք: ոիմմ: հոտոտոտոտկն, հոտոտոտոտիք: գոգոտ ոտմ:

FLA

Flácido, da. ֆոտկ. Թոշհոտոտ (կիկ.) տհոգիհոտ: իհոտոտ, իհն վկոտիկ:

Flagellaménto. Զոտգիոտոտկն, գոտն: փհօիհկի:

Flagellánte, ս. խոտոտգոտնիոտոտոտգ, Հոտգիկիչ: գոտիոտոտոտ:

Flagelláre, ն. Զոտգիկիչ, հոտոտհոտոտիկ խոտոխոտոտնոտոտ: գոտիոտոտոտ: ոտոտոտիկիչ վիշոտ: կոտմ Վոտրիփ:

Flagellatóre. S. Flagellante.

Flagellazióne. Տին Flagellamento.

Flagellétto. խոտոտգոտն փիոտգր:

Flagéllo. խոտոտգոտն: գոտիոտ: գոտն, Հոտգիկոտկ: փհօիհկի: i flagelli, կին le flagella. հոտոտոտծ, կոտրծոտոտնոտոտկն, ոտգիոտ ոտն հնոտոտրկն, ոտոտոտոտ հոտոտ: գիկոտ, ձհկոտ, հոտիոտ:

Flaminato. Տիոտոտնոտիհոտն նոտիս-

Digitized by Google

հի հռովմայեցոց:

Flámine, sp. Քահանայ Աստուածոց, Աստուած, և Հռովմէացոց:

Flamínia. Քահանայի Աստուածոց, նէ:

Flanélla. Աղջ ինչ առատ:

Fláto, Flatuosità. Փուք (աղեաց, որովայնի.) փքութիւն:

Flatuóso, sa. Փքատ, փքուն, փքարար (կերակուր.) եփուն:

Fláuto. Սրինգ, եղէգնափող: ինդիճ, նէյ:

Flébile, հ. Ողբալի, ողբալի, ախտական: ապաշխարական:

Flémma, հ. Մառաս, ապրատ: պալղամ, պալամ: հանգիստութիւն, հեզութիւն, հանդարտութիւն: սպէր, ծաղ ւըմ:ըք: դանդաղկոտութիւն: կէսի, ահիմնէսի:

Flemmático, ca. Մառասոտ, մեղաւորեալ, ապրատոտ: պալխամբ, պէտմեխու գճաղ: հանգիստրօղ, հանդարտարարք, անբարկութիւն: առպերը:

Flessíbile, հ. Դիւրաշարժ, դիւրաշահակ, կակուղ, դիւրազգած: էյիւնր, էյիւն:

Flessibilità. Դիւրաշարժութիւն, կակղութիւն: էռանկգըք:

Flessióne, Flessúra. Կորութիւն: էյրիւնի: հակումն, թեքումն: էյիւնիւ:

Flésso, sa. Կոր, հակեալ, թեքեալ: էյիւնէ:

Flessóre, sp. Flessório, ia. Թեքղողական:

Flogísto. Հուր անյղնզական միակեալ ի տարրական մարմինս:

Flogogéno. Բոցածին:

Flórido, da. Ծաղկաբեր, ծաղկաբերեալ, ծաղկեալ, ծաղկիլ, չքնաղ: էնէյնի, փիւներ: վայելչազան:

Florilégio. Ծաղկաքաղ կամ ծաղկաքաղ հատուածոց (իրաց.) քաղուածոյք, քաղուած: ինճմա:

Flóscio, ia. Կծուցեալ, սիրգ, թոյլ տկար: գովչնիսիկ, կէնէյի:

Flótta. Տրտիալ կամ պատմատակ նաւատոց, նաւատորմիղ: պոնամա, փերթա փեսանմասը:

Flottáre, ս. Տատասկիլ յերկաս ղուզց, քերթել ի վեր: ըլճանմայ, իսպէյ:

Fluidézza, Fluidità. Լուծութիւն, լուծականութ: – di parole. ապրազաբանութիւն, սիրդճազանութիւն:

Flúido, da, sp. Հեղանիւթ, հեղհեղուկ, հեղուկ, լուծական, լոյծ: ափան, առալա:

Flúido, գոյ. Հեղանիւթ, հեղուկ: սա:

Flussióne. Հոսումն, ծորումն (հիւանդ.) ափըն: իրը ածք գըլխոյ, հարբուխ: նաղլա, նազլէք:

Flússo. Հոսուք, ընթաց: հոսում: հոսումն արեան կամ պղտութեան: di mare. մեղրնիթացութիւն ծովու: փերնանքն արիւնի էփուէնի:

Flútto. Ալիք, կոհակ: փալա:

Fluttuaménto. Ալիքածուք, ծուք: փոթնանա: անհաստատութիւն, ծփումն կամ յոյզք խորհրդոց, վարանք: գոտրըզէփ, ընփի:

Fluttuánte, հ. Ծփեալ, ալիքած, ծովածուք: պալխալը: վարանեալ, կերակարծ: ընփիէլի:

Fluttuáre, ս. Ծփիլ ի վազանս, երկարիլ: ընփիէնիմ:

Fluttuazióne. Ծուք խորհրդոց, վարանք: ընփի:

Fluttuóso, sa. Մրրկայոյզ. ալալեածուք: փոթնանալը:

FOC

Fóca. Փոկ, որթ ծովային. (կէտ ինչ:) չինի մահի:

Focáccia. Ջօճ, լոշ, նկանակ: պիպկ: կարկինագակ. քաքաթ, բլիճ, ալլակինդի: պօղալա: գաճաղ: էկմէկ:

Focája, sp. piétra –. Գայլատխառն: լաֆտաֆ ինալը:

Fóce, իգ. Կոկորդ: պօղազ: քերան գետոց, ադբը: fare foce.

Digitized by Google

հոսանք գետոց ՝ի ծով: փնթիլն ափսփ:

Focherélló. Հատր առեսս.:

Focile, ար. Հրատհանք: լափսփ:

Fóco, Fuóco. Հատր, կրակ: ախէր վառատան (հայկազեաց, տաղ նոռնի առաքեցոց:)

Focoláre, ար. Վառատան, կրա կատան: օճաք: focolári. առատ, առհմ; առգաստհմ: եվ, ոց:

Focóne, ար. Հատր մեծ, առատ ախէ: պեօյնս ախէն: ախէ հրատ ցանիցէ, Թնգանօթիկ: վախս փէ լէյէ:

Focosaménte. Բորբոքմամբ, անձկութեամբ: ագի իւն:

Focóso, sa. Բորբոքեալ, հրատ ցեալ, հրակէզ: փետնէն, ախէ սէ սիւէ: բուռն, առատակի, աշխոյժ, կատհագին: ախէնէ, էկ արբ լոյսն:

Fódera. Վառատ: ապտր: առահ սան բարձից: փընբփ:

Foderájo. Վառատակապրծ: փնրփձիս:

Foderáre, ն. Վրկանել առատատ: ապտր փօմսփ, ինէրկէ: առկանել ՝ի ներքոյ մուշտակս: փնրփ փափլամսփ:

Foderatúra. Վրկանելն զառատատ:

Foderétta. Փոքրկիկ առատատ:

Fódero, Fódro. Տես Fódera. պատահանք արոյ: փբն:

Fóga. Թափ, ուժգնութիւն, յարձակումն: խբն, հբն:

Fóggia. Եղանակ, օրինակ, առաքաղ, առատակ, ապգ: խարն, խնարնս: առատաղ գգեստուց, ձև հանդերձից: պէնէմ գնացք, կենցաղ: ենչ: a questa — այսպէս: պեօյնէ: a fóggia. որպէս, զօրհն, իբրև: ինպէ:

Foghista, ար. Հրատհատաղ: ախէնդսղ:

Fóglia. Տերև, տաղաղրթ: եափրսփ de' fióri. Թերևք ծաղկանց: d' oro. Թիլեղն ոսկի: ալէքն ՝ի նէ-նէ, վարսփ: երբեմն Թերևք Թիլեղն ՝ի ներքոյ ականց: փօյս: անուագեալ Թիլեղեն մանուածով յեսակաւ հայկազեաց: ար: gittar le fóglie. տերևել, տարձակել տերևս: եափրսփլանսփ: far le fóglie. քաղել զտերևն: եափրսփ փեվէրէփ:

Fogliáceo, ea. Տերևացին, տերևատեսակ:

Fogliáme, ար. Տերևք, բազմութիւն տերևից: եափրսփլար: գարծ տերևոյ, գարծ տազաղրմանէ:

Fogliétta. Փոքր տերև: չափ ինչ հնգանկութեամբ:

Fogliétto. Փոքրիկ Թերթ Թղթ Թղ: փխէխ փապաղ: առես և Gazzetta.

Fóglio Թուղթ: եահափ, եաղէր Թերթ Թղթոյ, Թերթ: փապաղս: in fóglio. ՝ի Թերթի, կիսաթերթի, մեծածալ: a fóglio a fóglio, ձ. մի լուս մեջկէ, որոշանկի, մանրամասն նայարար: պէրէր պէրէր: երես առ երես, Թուղթ առ Թուղթ:

Fógna. Վկան լուալեաց, լուացք: լաղմ: կէրէն:

Fóla. Վառատակ, բազմաղանք, անտառք: ճատաղ, լաճ:

Fólaga. Թուչուն ինչ ջայլին: անղկէ:

Folgoránte, ած. Շանթընկէց, փայլակնատպոյտ:

Folgoráre, ն. Կայծակել, ար. Ձակել կայծակունս: էլլարբմ վառմս: փայլատակել, շողալ: էլլարբմանս, փարլամս:

Fólgore, ած. Կայծակին, շանթ: էլլարբմ:

Folgóre, ար. Տ. Fulgore.

Folgoreggiánte, Folgoreggiáre. Տ. Folgorante, ել:

Fólla. Խուռն, առաքս, խուռն բազմութիւն: փուռատալեմ, հաւք: a fólla in folla. խմբովին, գունդգունդ, խուռն բազմութիւ: պրբս պրբս: venire in folla. խռնիլ, յաճախել, յորդել: էլլարմս:

Digitized by Google

Fólle, ս. Ցիսմար, անմիտ, մի բան : գէշ, փլեան :

Fólle, գոյ. պր. Տ. Mántice.

Folleggiaménto. Ցիսմարութիւն, անմտութիւն : գէշութիւն :

Folleggiánte, ս. Ցիսմար, խենթասար, անմիտ : գէշ :

Folleggiáre, բ. Ցիսմարիլ, մեծ լիլ : էշայբարմագ :

Folleménte. Անմտաբար, յիմարութեամբ : գէշ կերպ :

Follétto. Այս օդոյ, ոգի : ձին : հուժիկ : էֆէ գուէնիւն :

Follía. Ցիսմարութիւն, անմտութիւն : գէշութիւն :

Follícola, – lo. Պարտուսակ սերմանիոց : պարկ, գապուգ :

Foltaménte. Խուռն բազմութեամբ, խիտ առ խիտ : սըտ :

Foltézza. Խտութիւն, խիտ առ խիտ բազմութիւն : սըտլըգ :

Fólto, ta. Foltíssimo, ma. Խիտ, Յանձրախիտ, Շատ : սըտ :

Fomentáre, ն. Ասածել կամ ասածել գեղով : ըմբիծել : ասածել : պէսպէսել : գլդլոլել :

Fomentatóre, պր. Տածիչ : գլդլոլիչ :

Fomentazióne, Foménto. Ասածումն, կամ դեղ ասածողական :

Fómite, պր. Լուցկիք, խծուծ : խոխրտ, գալ : del peccato. Լուցկիք մեղաց :

Fondacájo. Կրպակատէր, կըրպակար : խիտպէնափար, խիտպէնաճը :

Fondáccio. Յատակիկք, մրուր, գիրս յատակին : փօրնա, նիւղ :

Fondachétto. Կրպակ փոքր : խիտպէնաճըղ :

Fondachiére, պր. Կրպակատար : խիտպէնափար :

Fóndaco. Կրպակ : խիտպէնան : հասնարանոց : փիլէր, խաղպա :

Fondamentále, ս. Հիմնական, գլխատար : պալ :

Fondamentalménte. Հիմնապէս, հիմնական : ի հիմանց, գլխովին : խնդիլիպէն :

Fondaménto. Հիմն : խնդիլ : ապատաճառ, փաստ : ոչոգիպ : fare fondaménto, far կամ gettar li fondaménti, far le fondaménta. հիմնարկիլ, հիմն արկանել : խնդիլ պոգմագ : con foudaménto. հիմնապէս, ապատաճառաս, իրապատմիք : խնդիլիլ : senza –. անհիմն, անապատաճառ, վայրապատ : խնդիլսիզ :

Fondáre, ն. Հիմնադիլ, հիմնադրիլ, հիմն արկանել : խնդիլ գօմագ : հիմնել, կանգնել, կատարեցանել : էսթմագ : հաստատուիլ, վեհանդիլ, զօրացուցանել : գաւիլխիմագ : եէրլէպիրմագ : un ospedale. կատարեցանել զանկելեալոց հանդերձ եւ կամարաց – ársi, ɟ. Հիմնիլ, հաստատուիլ, յենուլ, ապաւինիլ : ինքնվիմագ :

Fondataméntе. Հիմնապէս, հիմնական : իրապատմիք : խնդիլիլ :

Fondatíssimo, ma. Հաստատհիմն : էֆէ խնդիլիլ :

Fondáto, ta. Հիմնեալ, հաստատեալ, յենեալ : խնդիլիմիշ, պայմանեալ : ակզբնաւորութեալ : պալանմըշ : հաստատուած : անքակտի : խնդիլիլ, նմին : terreno. երկիր բարի, յուռթի, Յանձրահող : ալէրէպիլ : in qualche scienza. ներհուն : վարպետ : discorso. Ճառ խնամատուածոյ, խորհրդատուած :

Fondatóre, պր. – trice, ֆգ. Հիմնարկու, ակզբնաւոր, առաջնորդ, (իմիք) : խնդիլ պոգան, էիր :

Fondazióne. Հիմնարկութիւն, հիմն, հաստատութիւն, ակզբնաւորութիւն : խնդիլ գօմաւը, պալանըշ : կանգնուածն, չինուած (մեհենատաճարաց, եւն.)

Fóndere, ն. Ձուլել, լուծանել, հալել (ղհրաւհալելիս) : էրիթիլ : հեղուլ : պեօգիլ : Fóndersi,

Digitized by Google

յ. Հիզանիկ, ոսխոյ: փէօփխանէ:
Fondería. Զուլայան: էրխանէ նէր, հալւօճաղը, փէրճ:
Fonditóre, ար. Զուլիչ, հալ ըզող: փէօփխիճի:
Fóndo, ք. խորութ, յատակ: փոս: խորք (ոտի, կամ իրաց.) գոգաւոր տեղը: փէրճ: կաղապարք, գիտակ: ափսէի, դաւդ: վախճան, աւարտ (բանից.) տիղ: ծայր: ատ: essere in —. հասանել՝ի յատակն Քշտասուսէ: դիւհատ, դիւհ. չինող օլմաք: andare al —. խորանիլ: պէրտակ օլմաք: ընկղմիլ: պանճաք: andare a —. խորասուղղ լինել: պանճաք: մեներ կրկռոլ: ինձկ վըրմաք: cavar di —. ազատել յատակից: պէրտակ փոսրիսրմաք: dar —. խորխոր արկանել (նաւուց:) փէրճ պրգիմաք: dar fondo alla roba. վատնել զինչս: ինկնիք էմիք: gettar, mandar una nave a fondo. աւազանել զնաւն՝ի յատակս, ընկղմիլ, խորասուղղ առնել զնաւս: էնդի պաիըրմաք: toccare il fondo, andare al fondo di checchessía. [ծանրանալ՝ի խորս իրիք, խիլասնալ լինել: փէրճին վրմաք, վերափուք օլմաք: a fondo, կամ affondo. ՝ի ատոր, ՝ի վերայր, ՝ի խոնարհ: ուղղակ:
Fóndo, ած. խոր, խորին: փէրճին
Fondúto, ta. Զուլիլ, հալիլ, լուծեալ: էրխիլ:
Fontána. Աղբիւր: էնդի: շատրուան: ղաբըրման:
Fontanélla. Աղբիւրակ: էնդիճի: փոքր շատրուան: փոխխոյ ղաբըրման: խաղան: եագը:
Fontaniére, ար. Աղբիւրագործ:
Fónte, հ. Աղբիւր: էնդի: սկիզբն, ծագումն, պատճառ: պէդեպ: աւազան մկրտութ: էյնօխ իեակ:
Fonticélla, Fonticína. Աղբիւրակ: էնդիճի:
Foracchiáre, ն. Ծակտանիլ, ծակիլ: փէլխ փէլխ էնմիք:
Foraggiaménto. Պատմանաձածում:
Foraggiáre, ն. Ածիլ գաղանին, պաշտել, հատեցուցանել պահիլ կենդիքի:
Foraggiére, ար. Պատմանաձու, հատեցուցածու: պահիլ կենդիքն:
Forággio. Պաշտպ, հատեցուց, գաղանին: պահիլ: andar a fóraggio per —. երթալ՝ի գաղանատածումն:
Foráme, ար. Ծակ, ծակիլիկ, փխլխիլ փէլխ, փէլխ:
Foraméttо. Ծակ փոքրիկ: փխլխիլ փէլխ:
Foráneo, ea. Աշխարհական, գիւղական: փիլանի, հիւղիկցի:
Foráre, ն. Ծակիլ: փէլխիլ:
Forasiépe, ար. Ցանկապատ փոքր բնակութիւն՝ի ցանկս:
Foratójo. Գչիր, չռպաք: պռոխա
Fórbice, Fórbici, խփ. յոփ. Ուկռաս: նաւ գաս: ունելիք խնդրելոյ կամ կարճի:
Forbiciáro. Ուկռասագործ, մկրատավաճառ: հափաճը:
Forbicíne. Տ. Forbicette.
Forbicióni, ար, յոփ. Ուկռասմեծ: պէօյիւք հափաս:
Fórbire, ն. Ուսքրել, արդել: պիսկէ: փայլեցուցանել, յղկել: էլէրփահլափ:
Forbíto, ta. Ուսքուր, ջինջ: ինկիր: փայլուն: էսրլափ:
Forbitójo. Ջինջան, ջինջոց: փալավա:
Fórca. Երկժանի, երկմանի, երգան: լախ, լախ պէլ: fórche կամ forca. կախաղան: փար ագաճը: fórca կամ da fórche. չարաչար ցաւագարտ, խստանդամանց, ահռելանք կախաղանին կամ ագաճոց: ագլաճափ, խփսիլ: va alle fórche. երթ՝ի կորուստս, ՝ի բանց գնալ, երթ յեռաս իսկ: վայ էրբէըլ, ձկհէնձկ: andare alle fórche. երթալ՝ի կախաղան, ածիլ՝ի մահ: էյնէ էրբմաք
Forcélla, Forcellétta. Փոքրիկ

Digitized by Google

երկժանի (խոսողաց:)

Forchétta. Կոյտ է: երկձիղ, փայտա երկձիղի: լծի-ոլ օգտի: ապատաքաղ: լծիոլ: del petto d' un cappone. ոտ. հատքաղ: խոփ:

Forchettiéra. Պատուհանք ապատաքաղելի: լծիոլ պուլպի ըստանելու:

Forchétto. Երկժանի: լծիոլ պէս:

Forcína. Տ. Forchetta.

Fórcolo. Երկժանի երկրագործ. ծագ: լծիոլ պէս: երկձիղ մոյթի ձիականց: փրապան:

Forcóne, ար. Երկժանի: խոլ ականի, ղէբէնի:

Forcúto, ta. Որ ունի զձև երկժանոյ, երկժանի, երկձիղ: լծիոլ

Forcúzza. Տ. Forchetta.

Forellíno, Ծակոյկ, ծակ ան ձուկ: փխլխի փէլիփ:

Forénse, հ. Առեւտրական, գիւղական: փիվանի:

Forése, հ. Գիւղական, գիղղուկ: փէօյլիս:

Foreséllo, – étto. Մանուկ գիւղական:

Foresózo, za. Գեղեցիկ շինական: պիր ևիրին փէօյլի:

Forésta. Անտառ: օրման:

Forestaría, – teria, Forestiería. Բազմութիւն եկող կիս օտարազգեաց, օտարից, եկիք, հիւղը: հրաւիրելիք: հիւրասիրաց, օտարազոց: հրաւիրիճանք:

Forestiére, հ. – éro, ար. Եկ, օտար, արանդուխտ: գործի, էպանձը, փէլաբըլը: հիւր, իշատար: հրաւիրը:

Forésto, ta. Անտառական, վայրենի: օրմանլը, եապանի:

Forfécchia. Ոնիհատուած, ականջատուած: ծագած պէօչէյի:

Fórfice, ևն. Տ. Fórbici.

Forficiáta. Հարուածծ մկրատաի:

Fórfora, – re. Թափի գլխոյ: փէրէկ:

Foriére, ար. – éro, ար. éra, իշ. Ցառաջընթաց ապատարածիչ. օ. լճանոց: գծագ հատը կոկո: կառաջապահ, յառաջընթաց, նախաշաւիղ: իւրի կիրճ, ղաբը:

Fórma. Կերպ, տեսակ (իրաց:) քանակ, խակտակ, յատկութիւն: վախ: ձև, եզանակ, օրինակ, տարազ: պիլիմ, նարդ: գազազատար, կազմատ: գաւազան: կանոն, տճ: գառնուն: ապատակիր, տիպ, կերպարանք, գիմք, նմանուածի: փոխկի, սիգիմ: sotto forma di uno. ընդ կերպարանաց ուրուք: in questa forma. այսպիսի: պէօյլէ, պես նարդ: a forma, հ. պատճան, իբրև, զկանոն: կիրճ: dar forma. Տ. Formare.

Formaggiájo. Պանրագործ, պանրավաճառ: փէյնիրճի:

Formággio. Պանիր: փէյնիր:

Formaggiuólo. Պանիր փոքր:

Formále, հ. Կերպական կամ տեսական (պատճառաւ:) parole formali. բառն իսկ, կիմ նոյն իսկ բառքն

Formalità. Տեսականութիւն, տարբազ օրինական. հանգիստատու եւ զանազ կիմ տարազ:

Formalménte. Տեսականապէս: տիպատպէս, իսկապէս, ճշմարտութ, արդարապէս, բանաւոյապէս: հագիգկէ

Formaménto. Տ. Formasióne.

Formáre, ս. Տեսանատրել, կերպարատանել, ձեւացուցանել: ընդիւ վերդի, կնիքամ կնկնիրմի: կազմիլ, յօրինել, առնել: պիւղմի, էափմա: յօրինել գգազազատար (ձուկերոյ:) գաւըղ էափմա: un processo. ապատրաստակ գպիտրչիր: պալա գաւըրմա: un assédio. ապատնեշ ապաշտպանու ածիլ: տաճ հասերէ կնմի: un esército, un' armata. բանակ կազմիլ զօր պատմութիւ: օրդու գառըմա: parola. յօդիլ գբառքատ, տրատատանիլ: una congiúra. միաբանիլ կամ գաշնակցիլ ընդդէմ ուրուք:

Formataménte. Կատարելապէս, ամենայն: պիր էյիճ:

Formáto, ta. Ձևացեալ, կեր-

Digitized by Google

արտաքինաբար։ Ներսից ներս, ներսից, ներսից։ պիճիկ, ձագ, ձուլանոց պօճակ։ non formato. անձևակերպական, անձևական։ պիլչիմոխ, բասպագ։

Formatóre, տր. Կերպարանիչ, արարող, կազմիչ։ պիլիմի ներին, էպէն։ ձուլիչ։ պօճակչի։

Formazióne. Ստեղծուածք, կազմուածք, յօրինուածք, բազադրուածք։

Forméato. Տ. Frumento.

Formentóne, տր. Եգիպտացոյ բոյս։ մաշ պուդայիչ։

Formica. Մրջիւն։ գաբըճա։ Տ. Formicolio.

Formicájo. Կոյտ մրջնանոց, մրջնաբոյն, մրջնաշարժ։ գաբըճակոյտ, գաբըճակոյտ։

Formichétta, Formícola. Տ՚ու Formicúccia.

Formicolájo. Տ՚ու Formicajo. խառն բազմութիւն։

Formicoláménto, Formicolio. Մարմնոյ։ ոտից մրջնելուն կ, մրջնիլ նոյ։ ներին, նիհիլթ։

Formicoláto, ta. Բազմանկոյտ տրտկու զբիւնաւոր, բազմանհոյլ, խառն։ գաբըճա ներ լեփ։

Formicóne, տր. Մրջիւն մեծ։ պիօյիփ գաբըճա։

Formicúccia. Մրջնիկ։

Formidábile, հ. Սիրելի, սիրաւոր, սոսկալի։ գօրգոտու, գօրգոտնաք։

Fórmola, Fórmula. Ոճ ասելոյ, եզանակ բացատրութեան, տարբալ, ձև։ խոբդ, վէձէ։

Formolário. Ոճ հաւաքոյց, կամ գիրք տարբալոյ, արարողութեանց։ գանուն։

Formóso, sa. Գեղեցիկ, չքնաղ։ ներաձև։

Fornáce, ի. Փուռն։ գաբուն։ հնոց։ փիւռնան, օճաք։ da fóndere. հալոց. ձուլարան, բոմք, գաբուխ։

Fornacélla, Fornacétta. Փոքրիկ փուռն կամ հնոց։

Fornacéija. Կամ գաբնաբանութիւն։

Fornaciájo. Փռնաբան, հնոցհարիչ։ գաբուճաս։ — della calcina. բնաբար։ փրկչճի։ di tégole. կղմնաբար։ փրկիփճի։

Fornacína, — íno. Տ. Fornacetta.

Fornája. Կին հացաբար։ էփճիկի գաբոց։

Fornaíno, na. Մանուկ կամ աղջիկ հացաբար, հացհարիչ։

Fornájo. Հացաբար, հացագործ, հացհարիչ։ գաբուճաս, էփճիկի։

Fornéllo, Fornellétto, Fornellína, Fornellíno. Փուռն փոքրիկ։ Թոնիկ, Թոնրամէն կրակարան։ գաբուռնճաք, խանրբէր, չուգաբ օճաղբ։

Fornicáre, ը. Պոռնկիլ։ վինա էլիլ։ չնալ։

Fornicatóre, տ. Պոռնիկ պոռնա։ չնաղօղ։ վինաքար։

Fornicatríce, ի. Բաղ, պոռնիկ։ գահպէ։

Fornicasióne. Պոռնկութիւն։ վինա։ չնուբիլ։

Forniménto. Պիտոյք, համագործ ձանիք, կապմուծք։ լուծիլ օյան վէյ, ինքգործիք, ինձիփէլլէթ։ da cámera. կաղասիք կամ զարգ ամենկին։ էվնա, էվ ինարբը։ da cavallo. կապանի կամ ասոր մէրոյ։ բահգ։ da soldato. զինի և զարգ զինուորի, առնագէնս։ պլան ֆոռաճ։ լրուծիլ, կատարուած։

Fornire, տ. Հաճախգործիլ, պատրաստել, կազմիլ, (զատուն ետմ կամ կոհակաք.) յարդարիլ։ հոգալ էլիլ, ինքգործիք էլիլ, փրաքիլ։ տալ զգիչտան, զինուորութիւն, հոգալ զգիչտան, մատակարարել։ ինքնին պա օյան էչէլէրի վերջիլ, աւրը վերջիլ։ զարդարել։ փծուճիմ։ տալ, չնորհիլ։ վերջիլ։ կատարիլ, ի գլուխ հանել։ պիլիրջիլ։ egli è fornito di quanto può bisognar per le spese. ունի նա ինչ պա-

Digitized by Google

մինայն ար ինչ ալեւոք ներին առ՝ ի ծախս։

Fornito, գեղ. Հանգերձանք, կազմած / կահ, կազմած։ եւ նաւպագ, գործարան։

Fornito, ta. Աւարտ, լի։ պօլ։ կատարեալ, անվհատ։ լրացեալ։ ի-նչ-ինչ նամանաւ։ հանգերձեալ, կազմեալ։ գործոցս։ զարդարեալ, պերճացեալ, Հախտացեալ, լցեալ։ պծանծրացեալ – di molta virtude. առաքինութեամբ։ գործոց։ գործելական։

Fornitúra. Հանգերձանք, զարդ, զարդանք, զարդ, կահ, կազմած։ ինգեղ։

Fórno. Փուռն։ գործուն։ հաց ցորտարար, հացատուց։ գործուածոց ինչ-ինչ։ di pasticci. առատակ քաղաքացոց։ աշ։ fare il –. լինել հացատարար, առնել պհացագործութիւն։ կանգնել նկուղ։

Fóro. Ծակ, ծերպ։ գետին։ առուեան, բանի։ ինչ-ինչ։ վաճառանոց, արգասարար։ պատար էրէի, պատար։ հրապարակ։ ինչպան։ foro interno. ներքին առեան, առեան խղճի մտաց։

Forosétto, ta. S. Foresetto.

Fórse, ի. Թերեւս, գուցէ։ գեւսի, գեւսիմ, իար, իարև։ գաղտ։ forse? (հարցական.) միթէ, արդեօք։ մի, աճանդ։ essere in forse. լինել յերկբայս։ ընկենոտ օդ ինչ։ stare, entrare in –. անկանել ներ յերկբայս։ ընկենոտ։ tener in –. ունել զոք ի վարանս, յերկբայս առկանել զոք։ ընկենոտնել։

Forsechè, ի. Թերեւս, գուցէ։ գեւսի։ ապագրէն։

Forsennatàggine, –tézza. Ցնծութիւն, խելագարութիւն, անմտութիւն, գեւսիւթիւն, գիւանդութիւն։

Forsennáto, ta. Ցնծամ, խելագարեալ, յիմարտ, մոլի։ լուսն։

Fórsi. S. Forse.

Fórte, ի. Fortissimo, ma. քաջ, հզօր, արի։ գործուածիւն, ինչ-ինչ։ տեւր (միտք.) կրթասիրեալ, արուեստ։ ապուր գեղեցիկ, ապրուեալ։ զօրաւորեալ, խմաստասիրեալ (մտառեան, գրուածք։) գիրաստեղծ։ զօրեղ։ ուեւական։ պայծառ։ կծու, աղ, դառ, բարկ (քացախ, տարի, ալեզ սկզբ։) ուրթ, գեղեցիկ։ vino. գինի զօրեղ, ազատարկ։ գործուածիւն։ գործուածիւն ինչ-ինչ։ եւ՝ գինի բարկ, քացախ։ հաւմ։ սիրտ-էնկնոտ, ընդոստ։ tener forte. յամառել ի միտս։ գալ պատրաստ։ զմտմ ձգել յանձին բանի։ գեղ։ լաւագոյն։ far forte. զօրացուցանել։ գործուածիւն։ ձեռնտուտ լինել ուրեք (ընդհանուր զօրաց։) եւրոպէ գերմէ։

Fórte, գ. ա. Զօրագոյն մասն, արուեստ քաջութ։ պեծոյիւ գործուածիւն։ ամրոց, գեղեակ։ գործ։

Fórte, ի. քաջաբար, առատ գործուածիւն։ իչիւ կիսի։ գործուածիւն իւն։ կարի, յոյժ, մեծապէս։ գեղ։ լաւ։ ի ձայն բարձր։ գեղ։ (պատերազմ։) կարի վնաս (խոցիլ.) ուժգնին կիմ անողոքմ (հարկանիլ.)

Forteménte. Քաջութ, արիութ բար, առատապէս։ իչիւ, գործուածիւն։ կարի, յոյժ, մեծապէս։ գեղ։ լաւ։

Fortétto, ta, Forticéllo, la. Քաջիկ, ուժգնական, ժիր։ գործուածիւն։

Fortétto, ի. Փոքր մի առատ կուռիւ, կարի իմն։ գեղեակ։

Fortézza. Ամրուն։ (և առ քինուռիւ ինչ։) Քաջութ, արուեստիւ, քաջասրտութ։ իչիւ, գեղեակ։ զօրաւորիւ, ոյժ։ գործուածիւն։ կծուութ, բարկութ, առատութիւն։ սրտիւ, գեղեակ։ ամրոց, գեղեակ, քարդ։ գաղ, հիսար։

Fortificábile, ի. Զար հնար է ամրացուցանել։

Fortificaménto. Ամրացուցանել, ամրութիւն։ գեղեակ։

Fortificáre, ն. Զօրացուցանել հաստատել։ գործուածիւն։ ամրացուցանել (գաղաքաղաք.) զեւ

Digitized by Google

Նեղ: հիմանիկի կիմիք: — ársi, ý. Զօրանամ, քաջանամ: գովվիկի նիմիք: ամրանամ, ապաստարիկ: փօրանամ:

Fortificatóre, տր. Զօրացուցիչ: ամրացուցիչ:

Fortificazióne. Տ. Fortificamento. ամրացնելու տեղի, ամրոց, ամրութիւն: հիմին էնէ, գալէ:

Fortigno, na. Փոքր մի քարի հիմ ասիկ, [illegible] գիմանիչ, կփլիչ: ýայհուս:

Fortíno. Կռիւոց փոքրիկ, դղեակ փոքր: հիասիճի, փնախի գալէ:

Fortuitaménte. Ըստ դիպուց իմն, վրիպակաս: յանկարծ: գալ պա իմ, պիտիկ ալիիկին: .

Fortuíto, ta. Ինքնաստծական, ապաստհասիան, անսպասելի: ափան ըլլ: caso — գիպուք, ապաստհար, գիպուած: գալա:

Fortúna. Բախտ: իալիկ, պահի: գիպուած անորոշ, վիճակ: Բաս բախտագրուի, բարեբաստութի, յաջողուած: ստոյգ, փօրձկի: դըժբաղդութի, ձախորդութի, Թշնամութի, արիւած, վտանգ: իալիկ պիտիկ, պէտ: վիճակ: հալ: մրրիկ (ծովու:) գայ, Քամբիանա: cattiva — գժբաղդութի: իալիհօիկ իիկ: éssere in —. aver —. լինել բարեբաստիկ, յաջողիլ բաղդին: իալիհկի օլմա, իալիհի իշլիկիք: far — բարեբաստիկ, հրջանկաստել, բարեբաստիկել, հաջողանալ: փօրձկիկի օլմա: far fortuna a uno. հրջանիկ առնել դոք բարեբաստութիւ, հաջողացուցանել: փօրձկիկի կիմիք: métter una cosa alla — Թողուլ ինչ ըստ բարեմանն բաղդին: per ký a fortuna. ըստ դիպուց իմն, վրիպակաս: գալ պա իմ: per buona —. բարեբաստութիւ իմն, յաջողութիւ: per mala —. դժբաղդութիւ իմն, Թշնամաբար:

Fortunataménte. Բարեբաստութիւ, յաջողակս, ի հնհ: ապ

Fortunáto, ta. Բարեբաստիկ, հրջանիկի: ապաստարան, իալիհկի:

Fórza. Ոյժ, զրտութի, կտր, բազկութի: գովվիկի, իալիհկի: ստոյգ կռութի (մեծապատիւ:) ապիգութի (Քաղաքի, Ճամբի:) փնախիկ: քաղաքի, ամրութի: իդիկի, իարիկ: բռնադատիլ, գործադրել: զոր: լօգ ապահովութիւ: իշխանութի, ձեռնհասութի: հնօրհ: avere nelle sue forze qualche cosa. ունել ինչ ընդ ձեռամբ: Բռնանի, բռնաւորել: դրա: dar forza. զօրացուցանել: mancar, perder le forze. ունկնդրել յօժարել, ապաստասիլ բռնկիլ հնչլոփ օլմա: conformi le mie forze. ըստ կարի իմում: հաւասիկ իհօրհ: colla forza. բռնութի: պիտալա: a ký per forza, di tutta forza, ý. ուժգնին, կարի, ստոյգ կասկած, ամէ Ճգտալ, զօրաւոր, ի կարի, ի ձայն բարձր: փայիկ, ճահիպ իլիկ, իիկ: con forza. պինդ գոյնիս: գայիկ: a ký per forza, a marcia ký a viva forza. բռնի, ուժգնին, ակամայ: պիտալա, նաչարէ: per ký a forza. յարտակս, ի պատանճառս, վտանգ: իլին: a forza di percosse. ի ձեռն հարուածոց, հարուածոմբ: վարտիկ: a forza di piágnere. բարեմ արտասուօք: ապայտիկ: far forza a uno. ստիպել բռնադատանի զոք: դրա կիմիք: far forza ad una vérgine. բռնաբարել կիսյա: non fa forza. չի ինչ փոյլի, չի ինչ, չօգտի ինչ: հաճախ փչինիլ, չէ փչինիլ: esser forza. հարկ, ký հարկ կատար լինել: իփիկա օլմա:

Forzáre, v. Բռնանի առնել, բռնադատանել: դրա կիմիք: բռնաբարել (կիսյա:) — ársi, ý. Ճգտանիլ գործել գործնել: ճահիպ կիմիք:

Forzataménte. Բռնի, բռնաբար, ակամայ: պիտալա:

Forzáto, գոյ. Դատապարտեալ ի ցանկանալ, գերի ցանկալոց:

Digitized by Google

փխրեցնել օլան եաղը, փայլան :

Forzerinájo. Ա֊րկղագործ : ատաղձգիր :

Forziére, ս. Ա֊րկղ, անգոված : ատաղձի :

Forzierétto, Forzieríno, Forzierúolo, Forzierúzzo. Փոքրիկ արկղ, տուփանման : ատաղձեայ :

Forzosaménte. Բռնի֊զեակի, զբռնագործս : գոված կեր : fra via. 'ի ճանապարհին, դճանապարհայն : եօլաս : fra me. 'ի միտս իմ, յանձն իմ : fra se. 'ի միտս իւր կամ իւրանց ; յանձն իւր, կամ յանձինս իւրանց. 'ի մէջ իւրանց : fra loro. 'ի մէջ իւրեանց : փեփէրին մակէդնիպոփ : fra quì e otto dì. յայսոսիկ ուրճ աւուրս :

Forzósо, sa. Forzúto, ta. Զօրեղ, հզօր, քաջ, բռնաւն : գոված վէրէլի :

Fósco, ca. Ցոտ, նուաճ, ազօտ : խաւար, գաբաճա : միգամած, ամիջին : փոանանալը, գաբանալը : տրիս դոպգին : նաասալը :

Fosforáto, ta. Փոսֆորոնեան :

Fósforo. Ա֊րեւակ, լուսաբեր : սոպահ եըլդըզը : փոսֆորոս. (նիւթ հինգ հրկայինն և լուսատուր)

Fóssa. Փոս, խրամ : լոփոսր, հէնփէլ : գաւթ գերեզմանի, գերեզման : հիզոր : far delle fosse. փոս հատանել, ածել խրամ (ըզքաղաքաւ :) հէնփէլ ալմաղ :

Fossáceia. Լայն փոս, խրամ մեծ, խորխորատ : պէօյիւք լոփոսր, փերին հէնփէլ :

Fossatélla. Փոսրակ, խրամ փոքրիկ : փինէյիւն լոփոսր, փինէյիկ հէնփէլ :

Fossatéllo. Ցեղիք փոքրիկ : փինէյիւն պէլ : ատատահ գանդովաք :

Fossáto. Ցեղին փորը : փինէյիւն պէլ : տե՛ս և Fossa.

Fosserélla, – étta, Fossicélla, – cína. Տ. Fossatella.

Fóssile, ս. Հանքայինն (ապ, ածուխ.) քրածոյ. Հանածոյ : carbone —. մոպէն էգոփրիս :

Fóssile, գոյ. Հանքայինն հինէ, կամ հանքը, կամ քրածոյքը : մոպէն :

Fósso. Փոս մեծ, խորխորին, խրամ մեծ, խորխորատ : պէրին լոփոսր, պէօյիւք հէնփէլ : ատատակ գանդովաքը :

Frá, նախդ. 'ի մէջ, ընդ : արաբնպա, օբեա, մապէյն : 'ի կողպս, 'ի գասս, 'ի ներս, ընդ : իլինփէ, իլէ : 'ի ներքս անդ, 'ի ներքսակոմին : իլէրի : fra via. 'ի ճանապարհին, դճանապարհայն : եօլաս : fra me. 'ի միտս իմ, յանձն իմ : fra se. 'ի միտս իւր կամ իւրանց ; յանձն իւր, կամ յանձինս իւրանց. 'ի մէջ իւրեանց : fra loro. 'ի մէջ իւրեանց : փեփէրին մակէդնիպոփ : fra quì e otto dì. յայսոսիկ ուրճ աւուրս :

Frà, կամ Fráte, ար. Եղբայր, աբեղայ : բռնիպան :

Fracassaménto. Խորտակումն, ապաքանումն : գըռըզ : ասատնուն, քանդումն, կործանումն շատ֊ազ մնացք : եըփըմ :

Fracassáre, ն. Խորտակել, ջաղխել մնացը կամ միանգամայն, ջարդել, կործանել : հոսբռնհաշ եմնէք, գըռմատ, եըփմատ : ը կործանիլ, գահավիժ անկանիլ, հոսկել 'ի բարձուէ : ասլմատ, եօգաբպան ապաքա փնուդիէ :

Fracásso, — assío. Թռմբիւն, ընդդիւն, շառաչիւն : իինբիլինի, խուլ ըրդոք : խորտակումն, կործանումն, քանդումն շատ֊ազ մնացք : եըփըմ :

Fracidézza. Կնիխ, ապականութիւն : էնբինէնի :

Fracidíccio, գոյ. Կնիխտիճի, փուտ, որ է ապականանալ : էնբինի :

Fracidíccio, ia. Կնիխել, փտանել որ սկիզբ է յապականութեն, կիսափուտ : էնբինիաղ, պօղոտ :

Frácido, da. Fradício, ia. Փտիլ, նեխիլ, ապականանալ : էնբինի : innamorato frácido. զապտանալ կամ մոդիլ 'ի սէր : ապէպ, սէվդալընմըշ :

Fracidúme, ար. Frácido, գոյ. Կոյս նեխիլ կամ ապականանալիութեց : էնբինի էնայէր :

Fradício, ևն. Տ. Frácido, ևն :

Digitized by Google

Frágile, ած. թեթեւամած, պեղ-
քաղկի : փըշուըր, ինկնկուկ : կոտրա-
ւականի, հեշտական, անցաւոր : փա-
նի : ախտոր, պեղքաղկիի : պայքի :

Fragilità, Fragiléza. Պեղքա-
քենիւն : ինկնկութիւն : ախտաւորի-
պեղքաղկաւորի : պայքիւթիւն : ան-
հաստատաւի, յաղագ ոգեւի : գա-
ղաւորութիւն :

Fragilménte. Տկարաւորի : պա-
պանձի :

Frágola. Եղակ (պտուղ :)
լինկ :

Fragóre, ար. Շառաչիւն, քամ
բիւն : փնթիփոփիւն, զամփա :

Fragránte, ած. Հոտաւէտ, հո-
տաղբիւրհոտ : կիսաւէտ գօգոտ :

Fragránza. Հոտ անոյշ անոտ-
շահոտաւորի : կիսաւէտ գօգոտ :

Frále, Fralézza. Տ. Frágile.

Framboise, ի. Մաշոտղ : հո-
ձաւ եկիւլի :

Framménto. Բեհեղ, հիւսուղ,
հիւսուղակ, անձնագրիք, հոտաւած :
ֆարչի, գըռնիւնիք, ֆուլաւ հոտաւակը
ամէն մեացուղիք (գրուածոցն) գոա-
ռած : փշուռք աքլ նշխարին :

Frammescoláre, ն. Ընդխառա-
նել, խառնիլ ընդ. կիմ'ի միասին :
պերճապէր գաղտնագրեմ :

Frammésso, sa. Ընդհիմ հասմ
անհետաւ'ի մէջ :

Framméttere, ն.'ի մէջ ածիւլ
նել, խառնել, գնել'ի մէջին : ած
բայս գօմած : — métterai, յ. Մէջ-
նադրել : ածայս կիրկի, ինչանձ օր-
նած : in un affare. խառնիլ'ի
գործ ինչ : պիր ընչի գաղտնած :

Frammischiáre. Տ. Frammescolare.

Francaménte. Հանճարեղաբա-
ւիւն, առատաձեռնի, ազատասիրա-
պէսի, ձիւարիի խնդ :

Francaménto. Ընդառիմանի,
ազատասպառի, ազատասպանուն :

Francáre, ն. Ընդառնել, ազատա
կիմ առատաձեռն առնել : ազատ կի-
նել, գաղտնագրել : le léttere. վճռե-
լել զերեփոս ընդունելի հաստատուն,
ազատասել'ի ծախսից զննդասնօղ
հաստատուն :

Francescáno, na. Ֆրանչիս-
կեան (կրօնաւոր :)

Francése, ած. Գաղղիացի, գաղ-
ղիական : ֆրանսերէն :

Franchézza. Հանճարեղաւի-
քաղցրաւի, ամենայնիւ : ձիւարիի,
ուղղամիտի : ազատհոգեւի : ին-
ուելիւի :

Franchígia. Ընդառնելի : ա-
զատիւթիւն : ազատհոգեւի, առատաձ,
հաստնորհաւի : ինուելիւի, իձի-
պիի : առանձ ազատասանի : պըղծա-
ձաւ եկիր :

Fránco, գոյ. Ֆրանկ, կիմ լե-
լոյ գաղղիական : ֆրանչ :

Fránco, ca, ած. Ընդառն, պերճ
եղապ : հանճարեղաւ : ուղղամիտ : քա-
ղաքական, ամենայնիւ : խոխիւն, գօր
գառաւոյ ազատասպիտալ, ազատհոգի :
ինուելիւի : fare il —. ցուցանել
գհանճարեղաւիւնիւ, յոխորտալ :
խիճիւն բանայնօն : farsi —. խոյա
խոյա առնել : խոխիւնիւն : franco di porto. անծախս հասանել : por-
to franco. ազատ կամ անուանեալ
հասատհանգիստ : ինօմխնօնալ խ-
լինան :

Francolíno. Ընդ. ինչ պտա-
կանի : խնդրաւ, լիւ :

Frangénte, ած. Ընդկոտոր, ազ-
կած անասնիհետ պէս :

Frángere, ն. Խորտակիլ, կո-
տրիլ, ընկճանիլ : գըռնած : յաղ-
թիլ : ենկնկի : ն, և ը խորտակիլ
ալեաց ծովու : mar che frange.
ծով ալեկոծ : Վանիլ, ծեծիլ :
ալիքգլխնօն : Frángersi, յ. խոր-
տակիլ : գըռնիլ :

Frángia. Ծոպ (հանճարելիք.)
վերջ : ապտի : զարդ ազատանք :
կիսաձիք :

Frangiáto, ta. Զարդ ազատաւ
ծոպիւք, ծոպաւոր, վերջաւոր :
ապտիւը :

Frangíbile, ած. Պեղքաղկի,

Digitized by Google

քեհանուա : գը-ըւբբ , ինվեթ :

Frangibilità. S. Fragilità.

Frangiménto. Բեկուածք, խոզ. ատկուածք : գը-ըն :

Franmassóne, ար. Ֆռա-սոնատն. (ազատնդատար :)

Franténdere, ն. Ձգ քաշ խնամ նալ, կամ ներս. խնամնալ այլազգ : ազգիս ներս ազնուանալ :

Frantéso, sa. Ձգ քաշ խնամ ցկալ, ևն :

Fránto, ta. Բեկեալ, փշրեալ : գը-ըմբել, գը-ըթ :

Frantójo. S. Fattojo.

Frantúme, ար. Բեկորք, մնան դորք , հատուորք : գը-ընիք , ներ-ըսլար :

Franzése, ա. Գաղղիացի, գաղղիական : Ֆրանսըզ :

Franzesísmo. Գաղղիական ազ, կամ սովորութիւն :

Frappórre, ն. Ի մէջ արկա նել, գնել, ի մէջ, խառնել : ամպէնք գօմսք , ածգնք , արցայ գօմսք : — pórsi, յ. Ա՛ի՛նորդել, ը մէջ մնանել : արցայ իրմէք :

Frappósto, ta. Եգեալ, ի մէջ, ի մէջ արկեալ :

Frásca. Ոստ տերևաւոյց : էնտ բագիլ փալ, փալ : ծառ-ոստաստիան, տերևաստիան : հօպպա : Frásche, յոգ. Բաղաղանք , անուռիք : լաֆ, այլն օյոռն չէյ : sei una frasca. բաղաղիսա ես գրա :

Frascáto, ta. Հովանոց տերևաւ խիտ : էօրթէնէփ :

Frascheria. S. Bagattella.

Fraschétta. Ոստ փոքրիկ : փնչէնալ փալ, Թեհեռ-ատիան, յողդ-ողդ, բանմիտ : հօպպա :

Frascóne, ար. Ոստք, խուրձք տատոց, խուխ, յօտք : ետը ըբբէը : բաղաղանք , անուռիք : լաֆ , այլն օյոռն չէյ :

Fráse, նգ. Ոճ, եզանակ ասից, ոճ բանից : հնհամ :

Fraseggiáre, ն. Ոճով խօսիլ կամ գրել :

Frassinéto. Հացտառ , տեղի ուր սնկիտալ են հացիք : փիլտա-պագ-ըք :

Frássino. Հացի : փիլտապագ ագաճը :

Frastagliáre, ն. Ճատառել կամ հերձատել (գկերտատաս, գՀոգ-ղԹս) գբբէմտ : բաղաղտել : լաֆ էնիգ :

Frastáglio. Ծտալ, վերրք : տալտգ

Frastornáre. S. Distógliere.

Frastóno, Frastuóno. Խառնաձայն քաոսիքն կամ Հնգիքն : էսէ-ըբգը, փնիսիսգիս :

Fratáccio. Ա՛բեղայ վատՀոգ, չար միտնաձ :

Fra tánto. S. Frattanto.

Fráte, ար. Ա՛բեղայ , եղբայր : բուհգան : farsi — մնանել ի վանս, կրօնաւորիլ : բուհգան ը՛ :

Fratellánza. Ը՛նկերութիւն, եղբայրութիւն, մտերմութիւն, սէրտ ընտանութիւն : էօյտ-ուբբ , փօսթ-ըսգ :

Fratellésco, ca. -évole, ա. եղբայրական , ընկերական :

Fratellevolménte. Եղբայրաբար :

Fratéllo. Եղբայր : գարգաղ : — naturale. եղբայր ըբնութեան, կամ հարազատ : էիճ գարգաղ : di padre, e non di madre. եղբայր Համանհայր : uterino. եղբայր Հա-մանմայր : fratelli cugini. հօրեղբօր կամ մօրաքեռ որդիք : ամուհաճ օղու-ւտբբ, ինչդէ օղու-ւտբբ : del marito. աղգր : գայն : della madre. քեռի : գայն : del padre. Հօր եղբայր : ամուհաճ : di latte. դայեակ որդի, կաշխանիկից : ախպ գարգաղ ըբ : Ա՛մէնն : ուչկան : ընկերբ, մտեր րիմ : էարան, էօյտաղ : աշխատաւորբ եղբայր վանուց :

Fratería. Ա՛ենաւտան եղբայրց, վանք : ամնագարբ : միաբանութիւնք :

Fraternále, ա. S. Fraterno.

Fraternalménte, — naménte. Եղբայրաբար : գարգաղ ինգի :

Fraternità. Եղբայրութիւն, եղբայրակցութիւն, ընկերակցութիւն գար-

փաւլէթ, Եղբայրլէթ:

Fratérnita. Հոգևոր եղբայրակցութիւն: Եղբայրլէթ:

Fratérno, na. Եղբայրական: պիրադէրի:

Fratésco, ca. Աբեղայական, միաբնեական:

Fraticéllo, – cino. Վատասոյ ապիկայ:

Fratíno, գ. Մանուկ կամ փոքր ապիկայ:

Fratóne, ար. Աբեղայ անձնեայ կամ յորդ:

Fratricída, հ. Եղբայրասպան: փարփալը Եղբայրէն:

Fratricídio. Եղբայրասպանութիւն:

Frátta. Ցանկ, ցանկապատ: լըբեան ֆէնչիք:

Frattánto, կամ fra tánto, ած. Ցայսմ ժամանակի, յայսմ ատեն, մինչ, միջոցիս, յորժամ: ատա արթիք:

Frattúra. Ֆրակտուն, խորտակումն: փըռըլը:

Fraudáre, ն. Դաւաճանել, խորգաթել, նենգել, սպասարել: հիւնէ ընել, ալտաղնոփ:

Fraudatóre, ար. – trice, իգ. Դաւաճան, նենգող, խաբեպաշ: ինէլիս, հիւնպազ:

Fráude, ի. Դաւ, նենգ, խաբ. գաղտուճի, խաբէուճի: ալ. հիւնի, ֆէնթ:

Fraudolenteménte. Վերնգաւ: ֆէնթ նէն:

Fraudoléntо, ta. – énte, ած. Խաբեպաշ, խորգաթ, նենգաւոր: ալտաթըճը, հիւնէթեար:

Fraudolénza. Դաւաճանուճի, նենգ: հիւնի, ֆէնթ:

Frávola. Տ. Frágola.

Frazióne. Կտորտումն, բաժանումն: գըռըգ կտորտակ (Թուաց:)

Fréccia. Վէտ, մլեքի: օք:

Frecciáre, ն. Վէտաձիգ լինել: օք ալնոփ:

Frecciáta. Հարուած, խոցուած նետի: օք եարացը:

Frecciatóre, ար. Վէտաձիգ: օք ալըճը: ատկընատար: ֆէնտաքար, ֆէնտանֆէչ:

Freddaménte. Ցուրտ, գանգատաբար, հեզգատար: ատափլար նէն, ինքնակամ նէն: անպար, առանձին: ատափնա:

Freddáre, ն. Ցրտացուցանել: ատարնոփ: – ársi, ի. Ցրտանալ, հովանալ: ատարնոփ:

Freddézza. Ցուրտ, ցուրտ: ատարփ: հեզգութիւն: ինքնակամ: գատարնութիւն, անսիրտութիւն, անհոգութիւն: հաճախութիւն:

Freddíccio, ia. Փոքր մի ցրտացեալ, գով, հով, գովասիրն: ատարնաք:

Fréddo, գ. Ցուրտ, ցրտութիւն: ատարփ: aver, կամ patir –. ցրտանալ, սրսկիլ: ատարնոփ, խանիսփ: fa gran freddo. ցուրտ կայ հնարին: ֆէֆ ատարփ պար: cóglier, կամ pigliar freddo, կամ prénder del freddo. հարկանիլ'ի ցուրտ, սրսկիլ: ատարփ ալնոփ:

Fréddo, da. Freddíssimo, ma. Ցուրտ, ցրտագին, ցրտաշունչ: ատարփ: սպէրտ, գանգատ, գաղջ, դժուարաշարժ (՛ի կիրս:) ինքնակես հաճախութիւն: divenir –. ցրտանալ: ատարնոփ:

Freddúra. Ցուրտ, գաւնաշունչ ցրտութիւն: ատարփ: անհագութիւն, գանգատղութիւն: հաճախութիւն: անսաղ կամ ցուրտ բանք, շատախոսութիւնք, անհեթեթ գործք: պիհոսոփէլիֆ, ատարփ վէյ, հնատիպէլիոխ լաֆըրտը:

Fréga. Շփոթումն: օխտ: անհոգ, առատանք: արտ:

Fregagióne, իգ. Fregaménto. Շփոթումն: օխտ:

Fregáre, ն. Շփել: օխտալնոփ:

Fregáta. Ազգ ինչ նաւուց: ֆըրկաթա:

Fregiaménto, Fregiatúra. Զարդարանք:

Fregiáre, ն. Ակիանել, ծաղկեցնել:

Digitized by Google

վերջաւորս : ապաւէն փօխ : զարդ դարձիլ : պճնասիրած :

Frégio. Քաջասէր, վերջաւոր, զարդեր համակերպեցեր : ընդիպ, գայլան : նշանաւոր ապառաժ կամ գաւառ, շրջք, ապաւինիլ : խղճիլ :

Frégo. Գինի, ծիր : լեռնէ : խաղողեան : պտիղ : կեղեւ անուշ : ոչխ վայրկի :

Frémere, ir. Գոչիլ, ծռմռիլ, շառաչիլ : ինքնիրեն, ինքնիրենիլ : մռնչիլ, սրմռալ (առ ցասմանէ) : ծըրտչտիլ : կրճտիլ զսպաստմունս : փիս գըճըրտիլ :

Frémito. Գոչիւն, խառնաձայն աղաղակ, շառաչիւն : լռնալու խրխնջիւն : փնչիւն :

Frenájo. Սանձագործ : ինձմի :

Frenáre, n. Սանձել սանձ (՛ի բերանն) : ինձ փօխ : սանձել, նուաստնել : պատի կիմիլ :

Frenesía. Մոռնութիւն, խելացնորութիւն : փնչիւն :

Freneticáre, ir. Կիսել մոռնութեամբ, խելագարիլ : ընտրիլ :

Frenético. Մոռնոտ, խելագար, մոլի : ընչին, փնչի :

Fréno. Սանձ : ինձմ : tenere a — stretto in freno. սանձ արկանել, սանձահարկել, նուաստնել զբեր : ինձմ վարժել, պատի կիմիլ : star a — զբերով կամ : ուրիշ փոխանակ : senza — անսանձ, անզսպաստ : ինձնին պատիճըդ :

Frequentáre, n. Յաճախել, յաճախ լինիլ կամ անել : փնուիլ, սըգնաւ վարժել, ընկերակ օգտել :

Frequentativo, va. Յաճախական :

Frequentáto, ta. Յաճախեալ : luogo. տեղի բազմամարդ, բազմամարդ մնացեալ, ուր յաճախեն բազմութիւնք, ապրանքներ : իւնի ենէ, կին :

Frequentatóre, trice. Որ յաճախէ, առեալ գնայ ուրիշք :

Frequentazióne. Յաճախութիւն, ընտանութիւն, հանապազորդութիւն : փորէի ինձմ :

Frequénte, s. Frequentissimo, ma. Յաճախ, հանապազորդ, առեալ : սրտ, սրտ սրտ, սրտիճ :

Frequenteménte. Յաճախակի, առեալ : սրտ, սրտ ի սրտէ :

Frequénza. Յաճախութիւն, յոլովութիւն, խռնուն : ընտրիլ, գալ պատրիլ :

Frescaménte. Նոր ինչ, նոր կերպ, գեղեցիկ : ենկին, պախ ընկիլ :

Freschézza. Զովութիւն, հովութիւն : քիւրահոտութիւն, սերինդիւ : առուտրական մնայկութիւն, ժրութիւն : փինձիլ : գալ յաղթութիւն, հեծանելիք : նաւինիլ :

Freschétto, ta. Զովագին, զով : սերինձիլ, ածուածիլ :

Frésco, գոյ. Զովութիւն, հովութիւն, օդ զովագին : սերինիլ : pigliar fresco, prendere il — զովանալ, հովանալ : քիւրահանոտ, սերինանիլ : fa fresco. զով է, ցուրտ է, զովագին է օդն : սերինի պէս :

Frésco, ca, adj. Freschíssimo, ma. Զովագին, զով, զովաղուր : սերին, քիւրահ : գալարք : ենկին : անմարտական : ծծմնկեր : առոյգ, ժիր, ժիրաժիր, աշխոյժ, կարթին, կազդուռն : փինձ, ինքնիրեանց : (ծառ, հաց) նոպիկ : անխռնիլ, անաչխատ : ենթակայական : նոր, նորոգ : ենկին : pan fresco. հաց գալարք : vento fresco. հով մատաղիկ, ծով առատ կամ հովոտ : սերին բիւնէիւր, սերին փինիւ : io sto fresco. (ասի հեգնելով) յաղողեալ է ինձ : խնդիրք նոանմ : di fresco. տես Frescamente. Dipíngere a fresco. Նկարել ի վերայ նորածեալ սրտին :

Frescóccio, cia. Աղտոտ, կոտրուկ, ժիր : փինձ :

Frescúra. Զովութիւն առատիկ, ցուրտ մեղմ, ցուրտ : սերին, սերինիկ :

Frétta. Շտապ, փութ, շիտակ, առաջնապ, երագութիւն : անինիկ : in, կամ a, կամ con fretta, ին. շտապ,

Digitized by Google

ապատ, ապատնապատ, ապատապատ ձեռ ապով: ապետի իմ: aver fretta. փութալ, ապետապատ եղնիլ ինչ:

Frettolosaménte. խուճապապատ, ապիապով: համրիկի, ապետի իմ:

Frettolóso, sa. խուճապապատ, շտապ, փութի, վազվզապատ, եղնիլ ընդեն:

Friábile, ի. Դիւրաբեկելի: փոշի, եղիւիր:

Friabilità. Դիւրաբեկութիւն:

Fricasséa. Ը հերսակապ թիչ: փչման:

Friggere, ն. Տապակել: իւղա ձիւիչ: խորովել, առչորել: փաղարման: ը եռալ (իւղոյ:) փայնամ:

Frigidézza, Frigiditá. Տ. Freddezza.

Frígido, da. Ցուրտ, ցրտատ պիւն: սոզոպ:

Fringuéllo. Ֆռանչուն թիչ: խձիւոս:

Frisáto. Կերպաս շերտաւոր: ըսապոփլա փռանդ:

Frittáta. Ձուապեզ: փայնամ:

Frittélla. Տապակածոյ թիչ հատակոյք: ջրխո, իւղա իչի, պինդ:

Frítto, ta. Տապակեալ: իւղա վապա ձիւիլ:

Frittúme, ա. Frittúra, ի. Տապակածոյք, ապապակածք: ամիկ. ապապակոց: մանրիկ ձկունք ապապատ կածոյք: իւղա, պապրգի իւղապը: ապապակելի մանրապածք (ոսկրոյ ու նապանոց, մսոյ, ևն:) ապապակապան:

Frivolézza. Ընդարձակ, փոքրապ թիչ, թեթևապիչ:

Frívolo, la. Տկար, թեթև, անոտի, չնչին, նսեմ, դժոյժ, ամհիմն (պապաձատ:) պաճել, փոքրապ, չնչ փչին, ինքնեւին:

Frizzánte, ի. Կպճեցոպ-ցիչ, առչորիչ: եափան: ապր (հապ.) բապրի (գինի) դեպնին, ապրի: ապդապ, չնորհալի, դրապարձապան, ոգևորիչ (գրոպածի:) լսելիք:

Frizzáre, ն. Կպճեցոպ-ցանել, մոպռակեցոպ-ցանել, առչորել հատապդել (բապրի գինի ջրի:) եափան, ապրապիան: խորշոմիլ (դիմի ջրի) գրգռանք:

Frízzo. Խայտառակ քանոց:

Fróde, ի. Տ. Fraude. գրժապան մոգութիւն: ինօրէնութիւն չէ փաբբատոյը: վիպախապ կապոց իչի մ'ի մոգութիւն: ինօրէնութիւն փաբբատ չէ:

Frodoléntо. Տ. Fraudolente.

Frollaménto, Frollatúra. Կապզապան հերսակոյց:

Frolláre, ն. Կապզել կամ վիպակ կաղոյս-ցանել, դիպա, զգերապատ: եապնդրնիլ: հաստատ կամ լապծապ ձեռ (դ չհերօրամի:)

Frollatóre, Frullatóre, ա. Գործի պիչ լապծանելոյ զ չհերօրամի

Fróllo. Կապզեալ կամ փապատակ (միա.) հակատ: եապնդ:

Frómba, Frómbola. Պարապ ապիկ: ապփան: ապարապքար: ապփան խաբբ:

Frombatóre, ա. Fromboliére, ա. Պարապիչ, ապարապապ: ապփան ապ-ան:

Fromboláre, ն. Պարապել ապարապքարել, ձգիլ զպարապապիկա: ապփան ապ-ան:

Fróndа, Fróndе, իգ. Տերև, ապապրի: եափրպ:

Frondeggiánte, ի. Տերևեալ, ապապրիապ, ապերևապիչ: եափրպիբ:

Frondeggiáre, ը. Frondíre, ը Տերևիլ, ապրձակիլ ապերևս: եափրպանամ:

Frondífero, ra. Սաղարթապոր: եափրպիբ:

Frondíto, ta. Տերևեալ, ապերևապիչ, ապապրիապատ ձեռ: եափրպիբ:

Frontále, գ, ա. Ապապօշ. (զարդ պիչ ձակապատ:) ապհպանակ ձեռ կապատ: ապապօշ որ ակոսնոյն: ոսկի. խորանի գոգնոց:

Digitized by Google

Frontálè, աբ, հ. Ճակատային (երակ :)

Fróntе, յփ. Ճակատ (կենդանեաց :) անո : գլուխ : պատ, դէմք, երես : խոպ, լեհրկ : Ճակատ իրաց, առաջակողմն, առաջք : խոպ էծ : alla fè a, fè da fronte. 'ի դիմաց, 'ի հանդիպայոլ, հանդէպ : գտչալբէ պա : a fronte. ը դէմ, 'ի վր : գտչալբ, խոփանք : a fronte a fronte. Ճակատ առ Ճակատ : գտչալբ պէ գտչալբ : a fronte alta. բարձր 'ի գլուխ, պարծ, անհերկիղ : պէրպէտ : a fronte scoperta. ազատադէմ, անվհատ : պէրպէտ, անալբ պէրէփ : a prima fronte. զառաջինն, 'ի սկզբան անդ : խոփ ինօրինակ : tener fronte. 'ի դիմի հարկանիլ, բաղխել : լուծանփ, պեօչխոչել : tener fronte a uno. ը առաջ ելանել ումէք, պատասխանել : գտչալբ գտարնափ : far fè mostrar fronte. քաջարը զդէմ ունել : գտչալբ գօնափ :

Frontiéra. Սահմանագլուխ, սահմանք : սալբ : սահման 'ի սահմանագլուխս : Ճակատ կիմ առաջք զօրաց. (իբ առաջին մասն :) գտարնափ, Ճակատ չինուածոց : գտիբ, գտիտա էծիս : soldati alle frontiére. զօրք սահմանապահք :

Frontispizio. Ճակատ չինուածոց : խոպ, գտիտա էծիս : Ճակատ գրոց : պատ, պէր պէրէր :

Fronzúto, ta. Տերևալից, սաղարթազգեղ : եափտալբ :

Frótta. խտութ, բազմութիւն, խռնուն, ամբոխ : ճիմիխոբ, հավք : in frotta. գունդագունդ : միասին խոպ :

Fróttola. Ծաղր, կատակ, սնոտի խք, բանչպանք : ընաչք, այլ օչան ընչ, տատա.

Frugále, հ. Սակաւասակաւ, չափաւոր (կերակրոյ.) որ գոհ է սակաւութ : խանդիպատ, աղ ընչ ինչ հօգնութ օչան :

Frugalità. Սակաւասակաւութիւն, չափաւորութիւն, ձշդութիւն ('ի կերակրոյ :) խանդիպատչէփ :

Frugáre, ն. Ջննել գաւազանաձև պէրկնէկ ինչ նօգնատիպ խոխրիմէփ : յուզել : գտչրեի ինչ ատամատ :

Frugnuólo, Frugnólo. Լապտեր հաւատարաց կամ ձիոտարաց : ատենը փէնջրի :

Fruíre. Տ. Godere.

Fruizióne. Վայելուչութիւն, վայելչութ :

Frulláre, ն. Շփահիլ (քաղցրիկ արձակելոյ ընդ օդն :) առաստանել (Թռչնոց :) ղամաթա կխմէփ : չառաջ չնչ կիմ չնչէ հազմոց, չնչէ հազմոց :

Frullóne, ա. խաղաթուղթ ամառաւոր : գտպտաթ :

Frumentáceo, ea. Ցորենանման մասն (առանձք :)

Frumentiére, աբ. Հացազգաստաձև զօրաց : գահրդանի :

Fruménto. Ցորեան : պտղացոյց :

Frumentóso, sa. Ցորենագործ. (երկիր) ցորենով :

Frústa. խարազան, գաւազան : գամչը, փէչկնէկ : գան : էօրկէ :

Frustágno, Fustágno. Թաւկասա ինչ բամբակեայ : փիճ պէչէ :

Frustáre, ն. Հարկանել խարազանաւ կիմ գաւազանաւ, ձաղկել, գանել : գամչլալ, փէօչխէ : գան հարկանել (չարագործաց :) մեշչել : աչքի գբչնափ : — ársi, յն. 'ի դէրև ելանել ('ի յուսոյն.) խաթալել պօչա լբգնափ :

Frustatúra. Գան, գանագործ, հարուած : էօրկէ :

Frústo, գս. Բեկոր, հատած, մնացորդ, հաւասած, մասն : ֆրչլա, փիլիմ : a frusto a frusto, ձն. մասն մասն, պատառ պատառ : ֆրչլա ֆրչլա, փիլիմ փիլիմ :

Frústo, ta, ածե. Աշխատել, հնազանալ (ձորձ, եաֆ :) ագչնմբլ :

Frútta, ի. Պտուղ : ճէյնէ : տես և Frutto.

Fruttajólo, la. Fruttajúola, la. Պտղավաճառ : համալ ենկիչէի :

Fruttáre, ն, և յ. Պտղակերել,

քերքել կամ տալ զպտուղ : Ծիլ կ՚ունի օգտակար ըմպելի՝ ի շահ : Քայլայ կը մեռի :

Frutterélla , Frutticéllo . Պտուղ փոքր : Ծիլիկ :

Fruttévole, ած. **Fruttífero,** ra. Պտղաբեր , պտղատիպ , քերքի , յատկութիւն ունեցող , պերճ : Ծաղկաբեր : Քայլայուր :

Fruttificáre. Տ. **Fruttare.**

Fruttificazióne. Պտղաբերութիւն, պտուղ. շահ :

Fruttífico , ca. Տ. **Fruttífero.**

Fruttívoro , ra . Պտղակեր (անձն) նեխիչ նեխուն :

Frútto, ա. **frútti,** յոգ., ա. **frútte,** յոգ., ի. Պտուղ, փերք : նեխիլ, ծիլիկ : նեխամուխ, մեռուք : նեխիր : օգուտ, շահ : քայլայ, հասիլի : շահ գրասեղ : քայլիլ, նամիկ : **far frutto.** ստանալ կամ տալ զպտուղ, պտղատ քերքել : Ծիլիկ կիրճել : **Frutte.** Խաղողի (խնձորենւոյ.) անուշ շուշեր , երկրորդ սեռական : նիրհալ, ծիլիկներ , նիւթերայմի : **frutti della terra .** արդիւնք երկրի, արգասիք : նահանջ :

Fruttuosaménte . Օգտաբեր, յօգուտ : քայլայ նիւն :

Fruttuosità. Պտղիզուշ , արդիւնաւորուշ : պերճութիւն :

Fruttúoso , sa. Օգտակար , շահաբեր : քայլայը , հասիլիւն : ասի՛ս և. **Fruttuoso.**

FU

Fu. Վախճանեալ : ծերհաս : **il fu re.** վախճանեալ թագաւորն :

Fucile, ա. Հրացան : լոգմաք : **pietra da —.** գայլախազ : լոգմաք քարը : հրացանի : նիւգինի :

Fuciliére, ա. Հրաձգող հրացանաւոր : նիւգինիւն , նիւգինիձի :

Fucina. Դարբնոց, գործարան երկաթագործաց : գերծմի նիւթ. ծանը, նիւնիւիր նիւթանը :

Fúco. Խշամկոտ , բոտ : նեխի աղբը : անգոյր : գոբեան :

Fúga. Փախուստ : գայլա : **métersi, tornare, andare in fuga,** darsi alla fuga. Ի փախուստ դառնալ, փախչիլ : գալխափ : **métters in fuga.** տալ՛ս Fugare. Fuga di stanze. կտրուկ անկեակաց : սրբայրը օթալար :

Fugáce , ի. Փախուստասէր , փախչտուկան : գալիը : անցաւոր, վազանցիկ : քանի :

Fugáre, ն. Փախուստացնել, հալածել : գալբրխափ :

Fugatóre, ա. Փախուստիչ, վռնդիչ : գալբրան :

Fuggénte , ի. Տ. **Fugace.**

Fuggiascaméntе. Փախուստական գաղթաւորդի , զանխլաբար : նիւնլիճ :

Fuggiásco , ca. Փախուտական, գաղթական : գալիը : **alla fuggiasca,** ած. տալ՛ս **Fuggiascamente.**

Fuggíre , ը. **–irsi,** յ. Փախչել, գալխափ : խորշիլ, խոյս տալ : ատգնդափ , սովուշխափ :

Fuggíta. Փախուստ յանկարծ, երթագ : գալխա, սիւիլ : անգի վախխրատուն, կամ պատատանկի : սրբը. նաճափ նեբ :

Fuggitíccio, ia. **Fuggitívo,** va. Գաղթաւորդ, գաղթական, փախխրատական ատ. Թշնամիս : գալիը անցաւոր : քանի :

Fuggíto, ta. Փախուստիչ, ձեղդուպրուկ : գալիը, խորշելի, խոյս տուիչ : պափգնիը :

Fuggitóre, ա. – **trice,** ի. Փախխրատուիչ : գալիը :

Fulgidézza, Fulgóre, ա. Փայլիւն , փայլիւն , նշոյլ, պայծառութիւն : քարայրը, նիւնիւ :

Fúlgido, da. Փայլուն, շողշողուն, պայծառ : նիւնիւ, փորլափ :

Fuliggine, ի. Ճանճախաղիճ, մուր : գոբրան :

Fuligginóso, sa. Ճոլովանի պէս, մրճոտուկ : գոբրանոյտ :

Fulminánte , ի. Շանթահատիկ , շանթընկէց կայծակնակատարեալ (աչք կամ բանք :)

Digitized by Google

Fulminâre, ն. Հարկանիլ կայծակամբ, շանթահարիլ: Բզկտիլ: Բղխիլ: Գաղտագողանալ: Սիմկիլ, կեօտիլ, հեօտիլ:

Fulmináto, ta. կայծակնահար, շանթահար: Բզկտիլ: Վարուած:

Fúlmine, սր. կայծակն, շանթ: Բզկտիլ:

Fulmíneo, ea. Շանթային: ասի՛ս և Fulminante.

Fumajuólo, Fumajólo. Պատուհան ծխնելուղին: պատա: fumajolo. խառնուրդ ջուրակի: խոպ:

Fumánte, ն. Ծխել, ծխանալ: Ինքնին չգործել:

Fumâre, չ. Ծխել, ծուխս արձակել, ծխել: Ինքնին լցուիլ, խռովիլ, խռովիլ:

Fumáta. Ծխանշան, նշանակ առնելոյ ծխով:

Fumicánte, ած. Տ. Fumante. Ծխասէր:

Fumicâre, չ. Տ. Fumare. Ն. Ծխասէր, ծխասիրել: Ինքնին խռովիլ, խռովիլ:

Fumicazióne, Fumigazióne. Ծխումն, մեղմօրինակ ծխումն: Խռովիլ: Ծուխ: Ինքնին: Ծխասումն: Խռովիլ:

Fúmo, Fúmmo. Ծուխ: Ինքնին: գոլորշիք, շոգի: պատկեր: de' vini. զօրութիւն կամ ազդեցութիւն գինեաց: Հպարտութիւն: Խաղրանք: aver fumo. փքանալ: Խաղրանալ: Ընդունայն: Ընչան, ընչանակ. ցոյց: Նիշան: andare in fumo. Ընդունայնանալ, ի գերև երևանել: պծլա էզիմա: far fumo. Ծուխս արձակել: Ինքնին լցուիլ: fumi. գոլորշիք առաւմոքաց:

Fumosità. Պատաշնչութիւն, փքացածութիւն, գոլորշիք, շոգեպատկեր:

Fumóso, sa. Ծխալի, ծխաշունչ, որ արձակէ զծուխս: Ինքնին լցուած, ինքնիր: փքացած: Խաղրանք, Քօթաք:

Fumostérno, Fummostérno. Ընկերատ: Ղահիւնէ:

Funájo, Funajólo, Funajuólo. Ղարաւոզպան, չարաւոզ: Իփձի:

Funámbolo. Լարախաղաց: Ճոպանդ:

Fúne, ած. fúni, յոգ. իգ. Ճոպան, պարան: Իգ:

Fúnebre, Funerále, ած, ած. Գերեզմանական, յուղարկաւորական, Թաղման: Մեկնի հետևիցս ազգալի, սգաւորական, սգեստական: հետևողելի: far l'orazióne fúnebre. ասել զգերեզմանականն, զպարտականականն, զդամասականն:

Funerále, գ. Յուղարկաւորութիւն: Ճիճաղէ, հեղիլ:

Funéreo, ea. Տ. Fúnebre.

Funésto, ta. Սահմանք, մեռ հազուագիւտ, սգեստական, սգալի, ողորմ: հետևողելի:

Fúngo. Սունկ: Խոհիպ:

Fungóso, sa. Սնկազից: Խոհիպաց լայ պօլա: սնկացային: սնկագոյին (փայտ:)

Funicélla, – éllo. Funicína, Funícolo. Պատան, լար, նուրբ լար: Իփձիչէզ. պիձի՛:

Funsióne. Գործողութիւն, գործառնութիւն, կամ առարկութիւն գործոյ իրիք կամ արուեստի: Իշ, ասիչ: Հանգէս, սովորական: Ալայէ պիննէ:

Fuóco. Հուր, կրակ: Ախեչ: Հրդեհ: Եանկըն: առուն, զէրդաստան: Իշ, օճաք: վառարան (կորդծիչ, հայհոյական, ոսպնաձև սպասկեաց:) քորքոջ, քոր սկրոյ, սէր, խոզ: ալք, էշփ: fuóco morto. դեղ առագիչ: Եաֆլ: fuóco salvático. ողբիւն: Ինչիչի: a fuoco. Հրով, ի հուր: ախեչ իւնչ, ախեչէ: di fuoco. հրեղէն, հրայնի: ախեչի: occhi di fuoco. աչք կայծակնացայտք, բարկացայտք: divenir di fuoco. հրաչէկ լինել, հրանալ: գըզմաք, գըզըրմաք: andar a fuoco.

Digitized by Google

ապրիլ : խանութ : andar a ſerro, e fuoco. ի հուր և. ի տուր մեռնիլ : եբբելել խանութ : batter fuoco իմ il fuoco. հարկանիլ զրկողմանեաւ : լափոք վառօք : dar fuoco. հրձիգ լինիլ, ապրիլ : խափոք : լուսաւանիլ (պիծակառնոյն) աֆէն վէրփ : far fuoco. լուսաւանիլ պհուր : աֆէն խափոք : métter a fuoco, e fiamma. իմ a ſerro e fuoco. հրոյ ձեռ զամ տալ : եբբելել խափոք : pigliar, prénder fuoco. լուսաւնիլ, վառիլ, բորբոքիլ : խոսուսվոք : զրկողմանալ : փառլոք : pigliar il fuoco, aver fuoco իմ il suo fuoco. սկսանիլ գինուոյն քաղաքիլ իմ բորբոքանալ : օխրէնէնիփ : sonare a fuoco. հարգաղ յօշնամէ ի ծիլս լուսանիլ պհրբր գնդին :

Fuóra, Fuóre, Fuóri, նխ. Ա. տաքդր, ը : փէրէրբ, խաչբա : բաց ի, առանց, բայց միայն : ծագի, գայրբ : fuor di pericolo. անվտանգ : ֆիհլիխ օնու : fuor dell' uso. արտաքոյ սովորէ : fuor dell' opiniône. անհաւատալի, անսահման : fuor di tempo. տաքսամանի, անտակմն : պիվափ : fuor di misura իմ di maniera իմ di modo. մեծ ծռապէս, յոյժ, կարի : էնէ, ինքնի : fuor di mano, այ. անձկին, հեռի ի ձեռնէ : էսնի, ատա : fuor di strada. դարտուղի յորդանականն ապրատայէն : fuor d' ördine. անչէսի, յանչարս, յոյժ յոյժ, տաք թռայայանն : գաղը, ծռապէնի : métter un fuór di casa. արտաքս ելոյ զրք ի տանէ : էվնի գօվմա : esser fuori di se. լինիլ յայլոյ խելս, տալ յայլմէ լինիլ, շնորհիլ : փէնփնի գայ էնիփ : in fuori. բաց ի : ծագի, գայրբ : da Dio in fuori. բաց յԱ.Տ :

Fuóra, Fuóre, Fuóri, ած. Ա. տաքդս, արտաքդոյ : փշտրբ : dar fuóra իմ fuóri. արտաքսանել : փշտրբ ընդ : dare fuora. զհրտել ծիլ գնտաց : ֆաշմա : յոյսանել զզ տաքսանս արտաքս : խոչէնի տալա : dar fuori. ի բոյս տածել, հրատաքսանել : ինչտան ընդ : andare fuora իմ fuori. երանել ի տանէ իմ ի հրատաքսան, արտաքս : պտրբ էբէ : fuóra, իմ fuori di quì. ել, իմ ելոյ արտաքս, երթայ ի բաց, ելոյ տաքի : եբէբէ իֆի : andare di fuori, իմ di fuora. գնալ արտաքդոյ, արտաքս տալ : փշտրբան իֆիփ : al di fuori. արտաքս, արտաքդոյ : փշտրբ, փշտրբան : in fuora իմ in fuori. արտաքս, առ. արտաքս, ի գուրս փշտրբ : esser, uscir in fuori. երանել իմ յայտել արտաքս, հեռանալ : farsi fuora. արտաքս կալ, հեռել : fuor solamente. ամն Fuorchè .

Fuórchè, Fuorachè, Fuorichè, ած. Բաց ի, բայց, բայց միայն, երեմն ոչ : ծագի, գայրբ : fuorchè uno. բաց ի միոյ :

Fuoruscíto. Ա. քաղաքաց ի հայրենեաց, արտաքսեալ սխրկիան, սխրկիանէ :

Furbería. Կծնիք, գաղ, խաբէութիւն : փէնա : խորամանկութիւն, հնարք : փիրզանփրէ :

Furbescaménte. Կծնիքաս : փէնա իւն :

Furbésco, ca. Կծնիքասաղ, խորամանկ : փէնաճան :

Furbétto, Furbicéllo. Խաբեպսիկ, նենգամիտ : վէնէփիճա, էաւամաղ :

Fúrbo. Կծնիքասաղ, խորհրդական : փօյանփրէնէ : առատհաւատ, խնդ. շրրլմալիկ : էաւամաղ, հօլաբա : խորագէտ, խորամանկ, աշխարհի : փիրզանա, ուշիմ իճօղ :

Furfánte, հ. Ձարագործ : հաբանգաղ, սուտաձակ :

Furfantéllo, la. Furfantíno, na. Ասիրատ, չամանագործ, առատհաւատ : էաւամաղ :

Furfantería. Ասիրատութիւն, չարագործութիւն, երեսուն : էաւամաղութիւն : նենգ

գործել , խնդրագործել : հիւնք :

Furfantóne, աբ. ի. ամեսամարտաւան, շողոմիչ : հափտիլպոփ :

Fúria. կատաղութիւն, մոլեգնութիւն, զայրոյթ : գոպտարտուղ, խորշ : ուժգնութիւն, սաստկութիւն, ծայր, բռնութիւն : պտ, փոխիլ, հիւանդիլ, բացակուիլ, ամերոխ, խռովութիւն : լցկապ, գալապալըգ : խռովայոյզ անհանգիստ, շտապ տապալանք : ամբոխ : a fúria, adv. Furiosamente. A fúria di percosse. Հարուածովք , բռնութեամբ : a fúria di pópolo. բռնութեամբ յարձակմամբ, բռնակալութեամբ ժողովրդական (ապստամբել) andare a fúria. գործ ել խռովայոյզ, անհանգստացած, անխորհրդածաբար : essere in fúria, dare nelle fúrie. adv. Infuriarsi. Con fúria. Շտապաւ, անխորհրդաբար : ամբոխ իւնք, փութանկութիւն : in fúria. ձեռագով , տապալեալ : ամբոխ իւնք : adv. Furiosamente. Andare in fúria. Գնալ տապալեալ : ամբոխ իւնք ինքնիւ : կատաղել : գոպտարտիլ : Fúrie infernali. կատաղիք գժոխոց : ձիւնքէր :

Furibóndo, da. կատաղի, մոլեգնեալ, զայրացեալ : գոպտարտուղ :

Furiére, աբ.—éro. Վանական պատրաստիչ ձիեանոցի հնդկանափոր

Furiosaménte. կատաղաբար , մոլեգնեալ : զայրացեալ : եռվռալով իւնք , ինձեռուն ինքն :

Furióso , sa. S. Furibondo. Մոլի, կիսիար, վայրագամիտ : փքնի , եռվռալ : բռնութեան , ուժգնեալ , տապտիկ : գնալիւն , պղտուտ , աչբի :

Furóre, m. կատաղութիւն, մոլեգնութիւն, զայրոյթ : գոպտարտութիւն, եռվռալութիւն, հրոյ: կիսիարութիւն : փքնիւն : ուժգնութիւն, բռնութիւն, սաստկութիւն : պտ , հիւանդիլ :

Furtivaménte. Գաղտագողի , գաղտագոք : ինդւնի :

Furtivo, va. Գաղտնի : լալնի մը, օգտագործանք ընդգաղտնի, ծածկաբար, անյայտ : ինդւնի :

Fúrto. Գաղտնութիւն հրէարբուրք գաղտնի , գաղտագոք : տէրտան : di fúrto. adv. Furtivamente.

Fusájo. իրագործ , կամ իրկայգործ : իւնիչի :

Fusajuólo , Fusajólo. Կխտուած իրկի : ագրբագ :

Fuscellétto , Fuscellíno, Fuscéllo, Fuscellúzzo. Շիւղ , յարդիկ, ևն : ամանի էօդիս , ինձօփ :

Fusióne. Հալուածոյ, հալք, լուծումն : իրինիկ : հիզուածոյ : փնօգիսք :

Fúso, sa. Հալեալ , ձուլեալ : իրինփիսիլ փնօգիկ :

Fúso , գ. fúsa , յոփ , ի. fúsi , յոփ , ա. իկ , կամ իրկի : իւնի : իրկիկ իրկոսիկ : առանձնք կատարեալն , (յր հիւմիսյին) : բռնել սեան :

Fúsolo. Վարտ , ոլոր : ինձիփ :

Fústa. Սաստակ ինչ ծիսկամաստ :

Fustágno. S. Frustagno.

Fústo. Ցօղուն, ոճ: ատփ, ինձօփ բռնել (ծառոց) : փնոիկ : բռնել սեան : կոճղ մարդոյ , իրան : ինձօփ :

Fútile, a. S. Frívolo.

Futúro , ra , adv. Ապառնի , ապագայ : օրաճափ , ինձինձիփ :

Futúro , գ. Ապառնի ժամանակ , ապագայք : ինձինձիփ ինձան : ապառնի (բայից) : իսրբփոյլ, տապաւորափիլ :

GAB

Gabára , Gabbára. Ագր ինչ նաւակաց :

, Gabbaménto. Դաս , նենգութիւն : փնիփ :

Gabbanélla. Փոքր վերարկու ծիեպանաւոր :

Gabbáno. Ծիեպանաւոր վերարկու , ծիկնոց : էպանաճա , էտղ տարտաւ :

Gabbáre, ն. իսարկել : ատյաճնափ :

Gabbatóre, m.—trice, f. իսարկիչ : ինձիչիս :

Gábbia. Վանդակ ծուկնոց: գաղիս : գաւազանիզ , վանգիսակ անասնոց : փնոիս : գիսակ նաւոս , ծառ

Gabbiáto. Վանգակեալ : բանտեալ, ապրեցուցեալ : հոմ. Da gábbia, ած. Ազատեալ կապանաց, ձերբազատեալ հանել պէտի : Կապով ձկանց պատէ մը պէտի : բառ. ի բանտատեալ (Քազմաց :)

Gabbiájo. Վանգակապատ տեղ : գաղտնարան :

Gabbiáta. Վանգակ մի լեցուն : տիր գաղտ պօշս գուռ :

Gabbiére, ար. — éro. Դիմաց նատող :

Gabbióne, ա. Վանգակ մեծ, գուռ ապրելոյ մեծ յորմ : պիօչխի գաղտ : հնդկապատուհան : գերեզման, պանդ :

Gabbiuóla, Gabbiúzza. Փոքր վանգակ : գաղտնարան :

Gábbo. Խոզ, ծաղր, կատակ : ղափ : pigliare a — ընդ խոզ առ հանել : ղափ ելնել : farsi gabbo di checchessia. ծաղր առնել : գլ պատ ելնել : a gabbo. հմ. ի խոզ, ի կատակ : ղափ : ծաղր :

Gabélla. Մաքս, հարկ, կատպել : ելօդիւն :

Gabelláto, ta. Կիսկոյ անկեալ մեզաքով, ընդ մեզաքս : ելօդիւն հանուած :

Gabelliére, ար. Մաքսատար : ելօդիւնչի : մեզաքատեր : էմին :

Gabinétto. Դահլիճ, նեղլիկ սենեակ : հասկէ հանդ : գահլիճ ապրելանի, խորհրդատան, գիտան : փիլան : գահլիճ կամ սահատան (սակաւ ածին եւ ապիկս իրաց :)

Gággia. Ծաղիկ ինչ հոտաւէտ, եւ քոյս նոյն ծաղկին :

Gággio. Պատանդ : բնկերն, իւրայնոյն տուրք : գրաւ, առ հաւատարմոյ : էրաշխաւորուելի : ընդիւնէ : թաշխակ, վարձ : հագ, ինափնելի : տուրք առնուր : ծախապնէ :

Gagliardaménte. Քաջաբար, հոգեվարար, զօրաբար, սաստկապէս, ուժգին : իւրաք ինոյն, գոհունակ ինէ, ճեր :

Gagliardézza, Gagliardía. Կտրուելի, զօրաքաջ, ուժգնութիւն : գոհունակ :

Gagliárdo, da. Կտրուկ, քաջ հզօրգոհունակ : ուրիւսպրատ իրիւս

Gáglio. Մահպատ, խոխոջ : հայտ, սիրտ հայտագ :

Glioffo. Եղեռնապարծ, վատ սրտոնջ, չարութապատոյտ : իրիւս, սոզբաձաք :

Gagnolaménto, Gagnolío. Կատկանձիւն : իրիւսիւն :

Gagnoláre, ի. Կատկանձիլ : իրիւսիւ : ցաւիլ : տաղնջատ :

Gajaménte. Խնդասիրապէս, խնդագին : ընդիւնէ իւն :

Gajétto, ta. Ջուարճագին, հայտատ, չքնաղ : ղափ ընդիւն :

Gajézza. Ջուարճասիրութիւն, խնդասիրութիւն : ղափ :

Gájo, ja. Ջուարճ, զուարճասիրտ, զուարճերես : ուրախ, չքնաղ : ինչէր խոշիս, ղափ, ըստ ընդիւնէի, փիւռէր : verde gajo. պտղծառ կանաչ : ալէզ եկիւր :

Gála. Կանոնագիր գատաստանակ կամ լանջակալ կանանց : ընդէրե : զարդ, զարդատրանք : պինդիլ : veste di gala. սպասեալ ձեռնհաս, զգեստ վառոց : ինչ րնկճի բառպատ : carrozza di gala. շքեղ, զարդատրուն կամ հանդիսի կառք : հինիօվ գօլա : vestirsi di gala. զարդատրիլ ի զարդ կամ ի զգեստս : giorno di gala. օր շնծութեան, օր հանդիսի : վինդիլ ինոյն, ալոյ ինոյն :

Galánte, ի. Ընտրհաւրի, ընտրհաշուք, նազելի, չքնաղ, բարեկիրթ, զուարթաբարոյ, ազնուաբարոյ, սիրելի, քաղաքակիրթ : լանիկ, զարնիկ, հոգնիկ, ղաղ : fare il —. նազելի ընծայել ցանկալ զանձն, սիրել զպատճառն : շրնդհել սիրելոյն . սիրելի կի հաճոյ ընծայել զանձն սիրելոյն :

Galanteméntе. Վայելչապէս, գեղեցկապէս, նազելի ինն, քաղաքավարութեամբ, ազնուապէս : ինղէր. տիր հօշմ :

Digitized by Google

Galanteria. Վայելչութիւն, շնորհալի կեր ուղեւորական բաղձ. շնորհք, դասիլի գնացք, քաղաքավարութիւն: լսելիքներ, երգեհան: վայելչակերպութիւն, ամօթիք ցանկալիութիւն, նուէր ընծայիք կամ չքնաղք: խօսքի ձեւ:

Galantino, na. Galantúccio, ia. Ձքնաղ. քաղցեռնական, շնորհալի, հաճելի, դասիլի: փիլոնէր, ընչին, հոգ:

Galantuómo. Աչք քաղցկերտի, քաղցկրօն, հաւատաւոր, առաքինի, պատուական: ըստ կրկին:

Galáppio. Ծառական. Թակարդ: փառափ, գոփան:

Galássia. Ցորդգոտի, ծիր կաթինէ: առեան օդբաստա, հաճելար ելոյս:

Gálbano. Գալպան: ումն. չորս հատ: խառնի:

Galéa. Տ. Galera.

Galeázza. Ցռկանաստ ինչ մեծ պերոյտ ընգծրէի:

Galénico, ca. Գալենեան:

Galenísmo. Վարդապետութիւն գալենեան (բժշկի):

Galenísta, ար. Գալենեան (բժիշկ):

Galeóne, ար. Աղգ ինչ մեծ գոյն նաւու: գալիմ:

Galeótta. Փոքր յռկանաստ: փոխիկ ընգծրէի:

Galeótto. Ծխախտարշ յռկանաւուց, հալանաստ կամ գերի յռկանաւուց: գնուիճան, ընգծրէիկ ծկան ընգնիր:

Galéra. Ցռկանաստ: ընգծրէի: méttere, mandare in —. գնել՝ի յռկանաստն, պատժել՝ի նմին: փորձել գօսմ:

Galétta. Պալախանաս: ընգսիմէի:

Gálla. Գլխոր, գիսորդ: հատ: a galla. յերկաս ջուրց, զջուրքը, ՚ի լուզ: խաղալ: stare, andare a —. լուզիլ յերկաս ջուրց, առաւոտիլ ՚ի ջուր, լուզիլ, ծփիլ: առ խոպանակ խոզի, լաստանոտ:

Gallastróne, ար. Աքաղալ մեծ: պերոյտ հօրօր:

Galláto, ta. Բեհեզաստրակ, քեհեզաստր (հոս հատուց) հօրօրատ խամաստիա:

Galleggiánte, հ. Լուզիլ ըստ ջրոյ, լուղական, որ առաւոտի յերկաս ջրոյ: առ խոպանակ խոզի:

Galleggiáre, ը Լուզիլ զերծ ազք ջրոյց. առաւոտիլ ՚ի ջուր, ծփիլ: առ խոպանակ խոզի:

Galleria. Ճեմելիք: Ճամպռատրան (պատանեաց, աղջիկ խրատ.) պատանեաց, առաջ պրճանաց: գեղանաքաղց, ներքնատուն:

Gallettino, Galléttо. Աքաղաղիկ. Թռչուն: փոխիկ հօրօր:

Gallicáno, na. Գալղիական, գալղիոյ:

Gallína. Հաս, մեղրկ: խավարկ:

Gallináccia. Հաս յոռի, կամ գաճ: պերոյտ, գաթլ խավարկ:

Gallináccio. Հնգկահաս: հինգ խավարկ:

Gallinájo. Հաստատուն, հաստատուց: խավարգլուխ:

Gallinélla. Վատեակ: փիլիճ:

Gallióne, ա. Աղկատար որճատ:

Gállo. Աքաղաղ. հաս: հօրօր: gallo d' l'ndia. Հնգկահաս: հինգ խավարկ:

Gallonáto, ta. Զարգարուհատ վերջաստրեք, վերջաստր: ընգծրէի:

Gallóne, ար. Վերջաստր, ժապաւէն, զարգ. ոսկի, արծաթի կամ մետաքսեայ: ընգծրէ, սերմալ ընգծրէ: տես և Fianco.

Gallória. Ցնծութեան անչափ, կայլի, կայտռտ, խայտառակ: չաղ. ընգծրէ: far —. տես Galluzzare.

Gallózza, Gallózzola, Gallúza. Գիսորդ: հատ:

Galluzzáre, ը Ցնծալ, խայտառակ, կայտռտիլ առ ցնծութեան: չաղ. ընգծրէական սերմանակ:

Galoppáre, ը Վարդ առնուլ ձիոյ, արշաւել: գօսմ, պերոյտիկ:

Digitized by Google

ապրուստի ընթացում (հնծծելով)։

Galoppáta. Վազք, սրընթացք։

Galóppo. Վազք, սրընթացք, սրընթացական ընթացք։ մէրիաթիւ։ di *կամ* a galoppo, *ած.* սրընթացի, սրընթացաբար։ փութապէս, փութաւ փութով։

Galúppo. Բնական վազք *կամ* ծռապոյ ընթաց, գիմաւոր անարագ։ ընդ լեփ։ ապրանքով, ներսատու։ ապրանքի, ի խափ, ի խոչիկի։

Gámba. Սրունգ։ պատառ, պատրոյ, բնդիր։ darsi a gambe. *կամ* darla a gambe. վազխրիլ։ փախչիլ։ a gambe alzate. *ի վեր ամբարձեալ* զսրունս։ գլխիվայր։ պաղ ապաղ։ andare a gambe levate. անկանոն *ի* շշտաւազումի։ գահավիժ անկանոն, կործանիլ, կորնչիլ։ aver buona gamba. լինել երջանիկ։ essere *կամ* sentirsi bene in gambe. լինել քաջառողջ, կորովի։ փինճօ՛։

Gámba del fruménto. Ոտ ցորենոյ, ցօղուն։ ապտ։

Gambáta. Հարուած սրունգիւ։

Gamberáccia. Սրունգի վիրաւորք։ խոցուած պատրոյ։

Gámbero. Խաչափաստ, խիղդ, խեղչապաստ։ լաղանօղ, ընդնիզ։ եւս խոտանիճ ծովային։ ինդիւ։ — di fosso. խիղդ գետոց, ընդիզ։ գոտավէրէզ։

Gamberuólo, Gambiéra. Սրունգապանակ։

Gambétta. Տ. Gambúccia.

Gambettáre, ն. Տարտաքերել, շարժել զսրունս։ պատնգիպոյր ապտ լսիմափ։

Gambétto. ասխ. Dare il —. Ոսիւք գխձեցուցանել զոք։ ապխաբափ։

Gámbo. Ծօդուն, ծիղ, ծղօտ, ոճ։ ապտ։ կառնիճ (ապտոց, ծառ կանոց։) ապտ։ բուն ծառոց։ փինիխ, անա։ սառնդն գետոց։

Gambóne, ար. Սրունգի մեծ։ պիօչխ պատրոյ։

Gambúccia. Փոքրիկ, ծռոտ սրունգիկ։ բնդիկ պատրոյ։

Ganáscia. Ծնօտ, ծոռանդիք։ լինդ։

Gáncio. Ճանճ, կծու։ լինդիկ, գանճ։

Gangheráre, ն. Ապրուցանել *ի* ծղնիխս, ապրանքել ծղնիխս։ բնավ ինչիրիփ։

Gangherélla. Փոքր ճանճ *կամ* կծու։ փխլխոյ լինդիկ։

Gangherétto. Կոյր և ծրտղնեակ։ փխլխոյ բեւեր։

Gánghero. Ծղնիխք։ բեւեր։ Ստորնագոյն *ի* մեսաղնիսոյ իմիջոյ։ méttere in gángheri. ապրուցանել *ի* ծղնիխս։ stare in gángheri. լինել զգաստ, սմբոսի, սանձին զգալ։ փութ պատրաստ օրմփ։ uscir di gángheri. ցնդիլ մտաց, ցնորիլ, ոչ լինել մտաց ապրուքն։ փութ պատրաստ ժլմփ։ ծանրացաւոտութիւն լինել։ խորիփ։ ester fuor di gángheri. լինել յայլոյ խիղ։ ritornar in gángheri. զգաստանալ։ փութ պատրաստ ինքիփ։

Gángola. Սանիք *ի* նեղոյոյ լերկունին։ խոյլք գոյացեալք *ի* նեղոյոյ շուրջ գրկատուի։

Gára. Սրտուն, մոխանձառութիւն, հնոտանեութիւն, ձիգն։ եմ բէս ընդնիզիս։ a gara, ած. միցդեմեան, մի գլխով երկեալ ապրանքով։ եմ բէզբէս, պիր պէրչին նոխէնէն։ fare *կամ* andar a gara. մի գլխով երկեալ առնել, միցիլ *կամ* հնոտանեալ լինել ընդ ոստիք։ եարբէս խոսիփ։

Garbatamente. Վայելչապար, գեղեցկիկս, բարեվարդուհիք, քաղաքավարութիւն։ պիր հօդնա, ինձ վէս, եաէ ինիչ։

Garbatézza. Վայելչութիւն, բարեշնորհութիւն, քաղցրութիւն, անուշահոտութիւն, հաճելի գնացք, շնորհալի ձեւ։ օրինակ, քաղաքավա-

Digitized by Google

լուսին: լուսնկեր, հալածկոտ, կըռփեան:

Garbáto, ta. Վայելուչ, չքնաղ, նազուկ, շնորհաշուք, նազելի, մարդասէր, քաղաքակրթեալ, բարեմտութիւն: փիլտեր, լուխիճ, հոգ, կըռփեանը:

Garbeggiáre, ն. Հաճոյանալ, գալ սիրտդ ելլել: մոգոնալ կելլիս:

Garbíno. Տ. Gherbino.

Gárbo. Տ. Garbatezza. Uomo di garbo. Ա՛յր բարեկիրթ, հասարակաց, քաղաքակրթեալ, սպասուածկան: սուլէհ, ըղձկելի, կրթեանը: uomo di buon garbo. այր վայելչազգեաց, անձնապահ: փիլտեր: di cattivo garbo. անգեղեայ, տգեղ, ամաչրգի: լրբութիւն, կրթեանըդ: di garbo. բարի, ընտիր, ազնիւ, վայելչասահուն (ձաւս.): եյի, եւս: con poco garbo. անհեթեթօն, շիւ նախանձայոյս: պէի:

Gárbo, ba, ած. Բարի (գիտե.) թեթև: գեսիկ, կրելի:

Garbúglio. Շփոթ, խառնակուճ: գարըշըփուք: ամբոխ, խառնվուրթ: վնվնիւն: métter in —. շփոթել, խառնակել, ամբոխել: գարմաքարըշ կընկէ:

Gareggiaménto. Տ. Gara.

Gareggiánte, հ. Կռահանձաւոր, հմտասուսա, որ մրցի ըստ ումեք, չանակից: էջնէյիս, կինկեր, հաւասար:

Gareggiáre, ն. և — ársi, յ. Կռահանձ քերել, նախանձիլ գումն գործել, ճգնիլ, մրցիլ ըստ ումեք: գայրէի կընկէ, կարըշ նաթիմա:

Garétto, Garrétto, — ta. Սասն և ջիլ ի սաորուտ թաւմէի սրունկից կից ընդ կրնկան: այսպ պիւնէյի: յետասկոզմն ծնգացս մսոտդոյ: կըրկնաւած յետասկողմնեան սրունկից չորքոտանեաց:

Gargarísmo. Ողողուն կոկորդին ջրով կամ քացախով: ղարղոր, ղարղոթ:

Gargarizzáre, ն. Ողողել զկո. կոկորդն: ղարղոթ կընկէ:

Garíglio. Ա՛ծէ կամ մոտ ընդգուռք: ճէնիկ խնի:

Garofanáre, ն. Տալ գհոտս մխասակի, հասմանիլ մեխասակաւ: գարընկիւլ խնի ընէրպիյ կընկէ:

Garofanáto, ta. Սեխասակահոտ, որ ունի զհոտս մեխասակի:

Garófano. Շահզքրամ (ծառ զեղին:) մեխասակ: գայրէնկիւլ:

Garóso. Կատաղեալ, յամառ: գալվաճը, ինաթճը:

Garrire, ն. Կարկաչել (թռչ. նոց.) ճռուողել, երգել: ջօխնիւ: աստղել, կշտամբել, ապատնել: ադաբլանի, պաչ գալիս:

Garríto. Կարկաչիւն (թռչ. նոց.) ճռնիւն, ճռուողուիւն: գաճ ակոխ:

Garrulità. Շատախօսութիւն, բազմբանիլքեան: լաֆազանլըգ:

Gárrulo, la. Շատախօս, շատ դանկրատ: լաֆազան:

Gárza. Ճռչոցն ինչ սպիտակ:

Garzóna. Աղջկնկին մնատող, օրիորդ:

Garzonáccio. Պատանի տգեղ, չար: ծատայ չար: գեօրիւ օղլան:

Garzonástro. Պատանի անկիրթ, անփորձ: ճահիլ օղլան:

Garzoncéllo, Garzoncíno. Պատանեակ, մանկիկ: օղլանճըգ, օղլան, ինչ օղլանը:

Garzóne, ած. Պատանի, մանուկ: օղլան: մանուկ կրտսակին, աշակերտ: չայըրք, սաղագ:

Garzonótto. Պատանի զարդացեալ, հասակաւ յարդունս: կնճճ իյիս, օղլան:

Gas, ած. Կազ. (է օդանման հեղուկ ինչ առաձգական. կոչի և A'ria fissa.) Օդ անգնդական:

Gastigaménto, ևն. Տ. Castigamento, ևն:

Gastigáre, ն. Պատժել, պատուհասել: ճնշապնիւ վնըմէ: խրատել, յանդիմանել, ուղղել: խաղէ կնմէ:

Digitized by Google

Gastigáto, ta. Պատժեալ, եմ: խանգարեալ, ձեղչ, անվճար (և գանակ խոտից:)

Gastígo. Պատիժ, պատասխան: Ձեղչ: խոչոր: ծուլիր:

Gástrico, ca. Ստամոքսական, ստամոքսոյ:

Gátta, իգ. կատու. մատակ կատու: փիլի փոքր: far la gatta morta. ձևացնել ինքն չտեսնել, յանգիստս լինել: պիտիրելի-ին ինչպէս:

Gattája, Gattajuóla. Ընդ կատուաձի: փոքր փիլիկ:

Gatticíno, Gattíno, Gattolíno. S. Gattúccio.

Gátto. կատու: փոքր: gatto del zibetto. ս. Zibetto. Pesce gatto. կատու ձուկն: փոքր պուլուր:

Gattomammóne, ար. կատիկ ինչ մեծատոր: փոքրիկ:

Gattóne, ար. կատու մեծ: պիծակ փոքր: fare il — լինել յանձնառութիւն կամ ի չտեսնել: ինչպէս ինչպէս:

Gattozibétto. S. Zibetto.

Gattúccia. Փոքրիկ կատու կատու:

Gattúccio. կատու փոքրիկ, ձագ կատուի: փոքրիկին: կատուաձագ: փոքր պուլուր:

Gáudio. Ուրախութիւն, խնդութիւն: ցաւ:

Gavétta. կծիկ լարիկ նուագարանաց: փորիչ նաւակ:

Gavigne, իգ. Մանուածոյ կոկորդին:

Gavíne, իգ. յոփ. խոյլք (ի մանուածոյ կոկորդին:) նախատ:

Gavitéllo. խայտխաղիկ: ցնծութիւն:

Gavócciolo. Երշանգն, երշանգն ժանեակներին: հրաշագնդ:

Gazofilácio. Գանձանակ տաճարին:

Gázza. կաչաղակ, անճնիկ: ափոշտան:

Gazzélla. Վիթ. (երկ նման այծեմանի:) ղազել:

Gazzerótta, — to. Փոքրիկ կաչաղակ: փիսիխ ափոշտան:

Gazzéta. Լրագրատիպ: գաւեթեան:

Gazzettiére, ար. Լրագիր: գաւեթական:

GEL

Gelaménto. Պաղումն, տաւնումն: փղնգիս,

Geláre, ն, ե. ե Պաղիլ, տաւնուալ: փղնգիս:

Geláta. Յառն, տաւղայ, պաղ, տաւնամանիք: պաղ, փեղ:

Gelataménte. Յանդգնաբար, տաւնամանութեամբ: հիպղատական, գանգատ զրկեալ:

Gelatína. Ոսկրոյծ, ոսկրազուրկ: իշխող, իչխիկ:

Gelatinóso, sa. Պինդացեալ ոսկրոյծի, գանգատազուրկ, ոսկրազուրկ: իշխողանման:

Geláto, ta. Պաղեալ, տաւնացեալ: փղնգիս: io son gelato. տաղտանիմ ի չորայ: փղնգիսցուած:

Geláto, փ. Պաղպաղակ: պաղլոմա, փղնգուածք:

Gélido, da. S. Gelato.

Gélo, Giélo. Յառն: պաղ: պաղ: farsi di gelo. ընդպաղանալ տաւնալ: փղնգիս:

Gelóne, ար. Ցուրտ գառնաչունչ: իչխ սօղափ: ամիս և. Pedignone.

Gelosaménte. Նախանձաբար, ուշիմ ուշով խնամով, տրտնուիջ: փայլիչ ինչ:

Gelosía. Նախանձաբար (ի րոպայ.) նախանձ: գրգռանձ: կատաղած, երկիւղ, անհանգստութիւն: իչխիկ:

Gelosía (della finestra.) Վանդակապատիճ: վանդակ (կտաւատանեայ, պատուհանոյ:) գաղիս

Gelóso, sa. Gelosíssimo, ma. Նախանձոտ, նախանձորդ: գրգռանձ, գրգռանան: հիպղատած,

Digitized by Google

հրեշտակ, անհրանգիտաց, հոգեւոր: ինչիւնի: վերանգաստ: առ: ար ակեաց են քաղաքաւ պղտութեան, պղտուշալի (նեղի:) գժուարին: նեղին, նեղուիչ. հիւանդ: ձիշդ, ազգական (հշիտ:) նամակ: վարժուհի, գիրքասիրաց (գործի:) նպատ:

Gélsa. թուրք: խոտ, գոռ: more gelse. թուրք, պատուիր թիւն:

Gélso. թուենի: խոտ ազգը:

Gelsomino. ցասմիկ: նոսկի:

Gemellíparo, ra. երկուորի: ննիկ, փողոքաձոս:

Gemélło. երկուորեակ, երկուորի: ննիկ:

Gémere, Gemíre, n, i. ը ալալակել, լիճ ծոցիլ: շիճ ծորելցնա, ցամքել, կիմ ծորիլ: գամպաքնամ, գամ նամ: հեծծել, արտասուել գաշնն, ազգ. առնել: ինչնիկ: ծնչել (ազատնել, եմ:)

Geminára, n. կրկնել, կրկնատ պատկիլ: նոր գոռ ելիկ:

Gémini, m. երկուորեակք (կենդ դանակերպ:) ձկնա, ձկնայս պնդչի:

Gémino, na. կրկին, երկու: նոր գոռ, նոր:

Gémito. հեծծուք, ազգ, աստ: ինչնիկ ազգամ:

Gémma. Ակն, քար պատուա կան, գոհար: ձկնկիր, ձկնկիր: պատուի արժեր կամ այլ ծառայ: պաղ կնօգնի:

Gemmájo. հանք ականց կամ գոհարաց: ձկնկիր մագինի:

Gemmáre, i. Պտկիլ արմատ, արձակել պտղաբեր: պաղ նամ բագնանամ:

Gemmáto, ta. Ականազարդ, ականաւորեալ: ձկնկիրեալ: ականաւ կատ: պտղեալ (արմ:)

Gendárme, m. Զրահ հիւսուած:

Genealogía. Ազգաբանութիւն, ազգաշնութիւն: սիւրնի նամ, ազ, փնփնիչ: անբռնագ, ազգաստորհի ազ, ազ ազի:

Genealógico, ca. Ազգաբանական: նամական:

Genealogísta, m. Ազգաբան: Generábile; fi. Ծնանելի:

Generabilità. Ծնանելականութիւն. կարողութիւն ծնանելոյ:

Generaláto. Զօրագլխութիւն: սեր. պարչէի: կարգաւորութիւն (մեծ կարգի հրամանատարաց:)

Generále, adj. fi. Ընդհանրական, ընդհանրական: համառօտ: fi: in generále, fi. S. Generalmente.

Generále, m, m. Զօրագլուխ, զօրավար: սեր պար: սերպարէր: di religióne. կարգաւորեալ (կրօնի մինանձնաց:)

Generalíssimo, ma, adj. Ընդհանրագոյն: սեր անգամագոյն: i. m. Զօրավար (մեծ զօրաց:) սերպարի երկիր, սերպարէր:

Generalità. Ընդհանրութիւն, հանրականութիւն: համառօտ, համառօտիկ:

Generalménte. Ընդհանրապէս, ի հասարակի, սեր օգնին: ալեկ, ընկ, համարձակ:

Generaménto. S. Generazióne.

Generánte, fi. Ծնօղ, ծնանօղ, փօղարար:

Generáre, n. Ծնանիլ զ: փղարարիմ: յառաջ բերել, յառաջ ածել: ածել ի վերայ, բերել, առնել: ներքինիմ, հասցնել երկիր:

Generatívo, va. Ծնանգական, յատկական առ ի ծնանօղ:

Generáto, ta. Ծնեալ փօղմուշ:

Generatóre, m. Ծնօղ, հայրս պապ: ծնանօղ:

Generatríce, f. Ծնօղ, մայր: անա, վնչիկ:

Generazióne. Ծնանգ, ծնեալ, ծնօղութիւն: փօղուշ, փօղմ: պատակ, սերունգ, ազգ: սց սօ:

Génere, m. Սեռ (քերականական և տրամաբանական:) Տեսակ, եղանակ, ազգ: սց, գըսմ, ձինա: – umano. ազգ մարդկանց:

Digitized by Google

in genere, հ. adv. Generalmente.

Genérico, ca. Սեռական, հատուկ, հանրական:

Género. Ցեղ (հոգ. և. ական հոգեբան:) Յիւրայն, տեսակ:

Generosamente. Մեծանձնաբար, ազնուապար, ազնուապարապ, խրախ. ազնուականաբար:

Generosità. Ազնուապարութիւն, ազնուականութիւն, ազնուականութիւն, մեծանձնաբարութիւն: առատաձեռնութիւն, գթասրտութիւն: ազնուականաբարութիւն: ձիրքութիւն:

Generóso, sa. Ազնուապարտ, ազնուական, մեծանձն, մեծհոգի, ողորմած, ազատասիրտ, ազնուական: առատաձեռն, գթասրտեղ: առատասիրտ: ձիրքով: vino. գինի զօրեղ, ազնիւ, ազնիկ: գաւաթիւն զօրաւոր:

Génesi, հ. Ծնունդ, գիրք ծննդոց: գիրքս Ծննդոց, Բնիւսան:

Genetliaco. Ախտագուշակ, գուշակ: հիւլեայ խոշոռաձև: Versi genetliaci, այբ. ծննդական տաղք. (կամ յորմէնակ՝ ի վերայ ծննդեան տարւոյ:)

Gengía, Gengiva. Լինդ, լինդք: փիլ, կիլ:

Géngiovo. կաճառպղպեղ: ջինջիկիւն:

Genía. Տահճ առաստաղի, չտգէ, խոռոչուն: աւլած հիւլեին, փոշիխոս ոչ

Geniáccio. Բնաւ չար, կամք չար, չարասիրտ բնաւորեալ: փոշիխոս խաչիկն, տիկ խոչ:

Geniále, հ. Յարմար յօժար բնաւ կամ բնաւորութեան, հանճարի, հանճարային: խաչիկին այլոն:

Genialità. Հանճարային բնաւորութիւն խաչիկն:

Génio. Կամ, գէն: հրեշտակ, հրեշտակ պահապան: ոգի: գնաւորութիւն, բնաւորեալ խաչիկն, ոգիկն: յօժարութիւն բնաւ, սիրոյ ժամ, յօժարութիւն, քեմք, կամք, հանճարք: կուռ, հնարագ, փոշիկ: բնաւ կամ յատուկ ընդունակ: ընդ. a —, հանճարի ընթաց, քաղաքական: հնարագ օգուտ: secondar il génio suo. կամաց ըստ հանճարս: փոշիկին ձի ոիիիիի: contro il mio génio. անհաճոյ, յոչ կամաց իմոց: զգաստի: dar nel —. հանձն զգալ, ընկալանիլ ի կամս ուրուք: հաճիլ ի հոգ. ոիիիիի:

Genitále, adj. հ. Ծննդական, կամ սերտական (անդամք:) սաք եղերի, կնգամ:

Genitivo, va. Սեռական (հոգ. լով:) սալի:

Génito, գոյ. Ծնեալ, ծնունդ, արդի: եղեալ:

Genitóre, տր. Ծնօղ, հայր: ծնօղիչ, պապ:

Genitrice, իգ. Ծնօղ. մայր: տատ, ծնօղիչ:

Genitúra. Ծնունդ, ծնանիլն, ծնեալքն: պօղոյ: սերմն ծնանելոց: նիկն:

Gennájo, — áro. Յունուար: եղինար, փետրուարի սահի:

Gentáccia, Gentáglia, իր. Gentáme, տր. Ազգ անպատիւ, խառնաժան, խառնիճաղանդ ամբոխ: փոշիխոս հիւլեին, պայտաղ հաւի:

Génte, իր Ազգ, ժողովուրդ, բազմութիւն, մարդիկ: հիւլեին, հաւի, ապահոյ: génte mia, sua, իմ. ազգականիկք իմ. ք: ապրատ: gente, կամ gente d' arme. զօր. զօրականի: ասպիր: gente a cavallo. ձիաւոր, հեծելազունդ: ձիաւոր ասպիր: — a piedi. հետևակազօր: եաչա ասպիր: buona gente. ազգ պատուական, բազմահաւատք, բազմահաւատք: զրկնակի ապահոյ: կամ ազգականիկք զունդ զօրաց: այլ եաչա ասպիր: minuta gente, gente bassa. ստորին, խառնաժան ամբոխ. խառնիճաղանդ, խառնաժան: հաւի, ոչատ խաչիկն: di buona —. ազնուապարտ: փիլիսոփ: di bassa —. վատապարտ: ոչխատ, աւլած հիւլեին: fare gente. զօր գումար

քեր: ասէբր փեվէբրեփ:

Genterélla. խաժան, ամբոխ: հաւք, հեղդէք:

Gentildónna. կին ազնուականի, մեծուհի: հանըմ, փաթի:

Gentile, ն. Gentilíssimo, ma. Ազնուական, ընտրհաշտութ, չքնաղ, հաճելի: ապըսպրէ, լաւ բնիկ, ընբին: քաղաքավարուհի, քաղաքավարուհի, քաղաքակիրթուհի: էրփեանը, բաթըը փէւնի, հաւիմ: մեզմ, կամուր, նուրբ, պիճապատկի, փափուկ: ամուր, պիճապատկեալ: էավաշ, նարին, պայըճ:

Gentíle, գոյ, ար. Հեթանոս: ֆոսի էրէկոմ:

Gentilésco, ca. Ազնուագ, ազգ նիւ, ընտրհալի: փիւնէր, հոգ: հեթանոսական: ֆոսի էրէկոմի պըսխալիփ: alla gentilesca. հեթանոսաբար: ֆոսի էրէկոմ կիպի:

Gentilésimo. Հեթանոսութիւն, կռապաշտութիւն: ֆոսիէրէկոմլիւփ:

Gentilézto, ta. Բարեսիրութիւն, գեղագիտութիւն, չքնաղագ: փիւնէրմէն, հոգ, հոգի:

Gentilézza. Ազնուութիւն, ազգ նուականութիւն: ապըսպրելիփ: մեզոր գաւակութիւն, քաղաքավարութիւն, ազնուականի կամ ընտրհալի բաղդ: հրէշելի, էրէսան: ազատուականութիւն, ստացուածեռնութիւն: ձեռնբրդ ելիփ: փոսիկութիւն, գրգռութիւն: նազելիփ:

Gentilità. Կայն է: հեթանոսութիւն: ֆոսիէրէկոմլիւփ:

Gentilízia. իշխանական ազնուականութիւն:

Gentilízio, ia. Տոհմային, հայրական միայ տոհմի: պինոխլեղ նախնական:

Gentilménte. Վայելչապար, մեղրասահրուքեա. քաղցրութեամբ, քաղաքավարութեամբ, ազնուապար: լաւ կամ քէն ելիփ, պէրիճանի, պէր հոգիա, հրաշելի ելիփ: չքնաղութեամբ, ապայծառապէս, ճոխապար: նախնական ելիփ: մեզմով, մեզմօրինակ: ահիպ:

Genuflessióne, ի. Ծնրադրութիւն: փիւ կիօփպէ:

Genuflésso, sa. Ծռեալ ծունկ: փիւ կիօփպէ:

Genufléttere, ւ. Ծռեալ ծնիլ: փիւ կիօփպէ:

Genuíno, na. Բնական, բուն, հարազատ, իսկական: ապըլ:

Genziána. Բոյս մի՛ գաւնազատ անուն և օգտակար:

Geodesía. Երկրաչափութիւն:

Geografía. Աշխարհագրութիւն: իմի ապը:

Geográfico, ca. Աշխարհագրական:

Geógrafo. Աշխարհագիր: ձի հան նէմա:

Geománte, ն. Երկրահմայ:

Geomanzía. Երկրահմայութիւն, գետնահմայութիւն: րիմայըէփ, րիմլի:

Geómetra, ար. — ro. Երկրաչափ: հիսաբփա:

Geometría. Երկրաչափութիւն: իմի հիսաբփա, իմի գիտութ:

Geometricaménte. Երկրաչափօրէն:

Geométrico, ca. Երկրաչափական: հիսաբփի:

Geórgica. Վարչական. (իր գիրք մշակութեան կամ երկրագործութեան:)

Geránio. Բոյս մի՛ բազմատոհմ:

Gerárca, ա. Քահանայապետ, հայրապետ:

Gerarchía. Քահանայապետութիւն (հրեշտակական կամ երկնեղեցական.) գաւազանապետութիւն, գաւազանութիւն:

Gerárchico, ca. Քահանայապետական, գաւազանապետական, գաւազանապետութեան:

Gérgo. Ծածկաբանութիւն: ինչպէս ախօր:

Gérla. Կապով կամ ասկառի հա-

Digitized by Google

ցի : ֆիսիկե , սեֆեցի :

Germána, na, f. Հարազատ քոյր : Ես գերմանուհի : քոյրս գերմանուհի :

Germánico, ca. Գերմանական , գերմանացի : Նեմծկ :

Germáno, na, adj. Հարազատ (հայրական կամ քրոջ :) Ես : Ձշմարիտ բիբլ , բուն , հարազատ (խնամուտ :) ասլ սահիկ :

Germáno, f. Հարազատ, եղբայր : Ես գերմանուհի :

Germáno, f. Բուռ վերցրի : Ես պան Ես ֆեցի :

Gérme, m. S. Germóglio.

Germináre. S. Germogliamento, Germogliare.

Germogliaménto. Բողբոջում, բողբոջել ընձիւղ : Փիլիպլնկի, փիլնիղ :

Germogliáre, n. Բողբոջել ընձիւղել : Փիլիպլնկի :

Germóglio. Ընձիւղ, բողբոջ : Փիլիղ :

Geroglificáre, n. Կռնանագիր կամ գրել նշանագրով, բաղաձայնել խորհրդաւոր նշանագր :

Geroglífico, f. Կռնանագիր (հիերոգլիֆ :)

Geroglífico, ca, adj. Կռնանագրական , խորհրդաւոր, խրթին ծածկուկ, ծածկանշան, նամակ :

Gerúndio. Գերբայ :

Gesmíno. S. Gelsomino.

Gessáto, ta. Գաչուցին , սպաս սակաւ գաչիս : ասլբլը, ասլբլայնը :

Gésso. Գաչ : ասլբը :

Gessóso, sa. Գաչալից, լի գաչիս : ասլբլային փոլս :

Gésta. Գործք սրտանիկ յիշատակաց, գործք, սրտագործ : Իղ, ամիւ :

Gesteggiáre, Gestíre, v. Շարժել զձեռս կամ զանգամս (՝ի խաղ անել .) առնել բառրամ շարժուածս, տարտնքերել զձեռս : Ելուերի օյնաֆիսի :

Gesticulazióne. Շարժուածք ձեռաց կամ անգամից :

Gésto. Շարժուածք ձեռաց կամ անգամից ՝ի խոսելն : Իրիսի, ինեի րիներ : գիրք, գրագիր : փոսրաչ : երեսի գործք , սրտագործ , գործք քաղաքի : Իղ, ամիւ sar gesti. Շարժել զձեռս կամ զանգամս ՝ի խոսելն : Ինեիրինի :

Géto. Կապանագ (տախչ պրաս կամ քաղչաց) Ես օֆեի :

Gettajóne. S. Git կամ Gittajone.

Gettaménto. S. Gittamento.

Gettáre, Gittáre, n. Ի բաց ընկենուլ, ընկենուլ : պրաֆիսի : ձգել, արկանել, արձակել (քար բիւս, եև :) ասիսի : վիսկել : գոսֆիսի : a terra. յերկիր կործանել (զոք .) ընկենուլ յերկիր : Երեկ պրաֆիսի : եւ՝ քանդել, տապալել : Ներֆիսի : Հանել (զքուր .) հեզուլ (սպասաւոր .) ցայտանք ցոլացանել : ափըլիսի, փեօֆիսի : i fondamenti. հիմն արկանել : sospiri. յոգւոց հանել զ հեծել : ահ Ելիսի : քերել, ածել ՝ի վեր (զոմվ. եև :) պրաֆիսի : odore. բուրել, ղհոտս : Իիսուել փօֆիսի : gli ocohi addosso. սչս արձակել, ակն գընել : Ես օղ, պիսիսի : բուռաս ցանել, բաղխել (երգել պզոյտս :) պիրիրցիսի, Ելիրիրցիսի : բաղաքել, արմկել (ծառոց :) փիլիպլնկիսի : radici. արձակել արմատս : փեօ սալֆիսի : al volto, in fáccia. յանգիստ տան հարկանել : Իոպ վօֆիսի : via. ՝ի բաց մերժել, մերժել յանձ նէ : փօլֆիսի : եւ՝ վանտառել, ցաւ ծաղկել յոյժ : Էէ սանտառ սաֆիսի : la roba. վատնել, ապառաժել զինչս : Էրսաֆ Էիսի : il tempo. ժամանակս ձգել, ՝ի գործ ծառ խել զժամանակն : la colpa. մեղ գնել, առգասանել : Իսախանի առալ պրաֆիսի : qua, e là. ցիր և ցան առնել : պաղըֆիսի : Ձռելիլ (զոմ կի, զգաշ, զերեզմանօվ , եև .) արկանել (՝ի կապաւպատն :) գաւը պօ ֆիքաց Էիսի : փեօֆիսի :

Digitized by Google

Gettársi, յ. Ձգտիմ, ձգտիմ ինձ, ձգիմ, ձգտիմ ի վերայ ումեքէ, ախորժել ի վերայ ումեքէ, ախորժիմ: ուզել (ի նստակ:) ընդունիմ: ումեքէ: փնտրել: fuor di casa. վազել արտաքս ի տունէ: ընդդէմ ելոյ եմ: là dentro. ի ներքս վազել: a piedi. ումեքէ կամ ի ծունկս: այլ ընդ փոշի: a terra. յերկիր ումեքէ: երէց փոշի: giù. գլուխ հավիտի ումեքէ: se gli gettò al collo. ումեքէ զգլուխ: ad un in una cosa. արագապէս կամ արագապէս ընկենուլ: ետևս ձգել: le cose dietro le spalle, un' dopo le spalle. ումեքէ յետ կամ ի ետևս: ընկեր պրծիմ:

Gettatóre, Gittattóre, ս. Ընկենօղ, արկօղ, արձակօղ (նետից:) պրծան, ելան: ժողովէ: փնտրտիչ:

Gétto. Ակուաց, ընկենուլիս: ելիլ: d'acqua. ցայտ ջրոյ: ինքնաինքին: Ջուլուանի, ձոյլ (ոսկւոյ, գաւազի, և ն:) ընկօփուլ: far getto un' di getto. ժողովել: գալարա խիճ բաղ ելնիլ, պնօփիլ: far gétto d'un gitto. ընկենելով առնել զվաճառս ի ծով: պնեղուլ ելնիլ: far getto. վախել: գուանալ:

Gettóne, ար. են գրասենեակն նշանակը ինչ մեռուածոյ՝ ի սէկտա հաշուելոյ կամ խաղալոյ: ֆան:

GHE

Gherbíno, Garbíno. Ախորժասեր հարուա: ըզօս:

Ghermíre, յ. Ընդունիմ, մեռցնիմ, ձիրանաք: ինքնէնքինի: — ársi, յ. Ախորժել ընտիր, կարգիլ: գոփիմ:

Ghétto. Փակաղ հրէից: էրքնօպ ծակուլնէօֆ:

Ghiacciája. Սառնոց, սառնաքար: պաղչանէ:

Ghiacciáre, ն. Սառուցանել: փնփոփիմ: ը և — ársi, յ. Սառիլ, պաղիլ, պաղացիլ: փնդիմ, պաղ ինիմ:

Ghiacciáte, ած. Սառուցեալ: պաղ ինդիր: յրաստատուցեալ: ինչ ուզած: անպուճ, անտակ: զարմ, ծակոպպկինիչ:

Ghiáccio. Սառն, պաղ: պաղ: ստանձամանիք: գրգռիչ ուզած:

Ghiacciuólo. Պաղ ստանիրաց, սառն կախեալ: պաղ:

Ghiegginólo. Տանձ քիչ հիր կանանան: հիրիկ:

Ghiája. Խիճ. վիմաբ: իրի գետ:

Ghiajáta. Խճարկանի (ի տան գետոյ ցանելոյ զազանաց վերայ:)

Ghiajóso ,sa. Խճային, խճայնեան: գետնեան:

Ghiánda. Կաղին, կաղնի խոզից: ֆալամաս:

Ghiandífero, ra. Կաղնազարդ:

Ghiándola. Տ. Glándula.

Ghiára. Տ. Ghiája.

Ghignáre, ը. Ժպտիլ: ատրճիմ:

Ghignáta. Ծաղր բարձրաձայն, հեգնաբանութ: փսիփսիկ, ծիղոտ:

Ghignatóre, ար. Ժպտօղ. որ ծիծաղի:

Ghignazzáre, ընդ. Ծիծաղիլ բարձրաձայն կամ անչափ: փսիփսիկ ինչ ինդիր:

Ghignettíno, Ghignétto, Ghigno. Ժպտուն, ժպիտ, ծիծաղ, ծռոտը, այտն: ինդիր, ծիղոտ:

Ghindáre, ն. ի վեր քաշուիլ պրեանի (նաւուց) անուռ ոտքաց: ոտճանուիսք ըստ էօֆրը ընդիր:

Ghinéa. Կինէ. (ոսկի գահիճ կան անգլիացոց:)

Ghiótta. Պնակ խոտակի:

Ghiottaménte. Ախորժաբար, անյագ: վատաբաղձաբար:

Ghiotterellíno, na. Ghiotteréllo, la. Փոքր մի ախորժասոյ, ագռ. առաջոյ: պիչ ագ ընչ պօղագ:

Ghiótto, ta. Ախորժասէր, ագ կերոյց: պօղագ փնդիկան: ախոյժաշատ, հաճարատհատ: փոքր,

Digitized by Google

ի պատահ կենդիրն : փոսափորոշ, յորմէ հանուցանի : արդելուցական :

Ghiottoncéllo, la. – cino, na. փորձր մի պղծասոյզ :

Ghiottóne, sr. կատի պղծապատժական, գժոխապարտական : ընչ ընչ պղծող :

Ghiottonería. ՚Ընչակատաւոտութիւն : ընչ պղծասիրութիւն :

Ghiottornía. ՚Ընչին կ : հասարակաւոտ, խորտակիչ հասարակահաւոտ ի տեղ ի տեղս :

Ghiózzo. Ձուկին ինչ : փոյա պատուհան :

Ghiribizzáre. Տ. Fantasticare.

Ghiribízzo, սին. Տ. Capríccio.

Ghirlánda. Բոլորք (ծաղկանց, խոտոց, տերևից) խոխիկան : պսակ, շրջանակ : ևիրկ :

Ghirlandáto, ta. Պսակիկ բռնած շրջիկաք ծաղկանց :

Ghirlandélla, – détta, – dúzza. Փոքրիկ պսակ ծաղկանց :

Ghíro. Ա՚ձանիկ : ինկի տղայոց :

GIA

Già. (ի գաս հանգիստ.) ած. Երբեմն, յառաջագոյն, կանխաւս, ի վաղուց, ի վաղուց հետէ : ևէնի սկսանպի, ևէնէ սկսանպի, լօգպան : ապագային, այժմ, ապագ : ապիրքի, շնիմ պի : խակ (ընդհանուր :) առաքեցին : già da gran tempo. ի բաղում ժամանակաց հետէ : լօգպան պէրի : già d'allora. յայնմհետէ : ևպան պէրի : di già. ապագնէն, վաղ ապեմն :

Giacchè, աղ. Վասն զի, զի, քանզի : ևէրէ :

Giácchio. Ձանց ինչ բաղարջի : ի օր :

Giáccio, սին. Տ. Ghiáccio, սին :

Giacére, ի. Giacérsi, յ. Անհետ գնիլ, ապառաժիլ, ընկղմիլ նիլ : Էսի՚նա : գնիլ կիմ անկանիլ ի մեռհիձա, խոհանաւոր հապարանք նա : զնտանիլ, ուռնիլ (գաս առ. սեց սին) գդիլա, կաղ : վար օշնա, փոսր նա : giace in Arábia una valletta. կոյղ յԱրապիա հովիտ մի՚ն ընկնիլ ընդ առն կիմ ընդ կնոջ :

Giaciménto. Անկումն, ընկղմումն : Էսի՚ն : գիրք : Էսի՚ն : Giacinto. Ճակինթ ծաղիկ : գնհոխիլ : յատկին : ևիօ Էսի՚ն, ապրք Էսի՚ն :

Giacitúra. Ընկղմանիկն, հզա նակ ընկղմանիկոյ : Էսի՚ն del discorso. առնիսաւոր, գաստատութիւն կիմ ընդհատիք ճառի՚ն, շրջիք բառից :

Giaciúto, ta. Անկեալ, ընկղմումնիչ : Էսի՚ն :

Giáco. Վերս, վերանիչ պատհ : ձեպի, խոհաս ձեպի :

Giaculatória, սի, և. գ. Երկ նաւոլոց (ապօրիք :)

Giallamína. կին pietra calamináris. Բաց ինչ զոր ապեանան ի ապրինձ հալեալ առ. ի ներկիչ գոյն ի գնդին :

Gialleggiánte, և. Որ հպարտանի ի գնդին, գնդապատ : ապրշան, ապրշնիցաւ :

Gialleggiáre, ի. Հպարտանիլ ի գնդին, անհանիլ գնդիկիչ : ապրշա լայնիլ, ապարհանք :

Giallétto, ta. Դնդիշան, փորձ մի գնդին կիմ խառնուած : ապրշան, ապրշնիցաւ :

Giallézza. Դնդիշնէն : ապրշնիչ :

Giallíccio, ia. Giallígno. Տես Gialletto.

Giállo, գ. Դնդին : ապրշ պօյա : giallo di terra, կին ócria. գնդիշա հող կամ առուշ երանանիկ :

Giállo, la. Դնդին, առկնգոյն : ապրշ : այլագունիչ, առկգոյն : ապրշնչ, պօպշնչ :

Giallógno, na. Giallógnolo, la. Դնդին առկգոյն : ապնաչ, ապրշնչ :

Giámbo. Ա՚ճծապիչ : սնճապիչ առանաւոր :

Giammái, già mái, ած. Երբեմն, երբեք : պիչ ևէրէ, պիչ ինն : non giammái. ոչ երբեք : հիչ

պէր պէքա ։

Giannizzero. Ս՛ապահիկ կամ զինուոր տաճկաց ։ Էնիչ էրի ։

Giansenismo. Ականգ Յանսենեան ։

Giansenista, m. Յանսենեան ։

Giára. Ըմպանոցի ապակի ուռկ նաւու ։ գապգկ ։ կապաս խեղդելէն, կամ տաքիւր ։ փոխ, ինչնի ։

Giardinétto. Պարտիզիկ, պատր տեղ վազր ։ պահճէճիկ ։

Giardiniére, m. — éro, ra. Պարտիզպան ։ պահճեպան ։

Giardíno. Պարտէզ, դիւսիտ ։ պահճ ։ di fiori. Ծաղկոց, բուրաստան ։

Giárra. Խեղդի, սանդան խեղդելէն ։ ինչնի ։

Giavellótto. Գետզապդն կամ կամ սլաք ։ հըլա ։

Gielaménto, Gieláre, եմ. Տ. Gelamento, եմ ։

Giélo, Gélo. Սառնամանիք, ցուրտ գծնգասկ ։ գեղամին սօղսպ ։ սառն ։ պաղ ։

Gigantáccio, cia. Հսկայ անպտիղ բուռ մեծղէնի։ պաղ խօրլաթ

Gigánte, m. Հսկայ ։ փին ինճրին, պաղ խօրլաթը ։

Giganteggiáre, i. Երևիլ ըստ կայսմանէ ։

Gigantéo, ea. — tésco, ca. Կկայսմանէ, սկայսմանեան, սկաստանեան ։ վիհիխարի, անսպոդիլ ։ պալապան ։

Gigantescaménte. Հսկայաբար ։ ինճրին ինպի ։

Gigantéssa. Կին սկայսմանէ, սկայսպուն ։

Gigantóne, m. Տ. Gigantáccio.

Gigliáceo, ea. Շուշանանմանեան։

Gigliáto, ta. Շուշանագոյնեան կամ ։

Gigliáto, ta. Շուշանատիպ, շուշանատոնէ, շուշանատոնէ, շուշանազարդ ։

Gigliéto. Շուշանատուն, պարտէզ տեղ շուշանաց ։ պահպանէլ ։

Giglietáno, Gigliétto. Շուշան պոզր ։ զարդ կամ անկուածծոյ ։

Giglío. Շուշան ։ պահպան շուշանաձև հինք ատաց ։

Ginecéo. Տուն կանանց, կանանոց ։ հարէմ ։

Gineprájo, Ginepréto. Ծառատունկ կամ անտառ գիհիտց ։ սրտգճ օդմանը ։

Ginépro. Գիհ, գիհի ։ սրտգճ, սրտգճ պաշտը ։

Ginéstra. Կեռխատոյ. (է առանկ կին ։)

Ginestréto. Տեղի կամ մեծցած կեռխատոյից ։

Ginnásio. Երիտասարդաց սանց ։ վարժարան, ուսումնարան ։ հիպրէական ։

Ginnástica. Վարժարանի (մարմնոյ) ըմբշտիւն ։ գեհկինեան ։

Ginnástico, ca. Վարժարանական, ըմբշտական ։

Ginnosofista, m. Մերկամարտ տասէր, մերկամտասոսկ ։

Ginócchio, եպ. ginócchi, յոփ, m. ginócchia, յոփ, իգ. Ծունր, ծունկն ։ գիպ ։

Ginocchióne, — óni, հ. Ծունր եղեալ, ծնկոտիք կրկնեալ ։ փին ինօգխոփ ։ cader ginocchióne, կամ in ginócchio. անկանիլ ի ծունկն, ի ծունր խոնարհիլ ։ փին ինօգխգ ։

Giocáre, ն. խաղալ, խաղալ զնաղ օյնամաք ։ alla palla. խաղալ ղգնդակի ։ գծաղրս գալ, առնել կամ առել հետ ընդ խաղ ։ ղպա է՞ ։

Giocatóre, m. խաղաղօղ, խաղաղարկու ։ օյնայան, օյնախպաղ ։

Giochétto. Փոքր՝ դիպի խաղ ։

Giochévole, հ. Հաճելի, դուրեկան, ճաշակ, զուսպալի, ծաղրական ։ ճիչ ինչ ։ լսնիկ ։

Giochevolménte. Ընդ խաղ, առ ի ծաղր, ընդ կատակս ։ լսնիկ հետ ։

Gióco, Giuóco. Խաղ, եմ ։ օյնան ։ տես Giuoco.

Giocoláre, m. — áro. Զեռնածու ։ օգխպապ ։ ծաղրածու, ծաղրապան ։ հոգխալնի ։

Digitized by Google

Giocoláre, ւ. Աբանել, հեղդն ածուածք ։ օգգապատուհանի նիւթ ։

Giocolatóre, ա. Տ. Giocolare.

Giocolatrice, ի. կին հեղդնածու ։ օգգապատ գործը ։

Giocolíno. խաղ փոքր, գոյնզգոյնակ, զուարճանք, անուանք ։ օյանձոփ ։

Giocondaménte. Խրախճանաբար, զուարճութեամբ, զուարթապէս ։ ևն նմ իւր ։

Giocondévole, հ. Խրախճապէս, ուրախապարար ։ սիգաւոր ։

Giocondézza, Giocondità. Խրախճութիւն, հեշտութիւն, խնդութիւն, զուարճանք, հրճուանք ։ ևն նիւթ, ցուցանիք, սիգաւոր ։

Giocóndo, da. Giocondíssimo, ma. Խրախճական, բերկրապէս, հեշտալի, քաղցր ։ լուխիճ ։ սիգաւոր ։

Giocosaménte. Տ. Giochevolmente. Խրախճանաբար, քաղցրութեամբ, զուարճապէս ։

Giocóso, sa. Զուարթ, ուրախ, զուարթասիրտ, զուարճախօս ։ կատ լուխիճեան ։ ընդ խաղ, ընդ կատակաց (պղպջ) լուխիճ ։

Giogája. Աճախակալ մեղմին ապրանոցի արշաւաց ։

Giogliáto, ta. Կռտնիսախառն, ոռոմնաւորեալ ։

Gióglio. Կռտնիս ։ փէլէնգ, ևէլան ։

Giógo. Լուծ ։ պօյանգուրգ ։ ծառայութիւն, գերութիւն, ստրկութիւն ։ բայէլիթ ։ նաւընկերի ։ ստրանան լծրին, գազատեին ։ փառ ինէլէնի ։

Giója. Ախին, գոհար ։ ձէվհէր ։ ձէվահիր ։ ցնծութիւն, խնդութիւն, ուրախութիւն ։ կատ ։ ևն նիւթ ։

Giojánte, հ. Ուրախ, զուարթ ։ կատ ։

Giojelláto, ta. Զարդարեալ ակամանեաւք. ականանոտուած, ականաւոր կամ ։ ձէվահիրլի ։

Giojelliére, ա. — éra. ի. Ախ նատվաճառ, ակնագործ ։ ձէվահիրճի ։

Giojellíno. փոքրիկ զարդ ակնանոտոյ կամ ակնանոտով ։

Giojéllo. Զարդ ակնանոտով ։ Ախին, գոհար ։ ձէվահիր ։

Giojétta. Ախին փոքրիկ, գոհար փոքր ։

Giojosaménte. Տ. Gioconda-mente.

Giojóso, sa. Խնդագին, ուրախ, զուարթ ։ կատ ։

Gioíre, ւ. Ուրախանալ, խընդալ, հրճուիլ կատ օլմաք ։ ն. Վայելել, ի վայ տարկանել, առանել ։ գոհանամաք ։

Giornále, գ, ա. Օրագրութիւն տանց, կամ կրպակաց, կամակ վաճառատց ։ փեքիւէր ։ հիշատակարան հաստատակաց, գիրք հիշատակաց ։

Giornále, ած, հ. Աւրական, հանապազորդական ։ հէր կիւնկիւն ։

Giornalétto. Հատուած օրագրութեան ։

Giornaliére, ար. Գործատար, վարձու ։ բէնիէր, իշչի ։

Giornaliéro, ra. Օրական, միօրեայ, հանապազօրեայ, փուռ խասկան ։ հէր կիւնկիւն, պէր կիւնկիւն ։

Giornalísta, ա. Օրագիր, լրագրիչ ։ գազէթաճը ։

Giornalménte. Զօրհանապազ, զօր աւուրց ։ հէր կիւն ։

Giornáta. Օր, միջոց միոյ աւուր ։ կիւն ։ աւուր գնալ ։ պիր կիւնկիւն էօլ ։ օր սպասելոյ պէտ ձէնէ ։ far —. տալ միտս սպասել բազմի, բանիսիկ զօրաց ընդ միմեանս ։ ձէնէ կէմիէ ։ անցուցանել զօրն ի գործ ինչ ։ far longhe giornate. Ճանապարհորդել յեր կար, բազում ուղի հաւասնել ։ a gran giornate, ած. արշաւակի, եւ բազ ։ ընդ ընդ. օէյիրտէէ ։ a grandi կամ piccole giornate. Ճանապարհորդել յերկար կամ սակ կաս ։ a giornata. զօր աւուրեայն, զօրն ուղեցն ։ հէր կիւն, պիւնիւն կիւն ։ alla giornata, կամ di giornata in giornata. տես Giornal-

Digitized by Google

mente. Lavorare a —. վարձկանել, վարձու առնուլ վիրձակալ: vivere a —. կենալ առ օրն:

Giórno. Տես, ցերեկ, օր: ինանփուն, ինան: Հասնիմակ, Հասմ, Հասմիտեսիկիկ: գիման, կոփ: determinare կամ dare կամ appuntar il giorno. Հասմ գնել, Հասմիս գիր լինել: վոփ փօմա: a' giorni nostri. յառաջիս մեր: di giorno, կամ գիշերին, կամ տունկլեան: ինանփուն, ինանփուն: di giorno in giorno, giorno per giorno, a giorno per giorno, կամ օր ըստ օրէ, գոր հանապազ: հէր ինան, փայմա: differire di giorno in giorno. օր ի գոր յերկարել: ինանփուն ինանի գրագիմա: fra giorno. յետ հա ատրակ առաջ, գիշեր ձայնս, կամ առէ, կամ ցերեկին: Էօյնէփուն ասողբա, ինանփուն: da quel giorno. յայնմ հետէ. յայնմ օրէ և առ յաւար: a կամ di mezzo giorno. գիշերասրբա, կամ հասարակ առաջ: Էօյնէյին: a mezzo giorno. ևս՝ ընդ հարաւս, կամ հարաւաձոգին: գէղնէյէն փօգրա: tutto il giorno, ogni giorno. գօրն ամենայն, գոր համապազ, միշտ: պիւնիան ինան, հէր ինան, փայմա: l' altro giorno, կամ il giorno avanti, due giorni fa. յերանգն: Էօրէն ինան, Էօրէնէյ ինան: avanti ieri. վաղ քանի ը առաւօտուն: ապահ Էրէկն: il giorno innanzi. երէկ, անցեալ օր: փնան, իւր ինան: il giorno dopo. վաղիւ, յետագայ օր: Էտրէն: il giorno seguente. յերկրորդում առաջ, կամ վաղիւ անդր: Էրկրէնէյ ինան: il giorno seguente. առաջի միով գիշեր: ogni giorno più. օր ի գոր: ինանփուն ինանի: da կամ dall' un giorno all' altro. օր ըստ օրէ, օր յօրէ (յերկարել:) ինանփուն ինանի: far della notte giorno. գիշերի՝ տիւ առնել, հակել գիշերն ընդ տիւն: far del giorno notte. գիշեր գործել: buon giorno. առաւօտ խաղաղութեան; տիրոջդ առաւօտ: ապահիդ ըլլայ օրդ տուն: dare կամ dire il buon giorno. տիրոջդ առ ուսանիլ; առ գլուխ տուն առաւօտուն: Farsi giorno. Լուսանալ, այգանալ, Ծագիլ առաւօտանալ: առաւիկան, տիւ լինել: ապահ օլմա: sul far del giorno. ընդ լուսանալ առաւօտ, ի այգն: ապահ Էրէկն: è giorno. տիւ է, լուսացեալ է, ծագեալ է տրէ: ապահ օլմուշ: è giorno grande. քաղաքս ժամէ են առաւօտ, մինչ է օրն ի հասարակիկ: dormir sino a molto giorno. գործել գօր հասարակ: a giorno կամ allo spuntar del giorno. ի այգն, ի առաւօտն, այգազգի: սապահկան: all' abbassar del giorno. ի տարագամիլ առաւօտ, ընդ երեկս: ափչամ: un giorno sì, l' altro nò. օր ընդ մէջ:

Giorno magro կամ nero. Պահք, օր պահոց: օրուձ: giorno di festa. տօն, օր տօնի: Էօրնու: giorno di lavoro. օր արգոյ, օր գործոյ: իւ ինանիս: di quattro giorni. քառօրեայ: փէօրն ինանիսի: camminar giorno, e notte. ընթանալ զտիս և զգիշեր: ինձն ինանփուն իւրիւմէ:

Gióstra. Ասդիրնիկէց խաղալ կուռիի, նիզակախաղալ: մըրտաղ օյնամա:

Giostránte, տր. Giostratóre, տր. Ասդիրնիկէց, նիզակախաղ: մըրտաղ օյնայան:

Giostráre, ն. Ասդիրնիկէց քնեալ, խաղալ նիզակաւ: մըրտաք օյնամամ:

Giovaménto. Օգուտ, շահ: ֆայտա:

Giovanáccio. Պատանի կամ և լիատարածագ անհամնչալ, մանուկ անպիտան: ափըսըզ չիւան, Էօրիս օղլան:

Giovanástro. Պատանեսակ, պատ-

Digitized by Google

աստիճ անձնական: ||ինձ օգտին, մասին:

Gióvane, Gióvine, ած. ա. երի. առաջավոր: ||ինձ խոր, պակի փոքր. երիտասարդություն: ||ինձ գեղ: più gióvane. ամենաքան գոյի:

Gióvane, Gióvine, ած, ա. Ե. քաղաքա, ամենամեծ, առաջավոր, ամեն: ||ինձ: gióvani anni. ամեն մի տարի ամենաքան:

Giovanétto, ta. Giovanéllo, la. Պատանեական, ամենամեծ, պատանի նորահասուկ, ամենաքաղաքացուն: ||ինձ օգտին: և ած. Պատանեքան: Giovanétta. Ա գրքին ամենաքաղ, նորահաս պրեզիդ: ||ինձ գեղ:

Giovanézza, Giovenézza, Giovinézza. Երիտասարդություն, ամենաքաղաքին: ||ինձ:

Giovanile, ա. Երիտասարդական, ամենամեծական:

Giovanilménte, Giovenilménte. Երիտասարդաբար: պակի փոքր ||ինձ:

Giovanissimo, ma. Ֆոքրագույն, նորածին, նորահասուկ: ||ինձ գիտական:

Giovanóne, ար. Երիտասարդ. անձնական մի ամեծ:

Giováre, ն, և. ը – ársi, յ. Օգ. տալ, օգնել, նորատալ: գոյա, կարգ կինի: քանդիրական-ցանել, հատնել, քաղաք լինել: տակա կի պիրել, ծաղոտալ ||ինձ: giovársi d' alcuna cosa. ի վար ստիճանել ||ինձ. օգտել իմ: գործանել:

Giovatóre, ա. – trice, յ. Օգ. տանող, նորատանող: գործ, գալ, կարգել:

Gióve, ար. Ա քաղաք, գիտ, ստիճ:

Giovedì, ար. Հինգշաբաթի: ||ինձ գիշերանոց:

Giovénca. Երինջ: պեօիտ փաս

Giovénco. Ջոտ ստակ: գառագոլը:

Giovenile, ա. Երիտասարդական, ամենամեծական:

Giovenilménte. Երիտասարդաբար: պակի փոքր ||ինձ:

Gioventù, յ. Երիտասարդություն, ամենամեծ: ||ինձ ||ինձ: ամենամեծ, երիտասարդություն: ||ինձ:

Giovévole, ա. Օգտակար, շահատես: գործարան:

Giovevolménte. Ցօգտակար, ստիճ: գոյա ||ինձ:

Gioviále, ա. Ա քաղաքացիական, գիտական: գիտություն, ամենաքաղաքին, հատ ձեղքական, գործարան: հաճի, վատ:

Giovialità. Ջ տաղաքին ամենաքին, քաղաքացիական, ամենաքաղաքացիական: վատ, իրի ||ինձ:

Gióvine, ած. Տ. Gióvane, ած.

Giracápo. Տ. Capogirlo.

Giráffa. Ընձառյուծ, անասուն: պատկեր, գրաֆա:

Giraménto. Պտտություն, շրջանակ, հորիզոնական, շրջան: գիրք, գիծիկ: di capo. պտույտ գլխով: պատ գիծիկ:

Girándola. Ա ||ինձ հրաշագործ: պատա ի պատա հետքը: փոլատ:

Giráre, ար. Պտույտ, շրջան, հորիզոնական: գիրք:

Giráre, ը – ársi, յ. Պտույտ. քիչ, շրջան առնել, հորդվել: գիծիկ: ն. Պտույտքիչ, հորդվել, գործ ցանել: գիծիկ: ը. Ա գիրք, գործարան: գիրք, գիրք: շրջիչ ը, պատ ստիճ (գիրքը:) ||ինձ, փոլատ: attorno. շուրջ գալ, հասիրել: փոլատ: quanto gira il palágio. պրշանի ի շրջապատ պատ: i danari ad uno. գիտ խանդել յոք գրպանն: ամենի ստիճ ||ինձ:

Girasóle, ար. Ա քամածաղիկ: ||ինձ ||ինձ, ոչ ||ինձ, գիրք ||ինձ: պատը:

Giráta. Պտույտ, շրջան: գիրք: գիտությունք ի մի շրջան գրություն:

Giravólta. Պտույտ, շրջան, ||ինձ: քամի շուրջ, ||ինձ: գիրք, փոլատ ||ինձ: fatto a giravolte.

Digitized by Google

ծամածռուա (ուղի:) փոլտէփէնէ: dare una —. շուրջ կալ, կամ յա- ծիլ փողը մի: պիր տաղ փոլտէմէ:

Gire, ը գնալ, երթալ: իլիմէ:

Girélla. Ճախարակ: տափարա:

Girellájo. Ճախարակագործ, ճախարակավաճառ: տափարաճը:

Girellétta, — lína. Փոքրիկ ճա- խարակ:

Giréllo. Փոքրիկ շրջանակ, օղ, օղակմանեակ: հափճաղի:

Girévole, հ. Շարժուն, գին- քաշարժ: յիզկիզարակ, յոզդարդ: պիր փարչա փարչայան:

Girfálco, Girifálco. Ազգ ին չաղկից: չահին:

Giro. Շրջանագիծ, ուղղա: էն- րէ, փօյա: պարագայութիւն, շրջան, պատյան: փէր: գալար կամ պա- րոյր (մնալուց նաւուց:) փանէյ: սահմ և Girata. In giro, հ. Շուրջ, շուրջանակի: էնէրէ, էնէրէյանի: և՝ լատ կարգի: սըրայըլա, նէօգէի էնէ: փոփոխ: andare in —. շուրջ գնալ, յածիլ: փօլտմէ: andar- sene in —. թափառիլ, գիզգիրիլ ընդ վայր: per giro, հ. շուրջ: էնէրէյանի: fare un giro. շրնա- լիլ, զբօսնալ: կէզինմէ:

Giróne, ա. Կողմն աշխ, շրջ. ձակ շրջապատ: di vento. մրրիկ հողմոյ: փայ: andar a girone, կամ a gironi. շրջիլ, յածիլ, թափա- ռիլ: կէզմէ, փօլտմէ:

Gít, ար. Ազիզնէզ (տերին և քոյրն:) էօրէկ օխտ:

Gíta. Երթ, չոր, ուղեգնացու- թիւն: իփրիլ, սէֆէր: far gita. ըզ- գնալ, շրնալիլ: կէզինմէ:

Gittajóne, Gitteróne, ա. Բոյս արշինագոյն: էօրէկ օխտ:

Gittaménto. Ազատած, ձը- գումն: ատըլը:

Gittáre. S. Gettare.

Gittáta, Gítto. S. Gettamento. և Getto. A una gittata di pietra. Քարշինակից մի: պիր խաղ ատըմը:

Giù, հ. di կամ in giù. կամ al- l' ingiù. 'ի վայր, 'ի խոնարհ, աստղն., 'ի տարբ: ատլար, ատլարատ por giù, métter giù. Թողուլ 'ի բաց, 'ի բաց դնել: պիր էանա պրօգ- համ, վազ կէմէ: mandar giù. կղմանել: էրտիմէ: համբերել: սաար կէմէ: քաշանել: էզբամէ, վէրան կէմէ: dare giù. անկանիլ: փուղմէ: անկանիլ 'ի անտանելւոյն: ուհիլիչ օլմամ: andare giù. իջա- նել: ինմէ: զիջանել կամ նուազիլ (գնոյն:) պահասը կինմէ:

Giubba. Բաճկոն ին: ղըպըն: բաշ (առաջնոց, ձիոց:) էկէրէմ:

Giubbétto. Բաճկոն: ղըպըն, էնկիի:

Giubbiláre, ևն. S. Giubilare.

Giubbiléo, Giubiléo. Ցոյզ լեառն: յոբելէանն ներողութիւն:

Giubbóne, ար. Բաճկոն: ղը- պըն: էնկիի:

Giubiláre, ը Ցնծալ, հրճուիլ, ուրախ ցնծութիւն կատարել, ազա- ղակել 'ի ձայն ցնծութեան: ղիյապի սէ- կինմէ:

Giubiláto, ած. Ազատատար: օխտարած:

Giubilazióne, Giubilío, Giú- bilo. Ցնծութիւն, ուրախութիւն, ուրա ցնծութեան ձայն ցնծութիւն: էնկի, ղազըլըք: giubilazióne. ազատա- տութիւն:

Giucáre, Giocáre, ն. խա- ղալ: օյնամաք: alle carte. խաղալ գրութեամբ: թէկէպէ օյնամաք: a da- di. խաղալ զառախաղ, կամ նարդ խաղալ: նաւասա օյնամաք: alla pal- la. խաղալ գնդակի: խաղ կամ ծաղր առնել: ճղպիկ կինմէ: առ- նել ընդ ուսմբ գրաւ: պիր խոսի- նամ: ը գործակից լինել, մտաս- նել կամ խառնիլ 'ի գործ ինչ: զօ- րանալ, ուժել զառիկ: di checchessía. 'ի կիր առնուլ ինչ, վար- ժիլ: գօղլանամաք: di remo. ձեռ- վարժիլ: էլէրիկ էկմէ: d' arme. պէյն շարժիլ առնել պիտաշարժուա-

Digitized by Google

ծիկա կամ գլխաւորական կրօնաւոր ֆրանչիսկեան։

Giucatóre, ա. խաղացօղ, խաղաղ արկղ։ օխայական, օյտանաձա, օյտապազ։

Giudáico, ca. Հրեական։ Խոհարկական հիմարութիւն։

Giudaísmo. Հրեականք, օրինք կամ արարողութիւնք հրեից։ Խոհարկութիւն։

Giudéo. Հրեայ։ Խոհարկ։

Giudicaménto. Դատաստան, գատաստանական, վճռական։ Ընթահան, հնօրհն։ գատաստանի մեայ, բան, կարծիք։ գանձ, գոյս։

Giudicáre, ն. Դատել, գատաստանական առնել, վճռել։ Ընդհան ֆնօրհն, փաթ տնօրհն։ արդարել (զանգիտիր ինչ։) Փառ ընծայել։ alcuno. գատել զընկերն։ խարհիլ, կարծել, համարիլ, գատել ի մեռաս, հշտալը գանձ ընծայել, գոյս ն՛։

Giudicáto, գոյ. Դատաստարան, գատաստանական։ գաթոլիկ, հաւատարիմ։ գատաստանական։ Ընդհանրական։ star al —. Հետազոտիչ գատաստանի, անուանել բանից կամ կարծեաց։

Giudicáto, ta. Դատեալ անյոյս ի բժշկաց։

Giudicatóre, ար. — trice, իգ. Դատող, գատաստար։ հաւատարմ։

Giudicatório, ia. Դատող, գատաստական, գատաստական։

Giudicatúra. Դատաստարան։ հաւատարիմ։

Giudicazióne. Դատաստան։ Ընթահան, փառ ֆնօրհնութիւն։

Giúdice, ար. Դատաստար։ հանդարտ, գարգ։ օրինաւոր. իշխանագէտ։ ընդհան։

Giudiciále, ի. Դատաստանական։ հիմարութիւն։ առանձնական (հանգիստ առաստանական։)

Giudicialménte. Դատաստանական իշխանութիւնք։ ընդ իւն։

Giudiciário, ia. Դատաստարան, գատաստանական։ հիմարութիւն։ astrología giudiciária. գատաստական աստեղագուշակութիւն։ գատաստական։

Giudício, Giudízio. Դատաստան, առանձնական։ հիմարութիւն։ գատաստան, գատ, վճիռ։ Ընթահան։ գատաստանի մեայ, հշտալութիւն, հանգիստ։ ցանկ, գոյս։ միտք, խոհեմութիւն, ընտրողութիւն, հանձնարար։ ափն հիմարութիւն։ uomo di —. այր խոհական, միտքի։ ափոյլը արարի։ abbiate —. միտս առարկիր, լինիր խելառ։ a giudício. ըստ միտց։ ըստ կարծեաց։ a mio —. ըստ խելամ կարծեաց, արդի ինձ թուի։ գանձագիտ։ a giudízio dell' ócchio. ըստ հշտալոյ տեսից։ a giudízio del tatto. ի գործոյ չօշափելեաց։ di gran— գործատիպ։ փոխ ափոյլը։ di poco —. անխորհուրդ։ ափոյլոյ։ giudízio temerário. յանդուգն գատաստանի։ առանձնական։

Giudiciosaménte. Խոհեմաբար, խելառաբար, խելառաբար, խորհրդով։ ափոյլ իւն, ափոյլը ինչ։

Giudicióso, sa. Խոհական, ընտրող, խոհեմասէր, խելառաբար, հանձնարար։ ափոյլը, հիմարութիւն։

Giudiziále, Giudízio, &c. S. Giudiciale, &c.

Giúggiola. Ցուռենի։ հիմնապ։

Giuggiolíno, na. Ցուռենապատղի։ հիմնապի։

Giúggiolo. Ցուռենի։ հիմնապ պտղոյ։

Giúgnere, Giúngere, ե. Հասանել, գալ, ծանանիլ։ ենթինչ։ ն. Դատանիլ զոյգ, ի վերայ հասանել։ պատշաճ։ առնչութեամբ լսանելի։ արքունեայ։ միաբանիլ, յարգել։ ալիքնայնիչ։ ընդել վերինն ի սայլ։ գօշնապ։ Giúgnersi, յ. Լծակցիլ, միաբանիլ, յօգնիլ ալիք ո՛։

Giugniménto, Giungiménto. Միաբանութիւն, միաբանութիւն, յարգանիլ։ ալիքնայնիչ։

Giúgno. Ցուռենի։ հասկնայան։

Giulébbe, ար. — bo. Ջուրապ։ ջիւլապ։ ֆիւլապ։

Digitized by Google

Giúlio. Դ. Իւլիոս, Հռոմէական ե. ծագգանուն:

Giulivétto, ta. Ջուարճասիրող: ա. ծիւնէնի:

Giulività. Ջուարճասիրութիւն, խնդութիւն, ցնծութիւն: ա. ուրախութիւն:

Giulívo, va. Ուրախ, ցնծասէր, ջուարճասէր: ա. ծիւնէնի:

Giulláre. Ծաղրածուել, խեղկատակել, սիրամարգանալ: Խաղալ գօմաշ:

Giuménta. Մատակ ձի կամ գոմէշ: գ. ոչխարի պէտիր:

Giuménto. Ձի: գոմէշ, երկու վարը պէտիր, ան, գոմէր:

Giuncája. Տեզի կենդանութիւն, ապրուստ, ապրելիք: ա. ապրուստ:

Giuncáta. Կաթնի պանրացեալ:

Giuncáto, ta. Կնճռոտացած, խոռոչացած:

Giunchéto. Տ. Giuncaja.

Giunchíglia. Ծաղիկ նոյն գեղեցիկ: գ. գիրգին, գիրգին:

Giúnco. Կնճիռ, պրոտ. ա. հաստը օձու: giúnco odorato. կրնճռուն հոտաւէտ: Իէպնի, Իիպնի ֆէտէ:

Giuncóso, sa. Կնճռոտելիք, պրոտոտելիք: ա. պուրտա փօլու:

Giúngere, Giungimento. Տ. Giúgnere, ևն:

Giúnta. Ժամանումն, հասանելն, գալուստ: Եկեալ, կուգալ: ա. ծիւնէնի, յառելութիւն, յառելուածք: գ. գիրգ. գիրգ: վերադիր վաճառաց, չափ ծանրագրութեան: հինգերեք, քաղաք: աւելիքդրոյ: արծաթ: a prima giunta, ի. ի սկզբան անդ, անդրէն ի սկզբանն, նախ, նոյն հետայն: իւր Իէօրիւաք, կորպիճք: alla prima giunta. իսկ և իսկ:

Giúnta. Առեան ինչ կամ ժողով: գիրնէ:

Giuntáre, ն. Խաբել, պատրել: ա. ծիւրմէ:

Giuntatóre, ար. Խաբեայ, նենգաւոր: Իէլէնի:

Giuntería, Giúnto, գոյ. Խաբէութիւն: Իէլէնիլիք:

Giúnto, ta. Ծագեալ, կցեալ: պիր օլմուշ, պիրիդիր: հասեալ, ժամանեալ, եկեալ: էկիդիր: a che son giunto! յորո՞ւ հասեալ եմ: Ն՛ հալա գիւնիյիմ: a man giunte, a giunte mani, ի. ձեռնասնծ, պատաստագին: Ելվարպագ: ևս ձեռն պաճկօք եղեալ, անգործութիւ, վատութիւ: էլ եւ Իապիճի գօմուշ:

Giuntúra. Ծագ, յօդուած, խառնուկք: օյնագ: յօդակապ, կապակցութիւն, կապ: պաղ:

Giuocáre, ևն. Տ. Giucare.

Giuóco, Gióco. Խաղ, խաղարկութիւն: օյուն: delle carte. խաղ թղթոյ, նարտ: գամաբ, գեահպ օյունաս: խաղեցող: օյուն էէրի: այտին, կատակ, խաղ, ծաղր, խաղալիք: Ճոխպաւէտ, գեղագ: իր, գործ: իշ: արհեստ: գինահալ: եղանակ գործելոյ, կիր վարելոյ, ոճ, գնացք: Իարբ, վէճ: far —. խաղ առնել, գծաղրս գալ: գեղագ էլիդ: յաղթել ի խաղս: օյուն էլիդ: լինել յօգուտս, ի շահ, պատշաճել: գիպա էլիդ, փուշ գէ: farsi giuoco d' alcuno, pigliársi giuoco. խաղ, ծաղր առնել: գեղագ էլիդ: a giuoco, ի. ի խաղ, ընդ կատակս: չափաչափ: giuoco di mano. ձեռնածութ: օգտապաւէտ:

Giuocoláre, ար. Տ. Giocolare.

Giuocoláre, ն. խեղկատակութիւն առնել, խեղկատակել: Խաղ գործաւէտ էլիդ:

Giucolíno. Խաղ վիզգրիկ, խաղալիկ: փուլնուկ օյուն:

Giuraménto. Երդումն: էէրմն, անս: dare —. երդնուլ: էէրմն էլիդ: dar il giuramento a uno. բռնադատուիլ զոք յերդումն: էէրմն էլդիրդիդ: falso. սուտերդումութիւն:

Giuránte, հ. Երդումօղ, երդումիս: էէրմն էոքն:

Giuráre, ն. Երդնուլ: էէրմն էլիդ: խոստանալ կամ հաստա-

Digitized by Google

ութիւն հերքելութիւն: էնդի՝ ինչ ի-ահգիգ-ենդի՝: fedeltà. խոստումնալից հերքելութիւն գիտութեան հաստատութիւն ի՝ promessa. հերքելութիւն հաստատութիւն գիտութեան: una legge. հերքնաւոր ի՝ պահպանութեան օրինաց քենչ: la morte di uno. հերքնաւոր ի՝ մահ կի՝ ի պատճառութիւն ուրուք:

Giuráto, ta. երդումնալ: էնդի՝ն: donna giurata. խօսակցեալ առն: նիշանէրգէց: fratelli giurati. մեհրիմի՝ բարեկամք: nemico. ախրիմի՝, անհաշտ թշնամի: գոբէդէն փիւհան:

Giuratóre, ար. Տ. Giurante. բազմերդումն:

Giuratório, ia. երդմնական:

Giúre, ար. խրատանք: հագգ: իրաւագիտութի՝: իսի փիւհ:

Giureconsúlto. իրաւագէտ, իրաւաբան, օրինագէտ: հաւի փիւհ, հաւի չէր:

Giuridicaménte. ըստ օրինաց արդարութեան: ըստ իրաւանց, օրէնագիտաբար: չէր ինչ, հագգ իւրէն:

Giurídico, ca. իրաւական, օրէնագիտական: չէրի:

Giurisdiziále, ն. իրաւասական, գատաստանական:

Giurisdizionále, ն. իրաւասական, իրաւագիտանական:

Giurisdizióne. իրաւասութեան, իշխանութեան, իշխանութեան իրաւասութեան կի՝ գատաստանի, տարհման իշխանութեան գատաստանին: հեօփ, հեոփիկի, գաղբէրգի, գոփբէրգի:

Giurisperíto, Giurisprudénte, ար. Տ. Giureconsulto.

Giurisprudénza. իրաւագիտութի՝, իրաւագիտանի: իսի փիւհ:

Giurista, ար. իրաւագէտ, իրաւագան: հաւի փիւհ, հաւի չէր:

Gius, ար. Տ. Giure, Jure.

Giúso, di կի՝ in giúso, ն. Տ. Giù, ներ:

Giusquiámo, Jusquiámo. Տունկ ինչ թունաւոր: պէյդէրան, պան, պինձ, պէնիլէփ:

Giústa, Giústo, նոր. Ըստ: ի՝ նօրի:

Giustaménte. Արդարապէս, արդարութի՝, իրաւացիք: հագգ իրէն, ափսէի՝ իսի: անվրիպ, ճշդիւ, անվրիպաբար: ինա ինամի՝, ի՝ էրէյի՝ փիւհ: ըստ արդարացին: էափբէրէտու իսի:

Giustézza. ճշդութի՝, գործութի՝: փիւհան:

Giustificánte, ն. Արդարացուցանող, արդարարար: ներ:

Giustificáre, ն. Յարդարել, վճռաբանել, ճշմարտել: իհգիգիսի՝, իսպառ կի՝մի՝: արդարացուցանել (ընարհաք:) uno. արդարացուցանել զոք ի յանցանաց, անպատիժ առնել կի՝ ներումն տալ զոք: առնուազ ի՝ նօրէրի՝, – ársi, ն. Արդարացուցանել զանձն, ի չբանիկս քննել: առնուազ ըստ ինա իսպառ կի՝մի՝:

Giustificataménte. Արդարապէս, արդարացուցանելով:

Giustificatívo, va. Արդարացուցիչ:

Giustificáto ta. Գործեալ ար գատաստան, իրաւացիք: Աշխեղ երևեալ, վերծեալ ի տագանաւոյ, ի չբանիկս եղեալ: առնուազ ըստ իսպառ օրէնսնոյ: արդարացեալ (ի մեզաց:) ինձանէ աջ օրնուչ:

Giustificatóre, ար. Տ. Giustificante.

Giustificazióne. Ներումն տալ, չբանիկս: նօրի՝: արդարացուցանելն (ի մեզաց:)

Giustízia. Արդարութի՝: չէր, ափսէի՝: իրաւ, իրաւացիք: հագգ: կախաղանի: փոր ապաճ: առիղ կախաղանի կի՝ մահապարտելոյ: փոխ օրնաճագ էէր: far –. Տե՛ս Giustiziáre. Andare alla –. ի՝ գատ կոչել: հեհէհէյէ փափի՝ էի՝: ածիլ ի՝ մահ կամ ի՝ առիղ գատապարտելոյ: andar per via di –. վարիլ ընդ ուղիք ըստ իրաւանց արդարոյ: far la –. առ-

Digitized by Google

Նեղ խրատանոց և ապրուստի միջոց, կշռելիք զայրժամանակ : Աստեան, քաշմ; գաւառամասնապատան : Հիւհիմ :

Giustiziáre, ն. Պատմանել զոք մահապարտս, կրճատել, կտրել : Հեօթիս խոշոր կենդ, գոնել կենդ, սպանել :

Giustizière, ա. — éro. Դատաւոր : Հատիմ :

Giústo, ta. Աղբատ, ուղիղ, իրաւ : հագի, պօրտս, արդարացական, անվնասելի, ճիշդ, զգուշաւոր : փօս պօրտս, խաժամ : Հասարակաւոր, յանկարծապր, արագաշարժ : ոտ ֆուն : Հաստատուն, չտատանուր, բանքչտի, բարեհաստատ (այր :) պօյտս պօռնտս :

Giústo, հ. Աղբատապէս, արդարացուքն : հագի իրէնէ : անվնասելով, ճշդիւ, անվրիպաբր : նոտս ֆունամ : andare — գործել զգուշաւորիս, խոնարհիլ : dare — Հարկանել ուղիղ ի նպատակն, գլխացուցանել : Նիշանա վրայտ :

Giústo, նախդ. Տ. Giusta.

GLA

Glaciále, հ. Սառնապատ (ծովի) սառուցեալ (գետի :)

Gladiatóre, ա. Սուսերամարտ, սուսերամարտիկ (նախնեաց հռոմէացւոց :) մարտիրօսէի :

Glándula. Մասն (կենդանեաց :)

Glandulétta. Փոքր կամ փոքրիկ մասն :

Glandulóso, sa. Մասնաւոր, մասնաւորապր :

Gláuco, ca. Խաժ, երկնագոյն, ծովագոյն : Էօփ :

Gléba. Կոշտ հողոյ, հողակոշտ : Էնէֆ :

Gli, (է յօդ աբ. յոփ.) Gli uómini. Մարդիկ, զմարդիկ : ապահ պար, ապահպրը : Gli. Ընտան, զայրնոտիկ : ծալրը : Նմին, այնմ, առնա : ծա : Gli. Ընդան, այնոցիկ : ծալրա : Նմին, այնմ, այնմիկ : ծա :

Gli, հ. Ընդ, ամպր, ամպաւոր : ծոփ, օդապատ :

Gliéle, հ. ֆ gli, e le. Ընդ, առնա : ծա : զնա, զնդ : ծա, ծալրը :

Gliéne, հ. ֆ gli, e ne. Ընդ ի :

Globettino, Globétto. Գնդակիկ փոքրիկ գնդակ :

Glóbo. Գունտ : գնդէ : — terráqueo. Հոգագունտ, երկիր : terrestre, երկրագունտ : celeste. երկնագունտ : globi celesti. աստղագունտ :

Globosità. Գնդատիպ, գնդաձև կանոն, բոլորտիպ : Նաւերտափ :

Globóso, sa. Գնդատիպ, գնդաձև, բոլորտիպ : Նաւերտափ :

Globulóso, sa. Գնդատիպ : Հատիկաձև :

Glória. Փառք, պատիւ : փառաւորութիւն, հռչակաւորութիւն : Իդնէի, ղան, նօյնաւ : յաւիտենական փառք, կենդանի յաւիտենից : Նպէպի նօյնաւ : senza —. անփառաւունակ, անշուք : Իդնէնօիդ : vago di —. փառասէր : գլխէրէի : farsi gloria di alcuna cosa. պարծիլ : նօյնանիլ :

Gloriársi, ի. Պարծիլ, պանծալ նօյնանիլ : փառասորովիլ ծաւանալով զփառս, կամ զգիտանաս յաւիտենից : Ձնդնդիմ իլիլ :

Glorificaménto, Glorificazióne. Փառաբանութիւն :

Glorificáre, ն. Փառաւորել, գովել, պատուել : Իդնէնդնիլ, նօյնիլ :

Glorificáto, ta. Փառաւորեալ, փառաւորեալ յերանուականն կեանս :

Glorificatóre, ա. Փառաւորիչ :

Gloriosaménte. Փառաւք, շքանշ Իդնէնի իմ :

Gloriosétto, ta. Փոքր մի սնափառ, պարծուտ :

Glorióso, sa. Gloriosíssimo, ma. Փառաւոր, երևելի, մեծաշուք : Աբափնի, Իդնէնի, նամփառ : սուտ : տղիդ : սնապարծ, սնափառուտ : գլխէրէի :

Gloriúzza. Փառք դատարկայայ, սնոտի հռչակաւոր :

Glósa. Մեկնութիւն, բացատրու-

Digitized by Google

բերան : հնար :

Glosáre, v. Մեկնել, բացատրել, հնար վիրիք :

Glosatóre, m. Մեկնիչ, բացատրիչ : հնարագիտ :

Glosário. Բառատրական մեկնիչ հատ : բառացի տիպարան :

Glóssico, ca. Լեզուական (մեռած բառեր :)

Glossógrafo. Զգլխոց բառատրական :

Glútine, ին. Սոսինձ, սոսնձ : ծեփիչ, չէրիչ :

Glutinóso, sa. Սոսնձանման, սոսնձոտ : կպչուկան :

GNA

Gnáo, կի. Gnau. Ավանիւն, սվատուածին : տիպի օրէն, գիտ :

Gnauláre, t. Ավանիլ ձուատալ : գիտ կիրիք :

Gnócco. Կտրիճանալ կին բռնելի և խոշտանգիլ :

Gnomóne, ար. Ցուցիչ ժամացոյցի, տեղացոյց գործիք : ստուեր, ստուերագիր :

Gnomónica. Ստուերագրական գիտ, ստուերագրական գիտութիւն :

Gnomónico, ca. Ստուերագրական : ստուերագրական, ստուերագրական :

GOB

Góbba. Ստացած տգեղ, կամ գեղ հատած : խորխոռ, գանգուր :

Gobbétto, ta. Gobbíccio, ia, ած. Փոքր մի ստացուածքի : գանգուրուկ :

Gobbétto, գ. Փոքրիկ ստացուած տգեղ :

Góbbo, գ. Տ. Gobba և Gobbo. տգեղ կին հատած : խիլիաց :

Góbbo, ba, ած. Ստացուածքի : գանգուր :

Gobbúzzo, za. Փոքր մի ստացուածքի : գանգուրուկ :

Góccia. Կաթիլ, չիմ : գոմիչ : a góccia a góccia, գ. չիմ ստեղ չիմ : գոմիչ գոմիչ :

Gocciáre, եմ. Տ. Gocciolare.

Gócciola. Կաթիլ, կաթ, չիմ : գոմիչ : կաթիլուած, ստեղ յանկարծ ծագած : գոմիչ :

Gocciolaménto. Կաթկթումն, ծորումն :

Goccioláre, i, և ն. Կաթիլ, կաթկթիլ, ծորիլ : գոմիչել : կաթիլացանիլ, ծորելացանիլ, գոմիչացանիլ :

Gocciolíto, ta. Կաթեալ, եմ գոմիչուած : սպառուածոտ, սպառուած կացուած : պիծկուած :

Gocciolatójo. Տ. Grondatojo.

Gocciolatúra. Բիծ կի ստացուած կացուածոյ : կիսկ :

Gocciolétta, Gocciolína. Շիթ գոյգը, գոյգն կաթկաթ : գոմիչուկ : գոյգն չիմ : սիր ապրանք :

Godére, i և ն. Ջմայլիլ, վայելել, քաղցրիլ, խնդալ, զատուիլ ուրախ : սիմնիլ, չէն օգտ, գործ օգտ : վայելել ի կերակուրս : խրոխտանալ : նեղիլ նեղիլ : ստացուած, տանել, ժառանգել ի կեր սպրանիլ : նպատ օգտ, գործանի տատ : un podere, una casa. վայելել ի հասս կացուածոյ կամ տանեն, ի վայր սպրանիլ գործեն :

Godévole, ի. Բնական, հաճելի, սպասուելի :

Godiménto. Ջմայլութիւն, վայելութիւն, քաղցրութիւն, խնդութիւն : գործելութիւն, օգուտ :

Godúto, ta. Վայելեալ եմ : Տ. Godere.

Goffággine, Goffería, Goffézza. Բռամութիւն, թանձրամտութիւն, տգիտութիւն, անխելութիւն, անհասկացողութիւն : հոգեսիւ-ութիւն, խօլանութիւն, պիծկութիւն, տգիտութիւն :

Goffaménte. Ավելորդապէս, չիհասկանալով, թանձրամտաբար, անխելաբար, սպրանալով, անխելութեամբ :

Góffo, fa. Բռիւս, տգէտ, թանձրամտ, տգիտ, անխել : խօլան, պիծկ, սիրուած, անհասկացող,

Digitized by Google

խաշոտ, անասրտաբար : գոպա, պէտ. ընօհիէնիպ :

Góla. Որկոր : պօղպ : որկորա-մոլուկ, որկորաւոր : ընէ պօղպաւէտ : ցանկուածք, խղճ : ագռ, հաւրէն : խոզովակ, փող (ջրհորոյ, առաջանի, ծխնելուզի :) պօրու, գոպօր : a góla alla góla, կամ fino alla gola. մինչև ցպպրանոցն, պպռ քանդացած. մինչ ի բերան : mentir per la gola. սուտ անամօթաբար, կամ վասն պորոյ : far gola. շարժել ի փսփսալ : խղճահ ալիտ : mal di gola. փորացաւութիւն հիւանդ նպ :

Goláccia. Որկոր մեծ, անհմտութիւն : պէօչխոփ պօղպ :

Góle, իփ, յոփ. Կերակ, կապանի ընդանց : ինէնիպ :

Golétta. Օձիք հանդերձիդ : եափա :

Gólfo. Խորշ ծովու : փօրքիէ, փինիկ գոռալը :

Golosáccio, ia. Որկորամոլ, յոյժ : պօղպաւ փոռնիկան :

Golosaménte. Որկորամոլաբար, անյագ : ընէ պօղպաւէտ իւր :

Golosità. Որկորաւորութիւն : ընէ պօղպաւէտ : խղճ : հաւրէն :

Golóso, sa. Golosíssimo, ma. Որկորոյ, շահասիրէր, շահասէրաւոր : ընէ պօղպ, ագ ինօղնու : ցանկացօղ : արդաճէնպ :

Golpáto, ta. Քանգահարը (ցրկուած.) ապականեալ :

Gólpe. Քանգ. արկածագ կամ դպչութիւն :

Gómena. Տ. Gómona.

Gomitáta. Հարուած ապտիկան : dare una —. հարկանել ապտիկան : փէրոկ իւն վարփոփ :

Gomitéllo. Փաքրիկ որսուկն : dormire in —. ննջել ի վերայ ապտիկան :

Gómito. Ապտիկ : փէրոփ : i gómiti, յոփ, ար. le gómita. յոփ, իփ. արտաքին անիկիւն կամ ապտիկն որոյ : ինօղնէ կամարտն : di mare. քաղաքի ծովու : գպչ : փոքրիկ խորշ ծովու : փէնիկ գոռալը : far gómito. թիւրիլ արագ : գոռալ էյիլիփ, նան վ :

Gomitolo. Գնդիկ : նոսպ : կլոր գնդիկ մեղուաց :

Gomitóne, – ni, մ. Ցեկեալ յարմուկն : փէրոկէ պայանըզ :

Gómma. Խիժ, խէժ : կմիգ :

Gommarábica, Gómma arábica. Խիժ արաբիայ : կմիգ :

Gommífero, ra. Խիժաբեր, խիժաւոր : կմիգը :

Gommóso, sa. Խիժալից, խիժոտ : կմիգը :

Gómona. Ատլոխ խարսխի նաւուց : հապան :

Góndola. Ափոյկ ինչ վենետկեան : գոյըփ :

Gondoléttа. Փաքրիկ մափոյկ վենետկեան :

Gondoliére, ա. Վատափաւար : գոյըփճը :

Gonfalonáta. Զոլիր, կամ խոսք ի միտ դրօշակաց : պայրաթըփ, օպա, պէօլխի :

Gonfalóne, ա. Խաչվան, դրօշ, դրօշակ : պայրաք :

Gonfaloniére, ա. – éro. Դրօշակակիր : պայրաքպաչ : քաղաքապետ : դուռկիէրի, կամ ընհիր էնիկ :

Gonfiággine, Gonfiagióne, Gonfiamento. Ուռոյցք, այտուց, այտուքն : ընէ, գոպպրմա : փիքացումն, գոռոզութիւն : հաղբաւլուփ :

Gonfiáre, ե. Փչել, ուռուցանել, այտուցանել : գոպպրնափ, ընէրէփ : հպարտացուցանել : փիքացուցանել : հաղբաւլնափ : և – árei, յ. Ուռնուլ, այտնուլ : ընէրէփ, գոպպրմափ : փիքանալ, հպարտանալ : հաղբաւլանմափ, քիւ պաւլանմափ :

Gonfiáto, ta. Ուռուցեալ, այտուցեալ : ընէրէալ, գոպպրմըշ : փիքացեալ, գոռոզացեալ : ըլի ցաւոնմանէ :

Gonfiatóre, ա. Ուռուցիչ, ուռուցիկ : ընէրէրէն :

Digitized by Google

Gonfiatúra. S. Gonfiágginе.

Gonfiétto. Ա. յուսալ գոռալ. Ընչ:

Gonfiézza. Ա. յուսահատ, ապուշ: Ընչ գոռալու: վիշապահ, գոռալոտիկ: հաղթասլաք:

Gónfio, գոյ. Ա. յուսահատ, ապուշ: Ընչ:

Gónfio, ia. S. Gonfiato. գոռալ, մեծամտիլ: հաղթասլ, վիշապ: parola. վիշապիկ կամ վիշապիկ բառ: Հանդարտակուրծ:

Gonfiótto, ta. փոքր մի այսահ չափ:

Gónfosi, ի. Հեղգասահ (ապ կերպ ի միմեանս:)

Gongoláre, ե. Ցնծալ, հրճուիլ, կայլակիլ: ուրախիլ:

Góngro, Grónge. Օձասահ ինչ ծովային: Եղնի պատէզ:

Gónna, Gonnélla. Շրջազգեստ (կանացի:) փիլոսա: la mortal gonna. մեռելին մահկանացու:

Gonnellétta, Gonnellína, – ríno. Gonnellúccia. Շրջազգեստ փոքրիկ: փիլոսանոշ:

Gonorréa. Սերմահոսութիւն: պէղ ասղագլխոցն:

Gonorreáto. Սերմահոսի:

Gónzo, za. Բիծոտ, ապիկ, գիշերուկ: Եղոյն:

Góra. Ջրաղացի կամ ջրանցոյց (ի սիկաս աղօրիաց և այլոց ջրաշարժ գործուածոց:) ադրագոյց անձրևաց: գինի, լաւշ:

Górga. Փող պոկորոյ: գերեզման: տես և. Gorgo.

Gorgheggiaménto. Գեղգեղումն:

Gorgheggiatóre, ար. Գեղգեղուն, գեղգեղիչ:

Górgia. Փող, շնչափող: գերեզման: tirár di górgia. գեղգեղիլ: աչխիկ ծիծաղիմա:

Gorgiéra. Փողապատ բանհագեստ: պօղատուքն: ադաչպանակ ադրատանոց չափն: փող, պոկոր: պօղաղ:

Górgo. Պատրաստ կամ շրջանաձև ջուրց: անաքիզ: անդունդաձև ջրոց: ներքոյ:

Gorgogliaménto. Կռնչիւն, խռխռիւն, շռաչիւն: տես լսելի եղանակ: զանախ: կոպիտիւն (ապ գիշաց:)

Gorgogliánte, ար. Խռխռոլ, ձայն, շռաչօղ:

Gorgogliáre, ե. կռնչել կամ կոպիտիլ (յորովայնի ջրով պիտի կորգն:) ղարշոտ եղիդիլ: ադաղաղ ձիւ, գոռգոռիկիլ ընդոստով: ղրդեղել, զանախ, զանախ եղիդիլ: խռխռիլ: լսելի տալ: ադաղխանիլ (հնդանիմ ձայն յիշատակելոյն:) գետէր գետէր գայնանալ: il corpo. կոպիտիլ ադաղխիկ կամ ադիաց: խուր խուր եղիդիլ: հարկաւանիկ ադաղաղաց միջոցին:

Gorgóglio. S. Gorgoglione, Gorgogliamento.

Gorgoglío. S. Gorgogliamento.

Gorgoglióne, ար. Երկիլ կամ միջոց. (ի որդն արմտեաց, որ առաջադրապէս կոչի Tónchio.)

Gorgózza, խփ. Gorgozzúle, աս. – zúlo. Ջրհոր, կոկորդ, գուռն հարապտիճն, շնչափող: պօղաղ գերեզման:

Góta. Ա. յու, ծուռ: Խանգ:

Gotáta. Ա. ապուակ: սխալ: dar una –. ապուակել ածել:

Gótta. Ձօգացուածք, յօդուածոց ծալուածք: alle mani. ձեռնաոտիք, ցաւ կամ սխալ ձեռաց: a' piédi. ոտնատուիք: Նիփիս:

Góttico, ca, աց. Գոմարական, գոմաց, գոմացուց:

Gótto. Բաժակ ինչ: Գաւիթ:

Gottóso, sa. Ձօգացուած, յօգուածացաւ:

Governaménto. Կառավարութիւն, եղանակ կառավարելոյ: պաշիլիչ:

Governáre, ե. Կառավարել, վարել, ուղղել: ընդունիլ, գայթնդնդ, ընդունիլ: ձիաց վարել, խնամել, առաջնել, հոգալ, յարդարել: գինեթնդիլ: una nave. կե-

կառավարել le bestie. բնաւորել զայր մանուկ զանասունս: հսկել սնուցանել զբոյս: ար. ծառայել. ծառայեցուցանել: ծառայել ի ներքոյ: ծառայել ըստ ժամանակին: պատեհ առնել:

Governatóre, ար. – trice, իգ. կառավարող, տնտեսիչ, վարիչ: պաշտի, դուքս, կոմս: d' una Città. քաղաքապետ:

Govérno. կառավարութիւն, վարչութիւն, հրամանատարութիւն: պաշտ, պաշտիլիք: տնտեսութիւն, վերակացութիւն: դուքսութիւն: ար. հնար կամ եղանակ կառավարութեան: զեղծ: փիւն: հանգիրժանք գինեաց (յայգեպահաց գանձել զգոյն նորաս կամ պհասին:) di casa. տնտեսութիւն կամ մանուկ առնելոյ տան: del corpo. հագ. կամ խնամատարութիւն մարմնոյ: ի-ին. far mal governo, կամ far governo d' una cosa. ապականել, եղծանել: պղծապես կիրել: խառնել կամ չարաչար վարել ընդ ումեք:

Gózzo. խածիկ: գաւսպակ: որ. կոր: պօղպղ: խոյլ որկորոյ, խոռոչ: ումեք. ար, խոռ: անօթի ինչ առակի երկայնաձգանոց:

Gozzoviglia, – lio. ցնծութիւն կամ խրախճանիք կամ յոյժ ընկերական, խրախճանական, գինեկրութիւք, շուայտութիւն: եկեղիր խրկիւք:

Gozzovigliáre, ն. խրախճանել, շուայտել, զբաղիլ ի կերուխում: եկեղիր խրկել:

Gozzovigliáta. խրախճանիք, գինեկրութիւք:

Gozzúto, ta. որ ունի պիտծիկս: գաւսպակիւր:

GRA

Gráchia, կամ Cornácchia. եղջերուհ. (տգր. ինչ գիրք ազատատ:) գաղիա:

Gracchiaménto. կանչելն եզջերաց:

Gracchiánte, ած. կանչեցեալ, կանչեցուցանելի:

Gracchiáre, ն. կանչել որպէս զերաց, կռկռալ: գաղիս սիրել եզջերուհ: ար. ծաղրել ընդ ումեք: ընդդիմանալ: ըմբռնել կիրել:

Gracchiatóre, ատ. – hióne, տր. Ընդդիմացող: ընդիմադիր:

Gracidáre, ն. կանչել կամ կռկռալ եզջերաց գոլոյց: գաղիս ծիծաղել գոլոյ, ատելոյ, անէծս: ար. ծաղրանս:

Grácile, ած. վեմիս, նիհարք, նուազք, ահաղ: պատուն, պղծկիք:

Gracilità. վատութիւն, նիհարութիւն: պղծութիւն:

Gracimolaménto. կամ ինչ քաղցոյ: ար. ծօղանս:

Gracímolo, Racímolo. ողկոյզ: տաքիւ:

Gradataménte. ընդ ատակ ատակ, տատակաբար զատ զատակատակ, տատ տատակ տատակ: տպրտ տպրտ, տպար տպար:

Gradazióne. Ցուցանելութիւն տատակատակութեան: կարգ տատակատակելոյ: փերիմն: Ատակատակութիւն. (ձև. ինչ ձորտատատակատակեան:) di colori. տատակատակութիւն գունոյց:

Gradélla. Վանդակ ձկանց: կատակարոյ: ըստգրա:

Gradévole, ած. ձգտելոյ, ընդունելի: ծագրանս:

Gradevolménte. Կատարեալ. ախորժելիւք: ինծին ինչ: սիրով. ախորժատակութիւք: ծագրանսպէս ինչ. հնարագիտութիւն ինչ:

Gradiméntо. Ձգտութիւն, ախորժատակութիւն, շնորհակալութիւն: բաշխ. հնարիւն:

Gradináta. Վանդակագործ: ձեր. փիւնիւն:

Gradíno. Ատակատակ փայտ, տատակատակ: ոյտգ, պատատգ: a gradíno, ած. ատակ ատակ, տատ տատ կամ տատակատ: տպրտ տպրտ:

Gradíre, ն. ձգտիլ, ընդունելիլ: հաճ. եղիկեր, հաճարտ ինչիւ: հաճակատար. հաճելի գոլ: ծագրանսպէս

օշմամբ, հոգիբաշխեալ հոգ. կիմիպ: gradisci, ch' io ti saluti. ընդունիլ զինքն ողջոյն:

Gradíto, ta. Graditíssimo, ma. Հաճելի, ընդունելի, հաճելիագոյն: հոգեպատ:

Grádo. Աստիճան, մեծութ. զգոյ: պատուական, այսպէս: զգոյ, սահման, մեծութ: օդ: պատուհան, կարգ: առագաստ, առատութիւն: ֆայիդ, մերիմիպ: առատիմն (առատաձեռն, խոհեմ, առատասիրտ, ջերմեռանդ, ջերմեռ:) փոխարէն: կամք, հաճոյք, հաճութիւն: հաւատք, իրաւունք: contro a suo grado. ընդդիմեմ կամութեան: Նուիրիմնիկ: come méglio vi sarà a grado. պատկառ կամիք ինչուէ ձեզ: mal grádo, կամ malgrádo, a կամ di mal grádo. անհաճոյ, յոռի կամութեամբ, գժկամութեամբ: Նայտրէլ: mío mal grado. ընդդիմիմ կամ յոռի կամութեանս: a túo mal grado. յոռի կամութեանդ: a grado, ին. ըստ հաճոյից, ըստ սիրոյ, ըստ կամաց: հրատ պիտոյ: andar a —. հաճոյ ընթանալ կամ ըստ ախորժից: հոգեպատ օշմամբ: aver a կամ in —. հաճոյ, հաճոյ ըստալ: հաճ. կիմիպ: di կամ di buon grado, ին. կամաւորապէս պատրաստակամ, սիրայօժար: կիմիպ: a grado a grado, կամ di grado in grado, կամ grado per grado. տես Gradatamente. E'ssere in grado di fare una cosa. Կամիլ յառաջանալ կամ ի պատրաստաստիճան առնելոյ ինչ: venne altrui in grado. ընծայիմ եղեալ առաջի ուրուք: saper կամ sentir grado. ընդունիմ սիրայօժար ճանաչելոյ զինչ: զերախտիս: ֆայիդ կիմիպ, կոյիմ ինձ: io te ne fo grado. ընծայիմ ուրեմն զքեզ: di grado basso. վատասրտիմն: ոչյոտ:

Graduále, ս. Աստիճանական պատարագ, առաջնորդական, որ գնայ ի աստիճանս:

Graduáli. Տե՛ս գրքեր (աստիճանական պատարագիչք:)

Gradualménte, Graduatamente. Տ. Gradatamente.

Gradáre, ն. Յառաջանալ կամ պատուիլ, յառաջադիմել: փոխիմիկ փոխիմիկ կիմիպ: առատ զառաջադիմեն ինչ առագաստիմ: ֆայիդ վնասիմիպ: i creditori. հաճելիանալ պարտատէրս զարդարատասիրութեան (զինչս պարտատէրս պահելոյն:) գործեմ կիմիպ:

Graduáto, ta. Աստիճանաւոր, պատուաւոր, պատուաստաւոր: հանապատաւոր:

Graduazióne. Տ. Gradazióne.

Graffiaménto, Graffiatúra. Քերածք:

Graffiáre, ն. Քերել երկաթագործ գործիք: բերդմաքսիմ:

Gráffio. Քերածք: Քանիկ երկաթիմ: գանձ:

Grafómetro. Չափաչափ գործիք:

Gragnóla, Gragnuóla. Կարկտաւոր: փոշտ:

Gragnoláta. Աղէտ ինչ պատահական: պատահմամբ:

Gramáglia. Թաղիք, հանդերձք սգոյ: գոգս, համիմ:

Grammática, Gramática. Քերականութիւն: իմն արուեստ:

Gramaticále, ս. Քերականական կամն:

Gramaticalménte. Քերականաւորապէս, ըստ քերականական կանոնաց:

Gramatichería. Քերականական դրդռմնիմ:

Gramatichísta, ա. Տ. Gramático. ուսանող քերականութեան:

Gramático. Քերական, քերթող, դպրապետական: հմուիմ իմն արուեստի: i creditori. հաճելիանալ պարտատէրս զարդարատասիրութեան (զինչս պարտատէրս պահելոյն:) գործեմ կիմիպ:

Graduáto, ta. Աստիճանաւոր, պատուաստաւոր, պատուաստաւոր: հանապատաւոր:

Graduazióne. Տ. Gradazióne.

Graffiaménto, Graffiatúra. Քերածք:

Graffiáre, ն. Քերել երկաթագործ գործիք: բերդմաքսիմ:

Gráffio. Քերածք: Քանիկ երկաթիմ: գանձ:

Grafómetro. Չափաչափ գործիք:

Gragnóla, Gragnuóla. Կարկտաւոր: փոշտ:

Gragnoláta. Աղէտ ինչ պատահական: պատահմամբ:

Gramáglia. Թաղիք, հանդերձք սգոյ: գոգս, համիմ:

Grammática, Gramática. Քերականութիւն: իմն արուեստ:

Gramaticále, ս. Քերականական կամն:

Gramaticalménte. Քերականաւորապէս, ըստ քերականական կանոնաց:

Gramatichería. Քերականական դրդռմնիմ:

Gramatichísta, ա. Տ. Gramático. ուսանող քերականութեան:

Gramático. Քերական, քերթող, դպրապետական: հմուիմ իմն արուեստի:

Gramaticúzzo. Քերական, տգէտ քերական:

Gramígna. Աճեղ: ընդին:

Gramignóso, sa. Աճեղաբեր: ընդինի:

Grámo, ma. Տարտար: թաւալ: Ծրտաւոր: պիղծ:

Digitized by Google

Grámola. Թրիչ. (գործի ինչ հացագործաց:)

Gramoláre, ն. Թրիլ Թրչաս. հայս հարկանել (Թրչաս:)

Grámpa. Մ՝ապիկ, Ճիրան: ֆկնկէ:

Grána. Կարմիր, հատք կարմրոյ: գերմըդ, խոչերկի: tingere in —. ներկել՝ի կարմիր, ՝ի ծիրանագոյն: Ընհարճուն երեսաց (մորճոց, կերպասուաց:)

Granadíglia. Տունկ ինչ և ծաղիկ: լուրջի քէնկէ:

Granáglia. Ի՝ հացահատ ինչ ձուլելոյ գոսկի կամ զարծաթի՝ ի մանրիկ հասս: կնօկէրսկ:

Granájo. — áro. Շտեմարան ցորենոյ, հասմասրանաց: պահպան ամպարչ:

Granajólo, – juólo. Ցորենավաճառ: պահպան ամբան:

Granáre, ն. Բերել զհասս: պտնկնկէ:

Granáta. Ասեղ: սիփիւրկէ: ոգմանակ ձեռնասանիք: կն գնամպաբաչ:

Granatiére, ար. Յանկատանիք:

Granáto, գ. Մ՝ետիկի, սանր ճեռս: կիսկ, կտ: ճռնեների: նաբ ապաճը:

Granáto, ta, ած. Հատատ, թեաչ, հատուցեալ, հատուկից: փանկէ:

Granbéstia, իգ. Տես Alce.

Grancancelliére, ար. Ասպետանեղապետ, գլխանագապետ, դրոշապետ, մեծ քաղաքագլուխ (ար քունկի:) փկիկեր կինկ:

Grancéola, – évola. Խեցգետին մին ինչ ծովային՝ մեծ չոյժ: այնա:

Granchiétto. Խեցգետին փոքր:

Gránchio. Խեցգետին: ըսպա գօա: d' acqua dolce. տեւս Gámbero di fosso. Խեցգետնին հասնաս տեղւոյն: աչրկիան պատճառ: pigliar un gránchio. խաբել: ապատնկ: Gránchio. Գերբուն կամ կծկուն մկանացս: պնդիր ընգիլկ:

մի: մեծ՝ի Թագաւորէ, կամ այլոցանե մեծագոյ: լսկաս ընգիլկ:

Granchiolíno. Խեցգետնին փոքր: փնալիկ ըսպագօդ:

Grancipórro. Խոշգետնին ինչ մեծ ծովային: խավարկա:

Gránde, գ, ար. Մ՝եծ, մեծատուն, Ճոխ: կնկնկն: այր գլխատուր, ազնուական, մեծազգի: փկ չնպագկ: Grandi, յոգ. Մ՝եծամեծք, աւագանի, աւագպետք, իշխանք, ազատ: far grande. մեծացուցանել: պեօյնկնկէ: far del gli il grande. պերճանալ, ճոխանալ, սիգալ, վարիլ գոռոզութե, ծանրութե, վիքանալ: ազատնկնա: star sul gli in sul grande. նոյն են: far del grande. և՝ պերճապատճառիլ: հզել անճնացոյց լինել: farsi grande. մեծանալ, աճել, զարգանալ: պեօյնկէ: և՝ Ճոխանալ, պերճանալ, ազատ ծիլ: կապկնկնա: in grande, ած. մեծ, մեծագիր, ՝ի չափ կամ ըստ չափու բնականն մեծու:

Gránde, ած. Տ. Grandemente.

Gránde, կամ Gran, ած, ած. Grandíssimo, ma. Մ՝եծ: պեօյնա: բազում, առատ: լցկ: ազնիւ, երևելի, գերազանց, ընտիր, պատուական, քաջ, մեծանուն: նկա, վինկնա: ներհուն: վնգիլկ: առատ: ազատնկն: բարձր: առատ: vento. հոյժ սաստիկ, ուժգին: ակբի, ելոփն բնականաբ: vino. գինի զօրեղ: գուվկնկն չարաչ: personaggio. այր մեծատուր, ազգդ: armata. զօր ծանր, սաստիկ բանակ: Gran Duca. Մ՝եծ գուքս: grande età. ծերուն: կհպարտկէ: gran cosa, կամ gran fatto. գործ մեծագործ են: մեծարիս: d' una gran casa. ազնուազգի, աբնկնակ: di grande età. հինաւուրց: բազմամեայ (ծեր:) կէս կզ պիս: di gran cuore. քաջասիրտ: in gran cópia, կամ in grande abbondanza. յոյժ առատաբար, առատապէս,

աքեա: պօլ պօլ: trattare alla grande, հ. շքով վարուիլ, ընդունիլ զոք: իւրեանի իւր գոպաու կենալ: gran pezzo, կամ un gran pezzo, հ. ընդ երկար, հարատև ատ: լօգ գաման, հանդէպ: da gran di tempo in qua. ի վաղուց: լօգպան պէրի: Da un gran tempo, da un gran pezzo in qua, gran tempo fa, կամ gran pezzo davanti. Ի յոյժ ևս: բաւական ժամանակէ ի ներ: a gran dì. յառաջագոյնի, յերկար առ ատ ամանաւորութենէ: Ենաչ գա: di gran lunga. անհ: Grandemente. Grande di età. Երիտասարդութեան: Ենալէբ:

Grandeggiáre, ե. Ճոխանալ, ակնբռնանալ, վիրաւորանալ: ակնբռնանալ, ամբարտաւանիլ, հպարտանալ:

Grandeménte, Grandissimaménte. Մեծապէս, յոյժ, կարի, հարկի յոյժ: լօգ, էկէ, գայլէ: Ճոխապարար, շքեղապարար, շքեղաշուք: գարօք: իւր, եանի-անա իւր:

Grandétto, ta. Փոքր մի մեծ: պէօյիւճէկ:

Grandézza. Մեծութիւն, բարձրութիւն, առաւելութիւն: պէօյիւթիւն, լօգ լատ: վերիմաստի հասակի կամ մեծութիւն (վեհանձնութեաց:) բարձրութիւն, վեհանձնութիւն, պերճախօսութիւն, արժանաւորութիւն, արգասիք, առագործ: ղան, հրճիւնէք, գայլէ: առաւելութիւն, գերիզգասիրութիւն: գէպէնճէլիկ: d' ánimo. մեծամտութիւն, վեհանձնութիւն, քաջասրտութիւն:

Grandicéllo, la. Փոքր մի մեծ: պէօյիճէկ:

Grandináre, ն. և գինալ կարկտանալ: փոլա ենալմագ:

Grandináta. Մրրիկ կամ առատ տարտախ կարկտի: Grándine, կ. կարկտան: փոլա: հարատև կարկտի, կարկտահարութիւն տրուն ատեաց: արդիւնքի

Grandinóso, sa. կարկտային, յատկական կարկտից:

Grandiosità. Շքեղութիւն, վսեմութիւն: ապահի, փառաւոր, ճոխութիւն

Grandióso, sa. Շքեղ, վսեմ, վիհ, երևելի: ապահի: գեղ, գեղանի, գեղեցիկ: հիւպէթլի: վէս, ահագ, գառագ, բարձրապատուական: ճոխապանծ:

Grandissimo, ma. Ամենամեծ, առաւելիկ յոյժ, եէն:

Grandóne, տր. Մեծ յոյժ, կարի ընդարձակ: էկ պէօյիւճ, պատկառելի:

Grandótto, ta. Փոքր մի մեծ: պէօյիճէկ:

Granduca, Gran Dúca, տր. Արքադառնոյ իշխանութեան, առագ գոլաք:

Granducáto. Աստ գքառնէ, արքայագառնոյ իշխանութեան:

Granduchéssa, Gran Duchéssa. Արքայագառնհի:

Granellétto. Հատ փոքրիկ, մանր կորիզ: բանկէճէկ, փոլիճիկ լէրէքիկ:

Granellíno. Կորիզ է: – líni, յոգ, տր. – líma, յոգ, էկ:

Granéllo. Հատ (ցորենոյ, արմտեաց:) բանկ: Հատ խաղողոյ: խաղողի բանկի: Հատ կամ կորիզ (արագոյ:) լէրէքիկ: granelli. կորիզք կամ հիմիք խաղողոյ: խաղողի լէրէքլէրի: ատանգիկք: հատ: մանրագոյք, հատագոյք, Հատ (ատաղ, առատագոյ, վատագոյ, եէն:)

Granellóso, sa. Հատաւորեալ: բանկլի:

Granfátto, հ. Ցոյժ, կարի: լօգ, էկէ: արդասիք, ճշմարտութիւն, կերլէգիկ: non è –. ոչ բաւական ժամանակ ևս է: լօգ գաման պէյլի:

Granire, ե. S. Granare. կամիլ կամ կամեալ զմորմօնս, զկաշիս, եէն:

Granito, գ. Ագգ ինչ սպիտակ կատու կարծր կճոյ:

Granito, ta, տր. Հատատ տրեալ: հատատաւոր, հատատակից: բանկլի:

Granitúra. Հատատ տրութիւն, հատատութիւն: ծակ կամ ժամանակ գրատոց: պինճիլ:

Granmaéstro, Gran Maéstro,

Digitized by Google

աչ. Գիմնազիան, նախհան, ի-մաստասէն, Հաղրատը: Լուծական, փիլիսոփայական, հիմնարկի: Gran Maéstro, գ. Մեծաստր կամ պրիմատը (կաթոլիկ սուպիտատց.) մեծապատուոյ:

Granmercè, Grandíssima mercè. Շնորհս մեծատեսանելի, շնորհակալ եմ զքեզ: ապրի բարը օրհնան, պէրէկէլի Ալրօնի:

Gráno. Ցորեան: պտղոյ: հատ: խանձ: ցորենահատ կամ ցորեան. (սուտ չափոյ:) փշոտը կամ մեղրոտը (ապի, խնձոյ:) Grano d' l'ndia, կամ gran Turco. Եգիպտացորեան: հատը պտղոյը: a grano a grano, ի. հատ առ հատ, հատ ըստ հատ: խանձ խանձ:

Granóso, sa. Հատապտղի, քան Ջահատ: խանձլի:

Gráppe, կամ Sgráffe. Փակաղ նիշը:

Grappelétto, – líno. – lúccio. Ոչխարի փորը: սպիտիճկի:

Gráppolo. Ողկոյզ ապխտ:

Grásia. Պաշտար, ապարիճը, ապահոյ ախոռոյից, գաղանին: պահէն: գաղանիներատեղը: պահէն էրէն: Ջարտար: իւ Ելաղը:

Gráspo. Ողկոյզ անհատ կամ անխաղող:

Grassatóre, ար. Ելուզակ, ա-ւազակ: խիւրիսթան:

Grassazióne. Ելուզակութիւն: խիւրիսթանլիք:

Grasséllo. Կատղակ Ճարպոյ:

Grassétto, ta. Փորը մի պա-ղատան, գիր: սկիզբն:

Grassézza. Պարարտութիւն, գի-րութիւն: սկիզբնիք: լիութիւն, առատու-թիւն: պօլպաֆ:

Grásso, գոյ. Ճարպոյ, ապտոյտ առատի: իւ Ելաղը: ապտոյտա մնացն: Ելաղը ֆարչա:

Grásso, sa, աչ. Պարարտ, գիր, յոյդ: սկիզբ Ելաղը: քարտրի, ապտաստանոց: պէրէկէլի: խոխ (օդ.) Ջանձիր, գուլդուրալից, շո-գիասիից: գաղճ: Ջանձրատախտ, քաղաքացիութիւն: խոյ, գոպա: mangiar grasso. ուտել գիշեր: կի կիսի: giorno di grasso. ուտելը:

Grassolino, na. Grassottino, na. Փորը մի ապտոյտ, փորը մի գիր: սկիզբնիկ:

Grossóne, ար. Grassóccio, ia. Grassótto, ta. Գիրատպտոյտ. գիր յոյդ, յոյդ, ապտոյտատոյդ, հաստ ատհատատ: ֆիկ սկիզբ չիրան:

Grassúme, ար. Պատպատիճ, Ճարպոյ: սկիզբնիք, իւ Ելաղը: տաճա և. Cóncio, Sugo.

Gráta. Երկաթի վանդակ: սկ-հր ֆարմագլէթ:

Grataménte. Շնորհակալաբար, մեծապատիւթեամբ, ապահի մեծաք: չիսէց նէն. Ճանց կէծիխանին:

Gratélla. Կատկապոյ: ըսգարա:

Graticcio. Վանդակ յատուցոյ ուռկանեակաց, վանդակ: փռիկ:

Graticciuóla, Graticolétta. Վանդակ փորը:

Graticola. Կատկապոյ: ըսգարա:

Gratificáre, ն. Ընծայել հաճե-լի, շնորհել: Ֆագդաւ կէնիկ: ըստ-րիպտրել, շնորհս ատնել, հաճել, ատատատճեռնելը սկզբի կէնիկ: կե-նիկ կէնիկ:

Gratificazióne. Բաժակցատու-թիւն, ըստրեշնորհութիւն, ատատատճեռնութիւն, ապտոյտ: կոյնիկ, կէնիկել:

Grátis, ի. Ձրի: Ճապա:

Gratissimaménte. Ամենայն-հաճոյութեամբ, ըստրեսամբ շնորհակալութեամբ: ամէն ձրի,

Gratitúdine. Շնորհակալութիւն, երախտապատիւթիւն: կոյնիկ սկիզբ:

Gráto, ta. Gratíssimo, ma. Երախտապատիւ, շնորհակալ: կա-նիկ սկիզբ: հաճոյ: շնորհալի: ընդունելի: քաղցր, բերկրալի: Ֆագդաւ:

Grattaménto. Քերտուիլ, քե-րուածք: գաղճոտ:

Grattáre, ն. Քերել (երկաթով զգլուխն, և.) գաղճոտ: ը և. – árei, յ. Քերել զականջն: grattare gli orécchi. խօսել ըստ մեղանիս

Digitized by Google

ընդդէմ ընդհատաց ատելութիւն, ընդդամբողջ հակառակութիւն:

Grattatúra. Կրկին քերծուածք:

Grattúgia. Քերիչ (ատամնոյց, հարթ, քարեայ:) բնիկ:

Grattugiáre, ն. Քերիլ, քերել զաւ. բնիկել:

Gratuitaménte. Ձրի, ձրիաբար: Ձաւրա, ձրիքի:

Gratúito, ta. Ձրիաբան, ձրիաբար: Ձաւրա:

Gratuláre, ն. Խնդրակցիլ, ընդհարձակ ուրախանալ:

Gratulársi, յ. ձձ. Տ. Congratularsi, ձձ:

Graváre, ն. ձձ. Տ. Aggravare.

Graváre, ք. Ծանրանալ, ծանրքաշիլ, քաշիլ բառն: ատելութիւնամ: Ձանձրացուցանիլ, ձանձիլ: ինձիչիմ, պիղծ եմիմ:

Gravazióne, Ծանրացուածք, ծանրաւածք:

Gráve, գ. ա. Ծանր ձանգռին, ծանր: ատելի ինչ:

Gráve, ած. հ. Gravissimo, ma. Ծանր: ատելի: ծանրացարոյց, ծանրբաշտրամ, ձանծրաւոր, խնամասանչիչ: ափեալ, ատելի պատեալ: Ձանձրացուցչիչ, գժնդակ, ձանձիչ, տաղտկալիր: պիղծ եմիմ: գանգատալ: ատելի ինձիմ: բնիկիմ: խառնակած: ձանծր, անհնազրկեալ (յանդգնած, ինքնահաւ: պիղծիմ: խիստ, հակծեցուցիչ (բառիք:) վատ: հարկաւոր կամ ձանծր (գործ:) età grave. տարիք ծերութեան: grave d' età կամ d' anni. Հնացեալ կամ մի աստղութիւն: գօհամրել: malato — . հիւանդ վտանգաւոր: testa. գլուխ ծանրացեալ, սխալացեալ զհարցուածին: ականջամբ եմ: avere a grave una cosa. գլխաւորել: կամ ձանձանիմ ինձիմ:

Gravecémbalo. Տ. Gravicémbalo.

Gravédine, ինձ. Ծանրութիւնն գլխոյ: վիմիմ:

Graveménte. Ծանրաբար, ծանրաբանաբար: ատելի, ատելիաբար: խստութեամբ, ձանծրութեամբ, ատելիութեամբ, անհնազրկութեամբ եղեալ, ինքնահաւ: հարկաւորութեամբ (խոհեմութեամբ) խոհականութեամբ, խնամասանութեամբ, քարեայ ձանձրահաւութեամբ: ափեալ իմն. փիւնանկրիմ:

Gravétto, ta. Փոքր մի ծանր: ատելիաձայ: փոքր մի գժնդակ ձայնի կամ գժնդակ: պիղծ ապ ինամ:

Gravézza. Ծանրութիւն: ատելութիւն: Ձանձրութիւն, ձանրութիւն, վիշտ: ատամնութիւն: տկարութիւն: խռովութիւն, գժնդակութիւն: տրտմութիւն: ապիրատութիւն, գժնդակութիւն: պահիկ, ինքնիչիմ: ձանծրացուցչութիւն, ծանրացուցչութիւն, ծանր գինուցք կամ ծանրամբ: ատելի պատեալ: ձանծրութիւն, գժնդակութիւն (յանդգնաբար:) բառն: խոտ: հարկ, բառ: վէրքի, ատկան:

Gravicémbalo, — cémbolo. Կատարատարան ինչ բառարանիմ:

Gravidánsa, Gravidézza. Յղութիւն: ինդկութիւն:

Grávido, da. Ծանրացեալ, բեռնաւոր, յղի բեռնաւոր, յղի: Խոտինիչ, փոլա: յղի: ինդկ, համիլ: esser grávida. յղանալ, յղիմ յղիմ:

Gravità. Ծանրութիւն: ատելիութիւն: ծանրութիւն բառարանի կամ գինուցիչ, հանգստաւորութեան ծանրութիւն, ծանրաբարոյութիւն: ատելի պատեալութիւն, կրկին:

Gravitáre, ն. Ծ. Ծանրանալ, ծանրիլ, ծանրութիւն վարդապետիրիմ: ատելիանալ, ատելա ինամ:

Gravitazióne. Ծանրութիւն (մարմնոյ դէպ կեդրոնն:)

Gravosaménte. Տ. Gravemente.

Gravóso, sa. Gravosíssimo, ma. Ծանր: ատելի: տաղտկալիր, վշտաբեր, ձանձիչ: պիղծիչաբար եղեալ, պահիկ: մեծ, գառն, գժնդակ: պիղծիչ: ինամ: գառնութեան: սիրի:

Grázia. Շնորհ (իրաց:) վարձիչ, գեղեցկութիւն, գեղ: պարկեշտիկ, հիասիրան, չնորհիչ: con —. գեղեցկիկ, պատշաճաւորեալ, վայելչապատ: Խոփելիութիւն ընդ: senza —. անհնազրկ: պիղծ: mala —. անվայելչութիւն, անհնազրկութիւն.

Digitized by Google

ամաչպատճառել : հոչակաբերել : chi ha grázia. շնորհալի : լսելափափուկ : chi non ha —. անշնորհ, անհամ քզզր, անշնորհք : պախարակ, լսելաթշնամի : uomo di cattiva —. այր տգեղ, տմարդի, անհամակրելի, անհաճելի : dar —. գեղեցկացատցանել : ընծայել ՚ի՚՚ :

Grázia. Հաճոյանք կամ սէր (վերհասուն ենք ստացուածս.) շնորհք, նպաստ : լսելիք : ինայիլ : մեղրատաղ, սիրուն, բարեկամանալ, բարեյօժանալ, սէր : տնահպատակել, փոխլսափ : éssere in grazia di uno. լինել ՚ի շնորհս ումեք կամ սիրելիք ումեք, շնորհս ունել առաջի ումեք : աջվիճակ օվսի, նպաստաբախտ օվսի : acquistar la grazia d' uno. շնորհս գտանել առաջի կամ յաչս ումեք : ընծայանել ինձսփ : perder la —. յաչաց եկեղեցի, անհաճոյ գտանելիք ընծայանալն էգծսփ : métter uno in grazia di un altro. հաճոյացացանել, սիրելի առնել զոք առնէք : riméttere in —. հաշտացացանել : պարբերբսփ : caser in grazia di tutti. սիրելի լինել յաչս ամենեցուն : շնորհս ունել առաջի ամենեցուն : tenere uno in —. սիրել զոք : աջվիճ : far checchessia in grazia d' alcuno. առնել ինչ ՚ի հաճոյս կամ առ սէր ումեք, կամ յաչաց ումեք հաճոյ ելնի ՚՚

Grázia. Բարեպատուհաս, երախտանիք, շնորհապարտուհի, պարտեալք, շնորհք : ընչիք, ընչեաց, ինայիլ : far — . շնորհել ինչ, շնորհս առնել ումեք, բարեհատրել : ընչեաց ընծսփ, ընչիք ընծսփ : dar —. նոյն ն : far la grazia ad uno. բարեհաս առնել ումեք, կատարել զխնդրատուածն : fámmi questa —. արա ինձ սէր : ինայիլ ընչիք : in kíf di grazia, ած. սիրէ, աղաչեմ, աղաչեմ զքեզ, արա սէր, յիս սէր իմ : ճանըմ, եալլահը սէրխէրդ, ՚ի՚՚ : mi fáccia questa —. արա ինձ սէր, շնորհեա, ինձ տպաւորեմ : լսելիք ընչիք :

Grázie, ց. Գոհութիւն, շնորհք, շնորհակալութիւն : ընծսփ, ընծսիւրք : render kíf dar —. շնորհս մատուցանել : ընծսփ ընծսփ :

Grázia. Թոյլտուութիւն, ներումն, շնորհք : սիք : con tua buona —, ներելդ տպաւորեմ : սիք ընդունիմ, խնդինիմ ընչ : fámmi questa —. ներելու տպաւորեմ, թոյլ ինձ : սիք ընչիք : ti fo —. շնորհեմ քեզ, ներելիմ քեզ : սիք խոբերիմ : gli fece grazia del gastigo. շնորհեաց նմա զպատիժսն, ներեալ նմա զպատաժհասն : սիք ընչեփ : ti sia fatta la grazia. եղիցի քեզ պատէն և կամիս :

Grazia di Dio. Շնորհք ստծոյ ինն : ալլահին լսելիքն : dar la —, տալ զշնորհս, հերոլ յոք շնորհս : éssere in grazia di Dio. լինել ՚ի շնորհս Աստ. լինել սիրելի Աստ :

Grázia. Վայելչապատուհան, սիրուն ճաշակատուհի : Grázie. Շնորհք. (են երկք չծծուհիք ընկերասիրաց Աստուածոյն :)

Graziáre, ն. Շնորհել, տալ նել շնորհս, կամ պարծ ինչ հաճոյացանել, բարեհատրել : ընչեփ ընծսփ. հաճոյք հօղ ընծսփ : շնորհել զպանեցանել, թոյլտուութիւն տալ, ներել : սիք ընծսփ :

Graziosaménte. Պարգասիրաբար, բարեմամ քաղցրութիւն, քաղաքավարութիւն, շնորհաշուք վայելչութիւն : հրաշալի ինչ, պէր հօշտ :

Graziosità. Վայելչութիւն, գեղեցկութիւն, շնորհաշուք եղանակ, քաղաքավարութիւն : ինաչելութիւն, լսելիք :

Grazióso, sa. Graziosissimo, ma. Շնորհալի, շնորհաշուք, շնորհաւէտ, վայելուչ, սիրելի : ընծսիւրելի, փիլտեր, հօղ : բարեբախտ, բարեշնորհ, քաղցր, քաղցրակերպութիւն : հրաշալի, լսելիք : լսելիք փիլտեր :

Grecismo. Յունական եղանակ

կամ հեղձնեակաան ձայն:

Gréco, ca, այ. Ցցուն, հեղձնեակաան, յուզնեակաան: ածական:

Gréco, գոյ. Ցցուն, հեղձնեակաչի: ածական: ապեհեղինան հիւանդութիւն: ֆօշ. ըսուչ: գինիի յուզնեակաան:

Grecolatino, na. Ցցուն եւ լատինի (բառատան:)

Grecolevánte, ած. Կեղծաւոր: կիան փոշտաոս ֆօյրաչ:

Grécolo. փոքր մի տեղեակ յոյն լեզուի:

Grecotramontána. Հոգմ կողմէ եցաղ ֆօյրաչ:

Gregário, ia. Հաւաքական, առ կախեան (զինուոր:) նէֆէր:

Grégge, ս. gréggia, նփ, յոփ. Հօտ: ախոյիս, ամպրոս: հօտանի (ոչխարից:) խուռէր, հաւկիթ: ձիաց հինգ, պէր ալոյ: փոքրաիս, գաւխիճ ոչխարաց: տղէր:

Gréggio, Grézzo, այ. Աչգործ (գոհարո. եէն:) իւղնկնիկիւ:

Greggiuóla. Հօտ փոքրկիկ: ֆոն ախոյիս:

Grembiále, Grembiúle, ած. Ղէնչակ: ամէ. գոգնոց: փոսիա, փօֆա:

Grémbo. Գոգ (մայրագոյ:) ծոց: գոսմահ: ապրանքի: ըսահմ: գինի չոկ կամ ապուտա կամ գոգ հանգիստ ձից: էրնէկ: պորտ կամ ծոց կամ պիրտա (երկրի:) իւ:

Gremíto, ta. Կիր: փօլա: խեռ, հոծ: ածի:

Gréppo. Ժայռ, տեսարժան ժայռ: գայռ:

Gréto. Խճաքից ալիւն, աւազ ղուազ: գոսմնագ, գոսմաչ:

Gretóso, sa. Աւազուտ, խոր ճաքիւն: գոսմչոտ:

Grétto, ta. Կծծի, կարկամ, ոխշդ: նգէկ:

Gréve, Griéve, եէն. S. Grave.

Grézzo. S. Gréggio.

Grída. Քարոզ կամ հրամանն կամ հրովարտակ (հրատարակել տուեալ:) էմբ, եասագ, փերման:

Gridáre, ծ. Աղաղակել, գոչել: պաղբտել, հրատարակել կամ էմիլ: հիշատակել, առատել: ապոգամատ: ajúto. յօգնութիւն կոչել:

Gridáta. Գոչիւն աղաղակի, աղաղակ: խոյսոբա, ղամաիա: հռչակ առատութիւն: ապոր, օիճիմ:

Gridatóre, ար. Աղաղակող, աղաղակաւոր: պաղբտան, խոյնբաձը: քարոզ, մեհենական: ինէսպ:

Grído, նս. ա. grida, յոփ. նփ. Աղաղակ, գոչիւն: պաղբտուած կիրան: doloroso. բարձր, ապր: di appláuso. խաղաղատու ցնծութեան, ծափից: Հասնիլ, լսել: լաւ: fare grido կամ grida. alzare le grida. աղաղակ բարձրանալ, աղաղակել: պաղբտանք: alzar grido. կիրեր հռչակաւոր, հասկանալի հարկանիլ: լաւ օլմագ, ապ էրգիւմագ: a grido, ին. ճայն բարձրեալ առ հասարակ, միաձայն բարբառով:

Griéve, եէն. S. Grave, եէն:

Grifágno, na. Ցախչաճիկ, գիշաճիչ (թռչուն:) էբրիշիմ: գոփան:

Grífo. Ցուռի կամ կնճռի խոռչ: փօմուղ պուրնու: գէնճ, բան: էնէրջ, ասուրթ: torcere il — կնճռել ղազմիլ, ոչ հասանելիչ առ բան էնէրջ: առեղծուած: պիւ ղէնճ:

Grifóne, ա. Griffo. Աղծուած ախծ:

Grígio, ia. Գորշ: գէր, փոխ բէնէկ:

Grigiofférro, այ. Գորշ երկաթագոյն:

Grilláre, ե Վկայանիլ կռալ, եռալ, պղպջիլ, պղպջկիլ: գաչ նամագ:

Grillo. Ծղրիտ: էբրնագ, էբրնագ: grilli. այլանդակ մեռածութիւն, այլ ընդ այլոց խորհուրդք, այլանդակ կամ օսար խղճք: էնչգ: montar կամ saltare il grillo a uno. գրգռիլ ի չարաճճի, զայրացնել: էսիրմէ:

Digitized by Google

Grimaldéllo. կեռ գործիք քաշելոյ գիսակները։ բանալի փիլիփ։

Grínza. կնճիռն մարմնոյ, խորշոմք (գիտնոյ։) պատրաստուած։ ապառաժ։ փխրիմ։

Grínzo, za. Grinzóso, sa. կնճռոտիկ, կնճռուկ, խորշոմեալ։ պատրաստուած, պատրաստուած։

Grisólita, — to. քարկոզաղ, կամ սակեւաքար։

Grisopázio. ֆրիսոպրասոս. (սակն ինչ։)

Grómma. Տառա (գիտնոյ։) ղարագ բօրենաւոր։ սիկ կամ քան ջոյդ։ լեզու։

Grommáto, ta. Grommóso, sa. Պատառալ տորտոռալ կամ այլ ինչ խճանմանի հնձոռալ, տորտոռալից։

Grónda. Քիթ տանի։ աղբակ, ախոռխուզք։

Grondája. Ջուր քաշոյց կամ առնելոց։ խողովակ առնելոց կամ առնելոյ։ օլուք։ առկամ ուր հոսել ջուր առնելոց։

Grondáre, tr. կաթիլ ի տալ նեալոց։ առաջգան ագխոյ։ ծորիլ, հոսել, կաթկթիլ։ փախչակ, ագխոյ։

Gróppa. Գառակ (ձիոյ, եզն։) սաղրը։

Groppiéra. Ազիկալ. (վիսկ գառակինն։) գոտիան, գոտաղան։

Gróppo, Grúppo. Կոյտ, գնդ, գունգ, կծիկ։ եղէգն։ փունջ։ di vento. ճրմիկ։ գաւրակ։ gruppo. խուրձ կամ կոյտ ապառիկերոյց կամ առձառնոց։ groppo. հնձիրան ի քաղ, խոյ, գժուարուճ։ գալարուն։

Groppóne, ար. Գառակ (չոր քառանկեաց և երկոտանեաց։) գաչրագ փեղի։

Groppóso, sa. կնճռաղիկ, քաղ մանիճռուն։

Grossa. Բաղմուճ, յաճախուճ։ լծկտած։ երկառասան սաղը։ ու խի ի։ գրոսա։

Grossaménte. Ցոյժ, քաղաքան, ծանուցանս, կարի։ լծկ, ինչ։ չինա-

Grosserélla, la. Grossétto, ta. փոքր ու տառապ կամ յոյդ։ գաղաձա, գալարձա, ոլորմանձա։ ծանձրուկ, ճիտաքիս, ամանիս։ ակնագ, ակն։

Grossétto, գոյ. կառչ կամ գրամ ինչ վիճակոյ։

Grossézza, Grossità. Յաստաքուն, ծանձրուն, գալարուն։ ծանձրաճանուն, բմաստուն, ախտ մարդոյ։ գաղաձագ, ահմագագ։

Grossiére, ար. — éro. ծանձրաքուն, ապիկտ, ամանիս։ գաղա, ակն, ահմագ։

Grósso, գ. Մեծապոյն մնան, լաստագոյն կամ ընդարձակագոյն մնան, ամենաստագոյնն։ լծղաս, խոխ։ il grosso dell' esército. բանակին գօրն, մեծագոյն և գրագոյն մնան բանակին։ աստէրին լծղաս։ Դիկրա, մերս։ չիրագկ։ ծանձրաագոյն կամ ծանրագոյն մնան։ գալարձ։ il grosso d'un álbero. առաստրոն կամ քան ծառոյն։

Grósso, գ. կառչ։ (ապր ինչ գրամոց։)

Grósso, sa. Grossíssimo, ma. Յաստաք, ծանձր, հաստ։ գալարձ, գաղա։ grossa voce. ձայն բառնալ, ուժգին, գօրաստր։ գալարձ, գաղա, ձէկ ակն։ vin grosso. գինի անուռապակ։ ագի ղարագ։ fiume. գետ յորդիալ, զօրագոյնալ։ առնձղ լոյ։ dito grosso. բոյիմ։ գաղ ֆարֆագ։ campana grossa. մեծագոյն զանգակ։ պէօյուփ լանի։ ánimo. սիրտ խրեխտագնալ, զգաստալ։ փոսախուռ, գառնալ։ donna grossa. կին յոյդ։ ինգէ։ Մեծ, բաղաքամ, յոյդ։ պէօյուփ, լօգ։ villággio. գիւղ մեծ, բաղմնամարդ։ առաստրո (գունգ։) խոխ, հոծ։ սգի։ խոշոր կամ ամպրդ (կիրտիտուր։) գաղա։ բիճամիտ, ծանձրամիտ, խոշոր մտամիտ, ագխոյ։ պէտ, ահմագ։

Digitized by Google

անհմիմեմ, անուամ, չիմաստանամ։ գոյն։ հոգեւոր։ di grossa pasta, di grosso ingegno. իմանիմաստ, գիտուոտ։ պկին։ mercante — . վաճառատան վիտիմատ։ գնդիկ պատ. գիրկեան։ al grosso, alla grossa. չիմաստանաբոյնս, անհմիմեմ։ գաղտնի։ al grosso. ընդհանրապատկեր, ի հարկանդի։ alla grossa, ին. իմանիգրաբոյնս, ոչ անհրապարտնեան, միայ ի միտրոյ։ գաղտնի, խոբիեան տեղ։ andar grosso. չիմանալ, չտանիալ ի միտ։ ապրանքան։ ber grosso. ի չտանա լինել, ոչ գիտենալ անդեր։ ինչորհուլիեան ինչ միտ։ in grosso. տես Ingrosso.

Grósso, ին. S. Grossamente.

Grossolanaménte. S. Grossamente.

Grossoláno, na. բիկտ, չինաիման։ էօղան։ իմանիգրաբոյնս, բիմատիտ, ապիկտ։ պկին, չուլնի, ահմագ։ alla grossolana. տես al Grosso.

Grossótto, ta. Մտոտապրագրոյն, իմանիգրագրոյն։ ինչ գաղտն։

Grótta. Ա.ր, անձաւ, քարանձաւ, հնկուղ, տիր առագրնկրնայ։ հաղարտ։ ժայռ։ գոյա։

Grottésca, գ. — co, — ca, ած. Ա.խորհրդանիկաբ։

Grotticélla. Ա.ձաւ փոքր, տիր փորրիկ։ հաղարտիկ։

Grottóso, sa. Ա.ձաւատիպ։ հաղարտը։

Groviglióla. Ա.ղոյզ (առղանոյ։) պիգիմ։

Grù, Grúa, Grúe, ի. Կառունկ կրան, խորդ։ ի.առիա։

Grúa. Կառունկին (մեքենայ։) պօձառիպ։

Grúccia. Ցուտ կաղայց։ գօղ. ի.առգ փղնկնկոյն։ փայտատկերտ սրտառունգ կաղայց։

Grufoláre, ն. Բրթել կինձիմաւ զգեստին։ պատնոյտալ եէրի գա. գրմա։ հարկայինել զկինձիմին ի խանձելն։

Grugnino. փոքրիկ կնձիմ։

Grugnire, Grugnáre, ե. խռանձել (խոզից) առանձգանմա, խոբերտյանմա։

Grugnito. խռանձիւն։ խոբերտյուր։

Grúgno. Տես Grifo. Կնձիման գիմագ (ի նշան գժկատճախաբ։) fare il — . կնձիման ծնանիել ի գէմն, խոժոռիել։ կնհրկ եմ։

Grúmo. Մախպոգ ապրանաց տես կապոգ առեղծոց։

Gruógo. Գրգռատ ինքնագրգռ։ — diméstico. գրգռատ։ գրգիչ։

Gruppétto. Կոտոշ, կոյտ փոքրիկ։ ի.ի.ի եբրբնիբ։

Grúppo. S. Groppo.

GUA

Guadagnábile, ն. Շահելի։ գառանձագ։

Guadagnaménto. տես Guadagno.

Guadagnáre, ե. Շահիլ գրասնել։ ահմիչ գաղտնմա։ շահիլ, առանձալ, ի ձեռս յանելոյ։ գաղտնմա, եէն ինբիրհ։ alcuno. շահիլ զոք, կինքն յանհաս-յանձալ, բարեկամանալ։ alcun luógo. ձեռնելի ուրեք, գիմիլ կամ գնալ ուրեք, բանտնել կամ գրասնել զանգիմիչ։ եէնինհ։ di peccato. շահիլ կապկինա։ sopra vento, կամ il sopravvento. գրասնել գյաղմողուի հոգմոյն քան զիշնա։ il vento. շահիլ գհողմն (ճար. առար նաւ առագրնա։) Guadagnarsi del male. Շահիլ գիսօնհ (առնօնհալի։) la vita. հայհոյելիմիլ զօրապահինկն, պատնալ զպկաս։ պկձիրհ։ la vita a cantare. շահիլ կամ կնալ երգեցողուի։

Guadagnatóre, տր. — trice, ի. Շահօղ։ գաղտնած։

Guadagnétto. Շահ փոքր, շահ առկաս։ ոչ գաղտնած։

Guadágno. Շահ, առագրնա, առագրնի։ գաղտնճ։ շահելու կամ առագրնալ իրն։ dare, méttere, tener a — . ի վարձու առալ զարծաթի իւր։ ճարելոյ վերհ։ far — . շա-

Digitized by Google

հիվ: գաղանմոփ: far guadagno a uno. շահեցուցանել զոք, տալ ումեք շահիվ: գաղանիքդրմոփ: métersi a —. շահիվ կասկինա ևմ ան. առուտուր:

Guadagnóso, sa. Օգտասիրտ, շահասէր: ՓԻՅՈՒԸ:

Guadagnúccio, — núzzo. Շահ վնաս, տուկամ:

Guadáre, ն. Ընդունել ընդ հատնա գիտաց (ապիւք, երկվաքսա:) ինչիւ իւն ինչիւ:

Guádo. Հուն գետոյ: ինչիւ ևրի: խաո ինչ ի ներկիլ կաղաւատակ:

Guadóso, sa. Դիւրահաց, ընդ որ հեսար ի անցանել:

Guái. Տ. Guajo.

Guaina. Պատեանիք (սրոյ, մկրատի, և ն.) գլի, գոտիպոր:

Guainájo. Պատենագործ, սրատեանավաճառ: գլիչը:

Guájo. Կատկանձիւն շան: ինչինչիւ: ո՛հ (ձայնին հատաչանաց:) ժՓ, ուՓ: guájo, կի guái. աղէտ, ՀՀշտաուտիւ, վիշտ, տառապանիք, անձկութիւ: պէս: guai a voi, guai a me. (ոճ պատառական.) վայ ձեզ, վայ ի ձեզ, վայ ի իւնձ: վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, աւաղ: վա՛յ պանա:

Guajoláre, Guajolíre, Guaíre, ն. Հեծեծել, ողբալ ինչինչիւ, ահ փերի: կատկանձել, հաչիլ: ուլատա, սըղատա, հաւլատա:

Gualdráppa. Ծածկասրան, ծածկոցի կամ վերարկու ձիոյ: պէնօղ:

Guáncia. Ա՛յտ: էանափ:

Guancialáta. Հարուածի բատրաի երեսաց:

Guanciále, ա. Բարձ երեսաց: ի՛ւղ էապրէլը: պատհպանակ այտուց:

Guancialétto. Փոքրիկ բարձ ե՛ղեսաց,

Guancialíno. Կոյն է: բարձիկ վերայ կի՛ երակի:

Guánciata. Ա՛յտասկ: ոխւնի: dar la —. ապտակ ածել: ոխւնի վրդմոփ:

Guanciatína. Ա՛յտասկ սկզմ:

Guantájo. Թաղանապագործ: էլիվէնճի:

Guantiéra. Ա՛նհատ ձեռնոցաց: ափսէպ: խէփի:

Guánto. Ձեռնոց, ձեռնիք, Թաղանաւ: էլիվէնի:

Guarantíre. Տ. Guarentire.

Guardabóschi, ա. Պահապան կի՛ վերակացու անտառաց: օրման պէգնեի՝ նազբը:

Guardacartócci, ար. Ա՛րկղ փամբաղաց Մեզամօթից:

Guardacórde, ա. Գլանատկ ժա՛մացուցից:

Guardacórpo. Գունդ Հեկինա պահ, անձնապահիք իշխանին:

Guardacóste, ա. Գունդ ռազմ բաղաւ:

Guardacuóre, փ. Giustacuóre.

Guardadónna. Ա՛ղախին ծերպն գործոն կանանց:

Guardamáno. Թաղանաւ ար. հատուածոյ: էլիվէնի:

Guardaméntо. Հայեացք, հայեցուած, տեսուիլ: պագըշ:

Guardanídio. Բունկալ հաւուց:

Guardapólli, ար. Հաւապատմեան: Խոլոգ պէնէլէնի:

Guardaportóni, ար. Զինուորդունապան (իշխանաց:) գոփոանի:

Guardáre, ն. Հայել, նայել, ակնարկել, դիտել պագմոփ: հայել ի կողմն, հայել ը (հարաւ, և ն.) լինել հանդէպ: փօղրա պագմոփ: նկատել, մտածել, քննել: փնդմոփ: պահել (ինչ, զայգին, զքաղաքն, զօրեհնս:) ապփամոփ: պահպանել, ակն ածել ի վերայ իրիք, խնամ ունել, զգուշանալ իրիք: ևօգնէմոփ, փայըմոփ: պաշտպանել: փօղրամոփ: զգուշանալ յերայ ինչ: ապգնմոփ: le feste. արձել զատնա: նօրնա նամոփ:

Digitized by Google

fieso հատ attentamente. յատուկ, աշխատ. փխտաի իւն պոփխտ : in traverso, di cattivo հատ di mal ócchio. հայեի ընդ. ակոսել, խանթել : նյրի պոփխտ : Dio ce ne guardi. քաւ լիցի. զոր ասէր մի՛ ասասցի : հայր , աւյսհ ինօսինչմե- պին: guarda bene. զգուշ լեր, տես քոյ, քամ զանձոյ. ասծ : սպգնի , նյի պոչ, նյի պխոչիան : la cámera, կիմ il letto. չերանել 'ի անեակի, հատ յատկոցների : պեօչնիպին՝ օպատան լճգիսխոտ :

Guardársi, յ. Հայեի յանձն, զգուշանալ, լինել անձնասպահ : սպգնիսխոտ : ժայռ տանել ('ի ծաղոց.) հպատասխել (յատուկըդ և յաղագրըդ :) չենպինի ինոխոտ, ինչհիկ ինոխոտ, nello spécchio. նայել 'ի հայելին : il posto. տալ հակիրճել, տալհել զգաստասուն : նչօպնի սխոչիպ :

Guardaróba. Հանդերձատան, հանդերձանոց : խոպոպ սպգնյոյ- ձաի օպա : շորհանոցան : փիլչէ : հանդերձատիտ : գանձիանոց պուլը :

Guardasigílli, ար. կնիքապան, կնիքապետ : ինօհինոպար :

Guardatúra . Հայեցուածք , հայեացք, նայանակ հայեցուածոյ: պոփխտ, նայար :

Guardavivánde, ա. Ճանճանոցան կիմ պատատհան կնրտակրոյ : փիլչէ, փօլպ : տես և Moscajuola.

Guárdia. Պահպանուհի, տպահպանութիւն : պնգոճինչի , հինայնչի: տպահապան , գնտ : պնգոճի , նչօղձի : guárdia հատ guárdia del corpo. գունդ թիկնապահ , տանձ նապատհ իշխանութիւն: esser di guárdia, հատ soldato di —. լինել պատհանոցդ , տպահակիրճել : նչօպնի պիսոչիպ : Գինչիրապահք : գօլ del fuoco. հրդեհհաշնիպոյք : ինա- յտնպահնչայր : Պահհակիր , տպահապետ. : նչօպնինձի : corpo di —. պատհանոցդ զօրք, գունդ. պատհապատանց : պնգոճինչիր, նչօպնինձինչիր:

tener in —. պատհպահանել, պատհիլ: տպգնյոխոտ : éssere in —, կիմ far la —. պատհակիրճիլ, պատհ ունել : նչօ պնի տպգնյոխոտ : Պահ զօրաց , տանզի պատհապատանց : գունդ : terra կիմ luogo di —. բնդրգ կիմ տանզի կառուցս պատհապատանց : Հինանչ գաղտաց: հասնիայք պոփխտ : prénder —. պչյուզ տանել, փոյլճ ունել, խոչ նատ տանել: տպգնյոխոտ, հատճիչը օյնոխոտ : guárdia di spada. գաղտատակ զոյզ կիմ գաղտատպատնատակ : գաղպէնչ : méttersi in —. պատարտատակ 'ի հոսխ :

Guardianería. Տհաչուճի, տառաչնորդուճի տպգնզոյնչ : բհյնչուչիխոտ :

Guardiáno. Պահապան , գնտ: պնգոճի, նչօղձի : del giardino. պատատիզպան : պահճնպան : di pórcore. հոմիս խոչաշոց : լզպան : di porci. խոզպատճ : փօնատ լզպանը : տեսուչ կիմ առաչնորդ տպգնզոյնչ պաղ, բհյնչ :

Guardingo, ga. Ջգուշաշատ, խոհահան պտպգնան :

Guárdo. Հայեցուածք, հայեցուճի, տեսուճի : պոփչը:

Guarentía, — tígia. Պաչտպատնուճի, պատատպատրուճի, հոմանատուրուճի, տպատհոմնուճիճ: հինայնչի: պրգպուչքի :

Guarentíre, ն. Պաչտպանել, պատհպահանել, պատատպատրել : գօ- բատանի, պրգպուչքի ենիկի, տպգնյոխոտ:

Guári, գ. Ցաղի, կարի, բատզրամ: լօգ : non ha —. ոչ բատզրամ ճառնգնանակ ենն : լօգ պնան փչյիլ պիչ : non andò —. չկատ ոչ բատզրամ ճառնգնանակոց , չկատ ատկատ ուաց : լօգ վ'ր'մոգը :

Guári, տծ. Բատզրամ: լօգ:

Guarigióne , Guariménto . Բհշչկուճի , տպգպչինատճուճի , ատտ- ղատճիճ: նիկիա :

Guarire, ն. Բհշչկել : նիկիա չերմիլ, տպգալնիսխոտ : ը և յ. Բհշչ- կիլ: նիկիա պատնիսխոտ , տպգալնիսխոտ :

Guaríto, ta. Բհշչկատպ : տա

Digitized by Google

դումէն: dare il ben —. իմդալակից լինել ընդ առուլքոմ ոգուց:

Guarnáccia. Պատմուճան ինչ կամ պարեգօտ:

Guarnigióne. Պահակապահք, պարապապահ զօրք: Տուհաքաղա, փօրաձիւէր: պահակ զօրաց: հիսար:

Guarniméntо. Սմրուխ, պաշտպանութիւն, պատապարտութիւն, կազմածք, պաշար կամ հանդերձանք պատերազմի: Նկարիչ, պահիճ, սքիճէր հնդհիմնի: աձև Guarnitura.

Guarnire, ն. Սմրացուցանել, պատապարել: Նկարիչ եմ կամ, պէրճիմ: յօրինել, զարդարել, յարդարել: փծանմ: զարդարել կամ հագուիլ կապանաւք: una naye. յարդարել կամ զինել զնաւն: Նկիչի պէհլա եմ կամ:

Guarnito, ta. Սմրացեալ, զինեալ, ևն:

Guarnitúra, Guarnizióne. Զարդ, զարդարանք (զգեստոց) նկարիչ, էիսանի:

Guastáda. Սնօթ ինչ ապականի: նիւն:

Guastaménto. Քանդումն, եղծումն, խանգարումն, ապականութիւն: Եղծիչ, պօղանալոփ:

Guastáre, ն. Սպառաղել, եղծանել, ապականել, խանգարել: պօղմոփ, պէրպոփ եմ կամ: խաստնակիլ, չիմոճել, խաստն ի խոտն առնել: փարըզբօփ: վնասակար ապականիչ, կամ անպատմուճան: ինձիմ կամ: la fama. հանել անուն չար, վատաբանութիւն առնել: ապ պօղմոփ: — ársi, յ. եղծանիլ, խանգարիլ, աղտաղիլ: պօղանմոփ: նեխիլ, փտիլ: նիւրիւմ կամ:

Guastatóre, ար. — trice, իգ. եղծիչ, ապականիչ, կործանիչ, աւերատու: պօղանմա, Եղծիչ: guastatore. աւերապատու, կամ վնասապատու (զօրաց) պալամաճը:

Guastatúra. Տ. Guastamento.

Guásto, գ. Սպառուած, քանդած, գոմեն, աւեր: Եաղմա, վնասուած: ապականութիւն (բարուց:) պօղանմա: méttere a —. կամ dare, méttere il —. կամ far guásto. աւեր հարկանել, քանդել, կործանել: Եաղմա կնիմ, վնասուն կնիմ:

Guásto, ta, ածա. Սպառաղեալ, եղծեալ, ապականեալ, քանդեալ: պօղանմա, Եզիզնէլ:

Guatáre, ն. Հսկել, նայել, ակնարկել: պաճմոփ:

Guáttero. Սանուած կամ պաշտօնեայ խոհանոցին: լուացօղ սպասուց: Եամաճ:

Guazzabúglio. Խառնակուածք, չիմոճ: գարըզբէփէր:

Guazzáre, ն. Հատուլ (յանձրի գետոյն կամ ծովու:) լողգնամոփ: անցանել ընդ հոսանս: Նէլիպ խնդ նէլմէփ: un cavallo. վարել զձին ի ջուր, ի գետ: աւր առաքան նէլիրմէփ: — ársi, յ. լուանալ, լողալ: Եայգանմոփ:

Guazzétto. Սզգ ինչ լոյծ հաւկիթ, հանդերձանք: Նէրպիչ:

Guázzo. Հուն: նէլիպ, նէլիպ էն բի: passare un fiume a —. անցանել ընդ հոսանս, կամ առանց նաւու: նէլիպ խնդ նէլմէփ: dipíngere a —. անկ a Témpera.

Guazzóso, sa. Խոնաւ, ջրալից: Եաչ, նէմ, առուտ:

Guércio, ia. Շիլ, չլանիւ: չուչի:

Guernigióne, Guernire, ևն. Տ. Guarnigione, ևն:

Guérra. Պատերազմ, մարտ: ճէնի, սքիճէր: — rotta կամ aperta. պատերազմ հրապարակեալ: — viva. պատերազմ սկզբնաւորեալ կամ գործեալ: uomo di —. զինուոր, պատերազմական, մարտիկ: ճէնիճի: Սհրեշտակ պատերազմական կամ զինուորական, զինուորէն: Եհէլէի ճէնիճի: nato per la —. այլ պատերազմի: muóvere la —. պատերազմ յարուցանել: սքիճէր պլմոփ: aver, dar, far —. առանց պատերազմի: ճէնի նէլմէփ:

Digitized by Google

Gueereggiaménto . Մոգա-
ուսանիլ, պատճառանալ: Հնդ:

Guerreggiánte, ս. Պատճառա-
նմանական, մոգական, պատճառանալնոց:
Հնդհյ:

Guerreggiáre, ը. Պատճառանալիլը
Հնդհ կ՚ընդ:

Guerrésco, ca, ած. Պատճա-
ռանալնական: Հնդհյ:

Guerriéra. կին մոգական, պա-
տճառանալնական:

Guerriére, ս. — éro, ց. Մո-
գական, պատճառանալնոց, պատճառա-
նմանք, հմուտ պատճառանալնոյ:
Հնդհյ:

Guerriéro, ra, ած. Պատճառա-
նմանական, մոգականի, գոռ, քաջա-
գիրա: Հնդհյ:

Gufeggiáre, ը. Վազել պոպիկ
պլալ: պոպիկ յինալ կօնդ:

Gúfo. Բոս: պոպիկ:

Gúglia. կամար, բառգին: փի-
գիլի թաղ:

Gugliétta. կամար փողք, փող-
բոկ բառգին:

Guída, ի. Առաջնորդ, ուղե-
ցոյց: գլխաւոր:

Guidaménto. Առաջնորդութիւն:
գլխաւորութ:

Guidáre, ն. Առաջնորդիլ,
ցուցանիլ զճանապարհ: գլխաւոր
ընել, ի կօսպիդիա: — ársi, յ.
Դնալ, վարիլ, կամնանիլ զանձն:

Guidatóre, ս. — trice, իգ. Տ.
Guída. հառաջնորդ, ուղղիչ: պաշ:

Guiderdonaménto. Փոխարեր-
նում, փոխատուն: պէսկէշ:

Guiderdónare, ն. Փոխարինիլ,
վարձատրիլ: ինալ վէրգիտ, տալ փո-
խարէն վէրգիտ:

Guiderdóne, ած. Փոխարէն,
տրիստուր, վարձ: ինալ, տալ փոխարէն:

Guinzáglio. Փոկ շան, տոռն
շանն: փօփէկ գայլուց:

Guisa. Կերանակ, ձև: ի-պէս,
ի-նմանութ: a կամ in guisa, ած. ըստ
նմանութեան, գործոյն, դրպես, իբրև:
ինպէս: a guisa di scorpióne. որպէս

զկարիճ: in altre guise. այլապէս:
պոլնա ի-պէս: in ogni guisa. ամեն
նոյն իրաք: հետ վէրճ ինչ: in niéna
— . ոչ ինչ ի-նմանք: ոչդա, հետ պէր
վէրճ ինչ:

Guizzáre, ը. Կայտառալ (ձկնաց
ասելով) (ձիոյ:) խաղիլ:

Guízzo. Կայտառութիւն (ձկնոյ.)
կայտառիս, ընդ:

Giúscio. Փնջակ (ընկոյզոյ,
կաղնոյ, եև.) պատճառ (ձառոյ,
պատճառոյ, եև.) պատճառանք,
կնդիկ: գաղափ: della rosa. կոճակ
վարդի: ինչ գծիլ: գոռ ծառա-
կամ կառոյ: ի-պէս: խնդրի կամ
պատճառանք (կրիտիկոյ, տատիկոյ:)
գաղափ: պատճառանի (բրդոյ, բամ-
բակի, եև:) գնդիկ:

Gustáccio. Յոռի ճաշակ:

Gustaménto. Ճաշակութիւն, ճա-
շակ:

Gustáre, ն. Ճաշակիլ, ստա-
նալ զճաշակ: փորձը ալմաղ, ևն-
պէս ալմաղ: ստանդ: ևպիդ: զբաղի
կամ զկերակուր ստանալ, զբաղ, խնդա-
ստա լինել, համեղ: պէնէպիդ,
հաղ կ՚ընդ: non mi gusta. չեմ
ինձ համեղ: հաղ կ՚ընդմ:

Gustatóre, ս. Ճաշակող: փո-
րձը ալող:

Gustévole, ած. Հաճելի, քաղցր,
զուարճալի: ևպէսի:

Gústo. Ճաշակութիւն: ազգ: ճա-
շակ, համ: փոք, ևպէս: ճաշա-
կութիւն, ճաշակ: ևնդի: բերկրութ,
հնչութիւն, զուարճութ, քաղցրու-
թիւն, համութիւն, ախորժ: սիրտ,
հաղ: ախորժակ: հալէս: cibo di
buon, կամ di cattivo —. կերակ
կուր համեղ, ախորժաճաշակ,
կամ անհամ, անախորժ: ևպէսի,
ևպէսնիկ, պոպոչ: gusto guasto.
քեմք անճաշակ, որ չատնուս
զճաշակ: ևպէսի նօգ, ևպէսի ան
նոյանս: aver gusto. բերկրիլ, զուար
ճանալ: հաղ կ՚ընդ: far pérdere
il gusto allo stúdio. ասել կորս-
ուանել զախորժակ առ ուսումն,

Digitized by Google

եգու նաւհանիկ զրք յուսանիկ : egli ha perduto il gusto. քիմք նաւա չառնուն գձակուակ : dammi questo gusto. ընտրհա՛ւ ինձ, ապա ինձ գայլա ընտրհ : լաւիկ էյնէ : uomo di buon gusto, di gusto delicato. զրք խոհեմասիրա, ընտրօզ, քաղաքավարհագ : արիկ : aver buon — . կամ esser di buon — . ունենալ հաշակիկլիս կիրճա, լինել կիրճ յաշատրհել բաւրհայն, լինել մեռ ցի, նեղհաւն յիմիք : ապէրէ օշա, փոփոփ օշա : aver cattivo — . չունենալ գձակուակ իրաց, ոչ լինել կիրճ յաշատրհել բաւրհայն : a mio gusto. ըստ քմեայ կամ ըս հաձայիցդ իմոյ : էնքիմնէ, խոսկրիչիմ կիպի : con gusto. հաձուհ՛ս, բերկրանօք, ախորժանօմբ : հաղ էսկէրէ, հօշ լանէ : dar gusto ad alcuno. քաղցրանալ ինչ ումէք : նէնէի ասկա : o che gusto! ով իմագութեան : նչ ակիսուբ : aver gusto della música, ունե. զրս արձանալ կամ բերկրիլ երաժշտութեան, սիրել զերաժշտութեան : հաղ էնէկէ, սէնէկէ : andare a — . հաձայ լինել, քաղցրանալ : ծափագուա կէնէկէ :

Gustosaménte. Ա՛խորժապատր, ախորժ հաձուհ՛ս, բերկրանօք :

Gustóso, sa. Հաւանող, քաղցրահամ, քաղցր, ախորժ, հաձայ, բերկրալից : նէնէնէնէ, խոխուբ : uomo. զրս ախորժապատր, զրս արձանաիսա : լաւիկ :

Gutturále, հ. կոկորդային, հագագային (գաս.) :

I

I. իր li. I dotti. իր li dotti. գիտուն : զգխատուն : i'. իր io. ես : պէն : I. իր ivi. Ա՛նդ : օրագա :

JAC

Jaculatório, ia. Երկնապատրագ (ապօղք :)

Iáde, ládi, ար, յոփ. ֆոյլք, քաղցնաստեղք : էսպէկէրան :

Jámbico. Ա՛նծապէրէլ ստանաւոր :

Jámbo, գոյ. Ա՛նծապէրէլ :

Iáto. Երկնայինապր. (է զրս գրելոյ ատրճ քաղցր՝ ձայնաստրոյց կամ ի միստ քառաչ :)

Jattánza. Պարծենապրճ, ապարծռանաչ, սնափառանաչ : էօյնանիչ : էյնէլիսի, խոսլանմա :

Jattúra, Տեյծ, ատրգանք, ինչաս : գարբ :

IBI

I'bi, ա. Քաղաքհաւ, ցնծ : գա բա լապտի, գարա լէյնէ :

ICN

Icneumóne, ար. Հիլրա (կենդանի :) կոչի և Topo di Faraone. Ա՛ուկն գետրաբանական :

Icnografía. Ձևագրութիւն :

Icnográfico, ca. Ձևագրական :

Iconoclásta, ա. — ásti, յոփ, ա խորտակիչ պատկերաց, պատկերբաբեր : սիւբէնէրէ փիւլան :

Iconografía. Պատկերագրութիւն :

Iconográfico. Պատկերագրական :

Iconolátra, Iconodúlo. Պատկերապաշտ : սիւբէնէրէ նափան :

Iconolatría. Պատկերապաշտութիւն, երկրպագութիւն պատկերաց :

Iconología. Պատկերաբանութիւն, պատկերբաբերութիւն :

Iconológico, ca. Պատկերբանական, պատկերբաբերական :

Iconologísta, ար. Պատկերբան, պատկերբաբեր :

Iconómaco. Պատկերապատրաստ : սիւբէնէրէ փիւլան :

Iconómica, ևն. Տ. Económica, ևն :

Icóre, ար. Շիճուկ արեան :

Icoróide; էգ. Շարաւանհիւթ :

Icosaédro. Քսանանիստ, քսանդեմի. (ձև ինչ :)

Ictióliti, ար, յոփ. Քարացեալ կենդանի :

Digitized by Google

Ictiologia. Ձկնաբանութիւն, Ձկան գիտութիւն:

Ictiologista, ա. Ձկնաբան, որ Ձկան գիտէ:

IDD

Iddío. Աստուած, Բանդրէ:

Idéa. Գաղափար, առաւել կ՚ըսուի, երբ Հոգւոյ ազատական իրաց: Ունի գիտութիւն: Ձգտիլ, խորհուրդ, կրնայ կայուածք: Գիտութիւն: aver checchessia nell' idea. ունենալ բան ի մտի: գիտութիւնի օգուտ:

Ideále, ած. ի. Գաղափարական, մտաւոր, մտացածին:

Idealismo. Երեւակայութիւն կամ վարդապետութիւն գաղափարական ներց:

Idealísta, գ, ա. Գաղափարական կան կամ գաղափարապետ (փիլիսոփայ:)

Idealménte. Երեւակայութ, ի գաղափարի մտաց. ի միտս:

Ideársi, յ. Տ. Immaginarsi.

Idéntico, ca. Նոյնական:

Identificáre, ն. Նոյնացուցանել: պիտ եմ. — ársi, յ. Նոյնանալ, լինել նոյն: պիտ օգտ:

Identità. Նոյնութիւն: եկեղեցւոյ պիրւնի:

I'di, ար, յոգ. խոտոր. (ը ժէ որն մտպոսի, մտրխոի, յոտլխի և հակառակորդի. և ժը որն մտացակալ ատենց:)

Idíllio. Հատուածս քերթուածի հին հեղինակաց:

Idióma, ար. Բարբառ. գաւառական կամ երկրին: փիլ, պիտ էն աչխարհն փիլ:

Idióta, ի. Աստուց գիտութիւն, անուսումնական, անուս, տգիտ: խելք պիտ:

Idiotággine. Անուսումնութիւն, տգիտութիւն: խելքնուիւն:

Idiotísmo. Բառակարգութիւն, ոճ ուսումնական:

Idolátra, ա. կռապաշտ: Տես էնէնս:

Idolatraménto. Տ. Idolatría.

Idolatráre, ընդ. կռապաշտել, պաշտել կամ երկիր պաշտանել կռաց: Տես էնէնս: զաւ կռտիլ կամ մտիլ ի սէր: ապէտ օ'':

Idolatría. կռապաշտութիւն: Տես էնէնսնուիւն:

Idolátrio, ia. Դիւցազական, կռաց, կռապաշտական, հեթանոսական:

Idolátro, – ra, ա. կռապաշտ: Տես էնէնս:

Idolétto. կռտիք փոքրիկ:

I'dolo. կուռք, գիք, ձագ, պատկերք կռաց: Տես: սիրելի յոյժ (առարտպետնեան սիրոյ:) գոյիցի սնվնիւն:

Idoneaménte. Յարմարապէս, պատշաճաւորապէս: առիթան, հնարիւք:

Idoneità. Յարմարութիւն, բաւականութիւն, հմտութիւն: գործնէայնեի, վարգուիւ:

Idóneo, ea. Յարմար, բաւական, ձեռնհաս, յաջողակ: ապէտ, գործիւ, գործը:

I'dra. Հիդրայ. (առասպելքէ օձ բազմագլխի:)

Idráulica. Ջրատարութիւն:

Idráulico, ca. Ջրատարական:

I'dria. Ապիտր ջրոյ: Տես:

Idróbalo. Ջրաքաղ. (մեքենայ հին:)

Idrocardía. Ջրգտոյն ախտ կրծանաց:

Idrocéfalo. Ջրգլուխ գլխոյ:

Idrocéle. Աղի հին ջրային միջ ատենիութիւն:

Idrodinámica. Ջրագիտութիւն:

Idrofobía. Ջրասխութիւն. (ախտ հին:)

Idrófobo, ba. Ջրասխ, Ջրաստոյգ: ատապան գօրգահ:

Idroftalmía. Ջրգտոյն աչաց:

Idrógeno. Ջրածին, որ ծնանի կամ բազագրի ջրոյ:

Idrografía. Ջրագրութիւն, ծովագրութիւն:

Digitized by Google

Idrográfico, ca. Ջրագրական, ծովագրական:

Idrógrafo, գ. Ջրագիր, ծովագիր:

Idrología. Ջրաբանություն:

Idroméle, ա. Պ Եղեամջուր: պտ. առյու, էջբպէի:

Idrómetra, ա. Ջրաչափ (փին կիսոմեայ:)

Idrometría. Ջրաչափություն:

Idrométrico, ca. Ջրաչափական:

Idrómetro, գ. Ջրաչափ (գործիք:)

Idrónfalo. Ջրպորություն պորոցայ:

Idroparásti, ա, յոփ. Ջրատնջույք (աղանդաստրիքն.) կոչին և Acquariáni.

Idropépe, ած. Ջրաթպպիկ, ապպիկ Ջրային:

Idrópico, գ. և ած. Ջրգողք, Ջրգող: խոխոփալը, պըգալը, փալաք օլան: dar nell' idrópico. Ջրգողիլ: փալաք օլմալ:

Idropisía. Ջրգողություն: խոխոփալ, պըգալ, փալաք:

Idrosárca. Ամբողջ ինչ Ջրային և մուսթ:

Idrostática. Ջրակշռություն:

Idrostático, ca. Ջրակշռական:

JEJ

Jejúno, գ. Աչտուազ. (նոսրը ինչ ալիք:)

Jemále, հ. Ձիերային: գելա ֆրնալիֆ:

Jéna, Jéne, ից. Բոլնան, քամրնէք: գընբլան, պընբլան: տանի և Zibetto.

Jerarchía, ևն. Տես Gerarchía, ևն:

Jéri, ա. Եղեկ: փին: di jeri. երեկվան: փնանիփ:

Jerláltro, jer l' áltro, jéri l' áltro, ած. avanti jéri. Երանգ, յետանցնէն: Էօլի ինան, փին փէյին օ պիր ինան: l' altr' jéri. յանցեալ

աւաջրա. յանցեալ ատեն, ատեն ևս: ինէնէնէրսի: յերեկին և յետանցնէն, յետանցնէն: Էօլի ինան:

Jermattína, ից. Երեկ ընդ առաւօտն: փնան առպահ:

Jernótte, ի. Երեկ 'ի գիշերի, յանցեալ գիշերի: փնան կիճէ:

Jeroglífico, ևն. Տ. Geroglífico, ևն:

Jerosolimitáno, ած. Երուսաղեմական, երուսաղեմի:

Jerséra, ի. Երեկ ընդ երեկս, յանցեալ երեկոյի:

IGI

Igiéna. Ասան բժշկութիւն որ ձառնէ զպահպանութէ առողջութեան մարմնոյ:

Ignéo, ea. Հրեղէն, հրային: ութիւնի:

Ignícolo. Կայծ հրոյ, կայծակին: գէլըճըմ:

Ignóbile, հ. Վատազգի, անշնորհ, ծուռառաս, անպատիւ, անանուն: ալչակ գլանիլի, հօրչաթ, իլիապաշըղ

Ignobilità, -iltà. Վատազգութիւն, գծծութիւն, անպատիւութիւն: հօրչակլըգ, ալչակլըգ:

Ignominia. Նախատութիւն, խայտառակութիւն, վատահամբաւութիւն: ըզըվայլըգ:

Ignominiosamente. Նախատաբար, խայտառակութեամբ: ըզըվայլըդ իլէ:

Ignominióso, sa. Խայտառակ, նշաւակեալ: ձառնա օլմուշ: վատանուն, նախատական, խայտառակ, ամօթալից: ըզըվայլը:

Ignorantáccio, ia. Տգիտասգոյն: էկ+ ահմագ:

Ignorantággine. Տգիտութիւն, անխնամութիւն, անմտութիւն: իլիմսիզլըգ+ ահմագլըգ:

Ignoránte, հ. – tíssimo, ma. Տգէտ, անուս, ախմախ: իլիմսիզ, պէծնէբիլմէն, անմիտ: Էօղան, ահմագ:

Ignorantéllo, la. Փոքր մի տգէտ կամ անհանճար: ահմագճա:

Ignoranteménte. Տգիտաբար, յանդգնաբար, անխոհեմաբար: ահմախելով իւր:

Ignorantóne, աբ. Անհնարին տգիտաբար, անուսումնաբար, չիմացողաբար: էնէ պէտն, հայվան:

Ignoránza. Տգիտութիւն, անուսումնութիւն: պիլիգէնիէ, իլխոխլիէ:

Ignoráre, ն. Տգիտանալ, անդիտանալ, ոչ գիտալ: պիլմէմէք:

Ignoráto, ta. Տգիտացեալ, անծանօթ: պիլինմիշ, նա՛ հայվան:

Ignóto, ta. Անծանօթ, անգիտաբար, անյայտ: պիլինմիշ, պիլինմէյէն:

Ignúdo, da. Մերկ, հագանք: ըըպուգ:

Igrómetro. խոնաւաչափ (գտր ծիք:)

Igroscópio. խոնաւացոյց (գտր ծիք:)

IL

Il. ի յօդ աբ, և էզ. il mondo. Աշխարհ, զաշխարհ: փունէա, փունէայը: due volte il giorno. երկիցս յաւուրընէն: ԻԼԼ

Il. դէր, աբ. Ջնա, զայն: ծոա:

Ilare, ն. Ջուարճի, ուրախ, խնդասիրտ: զուգ:

Ilarità. Ջուարճութիւն, ուրախութիւն: զուարճութ:

Il di che, զր. Վր որոյ, վր այնմ ըրկ, ուսոր: ծոան իլին:

Ileo. փոլոյլեօ. (յր վերջինն 'ի նուագս ասեցիս մեզմէնոյն:)

Iliaco, ca, ածական. Ի կոնն վոհմութեան: passióne iliaca. խիթ ինչ՝ վոհմոյլի անուսանելոյ ասելոյ. կոչի և Vólvolo. ասնձ:

Ilíada, – de, իգ. Եղիանեական կամ եղիական. (երկայն բանաստեղծուած ինչ Հոմերոսի 'ի վր՛ Եղիանի կամ Տրոադացոյ:)

Ilio. Յանկր վոհմութիւն:

Illanguidíre, լ. Թուլանալ, թօշնիլ: պաչըխլանմագ:

Illanguidíto, ta. Թուլացեալ, թառամեալ, լուծեալ:

Illasióne. Ստակաքրտութիւն, հեռատոյն: նէրինճ:

Illecitaménte. Ընդդէմ կամ առաքելոյ օրինաց, առաքելական տրամադրութեան հակառակ ընդ հակառակ եղբօր: ԼԼԻ

Illécito, ta, ածական. Աստրճնաբար, առաքելական, առաքելոյ յարմարեալ: հակառակ, եսասէր, ձախ, օնչայան:

Illécito, գ. Աստրճնաբար լինել, անուղղանալ, կամ շեղիլ օրինաց: հակառակ:

Illegále, հ. Ոչ օրինաւոր, առաքելական: էրէյնէ ինեգիլ:

Illegittimaménte. Անվաւերապէս:

Illegíttimo, ma. Անվաւեր: էրէյ օչխայան, հակառակ անուղղանալ, անիրաւ, շեղեալ ըստնէ: նէհակ:

Illéso, sa. Անվնաս, առջանգաւոր, անապատաս: պուպուզ, սաղ:

Illibatézza. Անբծութիւն վարուց: նէրէնինլիէ:

Illibáto, ta. Անբիծ, անապատաս, անսասանելիս: նէրէնիլ:

Illimitáto, ta. Անսահման, անհատապէս, անվախճան, անչափ: նա՛ հակառակ:

Illúdere. Տ. Delúdere.

Illuminaménto. Տ. Illuminazióne.

Illumináre, ն. Լուսաւորել, լուսաւորապէս լինել: այգընէմէ վէրմէք: լուսաւորել (զմիտս, զհոգեաս.) բանական զաչս: ինօղլանմագ ալմագ:

Illuminatívo, va. Լուսաւորիչ, լուսաւորական, լուսաւորչական:

Illumináto, ta. ածական. Լուսաւորեալ, այցեաւորեալ: և գ. Տեսանող, լուսաւորեալ աչօք կամ միտք:

Illuminatóre, ս. – trice, իգ. Լուսաւորիչ, այցեաւորիչ: այգընէմէ վէրէն:

Illuminazióne. Լուսաւորութիւն: Շրջագայելոյ կամ Շրջագայութիւն (քաղաքի, եւն:)

Illusióne. Պատիր երևոյթ, առ. աչօք ցնորք. կատականք (գի-

Digitized by Google

a.սց.) մեռցուցչին խորհուրդը : հեյաւ :

Illúso, sa. Ա. յաղն եզեալ : ծած գաբա օշմած : խաբեական ցնորիւք :

Illustraménto. S. Illustrazióne

Illustráre, ն. Լուսաւորել, պայծառացուցանել յայտնել՝ պնդանի եղիսէից : փառաւորել, երևեցնել, ամուսաւ նի. առնել : նամփոբ էնիէ , ընօհ բէի վէրիէ :

Illustratóre, ար. – trice, իգ. Լուսաւորիչ : բացայայտիչ :

Illustrazióne. Լուսաւորութիւն, պայծառութիւն, յայտ Լուսաւորիւն, բացայայտութիւն : ծանօթ :

Illústre, հ. երևելի, անուանի, հռչակաւոր : նամփոբ , ոչնչիսբ :

Illustrissímo, ma. երևելի յոյժ , գերհռչակ : էիէ ոչնչիսբ : բառամասայծածուն. : իպպէնէի , փեվենէի : dar dell'–. կոչել զոք պատուով , կամ պատուոյ անուամբ :

Il perchè , ընդ Ալ , վասն այնը բիրի , ուստի : օնուն իչին :

IMA

Imaginativa, ևն. S. Immaginativa , ևն :

Imaginóso, sa. Լի պատակերօք : լի ցնորիւք :

Imbaldanzíre, ն. Գոռոզանալ, խիզախել, խրոխտալ, յոխորտալ : պէօպէրչէնմէի , հօրօչանամ :

Imbaldanzíto , ta. Գոռոզացեալ, խրոխտացեալ :

Imballáre, ն. Դնել՝ ի պատասանի, կապել՝ ի պատաստս : ա. կապոց ընել : պէնէչէնմէի :

Imbalordíre , ևն. S. Sbalordire , ևն :

Imbalsamáre , Imbalsimáre , ն. Օծանել բալասանաւ , դիւթապատել, խնկել կամ զեամբ զմայր սիմեն :

Imbambagiáto , ta. Պատեալ բամբակաւ : փամպաղապատ ապրանքն

Imbandigióne, Imbandimén-

to. Պատրաստութիւն կերակրոյ : հաղբր օշմած իահամցաբ :

Imbandíre , ն. Պատրաստել զկերակուրս : իահամլարբը հաղբր կ'' : la mensa . քերել զկերակուրս 'ի սեղան : իահամլարը սոֆրայա կերիրմէի :

Imbandíto , ta. Պատրաստեալ (կերակուր :)

Imbarazzáre , ն. Խառնաշփոթել, շփոթեցնել, խոչ լինել : գործածրըն էնիէ , կնդէլ օշմած : պատաստեալ 'ի հոգս , շաղել : փաղաղայս ապրանքս : – ársi , յ. Շաղիլ 'ի հոգս . արկանիլ զանձն 'ի կնճռիւն : փաստրըմ փէնիէ :

Imbarázzo . Խափան , խոչ , դժուարութիւն , կնճռիւն , շփոթ : կնդէլ, ապրանք, ճաճապոյր , փաստրըմ :

Imbarcaménto. S. Imbarco.

Imbarcáre, ն. և – ársi, յ. Երկանել 'ի նաւ , մտանել 'ի նաւ : կէմիէ կիրմէի , փաստրըմ կիրմէի : ն. Դնել 'ի նաւ կամ 'ի նաւատակ : կէմիէ կամ փաստրըմ փօշտ : imbarcarsi in un affare. շաղիլ 'ի գործ մի բազմա կնճռիւն : փաստրըմ կիրմէի :

Imbarcatóre , ա. Որ բանեայ մէնջ 'ի նաւ :

Imbárco. Պոռոգ 'ի նաւ , մտանել նաւն 'ի նաւ կամ 'ի նաւատակ : կէմիէ կիրմէի :

Imbasciáta, ևն. S. Ambasciata , ևն :

Imbastardíre, ն. և ն. S. Tralignare.

Imbastáre, ն. Հասմակել : սկրբէլէնմէի :

Imbastiménto. – titura. Կցանք, կապուած : ղոպչալ :

Imbastíre , ն. 'ի կցանի հագցանել : ղոպչալ էնմէի :

Imbáttersi in alcúno , յ. Պատահել ուոմէք , ընդ առաջ ելանել : բաօն կիմէի , օղրամած :

Imbeccáre , ն. Ա. ըմկանել կերը կամ խայծ 'ի բերան Թռչնոց : աղըճա էնմ փօշտ :

Digitized by Google

Imbeccáta. խայծ ած. ձկր ած: S. Infreddagióne.

Imbecílle, ած. Տկար, անզօր: գաւխխոչ, պայծառ: անբանաւոր է:

Imbecillità. Տկարութիւն: պայծառ եւտ: անբանաւորութիւն է:

Imbélle, ած. Տկար է պատերազմի, սպանիչ:

Imbellettáre, ն. – ársi, յ. Ներկուիլ դիմօն, գեղեցկանալ, զարդարուիլ ի անդոյդ: փոխնիան, գունաւորիլ ինքզինք: պճնիլ:

Imbellíre, ն. Գեղեցկացուցանել: ինաւնաւորիլ:

Imbendáre, ն. կապել ի գլուխ ուրուք զվարսակալ, զնամակալ: ապ. պաղը պաղլսոփ:

Imbérbe, ած. Անմօրուս: ապ. գաղտըզ:

Imberrettáto, ta. խոյրաւոր: գլխակալը, գուլպագէր:

Imbestialírsi, յ. Գազանանալ, վայրենանալ, խստասիրտ, գայլայուդ ձեվ: խավարամտիմ, գոռոզսրտիմ:

Imbestialíto, ta. Գազանացեալ, խստասիրտ: գոռոզսրտուած:

Imbestiársi, յ. Գազանանալ, գործ գանգրանիլ գործելը: հայվանա պէս մնալ:

Imbévere, Imbére, ն. Ըմպել, ծծել, ջինքն ձգել, ապագրիլ, ծրգիլ, հասնելիլ, տարբանալ: խլելի, սուտա ելնոպին ելգիլ, սխալիլ: Imbéversi, յ. Ելյայն է:

Imbevúto, ta. Ապրեալ, տարբեալ, ևն: խլեր, սխալիլ: գիտցր մի վարժեալ: ապիր ապ. ելօյրինելը:

Imbiaccaménto. Ապխտակացուցանելը, ներկումն գինւոց ի տախտակ:

Imbiaccáre, ն. Ապխտակել, ներկել ի տախտակ: խոպխտակել ելգիլ:

Imbiancaménto. Ապխտակացուցանելը: ապագրիմ: քառումն: պատնա:

Imbiancáre, – chíre, ն. Ապխտակացուցանել: ապագրիմ: քառել: պատնա ելգիլ: ե. և. – ársi, յ. Ապխտականալ: ապագրուիլ, ապ օդմօ:

Imbiancatóre, ա. Քառիչ, քառաղ: պատնաղը:

Imbiondíre, ն. Ածնիլ խաղաղատար, խաղաղշագոյացուցանել: ապրը ելգիլ, ապագրիմ: – dirsi, յ. Խաղաղշանալ, գեղգիլ: ապագրիմ:

Imbiondíto, ta. Խաղաղատար, ևն: ապագրեր, ապրը:

Imbizzarríre, ե. Ցասնալ, բարկիլ ի բարկանալ, զգաստիկ գոյանալ մեռոց: ելգ պատրաստ:

Imboccáre, ն. Ածկատնիլ կերակուր ի բերան ուրուք, կամպիլ սանկը ի բերանն: ապ. ջնտ գօմօ: uno. գնիլ բան ի բերան: ֆիլի վ'': Հասնիլ կիր մեռանիլ (գնասոց) ի ծով: պճնիկ ագմօ: ի բերան ապ. գանգրանիլ (գանօսքեռ:) ապրը ապ. ղրպս գօմօ: l' artiglierie. խնալ զքերան Ճիպանօմիմց Ճշնամեաց (ռազմարվք:)

Imboccatúra. Ածան: ելն: բերան (գնասոց, գիսաց, նաւաստիան գաստից, ևն:) ապրը: գլուխ Ճանապարհաց ա եօլ ապրը:

Imbolsiménto. Գժտապատչելը, չուն, ընչաքգնելը: ի բգի ներկնալիմ:

Imbolsíre, ե. Լինիլ ընչաքգնիլ, գժտապատչուիլ: ի բգի ներկնալ օդմօ:

Imbolsíto, ta. Ընչաքգնիլ, գժտապատչուած: ի բգի ներկնալ:

Imboníre, ն. Ապրեցնել, խաղաղ ելլ, ցաւծոց ցանելը: ելօրեցնիմ ինձ ելգիլ:

Imborsáre, ն. Ածկանել ի քսակ: ելնելի գօմօ:

Imborsatúra, – sazióne. Ածկանելը ի քսակ:

Imboscáre, ե. – ársi, յ. Գաղտնանել, ի գաղտնի մնալ, գաղտնի գործել: ելնաւսոյ ելգիլ, ելնաւսոյ գործմօ: Ծպաբչիլ: ելգիլ:

Imboscáta. Գաղտնի, գաղտնաբար ելալոց: ելնաւսոյ, ելգիմ: dar in un' imboscata. անկանիլ կիր ընկերանել ի գաղտնիս: պատպատ գիլգիլ:

Digitized by Google

fare un' imboscata, կի՛ fare dell'imboscate. S. Imboscare.

Imboscáto, ta. Դարանակալ, դարանակալեալ, դարանաւորեալ: ի դա՛ս կիրճն, ի կիրճս: Imboschíre, i. Աշտարանակալ: օրմանդանմամ:

Imboschíto, ta. Աշտարանակեալ, անտառանդեալ:

Imbottáre, n. Արկանել ՚ի տոպրակաձև, գինի արկանել ՚ի տոպրակաձև: Գինեյս գոմամ, գինեյս տոպրակ պօղ պառնմամ:

Imbottatójo. Ջաղաց տոպրակաձև: Գոնիոս:

Imbottíre, n. Լնուլ բամբակաւոր, բրդով: Գոմդոգիս, նոյն պօլսոպմամ:

Imbottíto, gr. Բամբակոտն բամբակալից, բրդալից: Խըրխա:

Imbottíto, ta. ածական բամբակալից, բրդալից:

Imbottitúra. Լցնել նիւթեր, (յր բամբակոտն, եւն:) լցուածն (բամբակ բամբակ, բրդոց եւն:)

Imbozzacchíre, i. Դժուարասիրտ լինել, դժուարասիրտ կի՛ լինի անձն (մարդոց, կենդանեացս:) հաւանիլ ծրմամամ:

Imbracciáre, n. Ընդունել կի՛ հաստատել ՚ի բազուկն (գլխոյ հան, եւն:) գօտևնա կենդիրմամ:

Imbrattaménto, Imbrattatúra. Շաղախումն, ապականումն, ապականանալ:

Imbrattáre, n. Աղտոտել, շաղախել, պղծել: Տնաբարոյական, պոռնկագիրմամ:

Imbriacaménto. Արբեցումն: արհօրհրամ:

Imbriacáre, n. Արբեցուցանել: արհօրհ կիմամ: i, ի — ársi, յ. Արբենալ: արհօրհ օրմամ:

Imbriacáto, ta. Արբեալ, գէհ նէ հարբեալ: արհօրհ:

Imbriacatúra, — chézza. S. Imbriacamento.

Imbriáco, ca. Արբեալ, արբշիռ: արհօրհ, պէրբի:

Imbriacóne, a. Գինեքաղց, արբշիռ: գէհ արհօրհ:

Imbricconíre, i. Ձարտանալ, առատհակիլ: հաբանդաբեր, եռասնամ օրմամ:

Imbrigliáre, n. Դնել սանձ ՚ի բերանն: կիմ գօմամ:

Imbrigliatúra. Սանձարկումն, սանձադարձ:

Imbroccáre, i. Գիտել կամ հարմանիլ ՚ի նպատակին: Նիշան ալմամ, նիշանա վրամամ: Համազգիլ յոտառս ծառոց: ռամկ. Լծառիլ: փա՛ս գօնմամ:

Imbrodoláre, n. Աղտեղել, շաղախել, Լծաղատել: պռոպոնիբբ նամ, մոբարալամամ:

Imbrogliáre, n. Խառնակիլ, շփոթել, խառնիխուռն առնել: գաբանգաբրդ կիմիմ: — ársi, յ. Շաղկիլ ՚ի հոգս, ապատակիլ ՚ի ծուռս, շփոթիլ, խառակիլ: գաղտաղտա փնտռմամ, ալի խոպ օրմամ:

Imbróglio. Պնդհատն, շփոթ, խոչ, գործ բաւսմանձիհն: գաղբրդ չէյ, ապուռ ճռապռը:

Imbroglióne, a. Imbrogliatóre, a. Կռռապարտ, բանապարկու, որոմնապան: գաղմանչը:

Imbrunáre, — nire, i. և յ. Թխամանալ, շլանալ: Նամբը օրմամ: n. Թխամացուցանել, սևացուցանել (արևու զրնգիմն:) նամբը կիմիմ, գաբարմամ:

Imbucáre, n. Արկանել ՚ի ծակին: փէչինչ գօմամ: i. և — ársi, յ. Ծականամուտ լինել, մտանել ՚ի ծակին: փէչինչ կիրմիմ:

Imbucatáre, n. Սպիտակացուցանել, մաքրել, լուանալ մոխրաջրով: պռոպոպայա գօմամ:

Imbústo. Խրան, խրամք: կէնձիմ:

Imbúto. Ջաղաց: հառնոս, խառնոս:

Iméne, i. Կնիք կի՛ ցանկ կուտմեան:

Imenéo, ա. Ամուսնական: հարսանեաց:

Digitized by Google

Imitábile, հ. Ընդունելի : ած. փոխարկելի : արժանի նմանելոյ կամ նմանուելոյ : իմիթէյպըլ :

Imitánte, հ. Ընդունող, նմանուող : ածական :

Imitáre, ն. Ընդունել, նմանուիլ կամ նմանել, ձեւնալ, առնուազ օրինակ առնել : ածական :

Imitativo, va. Տ. Imitábile.

Imitatóre, ած. – trice, ի. Տ. Imitante.

Imitazióne. Ընդունում, նմանուիլ կամ նմանելութիւն : ածական :

Immacchiársi, ի. Ղամիլ ի մեղս կամ ի մեռս : լաւ կարգս ածականաբար :

Immacoláto, ta. Immaculáto, ta. Անարատ, անարդիւն, անաւանդ : եկեղեցիք :

Immaginábile, հ. Երեւակայելի գոյ հնար է երեւակայել կամ մտաց ծնիլ, որ անկարելի չէ երեւակայութեամբ : փիւնարինգի գօրով :

Immaginaménto. Երեւակայութիւն, մտածումն, խոհումն, խոր հատոյց : փիւնարինգ, փիւնարինալ :

Immagináre, ն, և ը. – ársi, ի. Երեւակայել, նկատել ի միտս, գնահատ ածել, խորհիլ : հէյալանալ, գլայս էնիլ : փիւր էնիլ : հնարել : խմաթ էնիլ :

Immaginariaménte. Երեւակայութեամբ, խոհականաբար :

Immaginário, ia. Երեւակայական, մտացածին : հէյալանաբար, հէյալաւոր :

Immaginativa. Երեւակայութիւն, երեւակայական կարողութիւն : հէյալ գործելիքին հէյալ :

Immaginativo, va. Երեւակայօղ որ գիւրաւ երեւակայէ, երեւակայական :

Immaginatóre, ած. Երեւակայօղ, ստեղծ. յերեւակայել :

Immaginazióne. Երեւակայութիւն, երեւակայութիւն, խոհումն, խորհուրդ : հէյալ, փիւնարինգ :

Immágine, ի. Պատկեր, նկար : թանգ : գրօշնաղ, քանդակ : տեսիլ : կերպարանք, երեւոյթ : հնարագործ, երեւոյթ, նմանութիւն, տեսիլք, փանկիր, էօրինակ :

Immaginétta. Փոքրիկ պատկեր կամ արձան :

Immaginévole, հ. Տ. Immaginábile.

Immagrire, ը. Հիւծիլ, վրտանգ : պատանդանալ :

Immalinconicársi, ի. Վատահիլ թաղծութեամբ : թաղծանալ :

Immancabilménte. Անշրտելապէս, անվրէպաբար : իմհգիթ :

Immaneggiábile, հ. Անդադրծանելի : գործածելի :

Immanénte, հ. Մնացական (չաստուծոյ) :

Immanicáto, ta. Մեղխաստացած : աղտոտ :

Immáne, հ. Անգութ, գազան : էավուզ, զարհուրելի :

Immanità. Գազանութիւն, վայրագութիւն, անգթութիւն : էավուզլուգ :

Immansuéto, ta. Գազանացած, անգութ, ամեհի : զարհուրելի :

Immantinénte, ած. Անժամանակ, խափանի : իմիդ :

Immarcescíbile, հ. Անթօռոսական : պօղոտնակ, աղօսակ :

Immascherársi, ած. Տ. Mascherarsi, ած :

Immateriále, հ. Անիմաստ, անիմաստական :

Immaterialísmo. Դպրութիւն անիմաստականաց :

Immaterialità. Անիմաստականութիւն :

Immaterialménte. Անիմաստապէս, անիմաստաբար :

Immaturità. Տհասութիւն, խակութիւն : համրգի :

Immatúro, ra. Տհաս, խակ, տարաժամ, տոհմ : ծլմռնըլ, համ :

Immedesimáre, ն. Ընդունացուցանել զանազանութիւն, ի բաղձանս առնել մի ինչ : պէր էնիմէ :

Immediataménte, Immediáte.

Անմիջապատ, անմիջապատիկա, անմիջ միջապատ: Քիչ-ու-օլ պէտ, ը ահաին:

Immediáto, ta. Անմիջական, անընդմիջական:

Immedicábile, հ. Անբժշկելի: Իլաճըը, յարէսիլ:

Immemorábile, հ. Անյիշատակ, անյիշատակելի, ի վեր քան զիշատակ: որոյ չէք յիշատակ: պիլինմէդ:

Immensaménte. Անչափա ապէս, յանչափս, յանքառա, կատի յոյժ: հապրսըը, հինապըը:

Immensità. Անչափութի, անքառութի:

Imménso, sa. Անչափ, անքառա, անհուն, անսահմանի: Ըօլլիսօխայ հապրսըը, հապրկէն փաչը: in immenso, հ. անչափս, անչափ:

Immérgere, ն. Ընկղմել, մխել ի, ընկղմը-զանել: պաթըրմաք:

Immeritaménte, Immeritevolménte. Ցանկրապաի, անկրապատաբար, տարապարտութը: նէհագգի, տուլայոգ:

Immerité vole, հ. Immérito, ta. Անարժան: նա հրապահագի, նա լայըք:

Immersióne. Ընկղմումն: պաթըրմա:

Immérso, sa. Ընկղմեալ, ընկղմատեալ: պաթմըշ:

Immezzáre, – zíre, ը. Կարի իմն հասանիանալ (պատոց:) ին ձիրէնմէք:

Imminénte, հ. Մօտալուտ, մերձակայ, եկեսալ հասեալ, վերջապ հաս: էկէ եագըն, հավալէ:

Imminénza. Մերձատրութի (վտանգի:) եագընըգի:

Immóbile, հ. Անշարժ, անշարժելի: Ընէրէնմէդ, հարէրէնմէդ: անշարժ կամ կայուն տուպ ծուածք: հրէյ, ագարէք:

Immobilità. Անշարժութի: Ընէրէնմէդլիք, հարէրէնմէդլիք:

Immobilménte. Անշարժաբար անշարժ:

Immoderánza. Անչափութի, (քո անչափապատութի:) անժուժկալ անկարգութի: օրանըգըլըգ, իհտահ սըգըլգի:

Immoderataménte, հ. Տ. Immoderato.

Immoderáto, ta. Անչափ, անժուժկ, անկարգ, տարապայմանի: օրանըգը, ըբէրըգը, հապրկէն պիպկէ:

Immodestaménte. Անհամեստաբար, անպատկառաբար, անպատկենտրոնէ: էրկէպօխ:

Immodéstia. Անհամեստութի, անպատկենտրոնութի, յայրատութի: էրկէպօխլըխ:

Immodésto, ta. Անհամեստ, անպատկենտր, անպատկառ, յայրատու, լիրբ: էրկէպօխ, առուրգ:

Immoláre, ն. Զոհել, զնուռգ: գոռբան էյմէք, քիպա էյմէք:

Immolatóre, ա. Զոհէլ, ապա տարագիչ:

Immolazióne. Զոհ, զնուռմն: գոռբան:

Immollaménto. Թրջումն, խոնաւութի, Թանալն: ըսլամա:

Immolláre, ն. Թրջել, Թանալ, Թրջիլ: ըսլամագ:

Immondézza, Immondízia. Անմաքրութի, աղտեղութի, զազրութի, այծութի: նաճագըլգի, տաբրաբըլգի: աղբըւ: էնօճ:

Immondezzájo, –áro. Աղբիւս: էնօճլըխ:

Immóndo, da. Անմաքուր, անաջ, աղտեղի, ախիծ, այագչատ նաճագ, տաբրաբ:

Immorále, հ. Անբարոյական, հակառակ ուղիղ բարոյականի: որ չունի զսկզբունս ուղիղ բարոյականի:

Immortaláre, ն. Անմահացուցանել: – ársi, յ. Անմահանալ, յաւէժանալ ի վրաս, առանալ իւր անուն յաւիտենական: էկէնփ ապ գաղանմագ:

Immortále, հ. Անմահ, անմահական, յաւէժական, անեռանց:

Digitized by Google

եօթներորդ, պատրաստել : առնուել : առհասարակ օրհնել, պատրաստել : հեռացուցանել : ջնջել : վախճանիլ : վերջանալ :

Immortalità. Անմահութիւն, յաւիտենականութիւն : կենդանի :

Immortalménte. Անմահապէս, անմահութեամբ :

Immortificáto, ta. Անմեռ, ոչ մեռուցեալ, անեղկելի, անխրատ : պատրաստ, եկրորդական :

Immóto, ta. Անշարժ, անխռով : եկրորդական :

Immúne, ս. Ազատ ի պարտ անաց, վերծ, տարագերծ, ազատ առեալ, պարտը, պարտ, գոհանալի :

Immunità. Ազատութիւն, առեալ հատուած : պարտքէ, պէրպէրնիկ, ճաշիքէ, գոհանալիք :

Immutábile, ս. Անփոփոխ, անփոխադարձելի : փոխելիութիւն :

Immutabilità. Անփոփոխութիւն, անյեղուելի :

Immutabilménte. Անփոփոխութեամբ, անյեղուելի : յետադարձութեամբ, փոփոխութեամբ :

Immutáre, ն. փոխել, փոխանակել : փոխելիութիւն :

Immutazióne. Անփոփոխութիւն, անյեղուելի : յետադարձութիւն, փոփոխութեամբ :

Imo, գ. անէն. Սատրև, ատոր : փոյ : ad imo. ի յատոր, ի խորագոյն : ալաղ : da imo a sommo, ս. ի յատոյ ի վեր մինչև ցգլուխ, ծայրէ ի ծայր : ալաղանի եօթերորդական :

Impacciáre, ն. Շաղել (ի գործ ինչ.) պատանակել, պատանագործել : պատանագործ նել : պատգելուլ, խոչ լինել : կնիկ օրհնել : ձանձրոյթ պատճառել, նեղել : ը. անձրևոտ : – ársi, յ. խառնիլ ի մէջ մեկ ի գործ ինչ, շաղիլ, հոգալ զառաջինն, աշխատ լինել : իւր գործ, ինքնին :

Impáccio. Ձանձրոյթ, աշխատութիւն, խոչ, պատգել, հնձեռուն, վիշտ, նեղութիւն : գահկին, սգէկեր, կնիկ : darsi – . ձանձրոյթ ունել : հաճոյքը օ" :

Impadroníre, ն. Տիրացուցանել, տէր առնել, տալ զառաջացումն : տահատ կենդ : – írsi, յ. Տիրել, տիրանալ, գրաւել, առնուլ : տահատ օրհաս, պատի կենդ : հեռկուտ լինել : ինչ. վախճան օրհաս :

Impadronito, ta. Տիրեալ, տիրացեալ, առացեալ :

Impagliáto, ta. Ծղոտապատ, ծուծկեալ, յղոտեալ : տանձ ըմպատրեմբ : յղոտապատառն : տանձը :

Impaláre, ն. Հարկանել կամ վտաքել ի ցից (զմարդ :) գաղէզ վտարհատ :

Impalazióne. Հարկումն ի ցից :

Impalizzáto, ta. Պատատեալ ցցիւք : պէրկնի :

Impallidáre, – dire, է. Գունդ նիլ, հարկանիլ ի գոյն գունդ : տարտմատ :

Impallidáto, – díto, ta. Խլացուցանեալ, նմն : տարտմեալ :

Impalmáre, ն. – ársi, յ. Զնոն առալ (ի նշանն խոստման.) աղջկանէ : եւ ընդ, եւ ինձ խոստման :

Impalpábile, ս. Անշօշափելի, անշօշափ : եւ իւր փոփանումն :

Impanatóri, ար, յոփ. Հացի զակառք. (ազանագատորք :)

Impanazióne. Հացկերէն :

Impaniáre, ն. Ա ածուցանել կամ օծանել ատակը : եօթան սխոտ : – ársi, յ. Թակարդիլ, ընկրկել յորոգայթ : փուռդաղ փուռնէ :

Impannáta. Ապատափեղկ, Թղթե Թափանցիկ :

Impantanársi, յ. խրիլ ի տիղմ, անկանիլ ի մօր : լճատաք պոմատ :

Imparadisáre, ն. Երանաւորացուցանել, արժանի առնել ի բարիոյ արքայական : ջննկերնե կայքի կենդ :

Imparagonábile, ս. Տ. Imparaggiábile.

Imparáre, ն. Ուսանիլ : եօթ բենդ : a memória. ուսանիլ ի բերան, ի միտ առնուլ : կարդեր օ" :

Impareggiábile, ս. Անքաղցաւ անհատելութեան, անվիճելի, չնմշխատ հիկ : ափրանը եօթ, նապիր :

Imparentársi, յ. խնամեանալ : հրամբելի պաղատանօք :

Digitized by Google

Impári, ի. Անզոյգ. ատրատզոյգ. կոնծատ : ինչ : :

Imparità. Անհատատրատ-թիւն, անհամեմատութիւն :

Imparziále, ի. Անկողմնատեր, զերծ 'ի կողմնատրութենէ, անաչառ : ինաբաժ ինանիկան :

Imparzialità . Անկողմնատերութիւն , անկողմնատրութիւն :

Impassíbile , ի. Անչարչարելի, անչարչարանելի, անցաւ.

Impassibilità. Անչարչարելիութիւն , անցաւութիւն :

Impastaménto, – tatúra. Զանգուռն, զոմանալ : Էօղնաբոյս : Ծառատրանն ներկի :

Impastáre, ն. Զանգռել, խրել, շաղել, զոմանալ : Էօղնաբմամ : մանծուցանել խիտ տալ : ծանիլ ինչ եռփըլաբմամ : Ծառատրել ներկին : պօյայը էայմամ :

Impastáto, ta. Զանգռեալ, եռ : Էօղնաբոյս : bene — . քաղցատրդ, քաղցահատղ (մանրիտով) փինճ, ինչ փիլիսիսալ : male — . անօգտատ կազմ : պայքի :

Impastojáre, ն. Ալիս կիմ կատանչ արկանել յոտաս (ձիոց.) յոտ նամակատաց արկանել : էօղոպէ էնմէ :

Impauráre , – ríre, ն. Երկնչուցանել : փօրփոխմամ : է, և յ. Երկնչիլ, զարհուրիլ : էնէ փօրփամ :

Impaziénte , ի. Անհամբեր , կարճամտիա : ատպրաբէ :

Impazienteménte . Անհամբերաբար : ատպրաբէնէ : էնէ :

Impazientírsi , յ. Կարճամտիլ, ոչ հանգչիլ : ատար էնիմէ :

Impaziénza. Անհամբերութիւն, կարճմտութիւն, նեղգրտութիւն : ատպրաբութիւն :

Impazzaménto. Խելագատութիւն, յիմնատութիւն : փէնիէ :

Impazzáre , – zíre, է. Ջիմանալ : փէնիէնիմէ , էբայբամ : յիմանալիս, զանատիլ 'ի սէր :

Impazzáto , – zíto, ta. Խելագար , յիմնատեալ , յիմնար : փէնի :

all' impazzáta , ի. անխմիտատար : փէնի ինիլ : հանգչեալ ատգնատատ : փինճ ինիլ :

Impeccábile , ի. Անմեղանչելական , անմեղ : ինաման էփէմէչ :

Impeccabilità. Անմեղանչականութիւն , անմեղութիւն :

Impeciáre, ն. Ձիւթել, օծատնել ձիւթով : գաթրանալմամ : իւցատնել զծակոսի կամ զձեղքատածս (ձիւթատնեամն նիւթով :) փըգամամ :

Impeciatúra. Օծատնի ձիւթով : գաթրանալմամ :

Impedimento. Խափան , խոչ , ազգել , դժուատատութիւն : էնինէլ :

Impedíre, ն. Ազգել, ընդունել խափանել, կամ խոչ, խափանութիւնք ծանիլ օղմամ , էնինէլ օղմամ :

Impeditívo, va. Ազգեցական , ազգելիչ :

Impedíto, ta. Ազգեալ, խոչ փութանեալ : մէն օղանմամ : զգաստեալ : ծառայական պատ օղան : կարկատեալ, ընդարմացեալ, հաշմանդամ : նաթի գոան , ատգան :

Impeditóre, ա. Ազգելիչ, ազգելչ , խափանատար : ծանի :

Impegnáre, ն. Գրաւ տալ կամ արկանել : բէհին վէրմէփ : la parola կամ la fede, կամ impegnarsi di parola . խոստանալ : սէօզ վ'' : impegnarsi in affari , կամ in qualche cosa. յանձն առնուլ ըզգործ ինչ , հոգ յանձին ունել , միսիլ կամ շաղիլ 'ի գործ ինչ : խապխանէ ալմամ, ծառայական գաբըմամ :

Impégno . Խոստումն , պատատութիւն , յանձն առնեալ գործ, յանձնառութիւն : սէօզ, պօրճ : հոգատրութիւն, հաստատուն դիտատրութիւն, առաջադրութիւն , հաստատութիւն մտայց : գայրէթ , նիյէթ :

Impegoláre. S. Impeciare.

Impellicciáre , ն. Աքսանել մուշտակս , պատել մուշտակաս : փէրփ գոփլամամ : – ársi , յ. զգենուլ մուշտակս : փէրփ էիյմէփ :

Digitized by Google

Impelliociáto, ta. Ձգեցուած, ձեռ չտուած, ձեռ չտուածութեամբ, ձեռ չտուածութեան : ապիկար :

Impenetrábile, ո. Անթափանցելի, անթափանցիկ, անթափանցութիւն : Անդիմադրելի : անխոցելի, գժտասպին : անվանական :

Impenetrabilità. Անթափանցութիւն :

Impenitènte, ո. Անզղջող, անապաշխար, խստասիրտ : Ինքնակիր, ինքնահաճ օրհաս :

Impenitènza. Անզղջութիւն, անապաշխարութիւն : Ինքնակիրութիւն :

Impennacchiáto, ta. Հագցած, ծածկած ի ցցուածս : ծաղրանման :

Impennáre, ն. Ցիրանալ արձիւ, տալ ինքզինքը պարանոցկոտրուածի : — ársi, ի. Ցիրանալ արձիւ. բռնանալ ինքզինք : գանգրանալ : de' cavalli. կանգնիլ ձիոց (ի վէր երթալ ցիրանալ կարգիւն ասպիսի :) ըմբռնանալ :

Impennáto, ta. Ցիրանալ : գոռ նայուածք : զարդ արձիւ ի ցցուածս ծաղրանման :

Impensataménte. Անխորհրդածաբար, անմիտաբար : պատահական, յանկարծակի : գուշիւ :

Impensáto, ta. Անխորհուրդ, անմիտ, յանկարծակի, յանկարծահաս : գուշիւ : all'impensata, ած. յանկարծակի, յանկարծահասութեամբ : գուշիւն :

Impensierito, ta. Մոռացուած, հոգածութ : լքեալ ընկերեալ :

Impepáre, ն. Ցանել սպեղանի, հասարակ սպեղանիս : պիղծ ասելով :

Imperadóre, ած. Տ. Imperatore, ած :

Imperativo, va. Հրամայական, հրամայական : Հրամայական (ի քերականական բայից ա) : ած :

Imperatóre, ա. Կայսր, կեսար, ինքնակալ : Իշխիչ, ինքնիշխան, ինքնակալ : գլխաւոր, գլխաւորիչ :

Imperatórie, ia. Կայսերական : **Imperatrice**, ի. Կայսրուհի : **Impercettibile**, ո. Անընկալելի, անընդունելի : գաղտագողի : անընդունակ : ապիկար : անընկալական : անհասանելի : ապիկար :

Impercettibilità. Անհասանելիութիւն, անընկալականութիւն :

Impercettibilménte. Անընդունակապէս, առ ասելոյս առելոյս : ապիկար :

Imperchè, զբ. Ձի, զանգի : վասնի, վասն : l'imperchè. վասն ինչ, պատճառաւ : ինչպէս :

Imperciò, զբ. վասն որոյ, վասն այսորիկ : պատճառաւ իմն :

Imperciocchè, զբ. Ձի, զանգի, վասն զի : վասնի, վասն :

Imperdonábile, ո. Աններելի, անիմացի : ապիկար օրհասական :

Imperfettaménte. Անկատարապէս, թերագործաբար, թերութեամբ : նախ թերեմն :

Imperfétto, ta. Անկատար, թերի : պակասաբար. նախ թերեմն : imperfetto. անկատար (ժամանակ բայից) պիրկեմն :

Imperfezioncélla. Թերեմն անկատարութիւն, գործոյ թերութիւն :

Imperfezióne. Անկատարութիւն, պակասութիւն, թերութիւն : պակասութիւն, գաստակ, այլն :

Imperiále, ո. Կայսերական, կայսերաբար : կեսարի, հիւանդան, ինքնակալի, սուլթանի :

Imperialménte. Կայսերաբար, ձիճասպար :

Império, Impéro. Կայսերութիւն, տէրութիւն կայսերութեան : հնչեցնել, պնդանի : վերհիծան տեղութեան, ինքնակալութիւն, իշխանութիւն : փոխ. գահոյք, հեծեմ :

Imperiosaménte. Ճոխապէս, գոռոզաբար, խստասրտաբար, տեղութեամբ : հպարտանալ, պղտիկ կիրճի :

Imperiosità. Գոռոզութիւն, յոխորտութիւն, վերացութիւն : փոփոխութիւն, հեծեմ, հպարտութիւն :

Imperióso, sa. Գոռոզ, գոռոզ գլուխ : տեղութեամբ ի վէր ուղղեալ, անդր, խստասիրտ : գոռոզ : բիր. փոփոխ :

Imperitaménte. Տգիտաբար, անհմտաբար: անկիրթի նման, վատ գործածած:

Imperíto, ta. Անվարժ, անհմուտ, տգետ: անկիր. վատ գործածող:

Imperízia. Անվարժութիւն, անհմտութիւն, տգիտութիւն: անկիրթութիւն, պիղծութիւն:

Imperláto, ta. Մարգարտազարդ: ինձիւն:

Impermutábile, ո. Անփոխադրելի, անյիշատ: փոյթիչ:

Impermutabilità. Անփոխադրութիւն, անյիշատութիւն:

Impéro. Տ. Império.

Imperò, զբ. Վասն, վասն այնորիկ, վասն այսր: ծառան իւրն, պատճառն ի բիւրեւ:

Imperocchè, զբ. Զի, քանզի, վասն զի: վասնորոյ, վասն:

Imperscrutábile, ո. Անհետազննելի, անհնարագնին: անքննելի:

Imperseveránte, ո. Անյարատեւ, անհաստատուն, յոգնոտ: գործըստ:

Imperseveránza. Անյարատեւութիւն, անհաստատութիւն, յոգնոտութիւն: գործըստութիւն:

Impersonále, ո. Դիմանազուրկ (բայ:)

Impersonalménte. Առանձին դիմանազրկի:

Impertinénte, ո. Անպատշաճ, դժպատեհ, անտեղի, ծաղր: ի նախատինս: որ գործէ կամ խօսի դժպատեհս: բազմաբանող: տես և Insolente.

Impertinenteménte. Դժպատեհս, անվայելուչս, ապտակելագս, անմտաբար: ի նախատինս:

Impertinénza. Անպատեհութիւն, դժպատեհութիւն, ապտակելագ կամ դժպատեհ գործ, անմտութիւն: ի նախատինս, պիղծոգի իւրեր կամ սեռուներ:

Imperturbábile, ո. Անխռովելի, անվրդով, խաղաղ: բահաւոր:

Imperturbabilità. Անխռովութիւն, անդրդուելի: բահաւոր, բահաւորութիւն:

Imperversaménto. Կատաղութիւն: գազանաբարոյ:

Imperversánte, ո. Կատաղի, մոլեգնեալ, գիւաբուխ: գազանաբարոյ, խելագար:

Imperversáre, բ. Կատաղել, գիւաբուխ լինել, կատաղել որպէս գազան: գազանաբարոյ:

Imperversáto, ta. Տ. Imperversante.

Impervertíre, բ. Անդառնալի, խանգարուիլ, վրիժել խելագարութեան: պօղատիլ:

Impetigine, – tiggine, ի. Որքիւն, եղջիւն: ինձիւն:

Impetiginóso, – tigginóso, sa. Որքիւնոտ, եղջիւնոտ: ինձիւնի:

Impeto. Թափ, ուժգնաբերձ, ուժգին յարձակումն, գիմաւորումն, սաստկութիւն, բռնութիւն, կատաղութիւն: հրամիսի, հրդ, հարկ: entrar con —. ի ներքոյ խուժել:

Impetráre, ն. Ընդունել գնոյցուածս, գիմադրելին. ի ձեռս բերել: կանխաբոյս իւր արմտ, եւն ինքնիրմէ:

Impetratóre, ար. Որ ընդունի ինչ ապաչանաք, ընտուզ:

Impetrazióne. Ընդունելութիւն (խնդրուածոց:)

Impetuosaménte. Ուժգնին յարձակութեամբ, սաստկապէս, ուժգնութեամբ: հրդ իւր, հրամիսի իւր:

Impetuosità. Տ. Impeto.

Impetuóso, sa. Ուժգնին, բռնազին, սաստկիկ, կատաղի: հրամիսի լինի, տեսակի. կերպ ն

Impeveráto, ta. Ձգանելագոյ սպազնագոյս: պիղծագոյն:

Impiacevolíre, ն. Անճաշակ լինել, անդրդուիլ, անզգալ, հանգստասէր: եսասիրասիրտ:

Impiagáre, ն. Վիրաւորել, խոցել: ցաւագործել:

Impiantáre, ց. Հաստատել, զանազան տարածից: եկեղեցեաց, գործել:

Digitized by Google

Impiastraménto. Շաղախելու իրը, շաղախելիք ըստ, օծանելիք ըստ, օծուելիք: գիպսը ապակեզանելով:

Impiastráre, Impiastricciáre, ն. Պինդ կամ մեծաքանակ ապակեզանիլ: ոչնչիմ նախշազարդել: մեծաքանակել իրը, ծեփել: նախշազարդել, սրբագրել: ապակեզանել. (ապրիրը ապակեզանելով:) ապրանք:

Impiástro, Empiástro. Ապակեզանիք: ոչնչիմ:

Impiccáre, ն. կախել, հանել ի կախաղանս: սանդ: գառապարտել ի կախաղանս: — ársi, յ. կախուիլ ըստ ինքն: ինքզինքն սանդ: va ad impiccarsi. Երթալ ի կախաղան ի բոյն գնալ: վիզ նշտրել:

Impiccatúra. Հանելն ի կախաղան, կախուելիք: սպրդ:

Impicciáre, ն. S. Impacciare, Imbrogliare.

Impicciársi, յ. խառնուիլ ի գործ իրը: գիր ընդեղ գալ:

Impiccio. S. Impáccio.

Impiccolíre, ն. փոքրիկանալ, նուազիլ: ինքնիմեն, նուազիլ:

Impidocchiáre, – chíre, ն. Գոյացնել ոջիլը, լի լինել ոջլոտելո: տեղնէ նինդ: պիրկնիմ:

Impidocchíto, ta. Ոջլոտած, ոջլոտեալ: պիրկ:

Impiegáre, ն. ի գործ, ի հիր ածիլ, վարել, ծառայել: գործածել: ապրանաւգործ ընել, առուտրականացնել, վաճառականացնել զրպը ի գործ: իւրն գօսած: male il tempo. վատնել զժամանակ: գործն գայդ կիմէ: — ársi, յ. Պաշտօնեայ ի գործս: իւրն ինձիմ օյսպ:

Impiégo. Գործ, գործառնութիւն, իրաղութիւն, պաշտօն, պարտաւորութիւն: իւրն հասկացած, ծանօթացած, ծայն:

Impietosíre, ն. ի գութ շարժել, գթալացնել զանձս: ոչրհամիկն ինքնիմէ: — írsi, յ. ի գութ շարժիլ, գթալիլ, կսկծիլ: անձնամբ, ինքնիմէ:

Impietraménto. Քարացուցանելն, քարանալն, քարանալը, քարանալու իրը: գործ:

Impietráre, – rire, ն. և յ. Քարացուցանել, քարանալ, քարիլ: ֆաշ ինքնիմէ: ն. Քարացուցանել: խաչը փիծափոշիմէ:

Impigríre, ն. – írsi, յ. Ծուլանալ: ինքնիմէ:

Impigrito, ta. Ծուլացեալ: ինքնիմէ:

Impinguáre. S. Ingrassare.

Impiombáre, ն. Ածուցանել, կիր հաստատել կիր գրաստակիր կամ պարսա: փոշտանալ:

Implacábile, հ. Անհաշտ, անպատկերելի, անպատմելի: իրենէն ինչ, ոչրհամիկնիմ, գալոյի ինչ:

Implacabilménte. Անհաշտ, ոխակրօն ձեւով:

Implicitaménte. Անպարտակից, կապակցեալ, ընդ ապրա, լուռելոյն (պարտաւորակից իրը:) ինքնիմէ:

Implícito, ta. Անպարտակից կիր լուռելոյն պարտաւորակից, զրպը խառնուած: ապտալ:

Imploráre, ն. կարգալ, կարգալ յօգնութիւն, աղերսել: ոչրհամ լալ ըստ, ինձաք խոնիմէ:

Impoltroníre, ն. Ծուլացուցանել: ինքնիմէ: ծուլանալ: ինքնիմէ:

Impolveráre, ն. Ցանել փոշի, փոշոտել: ֆօղ ընիմէ, ֆօղալ: — ársi, յ. Ջարդ ապրիլ ի փոշի, ցանել ի գլուխ իւր փոշի կիպզրտանալ: ապտականիմ փոշոտ, փոշոտիլ: ֆօղանիմէ:

Impolveráto, ta. Փոշոտեալ, փոշոտ: ֆօղալ:

Imponénte, հ. Պինդ, որ գինէ: գօյան: մեծ, հրաշալի, ահաւոր, լաստաղ, ծանր: պիծիկ, ցած, պղծալ:

Impórre, ն. Հրամայիլ, պատուիրել, պատուիրել զպարտ իրը: պատրաստել, պատրաստիլ, ընդ ընիմէ: գինել ի վրայ, գինել, վճռանալ: խափանել գօսած, գօսած: հարկիս ապրանքի: վնասի գօսած: ընծայել,

Digitized by Google

վերագրել : Ջրպարտանել, բարտուղարպահանջել : իբրև նիւթ կենդ : տրտնջալ, կարգադրել : նայիլ կենդ :

Importánte, ս. Importantíssimo, ma. Մեծ, կարեւոր, հարկաւոր, երեւելի, արդեայ, զգուշաւոր : պէսպէս, գեհիմ, իմիմպարբը, ազդ :

Importánza. Մեծութիւն, ծանրութիւն, արժանիք, յարդ, կարեւորութիւն : ազդեցութիւն, իմիմպարդ : cosa di molta —. գործ մեծ, կարեւոր, ազդ առանձ : իմիմպարդը, ազդը հասկնալոյ : cosa di niuna —. գործ անպիտանի, իմիմպարդ, գործակատարեայ, անտաք : ունչ փչելու, այլեւ օյտան ունչ :

Importáre, ս. Պահանջել, ցանկանալ, յայտնել : կեսրեբրիկ : պահել (պատճառաւոր :) փչելիք : արժիլ, ժամանակ լ'ի գործածել կամ լ'ի ծառայ : փչելիք, օգտաբեր : importar molto. լինել կարեւոր, ծանր, երեւելի : ազդը հասկնալ օյտան : — poco. չլինել կարեւոր բնչ. լինել իմիմպարդ բնչ : մինչև ունչ օյտան : non importa. ոչ բնչ է փոյթ : հանգիստ փչելու : quello che più importa. եւ որ մեծն է, եւ որ կարեւորագոյնն է : questo importa a me. այդ ինձ է անկ. ինծ է այդ : պատ պանա փուլէր : che importa a me? ա՞ի փոյթ է ինձ : պանա նէ՞ : ciò non m'importa. է այդ ոչ ինչ փոյթ է ինձ : պանա հանգիստ փչելու : degli altri non m'importa. զայլոց չհոգամ ինչ, չխորհիմ ինչ :

Importunaménte. Ի տարաժամու, տարագէպ, յանդգնաբար : պամպնոցը, ինապպելինը, պելվգիր :

Importunáre, ս. Ձանձրացնել, ինաբառնալ ապահանջել, տարաժամացցնել զազր : իրբեզ էրէա պելար էնիմ : սըփնել, կեղծել, պաշ ազդրնիմ, պի հոպրնըրտի կենդ :

Importunità. Ձանձրութիւն, ինաբառնալ, ինախանձմունք : սըփնել, պի հոպրնըրտի :

Importúno, na. Ցնդելի, ձանձրացուցանող, անհամբերատար, տարաբաղդ, անդիմադրելի : օսանգրըշմը, պաշ աղբրպըշմը, պի հոպրնը :

Imposizióne. Հարկ, բաժ : վերկի, տալեան : վերագրութիւն, դնելը ի վր : իրաքի գօմաբ : գնուհի, գրութիւն (ձեռագր :)

Impossessársi, կեն. Տ. Impadronirsi.

Impossíbile, ս. Անկարելի, անհնարին : հնարիրանոխ, օյսնամբ, օյսնաբ գործարին յոյժ : կեր կենդին :

Impossibilità. Անկարելութիւն, անհնարութիւն, անկարութիւն : հնարիրանոխ :

Impossibilitáre, ս. Անհնարացնել, անկարելի առնել, գործարգելացցնել յոյժ : հնարիրանոխ կենդ :

Impossibilménte. Անհնարութեամբ անհնարին ինձ :

Impósta. Հարկ, բաժ : վերկի : փեշակի գրանց կամ արուեստ հանձնարարութեանցն կամ արհեստականծախք գրան, գումն : գնապ, գնդա :

Impósto, ta. Եդեալ լ'ի վր : արտաքս իրկեալ, ևն : տես Imporre.

Impostóre, ս. Ջրպարտիչ : իքիրիբաճը : խաբեբայ : ինեւտիր, չիտանկ :

Impostúra. Ջրպարտանք : իքիրիբաճ : խաբեբայութիւն : ինեւտիրլիք, չիտանկլիք :

Impoténte, ս. Անկար, տկար : գործէր փչելոյ գործելոնիս, տգիտ : անկարող (լ'ի գործակատարծուն.) մէտրիմսըզ, պիսի կնպամ :

Impoténza. Անկարութիւն, տկարութիւն : գործելոնիս : անկարողութիւն (լ'ի գործակատարծուն.) մէտրիմսըզլըգ : պիսի կնպամլըգ :

Impoveríre, ւ. — irsi, յ. Աղքատանալ : գիւրգրկ օյսամ : ս. Աղքատացուցանել : գիւրգրկ կ''

Impoverito, ta. Աղքատացեալ, աղքատ : գիւրգրկեալ :

Impraticábile, ս. Անգործածելի, գործարտաչնեալ, գործածելի : ևն կենդ : գնգ, տատանելոյն :

Digitized by Google

Impatichito, ta. Վատամբերող : Վրդովուած :

Impatichire. Վատամբերել, վրդովիլ :

Impecatóre. Մեղաւոր, յանցաւոր : անկ. Impenitente.

Impedimento. Արգելք, խոչընդոտ, դժուարութիւն : անկ. Impedimento.

Impedire. Արգիլել, խափանել, խոչընդոտել : անկ. Impedire.

Impedito, ta. Արգիլեալ, խափանեալ, խոչընդոտեալ : անկ. Impedito.

Impegnáre, ն. Ձեռնադրել : հմմտ. կնքել : առաջարկել (հնչակութեամբ կնիք դնելով :) երդնիլ, պնդիլ : — ársi, յն. Ձեռնադրել : հմմտ. պնդիլ :

Impréndere, ն. Ձեռնարկել : երդնուիլ : ստանձնել, ձեռնարկել : վերցնել : սկսանիլ : պատրաստել :

Imprendiménto. Ձեռնարկութիւն : Ի գործ :

Imprenditóre, ար. Ձեռնարկիչ, ձեռնարկող : Ի գործ, յանձնառու : եւ վերցուն : անկ. Impresário.

Imprésa. Գործառնութիւն, գործ, առաջարկութիւն, ստանձին, գործք քաջի, ձեռնարկութիւն : եւ, ասիլ : ներքագրութիւն :

Impresário. Գործառնեայ, որ յանձին առնուս զգործ ինչ առնել ի ձեռն ծախուց :

Impréso, sa. Ձեռնարկեալ, ստանձնեալ : եւ վերցուած :

Impressáre, ն. Կռնքել, առաջ նազրել : պրկնիլ :

Impressionáre, ն. Տպաւորել : ի միտս ազդել : Ներգործել : հաստատուն կամ ձգել զդէպ : Խանգարել զոգի : Ցնցել : գանգրծնել :

Impressionáto, ta. Տպաւորեալ : ոխնիլ : bene կամ male impressionato di alcuno, որ ունի բարեկամ կամ չար կարծիս զոմանէ :

Impressióne. Տպաւորութիւն : առաջին տպաւորութիւն միտաց, կարծիք, պատկերք միտաց, հասկացողութիւն : զգայ : սկիզբ, կիզիչ : պատճառ, ոխակալ : առաջադրութիւն (գրոց :) պատճառ : զգայական (օդոյ) nómo di prima —. առաջին գիւտ, գիւտ, գիւտիկ :

Impréso, sa. Տպաւորեալ : ունեցեալ կնիք. Cio non mi fa — այդ ինձ հասնելիք կամ շարժել կարող. այդ չարժէ ինձ առ հետէ : fare —. անկ. Impressionare.

Imprésso, sa. Տպաւորեալ : առաջեալ : պատրաստեալ, ոխակալեալ : առաջադրեալ : պատճառ ունեցեալ :

Impressóre, ար. Տպաւորիչ : անկ. Stampatore.

Imprestáre, ն. Տալ յանձնելի կամ ի վերս : Երկեայ Վերկէտ : Կոչական վերկեալ :

Imprestito. Ձանձիացուած, վերս : Կոչական :

Impreterìbile, հ. Անվրէպ, անշրջելի : Վիճելի :

Impreteribilménte. Անվրէպապէս, անշրջելի :

Impressìbile, հ. Անդգեմ, անհկանելի, անհկնելի : Գերկիսելի, պատհասը Կոփ :

Imprigionáre, ն. Բանտարկել, ի բանտ ապիրանել : հապտ կիզիչ : ապրկնիլ, միանիլ : գոփանիլ :

Imprigionáto, ta. Բանտապարկեալ : հապտ ունեցեալ :

Impríma, Imprimaménte. Նախ, նախ առաջինն կէսին պատկան, Կիսիկամ :

Imprímere, ն. Տպաւորել, տպաւորել ի միտս, յուշի : առաջ ըստացուցանել ի խորս ապահին : գրոշմել : պատճառ, ոխակալել : Ներգործել զիրս, հպել զբ Ներգործել : տպաւորել (գիրս) ընդհատ պատճառ կիզիչ : ona tela. տպաւորապատել զպատատոր ի տա ի Ներկայ :

Imprimitúra. Ներկ պատապատելի Ներկայ :

Improbábile, հ. Անհաւանական : Ոչ հաւանական :

Improbabilità. Անհաւանականութիւն :

Impránta. Պատկեր, կնիք, տիպ, տպաւորութիւն : Կիսիկ :

Impromtáre, ն. Տպաւորել, առաջել : պատրաստել, գործել, ի

ինքնել, խաբեել, դրաշնել, չամիճել։ փաղաղամոլ ։ գրասեր հայրիասնել ։ սիրահարել։

Impróndo, գ. Տ. Impronta.

Impropério. Նախատինք, թերհամարհանք ։ անիծք, անեծք ։

Imprópio, ած. Տ. Impróprio, ած ։

Improporzionále, ած. Improporzionáto, ta. Անհամեմատական, անչափական, անհամաչափ։ հինաօրալեին սիրն, սայթաքասող։

Improporzionalménte. Անհամեմատաբար ։

Impropriaménte. Անյատակապես, գծագրական կամ ։ հիմնիապեին, սայթաքասող։

Improprietà. Անյատակութիւն, սխալութիւն ։

Impróprio, ia. Անյարմար, անպատշաճ, նախ տեղատու, հիմնիապեին։

Improvidénza. Անդատաստանութիւն, անմտամտութիւն, անխոհեմութիւն։ ինքնաբերութիւն, փութաբերութիւն։

Improvído, da. Անդատաստան, անխոհեմ, անխոհեմ ։ գանիրել, փութաբար։

Improvvedutaménte. Տ. Inadvertentemente. Յանդգնաբարոյապէս, յանխոհեմութիւն ։ գաղիրել։

Improvvedúto, ta. Տ. Sprovveduto. անխոհեմ, գաղիրել։

Improvvisaménte. Անսպասելի, յանկարծակի ։ գաղիրել։

Improvvisaménto. Անդատաստան աստղերգութիւն ։

Improvvisánte, ած. Անդատաստան կամ յանկարծակիօրէն բանաստեղծ ։

Improvvisáre, ե. Յանդգնաբար երգել, աստանաստարս ։

Improvvisáta. Անդատաստան ստանաստութիւն կամ այլ ինչ ։

Improvvisatóre, ա. – trice, f. Տ. Improvvisante.

Improvviso, sa. Տ. Sprovveduto. անխոհեմ, անկարծելի։ ած. all' improvviso, կամ՝ improvviso, ած. Տ. Improvvisamente.

Imprudénte, ած. Անխոհեմ, անդիտակ, անխորհուրդ, յանդգնաբար ։ ապերախտ։

Imprudenteménte. Անխոհեմաբար, անխոհեմութեամբ, անխորհրդաբար ։ ապերախտաբար։ խնդ, փոխ ։ խանգիպեին ։

Imprudénza. Անխոհեմութիւն, անխորհրդութիւն, յանդգնութիւն ։ ապերախտութիւն։

Impudénte, ած. Անամօթ, լկտի, յայտնատես ։ առատ, ներպոխ։

Impudenteménte. Անամօթաբար ։ առատ։

Impudénza. Անամօթութիւն, լկտիութիւն ։ առատութիւն։

Impudicaménte. Անպարկեշտաբար, անպատշաճաբար ։

Impudicízia. Անպարկեշտութիւն, անամենգրութիւն, զազրութիւն, պղծութիւն, պատգչուտութիւն ։ նախատինք ։

Impudíco, ca. Անպարկեշտ, անամենգրութ, պատգչուտ, անամօթ ։ նախատ, փառաբեր։

Impugnáre, ե. Պնդիլ զատանէ, ատելով ի բանին կամ ի մեռելին ։ պատրաստ ասիր ։ la spada. Ձգել, մերկել զսուրն ։ գնալ ընդառաջ ։ տես և. Oppugnare.

Impugnatóre, ար. Հակառակող, հարձակող, դիմամարտող, հակառակ ։

Impugnatúra. Անդնելի ի բռնին։ Մերկեա, երասանկալ, գատ տակ (սրոյ ։) սափ, գաղտնի ։

Impugnazióne. Հակառակութիւն, դիմամարտութիւն, մեղադրանք ։

Impulsióne. Պրդումն, մղանք, մղողութիւն ։ իրի վերին։

Impúlso. Պրդիմ է ։ պրդումն, պրդիմ, հրապոյրք ։

Impuneménte, ած. Անպատիժ, անպատդիկ ։ ինքնին ։

Impunità. Անպատասխանութիւն, անպատիժ ի պատճառէ ։ անպատդիկ։

Impunitaménte. Տ. Impunemente.

Impunito, ta. Impune, ս. Անպատիժ, անպատասխան: Անպատիժ: non la passerà impunito. ոչ մնասցէ անպատիժ:

Impuntáre, ն. կապել, գամել, գամեցնել, զամրացնել: գամել: ընդ կոչ առնուլ կիմ մնա առնուլ (ի բառախաղս:)

Impuntuále, ս. Ընդգոյ, որ չի պղտոշտար, կիմ անվնաս կամ ձիշդ: անդիմախնդ պարկեշտ:

Impuntualità. Անդգոյութիւն, ոչ ձիշդութիւն:

Impuntúra, – tiúra. Անդիւն կարատածիք:

Impuraménte. Անմաքրապէս:

Impurità. Անմաքրութիւն, գարշելի. ապականութիւն: նախճիրն, նաւթափրէտ: պղծութիւն:

Impúro, ra. Անմաքուր, գարշապական: նախճիր, նաւթափրէտ: պղծութիւն, անհամաձայն: ճնաղդ, ճահիճ:

Imputábile, ս. Վերագրելի, զոր մեզի ի հատուցել կամ ընծայել առելիք: առագրանելի:

Imputáre, ն. Յաշտանել գրել կամ հաշուել (յանցանս կամ առաքինս.) անդրանանել: առնել հատ, հաշիւն պղտոշտ:

Imputatóre, ար. Աշխատասէր: ընդհանուր: զբաղապետիչ: իշխիչ:

Imputazióne. Յաշտանել, գրութիւն, անդրանանելիք: իշխիչ, ընդհան: հաշուատուն:

Imputridíre, ը Նիհիլ առաջ կանիլ: Լիրթիլ:

Impussáre, ը Գոյն ի: հոտիլ գօգնել:

IN

In, նախդ. 'ի, յ (նեղրգոյականն) ըս, գի: 'ի մէջ. 'ի նեղրգս: Իւրն գի: sarò quì in un ora. Եղիցի այդր գիտ մեզ հասանել: պիր առհասիան կերպիւ: come fa donna, che in partorir sia. որպէս առնէ կին ի ծնանելս: 'ի վիրայ: իսիխնդ: 'ի, յ (սպասիան:) in miracolosa maniéra. հրաշագործ կերպ գործելով, զարմանելապէս: պիր առայիդ խորհ իւր: in contrário. ընդ հակառակն: գանա գարձ: Ընդգէմ, 'ի վերայ: գան, խոպանդ: առ, գէմ 'ի. յ գոչգոս: խրգեր, զարկեր, զրկեր: ին գի: colle mani in croce. խաչաձև ձեռաց: Ըստրչ, գ (սպասառանիան:) կերպաձիւս: խրգ, կամ անդիմ: di ventotto in trent' anni. տասնոց գասան և ութ կիմ երեսնից: in léggere i libri կիմ in leggendo i libri. կարճեռանալն գրեցս:

In, 'ի բառագրելոյ բառս' գերի առնի գրգռութիւն պատասխանի, գերի գնի 'ի գործ, և գերի նշանակի վերջ, ձև. գր. inaccessíbile. անմատոյց: խանդրելոյ: inceráre. պատառել մեղամով: innalzáre. վերասեռանալ, խօտոյր գառնցնել: incarceráre. գրկանել 'ի բանտ. ձև: ընդհան գօմա: In, յատկոյ պատիցս L, M, R, գան N երբեմն գծի 'ի նոյն յերգագոյ գառան. գր illécito, immóbile, irrazionále. խոյ յատկոյ պատիցս B, և P, գան խոյ 'ի M. գր imbeccáre, impudico.

Inábile, ս. Անյարմար, անձեռնհաս, անհնար, անհասանելի: գագիչեցնելիութիւն, լրիմ:

Inabilità. Անյարմարութիւն, անձեռնհասութիւն: գագիչեցնելիութիւն:

Inabilitáre, ն. Անյարմար, անձեռնհաս առնել:

Inabissáre, ն. Խորասուզանել, յանձգառնալ, խորասոյզ առնել: երերի իջերիլ, պատճառիլ: – arsi, ք. Անկանիլ կիմ գահավիժիլ յանձգառնալ: երերի իջիլ, պատիլ:

Inabitábile, ս. Անբնակելի, անբնակ: առգին օթանոց:

Inabitáto, ta. Անբնակ, ոչ բնակեալ: վերի, վերնիչիչ:

Inaccessíbile, ս. Inaccésso, sa.

Անհաստատ, անհամառելի, անձկ։ Ինաստատ։

Inacerbáre, – bíre, ն. Դառնացնել, դառնացնել, դժդունել, խորխել, տալդնել։ Inacerbire, ը – írsi, յ. Դժդունել ի բարկութիւն, դառնանալ։ տես տալդնել։

Inacetáre, ես. Տ. Inacetire. Քանալ կամ շինել քացախով։ տես ես իմ ընթերց։ օքացախել։

Inacetíre, ես. Քացախիլ, քիթիլ։ տես ես իմ։

Inadattábile, հ. Անդատելի։ տես անհնազանդ։

Inaguagliánza. Անհաւասարութիւն։ տես անհաւասարութիւն։

Inalberáre, ն. Պարզել զդրօշակ, տնկել զառիւծ, յօդս։ տալդնել տնկել։ – ársi del cavallo. կանգնիլ ձիոյ յոտս։ տես կանգնիլ։

Inalienábile, հ. Որում չէ հնար օտարանալ, զոր չէ օրէն օտարացնել կամ վաճառել։ տես անշրջելի։

Inalterábile, հ. Անայլայլելի, անաղարտական, անփոփոխ տես անխոնջ։

Inalterabilità. Անայլայլութիւն, անփոփոխութիւն։

Inalterabilménte. Անխոնջաբար, անաղարտօրէն։

Inalteráto, ta. Անայլայլակ, անաղարտական տես անխոնջ տես անխնդիր։

Inamidáre, ն. Օծանիլ օսլայիւ։ Նիւթապատ տիրել։

Inamissíbile, հ. Անկորուստ։ գոյ տես անկորուստ։

Inamissibilità. Անկորստութիւն (Հնոլհաց)։

Inamistársi, յ. Բարեկամանալ նոր։ փոխ տես։

Inammendábile, հ. Անուղղելի, անուղղայ, անխրատ։ խոտան տես անսրբելի։ Ինդրեխելի ինդիր։

Inanelláre la chiòma, ն. խոպոպակել գլխոյս (կնոջ ցնորք կրկնամոլ գանգրել գլխոյս։) տես խոխոջել։

Inanellàto, ta. խոպոպակեալ։ անանկամանդ գանգրեալ։ տես խոխոջեալ։

Inanimáre, – mire, ն. Կենդանացնել, քաջալերել։ խոկ տես վերի։ – ársi, յ. Քաջալերիլ, խոկ տես։ խոկ տես վերի։

Inanimáto, ta. Անհոգի, անշունչ։ Հանուցն խոպոպակեալ։ խոկ տես վերի։

Inappellábile, հ. Անդատելի։

Inappeténte, հ. Անախորժ, անախորժակ, յանդիմանեալ։ խոկ տես ախորժ։

Inappeténza. Անախորժութիւն, յանդիմանութիւն։ խոկ տես։

Inarcáre, ն. Ծռանիլ ազեղնաձև։ կոիլ։ – ársi, յ. կռանալ ազեղնաձև, ծռիլ։ կոիլ։ inarcar le ciglia. հպանալ, յանգոյշ կրթիլ։ տես գալհալ։

Inarenáre, ը – ársi, յ. խրիլ, հնասիլ, յանապատանալ գոնախտ օձոյ։ գ գետացրիլ, կաւիլ։ գոյ տես։

Inargentáre, ն. Գրկանալ ազդանշան ծիծաղոյ, ազդանշանազօծիլ։ Ինձինս խոնչ գոյ տես, ինձինս եղիլ։

Inargentáto, ta. Ազդանշանազօծ, ազդանշանազօծ։ ինձինս խոնչ գոյեալ, ինձինս եղեալ։

Inaridáre, – díre, ն. Ցամաքեցուցանել, չորացուցանել գօսացուցանել գոտրուանել։ ը Ցամաքիլ, չորանալ, գօսանալ։ գոյ տես։

Inarrivábile, հ. Անհասանելի, անհաս։ Ելեւինչելի։

Inarticoláto, ta. Անբաղ, անարտասանելի։

Inaspettatamènte. Յանկարծակի, յանսպասելի ժամու։ գոյ տես։

Inaspettáto, ta. Անսպասելի, անակնկալելի, անկարծեալ։ տես անհնարին։

Inaspráre, – rire, ն. Զգրգռել, խստացուցանել, դառնացու-

Digitized by Google

գանձել: փոխել ուրիշի, նվաճել ուրիշի: un male. զրպարտանք գործել: ապրցնել: և ն. ֆ. Դժոխանալ, գոռալ, ժանանալ: նվաճել ուրիշի: զրպարտել (սխալմամբ:) ապիսի:

Inaudíbile, ն. Դժոխալի, զոր չէ արժան լսել: Ինքնիմիկ:

Inaudíto, Inudito, ta. Անլսած, նորագյուտ, գժոխագործած: Ինքնիմիկ:

Inaugurazióne. Հանդիսաժողով գործելու: գալիք գործունեություն:

Inavvedutaménte. Անխոհեմաբար, անմտաբոժոժ, յանդգնորեն, անխորհրդատար, անմիտաբար: պիտանիորեն, ափերաւոր ինչ, ինքնիրեն:

Inavvedúto, ta. Անխոհեմ, անզգույշ, անմիտ: ափերաւոր:

Inavvertentemente. Տ. Inavvedutamente.

Inavvertènza. Անխոհեմություն, անխորհրդատվություն, անմտություն, անխոհեմություն: զոփելի, ափերաւորություն:

Inavvertitaménte. Տ. Inavvedutamente.

Inavvertíto, ta. Տ. Inavveduto.

Inazióne. Դադարություն ի գործ ծոյ կամ յառաջդիմե, անգործություն: Իւրնիմիկ, ավերածություն:

In básso, ն. Ի խոնարհ, առանձին, ի վայր: ապուռ:

In bréve, In briéve, ն. Կարճ ի կարճին: գլուա: ի վերջաբանի, հուսկ յետոյ: են Հասկ: ի առաջ ժամանակի, ընդ հուսկ, վազ: ապ դիմանալի, ինչ:

Incadaveríre, ե Դիակիանալ, հոտիլ, նեխիլ: Ինքնիմիկ, գոփել:

Incagliáre, ե Խրիլ (նաւաստի յառաջագոյս:) կառիլ: ոմանալ, ապրնանել:

Incalcináre, ն. Անթանել ի կիր, բանել, ծեփել կրով: Ինքնիմիկ գոփել, ապրնանել:

Incalcinatúra. Ծեփ: ապրնա:

Incalliménto. Բնականալ, բրտանալ, կրնա: Նաստ:

Incallíre, ե Բրտանալ, խստանալ, ձեռքերգին, վերաբերել: Նաստ գործ:

Incallíto, ta. Բրտացեալ, եղ: Նաստ: fronte incallita. երեսը կարծր, ապրատամ, անպատկառ (ի կրտսերականաց:) ոմանանալ առնական:

Incalvàre, — vire, ե Ճակատանալ, վերանալ, վատնա լինել: պակ օգնել:

Incalsáre, ն. Փախստական, հալածել: վանել: Ինքնիմիկ, փոխանակ: ապրնալ, ի ծեղ ապրնանել: առաջնորդել: պր կնիգ, պրա պրագնել:

Incamiciáre, ն. Ծածկել: սրվանել:

Incamiciatúra. Ծածկ, ծածկոյթ: սրվան:

Incamminaménto. Գործ, ընթացք, Ճանապարհ: նոր:

Incammináre, ն. Ճանապարհ արկանել, ուղեկցել լինել: նոյս գնալ, նոյ կնոպիկիմ: ուղղել, ապուղղել, ի կարգի գնել (ըստ գործն:) նիւնա գործել: — ársi, ֆ. Ճանապարհ, ի չար անկանել, գնալ ուղիքը: նոյս ընթանալ: l' affare è ben incamminato. յաջողեալ է գործն:

Incancheráre, — ríre, ե Փախչել ի քաղցկեղ, Ճարակել արագ գաղցկեղ, զայրանալ կամ վհատել վերայ: Ինքնիմիկ օգնել:

Incaníto, ta. Զգրգռանալ, զայրագնանալ: գառագործել:

Incannáre, ն. կծկել, ապառանալ, ի գլանակս: ի գլանակն: Ինքնիմիկ ապրնալ:

Incantaméntо. Դժոխանալ, Թովչոտել, հմայութ ապրանքք: պիտոյից ձիավոր, պիտոյիմ:

Incantáre, ն. Դժոխել, հմայել, Թովել, կախարդել: Ինքնիմիկ գործել, պիտոյանալ: կախարդել կամ

ամբիշտասիրել զմիտաս, զմեղկացուցանել: հեշտանալ կրնիմ:

Incantáto; ta. Դիւահարել, հմայել: պատելը: զմայլեցնել: հեքիաթ օշոտը:

Incantatóre, ար. Դիւահար, թովիչ, կախարդ: պիտիաճիս:

Incantatrice, իգ. Վհուկ: հմայփչ կին: յայտնատեսիկ:

Incantasióne, Incantésimo. Տ. Incantamento.

Incánto. Կայն և Աճուրդ: ծեղուք: mettere, véndere, comprare all' incanto. արկանել, վաճառել, կիմ գնել յաճուրդս: ձեղուքս ածել, ծեղուքս տալ: andar all'—. վաճառիլ յաճուրդս: ծեղուքս երթնալ:

Incanutíre. Տ. Canutezza.

Incanutíre, ր — írsi, յ. Ալեւորել, ծաղկիլ ալեաց: առ ալ գարնալ:

Incanutíto, ta. Ալեւոր, ալեւորեալ: ալարմըն, գլխ:

Incapáce, և. Անբաստական, անկարողունակ, անընդունակ: գործի չէ՝ չկրնար, չարմիկներէ:

Incapacità. Անբաստականութիւն, անկարողութիւն: գործի չէ՝ չկրնալ, չարմիկներէ:

Incaparbíto, ta. Ցառնած, խրտուտպատնաց: խնամքի:

Incaparráre, ր. Տալ զատհատուցանել, գնել առհատուցեալ: ետ վերէ:

Incappáre, ը Անկանիլ, կասկ ըմբռնիլ (ի գործոյս, ի վնասուցս) փխրիլ: ապատահիլ, ընդ առաջ ելանել: առած ինկիլ: գլխիլ: սխալիլ:

Incappucciáre, ր. Ծածկիլ գլխոցիւն: պատ ելօրինիլ:

Incarceráre, ր. Ի բանտ արկանիլ: հապա ինկնիլ:

Incarcerato, ta. Բանտարգիլ: հապա ընծանուալ:

Incarcerazióne. Բանտարգիլութիւն: հապա:

Incaricáre, ր. Բռնանալ առնիք գործոյ: նշանակիլ: յանձնիլ առնիք գործոյ ինչ, կապտիլ գործ վերատեսչաց: ծառայէիլ: առնիս Incolpare.

Incaricáto, ta, պէ. Բռնանալ առնեալ, նշանակեալ: նշանակիչ: և գ, ար. Պատասխանատու: նեւիչ:

Incárico. Բռնանք, ծանրութիւն: նշանակ: հոգատարութիւն, գործ, պատասխան, յանձնեալ գործառնութեան համառօտ, հրահրիչ:

Incarnársi, յ. Մարմնանալ, առնեալ մարմնիս, մարդանալ: ինն սրմա:

Incarnatíno, na. Incarnáto, ta. կարմրակերպիսան, մարգագոյն, վարդագոյն, մարմնագոյն: ինչնիկնչ, ալ:

Incarnáto, ta. Մարմնացեալ, մարդացեալ: ինն սրմը:

Incarnazióne. Կերպարմնումն, մարդեղութիւն: ինն սրմօը:

Incarogeáre, —nire, ը Տ. Incadaverire.

Incartáre, ն. Պատասխել թղթի, թուղթ, ծրարել ի թղթի: փնահապա ածմա:

Incartocciáre, ն. Դնել յեղ կերտուածս թղթի, պատասխել ի թղթի: փնահապա ածմա:

Incassáre, ն. Դնել յարկիղ: անարդեալ գօմա: առնիս և Incastrare.

Incassatúra. Ագուցանիլն կիմ ագուցք, յետումն, կապակիր կամ առնիկն ուր ագուցանեն իրիք: ինչփրիկ:

Incastonáre, ն. Ընդելուզանել, յետուլ: ինչփրիկ: ընդ մէջ անանիս ագուցանել:

Incastráre, ն. Ագուցանել ընդ միջակատու (զարմանալս) յետուլ (զանկանս:) ինչփրիկ:

Incastratúra. Տ. Incassatura. ընդելուզածք:

Incatarráre, —rire, ը Խառնել նաւ զհարդագոմս: պինփամ ածմա:

Digitized by Google

Incatenáre, ն. Ա. բռնանալ, կամ խաղալ՝ ի շղթայս : վիճակել ի շղթայս :

Incatenáto, ta. Ա. բռնած՝ ի շղթայս, շղթայակապ :

Incatenatúra. Կապուածին շղթայ. բաշխիք : խազախցուած, միաւորուած, յօգ : գաղ :

Intorzolírsi, յ. Ձռանգալ, ոլորուիլ, գոռոզանալ, ուշ առնել, ամբիծ : գոռոզանալ, հասցել ժլմնալ :

Incatramáto, ta. Օծեալ կամ շաղախեալ ձիւթով : գաւրանալ, ամրանալ, գաւրացեալ :

Incattivíre, ւ. Ձառանալ, չարանալ, վատանալ : փչանալ օձնալ, փչացի խլնիլ :

Incavalcáre, ն. Դնել՝ ի վերայ : խոպխանք գօնալ :

Incaváre, ն. փորել, խորել, գոգաւորս առնել, փապարել : լուս գոյր ելնիլ :

Incavato, ta. Գոգեալ, գոգաւորեալ : լուսոյր :

Incavatúra. Փորուած, գոգաւորութիւն : լուսոյր :

Incavernáto, ta. Ա. բրիւալ՝ ի խոռոչս կամ յանձաւս : հաղարայս պատփուիլ, խորացեալ (աչք) փնչերի պատիլ :

Incávo. Խոռոչ, փոս : լուսոյր :

Incautaménte. Անզգուշաբար, յանզգուշս, առնամտաբար, անխորհրդաբար : գաղիւր :

Incáuto, ta. Անզգոյշ, անխոհեմ, հեմ, անհանճար : գաղիւր, առ գլխնայան :

Incéndere, ն. Ա. յրել, կիզուլ : էսափնալ : **Incénderi**, յ. Ա. յրիլ, կիզուլ : էսանալ :

Incendiário, ia. Հրմիզ, հրզեն, հրապիրս : գառնապատճառ :

Incendiménto, **Incéndio.** Հրդեհ, կիզուլ, հրզեհ : էսանքն :

Incenerare, – **rire**, ն. ի մեր խիր գաղձուցանել, յանձիւն դառնալ : գիալ կիմիլ : ւ և. – **rirsi**, յ. ի մեխիր գառնալ : գիալ օլնալ : – **ráre**, ն. Ընուլ մեխիրով, ցանել մեխիր : գիալ պօլատնալ :

Incensaménto. խնկարկութիւն, ծխառնեալ խնկոց :

Incensáre, ն. խնկել, խնկարկել, ծխել, ջեռուցել : պատուելնալ : uno. չարչանել զայր, գոմիլ առ ջեռուհս կա : իւրն կիլիլ :

Incensazióne. խնկարկութիւն :

Incensiére, այր. Բռնարկան : պատուարան :

Incénso, գ. խառնիճ : պատուար, գնանելիճ :

Incentívo. Ա. գիմի, դիպի, լուցք կիզք, գրգիռ : սէրպէտ :

Incentrársi, յ. Ա. միջակիլ՝ ի կեդրոնեան, առանցքակիլ : ինչ օլնալ :

Inceppáre, ն. Ա. բռնանալ՝ ի կոճղեալս, կապել՝ ի գնելոցս : ինչ բռնալ գօնալ :

Inceráre, ն. Պատել կամ օծանել մեղուով : մոմլնալ :

Inceráto, գ. Ա. մոմիլք, մեղուն շրջ : մոմլնալ :

Inceráto, ta, այ. Ա. մոմապատ, օծեալ մեղուով : մոմլնալ :

Incertézza, **Incertitúdine.** Անստուգութիւն, անհաստատութիւն, երկբայութիւն : չիգիւ :

Incérto, գ. Երկբայական կամ անհաստատութիւն : չհաւանութիւն : գիալ անհաստատ, տատագիւ գիտութեան ստուգութեան :

Incérto, ta, այ. Անհաստատ, անյայտ, անստոյգ, երկբայ, կեղծաւոր : խահգիտիւ, պեւլիւ, պեւլի չիգիւլ, պեւլի գեյիւ :

Incespáre, ւ. Գոհել, գայթակղել : սխալիլ, գիալ :

Incessábile, ն. **Incessánte**, ն. Անդադար, անդադրեալ, անդիմել, անդիմելի : գայիմ :

Incessabilménte, **Incessantemente.** Անդուլ, անընդհատ, յանդգ, միշտ, հանապազորդ : գայիմ :

Incésto, գ. Ա. զգաստութիւն, ա՛ծգնեխութիւն :

Incésto, ta. **Incestuáto**, ta. **Incestuóso**, sa. Ա. զգաստութիւն, խնամախնդիր, ա՛ծգնեալ : պինա խալ

գաբատակ :

Incétta. Ա՛ստրակաձեռնատուփիկ: Ստոբատակուզի :

Incettáre, ն. Լինել մոնոպոլավաճառ, գնել զկնի ստառս : Ստոբատակուզի կ՚ինի :

Incettatóre, ած. Ա՛ստրակավաճառ : Ստոբատակ :

Inchiaváre, ն. Ագցնել փականը ներք, փակիլ բանալիովք : Փականկինի, անահպած լալ գոփանալ :

Inchiédere, ն. Հարցապնդիլ, առնել կանալ, առատանել : ուրարկոր նալ : Հարցապրոցք առնել ի գալ պատասխանի : Խնգիրել կ՚ինի :

Inchiésta. Հարցապնդումն, հարցապրոցք : Խնգիրել :

Inchinaménto. Տե՛ս Inchinazióne.

Inchináre, ն. Խոնարհեցուցանել, ցածուցանիլ, կորացուցանել (զգլուխն) ալաղ կ՚ինի, կ՚ոգիրի, էյնի : — ársi, ք. Խոնարհիլ, հանիլ կորանալ : էյնիլի : զկ՚ինանել առնք, անասալ : ալանալ, հնազանդ գալ, գոփանալ : inchinar uno, կամ inchinarsi a uno. յարգել կամ ողջունել զոք, խոնարհիլ զգլուխն յարգանաք : սկսա՛ կ՚էրնի : Խոնարհիլ (մոդրակաց) :

Inchináta. Խոնարհումն, յարգանք, յարգուել, ողջոյն : սկսա՛ :

Inchinazióne. Խոնարհումն : էյնիլի : յօժարուել, հանգամուել, քնաստրուել : ինչ, հանէս :

Inchinévole, հ. Գիւրաշահ, գիւրահաճ :

Inchíno, գոյ. Խոնարհումն (ծնգաց ի նշան յարգուելոյ.) յարգանք, ողջոյն յարգական : սկսա՛ :

Inchíno, na, ած. Inchináto, ta. Խոնարհեալ, ևն :

Inchiodáre, ն. Բևեռել, հասատարել հեզատիւք : ինգնալ : altrui nel letto. արգելուլ զոք ի մահճի (հիւանդութենէ :)

Inchiodatúra. Վիրք բեհեռաց ատյարին :

Inchiostráre, ն. Շաղախել սև ակաւ : գրչի կապնիլ :

Inchióstro. Սև ակ, սև լան, գիծ, թանաք : գրչի :

Inchiúdere, ն. ի ներքս փակել, փակիլ ի : Ներէն գոյատ գալ : գոփանալ :

Inciampáre, Inciampicáre, ք. Վիսալ տակ, հարկանիլ զոտն, գլխիլ, տապալ : Խանգարիլ ոտքի տալ, սխալիլ :

Inciámpo. Գայթ, գայթակղուած, խոչընդոտուն : փուշ, հանդ : գժուարութենէ, խոչ, վտանգ : Խնդիր, մանաւանդ :

Inchiúso, sa. ի ներքս փակեալ : գոփանոցի :

Incidénte, հ. Դիպուածական (չսահմանեալ յոտոյ :) գիպուածած, մնաս հատոր ալագաղալ, գիպած :

Incidenteménte. Հարկաւանդի, ըստ գիպուածոյ իմն :

Incidénza. Տե՛ս Digressione. գիպած, ալատահումն : per —. տե՛ս Incidentemente. Անհուն, կամ դիմորուն (գծի, շատ աւելի կամ սպրմեայ իրիք ի վերայ մնակարգա կիր) ángolo d' incidenza. անկիւն գիմորութենէ :

Incídere, ն. Հատանել, կտրել : Խնդիր : փորագրել, քանդակել : գալ, օյմ :

Incínta. Ցգի : Կին, հարիւ :

Incipiénte, հ. Սկսանօզ, նորեկ ի հոգևորական կեանս :

Incirconciso, sa. Անթլփատ : անանկինի :

Incircostrítto, ta. Անվայրագիտակ, անապատագիծ, անապատագիծ : Ընկերինի :

Incisióne. Հատումն, կտրումն : Խնդիր, Խնդիր : անդամանութենէ : Խնդրիկ : փորագրուել : օյմ :

Incíso, sa. Փորագրեալ, քանդակեալ : Ծատ, օյմալը :

Incisóre, ած. Փորագրող, քանդ

գանգիա: օյնամը: denti incisivi. կտրիչք. (իր առանձնահատկութեան առաջին անուանքն:) կտ. փիլսէրի:

Incitaménto, Incitazióne. Գրգռիչ, գրգռումն:

Incitáre, ն. Գրգռանել, գրգռել, յորդորանել, բորբոքել, հրապուրել, գրգռիչ, հավիրնիրիչ, փոխել: — ársi, յ. Գրգռանիլ, յորդորիլ, չարժիլ:

Incitativo, va. Գրգռամղական, հրապուրիչ:

Incitatóre, ար. — trice, իգ. Գրգռիչ, ած:

Incivile, ած. Բիքար, տանդիպի, անքաղաքավար, վայրենադարձ: հօյրաի, էրկրպոխ, էրէնամարդ:

Incivilíre, ե. Լինել քաղաքավարի, քաղաքակիցանալ: էրէնանալ ո՛:

Incivilito, ta. Քաղաքավարի, քաղաքակիցացած: էրէնացած:

Incivilménte. Բարտաշ, տանդիպարար: հօյրաիաբար:

Inciviltà. Բարտաշ, գիտքիտաշ, տանդիպարարիչ: հօյրաիացիչ, էրկրպոխիչ:

Incleméntе, ած. Անգութ, անողորմ, խիստ: մէրհամիծոխ: գառնաղաչանչ (հրամանակ, օգ:) սկրի:

Incleménza. Անգթաշ, խստաշ: մէրհամիծոխիչ: գժնդակ (օգտ, հրամանի, հրամանակի:) սկրիչ:

Inclinaménto. Խանարհումն (տառադարձ:) հակումն, հակամիտ, յօժարութիւն: ձգիչ, ձգիչ, հավիչ:

Inclináre, ն. Խանարհեցուցանել, հակիլ: ձգիչ: ե. Հակամիտանալ, միտիլ տա. ինձ, յօժարիլ: հայիլ օլմագ, ձգիչ եմ ինձ: Խանարհիլ (մեղրադարձ:)

Inclináto, ta. Հակեալ, միտեալ, հակամիտ: ապաղա ձգիչ գիտցած միտ, քնաստրատ, յօժար: հայիլ:

Inclinazióne. Հակամիտութիւն, միտում (բնաւ.) յօժարութիւն, բնաստրատիչ (առ. ինձ.) ա-

խտրամտակ: ձգիչ, հավիչ: հակամիտ, խտրատուն (յատկաբեր:) խանարհումն (առտնեղաց:)

Inclíto, ta. Երևելի, անուանի: նամագ:

Inclusivaménte. Փակատուբէր, ներառ. համարելով: ծուռեր պէտ բտալէր:

Incocciáre, ն. Ցատկանքիլ գնալու ի լաց ազգական, լացիլ ըստ գնդի: օգ իչէլիչ:

Incocciársi, յ. Տ. Ostinarsi.

Incodardíre, ե. Վատասրտիլ, զանգիտանալ: խուճ փայլամագ, գազիլ: ած:

Incoerénte, ած. Անչաք, անմիաբանի, անհաստատուն: ասյնամ, ասյնամատ:

Incoerénza. Անչաքութիւն, անհաստատանաք, անմիաբանութիւն: ասյնամատիւթ:

Incoguitaménte, all' incógnito, ած. Ծանծանօթաբար, գանկրատարար, գաղտնի, յայտնակերպ, ծրտագաբար: իչէլիճ, իչգոխ:

Incógnito, ta. Անծանօթ, անհայտ: պիլինմիչի, պիլինմիչ, եա պանճը, նիչ նայիմ:

Incolláre, ն. Մատնատրանել (խնամով.) տանձել: եափէտրտիլ, լիրիլիչէ, իտանիքատ:

Incollerársi, Incollorírsi. Տ. Adirarsi.

In cóllo, ած. 'ի վերայ, 'ի մէջ կամ, յատ, 'ի վերայ բառիայ: իտանիճէ, սըրիճտա:

Incolorársi, յ. Գունատատրիլ, նեղրկանիլ, ընդանանալ զգոյն: բիճի ատմագ, պօյատամագ,

Incolpábile, ած. Անտագրտա, անմեղադրելի: տատնամ:

Incolpáre, ն. Մեղադիր ընել, պատրատել, տանջատատանել: տատնամագ:

Incolpatóre, ար. Մեղադրիչ. տատնատող:

Incolpévole, ած. Տ. Incolpábile.

Incólto, ta. Անգործ, կոպտ,

Digitized by Google

ատեալք : Իւլիմիդը, հարուած : Վէրան : անդադրիլ, լքանալ, անհոգանալ, չընականացուցանել : փոփնիդ, պոչատ, հօշատ : uómo. այր անկիրթ, անուսեալ, տմարդի : կրծնանալ : վազրենի (բոյր :)

Incombustíbile, ա. Անհնար, անծախ : Էանդ : Էանդ :

Incominciamènto. Սկզբնաւորութիւն, սկիզբն : պատարագ :

Incominciáre, ն. Սկսանիլ, պատճառիլ :

Incominciatóre, ա. Սկսաւօղ : պատճառիչ :

Incommensurábile, ա. Անչափելի (Թիւր :)

Incommutábile, ա. Անփոխարինելի : փոխադրելի, գալի :

Incommutabilità. Անփոխարինութիւն, անշարժութիւն, հաստատութիւն :

Incomodaménte. Անհանգստաբար, ցաւագին, տաղտկալի : դանդիկ ի նէ :

Incomodáre, ն. Անհանգիստ առնել, տաղտկացնել, ձանձրացուցանել, նեղել : դանդիկ ի վրէ, ի նէ : — ársi, յ. Նեղիլ, ևն : ձանձրանալ, դանդիկ ընգնել :

Incomodità, Incómodo, գոյ. Անհանգստութիւն, վիշտ, նեղութիւն, տաղտկութիւն, ձանձրոյթ : դանդիկ, խռովութիւն, բահանգրաւորութիւն անհանգստութիւն մարմնոյ, խօճութիւն, տխրութիւն : ախտ :

Incómodo, da. Անհանգիստ, նեղիչ, ձանձրալի, գժնդակ, վշտաւոր : դանդիկ ի նէ. գաղբէ : աղբէ :

Incomparábile, ա. Անբաղդատ, անհամեմատ : այի նմանիլ, տգբանը նօգ :

Incomparabilménte. Անբաղդատապէս անհամեմատելի, անպէս որ չկրնայ նմանիլ, անբաղդատ :

Incompatíbile. Անհամաձայնական, որոց չէ հնար կամ ի միասին, անընդունելի, նեղհամակիր : ղէի, գաբղէ, ղէի նադիկէի :

Incompatibilità. Անհամաձայնութիւն, նեղհամակրութիւն, անդադրական բնութիւն : գաբղէղէի :

Incompetènte, ա. Անկատար (գործոց.) որ չունի զօրինաւոր իշխանութիւն գործելոյ : հագիի նօգ, հնօգի նօգ :

Incompetènza. Անկատարութիւն (գործոց.) ապահաստութիւն իշխանութեան :

Incompiúto, ta. Անկատարեալ, անկատար, թերի : պիի-դիի, գոռոռոբ :

Incomplésso, sa. Պարզ, անխառն, ոչ բազադրեալ : անզօրութեամբ (հոգւոյ կամ քաշնամարմնոյ :)

Incomportábile, ա. Անբաժակելի, անտանելի, ծանր : գայանըշմալ :

Incompósto, ta. Անկարգ, խառնաշփոթեալ, խառն : դանդիկ ի խոռնի : գաբղէղէի : տես և Disadorno.

Incomprensíbile, ա. Անհաս, անըմբռնելի, աղնանմալ, աղնանըշմալ, ափըշա աբղէղ :

Incomprensibilità. Անհասութիւն :

Incomprensibilménte. Անհասաբար, անհասութեամբ,

Incommunicábile, ա. Անհաղորդակցական :

Inconcepíbile, ա. Անհասկնալի, անհաս : աղնանմալ :

Inconciliábile, ա. Անհամաձայնելի, որոց չէ հնար միաբանելոյ : այի օղմալ :

Inconcludénte, ա. Որ ոչինչ հզօրակացուցանէ :

Inconclúso, sa. Ո՛չ հզօրակացուցեալ, անկատար :

Inconcússo, sa. Անդրդուելի, անսասանելի :

Incongruénte, ա. Անյարմար, գործակատարելի, անյարմարապէս : գիաախէնախէ :

Incongruénza. Անյարմարութիւն, անպատշաճութիւն, անհամաձայնութիւն : գիաախէնախէի :

Inconquassábile, ա. Անխորտակելի, անսասան : գալի :

Inconseguénza. Անհետևողութիւն, հետևողութեան, անյարմարութիւն,

Digitized by Google

անպատիւ (՚ի բառս կամ՝ ի գլուխս)։

Inconsiderábile, ած. S. Inconcepíbile. Որ չի ապրանքի անսահման, որ խորհուրդ, գուշակութեամբ, ենթակ. ան, փոյթ, ուշադիր։

Inconsideratamènte. Անխոհեմաբար, անխորհրդաբար, վայրապար, անխոհեմութիւն։ փութկոտութեան, ոտքընկածութեան իւր։

Inconsideratézza. Անխոհեմութիւն, անխոհեմ։ փութկոտութիւն։

Inconsideráto, ta. Անխոհեմ, անխորհուրդ, անխորհեմ, անզգուշ, անմիտ։ անսանձ պատճառ, վիճաբանիչ, գործակատար։

Inconsiderazióne. Անխոհեմութիւն, ենթակ. անխորհրդութիւն, անխորհրդաբար։ վիճաբանիչ։

Inconsistènte, ած. Անհաստատուն, անհիմն, մեռացածիւն։ ինկնկուն։

Inconsolábile, ած. Անմխիթար, անսփոփելի։ ինկնալի պատճառ, ինքնալխոչ։

Inconsolabilménte. Անմխիթար պատճառիւն։

Inconsoláto, ta. Անմխիթար, տառապալից, տխուր։ անմխիթարութիւն, տիւրութիւն։

Inconsolazióne. Անմխիթարութիւն։

Inconstítile, ած. Անհանգ կամ ըստանկ։ տիգիրչելիս։

Incontaminátо, ta. Անպատճառ, անբիծ, անապական, անաղտ, խեղճ։ անիծոխիչ, ինկնալ։

Incontanénte, ած. Անժամանցին, խակ և խակ։ ի սահուն։

Incontentábile, ած. Անյագաստիկ, անյագ։ փոյթալ։

Incontestábile, ած. Անդրդուելի, անառարկելի, որ չունի սխալ վկայութիւն։ վիճելիչ, անվոխ օրինաց։

Incontinénte, ած. Անժուժկալ, անժուժկալ, անսանձ, անսահման։ ինկնկուն, պոռնկութիւն, վնասակար։

Incontinénza. Անժուժկալութիւն, անժուժկալութիւն, անսանձութիւն։ ինկնկուն, պոռնկութեան վնաս։

Incóntro, All' incóntra, նոր. Ընդդիմի, հանդիպակաց։ գործ։ incontra. վիճաբանական, ընդ՝ ի առնել։ ինկնկուն։ all' incontra. ի հանդիպումն, հանդիպելով, ընդդիմի գործոց։ եւ ած. Ընդհանրական։ ինկնկուն։ ընդ առաջ, ընդդիմի գործոց։ հանդիպելով գործոց։

Incontraménto. Հանդիպումն, առաջ գնալ։

Incontráre, նոր. Հանդիպիլ, պատահիլ, գտանիլ, զարկ։ առաջ գնալ, օգնական։ — arsi, յ. Ընդհանրանալ, ընդ իրեր, գործակցիլ, փոփանիլ, լրիւնալ։ հանդիպիլ միմեանց կամ գտանիլ միասին։ (՚ի նոյն կիրս։) ընդ Դէմ ելանել, պատահել, ելանել ընդ առաջ, ՚ի գործի հարկանել։ լրիւնալ։

Incontrastábile, ած. Անհերքելի, անդրդուելի։ անդրդուելիութիւն, անհերքելի անելի։ ստահիչ, թանգիչ։

Incóntro, գոյ. Հանդիպումն, պատահումն։ առաջ գնալ։

Incóntro, նոր. Ընդդիմի գործոց։ ընդ առաջ։ գործոց։ հանդիպելով, ՚ի հանդիպելոյ։ գործոցս։ all' incontro. նոյն է և եւ վիճաբանին, ՚ի ապրուստ։ հանդիպելի, ինկնկուն։ incontro. կամ all' incontro, ած. Ընդդիմի գործոց։ fare incontro. ընդ առաջ ելանել, պատահել, հանդիպել։ գործոցման։ andare incontro. ընդ առաջ գնալ կամ ելանել։ գործոցման։ farsi incontro. նոյն է և եւ ընդդիմի գալ, հանդիպիլ, պատահիլ։ գործոց գործոցման։

Inconvenévole, Inconveniénte, ած. Անպատշաճ, անվայելուչ, անտեղի, գժտապատճառ։ վիճաբանիչ, ինկնալ։

Inconveniénte, գ, ա. Անպատշաճութիւն, անտեղութիւն։ վիճաբանիչ։ ապականութիւն, խռով, չարիք։ պահիչ, ինկնալ։

Inconvenienteménte. Անպատշաճապէս, գժտապատճառ, անվայելուչ։ վիճաբանիչ։

Digitized by Google

Inconveniénza. Անպատեհութիւն, թի, անյարմարութիւն, անհարկաւորութիւն, անհամապատասխանութիւն:

Incoraggiaménto. Քաջալերութիւն, թի, խրախոյս: խրիչ:

Incoraggiáre, n. Քաջալերել, խրախոյս տալ: խրիչ ելնել: և. — ársi, յ. Քաջալերիլ: խրիչ ինձ:

Incordáre, n. Գիրանալ, հաստիլ մեկ լինալ: միւդիւնէի ենթադրել: n. Լարել, պատրաստել, կամ զսպել նուագարանաց: տիրել նուագարանաց:

Incordatúra. Լարումն ապրեցոյ նուագարանաց:

Incoronáre, n. Պսակել, թագ դնել: քաճ կիպրիզել:

Incoronáto, ta. Պսակեալ, ացեալ: քաճ կիպրիզ:

Incoronazióne. Թագադրութիւն, պսակադրութիւն:

Incorporále, ձ. S. Incorpóreo.

Incorporalità. Անմարմնութիւն, անմարմնականութիւն:

Incorporalménte. Անմարմնաբար, անմարմնականաբար:

Incorporaménto, — razióne. Ընդհանուրութիւն, միացուցում, խառնում: գործակցութիւն, գործընկերութիւն:

Incorporáre, n. Ընդհանրացնել, խառնել 'ի միասին, 'ի մի ամփոփել, 'ի մի դասակարգել: դասի կոչել, իմ ինչաւ կոչել, գործակցել, ոչիր կոչել: — ársi, յ. Ընդհանրանալ, խառնիլ 'ի մի: գործընկեր, ոչիր ο'':

Incorpóreo, ea. Անմարմնական: ինքնօրէն:

Incórrere, նշ. Անկանիլ ('ի վտանգս, ևն:) փորձել: արատաւորել: օգրանաք: l' ódio. ատելի լինել:

Incorrétto, ta. Ոչ ուղղեալ, թիւր, սխալմունք: փոխկիսմիդ, խանդարուած:

Incorrigíbile, ձ. Անուղղայ, անիմաստասէր: խրատիչ, խրատչի:

Incorrigibilità. Բացակ անուղղայ, անիմաստասիրութիւն, անուսումնասիրութիւն:

Incorrótto, ta. Անապականեալ, անարատ: պօղոտչմնչ, պօղոտչած: արդար, աստիճան: փղրուած, ատկի, ատղ:

Incorruttíbile, ձ. Անապականանալի, անապական, անկորուստ: պօղոտչմնչ, չխրիչ: անմահական, տղիսատիրող, արդարատեսիլ, անապական: բուլնաի անչմեան, ատղ, փղրուած:

Incorruttíbili, Incorruttícoli, յոյ, ար. Անապականատեսութիւն, կամ անապականեալք. (հերետիկոսք:)

Incorruttibilità. Անապականութիւն, անեղծութիւն, անթերութիւն: ոչ պղտմնմա:

Incorruzióne. Անեղծութիւն, անթերութիւն, արդար:

Incórso, sa. Անկեալ, ատկեալ: փղրուած:

Incostánte, ձ. Անհաստատուն, յոյզ ոչիչ: գործակից, ոչիր գործոյ պա փոփոխման:

Incostánza. Անհաստատութիւն, փոփոխականութիւն, փոփոխամտութիւն: գործակցութիւն:

Increánza. S. Inciviltà.

Increáto, ta. Անստեղծ, յաւիտենական: էարտիչմնչ, ե. պիչի:

Incredíbile, ձ. Անհաւատալի, մխրպալի, անշուտ: խանդչմնչ, ճաճ, խանդչմնչ, ատճոյիչ:

Incredibilità. Անհաւատալիութիւն:

Incredibilménte. Անհաւատալի խիճ օրինակաւ, անդգա քանի զհաւատան, մեծատպիս, յոյզ յոյզ: գաղջի, խիչրաի:

Incredulità. Անհաւատութիւն: խանդճմնչութիւն, խմանութիւն:

Incrédulo, la. Անհաւատ, անհաւատ: խանդճմնչ, խանդճող, խմանութիւն, փեաչիչ:

Increméntо. S'ա Accrescimento.

Increscere, նշ. S'ա Rincréscere, նշ.

Increspaménto. Խոչչմնչութիւն, կինճաուածք: պաղոտպոտ:

Digitized by Google

Increspáre, v. գանգրել (լոգ. հնար:) գընդրճել, գընդրել: ճմռել (գինեհատ) խոշ. շանգյուռ յանել: պատռտիպատռել: — ársi, յ. կնճռել: պատռտվել: ծռտանիլ (ծովու:) ալեկոծիլ:

Increspáto, ta. գանգրեալ, գանգրուր: գընդրել, գընդրեալ: ճմռեալ, խոշոշանեալ: պատռտեալ, պատռուտած, պատռուտած:

Increspatúra. Increspamento

Incrociáre, v. իրարհանդիպիլ պատահմամբ: — ársi, յ. S. Incrocicchiarsi.

Incrociáto, ta. խաչանիշ ըլլալ: հալածիլ:

Incrociatóre, ար. Կապաւոր հալածող մի: տապալողիչ: գործակից կնճռիչ:

Incrocicchiáre, v. խաչանիշ գնել: հալածիլ գնել: — ársi, յ. խաչանիշ գնել կամ հատանիլ զմիմեանս:

Incrostáre, v. գոյատրել կճռոտիլ: ճերմիլ իւն գործած:

Incrostatúra. Կճռոտ տեղ: տեղ ի. Intonaco.

Incrudelíre, v. Անգթանալ, գժնեհանալ, ժանտանալ: դառնալ ոչխար: գազանանալ (տիրոջմէ:) ազատած:

Incrudíre, v. խստացուցանել, զղաստացուցանել:

Incruénto, ta. Անարիւն, առանց արեան: գանգուր:

I'ncubo. Քաղ. (յո ոգի դիւաւոր կամ:) չին: մեղաւոր տեղ, մեղաւոր տեղը: տեղ. խաղալիք: աղբը պատան:

Incúdine. S. Ancúdine.

Inculcáre, v. Ցեղեղել, տեղաց կրկնել: խիտիտ պէս պոյտրել:

Incumbénza. Ցանձնապաստաբեք, գործ, յանձնեալ, պատուէր, գործ, հոգատարութեան. պատասխանատուութեան: պաշտօն, էմր, գայլը:

Incurábile, a. Անբժշկելի, անդարմանելի: անիմաւոր, խլամաքոյ, ծուլացած:

Incurváre, v. կապացուցանել, թեքել: խոյիլ-ելել, խոյել: — ársi, յ. կապացուցանել, թեքիլ: խոյիլ:

Incurvazióne. Կապացուցանելը, թեքուածը, կորացածը: խոյիլը:

Incúrvo, va. կար. թեք: խոյի պէս:

I'ndaco. Կեղեւ: ելիկ:

Indagáre, v. Հետազօտել, ոտքանել տեսնել, հարցաքննել, խուզել: պտրտրտալ:

Indagatóre, ար. Հետազօտող, տեսնողչափ:

Indagazióne, Indágine. Հետազօտութիւն, հետազննութիւն, խուզ: պտրտրտմունք:

Indanajáto, ta. Պետեղած, խայտաւորած: պեղեկուն:

Indárno, ած. Ի զուր. ի նա՛ եղեր: նաքիւն, քաղցած:

Indebitaménte. Ցանկրաւթ, յանգիտաց, առաքաբար: Նեհաւթ եեբէն, հիասթափութիւն:

Indebitársi, յ. Պարտս ունել, Ը պարտաւոր լինել: պօրճ կերել:

Indebitáto, ta. Պարտաւոր, պարտաւոր: պօրճոտ:

Indébito, ta. Անիրաւ, անպատշաճ: նեհաւթ, խափրտմամբ: a ora indébita. առաքաժամուս: պեղաւթ:

Indebolíre, լիւ. Տկարացուցանել: պայքարելամած: ն. Տկարացուցանել: պայքարելամած:

Indebolíto, ta. Տկարացուցած, անկար: պայքած:

Indecénte, a. Անվայելուչ, գժպատահ, անպատշաճ, անհամեմատ: խափրտմամբ:

Indecenteménte. Անվայելուչ, գժպատահ:

Indecénza. Անվայելչութիւն, անպատահութիւն, գժպատահ կամ անհամեմատ ինչ: հիասթափութիւն:

Indeciso, va. Անորոշ, անպատրաստ (գաւառ:) փոխիփոխ, վճռ. ժմտած: վարանոտ, կասկածոտ: նիւթահեղ:

Digitized by Google

Indeclinábile, a. Անխոտոր, անխոտորակերպ, հաստատուն: անշ. հոլով (անուանաց:)

Indefessaménte. Անխոնջ, անպարտասելի, Էօբուշմայըն:

Indefésso, sa. Անխոնջ, անվատասակ: Էօբուշմալը:

Indefettibilità. Անպակասութիւն (եկեղեցական:)

Indeficiénte, a. Անպակաս, անհնազաղ, յաւիտեան: էտէխմէդ, պայմ:

Indefinitaménte, d. Անվերջ: անորոշապէս:

Indefinitézza. Անորոշութիւն, անբացորոշութիւն:

Indefiníto, ta. Անորոշ, անբացորոշ, անուսահման:

Indegnaménte. Անարժանապէս: նայըչէ: անպատշաճապէս, Թերի նամանաց: ալչաղըդ խլ:

Indegnársi, Indegnaziône. S. Sdegnarsi, &c.

Indegnità. Անարժանութիւն: նայըղլըգ: անպատեհութիւն. գժնգութիւն (չարքնաց.) անվայելչութիւն, նախատինք: այբդ, ղրանաղլըգ:

Indégno, na. Indegnissimo, ma. Անարժան: կայըգ ժմայան, նայըչէ: գժպատեհ, անվայելչագէս: Էօփըչմայ չէզը, անպատշ, նամահաւան: փէօխա, ալչագ, էվնա:

Indelébile, a. Անջնջելի, անչքնչէլ, անեռգի: պէզմէյըղ:

Indelebilménte. Անջնջելի, անեռգապէս: պէզմէյըղչէ:

Indeliberáto, ta. Անխորհրդածեալ, ծրագրեալ (գործք:)

Indeliberaziône. Անորոշութիւն (կամաց.) տատանութիւն, տարակուսանք: ղիվգը:

Indemoniáto, ta. Դիւահարեալ: ճնիւղի, պիվալը, մգճնան:

Indénne, a. Ի վերասեալ, ոչ տուժեալ, գանկատու: պուզմըշըդ:

Indennità. Անվերասելի, ազատութիւն ի տուժանաց:

Indennizzáre, v. Ազատել ի տուժ. ազատութիւն: տուժիլ կամ վճառել զտուժանսն: զտրտըպան գումբմատ, զտրտը Էօգմէկ:

Indennizzaziône. Անվերասելութիւն, վճառումն եղեալ տուժից նոցին:

Indéntro, d. Ի ներքս: իչէրօկ:

Indipendénte, a. Անկախ. ազատ, ինքնագլուխ, ինքնատէր: պաղէջ պաչէնա, էնճօք պաչընա:

Indipendenteménte. Անկախութեամբ, ազատօրէն, ինքնիշխանաբար: աստանց:

Indipendénza. Անկախութիւն, ազատութիւն, ինքնիշխանութիւն: էնճօք պաչընա օլմաը:

Indeterminataménte. Անորոշաբար: անորոշագոյն:

Indeterminato, ta. Անորոշ, անբացորոշ, աներասխ. չհնա վերջ ունել: ճշդ ծմամբ: վարսանախիտ: ղիֆէլի:

Indeterminaziône. Անորոշութիւն, եզկայութիւն, վարանք, վարանամտութիւն: ղիֆկ:

Indevóto, Indivóto, ta. Անջերմեռանդ, անեռանդն: խպաֆկիօֆլը:

Indevozióne. Անեռանդութիւն, սակաւութիւն եռանդութեան, գաղջութիւն: խպաֆկիօֆլըղ:

I'ndi, d. Անտի, անտուստ: ծոպան, ծրագան: յետոյ, առաջ: սկզբ: ի նախնեաց, յայրենեաց: ծոպան: indi, կամ per indi. ըստ այն, անտի: օդագան: indi a poco. յետ սակաւ. պիչ սդան: indi a pochi giorni, indi a pochi dì. յետ սակաւ աւուրց, յետ ոչ բազում աւուրց: չօգ գէօիւ: indi a quattro anni. յետ չորից ամաց: գէօրդ Էլյան սմուգրա: da indi. յայնմէ հետէ: ծոպան գէչի: da indi in qua. ամենից ևս այդր, առ յաստա, յետոյ: ծոպան գէչի, սմուգրա: da indi in giù. յետոյ, զկնի, առաջ սմուգրա: da indi in su. յայնմէ

ժամանակից, յառաջեմ հետէ: Ծագան պէրի: da indi innansi. ատ. յառաջս, յետս պատկից: պատկան ուրդ: da indi in qua. յետս պիտի: Ծագան ուրդա: da indi intorno. չորս, չրջան: գոգաւոր:

Indiáno, na. Հնդիկ, հնդկացին, հնդկաց: հինգհատանէը, հինգ:

Indiavoláre, ևս. Դիմ-ապրիլ, կատաղիլ ում զորաւոհայ, մեղրէ: Ձին օգտ, չորքոտնոյ, գոգաւորիմ:

Indiavoláto, ta. Կատաղի: գոգ գոգաւոր, գիճնան: գիմ-ապրիլ, ժամանակատ: հարաւոյպէ:

Indicáre, ն. Ցուցանել, նշան նահիլ, ասիտպրիլ: ինօպէրիմ:

Indicativo, va. Ցուցական, ցուցանող: ար. Սահմանական (ե. զամանակ բայից:) խոսքիկ:

Indicatório, գոյ. Ցուցական. (մեան քիչ:)

Indicazióne. Ցոյց, ցուցանել, ցուցանումն: ինօպէրէ:

I'ndice, ար. Ցուցակ, ցոյց, նշան: ինօպէրիչէն, նիշան: ցուցանական: ինհոպէր գոգաւոր: ցուցակ կիմ ցուցակ գրոյց: ֆիրիսթ. ֆինգրիսթ:

Indicíbile, ած. Աներելի, անչուռ, անպատում: փինիչիկ:

Indicibilméntе. Աներելապէս:

I'ndico, ca. S. I'ndo.

Indiétro, ած. Ետուս, յետակոյս, ի կրունկն: ինբէ: all' indiétro. նոյն է: léaciar indiétro. ի բաց ձգանել, զանց առնել:

Indiféso, sa. Ի պաշտպանեալ, անպատասպարեալ: փօրսիմէտ, խոցոտմէտ:

Indifferénte, ած. Աներգանդ, անխտիր, անհաճանաչ, հանդիսաւոր: պիր, ծանօթչիր: ոչ այլազգ, ոչինչ օտար, նման: փոխանէր, պիտիչիր: անտարբեր կիմ անզգալ (գործ. ըս ոչ ցաւի, և ոչ չար:) ցաւագոյ, անտարբ, ար ոչ յուզի մինչ: օտար:

Indifferenteméntе. Աներգապէս

ցաւագ, անտարբերացաւագ, ոչտարբեր: անտարբ քէրտէ, ցաւագաբար: օտարմամ, հանհանարհաչ:

Indifferénza. Աներգանդութիւն, անգգամութիւն, անխտրութիւն: փարխաբէլէթ: հանհանարհաչ, նման նահրցութիւն: պիրտպէրլիթ:

Indiffinitaménte. Աներգապէս ցաւագ, անդարձակի:

Indigénte, ած. կարօտ, կարօտ անաւ, չցաւագ: խհամ, պիւհթաջ:

Indigénza. կարօտութիւն, ապիցաւագ, չցաւագութիւն, ազգաւորութիւն: խհամէլէթ, պիւհթաջլիթ:

Indigestíbile, ած. Անմարսելի, անեղուտ, անհաղ (կերակուր) հասմ օլմանմազ:

Indigestibilità, Indigestióne. Անմարսութիւն, գժուարամարսութիւն: պրնմիդ: իչէն անեղուտ: հասմ օլմանմազլըգ նէդ:

Indigésto, ta. Ի ցաւագ ածագ, անհաղ, անեղուտ: հասմ օլմանմազլըգ: որ ոչ ցաւագ, անեղուտ, գժուարամարսելի: հասմ կիմիկեն:

Indignatório, ia. խոժոռ ածական (մեան ածոյց:)

Indignazióne. Կատաղութիւն, ցասումն: ֆօրթ:

Indigrósso, In di grósso, ած. Հարկաւորապէս գնուածքիւ, վերի վճռոյ: խոպհան-էօրֆան, գոգաւոր: compráre կիմ véndere —. գնել կամ վաճառել կատարածքիւ: փախ իւն ալչափ: ասիմսոֆ:

Indipendénte, ևս. S. Indepéndente, ևս:

Indirettaménte. Աներգապէս, կողմնապէս: փոյտրաբ իւն, ևս ալ ըլնիա:

Indirétto, ta. Աներգապէս, կատարածակ, ընթաց: խոլի, փոյտրաբ: per indiretto, կիմ per modo indiretto. S. Indirettamente.

Indirizzaménto, Indirizzo. Ցուցմունդ (ի գործս) գիծ. ուղղութիւն: indirizzo d'una léttе-

ra. Հաւատքին ներժանկին : Ինքնին հաւատք :

Indirizzáre, ն. Ա. ուղղորդել, ցուցանել զճանապարհ, այսպէս բառնալ ի ճանապարհէ : Ետ ինձ փերէփ, ետու գծապ : le léttere. առաքել ուսեալ, կամ ուղղել առաքեալս նամակս : Ինքնին ետ ուղղեալ : ին. և — ársi, յ. Ցուղղ անկանիլ : Ետ ի ընդծապ :

Indirizzatóre, ա. Ուղղիչ, վարդիչ, առաջնորդ : պաշ :

Indisciplinábile, հ. Ան խրատանելի, անկրթելի, անաստուած, ըմբռնաստուած : Ինքնիչ ինչիկ, պերի :

Indisciplináto, ta. Ան խրատեալ, անկիրթ, տգէտ, անուս : Ինքնիչ պիղ, ճահիլ :

Indiscretaménte. Ան ընտրեալապէս, անընտրողաբար, անխնայ, անխորհրդաբար, անխտրաբար : Ին. ածբուդ, ածբուդուդ իւր :

Indiscréto, ta. Ան ընտրող, անխորհուրդ, անխոհեմ : Ին. ածբուդ :

Indiscrezióne. Ան ընտրողութիւն, անխոհեմութիւն : Ինածբուդուդ, ածբուդուդ :

Indispensábile, հ. Ան անօրինելի, անհրաժեշտ, անհրաժարելի : հկ հեղեկի օլամագ, հնանիչն պիտ :

Indispensabilità. Հարկ անհրաժեշտ :

Indispensabilménte. Ա. անց իրիք ներողութեամբ, անհրաժեշտ, հարկիս, քաղցրաձայնաբանիս : հկ հեղեկի :

Indisposizióne. Ան առողջութիւն, հիւանդ խօթութիւն : Ինձառողջուդուդ, նա հօլլա : անհարմարութեամբ, խառնակուած, շփոթ : գարշուդուդ :

Indispósto, ta, տե. Ան առողջ խօթ, հիւանդացած : Ինձառողջուդ, նա հօլ, պերիչիա : անհարմար, խառնակուած, շփոթ : գարշուդ :

Indissolúbile, հ. Ան լուծանելի, անլուծ : Ինձլուծանելիք գալ, անքակտելի, անլուծելի :

Indissolubilità. Ան լուծանելիք գալ, անքակտելիք, անլուծելի :

Indissolubilménte. Ան լուծանելի, անքակ :

Indistintaménte. Ան տարակոյսի, անտարակոյս, խառնակ, շփոթի, ի ապօտ : գարշուդուդ, փարիսուդ :

Indistínto, ta. Ան տարակոյս, շփոթի, խառնակ, անկատարգ, մէջին : փարիսուդ, գարշուդուդ :

Indivia. տ. Endívia.

Individuále, հ. Ան հատականան, անձնական :

Individualità. Ան հատականութիւն :

Individualménte. Ան հատանաբար, ըստ անհատից, մասնաւորապէս, մի առ միոջէ :

Individuáre, ն. Ան հատացուցանել, մասնաւորել, իմանալ ի մասնաւորս, ի մասնաւորապէս ազատաբար :

Individuáto, ta. Ան հատացուցեալ, անհատացեալ, մասնաւորեալ, եզական :

Individuazióne. Ան հատացուցանելիք, անհատութիւն, անհատականութիւն :

Indivíduo, գ. Ան հատ : ղափ, ղափս :

Indivíduo, ua. Ան բաժանեալ, անբաժանելի : այբելմաղ :

Indivisaménte. Ան տարաբաժան, անխտրաբար, խառնակ, շփոթի, անբաժանաբար :

Indivisibile, հ. Ան բաժանելի, անբաժան, անանձնաւոր : այբելմաղ, Ինձփոխ օլամնամ, պերօլամնիչ :

Indivisibilità. Ան բաժանելութիւն, անբաժանութիւն, անբաժանականութիւն :

Indivisibilménte. Ան բաժանականաբար, պանդնիչաւոր :

Indiviso, sa. Ո՛չ բաժանեալ, անբաժան : այբելմաղ, Ինձփոխ ծնեալ :

Digitized by Google

Indivóto, ta. Անձնատուր, ան. ինքնանձնական: Խոսքերնիս:

Indivozióne. Անձնատուրութիւն, յանձնումի:

Indízio. Ցոյց, նշան, նշանակ, երևոյթ, առարկայ: ապացոյց, նիշան:

Indizióne. Հաստատակարգութիւն (ի գիրս գաղտնագր:) կամ ժողովոյ, գումարումն սիմնհոդոսի: ընդհանուր սիմնական:

Indócile, ս. Անկրթասիրան, անընդունակ, անասելիքնիկ, ամլհմ, վայրենաբարոյ: Խոյրեաիրնիկ, գաղիլայեցնիկ, Խավսոզ:

Indocilità. Անկրթասիրութիւն, անհլուածանքութիւն, անընդունակութիւն:

Indole. Բնաւորութիւն, բնականն բնորոշին, բնութիւն, ընտրոյս յօժարութիւն: Խոպիկն, հիւրնոզ:

Indoléntе, ս. Անդամ, անզգայ, հանգիստասէր: անշնչող, սաստ էգին: անհոգ, անփոյթ: Խհմալ, համաքաղբ:

Indolentíre, Indolenzíre, գէղ. Ընդարմանալ, կամ թմրիլ (ան գաղանց:) գելչնիլ:

Indolénza. Անդամութիւն, անզգայութիւն, անկարարութիւն: անհոգութիւն: համաքաղբութիւն, Խհմալութիւն:

Indolenzíto, ta. Ընդարմացեալ, թմրեալ:

Indomábile, ս. Անհնամանելի, ամլհմ: պատնեշուն, Խավսոզ:

Indómito, ta. Անհնամած, վայրագ, կատաղի, ամլհմ: Խավսոզ:

Indoraménto, Indoratúra. Ոսկեզօծ, ոսկեզօծում: Խայտըզ:

Indoráre, ն. Ոսկեզօծ առնել, օծանել ոսկով: Խայտըզ գնիլ, Խայտըզանոյ:

Indoráto, ta. Ոսկեզօծ, ոսկեզօծ: Խայտըզուր:

Indormentáto, ta. Թմրեցուցեալ քնով, նիրհեալ կամ ի քուն: առյուծ յոյս:

Indormentiménto. Ընդարմացումն քնոյ, նիրհ առիք:

Indósso, ած. ի վերայ թիկանց, ի թիկունս, զանձամբ, զնոցիաւով: արքունիս. Խոպանի:

Indotáto, ta. Անօժիտ: ձիկնոր:

Indottaménte. Տգիտաբար, անուսումնասիրաբար:

Indótto, ta, այծ. Անհնալ, հանգուցեալ, յորդորեալ:

Indótto, ta, այծ. Տգէտ, անուսում: օգնական ծլնայան, Խլխմիր:

Indovinaménto, Indovinazióne. Գուշակութիւն, գուշակութիւն, կանխատեսութիւն, գիտութիւն, ըղձութիւն: գուշբլբի, գուշ:

Indoviváre, ն. Գուշակել, կանխատեսել: գիւրանի Խէ պիտի: հմայել, գիտել: գուշ ալնի, գուշ ըլլալ Խիտի:

Indovinatóre, ած. – trice, Խգ. կին, իրի, գուշակող, մոգ. գուշիր:

Indovinéllo. Հանելուածոյ: պիղծ հնձի:

Indovíno, na, գած. Տես Indovinatore.

Indozzáre, ը Ո՛չ առնել, ծիծրել (առաւանց.) ինալ վերան և առպարան: հասլ ծլնամ:

Indozzáto, ta. Վառառած, վերան: կոպարգիալ:

Indubitábile, ս. Աներկբայական, անառարկելի, առյոյգ: Խիկնոխ:

Indubitabilménte, Indubitaménte. Աներկբայապար, անշուշտ Խիկնոխ:

Indubitáto, ta. Անառարկելի, անհերքելի, անհաւանած: Խիկնոխ:

Induciménto. Հանդուցումն, գրգիռ, յորդոր:

Indugiáre, ն. Անդադանգամանալ յապաղել, յապաղցուցանել: Խնձիփիրմէ: և, և ած. Անդադանալ յապաղել, յապաղել: Խնձիփիր, Խլնոխ:

Indugiatóre, ած. Դադանգամանող, յապաղող, յապաղցուցիչ: ազգ բնչիրնիձի, Խնձ հարէփէրէ.

Indúgio. Ցասպատումն, յոյժ՝ յոյսս լինել, յասպատակութիւն: Ի յնէ. ի՝ ձեռն: senza — . ամենայասպատ, իսկ և իսկ հաւատիւք:

Indulgénte, ած. Ներող, ներելի, զիջանելի: Ներհամբերելի, եանաչ:

Indulgénza. Թողութիւն, ներելութիւն: ափ, պատրաստակամ: Ներելութիւն:

Indúlto. Շնորհ, կամ թողութիւն. (տգդ. ինչ ամօրհնեանն:) Ներումն:

Induraménto. կարծրացուցանել, կարծրացուցանելն, կարծրութիւն: ի՝ ի՝ի՝: խստանալ տեսի, յոյժ անալ: ինած:

Induráre, ն. կարծրացուցանել: ի՝ի՝ի՝: ի՝ և — ársi, ի՝. կարծրանալ, խիստ առնալ: ի՝ի՝ի՝: կամակորիլ: ինած ի՝ի՝:

Induráto, ta. խստացեալ, կարծրացեալ, կարծր: ի՝:

Indurire. Տ. Indurare. Յամառիլ, կամակորիլ:

Indurito, ta. խստացեալ, կարծրացեալ, յոյժ առնեալ:

Indúrre, ն. Ածել (զոք առ ինն.) ձգել՝ի. համոզել, յորդորել, հրապուրել, գրգռել: ի՝ի՝ի՝: գերադրել՝ի վերայ ածել: ի՝ի՝ի՝: per forza. բռնադատել, ստիպել: զոր ի՝ի՝: Ածանել, ի՝ ներքս բերել՝ի ներքս մուծանել, բերել, ածել: ի՝ի՝ի՝: ի՝ի՝: Indúrsi, ի. Համոզել, համանիլ, ածիլ, գալ առ ինն: ի՝ոյնոյն օրհն, ի՝ոյնոյն իսպի՝:

Indústre, ած. Տ. Industrióso.

Indústria. Ճարտարութիւն, ճարպ առաքինութիւն, յոյժ ուղղութիւն, ճարպկութիւն: հիւնդր, տրիճկի: վարժք, արհեստք: գիտութիւն:

Industriársi, ի. Ուշ ունել. գուն գործել, զնամ փոյթ յանձն քերել: գայրի՝ի՝ի՝, ի՝ի՝ ջաղջաք:

Industriosaménte. Ճարտարապէս, ճարտասանաբար, ատուհասուածի: հիւնդր իւր:

Industrióso, sa. Ճարտարատիպ, ճարտասանաբար, ճարտասանական, յոյժ ուղղամիտ, յոյժ ուսումնական, գործի հիւնդր, ափեայք:

Industóre, ա. Հանձնառու: գործարար:

Induzióne. Տ. Inducimento. Մակածութիւն. (տգդ. ինչ ձեռնադրութիւն:)

Inédia. Անտառապատ, անձաւ չաղութիւն: ամուլ:

Inédito, ta. Ոչ՝ առաջադրեալ, անտարակ: պատմ ծլնմնդր:

Ineffábile, ած. Անպատմելի, անճառ: փի՝ի՝ի՝:

Ineffabilità. Անճառութիւն:

Ineffabilménte. Անճառապէս:

Inefficáce, ած. Անգործունեայ, անգործ, անմեգործելի, պարզուն գործանի՝ի՝, ամպիսի:

Inefficácia. Անգործունէութիւն, անգործութիւն, ամպարտիւն: գործանի՝ի՝:

Ineguagliánza, Inegualità. Անհաւասարութիւն, անհարթութիւն: ոչ հաղորդ, փոփոխական, պարապեր՝ի՝:

Ineguále, ած. Անհաւասար, անհարթ, խորտուորուն: պերապերական, ոչհամաձայն, փոխ ծլնմյան, էյրի պի՝յրիս:

Inegualménte. Անհաւասարապէս:

Inemendábile, ած. Անուղղելի, անուղղայ: խափան ինդիր:

Inenarrábile, ած. Անպատմելի, անպատմելիք: ի՝ի՝ի՝

Inerpicársi, յ. Եբանձել ՚ի վեր ատիւք եւ ձիւաւք, ատղամիկ ընդ գլուխ ՚ի վեր (լերանց.) Եբանձել (՚ի ծառս:) Եբանձան Եբանձան լբբինա:

Inérte, ա. Հիզպ, վատ. ան-գործ: Ինդիկ:

Inerudíto, ta. Անուս, անհմուտ, ապիկար: Իդիմոխ:

Inérzia. Վատութիւն, հիզպութիւն: Ինդիկութիւն: գանգատալոյծիք (ֆիզիքայ:)

Inesátto, ta. Անճշտապ, չի եւս ճշտագիտակ, ՚ի հաստատեալ: անշիշտ, որ ոչ է ճշտիւ:

Inesauríbile, ա. Անսպառելի, անսպառ, աննկուն: Ինդիկ:

Inesáusto, ta. Անսպառ, անեղծապ: Ինդիկ:

Inescáre, v. Ոչ ապատ խոյծիլ, խոյծ ապրանիլ, հրապուրիլ. ինձ գոգրիլ: ափսոյ, նկմ գնօգիչ, գնապոխն նգիչ:

Inescusábile, ա. Անվերադրելի, անպատասխանելի: Անվայել նօգ:

Inescusabilménte. Ո՛չ ինդիլով ՚ի չգանելոյ վերնել, անպատասխանելի:

Inseguíbile, ա. Անգործադրելի, զոր չեմ հնար ՚ի գլուխ հանել, անատարածելի: Ինձա օգտանմագ:

Inesorábile, ա. Անողոքելի, անվերդիգելի, գժտապարտ, խուլ առ ապրաչանս: գանգի ինդ, ծերհա ինդիկ:

Inesorabilménte. Անողոքելի խոստումիք:

Inesperiénza. Անգործունիք, անհմտութիւն, անվարժութիւն, ապիատութիւն, միամտութիւն: անդիդիկ:

Inespérto, ta. Անգործ, անհմուտ, միամիտ, ապիկար: անդիդիկ:

Inespiábile, ա. Անշնագի, անքաւելի: անճ օգտանմագ:

Inesplicábile, ա. Անմեկնելի, անհիմագիտանելի, անբացատրելի, ֆագիր ինդիկ:

Inesplicabilménte. Անհմագիտանագ, ՚ի վեր քան զգայն:

Inesprimíbile, ա. Անբացատրելի, անասելիճնելի:

Inespugnábile, ա. Անհնարագրելի, անառիկ: ձինի ինչ ապրանագ:

Inestimábile, ա. Անգին, անհատնելի: անհնչին: գնդիկ ինդ հաւր նօգ: անշատագ, անձառ: ինձ գոտ:

Inestimabilménte. Մեծագոյն, հարի ինեն, յոյժ: անհնչին, ինամ անշատագ առատութիւն: գագիր:

Inestinguíbile, ա. Անշիջանելի, անշէջ: սիժիխուիկ:

Inestricábile, Inestrigábile, ա. Անձոպագելի, անպրկեր, անլուծանելի: լբբինագ, լնօգիչուիկ:

Inettaménte. Անյարմարագապէս, անհմտութեամբ, անանհմտագապէ:

Inettitúdine. Անյարմարութիւն, անպատահասնութիւն, անյարմարութեան գնատորութիւն: գագիրնիչնիգնօգիչ:

Inétto, ta. Inettissimo, ma. Անյարմար, անյարձրագ, անձեռնհաս, անպատահասն: գագիրնիչնիգնօգիչ, լբբինա: անձիճա, վատ, անպիտան: անհագ, գնօգիչ, ինչ նարդնագ:

Inevitábile, ա. Անխոյշելի, անխոյսելի: գագիրնարհագ գիտնգիան ծրմագան, լարբնիչ:

Inevitabilménte. Անճոչ ոչ կարող խոյս տալ, հարկիճ, անխոյս չելի:

Inézia. Անձանութիւն, անտեղութիւն, չապրաչագիութիւն, ապրագանութիւն, խոպղիկ, անտիպ: գնբնիչ, գիտագնգնօգիչ, գիտագնբնիչ: ծնբնիչ:

Infaccendáto; ta. Չ գործեալ պատրաստ խնդր, գատրաստագործ: ինչ նօգ, նատնհաչնբ:

Infagottársi, յ. Պատատիլ, ևմ գնատիլ. որպէս պատատաս:

Infallantemente. S. Infallibilmente.

Digitized by Google

Infallíbile, հ. Անսխալ, անմոլար, անխաբեպ, աստգած, անվերհևան: Համր ըստված, համոզիչ:

Infallibilità. Անսխալութիւն, անմոլարութիւն: Համոզչութիւն:

Infallibilménte. Անմոլորեցուցիչ, անհերքելապատճառ: անշուշտ: Համոզիչ:

Infamaménto. Վատաբանութիւն, անարգութիւն: պիծանալը:

Infamáre, ն. Վատաբանել, անարգել, հանել զանուն ջարդ: ապ ընկճել, փլուկել:

Infamáto, ta. Վատաբանեալ, անարգեալ, վատանուն: բըռնվայ օխտած, պիծնած:

Infamatóre, որ. – trice, իգ. Վատաբանիչ, չարախօս, պղտրատրիչ: ապ ընկճիչ:

Infamatório, ia. Վատաբանական բանիչ, որ ածէ ի վերայ զվատաբանութիւն: պիծնած:

Infamazióne. Վատաբանութիւն: պիծնանալը:

Infáme, հ. Վատանուն, անուանի ապրիկ, անհամբաւ, վատաբանեալ: պիծնած:

Infámia, Infamità. Վատաբանութիւն, վատ անուն, անուն չարդ, ինդրոտ անուն, նախատինք: պիծնածքիւ, բըռվայութիւն, այբդ:

Infangáre, ն. Շաղախել, տղմով թաղել: լմնաբլանիլ: – ársi, յ. Շաղախել, թաղիլ տղմով: լմնաբլանիլ:

Infánte, որ. Տղայ: մոգուշ, լիճուկ: Ի և. այսօրս անուն ընծայեալ Իշխանազն որդւոց Թագաւորացն Սպանիոյ, և Փորթուգալոյ:

Infanteria. Հետևակախմբութիւն, հետևակազօրք: Հայան ասպէր:

Infanticída, գոյ, հ. Տղայասպան: լջնոպ էզնախրէն:

Infanticídio. Տղայասպանութիւն:

Infánzia. Տղայութիւն, տղայականութիւն: մոգուշութիւն, լջնոպութիւն:

Infarináre, ն. Ցանել ալիւր: ասնկմած:

Infarináto, ta. Ցանեալ ալիւր, ալիւրամած: ասնկած վարդ մի, վարժեալ ասկաս լինել, պիտ ոչ էօչխնիլ:

Infariņatúra. Հալած կանդի վարդ ժամի, գոյն տեղին տեղեկութեան:

Infastidiáre, ն. Զանձրուկել, տաղտկել, պիղծ ածել: պիղծ ածած:

Infastidiménto. Զանձրոյկ, տաղտկութիւն:

Infastidíre, ն. Զանձրուկցուցանել: պիղծ երևիլ: ապականել: ն և – ársi, յ. տես Infastidiare.

Infastidíto, ta. Զանձրուկցեալ, տաղտկած: պիղծ ածած:

Infaticábile, հ. Անխոնջ, անպատուաստելի: Հօրանչող:

Infaticabilménte. Անխոնջ: Հօրանչելի:

Infatigábile, ևն. Տ. Infaticábile, ևն:

Infatuáre, ն. Ցնծութիւնացուցանել: փչել երեսի:

Infatuáto, ta. Ցնծութեալ, հևնար, խանդագար:

Infáusto, ta. Անբաղդ, անբարեբաղդ, դժբաղդ. (որ.) ապիտակ: աղբատանդ:

Infecondità. Անբեղնաւորութիւն, անպտղութիւն, աղբամթիւն:

Infecóndo, da. Անբեղուն, անպտղաւոր, անբերք, աղամ: գազար, պերճերեսիկ, փօղոսկած:

Infedéle, հ. Անհաւատ, անդրադարձ: փինոխ: անհաւատարիմ, նենգաւոր: ակօլինակ փոքմած, գայն: memória. Յիշողութիւն գիւրաւատ, դիւրամոռաց:

Infedelménte. Անհաւատարմութիւն, նենգաբար:

Infedeltà. Անհաւատարմութիւն, նենգութիւն, գրժողութիւն: խոյնիլիք, գըչանիլ: անհաւատութիւն: փինոխ, լիճ:

Infelíce, հ. Անհրկանիկ, թշնամատ. հեգ. դժբաղդ: տառապալից, ողորմ, ափսոսալի: խանիճ

ինչ. պղծութիւն. սիրիլ։

Infeliceménte. Ցաւագին ապրող, թշուառ, ողորմելի. ապերախտ։

Infelicità. Ցաւագին վիճակ, հոգ խռով, ապերջանկ. տառապանք. չարիք. խռովութիւն, պիղծ։

Infellonire, v. Ամբարտաւանել, ժանտանալ, դժխեմանալ. լարանալ. դրժել տալ։

Inferióre, s. Պատնաշպարտեալ, խոնարհագոյն. ստորեալ. նուաստ գոյն, վերապրող. ստորին. կիսու, փակ ալեաք. հպատակ. ծառայ։

Inferiorità. Նուաստութիւն, խոնարհութիւն։

Inferíre, n. Մտածութիւն, խորհուրդ, հնարանիւթ անել. նկատել. ենթադրել. տանջել, բերել։

Inferíto, ta. Մտածութիւն, խնամատարութիւն։

Infermáre, v. ւմսի, յ. Հիւանդ գտնել. հիւծացնել։

Infermáto, ta. Հիւանդացեալ. հիւանդ. հիւծ։

Infermería. Հիւանդանոց (մեծ նաւատորմից) հիւծարան։

Infermíccio, – cia. Հիւանդագին, խոշտանգին, տխուր. տխուրիկ։ հիւանդոտ, հիւծուկ։

Infermiére, ra. Հիւանդապահ (մեծ նաւատորմից)

Infermità. Հիւանդութիւն, խռովութիւն. հիւծութիւն։

Inférmo, s. Հիւանդ, խռով. հիւծ։

Infermúccio. Հիւանդագին, հիւանդոտ, տխուրիկ. հիւծուկ. ոչնչ, ծառայ։

Infernále, adj. Դժոխային. ահեղ։

Infernále, s. Դժոխային, գառնապարտուկ. ահեղական։

Inférno. Դժոխք, գերեզման. ահեղական։

Inferocíre, v. Վայրագանալ, գազանանալ. նոյնպէս։

Inferocíto, ta. Վայրագացեալ, գազանացեալ։

Inferráta, Inferriáta. Երկաթի վանդակապատ պատուհան։ գաղիա, երկաթէ խոփանոց։

Infervoraménto. Ջերմեռանդ խնամք, բարքը, հոգածութիւն։

Infervoráre, Infervoríre, n. Ջերմեռանդ խնամք, բարքանալ, վառիլ. գերադրական, ակնկիպիրիդ. – ársi, յ. Ջերմեռանդ խնամք ընել. վառել, բարքանալ։ նոյնպէս, հաւկնոտիլ։

Infestaménto, Infestazióne. Վնասք, վիշտ, անհանգստութիւն, ընդհարձակութիւն, չարչարանք։ ձիգ, պիղծ հիմք։

Infestáre, n. Ընդհարձակել, վնասակար ըլլալ. անհանգստացնել. պատ. ստորին հիմք։ ներքին, չարչարանք։ ձիգ հիմք։ տառապանք։ վնասակար հիմք։

Infestatóre, tr. Վնասիչ, տանջիչ, տառապարար։

Infestévole, հմ. Վնասիչ, ձանձրալի, գժտական, ծանր, հանգստակ, ընդհարձակ։ պիղծ, ներքին հիմք, ապ. պղծ, պիղծ։

Infettaménto. Ներկ, տարա, խանութ, ապրանքատեղ։ վնաս կոտրուն (սխալ.) պատուհաս։

Infettáre, n. Ապականել, վնասել (սխալ.) խանգարել։ պատուհասել։

Infettatóre, tr. – trice, f. Ապականիչ, վնասակիչ։ պատուհասող։

Infettívo, va. Ապականատարած, սխալարար։

Infétto, ta. Ապականեալ, վնասակար, ընդհանուր սխալ։ պատուհասեալ։ նեխեալ, գարշահոտ, հոգ ծանր, ապականեալ։ գօթիտ, պղ պրսիս։

Infezióne. Ապականութիւն, վնասակարութիւն, ժահահոտութիւն, սխալ ապականիչ հիմք։ ապականութիւն, ապականեալ, քիմ գօթիտ։

Infiacchiménto. Կիսատկատութիւն, վհատութիւն, տկարութիւն։

Digitized by Google

Infiacchire, ն. Տկտրացուցանել: կմռացանել: պապանձեցնել, հիմանալ կենել: ն, և — írsi, յ. Տկտ կացուցանել, լուծանել, լքանել: հիմանալ օլմա:

Infiammábile, ած. Դիւթասովատ, վառելի: բռնաւոր սիրէր:

Infiammabilità, Դիւթասովատութիւն:

Infiammaménto. Տ. Infiammazióne.

Infiammáre, ն. Լուցանել, վառել, բորբոքել, սպրկել: բռնաւորել, ալքիւնեփրմէ, եաֆմա: ն, և — ársi, յ. Վառիլ, սպրկիլ: ալքիւնենմէ, բռնաւորմա, եանմա:

Infiammativo, va. Բորբոքիչ, առաւացուցիչ:

Infiammáto, ta. Բորբոքեալ, վառ, լուցեալ:

Infiammatório, ia. Տաքնիան, առաքուն, առաւացուցիչ:

Infiammazióne. Բորբոքութիւն, հրդեհութիւն, բորբոք: Տաքութիւն (մարմնոյ.) առաւ, առաւացութիւն: Գէնն կէնէլգի, հէրարէթ: կապմուշ մարմնոյ նոյ ('ի աստիճ առաջ, կամ 'ի առաքուն:)

Infiascáre, ն. Ամրանալ 'ի մրրուակս: ղէնէնէ փօթարմա:

Infído, da. Տ. Infedele.

Infierire. Տ. Inferocire.

Infievolire. Տ. Indeholire.

Infígnere, ն, և յ. Ձեւանալ, կերպարանել, պատճառել երևեցուցանել, կեղծաւորել կեօսէնմէ, կեօրմէնէլինէ վարմա:

Infigniménto, Infingiménto. կերպարանութիւն, կեղծաւորութիւն, պատճառանք: կեօսէրէլ:

Infignitóre, Infingitóre, որ կեղծաւոր, որ կեղծէ:

Infiláre, ն. Ընցուցանել մատզանի (բնէր ծակ առաջան, մարգարտոյ, և'ն:) իւէլիի կէլէրմէ:

Infilzáre, ն. Ընցուցանել ընդ ծակ (ասպան:) փէլէփէի կէլէրմէ: Շարախոյանց անցուցանել, վառել: միանել, ծակել, հարկանել: ապիտակ: un' ago. անցուցանել զմեռը ընդ ծակ ասպան: le perle. շարել, կամ յիւրում վճռել գործոս:

Infilsáta. Շարք: փէլի:

Infimo, ma, ած. Վատգին, յետին: խոնարհագոյն, նեղքին, վերջին: կն ալչափ: անարգ, նուաստ, գծուծ: ալչակ:

Infimo, գ. Վատը, առաքն, տեղ ալ առաքին: ալչի:

Infinattánto, Infinattantochè. Infinchè, Infinechè. Զորան հետ, յետս անդրէն, պերի: միանգ, միջ, յ: իա, փի:

Infin da óra. Ցկէս այսր, յետս այսորիկ, յառ յապայ: պոնփան անդրա:

Infine, և in fine; ած. 'ի վերջ ձանի, հուսկ յետոյ կն անդրա: տես և Infimo.

Infingardáccio, cia. Ծուլագոյն: էնէ+ թէմէլ:

Infingardággine, Infingardería, Infingardía. Պէնթգութի, գանգատութի: թէմէլլէնմէ:

Infingardaménte. Ծուլաբար:

Infingardíre, ն. Ծուլացուցանել: թէմէլլէնտիրմէ+ ն և — írsi, յ. Ծուլանալ: թէմէլլէնմէ+

Infingardíto, ta. Infingárdo, da. Ծուլացեալ, հնեղ, գանգատ, վատ: թէմէլ:

Infíngere, ն, և յ. Infíngersi, յ. Տ. Infignere.

Infingiménto. Տ. Infignimento.

Infinità. Անհունի, անքանութիւն, բազմութիւն: նիհայէնէլիէ, լէթրաթ:

Infinitaménte. Անհնապէս, յանհուն, յանքանչ, անչափ, կարի խիւ, մեծապէս: նիհայէնէնէ իչմէ+, լէթ:

Infinitesimále, ած. Անհնաբոյ:

Infinitissimo, ma. Անհնագոյն, անհուն և անքան:

Digitized by Google

Infinito, գ. Անհուն, անեղծ:
Infinito, գ. Անհունութիւն (հոլ. նաև բազկ:) հանրէք:
Infinito, ta, ած. Անհուն, անբաւ, անեղծ, անհագ, անչափ, անսպառ: Նիհարութիւն իւրաքանչիւր անհնարին հիւանդութեան: անհիմն, անհատնում: հիասթափ, հապաղ: բազմաձև: ցմփ: infinito, գ. անս Infinitamente. Andar in —. Գնալ յանդարձ, յառաջիկ յանհունս:
Infino, նխ. Մինչև՝ ի, մինչ, մինչև ց, ց: ի՞նչ փի, փիւ, ի՞ւս: infino a quando? մինչև յի՞նչ, ցի՞նչ, ցո՞րքան: Նէ պահաս ի՞ւս, Նէնի՞ Նէնի՞պէ: infino adesso, infino ad ora. մինչև ցայժմ, ցայժմ, ցայս վայր: էնոյնէպէս: մեռ այսմիկ: պահպան սնդրա: infino all' último. ց յետնին: infino allora. մինչև ցայնժամ, հանև յայնժամ: ի պահաս ի՞ւս: infin dai primi tempi. ի վաղուց հետէ, ի սկզբանէ: յիւրան պէրի: infino dal princípio del mondo. անդրանկին ի սկզբանէ աշխարհի: d' infin a tanto. մի՞ d' insin a tanto. ցայն չափ, ցայդքան, որչափ: Նէնէի: infin' a tanto. հայն ի:
Infinoattánto, Infinoattantochè, Infintánto, Infintantochè. S. Infinechè.
Infinocchiáre, ն. Հաւատացուցանել զսուտ բան, պատրել զանխիւք մի՞ քաղցրացուցիչ: ապրանք:
Infinocchiatúra. Պատրանք, խաբեբայութիւն: ապրատը, ալ:
Infinto, ta, ած. Կեղծ, կեղծաւորական, կեղծաւոր (ապատաւոր:) փեղկի, էսխեմ, էսկեմ:
Infioráre, Infioríre, ն. Պատանի, նոր զարգանալ ծաղկիլ: Նիհարել նէ փունջատ: զարգանալ: գեղեցկացուցանել: սփռել ծաղիկս: — ársi, յ. Ծաղկիլ, փթթիլ ծաղիկը: Ընկերանալ: զարդարել ծաղիկը:
Infistolíri, յ. Խոցոտիլ, փո-

խոցոտիլ՝ ի խոցոտի: հանիկ օշտ:
Inflessíbile, ած. Անծռելի, անեղծելի, անառարկելի, անդադրելի, անկարելի կերպ, կերհաճելիս: անգթացուցանելի, անդադարելի: խիստ, կարծր:
Inflessibilità. Անծռելութիւն, խստութիւն, կարծրութիւն:
Inflessibilménte. Անծռելի ըստ ի, կերպարանքս:
Inflessióne. Հարուածումն (առնանց:) խանարհումն (բազկ:) ինտրիճ, պինաս di voce. Թեքումն, կամ թեքելիութիւն ձայնի:
Infléttere. S. Piegare.
Influénte, ած. Ազդօղ, որ ազդե՞ ի:
Influénza. Ազդումն, հնարք ծուխի, ազդեցուխ, ազդեցութիւն, կամ ըստ՞ի աստեղաց յինէ ալտուն հնարք: խոպոպ սկանչիկ: հարուածումն:
Influire, ն. Ազդել (աստեղաց յինէ ալտուն անելոյս.) հնարք տրծնել:
Influito, ta. Ազդեալ, հնարք տրծնեալ:
Influsso, գ. S. Influenza.
Infocaménto, Infocazióne. Բորբոքումն, վառումն, կիզումն: հառանդն, բորբոք. Քրմոնութի՞:
Infocáre, ն. Վառել, բորբոքել, հրդեհել, լուցանել: նոփ տալ, խանդավառութիւն: շողացուցանել, ջեռուցանել: գեղեցկացնել: — ársi. Բորբոքիլ, ջեռնուլ, ապատաշխանալ: գեղնալ, գեղնցնալ:
Infocáto, ta. Բորբոքեալ, հրաշէկ, հրացեալ: գեղնեալ, գեղնցեալ:
Infola. Խոյր (քրմոց հառվ մեղբերց:)
Infóndere, ն. Ածխանել՝ ի (ծուխս: արկանել՝ ի: ըստ՞ի տալ, գօսալ, պրպտալ:
Informáre, ն. Կերպարանել: կամ տեսակս տալոց (գնորդիս, որ առել զգեստեղէնի տեսակս:) Կերպարանել, ձևացուցանել: էնոյն Ընդհան, նօրաձև կերպարանել: տեսակ՞ կացուցանել, զգեստացուցանել: ար-

Digitized by Google

նախմամբ, պատրաստած: — ársi, յ. Ձևանալ, կերևցանալ, կերևցուցանել: Երբեմն կենդ: Հարցանել, տեսուչել, տեղեկանալ: տիրապետել, հպատակ ունել, հաստիք ունել, վարձաւոր ծառայել:

Informáto, ta. Ուսեալ, տեղեկացեալ, իրազեկ:

Informatóre, m. — trice, f. Կերևցուցիչ, տեղեկացուցիչ: Տեղեկացուցիչ, պատմիչ, ծանուցիչ: պատրաստող, հաստիք վերջն:

Informazióne. Ծանուցումն, ծանօթութիւն, տեղեկութիւն: պետութիւն, հաստիք: աճիւն և. Educazione.

Införme, ի. Անձև, անկերպ, պատրաստեալ, ենթարկաւորաբ: Երբեմն ըստ պետութեան, գործով:

Informicoláre, ն. Մրսիլ, մրսութեամբ տիրել, մրսութեամբ լինել: Նեղութիւն քաշել:

Informità. Անձևութիւն, անկերպութիւն, անկատարութիւն: պետութիւն, Երբեմն ըստ գործի:

Informáre, ն. Կերպանալ ի գործն: Փարատանա գօսպ:

Informáta. Փոշոն մի (հաց, միջի այլ ինչ:) պէր փարատան:

Infortunataménte. Դժբաղդութեամբ, ենթարկաւորաբար: Ի նեղութիւն:

Infortunáto, ta. Դժբաղդ, ենթարկաւոր: Նեղութիւնի:

Infortúnio. Դժբաղդութիւն, աղէտ, արկած, չարիք պատահած, հասած:

Inforzáto, ta, adj. Բարի, քաջ զգեստաւոր: պերճանքով: զօրացեալ, զօրուն:

Infossáre, ն. Կրկնել ի փոս: լափոսրա պատճառ:

Infosáto, ta. Կրկնեալ ի փոս: պատատած, խորացեալ (աչք:)

Infra, նախ. Ի միջ, ի, յ, ի ներքոյ: Իջնոյ: յետ, ընդ: ժամ: infra pochi giorni. ի սահս աւուրս: infra'l mezzo giorno. ընդմէջ աւուրցն երկրին: infra me. յանձն իմ, ի միտս իմ:

Infracidaménto. Նեխութիւն, փտութիւն, ապականութիւն: Լերթիանալ:

Infracidáre, Infradiciáre, ն. և. — ársi, յ. Նեխիլ, փտիլ, ապականիլ: Լերթիանալ: ն. Նեխել, ապականել: Լերթիանալ:

Infracidáto, Infradiciáto, ta. Նեխեալ, ևն: հմմտ. նեխիլ: Լերթիալ:

Infrágnere, ն. Լուծել, տրորել: ներել: ընկճանել, խորտակիլ, փշրել, մանրել: գործանք: Infrágnersi, յ. խորտակիլ, փշրիլ: գործիլ:

Inframméssa, ésso, գ. Միջապատել, միջապատիլ:

Inframméttere, ն. Դնել ի միջի, ի միջ արկանել, ի միջ բերել: արայս պարագայ: միջնորդել: արայս կերպ:

Infrángere. Տ. Infrágnere.

Infrangíbile, ի. Անընկճանելի, անկրելի, անխորտակելի: գործանք:

Infránto, ta. Բեկեալ, խորտակեալ, փշրեալ: գործեալ:

Infrantójo, գ. Ջնջեալ անք: Եաղ պէյնիրնի, ակնին:

Infrascáre, ն. Ծածկել, կամ պատել, կամ ընծայ ուտելք, տեղ ուտելք: պատ ընդ երկրին:

Infrascritto, ta. Գրեալ ատրև, կամ ի ներքոյ. ատրագրեալ:

Infrascrívere, ն. Գրել ատրև, կամ ի ներքոյ, ատրագրել: ալ ընդ Եաղին:

Infreddaménto. Ցուրտ, ցրտութիւն: սոզոպ:

Infreddáre, ն. — ársi, յ. Ցրտանալ, զգալ ցուրտ: պետեամ օ'' ն. Ցրտացուցանել: սոզոպմամ:

Infreddativo, va. Ցրտացուցիչ: սոզոպական:

Infreddatúra. Հարբութիւն: պետեամ, սալնը:

Infrequénza. Յաճախութիւն, ցանցառութիւն, առկառութիւն: Երկրին, Նախերեր:

Infrescatójo. Տես Rinfrescatojo

Infrigidánte, ի. Զովացուցիչ, զովացուցանող (գեղ:)

Infrondársi, յ. Տերևանալ,

անբանիկ, տգեղամարդ անբանա : Ե-ան բանականի :

Infruttuosaménte. Ապտուղ, անշահ, ի գործ : Ունայնի :

Infruttuóso, sa. Infruttífero, ra. Ապտղաբեր, անպտուղ, անբեր, անշահ, ապարդ, գործ : Հասկացող ճոպաղ :

Infula. Թաղ. կամ խոյր եպիսկոպոսական, միտր :

Infunáre, ն. կտակել չար անուամբ. կամ պղծանուն. պղծանել : իմ իւր պարտական :

Infundíbulo. Ձագան : գունուռ :

Infuocáre. Տ. Infocare.

In fuóra, In fuóri. անմ. ի Fuora. All'infuóri. Ապարտքս, տգր տանջող : փըլտրը, փըլտրման :

Infuriáre, ը. ե — ársi, յ. կատաղել, մոլեգնիլ : գոպարծիլ :

Infuriáto, ta. կատաղած, կատաղի, մոլեգին : գոպարծոտ :

Infusióne. Հեղուածն : ազիւսուածն իրիք ի հեղուկս, Թուրմը, ուսմունք Թրմոց : ըստ ինն : Հեղուածին յոր բան ազիւսուած ի ջուր (որ խիտ, եւն) ի Թուրմն :

Infúso, sa. Հեղուած ի ներքս, հեղեալ, ազիւսուած ի հեղուկն : իւն ինչ պէս-պէսիկ : ազիւսած ի Թուրմ մէջ : ըստ ըստ ինն : հեղական, կամ ածուած ը (գիտաց.) բնական : աւանական վերին :

Ingabbiáre, ն. Ապատնել ի վանդակ : գաճիկ գօսա : փակել ի ներքս, ազդել : գափաթոտ :

Ingaggiáre, ն. — ársi, յ. Տալ պատուիրեալ : բհին վերծ : Ingaggiare a usura. Գրաւ տալ վճռակայն : բհին ի՛ն : ն. Տալ զգրաւ :

Ingagliardíre, ը. — ársi, յ. Զօրանալ, կատղածել : գոպվախճան : ն. Զօրացուցանել : գոպվախճանցուցանել :

Ingalappiáre, ն. Թաղալապել, ազիւսանել ի հացս, ի գալաթս : գոպարծոտ ազափոտ :

Ingalláre, ն. Գիսատրել : հաղցն ըստ իւրում :

Ingalluzzársi, յ. Գոպատպանալ, փքանալ : հօրօղանոտ :

Ingangheráre, ն. Ակամել. կամ անցուցանել (զգուանն) ի ծղրիդն : բհին վերծ : Ակամել ծղրիդն : բհին վերծ :

Ingannaménto. Տ՛ես Inganno.

Ingannáre, ն. խաբել, պատրել : ապատիւ : — ársi, յ. խաբել : ապատիւ :

Ingannatóre, trice, ի. խաբող, խաբէպատիր : ապատիրող, ի վերին :

Ingannerélla, Ingannúzzo. խաբէպատիր գործ, գործն նենգ, կամ պատրանք : գիտխոհ գիտնոտ :

Ingannévole, ի. խաբէական. պատիր, նենգաւոր : ապատրիչ. նենգ :

Ingannevolménte. Նենգաւոր. խաբէութեամբ : գիտնոտ իւր :

Ingánno. Նենգ, խաբէութիւն, պատրանք, գաւ : գիտնոտ, ապ : անմ և Errore. A inganno, ի. անմ Ingannevolmente.

Ingarbugliáre, Ingarbulláre, ն. խառնակել, շփոթել, խառնել խառնուն առնել : գոպճոպտըել կերտ : պատրել զրպ, գաւաճանել : գոպպոպըզնոտ, ապատնոտ :

Ingegnaménto. Խորամանկութիւն, Հնարագործութիւն, Հնարատրութիւն : գիտրատնոտ, գիտրատ :

Ingegnársi, յ. Հնարել. հնարս խնդրել, գործն գործել, ձգնել միտք. հնարագործացուցանել զանձ միտքն : ասանկ, խելք բանեցնել : ապրելոտ, գայլեի կերտ :

Ingegnére, պ, գ. — éro. Ճարտարապետ (պատակարգիսկոպոս) Ապետնայապետ, գասակ մեքենայից : խմաթ սահիպ :

Ingegnétto. Փոքր, կամ փոքրիկ միտաց հանճար :

Ingégno. Հանճար, կամ տաղ միտաց : գիտրատ : միտք, խելք : ապ : acutezza d'ingegno. Պրատիւ-

ատ-ի, կորովամտու-ի, ապրատ-ամտու-ի: Հնարք, հնինք: Վհ. գործոց, հնարատու: անկեղծ-ի: ազնիւ: sincero guileless: senza ingegno. անհնարատ, անխելօք: egli è tutto ingegno. նա ի հնարատով: di bell' ingegno. կորովամիտ: փիլիսոփայական:

Ingegnosaménte. Հնարատով, խնամատուութեամբ, հնարատուաբար: ուրիշ գործոց, հարկիցն իւր: ingegnóso, sa. Հնարատուր, ուշիմ, ճարտար, կորովամիտ, հնարատու: փիլիսոփայական: հնարագէտ:

Ingelosíre, ն. Վախանձիմ, նախանձ ընկրել: գըգռգռանալ: ն. Վախանձնկոտ-ցանել: գըգռգռանգրդռալ: Ingelosíto, ta. Վախանձոտ, նախանձատու: գըգռգռանձ:

Ingemmáre, ն. Ջարդ-ատրել, զարդ-ատրել, ակամանակու-ս: Ներկհիր իւր փծաքանչ:

Ingemmáto, ta. Ակամանակատ, ակամանակու-ս: Ներկհիրեալ:

Ingenerábile, ած. Անծին, անծնանելի:

Ingenerabilità. Անծնութիւն:

Ingénito, ta. Բնածին, ընտանական: գործ-ը անծին: փոխանակ:

Ingentilíre, ն. Ազնուացուցանել, ազնուել ազնուական: ընտանեանալ-ցուցանել (պարոյս:) ն. ա.— ársi, յ. Ազնուանալ, ազնուել ազնուական:

Ingentilíto, ta. Ազնուացեալ:

Ingenuaménte. Ուղիղաբար, ճշմարտ-ապէս, ճիշ ապրանք, ապրող մեռօք, անկեղծ, անմեղաբար, համարձակ: անփոփ իւր, փոխարէն, ի ըստ վեճս:

Ingenuità. Պարզամտութիւն, միամտութիւն, անմեղութիւն: փոխարինափ, հափիշտակ, ապրափ:

Ingénuo, ua. Ազատածին, ազատ: ազնուապէս: ազատզգացմամբ, ազատ, անկաշկանդ-ապէս: փոխարինաբար:

Ingeriménto. Խառնուածք:

Ingerírsi, յ. Խառնել զանձն ի. խառնածել ի, միջամտել ընդ ի գործ ինչ: ներխուժել, ոտքոտնափ, գործընչել:

Ingeríre, ն. Բնդրկել, ածել: ներխրմել:

Ingessáre, ն. Պատել, ծեփ օծանել գաչիով: ալեբաստափ: ճարտարացուցանել գաչիով: ալեբաստ կոփելփշտել:

Ingessatúra. Ճարտարացուցանելգաչիով:

Inghiottiménto. Կլանելիք:

Inghiottíre, ն. Կլանել: ետափնափ: altrui. ոտնել, կամ կլանել զոք, յաղթահարել, խափանել նենգաւոր: ingiúrie, եմն. լսել կամ համբերել անխտրանութեամբ առ հարկի:

Inghiottíto, ta. Կլեալ: ետափնափեալ: ընկղմագլեալ: պատճառ:

Inghirlandaménto. Պատկանելի ծաղիկք, կամ ծաղկեայ պատկիք:

Inghirlandáre, ն. Պատրել ծաղկօք: ընկղկափն ի ներս գծանք:

Ingialláre, Ingiallíre, ն. Դեղնեցուցանել, ներկել ի դեղին: ապրել կենդանի, ապրիլ-ափ: — áre, ը. Դեղնիլ: պրել օշմ, ապրափ:

Inginocchiársi, յ. Ծունր դնել կամ կրկնել. ածել ոտից ծունր: փիղ ընօգնափ:

Inginocchiáta. Պատուհան երկամասեան, որոյ երկամասն ցըցուածեալ ունի ի գետս: տես և Inginocchiazióne.

Inginocchiáto, ta. Ծունր ած-եալ, ի ծունր իջեալ: փիղ ընօգնափ: finestra inginocchiata. տես ի վերոյ:

Inginocchiatójo. — tóro. Պատուանդան ծնկաց, կամ աղօթատեղի:

Inginocchiatúra. Ծնկեցուած. (և կրկնուած, կամ կրկացուցեալ իւրաց ի ձև սրակաւն:)

Inginocchiazióne. Ծնրադրութիւն: փիղ ընօգնափ, ընօգնիւ:

Inginocchióne, In ginocchióne. Inginocchióni, In ginocchió-

ni. 'ի ծոռնիցս, 'ի ծոռնէ իջնելոյ: փիլ. վերծին:

Ingiojelláre, ն. Ձոպելագործել տախտակը պատառ տախտակաց: Ճեղքիւր իւիք փայտի:

Ingiovanire, ն. Երդտագիտել մանկ. հասնիլ, երիտասարդանալ: Ինձ. վերծին:

Ingiù, ած. In giù, all'ingiù. 'ի խոնարհ, 'ի վերայ, 'ի տարան. 'ի գիտ. տես, յերկիր: ածական: a capo all'ingiù, կամ a capo ingiù. գլխիվերայ. առապարձրեալ: պոչ ածական: andare a capo all' ingiù. հասկիլ գլխիվերայ: andare all' ingiù, կամ in giù. իջանել, անկանել, գնալ 'ի վերայ: եւ այլ իջանագիրկ, անկանել, յառանալ: ներկ, փոխադրեալ:

Ingiúgnere, ն. Ցօգիլ, միաւորել: պիր կիցիկ: պատառիկրել, հրամայիլ, յանձն առնիլ (զգործ ինչ:) պատրաստել, սրճարանել:

Ingiúnto, ta. Ցօգեալ 'ի միաւորեալ, միաւորական: պիր օլմուշ: պատառիկրեալ, յանձնեալ, հրամայեալ: պատրաստուած, սրճարանեալ:

Ingiúria. Անիրաւութիւն: զրպարտ, զարար: նախատինք, Թշնամանք: օխիկ: ապիրատ, կամ գժնդակ. Ինձ օգտակար, կամ եղանակաւոր:

Ingiuriáre, ն. Անիրաւել զառաջ, զրկել: նախատել, Թշնամանել: զրպարտ կիցիկ: օխիկ կիցիկ: — ársi, նախատական զմիմեանս:

Ingiuriatóre, ար. Երախտաւոր: օխիկչի:

Ingiuriosaménte. Երախտաւորաբար, ի Թշնամանաւոր: օխիկի իւիք:

Ingiurióso, sa. Անիրաւ: նենգ. հափ: նախատական, Թշնամանիչ: օխիկչիլեր:

Ingiustaménte. Ցանիրաւաբար, անիրաւութիւն: Ինձ. հափ Ինչիկ:

Ingiustízia. Անիրաւութիւն զրպարտ, զարարք:

Ingiústo, ta. Անիրաւ: Ինձ. հափ, հափաշէն:

Ingojáre. Տես Inghiottire.

Ingolfársi, յ. Զնացուցանել զքարշ (ծովու.) ձիանալ 'ի խորշ ինչ (ծովու.) մտանել 'ի նեղուց, խառնուիլ 'ի խորշս: փիլինի վարիլ:

Ingolfáre, ն. կամ — ársi, յ. Մտանել 'ի խորշ ինչ (ծովու.) գիտացին պատասխանել զինքը, պարի մտաւք պատրաստել: փայտ, պատիկ օլմուշ:

Ingolfáto, ta. Ջուրի մտաւք պատասխանել. անձնատուր: փայտեալ:

Ingomberáre, Ingombráre, ն. Գրաստել, կամ անել գամարք: Ինչ ճանապարհ, խոչընդոտել, խոչընդոտ լինել: ծանր օլմուշ:

Ingombraménto, Ingómbro, գ. Գրաստատեղ, խոչընդոտութիւն:

Ingómbro, bra, Ingómbero, era, ած. խոչընդոտական:

Ingordaménte. Ագիրպատանկուրեաբար, անյագ. անձկագոյնաբար. անյագաբար: ած կիչուկնիկի իւիք, ընտանի իւիք:

Ingordígia. Ագիրպատանկուրեաբար, արկածատաս: չիչ պոլուկնիկի: յանկարծակի ամենակերութեան, ած կիչուկնիկ:

Ingórdo, da. Ագիրպատանկուրեալ: չիչ պոլուկ, ած կիչուկնիկ: յանկարծակի:

Ingozzáre, ն. կլանել, ընտանել: ապտակել, կամ հասկցնել լուիկ (ծովու.) ատր կիցիկ, ընտանի: անկանել, գրաստել: կիցիկ:

Ingrandiménto. Մեծանալ, աճումն, չարաչահութիւն, շատանալ: պիչիլիկ, արիւնաչ:

Ingrandíre, ն. Մեծանալ, ընդարձակել, աճել, զրպատել, հարստանալ: պիչիլիկ, արիւնաչ, չիչ կիցիկ: ն. Մեծացուցանել, աճեցուցանել, շատացուցանել: պիչիլիկ, արիւնաչ: Ճոխացուցանել: պիչիկիկիկ: չքաղաքացուցանել, վատաբարել:

Ingrandíto, ta. Մեծացեալ, աճեցեալ, շատացեալ: պիչիլիկ, արիւնաչ: պիչիկիկիկ: վատաբարեալ:

Ingrassaménto. Պարարտութիւն:

Ingrassánte, գ. Պարարտիչ:

Digitized by Google

Ingrassáre, ն. Պարարել, գի-
տացուցանել: ակնկալիմ: i cam-
pi. ապա արիանալ, յառնալ: ինա-
լիմ: լ. Պարարիլ, գիտանալ: ակ-
նկալիմ:

Ingrassatívo, va. Պարարիչ,
գիտացուցիչ:

Ingratáccio, ia. Կատ. ապար-
տախտ, երախտաուրաց, աս-
ընար: ին: նախանձոր:

Ingrataménte. Ապերախտաբար:
նախանձուրաբար:

Ingraticoláre, ն. Փախչիլ զմու-
վանդակաբ, փախիլ վանդակա-
պատ: փաթիսկուբի գնալ, գաղիա-
նիմ:

Ingraticoláto, ta, ած. Փախեալ
վանդակաբ, վանդակապատ: գա-
ղիական, փարսպատ:

Ingratitúdine. Ապերախտու-
թիւն: նախանձուրաբար:

Ingráto, ta. Ապերախտ, ապատ-
ընար: էյլեի պիտիդ: անհամբոյ,
անախտուրի, գաստն, տաղտկալի:
նամագործ:

Ingravidaménto. Յղանալն,
յղութիւն: ինկնիմ:

Ingravidáre, լ. Յղանալ: համ-
նիմ: ն. Յղացուցանել: համ-
նիմ:

Ingrediénte, գ. ա. Կիսեր, կիմ
մանն (բաղադրիչ:)

Ingrésso, գ. Մուտք: ելոյթ:
անցք, կիմ մուտ: ինկնիմ:

Ingrossaménto. Մուտագանել
ատուտագրել, Թանձրացնել: անձուն:

Ingrossáre, ն. Մուտագրացու-
ցանել, Թանձրացուցանել: գա-
ղնիմ: բաղադրացուցանել, անձն
ցուցանել: լ. Մուտագրանալ, Թան-
ձրանալ, անձն
լ. գաղնիմ, ակնկալիմ: la
coscienza. ոյշ յոյժ խղճել: la me-
mória. զհիացուցանել զիշողութիւն
զմիտս: ingrossando la gente.
խռնեալ, կամ քաղցեալ ժողո-
վրդեան:

Ingrósso, ած. Բազմաբան, հա-
րատևութիւն: vendere all' in-
grosso. վաճառել կուտակութիւն:
ինչ ինչ առած: all' ingrosso.
յոյժ, Թանձրացուցիչ: չինչա-
նագոյնս, անհնարինս, առանձ:
լոկ: գաղտ: ևս՝ ընդանրապէս (ա-
սել.) վկր՝ ի վերոյ, չիմոնս, առանձ
րոյնակի: ակնկալիչ, խոպանչելոյ:

Inguantáre, ն. Ականիլ
ձեռնոցս, կիմ Թաղանալ: նիմ
նի էպիկն գնալ:

Inguinále, ած, ած. Եզանոց:
l'inguine, ա. Տ. Anguinája.

Inibíre, ն. Ապրիլել, խա-
փանել: նամագ նիմ:

Inibitória, գ. Հրովարտակ ապ-
գիլեանաց, արգելիչ, արգելիլ հրամա-
նիմ: նամագ:

Inibitório, ia, ած. Ապրիլե-
կան, արգելիչ գործական:

Inibizióne. Ապրիլութիւն, արգ-
գիլ: նամագ:

Inimicárai, յ. Վատիլ Թշնա-
մանալ: պիւրմի օշմ: uno. Թշնա-
նամանալ գործ ինչ ումեք, Թշնա-
նամի իւր առնել գործ:

Inimicáto, ta. Թշնամացեալ,
Թշնամի:

Inimichévole, ած. Թշնամական,
Թշնամանալի:

Inimichevolménte. Թշնամա-
բար, որպէս գԹշնամին:

Inimicízia. Թշնամութիւն, պա-
նանգիք:

Inimico, գ. Թշնամի: պիւրմի:

Inimico, ca, ած. Inimicíssimo,
ma. Թշնամանական, հակառակ:
գՔրիստոսական (ժողովուրդ:)
delle liti. անվճռաբար, առար
վճռից:

Inimitábile, ած. Անհամանելի,
որպամ չիք հնար նմանիլ կամ
ուրմէ: գործազանց, շնաչնարհիկ:
ինկնիմ:

Inimitabilménte. Անհամանելի,
կիմ գործազանն իմն օրինակաբ:

Inimmaginábile, ած. Անհրա-
կայելի, զոր չիք հնար երևակայել,

Digitized by Google

կամ ընդ միտս ածել, ակնարկել։
Inintelligíbile, ս. Անիմանալի, գիտուպարհասելի։ անհասկնալի։ linguággio. խոսվածք, կամ օտար բառեր բարբառս։
Iniquaménte. Ցանկրաբար։ Նկ. հակ. ևերկ։
Iniquità. Անկրաւութիւն, անօրէնութիւն, չարութիւն։ ապականիչ, պղտիչ, գազանութիւն։
Iníquo, ua. Անկրաւ, անիրաւ, չար, ապիրատ։ ապականիչ, եաւաշտակ, սկիզբն։
Iniziáre, ս. Սկզբնակալ։ գլխաւորիչ (տասաք։)
Iniziáre, ն. խորհրդածել, խորհրդակցիլ, կամ՝ խորհրդակցեցուց առնել զբան, և կամ իւրազգել ինչ։ egli è iniziato nella Filosofia. ուսեալ է նըր զսկզբնաւն իմաստասիրութեան։ Սկսանիլ, սկիզբն առնել։ գալ։ գալ։
Iniziazióne. խորհրդակցածութիւն, կամ իւրազգեալութիւն։
Inízio. Սկիզբն, սկզբնաւորութիւն։ գալ։ գալ։
Inlegittimo, ma. Ապօրինաւոր, անհաւատացեալ, գոնեկատելի (տղայի։) ընդէր գնդել, հարամ, բիծ։
Inmalinconichíre, Inmalinconíre, ն. Inmalineonírsi, յ. Լինել մելամաղձոտ, իջամղիլ, լի լինել տրտմութեամբ։ խաղանիմ։
Innabissáre. Տ. Nabissare.
Innacerbíre. Տ. Inacerbire.
Innaquaménto. խառնուածն ջրոյ (՚ի գինին, կամ յայլ հեղուկ նիւթս, և ՚ի դեղորայս։) տես և Innaffiamento.
Innacquáre, Inacquáre, ն. խառնել ջուր (՚ի գինին, և։) առ գաւաթ։ առագել։ առալտակ։
Innacquáto, ta. Ջրախառն, խառնեալ ջրով։ առած։ առագել։ առվարըմըն։
Innaffiaménto. Ոռոգումն, սրսկումն։ առվարըմն։
Innaffiáre, ն. Ոռոգել, շիջուցիչ։ ցանել ջուր (՚ի յատուկ գիտեցին։) սրսկել։ առալտակ, առ սրբիչ։
Innafliatójo. Ցանօղ։ սրսկիչ գօվա։
Innalzaménto. Ամբարձումն, վերացումն։
Innalzáre, Inalzáre, ն. Վերացուցանել, ամբարձնել, կանգնել։ երկայնը գործըմամ։ բարձրացուցանել զբան, փառաւորել, գովել, երևելի առնել։ ոգի կենդի։ ուռցուցանել, հնչեցնը կենդի։ ս. ե — ársi, յ. Ելանել, ամբարձնել, բարձրանալ։ երկայնը լըմամ։
Innamidáre, ն. Օծանել օծելով։ նիշատակ սիրոյ։
Innamoracchiársi, յ. Հպարտանել փոքր մի ՚ի սէր (ուրուք։) մի ամէ ՚ի սէր։ ալըմ օլամ։
Innamoraménto. Բորբոքումն ՚ի սէր, հպարտանիլն ՚ի սէր, քորոք սիրոյ։ ալմ։
Innamoránte, ս. Սիրափառ, սիրատարփագ։
Innamoráre, ն. Բորբոքել ՚ի սէր, արթուցուցանել։ ալըմ կենդի։ ս. — ársi, յ. Հպարտանիլ ՚ի սէր (ուրուք։) կամ ձգնիլ, սրտաւանալ։ ալըմ օլամ։ սիրել ինչ։ սիրելի։
Innamoráta, գ. ի. Սիրուհի, սիրհաւատար, տատրտակից։ Նիւնաբ։ Հոմանիք, սեղեխ։
Innamoráto, ta, աթ. Հպարտալ ՚ի սէր, խանդագակեալ, սրտաակեալ, կամ ձգնիլ։ ալըմ։ սիրելի։ սեղ կին։ Հոմանիք, սեղեխ։ Innamoráto frácido. Մոլեգին տարփաւոր, գայլասալ ՚ի սէր։ ալըմ փինդիկ։
Innanelláre, ն. Գանգրել, գանգրել գհերս (կին ուրեմն։ կամ մարդոյ։) գըվըրթամ։ առ խոխընելի։
Innanellato, ta. Գանգրեալ, գանգրուր։ գըվըրթալ։
Innanimáre, ն. Աստանդիլ, քաջալերել, զօրացուցանել։ ընդանիմութիւն։ — ársi, յ. Խրտսիլ։

սիր, զգրաճանաչ : խոհեմանիմ :

Innanimáto, ta. Քաղաքերևաց, զգրաչարժաւոր : խոհեմանիմ : անշունչ, անհոգի : ձանձրոյթ : անհոգութիւն, անխելքութիւն :

Innánzi, նախդ. Յառաջ քան, նախ քան : կվկէ : innanzi l'alba. յառաւօտ քան զարշալոյսն, վաղ քան ընդ այգին : Քան, առաջեւ քան : պիտոյ : առաջի, յանդիմանեան : հօր նախնի, հօրնիսիք : andare innanzi ad uno. երթալ առաջ ումուք : գարշանալ : avere uno innanzi agli altri. արժոյ համարիլ զոք քան զայլս : innauzi tempo. յիջ քան, կիս կանուխ քան զժամանեան, առաւրամաս : էրէկն, պէնագին :

Innánzi, ած. Առաջեւ, յառաջ, մինաւոր անդ : գնա պիտոյ : յառաջ, յառաջագոյն : կվկէ : էրէկ : առ յառաջագ, յետոյ, զկնի : ածուբս : andare — . գնալ յառաջ, առնել, զարգանալ, յառիսիլ, յիջ խաղալ : ի գործ գնել, կատարիլ : éssere innanzi appresso a qualcuno, եմն : շնորհս առնել առաջի ումուք, հաճոյ ի ումուք : éssere innanzi. յառաջանալ, յոյժ . լինել մերձ յոյժ ի առաւելանալ ինչ : fare innanzi una cosa. մերձենալ առնել ինչ առ ումն : ենգլանիլ առ : farsi — . մերձենալ, հասանիլ մատչիլ առ ումն : ենգլանալ : venire — . յանդիմանեան լինել, մեռանիլ առաջի, ինքնասպանեալ լինել (առ Թին) : յառաջագիտել, զարգանալ, առաւելանալ : méttere — . առաջի առնել, առաջի մատուցանել : méttere innanzi alcuno. յառաջագոյն առնել զոք, բարձրացուցանել : più innanzi. և եւս, եւս քան զնա, անդրագոյն : պահս պիտոյ : da ora innanzi, da oggi innanzi. յայսմհետէ և առ յայսոյ, առ յառաջագ, յետ այսորիկ, յետոյ : պատճառ ածուբս : da qui, da qui innanzi, կիս da quindi innanzi, da quinci innanzi. յայսմհետէ, յայնմհետէ և առ յառաջագ, յայնոյ ժամանակաց, անդրագոյն և այսր, յետ այնորիկ : ծպտանածուբս, ծպտան պէրի :

Innánzi chè, հ. Յառաջ քան զ, նախ քան զ : կվկէ :

Innánzi innánzi, հ. Նախ առաջիկն, նախ, յառաջ : ի գործս, նէ կվկէ :

Innánzi trátto, հ. Նախ, յառաջ քան զնամ : ի գործս :

Innaspáre, Inaspáre, ն. Պատառել ի կատարած (զմանածս :) արբենա սարսափ : շշմեցեալ ի զարհուրս, կիս ի խօսս : դադրիլ :

Innasprire, ն. Ընդունել անհաւրէն խորտակարարս : էրբի պիղծ կնկէ : խառնակցութիւնել : — irsi, յ. Լինել անհաւրէն խորտակարար : էրբէ պիղծ ընթացս :

Innáto, ta. Բնածին, ընդածին, ընդգոյացս : պնդը :

Innaturále, հ. Ընդհանրական, անկրաւն : պնդը գնչ :

Inneggiáre, ն. Ձօրինել երգս օրհնուած : օրհնել, նուագել երգս օրհնութեան :

Innegábile, հ. Անժխտելի, անշուշտ, հաւաստիս : ինձէ օրհնած, սահիկ :

Innestaménto. Պատուաստումն, ազատատասան : պալատ :

Innestáre, ն. Պատուաստել : պալատ կնկէ :

Innestatóre, ա. Պատուաստիչ : պալատ կպկի :

Innestatúra. Պատուաստութիւն, պատուաստատեղի : պալատ : տեղի պատուաստատեղին :

Innésto. Պատուաստ : պալատ : պատուաստութիւն, միաւորութիւն, կցորդութիւն :

I'nno. Երգ օրհնութեան, գանձ, շարական, տաղ : խնկի :

Innobbediénza. Անհնազանդութիւն : խիստիւբուլ :

Innocénte, հ. Անմեղ, անպատճառ, անպատուական, արդար :

Digitized by Google

աստղագէտ : անհնարին : զարմանալի :

Innocenteménte. Անմեղապէս, անմեղութեամբ, առանց չարնպատակի, միամտաբար ու անխորհրդաբար : Նիհարիկ եղէր, սըրտի խէղ :

Innocénza. Անմեղութիւն, ազգատրութիւն, միամտութիւն, անմտութիւն : առանց աստղագիտական հաշուոյ, առաքինի :

Innoltrársi, **Inoltrársi**, յ. Յառաջիլ եւն. : յառաջ խաղալ եւն. : իւրէրի իյնիմիլ :

Innóltre, In óltre. Տ. Inoltre.

Innominataménte. Աննշանապէս, ոչ յիշատակելով զանունն :

Innominátо, ta. Աներեւոյթ : ապօրէն :

Innováre, ն. Նորոգել, փոխել զառաջինն (սովորութիւն) էնէնիլիմիլ :

Innovatóre, ա. — trice, յ. Նորոգիչ, սիրով նորամուծող : էնէնիլ ապիլ իմաց կոչն :

Innovazióne. Նորոգութիւն, փոփոխութիւն (առաջինոյ) :

Innubbidiénza. Անհնազանդութիւն : իլնաթիզլուլուք :

Innumerábile, Innumerévole. ած. Անթուելի, անհամար : այլազան, հիւսապատ :

Innumerabilménte. Անհամար յանհունս, յառատս : հապճեպ, հիւսապատ :

Inobbediénte, Inobediénte, ած. Անհնազանդ : իմանիմ ծլմայան :

Inobbedienteménte. Անհնազանդաբար :

Inobbediénza, Inobediénza. Անհնազանդութիւն : իլնաթիզլուլուք :

Inocobiáre, ն. Պատուաստանել պտղատիզ : ագլամա կիմիլ :

Inoculáre, ն. Ներել ի պատուաստանել զխնկաստին, կամ զնշանակին : էնէնիլ ագլամա կիմիլ :

Inoculazióne. Պատուաստութիւն կամ պատուաստանի ներմուծութիւն : ագլամա :

Inofficiosità. Անիրաւ կառոյց :

Inoliáre, ն. Խաղել, օծանիլ, կամ շփիլ խաղով : նաղ ոխորկէ, նաղ ղոնաֆ : տապ, կամ պատշաճել զինիքիմն օծանելւոյ :

Inoliáto, ta. Խաղախեալ, օծեալ : ընծայելի զինիքիմն օծանելւոյ :

Inóltre, ած. Պատճառ, եւս, քանց յայլսմանէ, նոյնպիսի : պատիպան ճարք, պատիպան գայրը :

Inombráre, ն. Հովանի առնել, առատ ստուեր անկանել : էնէօրէն կիմիլ :

Inondáre, Innondáre, ն. Ողողել, հեղեղել, յորդիլ, զեղուլ ջրոյ : առ ի ցամաքն : un paése. ծածկել, կամ ընդել ուղիտարին զպատասխանի : (առաք զպատգամն Հոգի ժողովրդեան :) անէ կիմիլ պտմամ :

Inondasióne, Inondaménto. Հեղեղատուն, ողողումն, յորդումի ջրոյ : նաւթիզլուք, անէ :

Inonésto, ta. Տ. Disonesto.

Inópia. Աղքատութիւն, պակասութիւն, պէտք : գիմափարկէնէ :

Inopinateménte. Ցանկալեաց, յանսպասելիս, յանսպասելի ժամուն : ոխանօրէն :

Inopináto. Անակնկալ, անսպասելի, անակնկալելի : գոհիլ :

Inopportunaménte. Տգեղաժամ, տգեղատեսակ : պէվափ :

Inopportúno, na. Աչքաժամ, տգեղատեսակ : պէվափ :

Inorgogliáre, — líre, ն. Գամբարձանալ, վերացանիլ, վերանալ : մաղրուլլուխ : — liársi, յ. Գամբարձանալ, վերանալ : պատիւ պէօյիւնէ :

Inorpellaménto, Inorpellatúra. Ջաւելուածն, զաւելիկ, անպղծութիւն, անհնեմ, երեւոյթի անասիլ : վարագլամա, վարագ :

Inorpelláre, ն. Ջաւելիկել, զարդարել զաւելիկաւ : վարագլամա : անպղծարել, աստղաստանել, պատճառել, անհնեմիկել : պօյապամա :

Inorridíre, ն. Սարսռագին ցանկալ, զարհուրանք ցանկալ : էնէնգօրգունամա : ի. Սոսկալ : էնէնգօրգամա :

Innorridíto, ta. Սոսկացեալ, զարհուրեալ :

Digitized by Google

Inospitále, հ. Հիւրասեաց, օտարասեաց: հիւսիսի գազանաձեւ մեկնեն: խժադատոյց, անասգութեան: դիւահաքնիկ:

Inospitalità. Օտարասեացութիւն:

Inóspite, հ. Անիրկնան, ամայի, անշէն, անբնակ: գիշատիչ, իջմիչ:

Inosservábile, հ. Անգիտելի, անշինելի, զոր չի հնար քննել մանրազնին:

Inosservánza. Անպահպանութիւն անհոգութիւն, անհետզետնութիւն օրինաց, անուսուցութիւն: համաքնըւթիւն, իւսաքնըւթիւն: գիշատութիւն խոստմանց: սիօղխափ փսրմամբ:

Inquietà, Inquietézza. Անհանգստութիւն: բահաքնըւթիւն:

Inquietaménte. Անհանգիստ, կարճամտութիւն:

Inquietáre, ն. Անհանգիստ առնել, բռնադատել զհանգիստ, նեղել, աշխատ առնել: պիօհիսպիխ է՝՝: – ársi, յ. Անհանգիստ լինել, նեղ սրտիլ, կարճամտիլ: պիօհինդիսիմ օլմա, սապր էլմիմէ:

Inquietazióne. Բառնալն զոր հանգիստ, անհանգստութիւն: բահաքնըւթիւն:

Inquiéto, ta. Անհանգիստ, հոգածի, վշտագին, կարճամտ: բահաքնը, պիօհիսիխիբ, խաքնըը:

Inquietúdine. Անհանգստութիւն, հոգ, անձկութիւն, վիշտ, նեղութիւն: բահաքնըւթիւն, խաքնը, պէրպ:

Inquisíre, ն. Քննել զպատահարութիւն, հարցուփորձ առնել: նէգիպինէ էլմէ:

Inquisito, ta. Քննեալ, հարցաւորձեալ, ամբաստանեալ:

Inquisitóre, ար. Հետազօտ, հետախոյզ, քննիչ: նէգիպինճի: Սրսաքնիճի. (կամ վերակացու առնելոյ արդարութեան:) Ի և ևս անուն գործակալից վենետկեան նահանգի հաստատակատարութեան:

Inquisizióne. Հետազօտութիւն, քննութիւն, հարցաւորձութիւն, խոյզ և խնդիր: նէգիպինէ, էօքլամա: Սրսաքնութիւն:

Inragionévole, ևն. S. Irragionévole, ևն:

Inreveránte. S. Irreverénte.

Insaccáre, ն. Ածկանել, ի քսակ, ի պարկ: լօվլա փօմա: տես և Imborsare.

Insaláre, ն. Աղ արկանել, աղել, յաղել, աղիս հասանել: խառ աղմամբ, խառլամա:

Insaláta, գ. Աղցան: սալաթա:

Insalatína, Insalatúccia, Insalatúzza. Մանրիկ աղցան:

Insaláto, ta. Աղեալ, աղիս հասանեալ: խոհակեան:

Insalatúra. Աղութիւն, յաղութիւն: խառնելամբ ամանակ յաղելոյ: սալամա պամանը: աղ, աղալիար, աղըռը: սալամա:

Insaldáre, ն. Օծանել օսլայիւ, կամ խմիւք (զկտաւս:) Նիշտափա սխրմէ, պամպլամա: մածուցանել: էսֆըլայըրմա:

Insaleggiáre, ն. Ցանել նանախաղ աղ: պիր ազ խառ ալմա:

Insalsársi, յ. Լինել աղտոտ, կամ աղի: խառնլա օլմա:

Insalvaticáre, – chíre, ն. Անտառանալ, մարդատանալ, մոլախառել օրհնանմամբ: վայրենանալ, վայրագանալ, բրտանալ: էսպանի օլմա, էօղրան օլմա: ն. Վայրենացուցանել, բրտացուցանել, վայրագացուցանել: էսպանի էլմէ:

Insalvaticáto. – chíto, ta. Վայրենացեալ, անտառասեալ: օրհնամբ պէնճիխլէ: վայրենի, վայրագ, բրտատ: էսպանի, էօղրան:

Insalúbre, հ. Անառողջարար, անառողջ, վնասակար առողջութեան: պարսըր:

Insanábile, հ. Անբժշկելի, անդարմանելի: ծնուցմամբ, չորէնիչ:

Insanguináre, ն. Շաղախել, կամ թաւմեցուել արեամբ: գան ինչ պուլաչըրմա: Insanguinársi, յ. Շաղախիլ արեամբ: գանի պուլաչմա: – ársi le mani. շաղախել

զեռուս իւր յարիւն ։

Insanguináto , ta. Արիւնաթաթաւած , արիւնաշաղախ , արիւնաներկ ։ գան՝ը ։

Insánia. Ցնծագործ , անմեաւոր ։ պէսպիսի ։

Insáno , na. Ցնծար , մոլի ։ պէս ։

Insaponáre , ն. Օծանիլ կամ լուանալ օճառաւ ։ առատանկոփ ։

Insaponáta . Լուացուիլ օճառաւ ։

Insaziábile , ա. Անյագուրդ , անյագ ։ գոյական ։

Insaziabilità. Անյագուրդ ։ գոյական ։

Insaziabilménte, ած. Անյագաբար , անյագ ։ գոյականի ։

Insazietà . Անյագուրդ ։ գոյական ։

Inscrítto , ta. Մակագրեալ ։

Inscrívere, Iscrívere, ն. Մակագրել , գրել , կամ գրոշմել զմեա կագիր ։ գրել զՀատցէն նամակագաց ։ առտոպագրել , կամ առտոպագծել ։ (և գծել զմեա ինչ յարկաւ ։)

Inscrizióne , Iscrizióne. Մակագիր , մակագրուած , վերնագիր , խորագիր ։

Inscrutábile , ա. Անքննելի , անքննին ։ Ինքին ։ օմով ։

Inscrutabilità. Անքննութի ։

Inscúlto, ta. Փորագրեալ, գրոշմեալ , քանդակեալ , գրօշեալ ։

Inségna. Դրօշ , գրօշակ ։ անձնագ , պաշտպան ։ վաշտ ։ (յր խառնեն զօրագոյ ընդ միով գրօշակաւս ։) անձնագ ։ կինիք (ազգատոհմէից , կամ ազգաց ։) ալումին ։ կինիք , կամ նշանակ կրթական ։ Նշան , ցոյց , նշանակ ։ Նիշան ։

Insegnaménto. Ուսուցանիլն , ուսուցումն , վարդապետութիւն ։ հօրէնդիր ։

Insegnáre , ն. Ուսուցանել , մեծցնել ։ հօրէնդիր ։

Insegnatóre , ար. Ուսուցիչ , մեծցուցիչ ։ վարդապետ ։ հօրէնդիր , ոսոփա ։

Inseguíre , ն. Inseguíto , ta. Տես Perseguitare.

Inselciáto , ta. Ցառաքիալ գոյլամեալ վիմօք , առալեցուսակ ։ փոքրիկ քարիկ , գալարբրիկ ։

Inselvársi , յ. Անտառանալ ։ օրհանանմաւ ։ վտախչել , կամ ինքեան յանտառս ։ օրմանս գալմաւ ։

Insensatággine , – tézza. Անմտութի , յիմարութի ։ պէսպիսի ։

Insensataménte. Ցնծագործաբար , անմտաբար , անմտաւորէն ։ պէս պիսի օրէն , հայկեան կերպ ։

Insensáto , ta. Անմիտ , յիմար , խօլ ։ պէսպէս , պիսակ ։

Insensíbile , ա. Անզգայ ։ պատնեշ , ձանձրալի ։ անկարեկիցի , անգութ ։ էն՝ խրէալի ։ անզգալի ։ պատուհասի ։

Insensibilità . Անզգայութի ։ պատնեշութի , պատնեշանգիտի , ձանձրութի ։

Insensibilménte. Անանց զգալոյ , անզգալաբար , առ ասկառաւորս ։ պատնեշապան , պատնեշականապէս , պատնեշմտալի ։

Inseparábile , ա. Անբաժանելի , անբաժանան , անանձնական ։ այրելիաց ։

Inseparabilménte. Անբաժանաբար , անանձնաբար ։

Insepólto , ta. Անթաղ ։ ինքնհողնիկ ։

Insepoltúra. Անթաղութի , գերեզմանի ։ (յաղագս անթաղման ։)

Inseríre , ն. Աճուցանել , յաճուցանել , խառնել ։ միասին ։ ինչպէս էն ։ գնել ։ ի ։ յարկել , յաւելուլ ։ գօնդ ։ գալնդ ։

Inseríto , Insérto, ta. Աճուցեալ , յաճեալ ։ ևն ։

Inserpentíto , ta. Կատարեալ որպէս զօձ , վիշապացեալ ։

Inserviénte , ա. Պիտանի , ապահան , յարմար ։ էտրաբ , ինպիդալը ։

Insétto. Միջատ ։ ժժմանկ ։ insetti. ժժմունք ։ պէօճնի ։

Insídia. Դաւան , դաւ , նենգ ։ խոտոր , չէնին , քէնի ։

Insidiáte , ա. Դաւանական ,

Digitized by Google

պատանապարծ , պատանասեալս ։ ակնիպար ։

Insidiáre, է. Դատան գործել, ի պատան մատնել ։ ակնին հետ , հատատյա կիրել ։

Insidiatóre, ս. – trice, ի. Տես Insidiante.

Insidiosaménte . Դատանագր , պատանասկալոք , նենդաբար ։ ճկնապ իւր ։

Insidióso , sa. Դատանագիր , պատանասկալ , նենդաբար ։ ակնին պար , հիւանդագ ։

Insiéme, ած. Ի միասին , ընդ , հանգերձ ։ պէրպէր , պիւր ։ միաժամանց ։ պիրի պիրինք ։

Insiéme, կիս Ben insiéme, գ. ս. Խոյրն , բոլորն միանգամայն , բառդապրանին ։

Insiememénte. Ի միասին , միանգամայնի ։ պէրպէր ։

Insigne, ած. Երևելի, ամենահռչակ, ականատուր , գերապատիւ ։ նամփար , ինչ ։

Insignificánte , ած. Աննշանաբան , աննշան ։

Insignorírsi. Տ. Impadronirsi.

Insinattánto, Insintánto, Insinoattánto, ած. Տես Infinattanto.

Insinattantochè; Insinoattantochè, Insintantochè. Տես Infinattantochè.

Insinchè. Տես Infinchè.

Insíno, Insíno allóra. Տես Infino, ևն ։

Insinochè, Insinchè. Տես Infinchè.

Insin quà, Insíno a quà , ած. Ցայս վայր ։ պուբայա նա ։

Insinuánte , ած. Սպրդօղ , որ գիտաս ի նեղբս սպրդի, մատրդաւհայոյ , գիտաստու ։

Insinuáre, ս. Հասանել ինչ ի միտս ուրուք , համոզադրել . ճարտասանութեամբ կամ միտքով համրել , խնդասանեցուցանել , տպաւորել ինչ ի միտս, միտքով ինի ծանուցանել : առնաբնակ , ինանփըրմակ , փանփըրմակ ։ ած ։ է. Ա մատնել ուրիք , սպրդաբել , սպրդիլ ։ իւրմէ ։ — ársi, ի. Ի ներքս սպրդիլ , սպրդիլ մտատնել , հաճոյ ընծայեցուցանել զանձն , յինքն յանկուցանել , տրտաղ գալ ։ անխափ , օգուտակ , իւրէնէ ։ nell' amicizia d' alcuno , յինքն յանկուցանել գալ , նմանագ բարեկամանալ ուրիք ։

Insinuazióne. Հասանգութիւն , մտաս հաճոյեալ , յանկուցանելն գոյլ ։ սպրդեցուցանելն ինչ յիմիք , մտածանելն ։ մտաս հաճոյալ ։

Insipidaménte. Անհամաճաշակաբար , անմտամտաբար ։ անմտաւոն ի քաղցրութենէ ։

Insipidézza. Անհամութիւն , անհամաճաշակութիւն , անխմտաւորութիւն ։ փափագելութիւն , ախորժելութիւն ։

Insípido, da. Անհամ , անագ , անհաճոյական ։ փափագելի ։ անհամաճաշակ , անախորժ , յուրթա , անհետեհետ ։ ախորժ , լաւ ախորժելոյ , նոպրդնիկ ։

Insisténza. Յառաջութիւն ։ ինդափ ։

Insistere, է. Պնդիլ, կալ հաստատուն լինիլ , համառիլ , հանապազորդել , յառաջել ։ գալ փոյթ տալ ։ առաջանալ ։ զոր ելնել ։

I'nsito , ta. Տնկահիւղ , ընդարբոյս , բնատնկեալ ։ պատ ։

Insoáve, ած. Անախորժ , անհամ ։ փափագելի ։

Insociábile, ած. Անընկերական, ձանձրացուցիչ , անկենցաղելի ։ գիտաղաչնագ , օտանփըրմակ ։

Insofficiénte, ած. Անբաւական, անկարողութիւն ։ ելնելիութիւն , գործելոյ չելնելոյ ։

Insofficiénza. Անբաւականութիւն , անկարողութիւն ։ ելնելիութիւն , գործելոյ ելնելոյ ։

Insoffríbile, ած. Անբերելի , անտանելի ։ փոյանելնակ ։

Insognársi , ի. Երազել ։ փիւր ելնօրէն ։ երևակայել ըստ բնութեան ։

Insógno . Անուրջ ։ երազ ։ փիւր ։ անոտակ երևակայութիւն, ցնորք մտացագ ։ խաչալ ։

Digitized by Google

Insoléntе, ս. ժպրհոյ, ամբղջամ, խրոխտ, գոռոզ, յանդգնաբար: պինդ սիրտ, կոկորդ, ճշտաբար: առատհամ, խնամ, առատաձեռն, գոժան, վեհ, վայրապազանք: հոռանամ, պարծ, հաւատ:

Insolenteménte. ժպրհոտիճ, խրոխտաբար, գոռոզաբար: պինդ սիրտ իւր:

Insolentíre, ը. ժպրհիլ, լրբիլ, խրոխտալ, գոռոզանալ: պինդիցիր իւր ինքեան, ճաղրուլ ընծանամ: ն. Գոռոզացուցանել, վհատացուցանել, յոխորտացուցանել: Քօրօրացնամ:

Insoléнza. ժպրհութիւն, լրբութիւն, խրոխտութիւն, ապահասիրտ, գոռոզութիւն: պինդիցիրութիւն, հոռանամութիւն:

Insólito, ta. Անասովոր, օտար: ապին ժշմարիտ, ապիւրին իրաց:

Insolúbile, ս. Անլուծանելի, անլոյծ: լիօրինցիկ:

Insolubilménte. Անլոյծ, անքակ:

Insónne, ս. Անքուն, անննջիկ: ապգուռաղ:

Insopportábile, ս. Տ. Insoffribile.

Inserdíre, ը. խրատնալ, լինիլ խռով: ապղբ օլմամ:

Insórgere, ը. կանգնիլ, յառնել, առաստանիլ: ապաղա գալգնամ:

Insormontábile, ս. Անդաղ, ծանր, անյաղթ: էնինմէզ:

Insórto, ta. կանգնեալ, յառուցեալ: ապաղա գալգնըր:

Insospettíre, ը. կասկածիլ, անհանգիլ 'ի կասկածանս: իւլիւնմէք: ն. Անհանգիլ 'ի կասկածանս: իւլիւնէ ապամամ:

Insospettíto, ta. կասկած առեալ, կասկածեալ:

Insostenibile, ս. Անընդունելի, կամ անպաշտպանելի:

Insozzáre, ն. Աղտեղել, պղծել, ապականել: ճուպարլամամ: և ը. Տ'ես Insozzire.

Insozzíre, ը. Աղտեղանալ, ապականիլ, պղծիլ, ապականիլ: փէրլանմագ, ճուպարլանմամ:

Insperábile, ս. Անյուսալի, անյոյս: ումուսսուզ ետգ:

Insperataménte. Անյոյս, յանկարծակի, ժամանակ, անակնկալ: ա գանըզը:

Insperáto, ta. Ո՛չ յուսացեալ, անյոյս, անակնկալ: ումմադըգ:

Inspettóre, ս. Վերատեսուչ, վերատեսիչ, անուանչ, ստուգիչ: մուղթէրիշ, նազըր:

Inspezióne, Ispezióne. Հայեցուածք, հայեցուած: նազար: գործ, պատճառ, հոգատարեաց, վերատեսութիւն, անուանչ: մուղթէրիշ:

Inspiráre, ը. Շնչել, ընդշնչել ներգործութեամբ: ն. Ազդել, յուզել, ընդշնչել, ազդել 'ի միտս, 'ի սիրտ. ներշնչել գաղափար, ջաղմրլել: իլհամ եդնամ:

Inspiráto, ta. Ազդեալ: esser inspirato da Dio. ազդուածն Աստուծոյ լինել սուրբ գրոց:

Inspirazióne. Ազդումն (կամաց:) ազդուածն ներշնչին, ազդեցուածք: իլհամ:

Instábile, ս. Անիւթապատ, անհաստատ, յիւրազանազ: պիր գարար պա պուրմայան:

Instabilità. Անհաստատութիւն, յիւրազանութիւն: գարարսըզլըգ:

Instabilménte. Անհաստատաբար, ծիծաղ:

Instancábile, ս. Անխոնջելի, անվհատական, անհոգնելի: եօրուլմազ:

Instancabilménte. Անխոնջ, առանց վհատութեան:

Instantaneaménte. Տ'ես Instantemente.

Instantáneo, ea. Վայրկենական վայրկենական, առաջաւոր: քանի:

Instánte, Istánte, գոյ, ար. Վայրկեան: իւրաքանչիւր վայրկենի, յամենայն ծայրկեան, իսկոյն: պիր քէրքէզ, հարցանէ:

Instánte, ած, ս. Instantissimo, ma. Ամենայն: պէհէմ:

Instanteménte. Պնդագոյնս, ուժգնին, ամուր, հաստ, հաստ

զեա : պէհիփ, ֆէֆ : մեծաձայն, բա-
զում ձգանիք, սաստկ : համարձակ :

Instánza, Istánza. Խնդրանք, Հա-
մառանձնանք, Ժառանգիկ, աղերս :
բիմա :

Instáre, ն. Խնդրանքել, Ժառանգել,
սպասել : բիմա էնիգ ; ագիւնի է" :

Instigáre, ն. Գրգռանք. գրգռել,
հրապարակել, բորբոքանք : գինքզինքն,
ազարնման :

Instigatóre ; ար. Instigatrice,
նի. Գրգռիչ, հրապարակիչ, խրա-
խուսիչ :

Instigazióne, Instigaménto.
Գրգիռ, յորդոր, հրապարակ : ազ-
արնիմ, իդնա :

Instilláre, ն. Կաթիլ-կաթիլ ընել
'ի ներքոյ, ծորիլ, չիմ առ չիմ :
Իւնիւ փակաւ-ման, աղիանել 'ի միտս
(զակզբան ուսուցանել.), Համեմ-
զել, Թեղադրել, կամ առաւ զել
'ի միտս : փիւրիւնի ազիան :

Instínto, Istínto. Բնական ազ-
գուքն, ազգասէր քնութիւն : յատ-
կանձնօրէն :

Instituíre, ն. Կարգել, Հաս-
տատել, սկզբնատրել, հիմնադրել,
ասհմանել : խոյնիւ, ինչպէր էն-
հիւ : uno erede. Ժառանգ կացու-
ցանել զոք :

Instituíto, ta. Կարգեալ, Հաս-
տատեալ, և՛ն :

Institúta. Կանխադիմութիւն. (են
առաջին ուսանողիւք գիտութեց,
կամ օրինաց.)

Institutísta, ա. Ուսուցիչ նեղ-
վարժանաց :

Institúto, գ. Կարգատրութիւն,
կարգադրութիւն, կանոնադրութիւն, տա-
ճիմադրութիւն : խոյնիւ, գանան :

Institutóre, ար. Կարգատրիչ,
կարգադիր, տաճմադրիչ, հիմ-
նադիր (կարգաց կրօնից.) հիմն-
նամ, կամ գաղի : ֆէր, ընչիր :

Instituzióne. Կարգատրութիւն,
օրինադրութիւն, տաճիմադրութիւն :
խոյնիւ, գանան : տես և Addottri-
namento.

Instruíre, Istruíre, ն. Հրա-
հանգել, կրթել, մարդել (՚ի բարի
վարս.) ուսուցանել : էծչէնիւ,
ինչպէնի էնիւ : farsi istruire :
կրթիլ առ ոսոց ուրուք :

Instruíto, ta. Տե՛ս Instrutto.

Instrumentále, ա. Istrumentále. Գործիքական, կամ գործիա-
կան : música — . երաժշտութիւն
գործիականն. (որ ոչ կատարի ձա-
գարանիւք :)

Instrumentalménte. Գործի-
քապար, որպէս գործի :

Instruménto, Istruménto,
Գործի, գործիք : ամպանդի,
ֆռասան : մուրհակ, կամ յիշատակ
նամակի. (գրեալ վճռատիւ ուսուց-
ցի :) ինչիւնի : տե՛ս և Contratto.
սպառնաձառ, միջնորդ : անկախ, ինանձը

Instruttivo, va. Կրթական,
հրահանգիչ, մարդիչ :

Instrútto, ta. Կրթեալ, հրահան-
գեալ, վարժ, գիտուն : ինչպէնի
օյանմամբ, օգտանաւ, կատարեալ, յայր-
գարտաւ, զարգացեալ : փիւրիւնան :

Instruttóre, ա. Հրահանգիչ,
վարժիչ, ուսուցիչ :

Instruzióne, Հրահանգ, վար-
ժարան, կրթութիւն, գուտորիւրքեան-
լիւն : խոյնիւ, ինչպէնի :

Intupidíre, ն. Ապշիլ, յան-
գոյշ կրթիլ : զանչան :

In sù, կամ Insù, Դ՚in sù, նե-
՚ի վեր, ՚ի : խոյնիւնանք, խոյնիւնափ :
In sul, կամ In sulla, In sull',
գրի և In su՚l, և In sù la, նե-
՚ի վեր, ՚ի : խոյնիւնանք : մերձ : ին-
գնի, գագաթ : in sul mezzo giorno. կամ in sull՚ora del mezzodì.
մերձ ՚ի միջօրէն, գհասարակ ա-
ուրբ : ծոյնէնի էսգնի, ծոյնիւնի գա-
գաթ : in sulla mezza notte. իբր ՚ի
հասարակ գիշերի, գհասարակ գի-
շերուան : էսրբ ինձնէնի գագաթ : in
sul giorno, այգուց, յայգուն :
սպասիս գագաթ in su՚l far del dì,
կամ sul far del giorno. Ը առա-
ւօտն, Ը այգին, մերձ յարշալոյսն :

Digitized by Google

In sul far dell' alba. ընդ առաւօտս լուսոյն : in sul far della notte. ընդ հասանելդ գիշերային, մօտ ի գիշերին : d'in sul tetto. ի վր տանիսդ : in sul bello. ի գիտաւ ժամուս, ի ժամու : պատշաճս : in sul bel del discorso. ի հաւսի ասդ, յընթացս, կամ ի միջ ճառին : in sul fatto. ի գործ ասդդ, անդրէն ի գործդն :

In sù, կամ Insù, ած. ի վեր (նայիլ, ընթանալ.) ի բարձունս : նօթագր : all' insù. նայն է : a capo all' insù. գլխիվեր : ետին խոփնի : da due in sù. բաց յերկուց : In sul sério. Տ. Seriamente. Andare all' insù. ելանիլ, ի վեր երթալ : ամբառնալ, յառագաստիլ :

Insucidáre, Insudiciáre, ած. Աղտոտիլ, պղծել : ծաղրաբարոյական : եղծանիլ, խանգարիլ, աւազականիլ : պղտմ :

Insufficiénte. Տ. Insofficiente.

Insufficienteménte. Անբաւականապէս, անյարմարապէս :

Insufficiénza. Տ. Insofficienza.

Insulsaménte. Անհնեղեղաբար, անհամաճաշակապէս :

Insúlso, sa. Անաղ, անհամ, անհնեղեղ, անհամաճաշ, անհիմն : փապզիկ, ահմահ :

Insultáre, ած. խաղալ բանիւք ի վր ուրուք, ծանրհար լինել, նախատել, խրոխտալ, խաղ առնել, զզուել զրք : խնդրինկ պինդ, ծաղր գարշելագ ածմամբ, փսփսմամբ :

Insultatóre, ած. — trice, իգ. Ծանրհար, նեղիչ : նախատիչ, հոգերիչ :

Insúlto. Ծանրհարուած, խրխտութիւն, նախատինք, այպանութիւն : հեգմամբ :

Insuperábile, ած. Անյաղթելի, անյաղթ : ենկնկելի :

Insuperbíre, ր. — irsi, իր. Հպարտանալ, փքանալ : ծաղրաբար լանիմամբ :

Insuperbíto, ած. Հպարտացեալ, գոռոզ : ծաղրաբար :

In sur, նոյն Տես ի Insù.

Insussisténte, ած. Անկայուն, դիւրազիջման, ակար, անհիմն : ենկնկելի :

Insussisténza. Անհաստատութիւն, ակայութիւն, անբաւականութիւն : ենկնկելիս :

Intaccáre, ած. Ցառել, փորր լինել հասանիլ զմանկրևայնին, գծել : ելմամբ : l' onore. վնասել պատուոյն : ըրկնամ պօգանամբ :

Intaccatúra. Ցառուած (կամ վնասուց ծառոց.) Ակեղքուած :

Intagliaménto. Հատատիլ, քանդակումն : օյմա :

Intagliáre, ած. Քանդակիլ, գրել, փորագրիլ : գալմամբ, գալմի ինչ եմամբ :

Intagliatóre, ար. Դրօշագիր : օյմաչը : փորագրատար : փորագրօղ, փորագրիչ : գալմնիչ :

Intagliatúra. Փորագրուած : գալ ելիս, գալմի ինչ :

Intáglio. Քանդակումն, քանդակ, գրօշուած, դրօշագ : օյմաճլելմ, օյմա ինչ : փորագրուած, կամ փորուած (ի վերայ պղինձոյ կամ փայտի առ ի տպագրելն :) գալ ելիս, գալմի ինչ, գալմիմբ ելիս : intáglio d'acqua forte. փորուած ժանտաջրով : intáglio d' acqua forte, կամ ad acqua forte. պղինձն փորագրեալ ժանտաջրով : Intáglio. Ցելիք : (է մանրիկ ցելուածն ի տպատուածս զգեստուց առ ի զարդ :)

Intagliuzzáre, ած. Հատանիլ մանր, ցելուլ մանր : փոդմամբ :

Intanársi, իր. Պատանիլ յորջն, ի քարանձաւս, յայրս : ծաղրաբար ներմէ : արջանալ, զօռիլ, թաքչիլ : ածգնամբ :

Intanfársi, իր. Բորբոսիլ, մեսիլ : փխիկնմէ :

Intangíbile, ած. Անշօշափելի : պօգանալագ, եւ պէյմէ :

Digitized by Google

Intánto, ած. Ամբողջապէս, այն-քան, ըստ այնմ: ո գոպար: ի ամէն ազահու-թ. յայսմ ժամանակի: պատ-ասխ: intanto come. որչափ: Նէ գոպար էին:

Intantochè, ած. Մինչ, ի ամէն ազահու-թ, յայսմ ժամանակի: պատ-ասխ: տես և Infinoattanto-chè. այնպէս պէս, մինչև: ո գոպար էի, ես այլ էի: այնչափ, այնքան: ո գոպար:

Intarlaménto. Փառաւո-ի, որթնա-հպարտ-ի, երդս ածած լինելոյ-ինչ: Intarláre, ը. Լինել որդնաճարտ (փայտից) փտիլ: մեկցաուիլ: գոպ-ել կանգ, լինելիս:

Intarláto, ta. Որդնաճարտ, որթ-նած: փուտ: լինելի:

Intarsiáre, ն. Ամբողջանալ ը միմեանս փայտս խայտաճամուռկս: Intarsiatúra. Գործ ասպա-զիկ ի խայտաճամուռկ փայտից:

Intasáre, ն. Լնուլ առատով (գինւոյ:) ի բրթի-ածելս փօլտոբ-ծոյ: խնուլ առիւսիկից զնակալ, կամ զշնեղ գուռ-ածս: փըփածոյ:

Intasáto, ta. Խցուած, խցկած առիւսիկից: փըփանդըղ:

Intascáre, ն. Ամրանալ ի գրպանն, կամ ի քսակ հանգչելոյն: ձկպինի գօմոյ:

Intátto, ta. Ընկերած, անասար-կան, անազատ, անհնազան: Նէ փէշ հիմիդ, ֆած, պօղա-ւմանդըղ:

Intavoláre, ն. Ամրագրանալ ը միմեանս զանազանակս: ինչպէսդ-ի: գրագրել կամալ (գործոնեան, և-ն:) հիմիդ իւր գործոյն: գործել առաս-պասանած: ըսխոյ: una stanza. առանասպասանած յօրինել զձեղոնն քանակարանին: un negózio, tratta-to. առաջարկել, կամ առած առնել զգործ մեկ, գաշնագրուելոյն: պաշղամոյ:

Intavolatúra. Ամբողջական-ութիւն գործոյն, առաջինն սկզբնաւորու-թիւն: պաշղայըղ:

Integamáre, ն. Ամբանանիլ ի պղպեղն: ընօհնէյն գօմոյ:

Integérrimo, ma, գեր. Տ. Integro.

Integrále, ած. Ամբողջական (մասուն:)

Integralménte. Ամբողջապէս, լիով, անթերի:

Integraméntе. Ամբողջական, անասգիտա-քառաքանչիւրութիւն:

Integránte, ած. Ամբողջացու-ցիչ, առաջարկական (մասն:)

Integráre, ն. Ամբողջացուցա-նել, կատարել, լրացուցանել: ի-նա համ կիմիդ:

Integritá. Ամբողջութիւն: պի-նդինչոյ: կատարելութիւն, անթեր-ութիւն: իմանալութիւն: առաջնո-ւթիւն վար-ուց, անմեղութիւն, արդարութիւն, անհնազանդութիւն, ազգութիւն: սալիհնէյ:

Intégro, ra. Ամբողջ, անեղծ, անապական, ուղիղ, արդար: ապ-ւնիկ: առաջագէտ, ազէտ, անպատճառ: պիտիխան:

Integuménto. Ծածկոյթ: ծօր-ինչ: ծածկանգ. (մեզմիկոյ:) դարբ:

Intelajáre, ն. Ընկճանիլ ի գոր-ծապանն ասասպանանկաց, հնձուլ, հանուլ: ընօղնիս կիմիդ, պիրկդ ընօղնէ: un negózio, նէն. տես Intavolare negózio.

Intelajáta. Ընասպանուածն, ապ-ասպանանկուած: մեկցնայսանն, մեկ-ցնոյ:

Intelajatúra. Կամաքը միայոյ, մեկցնագրոյ կամ չնուած ածոյ:

Intellettíva. Խելացուած, խելացա-կան կարողուած, միտք: ափլ, գոպ-ընկիլ հնարիւրիկ:

Intellettivaménte. Խելացապէս, խելացուած, միտք:

Intellettívo, va. Խելացական, միտաւոր: խելանալի:

Intellétto, գ. Խելացուած, գան, միտք: ափլ:

Intellettuále, ած. Խելացական, միտաւոր: խելանալի:

Intellettualità. Խելացականու-թիւն:

խելացական խոհական, միտք, խելացութիւն: ածէս փիւթ:

Intellettualménte. խելացական ըստպէս, խելացութ, միտաբանական, միտք: փիւթ խնդ:

Intelligénte, ի. խելացական, միտաբար, խելացող, բանիաբար: ածէս օգնո: միտացի, ուշիմ, հանճարեղ: պիհինդ, ածէսէս: գիտուն, խելաուն, ներքհաւն, փորձ: օգուտաբար վարպետ:

Intelligénza. խելացութ, բան, միտք: ածէս: խելացաւնի, ծանութիւն, հասարակութ: ուշադրէս: գաղտնի միտքաբանութ, հասկնախոհութ, լսելիք բանիթ: պիհինդ, գիտակցիդէս, խաստիդէս: avere intelligenza nell' esército nemico. ունել հասկնախոհս, կռուականքիս կ' բանիսանի ներքհաւնէսդ: passa buona intelligenza tra loro. միտքաբան, հասկնախոհ են իրենդ: միտքաբանէս ինչ պիհ: intelligénze. հրեշտականք, խելացութիւնք:

Intelligibile, ի. Դիւրիմանալի, միտիմիս ածանձ: խելացական, խելացական: Intelligibilità. Դիւրիմանալութիւն, գիւրահասանութ. բացայայտութիւն:

Intelligibilménte. Մտիմն, բացայայտ: միտք, խելացութիւն:

Intemeráto, ta. Ապականած, միաքար, ապրիծ: չիսիսիկ:

Intemperánte, ի. Տես Intemperato.

Intemperánza. Ապականութիւն, անչափութ, անհպարտութ, անհոգածկալութ, ապրաշտութիւն քանութիւն: իհիպաթիւթ:

Intemperataménte. Տ. Intemperato.

Intemperáto, ta. Ապականած, անչափ, անհոգածկալ, անհպարտ: իհիպաթիւթ:

Intemperatúra, Intempérie. Ապականութիւն, անհպարտութ, խառնուածութ, կամ գործակութիւն (օդոց:) հալա փիհաւթիւթ:

Intempestiváméntе. Տապատեալ միտ, անժամանակ: պամանագ:

Intempestivo, va. Տապատեալ: պիհիպի:

Intendénte, ած, ի. խելացող, գիտուն, հմուտ, փորձ: ալիայան, վարպետ: գիտակ, իրագիտի: fécelo intendente. ապրք. ապրաթ նմին:

Intendénte, գոյ, ա. Տես. (է անուն գաստապետի:) դաղթ: փիհիկա, ծրջնգագա: Intendénte, ի. կին անաչին:

Intendénza. Տ. Intendimento. Պաշտօն, կիսպատութ. անաչին, անաչխութիւն: փիհիկաթիւթ, ծրջնգագաթիւթ: ա. ապրաթիդ անաչին:

Inténdere, ն. խելանալ, հասանել, հասանել լսելիք: ալիայան: լսել: իդիհիդ: գտանել, կապծել, հասկնալիք: գիշաս իհիդ: միտս դնել, ուշ ունել: ապրաշտել, ապատանել: հաւգայնի օգնած: գիտել, կասկիծ. ունել ի մտի: հիդնի գօնած, խաիհիդ, լսելիք, փորձ, հմուտ, գլխագի առնուլ. Ճանաչել, գիտել: պիհիդ, վարպետ օգնած: non intende il Greco. չգիտէ յունարէն: inténdersi di guerra. լսելիք հմուտ. քաղաքագործ ի գործ ապատեղացիս: Մտիմանալ, հասկնախոհ, միտքաբան լինել: պիհ օգնած: gli occhi. աչին կատարեալ լինել, յստակիլ: իհօգ փիհիդ: l'arco, եղեւ. լարել, գաղեգին: նայ իհիդիթ: — a dire. լսել ինչ յանանց: իդիհիդ: dare ad — կարծեցուցանել (գանձին խելաուն:) հասկնալ, հասատացուցանել գաստա լինչ, խաբել բանիթ: ասիհած, ալյասիհած: եւ՝ յայտնել լինչ ուրիշ, նշանակիլ, բացատրել: ալիայան: farsi — յայտնի նիլ գլխաս իւր: darsi ad —. հասկնալիլ, հասատանիլ: իհանիհած: non se l'inténdono molto. չեն քաղ միտք բանի ըլ միհիհանս, չեն հասկնացողք:

Intendiménto. խելացութիւն, միտք: ածէս: խելացութիւն, հասատութիւն: աղնայէս: խորհուրդ, գիտաստութիւն,

Digitized by Google

միտք, կամք: Նիյեի, Տոբաք:

Intenditóre, ար. Խնայօղ, ի մեռաստուէր, ուշիմ: Հմուտ: ագէտ, վարպետ:

Intenerire, ն. Կակղել: Խամրացնել: ն. ևս — irsi, յ. Կակղել: Խամրանալ: ն. Գորովել, ի գութ շարժել: յ. Գորովել, ի գութ շարժիլ, միղձկիլ, խանդաղատանալ: աչքյաց, խոխչկիլ:

Intenerito, ta. Կակղեալ: խամրացաղատուած, գորովեալ:

Intensaménte, Intensivaménte. Յատակապէս, մեծապէս, կամրի: ինէ, գաֆի:

Intensióne. Տ. Tensione.

Intensivo, va. Յատակիչ, բուռն, ազդու, ուժգնին, ստատկական: ինէոյին:

Inténso, sa. Յատակիչ, ուժգին, բուռն: ինէ, վաֆիր: մեռադիր: փիւռաք: կամն:

Intenaménte. Ուշի ուշով, մեռադրութեամբ, սրտի մեռք: փիւռաք ինէ:

Intentáre, ն. Փորձել, փորձ փորձել, գուն գործել, հնարել: փէնէմիւ, եւ ևս բառյաց, լաւ ըլլալոյ:

Inténto, գ. Դիտաւորութիւն, միտք, խորհուրդ, կամք: իղձ: Նիյեի, Տոբաք: avere il suo intento. գատարգիլա լինել: Տոբաք փէնա էրիւ:

Inténto, ta, աբ. Մտադիր, ուշադիր: Տոբագոյնի, ճղղռալ սպառ լուսոո, կայմ: իսպէր:

Intenzionále, հ. Դիտաւորական, երևակայական:

Intenzionalménte. Դիտաւորութեամբ, այնու միտք, կամ յայն ասկս: երևակայութեամբ, միտք, միտաւորապէս:

Intenzionáto, ta. Որ ունի ըզդիտաւորութիւն: Նիյեի օլան: խոստացեալ: bene intenzionato. բարնեմոտ, բարեխոհ, բարեխորհուրդ: male. չարամիտ, չարաչար խորհ, չարաղգած,

Intenzióne. Դիտաւորութիւն, կամք, խորհուրդ, վախճան, միտք, իղձ սրտի: Նիյեի, Տոբաք: aver intenzióne. ունել ի մտի, դիտել: ad ogni con intenzione di ... վասն, յաղագս, առ ի, զի: Նիյեի, ֆի: con che intenzione? ո՞րով խորհրդով, ի՞նչ առեալ Նիյեի:

Interaménte. Ամբողջապէս, կատարեալապէս, առնիացնել, բոլորովին, գլխովին: պիր խամ: rovinare. ապականել ի հիմանէ:

Intercaláre, ա. Վահանել, օրն ի փոփոխել, առնել փոփոխ:

Intercédere, ն. Միջնորդել, բարեխօսել: ղիֆայէթ էյմէք: ևս եւ Interporsi.

Intercedítore, ար. — trice, իգ. Intercessóre. Միջնորդ, բարեխօս: ղիֆայէթէճի:

Intercessióne. Միջնորդութիւն, բարեխօսել: ղիֆայէթ, իչմա:

Intercettáre, ն. Խափանել, արգելուլ, կամ առնել (զառաքեալ նամակաց) (ի ճանապարհի) խափան:

Intercétto, ta. Բռնեալ, յափշտակեալ, կալեալ: ալընմըշ, խոսխաստեալ:

Intercezióne. Արգելութիւն, խափանութիւն (նամակաց:) խոչընդոտութիւն, կամ խափանութիւն (առաջադիմ. չարժմանն:)

Interchiúdere, ն. Փակել զի ներքոյ գոփուխ: Interchiúdersi, յ. Փակիլ ի ներքոյ:

Intercolónnio, Intercolúnnio. Ընդմէջ սիւն, կամ խորոյ սեանց:

Intercostále, աբ, հ. Կողից, կամ կողական (մկանունք:)

Intercutáneo, ea, աբ. Որ ի ընդ մորթիմ, և ընդ մորթ:

Interdétto, գ. Intradétto. Արգելութիւն, հրամանն, արգիլ հրամայութեան: Խոսոփ: արգելեալ. (ի սպասաւորութեան:)

Interdétto, ta, աբ. Արգիլեալ, խափանեալ: Խոսոփ զլանուած: արգելեալ (ի պատարագելոյ, եւն:)

Digitized by Google

Interdíre, Interdícere, ն. Ար. գնել, խափանել, խոպան գնել: ապրգնել. (ապահով ինչ եկեղեցական :)

Interessánte, ած. Որ հաղորդակ առնէ, որ կոչէ ի խորհրդակցութիւն կարեւոր. ախտանիշ: էգ-ի-պատ, գայթակղ: յօժարագործ:

Interessáre, ն. Բաժանորդ, կամ հաղորդ առնել գործոյն, կամ խորհրդոյն. հաղորդել: խորհրդագանել առնել: ընկած գնել: — արցի, յ. Բաժանորդ, մասնակից լինել, խառնել ի: ընկած օգտ, գործ: io m' interesso in tutto quello, che a voi si spetta. փոյթ ունիմ յամի ի գործս քո: non m' interesso in quella differenza. ոչինչ խառնիմ, կամ ուշ մտանեմ ես յայն վէճ:

Interessatamente. Շահս, վնաս հասարակաց: գնովի քայքայուած ընկեր

Interessáto, ta. Բաժանորդ եղեալ, հէն: ընկած օգնող: շահ հասնեցեալ, շահասէր, անձնասէր, որ զանձին նախ խնդրէ: գնովի քայքայուած պատճառ: բաժանորդ, հաղորդ, հաղորդ, մասնակից: հիմնական, ընկած:

Interésse, ար. Շահ գրաստից, վաշխ, տոկոս: քայլ, մոկնէ: շահ, օգուտ: քայքայ: ախտ, տոյժ: պարտ: գործ, իրացուն, գործառնութիւն (տուն:) իր, մասնական:

Interessíno, Interessúccio. Գործ փոքր: տհաճ վաշխ, կամ շահ:

Interézza. Ամբողջութիւն, անթերութիւն: պիտանապէս, բանականօրէն:

Interjezióne, ի. Ամբողջութիւն. (մի ի մասանց բանի:) հարց:

I'nterim, ած. Ցայսմ ժամանակիս, ի սմին պահու: պատ արագ:

Interióra, եզ, յած. Interióri, ար, յած. Փորոտիք, ընդերք, աղիք: պաղբաժակք, գառան իւր: ներքինն, ներքին մասն, խորք (երկրի:) ինքեան, իւր:

Interióre, գ, ա. Ներքինն մասն, ներքինն: ինքեան: հոգի, միտք, խորք սրտի: ի-ի:

Interiórը, ած, հ. Ներքին: ի, ինքեան: Interióri, գ, յած. Տե՛ս Interiora.

Interiorménte, ած. Ի ներքս, ի ներքոստ: ինքեան, ինքեան:

Interlineáre, ն. Գրել, կամ գծել ընդ միջ երկուց տողից, գծել դիծ ի ներքոյ բառից:

Interlineáre, ած, հ. — áto, ta. Գրեալ ընդ միջ երկուց տողից:

Interlocutóre, ար. — trice, ի. Դերասան:

Intermédio, գած. Միջնահեալ խառնուրդ:

Intermédio, ia, ած. Միջնահեալ, միջին, միջնասահման: ար օգնական, օգնական:

Intermésso, sa. Interméttere. Տ. Intralasciato, Intralasciare.

Intermézzo, za. Տե՛ս Intermédio, ած:

Interminábile, ած. Անվախճան, հասկ: անհնար, անզգաստ: ի-ութիւն, էգ, էգի:

Interminato, ta. Անեզր, անչափ, անսահման: ատեն: էօգ:

Intermissióne. Ընդմիջումն, ընդհատուած, դադար, գադարումն: քէֆ ահաւ: senza —. անընդհատ, անդադար, յանգ: պոյմ, պայմ, պայմանէ:

Intermísto, ta. Ընդխառնեալ, խառն: գարբուած:

Intermitténte, հ. Ընդհատ (ջուրկ բաղնիկ, կամ առնգ:)

Intermitténza. Ընդհատումն (ջուրկ բաղնիկ:)

Internaménte. Տ. Interiormente.

Internársi, յ. Թափանցել ի ներքս, ի խորս. խառնել ի ներքս: ներկողմն: ինքեան ինքեան, ինքեան առյամ:

Intérno, գ. Ներքինն, ներքին մասն, գաղտնիք: խորհուրդք սրտի:

Digitized by Google

խնբրեցնել, խնդրելով:

Intérno, na, adv. Ներքին: խնդրելով, ներքուստ:

Internódio. Ի միջոցն որ ընդ միջ երկուց ծնգաց եղեգանոյ, կամ այլ բուսոց: պօղօտ:

Internúnzio. Փոխանորդ. հոմիկ յասկի պատգամի: միջնորդական գիտացող նիւթ: նուէր:

Intéro, ra. Interíssimo, ma. Ամբողջ. ըստ ցեալ: պիտիան: միաստանակ, ողջ. միապատիկ: եկեղ. թարմ: կատարեալ, անթերի, ամբողջական: խոհամ: ամբիծ, անմեղադիր, հաւատարիմ: սալիկ, սաղ: cavallo intero. մետաղախառնեալ, կամ մասամբախառնած երիվար: այլոյ: conto intero intero. հաշիւ ողջիկ. (կ՝ ասուածոյ կոտորակի:) un anno intero intero. ամ մի ողջոյն:

Interpetraménto, Interpretaménto. Թարգմանութիւն, մեկնութիւն: համա:

Interpetráre, Interpretáre, ն. Թարգմանել, մեկնել, բացատրել: համա վերածել: bene. ի բարին մեկնել: male, a traverso, a rovescio, malamente. ի թիւրն մեկնել, կամ շրջել (զգալոն ուղղ.) ծռեցնել, ի թիւր միտս առնուլ: խոչընդոտել: խորհիլ:

Interpetratóre, տր. – trice, ի. Թարգմանիչ, մեկնիչ: համա վերծին:

Interpetrazióne. Տ. Interpetramento.

Intérpetre, Intérpetro, տր. Թարգմանն, մեկնիչ: համա վերծին, խնբրեցնիան:

Interpolataménte, ած. Պահ ըստ պահ, ըստ ժամու ժամու: կեանքս պիր

Interponiménto. Մերձակութիւն, միջնադրութիւն, միջնորդութիւն:

Interpórre, ն. Մերձակել ընդ միջ, խառնել: տրտյա գօմաղ: Interpórsi, ի. Մերձնորդել: տրտյա կիրճ:

Interposizióne. Մերձակութիւն, միջնադրութիւն: di tempo. յատեալ ըստ ժամանակի:

Interpósto, ta. Մերձակեալ, ընդ միջ տրեալ, խառնեալ: per interposta persona. միջնորդաբար: հրամանբ:

Interpretáre, Interpretazióne, Intérprete, եւն. Տես Interpetrare, եւն:

Interpunzióne. Կետադրութիւն:

Interrégno. Մերկոց պատրաստոց թագաւորութիւն: հասարակ միմիանց:

Interrogáre, ն. Հարցանել, խնդրել: օգնական:

Interrogativaménte. Հարցական: պիտոյ իւր:

Interrogatívo, va. Հարցական, հարցանօղ: punto. հարցական կէտ, կամ նշան. (որ է պես ? և գրեալ յաբատրա պատգրութիւն:)

Interrogatório, գ. Տես Interrogazione. հարցաքննուած գրութիւն: գիր հարցանելոյ, կամ հարցաքննութիւն: նկճիւն:

Interrogazióne. Հարցումն, հարցաքննուած: օգնական, պիտոյ:

Interrómpere, ն. Ընդհատանել, ընդմիջել, դադարեցուցանել (զգործն, կամ զոք ի խօսելոյն.) կարճել, խափանել, արգելուլ: լաճընչել, կանգ, կանգ, ճնշել, հաճ կերպարանք: Interrómpersi, ի. Կանգ ի գործոյն, յետս կալ, դադարել: ճնշել կանգ:

Interrompiménto. Ընդհատութիւն:

Interrottaménte. Ընդհատ, ընդհատութեամբ: կանգ:

Interrótto, Interrúttо, ta. Ընդմիջեալ, ընդհատ: կանգ, դադարեալ, անկատար: ճնշեալ օյնալ:

Interruttóre, տր. Խափանիչ, որ ընդհատանէ:

Interruzióne. Ընդհատութիւն, դադարութիւն: senza –, անընդհատ: փոքրոյ:

Intersecáre, ն. Ընդհատել, կամ հատանել զմիմեանս: պիրի պիրինի

Digitized by Google

ֆեսակ է : — ársi, յ. Ընդհատակել, հատանակել, հերկել լաւ :

Intersecazióne, Intersezióne. Ընդհատումն (երկաց գծից :) ընդհատանակ (գծից :)

Interstízio. Բացատումն, անդ ընդարձակութիւն, անկողմանի, միջոց, խառոյց : տարածք, տագնի : միջոց ժամանակի :

Intertenére, ն. Ցամաքացուցանել, տարգելուլ զոք : կայնեցուցանել : — érsi, յ. Ցամաքել, յապաղել, լինել ուշիւք, գանգատիլ, կիմ տագնել ժամանակ ինչ : կայնիմ :

Interteniménto. Դիմադրանք, պատանդք, միջնորդութիւն : կայնումն, վնիւ : familiáre. խոտանկտութիւն, պարոյր : սիրահարք :

Intervállo. Բացատումն, անդընդ տեսութիւն, միջոց : տրա, տագնի : in questo intervallo di tempo. զայսոսիկ ժամանակաց, ի սմին ժամանակի : lúcido intervallo. ժամանակ գգաստութեան (յիմնոյց :) aver lúcidi intervalli. տալ ոք տալ գգաստանալ : ինձ ես ոչիչ տգիտ պատճառ կիցի :

Interveniménto. Պատահումն, պիտուտած : գալս : օգնութիւն, նպատակ : ինդաց :

Intervenire, ն. Պատահիլ գէպ կինել, լինել : պալ կիցի, կիւնի : in ká ad alcuna cosa. լինել առ ոք իմիք, սիրած, առընթեր : պոռնանալ :

Intervénto. Ամաչիկացութիւն, նախկացութիւն : հանդոյց :

Intervenúto, ta. Պատահեալ, գէպ եղեալ, եղեալ :

Intésa. Դիտաստղութիւն, կասկած, նիւնի :

Intéso, sa. Մտապիր, ուշադիր : խոտիկի : իմացական, հաստեղեալ : աղնանդր : լուեալ : իւնիմիւ : bene. վայելչակերտ, յարմար լուշիւն (շինուած :) հնոտեանգ : male. անհնարիմ, անգործելի, անհամեմատ (շինուած :) պէս, պիւնիմիւ : ho inteso a dire. լուայ յամենից : իւնիմիմ պատճառ պան :

Intéssere, ն. Հիւսանել ընդ միասին : փոխանակ :

Intessúto, ta. Հիւսանեալ ընդ միասին, հիւսանեալ :

Intestábile, հ. Որ ոչ կարէ կատակ առնել :

Intestárși, յ. Կամանկրկնել յանձնել : ինաց կիմիմ :

Intestáto, ta. Կամանկոյր : ինաց չի : անկամակ : վանիչկիմիմ : ab intestáto, ած. անկամակ :

Intestinále, ած, հ. Աղեաց, փորոտեայց :

Intestíno, գ. Աղեք, փորոտիք : պաղբսակ :

Intestíno, na, ած. Ներքին (պատճառալ :) իւ, իւնչպէս :

Intiepidáre, — dire, ե. Գաղջանալ, հովանալ : ընդմէջ օշմ : հովանալ, պատանալ, միանգամայն : սօղոմ : ն. Գաղջացուցանել : ընդմէջ կիմիմ :

Intieraménte, Intiéro. Տ. Interamente, Intero.

Intignáre, ե. Ցեղասիրել (առատաձեռ.) ցեղասիրեր լինել : կիմիմ փնտրիմ :

Intignáto, ta. Ցեղասիրեր, առատաձեռ : կիմիմիմ :

Intignatúra. Ցեղասութիւն, ցեղասպասութիւն :

Intígnere, ն. Թաղամախել, ծածանալ (յիմիք :) պատրաստ : առանել հագուրդ (չարաձայ.) վարանիլ : պոռնանմամ :

Intignosíre, ն. Գոնջացուցանել : փել կիմիմ :

Intimaménte. Ի ներքուստ, անան սիրով, անրտիս, ի խորոց սրտէ, գորովանօք : փերանի փիլիսկի

Intimáre, ն. Ծանուցանել, զգաստացուցանել, հրամայապահել, ազդ առնել, նշանակիլ : պատրաստ, պիւպիրմիմ, պէտ կիմիմ :

Intimatóre, ա. trice, յ. Ծա-

Digitized by Google

նուագիչ, զգաստուհի։

Intimazióne. Ծանուցումն, հրատարակութիւն։ պետրիւն։ հրովարտակ։ di guerra. հրատարակութիւն պատերազմի։

Intimidíre, ե. Լինել երկչոտ։ գօրգաւ օլմաք։

Intimidíto, ta. Երկուչիլ։ վհատոտ։ գօրգաւ։

Intímido, da. Ընկճհար, անհրնչուղ, քաշասիրտ։

Intímo, ma. Ներքին։ իւ, ի-էրթեէի։ մտերիմ, սէրտ, սիրելի։ ապիմ, ապիւս, սեվիլիւս։

Intimoríre, ն. Երկիւղատացնել, ահ արկանել։ գօրգահաֆտւս։ երկնչել։ գօրգաֆտ։

Intimoríto, ta. Ջանգիտեալ, զարհուրեալ։ գօրգահաւ։

Intíngere. Տ. Intignere.

Intíngolo. Հաւմա. (քրտնծ և սխտորաշաղած հանգերձանք կերակրոց։) Խէրպիչ։ հանգերձանք կերակրոց։

Intínto, ta, ած. Թաղել, թաթխել։ պոտըրմըշ։ կիսոտ (չայ թեայ։) իւհաֆ։

Intínto, գոյ. Ընդանակ կերակրոց։ էն սաչա, պուլգի սաչա։

Intirizzaménto. Կարկամում, քնդասրմացումն։

Intirizzáre, – zire, ե. Կարկամիլ, շլասրմանալ, գելմանիլ։ սէրն էնմէ, էգիլմէ։ ընդասրմանալ ի ցրտոյ։ սառիլ, փայտանալ։ պօղմաֆ։ ն. Կարկամեցուցանել, գելտուլ։ էգմէ, պղուգմէ։

Intirizziménto. Կարկամումն, ընդասրմացումն։

Intisichíre, ն. Ընկանել ի ներդացաւ, ծիւրել ներդացաւոյ թիւ։ վէրէմ էնմէ։ ը, և – irsi, ֆ. Ընկճանալ զներդացաւ, ներդացաւ լինել։ վէրէմ օլմաք։

Intisichíto, ta. Ներդացաւ։ վէրէմլի։

Intitolaménto. Տուչուն մականանուան։ մականուն։

Intitoláre, ն. Մականանուանել, տալ մականանուն, յորջորջել, անուանել, մականապրել (զգիրս ինչ։) լաղալ գօմաֆ, ապգօմաֆ։ հանուարհել, վերագրել։ նուիրել (ոսկիք ընդ գիրս։)

Intitolazióne. Մականանուն, անուն, մականապրութիւն։ լաղալ։ ընծայումն, նուիրումն։

Intoccábile, հ. Անշօշարելի, անմատչելի, անմատոյց։ փօգանըլմազ։

Intollerábile, հ. Անտանելի, անդիմելի։ փայանըլմազ։

Intollerabilità. Անդիմելի ծանրութիւն, անտանելի դժուն։

Intollerabilménte. Անդիմելի կերպ։

Intolleránte, հ. Անհամբեր, կարճամիտ։ սապըրսըզ։

Intolleránza. Անհամբերութիւն, կարճմտութիւն։ սապըրսըզլըգ։ ոչ զիջումն։

Intonacáre, Intónaco. Տ. Intonicare.

Intonáre, Intuonáre, ն. Սկսանիլ զերգն։ ահեղ ի ձայնէ։ intonarla troppo alta. կարկ իմն բարձրաձայնել լինել, երգանել լաւ չափ։ (ասի զերգողի։)

Intonatóre, ա. – trice, ն. Ձախերգուկ։

Intonazióne. Ձախերգութիւն, նախերգանք։

Intonchiáre, ե. Հարկանիլ ծեփ նայիւք, որդնահար լինել։ գոբգանաֆ։

Intonicáre, ն. Ծեփել զվէրջին ծեփին։ բանել։ սըվաֆ։

Intonicáto, գ. Վերջին ծեփ, ծեփ ողորկ։ սըվա։

Intonicáto, ta. Ծեփել։ բանել։ սըվաւը։

Intónico, Intónaco, Intonicatúra. Ծեփ, վերջին ծեփ։ սըվա։ dare d' intónaco. Տ. Intonicare.

Intoppaménto. Ջարկուած, բաղխումն։ վրդով, խոչ, յարգել։ էնկել։

Digitized by Google

Intoppáre, ն, ե. ը. – ársi, յ. Ընդհարձակվիլ, բաղխիլ, առնչուիլ (՚ի չարիս.) պատահիլ (պատահաւոր) փոփանիլ, ապաւ ինչ. ին, փրկիլ:

Intóppo. Պատահումն, խոչ, գայթակղութիւն, արգիլ: ապաւ ինչ. ին, հանդ, նեղիկ:

Intorbidaménto, Intorbidazióne. Պղտորումն: պղտութիւն:

Intorbidáre, ն. Պղտորիլ: պղտութիւնանալ: խառնիլ, խառնաւանիլ, շփոթիլ: գայթակղեցուցանել զին. ը. ե. Intorbidársi, յ. Պղտորիլ: պղտութիւնանալ:

Intorbidáto, Intorbidíto, ta. Պղտորեալ, պղտոր: պղտութիւն:

Intorbidíre, լիւ. ե. – írsi, յ. Պղտորիլ: պղտութիւնանալ: անպղտորիլ (պղտոր:) գայթակղիլ, խառնաւանիլ (օգտոյ:) պղտութիւնալ:

Intormentiménto. Ընդարմանումն, ընդխոչիլ, ընդկասանիլ:

Intormentíre, չ, ե. – írsi, յ. Ընդարմանալ (անդամոցս) ընդխոչիլ: պղտութիւնալ:

Intormentíto, ta. Ընդարմացեալ: պղտութեալ:

Intorniáre. Տ. Circondáre.

Intórno, նխ. Շուրջ, ղ (պատուանդանի:) եղբարձիւա: intorno all' isola. ջրակղզւոյս: Ցուզագոյս, ղ (պատուանդանի:) ընդհանրիս: իրբև, իբրև, գրեթէ ինչ: գոպար: là intorno, colà intorno, da indi intorno. իբրև, իբրև: գոպար: d' intorno, կիս Dintórno, նխ. Շուրջ: եղբարձիւա:

Intórno, ած. Շուրջ, շուրջանակի: եղբարձիւա: փնօրի ընծիա: d' intorno, կիս Dintórno. նոյն ընա՝ յատկապաս: փնօրի ինարձիւա: d' ogni intorno. յատկապաս, յատ կոդմանց: հէր ինարձիւա: all' intorno. շուրջ: եղբարձիւա:

Intórno Intorno, նխ, ե. ած. Շուրջ. շուրջանակի, յատկապաս, յատ կոդմանց, ընդ ամ ոտիս: փնօրի ինարձիւա, հէր ինարձիւան, հէր ներքին:

Intorpidíre, ե. Պաղիլ, ընդ ամանալ, ծմրիլ: ընդմէջ, ապուշնալ:

Intorpidíto, ta. Պաղած, անի: ընդմէջ, ապուշնալ:

Intorticciáto, ta. Intórto, ta. Պատառեալ: գալարեալ: ապրելիս, պիտխելիս:

I'ntra, In tra, նխ. Տե՛ս Infra. Che questo sía detto intra noi. Ասոր մի՛ ոք գիտասցէ բայց ՚ի միջի երիցուցուդ. խորհուրդ մի ասելի քեզ: Intra due, անդ. Տարաստ, վարանաստիա, երկմիտ: վիճիլ: starsi intra due. վճռել յերկբայս, ՚ի վարանս:

Intralasciaménto. Դադարումն, ընդհատումն: ընդհատած:

Intralasciáre, ն. Թողուլ զբազմծն, գադարիլ, կասիլ, ընդհատիլ: ընդհատած եղծիլ:

Intralciáre, ն. Պատառել, պատառիլ, շարիլ, վարանիլ: ապրիլ, գայթակղիլ: – ársi, յ. Պատառիլ, շարիլ. վարանիլ: ապրելիս, գայթակղիլ:

Intraméssa. Միջադիւ, միջնադիւ:

Intraméttere, ն. Դնել, կամ արկանել ՚ի միջի, դնել ՚ի: պատճառ գօծա: – métterci, յ. Խառնիլ ՚ի (գործ ինչ.) ՚ի մէջ ընդ պատկանիլ զանձն, միջամտիլ ընդ ինչ: գայթակղիլ, պատճառ ընդարձակ:

Intramischiáto, ta. Ընդխառնեալ, խառնեալ ՚ի միասին: գայթակղեալ:

Intraprendénte, ն. Ձեռնարկիչ (՚ի գործ.) բատրիկապատրաստ. գործօնեայ, պատրաստ ՚ի գործոյ: կրնիր, եռ ինդատ:

Intraprénder, ն. ՚ի վերայ հասանիլ, յատկանիլ, կիս ընդգրկել յանկարծ, պատրաստիլ: յատկանալ, խոչընդոտիլ ՚ի վերայ: ձեռնարկել, գործել հարկաւորել: էն. ծաղկ:

Intraprendiménto. Ձեռնարկ

Digitized by Google

հաւ-ձիւն ՝ի գործ :

Intraprenditóre, ա- Intraprensóre, ա. Ձեռնարկու, յանձնառու, ձեռնարկիչ, որ բռնէն հարկ կամ ՝ի անս և Impresário.

Intrapréso, sa. Ձեռնարկեալ, բռնէն հարկաւ: Եւ վարձու :

Intrattábile, հ. Ընդհնդալի, անհաճոյ, գեղ, վայրենասիրտ : ինքին :

Intrattánto, հ. Յայսմ վայրկ. յայսմ ազահս, գոյսս. ժամանակս : պս ապաւինեա :

Intrattenére, ն. Յամեցուցանել, դնել, յապաղել, ուշել զոր : կամ ինքնիրեն : – érsi, յ. Յամել, զինքն գործել, անդադարիլ, ժամանակ ՝ի ինքնիրեն : կամ ինքնին :

Intraversáre, ն. Դնել խաչաձև ճանկի: այծերը գօմ : անցանել ընդ ծովափունքը : – ársi, յ. Հակառակ կիլ, խաչաձև կիլ : գործը գօմ :

Intraversáto, ta. խաչադնակաձև գիր. երկնոյ խաչաձևի. կամ խաչ կանիչ :

Intrecciaménto. Տ. Intreccitura.

Intreccináre, ն. Հիւսանել ՝ի միա սին, անկանել, հիւսանել, յօդել, ծռապել : պիրպիր երօրէն :

Intreccináto, ta. Հիւսանեալ. հիւսեալ, անկոտածոյց. յօդեալ : երօրէն :

Intrecciatúra, Intréccio. Հիւսուածք, հիւս, անկուած : երօրէնն

Intrepidaménte. Ընկերկիւղ, անվեհեր ազատ կերպ :

Intrepidézza, Intrepidità. Ընկերկիւղութիւն, անվեհերութիւն ազատի : գօրգործութիւն, իւրիւրի :

Intrépido, da. Ընկերկիւղ, անվեհեր, ազատ, քաջասիրտ: գօրգուսուց, իւրիւր :

Intrescáre, ն. Պատառել, խառնամիլ, շփոթել, շիկոթել. սարսափ, գործել : – ársi, յ. Պատառիլ, խառնիխառն կիլ, ինձաիլ սարսափ, գործել :

Intricáre. Տ. Intrigare.

Intrídere, ն. Ջանդել, շտկել. ծռել : երօրէնսիւ : ազատագիլ, շտկիլ : պտոյտ երօրէն :

Intrigaménto. Պատատումն, պատատած, խառնակուած, ինձաիւն, շփոթ :

Intrigánte, հ. խառնակիչ, քաղաքական : գործարար, ինքնին. պատրեալ : խառնեալ : քինին, ինքնին :

Intrigáre, ն. Պատատել. շտկել, խառնակել, շփոթել, ապրիլ, դնել ՝ի շփոթս : սարսափ գործել : – ársi, յ. Պատատիլ, շտկիլ, եմ : սարսափ, գործել, պտոյտ :

Intrigataménte, հ. խառն ՝ի խառն, շփոթս :

Intrigáto, ta. Պատատեալ, խառն, շփոթ, բազմակերպ : սարսափ. գործեալ :

Intrígo. Տ. Intrigamento. Intrighi. Դնդրք, սրամտութ, խորամանկութ, գաղանիք միաբանութիւն, գաղանիք, իրիւրի, փնդիր, քինի :

Intrinsecaménte, – sicaménte. Տ. Interiormente.

Intrinsicáre, ը – sicársi, յ. Մտանելանալ, ընտանենալ : ազգ սպրիլ, փոխ օգնել :

Intrinsicáto, Intrinsecáto, ta. Մտանեալ, անբաս, ընտանի : ազիւ, սեփական :

Intrinsichézza. Մտանութիւն, անբաս բարեկամութ, ընտանութիւն : երանելութ, փոխ :

Intrínsico, Intrínseco, ca, ածական : իւ. իւրերի :

Intrínsico, Intrínseco, գոյ. Մտանեալ, անբաս բարեկամ : ազիւ փոխ, երանի : գազանիք ազատ. խորագոյն, խորհրդագոյն : ազ :

Intríso, գ. Հայր, զանգուածած (հացի, եւն :) հանոյ :

Intríso, sa, ած. Ջանգիել. շաքէ : երօրէնսիւ :

Digitized by Google

Intristáre, – tíre, ե. խանգա-րել, տագնապել, յուզել: տե-ղեխլեխիլ: ցասնալ, բար-կանալ: գոյ. ցասում: – tíre, ն. վրդովցնել, տագնապել (զգացո-ղութ.) պղտմ:

Introdótto, ած. ի ներքս մու-ծեալ, մուծեալ: ի ներքս ածեալ, մտած: ազգատոհմ, խնէ-ի ներքին գլ. իրիգլ:

Introduciménto. Մուծանելն ի ներքս, մուծք:

Introducitóre, ար. Մուծող, որ ի ներքս ածէ:

Introdúrre, ն. Մուծանել, ածել, ի մէջ մուծանել: ի ներքս ընդունել: ի ներքս (ի գիրս) ի գիծ-ագրել: ի ներքս մուծանել գործ (ի գիրս:) Սկզբնաւորել, ի մէջ ի ներքս ածել (զսովորու-թիւն:) պ. ածմ:

Introdutióre, ար. – trice, ի. Մուծանող, որ ի ներքս ածէ, ազատ. ներածութ:

Introduzióne. Մուծանելն ի ներքս, ներքս մուծք: ներած-ծութ, ի մէջ կանխադատում-ք (գործոց) հատորակերտութ:

Introíto. Մուտք: իրիւ, ան-ուած, սկսուած: պատշտէն: կը-ցուղ ինչ ի սկիզբն արտաքին լատինացոց, ի մէջ ժամուածոց:

Intromésso, ած. Մուծեալ, ի ներքս դներեալ, ընկալեալ: ի ներքս ազդակեալ ի ներքս:

Introméttere, ն. Մուծանել, ի մէջ ընդունել: ի ներքս ածել: իրէն ոչինչ:

Introméttersi, ն. Տ. Ingerirsi, Intrammétttersi.

Intronaménto, Intronatúra. Խլացուցանելն զականիս ձայնիւ մեծաց: ցաւագրգռուց ցաւերէն:

Intronáre, ն. Խլացուցանել ձայնազօրութիւ, ծնդացուցանել ականիս: գոռալովը առնել զինքն:

Intronáto, ած. Ապուշ, խո-հմտախրտ, տագնապեալ, ոչ-ձայնել

Intronizzáre, ն. Գահել, գա-հակալել, նստուցանել ի գահին: ի ներքս օծանելով:

Intronizzazióne. Նստուցանելն ի գահ, գահակալ: հանդիսա-ւոր հակատակ ներքսագրին:

Intrúdere, ն. Մխել, մխիլ ի ներքս, մուծանել բռնի: իրեն ոգիտ: Intrúdersi, յ. խառնել զանձն, ապրիլ, մնալ ի ներքս զինչն մուտս ընել: ի ներքս մուծանել, մխիլ իրիրէն:

Intrusióne, Մխումն, մղում-մն, ապականիլն ի ներքս: ան-կոչ ընդոստնալ (հանդիսա-ւորութ.)

Intrúso, ած. Մխող, մղող, հատանաւոր բռնի, ի ներքս-ն: ան-վաւեր ընդոստնալ (առ. ապշանոյ ինչ.) ի բռնի հանդիսալ:

Intuffáre, ե. Ընկղմել, ջնար-բասել, թաղարկել, իրեն ընկղմիլ:

Intuitivaménte. Գիտեմ, ըմբռնելի ինչ առարկայի. գիտ. ըմբռնելիապէս:

Intuitivo, ած. Գիտեմ, ըմբռնելի ինչ (առարկայ Ա. Ը.)

Intúito. Տեսութիւն, հայեցուածք, հայեցողութ: տեսիլ:

Intuizióne. Գիտեմ, ըմբռնելիա-նան առարկի (Ա. Ը.)

Invaghiménto, Հաւանութիւն ի սէր, ատրպանք, ցանկալի, սէր: տէր:

Invaghíre, ած. Բաղձալ, ի սէր ապառաջս ցանկալ: տաքի եղիլ: ե. և – irsi, յ. Բաղձալ, ի մէջ կանխել ի սէր: հաւանիլ, սէր-փալ, ցանկալ: տաքի ըլլալ:

Invaghíto, ած. Հաւանած, ծռած ի սէր. տարփագին, խանդոտիլ: տաքի:

Invajáre, ե. Վնասել, (առ. ապտակ) ապականել, խայծել:

Invalidaméute. Անվաւերա-ցուց: ի գործ, ազդատարած, ի գիրս: նահիրէն:

Invalidáre, ն. Անվաւերաց-

Digitized by Google

դիրք, կամ անդորր առանձին, ցրիվ գոյանալ կամ լինել:

Invalidità. Անվաւերութիւն, անօրինութիւն, անզօրութիւն: Գործադրութիւն:

Invalido, da. Անվաւեր, անլիազօր, անզօր, ձեռնպահ: գործել, գործադրել կամ կատարել անկարող:

Invalorire. S. Avvalorare. Invalorirsi. Զօրանալ վերստին, հաղորդուիլ: գործադրուիլ:

Invaníre, v. – írsi, r. Պարծենալ, ամբարտաւանանալ: հաղթանակել:

Invanito, ta. Ամբարտաւան, ինքնահաւան:

Invano, In váno, ad. Ի զուր, զուրս, ի դատարկի: դատարկ:

Invariábile, a. Անայլայլելի, անշարժ, անխոտորելի, հաստատուն: փոխուիլ:

Invariabilità. Անայլայլութիւն, անխոտորելութիւն:

Invariabilménte, ad. Անայլայլաբար, անխոտորելով:

Invasáre, n. Ասպատակել: յանկարծ յարձակիլ, ընդունիլ, կամ հարկադրել յանձնուիլ: գալ իբրև պատերազմ: v. Սպրդիլ, թափիլ, մտնել, անզգալաբար: ղրկուիլ:

Invasáto, ta. Ասպատակած, գերեզմանված: յանձնած:

Invasazióne. Ասպատակութիւն, գերեզմանութիւն:

Invasióne. Յարձակումն, արշաւանք: խրիլ, պատիլ:

Inubbidiénza. Անհնազանդութիւն: ընդդիմութիւն:

Inudíto, ta. S. Ináudito.

Invecchiaménto. Ծերութիւն, ծերանալը:

Invecchiáre, v. a. – ársi, r. Ծերանալ: փօշմանալ: հնանալ (սովորիլ, եւն:) խոտիլ: n. Ծերացուցանել, աստիճանաւ ծերութեան գալ: փօշմանիլ:

Invecchiáto, ta. Ծերացեալ, հնացեալ: փօշմած:

Invedovito, ta. Այրեցեալ:

Inveire, v. կատաղիլ զոք (ի վնաս.) գոռալ:

Invelenire, v. – írsi, r. Դառնացուցանել, զայրացնել, գայրանալ: ընդ հակառակ ելանել: n. Դառնացուցանել, զգրգռել:

Invelenito, ta. Դառնացեալ, գառնագին: գոռացող:

Invendicáto, ta. Անվճարած, անպահանջած, ոչ լուծեալ գրաւեալ:

Inventáre, n. Հնարել, առնել, ծնել, գտանել: խմած ինչպէս ընել: cose false. յօգել գուշակել, վկայել: scuse. կարկատել կամ կեղծել գտանել պատճառս:

Inventariáre, n. Տալար առնել, գրել ի կտակ վարձատուց: յօդիլ գրագրել, կամ գրանել ի բաց: փոխել ընդհատ, փոքրիկ իրիկուն:

Inventário. Տալար, կտակ վարձատուց: գրագրել, գրանիլ: փոքրիկ իրիկուն:

Inventatóre, m. – trice, f. S. Inventore.

Inventiva. Գտանելիք, հնարանելիք: գիտութիւն: խելք: գործ, կամ հնարիք կատարելի, հանճարանք: փիլիսոփայ:

Inventóre, m. – trice, f. Գտանող, գտիչ, հնարագտող, հնարիչ: ընդ հակառակ ելող:

Invenzióne. Գիւտ, հնարք: ընդ հակառակ ելլելն: տես և Inventiva. հնարիք: ստութիւն, հնարանք: փիլիսոփայութիւն: (մի ի մեծագոյն հանդուրժութեանց:)

Inverdire, v. կանաչանալ, կանաչիլ: նորոգիլ:

Invereconda. Անամօթութիւն, լրբութիւն: հիմարութիւն:

Inverisímile, a. Անհաւանելի, անհաւատալի, անհաւատացեալ: խաբեբայ:

Inverisimilitúdine. Անհաւատալութիւն:

Inverminaménto. Որդնահարութիւն, փտութիւն:

Invermináre, – nire, v. Որդնել, որդնահարել, փտիլ: փտուփտանիլ:

Digitized by Google

Invermináto, – náto, ta. Ցեղ. նահապ. արգելուած. գաղտնի.

Invernáre, ս. Ձմերել: ԳԷւ. ձմեռանոց:

Invernáta. Ձմեռնամուտ. ձմերոյց, ձմեռան: գԷւ. all' invernáta. ձմերոյնի:

Invernicáre, – ciáre, ն. Օծա. նել վհուկներու: բաղկի. սիրտիւ. բաղկի նկ գաղտնի:

Invernicatúra. Օծումն վհուկներու:

Invérno. Ձմեռն: գԷւ: d' inverno. ձմեռնային:

Invéro, In véro. Ճշմարտապէս, Ճշմարիտ: Ներկի:

Inversióne. Հակադարձումն, անդրադարձումն, շրջումն: Հակիս գարձուած. (ձև. Հակառակամտութիւն)

Invérso, նթ. Դիմաց՝ ի. առ. կողմն, ի: գարձ. գարձ: come dobbiamo portarsi in verso gli uomini. գրպիս գարձ ընկ մեզ վարել առ մեզ. ի մեզ գարձ: Ա. (նոմա.) առ. հասնելու. ճիշ: նանջատ, նեղնոպ: Ճշգիմ: գարձ:

Invérso, ած. andar inverso. Ընթանալ ի առաջ: գարձ. գարձ: հակ. կիլ, գնալ: հիներէն:

Invérso, sa. Հակադարձ, անդրադարձ, կամ խոտորնակ (հակառակամտութ:) շրջուն:

Invescáre, – chiáre, ն. Շաղել, կիր օծանել ուտելիք: կծկանել: – chiársi, յ. Շաղակցիլ կապուելիք, կիր յարաղ: nell' amore d' una donna. խանդակաւորիլ կիր կաշկանդիլ ի սէր կնոջ: nel ragionare. երկարել գնդուած:

Invescatríce, Inveschiatríce, ե. Հրապուրիչ, սիրագրաւ:

Inveschiaménto. Հրապուրանք:

Investigábile, ած. Անհետազօտելի, անգտնելի, անքննելի:

Investigaménto, Investigazióne. Հետազօտութիւն, խոյզ. խնդիր: Իւնդիր, Նկրտիր:

Investigáre, ն. Հետազօտել, յուզել. խոյզ. խնդիր անել, գտնել: Իւնդիր, նկրտիր, ուզտիր:

Investigatóre, ար. – tríce, ե. Հետազօտ, խոյզ. խնդրող:

Investimónto. Տ. Investitura.

Investíre, ն. Տալ զանգուածիւ (երկրիցն ի նշանս տիրապետ:) Հիմն. ել ի նկ Իւնդիր կիր: գնահատել կիր ծառայել զգեստաւորել (ի պատ. ի գործ խնդ:) ծառայել. ի գործ ապրեցնել. սահմանի երդնուցնել, հաստ կիր: ի գիծ հագցնել, զգեստել ընկ զինուորել. յանձնարել ի վէր (նաւ. ուն:) պատրաստել կիր: պատրաստ:

Investito, ta. Ընդունել զանգուածիւն: պատրաստուած:

Investitúra, Investizióne. Տալ զանգուած տիրապետ, տիրապետ.

Inveteráto, ta. Ծերացուցեալ: գօնամնէս: Հնացեալ (վէրք:) նկ Իւնդիր:

Invetráre, Invetriáre, ն. Ապակի նման տապակել: Օծանիլ տապակապատ (զանօթ գործ:) պէս վէրիկ:

Invetriáta. Ապակեպատիլ, պատուհան ապակի: Հմմ:

Invetriáto, գ. Օծումն պատկապատ: օծեալն տապակապատ:

Invetriáto, ta, տ. Օծեալ տապակապատ: պէտք: պատկեալ ապակեզօք: fronte, կիր fáccia. գէմք անուսիմ, յայտնաս, վերք երեսաց: առաջ. finestra invetriata. պատ. կապակեզի: Հմմ:

Invetriatúra, Invetriaménto. Օծումն տապակապատ, տապակապատ: պէտ:

Invettíva. Դառն կշտամբանք, յանդիմանութիւն ի ներշտամբութ: առաջ: պատ: far invettive. յանդիմանել. խոսիլ. ներշտամբել. խոսալ. գանգատ ի վէրայ ուրուք: պատրաստ:

Invettivamónte. Կշտամբանօք: ներշտամբութ, առաջիս:

Invettivo, va. Կշտամբական,

Digitized by Google

յանձնել, յանձնառութիւն, յիշատակութիւն:

Inviamento. Պատուիրանատուութիւն, հանձնարարութիւն առ գործ մի:

Inviare, ն. Ղրկել, յղել, յուղարկել, ընծայել, գործակատարել, առաքել, ուղարկել: ընդ գոմա: առաքել, յուղարկել: ընդ ձեռս: — ársi, յ. S. Avviarsi.

Inviáto, ած. Ղրկեալ, յղեալ, առաքեալ, ուղարկեալ: ինչ:

Inviáto, ta, ած. Պատգամաւոր, յղեալ: կեցուկերիտուր:

Invidia. Նախանձ, նախանձք: գըգռանք: avere, portare —. Տես Invidiare.

Invidiábile, ած. Նախանձելի, փափաքելի: գըգռանքի:

Invidiánte, ած. Նախանձող, նախանձոտ: գըգռանք, գըգռանուն:

Invidiáre, ն. Նախանձել, նախանձիլ: գըգռանք: գըգռանուն: նախանձոտ բնիլ: փափաքել: աչքառնել:

Invidiáto, ta. Նախանձեալ: sárete invidiáto da molti. լինիս նախանձելի բազմաց:

Invidiatóre, — trice, ած. S. Invidiante.

Invidiosaménte. Նախանձոտաբար, նախանձով:

Invidióso, sa. Invido, da. Նախանձոտ: գըգռանք:

Invietáre, Invietíre, ը. Ազահանալ, ագահասիրել, ծերունել: պոզատալ:

Invigiláre, ը. Հսկել (ի վերայ իրիք.) զոյշ ունել: ընդ օրմա:

Invigoríre, ն. Զօրացուցանել, բարձրացնել: իւրեն ընկերս: Զօրանալ, խրախուսիլ: իւրեն ընկերի:

Invigorító, ta. Զօրացուցիչ, խրախուսական:

Invilíre, ն. Նուազեցուցանել, նուազցուցանել, պարկեշտութիւնս ցանուել: գօրգոնեմա: ի նանդիմանել, ապտակելիլ: գօրգմա, իւրեն գայթմա:

Invilíto, ta. Նսեմեալ, անարգեալ, ամօթահար: գօրգմա, իւրգմա:

Inviluppaménto. Պատատում, փաթաթումն:

Inviluppáre, ն. Պատատել, փաթաթել: ատրմա: — ársi, յ. Պատատիլ, փաթաթիլ: ատրեալ: անմա և. Intrigare, Impedire.

Invilúppo. Պատատումն, ատրուուն, փաթեթոց, փաթեթեմ: ատրելը: անմա և. Intrigo.

Invincíbile, ած. Անյաղթելի, անյաղթ: էնդիմեդիր:

Invincibilíssimo, ma. Անյաղթապայծառ, քաջերգաւոր:

Invincibilità. Անյաղթութիւն:

Invincibilménte, ած. Անյաղթ, անպարտելիօրէն, քաջութեամբ:

Inviolábile, ած. Անգրկելի, անլուծանելի, անեղծ: պղծանմա:

Inviolabilménte, Inviolataménte. Անգրկելի հաստատութեամբ, անխախտաբար, անպղծաբար:

Invioláto, ta. Անեղծ, անպատառ, ամբ, կատարեալ, անվիժար: պղծանմանը, ի՛ւ, իւրեմ:

Inviperáre, — ríre, ը. և — ir-si, յ. Խժանալ, գազանանալ: օձիանալ, գազանաբարոյանալ, գազանագործել: գազանագործմա:

Inviscerársi, յ. Մտանել յանդիս: անմա և. Internarsi.

Invischiáre. S. Invescare.

Inviscidíre, ը. Թանձրանալ, խտանալ, լինել մածուցիկ: էնընկենդէ:

Inviscidíto, ta. Թանձրացեալ, խտացեալ:

Invisíbile, ած. Անտեսանելի, անտես: էնօրհնդէ:

Invisibilità. Անտեսութիւն:

Invisibilménte. Անտեսապար:

Invitaménto. Հրաւէր: պատիր:

Invitáre, ն. Հրաւիրել, կոչել, ընդունել: պատիր էնդէ: յորդորել, գրգռել, յօժարել: — ársi, յ. Հրաւիրիլ, կոչիլ: Invitáto, ta. Հրաւիրեալ: պա-

Digitized by Google

Վեր օլանձակալ հրաւիրական: փակիչ:
Invitatóre, m. – trice, f. Հրաւիրող, հրաւիրիչ: փակիչ եղիր:
Invíto, s. Հրաւէր: փակիչ: tener lo invito. ընդունիլ զհրաւէրն:
Invíto, ta, adj. Անհաճոյ, գէշ հաճոյիկ: նուազրդ:
Invittísimo, ma. Անհնազանդ, քաջնազդի:
Invítto, ta. Անյաղթ, անպարտաւնչի: ենիիսիեղ:
Inúlto, ta. Անվրէժ, ոչ լուծեալ զվրէժ:
Inumanaménte. Տմարդաբար, անողորմ, խիստ գժդժալոյր:
Inumanità. Տմարդութիւն, գազանաբնութիւն, անգթասրտութիւն: ճշմարիտ անգթութիւն: սիրելի:
Inumáno, na. Տմարդի, անգութ, գազանանմանոյ, խուժադուժ: ճշմարիտ անգթ, վայրի:
Inumidíre, v. խոնաւացուցանել, թրջել: նիմիրել, ընկճել: – irsi, f. խոնաւանալ: ընկճիլ:
Inumidíto, ta. խոնաւացեալ, խոնաւ: նիմիր, նուաճ:
Invocáre, v. կոչել, համ հաւ գալ յօգնութիւն: հրակ լսելիս: կոչել հրամայեալ:
Invocatóre, m. – trice, f. Որ կարգայ յօգնութիւն, ապիրատիկու:
Invocasióne. կարգացումն, կոչ, ապիրատիկ, ապիրա: հնչիկ, դնանաչ:
Invóglia. կասս, կիր ախտաւոր բնաւորութեան, քաղցր, փափագիլ: ճիշ պ լսալը:
Invogliaménto. Յօժարութիւն, առատութիւնք, սէր: տես և Invóglia.
Invogliáre, v. Յօժարեցուցանել, բորբոքել, ածել ի փափաք: հաճիլս ստիպել: ախտաւորել (ըստ բնաւորին) սաստիկ կատաղի, համ քրմով: լսալ ըլլալ ախտ: – ársi, f. Յօժարիլ, փափաքիլ, հաճիլ: խոպիլ, սրտ ելիլ:
Invogliáto, ta. Յօժարեալ, փափաքանք, ի փափաքանս:
Invóglio. Տես Invóglia.
Invogliózzo. Փոքր ախտաւոր.
Involáre, v. Գաղտանալ, յափշտակիլ: լսալ: առնուլ գաղտ, գաղտնալ: – ársi, f. Տ. Sparire.
Involatóre, m. – trice, f. Որ գաղտանայ, գաղ:
Involgere, v. Գաղտանալ, ապանձել, ծրարել, փաթաթիլ: ապխ: – ersi, f. Գաղտանալ, ծրարիլ: ապրելմամ:
Involontariaménte. Անհաճոյ, առնիւ: նաղրդ, գրատ:
Involontário, ia. Անհաճոյ, անիմանալի, գժիմանալի, բռնի: ենթխոխոտ, բռփնիչ, փի ինքնայ:
Involpáre, v. Ժանգահարս լինել, ցոլմնոյ:
Involtáre, v. Ծրարել, ապանձել, ապանձ: ապխ:
Involtíno. Փոքրիկ ապանձ, փաթիլիկ փոքր:
Involto, s. Գաղտ, ծրար, փաթեթ, փաթիլիկ: ապխ, էջ գլուխ, պօհմա:
Involto, ta, adj. Գաղտանալ, ծրարեալ: ապրելմէլ:
Involúcro. Գաղտ (անթանձր անկոց:)
Involúto, ta. Գաղտանալ, փաթաթեալ, ծրարեալ: ապրելմէլ:
Inurbanità. Անքաղաքավարութիւն, տմարդութիւն, գիմիքիութիւն: նահիրիչ, հօյրանութիւն:
Inurbáno, na. Անքաղաքավար, տմարդի, բիրտ, շինականաբարգոյն: էրչեանաբար, հօյրանի:
Inusitataménte. Ըստ ոչ սովորելոյ, արտաքոյ սովորութեան:
Inusitáto, ta. Անհամար, արտաքոյ քան զսովորականն: ապխիկն նաւբա, խոնիմալ ելիլիչ:
Inútile, a. Անօգուտ, անպիտան, անշահ, ընդունայն: փայպաղբ:
Inutilità. Անշահութիւն, անպիտ-

Digitized by Google

ատուած է. ատնաչնուս լծի: Փշոյպա-
ղուլ:

Inutilménte. Ցանապէսու, յան-
պատ, վնասապէս, ի զուր:
Քաչպատըղ, նաիւնչ:

Invulnerábile, ի. Անվիրաւո-
բելի, անվտանգելի: Էարաչանատ:

Inzaccheráto, ta. Տղմոտեալ, տղ-
մաճաճատ: լամուրտա:

Inzavardáre, n. Ատանելլ, ա-
պատանել: Տուրգաբլանատ:

Inzeppaménto. Կատաղելութիւն,
խիճապատում, վնաստակ:

Inzeppáre, n. Կատաղել, գի-
ժել, խելագարել լինուլ: փոչ փո-
ւռ կիմիչ: մեռնել քառնի, վնասել:
ասֆատ:

Inzibettáto, ta. Ուշհասուած,
տապալուած քառասնից անուռ չէջ:
Տուի գօղատ:

Inzotichíre, i. Վճռել բնիկ,
տանուտիկ. գեղիկանալ, գառն հիկա-
նալ: Հայրապետանատ, էօղտան օլմատ:

Inzuccheráre, n. Ատրկանել
շաքարի, հասարելլ, կամ պատել
շաքարատա: ընչեր առնատ, ընչեր-
նէ:

Inzuccheráto, ta. Շաքարատա-
լեալ, հասարեալ շաքարատա: ընչեր-
ևի: քաղցր, անուռ շամի, սիրելի:
Իւխլուբ:

Inzuppaménto. Թրջումութիւն, թա-
նալիս: քաչպիմատ:

Inzuppáre, n. Թրջելլ, թանալ:
քաչպիմատ, պաիբրմատ — ársi, ի.
Թրջիլ, թանալ: Իչէրին օլմատ, ըս-
լանմատ:

Inzuppáto, ta. Թրջեալ, թա-
նեալ: քաչպիմըշ:

IO

I'o, գէբ. Ես: ալէն: i' vidi. Ես
տեսի, ևէն: ío próprio, ío stesso.
Ես ինքն: io per me. իսկ յա-
զագս իմ:

Jónico, ca, ի. Ցոնիական:

Jóta, m. Եօթա. (է յունական
տառ:) յոթա մի, նշանախոնց մի:

Ipállage. Փոխանուն, փոխա-
նուանութի: (ձև քերականական:)

Ipecaquána. Ասրանա ինչ ա-
մերիկեան դէղ թանչիլց: Իչեգա-
գուանա:

Ipérbato. Ջարտուարտի. (ձև
ճարտասան:) Ջարտուարի. (գիծ
կոպ երկաբանական:) կոյի և
Trajezióne.

Ipérbola, Ipérbole. Ջափա-
զանց. (ձև երկրաչափական:) չա-
փազանցութի. (ձև ճարտասանա-
կան:)

Iperboleggiáre, n. Խօսել չա-
փազանցու, եչանել լուս չասի: Ի
բանս. ասձեցու ցանել: Սիօչխ գա-
պալիմատ:

Iperbolicaménte. Ջափազան-
ցու, յանչափս:

Iperbólico, ca. Ջափազանցա-
կան, չափազանց, անհաւատալի:
Տուպալչնչ: Ջափազանցականն (գիծ
երկրաչափից:)

Iperdulía. Գերծառայութի.
(պաշտօն ընծայեալ Աստուծոյ:)

Ipérico, Ipéricon, ա. Բոյս
ինչ: հիփերիփոն:

Ipocístide. Բոյս ինչ: Իչէգ ա-
գալը:

Ipocondría. Ախտ ախտագանտա-
թի, ախտ ախտագանտաց: սկկամ:

Ipocondríaco, ca, ած. Ախտա-
գանտատի: ախտագանտատ, որ ա-
նի զախտ ախտագանտաց: սկկամալը:

Ipocondro. Տե՛ս Ipocondría.

Ipocondri, m, յոգ. Ախտագան-
գ. (են աստիճանք կամ տեղիք լերկին,
և փայծ եղգան:) սկօչիլը:

Ipocrisía, Ipocritá. Կեղծա-
ւորութի, կեղծաւորեալ բարեպաշ-
տութի: Իչի իչալըչիչ, ին-
նաիքիլէ:

Ipócrita, ա. Ipócrito. Կեղ-
ծաւոր, կեղծաւորեալ բարեպաշտ:
Իչի իչալը, ինանաիքիլ:

Ipocritóne, ա. Կեղծաւոր
յոյժ:

Digitized by Google

Ipogástrio. Ստորակողմն որո վայնի, ներքնապռավայն :

Ipoglóssi, ա, յ. Կիզա ալեզք :

Ipomóclio. Ենթաղծակ :

Iposárca. Ստոր ինչ կոզպուած :

Ipóstasi, ի. Ենթակայութիւն, անձնաւորութիւն, անձն :

Ipostaticaménte. Ենթակայապէս, անձնաւորապէս :

Ipostático, ca. Ենթակայական, անձնաւորական, անձնական :

Ipotéca. Գրաւական : գրաւ : բհին :

Ipotecáre, ն. Գրաւականել, տալ գրաւական : բհին գօ տալ :

Ipotecariaménte. Իրաւամբ գրաւական :

Ipotecário, ia. Գրաւականաւոր, որ ունի գրաւատուն գրաւական : բհինի :

Ipotenúsa. Հակառիղ (գիծ) :

Ipótesi, ի. Ենթադրութիւն :

Ipoteticaménte. Ենթադրաբար, ենթադրութեամբ :

Ipotético, ca. Ենթադրական :

Ipotipósi, ի. Կերպադրութիւն. (ձև. Նախատեսանական :)

Ippocentáuro. Տ. Centáuro.

Ippodrómo. Կռիւն, ձիընթացք : աի. Հիպոդրոմ :

Ippopótamo, Ippótamo. Գետաձի, Հիպոգետի, ծովաձի : աի. պուէրտը :

IRA

I'ra. Բարկութիւն : եօրթն : aver in ira alcuno, averla con uno. Ինձել ցասմամբ ընդ ոմանէ, ատել զոք :

Iracóndia, Iracúndia. Արտաքուստ, ցասումնապարտուկ եօրթն, եօրթն :

Iracondióso, sa, Iracóndo. Բարկացօտ, բարկասիրտ, ցասկոտ : եօրթնի :

Irascíbile, ի. Ցասմնական, կիր սրտմնական (կարողութիւն, կամ ոյժ) :

Irascibilità. Ցասմնականութիւն, ցասմնական, կիր սրտմնական ոյժն :

Irataménte. Բարկութեամբ, ցասմամբ : եօրթնի նման :

Iráto, ta. Բարկացեալ, ցասկացեալ : պատուէր :

I'rco. Կռիւ, քաղ, քօշ : եկեղ, եօրթն, ծկոտ :

Ircocérvo. Եղջերաքաղ :

I're, ւ. Բայ պահատար. Երթալ, գնալ : կին ի. տես և. Pérdersi.

I'ri, I'ride, ի. Ցնծանալ, ազդել երկիւղ : Նախնի ասմն : I'ride. Ցնծանալ աչերս : տես և. Ghinggiuólo.

Ironía. Հեգնութիւն : խանդ, վիճակ : կին :

Ironicaménte. Հեգնօրէն, հեգնութեամբ :

Irónico, ca. Հեգնական :

Irraggiáre, ւ. Ճառագայթել, ազդակել, ճառագայթ : ընօհնի ասլմա : ն. Լուսաւորել, ճառագայթիւք :

Irragionévole, Irrazionále, Irrazionábile, հ. Անբան : ոչխրի նման : Հակառակ բանի, օտար ի բանէ : ապրնա ոչխի, ապրնա գործ : անիմաստ, անապատշաճ, գժապատճառ : եօթնցնող, նկհագիծ : irrazionale. անբանական (հասկնալութիւն :)

Irragionevolménte. Անբանաբար, յանիմաստ :

Irrazionalità. Անբանութիւն : հայվանութիւն :

Irreconciliábile, հ. Անհաշտելի, անհաշտ պատճառանոտելիք : Irreconciliabilità. Անհաշտութիւն Irreconciliabilménte. Անհաշտ

Irrecuperábile, հ. Անդառնալի, անդարձ : պուրտնալ :

Irrefragábile, հ. Անհերքելի, անդրդելի, անշարժելի, անշրջական : գարշ գծառնչող, հինկալ օրոշ, ընիքնոնի :

Irregoláre, հ. Անկանոն, անկանոնաւոր, եօրնաւոր : անկանոնական : անկանոն (ձև :) ըրեբրնըն :

Digitized by Google

Irregolarità. Անկանոնութիւն՝ գանանոնապէսութիւն, ընդհանրապէսութիւն: ան. կանոնականութիւն (հիմնական):

Irregolarménte. Անկանոնապէս, անկանոնաբար, անկանոնս:

Irregolaraménte. Տես Sregolatamente.

Irregoláto. Տես Sregolato.

Irreligióne. Անկրօնութիւն, անհաւատութիւն: փիլիսիլիւթ:

Irreligiosaménte. Անհաւատապէս, անհաւատարար, անկրօնաբար:

Irreligiosità. Անհաւատութիւն, անկրօնութիւն, անհաւատութիւն: փիլիսիլիւթ:

Irreligióso, sa. Անհաւատ, անկրօն, անհաւատ: փիլիսիլ իմանող: cosa. հաւատսակ կամ ընդհանուր նպատակ չունեցող: փիլիք գարեր:

Irremediábile, Irremediévole, հ. Անբուժելի, անդարմանի, անառողջանալի: իլաճըզ, լարէօխ:

Irremissíbile, հ. Անթողլի, անդառնալի, աններելի: պաղըն լանմազ, ափ օլմազ:

Irremissibilménte, հ. Անդառնալի, անառողջանալապէս:

Irreparábile, հ. Անդարմանելի, անդարմանելի, անձարակ: ճէրի եւն ճէմէզ, ճէրսիզի օլմանող, լարէօխ:

Irreparabilménte. Անձարակ ի հնարից, անդարմանելապէս օրէ անհնար:

Irreprensíbile, հ. Անպատասխանելի, անպատասխան: ֆաղիր օլմանող, այբսըզ:

Irreprobábile, հ. Անմերժելի, անհանգամանելի, շէրուներլի:

Irrepugnábile, հ. Տ. Indubitábile.

Irresolúto, ta. Երկմիտ, տարակուսամիտ, վարանամիտ, յերկկայող (լինել:) ղիքէլի:

Irresoluzióne. Երկմտութիւն, վարանք, ծուռիք խորհրդոց, տարակուսութիւն: ղիքի:

Irretrattábile, հ. Տ. Irrevocábile.

Irreverénte, հ. Ոչ ոչ ամենածանր անպատուական, որ ոչ մեծարելոյն կիրքին, հիւրերի ղեօսնէրճիլին:

Irreverenteménte. Անպատուական նաժանաւ, անպատուական տարար: հիմաղ կիրքիլի, հիւրերի ղեօսնէրճիլիւ

Irreveréntza. Անհամեստութիւն, անյարգութիւն, անպատուութիւն, անպատուական: հիմաղսըզլըղ, բոյ. կիրճիլիւ:

Irrevocábile, հ. Անհետհանդիլելի: փէշմէյիշլի, փէշմիլի:

Irrevocabilménte. Ոչ հակառակելով նահանջիլիլ չկամ, անդարձ, առ հաստատապէս:

Irridére. Տ. Schernire.

Irrigáre. Տ. Innaffiáre.

Irrigidíre, ւ. խստանալ, կարծրանալ, կարկամիլ: սերթլէնմէք:

Irrigidíto, ta. խստացեալ, կարկամեալ: սերթլէնմիշ: ղէրթիլմիշ:

Irrimediábile, հ. Անբուժելի, անդարմանելի: իլաճըզ, լարէօխ:

Irrisióne. Տես Derisióne.

Irrisóre, ր. Ասպանօզ: ղէֆէնէնէ:

Irritabilità. Գրգռականութիւն, կիր գրգռապրգռութիւն (զգայից:)

Irritáre, ն, ե. գրգռիլ, ոգրգռիլ, զայրացուցանիլ: փըշըրմաք, ինձիկիլիք, փոռըլմաք: արսի, յ. գրգռիլ, զայրանալ: փոռըլմաք:

Irritativo, va. Գրգռողական, գրգռիչ:

Irritatóre, ւ. – trice, ի. գրգռիչ, բանտարկու, եւն:

Irritazióne, Irritaménto. Գրգռումն, գրգիռ, գրգիռ ի ցասումն: փըշըրմանիլը:

Irriverénte, Irriverénza. Տես Irreverente.

Irrugginíre, ւ. ժանգահարիլ: ֆասլանմաք:

Irruzióne. Արշաւանք, ասպատակութիւն: իւրէնը, հիւճիմ, լէնկ:

Irsúto, I'rto, ta. Ֆուռ., Ֆուռ-ատուզ, Ֆուռ-ատուզի : Խիստիա, փշուտ :

ISA

Isabélla. Ցուռատագոյն (ձի՛ւ) հիռատագի :

Isbaccaneggiáre, Isbadigliáre, ես. տես՛ն տասն S, Sbaccaneggiáre, Sbadigliáre, ես :

Ischiático, տե՛ս S. Schiático.

I'schio. Ծուռ, ինչ կռնատակ, ըստ տեսնոց Ջօհ : տես՛ ինչ, զոր տե՛ս Scio.

Iscrívere. Տե՛ս Inscrívere, Scrívere.

Iscrisióne. Տե՛ս Inscrisióne.

Iscurético, ca. Աղիքատեսան (դեղագործ) :

Iscuría. Աղիքատե՛ս. (է հոգատարութեանն վերին) սիպիտ ֆուռ-գոնդուտ :

Islacciáre, Islanciáre, Islogáre, ես. S. Slacciáre, ես :

Isocróno, na. Ջուռ-գոնդունակ, կի՛ւ ժամանակակից (շարժմունք) :

I'sola. Կղզի : ափ :

Isoláno, na. Կղզեցի, կղզեբնակ : ափայր :

Isoláre, ն. Ջատնոյ ցանել յՅեսի կողմանց, մերկուսել, տատանձին կացցոյ ցանել : այրմափ :

Isoláto, ta, ած. Կղզեացեալ, պատուճակալ յՅեսի կողմանց, առնջակից, մերկուսի : այրեալ : մերկանկաց, տատանձնանկաց, մերնատ : եաբնեալ :

Isoláto, I'sola, գ. Տանիք զատնոյ ցանոյ (յայլոց տանոյ) :

Isolazióne. Ջատնոյ ցանմն յՅեսի կողմանց :

Isolétta, Isolótto. Կղզեակ, կղզի փոքր : ափաձէի :

Isoperímetro, ra. Ոտից չափ պատոյ եւն միմեանց հատատոյ :

Isópo, Issópo. Ջոպոյ : վռաֆա :

Isóscele, ն. Երկկողմնահաւասար (եռանկիւն) :

Ispaccáre, Ispacciáre, ես. S. Spaccáre, ես :

Ispezióne. Տե՛ս Inspezióne.

I'spido, da. Ֆուռ, Ֆուռ-ատուզ : Խիստիա : Ծանձրատիպ, փշուտ (բոյս) :

Issoffátto, Issofátto, ած. Կտաւիւ խոհ գործով, ի՛ներդն, ներքինատուցեալ : կնքնքոյն կիսի, ո տահաւ :

Istábile, ես. S. Stábile.

Istalláre, ն. Կացուցանել զհատատուած, կի՛ւ կարգել զոք ի տատուցուածն պաշտօնատարութեանէ իրիք, կի՛ւ հիմնադրեցուցանել ժառանգաւորութիւն : հրիմնադիր գօտ :

Istallazióne. Կարգաւորեալ, կամ հաստատուածն (ի պաշտօն ինչ) :

Istantaneaménte. Ի վայրկենի, յանկարծ ժամանակի, խոհ և խոհ : ո տահաւ :

Istantáneo, ea. Վայրկենական, ածանցեալն, վաղանցիկ, կարճատեւ : փախիչ, նիւթնիւթ :

Istánte. Տե՛ս Instante. Ակա՛ն կնկայ, ընթերակայ :

Istanteménte, Istánza, Istáre, ես. Տե՛ս Instantemente, ես :

Istérico, ca. Արգանդական, արգանդագի : օգտակար արգանդի : passióne, կի՛ւ affezione istérica. ցաւ, կի՛ւ ախտ ինչ արգանդի :

Istigáre. S. Instigare.

Istínto. Տե՛ս Instinto.

Istituíre, Istitúto, Istitutóre, Istituzióne. Տե՛ս Instituíre, ես :

I'stmo. Պատռտուած (է լերան ամենայնէ ընդ ովկէ երկուց ծովուց) ոլոլ :

Istória, Stória. Պատմութիւն, հիւանդութիւն, բարիւհ : գիտացածք, դէպք, պատահար : փաղ :

Istoriále, հ. Պատմական :

Istorialménte. Պատմականապէս, պատմողապէս :

Istoriáre, ն. Նկարել զպատմելոցն, քանդակել զպատմականն գիտացածս :

Istoriáto, ta. Ջարգարեալ

արատաւոր գիր, հեղգատառ, կամ գրանդատակ արատաւոր գիր:

Istoricaménte. Պատմագրաբար, վիպասանաբարձն, արատաւորագրաբարձն:

Istórico, գ. Պատմիչ, վիպասան, արատաւորագիր: Ինքնագիտնի, հիւթեայ, կենդանի:

Istórico, ca, ած. Պատմագրական, վիպասանական:

Istoriétta. Հատուած արատաւոր պատմութեան:

Istoriógrafo, գ. Պատմագրիչ, վիպասան, արատաւորիչ: Ինքնագիտնի:

I'strice, ա. Ոզնի, կոշնի: փրփրի, փիշրի:

Istrióne, ա. խաղկատակ, կատակերգակ, գիւղասան, վիճակ: հեգնագէտ, խոտակեր:

Istruíre, Istruíto, Istrútto, Istruzióne, ևն. S. Instruíre, ևն:

Istrumentále, Istruménto. S. Instrumentale, ևն:

Istupidíto, ta. S. Instupidito.

Isvagáre. Sիս Svagare.

ITA

Italianaménte. Իտալիա գիտութեամբ:

Italianáre, ն. Իտալագիտանալ, իտալական ընդունել:

Italiáno, no. Իտալական, իտալացի: Իտալիան:

Itálico, ca. Եղոյն է: Itálico caráttere. Իտալական գիր. (իբ նոտա գիր:)

Item, ած. Նաև. Դարձեալ, և. եւս: Ինքնար:

Iteráre, ն. Կրկնագործել, կրկնել: Ինքնարտաքամ:

Iteraténte, ած. Կրկին, վերըստին: Ինքնար:

Itinerário. Ճանապարհորդութեան, արատաւոր: Ճանապարհորդագիր:

Ittérico, ca. Դեղկացեալ, դեղձանոտ, անխուցացեալ գեղձանոտ: տեղեակ օլան:

Itterízia. Դեղձուկն: տեղեակ:

Júgero. Լծատեղ, կամ արատաւոր. տեղի" ընծիւրատ: պիծիւտ, կիանդիկէ

Júgolo. Ոսկր, խոզոր տեղան:

Juguláre, ած. Ոչնչացնել:

I'vi, ած. Այնտ, անդ անդր: ծոցս: անդ. յայն անդի, անդրդր: օրայս: ívi, կամ da ívi, կամ d'ívi. անդի, անտուստ: ծոցան, օրացան: ívi a parécchi dì. կիտ ըստ տարաբ տարաբրդ: ivi éntro, կամ iv' entro. անդ ի ներքս, ի ներքս անդ:

Júre, ա. Իրաւունք, օրինք, քաղաքական օրինք: հաւգ, չար:

Juridizióne, Jurisdizióne. S. Giurisdizióne.

Jurisconsúlto, Jurisperíto, Jurista. Sիս Giurisconsulto, ևն:

Jus, պր. Օրինք, իրաւունք: չար, հաւգ:

Jusquiámo, Giusquiámo. Բոյսս ինչ կուռնաբար: գան:

LA

La. յօդ ինգեան անուանց չեզական սեռականին, և ի հայցականին. պր. la catena. Շղթայ, զղթայ:

La. դէր, ինգ. Ջնա, զայն: ծոս:

Là, ած. Այնտ, անդանդր, անդրդր: օրացս, ծոցս: andare in là. երթալ, յառաջել, յառաջագոյն: սաստիկ: entrar troppo in là parlando. երթալ խօսել զիտաս: saper più là, կամ passar più là. Շնորհանել ի խորս, յառաջ խոսալ: quà, e là. առտ և անդ, այսր և անդր: ընդհէնչ պէրիչ: più là. անդրագոյն: la notte è assai bene in là. յառաջատ ժամն են գիշերոյն. անցեալ են ժամք գիշերին: verso là. յայն կողմն, Ըստ այն, Ըստ այն կողմն: ընդհէնչ, ընդհէնչ փոքրոս: di là, ած. ի հանդերձեալն, յանտուստ կեանս: ընդհէնչ: և սա՝ յայնկոյս, անդր քան: ո պէր իւրումն, ուրուր, ընդհէնչ: Di là, նա. Յայնկոյս: ընդհ էտգանգան: di là da quel luogo. անտանի, անտուստ: ծոցան, ո երբէքն: andar di là. վոխիկ յառաջագոյ:

Digitized by Google

là intorno. իրկոն , շրջակ. իրկ: գնա գործ , անդրիմ: di là entro. անդր ի ներքոյս , ի ներքոյս անդր: իւրէրօք: եւս՝ անտակ: l'entro, կամ là entro. ներքին կին: եւս՝ ը այն, անտակ: ծագան: di là giù, կամ dilaggiù , di laggiù. անտառ առ , անտակ ի տարակ - անդ. ի խոնարհ , անդ: ծագ , ա - զադրան , ծագան: ա զադրան: di là sù, dilassù. անտակ , անտառ առ: ծագան: եւս՝ ի վերառ: էօֆագրան: là giù, եւն. անտ Laggiù , եւն: Là onde. Տ՚ու Luonde. In là , ի - Պէտի , ը այն, անդր , անդր ն ծ - գան , ծագ: là oltre, կամ là intorno. անդր , անդ: ծագ: là ove , կամ là dove. ուր: Ներէնէ , Ներէգրէ:

Labárda. Կախազի իրչ: Բ-ներէր:

Lábaro. Դրօշ քրիստոսեան:

Labbiále. Շրթնասկան (առած.) շրթնանդ:

Labbricciuólo, m. le labbricciuóla, f. փոքրիկ շրթնանդ:

Lábbro, m. i lábbri, m. le lábbra, f. & le lábbia, f. Շուրթ, շրթնանդ: գառգառ: շուրթ, կամ շրթնանդ (անօթոց, վիրաց:) փէ նար:

Labbrúccio. Տ. Labbricciuólo.

Laberínto, Labirínto. Քառիղ, կամ լաբիւրինթոս: Եանլաբեան: անձև գժուարադիմ, կիսձիւռն:

Lábile, հ. Սահելագոյն, լաբիր. ծռան, առհղան: գայթընկած: գիւ - րանցիկ, գիւ - րադրական, գիւ - րասահ, անկար (հիշողութ:)

Laboratório. Գործանոց, կամ արուեստանոց. քրիստեանոց: փէ ռատը օձառը:

Labóre, m. Տ. Fatica.

Laboriosaménte. Աշխատասէր ձեւք , չարչարանքով: գործի խնդ:

Laborióso , sa. Աշխատասէր, առաքինութիւն, գործարդիւն: գործի - չ, չէթին: աշխատասէր , վաստակաշահ: լաւ - չափան , համարան:

Lácca. Կարմիր իւղ կարմիր: չէօփ: խոժ իւղ հնոցոց՝ յորմէ կազմի կապոյտ գոյնը, և վէրանիկէ: Céra lácca. անուն Ceralacca.

Lacchè , m. Սուրհանդակ , քաղաքացի: չաքըր:

Laechétta. Տ. Racchetta.

Láccio. խնդիր, հետախոյզ, վարպետ: լաբ , կամ խնդրատար պատգամ: խ - նդիր , պատգամ: հարց , պատգամ , գործակից, ներկայ: կախազանի: փաբ ատյամ, խէֆ:

Lacciolétto , Lacciuolétto , & Lacciólo , Lacciuólo. Կըշի կին:

Laceraménto , Lacerazióne. Կտրտըտուիլ, պատառատուիլ: Բեկտրտանք:

Laceráre, v. Կտրտըտիլ, յօշիլ, պատառել, բեկտրտել: Եըրբ-նալ: ապշացուցանել (զանուշն , զապառիս:) ար էֆէդէ:

Laceratóre, m. Կտրտըտիչ:

Lácero, ra. Laceráto, ta. Կտրտըտեալ, պատառեալ: Եըրբ-ըտըա, Եըրբ-ըտ:

Laciniáto , ta. & Lacinióso , sa. Ծայրահիւսք (բոյսք:)

Laconicaménte, Lacónico , հ. Լակեդեմոնական ոճով, կարճ ի կարճ ձեւ: գըրատա:

Lacónico, ca, adj. Լակեդեմոնական (ոճ, կամ բան , կամ առած, հանճարեղ: & խնայողութ:)

Lacónico , գ. Լակեդեմոնացի , կարճախօս:

Lacónismo. Լակեդեմոնացիութիւն, ոճ լակեդեմոնական, կարճախօսութիւն:

Lácrima. Տ՚ու Lágrima.

Lacrimatório , ria , adj. Urne lacrimatórie . Արտասուաման:

Lacúna , Lagúna. Լիճ , ծովակ: ինօլ: պատկառագ (առուին, կամ գրատածոց:) Եէօխ՝ ըրա, Եէօխ Եաղը:

Ládano. Ազանգանոյն: լաբդ:

Laddóve, հ. Որոյ տեղ, յորժամ: ինչ, հնչման ինչ: պատվիրեալ, ղրկ, քանզի: ընտրելագոյն: ուր: Ներէնէ փ: ուր ը հարկաւ անկն, ուր, և ը հարկաւ անկն: օխ:

Digitized by Google

Laddóvinque, Là dovúnque, ադ. Ամ ուրկէ ։ հոէ եկուր ։

Ládi, իգ. Քառեղջ, սիկիլ (անդրկիսի ։)

Ladríno. Գող փոքրիկ ։

Ládro, գ. և ած. Գող ։ հրէարէր ։ ստախօսակ ։ թիւրեփոխ ։ di mare, կամ per mare. հեն ծովու ։ գող անդր ։ occhi ladri. աչք նեռատիպք (յոբ գեղեցկատես ։) giórni ladri. աւուրք չարք ։ ladra cosa, կամ ladro piacere. գողիր, անհաւատիս (ինչ, կամ հրճուանք ։) վատթարագործ, անհաւատոյ, նենգ ։ fare il ladro. աւազակել, գողանալ ։ հրէարէրել ։

Ladronája. Գողիք, աւազակիք ։ հրէարէրութ, թիւրեփոխութ ։ անիրաւութիւն, գողութիւն, անիրաւ հափշտակութիւն ։

Ladroncéllo, — cellúzzo. տես Ladrino.

Ladroncelleria. Գողութիւն փոքր, աւազակութիւն ։

Ladróne, ս. Աւազակ, ելեւզակ ։ հափշտակ ։ di mare. հեն ծովու ։ գործակից ։ fare il ladrone. աւազակել ։ թիւրեփոխութիւն կրել ։

Ladroneccio, — éggio. Գողութիւն ։ հրէարէրութ ։

Ladroneggiáre, ն. Աւազակել ։ թիւրեփոխութիւն կրել ։

Ladronésco, ca, ած. Աւազակական, ելեւզակաց ։

Ladrúccio. Գող փոքրիկ ։ փոխ. հրէարէր ։

Là éntro, Là dèntro, ադ. Ընդ ի ներքս, ի ներքս անդ ։ անդր, անդրէն ։ ներքս ։

Là giù, Laggiù, ադ. Ընդ ստորև, անդ ի խոնարհ, անդաստոր ։ ալաչաս, ներքս ։

Laghettino. Ձագակ փոքրիկ ։

Laghétto. Ձագակ ։ լիճակ ։

Lagnaménto. Սուգ, ողբ, ցաւ ։

Lagnársi, յ. Ցաւիլ ։ սգալ, ողբալ, կոծալ, յոգոց հանել ։ տրտնջալ ։ ալաչել ։ գանգատիլ,

տրտունջ անել ։ վիշտ ելնել ։

Lagnévole, ած. Lagnóso, sa. Սգաւոր ։ ողբագին ։ լացօղ ։ ցաւագին ։

Lágo. Լիճ ։ հեղ ։ խորք ։ խոռոչ, խոռոչք ։ խոռոչ ։ լուծուք ։

Lágrima. Արցունք ։ արտասուք ։ հեղ եռաց ։ շիթ ։ կաթիլ ։ փոյթ ։

Lagrimábile, ած. Արտասուալի, արտասուելի, ողբալի ։ կսկծալի, ալաչանալի ։

Lagrimále, գ. ս. Ծորակ արտասուաց. (է մեծ ջրանցիկ ազգ՝ աստի բղխեն արտասուքք ։)

Lagrimále, ած. ած. Արտասուական, արտասուաց ։ fistola lagrimále. է վէրք ի ջրանցիկն ականի ։ caróncola lagrimále. միս, կամ մսիկ արտասուածոյ ։

Lagrimáre, ն. Արտասուել, լալ ։ ողբալ ։ կսկծալիլ, ծամիլ ։ փոյթս առնել ։ ն. Յաղագս ազգի ։

Lagrimáto, ta. Արտասուեալ, լացեալ ։ ողբացեալ ։ pace lagrimata. խաղաղութիւն արտասուաւորեցելոց, անձկացելոց ։

Lagrimatório, ia. Արտասուատուփ ։ արտասուական (մխիթարիչք աչաց ։)

Lagrimazióne. Արտասուելիս, լալ ։ լայ ։ ողբ ։ Արտասուք արտասուաց. (սակս ինչ աչաց ։)

Lagrimétta. Շիթ արտասուաց.

Lagrimévole, ած. Արտասուելի, ազգալի, ցաւագին ։ ողբալի ։

Lagrimosaménte, ած. Արտասուագոչ, արտասուախառն, արտասուագին ։ ողբագին ։

Lagrimóso, sa. Արտասուալից ։ կսկծալի եռաց ։

Lagrimúzza. Կաթիլ արտասուաց, սակաւ արտասուք ։

Lagúme, ար. Ցանկ, Հանգիստ, հեղ, լիճ ։ պահպ ։ հեղ ։ Հանգիստ լուր ։ ափամբ սահ ։

Lagúna. Տես Lacuna.

Lái, ած. Պղտոր, կոծ, անմաքուր,

Digitized by Google

աշխատասէր : ապրուստ, ապրանք :

Laicále, ած. Աշխարհական, աշխարհական, աշխարհայնոց :

Láico, գ. Աշխարհիկ, աշխարհական, ժողովրդական : պանդխտի : Եղբայր, աշխատասէր ազգական : անասնասէր, ոչխար, անասնոց գըզըջասէր :

Laidaménte. Ջաղաքաբար, անպատշաճապէս, չարաչար, նախատանօք :

Laidézza. Ջաղաքութիւն, գաղջութիւն, ապականութիւն, ապերջանիկ : նսեմութիւն, չիրթութիւն : ապականութիւն, անհամեմատութիւն : նախատինք :

Laidíre, Laidáre, ն. Աղտեղել, ջաղաքել, գաղջացնել, ապականել, անպատշաճել, նսեմացնել, չարչարել, չիրթեցնել, պղծել : տիրանիկի, պղծիչ :

Láido, da. Գաղջ, գաղջոտ, ապականեալ, վատահամ, ոչխարի, ապականչոտ : նսեմացած, չիրթեալ, նախատեալ :

Láma. Տախտակ (սրունքի, եղբ. կողերի, եւն.) թանաք, թիլիմելը : ինկնէտիկ փեղիր նախիր : շերեփ, սուսեր : գետնէն պեղելը :

Láma, ա. Քարայր սկիզբ հոգեոց, կամ թաղարայրք :

Lambánte, ած. Լիքանալ : Fuóco lambénte. Հուր լափիլըզօր :

Lambiocáre, ն. Թարմել, թարթռալ, ծռմռացուցանել, կամ հանել ցաւագնանալ : նիհարիլ կամ չորանալ : քնանալ տնային, կըռնել քաղցէ : Lambiccársi il cervello. Աշխատանք պահանջել խոր, ձգնիլ ի մտածումն (գժտալ լինի և ուրիշ նմանի)

Lambiccáto, ta. ա. Թարմել, եմ

Lambiccáto, գ. Թարմած, ոչխի, ուրիշ ոչխի : չոռի :

Lambíccio, Lambícco. Տես Limbicco.

Lambiménto. Լիզանք :

Lambíre, ն. Լիզել, լափել : Ելանիլ : քերթել ապա. քերթուած անցանել : պըրտըտի ինչիի :

Lambitívo. Դեղ կամ լիզելոյ կան, կամ լիզելիք :

Lambrúsca. Վուիի վազդի, խաղողի վազդի : Խաղող. տնկոյ :

Lamentábile. Տ. Lamentévole.

Lamentánza. Տես Lamento.

Lamentáre, ն. ե. ն. – ársi, յ. Ողբալ, հեծծել, կոծել, ապալ : Փիլիսոփ ինիլ, ապշանոփ : գանգատանել : չիխեանչիկ ինիլ :

Lamentatóre, ա. – trice, նի. Ողբացօղ, կոծագիր, գանգատօղ : չիխեանչիկ :

Lamentazióne. Ողբումն, ողբ, կոծ, աշխատ, գանգատանօք : Փիլիսոփ, Փիլիսոփ, չիխեանչիկ :

Lamentévole, ած. Ողբալի, ցաւագին : ապշանոփ :

Lamentevolméntе. Ողբագին, վշտագին :

Laménto. Հեծեծանք, հեծծումն, ծառաչ, կոծ, ողբ, գանգատ : չիխեանչիկ, Փիլիսոփ : far lamenti. տես Lamentarsi.

Lamentóso, sa. Հեծեծելի, ապալի, աշխատելի, ցաւագին : ապշանոփ :

Laméttа. Կտուր տախտակ (սրունքի, եմ.) նուրբ թիլիմելը : ինչոչ ինկնէտիկ :

Lamiéra. Լամիատախտակ երկաթի, պահպանակ, ձեղկ : տախտակ (երկաթի, եմ.) թիլիմելը : ինկնէտիկ :

Lámina. Տախտակ (սրունքի, երկաթի, եմ.) թիլիմելը : ինկնէտիկ :

Laminétta. Տ. Lametta.

Laminóso, sa. Տախտակաձեւ, թիլիմելանման : ինկնէտիկի : թիլիմելանման, կամ տախտակաձեւ :

Lámmia. Վհուկ, կախարդ :

Lámpa, Լոյս, վառելիք, պատճառ : ըւըտի :

Lámpada, Lámpade. Կանթեղ, լապտեր, ղանդար : գանփիլ :

Lampadário. Շքապանակիր, Ջահակիր. (պատուոյ պատուոյ ոք նախնի կայսերաց :)

Lámpana. Տես Lámpada.

Lampanájo. Կանթեղապահ,

լապտերատար ։ փանոսիկի ։

Lampánte, ած. փայլուն, լապտերային, լապտերաձև ։ խարտիւ ։

Lampeggiaménto. S. Lampo.

Lampeggiánte, ած. փայլակնաձև, շլացուցիչ, լապտերային, փայլակնաձև ։ կայծրիայան, խարտիւ ։

Lampeggiáre, բ. փայլատակել, շլացուցանել, փայլել, լապտերային ։ կայծրիայանալ, խարտիւ ։

Lampéggio. S. Lampo.

Lampióne, ա. փոքր լապտեր ։

Lámpo. փայլատակումն (փայլական, հրոյ.) փայլուն, պայծառութիւն ։ կայծրիայ, շնորհ ։

Lampréda. Կ՚ձուկնիկ, մանր ձուկն ։ նաբրիա ։

Lampredótto. փոքր մանր ձուկնիկ ։ ձկնակուր ինչ ի փոցոնակաց որթաց, և այլոց անասնոց ։

Lána. Ասր, գիզգիզ, բուրդ ։ կամ, կոփաչը ։ di lana. ասրէ ։ arte di lana. ասրագործութիւն, ասրագործուիչ ։

Lanajuólo, ա. Ասրագործ, ասրագործ ։ կամնաս, կոփագէր ։ mercadánte — . ասրավաճառ, բրդավաճառ ։

Lanáto, ta. S'ín Lanoso.

Lánce. կէտ, գրգիչ ։ թէրաղի ։

Lancélla. կէտ փոքր, փոքր գրգիչ ։ վէրնի ։

Lancétta. Կշռական (վիրաբուժից) ։) հնդկեր ։ սլաք ժամացոյցի ։ բռգիչ ։ հիզակ փոքր ։ ծուռ բռգիչ ։ մանկկի, կամ նաւակի ի սպասաւորութիւն նաւուց ։ զլուխ ։

Láncia. նիզակ, տէգ, գեղարդէն ։ ձկնաբռ, հրլա ։ նիզակաձև, տէգաձև հնծեալ. ձկնաբռէր ։ թիակ նաւապահ ։ պարեսպան ։ correr la láncia. խաղալ նիզակաւ, կռնել պատերազմիկց ։ ձկնաբռ օգնական ։ láncia spezzata. թիակնաւապահ խցեալ նիզ, կամ գրգիչաձև ։ Láncia. Մանկկի ինչ կամ նաւակի ի սպասաւորութիւն մեծաւոր նաւուց ։ առնպան, պարեսպան ։

Lanciáre, ն. Արձակել զտեգ, զնիզակ, եւն ։ ձկնաբռ տիպար ։ armi da lanciare . զինեցուիկ զինք ։ Հարկանել, կամ խոցել տիպաւ ։ ձկնաբռաբար կոտորած ։ — ársi, բ. Ցարձակել տեգիկ, խոյանալ ի վր, գիմել առատկութ ։ հիմնաքար նիզիկ ։

Lanciáta. Տեգընկէց մի ։ ձկնաբռ տիպար, հնդկէ ։ հարուած ։ կամ խոցուած տիպի ։ ձկնաբռ կոտորած ։

Lanciatóre, ա. — trice, կ. Արձակող, նետող, նետասէր ։ տեգընկէց ։

Lánciо. Հասարակ տեգիկ մանր ։ di primo lánciо, կամ di lánciо, գ. ոչնչահասոյն, խակայն, ի տիպաւն անդր ։ ծանիր, հարիւրէն ։

Lancióne, ա. Տեգ երկայնատարած, առատար հնդկէ ։

Lancionière, ա. Տեգընկէց ։

Lanciottáre, ն. Խոյտել տեգահիս, հարկանել գնիզակահասն ։ ձկնաբռ նետ ։

Lancjottáta. Խոյտած տեգահի, հարուած գնիզակահասն ։ ձկնաբռ նետաձգութ ։

Lanciótto. Աշտ, գնիզակն, տեգն ։ (տեգ կարճ և տատար ։) ձկնաբռ, խրլա ։

Lanciuóla. Տեգ փոքր, գնիզակիկ ։ ձկնաբռ ։ ձկնաբռակ ։ նետիկ ։

Lánfa, ա. ácqua lánfa. Ցեխոտ ծովակայից նաւահանգստի ։ էնէնէ տեղ ։

Langraviáto. Լանտկրաւիոն ։

Langrávio. Լանտկրաւ. (տեղ տանուտերութեան ։)

Languénte, հ. Թոյլ, կիսատկեալ, նուազեալ, տկար, անդոր ։ ծոյլ, պերմանըզ ։ կամազնեալ ։

Languidaméate. Ծուլաբար, ծուլանի, տկարաբար ։

Languidétto, ta. փոքր մի ծոյլ, տկար, ծուշնեալ ։ ծայրէնեա, պիչ ու ծոյլ ։

Languidézza. S'ín Languóre.

Lánguido, da. Թոյլ, տկար, կիսատկեալ, կիսատ, վատատակ, նուազեալ ։ ծայրէ, ներնէ, պեր-

Digitized by Google

ամաչել, պոչուրիլ, ամչնալ։

Languire, i. – irai, f. Կ՚ուռա ինչ ըստ ծանկել, Թօշնիլ, Թառամիլ, քաշիլ ըլլալ, տկարանալ, հալչիլ, ծռիլ ըրիլ տրտմութիւն ցոյց ընել, ցաւիլ, ձգձգիլ, ուշանալ, ձգտիլ (ծաղկանց ։) ամլիլ։

Languóre, m. Թուլութիւն, տկարութիւն, լքութիւն, վհատութիւն, հիւանդութիւն ։ պոչուրիլ, փքրկանըլլալ։

Lanifero, ra. Ասուի, ասուեայ։ negózio – ։ ապրանքավաճառութիւն, վաճառականութիւն ասուեայ ։ Ասքարպոյ, գեղմնագործ ։ Էափգիր, ԹիւլԹի ։

Lanificio, – fizio. Ասպագործուի, ասուագործուի ։ Էանձուլ գործ, էափգիրլիք։

Lanífico, ca. Arte lanífica. Ասքհաա ասուագործուի ։

Laníno. Ասուագործ, բրդագործ, ապրագործ ։ Էափգիր ։

Láno, ա. Ասուի ։ Էափգիան։ panno lano. Հագայ կամ ասուի ։ կտաւ ։

Lanóso, sa. Ասրտկէց, բրդալից ։ Էափգիր ։ Թաւ, Թաւամազ ։ գէլլիր, ԹիւլԹի ։ գեղմնագործ ։

Lantérna. Լապտեր ։ ՔՆՆԷր ։ արտաքան գմբեթիկ։ Lantérna mágica. Լապտեր մոգական ։ փեղկ այնասը ։

Lanternájo. Լապտերագործ, լապտերավաճառ ։ ՔՆՆԷրչի ։

Lanternétta, Lanternino. Լապտեր փոքր ։

Lanternóne, m. Լապտեր մեծ։

Lanúggine, – úgine. Ազուա մազ (այտից, կամ պաղպղ ։) այլև ԹիւլԹի ։ ապառաժոտի, մանկամազ ։ ՆՆձիկ ։ երիտասարդիք, պատանեկիք, մանկան ։ Էդիպէր, ՆՆձէր ։

Lanuginóso, sa. Կամ պուտաւ մազուտ, մրտպարտ (այտք։) բրդոտ (բոյս ։) ԹիւլԹի, Թաւէր ։

Lanúto, ta. Տ՚ես Lanoso.

Lanúzza. Ասր նուրբ ինձ էոան

Laónde, ի. Վր որոյ, վր այնտ

ըրիկ ։ ո ակոլէպտին, ծառ Իլին։ Laonde, ի. Ուսկի ։ Ներկին ։

Lapázio. Աչհրատ ։ ապխտած օճառ ։

Lápida. Գերեզմանաքարայ. վկայ տապանակի, տապանաքարայ ։ Գերեզ քար ։ քար ։

Lapidáre, ն. Հարկանել քարաբամբ, քարկոծ առնել ։ ԹաղԹահատ։

Lapidária. Վ քանդակագործ ։ (գեղատի մեկագործէն վիմանց ։)

Lapidário, գոյ. Վիմագործ ։ ՀԷՆՀԻԳՀԻ ։

Lapidário, ia, ած. Վիմագործական ։

Lapidáto, ta. Քարկոծեալ ։ ԹաղԹահատ ։

Lapidatóre, ար. Քարկոծիչ ։ ԹաղԹայրճը ։

Lapidazióne. Քարկոծութիւն ։ ԹաղԹահատ ։

Lápide. Տ՚ես Lápida. սկի տապանական ։

Lapídeo, ea. Քարեղէն, վիմեղէն, վիմագործական ։ ԹաղԹայ ։

Lapidóso, sa. Քարալից ։ ԹաղԹ ։

Lapíllo. Քար մանրիկ ։ ածխաձև քար ։ մանրախիճ։ Սկի կամ քար ապառաժական ։ ՀՆՆձիկ ։

Lápis, ար. Տ՚ես Matita.

Lapislázzalo, – lázzari, m. Lapislázzoli, – ázzuli, m. Գոհատքար լաճվնէրտ ։

Lápis piombíno. Ապգ ինչ կապարատուին Matita ի՝ ի սկսա գծագրելոյ ։ գոռըլան գալէմ ։

Lappola. Խոտ ինչ կռտաւական ի հանդերձս անցաւորաց ։

Lardáre, ն. Դնել գիրուց ի միս խորովելի, կամ հասնիլ գիրուցաւ զմիս խորովելի ։ փօմադ եաբըլըա ՔէրԹին էՒՒէ ։

Lardatójo. Գործի ինչ խոհակերոցին, որով ասրկանեն գիրուցի միս խորովելի ։

Lardatúra. Հասնիլն գիրուցաւ զմիս խորովելի ։

Lardelláre. S. Lardáre.

Digitized by Google

Lardellíno , Lardéllo. Կտոր-ըսակ գիրուշք ։

Lardiéro, ra. Հաւաքեալ, կամ խորովեալ գիրուցաւ . հաւաքալ ի գիրուշք ։

Lárdo. Գիրուշք , խոզ , կամ հաւ լեալ ճաղալ խոզենի ։ փօխադ էաղը ։ ապուխտ խոզենի ։ փօխալ ի տապրը-ծաղ ։ notar nel lardo. տնեալ զնամ ի կամի , յաչխղիկ յանկի ։

Lardóne , ար. Ապուխտ խոզենի ։ փօխալ ի տապրը-ծաղ ։

Largaménte. Ընտանապէս, լիով, լիաձեռն , յորդագոյնս , առատաձեռն ։ պօլ , ծգփ ։ Ձոխագոյնս , ի երկար (գրոց ։)

Largáre. Տ. Allargare.

Largheggiáre , ել ֆիգուր առնել , ընտրհել ընդարձակուի կամ հրատմեան ։ իւրին վէրսէփ , գօյ վէրսէփ ։ առատաձեռնել , առատանալ ։ ձեօ-վէրսիւթ էվէրսէփ ։ di parole. մեծա-մեծս խոստանալ ։

Larghétto , ta. Փոքր մի լայն ։ ոչիչ ադ էնէ ։

Larghézza. Լայնութիւն ։ էնէփ , էն ։ լայնութիւն (աչխատհագրական) ։ առատաձեռնութիւն ։ ձեօվէրսէփ ։ առատաձեռն , լիաձեռն ։ պօլլաճ ։ ընդարձակութիւն , ազատաձեռնութիւն , ծոյլ , հրամանն ։ իւրին ։

Larghíssimo, ma. Լայնատարած յոյժ ։ էնէփ էնէի ։ Ձոխագոյնն , առատագոյնն ։ էնէփ պօլ ։ յորդագոյնն , առեղատարածեալ (անձրև ։) Ընդարձակեալ յոյժ ։ էնէփ ձեօվէրպ ։ ցոփագոյնն ։

Largíre , ն. Ընդարձակեալ , ընտրհել , պարգևել ։ պաղատլանալ ։

Lárgo, գ. Լայնատեղ , ընդարձակ տեղ , ընդարձակ վայր ։ էնէի ։ far largo. առեղի տալ տանիք , չնտրհել անձս ։ էօլ վէրսէփ ։ far far largo ad uno. ի բաց փարատանել յոյնանիք զամբոխն , ճանապարհ հոդել ոտանիք ։ էօլ ալչա ։ farsi largo, կամ farsi far largo. ճանապարհ հոդել իւր յամբոխն , ի բաց փա-

րատել յիւրմէ զամբոխն ։ farsi largo , farsi far largo. առատանալ իւր անուն , յորդագոյ ընծայիլ զանձն ։ largo largo. առեղի առաք . ճանապարհ տարկէ ։ pigliar il largo . խոտալ ի խոտս (ծովան ։) էնիինէ տալչա ։ per largo. ընդ լայն ։

Largo , ի. Տ. Largamente. in lungo , e in largo , ի. տարածիլ ել երկայն , և ընդ լայն ։ գրաւել տեղի ընդարձակ ։ andar largo da checchessia. ի բաց հեռանալ , ի բաց մեկնիլ յիրուց բնէ ։ andar largo da terra , կամ alla larga. հեռանալ ի ցամաքէն , խոտալ ի խոտս ։ ալչթա օլմա ։ di largo. առատապէս , լիով ։ պօլ , ծգփ ։

Largo , ga , ածական. Լայն ։ էնէի , ընդարձակ ։ առատ , յորդ ։ բոլ ։ պօլ ։ առատաձեռն , բարեբարոյ ։ ձեօվէրփ ։ dare a larga mano. առատաձեռնել , տալ լիաձեռն ։ scarpa larga. օգ , կամ հողմեծափ ընդարձակ ։ alla larga , ի. հեռի (կալ ։) տեւս և. di gran lunga , և. Largamente.

Largúra. Լայնատարած ընդարձակութիւն , տեղի լայնատարձակ ։

Lári, ա, ոյ. Աջեր տանից , կամ գերդաստանանց , ընտանի ենձք ։ (Հին հոգիք մեռեալ ծնողաց՝ զորս պաշտէին հեթանոսք ։)

Lárice , ա. Ի ծառս ինչ նման Abetեի , որ եղևնոյ։ փանրան աղաճը։

Laringe , ի. Հադապ ։ (գլուխ ընչափողին ։) հօրօշճա ։

Lárva . Դէմ , տգեղ մեռելոց , ատուկս մեռելոց , կամ պատկեր ուրուականաց ։ գարա փծաձօղ , ձին ։ դիմակք , պատրուակ երեսաց ։ առբէր ։

Laságna. Դոմմաճ (տապակարակ ։) էնէրէչէ ։

Lasagnájo . Դոմմաճագործ , գոմմաճավաճառ ։ էնէրէչէճի ։

Lasagnino, na, ածական. Ապզ ինչ գանգրատատաղտրի կաղապարի ։

Lasagnótto. Մեծ դոմմաճ ։

Digitized by Google

Lasciaménto. թողութիւն, լքումն: պըրաֆէձ:

Lasciáre, ն. թողուլ, լքանել, կամ չտանիլ ը իւր, ի բաց թողնել, լքանել: պրաֆխա: տրամակիլ զրաք, թողլ տալ ումեք երթալ, չտպնել, լռել, թողացուցանել, ներուել, հրաժարուիլ տալ: գօ, վերջի, տալը վ", իրմէ վերջ: մնալով (գրաղաքէն յառաջ:) Զանց առնել, լռել: վար ձգելով, փշրելով: թողուլ ինչ կասկած: տրաս պրաֆխա: in abbandono. լքանել, թողուլ ի ձեռաց: l' impresa. կասկ ի գործոյն: le armi. զինադադարել լինել: Lasciáre, կամ lasciársi andare. Ներձակիլ զրաք, թողլ տալ երթալ: տալը վերջի: թողուլ կամ կորուսանել ի ձեռաց ի բաց թողուլ, զանց առնել: ինիրտիս պրաֆխա, էյէն գայլ է": lasciáre andare. թողուլ, կամ կորուսանել ի ձեռաց • ի գործոյ թողուլ, զանց առնել: lasciar fuggir l' occasióne. կորուսանել ի ձեռաց զառիթիս, զղաստահոլե: քըրտածը գայլ կիմ: lasciar entrar uno in casa. ընդունել զրաք ի տուն: lasciar di far il débito suo. կասիլ, յետնիլ ի պարտեաց խրոց: il cane, եէն. արձակիլ զոչտական շուներ, եէն, յորս, կամ ի վր (երբեմն:) la briglia. արձակիլ, կամ թողացուցանել ընթանալ: փուվինի գօյ վ": io non lásciо d' amarlo. ես ոչ դադարեմ ի սիրելոյ զինս: — stare alcuno. ոչ ներել զրաք, թողուլ զրաք ի հանդարտուելե: փօգանմանօփ, ինձ ձրիմիջէփ: — stare. դադարել ի գործելոյ ինչ, կասիլ քէրահաի է": lasciar andare un colpo, եէն. ձգել հարուածս, եէն. հարկանել: վրմփ: Lasciársi, յ. Պահել անձին, մխալ: ապգլամփ: lasciarsi fuggire, կամ uscir di bocca qualche parola. հանել, կամ վրիպակեցուցանել բան ինչ ը բերանն, ելանել ը բերանն: ադրնպան աչօք լգարնա: lasciarsi far tutto quel ch' un vuole. մնալով զանձն ի հանձոյս ուրուք: lasciarsi andare alle passióni. lasciarsi trasportare dalla passióne. անցալ կրկին: նկճ պինք ասլամփ: մնալով զանձն կրկին կամ սրտակից:

Láscio. Տե՛ս Láscito. կտակ: վասիէթ: տուն, կամ փոխ շահս: փայ, ըզ. նասիա: andare al láscio. արձակիլ զշահն յորս:

Láscito, կամ Láscio, կամ Legáto. Հրամանակ: վաղեցի, հայրանի:

Lascivaménte. վատաշտաբէ, սպազշտուքե:

Lascivétto, ta. փոքր մի վնասակար: փոքր մի զուարթ, կայտառ:

Lascívia, Lascività. վնասակարութիւն, սպազշտուքիւն: ընկնկիթ:

Lascívo, va. վատաբ, վնասակար, սպազշտուն, տգեղ: ընկնկիթլի:

Lássa. փակ շան, տուն շան: նասա, գայլը:

Lassáre, ն. խոնջեցուցանել, վատատակ առնել: նօրանչնա:

Lassativo, va. կակղիչ (որպէս վերին:) լուծիչ, մաքրիչ:

Lassáto, ta. խոնջեալ, խոնջ: նօրիան:

Lassazióne, Lassézza. խոնջումն, խոնջութիւն, պարտատրութիւն, ակարութիւն, թուլութիւն: նօրիանութ, հեհանըգ:

Lásso, sa. աչ. խոնջ, պարտատեալ: նօրիան: թոյլ, թուլացեալ: ծշուտա, հէգ, եղկելի: դավաւոր: lássome! ahi lásso! ատամ ինձ, եղկելի եմ ես: եաւրգ, հայրգ պատա, վայ հալըմ:

Lásso, գ. կործանեալ ի հատուցից, ոչնչացօղ, ոչնչացուիչ: պէնտի, նօրթնաք:

Lassù, Là sù. Նէդ ի վեր, ի վեր անդ: նօգարը, նօգարգա:

Lástra. Սալ, սալաքար: գայլան: — di ferro, di vetro, di

ghiáccio, եմ: տապետական, կամ հիմն. հենուն հրամայողի, տապետութ, տապետիլ, եմ: ինչնէ:

Lastrajuólo. Պալատպած: հոմ. փիլ. տապետպիկ:

Lastrétta. Տ. Lastrúccia.

Lastricáre, ն. Յատակել, տապետական յօրինել: պէօլէկէ:

Lastricáto, գ. Յատակուած, տապետական: պէօլէկի:

Lastricatúra. Յատակումն: պէօլէկի:

Lástrico, գ.ած. Պատետական: պէօլէկի: ridursi, condursi sul — Հաստատիլ ի յատին հիմնատուածի, կամ ի կարօտութի: հինհիւղ օլմակ:

Lastróne, ա. Պալ մեծ, տապետքար մեծ: պէօյիւկ փայեան ինչ: տապետական քարտէզէն, կամ տապետ վէմ փուան:

Lastrúccia. Պալ, կամ տապետքար փոքր, փոքր տապետական կամ հիմնական: Laténte, հ. Ծածկուած: մէհիմ:

Laterále, հ. Կողմնական: կողմէ նայիծ:

Lateralménte. ի կողոյ, ի կողմնական, կողմնական: եանընպան:

Latinaménte. Լատիներէն, ըստ սովորութ տէզգախօսութեան Լատին բառերու: լաթինճէ:

Latinísmo. Լատին ոճ, կամ եզանական:

Latiníssimo, ma. Ընտիր լատինաբան, քաջ լատինագէտ:

Latinísta, ա. Աստուձէ լատին բառերու, ներհուն լատինագէտ:

Latinità. Լատին բարբառ: լաթին փիլի:

Latinizzáre, ն. Լատինացուցանել (զբառ. ինչ.) տապարել (զբառ. ինչ) լատին վերջաւորութեամբ: Ծառզամանել ի լատին բարբառ: լաթին լիանըպա ինչճիմ կնմէ:

Latíno, գ. Լատին բարբառ: լաթին փիլի: Նկատ համակատ ծառզամանել ի լատին: բարբառ, լեզու: լիսան, փիլ:

Latíno, na, ած. Լատին, իտալ: լաթին, իտալեան:

Latíno, հ. Տ. Latinamente.

Latinúccio. Լատին ծառզամանել: հասկանալ:

Latitudinárj, ա, յոփ. Լայնատանք. (տապանագտատրք ինչ:)

Latitúdine. Լայնատի: էնլիփ, էն: տապարծուի, լայնուի աչխարհագրական, և տապարագրական:

Láto, գ. Կողմն (մեղմիայ:) Եան: il lato manco. Ձախակողմն: ասլ Եան, ասլ Իւրաքի: il lato destro. աջակողմն: ասլ Իւրաքի: Կողմն, կողոյ, մեան, տեղի: ակի, Իւրաքի: in ogni lato. Ըստ ամէն կողմնէ, ամէն տեղէք: A lato, հ. տես Allato.

Láto, ta, ած. Լայն, Ըստրձակ:

Latóre, ար. Բերող: էչէրէն: di leggi. օրէնադիր:

Latraménto, Latráto. Հաչիլն: հաւլայըշ:

Latránte, հ. Latratóre, ար. Հաչող: հաւլայան:

Latráre, ն. Հաչել: հաւլայմակ:

Latría, Látria. Պաշտօն ոյ: Culto di latría. Աշխատութիւն: իպատիք:

Latrína. Աղտանոց, լուացիք: էնէնէք, այտի եօլա:

Latrocínio. Գողութիւն, աւազակութիւն: հըրսըզլըգ:

Látta. Կաթնապոյն տախտակ երբ կաթի օճառ անադատ: ինչնէ:

Lattajuólo. Կաթնատաման:

Lattánte, հ. Կաթնատու, դիեցուցիչ: ախոփ վէրէն: հաճնկեր: ախոփ էմի:

Lattáre. Տես Allattare.

Lattáta. Օշտակ, կամ ըմպելիք կաթնկեալ ի ծեծածոյ նշոյ, կամ սերմանց սեխոյ, եւն: ախոխէնէ:

Lattatrice, ի. Ումնատու, դիեցուցիչ: ախոփանա:

Látte, ա. Կաթն: ախոփ: Vitella, էն, di latte, Որթ դիեցիկ: պտղոյը: latte di mándorle. ծեծած նշոյ, կաթն նշոյ: latte verginale. կաթն կուսական: պիրէր ախոփ:

Digitized by Google

latte di gallina. կիրճիտ ապիճ, հաւուն ձագուն յոյժ : Նէվէնիտ բահամ : latte di gallina. առն ինչ ապիճատուածոպիկ : Pesci di latte. Ս. ձկունք : pesci d'uóva. ձգ. ձկունք: latte di pesce. կաթին կիր սերուն ձկան : պալըտ Նէֆոխ:capo di latte. սեր : գայմակ : aver il latte alla bocca. լինել գեռ կաթնկեր : ésservi latte di gallina . լի լինել ամ բարեաց :

Latteggiánte , ա. կաթնատու, կաթնալից (բերնի :)

Látteo , ea. Տ. Latteggiante. կաթնոտակ , ապիճատիպ պղպէս ըղ կաթին : պոյտ ճալխոխ : vía láttea. անուս ի Via. Vene láttee. կաթնեղբայրակ :

Latteruólo. խիճա ի կաթնանէ , կապիճանգակ կաթնին : պոպէնի ապ, պոպլիճ , պոպլիճ :

Latticínio . կիճեզէն կէրպ կուբ , կիճի . առանձ" կաթնեզէն : պոպլիճ :

Latticinóso, sa. Lattífero, ra. կաթնատու , կաթնալից (բոյկ , առկրիք :) պոպլիճ : Latticinóso. կաթնեգոյնակ :

Lattificcio. կաթին ածաս ինդոյ:

Lattíme, ա. կիր A'cori, ա, յոյժ. Ս. ըղձ ինչ գանկուճեն գիճեզիկ ապ. զայդ : բուճէա :

Lattimóso, sa. Գանճ (գիճեզիկ անանուճ :) բուճէաչը :

Lattónzo , Lattónzolo . Ոսկի գիճեզիկ : պոպալը :

Lattováro , Lattuário , Lattuáro. Տ. Elettovário.

Lattúga. Հայապը : ծաբաչ : caprina. հայապը վայրենի, հոգիրգակ: էղնէ ծաբօյա :

Láva. Հալածոյ ներճ ինչ հրապ բուպ լիբուպց :

Lavacápo. կշտամբուճի , յանդիմանուճի , առատ : պապ , լէպէչ :

Lavácro . Լուացարան , առաջ զան: Նպիպարձակ էէր: լուացուճի: santo, sacro, անձ. սիրատուճի, առաջ զան սիրատուճ : կաթնին :

Lavágna . Քար առանձնակեաց յոյդոյ վէր պծնն պիրկաբաշխական ձեռ վր հանգստացոյց . ծուխ և. Ardesia. գարա ճաչ.

Lavamáney ա. Լուացուճի , կիր կոնքաձիք . (ճահ ինչ , յոյդոյ վէր գինի կանգն ի լուանալ գձեռս :)

Lavaménto. Լուացուճի : Նպ գայբ :

Lavánda. Տ. Lavatura. Լուացուճի ձեռոյց , առկրիք : Նպիպայբ : խոպա ինչ անուշահոտ : լաւենդա :

Lavandája , Lavandára. կին լուացարար :

Lavandájo. Լուացարար , լուացող : լաճալբիճ :

Laváre , ե. Լուանալ : Նպիպայ : il capo a uno. կշտամբել զոք խոսիս : պապլաճայ : lavarsi le mani d'alcuna cosa. հրաժարիճ, կիր յնուս կալ յոյդոյ ինչ , ոչ և ս խնամ ուճնալ : lavarsi de' suoi peccati. լուանալ պարտաւորաբար գանձան, խոստովանիլ լինել : senza lavarsi. անլուսայ ձեռաբ : dar da lavare. Լուալ ի ձեռս պղպանել :

Lavascodélle, ա. Լուացող սկուտակարգաց, օգնիչ խոհանկերին: Նպիպչ :

Lavatívo. Գրգիչ : հոգիա :

Laváto; ta. Լուացուճ : Նպիպան ճը : քաղցապոյն (վայրկեան :) պաբէ :

Lavatójo. Լուացարան : Նպիպան ուճագ էէր: խոստովանուճ (մեղաց:)

Lavatóre, ա. – trice, ե. Լուացարար : լաճալբիճ :

Lavatúra. Լուացուճի : Նպիպայբ : լուացուճիք, լուացուճք. առանձ" լուացուճք : Ջուր պրհանգստացման :

Lavazióne. Լուացուճի: Նպիպան

Láuda. Օրհնուճ (ձգ.) պրհնեբ գուճ, երգ. օրհնուճ : խոսիճ :

Laudábile, Laudévole, անձ. Տ. Lodévole.

Lavéggio. Ման ինչ , կիր կառաբայ : Ճէնիճէէ : անդիմադարձ կոպ կաղան ինչ խնդրելին :

Lavéndola . խոպա ինչ պնուշ

հատ. տր. հոգի ։ Lavanda. պղծություն ։

Lavoréccio. Գործ յատկի ։

Lavoránte, տր. Գործատու, պղծհատուտր. մեռնող կրոսկիի իշխի, դավոգ ։

Lavoráre, ի. Գործել, աշխատել, վաստակել ։ ինչից վարձք հատնել (ըստ գործոյ հանելոյ ։) հատնիմ ։ il campo, l'orto, եմ. մշակել զանգ, գործել զպտուղ ։ ինքի պատիւ, ինչ ։ sotto. գործել ինչ, կամ տանել զանիրատուտր ։ էլ ամէն ինչ ։ dar da lavorare. վարձել զոք ի գործ ինչ ։ ինչի մէջ ։ alcuna cosa. քնել, յօրինել, կազատել, վճարել ։ եփել, ինչ ։ non trova da lavorare. ոչ գտանել զոք տա. տրամ վաստկիմեցի ։

Lavoratío, ía.—tívo, va. Վաստկելի, գործելի (անց.) իշխ ։ giórno lavorativo. օր գործոյ, օր աշխատ. ։ իշխ ։

Lavoráto, գ. Երկիր մշակեալ, պղծ. աստանան վարելաբերեալ, մանած ։

Lavoráto, ta, ածա. Գործեալ, կերտեալ, շինեալ, մշակեալ ։ իշխ ։ ինոիք ։ եփելոյ ։ bene, կամ a maraviglia. Հատուտրագործ ։ հրաշալի ։ a acqua lavorata. Լուծ արհեստական ։ fuóco. Հուր արհեստական ։ քիւնի, ամենատ իշխ ։ non lavorato. անգործ (երկիր ։) իշխ ։

Lavoratóre, տր. Գործատու ։ իշխ ։ երկրագործ, հողագործ ։ ինքի մի ։

Lavoratrice, ի. Կին գործատու ։ իշխ ։ գործ ։

Lavoriétto. Գործ փոքր, աստիճան ։

Lavorío, Lavóro. Գործ, վաստակ, գործատուն, աշխատուն ։ իշխ ։ ամէն. գործ ամէն տարբեր ։ երբեմն, ի ։ ։ fare un lavoro a compito. վճարել, վաճառել զանձն, զանձել գործեն da dì di lavoro. Տ. Feriále.

Láurea. Պսակ գաւթիղեայ, պսակ ի տարեմնեայ ։ ինքի ։ ։

Laureáto, ta. Պսակել տարբեր նեալ ։ poéta laureáto. բանաստեղծ պսակատ. ։ հաքեր, լայերի ինքի ։

Laureazióne. Պսակատութիւն տարբենեալ, հանդէս պսակատ բան տարբենեալ ։

Láurco, ea. Laurino, na. Դափնեայ, գաւթիղեայ ։ ինքի ։

Lauréola. Ծածուկ ինչ մեռատ ։ ինքի ։

Lauréto. Պատուա. գաւթիղեայ, տարբենիք ։ ինքի ։

Láuro. Դափնի, տարբենիք ինքի ։ ինքի ։

Láuro. Լօրայ, սենեակ նախնի յիմնաձայ ։

Lautaméntе. Պատուաբեր, մեծատատ, կամ մեծատ հանդիսանաք, շքեղատ ։ ատամի ինչ, պօլ, պօլ. առնիսաբար ։

Lautézza. Շքեղութիւն, պայծառութիւն, քաղաքացիական հանդիսանաք ։ ատամի, փառքի ։

Láuto, ta. Շքեղ, պայծառ, քաղաքացի, մեծատատիկ, ատատ ։ պօլ, առնիսաբար, ատամի ։

Lazzerétto. Պղծելատուն ։ լապարէի, նաւատի ։

Lazzeruóla, Azzeruóla. Պղտ. (ատատ ի ինչ ։) հաւք ։

Lazzeruólo, Azzeruólo. Պղտ. ։ հաւքի ատամ ։

Lazzétto, ta. Փոքր մի տատիկ, կամ բանկ ։

Lazzézza, Lazzità. Տատութիւն, գաւթիղեայ հատոյ ։ երբեմն ։ ատրիւք ։

Lázzo, գ. Ծաղրական շարժատատ, կամ գիւ. ծաղրատ. շարժ կատակ ։ գաւթիղեայ ։

Lázzo, za. Տափակ, բանկ. դատան ։ երբեմն ։

LE

Le, յոգնական երկան յօդիս la.

Digitized by Google

Le donne. Կանայք : le angústie. ծնծիռուքք : l'erbe. խոտք :

Le, յոփ. իբ. Ջոյնս, զնոյ : ծքարը : նոնս, այնոյ : ծա :

Leále, հ. Հաւատարիմ (՛ի խոստումնեան :) ապրքի, փոքրաս :

Lealménte. Անմեղաբ հաւատարիմաբար, անխարդախ : հիւնդիպ :

Lealtà. Հաւատարմութիւն (՛ի խոստումնեան :) հաւքիքէ, փոքրաստիւ

Leárdo, da. Սպիտակ, Հեղնակ (մի:) պէյաչ, ափ :

Lébbra. Բռնիութիւն, գոդուածք : ճոպանի բրդի, փսխնիւ : քոր, քոթոտիք : ուռոտ :

Lebbróso, sa. Բռոտ, գոդի : ճոպան, փսխին : քոթոտ : ուռոտաչոտ :

Leccaménto. Լիզուածք : նալայբը :

Leccapiátti, տր. Ափսէնալող, պատառատարոյծ : ճապաք նալայբնէր, փաղ փալաք :

Leccárdo, da. Ախորժասէր, ախորժոյ : գին պօղոպ :

Leccáre, ն. Լիզել, լիզանիլ : նալամաք :

Leccatóre, տ. Ափսէնալող, շատակիր : ած կիօղլիս :

Leccatúra. Տես Leccamento. ցնատած մորթոյ, ծնեծն. խոցատած :

Leccéto. Անատա ապրկատոյ :

Léccio, տ. կի Èlce, ի. Պրոյի : ֆէրնար ագաճը :

Lécco. Պնդատակ (խատրոց գինատակոյ, եէն :) Նիլան : տես և. Ghiottornía.

Leccóne, տր. Lecconéssa, ի. Ափսէնալող, խոտակաշառ, որ սիրէ շհատոգատան : գին պօղոպ :

Lecconería, Leccornía. Հատնատոգի հատնեղհատ կիրտակութիւն : ծամելը ճապահ : տես և. Avidità.

Lecére. Տես Licére.

Lecitaménte. Օրինաւոբէս, օրինաբար, տուղիղ, վայելչապար : հեղնւ ւբդ իւն, հնագի խոտրէ :

Lécito, ta. Օրինաւոր, արդատրատի, վայելուչ, ապատշամ, ճիտ. գործելոյ ցնատ, հեղնւ, ճայիչ, իւլինի : non è lécito. չէ օրէն, չէ ապօտան :

Léga. Դաշնակցութիւն, կի գոշնատակցութիւն (Քաղաքաց.) հիմնակից ցնատ : տեսք, գնալ, փօսիլատ : ésser a una lega. լինել միաբան : far lega. գաշնատորել, հիմնակից լինել : պէրլանիլ : lega de' metalli. բաղադրութիւն, կի տրամի հրահանգ լնատոյ (յորոց հատատնեան գրատրի :) տյոբ : denajo di buona lega. գրբ լրատ ընտիր, վերջ, անխառն : հատ ան, տյոբ ան : di cattiva, կի di bassa lega, con lega bassa. անարդի, հիմնի, անանդրբ (գրատ.) խառատն (ապրատի, կի տանի :) ան ցատ : եա՝ վերատրդի : Léga. Փորատ : խոշիլ, պէր տահաբլբ եօլ :

Legáocia, Legáccio, Legáciolo. Կապ, կապատիք : պատ :

Legále, տ. Օրինական, օրինաւոր, ըստ օրինաց : վերի :

Legalità. Օրինաւորութիւն վերաբերութիւն :

Legalménte. Ըստ օրինաց : վերի իւն. հոգի խոտրէ :

Legáme, տր. Կապ, կապատիք : պատ :

Legaméato. Կապատնեն, կապատիք : պատ, յոգ. վերատրութիւն :

Legáre. Կապել : պատ, յոգել : վերատրել : յոգել : strettamente. պրկել : un libro. կապել գրքատ լինել : գինատ պատ, յոգատ : pietre fine anella. ընտրատ գնել, յերատ գատ լրնատ յատկատակատիճ վերատնեալ : նատ ինչ իւ : Գնրել զանգան, զանատ ուզատ : ճոպատ լինել կատ կատ : պէրատ պատ, վանգի կիմի : amicízia con alcuno. գատնկատնեալ նատ ընդ ուտեր : altrui le mani. պրկել, նատ անձնել զգե ի գոյ. ծեղոյ լինել :

Legársi, յ. Դաշնատրել, գատ լինատ կատ : պէրլանիլ : legarsela al dito. անձնել ատնել ի մատ (ըստ նատատատնեան :)

Legatário. Հոգետատատար :

Digitized by Google

Legáto, գոյ. Գնացած : եւլի : հրեշտակ պատկին : legato a látere. հրեշտակի ընթերակայ. (է կատրի. նաև որ առաքեալ ի գնացատեղի :) Legato. Տ. է Láscito.

Legáto, ta, ած. կապեալ, եմ :

Legatóre, ար. կապօղ : պաղտյան : di libri. գրատեղի : պաղտյրչը, դնաձեւիր :

Legatúra. կապուածն, կապ : պաղ : տեղի կապելիս կապմ դրոց :

Legazióne. Գնացատեղ, հրեշտակութիւն : եւլելիւթ : տեղի, կամ տեհանին հրեշտակութիւն :

Légge. Օրէնիք : գանուն, նամուս : օրինադիտութի, իրատեդիտութի : ինչ ի փիւրկ : far, dar, impor legge. օրինիս դնել, եմ տալ, օրինադրել : գանուն պաղտնի : fare legge. բռնանն տանել, բռնադատել : պրտյանի :

Leggénda. Պատմութի հանդուրս : վարք սրց, կամ վկայից : պատմութի անուն, առասպելաբանութի :

Leggendário. Հաւաքածոն հրամանաց պատմութից (սրց :) պատմութիւնք վարուց սրց :

Leggénte, ած. Ընթերցօղ, վերծանօղ : օգուտան :

Léggere, ն. Ընթեռնուլ, վերծանել : օգուտանալ, բռնցատրել : նօրէն մեկ : Դասս ասել, վերնել (հանդիսակ) զրնթեռնացուածն, եմ յօրինել ընթերցուածս, ուսուցանել : պէս վերմէ : légger d'alcuna cosa in cattedra. լինել նեղրուս, հմուտ :

Leggerézza, Leggierézza. Թեթեւութ : հպճիճիւթ : վճռիմութի, առաւ ; անհաստատութի, յողդողդութի : գործուելիք :

Leggerménte. Տես Leggiermente.

Leggiadraménte. Գեղեցիկ եմն, վայելչապէս : կնդրէ, պէս հօգնա :

Leggiadrétto. Ձգնած, բարեմասիկ, վայելչատեսիկ : էրէն :

Leggiadría. Ընտրութ, բարեձեւութ, բարեվայելչութի, գնդեցկութի, չքնաղութ : էրէնէիւթ, փէս պէրէիւթ :

Leggiádro, ra. Ընտրեալ, ընտրագեղ, վայելչագեղ, չքնաղ : էրէն, փէսիկ :

Leggíbile, հ. Ընթեռնուլի, գիտելի ընթեռնուլի : օգտանօթ :

Leggiére, հ. Leggiéri, հ. Leggiéro, ra. Թեթեւ : հպճիճ : գիւրին, հեշտ : գօյդ : Թեթեւամարտ, Թեթեւընթաց, շղտա, եղած ընթաց : լոկ եւ լինաթ : գատելաքանչ, չնչին, անտաղ, փոքր : ձիդ էն : Թեթեւամիտ, յողդողդ, շարժուն : պէր գարշիւա փոխման : di leggiére, di leggiéri, dí leggiéro, հ. գիւրաւ, անաչխատ : գօյդմա : alla leggiéra. Թեթեւս, Թեթեւութի :

Leggierézza. Տ. Leggerezza.

Leggierménte. Թեթեւութի, գիւրաւ, անաչխատ : գօյդմա : հարկանգիտի, վեր ի վերոյ, հանդուրս : գէշմա, խոխիանէօյիս :

Leggio. Գրատեղ, եկեղեցւոյ : քինարան. (գործի ինչ նկատելոյ :)

Leggitóre, ա. Ընթերցօղ, վերծանօղ : օգուտան :

Legionário, ia. Լեգէոնական, լեգէոնեան :

Legióne. Լեգէոն. (գունդ ինչ հռովմկայեցոց :) պէօլիւթ : բազմութի, կառնատ (հրեշտակաց :) գունդ, եմ փաղանգ (գիւաց :) պուխիս :

Legislatívo, va. Օրինադրական, եմ օրինադիր (կարողութի :)

Legislatóre, ա. Օրինադիր, օրինադիր : գանուն պաղտյչը :

Legislatúra. Օրինադրութի, օրինադրուն, օրինադիր կարողութի :

Legislazióne. Օրինադրութի :

Legísta, ար. Տես Legislatore. օրինադէտ, օրինական, օրինաւորմց : էհւի տէր, էհւի փիւրկ :

Digitized by Google

Legittima, ֆ, խ. Օրինաւոր մնան (ժառանգութեան ծնողաց:) հէ. լալ գրաս:

Legittimaménte. Օրինաք, ըստ օրինաց, վաւերապար, արդարացի, արժանաշահանօք: հէ. լաւ. ըէ, հագգ խաղրէ:

Legittimáre, դ. կարգել ի հաստատառել, ի հարատևառել արդիւթիւն, առնել հաստատառ: հէ. լէ":

Legittimazióne. կարգառութիւն ի հարատևառել:

Legittimità. Օրինաւորութիւն:

Legíttimo, ma. Օրինաւոր, արէ ըստ օրինաց: հէ. լաս հագգ, ընչի: արդար, արդարարար, արառաշահ, ճշմարտ, բարի: ճայիչ, լայշէ:

Légna, ֆ. յոփ. Ա. յանկի փայտք: օգուտ:

Legnággio. Պերանդ, արգաստահմ, զարմ, ազգ: պինդիկ, ազ:

Legnája. Փայտահարոյա, չանահրան փայտակոյ: օգուտլուգ:

Legnajuólo, Legnamáro. Հիւսող: փիւրիէր:

Legnáme, ա. Փայտ, առաստ: օգուտ, ոէրէգագ:

Legnáre, է. Հատանիել, կամ հարկանիել զփայտս: օգուտ ոէանէ, գանե հարկանիել: պեօյնէ:

Legnáta. Հատած գանկոյ, գանե: ոէօլնէ:

Légne, ֆ, յոփ. Ա. յանկի փայտք: օգուտ:

Legneréllo. Փայտ փոքրկի, շերտ փայտոյ: փոքրկի կիրառած փայտատիէն:

Legnétto. Կոյն է: նատակ, մանկոյկ, կուբ: գայէր:

Légno. Փայտ: օգուտ: նառ, նէմ: կառք: արագս:

Légno Sánto. Փայտ առաքե. (բաշկական փայտ ինչ հնդկաց:) ֆէդրամագէր ազատ:

Legnóso, sa. Փայտայնի, փայտանման, փայտակերէն:

Legnúzzo. Փայտ փոքր, կամ նառրք: օգուտճաք:

Legorísia, Regolízia. Պառատակ: հիւան ոէօֆիս:

Legúme, ար. Ընդեղ, ընդեղէն: խէրէոէ:

Legumenóso, sa. Ընդեղային (ծառիկք:) առնգատեր:

Léi. է հոլով խմական գերբառնան Ella. Di lei. Կը, այնը: ծառն: a lei. առ նառ, նանր, այնոյ: ծառ: lei. գնառ, գայէն: ծառ: da lei. ի նանրէ, յայնմանէ: ծագած: lei. Ա. նանր: ծառ: lei. Ա. նառ ա օ:

Lélla, Elénio. Տուանկ ինչ: խոտ, օգուտ, անպէտ օգուտ:

Lémbo. Պառատ, կիր գրօշանկ հանգերձի, քաղանդ: էնչ, էնէնչ: ծայր, առառատածք: ուռ, էնառ:

Lémma, ար. Ա. առանձին, (նառ խոտառատած ինչ նկրկրչատիսկանաց)

Léna. Շուրջ, առարկառատ շէրջ: ազատ, նէգիա: a una lena. ի մի շունչ, անընդհատ, անդադար: պէր ազատգիան: prendi tua lena. հանէ գէր առ վայր մի: Ջօրատէ, ոչի, պինդատի ի առոկալ: գառնիկի: pigliar lena. ոչի առնառալ, արծառծնել, զարատնալ, քաղաքերիել: ազատ առնգ: a basta lena. ըստ կարի: córrere a basta lena. ընհատնալ սկրա ի քարան, ոգեառատ, անհրնառրին առաքնատատ: առնկէ էնի պէյերիմէ:

Léndine, ար. անգրի և ինգ: յոփ" լինի léndini, և léndine. Անիծ: պիի պէրէկի:

Lendinóso, sa. Բառնանիծ, լի անիծօք:

Léne, ա. Հեղաշատիրոյ, քաղցրոյ, մեղգատակ: գիւղոյ:

Leniénte, ա. Lenitívo, va. Ա. հեղնէչ, կիր գիւրիչ (գեղ:) ըստ հանդանգերձի:

Lenificaménto, Leniménto. Ա. հեղնոցատցանէչ, գիւրատցատցանէչ: Տ. և Linimento.

Lenificáre, Leníre, դ. Ա. հեղնել, գիւրիլ, հանգնել, առնգնել:

Digitized by Google

ինվենիմ, եսասլասիմ։

Lenità. Մեղմուի, հեզութիւն, մեղմասիրութուն, քաղցրութուն։ Եսվաշ ըմի, հրաչըմիի։

Léno, na. Տկար, անզօր, թոյլ։ պառկի, գոռվիխնիկ։ յատի, յուշիկ։ Եսվաշ։ կախուած։ գիւրաշարժ։ Եսասլաք։ vino. գինի հասեալ՝ ի յատակ սակառին, գինի անզօր։ գոռվիխնիկ ըրաք։

Lentaménte. Յատի, յուշիկ, գանդաղաշարժ։ Եսի, եսիմա։

Lénte, այ, հ. Տես Lento.

Lénte, գ, ի. Ոսպն։ Վըրձիմիի։ ոսպն, կամ սպունակ. սպակի։ ֆերթիկ, ֆերթիկիկ։ lente del bilanciére. սպոն ձօձգնաակի (ժամացոյցից)։ ֆիճակ։

Lénte palústre, ի. Ոսպն ճահճեցեայի, կամ ջրային։ Եօսան, գըրպալա եօսանկաս։

Lentézza. Յամառութի, դանդաղզօրութի, հեզգզութի։ ահիսթիկիմ, ֆեւեմ։

Lenticchia. Ոսպն։ Վըրձիմիի։ lenticchia d'ácqua, կամ lenticchia palústre. տես Lente palustre.

Lenticoláre, այ. Ոսպնառակ (սպասակի դիտառիանց)։

Lentúggine. Պիտակ, կամ ներչ (գիմաց)։ ըրիւ, պիծիկ։

Lentigginóso, sa. Պիտակոտ, սպիտակուտ։ պիծիկիի։

Lentischio, Lentísco. Հերձի։ ատիըղ աղանձը։

Lénto, tà. Յատի, յուշիկ, դանդաղ, հեզգ։ ահիսթիկ, տղըր։ Թոյլ, ծչ ձգտեալ։ ֆեւեմ։ cuócere, fúe. a fuoco lénto. եփիլ առ մեղմ հրով, կամ չափաւոր հրով, եփիլ յուշիկ։ a passo lento, հ. յուշիկ, յատի։ ահիսթիկ ա հիսթիկ։

Lénto, հ. Տես Lentamente. Lénto Lénto. կայծ յուշիկ, մեղմ օրինակ։ Եսթեմ, ենի գիտաս։

Lénza. Պատև. կարիճին, սատանի կարիճի ձիանց։ օլիա։ երիվ կատաի

Lenzáto, ta. Երիվազանիկ։

Lenzuolétto. Սաւան փոքր։ փոլիխ ըսրըյա։

Lenzuólo. Սաւան, սիդոն, պատառատառակալ։ ըսրըյա։

Leofánte, եան. Տ. Liofante.

Leoncéllo, Leoncíno. Առիւծ փոքր։ փոլիխ սալան։ առիւծուկորիւն, հզորիւն առիւծուս։ սալան եաւրըսը։

Leóne, Lióne, ար. Առիւծ։ սալան։ առիւծ (համաստաեղութեան)։ եսկը պուրճաս։

Leonéssa, Lionéssa. Առիւծ մատակ։ փոլի սալան։

Leonino, na. Lionino, na. Առիւծայիս, առիւծուս։

Leopárdo. Ընձառիւծ։ ֆարս։

Lepidézza. Տ. Facézia.

Lépido, da. Զուարճալի, բերկրասիրեալ, զուարթասպաս, զուարճախոս։ ինջոփիկ, ըսիփիկ։

Leporájo, – ário. Կաղապատառակաց, կճղակամոտաւոր։ խավանըմբ։

Leprájo. Տ. Leporajo. Պահպանող նապաստառակաց։

Lepráto. Կաղապատառակ փոքր։ խավշանճըմբ։

Lépre, հ. Կաղապատառակ։ խավշան։

Leprétta, իփ. Leprettíno, ար. Lepricciuóla, իփ. Leproncéllo, Lepróne, ա. Leprottíno, Leprótto. Կաղապատառակ փոքր, ձագ նոր պատառակի։ խավշանճըմբ։

Lerciáre, ն. Աղտեղել, պղտըցուցանել, սպասկանալ պղծել։ ճոպպոբլոյա։

Lércio. Աղտեղի, գարշ, զազրելի, պիղծ։ ճոպպոբ։

Léro. Ընդ ինչ։ ափ պուրլափ, փելենկ, փուլենկ։

Lésina. Հերիւն։ պիղ։ Ձկգուզիմի, կծծուճի, ուշտուճ։ Նեփեսլիփ։ ուիշդ, ճիշդ, կծծի։ խըսխըս, նեփես։ palla lésina, կամ palla di lésina. գուշտա կաշկայ էրդալից։ Եօփ։

Digitized by Google

Lesióne. Վնաս, ապտակ : պատիր, վնաս :

Lesívo, va. Վնասակար, կամ անելիքս. (գաղնագրութեան :)

Léso, sa. Վնասեալ, տառապեալ: պատիր լինի : réo di Lésa Maestà. քրիստեական յանցագործ :

Lessáre, v. խարշել : հալածանք :

Lessáto, ta. խարշեալ, ապտակ : հալածեալ :

Lessatúra. խարշուածն, խարշ : հալածանք :

Léssico. Բառատրութեան, բառագիրք : լատին բնիւթը :

Lessicógrafo. Բառիւղ բառատրեալ :

Lésso, s. խարշուածն, խարշ : հալածանք : խարշելացին, մեծ ապտակ : հալածանք : fare —. խարշել, զնիս : եմ հալածանք :

Lésso, sa. ած. խարշեալ, ապտակ : հալածեալ :

Lestaménte. Վատապահ, թեթեւս : նիւթ լատին : խորամանկ կամքով :

Lestézza. Վատապարժուածի, երագութիւն, շուտափութիւն : լատինութիւն : խորագիտութիւն, ճարպկութիւն : փեր. պանդութիւն :

Lésto, ta. Շոյտ, սեծապ, երագ գաշտարժ, թեթեւ : լատին, վերին : խորագէտ, ճարպիկ : փեր. պանդ :

Lestrigóne, m. Մարդակեր :

Letále, s. Պահաքեր, մահացու :

Letamájo. Աղբանոց, ապրեա : փերսիերէն :

Letamajúolo . Աղբաժողով : փերսիերէն :

Letamáre , Letamináre , v. Աղբ արկանել, ապրեալ ապարտ առացու զանել զանգա : հիւպրէական :

Letáme. Աղբ (ձիոց, ապրեա ուց .) քակոց : ձիպրէ , հիւպրէ :

Letaminaménto, Letaminatúra, Letaminazióne. Պատրաստացուածանելն ապրեալ :

Letaminóso, sa. Letamáto, ta. Աղբեալ ապրեա :

Letanía, f. յոփ. Տէր ողորմեա, ձեղմանք (առ. ած.) ապաղաչանք, ուխ. Լիմանիայ :

Letargía, Letárgo. Քնասիրութեան, կամ թմբրատացուած. (սխալ ինչ ուղղեալ :) պէյհոթ, սխապաթ, փեր. փխաթպաթ :

Letárgico, ca. Քնասէր, անկիրթ յոխոս քնասիրութեան, թմբրատացուած :

Letificánte, s. Ուրախարար, ուրախացուցիչ :

Letificáre, v. Ուրախացուցանել : ցաղ կիւրէփ :

Letízia. Ուրախութիւն, խնդութիւն, բերկրութիւն : ցաղլըք :

Lettáccio. Վատթար անհոգիմ.

Léttera, Líttera. Գիր, տառ : հարփ : le sagre léttere. Աք, կամ հոգևնչորհ տառք , ածաչունչ գիրքը : Նիւնաթ : Կատակ, թմբրիկ : Նեփսիւ : գրագրութիւն, գիտութիւն, տառաւին : Իւիմ : uómo senza léttere. այր առանց գրագրութեան, անուս առաւին : Իւիմիւք : che sà di léttere. գրագէտ, գիտուն, բանիբուն : օփռուհաղ : léttera di cámbio. գիր գրաւնափոխութեան, փոխանակագիր : ֆռնչիա : a littera, ած. անվրկեալ, քաղ : a léttere majúscole, ած. քաղաքայեան : Էչխերէք : le léttere dell' alfabeto. Նշանագրութիւնք, կամ տառք այբուբենին : հարփ : le belle léttere. բանասիրութեան, կամ գիտնական ուսմունք, կամ ազնուական գրագրութիւնք . (տղօրինակ է՝ Հայոցս ասանուն , բանասացութիւն, ազատաւորութեան, և՝ն :)

Letterále, s. Ականատեսական (խնամս :) լատին տանուջ : գրաբառ, գրոց (բարբառ :) փխիապէ :

Letteralménte. Ստուգն , ըստ նկատագրական խնամսոյ : հարփ պէ հարփ : լատինութիւն, քրիստոնէական, ի գրոց բարբառ : փխիապէ :

Letterário ; ia. Տե՛ս Letterato. Գիտնոց, գիտնական :

Letteráto, ta. Գիտնական,

Digitized by Google

բանագէտ, գիտուն, գիտնական, բանիմաց: օգտասէր, խնդիրք:

Letteratóne, ու. Սխալ բանիմացն նենգուած, կամ քաղ գիտնական:

Letteratúra. Գրագիտութիւն, գրականութիւն, բանասիրականն հմտութիւն, գաղտնիք: օգտասիրութիւն:

Letterélla. Անկողնի փոքր:

Letterétta, Letterína, – íno. Ստանակ հատիկաւոր, ատենակ: փոսիկ տէրիպաց, նեղակերէկ:

Letteróne, ու. Ծուղրի, կամ նաստակ երկար:

Letterúccia, Letterúzza. Տես Latteretta.

Lettíca. Տ. Lettiga.

Letticchiéro. Պատգարակակիր, գարգճակիր:

Letticciuólo, Letticéllo. Փոքրիկ անկողին:

Lettiéra. Անկողնակալ, մահճակալ, ատեան: տէրէկէփ: անողնի անկողնոց. (է ատեանաւոն եղեալ 'ի գլուխ մահճացն յետ յորմէ:)

Lettíga. Պատգարակ: նեղկերէկ, նահգրան:

Lettighétta, Lettighína. Պատգարակ փոքր:

Lettíno. Տ. Lettúccio.

Lettistérnio. Կոչունք դից, կամ բազմից. (էր զոհ ինչ, կամ խրնճայք հեթանոսաց:)

Létto, գ. Մահիճ, անկողին: փէօշէփ, էաիւաք: Տաշտ գիտաց, յատակ ձորոյ, կամ ձորայատակ: del vino. մրուր գինւոյ: ցոփագոյն: del cannóne. յետնադրան ճնդանօճախին: fare letto. դնել ընդ խիք մեղեմ. կանդնել նեցուկս: փայտ գօճար: պատրաստել տեղ: fare il letto. յարդարել զանկողինն, անկողին արկանել: փէօշէփ փէօշէմէփ:

Létto, ta, աց, Ընձերեցեալ: օգտասէր, օգտանասէր:

Lettoráto. Ընձերեցղութիւն, կամ գրականագաղտնիք. (է երկրորդն 'ի չորից փոքր աստիճանաց:)

Lettóre, ու. Ընձերեցօղ, վերծանօղ: օգտչան: գաղտատու, գաղտատոյց, վարժատուիչ: դրօփէրէն, հօճա: ընձերեցօղ, կամ գրականգաղց, կամ գրիչ. (յորմէ ունի գաղտաձայն ընձերեցղութիւն:)

Lettória. Վարժատուիչութիւն, պաշտօն գաղտատուի: դրօփէրէնլիք:

Lettuccíno. Անկողնի փոքր: փիւնիկ փէօշէկ:

Lettúccio. Ներդն է: հանգչարան, տապան, հնատարան: սէքիր:

Lettúra. Ընձերեցուածն, ընձերեցգաննուածն: օգտչան: ասիս և. Lettoría. Dare una lettúra. Ընձերեցնուլ: օգտանալ: կարգիլ զոք գաղտատու, կամ վարժատուիչ: Lettúre. Գիրք ուսեալոյ օրինաց: Lettúra. Աղբ ինչ կապարիչ տանդից ասպագրութեան:

Letturína. Շատ ընձերեցուածն, հատուածոյ վերծանուած: dare una — ընձերեցնուլ շատագրա, հատուածանցի: կէօզէն կէնէրմէ:

Léva. Լծակ: արբէթ: méttere, կամ dare a leva. վերացուցանել լծակաւ: méttere a leva altrui. dar la leva. գրգռել զոք 'ի բաղ կուռն: Հաւաքումն, կամ ժողով զօրաց: far leva di soldati. զօրաժողով լինել, զօր գումարել: աս էկր փէնէրմէ:

Levaménto. Ծագումն (արեգուս, աստեղաց:) փոխուլ: սահ բարձումն, վերացումն: Երէն, չուս (բանակին:) կէօչ: d' un assédio. բարձումն պաշարման:

Levánte, գ. այ, ու. Արևելք: կիսն փողոցաց: երկիր արևելից, հելլինք վիլայեթի: արևելեան, հողմ արևելից: կիսն փողոցաց:

Levantíno, գ, և աց. Արևելեան, արևելեայց: կիսն փողոցացա փիւնկն վիլայեթի, հելլինք:

Leváre, ն. Աճապարանաչ (ըստ ձիոց, զգեստից.) վերացուցանել, բարձրացուցանել: եօգուբ գաղտրդմփ: բառնալ (յուսիցք զկրկնա-

նաւէ, գնաց, եւն.) ի քաց քաշել նաւ, ի քաց տանել: գայլայել: հանել, ընկել (զքիծս:) կտրել: uno di terra. քաշանալ զոք յաշխարհէ, ի կենաց. ապատանանել: ղահանջել, ի քաց քակցել (զոք ի չարեաց:) ելեր ելեփել: մերժել (զոք տ-տանէք:) վտարտանել (զերկիր.) փեփ էլեփել: տանել, կամ քաշանալ (նաւտց, գրաստոց:) գայլայել: հոգալ, յանձնառել: գոփել: di mano. հանել ի ձեռաց: էլեփ կտրել: dal sacro fonte, եւն. ընդունել զոք յաւազանէն (ինքտնէ:) il parto. ընդունել զնաւնոսն յորդանանէ, օգնել ծնեղականին, լինել ծնողիչ: էդելէփ է: uno dall'osteria. տանել զոք յիջեանիկ. տա. խրի. ներս-ցանել զոք: col naviglio. քաշանալ, կամ տանիլ նաւտս: ելեփ էլ ելեփելեփ: mercanzie. քաշանալ վաճառս, գնել վաճառս քաշզրա՛ (տա. ի վաճառել տղրա. տա. տանիս տանիս:) il pane. խանրիլ գհացն: հայլայնել: genti, milizie, եւն. զօրահոգով լինել: տարէք փեվելէրեփ: le grida. ազդ զոք, ձայն քաշանալ: voce. հաչակ հարկանել, լուր լինել: di, կամ la pianta. ան՛ ի Pianta. Levare in capo. ի վեր հանել քաղցրութիւն գինեձիոն: եւս՝ եռալ, կամ խանրիլ (հեղանեփեփոց:) գայլայել, հայլայնել: եւս՝ զայլայնալ տղոյ: ինչ փառ-ըլլալ: եւս՝ գլուխ տանջանալ, վատրանալիլ, յաւուրցանել խառվեփ: պալ գայլայել, պրպալէրեփ էլեփ: il capo. քաղաքավարել, գլուխ տղայնալ: հայլայնել: in supérbia altrui. հպարտացուցանել զոք: la lepre, l'uccello. գտանել, կամ հարձուցանել գնապաստանէն, գլխուշեն: a galla. ունել, կամ աստանձնացուցանել զերկրագը լուացող, տալ լուղել: իւղիւրեփ: il bollore. սկսանիլ եռալ, յեռանդն հաղ կանիլ: գայլայել: fiamma. սկսանիլ տղրել, բռնկանիլ: ծուխ-աչեփ:

Lévarsi, յ. Հեռանալ, վերանալ: ելանիլ: գայլայել, յաւուրցանել: գայլայել: այլայլել: ելանիլ: գայլայել, այլայլողայ: պէօչէկին գայլայել: ծագիլ, ելանել (աստեղ, կամ արեւու:) փօղալ, էրգալ: յաւուրցանել, հրճանել: յ, և ը Սեհնիլ, չոր տանել: ինիլեփ: յ. Շարժիլ: si leva un vento, una tempesta. յաւուրցանել հոգմին բնէ, կամ ծրդիլ: contro uno. յաւուրցանել ի վերայ կամ ընդդէմ տուրք: պալ գայլայել կամ էրգիլ: levarsi in supérbia. ամբարտաւանանալ հպարտանալ, գոռոզանալ: ծաղրանանալ: in cóllera. զայրանալ: levarsi alcuno dinanzi. կամ ի' innanzi. վերծիլ զոք յերեսաց: փօղալ: եւս՝ պատրել ի կենաց, կամ կործանիլ զոք: էօյնէրեփ: levarsi da qualche disgrázia. ձողանալիլ ի վշտաց բնէ: պէչափան գոբիտալ: di capo, կամ il cappello. քաշանալ զգլուխն (ի՛ ներսն յարգանաց.) ողջոյն տալ: պէկամ վէրեփ: levarsi dall'assédio, levar l'assédio. յետս կալ ի պատերազմանէ (քաղաքէն.) քաշանալ զպատերազմն: ճահճանէ էդէյէ գայլայել: far levar l'assédio. ազատել (զքաղաքն) ի պատերազմանէ: levarsene da, կամ il pensiéro. ի քաց գնել զհոգ, սէր եւս հոգալ: lévati di quà. գնաւ աւտի, ի քաց գնաս: վեր իջի:

Levàta. S. Levamento. di poca, կամ di gran levata. գոյդն բնէ, կամ մեծ բնէ: ճիւնի չէ: պէօյնէ չէ: uomo di gran levata. այր մեծ, երևելի, աստ: պէօյնէ ա՛պամ, փէպաբ:

Leváto, ta. Վերատեալ, բարձրացեալ: գայլայելեալ, էօփալ էդէնել: բարձեալ: գայլայելեալ: բարձր: էօփէրէ: կանգնեալ, յարուցեալ: գայլայել: հանեալ (ի գլուց.) օրհնաբեր: ծագեալ: փղմաւ: a orecchi levati. ուշի ուշով: a bandiere levate. պարզեալ զդրօշակս, una

donna levata del parto. Կին վեր-
ացեալ ի ծննդենէ:

Levatójo, ja. Ըստ սովորական հա-
մառելի: գալիարէ ելօթիւն:

Levatrice, ի. Ծնունդիչ, մանր.
կապարճ: կոկ:

Levístico, Libístico, Ligústi-
co. Է առուկ բոյս: սկամ օխա:

Levísta, ար. Վերացական:

Levità. Տ. Leggierezza.

Levitáre, ե. խմորիլ: հայտան-
նաւ: far levitar la pasta. խմորել
զհացս:

Levítico, գ. Գիրք վերացուց-
ած. Վերացական:

Levriére, ար. – éra, ի. Շուն
որսորդ. նոսրաստամոքս, շուն որ-
ապական: ինդի:

Leúto. Տ. Liúto.

Lézia, Lézio. Գրգռանք, բեկ-
եկնութիւն (կանանց, կիս ազգայոց.)
անգկութիւն, ծերջծերութիւն, ալչքանք:
նազ:

Lezióne. Ընթերցուած, ընթեր-
ցուած: օգուտ: դաս, կիս ըն-
թերցուած՝ (աշակերտաց:) փէր:

Leziosággine. Տ. Lézia.

Leziosaménte. Բեկեկամաձև,
ալչքանօք: նազ ելէ:

Lezióso, sa. Բեկեկիկ, ծերջծե-
քօղ, ալչքոտ, գիրգ: ասի՛՛ ալչ-
վերկօղ: նազուռ:

Lezzáre, ե. Բուրել, արձակել
գհոտ գարշ: գօգմա:

Lézzo. Հոտ գարշ, ժահահո-
տութիւն: փէնա գօգոս:

Lezzóso, sa. Գարշահոտ, ժա-
հահոտ: գօգմաղ:

LI

Li. է յոգնականն արական յօրին
Lo. Li raggi. Ճառագայթք, զճա-
ռագայթս: էնօվէնէր, էնօվէ-
նէրի:

Li, էէր, ար. Վերա, առ նա,
այնմ: ծա: զնոսա, զայնս: ծալբը:

Lì, ի. Ընդ, անդր, անդա-
նօր: օրայա, ծագա: di lì, կիս da lì,
կիս առակ lì. անդակ: ծագան: յայա-
վերայ: պօրայա ինչ:

Libagióne. Ցանկութիւն (հե-
զանութեամբ կամ ըստ նախնեաց:)

Libaménto. Ցանկ. (գինի,
կամ այլ հեզուկ կ պատարագ
ածոց:)

Libámina, ի, յոգ. Ընտրութիւն,
ծխանութիւն, բուրվառութիւն անաղ-
ձից:

Líbbra. Լիտր. (է 12 ունկի.)
լիտրայ: լիտրէ: Լիտրայ. (է անոնց
գրաւոր:)

Libéccio. Արևմտեան հարաւ:
կրօս:

Libellísta, ար. Եպիգրապան,
գրովարան. (կ՛ որ գրէ եպիգ-
րաներ:)

Libéllo. Գրկիչք: փիթապէնդ:
աղերսագիր: արգահուլ: famoso,
կիս infamatório, եէ. կամ առակ
libello. գրուած, ճառագիր, կամ
գիր եպիգրաներոց, գրգռոյ:

Liberále, հ. Ազատական, ա-
ռատաձեռն, առատապարգև:
ձեօմերտ, սիհավէրլի: բարերար,
մարդասէր, քաղցրապարոյ, քաղ-
ցրի: դուրվէրլի: Árti liberali.
Ազատական արհեստք:

Liberalità. Ազատականութիւն,
առատաձեռնութիւն, բարերարութիւն:
սիհավէրլի, ձեօմերտլի:

Liberalménte. Ազատապէս,
առատաձեռն: ձեօմերտլի ելէ,
պօլ պօլ:

Liberaménte. Ազատաբար,
համարձակաձայն, համարձակաբար:
սերբեսթ: արձակաբար, բաշխար-
ձակապէս: ազատաօրէն, անարգել,
անխափան:

Liberáre, ե. Ազատել, փրկել:
ադաթ ելմէք, գուրթարմաք: – ársi,
յ. Ազատիլ, ապրիլ, փրկիլ գուր-
թուլմաք:

Liberatóre, ա. – trice, ի. Ազա-
տիչ, փրկիչ: գուրթարըճը:

Liberazióne, Liberaménto.
Ազատումն, փրկութիւն: գուրթարըլ-
մա, գուրթուլուշ:

Digitized by Google

Libero, ra. Ազատ, ինքնա-
տիր, ինքնիշխան: անմեղադատ:
ապուր, պինդի պատչիա: ազատ,
չկա-
տակ (ած.) ինկիզ (հայս.) via libera. Ճանապարհ անդադար, կամ
հարթ: alla libera. ազատօրէն, կամ
ազատութեամբ:

Libérta, գ. յ. Ազատագիր
կին, կամ աղ ջիկն:

Libertà. Ազատութիւն: ապա-
ընդարձակութիւն, հանգստաբնակութիւն:
պէտքապուխտ: Dar la libertà ad alcuno. Ազատ առնել, կամ կա-
յացանել զոք: ապա կինդի: sono in mia —. ահիր եմ անձին, ա-
զատ եմ: non è più in mia —. ոչ
եւ ի ձեռին իմում: կենդանի
փչչիլ:

Libertinággio, Libertinísmo. Ապրութապաշտութիւն, մեղրութասի-
րութիւն, խառնակեցութիւն, ցոփութիւն,
անառակութիւն: գազանըւնէի, ղա-
փաւկի:

Libertíno, գ. Ապրութապաշտ,
մեղրութասէր, խառնակեցիկ, խառ-
նակիչ, զեղծ, անառակ: կենդ
հանգ:

Libertíno, na, ած. Ազատա-
գրուիլ: ապապուլը: — tíno, գ. Ազատագրուին: ապապ
օգտանդաղ կենդանին օգտա:

Libérto, գ. Ազատագիր. (ի ծառայ ազատագրուած:) ապապուլը:

Libídine. Տենդանք, ցանկու-
թիւն, հեշտասիրութիւն, ցանկասիրութիւն:
նէքս, ընկերի:

Libidinosaménte. Տենդանօք,
ցանկութեամբ:

Libidinóso, sa. Տենդոտ, ցան-
կասէր, վոհմաշուտ, հեշտասէր:
ընկերի: վոհմակ, կամ գայլ
(հեշտասիրի:) նախագ:

Libístico. S. Levístico.

Líbito. Կամք, հաճոյք սրտի:
ծարաւ, կեդրի: a líbito, ծ. ըստ
կամս, ըստ քմայ, ըստ հաճոյս:
խոպոպիի ինդի:

Libra. Կշիռ. (հանգստանդու-
թիւն:) ֆունտ:

Libráccio. Մրտասիան անհա-
մեմ, վատաբարոյ, յոռի, կամ մեծ
ամպամած գիշեր: քինա կինդա:

Librájo. Գրավաճառ: ամպաքի,
կինդապանը:

Libráre, ն. Կշռել: ծանրնոտ:

Librársi, յ. Լինել հաստատակիր
շիտ, կամ զոհ գանգիլ: librarsi su l' ale. կամ թևատարած:

Librería. Գրավաճառ, գրատուն,
գիրան: կինդապանի: գրավաճառ-
ութիւն: կինդապանըւնէի:

Librettíne, ի, յոգ. Գրկիչք,
կամ ապիւտակ թուղաքանական
պարզ ասպատը, պարզ փեքինէրի:

Librettíno, Librétto, Libriccíno, Libricciuólo, Librícolo. Գրկոյք: կինդապանի: libricíno. Ժամագիրք ամծամանի:

Líbro. Գիրք, մատեան: կին-
ապ: տոմար: փեքինէր: libro mastro. մեծ հաշուագիրք, մա-
տեան հաշուի: անա փեքինէրի: libro de' conti. հաշուեգիրք: հի-
ասպ փեքինէրի: méttere a libro. ի գիր անցուցանել:

Libróne, ար. Գիրք մեծ, լա-
տատար մատեան:

Licantropía. Գայլուկի. (հի-
անդութիւն հինչ ցնորութեամբ:)

Licántropo. Գայլացեալ, ախ-
տացեալ գայլութեամբ:

Licciajúola. Ասուիսատրաճ. (երկաթի գործի հինչ:)

Líccio. Ազգն: ոտակ" ասպ:
կինդան:

Licénza. Հրամանն, թոյլատու-
թիւն, թոյլ, կատարուելն: նկին, փե-
նիր: dar. — արձակել զոք, թոյլ
ասալ երթալ: ընդունիլ, ասալ
վերմէ: թոյլ ասալ, թոյլատուցա-
նել, հրամանն ասալ: փոյ վերմէ, ի
գին վերմէ: Հրամանագիրն, կամ
ազատուելն (ի սովորական կամ-
նայ խօսելոյ, կամ գրելոյ, կամ
նկարելոյ) Հրամանն երթալոյ, ար-
ձակուրդ: ելոյ երթի: ցոփութիւն, ա-

Digitized by Google

պատրաստանոցի, անասնոց տեղացի՝ պաշարըդուբի՝ ղափավկի՝ վարսակ հաւի, կամ հասնարձակոցի՝ (ձև ինչ ճաղատասանական) ասիս և Licenziatura.

Licenziaménto. Հրաման երթալոյ, արձակուրդ՝ փախիլ՝

Licenziáre, ն. թողլ տալ, կամ հրաման տալ երթալ, ի բաց արձակել՝ առաքել՝ նոյ ևրմէ՝ տալ ևրմէ՝ թողլ տալ, հրաման տալ՝ իշնի ևրմէ՝ – ársi, ք. Ընդունալ հրաման երթալոյ, մեկնիլ յանկիլ՝ ինձիսկի ազատ, այրըմամ՝

Licenziáto, ta. Ընկալեալ հրաման երթալոյ, ի բաց արձակեալ՝ փօշ ևրմէն՝ soldato. զինուոր արձակեալ ի զինուորութենէ՝ Որ ունի իշխանութենէն ուսուցանելոյ հրաւոպատրաստ՝

Licenziatúra. Հրաման, կամ իշխանութիւն ուսուցանելոյ հրաւոպատրաստ՝

Licenziosaménte. Ընկարգաս, անկանոնաբար, ապօրէն՝ ինքնիշխանաբար, ցոփութեամբ, անառակաբար՝ փնոիշխանի նշ՝

Licenziosétto, ta. Փոքր մի ցոփ, կամ անառակ՝

Licenziosità. Ցոփութիւն, ապօրէնութենէ՝ պաղրաբդուբի՝ փնոիշխանի՝

Licenzióso, sa. Ցոփ, անառակ, ապօրէնական, խառնակիչ՝ պաղրաբդ, փնոիշխ, ևկնի հավա՝

Licéo. Ճեմարան՝ լսարան՝ ևկրբեան՝

Licére, դ. հաղորդ. lice. Օրէն է, արժան է, մնորհ է՝ ձայնդ փըչ՝

Lichéne, ար. Քարաքաս՝ եռասուռ, եօսուն՝

Lícito, ta. Տ. Lécito.

Lído. Ծովափն, ծովեզր՝ փնիկ ևնոյ ևրկիր, ևաւը ևրկիր, գաստառ, կողմն՝ վիյեկի, ակռի՝

Lientería. Հիւանդութենէ ազատեալ, յորում իշխանին կերակուրը անմարսք՝ խոփ՝ պոչուկոի՝

Lietaménte. Խնդութեամբ, խնդալով, գին՝ ևնկնիկ իւր՝

Liéto, ta. Ուրախ, զուարթ, խնդագին՝ ցաղ՝ յուսալի, արգասաւոր՝ պերճէպերճ՝ զուարճալի (երկիր՝) ակճաւը՝ erba lieta. խոտ գալարագեղ՝

Liéva. Գործ, վիճակ՝ իշ ֆայէ՝ uffício di maggior lieva. պաշտօն մեծագործ՝ Ընտիկ՝ սըրճի՝ lieva d'un ponte levatójo. հակակշռիչ շարժական կամրջի՝

Liéva Liéva. Փութով փութով՝

Liéve, կամ Léve, ած. թեթև՝ հավքիվ, եէնի՝ երեսկրնեթաց՝ չափ՝ գիւրին, գօրաւոր՝ գոյղն, զուգ նաքեայ, չնչին՝ ձիվն՝ ազքատական, նուաստ, տղտմի՝ ալ՝ ապ՝

Liéve, Léve, գ. Lievemente. թեթևաբ, թեթևութենէ՝ եէնինի ևնկ՝ մեղմի մեղմով՝ ասա՝ ալա՝ ե երազ, երեսկրնեթաց՝ ինկ՝ գիւրաբար՝ գօրաւ՝

Lievitáre, ն. Խմորիլ՝ ֆայանան՝ ած՝

Liévito, գ. Խմոր՝ համոբ՝

Liévito, ta, աֆ. Lievitáto, ta. Խմորեալ՝ համոբլանմըշ՝

Ligaménto. Ցօդուածապ՝ (մեան ինչ մեզրմնոյ՝)

Lígio, ia. Հպատակ, հնազանդ գեաղ ընդ ձեռամէջ՝ ինախ՝

Lignággio. Տ. Legnággio.

Ligneo, ea. Փայտեղէն, փայտանեղէն, փայտային՝

Ligústro. Տունկ ինչ ապխտաւ կածաղիկ՝ գընա ագռաճ՝

Líma. Խարտոց՝ եղէ, փօրթիս՝ lima sorda. խարտոց անձայն՝ ձերտ եղէսի՝

Limáccio. Գայլ, ցեխ, տիղմ՝ լամաբ՝

Limaceióso, sa. Գայլաւղից, տղմայղից՝ լամաբլան՝

Limáre, ն. Խարտել, կարել, կամ յղկիլ խարտոցաւ՝ եղէնէվէ՝ ուղղել խնամով, կատարելագործ՝

Digitized by Google

ծնող, ազգատոհմիկ: Հոգի վերին:

Limáto, ta. Խոպոտած, ած: ապառաս, ցիրտ, մեզքոտ: Խիճիճ, ճաճ:

Limatúra. Խոպոտ, խոպոտած, խոպոտածք: Խիճիճ: Խոպոտած: Խիճիճ:

Limbiccáre. S. Lambiccare.

Limbícco, Lambícco. Ցքաւ հան գործի: Խոյիլ: passar per lambicco. անցանիլ, կամ հանիլ ընդ անձիկ տեղի խոզոզանի:

Limbo. Խաղաս:

Limitáre, v. Սահմանել, կոպալ, կիմ չափ դնել. սահմանիլ, սահ անանց տալ, չափաս տալ: պնոյ տիպի, պնդերկայնի:

Limitáre, ար. Սահմանի: Եզեր:

Limitatamènte, կիմ Limitáto, ի. Չափաս տրած, չափաս տրածով, սահմանմամբ, ընդ կոպալ:

Limitatívo, va. Սահմանական բնի, կոպալաս տրիչ, չափաս տրիչ, սահմանադիր:

Limitáto, ta. Սահմանած տր, կոպալաս տր, տրոյնանած տր, չափաս տր, սահմանադրած: Համեստ, Եօլնիս:

Limitazióne. Սահմանած տրած, չափաս տրած, սահմանադրած, կամ տրոյ, տրոյնանի:

Límite, ս. Սահմանի, կոպալ, չափ: պնոյ, հապ:

Limitrofo. Սահմանակից: ած Ընդրացի:

Limo. Տիղմ (Ջուր Ջուց:) կաւ, գետին: ցեխաց: գոլորշի:

Limoncéllo, – cíno. Սպղ ծիր վողղիկ գաղտնաւոտած ընծանի:

Limóne, ս. Լիմոն: ենի: ընծանի: Խիճիճ: տղենի:

Limonéa. Օշոպակ ի լիմոնի: Խիճիճաց, ենիճ ընդ պենի:

Limósina. Ողորմած (տղ գաղ տալ:) ասուիք, անգ: գոփոխ, անչեաթ: ճառելոց, կամ պատասխան գիր: ասուի" պատասխանել տ:

Limosináre, v. Խնդրել ողորմած, ասուիք, ասուիլ: գիմանիլ: ն. Տալ ողորմածի, ցաւակիր կատարելոյ: ապոփա վերին:

Limosinário. Ողորմած, որ տայ ողորմածի ազգասոյ:

Limosináto, ta. Ողորմածած, ածի ցաւակիր, ընծայած ասուիք:

Limosiniére, – éro, ար. Ողորմած ած ազգասոյ, որ տայ ողորմածի ազգասոյ: Ձգիսիչ:

Limosiniére. Ողորմածարան. (կ անուանի պարշտամատարած:)

Limosinúccia. Ողորմած ած կաս:

Limóso, ta. Տիղմոտ, կաւոտ ցեխ: ցեխոտ:

Limpidézza, – dità. Ցաւոտ կամ, մաքրամ, պրոյնամ, պղծութեան ած: ասփիւնի, ֆոփոխ:

Límpido, da. Ցաւոտ ած ասփիւնի (ջուր.) ջինջ. պղծութեան: պնոյ, ասփի, ֆոփ:

Limária. Ձգաւոտ վաղվանի: Խաղ պան գիծնիկ:

Línce, ար. S. Cervière. Aver occhi di lince. Լինել քաղաքանի: Lincéo, ea, adj. Քաւ ճանաչող նման: occhi lincéi. աչք նման անոր:

Lindézza, Lindúra. Վայել չաճ, գիծակերտ, ածքաւոր: Խաղ գեղեցիկ, պարզիչ, նիճիճ:

Líndo, da. Վայելուչ, գիծակերտ, ածքաւոր: Խոփեցած, ֆոփ: (քաղցրաւոր) Համաքաղ կենաց, ողորկաբարբառ, վայելչաբնակաւոր: andar – չոլիկ ի համոզիչ զնալ գարնալս:

Línea. Գիծ: ծիր: Եղանիչ, ած ի ըր: անդրանիկ, ազգատոհմիկ զարմի ոյ, պնօրինի: per línea mascalina. ի ծնողն արու զաւակաց: línea equinoziále. գիծ գիշերահաւասարին, Հաւասարագիծ: հասնիլ ի հասարակ:

Linealménte. Ողղորդ, ասղ զագիծ, գիծով ասիճ:

Lineaménto. Գիծք, գծագրու-թիւն: տիպ: գծագրուածք գիծեայ, առարկայ գիծեայ: նկարագիր:

Lineáre, ի. Lineário, ia. Գիծ-ծային, գծական:

Lineáto, ta. Գծեալ, գծագիծ, խազաձեւիծ (մարմն:)

Lineatúra. Կազմուածք գծագրուած: տես և Lineamento.

Lineétta. Գիծ փոքրիկ, գիծ փոքր:

Línfa. Ջուր աւիշք մարմնոյ:

Linfático, ca. Աւշքական (առնշիք:)

Lingería. Տ. Bianchería.

Língua. Լեզու: փիլ, լիսան: avere una cosa sulla —. ի՛ր avere in sulla punta della lingua. առնել բան ի՛ մտի, բայց ոչ յիշել ստուգ: Língua. Բազրատ. (խօսուածք, յայտ, լեզու:) փիլ: ազգ: հրէական: լեզուական կշռոյ: նիզակի փիլի: aver, pigliar —. խրատել քնին, լուր առնել, առնել նկատառ: prender —. ծայն է: եւ՝ հաղցանել բնիչ զառանիքն, ի՛ր յուսիքն: dar lingua. առնել պատրուակ յայտնելու: tener la lingua dentro a' denti. առնել, ի՛ր առնուահատել զլեզուն: a língua, ած. առվրէն, բառ:

Lingua Buóna, Buglóssa. Պղպեղ եզնալեզուի: Եղջիւրի լիսանի ձկնի:

Linguáccia. Լեզու չար, չարաբերութիւն, հռուհռութիւն:

Linguaceiúto, ta. Լեզուանի, չարաշուրթ: լրփռան:

Língua di Cáne. Տ. Cinoglossa.

Linguággio. Լեզու, բառբառ (խոսուածքն, ձեւ:) փիլ:

Linguále, ի. Լեզուական, լեզուի:

Linguárdo. Լեզուանի, չարաշուրթ: լրփռան:

Lingueggiáre. Տ. Chiacchierare.

Linguétta. Լեզուակ: փիլիկ:

Linguettáre, ը. Ջիռմանալ: փիլի պաշտօն: ձգել ծռպուկուս առանց յայտնելոյ:

Liniménto. Շփուելի օծմունք, խնդրով, կի՛ դնել դեղովք - օծուելի (սրբասպասեալ անգամոյ:) ներս:

Líno, գ. Վուշ, կտաւ: տեքնին di lino. կտաւի:

Líno, na, ած. Կտաւի, վշեայ, ի վշոյ: տեքնին: tessitore di panni lini. կտաւագործ: պեզ փշ գործուածոց:

Linséme, ա. Կտաւատաւ, անբաւ կտաւոյ: տեքնի ի՛ օհատաւ:

Liocórno. Միեղջերուս: ելեր-պան, տեր-եզան:

Liofánte, Lionfánte, ար. Elefánte. փիղ: ճիւղ:

Liofantéssa, Lionfantéssa. Փիղ մարտակ: փիղի ճիւղ:

Lionáto, Leonáto, ta. Առիւծագոյն, խազագանաչ, շիկակարմիր: գոնդաչ:

Lioncéllo, – cíno. Տ. Leoncello.

Lióne, Lionéssa. Տ. Leóne.

Lionino, na. և Liopárdo. Տ. Leonino, և Leopardo.

Lippo, pa. Բժանի, գիշանի: լուծաւէր: վատուռակաս, կարճատես: ելեւէջ: տեսիլ:

Liquefáre, ն. Հալել, լուծանել: երկնիլ: – fársi, յ. Հալիլ, լուծանիլ, հեղուկանիլ: երկնիլ: լինել նայ, գիտել, ի՛ նայ. (առանց պատշաճեալոյ առարկայ:)

Liquefátto, ta. Հալեալ, լուծեալ երկնեալ, երկնէ:

Liquefazióne. Հալումն, լուծումն, հալարկիչ, հեղուկումն:

Liquidamènte. Յայտնապէս, տրտշանի: գիտաբար:

Liquidáre, ն. Հալել, լուծանել: երկնիլ: il crédito, եմ՝ ի յայտ առնել, ստուգել, կի՛ յառաջ գնել, կի՛ տառագրել պահուին, զարար ստոյ, պշաշխատ, եմ՝ ի՛ահագին է:

Liquidazióne. Տ. Liquefazio-

Digitized by Google

ne. Liquidazione d' un débito, եմն. Յաստակումն պարտատուի ։

Liquidézza. Լուծանելի, հեղուկ, խառն ։ աստղագետ ։

Liquidíre, v. Հալիլ, հեղուկ կիլ, լուծանիլ ։ եղիդ ։

Liquidità. Լուծանելի, հեղուկ կամ հալելի ։

Líquido. Հեղուկ, հեղանիւթ, հեղանիւթի ։ աստ ։

Líquido, da, adj. Լայն, լուծական, հեղուկանալ, հալանիւթ, հաստատուն ։ աստղ, ապա, ապաց ։ յայտնի, յստակ, պարզ ։ եղիդիւրի ։ conto —. Հաշիւ պարտատուէ, յստակ ։ ինդիւ հիմամբ ։ Liquide consonanti. Ղայ բաղաձայնիք ։

Liquirízia. Տ. Regolízia.

Liquóre, sp. Հեղուկ, հեղանիւթ ։ աստ ։ գինի, ցեղի, լուծելիք ։ անդիբինի, ղարագ ։

Liquorétto. Հեղուկ ինձիւ, կամ ինձիւ ։

Líra. Վիրայ ։ (գլխաւ ինչ եւս լրացական ։)

Líra. Գիտարա ստեղծարար, պիրդապի ։ Suonar di lira. Հարկանիլ ղայ գիտարա ։

Lírica. Գիտարիզուհի ։

Lírico, ca. Գիտարիզուհական ։ poeta lírico. բանաստեղծ գիտարիզուհի, կամ հնոտագիրզուհի ։

Lísca. Ձուկ կամ մեղու կատարելի ինչ, կամ ուրիշ նմանի ։ խոտ ինչ ։ ձիւտ ։ պատ ։ ընդ ինչ ։

Liscéza. Ղարկուհի, յարկուհի ։ էնդրակ ։

Líscia. Ցրկիչ գործի ։ փոխրկ ։ տես և Liscívia.

Lisciaménto. Ղարկուհի, յարդ կուհի ։ էնդրակ, ձիւտ ։ շարժուհի, շարժարկուհի ։ հօղակիպ ։

Lisciárda, Lisciardiéra. Կին շալարար, որ շալարկ վերնաս ։

Lisciáre, v. Արկել (շխմանել, լիացնել, թաւիլել ։) յարկել, պարկել կին, վարչկացուցանել ։ շինել ։ պիւ

ղել ։ նաւարան ։ էնդրակարան ։ վիճակ ։ շարժել ։ շարժուիլ ։ խարտիչ ։ շարարել ։ գանձել ։ անհանգիստ ։ — ársi, իւ. Շարժիլ ։ ինան ։ գերբուիլ պիտիլ ։

Lisciatóre, sp. Ցրկիչ ։

Lisciatrice. Շարժիչ ։

Lisciatúra. Շարարուիլ ։

Liscio, գ. Պատրաստ, կամ ապակ ։ պիտանի ։ գերբուիլ ։

Líscio, ia, adj. Ղարկ, յարկեալ ։ պիտ ։ էնդրակուիլ ։

Líscio, գ. Տ. Lisciamento.

Liscíva, Lissio. Պարզարար ։ պիտ ։ սապոն ։

Liscóso, sa. Ցրկարան (կանանց) վերարկու (հնաբ ։)

Lisirvíte, Elisirvíte. Ղգի հանգամանիք ։ խոսիչ ։

Lissio. Պարզարար ։

Lissivióso, sa. Պարզարկական, որ ունի մասնական պարզարկութիւն ։

Lísta. Երկիր, ժապաւէն ։ չեր պէս, չերկ ։ ցանկ, ցուցակ ։ փոքր ինչ ։ շար, ճարպ ։ սպ ։ andar, կամ esser in capo di lista. վճռել պատրաստել, սկզբնատող, առաջնին ։

Listáre, v. Ջապաւորել երկրագրել, ժապաւէնել ։ չերկել ։ չերկ փիլիպ ։

Litanía. Տ. Letanía.

Litargía. Տ. Letargo.

Litargílio, — girio, — gíro. Գիտարիզուհական ։ խորիսխ ։

Líte. Պատա, վէճ, կռիւ, գրգռանուած ։ պատ, նիզ ։ կռիւ ։ գրգռանս ։ aver lite con qualcheduno. ունել ինչ վէճ ընդ ումեք ։ guadagnar, víncer la lite. յաղթող վճռել կամ գատաւճիռ, առնուլ զպատառ ։ muóver lite ad uno. կամ գատանուանել ընդ ումեք, գատս կենալ ընդ ումեք ։ գատս գործարկել, պատճառ գատաւորաց ։

Litigaménto. Կռիւ, կռիւ ։ նիզ պատ, գատ ։

Litigánte, s. Litigatóre, sp. Litigatrice, f. Կռուող, կռուող ։ կռուարար, կռուարարիչ գատաւոր

Litigáre, ը վիճաձիլ, կռուիլ, կռուիլ ընդ իրեն, գալա կ՚։

Litigio. S. Lite.

Litigióso, sa. կռուասէր, կռուարար։ գալացը։

Líto. S. Lido.

Litófito. քարատունկ։

Litografía. քարագրութիւն, տառագրութիւն քարանց։ վիմագրութիւն. (տես՝ ի վերայ վիմաց։)

Litógrafo. որ ճառէ պէտս վիմագրութեանց։

Litorále, Littorále, s. ծովափնեայ, ծովեզերեայ։

Litotomía. քարատհատութիւն, կամ քարահանութիւն. (յո՛ հանելն զքար յերիկամանից միզարգելից։)

Litotomísta, ար. ե. Litótomo. քարատհատ, քարահան; (յո՛ որ հանէ զքար յերիկամանց։

Litterále, ևն. S. Letterale.

Littóre, ար. Ապատասխան, կամ նուիրակ (հին ազատացուց հռոմ. ինչիցս։) հասու, դահիճ։

Lítuo. գալապատճառը ցուցուլ հաւատնիցիոյ։

Litúra. Ա բառս՝ ի գրուէ։ ևչէք։ եղծուածք, ընկրկումն (գրոյ։) ելևէնք։

Liturgía. կարգ. և արարողութիւք ինչ պատարագութեան։ սաղմոք ինչ պատարագին։ գիտուն եկեղեցական արարողութեանց։ պատարագասացողք։ եխուրեա։

Litúrgico, ca, ած. Պատշաճեալ առ կարգս և առ արարողութիւնս ինչ պատարագին։

Livélla. Հարթաչափ, կամ հարթացոյց. (գործի ինչ։) ի՛ջուա ևի, ելերեք։

Livelláre, ն. Հարթաչափել, հաւասարել, յօրինել, կամ չափել հարթաչափիւ. եղծել (զմակատ գահոյ.) զնիռել զհարթուած գետնոյն։ ելերեքնա փոխանիգ։

Livellário, գոյ. Հաստատ, որ տայ զհաստ, կամ զգահ։

Livellário, ia, ած. Հաստական, պատշաճեալ առ հաստ։

Livellatóre, ա. Հաստնիկ, որ հաստից, կամ տանիչ։ Հարթաճեղեա, որ չափէ զհարթուածն գետնոյ։

Livéllo. Հաստ, կամ տակ (կառուածոց։) եէր հագգը. Վէրին։ մակարդակ հորիզոնական, հարթուածք։ փոխանիգ։ egli è a livello del mare. հաստատեր է հարթուածք, կամ մակարդակի ծովուն։ a livello, allo stesso livello. հարթայարմար, մակաստատար փոխանիգ muro fatto a —. որմ ուղղաչափ, ուղղագիր, ուղղահայեաց։ փոխանիգ փուլոյ։ andar a —. լինել ուղղագիծ, հարթի, ի նմին մակարդակի է։ di livello. ուղղագիտ, հանդէպ։

Lividézza. կապուտակութիւն (մորթոյ, կամ հագուածոց։) պէրկ։ նախատնձ, մեխանիք գըգանձ։

Lívido, da, ած. կապուտակ (վէրք, հագուած.) կապարագոյն։ պօղարմըլ, գոռարմըլ։ սևագոյն։ Lívido, գ. տես Lividezza.

Lividóre, ար. Տես Lividezza. սևութիւն։

Lividúra. կապուտակուն (մորթոյ, կամ հագուածոց։)

Livóre, ա. Նախանձ, մեխանիք գըգանձ։ տես և Lividezza.

Lívra. Լիտր. (է ազգ ինչ դրամոյ.) կոչի և Lira.

Livréa. Նշանագգեստ ասեն։ vestire a livrea. զգեստաւորել զնոր շանագգեստս։ Ծառայիք գրամ (մոյ տան.) տես և Fóggia.

Liúto, Leúto. Վին. (նուագարան ինչ յաղեաց։) լավնի, լավնիս։ Liúto. Վահակի միջոցին։

Lízza. Պատնէշ, պատսար, ցանկ։ ղպանիօվ, վիճակիս։ ցանկ կռուասէրաց վիրաւորացից։ Contralízza. Ի պատսարացն ցածր քան զպատն ցանկապատան վիրաւորացից հաստատ առեալ ընդ ներքն նմին։

LO

Lo, յօդ արական, եդեալ առաջի ն և հոյչական։ որ l'abate. Ա-

քաղց, զաղքաղց : lo spécchio. հայելի, պլհայելի : տիտա, տիտաց :

Lo, ած. ա. Ջնա, զաղջ : Ծնա: հրամանի գնի իրը (հոգևնաստ ած. ի զաղջ եմի :

Lobétto. փոքր լիրգաղջի :

Lóbo. Բլիճակ լիրգի, կամ Ծաքաղց, լիրգաղջի ։ բլիճակ մեր անա, կամ աղաղց :

Lóc, Lócco. Լիճլիճ. (գեղ՝ զաղ ասնուած լիճլիճ.)

Locále, ած. Տեղական, տեղաբար : moto. տեղական չաղաճանեն, տեղ զաղաղճանի :

Località. Գիրք տեղաբար, տեղի, վայր : Եեր :

Localmènte. Տեղական տեղ, ի տեղաբար, տեղաբարի ի տեղի : Եեր գի, Եեր գին Եերի :

Locánda, տի. ֆ. Cámera. Սենեակ հասար հասիճաք և հագասեաք: Locánda, գիս. Վանք, պանդոկ: հան, գիտաք :

Locandiére, ար. Վանասար, պանդոկապետ: գիտագիճ, հանճ :

Locatiére, ար. Վաճառական տեղ զաղճան, կամ հիմնա վայրաց ինչ :

Lóche, ա. Ընկերացուցակ. (գաղ ծի չափերոց գիրագաճի նուաճի :)

Lócchii, ար, յոգ. Աղաւճիք ծինդաճան կանանց :

Lóco. Խաս փուռլ". Տ. Luógo.

Locústa. Մարախ : Ախորիկ : պատառիկ : ըղճաքօս, գաբաչախ :

Locuzióne. Լեզու, բարբառ : փիլ: խօսք, խօսակցեաճ : գիօհագիլ: եզանական խօսից, առ, բառեր : գիս հաճ :

Lodábile, հն. գովելի, արժան նի գովաճի :

Lodabilità. Գովելիք հանգաստանիք :

Lodaménto. Գովաճի, գով, գովեստ : խօսիաք, տիպհ :

Lodáre, ն. գովել : խօսիլ, տիպհ նիճիլ : – ársi. գովել զանձն, անձ նուագով լինիլ : խօսիանիլ, նաստան գաք : lodarsi d' uno. գովել, կամ յիշել գովաճիք վերաճաճիս ուրուք զանձ : lodársi di sapere. պատճառել ընկ. խնամատաճի իւր :

Lodataménte. Գովաճիք, բնական քաղաքավարութեամբ . քաղաքավարական վարուք .

Lodativo, va. Կատարեալ (հանգէս ձեռագաստնուած .) գր. գովական :

Lodatóre, ար. – trice, ն. Գովիչ :

Lóde. Գովեստ, գով, գովաճի, գովեստ, նեղքագ : խօսիաք, տիպհ : Համբաւ . con lode. գովաճիք, գիտագիճ, անվրդով (վճռական գաղաճի պատշաճական իւրայ :) Լինել. եյի : Lodi, յոգ. Օրհնութիք. (մեան ինչ ժամանակագրական լատինական մեան առաջ օտարան ժամանակ :)

Lodévole, հն. Գովելի, արժան նուագով: տիպհան :

Lodevolménte. Գովաճիք, գր. վերի ինի արժանաճաք : եյիճի, լինելի

Lódola, Allódola. Ա. բառաց կայք գուռաց :

Lodolétta. – lettina. Ա. բառաց տիպ :

Lóffa, Lóffia. Փուք անձայնի. ռասիկ". Լիխ :

Logarítmico, ca. Հաշուական, հաշուակական : Տես և. Logística.

Logarítmo. Հաշուակ . (բառ. Հոգաբարձական :)

Loggétta, Loggettína. Տ. Lóggia.

Lóggia. Աղաճ սենեակաստ, կամ կամարագաճ, պատուհանագ. (չի նաս ածր բաց՝ գաճառական ի վերայ սեանց, կամ տնի Լիճ :) փիլիպիլ : փիհիլիճ: հովանոց, արեգակնափակ, տանելի : փօշ, յարփագ, լինելիք : Լիճ : Լիճան , վայր , օթևան , կայանան : գիտագ , հիպեան : lóggia da passeggiáre. Ձեռնարան , անգի ձեռնելոյ : հիճիճիճ եեր :

Loghicitúdlo. Վայր փոքրիկ :

Lógica. Տրամաբանութիճ : տան.

Digitized by Google

ներէն։ essere, fig. andare in Logica. ուսանիլ տրամաբանութիւն։

Logicále, a. Տրամաբանական. համերէն։

Lógico, գոյ. Տրամաբան. եկեղ իմաստասէր։

Lógico, ca, adj. Տրամաբանական, իմաստասիրական, տրամաբանական։

Logística. Կարգ գիծ մի տրամաբանական, գոյն և. Logarítmica. Լոգարիթմական, fig. Նշանակիչ գիծ։

Lóglio. Ոլոմի։ փեխակ, փեխակ մի տ։

Logliósо, sa. Ոլոմեղէն։

Logográfo. Բառախմբ առածք. Ժողովոյ։ գիտական, լսելիք։

Logoráre, v. Մաշել, ծախսել, տրամադել։ ապականիլ։

Logoratóre, gr. Մաշող։

Logorízia, Regolízia. Մատուռ մանկ։ գիւղ. եկօֆիա։

Lógoro, ra. Logorato, ta. Մաշեալ, տրամադեալ։ ապականեալ։

Logúccio. Տեղի փոքր, վայր փոքրիկ։ փոսիկ եզր։

Lóica. Տես Lógica, ևն։

Loicalménte. Տրամաբանօրէն, տրամաբանական երեւոյթիւ։

Lólla, Lóppa. Պատուական յոլ լինող, ևն։ գնապատ։

Lollígine. Կապտավուն ձուկն, ձկնամանուկն։ ախիւս, ձուկնիկ պատառիկ։

Lombále, a. Մկնկական, մկան։

Lombáre, a. Մկնկական, մկան։

Lómbo. Մկն, մկան (կենդանւոյ ևեռոց։) ազն։

Lombrichétto. Մանր պիտուն, fig. տգեղն երիկոյ։

Lombríco. Որդն երիկոյ, պիտուն, տգեղն, ձանձ։ անպտղական։ ձանձ, fig. տգեղ գործոյնի, բառաս։

Lombricóne, gr. Մեծ տգեղ երիկոյ, տգեղն մեծ։

Lombricúzzo. Փոքրիկ պիտուն, fig. տգեղն երիկոյ։

Londrino. Ձանձոյ ինչ գործ ծանոթ բառ լոնդրացւոց։

Longanimità. Երկայնամտութիւն։ տգիտիս գործոյ, տգիտ։

Longévo, va. Երկայնակեաց. բազմամեայ, ծեր։

Longimetría. Երկայնաչափութիւն։

Longinquo, qua. Հեռատար. բազմակոյ, հեռի։ իրաց։

Longitudinále, a. Տարածեալ ընդ երկայն. Ը երկայն, բառ երկայնութիւն։

Longitúdine. Երկայնութիւն։ առանցք։ երկայնութիւն (աշխարհագրական, աստղագրական։)

Lontanaménte, a. Հեռի։ առ պատ։

Lontanánza. Հեռատրութիւն։ տարածեալ։

Lontanáre. S. Allontanare.

Lontanétto, ta. Փոքր մի հեռի։ տիր ազ տարած։

Lontáno, na, Հեռի, հեռատար, բազմակոյ։ տարած, իրաց։ օտար, այլ, այլազգ։ պալա։ երկայն։ dalla lontana. ի հեռատար, ի բազէ։ տարածեան։ ésser lontano. հեռանալ, խորհիլ (ի չարէ։)

Lontáno, a. ն նիւ". Հեռի, ի բազէ։ տարած։ di, fig. da lontano. ի հեռատարեն, ի բազմատարածեան։

Lóntra. Ջրշուն, ընկերք։ առամարտ, պէլի տգ։

Lóppa. S. Lolla.

Loquáce, a. Շատախօս։ ևն. Ընդ։

Loquacità. Շատախօսութիւն։ ևն. Ընդ։

Lórd, m. Աշուն պատուական մեծատանեցի Անգղիոյ։

Lordaménte. Ընդարձակ, զարդ բատուհս, գեղոյն։

Lordáre, v. Ընդարձակել, պերճել. տպականել, զարդարուն գանել։ ծաղ.

փարլամատ, փերլեզիդ:

Lordézza, Lordísia. Աղտեղութիւն, ապականութիւն, կեղտոտութիւն: Տես փարլեզիդ, փիղ:

Lórdo, da. Աղտեղի, կեղտոտ, չազախակաղ ածոտիպ: գաղջ, անշնորհք, անճաշակ, ախտիճ: Հոմ. փարլեզիդ:

Lordúme, sp. Lordúra, իմ. Աղտեղութիւն, կեղտ, գաղջութիւն: Տես. փարլեզիդ, փիղ: անճաշակութիւն, ապերեւութիւն: Հոմ. փարլեզիդ:

Lorica. Զրահ, ապահպանական երկաթիկ: զէրհ:

Loricáto, ta. Զրահաւոր: զէրհիւզ:

Lóro. փերանոան, յոտ, հ. Loro, sp. Աղ Հոգաս, Հոգայ, այնց, խրխնջանց: ծալտա, փէնթիկէրինկ: loro, իմ. գինոսա, գայնս: ծալտէզ: di loro, հ. Հոգայ, այնց, խրխնջանց: ծալտդի, փէնթիկէրին: da loro, հ. ի Հոգանէ, յայնցանէ: ծալտգան: fortunati loro! բարեբաղդիկ են Հոգաս: il loro. քինէզ խրխ, խրխն, քինէզ Հոգաս, գինէզ Հոգաս:

Lósco, ca. կարճատես, վնասատես: ինչախ ակնիկ: խօլիատեսիաս, ապատես: ահմախ: մխահակնիկ: պիր ինօզլիս:

Lotáre, ն. ցնծանել խաղով, կամ շաղախով գործելով (առ. ի մանատցանէլ ի հոգս ապատիկ:) լուծարքանատ, ըրքնանատ:

Lóto. կատ. շաղափ, ախիլ: պաւլէդի, լամոյ: Լատատաս, Հեղբքիան: հէնթիգէտատա:

Lotófagi, sp, յոտ. Լատատատաս հէդիզ:

Lotolénte, հ. énto, ta. Lotóso, sa. Տգիտատ, ապերախտ: լամոյրատ:

Lótta. Գատհմիագատատի, ըմբշամարտատի: ինչէզ: վիճ, վիճատատ Հոմ: գատատիզ: կռիւ: հնիկ:

Lottáre, ր. Գատհմիագատիզ, ըմբշամարտիզ: ինչէզ բատնիատ: մանքատիլ, կռատիլ: պէօյնէզիդ:

Lottatóre, sp. Գատհմիագատ, ըմբշամարտ: ինչէզի, գինկնիլան:

Lótto. Աղտ. ինչ բաղդատիվ խաղատիպատ: գիտատ: վարձ, կամ բարդիսեան ապատ խաղատիպատ:

Lozánga. Տատամնկիան:

LUB

Lubricáre, ն. Գատծել գիւղատատ, ըմբծատ: il corpo. կանգել, կամ գիւղել ըմբծել գործողութեամբ գատնը կատարատիդ:

Lubricativo, va. կանգիչ, կամ գիւղիչ ապատիչ:

Lubrichézza. Վատհանատութիւն. ըմբծութիւն: գիւղութիւն կամ կանգելի ապատիչ:

Lubricità. Կոյր է: յանկատատութիւն, ապատրատութիւն, վնասատութիւն նախգուէդ, նկճանիլիդ:

Lúbrico, g. Լատծատ անգի: գայթակղատ եղբ:

Lúbrico, ca, adj. Լատծատ, սատհանան: գայթակղատ: ըստնայն, անատի, ապատիր: կնճիռ: գիւղատ գայթի ի չորն, գիւղատիլ, սխատ լատ: Եանդրան: վնասատատ: նկճանի: գիւղատատիչ, կանգատատիչ: գատնը Եսմլատ; avere il ventre — անգել գիւղատատիչ, կամ գիւղատկատիդ:

Lucchétto. փանթատակ: պիտ ինչ: անգ Catenáccio.

Luccicáre, ր. Շատալ, շաղատիլ, փայլիլ (քատանց, պիտատց:) գարգատատ:

Lúccio. կանճամատին: Եատրնա պաւլէդը:

Lúcciola. Փատատայ. ատանի" կատծատիկ: ակնէզ պէօճէյի, էշատէզ պէօճէյի:

Luccioláto. Փատատայ անիմ. գանատատը ակնէզ պէօճէյի:

Lúce. Լոյս, ապայծատատիլ: նատ, ըստի: գիտ աչքատ, աչք: ինչ. պինա պէօճէյի, ինչ: dare, կամ méttere a, կամ alla luce. ի լոյս ածել, ընծայել զայիդատ, հրատարակել գիտատ կինչ: պիր տիւնատ նատ.

Digitized by Google

նիք կ՚իմիւ, ինձաւ կ՚իմիւ: ritornare un' arte in luce. վերստին ծագել իմիւ արհեստին, պատնաշ յատակ ջնին արդեամբ: venire in luce. ի լոյս ընծայիլ, երեւիլ, հրատարակիլ: հիւսանա լոյսի: andare a luce. ի լոյս գալ, ի լոյս երեանիլ: métterе una cosa in chiára luce. լոյսառնել, առնել գիրք մի: այբուբեն կ՚իմիւ: բացատած, ծանօ: պարզի, պարզ:

Lucénte, adj. Լուսաւոր, լուսեղէն, լուսատեսակ: այբուբեն, ֆոթոգրաֆ:

Lúcere, v. Լուսաւորել լինել, շողալ, փայլիլ: այբուբեն վերմիւ, ֆոթոգրաֆ: արդեամբ առնել: բնաւին չանհայ:

Lucérna. Կանթիղ: փանոխ: լոյս, արդեամբ: ըլբի: աստղ հորդ: ակն, աչք:

Lucernáta. Կանթիղ մի իւղ:

Lucerniére, m. Կանթիղատեղ, աշտանակ կանթիղի: փանոխ:

Lucernúzza. Փոքր կանթիղ:

Lucérta, Lucértola. Մողէս, մուղէզ: երերկենդանի:

Lucertolóne, m. Մուղէզ մեծ:

Lucertóne, m. Մողէս մեծ:

Lucherino. Թռչուն ինչ փոքր:

Lucidaménte. Պայծառապէս, բացերեւակի:

Lucidáre, v. Լուսաւորանել: նա նա վերմիւ: օրինակել լուսով. (գծագրել ի վերայ թափանցիկ մանրմնոց զանազան ձևս, կամ գիրս:)

Lucidézza. Լուսաւորութիւն, լոյս, փայլուն, արդեամբ: բնաւնութիւն, ըլբի:

Luciditá. Կոյն կ՚ունքութիւն, յատակութիւն: ֆոթոգրաֆ:

Lúcido, s. Լուսանկար գործ. (կ՚ունքութիւն ինչ՝ որ հատանի ի գծագրեալ զանազան ձևոց:) Լուսանկարութիւն:

Lúcido, da. Լուսաւոր, լուսաւոր, պայծառ. փայլուն: այբուբեն, ըլբիւր: ակն, աչք: (հրեղէն) յոգի, գիրաստատուն, քաղաքացի: սկիզբ (տե:) lúcido intervallo. ժամանակ, կամ միջոց ղադաղար (խելագարոյ:)

Lucífero, s. Լուսատիկ, աստղ առաւօտեան, արուսեակ: առաւօտ երեանելիս: առաւոտեայ, արուսեակ: վեղարաւոր:

Lucignolétto, Lucignolíno. Փոքր պատրոյգ:

Lucignolo. Պատրոյգ: (մոմի, կանթեղի:) ֆիթիլ: հիւսի ասելհասանին:

Lucrativo, va. Շահաբեր, շահեկան:

Lúcro. Շահ, օգուտ: փոյթ:

Lucrosaménte. Շահու, շահեկանաբար, յօգուտ:

Lucróso, sa. Շահաբեր, շահեկան: փոյթալիր:

Lucubráto, ta. Լուսաւորեալ հին, ճարտասանական, յօրինեալ աշխատասիրութեամբ: էօվէնիլիէ:

Ludíbrio. Խաղալիք, ծաղր, առակ ծաղրելի, այպի: ծաղրական, ծաղրաբար:

Lúe. Ժանտախտ: Lúe gállica, կամ venérea. S. Malfranzese.

Lugliático, ca. Luglióla, la. Ցուկիսական (խաղող:)

Lúglio. Ցուկիս: Ի հնոց, ի նոյ:

Lugúbre, a. Սգաւոր, սգալի, խաւարագոյն, սգաւորական: էաւէ, հեռաստեղէն: ábito —. հանդերձ սգոյ, ծուխք: սիրտ, մանիմ:

Luí, pr. Թռչուն ինչ փոքր:

Luí, pr. ես, m. Ինձ, ցիս: ծաւա a lúi, կամ lúi. նմանի, այնմ: ծաւ:

Luígi, m. Յակիմ գահերեան ինչ գաղղիոյ:

Lumáca. Խխունջ: խխունջին, կողպենէ: այնպիսի իրիկ խղուանիշ. ուսկի՝ լոյսնուտ է: պարտիզին պէս Scála a lumáca. կամ Scála a chiócciola. Երկանքի շրջանակաձ,

Digitized by Google

առնդամբ ըլլալ առնական որ: փոշ. ղէմ ուրուին:

Lumachélla, Lumachino. փոք. լման խխունջ: Lumachélla. կին խխունջնման. (և ապր. ինչ կնոջ մի մանրիկ խխունջիկներ:)

Lumachísta, ա. խխունջնման տեր, պիղծ կապրիչ:

Lumacóne, ա. մեծ խոպիկ: ապր լուս., կամ ծածկախաղաղ. ը lumacone ignudo. լման խոպիկ: պիտի-գլխ պիղծ:

Lúme, ա. լոյս, պայծառութիւն: նաև, ըստ լոյս մտաց: ծանօթ մարդ, հանուստ: ապր հոգևոր աչք, հասկնալի, ուղղ, լոյս: պէտք պատճ ապրանք: ցոյց: ներում: ուղղ, լոյս, ճանաչում, լոյս մարդկան, կամ պիտի լոյս կամ պայծառութիւն (նման լուսոյ:) dar ne' lumi. կատարել, պատրաստել: a lume di candela. ընդ աղօտ, լուսով ուղղ: tener il lume. բռնել, կամ խափանել պատ: գիտակ, կամ իրապես լինել խելք: և՝ գործակից լինել յիմիք: Pigliar, dar lume, և՛. լոյս, կամ ծանօթանալ ինչ առնուլ, լոյս ինչ ընծայել: ծանօթ առնել: non veder lume. անլուսիլ, կամ կուրանալ: far lume ad uno. առնել առաջի ապրանք գնոյ, պնդրտել. առաջնորդել ուղղ: ի ձեռին, առաջնորդել: fámmi lume. մատի առ իս գնդրան:

Lumeggiáre, ռ. լուսաւորել, կամ պայծառացուցանել (գնկարն:) նկարել պատկառելի լուսոյն:

Lumettino, Lumétto. լոյս ա ղօտ, փոքր ուղղ, լոյս փոքր: ա ղօտաձայնական: lumetto di ragione. ազօտ լոյս բանին:

Lumicino. լոյս նիթազ, կամ ա ղօտ: essere al —. լինել ի հոգեվարս:

Lumiéra. լոյս, լոյս մեծ: նա ղօտ: լոյս, պայծառութիւն, բաղմութ առաքելական կանոնիզ (առ.կախ.ալ.) զամբար բաղմալոյս: ա՛խկ, ա՛ա, գը: հանգը պատկերի: լոյս հոգևոր:

Luminária. Տ՛ա Luminare. ֆեստոնի ուղղ. ուղղապատ:

Luminare, ա. լոյս, պայծառութիւն: լուսաւորել. (ը ապր., և լուսին:)

Luminélle. Պատրոյգ գոգալ. (և փոքրկի օգնի յոր ապրանին գործարդ. կանոնիզին:)

Luminosità. լուսաւորութիւն, լոյս, պայծառութիւն: բիւրանդէզ:

Luminóso, sa. լուսաւոր, լուսալից, պայծառ, փայլուն: ընդգնդ, բիւրեղ, փայլագ:

Luna. լուսին: այ: ամիս: ժամանակ: nova. լուսին նոր. ծնունդ, կամ նորաստեղ լուսնի: նեղնի այ: crescente. աճման լուսնի: scema, calante, կամ vécchia. նուազման, կամ մեռելոտեղ լուսնի: piéna. լուսին լուսաստղատար: փորձ այ, այլ ծ փնօրինս: quanti n' abbiamo della luna? քանի՞ աստղ են լուսնի: Mezze Lune. կիսալուսինք. (են պատառ ինչ ի ձև կէս լուսնի:)

Lunaménto. Տ. Lunazióne.

Lunáre, գ, ա. Աճուրդ ընծայ լուսնոյ, ընծայ լուսնի:

Lunáre, ած, ռ. լուսնական, լուսնոյ: այլ:

Lunário. լուսնացոյց, օրացոյց, բռնգոտի, խափնի:

Lunarísta, ա. Օրինող լուսնացոյց, կամ օրացուցիչ:

Lunáta. լուսնածեւ կտրուածք, լուսնածեւ ձեռնոտի: a lunata, ած. բոլորակի, լուսնածեւ:

Lunático, ca. լուսնոտ: ծոռ խրտիլ, հոգեվար:

Lunáto, ta. ծռեալ լուսնածեւ, լուսնածեւ:

Lunazióne. Աճուրդ ընծայ լուսնի, ժամանակ ընծայից լուսնոյ: այլ:

Lunedì, ա. երկուշաբաթի: պատր երկեկի:

Lunétta. լուսին փոքր: լուս.

Digitized by Google

նեակ. (քառ. հարթաչափական.)
լուսնեակ. (պատմակ. իմբ.)

Lúnga, գ. երկարութիւն, յապաղումն: ուշանալով: dare una lunga. վարդապետարար յաճախ յանձնել զրոյց, երկարել: օրանալ զբանս: sonar la lunga. քաղցնուլ յոյժ: in, կամ per lunga, ած. ընդ. երկար, ի երկայն: լաւ ուշադ: andare, mandar in lunga. երկարել, յապաղել, յաճախ յանձնել: ուշանալ: andare alla lunga. նոյն է և յերկարել: կէտի: da, կամ dalla lunga: կէտի: a, կամ alla lunga. հետև: ուշագ: alla più lunga, ած. կարի անհաւանական, և ի հեռաստանէ, առ առաւելն: ի կէս կեաց, լաւ լաւ: di gran lunga, di grandissima lunga. մեծ ծանրագոյն, յոյժ, կարի: ի ներքոյ լաւ: di gran lunga più di tutti. քան, կամ առաւել քան զամենն: di gran lunga. առաւել, յաւէտ, և առաւել: պիտակ:

Lungaménte. ընդ. երկար, ընդ քաղցրագոյն ժամանակս: լաւ պատճառ:

Lúnge. di, կամ dalla, կամ da, կամ a lunge, ած. և նախ. տ. Lungi.

Lunghésso, նախ. Ի երկայն, հետագ, առ: ի կողքն: passando lunghesso la cámera. անցանել առ անկեանս:

Lunghétto, ta. փոքր մի երկար, երկայն: ուշանաճա:

Lunghézza. երկայնութիւն: ուշադրութիւն: երկայնել (աշխարհագրական:) երկարութիւն, երկարաձգութիւն:

Lúngi, ած. di, կամ a lungi, և al di lungi. հետև, ի բացակայ: ուշագ: da, կամ dalla lungi. ի հեռաստանէ: ուշագապան: fare lungi. հետև առնել, հեռացուցանել: ի բացակայել: farsi da lungi. անյապաղ ինքզինքեան, կամ յապաղեցուց, յապաղեցուց: աշխատանս պատրաստ:

Lúngi, di lúngi, նախ. հետև: ուշագ:

Lúngo, գ. երկայնութիւն: ուշադրութիւն: per lungo. ի երկայն, ընդ երկայնութեան:

Lúngo, ga, ած. երկայն, երկարատև, երկայնաձգեալ: ուշադ: հետաձգուր: ուշագ: vino, brodo, եփի գինի, կամ ապուրանակ անօգուտ, կամ ջրաձիգ: ունայն ջրագ: lungo tempo. քառագ ժամանակ, ընդ. երկար, քառագեան (ժամադրել զրոյց:) լաւ: sillaba lunga. վանկ երկար: nómo. այր գանգատագիրն, յոյժ չիմ, առատասեր: երկնաչք: per non esser lungo troppo. զի մի յերկարակեցից զբանս, զի հանապազ առատագիր: ուշագնայողս ակօսիս, նիհայիլ: in lungo. ի երկար: ուշադ: tirare in lungo dall' un giorno all' altro. օր ի յօր ապրկանել, ապառակել օր ի օրէ: ինձ փոխ ինձանէ ուշագնաց: a lungo andare. ժամանակաւ ձգելով. յետ բազում ժամանակաց: երկնեցին, հոսակ յետոյ: di lunga mano, da lungo tempo. ի վաղուց: լաւ պատճառ: al più lungo. առ առաւելն, ի հետ չատ: լաւ լաւ:

Lúngo, ած. տ. Lungamente. Di lungo. Ընդ ի հետ, ցանգ, հետևապահ: գնալ: andare a di lungo. յառաջ վարել զընթացսն:

Lúngo, նախ. Ի երկ, մօտ, ընդ, առ: ի կողքն: lungo la via. առ ճամբայ, ճանապարհաւ, ճանապարհաւ: երթալ պատրաստ: andare lungo la riva. գնալ ընդ ծովեզերն, առ ծովեզերբք: di lungo, նախ. հետև: ուշագ: և ի երկ, մօտ, առ: կողքն:

Lúni, տ. տ. Lunedì.

Lúnula. Մահիկ, լուսնեակ, կամ լուսնաձև. (ձև երկրաչափական:)

Luoghétto, Luoghicciuólo. Տեղի փոքրիկ, անձամբ վայր: փոքրագիտ երէց:

Luógo. Տեղի, վայր: երէց: nel medésimo luogo. անդէն, առ և առիղ: ընդ: dal medésimo. կամ di quel luogo. անտի, անտառաստ:

Digitized by Google

ձևական: a, fare in quel luogo. անդրդ, անդ-անդր, անդ: ձևդ, օրդայ: in un, fare in alcun, fare in qualche luogo. տ-ղեր, ի տեղ տ-ղեր: պիր եէրէկ: per alcun luogo. Ոչյն է: ե-ս՝ ուտեղք: պիր եէրէկն: da altro luogo. տղ, տ-տա, տղ տ-տեղք: da un, fare da qualche luogo. տ-տեղք: in niun luogo. ոչ տ-ղեր: in niun' altro luogo. ոչ տ-ղեր տղ տ-ղեր: nell' ultimo luogo. ի վերջդդ, հետ-ևակ լինալ. ի վախճանի: ին հագ: in qualsisia, fare in qualunque luogo. ուր և իցէ, յոր վայր և իցէ, ամ տ-ղեր: in ogni luogo. ամ տ-ղեր: a qual luogo? յո՞: Նէրէյն: in qual luogo? ո՞ր: Նէրէրէկ:

Luógo. Երկիր, գետին, վայր տ-տեղ: հող, ափարէ: կոզմն, կողմ: ակի, խաչք: տոքց, տահմ, զաքմ: ար, օճագ: di gentil luogo. ազնուատոհմի, բարեսահմանի: տ ազնուական: di vile, e basso luogo. վատահոգատոհմի, անհնչան: ասլատոհ, հողմանի:

Luógo. Գիւրաւնի, տեղատեղա-ծի, ձիշդ, ժամ: գօրաչքէ, վաքի, տրուքէ: տէ-տեղ: Նէրէյդա: a luogo, e tempo. fare a luogo, e a tempo, ձ. ի ժամուս, ի գիպող ժամուս, ըստ ժամ-ըս-ղին, և ըստ ժամանակին: պատ-հան Նէյն: luogo, e tempo. տղ տահ, fare գիպող (Թուիլ:) In luogo, Նե. ի տեղի, փոխան, փո-խանակ, ը: Նէրէյնէ: in luogo di figliuóla la ricevette. ընկալաւ զնա ի դստեր:

Far luogo. Տեղի տալ, անդր չնորհել, Հանդուրժել տանել, տե-ղի տալ, տ-տեղք: Նէրէ Վէրմէ, տա-վտալ: dar luogo. Ոչյն է: ե-ս՝ կասիլ, գազարել: ե-ս՝ տա-ւիճ ընծայել, չնորհել, զպատահումի, գիւր տանել: far far luogo. ի բաց տանել, fare փախուստ զտամ բանին, Հանդուրժել տանել տ-ղեր: եօլ ալմա: far, fare essere luogo. տիրոջ լինել, հսկիչ է, տէ-տէր եմ, տիրանալ է: լսուլ օրմա: ե-ս՝ վայել է, տրաստչէճ է: Նէրէ-ւոտ: far luogo. ե-ս՝ տիշտա տանել, կատարել: aver luogo. տեղի տ-ղեր, fare գտանել: չ լինել, վայ-լուտալ, fare տպատուհել: զըմել, պատաշանիլ, հայիլ: փնտրիլ օրմա, պէյմէ, Նէրէլէյմա: la richiesta non ha avuto luogo. ոչ եհաս խընդ-րոյն: avere, fare tenere il luogo. բաղդիլ, յատուկին տեղը-ալ, լինել բարձրանալ, առաջանալ-ծալ լինել քան զոք: cedere il luogo. տալ տ-ղեր զատտղին տեղին, Նախանալ-ծալ տանել զոք: lasciar luogo. Թոյլ տալ, Թագուցա-ցանել: գօ, վէրմէ: non trovar luogo. չտանել Հանդիսաս:

Luógo. Պաշտան, կապտ, տա-ռիճան, պատառ: Նանատալ, ֆոյէ: luogo di Monte. տէ-ս՝ Monte. Luogo di scrittore, fare d' auto-re. ֆան գրոց, քան, fare վկայա-Թիւ տնտեսութեան: ակօս: luogo comune. պատգնեցոց, լատա-ւիճք: այտգ Նօլսա, էնէրէ:

Luogotenénte, պր. Տեզակալ, Նահապետ, զեղակալ: Վէրէլ:

Luogotenénza. Տեզակալու-Թիւն: Վէրէլէնի:

Luogúccio. Տ. Luoghetto.

Lúpa. Մատակ գայլ: փիւնի գոռբա:

Lupacchíno. Տ՛ս Lupattino.

Lupáccio. Գայլ քանատատոր: Նատաղ գոռբա: գժտասրտավոյժ: չնչ պօղաղ:

Lupattéllo, Lupattíno, Lupátto. Գայլ փոքր, կորիւն գայ-լոյ: փիւլէնի գոռբա, գոռբա Նան քոտոս:

Lupercáli, գ, Նաժ, յոս. Գայլ-ատն. (ատն Նախնիկ հռոմէացւոց:)

Lupésco, ca. Lupicíno, na, աժ. Գայլատկին, գայլատհան, գայլոյ:

Lupicíno. Տ. Lupattello.

Lupígno, na. Գայլատկին, գայ-

Digitized by Google

լոյ , գայլանման : ագռնաձեւ , ագռնատուչ (բառատուր ։)

Lupinájo. Տե՛ս Rusignuólo.

Lupíno, գայ. Գառն լուբիայ , գառն լուբիաս , կամ գառն բառկլայ : Խոտիմռա, բռանպղտիաձը պոկելու։

Lupíno, na. Գայլային , գայլահան : գայլերանգ. (մերթ ձիոյ։)

Lúpo. Գայլ : գոտպ :

Lúpo cerviére, ա. Գառնիմարդի նման : վագպ :

Lúrco. Շառասկիզբ :

Lureóne , ա. Պահպանողական , կարի որկրամոլ կամ : վնաս պօղալ :

Lúrido , da. Գունաթափ, այլայլատեսնալ, կապտատակերագ, սկաւցնալ : ապարտիլ, գարտիլ :

Luscignólo, Lusignuólo. Տե՛ս Rusignuólo.

Lusínga, Lusingaménto. Պղծանք , պատգարշանք , քաղցրաբանութիւն , ողոք բան , շողոմութիւն , հրապոյրք : օգնականութիւն , համբոյր նիհարութիւն , հօշեմարիտ , նենգ :

Lusingánte , ս. Շողոմարար , ողոքիչ , պատգարշուհի , հրապարանիչ : հօշեմարիտ պէօյնէկն :

Lusingáre, ն. Շողոմել, շողոքորթել , պատգարշել , ողոքել , քաղցրաբանութիւն ձգել ղոք , յանկուցանել , հրապարանել , համբուրել : նա՛ բանիւնեմ , օգնական , հօշեմարիտ պէօյնէմ : նենգիմ նէգիմ :

Lusingatóre, ա. – trice, ի. Տե՛ս Lusingante.

Lusinghería. Տե՛ս Lusinga.

Lusinghévole , ս. Շողոմիչ , պատգարշուհի , քաղցրաբան , ողոք , հրապարանիչ , յանկուցիչ : ձիաչէպ , բանէր , նենգ , նէնգիմն էգին :

Lusinghevolménte . Պատգարաբանութիւն , շողոմութիւն , պատգարշանք , ողոքանք :

Lusinghiére , ար. – éro , գ , ա՛ց . Տե՛ս Lusinghévole.

Lussáto, ta. Խափանած (ատիք) պէրնիրմիշ :

Lussazióne, Խափանումն (ատ. հերտաց ։) պէրնիրմիշ :

Lusso. Ջնդիմութիւն. ատիպատաց- մանն ծախք (՚ի կերակուրս , և՛ ՚ի զգեստս ։) Իքիսարի , բաքիս , Ինօ- նէրէլ, պէքիհիլիք :

Lussureggiáre, ս. Ախտասիրել, վատվարել , ապազշտել , զեղխել ՚ի ցանկութիւն մեղանիայ : Նէգիմանի օլմակ, նէգիմնի ատմակ :

Lussúria. Բաղխախտութիւն , վատվարատութիւն , ապազշտութիւն , անառակութիւն : Նէգիմանիլիք , ընհիկէք : զեղխութիւն , անչափութիւն գրգռանիայ , գրգռանիլութիւն : Ջովուն (բառ. ատց ։)

Lussuriánte , Lussurieggiánte, ա. Ջնդիմ , զեղխող , անառակ, առնէրատպանց, գրգռանիր : Ընհիկէքլի : Ջովպայնալ , ուռչայնալ , բաղխոս- տանան , Իշատպայնալ : փալլը պա- պափլը :

Lussuriáre , Lussurieggiáre , ս. Տե՛ս Lussureggiáre. Ջովպնալ, ուռչնալ , Իշատնալ : փալլը պատպափլը օլմակ ։

Lussuriosaménte . Վատվարատաբար , բաղխախտութիւն , անառակութեամբ ։

Lussurióso , sa. Բաղխախտ , վատվար , ապազշտ : ընհիկէքլի , նէգիմանի ։

Lústra, – ro. Ընդ, մերկ , գառ բանիք , խշտի , այլր , անձաւ : նա՛ Իշտ , մաղրա ։

Lustrále, ա. Հինգամեայ : Acqua lustrale. Ջուր քահանայից (հեթա- նոսաց ։) Ջուր օրհնութեան , ջուր օրհնեալ . ասսիր՛ օրհնած ջուր ։

Lustráre, ն. Լուսաւորել, ծա- գել ղոք : ըլէգի ընէրմէ : ապայծա- ռացուցանել , երեւեցնի առնել : ն, ա յ. Ցոլցնել, ողորկել , փայլեցու- ցանել , խաչատել : ձիլա ընէրմէ , էլէրպահլամա , մօհրէլէմէ ։ – áre , ս. Փայլել , շողշողել : փալլամակ ։

Lustratóre, ար. Փայլեցուցիչ, կամ ողորկիչ (ջուխայից ։)

Lustratúra. Ընդրհուածն , յղեհումն փայլեցուցանելն : ձիլա ,

Lustrazióne. Ջրհղ, լուացումն (հեթանոսաց:)

Lustrino. Կերպասիկ մետաքսեայ: տաբատ: ապար. ինչ արծաթաթաղած, կամ ոսկեզօծ ապնեայ:

Lústro, ſ. Լոյս, պայծառութիւն: նոր, ըստէպ, լուիկ: ազնուութիւն, ազնուականութիւն: Ցեղուութիւն, պատիւ, փայլուկն, փառաւորութիւն, պատգամաւորիւն կերպասաց, եւն:) Ձիոյ. հերքան, գիրք: dar il lustro a un drappo. պատգամաւորեն տալ գերկրացւոյն: Հնդկաստանեայ ժամանակաւ: տես Բեռնել:

Lústro, ra, adj. Լուսաւոր, պարզ, պատգամաւոր: փայլուն: գիրք:

Lustróre, m. S. Splendore.

Lutatúra. Ցեխաթաղ կաւով, կամ շաղախով:

Luteranísmo. Լուտերականութիւն լուտերականն ազանդ:

Luteráno, na. Լուտերական: տեղ. լսելական:

Lúto, Lóto. կաւ, շաղախ: լամար: ծեփ. (է շաղախ քիմիա. կանոյ ի կրոյ և ի ապիատակէ ձուոյ:) ի՞նչ:

Lútto. Վայ. (ի՞նչ մեռելոյն:) կաւ: ծեփիլք, հանդերձ ապտ: սիակ, փառաւոր: Թաղեցեալն, տղբ, հեծեծանք: թաւոն, ապտչէն: vestire a lutto. զգեստուլ զհանդերձ ապտոյ, ի թաղեալ հանգուցեալ: սիակաւոր ինչ:

Luttuosaménte. Վատով, թաղ ծագիր:

Luttuóso, sa. Վատի, ապտական, ապտալի: Խաւար, ապականական:

MA

Má, մե: Այլ. բայց: սակ, լա- չի: բայց ապտ. այլ ապտ, և ապտ, ապտ: չինի: մեռելական, նա: Իւր: ma pure, ma non dimeno. բայց սակայն, և սակայն: Ի՞նչ լաչի: ma che? բայց զինչ, այլ զինչ ապտա իրի: ma se. ապտա եթէ, բայց եթէ: ma sì. բայց, այլ, իսկ: Ma che, ſ. Բաց ի՛, մեռելի, եթէ ոչ, բայց եթէ: Ma, ſ. non ci avrà alcun ma. Եւ ոչ գոյնի ինչ հակառակութիւն եղիցի: egli non sa lodare senza qualche ma. նա չգիտէ գովել զայր՝ առանց պատճառի ի վէր բերելոյ, կամ առանց ապտատ ինչ գնելոյ:

Maccabéi, mp. յոփ, Գիրք մակաբայեցւոց:

Maccatélla. Կերպասէ ինչ ի մանրատածոյ մազ: փիօփիւկ: մազլաք, ոչխար, չարիք:

Maccheronéa. Ռամկախառն քերթուած:

Maccheróni, m, յոփ. Գաճաճ: խափան: Յանձրամոլիս, խօսքատիս: ակնոփ:

Maccherónico, ca. Ռամկախառն (քերթուած:)

Mácchia. Վատ, բիծ, վէրք, վէրք: ապտակ (մորթոյ կամ փիսոյ:) պիծկ: dell' ócchio. լուսոյ ակամբ: Վայելուչ, ախտ, մեղանչ, վէրք ապտնան, Թերութիւն, չամենայնէ: այլ, ապտ: մեղաւորք, Թերատիք, Թաղանութիւն: Ինչկնչիկ, օրհնաբեր գանիկ, գանիկաստան: լուսական վէրք: խոշ շրջանակերպ ուռուցական (նիպոլոյ:) Խաւարք:

Macchiáre, v. Վատանել, ապտանել, ապտնել: վէրք վէրք, ծաղր փառաւոր: — ársi, ր. Վատանիլ, ապտանիլ, ապտանալ: ծաղրուիլ, ապտանալ:

Macchiarélla, Macchierélla. փոքր մեղաւորք: բիծ վիրք:

Macchiétta. Բիծ վիրք, ապտան վիրքիկ: sprezzato di macchiette. խոպտանական: պղտան:

Mácchina. Մեքենայ պատանրատանական, մեռելագիտան, գործիք: մեքենիկ, պլան: տիր յապիտանան ատակ, ակռայական, վիճակաւոր հատ կաւ: փող խոշորաց: մեքենայ, հնարագէտ, գաղ, խորամանկական:

Digitized by Google

քիներ : շինուած հղոյակոյտ , մեծ ա-
կառոյց : հրեղէնէ ոչինչ : կապ-
ուած , կապուածք (մարմնոյ·) կապ-
ուիլ (աչքապուիճ :) եռեալ · ոչինչ :
Մեքենայ քիներ , մեքենայ ·
(այլ և ժամացոյցին , և՛ն·) – idráu-
lica . մեքենայ ջրաքաշականն ,
ջրհան : փոլոպ , ֆոլլոպայ :

Macchinále , ն· Մեքենական
(շարժուածոյ)

Macchinalménte. Մեքենաբար :

Macchinaménto . Մեքենայք ,
գաւազ , գաւազագործք : քիներ , փոլոպ :

Macchinánte , ած· – tóre , տր·
– trice , ի· Մեքենայօղ , գաւազ-
գիր , գաւազաշարադրող :

Macchináre , ն· Մեքենայել ,
հնարիլ , դասալոյծ գործել , գաւել :
փոլոպ գործել :

Macchinazióne. Տ· Macchina-
mento . Մեքենայ արուեստական :

Macchinétta . փոքր մեքենայ :

Macchinísta , ա· Մեքենագործ ,
մեքենաբան , գաւակ մեքենայից :
իմաստ առիթի :

Macchióne , ա· Թաւնէջ բոյսերու ,
մեծ մեծ մացառուտք : սգի· պեօշ-
խոտ օրման :

Macchióso , sa. Պիսակաւոր , խայ-
տաղիտ , ապառաժոտ : ալեաց ,
եէրեվի :

Macchiúzza . Խայտ փոքրիկ ,
բիծ , կամ պիտակ փոքր :

Maccomettáno , Maccomettís-
mo. Տ· Maomettano , և՛ն :

Mácc , ի· Մակ , ալ· Կերպիկ
կեղև հնձկայնի ընկուզի : պէսպէս
գոյն , պէտպէտ :

Macellájo , – áro. Մսավաճառ ,
մսավաճառոց : փայտով :

Macellária , ն· Ջնուած : պօղպօղ
լսուած : ապականեալ , ապշասպան : հա-
լուածեալ : պէտպէտ եղեալ :

Macellésco , ca. Ջնդիկ :

Macéllo. Սպանդանոց , սպան-
դարան : սալահանս : կապակ մեա-
ւաձաւաց : գաւազ· Խիստ կեանք :
տանջանք ապաստանեալ : Սպանդարան , կո-
տոմած : գան , գբալէն : condurre
altrúi al – . տանիլ զոք ի կոտորած ,
ի մեռուս , հրամանել զոք : andar al
– . ի սպանդ վազել : far – . կոտո-
րել , սատակել : գբամած :

Maceráre , ն· Թրծոմել , լմնել , կամ-
ցել (ջրով , և՛ն , զվաշ) : ըմպել-ման ,
եռանկիսան : Տիզապատոյտ գնանել :
նուաստանել , ձնչել (զմարմինն :)

Maceratójo . Ջրատեղ գուբ վիճ
հնակոնկոյղ զվաշ :

Macerazióne. Լմնումն , կամցումն
եռանկիսան : ձնչումն : ընչայնէր :

Macéria. Տես Muriccia.

Mácero , ra. Կամկատ , և՛ն :

Macigno , գ· Քար լինչ գաղա-
գոյն ի սկիսս չինաւածոց , սքամա-
քար : գոյս նաւ : քար : piétra
macigna. այլ· վէմ սրճագոյ , ա-
պառաժ· a avere un cuor di ma-
cigno . ունել սիրտ ապառաժ ,
լինել անողորմ :

Maciléntе , ած· – to , ta. Կնճռո-
վաթոխ , ծիւրկոտ : հղօտ , դալոյն :

Macilénza. Կնճռոտութիւն դալ-
կացեալ :

Macinaménto. Աղացումն :

Macináre , ն· Աղալ : ջոյխոնիկ :
մանրել , փշրել , լսուել : եղէխ : a
raccolta. ազալ հասուցեալքն ջեղց :

Macináta. Աղուն մի :

Macináto , գ·ած· Աղեալ : ած :
աղալոյ · (յն· ազացեալ նիւթ :)
ազացուն :

Macináto , ta, այլ· Աղացեալ :
ջոյխոնիկ : փշրեալ , լսուեալ :
եղէխեղ : խոտորակերպ : գաւգիլ :
վատաշարել (առ ոզուքն ·) կոտ-
ծանեալ , ջնջուածոյ : պէտպէտ
օգնած :

Macinatójo. Ձիւաձահանք·ակնեն

Macinatóre, ա· Աղացօղ , լսուիչ
նեղկից · ամն և· Macinello.

Macinatúra . Աղացուածք , ա-
զացուք·ազացուն·(յն· ազացեալ նիւթ :)

Mácine , Mácina . le mácini ,
և· le mácine, յոյս· Երկաներ , երկան
նաղարաք : պեղիրմին նաւէր · essere

alla mácina. հանած տրորի տակ: a vento. հովին տալով: երես պահելով: a mano. ձեռնասայլ: եւ պահելով:

Macinélla, –éllo. երիտասարդ գեղջուկ նվիրից:

Macinétta. երիտասարդ գեղջիկ

Maciúlla. ոսկոր կոտոշ:

Maciulláre, ա. ջարդել, կամ ծեծել տապանով պլատա:

Mácola, Mácula. աղտ, բիծ: մեղք: կերպ անուն, նախատինք: del sole. արեւոտիկ, բիծ արեւու:

Maculáre, Macoláre, ա. աղտ անել, աղտոտանել: պղտոր անել:

Maculáto, Macoláto, ta. աղտոտած, ած: պղտոր, անմաքուր: պղտոր, խառնակ: տգեղ:

Maculóso, sa. խոցոտոտ, խոցոտուկ: տգեղ:

Maculúra. բիծ գեղջ:

Madáma. տիկին, տանտիկին: հարց, գործ, հարուած:

Madamigélla. օրիորդ աղջիկ, կամ աղջկան:

Madernále. Տես Madornale.

Madérno, na. աղտոտ: նախշուն

Mádia. Տաշտ խմորոյ, տաշտ հացատ արծաց: հանապ բիծիկ:

Madónna. կամ Mía dónna. Տիրուհի իմ, տիկին: գործ: տիկնոջ: Տիրամայր, ած Աստծոյ: Madonna d'Agosto. Տան վերտնահանման կոս. սեպ: Madonna di Settémbre, եւ Տան ծննդեան կոս. սեպ:

Madornále, Madernále, ս. աղբ. բնիկ, մեղ, ի կոպտութենէ մեղս: նախշուն: մեծ, գլխատ, տաշտ (տաշտ:) տգեղ, գռեհիկ: ծնեալ յօրինեալ տաշտ տանձատաշ:

Mádre, Mátre. մայր: անա, վանիկ: տիկնոջ: աղբիւր: մայրաձուա, ծագ գետնի: տիկին: մայր: (ի պատասխանի տիկնոջ հարցման di madre. մեղրնիկ: նախշուն: Madre di famiglia. Տիկին տան, տանտէր, տնտես: մայր, կամ իրաւ. (տան գլխաւոր գործակից:) գաւազան, փայտ: madre vite. տանձ տաշտակ: Madre. Գիմիա փիլոս. (որ ի յատակ տանկատ փիլոս) փորձատորգանգատ: Dura madre. խստասիրտ: Pia madre. Գործակից. (են ի բ. կոս. մերձիկ պատանեաց գատ գրվ գրկոյն:)

Madreggiáre, ե. բերել ընձեռնել ձեզ: տնտեսել ընկեր:

Madrepérla. մատուր, գոգաւոր կոս մերգատոյց: ակիկ:

Madrépora. Գործարանի մեղ մեր բիծ ծովային տաշտիկ:

Madrevíte. Պատահական: պատիճ, վիթ: ած պատահական: կոչի եւ Vite femmina. փիլ վիթ:

Madriále, Madrigále, ա. բառ հաճոյական գծագրի բիծ հանճարոտ, եւ գեղատիկ:

Madrigále, ա. խաղ բիծ ըստ չկոս հան: վարպետիկ:

Madrigaléto, Madrigalíno. Տ. Madrigale.

Madrína. Տես Levatrice. կին քաղեցոյր: տատիկ գործ:

Maestà. վեհութիւն, մեծութիւն, շքեղութիւն, վսեմութիւն: Աստուած, աստուածութիւն: Maestà divina. Աստուածային, գործարանի: հոգ թագուհի: Maestà. Աստուածութիւն (ի պատահանի կոյսեր, եւ Քրիստոս պրոց:)

Maestévole, ս. Տ. Maestoso.

Maestevolménte, Maestosaménte. վեհութեամբ, վեհապէս, շքեղապանծ:

Maestóso, sa. վեհ, մեծ, տպաւորիչ, օգտակարութիւն, վեհ, վսեմական, շքեղ: Աստուածային, վեհ: Maestra. վարպետուհի, վարպետ, ուսուցիչ:

Maestrále, աբ. Հին ատրճանակ: գործ նետ:

Maestránza. Քաղաքի արհեստաւորաց, կամ Ազգ տաղարաց: տաղ գործ: տես եւ Maestria.

Digitized by Google

Maestrésca. Վարպետական, ...

Maestrévole, ի Ճարտար, ...

Maestrevolménte. Արհեստական, Ճարտար, հնարիք, խելացի, ...

Maestría. Արհեստ, արուեստագիտ, Ճարտարապետ, վարպետ ...

Maéstro, ի Ճարտար, արուեստաւոր, հմուտ (յարհեստ ...) ...

maestro di cerimónie. արարողապետ, ...

di campo. ...

di casa. ...

Maggiordomo. Maestro di cámera. Արքունի ...

di cappella. ...

Maestro di Stalla. Ախոռապետ: ...

del Sacro Palazzo. Վարդապետ ...

Colpo di, կամ da maestro. Ճարտար ...

questo è un colpo da maestro. ...

Maestrale. S. vento maestro.

Maéstro, ra, ած. Ճարտար, յաջող, վարժ, վարպետ, քաջ: ...

porta maestra. գլխաւոր դուռն: ...

da maéstro. ...

penne maéstre. ...

colpo maestro, կամ da maéstro. ...

Maestróne, աց. Վարհուն ...

Mága. Վհուկ, կախարդ: ...

Magágna, Magagnaménto. Պակասութիւն, վհատութիւն, ...

Magagnáre, ն. Վատաբարել, ...

Magagnáto, ta, ած. Վատախտեալ, ...

Magagnatúra. S. Magagnamento.

Magazziniére, ա. Մառանապետ ...

Magazzíno. Մառան (տան, բնակարան, և վաճառատուն): ...

Mággio. Մայիս: cantar —, երգել ...

Maggiorána. S. Majorana.

Maggiorána. Գերասպարեզ, գերազանցութիւն, իշխանութիւն, գլխաւորութիւն, երեցութիւն: ...

Maggiordómo. Հոգաբարձ, տնտես, հրամանատար, ...

Maggiór, ած, ի. Մեծագոյն: ...

Altar. Սուրբ բեմ, ...

Maggiór, գ. ա. Պետ. (և ամենայն պետութեան իշխանութիւն): Սպասպետ, մեծատուր: ...

dare il suo —, գնալ մեռանել ...

Maggióri, յատ. ած. Ընտիրք, հարք, առաջինք : աւագ : Maggiorménte. Եւս առաւել, մանաւանդ : հոռոմաբար :

Maggiornáto, գ. Երեկոյ, երկրորդական (ծննդեանէն) պեօրեայ :

Magía. Մոգութիւն, գիտութիւն : պիղծահնարիւնք, պիղծութիւն, սիրտպաշտութիւն :

Magicaménte. Մոգաբար, գիտութեան արհեստաբար :

Mágico, ca. Մոգական, գիտական : պիղծահնարիւնք հնարելիք :

Mágio. Մոգ : հնդեցի : la festa de' Magi. Աստուածայայտնութիւն : ԺԲ ճրագալի, հոլովն :

Magioncélla, Magionétta. Քիչ նախրական վիճակ :

Magióne. Բնակարանատան, կոչական, յարկ : գծագիր, եվ :

Magióstra, ած. Ամէն ինչ խոշոր եւ լաւի : լինել :

Magistério, – téro. Արհեստ, արուեստագործ, Ճարտարագործ : ուսումնարան, հնդեցի : գործիք : ալեր : վարդապետական : հոգեբրթնական :

Magistrále, հ. Վարդապետական, վարժապետական :

Magistralménte. Վարդապետաբար : գիտնականաբար, խնամանաբար : ուշիմ ինդի :

Magistráto. Առնան, առնենական, դատաստանագրի, իշխանատանագրի : պաշի, պաշինէր, հոգիներ : andare a' magistrati, կամ alla corte. Ի գատ կոչել :

Magistratúra. Պաշտօն, կամ իրատատանի պատենականաց :

Magistrévole. Տ. Magistrale.

Máglia. Օղ մետից : օղ շղթայից : հագուստ : մետաղ (գատատուկ) ծանկ ատեանեին : a máglie. ցանցանկերպ, հիւսակեն : էօրգ, ղէպէր :

Magliétta. Օղ փոքրիկ :

Máglio. Լախտ, գունտ, ուռն մեծ : ծօփատ : լախտ խաղալիկ, լախտահարութիւն. (խաղ ինչ :) լծպատ : ուռն. (տակր ինչ ականջաց :)

Magliuólo. Գատատպան, կամ առնելի, շատատիպ տրեզոյ : կիսան, չոհ : ատատ (տատրենից :) պատփափ :

Magnanimaménte. Մեծատրտատութ, մեծանձնութ, տրիտրտար :

Magnanimità. Մեծատատութ, մեծահոգիութ, մեծանձնութ, վեհհանձնութ : պեօրեայ ինծիանձիութ

Magnánimo, ma. Մեծատիրտատ, մեծահոգի, մեծանձն, վեհհանձն, քաջատրտատ : պեօրեայ ինծիանձիութ, իրենէն :

Magnáno. Դատրգին : լինինիր :

Magnáre, հէ. Տ. Mangiare.

Magnáte, ած. Աւագ, Ճոխ, իշխանատատ : դինաւ :

Magnésia. Մագնեսիայ.(հանք)

Magnéte. Մագնիս : տրհկատրդ քարը :

Magnético, ca. Մագնիսական, մագնիսական :

Magnetísmo. Մագնիսական զօրութիւն :

Magnetizzáre, ն. Զգեցուցանել, կամ տալ մագնիսական զօրութիւն :

Magnificaménte. Շքեղութիւն, ապայծատատաբար, տատատատուն, Ճոխատատ : փառաւ խնդ, նանիանա խնդ, պօղ : մեծատիս, յոյժ : լօգ : արհեստաւոր :

Magnificáre, ն. Մեծացուցանել (զդրբ.) բարձր տանել, գովել : հեգհ էնդէ :

Magnificatóre, ած. Մեծացուցիչ, գովատան, գովիչ, բարձրացուցիչ :

Magnificénte, հ. Magnificentíssimo, ma. Մեծագործ, շքեղ : հրաշալի :

Magnificenteménte. Մեծագործութ, շքեղ, Ճոխատատ :

Magnificénza. Մեծագործութի, շքեղութի, հանգէս, պայծատութի : ապաքի, ուրախութ, փառաւ : մեծատատ գործք : հրաշալիք իշ :

Magnífico, ca. Մեծագործ, լատմատատ, պայծատ, շքեղ : ապահով, ուրախ, գեղեցիկ, խաղ. բատը, հրաշալի : բատմատատ, ա-

Digitized by Google

ուսուցանելու : Ճեօմէտր :

Mágno, na. Մեծ : մեծագործ, առատաձեռն ; մեծասիրտ : պէօյ-ըսէ , ազատիլի , Ճեօմէտր :

Mágo, գ. Մոգ , կիսա , գուշէ : գուշէգիր , պիւյիւճի , սիհիրպազ :

Magraménte. Նիհարաբար : Ճըշդ-դիւ , Ճշդիւլով :

Magrétto, étta. Magricciuólo, la. Magríno, na. Փոքր մի վոխա, նիհարագոյն : նըսուանա :

Magrézza. Նիհարութիւն, վատութիւն: հասարդի , գաղանութիւն : անողնութիւն (երկիւղ) չքաւորութիւն, ազակատութիւն: նիհարճըլդի :

Mágro, ra, ած. Նիհար, ազատ գալն , գիւծիաղ : հաս , գաղան : վոխա , անզօր (երկիւղ.) ագռոց , ցաւագին: հասարդացն: ստակաւ (ծոշտի:) ծխելի ախտաղտիկ, կիսի գլխին (ընտելութիւն:) ապ. giórno magro. օր ագահոց , ագահ : ծրատ կիտնիս : mangiar di magro , կամ far magro. ագահիլ ագահա , ուտելիք կերակուրս ագահոց : օրուան ըսանիսոթ :

Mágro , գ. Միս անպտղատու , անճարագոյ , վոխա : նոսան էլ :

Mái, ած. Երբեմն , երբէք : պէր գոյնն : միշտ : գոյա : ոչ երբէք : հին : ստակոյն , եւ ստակոյն , բայց նոյնն : mai sempre, կիսի Sempremai. միշտ , անդագաղ: գոյա : mai più . միանգամայն , ատ. անդգամ մի , հուսկ յետոյ : պէր էրէք , հէնէ : ոչ եւս : non mai. ոչ երբէք: ասլա:

Majále, ա. Խոզ մանլեայ : ընկեր ոչ պօռալ :

Majestà. Տէա Maestà.

Mainò. Ոչ , ոչ երբէք , ոչ քնաւ : էօֆ ; հայիր , ասլա :

Májo . Ծառ թիւզ ապրիսան լե-յռանց :

Majólica. Ապակի թիւզ հողոյ , կիսի խեցեղէն անօթոց համար յատկաձաւկոյ : էնկի :

Majoràna. Մարմար, կիսի կաքաւաձեռուս էէ-էնի օրհա, ծէրձան էէօյէ :

Majorascáto. Իշատունէք երէցա-գունեին : պէօյիւ-է էվլատէն հագիր :

Majorásco . Ժառանգական , կիսի քահանի երիցագունեին : պէօյիւ-է էվլատէն ծէրսէ :

Maisémpre. Միշտ : գոյա :

Maisì, ած. Այո , ապրգաբէ : հէ, պէկի :

Majúscola, գ. Գլխագիր, գլուխաձիր սուտ :

Majuscolétto, ta. Փոքր մի մեծ:

Majúscolo, la, ած. Մեծ : պէօյիւ : carattere majúscolo, léttera majúscola. գլխագիր :

Máiz, ա. Եգիպտացորեան : ծըսըր պօռղայէ :

Maláccio . Աչքհետին չարիք : պէօյիւ պէկ :

Malaccólto, ta. Ո՛չ գոհ ընդունելութիւն, անագաստակաց : բաղկէն պաղչմըշ :

Malaccóncio, ia. ա. Disaccóncio

Malaccórto, ta. Աղքատ, անխոհեմ : գոփիլ, ափըսըլ :

Malachíte. Քար մը, կիսի սակի գիմանհարդ կանաչ, քանի գըմիտ-խատ :

Malacréanza . Անքաղաքավարութիւն, տմարդութիւն, բրտութիւն : էէ-էեանըսըլըք , իդեանըսըլըք :

Maladétto, ta. Անիծեալ, նզովեալ : նալնելի, լանէլի, ելլուա: յոռի , չար : քէնա , էէօֆիս :

Maladíre, ն. Տ. Maledire, նէն:

Malafféttо , ta. Ջարդագործ , չարաճիճ , չարտկամ , աստիցօզ : ոխակալ, ոխերգիմագ: էէմ, գաբէդլի:

Malagévole , հ. Դժուարին : էէ-էին : անընէլ, աագատական, աստամ քանի: պատի օլանմայ: հ. Դժուարաւս

Malagevolézza . Դժուարութիւն , աշխատութիւն : էէ-էինէիս , պահմէի :

Malagevolménte. Դժուարաւս : էէ-էինէիս :

Malagiáto , ta . Աղքատութիւն , չքաւորութ, անմիջ , կարօտ : էհպաճ :

Malaménte. Ջարաչարի, խաւտիւ, անողորմ : քէնա , էէօֆիս , իքբոլ:

Malandáto , ta. Կործանեալ , անհանկացեալ , հասեալ ի գառն

չքաւորութիւն, աղտոտութիւն: պիղծ օյնութ, սիկիլ:

Malaudríno, գ. Աչառակ, խ. լուսակ: հայկական:

Malánno, Mal ánno. Ախտ, Հիւանդութիւն, չարիք, վիշտ: պէս: Dio ti dia il malanno, կամ malanno che ti colga. Որ և մեռ ապրուստիդ քեզ, կամ նմա այր. մեռանիս չարաչար աղտոտութեամբ, հարկիդ ըզքեզ այր: ալեհ պէսի վիրաւ:

Malappropósito, Mal a propósito, ած. Պիտանաւորեա, անհնարեցաս, անհամաձայն: ապիտանաւոր, բազում ճաշըդ:

Malarditó, ta. Ցանգուտ, անխոհեմ, լիրբ: փիլոխրատ ձիաբանի, էպիկոպոս:

Malarriváto, ta. Ախտիլ'ի մարմին Հիւանդութեան, չարաբաստ, Հիւանդ, հիգ: ինչհոգի, գովեալը: հասեալ'ի չար ժամու:

Malassétto, ta. Ախտագործան, խառնակ: գարհամբրչ:

Malaticcio, ia. Խօլապրիկ, վատառողջ: հիմնապրչ:

Maláto, ta. Հիւանդ, սխտամոյծ: հասպա:

Malatólta, Mála tólta. Ցաւագրչականաբեր յանկարծ, յանկուծ առակուն, գաղանք:

Malattía. Հիւանդութիւն: հասպա:

Malaventúra, Mála ventúra. Պիտաղգութիւն, Հիւանդութիւն, արկած: ինչհոգութիւն, պէս:

Malaugurosaménte. Չարագուշակ արկածիւք:

Malaugurióso, Malauguróso, sa. Չարագուշակ: սուտագուշակ:

Malavóglia, Malavogliénza. Չարակամութիւն, առակութիւն, յանչաղանք: փիլոնականութիւն, տին, գարհոյ:

Malavvedutaménte. Ախտգուշակութեամբ, յանգգոյշ, անխորհրդաբար: գաղթականաբար, փիլոնականութիւն:

Malavvedúto, ta. Ախտգոյշ, անխորհուրդ: գաղթական, փիլոնական:

Malavventúra. Տ. Malaventúra.

Malavventuráto, ta. Պիտաղգ, Հիւանդ: ինչհոգիլ:

Malavventurosaménte, գ. Թիւր չարաբաստութեամբ:

Malavvézzo, za. Չարաչարք գաղանախտակեաց, չարաձիրթ, անվարժ: ընդդիմակիր:

Malcadúco, Mal cadúco, Տես Epilessia.

Malcapitáto, ta. Ի ձեռ անկեալ, անկեալ'ի վերջին Հիւանդութեան: գարա գիւղական պէտքդ օյնութ:

Malcáuto. Տ. Malavveduto.

Malcompósto, ta. Ախտարդ, խառն, խառնակ: գարհամբրչ:

Malcóncio, ia. Խաչատանկեաց, լլկեալ, խանգարեալ, ապականեալ, չարաչարեալ'ի կիր ածեալ: պէրպաք օյնութ, էօրսկէնկին:

Malcondizionáto, Malcondótto, ta. Տ. Malcóncio.

Malconsigliáto, ta. Ախտդիր, անխորհուրդ: գաղթիւ:

Malconténto, ta. Պիտգոհ, ապրատեալ, վշտագին: հօշոտապատ, ինասալը:

Malcorrispondénte, գ. Որ ած գիտխոպդինէ ապիտանատպէս:

Malcorrispósto, ta. Ո՛չ գիտխոպդինեալ լաւ ապիտանացեալ. ընդ. եւ լաւհատուածն՝ չարիս գատաչ: էնհիւ ինէօրմալ:

Malcostumáto, ta. Կրթեալ'ի չար սովորութիւն, անվարժ, խառնակրօն, ղէզծ, անառակ: էօյտուզ:

Malcreáto, ta. Ախքաղաքավարտ, բիրտ, տմարդի: իհանըրէքէնտըզ:

Malcuránte, գ. Ախհոգ, հեզգ, զանգատու: հասճախըզ:

Maldaccórdo, գ. Ախհամաձայնութեամբ, գիտաւ:

Maldétto, ta. Ո՛չ քաջ աւետեալ:

Maldicénte, գ. Չարախօս, զրպարտագործ, բամբասօգ: գայպակ աէօյլէյճին:

Maldicénza. Չարախօսութիւն, բամբասանք: գայպակ:

Digitized by Google

Maldispósto d'ánimo, ta. Ձա-
րտասիրտ , չարասրտութ , չարաշարժ ,
չարասնեայ : ՓՐՆԻԿ , հարամասպառ :

Mále, գ , ա. Ձարդ , չարտահիճ ,
չարտիք : ԽԵՕԻՒՆԻՒԹ . ՓՐՆԱԼՔ :
հիւանդութիւն , ախտ : հատուածք :
ցաւ : ադէտ : mal di fiánco, d' óc-
chio, եան . հիշատակաւորութիւն , աչքացա-
ւութիւն , եան : ասիլիճան , ԽԵՕՂ ադէտԱԼ :
dir male ad alcuno. Նախատանք ղրկը :
ԽԵՕՍԿԵԼ : dir male d'alcuno. քարկո-
ծութիւն , ապտակիլ զուանքը : ՀԿՏԱ
ՆԻՒԹ : Գայթակղութիւն , չարիքը : ՓՐՆԱ
ԻԿԻՐՔԻ : ՀԱՏԱՒ , ապէտ , ՀԻՀԱՒԱՏԱ-
ՀԻՆ : պարտ , պէտ : վիշտ , տառապ-
ալանք , ձեղուհիծ : ԷՆԴ , ՃԿՃԱ :
վատապտ : ՆԵԿՀԼԻՓԵԼ : ՈՃԻՐ , չարաչ
գործուհի , չարիքը , յանդգնութիւն , մեղք :
փապահաի , Ե ա ա ա ն ա ԼԸԹ , ԻՆՆԱՀ :
ho fatto male . սխալեցայ յոյժ ,
անմասացայ : far mal d' ócchio.
Նախանձ առնել ղրք , չարակնել :
Նապար ՎԸՐԽԵ : fa' male , կամ del
male. անիրաւել , ՀԱՏԱՒԵԼ (ոտանք
հարկանելով , եան :) պարբ ՎԸՐԽԵ
ԻՆՃԻՆԻՒԹ : եւս՝ գործել չարիս :
յանդգնանել , մեղանչել : Ե ա ն ո ղ ա ա ա ն ա ,
ԻՆՆԱՀ ԷՒՒԹ : farsi male . ան-
ձամբս անձին ՀԱՏԱՒԵԼ : ԹԵՕՓԻՒՆ ԻՆՃԻՒԹ :
եւս՝ ՀԱՏԱՒԱԼ (անձին , անդամոց .)
ՀԱՄԼԵԼ , եան : ԻՆՃԻՒԹ : fare per
male. գործել զՈՐ չարս կամ ՀԱՏԱՒ
վախճանի : fare male in chec-
chessia . կորուսանել ինչ յԻՄԸ .
(ԱՐ 'ի վաճառս .) տուժիլ , ՀԱՏԱՒ-
ԱԼ յԻՄԸ , ոչ յաջողիլ : գոյդ ԷՒ-
ՒԹ , պարտ ԼԵԳՒԹ : far male i
fatti suoi. տուժիլ , կամ ՀԱՏԱՒԱԼ 'ի
գործս իւր , անկանիլ 'ի վատանդ :

Mále, ադ. Ձարաչարս , ոչ չարտիք ,
ոչ ուղիղ : ԽԵՕՒՆ : ՓՐՆԱ : գԺՈՒԱ-
ՐԱՒ : ՂԻՆՁ ԻՒԼԸ : ՀԱՏԱՒԱՔ : պարտ
ԻՒԼ : ոչ լաւով , ոչ այնչափ , տանաւ-
ապ : ոչ ամն (չարաչարական մեանանիկ :)
ապիսուքը : mal s' accorda. ոչ այն
չափ , կամ ոչ յարժանի : ոչյնով .
potete male durar fatica. գԺՈՒԱ-
ՐԱՒ տոկայք աշխատանաց : mal
degno . անարժանաւ : ԱՅՐԸ ծՂայան :
male inteso . ՀԱՒԱՏԱՀԱՒ , ԹԵՐԻ ,
կիսամ ոչ ԼԱ ապատչաձի , ոչ քաջ
իմացեալ : ԷՒՒ ապնանՀԱՒԱՀԱԼ , ԻՒԼ-
ԱԼԻՔ ապնանՀԱՒԱԼ : male per me ,
per te, եան : վայ ինձ , վայ ՔԵԶ :
վայ պանա , վայ սանա : essere male
d' alcuno , կամ star male con al-
cuno. ոչ լինել 'ի ընտրհա ուրուք ,
լինել ուանքը սասելի , անհաճոյ :
ՏԱԳԱՒԱԼ ծՂայահ : di male in pég-
gio. 'ի յառաջագոյնն , չարս եւս , վատ-
ԹԱՐԱԳԱԳՒԱՆ պԻՒՒԸ : andar a ma-
le. կորնչիլ : գայլ ծՂայ : avérsene
a male . ԱԼ ԼԻՆԵԼ 'ի ԹԹԻՒ ԱԻՐԱՒ ,
ՀԱՒԱՏԱՀԱՒ : ՆԵԿՐԱՆՔ ԱՂՅԱՀ : aver
re , կամ recarsi a male , aver per
male , եան . գԺՈՒԱՐԻԼ , ՂԱՐԻԼ ,
ՂԱՂԱՆԱԼ : ԻՆՃԻՆՀԱՀ : mal uso .
ա. Abuso. far male contento alcu-
no. ԽԱՓԱՆԻ պՆԱՂ , ՀԱՐԱՒԱՐ ՎԱՐԻԼ
Ը ՈՒԱՆՔ : ԱԸՐԻ ՆԱՒԻՒՀԱՀ : male in
arnese, կամ male in órdine , ՆԵՐ
ԱԺ. ԱՂՔԱՒՈՐՆԱ ՂԱՆԱՅԱԼ ԳԱԺՈՒԺ ,
ԱՆԿԱՐԳԱՊ ('Ի ՂԱՆԱՍԱՍ :) ՈՒԱՒԻ ,
ՀԱՐՄԱՒ : ԼԱՓԱԼՈՒԱ : saper male
altrui d' una cosa. գԺՄԱՒԱՆԼԻԼ ,
ՍԱՍՈՒՆԱԼ , ոչ ՀԱՒՆԼ : ԻՆՃԻՆՀԱՀ :

Maledétto, ta. Տ՚ա Maladetto.

Maledicénza. Տ. Maldicenza.

Malédico, ca. Ձարախաս , ՀԱ-
ՐԱԼԵՂԱՍ , ՀԱՄԱՐԱՍՈՂ : ԽԻՀ ՓԻՒԼԻ ,
ԳՀԱՂԱԻՒ ԱԽՕՒԼԵՒՆԻՒ :

Maledíre, ո. Ածնիծել , նզովել :
պԱԽ ՓՈՍՎԱ ԼԻՆՀԱՀ , ՆԱՒԱԿԻՒԼԻՀԱՀ ,
ԼԱՆԼԻ օՓՈՍՓԱՀ :

Maledizióne . Ածնիծք : պԱՓ
ՓՈՍՎԱ , ԼԱՆՔԻ :

Malefátta. Տ՚ա Malafatta.

Malefattrice. Տ. Malfattrice.

Maleficénza. Տ՚ա Malefício.

Maleficiáto, ta. ԳԻՒԼՀԵԼ , ՀԱ-
ՀԱՒՐԴԵԱԼ : պԻՀԻԼԱՆԻՒԼ :

Malefício. Ձարիք , ՀԱՐԱՒԱՐՈ-
ԾուԼԻ , յանդգնանք : ԼԱՈՒԱՄԱՒԼԸԹ :
գԼԱՒԱՐուԼԻԼ , ՀԱՀԱՒՐԴԱՆՔ ('Ի
ԻՒԱՒ ԱՂՂՈՑ :) ԱԻՀԻՐԱՊԱԼԸԹ :

Maleficióso , sa. Ձարաւարժ ,

Digitized by Google

չար, ապիրատ : փչօքիա, հարամզադ : Maléfico, fa. կախարդ, գիշատ : պիղծամիտ : Maléfico, ca, adj. Հարազատ, չար, վնասակար, ապիրատ : նա-ռանձնական : հարձակական, գիշատատիպ : պիղծամիտ : fungo . վնասակար, թունաւոր սունկ : վնասարար : Malefizio. Sin. Maleficio. Maléscio, ia. Maléfico, ca. Ցած, ստոր, գժուարասիրտ (բնակութ.) Malestánte, s. Հիւանդոտ, ախտաբոյս : հիւանդոտ : Malevolénza. Հարակամութիւն, առակրտի, խիղճ, քէն : գայլիկ, չիճ : Malévolo, la. Հարակամ, յանկարծակի, սիրելիմ : գայլիկ : Mallacénte, s. Հարազատ : չար : նառանձ : Malláre, v. Գործել չարիս : անօրինել, յանդգնիլ : նառանձ, ընդգիմանալ : Malfátto, fa. Sin. Misfatto. Malfátto, ta, adj. Տգեղ, անհեթեթ, անպատշաճ : պիղծ, չիրչին, նափըռափըղ : Malfattóre, tri—trice, s. Հանրագործ : նառանձ : Malfondáto, ta. Անհիմն, յորդ գոյդ, զարկեալ գիտուն, անհաստատ : ինքնահնար, հոլովիչ : Malfrancése, —zése. Mal gállico. adj. Ֆռանգ գաղղիական : քիրինի հարուած : Malfranciosáto, ta. Ֆռանգ գիտուր գաղղիական : Malgénio. Հարակամութիւն, խռովք չար : փչօքիանիւթ : Malgradíto, ta. Անհաճոյ, առանձին : նամխգոհ : Malgrádo, Mal grádo. A, կամ di mal grado, adv. Ակամայ, յոյժ կամայ, բռնի, գժամտական գործով : հնազանդութեամբ, պըրտիւ : a suo mal grado, mal suo grado, suo mal grado. ակամայ, անկամութիւն, յոյժ կամայ խորոց : mal grado che. թեև որ եւ : Քաշուած :

Malgrazióso, Mal grazióso, sa. Անվայելուչ, անդգեստ, անշքաշուքաւոր : նափըռափըռ, պիղծ, հոգեխեթ : Malía. Խաղալիք (մանրագոյն, կամ անգործածելի.) գիշատատութիւն, կամ խաղագործութիւն : պիղծ : Maliárdo, da. Կախարդ, գիշատասէր, գիշերի : պիղծամիտ, նախրբ : Malignaménte. Չարամտաբար, նենգաբար, չարաչար : Malignità. Չարատրտմութիւն, չարամտութիւն, չարակամութիւն, չարակրտութիւն : փչութիւն, վնասակարութիւն : գայլիկութիւն, հասկ : գժամտական (օգտից, անհգի : փչօքիանիւթ : malignità di. Malizia. Maligno, na. Չարատրտիք, չարամիտ, չարակամ, չար : փչի, փչի խորհրդի : յոյժ չարաչար : գրգռական : վնասակար (տարագ, վիրաց, ևն :) պաղատիւ : febre maligna . անհեզ տենդագին : գոյա հիւանդ :

Maligno, fa. Անչար չար, ապա, գի : վնասուն :

Malinconía. Վհատութիւն, տխրամտութիւն, վհատամտութիւն գայթ տիկնայ : տրտմութիւն, անձկութիւն տրտիւ : ինայ : darsi alla—. տրտմիլ : ինայանդամ : dare, կամ indur —. տրտմեցուցանել : ինայանդրդմամ :

Malinconicaménte, adv. Տրտմաբար, տխրագին :

Malincónico, ca. Malinconióso, Malinconóso, sa. Վհատոտ, տխրասիրտ, վհատամտական : գայթ տիկնայ : տրտմատ, վհատագին : ինայ : հեթեթ :

Malincórpo, A malincórpo, adv. Malincuóre, A malincuóre, adv. Ակամայ, տխրամայ կամիք, հանգիստ, գժամտարար, բռնի : հոպարեր, պըրտիւ :

Malintenzionáto, ta. Չարատիտ, չարդիմայ, չարատրտիք : չար ինայագործ : քիրինի :

Malintéso, sa. Անհասկանալի, անհամուռ, անհիմնական : պիղծամիտ : ոչ ըստ

Digitized by Google

կիմ Թխուր խոնարհակ : Նոյն ուշանձնեալ Համբոյր : անհոգեթեթև , անհոգամոռնալ (չհետաքրքիր :) պէս :

Maliscálco. Ա՛ստղարքեցիս , աստղաբաշխ , զօրապետ : պէտք : նախարարապետ , իշխանի : անս և. Maniscalco.

Malíssimo , ma. Ա՛յնքան չար : ի՛նչ + պէսի՛սս :

Malíssimo, ի. Ձարհուրելի չարչ : Malísia. Ձարութի, չարասիրտութի, Թխուրութի , մեղք , անօրինութիւն : պէսիսիութիւն , պէսկի՛ս : խորամանկութիւն, նենգութի : հիւանդագնդի : աղտեղանութի (օգտց :)

Maliziosaménte . Ձարամիջ , նենգագաս , խորամանկութիւն : պէսկի՛ի Իւր , հիւանդ Իւր :

Maliziosétto, ta. Փոքր մի չար, անպիտանի : պէսիկ :

Malizióso ,sa. Ձար, խորամանկ, նենգագործ : պէս , քիթիկ :

Malleábile , s. կատնելի (մետաղ :) չէպիձկելիութ :

Malléolo. կոտ ոտիդ : Ոտքոսկր :

Mallevadóre , m. Աշխատասէր : պէքիլ : accettar un mallevadóre. առնուլ Իշխատասէրոյ Իսկ. allegare, essere fatto — Իշխատասիրել : պէքիլ օգնական :

Malleváre , v. Աշխատասիրել : պէքիլ օգնել :

Mallevería , Mallevadoría . Իշխատասիրութի : պէքիլութի :

Mállo. Գետնայր կնգվ. ընկերացոյց, կին՝ ծոյց. marito'' կղջիկ : ընկերգործ պոռնիկ :

Malmaritáta , Mal maritáta , ած. ի գ. Ձարաչաստ ապրանքի (կնոջ :)

Malmenáre, ն. Ա՛ղբիլ , աստղ հարկանիլ : հոտած երեսիկ : աստղ ագռաւ ցանիլ , ղեղել : ի՛նձկիկիկ : շշաւիլ յանգոյշ , անվախիր : ընչաղնիկ :

Malnáto , ta. Վատածագողիկ , անհնչան : սոյսուպ : չար , յոռի : պէսիսի :

Mal nóto, ta. Ո՛չ քաջ ծանօտ , յանկուսալի :

Málo , la. Malíssimo , ma. Ձար, վատաշար, յոռի : պէսիսի , քիթոտ : di mal talento. չարաբարեաստ, չար բաղդով : քիթիկ : di mal cuóre. չարասիրտ , չարակամ , չարկիճակ : a mal cuóre, di mala vóglia . ա՛կամակիր , հոգեկիր : պ՛ղտալ , պղտիկ : a mala briga , a mala pena , a mala fatica , a malo stento. հազ գիւր , ազ ազգութեան , գժտասարսռ : կիմ պէս :

Malóra , Mal'óra . Կարուստ , կործանումն ուրեք : էրթալ , պէտք : andare in malora . երթալ ի կարուստ , կործանիլ , ուրեմնիլ : ի՛նձիս + , էօղ օգտի : in malora. ած ածնիծախ. ի կորուստ, ի չար ժամ մեռ , ի գիծոխս : vanne alla malora , va in mal'óra , կիմ in malora . Երթի ի կորուստ , երթի ի բաց : ի՛ւր էրթալ, ձեհինանիլ : in sua malora . ի ինաս անձին , կիմ իւր : alla malora ; ի. չարաբաստասող, չարաչար, ձախտագործ , Իշխատասիրել , Իշխատասարսռ : քիթոտ :

Malordináto , ta . Ա՛նկարգ , խառն, խառնակ, չկիրթ : գործուածք :

Malóre, m. Ձիսանգատ : հատպատառիկ :

Mal pórgere, m. Յոռի ապաստանութի , անհնչեթեթ ապրել :

Malprático , ca. Ա՛նվարժ , անփորձ : ամօի :

Malpreparáto , ta . Ո՛չ քաջ պատրաստանալ , անպատրաստ :

Malprocédere, m. Ա՛նգործութիւն վարուել . բռնանալ : էրթէանգուժ :

Malpróprio , ia. Ա՛նպատեհ , որ չի սեփականի :

Malprovvedúto ,ta. Տե՛ս Sprovveduto.

Malpulíto, ta. Ա՛նպղտիկ, ոչ քաջ յարկեալ :

Malsaldáto , ta . Ո՛չ քաջ բռնաջրելեալ , կիմ անվկիս (վերք :)

Malsanía. Ա՛նառողջութի, հիւանդագործութի :

Digitized by Google

Malsáno, na. Ախտաւոր, վատառողջ, հիւանդագին, տկարաժիտ, հիւանդոտ, հաճախ հիւանդ, հիւանդակոր առողջութիւն: պրպտութիւն:

Malservíto, ta. Ծ՛ը ապրուստն ընդհատ ծառայ ընկալեալ:

Malsicúro, ra. Ծ՛ը քաջ յուսացեալ հոգեալ, անապահով, երկեւեան, վտանգաւոր: ի կէս երկիւղ:

Malsincéro, ra. կեղծ, խիղծառ, երկիմի: խի խաչխ:

Malsofférénte, հ. Ախ հանգիստ, անհամբեր: առպիրութիւն:

Mal sottíle, ա. Տ. Tisichezza.

Málta. կաւ, տիղմ: շաղախ (ապակոյ:) կամար, պլէս:.

Maltaléntо. Ազդակաւոր թիւ: գիտառպուր թիւ ունեալ: ի կէս:

Maltenúto, ta. Տ. Malcóncio.

Maltólto, Mal tólto. Յանիրաւ առեալ բնչք. անիրաւ ապահանձնուած: զրկանք, հարկ (անիրաւ:) գանձ: Maltólto, ta. ած. Պահանձնեալ յանիրաւ:

Maltrattaménto. Ազրչարանք, նեղութիւն: կէս կէս: Ընդհանրանք: տիեմ:

Maltrattáre, ն. Ազրչարել, առանձնակեաց ցաւեցնել, խռովել վնասել, զրկել: ինձի՛ն ինձ, կէս կէ՛:

Maltrattatóre, ա. Ազրչարող, առանձնակեաց ցաւիչ:

Málva. Մալոշ: կանճ ինձի՛ն:

Malváceo, ea. Մալոշանման, մալոշեան (բոյսք:)

Malvagía. Գինի քաղ ախտաշահառ: ծաղկեայ:

Malvagiaménte. Ազգաբար, առքաղաքութիւն:

Malvágio, ia. Ազգ, չարագործ, հղհանաւոր, անօրէն: տկար, տկի, հաբանպարկ:

Malvagità. Ազգութիւն, առքաղաքութիւն, ոճիր, առքիրաւութիւն: եռաւ ծաղկութիւն, քիւսաք:

Malvavíschio. Տ. Altéa.

Malvedúto, ta. Ախտիցեալ, առելի: նամոփպատ:

Malvestíto, ta. Չգեցեալ զինքն ախտ, կամ պղտկեալ, կամ աղտառառնեալ, գանձահանգիստ: կոյն կաղապարք:

Malvissúto, ta. Malvivénte, հիւանդագնաց, խռովախնդիկ, զրկնդագործ, ցաւի: կիւղ հաւ:

Malvísto, ta. Ախտացեալ, ընդ ախտաւք նայեցեալ, առելի:

Malvolentiéri, հ. Ախտակոյ. բանիւ: նաւրբք, պիրաւ, պրտիի: գժտագործ, հաւանիւ: ինձ՛ խաչ:

Malvolére, ա. Ազդակառնուիլ, կասկած բնալ, գիտառպուրթիւ բնալ, չտրամիլ: տկիւիւ, ընդառ:

Malvolúto, ta. Ախտցեալ, առելի:

Malúzzo. Խօթաւ թիւթև:

Mámma, բառ պղտիկ. Մայր, մեդրիկ: համա, նինիկ: արմիկք: մկիկ:

Mammalúcco. Փրկաստանեայց գերի (հեդիատացւոց,) կամ պրպտ գրիստոսեանիկ: տեօլէին:

Mammána. Ձրագատարձոս կին առքնկանց: ռոպա գործ: մեսնակացարձ: կոկ:

Mammélla, Mammílla. Ստինք: կիկ:

Mámmola. տե՛ս vióla mámmola.

Մանուշակ: հինէտնէ:

Mammóna, պր. Mammóne, ա. Մամոնայ, չքած մեծատնէք: Mammone. Տե՛ս և Gatto mammone.

Manáccia. Զեռն ապիկ, անհնեհիճ, անանգուր: էրէսին կէ, ֆին կէ:

Manáta. Ոչխարի բուռատիր մորթ, բուռն մի: պէր ասլան: խուրճ (յապղիճ, խոտոյ, եւն:) փիկի, գուռնափ:

Manatélla, Manatina. Բուռն մի մորթ:

Mancaménto. Պակասութիւն, նուազութիւն, կարօտութիւն: էտուէրէի: di forze. պարտասութիւն, լքութիւն: հիհանդութիւն: յանդգնիլք: գաղտկամ: անհամաձայնութիւն, ընդդիմութիւն: նօփան:

Mancánte, հ. Պակասական: էտ-

Digitized by Google

նիլիլ: ապակատաւոր, թերակատաւոր: Է-ոխ-ի: d'ánima. անհոգի, անշնչուած:

Mancánza. Պակասութիւն: Է-ոխ-ի: յանցանք: գոպահաի:

Mancáre, ը. Պակասիլ, ոչ լինել, ոչ գոլ, չիքը, չտնեիլ: Է-ոխ-ի: օլմամ: գալմամ, ծլմամ: նուազիլ, ապատիլ: Է-ոխիմ: լուծանիլ (զօրութ.) լքանիլ, նուազիլ: al suo dovere. զանց անիմոյնի առնիլ, անհոգանալ: ի պարտս իւր: նաւագայնի ծլմամ: լինիլ ի բանդեայ, այլուր: հեռի գտանիլ, կամ ոչ գտանիլ ուրիք: պատնանմամ: մնալիլ, կամ նուազիլ (լուսնի.) լինիլ ի նուազման: mancare il colpo. վերիվիլ զարհուածոյ, կամ ի նպատակէն: վնաբամամ, սխալիմ: mancare ad uno d'ajuto nel bisogno. ոչ օգնիլ ատիրք ի կարիս: da me non manca che, եւն. այդմ չեմ ես պատճառ, ոչ յինէն է այդ: Պատպատիլ, կասիլ: Քէրտահի նիմ: յանցանիլ, սբ խալեը: գոպահաի նիմ: զուրկ լինել, զրկիլ: նահրամ օլմամ: senza mancare al decoro. պահմամբ վայելչութեը: ն. Պակասեցուցանել: Է-ոխիլիմ: di parola, di, կամ della fede, կամ fede. կամ սուտ mancare. դժրիլ խոստանալն, լուծանել զդաշինս: ակօնանքն' գավ լինոքն պէնմիմ: di speranza. հաւատանել զայլոյս իւր: ահնապատ Է-ոխիմ: d'ánimo. վհատիլ, պատաքիլ կիլ: խրէխ գալմամ: poco mancò, che. վորը միւս եւս՝ և, վայրիկ մի եւս: ապ գոպը չի:

Mancatóre, տր. — trice, ի. Որ դժրէ խոստանալն:

Manceppáre, ն. Ապատել յիշխանութէ հօրն: պաղտա լքարմամ:

Manceppazióne. Ապատութիւն յիշխանութէ հօրն:

Manchévole, ած. Պակասաւոր, թերակատար: գնասաւոր:

Manchevolézza. Պակասութիւն, անկատարութիւն, թերութիւն: Է-ոխ-ի:

Máncia. Ձեռամիջ, ապտեղեւ: չէրքիլիմ, պոգնիմ:

Manciáta. Որչափ բան տակն միով բառն ըսի: պիր ավուճ:

Mancino, գ. Ահեկապտուծ, կամ ահեկեան: աղաք: mancino manritto. յերկոցունց ձեռաց յաջողական: առդւը ալլաս ապամ:

Mancíno, na, ած. Ահեակ, ձախ: աղ a mancina, դ. ի ձախ մէ, յահեակ, ի ձախակողմանն, աղ ի արտքինպան:

Máncо, ca, ած. Պակաս, թերի, ապակատաւոր, անկատար: Է-ոխ-ի: manco d' una mano. միաձեռանի, ձեռնածիկ, փեցկի: լրլագ, գօլագ: Ահեակ, ձախ: աղ a man manca. ի ձախմէ, յահեակ:

Máncо, դ. Պակաս, նուազ: ած. և ոչ խակ, և ոչ: nè manco questo. և ոչ խակ այդ: պուպա պէյիլ: venir manco. պակասիլ, նուազիլ: Է-ոխ օլմամ, Է-ոխիլիմ: venirsi manco. նուազիլ: պայլմամ: Manco male, ած. ատես Pur beato.

Mandaménto. Հրամանն, ապատուիրան: Է-ր, պոյրուլդա: Է-ր, պոյրուլդա:

Mandáre, ն. Ապառաքել (զոք, ընամակ.) յղել, արձակել: Է-ոլ ըմամ, ի՛ծոպերմէ: ապատուիրել, հրամայել: պոյրմամ, սքմարլամ: արձակիլ (զընտակ խապրուն.) լնկնեցուլ: ալիմամ: mandar comandando. հրամանն տալ: dicendo, significando, կամ a dire. ազգ առնիլ, առաքել զոք՝ ազգ առնել. պատուէր տալ ասել: հապէր էմիմ: fuóri. յայտնի առնել ատնեցուցն, հրապարակել: պէյան էմիմ: fuóri delle lagrime. արտասուս իջուցանել, արտասուել: in bando, in esílio. աքսորել, յաքսորս առաքել: մերժել, վանել: պէրլին էմիմ: ad effetto, a compimento. ի գործ գնել, կատարել, ի լուսիս ածել: իշրա էմիմ: ad esecuzióne. առնել, կա-

Digitized by Google

առաքել : էն-ֆե-ի : giù. քանդել, առ-ապալել : էքզիմա-ի : giù. կլանել : է-ւաֆոմա-ի : ե-ա՝ հասկըրել, առանել : oltre. յառաջ մղել, վարել : ին-ի վէրմէ-ի : mandar via. ի քաց ար-ձակել : կ-ծափկէրմէ-ի : ե-ա մերժել : գօվմա-ի : per uno. առաքել՝ կոչել զոք առ ինքն : է-անըմա լուղըրմա-ի : in lungo. յերկարել, յառաջացնել : ուզալմա-ի : alla memória. ի քա-րտն, ի վերս առնուլ : կէտէր օլմա-ի : male. ապառնել, վճառնել (դիմաց) խոսքի է-ին-ի : a male. կոպտացնել, քաղցնել, առերել : a fine. վախ-ճանիլ, առապտել : պիթիրմէ-ի : al-l' altro mondo. ապառնանիլ : էօլ-փնըրմէ-ի :

Mandarino. Ըստիպարար կամ ապա-կասական սինէհացուց :

Mandatário. Հրամանատարական ու-րուք, արկակ հրամանատարական, արքայնեական, կամ առաջար չարեաց :

Mandáto, գ. Պատուէր, հրաս-տան : պույրուլտու : գէռազան : է-ւէի :

Mandáto, ta, ած. Առաքեալ, յղեալ : կ-ծափկէրէլտէ-ի :

Mandatóre, ար. Առաքիչ : էօզ-կայան : պատուիրող :

Mandirítto, Mandrítto. Ասլ-առակ. (զարհուրած աղջկ ձեռին ի ձախակողմին կոյս :) սիւնէ : Ձա-կատակն տրամ՝ կոչի Manrovéscio, Marrovéscio, Rovescióne. Ե-պանճա :

Mándola. Տ. Mándorla.

Mandóla. Ազգ ինչ կիթառի : ման-փօլա :

Mandolíno. Ասգ ինչ փոքրիկ կիթառի :

Mándorla. Ծուշ : պոպէմ : առար-ատնկիւն : ֆոգուլա պէլլիմ :

Mandorláto. Նշաձեւեր, նշև-ղէնից, նշագործք : պոպէմ չէ-կէրի, գօզ հէվսըը : կամ ծէ-ծ-ած նշոյ :

Mandorlíno. Ծուշ մանր : փո-չիկ պոպէմ :

Mándorlo. Նշեներ, նշիւ : պոպէմ աղաճը :

Mándra, Mándria. Խաշնի, հօտ, անդաստ : սիւրիւ : փարախ, հանգ-րոստան անդաստոց : ման-փրա, գօյան էսէ-ատը :

Mandrágola, – rágora. Ման-դրագորա : գան գուրապան :

Mandriáno. Խաշնապահ, անդ-դաստոց : չոպան :

Mandrítto. Տ. Mandirítto.

Máne. Տ. Mattina.

Maneggévole, հ. Maneggiábile, հ. Զեռնհասնդեր, քաղցր, ընտ-կ, դիւրընտանի, հեզ : է-ւէլ :

Maneggiaménto. Շօշափումն :

Maneggiáre, ն. Շօշափել, հր-ափել ձեռօք : է-ւէ-ի, փօգուն-մա-ի : վարել, կառավարել, անառնել, ուղղել : էկիւ էէ-ի, կ-օ-ւէ-ի : ի վար, ի գործ արկանել (զգաշխարհ) libri. Թարթափիլ՝ ի գիրս : un cavallo. Նոաձել, կամ վարժել վերիվար : է-ալ-ւէ-փըր-մա-ի :

Maneggiatóre, ար. Շօշափօղ :

Manéggio. Գործ, իրողութի, գործառնութի : իշ, մանալահ : կա-ռավարութի : պատ, ինդիր : վար-չութի (նաև ու :) occulto. մեքե-նայ, դաւ : փէնթ : avere il ma-néggio di alcuna cosa. կառավա-րել, վարել, ուղղել : կ-օ-ւէ-ի, է-ին-ի : Ձիավարժուն : ա-կ-իրէ պինդ ի-ալ-ի : կրկէս ձիրնթացից. ձիրնթացք : ան ձ-ի-պանը : cavallo di manéggio. երիվար կիրթ, կիրթ երթևեան, կամ նժոյգ : պինդ-ձ-ի-ած, է-պ-կ-ի :

Manésco, ca, ած. Ձեռնասկան, ձեռնին, զոր հնար է վարել ձե-ռամբ : պատրաստ ի հարկանիլ կամ ի գործանալ : láncia manesca. գեղարդն կարճ : Ա-ռ-ձեռն, ան-ձեռն պատրաստ : հոդը : li da-nari bisognavan maneschi. պա-րտք էր դրամոցն լինել առ-ձեռնպատ-րաստ : battáglia manesca. ձեռ-նամարտութի :

Manétte, է, յոգ. Դաստակապ,

Digitized by Google

ձեռակալ (երկաթի :) պինդ+լիք :

Manganáre, ն. Manganeggiáre. Ճրմակել, քսրիես քսաքաշաս : Ինձկնիլ+ իւն ինձ աչխատ : փայլեցուցանել զկաստա ըստ մասն լովք : Ինկնեցնել գօմա+ :

Manganélla. Փոքր քսաքան, կամ քսաղնաստր : manganelle. տրմադիր նաստակաք (դասի եկեղեցւոց հաստատուածաք յորմէ :)

Manganése, ար. Sasso magnésio. Հանաք ինչ՝ զոր արկանեն յոս սալակի հալեալ առ ի քաւանալ ըզք կանաչուն գունոյ նորա :

Mánganо. Բաքան, քսաղնաստր, մանգանիոն : Ինձկնիլ+ մանգրիք (ի փայլեցուցանել զկաստա :) Ինկնիլ :

Mangeréccio, ia. Mangerésco, ca. Ուտելի, քաղցր ի կերակուր: եդնիւիր :

Mangiatérro. Արկայ, խրոխտ ասպանձ արկայ :

Mangiaménto. Ուտելն, ճաշակումն :

Mangiáre, ն. Ուտել : եդիլ+ ծախել, ապրուստ : Ինուկերիլ+ mangiarsi uno. խեղդել զոք քսանիւք, Ճշնամանել, տառապեցուցանել : mangiársi uno cogli occhi. աչս արծակել յոք, պշնուել յոք յարատա : mangiare in pugno, եզն. առնուլ պատառս մի, տուեալ կակաչ և չուտապատ : dar da —. ջամբել, բռնծանել : buono da —. ուտելի, յարմար ի կերբա կուր : եդնիւիր : portar da —. ածել զկերակուր : եդիլ+ կերիր+ : far mangiare uno alla sua távola. անդամակից քսր առնել զոք :

Mangiáre, ար. Ուտելն, ճաշակումն, կերակրուցք : ճաշ, ընթրիք, հացկերոյթ : եդիլ+ կերբա կուր : Ինահամ :

Mangiáta. Տ. Corpacciáta.

Mangiativo, va. Ուտելի, յարմար ի կերակուր : եդնիւիր :

Mangiáto, ta. Կերեալ : եդնիւիր : Mangiatója. Ատուր : եդիլ+ սեղանի կերակրոյ : ասքիա :

Mangiatóre, ա. կերող : եդիլ+ տես և Mangióne.

Mangieria. Խաւելիք, զրկողութիւն, զօշափողութիւն : դրամ :

Mangióne, ա. Շատակեր, ագ կերակաց : լոկ եդիլ+ :

Mania. Կատաղութիւն, մոլեգնութիւն : գոպոսուն, ինձնասիրութիւն :

Maniaco, ca. Կատաղել, խելատալի, մոլի, մոլեգին : գոպոսուն, ինձնահաս :

Mánica. Թևազանիք, կամ թև հանգերձից : գդ : veste colle mániche. զգեստս թևազանաւոր :

Manicarétto. Ախորժաշարժ կերակուր, հասարակ : ինդ, բերպիչ :

Manicheísmo. Մանիքեան ազանդ :

Manichéo, éa. Մանիքեցի :

Manichétto. Փոքրիկ գաւազան, կամ մանգիթ :

Manichíno. Կապոյտ և տես և Manicotto. Գանգրազարդ կաստարկեալ ի ծայրս թևազանեաց շապկաց :

Mánico. Մեզելիս, գաւազան, երկախտակալ : ախ, գաւդի : d' un vaso. ունկն անօթոյ : գօտի : dell' aratro. մանձ : ապան ադամբ : Mánico di coltello, կամ Coltellájo. խանգանորթ ինչ ծովային : պուխ նէզ :

Manicóna, ի—cóne, ա. Լայն, կամ երկայն թևազանազարդ շապկաց :

Manicótto. Ի ազգ ինչ խոզվան ականաձև թաղթապանի ի մուշտակ, կամ յայլ նիւթոյ, յոր ի ձմեռայնի ազանունեն միանգամայն զերկուսին ձեռս : Էյնիկն :

Maniéra. Եղանակ, օրինակ : ընթ : ազգ, սիրտ, սահման : օյ, ինչ : գնացք, քնութիւն, բարք : ինախինքն : սովորութիւն : ապիկ : տես և Grandiosità. A, կամ alla ma-

Digitized by Google

niéra. Ձևրէնե, տրպէնե, իրքեն: ին. պի: a maniera di servo. Ծառայական պէս: a maniera di tiranno. բռնաւորապար: in questa — . այսպէս: nella stessa — . նոյնպէս: con bella maniera. վայելչապար: ին. պէնճի: in più maniere. բազմապիսի նախ: լօգ ի-ա-ց, ի-ի-ա-ի-ա: di, per in maniera che. այնպէս որ, մինչև, մինչ որ: ևօյնպէս: per niúna — . ոչինչ իմաց: per niúna maniera che bisognava. ըստ պատշաճի, որպէս պարտական էր: կերպով ին. պի: maniera di vivere. ընթացք կեանցդ, վիճակդ կեղծլոյ:

Maniéro, տի, ա. Ընդհանուր գիծ ընդհանուր (կերպական, և մերկ:) սէզուզիք, նավոլ:

Manieróso, ձա. Արհեստապատ ըոյ, քաղաքավար, քաղցրապատ ըոյ, քաղցր, շնորհալի: կրթեալ հօղ սնօհպին. ևէևպի:

Manifattóre, ա-ր. Արհեստաստ ար, ձեռագործ: պէնահաֆէթար:

Manifattúra. Արհեստակերտուած, գործ, գործած: իշ: վարպետ գործոյն, վարպետ վարձկան ին: իշևպի: ապրհատա: պէնահաֆ:

Manifestaménte. Յայտնապէս: կրպէտրի:

Manifestáre, ն. Յայտնել, յայտնի առնել: պէյան կ-մ-ի:

Manifestatóre, ա-ր. — trice, իճ. Յայտնիչ:

Manifestazióne. Յայտնութիւն, ծանօթութիւն:

Manifésto, ta. Յայտնի, ծանօթ, բացայայտ: կրպէտրի. պէևէնի, պահիր: è manifesto. յայտ է:

Manifésto, գս. Ծանուցմունք (առևտրական պաշտօնեից:) Յայտարարութիւն: պէյան նամէ:

Manîglia, Manîglio. Ձեռքանի: պէևէվի: Աղեղին ազդեցին: նիշանիչ ասէր:

Manigóldo. Դահիճ: ձէլլադ: աևի և. Manigoldone.

Manigoldóne, ա-ր. Ազատացած, ազատ, վատ ազատից, խոնարհ: ասլա ճափ, իճիչ:

Manimésso, տա. Վհատել ի վիր ածել, յոգեվ սկսանալ և ոք ի գործ ապրմանել:

Manina. Ձեռն փոքրիկ:

Maninconía. Տ. Malinconía.

Maninconíco, ca. Maninconióso, sa. Maninconóso. Տ. Malinconíco.

Maníno. Տ. Manina.

Manipoláre, ն. Վատասիել, կիր գործել ձեռամբ: իւևէպի:

Manipoláto, ta. Ձեռակերտ, ձեռագործ:

Manipolatóre, ա. trice, ի. Որ գործէ ձեռամբ:

Manipolazióne. Ելանակ գործելոյ:

Manípolo. Տ. Manata. Բազպան քահանայական:

Maniscálco. Պայտառ, ճարիկ պատառոց: հաղպան:

Mánna. Աճուռնայ: և-ս՝ գազաւ: գառպրկի հելլասը, մաննա: manna d'incenso. ճնեղագոյն ճնուն խնկոյն: manna. կերտակուր հասելոյ:

Mannája. Վաղր, տակը գահճի: սաթը: ատապար, կացին: պալ-ա:

Máno, ի. le mani, և le mane, յոգ, ի. Ձեռն: ձև: օգնական: ևարպմ: կողմն, կոյս: ի-ա-ց: գիր, գրած, ձեռագիր: էն-ևագ-ը: իշխանութիւն, կատարած: հնչմն: վիճ ձառկ, կապոց, ատաճձան: հատ, փրիճ: di bassa mano. վատազգի, ատատահմ: Որոշեալ թիւ, բազմութիւն: ա. մեկ ձեռք մը: պիր ն-ա գըմ: գ-ա-ն-ի, ձեռն, խոտոր, ղօր: պէօլիւկ, ատիր: con piccola mano d' armati. ատակաւ ձեռն զօրու: con potente mano. հզօր ձեռամբ, զօրու ծանու, ատատար գնդաս:

Álla máno, ած. Բարեհամբ

Digitized by Google

բայլը, քաղցրակեցուցած, մեղրացաւեր, քաղցրաբաւոր, քաղցրը, ընծայ: հա. դէմ: a man destra, a man diritta, a man dritta, a man ritta, հն. ἡ ասլ, յայլ, յասլմէ: սաղ ի բաքնոցս: avere a mano, հն. ունել առ ձեռն, առ ձեռն ունել, ի պատրաստի: և՛ ի ձեռին, ի ձեռսն, ի իշխանութիւն: co' danari alla mano. առ ձեռն դրամովք: նաղդ ահկն իւր: essere, venire a, եամ in mane. լինել ի ձեռին, անկանիլ ի ձեռսն, ի իշխանութիւն: a mano. արհեստիւ, հնարիւք, ևնդպաս: fare a mano. կերդել, խորտնկնկել: գործել ինքնին, յօրինել ինչ իւրով ձգտմամբ: a mano. ձեռագործ: ópera fatta a mano. ձեռագործ: menare, ևն, alcuno a եամ per mano. զձեռնէն առնել ուրուք ածել. ածել, եամ առնել ընդել ձեռսն:

A mano a mano, հն. Ա՛ի ըստ միոջէ, հետզհետէ: պէրէր պէրէր: առ առեակս առեակս: աղէկ աղէկ: մինմինդ գինէ: աթոռըրդս: կրկնել զձեռագ կրկնագ: եւ եւս վերին: a mano aperta, հն. բաց ափով: լիառձեռն, առատաձեռնու թիւն: a mano stanca, եամ manca, եամ mancina, a man sinistra. յահեակ, ի ձախակողմն, ի ձախմէ: ազ նաթոքճնաթս: a man piéne, հն. լիառձեռն, առատաձեռն: a man salva, հն. անվտանգ, յատուկ հովիւ, անհերհիւղ, առանձնաց: պաթրսըզ, սաղ ահկնի: a man vote, հն. ուշ նայնաձեռն: andare in mano. անկանիլ ի ձեռսն, ի իշխանութիւն, ի ձեռս ուրուք: a prima mano. ի սկզբան, զառաջինն, առ ժամանայն: նախ կնօրհնագ, պէրգեն: ջնսere a prima mano. լինել մերձ, ակառ: armata mano, հն. զինուք, զինեալ, զէն ի ձեռին: պիլահ ըլաս: a sue mani, a sua mano. իւրով ծախուք: ինքնի հարճայլ: և՛ ինքնին, իւրովին: ինքնագլուխ:

Aver buona mano in checchessia. Աճեալ յաջողիլ ի գործ ինչ, լինել բարեյաջող, յաջողաձեռն ի գործ ինչ: սաղաթլաս օլմագ: avere in mano. ունել ի ձեռին, ի ձեռսն, ի իշխանութիւն, տասնաալ: aver la mano. յառաջել, ընծայ նաղ առաջել: ինչէի վարմագ: aver la mano larga. լինել առատաձեռն: avere la mano nel giuoco. նախ առաջին սկսանիլ զխաղն: avere le mani in checchessia. լինել ձեռին ուրուք յիմիք, լինել բաժանորդ գործոյն: aver per le mani. լինել եամ ունել ի ձեռին:

Cader di mano. Ընկճանալ ի ձեռաց, եամ ի գետին: և՛ պատկամիլ, անկանիլ, կորնչիլ: cadere di mano. անկանիլ ի ձեռս, նուազ ձին ի ձեռսն, հանդիպելդ, գետ լինել: cadere per mano. գետ լինել հանդիպելե առ ձին: բաժ կնկի: cader tra le mani. պատահիլ: capitar alle, եամ nelle mani. գտանել ի դիպաց իմն: cavallo di mano. ձի առանձնաւորի: եկեղ ան: cavar di mano altrui, cavarsi di mano checchessia. հանմոքել բուռ նագատաալ զրաք, եամ զինքն՝ առ ի սար լինել: cavar le mani di checchessia. ի գլուխ հանել լինել, վերջ ձարել: պիլիթրմէ: comandar con mano. հրամայել նշանագի, ակ նարկի. նշանակել ձեռսն:

Dare alla mano. Վճարել ուրմէք (գրասմն) առ ձեռն պատասխանս: նաղդ ահկն իւր նօրհնագ: dar di mano. ձեռնտու լինել, օգնել: նօրհնմ նրմագ: dar di, եամ della mano. բուռն հարկանել: եւ վարծատ: առնուլ ապագ, կորզել, յաջողակել (զառւրմն.) առնուլ: գաֆմագ: dar di mano, եամ delle mani ad uno. մինել զրաք, շարժել ձեռսն: նրի վերմագ: dar di mano ad un bastone. առնուլ գաւազան ի ձեռին: նէրինէ փէյնէնէ:

Digitized by Google

ամխ: dar fra mano. անկանել ըն գիտցայ ի ձեռս ուրուք, հանդիպել, ազել, կին գտանել ըն գիտցայ իմն: էլինի պատահիլ, օգտակ:

Dar la mano. խաւսանալ: ակօղ վէրկէ: խօսակ գիքեն, խօսակ եւր ի միասին, հաղորդակցութեանել: նամ վէր էլ-ինէ: տանիլ տալ ուրուք, միաւոր ցանիլ ուրուք գործոյին տանիլն, գործադրեցուս: էէր վէրկէ: dar la prima mano. ձեռն ի գործ առնել, բռնել հարկանիլ: էլ վռնդ նակ, պատչամ: dare l' última mano. ի յանդ հանել գործն, կատարել: իւրն պիճիրկէ: dar mano. ձեռն տալ, ձեռնտու լինել, օգնել, սկսանիլ: dar mano a checchessia. ազակից գործակից լինել իմիք: dar mano, e passo. տանիլ տալ: dar nelle mani, in mano. մատանել գոք ի ձեռս ուրուք: գնել ի ձեռն, ընգ իշխան նուքէ: dar nelle mani, per mano. անկանիլ ըն գիտցայ ի ձեռս ուրուք, հանդիպիլ, կին գտանիլ ըն գիտցայ իմն: dar sulla mano. խաւսանալ: dar sulle mani. կալ ձեռն գձեռս ուրուք, խափան լինել ուրուք: անկանիլ ի ձեռս, ըն իշխանութէ: dar una, կին più mani a checchessia. նեղիլ, կամ ծեփիլ լինչ միանգամայ, կամ բազմ անգամ:

Di lunga mano, ած. ի վաղուց: չօփան: quadro, կամ pittura, եւն, di mano d' alcuno. պատկեր, կին նկար, կին այլ լինչ ձեռագործ ուրուք: di mano in mano, ած. հետ գհետէ, անդամէ ի անդամ, մի ըն միոյէ, կապտաս, ըն կապտի, առաս: պիրէ պիրէ արբանեակ, պիրէրէ պիրէր: Essere alle mani. Մտ. տրնչել, կռուիլ: փօյնէրէ: essere, կին méttersi, եւն, alle mani, կին in mano d' alcuno. լինել ըն ատաչխուդութէ, ըն խնամակալութէ ուրուք: egli è delle mani. ձեռք նորա վայրկ են ի գործքին:

essere, andare, եւն, in mano, nelle mani altrui. լինել, կին անկանիլ ըն ձեռսէն, ըն իշխանութէ ուրուք: essere, եւն, in mano. լինել ի ձեռնէն, կին ի կամս:

Far man bassa. Ած. նեղել, կոտորել անխնայ, ած. խնայել, ըստ պատասխան առատութէ: գըրչպան ինէրէ, գըրծոյ: far toccar con mano una cosa. յուցանել քան զայայա, ամենեւին: fuor di mano, ած. հեռի, ամենայն, բացակայ: առիթ: Girare ad ogni mano. Դառնալ յամէ, կին ըն ամէ կողմն: giuóco di mano. անս Bagattella. եւս խաղագործ, նենգ: giuocar di mano. խաղալ ձեռնածուքեամբ: օգ գործադրէ էրկէ: giurar nelle mani. երդնուլ առ ազի առնայ անձին, յաւետնի: guadagnar la mano. ած. եւս փոյթ ունել առնէն: (առ գձեռ:) Lasciáre in mano, nelle mani. Թողուլ, կին ընկենուլ լինչ յոք, յանձնել լինչ ի ձեռս ուրուք, առպատառան առնել լինչ յոք: lasciarsi uscir di mano alcuna cosa. հանել ի ձեռաց, ծոյլ առալ յաչիշառակել օգտարկին: եւս անհոգանալ, վրիպել յուցանել, կին հանել ի ձեռաց, կորուսանել զառիթն: lavarsi le mani di checchessia. ած եւս խառնել ի գործ լինչ, ած եւս փոյթ ունել: lavorar di mano. ձեռագործել: levar mano, levarsene le mani. ձեռնհասի լինել, գադարել ի գործոյն, կասիլ: Mani benedette. Ձեռք յաջողակք յամէն, յաջողաձեռն: mano manca, կին stanca, կին mano mancina. ձախ, ձախոյ ձեռն, ահեակ: mano ritta, man ritta. աջ, աջոյ ձեռն:

Menar a mano. Ձեռնամէկ կռիւ ածել, առաչնորդել: menar le mani. գործել արագ եւ կորով, շուտիւքն ի գործ լինչ: մատանչել: հարկանել ձեռսամէ: méttere alle mani chicchessia,

Digitized by Google

դրդռնել 'ի կռիւ : méttere a mano. դնել 'ի կիրառութիւն, սկսանիլ 'ի գործ առնուլ բնչ : գործադրել բնչ : méttere in mano. տալ, կիմ յանձն առնել 'ի ձեռս : méttere la mano in alcuna cosa. բռնաբարել բնչ, հնարս առնել խնդիք : méttere, կիմ porre le mani addosso altrúi. ձեռնակալ առնել զոք, ըմբռնել : սպրդել ուսկիք : անխրատիլ, վհատել : méttere, կիմ porre le mani addosso a uno. սպանանել զոք : méttere le mani innanzi a chicchessía. յառիշտանիլ, կիմ գրաւել զկրաւունս ուրուք : métter mano ad una botte. բանալ գնոր առակառ : métter, կիմ por mano ad una cosa. ձեռն 'ի գործ առնել, ձեռնարկել, բռնել հարկաւնել : métter mano ad un discorso. սկսանիլ զՀառն : métter mano, կիմ Manométtere. սկսանիլ Հրնաւանիլ, կիմ ձգտանել : métter, cacciar, tirar mano, կիմ métter mano alla spada. մերկել զվայրագ կատրն, առնուլ 'ի ձեռին զտուսերն, Հանել զսուրն : գԼԼԸ ԼԿՓՓ : métter l' última mano a un lavoro. 'ի կատարումն Հասուցանել զգործն : ԲԿՓՒԼ ԼՒՓՓ : métter per le mani. առաջի առնել, 'ի սեռս ընծայել : métter tra le mani. գնել բնչ 'ի ձեռս ուրուք, յանձն առնել 'ի խնամս ուրուք : ԲԿԼԼՓ ԼՒՓՓ : méttere, porre tra le mani, nelle mani, in mano. տալ 'ի ձեռս, Ե ձեռամբ ուրուք : méttersi nelle mani d' uno. յանձն լինել յոք, սպասաւոն լինել յոք :

Per mano. 'ի ձեռն, միջնորդութեբ, խորհրդով : ԽՐՒՓՓԼՒՒ Իւնէ : porger la mano ad alcuno. ձեռն տուլինել, օգնել : por mano. գործակից, վաստակակից լինել : եա՝ սկսանիլ, ձեռն 'ի գործ առնել : por mano sopra alcuna cosa. ձեռն արկանել բնչ, առնուլ, դրաւել : porre, tener mente alle mani. գիտել զգործս կիմ զիարդ Հրդրս ուրուք, Հայիլ 'ի գործս ուրուք, ուշ ունել ուսկիք, նկատ առնել զոք :

Ricéver l' última mano. 'ի յանգ հասանել, կատարեալ գործ Իլ, կատարիլ : ԲԿՓՒ օՀՓ : rimétterе in mano. տալ իշխանութիւն, թոյլտալ 'ի ձեռս, 'ի կամս ուրուք : sotto mano. 'ի ծածուկ : star colle mani a cintola. star colle mani in mano. ունձիլ զձեռս զձեռամբս, կալ անգործ, ոչինչ գործել : star nelle mani d' alcuno. կալ ընդ ձեռամբս, Ե իշխանութեբ ուրուք : stretto di mano. կծծի, ագահ, կարկամ : խաՓխ : andare stretto di mano. Ճշդիլ, կծկիլ զձեռս :

Tenere in mano. ըմբռնել ձեռամբ, ունել բնչ 'ի ձեռին : ունել առ իւր զտուարինն : tener le mani a se. ձեռնապահ լինել 'ի ջոջափելոյ բնչ, կիմ 'ի հարկանելոյ զոք : tener mano, կիմ di mano. լինել գործակից, ձեռնտու, մերձաւորից : toccar con mano. ԽՈՒԲ''. Հաստատել բնչ, Հաստատուն 'ի վէր Հաստատել : toccar la mano. ձեռն տալ (խօսակցելոց.) խոստանալ զՀաստատութիւն. (առն վիճաբանելոց,) tratto di mano. ձեռն ընկնել մի, քաղցընկնել մի :

Venire alle mani. Մարտնչել, կռուիլ, 'ի գիմի հարկանիլ : փԼՕՀ ԽՒՆՓ : venire, pervenire alle mani, a mano. գտանել զոք, Հանդիպանել, Ե առաջ լինել : օՂՐՄՀ : venir nelle mani, a mano, in mano d' alcuno. անկանիլ 'ի ձեռս, Ե իշխանութիւն ուրուք : vincer della mano. զանցանել, գերազանցել : ալՀ, ԽՈՓ օՀՓ : vincer la mano. առանալ զառաջին առիթն, լինել նախանձաւոր, վերհսկոյն : ԽՈՓ օՀՓ : uscir di mano. Ճողոպրիլ, փոխչիլ :

Manoále, ա. Տ. Manovale.

Digitized by Google

Manomèssa. Վ. մատնություն գործ, գործ՝ սխալ՝ ի վատնումէ:

Manomésso, sa. Սխալ՝ ի կեր ատելի:

Manométtere, ն. Սխալիլ՝ ի կեր առնու, սխալն առնել կերթա. ա. թիմանել, սխալիլ՝ (զպատիճ ինչ կրասել) գոլլան ծայր պալլանոփ, գնումէ պալլանոփ: una botte di vino. բանալ գինոյ տակառ գինոյ: էնին կըլլ ալնոփ: Վնասել, ապականել: ինձի-ինձ: ապականիլ, յապականել, կամ՝ ի ծառայել: ապրալլանոփ: Տես և Saccheggiáre.

Manópola. Պահպանակ ձեռաց, կամ նպատիճ թաղիպան: գօլլոփ: բռոտկ հանգիպելոյ: գօլ: կաշեայ թաղիպան (ապահովասարոյց:) էն պինի:

Manoscritto, Manuscritto, ta, ած. Ձեռագիր, գրեալ ձեռամբ: – to, գ. Ձեռագիր մատեան: էն եաղլոր:

Manovéle, ա. Ստասար չինող ծոց, օգնական ոմանց գործից: ըղլոփ, բինէնէր:

Manovélla. Լծակ: սըրըփ:

Manóvra. Պարապանք նաւուն: ինչ իւիլերի: գործ պարտաւորեալք նաւաստեաց՝ ի կատարելոյն գնաւն:

Manrovéscio. Տե՛ս Mandiritto.

Mansionaría. Գրութիւք պատասխանոյ, սխալ գրեալ ծառոյ ժամու գործոյ:

Mansionário. Պատասխանատու, քահանայ որ պատրաստ յեկեղեցւոջ:

Mansuefáre, ն. Ընտելացուցանել, առնուլ: եաղլաւորոփ:

Mansuefátto, ta. Ընտելացեալ, զգօնացեալ:

Mansuetaménte. Հեզաբար, քաղցրաբար, մեղմասիրաբար, խաղաղաբար:

Mansuéto, ta. Հեզ, հանգարտ, մեղմասէր, քաղցր: ղալլամ, ղանճուազ:

Mansuetúdine. Հեզութիւն, քաղցրութիւն, գթութիւն: ղալլամլըգ:

Mantéca. Տ. Pomata.

Mantelláre, ն. Ծածկել վերարկուաւ, պարսանել զվերարկու: էպէռանճայլա էօրթիփ: պատրաստել կենդ, առաջապատել: գաթախոփ: Mantellársi, յ. Ծածկիլ զվերարկու, ծածկիլ վերարկուաւ: տես և Scusarsi.

Mantellétta. Փղաոսիգ բինչ (պարզ քաւնէ, կամ այլ իշխանական ան ձինէ:) տպրանոցի բինչ: գէրոփ:

Mantellétto, Mantellina. Վերարկու փոքր:

Mantellíno. Փօղ պղտասան պատանեաց: քօղ պղպայ: վերարկու փոքր:

Mantéllo. Վերարկու, Թիկնոց, ըղգիկ: Փէրաճէ, եաղռանճա, պիտնիւ: վիկըն, պատաղան մեռանճանց: գէրոփ: գոյն առեալ ձիոց, գոյն ձիոց: ասի ըլէնիի: պատրաստակ, պատահաճութիւն: հանդաւ:

Mantellótto, Mantellúccio. Վերարկու փոքր:

Mantenére, ն. Պահել, պահ պանել: ապգլանոփ: պաշտպանիլ: վարել: կատարելոյ զխոստումն: la parola. պահել, կամ կատարել զխոստումն: – érsi, յ. կերտակերիլ կենալ: ինչինչ գէ: – érsi nel suo stato. կալ, կամ մնալ յիւրում վիճակի:

Manteniménto. Պահպանում, սնուցանող: ապգլոյը: սպրանաւոր, որ անասուն: ասճիկ, պարկին, գաղտնեաւ: ինչինչ:

Mantenitóre, աբ. Mantenitrice, իգ. Պահպանիչ:

Mantenúto, ta. Պահպանեալ, պահեալ: ապգլանոյը:

Mántice, ա. Փուքք: էօրիւ: գրպիւ:

Manticétto. Փոքրիկ փուքք: էրէլիւ էօրիւ:

Manticiáro. Փքապործ: էօրիւ ընէնիու:

Mantíle, աբ. Սասար սիղոն, կամ սփոյց սեղանոյ: գաւլն ասուքրա պէղի:

Digitized by Google

Mánto, գ. Վերարկու, ըդիվ, սրկանանոցիք : Քեռաձի, տերատէ : reále. քղամիդ սպրդունի : Պատառ բուռակ, սպասաձառանիք : Խահանա :

Manuále, հ. Ձեռագործ, ձեռակերտ : Ձեռնասկան, ձեռքին : և գ, աբ. Ագձեռն գիրք, գրքոյկ : Խիսպաճգի :

Manúbrio. Մեղեխ, լծակ : ապ :

Manúccia, Manúzza. Ձեռն փոքրիկ :

Manumissióne. Ազատուի 'ի ծառայուէ : աղատրէգ :

Manuscritto. Տ. Manoscritto.

Manutenzióne. Անվթար պահ պանուէ (չինուածոց, եւն :)

Mánzo, աբ. Եղէն : Էօխալ :

Maomettáno, գ. Մահմետական : Խահմանիզի :

Maomettísmo. Մահմետական կանուէ, մահմետական ազանիզ :

Mappamóndo. Աշխարհացոյց, աշխարհագուսան, երկրագուսան :

Marangóne, ա. Տ. Mergo. ուռ զակ, կամ ծովայորդ : փալէշ : ա շակերտ, կամ մանուկ հիւսան : Հիւսն : փխրիկ, փօշրամաճը :

Marásca, Amarásca. Բաղ ինչ թեթուահամ : Քիւնէ :

Maráſmo. Ազգ ինչ լերդանցա ւուէ. (յր վերջին :)

Maravíglia. Զարմանիք, զարմանցուսին : աճայրդ : գիշերապուսարձ : էնձ սէքսոր : far le maravíglie. զարմանալ : Ընդհանրապէս գործած : far le maravíglie d' una cosa. գործել ինչ յոյժ, կամ մեծ ինչ գրել : far maravíglia. զարմացուցանել : հնչյան էնդէ : far maravíglie. գործել զարմանալիս, զարմանագործել : հրաշիւղաքի էնդէ : a maravíglia, հ. աքանչելապէս, բարիորք յոյժ, գիտելցիկ իմն : էէ : կնաղէս : farsi, կամ darsi maravíglia. զարմանալ :

Maravigliáre, ը – ársi, յ. Զարմանալ : Ընդհանրապէս :

Maraviglióso, sa. Զարմանալի : աճէպլի :

Maravigliosaménte. Ազանչելապէս :

Márca. Սահման, կողմն, երկիր, գաւառ : Սկզբնէն, վերայէն : գաւ հեկան ինչ տակի, կամ արձանագիր : Նշան, նշանակ : Նիշան :

Marcáre, ն. Նշանակել, գնել զնշան : Նիշան գօսաթ :

Marcassíta. Կիսանմատաղ ինչ : մարգանիկա քաղը :

Marcessíbile, հ. Փոսկելի, տապալականացու : էնթիրիսթ :

Marchésa, Marchesána. Մարքզուհի, կին մարքզական :

Marchesáto. Մարքզութէ, վիճակ, կամ երկիր մարքզական :

Marchése, աբ. Մարքէզ. (է պատուանուն տէրութեան :) պէյ :

Marchesíno. Մարքէզ նորատհաս, մանկահասակ :

Marchiáre, ն. Նշանակել, գրոշմել : Նիշանլամաթ :

Márchio. Նշան, նշանակ : Նիշան : նշանն շանթիթ գրոշմած 'ի թիկունս պատճառորաց : փաիա :

Márcia. Թափառիկ, շարաժ : Իրինի : far márcia. Թափառիկել : Իրինէնէթ :

Marciapiéde, ա. Մայթ, լտիկ գաղտրէմ :

Marciáre, ը. Խաղալ, կամ չուել զօրաց, գնալ : Խրիմէթ, իրիմէթ : 'ի բաց գնալ, մեկնիլ, երթալ : ն. փաստեղծանել : Էնթրիմէթ : խրել. խայթել ապականել : Իրինէնէթ :

Márcido, da. Նեխեալ, շարաժաւեալ, փուտ : Էնթրիթ, Իրինէնթ :

Márcio, ia, ածա. Նեխել, շարաժաւ, փուտ : Էնթրիթաղ Իրինէ : ապականանալ : a márcia forza, a márcio dispetto, per márcia necessità, եւն, հ. ակամայ կամաբ, կամայ ակամայ, բռնի : պրուալ, իսպէր իսպէրէդ :

Marcióso, sa. Թափառիկաւոր, շարաժալից : Իրինէի :

Digitized by Google

Marcíre, ե. Թուրախիլ, խրտ խայթիլ, նեխիլ, փտիլ, ապականիլ: իրինկնիլ, լինթնիլ: Մտրտշտիլ, խռտիլ (փուռացոց) ասչխ:

Marcíto, ta. Թուրախեալ խրտ խայթեալ իրինկնած: ապականեալ: լինթնած:

Marcitúme, m. S. Márcia.

Márco. Ագռ ինչ գրաստից: Ծանր բառ ինչ ուսի ունեցեալ: Նշան, նշանակ, գրաստ:

Marcorélla. Խոտ ինչ: Լաստ ու մանից՝ կոչի ասչՃիերէն Եպան փիղ լինի:

Máre, m. Ծով: փինիկ, փերէա: alto mare. խորք ծովու: Կինին: mare fresco. ծով սառնախոտով: mare poco. ծով Համեղ ապառահոտով, Համեղ պրասաշատով: mar grosso. ծով բազմահոտի, ապիծուած, հոտմնծուած, ծխալից: mare morto. ծով մեռեալ, կամ ապրիլ: լաւ փինիկի:

Maréa, Mareggiáta. Ալիքն Թաղուած ծովու:

Mareggiánte, ի. Ծփեալն:

Mareggiáre, ե. Ծփիլ, ասաստանիլ: լողանանալ, փալխանանալ: Հարբ կանգնիլ ծովու, ունիլ զգիք ծովու, ծովահար լինիլ: ապտիլ փինիկ ի ներքոյ: 8

Maréggio. Ծուփք, ծփանք, ծփումն ալեաց: փալխ:

Marémma. Ծովամնեայ կողմն, գաշտ ծովեզերեայ: փերեաւը եկէր, փինիկ եփըն եկէր:

Maremmáno, na. Ծովամնեայ: փերեաւը: Ձհանմանցին: Ձինձիմիլի:

Maresciállo. Ալտաջախտ. (ի անուն իշխանութեան:)

Marésco, ca. Ծովամնեայ, ծովայնի:

Marése, m. Ծովակ, լիճ: Կիօլ

Maréttа. Թեթեւ ալդիայի ծփանք, Թեթեւ ծուփք, գոյզն ալիք: ալ պալխ:

Marezzáre, ն. Երգին երգին ձեր. կիլ: տես և Ondeggiáre.

Maneзáto, ta. Երգին երգին գործածական, երգածածք:

Marézzo. Երգին երգին, ծածանումն գործոց: Ալիք, ծփք:

Margaríta, Margherita. Մարգարտիկ: Ինձի:

Margheritína. Ի ծաղիկ ինչ ասպետակ և խայտախարիս, և բառ անոնի ի գործին: Փիլինկ ինձ: կոչի և pratellina. Կնճռ մատ գարմ: Եաման ինձի:

Marginále, h. Պատշաճեալ առ լուսանցս գրոց, երկեալ ի լուսանցս:

Márgine, f. Ալտ: Եաս ներքև: և h. Ծոպ, եզր, ափն: փեղ, ասն լուսանցք գրոց: հալխ:

Marginétta. Ալտ փոքր: լուսանցք փոքր:

Márgo. Գետափն, ափն: փինաբ:

Margótta. Տաշտաշեալ: փալպրա:

Margottáre, ն. Տաշտաշեալ առնիլ: փալպրա կիմիք:

Maria. տե Érba S. Maria. խոտ, ինչ անուն չահոտ. առանձ՛ լիաղնաթոյր: Տարբեհանի:

Maricéllo. Ծովակ, խորշ ծովու, փոքրիկ գոլ: փերքինէ:

Marína. Ծով: փինիկ ծովեզր, ծովամնեայ առհասին: փինիկ փեղ: La Marína. Ծովամնեայ գործ, կամ գործոց. ծովային բան, կամ գործ: գալիճաւոր: La Marína. Ծովային գործոն (մեր ազգի, կամ առեղծած:) գալիճաւոր, պետին ներքին: Marína. Տեսիլ ծովու, կամ նաւահանգստից, կամ ծովեզերեայ կողմանց. (ասէ զնոր կարեալ պատկերաց:)

Marína Marína, ի. Արձ ի գաւառաց, յորմէ կոչեալ, կամ ը ծովային (նաւարկիչ:) գործ:

Marinájo, — ro. Նաւավար, նաւաստի, նաւապետ: ներնի:

Marináre, ն. Քաղաքեալ զաւազական ձկանց, եւն. Համեմել քացախով: սերէ յին Ներգին է:

Digitized by Google

Marinarescamente. [illegible]

Marinarésco, ca. [illegible]

Marinaresca. [illegible]

Marináto, ta. [illegible]

Marinería. [illegible]

Marino, [illegible]

Maríno, na, adj. [illegible]

Maritáccio. [illegible]

Maritággio, Maritaménto. [illegible]

Maritále, s. [illegible]

Maritánda. [illegible]

Maritáre, v. [illegible]

Maritáto, ta. [illegible]

Marito. [illegible]

Marittimo, ma, adj. [illegible]

Mariuolería. [illegible]

Mariuólo, la. [illegible]

Marmáglia. S. Canáglia.

Marmáto, ta. [illegible]

Marméggia. [illegible]

Marmitta. [illegible]

Mármo. [illegible]

Marmorária. [illegible]

Marmorário. [illegible]

Marmoráto. [illegible]

Marmorino, na. [illegible]

Marmótta, Marmótto. [illegible]

Maróso. [illegible]

Márra. [illegible]

Marrajuólo. [illegible]

Marreggiáre, v. [illegible]

Marritta, Manritta. [illegible]

Marritto. [illegible]

Marrobbiástro, Marróbbio. [illegible]

Marrocchino. [illegible]

Marroncéllo. [illegible]

Marróne, sr. [illegible]

Marroneto. [illegible]

Digitized by Google

Marrovéscio. S. Manrovéscio.

Márte, ս. Հրատ (մոլորակին ։) Հրտիկ, պիղատ։

Martedì, ար. Երկուշաբաթի ։ առի ։ ին ։

Martelláre, ն. Հարկանել տա- ւտոյր, քաշկռել մետաղ։ Նիւթել ի- նչ վրայ ։ հարկանել։ վարպետ ։ չարչարել ։ ձեռս վիրի ։ կակծե- ցուցանել ։ սրտաթափ ։ կակծիլ (վի- րաց) ։ սրտայտ ։

Martelláta. Բազմատեսակ տա- ւտոյր, մետաղ վրայ, տանուժ տալ։

Martellétto, Martellíno. Մար- զիկ վարդ, տանձ վարդիկ ։ Նիւթեայ։

Martellína. Մարգ ապրանաս- ւոր ։ ջաղաց Նիւթեայ։ Ատամնաւոր մետաղ (քարտաշ ործոց) ։ Նիւթեայ։

Martéllo. Մարգ, տանձ ։ Նիւ- թեայ, գէշ ։ տանջանք, տառա- պանք, վիշտ ։ ձեռս ։ réggere, te- nersi forte al martello. դիմել տանել, առկայ, կաղ տանջրդահիլ։ sonar la campana a martello. հնչեցուցանել տաւտոյր զրնգալով ի հասարակաժողով ։ հոգ, տանջու- մն հանդուտոյ ։ յոյզ մտոց ։ Նե- նիմ, սրտնեղ ։

Mártire, ս. Մարտիրոս, վկայ, նահատակ ։ Նիւթեայ ։

Martíre, ս. Մարտիրոսութիւն, նահատակութիւն ։ տանջանք, տան- ջու թիւն ։

Martírio. Մարտիրոսել, նա- հատակութիւն ։ Նիւթեայ ։ չարչա- րանք ։ Նեղութիւն ։ վիշտ, տանջու- թիւն խորհրդոց ։ փերթ, գաղնիք ։ վը- կայարան ոգոյ ։

Martirizaménto. Վտահատա- կութիւն ։

Martirizzáre, ն. Վտահատակել ։ Նիւթեայ Նիւթ ։ — ársi, յ. Տանջել զանձն, տառապանս ցանել զմիտս իւր ։ Նեղութիւն սրտնեղի Նիւթեայ ։

Martirológio. Վկայաբանութիւն ։

Mártora, ro: Կղզաքիս։ վիրա- վո ։ մորթի կղզաքիսին ։

Martoriáre, ն. Տանջել զոգաս գործս (առ՝ ի խոտոռանութիւն) խոչընդոտ Նիւթեայ ։ տանջել, չար- չարել ։

Martório, Martóro. Տանջանք, տանջարան (առ՝ ի խոտոռանութիւն յանդգնութեաց) ։ խոչընդոտ ։ անյո և Martírio.

Mártoro. Տ. Mártora.

Márza. Շտապարիկ (պատատա- տակ) ։ փիրան, նիհար ։

Marzajuólo, la. Մարտի, տան- ջանաւոր մարտի ։

Marzapáne, ս. կտաւոյ ինչ յա- րինեալ ի նշոյ, և ի շաքարոյ խառն ըստ վայելչութեան ։

Marziále, ած. Պատերազմական, մարտի, մրցասիրի ։ Հրատապ (նիւթ ։)

Marzimíno. Ագռ ինչ տրճոյ, և քացախ խառնեցող ։

Márzo. Մարտ տանիան ։ նարտ ։

Marzolíno, գ. կիս cácio mar- zolíno. Պանիր մարտի ։

Marzolíno, na, ած. Մարտի, տանիանան մարտի ։

Mascalcía. Պայտատուն, տեղ հետաս քաշխիչն գրատուց ։ նա- պատնիչ ։

Mascalzóne, ս. Ողիմատ տաս- կածանի, դիմատ ։ Նիւթ ։ հոս-գիտ հատուս, եղծատակ, տրիճակ ։ Նիւթ- պիս, Նիւթիչ ։

Mascélla. Ծտանիքիք, ծիծաղ ։ Նիւթ ։ ատամ ։ ժանիք ։ (ի միասին ինչ հրացանին՝ որ տիւնգ տա- նի զգայլատեսակ նապաստ ։)

Mascelláre, ս. Կերտանիատամին, կիս ատրճիք ։ (են կոտրիտատիներ առ տատնոտնիքն ։) տպատ պիւնէր ։

Mascellóne, ար. Մեծ ծտանի- քիք ։ տապատակ ։ պիւնէ ։

Máschera. Դիմակ, տրատատակ երեսաց ։ (իբր կեղծեալ դէմք ։) Նատպատ, տատրիճ, դիմատկատ- տր, տրիճատ դիմատիս ։ տատրիճի, Նե- պիւ տատրիճ։ կեղծիք, տրատրատակ, կերպատան, ծածկոյթ, քող, տ-

Digitized by Google

մասաստատ: ֆէրրօկ: far le máschere. ֆեղծնել, ֆեղծատրանիկ:

Mascherájo. Դիմակավաճառ:

Mascheráre, ն. Դիմակս ածֆռանիլ: սուրբի գօմաք: ֆեղծնել, ատատաստատանիկ, ատատաստանիլ: գաֆռանք: — ársi, յ. Պատատատանիկ ընդ գիմակը ատրհանիլ, լինիլ յոյլ ֆեղծող: ՆԷֆթիւն սուրբի ՆՒՀԷ, ատրբի գհյիթիրՀԷ:

Mascheráta. Խատատ գիմակատատատաց, գիմակատատրք:

Mascheráto, ta. Դիմակս ածֆեալ, գէրեատած, գիմակատատ: ատրբիւն: ֆեղծեալ, ֆեղծ, Թատրան:

Mascherétta, – rína. Դիմակ գրատրք:

Mascheróne, ա. Դիմակ մեծ: Կատիատծոյ գէատ-ֆս վիՀՀատրի և ատր գիմք:

Maschiaménte, Maschilménte, Ա. Յատրական անուն, ատրական անուն:

Maschiézza. Ա֊ատուն, ատրուն, ատրական բնուն: ԷրրէլԷնէ:

Maschifémmina, ա. S. Ermafrodito.

Maschíle, ած. Ա֊ական, ատրական: ՖուԼէրրէ: il maschile, գ. ատրական անուն:

Máschio, գ.յ. Ա֊ատ: ԷրրԷրէ: ատրատրական ատրատրական: գատԼ:

Máschio, ia, ած. Ա֊ատ, ատրատ: ԷրրԷրէ: ատրական, ատրնատ (խորհուրդը.) ատրական, քատԼ, հզօր: ՀրրատրԷ, իյիր: il cárdine máschio. ատրատ ծգիմնի: ԷրրԷրէ րԷրԼէ: dar il máschio alla fémmina. ատատրի կատրատ-ցանիլ գնատատրին, խատրանիլ գատատատանատ:

Mascolíno, Masculíno, na. Ա֊ական: ՖուԼէրրէ:

Máscolo, գ. է. ած. Ա֊ատ: ԷրրԷրէ:

Masnáda. Գատանք զօրաց: գԼօԼիւ: խատատ, ըատրնիլ, ժողովատատ: հատք:

Masnadiére, ա. Ջինատատ: գիՀատատ ատատրական: ՆԷգիՀԷ: ԼրատատԼ, ատատրատ: հայատատ:

Mássa. Կատատ, շինքը, գիՀՀ, ըատրմունք: ԷՀՀԼԷ, ՀօՀ: զանգատատած: di legne. փայտատկատատ: d' oro. քծատատ ատրկատ: ֆԼատԼԼէ, սիւռֆէ: far —. ֆատատրԼ: ԷՀՀԼատ:

Massácro. Կատատատած, ատրատատատ ՐՀՀ: գՀատԼԷ:

Massája. ՏէգֆատատՀ գիմն, ատատ յատր գիմն:

Massájo. Պատհատրան ֆատհատ-ց և ֆատրատատատաց, վատատրան: գմատգՀԷ: ատրբ ատնկատատՀ, ատնատրատ, – որ 'ի գիմ ատատատ իսնատրատ: հատնգատ:

Massára. Ա֊գատիմն: հատրատՀԷ:

Massáro. S. Massajo. և՛ ՏատատգՀԷ, գիՀՀնատրք: ատՀնատ, ՆԷԼԼատ:

Masseria. Տատն, կիՀ ընատկատ-Ի երկատրագործատց: ըատրգատ-Ի վատՀատատ-ց, վատՀատատք: ֆատ, ֆատ-ատ:

Masserízia. Խնատրատ-Ի, խնատրատգատ-Ի: հատնգատրԷՀՀ: ֆատհ: ֆատրատգՀԷ ատատ: ՆԷՀՀԳԻԼԼԷ: գվատՀատք, ըատրգատ-Ի վատՀատատ-ց: ֆատ-ատ:

Masserizióso, sa. Ա֊ՐՐ ատնկատ-ՐատՀ, ատնատրատ, որ 'ի գիՀՐ ատատատ իսնատրատ: հատնգատ:

Massício, ia. ԶատրՀ, միատրատ-գատՀ, միատատատնկ, ֆատատ, ատատՀՀՐՀ, ատատատատատ: ատիՆէՆ, ԷԷ-ֆատԼ, ՀՀ-ֆ:

Masilláre. S. Mascellare.

Mássima. Ա֊ատած, ատատ: գատնատ, սէօՀ:

Massimaménte, Mássime, Mássimo, Ա. Ա֊ատատատնգ, ատատատՀ, յատՀատ, 'ի վերջ քան գԼատ: հատատատատ, իԼԼէ:

Mássimo, ma. Ա֊ատատԼԷԾ, գէրատգՀրՀ, ծատրատգՀրՀ: ևն սէօրՀ-ֆ

Másso. Կատծատ, փիֆէԼի ՆատՀ:

Mastéllo. Կատնք գհատրատգՀԷՀ, ատատրա ֆիՀՀ: ՆԷՀՀԼԼ գհատրատՀ, հատրֆԼ:

Masticaménto. Ծատրատգատ:

Masticáre, ն. ԾատատԼ, ծատրգԼ: ԷրՀՀԷՀՀ: ատրատՀատՀ 'ի գիատա, կիՀ ժատնր:

Digitized by Google

Masticatíccio, գ. ոյ. Ծամելիք ապուռա :

Masticatório, ia. Ծամելու համար (գիրք :) Լինելիութիւն :

Masticatúra. Ծամելիք ապուռա : *sulin.* **Masticazióne.**

Masticazióne. Ծամելութիւն, Ծամելիք : Լինելիութիւն :

Mástice, ա. **Mástico.** Մաստակ, ձիւթ : ապիրատ ապրիշում ունցող ինչ հիւանդութեանց համարելով՝ ի պատրոյգ յանշխիլ կարգ, և ի ըմպել : համառ, լուծական :

Mastiettáre. Ա. Ատիանալ Ծըղիւ ձեռ, կամ ոտիւիչ :

Mastiétto. Ա. Ըմպ. ինչ ապուռ Ծղիանդաց : բերէ : Ագիւիչ. (ի ձեռ. ինչ Ծապուռանդոյ գրանդոց, կամ ապրիչդոց, եւն :) գաւաթ :

Mastíno. Գառնիս. (հովուական :) առնական, լրտես ինծիկ :

Mástio. Ա. ռուս : երէկ : ապուռ Ծղիանիք, Ծապ ապուռ Ծղիանդաց : երէկ բերէ : Պատանիք ինչ : ձիճիկ բիւղ : մեռան ապուռ ապուռատակին՝ որ մեռանիկ յերկին : երէկ պատրաստ գաղթ Ծի ինչ՝ զոր լցնեալ վատօրեակ ապուռանին ի քաղաքական հանգէստ : լափալով :

Mástro, գ. Տ. **Maéstro. Mastro di strade.** Վերակացու Ճանապարհաց :

Mástro, ra. Ա. աշխի, գլխաւոր (արուհ, գառան, ամբոց :) պաշ, իւր :

Matássa. կապոտ : լեւկ : կոյտ, քաղանիք : երէկ :

Matassáta. կապոտք : լեւկեր : հինձիան, խառնակոխ :

Matemática. Ուսումնականութիւն, չափաբերութիւն. (ի գիտութիւն գրանականութեան :) իսկ հինգերորդ, իսկ դասական :

Matematicaménte. Ուսումնականաբար, չափաբերաբար, ըստ ուսումնականաց :

Matemático, գ. Ուսումնական, չափաբեր : հանգերձ :

Matemático, ca, ածա. Ուսումնական, չափաբերական :

Materasmájo. Ածիանապան : գորգչի :

Materassíno, **Materàssuccio.** Ածիանգին գորգ :

Materásso, **Materássa.** Ածիանգին, մեծ գիծ : գորգ :

Matéria. Նիւթ : նախատ, տիւ բերան, տարր, պատ : արատանութիւն, ախտ : տգիտ : in materia di. . . յարագա, ի նիւթ : իրի :

Materiále, գ. ոյ. եւ. **Materiáli.** (արատատանական) Նիւթից շինուած : գործարան :

Materiále, ածա. ա. Նիւթական : նախատ : Մանրաբանական, տգիտ : գործ, թատրանի :

Materialísmo. Դրական, կամ վարդապետութիւն նիւթապահանջ :

Materialísta, գ, ա. Նիւթապահան, կամ նիւթապաշտ. (իմաստասէր :)

Materialità. Նիւթապահանութիւն, նիւթապահան մեռան :

Materialménte. Նիւթապէս : Տգիտաբար, անհոգութեամբ, առանց պատճառի : գործարան :

Maternále, ա. Տ. **Materno.**

Maternaménte. Մարդաբար, մայրաբարեաց : անա իմպ :

Maternità. Մայրութիւն : անասնոց :

Matérno, na. Մայրենի, մայրական, մայր : հանգերձ :

Matíta, **Amatíta.** Մառան. (քար ինչ կանաչ կապոյտ, և սեռ. ի սմանս գծագրեալ ինչ :) գառնուան գաւիթ : հանչ և **Lápis. Matita rossa.** կապոյտ մեռանան : գերմանաց գառնուան գաւիթ :

Matitatójo. Ի գործի ինչ գերմանական՝ յոր սրճանին զ**Lapis** ի գծագրել ինչ :

Matrice. Ա. ըգանդ : ընտ :

Matricída, ա. Մարդասպան : անասնոց հօրսիրէն :

Matricídio. Մարդասպանութիւն :

Matrícola. կատալ արհեստաւո-

Digitized by Google

ատրին: Խանութ վերնին: Տուփար անուանց հատկաստող տնօրէնաց: ա-նա փեքինէրի:

Matricoláre, ն. Կապտիլ զանազանին ի սուտ մտքի: Փաղանջիլ զկնայսաղ արհեստաւորաց: Հրապարակիլ:

Matrigna. Մ Օրսա: Խօդ: մեղք գաժանի, անմտութիւն:

Matrignáre, Matrigneggiáre, ն. Խանդաղանալ որպէս զմեղս:

Matrimoniále, ա. Ամուսնական, կանոն: Նիփխահի:

Matrimónio. Ամուսնութիւն: Նիփխահ: consumare il matrimónio. լրացուցանել զպսակն, մերձաւորիլ ընդ կնոջ տանեացեղի:

Matróna. Կին մեծատոհմ: Հասուցեալ կաս, և այլն: Ջեխին, բանի բիշ: Գաթին:

Matronímico, ca. Մականուն, որ ստանայ զանուն մեծի:

Mattaccíno. Դիւանակատար խոպոպիկ, կամ կատարիչ:

Mattáccio. Յիմարին անուանս:

Mattaméntе. Ցիմարութիւն, տիպ գիմակատար: փեչի ինպ:

Matteggiáre, ն. Ցիմարիլ, գործանեցեալ մտօք: Լուրբրմաք:

Matterello. Տե՛ս Matterullo. Գլանաւոր խմորոյ: օգլավը:

Matteria, Տ. Mattezza.

Matteróne, աւգ. Մոլոռ, խելագար: Ուր փեչի:

Matterúllo. Փոքր մի յիմարիլ, բաւիղծ: փիչիկ:

Mattézza, Mattía. Ցիմարութիւն, անխելութիւն: Փեչիլիք:

Mattína. Առաւօտ: սաբահ:

Mattináta. Առաւօտեան երգ, կամ նուագ առ դրամբ սիրելւոյն: բառնալոգ առաւօտեան: պիր սաբահ: Առաւօտեան քերթուած:

Mattíno. Տ. Mattina.

Mátto, ta. Ցիմար, մեղաւ: փեչի: ուժգին, կամ անհոգութեան (հապճեպածք, եւն:) andar matto di checchessía. զամաւոր ի սէր, մեղքի ի սէր: Ինքնիշխան օրէն:

Mátto, աւգ. Ցաղմեալ ի սուտ լինել խաղագրութեան:

Mattonáre. Տ. Ammattonare.

Mattonáto, գ. Աղիւսապատած: Խոռլա փէօշէմէ:

Mattoncéllo. Աղիւս փոքր:

Mattóne, ա. Աղիւս: Խոռլա: dare il —. Լեռուցնալ աղիւսով ոտքերիկ զինչհնէն առաւեւոց: Խոթխոթիլ: գառնալ, խառն առնել:

Mattoniéro. Աղիւսագործ, աղիւսաստպուծ: Խոռլաճը:

Mattutinále, ն. Matutino, na.

Mattutíno, գ. Առաւօտ: սաբահ: առաւօտեան ժամերգութիւն: սաբահ նամազը:

Maturaménte. Խելամտութիւն, քաջ կշռութիւն, խոհականի խորհրդով. բազում ջնեռութիւն: Ելի փամ էխտիէրէ:

Maturaménto. Հասուցիչ, հասցնող: Ետիրմէ:

Maturáre, ն. Հասանիլ ալեւորել, հասուցանանալ, ժամանիլ: օրհնալ, Ետիրմէք: Հասուցնանալ (ալեւորաց:) ն. Հասուցնացուցանել, հասուցցանել զալեւորել: Ետիրմէքրմէ: քննել մեծի, կշռել քաջ: Ելի փամլխնիլ: կատարիլ առաջանալ: Ութիլ էմմէք: lo letame. Տ Imfracidare.

Maturativo, va. Հասուցուցիչ (ապիոգանի, եւն:) Ետիրմէքրմէնի:

Maturáto, ta. Հասած, հասեալ: օրհնալ: Ծերացեալ: Կհլի փեխի:

Maturazióne, Հասուցիչ, հասուցումն: Ետիրմէ:

Maturézza. Հասութիւն արգասեաց: օրհնալութ, Ետիրմէք:

Maturità, Ելին է: Հասանել կատարեալ: Կհլի փեմրլուխ: խոհականիլ, խելացութիւն: Ութիլիք:

Matúro, ra. Հասուն, հասեալ, (պտուղ, կամ այլոյս:) օրհնալ, Ետիրմէք: Խելագարեալ (հասակի:) զգօն, խոհականի, զգուշացող: Կհլի:

Digitized by Google

ւի փեսային, սիրելի: ragazza al maritággio già matura. օրիորդ չափահաս, իսկ հասակաւ յարգուածս ամուսնութեան ԺԱՄ: Նշանածուհի փեսի:

Mavi, m. Պոչծառ երկնագոյն, աւրջի մանի, կիսով մանի:

Mausoléo. Շիրիմ հոյակապ, շիրիմի: Իշխանական:

Mázza. Գաւազան, յատ. ւր պատի: զանգակի բիլիկ: ազի, վերի ւկոպ: Լարախաղ գաւազանագնդակաձեւ: (ծանր և. Mazza ferrata.) փայտանի, ւզգատոպ: Mazza da palo. Ցիտակ: Ցօփանոց, ղանձիլպան: Նշտակ մեռելոյ տապտպուելոյ: Mazza. Գաւազան (իշխանական զգեստիւրեան, և՛:) Ոստան ԻՍ մեռելոյ (քարտուղարութեան) (ծանր և. Mazza di ferro.) փայտանի:

Mazzacavállo. Ձոգ ձիահան: Ցանկապատ սրճարան:

Mazzapiechio. Ցիտակ, ոստան մեծ փայտանիքին: Ցօփանոց:

Mazzáta. Հարուած գաւազանի:

Mazzatéllo. Տե՛ս Mazzetto.

Mazzeránga. Տափառն ինչ երկարապտուղ:

Mazzerangáre, ն. Հարկանել առագաստաց: Հարկանիլ, հարուիլ:

Mázzero. Գաւազան առաջապահ գլխոյ, ղեկոյ: վերջակոպ:

Mazzétta. Ոստան ինչ մեծ:

Mazzettíno, Mazzétto. Փոքրիկ փայտ: փեղկիկոպ:

Mazzicáre, ն. Հարկանիլ մեռ հատուած, իսկ գաւազանաւոր: Հարկանիլ գերկրկեալ ձեռամբ:

Mazziére, ա. Գաւազանակիր իշխանական պատուոյ:

Mázzo. Խուրձ, ապրուակ, փունջ: փեղկի, փեղկ: Ծառի, ոստն մեծ: Ցօփանոց: բաղմանի, միաւորեալ ծայրք: di carte. պրակ խաղաքարտից ԹղԹից: փեղկ: di léttere. խուրձ նամակաց կապ: mazzo di tordi, ևն. վիճ առագիկք, իսկ այլ ծիւնկաձեւ ամենայնիւք ի մի:

Mazzocchio. Խուրձ: փեղկի: գիտնիլ հիւսուածոյ կտաւատեայ ի մի: գօտեան, իսկ ոտապարոյր ընծայիլ ձեռագրութեանի, (ի ստակքերոյի,) և այլ նմանից:

Mazzolíno. փունջ ծաղկանց, փունջ: պիր Ցոպամ լինելի, փեղկի:

Mazzuóla. Գաւազանի միջոյր:

Mazzuólo. փունջ միջոյր, խուրձ միջոյրիւ: փեղկիկ: երկրաչափի մեռելոյ ծանր ոտապարոյրս: Ոստան, մեռելոյ: փոխ: — da terra. Ծառի երկրագործաց: Ցօփանոց:

ME

Me, զերբ. Ինձ, զիս: պահա, պիտի: io me ne venni. ես եկի:

Meáto. Վտառիք, իսկ անցք, իսկ ծակումն մեռելոյ: Ցիր գերկրպէտի:

Meccánica. Արհեստաստուածոյ, մեքենական գիտութիւն:

Meccanicaménte. Արհեստաւոր, մեքենականի ազդեցութիւն, իսկ գիտութիւն:

Meccánico, ca, adj. Արհեստաւոր իրան, անուանի, հռչակաւոր: arti meccániche. մեքենական ազդեցութիւն:

Meccánico, s. m. Արհեստաւոր ազդեցութեան: մեքենական, մեքենաւոր:

Meccanísmo. Դասալսելիք ազդեցութեանի մեռելոյ, հասկանալ մեռելոյ, հասկ մեռածի, գործ մեռածի:

Mecioacam, Mecioacan, Mecioacan, m. Խաշխաշ սպիտակ: Տե՛ս Լիվոյան:

Méco, իմ con méco. Ընդ իս: con esso meco. ընդ իս: պիտի ինձի:

Mecónio. Արհեստ. (Հիւթ ինչ Թմբիրացուցիչ հանեալ ի մեռ հատիկ:) Է՝ և յատկութեամբ ինչ մեռաւ հատուածոյ յարկիս տապկին որ յարգանդի:)

Medáglia. Հին գրամիջ (նախնի ազգոյ, յատուկ, և՛:) Նմանիլ: Արհեստ (պէս, երկրային ազգոյ:)

Medagliétta. Փոքր մետաղ:

Medaglióne, m. Արհեստ մետաղ:

Digitized by Google

Medaglísta, s. Մ Խոսափոխոյ, մխոսափոխ. (յր որ հաս-ատքն, կամ պատրաստի ի քննութեն վասն մխոսափոյ:)

Medémo. Տ. Medésimo.

Medesimaménte. Նոյնպէս, նմանապէս: պատա-ի կերպով:

Medésimo, ma. Նոյն, ինքն, նոյն ինքն, իսկ s. o, հենին o: tu medésimo. դու ինքն, դու ինքնին, դու քեզնէն: in questa medésima sentenza. յայս և ի նոյն խոնաստ: seco medésimo. ընդ ինքս: essi medésimi. նոյն իսկ ինքեանք, ինքեանք իսկ:

Mediánte, նախ. ի ձեռն: եւի ինչ. իսկ: ի միջ, ընդ: mediante lui. ի ձեռն նորա, նովաւ, ա-ստուածորդութեն նորա: ձեռն եւի ինչ, ձեռն միջնորդի իսկ:

Mediastíno. Մ իջնամիջավայրք:

Mediataménte. Մ իջնորդաբար, միջնորդա-, ի ձեռն: եւի ինչ:

Mediáto, ta. Մ իջանկեալ, ընդ միջ ածեալ, եղեալ ի միջ միջին:

Mediatóre, s. – trice, f. Մ իջնորդ, բարեխոս: արարիչ միջնորդի, միջնորդ:

Mediazióne. Մ իջնորդութիւն: միջանձնդրգ:

Médica. Ազգ խոզ առա-ուտի: տես և. Medichessa.

Medicábile, a. Բժշկելի, բժշկելի: իւրն գոպելի:

Medicamentário. Մ առակեան գիրոց:

Medicáme, sp. Medicaménto. Բժշկութիւն, գիրք: իւրն:

Medicáre, v. Բժշկել, տնտես-ցանել գիրս: իւրն վերին: բուժ-ել զանխտա: առողջ-ան:

Medicástro, Medicastrónzolo. Medicastróne, s. Բժիշկ ապէտ:

Medicáto, ta. Բժշկեալ, գործ տնտնական գիրովք: առողջեալ: vino medicato. գինի գիրեալ:

Medicatóre, sp. – trice, f. Medicante. Բուժիչ, բժիշկ:

Medicasióne. Բժշկութիւն, տնտես-ցանութիւն գիրոց, գործանութեան: Ներման:

Medichéssa. Կին բժիշկ:

Medichévole, a. Բժշկական, բժշկապատկան:

Medicína. Բժշկանոցութիւն, բժշկութիւն: հեթինին: գիրք: իւրն: գիրք տնտեսական, տեղուն բժշկանան: վերին:

Medicinále, g. Գիրք: իւրն:

Medicinále, adj. a. Բժշկանան: vaselli medicinali. անօթք գիրոց:

Medicinalménte. Բժշկականապէս, բժշկապար:

Médico. Բժիշկ: հեթինի: médico da stícciole. բժիշկ ապէտ:

Médico, ca, adj. Բժշկական, բժշկապատկան:

Medicóne, sp. Բժիշկ խոնաստուն, գիրուք: ապա հեթինի:

Mediconzolíno, Medicónzolo, Medicúccio. Բժիշկ ապէտ, անարժան, անանգամանի:

Medietà. Կէս, կիսատեսութիւն: եւրը:

Médio, ia. Մ իջին: օրինանման, օրինա: médio proporzionale. միջին հասնիմանութեամբ:

Mediócre, a. Մ իջակ, միջին, միջակապէտ: օրինանման, օրինա:

Mediocreménte. Մ իջապատ-ուն, չափաւորապէս: օրինա պատկեր:

Mediocrità. Մ իջակութիւն, միջակայնութիւն, միջակապահանութիւն, չափաւորութիւն: օրինաւորդ:

Meditáre, v. Մ ածել, խորհիլ, փիլիսոփայել, փիլիսոփ: պատրաստել ի ոչ խոհեմութիւն, խոհեմ գործել:

Meditataménte. Խորհրդաւոր-ական: Էն գաստ:

Meditativo, va. Մ ածուն, պատրաստական ի խոհեմութիւն: փիլիսոփայական:

Meditazioncélla. Մ ածութիւն հասնիսոս:

Meditazióne. Մ ածութիւն, խո-

հաստեղ: Խիճիճ+խոշոր, փխրուն: մնաս- ծեռաց հնձելին, հնձելի խոտհարած:

Mediterráneo, ea. Ա՛ռևլերկրեայ: Mare mediterráneo, ևմ գ- il mediterráneo. Ա՛ռևլերկրական ծով: ափ փխրուն:

Méglio, ևմ. Լաւ եւս, լաւագոյն: գոհ եղիր: առաւել, յաւելեալ, մնաց- նեալ: վնասակար: amare méglio. ընտրել, հաճել առաւել: io l' ho fatta méglio, che ho saputo. գործ հաւկաց այնպէս լաւ կատարի:

Méglio, անուն. Լաւ, լաւա- գոյն: գոհ եղիր, գոհ եղիր: vo- lere il méglio del mondo ad al- cuno. հաճիլ առաւել քան զամենայն, սիրել ըստ չափ: di bene in méglio, ևմ. ի լաւ անգամ, ի գոհացմ ի լաւագոյնն:

Miglioráre. S. Migliorare.

Méla. խնձոր: էնմ: գառնա ի ի հաստատ գանձիճաց:

Melacotógna. Սերկիլ: այվ:

Melagrána, Melagranáta. Նռան: նռա:

Melagráno. Նռենի: նռա ա- ղաջը:

Melancolía, ևմ. Melanconía, ևմ. S. Malinconía.

Melángola, Melángolo. Փօր- ձուգակ: փօրձուածք: forte. նռ- ջենի, ձուգենի: նուրանալ:

Melansággine. Ա՛ղտութի, խա- ձանութի, ձանգրութի: աղտեղութի:

Meláutio, Meláutro. S. Git.

Melanzána. Տունկ, և պտուղ ինչ: խոխլիման:

Melaráucia. Փօրձուգակ: փօր- ձուածք: նեղջենի, ձուգենի: նու- րանալ:

Melarancíata. Հպարտասած փօր- ձուգակի կամ նարնջոյ:

Melaráncio. Փօրձուգակի, նարնջենի: փօրձուածք ադաջը, նու- րանալ ադաջը:

Melário. փեղձակ: գօվան:

Melássa. Դիւթս զանձ շաքարպի:

Meláta. Ոչխարենի, գառնպակ: գոա- ջենի հեղեալը:

Meláto, ta. Խառնեալ, կամ հա- մեմեալ, համեստ, համադասական, քաղցր: պատւոյ, պատ կիսի ծածկեալ:

Méle, ա. Ա՛ղջ: պատ:

Melensággine. S. Melansággine.

Meléno. S. Milenso.

Meléto. Տնկի մի խնձորենեաց, խնձորենիք: էնմ:

Meliáca. Ծիրան: գայլուկ: ծի- րան գառնահոտիկ, առանձ" պտղա- հաս: վերջալ:

Meliáco. Ծիրանենի: գայլուկ ադաջը: ծառ գառնահոտիկ ծիրա- նեաց: վերջալի ադաջը:

Melicéride. Պաղպղ մեղրահիւթ

Melichino. Ա՛ղջօղի, կամ մեղ- քապիճի:

Melilóto, Mellilóto. Խառ ինչ նմանն առաւտահ: խոլխլոլ գլխի:

Melíssa. Պատրինջ: օդաւ օծա, հիւթա:

Mellífero, ra. Melífero, ra. Ա՛ղքաբեր:

Mellífluo, flua. Ա՛ղքահոս, մեղքաձգական: քաղցր, անուշակ պատճէն զմեղր: պատ կիսի ծածկալ:

Mellonágine. Խօշամանութի, ատամնութի, անմխութի: ահիճգլխի:

Mellonájo. Ակխմինիք: գովան- լատ:

Melloncéllo. Փոքր սեխ: գո- վանձոփ:

Mellóne, Melóne, ա. Սեխ: գո- վան: խօշամանի, ատամնաշ պտղա- ատանի: գաղափ, ահիճգ:

Mélma, Melmétta. Սեկ, կամ, տիղմ (գլուխ, գլուխ, շինուած:) լո- ճար, լերդ:

Melmóso, sa. Սկախատան, տըղ- մնկեղ: լճոտութ:

Mélo. Խնձորենի: էնմ ադաջը:

Melochíte, ա. Յատակ ինչ գի- նահատ, և մոլորադրյուն:

Melocotógno. Սերկիլ (ծառն:) այվ ադաջը:

Melodía. Ա՛ղքգի, ներդաշնակ կուռ, քաղցրաձայնութի (երգոց,

Digitized by Google

նուագարար ։) քաղցրալսելագործ. երգ։ ահեղ-ձկան պատ ։

Melódico, ca. Melodióso, sa. քաղցրանուագարար, ներդաշնակագործ, քաղցրաձայն, քաղցրահնչեալ ։ ա. հնչական ։

Melogranáto. Տ. Melagrano.

Melóne, m. Տ. Mellone.

Meloóte, ի. Ցնծագնեմ ։ գօրան պերճանք ։ զգեստս յատկագնեալ, մեծագնեալ ։

Melúme. Ցուռնատար անձրևակաթիլ խառնրեալ այգեստ ։

Melúzza. Խնձոր վատորակ։ Էլմաձգեալ։

Melúzzola. Խնձոր մանրիկ ։

Membrána. Թաղանթ, մաշկ, մորթ ։ պատ, խոփիկ պերճանք ։ մեռ պատրաստ ։ Խրխրիկ ։

Membranáceo, ea. Membranóse, sa. Պատշաճագործ, Թաղանթագործ ։ մեռագործական ։ Խրխրիկագործ ։

Membranúzza. Փոքր Թաղանթ, նուրբ մեռաշկ ։ Ինձկ փոքր ։

Membrétto, Membricciuólo. Ընդատ վիզակ ։

Mémbro, ար. յոփ՛՛ ոսկր լինի ոտի, ար. ոտիկ, ի. յոպատ նաւուս նաև membre. Ընդատ, անդամք ։ տղա ։ մեռան, մեռատանք ։ ֆայ, ֆրլա ։ membro virile, կամ genitale, կամ di natura, կամ տղի membro. առանի անդամք, ատրճանք։

Membrolíno. Փոքրիկ անդամք։ մեռան վիզակ ։

Membróne, ա. Ցաղի անդամք։

Membrúto, ta. Ցաղիանդամ, յոյր, անձեռնայ ։ ինօվկնէն, ինքուն ։

Memorábile, կ. Memorándo, da. Ցիշատակելի, արժանի յիշատակաց, երկնելի ։ Էապինէար ։

Memorabilménte, կ. Ցիշատակելի իմն օրինակաւ ։

Memoráre, ն. Ցիշել, յուշ ածել ։ անդրադ ։

Memoratíva, գ. Ցիշողական, յիշողուհի ։ հաւաբար ։

Memorativo, va, ած. Ցիշողական, յիշողուհի ։

Memorévole. Տ. Memorábile.

Memória. Ցիշողութիւն, յիշողական, յուշ ։ հաւաբար, ապէ ։ յիշատակութիւն, յիշատակարան ։ հաւաբարք ինքնիշխան, անդամագրեալ, ալիք ։ percosso la memória. հարուածեալ զնշածրագին ։ a memória. ի բերան (առակ.) ի բեռ (գրաւոր.) երդեր ։ aver, tener a —. ի մտի, կամ յատկ առնել, յիշելը հաւաբարիա տպագրած ։ a memória di uomo. յատուկ ոմանց առակներուց ։ առպիպատ ։ tenere memória. յիշել ։ imparare a —. առնուլ ի մտի, կամ ի բերան։ երպէր օրմատ ։ aver una memória sgraziáta, infelice, lábile. վիճակ վատատուր, գիւրաստատուց ։ aver buóna —. վիճակ քաջատուր, ատրպատ ։ Ցիշատակ, յիշատակութիւն, պատառելի ։ խորին ։ di buona, կամ di felice —. ևն. (առակ զմեռելոց.) քաղցրիշատակ, բարեբաստուն, արժանի յիշատակաց։ բահիկելի ։

Memoriále, ա. Ցիշատակ, յիշելիք ։ հաւաբար նիւան ։ յիշատակարան, յիշատակ ։ յիշատակ ։ Գիր ապերասանաց, ապերասիր ։ ար. դռհակ ։

Menále. Պատան անուտորիմն ։ պօճուճիա խիւ ։

Menáre, ն. Ընդել, բերել, առնել ։ ինօվխորհիլ, ինքնիշխել ։ վարել (ի ապատ ։) լուծանել զերծ վիզեր ։ խահաւ կնիկել ։ un pugno, ևն. կամ տոկ menare. կռանիկ, առնել կռուիս, կամ տապատակ, ևն. հարկանիլ ։ նամրատ վարմատ, որ ի վարմատ ։ di punta. խոցել տայրել ։ Ճարտիլ, տարուբերել ։ օյնամիտ, տալլամատ ։ donna, կամ մóglie. առնել ի տուն զկին ։ ևս կին առնել ։ ենկնիկ ։ fuóri. արտաքս հանել ։ փշրել ։ փարատ ։ via. ի բաց տանել ։ տմանիե. կատաղիլ, մեղկնիկել ։ գազանարատ ։ crudeltà, ևն. անգթասիրտ, ևն ։ buóno. հաւանիկ, ընդունել ։ բա-

Digitized by Google

ի օրմա: i giorni. անցուդարձ զրուցատրա, վարձք զինուոր: ինչին ձի: per lo naso. պատրիկ զրք, պատրիկ բառնիրք: պտրակով: per parole, per la lunga. յաւտարձ, յերկարութ: ասլամով: non può più menarla in lungo. ոչ կ տալ բառնաց, ոչ եւս կարէ կենալ յերկար կարգ: a fine, ի կատարած ածել, աւարտել: սկիզբիդին: a capo, ad effetto. ի գլուխ հանել, ի գործ գնել: պատ ցնարման: vita, la vita. կեանք, վարձք զինուոր: կալուած, նօթոյ սիրտի: una vita santa. կեանք սրբութիւն: la danza. բռնել պարարուեստ: եւ՝ առաջնորդել զ հաձոյս: le mani. մատանիչել, կառավել: բռնութիւն: per forza. բռնութիւն բառնի, գործել: ինգին: intorno. շուրջ յածելոյս գանել: փոյլիրգման:

Menarrósto. Ախտ խորտակաց: փորոց:

Menatóre, m. -trice, f. Ածող, առաջնորդ:

Menatúra. Խաղալիք, յազ: օձ նափ: ածուածն, շարժուածն:

Ménda. Վրիպակ, Թերութիւն, յանգուած: գապահաբ: emm. Ammenda.

Mendáce, m. Սուտ, առակաւոր: նայանձը, խիրագիձը:

Mendaceménte, adv. Սուտիւ, առաւ:

Mendácio. Սուտ: նայան: առակ խօս, առաւ: նայանձը:

Mendicánte, m. Ողորմիկ, մուրոզ: փիլնձի: մուրացիկ կը նառոց:

Mendicáre, n. Ողորմել: փիլնձիլ: խնդրել, որանել, ի խնդիր ելանել: ասլամով:

Mendicataménte, adv. Ողորմելոյ բառ:

Mendicáto, ta. Ողորմեալ, մուրացեալ: մուրացածոյ:

Mendicatore, trice. Ողորմ, մուրացիկ: փիլնձի:

Mendicatório, ia. Ողորմելի, մուրացիկ:

Mendicazióne. Ողորմելիք: փիլնձիլիք:

Mendichità, Mendicità. Ողորմելիք, վիրկին անանկութ: փիլնձիլիք:

Mendíco, ca. Mendichíssimo, ma. Ողորմ, մուրացիկ: փիլնձի: աղքատ: փարաիրք:

Méndo. Վճարումն ինառոց: ապրանք, առաւ գանձ: ձիրիմ:

Méndo. Ախտ, ուռնակութ չարք, ագանկառաւ: գապահաբ, ասլամ:

Mendóso, sa. Վիրաւ, վիրպակ: նանգնիր:

Meninge. Ողնիք ուղղին:

Ménno, g, h adj. Ակիրձաւոր, նեղզրնիկ: հասպր: Ախնճրուաց, որ վասն անանգուաց գրպոյ կարծի նուրբ զինի: իխոյնու, ասիալորդ:

Méno, sf. Պառաւ, առակաւ, ոչ այնչափ: նուազ, ալ: men saviamente. անհամանձնապարտ, անհնարաւ բար: ափըսըլըդի իւն: molto meno. Թող Թէ, որչափ եւս առաւել: նիրիկի գալոյն փ: venir —. նուազ զինլ: պայլնայ: ասլակառիլ, նուազ զինլ: նուխիրիք: venir meno di forze. պատառակիլ, լքանիլ, քաշիլ զորաւ: հիւանդ օ'': ayer meno alcuna cosa. չնանիլ ինչ, զինել զուրկ, Թաւիրք: նօգ գառ: esser da meno di alcuno. զինել առարև, վայրագոյն, առարկեն քան զրք: di meno, հատ meno, ի. այլագոյ, այլագոյ ինչ, ապակաւ: far di meno. առնիլ այլագոյ: tener meno. առնիլ առակաւ. (առաջ զանգուածոյ, կամ զանգուածոյ:) եւ՝ զինել գիւրագործ, ոչ քաջ մնածաւ նիլ, ոչ այնգանգիլ հնուելիլ: in men d' un anno. առակաւ ի զատ մի: այլ երկան նուխիրիք: per lo meno. գէթ, գոնէ: պարզ, հիւ փոյնու նուխ:

Méno, adv. Փոքրագոյն, առ հասարագոյն, նուազագոյն: պահա

Digitized by Google

Menologio. Տումարագիր, կամ վկայաբանութիւն յամենայն:

Menomábile, հ. Ցուսալի, պակասելի:

Menomaménto. Պակասութիւն, պակասումն: di febre. Թողութիւն ջերմին:

Menomáre, ն. Պակասցուցանել: պակասեցուցանել: Նուազիլ:

Ménomo, ma. Պզտիկ փոքրագոյն, փոքր յոյժ: Են փնջոյ:

Ménsa. Սեղան (հիւրասիրոյ:) սահմ. mensa Episcopale, Capitolare, կամ տան mensa. մեսա, կամ եկեղեցւոյ եղբայրական, ևն:

Mensále. Սեղանատէն:

Ménsola. Ոստ. (մեյսի ծայրի գերանաց, կամ կամարաց, ևն:)

Mensuále, հ. Ամենամեայ, տարեկան:

Ménta. Անանուխ: Նանի:

Mentále, հ. Մտաւոր, մեսաւոր բանական (ազօթք:) Փիւիր փառաբ:

Mentalménte. Մտաւորապէս, մեսօք:

Mentástro. Դաղձ: Եապան նանի:

Ménte. Միտ, միտք: ածիւ, փիւրսանէլ: Հոգի: Ճան: կամք, խղճ: Ներծիւլ: խորհուրդք, միտք, սկզբն, երևակայութիւն: փիւիր, հաւատ: Հաշտել, ոչ: հաւատ: sapere a—. գիտել'ի բերան, կամ'ի բերէ: Եղունգ պիւրիւ: tenere a—. ունել'ի մտի, կամ յաշիւ պահել, յաշի, յուշ ածել: tornar nella mente. յուշ ածել, հիշել: uscir di mente. ելանել'ի մտաց, մոռանալ: dire a mente. առել'ի բերան: Եղունգ օգուտ: aver, por mente, metter mente, ևն. միտ դնել, փոյթ առնել, հոգ առնել: Նպատակ ի՞: aver mente ad una cosa. զմտաւ ածել ինչ: փնտռտիլ:

Mentecattággine. Խելագարութիւն, յիմարութիւն: փչնիւթ:

Mentecátto, ta. Մտացաւ: Mentíre, ն. Սուտ, խաբել զաւակ եղայն ուրիշ: altrui. սուտաւորապէս զոք ոմն զաւակ: Եղանակը ի բան: mentire per la gola, կամ per la strozza. առել անդադար:

Mentíta. Ապաստանութիւն տուեալ, առգիւս տալ: dare una—. ապաստանական զոք պատիկ առաքեալ:

Mentito, ta. Սուտ, կեղծ: Եղան:

Mentitóre, ս.—trice, ի. Սուտաբան: Եղանիչ:

Ménto. Կզակ: Ենիկ:

Mentováre, ն. Ցիշել, հիշատակել, առնել զհիշատակ, անուանել: անդրադ, դիւրբ ի բեր:

Mentovazióne. Ցիշատակ, հիշատակութիւն:

Méntre, ած. Ցորամ, մինչդեռ, մինչ: հալան: mentre che, in mentre chè. նոյն են: mentre che. որչափ, ցորչափ: ի սա փոր: in questo mentre, կամ. զայսմ ժամանակաւ, յայնմ ժամ: պատ արտաք: in quel mentre. յայնմ ժամ, յայնմ պատճառս: ի պահան:

Menzionáre. Տ. Mentovare.

Menzióne. Ցիշումն, հիշատակ, հիշատակութիւն: դիբբ, անդրադարձ: far—. հիշատակել, առնել հիշատակ, ի մէջ բերել: անդրադ:

Menzógna. Սուտ, ստուտ, ստութիւն: Եղան, Եղանաբարբառ, խիլաֆ:

Menzognére, —éro, ra. ած. Ստոյ. Սուտ, ստախօս, խաբեպատիր: Եղանաբար:

Meraméntе. Ուսանապէս, միայն, լոկ: սալի:

Meravíglia, Meravigliare, ևն. Տ՛ու Maravíglia, ևն:

Mercantáre, Mercanteggiáre. Տ՛ու Mercatantare.

Mercánte, ար. Վաճառական: պարբիւնեան:

Mercantésco. Տ՛ու Mercantile.

Mercantéssa. Կին վաճառականի

Mercantíle, հ. Վաճառական, վաճառականի: բազմավաճառ

Digitized by Google

Mercantóne, m. Վաճառական մեծ : վաճառական պատրիարք :

Mercantúzzo . Վաճառական վիճակ, կամ ապրանք , կամ առևտուր :

Mercanzía . S^tm Mercatanzia.

Mercanziuóla. Փոքր վաճառ , կամ վաճառական ծախիկ :

Mercatantáre, ը. Վաճառաշահ, կամ առևտրական մարդիկ կընեմ : առևտրել կ'ընեմ :

Mercatánte, m. Վաճառական: պատրիարք :

Mercatantésco. S. Mercantile.

Mercatantéssa. S. Mercantessa.

Mercatantíle. S. Mercantile.

Mercatantuólo, Mercatantúzzo. S. Mercantuzzo.

Mercatanzía. Վաճառական իրք, վաճառաշահ իրք : պատրիարքություն : վաճառ, վաճառք : ապրանք :

Mercatáre, ը. S^tm Mercatantare. Վաճառել : ծախրել կ'':

Mercáto. Վաճառատեղի , վաճառանոց , շուկայ : ապրուստ, պատառ: dei pesci . վաճառանոց ձկանց : պատրիարք պատառ : di erba . վաճառատեղի բանջարոցաց : ծաղկավաճառ : ծանոյիր : Ֆատրնոյիր մեղրգիական մը առևտրատուն : Վաճառ, առևտուր : ծախրություն : գին վաճառաց: պահա : buono կամ cattivo — . գին բարձրացնել, իջանկցնել վաճառաց : առևտրատեղ , պահանջատեղ : a buon — . գին բարձրեին (վաճառել , կամ գնել) գին բարձրեին : առատ, a buonissimo mercato. յաճախագին իրք : aver buon mercato, a buon mercato. գնել , կամ առանձին իրաց գին բարձրեին : Հասկցայը : բարձրին իրենն (մրջևանց :) far mercato di checchessía. շահիլ ինչոյ իրաց : tener mercato. առևտրական կընեմ : fare un mercato, parer un mercato, եմ . գործել շատ ապրանք բարձր :

Mercatúra. Վաճառական իրք, առևտրական : պատրիարքություն, ապրուստ վերին :

Mérce, f. Վաճառ, վաճառք : հանուկ :

Mercè, f. Mercéde, f. Վարձ, պարգև : հատգ , խնամ, խնամրին : արժանիք, վաստակ , պարգևինք , գործք արժանի վարձանց : ակնակ : mercè. օգնել, գթալ , կարեկցել : ծիպաց, գերկ : բարեբարեաց, շնորհք, անարգ ապերդրել, բարեգործել : ապիկ : benignamente, sua mercede , ascolta. բան բարեգործիր վր իւրոյ անարգ ապերդրելն : la Dio mercè . կամ la mercè di Dio. ի շնորհաց , ի առեղծել , ի անարգ ապերդրելն ասց : ապահին ապրիկա իւր: la sua mercè. իւրով բարեբարեաց իրեն : գերկ գերկի իւր : mercè d' Iddío . շնորհօք ասց , ասց օգնական : mercè , կամ gran mercè , եմ . շնորհ ունիմ գքեզ, շնորհք : գործել : dire mercè , կամ gran mercede , շնորհս ունել : ինչ գերկ գործ օգնած : render mercede. շնորհ ունիլ , վարձատրել : rimétterai alla mercè altrui. յանձն կընեմ ի կամս ուրուք :

Mercè che , Mercechè , Mercecchè, ը. Վր զի , զի , քանզի : վասն , վերէ :

Mercenariaménte, ի. Վարձու, պարկս զվարձկան :

Mercenájo, Mercenário. Վարձու , վարձկան : իշխի : Mercenájo, ja, ած. Որ գործ վր վարձու :

Mercería . Վաճառք , ինչ իրք ապրանքեղեաց . (որ կառաք , ժամ ապահինք , եմ :) Տանուհ : կրպակ : ինչ : La Mercería. Խանութ, կամ ժողով կրպակաց ուրուց : կանանց : շուկայ : ապրանք :

Merciájo. Կրպակատեր , կրպակառեր : ինչ : իրաց : Ֆատրնոյիր , ծաղիկ :

Merciajuólo . Ստորաստ , կամ անշնան կրպակատեր :

Mercimónio. Վաճառանական իրք , առևտրատեր : ապրուստ : անարժան վաճառաշահութ , զո-

Digitized by Google

չքաղաղութիւն : հարամ ալէզ կերպիւ :

Mercoledì , տ. Mercordì, տբ. Չորեքշաբաթի : լաբլամպա :

Mercorélla . Խոտ ինչ բժշկական է : խաչան փէսլէնէի :

Mercuriále , հ . Մեռուկային : աշխոյժ , անհաստատասէր, անհամբերող :

Mercúrio. Սնգիկ : ձիվա :

Mérda. Աղբ , տապատ. : պօֆ :

Merdóso, sa. Աղտեղոտ, կամ ցեխաւ ապրած , կամ աղտագոտեցած : պօֆ ապած պօլած : ապրտեղի, գաւուղ : ճաբուպար :

Merénda. Ցերեկուայ չափ կամ նախընթրիք . ուտելի , հրամանք : իւֆնի բաամի , մէնէ : նախընթրիք ընել : գահվալթը :

Merendáre, ն. Ճաշել զերեկուայ չափ , ուտել նախընթրիս : իւֆնիի բաամի էնմէք , գահվալթը կնմէք :

Merendúccia , Merendúzza . Գոյղն ինչ յերեկուայ չափ :

Meretrice. Պոռնիկ, բոզ : գահէի :

Meretrício , գ. Տես Puttanésimo. Պոռնկոց :

Meretrício, ia, ա. Պոռնկական : Պոռնիկական : հարամկային :

Mérgere, ն. Ընկղմել, պատել, ծածկել :

Mérgo. Հողաման : գաբա պոխակ :

Meridiáno , գ. Միջօրէական (շրջանակ :)

Meridiáno , na, ած. – ále , ած. Միջօրէական : հարաւային :

Meriggiána. Միջօրէ : էօյլէ :

Meriggiáno, na. Միջօրէական, միջօրեայ :

Meriggio, գ. Հարաւային կողմն : հարաւակողմն : գէօյլէ : միջօրեայ, միջօրէ : էօյլէ , էօյլէ վագիի : di meriggio. զմիջօրեայ :

Meritaménte. Իրաւամբք , յիրաւի , արդարապէս , արժանապէս : հրաւունակ , լայըգանի :

Meritáre, ն. Վարձատրել, վարձահատուցանել : վարձահատուց լինել : իւղաչ էնմէք , ճոգապէնէ էնմէք : ն, ն. Արժանի լինել (վարձատ., պատուոյ .) արդիւնաւորել : հրաւունակ օլմակ , լայըգ օլմակ : d' uno.

Meritévole, հ. Արժանի , արժանապատիւ : լայըգ :

Meritevolménte , Meritissimaménte. Տ. Meritamente.

Meritissimo , ma. Արժանապատիւ գոյն , պատուոյ պատուաւոր : լայըգ : բաալմադրիւն : էէ՛ էնէլմար :

Mérito, գ. Արժանիք , վաստակք , գործք , արդիւնք : սէվապ, էմէլ : վարձ , վարձատրէն , պատուէ : իւնաղ , իւնէրքի : della causa. դատիւք դատին . վաստակք կամ խնդրի գործոյ : un uomo d'un grandissimo mérito . այր գիտակատար : farsi mérito con alcuno. շնորհս գտանել առ ումեք . յիշեցնել յանկուցանել զանձ : ենօթանի կնմէք :

Mérito, ta, ած. Տես Meritato.

Meritoriaménte . Արժանաւորապէս , արժանաւոր պատուոյ , արժանապէս :

Meritório, ia. Արժանի վարձուց , արդիւնաւոր , արդիւնական : հրաւունակ , լայըգ :

Merláta . Առատաձեւ յօրինուած :

Merlatúra. Առատաձեւ յօրինուած : անիկաւածոյ զարդք ինչ :

Merlétto. Ձեկուածոյք , կամ աստղիզարդք : ծաւալապէ , պիւրինճ ձիւթ ընէրէք :

Mérlo. Առատաձեք տրոյց : merlì. առատաձեք ծագելիս, կամ պատեհիս :

Mérlo , ա. Mérla , ի. Սարսակ , սարսիլ : գաբա խաղալ :

Merlótta , to. Զապ. սարսակի : ծանձգասիս , սպառ : ահճագ :

Merlúzzo. Ձուկին ինչ : ձկնկի :

Méro , ra. Ջուտ , անիրաւուն , անառապակ : սաքի :

Mesáta. Սեմսրնայ մի, տաիս մի: պէր այ : ծագելակ սամսրնայ : այլըգ :

Digitized by Google

Méscere , ն. խառնել : գարեւ պղտոր ա ապխոնել դիմի , ևն , ի խառնուին. հնազանդ ի խառնուին, մնալ առանձին : գարեհի շուրջ փոշ գտցիմ :

Meschiaménto , Meschiánza . խառնուածք :

Meschiáre. Տ. Mischiare.

Meschinaménte . թշուառաբար , ողորմ :

Meschinéllo, la. Meschinétto, ta. Տ՚ու Meschino.

Meschinità. թշուառութիւն , հիմ գործ , ողորմութիւն : գործնէութ , սիկ փիլութ :

Meschíno, na. Ա. գրաւոր , հեզ , թշուառական , հոգեմեղ , ողորմ : գործր , սիկիլ , գնալուր , գործ : գծուած (գրչաւոր :)

Meschíta. Ա՚ գրչիմ : ձեռագիր :

Mesciróba . կամ ինչ կոյր ի լուացուածի մնալ ջրերի մէջ

Mescitóre , ա. Ա՚ առաջնակ : գործիչ :

Mesciúto, ta. Ա՚ գրիչ , հեղել :

Mescolaménto , Mescolánza . խառնուածք , խառնութիւն : գարեւ խրճան , գարեւ ուիչ : Mescolánza. խառնուածք , խառնուած : գարեւ ուիչ : խառն ապրանք . (յ՚ յօրինուած ի տարբեր բանկապրոց:) խիւրխիւրեան ապրանք :

Mescoláre, ն. խառնել, խառնել ի միասին : գարեւ ուիչ : — ársi, յ. խառնիլ : գարեւ ուիչ :

Mescolataménte , մ. խառն ի խուռն , խառն : գարեւ ուիչ :

Mescoláto, գ. խառնուած, խառնուածք : գարեւ ուիչ , գարեւ ուիչ : խառնուած ապրանք ի տարբեր բանկապրոց մէջ

Mescoláto, ta. անձ. խառնեալ, խառն : գարեւ ուիչ , գարեւ ուիչ : խառն վիճակ , շփոթութիւն :

Mescúglio. խառնուած , խառնուածք , կոյտ :

Mése, ա. Ամիս : այ : օրինք կանոնաց , գաշտան : տարի : non aver tutti i suoi mesi. ջինել տարի ոչ ապրուստաւոր : di sei mesi. վեցամեայ : il primo del mese. ամսոյ գլուխ : այ պատիր :

Mesentério . Ա՚ նաւնաւոր , կամ միջնապիրք :

Méssa. Պատարագ (որ խորհուրդն է) տարան , լինուիլ : dir la messa . մատուցանել զպատարագ : perder la Messa. ուշ լինել առանց միկայ պատարագին : andare alla messa . երթալ ի տեսանել պատարագ :

Méssa. Դրամ , մուտք : Գրամ ընկերական : ակնայն : վարձատրութիւն կերակրոյ , տեղատուիլ , նկատիլ , նուաճ :

Messaggería. Պետատնութիւն : նուիրութիւն :

Messaggiéra. Պետատնուհի :

Messaggiére , ա. — éro. Պետատուն , հրեշտակ : նուիր :

Messággio . Պատգամ է : գիտացուած : նուիրութիւն :

Messále , ա. Պատարագամատոյց (գիրքն) խորհրդատետրակ :

Mésse. Հրաւէր : ասիլն , օրս ասիլնի :

Messére , յ՚ Mio Sire , ա. Տէր իմ, տեր : աղա : տատուածեր :

Messía. Ա՚ նախայ : եւ Քրիստոս :

Mésso, գ. Դեսպան , հրեշտակ , հաղորդագրիչ : նուիր : տարածագրութիւն գաղտնագրոց , կամ առանձնակայից , նուագիչ : հրովիրիչ : վարձատրութիւն կերակրոյ տեղատուիլ , նկատիլ , նուաճ :

Mésso , sa , անձ. Եղբայր , արեգակ : գծնողաց . Տ՚ու Méttere.

Messóre, ա. Տ. Mietitore.

Mestáre, ն. խառնել շերմերիլ , կամ ձեռագործ : գործիչ իւն , եւ իւն գարեւ ուիչ : խառնել :

Mestatójo . Շերմիչ : գործիչ :

Méstica. Ճանճի նմանութիւն կառուցի , կամ ատեանակայ :

Mesticáre, ն. ճանճիլ , վիճաբանիլ :

Digitized by Google

Mestiére, – éri, – éro, ա. Ս. Հնար : Արհեստ : Mestiére. Պիղծ, ախտոյք : Իգնիա : fa méstiére, կամ fa di mestiére. պիղծ եմ, ախտաբռն է, հմուրկ է : լաւ չի գոր, իգ. պիղա է՞ր :

Mestízia. Տրտմութիւն : Խաւս :

Mésto, ta. Տրտում : Խաւսալը :

Méstola. Շերեփ : Սկիհ : Ձգաբռան պնեստակաց : Ծեփիճ (տղմաւոր գործոց :) Ամաս :

Mestoláta. Հարուածք շերեփիւ :

Mestruále, հ. Դաշտաւանական, գաշտաւանի (արիւն :)

Mestruáto, ta. Դաշտաւանի, ապատրաստ, աւազհատ, դաշտաւանիկ :

Méstruo, գ. Դաշտաւան, օրհնեալ կանանց : ապիկ, այլուկ : Դաշտաւան. (ի քիմիականաց :)

Mestúra. Խառնուրդ, խառնուած : խառնուրած :

Metà, Metáde, Metáte, ի. կէս, հիսաւանան : Էսբը, Էսբըմ : la metà più. կիսով չափ առելի :

Méta. Ծայր, կէտ, կռատաթ, նպատակ : Էբրբը, սբիբը, նիւան :

Metafisica. Բնազանցութիւն. հանճարեղապատում, մեթաֆիզիզեայ : Իմի բան :

Metafisicále, հ. Բնազանցական, հանճարեղապատում, մեթաֆիզիզական :

Metafisicaménte. Բնազանցաբար, մեթաֆիզիզապէս :

Metafísico, ca, ած. Բնազանցական, հանճարեղապատում, մեթաֆիզիզական :

Metafísico, գ. Հանճարեղապատ :

Metáfora. Փոխաբերութիւն. (Ձև Ճարտասա'' :) Խոխանչ, ակնթող : sotto –. փոխաբերաբար :

Metaforicaménte. Փոխաբերաբար, փոխաբերութ :

Metafórico, ca. Փոխաբերական :

Metaforizzáre, Metaforeggiáre. ե. Խօսիլ փոխաբերաբար, այլաբանիլ :

Metalepsi, ի. Փոխառութիւն. (Ձև Ճարտասանից :)

Metállico, ca. Մետաղական, հրահալելոյ : Խոփնի :

Metalliére, ա. Զուգիչ հրահալելոց : մետաղագործ, մետաղահան, բուխագործ : Խոփնեղէն :

Metallino, na. Տես Metállico.

Metállo. Հրահալելի, հրահալ, մետաղ (նիւթ :) Խոփն :

Metallurgía. Մետաղագործութիւն

Metamórfosi, ի. Ա. յայտնութիւն : կերպարանափոխութիւն : Ինչ. փիլի. չերպ :

Metaplásmo. փոխակերպութիւն. (Ձև ինչ քերականական :)

Metatarse, ա. Ի մէջ ոտին ինչ ծայրի ոսկին. ը ոտնոց կոչի Պռնգոտ ոտիք :

Metatési, ի. Գրաւիխոխում. (Ձև ինչ քերակ'') տեղաւիխոխում (հիւթոց մերթեցոյ :)

Metempsicósi, ի. Հոգեփոխում

Metéora. Մէտէորայ, օդևրևւոյթ : տասի խաւնիխ :

Meteórico, ca. Մետէորական :

Meteorista, ա. Որ Ճառէ զմետէորայից :

Meteorología. Ճառ զմետէորայից :

Meteorológico, ca. Մետէորական : գ. Որ Ճառէ զմետէորայից :

Meticcio, ia. Խառնածին. (ըստ ծնեալ յերթապտի հօրէ, և ի հնդիկ մօրէ, կամ ընդ հակառակն :)

Metodicaménte. Մեթոտաբար, ոճով : ասաւ իւր, ասացած իւր :

Metódico, ca. Որ խօսի ոճով կարգաւորապէս, կարգաւոր :

Metodísti, ա, ած. Մեթոտաւանդ

Metodizzáre, ե. Դնել ի կարգի. կարգաւորել :

Método. Մեթոտոս, ոճ, կարգ : ասացած, ասաւ : սովորութի, օրինակ : ապիկ, նօրինակ :

Metonimía. Փոխանուն, փոխանունութի. (Ձև ինչ Ճարտասա'' :)

Metonimicaménte. Փոխանո-

Digitized by Google

նաւապետ, փոխանակուած։

Metréta. Մաս. (հնչական չափ նախնեաց) տիւն։

Metricaménte. Տաղաչափու-թեամբ, տաղանաւորապէս։

Métrico, ca, ած. Տաղաչափական, չափաբանական։ գ. Չափաբան, տաղաչափ։ իայր։ arte métrica. տաղաչափութիւն։ իայերէն։

Métro. Չափ։ Ոտանաւորի պէս չափ, նաւակ։

Metrópoli, ի. Մայրաքաղաք։ գաւառի եկեղեցի արքեպիսկոպական, կամ մեծ ազատաթոռական։

Metropolita, ա. Metropolitáno, գ. Մետրապոլիտ, արքեպիսկոպոս մեծ քաղաքաց, մայրաքաղաքացի։ գիրթիսկոպոս։

Metropolitáno, na, ած. Մետրապոլիտական, արքեպիսկոպական (եկեղեցի։) մայր (քաղաք։)

Méttere, ն. Դնել, ի, կամ ի ներքս, արկանել, փակել։ իւրոյ գօհաթ։ դնել, վերահղել, հաստատել։ գօհաթ։ տե՛ս և. Depositare. մուծանել։ իջուցանել։ մեռանել, առաջի առնել, ի քնոտութիւն։ բողոքել։ ընդդիմանալ։ ցցուիլ, ի վեր երևիլ, բուսանիլ (եղջերաց ասուսանց, փետուրց, եւն։) պնդիլ, էգիաթ։ արկանել զիւրաքան. զհան դերձ, զգեստս։ իւրմէ։ հոսիլ (գետոց, եւն,) ի ծով։ (փեխուն) ափիաթ։ անցուցանել (իգիր։)

Méttere in argento. Դրամադրել արծաթով, արծաթապօծ առնել։ a basso. ցածուցանել, ի վայր ընկճուիլ, խոնարհ առնել։ a cavallo. հեծուցանել, յերիվար։ a cavallo una spada, եւն. հանգերձել զսուր իւրով կապանծով։ a dosso, կամ addosso. տե՛ս Addossare. եւ՝ սանդասաուանել, առգաստանել։ առաւլաթաթ, խոնդիանի պրպաթ։ a fuóco. դնել զկերակուրս ի հուր (առ ի եփել.) եփել։ a fuóco, e fiámma. ի հուր մաշել, հրոյ ճաշակ տալ։ alcuno in grázia, կամ in disgrázia. սիրելի, կամ ատելի առնել զոք։ Méttere alla prova. ի փորձ մատուցանել, փորձել։ alla via. պատրաստաւոր առնել պատրաստ, կազմ։ a morte. տպատնել։ al niente. ի չիք գործս ցանել, եղծանել։ a oro, կամ d'oro. տե՛ս Indorare. Métter a parte. Զատուցանել, մերկնել։ a partito. ի քնին մատուցանել։ a sacco կամ a bottíno. առաւր հարկանել։ a sedere. ընկճուցանել զոք յերկրանուէ։ եւս՝ նատիլ։ sossopra. վեր ի վայր, խառնիխուռն առնել։ տալ խաթ էմիթ։ bene. օգնել, բարերարել։ եւս՝ լինել յօգուտ, օգտակարացուցանել։

Métter capo. Կարգել ուսումք առաջնորդ, վերատեսուչ, գլուխ։ capo. հոսիլ ի ծով։ փնիւնի ափ ցած։ եւս՝ յանգիլ, առատանալ։ պիթիթ, պատ էգիաթ։ nel capo. խնդրատուցանել, ուսուցանել։ գանգրցած։ nel capo, կամ nel cuóre, ն. Հասանիլ, հասանել ցուցանել։ compassióne. Հարճիլ ի գութ, գութ արկանել ուսումք։ in, կամ a conto. տե՛ս Conteggiáre. Metter cuóre. խրախուսել։ in cuóre. հասցուցել։ méttersi in cuóre, յ. դնել, կամ հաստատուիլ ի սիտի։ Metter cura. Մեռ դնել, պատրաստել։ da banda. Թողուլ ի մի կողմն։ d' accordo. տե՛ս Accordare. Méttere dadi falsi. խաղալ սուտ քուէիւք։ del súo. տե՛ս Scapitare. Méttere tutto il súo in una cosa. Ծախել զինչս իւր յիմիք գոյիս չսիթ։ méttere di cosciénza. արատել զխղճի մտաց իւրոց։ — erba. ն, և ։ լուիլ գաւարիս, վերընծիւղիլ։ փնիւնէնիթ։ foce. հոսել (գետոց) ի ծով, Թափիլ, կամ գալ անկանիլ ի ծով։ fuóco. հուր հարկանել։ fuóri. հանել արտաքս։ փըւրէ էգիաթ։ i denti. բուսուցանել, կամ արմատիլ։ in abbandono. ի բաց Թողուլ, լքանել։ պրպաթ։

in arnese. պատրաստանք, յարդարանք: in faccende. պարապանքներ, գործեր, գործք՝ ի վեր դնել:

Métter insiéme. Միասորել, յօգնել՝ ի մի: եւս՝ զօրավիգ լինել (զօրաւ) տիր եմ-իմ, պիրի-իմ-իս, պէտ եմ-իս: innanzi. յառաջագոյն դնել, բարձրացուցանել, յառաջաբերել: եւս՝ առաջի առնել, կամ ապրիանել, ներշ: եւս՝ յայտ առնել: male, գրգռանք, ընդ միասին ապրանել: mano, le mani, tra le mani, per le mani, alle mani, եէ. տե՛ս Mano. Méttere mente. Տ. Mente. Méttere mezzo. Միջնորդս ապրեցուցանել, օգնական գտանել՝ ի միջնորդս: Méttere nella via. Ճանապարհ դնել զձանապարհս, առաջնորդել՝ ի շաւիղս: neve. ձիւնել, առատանալ ձմեռն: գործ եղանիլ: in ópera. ՝ի գործ դնել, կատարել: ՝ի նշխ եմ-իս: եւս՝ ՝ի միտ ապրիանել, վարել: գործանիմ: órdine. կարգել: a órdine. պատրաստանալ, յարդարել: paúra. ահ ապրիանել, երկնչցուցանել: méttersi per servidore. ծառայանել՝ ի ծառայութիւն, երկրպագանել առաքեալ: méttere per servidore. դնել զոք՝ ի ծառայութիւն առաքեալ: piéde. մեռանիլ առաքեալ: a giógo. լծել: méttere su, կամ sotto méttere. դնել, կամ հանել գրասեղան առ՝ ի խաղարկութիւն: su uno. գրգռանել զոք ընդեմ առյուգ, գրգռանել: una veste. զգեցուցանել:

Méttersi, յծ. բռնկիլ, ածիլ, շարժիլ, ձեռնարկել: եղ վարձք: մեռանիլ: a fare qualche cosa. սկսանիլ առնել ինչ: պատանիլ: si mise a piángere. սկսաւ լալ: a far bene. զգաստանալ՝ ի լաւագոյնս: allo stúdio. պատրաստիլ յուսառանել: a fuggire. ՝ի փախուստ գառնալ, սկսանիլ փախչել: alla via, in cammino, in istrada. յառաջ անիանիլ: եօթն լերմ: méttersi a parlar di qualche cosa. խօսել զինչ: in guárdia. զգուշանալ անձին: աղբեմա: sotto a' piédi. առ ոտն հարկանիլ, անդրանիլ: una veste. արկանիլ զինեալս. զհանդերձ ինչ, զգեստս: Միխինմէ:

Mettilóro. Յահեզծատար: եաւ փղձիը:

Meu, ա. Տ. Finocchiána.

Mezzádo. Միանակ առաքին գործակիցն:

Mezzalána. Կերպաս ինչ այլայլակատաւ յատոյ, և ՝ի կատոյ:

Mezzalúna. Կիսալուսին. (և այսոսիկ ինչ զինուս որակեան:)

Mezzána. Սենեակ ինչ միջնակ: ներսագոյն: միջին լայր (նոսա ապրատնաց:) օրթա եկէ: mezzana, álbero di mezzana. առատանան միջին: օրթա եկեցին: կնիկ կաւատ:

Mezzanaménte. Տ. Mediocremente.

Mezzanétto, ta. Միջնակ, միջակայնի: օրթա պոյ:

Mezzáno, գ. Միջնորդ: միջանձիք: կատաւատ: էկօգնական:

Mezzáno, na. Միջին: օրթա, օրթապատիկ: միջնակ, միջնատակնան: օրթանաձա:

Mezzatínta. Կիսապրոյն, կիսատնեկ. (գոյն ինչ ընդ պատկառ, և ընդ սպառ:)

Mezzína. Սափոր (խնդկի, ապինձի:) փնսիկ, կիւրնամ:

Mézzo, za, ածք. Ընդհատ (ապատաւ.) կարճ հատուն: էկէմէ, ինձէկնիկ:

Mézzo, գ. ած. Կէս, կիսատնան, հատապատած: եարմ, եարը:

Mézzo, գ, ած, և մ. Միջին, միջոց, միջատեղի, միջակէտ: օրթա: in mezzo alla città. ՝ի միջ քաղաքին, ՝ի քաղաքմիջն անդ: Միջոց, տարածութիւն, քաղաքաւորութիւն: արաւէտ, նա պէկն: Միջոց (ըստ քանատանից՝ նիւթ լոյծ չքնաղատեսակ զմարմինսդ. որ է օդն:) կէս, կիսատնան: եարը: ժամ, ժամանակ, ատեն, վայր:

Digitized by Google

վոփի : in questo mezzo. յայսմ ատեանս , ցայսոսիկ ժամանակաս , յայսմ վայրկ : պատ ատենիս : in quel mezzo. յայնժամայն , յայնմ ժամի : ի պահն : Եզանակ, հնարք, գիւտ: լուծ, խուր վեճի, էօլ: cercar mezzi. հնարս խնդրել : Միջնորդութիւն, օգնական, ձեռն : եւ: միջնորդ : գլանձը :

Mézzo, ած. Միջին մեան : օրնախոփ : միջակ , միջակացին , միջակահասակ , չափաւոր : օրինաւոր , օրինաւոյց , օրինապատիւ : mezza notte. միջ, կամ հասապատած գիշերոյ : էսբէ գիշեր : di mezza notte. գհասապատիւ գիշերեայ : mezzo dì. միջօրէ, հասապատիւ օր : էօյլե : mezzo mese. կէս ամսոյ : un'ora, e mezza. ժամ մի և կէս : mezz'uómo. կիսայր , նենգքինի : non aver mezzo. ոչ ապահել զմիջ , ոչ կալ ի միջին , խոտրել ի ծայրս : produrre in mezzo. ի միջ բերել , կիս ածել , յառաջ բերել (գվկայութիւն բնչ :) andar, կիս andarne di mezzo. ապականիլ, կորնչ վլնաս : entrar ի կիս esser di mezzo. լինել միջնորդ , միջնորդել : dare in quel mezzo. զերկոսին կողմանեան եւս հասնիլ (ի գնաստանէ.) վնասել ի նպատս երկոցունց եւս կողմանց : la dà per mezzo. լերդ , կիս անաւօրէն է նայ dare in quel mezzo. հարկանել զմիջին: di mezzo sapore. միջահամ հնարեւս հասեալ: mezzo colore. միջահասեալ գոյն: mezzo tempo. գարուն , աշունն : a mezz' ária . միջակացին իմն : di mezza età, ած. միջահասակ, ընդ ծեր և ի երիտասարդ: օրինաւոր եանչք: di mezza statura . այր միջահասակ , հասակաչափ : օրինաւոր պոյ : di mezza táglia, ած. միջակ , միջահասեալ : parlar a mezza bocca. խօսիլ ընդհատեալ , ահ ի ահ , ակնածութի , երկիւղիւ , ծածկաբար : da mezzo in giù. մեան ստորին, ներքին: da mezzo in su. մեան վերին , վերագոյն: tener il mezzo, կիս la via di mezzo, star di mezzo. կալ ի միջին, զմիջինն առնել, ոչ հասկանալ ի կողմն իմն , և ոչ ի մի կողմն յարիլ : méttere in mezzo. խորհիլ : torre a mezzo. առնուլ խորհրդակցիլ զիեսն : consiglio di mezzo. միջին խորհուրդ : mezzo mezzo. անվճռել ի միջին :

Mézzo, ած. խրտ, գլխիվայր, գլորտակաւ ինչ: անդիմ : mezzo morto. կիսաանձն : mezzo malincónico. փսրտի մի տրտում: mezzo sdegnato. փսրտի մի զայրացեալ : միջ տղ պատիւն , պատիւնաս : mezzo matto. բառնած : փեւիանչ : fare a mezzo. բաժանել գլուխն կէս ի կէս , հասապահպանս առնել չհասնել : mezzo mezzo, ած. փսրտի իմն , ըստ իմոյ : A mezzo , ած. կէս ի կէս : էսբէդին էսբէ : senza mezzo. անմ Immediatamente. In mezzo. ի միջին ի միջավայրն, ի միջոցի անդ, ի կիսգիւղին. per mezzo. ի ձեռն : per mezzo di loro. ի ձեռն նց, նոցանէ: per mezzo mio. ինէ, ի ձեռն իմ :

Mezzobústo. Կիսաքանդ :

Mezzoćérchio. Տ. Semicérchio.

Mezzocolóre, ա. Միջնագոյն : օրնաւ բեռնի :

Mezzodì, ա. Միջօրէ , օր հասապահ : էօյլե : հարաւ : գեղուխ : հարաւահողմ , հողմ հարաւոյ : գեղուխ եեւլ : a mezzo dì. ի հնրկ աւուր : էօյլեյին :

Mezzogiórno. Կէսն է : a mezzo giorno . ի միջօրէի , ի հասապահ աւուր : էօյլեյին :

Mezzoquárto. Չափ բնչ հեղաներեւոյ :

Mezzoriliévo. Կիսաբանդակ :

Mezzoscúro, գն Կիսաղօտ :

Mezzúle, ա. Միջին տախտակն յատակի տակառին :

MI

MI. ինձ : պանա : զիս : պեզի : io mi credo. ես հաւատամ :

Miagoláre, Miaguláre, ն. Կա-

Digitized by Google

ալ, մշտեալ։ դիալ էնմէք ։

Miagoláta, Midó. Մլատիւն ։ դիալ. փէթի պէսի ։

Miásma. Ապականութի (տարատ. փոխիկ ախտից ։)

Mica. ասի non mica. Ոչ բըռնա, ոչ, ամենևին ոչ։ էօֆ, ասլա ։

Miccia. Բուծին, կամ լուցկիք (հրացկնաց ։) ֆիթիլ ։

Miccio, ա. Էշ։ էշէկ, մէրէկ ։

Miccia, ի. Մատակ էշ։

Micidiále, գ. Մարգատապան գանլը և ածի. Վատանօզ, մահաբեր։ էօլիմբէճի ։

Mício, ա. Micia, իգ. կատու ։ փէսի ։

Micolíno, ած, ո գ. Վաճառական ։ կամ գործի տէր ։)

Micránico, ca. Պատշաճէն ատանգարը անուանեալ ախտն ։ որ ունի զախտ անգարին ։

Microcósmo. Փոքր աշխարհ, համատօտութիւն աշխարհի՝ որ է մարդն ։

Micrómetro. Մանրաչափ ։ (է գործի տէր ։)

Microscópico, ca. Մանրագիտական (առարկայք ։) խոշորատես ։

Microscópio. Մանրագիտակ, խոշորատեսիչ ։ էէրպինէլ, էէրպինէլ ։

Midólla. Մէջն հացին ։ էտմէյին իւի ։ ուղեղ, կամ ոսրտոս ծառոյ, որ առվորապար կոչի Midóllo. ողա. ձըն էօղի ։ ուղեղ ողնէր, որ փոխ բապէս կոչի Midollo. իւիի ։ midolla spinale. ուղեղ ողնի։ ծոսրդա իւիի ։ midolla. գոյացութիւն, խմաստ ։ խոլաստա ։

Midóllo. Մէջն հացին ։ էտմէյին իւի ։ ուղեղ, ընտրելագոյն, կամ առնուագոյն մասն ։ էօղ ։

Midollóso, sa. Ուղղակից ։ pane. հաց բազմամէջ ։

Miéle, ար. Méle. Մեղր ։ պաղ ։

Miétere, ն. Հնձել ։ պիչմէք, էտին պիչմէք ։ հասասանել ։ փէսմէք ։ քաղել, կիթել (զբամաս ։) փէվէչմէք։

Mietitóre, ա. – tríce, ի. Հնձօղ։ պիչմէճի ։

Mietitúra. Հունձ, հնձառին ։ պիչին ։ ժամանակ հնձոց ։ պիչին ղէմանը ։

Mietúto, ta. Հնձեալ ։ պիչիւիլ։

Míga. Տես Mica.

Migliájo, էլ. – ája, յոփ. Հազարար, հազար ։ պին ։ մղոն ։ ին ։ cinque migliaja di moggi di grano. հինգ հազար գրիւ ցորեան ։ v' era un migliajo d' úomini. կային անդ մոտ հինգ ։ a migliaja, ած. բիւրեք, հազարապատիկ, անթիւք ։ պինիչէր, հիսապաշտ ։

Migliaróla. Գնանակ (ի սէկտա հրացկանից ։) ասլա ։

Míglio, էլ. miglia, յոփ. Մղոն։ ին ։ Miglio. կորեակ ։ փարէ ։

Miglioraménto. Յառաջադիմել ի լաւ անգր ։ լաւանալ, զարգացումն, հասուսատուն յառողջանալ, վիճակ լաւագոյն, ընտրելագոյն մասն ։ էյիլէնմէ, ասղալմա, իւլէրի վարմաը ։

Miglioráre, ն. Լաւ ևս առնել, առնել լաւագոյն ։ փահա էյի էնմէք ։ – ársi, յ. Լինել լաւ ևս. յառաջել ի լաւ անգր ։ էյի օլմաք ։ ևս լանել ի բարեբաստուտն, կազդուրիլ, զօրանալ ի հիւանդութէ ։ ասղալմաք, ղիփա պուլմաք ։

Miglioratívo, va. Առողջացուցիչ, առողջարար ։

Miglióre, ած, ի. Լաւագոյն, լաւ ևս ։ փահա էյի, էյէսի ։ և փոյ. Լաւագոյնն, օգտակարն ։ էյիսի ։

Mignátta. Տղուկ ։ սիւլիսի ։ ագահ, կծծի ։ նէյէս ։

Mignélla. Ագահ, կծծի ։ ինահէսը, նէյէս ։

Mígnolo. Ճկոյթ, ծկոյթ ։ ընկոյզ թարմաղը ։

Mignóne, ա. Սիրելի, մտերիմ ։ սէվգիլի ։

Miléuso, sa. Հն. Տ. Melenso, Հն։

Milióne, ա. Մէլիոն, հազարք

հազարապատիկ : Ան մի բանի խոշոր պիտի : անթիւ, բազմութիւն յոյժ :

Milionésimo, ma. Միլիոնորդ, թուոյ, մին ի միլիոնս մասանց :

Militánte, հ. Զինուորական, զինուոր, մարտական : Ճակատի : Chiésa —. Զինուորական եկեղեցի :

Militáre, ը. Զինուորիկ : Ճակատի օրէնք : զինեալ, մարտանչել, աշխատասէր լինել : օրհասական, Ճակատական, չարաչար :

Militáre, հ. Զինուորական : Ճակատի : և գ, ա. Զինուոր, զօրական : օձակիր, սպիճակի, Ճակատի :

Militarménte. Զինուորական պատկեր զինուոր :

Milízia Զինուորութիւն, ազգհնաւոր զինուորական : Ճակատիկի : le milízie. զօր, զօրք : ասպէզ, օձակ : զօր խառնակեցան :

Millantáre, ն. Միածայնացնել, յոյժ, կարի բարձրացնել : աձեցուցանել : ինչ պէսիւնիկ : և — ársi, յ. Պարծիլ, անասպաս ծիլ : կօչնիկիլ :

Millantatóre, ա. — trice, էգ. Պարծօղ, անձնագանձ, անասպարծ : կօչնախնձիս :

Millanteria. Պարծումն, պարծանք, անձնագանձութիւն : կօչնակ, խասլանա :

Mille, ած. և գ. Հազար : պին : անբաւ, բազում յոյժ : a mille a mille, հ. բիւրք, բիւրաբուրք, անթիւք : mille volte, կամ fiáte. հազարիցս, բազում անգամ :

Milleñóri, ա. Ծխախոտ լինէ հոտանէիս : մեղ երկնքոյ ի ակնառ գիղոց :

Millefóglie. Հազարտերեւուկ. (խոտ լինէ) Ճինան ինչ, հեղաբ. պանէ :

Millelátéro, ra. Հազարգիտող, անձան, հազարանկիւն :

Millemórbia. Բիւրախտաւան. (բոյս :)

Millenário, ia, ած. Հազարատարի, հազարաւոր : պին : — ário, գ. Հազարամեան. (հազարգատարք :)

Millepiédi, ա. Կենդանուկ : Ինչ պիճ պէօճկոյն, պիճանագ պէօճկոյն :

Millépora, Milleporite. Իր առանձին լինէ ծովային :

Millésimo, ma, ած. Հազարորդ, թուոյ, հազարաւոր : պինինճի :

Millésimo, գ. Milléssmo. Հազարաւորամեայ : պին երեսուն :

Milvagíno, Milvo. Ցին ծովային. (է ձուկն լինէ թռչնական յերկաս կուրց :) Milvo. Տես Nibbio.

Mílza. Փայծաղն : փալագ : mal di milza. փայծաղնացաւութիւն փալագ :

Mímico, ca. Միմոսական, զբաւսանական :

Mímma. Ականջիկն մեռաղ, առղայ : գեղձիղալ :

Mímo. Միմոս, պիեսասան, խնդագործ : հոգալուծիկ :

Mimósa. Տես Sensitiva.

Mína. Հանկէն. (չափ լինէ փայտ ածելոյն, կամ երկաթի :) Միաս. (դրամ լինէ յոմանց) Ականի լաղմ :

Minaccévole, հ. Սպառնացօղ, սպառնագին :

Minaccevolménte. Սպառնալիօք :

Mináccia. Սպառնալիք : Ինկիպ

Minacciaménto. Սպառնացումն, սպառնալիք :

Minacciánte, հ. Սպառնացօղ, սպառնագին :

Minacciáre, ն. Սպառնալ : Ինկիպ, պիպ կիմիկ, ածօղ սիրտ գօրգոսխոյ :

Minacciosaménte. Ի սպառնալիօք :

Minaccióso, sa. Սպառնալից, սպառնագին : պիմիկ ածիր :

Minare, ն. Ական հատանել : լաղմ գալմ :

Minatóre, ա. Ականահատ, ականագործ : լաղմճի :

Minchionáre, ն. Ծաղր առնել, խաղ առնել : գինկնիկիլ :

Minchionatúra. Ծանակումն, այդպէս : մեղմ :

Digitized by Google

Minchioneria. Խաղ, կատակ, ձաղր, զրուցաբանութիւն: ղափա: անուանիք, ոչնչչք, անպիտան իր: այլն օյան: սխալանք անհնեմեմ, անմտութիւն: Էնանքըչ, ղանիքըմ:

Minchióne, ա. Թանձրամիտ, խօթամիտ, ապուշ, անմիտ: ղաղ կըն, ահմագ:

Minerále, գոյ, ար. Հանք, կամ հանքանիւթ: ճոպկեն:

Minerále, ած, հ. Հանքային: ճոպկենի:

Mineralísta, ար. Հանքաբան, որ ճառէ պհանքաց:

Mineralogía. Հանքաբանութիւն:

Minerário. Հանքագործ, բանվագործ: մետալահան: ճոպկենչի:

Minéstra. Ճաշ: ղօրպա:

Minestrájo. Թանապտուծ, որ բանջարեղէնաւ:

Minestráre, ն. Ախիամեալ լուծանել ի սկուռեղ:

Minestrélla. – rína, – rúccia. Թաշի ասկուռա, Թանիկ: ղօրպանըկ:

Miniáre, ն. Կարմրել կիսամեռաց նկարել:

Miniatóre, ա. – trice, ի. Կամառնկար, որ նկարէ գիրքս պատկեր:

Miniatúra. Կիսամեռկար: գիրնախագուշ:

Miniéra. Բովք, հանք: ճոպկեն: d' oro. ոսկեհանք, ոսկեածին: di ferro. երկաթահանք: Կիսեմեմ հանքաց՝ գետ ոչ զտել կամ հանք, և կամ մետաղ:

Míinimo, ma. Փոքրիկ, փոքր չոյժ, կամի փոքրագոյն: էն փոքր:

Mínio. Կօվ: սիւլիւյէն:

Minimi, ա, յոգ. Փատչոյեցիք. (են կրօնաւորք կարգի ֆրանչիսկեան փատչոյեցւոյ:)

Ministeriále, հ. Պաշտօնական, պաշտօնէական:

Ministério, – stéro. Պաշտաւորութիւն, պաշտօն: հրամքի: գործ, գործաւորութիւն, կառավարութիւն (պաշտօնեից իշխանին:) հէօքմ:

Ministráre, ն. Պաշտաւորել, պաշտեմ, հրամքի էնդէ: ապաստաւորել ուանիք զանիս: մատակարարել, տալ դհարկաւորն: տէս և Amministrare, և՛ն:

Ministratóre, ար. – trice, իգ. Պաշտաւոր, պաշտօնեայ:

Minístro. Պաշտաւոր, պաշտօնեայ, գործակալ: հրամքի էնէ: il primo – հապաղցու: Վէնէր:

Minoránza. Կրտսերութիւն: փոքրութիւն մեռ ազգութեան, պահաստնի: փոքրութիւն:

Minoráre, ն. Պակասեցուցանել, պահաստնցուցանել, փոքր առնել: էփխիմէ: l' affanno. սիխիմէ զառագնոպ տրանն:

Minoratívo, va. Պակասական, պահաստնցուցիչ: գոյ. Պակղ Թեթևացուցիչ տրուվայնի:

Minóre, ած, ե գ, հ. փոքրագոյն: փահա էնէ: Կրսեր: minore di età. կրսերագոյնն յեվքարդ: փոքրագոյնն: Minore, կամ la minora. փոքրագոյնն. (է ըն նահապատուհին ֆեռնարկուհի:) Frati minori. կամ Minoristi. Մի հնոտիքը, ֆրանչիսկեան կրօնաւորք:

Minorità. Կրսերութի:

Minotáuro. Մարդացուլ:

Minúgia, ի. յոգ. Minúgio, ա. le minúge, յոգ, ի. Պղեր: պաղբաճ:

Minúge Լար, կամ ապիք նուագարանաց: էրէրէ:

Minuíre, ն. Տե՛ս Diminuire. ը. Պատալել, փոքրկանալ: էփխիմէ, էփոլէնէնմէ:

Minúscolo, la. Փոքրիկ: léttera minúscola, կամ սակ minúscola. տառ. փոքրիկ, դէր փոքրագոյն:

Minúta, գ. Պախատիր. ուրուշ կան գրուածք, կամ նախապատկ: գոռէնէկ:

Minutáglia. Մանրորք, խնչիք բանք: հոռդաճախ, ածքած ինչ: իսպառնիճաղանճ: այագ ինգընչ:

Digitized by Google

Minutaménte, ած. Ամեն մանր, մանր: ամբողջ ամբողջ: մանրամասնաբար, մի առ միոլէ : պիրէր պիրէր :

Minutánte, ած. ն գ, ած. Որ յօ բնեն զանախտագիրն : հոգեվիպեալ եպական :

Minutézza. Ամանութիւն, մանրութիւն այլն օյին ւէց : փոքրութիւն, մանրութիւն: ամբողջութիւն :

Minutiére, ա. Ագդ. ինչ մանրատար սակերչի : ապրեւաբար :

Minúto, գած. Ամանրամասնաբար. (վաճառականք մեծաւ մեծ առանձնաձայն բաշխրատիճն :) Ազդրիկեան, բռազէ : պոքիքէ :

Minúto, ta, ած. Minutíssimo, ma. Ամանր, մանրիկ, փոքրիկ, փոքր : ամբողջ, փնուիկ : վաճառատար ազգի, առանձականն, խառնիճաղանձ: ապրած : գոյգն, անասնի, թեւեւ : մինչ : մանրամասնաբար, մանրապատառաւոր, մի առ միոլէ : պիրէր պիրէր : հոգ, ներհատ, առատ : խնձ, պատան : minuta béstia. մանր անասունք. (այ են խաշն, այծ, խոզ, եւն :) a, կամ per minuto, ած. առ առ Minutamente. Véndere a minuto, minutaménte . Վաճառել փոքր փոքր կամ առ առեալ առեալ . (այ լուծրք, առնիկ օք, կամ կանդաստաւ :)

Minúto, ած. Տ. Minutamente.

Minúto minúto, ած. Minutissimamente. Տ. Minutamente.

Minúzia. Մանրութիւն, ոչնչութիւն, խիստ չնչութիւն : ամբողջ ինքնիկ ւէց : մանրութիւն, փոքրութիւն :

Minuzzáme, ար. Ամանրուքը, հատորակը : հատ փաղ :

Minuzzáre, ն. Ամանրել, հատանիել մանր : փոշոտանդ : քանիել մանր :

Minuzzáta. Ամանր անրեակ՝ զորս ատաղծեն առ. Ճանապարհաւ յատուտ ատնիոյ :

Minuzzolíno. Կատարակ, մատնիկ : փոքրամեղկ :

Minúzzolo, Minúzzo. Կատար, հատորակ, նշխար հացի : փոքր : minúzzolo, ած. ոչնիչ :

Mío, գած. Իմ, իմ : պինիմ, պինիմ ւէց իմ :

Mío , ար. Mía, ած. Իմ : պինիմ, պինիմի : Miéi, ա. յած. Mío, ած. Իմը :

Miope , ար. Կարճատես , մերձատես : ետգն ինօրհնիմ :

Mira. Կատարակ աչքայ, կամ առաջ : նիշան : pigliar di mira alcuno. գիտել զրաք (առ. ի հանածել, կամ օգնել.) գհատել կաշխել գիտել : առ աշ առնել առանիք : ինօրհնիլ : porre, կամ prénderе la-- գիտել ի նպատակն : նիշան ածանի : por , կամ aver la-- յատկիլ հոգ, յատկիլ գաղջ մտացի : cóglier la-- հարիանիել ի նպատակն : նիշանա վանգած : prender di mira uno. Տ. Perseguitare.

Mirábile , ած. Mirabilíssimo . Զարմանալի : ամէնից :

Mirabilménte , ած. Զարմանալապէս : ամէնիկին : մեծաւ ազէս, հանդէպ : գայթեր, ինքնակ :

Miraboláno. Բանի. (ի ծառ. ի պտուղ.) հանդէպ, ատիւնէ :

Mirácolo. Զարմանալիք, հրաշք : հրաշագործութիւն : հրաշագործական ինչ, մեծ ինչ, սխրագործ ինչ, զարմանագիրք : ամէնչէ ւէց :

Miracolosaménte. Զարմանալապէս : հրաշապատկէս :

Miracolóso, sa. Զարմանալի, հրաշագործ : հրաշագործական :

Miráre, ւ. Ճառել, աչքնառ : փնփտան իւր նպատը ելնիլ : քաջ հատ հել, գիտուկին առնել, աչքն դնել իմիք (առ. ի առատնալ.) աչքնկատալ ւէնել առ. իմն : ինօր պինիլ : հայելն գիտել, նկատել : պատճառ : գիտել ի նպատակն : նիշան ածանի :

Miríce. Տ. Tamerice.

Mirmicoléone. Որջնատիճ :

Mírra. Զմիւռնա, զմիւռ. հիւր, հատոր :

Mírteo , ea . Mirtíno , na. ի մրտենեաց :

Mirtéto. Մ տեղիք, մեծ թաղ տան :

Mirtíllo. Հաս, կամ հատապտղատու մրտենոց :

Mírto. Մուրտ, մրտենի : Ծէր- պին ազամբ :

Misantropía. Մարդատեացութիւն : Հոգնչիլ :

Misántropo . Մարդատեաց : Հոգնի :

Miscellánea. Խառնարան, կամ գիրք խառնապատում :

Miscelláneo, ea. Խառն :

Míschia. Կռիւ, կռիւ, մարտ : գովիլ , ձեռն :

Mischiaménto , Mischiánza . Mischiáta , Mischiatúra . Խառնումն, խառնուած :

Mischiáre, ն. Խառնել : գոբըն- փըմիլ , խառնիլ կռիւ : — ársi , յ. Խառնիլ : գոբըմիլ : խառնիլ ի գործ :

Mischiataménte , ի. Խառն, խառնիխուռն : գոբմագոբըն :

Míschio, գ. Խառնուրդ, խառնուած : գոբըմ :

Míschio, ia, ածա. Խառնագոյն (շուխայ) նիւրնիւ նիւրնիւ ըննիլի :

Miscredénte , հ. Անհաւատ, անհաւատն : փինոիլ :

Miscredénza . Անհաւատուած, մոլորուած ի հաւատոյն : փինոիլիւ

Miscúglio. Խառնուրդ : գոբըն- ըէփ ըէփ :

Miserábile, հ. Ողորմելի, ողորմ, հէգ , ծշուառ , տառապեալ : գո- վելուըը, ակքիլ : փորքրագոյն, անձուկ : փոր :

Miserabilménte . Ծշուառա- բար , ողորմագին , ողորմ :

Miseraménte . Ցոյն է : վատ- ծախագոյնս :

Miseréllo , la. Հէգ , տառա- պեալ, ծշուառ : ակքիլ :

Miserére . Ողորմեա , ողորմեան ինձ : Ողորմ աղեաց. (է սխտո ինչ:) ըէրագիլ հոգի :

Miséria. Ծշուառութիւն, տառա- պանք , աղէտ : ակքիլութիւն , փէրթ , պէլա : կարօտութիւն : փոգորելիւն : կծծուն : նիւթելիւն :

Misericórdia. Ողորմութիւն, գութ : ծէրհամիլ : aver. ողորմիլ , գթալ :

Misericordiosaménte. Ողորմա- ծաբար, բարեգթութեամբ, գթածաբար :

Misericordióso, sa. Ողորմած , բարեգութ : ծէրհամիլի :

Misero, ra. Ողորմ, ծշուառա- , հէգ , տառապեալ : պվելուը : չար, վնասակար , վատթար : փինա : ան- ձուկ յոյժ , փորր , կարճ : փոթ- ճըճ, ոիւրնիւ : կծծի, ագահ : նիւթե :

Misérrimo, ma, ածշուառագոյն

Misfásto, գ. Ցանգամանք , ոճիր, եղեռն , մեղք : գովպահել , փինա :

Missionário. Առաքեալ ի քա- րոզութիւն , քարոզիչ :

Missióne, ի. Առաքութիւն (ած- այլին անձանց:) առաքելութիւն, ա- ռաքութիւն ի քարոզութիւն :

Mistagógo. Խորհրդակ , խոր- հրդածու , բացատրիչ խորհրդոց հաւատոյ :

Mistério , — éro . Խորհուրդ հաւատոյ, կամ կրօնից : հիւիլի, ուբ: գաղտնիք , խորհուրդ :

Misteriosaménte . Խորհրդա- բար :

Misterióso , sa. Խորհրդաւոր , խորհրդական : հիւիլիւի , ուբլը :

Mística , գ. և ածա. Խորհրդա- կան ածաբանութիւն :

Misticaménte , ի. Խորհրդա- բար , այլաբանօրէն :

Místico, ca. Խորհրդաւոր, խոր- հրդական , այլաբանական (է մեաս) հիւիլիւի :

Mistilíneo , ea. Խառնագիծ ,

Mistióne, ի. Խառնումն, խառ- նուած : գոբըմ , գոբընըիւ : Místo, ta. Խառն , խառնեալ : գոբըմըը, գոբընըիւ : Místo , գոյ. Խառնեալ ինչ , խառնուածոյ : գոբընըիւ չէ : բաղադրեալ, կամ խառնեալ մարմին :

Mistúra. Խառնուածն , խառ-

Digitized by Google

նուրդ, խառնուած:

Misturáto, ta. Ա. յուպեալ, խառնուբ, խառնեալ:

Misúra. Չափ, գործի չափելոյ: Էութիւն: անգրագործ, կշիռ, հաւասարութ, որիտուբ: Ծոգապակէն: կանոն, եղանակ, կարգ, պայմանն: ընթիր: չափ (ռտանաւորաց:) սահմանակ, կամ զարկ (երաժշտական:) ռաոռ: նպատակ առնուլ: Ինչանկեահ, Ինչան: prénder la misura. չափիլ, կշռիլ: Էութիւն: գիտակ ի նպատակին: Ինչան ալ ինչ: misura, կամ misure. խորհուրդք, կարգուածն, գիտութիւն, միտք: Խիպիր, Ինչին: pigliar le misure. հաւանիլ գիտութեան: prender le sue misure. խորհիլ ըստ պատշաճի իրացն: Խելք կիմ կնիկ: romper le — . խափանել, կամ յարել զխորհուրդս ուրուք: a misura. չափու, ըստ չափու: a misura che, հ. որչափ, ըստ: գոփոր: senza, կիմ oltre misura. կիմ fuor di — . հ. անչափ, կարգի: Իքրաի: a misura colma. լիամաղուն, զեղուն: misura rasa. չափ հաւասար: buóna misura. չափ զեղուն: եւս՝ վերադիր վաճառաց: հինգին: a buóna misura. առատապէս, լիուզի:

Misurábile, հ. Չափելի: չափաւոր, հունաւոր:

Misuráre, ն. Չափել: Էութիւն: բաղդատել, կշռել: հաւասարեցուցանել: Misurársi, յ. Չափաւոր լինել ի ծախս:

Misurataménte. Չափու, չափաւորապէս: ռաոռ ինչ:

Misuratézza. Չափ, չափաւորութիւն:

Misuratóre, ար. — trice, իգ. Չափօղ: Էութիւն:

Míte, հ. Հեզ, քաղցր: Տաղտկոտ, հանճաւոր:

Miteménte. Հեզաբար, քաղցրութիւն:

Mítera. Թղթեակ գլխանոց զոր ազիկանին ի գլուխս պատժաւորեալ հեծուցեալ կին:

Mitigaménto, Mitigazióne. Մեղմիչն, չափաւորութիւն, թեթեւութիւն, մեղմութիւն:

Mitigáre, ն. Մեղմել, ցածուցանել, զիջուցանել: հաշտեցուցանել, նուազեցուցանել: Էութիւն, ինձնիցիւ, Էօրէնքէ, Էօրէկէն ինձնիցէ: — ársi, յ. Մեղմանալ, նուազել, զիջ: Էաղաղանալ:

Mitigatívo, va. Մեղմացուցիչ, քաղցրացուցիչ:

Mitigatóre, ա. Մեղմացուցիչ, չափաւորիչ:

Mitissimo, ma. Անհնահեզ, հեզահամբոյր:

Mitologia. Աստուածբանութիւն, առասպելագիտութիւն, ստծբանի հեթանոսաց, գիւցազնութիւն:

Mitológico, ca. Աստուածբանական, գիւցազնական:

Mitologísta, ա. Mitólogo. Աստուածբան, առասպելագէտ, առասպելաբան. (որ Հառէ զառասպելեաց.) գիւցազան:

Mítra, Mítria. Միթր, կամ Թագ եպիսկոպոսական: Ասպաւօր:

Mitráglia, կիմ Metráglia. Կտորակք երկաթոյ կամ հին բեւեռաց եգեալք ի թնդանօթս: ատփ:

Mitráre, Mitriáre. Դնել ի գլուխն Թագ եպիսկոպոս, օծանել կիմ ձեռնադրել եպիսկոպոս:

Mitráto, Mitriáto, ta. Միթրաւոր, Թագադիր (եպիս, կամ աբբայ:) պատիսաւոր:

MO

Mo, հ. Ակնթարթ, արդ: Ինչի:

Mobiláre. Տ. Ammobigliáre.

Móbile, գոյ, ար. Շարժական ինչք, գոյք, կարասիք: Էն Ըստգը, Էն պակասն: far — . կուտել ինչս: primo — . առաջին շարժուն:

Digitized by Google

Móbile, ած, հ. Շարժուն, շարժական: Հեղեղկին, գաբաթ. ածղ, ծլնագէտ: յողդողդ, վհատ. թասակիս: պէր գաբարթա փաթմայան:

Mobilità. Շարժականութիւն: հեղեղկութիւն: յողդողդուն:

Móccatójo. Տես Moccicchino. յարդասրիչ շրագի: տօմ հագասը:

Moccicáre, ե. Ծորեցուցանել զկղկինք ի ունկայս: սիսիփէրի ափ. ըըմնոտ: ծորել խլնկացս: սիսիփէրի ափմոտ:

Moccichíno. Թաշկինակ ուղեղասց: էաղլէփ:

Moccicóne, աբ. Թանձրամիս, առատաշ, այր անպիտան, վատ: ահ մոտ, իղէ էարմաղ:

Moccicóso, Moccióso, sa. Խըլնկաս: սիսիփէլիս: տես և Moccicone.

Móccio. Խլնկ: սիսիփ:

Moccolája. Յուշկ, կամ քաս պատրուգին:

Moccolíno. Փոքրիկ կոտորակ շրագի կամ մոմոյ այրեցելոյ:

Móccolo. Կոտորակ շրագի կամ մոմոյ այրեցելոյ, պատառաք կամ նշխարք մոմոյ: էանմըն տամ, տօմ փէօփանփիսիս: Շրագ: ծայր ունգասց:

Móco. Աղտոտիք ինչ: պոռնկագ, էէղնէկ:

Móda. Սովորութիւն, այժմեան տովորութիւն: ոճիկ, էգէմա: alla móda, հ. ըստ այժմու սովորութեան:

Modále, հ. Եղանակական:

Módano. Աստղաչափ. (գործի ինչ:) Կաղապարդ, կամ չափ (արհեստաւորաց:) գուբպ: Ճարտարապետի. (չափ ինչ Ճարտարապետաց:)

Modelláre, ն. Գործել զկաղապարդ, ձուլել, ձեւացուցանել, կերպացանել: գուբպ էոփէմ:

Modelléto, Modellíno. Փոքր կաղապարդ, ևն:

Modéllo. Ցոփաստափ, կաղապարդ, տիպար: գուբպ: օրինակ, կանոն, յարատցոյց: էօրնէկ:

Moderaménto, Moderánza. Տ. Moderazióne.

Moderáre, ն. Չափաւորել, ի չափս ունել, սանձել, մեզմել: պապի էնմիփ: – ársi, յ. Չանձն ի չափս ունել, չափ դնել անձին:

Moderataménte. Չափաւորապէս, չափու:

Moderatézza. Տ. Moderazióne.

Moderáto, ta. Չափաւոր, կամ նմանաւոր, մեղմ, զգաստ: իմաստիքը, ասալա, օրանը:

Moderatóre, աբ. – trice, իգ. Չափաւորիչ: ուղղիչ:

Moderazióne. Չափաւորութի, բարեխառնութի: ինկպղիկ պապի:

Modernaménte, հ. Ըստ սոյդի սովորութեի, այժմեայս:

Modernità. Հանգամանք այժմեական իրին, նորութեի:

Modérno, na. Այժմեան, սոյդի, նոր: ղէնգիփ, էնէի: որ է ըստ սոյդի սովորութեի, նորահնար: էնէի էգմա: alla moderna. ըստ սոյդի սովորութեի, ոճի սովորութի է այժմ:

Modestaménte. Համեստաբար: էպէպ իղէ:

Modéstia. Համեստութի, չափաւորութի: էպէպ: ամօթխածութի, պարկեշտութի: էպէպղիղիփ:

Modésto, ta. Համեստ, պարկեշտ: էպէպղի, ըղկէղի: չափաւոր:

Modificánte, հ. Modificativo, va. Չափաւորիչ:

Modificáre, ն. Եղանակաւորել: տես և Moderare.

Modificazióne, իգ. Եղանակաւորութիւն: ամրիսփոմիա: տես և Moderazióne.

Módo. Եղանակ, օրինակ, հանգամանք, տարազ, զկարդ: ինըղ, էօղ, վճռի, ասասաղ: գնացք, սովորութի: ոճիկ: չափ, կանոն, կարգ, կապար: էօղլիս, օրմն: հնարք: լուչ: կամք, հաճոյք: իրոփէի, էդյճ: a lor modo. Ը հաճոյս նոցա: ví-

Digitized by Google

vere a suo modo. կ՚ապրի ըստ ինքեան իւրոյ : ինքնիմեան կ՚ապրի : a modo altrui. ըստ հաճոյս կամ ըստ քմահաճոյ այլոց : aver il modo, կամ non mancare il modo. լինել ընչեղ, ունել բաւականն առ ի ծախս : հարուստ եմ օրհնեալ, եղի եղիւդիկ ։

Trovar modo. Գտանել ըստ հնարաց իրին : dar modo. յուցանել զղիւտրդն, հմտել ճանապարհ : por modo. կարգել, դնել կարգ, չափաւորել, յաճախատրել : non ha modo di trattare. չի քաղաքավար, սանդրդի չ : երեսանոյշ չէ : in che modo? զիարդ, որպէս, ինո : նմանօր : in quel modo che. որպէս : նմանօրինակ ։ a un certo modo. ըստ իրաց ինչ, ըստ իմիք : per modo. այնպէս: con assai accóncio modo. կարի պատշաճաւորապէս : a modo. որպէս, զօրէն, իբրև : կիպի, կերօրէ : fare, կամ dire a modo d՚ alcuno. զիմանալ ոմանց, անասել հնազանդիլ, հաճիլ զմիտս ուրուք : սոյնպէս, համբէ հօր եղիպէ : a modo, e a verso. ըստ պատշաճի : a modo suo. ըստ կամս իւր, ըստ հաճոյից իւրոց : a modo. չափու, ըստ չափու : եւ ըստ պատշաճի, խոհականաբար (գործել :) a modo di chérico. որպէս զկղերիկոս : in modo di cortigiáno. իբրև զպալատականն : a modo d՚ uomo. մարդկօրէն : a modo alcuno, կամ in alcun modo. իւիք : a niun, կամ in verun modo. ոչինչ իւիք, եւ ոչ միով իւիք : ապա, հիւ պէր վնաս իւն : in tutti i modi. ամենի, ամեն իրօք, զգիտալին : in ogni modo. նոյն է : եւ՝ որպէս եւ իցէ : a un modo. միօրինակ, նմանապէս, հաւասարապէս : a bel modo. գեղեցկիկ, վայելչապար : al modo sólito. ըստ սովորութեան : al modo d՚ oggidì. ըստ ժամանակի սովորութեան : fuor di modo. անչափ, աստուածայնին : հանդիպէրէ, իբրեաւ : Di modo che, կամ Dimodochè, in modo che, per modo che, in tal modo che. Ա. իսպէս զի, ասի զի, մինչև, մինչ զի : նոյնպէս : allo stesso modo che. նմանին օրհնական՝ որում : ո խաչ ըստ : in molti modi. բազմօրինակ : չօգ ինչ : a կամ in questo modo. այսպէս, զայս օրինակ պա վնասի ինչ

Moderáre, Moduláre, ն. Եղանակաւորել (զձայնն, զինչ եւ նման պատմիւն.) զաղաքակաւորել : զհնչիւն, փոխանակ վերծի ։

Modulazióne. Եղանակ, կամ եղանակութիւն. (ըստ երաժշտաց :) ահիւն, ծափ :

Moggiáta. Մի իրաց անպէտ՝ յորմէ մարդի չ սերմանել գիրեւ մի :

Móggio. Գրիւ, կամ մեզ. (չ չափ տարմանաց :) ծաւ :

Móglie. Կին, տանուհի : աւրաց, էգ :

Moine, էգ, յոտ. Ողորմութիւնք կանանց, տալոց ի վարագոյրս, աղօտական զգոյից : նաև : սեմ եւ Lézia.

Móla. Երկան, երկանաքար : գէյիրմէն խաչը :

Moláre, ած. Կոլմիական (տ տասանութիւն.) սեղանատասանութիւն, կամ ազօրիք : էյնի նէշէդ փէլէէր :

Mólcere, ն. Մեղմել, տանջել : եաւաշ լաւ ծախ :

Móle. Հիւսած հոյակապ, մեծ ծակատոյց : ծուռենէք պինա : մեծ ծուռիկ, քանակ, կոյտ : պէօյիւտ, էղէլի : զանգուածի : փոխանակ

Molécula. Ջանգուածիկ. (ի փոքրիկ մասանիկ մարմնոյ :)

Molestaménte. Վնասու, ձանձրութիւն, վշտօք, ծանուհս : sopportar. տանել գժկամաձանութիւն, զչարիլ : ինաձինիկ :

Molestáre, ն. Տառապեցուցանել, վշտացնել, նեղել, չարչարել ձանձրոյցի արկանել : ինձինիկ, պէղար էնիկ :

Molestatóre, ա. Նեղիչ, ձանձրացուցիչ :

Digitized by Google

Moléstia, Molésto, գ. Տառապանք, նեղութիւն, վիշտ, ձանձրոյթիւն, դժուարութիւն: աբգելք, դահ, գամ, darsi —. տառապիլ, վշտանալ:

Molésto, ta, ած. Ձանձրալի, դժուարակ, նեղվիչ, տառապեցուցիչ: տանգիստ, տղբր, դահկիռնի:

Molibdéne, no. Մեռանիք ինչ սպիտակագոյն, նպատակ՝ ի գծագրել՝ ի վերայ թղթոյ, եւն: կոչի եւ Lapis piombino. գոբլտան գալէմ

Molinéllo, Molino. Տե՛ս Mulinello, Mulino.

Mólla. Ջրաղաց: դէմպէրէ: առաձգութիւն: փոխաբ". Շարժիչ պատճառ: ախպէ:

Molláme, սր. Մսան մեռուա, կակուղ միս, կակուղ միս կշռից:

Molláre, ը Կամիլ, գազարիլ: քէբահալ ընիլ, փոքրանալ: թողլա նալ, թուլանալ: ինէնէնիլ: ն. Աբձակիլ, թողուլ: գօյ ընիլ, ինէնէնիլ:

Mólle, ած, հ. Թացեալ, խոնաւ, թրջեալ: բալգ, եաղ: քաղցր, ողոք (զրոյց.) քաղցրաբարոյ, հեզ: նախիլը, մոպլըմ: ակար, վախուկ, գիրգ, վախկոտացած, հիշտ կեանք. կիւռա: նպէիթ: կակուղ, գիւրաշկոր: եաղիտ, ինէնէիթ: tenere, méttere in molle. արկանել՝ ի թուրմն: ընկճել: occhi molli di lágrime. աչք արտասուալից:

Mólle, գ, ա. Գիրք, կիմ գիշեր վայր: նէմ նէր:

Mólle, գ, նգ. Մólli, նգ, յոգ. Ոչնչութիւն կայծակնոյց: մաղա:

Molleménte. Քաղցրութ, մարդասիրութիւն: կանացի մեղկութիւն, նպօրէն: ցրտութ, թուլութ:

Mollétte. Փոքրիկ ուռնիլիք, ղայդք, մազկիկ: մաղաշըփ, նիփն, ձըմպըղ:

Mollézza. Դիւրաթեքութիւն, կակղութիւն: եաղիտութիւն: ինէնէիթ: խոնաւութիւն: նէմիթ: քաղցրութիւն, գիրութիւն: նախրութիւն, վախկոտութիւն, թուլութիւն, ակարութիւն: նպիթիթ: d' ánimo. փոքրամտութիւն, վատասրտութիւն:

Mollíca. Մէջն հացին: նիթիկն իլի:

Mollíccico, ca. Mollíccio, ia. Փոքր մի կակուղ: եաղլաճըփ: փոքր մի խոնաւ: նէմճ:

Mollicéllo, la. Փոքր մի կակուղ, գողտրիկ, փափկիկ: եաղ ղաճըփ:

Mollificaménto. Կակղութիւն, մեղմութիւն:

Mollificáre, ն. Կակղել, մեղմել, ցածուցանել: եաղլանալ:

Mollificatívo, va. Կակղիչ, մեղմացուցիչ:

Mollificazióne. Կակղութիւն:

Mollíre. Տ. Ammollire.

Mollitívo, va. Կակղիչ, մեղմացուցիչ:

Mollízie. Կակղութ: եաղլագըլըփ: մեղկութ, փափկութ, գըրգանք: նպիթիթ: գիջլութ (մարմնոյ.) պղծութ:

Mollúschi, կիմ Mólli, ա, յոգ. Են կակղամիս ձկունք:

Mólo. Ամբարտակ նաւահանգստոյ: արդ, պէնթ:

Molósso. Գամբռ: սանուան:

Moltiplicábile, հ. Բազմապատկելի կենլի:

Moltiplicándo, գոյ. Բազմապատկելի (թիւն:)

Moltiplicáre, Moltiplicasióne. Տ. Multiplicare, եւն:

Moltitúdine. Բազմութիւն, յոլովութիւն, յաճախութիւն: լօգլաբ:

Mólto, գ. Բազում, յոլով, շատ: լօգ:

Mólto, ta, ած. Moltíssimo, ma. Բազում, յոլով, շատ: լօգ:

Mólto, հ. Բազում, յոյժ, կարի: լօգ, գայլէ, էէ, իքբան: molto bellíssimo. կարի գեղեցիկ, սքանչագեղ: molto dotto. գիտնագոյն, բազմահնարամտ: molto meno. թմղ թէ: գանգա գայլէ: mol-

Digitized by Google

to più. եա առաւել: լօգ ալիապէ, պիսկէսի: di qui a non molto. վա զարդոյն: è molto meglio. լաւ եա է, լաւագոյն է: պահա էյի պէր: è molto che è venuto. 'ի վաղուց եկեր: լօգիան ինչի: Molto. մեծ զարմանան, և հէգիսան. Մեծ ինչ է, զարմանալի են, և կարի խակ քաջ: ամայիպ: molto s' è rimutato. մեծ ինչ է՝ եղեր փոխեցաւ: Da molto, ածս. Պատուական, ազգագոյ, ազիատանի, ընտիր, մեծ, երևելի, քաջ: էյի, էլա: molto molto. յոյժ յոյժ: dir molto. երկայնաբանել, երկարել ալաօս, գձառն: di molto, կամ di moltíssimo. յոյժ, կարի: լօգ, էկէ:

Momentaneaménte. 'ի վայրկեան, ներհէտացու: o ահաի:

Momentáneo, ea. Վայրկենական, ածանցական, անցաւոր, վաղանցիկ: Քանի:

Moménto. Վայրկեան, թոզի: ինգիկէ, պէր կամ: in un momento. 'ի վայրկենի, 'ի ներս: o ահաի: in questo momento. 'ի ամէն ալահու, յայսմ վայրի: Moménto. Ոյժ, կամ ուժգնուն. (ըստ մեքենագործից:) cosa di momento, կամ di gran momento. մեծ ինչ, երևելի, ազիատանի, կարևոր: պէօյիսէ, էգինդալը: di piccolo, կամ di poco կամ di niún momento. փոքր, թեմեն, դժրվն, սակաւ: ձիվնի: a ogni momento. կամ di momento in momento. ատէպ ատէպ, յաձախս: սըգ սըգ, ինահ կա պէր:

Mónaca. Մխանճուհի, կուսան, հաստատուած: ռահվի'' մնդասպէտ: գօջինէբա:

Monacále, ն. Մխանճնական:

Monacánda. Օրիորդ՝ որ հանդերձեալ է լինել միանձնուհի:

Monacáre, ն. Ընդնել միանձնուհի: — ársi, յ. Լինել միանձնուհի: ռահվի'' մնդասպետ ըլլալ:

Monacáto. Մխանճուհի, կուսնատրուհի, վիճակ միանձնական: ինէնէնի:

Monacazióne. Ջգեստաւորութիւն միանձնուհեայց:

Monacéllo. Աստուած միանձն, մանուկ կրօնաստր:

Monachétto. Կոյն է: Թուղթ լինէ ջրասկին: մոյնի լինէ:

Monachíno, գ. Թուղթ լինէ:

Monachísmo. Տ. Monacato.

Mónaco. Մխանճն, կրօնաստր, ասկետաց: ինէնէնի բահիպ, բահիպան: տես և Monachino.

Monárca, ս. Միապետ, Թագաւոր: փոփշահ, շահ:

Monarcále, ն. Միապետական: փոփշահի:

Monarchía. Միապետութիւն, Թագաւորութիւն, միահեծան իշխանութիւն: փոփշահլըք:

Monárchico, ca. Միապետական: փոփշահի:

Monastério, — téro. Մենաստան, վանք: մանասիր:

Monástico, ca. Մխանճնական, կրօնաստրական:

Moncherino, Monchino, Moncóne. Բաղուկ անձեռն, հաստիճեռն: ասգան, չոլագ:

Mónco, ca. Ձեռնատ, փեցի, հաշմ ձեռք: չոլագ: ապակատար, Թերի: կրճատ: էնսիփ:

Mondáccio. Ախտարհ էար, կամ ապականեալ:

Mondaménte. Մաքրութեամբ, սրբութեամբ, ըստ արուեստ:

Mondána, գ. Բոզ, պոռնիկ: գահպէ:

Mondanaménte. Աշխարհօրէն, ըստ աշխարհականաց: ըստ օրինի աշխարհի, ըստ աշխարհի սովորութեան:

Mondáno, na, ած. Աշխարհ, հայեին, աշխարհական, արտաքին, ժամանակաւոր: գ. Աշխարհիկ, աշխարհական: փանէալը, փանչի վ: fémmina mondana. բոզ գահպէ

Mondáre, ն. Կեղևել: գապոռ-

Digitized by Google

ղա- սօյմա: մնաքրեալ սրբեալ: ԲՆԳԱ- ՆԴԵ: il grano. մնաքրեալ կամ հա- նել զպատուական ցորենոյն:

Mondatóre, ս. Կեղևիչ, մնաք- րիչ, սրբիչ:

Mondatúra. Կեղևուածն: կեղև:

Mondazióne. Մաքրութիւն, մնաք- րութիւն, սրբութիւն:

Mondézza. Մաքրութիւն, սրբութիւն: ԲՆԴԶԱՆԻ:

Mondezzájo. Աղբև, ազբիւս: ԷՕՓԷԼԻՈՒ:

Mondiále, հ. Աշխարհի, աշ- խարհային: la mácchina —. աշ- խարհ, սիեղզիք:

Mondiglia. Անպիտան մնան, ապականեցուն, դիրտ, կեղև: ԷՕՓ, ԱԻ-ՓԷ-ՐԻԱՆՓԻ:

Mondízia. Մաքրութիւն, սրբութիւն: ԲՆԴԶԱՆԻ, ՓԱԳԼԳԱ:

Móndo, da, ած. Մաքուր, ջինջ, նը: ԲՆԴԻ:

Móndo, գոյ. Աշխարհ, տիե- զերք: երկիր: փիւնէա, ալէմ: l'al- tro mondo, mondo di là, ևն. հան գերեզման աշխարհ, անանիք, տր- քաքսյուն, կամ դժոխք: ահրեմն, ո պէր փիւնէա, ախրեմ: mondo. տգ- մարդկան, մարդիկ, ազգն: ալէմ, հաւք: բազմութիւն, յաճախութիւն: ջգ- ըոգ: un gran mondo di gente. բազմութիւն մարդկան, անձինք ան- համարք: fémmina di —. բազ- պատնիկ: գահէն: mondo. ժամա- նակ, գար: պէման: esser, stare al mondo. կալ յաշխարհի, յաշ- խարհական վիճակի, լինել աշ- խարհիկ: un mondo, հ. յոյժ, կարի, բազում: ջգ: il più bello, il miglióre del mondo, ևն. գե- ղեցկագոյնն, ազնուագոյնն: dar al mondo. ծնանիլ զ: փօղոբ յա: esser tutto quel del mondo, ևն. լինել ծայրագոյն, առաւելագոյն: senza una spesa al mondo. ա- ռանց ինչ ծախուց, անծախ ա- մենևին: da che il mondo è mon- do. 'ի յաւիտենից, յաւուրց ան- սկ առաջնոց: andare all' altro mondo. մեռանիլ:

Monéta. Դրամ: ահճ: bianca. արծաթի դրամ: córrer la —. ընդ- հանալ, կամ գնալ դրամոց: bat- ter —. հատանել, կամ հարկանիլ զդրամ: սիւռկ վօբչա:

Monetággio. Ծախք դրամա- հատութեան:

Monetáto, ta. Հատեալ, կամ հարեալ դրամ:

Monetiére, աբ. Դրամահատ, դրամահատ: սիւռկէչի:

Mongána, ած, իգ. Դիմակ (որով:) պատատը:

Monile, ս. Մանեակ, քաւա- մանեակ, քօղէք: ԻԸրգանէզ:

Monistéro, — tério. Մենաս- տան, վանք: մանաստըր:

Monitóre, ս. Տ. Ammonitore.

Monitório. Պատուէր, կամ ազդարարութեան գիր. (եկեղեցա- կան:)

Monizióne. Տ. Ammonizióne.

Monócolo, գ. Մի ականի:

Monocórdo, գ. Մի լարի, միա- լար. (նուագարան ինչ:) պիր ԼԷԼԼԻ:

Monodía. Մի երգութիւն:

Monogamía. Մի կնութիւն, միան- գամ ամուսնութիւն:

Monógamo, գ. Մի կնի, միոյ կնոջ այլ ըլալ:

Monográmma. Մի նաստառութիւն, միակագիր:

Monólogo. Եղբայրանալ, կամ մենախօսութիւն:

Monomachía. Մենամարտութիւն: իւր ոգեկին պէօյիւլիա:

Monómio. Մի բաժին, անբաժին կամ միանուն. (է քանակութիւն ալ- ջեբրայական:)

Monopétalo, la. Մի նաւաթիւ:

Monopólio, Monipólio, կամ Appálto. Մենավաճառութիւն, կամ կապալ:

Monopolísta, ս. Մենավաճառ, միայնավաճառ, կապալատու:

Digitized by Google

Monosillaba, – bo, գ. Միա-վանկ բառ: և – bo, ba, ած. Միա-վանկ:

Monóstico, գ. Միաստող, կամ մի առոգ առասանաստղ:

Monotelíta, ա. Միակամեան, միակամեաց առանց. (հերետիկոս:)

Monotonía. Կոչնառանգութիւն:

Monótono, na. Կոչնառանգ, միօրինակ:

Monsignóre, ա. Տէր իմ: Գե-րապատուութիւն. (պատուանուն և պիսկոպոսաց և առաքինոցդ:)

Monsóne, ա. Կանոնաւոր և տարբերատեան հոդմ ինչ ի հընդկաց ծովուն:

Mónta. Խառնիք անասնոց: Լիճի-նդիկ:

Montágna. Լեառն: փաղ:

Montagnáccia. Լեառն մեծ, անպատուական, անմեսագին:

Montagnino, na. Տե՛ս Montanino.

Montagnóso, sa. Լեառնային, լի լեռամիջք: փաղուտ:

Montagnuóla. Լեառնակ, բլուր փաղնիղուկ, փէդէկ:

Montaménto. Վերելիք, ելք: ելփեան:

Montanáro, գոյ. Լեառնականն, լեռնաբնակ: փաղուտ:

Montaníno, na. Montanésco, ca. Լեառնային, լեռնականն, լեռնագնակ: փաղուտ: բերրու, չինականն, անհեղեղ: հօյլաի:

Montanísta, ա. Մոնտանեական (հերետիկոս:)

Montáno, na. Լեառնային, լեռնական: փաղուտ:

Montáre, ե Ելանել ի վեր, ելանել: էօփաբը ելփեան: a cavallo, in sella, եան. ելանել, հեծանել յերիվար: ախոռ պինդել: ելանել, կամ մեռանել ի նռատակ: գայլուկ, ինդիկ ինդիկ: ելանել, կամ վերանալ արուեստին ի մեռանելն: Լիճի-նդիկ: հասանել գումարին ի, հասանել հաշուելն ի, արժանել: փեղ: առնել գնոյն: պահանջը արժէ: հաճախաբար, վերացնալ: և Առնել առաւելուլ արժէ: բաշխ բանալ (լուրց:) օգտել: Քաչա-ռի էթիէ: la stizza, la cóllera, կամ in cóllera, in béstia, in rábbia, եան. բորբել ի բարկութիւն: հընչան, գոռգոռալ: in furore. հա-մառիլ, դժնէանալ: in supérbia, in orgóglio, եան. ամբաստանալ հը-պարտութիւն, գոռոզանալ: una lama. յօրինել զսուսերը ամէ կապմանծիլքն: la guárdia. մնանել ի պահպանելն. (ասի պահիրգասուհ պօրայց:) Նէօգիմէ կիրճէ: la guárdia alla trincéra. մնանել պատհանարգաց ի պատնէշն:

Montáta. Ջառ. ի վեր (լերինն) էօփառը: ելքը, վերելքը: էշէբէ: առ ձոռմն: բլուրնոյ:

Montáto, ta. Ելեալ: էշմէբէ: հեծեալ: պինդ: ben montato. քաջալառի, հեծեալ ի քաջ երիվար: էյի ատ: mal montato. վատաձի:

Mónte, ա. Լեառն: փաղ: կապ-կառ, գիշ, կոյտ: էբէբէ: il piè del monte. լեռնոտն: un monte di checchessia. բազմութիւն կրնիք, բազմութիւ, յոյտ: չօփ: un monte di villanie. անպատա, կամ բնիմ նախատանիք: a monti, ած. խոռան, բնիմ, յոյտ, կապի: far monte, andare a monte, եան. վերատին բաշխել գիշատիչս նետողին, նորոգիլ ըղ-խաչն: porre a monte alcuna cosa. ջանալ ինչ, Թողուլ ի բաց: էլչին պրագիտ: mandar a, կամ mandarla a monte. հրաժարիլ ի խաղալոյց յոյն նուագ գիշատիչ նետողին: Թողուլ, զանց առնել: a monte. ի վեր, ի բարձունս: Monte, Luogo di Monte, կամ Monti di Pietà. Տունն գրաւից:

Monticéllo. Լեռնակ, բլուր: պայբր:

Montoncéllo. Խոյ փոքր:

Montoncino. Կոյն է: մորթի խոյոյ, խոյենի:

Digitized by Google

Montóne, աբ. խոյ: գօլ: մորթի խոյոյ: գօլ գերբիսի: Թանձրատիտ: ահմագ: խոյ, կամ հոյ. (է պատահ. բազմական մեքենոյ ինչ:) խոյ (համատատղութեան:) համել, պիւրձի համել:

Montuosità. Ա. ատպղիք, անհարթութեի վայրոյց:

Montuóso, sa. Լեռնային, լեռնաւոր, լի լերամիք: պաղուր, ատրի

Monuménto. Գերեզման, շիրիմ, տապան: դիպար: յիշատակ կարան, յիշատակի: նշեր:

Móra. Սեաւ թութ: գարտ ինան: պտուղ մորենոյ, մոր. (ըստ այսմ կոչի և Mora prúgnola.) պղնոյ. խրնկեն նեգիի: խաղարկուի ինչ մնատմիք: fare alla mora. խաղ պալ մնատմիք:

Morajuóla. Սեաւ թութ: գարտ ինան:

Morále, գ. բարեզգեցից բարք, բարք քաղցունք, անշծութեի վարուց: նոյի հասոյտր, նպատիւ երդեան: բարոյական, բարոյական գիտութիւն: իմի նպատ:

Morále, ած, հ. բարոյական:

Moralísta, ա. բարոյական, ուսուցիչ բարոյականի:

Moralità. Բարոյականութեի, բարք, բարոյական խնամք:

Moralizzáre, ն. Վերածել ի բարոյականուն, կամ ատ. բարս: ատնել բարոյական խորհրդածութեիս, կամ մտածութիս:

Moralizzazióne. Վերածութեի ատ. բարոյականն:

Moralmènte. Բարոյապէս:

Morbidaménte. Փափկութեամբ, գրգռանօք:

Morbidaménto. Կակղութիւն:

Morbidézza. Կակղութի, գիւրաթեքութի: նուաղգութ: փափկութի, գրգռանք, մեղկութի: պէս, նպատիպ:

Mórbido, da. Կակուղ: նուաղ: փափուկ, գիրգ, փափկակեր, փափկակեաց: նպատիպ:

Morbífero, ra. Morbífico, ca. Ախտաբեր, ախտաստեղծ, ախտագործ: հանգամանգի ներկերեն, պարարուցք: Morbiglióne. S. Morviglióne.

Morbíno. Ախորժակ ծիծաղելոյ, և ծիծաղեցուցանելոյ: էյփ:

Mórbo. Հիւանդութի, ախտ: հանգամանգ, խարազ: գաղշահտուածի, հոտ գարշ: քենա գօգա:

Morbogállico. S. Malfrancése.

Mórbo régio. S. Itterízia.

Mórbo sácro. S. Epilessía.

Morbosaménte. Ախտագար:

Mórchia, Mórcia. Սրատր խաղոյ: նաղ ներքնատա:

Morchióso, sa. Սրրոյալից (խաղ:) ներքնատա:

Mordáce, հ. խածանօղ: ըստրդան: կծու, բարկ, խայթիչ, կծատնող, գատն, բռատն: էսպէն, սէրի, փիւ իւն օգնատնա:

Mordaceménte. Կծողութեամբ: գատնապէս, խստիւ:

Mordacétto, ta. Փոքր մի կծու, կծողական, գատն:

Mordacità. Կծողութի, կծուութի, ատողութի, գատնութի: էսպէնի, ատրէլդի, փիւ իւն օգնատ:

Mordénte, հ. խածանօղ, խայթիչ, կծու, բարկ:

Mórdere, ն. խածանել: ըստրնատ: հարկանել, վիրատորել, խայթել: վնասատ, նեղալատ, օգնատ: բառնատանել, կշտամբել գատնապէս, նախատել, կծանել բանիւք: փիւլէսէ: հարկանիլ ի խղճի մտաց: mórdersi le mani, le bráccia, le dita d' alcuna cosa. ատրկանալ, զղջալ ընդ գործ ինչ: էնուզման օլմատ:

Mordicáre, ն. կծանել, ատչտրել, կամ փաղաղել (գեղոց ըզվերս:) էագմատ, սըլլմնատ:

Mordiménto. Խածանութի, խածուած: ըստրդան: բառնատանիք, նախատանք, կշտամբանք: գայպէն, սէրնէ:

Morélla, la. Սեաւ (ձի, ևն:) սէյահ:

Moréna. Մատանեկա, մեռաքնեկա : Տոպրիա :

Morésco, ca. Մուզկատ, մուրգիատանեան : alla morésca, Ի. ըստ մուզկատաց :

Morétto, ta. Փղգրիկ խոպիշիկ. (Ց՝ ակ.տանգրի :)

Moria. Ժանտատիա : Խոտան :

Moribóndo, – búndo, da. Հոգեվարք, մերձ ի մահ, օրհասական : Մահ ունիմ : esser. Ընկալ՝ի հոգեվարս : Խօնարհ պէրէձնիպէկ օլմա՛ :

Morice, Morici, ի, ՚ս՛. Տիտանատուրի : Ան՝ Թուրք, ատեան, Թիմախատան : Տայատըլ, գատաւ :

Moriénte, ի. Մեռանօղ : Խօնի

Morigeratézza. Բարեխրատատութիւն, ընտիր գատաղարկութիւն, բարեկիրք գնացք : Էրկպ ի՛ն Էրէնան :

Morióne, ա. Ատաւատար : Ի՛էրէկ, Խան :

Morire, ը ա – írsi, ի՛. Մեռանել : Խօլմէ՛, Վիճակ՛ի՛՚՚ : ատակատիլ, ատատիլ, ատկատանալ : Ն. Ատատանել : Խօլի՛էրկպ : ը Պատկատիլ, ըստատիլ : Ի՛ի՛էրկպ : տատկատանալ, չիլմանիլ : գատվիճի՛ի՛ էրկպ՛ի՛, պէ՛ճ՛էրկպ : morire di rábbia, di sdegno, եէ՛. մեղմիկ՛ի՛ կատատատութիւն, հեղձատեղձուկ լինել՛ ի՛ ցատանել, եէ՛ : di fame. տատանահ լինել, տատվատւկ տատնիլ, չքատուրիլ : di freddo. ցրտատկ լինել : di sonno, եէ՛. տատատատիլ՛ի՛ քնոյ : delle risa. ատայիմիլ՛ի՛ ծիծաղելոյ, ծիծաղիլ տանչատի՛ : di vóglia di checchessia. փափաքիլ տանձկանալ, տնաչիլ տանձկութ՛ : di checchessia. մոլիլ, կիմ զանատատիլ՛ի՛ սէր իւիք : di suo male. տիատանել հիւանդութ՛ի՛, քնատկան մնահատատիլ : vo' morire, կամ՛ poss' io morire, se ho fatto la tal cosa. ա՛ն Էրպիճի՛ան : ան եւ ան ատատակ ինձ տուծ, կիմ կենդանանի՛ էջ տէր՛ի՛ ատատանի՛ էջ իմ՛ զայգ : far morir uno. ատատնանել զոք, տատ զոք ատատանանել, գէհատանել : Խօսխատիլ :

Mormoracchiáre, ը Կրմրմիլ՛ի՛, չատպիս խօսիլ : Ծրբրատատ :

Mormoraménto. Շշնջիւն, քրմրմիւնիլ՛ի՛ : Էբտէբս : քատրիւն, Ծիտգիւն : ղատիս :

Mormoráre, ը Խոխոջիլ՛ : կաղկաղալ (ջուրց) : ղաղատատ : շշնջիլ, քրմրմիւնիլ՛ի՛ : հծծիլ : Կիբրատատ, Ծրբրատատ : քրմրմիւնիլ՛ի՛ զատանգիլ, չատատխօսիլ, քատատատանել : փիւնհիւ : մեղմիլ՛ (ատատանօղ :) Տատանիլ՛ի՛, ըզչատրիլ : Ծրբրատատ, իիւանդնիւ :

Mormoratóre, ատ. – trice, իգ. Ազատախօս, քատատատիչ, զգատատատիչ, ատատանօղ, քրմրմիւնօղ :

Mormorazióne. Շշնջիւն՛ ; քրմրմիւնիւն, ատատանի՛ : Վէ՛ս՛վ : քատատատատանք : գատղատիւն :

Mormoreggiáre, ենդ. Ատհատ քրմրմիւնիլ՛ի՛, շշնջիլ՛ : Կիբրատատ՛ :

Mormorio. Կրմրմիւնիւն, շշրունջիւն : Էբտէբս, Ծրբրատ : խոխոջիւն : ատա ղաղատատ : չատպիսատատի՛, քատատատանք : գատղատիւն :

Móro. Ճիմիճկի : Խատ ատամբ :

Móro. Խատիշկի, եէմատպատի՛, մոռ-գրի՛ : ատատ : ատատ գատա, ատհա՛ :

Moróide, ի, ՚ս՛. Տ՛ Morice.

Moróso, sa. Յատի՛, Խատպատիքատ՛իլ, Խատպատկոտ : dilettazione morosa. Խատհատ հեշատի՛ :

Mórsa, ի՛. Mórse, ի՛, ՚ս՛. Կրռատատանք գատոյ : Morsa. Բատ՛, կիմ լէբատատկատ ատմհ՛ի՛ ձիտց : Էտհատ՛ : մնատիկ : Գինկնի՛ :

Morsecchiáre, ն. Խատծանել՛ փոքր մի, խատծանել, Խատյհել : ըՄբրատ :

Morsecchiatúra, Morsicatúra. Խատծանատմի՛, խատծատատի՛ : ըՄբրատ ըՄբրեա՛ : Նշան խատծռատծոց :

Morseggiáre, ն. Խատծանել՛ լոփ ըՄբրատ :

Morsellétto. Պատատա : ցգմատ, Խատյա : գէգատհատատ : հատ :

Morsello. Պատատ՛ փորք :

Morsicáre. Տ՛ Morsecchiáre.

Digitized by Google

Mórso, գ. խածանումն : ըմբըռուկ : խածուած, խածեալ տեղին : ըմբըմբուկ նեղ : խայլի խոշոր : փայտ ըմպրտուղ : բռավոնդակ երկաթի սանձին, սանձ : կնճ : ոլշապի խածուածով միով, պատառած մի : պիր լծմանըվի : խայլի, ցաւ :

Mórso, sa. խածեալ: ըմբըմբուկ

Morsúra. խածանելին, խածածուած : ըմբըմբուկ ըմբրմա : կծուածք, կծոտուկ : ատբելիք :

Mortadélla, – lo. Պատուար երկնիկ ինչ խորհրդին : փօմոզ սասիսոզոս

Mortajétto. Ընկոյն փոքր : կամ վանճըվի :

Mortájo. Ընկոյն, սանդ : հաւան : ուրմիկին : հաւանի ծօխա :

Mortále, գ. Մահկանացու , մեռելոց : ապամ, ինսան :

Mortále, ած, գ. Մահկանացու : էօլէնէ : մեռնուրդ : էօլիս ըէնէ : (վէրլը) առ՝ ի մեռ , կատրելվէր : nimico. սխորխիմ ըէշնասին : պաըր փխոյնին : peccato. մեղք մեռնող-չասի , մեռնողու : պէօյնէ կինանակ : ծանր յոյժ, գժինդասկ : աղըր

Mortalità. Պատահկիչ ժանտախտ , մեռնողաց հասնիճապատակ : գերբնէն : ապաանուն , կոտորած :

Mortalménte . Մահու-չասի , կամաւ առ՝ ի մեռ (մեղանչել, խոցել) կատելվէր , մեծապահս, յոյժ, չարաչար , մեռնող-չասի (առակ :)

Mortarétto. Տ. Mástio. լափալօղ:

Mórte. Մահ : էօլիմ, վնգիւն, էձել: darsi la morte. պիւրտվլին երբեմալ: էնոփ էնոփնի էօլիս-րէն: esser una morte. լինել ապահնապատիչ , ծանրագին յոյժ : կա՝ լինել ապահէս զպատկիս ինչ մեռելոյ : esser colla morte in bocca. լինել ի հոգեվարս , կամ մերձ ի մեռ : ճակն վնգիւնէ : a morte, insino a morte. (odiare, nimicare, ferire.) մեռնող-չասի (առակ, ըշնասնապնալ, խոցել առ՝ ի մեռ :) far la santa morte. մեռանել արդար :

Mortélla. Մուրտ , մրտանոի : հիբոյին ապտակ :

Mortellétta. Մրտանոի փոքր :

Mortíccio, cia. Դիակատեսակ , մեռելանման : էօլիս պէտնէր : color –. գոյն մեռնող-չասի, մեռնականատակ :

Morticíno. Փոքր դիակն :

Morticíno, na, ած. carne morticina. մեռելոտի (խաշատց :) էնէ: lana –. գիզմն մեռելատի խաշինն : legname morticino. փայտ գատագնալ :

Mortífero, ra. Մահապարտ, մեռնող-տիճ , մեռնողաց : էօլիս-էձնէ , էօլիս-բիս :

Mortificaménto. Մեռելութիւն (կրից .) ձնշուածն :

Mortificánte, գ. Մահապարտ , սատակիչ : մեռուցիչ :

Mortificáre, ն. Թօշնեցուցանել, խամրել, տկարացուցանել, ընկճել, նուաճել : գոսվնէլ էնոփէ : սպանանել, կամ մեռուցանել կամ զսպել (զկիրս .) ձնշել (զրգոտրմնին :) էնոբի նկճա կինէ , զսպել կինէ : սրտմտացուցանել, վշտացնել : ինձկինէ : – cársi, ց. Ընդգսպիլ (սնդասնց :) տրբը փծայնանալ , էնէլնէնէ : զսպել զանձն, զկիրս : էնոփնի զսպել է՛:

Mortificáto, ta. Շնչատապատ , մեռնողաւոր , ձնշեալ : անզգայել : կամ մեռեալ (անգասնէ :)

Mortificazióne, Mortificaménto. Մեռելուն (կրից .) ձնշուածն (մտքինոյ :) ժուժկալութի, խրատատկերութիւն, ձգնութի : էնոբի նկճա : նեռխատպիկը, անզգայութիւն, վշտատնուն, վիշտ : նկնէմ անզգայութիւն, կամ մեռելութի (փոտեալ անգասնց :) էնէլնէնէ :

Mortína, – ne, – no. Տ. Mortella.

Mórto, գ. Մարմին (մեռելէ.) դի : էօլիս , լէշ : մեռելեալն, վախձանեալն : էօլէն, քնվիլ օլմաղ :

Mórto, ta, ած. Մեռեալ : էօլիս : չինքեալ (ածաւխ , եմն :) ոէօլ

Ammortito. ապրած գոյնն, դեղձին, սպրազատնեալ: աղ. մաղ, ապրարբեալ: mano morta. անգործ ընչք (եկեղեցականաց, կամ կրօնաւորաց.) կամ անգործ վիճակ: persone di mano morta. անձինք անգործք, կամ բնակեալք յապահովութիւն անգրաւ: essere morto, կամ innamorato morto d' alcuno, եմ. կամիմ ոգեկիր, կամ գամաւել ի սէր ուրուք: acqua morta. ջուր անհոսել, լճացեալ, անշարժ: fuoco morto. հիւղացեալ կամ դիզ նաֆթ: Peso morto. Անեկնգնան գրծոյնի: morto di sete. ծարաւ ատանի: di fatica. վաստակակեալ: di paura, եմ. ահաբեկ: di fame. սովամահ, սովալլուկ: եւս՝ կարօտ ատելոյն ապահենի: danaro morto. գրամ անդործող, անգործ, ոչ եգեալ ի վաճառս: Piazza morta. Ծուխ ոչնչակ, կամ առեղիկ: Paga morta. Ջինուոր գործապատն, կամ գործատ քակաւն: օխտափ:

Mortório, – tóro. Յուղարկաւորութիւն (սեռ. եցոյ.) հանդէս յուղարկաւորութեան, սեռ. եցոյցի: գեղեմ, գեղեմ: չիրիմ:

Morvigliône, Morbiglióne. Հպատանիճի, վարդախաւոր գլամօտիք:

Mosáico. Տ. Musáico.

Mósca. Ճանճ: պինդ: mosca cavallina. ձիաստաց, ոսկեծակ: ոսկ պինդի:

Moscadáto, ta. Շիլահոտ: հոտի:

Moscadéllo, – la, գ. Շիլահոտ խաղող: հոտկեի խաղեմիս: մշկահոտ գինեի: հոտկեի ջաղող: և տես. Շիլահոտ (առանձ, սեռ, եմ.) հոտի:

Moscádo. Առշիլ: հոտ: noce moscada. ընկոյզ մշկահոտ, ընկոյզ հնդկաց: հինգխօսեան ձկնկիւն:

Moscájo. Շաղք, կամ ապաղք ճանճից, ճանճք բազմութիք: պինդ:

Moscajóla, Moscajuóla. Ճանճ ճատկան. (և առեմ կապկեալ ի կատաղ, յոր ապահին ի ճանճից ղեմս, կամ զայլ ինչ առանձին:) կեմ փիներէի:

Moscatéllo. Տ. Moscadello.

Moscáto, կամ Leardo moscáto, գ. Ախտատակ սեռատեսեալ (ձի:) ինչ, կինո բինո, գէշ (ասի:) սեռ. և Moscado.

Moschéa. Ա՛ղիկի (առանձին:) ճամի:

Moscherino, Moscerino. Ա՛ղուղ: փոխինի պինդ: մէմիմ: պինդ բիսինիլ: montare, salire, venire il moscherino. ապաղ ի գլուխ ճանճ: ճանճ գայլ, գայլատանալ ընդ գոյնն ինչ: ինչ պաղբնիմ:

Moschétta. Ճանճկիկ, մեսիք ճանճ: փոխինի պինդ: սեռ. և Moschetto.

Moschettáre, ն. Հարկանիլ կամ ապտանանիլ հրացանիւ: ինիմինի ինիմ:

Moschettáta. Հապտանած հրացանի:

Moschetteria. Հրացանակիրք, բազմութիւն հրացանատաղաց: ինիմինիքի:

Moschettiére, պր. Հրացանատաղ: ինիմինիքի:

Moschettina. Ճանճկիկ:

Moschétto. Հրացան: ինիմինի:

Moschettóne, ա. Հրացան մեծ:

Moschino. Ճանճ փոքրիկ: ճանճկիկ, մեղուկ:

Mosciamà. Ալաճք գոն ձկան: լափերաս:

Moscióne, ա. Ա՛ժղուկ (քաղցուկ, եմ:) փոխինի պինդ:

Móscolo. Ա՛ստուա: կոչի և Múschio. Ա՛կան:

Mosconáccio. Ճանճ մեծ յոյժ:

Mosconcéllo, Mosconcino. Ճանճկիկ:

Moscóne, ա. Ճանճ մեծ: պէտ խոփ պինդ:

Mósca. Շաղուկ, շաղուկ:

հերեւելի, ներերևնի:

Mósse, ի, յոց. Ալբամակապան, թոզապան մեջ: dar le mosse. տալ նշան որշտանոց մեջ, որ ձակել զմիս յայտնակարանէն: pigliar le —. մեկնիլ, երթալ: կին. մէ: stare, tenere alle —. ի չափս ունել զանձն, կամ զայլս: էբերքա սափլամա՝ ներսիմա: non poter star alle —. ոչ ժոյժ ունել, ոչ հանդուրժել: պայմանամա: furare, rubar le mosse. կանխել ի խօսս, կամ ի գործս՝ (զոր այլ ոք հանդերձեալ է առել, կամ առնել:) dar le mosse a' tremuóti. լինել սկզբնատու, կամ առաջնորդ գործոյն:

Mósso, sa. Շարժեալ: ներերևնի: տես Móvere.

Mossolína. Տ. Mussolina.

Mostácchio. Ընչացք: պըսըք:

Mostacciáccio. Տգեղ դէմք:

Mostacciáta. Ապտակ: սիւնի:

Mostaccíno. Երեսք փոքր:

Mostáccio. Դէմք, երես: էնհրի, առաջի:

Mostaccióne, ար. Ապտակ: սիւնի:

Mostacciuólo. Կտաւ լինչ ի շորտակ, և ի համեմից: հելվա:

Mostárda. Քաղցու եփեալ խառնեալ ընդ հասոյ մանանխոյ ի սկիս հասեալ զկերակուր: հարփալ: քաղցրաւնեի լինչ մանանեխաց խառնեալ: հարփալ բէնէլի: տես և Sénape.

Mósto. Քաղցու: էլիս:

Mostóso, sa. Քաղցուահամ, քաղցուալից:

Móstra. Ցուցանելի, ցոյց: ներս ներերևնի: հանելիք, կամ հանդերձ զոյց: էօփլամա: far la —. հանդերձ առնել զորոյ: երևոյթի, կերպաս դիմաց: far mostra di եև. երևեցուցանել, ձևանալ, առնել լինչ ի ցոյս այլոց, կեղծել: ներսիմէ: Օրինակ (չուխայից, և այլ վիճառատ.) առհասարակ, նշան, նշանակ: էօրնէկ, ծոսիրա, նիշան: far mostra di mercanzíe. դնել առտաքոյ վաճառաս: tener a —. ի ցոյց ընծայել, դնել լինչ առտաքոյ առ ի ցոյց: ներսիմէ: Երևս (ժամանցուցից՝ յորում նը շանակեալ են ժամերն:) ժամանցոյց անձայն, կամ դիպանիի: ձեռ սահաւի: Շրջուն մասն հանդերձիս ձեռ ապառնի կերպասուք, կամ չուխայիւք՝ որոց երանգ այլ է ի բուն գունոյ հանդերձին: ղընձէք:

Móstra. Հրեշ: ճանաւար:

Mostraméntо. Ցուցումն, ցուցակ, երևոյթ: ներսիմէ: ցոյց: (ձև լինչ Ճարտասանական:)

Mostráre, ն. Ցուցանել, յայտնել: ներսիմէ: ն, և ի. Երևիլ, երևանել առաջագոյ: ներսիմէ, փըչորը էմֆոփ: ն և ի. Երևեցուցանել, ձևանալ, կերպարանիլ, կամ յանդգնել, ի չառնս լինել: ներսիմէ, պիսիկ սիփոփն ներսիմէ: il viso, il volto. քաջուքն ը դէմ երևանել: a dito. մատնացոյց լինել: և՝ քաջկայացս ցուցանել: ուռուցանել: ներսիմէ: mostrare di fuggire. փախուստս ցուցանել, խոյս առալ: գալըմոփ:

Mostratore, ար. — trice, կգ. Ցուցանող:

Mostrazióne. Ցոյց, ցուցումն: ներսիմէ:

Móstro, գ. Հրեշ, հրաշք: ճանաւար: սխրալի լինչ, հրաշանման, սքանչելիք: ապշելի չէ: mostro di sciénza. սքանչելի ի գիտուն:

Mostruosaménte. Սխրապէս, անչափ, կարի չոյժ: ներսիմ, պոյիի

Mostruosità. Հրեշ, հրաշք: ապշելի չէ: այլանդակութիւն, այլ անդամ ապերդուն: էրէխինէ:

Mostruóso, sa. Հրաշալի, հրաշապար, նորատնչման, նորատքանչ: ապշելի: անչափ: հէյ պէնէի: ապերդ, սխրապալից: էրէխին, քաոխ:

Móta. Տիղմ, կաս: լամաք:

Digitized by Google

Motiváre. S. Menzionare.

Motivo, ց. Ա֊ռիթ, պատճառ, ծագումն, նիւթ, շարժառիթ, գրգիռ: ակռկէպ: շարժումն: a motivo. վասն, ի սակս: իւրմէ:

Móto. Շարժումն, շարժումիք: ինքնիշխանի հրէութիւն: di próprio moto. ինքնաշարժ, ինքնին, ինքնաստակամ: ինչպէս իրապէսի իւրմէ: moto convulsivo. ցնցողական: կամ գիւղական շարժումն (ախտանց): օինյիր էնէրկիա:

Motóre, ար. Շարժիչ, շարժօղ: ինէրէրփինէ: ակզբնատոր (չարեաց.) պատճառագործ (գործոյն:) եւ գործ:

Motóso, sa. Տղմալից, տղմուտ: լճաղուտ: խոհեմասէր: ծանրաբար:

Motríce, ին. ց, և ած. Շարժօղ: շարժիչ (պատճառ:)

Motteggiaménto. Կատակ, ծաղրածութիւն, զուարճախնամութիւն: ղափա:

Motteggiáre, ը. Ծաղրել գալ, ընդ խաղ ապականել. ասել կամ առնել ընդ խաղ: ղափա կինել: կծառնել բանիւք: ակռկ խօք փընել:

Motteggiatóre, ա. Ծաղրածու, ծաղրասէր: ղափաճը:

Motteggiévole, ա. Motteggióso, sa. Ծաղրասէր, զուարճախօս:

Motténggio. Ծաղր, կատակ, խաղ, զուարճախնամութիւն: ղափա, լռնիքին: խոհեմասիրութիւն, այլայն: ակռկաթ: da motténggio. ընչ խաղ, ընչ կատակս:

Motitto. Ընդն է: զուարճալի զրոյց: հանճարօտ երգ. ինչ հոգևոր և երաժշտական:

Móto. Գետղեցիկ խնամած, սանած, առատ, հանճարեղ, կամ զուարճալի առածաւած, ծաղրական, կամ կծռոլական զրոյց: ինչպէս ակօզ, լռնիքին, ինձխրնէ ակօզ խօսք, բան, զրոյց: ակօզ, լափըրթը: far motto ad alcuno. ողջունել զրոյ բանիւ, հարցանել զրոյնունել, ողջունել: հարցրնը օգնա: ասել ինչ ուխտք հարևանցի, գնալ ի տուն ուրուք հարցանել զկասն

Նորա: far motto. խօսել: ակռկնէ: non far motto. ոչ խօսել, լռել: չասել ինչ բնաւ, և ոչ խակ բերան բանալ: ի֊ընմանի: dare motto, fare, կամ toccare un motto d' alcuna cosa. ևն. խօսել հատուածաբար, յիշատակել ինչ ի հարևանցի: a motto a motto. բառ առ բառ, մի ըստ միոջէ: պիէրէ պիէրէ:

Motupróprio, ա. ինքնաշարժ, կամ ինքնակամ հաճութիւն, խորհուրդ:

Móvere. Տես Muóvere.

Movíbile, ած. Շարժական, շարժական: օյնար:

Moviménto. Շարժումն: հարկ, փէ, ինէրէնին: փոփոխութիւն (բանաձ:) փէյինէ: di próprio—. ինքնաշարժ, ներքին մղմամբ: degli affetti. շարժումն կրից, կիրք, աֆխորժակք: movimento. խառնուիլ, անդրմուկ: վէվէնէ: սկիզբն:

Mozióne. Շարժումն:

Mozzaménto. Յատկութիւն, կրճատութիւն (անդատից:)

Mozzarábico, ca. Ա֊րաբատառն (տպարտողութիւնք:)

Mozzárabo. Կիսարաբացի:

Mozzáre, ն. Կրճատել, յատկել, ծայրատել, հատանել (զանգատմն:) ապակ֊լափ, էնկէր: il capo. գլխատել:

Mozzétta. Թիկնոց, կամ զգեստ ինչ եպիսկոպոսաց, և այլոց առաջնորդաց: Ա֊ուշակ կանոնիկոսաց, և այլոց եկեղեցականաց՝ զոր կրեն ի ձախ բազուկս:

Mózzo, za, ած. Mozzáto, ta. Կրճատեալ, հատեալ: էնկէր:

Mózzo, գոյ. Տեղի հատմանն, հատուածոն: էնկէր էնէր: հատեալ մնան: էնկէր ֆաբլա:

Mózzo, գ. Կտորակ (արծաթոյ, ձիւթոյ, մոմոյ, եևն:) ֆաբլա: կոշտ (հողոյ:) էնկէր: գոմնատնուտ: փիանէր, փիանէր: — di nave, di stalla. մանուկ նաւին, ախուռոյ: ֆիջ:

Digitized by Google

Mucchierélło, Mucchiétto. Կուտակ, շեղջ փոքր:

Múcchio. Կոյտ, կարկառ, շեղջ դիզք: Եղէգն:

Múci. Ի ձայն հոչելոյ զկաուճն: էխ էխ:

Múcia, Múscia. Կաուճ քած:

Múcido, da. Մերձ յապականել նուէ, որ սկսեալ ի նեխիլ: ուտկ" լքեալ: Եփրիտիւղ, եփրիտիւղ: saper di múcido. սկսանիլ նեխիլ, հոտիլ, կամ ապականիլ (մսոյ:) գօգմոփ:

Mucilágine, Mucillággine. Խը ժայնի հիւթ (քաամեալ ի սերմանց, ի խոտոց, կամ ի պտղոց:) լաապ:

Mucilagginóso, sa. Խժայնի:

Mucina, – no. Կաուճ փոքրիկ: ձագ կաուճի: էկսիձի, էկսի նալ բաուճ:

Mucosità. Խժայնուհի, խժայնի գոյն:

Mucóso, sa. Խժայնի, առատ ձայնի:

Múda. Կորսիւեսուր զարգասրուհի, վիճորսիմոխուհի: գարնասա, գարնաղբաը, գարնագոբ:

Mudáre, ը. Կորսիւեսուր զարգասրիլ: Թաւիլ կամ նորոգել զհիւս. (առն զհիւրուսց:)

Múffa. Բորբոս: իւղի: aver muffa, saper di – . ունել զհամ, կամ գհոտ բորբոսի: venire կամ crescere la muffa al naso. ի բարկուել բղխել (ը անառնդի զայրոյս:)

Muffáre, ը. Muffeggiáre. Բորբոսիլ: էխ էխենիլ:

Muffatíccio, ia. Փոքր մի բորբոսեալ, սկսեալ բորբոսիլ:

Muffáto, ta. Múffo, fa. Բորբոսեալ: էխենի:

Mufti, ա. Գենպիտա առաձկաց: դիքիա:

Mugghiaménto. Բառաչ, բառանջիւն: պէօյիւրիւն:

Mugghiáre, ը. Բառանջիլ (եզանց:) պէօյիւրիլ: մռնչել (ոխերոտ:) կիւրիւրպենիլ: գոչել (ծովու:) կիւմպիւրտիլ: կոծել բարձրաձայն, կոծ առնուլ: պաղբրըլ:

Múgghio. Բառաչ, բառանջիւն: պէօյիւրիւն: գոչիւն, մռնչիւն (առիւծոց:) պաղբրըլ: կոծ բարձրաձայն, կոծ:

Muggioláre, Mugioláre. Տ. Mugolare.

Muggíre. Տ. Mugghiáre.

Muggíto, Mugíto. Բառաչ, բառանջիւն: պէօյիւրիւն:

Mughétto. Ծաղիկ ինչ ածիսական և քաղցրահոտ: էկյոմպէր լիլեյի, սկմին:

Mugnájo, գ. Ալացօզ: փկիրիհնի:

Mugnájo, ja, ած. Ալորեաց: mola mugnaja. երկանաքար: փկիրիմին բաւը:

Múgnere, ն. Կթել (գկաթին:) ապոյտ:

Mugnitóre, ա. Կթօզ, որ կթէ զկաթին:

Mugoláre, ը. Ոռնալ, կաշկանձել (շան:) իլիլիմ:

Mugolaménto, Mugolío. Ապաշկանձիւն: իլիլիմ:

Múla. Ջորի մատակ: փիլի գաբբա: աւե՛ս և Pantófola.

Mulácchia. Ծծուկուն ինչ նմանն ագռաւուս: ալա գարյա, ագռաճ գարյա:

Muláccio. Ջորի անհնարին, վատաբար:

Mulággine. Կատկորուհիք ջորւոյ: կատկորուհի:

Mulattiére, ա. Ջորեպան, ջորվար: գաբբաչի:

Mulénda, Molénda. Վարձ ապրանց:

Muléttо, ta. Ջորի փոքր, մեծ բուկ ջորւոյ:

Muliébre, ն. Կանացի, իգական:

Mulináro. Տե՛ս Mugnajo.

Mulinéllo, Molinéllo. Ալորիք

գիտցը : փչոյիւն ձի : Mulino, Molino. Աղտիք : փչոյիւն : Múlo, ա. Ջորի, էշամէջ : գործը : Múla, իգ. Մասակ ջորի : փուչի գործը : Múlsa. Մեպատկառ . (ջուր եփելու մեզուց :) պատ. սապոյս : Múlta. Տոյժ, տուգանք : ձկիւմն : Multáto, ta. Տուգանեալ, տուժեալ : Multiplicánte, ած. Բազմապատկիչ : Multiplicáre, ն. Բազմացուցանել, աճեցուցանել : յօգուտ, ածիւն : յօգուտ, ածիւն : Multiplicataménte . Բազմապատկիչ, բազմօրինակ : Multiplicatóre, ա. Բազմացուցիչ, աճեցուցիչ, բազմապատկիչ (թիւն :) Multiplicazióne , Multiplicaménto. Բազմութիւն , յաճախութիւն : յօգուտ, բազմապատկութիւն (մաթեմատիկան :) պտղ : Multíplice, ած. Բազմապատկիչ, բազմօրինակ : յօգ գործ, յօգ ինչ : Multiplicità. Բազմապատկութիւն : ակնախնայեցի : Multíplico. ա. Multiplicamento. Multitúdine . Տ. Moltitúdine. Múmmia. Մումիայ , մեռելայ : հնոյ : չորացեալ կենդանի, զաղտ առնիլ : Muneráre, Տ. Rimunerare. Múngere. Տ. Múgnere. Municipále, ած. Աղա քաղաքի, ինքնօրէն : Municipalità . Աղա կառավարութիւն : Município. Աղա քաղաք, աղաստաքաղաք . (յ՝ որ վարի սեփական օրինաց :) Munificenteménte . Առատաձեռնաբար : Munificentíssimo , ma . Կարի առատաձեռն : ձկ : ձկօգիրպ : Munificénza. Առատաձեռնութիւն : ձկօգիրպութիւն : Munífico , ca. Առատաձեռն , առատաձիրպ : ձկօգիրպ : Munire, ն. Ամրացուցանել (զբաղաքն պատշարով, պինտաք , եւն.) զօրացուցանել, զինել : ինքզինք : — írsi , յ. Ամրանալ, զինել, պատսպարել զանձն : զօրանալ : Munito, ta. Munitíssimo, ma. Ամրացեալ, զօրացեալ : բազմապինդ , բազմապին : պէտ , պինդ : Munizióne. Ամրութիւն , պատրաստութիւն , պատառատ , պատրաստութիւն : ինքզինքի : — da guérra . վառօդ , պատրաստական առարկայք , պինտաք : պարսպի , գործոցն : ինուկ : պատրաստ , կամ հասարակ , կամ գործանի զօրաց : պահեստ : և հասարակ զօրաց : Múnto , ta. Կթեալ (կաթի :) աղբեալ :

Muóvere, ն. Móvere. Շարժել : գընդացուցանել, ինքզինքիմն , օդաթափ, հարձակիլ ինքզինքիմն : խաղացուցանել (պատանեաց) հանգուցել , յօգուտ բան , գրգռանել : փոխել, փոխոխել, ի բաց գնալ փչոյիւնիմն : շարժել, կամ յառաջ (վկիրս պատճն :) dúbbio, quistióne, եւն. յարուցանել առարկայս , խնդիր ի մէջ արկանել , առաջի առնել զինեցիք ինչ : lite . յարուցանել վէճս , վիճել ի գատ : փոխ գործարանի : il corpo, կամ սոակ muóvere. գրգռանել ի կռիս տրտվայնի , լուծանել զորավէրն : գառնը օխրափրմիմն : է, և յ. Շարժիլ, տեղիմիլ : ինքզինքիմն , հարձակիլ ինքիմն , հարձակիլ ընդիմն , ինքիմն : է. Խոտորիլ : բաժանիլ (առաջնոյն :) էջմիմն : ծնանիլ, ծագիլ, բղխիլ , յառաջ գալ, սկզբնաւորիլ : հասչ օրմն , պտղմամբ :

Muráccio. Որմ վառելոյ : Muráglia. Որմ : պատնէշ : della

Digitized by Google

città. քաղաքապահ, պատուսուղ քաղաքին : հիսար :

Muraglióne, ս. Մեմ սուսուց : Murále, հ. Մուրայ, պարսպական : corona. պարսպապատական, կամ պատակ պարսպական, պարսպապահական :

Muraménto Շինուած պարսպաց : Muráre, ն. Մուրել, ածել կամ շինել պարսպ : փակել պարսպով, պարսպապատ առնել : փակաւորեմ : a secco. պարսպ առանց կրոյ :

Muráta . Դռնակ, առաքակողմն քաղաքին :

Muráto, ta. Մուրեալ : պատուսուցեալ պարսպով, պարսպապատ : փակաւորեալ :

Muratóre, ս. Մուրատիր, պարսպածու : փակաւորող, հանմնող :

Muréllo. Մեմ փոքրիկ : Տե՛ս և Muricciuólo.

Muréna. Տե՛ս Morena.

Murétto. Մեմ փոքր : փակաւորեալ :

Muríccia. Քարակոյտ, կարկատքարանց :

Muricciuólo . Մուռնէն նստատրան :

Múrice, ս. խեցեմորթի ինչ ծովային :

Muricíno . Մեմ փոքրիկ , կամ խոնարհագոյն :

Múro, ար : յոփ՛՛ լինի i muri, ս. le mura, ի. Մեմ : փակաւոր : le mura d' una città. պարիսպ քաղաքին : Պատսպարան , ամրութիւն : քնակատրան : le sagre mura. մեռելատան, վանք : muro a secco. պարսպատանց կրոյ : փրէձախ փակաւոր : dire al — . խօսել յանկարծ ակնկալ : éssere , կամ stare a muro a muro . լինել պարսպակից, քնակից յարմանկից առնելս : dar del capo nel — . յիմարիլ :

Múrra. Քար ինչ պատուսականս :

Músa. Մուսայ . (Ի ՅԱծուհիս քառնասատեղծուէ և երաժշտուէ :)

Musáico, գ. Մխիթարն : և ած. Մխիթարեան (Նկար, կամ գործուած :) di legname. տե՛ս Tarsia.

Musáta. Կնձիռն դէմուց, դէմքի կամակատուէ : ընդդէմ : տպատակ : պիւռն :

Muscáto, Muschiáto, ta. Մշկախառն, մշկահոտ : հոտի :

Múschio , Músco. Մատնուռ : Էատատուլ, Էօսման : մուշկ : հոտ :

Muschióso, sa. Մատնուռատատ, մատնուռալից :

Múscia, Muscíno. Տե՛ս Múcia, և Mucino.

Muscoláre , հ. Մկանեական, մկանանց :

Muscoleggiaménto. Տուչուքի մկանանց : կիրառուքի մկանանց :

Muscoleggiáre, ն. կազմել մկատնուռնս , յօրինել մկանատեղ :

Muscolétto, –lino. Մկան փոքր :

Múscolo, Músculo. Մկան : յոտ՛՛ մկանուռնք : պինդ իւլ էր , գործ ձէ էլէր :

Muscolóso , Musculóso , sa. Մկանալից, մկանուռատ, մկանատուր :

Muscóso, Muschióso, sa. Մատնուռատատ , մատնուռալից :

Museánte, հ. Պիտոյ կամ հատքօղ լծանգատրանց :

Muséo . Թանգատրան , կամ հատրի . (հատաքուծին չնաշխատիրիկ և ասկատագիտուն իրաց :) Գանձատրան. (յր՝ մատեանն յորում ճառին նիւթք զանազանք և չքնաղք :)

Museruóla. Տե՛ս Musoliéra. Եւ նա մասն սանձի ձիոյն , յր գիտեն՝ որ կայ ի վր ունգաց նր :

Música. Երաժշտուէ, երաժշտական : դասիկ : far — . երգել , նուագել : méttere in — . արկանել զերգն ընդ երաժշտական խառնիւք, կամ ը եղանակս , յորս մտցել եղանակս : carte di — . երաժշտական աղիս ատկք , սահմանակք , կամ թուղթք :

Musicále , հ. Երաժշտական , սրուէատատական , երաժշտուէի : դասիկ : հնչական :

Musicalménte. Երաժշտապէս :

Músico , գ. Երաժիշտ , երգեցօղ , սրուէատատական : էհլի իւլի դասիկ, հանէնպէ , դասիկճի :

Digitized by Google

Músico, ca, ած. Տ՚ես Musicale.

Musicóne, ա. Աղուամարդ, քաջ երաժիշտ :

Musíno. Փոքր գետակ :

Múso, գ. Ցուռակ չուան, կիսի ապրշում կենդանանաց, կենձիկ : պատրան : գետակ, երկունք մարդոց : սատանի, չկհրկ : կինձիանի գիծանց, գժիկասնի կաւելի : tórcere il — . խաժամուխլ, գժուռտիկ, կինձանել զգետնի : չկհրկ կիսիգ :

Musoliéra. Բռագ ցանկի (խաժամօղ գազանաց :)

Musóne, na. ած, և գ. Որ խաժամուխ, որ տարամերժութենէ զերկուս խաժամուռտիմ, գետ : չկհրկ կոկն, սատրկութիւն, խիւրախտիւն Musóne. Աղատակ : սիւնն : ծամծկտուրծ, գտաղատասիրաս :

Mussolína, no. Mússolo. Բամբակեայ կտաւ նեղնոսկի : ծոռաւոր պեղի, խիւղկնիկ :

Mustácchi, ար. յոփ. Ընչացք : պրչիգ :

Mustélla. Ալքան : կելինձիգ :

Musulmáno. Տաճիկ, մանաւանդ տասական : հրամիրման, հրամանան :

Múta. Փոխոխուելիք : փոխիկ, փոխիլիրիւ զգեստաց փոխանակաւոր : ռանկ. փոխնորգ : փոխիւրիւնգեր ես պաց : a muta, կիսի a muta a muta, հ. փոխոխ, փոխոխականկ : Նշօգնի ինչ : muta a quattro, կիսի muta a sei. կառք քառատանկ, կիսի վեցատանկ : եւ՝ Կառատանիկ երեվացք : far la muta. փոխիլ : փոխիւրիւգիկ :

Mutábile, հ. Փոխոխելիկ, փոխոխական, անհաստատուն, յողդողդ : գաբաբուըդ, պէր գաբաբա փոխոյան

Mutabilità. Փոխոխականուած, փոխոխուած պիգաբաբուըգիկ, փոխիչիկ : յողդողդուած, անհաստատուած կամ փոխոխամուած :

Mutabilménte. Փոխոխուելով, անհաստատ :

Mutaménto. Փոխոխուած :

Mutáude, ի. յոփ. Վարագիր : փեռ :

Mutáre, ն. Փոխիլ, փոխոխիլ, այլայլիլ : փոխիւրիւգիկ : ը. Փոխիլ 'ի տանգարձիկ, փոխիլ զանգիան, կիսի զգեստաւորիլ : —ársi, յ. Փոխիլ, փոխոխիլ : փոխիւրիւգիկ : եւս՝ փոխիլ ըզհանգիրծս : կապատ փոխիւրիւգիկ :

Mutazióne. Փոխոխուած, այլայլուած : փոխիւրիկ :

Mutévole, հ. Տ՚ես Mutábile.

Mutézza. Տ՚ես Mutolezza.

Mutiláre, ն. Կրճատանիլ, յապատիլ, ծայրատանիլ, հատանանիլ : գիտիգ, ատգաթլատած :

Mutilatóre, ա. Կրճատանիչ, հատանօղ, յապատիչ :

Mutilazióne, Mutilaménto. Կրճատանուած, յապատանուած, հատանուած :

Mútilo, la. Mutiláto, ta. Կրճատանուած, ծայրակտուր :

Múto, գ. Mútolo. Հատ : փեղիկ : divenir muto. Համրանալ : փիւրիկ օլմակ :

Múto, ta, ած. Mútolo, la. Լուռ, լռիկ, անբարբառ : առա, առատուն :

Mutolézza. Համրանք, անխոսուն : փիւրիւգիկ :

Mutuaménte. Տ՚ես Scambievolmente.

Mútuo, ua. Տ՚ես Scambiévole.

Múzzo, za. Ցիմաստ, փոքր մի քաղաք, կիսի Ցիմու : հայհոյ :

NAB

Nabissáre, ը. Կատաղիլ : գոռգոռալ : ն. Քանդիլ : եըգիսալ : խորատայդ առնել : եէրկ կելիրգիկ : ը. և յ. Խորատայդ լինել, առազնիլ : եէրկ կելգիկ, պաճալ :

Náblio. Տաւիղ : չկհրկ, հատըր :

Náccchera. Գոտ հեծեալազօրաց : գէօս, գէօղ. Nácchere. Բամբիռն մանկանց : առն և Madreperla. Պինայ : գինկէղ :

Naccherino. Հարկանօղ գոտկ, գատաւարտ : գոտ փողրկիկ :

Nádir, ար. Կատակր, կէտ առզական, կիսի առզակէտ :

Nálta. Կաւիճ : նէգին էաղէ :

Digitized by Google

Nájade, ի. le Nájade, կամ Nájadi, յոգ. Նայադեայք. (յատեր. ժամհատուածք ապրեցող :)

Naneréllo, Naneróttolo. կարճիկ, կարի գաճաճ : ձիուձիկ :

Nánfa, ած. ի. Հատաւէտ (կուր: կուր ծագկանց նպաստիչ : Նենգ առեալ :

Nánna. Զայն առնուազս 'ի չարժել զաղջոյն ազգեալ առ 'ի ննջեցուցանել : Նենի : far la — . ննջել, կամ ննջեցուցանել :

Náno, գոյ. թզուկ, գաճաճ : ձիուձիկ : և ած. փոքրիկ : տխելիկ :

Napéa. Ցաւերժահոտ ոգին հովտաց և գաշտաց :

Náppa. Փունջ, ծոպ: էիւնիկ:

Nappétta. Փունջ փոքրիկ, ննջիկ

Nappína. Նոյն է: կոճակաձեւ մանր զարդք զգեստուց :

Náppo. Բաժակ, բմպանակ, գաւաթիկ : կոնք : էյեն :

Narcíso, Narcísso. Նարկիսք : Նէրկիս, Նէրգին գաւաթիկ :

Narcótico, ca. Թմրեցուցիչ (դեղ:) Թմրադեղ : ուժգնագործաճաճ

Nardíno, na. Նարդոսեան, Նարդեան :

Nárdo. Նարդոս : Նարփին, Նէրփին : իւղ Նարդոսի :

Náre, Nári, ի. յոգ. Narici, ի, յգ. Narice, ի, եղ. Ինդունք պատուան քիթոյն, պատուան :

Narráre, ն. Պատմել : Նագլէ'':

Narratíva, Narrazióne, Narraménto. Պատմուճի : Նագլ :

Narrativaménte. Պատմողապար

Narratívo, va. Պատմական, պատմիչ :

Narratóre, ա. Պատմօղ :

Narratório, ia. Պատմական, պատմողական :

Narrazioncélla. Պատմուճի հատուած :

Narrazióne. Պատմուճի : Նագլ :

Narrval. Ընդդ ինչ պալէնայի :

Nasáccio. Քիթի մեծ, ուռնչ անհնարին : պէօյնէ պատուան :

Nasággine. Մեծագլխի : պատճառ :

Nasále, գ, ա. Պահպանակ ընչաց : ընչագիծ. կոշիկ և. Errino.

Nasále, ած, գ. Ընչական, ընչագաղական (առա. յն՝ որ հնչի ընդ ընդունուն :)

Nascénte, գ. Ծնեալ : փօղոտ : luna. լուսին նորածին, նոր լուսին : Էնէնի այ :

Nascénza. Ծնունդ : ելեւէջ : ուռայզ, այտուց, ապտակ : ելէն, ետմբա :

Náscere, լ. Ծնանիլ : փօղոտ : ծագիլ, կամ ելանիլ (ապեստ, առաւեղայ :) il giórno nasce. լուսանայ, ծագիլ սկսի : բղխիլ, կամ ելանիլ (աղբիւրոյ, գետոց :) լըփիտ : յառաջ գալ, սկզբնաւորիլ, սկսանալ հիլ, 'ի վեր ելնել : զանհոգ էնիդ : — far náscere. ծնուցանել, արկանիլ յոք (զխոտիւք, և'ն :)

Nasciménto. Ծնունդ, ծագումն : փօղոտ : ազգ, զարմ : այր : di vile — . անպատուհմ : այյատոպ :

Náscita. Ծնունդ, ծնունդք, օր ծննդոց : փօղոտ, ելեւէջ, փօղ փուղաս էիան : di buona — . բարեստուհմիկ : աղընտրեալ : di bassa — . անպատուհմիկ : այյատոպ : ծննդեսպաս հուն (առաջաբաշխեանն .) ազգ Թագր : Էնիկէր :

Nascóndere, ն. Թագուցանել : իիդնիկել, սագլամալ : ծածկիլ, առաջապատել : էօրնիլէ : Nascóndersi, յ. Թագչիլ, զոդիլ : սագլանմալ :

Nascondíglio. Թագուստան, տեղի Թագստեան : սագլանմանգ էեր : delle fiére. մորի, որջ, խշտի գազանաց : Էաիլագ :

Nascondigliuólo. խորշ Թագստեան :

Nascondiménto. Ծածկուճի, ծածկուստիւն : տեմս և. Nascondíglio.

Nascondítóre, ար. Ծածկօղ :

Nascosaménte, Nascostaménte. Ի ծածուկ, Թաքնաբար, գաղտապուղի : իիդնիկ : և. Նոտր'',

Digitized by Google

գաղտ , ծածուկ : ինկնի :

Nascóso, sa. Nascósto, ta. թաղ-
ած , ծածուկ , գաղնկած : ինկնի :
di nascóso, di nascósto, ին. գաղտ
ինկնիմ :

Naséllo. Քիթ , քիթք : պատ-
ճառաձայն : կարճաձայն , քիթքաբերի :
պատնաղ :

Naséтto, Nasíno. Փոքրիկ ռունչ
կամ քիթ : փխրնուկ պատուան : կարճ
ռունչ , փոքրաքիթի : պատնաղ :

Náso . Քիթ , քիթ : պատուան :
ծայր , կամ ծագ (տրհայ :) buchi
del naso. ռնգանցք : menar , կամ
pigliar pel naso. պատրել ըստ քա-
նին , հաճատացուցանել զատա-
բինչ : ապատնել : rimanere , կամ
restare con un palmo di naso , կամ
con tanto di naso. ի գերե-
ւլանել ի յուսոյն , յուսեցեալ լինել
ի յուսոյն : պօչ էջմիած : dar di
naso. խոնարհել , կամ միջանցել լկ.
նել յաղի : dar nel naso. ոչ հա-
ճիլ , գժատրիլ , գժգոհիլ : ին-
ձկնիմ : եւ՝ ապաճարտացանել ըստ-
խնձիմ : e' non gli si può toc-
care il naso. գնդ. է բնաւն , գեր-
բատաստուսոտ է ի ցատանի , ոչ
գոյ խօսիլ ընդ նմա : e' gli vien la
mutta al naso. ի բարկանալ բրդի :
Ցոտ նաստ , նաստացուտ : na-
so aquilino. արծուռունկեն :

Nasóne, ա. Ռունչ մեծ , անհե-
քեմեմ : պիծյիած պատուան :

Náspo. Տես Aspo.

Nássa. Կաղով ձկնորսաց , տա-
կան բնիչ : պատրգի սեղեկի : փոքրիկ
ապատկի անօթք բնիչ գնդաղանաձա-
ւից : ընկն

Násso, Tásso. Գնդէ . (ծառ
բնիչ գնդանային :)

Nastrájo . Քաղաքենացործ :
ընդրիմեմ :

Nastriéra . Ջարդ , կամ հիւսք
ժապաւենաց : անօթի , կամ ապահա-
ռան ժապաւենաց :

Nastríno . Ժապաւէն փոքր :
փխրնուկ ընդրիմ :

Nástro. Ժապաւէն , կամ երիզ :
ընդրիմ :

Nastúrcio, Nastúrzio. Կառաճ,
կռաճիճ , ծծմբայ : ծովէրէ օձաս : ac-
quático . Ջրկառաճ , կռառաճ ջրայ-
ին : առ ծովէրէսի :

Nasúto, ta. Մեծագլխի : պատր-
նաղ :

Natále, գոյ, ար. Ծնունդք , օր
ծննդեան : փոդպատուս կին , ծնլաս :
Natale , կամ Pásqua di Natale.
Ծնունդ Քրիստի : ծնլափ խաս :

Natále, աի, կ. luógo, կամ sito,
կամ pátria — . Երկիր ծննդեան ,
բնիկ գաւառ , հայրենիք : վանան :

Natalízio, ia. Ծննդեան, բնիկ:
գ. Օր ծննդեան : փոդպատուս կին :

Natánte, կ. Լուացօղ , լուացա-
կան , լուացակ : խալէն :

Natatória. Լուացան : հալաղ :

Nática . Երասանան : գայնակ ,
օձառագ :

Natío, Nativo , va. Հայրենի ,
բնիկ : երէլի , փոդպատուս : բնաւկան,
բնածին , շնածին : գանը : ծնեալ
(ատրիք :) փոդմ : natío, կամ nati-
vo di Cartágine. ծնեալ ի կար-
ճագինէ , կարճագինեցի : բա-
նասացս : Oro native. Քանի բնիչ
նաղդայս :

Natività. Ծնունդք , ծնունդ :
փոդպատուս կին :

Náto, գ. Ծնունդ , տղի, գա-
ւակ : a dì dei nati . ցարշապի եմ
յաշխարհի մեղկիկ , ի սկզբանէ
աշխարհի և այդր , յաւուրց անտի
աստեղծոց : ագռիճագան :

Náto, ta, աց. Ծնեալ : փոդմա-
ծ , փոդմ : nato di poco. գերա-ածին ,
նորածին : nati ad un parto. եր-
կունորեակք : երկիզ : nato ciéco .
կոյր ի ծնէ : — per le belle léttere.
բնաւորեալ , կամ յաջողակ ի բանա-
ւորեալս : per la guérra. ոյժ ապա-
ւէնապատրաստեան , գաս. : — di una
gran casa. մեծազգի : ապետագան :

Nátta. Ծաղր , այտուն , կատակ :
հեգագ : կեղ բնչ բեղծանոյ :

Digitized by Google

Natúra. Բնութիւն, բնական կարգ իրաց, բնական սպառնաչաւք: բնութիւն (իրաց.) խակուիլ, հում, ղինչուիլ: Բաղխիլ, պաս, ոգևորել: յաւելուիլ բնաւորութիւն, բարոյ բաղդատ, բնաւորութիւն յօժարութիւն: Ազգ, տեսակ: աշխարհ, ձին: բնութիւն կանացի: appreso— . կենդանի, բնական: պինդ: di sua — . բնաւորել, ի բնէ: պինդնալ:

Naturále, գ, ա. Բնական, բնաւորութիւն, բարոյ բաղդատ: Բաղխիլ, պաս: di un naturale dolce. քաղցրաբարուիլ, քաղցրաբարոյ: Բնաւորութիւն, մանաւանդ բնական իրաց: Գաղափար բնական (նկարչաց:) dipingere, կամ ritrarre al — . կամ cavar dal — . նկարել ի բնական առարկայից, կենդանագրել, նկարել ճշգրտիւ: ritratto al — . ճշգրիտ նման կենդանագիր: Բնական հասակ, բնական չափ հասակին: պոյ: առնի անդամը, արուեստ:

Naturále, ածական. Naturalissimo, ma. Բնական, բնածին: պինդ, ջոկ, սաստիկ, հակիս: Բնական (որդի, կամ դուստր, եղբայր. (ը ծնեալ ի բնութենէ, այլ ոչ օրինաւորապէս ասուած նորա:) արտնկորդի, արտնկոտ (որդի.) կամ անհարազատ: էրէց: սպրդ, անարուեստ, ընդարձակ, գիւրին: անխուսափ (կերպարանք:) Ընդհանուր, անկիրճ: ապրիլ: անձայնաձայն, բնական (գետնգիծ: անձայնաձայն, ոճ:) ապաք ինչ: ácqua — . ջուր բնական, կամ գուռ: ապաք, հալիս:

Naturaleggiáre, ն. Ընդհանրացնել բնականին, երևեցուցանել կամ նկարագրել ճշգրտիւ: Ընդհին էնդիլ, ընդհանրանալ ընդհանրացուիլ:

Naturalézza, Naturalità. Բնականութիւն, բնութիւն, իսկութիւն, բնական յատկութիւն: բնական (ոճ:)

Naturalista, ա. Բնագէտ, բնական, բնաբանիչ: Բնագրաչար. (անուն աղանդաւորաց:)

Naturalizzáto, ta. Ընդհանրացուցեալ բնականին: Ընդհանրանալ վերստին բնիկ քաղաքացուց: ընդհիրէլ օտմուշ, եղբէլ օտմուշ:

Naturalménte. Բնապէս, ի բնէ, ըստ բնութեան: Բաղխանիկն, պինդն:

Navále, հ. Նաւամարտ: ինդիր հրամայական: combattimento. Նաւամարտել, ծովամարտել: փնդռել ձեռնի:

Naváta. Նաւ մի, բեռն միոյ նաւու, կամ նաւակի: պիր ինդ նաւ: տես և Nave di Chiésa.

Náve. Նաւ: ինդ: nave, կամ nave di Chiésa. Թև եկեղեցւոյ, կամ այլ շինուածոց, առաջք:

Navétta. Նաւակ, նաւ փոքր: փոքրիկ ինդ:

Naufragánte, հ. Նաւfrago, ga. Նաւազարկ, նաւակոծ: ինդիսի փորձանքի:

Naufragáre, ը. Նաւազարկիլ, նաւակոծիլ: ինդ փորձանաւ:

Naufrágio. Նաւազարկութիւն, նաւակոծութիւն: ինդ փորձանաւը: far — . տես Naufragare.

Naviáta. Ազգ ինչ նաւու: ինդիւ:

Navicáre, ևն. S. Navigare.

Navicélla. Նաւակ, նաւ փոքրիկ, մակոյկ: փոքրիկ ինդ, գայըտ: նաւակաձև անօթիք, խնկասանն: պատկառանդան: փոքրիկ Թև եկեղեցւոյ: խեցի ինչ ծովային:

Navicellína, — éllo. Մակոյկ փոքր, կոտ, փոքրիկ նաւակ: փոքրիկ, փոքրիկ գայըտ, առնպաղ:

Navigábile, հ. Նաւարկելի: ինդ իւնչին:

Navigaménto. Նաւարկութիւն:

Navigánte, հ. Նաւարկող, նաւաւոր: ինդ իւն ինդկն: նաւատուն: ինդմէն:

Navigáre, ը. ն. Նաւել, նաւարկիլ: ինդ իւն ինդմէ: a seconda. նաւել յաջողակ ընթ, հոդմով: per perduto. մնասնել զանձն ի բերութեան բաղդին:

Navigatóre, ար. Նաւորդ, նաւ-

Digitized by Google

ա.տատաք , նաւ.տափար : կնիքի :

Navigazióne . Կաս.տարհուրդ , նաւ.տագնացութ : կնիք իւր կնիքիւք : տարհրաս նաւ.տարհուրդ , նաւ.տարհուրդ : կնիքդրիւք :

Navigatório , ria. Կաս.տարհուրդ :

Navígio. Կաս. : կնիք :

Naviglio , Navílio, Navíle, գ, ա. Կաս.տարհուրդ , տարհրիք նաւ.տագ : գործանոց : նաւ. : կնիք :

Navíle, ած, հ. Կաս.տարհան , ծո վարդիւ :

Náulo. Տես Nolo.

Naumachía . Կաս.տանդաստ , հանդիպում նաւ.տանդաստ : գինիդ ձիերի : տանդաստան նաւ.տանդաստ :

Navóne, ա. Շտղտատ կին իր իրջոյն , նաւ.ղր , և գնդրին : ատլան զալամ :

Náusea. Ջզաւ.տա , զղաւ.տանք , նոպիտանք տրտի : խուխ պաւ.ղանմաղ : յատիրաւ : ալքիղ : prender náusea di qualche cosa , կիմ aver a — յատիրանալ , տատրհալ : խուսահ է'ր : far , indur a — յատիրացուցանել , տատրհաւ.ել տրկանել :

Nauseabóndo, da. Ոխոյ խաս.նահակալ է տատանիք , մերձ ի փղոյ խաղ : խուխդի պաւ.ղանմղ :

Nauseáre , ն. Ջզաւ.տացուցանել , խաս.նահակալ զատանիքն : խուխդի պաւ.ղանիցդ տա : է. Կոզհալ , խաս.նահակալ տատանիքաց : խուխդի պաւ.ղանմա :

Nauseativo , va. Կոզհացուցիչ , խաս.նահակալ տատանիքաց :

Nauseóso , sa. Յատիրացուցիչ , խաս.նահակալ տատանիքաց , գործացուցիչ : խուխ պաւ.ղանիցդան :

Náuta . Կաս.տավար , նաւ.տաղ , նաւ.տատաք : կնիքդի :

Náutica. Կաս.տարհուրդ , տարհրաս նաւ.տարհուրդ : կնիքդիւք :

Náutico , ca. Կաս.տարհուրդ , նաւ.տական :

Nautilio , Náutilo. Խ խնկացնդրիւ կին ծովու :

Nazionále , հ. Ազգային : հե. լիքիք հասնալիք : տագնատիչ , հա տատագք : գիր գաւիղանէն :

Nazióne. Ազգ : գաւիղ : di nazióne Macedone. տագ.տա մակեդո նացի : Ազգատատ , զատ : ած : պինդիք : di vile — վատաճատագք , տագատատ հիմք : di gran — մեծատագք , քաջատագք : ատյտափ :

NE

Nè, զբ. Ի՛չ . չ. և ոչ : Նէ : egli nè mangia , nè beve. նա ոչ ատաճ , և ոչ ըմպէ : Ես : Ինչ : կիմ , և կիմ : Եա , Եախօփ : Nè ancora , nè pure, nè ancora se , եէ. Թէպէտ և , և ոչ խոկ : nè anche . և ոչ խոկ : nè pure. և ոչ :

Ne' , հ. ած՝ Ne'vero? չր non è vero ? Ո՞չ ատատքէն , ոչ , միթէ ոչ : ած : io gliele dissi a colui, ne' vero? միթէ չատացի՞ նմի , չատատ ցի՞ նմի : փնդիպնի :

Ne, դեր՛՛. Ա՛նչ : պինդ : զմնդ. պինդի : la donna se ne venne. կինն կիմնե : ne scrisse. գրեատ մնդ : ne ho. ունիմ, ունիմ կին , ունիմ կին , կատ զտանա : ne caverete profitto. օգտանիք ատնա , կատ ատյնատիկ : ne vengo. գատ ատնափ : al bosco corse Diana , ed Elice caccionne . ընթատատ Աղատհան յատատատնէ , և փախոյց ատնափ գենլեէ :

Ne, նախ. չր in. հանատ ընդ ատքան և իգական չատ il , lo , la, li, gli, le. չ'ի չատ՛՛ չր nel , néllo, nélla, nélle, néll' , nélli, négli, և néi, կիմ ne'. Ի չ (ներ գ.ղյատկան, կիմ հատգրիւ ատյատկան.) nel far della sera. Ը երեկս : ատ զատ , ատգատ փոգչատ : méssala nel ragionare . ատծուալ ատնգր ատ.ի խոսալ : nella gola messo un collar d'oro. ատկեղ՝ի ատգատնատցն, կիմ զատգատնատցատ մեծատատ տակի : la magnificenza del Re Alfonso nel Fioretin Cavaliere usata. ատ.տատատծուածոյ ատյտատին Ալֆոնս

Digitized by Google

առաջ առ. վկայութեանցդ առնչական ։ la rigidezza delle matrigne ne' figliastri non dico . չառաջ զդաժանութիւն մօրուկից առ , կամ ըստ դէմ բրջուացոյն ։ nell'alba , nell'aurora. ըստ այգն ըստ առաւօտն , ըստ արշալոյս գառագառաւն ։ տապահ էրէկն ։

Nébbia. Մէգ , չամնդալ , մնառախուց ։ ֆոտա , փուման ։

Nebbionáccio . Մէգ ծանձրացուցիչ ։

Nebbióso , sa. Մէգալից , մէգաւոտ ։ փուման ։ փուման ։

Nébride. Մորթի այծեամանի ։

Nébula. Մէգ , մնառախուց ։ ֆոտա ։ նախամուխ , ապրատ ։ լէրէկ ։

Nebulóso , sa. S. Nebbioso . Մէգաւոտ (առաւելգ ։)

Necessariaménte . Ի հարկէ , հարկաւ , հարկաւորապէս ։ հէչ պէ ի պէ ։

Necessário , գ. Գործելիք , ըստ ընդ , արուեստից ։ էնէնէփ , էնդէնէ ։

Necessário , ia , այ. Հարկաւոր , կարեւոր ։ լազըմ ։

Necessità. Հարկ , հարկաւորութիւն ։ հանձն , իգիներա ։ per — . առ հարկի , ի հարկէ ։ զորաբէնինէն , էնդէնինէ ։ senza — . վարկեաւորացուցիչ ։ նաֆիլէ ։ di necessità. հարկաւ , ի հարկէ ։ կէնէնինէ ։

Necessitáre, ն. Հարկիմ , հանդիսաւորիլ , բռնադատուիլ , ստիպիլ ։ պըր էմէ ։

Necessitóso, sa. Կարօտ , չքաւոր , աղքատ ։ իհաճաճ ։

Necrológio . Յանիկ անուանց մեռելոցդ ։

Nefandígia, Nefandità. Երկեան , ոճիր անհաւատին ։ փէսատ ։

Nefándo, da. Երկեանաւոր , ոճրագործ ։ իհանաֆէթ ։ նազկալի , անլսելի ։ անլսելի ։

Nefário , ria. Երկեանագործ , իհանաֆէթ ։ ատելիացու ։

Nefásto , այ. Անբարի , ի ոչ ձառկ (առաւելգ ։) նախիլ ։

Nefrítica, Nefrítide. Երիկամնաձէ ։ պէլ ագրէսը ։

Nefrítico , ca. Երիկամնաձէ , առնէ (ախտ ։) երիկամնաձէ ։

Negábile , հ. Ուրանալի ։

Negaménto. Ուրացումն ։

Negáre , ն. Ուրանալ , զանալ , ժխտել , ոչ ընդունել , ոչ հաւանիլ , բացասել ։ էօֆ փէհէ , ինէնէ ։

Negativa. Ուրացումն , զրացուցիչն , հրաժեշտ ։

Negativaménte . Բացասաբար , բացասապէս ։

Negativo , va. Բացասական ։

Negatóre , ա. Ուրացօղ ։

Negazióne. Ուրացումն , ուրացոյն , զրացումն , բացասանք ։ ինէնէ ։ չանընդունիլ ։

Neghittosaménte. Անհոգաբար , ապերջանաբար ։ հանգիստ ընդունէ ինչ ։

Néghittóso , sa. Անհոգ , մնոլմոյժ , զանգատ ։ դանգատաւոր , հեզգ , անգործ ։ հանգիստ ընդ , ինքնին , հմալ էպիճի ։

Neglettaménte. Անհոգաբար , զանգատաբար , անհոգ ։ հանգիստ ընդ ։

Neglétto , ta. Անփոյթ , կամ զանց ապարելի , խոտակալ , անգատ նեալ ։ ինչ օլանմադ , հօրլանմըլ ։

Neglezióne. Անհոգանք , զանց ։ հանգիստ ընդունէ ։

Negligentáre , ն. Անհոգանալ անփոյթ լինել ։

Negligénte , հ. S. Neghittoso.

Negligenteménte . S. Neglettamente.

Negligénza. Անհոգանք , զանց ։ իհմալէփ , հանգիստ ընդունէփ ։

Negoziánte, հ. Վաճառականի , պազիրեան ։

Negoziáre , ն. Առնել առուրեան , վաճառականանալ ։ առնել էքէրեան ։ խորհուրդ ի մէջ առնուլ , կամ խորհրդակցիլ վէր գործառնական առթուն ։ (առի զիշխանաց ։) իշ իքօրմէ , իմալ ինքնի ։

Negoziáto , գ. Գործառնուած , իրողութիւն , իր ։ իշ , մալ , մանր ։ դաշնագրութիւն , դաշնադրութիւն ։

Թխել : Փոփաւելիմ :

Negoziáto, ta, ածա. Աշխատասիրա ապրուստ, ևն :

Negoziatóre, ա. Տ. Negoziante.

Negoziatrice. Կին վաճառական :

Negoziazióne. Տարբառա, վաճառականութիւն : առեւտուր : գործ ապրուստի, գործառնութիւն (գաշ նագրութեան) : Փոփոխելիմ :

Negoziétto. Գործառնութիւն փոքր, թեթեւ գործապրուստի :

Negózio. Գործ, գործառնութիւն, իրաւունք : իր, հասկաթ : վաճառականութիւն, առեւտուր : պաղիրքեան, առեւտրական :

Negozióso, sa. Գործասէր, ժրաջան ի գործ, փութաջան : հանգրաթ :

Negoziúccio. Թեթեւ գործառնութիւն, գործ փոքր, վաճառականութիւն փոքր :

Negrétto, ta. Սեւակ, կիսասեւ, թառիս, փոքր մի սեւ : գոգաճա :

Negrézza. Տես Nerezza.

Négro, ra. Սեւ : գոգ, սիյահ : սեւորակին, գոյնագին, ձանխագոյն, սպիտակին : Փոխոխելի ի սեւ, սպիտակեալ, սեւ, կիսի խաւիղեկ, հնգիկ : սրտպ : vestito di negro. սեւագեստ; Հանգիստ ի Թուխ :

Negrofúmo. Ծխասեւկիմ. (ի սեզմ խաշելին փայտից) իս :

Negrománte, ար. – téssa, իգ. Սեւեղծհոգի; քուէր, պիտիաճիս :

Negromanzía. Սեւեղծհոգեպաշտութիւն : պիտիս, քաշելըսէ :

Nél, Néllo, ևն. Տ. Ne, նէտ :

Nel véro, հ. Շէնհամարեա, ապրուստ : ինչպէս :

Némbo. Տեզ, սեւզամպապատ, ամպապատ : ամպնոպ : քաղցնոթեան :

Nembóso, sa. Սպրկայծեղ :

Neméi, աչ. ագ. յոս. Giuóchi Neméi. Խաղեան խաղալիքք :

Némesi, ի. Աշխոհի վրէժխնդրութեան դէմ արդարութեան : վրէժխնդրութեան, ի՛ր արդարութեան :

Nemichévole, հ. Թշնամանքաւոր, անասգապրոյն, գժոխական, ահագին (պատրաստ) պատրաստ :

Nemichevolménte. Թշնամանքաւոր, գազանապատուր, անասգապրոյն : փիւնան ինքն :

Nemíco, գ. Թշնամի : փիւնան : հաստատակից Թշնամի, բանտագիտ, գէշ : ընկեր :

Nemíco, ca, ածա. Թշնամի, հակառակ, հեռահակ : գարշ :

Nemistà. Թշնամանքի : փիւնանութիւն :

Nenufar, ա. Տ. Ninféa.

Néo. Պետակ, կամ նիշ (ի վերմոլորակային մարմնոյ) պէնտ : պետակ արհեստական. (զոր կանոնք արհեստին ի վերայ գիտնոյ) բնիծ, արուեստ : պէտ :

Neófito. Սաստատատանիկ, նոր քահանայ (քրիստոնեայ.) եկեղեցւոյ : պետիմ :

Neoménia. Ամսոյին օր լուսնոյ, ամսնոյնա, գլուխ ամսոյ, ամսագլուխ : ոյ պատ :

Nepitélla, Nepéta. Կատուխոտ : փիպի օխտ :

Nè più, nè méno, հ. Ո՛չ յաւելու և ոչ նուազ, անվրէպ, զգուշութեամբ : ինանի, ինա ինանի :

Nepóte, ար, և ի. Եղբօրորդի, դուստր եղբօր : գործաւ օղլու : քեռորդի, քուէրորդի, դուստր քեռ : գըղպերաւ օղլու, էնէյին, Թոռան, Թոռնիկայ : Թոռան, օղուլ օղլու : quarto nepote, ա. Թոռնի Թոռնորդեան : quarta nepote, ի. Թոռնիկայ Թոռնորդեան :

Nepotína. Դստրիկ եղբօր, կամ քեռ :

Nepotíno. Եղբօրորդիական, քեռորդական :

Nequíssimo, ma. Անիծաբար, հակառնասար :

Nequízia. Անօրէնութիւն, չարութիւն, ապիրատութիւն : Փչաթ :

Nerbáta. Հարուածք արկանա-

Digitized by Google

Քաղց : գերպաւ ըստ վատմասը :

Nérbo, Nérvo. Քիլ, Քիլ տինդիր : զօրութի, ամրութի, զօրագոյն, կամ ընտրելագոյն մասն : գառվնէն : il nerbo delle genti. այրուձեաց գումոգ զգաստց : այլ լատ ասէր : esser di buon nerbo, aver buon nerbo, կամ nervo, ան. լինել հատատՔիլ, կորովի :

Nérbo. Ամրիք, ըստ : փերիւ : Քայլատ, տղքատաւորիկ : գերպաւ :

Nerborino. ՄանրատՔիլ, Քիլ փոքր : ինձ պինդիր :

Nerboráto, ta. Nerbóso, Nerboróso, sa. Nerbúto, ta. Քզօրեց, Քզօրացեալ, հատատաւորիկ, կորովի : պինդիրի, գառվնէնի :

Nereggiánte, s. փաքաշտուխ, հարձակ ի սեռս, կիսատ : գերպաճառ :

Nereggiáre, i. Հարձականիլ ի սեռս, երթիլ սեռս : պիտակնածած :

Neréide. Կերեկիտ. (ի յատերժահարն ծովալուսնակ :)

Neretto, ta. Nericcio, ia. S. Nereggiánte.

Nerézza. Սևութի : պիտակութի, գերպաւթի :

Nério. S. Oleandro.

Néro, ra. Nerissimo, ma. Սև, սեռս : գերպ, պիտակ : Թուխ (հայց.) մթին, Նուեմ : գառպնկած : ապերաս, անօրէն, եղեռնասէր, անհաւատին (չարիք :) vestire a nero. հագանկիլ ի Թուխ, զգեցնուլ հանդերձ սգոյ : dì neri. աւուրք պահոց, պահք : օրաճ : ángelo nero. հրեշտակ խաւարի, դև : nero di fummo. ածխ Negrofumo.

Nervettino, Nervicciuólo. Փոքրիկ մանրապՔիլ :

Nervétto. ՄանրապՔիլ. Քիլ փոքր : պինդիրճիկ :

Nérvo. S. Nerbo.

Nervosità. Քզօրութի, կորովութի : գառվնէնի :

Nervóso, sa. Nervúto, ta. S. Nerboso. զօրաւորապագոյ (ձառ :)

Néspola. Քզեռ : տատղատ : բտիճոճ (գրեպտուածք :) dar néspole. գանել :

Néspolo. Քզեռենի, զղատենի : տատղատաց ագաճը :

Nessúno, Nissúno, na. Ոչ ոք : հիւ պինդ, հիւ պիր : nessuna cosa. ոչինչ : հիւ պիր նդ : Ոմն, ոք, իմն, ինչ : պիր : dì miei più leggier che nessun cervo. աւուրք իմ Թեթև Քան զեղջկերս : s'accámpano in nessun luógo. բանակին ոտքիք : c'è egli stato nessuno ? եղեն ոք :

Nestajuóla, Պատատատատան, կամ անկանոց (վայրենի ծառոց՝ առ ի պատատատատել :)

Nestorianismo. Նեստորական ազանդ :

Nestoriáno. Նեստորական :

Nettacéssi, m. Մաքրիչ լուացից : Նէրնդի :

Nettaménte, s. Մաքրապես, մաքրութ : բարեկիր վարուք, անբծութ :

Nettaménto. Մաքրութիւն, Քնդուածն :

Nettapánni, m. Բծահան, լուացող բծից : նէտ էգարան :

Néttare, m. Նեկտար. (ի բանակ. լիք դից :) անոյշ դինի :

Nettáre, t. Մաքրել, Քնքել, սրբել : Նէրնդնէլ, պինդել :

Nettatójo. Մաքրիչ գործի, նիւթ՝ որով մաքրի Քիչ :

Nettatúra. S. Purgatura.

Nettézza. ՄաքրուՔի, սրբութի, յատակութի : Նէրնդնէլ :

Nétto, ta. Մաքուր, սրբ : յատակ, Քնքնչ : Նէրնդ, գաղ : ամրիծ, անպատաս, բարեկիր, անաղտուտ : ըրդնէնի, ասՔի : անՔնաս, անվնասութ : զարտրըշ : al netto. ի բաց Հանեալ զծախս, կամ զայժս (ի վաճառելի իրաց, և) հարձը զաբրը նըգարտագ : Di netto, դիքաչ, հեշտասէր, վայելգասէր, միով բաղխանոցի, շէշտասէր, ի մի Նոտաւ, իսկ և իսկ, արագ : պիր-

Digitized by Google

փքե, պիրփքե պիրք :

Nevâre, ւ. Տ՚ես Nevicare.

Nevâto, ած. Ձմռամածած, ձիւածէ, ձիւնաբեր : Գործ ըլլ ատոնց ձիւնաւոր : Գարուբ : Ձիւնաթաղած : Գարուբ ձիւնաթաղ : Գոբ ինչի պէմ պէյաղ :

Nevâjo, Nevâzzo. Յորվուրմէ ձիւնո, սաստիկ ձիւնաբեր, բուք : Բիւրն, բուռքան :

Néve. Ձիւն : Գոբ : ácqua di neve. ձիւնաջուր :

Nevicâre, ւ. Ձիւնել : Գոբ ձաշմա :

Nevicóso, sa. Ձիւնառիկ, ձիւնաթաղած : Գարուբ :

Nevischia, Nevischio. Ձիւն ատկաւ :

Neúno, Niúno. Տ՚ես Nessuno.

Nevosità. Ձիւն բազմութ, ձիւնաբերք, բուք : Բիւրն :

Nevóso, sa. Ձիւնառիկ, ձիւնաթաղած : Գարուբ :

Neutrâle, ւ. Ո՛չ միտեալ՝ ի մի կողմն, անտարբեր : Չէզոք, չէզոքական (անուն) éssere — . ոչ խառնիլ՝ի գործ ինչ : Գարբնմամա, տնահայր օլմա :

Neutralità. Ո՛չ հակամիտեալն՝ի մի կողմն, անտարբերութիւն : osservare la — . ոչ հակամիտել՝ի մի կողմն, միտ անտարբեր :

Neutralménte. Չէզոքաբար, չէզոքաբանէս :

Néutro, ra. Ե՛ս ոչ մին, անտարբեր : Չէզոք (անուն, բայք) :

Nézza, իգ. Տ՚ես Nipote.

NIB

Nibbio. Ցին : լայլափ :

Nicchia. Ա՛րձանեալ, կամ խորշ արձանաց : Խուչափա : esser, կամ non esser nicchia adattata per la persona d' alcuno. այն պաշտօն վայել է, կամ ոչ վայել է նմ : Եա գըշմա, էաֆըշմա :

Nicchiáre, ւ. Հեծծել (ծննդաբեան կանանց.) Ճչել, հեծծել, ողբալ : Ինչէ : դանգատիլ, տարտըն-

Ջել, գժուարիլ, ցաւագանչ ըլլալ ծանահուշ : Վիճաբանիլ երիցէ, իրա փքին օլմամա : անս և Collocare.

Nicchiétta. Փոքր արձանեալ :

Nícchio. Խեցեմորթ, խեցի (ձկանց :) փապուփ :

Nicchiolíno. Խեցի մանր, խեցեմորթի փոքր :

Nicoziâna. Ծխախոտ (խոտ, ցօ ծխախոտ :) Ըխըխըն :

Nidâta, Nidiâta. Թռչնոց մի թռչնոց, ծնունդ մի միանց : կոչ, խուռմա :

Nidiâce, ի. Ա՛ռնալ՝ի բունէ (թռչնոյ) Եուվափան ալընմըշ (գոռալ :)

Nidificâre, ւ. Դնել զբոյն : Եուվա էափմա : բունել, դագաղիլ՝ի բունի : դագարիլ ուրիք, քնամանալ :

Nído. Բոյն : Եուվա : բնակարան, տուն : Մահիճք. (է ոճ ասելի''.) far nido. անս Nidificare.

Nidiúzzo. Բունիկ : Եուվաճըկ :

Niénte, ա. Ոչինչ, էօփ : ոչ քնաս : հիչ, ինչ, ինչ : պէր չէյ : il domandò, se egli si sentisse niente. և հարց ցնա՝ թէ զգայցէ ինչ : un giòvane niente riguardévole. պատանի փոքր մի բաղձանալի : senza del suo crúccio niente mostrare. առանց ցուցանելոյ նշան ինչ ի ցոյց սրտմտութե : senza niente dire. առանց ինչ ասելոյ : niente affatto. ոչինչ ամենևին : ésser niente. աչխատիլ՝ի զուր : non dir niente. չասել ինչ, ոչինչ յիշատակել, լռել, պանց առնել : ciò non serve a niente. այդ չոչ ինչ է պիտանացու : tutto è andato in niente. ամէն՝ի դէրև ել : հէր չէյ պօլ : di niente. չոչինչէ : էօփպան : non ha niente di grazia. չունի ինչ շնորհս : evvi più niente ? միթէ կայցէ ինչ և : Վէրմըշըր փահա պէր չէյ : Da niente, ած. Ոչինչ պիտանացու, անպիտան, անարուի, անոսի : չնչին :

Digitized by Google

իւն էսբամոզ, ասլաֆ : essere da niente. լինել ոչինչ, յոչինչ հասնիլ : Per niente, ի՛նանիր, զուտ-ոպճիւն, պօշ : fare per niente. ասո ոչինչ համարել, անգամանել : չեյ եէրինէ եամի համար :

Nientedimánco , Nientediméno , ած. Բայց, սակայն, ի վերայ ամի, այլ սակայն : ամմա, լափն :

Nienteméno. Նշն է : Ոչինչ նուազ, ոչ պակաս :

Nientíssimo , ma . Ոչինչ ամենևին :

Nigélla. Ա՛րչնգեզ : եօրեի օխաս :

Nighittóso. S. Neghittoso.

Nímbo. Տես Nembo.

Nimicáre, ած. Նոյ. Վարիլ Թշնամացար, ատել : փոխմանէգ ինօն եէրմէ : — ársi ի. Ձանձն իւր ձգել զԹշնամուն ուրուք, լինել Թշնամի, ատելի : փոխման օլմաղ :

Nimíco, ածն. Տես Nemico, ածն :

Ninfa. Ձաւէրժահարսն, հարսն : հիւրիս գըւարթը, հուրի : կին գեղեցիկ, չքնաղ օրիորդ : տես և Crisálide.

Ninféa. Հարսնաստուն, կոկոս, շուշան ջրային կամ ծովային, նաստիար : Նինեվէբեր, եօւխ-փեր ևէւէյի, ինօր սասկինի :

Ninna. Օր օր, հարժումն որոր բանիւն : նէննի : far a ninna nanna , եղոգել զօր օր, երգով ննջեցուցանել զաղային :

Ninnáre, ած. Շարժել զորօրան, ասամի՛ օրել : պէւէյի սալամաղ : ninnarla , կալ ի վարանս, տատամսիլ :

Ninnerélla . Օր օր . քնաքեր երգ տղայոց :

Nipóte, ած. Տես Nepote.

Nipotíno , Nipotúccio , Nipotúzzo. Տես Nepotino.

Nissúno. Տես Nessuno.

Nítido , da. Փայլուն , ջինջ , պայծառ : փաչլաղ :

Nitráto, գ. Բորակած :

Nitríre, ած. Վրնջիլ, խխնջիլ : փընէնէղ :

Nitríto. Վրնջիւն, խխնջիւն : փընէնէլ :

Nitritóre, ա. Բազմախխնջիւն, բազմավրնջիւն :

Nítro, Salnítro. Բաբրակ, կամ բորակ : կի՛ւ-Ներէնէ : ասի և Sále di piétra , կամ Salpétra. յոմանց կոչի և Շնչբորակ, կամ աղբորակ :

Nitrosità. Հանգամանք բորակի, համ աղբորակի :

Nitróso , sa. Բորակային , բորակոտ, բորակալից, աղբորակային :

Nitticoráce, ա. Հաւ-ապաւսիկ, հաւ-ապաւիկ :

Niúno. Տես Nessuno.

NO

No, գ. Ո՛չ : եօք : il sì, e'l no. այո և ոչ : dir di no. ասել ոչ, ուրանալ, ժխտել, բացասել, զանել, հրաժարիլ : far del no sì. Թիւրել զուղիղն : o questo no. Ը այգ չհաճիմ, զայգ չառնուամ յանձն, այգ անքերելի է :

Nóbile, գ. Ազնուական, ազնուազարմ, սեռազն : ևէրիճ , ազնուապէս , ազնիւ , ևէրէ , ևէևէպի : ազնիւ , երեւելի , պատուական , ընտիր , գերազանց, վեհ : ևէլ : di nobili costumi. ազնուաբարոյ : և գ. Ազգ ազնուական : Alla nóbile, գ. Տես Nobilmente.

Nobilitáre , ն. Ազնուական առնել , գերել ընդ ազնուականս , ազնուացուցանել : ևէրէճ վերէ : է. և — ársi յ. Ազնուական գործել ջանձն , ազնուանալ : ևէրէճ պօնմաղ :

Nobilménte, գ. Ազնուաբար, որպէս ազնուական, ըստ ազատաց կարգի, պայծառապէս, վայելչաբար, շքեղաբար : առատաձեռն :

Nobiltà. Ազնուութիւն, ազնուական ծնունդ, ազնուատոհմութիւն : ևէրէճ ևի, ապըսպէևի, ևէևէպիևի : ազ-

Digitized by Google

նուագարկուհի, վէհանձնուհի, քաջ կատարուհի, առաստաձեռնուհի : ՝ի՝ծին՝ալ պէօյուքլիյիւ, ձկօճէրգ ալիք : քաջարուհի, ամրծուհի : ազնուուհի, վսեմուհի, գերազանցուհի : Nobiltà. Ազնուականութիւն, ազատարուեստ, առաքինի : բիճալի փիպը, այանկըզ :

Nócca. Ցօգ մեսանից (ձեռաց, և ոտից :) օյնագ :

Nocchiére, ա—éro. Կառավարիչ, նաւապետ : բէյնի, խոհրան :

Nocchieróso, Nocchieróto, Տե՛ս Nocchioroso.

Nócchio. Ոստ ծառից : պոպոկ : տակը պղպղոց. (է ալեգագոյն տակբանական մասն գոյացեալ ՝ի մէջ պղպղոց :) գոմ :

Nocchiolúto, ta. Nocchioróso, sa. Nocchiorúto, ta. Nocchióso, sa. Ոստայից : պոպոկուռ :

Noccioléttо, —líno. Կորիզ մանր

Nócciolo. Կորիզ (դեղձի, կեռասի, և՛ն:) էէյիրպէկ : Թիթ (խաղողոյ :) խօյլ ինչ գոյացեալ ՝ի միջն պտղոյն : Nóccioli. Խազ ինչ տղայոց :

Nocciolúto, ta. Կորիզաւոր : էէյիրպէկլի :

Noćciuóla. Կաղին : փընթփ :

Nocciuólo. Կաղնի : փընթփ ա պառը :

Nóce, ա. Ընկոյզենի, ընգուզի : ձկվիվ ագաճը :

Nóce, յ. Ընգոյզ, ընկոյզ : ձկվիվ : noce di galla. գիւտոր : ծաղը : noce moscada. Տ. Nocemoscada.

Noce. Կոճ (ոտից :) ըօփաճ :

Nóce vómica. Ընկոյզ ինչ Թունաւոր : գարիա պէօյէն :

Nocélla. Կաղին : փընթփ : յօդ ոտից կարկնոյն : գումաշ գործեցաց :

Nocemoscáda. Ընկոյզ հնդկաց ընկոյզ մշկահոտ : հինդիստան ձկվիվ :

Nocénte, հ. Վնասակար : վնասարար, յանցաւոր : ասաւլու :

Nocentíno. Մանուկ ընկենջիկ :

Nocévole, հ. Վնասակար : վնասարար :

Nociménto, Nocuménto. Վնասչարութիւն : վնաս :

Nocivo, va. Վնասակար : վնասարար :

Nodéllo. Ցօգ ոտենից կ՛ոտս, յօդ բազկաց ընգ ձեռս : օյնագ : ծուռը (եղեգանց :) պօղօմ :

Noderóso, sa. Noderúto, ta. Ոստայից (գաւազանի :) պոպոփուր :

Nódo. Հանգոյց : փիչիմ : nodo scorsójo, կմ՛ corsójo. Շարժական հանգոյց : Nodo. Կապ (աստուածաբան.) զօգ : պոչ : nodi. Յօդք, կմ՛ խաղալիք մեսանից ձեռին, կմ՛ ասին : օյնագ ըար : far nodo nella gola. Հասկ ինչ ՝ի կոկորդն : պղպջակ պոպոփ : ունչ յանկարծ ասինկալուհեն : nodo. ոստ ծառից : պոպոփ : խեղդուածն, խեղդ : nodo di vento. մրրիկ հողմոյ : գաւազան : nodi. ծուռը (եղեգանց, տրնի կոց, որթոց :) պօղօմներ : nodi de' pianeti. զօդք մոլորակաց :

Nodoróso, sa. Nodóso, sa. Ոստայից (գաւազանի :) պոպոփուր :

Nodosità. Խոստոպինդ մասն ծառոյն շուրջ զոստանին, ոստ: պոպոփ :

Nodríre, և՛ն. Տ. Nutrire, և՛ն:

Nói. Մեք : պիզ : զմեզ : պիզի : di noi. մեր : պիզմ : a noi. մեզ : պիզ : da noi. ՝ի մենջ : պիզէն :

Nója. Ձանձրոյթ, ձանձրութիւն, տաղտկութիւն, յանդրուն, վիշտ, նեղութիւն : օսանմա, խրտիւ, սըգնէի : sentir noja. տաղտկալ, նողկալ : խրտիւ էլմէք : avere, կմ՛ recarsi a noja. նոյն են : տաեղ : գժտութիւն : dar, far noja. ձանձրոյթ տալ կանել, նեղել : օսանըզմա՛ : venire a noja. ձանձրոյթ լինել, ձանձրոյթ արկանել :

Nojáre, ն. Ձանձրացուցանել, տաղտկացուցանել, յանդրացուցանել, նեղել : օսանըզմա՛ :

Digitized by Google

Nojévole, ս. Զանձրացուցիչ, ձանձրալի, ատելի, դժնդակ: ծանր, բեռնաձև, ղահմելի:

Nojosaménte. Զանձրուելիապես, դժնդակաբար:

Nojóso, sa. Տե՛ս Nojévole.

Noleggiáre, ր. Վարձել, վնասել, կշտել: Նավ լրտեսել: Նաւ լրտեսել:

Noleggiatóre, ա. Վարձօղ, որ տայ ի վարձու:

Noléggio. Վարձումն նաւու:

Nólo. Վարձ նաւու: Նավատեղ: վարձ (այլոց իրաց:) a nolo. վարձու, ուռեալ վարձս:

Nomáre, Տ. Nominare.

Nóme, ար. Անուն: ապ, իմ: անուն, կամ բառ, կամ նշան պինուռ բանի (որով պինուռը ճանաչեն զինքն:) Նիշան: Հասկաբ, հռչակ: Նամ: անուն (քերականական:) a nno nome, in suo nome, ևն. յիմ անուն, ի գիմաց իմոց, յիմումի կողմանէ, ի տեղւոյ իմ, յիւր անուն, ևն: chiamar alcuno pel suo nome. կոչել զոք յանկանէ յանուանէ: far, farsi, կամ aver կամ acquistar nome. քս պանաւ անուն, լինել անուանի: aver un buon nome. լինել բարեհամբաւ: Նամբաւ: նամբար օվսի: dar il nome. անուն դնել, անուանել: a, կամ per nome. տե՛ս Nominatamente. di nome. անուանեալ միայն:

Nomenclatóre, ա. Անուանակոչ: Անուանագիր (գիտնական, արհեստից:)

Nomenclatúra. Անուանագրութիւն, կամ անուանակարգութիւն (յորոշումն զանազան իրաց բնականց:)

Nómina. Անուանելն, կամ կոչումն (է իրաւունք անուանելոյ, և առաջարկելոյ զոք յընդունելութիւն թոշակաւորութեանէ կամ պաշտօնէ:)

Nomináre, ն. Անուանել, դնել զանուն, ապ գօնա: կոչել յանուանէ: ապ բլօ: անղամ: անուանել, կամ առաջին առնել զոք (յընդունելութիւն պաշտօնէ, ևն.) farsi — ստանալ անուն մեծ, լինել հռչակաւոր: նամբաւ օվսի:

Nominataménte. Յանկանէ յանուանէ, յանուանէ, մի ըստ միոջէ: ապ իւր, իմիս իւրմէ: մասնաւորապէս, առանձինին:

Nominatíssimo, ma. Քաջանուն, գերահռչակ:

Nominativo, գ. Անուանական, ուղղական (հոլովիւն:) պինայի:

Nomináto, ta. Անուանեալ, կոչեցեալ: լաւբլմէ: անուանի: նամբար:

Nominatóre, ար. Անուանօղ, անուանադիր: Անուանօղ, կամ որ ունի իրաւունս անուանելոյ զոք առ ժառանգաւորութեան ինչ, կամ առ աշտարակ:

Nominazióne. Անուանակոչութիւն, անուանադրութիւն: տե՛ս և Nómina.

Nomísma, ա. Մետաղ, դրամ:

Nón, մ. Ո՛չ, չ. և ոչ: նօգ: մի: մ: nol posso negare. չի non il posso negare. ոչ կարեմ ժխտել զայն: non me ne curo. ոչինչ փոյթ ի ինձ, ինձ չէ փոյթ: non è già, կամ non è altrimentri. չէ և չէ: no'l. չի non il. Si guardi di non crédere alle fávole. Զգոյշ լինցի ի հաւատալ, կամ չհաւատալ առասպելից:

Non che altro. կամ non ch'altro, մ. Գէթ, գոնէ: պարկ: Non che, մ. Ո՛չ միայն: ոչ միայն . . . այլ և: նօգ ի՛ ասլ: ոչ միայն . . . այլ և, և, նաև, և ս: պա, հէմ: ոչ զի: նօգ ի՛: ոչ եթէ: և ոչ իսկ: թէպէտև: Non forse. Ընդհա՞ զի մի՞, զի մի՞ գուցէ, զի գուցէ: օվսյա ի՛: զի՞ դէր ոչ: Non prima che, ևն, Ո՛չ . . . եթէ ոչ: non prima giunse che. իսկ և իսկ երբեմն ժամանեաց, ը ժամանեալն: էէ-ի՛-իյնի ի՛պի: non ancora. չևս, դեռ ոչ:

Nóna. Ն մին ի ժամերգութեանց

լատինացուց : Հասանելոյն՝ յո-
րում ապրած այն, կամ յորում ծած-
հարկանի՝ ի կատարել զայն, և ի
փորձ մի յատուկ քան զինքն :

Nonagenário, ia. Ինսնասնեայ,
ինսնասն ամեայ : փոփան Եաւնիպա :

Noncorrispondénza. Անհա-
մեմատութիւն :

Noncuránte, Non curánte, հ.
Անհոգ, զանցառու, անտարբեր :
համաճարբեր :

Noncuránza. Անհոգութիւն, զան-
ցառութիւն, արհամարհութիւն : համաճ-
արբերութիւն :

Nondimánco, Nondiméno, ընդ-
հանոյ, սակայն, և սակայն, ի վե-
րայ այսր եամի : լոփին, սմմա : non pe-
rò di meno si richiede la confes-
sióne . բանոյ սակայն պատհանչի
խոստովանութիւն :

Nondormíre , աբ. Տ. քնութեան
(հիւանդացս :)

Nóne, ի, յոբ. Ննոյեան (է վեց-
երորդ օրին մարտի, մայիսի, յունի-
սի, և հոկտեմբերի, իսկ յայլ ա-
միսս՝ չորրորդ օրն յետ կալանդ-
դիոյն :)

Nónna . Հասն. (որ մեծդ հօրն,
կամ մօրն :) պեօյհոփ վաւիպէ :

Nonnaturále, հ. Անբնական,
անբուն : պոէը փեոյիլ :

Nónno. Հասս. (որ՝ հայր հօրն,
կամ մօրն :) պէօփ, պեօյհոփ ասա :

Nóno, na. Ինեերորդ : փոփաս-
պունճաս :

Nonostantechè , Non ostánte
chè , հ. Թօհալեա , Թհալեա և ,
Թէ և : փարադը :

Non per ciò . Non perciò di
meno . Non però di meno . Տ'ես
Nondimeno.

Non pertánto. Բանոյ, և սակայն,
սակայն և այնպէս : լոփին , սմմա :

Non so. Ազիեոհամ պիներ, զոր ան-
միջապէ է սահմ : պէնիմ նէ : ha un
non so che di gravità. սէնի զՀան-
դուհ իմն , սէնի զվայելչութիւն ինչ :
Non so chi , աբ. Յիմն , ոք : պէր ,
պէր փիմն : non so come. չգիտեմ
որպէս : non so dove. չգիտեմ ուր-
դան :

Nónuplo, la. Ինեապատիկ : փո-
փասպ փաւ :

Nonúso Անսովորութիւն :

Norcíno. Վերսացոյ , կամ բժիշկ
ծննդական անդամոց : սահս և Li-
totomista. փասպգձ :

Nórd , ս. Հիւսիս : ընկալ : հիւ-
սիսի, հողմ հիւսիսի : էլնըզ : հիւ-
սիսային , հիւսիսայնի տզգ :
nord-est. արևելեան հիւսիս : փօյ-
բաղ : nord-ouest. հիւսիս արևմ-
տեան : փարա էէլ :

Nord Caper. Սզգ ինչ պալչ-
նայի ի Կորվէգիա :

Nórma . Անկիւնաչափ , կամ
ուղղաչափ : կէօնկի : գաղաւիսար ,
կանոն , քանոն , կարգ : կօրնկի ,
փանուն :

Nósco. Ընդ սէզ :

Nostrále , հ. Nostráno , na.
Մեր , մերոյին , մերազնեայ : ընիկ ,
գաստատական , երկրին : պինդիկի ,
պոս էէրւի :

Nóstro, ra, աբ. Մեր : պինդիմ ,
պինդիկի : il nostro . ինչք մեր ,
առացուածք մեր : պինդիմ էնդիփս :
i nostri . ընտանիք մեր , ազգա-
կանք մեր , հատնեաց մեր , և
պինդիկիլէր :

Nóta . Ցիշատակարան , գիրք
յիշատակաց : Նօթի : Note. Խոսք ,
երաշխաւորական խոսք , կամ նշանք :
փինջէրի մասփասպ : Զայն , բառ ,
բառ , բանք , երգանակ : սէս , սէզս ,
սէօզ : Nota. Ստոյգ , կերպ անուն
բնիծ : Նչանօ , ծանօթացուն , ծանօթա-
բանեալ : Նիշէ : ծանօթացուն , իմացնել :
a chiáre note , ի. մեկին : յայտնի :
méttere in nota. նշանակել , պահ
նաւել երաշխաւորական խոսքով :

Notábile, գ , ա. Բան նշանա-
ւոր, իսնասա արժանի յիշատակաց :
i notábili . գլխաւորքն , մեծա-
մեծքն : պահնէր :

Notábile, աբ , հ. Նշանաւոր ,
երևելի , ախրտալի , մեծ : պէււի ,

Digitized by Google

պեւլի պաշւը ։

Notabilménte . Ցայտնապէս , մեծապէս , նշանաւոր լինի օրինակ կամ ։ կշտեմբէ ։

Notájo . Նօտար հաստատակաց , դպիր , քարտուղար ։ Ինչպէս կ՚ենթադրի Բիպի , Բեռնիկ ։

Notánte , ս. Լրագիր , լրագրական , լրագրող ։ խոչէն ։

Notáre , բ. Լուրել , ի լուր առնել ։ խոչմէ ։ առաւանիլ յերկաս ջուրց ։ յօրանալ (ի հեշտուհիս ։)

Notáre , ն. Նշանել , նշանակել , դրել ։ նիշանլամաք , էագմաք ։ միտ գնել , ի միտ առնուլ , գիտել ։ ընդ ականմէ , փիւնամէ ։ վաստանուն առնել , սուգառանել ։ այբէլամաք ։ նշանակել ղերգն խաղիւք , երգել ըս խաղից ։

Notaría. Տե՛ս Notería.

Notariáto . Նօտարուե , պաշտօն նօտարուե ։ Բեռնիկլիք ։

Notariésco, ca. Նօտարական , նօտարի ։

Notáro. Տե՛ս Notajo.

Notatójo. Լուրարան , կամ օգտակարք . (է օգտից փոխիուշտ լինէ ի ներքսն ձկանց ։)

Notatóre, ար. — trice, ի. Տե՛ս Notante.

Notatúra. Լուր , լուրլեզ ։ խոչմէ ։

Noterélla . Հաստատ ծանօթագուե , հակիրճ ծանօթագրանուե ,

Notería. Նօտարուե , արհեստ , կամ պաշտօն նօտարի ։ Բեռնիկլիք ։

Notificáre, ն. Նշանակել , պարզել կամ յայտ առնել , ծանուցանել , իմացուցանել , զեկուցանել ։ պէս փիրմէ , փուլտրմէ ։

Notificatóre , ար. Նշանակիչ , ծանուցիչ , ևն։

Notificazióne , Notificaménto. Նշանակուե , պարզուն ։

Notízia. Ծանօթագիտի , տեղեկուե , գիտուե , Հանդէսուն ։ պիւնի , պիւնէ ։ լուր ։ հապէր ։ dar — . տե՛ս Notificare . Notízia prima . Սկիզբն , առաջ , առաջին ծանօթագիտութիւն իրաց ։

Notizióla . Փոքր , կամ գոյն ծանօթուե ։

Nóto , ի. Հարուստ , հռչակ հաստատ , հարուստահռչակ ։ գըռնէ ։

Nóto, ta, ադ. Notíssimo, ma. Ծանօթ , յայտնի ։ պէնէ ։ notíssimo a tutto 'l mondo . աշխարհածանօթ ։

Notomía, ևն. Տ. Anatomía, ևն։

Notoriaménte . Ցայտնապէս , հրապարակաւ , ակն յանդիմանն ամենի ։ կշտեմբէ ։

Notorietà. Ցայտնուե , աշխարհածանօթ հրապարակուե ։

Notório, ia. Ցայտնի , հրապարակական , աշխարհածանօթ ։ նա կամ , պէյան ։

Nottámbulo . Գիշերաշրջիկ ։ ոյգոտպա խէբէյիճի ։

Nottáta. Գիշեր մի ոգնջոյն , գիշեր մի ։ պիր կէճէ ։

Nótte. Գիշեր , ցայգ ։ կէճէ ։ di, կամ a notte, di notte tempo. ի. գիշերի , գիշերոյն , ի գիշերի ։ կէճէ կէ ։ a notte ben avanzata. ի խոր գիշերի ։ notte, e giórno, կամ giórno, e notte. զտխ և զգիշեր , ի գիշերի , և ի տունկնեան ։ sul far della notte. յառնուլ , կամ ընդ հասանել գիշերոյն ։ a կամ di mezza notte. ի մէջ գիշերի , կէս տարակածաւ գիշերոյն ։ fa di notte giorno , e di giorno notte. հակէ ի գիշերի , և ընդհակ ի ցերեկի ։ farsi notte. ժամանել գիշերոյ ։ կէճէ օ՚ ։ avere, կամ dare buona, կամ mala notte. անցուցանել , կամ տալ ոմեք անցուցանել զգիշերն ոգնջոյն յօրախաւէ , կամ ի գառնուճեմ ։ dar la buona notte. տալ , կամ մաղթել զողջոյն երեկորեայ , երեկորեայ ։

Nottetémpo , Di nottetémpo , ի. Գիշերոյն , գիշերի , ի գիշերի ։ կէճէ , կէճէ կէ ։

Nóttola . Փոսկարան (փայտեայ ղէն.) ասպնակ " դարպանակ ։ ճանփայ ։ չղջիկան ։ էարտա ։

Digitized by Google

Nottoláta. Մթնոց գիշերոյ, գիշերանդ : ևն. : avere una buona, և՛ una cattiva — . տես՛ ի Notte.

Nottolína, no. Փոքրիկ գիսակաստղ (գիսաստեղծ) : Նման պոչիկով :

Nóttolo. Ձիգը, չգիտեմ : Նոյնաս, ևն. գոռալ :

Nottolóne, ա. Գիշերագործ, գիշերագնաց :

Notturlábio. Գիշերաչափ :

Nottúrno, na. Գիշերային, գիշերանդ : ևն. Գիշերային ժամանակագրութիւն, գիշերապաշտօն :

Novále, ած, հ. Նոր թողնուած անդործ միանգամայն եւ ի կերկուս, կերթա, ի չորս, և և՛ ի հինգ տաս :

Novaménte. S. Nuovamente.

Novánta, հ. Իննսուն : փոփոխ :

Novanténa, գ. Իննսնեակ, ինն անգամն իննս :

Novantésimo, ma. Իննսներորդ : փոփոխիմը :

Novatóre, ար. Նորոգիչ, նորացուցանող, նորացնող :

Nóve, հ. Ինն : փոփոխ : nove volte. Ինն անգամ : a nove a nove. Ինն ինն : փոփոխար :

Novecénto, հ. Իննհարիւր : փոփոխ իննհ :

Novélla, գ. Նորասիւղ : Նորայղ պատմութիւն, բանիստանիք : լուր, նորութիւն, նորայղ պատմութիւն : հոգեր, հալածիս : գնահատուն : che novelle ? ինչ պատմութիւն կայցեն, ինչ լուրեր լսին : méttere in novelle. Ծաղր առնել, հեղգ ընդել :

Novellàccia. Լուր չար, գոյժ, քօթ : ընդունել հոգեր :

Novellaménte, հ. Նորոգ, այն ինչ, այժմ իսկ, ապագ իսկ : փակաս, ընդմէջ, փնին :

Novelláre, ընդ. Նորասիւղել : Նոյնաս ակնարկել : ն. Պատմել նոր ընդունել : բանիստել, պատմատել, չանթասել : ն, և յ. Նորոգիլ, նորիլ :

Novellàta. Նորասիւղք, բանիստանիք :

Novellatóre, ար. Նորասիւղասաց, նորաստեղծ, նորաստեղծասաց : Նոյնաս փոխաբանիչ :

Novellétta. Նորասիւղ պատմուճանիկ : Նոյնաս :

Novelliére, ար. — éro. Նորասիւղասիրաս, նորասիւղասացուցանող :

Novellísta, ա. Նորագիր, որ գրէ զնոր լուրեր հալածիչն, հալածէ զնոր լուրեր :

Novellízia. Երախայրիք (պատուոյ, ծագկանց.) Նորի, կանխահաս, նորաբերանութիւն : Նորբուքանիս :

Novéllo, la. Նոր, Նորոգ : ևն. Նորահաս, գնահատ : ևն, փնի գանել : comprare a novello. գնել զպտղոյն չև հնձեալ : di novéllo, հ. փոքր մի յառաջ, նորոգ, այժմ իսկ, այն ինչ : փնին :

Novellúcia, Novellúzza. Նորասիւղ հալածիչ :

Novémbre, ա. Նոյեմբեր : Նոյեմբերի, ևն. :

Novéna. Իննօրեաք, իննօրեայ միջոց (պատշաճաւոր, ևն. :) ինն աստուածք : փոփոխ իննս :

Noveráre, ևն. S. Numerare.

Novésimo, ma. Իննեորդ : փոփոխիմը :

Novilúnio. Լուսին նոր, նորածին լուսնի : ևն. ոյ :

Noviſſimo, գ. Վերջինք մարդոյ (որ մեռանի, գաւառասանան, գերժորիք, և ապրայսրեալ :)

Noviſſimo, ma, ած. Նորագոյն, նոր ամենևին : ևն. ևն. յետին, վերջին : ախիր :

Novità. Նորութիւն, նոր ինչ : ևն. նիւթ, ևն. նիւթ : նոր պատմութիւն, լուրեր : հոգեր, հալածիս : amante di —. Նորասէր, լրասէր : introdur novità. Ի նեղութս մտնել, նոր առիթս, կամ նորասէրս : ևն. ևն ապին ածիս :

Novízia. Օրհնութ նորընծայ. (որ կատարել զամ նորընծայութիւն ի մենաստանի :) Նորաստանակ հարսն : ևն. ին :

Noviziáto. Նորընծայարան (կրօնաստուց :) առ, կամ ժամանակ

Digitized by Google

նորընծայութիւն (կրօնաւորացն.) Նորընծայուն:

Novízio, գոյ. արս. Նորընծայ (կրօնաւորացն.) Նորեկ:

Novízio, ia, ածա. Նորեկ, հասարակ, Ծորտանոց, անվարժ: աձի. Նորապատկ: էնէի էվէի:

Nóvo, va. S. Nuovo.

Nozióne. Ծանօթութիւն իրիք, գաղափար, իդէայ, Ճանաչութիւն:

Nózze. Հարսանիք, ամուսնութիւն: պ-յին: ինջղաք հարսանեաց:

Nozzerésco, ca. Հարսանեաց: պ-յինի հնձնալիկ:

Nozzolíne, f. յոգ. Թեթև խորհուրդ ինջղաք հարսանեաց:

NUB

Núbe. Ամպ: պուլար: մուայլ, տարակոյս:

Núbile, ածա. Ձափահաս (աղջկան.) հասակալ յարգուն, հարսնացու: էվէնէձէ գըլ, պաւիղա:

Nubilo, la. Nubilóso, Nubolóso, sa. Ամպամած, նուեմ, մթաղին, տրտնջամած: պուլուլա, գարանլը:

Núca. Ծոծրակ, յետնակողմն գլխոյն: կնճէկ, կնճէկ լուգաորա, էելլէ, գագաթ:

Nudaménte, գ. Ի մերկութ, մերկ, հոլանի: լըպլագ: յայտնապէս, մերկապարանոց: էյէնէրէ:

Nudáre, ն. Մերկել, մերկացուցանել: լըպլագ էնմէ, աօյմագ:

Nudità. Մերկութիւն: լըպլագլըգ:

Núdo, da. Nudíssimo, ma. Մերկ, հոլանի: լըպլագ: զուրկ, թափուր, կապուտակ, անզարդ, անծածկոյթ: a piè nudi. բոկ, բոկոտն: էալէն այագ: a capo nudo. մերկագլուխ, բացաւ գլխով: պաշ ալէգ: a caval nudo. յանթառը երիվար (աշտանակել:) andar nudo. գնալ բոկոտն:

Nudríre, ն. աճ. S. Nutrire.

Núgola, աճ. S. Núvola.

Núi. S. Nói.

Núlla, ա. Ի լինէ: հիւ պիր չէյ, հիւ: ոչ գոյք, անհութիւն, ոչինչ: էօգլաագ. էօգ, էուագ: խոչ, ինչ: պիր չէյ: vuoi tu nulla? կամիս ինչ, ինդրես ինչ: Ջրոյց: սըգիբէ: si corrúccia per —. բարկանայ ըստ ոչինչ իրա, կամ ըստ գոյն ինչ: ríducere a —. ի չինք դարձուցանել: էօզ էնմէ: da nulla. չնչին, անպիտան, անոսի, ումպէտ: չէյ, պէտ իւ: aver per —. առ. ոչինչ գրել:

Nulladiméno, ած. Բայց, բայց սակայն, ի վերայ այսր ամենայնի: լօփին, ամմա:

Nullapiù, Núlla più. Քան զոր չինք առաւելուլ, քան զոր չինք առաւել, անչափ: էգըսի: soave, e quiéta tanto, che nulla più. քաղցր, և անհնարին հանդարտ, կիմ հանդարտ քան զամենեսին:

Nullità. Ի չնչուն, չքուն, ոչինչ: էօգլաագ, էօգ: նախրուն: գանիլէի: անվաւերութիւն: գուվվէխիպէի, պաճալըգ:

Núllo, գ. Ի՛չ ոք: հիւ պիր տիմէ, տիմէ: Nullo, la, ածա. Ի չինչ: հիւ պիր: per nulla altra ragióne. վո ոչ այլ ինչ պատճառի: Անվաւեր, անզօր, ապահաս, դերևաց: գուվվէխիպէ, պահալ ինգիլէ:

Núme, Númine, աս. Բարձրեալն, ածա, ճեծուի: վերին սեպհական: խոխա, Նանըրը:

Numerábile, հ. Թուելի, Թուական: այըլըր:

Numerále, ածա, հ. Թուական, Թուոյ:

Numeralménte, գ. Թուով:

Numeráre, ն. Թուել, համարել: հաշուել: այագ:

Numerário, ia, ածա, և գ. Դրամ, արծաթ. (ասի ըստ Հանրապետական զրամանգակ հինգաստր արծաթի և ոսկի դրամոց՝ որք յածին ի միում տերութեն:) ահլը:

Numerativo, va. Թուական:

Digitized by Google

Numeratóre, ար. թուօղ, հաշուիչ : արիչը :

Numeratióne. թուառում, հաշուար, հաշիւ : արիչ :

Numericaménte, ած. թուական, թուով :

Numérico, ca. թուական, թուոյ :

Número. թիւ, համար : տաչը : թուառնշան : քանակ : բազմութիւն, կոյտ : լծկապ : թիւ (տառնատուղթաց, և պարբերուէ քանիից :) di bel —. գեղեցկութիւն (բանի, տարու:) in troppo gran —. բազմաթիւ, բազում չափ : picciol número di persone. առակաւոթիւ անձինք : սակ. ի ին : far número. չափաւորել զթիւ բազմութեն : il número del più, կամ del meno. չոքնագին, կամ եզակի թիւ : Il Libro dei Números. թուոց, գիրք թուոց :

Numerosaménte. բազմութեամբ, չոքնաթիւ բազմութ : գեղեցկաթիւ գաշնակատուրուէ :

Numerosità. ցոգնաթիւ բազմութիւն, չափաւորութ : լծկապ : թիւ (բանից ·) գաշնակատուրուէ :

Numeróso, sa. բազմաթիւ, չոքնաթիւ, բազում : աչքաւոր, ա. վիս : թուառատ, կամ ներքաշնակատուր (պարբերութեն :)

Número, ա. S. Nume.

Numismále, ած, ա. դրամանաձև :

Numismática, գ. դրամագիտութիւն :

Numismático, ca. դրամական, դրամագիտական :

Núncio, ևն. S. Núnzio.

Nuncupatívo, va. Զանուանատուր, կամ անգիր (կտակ :)

Núnzia, ի. Լուր տանել, ևն :

Nunziáre, ն. Լու առնել, ըզգացուցանել, ազդ առնել, ծանուցանել : հաղոր վերմէ :

Nunziáto, ta. – túra. Նուիրակութիւն, գեսպանուէ, հրեշտաւորութ : եպիսկոպոսութ :

Núnzio. Պատգամաւոր, հրեշտաւոր, համբաւարեր : հաղորդի, եպիսկոպոս : նուիրակ պապին : celeste. աւետարեր հրեշտակն, Գաբրիել հրեշտակապետ :

Nuócere, ե. Վնասել : գործ վերմէ :

Nuóra. Նոր : ին :

Nuotáre, Notáre, ևն. Լողալ : նուիմէ :

Nuóto. Լող, լոդ : նուիմէ : passar un fiúme a nuóto. անցանել ի լող ը գետ : նուիրեր լոյր ինքնէ :

Nuóva. Լուր, համբաւ : հաղոր, հաւաքին : buona nuova. աւետիս : trista —. գոյժ, բօթ : գար հաղոր : che nuova? ինչ լուր կայցէ, ինչ նոր գործ :

Nuovaménte, ած. Նորոգ, այժմ իսկ : փակա ընդէն, ենկի, փեկին : վերստին : ինքնուրոյ :

Nuóvo, va. Nuovissimo, ma. Նոր, նորոգ : ենկի : անտաւոր, անլուր : ինքնիմեցուց : արդի, այժմեան : ընդարձակ : անմիտք, անվարժ, ապգէտ : անկիր : նորահաս (տիք.) գեռատիմիրեմ : նաքն, ինձ : nuóvo giórno, ևն. հետագայ օր, վաղիւ : երեկոի ին : nuóvo anno. նոր տարի, նոր տաւ : mostrarsi, կամ farsi nuóvo d'alcuna cosa. յանծանօթս լինել, զարմանալ նոր լուր ը նոր բնէ : ինքնանեալ ենկի, ենկի ինքնիմեցուց : questa cosa mi giunge nuova. զայդ չէր իմ լուեալ յառաջն, զայդ մանկ բնէ ին գիտեի : Di nuóvo, di bel nuóvo, ած. կրկին, գարձեալ, միւսանգամ : ինքնուրոյ : di nuóvo. զառաջինն, ի սկզբան անգ, նախ : եա՝ վերջը մի յառաջ, արդ եա, այն ինչ, նորոգ : փեկին, ենկի :

Nutazióne, Դողդոջումն (հասարաստուն աստեղաց :)

Nutríbile, ած. Սնանելի, անձն գարար, սնուցիչ :

Nutricánte, ած. Սննդարար,

Digitized by Google

անուշիչ : պէսէնիմի :

Nutricáre, ն. Սնուցանել, կեր-թակրել : պէսէնտի : la chióma. Թզուր հեղասց ածել, լինել գե-ասատր :

Nutricatóre, ա. Տ. Nutricante.

Nutricatríce, ի. Սնուցիչ, սանուող :

Nutricazióne. Սնունդ, կերա-կուր : պէսէնիչի :

Nutríce, ի. Սանուող, անուշիչ : սիւսանա : և աբ. Դայեակ, դաս-տիարակ : լալա, էվէրէբիէնէ :

Nutrichévole, հ. Nutrimentá-le, հ. Սննդատար, սննդական :

Nutriménto. Սնունդ, կերա-կուր : պէսէնիչի, էնիչէնէ :

Nutrimentóso, sa. Սննդատար, անուշանոզական :

Nutríre, հ. Սնուցանել, գար-մանել : պէսէնտի :

Nutritívo, va. Սննդատար, սր. նուշիչ, սատծողական :

Nutríto, ta. Սնեալ : պէսէնի-մի : գաստիարակեալ :

Nutritúra, Nutrizióne. Սնունդ, կերակուր : պէսէնիչի, էնիչէնէ :

Núvola. Տ. Núvolo.

Nuvoláglia. Ամպք : պուլութ

Nuvoláto. Ամպք, Թուխպք ամպոց, Նահեմուեմի ամպոց : պու-լութ հավա :

Nuvolétta, – to. Ամպ փոքրիկ :

Núvolo. Ամպ : պուլութ : սպրտ-րուեի (հեղանիւթոց :) պուլութ-էվ : di vento. ամպ հողմալից, հողմաքեր : núvolo. քամհեի, յա-Հախուեմի, գունդ առաւար (հե-ամահաց :)

Nuvolóne, ա. Ամպ մեծ, ամպ Թխպադին, կամ անձրև ալից : գա-բա պուլութ :

Nuvolosità. Քամհեմի, Հաւ Թուխպք ամպոց, Թխպադին նը-ամհեմի :

Nuvolóso, sa. Ամպատած, Թխպադին, աղջամղ չինի, մէռա-գին : պուլութի, գաբանը :

Nuvolúzzo. Ամպ փոքրիկ :

Nuziále, հ. Հարսանեաց : փեսա-նենց հարսանիք :

Nuzialménte. Ըստ կամ ըստ օրինի հարսանեաց :

O

O! կամ Oh! ծչ՛. Ո՛վ, ո, բան-բէ, աւաղ, ահ, ահ ահ, այ, վայ : պա, հայ հայ, ահ, ֆաֆ, ախ, վահ, էաղէփ, պռռնէ, հէյ : Oh oh! ծչ՛ պրմայական, գովեստ : Բաբէ, ոմն վայ, բէ՛բ : հայ հայ, ֆէհ ֆէհ :

O, ի. Կոչական Ո՛վ ոմն կոչ, պրէ : o voi. ո՛վ դուք :

O, զձ. Կամ, և կամ, կամ Թէ : եա, եախօթ :

OBB

Obbediénte, Obediénte, հ. Հնազանդ : հնչիս :

Obbedienteménte. Հնազան-դութեամբ :

Obbediénza. Հնազանդութիւն : հնչիսլիւթ, իլաաթ :

Obbedíre, Obedíre, յ. Հնազանդիլ անասուն հնչիս օվսա : far-si obbedire. Հնազանդեցուցանել : հնչիս էլմէ :

Obbeditóre, ա. Obbidiénte, հ. Տես Obbediente.

Obbidiénza. Տ. Obbedienza.

Obbiettáre, Obiettáre, ն. Ա-ռարկել, Հերհնադրել, զընդգէմս ասել : գարշելանալ, գարշիլ պէօյնէմէ

Obbiettívo, va. Առարկական :

Obbiétto, Obiétto, գ. Առար-կայ : նպատակ : Նպատակ, վախճան, կէտ, առաջադրութիւն : նաֆաոսա, հնարք, նիչնի : սլատճառ, առիթ, շարժառիթ : պէպէ : non ha altr' obbiétto, che 'l suo interes-se. Չունի այլ նիչ առաջի. բայց զանձին Հետ օգուտ : quest' è l' obbiétto di tutti i miei disegni. յայս ձգին եամ խորհուրդք իմ : egli è l' obbiétto della mia spe-ranza. նա է յոյս սպհնկալութ իւ-

մեղ : esser l' obbiétto dell' ódio di tutto 'l mondo. լինել առարկայ ամենայն աշխարհի :

Obbiétto, ta, տ. Առարկել, առարկալի արկեալ, ընդդիմադրեալ :

Obbiezióne, Obiezióne. Առարկութիւն, ընդդիմադրութիւն : գործ ընդ հեղգիմադրել :

Obblazióne . Մատաղացութիւն : նուիրբ ած, պատարագ :

Obbliaménto . Մոռացութիւն , մոռացօղք : ոանաւրհնալ :

Obbliáre, Obliáre, ն. ե. — ársi, յ. Մոռանալ : ոանաւրհնել :

Obbliáto, Obliáto, ta. Մոռացեալ : ի մոռացօնս եղեալ, լքեալ : ոանաւրհնեալ :

Obbliatóre, ս. Մոռացօղ :

Obbligaménto. Պատասխանատուիլ, պարտիք : պօրձ :

Obbligánte, հ. Obbligantíssimo, ma. Պատասխանատու : Քաղաքավար , մարդասէր , քաղցրալեզու , քաղցր , բարեսէր , բարեկրօն : հնարէիւն , խաւնիբ փիլիս , հազիմ : non è punto obbligante. ոանպատգի է :

Obbligantemente. Քաղաքավարութեամբ, սիրով, մարդասիրութեամբ, քաղցրութեամբ : հնարէիւն կերպ :

Obbligáre, ն. Պատասխանատու, պատասխանի առնել. պատասխանատու առնել զոք երախտեաք, բարեկրօնութեամբ . բարեկրօնել առ ոք : պօրձել ըստ կերպի, կերպ կերպի : ti saremo molto obbligati. լիցուք առ քեզ մեծապէս շնորհապարտք : io ti son obbligato, e te ne ringrázio. շնորհ ունիմ ոքեէն, և գոհանամ : mi è obbligato della vita. կեանքդ նորա՝ ինձ են երախտիք : obbligátemi in questo. որպէս ինձ զայս շնորհ , որպէս սէր , շնորհեաւ ինձ զայս՝ աղաչէմ : կերկի կայք : ն. Սահմանել, բանադատել : պղծ կին : Obbligársi, յ. Խոստանալ : սէօզ կերկի : լինել պարտապան : պօրձ ըստ օրէնս : obbligarsi in sólido. պարտատուրիլ իւրաքանչիւր ոքեստ առ միմեանս : բաղդատեալ obbligársi uno. երախտապարտ կացուցանել զոք : — ársi con voto. ուխտս դնել, ուխտիւք պարտաւորեալ առնել զանձն : — ársi per uno. երաշխաւորել ուսկիք : կերկիր օրմած : ti sono obbligato di ciò. շնորհ ունիմ ոքէն վասն այսր : խէղճ եմ : mi hai molto obbligato. երախտապարտ կացուցեր զիս : esser obbligato . պարտաւորեալ լինել, պարտիլ : պօրձ ըստ օրմած :

Obbligataménte . Պարտաւորութեամբ :

Obbligáto, ta. Obbligatíssimo, ma. Պարտաւորեալ, պարտաւոր : պօրձ ըստ : շնորհապարտ :

Obbligatório, ia. Պարտաւորիչ : վաւերական :

Obbligazióne. Պարտաւորութիւն : պօրձ, հինկիլ : երախտապարտութիւն : te ne ho molte obbligazióni. բազում են քո առ իս երախտիք : կ՚ուրիշինէն ըօք պատ :

Obblighétto. Պարտաւորութիւն չնչին, կամ փոքր :

Ob'bligo . Պարտականութիւն , պարտիք , պաշտօն : պօրձ : aver — . պարտիլ, պարտաւորեալ լինել : շնորհս ունել : fare il suo — . ընել պարտս իւր , կատարել զպարտս պաշտօնեայն իւրոյ : tener — . լինել պարտաւորեալ : óbbligo in iscritto. մուրհակ : կնիքով :

Obblío, Oblío. Մոռացութիւն , մոռացօղք : ոանաւրհնութիւն : méttere, porre in — . ի մոռացօնս արկանել : ոանաւրհնել : esser messo, կամ posto in obblivióne. մոռացեալ լինել : ոանաւրհնեալ :

Obblióso , sa . Մոռացկոտ , մոռացօղ, դիւրամոռաց : ոանաւրհնական , ոանաւրհնող :

Obbliquaménte. Խոտորնակի , խոտորնակ , առ ի շեղ , առ ի կողմն : այլեայլ, կրկի :

Digitized by Google

Obbliquángolo, la. Խոտորանկիւն, շեղանկիւն (եռանկիւն:)

Obbliquità. Խոտորուն, խոտորնակութիւն, շեղուն: էյրիւփ:

Obblíquo, ua. Խոտորնակ, շեղ: էյրի, էսփէյի, այփէրը: թիւր, անիրաւ: per oblíquo. ընդ թիւր շաւիղս, անիրաւուն, նենգաւ:

Obblíqui. Հոլովք (անուանց:)

Obbliviône. Տ. Oblío.

Obbróbrio. Նախատինք, անարգանք, ամօթ, ինչաւակութիւն, վատանունութիւն: բըվայրէփ, այպ, բէզաքէր:

Obbrobriosaménte. Նախատանօք, անարգանօք:

Obbrobrióso, sa. Նախատալից, ինչնամեանալից, անարգ, արհամարհ: բըվայրը, այբէրը:

Obbumbraménto, Obbumbrazióne. Նաւեմուն, մուայլ, աղջամուղջ: գաբաբխմա, գաբանըգ:

Obediénte. Տ. Obbediente, եւն:

Obelísco. Քարկոնծող, կոնծող քառակող: փիգիւն նաւ:

Obiettáre, Obiétto, Obiezióne. Տ. Obbiettare, եւն:

Objurgazióne. Կշտամբութիւն: աղար: կշտամբանաւք (ձեւ մի շատ տաստանաւկան:)

Obízzo. Ադգ մի չէզոքանօթեղ

Obláto, գ. Մանուկ նուիրեալ ի՛ն ի՛ ծնողաց իւրոց ի՛ վանս կրօնաւորաց:

Oblatóre, ա. Ընդունիչ գըրնոյ, ասելամատոյց. (ի՛ն՝ որ մատուցանէ զգիմն ասելի քան զայլս առ ի գնել:) պահաւք արիւբրան: մատուցանօղ, նուիրօղ:

Oblío, եւն. Տ. Obblío, եւն:

Oblíquo, եւն. Տ. Obblíquo.

Oboè. Ադգ մի նրնգի:

OCA

O'ca. Կապ: գաղ: cervel d'oca. ապականամիտ: ահմագ:

Occasionále, ձ. Պատահ, գիպող: առեթական (պատճառ:)

Occasionalménte. Առեթապար:

Occasionáre, ռ. Պատուճան նել առիթ, առեթել: լինել պատճառ, առիթ: ակոսկ օլմագ:

Occasionáto, ta. Առեթեալ, եւն: ծնեալ, կի՛ բուսեալ ի՛ դիպադէմ:

Occasioncélla. Դիպուն առիթ:

Occasióne. Առիթ, պատեհ, պատեհուն, ժամ գիպող: փըրանթաթ, փնդիւղ: դէպք, իրք: trovar un' — պատեհ գտանել: con bella —. ի՛ դէպ ժամու, ժամու:

Occáso. Արեւմուտք, արեւմտեան կողմն: ինկ պարբոյը: վախճան, կատարած, մահ:

Occhiáccio. Աչք անհեթեթք, ահագնահայեացք: fare occhiácci. հայել խոժոռ ակամբ, տաղտկու ցուցանել ի՛ գէմս: էյրի պագիմագ:

Occhiája. Աչնակապիճ (աչեայ:) ինօղ փեւիյի:

Occhialájo. Աչնոցագործ: ինօղչիճի:

Occhiále, գ, պր. Աչնոց, աչեղ: ինօղչի: Occhiali di conserva. Պահպանակ աչնոցք:

Occhiále, ած, հ. Աչեայ, աչկան: denti occhiali, կի՛ canini. տեսողական ատամունք, կի՛ բուկրնգ ատամունք:

Occhialísta, պր. Occhialájo. Աչնոցագործ: ինօղչիճի:

Occhiáre, ռ. Աչն գնել խիք, աչս սրճակել խիք (առ ի առաջնաչ:) ինօղ փեւիւի:

Occhiáta. Ջափատր հետաքրքրուն առ ի տեսանել: Հայեցցուած, հայեացք, տեսուն, հայեցցուած մի: պաճըչ: dar un' occhiata a qualche cosa. հայել բիչ առ անգամ մի, հայել հաբևանցի, սակնարկել, նայեք: պաճչաւ: si dávano furtivamente delle occhiate. գաղտագողի հայեցին իրերաց:

Occhiatélla, Occhiatína. Հա-

Digitized by Google

քեանդի, կամ գոյնի հայելացուած :

Occhiáto, ta. Աչ աչօք, քաղ. մաշեալ :

Occhiatúra. Հայելացուած :

Occhieggiáre, v. Հայել քաղց. ցոր կամ խանդակաւոր աչօք, ակն. ապկել ակօսով : Ֆաֆլը ինօղ իւր պագմայ :

Occhiellatúra, Occhiéllo. Օ. զանկ կոճակաց, ծակք հանգերձ ձեց՝ ուր անցանին կոճակք : իմի

Occhiettíno. Տ. Occhiolino.

Occhiétto. Ա. կին փոքրիկ, մանր լիկ աչք, աչիկ : փխլխլ ինօղ : օգ գործեալ ի ծայր պատանեաց :

O'cchio. Ա. կին, աչք : ինօղ : լոյս աչաց, ակնկալի ինչ, ցանկալի, պատուական : Տեսութիւն, հայելացուած : պափէլլ : occhi delle colombaje. խորշք պատուհանաց : Ա. ուշկիկայութիւն : negli occhi d'uno, dinanzi agli occhi. առաջի, կամ յանդիման ուրուք : Պակասունք (որձոյ, ծառայ :) պակ ինօղիս : Բաղդատի լուսանցոյց, կամ պատուհան (հնդկերէնաց, եէն :) խեղ ճահ : cassa dell' ócchio. ակնանօթ տիճ : ինօղ փէլնի :

Piángere a cald' occhi. Լալ կնոյ պատառագիր, յոյժ, գուռնաչեաց. ուժգին պատառումն լալ. մեծագին, մեծագնէս, հոգիպատիճ : լօգ աղլամ : A chius' occhi, Ի. կապուցեալ զաչս, կծկր զկուրացեր : փնօր փնօրանա : եւ՝ անմասաւար, անխորհրդաւար : անգրոյնի, անվերհսկր : passare a chius' occhi checchessía. զանց առնել, առոչինչ գրել, անգանձել : a occhi veggenti, Ի. ակնեղրև, յոյժ յանգիման, առաջի ամենեցուն : a ócchi aperti, Ի. աչօք բացօք : ուշի ուշով, արթնութիւն, զգուշութիւն, ազգայրօքն : a ócchio. ի աչս, լուսով տեսութիւն, լաւ կշռով տեսանել : annestare a ócchio. պատուաստել տակ պատուաստ կամ զպատուհաս ծառոց : aprire gli occhi. բանալ զաչս, ի վար արկանել զտեսո. ի աչաց, տկտանիլ տեսանել : aprir gli occhi. stare cogli occhi aperti. կալ արթուն, ուռագիր, միտ դնել, հսկել : aprire gli occhi ad alcuno. զգաստացուցանել, զգուշացուցանել զոք : a quattr' occhi, Ի. միոյն ընդ միոյն, երկոքին միայն առանց միջնորդի : questo sía detto a quattr' occhi. զայս միայն ոք գիտասցէ բաց ի մէնջ երկուց :

Avere ócchio, կամ buon ócchio. լինել բարեհաճութիւն : aver l'ócchio a checchessía. ուշ ունել ի միտ, խնամանիլ պատասխանել : միտ դնել, զգուշանալ : aver l' ócchio addosso ad alcuno. կամ sopra qualcheduno. դնիլ, գիտել զգործս ուրուք : non aver rasciútto gli occhi. լինել գեռ կամճեկեր, անիփոփ, տաղտկանձար : aver davanti agli occhi, sotto gli occhi. առնել առներև, առաջի աչաց, յանդիման : Aver gli occhi di dietro. Լինել վառաուռս, ուշ քաջ նշմարել : a vista d' occhi. գամ քան զգամ, և աչօք իսկ տեսանիլ, զգաստապար, առ իւրաքանչիւր վայրկեան (մեզմանալ հիւանդութեան :) Buttar negli occhi. ցան գիտենն հարկանիլ : buttar la polvere negli occhi. Ջանալ խաբել զոք : Cavare un occhio ad alcuno. Պատնաչուցանել զոք յոյժ, գործել ինչ ուժգին գեռատղամարդ : chiúder gli occhi a checchessía. ի չառաս լինել, անտես առնել : costare un ócchio. արժել իւան կապնի, լինել մեծագին, անգնին : Dar ócchio. Ձքնաղագոյն և գործել հայիլ հաճոյքեր, ակնարկել տարփանմամբ : dar d' ócchio. ակնապրկել, ակնարկի առնել, գալ ձեռ-ցանել զաչս, հայիլ : հայիլ մեղմ, գիտել զգուշ աչս արձակել : dar l' ócchio. աչնարկել, գործակցանել զաչս : è l' ócchio del suo capo. ցանկալի է յոյժ,

Digitized by Google

պատուհանի է յաչս նորա : ὀcchio di sole. գունտ արեւու : եւ՝ աթեզականականորպ տեսիլ, գեղեցկուհի հրաշագեղ : luóghi esposti all' ócchio del sole. արեգդեմ առնիլք : esser l' ócchio d' alcuno. լինել յաչս ուրուք սիրելի, շնորհս ունել առաջի ուրուք :

Far ócchio. Եւ եւս գեղեցկա յուշացանել կամ զարգարել : ակնարկել գաղտ : far d' ócchio. նայն է: եւս՝ ակնարկի առնել, ակնարկել : ՚ի աչս էմի : far gli occhi di fuóco. զդէմս իւր ՚ի բարկացոյս գարձուցանել, ծանրացաստուն լինել : far gli occhi rossi. նայն է: եւս՝ գողգիլ յարտօսր, ունել աչս արտաստաւելեցս : far gli occhi grossi. ծանրասնիլ, վարիլ սիգաբերձ, բարձրացոյց ակնարկիլ, անգոստնել : gettar gli occhi su checchessía. աչս արձակիլ, ակնկատոյց լի նել տարբերմամբ : guardare colla coda dell' ócchio. գաղտ ակն արձականել, հայիլ գաղտ : guardar con mal ócchio. հայիլ ըստ ակամբ, կամ խեղճիս : guardar sott' ócchio. գաղտ աչս ածել : Il bianco dell' ócchio. Սպիտակուց, կամ սպիտակն աչաց : ՚ի՞օ. աղբ : il nero dell' ócchio. բիբ : պիպէ : in un bátter d' ócchio, ի. յակառն լծամիտիլ, իսկ և իսկ : հապճիճ : in un colpo d' ócchio. միով հայեցիլք, միով անուշք, միանգամայն (անուանել :)

Mal d' ócchio. Չարակնուհի : նախատ : far mal d' ócchio. չարակ նել, նախանձ առնել զոք : Նախատ ՚ի՞ր : non muóvere ócchio. հայիլ անքթիթիմ, աչխուշ, յառիլ : non istaccar l' ócchio da checchessía. յակճիռս կալ, ուչ յանգիլ ՚ի հայեցլոյ : O'cchio a ócchio. Երես առ երես, երեսաք : pérder l' ócchio. կորուսանիլ զգեղ վայել չուհ, խրճնանալ, անչքիլ : perder d' ócchio. ծածկիլ, կամ կորուսանել յաչաց, ՚ի տեսութենէ, ուչ եւս տեսանել, անկարելի նալ, ուչ եւս երևիլ : ՚ի՞օխանել օ. տա : star cogli occhi addosso di alcuno. ուշ ունել ուրուք, հսկել ՚ի վերայ ուրուք : star coll' ócchio teso. կալ մեռուիր, աչալուրջ, արթուն, հսկել ՚ի վերայ, զգուշանալ անձին : star fitto negli occhi. էջանել ՚ի մեայ : Tener l' ócchio a checchessía, tener l' ócchio teso, tener gli occhi aperti. Ուշ ունել, միտ դնել, հսկել ՚ի վերայ իրիք, խնամ ունել : tener gli occhi aperti. կալ աչալուրջ, մեռուիր, միտ դնել, պատրաստ ուշի ուշով : Vedere con ócchio di mal ócchio. Հայել խեղճիս, ընդ ակամբ : vedere con ócchio di buon ócchio. Հայել քաղցրութ, ակնարկել սիրով, ըղձմամբ :

O'cchio di Gátta, ի՞ di gátto. Ականա ինչ պատուականի :

O'cchio di Cristo. Տունկ ինչ գեղեցկածաղիկ :

Occhiolíno. Ակն, կամ աչք փոքրիկ : փալխ ՚ի՞օ : far l' — . ակնարկիլ, ակնարկի առնել : ՚ի չարկի էմի : եւս՝ հայել քաղցր աչօք, յուշացանել նման հաճոյ :

Occhióne, ա. Աչք մեծ :

Occhiúccio, — úzzo. Աչք փոքր, աչիկ, աչկնիք :

Occhiúto, ta. Բազմատեսիլ, լի աչօք : բազմատպուտ (արթ խոզողոյ :)

Occidentále, հ. Արևմտեան : Տաղբլուբ :

Occidénte, ա. Արևմուտք, արևմտեան կողմն : Տաղբլ, ՚ի՞ն պանբոբ :

Occipitále, հ. Ծոծրակային :

Occipízio. Ծոծրակ, յետին կողմն գլխոյն : Ինչոկ :

Occisióne, Occisóre. Տ. Uccisióne, Ucciditóre.

Occorrénte, հ. Հանդիպական, որ պատահէ : և գ. Դիպուք : Ի՞ :

Digitized by Google

Occorrénza. Պիտոյք, պէտք, գործառնութիւն : իւ:

Occórrere, v. Ընդառաջել, ընառաջ գնալ, կամ երևնալ : գործ. պահանջել, օգտակար : հանդիպիլ, պատահել : բաւ ընկնի : գալ՝ ի միտս, յիշել, յուշ ածել : հաւանիլ ինձ, դիպ, անդամ : պէտք լինել, ունել, ինչ ելանել : լալիք օվմ : che t' occorre? ինչ պէտք իցեն քեզ : non occorre dolersi. չէ՛ն պէտք վշտանալոյ, պիտի չեն իրաց :

Occórso, գոյ. Հանդիպումն, պատահումն : բաւ ընկնի :

Occórso, sa, ած. Հանդիպեալ, պատահեալ : բաւ ընկեալ :

Occultaménte. Գաղտ, լռելեայն : ինքնիմն :

Occultaménto. Ծածկումն, ամփոփումն :

Occultáre, ն. Թագուցանել, ծածկել : ինքնիմն : — ársi, յ. Թագչիլ, ծածկիլ : ապականիմ :

Occultatóre, ար. — trice, իգ. Թագուցանօղ :

Occultazióne, Occultézza. S. Occultamento.

Occúlto, ta. Թագուն, ծածուկ, գաղտնի : ինքնիմն : Թագուցեալ, ծածկեալ : ինքնիմնի :

Occupaménto. Զբաղումն, պարապումն, պատապարումն, գրաւումն :

Occupáre, ն. Գրաւել (յանխլուելի.) գրաւել ընդ ձեռամբ, առնուլ, յարիշտաւիկել, տիրել յանխլուելի : նուն ինքնիմն : գնալ ինքնիմն, այմիմ : տիրել, խլուսափիլ, առանձնալ : spázio. գրաւել, ընուլ, ունել զտեղի : ենդ ինամիմ : una casa. բնակիլ՝ ի տան ուրուք : Զբաղգացուցանել զոք՝ ի գործ, պարապեցուցանել, գործ՝ ի ձեռն տալ : ինչ գօսիմ, իւ վերմիր, ելանիմիր : — ársi, յ. Զբաղիլ, պատապարիլ, պարապիլ : իւրն ինամիս օվմ, պէտ չեն գալիմ :

Occupáto, ta. Occupatíssimo, ma. Զբաղեալ : իւրն ինամիս վոր : se non sei occupato. եթէ անգործ իցիս : ենդեր իւրն էօղ ասա :

Occupatóre, ար. — trice, իգ. Գրաւիչ, յարիշտաւիկիչ : տիրօղ, առաջօղ :

Occupazióne. Զբաղումն, գործ, իրագործել : իւր, ելանդ, տապալեան : պատապարումն, յարիշտաւիկումն : փելեհ, գալի ենիմիս, պէտք : Océano. Ովկիանոս : փիւ փենիդ

O'cra, O'cria, O'crea. Սառեալ բանջարեղէն. (հոգ. ինչ գեղին :)

Oculáre, հ. Աչացոյց, պատուհան ճեաւ առ տանն : testimónio. Վկայութեամբ վկայել : Աչատեսիւք (առաքեալ գիտասան :)

Ocularménte. Աչիանատես գործով, տեսանելի աչացոյց, կշռութեամբ տեսանի : ինօղ իւրն ինօրինի :

Oculatáménte. Նոյն է : իմաստնի, զգուշութեամբ, խնամատարաբար :

Oculatézza. Աչալրութիւն, զգուշութիւն, մտազրութիւն, արթնութիւն :

Oculáto, ta. Աչիանատես : ինօղ իւրն ենօրէն : զգուշաւոր, խոհեմ, արթուն, խնամատար :

Oculísta, ար. Աչիաբոյժ, բժիշկ աչաց : փեհալ :

OD

Od, ընդ. դնի յառաջոյ յաջնատար բառից. կամ, և կամեն եա, եանօթ :

O'da, O'de. Տաղ, առաւելաբանութիւն. (տպագ. ինչ վանեմ քնարերգական ըանատեղծութիւն :)

Odiábile, հ. Ատելի, զզուելի : ինքնուհ :

Odiáre, ն. Ատել : ատելիմիս : far odiar qualcheduno. առնել ատելի զոք : odiársi l'un l'altro. ատել զմիմեանս : farsi odiáre. ինքն ատելի առնել զանձն : փինոփինին ատելիմիս :

Odiáto, ta. Ատեցեալ, ատելի : ատելիմիս :

Odiatóre, ար. Ատեցօղ : ատելի ինչն :

Digitized by Google

Odíbile, ս. Ատելի, նողկալի: նմ նագոնալ, խրճնեցնել:

Odiernaménte. Այժմուս, ցայգօրս, այսօր: պոս կիան:

Odiérno, na. Այժմեան, այգի, աւրիկեան: պոս կիսիկ, ընկ կիկ:

O'dio. Ատելուհի, խէճ: փնտանըգ, կին: aver in ódio, portar ódio. ատել: ունենել: venir in ódio a tutti. լինել ատելի ամենուն:

Odiosaménte. Ատելաբար:

Odiosétto, ta. Փոքր մի ատելի, ձանձրալի:

Odiosità. Ատելուհի:

Odióso, sa. Ատելի, տաղտկալի, նեղիչ, դժնդակ: նմ նագոնալ, պահմելիլ, կիտ:

Odisséa. Դիսական. (քերթուած հին հուներուն:)

Odómetro. Ուղեչափ:

Odontalgía. Ատամնացաւուհի:

Odontologia. Ատամնաբանութիւն:

Odontolite, Odontopetre, յոփ. Քարատամնանք. (են քարացեալ ատամունք ձկանց:)

Odorábile, ս. Հոտառելի:

Odoraménto, Odorazióne. Հոտառումն: հոտ, բուրումն:

Odoráre, ն. Հոտառել առնուլ զհոտ: գօգնալ: բուրել զհոտ: bene, կիտ male. բուրել զհոտ քաղցր, կամ զգայր: Հետառզօաձել, խուզել, կիտ քննել ըզգաղտնիս ուրուք: արատբերմ:

Odoratívo, va. Հոտառողական, հոտառու:

Odoráto, գ. Հոտառելիք, հոտառուհի: ընկմ, գօգոս ալմ:

Odoráto, ta, ած. Հոտառեալ: տես և. Odorífero. Cálamo odoráto, կիտ aromático. A'coro. խունկ եղէգն: գաղափ էրէյի. կամ էկեր օխոս:

Odóre, ս. Հոտ: գօգոս: համ քաղ, անուն: նմ: նշան, ցոյց, գուշակուհի: առիկուհի: ակնիկ:

avere odore d' una cosa. զգալ, գուշակել ինչ, գիտել ինչ ի նշան նաց: ակնիկ ալմ: dar di se buon —. հոտ անոյշ ընծայել անձին:

Odorettúccio. Հոտ նուազ:

Odorífero, ra. Odorífico, ca. Հոտաստուր, քաղցրահոտ, հոտաչէտ: գօգոսլու:

Odorista, ս. Ըստչէր հոտոց: սիրող բուրմանց անուշից:

Odorosétto, ta. Փոքր մի հոտաչէտ:

Odoróso, sa. Հոտաչէտ, քաղցրահոտ: գօգոսլու:

Odorúzzo. Հոտ սակաւ, կամ մերկ:

OFF

Offéla. Ագի ինչ կարկանդակի, կամ քաքարէ: համար իւն, պէօրեկ:

Offelláro. Կարկանդակագործ, քաքարավաճառ:

Offéndere, ն. Վնասել: պատ վէրմէ: նախատել, անարգել: պէօրմէ, ինձիլմէ: Iddio. բարկացուցանել, դառնացուցանել զԱծ, մեղանչել յԱծ: կիտահ էլմէ: in che ti ho offeso? զինչ մեղայ քեզ: նէ էրթիմ սանա: si offende di tutto. զամ ինչ հաւատրի ի ինամանաս: la riputazióne. արհամարել զանուն: ար պօղմա: la vista. ընհարկանիլ յաչս, անհաճոյ լինել աչաց: Offéndersi, ի. Դառնանալ, զայրիլ, դժուարիլ: կիտձինէ էլմէ:

Offenditóre, ար. — trice, իգ. Վնասիչ, հնասակար: պատ վնասէն, կիտձիրթիձի: նախատիչ:

Offensióne. Վնաս: պատ: նախատինք: պիճմ: յանցանք, մեղք: կիտահ:

Offensivaménte. Վնասուք, հնասեբով, հնասոպաբար:

Offensívo, va. Վնասակար, հնասատար, հնասիչ, հնասոպական:

Offensóre, ար. Վնասիչ, հնա-

Digitized by Google

ատուր, Թշնամի, Թշնամանիք: պատր վիրէն, պիւտիմ, ինձիփիմ:

Offerire, ն. խոստանալ. ինչ մեռոտ ցանել, մեռոտ ցանել: ատր կենդ, ենդ կենդ: նուիրել ինչ այլ, մեռոտ ցանել: ի պատուոյ ատուր, պատուոյ տալ: ալլահա ֆէնէ վէր վէրդ, առնմա: — irsi, յ. ձանգիմեն չինել: կենդանի կենդ: offerirsi alla morte. ինքնամատոյց. գիմազրաւ լինել առ ի մահ: si è offerta l' occasióne. մեռոտ ցուց առիթին:

Offeritóre, ար. Ստուցօղ:

Offérta. Ստուց ուածն, նուէր: ատր, ենդ կենդ: խոստումն: պէօշ, նուէր: կենդանի ընծայ, կամ նուէր քահանայից, օրիրանոս: far offerta ad alcuno de' suói servigi, del suo favore, եմն. խոստանալ ումեք պետ վաստակ, մեռոտ ցանել ումեք պետ պաշտօնս նուէ: andare a offerta. գնալ կենդի ի նուիրել ինչ:

Offërto, ta, ած. Ստուցեալ, նուիրեալ:

Offertório, գ. Ընդունելք ընծայից, Թէ (ի պատարագին):

Offésa. Վնաս, անկատուածի, նախատանիք: պատր, պիղծ մեղք: կինամ:

Offéso, sa. Offesissimo, ma. Վնասեալ: պատր կենդ: նախատեալ: ինձիմիդ:

Offiziále, Offiziále, Oficiále, ա. Պայծ. (է պաշտօնատար պետ նուագարանի:)

Officiáre, ն. Պաշտել զպաշտօն եկեղեցական, կամ պժաուիրգուած:

Officiatúra. Տ. Ufficiatura.

Officína. Գործատուն, կրպակ: էրհանէ, իխտէան:

Officio, Offizio, Ufficio. Պաշտօն, պաշտօնատուրն, գործ: նանալպ, հրամիր: պատուիրք, պատուոյ պաշտօնեան, երախտիք, բարերարութիւն: պօշ, էնէրգ: ժամակարգութիւն: նամակ: far, կամ render un buon officio a qualchedúno. բարերարել ումեք: էնէրգ էնիմ: fare il suo —, կատարել զպարտ պաշտօնեան իւրոյ: Sant' Offizio. Արտաքինատես:

Officiosaménte. Քաղաքավարապէս:

Officiosità. Քաղաքավարութիւն. մեծապատուիլ, բարեկրթիլ: իլթիֆատ, գէյրէթ:

Officióso, Offizióso, sa. Ստուգասէր, քաղաքավար, հաճոյակատար: բարեպար, նրպաստամատոյց: ֆայրէթլի, գէրէթլի:

Officiúzzo, Offiziúzzo. Փոքր երախտիք, Թեթեւ ինչ գործ ծառայուն, Թեթեւ ինչ չնորհք:

Offuscaménto. Ստգանութիւն աչաց, նուաստիլ: էնէզ գաբարմաք:

Offuscáre, ն. խոտանգիտացուցանել զանձն, ատուածացուցանել, նսեմացուցանել: գաբարմագ:

Ofite, ար. Կիմ եղիպտոսի կանաչ, և գիմապատիճ. կոյն և Serpentino. էնէյէ մէրմէր:

Ofiti, Serpentíni, ա, յոյ. Օձաքարք:

Oficiále, եմն: Տե՛ս Oficiále.

OGG

Oggettívo, va. Առարկական:

Oggétto. Առարկայ: նպատակ: նիւթ: տպաւ: տե՛ս և Obbiétto. ad, կամ a oggetto. ատեն: վասն:

O'ggi, հ. Այսօր: պէօյիան: յայսմ ժամանակի, յայսմ դարու: il giórno d' oggi. օրս այս, սերկեանս օր: d' oggi in dimani, եմն. օր յօրէ, օր ի յօր, օր ըստ օրէ: իլանգին իլանդ: andar d' oggi in domane. օր քան զօր յետ կարել, յապաղել:

Oggidì, Oggigiórno, հ. Յայսմ

Digitized by Google

ժամանակիս, այժմ, ներկայս : Ի՛մ
պէս : il linguággio d' oggi. այժմ-
ուհան բարբառս :

Oggimái, ի. Omái. Տ. Orámai.

Ogliáro. Խաղաղաձառ : Խաղձը:

O'glio. Տ. O'lio.

O'gni, ա. Ամենայն : հէր, ձիւռ-
կ : ognidì, ognigiórno. ղօր ամ՛,
հանապազօր : հէր կ՚ուն : ogni tre
mesi. յերկու ամիսս միանգամ՛: o-
gni cosa, կ՚ի ogni dove. ամ՛ ու-
րեք, ը ամ՛ տեղիս : հէր էնչ որ : o-
gni cosa. ամ՛ ինչ, ամ՛: da ogni
dì, այժ. հանապազօրյոյր, առօ-
րեայ : հէր կ՚ուն՝ ի : a, կ՚ի ad o-
gni modo. և ամենայն, բայց : d'
ogni cento uno. մի ՚ի հարիւրից :

Ognissánti, ար. Տօն ամենայն
Սրոց : far l'Ognissanti, ատրասակել
՚ի խնճոյս յառաջ տօնի ամ՛ Սրոց :

O'gni úno. Տ. Ognuno.

O'gni vólta che, ի. Քանիցս, ըս-
քանիցս անգամ՛ և : տալ էերէկ :

Ognóra, O'gni óra, ի. Ա՛իշտ,
հանապազօր : հէր պէս, պատ :

Ognorachè, Ogni ora chè, ի.
Քանիցս անգամ՛ և : տալ էերէկ էի:

Ognúno, na. O'gni úno, ան-
յոմանի. Ամենայն ոք, ի-ր-
քանչիւր ոք, ի-ւրաքանչիւր : հէր
էիւր :

OH

Oh! Տ՛ա O!

Ohi! Ohimè! Տ. Oi! Oimè!

OI

Oi! Ohi! ած. Ո՛հ, ահ : խիճ,
պաճ :

Oibò. ած՛՛ Օ՛ն անգր, քաւ., ՚ի
քաւց տար : հայդա, հա՛դա :

Oimè! Ohimè! ած՛՛. Ա՛ւսղ ինձ,
ներմ՛ի պիս : Էաւրէի, հայրէի պան :
և ա՛՛. Ո՛վ, ո՛, ա՛վ աքանչելիացս,
քաւրէ, ա ա՛, այ : հայ, հայ, ա՛ման,
պրէ :

Olà. ած՛՛ Ո՛վ, այ, ՚ի՛շ : հա՛ռ,
պրէ :

Oleáceo, ea. Ձիթենային, ձիթենից :

Oleándro. Տատնկ ինչ ճշտագա-
լար : ղէֆրմ՝ :

Oleástro. Ձիթենի վայրի : Ե-
պանի վէյրին :

Oleosità. Ձիթային հանգամանութ-
Oleóso, sa. Տ. Olióso.

Olfattóre, տբ. Հոտառական, կ՚ի
հոտառական (ջիղ՝) :

Oliándolo. Խաղաղաձառ : Խաղձը

Oliáto, ta. Հասեալ ձիթապ-
ձիթաղձ : Խաղձը :

Olíbano, կ՚ի Incénso. Լիքա-
նոն, լիբանոս, խառնիճ : Ծուռ լի-
բանոսի, խնկնկիճ : փէռնիփ :

Oliére, ի, յոփ. Փոքրիկ անօթիք
ինչ ձիթապ :

Oligarchía. Սակաւապետութի-
(իշխանութի ՚ի ձեռս սակաւուց :)

Oligárchico, ca. Սակաւապետ-
ական :

Olimpíade, ի. Ողիմպիասի, ո-
լիմպիասի :

Olímpico, ca. Ողիմպիական
(խաղարկութիք :)

O'lio. Իւղ, ձէյթ : պէյրին Ե-
ղը : ólio d'uliva. ձէյթ : di mán-
dorle. իւղ նշոյ : պոպէմ Խաղը di
lino, ևն. իւղ կտաւատոյ : պէդիր
Խաղը : O'lio Santo. Իւղ վերջին
օծմանն, վերջին օծութի :

Olióso, sa. Իւղալից, իւղալին :
Խաղը :

Olíre, ը Բուրել, բուրել ըզ-
հոտ անուշ ինչ : կիւղալ գօգմա՛ :

Olíva. Ձիթապտղի, կ՚ի ձէյթ
(պտուղն :) պէյրին : ձիթենի :
պէյրին պաճը : cinto d' oliva.
պատակ տերևոյ ձիթենեաց :

Olivájo. Ձիթենի : պէյրին պ-
պաճը :

Oliváre, ի. Ձիթաձել :

Olivástro, ra. Ձիթագոյն, ՚ի
գոյն ձիթապտղոյ, Թուխ : պէյ-
րինի :

Digitized by Google

Olivéto. Ձիթաստան, ձիթի նիք : ձիթինի : Olivo, Ulivo. Ձիթենի : ձիթին ազգը : Olméto. Աղտաս հնձանաց, հնձանիք : O'lmo. կնձիկ : գաբա ազգ : Olocáusto. Ողջակէզ, զոհ : գոտրգան : O'ltra, ի. Տ. Oltre. Oltracciò, Oltr'a ciò, ի. Բաց յայսմանէ, և ևս, և գոտրմեալ : պահպան նոպէ : Oltraggiáre, ն. Թշնամանել, նախատել : անարկէ : Oltraggiatóre, ար – trice, ին. Նախատիչ : Oltrággio. Թշնամանք, նախատինք, անարգանք : արհամարհանք : սիրկի, հօրլոպ, անարկ, ատար Oltraggiosaménte. Թշնամաբար, անարգաբար : Oltraggióso, sa. Թշնամանաբար, նախատական, նախատական : անարկիա, սիրկոտ, սիրկի անող Oltramarino, na. Որ յայն կողմն ծովու : Piétra oltramarina. Տես Lapislázzuli. L' azzuro oltramarino. կապոյտ ասակ նորկ ներկ ազնիւ : լազուրդ : Oltramirébile, ի. Սքանչելագործ : Oltramisúra. Տ. Oltremisura. Oltramontáno, na. Յայնկոյս ալպեան լերանց, որ յայնկոյս լերանց : Oltrapassáre, ն. Զանցանել, անցանել զ, հեռանել ընտ. հօրէն ինչից, աւելնալ : O'ltre, O'ltra, նախ. Բաց ի, բացի յ : նոպէ, պահպան : միայն ած. մեր ած. ցգ : ասասանել զանձն, զանձն, ի վեր քան, գոր ի վերոյ : ինոպէ, ցգ : oltre a ciò, ևս oltr' a ciò, oltre a questo. բաց յայսմանէ, առ այսմիկ, գործեալ, յաւել յայս և, նա և, և ևս և : պահպան նոպէ : oltre modo, ևս misura. անչափ, յան չափս, ը չափն : ինքեան : oltra la sua speranza. ի վեր քան զյոյս իւր, անակնկալ : oltra il consueto. արտաքոյ սովորեալ : ապիրկէն պաչբա : d'oltre in oltre, ի. Թաց միանգամայն (խոցել) : d' oltre mare. յայնկոյս ծովու : oltre monti. յայնկոյս լերանց : oltre número, ևս Oltrenúmero, ի. Անհիւս, յաւելեալ, անծանոթ, կարգ հոպոբը գոտի :

O'ltre, O'ltra, ի. Հետագոյնս, յաւագագոյնս, անդր քան, անդր և, յայնկոյս : ապագ, ապերջ, ետոյ : յաւել, և ևս յաւել : ինէրի : méttersi, venire oltre. յաւելնել, յաւել ընթանալ, յաւել խաչել : più oltre. անդրագոյն :

Oltrechè, Oltrachè, Oltrediché, ի. Բաց յայսմանէ՝ զի, բացի զայն՝ զի : պահպան նոպէ ի : և ևս՝ նոյ. Աւելի ը, ը պոպէ : oltre che ... sì ancora. ոչ միայն ... այլ և. եթէ ... և եթէ : հէմ :

Oltremáre, ի. Յայնկոյս ծովու : Oltremirábile, ի. Զարմանալագործ, սքանչելագործ : անճարիկ :

Oltremisúra, ի. Անչափ, յան չափս, կարի յոյժ : ինքեան, ինա պահպէնի :

Oltremódo, ի. կարի, յոյժ, սքանչելագործ, անչափ : ինէ, ինքեան :

Oltrepassáre. Տ. Oltrapassáre.

OMA

Omaccino. Աղբ փոքր, կարճահասակ, փոքրահասակ : ձիճիկ :

Omáccio. Աղբ չար, վատթար : ինօրինի ապամ :

Omacciône, ար. Աղբ մարդ, յաւելագահասակ, յաւելագնդամ, վիթխարի : ուղտան ապամ, գող խաբեպաբ :

Omacciótto. կարճիկ, այր գծուծ, կիմ նուաստ :

Omággio. Հարկ, հարկատուութիւն, հպատակութեան ծառայութիւն : վերին, հարճ, խոբը, ինաքին, բոյկ-

լինել: յարգուիլ, նշան յարգուիլ, կամ հպատակութիւն, հնազանդութիւն, dar, կամ rénder —. տալ ղհպարիսիս: giurar —. երդնուլ ղհպատակութիւն առ իշխանն: Ոգեւոր:

Omái. Տ. Oramái.

Ombelicále, ս. Ombelíco, ca. Պորտական, պորտոյ:

Ombelíco, Ombellíco, Ombilíco. Պորտ: Ներսէս:

O'mbra. Սուտ, հովանի: ստուեր. այլ: ombra vana. գնդեր, առ աչօք թնչ: խեղ: ombre di morti. ուրուականք մեռելոց, սուտ մեռելք. կամ ոգիք մեռելոց: նոր կիսէրին երեսիք: Բիծ, պատառ: նշոյլ: սուտ մեռելք նկարուած: երկնքի, նշան, ցոյց: պաշտպանութիւն, հովանի, նպաստ: պատրուակ, պատճառանք, առագաստ: Ստկանա: կասկած: խնդիր: farsi paúra coll' ombra. լինել սուտ երկնչոտ, երկնչիլ ի սուտի կասկածանաց: խոփ: far ombra. հովանի առնել: prender l' ombra. կալ ի հովանեաս: sott' ombra d' amicizia. ընդ կերպարանաւք, ի պատրուակս բարեկամութ: tutto gli fa ombra. ամէ ինչ երկիւղալի ի նմա: pigliare ombra. Տ. Sospettare.

Ombráre, ն. Սուտ երկնչիլ, հովանի առնել: ստուեր ելնել: ն պատկածել, երկնչիլ, խրտնուլ (անասնոց:) գօրգիտ, խոփ:

O'mbre, ա. խաղ ինչ թղթոյ:

Ombreggiaménto. Նմանութիւն, ստուերարկու, ստուեր: ստուեր:

Ombreggiánte, ս. հովանաւոր (ծառ:) ստուերելի:

Ombreggiáre, ն. հովանի առնել, ստուեր արկանել: ստուեր ելնել: ստուերարկել, կամ արկանել ստուեր ի վերայ: ստուերազգել: ընդ նմանութիւն: առ այլ առակս:

Ombrélla. Սուեր փոքր: հովանոց, կամ հովանի: այլան, այլան:

Ombrellájo. Յօրինող հովանոցաց:

Ombrellière, աւ. Այլն է: հովանոցակիր իշխանաց:

Ombrellífero, ra. Հովանոցակիր (առնելք:)

Ombrellíno. փոքրիկ հովանոց, հովանոցիկ:

Ombréllo, կամ Ombrélla. հովանոց, կամ հովանեակ (ազգեալ, կամ անձրևոց ի) այլան:

Ombrífero, ra. Հովանաւոր, ստուերասէր: ստուերելի:

Ombrosità. Կատար ստուերասիրութ, մեալ, ազգականութ: փափկանկատ: ոգեւորութ, անդիմադրելի, տպաւորելոյս:

Ombróso, sa. Սուերասէր, ծառակայլի, նմանեալ ստուերելի: փափկանկատ: ստուերասիրելի: (երկնքի:) խոփ: կասկածոտ: խոյս:

Oméga, ար. Ովե (վերջին տառ Յոյն այբուբենին:) կատարած:

Oméi, ա, յա: Ողբ, կոծ, վայք, ատեղք, եղուկք:

Omelía. Ճառ (հոգևոր) ճառ ի վերայ սուրբ Աւետարանին: գեմ:

Oménto. Ի Հարսնեկիր մաշկ ինչ պատեալ ղարգք:

O'mero. Ուս: ամապ:

Omésso, sa. Ommésso. Ձանց արարեալ, Թողեալ:

Omettere, Ommettere, ն. Ձանց առնել, Թողու, Թողել ի բաց: վար ելնել, պրագիտ, ընկնիլ:

Ométto, Omettolo, Omiciátto, Omiciáttolo, Omicciuólo. Ստ կարճահասակ, կարճիկ, այր արհասարակ փանդրի: ձիաձև ձկաձ ապամ:

Omicída, գ, աւ Ի արդասպանեալ ապամ ընդհանրական, գանձ: և այլ: Ի սպանող, մարդասպան:

Omicídio. Ի արդասպանել, սպանանել: ապիկ ընդհանրական, գանձ:

Omissióne, Ommissióne. Ձանց առնելի: վար ելնել: peccato di

ommissióne. անգ. զանցառութիւն:
Ommésso, sa. Զանց ածեալ:
Omméttere. Տ. Ométtere.
Omogeneità. Համասեռութիւն:
Omogéneo, ea. Համասեռ, հա-
մասեռա., համատեսակ:
Omólogo, ga. Համաբերդ (կողմն
կամ անկիւնն:)
Omoousiáni, Omousiásti, յոյն,
ա. Համաոյսեան, համաոյսեա-
կան:

ONA

O'nagro, ra. Իշամայրի, յիշա-
նապան էշոյի:
O'nce, ա. Գազանի մեր յոյժ
զանազան:
O'ncia. Ունկի, ունծայ. (կ
երկաստանանկարող մետն կաթը:)
Ունկի, կամ մի չափաչափ ոսկի կամ
արծաթ: Ունկի. (գրամ նշանագրոյց
և սիճկիոյ:)
Oncinétto. Ճանկ փոքրիկ:
Oncíno. Ճանկ, կարմր: Վնիկ:
O'nda. Ալիք (ծովու.) կո-
հակ: փայլ: Լուր: սոս: ծով:
փնինք: A onde, հ. Օդակն ա-
լեաց, ուղիօդակն: փայլուն կնիկ: եւս
առատանձնասոսկ, գազանօդնասոսկ, ծովիկ
մետք, ծովեսաչ: յոյսիանգէտ: audar
a onde. գանդալել, գազանօդնել,
գնգալել, ծովիկ առատանիլ: առ-
լանիլ: Drappo, կամ tela a onde.
Կերպաս, կամ կտաւ կոհակա-
գոյն: Ներկոխոտ:
Ondáta. Երեսալք, կամ առատու-
քեալք ծովու: առլանիլ, լուացանիլ:
Ondáto, ta. կոհակահար, գազ.
ծեալ արտեսս գալիս: փայլալ:
O'nde, հ. Որ: Ներքին: ո-
տեղ: ըստ: Ներքին: ուստի, վայ,
յոյր ասակ: ծնան ինչն: եւս ինչ
դերբանան յարաբերական, ընդ ին-
նան տալ՝ di che, di chi, del
quale, della quale, pel quale,
de' quali, delle quali, da' quali,
co' quali, եւն: Որդ, զոր, զորս,
յորմէ, զորմէ, որոմ, որոմք, ըս-
որ, ընդ որս: da onde. յորմէ,
կամ ուստի: (իբ՝ յորմէ տեղագոյն:)
Onde. Որաւրէ, յորմէ: Onde?
Որաւրէ՞: Ներքինին: d' onde. ուս-
տի: Ներքինին:
Ondechè, հ. Որաւրէ և, յորմէ
տեղագոյն և ս: Ներքինին ինչ:
Ondeggiaménto. Ծփումն,
տատանումն, երերումն, ծաւծա-
ումն (լուրց, օդոյ:) առլանիլ,
լուացանիլ:
Ondeggiánte, հ. Ծփակուած,
տատանական, երերական, գազգա-
ղան: լուացանելի, փալալ:
Ondeggiáre, ն. Ծփիլ (ալեաց.)
տատանիլ. յոյսիլ: լուացանալ,
փալալանալ: ծաւծանիլ հաւասար:
Տատանական, երերալ (ծառոց,
պղեստաց, եւն:) առլանալ: յոյ-
զիլ ի ծովակիս խորհրդոց, անապատ
լինել, վայրանիլ:
Ondóso, sa. Ալեծուփ, ծփա-
լից, ալեառանձ ալեառատ: փալալ:
Ondulazióne. Ծածանումն:
Oneróso, sa. Ծանր, ծանրա-
կիր, դժուգամ ատելի:
Onestà. Գեղեցասութիւն: Խոհ-
ականութիւն, պատկերազգեստութիւն: վայելչութիւն,
պատշաճաշուքութիւն: Եպիսկոպոսութիւն:
Onestaménte. Գեղեցասութիւն,
ողջախոհութեամբ, պատկերազգեստութեամբ: Խոհ-
ական: յարմարապատշաճ, վայելչապատշաճ,
պատշաճաշուքութիւն: Եպիսկոպոսական: Խո-
րհրդատուիչ:
Onestáre, ն. Գործել զ ինչ
շնորհ, պատշաճական ընդ քօղով:
Եպիսկոպոսիլ: վայելել,
գեղեցկացուցանել:
Onésto, գ. Գեղեցիկ, վայել-
լուն, օրինաւորն, Գեղեցասէր:
Եպիսկոպոսական: contra l' onesto.
յանդիմանելի, ընդդեմ իրաւանց:
Onésto, ta, ած. Գեղեցասէր, ողջ
խոհական, պատկերազգեստ: Եպիսկոպոս:
mo. այր բարեկիրթ, բարեկրօն, ա-
ռաքինի: ըստ ինքեան ինչ: պատշաճական,
օրինաւոր, յարմարեալ: Եպիսկոպոսական,
գեղեցասական:

Digitized by Google

O'nice, ա. Onichino. Ընդունա-քաար, հզօրաբար : օխլաչխանի, պատ-ղամի նէյնի :

Onninaménte, ի. Անհնարին, բաղդատելի, ամէնի : պիտա պիտի-նան :

Onnipossénte, Onnipoténte, ած, ի. և գ. Ամենակար, ամե-նակարող, ամենազօր, ամենակալ : հէր ղէյնէ գոփէր :

Onnipotenteménte, ի. Ամե-նակալ զօրու-թեամբ :

Onnipoténza. Ամենակարողու-թիւն : հէր ղէյնէ գոփէրլիգ :

Onnisciénza. Ամենագիտու-թիւն, ամենահմաստ գիտու-թիւն :

Onocrótalo. Հաստաղուան : անիս և Pellicano.

Onomatopéja. Անուանատեղ ծու-թիւն :

Onorábile, ի. Պատուելի, պատուական, արժանապատիւ : հիւրգէրլի, իլգնէրլի :

Onoránza. Տ. Onore.

Onoráre, ն. Պատուել, յար-գել, մեծարել : իլգնէր էնմէգ, իւ-րամ էնմէգ : onorátemi dei vostri comandi. Թէ կամք ինչ ինչեն ձեզ՝ հրամայեսջիք ինձ : e' m' ha ono-rato della sua confidenza. հա-ղորդակից արար զիս խորհրդոց իւրոց, յայտնեաց ինձ զխոր-հուրդս իւր :

Onorário. Վարձ, կամ ընծայ, կամ պարգև (ազատական գոր ծոց) գէնչէյ, այագ նէյնի, հէպին :

Onorataménte. Պատուով, շքով, պատուասիրութեամբ, բնազդ մեծարանօք : իլգնէր իլէ :

Onoráto, ta. Պատուեալ, պատ-ուաւոր, պատուական, մեծա-րուած : իլգնէրլի : բաղրեվիր, բարե-կրօն, քաշակինցյազ, քաշքաշա : ըղնէհլի :

Onoratóre, ա. Onoratríce, ի. Պատուող, մեծարիչ :

Onóre, ա. Պատիւ, յարգանք, մեծարանք, ակնածանք : իլգնէր, բայէվ, շան : հաճոյանալ, անուն քաղ-լել : նամ փրատը, շուք, պարծանքը գովեստ : խօյնուն, ճըփկ : աստ-ղատեղ, արշանապատուա-տուեղ, պատուիթ, աստ-ղիճառ : ֆայէ, համբաւ : հաւատ-լուածեղ, վարկ : շան, իլինալիւթ : հան-գէս, շուք հանդիսականի : տալ նամ : fare onore a' morti. Թաղել զնեռելոցս, կամ յուղարկաւորել հանդիսիւք : trattar con onore. պատուասիրաբար, շքով ընդունել զոք : Ջգնաստ պատուոյ, Ներան պատուոյ : fare onore nel ricéve-re un personággio. Ընդունել զոք պատուով, շքով ըստ արժանի հնա-նել ոմանք : իւրամ էնմէգ : fare o-nore a uno di una cosa. հաստա-տել զգործ մինչ, գնաստատեալ ու-րուք : Ընդունել պերով զբազաքա-վարուն ուրուք, ցուցանել գհա-ճոյութիւն ըստ մարդասիրութեան ուրուք : fare onore a uno. լինել ոմանք ի պարծանս . փառաւոր առնել զոք պաշտօն իւր : farsi —. մեծաշուք պատուով ընդունել, պատուա-սիրել զոք : si è fatto onore. գե-ղեցիկ հանդիսացաւ : uscire a —. գեղեցիկ ըստ պատշաճին ատարտել զգործն, զճառել գիտուք : uómo d' onore. այր պատուատուր, պատ-ուական, մեծարուած, բարեկիր : ըղնէհլի ադամ : Far, render, por-tar onore a qualcheduno. Պա-տուել զոք, յարգել, մեծարել : fa onore a' suói. է՛ի պարծանս իւրոցն : senza —. անպատիւ, ան-շուք : ևս՝ անպատկառ : lacerare, offéndere l' onore di alcuno. ա-ղարտուղել զնիւնէ ուրուք : ըղ-ազամ : Onóre. Հաստատուն, ոդ-ջահոգի, պարկեշտուն : էրքէգ, ըղջ : levar l' onore a una pulcella. խայտառակել զկոյս : aver in o-nore. ունել ի պատուի, արգոյ համարել :

Onorétto. Պատիւ փոքր, դժպիճ :

Onorévole, ի. Պատուաւոր, պատուելի, պատուական : իլգնէր-լի : շքեղ, մեծաշուք, փառաւոր,

Digitized by Google

պատիւոյ, պատուոյ մարդի: Հայել ի պատիւ: stare sull'onorévole. պատուական վար-ձել, վարձել ծանր գնով զպատուական: պատուական:

Onorevolézza. Պատիւ, շուք, շքեղութիւն, հանդէս:

Onorévolménte. Պատուական, պատուոյ առիթապար, շքեղ, շքով մեծարանս, պատուական ձեւով հանդիսաւոր: Խղճի իւր:

Onorificénza. Տ. Onoranza.

Onorífico, ca. Տ. Onorévole.

O'nta. Վախճանութիւն, Թշնամանք, անարգանք, խայտառակութիւն: ափսոս, ախի, ըբբովլուէթ: far onta a qualcheduno. նախատանել զոք: Ամօթ, պատկառանք: ver onta. aver onta di presentarsi. պատկառել ի յանդիմանել լինել: alla, հետ a tua onta. Թեպետ և չհաճիցիս, յոչ կամիս քոյ: Խոհէր խոկիմ, նիպտիմ: ad, կի a onta. ակամայ, յոչ կամայ, Թեպետ և: նայլըբը, նէգեի:

Ontáno. Ծառ ինչ: գերբեւ ա-պառ:

Ontología. Էսաիքպանութիւն, Ճառ գիւտից:

Onústo, ta. Բծնեցեալ, լցեալ, լի: խոփնիմ, փորս:

OOL

Oohito. Գոչարկեալ ձուք ձըղնոյ, և այլոյ ծիծեռնոյ:

OPA

Opacità. Գիմնահատութիւն:

Opáco, ca. Opachíssimo, ma. Սուսերքարտուճ, ծխնեայ, խաւարչի, աղօտ: ստգիկի, գարանը: գիմնահատ, անթափանցիկ: ըբբօ նէգեր:

Opáio, ա. կի Opáie, յ. Ամին ինչ հնձելոյ՝ չորցուցանելոյ պատրաստական ձորոտ. ձորի և Perdérotto.

Opéice, ա. Գործատու, արհեստատու: պէնամաֆէնդար:

Openióne. Տ՚ա Opinione.

O'pera. Գործոցածոյ, գործուած, գործ: իւր, ասիկ: գործ մեծ լինայ: պիր նիւնիսի իւր: գործատար, մշակ: իւրկի, բնութիւն իւր, իւրոցուն Թիւնն, եղեալ գործ, արուեստաւոր: ընչ: գործուած, գործած, շինուած, նկար, նէնա իւրնէ հիւ ընչ, էսէրը: մուսանեան: գիւնաց: արուհաս, արուհասուած տուէ: dare — a գործել, առնել: պատրաստել, միտ գնել ըզգործն գործել, շինուածոյ, ճգնիլ, փոյթ ունել: méttere in — a կատարել, ի գործ գնել: ասիկ նիւնիւրիմ, նէգա նիւնիւ: ի վարս արկանել զնիւթ ի սիտուս չինուածոց: գուլլանմիս: méttere in ópera uno. պատրաստիցուցանել զոք ի գործ, պատրաստիցուցանել զպատրաստեալ իւր գործս: Դիմար, կամ ինպատակիրա անիսուած (կիրառաւոր.) նպատակիրատէ: tappezzo di magnífica —. գործ հրաշալեաց կար: O'pera. Ամբոխ, կամ գործոցածոյ. (խաղպարիս ի Թատրոնական կան, երաժշտական, երգարուեստ և նման պատուականք:) capo d' ópera. գործ Ճարտար, գլխաւոր, գերագոյն գործոց: սաֆիս իշէ:

Operájo. Գործատար, արհեստատար, վարձկան, ասիկ ա իշէն, բնութեր: իմնամանիպրոս. (ձեռնարկեալ, և ձեռնասունք:)

Operánte, ն. Գործօղ, ներգործօղ, ազդու: Grázia. Գործօղ շնորհք:

Operáre, ն. Գործել, պատնել: իշէնիմի, էնիմի: ներգործել (յորբ առէ, գիտցէ) ազդել (Թուեայ:) ասիկ էնիմի, փեար էնիմի: ի ձեռ առնուլ, ի վարս արկանել:

Operativo, va. Ամարտ, ներգործօղ, գործոցական: փեպոյին: (այր) գործոյ գործունեայ, աշխատասէր: իշէնիլու:

Operatóre, ա. Գործօղ, արուեստաւոր, գործատար, արհեստատու: իշէն: վիրաբոյժ: ամէնա:

Operatrice, յ. Գործօղ:

Operazionecélla. Թիմիմ ինչ,

Digitized by Google

կամ փորը գործողությունը (հետևանքը գործողության մեքենայական ընդհանրացում):

Operazióne. Գործողություն, առևտուր: իւր գործ, հերգործություն: ֆեսր, ածել:

Operculáto, ta. խոխոտոտ (խոխոտիլ:)

Operétta, –rélla. Opericciuóla, Opericcióla, Operina, Operúccia. Գործ փորքր. Գրկոյքուկ թաշտիկ:

Operóso, sa. Գործօղ, գործունեայ, վաստակաւոր: իւնչեկեն, իւնիքաւոր:

Opímo, ma. Պատրաստակ, բերրի, պիտի, պէրեկէնդի: spóglie opíme. կողոպտուած ընտրատարի, կամ զօրաւոր իւնիք, ճոխ աւար:

Opináre, v. Կարծել, խորհիլ, հաւանաբել: ասել կարծիքս ես: պանի կը մտիկ, խահին կը մտիկ, խահինի պօյլեկի:

Opinatívo, va. Կարծասիրական, կարծօղ, որ խորհի, որ հաւատայ:

Opinióne. Կարծիք, վարկ: պանի, գրյաս: aver grande opinióne di se. մեծ հաւատալ ունենալ, բարձրամտիլ: aver buóna, ómal cattiva opinióne di alcuno. բարի, կամ չար հաւատալ ունենալ: tener — վարկանիլ, կարծել: պանի կը մտիկ:

Opobálsamo, Oppobálsamo. Բալասան: ֆէնէկենի խէը, հոգոլու ֆէնէկենի:

Oppiáre, v. Տալ զսպիլոն: ապինա կը մտիկ: la mente. շնորհացանել, սպասարկել զմիտս:

Oppiáto, ta, adj. խաղնեկալ սպիտնիս: սպինուած: եւս գ. Դեզ կամ բազատկալ ի. բազատալ միս հոգոց: ֆաշնուած:

Oppiláre, v. Խցուել զնասկի (մարմնոյն:) փակած:

Oppilativo, va. խցողական (դանկռոց մարմնոյն:)

Oppilazióne. խցումն (դանկռոց մարմնոյն:)

O'ppio. Կաղամախի, կաղամախի: գնաչի: Կաֆիճ: սպիճ:

Opponénte, s. Ընդդիմադրող:

Opponiménto. Տե՛ս Opposizióne.

Oppopónaco. խոճի ինչ գեղջկին: ճանչիր:

Oppórre, v. Ընդդիմել, առաջի արկանել, առաջին առնել, ի գործ ածել, ի մէջ բերել, ընդհատրել, ընդհատանել, գարշել գօտ, գարշել պօյլեկի: Oppórsi, r. Ընդդիմանալ, ընդհատիլ, հակառակիլ: գարշել պաշմակ:

Opportunaménte, ad. Լաւ ատատշաճի, ի գէպ ժամուն, ի գէպ: ինաափա, դամանըլըն:

Opportunità. Պատահանի, պատահ, ժամ, ժամ գիւղօղ, պատաղ: ֆըրսաթ:

Opportúno, na. Պատահ, գիւղօղ, յարմար: ինաափա, հարմար: էգիդլը: Opportúno, գ. Գիշեր, սպասելի գիշերը:

Oppositamente, ad. Ընդհատաբար, ընդհատաբերի:

Oppósito, Oppósto, ta. Հակառակ, ընդդէմ, գարշելի, էնէրի: ան և Opposizióne. All' oppósto, all'oppósta, ադ Ընդ հակառակն: պաճա գարշելը succedette tutto l' oppósto. ամեն ալլ բանդ այլոյ կամարկեալ, ընդհակն պատահեցին:

Oppósito, Oppósto, ta, adv. Հակառակ. հակառակ: գարշելի հակադրեալ, հակադիր: Հանդիպալ կաց, կացեալ ի հանդիպոյ: գարշելն գարշելն գարշելը: dalla parte opposta. ի հանդիպոյ, հանդէպ: գարշելպան:

Oppositóre, s. Ընդդիմակաց, հակառակորդ, հակառակ: գարշելը պարան:

Opposizióne. Ընդդիմադրութիւն, առարկութիւն: գարշելը պէյլեկի: ընդդիմադիմադիմակացութիւն, հակառակութիւն: գարշելութիւն: հակադրութիւն, հանդիպակացութիւն:

Oppósto, adv. Տե՛ս գ. Oppósito.

Oppressáre, v. Հեղհեղացնել.

խնդրել, ձեռնել : apoziare.

Oppressatóre, S. Oppressore, v. Opprimere.

Oppressióne. Հեղձուածք, սեղմում, հարստահարութիւն, ձնդուածք : oppressione. Հարստահարութիւն, ստիպողութիւն, կեղեքումն : estorsione di forze. Լքաւեալ, վատոհոգութիւն :

Oppressívo, va. Ճնդիչ, հարստահարիչ.

Oppresso, sa. Հեղձուածեալ, կեղեքեալ, ձնդեալ, նեղեալ : dal sonno. խնդրեալ, ի քաւէ ի ծանրութենէ : dagli affari. ընկճեալ, կիսամահ առաւակեալ ի բազմաբեռ գործոց : dai travagli. ձանձրացեալ ի հոգոց : dai débiti. ծանրացեալ ընդ պարտաց :

Oppressóre, սէ. Հարստահարող, ստիպող : oppressore. Ցաւագործ :

Oppressúra, S. Oppressióne.

Opprimere, ծ. Հարստահարել, ձնդել, նեղել, ընկճել, նեղասիրտ առնել : gravare, opprimere. Ցաւագործել (զգայուն) փշրել : esser — Ճնշիլ, առաւակիլ, նեղիլ, ընկճիլ, ձանձրանալ : oppresso, ընկճեալ : sotto le rovine. Ձանձրացեալ ընդ փլատակօք :

Oppugnaménto, S. Oppugnazione.

Oppugnáre, ծ. Պատերազմել զդէմ, յարձակիլ, յարձականիլ, մեղայ գնալ ձնդել իւրն ազգի, խորհել կործանել :

Oppugnazióne. Յարձակումն : խրթին : oppugnazione. Ցաւագործութիւն : փշրանք, ձնդիչ իւրն ազգի :

O'pra, Opráre. S. O'pera.

Opulénte, և. Opulénto. Հարուստ : պերճ :

Opulénza. Հարստութիւն, ունչութիւն : պերճութիւն :

Opúscolo, Opúsculo. Փոքրածաւալ, գրուագք : գրուագիկ :

ORA

O'ra. Ժամ : ատիկն : ժամանակ :

պահն : Ore, Ore Canóniche. Ժամերգութիւն, ժամանակագրութիւն (կարգաւորութիւն ի գործս) ad ora. այժմ : ի պահ : ad ora ad ora. ի՛ր a ora a ora. առեալ առեալ, առ ժամանայն : ասդ ասդ : a quest'ora. այժմ : ի պահ : in quell'ora. յայնժամ : ի պահն : ad ogni ora, ad ogn'ora. a tutte l'ore, a tutte ore. յամենայն ժամ, միշտ : all'ora, che bisogna. կիսա՛ a buon'ora. ի ժամու, ի գնաց ժամուն : a un'ora. ի ծայրն ժամուն : alcun'ora. միանգամայնն : ներքինն : ora per ora. ժամ ի ժամ, ժամէ ի ժամ : հա՛ հա՛ ասդ, վաղ : d'ora in ora. գոյի՛ հ : հա՛ հա՛ ժամն ժամու, այսհ ընդ այսհ, առեալ առեալ : կենդանի պիծ : հա՛ ի առաջ ժամի, յետ առեալ ոգ : ոգ ընդանիք : ora. առեալ առեալ : ապրէ ապրէ : ἀρὸ quì fra poche ore. ներից այսր ընդ հոգ. : alla buon' ora. յաջողութիւ, բարեբաստութիւ : առնուր օրս : andar in buonora. գնալ յաջողութիւ, բարեչյաջողութիւ : va in buon'ora. ների խաղաղութիւ : վայ առնէրաց : in malora. աճ անէծքան. ի կորուստ : va in mal'ora. ների ի կորուստ, ների ի բաց, վայ էրէ՛ն, տէ՛ւ և ի Malora. In buonora, ի. in buon' ora. Ա՛զաչեմ, խնդրեմ ի քէն, ապա սէր : di quà a buon'ora, ի. ի ժամու, վաղ քաւէ առաւօտուն : պահանջելն, առպակ երթեն : fino a quest'ora. յայսմավայր, մինչև յայժմ : ի պահ : in poco d'ora. ի առաջ ժամի : ճուր d'ora. առաւօտ ժամու : ակնվախ : a ore perdute. գաղտնի ժամանակաւք : última ora. վերջին պահ, ժամ մեռանալ, մեռնիլ : ներ, ծո՛ն ներին : non veder l'ora, կիսա՛ parere un'ora mille, հնձ, che alcuna cosa segua. ոչ տեսանել զժամուն ցանկալի, սպասել անձկալեաց :

O'ra, կիսա՛ Or, ի. Ա՛յժմ, ապրդ : ի՛նչ ինչ ասելոցն, եւ ըստ ինչ : ներ : Ապրդ,

Digitized by Google

վիշտ. տառապել: փչ, խմբի, ժողովել խլիկ: մերթ եւս գնել իրար (հատկապես): Or ora. Ա- ժամանակին, իսկ և իսկ: • ահաւոր: ora come ora, ի- այժմ ի սմին ժամանակին, յայսմ պատահու, ի սմին վայրկ: or ecco. տրգ. ահա: da ora innanzi. յայսմհետէ, յետ այսորիկ: պատճառ ասելոյ: per ora. այժմ, կամ առ այժմ: ընդ, ընդդէմ, ընդդիմի: ora più che mai. այժմ առաւել: or ora. վերջապէս:

Oracolísta, m. Պատգամախօս (դից:)

Orácolo. Պատգամ (աստծոյ:) այրէ, այրիի տէրմէ: պատգամատուն իւօս գիք: Կամ խնդրատեղի, գուշակութիւն: consultar l' orácolo. պատգամ հարցանել:

O'rafo. Ոսկերիչ: գործատճառ: d'ottone. S. Ottonajo.

Oragáno. Մորթի մեծ, գիսաձև բրիչ: գաւ:

Oramái, Ormái, ած. Ա- րդ, այժմ: ընդդէմ:

Oránge – Outánge, m. Ա- գին մեծ մեղուակերպ կապիկ. կռնչի և Uómo Selvático.

Oráre, n. Ա- գործել: գուռնի եմ: ասեղնագործանել, հրատարակել իւօս լինել:

Orário, ia. Ժամանակաւոր, ժամանակ: Ժամագործ: mutazioni orárie. փոխատեղութիւք հանդիսակալք ըստ բազմութեան ժամու:

Oráta. Ոսկեգոյն ձուկն ինչ ծով վու: փուլիչ պատրաստ:

Oráto, ta. S. Dorato.

Oratóre, mr. Ա- գործող, ազօթասացող: գուռնչող: ասեղնագործ: հմուտ տեսակ, հռետորական: sagro. քահանայապետ: oratore. պատգամաւոր, դեսպան, հրեշտակ:

Oratoriaménte. Ոսկեգոյն ասեղնագործեալ, հռետորականութեամբ:

Oratório, գ. Ա- գործարան, ազօթատեղի: նկատելիակ: բանասացութեան իրք քերականած:

Oratório, ia. Ա- նիւթագործական

Oratríce, f. Ա- գործող, ազօթիկ: ազօթասաց:

Orazioncélla. Հատուածաւոր ճառ, աստուածպատուական:

Oraziónе. Ա- գործք, մեղմանք: գուռնչ: ազօթասացութիւք: Ա- ասեղնագործեալ, ճառ: տէրմ: բան (քերականական:) orazion in lode, ներբողական, գովեստ: մեկ:

Orbácca. Հատ գոմիկոյ: գանիք, հատկէ: հատուածաւոր (մրտանելոյ, ևն.) խոզակի (ճանճոյ:) գօղտակ: քաղցր խոզակոյ:

Orbáto, ta. Ջրկիրակ, զրկած: համրած: կոյր: տէր:

O'rbe, m. Գուռնաւ: պատրաստական, բոլորական: գայլէ:

Or béne, Or béne sta, ած. Ա- րդ, և ապրդ, ապրդ: իմիր, գեղեցիկ:

Orbézza. Ջրկութիւն:

Orbicoláre, n. Orbiculáto, ta. Բոլորիլ, բոլորաձև, գնդասական, գնդասակերպ: նաւարկած:

Orbículo. Ճախարակ մեռաղնոց՝ ի մէկ ոտքանեայ:

O'rbita. Հետք անուոյ: ինչ տէր ի իրէ: շաւիղ (մոլորակաց:)

Orbità. կորուստ: տէրութ: զրկութիւն:

O'rbo, ba. կոյր: տէր: զրկած, զրկեալ: համրած:

Orcétto. Ցախափղկ: ինչ ինձմէ:

Orchéstra. Կայարան, կամ վերնատուն երգահարաց:

O'rcio. Ասիոր (իւղոյ, գինւոյ, և.) թեսի:

Orciolájo. Ասիոր պատրաստող, բրուտ: ինչ ինձմէ:

Orciolétto, Orciolíno. Ասիոր թիակ, ասիոր գիտէր:

Orciuólo. Ասիոր գիտէր: փոքր ինչ թեսի:

O'rco. Կենդանի ինչ մեռաղնոցնիկ

O'rda. Խոտ մը (հատկապես) (հատկապես):

Ordígno. Ի- ինքնոյ, գործի: ավարտական, գասաւ: հնարք, ճարտարութիւն: վինիկ:

Digitized by Google

Ordiménto. Կանոնաւորութիւն :

Ordinále, ի. Տ. Ordinário. գրաւոր կանոնական (մատեան :)

Ordinaménto . Կարգաւորութիւն , կարգադրութիւն :

Ordinádo , մի , և գ. Ձեռնադրեալ :

Ordinánte, ած. Ձեռնադրօղ, ձեռնադրիչ :

Ordinánza. Կարգ , կարգաւորութիւն , կարգադրութիւն : պատուէր , փիւքմ , ինքնիշխ : հրամանագիր կամ կիսի (կարգաւորեալ վիճակագիր :) Կարգ : կամ շարք զօրաց , ճակատ զօրաց : ասկր , սահմ : in ordinanza . կարգաւոր , ի կարգի : սրծ յգս : andare , stare in —. յառաջ խաղալ , կամ կարգիլ ի պատերազմ : méttere i soldati in —. ճակատագրել զզօրս, կազմել , կարգել զգնդապետն : սահման սահմ սահմ գծօք :

Ordináre , ն. Կարգել , կարգաւորել , գաւառագրել : փիւքմէ , փիւքմէ , ինքնամ վերճռէ : պատուիրել , յանձնարարել , կանոնել , անօրինել (զանձինս) Պատուիրեցաւ յանձնարարեցաւ : ձեռնադրել : փակաց կնճռէ : պատրաստել զճամբայ , պատրաստել : la battáglia , le squádre. կարգել , կամ կազմել զզօրս : rimedi . կարգել գեղս : ի լաւ ինքնիշխ կնճռէ :

Ordinariaménte. Հաստատակեալ բար , հաստատակ օրինակ , տոկուն բար , յորդորակի : լաւ կերպ :

Ordinário, գ. Կանոնական սահմանեալ , պատուիրեալ : ինչնէ : Սովորական ըստ կարգաւորութեան : կարգաւորական ընդհանուր : ինչնէ այլ, ինչ : ինչ :

Ordinário, ia, մի. Հաստատական , հաստատակ , տոկուն : օրս կենդ , օրը : անապատ , հաստատական , տոկունական : պարագայ : անմիտական, կարգաւորութեան, կարգադրեալ : Ordinário, ինչ. Սովորական ինչ : per kí d'ordinário, գ. Տես Ordinariamente.

Ordinataménte . Կարգաւորութիւն : ըստ կարգի , կարգաւորապէս , արիշ : ապա իւր , ինքնիշխ ինչ :

Ordinatívo , va . Պատուական (անուանիք :)

Ordináto, ta. Կարգաւորեալ , կարգադրեալ , կարգաւորութ , գաւառագրեալ : փիւքմէ , փիւքմէ : չարաճաճ , կանոնաւորութ : լաւ կերպ : ձեռնադրեալ : փափաղ օրհնեալ :

Ordinatóre, ա.—trice, ի. Կարգիչ , կարգադրիչ : փիւքմէ : Ordinazióne . Կարգաւորութիւն , գաւառագրութիւն , կարգ : փիւքմէ : պատուէր : ինչ : ձեռնադրութիւն :

O'rdine, ա. Կարգ , կարգաւորութիւն , գաւառագրութիւն , կարգագրութիւն : սկիզբ , փիւքմէ , ինքնիշխ , ինչնամ : կանոն : գանուած ։ շարք , յառաջաւորութիւն , յառաջ խաղացութիւն : Պատուէր , հրամանատ : ինչ : per órdine. con —. կարգաւորապէս : սկիզբն : անկ և. Ordinatamente. Tutto è in órdine, կամ in buon órdine. Կանոնի է ամէն իրք , պատրաստ է : կեր չէ հանդէս գիր : Կարգ կամ ընկերութիւն կրօնաւորաց , կրօն : ձեռնադրութիւն : Սովորական սփիւռ : հանգանակ , օրինակ : ինչ : dare —. հրամանել առաջ , կարգել : պատուիրել , կամ կազմել : նիշամ վերճռէ : in buon —. բարի կարգաւ , ի կարգին : նիշամ վերճռէ : méttere in —. կարգել , գնել ի կարգի : փիւքմէ , փիւքմէ : méttere in órdine l'esército. ճակատագրել զզօրաւորէն ամէն ամէն գօրաւ : méttere, porre in kí a —. պատրաստական կարգ : հաւաքել կամ կազմել : porsi , méttersi in —. պատրաստական , կազմիլ : in órdine a . վրայ , յաղագս . ի (պատճառական) իւրն , ընդհանուր : in órdine a questo . վրայ այսր , յաղագս այսր , առ այս , զայդ : պատճառ իւրն : éser bene, male in , kmil ad órdine . լինիլ վայելչապէս , կամ անվայելչապէս , ի բարիս , կամ ի վատ

Digitized by Google

Բան ուիճակի : per, կամ con órdine. անա Ordinatamente. O'rdine. կարգ (հաստատուն կանոն) órdini saeri. սրբասահմանք, կարգ քահանայութ :

Ordíre, ն. Հինուլ (զգեստը կը տատանի) լծօղին կը մէջ, փրկէն լծօղիէ : հիւսել : մեքենայել. նիւթել, հնարել, խորհիլ : պատրաստել գործուած :

Ordíto, գ. Ա. հիւզ (կատուոյ) լծօղին, փրկէն : սկիզբն, սկզբնաւորութիւն : պատրանք : l'ordito del ragno. սարդի տատանի : լծօղինգիէ : Ordíto, ta, ած. Հինեալ : սկզբնաւորեալ :

Orditójo. Գործի ինչ տատանի նանիկաց : ու տատանաձայ : լծօղիէ :

Orditóre, ա. Հինող : մեքենայօղ, գործապրող :

Orditúra. Հինգք, հինուածք : անկոտած :

Orécchia. Տես Orécchio.

Orecchiáre, ն. Ա տատանել զունկն ի լսել : ունկնդիր լինել : գործել գոնակ :

Orecchiáta. Ա ապտակ (զծեալ յականջս) : փեսկ :

Orecchino. Գինտ, գինդ, գործ շապաւհանգ : փրփիկ :

Orécchio, ա. Orécchia, ի Ա կանջ, ունկն, լսելիք : գործակ : órecchi, յոգ. orécchie, յոգ. ի. Orécchio. Ունկն (անօքմայ.) Հարմանդ, կանեփ : գործ : pervenire, venire alle orécchie. հասանել յունկն, զգալ, իրազեկ լինել, իմանալ : պատմել, իւրիմիչ : dare, prestar orécchio ad una cosa. ունկն մատուցանել, ունկն դնել, անսալ : pórgere, porre l'orécchio. մատուցանել զունկն ի լսել, ունկն դնել, մատուցել ի լսելիս : tare cogli orécchi levati, կամ tesi. ունչ ածուիլ ունկն դնել : գործակ փիճիչ : cantare a orécchio, կամ a ária. երգել ի լսելիս ականջաց : torre gli orécchi. շատ խօսել. աշխատ առնել : tirar, riscaldare gli orécchi. յանդիմանել, խրատել : tener in orécchi. ուշադիր գործել, յանձին առնել զրաք :

Orecchióne, ա. Ա կանջ մեծ :

Orecchióni, ա, նոգ. Ի մեսո մատանաց ունկան. կոչի և Gattone.

Orecchiúto, ta. Մեծունկն : ականն գործակիչ :

Oréfice, աբ. Ոսկերիչ, արծաթագործ : գոյամեծ :

Oreficería. Ոսկերչութիւն, արծաթագործութիւն : գոյամեծութիւն :

Oreria. Ոսկեղինք, անօթք ասի կեղինք :

Orézza, zo. Սիպ, սիկ. հասմ բարեշունչ : բնաւնիւթ շգ :

Orfanéllo, — étto, Orfanino. Որբ մատաղ, որբ : նօթախ :

Orfanézza, Orfanità. Որբութիւն : նօթախութիւն :

O'rfano. Որբ : նօթախ : órfano. որբուհի : նօթախ գերդ :

Orfanotrófio. Որբանոց :

O'rfico, ca. Որփիական, որփէական (տաղ) :

Organéto. Փողկիկ երգեհոն :

Organicaménte. Գործարանապէս, կազմուածովք :

Orgánico, ca. Գործարանական (մասին.) գործարանական, գործիքական, կամ գործիքական, կազմուածական, կազմուածոյ :

Organista, ա. Երգեհոնահար, հարկաւոր երգեհոնի :

Organizzáre, ն. Կազմել զգործ գործարանաց կենդանական, հանգերձել գործարանաւք : կազմուածել, կազմել, յարդարել : փնտռել, նիւթ վերմ :

Organizzáto, ta. Կազմեալ, գործարանաւոր : գործարանական : կազմուածեալ :

Organizzazióne. Կազմուած գործարանաց կենդանական : կամ կազմածոյ. անկոյ. կազմուածք գործուածոց : կազմուածութիւն :

Órgano. Գործարան կենդանոյ

ուշ, գործի, գործուղանք։ տալի, ֆնտուի։ միջոցով։ գնեմք։ Ընդհան (արդեամբ)։ Եղանան։

Orgéno. Բոլորք սահմանով։ բոլորքեր կամ յորոյք կրկին, յոր գրուին կենդրոնագիծ ուղեաց։ վերծուին։ méttere in —. յոր գրել, վերդրել։ տալ ի սահ. կամ ի վրայ։

O'rgie, յոգ. Սպանդարգասիաց ամն արգասաւորութիւնք։

Orgogliársi, յ. — áre, ը. Գասուղանանալ կիզանալ, հպարտանալ։ ճոխ բան լանալ։

Orgóglio. Գասուղանի, անձնաբաւութիւն, հպարտութիւն։ ճոխ բան։ գոփ montar in —. գասուղանալ։

Orgoglioláménte. Գասուղանալով։

Orgoglioléttо, ta. փոքր ոմն ինքնահաճ, բարձրացեալ։

Orgoglionità. Տ. Orgóglio.

Orgoglióso, sa. Գասուղանի, ճոխանալ ։ ճոխ բան։ ճոխ։

Orgoglitúzzo. Աճիւնացեալ նուն ինչ հպարտ, ոգի ինչ ունեցող։

Oricálco. Ասոյր, ազնիւ մետղ։ գանձ ոսկի ծիրանագոյն։ ոսկեծիր։ ոսկեգոյն։ orichalchi. մետղք ազնիւք, ազնիւ մետղք։ գանձք։

Orientále, ի. Արևելեան։ հնդկական։ յարեւ։

Orientáre, աբ. Արևելեան տրուել կողմնորոշիլ, ինչ գտնուած տեղին։

Orificería. Տ. Oreficería.

Orifício, Orifízio. Բերան, ելք, մուտք։ դուռ։

Origáno, Orígano. Ջուխակ։ կանաչ մետղ։ ըս անուշոց գործին։

Oríge, ա. Աճեցուած, կամ հատած քար։ ակօսիկ։

Originále, գ. ա. Սկզբնագիր, գնացուցը։ սուրբ նախ ակզբնաւորեալ, նախաստեղծ։ նախագաղափար։

Originále, ա. ի. Ծնեալ։ բնիկ։ սկզբնական (մեղք)

Originalità. Սկզբնականութիւն սկզբնաւորեալ։

Originalménte. Սկզբնաւորաբար, ըս ծագմանէ, ի բնէ, անդրանուա ի վերուստ, ի ծագմանէ սկիզբ։ molte parole latine sono originalmente greche. բազում բառք լատինաց ծագմամբ յունաց են, կամ բղխեն ի յունաց։

Originariaménte. Ի սկզբան անդ։ տես և Originalmente.

Originário, ia. Ծնեալ, ծագեալ։ ելեալ, փղեալ։ ծնող, ծագող, առաջին։

Originátо, ta. Ծնեալ, ծագեալ սկզբնաւորեալ։ փղեալ։ ելեալ։

Orígine. Ծագումն, ծնունդ, սկզբնաւորութիւն, սկիզբն, առքիւր։ արմատ, արկ։

Origliáre, ը. Գասուղանին դրնեալ։ գասուղ գօսող։ հետաքննել, որոնել, տեղեկանալ։ ականջ դնել։

Origliére, աբ. Բարձ երեսաց։ յուն էսպրեզ։

Orína. Մէզ։ միզ։

Orinále, ա. Մեզանոց, միզանոթ, կճղակ։ միզի գաւազ, հարկաւ։

Orinalétto, Orinalíno. Փոքր միզանոց։

Orináre, ը. Մեզել։ տես պօղ հիւ։ far orinare. գործել ի միզել։

Orinário, ia. Մեզական։

Oriolájo. Ժամացուցիչ ժամահարձ։

Orióne, ա. Հնդկ. (է հասանողուն ինչ) Կենդ։

Oriuolájo. Տ. Oriolajo.

Oriuólo, Oriólo, Orológio. Ժամացոյց։ ժամահ։ a sole, կամ a luna. ժամացոյց արեգակնային, կամ լուսնական։ a acqua. ժամացոյց ջրային։ a pólvere. ժամացոյց աւազեայ։ da tasca, կամ a mostra. կամ սուկ mostra. ժամացոյց ձեռնային, կամ ժամացոյց գրպանի։ avere il cervello a oriuóli. լինել միտքերանման, կամ ձեռնասուն։ mostra d'oriuólo. ցուցակ ժամացոյցի։ — a repetizióne. ժամացոյց ժամազարձ։ պատմ ժամ։ — sonante կամ con isveglia.

Digitized by Google

զարդեղէն: Ornamentáre, ս. զարդարել, զարդեղէն առնել: Orizzontále, ս. Եղերահաւասար, հորիզոնահաւասար, հորիզոնական, զուգահեռական առ. հորիզոնէ: Orizzontalménte. Ած. եղերահաւասար, եղերահաւասար կերպ, զուգահեռականաբար առ. եղերահաւասար, կամ առ. հորիզոնէն: Orizzónte, ա. Եղերագիծ, հորիզոնագիծ: ասքողմ: Orláre, ն. Ժապաւենել, եզրել, Ժապաւենով կամարաձև հանդերձել, զարդապատել Ժապաւէնիք (գհանդերձս) ժապաւենել: Orlatóre, ա. Ժապաւենող, եզրող: Orlatúra. Ժապաւէնազարդ, Ժապաւէն: գինձկ: O'rlo. Ժապաւէն զգեստոյ գինձկ: del panno. ապաւաձև կամ եզր հագուստի: լուսա գինուրը: Եզր, ափին: գինոյ: O'rma. Հետք տապից, կնիք տապից, շաւիղ: իմ: նշանակ, նշան: ոտնդան: օրինակ: կօրինկ: dar l' orma. տ. առ. ցանկել, վարժել:

Ormái. S. Oramai, Omai.

Ormáre, ն. Պնդել զինի հետաց, կամ գհետս գազանաց, հետապտտել, գինեվել գհետս: իմ: գինկ:

Orminiáco. S. Bolo Armeno.

Ornamentále, ս. Զարդու, պատշաճական առ. զարդ:

Ornamentino. Զարդ փոքր:

Ornaménto, Ornáto, գ. Զարդ, զարդարանք, պատշոյտ: պճղանկ, գինկ: պատրաստանք, վիճառք:

Ornáre, ն. Զարդարել, պատշաճել: փճանկոյ:

Ornataménte. Զարդարաբար, գինեղեկատարգ, գինեղեկիս, վայելչապէս:

Ornáto, ta, ած. Զարդարական, պատշաճական, զարդարուն, վայելչազարդ: փճանկեալ: – dicitore, գինեղեկուհան, պերճաճոխ ու: եկքաղ: գինկեան: գինեղեկ:

Ornatóre, ա– trice, ի. Զարդարող:

Ornatúra. Զարդարանք զարդ. եղանակ զարդարելոյ: գինկեան:

Ornitoliti, ա. յոգ. Քարացեալ մնացուածք թռչնոց:

Ornitologia. Ճառ թռչնաբանութեան, թռչնագրութեան:

Ornitólogo. Ճառագէտ, որ ուսուցանէ գիտութիւն թռչնոց:

O'rno. Ցողունի: ափ ագամ:

O'ro. Ոսկի: ոսկեղէն: d' oro. ոսկեղէն, ոսկի: ոսկեպատ: oro sodo, կամ massiccio. Ճշմարիտ ոսկի: գինկոյ ոսկեղէն: oro in massa. ոսկի անմշակ, ճշմարտական: գինկեան: oro in verga. գանգատական ոսկի: գինոյ: oro tirato. ոսկի ձգեալ: ագրմա: oro in moneta. ոսկի դահեկան: miniéra d' oro. ոսկեհանք, ոսկեհանին, բանք ոսկւոյ: ոսկեղէն մատեան: vasellame d' oro intagliato. անօթք ոսկեքանդակք: vesti di brocato d' oro. ոսկեթել ագանք, ոսկեհատան դիպակք: գինկ: méttere a oro, կամ d' oro. ոսկեզօծ առնել: O'ro bianco. S. Platina.

Oróbo. Քիսեմին: գինկեն, պատղամ:

Orológio. S. Orinólo.

Orometría. Չափագիտութիւն:

Óroscopo, Ասղիտաց, ժամ, ախտասաց: թուի, ախիկ:

Orottére, ա. Կոպատ (տիրոջ տնտեսութիւն:)

Orpellájo. Ոսկեզօծագործ, մարդ, որ ոսկեամբ օծանեն զմետաղեղէն:

Orpellaménto, Ասեղնագործութիւն: ասեղագործանք, ասեղագործական գինկեան:

Orpellare, ն. Ասեղնել: վարպետանալ ասեղագործանք բազմապատիկ գինկեան: եղծանել, ոսկեզօծել: գինկեան: le sue colpe. ծածկել զմեղս իւր:

Orpéllo. Ասեղի (ոսկի:) վարպետ: ասեղագործական, առ. ասեղագործ,

աղտոտ ձեռնոցներ : Նմանապես :

Orpiménto. Ջառախէ. (տեսակ մի հանդոյն՝ գեղին, կամ ոսկեգոյն :) Աբրիխիս, ղէղնիս : Orpino minerale, կամ Arsénico giallo.

Orrendaménte. Սոսկալապէս, սոսկալի կերպով, գազանաբարոյ :

Orréndo, da. Սոսկալի, ահագին : Հեյոյնիւն : սոսկումէ, գազանութիւն : գալիմ :

Orrettízio, ia. Պահեստական (գրուածք. ըստ յորում լռեալ է իմաստ կարևոր՝ ի բաց պահելոյ :)

Orresióne. Պահեստումն. (է լուռ հարկաւոր իմաստ իրի՝ ի գրուածս :)

Orríbile, հ. Սոսկալի, ահեղ, ահագին, սոսկաւոր : գօրգամագ, հեյոյնիւն : գաղջ, նողկալի, վատաբնոյն : ծիծաղ, քիւնս :

Orribilità. Սոսկումն, զարհուրանք, ահագնութիւն : dell' odore. ժահահոտութիւն : քիւնս գօգոս :

Orribilménte. Սոսկալապէս, սոսկալի ձևով : հեյոյնի իմն :

Orridétto, ta. Փոքր ինչ ահագին, երկիւղալուկ իմն :

Orridézza, Orridità. Տ. Orrore.

O'rrido, da. Տ. Orríbile.

Orróre, ար. Սոսկումն, ահագնութիւն, զարհուրանք, զարհուրելութիւն, ահ : հեյոյնիւն, ծիծաղ, ատիմ գօրգոս : ազգալի տեսակի գազանութիւն, գազանութիւն, գազանաբնութիւն : իւրահ : aver in — սոսկանալ սոսկալիք : իւրահ կենդանի :

O'rsa. Արջ մեծասակ : փիղի աչք : Orsa maggióre. Արջ մեծ, սայլ : փիղպի էսպէր : minore. արջ փոքր : փիղպի սայլ : (են երկուս համեմատաբար :)

Orsacchino, Orsácchio, Orsacchiótto, Orsátto, Orsicéllo. Արջ փոքր, կորիւն արջոյ :

Orsíno, na. Արջայանի, արջու :

O'rso. Արջ : աչք : գործի ինչ յղկելոյ գլաստակս :

O'rso di Mare. Խոշոր ձուկ :

O'rso marino. Արջ ծովային : աչք պատրոյ :

Orsójo. Հինուած մեռոցքանոց : տես և Orditura.

Orsù, ած. Ա՛դէ, հապա, հա՛, ծո՛, ա՛հ, ա՛հ քեզ տալէ, հեռուէն : հայդէ, փո՛իմ, փո՛իպի :

Ortáccio. Պատռեալ սանդալանման, սանդալ :

Ortággio. Բանջար, խառատուտ պանդանոսի :

Ortáglia. Պատռել : պահեստ, պօսթան : բանջարք, խառատուք : պանդանոսի :

Orténse, հ. Պատռիլք, պատռիլ սանդալ (խոտ :) պօսթանի, պօսթանի փէ պիթկեն :

Ortíca. Եղինջ, եղինջ ըստ իմն օձուռ :

Orticéllo. Պատռիլիկ :

Orticheggiáre, ն. Հատկանիլ, կամ խայտիլ եղջեռ :

Ortichétto. Պատռել եղջեռ :

Orticíno. Պատռիլիկ : փոքրիկ ածուռ պատռիլոյ :

Ortivo, va. Ծագողական :

O'rto. Պատռեալ պահեստ, պօսթան : Եղէք արևուս, արևելք : Կին փօղաւաս :

Ortodossía. Ուղղահաւատութիւն :

Ortodósso, sa. Ուղղահաւատ, ուղղադաւանեան : հաւան :

Ortodossógrafo. Մատենագիր ուղղահաւատութեան, որ մատենագրէ յատկագոյն մատենից ուղղահաւատութեան :

Ortodromía. Ուղղագնացութիւն :

Ortografía. Ուղղագրութիւն (քերականական :) Կիլա : Ուղղագրութիւն. (բառ Հայոցագրութեան :)

Ortográfico, ca. Ուղղագրական, ուղղագրութեան :

Ortografizzáre, ն. Ուղղագրել գրել ամենևին ըստ կանոնաց : Կիլա կ՚ա՛

Ortoláno, գոյ. Պատռիլպան : պահեստպան : է և ևս ծառ ինչ բանջարհամ :

Ortoláno, na, ած. Պատռիլի,

ապատոհգանական, ապատոհվակ :

Ortología. Ուղղագրութիւն :

Ortopedía. Արհեստ ուղղելոյ զպականատութիւն և զուգելոյս մարմնոյ նոց տղայոց :

O'r via. Orsù. Ա՛ղէ, հա՛տա, ե՛կ, բե՛ր աղէ : հա՛յդէ, կէ՛ինդէ :

O'rza. Պատան բինչ՝ զոր կապեն ի ծայր առագաստակալի նաւուն ի ձախմէ : օրսա : orza alla banda. ած նաւուդպաց . ապատրաստա լերուք : esser all' orza. մերձենալ առ հողմն, կամ միտել ի հողմն կողս, andare all' orza. նաւ ապրիլել կողմնապահ կամ, կամ ի ձախմէ : or da póggia, or da orza. երբեմն յաջ, և երբեմն յահեակ (նաւ ապրիլել :)

Orzajuólo. Գործնեայն ապատար գոյացեալ յատուկ անուն աչաց ոմն. գ. աբի : աբփածէփ :

Orzáre, ն. Նաւ ապրիլել ի ձախմէ : օրսալսմա՛ :

Orzáta. Գործ ջուր : փոխն, ապխա փավանիա : տես և Lattata.

Orzáto, ta. Գործեհատեալ, հատեալ նեաղ և գարու :

O'rzo. Գարի : ապխա :

OSA

Osánna. Ովսաննայ :

Osannáre, ն. Երգել ովսաննայս :

Osáre, ն. Համարձակիլ, խրխնել յանդգնիլ : ձեռագիրն ենթադիր :

Oscenaménte. Պապշտութե՛ :

Oscenità. Պապշտութի՛, վատշտութի՛, յայրութի՛ : քահիր :

Oscéno, na. Պապշտ, վատաշ գարշ, յայրատ : քահիր :

Oscilláre, ն. ճօճել. (յորժ՝ շարժիլ առ կախեալ մարմնոյ :) առանամա՛ :

Oscillatório, ia. ճօճական (շարժատու՛ :)

Oscillazióne. ճօճութի՛, ճօճանք (առ կախեալ մարմնոյ :) առանի՛ր :

Osculáre, ն. Համբուրել. (յո՛ր չօշափիլ երկուց կողք գծից վրի-

մատնս ի հատարակ կէտս բինչ :)

Oscuraménte. Աղօտապար, ի աղօտ, նահանջութե՛ :

Oscuraménto, Oscurazióne. Մթագնութի՛, նահանջի՛, աղօտութի՛ :

Oscuráre, ն. Նահանջցուցանել աղօտացուցանել, խաւարեցուցանել : գթագրեմա՛ : ն. և — ársi, յն. Նահանջնալ, աղօտանալ, խաւարիլ, մթագնիլ, վատիլ (աչաց :) գթագրմա՛ :

Oscuratrice. Աղօտացուցիչ, խաւարեցուցիչ :

Oscurétto, ta. Oscuríccio, ia. Փոքր մի աղօտ, նահանջ, ևն : գթագրմիթագ :

Oscurézza. Նահանջի՛, խաւար գթագրեա՛ :

Oscurità, Oscúro, գ. Նահանջութի՛, աղօտութի՛, խաւար, աղջամուղջ : գթագրեա՛ : all' oscuro. ի մթան : si fa oscuro. հասանի գիշերն, նահանջեաւ օդ : գթագրեա՛ պապ : si sta all' oscuro di ciò. մնայ այդ անյայտ, գանխաւ :

Oscúro, ra, ած. Նահանջ, խաւար, աղջամուղջ չինի : գթագրեա՛ մթին, դժուարիմաց : ենթին, աղ նանջատ : Անհնչակ, ապատահմ, տես արգ : աչագաղ աչագ : colore. մոյգ գոյն : գծյա՛ բէնի :

Oscúro, գ. Ընդ աղօտ, աղջ աստղար, նահանջ :

Ospedále, ար. Հիւանդանոց, անկիւնատուց : հասխալաբ : de' pazzi. յիմարանոց : նիմարհանէ :

Ospitále, գ. Հիւրընկալ, հիւրատակ, օտարասէր : հաւքիր գաղու էպէն :

Ospitále, գ, ա. Տ. Ospízio.

Ospitalità. Հիւրընկալութի՛, օտարասիրութի՛ : գծագիտա՛ :

Ospitalménte. Հիւրընկալութե՛, օտարասիրութե՛ :

O'spite, ա. Հիւրընկալու : հ. աքիր գաղու էպէն : հիւր, օտար : հաքիր :

Ospízio. Հիւրանոց, օտարա

նաց, հիւթաստուն : Ճարպկիկ հանգ :
Ossáccio. Ոսկր մեծ, կամ յատկ :
Ossájo, գ. Ոսկրատպծ : ոսկրակոծ
Ossálida. S. Acetosa.
Ossáme, ա. Ossámi, յոփ. Ոսկրեղք, ոսկեղաստ : ոսկրակոյտ :
Ossatúra. Շարք ոսկերաց, ոսկերատակ, կամարք : ոսկրակերտ : կամարք մեքենայից :
Ossecráre, ն. Պատրաստել, ապրեստել : նախ. կրկ :
Ossecrazióne. Պատրաստութիւն, ապրեստ : նախ.
O'sseo, ea. Ոսկրանըման : ոսկրային :
Ossequénte, հ. Ստեծարիչ, ստեղաբար :
Ossequiáre, ն. Ստեծարել, յարգել, պատուել : բայիւ ներքս. ոսկրակերտել :
Osséquio. Ցարգուն, մեծարանք, պատիւ, հնազանդութիւն : բայիւ, հրամիւ, ներայիւ : յարգոյ կատարած մեռելոց :
Ossequiosaménte. Ցարգանօք, պատուաբար, հպատակութ :
Ossequióso, sa. Ստեծարիչ, պատուագիր, վայել ի ծառայութիւն, ակնածու, հնազանդական, խոնարհական : բայիւ ներքս, հրամբ, ներայիւ, տուրսի ներքս :
Osseréllo. Ոսկր փոքրիկ : կոկրիկ մանր :
Osservábile, հ. Երևելի, նշանաւոր : պեւլի պատուր :
Osservaménto. Պահպանութիւն :
Osservandíssimo, ma. Osservatíssimo, ma. Ստուարապատուական. (ի սմնուն պատուոյ) բարձրեալ :
Osservánte, հ. Պահօղ, պահպանօղ : օրինապահ, կանոնապահ : գանան ապիլյան : Կրօնաւոր : Osservánti. Ին կրօնաւորք ինչ կարգի Ֆրանչիսկեանց :
Osservánza. Պահպանութիւն (ո. բնին.) հանգուցապահութիւն : de' comandamenti. պատուիրանապահութիւն. — religiosa. հանգուցապահութիւն կրօնի : Սովորութիւն, արարողութիւն, համառ կրօնի, կամ սահմանա-
գրութիւն : osservanze legali. օրինապահ խորհուրդք :
Osserváre, ն. Ջննել, քաղ քննել, կշռել, մեաուծել, քաղ նշանակել : հետևակաց ընդհ. իմն. ընդհ. : գիտել, զգալ, հանել ի վերայ ուրուք, լսատնել : ընդունել : պահել (զօրքիւտ, զգ, զկանոնս.) հետապնդել (օրինաց.) պահպանել : ընտրեալ, ապրեստ, ընտիր օրէնս : պահել զխոստումն, զպատի խրտ : անօրինօրէն փոփոխ : Դիտել (զաստղս, եև.) պատիւ :
Osservatóre, ա. Պահօղ, պահպանօղ : ընդնօղ, քննիչ : գիտօղ : որ պահէ զխոստումն, հաստատուն ի խոստումնին : della legge. օրինապահ : della natura. բնազգին, բնախոյզ :
Osservatório. Դիտատուն, գիտանոց (աստղաբաշխական :)
Osservazioncélla. Հատուածած քննուն, կամ գիտողութ :
Osservazióne. Դիտողութ (առաքինապահական, եև.) քննուն : քննուն, ծանօթութ :
Ossésso, sa, ած, և գ. Ստյսաւորեալ, գիւահար : ձինի :
Ossétto, Ossicíno. Ոսկր փոքրիկ :
Ossidáre, ն. Փոխադարձել ի գոյացութիւն թթուաղ :
Ossidazióne. Փոխադարձութիւն ի գոյացութիւն թթուաղ :
Ossido. Ի քիմիական գոյացութիւն թթուաղ :
Ossidionále, ած. հ. Corona —. Պատկ պաշարման : moneta —. Դրամ պաշարման :
Ossidióne. S. Assédio.
Ossificársi, յ. Լինել ոսկր, գառնալ, կամ փոխիլ յոսկր : ոսկրի :
Ossificazióne. Փոխադարձութիւն յոսկր :
Ossífrago, ած. Ոսկրապիկ, և գիհնիկ. (Թռչնոյն ինչ.) կոչի և A'quila marina. ի ծովածին :
Ossigenáre, ն. Փոխադարձել ի

Digitized by Google

Ossigeno. տես Ossigeno.

Ossígeno – ne. Գոյացուցիչ մարմին՝ սպասճառ, Թթուածնէ, և կեզտուածնէ: աստուգաբանի Թթուածին:

Ossiméle, ս. Օշարակ կազմեալ ի քացախոյ, ի մեղր, և ի ջրոյ:

O'sso. յոգ. լինի gli ossi, le osse, le ossa. Ոսկր: տէրտ: osso sacro. սուրբ սրբանին: osso delle frutte. կորիզ: ախիւսէ: egli è osso, e pelle. մարմնոյ նորա միայն ոսկր և յարտ կերան, վարիծ է յոյժ:

Ossóso, sa. Օսկոտն, ta. Ոսկրաձև, ոսկրատ. տէրտիւն: մեծ ոսկր:

Ostácolo. խոչ, արգել, ընդդիմանալ: խնդիր:

Ostággio. Պատանդ: ըհկին:

Ostánte. վերի՝ Non ostantechè. Թէպէտ և, Թէև: Քաջալը: ciò non ostante. սակայն, և սակայն, սակայն և այնմանի: նոյնն, միևնոյն:

Ostáre յո. Ընդդիմանալ, ընդեմ կալ, խոչ արկանել: գարգը փոյթ, հանի օգմա:

O'ste, ս. Վանաստուր, պանդոկ կապետ: գծագիծը, հանձը, մեյհանէ: լվացարար: դեսպիր, գծոպ:

O'ste, հ. Ջօրը: ասէբ: andare all' veníre a oste. երթալ կամ գալ ի բանակ, բանակիլ. օրդուցա ընկեր՝ ընկեր: օբդա գարմա: far oste. մուրա դնել, ճնշել ընկեր: venire a oste, բանակել, արշաւել: Տէր կալուածոց: uccellar l'oste, ը'l lavoratore. խնամել գնդիսականն և, ծաղր առնել գանձնականն:

Osteggiáre, ս. Բանակիլ, հարկանել զբանակ: օբդա գարմա: una città. նուաճել զքաղաքացս:

Ostéllo. Իրև ան, գնդակիպետ: փծոպ:

Ostensíbile, հ. Յուցանելի:

Ostensóre. Ցուցանէ, (իսահ ինչ որ խորհրդոյ)

Osteptáre, ն. Անձնատցոյց լինել, պանծալ, առնել ի ցոյց, պերնէնոփ:

Ostentatóre, ա. Անձնատպանծ, պարծօտ:

Ostentazióne, Ostentaménto. Ցոյց, պարծումն, պարծանք, անձնատցոյց պարծանք: Խալանա, Էօյնանք:

Osteocolla. Ոսկրամածոյց: տէրտ Խոսիգալը:

Osteocópo. Ոսկրաբեկոյծ. (ցաւ լինչ ապտակի կամ զգաս խրտսական ոսկրացց:)

Osteogenía. Ոսկրածնութիւն, կազմութիւն ոսկրացց:

Osteogonía. Ոսկրախոխութիւն:

Osteografía. Ոսկրագրութիւն:

Osteolíti, յոգ, ա. Քարացեալ ոսկրեք կենդանեաց:

Osteologia. Ոսկրաբանութիւն, Ճառ յաղագս ոսկրացց:

Osteotomía. Ոսկրահատութիւն, հատումն ոսկրացց:

Osteria. Իրևան, պանդոկ: վեր դիմանի, գծոպ, մեյհանէ:

Ostéssa. Վեր վանատուր, վեր պանդոկապետին:

Ostetrice, Levatrice. Ծնեցիչ: էպէ:

Ostetrícia. Արհեստ ծնուցչաց: էպէլիք:

O'stia. Ջոհ: գռնէպան: նշխար (քահանայապետական.) սպաս: Եկեղեցի կերպ: մօմիր:

Ostiariato. Դռնապանութիւն. (է աստիճանի ի չորից փոքր աստիճանաց.) աստիճան գռնապանութեան:

Ostiário. Ըգյն է: Դռնապան (գրոյն:) գռնեպան:

Ostíco, ca. Անհամ, անախորժ, աստիճ, գարշելի հոտ, փոպոշ, ա, ձ: անհաճոյական, գեզ, գաժան: նիհիմ:

Ostiére, տես. Իրևան, վանք գծոպ, վանատուրի պարեզնոյ սպաս: գծոպգիծ:

Ostíle, հ. Յօշանափակ, Թմբ

նաւել, հակառակ, հերքհակ ; ա-
խերհիմ, վիճաբանիչ : պրաչմանա հա-
կաբան :

Ostilità. Թշնամութիւն, պատե-
ղազմութիւն, վիճաս պատերազմ յերկ-
րի թշնամեաց : պրաչմանութիւն :

Ostilmente. Թշնամաբար, ոտն
պղշնամի : պրաչմանի կիպի :

Ostinársi, r. Յամառիլ, կա-
միակրկնիլ : խնամ ընիլ :

Ostinataménte. Յամառաբար, կամակորաբար :

Ostinatélla, la. — této, ta. Փորձ մի յամառիլ, կամ կամակրկիլ :

Ostináto, ta. Յամառ, կամա-
կոր : խնամբէ : febbre ostinata. ան-
վախաստանելի տենդ :

Ostinazióne. Յամառութիւն, կա-
միակորութիւն. խնամ :

Ostracísmo. Խեղեկիկոյս վճիռ :

Ostracíte. Որսոյ քարայատեալ, քար ոստրեայ անման :

Ò'straco. Աշնօք խեղեկիկոյս վճռոյ :

O'strica. Որսոյ, ոստրէ : ըս-
պըէիպնա :

Ostrichétta. Որսոյ փոքրիկ, կամ մանր :

O'stro. Ծիրանի (գերիկ ի ծո-
վային խեղեցաց) գեղջուկ խոխերէն : anche le A'ustro.

Ostruire, n. Խնուլ գծուկոյ (աղեաց) խըգծոյծ :

Ostruttivo, va. Խցուցական (խո-
ցուվակաց.) խոյնչ :

Ostrazioncélla. Թաղման խցո-
ղութիւն :

Ostruzióne. Խցուցք, խցանք, կամ խցուածն (անօթոց ու և խոյղ-
վակաց ապրանաց) պիսրկէ, պիսրկէ :

Ostupefáre, n. Ապշեցուցա-
նել, ընդստանացուցանել : ղարդը-
նոց : ա Ապշիլ, ղարդնալ, նաև գանգ :

ÒTR

O'tre, m. O'tro. Տիկ : հասպան : gonfiar l' otro. Ընուլ զպտրան :

Otrélla, Otricélla. Տիկ փոքր :

O'tta. Տ. O'ra.

Ottaédro. Ութանիստ, ութ-
դէմք :

Ottagésimo, ma. Ottantésimo, ma. Ութանեցորդ : պէտ պէտ :

Ottágono. Ութանկիւն, ութա-
կողմն : պէտիկ պէտ կէտ :

Ottalmía. Լուսատպտուն : կնօվ աղբիւր :

Ottálmico, ca. Լուսատպտուն կամ, լուսատպտուն :

Ottalmoistro. Վիրմին աչաց :

Ottangoláre, Ottanguláre, ա. հ. Ութանկիւնիլ :

Ottángolo. Ութանկիւն, ութ-
ձողմն : պէտիկ կնօվկէտ :

Ottánta, ած, հ. Ութսուն : պէտպէտ :

Ottantaquattrésimo, ma. ած. Ութանեքսանչորրորդ :

Ottánte, ար. Կիսադարտ :

Ottantésimo, ma. Ութանե-
րորդ : պէտպէտեչ :

Ottáple, գ. Ութիկնիան (ան-
ծանչ Ռոգիմեայ :)

Ottatéuco. Ութմատեան. (եան հինգ գիրք մովսէսի հանդիպիմ յի-
սուսա, գատասպորդեան հռուեան)

Ottativo, գ. Ընդհանուր (եղա-
նակի բայից :) պընդայի ինգնիա :

Ottáva, գ. Ութօրեայք, կամ ու-
ձօրեաք : պէտիկ կնօ : Ութեորդ օրն. վերջինն օր ուձօրեից : պէտ-
կնօվ կնօ : Ութեորդ. (քան երեսուներորդ :) Տուն, կամ առն ութօրեան :

Ottavarima. Ottáva ríma. Ութ տողեան ոտանաւոր :

Ottávo, գ. Ութերորդ մասն, ուձերորդն : պէտիկնօվ չայ :

Ottávo, va, ած. Ութերորդ : պէտիկնօվ :

Ottenebráre. Տ. Oscurare.

Ottenére, n. Ի հնոս յանիլ (պնդեցուցանել.) առանել, հասա-
նել (խնդրելի.) ընդունել : ինչ կէնիչէ, ած : ottener quel, che si vuóle. գանկածելս լինել :

Digitized by Google

Ottenibile, a. Ստանալի, որ լուսա Հնար է հասանել:

Otteniménto. Ստացումն, ընդունելութի:

Ottenúto, ta. Ի ձեռս բերեալ, ստացեալ, առեալ:

O'ttica. Տեսարանութի, պիտանի տեսութեան:

O'ttico, ca. Տեսական, տեսողական:

Ottimaménte, ad. Գեղով, Հոգի ոգւոյ ի պէսի պատուր ստամ: Գեղական, աստղարտար, մեծասիրտ, Հոգի: բնաձլար, այանլար:

Ottimismo, s. Մեծասլաս, կիսի սեծասլասութեան:

Ottimíssimo, ma. Մեծասլաս, սեծասլասլի, սպատուականագոյն:

O'ttimo, ma. Մեծասլաս, սազ նիս, քաջ, սպատուական, ընտիր, գերազանց, գերազոյն: Էկ էյի, էնս, իներէս:

O'tto, ad. և s. Ութ: Ութիներ:

Ottóbre, m. Հոկտեմբեր: Ութերորդ ինիի Նիսան:

Ottocentésimo, ma. Ութհարիւրերորդ:

Ottocénto, ad. Ութհարիւր: Ութիներ հարիւր:

Ottodécimo, ma. Ութեւտասաներորդ:

Ottogenário, s. և ad. Տ. Ottuagenário.

Ottománo, na, ad. և s. Օսմանեան, օսմանցի: Օսմանեան:

Ottonájo. Ստրուկագործ: Էկ բնեցի:

Ottóne, m. Ստրկի, սպրինգ ձեռնակալ, կիսի գալլոնի Էկ բնեցի:

Ottuagenário, ia, ad. և s. Ութսնեայ: Ութսնեայ Էկ ծերացեալ:

O'ttuplo, ad. Ութապատիկ: Էկ ութ գոի:

Otturáre, v. խցանել, խցանել: Ութգոյել, ծածկել:

Otturazióne. Խցիլ, խցումն, ձանապարհ խցանելոյ: Ութգոյելը:

Ottusángolo, ad. և s. Բութանկիւն, բութանկիւնի:

Ottusézza. Բթութիւն:

Ottusità. Բթութիւն, բութանութիւն, Հանճարեալութիւն:

Ottúso, sa. Բութ, գուլ: Էկ ինի ծլսյան, Էկ ինի: Ottuso ángolo. Բութ անկիւն: Բութ (միտք.) Հանճարեալ, վատասուռ: Ինի, Ութ: անհիմնելի, անհարիր, անսպատեհ: գոպա:

OVA

Ovája. Ոչխար (կենդանի նեսաց:)

Ovále, ad, s. Ձուաձև: Ենի բան, Ենսմաքուր էկ:

Ovária (piétra.) կիսի Uóva di Piétra. Տ. Ooliti.

Ovarísta, m. Պաշտպան, ձուաձև ծնոլելոյ:

Ováto, s. Միկոց ձուաձևութեան:

Ováto, ta, ad. Ձուաձև: Ենի բան, Ենսմաքուր:

Ovazióne. Հիսարաղղ. (Էր ազգ. ինչ միտքր յոլովեանակի սա հանուելոյ նեցիս:)

O've, ad. Ութ. ուրանօր: Նէրէնիկ էի: Ove? Ո՞ւր, ուրանօր: հա՛ նի, նէրէնիկ: ո՞ր, յո՞վ, յո՞, յոր վայր: Նէրէնիկ: ove. միայն Թէ, բայց միայն: Նիկ: ուր, ուր ընդհանուին: ո նիկ, օդուսա: յոր ժամ, ուր, քանիցս: Նիդաման էի: առ որ, յոր, յորում: Ove che, ad. Ութ և, յավ և, յո և: Նէրէնիկ էի, նէրէնիկ էի: Ove che sia, ad. Ութ և: Նէրէնիկ էի:

Ouest, m. Արևմուտք: Հոգի սպրևմտեան: իներ պաի ընը, պաի ը:

Ovidútto. Ձուանցք:

Oviíle, m. Փարախ, կիսի գաւիթ ոչխարաց: ադը:

Oviparo, ra. Ձուածին:

Ovveraménte, O veraménte,

Digitized by Google

Ovvéro, O véro, հ. կամ, և կամ՝ եա, եախօտ ։

Ovviáre, ը Ընդ առաջ հլլանել, զառաջս առնել, ընդհեմ կալ, կանխել, խափանել (զարգն.) արգելուլ, հեռի առնել ։ գարշելացնել, գարշը գօսոյ ։

Ovviatóre, ա. — trice, ի. Ընդդիմակաց, խափանիչ (չարեաց ։)

O'vvio, ia. Հաստատակամ, առլորական, դիւրին, դիւրաշարժ, դիւրագիտ։ բապ ինքն, գօսոյ ։

Ovúnque, հ. Որ և, ամէն տեղք ։ Նէրէպէ փի։ յո և ։ Նէրէյէ փի։

OZE

Ozéna. Ի կեղ ինչ գոյացեալ ի ուընգուծ ։

O'zio. Դատարկութիւն, անգործուն, վատուն ։ ավատութիւն, ինքնպէսէ։ հանգիստ, պարապ, ժամ պարապայ, գագար ։ բահալըգի ։ pérdersi nell'—. յօրանալ ի գատարկութիւն, կալ պարապագրգ ։ ավաբա գործած ։

Oziosaménte. Դատարկութիւն, անգործուն, հեղգապար ։ ավաբա յատնելագրգա, յանօգուտս ։ ինքնի գաղը եօգ ։

Oziosétto, ta. փոքր մի պարապագրդ, կամ հեղգ ։

Oziosità. Դատարկութիւն, պարապագրդութիւն, անգործուն, ծուլութիւն ։ ավաբալըգի, ինքնպէսէ։

Ozióso, sa. Դատարկ, պարապագրդ, անգործ, գատարկանձին, վատ ։ իւրի եօգ, ավաբա ։ անօգուտ, ուշնայն, ըշուշայն ։ պօղ, պիհուդ։

Ozzimáto, ta. խատնեալ ուխ հանաս ։

O'zzimo. Ուխհան, ուսհան, չանհասպրամ ։ փիւլինչէն ։

P

Pácca. բաս ասի. Ձարտուած խոցուած ։ վէրք ։ վնասուած, եարս ։

Pachebótto. Ցնծալիացեալ նաւակ

Páce. խաղաղութիւն, հանգարտաւան, անգործութիւն ։ բահաիլգի ։ հաշտուելի ։ պարգս ։ andare in —. ինձիլ՝ ի տէր, վախճանիլ (քարք. պատուհց ։) ինքնիպէ ։ andare, կամ rimanere in —. երթալ կամ մնալ խաղաղութեաբ ։ rimani in —. մնաս խաղաղութեաբ ։ հօգեա գալընըլ։ andate, կամ va in —. երթայք խաղաղութեաբ, ողջասէք, ողբ ը ձեզ ։ աաչ ըբձակըլա ։ aver la pace di casa. կենալ ի միասին խաղաղութեաբ ։ con buóna pace, con pace. հրամանաս ձերով, ներով, ապաչեամ, մի ինչ ծանր թողուացի ։ խնդինէ ինչ, հակա հիւրիւնինդ ։ dar pace, la pace. խաղաղիլ, յանձնացանիլ ։ բահալըանգըմա ։ dar pace. տալ ղհամերայր խաղաղութեաբ ։ և՝ ողջոյն տալ միմեանց ի համերայր արբաբէ, ողջագուրկել զմիմեանս ։ էօփիւնիպէ ։ և՝ միասուս յանձնել զարբասան ինչ ի համերայր ։ էօփիւրիպէ ։ dar del buon per la pace. խոնարհիլ ի հաշտուելի, զիջանել վր հաշտուելի ։ dar la pace al nimico. հաշտիլ ընթասէրոյն ։ պարգմա ։ dar la pace vinta. անգի տալ յետ հաշտուելոյ ։ darsi pace. խաղաղիլ, հանգչիլ, հանգարտիլ, սփոփիլ ։ բահալանմա ։ Dío vi dia pace. խաղաղութիւն ընդ քեզ, ողջ լեր, ողբ ընդ քեզ ։ Dío gli dia pace. ողբ հանդուցեալ զհոգի նորա ։ այլոյ բահալի էյնէ ձանըա ։ non mi do — ոչ հանգչիմ, ոչ հանգարտիմ ։ sta coll' ánimo in pace, կամ dátti pace. լեր հանգարտ, անդորր ։ լաsciami in —. թող, արձակեա զիս, թող զիս հանգարտիկ ։ պրուկ պէնի, պկի օլ ։ far la pace. հաշտութիւն առնել (թագաւորուից ։) պարգմա ։ far pace. հաշտիլ ի հաշտուելի ։ պարգմա ։ far la pace tra gli amici. հաշտեցուցանել զբարեկամս ։ far, կամ esser pace. հաւատարիլ ի խաղաղիլն ։ հագիյմա ։ in santa pace. խաղաղ

Digitized by Google

զուարթ, անդորրութիւն, հանգստութիւն: non voler nè pace, nè trégua. ոխս ունել, քինասպառ լինել: pigliáre, portare alcuna cosa in pace, կամ in santa pace. համբերութիւն անդորրասիրութիւն պատիւ: porre in pace. խաղաղեցնել, հանգստացնել: 'l fúoco mádi le 'l fà:

Pachétto. Ծրարք, պատառաս: մուկապոց: փնդիկ, փնդիկ: di léttere. ծրար թղթոց:

Paciéra, ի. Paciére, ա. Հաշտապատար, խաղաղապատար:

Pacificaménte. Խաղաղութեամբ, միաբանութեամբ: պարզաբար:

Pacificaménto, Pacificazióne. Խաղաղացումն, խաղաղութիւն, հաշտութիւն, միաբանութիւն: պարզութիւն:

Pacificáre, ն. Խաղաղել, հաշտացուցանել: պարզաբարեմ, ածեմ զխաղաղ: ի. Հաշտեմ: պարզեմ:

Pacificatóre, ար. Հաշտապատար, խաղաղապատար:

Pacífico, ca. Խաղաղապատար, խաղաղասէր: աստի ընկեր, փոզբար:

Padélla. Տապակ (ձկեայց, եփոյ) թաւա: սամն չգործածին, ծուռնգն կամ գուշէր: փիլ գափգուր: կռճիկ հին աման: հարթոց:

Padellájo, Padelláro. Տապակագործ, տապակավաճառ: թաւագործ:

Padelláta. Տապակի մի (ձուկն, եփոյ:) պիլ թաւա:

Padellétta, Padellíno. Տապակ փոքր: թաւամէկ:

Padellóne, -ótto. Տապակ մեծ:

Padiglióne, ար. Սատափաստան վրանաձև: ճիպինէփ: վրան, խարան: կարգ: Շինուած քառակուսի, կամ վրանաձև: a padiglióne, ած. վրանաձև, խորանաձև:

Pádre, ար. Հայր: պապա: ծնող: առաջնորդ, հեղինակ: էնր:

Padri. Պատրիկք Հռոմայեցւոց: padre di famíglia. տունտատեր: էն տանտէրը: i nostri padri. հարքք մեր, նախնիք մեր: ան-ցեալք մեր:

dar del Padre ad uno. հայր կոչել զոք:

Padróna. Տիրուհի: գոփք:

Padronánza. Տիրութիւն, իշխանութիւն: տանտրէպ:

Padronáto. Քահանայապետութիւն. (է իրաւունք ինչ տալոյ ումեք զեկեղեցական ժառանգաւորութիւն:) պաշտպանութիւն:

Padroncína. Սանուհատասակ տիրուհի:

Padroncíno. Սանուհատասակ տէր:

Padróne, ա. Տէր: տանտէր, ազա, էֆէնտի: նուաստիւս: բէյիկ, փոխարէն: Քահանայապետ, (է նա՝ որ ունի իրաւունս տալոյ զեկեղեցականի ժառանգաւորութիւս:) պաշտպան: արգա, հիմայիճին: di cause. փաստաբան: փաղա վէքիլ:

Padroneggiáre, ս. Տիրել, ունել զտիրութիւն: հնօպ կիմէ:

Padúle, Palúde. Ճահիճ, ճահիճ, ձոր: պանտագ, հեօղ:

Paesáccio. Իրիկիր չար, կամ տանելի

Paesáno, գ. Բնակի, գաւառացի: էերլի: Paesáno, na, ած. Գաւառական տանտրական, հասարակական: հնդիրեի:

Paése, ա. Երկիր, գաւառ, աշխարհ, կողմն, նահանգ: վիլայէթ, սկզբն: հայրենիք: սիւս: scoprire il—զննել զվիլայս (առ՝ ի զգուշանալ ի գործառնայ, են:) Paési. Տ. Paesétto. ըստ բ. հնդամանակութեան:

Paeséllo, Paesíno. Փոքր աշխարհ, կամ գաւառ:

Paesétto. Կոյն է: եւս՝ գաշտապրայք, կամ գաշտայցոյց. (է նմանապ գաշտայցոյց են:) գաշնէպէմ:

Paesísta, ա. Գաշտայնկար. (է նա՝ որ նկարէ գաշտայցոյս:)

Pága. Ծախսակ, ռոճիկ: էօլէփ, խայիռ: զինուոր: paga morta. անգործ ծախսակուոր: dare paga. զօրաժողով լինել: dar la paga. վճարել զվարձս, զմիաշանն:

Pagábile, ած. Վճարելի:

Pagaménto. Վճարումն: էօ-

Digitized by Google

փէիլ : վճարք, հատոյք : Բայիլ, կօլէխթիւ :

Paganaménte. Հեթանոսաբար :

Paganésimo. Հեթանոսութիւն : Խոնթէրկօպէխ : հեթանոսք, կամ պաշտօնք :

Pagáno, na. Հեթանոս, կամ պաշտօն : Խոնթէրկօպ :

Pagáre, n. վճարել, հատուցանել : Էօփէմէկ, կամ էմէկ : պատժել, խնդրել զվճիռ : հատցնել : il fio, կամ la pena di alcuna cosa. վճիռ լուծանել, վճիռ տալ : Ճէդասընը պօյնմակ : non si pagar di ragióne. յամառել ի ճիաս խրտ : cosa, che non si possa pagare. անկշռելի, անդին հին, պատասխանի, անհատնելի : farsi pagare. պահանջել զիրեն, զպատուն, տալ վճարել : i voti. կատարել զուխտս : Pagársi, յ. վճարիլ : եւ՝ վճարել անձամբ անձին :

Pagatíssimo, ma. Գոհ ամէն :

Págato, ta. վճարեալ, հատուցեալ : Էօփէնմիշ : Թօշահատոր, վարձատար, վարձեալ : Էօլիփէլի :

Pagatóre, ra. վճարօղ Էօփէնէն : Կրաշհատար : buon, կամ cattivo. քաջի, կամ չար վճռատու, հատանաւորիմ, կամ անհատանաւորիմ պատրաստական :

Pagatorello. Դժուարհատոյց պատրաստական, որ վճարէ զպարտս առ առկաս :

Pággio. Ստանակ, ծառայ մանկահասակ : օղլան : Հըզիբէխէնէ : անմեռուկ աղեղնատակած որ կայ ի ըստացուածս մեծատանց : Խ օղլանը, ի պատաք :

Pagherò. Ցետիդատ վճարանին :

Página. Էջ Թղթոյ, Թուղթի : Խադ, սահիփէ :

Páglia. Ցորդ : ամման : di páglia. յորդեայ :

Pagliáccio. Ոնոզ, մղեղ : ամման ոսփաղը : Ընկոզին, կամ քուրձ յորդալից : ամման փէօնէնէ :

Pagliájo. Խարդ յորդից : ամանաղէփ : di grano. գադիլ, օրան : can da —. շուն անադուզ :

Pagliajuólo. Ցորդավաճառ : ամանաչը :

Pagliarésco, ca. Ցորդեայ, յորդեղէն : ամանպան :

Paglieríccio. Տ. Pagliáccio.

Pagliolája. Տ. Giogaja.

Paglióso, sa. Ցորդալից, յորդախառն : ամանլը :

Pagliuóla. Շիլ ոսկւոյ, կամ արծաթոյ : բամխի :

Pagliuólo. Ոնոզ յորդի : ամանոսփաղը :

Pagliúzza. Շիլ յորդի : էօփ, ամման էօփիւ :

Pagnótta. Հաց, նկանակ : էկմէկ, ծօման, փօթուլ :

Págo, ga. Գոհ, հաճ, կամակիւռ : հօշնօպ :

Pagóde, s. Կուռք ինչ հընդկաց, և մահմետի ծոյն կուռց :

Pagonazzíccio, ia. Որ հարկանի ի մանուշակագոյն :

Pagonázzo, Paonázzo, Pavonázzo. Մանուշակագոյն երանգ : Հնէնէչ ըէնկի, ծօր :

Pájo, գոյ. Ջղիդ, ամոլք, երկու : պէր էֆէնթ : un pajo di buói. հարկիք եզանց : un pajo di carte da giuocare. պուտակ մի խաղալիկ Թղթոյ : un pajo di fórbici, եւն. մկրատ մի : un pajo di stadere, զոյգք, կամ ըծակ : Ընէսապ :

Pajuólo. Սահ քոլոթչի, կամ սայ (մեզխուտոր :) գոպան :

Pála. Ֆոխ, Թիակ, հնծանոց, Խէրէկ : Թիկ ամուոյ աղօրեաց : da forno. Թիկ հայցագործաց : Pala da Cálice. Կափարիչ սկւոյն :

Paladíno. Փալատին :

Palafítta, Palafittáta. Ցցահար պատնէշ գետոց, ցցահարուածի, ցիցք : ալթանֆօլ, պէրկեն :

Palafittáre, s. Վարանել ցիցս, հարկանել ցիցս : փոնըփ վարօտ, գադըփլամաք :

Digitized by Google

Palafreniére, – iéro, ա. Ձիու գաղման սպասաւոր : ակն , յոռ հագար :

Palafréno. Ձի, երիվար : ած , պինդձիկ ած :

Palagétto. Պալատ փոքր :

Palágio. Պալատ , տապարան : աթոռ : պղքումնիք :

Palamíta, ա. Ասպ ինչ գնելոյ : Քաղմոած պատգար :

Palánca. Պատնշախիկ ինչ սպառ շարմանն :

Palancáto. Պատնէշ ի ցցից , պատնշախիկ : պիսկն , շրջանթօվ , փալանփա :

Palándra. Կապ ինչ լայն և քաշ : լաստ , կիմ նաւակ մեծագանձօվ իկիր :

Palandrána, – ráno. Վերարկու , լոգիվ : էֆոնձա :

Palatináto. Փալատինոսի , պատուակ կիմ տերտեռն փալատինոսի :

Palatíno, գ. Փալատինոս :

Palatíno, ած. Ա. բռասանեանց քահանայ , քանակաւն (տուտ :)

Palato. Գիւխք : պատգ : ha il palato fino. կիրճ են քիւխք նորա, կիմ ճաշակիչիք :

Palazzíno. Փոքր պալատ :

Palazzísta, ա. Պահպանիչ պատ լատան . (ոչ միաստաբանիք , հա մերպահակաց :)

Palázzo. Պալատ , տապարանք : աթոռ : պղքումնիք : պատկան իշխանին , պատքումնիք :

Palchétto. Փոքրիկ տախտակաձեւ : փոքրիկ կայանիք (թատրանի :)

Pálco. Տախտակաձեւ (յատակաց :) Ի ահպա պէօղնիկն : յատակ սեռնիկաց : a due palchi. երկհատակի : երէք գաւ (նվէ) Հայիցպատան : սկի , խոչէնք : Ստեղծուածք հագիքերաց : կնչիփ պուշուպա :

Palcúto, ta. Ստեղծուած , կիմ քառակուսատեղնական (հագիքերաց :)

Paléo. Աչիւ տպալոց , տարով բիւզ , պատուտուկ : փըլնգ , փըլնգանիլ :

Palesaménto. Ցայտանիլ , յայտ արարուիլն :

Palesáre, ն. Ցայտանիլ , ի վեր հանիլ : պիչան կինիլ :

Palesatóre, ա. Ցայտնիչ :

Palése, հ. Ցայտնի , ծանօթ , յայտ : պիչան , եղեարկ :

Palesaménte, In palése. Ցայտնապէս , յայնգիմեան : եղեարկ :

Paléstra. Ըմբշամարտուիլ , գօտեմարտարուիլ : էհկիմանլգ : տեղ պատրաստ ըմբշամարտուիլ : գիչան :

Palétta. Թափակ հող , կիմ կրակ կապանի : աւել , փուրիչ :

Paléttо. Ճից փորձիկ : գաղջ ձգ :

Palificáta. Տ. Palizzata.

Palificáre , ե Վարակ ցից ի գետին , ամրացուցանել ցցիւք : գաղջպատ :

Palingenesia. Վերածնութ :

Palinodía. Դահանջումն քառիցց :

Palinsésto. Ջնջանակ : եալմ պօգմ :

Pálio . Վերտակ տղիկ՝ զոր տան ի վարձ սրիսի՝ որ յաղթէ յասպարիզի : Բռաքիոն , յաղթանակ , մրցանակ , վարձ : ինդ : riportare il —. տանուլ կիմ տանել գլխաղթանակն : Վերարկու : Փեղբա : Պահպանի մեռտաւորչաց :

Paliótto. Վերարկու փորր : տ. պատրօշ ուր սեղանոյն : տահ'' գոգնոց

Palischérmo . Մակոյկ , նաւակ , կուբ : տանփալ :

Palizzáta, Palizzáto. Պատնէշ ի ցցից : պատնէօղ :

Pálla. Գունտ , գնդակ : նօթ , կիւլլէ : խաղալիկ գունտ , կամ գնդակ : avere la palla in mano. տանել ինչ ի բռին , ըլ ձեռամբ : Գունտ նետէլ ի կատարը բլրակատոյ , գմբեթոց , եւն : ցցպ ինչ գնդակախաղալոյ , որ կոչի և Palla a corda , կիմ Corda. նօթ օյունու : balzar la palla , կիմ balzar la palla in mano. պատահ կամ պատրաստ գտանիլ : փըլպանթ պատ

նոփ : գնեստակ հրացանի : գոտրդան :

Pálla. Ճածկոց, կամ ծածկույթ, կամ քօղ սկուդո :

Pallaccórda. Տեղի գնոտակախտ զուխէ :

Palládio, ia, ածական Պալլադեան : գ. Պալլադիոն. (Հր ստեղան Պալլադեոյ դէց ի Տրոյիա :)

Pallétta. Գնոտակ փոքր, գունտ փոքր :

Palliaménto. Վերտիկուն :

Palliáre, ել Վերտիկել, ստռոքտակել, ստռոքտուիլ : գ. Դեղնուիլ :

Palliatívo, va. Cura palliativa. Պատրուակիչ գործուան : և գած. Պատրուակիչ գեղ :

Pallidétto, ta. Pallidíccio, ia. Pallidúccio. Փոքր մի գեղնեակ, սյլագունեակ : սպարտըզ :

Pallidézza, Pallidità, Pallidóre, ա. Pallidúme, ա. Դեղնուիլ, գծագունուիլ, սյլագունիլն երէսաց : սարըզք :

Pállido, da. Դեղին, սուգագոյն, սյլագունեակ : սարտըզ :

Pallína. Գնոտակ փոքր, գունտ փոքր :

Pallíno, ա. Pallíni, յս. Մանր գնոտակք հրացանի : իրի սաչմ :

Pállio. Վերտիկուս, ստռոքտակ, ստռոքտատ, քօղ : Պալլիոն սուրբ եկեղեցական :

Palloncíno. Փոքրիկ գնոտիկուշտ օգապիր :

Pallóne, ար. Փամփուշտ օգապիր. (խաղալիկ գունտ կաշեայ :) օդնաչաճագ նօթ : Pallone areostático. Գունտ օդապարիկ :

Pallóre, ա. Տ. Pallidezza.

Pallótta. Փոքրիկ գունտ գնոտակ

Pallottola. Գունտ, կամ գընտակ (ի կարծր նիւթոց :) իւղ, նօթ :

Pallottolétta, – lína. Գունտ փոքր, գնոտակ փոքրիկ : իւղնձիկ, նօթձիղաչ :

Pálma. Ափսեակ : գոտրմ աղաչը : տերև տղմուկենուց : գոտրմ էա էաքրաչը : յաղթանակ, միջոցանակ, ստակ, փառք : խուզ di palma. յաղթանակաւոր : Ափ : ափսակ : ձեռն : էլ : Doménica delle Pálme. Ծաղկազարդ :

Palméto. Ափսեակենիք : գոտրմալըգ :

Palmípede, ա. Լայնաթաթ :

Palmízio. Ափսեակեի : գոտրմ աղաչը : հիւսակեն բատ ստղմուկենուց, (զոր յատուկ ծառկազարդչին ասան :)

Pálmo. Թիզ : գոտրդ : d'un palmo. Թզաչափ :

Pálo. խէշ, խէշակ (ծառոց :) պայազ : ցից : գապըզ :

Palombáro. Ծովայոյզ, առզասկ : պալընճ :

Palómbo. Վայրի աղաւնի : նահ նա նօթկրճնի : չանաճոսկեն ինչ :

Palpábile, հ. Շօշափելի, մատչ նատ, զգայի : եւ իւն եօթանըչ : յայտնի, ակնեղեալ, երևելի : ակչան, կնճեաչ :

Palpabilménte. Ճայտնապէս : յայտ յայտնիսան :

Palpaménto. Շօշափուածն :

Palpáre, ն. Շօշափել, զննել : գօգանմամբ, նօգնմամբ, գիշմիկ : շոզմիլ : եալնագնմամբ :

Palpébra. Ափսեաձուածք : նօթ գոփաչը :

Palpitánte, հ. Որ բաբախէ, որ տրտմի, բաբախուն :

Palpitáre, ել Բաբախել տրտմիլ, տրտմիլ : օչնամամբ, նիւնըկմբ :

Palpitazióne, Palpitaménto. Բաբախումն տրտմ : նուբ օչնամաչը :

Paltóne, ար. Paltoniére, ար. Մուրտ, մուրգայիկ : փնչնձիկ :

Paludáccio. Ճախիճ ակռ :

Paludále, հ. Ճախնայինն, ճախճաճախուտ : պոնգուչը :

Paludaménto. Քղամիք (հոտ մայեցի զինուորաց :)

Palúde, հ. Ճախիճ, ճահիճ, մօր : պոնգ, նէօլ :

Paludóso, sa. Ճախնայինն, ճախճ

Ճախուռա: պաֆափլը:

Palvése. S. Pavese.

Palústre, ս. Ճահնային: պա-ֆիփլը:

Pámpano, Pámpino: Տերև տրի-ճոյ: սամա եռիբաղը: far i pámpini. քաղել պտերևս որճոյ:

Pampinífero, ra. Տերևազարդ (ուռ. որճոյ:)

Pampinóso, sa. Pampanóso, sa. Pampíneo, ea. Տերևալից (որճ.) լի որճաստերևոտ-ք:

Pánace, տր. Panacéa. Pánace ercúleo. Տունկ ինչ հոտաւէտ, յորմէ ծորի խէժին Oppopónaco. տր կոչի ամ" ճափնիր: panacéa. դեղ միակ, դեղ հանրապետին:

Panáta. Հարուածի գրասակաս-հացի: Թան ինչ կազմեալ 'ի հա-յոյն: էփիլ աւը:

Panatélla. խիւս 'ի հացէ, հա-յաւթան: լափ:

Panatéllo. S. Panellino.

Panattiéra. Կտոր հացի: էփ-ելիք ակէիքի: հովուական մսխատ հացի: լանիա:

Panattiére, տր. Հացապուրծ, հացասպան: էփելէնի:

Pánca. Բազմութեան, ծառայեան բազմաց: օճուրափ:

Pancáccia. Բազմութեան 'ի հրաւ ապարանի:

Pancále, տր. Սիւտց, կամ Սիւ-գան ծառայեանի, գործ բազմա-րանի:

Pancáta. Բազմիւն մարդկեան բազմեալ 'ի միում ծառայեանի:

Pancétta. Որովայն փորը:

Panchétta, Panchettína, – no. Ղառայեան փորը, բազմից փորը: փիւլիակ օճուրափ:

Páncia. Փոր, որովայն: գաստ:

Panciéra. Լանջապանակ, զրահ: պէրփ, ճկպէ:

Panciúto, ta. Մեծաստոր: պէօյ-ւոփ գաստ-ընը, լիլյօ:

Panconcellato, ta. Տախտա-կամածեալ:

Panconcellatúra. Տախտակա-մածուքիւն:

Panconcéllo. Տախտակ ծուրը:

Pancóne, տր. Տախտակ: խահ-պա: գործարան հիւանդից: պիւր-ֆէր ինչ ինկղեմհը:

Pancótto. Թան 'ի հացէ: էփ-ելէ աւը, ինչին:

Pandétte, կփ, յոփ. Գինը օրհ-նաց Ցուսաննիսեանոյ:

Páne, ս. Հաց: էփելէ: պարիճն, հերակուր: pan cotto sotto le céneri. Նկան, նկանակ: pane bi-scotto. պարգևհանաս: էփելիլ: stare, tenere, vivere all' altrúi pane, կամ spese. հետ ծախուք այլոց: tener a pané, ed acqua. հերակրել հացիս և ջրով: fil di pane. հացակ հացից. (են երկք հացք կից-ք իրերաց:) Pane. Բլիճ (շաքարի, կոպրոց, մոմոյ, եւն:) էնէնք, գաւաղ: Ձոյլ, քծուպ (ածաւճոյ:) փիւլիւնք: pan perduto. այր անախտան: pan bollito. Թան հացի: pan buffetto, կամ tondo. հաց 'ի նաշհոյ:

Panegírico, ca. Ներբողական:

Panegirísta, ս. Ներբողական, ներբողիչ:

Panellíno. Հաց փոքրիկ, կամ մանր:

Panéllo. Ջահ ինչ գործեալ 'ի ծրարեալ խաղալից հիւսուածոյ: հա-ղալ:

Paneréccio. S. Pateréccio.

Panerína, – no. Սակաւիկ փոքր, պէլէճիկ:

Panerúzzola, lo. Սակաւիկ փոք-րիկ յոյժ:

Panétto. Հաց փոքր: փիւլիակ էփելէ:

Pangrattáto. Թան կազմեալ 'ի փշրանաց հացի:

Pánia. Ոստ, կոստղ: ծօփակ:

Paníccia. խիւս: լափ:

Panicciuólo. Հացիկ: փիւլիակ էփելէ.

Paníco, գ. Ձիսակտուկ: տր-

նավու փորը:

Pánico, ca. Յանխարծական, կիմ անոսի (հիվանդ:)

Paniéra. Կապով, տախտակ, գոմրակ: սիւէ, սիէեի:

Panierájo. Կապովտախտակ, տախտակապատ: սիւէեի:

Paniére, տր. Կախտակ, կապով, գոմրակ: սիւէ, սիէեի:

Panievína, – po. Panierúzzo. Panierúzzola, – solo. Կախտակ փոքր: փիւէեակ սիւէ:

Panificársi, յ. Հացանալ, լինել հաց:

Panióne, ա. Paniúzza, – ózzo, Paniúzzola; ի. Ոտգնամած գաւազան, ոտագնելից հզէեդն: էօփակ, էօփակի էզդակ:

Pannáccio. Հագուստ յոռի, վատթար տեսակ:

Pannajuólo. Հագուստավաճառ: չուխաճը:

Panpattára, Paneggiaménto. Կարուածի կամ քանդակուածի լրագնացում, զգեստ, կիմ զգեստաւորուելն հագուստ, կիմ տրժանդակ:

Panpeggiáre, ն. Զգեստաւորել զինել, կիմ զարդանալ. հագուստել ու կիմ քանդակիլ զգեստուն:

Panuélo. Կտաւ մինչանի: կտաւեղէն չուխայի:

Pannicélla. Կտաւեղէն չուխայի, պիէ փոքր չուխա: pannicelli. յիմն ցուտիք; գոգնոցիկք: pannicelli d' un bambino. խանձաքուրք տղայոյ: գոտնոցիկ:

Panniçolo. Կերպ ճ: Մաշկ, ճամպանդ, փոտ: պաբ, խոփիա փեչինի:

Pannière, ա. Հագուստագործ, չուխայավաճառ: չուխաճը:

Pannilino, Pánnolíno. ա. Panno lino.

Pannína. Կտաւիք; չուխայ:

Pánno. Կտաւ, չուխայ: չուխա: կտաւ (ի վերոյ:) պէդ: գիտակ, կիրպասս ոսկեհուռ: փիլա, սիօփա: panno lino. կտաւ, կտաւի: պէդ: panni lini. կտաւիք, ձորձք: panni'. հագուստիք: չուխայիք: panni lini, կամ panni di gamba. վարտիք: փոն: Panni. Օգնոցք, հանդերձք, ձորձք: էնպաս: Panno. Լուսն տղայ: ինօղ փոսկոն: կիրպիք: մանուկ (կիմ ևս.) սնոտուռ: փոսկոն, գայմակ: ծիրն, սպաս: օդյան փոսկոնը, պէդէդ էդի: non potere star ne' panni. առխնդալ մէջ յագլիկ լինելով: pigliar il panno pel verso. վարել յիմիք իր պատշաճութի: stare ne' suoi panni. բաստականանալ, չասանալ ի ոչի զգոյ ունի:

Pannóchia. Գիտակ, կիմ փունջ (հոտերի, հնդեգանի, հոգիաբաշխ բանիոց, եւն:)

Pannocchiúto, ta. Գաւառատ, տեսակ ապտակոյր, գնդաբոյծ ոյր, վրէն ջանձոյր:

Pannúme, ա. Կառնեղութեան հագուստ, խանութի ապրանք տեսակ պատիկ:

Pan porcino. Ի խոտերէն նաւղան գոտնոցը, փօնաղ էգնէդի, նէր սոմոնու:

Pantanáccio. Գայլ, ճահիճ գարշահոտ:

Pantanétto. Ճահիճ փոքր:

Pantáno. Ճահիճ, տղտեղ, մուրուտ: ձիմձիմի, պոճափ:

Pantanóso, sa. Ճահճային, ճահճաճահճուտ: պոճափէդ:

Panteísmo. Ի աղանդ անհոգ Կարիսոլոյի, որ Աշ, համապրէդ զաշխարհս:

Panteóne, տր. Տաճար ամենայն դից:

Pantéra. Յովազ: էապ:

Panterino, na. Յովազային, յովազի:

Panterréno. Տ. Pan porcino.

Pantométro. Հանճարաչափ:

Pantomímo. Մեկնաւոր: փիսիկ օյունու օյնայան:

Pantúfola, Pantófola. Մուճակ, հողաճամփ: փաղաճ:

Panzétta, Pancétta. Փոքր որո-

Digitized by Google

վայն, փոր փոքրիկ:

Panziéra. Ջրաշէ (զրահավոր.) լանջապանակ: ո. ԼԼՓ:

Paonazzíccio, ia. Որ հասկանի՝ ի մանուշակագոյն:

Paonázzo, Pavonázzo. Մանուշակագոյն: Ինդիգոյն բնութիւն, ծոր:

Paóne, եւն. Տ. Pavone.

Pápa, ար. Պապ, քահանայապետական պատուական Հռոմէական: Թափ, բիմ թաղաքը:

Papábile, հ. Որոմ հնար է ընտրիլ՝ ի պապ:

Papále, հ. Papalíno, na. Պապական, քահանայապետական:

Papásso. Քահանայ, ջահանայ:

Papáto. Պապութիւն, քահանայապետական պատուական:

Papávero. Մեկոն, խաշխաշ: Հալհալ: Կակաչ: Ինկնձիի ինչի:

Pápe, ին. գորգոց. Բամբակ, ուռ պա, եա:

Paperéllo, Paperíno. Ձագ սագուա: Գող թալանչը:

Paperíno, na, ած. Սագային, սագուա: տես և Papale.

Pápero, ra. Ձագ սագուա: Գող թալանչը:

Paperótto. Մեծ ձագ սագուա:

Papésco, ca. Պապական, քահանայապետական:

Papiglionáceo, ea. Papilionáceo, ած. Թիթեռնանմաններ. (ծաղկի:)

Papilióne, ա. Տ. Parpaglióne.

Papílla. Պոկուռնք սոսնձոց: Ճմռկէ պուրը:

Papiráceo, ea. Պապիրեան:

Papíro. Պապիր: Թուղթ, Թերթ Թղթոյ: Ճեահագ:

Papísmo. Կրօն պապադաւանութեան:

Papísta, ա. Պապադաւանն:

Páppa. Խիւս տղայոց: պապա տղայոց: dire pappà. սկսանիլ տղայոց Թոթովիլ:

Pappafico. Ստուի գիմանոց, հինգուղ Հանուսպարհրդաց: պաղ ԼԶՓ:

Pappagalléssa. Թութակ էգ:

Pappagállo. Թութակ, սպազ կայ: փոսփոս գուլա:

Pappáre, ն Ուտել անչափ:

Pappína. Պաղպաղակի կամիճ: սիպ պուդինանաը:

Páppo. Բաս փղայական. Հաց: Ճմռկէ: Հայր: պապա:

Parábola. Առակ, Համեմատութիւն: Ճկէ, Խնդիր: առասպել, կեղծիք: Զուգադրութ. (կոչ գիծ ինչ երկրաչափական:)

Paraboláno, գոյ. Շատախօս: լեզուական: և ած. Սուտ, անոսկի: Ճալան:

Paracéntesi, ի. Շիճկախտահանութիւն. (վիրաբուժ.) Գործիք որով կատարին զայս գործողութիւն կոչի Trocarre, ա. Շիճկահան:

Paráclito. Մխիթարիչ. (յ հոգին Սրբ:)

Paracronísmo. Ցետաժամանակ. (վրիպակ ինչ ժամանակագրութեան կան:)

Paradíso. Արքայութիւն, երկինք արքայութեի երկնից: Հնդնէ: երջանկութիւն: վայր զուարճալի, դրախտ: գրախտ սիսիկեան, երկիր terrestre. նոյն է:

Paradósso, գոյ. Զրոյց, կամ գործ անկարծելի, առասպելածին նորաստեղծ ի հրաշագործս: առասպ, կիմ խնամած անկրօն:

Paradósso, sa, ած. Հրաշալի վիպ, նորաստեղծ, նորահրաշ, սիրալի, անկարծելի: աճայնի:

Parafángo. Մասն կառոյց ի սայեհիլ պաշտպանելու մեզքուր ի ցեխ առաջոց տալոյ:

Paraférna, Parafernále. Տ. Sopraddote, եւն:

Parafimosi, ա. Ախտ որ ետն անթլխաւորելոյ:

Parafrasáre, ն. Ցարտասել մեկ նպատակեալ:

Paráfrasi, ի. Ցարտասութիւն, յատ բառական, կիմ մեկնաբանութիւն, կիմ Հոխապարոյն Թարգմանութիւն:

Digitized by Google

Parafráste, ս. Մեկնություն:
Parafúlmine, ս. Շանթի ետպատ:
Parafuóco. Ի կամ ընդ ընտան հավասարապէս, նման, կ ապահով պիտիոտ բառակապակցութ առ. հրով:
Paraggio. Բազդատութիւն: դրա- պար. — nómo di — այդ ընդ առա- ջինս, առաջին, հնագոյնագոյնց: d'alto, di basso — մեծագոյ- պէս, փոքրագոյնպէս:
Paragóge. Վերջաբարբառութիւն. (է յատկութեան առաջի յատկացու բա- ռին:)
Paragonábile, ած. Բազդատակելի, հաւանեցուցանելի:
Paragonáre, ռ. Բազդատակել, հաւանեցուցանել, նմանեցնել ընդ- դէմ է, լաւագործել:
Paragóne, ար. Փորձաքարաց: Ոչ հինն: oro di paragone. առաջի ընտ- բութեց, առաջի փորձ: նոս ապրի: Փորձ, հանգոյն: Խրչիմեան: բառ- գաստութիւն, կշռութիւն, հաստատու- թիւն: դրամ, լաւագործ: ած. փոխ in paragone di . . . առ, առ հա- մեմատութեամբ: նմանապէս:
Parágrafo. Ցօգուած (Հատուած, հին:) Նշան յօդուածոց (Հատուած, փոխ հատուածոց: Ոչ ոչ §:)
Paralásse, Parallásse. Տեղա- շարժութիւն (տատանութ:)
Paralellepipedo, Parallelepí- pedo. Զուգահեռանման:
Paralellógma, — mo. Զուգա- հեռակողմութիւն:
Paralélla, գ. Բազդատութիւն, հաւասարութիւն: դրամ:
Paralélla, Parallélo, la, ած. Զուգահեռական: հաւասար, ա- ռաջագոյն:
Paralellográmmo, Parallelo- grámmo. Զուգահեռագծեալ: Հա- շարժ քառագիծ. (է գործի հին:)
Paralippómenon, — meni, ար, ոյ. Գիրք մնացորդաց:
Paralisía. Վնասակարութիւն: Ոչ- ծանութիւն, պառկած:
Paralítico, ca. Վնասակարեալ, հաշեալ: Ոչծանեալ:
Paralogísmo. Ցիտիւ, կամ առա- ջադրանքաւոր: Ոչ:
Paralúme, ար. Լուսատրիչ. (կամ հին:)
Paraménto. Զգեստ, կամ պատ- մուճանի քահանայապետի: Ոչ- նիկ կոպիտ: Զարդիք պատից, պատ- պատակաց առաջնորդ: տապտակ- նից: դր, պատուր Ոչ: զգեստ ճիշտ: Հանդերձ վարդապետ, զգեստ: Ինձ ճոխագոյն առաջ ձիոյ: ըմպիտ:
Parámetro. Զուգաչափ. (գիծ հին: երկայնչափական:)
Paramósche, ա. Ճանճասպան, Հանճհինան: պինդ:
Paraninfo. Վերին. (ար՝ ամի- նոցք. Հարսնախրատուէ:) եւ՝ բառ- րիկամ՝ փեսայիւ, առաջնորդիչ, կամ՝ հայցակից (Հարսնամատոյց:)
Paranomásia. Ցօգուածութիւն, յա- ռաջնաբանութ. (ձև հին:)
Paraócchi, ար. Աչառութեան ձիոյ:
Parapétto. Պատկ (գիտոց, կռանիչոց, Ջրհորոց, եւն:) գործա- վար:
Paraplessía. Ի կամ ած, կամ անդամալուսութիւն հին: ի պարապտուկին է: ի վայր:
Paráre, ն. Զգեստաւորել զգես- տացուցանել, զարդարել: Ոչոչիւ, պճնասիրել: զարդարել առաջնոր- դել, պատրաստութիւն հագցն: առաջի անկնել, խոչընդոտել, ար- գելուլ: Ինձ օվսի, ծանի օվսի: բառնալ, խոչընդոտել (զոյսն, զան- առիթեանն:) Ցանհանգիստ (գիշա- րատածն:) ընկերկել (զգեստաւոր:) պահ կոպիտ, ապրիլ ինձ ոչ- նիկ: dinanzi. առաջի առնել, յան- գիման ածել, արձանացուցանել: Ոչնիկ: le mosche. վան- ել զձիան: պինդ: Pa- rársi, յ. Զգենուլ, զարդարել: Ոչնինիկ: կռանիլ, զգեստ առնուլ: պարծիլ: զգեստ չտնուլ: ապրիլ:

Digitized by Google

սին և. Affacciarsi. Parársi altrúi dinanzi una cosa. Ցուցանել: հանդիսանալ ինչ: parársi dinanzi ad alcuno. Ի առաջ գնալ. կամ ներկայանալ, երևիլ կամ: dove questa cósa vóglia andár a parare? ինչպէս ասիկ առաջորդիլ այս, ինչ ասիկ յանգիլ:

Parasúga. խրատասիրտ, վճռատես աչքաւ հոգատարական:

Parasplére. Լուսաւորիչ:

Paraspóle. տես Ձողաձողիկ (տարեառ.) հովանոցակ: սայսպան:

Parassíta. Պատառատրոյծ, ան, որ բազկակաւ: հաղբատ գնուն ձառ, փայտաղաբ:

Paráta. Պատուիրատան, տես առատ, պատնէշ: պնդ. պիրկիր: star su le parate. պատրաստական անձին:

Paratítlo. Ձեռնտաս բաղդատ տրուն խորհրդական:

Paráto ſփ. S. Paramento.

Paráto, ta, տե. Զգոյշ պահապան, զգուշաւոր, պատրաստակամ, պատրաստական: պէտ նամբէն: պատրաստաս, պատրաստական: հաղբատ: mal —. տանապատրաստ, անել կամքի, խստանալ: հաղբատանամբ, գործադրել:

Paratúra. Զգուշապահութիւն զգուշութ:

Paravénto. Ներքուզիր պրոան, հովանոցիկ: վերիկ:

Párca. Պատիճանք:

Parcenénte. խնայողաբար, ձշդիւ, ձշդելով չափով: հանգիստաբար նուն ինամ խնէ:

Parchissimo, Parcíssimo, ma, գեր. S. Parco, տե:

Parcità. խնայողութիւն, խնայողական ձիւ, չտեսած պրոյէ: հանգիստութիւն: էդիտնութիւն:

Párco, ſփ. Կոչնական գազանաց, կիմ երկոց, գոյացութիւն գազանաց ասպանհան:

Párco, ca, տե. Անխնայող, ձշդ, չտեսած, զգուշաւոր, զգուշաւոր հանգիստ, էնն նուն նուսիք գա: ուիշտ, կծծի: ներնէ:

Párdo. խոտ (գազանին:) գոյն, վերնէ:

Páre. S. Pari:

Paréchi, Paréchie, տե. յոն բազում, յոլով: ըսկ, ըզգա:

Pareggiábile, հ. բաղդատական:

Pareggiamónto. Հաւասարութիւն, հաւասարութիւն պէտ:

Pareggiáre, ր. Հաւասարել, նմանեցնել, բաղդատել պէտ ընէ: ըզգալ: հաւասարել պէտ ընէ, պիտի ընէ: ձուլ, ր. Հաւասարել պէտ ընէ: պէտ ընէ:

Parélio. Լուսանմանութիւն:

Parenchíma ſփ. Միս ընդհանրապես. պատրիարքական:

Parenési, ի. Ցուցողական, ձառ խրատական:

Parenético, ca. Ցուցողական, խրատական:

Parentádo. Ազգականութիւն, տրուն ծագումն: խնամութիւն: հրամիրած ազգականութ. մերձաւորութ ազգասիրութիւն, սիրտ: սոյ, սիրելի: far —. խնամանիանալ, ընտանեանալ: հրամիրել պատրաստ: fare un —. խոսակ ի կնութ: նիւթակ ի՛ն

Parénte, ի. և. Ազգական, ազնիւ, մերձաւոր, խնամատար, խնամի: ընտանի

Parentéla. S. Parentado.

Paréntesi, ի. փակագիծ, միջ, անկիսաչ բան, նշան փակագծին: far —. Հասնել զընթացս բանին:

Parére, ս. պարծել. երևիլ, ծնանիլ: ներկայանալ: նմանիլ: ներկայ: parére. հետև խնդ: Համանիլ, գասել, կարծել, պատկերացնել: յայտնիլ, երևիլ, տեսանիլ:

Parére, ս. կարծիք, միտք: գիտցած: al mío parere. ըստ կարծեաց իմոց, ինձ պէս: io sono del medésimo parere degli altri. ես ևս նոյն կարծիս եմ ընդ այլոց, համաձայնական եմ ընդ այլ:

Parére, Pariéte, ի. միր: պատ: նեղբին տեսակ բանի (տես ձեռ, տասանիւթ, և այլն:)

Digitized by Google

Pargoleggiáre, ւ. Գոռալ զազիր զայլայլ գործել, խառնակ ապրուստներ յձմռոցին կենալ ։

Pargolétta. Ա՛զգինին փոքրիկ գբգնիշտ ։

Pargolétto, տ. Ա՛նմիկ, մանուկ տղայ ։ լձմռոց, ապտակ ։

Pargolétto, ta, ած. Տղայական, մանուկ ։

Pargolézza. Տղայություն, մանկություն ։ լձմռոցք ։

Párgolo. Տղայ, մանուկ, մանկիկ ։ ծագումն, լձմռոց ։

Pári, հ. Հաւասարութ, նմանութ ։ պատահար, ապրանք ։ número. զոյգ ։ լինգին ։ giuocare a pari, o caffo. խաղալ գործ. կոնճաւոր ինչ ի լինգին օյնոմած ։ pari pari, կամ par pari. հաւանհաւասարաց ։ պատահար ։ al pari, հ. հաւասարապէս ։ պատահար ։ il cámbio è al pari. գրամանփոխանակ ինչին է հաւանհաւասար. (որ՝ ոչ շահաւոր, և ոչ վնասակար ։) a piè pari. հաւասար տարբեր, տանուտանի ։ եւ՝ ետմ հանդարտաբար, անշտապ ։ (կամ ։) andar del pari con qualcheduno. հաւասարիլ ։

Pári, հ. Հաւասարապատիւ, զոյգ հաւասար, ի միասին, ը ։ պէտ պէր, ի միասին ։ di, del, al, alla pari. նման եւ ։ del, կամ al pari. եւ՝ միասին, նոյնպէս ։ ծած ի միասին ։ andar di, կամ al pari. հաւասարիլ, լինել հաւասար ։ al par di voi. հաւասար քեզ ։ խրատ զքեզ ։ սիրելի ։ նիպ ։ levare, կամ levarla, կամ levarne del pari, կամ far pari. ոչ յաղթել, և ոչ յաղթիլ (ի խաղի ։) վճռաբար զգործն ինչ առանց առաւելեալ, կամ չահիլ պատահար ։

Pári, ա. փառք. (ի անուն ինչ խառնատրի ։)

Parietária, Paritária. կատին ։ Խոփընկան ։

Pariéte. Տես Paretе.

Pariglia. Կրկնակ. (ի խաղալկ. կամ ի նետելոյն, կամ քաշելոյ) փոխհասաստան, արխատ, հշխան, միմեանգամ ։ համապատիւ ։ rendere la — ։ հատուցանել զմիմեանգամն, իմնգրել զքեզ ։ համապատիւ ։ ինչ, ընծայ ։

Pariménte. Նմանապէս, նոյնպէս, ի միասին ։ տակաւ ։ ընդ ։ պէրաւեր ։

Paritá. Ջուգութիւն, հաւասարութիւն, հանդիսութիւն ։ պէրապետէն, համապատիւ ։

Parlamentáre, ւ. Հրապարակաւ խօսիլ ի խորհրդատեղի, առանձնախօսիլ ի գիշերի, փիլիսոփայ ։ ընծայագնաց լինել առ բանակացեալ ։ ընդ ապստամբօքն ի գաղտնագրեր ։ կրկնակ ։

Parlamentário, գ. Հանճարեղ առաքական ։ պատուհասնակատար առաքականին ։ ընծայագնաց ։

Parlaménto. Հրապարակախօսութիւն, առանձնախօսութիւն ։ ժողով առաքական հաւաքեալ ի պէտս հայրապետական պիտոյից ։ պէտ ։ tener —. ի խորհուրդ մտանել, խորհիլ, խօսիլ ի միասին ։

Parlánte, հ. խօսող ։ mal parlante. չարախօս ։

Parláre, ն. խօսիլ, բանիւ ցրել, զրուցել ։ պէտ ։ ընդ ։ fra i denti, կամ a mezza bocca. խօսիլ չընդհատուն, ընդ աղօտ, ընդ պատուհանակաւ, չընկրկել ։ ai parla pubblicamente. զոյգ ի հապարանակաց, ամենին գնոյն խօսին ։ non si parla, che di lui. չեք զոյգ, բայց զնմանէ ։ far parlare կամ dar da parlare di se. լինել ի զրոյց ի չէնէն, յաղագս ։

Parláre, աբ. խօսակցել, խօսզրոյց ։ պէտ ։ խօսք, բան, զրոյց ։ պէտ, ընդ ։

Parláta. Բան, խօսք, բանաիսօսել ։ ելոյ ։

Parlatóre, ա. խօսող, բանախօս, առանձնագան ։ պէտ ։ ընդ ։ bel parlatore. պերճախօսն

Parlatório. Խօսարան (տե՛ս սոան հու-սանոց ։)

Parlatríce, ի. Խօսող ։ շատա-խօս , դիտարքուս ։ լեզուաղի ։

Parlatúra . Խօսակ-ութ , զրոյց , բան , խօսք ։ ակօ՛ք ։

Parlético. Տ. Paralítico.

Parnáso, Parnásso. Պարնասոս (լեռան նոսիդեայ Ապոլոնի և Մուսայից ։)

Páro. Տ. Pájo.

Pároco. Քահանայապետ ։ ա-մենածխատանէր քահանայ ։ խոհ ։

Parodía. Նշոյ-ինչ քերթուածոց ։

Paróla. Բան , խօսք , զրոյց , առածական ։ ակօ՛ք լեզուի ։ քաղ-ցրախօս ։ պատասխան ։ ելեւէմ ։ խոհ-ուածոյ ։ խրատ ։ հրամանի , Թելադիր-ութիւն ։ իդէմ ։ andar sopra la —. պատասխանել ի խոհուածոյ տ-րուք , avere la parola. ընդունել , կամ տանել զխրատեան՝ զհաւանութիւն տ-րուք ։ dar parola. հաւանիլ , հա-ձիլ , Թելադրել ։ գոխ օլսոփ , գօ-ջի Վէրմէփ ։ dar parola , la parola . խոստանալ ։ ակօ՛ք Վէրմէփ ։ aver parole con alcuno. ունել վէճ , կռիւ ընդ ումեք ։ Նիզա կի-մէփ ։ dar parole. ամրացնել պատրաստական բան-բիւք , գնդերկցուցանել պատրաս-տեաք ։ օյանափըրմաք ։ far parola. իսկ ։ far le belle parole. խօսիլ մեղ-ամսուածիւք (հեգնաբարբառ ։) խօսիլ հաճարճանք ։ non far parola, non dir parole . չասել ինչ , մի՛ խօսիլ ։ ոչինչ առնել ։ ի-ընդհատ ։ non ne far parola. հաւանիլ , հաձիլ ։ գոխ օլմաք ։ di parola , ի. խոստանալոյ ։ uómo di sua —. այր հաւատարիմ ի խոստ-մանեան իւր ։ a parola per parola. բառ առ բառ ։ rómper le paro-le , le parole in bocca. ընդիմիլ զխօսս ։ venire a parole . միտիլ ի բանակռուութիւն , կռգիլ բանիւք ։ Նիզա կի-մէփ ։ pigliar in parole . զբառ ինչ կամ զբան ոք-րուք շրջիլ ի Թիւր միտս ։ Իկբսինէ պշմաք ։

dir tutto in una parola. միով բա-նիւ զլաւն ասել ։ in poche parole. առակաւ-ութ ։ գաղաձ ։ senza far parola. առանց հնչեցեալ խնդրոյոյ ։ իսկնիսկ ։ parole da vécchia. ազ-Ձատանիք ապատատանց , բանիք երա-զատեսութեան , բանդեանիք ։ տա-ռալ ։ questióne di parola. խնդիր բառի , կամ անուան . խնդիր , կամ վէճ զբանուանեաւ ։ parole torte. նո-խատանիք , երդմնծանիք ։ moltiplicare in parole. երկարել զբանին ։ pigliar la —. առնել սկիսխանիլ , կամ առել զխոցծխա խրս ('ի ժողովի յիտա լե-ղոյ այլոյ ։) ակատանել խօսել վկնի այլոյ ։ pérdere le parole . խօսել ի զուր ։ recar molte parole in una. առել առակաւ-ութ ։

Parólaccia. Բան չար , զազրա-լուր , զազրաբանական ։ ի-ընա ակօ՛ք ։

Parolájo. Շատախօս , շատ-բան ։ լեզուաղի ։

Parolétta , Parolína . Բառ , բան առակաւ , տզրուք բանիք , անուն չարի զրոյցք ։ գբա՝ ի-ակ-ը ակօ՛ք ։

Parolóna, ի. — óne , ա. Փքա-լից բառ՝ բան , շատախոսական ։

Parolózza. Բան անհարմար , չի-նականաբանութիւն ։

Parolúccia , Parolúzza. Բան առակաւ , չնչին ։

Paronomásia. Տ. Paranomásia.

Parosísmo , Parossísmo . Ի-կանոնաւոր ընթացք ի սկզբանէ մերոյ ամենեցն մինչև ի սկիզբն երկ-րորդին ։ աբնիա խառնուած ։

Parótide. Խոյլ ինչ գանկանջիօք ։

Parpaglióne , ար. Ցիրիճանն ։ Ճէֆէնկէ ։

Parrícida , ա. Հայրասպան ։ պատճառաւ ընծայեցեալ մեղադրանացն ։ հղ-հայրասպան ։ սպանող , այլ-քայրասպան ։ Հայրկնադրուժ ։

Parrícidio . Հայրասպանութիւն ։ մեղադրանացեալ ։ որդեասպանութիւն ։

Parrócchia. Եկեղեցի ժողովրդ-դասական , Թեմական ։ Թեմ եկեղեցւոյ , ժողովրդասական Թեմ ։

Digitized by Google

առեվիւն ։

Parrocchiále , հ. Ժողովրդական, Թեմական ։

Parrocchialménte Ըստ օրինաց Ժողովրդապետական եկեղեցւոյ , կամ առ ժողովուրդ Ժողովրդապետին, կամ Ժողովրդապետականաց ։

Parrocchiáno, հ. Ժողովրդապետ (քահանայ ։) ա. ծխատէր քահանայ ։ իմ ։ — ani . Ժողովուրդք եկեղեցւոյն , Ժողովրդապետականք ։ ա. ծուխ ։

Párroco. Ժողովրդապետ (քահանայ ։) իմ ։

Parrúcca. Պետական ծամ. կեղծ ծամ (կամ կեղծ ծամի) էյրէնի առ ։

Parrucchétto. Ականջ կնոջ Թանկի ։ փաթաթ գոգնոց ։

Parsimónia. Խնայողութիւն , կամ չափաւորութիւն ծախուց. խնայողութիւն ։ հանգիստ , էրկրպտիւթ ։

Párso, sa. Երևեր ։ կարմրագոյն ։

Párte. Ման ։ բաժին , բաժանի ։ բայ, հետ ։ կողմն , կոյս։ մէջ , խաթաբ ։ տեղի , վայր, սահման, երկիր ։ ենէր, վիճակ ։ հեռաձոյ , կողմն ։ քընգա , խաթաբ ։ le parti son d'accordo . երկոքին կողմանք եւս միաբան են ։ esser giúdice, e parte. լինել դատաւոր անձին ։ io son parte in quésto negózio. ես բաժանորդ եմ յայս գործ։ Parte . Բաժին , կամ ապաշտօն, կամ բան (Թատրոնական ։)

A parte. Ընդոյն, մեկուսի ։ պահ գա ։ méttere a parte. դնել ՚ի մի կողմն, պահել ։ a parte per parte. միմեանմեան , միմեանք ։ di parte in parte. մի ըստ միոջէ , մի առ մի ։ պիրէր պիրէր ։ dalla parte dinanzi. յառաջոյ, ՚ի հանդիպայոյ , հանդէպ ։ in parte. ըստ մասին , միասամբ ինն , ըստմասնեայ ։ in két da parte. մեկուսի, ուրոյն, առանձին։ պահ նաձա։ da két per parte d'alcuno. յանուն կամ ՚ի դիմաց՝ ՚ի կողմանէ հրամանաւս ուրուք ։ dalla parte mia, túa. յիմմէ կողմանէ, յինէն կողմանէ, յաղագս իմ ։ tirar da parte. հանել՝ ՚ի մի կողմն , զատառնել, մեկնել ։ այրէտ։ porre da— թողուլ ՚ի քաց , անտես առնել , առ ոչինչ հասմարիլ ։ da parte a parte. կողմն ՚ի կողմանէ, թափանցանց (խոցել ։) pigliáre, tornare, recare, recarsi in buóna, կամ in mala — . առնուլ , կամ մեկնել ՚ի բարին , ՚ի Թիւրն , չքնել ՚ի Թիւր միտս . մեկնել ձախողակի ։ Նէրոխ նե ալմա ։ in buóna, կամ in gran — . մեծագոյն մասին , ըստ ծիր մասին , յոլով իրր ։ parte per parte, a parte a parte. մի ըստ միոջէ ։ պիրէր պիրէր ։ fare, կամ dar parte a qualcheduno di qualche cosa, կամ dar parte. ծանուցանել , ազդ առնել ։ փաթաթ ։ far parte de' suói beni a qualcheduno. բաժանորդ առնել զոք ստացուածոց իւրոց , հանել մասն ։ esser a parte del dolore di qualcheduno . ցաւակից լինել ումեք ։ saper una cosa da buona — . գիտել ինչ ՚ի տուգաբանն պատմողաց , կամ տուգիւ ։ d' una parte , e dell' altra. երկուստեք , յերկուց կողմանց , ատտի և անտի ։ in qualunque parte. ամենուրեք ։ հէր ենէրպէ ։ in nessuna parte. ոչ ուրեք ։ da tutte le parti . յամենեցուստ , յամէն կողմանց ։ հէր խաթաբէան ։ tener, seguitar, prender le parti , pigliar la parte di qualcheduno. ունել զկողմն ուրուք , միանել զհակառակորդս ուրուք , պաշտպանել զոք։ parti vergognose. առակայնք, ամօթոյք ։

Párte , Partechè , հ. Ինչ , յորժամ ։ պա՛ տրագ ։

Partecipáre. տ. Participare.

Partécipe, հ. Partecipánte, հ. Partecipatóre, աբ. Բաժանորդ , հաղորդ ։ հետակցաբար , իւրաց ։ far partécipe. բաժանորդ առնել, հաղորդել , ծանուցանել ։

Parteggiáre, ե. Ջ կողմն առնել

Digitized by Google

գուրգուրանք, կոտաւակից լինել: Խաչաքի նառնիմ:

Parténza. Երկի, չոր, քաւժառնութիւն: գաւգաչ. ինչիչ:

Particélla, Particina. Բաժինի փոքր, մասն փոքր: particelle. մասնիկք, կամ մասնկոտունք (բանիս)

Participaménto, Participasióne. Բաժանորդութիւն, հաղորդացնուն: իւնաբերութ:

Participáre, ը. Բաժանորդել, հաղորդել: հիւսակցիլ՝ իւնաբեր օգնած: հիմնակցիլ: ն. Բաժանորդացնել: իւնաբ իմնիլ: իրաւազրծանել: փոխոխանակ:

Partícipio. Ընդունելութ. (ի մին յոմէ մասանց բանի:)

Partícola. Փոքր բաժին, մասնիկ: փոքրաձիլ: Աբ նշխար հաղորդութեան: Հաղորդ (գոր տան ժողովրդոց:) փիլասոփք ոչ նշխարին:

Particoláre, ա, գ. Մասնաւոր ինչ կամ պատահագայք, միմիմիոքք:

Particoláre, հ. Մասնաւոր, մասնաւականն, առանձինն, սեփականն: պաշտօն, նաճատա: in particoláre, հ. S. Particolarmente.

Particolareggiaménto, Particolarizzazióne. Մանրամասնն որոշումն, կամ պատմուն:

Particolarità. Մասնաւորութ, մասնաւոր պատգայք իրին:

Particolarizzáre, Particolareggiáre, ն. Պատմել, կամ նշանակել մի ըս միոքն, իրմանէ՝ն մասնաւորս նշանակել: պիրէր պիրէր նոգւ էնիլ: մանրապատում առնել:

Particolarménte. Մասնաւորապար, մի ըս միոքն, մանրամասնն, որոշակի: պիրէր պիրէր: մասնաւանդ, յատկէտ: հոատատա:

Particolétta. Մասնիկ փոքր, բաժինն փոքր:

Particula. S. Partícola, ևն:

Partigianaménte. Ընդհանուր կոտակից:

Partigiáno. Կոտակից, հաւանող: ընդ, ընդ ընդ:

Partiméntо. Բաժանումն, բաժանութիւն: Խնկանի, ընգոխմ: երկի, չոր: ինչիչ:

Partíre, ն. Բաժանել, անջատել, վերհանել: այլ ընել: բաժանել (գլխիս:) ընգոխմ էնիլ: – írsi, յ. Մեկնիլ, ի բաց երկալ, չորանալ: ինիլ:

Partita. Երկի, չոր: ինչիչ: մասն, բաժինն: հիսակ, ժայ: նշանակումն, կամ գրանէ, կամ յիշատակութեան ապրանաց (՛ի հաչուեգրի:) կոպեն, հերիւնաւած: փըչգա: Կոպեն խաղացողաց: ընգոխմ: far una partita alla palla. խաղալ գնդակ: ընգ օյնամ: vincere una partita, կամ due partite. շահիլ մի, կամ երկուս խաղս: պիր, էնէ օյնան էնիլ: vuoi esser della partita? կամի՞ս խաղալ ընդ մեզ: la partita non è eguale. կռոմունքն չեն հաւար, չերեք հաւասար:

Partitaménte. Մասնաւորապար, ուրոյն ուրոյն, մի ըս միոքն: պիրէր պիրէր:

Partíto. Եղանակ, օրինակ: ընգ: per niun – . ոչինչ խնդք: հիւ պիր վէճհ իւնէ: a questo – . այսպէս: պա՜ ընգ: Դաշն, պայման: ղարի: far buon – . առաջին առնել պատշաճաւոր պայմանս: Խորհուրդ, որոշումն մտացի, առաջադրութ: ինչանէք: ինչանէք, նիչնէք: riciso. հաստատուն կամք, կամ խորհուրդ: prénder partito. հաստատել, կամ գնել՛ի մտի: նիչնէք գօմա: non so qual partito prendere. չգիտեմ գինչ ապարիցս: a partito preso, հ. S. Pensatamente. che partito prendi tu? գինչ խորհիցես՝ի մտի: dei più cattivi partiti bisogna pigliare il miglióre. յերկուց չարեաց՝ փոքրագոյնն ընտրելի:

Partíto. Կոպեն (ուրաք:) ընգ: abbracciar il partito di qualcheduno. գկոպեն առնել զուրգուրանք: ընգոխմ ընդհանուր: վատնող,

Digitized by Google

ապիկա՝ : ապահաման : պիկա , հոլ : io sono a mal — . կամ՝ ի վատանգի , ես՝ ի չար ուսհամանի : հալխ պիօխ : condurre, recare alcuno a mal — . ապիկանել զոք ի վատնգ. պատճառել զոք յանհնարին անձկութիւն : խրատահոտել ի խաղտկութիւն : հոգ- լաւ օշտը. ոտն: կարծիք գէյտ, գիւր : mandare կամ méttere կամ fare il — . հարցանել զկարծիս ու- բոյք (բանէիւք ի ժողովի.) ատա- ջի առնել ինչ ի խորհրդակցուի : vedere il partito vinto. տեսանել ինչ ուչ ևս ի հնար խափանել ինչ ի լինելոյ այսպէս կամ այնպէս: mét- tere il cervello a partito a uno . ապիկանել զոք ի վատնաս, ի չգիտս: ingannarsi a — . խաբել չարաչար: Partíto. Ա. ախի կամ գաշնադրուի առնականաւ : fémmina di — . բոզ, պոռնիկ : pulcella, che non tro- va partito . աղջիկն անհատանալի (այ՝ որոմ ուչ գտանի այլ :)

Partíto, ta. Բաժանեալ, անջա- տեալ , մեկնեալ , զատուցեալ : այրըմըշ, այրը :

Partitóre, m. Բաժանօղ, բաժ- խիչ : ֆայ էպէն : բաժանտարար (Թիւնէ:) որ մեկնի, կամ մեկնեալ :

Partizióne. Բաժանուածն, բաժ- խուածն : պէօլքէի , խագսիմ :

Párto. Ծնեալ, ծնունդ: փղ- ճա, փղճածուած: al parto. ի ծնեգեան, ի ժամու ծննդեան : náscere, կամ produrre a un — . ծնանիլ երկու- բեսակս : էդին փղճա՝ փղճածուած : in un sol — . միով ծնեգեամբ, մի- անգամայն (ծնած երկուս , կամ երբիս, եւն:) donna di — . ծննդա- կան, կին նորածնի: ղհոսաս : fare il — . յետս որդեծնուածն կալ զգա- շուք յանկողնի : éssere di — . կամ stare in — . նայն են : stare in — . կալ՝ ի փափկութեան , ի գրգանս : morir di — կամ sopra parto . մե- ռանիլ յերկանց ծննդեան : non è ancora hen rimessa dal — . դեռ չէ ապաքինեալ ի խոճուէ ծնու-

ծնան: Párto. Ընթեր , գաւակ , ծնունդ: կէյաբ : գործ , երկունք, ծնունդ (մեսայ:)

Partoriénte. Որ կայ յերկունս, երկնօղ. ծնեգական : ղհոսաս :

Partorire, tr. Ծնանիլ (զորդի:) փղճածուած : morir sopra — . մե- ռանիլ յերկունս : letizia , ódio .. ծնանիլ զինոգութի , գաւաճրուի :

Partorito, ta. Ծնեալ: փղճած- ուած, փղճաուած :

Partoritrice. Ծննգական,ծնօղ, երկնիչ : պատճառ (չարաչար :)

Parvità. Փոքրութի, փոքրկութի : փիւլխափ :

Párvo, va. Փոքր : փիւլխի :

Párvolo. Մանկիկ , տղայ : ղ- ճոփ , ճագըշ :

Paruta. Տես Apparenza.

Paruto, ta. Երեւեալ: ինօբիւն- հաւ: ու'è paruto. թուեցաւ ինձ:

Parziále , a. Կողմնատար, հաւա- ճասիւ: խաթաֆքաթ , ճանիպտար տարատ նասկան :

Parzialeggiáre , n. Յուցանել կողմնատար բարս, միտս ձգետ ու- րոյք : խաթաֆ խոսիմաթ , նաբտըճմը օլմաթ :

Parzialità . Կողմնատար բարք , կուսակցուի, հաւճասիւն, կողմ նասիրուի : խաթաֆտարլըգ, եաթըմ:

Parzialménte. Կողմնատար բա- րուք , կողմնասիրութիւն : խաթաֆ խոսիմաթ :

Pascénte, a. Արօտական :

Páscere, n, և tr. Արածել : օ- ղլանմաթ: n. Արածել, ղաամեալ, կե- րակրել , բուծանել : օղլամաթ , պէօկմէթ : արօտարել (զաչս , զմի- տաս) Páscersi, r. Արածել, սնա- նել, յագենալ : օղլանմաթ , պէօկն- մէթ , թօյմաթ : páscersi d' ária, di vento, di fumo, եւն. զհողմն արօտ ծնել , պատրիլ սնոտեաք :

Pasciméntо. Արածուած : օղ- լաչըլ: Ճարակ , արօտ : օղլամաթ : կերակուր, սնունդ : պէօկնէլ, է- նէնճէթ :

Digitized by Google

Pasciúto, ta, Արածեալ, յագեալ: օրանմըշ, ի օֆ : անեալ, գտրմա- նեալ : պէսլէնիլ :

Pásco. Տես Páscolo.

Pascolaménto . Արածումն :

Pascoláute , ի. Արօտական :

Pascoláre. Տես Páscere.

Páscolo. Արօտ, մարդ : օրնօֆ, լայըր : Տես և Pascimento.

Pásqua. Պատքայ, պասեքը, զա- տիկ : ֆասֆալիա :

Pasquále, ի. Զատիկական, զատի- կի : ֆասֆալիայա վաֆասա :

Pasquíllo, ա. Pasquináta, իմ. Թուղթի դարտվանաց, կիմ եազեր :

Passábile, ի. Տանելի, ներեկլի, միջակային , չայիւսոր : կու վէրիր, օրնա պոզէլ :

Passabilménte . Չափաւորա- պէս , չափաւոր : կէ վէրիր :

Passággio. Անցումն, անցք, երթ կէլիս : տեղի անցից, անցք : եօլ: քաշ անցից : կէլիս տէհէնի , պոճ : մահ : di passággio , ի. ի հար- կանցի, չտասլաւ: սիւրէրէն , իսկ փախչօյիս :

Passamáno . Ձատպանէն լինչ լայն : կէրիս , գայրան :

Passaménto. Անցումն, անցք: Passánte, ի. Անցանօղ, անցաւոր

Passapórto. Հրամանագիր ան- ցից, հրամանագիր երթալոյ : եօլ կիրի :

Passáre , ե. և ն. Անցանել : կէլմէկ : գնալ : կիմէկ : il fiúme. անցանել զ գետն : il comanda- mento d' alcuno. անցանել զպա- տուիրանաւ ուրուք , սպուանգա- նել : փարատիլ (ցաւոց) գոգա- քել (ամպրևոյ) : il tempo. անցա- նել ժամի : պոյան կէլմէկ : եա՝ ան- ցուցանել զժէմինին, զրօսնուլ, պա- տուոլ զկնքք : պոյան կէլիրմէկ , էչ- կէնմէկ : la notte. անցուցանել , մնալ, ի գլուխ հանել զգիշերն : gli anni. կատարել զաւուրս : co- me ve la passate? զնայդ կեպչը, զնայդ եա՝նայդ պէնըզ: noja, ma- linconia. փութասակ զձանձրոյն , զտրտմուն :

Passáre, ն. Ջանցանել, գերազ- անցնել , յաղթել , առաւելուլ : աշըրմաֆ , խաֆիան օլմաֆ : di bel- lezza, եմ. զանցանել գեղեցկու- թեամբ : di vita, կիմ առակ passáre. զգաւել ի կենաց, փոխել յաստեաց, վախ- ճանիլ : կէչինմէկ , էօլմէկ : la sua vita. անցուցանել զկեանս իւր (ի զուարճալիս) էօրիւնէ կէչիրմէկ : uno. խոցել հարկանել զոք (սրով) էնտրմէկ : i nemíci a fil di spada. ի առն առաւերի սատակել զթշնամիս: գըլըչեան կէչիրմէկ : da banda a banda. թափանցանել անցուցանել աֆլամաֆ : le scritture , le súp- pliche. ընդունիլ հաստատել զմու- հանի , զաղերսագիրս , շնորհել զհայցուածս : գապօլ կիմէկ : a grado , a ordine. շրջանակի լինել յաստիճան պատուոյն , կամ ի կարգն : i término. եկանել ըստ ատեան , ըստ սահմանի , զանցանել ըստ չափ : alcuna cósa . շնորհել կա- մակար , միայանիլ : per le armi. պատերազմիլ մեհտուսմք , տպանանիլ (զինուորին) Passar bene. Յաջո- ղիլ : passare. համարիլ, կարծիլ, լինել ի տակի : այլմաֆ : me la passo con un bicchier di vino . շատանամ շաֆաքաս միով գինւոյ:

Passáre, ե. և —ársi, յ. Անցա- նել լուծել, զանց առնել, լուել, ոչ խօսել զիրաց ինչ : եա՝ հաւանեցուիլ : եա՝ ոչ գնալ խաղս : ըրնամաֆ : passársi d'una cosa . զոհ լինել ըստ , հաձիլ ըստ իմն : հօնաֆ օլմաֆ : passarsi di poco . սակաւուք շա- տանալ : Far passar. Անցու- ցանել : կէչիրմէկ :

Passáta. Անցք , անցումն : կի- չիմ : fare una passata con uno intorno a qualche negózio . խո- սել ըստ ումեք զիրաց ինչ :

Passatémpo. Ջօրանք, զուար- ճութիւն, մխիթարութիւն, խաղալիկ : պէչէ , սէֆա , էյլէնճէ :

Digitized by Google

Pássato, ta, ած. Անցեալ : Նեղն , Նեղուց : Լաւ գ , Նպ. Ժամանակ , անցեալ ժամանակ : Նեղուց գնան : nel passato. երբեմն , յաղագուեմն : Նախ գնան : Passati, գ, յոփ. Ախմիք , ծնօղք , առաքինք : ալեալը :

Passatójo, գ. Անցատան (քնդ խցան , կ առուտ) Նեղնց :

Passatójo, ja, ած. Անցանելի, գիւրանց : Նեղուիր :

Passeggiánte, ս. Որ ձեմի :

Passeggiáre , ն. Զգնալ , ձեմել : Նեղնիմ : un cavallo, ն. Ճեմցուցանել , յուշիկ շրջեցուցանել զերիվարն : ասի Նեղնիրմի : andar a —. երթալ՝ի ձեմն : Նեղնիմ, Նիմ :

Passeggiáta , Passeggiaménto. Ճեմք , ձեմուն : օյա , Նեղնիմ :

Passeggiatóre, ու — trice, Նիմ. Որ ձեմի, որ զգնայ :

Passeggiére, ու — ero, գ. Անցաւոր , ձանապարհորդ : Նօշան , Նիրկն Նեղն :

Passeggiéro, ra, ած. Անցաւոր, վազանցնիկ , կարճատեւ : Քանի :

Passéggio . Ճեմք , ձեմուն : Նեղնիմ: ձեմիք Նեղնիրն Նեղ: far un —. ձեմ առնուլ միանգամ :

Pássera, ի. Pássere, ու Ճրնճղուկ , ծիտ : սերկ : ձոռնի ինչ : Նիրի պուզը :

Passerétta , Passerino , Passeróttо . Ճնճղուկ փոքր , փոքրիկ ծիտ : Ձագ ճնճղկան :

Passétto, գ. Կեա նեղնձայեալ, կամ կիսաքայլ, երկու ոտնաչափ և կէս :

Passétto, ta. Ձոյացեալ փոքր մի:

Passibile, ն. Կրակեան , չարչարելի :

Passibilità. Կրակեանուն , ցաւակրութիւն , չարչարանք , չարչարանուն :

Passionáto, ta. Ախտակրեալ, ախտաւորիր , վառեալ՝ի կրից , հաճեալ՝ի փափաք, ի խեղ հաւքնիկ, նալիպ , ակնատենչ :

Passióne. Չարչարանք (քրիս.) վիշտ : խոնջանք , ձնչմա : կիրք , ախտ , խորժակ : նիճականիկ, նիճա , ախտ : sfrenata. անսանձ ցանկասէր, առփիսիք : aver della passióne per una qualche cosa . բորբոքիլ՝ի ցանկութիւն իրիք , հարկանիլ՝ի փափաք , ի սէր : ha della passióne per la guérra. պատերազմասէր է յոյժ : Fiór di passióne. Ծաղիկ ինչ : լուրիճիկնիկ :

Passivaménte, Passive. Կրաւորապէս :

Passivo , va . Կրաւորական (բայ :) Ձեհոռ : voce passiva. Տ. Voce.

Pásso, գ. Քայլ , քայլ առնել , քայլափոխ : ապրմ : քայլ. քայլուած : (կ անասնոյ չորքոտանի :) Անցք , առեղի, մուտ, անցուդարձ : Նեղնիմ, Նէր : Ճանապարհ : Նօյ : dare il —. անցք տնորհիլ : un passo cattivo. վտանգաւոր անցք , կամ առեղի : առնապարտ վայր : ծռահարթաւոր Նեղնիմ , սարի Նէր : tirar d' un cattivo —. Ձողաքրիլ՝ի վտանգէ : uccelli di —. առագախումիկ Թռչունք : Passo. Քանի, կամ վկայութիւն գրոց, առեղի գրոց : andare di passo, a picciol passo. գնալ հանգարտաքայլ, յուշիկ : Նախ Նախ Նիրիմի : andar a pian —. գնալ յուշիկ : զգուշութիւն գործելն կամ վարիլն: andar di buon, a gran —. երթալ յաջնացս : Նէն Նիրիմի : último —. մահ : Նօյնան: fare un passo falso . սայթաքել, գլխիվ յաջնացս : ախորժիմ : սխալիլ : Նանդրնիմ : a passo a passo, Տ. մեղմով , յուշիկ , ոտն առ ոտն : Նախ Նախ : լաւ առ առակս. առակս : ապր ապր : լաւ՝ յորդորական: աքի աքի : լաւ՝ մի քայ միոջէ : պիրէր պիրէր : passo passo, Տ. նոյն են : andar dietro passo passo . գնհնա երթալ՝ի բացատաս : far quattro passi. զգնալ , ձեմիլ : Նեղնիմ : օյա վազմոփ : cavallo , che va di

Digitized by Google

passo. Ձի հանդարտապտոյտ։

Pásso, գ. Հետք չասիոց, գիմի ի չասիոց ։

Pásso, ssa, ած. Ցորտացեալ (խոտ, պտուղ.) չոր ։ գոտրա։ uva passa. չամիչ ։ գոտրա խաղիմ ։

Pássola, Pássula. Չամիչ ։ գոտրա խաղիմ ։

Pásta. Ջանգուածի, հայա. հաստ տեսակ համար։ di cristallo. ջանգուած ապակեղոյ ։ di mándorle, եւն. ծեծած նշոյ, եւն։ pasta. ջանգուած։ համաճան ։ di buona — . բան լեզարոյ , հանդարտասեղք ։ di grossa , կամ di buona — . թանձրասիրտ , խօլասիրտ։ métter, porre mano in — . մխիլ ի գործ ինչ ։ եւ ի նոր ։ trar la mano di— . ձեռն Թափ լինել ։ քիչ բահի եմիլ ։ paste dolci . կարկանդակք ։ համար ինչ ։ far levar la — . խմորել զգանգուածն ։

Pasteggiábile, ա. Ջոր մնորթի կ լսնկել ի անդանի ։ (ասի զգինոյ։)

Pasteggiaménto. Կոչունք ։

Pasteggiáre, ը. Ընկնել կոչունս, խրախուսիս ։ կիցգիքի եմիլ ։ անզանակից լինել ի կոչունս ։ պիրա պէր եմիլ ։

Pastelliére , ա. Տ. Pasticciére.

Pastéllo . Փոքրիկ զանգուած չորացեալ ։ տես և Pasticcio.

Pastétto. Փոքր , կամ ծեծեա խորակի հացկերոյնի ։

Pasticca, co. Տ. Pastíglia.

Pasticcería. Կրպակ քաքարտագործաց ։ պէօրէնէի խնոյեանը ։

Pasticciére, ա. Քաքարտագործ, կարկանդակագործ ։ պէօրէնէի ։

Pastíccio. Պղտիկտոր, ալլակին դի , կարկանդակ ։ պէօրէկ ։

Pasticciótto. Մանր պղտիկտոր

Pastíglia. Ջանգուած ծխանեի լեզոյ ։ խոռ ։ զանգուած հոտաւէտ նիւթոց՝ զոր ուրկանեն ի բերան ։ ագիպէ ։

Pastillo. Տ. Trocisco.

Pastináca . Գազար ։ ճէնէր , կէզր. փէզէր։ Տրիգան ձուկն Թռուն նաւար ։)

Pásto. Կերակուր։ ճէնճիփ։ անուանգ ճաղակ։ ճաշ ։ էօյլէ ճանճասը։ ընթերիք ։ ագլամ եէմիյի։ կոչունք ։ պիտ փէի ։ dar — . պատուիրել զոք յուսով ։ խայծիւ որսալ զոք ի խոռզակսկան, խորամանկութիւ յայլեթիլ առ ի ձգիլ զոք ի խոռ ։ պլամճոփ, ալլանոփ ։ a tutto pasto , ած. տես Continuamente.Pasto del morto. Հացկերոյթ մեռելոյ ։ ուամի, հոգեհաց։pasto di carità.սէրոյ ուազ

Pásto, ta, ած. Տ. Pasciúto.

Pastócchia կէղծիք , առասպել, խոռչէոնէ։ ծաղր։ dir pastócchie. բաշազել ։ dar pastócchie. պատուիրել սնոտի յուսով ։

Pastója. Ճամնակապ ձիոց։ փէօփէյ ։ խոշ , արգելք ։

Pastorále , գ , ած. Գառատպան եւրպաական ։ և նկ. Հովուական , առուպատուական։ Հովուական կամ հովիտական թռուղի (եւրպաց ։) հովուերգութիւն. (ազգ ինչ բանիս առնչեցուած ։)

Pastorále, ած, ա. Հովուական եւրպաական ։

Pastoralménte . Հովուապարտ , որպէս պհովիս ։ լօպան ինպի ։

Pastóre, ա. Հովիւ։ լօպան։ քահանայապետ, եւրպ , հովուապետ։

Pastoréccio, ia. Հովուական ։ լօպանա խոփատաս ։

Pastorélla. Խաշնարած կին, կամ պղջիկն ։

Pastorélło . Մանուկ խաշնարող ։ լօպանճըկ ։

Pastosità. Կակղութի, փափկութի, կամ քնքշութի գործոց ։

Pastóso , sa. Կակուղ որպէս զգանգուած , կակուղ ։ նամչափ ։ քնքուշ , գորոյր (գոյն ։) նազիփ ։ pane. հաց թեթեւկաց ։

Pastricciáno . Ընդ ինչ վայրկ գաւպարի ։ խօշեամիտ ։

Pastúme. Խմորգելչին, ալլակին դի ։ համար իլի ։

Digitized by Google

Pastúra. Արօտ, Հարտակ : օթևան, լայլը : tenere in — . տալ քեզ անասուն յուսալ :

Pasturáre, n, և t. Արածել, պհօտան, հանել յարօտս : օթևանիլ : հովանալ, պհոգիս : t. Արածել, Հարտակել, ուսանել : օթևանիլ :

Patácca, co. Ընդոտ, յատ դրամ : մանեքր :

Patáta, Batáta. Գդ. քնջ պետ նախնձորդ : եղէր եղսոը :

Patélla. Գուռաչք : փոր գոփաղէ :

Patéma. Կիրք, ձերքին կիրք :

Paténa. Աղաղնայ, սնաղպանի (սիւդ :)

Paténte, գոյ, իգ. Հրովարտակ իշխանի . արքունի հրովարտակ, հրամանագիր : Քէէրման, հոխի նամէ : léttere paténti . նոյն է : mercantile . հրամանագիր նաւարկելոյ :

Paténte, ած, հ. Բաց : աւէտ : յայտնի : պէյան :

Patenteménte. Յայտնապէս : էդիէրէ :

Pátera. Խառնարան, դաշխուրան (զոհագործութեան նախնեաց :)

Pateréccio, Patercciolo. Ախտ քնջ արմատոյ եղունգանց :

Paternaménte. Հայրապաշտ :

Páternità. Հայրութիւն : պապալըգ :

Patérno, na. Paternále, հ. Հայրենի, հայրական : էկիէրի :

Paternóstro, ա. Աղօթք Տրուն Նահան . Հայր մեր : Paternostri. Խաշուրագոյն հատք վարդապանին. ասամկ" հայրմեր ընէր : Օրհնարան, վարդապան : Խնդրէհ :

Pateticaménte. Ցաւագնամբ կրքոյ , կիր ախորժակաց , զօրաւոր բանիւք :

Patético , ca. Ցաւագին կրքոյ , զայրագնացիչ ախորժակաց , ազդող զազդոյն : բարբացուցական : սրտխրտպին :

Patíbolo . Կախաղան , խաչ : փոր պաշը : attaccar al — . հանել ի խաչ :

Patiménto. Ցաւագնութիւն. վիշտ, տառապանք , ցաւ : Հիվ :

Pátina. Ախտառիզ : սեւ և. Invernicatura , Vernice.

Patíre, t. Կրել : էկիդէ : տանել , համբերել : տարբ էնդէ : տառապիլ , վշտանալ , տրտմիլ : ախտիլ : ընդունիլ : պարբ էնդէ : խստագործել , տարակամիլ : պատահանք : forza. բռնանալ կրել , բռնադատիլ : d' una cosa. կարօտիլ իմիք, պակասութիւն մի բանց ինչ : Հագուստ օլմա : էդսիդէնի օլմա : di pane. տուժատիլ : գրկուիլ էկիդէ : di danari . կարօտիլ գրամոց : di stómaco, Հնե. ախտանալ զքաւ տառապանաց , Հնե : վնասի ապրշմա : freddo . ցրտանալ : խնդիդէ : caldo. տապանալ : dolore , Հնե . ցաւիլ , կրել զքաւ : աճըմա , սըսը էկիդէ : non poter patir alcuno. ոչ կարել յանձն առնել զոք , առնել զոք , գտրշիլ յոմիքէ : պէրթնիպէն հալ էնիդէ : la vóglia di checchessía. մեռ չիլ ի յանկութիւնս : le pene di checchessía . կրել պէնասս իւրիք , տառապիլ , լուծանել զվիճակ : զբարբ էկիդէ : non patir dimora , Հնե . ոչ տանիլ յապաղանաց, լինել կարեւոր յոյժ : patirsi la fame , la sete, Հնե. ոչ ընդունի զքաղցն, զծարաւն , Հնե :

Patíto , ta. Կրեալ, տարտակ : հանդերձեալ :

Patognomónico, ca. Ախտանշոյց (նշանք :)

Patológico , ca. Ախտաբանական :

Patología. Ճառ վնասաբանից :

Pátria. Հայրենիք : պիլա, չխանա :

Patriárca, ա. Աբահապետ : էնէ պամպէր : պատրիարգ : էպի էրիս : նոյ խահայր կրօնից, կարգապետ : էդէր էնէ :

Patriarcále , հ. Պատրիարգական :

Patriarcalménte. Որպես զպատրիարգ :

Patriarcáto. Պատրիարգութիւն :

Digitized by Google

ֆամիլիա։ Թեմ պատրիարքութիւն պատրիարքական։ ֆամիլիա հանդ։

Patriarchía. Պատրիարքութիւն պատրիարքական։

Patricída, ա։ Հայրասպան։ պատրիարքը էսպիւրէն։

Patricídio. Հայրասպանութիւն։ սպանում։

Patrígno. Հօրուս, յօրոյ։ էօյէ պապա։

Patrimoniále, հ. Հայրենեան, հայրենի, հայրենի ստացուածոց։

Património. Հայրենի ստացուած, հայրենի ժառանգութիւն։ պապա մալը, իւղ։

Patríno. Կնքահայր։ սաղրէտ։ հանդիսատիր մեծատրութիւն։

Pátrio, ia. Հայրենի, հայրենի հետց։

Patriótico, ca. Հայրենասիրական, հայրենասիրուհի։

Patriotísmo. Հայրենասիրութիւն։

Patriótto. Հայրենատէր։ վաճառական։ հայրենակից, գաւառակից։ քաղաքակից։ հէյնէրի։

Patripassiáni, Patropassiáni, յոփ, ա. Հայրապարտուղք։ (աղան դատուղք։)

Patriziáto. Պատրիկութիւն։

Patrízio, ց. Պատրիկ, ազնուական։ պէյլէրպէ։

Patrízio, ia, ածա. Պատրիկի, ազնուական։

Patrizziáre, ե. Լինել հայրատնման, հայրաբարոյ, հօրամոյն, բերել ընտանութիւն հօրն։ պապաբնա ըլմամ։

Patrocinánte, հ. Պաշտպան, չառագով դատին։

Patrocináre, ն. Պաշտպանել, չառագուիլ։ արգա օլմամ։

Patrocinatóre, ա. Պաշտպան, չառագով, փաստաբան։ արգա, վէքիլնաբ փավա։

Patrocínio. Պաշտպանութիւն, չառագովուն։ արգաըգ, հիմայէլիւ։

Patronímico, ca. Հայրանուն, հայրանական։

Patláre, ե. կամ far patla. Հաստատիլ (ի խոպոս) հագլոզ օլմամ։

Patteggiaménto. Դաշն, միաբանութիւն։

Patteggiáre, ե. Դաշն գնել, միաբանիլ։ ահի լազմամ, գնվէնիմէ, պէրլէշմէ։

Patteggiatóre, ա. Դաշնակից։

Pátto. Դաշն, ուխտ։ գավ, լոյն։ պայման, թէռմ։ stare a' patti di checchessia. ընտրել ինչ, գոհ լինել խնդիր, հպատակիլ ընդխնդիր։ պահել դաշն։ փանփոփ փոթմամ։ con patto che. այսու դաշտմամ զի, այսու պայմանաւ։ per alcun patto, հ. աչինչ խնդիր, ոչ քնաւ։ ասլա։ եա՝ խնդիր։

Pattóna. Խիւս, կիր հաց կազմեալ յարերկ շաղանակի։

Pattuíre. Տ. Patteggiáre.

Pattúglia. Գինէրապահք, պատեհապանք քաղաքին։ գօլ։

Paventáre, ե. Զանգիտել, երկնչել։ գօրգմամ։

Pavénto. Երկիւղ։ գօրգոս։ aver pavento, star in — · լինել յահի, երկնչել։ գօրգմամ։

Paventóso, sa. Երկչոտ։ գօրգած։ երկեցուցիչ։ գօրգոսափան։

Pavése, ա. Ասպար ինչ։

Pávido, da. Երկչոտ, զանգիտող։ գօրգած։

Pavimentáre, ն. Յատակել, սալայատակ յօրինել։ փօշէմէ։

Paviménto. Յատակ։ փօշէմէ։

Pavonazzíccio, ia. Որ հարկանի ի մանուշակագոյն։

Pavonázzo, գ. Paonázzo. Մանուշակագոյն երանգ։ մէնէքշէ ըէնկի, ծօր։ և ածա. Մանուշակագոյն։ ծօր։

Pavoncéllo, Pavoncíno. Զագ սերմամրգի։

Pavóne, Paóne, ա. Սերմամրգ։ նաւնաւ գուռս։

Pavoneggiársi, յ. — áre, ե. Սիգալ (որպէս զսերմամրգ.) փքանալ, սիգաձեմ ընթանալ, լինել

անձնասպան : նոպ. ինչ սալընթաց : փչնթինչ պչնչնդիկ : պատրծիլ, անապատրծիլ : հօրօղանթաց, խոտանթաց :

Pavonéssa. Էգ պիրասեղջ : փչ ալ խոշոր գոռոզ :

Paúra. Երկիւղ, սոհ : գօրգոս : aver paúra. յոհի լինել, երկնչիլ : գօրգոթ : far, métter paúra, tener a —. սոհ արկանել, երկեցուցանել : գօրգոնթաց : senza paúra. աներկիւղ : գօրգոսոսուղ :

Paurosaménte Երկիւղածաբար, սոհիւ :

Pauróso, sa. Երկչոտ : գօրգոթ : երկիւղոտ, սոհառու : գօրգոսական : կասկածոտ : ընդունայն :

Páusa. Դադար, դադարք (ի ձմեռայ, յերգեցոյ, ի խօսելոյ) : far. կասիլ, գոռալ և դադար առնուլ : գոռընթաթ, քիբահան ընկեր :

Pausáre, v. Դադարել, կասիլ : գոռընթաթ, քիբահան ընկեր :

Paziénte, s. Համբերօղ : տապրուած, ընդեղ : և տ՝ գոյ. Կրօղ : della fatica. աշխատասիրօղ, աշխատասէր : լաբզանան :

Pazienteménte. Համբերաբար : տապր ինչ :

Paziénza, — énzia. Համբերութիւն : տապր : փորձքարի կրծնատրայ : rinegar la —. ոչնչա համբերել : aver — . համբերել, երկայնամիտ լինել : abbi un poco di— համբեր կիմ անսայ առ մայր մի :

Pazzáccio. Մոլի, խպատ. մեմարեալ խելայղդ : ընչնի, ղբրգոթ :

Pazzaménte. Ցիմարաբար, անմբռաբար : փչնի ինդի :

Pazzarélla. S. Pazzerello.

Pazzeggiáre, v. Ցիմարիլ, խելագարիլ : փչնիչնոնթ :

Pazzerélla, la. Pazzeríccio, ia. Փոքր մի յիմար, քասիած : փչնիճն :

Pazzerésco, ca. Ցիմարական, անմիտ : alla pazzeresca, ի. յիմարաբար :

Pazzeróne, s. Ցիմար : փչնի :

Pazzescaménte. S. Pazzamente.

Pazzésco, ca. S. Pazzeresco.

Pazzía. Ցիմարութիւն, անմտութիւն : փչնիչնոթ :

Pázzo, za. Ցիմար, խելագար : փչնի : փչնանի : անմիտ, անհանճար : ափըսըղ : մոլի : կատաղի, մոլեգին : անտեղի, օտար, այլանդակ : — da catena. մոլի արժանի կապանաց : — a bandiéra. յիմար անպատուական, խելագարեալ գնդապետ : esser, կամ andar pazzo di checchessía. զայկատիլ, մոլիլ ի սէր իրիք : աչքէ օլմոթ : da pazzo, ի. յիմարաբար փչնի ինդի :

PEC

Pécca. Պակասանք, վնասուածք, արատ, վիրապակ : նոթնչնոթ, նանաքնըդ :

Peccábile, s. Ա եղծանչական :

Peccaminóso, sa. Ա եղանչական, մեղսական : մեղսակիր : ինանաչնը :

Peccánte, s. Ա մեղաւոր (հիւթ :)

Peccáre, v. Ա եղանչել : ինանահ ընկեր : յանցանել, վրիպել, սխալել : էանդըմոթ :

Peccatáccio. Ա եղբայրասիրական, ոճիր ահագին, եղեռն :

Peccáto. Ա եղբ, յանցանք : ինանահ : վնասուածք : պակասութիւն : գոթաճաճ : esser peccato a far checchessía. վնաս է, գժապատճառ իմն է : էանդոթ պըր :

Peccatoráccio. Ա մեղապարտ, ջաղմամեղ :

Peccatóre, s. Ա եղաւոր : ինանահչոր : — trice, f. Կին մեղաւոր, պոռնիկ :

Peccatúzzo. Ա եղբ փոքր, վնասուածք յանցանք :

Pécchia, f. Ա եղու : ոսոլ :

Pecchióne, s. S. Fuco.

Péce. Ձիւթ, գաղի խէժ : գաճարան : (է ձիւթ լինչ աղնիւ :) Pece di Terra, կամ minerale. Կապոյտ ձիւթ հանքային : ղիգիլ :

Pécora, f. Ոչխար, մանր : գոչոան : carta pécora. մագաղաթ :

Digitized by Google

Խիրչի :

Pecoráccia . Ոչխար անպետք , անասուած : անխիտ :

Pecorággine . Անհոգութիւն , խոթեռութիւն : ահմակութիւն :

Pecorájo, ja. Pecoráro. Խաշնարած, հովիւ : լօպան :

Pecoráre , ւ. Մսիլ : երգել անհնեւեցա :

Pecoréecio. Entrar nel —. Ընկերել՝ ակռայեան անոթ ձառելու : հաւաստալ առուտ , կամ անմտացաւոր : uscir del —, ձողպատիլ՝ բազմիլ հինձիանն գործոյն :

Pecorélla. Ոչխարակ , ոչխար : գօլան :

Pecoríle, գ. փաղասխ, գաւխիթ ոչխարատոյ : աղբ :

Pecoríle, ած , հ. Ոչխարի :

Pecorína . Ոչխարակ : գօլան ձագ : տղատուր՝ քահոյր ոչխարին պօճ

Pecoríno. Գառան (արուս :) գառ պատ : տղատուր ոչխարի : պօճ :

Pecoríno, na, ած. Ոչխարի : անխիտ , Թանձրասիտ : պէճի :

Pecoróne, ա. Անխիտ, անհնար ձար , տգուշ : ահմագ :

Peculáto. Գանձահաստատութիւն : պէյնիւմալ հըրաբուլըք :

Peculiáre. Տ. Particolare.

Peculiétto. Դոյզն առացուածք որգոյն , կամ տարիքին :

Pecúlio. Առանձին , կամ ան ինչք որգոյն, կամ տարիքին :

Pecúnia. Դրամ, արծաթ : հանէք :

Pecuniále, հ. Pecuniário, ia. Դրամոյ , արծաթոյ :

Pedággio. Բաժ անցից : պաճ , էնէիպ ահճեաթ :

Pedaggiére, ա. Բաժ առաւհանիչ մնաքասուր :

Pedágna, Pedagnóne, ա. Յեհնարան տոկ Թխաքարշէից ցահան նաւուն :

Pedagogía. Մանկածուխ, դաստիարակութիւն մանկանց :

Pedagógo. Մանկածու , դաստիարակ մանկանց : հօճա :

Pedále, ա. Բուն ծառոյ : անա, աղած : մերձին : ատ : d' un órgano. մեծագոյն եղէգնաձիւղ երգիծին՝ զոր հարկանեն ոտիւք :

Pedána. Ոտնատակի կատաղ :

Pedánte, ա. Տ. Pedagogo. Dannel —. Ձեռնասէր վարժապետութիւն , պատճառալ որպիսի զգաստախրատ :

Pedantería . Խնամատարական քերթուած, կամ ընդհանուր, խնամատարական, վարդապետական եղանակ

Pedantescaménte . Խնամատարական օրէն :

Pedantésco , ca. Խնամատարական :

Pedáta. Հետք , շաւիղ : իդ seguitar le pedate di alcuno. երթալ դհետ շաւղայ ոտիւք : նմանողի լինել : խնդիր , արիւբայ իւիւ :

Pedéstre , հ. Հետևակ , հետևատուտ : ներան : խոնարհ , նուաստ : ալլաք , պոյաղը : státua. հետևակ արձան :

Pedicciuólo. Կանեփ (ատղոյց , առերիոյ :) ատ :

Pediculáre, հ. Որկանան (արիւտ:)

Pedignóne, ա. Ձեռնհասութիւն (ոտիւց , և ձեռաց :) ոտակ'. ձեռնհասակ : նաւղաք իջօղ :

Pedilúvio . Ոտնլուայ , լուացուածիւ ոտից :

Pedína. Ի մին՝ ի նշանակաց սատրինչ խաղալոյն , կոչի և Pedona. իւյոգք : նիշ , կամ նշանակաց աղիւսակին : պաճ նաւը :

Pedíno. Ոտն փոքրիկ : փոխնիկ այագ :

Pedóne, ա. Հետևակ զինուոր, հետևակամարտ : հետևակ : ներան :

Pedotrofía. Մանկատուածուխ :

Pedóto, Pedótta, Pedótto. Անուսնորդ (ծուռս .) նաւատղեղ :

Peduccio. Ոտն , կամ պճեղն անասնոց . (այ խոյոց , խոյի , գառնի , և այծի :) պաշաղ : ատաւտանդան կամարատ : նապան :

Pedúle, ա. Ոտն գուրպայն ,

Digitized by Google

andar in peduli. գնալ բոկոտն։

Pégaso, Pegaséo. Պեգասոս. (առասպելական ձի թեւաւոր։)

Péggio, adv. Ապրագոյն, յառաջագոյն, վատթարագոյն։ փակա պէնիէր, էօրիխ։ l' affare va di male in —. գործն և ևս յառաջնոյ։ al péggio de' péggi. որպէս և իցէ, որպէս և չկրնայնի լինել։ նէ օլսբար օլսուն։ al péggio andare. առ առաջին։ alla péggio. չարագոյր, առհասարակ։ andar alla, di colla péggio. վատթարանալ, յառաջանալ, վատթարանալ, յառաջանալ, ի յոմնի չկրնալ։ էօրիխ վըրմա։ m' ha trattato di péggio che ha potuto. գնաց ըն ինծ ամենայն որչափ կրնար ձեռնհաս։ fa contro di me alla péggio, che puói. թա փիեա յինս զամ ընոյնա գառնուս ընէ քո։

Péggio, ſ. Չարագոյր եւս, եւս յառաջագոյն։ փակա էօրիխ։ péggio che péggio. եւս քան զնա, և ևս առաջագոյն։ փակա պէնիէր։

Peggioraménto. Փոխոխումն ի յառաջագոյնն, մեծագոյն եւս ինասս, աճումն չարութեան։

Peggioráre, n. Վատթարագոյնն եւս առնել, ինասնել, զայրացուցանել (դասական։) փակա էօրիխ պէնիէր էմմէկ։ t. Ես եւս յառանալ, զայրացնալ (ախտին.) ծանրանալ (ախտացելոյն։) փակա պէնիէր օլմաք, ադմաք։

Peggioratívo, va. Վատթարացուցիչ։ զեղծական (մեանիկք։)

Peggioráto, ta. Վատթարացեալ, փոխեալ ի յառաջագոյն։

Peggióre, s. Վատթարագոյն, յառաջագոյն, չարագոյն։ պէնիէր։ il peggióre, il péggio, s. վատթարագոյնն, վատթարն։

Peggiorménte. Ցառաջագոյնս, վատթարագոյնս, չարագոյր եւս։ փակա պէնիէր։

Pégno. Գրաւ։ բէհին։ տրտի։ dáre, lasciáre in —. տալ, կամ դնել ինչ ի գրաւ։ far prestanza su —. ի վոխս տալ գրաւով։ métter —. տալ գրաւ, առաջնա-վել գրաւով։ բէհին գօյմաք։ գրաւ առնել ըստ ուժին։ պէս խոսխաք։ dare la fede in —. խոստանալ ինչ։ aver pegno, in pegno. առնել ի գրաւ։

Pegnoráre, n. Գրաւ առնուլ ի ապարատապանէն (գառատուրեան իշխանութեան։)

Pégola. Ա կանոամոմ, ամիմոմ։ ինքսօլա, բինքէօլա։ ձիւթ։ գաֆրան։

Pel. per lo, per il. S. Per.

Pel. S. Pelo.

Pelagianísmo. Պելագիական ա դանդ։

Pelagiáno, s. Պելագիական (հնթեոտիկոս։)

Pélago. Ա՝ընդունեք ջրոց, խորք ծովու։ ինքսաք։ ծով. ամիսնոս։ պէնիզ։

Peláme, sr. Չխարդն մազից, մազ, մազք։ ինոյ։

Pelaménto. Գերծումն, սափրումն։

Pelapólli, s. փետռոտ հաստատ։ այլ անպիտան, վատ։

Peláre, n. Գերծուլ, սափրիլ, խլել գլխոյ։ ի բաց ընդմէջ։ մեսառակ գլխոյ չունել։ ծօյնաք։ կեղեքեալ զոք։ սօյնաք։ un frutto. կեղևել զպտուղն։ ձեղքիլ (քարանցք.) խրատնասիրել (ոգւոյ։) չանչնաք։ — ársi, ſ. Տերեւաթափ լինել։

Pelatína. Հերսեաթափուք։

Pelatúra. Գերծումն, սափրումն։

Peléttо. Ա՝ազ նուրբ, կամ մանր, աղուսանոզ։ այվա ինաչիս։

Pelláccia. Ա՝որթի անապրդ, կամ վատթար, կարծր։

Pelláme, s. Ա՝որթք, կաշիք։ պէրիւէր։

Pélle, ſ. Ա՝որթ, կաշի, մորչ։ պէրի։ երեսոյթ, կերպարանք։ non

capir nella —. առ. խնդուքեմ այլ յայլմէ լինել: in pelle, in pelle in pelle, pelle pelle, հմ. զերեսաք մինայն, ի մերմէն միայն (վիրաւորել:) lasciar la —. մեռանիլ: salvar, scampare la —. ազատուիլ լինել: levar la pelle. քերթել, մաշկել:

Pellegrína. կտին. (խեցի ծովային, որ կոչի և. Péttine, և conchíglie di S. Giácomo.) բոբոս:

Pellegrinággio. Պանդխտութիւն գիւղական, գաղթական: ուղեգնացութիւն, ուխտագնացութիւն: գնացէք, հաճըւէք: andar in —. ջրկիլ յուխտ:

Pellegrinánte, հ. Տարագնաց, ուղևոր, ուղեգնաց:

Pellegrináre, ն. Պանդխտանալ, գնալ ի տար աշխարհ: ճանապարհ առնել: ակճիլ էմիլ, գաղթականի ելգնել:

Pellegrinità, Peregrinità. Ճանապարհութիւն, աղետութիւն: նագիրութիւն:

Pellegríno, na, գ. Ուխտագնաց, ուխտաւոր: հաձի: պանդուխտ: գաղթական: ուղեգնաց: էօջաղ:

Pellegríno, na, ած. Օտար, օտարական, եկ: էապանճը: չնաշխարհիկ, չքնաղ, տակտագիտա, ապնիւ: էլա, նագիր:

Pellicáno. Հաւազուն: բագոմ:

Pellicceria. Վաճառատեղի, կամ փողոց մուշտակագործաց: փխրփճի լարլըը: մուշտակագործ ծուի: փխրփճիլիք:

Pellíccia. Մուշտակ: փխրփ:

Pellicciájo, Pellicciáro, Pellicciajuólo. Մուշտակագործ: փխրփճի:

Pellicciáre, ն. Յօրինել մուշտակս:

Pellicciáto, ta. Պատեալ մուշտակաւ, մուշտակաւորուած: փխրփիլիք:

Pellicciére, ա. Մուշտակարար, մուշտակավաճառ: փխրփճի:

Pelliccióne, ա. Մուշտակ մեծ, կամ երկայնամազ:

Pellicélla. Մորթի փոքրիկ: փխրիճիք:

Pellicéllo. Որդն մանրիկ և մորթ մորեցուցիչ գոյացեալ ի մորթս քոստոտաց:

Pellíceo, ea, ած. Մորթեղէն, մուշտակի:

Pelliciáto. Կաշի սպիտանեաց:

Pellicina. Մորթի փոքր և նուրբ: փխրիճիք:

Pellicíno. Որնկի քրձոց, պատկաց, և բեռանց: ոճ: յատակ, կամ նեղքսպագոյն կոշին ուռկանին ուր հաւաքին թռչակազեալ ձկունքն:

Pellícola. Մորթի փոքր, կամ նուրբ, մաշկ: փխրիճիք:

Pellúcido, da. Թափանցիկ:

Pélo. Մազ, հեր: գէլ, նիւ: գոյզն ինչ, փոքր մի: ճիպիճ: un pelo più larga. փոքր մի լայնագոյն: tirati in là un pelo. ի բաց գնա աւուն փոքր մի: պիր ազ ևէրի ևգիլ: Մազք, կամ աղուամազք աւուեաց: Վիճակ, հանգամանք, կարգ: հալ: Ճեղքուած որմոց, խրամատ, փոքր ճեղքուած: ևորգփ: il muro fa pelo. Ճեղքեալ, խրամատուեալ է որմն: փոնվոր լմիլմըլ, ևորլմըլ: pelo dell' ácqua. երես ջուրց (պետոց, լճայ, ևն:) rilúcere il pelo. լինել գեր, կայատառ, առյգ: տոնդo di pelo. Թանձրամիտ, անմիտ: non tórcere un pelo ad alcuno. ոչինչ ևս ևիք անհրատիլ առ ոք, ոչ քնաստուտմեցուցանել կամ խոսիլ զոք: գէլնանփա փօգանխմամփ: va a pelo, կամ a pelo a pelo. է անսխալ, անվթեպ, ճշդիւ: փօս փօլրոս փոթ: andare a pelo. ընտնելի, հաճոյ լինել, քաղցրանալ: ճագփոլ օլմփ: gióvane di primo pelo. նորամուտ, կամ որոյ այն ինչ բոլքաոջիլ են բոյսք մօրուացն: ևէր պէյզէփ:

Pelolíno. Մազ կարճ, նուրբ: ինճ գէլ:

Digitized by Google

Pelóne, ա. Ա՛ռագ երկայն, կամ առատաբար : առագ հինչ թաւամազով ապրուեալ :

Peloséttо, ta. փոքր մի թաւ, կամ թաւամազով :

Peloso, sa. Ա՛ղուտ, թաւ, թաւամազով : Ինչպէս : pietà, կամ carità pelosa. գթութիւն շահասիրութեամբ , անբր շահասիրութիւն :

Péltro. Ալեագ զանազան արծաթով :

Pélvi, ի. կոնք. (է կոնքաձեւ խառոյց հինչ մեքենայ :)

Pelúria. Ա՛ղուամազք թըսչնոց , կամ այլոց կենդանեաց : այլ ինչպէս :

Pelúzzo. Ա՛ազ նուրբ, ապուամազ :

Péna. Պատիժ , պատուհաս : ձեղս : վիշտ, նեղութիւն : տառապանք : ձկիս , ակս : աշխատութիւն, վաստակ : պահպանի : con կամ a pena, a gran կամ a mala pena, appéna, ի. հազիւ, դժուարութեամբ : կամ ի՛նձ ինչ : sotto pena della vita. ընդ պատժով գլխատապարտութեան :

Penáce, ի. Վշտապնդիչ :

Penále, ի. Պատժական, պատուհասի :

Penalità . Պատիժ , պատուհաս, գործ պատժոյ : գոպչիկ , ձեղս :

Penáre, ե. Յապաղել, յամիլ : ինձին-ինձ : աշխատիլ : լուընչոտ : նեղիլ : պահպանի ընդ-ինձ :

Penáti, ար, յոտ. Թիերասիրք, թիերասիրեաք, ընտանի դիք :

Pendáglia, – dáglio. Լար առ կախեալ զարդ կամ ծոպ՝ պատուէր զձեղուածս առ ապագայսն մնայնոյն : ֆիւոնիոլ : pendágli. կապարան արոյ : գըլեզ պաղը :

Pendénte, գ, ար. Քայտ : ինքնանուգ : գինգ, գորշապատհանգ : ինդին :

Pendénte, ած, ի. Կախեալ, առ կախեալ, ի կախ : ապրիը , ապրուածը : luóghi pendenti. զառ ի վայր տանեալք : ինդին : Ո՛չ վճռեալ, ոչ որոշեալ, աստանաւ ինքնինդին, մահակնիգ : stare in pendente. կալ ի վարանս , յերկբայս : ընկենի օվմ : tener in –. յերկբայս արկանել : la cosa rimane, կամ è in –. չեւեւս վճռեալ է գործն :

Pendénza, գ. Ջառ ի վայր : ինդին : հակամիտութիւն , յօժարութիւն :

Péndere, ե. Կախիլ, կալ առ կախեալ : ապրիլ : թեքիլ, հակիլ : ինդինիլ : հակամիտել, միտել գհետ (ուրուք) ծայիլ օվմ , խառըիկ խոսիմ : հարկանիլ (յայս, կամ յայնմ գոյն) : լալմ : dalla bocca, կամ dal viso di alcuno. կալ յանկիւնս, միտ դնել բանից ուրուք , ապի ի բերան լինել : հեգնանի օվմ : péndere. միտալ տատրտալ, կամ անորոշ. (առի գվճռոց)

Pendíce, գ, ի. Ջառ ի վայր (լերանց) կողմն (լերանց) ինդին :

Pendío, գ. Ջառ ի վայր : ինդին : a pendío. զառ ի վայր, զառ ի թեմի : ինդինի :

Péndolo. Ճօճանակ : կախոյ : Ճօճանակ կոչի և ժամացոյցն որ ունի զայսպիսի ճօճանակ : փանդուլ :

Péndolo, la, ած. Կախել, առ կախեալ, ի կախ : ապրիը :

Pendolóne. Տ. Spenzolone.

Pendóne, ա. Տ. Pendáglio.

Pendúto, ta. Կախեալ : ապրիը, ապրիը :

Penetrábile, ի. Թափանցօղ : ապիր ներքինացօղ ա ապիր ներքինացնելի ինդին թափանցելի , թափանցիկ :

Penetrabilità. Թափանցելութիւն, թափանցականութիւն :

Penetraménto . Տ. Penetrazione.

Penetránte, ի. Թափանցօղ, հասու, ապգաս, աստուին : ինքնին : նուրբ (միտք) ինձիք :

Penetráre, ն. Թափանցել, ի նեղքս կամ ի խորս թափանցել :

Digitized by Google

շանանակ։ Ինքնիշխան, ինքնակալ։ առաջնորդել (հոտաց) օրինակ։ ի խորհրդարան (կերամուն։) քաջ հաստատել, խրատատուս լինել։ վարագուր օվկ։

Penetrativo, va. Թափանցական, Թափանցող։ բարկ։ սուր սիրտ (յոտաց) փակին։ խորհրդատու, կորովամիտ, սրամիտ։ ագուցիը, ներխուժ։

Penetratóre, տր. – trice, իգ. Թափանցող։

Penetrazióne. Թափանցումն։ di spirito. Ներքամուած, սրամտութիւն։ վերծուխ։ nómo d' una gran — այր կորովամիտ, խորհրդակից, ներքաքնին։ ինձ ագուցիը։

Penísola. Ցամաքակղզի, Թերակղզի։ Նիմ ձեղնէրէ։

Penisolétta. Փոքր ցամաքակղզի

Peniténte, ս. Ջղջացօղ, որ գղջայ ի մեղայ։ Ընօղէի, Ընօղէնաց։ աղաչակատօղ, ձգնավարդ, ցեկ։ որդի խոստովանութեան, խոստովանորդի։

Peniténza. Ապաշխարութիւն, վերաձառումն յանցանաց։ Էօփէդ, ի քիս։ խորհուրդ ապաշխարութեան։ խոստովանութիւն։ (մեղաց։) գղջումն ի մեղայ, զղջալ։ Ընօղէ։ գղջումն, ապաշխարութ։ Պատիժ։ ձեղս։ ձրագնումն, ձնդումն մարմնոյ։ far la — ապաշխարել։ կրել զպատիժ։

Penitenziále, ած, ս. Ապաշխարութեան (սաղմոսք։)

Penitenziáre, ն. Տալ, գնել ի վերայ ապաշխարանս, պատուիրել։

Penitenziário, – ziére, տ. խոստովանահայր, հայր խոստովանութեան։ Ապաշխարողահայր. (որ ունի իշխանութիւն արձակելոյ ի վերայ ապաշխարող։)

Penitenzieria. Պաշտօն, և բնակարան ապաշխարողահայց ի Հռոմ։

Penitenziúccia. Թեթև, փոքր ապաշխարութիւն։

Pénna. Փետուր։ Ինչ, գրիչ։ dar di penna. Հեղանակել, ընկնիլ գրչաքաղ (գազանաց։) Լինչ։ պօղչաք։ come la penna getta. (գրիչ) վեր ի վերոյ, անգգուշաբար, ոչ ըստ կանոնաց։ a penna. Ձեռագիր, գրեալ։ եւ եաղբը։ a penna corrente. արագ գրչութիւն։ penna matta. Ներքին, կամ վարիկապետ փետուր։ penne maéstre. թռչնոյ։ penne maéstre. վարագաթիև։ cavar le penne maéstre. Թեւամաք առնել զայր, կապանել զձեռագործն մեան ընչեցիս։

Pénna. Տափակոցիմ մրճոյն։

Pennacchiéra. Փետրագարդ ցցուածք առագաստարկից։ սօղրաճ։

Pennacchino. Փոքր ցցուածք։

Pennácchio. Փետրաղարդ ցցուածք։ սօղրաճ։ Փետուր հողմացոյց։

Pennacchiuólo. Տե՛ս Pennacchino.

Pennajuólo. Կապամար։ փիլիճ, հօգգա։ գրչակապան։ գալէմճի։

Pennamátta. Տ. Penna matta.

Pennáta. Թանաք՝ որչափ գրչաչաւ միով։

Pennáto, ս. Ցօղոց։ պաղ ալեաց։

Pennáto, ta. Փետրալից, փետրաւոր։ Ինչեաց։

Pennecchino, Pennécchio. Ցիւղ ապակատին։

Pennelláre, Pennelleggiáre, ն. Նկարել (վրձնաւ։) Նագլ էմիլ։

Pennelláta, Penellatúra. Զրգումն վրձնի, գծումն վրձնի։

Pennellétto, Pennellino. Վրձնիկ փոքրիկ։ Քիրաճեզ։

Pennéllo. Վրձին, գրիչ Նկարչաց։ Քիրաճ, գալէմ։ a pennello. վայելչահիւս, գեղեցկիկ (յօրինեալ։) Ճաշատար, Ճշգրիտ։ Ռնճեկէմ կիպի, Ըստիր։

Pennétta. Փետուր փոքրիկ։ Թռչնոյ ձկանց։ պաւէտ գանապտրէ։

Pennino. Ականակուռ ցցուածք կանանց։

Digitized by Google

Pennito. Ջանգուածի ինչ կապ. մնում, յայնկրկ գալուց և ի շրջան ըն՝ ի կակղել գլխով:

Pennoncéllo. Դրօշակ նիզակի: պայտգծեղ: փոքրիկ ցցուկը ի կապ առար առագաստապարի: օդղոնած:

Pennóne, ա. Դրօշ, դրօշակ: պայտգ:

Pennoniére, ա. Դրօշակակիր, նշանառարտ:

Pennúccia, Pennúzza. Փոքր, մանրիկ փետուր:

Pennúto, ta. S. Pennato.

Penómbra. Թեթևատատուկ:

Pehosaménte. Ինժանապատ, աշխատասէր: կիսաքնի, պահելի նկ:

Penóso, sa. Վշտալի, գժնդակ, ծանր, աշխատասէր: պահելի, ա. դէպ, կիսաճ:

Pensaménto. Մտածուի, խոհումն: փոխանմտ, կիր:

Pensánte, հ. Մտածօղ, մտաբեռն, մտածուն:

Pensáre, ւ. խորհիլ, խոկալ, մտածել: փոխանմտ: հաստատ ածել կամ դնել ի մտի: Նկնկի գծել: հաստատել, կարծել, գտանել: գէյտա էմտ: հոգալ, վշտի ու նել: գայբեմտ, հաճախը օյմտ: dar da pensare, կամ dar che pensare. արկանել ի կասկած չարութ, խիղճ արկանել, մտայոյզ առնել: գաղափարի վերմտ senza pensarvi. անխնկնկալ:

Pensáta. Մտածուելի, խորհուրդ: per la non pensata, հ. անսպասելի, յանկարծ: գաֆիլ:

Pensataménte. Խորհրդով, խոհեմաբար, գիտակցաբար, կանխակալ: փոխանէրեմտ, մտքաւոր:

Pensáto, ta. Խորհեալ, մտածեալ: փոխանմտ: a caso pensato. կանխաբար, գիտակցաբար: կն գաֆ: di non pensato, alla non pensata, հ. յանդգնապատասխոյց, յանսպասելի ժամու: ափանօղ:

Pensatóre, ա. – trice, ի. Մտածօղ, մտածուն: փոխանկն:

Pensierácio, ia. Խորհուրդ: Pensierétto, – rino. Մտածութեան սակաւ, հատուածաւոր:

Pensiéro, – re, ա. Մտածութեան, խոհումն, խորհուրդ, միտք: փոխանմտ, փոխանխոլ, կիր: հոգ: յոյզք խորհրդոց, տագնապ մտաց: գաղէկէմ: գայլի, խնամ, հոգատարութեան: գայլը: aver cattivi pensiéri. խորհիլ ապագնաւոս, զաղտեղիս: m' è venuto, կամ m' entrò in pensiéro. եկն, անկաւ ի միտս իմ: andare, éssere, stare sopra pensiéro. լինել մտածուն, դնալ, կամ կալ մտայոյզ գործանեու էմտ: méttere, porre in –. խորհուրդ ի մտս արկանել, տալ խորհել: aver –. վշտի ունել, խնամել: գայբեմտ:

Pensieróso, sa. Մտախոհ, մտածուն, յատկալ ի խորհուրդս: լոգ կիրէրէմ:

Pensieréccio, – rúzzo. S. Pensieretto.

Pénsile, հ. կախեալ, առկախեալ, որ է ի կախ: առէլէ:

Pensionário. Հաստատաւոր: նայնկն: հաստատաւորութէ: օլիկիմ

Pensioncélla. Կախա հատոյց:

Pensióne. Հատոյց, թոշակ, ռոճիկ: խայնկն:

Pensóso, sa. Մտախորհ, մտածուն, հոգածի, քաղցահոգ: կիրէրէմ, խաուր:

Pentácolo. Բժժանիք, յուռուածուրուք: հանկն: նշանագիծք յուռուածից:

Pentacordo. Հինգաղի:

Pentafílo. Հինգտերևեան: պէղ կարմիր:

Pentagonále, ածի, հ. Հինգանկիւնի: պէղ էօլէմ:

Pentágono, Pentángolo. Հինգանկիւնի: պէղ էօլէմ:

Pentámetro, գ. Հինգոտնեան տաղաչափ:

Pentatéuco. Հինգատետեան,

Digitized by Google

հինգ գիրք Մովսեսի:

Pentecóste. Պենտեկոստէ, գունաստ հոգւոյն սրբոյ: ԱԻ-ն պայրամը:

Pentiméntо. Ողջունեմ, զերծ, ապաշաւ: Ինծակ:

Pentírsi, յ. Ողջակ, ապաշաւեմ, ապրկանամ: Ինծակ էնիմ, ինձանի օլմա:

Pentíto, ta. Ողջացեալ:

Péntola, – lo. Պոյան, խեցի: Էնծմէ:

Pentoláccio. Պոյան անպրգ, կամ վատիաթ:

Pentolájo, – áro. Բրուտ, վաճառող ատուտանց: Էնծմէ+ճի:

Pentoláta. Հարուածած ատուտան:

Pentolétta, Pentolíno. Փոքրիկ պոյան, ատուտիկ: Էնծմէ+ճիկ:

Pentolóna, յ. – ne, ա. Պոտնարգ: Պծոյնա+ Էնծմէ:

Pentúto, ta. Ողջացեալ:

Penultimaménte. Ի վերջընթեր տեղւոջ:

Penúltimo, ma. Վերջընթեր:

Penúria. Պակասութիւն, կարօտութիւն, չքաւորութիւն, սով, տուայտանք: Գըժուըթ:

Penuriáre, ւ. Կարօտիլ, կրել չքաւորութիւն, զսով, տուայտիլ: Գըժուըթ Ընգնէ:

Penurióso, sa. Կարօտ, չքաւոր, տուայտեալ:

Penzigliánte, հ. Կախեալ առ կախեալ, ի կախ: ապըր:

Penzoláre, ւ. Կախել, միալ առկախեալ: ապըմա, ապըէ պռոմա:

Pénzolo, la, ած. Տե՛ս Penzigliante.

Pénzolo, գ. Ողկոյզք կախեալք, ատուղք կախեալք: Հէնէնկ:

Penzolóne, Penzolóni, հ. Ի կախ: Ռասպէնգ:

Peónia. Խոտ ինչ և ծաղիկ: այլ գոլաղը, ղատայէ:

Peóta. Կաւաւել ինչ: Ինծիա:

Pepajuóla. Ընկան, կամ փոքր աղօրիք ալլակերպ: պիպէր գեղերմէնէ:

Պղպեղատեսակ: պիպէր գոպը:

Pepáto, ta, ած. Ընդ ինչ համեմեալ:

Pépe, ա. Պղպեղ: պիպէր: far, fa' dar pepe, dar il pepe. խաղ, ծաղր առնել: ռէպճա է":

Péperájo. Տունկ պղպեղի:

Péplo. Տեռ, քօղ, կամ ղգեստ ինչ կանանց հեթանոսաց:

Per, նխ. Ընդ: պան, պէն: andare per terra. գնալ ընդ ցամաք: գոբպան ինինէ: andare per acqua. գնալ ընդ ծով, ընդ գետ, նաւել: Per. 'ի, յ (ներգոյական.) 'ի վերայ: պէ, պա: per li campi morivano. մեռանէին 'ի գաշտս: Per. 'ի, յ (բացատական:) che pel Re saranno imposte. ոյք գիցեն յաղքայէ: Per. Վասն, սակս, յաղագս, առ 'ի, առ: Էնին: per crudeltà. վասն անգթութեն: per timore. առ ահի: per ritrovare. առ 'ի գտանել, 'ի գտանել, գտանել: per cagióne. 'ի պատճառս, յաղագս: Ըօնի+րի+: per questa cagióne, կամ per questo. վրայ, վրէ: per conto mio. իմ աղագաւ: per la qual cosa. վրայ, վասն այնորիկ: Per. Օի: պի: per non andar lontano. զի մի հեռացայց, առ 'ի չհեռանալոյ: per non dire. զի մի ասացից: Per. Ընդ սէր (ուրուք.) վասն սիրոյ, 'ի խնդրոյ (ուրուք:) per Dio. վասն սիրոյն Աստուծոյ: Per. Ընդ, 'ի, յ: per l' avvenire. առ յապային, յապայս, յետ այսր ոյիւ: per l' addiétro, հ. յառաջագոյն, յառաջս, յառաջուանէ: Էվէնէ. էվէնէյնէ: per un tantino di tempo. առ վայր մի, վայրկեան մի: per sempre. միշտ, 'ի յաւիտեան, առ միշտ: Per. 'ի ձեռն: էմ էնը: per queste parole. այսքիւք բանիւք: tormenta per fuoco. տանջիչ հրով: per inganno. նենգաւ: per lo che. որով: per conto niúno. ոչինչ իւիքը: per mezzo d' altrí. 'ի ձեռն այլոց: այլուվ

Per. Ընդ, մի՛ կազմիլ զմեանկսայ per lo contrário. Ը հակառակն, Ընդհանուր: per tutto. գլխովին: per tutto, մի՛ da per tutto. Ը ամ տեղիս, ամ տրիք, ընդ ամ կողմն, յամենառատ: per alcun luogo. ուրիք: Per. Ըստ: ինչ: և մի՛ կազմիլ զմեանկսայ: per lo più. Ը մեծի մասին, մեծ ազգն մասամբ, յորովհետև: per rata. Ը հասմեմասու Ըստ, հասմեմասուագոյ: a capo per capo, a un per uno. մի Ը միոջէ, մի առ մի, որշափիկի, Ը գլխոց գլխոց: per costume. Ը սովորութեն: per mio avviso. Ը իմոյ կարծեաց, ոյզ ես կարծեմ, ոյզ ինձ Թուի: per quel che io veggo. ոյզ, մի՛ Ը որում տեսանեմ: Per. Վերջապէ, ամա՛ ոյզ: Ընդ ինչ, ոյզ: per quel che tocca va a loro. որչափ ինչ անկ էր ոյզ, ոյզ գնայզ. ձեռնհաս էին. յիւրմանց կողմանէ:

Per. Փոխանն, Ը, ի տեղի, ի, յ: Ընդունիլ իբրև, ոյզ: ի ընդունիլ: è riputato per santo. Համարձակ ցաւ ոյզ: aver per vero. Ճշմարիտ համարիկ, (գնեն:) aver per buóno. տեղիս ի բաց, մի՛ յոմանէ միոյս: un per un altro ponéndone. այլ Ը այլոյ եդեալ: Per. Փոխարէն, փիխ: տալ փոխարէնի: a rénder voi grázia per grázia. մեծաւոր շնորհաց ընդ շնորհս փիխ ընծայեալ: per cámbio. փոխանակ, փոխանն, Ը: Per. Ամ: per ciascuno. առ իւրաքանչիւր, առն իւրաքանչիւր, առն առն: պատ պաղնա: un bicchiér per uno, per nómo. բաժակ մի առ այր: Per. Ի կողմանէ: ընդոծինք: e' son per madre di basso lignajo. ի մոր կողմանէ են նուաստ տոհմէ: che per lo Re v' era capitano. որ ի կողմանէ Թագաւորին ոստիկան էր անդ:

Per. Ըստ կարի: Per. Որչափ և, Թէպէտև, Թէև: Նկատմամբ, Քաջալէր: per grandi che sieno. որչափ և, մի՛ Թէպէտ և մեծ իցեն: per bella che sia. Թէպէտ և գեղեցիկ իցէ: per molti che tu ne conti. Թէպէտ և Թուես զնոսա զբազումս: ella non ci può per potere, ch' ell' ábbia nuócere. նա ոչ գործ ընծառել մեզ, Թէպէտև և կարօղ իցէ: Per parte di. ի կողմանէ, ի գիմաց, կամ յանուն (ուրուք:) Ընդդիմապան, առաջնորդ: Per me. Ցինէն կողմանէ, իսկ ես, իսկ յառաջս իմ: Per se, ինն. Ցիւրմէ կողմանէ, իսկ նա: per voi. ի ձեր կողմանէ: da per se. յիւրմէ կողմանէ, առանձինն. միայնակ, ինքնին, իւրովի, անձնական անձին: di per se, ած. առանձինն, ուրոյն, մի ըստ միոջէ:

Per. Մինչև: ես փ: per fino a tanto che si seppe. մինչև ծանուցաւ: per sinchè. մինչև, ցորչափ: Per altro. Ցայլմէ կողմանէ, այլմով ասելի, այլ ամ մանաւանդ, բայց, այլ սակայն, ի վերայայր ասելի: այմն, այսին: Per. Ջ (հայկազեան.) մի՛ Ընդ, կամ ի, յ: per molti mesi. զանձաս բազմաց, Ը բազմ ամսոյս: լօգ այ: per ispázio di due anni. զերկամ մի: per giórno. զօր ամ, ըստ օրէ: հնգ ինն: per un giórno. զօր մի, օր մի միայն: per un anno. զամ մի, Ը ամ մի: per più dì. զաւուրս բազմաց: per pochi dì. ի սակաւ աւուրս:

Per. ի յարկէ ի բազում բանս՝ առնել զնոսա մանկայ, և մի յարկ ի մանկայս առ ի զարգ: per certo. արդարև, ապատ ջէն: հէնէկ: per avventura. Թերևս, գուցէ: պէտի: per caso, per ventura. Ը դիպուց ինն, վրկ: պահաւ, անակնկալ: գոբէ: per conseguénza, per conseguénte. վասն և, ուստի: per eccellenza. գերազանցապէս: per appunto. per l' appunto. ճշդիւ, անվրիպ,

Digitized by Google

սամենևին : Խօսամ : io stava partendo per l' appunto quando ella venne. պատրաստուեալ էի գնալ ՚ի նմին իսկ վայրկենի՝ յորում եկն նա: per pezzi. մանր, ՚ի մասունս, գիշատիչ : փլիմ փլիմ : tagliáre per pezzi. կոտորել, սպանանել : per comune. ամ- հասարակ : Per modo, per modo che. Ա՛յնպէս զի, միանգամ, միայն : ծոյլ փ : per modo di. զօրէն, ոյժ, իբր, իբրև : ՚ի՛նչ : per modo di diporto se n' andò. զբօսանաց ազագաւ գնաց :

Per poco. Իբրև, ոյժ ՚ի՛չ, փոքր մի՛ա եւս, հնշտեաւ : սանփ : per un poco. փոքր մի, սակաւ ինչ : Per quanto. Որչափ, որչափ և : Նէգապար : aver per niénte. առ ոչինչ, յոչինչ համարիլ : չէ՛ եկ բինք բ-ռ-ի-ն-ա-փ : per niénte. ընդ ոչինչ, ոչինչ իբրև : Aver alcuna per móglie. Ունել ՚ի կին, ՚ի կնութիւն: andar per fatti suói. գնալ ՚ի գործ իւր : cader per mano. դէպ լինել կամ պատահիլ : եա՛ ան կանիլ ՚ի ձեռս, զգուաստ : venire, andare per legato. գալ, երթալ ՚ի հրաշտակուի: Mandar per uno. Առաքել ումն ուրուք, առ կոչել զոք առ ինքն, առաքել կոչել զոք : mandare, andare per una cosa. երթալ, կամ առաքել առնուլ ինչ, առաքել վս իրիք : Per. ըստ անգամ յարի յանդամանս նշանակիչս միջոցի, թուոյ, կամ չափու : պր. per una tratta d'arco vicini alla nave. իբր նետընկէց մի մերձ ՚ի նաւն :

Io son per fare. Ա՛նելոց եմ, հանդերձեալ է իմ առնել : եաՙ ձէ՛նի՛ : son per amare. սիրելոց եմ: io sto per dírvelo. ասել ու նիմ ձեզ զայն : egli sta per cadere. մերձ ի նա անկանիլ, մերձ է ՚ի կործանումն, կայ նա ՚ի վտանգ անկանելոյ, խարխափիլ է (որմն :) egli è stato per morire. անկաւ ՚ի վտանգ մնհու, փոքր միւս եւս և մեռանէր : fu per ésser ucciso. փոքր միւս եւս սպանանէր : sono stato per impazzire con lui. գրեթէ և ես ինքն յիմանայ ի՛ նմ՛ : egli per istracco, e per disperato si gittò nelle braccia d'Arnolfo. Նա իբրև խոնջ և յուսահատեալ վազեաց ՚ի գիրկս Ա՛րնուլփեայ : quello cavallo è troppo grasso per bárbero. (ցի՛ considerando come bárbero.) այն երիվար՝ ի՛ որում նժոյգ բարբարացի՝ կարի շատ անճարմարին է : Pel. ցի per lo. Pe'. ցի per li. Pe' monti. Ընդ լերինս, ՚ի լերինս pe' loro figliuóli. վս որդւոց նո- ցանց :

Péra. Տանձ : տրմապ :

Péra. Ա՛ախտ, պարկ: լանխ :

Percettíbile, հ. Իմանալի, հաս անելի : ասնանը :

Percezióne. Ընդունումն, հաս տումն, իմացումն : ասնայըը իմա ցեալն :

Perchè? հ. Ընդէ՞ր, վասն է՞ր, զի՛ է զի : նէ՛կին : perchè causa? յի՛նչ սակ, առիթի՛, զի՛ :

Perchè, ղբ. Ո՛վ, վս զի, քանզի : ընէ՛ն, ընէ՛տ : որովհետև : լինա- ւէ : ոյժ զի, զի, առ ՚ի (գործել ևն :) ւէ : վս որով, յորս սակս : ծնան իւ՛նի : Թէպէտ և : il perchè. վս, յորս սակս : ծնան իւ՛նի : il perchè. պատճառ, վասն ընէ՛ն : ան պէպ : non senza perchè. ոչ վայ լապար : անպէպ փ՛ն՛ւ :

Perciò, ղբ. Վ՛ս այսորիկ, վս, ուստի : պատճառ իւ՛նի : քայց, քայց սակայն, այլ : ա՛մա, լաւ՛ին : non perciò, non perciò di meno. քայց և այնպէս, սակայն : վ՛ն լաւ՛ին, նէ՛ հայ՛ելի, նէ՛նէ, նէ՛նէ :

Perciocchè, ղբ. Վասն զի, զի, քանզի զի : ընէ՛ն, ընէ՛տ : ոյժ զի, առ ՚ի (գործել, ևն :) ւէ :

Percórrere, ն. Ա՛նել հասնա ուտ, կամ սակաւուք : գրա՛ա ան՛օյ ւէ՛ւէ : un libro. ընթեռնուլ ա-

Digitized by Google

քսակ : ինօգնին ինէնրմէ :

Percóssa. Հարուած, քաղքուածք, հարուածն, զարկուած : վնաբաւ :

Percósso, sa. Հարեալ, քաղքեալ : վնաբաւեալ :

Percotiménto, Percotitúra. Հարուածն, հարուած, զարկուած, քաղքեալն : վնաբաւ :

Percotitóre, տր. – trice, իգ. Հարկանօղ : վնաբան :

Percuótere, ն. Հարկանել, քաղքել : վնաբաւ : լ. Ընդհարկանել, զարկանել, քաղքել, հանդիպել : օդեաւ, փոփանել, լսբել : շարժել ինէրէնմէ : կոտրել փնօյնէ :

Percussóre, ա. Հարկանօղ :

Perdénte, հ. Կորուսանօղ կորուսիչ : յաղթեալ, նկուն :

Pérdere, ն. Կորուսանել գայթ էնմէ : սպառել, վատնել (զժամանակն, զինչս, կեն ս) դոյ էնմէ, խոտաք էնմէ : կործանել զոք, թերշահատուցանել, անանկացուցանել, ակրպոտ էնմէ, նօղ էնմէ : տուժիլ (՚ի խաղս.) կրել զինուս : զարբ լնգմէ : կորուսանել զաղդուրէն, փոխիլ, յոսանալ : di vista, կամ d' ócchio. ոչ եւս տեսանել, լինել անհետացեալ : ինօգնին դնգ օլմէ : la vista. զրկիլ յաչացդ, կուրանալ : փնօգ օլմէ : il cervello. մեռեալ լինել, անկանիլ ՚ի մտացդ, յիմնալիլ : il corággio. արրտոտալնկիլ : – la messa. ոչ տեսանել զպատարագ : pérdersi in alcuna cosa. զուարճանալ մեծապէս, զմայլիլ : pérdersi, կամ ésser perduto d' alcuno. մոլեգնիլ ՚ի սէր ուրուք : աչդգ օլմէ : pérdersi d' ánimo. լքանիլ, վհատիլ, սրտաբեկ լինել : խուճապ գբալմէ : gli occhi. կորուսանել զլոյս իւոյ : il gusto. ոչ եւս տեսնուլ պհամ, ոչ եւս զգալ զձաշակ : la sua fatica. սնապատակ ելնիլ : son perduto. կորեալ, վհատեալ է մէ իմ : pérdersi. գտապատարկիլ : ձկհկնէնէմ ինէմ իլնմէ, ճանը գայթ էնմէ :

Perdigiórno. Դատարկամարդ, անպտուղ, վատ, ժամավատնաւ : աղաբա :

Perdiménto. Կորուստ, վնաս : գտապատարկիլ :

Pérdita. Կորուստ, վնաս, ապրդ : ինէրմէնի, զրաբ : far. կորուսանել, տուժիլ : գայթ էնմէ :

Perditóre, տր. – trice, ի. Կորուսիչ :

Perdizióne. Կորուստ, վնասս ինէրմէնի, զրաբ : գտապատարկիլ : կործանումն (անձանց)

Perdonábile, հ. Ներելի, անհպատրելի : ոչ օլանաբ, սուլտաղ :

Perdonánza. Ներումն, Թողութիւն : Ներոդութ (քահանայապետական)

Perdonáre, ն. Ներել, չնորհել, Թողուլ (պարտացեալս) ոչ նմէ, պաղաւլմէ : non –. ոչ խնայել, ոչ գիտալ : գըչմէ :

Perdonatóre, տր. – trice, իգ. Ներող :

Perdonazióne. Ներումն : ոչ :

Perdóno. Ներումն, Թողութիւն, քաւութիւն : ոչ : նեղազանի : ասն քաւուն Հրեից :

Perdúcere, Perdárre, ն. Տանել, առաջնորդել : ինօգնէնմէ :

Perdutaménte. Խտանակեալ կնոգք, ցոփօք, անասնակօտիք, չարութիւն, անասնօճ, չարաչարք : զաղնբզ :

Perdutíssimo, ma. Խտանակեալ չարչիկ յոյժ, կամ անասնակ, զերծ, ցոփագոյն : նէնի հկնա, ծողակ : մոլեգնեալ ՚ի սէր, զայկատեալ : աչդգի փնանէ :

Perdúto, ta. Կորուսեալ : ինէրմէնի : գտապատարկեալ : ձկհկնէնէմլէ : – della persona. Հաչմ, գնդեալ, չքաւիք : ինօգնիմ : tenersi per perduto. Հանդիպիլ զանձն ոգեւապատ, մեռեալ, կորուսեալ : éssere di perduta speranza. անաս-

Digitized by Google

ա. սակիք անյոյս ՚ի չարիս. ésser perduto. խոսիլ ապստամբիլ: ésser perduto di alcuna persona. մոռնալ, կամ չհետաքրքրիլ ՚ի սէր ուրուք: ապրիլ ՚ի պէս օյնպէս: perduta ópera. վատասակ շրջունայն, անշահ:

Peregrino, նշ. S. Pelegrino.

Perénne, ա. Մշտնջենաւոր: հպկոխ: անսպառ. (պղպեղ:) պոչմա ածաբ:

Perenneménte. Մշտնջենաւին:

Perennità. Մշտնջենաւորութիւն, անսպառութիւն:

Perentoriaménte. Վերջնապէս:

Perentório, ia. Վերջնական, կամ վերջին (վճռական) վճռական: ն. գ. Որոշեալ, կամ վերջին վճիռ:

Peréto. Տանձենիկ: պտղատեղ տանձենեաց: արմատպտղի:

Perfettaménte. Կատարեալապէս, անթերի, անպակաս: Լոմամ:

Perfettíbile, ն. Կատարելի, կատարելագործելի:

Perfettívo, va. Կատարիչ, կատարելագործօղ:

Perfétto, գ. Կատարեալն, բացարեալն:

Perfétto, ta, ած. Կատարեալ, անթերի, անպակաս, ամբողջ: Լոմամ, Ներփակ, վերածին: ստացուածէն ՚ի ըստ ելից եկեալ: պիտիրիմիէ:

Perfezionaménto. Կատարելագործութիւն, կատարումն:

Perfezionáre, ն. Կատարել, կատարելագործել ՚ի կատարումն ածել: Ներփակ ներկփ:

Perfezionatívo, va. Կատարիչ, կատարելագործօղ:

Perfezionatóre, ա. – trice, ն. S. Perfezionante.

Perfezióne. Կատարելութիւն, կատարած ստացուածն: հպկոխ: կատարումն, լրումն, կատարած: Նեմամիէ, Ներփակ:

Perfidia. Նենգութիւն, անհաւատարմութիւն, գժտութիւն: հայինչիկ, հրչակերէնիկ: կամակորութիւն, յամառութիւն: ինաք:

Perfidiosaménte. Նենգաբար, անհաւատարմութեամբ: հրչակերէնիկ իւր:

Perfidióso, sa. Կամակոր, յամառ: ինաքիչ:

Pérfido, da. Նենգաւոր, դժրաժօղ, անհաւատարմութեամբ անիրաւ: հայինչ, հրչակերէնիկ:

Perforáta. S. Ipérico.

Pergaména. Մագաղաթ: Խիշ: ստրակեան գրվելիք:

Pérgamo. Բեհեզ, կամ սաթեան, սաթիկոն քարտզատարաց: փխրուն, ջնջելիք:

Pergiúro. S. Spergiúro.

Pérgola Սարդիճեայ, ձողաձև սրճ: սամալէթ: գալարաղալարք հովանոց, սամրաստանոց: Էնէլիւ լարպափ, փօշտ:

Pergoláto, – léto. Սարդիճեայք, ձողաձևք: սամալէթաբ: ձողազարդ: սամալէթ:

Pergolése. Ընդ ինչ կարծրաձևրիճ և խաչաբր խաղաղապէս:

Pergolétta. Փոքրիկ ձողաձև սրճիճ:

Pericárdio. Սրտապատեան, կամ սրտապատ արանք: փերփե փիւ:

Pericárpo. Պարտաւոր ինչ անբժանից:

Pericolánte, ն. Վտանգաւոր, որ կայ ՚ի վտանգի: Նահանջաբար օգնեն:

Pericoláre, ւ. Վտանգիլ: Նահաբարյայ կիրճէ: կործանիլ:

Pericolo. Վտանգ: Ներկիփե: córrer pericolo, esser in –. անկանիլ ՚ի վտանգ, վտանգիլ:

Pericolosaménte. Վտանգաւոր: Ներկիփե իւր:

Pericolóso, sa. Վտանգաւոր, ըստգործելոյն վտանգ: գահավէժ (տեղի:) Ներկիփեւի:

Pericóndro. Աճառաւոսկի:

Pericráneo. Գագաթոսկի:

Periéci, ա, ցպ. Շրջապտակք:

Perifélio. Արեւամերձ, կամ արեւամերձութիւն (մոլորակաց:)

Periferia. Շրջագծութիւն, շրջագայութիւն (քարտեզական:) էնէրէ, փաթէթ:

Perifrasáre, ն. Շրջաբանել,

Digitized by Google

քաղաքական չքնաղաբանութեամբ :

Perifrasi , ի. Շրջաբանութիւն : Խճաճանչ ոճ :

Perigéo , գ. Երկրամերձ , կամ մերձակիս :

Periglio , Periglióso , ած. Տե՛ս Pericolo , ած :

Perilchè , որ. Վայ : ժամն իւրն :

Perímetro . Պարագիծ , շրջանագրաւ (մաթեմատ.) : Լերդ :

Perinéo . Մասն մարմնոյն՝ որ է արգանդն և ընդ. տեղօքն :

Periodicaménte. Պարբերութեամբ : շրջաբար :

Periódico , ca. Պարբերական , պարբերաբար :

Período. Պարբերութիւն բանի : կարգ , շրջան , պարբերութիւն գոյից : Perióstio. Ոսկրամիգն . (նաև թիմնիք պատառաց ոսկերոցք :)

Peripateticaménte . Ըստ ՀԱՐ մեկնութեան :

Peripatético , ca. Ճեմական , պերիպատետիկեան :

Peripatetísmo. Խոհասասիրութիւն Ճեմականաց , Ճեմականութիւն , Ճեմական փիլիսոփայութիւն :

Peripezía Դիպած անսպասելի :

Peripneumonía . Թոքաբորբ առուի : ափ ձիոյ հիւանդութիւն :

Peripneumónico , ca. Թոքաբորբ :

Perire , ն. Կորնչիլ , մեռանիլ : պայ օլմաղ , էօլմէք : di fame. սովամահ լինել : far perire. կորուսանել : գայթ ելմէք :

Perísci , ա , յոգ. Շրջասառութիւն :

Perisístole. Միջոցն որ ընդ. սիրտ կծկանին , և Թոզանացք (արտաք և ընդարձակաց :)

Peristáltico , ca. Պտղտական (շարժումն աղեաց , ազեաց , և արգանդի :)

Peritaménte , հ. Հմուտապէս :

Períto , ta. Հմուտ , վարժ , ՀՈՒՆ , փորձ : վարպետ :

Períto , ta. Կորուսանող , մեռանիլ կործանեալ : պայ օլմաղ , էօլմիշ :

Peritonéo. Որովայնամաշկ :

Peritúro , ra. Կորսանական , անցաւոր : գալմազ , ֆանի :

Perjúrio. Սուտերդմունք : եալան էյմի :

Perjúro . Սուտերդումն : Խիլաֆ էյդէր անար իլէ :

Perízia. Հմտութիւն , առեղծուած , գիտուն , փորձ : վարգապետութիւն :

Pérla. Մարգարիտ : ինձի :

Perlagióne. Պաղպաջք , կամ գիայ լածելն մարգարտի :

Perláto , ta. Մարգարտագոյն : մարգարտախառն , խառնեալ մարգարտով : ինձիլի :

Perlocchè. Վայ որոյ : ժամն իւրն :

Permalóso , sa. Դառնագին : Permanénte , հ. Մնայուն , առաստատուն , հաստատական , անշարժ : պայանըր , գավի :

Permanenteménte, հ. Յանապատ : քօղ , միշտ : պայ :

Permanénza. Տևողութիւն , հաստատութիւն , յարատևայութիւն : գաւ Լինի :

Permanére , ն. Տևել , կալ մնալ , հանապազորդել , յարատևել : փոխմաք , պայանմաք :

Permésso , sa. Թոյլ տուեալ : պիսխաբար ելանմուշ :

Permetténte , հ. Որ Թոյլ , կամ հրամանն տայ , որ ընարհէ : Dio — . հրամանատու , Թոյլատուութեան աղբ :

Perméttere , ն. Թոյլ տալ , Թոզացուցանել , Նեղրել , Թոզուլ իւրն Վերմէք , գօյ Վերմէք : egli è permesso. օրէն է , ընարհեալ է : ճայ իւ պէր :

Permischiaménto. Խառնուած , խառուած , աղմուկ : Վռնվռնուկ :

Permischiáre , ն. Խառնել , շփոթել , խառնակել : գարըշդրմաք :

Permissióne . Թոյլատուութիւն , Թոյլ , հրամանն : իւրն , գնասաբ : con tua — . ձերոյին հրամանաւս : ինչինիւ իւնէ :

Permissivaménte. Թոյլատուա-

Digitized by Google

Permissivo, va. Թողլատուական, Թողլատական, Թոյլատուօղ :

Permutaménto, Permúta. Փոխոխում, փոխոխութիւն, փոխանակութիւն : փէյիւ :

Permutáre, ն. Փոխոխել, փոխել, փոխանակել : փէյիւնիրմէ :

Permutazióne. Փոխոխութիւն : փէյիւ : յետփոխոխութիւն :

Pernétto, Pernúzzo. Փոքր ապուանք : փխնիկ հէլ :

Pernice, ի. Կաքաւ : փէրիկ :

Perniciótto. Զազ կաքաւ :

Perniziosaménte. Վնասապէս, կորստաբար :

Pernizióso, Pernicióso, sa. Վնասակար, վնասատար, պարտէզ :

Pérno. Ապուանք : հէլ, փխնիկ : Նեցուկ, հաստատուն, խարխոխ, հիմն

Pernottáre, ն. Անցուցանել զգիշերն, զգիշերն ոմանց հանել ՚ի գեղս (՚ի դուռ քնել :) իմնդիր ինալիրմէ : ամիսս ուրիք գիշերին : ինձկինէ , ինձկ գալմա :

Pérd. Տանձի , սանձինի : տրհասպ ադաձը :

Però, ւս. Վա որով , վասն , վա ասյնորիկ , ուստի : պատճառն իմն , ծռուն իմն : զի , քանզի , վա զի : վերէն բայց , սակայն : ամմա, լափին : però però . ՚ի վախճանի , հուսկ յետոյ :

Perocchè, ւս. Վա զի , քանզի : վերէն : զի , որպէս զի , սա. ՚ի : փ :

Peroráre, ն. Վերջաբանել, սա գրուսել զձառն : առնեղաբանել :

Perorazióne. Վերջաբանութիւն, վերջաբան :

Perpendicoláre, հ. Ողղահայեցական : փխոր : ևս՝ գ. Ողղահայեցական , գիծ ուղղահայեաց :

Perpendicolarménte. Ողղահայեացգծիւ, ուղղահայեացութ, ուղղագիծ : փօս փօղրա :

Perpendícolo, գ. Կատար կամ քանկի (հիւսանց) ինքպէն չափաղ a perpendícolo, հ. Տես Perpendicolarmente.

Perpetualménte , Perpetuaménte. Միշտ, յաւէրժ, յաւերժապար, անդ հատ, ցանգ : փայտ :

Perpetuáre, ն. Շարունակեցուցանել, մշտատև առնել , յաւերժացուցանել : կոկփ կիմէ : — ársi , յ. Շարունակեցուիլ , յաւերակացիլ , յաւերժանալ : կոկփ օլմա :

Perpetuità, Perpetualità. Միշտ տեղիս, յաւերակացութիւն , յաւերժութիւն : փայխլիւ : կոկփլիւ :

Perpétuo, ua. Շարունակեցուցիչ

Perplessità. Վարանք, երկմտութիւն , անձկութիւն, տարտամութիւն : չինփկ , լաբընըէ :

Perplésso, sa. Վարանաձիտ, երկբայ , երկմիտ , տարտամ : չինփկէչ :

Perquisizióne . Խոյզ , խոյզ և և խնդիր : նէքփիրիչ :

Perrúcca. Տես Parrucca.

Pérsa. Կաքաւաձոտ , մատեմ : փէրիկ օրնա :

Persecutóre, trice , ի. Հալածիչ :

Persecuzióne. Հալածանք, հալածութիւն , նեղութիւն , չարչարանք : պրսպ, պրպամ :

Perseguíre, ն. Հալածել, չարչարել, նեղել : պրսպ կիմէ : հանապազորդել , յառաջ վարել , յառաջ տանել (զգործն) փխրինիմէ, փնրմամա :

Perseguitaménto . Հանապազորդութիւն :

Perseguitánte , հ. Հալածօղ :

Perseguitáre, ն. Տ. Perseguíre.

Վանել , հեռացնել զինել : գօվպամա , աքսընա փխրնիմէ :

Perseguitazióne, ի. Persecuzióne. Հալածութիւն : պրսպ : հանապազորդութիւն , չարչարանք :

Perseguíto, ta, ած. Հալածեալ, նեղեալ :

Perseveránte, հ. Յարատեւօղ , յարատև , հաստատուն : գայիմ , սնուցանա իսպ տապր էգին :

Perseveraménte. Յարատեւութ : հաստատութ :

Digitized by Google

Perseveránza. ՅաւրաւակուԹիւն, համբերուԹիւն մինչև խաղաղ կացուԹիւն, երկայնամտուԹիւն, հաստատուԹիւն : ինդիւԹիւն, սաղար :

Perseveráre, ե. Յաւրաւակել, համբերել մինչ խաղաղ, երկայնամտել, յաղթակացիլ, կալ հաստատուն, կալ միտալ : ինդել, պայմանիմ : ն. Հանգատագործել, շարունակել : ինդրմամբ, քիչ ինչ ինչ :

Perseverataménte. ՅաւրաւակուԹիւբ, հաստատուԹիւբ, համբերուԹիւբ :

Perseverazióne. Տես Perseveranza.

Persiána. Վանգակապեղկ :

Pérsica. Դեղձ : ընկուզի :

Persicáta. Քաղցրատեսակ'ի դեղձ, ձից : այլա ենդեսի :

Pérsico. Դեղձենի : ընկուզի ազգեբ :

Persístere, ե. կալ միտալ, յաւրաւակել, հանգատագործել : գայիմ պահմամ, ինչբ ընդհատիմ :

Pérso, sa, ած, և գ. Մոդ ծիրանագոյն :

Pérso, sa. կորուսեալ : գայթ օլանմամ :

Persóna, ի. Մարգ, այր, կին : ապմամ, գաւազ : ունի, ոգի : ինչ, պիր, պիբ ինչ : մարմին : ինձ : կենակբ : ևօմբ : անձն, անձնաւորուԹի : սիքամ : գենդ (բայից, դերանունաանց :) esporre a cimento la — 'ի վտանգ արկանել զանձն, զկենաբն : ինձնիկի ընդհանիկ գօմամ : non ho veduto — ոչ զոգ տեսի : evvi persona? կայիմ՞ ոգ : stare in petto e in — կալ ուրիգ ուղղորդ և անշարժ : փուչ գոսրմամ : andar in sulla — 'գնալ քաղցր 'ի գլուխ, քաղցրացուԹիւն : andare in — երԹալ անձամբ, ինքնին, գալ յանգիմանել : ինդիմամ : venne in — եկին անձամբ, ինքնին, ինքն իսկ : in persona d'alcuno, ած. 'ի տեղւոջ, կամ վինն ուրուք 'ի դիմաց, կամ յանուն ուրուք : պիբինի ինձ ընդունել զբան : accettar persone. առնել առնուլ, աչառել : հարբբա պահմամ :

Personáccia. Ընձեռ անհեԹեԹիմ, այր վիԹխուրի, յաղԹահատակ : պատկան հերիւճ :

Personággio. Այր երևելի, այր : պէսի պատիւ պամ : անձն, այր : ապամ, ինդի : Դերասանի, խաղարկու (Թատրոնական :) far un — երևեցուցանել ինչ, վկայել ուրեմն ուրուք : non so che personággio io mi fáccia quì. չգիտեմ Ես ովվ կամ վինչ իցեմ ես աստեղ : far un personággio in commédia, prender il personággio d'uno. առնուլ, կամ երևեցուցանել զդէմս ուրուք 'ի կատակերգուԹի, ձևանալ ոք :

Personále, ած. Անձնական, անձնաւորական :

Personalità. ԸնձեռաւորուԹի :

Personalménte. Ընձեռաբար, ինքնին, իւրովի, անձնաւորաբար : ինդիմ, ինդիմիբ :

Personcína. Մարմին փոքր, փոքրահասակ :

Perspettíva. Տ. Prospettiva.

Perspicáce, ած. Սրատես, քաղաքատես, սրամիտ : ինձիբ ինձիբ սրամիտ : սրիկ :

Perspicaceménte. ՍրատեսուԹիբ, քաղաքահայեցուց :

Perspicácia. ՍրատեսուԹի : ինձիբ ինձիբիչի : սրամտուԹի, կորովամբուԹի : սրիկիչի :

Perspiratióne. Ընդգալի արտաշնչուԹի (մարդկային մարմնոյ :)

Persuadére, ն. Համոզել, համոզանգուցացնել : ինձնիբրմամ, անհամամ : — érsi, յ. Համոզել, համոզուիլ, կարծել : ինձնիմամ, պանն ընդիմ : — érsi una qualche cosa. յօժարամտիլ առ ինի :

Persuadévole, ած. Persuasibile, ած. Համոզուցական, համոզիչ, համոզական : համոզուչ :

Persuasióne. ՀամոզուԹիւն : so-

Digitized by Google

no fermo in questa persuasione. յայս հաստատեալ կամ յԺամադրամեանէ եմ ասելս ։

Persuasiva. Համոզիչ կարողութիւն, կարողութիւն հաստատելոյ ։

Persuasivo, va. Համոզիչ, համոզական ։

Persuáso, sa. Համոզեալ, համոզեալ ։

Persuasóre, ա. Համոզիչ, համոզողիչ ։

Pértica. Ձող ։ աչերտ ։ ձող, ձողաչափ. (է չափ ինչ գետնոյ ։)

Perticáre, ն. Համրանալ ձողով ։

Perticáta. Համրած ձողոյ ։

Pertichétta. Ձող փոքր՝ կարճ ։

Pertináce, հ. Յամառ, համառ կոր ։ ինաքնի ։ հաստատուն, ան. յողդողդ ։ գովի ։

Pertinaceménte. Յամառաբար ։ ամրագայնօք ։ հաստատութեամբ ։

Pertinácia, Pertinacità. Յամառութիւն, համառկորութիւն ։ ինաք ։

Pertinénte, հ. Պատշաճաւոր, որ հայի, որ վերաբերի ։ փոխէն ։

Pertinénza. Ըր հարկիս պատհանի, պատհանութեան ։ տեղի օյան ընէ ։ վերաբերութիւն ինչ, պատշաճութիւն ինչ ։ փոխէն ։

Pertugétto. Ծակոյկ ։

Pertugiáre, ն. Ծակիլ ։ փքնիլ ։

Pertugiáto, ta. Ծակեալ, ծակ ։ փքնիլ ։

Pertúgio. Ծակ, ձեղքուած ։ փքնիլ ։

Perturbaménto. Խառնուածք, ամբոխումն ։

Perturbáre, ն. Խառնել, խառնակել ։ գայթագղել ։ պատանդել ։ — ársi, յ. Խառնիլ, եմ ։ ալ ինաք օյմակ ։

Perturbatóre, արս. Խառնիչ ։ Վանդալ ։

Perturbazióne. Խառնուածք, ամբոխումն, խառնակումն ։ գայթագղեալ, պատանդեալ ։

Per túttо, հ. Ամէն տրիք, ընդհանրապէս ։ հէր էերիք ։ Per tutto ciò, զը. Ինչպէս, ինչպիսի եւ ։ քան ։

Pervenire, ն. Հասանել, հասանել ։ էկիլ ։ գալ ։ գալ՝ի ծանօթութեան ։

Pervenúto, ta. Հասանեալ ։

Perversaménte. Ինքնապա, խառնապահա, չարաբար, չարաչար, ապիրատութեամբ ։

Perversióne, Perversità. Ինքնութիւն, խառնապահութիւն, չարութիւն, ապիրատութիւն, խառնագործութիւն, ապականութիւն (չարութեան) մեղք ։ նաստաղութիւն, պղծութիւն ։

Pervérso, sa. Ինքնը, խառնապահ, չար, ապիրատ, խառնակիր ։ ֆասխ, պղծի, նաստաղ ։

Pervértere, Pervertire, ն. Ինքնել, խառնագործել, խառնակել, վերի վայր առնել, շրջել, ապականել, մոլորեցնել, ալ ինաք էնիլ ։ պէժոփքիլ, պօղմակ ։ Pervertírsi, յ. Ինքնիլ, ապականիլ, խառնագործիլ ։ պօղոմակ ։

Pervertiménto. Խառնակութիւն, կործանութիւն ։

Pervértito, ta. Ինքնեալ, եղ ։

Perúggine, ա. Քարշին ։

Pervicáce, հ. Կամակոր, խրատապատրաստ, յամառ, խառամբաւ ։ ինաքնի ։

Pervicácia. Կամակորութիւն ։ ինաք ։

Pérvio, ia. Բաց, դիւրանցանելի, դիւրանց, դիւրանցելի ։ աչքի, գօլայ ։

Perúzza. Տանձ փոքր ։

Pesaliquóri, ա. Հեղկաչափ ։

Pesaménto. Կշռութիւն, կշռումն ։

Pesaméndi, ա. Տ. Saccentone.

Pesánte, հ. Ծանր, ծանրակիր ։ գժտապատիւ ։ աղէտ ։ ուժգին ։ աստափիլ ։ էկէ ։ մեծ, երեսէվեր ։ պէօյինէ ։

Pesáre, ն. Կշռել ։ փարթնալ ։ քննել ։ ինքինին էնիլ ։ ն. Ծանրել, ծանրանալ ։ աղէտանալ ։ օյմակ ։ կշռել, քննել ծանր ։ փարթնալ ։ քննել անհաւոյ, կամ ծանրանալ ։ հաղ էնիլ ։ questo mi pesa. ըն այդ գժտապիմ. ծանր ըլաւ

քան մզգ: pésano due libbre. կշռանի երկուս լտրոյ:

Pesarólo. Ա կշռասանիկ: տալըր պատան:

Pesataménte. կշռապէս, խնամատար կերպաւ, քննութեամբ: ափըն իւր:

Pesatóre, ս. կշռօղ: նայողը:

Pésca. Դեղձ: Ակֆսալի:

Pésca. Ձկնորսանի: պաղտ ամ ըսոյնը: որսորդական ձկնանիք, որս: ամանիով պաղտալը:

Pescagióne. Ձկնորսանի: պաղտի ամանոցը:

Pescája. Ցամհանիք գետոց ի ստիպս աղօրեաց, կամ այլ ինչ ածոց. Ջրաստիճ: տես և Peschiéra.

Pescánte, ի. Ձկնորս, որսորդ ձկանց: պաղտիչը:

Pescáre, ն. Ձուկն որսալ: պաղտի ամանով: Հանել ի ջրոյ (ըղ քուստ, զսակի, զմարգարիտս, եւն:) որոնել, խուզել: ա. պանով: pescare più, o meno. pescar più a fondo. ստորնոտիլ (նաւուց, եւն.) յատկապէս կամ՝ ուղ պանով: a fondo, կամ addentro. լինել ներհունս: ի խոր: poco a fondo. գիտել վերն ի վերոյ, հարեւանցի:

Pescaréccio, ia. Տ. Pescatório.

Pescáta. Ձանգարիտ, ձգտումն ուռկանին:

Pescatéllo. Ձկնիկ: պաղտիչըն: Pescatóre, ս. Ձկնորս: պաղտիչը: Uccéllo pescatore. Ձկնկուղ. ծովածո, աղկիտն, ագկիտիլը: ծորիչը:

Pescatorélło. Ձկնորս աղքատ, Pescatório, ia. Ձկնորսական, ձկնորսաց:

Pescatríce, ի. Կին ձկնորս:

Pésce, ս. Ձուկն: պաղտ: ձուկն (ցամաքատեսակ ձկունն:) հոսի պատճառ:

Pésce cane. Շանաձուկն: ֆկօֆկի պաղտը:

Pésce cappóne. Տ. Tríglia.

Pesceduóva, Pesceduóvo. Ձուաձկիչ: գայլան:

Peséćto. Ձկնիկ, ձուկն մանրիկ: պաղտիչըն:

Pescheria. Ձկնորսատեղի: որ հետս ձկնորսատեղի: պաղտիչըն: վաճառատեղի ձկանց, ձկնորսան: պաղտի պատիր:

Peschétta. Դեզձ փոքր:

Peschiéra. Ձկնորսան, ստացական ձկանց: պաղտիկանի, հավատ:

Pesciáccio. Ձուկն յոտի, ան համ, վատահոտ:

Pesciajuólo. Ձկնավաճառ: պաղտիչը:

Pesciarélło, Pesciatéllo. Pesciolíno, Pesciuólo. Տես Pescetto.

Pescióne, ս. Ձուկն մեծ: ոչ օյի պաղտ:

Pescióso, sa. Ձկնալից, ի ձկնկամիք: փոյս պաղտ:

Pescivéndolo. Ձկնավաճառ: պաղտիչը:

Pésco. Դեղձենի: Ակֆսալի ագաճը:

Pescóso, sa. Ձկնալից:

Péso. Ծանրութիւն: կշիռ, կշռուիլ, չափ ծանրութեան (մարմնոց:) ուղըղութ, պարիը: գումար, կամ հավաքական (կշռոց, եւն:) կենի, գանիւթ ի օֆօս, ծաւոպէնի: բեռն: ծուք, տապանակ, անձկուիլ: ի սաս, ուղիղ, գամ: Ցորգ, արժէք: պահ, պէյէք: di niún —. անտահ, անհիմն, չնչին: ային օյոն: sono d' un gran —. են արգոյ, զրուսոր, զրուհի յոյժ: un giovinetto di non maggiór peso di lei. պատանեկ տեղի ոչինչ արժանապատիւ, կամ քաջատահվիկ քան զնա: a peso, ի. ըստ կշռոյն, կշռով, ըստ կշռութեան, ըստ ծանրութեան: փարթըչըլը, փարթըլընա ֆօօրի: di peso, ի. ըստ օգս, ի վեր ձեռաց, բարձր ի գետնոյ: ենթրպեն ի ֆօֆի, եւ ի ֆօֆիւն: pigliare, e portare di peso alcuna cosa. առնել ինչ վերատարած ի գետնոյ: pigliar un di peso. յատիչատակիլ զոք ի գետնոյ: portar di —. բարձեալ բերել: moneta di —. դրամ հանգիստական, կամ արդարակշիռ. դրամ նոյն, կամ արդ ար: այոյ ահմէ:

Digitized by Google

Pésolo, Pesolóne. S. Penzolóne.

Pessimaménte. Ձախաչար յոյժ: ինէ փէնա :

Péssimo, ma. Ամենաչար, վատաթափագոյն, յոռետգոյն, եղեռնաւար : ինէ ինօխա :

Pésta. Ճանապարհ վարուն, բազմանոխ : իւնէ էօյ : հետք, շաւիղ : իզ : andar per la pesta, non uscir della —. գնալ ի սրտահետ հաստատակաց, ոչ խոտորիլ յայր քան ի պողոտայէն : խօսուն : գա լապաւըգ :

Pestaménto. Լսուն : էդմ :

Pestáre, n. Կսուիլ, մանրիլ : էդմէ : գանակոծ առնել, ճմռել (զմսոյին հարմամբ) : Կոխան առնել, կոխել : էդնամա , պամա :

Pestáta. Կսուն, մանրուն :

Pestatójo, Pestéllo. Սանդիխոտուն : հավան էլի :

Péste. Ժանտաճախտ, ժանտամահ, սրածուխ : եօմոպճափ, նաման, էօլէի : գաղշահոտուի, հոտ գարշ : քինօ փօփա : aver la —. հարկանիլ, սխտամաղ ժանտաճախտիւ : եօմոպճափան վարպամա :

Pestellíno. Փոքր սանդիխոտուն :

Pestéllo. Սանդիխոտուն : հավան էլի :

Pestífero, ra. Աղիճ ժանտամահ, խանձեցուցիչ ժանտաճախտի : եօմոպճափէը, էօլէնէի : ինէ սահար, մահաբեր, չար, սպիտաւոր պարտէը, քինօ :

Pestiléntе, հ. Ըստի հ. Una —. գ. Կին սխտացեալ ժանտամահու, կամ ժանտահար :

Pestilentíssimo, ma. Կարի ինտամկար, ժանտաժուռ :

Pestilénza. Տես Peste.

Pestilenziále, հ. Pestilenzióso, sa. Տես Pestífero.

Pestío. Կոխուն, կոխան : էդնամա :

Pésto, ta. Pestáto, ta. Կսեալ, մանրեալ, փշրեալ : էդնէի : կոխեալ : պամըլըդ :

Pestóne, ս. Սանգիխոտուն, պանգիխոտուն մեծ : հավան էլի :

Pétalo. Տերև՝ ծաղկանց :

Petárdo. Որ փուքս արձակէ, փքարձակ : ծնգանօղի ինչ՝ ի խորտակել զգուբս և զպատիսաց :

Petecchiále, հ. Գիզաւոր, կամ խտղաւորատեսակ առնդ : հասփալը հիմմա :

Petécchie, է, յոփ. Գիզք, կամ խտղաւորք (սխտացեալոց մահճակալք առնդից) : հասփա :

Peteréccio. Ախտինչ եղջերական :

Petitório, ia. Խնդրողական գաւառաւոն :

Petizióne. Խնդիր, խնդրուած, հայցուած : փինէի : a petizióne. ի խնդրոյ : Petizion di princípio. կրկնուն, կամ զեղծուն սկզբան :

Péto. Փուքս որովայնէն : օսոբուգ trarre un peto. փուքս արձակել : օսոբմամ :

Petrája. Քարակոյտ, կարկաքարայնց : Նաղ էդէնէը :

Petrarchésco, ca. Պետրարքական (ոճ, ոճական) :

Petrarchíno. Գիրք բանաստեղծուեց Պետրարքայի :

Petrarchísta, աբ. Աշակերտ, հետևօղ Պետրարքայի :

Petrélla. Քար փոքրիկ : Նաշէնղաղ : քարեղէն կաղապար :

Petricciuóla. Տ. Petruzza.

Petrificazióne. Քարացուցանելն, քարացումն, քարափոխուէ : Նաշէնէնէի : — óni, յոփ. Քարացեալ առնելք, կամ կենդանիք :

Petrífico, ca. Քարացուցիչ (հիւթք.) քարագործ :

Petrígno, na. Petríno, na. Քարեղէն, քարայինն : Նպանա : կարծր, յատուկ : էնէ :

Petrína, Piétra. Քար, վէմ :

Petrólio. Կաւթ, քարաձիւթ : նէֆթ, նէֆթի էաղը :

Petrosellíno, Petroséllo, Petrosémolo, Petrosíllo. Կարուն, քարլուն : Նաղպանօս, Նայպանօս :

Digitized by Google

Petróso, sa. Քարապատ : Խանդր կարծր տարածս ունեցող, կարծր : ԷՆԳ :

Petrúcciola, Petrúcola, Petrúzza. Քար փորելիք, մանրիչ : Խաշհիղաղ :

Pettégola. Կին արհամարհոտ, վատաբան հանակ : ԼԲԱԿ :

Pettegoleggiáre, ի. Զհնաս եր. թափ՝ կնոջպատիվ բնդ. վատաբանհոտիկ կանանց :

Pettiéra. Տես Pettorale.

Pettignóne, ար. Երդիք, կամ առաջկողմն եղանաց : գեսրք : Յակր եղանաց, կամ առաջկանաց :

Pettinágnolo. Սանդրագործ : Խարտիչ :

Pettináre, ն. Սանդրել : Խարտիչ : — ársi, յ. Սանդրել, վհերս իւր : Խարանիլ : farsi pettinare. մանաւանդ կանանց : Խարտիչել :

Pettinatóre, ա. Սանդրող :

Pettinatúra. Սանդրութիւն : Խարտիչ :

Péttine, ար. Սանդր : Խարտիչ : սանդր առաջկնանեայց : Կտիճ, կամ սանդր. (ինքնշմարիտ ինչ լրացնելիս) Խարտիչ :

Pettiniéra. Քառակ, կամ տեղիտան սանդրաց : Ճըղպան :

Pettirósso. Ֆռնջուն ինչ կարմրալանջ :

Pétto. Կուրծք, լանջք : Ներփս : դիրկ, ծոց (կանանց :) գոտնափ : սիրտ, խորհուրդք, միտք : Խրէտ, փիւթ : լանջասպանակ : ՃԿԱՆ : uómo di —. քաջասիրտ, արի, անսարկիս : Խրէտլի : di poco —. վատասիրտ : Խրէտսիրտ : A pétto, կամ Appétto. Հանդէպ, ընդդէմ : գուշտա : Հա՝ առ, առ հասանելմատուցանել : Էանգիպա : stáre, կամ méttere a petto d' alcuno, ևն. բաղդատիլ, կամ բաղդատել : Ինդրին ելնել, լաբելնել : stare a petto a uno. ընդեմ կալ, կամ դառնալ : գուշտ գօմա : stare a petto. ի դիմի հակառակիլ, Ճակատիլ : գուշտ ոգ գուշտ ինչնէ : potere stare a petto a uno. կարող լինել դդեմ ունել ումեք : dar di —. Հարկանիլ, բաղխել, զարկանել : լափոփ, փոփանոփ : avere a petto un bambino, tener a petto, ունել մանուկ ի գրկի, գիրացուցանել : avere a —. փղրիճ, խնամատանել : գայրոփ, հաճախել օլմա : pigliare a petto checchessia. արտի մտաք գառնե գործել յիմիք : Ճակոփ եմիչ : pigliar a pétto. առնուլ զդէմ ընդհակառակ, իմանալիկ ուսմեք պր petto, ած. Հանգչել, յանդիմանել, ի Հանդիստ : գուշտ, գուշտ : a petto a petto. միասին ընդ միասին, առանց միջնորդի :

Pettorále, գ. ար. Լանջապահ (երիվարին) ԱԳՕՅԻԱՆՈՓ-ՈՒՆԿԱՆՈՓ

Pettorále, ած, հ. Լանջական, կրծոց : օգտաւոր (սեռական) կրծոց : ԱԳՕՈՒՆ ԷՈՒՐ :

Pettoráto, ta. Քաղձկահոտ, քաջալառնել : ԱԳՕՈՒՆ : ատուցիլ, փքացեալ :

Petulánte, ած. Ժպրիծ, յանգուգն, ատահակ : ՓՆՆԻՆԻ :

Petulánza. Ժպրհուիծ, յանդգնութիւն : ՓՆՆԻՆԻՆ :

Pévera. Ձռգաստ ինչ սեծ և փայտատակերտ :

Peveráda. Ալրագանակ՝ մոյ, ևն. ԿՈՒ ՈՒՆԻ :

Pévere, ա. Պղպեղ : պիպեր :

Peverino. Փոքր ձռգաստ փայտատակերտ :

Pévero. Ալդ ինչ հատիկից :

Peveróne. Պղպեղ կանաչ, կամ կարմիր, գարատպղպեղ : պիպեր, պաճ պիպեր :

Pézza. Կտակերտ (կտաւոյ, աստառոյ, ևն.) վիրիճ : պիր ֆուլա պեղ, պիր ֆուլա լոհա : ապրանք, ստուրակ (կտաւոյ, չուխայի :) Խոփ, ֆասիափ : փեղկ կտաւոյ, ևն. ուսկ՝ մոյ մը կտաւ :) uómo di pezza, կամ de' primi della pezza, ևն. այր երևելի, յարդոյ, պատուականն, մի յանականաւորացն : Ստան, կո-

Digitized by Google

ատրակ : փուլա :

Pézza, ին. ասի՝ Gran կի՛ buóna pèzza, pezza fa.՝ի վաղուց հետէ: լօգիան : è gran pezza. բաւ՛ Ժամք եւն : una buóna pezza, buóna pezza. հարուստ ակ, ժամանակ հին, եւ երկար: հայլազան, լօգ պահան: già essendo buona pezza di notte. և քանդել անցեալ հինն բաւ՛ պահք կին ընթրել: a pezza. առ յապայն, զինի, յետոյ: ածուբա: եւս՝ եւ երկար, յետ բաւ՛ Ժամուց : լօգ պահան : a, կի՛ in, կի՛ di quésta pezza. յայսմ ժամանակի, այժմ : ընկի :

Pezzáccio. Կ՛ասէ յոռի, կատարած վատթար: –di poltrone. ապերջանագոյն :

Pezzáme, ա. Կտորակք, բեկորք : փուլաքար :

Pezzáto, ta. խոյտատորեալ, խոյտատորիւ : ալտած :

Pezzéndo. Andar pezzendo.՝ի մէյմը չքնիլ, մուրանալ : փլնկնիլ :

Pezzénte, ա. Կ՛ուզէ, մուրացկան : փլնկնճի :

Pezzétta. կտորակ, կտոր, կամ պերա : փուլաքար :

Pezzettíno, Pezzétto. Փոքրիկ կտորակ, կտորեր :

Pézzo. Կտոր, հատոր, բեկոր, կտաւեր : փուլ : ատատած : փլնկ: di terra. կոշտ հողոյ : di terreno. մնան ինչ գետնոյ : a կի՛ in pezzi. ատատած ատատած, մնան մնան, մնար մնար: փուլաքար փուլաքար: andare in pezzi. կտորիլ, բեկանիլ : գերբնիլ, լմնալած: tagliáre, fare a pezzi. մնար հատատնել, կտրատել, յօշել: փոքրացած : կտատրել, ի տուր տուր տերի մնալել (զգօրս.) ատատակել, ատատնանել փլնկ փլնկ եղած, եւ օրինչ: d' un pezzo. միատեղաղ, միատեղ, միատոյղ : եկ: per un pezzo di pane. գիւրաչունչի յոյժ : եկ: ուճռոյ: pezzo d'ásino, di ribaldo, եմ. (ա նախատական) անմիտ, անզգամ, չարաչար ցատատ:

եղեկ, հայհոյան, եատատած: un pezzo d'uómo. ատր յատկահատակ, թիկնաւէտ, անձնեռայ : pezzo d' artiglieria, di cannóne, կի՛ ատակ pezzo. ատատերազմական մեքենաւորած, հրացէն, մեղանօրէ : ընօք :

Pézzo. Ժամանակ, տեղի : պատան : un buon pezzo, un pezzo, un gran pezzo, un pezzo fa, un pezzo prima, եմ. եւ երկար, բաւ՛ Ժամ : լօգ պահան: a un pezzo. յետ բաւ՛ Ժամուց: հայլազան, ածուբա: gran pezzo davanti. կանխաւ, կանխաւ գոյն, յառաջ ժամանակաւ : լօգպահան: un pezzo. Ժամ քիչ, առ Ժամ մի : տիր ատ :

Pezzolína, Pezolíno. Կտորակ փոքր : փուլաճըփ :

Pezzuóla. Գատատակ, թաշկինակ քրատան, թաշկինակ: եաղլըփ, հանգոյս : տանս եւ. Pezzolína.

Pezzuólo. Կտորակ, բեկոր : փուլաճըփ, փուլ : a pezzuóli, ին. մնար, մնար մնար: փնկի փնկի :

PIA

Piacére, ն. Հաճոյանալ, լինել հաճոյ, բարի. հաճոյ ընել, քաղցրանալ : ախտպատ օյմա, հօգնանա ընկնիլ: così è piaciúto a Dío. ատյսպէս եղեն կամք ետն : piáccia, կի՛ piacésse a Dío. երանի Թէ, ո՛ տայր, իցէ Թէ : ընդնէ : non piáccia a Dío. ոչ, մի լիցի : ատկահ ընօգնկըրնէն : Piacérsi, ր. Հաճիլ, գոհ լինել: հօգնատ օյմա, հատ ընկնիլ:

Piacére, ա. Հաճոյութիւն, բերկրութիւն, զուարճութիւն : ախորժ : հեշտութիւն, փափկութիւն, գործարք : ընդնէ, ընքնէ: կամք, հաճոյք : իրատնկնի, խոնկնի: ընատխոտք : շնորհք, նպատատ, ծառայութիւն : ընյնի, ընոնքի, հրընկնի: io sono al túo –. ատիրատատ եմ ատհրամանդ ատրուածիդ : far piacere a qualcheduno. բարեգործել մարդոյ: fare il piacere altrúi. կատարել զկամս ուրուք, հաճել զոք, հետզետէ : ինոնի օյմա, հաւրը հօգ

նի-ել։ fare il suo — . գործել ինչ իր համեցած. իր կամաց : far il piacer di alcuno , կամ il suo — . ընտրել զբաղումն ի սուրբ , կամ կատարել զնշանակուածն ինչ : fare — . հնազանդութեամբ , բերկրութեամբ ընել , համձել : հօլանդրմամբ , հաղ նիւթիւ : dare, fare piacere ad alcuno . զուարճացուցանել զոք , բերկրեցուցանել . ricever, pigliarsi — . զուարճանալ , բերկրիլ , հնազանդել : հաղ նիւթիւ , ակամ նիւթիւ : uómo dato ai piaceri. այր հնազանդ : piaceri sensuáli. զգայական համձիք : contra súo — . ակամայ , չիշ կամաց : a piacere, a súo — . իր համեցած , իր կամի , լաւ կամաց : ինքիանէ : con tutto — . ամենայն յագուրդս : ճանր ինծիւքն : per far — . առ շնորհուելիս հանրի իւրն :

Piacerúzzo . գոյզն համձիք , հնազանդ փոքր :

Piacévole, ի . գեղազարդուհի , քաղցր , քաղցրակերպական , քաղցրաքաղաքաւոր , համբոյր : նախիր փեսի , լսնիկ , ինուէր խոչիս : համձիք բերկրալի , ախորժակալի , գեղեցիկ : ծաղուռ , ինուէր , հօգտ :

Piacevolétto , ta. Piacevolíno, na. գեղգեղիկ :

Piacevolézza. Համձիականուհի , քաղցրութ , քաղցրաքաղցրութ , մարգասիրութ : նախիր փեսիկի , լսնիկութ : զբոյդ իր կատարած , զուարճալի առածուած , կատարած : նիւթիկ :

Piacevolménte. գեղազրութ , զուարթութեամբ , զուարթութ , մարգասիրաբար : նախիր փեսիկի , լսնիկութ իւն :

Piaciménto . Համձիալ , բերկրութ , զուարճալ : ակամ : կամք , համձիք : բարկի : a piacimento , ձ. ի սրտանձաւս , յագուրդս :

Piaciúto, ta. Համձեցեալ , համձեալ : ծաղուռ օլանմուշ : համձիք , համձելի , ընդունելի : ծաղուռ :

Piága. Խոցուած , խոց , վէր : նարա : ցաւ , վիշտ : հարուածք (նիզակաւոյ , աէն :) far una — . վէրս դնել , խոցել : նարալանմամբ :

Piagáre, ն. Խոցել , վիրաւորել : նարալանմամբ :

Piagáto, ta. Վիրաւոր , բազմախոց , վիրալից : նարալ :

Piaggerélla, Piaggétta. Ցլաւակ : պայլաճեփ :

Piággia. Զառ ի վեր լերին , կամ բլրոյ · բլուր : նօգնոց , պայլ : ծովափին : պնդիկ դնդարք : andar piággia piággia . երթալ յամին կողս , քերել առ ափամերձք : գոյր սըրա նիւթիւ : Piággia. Երկիր , աշխարհ , կալուած , գաւառ : ակմի , վիլայէթ :

Piaggiáre , ն. Երթալ յամին կողս , քերել ափ ափամերձք : գոյր սըրա նիւթիւ : շողոմել , խօսել , ի միտս : նալիփանմամբ :

Piaggiatóre , ար. Շողոքորթ : հօշակաւ ախոյեանի :

Piaghétta. Վէրիք փոքր :

Piagnénte, ի. Լացօղ , ապաստաւոր , ափսոսոր : ողլայան :

Piágnere , Piángere , ս Լալ , ապաստաւել : ողլայմ : ն , և յ. Սգալ , ողբալ , ցաւիլ , կսկիծիլ : ընդհանրի կիմիթ , աշխմ : far — . շարժիլ յապաստ , փղձկիցուցանել : ողլամ : méttersi a — . լալ : ողլամ :

Piagnévole, ի. Տ. Piangévole.

Piagnistéo. Կոծ բազմաց , ողբ , աւդ : ողլայիլ :

Piagnitóre. Տ. Piangitore.

Piagnóne, ա. Լալական :

Piagúccia, Piagúzza. Տ. Piaghetta.

Piálla. Փիլիչ հնամանց , հարթիչ , յողկիչ : բենպէ :

Pialláre, ն. Ցղկիլ կամ հարթիլ քերչաւ զանհաւասկս : բենպէնիմ :

Pialláta. Ցղկումն քերչաւ : dar una piallata. տե՛ս Piallare.

Pialláto, ta. Ցղկեալ , քերիչ , հարթիլեալ : բենպէնի :

Digitized by Google

Piallétta. Փոքրիկ քերթէջ : փնջիկ բէնկ :

Piallóne, ս. Մեծ քերթէջ ինչ հիւանդաց :

Piamádre, Pía mádre. Գոտուվանայր. (մինիք ուղղայն :)

Pianéte. Բարեպաշտուհի, ծածկաշտուհի, երկիւղածուհի :

Pianaméte. Լուռ, լռիկ մընչիկ, մեղմով : Եփճա : առ. ասկաս ասկաս : ագար ագար :

Pianáre, ն. Հարթել, հաւասարել, յոկել : փխէնիմ, փխած փխէնք կենիմ :

Pianélla. Օդ (անկրատնին.) մուճակ, հոդաթափ : ֆապուճ : նրբագոյն ապիւս տանեաց : կնոջ կոշկակ :

Pianellájo. Օդակար, կարուածք հոդաթափից : ֆապուճչիս :

Pianelláta. Հարուածք հոդաթափի :

Pianellétta, Pianellína – íno. Հոդաթափի փոքր :

Pianeróttо. Փոքր միջոց. առ փիստակ, դիւր փոքր :

Pianeróttolo. Ալահակ առնգղոց : առհանելըփ :

Pianéta, ս. Մոլորակ : սէյյարէ : և ի Կախարտ, շուրջառ :

Pianétto, հ. Մեղմով, առ ասկաս ասկաս : Եփճա :

Pianézza. Հարթուհի, հաւասարուհի, դիւր : փխոյ Եէր : ոտոր կուհի, յոկուհի : փխոկիփ :

Piángere, և՛ն. Տ. Piágnere.

Piangévole, հ. Ողբասատուհի, ողբալի, ողորմի ազնաուճափ :

Piangevolménte Լալագին :

Piangiménto. Ողբ, լալ, կոծ, արտասուք : ազնայըլ :

Piangitóre, ս. tríce, իգ. Լացող, արտասուօղ : ազնայան :

Pianguláre, ն. Լալ փոքր մի : ճչել, ճիչ բաղձալ լալ :

Piangulóso, sa. Ողբալի, սգալի :

Pianigiáno, na. Դաշտային : դաշտական, դաշտաբնակ :

Piáno, գ. Դիւր, տափարակ տեղի : օվա, փխոկ Եէր : piáni delle case. գտափիմք տանց : գխոկ in piáno, հ. ի գիւրի, առ հզիրատաս Piáno. Խորհուրդք, միտք, մեռս ծուխճէ, կասկ : Նէրփիմ, փխոպ, նիչկէ : far un piáno. կարգիլ, կարգիլ ի մեկ : Նէրփիմ էնիմէ :

Piáno, հ. Դաշնի ձայնիւ, մեղմ Եափճա : յատչիկ, հանգարտութէ, առ ասկաս ասկաս : Եափ Եափ, ս. հէսնիք : մեղմով (հայկականէ :) di piano, հ. գիւրայ, անդաշնաւոր, հաւասարձակ, անարգիլ : գօլայճա : Pian piano, Pian pianíssimo, հ. Դաշնի ձայնիւ, լռիկ մեղմիկ : Եափճա : առ. ասկաս ասկաս, յատչիկ : Եափ :

Piáno, na, ած. Դիւր, հարթ, հաւասարաւոր, մեղկաբաստարդ : փխոյ փխոկ : մերկատրգակ (անհիմն, ձև.) in piána terra. ի գիւրի, ի գետնի, յերկիրս երկրի. Ցածրանի, դիւրիմաց : քաղցրայայտ : պէյան, հշ փէաէրէ :

Pianofórte, Fortepiáno, ս. Նուագարանի ինչ կազմելոյ ի լարից, կամ ի թմբից :

Piánta. Տունկ, բոյս : Փիսան : del piéde. գարշապար : Խոպան : dell' edifizio. յատակ շինուածոյ : ղէ ֆին : Ցատակ, կամ յատակագրութիւն (շինուածոյն :) far la piánta, levar di piánta della casa. յատակագրել, գծագրել գյատակ, կամ՝ գձև տան (ի վր թղթոյ :) far checchessía di piánta. ակամանել նորոգ, անդուստ ի վերրուստ : far di piánta la casa. ի հիմանց շինել զտունն : Նիչէնիմ փին էնի էափմէ :

Piantábile, հ. Տնկելի :

Piantággine. Զգեսիտու : պնդիր մի օթ,

Piantagióne, Piantaménto. Տնկումն, անկարկուէ : փիգիլ :

Piantáre, ն. Տնկել : փիգմէ : հաստ տատել, վճռակել, կանգնել :

Digitized by Google

գօմա՛, նետևանիւղ: ցցել, վար-
սել (ցից:) փայտ: վիճակ (ըղ-
ասուր ի սիրան:) օգտակ: le bat-
terie. կանգնել զատուածս: Ա-
ինչիւ գործա՛: l'artiglieria. կանգ-
նել զինգամօրեա: ի օդւոյէ գոր-
ծա՛: il campo. բանակ հարկանել,
բանակիլ: օրհաս գործա՛: l'esér-
cito si piantò. բանակեցաւ զօրն:
la bandiéra. ամբառնալ՝ պարզել
զդրօշակն: i piédi in un luógo.
հաստատակամ զոտս ունել: piantár-
si in qualche luogo. հաստատակամ
ունել: նետևանիւղ:

Piantáta. կարգ ծառոց, կամ
տունկ:

Piantatóre, ար. Տնկօղ: փիգի-
ձի: di dadi. որ ըստ հաճոյս գիտէ
ցուցանել զքուէսն:

Piantazióne. Տնկումն: փիգի-
ձի: Piantaréлla, Pianticélla. Տունկ
փոքր: փիփանձգի:

Piánto. Լարձակ, լալ, կոծ,
ողբ, արտասուաք, հեծծուխ աղաչելոյ
ձեօք եաչք:

Piantonoéllo, Piantoncíno. Ա-
նարատունկ, մատաղատունկ:
Էնդի փիփան:

Piantóne, ար. Գաւազան, կամ
շաւափիղ (ընձեռնելով յարմա-
րոյ:) նիզակ, փիփան, գալէմ:

Pianúra. Դիւր, գաշտագիծ
տեղի, գաշտավայր: օվա:

Pianúzzo. Փոքր և տափարակ
միջոց ինչ՝ ի գլուխս սանդից:

Piástra. Տախտակ, կամ թիթեղն
(երկաթի, ևն:) Ինդիկ: Գահեհ-
կան, կամ Ղուռուշ: գաւառաղ:

Piastréлla. Խազալիկ քարւ տա-
փարակ:

Piastréllo. Կարգիրա, կամ կր-
ասուս, կամ փերթի սանդանոյ:

Piastrétta. Փոքր տախտակ,
նուրբ թիթեղին:

Piatíre, ւ. Գաւառք ըստ ուղիք,
՝ի գաւառ մնալոյ: փայտ էնիդի: կամ
գիր, վիճակ: Նիպո էնիդի:

Piáto. Գաւառ առանձին գաւառ-
ապետին, գաւառատան: փայտ: կոպ,
վիճակ. հակառակութիւն: Նիպո: հոգ,
մեռածուքիւ, անհանգստութիւն: գայլէ:
գործ, իրագործիւ, գործառնութիւն:
Տալահան: առանձին փըրցանիւ:

Piátta. Մակոյկ ինչ առափնեայ
տակ:

Piattafórma. Հողաշինեալ քա-
ռանկիւնի:

Piattelláta. Հարուած ափամբ:

Piattellétto, Piattellíno. Ա-
նօթ փոքրիկ: Ինդիկճի:

Piattéllo. Ափամբ փոքր: Ինդի-
կճի: ափամբ, ափուռեղ, պնակ:
Ինդիկի, նապաստ:

Piattellóne, ար. Ափամբ մեծ:

Piattería. Ափամբագործ, ափա-
ռեղք: Ինդիկչիլիք, նա-
պաստչիլիք:

Piátto. Ափուռեղ, ափուռեղ
(առափնեայ.) պնակ: Ինդիկ, նա-
պաստ: պաշտօն, գործանութիւն, ուռեռա:
Խոյին:

Piátto, ta. Ղօղիշ, Թաղտան:
Ինդիկնիկ, Ինդիկ: առափնեայ, մա-
կարդակ: Նաւը: di piatto, կամ di
piattone, Ար. լայնութիւն տրոյն, առա-
փնեայ կողմնամբ առաւելին (հար-
կանել:) եւ՝ գաղտ, գանխարգելու-
Ինդիկճի: dar, կամ menar di piat-
to. Տ. Piattonare.

Piattolóso, sa. Ղեհուաց, մի
աղտեղութիւք, աղտեղի:

Piattonáre, ն. Հարկանել առա-
փնեայ կողմնամբ տրոյն, կամ այլ
գինուց: Նաւղարկնա վնասիլ:

Piattonáta. Հարուած առափնա-
յեայ կողմնամբ տրոյն:

Piattóne, ա. Ափամբ մեծ: պնակ,
Նաւ Ինդիկ: տղիկ եգանակաց: գաւգի-
պինի: di piattone. տես՝ Piatto, ած:

Piázza. Հրապարակ: Ինդիկ:
վաճառատեղի: վաճառատեղի,
որգատոպ: պաշար: տեղի, վայր:
Նէր: piázza d' arme, կամ առան
piazza. քաղաք, կամ ասեան զարգա-
պատ, բերդաքաղաք, ամրոց:

Digitized by Google

գալէ, հիւսէ: morta. S. Morto. Ընկերքոյ, կամ խումբ վաճառա-կանաց, վաճառականք քաղաքին: ազատիւնեան: che fa la piázza? ովիւրդ անցեանն դրամներ խոտա-ԹԻՔԸ, կամ քանի՞ տոմիներ վաճառ-քըն: far belle le piázze. կուտալ գնեալ, կամ ի վերայ զամբոխին կա-զապակաւ, կնռուով, և այլն:) far bella la piázza, կամ farsi far piázza. ճանապարհ հարկել անձին, ի բաց վտարանել զամբոխն: far piáz-za. բանալ անցս, տեղի տալ, շր-ջարհել անցս: էօլ վէրչի: fátemi piázza. տեղի տուք ինձ, ի բաց կացէք ասկից: աստ: far — յաձա-խել յոչ վաճառուց, կամ յաձա-խութիւն ընկնել գժուարաւաճառ: fare il bello in —. կալ պարա-պորդ: éssere piéne le piázze d' una cosa. քանչացեալ լինել ասմէն, յայտնի գոլ ազիատացեալս:

Piazzétta, Piazzuóla. Հրապա-րակի փոքր: հէյեանճըկ:

Pica. S. Gazza. Քաղց ընտանեակ:

Picca. Ախլակ ինչ երկայն: ա-պառն ծըրտիկ: կապ, կոխ, վէչ: նիզա, գալէ:

Piccánte, ո. կծու, կծուցական: փէփէր, խիճ: բարկ (կխիճ, քացախ) փէպէնի, սուր: երգիծանօղ (զրոյց) խրէք փէրէն:

Piccáre, ն. խայթել, կծանել, հարկանել: սօգմա, փէրչէ: կծա-նել, կամ երգիծանել բանիւք: սէօղ խօսք ինձ խիճխիճ: հարկանել (գինւոյ) զքիմն: piccarsi di al-cuna cosa. պարծիլ յիմիք, մե-ծամտանալ, գլքանալ: Խաղանմա: piccarsi d' alcuna cosa con alcu-no. մլկել ընդ ումեք վր իրիք: pic-carsi l' un l' altro. Հշնամանել զմիմեանս: սէօյիշմէք: — arsi di voler far da médico. ախորժել ե-լեվիլ, կամ համարիլ յայնոց որպիսի ջժիշկ: հէքիմլէր խօսանմա:

Piccáta. Հարուած եղկայնա-գոյն նիզակաւ:

Piccatiglio. Հասակի ինչ սեռը-ժաշարժ:

Picchettáto. S. Picchiettato.

Picchétto. Խաղ ինչ Հրամայ: խաղալ ինչ զրոյց (առաքեալ ի զօրավիգն պահպանութեաց:) գօլ, պէչխէ:

Picchiamento. Բաղխիւն:

Picchiánte, գ, ա. Հասակի յո-րինեալ ի ծեծածոյ մսոյ:

Picchiáre, ն. Բաղխել (ըղ-գալուն, և այլն.) կռծել (գկուրծս:) լայնել, վերբել: գալել, հարկա-նել: փէչխէ: — ársi, յ. Հարկա-նել զանձն:

Picchiáta. Բաղխումն, հա-րուած, հարուածած: վերբուլ:

Picchiére, ար. Ախլակաւոր: տըղբաբէլը:

Picchierélla. Տարբեր ինչ: էնթիմ

Picchiettáre, ն. Խայտաճաղիկ առնել: ալաձա կէնթէ:

Picchiettáto, ta. Խայտաճիկ, պիտակ պիտակ: ալաձա, պէնէ պէնէ:

Picchio. Փայտափոր. (Հռուչն ինչ:) ագռաւ փոփան: Հարուածած, բաղխիւն: վերբուլ:

Piccia. Կցակաք հայիոյ:

Piccinino, na. Փոքրիկ յոյժ: փիչիճէնիչ:

Piccino, na. Փոքրիկ: փիչիճէ:

Picciolélla, la. Picciolétto, ta.

Picciolíno, na. Փոքրիկ յոյժ: փիչիճէնիչ:

Picciolézza. Փոքրութիւն, փոքրկումն: փիչիճէլիք:

Picciolo, Picciolíno, գ. Դպրա-ցի ինչ նախնի փոքրնախացոց:

Pícciolo, la. Փոքր, փոքրիկ: փիչիճ: a pícciol passo. յամրա-քայլ, յետնիկ: եաւաշ:

Picciocélla, Picciocino. Ա-պրանեակ փոքրիկ:

Piccióne, ա. Աքաղաեակ, ձագ աղաւնոյ: էքօվէրճին եավրասա: անփորձ, միամիտ, դիւրահաւա-տաճուկ:

Digitized by Google

Picciuolétto. Փոքրիկ կանեփ (ալաղոց:)

Picciuólo. Կանեփ ալաղոց: սափ:

Pícco, ca, adj. խիճեալ, հաւթեալ: ոգեաւմաղ, փուխիխուիղ: a picco, ի. ուղղահայեաց: պօս պօղբաս: andar a — ընկղմիլ: պոխնափ: mandar a fondo, e a picco. ընկղմել գնաւն: կէդի պոբբմափ:

Piccoléllo, la. Piccolétto, ta. Piccolíno, na. Փոքրիկ, կարի փոքր, մանրիկ: փուխիճափ:

Piccolézza. Փոքրութիւն: փուխափ:

Píccolo, la. Փոքր, փոքրիկ: փուխափ: կարճ: գէաս: in piccolo, ի. սակաւ, փոքր, փոքրիկ: ritratto in —. կենդանագիր փոքրիկ: stampare un' ópera in —. գմամուեան ինչ տպագրել փոքրագիր. 'ի փոքր գիրս:

Piccóne, m. Մուրճ ինչ քարհատաց: էչխճ:

Picconiére, m. Մրճաւոր:

Piccóso, sa. Կուսասէր:

Piccózza. Ուռն ինչ միասպրի: ուրյագ ինչ: էչխճ, փուխր:

Piccozzíno. Տապար ինչ փոքր:

Pícea. Մախր: էբրա:

Pidocchieria. Կծծուիճ, ժլատութիւն: նէփուլխ: ոչնչ, անոտիք: ային չյին էչյ:

Pidocchiétto, Pidocchíno. Ոջիլ մանր, փոքր:

Pidócchio. Ոջիլ: պիւ, փէհլէ: տիզ: ոջիլ (դալարեաց, կամ ծգոյ, ևն:) di mare. ոջիլ ծովային. (ժժմակ ինչ:) Pidócchio. խեցի ինչ ծովային: ծպիա:

Pidocchióso, sa. Ոջլոտ, ոջլուսաց: պիւլի:

Piè, m, ել, և յոտ. Ոտն, ոտք: այապ: Տես և Piéde.

Piéde, m. Ոտն: այապ: Ծառի (անասնոց:) էչխէ: բուն ծառոյ. արմ: փուխիփ: ցօղուն, ոճ տունկոց: սափ: խարիսխ (սեան:) փէչէփ նապանը: Ոտն, ոտնաչափ. (ի չափ քառասնաւոսնակ:) այապ: Ոտն (առաքելաբիական:) Ոտն, կամ առորոտ (լերին, մանճաղ, սեղանոյ, ևն:) փիլ, այապ: խարիսխ, հիմն, խեչակ, նեցուկ: պայապ: Andar a piédi. Գնալ հետ: andar co' suói piédi. գնալ ոտիւք, ինքնին, քայլել միայնակ: andar pe' suói piédi checchessía. պատճառ ընդհանուր խոր, ընդհանուր բնական բերմանն, չբանալ առաքս ի զպատրաստն, գնալ ուղղորդ: a ogni piè sospinto, ի. առէպ, յարձակ, միշտ, ամ ոռչրք: A piédi, a piè, Appiè, ևն. ի. հետի, հետոտոս, հետևակ, ոտիւք: այաղ ըլլ, էայան: եա՝ նորբ". Ա. առաջմբ, առ առորոտով (լերին.) 'ի առորև: փէչին փէ: եա՝ առ ասիամբ (գետոյն.) առ (աղբերաբ:) էչխաբբնափ, էա՝ նընփա: gente a piéde. հետևակ զօրք, հետևակազօր: էայան առչէբ: a piéde a piéde, ի. 'ի առորյագոյն, 'ի խոնարհագոյն կոչմանն: a piè giúnti. ոտնամած: a piè pari, կամ co' piédi pari, ի. զուգընթաց ոտիւք: եա՝ հետևեաւ, հանգստաւեամբ: a piè zoppo. միոյ ոտամբ:

Aver piéde. զօրանալ: Baciáre i piédi. Համբուրել զոտս: ընորհս մատուցանել: báttere i —. դոխել ոտիւք, դափր հատանել: զայրագնել: cadere tra' piédi alcuna cosa. 'ի բուն անկանել պատահել, ընդ առաջ լինել: dar de' piédi. հարկանել ոտիւք, աքացի: նէչխ վրափ: dar de' piédi, de'piè in terra. փախչել: dar de'piè in terra. դոխել ոտիւք: dar di piédi al cavallo. մորակել զերիվարն, մըտրակ 'ի կուշտ առնել: ծակհատաչափ: ésser a piédi, stare in piédi. կալ յոտին, կանգնուն. գոլ, կամ կալ անվճար, անկործան: ésser ne' piédi d' alcuno. լինել 'ի նմին դիպուածի, 'ի նոյն պարագայս:

Digitized by Google

far piéde. ստուգապատում ծառայ, լինել հաստատուն: հիմնել, հաստատել: fare i piè giálli. ապաստան կանել գինուոյն: guardarsi a' piédi. քաշ քննել զանձն յաշ քան զաշտամանելն զայլս, արքել նախ զգերդան յաչսից իւրոց: Lasciáre in piéde. (չչիշտաձին.) Թողուլ անկործան: levarsi in —. յոտն յառնել. կանգնել: méttersi la via tra' piédi. նոյնհետապն յոտի անկանել: métter, կամ por piéde in qualche luógo. մտանել հաստանել ուրեք: métter piéde fuóri di alcun luógo. ելանել արտաքս: méttere in piédi un esército. զօր գումարել, զօրաժողով լինել: métter piéde innanzi piéde. քայլափոխ լինել, քայլել: camminare piéde innanzi piéde. գնալ յոշիկ, ոտն առ ոտն, առ սակաւ սակաւ, յաստ: métter piéde in terra. իջանել յեր րիվայրն, ելանել 'ի ցամաք, 'ի նաւէն: Pigliar —. Զօրանալ, հաստատիլ, արմատանալ: por piéde innanzi ad alcuno. գերազանցել զոմանս: restare in un —. կասկել, զկայ առնուլ: rimanere in —. մնալ անվճար, պահիլ անպատաս: մնալ (խնդրոյն) անորոշ: Star a piè pari. Լինել բարեկեցիկ, վայելել 'ի բարօրութէ, 'ի դիւրութէ: star in piédi. կալ յոտին, կանգնուն: star da un piéde. կորսուանել զմին յասպանդակաց: su dúe piédi. յանկարծ: tenere il —. կասկել, զսեղի առնուլ: tenere in piè, in piéde. պահել յոտին, անշիտաս, անվճար, ոչ կործանել: trarre il piéde d' alcun luógo. ելանել արտաքս:

Piedestállo, Piedistállo. խաթրիսխ սեան, նեզբնախաթրիսխ: այգագ, պասամագ: խարիսխ, նեցուկ:

Piedíno. փոքր ոտն: փիւնիկ այգագ:

Piéga. ծալք, ծալուած, պատուած: գալ, փիլիսիմ: նշան կամ գիծ ծալուածոց: փիլիսիմ նիշանը: degli ábiti. պատուածք կամ խորշք հանդերձից: préndere, pigliáre mala —. հանկամիտել, սուղորիլ 'ի չարն: փշնամաւելչագ: ոչ յաջողիլ: ինօրինչ վարմագ: éssere in piéga, dar piéga. տեղի տալ, յետս գառնալ: ների փեծմէ:

Piegaménto. ծալք, ծալուած:

Piegáre, ն. Հակել, թեքել, կորացուցանել: ենդէ: ծալել, կրկնել: փիլիսիմէ: ամիրսիել (զանազանսն:) ը և — ársi, յ. Հանկիլ, միտել, խոնարհիլ, կորանալ: ենդէմէ: տեղի տալ, զիջանել բըռնել: ներ վերմէ, սանդարմագ: ոչ ընդիմանալ, յետս ընկրկիլ (զօրացն:) ների ընգիմէ: համոզել, փոխել 'ի մտայ: fanno piegare il nemíco. վանին զթշնամին 'ի տեղւոջէն: — ársi, յ. Հակիլ, թեքիլ: ենդէմէ: ծալիլ, կրկնիլ: փիլիսիմէ: alle preghiére. խոնարհիլ, զիջանիլ յաղաչանս:

Piegatéllo. կտաւածագ երկաթ բևեռեալ ուրեք, զորմէ կախի ինչ:

Piegatúra. ծալուած, կորկնուած, թեքուածն, կորուած: փիլիսիմ, ենդէ:

Pieghétta. փոքր ծալք, կամ ծալուած:

Pieghétto. փոքր ծրար: փեչկիճէ:

Pieghévole, ած. Դիւրածալ, դիւրաթեքք, դիւրակոր, կակուղ: ենդէմէի փօյայ, ներվենէ: հեշտաշրջուր, համբոյր, քաղցր, դիւրանայց: էավաշ, մալլէմ:

Pieghevolézza. Դիւրաթեքութիւն, կակղութիւն: ներվենէմէ:

Pieghevolménte. Դիւրաբար, կակղութէ, քաղցրութէ:

Piégo. Ծռոր թղթոյ, նամակաց: փեչկիճ:

Piegolína. փոքր ծալք, կամ ծալուած:

Digitized by Google

Piéna. Յորդութիւն գետոց, վերզումն : Խոփընդէմ : խոտոն, բազմութիւն : յաճախութիւն : գալապաղէմ, լցեալ : andarsene, կամ andare colla — ›› մղիլ 'ի խոտոն բազմութիւն : կոյր զկուրայն զհետ երթալ բազմոց, ունել զհաստատակաց կարծիս:

Pienaménte. Լիով, լիուն, ամենևին, գլխովին, իսպառ : պիր խառն, պիտոպէ-պիտոն : _

Pienézza. Լրութիւն, լիութիւն: փոլնութիւն : di cibo. յագուրդն : փոյտ :

Piéno, գ. Լրութիւն, լիութիւն: փոլնութիւն : avere, կամ ésservi il súo — ›› ոչինչ պակասել, ունել զամեն: nel piéno della notte. զհասարակ գիշերոյ, nel piéno del verno. 'ի ձմեռնամիջի, 'ի խոր ձմերայնի :

Piéno, na, ած. Pienissimo, ma. Լի, լցեալ: փոլն : լուս, բազմառատ : էյի, պօլ: — di allegrezza. խնդալից : aver piéna memória di checchessía. յիշել բազմ, ունել բազմ 'ի մտի: aver il súo piéno respiro. հնչել համարձակ, անարգել: in piéno, կամ a pien pópolo, in pien consíglio. առաջի ամենայն ժողովգեան, կամ ժողովոյն. հրապարակաւ, յանդիման ամենեցուն : հնչիւնին եծիւնիւք : Յագեալ, յագ : լիօգ : pien di colore. մուգ ներկեալ գոյոյս : piéno d' anni, կամ d' età. լի աւուրբք, ծերացեալ յոյժ, բազմամեայ : colpo piéno, botta piéna, spada piéna. հարուած կշռաւոր, սուսեր շեշտակի : correr in piéno, կամ in piéna. գիսիւրս շանել շեշտակի, հարկանել չաբրաչար : un corpo piéno. մարմին գիրաւալաւար : luna piéna. լուսին լցացեալ, լի, լուսաւորատար : այլն ծ պէնի, այ փօլոսի : Piéna. Յղի (կենդանի :) հասկն : a, կամ in piéno, in piéna, ած. առատաւէս, լիով: պօլ: A pienissimo, Appienissimo, ած. Լիուլի առատելութեամբ, առատագոյնս : պօլ պօլ:

Pienótto, ta. Փոքր մի լի, թեթև լցեալ: լի (թուռ, այտ:) (ձեռն) պարարտագոյն :

Piéta. Վիշտ, անձկութիւն, տրտմութիւն: փէյպ, խասռ : գութ, կարեկցութիւն : ըահմ:

Pietà. Բարեպաշտութիւն. (և աւաքինութիւն:) Աստպաշտութիւն, եռանդն, եռանդն ետծպաշտութեան: խոպոքն, ասքռոլոգ : գթութիւն, գութ, կարեկցութիւն: ՀԷհամքն : aver pietà d' alcuno. գթալ յոք, ողորմիլ, կարեկցիլ: աճըմաք: muóver a — 'ի գութ շարժել :

Pietánza. Բաժին կերակրոյ վանականաց : ֆայ : կոչունք : ազգք : կամ առասպել, կերակրոց : խառ :

Pietosaménte. Գթութեամբ, գթասիրաբար, կարեկցութեամբ : ՀԷհամքն ինչ :

Pietosétto, ta. Գոթովասիրտ, գոթովական :

Pietóso, sa. Գթած, բարեգութ : ՀԷհամքնի : տէս և Pio.

Piétra. Քար, վէմ: խալ: di paragone. փորձաքար : ՀԷհնի : Քար երիկամանց, կամ փամփշտոյ : գոմ, խալ: focája, կամ da fuóco. գայլախազ : լաֆտաֆ խալը: preziósa. քար պատուական, ակն, գոհար : ճէվհէր : di piétra. քարե, ակէն : խալտան : piétra da aguzzare. յեսան, յեսանաքար : պիւհէյ: piétra degli Animali. խարազոյ : ֆանդհիր, խալ, գոմ: Piétra Calcária. Քար կրայեին, քար կրոյ : փէրճ խալը :

Pietráta. Հարուած քարի :

Pietrélla. Քար փոքր: խալճըղա:

Pietrificáre, ն. Քարացուցանել, խստացուցանել: խալ պէտ փէրմէ :

Pietrificazióne. Տ. Petrificazióne.

Pietróne, աբ. Քար մեծ, կամ աստւար :

Pietróso, sa. Քարալից: խալլը

Pietrúzza, Pietrúzzola, Pie-

Digitized by Google

truzzolína. Տես Pietrella.

Piéve. Եկեղեցի ժողովրդական (որ ունի ընդ իւրև զայլ թեմս, կամ եկեղեցիս:)

Pifferáre, ն. Հարկանել զսրինգ, զեղեգնափող: փչել, ընդհարմա լայս: հարկանել վրայ: Piffero. Սրինգ մեղկական: փխփխ, փավաւ ընդհարմա: սրինգ գահար: փխփխ լալն: suonar di piffero, հարկանել զսրինգ:

Pifferóne, աբ. Սրինգ մեծ:

Piggióre, ևն. Տ. Peggióre.

Pigiáre, ն. Կոխել, ճմլել, հարկանել (գինեաման:) պատել, սեղմել:

Pigiatóre, ա. Ճնեամանահար:

Pigiatúra. Կոխումն, ճմլումն, հնեամանահարուն:

Pigionále, հ. Pigionánte, հ. Վարձու տան: փերաձք:

Pigióne. Վարձ տան: փերա: stare a —. քնակել վարձու ի տան: փերայըս օրս: tor casa à —. վարձել զտուն: casa a —. տուն ի վարձու: tener a —. վարձել զտուն: փերայըս ել ընդհարմա:

Pigliaménto. Առումն, ընդունելութիւն:

Pigliáre, և Prèndere, ն. Առնուլ: առնուլ ի ձեռն (զդրոյ, ևն:) ալմա: ըմբռնել: ընդհարմա: ընդունել: հանել, ձգել, դնուլ (զինեա ուրուք:) իմանալ: in buóna, in mala parte. առնուլ ի բարիոք միտս, ի թիւրն. մեկնել, կամ չքՀել ի թիւրն, ծեքել: in fretta. յափշտակել, կորզել: գոփ: pigliare. խաբել: ալամ: ընտրել: ակնէ: առնալ ինչ ի կերակուր. (ասի զհիւանդացն.) ճաշակել, ուտել ինչ: ենկէ: medicina. առնուլ, կամ ըմպել դեղս: tabbaco in fúmmo. քարշել ըզծուխ ծխախոտոյ: ինխինան ենգէ: cagion. պատճառս առնուլ: pigliare. բորբոքել, կամ ձգել ի սէր: Pigliársi, յ. Հարկանիլ ի սէր: առնգ օրս: եւս՝ արմատ առնուլ, արմատանալ: փօփչենկէ, ընդհարմա:

Pigliáre a fare, a dire checchessía. Կսկանիլ առնել, կամ ասել ինչ, բուռն հարկանել: պաղատ: ammirazióne. ի զարմացումն գալ: amore. հարկանիլ ի սէր: ánimo. ոգի առնուլ, քաջալերիլ: ária. կալ, կամ զբօսանուլ ի գիւղօդս, կամ ի բացավայրի առ ի զբօսանս. չնչել զօդ յաստ կազդուն, ոգի առնուլ: հավա աղտ: consíglio. խորհուրդ առնուլ, ի խորհուրդ մտանել: կամ որոշել, դնել ի մտի: a cósto. վաշխել առնուլ վաշխիս: a cámbio, a interesse. առնուլ զարծաթ ի վարձու, ի վաշխի: ծաղկէ իւնէ ալ աղտ: a cámbio. եւս՝ առնուլ փըրսան գրամախոհութիւ: փօլիցա ենգկէ: in cámbio. փոխել, փոխառնակել: a crédito. առնուլ ի փոխառնակել: diletto. հեշտանալ, քերկրիլ: le distanze, gli ángoli, i núméri, չափել առնուլ զչափ տարակայսութեց, նշանակել զհեռաւորութիս, զանկիւնս, զթիւս: errore. սխալիլ, մոլորիլ: fatica. աշխատութիւն յանձն առնուլ, յանձին քերել: in fastídio checchessía. տաղտկալ կամ տառել, յոխորտալ: fiáto. շունչ առնուլ, շնչել, ձգել զօդ: եւս՝ ոգի առնուլ, հանգչիլ: la febbre. սկսանիլ, կամ դալ ըմբռնել ջերման: la fuga, a fuggire. ի փախուստ դառնալ: a male. առնուլ, կամ մեկնել ի թիւր միտս, ձախողակի: pigliarlá larga, largamente. առնուլ կամ հաշուել ընդարձակագոյնս, ոչ ձիղդ ի հաշիս արկանել: male. ոչ յաջողիլ, ընդհմին պատահիլ: móglie. կին ածել: il monte, կամ il pendío. ելանել ի լեառն: di mira. դիտել յինեն, գէտ ակն ունել, խնդրել ինասել ուսմեք: pigliare il mondo com' e' viéne. յարմարիլ ընդ բերմանց ժամանակին, յա

չինչ արկածից տրտմիլ: a nolo. վարձել գնաւ: ócchio. յաւիշտաւ կել կամ կախարդել զաչս, յինքն յանկուցանել: parola, տեղւկա նալ: nelle, կամ in parole. զառ ինչ ուրուք ծեքել, մեկնել 'ի խիւրն: partito. որոշել, դնել կամ հաստատել 'ի մտի: եւս՝ մտանել 'ի ծառայուն: partito di soldato, nella milizia. մտանել՝ գրիլ 'ի զի նուորուն. զինուորիլ: non so, che partito mi pigliare? չգիտեմ զինչ արարից: pena d' alcuno. պատժել զոք: pigliarsi pena d' alcuna cosa. աչխատիլ յոյժ, հո գալ. նեղիլ: piéde. հաստատուիլ, զօրանալ: pensiére. հոգալ, խոր հիլ: porto. ըմբռնել զնաւահան գիստա, մտանել 'ի նաւահանգիստ, դադարել 'ի նաւահանգիստ: նաւ հանա կիրճ: prova. փորձ առնուլ: protezióne. առ նուլ ը հովանաւոր, պաշտպանել: il sonno. նիրհել, ըմբռնել զոք քնոյ, յաւիշտակիլ քնով: alcuno spázio di checchessia. տարա ծիլ ուրեք, գրաւել՝ ունել զմի ջոցն: terra. մերձենալ նաւուն 'ի ցամաք, ելանել, կամ իջանել 'ի ցամաք: la vía. յոլի անկանիլ: pigliarsi a' capelli. տես Accapigliársi. Pigliárla, կամ pigliársela con alcuno. բարկանալ ը ումեք, անկանիլ ը ումեք, գժտիլ: pigliársela da uno. տ. Recársela da uno. Pigliarla per uno. լինել ումեք կատակից. օգնել, պաշտպանել ումեք Pigliar pelo, vento, il sale, ևն. տ. Pelo, ևն:

Pigliáto, ta. Առեալ, ընկալեալ, ըմբռնեալ: աւընտրեալ:

Pigliatóre, տր. Առօղ, ընկալօղ: d' ánimi. սիրելի (այր.) յանկուցիչ արտի:

Pigliatrice, էգ. Առօղ, ընկալօղ, պերարկու, բորբոքիչ 'ի սէր:

Píglio. Առումն: աւընտրութիւն: dar di píglio. առնուլ ատաղ, գրաւել, առնուլ, ձեռն արկանել զբռաւմբ արկանել, յաւիշտակել (զստրն) բռունն հարկանել: ատխտ, գաւխտ: բռունն հարկանել, ձեռնարկել: եղ վնտխտ:

Pigméo. Գաճաճ, ՝ Թզուկ: ճի-ճկ:

Pigna. Ընկիւն կատրկաւին, անկիւն, կամ ծայր խոտխտի կամ մրրկին: կոն: լամ կըսպըռը:

Pignátta, — to. Պոյան: լեօվնէ

Pignattáro. Բրուտ, բրուտ պատան: լեօվնէճի:

Pignattéllo, Pignattíno. Պոյան փոքրիկ: լեօվնէճէկ:

Pígnere. Տ. Píngere.

Pignólo. Տ. Pinócchio.

Pignóne, տր. Ջուրպատուար: արդ, սոս պէնգի:

Pignoraménto. Գրաւումն, գրաւ:

Pignoráre, ն. Դնել 'ի գրաւ: գրաւել, առնուլ 'ի գրաւ: ըզկին ալմտ:

Pignorativo, va. Գրաւադիր (դաշն:)

Pigoláre, ը Ճռուողիլ ձագուց հաւուց, կամ այլ թռչնոց: ճիվիլ ճիվիլ լեօվնէ:

Pigolóne, ա. Տրանջօղ:

Pigraménte. Ծուլութեամբ:

Pigrézza, Pigrízia. Ծուլութիւն, վատուն: նէմպէլլէ:

Pígro, ra. Ծոյլ, հեզգ, վատ: նէմպէլ:

Piissimo, ma. Ամենաբարեպաշտ: ամենազութ, բարեգութ:

Píla. Խարիսխ, կամ պատուանդան կողմանց կամարի կամրջին, կամրջակալ: բեօփրի նապանի: Աւազան ջրոյ: հավուզ: pila dell' ácqua benedetta, կամ dell' ácqua santa. աւազան օրհնեալ ջրոյ: Անկան ձիթապղպղ: փիքէ:

Pilastráta. Կամարակալքն դիրք կամարակալաց:

Pilástro. Կամրջասիւն, կամա-

Digitized by Google

քակալ : Պոյեթ, կամ քառանկիւնի սիւն (ասլիւատակերտ, կամ վիմաշէն գեան :) փիլէթ :

Pilastróne, ս. Պեծ կամարաձև սիւն, կամարակալ :

Piliére, ար. Կամրջակալ : տե՛ս և Pilastro.

Pillácchera. Ցայտ ոտքոյ, սիղմ: լմոնաբ :

Pillácola. Պատուր խաչանց, և այծից : պօֆ :

Pilláre, ն. Լեառ լանկանի, ծեծեալ : փեօյմէթ, էմէթ :

Píllo. Յանգիստուն: հովան էլէ:

Píllola. Դեղահատ : հապ : di cipresso. խոզակ նոճեղոյ : սեվնի գօվլաղը : píllole caprine. ապրատուրք այծից :

Pillolétta, Pillolína. Պանր գեղահատ :

Pillóne, ս. Տ. Mazzapicchio.

Pillótta. Փուքր Pallone, կամ օ. գաղից փամփուշտ խաղալիկ, խաղ փամփիշտոյ :

Pilóne, ար. Լերանկիւնի կամ մարասիւն գմբեթից :

Piłóro. Սրտ ստամոքսոյ :

Piłóta, ար. – to. Աղաչնորդ նաւու: նաւավար, նաւուղեղ: գլխ վրա, ղեկիչ:

Piluccáre, ն. Կորզել զհատս խաղողոյ յողուել : ասի. պողել :

Pimáccio. Բարձ անկողնոյ : եասդըփ :

Pimacciuólo. Բարձիկ, բարձ փոքր :

Pimméo. Տ. Pigméo.

Pína. Pómo di Píno. Պտուղ տնձոյ; կամ Թեղոշի: լամ փըպըղը:

Pinácolo. Կատար, արտևան : աշտարակ (Տաճարին :)

Pinacotéca. Ճեմելիք նկարաշարդ և արձանազարդ. սրահ բան, կամ տուն, կամ սրահ նկարուց և արձանաց :

Pinciónе, ս. Տ. Fringuéllo.

Pindareggiáre, էգ. Նմանել Պինդարոսի քերթողի : կարի ինն ապրուեստապանել :

Pindarésco, ca. Pindárico, ca. Պինդարեան :

Pindaricaménte, ած. Ըստ ոճոյն Պինդարոսի :

Pineále, ած. Glándula pineále. Մասն կանոնեան :

Pinéta, Pinéto. Պարտէզ, Թզղձոշաք, տնձիք, անտառ տնձենաց : լամլըք :

Píngere, ն. Ներկել : նագ էլէ. ել, բաների էմէլ : մելը: էլէր վերմէ :

Píngue, ած. Պարարտ, գիրապարար : սէրմէ :

Pinguédine. ՊարարտուԹիւն, ճարպ : սէրմէլիք, էաղ :

Pínna. Թև ձկանց, լողապան : ձկնահ, գանախ : Պինայ : էֆինէղ : Թև լերանց :

Pinnácolo. Տ. Pinácolo.

Pinnotera. Պինասպաս : էֆինէղ պէօձեյի :

Píno. Պարոյ, կամ Թեղոշ, տնձի, շոճ: ոամ" փիճիկ: լամ: նաա : ղէմ: Pino da pigna. Ընտանի տնձի : փըսփըղ պաղձը :

Pinocchiáto. Քաղցրատեսնի կտ նոնից, շաքարագործք կոնոնից : ղէֆէրլի փըսփըղ :

Pinócchio. Կոնոն : լամ փըսպըղը :

Pínta. Պղտումն, մղանք : գըրգիռ, խլեան :

Pínto, ta. Պղեալ, գրգռեալ : ներ վէրխլէ: նեարեալ: եաղըմըշ:

Pintúra. Տ. Pittura.

Pinzétte, էգ, յոփ. Ջուգորդ. (ուռնկիք ոսկերչաց, եև :) էլիֆ :

Pinzóchero, ra. Աքեմատոր աշխարհիկ :

Pinzocheróna, էգ. – óne, ար. Կեղծաւորել բարեպաշտիկ, կեղծաւոր :

Pío, pía. Piíssimo, ma. Բարեպաշտ, ողջախոհ, երկիւղած, պաշտօնեաներ : սալիհ, սօֆու : գըլԹած, բարեգուԹ : ղէրհմէլէլի :

Digitized by Google

Pioggerélla, Pioggétta. Անձրև գօղագին կամ ասիաս. տարափ : աճիպ եաղմոր :

Pióggia. Անձրև : եաղմոր :

Pioggióso, sa. Տ. Piovoso.

Piombággine. Ե հանք ինչ գտեալ ի բովս կապարի, որոյմ և նմանի խակ : սիւթպա :

Piombáre, ն. գահավիժիլ. հոսիլ ի բարձուէ : ինէնէր հէնէր օլմա : — ársi, յ. ծանրանալ, վայրաթափիլ : աղբւրանալ, փխոլ հէ : — áre, ն. քննել կապարատեսութեամբ չինուածոց, ուղղել կապկինիւ : Աշխատիլ սաստկութեամբ, ձգել, արձակել : անմա :

Piombária. Կապարահող :

Piombáto, ta. Կապարաձոր, կապարապատ կամ կապարանման : գոբշանալու : կապարագոյն : գոբշանի :

Piombináre, ն. քննել կարակ նիւ կամ կապարաձ. զնորուն յատուկ կաց. քննել կարտկինիւ զուղղելն :

Piombíno, փ. Գունատ, կամ կապար (քննելոյ զնորուն յատուկ կաց, կամ զուղղութեան.) կարտկին : լոփոնի ի, խոփանփիլ, պինա ինքնաթիւն : Հակաքարշ կշռորդին : գանինաբ ինօխա : Կապար ուռկա նաց : Կապարեայ գրիչ, կամ մատիան : գոբշանա գալեմ :

Piombíno, na, ած. Կապարայն, կապարագոյն : գոբշանա նման գոբշանի :

Piómbo. Կապար : գոբշան : կապարեայ գունատ որմնադրաց : պինա ինքնաթիւն : a piómbo, appiómbo, ած. ուղղահայեաց, ուղղորդ, ուղղակի : փօղրա : uscir di —. խոտորիլ յուղղութենէ, թիւրիլ : էյնէնէ : il sole è a piómbo sopra di noi. արեգակն գագաթն նահայեաց է առ մեզ :

Piombóso, sa. Ծանր. ոյն զկապար :

Pióppo, Pióppa. O'ppio. Կաղամախ : գալափ, ինչ աղամճը :

Pióta. Խոտաձեց կոշտ հողոյ : ասիկ". խարտ : էնէնէ :

Piovanáto. Քահանայապետութիւն

Piováno, գոյ. Քահանայապետ (հրէից :) նմա :

Piováno, na, ած. Անձրևային : եաղմուրա նագիսա : Le piovane, գ. Անձրևաջրուիք :

Pioveggináre. Տ. Pioviginare.

Pióvere, ն. Անձրևել, տեղալ : եաղմոր եաղմա : անձրևել (առ աստուած.) հոսել անձրևանմանս յորդել : ն. Ածել անձրև : առաջ տանձրևել : տեղալ, կամ անձրևել (նետաս, եւն :) a paési. անձրևել ուրեք ուրեք :

Pioviginare, ևբ. Անձրևել մանր, գօղագին : եաղմոր աբբէնէ :

Pioviginóso, sa. Թացեալ ի գօղագին անձրևոյ, տատկացեալ : tempo. Ժամանակ անձրևային :

Piovóso, sa. Անձրևալից : եաղմուրլա :

Piovúto, ta. Անձրևեալ, առ ղացեալ : եաղմըշ :

Pípa. Ծխաքարշ : ինինիան ըշ պօղոս :

Pipáre, ն. քարշել զծուխ : ինինիան էգիմէ :

Pipistrélo. Ղիլիկեան, չիղջ : էնէնէ գուշա, եարսաս :

Pipíta. Շրջանակ եղինգանոյ մատանոյ ձեռին : սխտ ինչ ի ծայր լեզուի հատուց :

Pippioncíno. Փոքրիկ աղաւնեակ :

Pippióne, ս. Աղաւնեակ, ձագ աղաւնոյ : իինվէրճին եավրասաս :

Píra. Փայտակոյտ, խարոյկ : ասիմոր կամ ստուանաղդ. (Հարտաս բառատասկան :)

Piramidále, գ. Բրգային, բըրգանման :

Pirámide. Բուրգն : պաբգ :

Piratería. Ասպատակութիւն ծովու : գոբրանպուլգ :

Piráto. Ասպատակ, կամ հէն ծովու : գոբրանպ :

Digitized by Google

Piriforme , ա. գ. Տանձաձև :
Piríte. Քար ինչ հանքային :
Pirología. Ճառ զկրակ :
Pirománte, ա. Հրակնայ :
Piromanzía. Հրակնայութիւն :
Pirómetro. Հրաչափ. (գործի՝)
Piróne, ար. Աղց ինչ լծակի :
քառանկ :
Pirópo. Յակինթ : Կապուտ :
Pirotecnía. Հրարուեստութիւն, հրագործուն : ալևեղպաչէք :
Pirotécnico, ca. Հրարուեստական :
Pirricchio. Ընգայա . (է տան տաղաչափական :)
Pirronísmo . Պիւռռոնեան ազանդ , կամ վարդապետուն :
Pirronísta, գ, ա. Պիւռռոնեան, պիւռռոնական :
Piscatório, աց. Տ. Pescatório. քահնայապետական (մատանի :)
Píscia, Píscio. Մէզ : սիպի :
Pisciácchera, Pisciallétto. Ար ձիզ յանկողնի . ցր մանկիկ : ա. շրջան :
Pisciadúra. Տես Pisciatura.
Pisciaménto di sángue . Միզոտն արեան :
Pisciáre, ը Միզել, Ջուր առնել : առ պէօգմէ :
Pisciarélla. Գինի ինչ բացատգոյն կարմիր և թծղլ :
Pisciatójo. Կձիձ , միզանոց : հարթօղ :
Pisciatúra. Միզուն :
Piscína. Աւազան (Պրոպատիկէեայ :) հաւբաւ : ձկնարան , լճձկանց : պալըգհանկ , կենօլ :
Píscio, Píscia. Մէզ : սիպի :
Piscióso , sa. Թացեալ, կամ աղտեղեալ միզուս : pisciósa , կգ. Տ. Pisciálletto.
Piscóso, sa. Ձկնալից :
Pisellájo. Պարտէզ ոլեռանց :
Piselléttо. Ոլոռն մանր :
Piséllo. Ոլոռն : պիպիլեա :
Pispíglio. Տ. Bisbíglio.
Pispissáre, ը Շշնջել, չշնջիլ ևա

արձակել : փըլըյամա : Ճռաալ ծիծռանց :
Pissi pissi, ա. Շշնջիւն :
Písside. Տուփ ոբ խորհրդոյն , մանաւանդ, առաւ , անօթ փոքրիկ : խոռոչ, փորոք :
Pistacchiáta . Քաղցրաւենի , կամ շաքարագործք ի գամասակեան փստղոզ :
Pistílio. Վերմնափակ :
Pistácchio . Փստաղ գամասկեան : լամ փըսթըղը: գամասկեան փստղենի :
Pístola. Թուղթ , նամակ: մէփսիոզ :
Pistóla. Աղտձանակ : էֆլօվ:
Pistolétta. Կամակ հակիրճ :
Pistolettáta. Հարուած ատրըճանակի :
Pistolétto. Աղտճանակ: էֆլօվ:
Pistóre, ա. Հացագործ , հացեվեաց , հացագործ : էմմէճի :
Pitále, ա. Կձիձ կարեաց մարմնոյ , աթոռ : հարթօղ :
Pitoccáre, ը Ուրանալ : փէլէնկէփ :
Pitocchería. Գծծուն, կծծուն: խասիւլէփ :
Pitócco. Ուրացիկ : փէլէնճի:
Pitóne , ա. Հարցուկ , վհուկ , ոգեվայնակոչ , վիճաւուն , գիւտ , գէտ : քուշէը , պիւյիւճի :
Pitonissa, Pitonéssa, ի. Պիւթիայ . (քրմուհի դեղփեանն Ապողոնի :) Կին հարցուկ , վհուկ, ոգեվայնակոչ : ճաթը :
Pittagóreo , ea. Pittagórico , ca. Պիւթագորեան :
Pittagorísta , գ , ա. Պիւթագորեան :
Pittima, ա. Հաւնիմունք եփեղք ապնիւ գինեաս :
Pittóre, ա. – trice, ի. Նկարիչ : նաղգաչ, նաւնիչ :
Pittorescaménte , մ. Ձօրէն նկարչի , նկարու :
Pittorésco , ca. Նկարչական , նկարչի , նկարու :

Digitized by Google

Pittúra. Կակաչուճ : Խաւիճ, ճիւղ : նկար : Խաւիճ, նաֆԹ :

Pitturáccia. Կակար յոռի, կամ անարուեստ :

Pituíta. Ա՛ազաս, ալղամի պալիամ

Pituitário, ia. Ա՛ազասական :

Pituitóso, sa. Ա՛ազասային, մազաստ, ալղամոտ : պալիամը :

Più, գ. Ա՛եծագոյն մասն : ըղձ : il più del tempo. մեծագոյն մասն ժամուն : la più della gente. յոլովք ի բազմութէն : ըղձ : il più degli uómini. բնիք ի մարդկանէ, յոլովք : ըղձ : il più. բնիք, շատք, ըս մեծի մասին : են ըղձ, է՛էէրի : come il più le fémmine fanno . որպէս յոլովակի առնեն կանայք : per lo più, il più delle volte. յոլովակի, ըս մեծի մասին, բազմ անգամ : ըֆԹ էէրէ : i più, կամ le più. բնիք, շատք : ըղձ :

Più, ած, բաղդատական . Բազմագոյն, յոլովագոյն, շատ : պոխի, պոհա ըֆԹ :

Più, ած. Բազում, յոլով : ըֆԹ : più giorni. աւուրս բնիս : più volte, le più volte, il più delle volte, più e più volte. բազմ անգամ, առեպ, յոլովակի : ըֆԹ ֆէֆ :

Più, ած, և գ. Ա՛առաւել յոյժ, կարի, աւելի, և ա : ըֆԹ, պիոփէ, էէ : più bello. գեղեցկիկ յոյժ, գեղեցկագոյն : più ad alto . և բարձրագոյն : più sovente. յաճախագոյն : più che. քան, առաւել քան : պիոփէ : più di un anno. առաւել քան զամ մի : più di quel che basta. քան, կամ առաւել քան զբաւականն : più che qualunque altro . կամ più che sía possíbile . յոյժ, կարի, մեծապէս, առաւել քան զկար անձին : խիբաւ, գայէի : tanto più. այնչափ առաւել : quanto più . որչափ առաւել : più d' una volta. կրկին և կրկին, առեպ, յաճախ : գոլ գոլ : la metà più. կիսոյ չափ աւելի : più di tutti. քան զամենն : che più ? զինչ և ա, զի՛ ևս : e ciocchè è più . և որ մեծն է : più che tanto. յոյժ, կամ բուռ : ըֆԹ : a più a più, più che mái, più che più , sempre più . և ա քան զևս , առաւել քան զառաւել : իմպոէէնձէ : a più potere . ըս ձեռնհաս գոլոյ, ըս կարի : գոպիկինձէ : a più non posso, come potrò il più. ըս կարի իմում, իմովս, ամ ձգամբ : al più , կամ al più al più , կամ al più alto. առ առաւելն , և ի ձէ աւելի ևս : ըֆԹ ըֆԹ : più o meno. յաւէտ կամ նուազ : nè più nè meno. ոչ յաւէտ և ոչ նուազ , ամենևին , յար և նմանն : նա նամ, ըբէիը :

Più, կամ Di più, գ. Ա՛յլև , այլ առաւել ևս, աւելի, առաւել : արիըթ , գայըը , պիոփէ : più non posso soffrire. ոչ ևս այլ հանդուրժեմ : արիըթ պայանամ, գայըը պայանամ : Di più. Եւս , գարձեալ , և ևս , և գարձեալ , Ֆիոյ զայս : պոնպան մոփէ : Da più, ած. Ա՛ե ծարուս , փրգոյ , պատուականի , զըրաւորի : իմիպուրը ելս, իսախան : esser da più di tutti. առաւելուլ գերազանցել , զանցանել զամենեքումբք, լինել գերի վերոյ ամենեն : հէէիսխի ալըմոփ :

Píva. Տե՛ս Cornamusa.

Piviále, ա. Շուրջառ, նախորան :

Piúma. Ա՛անրիկ, կամ փափկիկ փետուր, փետուր : գոռ իխյոս : անկողնի փետրալից : խոփլա :

Piumáccio, Piumaccétto. Բուրձ անկողնոյ : խոփլա :

Piumacciuólo. Բարձիկ : բարձիկ վերոյ, բարձիկ երակին , (ի պէտս երակահատուէ :)

Piumáto , ta. Piumóso , sa. փետրալից, փետրապարփ : իխյալս :

Piumíno. Ջարդ ինչ գլխոյ կամ նանց , յօրինեալ ի փետրոյ, կամ յականց : ոօրոշ :

Piuólo . Սեպ , երիվի : էնվի : scala a piuóli . շարժական սանդուղք :

Digitized by Google

Più présto, Più tósto, Piuttósto, ած. Յաւէտ, ամենաւանգ, առաւել, քան : հոռոռաա, իւնէ, դիտոփ :

Pizza. Ամպ ինչ կերակրոյ, կամ պլակինդոյ :

Pizzicágnolo. Տ. Pizzicarólo.

Pizzicánte. Մարմնջեցուցիչ :

Pizzicáre, ն. Կոցահարիլ : փաթաթաւ : կտրել, կտկտել : ա. կըսմրլթթել ընփոփ+ընդ+հարկանել կամ խայթել (զբզուն) : Մարմնջել : ինձինդի : mi pizzicano le mani. կամ te pízzicano le reni. փորը մեա ևս և գան հարիդ զքեզ : pizzicáre d'eresía. ունել նշմարանս ինչ հերետիկոսութեան : questo discorso pizzica d'antico. այս ճառ ունի ինչ ոճ հնութեան : di véglia. ան ձոկ ունել խմիք : արդուլտաթ :

Pizzicarólo, – ruólo. Pizzicheruólo. Վաճառականաձառաւոփալ :

Pizzicáta. Բաղխումն նուագարանի : շաքարեղէն ինչ մանրիկ :

Pízzico, Pizzicótto. Որչափ ինչ հնար է առնուլ ծայրիւք հնգեցունց մատանց : պէր ընտիսի : գոյզն ինչ (աղ, պղպեղ, և.ն :) պէր աղ : կիտ, կտուած : ա. կըսմրիթ : ընփոփ+ :

Pizzicóre, ա. Մարտիկ, մարմաջիւն : ինձինդ :

Pizzicotáta. Կտուած . ուսկ" կըսմրիթ : ընփոփ+ :

Pizzócchero. Տ. Pinzócchero.

PLA

Placábile, ած. Հաշտելի, դիւրահաշտ, ողոքելի :

Placaménto. Հաշտուած, յայծուցումն :

Placáre, ն. Յանծուցանել, զիջուցանել, խաղաղել, հաշտել, ամոքել. հանդարտեցուցանել : հոխրբ հօդ ընդիս+, ընփոփ+ : – ársi, ֆ. Յանձնուլ, զիջանիլ, և.ն: ընդ+, փնդ+ :

Placénta. Պլակինդի. (կակուղ զանգուած ինչ մոյ յարգանդի :)

Placidaménte. Հանգարտա, խաղաղութիւ, քաղցր, քաղցրութիւ, մեղմով : բահաի, թահլը :

Placidézza, Placidità. Հանդարտութիւն, խաղաղութիւն, քաղցրութիւն, հեզութիւն : բահաիլըփ, խաղալըմլըփ :

Plácido, da. Հանդարտ, խաղաղ, քաղցր, հեզ, զուարճալի : ասփին, բահաի, խլեխմ :

Plácito. Հաճոյք, կամք : խոյբաս, ռեբամ : a plácito. ըստ կամս, ըստ հաճոյս :

Plagiário. Մարդավաղդ, մարդագող, գող մարդկաց : բանագաղ, սերմանաքաղ :

Plágio. Մարդավաղդութիւն, մարդագողութիւն : բանագաղութիւն, սերմանաքաղութիւն :

Planetário, ia. Մոլորակեան :

Planimetría. Մակարդակաչափութիւն :

Planisfério. Մակարդակագունեայ, տափագունեայ :

Plástica, Plástice, ի. Քանդակ, կաւագործութիւն :

Plasticáre, ն. Սոեզծանել, ստեղծանել :

Plátano. Սօս, սօսի : ընթոբ :

Platéa. Յատակ շինուածոց : Յատակ, կամ հրապարակ թատրոնի

Platína. Փլադինայ, կամ ասկի սպիտակ :

Platónico, ca. Պղատոնեան, պղատոնական :

Platonicísmo, Platonísmo. Պղատոնեան խնամատարութիւն, կամ դպրոց :

Plausíbile, ած. Որ երևի գովելի, կամ ընդունելի, հաւանական : տափաւոր, տափաւորաբար :

Plausibilità. Երևոյթ գովելի, կամ հաճելի :

Plausibilménte. Գովելի, գովելի ձեւ :

Pláuso. Տես Appláuso.

Pláustro. Սայլ, կառք : թոփա :

Plebáglia. Խառնիճաղանճ, խաժամուժ ամբոխ : ալլափ ձիմոսի

Plébe, ա. ժողովուրդ, ամբոխ, ամբոխ : հասկ : ճահիճ հասկ :

Plebeáccio. Ընդարձ. ամբոխական, յատկին, ումն 'ի խառնուածոյ ամբոխին :

Plebeísmo. Ընդանակ, կամ ոճ ամբոխական :

Plebéo, éa.—éjo, éja. ած, և գ. ռամկական, ամբոխական, փողոցվրդական: ալաց փնդանիչ: նուաստ անարդ, արհամարհ, հասարակական : ալաց, պայազը :

Plebiscíto. Օրինք եգեալ 'ի ժողովրդենէ, օրինք ժողովրդեան:

Plenariaménte. Լրիւ, լիով, ընդհանրապէս :

Plenário, ia. Լի, լրատարար, ընդհանուր : indulgénza —. Ներող լի լիակատար :

Plenilúnio. Լրումն լուսնի, լուսին լրացեալ : գօլս ած :

Plenipoténza. Հրամանակալութիւն : վէճալէն , իշխանութիւն :

Plenipotenziário. Հրամանակալ. (լիակատար իշխանաւոր կամ գործակալ :) գնդապետ մի-վէրրէմ :

Pleonásmo. Ընդլայնութիւն, աւելորդաբանութիւն :

Plésso. Հիւսուած (բազում ջայլին թելոց ը միմեանս :)

Pletóra. Առատութիւն արեան և հիւթոց :

Pletórico, ca. Առատացեալ արեամբ և հիւթովք :

Pléttro. Կնդնգոց: գէմանէ, նաղէնէ :

Pléura. Լանջամաշկ :

Pleurisía, Pleurítide, ի. Կրծատացութիւն, կշտատացք: ամլնճան

Pleurítico, ca. Կշտատաց, ախտատեալ կշտատացով: ամլնճանը:

Pliade. Բազմաաւելք : ած. բութք, կամ բազուկք : ըօլէնէր :

Plica. Գնասախտիք. (ախտ հինչ հերաց :)

Plico. Ծռար թղթոց : գէնգէ :

Plinto. Խարիսխ, կամ պատառանդան սեան :

Plurále, ի. Ցոգնական, յոգնական : ձէմ :

Pluralità. Բազմաւորութիւն, բազմութիւն, յոլովութիւն : լօգլօփ :

Pluralizzáto, ta. Առեալ 'ի յոգնականն, արտրեալ յոգնակի:

Pluralménte. 'Ի յոգնականն, յոգնակի :

PNE

Pnéuma. Ընչելի օդ :

Pneumático, ca. Ընչելոյզ (մեքենայ :)

Pneumatocéle, ի. Է ապտ ինչ փոշտանկուճ :

Pneumatología. Հոգեբանութիւն, ճառ գհոգեղէն էակաց :

Pneumatósi, ի. Փքացումն. (այտուցն առատիքին գոյացեալ 'ի փքոյ :)

Pneumónico, ca. Թոքային, օգտակար թոքոց :

PO

Po'. Տես Poco.

Pochettíno, Pochétto, Pochíno. Սակաւիկ ինչ, սակաւ ինչ, դոյզն ինչ: պիր ազ, ազաճըք: եւ՝ ած. փոքր մի, սակաւ մի :

Pochézza. Սակաւութիւն, նուազութիւն : ազլըգ, գըչլըգ :

Póco, գ. Սակաւն, նուազն : ազ ընչ :

Póco, ած. Pochíssimo, ma. Սակաւ, սակաւիկ, սակաւ յոյժ : ազ: un poco. սակաւ ինչ, սակաւ մի : a poco a poco, a poco insiéme. աս սակաւ սակաւ, փոքր փոքր: ազաղ ազաղ: poco anzi, poco innanzi. փոքր մի յառաջ. սակաւ մի յառաջ, այժմիսկ, արդեւս, արդ իսկ: գնդին, պիր ազ ընվնէ հընդիչ, գահա ընվոի : Poco davanti, poco fa, poco tempo fa, poco tempo passato. Ընդին են : poco stante, յետ սակաւուց, փոքր մի յետոյ, այժմիսկ : ընվոի, պիր ազ սծաղըա : a poco prezzo.

Digitized by Google

դիւրագին : ուշադրէ : di poco. փոքր մի յառաջ, սրդ. ևս : փչին, նուազ : da poco. տես Dappoco. Da poco fa in quà, da poco in quà, հ. Ի՛չ բոլի Ժամք են, զարդիս, այժմ իսկ, այն ինչ : ինչպէս էրթալ, փչին : per poco, հ. սակաւ : in poco d'ora, հ. ի՛ սուղ Ժամի : di poco fallò, կամ di poco mancò, che. . . փոքր միւս ևս և : ազ գայլը չի : poco più, poco meno. իբր, իբրև : գայթ : poco più. փոքր մի աւելի : վնասէնչ : per poco si perde . դիւրաւ վհատի : ազ ւէս իւն խուսի գրըւըր : per poco non l'uccise. փոքր միւս ևս և սպանանէր զնա : ազ գայլըդի նօյ, փնըւձնչդիպ : per poco tempo. առ սակաւ մի, առ փոքր մի : պիր ազ պշան, պիր ազ : fra poco. չեռ սա կաւուց, չեռ սակաւ աւուրց : պիր գալ ինպկն, ւօգ ինլինը : poco dopo. փոքր մի յետոյ : poco prima. փոքր մի յառաջ :

Póco, ca, ած. Pochíssimo, ma. Սակաւ, նուազ : ազ : esser poco. լինել վտիտ մարմնով կծծի, ագահ : poco sole. օր տաքաժամեալ : poco albergo. իջևան փոքր :

Pocolíno, գ, և հ. Սակաւ ինչ, սակաւ մի : պիր ազ :

Podágra. Ոտնառուք : նիւրիա :

Podágrico, ca. Podagróso, sa. Ոտնառու : նիւրիակի :

Podére, Potére, ա. Կար, կալ, բռղնել, իշխանութիւն : գործիք, հապ : a podere, հ. ամ զօրութ, ամ կարի : Կալուած, գեաղին, վիճակ անգոյ : նիփնիւ :

Poderétto, Poderíno Poderúzzo. Փոքր կալուած, կամ վիճակ :

Poderosaménte. Ուժգնին, քաջութ, սաստկութ : գործնէն իւն, էնէ :

Poderóso, sa. Զօրեղ, հզօր, քաջ : գործնէն : ստուար, բազմամբեան (գունդ :) ւօգ :

Podestà. Կարողութ, իշխանութ, ձեռն : գործիք, գործըւըզի : հեգեմոն, ոստիկան, դատաւոր, առաջնորդ : պապի, ւալի, տես պաշը :

Podestádi, –táti, ս, յոյ. Պհրառութք (հրեշտակաց :)

Podestería. Հեգեմոնութ. (ազգ ինչ իշխանութ.) կառավարութիւն, դատաւորութ : պապինիւ : վիճակ, կամ երկիր կամ ապարանք հեգեմոնին : ժամանակ իշխանութ հեգեմոնին :

Poéma, ա. Քերթուած, քերթութի, բանաստեղծութիւն : փաթ, ւէր :

Poemétto. Համառօտ քերթուած :

Poesía. Բանաստեղծութ : ղայըւըզ : տես և Poéma.

Poéta, ա. Բանաստեղծ, քերթող, հագներգու : ղայըր :

Poetáccio. Քերթող անճոռնի :

Poetáre, Poetegggiáre, – tezzáre, ն. Բանաստեղծել, տողել ոտանաւորս, հագներգել : պէյնըւէր էապմա :

Poetástro. Տ. Poetáccio.

Poetésco, ca. Poético, ca. Բանաստեղծական :

Poetéssa. Բանաստեղծուհի :

Poetevolménte. Բանաստեղծօրէն, քերթողաբար :

Poética. Բանաստեղծութի, ծոր հետս բանաստեղծութ : ղայըւըզիս : գիրք ուսուցիչ բանաստեղծութ :

Poeticaménte. Բանաստեղծօրէն : ղայըր ինպի :

Poetichería. Բանաստեղծական եղանակ, կամ յատկութ :

Poético. Պուէտիկոս, ուսուցիչ բանաստեղծութ, բանաստեղծ :

Poético, ca, ած. Բանաստեղծական :

Poetíno, Poetúzzo. Բանաստեղծ փոքր, աննշան :

Poetóne, ա. Քաջ տաղաշատի :

Poffáre il Ciélo, Poffáre il mondo, հ. Բաբէ, ահ սքանչելութեացս : աճայիպ :

Poggerélo, Poggettíno, Pog-

Digitized by Google

gétto. Բլրակ : պայըշճըփ :

Póggia. Ալակողին նաւուն : ֆօճա :

Poggiáre, ւ. Ելանել, էլանել ի վեր : Էօգաբը էգֆաֆ : ամրաստնալ, վերանալ : նաւել յաջողակ հողմով : Տ. Appoggiáre.

Póggio. Լեառն, բլուր, զառ ի վեր բարձրաբանդակ : պայըր, փէդէ :

Poggiolíno, Poggiuóla. Բլրակ : պայըշճըփ :

Poggiuólo. Տ. Balaustrata. Պատշգամբ, բարձրաբանդակ : ղահ նիլիր, փէօչ :

Pói, հ. Ցետոյ, ապա, զկնի : ածղբա : di pói, da pói. Նոյն են : di poi chè. տես Dappoichè. Il poi. Ցետինն, երկրորդն : ածղբափ :

Pói. Պռովհեաւ, զկ : e poi? և զկնէ ապա : էյ ածղբա :

Pói, նա. Ցետ, զկնի : ածղբա : in pói. բաց ի : Տպէ, գայբը : da uno in pói. բաց ի միոյն : di pói. յետ : ածղբա :

Poichè, հ. Յորմէ հետէ, յետ որոյ, յետ : ածղբա : da poichè. յետ, իբրև : ածղբա : da poichè io mi partii. իբրև մեկնեցայ :

Poichè, ւբ. Պռովհեաւ, քանզի, իբր զի : էհէփ :

Polácca. Սաւ լինչ մեծ բեռնաբարժ :

Poláre, հ. Բևեռական (աստղ, կամ երկիր :)

Poledro, Poledríno, Poledrúccio. Տ. Puledro.

Polémica. Վիճաբանական ածաբանուած :

Polémico, ca. Վիճաբանական : ուսուցիչ վիճաբանական ածաբանուած :

Polénta. Փոխինդ. (յայնըկ շագանակի, կամ եգիպտացորենոյ :)

Poliantéa. Ծաղկաքաղ :

Poliarchía. Բազմապետութիւն, բազմիշխանութիւն :

Poliárchico, ca. Բազմապետական :

Poligamia. Բազմակնութիւն :

Poligamo. Բազմակին, որ ունի բազում կանայս :

Poliglótto, ta. Բազմալեզու, բազմալեզուական : Poliglótta, գ. Բազմալեզուական ածաշունչ :

Polígono, գ. Բազմանկիւն : և -no, na, ած. Բազմանկիւնի :

Poligráfico, ca. Բազմագիծ :

Poligrafo. Բազմագիր մատենագիր, յաճախապատում, բազմալեզ :

Polinómio, գ. Բազմաթաշիլ, կամ բազմանդամ (քանակուն :)

Polipétalo, la. Բազմատերև, բազմաթերթի, կամ բազդ (ծաղկի) գաւիթ (էնէէ :)

Pólipo. Պողնապոդ. (միս ածեղեաց ի նեղքս անդ ի ունգունս :) Պողնապոդ : ընդափօդ : պողնապոդ, (ազգ լինչ ջրային բազմատեսակ աքանչելի ժժմակաց :)

Políre. Տ. Pulire.

Polispasto, կամ Táglia. Բազմաճախարակ : էնփլնէնի ֆագրա :

Polisíllabo, ba. Բազմավանկ :

Politeísmo. Բազմաձուի :

Politeísta, ա. Politeo. Բազմաձ : ֆուլֆէրէօլ :

Politézza. Տ. Pulitezza.

Política. Քաղաքավարուի, կամ աշխարհավարուի. (արհեստ կառավարելոյ :) ֆուքէպէրլի : գիտք քաղաքավարուի, կամ քաղաքականուի : քաղաքավարուի, կամ քաղաքականուի. (յր ծանօթուի քաղաքականի իրաւանց և նիւթոց :) Խորագիտուի. (Հարկուն որով վարի ոք հասանել իւրում դիտաւորուե :)

Politicaménte. Քաղաքական նուէ, քաղաքավարուէ, քաղաքականօրէն, քաղաքայնաբար : Ճարպկուէ, խորագիտուէ, աչալրջուէ :

Politicástro, գ. Ցոռի աշխարհավար, վատթար քաղաքավար :

Politico, գ. Քաղաքավար, կամ աշխարհավար. (յր այր կատարեա

րուեն ։) Խոհեմապէր ։

Político, ca, գոյ, և ած. Քաղաքավար, քաղաքական ։ Խորագէտ, Հարպիկ, աչալուրջ, զգուշաւոր, խոհական ։ ալէգի ևօգ ա գբլլը ։

Politicóne, հ. Քաղաքավար երևելի ։

Políto, ta. ևն. Տ. Pulito.

Pólizza. Թղթեակ, կամ քարտ, քարտէզ, պիտակ ։ ֆօլիցա, ընդ երէք ։ — di cárico. պիտակ վաճառուց, բեռնագիր ։

Polizzétta, Polizzína, — no. Փոքրիկ թղթեակ, կամ քարտէզ, պիտակ փոքր ։

Pólla. Աղբերակն, ստինք ջրոյ, երակ ջրոյ ։ գայնափ, առս պամբը ։

Pollájo. Հաւանոց ։ ֆիօֆս ։

Pollajólo, Pollajuólo. Հաւավաճառ ։ Խանութպան ։

Pollajóne, ա. Հաւանոց մեծ ։

Polláme, ար. Հաւք, պարագ բակք ։ Խանութպար ։

Pollánca, ֆ. Ձագ հնդկահաւու ։ հինա Խանութս ֆալաբը ։

Pollanchétta, ֆ. Փոքրիկ ձագ հնդկահաւու ։

Pollastréllo, Pollastríno, na. Վառեակ փոքրիկ, փոքր աքաղաղ ։ ֆիօլիօ ֆիլիձ ։

Pollástro, ra. Վառեակ, հաւ փոքր, ձագ հաւու ։ ֆիլիձ ։

Pollastróne, ա. Վառեակ մեծ, պարարակ ։ սկիզ ֆիլիձ ։

Pollería. Հաւարան, վաճառանոց հաւուց ։ Խանութպան պաքբը ։

Póllice, ա. Բոյթ, բմբամատն ։ պաշ ֆօֆ ։ d'jun póllice. բմբամատի ։

Pollína. Աղբ հաւուց ։ Խանութպ պօգոս ։

Pollináro. Հաւավաճառ ։ Խանութպան ։

Pollíno, na, ած. Հաւու (ո ձիւ.) գ. Ոչխ կամ տիղ Թռչնոց ։

Póllo. Հաւ, աքաղաղ, մատի, վառեակ, ձագ հաւու ։ Խանութպ, հօրօղ, ֆիլիձ ։ ձագ, կոզան, կոզուակ, մատրակ ։ էավրոս ։

Pollóne, ար. Ընձիւղ ծառոց, բողբոջ ։ ֆիլիձ ։

Pollúce, ա. Պողքաւևիա, Պոլղուքս. (մեսեորայ լինչ, կոչի և Fuóco di Sant' Elmo.)

Pollúto, ta. Պղծեալ, շաղախեալ, աղտեղեալ ։

Polluzióne. Պղծուիլ, գիշերուիլ (մարմնոյ.) երազախորձուիլ ։ Ձնեռնապէն, փխ. ապ՚սաբ ։ աղտեղուիլ, զաղղուիլ, շաղախուիլ ։ Խոբպարլըգ

Polmonáre, հ. Թոքային, Թոքոց ։

Polmonária. Խոտ օգտակար Թոքոց ։

Polmoncéllo. Թոք փոքր ։

Polmóne, ա. Թոք ։ ապ ձիլէր ։

Polmonéa. Թոքաժեռուիլ ։ ապ ձիլէր Խբաբը ։

Polmóne Maríno, ար. Ծովային Թոքաձան, ծովական Թոքք ։ ֆէյնիլ բէհբըը, փէյնիլ անաբ ։

Pólo, Póli. Բևեռք (առանցիւ գնաւոյ ։) ֆոնիս բևեռք մագնիսին ։

Polografía. Բևեռագրուիլ ։

Pólpa. Թամբ, միս. (միս անոսկր, և անճարպ ։) գոբա էր, ֆէմինիլ էր ։ միս պտղոց ։ էր ։ Թամբ սրունկից ։ պաքբը ։

Polpáccio. Թամբ սրունկից ։ պաքբը ։

Polpastrélo. Թամբ մատին ։

Polpétta. Կերակուր՝ի մանրատ ծոյ Թամբին, ևն ։ ֆէօֆքէ ։

Pólpo. Պողիպոդ ։ ըհնաֆօթ ։

Polpóso, sa. Polpúto, ta. Polpacciúto, ta. Առատ, մսալից, Թամբալից, պարարտ ։ էրէի ։ քըռեղ (գինի ։) գոնիէրէի ։

Polseggiaménto. Զարկուած երակի ։

Polsétto. Ապարանջան ։ պիլէնիի ։

Pólso. Զարկ չնչերակին ։ նավ ։ չնչերակ, զարկ բազկին ։ toccar il

Digitized by Google

polso a qualchedúno. *զննել զբա-
րակ ուրուք* : *նավղը պափչտ* : toc-
care il polso a checchessía. *զննել,
փորձել զղօրութին* : *Ջօրութի, կա-
րողութի, ազդուութիե* : *գոովչէնէ*:
mercante di buón polso. *վաճա-
ռական փորձեալ* : *ազնիվ պապէր-
էեան* : senza bátter polso. *յանկան
թօթափելէ, նոյն հետայն* :

Poltíglia. *խիւս* : *գուշտագ, մա-
ղէ* : *տիղմ, տիղմ աղտոցեալ քա-
րանց* : *ըղէպ, լամաւր* :

Poltiglióso, sa. *Տղմալից* :

Poltronáccio, Poltroncióne, *ա. Հեղգագոյն, կարի վատ* :

Poltroncéllo. *փոքր մի ծոյլ, վատ* : *Ընչմպէղճէկ* :

Poltróne, *ա. Ծոյլ, հեղգ, վատ*: *Ընչմպէղ: արհամարհ, այլ անարգ*: *ալչագ* : *վատասիրտ, երկչոտ* : *գօր-
գագ* :

Poltroneggiáre, *ր. կեալ ի գա-
ռարկուէ, կալ անգործ, հեղգու-
թիե* : *ապրա պուրչագ* :

Poltronería. *Ծուլուէ, վատու-
թիե* : *Ընչմպէլլէիւ* :

Poltronésco, ca. *Հեղգական, վատ* :

Pólvere, Pólve, *ի. փոշի* : *Ի օդ*: *վառօդ* : *պարուր* : – d'archibuso, *կամ* da schióppo. *նոյն են* : – di Cipri. *փոշի կիպրոսեան, փոշի հերայ*: *Ղլմոմ Ի օդ*: gittar la pól-
veré negli occhi ad alcuno. *պատ-
րել զոք, հաւատացուցանել ըզ-
ոգեա ինչ* : *ալպանչագ* : convertirsi in pólvere. *գառնալ ի փոշի. պա-
կասիլ, ի չիք լառնալ* :

Polveriéra. *Գործատուն չինե-
լոյ զվառօդ* : *պարուրհանէ* :

Polverino. *Աւազանոյց: ըղպան, ըղպէն* : *վառօդ բերանոյ (ծնդա-
ռօթեից, նման)* : *աղէղ օիռս: փոշի կամ միխիր ինչ ապակագործաց, որ կոչի և* Rocchetta. *փոշի, կամ ման-
րուք ածխոյ* :

Polverío. *Մրրիկ փոշւոյ, ամպ փոշւոյ* : *Ի օդ պռանան* :

Polverísta, *ա. Վառօդապործ* : *պարուրճռա* :

Polverizzábile, *ած. Ցնդելի ի փոշի, գիւրափխրելի* :

Polverizzaménto, Polverizza-
zióne. *Ցնդումն, փոխարկումն ի փոշի* :

Polverizzáre, *ն. Դարձուցա-
նել ի փոշի, մղեղել, ցնդել, կամ
լուծանել ի փոշի* : *Ի օդ փչե-
փչրել* :

Polveróso, sa. *Փոշոտեալ, փո-
շեղէց* : *Ի օդ լի* :

Polverúzza. *Փոշի մանրամաղ, կամ նուրբ* : *Ի օդչէղաչ* :

Pomáta. *Խաղ ինչ անուշահոտ*:

Poméla. *Կերիկ կանաչագեղէն կազմեալ ի խոտոյ ինչ* :

Pomelláto, ta. *Ի գոյն ինչ մոր-
թոյ ձիոյ, և այլոց կենդանեաց* :
էէլէնփ ըէնփ, ղէպ ըէնփ :

Poméllo. *Խնձոր փոքր, ցցուել մասն (այտից* :)

Pométo. *Պատուհղ պտղաբեր ծառոց* : *ԷՀմիլէնփ* :

Pómice, Piétra pómice. *Սունկ. (քար ինչ)* *ծովային, ախնիկը Ի օդ*:

Pomiciáre, *ն. Մաքրել, կամ փայլեցուցանել մանիով* :

Pomiére, *աթ. – éro.* *Պատուհղ պտղաբեր ծառոց* : *ԷՀմիլէնփ* :

Pomífero, ra. *Խնձորաբեր, պտղաբեր* :

Pómo, Póme, *ա. Պտուղ, միրգ*: *ԷՀմիլ*: *խնձոր* : *Էլմ* : *գումտ (ա-
ծուոյ, երախակալի սրոյ, և ն.)*
*Ի օդ ոտ, գլուխ գպպէնփ: խաչակիր
գիւնտ, կամ աշխարհ ի ձեռին
կայսերաց, և Թագաւորաց*: pómo granato. *Նուռն* : *նար* : pómo co-
tógno. *սերկևիլ* : *այվ* : pomo de-
ráto, *կամ* pómo d'óro. *սուսկ ինչ, և պտուղ նոյն անկոյր: փրէնկ խն-
ձանը*: pomo di terra. *Տ. Patáta.*
pómo, o Tubércolo di quércia.
գխատոր : *Ի օդ լը* :

Pomóso, sa. *Խնձորուտից: պտղալից* :

Digitized by Google

Pómpa. Հանդէս (քաղաքական.) շքեղութիւն: Խնամանա, պատիւ: պերճանք, փառասիրութիւն, անապատութիւն, պերճասիրութիւն, փառք: Խաբէբա, սալմանաւ: far pompa. ի ցոյց առնել: Խաբէբայ ենթարկել:

Pompeggiáre, v. Լինել անձնացոյց, պերճասէր, շքասէր. ցուցանել զպերճանութիւն. հանդիսանալ, երևեցուցանել զհանդէս, զշքեղութիւն. պանծալ: Խաբէբա ենթարկել, սալմանաւ ելնել: – ársi, յ. Զարդարիլ շքեղապանծ, շքեղանալ:

Pomposaménte. Հանդիսիւ, շքով, շքեղաշուք հանդիսիւ, փայլուք: սալմանաւ իւր:

Pomposità. Հանդէս, շքեղութիւն, փառաւորութիւն, պարծանք: Խաբէբա, սալմանաւ:

Pompóso, sa. Հանդիսական, քաղմահանդէս, շքեղ, մեծաշուք, շքեղապանծ, պայծառ: փարթամը, Խաբէբայը, սալմանաւորը:

Ponderáre, v. Ծանրել, ծանրանալ, կշռել: ապրանաւոփ, խորհիմ: ն. Քննել, ննջել: Ենթարկել ենթադրել:

Ponderataménte. Խոհական նութ, խելամտութեաբ, խմամտնաբար: ափըլ իւն, փութենթադրեալ:

Ponderazióne. Կշռութիւն, կշռումն:

Ponderosità. Ծանրութիւն: ա. ղբրութիւն:

Ponderóso, sa. Ծանր, ծանրակիր: ապրիչ:

Póndi, պր. Թանձր արիւնախառն, կամ խիտ արգանդն: գան ախորհեի, իւ ապրիչ, նիգ:

Póndo. Ծանրութիւն, բեռն: ա. ղբրութիւն, ետ: լծար, կշիռ: յարգ, պիտանութիւն:

Ponénte, գ, ա. Արևմուտք: կին պարզը, պարը: հողմ արևմտեան: պարը: արևմտեան կողմն, երկիր արևմտեան, արևմտեան հնդկաստան: ենկի փխենե:

Ponénte, ած, հ. Դնօղ, որ դնէ:

Pónere. Տ. Porre.

Ponsò. Բացագոյն երանգ, հրաբոյն, աշխոյժ: ալ:

Pontáre, ն. Ապրիլ (ինչ ի մի կէտ, կամ ի փոքր վայր.) անդրմիլ: ենիլ վերմէ, արգմաւ:

Pónte, ա. Կամուրջ: էօթրիա: ponte di barche. Նաւակամուրջ: գայլէպան էօթրիա: far un ponte. կամուրջ ձգել: ponte levatójo. շարժական կամուրջ: գալեար էօթրիա: de' muratori. կերտուածոյ: ենթադրեալ: խոյենք: ponte d' una nave. դատիկոն՝ յարկ նաւու: ամպար: nave di tre ponti. Նաւ եռայարկ, կամ եռադատիկոն: ենալ ամպարը:

Pontéfice, ա. Քահանայապետ (հրեից:) խոխամ պաշը: քահանայապետ Հռովմայ. Պապ: էա, էիմ գիա:

Ponticéllo. Կամուրջ փոքր: էիւլիա էօթրիա: մոյթ լարից նուագարանաց: ելիս:

Ponticità. Տապտի, գաժանութիւն, գառնութիւն: ապրէլըթ:

Póntico, ca. Տեխ, գաժան, գառն: ապրի, պաղը պոբոռալնաբան:

Pontificále, ած. Քահանայապետական, պապական: comparire in –. երևել շքեղազարդ:

Pontificále, գ, պր. Պաշտօն եպիսկոպոսական՝ քհնապետական: Եպիսկոպոսական՝ քհնյապետական պատարագ:

Pontificalménte. Քահանայապետաբար, ոճ զքհնյապետ, իբրև եպիսկոպոս:

Pontificáto. Քահանայապետութիւն:

Pontificio, ia. Քահանայապետական, պապական: էափայա նափ ապա:

Pontiscritto. Նշանագիր ապ-

Digitized by Google

ածից գրաշելիաց, ի վերայ կտաւոյ, կամ տպիտակելնելոյ:

Pónto. Պահաստ: փարա փինիկ:

Pontóne, ս. Կամուրջ գործեալ ի վերայ երկաց նաւակաց:

Popoláccio. Խաժամուժ ամբոխ, խառնիճաղանձ ամբոխ, ռամիկ: պոչաղէզ հասէ, ձկնատի:

Popoláno, na. Ժողովրդական, կամ հեթանոսական: միաւոր ի կողմն ժողովրդեան, ժողովրդական:

Popoláre, ն. Բազմանալ ազանել, ընդունիլ քահանայութիւն, երթալ ժողովրդեան քահանայ առնելոյ: վանիլ: ընդունիլ:

Popoláre, հ. ժողովրդական, (զի՝ ազատաշնորհել առ ժողովուրդն:) հասկ ստգտաս: կռատակից ժողովրդեան: հասկը նորացը նաւեան:

Popolarescaménte. Ըստ ժողովրդեան, ըստ սովորութեան ժողովրդեան:

Popolarésco, ca. ժողովրդական, սոսկական, ռամկական: հաց գա գեղացի:

Popolaritá. Եղանակ, կամ գործ նայք ժողովրդեան:

Popolarménte. Ընդ ժողովրդեան: ըստ ժողովրդեան, ըստ ռամկին

Popoláto, ta. Բազմանարդ, մարդաշատ: վան:

Popolatóre, ս. Բնակ, քնակիչ: որ բազմանարդ առնէ:

Popolazióne. Բազմանարդութիւն: վանից: ժողովուրդ: հասկ:

Popolázzo. Տ. Popoláccio.

Pópolo. ժողովուրդ: հասկ: ազգ, մարդ: ռուսէ: far — . հաւաքել զժողովուրդ: ժողով ռամիկ կաց; ամբոխ, խառնիճաղանձ: պոչաղէզ հասկ: ժողովուրդ հեթանոս: խառնակամբոխ: a pien — . առատ ժողովրդեամբ, յանդգնութեան բազմութեամբ

Popolóso, sa. Բազմանարդ: վան:

Poponájo. Սեխաստանաց: գաղանաձաւ: սեխենիք: գաղանապատ:

Popóne, ս. Սեխ: գաղան:

Póppa. Ասինք: հետ: լանջք (մակոյից.) հաւրձք: ետև: խանձ նաւուան: գէշ, ծուռ: aver il vento in — . նաւել յաղագակ հովմամբ յաղագէ. լինել ի յաղողութեան: vento in — . հովմ յաղագակ:

Poppánte, հ. Դիեցիկ, ապրեցիկ: պիսպ կին, պիսպ օղլանը:

Poppáre, ն. Դիել: եմիլ: ծծել (փայտին գլուխ:)

Pórca. Ականջ: էրկ: far porca. սկսս սպատուել: Ատամ խոզ: փէրկ փօռաղ:

Porcácchia. Տ. Portulaca.

Porcáccio. Խոզ անապատ, գազան գազրատեաց:

Porcájo, Porcáro. Խոզապան: փօռաղ չոպանը:

Porcástro. Խոզ քոլոկ, խոզ փոքրիկ: փօռաղ էավրաաս:

Porcélla. Փաքրիկ խոզ, խոզքան մանուկ:

Porcellána. Տ. Portulaca. Ցամաքասակի: փարփառի: բահանակ, կամ սկահակ յախճապակեայ: փարփառի փինճան: խեցեմարմրի նման ջայլին:

Porcellétta. Ատամ խոզքան: խեցեմորթի նման ջայլին: վոքրիկ Storióne.

Porcellétto, ta. Խոզքոլոկ դիեցիկ: փօռաղ էավրաաս:

Porcellíno. Ծչի է: Porcellino d' l'ndia, կամ Porcelletto. Գառատանի փոքր ամերիկեան: porcellino terrestre. միջատ նման:

Porcéllo. Խոզքոլոկ: փօռաղ էավրաաս: խոզ: փօռաղ:

Porcellótto, ար. Խոզ մեծ: պէօյնէ փօռաղ:

Porcheggiáre, ն. Ցամանիլ խոզ ի, խոզանալ:

Porcheréccio, ia. Խոզական:

Porchería. Ականջուն, գազանաւն, խոհերք: ծաբրաթլըք:

Porchétto, ta. Խոզքոլոկ դիեցիկ: փօռաղ էավրաաս:

Porcíle, հ. Գամ խոզից, խոզանոց: փօռաղ հանկ:

Digitized by Google

Porcino, na. խոզի : ազամուկի, խոհերական :

Pórco. խոզ : գօճապ, հընդէր : far il —. խանչէլ : far l' ócchio dél —. հայեիլ ընդ ակամբ : Porco spino, կամ spinoso. ոզնի, կոզնի : փիէրի :

Porcóne, ս. խոզ մեծ :

Poréttо. ծակոյկ : փէնէ :

Pórfido. պորփիւր, պորփիւրէ քան կիճ : օսմագի մէրմէր :

Pórgere, ն. կարկառել (ըզ ձեռն.) ձգել ուղղմամբ : մեռուցանել, տալ : վէրմէ : առնել, պատառ մը : առաջի առնել ինչ : orécchi. ունկն մեռուցանել, ունկնգիր լինել : գուշակ ասմամբ : Pórgersi, յ. ընդ առաջ երթանել, յանդիմման լինել :

Pórgere, գ, ար. Bel, կամ mal pórgere. քաղցր, կամ անհեթեթ պատասխանութեամբ (առնեաքանութէ, երկեցողութեամբ :)

Porgiménto. Պատուցումն :

Porísma, ար. Porísmato. Ընդունութիւն, կամ առուծմն. տես Lemma. կամ Հետևանք (երկրաչափական :)

Póro. Վատագ (մարմնոյ.) ծակ, կամ ծակոտի (մարմնոյ, կամ ծառոյ:) փէրէ փէնէ-նէրէ, նէր փէնէ-նէրէ :

Porosità. Ծակոտկէն լինելն :

Poróso, sa. Ծակոտկէն, ծակ կամբոյ : փէնէ փէնէ :

Pórpora. Ծիրանի, ծովու ծիրանի, կոնքիլիոն : խոչէրէն պէօձեյ : չուխայ, կամ կերպաս ծիրանի, ծիրանի : խոչէրէն :

Porporáto, ta, ած. Ծիրանագգեստ, ծիրանաւորուած : գ. Կարդին. նար, ծիրանագգեստ :

Porporeggiánte, հ. Որ հարկանի ի ծիրանագոյն, ծիրանագոյ :

Porporeggiáre, ե. Հարկանիլ ի ծիրանագոյն : գերմէդա լալ :

Porporína. Ծիրանի անգոյն : նիւթ ինչ հանուած ի սպունգոյ :

Porporíno, na. Ծիրանագոյն, ծիրանանման : գերմէդէ :

Porracína. Քաղաքացու ծառայ : ետասան :

Porráta. Կերակուր ի սպասիս :

Pórre, Pónere, ն. Դնել, արկանել, զետեղել : գօճապ : մերձեցուցանել, մատուցանել : էգուլաբէթ ըլլալ : հաստատուած ի միջի, որոշել, խորհիլ : սէօզ պաղլամայ : ապատուիրել : էմր էնմէյ : տալ կամ հատուցանել օրէնս : ուսուցանել, կարծել : հանձն ի ցանկութ : գուշայ էգուաբամայ : եղանել ի ցանկութ կամ ի նաւէն : էնիպէն էգմայ : անկանել : ոկմէյ : porre caso, կամ porre. համարիլ, դնել, կամ ենթադրել : քարդ էնմէյ : poniámo, կամ poniám caso, che ciò sia. դիցաբ թէ այդպէս լիցի : քարդ էգէլմ ի : amore, affetto. հարկանիլ կամ յօժարամտիլ ի սէր, սիրել : assédio. պատանէշ պաշարման արկանել (զքաղաքաւ.) խոհասէրէն էնմէյ : da canto, da un lato, da parte. ի բաց դնել, թողուլ : da parte. կատել արծաթի, ժողովել լինչս : fine. վախճանիլ, ապարտուել : giù. ի բաց թողուլ, ընկենուլ : giù l' arme. զէնդընկենչ լինել : porsi giù, յ. անկանիլ հէնէզագրէին, հընազանալ : porre il campo. բանակ հարկանել : in croce. ի խաչ հանել : ad effetto, in esecuzióne. ի գործ դնել, կատարել : ի՛ձրա էնմէյ : in giuóco, in derisióne. ծաղր առնել, ընդխաղ արկանել : in luce. հրատարակել : in mezzo. յառաջ կամ ի մէջ բերել : in ópera, in prática, in uso. ի գործ, ի կիր արկանել : գուլլանմամբ : por l' uóva. դնել զձուա ի թուխս : l' ánimo. հատուցանել, կամ դնել ի մտի : le mani addosso. ձեռամբ ուանել : l' ócchio, gli occhi addosso a checchessía. աչս արձակել, աչի դնել, յառիլ : ինչ. փիգմէյ : por mano. ձեռն ի՛

գործ առնել: եւ վտրմամ: por mano all' armi. զէն առնուլ ի ձեռին, սկսիլ զրուցին: por mente. միտ գնել, քննել, գիտել: nome. յայտ կոչել, անուանել: silénzio. լռեցուցանել: տալ դիպիդ:

Porsi a far qualche cosa. Պատրաստիլ իմիք, ձեռն ի գործ առնել. բռնել հարկանիլ: եւ վտրմամ, պատրաստ: si pose a piángere. սկսաւ լալ: պատրաստ աղաչմամ: con alcuno. կենակցիլ ընդ ումիք, խառնիլ ի գործ ինչ: a sedere. նստիլ: օթոցմամ: — a távola. քաղցրանալ: — con alcuno. մտանիլ ի ծառայութիւն ումեք: — in cuóre. հաստատուիլ, կամ դնել ի սիրտ: — a letto. մտանիլ, կամ գնալ յանկողին: — in cammino. յուղի անկանիլ: — a campo. բանակ հարկանիլ:

Porréta. Պրաս: իրաս:

Pórro. Պրաս: իրաս: կոճիճ: պոչիկ: porro fico. Թզանման ուռուցք մարմնոյ:

Pórta. Դուռն: գափա: քերան գետոց, գետաբերան: աղբիւր: vena porta. գոնեբազուկ. (երակ ինչ մեծագոյ:) La porta Ottomana. Սուրբ քուհնէք օսմանեան, գուռն: գափա:

Portábile, ած. Տանելի, կրելի: թաւշեայ: հասկերկրելի, նեղելի:

Portacáppe, ա. Պատկ վերարկու ուղեորոյց:

Portacappéllo. Պահարան եւ բռնակեան սրատախտուակի: ա. շապկակալ տեսան:

Portacróce, ա. խաչակիր:

Portafiáschi, ա. Սահատի ապակի սրուակաց: ընդ ակէնի:

Portafógli, ար. Գրատետրակ: ձեռնոց:

Portaléttere, ար. Թուղթատուփ, Թուղթատար: Թուղթաբաշխ: մէփոխ թղեղէն կոչին: ընդիրքն:

Portamantéllo. Տ. Portacappe.

Portaménto. Բերումն, կրքեր: ընդիրքն: ձև, տեսակ ըստ գնաստուց, կերպարանքի, տեսակի: երեսոյթ: ինսիմ, գեղացիքն, տիս ինչ: գնացք (ուղեւորի) ընթացք, քաղք, գործք: նոյ, նաւիկն: di un leggiádro —. ազնիւ երեսոյ, գեղեցկատեսակ:

Portánte, ած. Բերօղ, կրօղ: ընդիրքն, ընօթիրքն: գնացք. (եղանակ ինչ ընթացման ոտից երգելոյն, որ կոչի և. A'mbio.) երկվաղ գնացուն ի andar di —. հանգարտատեսակ, սիրելագնալ, գնալ (ձիոյ:)

Portantína. Պատգարակ ինչ: թահփըրվան, փալտի:

Portantíno. Պատգարակատար:

Portáre, ն. Տանել, կրել, բերձեռ բերել: ընօթիրքն: նաւը նաւ: բերել, ածել, ածել ի վերայ (վիշտս, ևն:) ընդիրքն: յաւուրջ ի մէջ բերել (պատմն ուրուք:) իրաք ընդիրքն: տանել, հասկերկրել: տարբ ընդիրքն, փայտնամ: տանել (գիծս ոչ ջուր:) quésta strada porta a Roma. այս ճանապարհ տանի՝ հասնի ի Հռոմ: Պատմել, պրոյոյ բերել: նագրնդիրքն: պատհանել (իրաց:) պատշաճել, նեղել (իրաց:) ընդիրքն ընդիրքն. ճայիկ օլմամ: secondochè pórtano gli accidenti. ըստ բերելոյն, ըստ պատշաճին ըստ պատահագային: Որտե՞ք փայտ ընդիրքն: che porta? զի՞նչ օգուտ ինչ:

Portáre. Սրել, յոյգորել, գրգռել: ունել (ի ձեռին:) վերնել, յալն, կրել ունել յոյգանդք: հանդիպ օլմամ: ծնանիլ: փօղտրմամ: պատրաստիլ: portare, կամ portársene. ի բաց տանիլ: portare. կրել, յանձնին (զկանգնելոյն.) ունել զանձամբ. զգենուլ: ընդիրքն: affezióne. սիրտրմիլ, յոյգել (յոգի, յիմն:) ajúto. նպաստատուիլ, ձեռնտուհ լինել: alcuno. պատրաստանիլ ունկն, օգնել: portarla alta. վարել ծանրութ, գոռոզաբար, սիրտ ելիլ: պատանամ: amo-

Digitized by Google

re. ակրել, սիրով ընդունել (առ. ոք, առ. իմն:) arme. ունել՝ բառնալ զէն, լինել վառեալ, զինեալ: bene, կի՛ male checchessia. վարել յիմիք, կի՛ գնալ խնամատարապէս, անմոռացաբար: bene gli anni. լինել քաջառոյգ՝ ի բազմամեայ հասակի: ben la voce. գեղգեղել, երգել քաջ: bruno. զգենուլ գՀան. գերձ սգոյ, ի Թուխս համանիկիլ: la fama. հռչակիլ, լսուիլ լինել, համբաւիլ: figliuóli. որդիս ծնանիլ: frutti. պտղաբերել: ódio. առելութիւն ընդունել (առ. ոք.) առնել: opinióne. ունել կարծիս, լինել՝ի կարծիս, կարծել: in pace. հանգուցիկ, համբերել անխռով սրտիւ: la pena. կրել զպատիժ, պատժիլ, վրէժ լուծանիլ: di peso. կշռել անձամբ, ինքնին, միայնակ, առանց օգնականի: pericolo, risico, rischio. լինել՝ի վտանգի, մերձ՝ի վտանգ, վտանգիլ: quà e là. տարուբերել: la spesa. լինել շահատէս: հարցը լգարմաք: via. բառնալ, ի բաց բառնալ, յանիշատակել, ի բաց տանել: գալ, փըթմաք: vita. ընդ ընծրիմըդ, գոփմաք: la vita. վարել զկեանս, կենալ: un morto a seppellire. յուղարկաւոր ընել, կի՛ յուղարկել զմեռեալն:

Portársi, ɟ. Վարիլ, գնալ (բարւոք, եւն.) յանձին ընդունել: ընդունիլ: bene in un affare. վարիլ իմասնաւորապէս՝ ի գործ ինչ, գործել ջիկ վճռապէս զգործ ինչ: portarsi da uómo. վարիլ արուեստ զայր, տալ զայր քաջ: էյթփըէ ընօսկերմէ: in qualche luógo. գնալ ատրիք: պէչ ընէրէ ընդմէ:

Portáta. Հանգամանք, վիճակ, կարգ: հաւ: բեռն նաւտ: էսաք: Ծանրութի, կի՛ կշիռ ունցոյ ընդգնացողին: վէրդին: փոխոխութիւն կենցաղոյ՝ի սեղանի: uómo di poca — այր անարգ, նուաստ:

Portátile, ած. Portatívo, va. կրելի, դիւրատարած, դիւրակերպ, նաւի, դիւրաշարժ, առ. ձեռն: խոշընաճափ:

Portáto, գ. Ծնունդ, արգիւն: պօղատաւ, պօղմա, էյնաք: a un portato due figliuóli. (ծնանիլ) երկուսորեակ: Portato. Վկուսանդգ զանազան կերակրոց բերելք՝ի միասի նուագդի՝ի սեղանն:

Portáto, ած. Տարեալ, բերեալ: կրեալ, եւն:

Portatóre, ա. Բերօղ, տարօղ, առնօղ: էնիրէն: կրօղ, հաւաքօղ: di léttere. Թղթատար, Թղթաբեր:

Portatrice, էգ. Բերօղ: di figliuóli. կրօղ յարգանդի: յտի, ծնօղ: հապիկ, պօղուբան:

Portatúra. Ջգեստ, ձև զգեստուց: էսպապ, սիւիմ: ծնունդ, պտուղ որովայնի:

Portavénto. Հողմակոր. (խողովակ ինչ երգիմոնին:)

Portavóce, ա. Տ. Tromba parlante.

Portélla, – lo. Դռնակ, դռնակ փոքր: փուլիկ գաթո:

Portènto. Հրեշ, նշան, հրաշք, նորանշանն ինչ: աճայըէ ւէյ, հիւֆնի:

Portentóso, sa. Հրաշալի, հրաշանշան, նորատեսակ: աճայըէ, հիւֆնի:

Porticciuóla, Porticélla. Դրանակ: փուլիկ գաթը:

Pórtico. Գաւիթ (նեղքին.) սրահ, վայրագաւիթ, գաւիթ կամարակապ, կի՛ պատնազարգ: փեհլէվ, սօֆա:

Portiéra. Վարագոյր դրան: գաթո էեբէկի:

Portiére, ա. Դռնապան (իշխանաց.) սպասաւոր դրան: գաթոճու:

Portinájo, Portináro. Դռնապան: գաթոճու:

Pórto. Վաստակ, օգուտ: էյնան: pigliar — հասանել՝ի նաւահանգիստ: condurre, venire a buón,

Digitized by Google

կիմ a mal — . յամրաժիլ, կամ ուշ յամրաժիլ : ֆաթշամուն (նաամա, եէ :) իւ օֆիխիւխ : di porto. վասն առանելոյ :

Pórto, ta, adv. կապիտանական, մեռաց ցիսաը առանական : S. Pórgere.

Portóne, m. Դուռն մեծ :

Portuláca. փրփրեմ, անանի առաւ : սիսիկ օֆաա :

Portuóso, sa. Որ առնէ զնաւս հանգիստ :

Porzioncélla. Մասնիկ, փոքր բաժինն :

Porzióne. Մասն, բաժինն դայ, հիսակ :

Pósa. Հանգիստ, գադ, գադ գադ, հանգստութեան : շահիլ ըմբ : գադ գադութեան, կատարեալ : փոթրաց, փոթրալ : կէաս : նօֆիսա stare a — . հանգչիլ, գադ գադիլ : far — . հանգչիլ, զկայ առնել : փոթրած :

Posaménto. Հանգիստ, գադ գադ, գադ գադութեան :

Posappiáno. Յանդիմանեալ, որ գնայ յուշիկ : Նշան նգնալ ի վէր տրիճ՝ առ ի զգուշանալ առանելոյ :

Posáre, n. ի վայր գնել, կամ իջուցանել (զբեռն.) ի քաց գնել (զձիաքարկուն :) կիսփրմիլ, տգադ գծնած, խոսփանիլ ըմբ, ընդ զնաւսանիլ մէրոյն : կօֆիլ : տնանել զհիմն, լինել հաստատուն : Posársi, & Posáre, ը Հանգչիլ. գադ գադիլ, կասիլ : բահալ ըանծած, վոյ կէզիլ :

Posáta. Հանգիստ, գադ, գադ գադ : բահալ ըմբ, փոթրանչ, փոթրած : di távola. գործիք սեղանոյ. (յ գրգալ՝ կլորայ, & սատասա քալ :) լալ պօլսի :

Posataménte. Հանգստաւոր, յուշիկ, հանդարտութեամբ : անհոգ անհոգ :

Posatézza. Հանգարտութիւն, հանգիստ, խաղաղութիւն : բահալ ըմբ :

Posáto, ta. Նշանալ, ի քաց եւ գնալ : հանգարտ, զգօն, հանգարտասիրտ, ծանր, հանգիստ : սաղ, փրցած :

Posatójo. Կայարան, գադատեղի նաւոյ : սաղ տեղ :

Posatúra. Գիտութիւն փոքրիկ :

Póscia. գրացուհանութիւն :

Póscia, ի da póscia. Ցետոյ, զկնի, ապա : սնդրա : Póscia. S. & Posciachè.

Posciachè, ի Ցետոյ որոյ, յետոյ սնդրա : ֆախսկա եւ, ֆախ եւ : ֆրըսուը :

Poscritta, Poscritto. Ցետագրութիւն (նամակաց :)

Posdománi, — ne, ի, ի ֆիսաա մ կամ յետագրեալ ապագայ նոր րէն գէյիլ օրուէ կիսն :

Positivaménte. Յորշակի, ստուգիւ, յայտնի յայտնապէս : ըմբ գիւ, չսփսալ ապրանքով : կրտսկիա, գրուածականապէս : տրգիտասիր :

Positivo, va. Գրասիրեան (օրինաց) իրական, գրաւոր : պարտկիշտ ի զգեստաս, չսփսալ ապրանքս կրօն : անհատական, հաստատակ, ստոյգ կերշտ (զգեստ.) կոկնակ : գրասիրեան (անուն քերականական :) գրասիրեան (քերականի :)

Positúra. Օդինք, գրաւ : հիմն, փոթրած :

Posizióne. Կայն, ի : տատանական կերշտ :

Posolatúra, Posolíno. S. Groppiéra.

Pospásto. Պատրաստեալ եւ անհատ շունչ յետ կերակրոյ անդամոցն : Սիրէր ընդ հնդիա :

Pospórre, n. Օդինել, յետոյ գատ անել ի վերջին, յետադասել : տնդրա փօխ : անգամանել, փոյթ գնալ : չէյ էէյինէ անյիսաթ :

Pospositivo, va. Ցետագաս, վերջադաս :

Posposizióne. Ցետադասութիւն :

Pospósto, ta. Ցետադասեալ, յետադաս, վերջադաս :

Póssa, Possánza. Կարգ, կարգ կերշտ, զօրութիւն : գործիք : a tutta possanza. տամ ծգտելն, ըմբ կարելն :

Digitized by Google

Possedénte, ս. Սուացօղ, տնօրէն հալիփ։

Possedére, ե. Սուանալ, տնիլ, տնիլ ըէ ձեռասին, կիմ ի ձեռին։ հալիփ օլմաք։ una lingua bene. լինիլ հմուտ ի լեզուս ինչ։ եայի վարգ օլմաք։

Possediménto. Սուացուածք, բսաուացուիչ։ գաղի, գայգարուիք։

Possedítóre, ար. — trice, իգ. Սուացօղ։ հալիփ։

Possedúto, ւս. Սուացեալ։ հալիփ օլմուշ։

Possénte, ս. Possentissimo, ատ. Հզօր, զօրաւոր։ գուվվէթլի։ կայօղ, բաստական։ գաֆիր։ զբ բնիդ (գինի.) բարկ (քաղցեալ։) թոքին։

Possenteménte. Կարողապէս, հզօրի պէսպէս առատապէս։ գուվվէթլէ ճէ֊ի֊ճէ, թոքինճէ։

Possessioncélla. Կալուած փոքր

Possesióne. Սուացուածք։ գաղի, գայգարուիք։ Սուացուած, կալուած, ինձակ։ գաղի, գաֆրիք։

Possessívo, va. Սուացական (անուանիք քերականական)։

Possésso, ս. Սուացեալ, տնուացուած։ գաղի, գայգարուիք։ andare, կիմ méttersi al —. prender il possesso di alcuna cosa. գնալ ի սուացուածն իրիք, տնուիլ զսուացուած իրիք։ գաղի ճիմիք, գուշ ճիմիք։

Possessóre, ս. Սուացօղ։ հալիփ։

Possessório, ia. Սուացողական։

Possíbile, ս. Կարելի, հնարաւոր։ հնարին, օլար։ al possibile. ըստ կարի։ far il —. գործադրել զինչ յանձին կարիդ։ ճիգ գործել ճիմիք։ è possíbile? եւ իցէ՞ հնար։ նէ՞ հնարին։

Possibilità. Կարելութիւն, կարողութիւն, հնար, հնարաւորութիւն։ գաղիլիք, գայգարուիք։

Possibilmente. Ըստ կարի, ըստ հնարաւորութեան։ գաղիլինճէ։

Pósta. Կայան, կայարան, տեղի հանգստատեղւոյ, գազատք, տեղի փոստատաց եկիր։ խորշ ձիոց։ (ի կայսէն իւրաքանչիւր ձիոց յատուկ։) Սուրհանդակ (ձիաւոր, որ յետաքանչիւր օրինաւոր վարձի վերիվարան։) քաղքենացոց, նիշխատեղ, նիշխատաղ։ հնդիկ, տալափ։ Ձիաւարձութեան, արշաւատոյր ընթացք (մոխոխանոցին երիվարաց։) իշխանաց տարհանգստից՝ (ուր փոխեն վերիվարան։) հնդկիճիք, հնդկիճ։ Ախոռ, կիմ կայարանն քաղք ընթացից։ Օրինաւոր։ (ի միջոց ձմեռնատարածին երբ 8, կիմ 9 մղոնաչափ, եւ որս ընթանան սուրհանդակք ծովինն երիվարաւորք։) հնդկիճ, գմփափ։ Տուն նամակաց։ փոստա։ cavalli di, կիմ da posta. երիվարք տարհանգստից, սուրհանդակի երիվարք, քաղքենացոց հնդկիճիք։ naviglio di posta. նիշխատեղ նաւակ։ maéstro di posta. մեծ Postiére. Andar in posta, per le poste, córrer la pósta. ճանապարհ հորդել, կամ գնալ քաղքենացիս, գնալ սուրհանդակօրէն, սուրհանդակօք։ հնդկիճիլ ինչ կիմիք։ è venuto per la posta. եկեր քաղքենացիս։ prendere la —. եղանել ի քաղքենացոյ։

Pósta. Պատանք։ փոստա։ far la — . star alla —. ի գործոյ մնալ, գործակատար լինել։ փոստայ կիրճիք։ ճանապարհակալէս, ժամանակ գործի։ վարձ։ darsi la —. ժամս գործ լինել, ատեանիմիլ։ Պատահ, ժամ գիպուած, առիթ։ քէրաթ։ հնարք, չտեղի։ նէ։ գործոյ գրասոյց՝ որով խաղան ի միում նուագգի։ հրամայել խաղալ։ rispóndere alle poste. յանձին առնուլ զհրամանս։ far la posta ad uno. գործոյ ղրկել, քնարել զպնացս ոմանց, լրտեսել։ կէօզլինճէ։

Pósta. Կայք, հաստատ։ իրաքնէ, էյիճի։ fate a vostra —. արտասիք եւ գործոյ ձեր։ a sua —. եւ գործոյ

խոք, ի հաձոյս անձին: ինչքինակ: եւ՝ ինքնակամ, կամովին, մեծագիտ: իրաւունքի իւն: a posta d' alcuno. ըստ կամս, ըստ հաձոյս ոք. ըստ: da sua —. կամակատար: անձամբ անձին: A posta, a bella posta, a posta fatta, գ. խորհրդ. գով, գիտամտի, կամակատ, կամաւոր: հոգաւոր. ընծան: a posta. պատահի, միամտաբարոյական: եւ՝ տակաւ, յայն տակս: իւն: lavorare a —. աշխատակ միամտաբարոյական վասն ոգուտ, գործել ի հրամանէ ուրուք, վասն ուրուք:

Pósta. խնդիր, ընտանեձանձ, պատահանդամն: խոնարհ, խոնարհ: a posta. ըստ խնդրոյ, ըստ պատահանի: ի խնդրոյ (tenere, stare, andare) a vostra —. ի խնդրոյ ձերմէ, ի ընտանեձանձոյ քոյ: a posta. անդրեմէ ակամայ. ոչ ի ընդվզ, միաբերան: փոփոխ իւն: In posta, կամ per le poste. ցոգնաւոր, ձիավազ: անձին իւն: avviarsi per le poste. որ ըստ օրէ ծանրատեալ ախտից հիւանդին. ի գործ ունելոյ հիւանդի: di posta, գ. նոյն հիւանդն, խափոյն, միանգամ ունելի: o առիթ, ինդ: dare di posta, կամ rimétter la palla di —. հարկանել, կամ վերադրել հարկաբեկ ինչ գործատուին՝ չև անկեալ ի գնումն:

Postcomúne, ար. Ընդհանք գոհ հանի քահանայիւն ի պատարագի յետ Ճաշակելոյն:

Postéma. խոցաբորոտ, պատ. ի պոռն, փխրելիք:

Postemáto, ta. Պատրաստեալ:

Postemóso, sa. Ի խոցաբորոտ ախտ, պատրաստիլ:

Postergáre, ն. S. Posporre.

Pósteri, ա, յոգ. Ծնունդք, որ գիք, զաւակ, յետագայք, յաջորդք: եվնաց, ած ինասագ:

Posterióre, գ, ար. Յետոյք, երրորդական, վերջագոյն: ինչ, ի ծոցագ:

Posterióre, գ. Յետին, յետագոյ, հետագոյ: ուծրագոյ:

Posteriorménte, գ. Յետոյ ետքագոյն, յետոյ: ապագոյն, ուծրագոյն:

Posterità. Յետինք, յետագայք. ապագայք, յաջորդք, զաւակ: ինասագ, եվնաց: յետնեալ (մեռանելոց.) յապագայք:

Posticcio, ia. Եկամուտ: անբնական, արհեստական, ի վերջոյ եգեալ: էրէնի: capelli posticci. եղջեալ: էրէնի ի ծոյ էրէնի առն:

Posticipáre, ն. S. Differire.

Posticipazióne. Յապագայութիւն:

Postiére, ա. Վերակացու քաղքին Բաղդիոյ: Պահպանի պաշտ, հետ. ղիւնի:

Postiglióne, ա. Վարիչ քաղքին Բաղդիոյ: պուրնայի, ուղտ:

Postílla. Բացատրութիւն եգեալ ի լատանդեցս գրոց: Պատահիր հայելոյ:

Postilláre, ն. Յաւելուլ ի լատանդեցս պատճառութիւն:

Postillatúra. Բացատրութիւն լատանդիոյ, ծանոթագրանեալք:

Postlimínio. Իրաւունք վերադարձին առանձնոյ գինեան յետ գործի գերութեան:

Pósto, գոյ. Տեղի, վայր: էնէ: աստղատեղի, պատշաճ, պատշաճաստեղ, յարմար: հանգոստ, ֆոյե: avere il prime posto. առնել պատուին տեղին:

Pósto, ta, ած. Եգեալ, գիտեալ: գծմոտ: պատշաճ, հաստատեալ posto, posto il caso. եգեալ ըստ, գիցուք ըստ: ֆարս նախէմ ֆին:

Posto chè, զս. ըստ ինչպէս, ըստ պէս և, ըստ և: ֆարսը: եգեալ ըստ, գիցուք ըստ: ֆարս նախէմ ֆին:

Postrémo, ma. Վերջին, յետին: ուծր, ուծրագոյն:

Postríbolo, Postríbulo. Պատնէշ: պատարագ:

Postuláte. Խնդրատուծ. (յատ եկեղեցականից.)

Póstumo, ma. Ծնեալ, կամ

ապրանքատ յետո մնահուսան հօրեն։ O'pera póstuma. Գործք ապրագրեալ յետո մնահուսան յօրինուածին։

Postúra. Դիրք, դրութիւն։ Եա՛ ի՛ր դիրս գաղտ միաբանութեան, գաւազանաձեւութեան։ Կիսի փիրնէ։

Potábile, ա. Ըմպելի, ապրուստ, զոր սնուրթ և առնել ըմպելի։ Ի՛ւ ւիւրբ։

Potaménto. Ցօսանութիւն։

Potáre, ն. Յաւանիլ, յօսիլ, կամ արբել զրեթէ։ պաղ պաղատանօք։ հաւանիլ, կորով։ փնտիլ։

Potássa. Ա՛ղ ինչ հանեալ ի՛ մոխրոյ բազանականաց։

Potatójo. Ցօսող, հօսող պահ փայլաձ պղպեղ։

Potatóre, ա. Ցօսօղ։ պաղ պահ փայլաձ։

Potatúra. Ցօսանութիւն պահփայլ։ Ցօսք (արեգ, կամ աղբ ծառոց։) ժամանակ յատկոյ։

Potazióne. Ցօսանութիւն։

Potentáto. Ա՛զնուականութիւն։

Poténte, ա. Potentíssimo, ma. կարող, քաջ, զօրաւոր։ գոհվիճիւն ի՛ն։ հա՛ գո՛ ճշմի, տպիռուանան, հզօր։ վնիիւն, հնօրհանիւ։ vino գինի զօրեղ, ոգեղից։

Potenteménte. Կարողապէս, առատապար, ուժգին։ հզօրապէս։ գոհվիճիւ իւ, իէ։ ....

Poténza. Կարողանի, զօրութիւն, ոյժ։ գոհվիճիւ։ dell' ánima. կամ բարձի հոգւոյն։ di potenza assoluta. բացարձակ իշխանութեան, ի՛ւ իշխանապար։ in potenza, ին. ի՛ կամ բազանի, կարողապար։ di molta — հզօր յոյժ։ իէ գոհվիճիւ։

Potenziále, ա. Կարողական։

Potenzialménte. Կարողապար։

Potére, ն. Կարել, կարողանալ, զօրել։ գործ օյծա։ non poter. չկարել, անհնարանալ։ poter ésse-re. լինել կարելի, հնարաւոր։ potere il sole, il vento, եա՛. հարկանել, կամ հաւանիլ արեւու, կամ հոգւոյ։ non poter la vita. ոչ ևս զօրել կեալ յոտին, լինել ոչինչ։ Նափէնի օյնտա։ non si potere, կամ non ne potere con alcuno. ոչ զօրել հաւասարել ումեք, լինել ի ումեք անհաւասար։ poter fare, կամ dire a súo modo. լինել ինքնատէր, ազատագլուխ։ a più non posso. մեծաւ ճգամբ։

Potére, ա. Կար, կարողութիւն, զօրութիւն, ձեռն։ գործ բեր, նափէն, հնօրհ։ a loro potere, կամ giústo lor potere. ըստ կարի իւրեանց։ a tutto —. ըստ կարի, ըստ ձեռին բաւականին։ secondo il —. ըստ կարի։ avere in —. ունել ընդ ձեռամբ։ cadere in —. անկանիլ ի իշխանութիւն։

Potestà. Իշխանութիւն, կարողութիւն, տէրութիւն։ հնօրհ։ տէր և. Podestà.

Petestáti, ևն. Տ. Podestati.

Potissimaménte. Գլխաւորապար, առաւել։

Potíssimo, ma. Գլխաւոր, մեծագոյն, հրեշելի, պատուականագոյն։ պաշ, իւր։

Póto. Ա՛րբութիւն, ումպ։

Potúto, ta. Կարուցեալ, կարբացեալ։

Poveráccio, cia. Ա՛ղքատաբարոյն, Թշուառագոյն, հեզ։ իէ՛ գոհգոհ։ նիճիւ։

Poveráglia. Ա՛ղքատք, բազմութիւն ազքատաց։ գոհգոհիւք։

Poveraménte. Ա՛ղքատաւորապար, Թշուառաբար։ գոհգոհ իիպ։

Poverélło, la. Poverétto, ta. Poveríno, na. Ա՛ղքատիկ։ գոհգոհիկ։ հեզ։ ևիճիւ։

Poverettaménte, ի՛ Ա՛ղքատաբոյն, որպէս զաղքատիկ։

Póvero, ra. Ա՛ղքատ, անաւնիկ, կարօտ։ գոհգոհ։ տառապեալ, հեզ, ողորմելի։ պա՛ւ ևս։ փանա՛ քի (մխիթ։) ազքատին, անաւրէն, ապիհամարհ նուաստ։ ալաւ։ Թշուառ։ դժբաղդ։ (վիճակ։) անբերրի (երկիր։) վշտացեալ (ծե-

Digitized by Google

քաւի:) անագիտան (այր:) di póvero cuóre. վատասիրտ. երկչոտ: póvero in canna. վախկոտ, յոռի ազգաւորութեամբ:

Povertà. Աղքատութիւն, կարօտութիւն, ընչատութիւն: Փոփերտէ:

Poziône. Համեմատութիւն: իմաստ: համեմատի, գնդ մարքսական, ազգութիւն քաշխականն: Վերկէ:

Poziorità. Յատուկութիւն, երկրագործութիւն:

Pózza. Լիճ, փոս ջրոյ: Փօղ

Pozzánghera. Ջրաղիկ փոս փոքր ջրոյ: Ջհօղ ընտանական խոտից. pozzánghere. ոտքով, կամ խոհերոք հնձատեղիք:

Pozzétta. Լճակ, փոսրակ: փոս ջրոյ սկզբից: Ջրաղիկ ստորակ կին:

Pózzo. Ջրհոր, հոր, գուբ: գոյացս: – nero, կամ murato. գուբ ջրաշէնից: – smaltitojo. ապտակ նոց, լուացիք: Ղրիկ:

Pozzolána. Հող կին մեզի կամ բաղդի ի սէնս որմնադրաց:

PRA

Prammática, գ. Օրէնք. ծառայուց, օրէնք ի վերայ ծախսից:

Pránso. Տ. Pranzo.

Pranzáre, ն. Ճաշել. գոյացի համաճաշիք ենկէ:

Pránzo. Ճաշ: գոյացս ճաշի, ճաշք, եղյակ ճանճաշ:

Prássino, na. Կապտագոյն (մազի:)

Pratajuólo. Ստակ կին:

Pratellína. Ծաղիկ կին գարնանային:

Pratéllo. Փոքր մարգ, մարգագետնիկ:

Prateria. Արտ, մարգագետին: լայրք, սնդառ:

Prática. Վարժութիւն, երկրագործութիւն: իմաց, ինչ իրի: ծանուցումն, ընտանութիւն, ակնարկութիւն: պաշար, գործ, գործադրութիւն: գործ, գործառնութիւն: կերպ, գործ, գործառնութիւն: իրք, զորք: իմ, տասնեակ: խորհրդակցիք: հնարք: ունել առ խոր: գիտութիւն. ridurre alla —. կատարել, ասպատուցանել, ի գործ դնել, կատարել: Ինչ կին: far prática, ka práticа. վարժել, կրթել, զգուշացուցանել, ասպատուցանել, վարժութիւն: խոհան կենկէ: far le prátiche. զգեմ վարդի յանձնին բանի, ասպատուցանել կին: porre, métere in prática. ի գործ, ի վարդ ասպատուցանել, կատարել: ասկան կենկէ, ինչ ինչ կին: dare, fare gar —. ընտանել, կամ ոչ ընտանել ի քաղաքի, կամ ի նստատեղանոցան զանձնին, կամ գնացուած յերդիկ ի ժանուտախումն: pigliar prática. ասպատուցանել կենդանացուած (յետ վճարելոյ զնուագութիւն զգեստից յատկանշոցի ժանուտախումն:) Práticа. Բարեյաւելուն իմ էգկէ: գործ, ասկան. գործակալութիւն, վաճառ, գիտութիւն գործոյ, ակնարկութիւն, խորհրդակցիք, գիտութիւն գործոյ: փորձ, ճկունք: far prátiche. գործակցիլ, ինչ ինչ կին: գործ գործակից:

Praticábile, հ. ի գործ արկանելի, գիտելի, կիրառելի: գործելի, առնելի, զոր հնար է առնել գործ. non —. անկարելի (ճանապարհ:) Իրեւնէ:

Praticamónte, գործնականապէս, գործով, կիրառութեամբ:

Praticánte, հ. Գործագիր, կատարիչ:

Praticáre, ն. Ի գործ դնել. ի գործ, ի վարդ արկանել, կատարել: առնել ենկէ: – ինչ ինչ կին: խորհրդակցիլ. խորհրդել ի մէջ առնուլ. խօսել. հաշակել վերկէ կենկէ: կենակցիլ, յաշխարհ վերցիլ է գործ. – arai, ի. Վարդել, կրթակցիլ է ուսանիլ, յաշխատիլ: գործատ, ուգեցա վարդատ:

Praticéllo. Փոքր մարգագետնիկ,

Digitized by Google

Praticbista, գ. ա. Գործնական (արուեստ)

Prático, ca. Փորձ, կիրթ, հըմուտ, վարժ: Վարպետ: գործնական (գիտութիւն) ասկի:

Praticóne, ա. Քաղաքագործ, քաղաքակիրթ:

Práto, ն. práti, և práta, յտ. Մարգ, մեղրագործուին, գեղաշատ գետափն: լայնքր, օվկիանոս:

Pratolíno. Մանկ ինչ:

Pravità. Ճիմնարարութիւն: չարագործութիւն, ստոգիրաստուածութիւն: դէմ ընդդէմ, նաստամարդութիւն

Právo, va. Ճիմար, չար, ստոգիրաստ, չարիմացող: դէմ, դէմ ընդդէմ, նաստամարդ:

Preaccennáre, ն. Ակնարկել կամ ծանուցանել յառաջագոյն, զգացել կանխաւ:

Preadamíta, ա. Կանխագոյն Ադամեան:

Preallegáto, ta. Կանխայիշատակեալ, վերոյ ասացեալ: գիր օրէնսդրական:

Preamboláre, ն. Կանխապատմել:

Preámbolo. Կանխապատմութիւն, յառաջաբանութիւն, յառաջաբանութիւն: հաւաքափափ, փերագիր:

Prebénda. Ռոճիկ, կամ ծախսակ եկեղեցականաց, ժառանգաւորութիւն:

Prebendário. Ծախսակառու, ժառանգաւորաց:

Precariaménte. Ծայրատուութեամբ, զիջմամբ:

Precário, ia. Խնդրելի՝ ի չնորհ, հայցեալ՝ ի ազգէ, եղեալ ծայրատուութեամբ:

Precauzióne. Կանխագուշութիւն, զգուշութիւն: խոհեմութիւն:

Précè, ի, և. ա. Աղօթք, մեղք ծանուք: պատա:

Precedéate, ս. Կանխանձեցուց, յառաջընթացուց, առաջին, վերատեղի: էնէրի ինչին, իշ:

Precedentémente. Կանխանձեցուցապէս, յառաջագոյն:

Precedénza. Յառաջնութիւն, առաջին տեղի: իշ էնէր:

Precédere, ն. Ընթանալ առաջի. կի գնալ յառաջագոյն, յառաջընթաց. կանխել, կանխանալ զանս զ: իշէրի ինչին:

Precedúto, ta. Ընթացեալ յառաջագոյն, կանխանալ:

Precentóre, ար. Պատարագիչ, պատարագչաց երգեցողապետ (եկեղեցւոյ:)

Precessióne. Կանխում:

Precessóre, ար. Կանխիկ, ծնօղ, հայր: ախոյեր: նախորդ: ինչ:

Precettánte, ս. Պատուիրանատու, դիր, պատուիրող:

Precettáre, ն. Պատուիրել, տալ պատուէր: պատուիրել:

Preceptívo, va. Պատուիրական, վարդապետական, հրամայական, դիր: Պատուիրատիր, պատուիրական, որ ունի զզօրութիւն պատուիրելոյ:

Precétto. Պատուէր, պատուիրան: պատուիրագ, կնիք, իրաւունք:

Precettóre, ա. Պատուիրիչ, վարժիչ, գաւառախրատ, վարդապետ: հօգի, ատեան:

Precettorélio. Պատուիրիչ խնամատար, վարդապետ ամենայնի:

Precettória. Վարչուհի, կառավարութիւն:

Precipitánte, ս. Գահավիժ, հեռացեալ գահավիժ:

Precipitáre, ն. Գահավիժեցնել, հասնել՝ ի քարշուխ: իրէրէր ինչ էնիչ, ուղղարկել: ի ձորագահ, ատգնասել: ը Հասնել գահավիժ լինել: իրէրէր ինչէր օվկիան, ուղղակ: վայրապատճառել (ըստ բնութեան:) պիտինի էնօգիչ: alcuna cosa. գործել ինչ վայրապատճառութիւն: ամէնէն իշ էնիչ: — ársi, յ. Խնդրել գահավիժ, յանդուգնել գիմադրապատճառ. ատ. վտանգս:

Precipitáto, ta. Գահավիժեալ:

Precipitáto, գ. Վայրապատճառել նիչ՝ (՝ի յառաջ անօրէնութեան:)

Precipitatóre, ա. Գահավիժօղ:

Precipitazióne, Precipitamén-

Digitized by Google

ցս. Գահավիժումն անկումն, կորուստն: Precipite, ած. Գահավիժ, վազվազակ:

Precipitosaménte, Precipitaménte. Գահավիժ բնթանալով, անխորհրդաբար, անընդհատ, յանգգնութիւն, վազվազկոտութիւն: խուճապումն, տագնապումն: փութաջիգութիւն, անկէսն խնդ:

Precipitóso, sa. Գահավիժ (անձն.) անդադարեալ, ապիրատեալ: ուշադրանալ: շտապ, խուճապուտ (վախառատ:) խիզ, ապուշախոհ: գիւրագրգիռ (յատուկն:) Անխորհուրդ, յանգգնաբար: ափըսըշ փութկնդին: վազվազակ, վազվազկոտ (գնատուկն մեապ:)

Precipízio. Գահավիժ անձն, վախիճ, գահ, գահուսանգ, անդադարեալ վայր, անդունդ: ուշադրանք գահավիժ անկումն, անկումն սիրտ, հարծանումն: փութալ: andare, dá mandare in —. կործանիլ, մի կորուսանիլ (զդը.) կործանել, վատնել (զինչս:) գայթ օլմա, էօղ օլմա, էօղ կինի: a precipízio, ած. Precipitosamente.

Precipuaménte. Մանաւանդ զգաս, ի մէջ քան զմեզ, յատկապէս, առաւել քան զմեզ: հանապատ, իւրաքանչիւր:

Precípuo, ua. Գլխաւոր, նշանաւոր, գերազանց: պատ:

Precisaménte, Preciso, ած. Ճշմարտապէս, ստկատուքը, ի կարգ ճշդ: գըսամա: արդարակի, ճշդիւ. անվրիպաբար, մանաւանդ: պիրէր պիրէր, իսկոյն:

Precisióne. Որոշումն, արդարութիւն, ճշդութիւն: ինքնիւրութիւն:

Precisivo, va. Ճշդիչ, անվրիպող, արդար:

Preciso, sa. Որոշ, ճշդիչ, հաստատ, անվրիպ, անդրդուելի: գըսամա, իսկոյն, ինքնին:

Precláro, ra. Երեւելի, գիտնական, գերազանց, անուանի: ընտիր:

Precóce, ած. Ցանխաւհաս, կանուխ, նորթ: խաւրճանաս:

Preconizzáre, ն. Գովելով հրատարակել: ինքն ինձ: Հրատարակաբար գովաբանութեամբ ազնուացնել:

Preconizzatióne. Հռչակաւոր գովեստիւ հրատարակութիւն գովաբանութեամբ ազնուացնել:

Preconoscénza. Ցառաջնածանութիւն, նախագիտութիւն (ած:)

Preconóscere, ն. Ցառաջնածանութիւն, կանխագիտ լինել, նախառանանալ, գիտել յառաջագոյն: նէնէյ պիլմէք:

Precorrénte, ած. Ցառաջընթացս, կարապատ:

Precórrere, ն. Ցառաջընթանալ լինել, ընթանալ յառաջագոյն, յառաջել, կարապատիլ: իւրէն ալդըրմագ:

Precórso, sa. Ցառաջընթացս եղեալ, յառաջեալ:

Precursóre, ա. Կարապետ, յառաջընթաց: գըլավուզ, իւրէն ալդըրան:

Préda. Աւարառութիւն, աւար, կողոպուտ: ղինեալ, եղջեր: dare in —. մատնիլ, աւար ի ձեռս: darsi in preda alle passióni. մատնիլ զանձն, մի մատնիլ յոյս կրից, ձեռ: ինքնիւրեան ազատ: darsi in preda al dolore. խորտակիլ ընկճիլ ի ցաւս:

Predáre, ն. Աւար առնուլ, աւար հարկանիլ, կողոպտել: ճարման կինդ:

Predatóre, ած. — trice, ի. Աւարառու, կողոպտիչ, աւազակ: ճարմանչ:

Predecessóre, ա. Հնախորհելագոյն իւրէն ինքնին: ր ծրէ. նախընկէց, ծը-

ծողք, հաղք, նախատինք: անարատ, կատարի:

Predefinito, ta. Նախասահմանեալ, յառաջագոյն սահմանեալ:

Predélla. Պատուանդան, աթոռ: պաշնամ, խոհերէն: սեղան (կարասեաց մեծութեան:) սեղան ծնրադրական կանանց: փայտակերտ պատուանդան ձեռք խաղալիքս: խառն տախտակապատ: սատիճան ձեռք սեղանոյն:

Predestináre, n. Յառաջագոյն տալ հմանել, նախատես հմանել, կարգել: գերմ. էրմ. բուխիր կնիք: նախատես հմանել (ձեռ գիրքս հոմէ մեզրգիան:)

Predestinatívo, va. Նախատես հմանութիւն:

Predestináto, ta. Յառաջագոյն տես հմանեալ, նախատես հմանեալ:

Predestinazianésimo. Վարդապետութիւն նախատես հմանութեան կամ նախրատես հմանեալ կանոնաց:

Predestinaziáni, յոփ, ա. Նախատես հմանեալականք:

Predestinazióne. Նախատես հմանութիւն: նուիրիր, գործ:

Predeterminâre, n. Նախատես ցուցանել, յառաջագոյն բացատրել:

Predeterminazióne, f. Նախատես բացատրութիւն:

Predétto, ta. Նախասացեալ, յառաջ ասացեալ, նախայիշատակ կեալ: անքան, գիր օրէնս:

Prediále, s. Կաղամածախտ: գ, ա. Տոզք կաղամածոց:

Prédica. Քարոզ, քարոզութիւն: վաղ յանդիմանութիւն: նուիրիր: fare una prédica a uno. խրատել, կիր կշտամբել մարդ անաք:

Predicábile, գ, ա. Ստորագրելի:

Predicaménto. Քարոզութիւն, քարոզ: վաղ: ստորագրութիւն:

Predicánte, տր. Քարոզասաց, քարոզ: վաղ վիրին: քարոզիչ ազգանուն:

Predicáre, n. Քարոզել, քարոզել զաւետիս կենաց: վաղ վիրին: ուսուցանել, տալ առնել: գիմել, քարոզիչ ղրկ: ծուխ: հրատարակել, հռչակել: լաւ կնիք:

Predicáto, s. Ստորագրեալ, կիր ստորագրելի:

Predicátore, m. Քարոզասաց, քարոզիչ: վաղ վիրին: — óri. Գործիկական կրօնաւորք:

Predicatorélla. Քարոզիչ տղ, գէտ, անհնազան:

Predicazióne. Քարոզութիւն, քարոզասացութիւն, քարոզ: վաղ:

Predilétto, ta. Սիրելի, սիրելի յոյժ: ինչ սիրելիս:

Predilezióne. Սիրեալ, կամ նախասիրեալ սիրելութիւն, սիրեալ սէր: լաւ մտածութիւն:

Prédio. Կալուածք, վիճակ, գեաղին: ինչ:

Predire, n. Ասել յառաջագոյն, մարգարէանալ, նախատեսել: ինչին գործ:

Predizióne. Կանխատեսութիւն:

Predominánte, s. Տիրօղ, հասգործական, զօրացեալ, կիր բանեալ, զօրաւոր (մարդ:) պրպտ:

Predominâre, v. Տիրել, հասգործել, զօրանալ, բանենալ, առաւելութիւն: խառ օլմաղ:

Predomináto, ta. Տիրեալ, զօրացեալ, բանեցեալ: տալ օլմաղ: esser predominato dalle passióni. լինել բանից կրից, ընկճիլ ի կրից:

Predomínio. Տէրութիւն, իշխանութիւն, զօրութիւն, գերիշխանութիւն:

Preeléggere, n. Ընտրել քան զ. նախասիրեալ ընտրել:

Preeminénza. Գերազանցութիւն:

Preesistênte, s. Նախագոյակ:

Preesistênza. Նախագոյութիւն:

Preesistere, v. Նիւթել նախագոյակ. գոլ յառաջ քան զայդ, այդ ինչ գոլ: նվնել օլմաղ:

Prefato, ta. Յիշատակ ասացեալ,

նախագրչաստակերտ: պիտր օլանան:

Prefázio. S. Prefazióne. Մ առաջ, և առաջին բան պատրաստութիւն:

Prefazióne. Յառաջաբանութիւն, յառաջաբանութեան: նոտափափկի:

Preferénza, Preferiménto. Կատարեալ նախասիրութիւն, նախասիրութիւն:

Preferíbile, ած. Կատարեալ նախասիրելի, նախագասելի:

Preferíre, ն. Կատարեալ նախասիրել, կամ առնել. ընտրել քան, նախագասել, մեծ համարիլ քան: նոտափափկի հնութիւն:

Prefétto. Վերակացու, ոստիկան: նոտարիէր, պետհէա: d' una cittá. քաղաքապահ: պարոնին հիմար, վալի:

Prefiggere, ն. Պատրել, հաստատել, նշանակել, բացորոշել: Prefiggersi, յ. Դնել ի մտի, խորհիլ, կարծել: Ճիւալ էնիփ, գաղար վէրփ:

Prefiguraménto. Նախանշակար նախատիպ:

Prefiguránte, ած. Նախանշակար:

Prefisso, sa. Պատրեալ: հաստատեալ, կարգեալ: Ճիւալ օլանմուշ, գաղար օլանմուշ:

Pregáre, ն. Աղաչել, աղերսել: հայցել: նալաթ օլմաք: առաջիկ: փուա կնիփ: մնալիկ ու մնալիք (չարիս կամ չարիս:)

Pregatívo, va. Ախոթական:

Pregatóre, ա. Աղերսօղ, աղաչօղ, առաչտար:

Pregévole, ած. Արժան, պատուական, յարգոյ, մեծարգոյ: ինիթարլը:

Preghévole, ած. Ախոթական: մնալիօղ, առաչտար:

Preghiéra. Աղաչանք, հայցուած, առաջիկ: բիճա, փուա:

Pregiábile, ած. S. Pregévole.

Pregiabilità. Պատուականութիւն, յարգ, աղնուութիւն: պահա, իմիթար, գէյրիկ:

Pregiáre, ն. Մեծ, արգոյ համարիլ, առ. պատուական առնել: գէյրիքի իտուխմաք, իմիթար կնիփ: գիւնա ատիանալ, գիւն համաուտալ, պահա կնիփ: – ársi, յ. Պարծիլ, գիտաստարիլ պանալ: էօյնիփ:

Pregiáto, ta. Մեծ համարեալ, յարգոյ, պատուական, ազնիւ, ընտիր: գէյրիկլի, կիմ:

Pregiatóre, ար. Որ մեծ համարի:

Prégio. Յարգ, համարատուութիւն: իմիթար, գէյրիկ: գիւն: պահա: di gran –. մեծարգին: պահալը: esser in –. լինել ի պատուի, արգոյ համարուիլ իմիթարը օլմաք: meritar, կամ portar il –. արժանի գալ: գէյրիկ: aver in –. արգոյ, պատուական համարիլ:

Pregiudicáre, ն. Վնասել: գործ վէրփ:

Pregiudicatívo, va. Pregiudiciále, Pregindiziále, ած. Վնասակար: պարտուր:

Pregiudício, – dízio. Վնաս: պարտ: Նախատատութիւն, կանխակալ կարծիք կամ գատաւճիռ, նախատաչարութիւն (մնացց:)

Pregiudizióso, sa. Վնասակար: պարտուր:

Pregnánte, ած. Յղի: կէպի:

Pregnézza. Յղութիւն: կէպիլիք:

Prégno, na. Յղի: կէպի: կի, ղեղուն: փօխ փօլու:

Prégo. Աղաչանք, աղօթք: բիճա, փուա:

Prelatízio, ia. Առաքելական:

Preláto, գ. Առաքելոց, (որ կարգիւնար, եպիսկոպոս, և այլն:) առաքելոց, մեծատար:

Prelatúra. Առաքելոցութիւն, (և եկեղեցական:) գլխաւորութիւն, կառավարութիւն, գերակայութիւն:

Prelazióne. Նախատատութիւն, նախամեծարութիւն: գլխաւորութիւն, գերակայութիւն:

Prelibáto, ta. Գերազանց, ընտիր: նալ:

Prelimináre, ա, գ, և աշ. Նախ-

Digitized by Google

քնելոց սպասման, կամ նախապատրաստիլ գործ : տես նաև նախապատրաստիլ :

Prelodáto, ta. Գոռոզաբար վերաբերյալ, կամ գոռոզաբար յատակագրյալ : նախայիշատակեալ : պիտի օրհնան :

Prelúdio. Սկիզբն, կանխապատրաստութիւն, նախերգանքը : խոփափիկ, էիւրեվ :

Prematuraménte, ադ. Կանխահասութեամբ, կանխաւրէն :

Prematúro, ra. Կանուխ, կանխահաս : ընթեր :

Premeditáre, ն. Մտածել յառաջագոյն, մտախոհ լինել ենվեր գործելոյ :

Premeditataménte, ադ. Ցառաջագոյն խորհելով :

Premeditazióne. Ցառաջագոյն մտածութիւն :

Preménte, ած. Սակաւ, սակաւ գալական : պէտիտ :

Prementováto, ta. Վերոյ յիշեալ :

Prémere, ն. Ճնշել, ձնշել, քաշել, սեղմել : սգիմ : խոնարհ, մղել, կոխել, առ ոտն հարկանել, ոտնակոխ, ընկճել : սոխակել, տապալել : ոչ ելնել : նեղութեան առնել, խոնարհեցուցանել : տես ելնել : խուռել, հարատահարել, կեղեքել : պոսի ելնել, ելնելի վերմէ : լուռ, զանց առնել : ընկճահոգ, պրագծոտ : օգտել, փոյթ լինել ուշիք լինել : յիշատակել : ելնելի : ելնելիւրը օրհնել : հոգալ, փոյթ մեծ ունել փութալ հաճախը օրհնէ : questo mi preme molto. Ես այդ հոգաւոր յոյժ, այդ կարի փութալի է ինձ :

Premessa. Առաջարկութիւն. (է ոն մասին ձեռնարկութեան :) յառաջագոյն ասացեալն, կամ ցուցեալն :

Premésso, sa. Ելեալ յառաջ, նախապատրաստ, նախատասեալ : յառաջ ասացեալ : պիտի օրհնան :

Premétere, ն. Դնել յառաջ, նախապատրաստել : ելնելի ձեռնարկել : առաջ յառաջագոյն : ենվեր ելնել : տես յառաջագոյն :

Premiáre, ն. Վարձատրել, տալ վարձս, փոխադրհնել : հոգալ ելնի վ'

Premiativo, va. Վարձատրիչ :

Premiatóre, տր. — trice, էգ. Վարձատրօղ :

Premiazióne. Վարձատրութիւն, վարձ, փոխադրհն : պէսկէլ :

Premiénte, ած. Գերազանց, գերի վերոյ : խոպան :

Preminénza. Գերազանցութիւն, առաւելութիւն, գերազանցութիւն : խմելի, ած, խոտ օրհնս :

Prémio. Վարձ, փոխադրհն, արդիւնաւոր : պէսկէլ, ելնելի :

Prémito. Կծկումն ինչ մասանց դից առնաց . կամ կծկումն առաջանալոյ :

Premitóre, ած. Հարատահարիչ :

Premitúra. Կոմումն, ձնշումն, մղումն, հիւմ :

Premonizióne. Կանխագիտակցութիւն, կանխագիտակցոյց առաջապատրաստութիւն :

Premoriénza. Մահ յառաջ քան զայրս : վաղամեռիկ մահ :

Premozióne. Կանխաշարժումն :

Premunire, ն. Ապահովացուցանել, կամ պատսպարել կանխաւ, նախապաշտպան առնել : – irsi, ի. Պատսպարել կանխաւ, նախապաշտպան լինել :

Premunito, ta. Ցառաջապատրաստեալ, ամուր :

Premúra. Փոյթ մեծ, փոյթ, հոգածութիւն, հոգ, խոյզ : ընդայնութիւն, ճահիճ, գայլը, հաճախ :

Premurosaménte. Հոգածութեամբ, խնամով, փութով, զգուշութեամբ : ճահիճ ելնի, պէսկին :

Premuróso, sa. Պահպանող, փութասէր, առաջապատրաստիչ : պէսկին : փութասիրութիւն : գայլելի :

Premúto, ta. Ճնշեալ, քաշեալ, կոխեալ : սգիմ :

Prénce. Տ. Principe, ած :

Prendere, ն. Pigliare. Ընդունել, վերցնել, ուղիլ : ընդունիլ : ձեռքակալ առնել : առնուլ (զգա-

Digitized by Google

զաւքն, զդգաստան, կնիւ) առնուլ ինչ ի ձեռին : գրաւել, շուռնիլ, առնուլ : այմա, գոպաս : կնիք : առնել զոք (առնգին.) հաստատեալ՝ գալ (ջերմանալ :) լսելարնել զոք, ապատրել : աւ պաթխա : առաւնիլ : նօյնկնմ : վարձնել : Ընտրել : սկզբի : արդշիլ, հաստատուիլ՝ ի մահ, դնել՝ ի մահ : գործ Վերմի, Նիկի գօմա : լսելիլ կամ առնուլ (զգնգ :) բարեգործել՝ ի սէր : prendersene cura. հոգալ, փոյթ առնել : գործ ըստ : prendere a fare una cosa. սկսանիլ ինչ, բռնուն հարկանիլ յինեն : պատճառ : présero a fuggire. ի փախուստ գարձան : il bagno. լուանալ զանձն, լուանիլ (զիս ջերմոցն :) fondo. խորխոխ ածկանիլ (նաւուց) – a sdegno. տես Sdegnarsi. Prendere ardire, կամ baldanza. Համարձակիլ, խրախոյս առնուլ, խիզախիլ : mi prese un giélo. կաղալ զիս դրսուի սաստիկ, ամն հնարին : mi presi ad un ramo d' álbero. կախել, բռնուն հարի, կամ պատառակեալ զատով ծառոյ : Prendersi, յ. ՃառիՀ, կռուիլ : ըռախնա, էսքըչնա : եա՝ ապրնաուա նալ, արմնաուա ապրնակիլ : փնօլնին ՀԷ : prendersi, կամ prendere. մեկարտիլ, մեծնուլ, Համձրաւնալ : գօյապնա, էօղուրլնանա : prendersi dell' amore d' alcuno, կամ esser preso. բռնուիլ սիրով, հարկանիլ՝ ի սէր ուրուք : prender carne. մարմնանալ : il veleno. լինել գեղակուր :

Prendíbile, ած. Ըմբռնելի, զոր մնար Ի ըմբռնել :

Prendiménto. Ըմբռնումն, առնումն :

Prenditóre, ա. – trice, ի. Ըմբռնօղ, առօղ, ընդունօղ :

Prenóme, ա. Նախանուն :

Prenominato. Նախասացեալ :

Prenotáre, ն. Ցառաջ, կամ կանխաւ նշանակել :

Prenozióne. Նախուծանօթութիւն, նախաճանաչութիւն :

Prenunciáre, – nunziáre, ն. Կանխաձայնել, նախապատրաստել, յիշեցուցանել :

Preoccupáre, ն. Գրաւել յառաջագոյն : նախասպասարկել, նախդրաւել, կանխել :

Preoccupazióne. Նախասպասարկութիւն, նախդրաւումն, կանխումն

Preordináre, ն. Նախակարգել, նախասահմանել, յառաջագոյն սահմանել :

Preparánte, ած. Նախապատրաստող, նախապատրաստիչ :

Preparáre, ն. Նախապատրաստել, սարքել, հանդերձել, կազմել, ինկարել ինչ օրմէ, հաղորդմամբ :

Preparatívo, va. – tório, ia. – trice, ի. Նախապատրաստիչ :

Preparatívo, գ. Preparazióne. Preparaménto. Նախապատրաստութիւն, պատրաստուածք : ինկարել, հաղորդել :

Preponderánte, ած. Ծանրագոյն, առաւելեալ՝ ի ծանրութեան, զօրագոյն : աղբեամ, զօրեղ, խոսի :

Preponderánza. Աւելութիւն ծանրութեան :

Preponderáre, ն. Աւելել՝ ի ծանրութեան, ծանրիլ և ևս, լինել ծանրագոյն : աղբեամ օլմա, գիւրակ փնչմէ : զօրագոյն լինել, զօրել, առաւելուլ : խոսի օլմա, գալիա օ'' :

Prepórre, ն. Դնել առաջի, կամ յառաջոյ, նախադասել : ինէրի ինէրմէ :

Prepositívo, va. Նախադաս :

Preposizióne. Նախադրութիւն, նախդիր : հարց :

Prepóstero, ra. Հակառակ, խոտորնակ, Ճիւղ, շրջման, առաջաւորեալ, առաջադէպ : ինէրս, ափսի, պէվգմի, փնաթիպնիթ :

Prepósto, ta. Նախադասեալ, վերադասեալ :

Prepósto, գ. Տես Proposto.

Prepoténte, ած. Զօրագոյն, հզօրագոյն, բռնագոյն : գիտիկ գործ

բեռնի , պաւլմ , զօրաց ։

Prepoténza. Զօրագոյն կալուած, բռնութիւն։ Էնագ գօրութիւն, զօրք։

Prepúzio. Ընծրփատուութիւն, (Թլփատութեան մնացեալ մորթոյն ։)

Prerogatíva , Prerogazióne . Առանձնաշնորհումն , արտօնութիւն , առաւելութիւն , գերակայութիւն ։ ազա պէնի , ֆազըլէթ ։

Présa. Սեղմումն (քաղաքի, լճի։) աւբաց լսելութիւն, կալանաւորութիւն, բանտապահելութիւն, գերութիւն։ Խոխոջ նէսխէրէ ։ առնալ գինին , կամ արբառումն գինւոյն։ Ջուս (երկոց, ձկանց, հաւուց ։) ածէ. արտացեալ կենդանի։ որս, կամ աւար նաւուց։ Էնէ էնէրէր ։ կոխել, կամ կոտրան ձեռին։ Խոխաճաք էնէր ։ dar — . առնել ընծայել, պարտալ տալ ։ venire alle prese. Ի գինւս մնալ, կռուիլ, վանակը ըլ ուռնիք. յառնել ի վէր մէնակաց։ պէօյնէնէ։ essere, venire, trovarsi alle prese con alcuno. առնել զառիւծ փորձելոյ կամ քաջ Հանապէտէյ գոլ ։ far presa. քաջ ալնգիլ ըլ մէնակաս (կռոյ և առապոյ ։) էյի էտէնմէ։ di' prima presa, ն. զառաջինն. ի սկզբան անդ։ Իւ ինօրնօսէ , Իւթիւրա։ una presa. որչափ երկուքումէյք մնատասէքը։ — . պատրուէնց մը ։ una presa di tabacco. ընչախոտ մը։ պիր Քնֆիյնէ ։

Preságio. Կռան (ապագայինն.) գուշակութիւն, նախագուշակութիւն ։ պէլասկէ , ալամէթ , Նիշան ։

Presagíre, ն. Գուշակել, նախագուշակել ։ պէլասկէլէ էնմէ։ ։

Preságo. Գուշակ , նախագուշակ ։ ֆալճը ։

Presáme , ա. Ա՛ակարդ ապանոյշ, մանկապղէզ նիւէճին ։ ախա նոյսաբ ։

Presantificáti , յոյժ, ա. Messa dei presantificati. Պատարագ նախասրբեցելոյ ։

Présbita, ա. Հեռատես։ սաղաֆ Ինօրնաճը ։

Presbiterále , ած. Երիցական , քահանայական ։

Presbiteráto . Կոչում քահանայութեան , քահանայութիւն ։ էնէրլիք։

Presbiteriáno, na. Երիցական. (աղանդաւորի ։)

Presbitério. Ժամատուն, ընտակարան երիցանց , առանձ քահանայից ։ դաս եկեղեցւոյն ։ Ժողով երիցանց , երիցատեղ ։

Préscia. Տե՛ս Fretta.

Presciénte , ած. Նախագէտ , յառաջածանօթ ։

Presciénza . Նախագիտութիւն (աստ.) յառաջգիտութիւն ։

Prescíndere, ն. Հրաժարեցուցանել ինչ մեզ ։ այլ ճար ։ զանց առնել ։

Prescíto , ta. Ցառաջագոյն գիտացեալ ։ գիտապրատալ, խառնէլ ։

Presciútto. Տե՛ս Prosciútto.

Prescrittíbile , ած. Նախագրելի։

Prescritto , գ. Օրինէք, կարգադրութի, կարգաւորութի , պատուիրան ։ բեօմ, ինէրինդ, էմր ։

Prescritto , ta , ած. Նախագրեալ ։ կարգեալ , սահմանեալ , կանոնեալ ։

Prescrívere , ե. Գրաւել իրաւամբք նախագրութի , նախագրաբար տուանեալ զիրս ։ Իրնդիյէն հաճգնըբը գապանմաճ ։ ն. Պահանջել, կանոնել, պատուիրանել , կարգադրել ։ բէօմ, նիշանն էնմէք , պատուիրմաճ ։

Prescrizióne. Նախագրութի. (իրաւունք տուեալ անցեալոյ ժամու ։) Իրնդիյէն հաճգնը ։ կարգադրութի , կամ պատուէր բժշկին ։ ինէրինդ ։

Presedére , ե. Վերատեսչել, լինել նախատեսի , լինել գերագոյն ։ պաչա օնուրմաճ , պաշ օլմաճ ։

Presentáneo , ea. Զօրաւոր (դեղ.) ազդու ։ էֆէնկէ ։

Presentáre , ն. Պարգեւել, ընծայել ։ էֆէնկէ էնէրմէք ։ մատուցանել, տալ ։ վէրմէք։ առաջի առնել կամ կացուցանել, յանձն առնել ։ ուչ էնմէք, էմմանէք ինէրմէք։ ինէպիմ էնմէք ։ — arsi, յ. Յանձն

Digitized by Google

մեան լինել : գալ առաջին, երևիլ, միտանիլ, լինել : կենդանի կենալ, հոգևոր կենալ :

Presentazióne. Պարգևումն, ընծայումն, առաջում : Տես առաջի ընծայումն ալ կուտան :

Preséntе, գ, ա. Պարգև, ընծայ : ինչ ինչ : fare ad alcuno un — . պարգև առնել ումեք :

Preséntе, այ, հ. Ներկայ, ներկայացեալ, մերձ : հարեր օրեան, ընկերք, ընկեր, ներոյս, այս : այս, պատ : այգագալ, կիմ յարմարել, կիմ զօրաւոր (գիտ) : գտանվելի :

Preséntе, նթ. Առաջի, յանդիման : կենդանի : al , կիմ di , կիմ in , կիմ nel , կիմ sтակ preséntе, հ. այժմ, առ այժմ, զայդիս : հանդ, ընկեր , ընկերանալ , պատ պէտ : di presente che. նայն հետայն իրրև . լսեդ (ժամանակի .) իրրև : կիպ : presente il re. առաջին արքային :

Presenteméntе. Այժմ, զարդիս , առ այժմ : ընկեր, ընկերանալ : առաջի : անդէն վաղվաղակի :

Presentiméntо. Յառաջածանօմաճութիւն, յառաջագոյն զգացումն :

Presentíre , ն. Ջգալ յառաջագոյն , կանխաւ խորհիլ առած լինել : նվիրեալին պատմել :

Presentúccio, – túzzo. Ընծայ փոքր, դոյզն պարգև : ինչ ինչիկ :

Presénza. Ներկայութիւն, ներկայանալ : հանդէս : ներկայ, երես, դէմք : իրաց : աչիմ : uómo di poca, di bella — . ազնուազեղմ, չքնաղ նայազեմ : կենդանի, կամ ներկին : in , կիմ alla presenza di alcuno. առաջի , յանդիմանի ումեք : ընդ նեղոփ : di presenza. դոյն է :

Presenzialméntе, հ. Առաջի , յանդիմանի : ընդ նեղոփ :

Presépio. Ախոռ , գոմ : աղբ. ահեր : մսուր : ենդիկ :

Preservaméntо. Պահապանութիւն

Preservárе, ն. Պահապանել, պահպանել ի չարեաց, պատսպարել : ապահովացնել, հրճիւ ենել :

Preservativo , va. Պահպանողական, պահպանական, ապահովացնող, հրճիւ ենող : — tivo, գ. Դեղ նախապահպան : յառաջապահման :

Preservazióne. Պահպանողութիւն, յառաջապահում :

Presidénte , ար. Պահապան (ժողովոյն .) գահակալ, ատեան կան : պաշ, սերնէր, բերիս :

Presidénza. Պահապանութիւն : գլխաւորութիւն : պաշտ օթոյնս, խափարիս :

Presidiáre , ն. Զինուորագրանիլ զօրաց (գրանիլն .) կարգիլ պատրաստական զօրս : զօրանոց :

Presidiáto , ta. Զինուցեալ զօրաց :

Presídio. Պարապատական զօրք , պահակապատնէշ : զօրանիլեր, օթոյ բաղկեր , նեօպեի :

Presiédere , ր. Վերատեսչիլ, լինել նախապահ ժողովոյնատես :

Préso , sa. Ընդունելագ , կեղծեալ : ի-խոնարհ : սիրեալ : պատկանիլ : ձերբակալ գերի, բանտապահեր եկ օխր , հափըս :

Presontuóso , sa, եմ. Տ. Presuntuóso, եմ :

Préssa. Խռնուն, ամբոխ, խռնուն բազմութիւ : գալագործիք , հանգ : in pressa . գունդագունդ , խռնուն բազմութիւ :

Pressánte , հ. Սպասիչ , հարկեցուցիչ , սաստկագին : ահեղ :

Pressappóco , ած. Իբր գրեթէ, իբրև : գոփոխ , հիմնաբէ :

Pressáre , ն. Սպասել , հարկեցուցանել , փութացուցանել (ըզգործն :) նվիրնիփիլ . սրբեցնիլ :

Pressatúra . Ճնշմանք , ճնշխնամանք , ժողովիլ :

Pressióne. Ճնշումն, սեղմումն: սրբեալ :

Préssо , sa. Pressissimo , ma. Մերձ, մերձաւոր, հպատակ : նոփ :

Préssо , Pressissimo , նթ. Մերձ հուպ, մօտ : նոփ : իրր, գրեթէ, իբրև : գոփոխ : առ, առ հասեմեան

Digitized by Google

առաքել : համբարել , կծիկանել :

Présso , ի. Pressissimo. Մերձ : կոփուն : presso , կամ pressochè , presso a poco, a un di presso, ad un di presso. Իբր, իբրև, գրեթէ, գոյ. : ասեղիմ , ինքնաբեր , փոփոր : Presso presso. Հապազին : tener presso. մերձ, առընթեր, առ. իւր անել :

Pressóre, ա. Ճնշօղ, որ կոխէ, ձնշօղ :

Pressúra. Հապաղահապազութիւն, նեղութիւն : գրաւ :

Prestaméntе . Պատապարիկ , վաղվաղակի : ինկ :

Prestaménto. Փոխ : կօփուածք :

Prestánte, ի. Prestantíssimo, ma. Գերազանց , ընտիր , ազնիւ, պատուական : կամ :

Prestánza. Փոխառուածի, յատնօվճառութիւն, փոխ : իբրև առնուլ յանձիւ , փոխանց : կօփուածք : prender, կամ dare in — առնուլ, կամ տալ փոխ :

Prestáre, ն. Տալ յանօվճի, փոխ տալ : կօփուածք Վերմիկ, Խրեխի Վերմիկ : ընձեռուիլ, տալ, ընդունիլ, մեռ տալ յանձին : Վերմիկ : oréccchie. ականջիկիր լինիլ, լսել ; obbediénza. հնազանդութիւն : fede. ընծայիլ զհաւատս , հաւատալ : ինանմիտ :

Prestatóre , ար. Վաշխառութ : համիչեղի :

Prestatúra. Տ. Prestita.

Prestétto, ի. Փոքր մի արագ , վազ : ինկնիկ :

Prestézza. Պատրաստութիւն, շտապութիւն : ինկնիւթ :

Prestigiáre , ն. Պատրիլ զաչս ձեռնածութեամբ, խաբել զաչս : օգտապաղծել կերմիկ :

Prestigiatóre, ա. Ձեռնածու, խաբեբայ : օգտապաղծ :

Prestígio, — ígia. Ձեռնածութիւն, պատրանք աչաց : օգտապաղծութիւն :

Prestigióso ,sa. Պատրանաձեռնածութեամբ , ակնախաբ , պատրաստական :

Prestita, — to. Présto, գ. Փոխառութիւն , փոխ : կօփուածք : pigliare in préstito. յանօվճի առնուլ, փոխ առնուլ : կօփուածք ապմամ :

Présto , ta , ած. Prestíssimo , ma. Փոյթի , շտապ, սեռեակի, արագ, շուտաժամիկ : լուծեմ , ինկ : պատրաստ , կազմ : հասուցը : յանկարծական : գործիկ :

Présto, ի. Prestíssimo. Վազվազակի, վազ, արագ : ինկ, հապճիկ : più presto. յառաջ , սեռնատանգ : իւրէ : di présto, ի. յետ առաջուց, ոչ յետ քան զմիաց, վազ : կօփընտրօք , ինկ :

Presuméntе, ի. Գոռոզամիտ , յանձնառապատան :

Presúmere, ն. Յանդգնիլ, հասնարձակիլ, խրխնել , յանձնառապատան լինել : բանտրամտիլ : ձեռնարկել կերմիկ, ինքնիրեն կիսվերմիկ, համբռնել : Presúmersi, յ. և. presúmere. կարծել, հաւանարկիլ, վերկատնել, գնել ի մտի : պանն կերմիկ :

Presúnto, ta. կարծեցեալ, հասնարձակ , նախանձելի ազգական :

Presuntuosaménte. Յանձնառապատանութ, գոռոզաբար, բռնի բռանութ, յանդգնութ : ինքնիշպիր իւր :

Presuntuoséllo , la. Փոքր մի յանդգնաչք կամ յանձնապատան :

Presuntuosità, Presuntuosità. Յանձնապատանութիւն, յանդգնութիւն, անձնամոլութիւն , ինքնահաճութիւն , գոռոզութիւն : փիսախոհութիւն , համբռնութիւն :

Presuntuóso, Presuntuóso, sa. Յանձնապատան , ինքնահաճ , յանդգնաչք , անձնամոլ , գոռոզ : փիսախոհ , փօփոլ :

Presunzióne, ա. Presuntuosità. Տպատակարծութիւն, կարծիք, հասկած, վերկատնիք : ղիմիք, պանն, խախիմ :

Presuppórre, ն. Կանխենիլ առ ըմբռնել, ենիլ առջեւ առաչս Աշխարհիս, գնել : կանիլ փոչ կերմիկ, խաբեմ :

Presupposizióne , Presuppó-

Digitized by Google

ало, ф. Նախնեիթագրեալ, նախընթաց նեիթագրեալ :

Presuppósto , այ. Presuppósito. Նախնեիթագրեալ, նգեալ :

Presúra . Ըմբռնումն , կալումն, առումն : առումն :

Pretáccio. Ձքահանայ, էրիցու. չար քինայ : փինա ֆոխող :

Pretájo , ja. Քահանայական :

Pretaría. Երիցութիւն, երիցանի, քահանայից քահանայիչ :

Pretazzuólo. Քահանայ սխալմամբ կամ ապիկա :

Préte, ար. Քահանայ : եպէս, ֆոխող : երիցու. (յր աշխարհիկ քահանայ , և ոչ կրօնաւոր :)

Pretélle, ի, յոփ. Քարեղէն կամ գաստրակ : գալըպ :

Pretendénte, հ. Որ պնգէ, սպասհանձնօղ :

Preténdere, ն. Պնդել, պնգել պնրատանիա , ինքն ձգել, ամձին գրաւել, խնգրել, սպահանջել : պաւ էմէ, ֆալպ էմէ , ֆոխէ : ամձամ ունել, ամասղ, գիտել : արդարսիմ :

Pretensióne , Pretendénza . Պարծեցեալ իրաւունք, սպահանջումն, ամիհալաւել առ ինն : պաւ, էմմի, ֆալպ : egli ha delle grandi pretensióni sopra quésto podére. պնգէ նա ունել քիմ իրաւունս ի ժառանգաւել կալուածոյս :

Pretensóre , ա. Պահանձնօղ, որ պնգէ ունել իրաւունս :

Preterire, ե. Ձանց առնել, Թողուլ : պրաֆմօ :

Pretérito , ф. Անցեալն , ան ցեալ ժամանակ : էկէտ էֆման :

Preterito , ta , այ. Անցեալ :

Preterizióne. Ձանցաւոութիւն . (ձև հատատասանական :)

Pretesémolo. Տ. Protosémolo.

Pretéso , sa. Պահանձնեալ, խնդրեալ ֆալպ ելանօղ : համարել, կարծեցեալ, ենթադրեալ :

Pretésto. Պատճառանք, պատճառ , պատրուակ , առաջաբան , քօշ , կերպարանք : ֆոխանա : inventar qualche — . հղկցել բաղ բաղայս :

Pretóne , ար. Քահանայ յայր ֆոխանակ :

Pretóre , ա. Պրետոր : գաղը , գաղը :

Pretoría. Պրետորեան :

Pretoriáno , na , այ. Պրետորեան (պինաղը .) պահապանք կամ թիկնապահք պրետորին :

Pretório, ф. Պրետոր. (յր տարբանք պրետորին :) առանձն պրետորին , գաստատանապան :

Pretório, ia, այ. Պրետորեան, պրետորական :

Pretosémolo, Pretosélllo. Կարան , քարան : ֆաղպանօս :

Prettaménte , հ. Անկեղծ , պարզմտօք :

Prétto, ta. Անխառն, անապական: աբէր: puro, e pretto. համանման, յայր և նմման : էմ էֆ : argento puro , e pretto. արծաթի գաստ և անխառն :

Pretúra. Տ՛ես Pretoría.

Prevalénza. Աւաւել զօրանի , առաւելութիւն զօրանի :

Prevalére, ե. Լինել զօրագոյն, զօրանալ քան , յաղթել, ազժել առաւել, առաւելուլ, գանցանել : ֆաւ օլմօֆ , գալիպ օլմօֆ : — ersi, յ. Օգտիլ, շահիլ : ֆայտա կնօրհֆ : վարդել, ի կէր առնուլ : գաւլան ֆօֆ : prevalse յաղթեաց, զօրացաւ :

Prevalúto, ta. Զօրացեալ, աւաւելեալ :

Prevaricaménto , — cazióne . Պատատիրանազանցութիւն, օրինազանցութ , յանցաւորութ :

Prevaricánte, հ. — tóre, ա. Պատատիրանազանց , յանցաւոր, օրէնազանց : առաւր :

Prevaricáre, ե. Անցանել զպատատիրանս, յանցանիլ, պատատիրանազանց գտանիլ : ապֆօ , ինձ

պէհի ի-ուն-նա-ծա-ւ ։

Prevedénza. Կանխատեսութիւն ։

Prevedére, ն. Կանխատես, կրկ յառաջատես լինել, նախատիպել, զգալ կանխաւ ։ Կռվէ ըզքեն փայտ ։

Prevediménto. Յառաջատեսութիւն, յառաջածանօթութիւն ։

Prevedúto, ta. Յառաջատես եղեալ ։

Preveniénte, ն. Կանխաժամանակ (ընդհանր.) որ կանխէ ։

Preveniménto. Կանխաժամանակութիւն, կանխումն, նախապատրաստութիւն ։

Prevenire, ն. Կանխել, կանխեալ քան զ յառաջել, աճապարել, նախաժամանակել ։ Կռվէ ըզքեն, ըժխրվի-ն-նախապատրել (զմիտս ուրուք.) շահել (զսիրտ ուրուք) i pericoli. ըստաջիլ վտանգաց ։ il desidério d'alcuno. կանխել ի կատարումն հաճոյից ուրուք ։

Preventivaménte. Կանխ քան զամ, յառաջ քան զնոմ ։

Prevenúto, ta. Գրաւեալ, կանխեալ, նախապատրաստեալ ։ in favore d'alcuno. նպաստաւոր ումեք, յօժարամտեալ առ ոք ։

Prevenzióne. Կանխապատրաստութիւն մտաց, նախապաշտպանել կարծիք, կարծիք նախապատրաստեալ մտաց ։

Prevertire, ն. Շրջել, թիւրել ։

Previdénza, Previsióne. Կանխատեսութիւն, յառաջատեսութիւն ։ էկէլի կէօրմէի ։

Prévio, ia. Կանխելոյց, յառաջընթաց ։

Previso, sa. Previsto, ta. Տե՛ս Preveduto.

Prevósto. Տ. Preposto.

Preziosaménte. Ճոխապատր, շքեղ, պայծառապէս ։

Preziosità. Պատուականութիւն, սքանչելութիւն, յարգ ։ էյլէ, իլիկաբ ։

Prezióso, sa. Ճանրագին, պատուական, սքանչելի, ընտիր ։ գրկելի, պահելի ։ Preziósa. Կին պչրօղ։ Նազելի ։ piétre preziose. տ. Giója.

Prezzábile, ն. Յարդելի, պատուական ։ գէյմէլի ։

Prezzáccio. Գին անարգ, կամ ցածուն ։ ալչակ պահա ։

Prezzáre, ն. Գնել, արդոյ հատնել ։ գէյմէլէ-ն-նա-ծա-ւ ։

Prezzatóre, տ. Որ գնէ հատնիցէ ։

Prezzémolo. Տ. Pretosémolo.

Prézzo. Գին, արժէք ։ պահա ։ a gran —. մեծագին ։ պահալը ։ al prezzo ordinário. ըստ սովորական գնոյ ։ a vil —. դիւրագնի ։ էէ-ուճաղ ։ Վարձ, Թոշակ ։ հապճ ։ յարդ, հատնիցումն ։ գէյմէլ ։ far il prezzo al grano. գին արկանել ցորենոյ ։ a qualúnque prezzo si sia. որպէս և իցէ, որպէս զիարդ և իցէ ։ meritare il —. արժանի լինել, արժել ։ փէյմէլ ։ a prezzo fermo. անփո in Cóttimo.

Prezzolare, ն. Վարձել ։ էիրա-ըլ-ա-ծա-ւ ։

Pría, ի. Տ. Prima.

Priégo. Տ. Preghiéra.

Prigionáre. Տ. Imprigionare.

Prigióne. Բանտ, արգելան ։ հափ ։

Prigióne, տ. —na, ի. Բանտարգել, բանտակալ ։ հափ օլանճաղ ։ գերի ։ էէրի ։ tener prigióne, կամ in —. ի բանտ արկանել ։

Prigionería, Prigionía. Բանտարգելութիւն, գերութիւն ։ հափ, էէրիլէ ։

Prigioniére, — éro, տբ. Բանտարգել, կապանաւոր, գերի ։ հափ օլանճաղ ։ էսիր ։ բանտապան ։ գընճաճը ։

Príma. Ա՛ռաջին ժամ. (է ե մասն տասնմէկնեակին ժամուն լատինացւոց ։)

Príma, ի. Յառաջ, նախ ։ էէփիփա, էվվէլ-ա-ա-տ-լէ մնամաւանդ, յաւէտ ։ իլլէ, հաճաւաս ։ di prima. յառաջին, յիւրացոյն ։ էվվէլ ։ նախ ։ էէփիփա ։ alla cáp da prima. նախ, զառաջինն ։ ի սկզբան ։ էէ-

պիա : եւ՝ իսկ եւ իսկ ը (գալիս) նոյն հետայն իրուն. հոպիճե. իւպի. հե ինն : a prima vista. զառաջինին, նոյն հետայն իրուն. ը (առաւանելիս:) էտ ինօրէ-ւաթ , ինչ էրէ-ւ-իս ինպի : il prima che si potè. նոյն հետայն իրուն. հետայ եկիս . ը կատզանանելիս: come prima. որ ժամայն իրուն , իրուն, ը (ննջելիս:) da prima. զառաջինին , յիշնուէնի նուռաթի : in prima, imprima, հ. յառաջ քան զնայ , նախ , առաջին , կանխաւ : էֆիպա : son quel di prima. նոյն եմ որ ինչ յառաջին :

Prima , նոյ Յառաջ-քան զ-նախ քան զ: ենվեաւ:

Primachè , Prima che , հ. Մինչչև , յառաջ քան : ենվեաւ :

Primaménte, կամ in — . Կանխ, յառաջ քան զնայ : առաջինիս: էֆիպա , ենվեաւ :

Primariaménte, Կանխ, յառաջ. նախ քան զնայ , գլխաւորապար , յաւէտ էտ ենվեաւհոռոռա, էտաե :

Primário, ia. Առաջին, գլխաւոր : էտ , պաշ :

Priináte , ս. Գլխաւոր, գլուխ գահերէց . (ե վերագոյն քան զարքեպիսս :) i primati. առաջնե , մեծաւոնէք : ըրիճալար :

Primáccio, ia. Կորի, երկրապետ : Նաւրքանիա : առաջին : էտ : ingegno. կանխահաս միտք : կանխահաս կամ առարաժամ (ձմեռն :)

Primáto. Առաջին տեղի, առաջին գահ, կամ քարտ . յառաջնոտե, նախաթահոտե, գլխաւորուտե (Պաւլին :) առաք , պաշ օլմա , Նախգիմ : tenere il — . ունել զառաջինն տեղին , լինել գլխաւոր : պաշ օլմա :

Primavéra. Գարուն : էտ պահարdi — . գարնային, գարնանային:

Primazia. Գահերիցուե :

Primeggiáre , ը Ունել զառաջինն տեղին տպերճանալ առ այլովք : էտ օլմա , պաշ օլմա :

Primicério. Պռիմիկուռ :

Primieraménte, Կանխ, յառաջ քան զնամ, զառաջինն, ի սկզբանե, էֆիպա :

Primiéro , ra. Առաջին : էտ .

Primigénio , ia. Սկզբնածին , սկզբնական , նախկին :

Primitivaménte , հ. ի սկզբանն, ի ծագմանն, զառաջինին: էֆիպա, պաշտան : ժամուռ , ի ժամեռ , ի գէմ ժամու :

Primitivo , va. Նախնական , սկզբնական : ենվեաւէ , էտ :

Primizia. Առաջաւորք , երկրագործք (քնծայական այ :)

Primo, ma. Առաջին, նախկին: պէրինճի: նախնիք , ծնօղք , առաջնինք : ասլաթ : Գլխաւոր : պաշ : prima giovanezza . առաջին տիք մանկութեան : minuto primo. մանրատեան առաջին , վայրկեան : il primo médico del Re . բժիշկապետ արքունի : il primo dopo di lui. ևկի նորին : nel primo sonno. ի սկզբան անգ քնոյն , յառաջին պահու քնոյն : primo primo. առաջինիս քան զնայնին :

Primogénito. Անդրանիկ : էտ ենլար :

Primogenitóre. Հայրահպատ :

Primogenitrice. Հայրամայր :

Primogenitúra. Անդրանկութի: իրաւունք անդրանկութե: պէօյիւք ինչ հակգը : ժառանգութի , կամ բաժին անդրանկին :

Primordiále , հ. Նախնական , սկզբնական : էտ :

Principále , հ. Գլխաւոր , երևելի, վերհսկոյն , վերագոյն : պաշ :

Principalménte , հ. Առաւելապէս ի վեր քան զնամ ևս առաւել , առաւելեալ . յառնէտ , մանաւանդ , հոռոռա , էտաե :

Principáto. Իշխանութի, տէրութի: պէյլէր: գլխաւորութի, գերակայութի , առաջնին տեղի : Principáti. Իշխանութք (հրեշտակաց :)

Príncipe , ս. Իշխան, պայազատ պէյ , խան , ոռւմոն: այրպատ իշխանի) Թէքւր, իշխանորդի , տղայ-

Digitized by Google

արքի : պէյլպօփ , լսհլպօփ : Գրբէ խաստ , ծառայինն , պարտպլրէս : del sángue. իշխանաազատն :

Principéssa , ի. իշխանուհի : պէյլպօփ գառը , առնիան :

Principiaménto . Սկսուած , սկզբնաւորուիլ :

Principiánte , ած. Սկսանօղ , սկսօղ : պալլսյան :

Principiáre , ն. Սկսանիլ , սկիզբ դնել առնել : պալլսմաք :

Principio. Սկիզբն , ծագումն : պալ, Ֆիլիպա : սկզբնաւորութիւն , սկսուած, սկսուիլ պալլսյգը da, կմ dal — . ի սկզբանէ : i principj d'alcuna sciénza . սկզբունք , առաջին ուսանելիք գիտուն իրիք : dar — . սկիզբն առնել , սկսանիլ : պալլսմաք : di կմ a principio . ի սկզբան ամէն , զառաջինն :

Prioráto. Տեսչուն , գիտաւորութիւն , առաջնորդ , գլխաւորութիւն , վանահայրութիւն : ըէիօլիփ : Ժողովրեան տեսչութիւն , եէն :

Prióre, ա. Տեսուչ, գիտաւոր, գլխաւոր, առաջ , մեծաւոր, վանահայր: պալ, այան , ըէիօ : ըէիօ :

Prioría. Եկեղեցի ինչ ժողովրդ. գաւառատեան :

Priorità. Առաջնուն, յառաջնուն : էէլլէ օլմ :

Prisco, ca. Ազգային, նախնի, հին: Հին :

Prisma, ա. Հաստատածակողմն: Հինգ : Հաստատածակողմն : իսկ գէօշէ պիւլուր :

Prismático, ca, ած. Հաստատածակողմնան :

Prístino, na. Կանխի, վաղեմի, առաջին , հին : իսկ , էսկի :

Privaménto. Տ. Privazióne.

Priváre , ն. Զրկել , անմասին առնել : այրդամ, տահրամ էզգարդամ : privarsi del vino . հրաժարիլ , ժուժկալել ի գինւոյ :

Priváta. Լուացիք , աղքատնոց : էէրէդ , լուշ :

Privataménte. Առանձինն, մեկուկ , գանիլատար : ինքնակոչ , ինքնին : Ընտրեալ, ինքնին : ընտանեբար , որպէս առանձնական ոք, առանձնաց բաղձանք ուղեկցաց, առանձնոց հանդիսից, առանձնաց պրոմիք (գնալ ուրեք.) ժողովական : ինքնիշխին , ինքզինքով , ինքնաբաղձ , ինքնին , պայլշամ :

Privatívo, va. Զրկող, զրկոտ, զրկան : պրակատական :

Priváto, գ. Առաքինոց: ընդհ, հալէ , ինչա :

Priváto , ta. Մասնաւոր , առանձնական : պալլսմա , ինքնակ : առանձնական (ոք :) տնօրպսէր : առ գիտական , յատուկ , առանձին : գնդակ : ծածուկ : ինդիւ : զրկել : տահրամ: in privato, ած. ա. Privatamente.

Privatóre, ա. Զրկող, բարձող:

Privazióne. Զրկուիլն, պրակատական, բարձուիլն, չունչուած: տահրամ :

Privilegiáre, ն. Տալ պարտականութիւն, պարգեւել առանձնաշնորհութիւն : դրաչլամ իմմէ :

Privilegiáto, ta. Որ ունի զարտօնագիր ինչ, ունօղ առանձնաշնորհութիւն, առանձնաշնորհ : դրաչլամ, պէրաթլը :

Privilégio. Արտօնագիր (առևտրոյ, կմ անձին.) առանձնաշնորհութիւն: իմտիազ , պէրաթ :

Privo, va. Զրկեալ, զուրկ, անմասն , վիրպեալ : տահրամ :

Prizzáto, ta. Խայտառակեալ, երկգոյն : ալաճա :

Prò. Օգուտ , շահ , նպաստ : Քայլա : շահ դրամոց: քայլա: far prò. օգտել : էարամաք : senza prò. ի զուր, վայրապար : նաքիւլ, պօչ: in prò, e in contro . prò, e contro. ի նպաստ և ի հակառ, յերկայ քանչիւր կողմն: buon prò ti fáccia. կենդանութիւն, անոյշ եղիցի, շնորհ հաւուր լիցի, վայելեսցես զերկայն աւուրս , ի յաւիտեան ամէն, խնդալի եմ: աֆիէթ օլսան , սահմանէր օլա , աղաթլը օլա , տարարէ օլա : առի և. Prósit. dare, dire il buon

Digitized by Google

prò. մեղմիկ, ուժիգ, զգուշութեամբ, զգուշութեամբ, խոնարհութեամբ, զգուշութեամբ, ուշադրութեամբ, հնազանդութեամբ:

Pro, ած. ա. հաճար, հոգոյ, ապրի: գովելի, իրիս:

Proávo, Proávolo. Տ. Bisávolo.

Probábile, ած. Հաւանական, հաւանական: տպագրութիւն, ծագում:

Probabilísmo. կարծիք հաւանական:

Probabilità. Հաւանականութիւն: հաւանական կարծիք: իրիւնիա, ծագում:

Probabilménte. Հաւանական. հաւանական կարծիքով, հաւանական ընթացք:

Probità. Բարութիւն, ազնիւութիւն, առաքինութիւն, ընտրելութիւն: առնիւ, իրիս:

Probléma, ար. Ա՛ռաջադրութիւն:

Problemático, ca. Ա՛ռաջադրական, երկբայական, կասկածական:

Probóscide. Պատիճ վիզի, կրծի ձիւի, ծամառա: քիւ հօրթառա:

Procácchia. Տ. Portulaca.

Procacciaménto. Հայթայթանք, առաջնորդութիւն, պատճառանք:

Procacciánte, ած. Հնարագիտա, հնարագիտ, վարձայան ի առաքեալ, հայթայթիչ: հիանալի:

Procacciáre, ած. Փոյթ առնել, հայթայթել, առաքեալ, պատրաստառել: ինքնապէս կիմիք, կուն կիմիք: հայթայթիլ զպատճառս, պատճառել զգիշերս: – ársi, յ. Հոգալ վիզ անձին, հայթայթել անձին: la benevolenza, l'affetto. յինքն ձգել զպատրիտասէր, զգիշեր ուրուք: փոսի իսկիմիք:

Procacciatóre, ա. Տ. Procacciante.

Procáccio. Հայթայթումն, ըստացուածք, պատրաստառել, պատճառանք: Թղթատարք, Թղթատառ: ա՛լա, առյը: andare in procáccio. ի խնդիր անհատիկ:

Procáce, ած. Ցանգուգն, ծակիրճ, գիտիտիկ, առուղ:

Procacétto, ta. Փոքր մի յանգուգն, փոքր մի յանձնառատասան:

Procatártico, ca. Նախադրեալ:

Proccúra, Procúra. Թուղթ, կամ յիշատակ վճռանորոշուած: Վճռիլ նահ:

Proccuráre, ած. Հայթայթել, ջանալ ի առացուածն, գուն գործել, հոգալ, խնդրել, առանալ. ի ձեռս բերել: ինքնիր կիմիք, կուն ինքնիր: ձեռք կիմիք: վարել, կամ պատրաստել զգաստ ուրուք: վճռիլ, վարձայան ընել պալ խորհիլ: փոյթ առնել, միտ գնել: ծանօթիլ օրմ: – ársi. հայթայթիլ վիզ անձին: կարիլ:

Proccuratóre, ար. Պաշտպան գաւառի: վիճիլ պալ: հոգաբարձու, գործակալ: վիճիլ, վիճիլ, հնարիչ: – trice, ի. հոգաբարձու:

Proccurazióne, ի. Հոգաբարձութիւն, հոգաբարձութիւն: Ընտրիկ պայծառութիւն (եպիսկ.):

Proccurería. Պաշտօն հոգաբարձուի գաւառի, հոգաբարձութիւն գաւառի: վիճիլ:

Procedénte, ած. Ղեկավար, երկար, ծագական:

Procédere, բ. Գնալ առաջի, յառաջ խաղալ, յառաջ գնալ: իւրերի կիմիք: յառաջ վարել, հանապազորդել: վալ կիմիք: յաջողել, ի ձեռս պատրաստիւթեան յանկիմիք: ծագել, ծնանիլ, յառաջ գալ, բղխիլ, լինել: եզիմ, պահպանիլ կիմիք: contro alcuno. գաւառախոսել, քննել զիրաւունք ամբաստանութեան, հարցաքննել առնել: փալաքիր օրմ, ինքնիրիւ կիմիք: bene. բարիոք վարիլ ընել առնիք: male. չարաչար, խրատ. գնալ ընել առնիք: da padre. վարիլ հայրապար: modo di procédere. գնացք: խոհ, հարկիմիք:

Procedimento. Ցառաջագիմութիւն, զարգացումն:

Procedúto, ta. Ղեկավար, ծա-

Digitized by Google

գնալ, ծնանիլ, յառաջանալ, հզիլ:

Procélla. Սրտին ծռումն, փոթորկութիւն: Քրբքանք:

Procelloso, sa. Բազմանծուխ, մրրկալից, մրրկայոյզ: Քրբքնալը:

Processáre, v. Քննել զրաց դատաստանաց, հարցաքննել: Ննջել ի նէտ:

Processionalménte. Թափորեկի, ի թափորի, թափօրական հանդիսիւ:

Processionárj, jóv, m. Թափորական (տղայ ինչ Թրիջոյ:)

Processióne. Թափօր (եկեղեցական:) Բաժին: Երդումն, կամ բռնաւումն (հոգւոյն ընդ ի հօրէ և յորդւոյ:)

Processivo, va. Յառաջատող, քայլողական:

Processo. Յառաջադիմութիւն, յառաջանալ տուեալ: Իւրբի ինիմ: in processo di tempo. Ժամանակաւ ձգեալ, յետ ժամանակաց, հետ գհետէ: Ինիպինէն: փոքրիկ: պատ: formare, կամ fare il — տես Processare.

Processúra. Կարգ փուրչին, կազմուած փուրչին:

Procidénza. Գիւրաթափանցութիւն, պատրաստուած յանկումն:

Procinto. essere in —. Լինել պատրաստ, ի պատրաստի, մերձ: հապճեպ օրմոք:

Procláma. Հրատարակութիւն, հրամարտակ: Փերման, էմր, եաուգ:

Proclamáre, n. Հրատարակել, հրատարակիլ բարձրաձայն:

Proclíve, գ, ա. Ձատ ի վայր, հակամիտուած: Էնդուց ած. հ. Դիւրաշարժ, հակամէտ: Նախ:

Proclività. Հակամիտութիւն, յօժարամտութիւն: Մեյլ:

Próco. Որ խնդրէ զկին, կամ առնուանաւոր ընդ օրինաց, տարփածու:

Procondilo. Ծայր մատանց:

Procónsole. Փոխանակ բռնակալ իմն: գծաւօրս Վէրէն:

Procrastináre, n. Յապաղիլ, օր քան զօր յետկարել: Ինանէն ինանդ ուրբաթմա:

Procrastinazióne. Յապաղումն

Procreáre, n. Ծնանիլ (հօր:) Ինէնէիք էնիէ, փոզուրմա:

Procreatóre, m. Ծնօղ, հայր: պապա: — trice, f. Ծնօղ մայր անա

Procreazióne. Procreaménto. Ծնունդ, ծնեալք, ծնողեն:

Procúra. Տ. Proccura.

Procuratía. Ապարանք, կամ պաշտօն, կամ առաքեալի կամ առնան Գործակալաց վենետկեան հասարակապետութեն:

Procuratrice, f. Հոգաբարձուհ, խնամակալու:

Próda. Ափն, եզր (ծովու, մահճի:) փէնիկ, էնաբէը, էնաբ: տես և Prora.

Próde, a. Քաջ, արիասիրտ, հզօր: փուռնէիէն, իչիա:

Prodeménte. Քաջաբար:

Prodézza. Քաջութիւն, արիութիւն, քաջասրտութիւն: փուռնէիէնէնիա, իչիպէնէ:

Prodigalità. Շռայլութիւն, վատնումն: իսրաֆ, հասրիֆկիւֆ:

Prodigalizzáre, n. Շռայլել, վատնել շռայլութեամբ: իսրաֆ էնիէ, հասրիֆկիւֆ իւլե էնէրէ:

Prodigalménte. Շռայլաբար:

Prodigio. Հրաշք, սքանչելիք, հրաշալի ինչ, նորանշան իմն: հիփմէ:

Prodigiosaménte. Հրաշապէս, սքանչելապէս:

Prrdigiosità. Զարմանութիւն, սքանչելութիւն:

Prodigióso, sa. Հրաշալի, սքանչելի, նորատեսակ, նորանշան: հիփմէլի, ուճայէթ:

Pródigo. Շռայլ, շռայլասիրտ, վատնիչ: հասրիֆ:

Proditóre, m. Մատնիչ, դաւաժօղ, անհաւատապիճ: խային:

Prodizióne. Մատնութիւն, խաբէութիւն, դաւաժողութիւն: հայինլիք:

Prodótto, ta. Ծնեալ, արտա-

Digitized by Google

գրել, յառաջ ևկել. ծագեցուցանել: հասցնել ըստանալ, փոխանցել եւ կայնել, երկարել: ապաքսել: Prodótto, գ. Արտադրեալն (բուսից) Պատուղ, արմտիք, եկամուտք կամ ծնունդ: խնձիկ, եղեխ:

Pródromo. Յառաջընթաց, նախընթաց, կարապահաս:

Producénte, հ. Ծնօղ, յառաջ բերօղ, արտադրօղ:

Producére. Տ. Produrre.

Producíbile, հ. Ծնանօղ, բուսանելի:

Produciméntо. Ծնունդ, ծնեալ, արտադրուած:

Producitóre, Produttóre, ա. Ծնօղ, յառաջ բերօղ, արարիչ, հեղինակ:

Producitrice, Produttrice, ի. Ծնօղ, մայր, պատճառ:

Produómo. Աշխարք, այր հզօր: իշիւ ապամ:

Produrre, ն. Ծնանիլ, բուսանիլ, ի գոյ ածել: հասցնել իմէ, պահարկ ինչ իբրմէ: յառաջ ածել, ի մէջ բերել: հեղինակել զգեծ ինչ: եղջերաց ապրանք:

Produttivo, va. Ծննդական, ծնօղ, արարչական:

Produttóre. Տ. Producitóre.

Produzióne. Ծնունդ, արտադրուած:

Proemiále, հ. Յառաջաբանական:

Proemiáre, ն. Յօրինել զյառաջաբան, յառաջաբանել:

Proémio. Յառաջաբան, նախերգանք: ճառ ապաքին:

Profanáre, ն. Պղծել (զսրբազան իրս՝ կիրառութիւն յաշխարհային ակեաս:) հնոտիպոխել իմէ: պղտատել, տապալիլ:

Profanatóre, ա. Պղծօղ (սրբազան իրաց:) հնոտիպոխիչ:

Profanazióne, Profanaménto. Պղծուած (սրբազան իրաց:) հնոտիպոխութիւն:

Profanità. Պղծուած, ամբարշտութիւն, անպատուութիւն:

Profáno, na. Պղծի, ամբարիշտ: եղեռնաւոր: ներաւ, եկեղեցի: աշխարհական, արտաքին (մտաւնայ դիր. դիրք, առաջին.) անձն, մարմնական (սէր:) փոխնէն. փոխնէրը:

Proferíre. Տ. Profferire.

Proféssa. Քահանայ միանձնուհի:

Professáre, ն. Դաւանիլ, խոստովան լինել հրապարակաւ: ինչ իբրեւ իմէ: un' arte, un' mestiére. վարել զարհեստ ինչ: զինահանել օրմէ: — áre. Քահանայանալ հրապարակաւ:

Professióne. Ընծայեալ կամ օրհնակ կենաց: հաւ, երդեան: կրճտիլ, վարժք, արհեստ, պարապուն: զինահան: ուխտ (կրօնաւորական:) պատ, նկար: di fede, դաւանուած հաւատոյ: զինափէն: far la — ուխտել, առնել զուխտ կրօնաւորական:

Profésso. Քահանայ, կրօնաւոր: բահպան:

Professóre, ա. Քարոզիչ, վարժապետ, գաւառաւոր, կամ դասատուց հաւատարակաց: հնոտիպոխիչ, հօճա

Professório, ia. Վարժապետական, (կայսեր ուխտեալ աբեղայից:) ժամանակ աբեղայութ:

Profèta, ար. Մարգարէ, առաջնոյ: էեղեմիոյեր, նեպի:

Profetále, հ. Մարգարէական, աստուածոգեական:

Profetáre, ն. Մարգարէանալ, կանխաձայնել: էեղեմիոյենի կ՚:

Profetéssa. Մարգարէուհի:

Prafeticaménte. Մարգարէաբար, մարգարէութեամբ:

Profético, ca. Մարգարէական: նեպենի:

Profetizzáre. Տ. Profetare.

Profezía. Մարգարէութիւն, գուշակութ: էեղեմիոյենի:

Profferiménto. Ընտանութիւն

(քաղաք.) ապստամբություն:

Profferíre, ն. Ա֊ռաջարկել, ապստամբելով, յօգուտ պատերազմի: Ինքնիշխանութիւն, օգնական: յայտնել, ծանուցանել: պնդան ելմիտ: խոստանալ, միաբանացնել: սկսիլ վերմիտ, ելիտ: profferírsi, ելիտ:

Profferíto, ta. Profférto, ta. Ա֊ռաջարկեալ, ապստամբելով, յօգնական, առաջարկեալ: ինքնիշխանութիւն: միաբանացեալ, խոստացեալ:

Profférta. Ա֊ռաջարկութիւն, խոստումն: նուէր:

Proffiláre, ն. Կիսարձր գործածել քնչ, գիշեր գիմաց, կիմ կողմնակի:

Proffiláto, ta, ած. Կիսանձկար, նկարեալ կողմնակի, կիմ ըս միաժամ. naso. քիթի ծայրատաշ:

Proffilo, Profilo. Կիսանկար, առնել ըստմանակայ, կիմ կողմնակի: ritrarre in —. նկարել կողմնակի, պղեմն ըս կիսայն, կիմ գիմն յերեսացոյց: Ձարդ ծայրից, գարդ չորեք նակի:

Proficiénte, հ. Ձարդացնող, յառաջագիմ ի կատարելոյն:

Proficuo, ua. Օգտակար, շահաւէտ: Քայպառ:

Profittáre, ե. Օգտիլ, շահիլ, զարդանալ, յառաջագիմել: Քայպառ ելօրհ, իւրէն վերմտ: օգտուել, օգնել: Քայպառ ելմիտ:

Profittévole, հ. Օգտակար, շահաւէտ: Քայպառ:

Profittevolménte. Օգտիւ, յօգուտ, ի շահ:

Profitto. Օգուտ, շահ: Քայպառ: far profitto ad alcuno. օգտուել ումիք: far profitto nella virtù. զարդանալ, յառաջագիմել ի նէ, յառաքինութեան: իւրէն վերմտ:

Proflúvio. Հոսումն (արեան:) գան ագմաց: լուծումն (որովայնի:) խրթ ախորժի: յորդումն (քանից:)

Profondaménte. Ի խորս, խորապէս: փերթն: նրբութ, սնարը (գնեալ:) ինձ: խոր ի քուն (նիրհել:) ամենայն, կատարի: ելբրան:

Profondáre, ե. Խորասցել, նէ, ընկղմիլ: ելբրե ելելմտ, պատմտ: ն. խորասցել, ծովասցել առնել, ընկղմել: պատրմտ: — ársi, յ. Ընկղմիլ, առաջանիլ: պատմտ: Ծաւխանցել ի խորս, յատիլ ի խորս: փերթնիկ վերմտ:

Profondità, Profóndo, գ. Խորութիւն: փերթնիկ: profondità d'ingegno. նրբամտութիւն, կորովամտութիւն: ինձիկ ափըն:

Profóndo, da, ած. Խոր, խորին: փերթն: խոր (գիշեր, լուռ) խորաքնին, նուրբ, նրբամիտ: ինձիկ, ինձիկ ափըն: մեղք (գոյն:) գոյս: d'una profonda erudizióne. բանիբուն: ելելմտ վերմտ: di profondo cuóre. ի խորոց սրտից: փերթի փիլթն: in profondo, գ. ի խոր, ի խոռոչ:

Profóndo. Տ. Profondamente.

Prófugo, ga. Փախստական, վտռտանգի, Ծածկատեղական: գտնլն, փերթիլին:

Profumáre, ն. Ծխել ծխանել լինա, առագրել բուրվառաւ անուշից: ինխնիշխանել: պատհոտրնամտ: — ársi, յ. Օծանիլ իւրովք անուշիւք:

Profumáto, ta. Ծխեալ, լցեալ բուրվառելիք անուշից, անուշահոտ: իւրովծրով (վարք:)

Profumiéra. Բուրվառ: պատհոտրան:

Profumiére, աբ. Խոհարիաց, իւրավաճառ, վաճառօղ ծխանելոց: պատհոտրճի, հնձի:

Profúmo. Ծխանելիք, բուրմունք անուշից, անուշութիւն, օծանելիք, իւղ: պատհոտ, ինխնիշխ:

Profumóso, sa. Տ. Profumato.

Profusaménte. Ա֊ռատապէս, անչափ, չռայլաբար:

Profusióne. Ա֊ռատութիւն, չռայլութիւն: պօլուտ:

Profúso, sa. Ա֊ռատ, առատա,

Digitized by Google

յորդ , շռայլ : պօլ պօլ :

Progénie. Զարմ, ազգ, ազգա տոհմ, սերնդեան :

Progenitóre, ար. Նախահայր : աւա :

Progenitrice, ի. Նախամայր :

Progettáre, ն. Առաջի առնել կամ արկանել բնչ . բառն հարկաւ նել զառաջարկուիլ կամ խորհիլ զանգամակ գործոյն : ԲԷՐԻՄ ԷՆԻԼ, ԻՒՐԱՔ ԷՆԻԼ :

Progétto. Կհիգան կամ առաջադիմութիւն գործոյն, կազմակերպութիւն գործոյն, գործ : ԲԷՐԻՄ, ԻՒՐԱՔ :

Proginnasma, ար. Կրթութիւն, վարժանք, վարժք :

Prognosticatóre. Տ. Pronost''.

Programma, ա. Ծանուցումն, կամ յայտարարութիւն առաջադրելի մեանելոյ :

Progredíre, ե Յառաջիլ, գնալ յառաջագիմի ԻՆԷՐՔ ԱՐՆԻԼ :

Progressivaménte. Յառաջաբար, հետզհետէ :

Progressivo, va. Յառաջագիմի, յառաջախոհական(գործութիւն :)

Progrésso, Progressióne. Յառաջադիմութիւն, յառաջատութիւն, զարգացումն, օգուտ : ԻՆԷՐՔ ԱՐՆԻԼ, ՓԱՅԼ : far progresso. յառաջագ էմ ԼԻՆԵԼ, զարգանալ : ԻՆԷՐՔ ԱՐՆԻԼ :

Proibíre, ն. Արգելուլ, խափանել : ԷԱՍԱԳ ԷՆԻԼ, ՆԱՀԻ ԵԼԱՓ :

Proibitívo, va. Արգելական :

Proibíto, ta. Արգելեալ :

Proibitóre, ա. – trice, ի. Արգելիչ, խափանող, արգելք :

Proibizióne. Արգել, արգելք հրամանաի, խափանութիւն : ԷԱՍԱԳ :

Projétto. Ընկէցեալ մարմին, ընկէցիկ : մանր չինուածոց, կամ զարգուց արտաքս կարկատեալ : ԱԽԱԽՓՐԻ :

Projezióne. Ընկէցումն (մարմնոց ի օդս .) ընկէցիկ չորժութիւն : պրոՓԸՆ, ԱՒԸՆ :

Prolazióne. Աւանանութիւն :

Próle. Զաւակ , սերունդ , զարմ, արդիք : ԷՆՔԱՓ , ՈՅ :

Prolegómeno. Ճառ նախաշաւիղ կամ յառաջաբանական , յառաջաբան :

Prólepsi, ի. Կանխումն , նախասպասաշարժութիւն . (ձև Ճարտասանական :)

Prolífico, ca. Ծնեղ, արուար, զաւակածին , արգիծին , բազմաբնծին , բազմաբուխ :

Prolissaménte. Ընդ երկար , Ճոխաբանօրէս : ապառն :

Prolissità. Երկարութիւն , երկայնութիւն , երկարաբանութիւն : ապառնաւթ :

Prolisso, sa. Երկար , երկայն , երկարաբան : ապառն :

Prologáre, ն. Ցառաջաբանել : ապառնել բնչ երկար կանխաբանութիւն , ապառ ի պատմութեան :

Prologhizzáre, ե Ցառաջաբանել , կանխաբանիլ :

Prólogo. Ցառաջաբան քերթուածոց : յառաջաբան , նախերգութիւն :

Prolungáre, ն. Երկարել , երկարացնել . յառաջագել : ապառնել : – ársi, յ. Ցերկարիլ ձգիլ, հանապատղրկել : ապառնել :

Prolungativo, va. Ցերկարիչ :

Prolungazióne, Prolungaménto. Ցերկարութիւն , յառաջատութիւն :

Promessa. Խոստումն : պէտ, ԻՔԳԱՐ : երդչխոստութիւն : ԵՔԻՒՆԻ :

Promessióne. Խոստումն : Ծրյլ առուն, Ծրյլ :

Promésso, sa. Խոստացեալ :

Prométtere, ն. Խոստանալ : պէտ ԷԼՓ , ԻՔԳԱՐ ԷՆԻԼ : alcuna. խօսել զոք ի հնուն, խոստանալ առյլ , կամ առնուլ ի հնուն : ՆՇԱՆԱԳՐԱՓ : և ը Ծրյլ առալ : գօյ ԷԼՓ : Հաստատանալ, առաքել, ամրագել : ԻՍԿԵՒԼԻՆ : Ցուսալ, հաստատանալ ի մեռ : ապՓ : prométersi d' alcuno . ՔԱՋԱՅՈՅ

Digitized by Google

լինել ի ձեռն զոք ի կամս ան-
ձին : lo farà, te lo prométto.
արասցէ ցայն՝ անշուշտ : per al-
trui. երաշխաւորել : ենթիլ բլմաթ :
una persona promette bene. այս
ոք առ ոյ զանձնէ ակնկալութիւն բա-
զում :

Promettitóre, ս. — trice, ի. խոստացօղ : երաշխաւոր :

Prominénte, հ. ցցուեալ, գե-
րադանց (մասն.) բարձր : գլխոյը
ընծիղը :

Prominénza. ցցուումն, գե-
րադանցութիւն, բարձրուն, գերա-
զանց մասն : գագաթնիմ :

Promiscuaménte, հ. խառն, ան-
որոշակի, շփոթս : գաբըշըդի :

Promiscuo, ua. խառն, շփոթ :
անորոշ : գաբըշըդի :

Promissióne. Տ. Promessióne.

Promissóre, ար. խոստացօղ,
որ խոստանայ :

Promissório, ia, ածական. խոստա-
ական, խոստացանկական, որ վախճ
յինքեան զխոստումն կունի :

Promontório . Հրուանգան,
սարաքանդ : պոբուն, պաղ պոբնա-

Promósso, sa. Յառաջացեալ,
բարձրացեալ, ևն : ա. Promóvere.

Promotóre, ս.— trice, ի. Յա-
ռաջացուցիչ, զարգացուցիչ, պաշտ-
պան (գիտուեց, ևն :) նպաստա-
ւուցոյց, խրախուսիչ :

Promóvere, Promuóvere, ն.
Յառաջացուցանել, բարձրացու-
ցանել զոք առ պատիւ լինել : ինքրի
ենթրմէ, մանաւանդ էնէրխիէրմէ :
շարժել, յառաջ տանիլ զգործ
լինել : ինքրի կեօնիւրմէ : խրախու-
սել, գրգռել :

Promoviménto, Promozióne.
Բարձրացումն, առաջարձումն ի
պատիւ :

Promovitóre, ս.— trice, ի. Տ.
Promotore, ևն :

Promulgáre, ն. Հրատարակել
զօրէնս լինել : հրատարակել : պէյան
էնմէ, լավ էնմէ :

Promulgazióne. Հրատարա-
կումն, քարոզումն : լավ

Pronipóte, ար. Ուղի թոռն,
թոռնորդի : ծօխանան օղլու : pro-
nipoti. թոռունք, զաւակ :

Pronóme, ա. Վերանուն : դմիր

Pronosticáre, ն. Կանխագու-
շակել, գուշակել, նշանակել պի-
օյլէմէ, ալամէթքեն քիչի էնմէ :

Pronosticazióne, Pronostica-
ménto. Կանխագուշակումն, նա-
խագուշակութիւն :

Pronóstico. Նշան է : վարկածք
նահին, նիշան : աստղագուշակու-
թիւն : քաշքըչըդի : նշան աստղային
ալամէթ, նիշան :

Prontaménte. Արագապէս,
փութանակի, անդանդաղ, յօ-
ժարակամիւք : ինչ ճանը կենթիւքեն

Prontáre, ն. Քաջել, Թախան-
ձել, սադրել : ÷ ársi, յ. Գուշ
գործել :

Prontézza. Պատրաստակամու-
թիւն, յօժարակամութիւն, փոյթ, ա-
րագութիւն, ևն : ինչպէս : լա-
ֆուզլուգ : թախանձանք, ժուռ-
թիւն, ժպրհուն : dell'ingegno. ա-
րագամտութիւն :

Prónto, ta. Պատրաստ, արագ-
րաստական, կազմ : հապըր : սթափ,
փոյթ, շղայ : ինչ : յօժար :
ըշտպէնէլի : համարձակ, քաջա-
սիրտ : իւրէտլի : d' ingegno. յա-
ղորմիտ, արագամիտ : քիչմահէլի
լի : di mano. յայտորմանոն : հի-
նէրլի : all' ira, a prénder fuóco.
դիւրագրգիռ ի ցասումն : ինչրի-
ճաղ : in pronto. առաձեռն, ի
պատրաստի, առաձեռնպատրաստ :
հապըր :

Pronúnzia, Pronunziazióne.
Արտասանութիւն, արտաբերութիւն :
ինչէնքփռնչ :

Pronunziáre, Pronunciáre, ն.
Հրատարակել, հրապարակել : ան-
ան էնմէ : նախաձայնել : Ար-
տասանել, արտաբերել : ինչէնք-
փռնչ էնմէ, օգոամա : una sen-

Digitized by Google

tenza. ... զվշտանալ, վշտանալը, հրապարակել զվշտանալը կամ հեծկլտանքը։

Pronunziativo, va. Արտասանական, արտասանական։

Pronunziatóre. Հրապարակիչ։

Propagabile, s. Ծառայական, տարածական։

Propagánda. Ի ժողով, կամ ընկերություն մը, մասնաժողով մը հոգալու, իր տարածումն ու հասարակությանը՝ յիշելիքը անհասարակ։ m. փիլոսոփական։

Propagáre, n. Տարածել, ծառայել, [illegible] ։ — ársi, r. Ծառայել (առարկայ) ։

Propagatóre, m. Տարածող։

Propagazióne. Տարածում, ծառայություն, տարածում։

Propagginare, n. Տարածել զկնի [illegible] ։

Propaggine. Տարածած։

Propaláre, n. Ցրել, հրապարակել, յայտ առնել։

Propéndere, n. Հակիլ, միտել, [illegible] ։

Propensióne. Հակում (ծառություն ։) միտում, [illegible] ։

Propietà, ևն. S. Proprietà.

Propinquo, ua. Մօտաւոր։

Própio. Տես Próprio.

Propiziatório, գ. Քաւութիւն. (և ծածկոյթ Տապանակին։)

Propiziatório, ia, adj. Քաւական։

Propiziazióne. Քաւութիւն, հաշտութիւն։

Propízio, ia. Քաւիչ, բարերար, հաշտ, հաստատուն ։ յաջողակ, նպաստաւոր ։ ինայելի ։

Própoli, s. Կնիճոմ, ականանման ; Իբրաթոլա ։ Բիբլաթոլա ։

Proponénte, s. Proponitóre, m. Առաջադրող, առաջադիր։

Proponiménto. Առաջադրութիւն, [illegible] ։

Propórre, Propónere, n. Առաջ դնել, կամ առնել, կամ արկանել ։ [illegible] ։ առաջադրել, դնել կամ հաստատել ի մէջ ։ նկատել ։

Proporzionále, s. Հաստատական, հաստատուն, պատշաճ, յարմար ։ նպաստիկ, հնարաւոր։

Proporzionalità. Հաստատութիւն, համաձայնութիւն, հաստատութիւն։

Proporzionalménte, — natuménte. Հաստատապատշաճ, հաստատութիւն, [illegible] ։

Proporzionáre, n. Հաստատել, [illegible] ։

Proporzionáto, ta. Հաստատուն, պատշաճ, յանձնառու ; յարմար ։ նպաստիկ, հնարաւոր, ապրանք։

Proporzióne. Հաստատութիւն ։ [illegible] ։ [illegible] ։ a, կամ alla — . m. Հաստատապատշաճ, [illegible] ։ [illegible] ։ a proporzion delle forze di ciascheduno. [illegible]

Propósito. Առաջադրութիւն, գիտաստութիւն, միտք, խորհուրդ ։ նիւթ, գործ ։ [illegible] ։ առաջադրելի, նպատակ, նիւթ, իր, բան, պղպեղ ։ տպաւ ։ պատճառ, պատշաճութիւն ։ in propósito della lingua latina. յղեալ Լատին լեզուէ ։ a propósito, m. պատշաճապէս, [illegible] ։ [illegible] ։ [illegible] ։

ապիան ալուի: pesci a mio— ձկունք քո քոնոյ իմոց: հապ. եթ ինչ իմ պատճառ: a che propósito? առ ինչ, վա՛յր: ընչի՞ն: di propósito. խոհուբար. զգուշաւոր (գործելոյ ինչ.) առ ի (գործելոյ ինչ.) սակս: իմն: խորհրդով: կամաւ: ի՛ գիտո՛ւ:

Propositúra. Ց՝ձեռնադրութիւն:

Proposizióne. Առաջադրութիւն, առաջարկութիւն: ինդիր: առաջադրութիւն, գիտառարութիւն: միտք: նիւթ, տարած: առածական (հատուածաբանութիւն:) Տե՛ս և. Preposizióne. pani di proposizióne. հացք առաջադրութեան:

Propósta. Առաջադիր նիւթ, նիւթ: տարպ: առաջադրութիւն, դիտառարութիւն:

Propósto, գոյ. Յառաջագոյ: գրեթէ, առաջնորդ: բնիս, պաշ:

Propósto, գ. Առաջադրեալ, գիտառարեալ, միտք: նիւթեալ: առաջադիր նիւթ, նիւթ: տարպ:

Propósto, ta. ած. Առաջադրեալ, առաջարկեալ, առաջադիր: միտառեալ:

Propretóre, ա. փոխանակ պրոպրետորի:

Propriaménte, Propianiénte. Յատկապէս, սեպհականաբար, սեպհականոյս:

Proprietà, Propietà. Յատկութիւն: էական էգութիւն, գոյական: սեպհականութիւն, յատկութիւն, անփոխանակութիւն: հնար: օգուտ, շահ: ճար, կարո:

Proprietário, Propietário, ia. Տէր իրաց, առատաւոր: հնար տահապետ, տահատ:

Próprio, Própio, գ. Յատկական, անփոխանակ ինչ: անփոխանակ, յատուկ: esser senza próprio. լինել միրկ կազատաւոր յիմեն. ունել և ունենալ: acquistare, possedere qualche cosa in próprio. առանձնանալ ինչ իւր անփոխանակ, անփոխանակել:

Próprio, Própio, ia. ած. Յատուկ, անփոխանակ, առանձնական: էական, ճշգրտաւոր: իսկ, ճշդ, ներ, ինքն, ինքեան: ակնիմ, ակնին, ծանօթ, ինքնին: mia própria figliuóla. գուստր իմ: le próprie case. առանձին իրականաց: ընդհանուր, ինքեան ինքեան, ընդհանուր իսկ: ինքնի: amor próprio. սէր անձին, անձնասիրութիւն, ինքնասիրութիւն: di súa própria testa. յանձնէ իւրմէ: Պատահական: մինոյ: յատկապէս, բացառաբար: ածական: nome próprio. յատուկ անուն:

Próprio, Própio, գ. Յատկութիւն, սեպհականութիւն, անձնականութիւն:

Proprissimo, Propissimo, ma. Յատկագոյն, անփոխանակագոյն, սեպհականագոյն:

Propugnácolo, — gnáculo. Պատնէշ, պատսար, ապահովիչ, նախապատրաստ: ի՛ պաշտ:

Propugnáre, ն. Պաշտպանել, պատսարապրել: ի գործս:

Propugnatóre, ա. — trice, ին. Պաշտպան: ...

Propugnazióne. Պաշտպանութիւն:

Próra. Գլուխ նաւին, առաջանկողին նաւին: ի՛ ծինէն կծիկս:

Prorito. Տ. Prurito.

Próroga, Prorogazióne. Ց՝արգելումն, յետկատարածութիւն: ապառնի:

Prorogáre, ն. Յապաղել, յետկալել: ապառնիել:

Prorómpere, ե. ի՛ գործս յարձակել բռնութեամբ, եղանակ առաջանալ: հիւանդիմ ի՛ նէ ցնփոխ:

Prorótto, ta. Իջեալ առաջակաղ, կիմ բռնութեամբ:

Prósa. Արձակ բան. բան. (իր որ չէ առաջաւոր:) ընդ, ընդնէ: ինչ: ինչ:

Prosáico, ca. Prosástico. Արձակ (բան.) առածային առաջաւորական չարտիական:

Prosaismo. Ոճ արձակի, ձգտանակ արձակի:

Prosápia. Ազգ, ազգ առաջին, առաջի, ազգ: պիտիկ:

Prosáre, ն. Գրել արձակ բան.

Digitized by Google

նիւ , տողիլ տատանուիլ չափիլ : խօսիլ ծանր , յուշիկ , անձնատիճանիլ : uno. ծաղր առնել զրկ :

Prosatóre , ա. Արձակագրող , որ գրէ արձակ բանիւ :

Proscénio. Տեղի դերասանաց'ի համարտնի , խաղատեղ դերասանաց :

Prosciógliere , Prosciórre , ն. Արձակիլ'ի մեղաց : կենադահը ազգ է մի : արձակիլ , լուծանիլ , ազատիլ : ընօրհի , գործ : prosciogliménto. Արձակումն , արձակուած :

Prosciólto , ta. Արձակեալ : dì prosciólti. առանց գործոյ , որ գոյ կամ արձակ առանց իւ կենդանւոյ :

Prosciugáre. Ջրազուրկ ընել , ցամաքեցուցանել :

Prosciútto , կամ Presciútto. Ապուխտ խոզից փօռած փաթըչոնը :

Proscritto , ta. Տարագրեալ , աքսորեալ : ոխերի :

Proscrívere , ն. Տարագրել , աքսորել : ոխերիան ընդդէմ : մերժել , հեռի առնել :

Proscrizióne. Տարագրութիւն , աքսոր : ոխերիան , ընդդէմ :

Proseggiáre. Տ. Prosare.

Proseguiménto. Շարունակութիւն , յառաջ գնանիլ : վերստին ձեռնարկութիւն :

Proseguíre , Proseguitáre , ն. Յառաջ գանիլ , կամ վարել (գործ ընել.) շարունակիլ , հանապազորդել ('ի գործն.) ուշ կապել : ընդդի ընդդէմ , փութալ : una cosa intralasciata. վերստին ձեռնարկիլ :

Prosélito . Եկեսիաստ , մեռաք զատուեալ , նորահաւատ : ընդի փնդ ընդմէ , ընդի քրիստ :

Prósit. Տե՛ս 'ի Prò.

Prosísta , ա. Տ. Prosatore.

Prosodía. Արտասանութիւն : արտաս

Prosontuosétto , ta. Փոքր մի յանձնապատասխան , գոռոզ :

Prosontuóso. Տ. Presuntuóso.

Prosopopéja. Դիմաստնութիւն :

Prosperaménte. Յաջողութեամբ :

Prosperáre , ն. Յաջողել : բաւ ընդդէմ : և Յաջողիլ , լինել բաւարարութիւն : ընդդի իւնդէմ :

Prosperazióne . Յաջողուած :

Prosperità. Յաջողուած , յաջողութիւն , բարեբաղդութիւն : փնդնդէմ , պահի : առաջադիմել , կոխուիլ , քաղաքակից խառնուած մարդոյ : փնձնդէմ :

Próspero , era. Բարեբաղդիկ , երջանիկ , բարեբաստ : ակափնդէմ , ընդդէմ : յաջող , յաջողակ (հոգւոյ) իւնդէմ :

Prosperosaménte. Աջողութեամբ :

Prosperóso , sa. Prosperévole , հ. Բարեբաղդ . յաջողակ , աջող : ընդդէմ : քաղաքակից , առաջդ , կոխուիլ : փնձ :

Prospettáre , և Հայիլ'ի հեռաստ և առաջագոյն , նկատել'ի բաց ցոյց : ապագիպան պատճառ :

Prospettiva . Հանգիսաւոր հայեցուած , կամ ընտրնակուած : Հանգիսաւոր պատկերացոյց նկարագիր : Հայեցուած , կամ երևոյթ , կամ տեսիլ (գեղոց , լերանց , եւն :) հեռակայ :

Prospettivísta , տ՛նկարիչ հանդիսաւորապէս նկարագրոց :

Prospettivo , va. Հանգիսաւորապէս նայ (մեկնողական :)

Prospétto. Հայեցուած , երևոյթ , տեսիլ : նպատակ : il prospetto di Nápoli . տեսիլ Նէապօլսոյ :

Prossimaménte. 'ի մօտոյ , ընդ հատ , այլ ինչ , նորոգ : ընդդէմ պա , ընդդի : la notte prossimamente passata. յանցեալ կամ յերեկեան գիշերի : ընդդի ապ :

Prossimità. Մերձաւորութիւն : ընդդէմ ազգականութիւն : հրաբուխ

Próssimo , ma. Ընդհար , մերձաւոր , այլ : եւ :

Próssimo , ma. Մօտաւոր , հրատարակ : ընդդէմ : մերձաւոր , ազգական : հրաբ :

Prosténdersi , ր. Երկիլ առա

բածիլ, անիանիլ՝ ի գետին, խոնարհիլ յոտս : այլայլ փո-ղմէ+ : ձգտիլ զձեռս : ներքմէ+ :

Prostérnere, ն. Յերկիր կործանել, տապալել : ընկճա+ : Prostérnersi, յ. Յերկիր տապածիլ, անիանիլ յոտս, խոնարհիլ : այլայլ փո-ղմէ+, ինք պիրմէ+ :

Prostéso, sa. Յերկիր կործանեալ, տապալեալ : անկեալ յոտս, խոնարհեալ :

Prostituíre, ն. Վաճառել զոք ի գործ պոռնկութեան : ըրևավ ընկէ+ : նկուն առնել, նուաստացուցանել : Prostituírsi, յ. Վաճառել ինք առ զանձն ի պոռնկութիւն : ինքն փինի ըրևավ ընկէ+ :

Prostituíta. Բոզ, պոռնիկ : գահէկ, քահինէ :

Prostituíto, ta. Վաճառեալ, ինք առեալ զանձն ի պոռնկութիւն :

Prostituzióne. Ընդհանուր պոռնկութիւն : ըրևավ, ընկիլ : նուաստացուցանելը, արհամարհումն :

Prostráre, ն. Յերկիր կործանել, տապալել յերկիր տապածել : ընկճել փոխ-ը-ըմէ+ : ընկճան կամ խոնարհ առնել : – ársi, յ. Ընկանիլ (ի գետին՝ ի ծունկս :) ընկճել փո-ղմէ+, այլայլ փո-ղմէ+ :

Prostráto, ta. Գետնատապած :

Prostrazióne. Պարտասութիւն, յաքսէն : ինկճանըմ : տապալումն, քանդումն : ընկըմ : գետնատապածութիւն, երկրպագութիւն : ընկճմէ :

Prosuntuóso. Տ. Presuntuóso.

Prosútto. Տ. Presciútto.

Protéggere, ն. Պաշտպանել, ընդել ի ներհուն : ինկայնէ ընդմէ+, գօրամէ+ :

Protérvia, Protervità. Կամակոր հպարտութիւն, վիտութիւն, գոռոզութիւն, ժպրհոտ, լպրծութիւն, յամառութիւն : ծաղրաւլուծ, պինկոխինէ+, ինաթ :

Protérvo, va. Վէս, գոռոզ, տառմաղ, ժպրհ, անպատկառ, յամառ : ծաղրաւլ, պինկոխ, ի-նաթ :

Protésta, Protestazióne. Գրաւոր յայտարարութիւն, հրատարակութիւն (կամաց·) հրատարակութիւն իրաւազանութեան : ինքզբ, ակնէ : խոստումն, վկայութիւն (սիրոյ, ևն :)

Protestánte, s. Դաւանող, խոստովանող : Կորպանդ, նորադիւտ . (ի Լութերական, Կալվինական :)

Protestantésimo. Ընդանի ինչ ինքն նորադաւանդից . Ընդհատական դաւանութիւն :

Protestáre, ն. Դաւանել, խոստովանել, խոստանալ հրատարակաբ, վկայել : ինքզբ ընդմէ+ : ն. և ե Ցոյս առնել, ծանուցանել, հրատարակել իրաւազանական ընթացք :

Protestatório, ia, այ. (Պատարագ) խոստովանող . (ի մէնի պահիլ հին օրինաց :

Protésto, Protestazióne. Յայտարարութիւն (վաճառականաց·)

Protettoráto. Պաշտպանութիւն, պաշտօն պաշտպանի :

Protettóre, ար. – trice, իգ. Պաշտպան, ջատագով, պահապան : հիմայնէձի, արգա :

Protezióne. Պաշտպանութիւն, հովանի : հիմայնէ, արգաւէք :

Próto. Ընտհանապետ, գլխաւորհետաքրքրող, գլխաւոր, Ճարտարապետ : գալքա, ինչոր պաշը :

Protocanónico. Կանոնական :

Protocóllo. Ընդանութիւն, արձանագրութիւն (նօտարաց·) պէնէ, անա պէճինէի, ինինէ+ :

Protomártire, ա. Կախտաւիկ :

Protomédico. Բժշկապետ : ինքզ պաշը :

Protonotariáto. Գրապետութիւն

Protonotário. Գրապետ :

Protopaschiti, ար, յոթ· Որք ունեն զպասիկն ընդ հրեից :

Protoplaste, ա. Ընարչապետ :

Protoplasto, գ. Կախտաւոր :

Digitized by Google

Protótipo. Նախատիպ, նախատիպար, առաջնին օրինակ: ա. Նախատիպ, սկզբնատիպ:

Protuberánza. Ուռուցք: Ելուն:

Próva, Pruóva. Փորձ, ճաշակ, փորձառութիւն: Ներքինկ: փորձ (ճաշակաւոր անձն:) Ներքին հիւսուածս, ապատճառ. վկայութիւն: Նոպաթ: վերկայ: adv. և. Gara. far pruóva. գործ առնուլ, փորձել: Վերգոտ ծիլ, ազգեալ, գօրիլ, յուսացնել փաստիլ. յանձնի: In prova, in pruóva, ի. կամաւ, խորհրդով, դիտմամբ, գիտաւ: Ըն գոյն: dare a pruóva. վստահեցնել լինդ ապացուցանաւ փորձոյ: a tutta prova, ի. ըն կարի, ճշմիւ: ամի փուքիոյ պըն գութ: a prova, a pruóva. adv. a Gara. A tutta fè ad ogni prova, a tutte prove. Յարմար առ ամի փորձ, յարմար'ի դիմակալել ամի:

Provábile. S. Probábile.

Próvare, չքեղ. Փորձել, զփորձ կի զչափ առնուլ: Ներքինկ ելնել, աշխատ, պնդիլ: Հաստատել փաստիլ, յուսացնել: Նոպաթ ելնել: mi provo alla battáglia. առնեմ զփորձ ապատերազմի: provarsi con alcuno. մրցիլ լինդ ումեք: փչօյնալ:

Próváto, ta. Փորձեալ, փորձ, վկայեալ, յուսացեալ:

Provatóre, տր. Փորձառու, որ զփորձ առնու:

Provatúra. Աշգ ճիշ պատկոյ:

Provazióne. Փորձ: Ներքինկ: ապատճառ, փաստ: Ակոկ:

Provedére. S. Provvedere.

Provegnénte, ս. Աճեցեալ, բուսեալ, յառաջ եկեալ, ծագեալ:

Proveniménto. Գոյացուած, ամոյք:

Provenire, ն. Աճիլ, բուսանիլ, արմատանալ: պնդիկ: Ծագիլ, յառաջ գալ, բղխիլ: դուռ եկ:

Provénto. Ուռուք, եկամուտ: ելեւէր, իրաք: շահ: Քայիա:

Provenúto, ta. Ծագեալ, բուսեալ: դուռ եկեալ:

Proverbiále, ս. Առակական, առակաբանական:

Proverbialménte. Առակաբ:

Proverbiáre, ն. Կշտամբել, խրատել: ապարտամաբ: — ársi, յ. Խրատուիլ, զգիտնալ: աչօյնալ:

Provérbio. Առակ, առածանուած: Հնոլ: Նախատինք: նիկ: andar in — . լինիլ յառակս, քաղաքացոց ամենեցուն:

Proverbísta, ա. Առակախօս, առակող, առակագիր: առակասէր:

Provétto, ta. Հնացեալ, աւրբեալ, ծերացեալ: Եկեալ յարս:

Providaménte. Նախատեսութեամբ, ակնչութեամբ, հոգատարութեամբ:

Providénza, Providénza. Տես չութիւն (ածական.) Նախատեսութիւն: գաթ, գուրբեան: Նախատեսութիւն, յառաջատեսութիւն: Ելեւէն ներքինկ: Հոգ, հոգատարութիւն, խնամ, նախահոգութիւն: Նախատեսապատրաստութիւն: Ներքինկ:

Próvido, Próvvido, da. Նախատես, յառաջատես, զգուշաչարք, խոհական: աւրէն ներ, ամուսպիծ:

Provincia. Գաւառ: Էպաւնի, հնկնէկեն: Provincie. Նահանգք, երկիրք, աշխարհք, տեղիներք:

Provincialáto. Գաւառատեղ: Ժամանակ գաւառատեղ:

Provinciále, ց, ա. Գաւառատեղ, գաւառական: հնկնէկենէ գաւառատարբեր (հրոմի:)

Provinciále, ած, ս. Գաւառական, գաւառացի:

Provincióla. Գաւառ փոքր:

Provocáre, ն. Գրգռել, դիմել: հրատարակել: գնդիրել: Ներքինկ, կիլ ներքինկ, փաթիլ:

Provocatívo, va. Գրգռիչ:

Provocatóre, ա. Գրգռիչ: del vómito. որդատարգիչ: Փսակ:

Digitized by Google

Provocazióne, Provocaménto. Գրգիռ, գրգռումն:

Provvedénza. S. Providénza.

Provvedére, Provedére, ն. Հայթայթել, հոգալ, պատրաստել կամ մատակարարել, դպչել, հասնել գործել, պատրաստել: Ներգիր՝ ընծել՝ ընծիւ՝ ընծիւն ընծրել: Վերել, հաղորդել: հոգ տանել, հնարս խորհիլ: գայ ըստ, լուր ընել: յառաջանալ լինել: ելանել ընծրել: հայիլ նեկատել: պաճուճել: նախապատրաստել, խոր նամբել, հոգալ, կարգադրել. գործ մեան մատուցանել, պատրել: — érsi del necessário. հայթայթել պատրաստել զանձս անձին:

Provvediménto, Provediménto. Հոգ, հոգատրել, նախապատրաստել, գործիք: նախապատրաստութիւն, հայթայթումն: Ներգիր:

Provveditoráto, Provveditoría. Հանդերձապահութիւն:

Provveditóre, Proveditóre, ա. Հանդերձապահ, համբարապահ, պահեստապետ, խնամակալ: վերիչ: di casa. շտեմարանապետ, մատակարար: տիրոջ պաշտօնեայ վարդիչ:

Provveditríce, ի. S. Provveditore.

Provvedutaménte, Proveduta-ménte, ի. ըստ պատշաճութեան, խոհեմութեամբ, զգուշութեամբ:

Provveduto, Proveduto, ta. Հոգատար, հանդերձակալ, պատրաստակալ: անդ և Provvidente.

Provvidaménte, Provvidenteménte. S. Providamente.

Provvidénte, ա. Ըստ պատշաճութեան, խոհեմ, զգոյշ: տեսիչ: իմաց:

Próvvido. S. Prόvido.

Provvigióne. S. Provisióne.

Provvisáre. S. Improvvisare.

Provvisionále, ած, ն. Կամաց տուեալ, Ժամանակաւոր, անհաստատուն (կատարվորութ. նե:) երկնի:

Provvisionalménte, ի. Կամաց տուեալ, առ ժամանակ, առ ժամուն: երկնի:

Provvisionáre, ն. Կարգել ըստ շատ, առատ ուտելիք: ընկենել վերել:

Provvisionáto, ta. Ըստ պատշաճ: ընկենելի:

Provvisióne. Հանդերձանք, պատրաստութիւն (իրաց:) ներգիր: հատուցանք, գործունեայ, պատշաճ: ըստ ի: ընծրակ, հասս, ուտելիք: խոհեմ, ներգիր: վաստակ աշխատանաց, կամ հասս վաստակալեայ: անձնիկ, խոհեմ: պատշաճութիւն, կանոն, վերիչ: per modo di —. առ այժմ, առ ժամանակ: առ անդամ: ընծրելի

Provvisioniéro. Հատուցանող, կամ հատուցանողական (գործոց, նե:)

Provvisóre. S. Provveditore.

Provvísto, ta. Հանդերձեալ, պատրաստակալ, կազմեալ:

Prúa. S. Prora.

Prudénte, ն. խոհեմ, խոհական, խնամակալ: ափըելը:

Prudenteménte. խոհեմաբար:

Prudénza. խոհեմութիւն, խնամատարութիւն: ափըելըեփ:

Prudenziále, ն. խոհեմական, խնամատարական:

Prúdere, ե. Պատմաշրել: ներել:

Prudóre, ա. Prudúra. Պատմաշրչ, մատմաշրչուհի: ներել:

Prúgna. Շար: երիւ:

Prúgno. Շարժեին: երիւ պաշար:

Prúgnola. Շար վայրի: եապան երիւ: Prúgnolo. Վայրի շարժեին:

Prugnuólo. Յոռենի ծիւ հատատեա և սալիկ:

Pruína. Երկաթեայ / գիտը:

Pruinóso, sa. Երկաթապատ:

Prúna. S. Prugna.

Prunája, – ájo. Prunáme, ա. Prunéto. Փշոտուք, փշապատեալ, փշոտուք: ներել:

Prúno. Փշոտի փշապատեց: փշոտ: լաւը, ներել:

Prunóso, sa. Փշապատեց, լի փշապատեալ:

Prnóva. S. Prova.

Digitized by Google

Prurígine, Prurito. Մ ապտնել։ ցնծիլ։ ամենչ։

Pruriginóso, sa. Մ ապտնելի, ցանկալի։

Pruvíre, ս. Մ ապտնելի ցանկանալ։

Prussiáto di ferro. Գնդկեղեկ նեղուկ ինչ կապույտ։

PSI

Psicología. Հոգեբանութիւն, ճառ հոգւոյ։

Psílio, Psíllo, Sílio. Ի խոտ ինչ, որոյ սերմն է սեաւ և նման լուսոյ, կոչի և Pulicária. ի լատ. խոտ։ գործ կարէի։

PTI

Ptialísmo. Բազմահեղուկ։

PUB

Pubblicaménte. Հրապարակաւ, առաջի ամենի։ ելոյ ի լոյս։

Pubblicaménte. Հրապարակութեամբ, հրապարակակոծ։

Pubblicáno, Publicáno. Մաքսաւոր։ ի Հռոմայեցւոց։

Pubblicáre, ս. Հրապարակակել, հրապարակել։ յայտ առնել։ եղծել՝ գրչեան կնիքն։ առնուլ յայտ զգործս, հրապարակել զինչս առջև։ գրէին զգալի կնիքն։ un libro. ի լոյս ընծայել զմատեան ինչ։

Pubblicatóre, ս. Հրապարակիչ։

Pubblicasióne. Հրապարակութիւն, լոյս։

Pubblicista, ս. Մատենագիր հրապարակաց իրաւանց, հմուտ օրինաց հասարակաց։

Pubblicità. Հրապարակութիւն, յայտնութիւն, լինելն հրապարակական։

Púbblico, գ. Հասարակի, հանապարակուտ։ հանգ, ձկնաթ։

Púbblico, ca. Pubblichíssimo, ma. Հասարակ, հասարակաց, առնեղեցուն։ ազգական, հեթանոսին։ յայտնի, ծանուցեալ։ երեսփոխ, պետ։ donna púbblica. բազմապատկիկ։ dire in púbblico. առնել լոյս ի լոյս առնելոցուն։

Púbe, ս. Տ. Pettignone.

Pubertà. Սրտութիւն, արդունք ասպոց։ իւրութիւն, երիտասարդութիւն։

Publicáno. Տ. Pubblicano.

Pudénde, ի, յոյ. Սքողելի, առաւակունք։ ծոծոց երկրի։

Pudicaménte. Ողջախոհաբար։

Pudicízia. Ողջախոհութիւն, արդութիւն, պարկեշտութիւն։ ժուժկալութիւն, ինքնիշխանութիւն։

Pudíco, ca. Ողջախոհ, արդասէր, մաքուր։ ժպիտ։

Pudóre, ար. Սքողիլ, պատկառանք, ամօթխածութիւն։ տես, հնձաց։

Puerile, հ. Մանկական, տղայական։

Puerilità. Տ. Puerísia.

Puerilménte. Տղայաբար։

Puerísia. Մանկութիւն, տղայութիւն։ լծակցութիւն։ գործ տղայական, տղայամտութիւն։

Puérpera. Կին ծննդական, կին նորածնին։ լծկասս։

Puerpério. Ժամանակ ծնանելոյ, երկունք։ գաշտանաք ծնանելական։

Pugiláto, Pugilláto. Բռնամարտութիւն, կռիւամարտիւն։ ընկճանք։

Púgile, ար. Բռնամարտիկ, կռիւամարտիկ։ ընկճելի։

Pugíllo, գոյ. Որչափ ծայրիւք մատանց, որչափ պահեցեալք։

Púgna. Պատերազմ։ ձեռն։

Pugnáce, հ. Պատերազմական, պատերազմասէր, գոռ։ ձեռնի։

Pugnaláta. Խոցոտած գաշնակիւ։

Pugnále, ա. Դաշոյն։ հանդիր։

Pugnalétto. Դաշնակ փոքր։

Pugnáre, ն. Պատերազմել, մարտնչիլ։ ձեռն։ ընկճել։

Pugnéllo. Որչափ բռամբ մեռ։ պիղ ալեաց։

Pugnénte, հ. Խոյեցիչ, խոցոտիչ։ ոսգան։ կծու, բարկ։ սաստիկ (ցաւ։) ընկոյն։

Digitized by Google

Púgnere, Púngere, ն. խայթել, խթել, խոցել, ծակել, մորա-
հել (զերկաթ.) խեժանել (զեղն,
ևն:) ածգմամբ, պնդրմիկ: խածա-
նել, հարկանել: ըմբռնել: նեղել,
սահմանագոյացանել: ինձիմիկ:
կծանել զոք (բանիւք:) խրէմ
պելմիկ:

Pugneréccio, ia. Այրատուր:
սիւէլ:

Pugnétto. խեժան, վարդ: պէօր-
ինի, ծօփաձև: գրգիռ: տես և Pu-
gnello.

Pugniménto, Pungiménto. խայթ, խայթուածք, խայթուած:
ածգուած: զեղջ (մեղացւոց:) գինովանալոյ

Púgno. Բռունգ: ընդդէմ գործ:
կռուոյ, բռնցի հարուած: dare un
pugno, delle pugna. կռիւել, կը-
ռուիլս հանել: ընդդէմ վնաս:
pugno. որչափ բռնած միով: այր
ափով: Ձեռն, գիր: էլ: scritto di
mio próprio — . գրեալ իմով ձե-
ռամբ: avere, tenere in —. ունել
ինչ ի բռին, ը ձեռամբ: giuocar
a' pugni, far alle pugna. բռնա-
մարտիկ, կռիւամարտիկ լինել:

Púla. Պարուսան ցորենոյ:

Púlce, ի. Լու: էրէնէ:

Pulcélla. Օրիորդ, աղջիկն,
կոյս: գեղ.:

Pulcellóna. Օրիորդ եւեալ ը
չար:

Pulcellóni, ի. Ազգ, առանց
ամուսանանալոյ:

Pulcinélla. Ազգ ինչ կատակ-
երգական դերասանից: հաճի այվաւ:

Pulcinétto. Վառեակ փոքր:

Pulcíno. Վառեակ, ձագ
հաւու: էրէնէմ: ձագ ծռչնոց:
եավրու:

Puledríno, Puledrúccio. Ար-
րուկ, կի յաւանակ փոքր:

Pulédro, Polédro. Արուկ
(ձիոյ, ջորւոյ:) նոյ: յաւանակ:
սգէրա:

Puledróccio, Puledrótto. Ար-
ծիւրուկ, յաւանակ:

Puléggia. Ճախարակ: մագարա:

Puléggio. խոտ ինչ հոտաւէտ:
փիլիոփեան:

Púlica, Púliga. Պղպեղակ օդոյ,
կի այլ ինչ նիւթոյ ի զանգուա-
ծի ապակւոյն:

Pulicária. տ. Psílio.

Púlice. Լու: էրէնէ:

Puliménto. Ցղկումն, ողոր-
կումն:

Pulíre, ն. Ապերել, սրբել:
ինդիւանէմ: յղկել, ողորկել: էնը-
պահլամամ: սրբատանել (զձառն.)
զարդարել:

Pulitaménte, Pulíto, ած. Ապ-
րատ, ջինջ, վայելուչս, գեղեց-
կապէս: էպ, ինուչէ:

Pulitézza. Ապերութի, սրբու-
ինդիւանի: վայելչութի, գեղեցկու-
թի, շնորհ: ինուչելի, էնէպիլի:
մարդավարուի, քաղաքավարուի,
քաղաքեկենցաղուի: էրէնան, իլի-
ճար:

Pulíto, ta. Ապերութ, սրբ, յղ-
տակ, ջինջ: էպ, ինդիւ: ողորկ,
հարթ, վայելուն: էրէպահուչ, էպ-
լագ: գեղեցիկ, վայելուչ: ինուչէ:
քաղաքեկենցաղ, քաղաքավար, քաղց-
րաբարոյ: էրէնանչը: far —. գոր-
ծել բարուք, կատարել անվհատ:

Pulitóre, ա. Ցղկիչ, ողորկիչ:

Pulitúra. Ցղկումն, ողորկումն:

Pulizía. տ. Pulitezza. Կառա-
վարութի քաղաքի շուրջ զապահո-
վութէ և զանգորդութէ քաղաքացւոց:
չաուի, չապիլիխ:

Pulluláre, Pulloláre, ն. Բաղ-
բողջել, շաւաւիղել: փիլիւնենմիչ:
բղխել ջրոյ: սաս էգմամ:

Pullulatívo, va. Ընծղիչ:

Pullulazióne, Pullulaménto.
Բողբոջումն:

Pulmonário, ia. Թոքային:

Púlpito. Ամբիոն, ամբոն (քա-
րոզչաց:) էնբոխ:

Pulsátile, հ. Զարկանօղ, զար-
կողական: vene pulsátili. զարկե-
լուակք:

Digitized by Google

Pulsatório, ia. Զարկոտական (ցաւ։)

Pulsazióne. Բաղխել, բաբախել, կամ զարկ ընդհատակաց։ Շարժիւն (նախանձու։)

Pulsilógio. Զարկախոյզ. (գործի ինչ բժշկական։)

Pulzélla. Օրիորդ, աղջկին, կոյս։ գէզ։

Pulzellétta. Աղջկին փոքրիկ։ գեղջըկուկ։

Pulzóne, ա. Հայր նշանադրաց. (է գործի ինչ պղպեղատեսակ։)

Pungénte, հ. Տ. Pugnente.

Pungenteménte. Կակծեցուցիչ իմն օրինակաւ, զկծեցուցանելով, սաստկագոյնս։

Púngere. Տ. Púgnere.

Pungétto. Խճան, մատակ։ Ծ. պոռնկ, ցահմոռնք։ գրգիռ, խայծ։

Pungiglióne, ա. Խճան։ Ծ. պոռնկ։ խայծոց (մեղուաց. եւն։) պէօրնիս, պիէնի։ գրգիռ, խայծ (մարմնոյ։)

Pungiménto. Տ. Pugniménto.

Pungitívo, va. Խայծիչ, խոցոտիչ, կծու, գառն։ պէօպին։

Pungitójo. Խայծոց։ պէօրնիս։

Pungitóre, ա. Խայծիչ, խճանող։

Pungoláre, ն. Խճանել, հարկանել խճանաւ։ պէօրնիլ։

Púngolo. Խճան։ Ծ. պոռնկ պէօրնիս։ գրգիռ, յորդոր։

Punibile, հ. Պատժելի, արժանապատիժ։

Púnico, ածական. pomo púnico. Տ. Melagrana.

Puniménto. Պատժումն, պատիժ։ ձէղա։

Puníre, ն. Պատժել, պատուհասել։ հագընգան ընլիլ։

Punitívo, va. Պատժական։

Puníto, ta. Պատուհասեալ։

Punitóre, ա. – trice, ի. Պատժող, պատուհասիչ։

Punizióne. Պատժումն, պատիժ։ ձէղա։

Púnta. Ծայր, ծայր (սրոյ, սուգի, զանգակատան, եւն.) սայր։ սուր, սիւրի սուր։ կտուց (թռչնոց) պոռնկան։ խայծ, գրգիռ։ per punta, հ. ուղղորդ, գէպ ուղիղ։ Սպրատի հարուածելիք (ունկան։) far la – a. սրել։ սիւրիլնէ։ – di terra. ալարանոց ցամաքի։ պօղաղ։ – di mare. խորշ ծովու, բազուկ ծովու։ փէօրֆէզ։ Punta. Կշռացաւորի։ սուլիման։ acuto in punta. ծայրասուր։ սիւրի։ di punta, հ. սայրիւ, ի սայր սրոյ, սպրատի։ պէօրնիկ խնկ։ ուղղորդ։ պօղրա։ a punta di diamante. ի ձև բրգաձև ադամանդի։ star punta punta. լինել յար ի գժտուն, միշտ կապիլ։ avere alcuna cosa sulla punta della língua. ուչ չիչել արագ։ pigliar la – a. սկսանիլ գինուցն քացախել, կամ ապականիլ։ սիւրէնէնմէ։

Puntále, ա. Ծայրասուր երկաթի ի ծայր լարից։ ծայր (պատանիից սրոյ։) ուճ։

Puntalménte. Ի լաւ միտս. մանրամասն։ պիրէր պիրէր։

Puntáre, ն. Կետադրել, նշանակել կէտիւք։ Նօգիւլատ։ il cannóne. ուղղել զթնդանօթն։

Puntáta. Սպրատի հարուած։

Puntáto, ta. Տ. Punteggiáto.

Puntatúra, Puntazióne. Կետադրուի։

Puntázza. Սայր երկաթոյ մըխակ ի ծայր ցցից։

Punteggiaménto. Կետադրուի։

Punteggiáre. Տ. Puntare.

Punteggiáto, ta. Կետադրեալ, կետանիշ։ նօգիւլաչափ սպրատ պէնէ։

Punteggiatúra. Կետանիշ նկար, կէտք նկարուց, կէտք։ նօգիւլ։

Puntelláre, ն. Հաստատել նեցուկս, դնել խեչակ։ պայփ գօմակ։ հաստատել։ – ársi, յ. Ցնծալ, հաստատիլ։

Puntéllo. Նեցուկ, մոյն։ պայփ։

Digitized by Google

Punterélla. Վայր կամ ծայր փոքր

Punteruolétto. Փոքրիկ սրաձայր երկաթ :

Punteruólo. Աշտե. սրածայր երկաթ, հերիւն : պիղ : ձգտի, կամ ուժգ (ցորենոյ, գալարեաց, ծառոց :) պօղայ պիւռ :

Puntíglio. Մեռած երջանկ. խնամասակութիւն : սրատես-սակրտութիւն, խղճ նախասրատութիւն : star sul —. պահել զծանրութիւն և՛ ի մանուանս. սրատես-սակրել և՛ ի մանուանս խակ, յոմանի սրահանջել զպատուիս անձին :

Puntiglióso, sa. Պատես-սակր, սրատես-սակնդիր :

Puntino. Կէտ փոքրիկ : a un puntino, կամ di —. ի. անվրէպ, անվրիպաբար, մանրը, ճշդագոյնս, ճըշդիւ : ի ճամի :

Puntiscritto. Կշռանագիր, կամ նշանակ սպիտակերեսից : — . լատինաբերս նշան :

Púnto. Կէտ : նօգիա : ժամուանակ, ժամ, պահ, վայրկեան : պահ, պիր պէմ : in quel — . յայն ժամ : o պահուն : in fino a questo — . մինչեայժմ, մինչեայսր : կիսկէտ : in un — . ի վայրկենի, յակուն թռիչաբեր, խակ և իսկ : փիւռ : nel punto di partire. ի ժամ մեկնելոյն : Հայեցուած (աստեղագ :) Punto. Կէտ (գրուածոց :) Punto fermo, կամ finale, կամ punto. Վերջակէտ. (առ. իսաստացին՝ է մի միայն կէտ եզեալ յատարտ պարբերութեան :) mezzo punto. միջակէտ. (առ. իսաստացին՝ են երկու կէտք եղեալք ի վր միմեանց :) punto, e vírgola. կամ due punti. երկու կէտք. (առ. իսաստացիս է մի միայն կէտ, և ի ներքոյ ստորակէտ այսպէս ;) punto ammirativo. Նշան զարմացական. (որ է այս!) punto interrogativo. սպարոյկ, կամ նշան հարցական, (որ է այս?) far punto. կասիլ, զանդի առնուլ, դադարիլ : փոյթ, փերթահաւ էնդիւ :

Púnto. Ցախեաղասուն, խնդիր, մատնաւորութիւն : գործառութիւն : կատարած, կատարութիւն : գլուխ բանի, նիւթ, նիւթ, մնան բանի : նպատակ : մնան մտածուած : il punto dell'affare consiste in quésto. գործառոյն գործոյն՝ յայսմ է : t'ingannì sopra quésto — . խաբիս յայսմ toccar tutti i punti. մի ըմ միայն առնել զամին : փերթափ փերթափ անօթնէիւ : venire al punto. մատչել ի նիւթ անդր : բան ինչ ի գլուխ առնել, կամ վկայուած ինչ ի գլուխ : Վերձակ, առհասին : կայ պերթձիս : a che punto? զինչ մատ մնանի : Punto. Կայութ, կոյս, մնան : կէտ, պեղ : ներքուն, խմաստակուն, խորամանկուն : Punto. Կէտ կարուածոյ, կամ կարուպիկիւ : Punto. Գործ ինչ ասղնկար : (խաղալիկ (ղեղոց կամ նատրին :) in punto, ի. ի կարգի, ի պատրաստի, պատրաստ, մերձ : հապճեպ, էպճի : era in punto d' ardersi. մերձ էր ի հրդեհիլ : in buóno, in mal —. բարեբաստուածք, գժբաղդութիւք : ésser, méttere in —. լինել ի կարգի, կազմ : կարգել, կանխաւ պատրաստել : ésser in buón —. լինել քաջառողջ : pigliare in buóno, կամ in mal —. առնուլ ժամուս, կամ տարաժամուս, ի չար ժամուս, յանդիպաս : punto per punto, ի. անվրէպ, ճշդիւ, մանրի : di punto in punto, ի. պահ ըս պահ, ի միոլէ յայլ, առեալ առեալ : di tutto punto, ի. գլխովին, խապատ, լիով : armato di tutto —. պատապազինեալ, վառեալ զինեալ յամենայնի : ֆիւռ պիւռ : toccare կամ non toccare il —. հասանել կամ ոչ հասանել խնդրոյն կամ նպատակին : dar nel punto in biánco. հարկանել ի նպատակն : a punto, կամ appunto. ի ժամուս, անվրէպ : վրիպինձ, ի ճամ : a un punto preso, ի. ի ժամուս, պատահ գաղեալ : l'ho tirato al punto, ch' io voleva. ձգեցի

Digitized by Google

գինա անդ՝ ուր կամիցի : a un tal punto d' insolenza . ցայն վայր յանդգնութիւն : l' affare è in tal punto che ... ցայն վայր եհաս բանն մինչև : a che punto è la sanità? մինչ կեայ : a che punto son le cose ? զկայսդ են իրքն : le più grandi inimicizie náscono da punto d'onore. մեծամեծ թշնամութիւնք ծնանին ի գժտառէ պատճառէ : Punto verticale. տե՛ս Zenit. Punto. կէտ : voi non avete punto di cosciénza. չունիք գէտ խիղճ մտաց :

Púnto, ta, ած. խայթեալ, խրեալ նեաղ :

Púnto, ի. բնաւ, ոչ քնաւ, ոչ, ոչինչ : տայ, ծօփ : փոքր գէտ, տուղ գէտ : պիր ապ : punto punto. փոքր ըստ փոքր , գոյդն գէտ : ոչինչ , ոչ : per punto, ի. քնաւ, ոչ քնաւ : տայ : senza punto pensare. առանց գէտ զմտաւ ածելոյ, անխորհրդաբար : nè punto , nè poco . ոչինչ : հիւ պիր չէյ :

Puntóne, ա. Տ. Puntello.

Puntóne, ի. Աղյուսագի, ի տայր :

Puntuále, ած. փոյթ , փութալան, ճիշդ . անվրէպ, զգուշաբար : ծափայլի :

Puntualità. փոյթ մեծ, ճշդութիւն, զգուշաբարութիւն : փայլիք, ինդայնաբար

Puntualménte. փութով, ամենայն փութով ակնդուքն, զգուշաբար, ճշգաղձաբար : ճահափ իլէ , ինդայնաբար խուրճ :

Punţúra. Հարուած սայրի, խայթուած, խոցուած : ասփալ : վիշտ : պէրպ : նախատինք : սիրիկ : երգիծանօղ զրոյց : ինճիրճիճի սէօզ :

Punzecchiáre , Punzelláre, ն. կծանել : ասփալ :

Punzecchiatúra. Տ. Punteggiatura.

Punzoncíno, Punzonétto. փոքրիկ գրոշմ. (գործի ոսկերչաց :)

Punzóne , ա. կռուպ, կռուպ ուժգին : էսմրուփ : գրոշմ գրոշմագիր կամ տառից (ի գործի ինչ :) սիրդ :

Pupílla . Բիբ : ինօղ պէպէյի : որդ աղջկան :

Pupilláre, ի. Որդոյ , որդոց :

Pupillétta , Pupillúzza. Բիբ փոքր :

Pupíllo, la. Որբ : էօփիլ : métter ne' pupilli . կարգել զոք ընդ պատասխանատուս վէր շուայլութեան չիցի :

Pur. Տե՛ս Pure.

Puraménte. Մաքրապէս, անեղծաբար սրտիւ :

Pur beáto. կամ pur beáto che. Ոչ՛. Ոչիւ մեծի բարեբաստութեան , ոչիւ խնդութեան, եթ բարեբաղդութեան, այդպէս ամենայնօք, զգայն կատեալ, զգայն խնդրելի, հնարք այլ , երանի ի քեզ : խօշ , ճանըմ ինէ , խոպիպիմ պիս եա : Ախ եա Manco male.

Purchè, ի. եթէ, միայն թէ : Բիւ

Púre , համարի նուիրական . խոհ , առաքելէն : ինէրէնգ , պարէ : միայն : առլ : եա : հուսակ յետոյ : pure allora . ցայ appunto . ի նմին խոհ ժամի, առ ժամայն : խամամ օ վա փէնիպ : or pure. որդ : փէնիպ : pur troppo. շատ, լիով, առատապէս, կարի : յոյժ : լօգ : pure . բայց, այլ սակայն, եա սակայն, առ կայն եա այնպէս : կոխին , ամմա : se pure. եթէպէտ եա : քիւրտչը :

Purélla, la. Purétto, ta. Մաքուր, յատակ, ջինջ : ինդիզ : vino puretto . գինի անապակ : սաֆի չարպայ :

Purézza. Տե՛ս Purità.

Púrga. Դեղ մաքրողական : չէրպէնէ : purghe . գաշտան , օրէնք կանանց : ադէթ :

Purgacápo. Դեղ փոնգատոցիչ , մաքրիչ գլխոյ :

Purgaménto. Տ. Purgazióne.

Purgánte, ած, ի. Մաքրիչ : եա գ. Դեղ մաքրողական : չէրպէնէ . որ կայ ի քաւարանի :

Digitized by Google

Purgáre, նև. ե. Մաքրել, սրբել, ջնջել, ընտրել: Ներդնդնել: Քաւել, զմեղս: Կենահոգ ածել: Նուաղեցուցանել (զպատրաս:) uno. տալ գեղ մաքրական: Ջերպել վէրմեղս: – ársi, յ. Ազնուլ զգեղ մաքրողական: Ջերպել ալմա:

Purgataménte. Ցաւակս, անվթար յատակապանութ: Ներդնդ:

Purgativo, va. Մաքրական (գեղ:) պոռփոխիճ:

Purgáto, ta. Մաքրեալ, մաքրեր, ջնջեալ, աբ: փափ, Ներդնդ: կիրճ (լսելիք:) յատակ, կամ անվթար (ոճ.) ուղիղ:

Purgatóre, ա. Մաքրիչ: Ներդնդնէն: Թափիչ: Ներէր: պատրաստ կամ զատարց. (ես այսմ ասի և) Purgatójo, և. Purgatório.

Purgatório. Քաւարան: աբաքիչ: Նեղուիչ մեծ, անձկուիչ, տառապանք: Եղկելի, խոչընճդ: տես և Purgatore.

Purgatório, ia, ածական. Մաքրողական, քաւիչ:

Purgatrice, ի. Մաքրիչ:

Purgatúra. Ազտեղուած (ոընդդատ.) խլինք: պոռխոտ: անմաքրուած, յաւելուած (ցորենոյ, խոտոյ,) աղբիւս: Ընօթ ընօթ:

Purgazióne. Մաքրուիւ: օրէնք կանանց: Լատագովուիւ անմեղուած անձին փաստիք, կամ տանջանօք:

Purghétta. Յակաւ, կամ մեղմ գեղ մաքրական:

Púrgo. Գործառուն Թափչի:

Purificánte, ս. Մաքրիչ:

Purificáre, ն. Մաքրել, սրբել, քաւել: Ներդնդնէն: առուգել: Խահգիգնէն: – ársi, յ. Մաքրիլ, սրբիլ, կատարեալագործիլ: Ներդնդնէն:

Purificatójo. Մաքրիչ սկուդն:

Purificazióne. Մաքրուիւ, սրբուիւ, քաւուիւ:

Puritá. Մաքրուիւ, սրբութիւն: Ներդնդնէն, փափ: անթծուիւ, անմեղուիւ: ուղղուիւ, յատակուիւ (ոՃով կամ գրուածոց:)

Puritáno. Մաքրականն. (աղանդաւոր:)

Púro, ra. Մաքուր, ջինջ, աբ. յատակ: Ներդնդ, փափ: անթիծ (վրդովք.) անխեղդ, անաղարտ: սալխն: vino. գինի անապակ: սաքի ջրոպ: (արծաթ) ընտիր: հաս:

Purpúreo, ea. Ծիրանագոյն, ծիրանի: ալ, կերմըղը:

Puruléntо, ta. Թարախեալ, խղխայլեալ: Իրինէ:

Puruléntza. Շարաբ: Իրին:

Pusignáre, ե. Հատել յետ ընթրեաց:

Pusígno. Կերակուր յետ ընթրեաց:

Pusillanimità. Վատասրտուիւ, վատուիւ, երկչոտուիւ: գօրգաթէ:

Pusillánimo, ma. – Pusillánime, ս. Վատասիրտ, երկչոտ, վատ, փոքրասիրտ: գօրգած:

Pusíllo. Փոքրիկ: նուաստ, արհամարհ:

Pústula, Pústola. Խաղաղատրտ, պալար: Լիպան:

Pustulétta. Փոքր խաղաղատրտ:

Putativo, va. Կարծեցեալ (Հայր.) համարեալ:

Puténte, ս. Գայշահոտ: գօգնոշ:

Putíre, ե. Տ. Puzzare.

Putório. Գայշահոտ կենդանի ինչ կզանման:

Pútre, ս. Տ. Pútrido.

Putrédine. Նեխուիւ, ապականուիւ, նեխ: Ընդնդնէն, Ընդնդմէ:

Putreſáre, ն. Նեխել, ապականել: Ընդնդնէն: – ársi, յ. Նեխիլ, ապականիլ: Ընդնդմէ:

Putrefattíbile. Ապականացու:

Putrefátto, ta. Նեխեալ:

Putrefazióne. Տ. Putriditá.

Putridáme, – dúme, ա. Նեխեալ նիւթք, ապականուիւք, աղտեղութք: Ընդնդ՝ գօգնոշ նեխուէ:

Putridíre, ե. Նեխիլ, ապականիլ: Ընդնդմէ:

Putridità. Ախտութիւն, ապականութիւն, նեխ : էխրիփէխ :

Putridito, ta. Pútrido, da. Ախտեալ, ապականեալ : էխրիփէալ

Pútta. Տ. Puttana. Կաշառակ, կին պոռնիկ՝ որ ուսանի զպատրաստ մարդկային : աղջիկն : գըչ :

Puttáccio. Մանուկ չար, խոտ :

Puttána. Բոզ, պոռնիկ : գահիճ :

Puttanáccia. Անարգ բոզ :

Puttaneggiáre, ɔ. Ախտալ զբոզս : պոպոլլոպով վարմամ : մատնել զանձն ի գործ պոռնկութեան : գահիճէփ ինրմէ :

Puttanéggio, Puttanería, Puttanésimo, Puttanía. Բոզութիւն, պոռնկութիւն, անառակութիւն : գահիճէփ :

Puttanélla. Բոզ մանկամարդ :

Puttanésco, ca. Պոռնկական :

Puttaniére, ար. Բոզապատճ : գահիճէքան :

Puttélla. Աղջիկն մատաղ, աղջիկն : գըչճըղաղ :

Puttéllo, Puttíno. Մանկիկ, մանուկ : օղլանճըք :

Pútto, գոյ. Մանուկ, տղայ : չօճուգ, օղլան :

Púzza. Թարախ, շարաւ : իրին : Տես և Puzzo.

Puzzáre, ɔ. Հոտել, բուրել հոտ գարշուել : գօգմաք :

Púzzo. Հոտ գարշ, ժահահոտութիւն : փէնա գօգա :

Púzzola. Մրջիւն ինչ : գարշահոտ կենդանի ինչ նման կղզի : առնակ ինչ աղեխ : ծաղիկ ինչ :

Puzzoléntе, հ. Գարշահոտ, ժահահոտ : գօգմաչգաղիր, գարշ : մոբգար :

QUA

Quà հ. Ատ, աստանօր : պոբգափ : այդր, յայս տեղի : պոբգայս : quà, e là. աստ և անդ : այս և այն, այս ինչ կամ այն : di quà. աստ, աստանօր : պանգափ : այդր : պոբգայս : աստի, աստուստ : պանգափ : է այս : պոբգափան : յաստիս, յաստի կեանս : պոս փանէգափ : յայսկոյս : պէրի di quà, հս. յայսկոյս : պէրի di quà, այդր քան : պէրէկ : պէրի Խոբգափ di quà all'Índia. այդր քան գՀնդկաստան : di quà dal monte. յայսկոյս լերին : di quà a mille anni. աստի ցհազար ամս : vóltati di quà da me. հայեաց յիս : di quà, e di là. աստի և անտի : egli è ora di quà, or di là. կայ նա մերթ ի մի կողմն, և մերթ ի միւսն : di quà, e di là. կի di là, e di quà. աստի և անտի, երկուս տեղ, յերկուց կողմանց և : էդի Խոբգափան : di quà, di là, di giù, di su. ընդ ետ ի ողմն, ետ ուրեք : in quà, հս. յայս կողմն, յայս կոյս : պոս Խոբգափ փօղբոս : ցայգ, ցայս վայր, ցայժմ : էնմէդի Խէ : ընդ այս, այդր, այդրէն : պանգափան, պոբգայս : d'allora in quà, da quel tempo in quà. յայնմհետէ, անտի և այդր : ծպան պէրի : da indi in quà. անտի և այդր : առ յաստս, յետոյ, յետ այնր, յետ այնորիկ : ծպան պէրի, ասղբա, ծպան ասղբա : in quà, e in là. աստ և անդ : di quà entro. ի ներքուստ աստի, աստի : di quà giù, և di quaggiù. աստի ի խոնարհ, ի ստորին կողմանէ աստի, ի ստորէ : di quà su, և di quassù. աստի :

Quadernáccio. Տետրակ յորում խատն նշանակին զինանգան նիւթք : փէքիրէր :

Quadernále, ա. Quadernário. Quadernáro. Յանանուր ինչ քառատողեան :

Quadernétto, Quadernúccio. Տետրակ փոքր : փէքիրէրճի :

Quadérno. Տետրակ : փէքիրէր : կրկին քառեակ, երկ քառեակ : փէօրի էքհոբ : քառակուսի ածուպատրաստեալ : di fogli. տրցակ մի թղթոյ : պէր փէսիէ էհահոբ :

Quádra. dar la quádra. Ծաղր առնել : Խզագ էրհէ :

Digitized by Google

Quadrábile , ի. Յարմարելի :

Quadragenário , ia. Քառասնամեայ : Գերդ երկնպա :

Quadragésima. Տ. Quarésima.

Quadragesimále. Տ. Quaresimale.

Quadragésimo , ma. Քառասներորդ : Գերգընդ :

Quadraménto. Քառակուսութիւն :

Quadrangoláre , ի. Քառանկիւնի : Քէօշէ չէօղէկլի :

Qurdrangoláto , ta. Գործեալ քառանկիւնի :

Quadrángolo . Քառանկիւն : Քէօշէ չէօղէկլի :

Quadránte , ա. Քառորդ բոլրակին : Բոլակի փայրէ : Քառորդ . (գործի) Չորեանակ ալաքի՝ անուանուած ժամացոյցին :

Quadránte , ածական , ի. Յարմար , պատշաճ , դիպաւոր :

Quadráre , ն. Քառակուսել , գործել քառակուսի : Քէօշէ չէօղէկլէ : ն. Հաճոյանալ : Նպատ ալմակ , հաղ կելմէք : Յարմարիլ , պատշաճիլ , ի գէպ գալ : Նպատ գըլմակ , ուչիւն կելմէք :

Quadratíno. Քառակուսակ :

Quadratívo , va. Քառակուսական , յարմար ի քառակուսել :

Quadráto , ta , ածական , և գ. Քառակուսի : Քէօշէ չէօղէկլի : quadrato. անձեռնայ , թիկնաբերդ , հաստատահարգատ , յոյր : Կերէկլի :

Quadratríce . Քառակուսիչ :

Quadratúra. Քառակուսութիւն , քառակուսաձեւութիւն քառակուսաչափ : Քառորդութեան լրանալ , կամ մնալորակաց :

Quadrélla. Խարտոց մինչ խոշոր և քառանկիւնի :

Quadrelláre , ն. Տ. Saettare.

Quadrélla. յոգ՝՝ լինի quadrella. Կեռտ , փքիկ : օգ : ուղիղ կամ երկաթի քառասայր : ասղիւս : Նռաղաս : գործի քառանկիւնի :

Quadrettíno . Փոքրիկ անօթ մինչ ապակի : փոքրիկ պատկեր :

Quadrétto. Ապիւս : Նռաղաս : պատկեր փոքր : Նապաստակ :

Quadriénnio. Մեկնոց չորից ամեաց , չորս ամեայ : Քէօրի եըլ :

Quadrifído, da. Քառահերձ :

Quadrifórme , ի. Չորեքկուսակ քառատիպի :

Quadríga. Կառք քառաձիգ :

Quadríglia . Գունդ զօրաց , խումբ : Քէօչիւն :

Quadrilátero . Քառակողմն : Քէօրի չէօղէկլի :

Quadrilíttero , ra. Քառատառ :

Quadrilúngo. Քառանկիւն երկայն :

Quadriméstre, ա. Մեկնոց չորից ամեաց , չորեքամսեայ ժամանակ : Քէօրի այ :

Quadrinómio , ia. Քառապաշխ , կամ քառանդամ (քանակութ :)

Quadripartíre, ն. Բաժանել ի չորս : Քէօրի Քէօմէք :

Quadripartizióne. Բաժանութիւն ի չորս :

Quadrisíllabo. Քառավանկ :

Quadrívio , ա. Քառուղի : Քէօրի եօլ աղըզ :

Quádro , գ. Քառակուսի : Քէօրի չէօղէկլի : պատկեր , նկար : Նապաստակ : պատառ կամ շերեփակ պատակերին : Չէրչիւվէ : quadri. ածուք պատրիզաց : օճագ :

Quádro , ra , ածական . Քառակուսի , չորեքկուսակ : Քէօրի չէօղէկլի : անվիրաւ , ապուշ : Ահմագ :

Quadróne , ա. Պատկեր , կամ նկար մեծ :

Quadrúccio. Աղեւս մինչ քառանկիւնի : Նռաղաս :

Quadrúpede , ի. Quadrúpedo , ա. Քառատոտնի , չորքոտանի : Քէօրի այագըլը , հայվան :

Quadruplicáre , ն. Քառապատկել : Քէօրի գալ Քէօմէք :

Quadruplicataménte , ած. Քառապատիկ :

Quadruplicazióne. Quadruplicità. Քառապատկութիւն :

Digitized by Google

Quadrúplice, ս. քառապատիկ:

Quádruplo, la. քառապատիկ: քսօրի գալ:

Quaéntro, Quà entro. Ընդ ի ներքս, ի ներքս տալ, այդր ի ներքս: di quaéntro. ասեղի, ասեղտալ:

Quaggiù. Ընդս, կամ այդր ի խաւարհ, տալ ի տոքան: պոռալ գա ալաղտա: յառակա, յաշխարհի տալ: պոռ փնդ,տա:

Quáglia. Լոր, լորամանդրի: պըլ փըշճի:

Quagliaménto. Մակարդումն:

Quagliáre, ը — ársi, յ. Մակարդիլ, մածնուլ: գօդալնման:

Quagliatúra. Մակարդումն:

Qual. Տ. Quále.

Quálche, ս. Ոմն, ոք, իմն, ինչ: պէր: որ զինչ և, որ ինչ և: qualche fiáta, qualche volta. երբեմն, երբեմք: պուէ էէր: qualche cosa. ինչ, ինչ ինչ: պուէ ընդ: a qualche tempo. երբեմն:

Qualcheddúno, na. Qualcúno, na, ած, և գ. Ոմն, ոք, իմն, ինչ: պէր էէր, պէր, պէր ընդ:

Qualcósa. Իմն, ինչ: պէր ընդ:

Qualcosellína. Դ-այդն ինչ, ասկաս ինչ:

Quále, գ, ա. Որպիսի, զիարդն, որակ: խօրդ Ո՛րպիսի, զինչպիսի: նասըլ voi parlate quale ignorante. խօսիս որպէս զոգէտ, տգէտ առքատր:

Quále, էէր՛. յարաբ՛. il quále, ա. la quále, յ. Որ: էի, ը էի:

Quále, էէր՛. ուրակնան. Որպիսի: նասըլ, նէ ընէիլ: tal è, qual è. նոյն են ըզ միմեանս, չինք իսէիր ի միմեանց: Ած. տես Qualmente.

Quále, էէր՛. երկիցսկնան. Ո՛ր պիսի ինչ: նասըլ ընդ:

Quále? էէր՛. հարցական. Ո՛ր: հանիլը զինչ: նէ, նասըլ: ոմն: էիմ: qual mai? և ոմն քանա: a qual fine? յինչ ասկաս: նէ՛կին: qual di due? ոմն կամ ո՞ կի՞ որ յերկուց: իրիմնէ համնէլը:

Quále. Պես ... և ոմն: է՝ որ: պէրէնէ: Որ ոք, որ, որ միանգամ:

Qualésso, էէր՛. հարցական Ո՛ր:

Qualificánte, ս. Որակացուցիչ:

Qualificáre, ն. Տալ կամ տալ առնել զգօրութիւն, տալ զազգեցուն, որակացուցանել: եղանակաւորել, տալ ոճիկք զանունս ինչ պատուոյ, աղնուացուցանել: երևեցուցանել: զբանեղծ առնել:

Qualificáto, ta. Որակացեալ, եղանակաւորեալ: Գերազանց, երևելի, անուանի, պանծալի, ընտիր, աղնիւ: ինդնէ՛ր, էլ:

Qualificátore, ու. Որակացուցիչ, եղանակաւորիչ, որ տալով որակ զգօրութիւն ինչ: աղնուացուցիչ: քննիչ:

Qualificazióne. Տուչութիւն պատուոյ իրիք:

Qualità. Որակութիւն, որակ, որպիսութիւն, որպիսեան, զիարդն: էիչ, էիչնէի: բնութիւն, ազգ, եղանակ, օրինակ, սեռական: ինդ՛նօ՛ց: հանդամանիք, յատկութիւն, ձիրք: կարգ, աստիճան: in qualità di maggiordómo. իբրև վերակացուապետ տանն: uómo di molte qualità. այր գիտնական, աչքանէլի: ուղղ, տգէտ նապիր:

Qualitatívo, va. Աղնուացուցիչ, գերազանց:

Qualménte. Ո՛րպէս: նէ ընէիլ:

Qualóra, ած. Ժամ, քանիցս անգամ և: նէպան էի:

Qualsisía, ած. Qualsivóglia, ած. Որ և իցէ, զինչ և իցէ, ինչ և իցէ: հանիլը էի օլա: qualsivóglia cosa. զինչ և իցէ իր, որ զինչ և իցէ:

Qualúno. Տ. Qualúnque.

Qualúnque, ած, էպ, և յոգ. Որ ոք և իցէ, որ և իցէ, իւրաքանչիւր, որ միանգամ, իւրաքանչիւրոք ոք որ, ամ որ: հէր էէրէի, հէր պէր, հէր: — uómo, կամ persóna. ամ որ, ամ անձն ոք, անձն որ, ամ ոք

Digitized by Google

որ : – piánte. որ և ինչ տունիք ամ տունիք : – ora – . vólta. քա նիցս և, քանիցս անգամ և : գալ ինչ գիր : di qualúnque sorta. որ ալիսի և ինչ, որպէս զնարդ : հէր նէ, հէր նասըլ, հանիւրը օւռրսա : di qualúnque luógo. ուր և, ուստի և ինչ : հէր նէրէգոե ինչ : per qualúnque luógo. ուր և ինչ, ըր որ և ինչ, յոր վայր և ինչ : in qualúnque modo. զնարդ և ինչ, ոայ զնարդ : in qualúnque tempo. երբ և ինչ :

Qualvólta. Տ. Qualora.

Quándo. Ցորժամ, երբոր, մինչ, նէ ղաման գի, հալան գի : երբ, յոր ժամ : նէ ղաման : ուր, որովհետև : էնդիպու : երէկ, միայն թէ : էնչէր : quándo . . . e quándo. երբեմն . . . և երբեմն. է՝ զի . . . և է՝ զի : իշահ : a quándo a quándo , di quándo in quándo. ըր ժամանակս ժամս , սահաթ սահաթ, յոլովակի, փոփոխ, երբեմն : իշահա պէր :

Quándo , գ. երբ, ժամանակ, ժամ, սահ : ղաման :

Quandochè. Ցորժամ, մինչ, մինչդեռ : նէ ղաման գի, հալան : թէկ սպէտ : փաթալը :

Quándo che sia. երբ և ինչ , երբեմն, հուսակ ուրեմն : պէր գնդան, պէր իշան :

Quantità. Քանակուն, քանակ, որքանուն, որքան, չափ : ինգաթէր, գաթար : թիւ, բազմուն : իշէնտա : in quantità. բազում, առատ, շատ : իշէ : in gran – . բազում յոյժ, խոռուրն բազմուն :

Quantitativo , va. Քանակական : քանակաւոր :

Quánto, գ. Որքան , քանի : նէ գաթար . նէ : dite il quánto. ասա քանիդ : a quánto siámo del mese ? քանի՞ սուրբք են ամսոյն : a կամ per quánto vendi? քանդ վաճառես գալ սախարսն : per quánto mi ami. վր սիրդ որ ատ, իս :

Quánto, tal? ած. Որքան, քա նի : նէ գաթար : քանդ (ապրանք) գալ : tutto quánto. որքան և , որչափ և : ամէն tutti quánti. ամէնքն ատ. Հասարակ : հէրէնի : Da quánto, ած. Որպիսի, որչափ մեծ, որ ալիսի որ, որչափ զօրաւոր : նանըլ : quánti ne volete? որչափ ինչ, կամ որքան կամիք : ne ho quánti ne vóglio . ունիմ որքան և կամիմ : վերջը պէհնի խոսիսիդի գաթար :

Quánto , գ. Որչափ , որքան , քանի , որչափ և , որքան և : նէ գաթար , նէ : ցերբը , ցորքան ժամս , ցորչափ : նէ գաթար ղաման որչափ ինչ , ըր : l'amo quánto voi. սիրեմ զնա որպէս զքեզ : quánto è a me. իսկ յորչափ իմ : պէհնի իլլի : quánto, da me dipenderà, quanto in me sarà. իմովանին , ըր իմում կարի , չինէն կոզմանէ : պէհպէն էանա : quánto sarà possibile, per quánto si può. ըր կարի : գապիլինձէ : quánto è al mío giudízio. ըր իմում կարծեաց , ոայ եաս կարծեմ : quánto grande si vóglia. որչափ և մեծ իցէ : quánto starà a venire ? երբ եկեսցէ, երբ գալոց է : նէ ղաման էէլէճէ : per quánto, piccolo sia. որչափ և փոքր իցէ : նէ գաթար գիւլիսի օլա : quánto a me, me ne contento. չինէն կողմանէ՝ գոհ եմ ես : per quánto si dice. ըր որում կի ոայ ասեն : per quánto potrò. ըստ կարի իմում : էլէմգէն էէլդիդի գաթար : quánto al resto. իսկ յաղագս մնացեալոցն, իսկ : գալը գի : quánto tempo. որքան ժամանակ , ցորչափ : նէ գաթար ղաման, նէ ղամանա գաթ : quanto all' esército. յաղագս : ասդէր Թարքիգան , ասդէրգէն էօ. Ինթրիս : quánto so , e posso , ti prego. ևս քան զևս , յոյժ , մեծ ծանրագս աղաչեմ զքեզ, պաղատանիմ. quánto, ած. ըր որում, ըր երէկ, ապա եթէ : in quánto, կամ quánto a quello , che m' hai scritto. իսկ յաղագս այնր՝ զոր գրեցեր

առ. խս, զոր ինչ միանգամայն գրեցեր ինձ: in tanto, in quánto. ըստ այնմ ըստ որում: in quánto che. տակս in quánto. Tanto, o quánto. Սակաւ ինչ: tanto quánto. տակս Tanto. Quánto è? Քանի՞ ժամանակք են: quánto prima. ընդ հուպ, առ ժամայն: Իդէպ: di quánto, ի. որ չափ, որքան: Նեղապար ի:

Quánto, նիս. Ըստ, հաւասարար, որպէս, իբրև: Իպէս:

Quantúnque, ի. Որչափ, որքան, որչափ և: որ ինչ: որ ոք, որ միանգամայն, որ և իցէ: ոմանք և իցէ, զնարդ և իցէ: ցորչափ:

Quantúnque, աբ. Թէպէտեւ, Թէպէտև: Քարաւղ: որչափ, որքան

Quaránta, ի. Քառասուն: Գըրգ:

Quarantacinquésimo, ma. Քառասուներորդ հինգերորդ:

Quarantamíla, ի. Քառասուն հազար: Գըրգ պին:

Quaranténa. Քառասնօրեայ ժամանակ: քառասուն օր: Գըրգ ինն: տակս և Quarantina.

Quarantésimo, ma. Քառասներորդ: Գըրգերորդ:

Quarantína, Quarentina. Քառասնեակ, քառասուներ: Գըրգ: քառասուն օր (տագնապանեցի ժամանասխոհին, ըստ յայտնութեան:) Գըրգ ինն: քառասնօրեայ ներողութիւն: una quarantina di soldati. քառասուն զինուորք:

Quarant' óre, ի, յոփ. Քառասուներ. (ի գործ ածի խորհրդեան ի քառօրեայ սեզմանին ժամն քառասուն յերկրպագութեան:)

Quarantottésimo, ma. Քառասնեւերորդ. ուԹերորդ:

Quarantótto, ի. Քառասուն և ուԹ: Գըրգ ութ:

Quarésima. Քառասնորդական զարհուրք, աղօտ հայք: պէօյիւտ օրուանէ:

Quaresimále, գ, ա. Գիրք քառասնորդական քարոզից: այ, ի. Քառասնորդական, աղօտ հայից:

Quárta, Quarteruóla. Քառորդ: (է չափ ինչ:)

Quartána. Fébbre quartána. Քառօրեայ տենդ: պէօրի կիւն ա ըէրը Բուհան սըճմայի բիւ:

Quartanáccia. Յաստիկ տենդ քառօրեայ:

Quartanário, ria. Քառասնեակ քառօրեայ տենդից:

Quartanélla. Ցամբեն տենդ քառօրեայ:

Quartáto, ta. Գիրս ածալարար (տետրակ.) Հաւասարհատուած: սեմի, բաժանեալ ի չորս:

Quarteruóla. Քառորդ. (չափ)

Quarticéllo. Քառորդ մի ժամու: պիր էյնէկ:

Quartiére. — éri, ա. Քառորդ, չորրորդ կամ չորրորդ մասին: ասրապ: կողմին քաղաքին, Թաղ: Նահանգ: կողմին, կամ մասին տանն: Կնին պիր Թաղ: quartiéri di soldati. պահ, կամ վանք զօրաց, զօրանիստ տեղիք, ձմերոցք: Գըշլա: chiéder quartiére. խնդրել զհերոսին կամ ըղձկանաս: Նման փիլիճի: dar, concedere — . շնորհել զհինանս (յայտնել ըղձ.) Ներել: Նօրինախ պատշաճ չափ: non dar — . ոչ խնայել, յոյս կտտորել անխնայ: Գըշճան Նէնէր տէ: quartiér d'inverno. ձմերոցք: Գըշլա:

Quartiermástro. Պահապետ (զօրաց.) ոստիկան պահոց, վանապետ, վերակացու ձմերոցաց:

Quartína. Տես Quadernário.

Quárto, գ. Քառորդ, չորրորդ մասին, չորրդ մասին: պէօրթիւնճի Թաղ, ասրապ: քառորդ (ժամուց) Էյնէկ: կտտոր, կտտորակ, մասն: Թաղ: մասն ինչ ասեղ: Քառորդ (է չափ ինչ:) il quárto delle donne. առեալ կանանց: հարիմ: sedere in quárto. ընկել չորրորդ կին: հերոսիճան: parlar male del terzo, e del quárto. քամհասաբել զմեմնին: libro in quárto. գիրք քառածալ: a quárti a quárti, ի. մասն մասն, անդամ անդամ:

Digitized by Google

Quárto. Ա. չորեքդան տպագործուած գիրք : quárti d'alcuna persona. քառասունհինգերորդ տարի : i quárti della luna. քառորդք լուսնի :

Quárto, ta. Չորրորդ : փոքր. պիտանիճ :

Quartodecimáni, յոգ, ա. Հրեաքառասնականք :

Quartodécimo, ma. Հրեաքառասներորդ : ծ. փոքրպիտանիճ :

Quartogénite, ta. Չորրորդ տրգիր, կամ զաւակ :

Quartúccio. Չափ հինգ :

Quartúltimo, ma. Չորրորդն սկսեալ ի յետնոյն :

Quártzo. Խաւասալիճգ. քար հինգ :

Quási, հ. Որպէս : տիպի : տալ ինչ : ինչոյս : quási, կամ quási che, quási come, quási come se. իբր, իբրև, գրեթէ : գեաթ, նմանի :

Quasicontrátto, գ. Անկասարգործն :

Quassù. Ած ի բարձունս, աստ, այսր : պատիպ :

Quaternário. Տ. Quadernário.

Quaternità. Ա. իւրաքանչիւր չորից

Quátto, ta. Quattóne. կրպակ գետակ առ ի ծառչիլ, զօրել : սակաւանիւք : quátto quátto. ի ծածուկ : ինդրնի :

Quattordécimo, Quattordicésimo, ma. Չորեքտասաներորդ : ծ. փոքրպիտանիճ :

Quattórdici, հ. Չորեքտասան : ծ. փոքրի :

Quattriduáno. Չորեքօրեայ :

Quattrinéllo, Quattrinúccio. Դրամիկ մի, խմբակիճ մի : պիղ մանեցր

Quattrino. Դրամիկ, լուծեայ, խմբակիճ : մանեցր : fino ad un — մինչև չի յիմանին նաքարակիսան, խաղալ, գլխովքեն, չշղագոյնս : quattrino, և quattrini. գրամի արծաթի : ոսկի

Quáttro, ած, հ. և գ. Չորս : փոքրի : quáttro volte. չորիցս : andare in quáttro. գնալ ի չորս, յատկիճիցս : dotto a quáttro. ա. մանիճմասնա, գիտնագոյն : quáttro. գոյգն հինգ, փոքր մի : far quáttro passi. քայլել, ձեռել, ընճռանալ փոքր մի : a quáttro a quáttro. չորս չորս : փոքրիկ :

Quattrocénto, հ. Չորս հարիւր : փոքրի հազ :

Quattromíla, հ. Չորս հազարք : փոքրի պին :

Quáttro témpora, ի, յոգ. Ե. ամսոյ ծոմապահք չորից եղանակաց տարւոյն :

QUE

Quégli, Quélli, Quéi, Que', Quél, Quéllo. իբր", ա. quégli, que'. Նա՝ ած, այն : ած ապամ, ած չէ : quel signore. այն տէր : quell' nómo. այն մարդ : quégli, quéi, que'. նորա, այնք, այնոցիկն : ծնաբ : quégli spázj. այն միջոց : quéi paesi. այն քաղաքք : que' signori. այն տեարգք : quéglino, quéllino. նոքա : ծնաբ : Quel d'altri. Ինչք այլոյ : non è più quéllo. ոչ եւս է նորին : a quél che vedo. որպէս տեսանեմ : ինչօրինակ : quél tánto. այնչափ, այնքան : in quéllo stante, հ. նոյնժամայն : ած տամ : in quél torno, հ. շուրջ : գոգաբ : di quélla sorta, ած. այնպիսի : էոյնէ : per quéllo che. որպէս : in quéllo, in quélla, in quél tanto, հ. յայնժամ, ի նմին վայրի, յայնմ ազահու : ած պահ : a quéllo յարմար ի բան venire, condurre, եմ, նշանակել՝ յանձնել, կամ հասարացանել յայն աստիճան :

Quelchesisía, հ. Quel che si sia. Ինչ և իցէ, որ և իցէ, որ և է : հանիւրը ի օրտրա :

Quéllo, la. Նա, այն : ած ապամ, ած չէ :

Quercéto. Կաղնիք, անտառ կաղնեաց : ծաղնէ :

Quércia, Quérce. Կաղնի : ծառ :

Quercíno, na. ած. Կաղնի. ի

'ի կապուց : Ֆիլիպին :

Querciolétto. Կաղնի փոքր :

Querciuólo, la. Կաղնի փոքր, կամ մատաղատունկ :

Queréla. Դատ, հեծումն, կռիւ, գոռ : չիխայութիւն : porre, կամ dare querela ad alcuno. ամբաստանել զինեւ, գանգատանալ զուսիքեն յառ անձին : չիխվա կիմիտ :

Quereláccia. Ամբաստանութիւն անհեռագրեալ, քաղցած :

Querelánte, s. Ամբաստանող, գանգատուող : չիխվաճի :

Quereláre, v. Ամբաստանել : չիխայիլ կիմիտ : — ársi, յ. Դատալ, հեծնել, կռիւ : ազգալ :

Querelatóre, m. S. Querelante.

Querelatório, ia. Գանգատաւոր, ագալիկ :

Querimónia. Դատ, հեծումն, գոռ, առգ : չիխայիլ :

Quérulo, la. Querulóso, sa. Querelóso, sa. Դատաւոր, ագաւոր, հեծնոտ : չիխայիլի : գանգատաւոր, գժգոհ, գոռ : հօշնատուր :

Quesíto, g. Խնդիր : սիվալ :

Quésti, m. Այս, այս այր : պա՛ս : (յեզական ուզղականն առնուաստար ասի միայն զնուզդոյ, իսկ զոյլոց ասի Questo, questa.) Ասյս, այդն : questo. այս ինչ : պա՛ս չէյ : questo, e quéllo. այս և այն . քաղքուէ : in questo, և in questa maniéra, ս. յայսմ, այսպէս : in questa, և in questo, ս. յայնմ ժամանակի, առ ժամն : in questo, in questo mentre, in questo mezzo, in questo stante, ս. 'ի սմին վայրկ, 'ի սմին ժամանակի, յայսմ պատհու, յայնժամ : պա՛ստափ : a questo término. յայս վայր (ժամանակի) :

Questionále, Questionáre, եմ՛ս S՛ս Quistionále, եմ՛ս :

Questióne. Վէճ, առտակայս, խնդիր : հատափէն, սիվալ :

Questo, ta. S. Questi.

Questóre, m. Գանձատար հասուկ մեայեցւոց : հասնափար :

Questoría, Questúra. Գանձատարութիւն : հասնափարլըէ :

Questúa, Questuazióne. Մուրացուիկ : փիլէնճիլիք :

Questuáre, v. Մուրանալ : փիլէնճիլիք :

Quetánza. S. Quitanza.

Quetáre, Quietáre, v. Կատարեցուցանել, գադարեցուցանել : փոփոխել : խաղաղել, հանգստանալ, ցածնալ, ցածնուցանել : սէյիլմիտ, պինդ փիրմիտ : ը. և ársi, յ. Խաղաղիլ, հանգստանալ, ցածնուլ, լռիլ : պինդ կիտ, սոսափուն կիմիտ :

Quéto, ta. Quiéto, ta. Հանգստատ, լռիկ, լռութ : ինչ փոփոխ, սոսափուն : խաղաղ, անդադար, գոհ : բահաի, հօնփոփ : di կամ a quéto. S. Quietamente.

Quì. Ասա, աստանօր : պա՛րպա, պունպա : այստ, այստէնէ : պունբայա : անդ, անդր : son quì. աստ եմ, աստսկի եմ, ահասատսկի եմ : Ցաստիս, յայնհետէ աստ : պունփինէպա : յայսմ, յայս հետէ, զայսմանէ, յայսգայս այստ, յայսմ վայրէ : յայսմ պատուգայի, յայս գիտուեսծ : պա՛ս մափկիկ : այժմ, յայնժամ : di quì. աստի, աստուստ : պունփան, պունրափան : յայսմ հետէ : պունփան սմնդրա : vicin di quì. մերձ յայս վայր : per quì. Ը այս, Ը այսր : պա՛ստափան : di quì domane. առ վաղիւն : di quì a otto dì. կամ fra quì, e otto dì. այլ եւս ութ աւուրց, յութ աւուրց, յութ աւուրս : di quì a diécimila anni. աստի ցբիւր ամս : di quì a qualche tempo. 'ի սակաւ ժամի, յիս սակաւուց : da quì. աստի : fin quì. յայսվայր : da quì innanzi. յիս այսուհետի : պունփան սմնդրա :

Quidditá. Ջինչութիւն, գինչէին, խակուէ, էուէ : սուչ :

Quidditatívo, va. Իմական :

Digitized by Google

Quidéntro, ի. Ասա՛ ի ներքս, ի՛ ներքս ասա՛ :

Quiescénte, ած. Հանդարտական, անդորր, դադարեալ :

Quiéscere, ն. Հանգչիլ, հանդարտիլ : բահանանամ :

Quietaménte. Հանգաւոր, խաղաղութեա՛, յանդորրու : բահանի՛ լէ :

Quietánza. տ. Quitanza.

Quietáre. տ. Quetare.

Quiéte. Դադարութիւն, դադար, կայունիւն : հանգիստ, խաղաղութի՛, հանդարտութի՛, անդորրութի՛ : բահանի՛, հոգեպ :

Quietézza. Հանգիստ :

Quietísmo. Ազանդ հանգստաց կանաց :

Quietísta, ա. Հանգստական :

Quiéto, ta. Հանդարտ, խաղաղ, անդորր : բահանը : խաղաղարար, հանդարտասիրք, զգօն : ուշադիր :

Quinário, գ. Հնգեակ, հնգեակ լեակ :

Quínci, di quínci. Ասի՛, աստուստ : պահպան, պահպան : ասա՛, այդր : պահպա, պահպայ : լէ այդ : պահպան, պահ լէրկէ : կողմ, ասպատ : սիրտ : վրայ, յայն տակ : պահնան էնին : quínci avviéne. յայսմանէ ծագէ : da quínci innanzi. յետ այդր. աստ յայդ : պահպան սիրտ : da quínci. յետոյ, զկնի : սիրտ : quínci giù. ասի՛ ի վայր, ի վայր կոյս : quínci sù. ասի՛ ի վեր, ի վեր կոյս : Di quínci. եւ՛ յայսմ հետ : պահնան սիրտ : quínci a poco. յետ սակաւուց : per quínci. per di quínci. աստի՛, աստուստ : quínci quíndi. ասի՛ եւ անտի՛ : ասի՛ եւ անտի՛ :

Quindecágono. Հնգետասանանկիւն : ծագէ էօրէնի :

Quindécimo, գ. Հնգետասաներորդ : մասն հնգետասաներորդ : ծագէնինձի :

Quíndi. Անտի՛, անտուստ, յայնմ աւուրոյ : ծագան, օրագան : լէ այն (անցանելոյ) լէ այն վայր : յայնմ աշխարհէ, յայնմ գաւառէ, ևն : Ապա, յետոյ : սիրտ : վրայ, վր այնորիկ, վասն այսորիկ : պահնան էօրինրիս : quíndi a pochi dì, ևն. յետ սակաւ աւուրց, յետ սակաւուց : quínci quíndi. ասա՛ եւ անդ, ասանի՛ եւ անտի՛, երկուստէք, լէ այս եւ լէ այն : da quíndi innanzi. աստ յապայ, յետոյ, յայսմ օրէ եւ աստ յապայ, յայսմհետէ : սիրտ, պահնան սիրտ : di quíndi, ի. անտի՛, անտուստ : ծագան, օրագան : յայնմհետէ, ապատ ծագան պէրի, սիրտ : per quíndi. լէ այն, լէ այն վայր : ծագան

Quindicésimo, ma. Հնգետասաներորդ : ծ պէչինճի :

Quíndici, ա. Հնգետասան : ծ պէչ :

Quingentésimo, ma. Հինգհարիւրերորդ :

Quinquagenário, ia. Յիսնամեայ : էւէլի էաչինօթ :

Quinquagésima, գ. Կիւրակէ բուն բարեկենդանին : Quinquagésima. կի՛ Quinquagésima Pasquale. Պեհուհկոստէ :

Quinquagésimo, ma. Յիսներորդ : էւէլինճի :

Quinquángolo. Հնգանկիւն : պէչ էօրէնի :

Quinquennále, ա. Հնգամեան :

Quinquénnio. Հնգամեայ ժամանակ : պէչ էւէ :

Quinqueréme. Հինգկարգեան նաւ :

Quinquesillabo, ba. Հինգվանկեան, հնգավանկ :

Quintadécima. Esser quintadécima, կի՛ in —. Կիներ լրութեան լսանոյ :

Quintále, ա. Ընտն չափոյ և կշռոյ, հարիւր լիտր :

Quintávolo. Պատ հաւասարապէս պէօյնօ փէփէնին փէփէսի : ապատ

Digitized by Google

հանուշ նախահանձոյն :

Quinternétto. փոքրիկ տետրակ : գրքիկ :

Quintérno. Տետրակ հինգ թերթ հնոց : տետրասկ, տետր : գրքիկ :

Quintessénza, Quinta essénza. Հինգերորդ էութիւն կամ տարր, որ բաղադրեալ մասն իրաց : ոգի : բոհ : զօրութիւն, քաղ : la quintessenza dello 'ngegno. տրամաբանի :

Quínto, գ. Հինգերորդ մասն, հինգերորդը : գէշ կնոջ խայ : — to, ta, ած. Հինգերորդ : գէշ կնոջ :

Quintodécimo, ma. Հինգեւտասաներորդ : ին գէշ կնոջ :

Quintúltimo, ma. Հինգերորդէն սկսելով ի յետնոյն :

Quintuplicáre, ն. Հինգապատկել :

Quíntuplo, la. Հինգապատիկ : գէշ բան :

Quisquíglia, Quisquília. Աղբ տեղութք, տզրուկք, խնչիրանք : quisquília. մանրիկ ձիութք, ժլատմտիկք, ձգձիք :

Quistionále, ած. վիճապատասխանական

Quistionaménto. կռիւ, վէճ, կռիւ : նիկռ :

Quistionánte ած. Quistionatóre, ար. — trice, ի. վիճաբան, հակառակօղ, կռուօղ :

Quistionáre, ն, ե. կռուիլ, վիճիլ, հակառակիլ : նիկռ եմիլ, ինձաբանիլ եմիլ :

Quistioncélla, Quistioncína. փոքր վէճ, խնդիր, եմ :

Quistióne. կռիւ, կռիւ : գովխ, նիկռ : վէճ, հակառակութիւն, գաս : ինձաբանիլ, գովք : խնդիր, տարակոյս : սիկռ :

Quistioneggiaménto. վիճաբանութիւն, վէճ, հակառակութիւն, կռիւ : նիկռ :

Quistioneggiáre, ե, ե. ն. վիճել, հակառակել, խնդիր յարուցանել : ինձաբանիլ եմիլ :

Quistionévole. վիճապատասխան :

Quitánza. թողութեան պատուհաս : Ձեռագիր վճարման ապարատուց մուրհակ : խրա, խոտ խրա գեղբ :

Quitáre, ն. թողուլ զպարտսխան, տալ զձեռագիր, զմուրհակ վճարման, հրաժարիլ յիրաւանց խոցոց : խրա գեհոգը վերմէ :

Quívi. Այդ, անդ, անդանօր : ծոգա, օրաց : անդր, յայն տեղն : օրայս : quivi sù. տ. Colassù. Quivi vicino, quivi oltre, oltre quivi. Ընդայն տեղիս, զայնոքանչ կողմանիք : օրաբաց : quivi entro. անդ ի ներքս, ի ներքս անդ : quivi-mędésimo. ի նմին վայրի, տա. նոանը : Quivi. Յայնժամ : ի գոհան : di quivi. անտի, անտառատ, յայնմ տեղւոջէ, յայնմ աշխարհէ, տապի, տատառատ : ծոգան, գոհան : infino a quivi. յայդ վայր : գոյամեռ :

QUO

Quóta. Բաժին իւրաքանչիւրոց (ի վճարել գինեղեն և.) հինգ, ֆայ :

Quotidianaménte. Ջօրհանապատ, զօր ամէ : հեր կիւն :

Quotidiáno, na. Հանապատաքարդ, հանապատաքարդական : հեր կիւնցիս :

Quóto. կարգ : համեմատական արժէք իրաց, վճարք : գեհեր : գեհո : տեսն և. Quosiénte.

Quoziénte, ար. Քանդրագ. ի թիւն ծագել ի բաժանմանէ : հինգ

R

Rabácchio, Rabacchino. Աղտոտ, տղայ, մանուկիկ : ծոգոմ :

Rabárbaro. Խաշխաշեղ բանկ :

Rabbaruffáto, ta. խառնակեալ, խառնիխուռն : գաղտագրէ : ձեռր i capelli rabbaruffáti. լինել գեհ առնութ :

Rabbassaménto. Ջիջառնել, նուազուիլ :

Rabbassáre, ն. վերառնել զա-

Digitized by Google

ծուցանել, կրկին խոնարհեցուցանել: Ինչպէս նախորդն: Rabbáttersi, յ. Վերստին հաստատիլ, կրկին ապաստանիլ:

Rabbattúto, ta. Ընդդատարձեալ, ցոլացեալ:

Rabbellíre, ն. Վերստին գեղեցկացուցանել կամ զարդարել: ե. և. – írsi, յ. Գեղեցկանալ և և. ա:

Rábbi, Rabbino, ա. Րաբբի: խոհամ: բարեմիտ:

Rábbia. Կատաղութիւն շանն, կամ այլոց կենդանեաց. (է տախտ. ինչ:) գառապատառափ: կատաղութիւն, յուսահատութիւն: հրոյր, եօրէն: տուփանք, խռովութիւն շանկուշի:

Rabbínico, ca, ած. Րաբբիական, բարեհոգական:

Rabbinísta, ա. Որ ուսանի զբաղիս ուսումնասիրեալ, աշակերտ ուսումնասիրաց:

Rabbiosaménte. Կատաղաբար, զայրագին, մոլեգին: Եռանդուն կերպ:

Rabbiosétto, ta. Փոքր մի կատաղի:

Rabbiôso, sa. Կատաղի, կատաղեալ: գառապատառ, գառապարմաղ: զայրագին, մոլեգին: արտասուեալ: եօրէնէնդիր: անձկագին, անհանգիստ (քաղց:) ինքրաւ:

Rabbonacciáre, յն. Հանդարտեցուցանել զծովին: Խնամանալ փըրմաք: յ. Հանգարտիլ, ծովանալ: խաղաղիլ, հաշտիլ:

Rabbraccíare, ն. Վերստին գիրկս արկանել:

Rabbreviáre, ն. Կրկին համառօտել կամ կըրճատել:

Rabbruscáisi, յ. Թփանալ, խառնաձիլ օգտաբուսանալ:

Rabbruscáto, ta. Կանմացեալ, (ձիակառ) Rabbuffaméntо. Խառնակութիւն, կնճռումն հերաց:

Rabbuffáre, ն. Խառնակել, կնճռել (գհեր:) գարձըցըրմաք: յ. Խառնակիլ, կնճռիլ, խռովել: Rabbruscáre. Խառնակել, կռուիլ, կամ վանիլ ընդ միմեանս, ունել ըզհերաց միմեանց: փչօյիմաք:

Rabbúffo. Կշտամբանք, սպառնալիք: Խափէր, սիրեմ:

Rabbujáto, ta. Կանմացեալ, ապըշմունկ կին, մէնագնեալ: գարթրնըծ:

Rabescáre, ն. Ջարդարել, ապրանքի զարդարանք:

Rabésco. Գործած, կամ զարդարուած:

Rábido, da. Տ. Rabbióso.

Raccapezzáre, ն, և. ն. Գառնել, պատմաք: հաստատ լինել: ապնամաք:

Raccapitoláre, ն. Երկրորդել հատուածօրէ:

Raccapitolazióne. Վերջաբան:

Raccapricciaménto, Raccapríccio. Սոսկումն, սարսափ, քամահանք, դող: Ինչ եօրէերմեսի, ինիրկմ:

Raccapricciáre, ն. Գառամահ ցուցանել, սարսափեցուցանել: եօրէնէնդիրմ: – ársi, յ. Գառամահիլ, սոսկալ, դողալ: եօրէնդմ, ինիրկմ:

Raccartocciáto, ta. Գալարեալ ոտի զիրկ ձգեալ, փաթաթելիմ ոտիկս ղիրկս ձգած:

Raccattáre, ն. Վերստին գտանել, կամ ստանալ, գտանել: ինչպէս պատմաք: la sanità. գտանալ յառողջութիւն: le forze. կրկին զօրանալ, կազդուրիլ: գառնէնէնդմ: փրկիլ (զգէրիս:) գառնարմաք: կուտելը հատուցիլ ի մի, ստանալ: եղմաք, գտանմաք:

Raccéndere, ն. Կրկին լուցանել բորբոքել: ինչպէս եագմաք: վերսկսիլ գրգռել, արծարծել, կամ զանթեռացանել: ինչպէս բառնարմաք: Raccéndersi, յ. Վերստին լուցանիլ. եմ:

Raccendiménto. Վերստին լուցանելն, կրկին բորբոքք:

Raccennáre, ն. Վերստին ակնարկել, ակնարկել, յուշցանել:

Digitized by Google

Raccerchiáre, ն. S. Circondare.

Raccertáre, ն. Վերստին հաստատել, առուգիել: Նահգիտանիմ: – ársi, յ. Եւս քան զիւս հաստատել, ապահովանալ:

Raccéso, sa. Վերստին լուցեալ:

Raccettáre, ն. Ժողովել զոք, ընդունիլ զոք, առել օթևանս: գ. նաև Վերմ:

Racchetáre, ն. Դադարեցուցանել զոք ի լալոյ. սփոփել: Ինքնեան Վերմ: խաղաղել, ցածուցանել (զխռովուիս:) Տայնա Նիմ: – ársi, յ. Դադարիլ ի լալոյ, սփոփիլ: Ինքնեան պողմամ: Հանդարտիլ, տայնա օլմամ:

Racchétta. Գնաստհար. (գործի խնչ:)

Racchiúdere, ն. Փակիլ. ի ներքս փակիլ: Իւրէի գօյսոփ գոմամ: il passo. սպգնելու զանցս, խնուլ: ը Փակիլ յինքեան, պատրաստիլ: գ. նաև Նիմ:

Racchiúso, sa. ի ներքս փակեալ. փակեալ:

Raccógliere, Raccórre, ն. Ընդունել ի գեանոյ: Էկրէն ալմամ: Ժողովել, կուտել: պիր Նիմ, փնվէնիրմ: fruti. քաղել, կթել զպտուղս: le vele. առիսիկել զառատաւոտս: Ընդունիլ, կամ Ժողովել զոք: գ. նաև Վերմ: ը. ծագկացաղ հաստատիլ, հաստատունիլ առնել, ընտրել: ակնիմ: raccógliere il parto. ընունիլ, կամ բաստնալ զծնանուհին յատպանդ, լինել մանկատաց: կոչնիմ Նիմ: raccor la mente in Dío. գործատացանիլ առ մխսիթիլ զԱստուած: raccorre. ապատունակիլ, բառնալ: Ինքնեան, պապի Նիմ: raccorre. խնայնալ, հաստատ լինիլ: աղնամամ: մանկացնելոյ, խնամատարիլ: raccógliersi insiéme. հաստատիլ ի մի, Ժողովիլ, միանալ: պիր օլմամ, ձեմ օլմամ: raccógliersi lo spírito, l' álito. շնչել, ձգել զօդս, առնել զառուգեան շնչոյ: raccorre gli spiriti, l' álito. զօդս առնել: օդաւ ապամ: raccógliersi. ամփոփանալ, ուրիք, պատապարիլ: զգուշանամամ: գգաստանալ: կենդանի Նիմ: raccorre. գուժարիլ, կամ յաչելուլ զԱստուած: ձեմ Նիմ:

Raccogliménto. Հաւաքումն, հոյս: փնվէնիրմ: Ընունելուիս: di cuóre. ամփոփումն միտաց, մտաց գրուեմն:

Raccoglitício, ia. Ժողովածոյ (բաղմութեան, կամ զոյգ:) փնվէնիրմ:

Raccoglitóre, տր. – trice, էգ. Ժողովող, հաւաքիչ: փնվէնիրմ: del parto. մանկաբարձ: Նոկ:

Raccólta. Հունձ, կուեմք, Ժողով (պտղոց, ակբանիոց:) պիրլին, փնվէնիրմ: Ժողովածոյ գիրք: գ. նաև sonare a –. Հարկանիլ զպիղատնշման գարձի զօրաց: փնճինան ըս ղբրմամ:

Raccólto, ta. Ժողովեալ, կուտուեալ: առեալ, ընկալեալ, եւն. տես Raccógliere. Uómo in se –. Ող ամփոփ ունի զիսուն, մտադիր: persona –. քարկիոզ. մարմնով: ventre –. որովայն ամփոփ, փոքր: mano raccolta. ձեռն կծկեալ, կարկամ, կծծի: vasi raccolti. անձուկ անօթիք:

Raccomandaménto. Յանձնապարտուեմն: պբէարըլ: léttere di –. Թուղթիք յանձնապարտ կամ ընծայութեան, յանձնապարտական Թուղթիք:

Raccomandáre, ն. Յանձն առնել ինչ ումիք, յանձնել, առ. ի ձեռս, հաստատել ումիք ինչ: պբէարըլ Նիմ: ողջունել, ողջոյն մատուցանել, առաքել զողջոյն: պկլամ Վերմ: raccomandátemegli. ազնիւն առը նմա: կատարել ինչ ընդմիք. կամեալ: պաղատանօք, առնչ: l' ánima. ազօթել վասն հոգւովարին: – ársi ad alcuno, յ. խնդրել զօգնուիչ ուրուք: խոպապ փնճինամ:

Digitized by Google

Raccomandativo, va. Raccomandatório, ia. Յանձնառարար, կան, յանձնարարութիւն:

Raccomandáto, ta. Յանձն առեալ, յանձն եղեալ, յանձնեալ: աբմբանմըլ: ապաւսպանեալ:

Raccomandatóre, ար. Պաշտպան, յանձնիչ:

Raccomandazióne. Յանձնարարութիւն: աբէթբըլ: dell' ánima. աղօթք վասն հոգւոյ: fare, կամ mandar raccomandazióni. ողջոյն առալ կամ առաքել զողջոյն: lettere di —. կամ Raccomandígia. տես ի Raccomandamento.

Raccomodáre, ն. Կարկատել, վերստին յօրինել, յարդարել, կազմել: եամալամաք, ղըրմըխ ընդել:

Racconciaménto. Կարկատումն:

Racconciáre, ն. Կարկատել, վերստին կազմել կամ յարդարել, յօրինել, դարձեալ կարգաւորել: ընդրաք էաք, փոպէնդել, ղըրմըխ ընդել: հաշտեցուցանել, միաբանեալ: պարըշդըրմաք: — ársi con qualcheduno. հաշտիլ ընդ ումեք: — ársi il tempo. պարզիլ կամ խաղաղիլ օդոյ:

Racconciatóre, ա. Կարկտիչ:

Racconciatúra. Կարկատումն:

Racconciliáre. Տ. Riconciliáre.

Raccóncio, գոյ. Կարկատումն, քեդրեկ ղըրմըխ, եամը:

Raccóncio, ia. Կրկին կարկատել:

Racconfermáre, եմ. Տ. Riconfermáre, եմ:

Racconsoláre, ն. Մխիթարել ընկերելի ընդել: — ársi, յ. Մխիթարիլ: ընկերելի պատչմաք:

Raccontábile, հ. Պատմելի, արժանապատում:

Raccontáre, ն. Պատմել, նաթէլ:

Raccontatóre, ա. Պատմող:

Raccónto, Raccontaménto. Պատմուճ: նաթէլ, հիւէնայնէլ:

Raccónto, ta, այ. Պատմեալ:

Raccorciáre, ն. Հատուածատել, կարճել, ամփոփել, նուազեցուցանել: գըսալմաք:

Raccorciáto, ta. Raccórcio, ia. Հատուածատեալ, եմ:

Raccordáre, ն. Յիշեցուցանել: անդրըմաք: հաշտեցուցանել: պարըշդըրմաք: — ársi, յ. Յիշել: անդմաք: հաշտիլ: պարըշմաք:

Raccordazióne, Raccordaménto. Յիշումն, յիշատակել:

Raccórgersi, յ. Ջանաչել զանձն խալանիս իւր, զգաստանալ, գուռնալ ի մտերմութիւն: ափըլ պաշմա ընդել:

Raccórre. Տ. Raccógliere.

Raccostáre, ն. Վերստին մերձեցուցանել: ընդբաք եափըշդըրմաք: մերձենալ, եւ եւս մօտեցուցանել: — ársi, յ. Հատագոյն եւս մտանել:

Raccozzaménto. Հաւաքումն, կոյտ:

Raccozzáre, ն. Ժխակցել, յօդել ի մի, ի մի հաւաքել, կուտել: պիր ընդել, ձեմ ընդել:

Raccréscere, ն. Վերստին աճեցուցանել: ընդբաք արբըշմաք:

Raccrescimento. Վերստին աճումն, աճումն:

Raccresciúto, ta. Կրկին, կամ եւս քան զիւս աճեցեալ:

Rachítico, ca. Որոյ ծիգքն ալկաղ ի ոտն:

Rachitide. Թիգքումն ոտին, (տես ինչ ոտալոյց. ած. կուտնատիլ:)

Racimoláre, ն. Քաղել, կամ կծել զողկոյզս: Ճաշակաց առնել, քաղնալ զմեացորդն:

Racimolétto, Racimolúzzo. Ողկոյզ փոքր, ճիւ:

Racímolo. Ողկոյզ: ասքըմ: ճիւ, մեացորդ:

Racquietáre, ն. Խաղաղել, յանձնառնել, մեղմել, դադարեցուցանել: ոչ ընդիմել, նայնա ընդել:

Racquistáre, ն. Վերստին առնել, կրկին գտանել առնալ: ինքն ինքնիրմէ, ընկերաբար պատչմաք:

Digitized by Google

Racquistazióne, Racquistaménto, Racquisto. Վերստին առնում, կրկին առնում: Ետրէ կէ ետ:

Ráda. Ղաւախայութիւն, կեղծիք, կիմ գազազը նաւուց: Լինան:

Radaménte. Դառն ուրեք, հազիւ երբէք: Սէյրէկ: ամէն և. Negligentemente.

Raddensáre, ն. Վերստին խտացուցանել: – ársi, յ. Կրկին խտանալ, խտանալ:

Raddirizzáre, ն. Վերստին ուղիղ ելլել: Ետրէ փողրամէտ: ուղղել:

Raddolciménto. Քաղցրացուցիչ, անուշացուցիչ:

Raddolcíre, ն. Քաղցրացուցանել, անուշել: Խոխը էնիլ: անուշել, անուշիլ: Էտաւլանդըրմա:

Raddomandáre, ն. Կրկին խնդրել: Ետրէ խոնդիլ: զանհանջել, յետս զանհանջել: Ետրէ խոնդիլ:

Raddoppiaménto. Կրկնութիւն, ածանց:

Raddoppiáre, ն. Կրկնել, երկնապատկել, յաւելուլ, ածցուցանել, բազմացուցանել: Էտէ գաթէնիլ, աբերտմա: i passi. Երագել զընթացս: il corággio. Խրախուսել և ևս:

Raddoppiataménte, ած. Կրկին, երկնապատիկ: Էտէ գաթ:

Raddormentáre, ն. Վերստին ննջեցուցանել: – ársi, յ. Վերստին ննջել: Ետրէ ուոյոմա:

Raddrizzáre. Տ. Raddirizzare.

Rádere, ն. Գերծուլ, սափրել: Ետաղ էնիլ: մազերել, քերել, յորդ կիլ: Ետրէ կէնիլ: Ընջել (գդ-էրա·) եղջեանել: գաղտմա: ը. Քերել առ. il lido. քերել առ. ափեսէյը: Գէյը աբա էնիլ: farsi – · առաջ առափրել: գէյրգէրէկ Ետաղ օլմա:

Radétto, ta. Փոքր մի ցանցառ, կիմ անգայտ: Սէյրէկ:

Radézza. Անգայտութիւն, անուշութիւն: Սէյրէկէնիլ: առակառուլ, ցանցառութիւն:

Radiánte, ած. Ճառագայթառատ, ճառագայթափայլ: punto – · կէտ շատ էրագազակ:

Radicále, ած. Արմատական: կենսատական (խոնաւութիւն:) գլխաւոր (մեղք, և՝:)

Radicalméute. Արմատաւոր, ի չեռն սպանատոց: սպանատոցաբար: սկզբնագոյր, ի բնէ:

Radicáre, ը. և – ársi, յ. Արմատանալ: Էկօվէնիլ: զօրանալ, հնանալ, հաստատիլ:

Radicáto, ta. Արմատացեալ, հնացեալ, զօրացեալ, հաստատեալ: Էկօվէնմիշ: հաստատեալ:

Radicazióne. Արմատանալն, սպանանութիւն սպանատոց:

Radícchio. Եղերդ: ա. Ճարճրատուկ: հինպիպաբ, բաթիէա:

Radice, Rádica. Արմատ (ծառոց, առատանոց, եղերգանոց:) Էկօվ: անիզոն, զատնաւտ: Էկէկ: Radíce. Բոզկ: Խոթի: dalle radíci. սպանատոցի: far le radíci, metter radíci. Տ: Radicarsi.

Radicétta. Արմատ փոքր: Էկօվ էյէնէ:

Radichélla. Վայրի եղերդ: ա: վայրի Ճարճրատուկ:

Radimádia. Քերող առչոի:

Radíssimo. ած di radíssimo, di radíssime volte. Հազիւ հազ, առանձ երբէք: Էէ Սէյրէկ:

Raditúra. Քերածք, քերեալ մասունք, խարտոց, քերելիք աղտք: ա· քերուք: գաղտիք:

Rádo, da. Ածար, անգայտ: ցանցառ: Սէյրէկ: դուն ուրեք, առանձ: առանձագիտ: գերազանց, ազնիւ, ընտիր: նոպէր, էլա:

Rádo, ած. Ráde vólte, di rádo. Դառն ուրեք, հազիւ երբէք, առանձ անգայտ: Սէյրէկ, նոպէր:

Radunaménto, Radunánza. Raduníta. Հաւաքութիւն, ժողով, գումար: Եղէլի, Եղիկի, ձիմ հիւբ:

Radunáre, ն. Հաւաքել, ժողո-

Digitized by Google

վել, կուանալ: ՃԿՄ ԷՒՄԷ: — ársi, յ. Գաւանիլ, ԷՆ: ՃԿՄ օշմա, պիրիմէ:

Ráfano. Բողկ: Խոտիկ: ráfano selvático, gran ráfano. բողկ վայրի: պայըր խոտիկ:

Raffazzónare, ն. Ջարգարել, յօրինել, վայրկեանակի ընել: փոնախտ, փիպէնիմէ: Կորոգել (զպատահելոյս, ԼԶ:) ԲԱՒԻՐ ԷՒՄԷ, ՏԸՐՄԱԼ ԷՒՄԷ:

Raffèrma, Raffermazióne. Հաստատութիւն:

Raffermáre, ն. Հաստատել, ապահովել, վերջնական առնել: ԷՅՕՓԱԿ ԳՒՎԱՆՔՓԻՐՄԷ, ԳՏՐԱԲ Վ'Ը:

Rafférmo, ma. Հաստատեալ, հնացեալ ասպրացեալ (բիծք:) pan raffermo. քարիմուշ: պայաթ Էփմէ:

Raffiguraménto. Ճանաչութիւն, ի նշանաց, ի գծագրութէ գիմաց: ԲԱՆԸՅԸԼ:

Raffiguráre, ն. Ճանաչել, ի գիմաց, Ճանաչել զոք: ԲԱՆԸՅԱՓ: անանուն, քաջ, նշմարել որպէս ևոյն ԷՕՐՄԷ: Ը,ՄՆԱՆԸՑՈՒՑԱՆԵԼ, ըստ գաւառ: ԱԷՅՈՂԷՒՄԷ:

Raffiláre, ն. Կարել զծպրտս (կարելի հանգերձից, կամ կօշկաց:) ԳԸՐՓՎԱՓ, ԱՐԱՅԸԼ ԷՒՄԷ:

Raffilatúra. Կարեալ մնացուկք: ԳԸՐՓԸՆԻՆԸ: կարուածն, հաստուածն: ԱՐԱՅԸԼ:

Raffinaménto, Raffinatúra. Կատարելուած, կատարելագործուածն: ՆՐԲՈՒՆ: ՓԱԳԱԼԻՍ, ԳԱՅԼԷ ՒՆՁԷԼԻՓ:

Raffináre, ն. Ա՛ստքրել, զտել, կատարել, կատարելագործել: ՓԱԳԱԼԻՍԱՓ, ԱԻՂԷՓ:

Raffinatézza. Ջուտութիւն, մնացորդք: d' ingegno. ՆՐԲՈՒՆ մնացք, արատաւորիչ: ԱՐԻՓԼԻՓ:

Raffináto, ta. Կատարեալ, զտեալ մնացորդ: փափ, ԱԻՂԻՆՒՆ: ԱՂՕՆԱՄԻՏ, ՆՐԲԱՍԻՏ, Ճարտասանական, ՄԱՇԻՄ: ԱՓԸԼԼԸ, ՒՆՁԷ: ԿԻՐՄ (Ճաշակելիք:) ԱՐԻՓ:

Raffinatóre, ա. — trice, ի. Կատարիչ, մնացորդիչ, որ զտէ:

Ráffio. Ճանկ երկաթի: ԼԻՆԷՑ

Rafforzáre, ն. Զօրացուցանել, եւս, եւս քան զեւս ամրացուցանել: ԷՅՕՓԱԿ ԳԱՒԱՔԼԱՆԱՓԻՐՄԷ:

Raffreddaménto. Ցրտութիւն, հովութիւն: ՆՈՒԱԶՈՒՄ:

Raffreddáre, ն. Ցրտացուցանել, հովացուցանել: ԱՕՉԱԼԱՓ: ը, և — ársi, յ. Ցրտանալ, հովանալ: ԿԼԱՆԱԼ, ապակասիլ: ԱՕՉԱԼԱՓ: և ը: Ա՛խտանալ ՀՏԱՐԱՆԱԽ: ԷՅՕՓԱՄ օշմա:

Raffreddáto, ta. Ցրտացեալ, հովացեալ: ախտացեալ ՀՏԱՐԱՆԱԽ: ԷՅՕՓԱՄ օշմա:

Raffreddóre, ար. Հարբուխ: ԷՅՕՓԱՄ:

Raffrenaménto. Սանձումն:

Raffrenáre, ն. Սանձել, սանձահարել: փակչինի ԷՓՄԷ: ՆՈՒԱՃՔ պապի ԷՒՄԷ: — ársi, յ. Կուաճք պինի զանձն, սանձել զկիրս: ԷՆՆ ՓԻՆԻ զապի ԷՒՄԷ՝ ԲԱՒԻՐ:

Raffrescaménto. Ցրտութիւն, հովութիւն: ԱՕՉԱԼՈՒՓ:

Raffrontáre, ն. Վերադրել յարձակել, գարձեալ ի գիմի հարկանել: ԲԱՀԷՐԱՐ ԽՈՐՀՈՒԼ ԷՒՄԷ: ն, և յ. Ընդ առաջ երանել, պատահիլ միմեանց: ՕՂԱՐԱՅՓԱՓ: ն, և յ. Ցարմարիլ, նմանի գտանիլ միմեանց. (վկայից:) ԱՅԿԱՆ օշմա:

Ragáda. Ա՛խտ ինչ աղեաց, կամ արգանդի:

Rágana, Dragóne marino. Վիշապաձուկն կամ դրակոնտասէս: պայանա:

Ragázza. Աղջիկն: ԳԸՂ:

Ragazzáccio. Մանուկ խեղ:

Ragazzáglia, ի. Ragazzáme, ա. Մանկտի, մանկուհիք: ԼԱՅՈՒԳԼԱՐ:

Ragazzáta. Տղայական ինչ, խաղ պատիկ տղայոց, անուանիք: ԼԱՅՈՒԳԼԱՓ

Ragazzétto, Ragazzíno, Raggazúccio. Մանկիկ, մանուկ, տղայանական: ՕՂԼԱՆ:

Ragazzína. Աղջիկն փոքր:

Digitized by Google

Ragázzo. Մանուկ: տղոփ: ծառայ: հըղկիթ-կաբ:

Ragazzóne, Ragazzótto, տր. Պատանի:

Ragghiáre, ն. Ջահիլել: ան-ղըջմփ:

Ragghignáre, ը. Հայիլ ղըջրատգին, խնդիլ:

Rágghio. Ջահիլուն: անղըջմա:

Raggiánte, ած. Ճառագայթատամ, լուսաճաճանչ:

Raggiáre, ը. Ճառագայթել, ճաճանչել, ճառագայթա: լնօհակ տալմփ: փայլել, լուսատու լինել:

Raggiáta, Rázza. Կատաղամուխ: էգոփ պատըդը:

Rággio. Ճառագայթ, նշոյլ, շող: լնօհակ, լոյս: շառաւիղ լուսերակ. ըստ կիսատրամագծի: Ճախտակ անուղղայ: մոփարա: նըրքաղպյուն ոսկր քաղկին:

Raggióso, sa. Ճառագայթամեան:

Raggiraménto. Շրջապատում, պատրյա, հնարք, խորամանկում: քինոփ:

Raggiráre, ը. Վերտուին պատանել, յածիլ, շուրջ գալ: ինէրար փոլչմփ: Տես և Aggirare.

Raggiratóre, ած. Խաբեբայ: փզլամբըճ:

Raggíro. Հնարք, արհեստ, գաղ, խորամանկում: քինոփ:

Raggiúgnere, ն. Հասանել, ժամանել, գինել: նէնինգմփ: կտել, վերլուծին միասորել: պինինգրմփ: յանձնել: Ընդհանալ, միասորիլ: պինինգմփ:

Raggiugnimento. Վերտուին միասորում, միակուռ, յանձնում:

Raggiúnto, ta. Հասեալ: նէնինգալ: կտել: յանձնել: պինինգալ: գերատպարար (անասուն:) սկսիլ:

Raggiustáre, ն. Ցարդարել, յարմարել, յօրինել:

Raggomitoláre, ն. Վերտուին ամփոփել, կծկել: ապատել, ապատանել: ինէրար ապխոփ: Raggomitolársi, յ. Վերտուին ամփոփիլ. հաւաքիլ'ի մի:

Raggraváre, ն. Կրկին կամ կարի ծանրացուցանել: ինէրար՝ էնէ ազըրլաթխոփ: ամձեռնացուցանել: յ. ծանրանալ, ամձիլ, ապատանալ: ազըրլանմոփ, չզոլմոփ:

Raggreppársi, յ. խոլշոմիլ գիմայ: խաչխ պատրաստոփ:

Raggricchiáre, ն. կծկել: պխաչել, խօրհօփ էնոփ: ը. և յ. կծկիլ (՚ի ցրտոյ:) պխաչիմոփ:

Raggrinzaménto. կծկումն:

Raggrinzáre, ն. կծկել, գալարել, կնձռոտել, ամփոփել: պխաչոփ: ը, և — ársi, յ. կծկիլ, խորշոմիլ: պխաչիմոփ:

Raggrinzíto, — ta. կծկել, ած:

Raggruppáre, ն. Պատատել, կապկել, փաթեթել: ապխոփ: յ. Պատատիլ: ապըլմոփ:

Raggrúppo. Պատատ:

Raggruzzársi, յ. Ամփոփիլ, կծկիլ: պխաչիմոփ:

Ragguagliaménto, Ragguagliánza. Հատատուն: հարթելին:

Ragguagliáre, ն. Հատատալել, հարթելել: պէրատպրէնէմոփ, փոխնէնէմոփ: նմանեցուցանել, քաղաքատել: պէյնպէնէմոփ: alcuno d' una cosa. խրատել'ի ազգ առնել, ծանուցանել: գոյապրմոփ: Je scritture. ըստ հաշիւ տեսագրին անցուցանել'ի հաշուեգիրս: հինաւոր փիքինէրէ ինէլրմոփ:

Ragguagliataménte. Պահանջ հատատուն:

Ragguagliatóre, տր. Տեղեկացուցիչ, ազգարար, համբաւատարած:

Ragguáglio. Հատատութիւն, հատատութիւն: պէրատպրէնէմոփ: հատատուն: քաղաքատուն: լուծըփըմ: ծանօթութիւն, տեղեկութիւն, համբաւ, լուր: հապէր: dar — խրատել'ի ազգ առնել: գոյապրմոփ: a ragguáglio di ... ը հատատուն ...:

Digitized by Google

Ragguardaménto. Հայեցուածք, տեսուածք : մտածուածք : մտադրուածք, նկատ :

Ragguardánte, ած. Հայեցօղ, նկատօղ : որ հայի, վերատեսիչ եմ :

Ragguardáre, ե. Հայիլ տեսչի տեսչով, վերնել մտիր, նկատիլ, դիտել : էյի պատմ : մտիր քննիլ, կշռել : ինքզինքդ էնդ : ամիտարկիլ, հայիլը վերատեսիլը գործածիք օրմտ :

Ragguardévole, ած. Երևելի, նշանաւոր, համբաւաւոր : պէտի պատւոյ :

Ragguárdo. Տ. Riguárdo.

Rágia. Ի-ւոխին, խելք առնէ, ևէն : լսի ածիլը : ըէնիա :

Ragionaménto. Խօսակցութիւն, խօսք, բան, ճառ : ակօսկնէն ; ինչ մի : ապատմութիւն մտաց, բան : ապ : aver —. խօսիլ, ճառիլ : entrare, venire in —. սկսանիլ խօսիլ, պրտցնել :

Ragionáre, ե. խօսիլ, խօսակցիլ, խօսիլ ընդ : ակօյնէնդ : ճառիլ, քննել : come si ragióna. ոնց ասի :

Ragionáre, ած. խօսք, բան, խօսակցուն, ճառ : ակօսկնէն, լսածը, ինչ : ակօսկնէն :

Ragionataménte. Տ. Ragionevolmente.

Ragionativo, տա. Բանաւոր, բանական :

Ragionáto, ta. Աւադնել, խօսակցել, ճառիլ : ակօյնէնդ : բանաւոր, խոհական, զգօն : ապբլլը : իմաստուճառ. (յն՝ հիմնիլ՝ ի փաստս, ի փորձս) բանաւոր, կատրգաւոր : խոպանլը :

Ragionatóre, ած. խօսօղ, ճառօղ : ակօյնէնէն : աստեղագան : էհլի տելմ :

Ragioncélla, Ragioncina. Դատրնն, կիմ անտի պատճառ :

Ragióne. Բան, միտք : փիւթ, ապ : պատճառ, փաստ, հիմն : ակոպ, պս : per questa —. վասն այսորիկ : պատճառ էնին : per qual ragióne? per chè ragióne? կիմնէ ասիս, վը էր : նէլնի, ասլը նէ : a più forte ragióne, con più di ragióne. ևս առաւել. Թող Թէ : գանգա գալը, գոգնէլի, լծի գիտ : far կիմ rénder la —. նշանակել ասել կամ յայտնել քերելըդ պատճառսն : réndersi alla —. անսալ բանի կամ պատճառաց : senza —. անպատճառ, վայրապար ; նոպիլնէ : ևս՝ անխորհրդաբար, անմտաբար : ապբլլըդլը էնէ :

Ragióne. Ա-րդար, իրաւ, արժան, արդարուն, իրաւունք, վայելչէ : հապ, ճայիդ : è ben —. արժանի է, իրաւ է : ճայիդ պիր : avévano ragióne di aver paúra di me. իրաւամբք երկնչէին ինձնէ : aver —. ունել իրաւունս : հապբը օլմտ : m' è stata fatta ragióne, come io domandava. առաւ ինձ վճիռն ըս խնդրայ էսոյ : rénder —. տալ կիմ լուծանել վրէժս : ճէդաբը պատմտ : mi farò —. խնդրեցից զվրէժ իմ՝հապբլնպան կէնէիմ՝contro ogni —. ընդէմ ամէ իրաւանց : senza —. յանիրաւէ : նէհապբ էէրպէ : a, կիմ con, per կիմ di ragióne, դ. di buóna ragióne կիմ con tutta ragióne. յիրաւի, արդարապէս, իրաւամբք, արդարութիւն, իրաւացի, լսած պատճառէն : հապբ խուրէ, լայիգանի : di ragióne. լսած իրաւանց, ըս արդարուն : a gran — եամ իրաւամբք, կարի յիրաւունս : far ragióne altrúi կիմ ad alcuno. տալ ուրիք զիրաւն, զիւրն, զիւր իրաւունս, իրաւացուցանել : հապ վէրմէ :

Ragióne. Հաւիթ (գրոց :) հոգ : ազգ, տեսակ, հանգամանք : ասյ, խորթ : di santa —. կարի յոյժ, առատապէս, մեծապէս, անհնարին, ուժգնին (գանձել :) իճբար : di mille ragioni, di ogni ragióne. առատապէս, լիով :

Ragióne. Բան, կիմ հաւանեցուցանի (չաթիաբրտկան :) հնդոպէ-

Digitized by Google

ակ : Համեմատութիւն, կամ համաչափութիւն գնոյ : si vende a ragion di tanto. վաճառել այսպէսներ : a ragióne. համեմատաբար, ըստ համեմատութեան : a ragióne di dieci քանի di tanto per cento, եւն. հարիւրին տասան, այսչափ ինչ առ հարիւրն : խոսքի ծո, խոսքի պատ գոփարք :

Ragióne. Հաշուոյ, հաշիւ : հիսապ : scrivere a sua — գրել յիւր հաշիւս : far ragióne կամ la — հաշտութիւն առնել ի հաշիւ մեռանելոյ ըստ : հիսապ կիմիչ՝ կիօրինչ : saper di — գիտել զհաշիւս, ըստ հաստատութեան : հիսապ բոգամ պիւն միչ : far — հաստուգիլ, կարծել : զանն կիմիչ, փարդ կիմիչ : fa ragióne che ... հաստատեա, դիցուք թէ, գրեա թէ : փարդ կոգելիմ դի : far ragióne nel bere. զմետութիւն կիտալ բաժանին ընկալ մի կիմդալ հուշ ունալ : կէնիկ կիմիչ : rénder — . տալ զհաշիւն, զհատոյց : chiédere — . հաստոյց պահանջել : dannar la — . ընկալ զհաշիւս պատճառ սակաւ, ոչ եւս մեռալ ուժիք պարձ առալոյն : réndere, chiédere, richiédere —. տալ կամ խնդրել ըստ ծանօթութեան իրիք : Libro delle ragióni. Հաստատագիր, հաշուեհատուցեալ, կտակ վաճառուց : փէֆիկէր : Ընկերութեան վաճառականութեան : օրինագրել : esser di — . լինել կամ կերպարանք ինչ վաճառականութեան : creare una — . առնել կամ հաստատել ընկերոջ ինչ :

Ragióne. Իրաւունք սուն իմն, պահանջումն իրաւանց, իրաւատութիւն : հափգ, հիսաբութիւն : io non sono di tua — . չեմ ըստ իշխանութեաւ, ըստ ձեռամբ քումի : ti dimando ragióne dell' ingiúrie, che m' hai fatte. պահանջեմ զհատուցումն անիրաւութեան՝ զոր անիրաւեցար առ իս : fámmi ragióne di ciò, che mi devi. հատոյ ինձ զոր պարտ ես : Ragióne di Stato. Իրաւունք պետութեան, քաղաքավարութեան : հրապ պէպիէրէի : ասմոսի պէնէնի :

Ragióne. Իրաւագիտութեան, կամ իրաւունք : էնի փիւհի : civile. քաղաքական վիրաւունք : canónica. կանոնական, քահանայապետական իրաւունք : Գատաստանական, ատեան : ճհհէնի : andársene alla — . գիմիլ յատեան : ծոգաճա օլմագ : tener, rénder — . լսել զդատս, գատել զդատաստանս, վճռել : ընկահաճ ե՞, գուլայի պհմիչ :

Ragionévole, հ. Բանաւոր, բանիաստուր : նախրհի : արուեստաշէն, արհեստաւոր : ըօլլաս : հաստատուն, վիրատուր : խոպանչը : համեմատաւոր, չափաւոր, միջակ, բաստական : սոյնոն, օրինաւ :

Ragionevoléza. Արդարութիւն, իրաւունք : հափգ :

Ragionevolménte. Իրաւապէս, արդարացու, իրաւացի, արդարացի : հափգ խոզրէ : ըստ արուեստին, չափաւորապէս, ըստ բաստականին : հինաթիզի նէն, կերէյի կիպի :

Ragionière, տր. Հաշուագէտ, քաջ հաշուական : համարտական : հիսապ խոսքան, տահրիկոճի :

Ragióso, տա. Բանասիրաբար, անհանդիստ, որ քարկ, կամ ունի զինչ առնելոյ :

Ráglio. Տ. Rágghio, եւն :

Rágna. Վարմ հաշնոց : աղ : գաւ, նենգ, գարտնիք : փառպակ : dar nella — . հանարձիլ ընկանիլ ի հարպաս : տես և Ragno.

Ragnája. Տեղի որսալոյ վարժիւ զձուկնս, ձկնաբք հաւաստոյց :

Ragnatéla. Որսոյն սարդիւց : կօրիւմնկէ :

Ragnatélo. Տ. Ragno.

Rágno, Rágnolo, Ragnuólo. Սարդ : ոստայն սարդիւց : կօրիւմնկէ :

Ragunáre, եւն. Տ. Radunare.

Rái, տր, յոյ. Ճառագայթք, նշոյլք : չափաւ :

Rallargáre, ն. Ընդարձակել, լայնել, ձգտել, եւս առաւել ծածկել, աճեցուցանել : էայնոփ, կենդանի-

մէր, պօլմամ։ ե. և.— ársi, յ. Ընդհ. ապտակիլ, ապտակիլ։ Խայտամ, ալբամ։ առ առաջնակ, առ առաջ ձեռնիլ։ Ձեռիրպնիմ։

Rallegraménto, Rallegránza. Ուրախութիւն։ ղուչուքի։

Rallegráre, ն. Ուրախացուցանել։ ղուղ կնիմ։ յ. Ուրախ լինիլ, խնդալ։ ակնկիմ։ con alcuno. խնդակից լինիլ։

Rallegrativo, va. Խնդասէր, ուրախասիրտ։

Rallegratóre, ա.— trice, իմ. Ուրախացուցիչ, ուրախարար։

Rallentaménto. Թուլացուցանելն, Թոյլ, Նուազութիւն։

Rallentáre, ն. Թուլացուցանել, Թուլացուցանել զօր, վէրկիմ, կնէ ղնիմ։ Նուազեցուցանել, մեղմել։ ապալիմ։ — ársi, յ. Թուլանալ, մեղմանալ։ կնէղնիմ։

Ráma. Տես Ramo.

Ramáccio. Ցուխ՝ վատաճաք տատ

Ramajolo, Ramajuólo. Շերեփ։ ղնէլ։

Ramárro. Կովագիսաց։ էյան։

Raináto, ta. Ոսուիլից, ըսպրոսատեան։ փուլը պապագը։ ալընձէր, ալընձապատառ։ պապըրպան, պապըրը։ ալընձակատ։

Ramázza, Ramáccia. Դահուկ ինչ։ գղաք։

Ráme, ա. Պղինձ։ պապըր։

Ramerino. Տ. Rosmarino.

Raméttо, Ramicéllo; -la. Շիւղ փոքրիկ տատ։ փուշիղաղ։ ramicéllo. առուտակ չուչղ։

Rámice. Տես Érnia.

Ramiére, ա. Պղինձագործ։ պապըրչը։

Ramificáre, ե. — ársi, յ. Ճիւղաւորել, բաշխել՝ ի բազմ տատս, տատղնիլ։ պատապղանմամ։

Ramificazióne. Ճիւղաւորութիւն, տատղնաւորութիւն, բաշխումն ՚ի բազում տատս։

Ramína. Կղկղանիք, կամ շանթք ալընձոյ։ պապըր պօղատ։

Ramingo, ga. Թափառական։ ալարկ։ միայնակ, միայնի։ խուբերդ։

Ramíno. Պատիար ինչ ալընձէի։ կնայխամ։

Rammargináre, ն. Ճխտորել, կշեռ զվէրտ։ էտայը պիւիւլիւրմէ։ — ársi, յ. Ճխտորիլ, կամ կշեռ վէրտ։ էտա պիւիւլմէ։

Rammaricaménto. Ողբ, հեծութիւն, ցաւ, կսկիծ, մորմոք։ ղէմղա, ամբ։

Rammaricánte, ա. Ողբացօղ։ ցաւագին։

Rammaricársi, յ. Ողբալ, ցաւիլ, մորմոքիլ, ցաւագնիլ, գանգատիլ։ ղիմէայէր կնիմ, ամբամ։ հեծնիլ։

Rammaricáto, ta. Ցաւագնեալ, վշտագնեալ, ցաւած, տխրագին։ փէրպէր։

Rammarichévole, ա. Ցաւալից, ողբալի, արտասուելի, դառն, ողբալ։ ագլանաճաք։

Rammarichío, Rammárico, Rammaricaménto, Rammaricazióne. Ողբ, կոծ, հեծութիւն, ցաւ, գանգատ, մորմոք, կսկիծ։ ղիմէայէր, ամբ։

Rammassáre, ն. Վերստին կուտակել։ ղնիչէրպէր էղմամ։ կուտակել, դիզել։

Rammembránza. Տ. Rimembranza.

Rammemoráre, ն. Ցիշեցուցանել, յուշ առնել։ անդրբղամ։

Rammemoratióne. Ցիշումն, յիշատակ, յիշատակութիւն։ ղնէր։

Rammentaménto. Ցիշումն, յիշատակութիւն, յիշատակ։ անդմամբ։

Rammentársi, յ. Ցիշել։ անդմամ։ — áre, ն. Ցիշեցուցանել։ անդրբղամ։

Rammentatóre, ա.— trice, իմ. Ցիշեցուցիչ, յուշարար։

Rammolláre, ն. և ե. — líre, ն. Կակղել։ էամշաքամ։ խաղաղել, ցածուցանել։

Rammorbidáre, — dire, ն. Կակղել։ էամշաքամ։ ամրքիլ, ցածու-

Digitized by Google

ցանել, սերմնել: Խավալանգարբոսք: – dírsi, յ. կաւկռիլ: Խոշլանոսք:

Rammucchiáre, ն. Կուտակել: Էջղմոք: – ársi, յ. կուտակիլ: Էջղըմոք:

Rámo. Ոստ, ատեղն: փալ, պատփոփ: rami de' cervi. ատեղունք եղջերուաց: Ճեխ: պոչտոպոս: ramo. բազուկ, կամ առաջք գետաց: փօլ: Շատատիզ զարմի, զաւակ, տոհմ: անհնխկ:

Ramoláccio. Բոդկ: Խոբդ:

Ramorúto, ta. Ramóso, sa. Ոստայնից, բազմոստանեան: պատլը պոպոփլը: ramoso. բազմոստանագնեան (եղջերուս:)

Ramoscéllo. Տ. Ramucello.

Rámpa. Ճկրտան, մնագիլ եզրանգրեն: էնինկ:

Rampánte, հ. կանգնեալ՝ի վերասիոյ՝ առ՝ի հարկանել ճիրանօքն:

Rampáre, ն. Հարկանիլ ճիրանագ: էնինկնկիլ:

Rampáro. Պատուար (լերդին.) պահապանարիսպ: Ռէնկէրկ, Խոպէս:

Rampicáre, ն. – ársi, յ. Ելանել՝ի վեր մագլցիլ, մագլցել՝ի վեր, ելանել ոտիւք և ի ձեռաց: Ոտբիանիլ, խնկնկիլ: ելանել՝ի վեր ոտիւք և ձեռաց: Ըրբանա Ըրբանա էջմոք:

Rampicóne, ա. Ճանկ մեծ երկաթի: պեօյնոք էնինկէ, գանճա:

Rampíno, Rámpo. Ճանկ, Ճանկ կամ խիղք երկաթի: էնինկէ, գանճա: fatto a rampo. Ճանկաձեւ:

Rampógna, Rampognaménto. Պատգամանաւք, յանդիմանութիւն: Խաչէր: Նախատումնք: Ռէնկմ:

Rampognáre, ն. Ընչամանել, նախատել, կշտամբել, յանդիմանել հարկանել: Ռէոյնկ, պաբլամոք: – ársi, յ. Գանգատանել, քրմմիլկէ:

Rampognatóre, ա. – trice, ի. Նախատիչ: սաստօզ:

Rampollaménto. Բղխումն:

Rampolláre, ն. Բղխել: էջմոք: Ծագել, Ծնանել, յառաջ գալ: ն. Բղխեցուցանել, յառաջ բերել:

Rampóllo. Կոն ջրոյ, աղբերքն: գոյնոք: բաղուկ նորոք, կամ չատատիզ (բուսական՝ի վր. հինն բլնայն:) ղահ:

Rampóne, ա. Տ. Rampino.

Ramúccio, Ramucéllo, Ramuscéllo. Ճիւղ, ոստ փոքրիկ: փալճիղոպ:

Ramusculóso, sa. Ոստայնից:

Rána. Գորտ: գոբդոպլը:

Rancáre, Ranchettáre, ն. Գընալ կաղ՝ի կաղ: ոգոտոք:

Ranciáto, ta. Տ. Ráncio.

Rancidézza, Rancidità. Ծրխոտութիւն, ձխոտութիւն: ոճըմիւրգոլըգ:

Ráncido, da. Ծրխոտիլ, ձրխոտեալ: ոճըմիւրգոք: հին, հնացեալ: Խոպ:

Rancidúme, ար. Ծրխոտութիւն, ծրխոտեալ հաւմ: ոճըմիւրգոլըգ:

Ráncio, ia. Կարմիրագոյն, քրրըմեագոյն: Խոպոտանճ: տմ՛ս և. Fior-ráncio. հնացեալ յոյծ, ապականեալ: նեալ:

Rancióso, sa. Ծրխոտեալ, որ ոտնի զհամ ծրխոտեալ: ոճըմիւրգոք:

Ránco, ca. Կաղ: Խոգոլ:

Rancóre, ա. Ոխ, քէն, հնոտիւն:

Randelláre, ն. Հարկանիլ գաւազանաւ: փէոյնկէ:

Randéllo. Գաւազան ինչ կարճ և աղիողնաձեւ, որով սեղմին լըչուանս կապարտալ քանանց: գաւազան: փէյնէնկէ:

Ranélla. Գորտ փոքրիկ:

Rángo. Կարգ, աստիճան, պատուհան: սրտ, ֆոյնք: di primo rango. մի յերեւելեաց, առաջնի: պաշ, պէւնի պոյնը:

Rannáta. Ջօրեղ մոխրալուր: փնալ առոյտ:

Rannestáre, ն. Վերստին պատուաստել: միակցել:

Rannicchiáre, ն. կծկել, ամփոփել: պիւղնկէ: ն. և. – ársi, յ. կծկիլ, ամփոփիլ, գալարիլ տէզ ղորդն: պիւղնկէ:

Ranniére, ա. Կոնք մոխրալորդ:

Digitized by Google

պատաղպա ինչ-ինչոի :

Ránno. Գ-ժինիկ: ափ փխէնն, գա-բա լաւը: մեխրաջուր: փխլատաց: ranno di mezzo. մեխրաջուր ան-ցեալ ը ինր անշէջ:

Rannocchióne, ա. Գորտ մեծ:

Rannodáre, ն. Վերստին հան-գուցել, կրկին հանգուցիլ: կա-ռնել, կապել ինչ-որ փխլինէ: կրկին միաւորել միակցել: ինչ-որ պինդ իրարու:

Rannóso, sa. Մոխրջրհեղ:

Rannuvolaménto. Մթաձնուի օդոց, թանխաք:

Rannuvoláre, Rannugoláre, ն. Ծածկիլ ամպովք, հանձանալ օդոց: պատանդանալ: խա-ռնիլ դէմ մաց:

Rannuvoláto, Rannugoláto, ta. Ամպամած, հանձանալ: խա-ռնած, թաղծագին:

Ranócchia, Ranócchio. Գորտ: գարշապար:

Ránto. Խորհրդաւոր հարցաս-ղիս:

Rántolo. Խորհրդին, կերկերու-մն: պօղաղ խռխռանքը: della morte. խորհրդին մահու, կամ հոգեվարից: հընչյուն:

Rantolóso, sa. Կերկերական, կեր-կերաձայն: պօղոտ:

Ranúncolo, – cúlo. Հրանոտնիկ: փխրենի էնէնի:

Ranúzza. Փորբրիկ գորտ:

Rápa. Շորգամ: ղալամ:

Rapáce. Յափշտակիչ: գիշա-ռիչ (թռչուն, ևնս:) գոփան, եր-ընչեր:

Rapaceménte. Յափշտակու-թիւ:

Rapacità. Յափշտակութիւ:

Raperónzo, Raperónzolo. Բան-ջար ինչ ուտելի որպէս զաղգան:

Rapidaménte. Արագութեաց (հու-ռել:) արշաւակի, արագ արագ, շատապատ: ինչ:

Rapidità. Արագութիւ, արընթեա-ցութիւն (գետոց:) շտապ: ինչ-ղնիւ, լուծրնթացք:

Rápido, da. Արընթեաց (գետ:) շտապ, արագ: ինչ: յարիշտապակիչ (գայլ:) եռընթեաց:

Rapiménto. Յափշտակութիւն: յափշտակութեի առնելիան: գոփան: յափշտակուիլ մեռոց առ ւած:

Rapína. Յափշտակութիւ (ընչեից:) գոփան, գոփելը: յափշտակելու ինչ, յափշտակութի: վնասիչ: animale di, կամ da –. յափշտակիչ, գիշա-ռիչ գազան: եռընթեաց հայվան:

Rapíre, ն. Յափշտակիլ, կորս-նել: գոփան: ձգիլը խլը:

Rapíto, ta. Յափշտակեալ: գո-հընթեալ: յափշտակեալ մտաք: ésser rapito in éstasi, in ispírito, in Paradíso, in Dío. յափշտակիլ մտաք, հոգեմոլ, յերկինս, յԱծ, լինել ի հիացմանն: ինքնինքն կէնիլ:

Rapitóre, ա. – trice, ն. Յափշտա-կիչ:

Rappacificáre, ն. Հաշտեցու-ցանել: պարբերեալ: – ársi, յ. Հաշտիլ: պարբերիլ:

Rapparecchiáre, ն. Կրկին պատ-րաստել: ինչ-որ հագընդեալ:

Rappattumáre. Տ. Rappacifi-care.

Rappelláre, ն. Վերստին կոչել, կրկին հրաւիրել, յետս կոչել: գործածուցանել զոք (ի մեղս ևց:) ը. Վերստին բողոքել:

Rappezzaménto, Rappezzatúra. Կարկատուն, նորոգուն:

Rappezzáre, ն. Կարկատել, նո-րոգել: ինչ-որ էնիչ, եամանալ:

Rappezzatóre, ա. Կարկատիչ:

Rappianáre, ն. Հարթել, հա-ւասարել: փխափխ էնիչ:

Rappiccáre, ը. Վերստին կա-խել: ինչ-որ ասած: միւսանգամ յօգուտ, միաւորել: ինչ-որ պինդ-փխիչ: la battáglia. վերստին սաս-տիկ պատերազմի: ինչ-որ փնօ-ղանիչ: – ársi il fuóco. վերստին բորբոքիլ:

Rappigliaménto. Մակարդուն

Rappigliáre, ն. Մակարդել, մեռ ծուցանել: եօղուրթ պաղասնան:

Digitized by Google

– ársi, յ. Ա ակատրիլ, մեռծնուլ, Թանձրանալ : Խոտորիլ օչխ, գօչ. ուանանալ : յինքն գրաւել : պղպէ. էնիլ : տալ զանձն վերատեսին, դիրկս ապրիանալ :

Rapportaménto. Պատմութիւն :

Rapportánte. Տ. Rapportatore.

Rapportáre, ն. Պատմել, զգայցուցանել : նափ էնիլ, հասկէր կէնիլ : ի վէր ածել, ածել (զգաւ.) կէնիլ : վերատեսին ածել, գործաւցանել : – ársi ad altrúi. յանձն լինել ի կամս ուրուք : io mi rapporto. զիջանիմ ի հաւանուիլ :

Rapportatóre, ա. – trice, իգ. Պատմօղ, որ բերէ զպրոյց, քաոս, բանասարկու : համառ, գօլայեզ :

Rapportazióne. Պատմութիւն, ծանուցանութիւն, տեղեկութիւն : նափ հասկէր :

Rappórto. Ցարաբերուիլ, վերաբերուիլ, կապակցիլ, առնչուիլ, բաղադանալ, նմանուիլ, հաւասարանալ : պափշիլ, փութկաւորիլ, նէսիլ : քաոիլ, պատմուիլ, կամ ծանուցանուիլ (զոր առնէ ոք անդրնաղոյքը պիտանակար իրաց :) հանդուրիլ, գօլանալ : տեղեկութիւն, կամ հասկայ (զոր տայ ոք ուսիք վէր կատարելոյն յանձնելոյ գործոյն :)

Rappórto. Տ. Relativamente.

Rappréndere, ն. Ա իւանդամ առնուլ : ինքզբ ալմաթ : տես և Rappigliáre.

Rappreságlia. Գրաւումն առնել իրին, գրաւումն : զպղէ գրաւումն իրիք ի հատուցանութիւն հեղելոյ վնասուն : far – գրաւել յանկրաւթ, առնուլ զօտարինն : գափանթ, պղպէ էնիլ :

Rappresagliáre, ն. Գրաւել մեռացուին, մեռացուին անկրաւթիլ :

Rappresentaménto, Rappresentánza. Երևոյթ, պատկեր :

Rappresentánte, ա. Երևեցուցիչ, ներկայացրօղ : Գործակալ, մեռացուցիչ, տեղակալ : Կէսիլ :

Rappresentáre, ն. Ցանգիանան իմ առաջի առնել, երևեցուցանել, առաջի կացուցանել : հոտոտիլ՝ էսիանի կէնիլիլ, ուրչ էնիլ : ցուցանել, յայտնել բերել, բերել ընծայուն : կէսիլ : ձևացուցանել, կերպացրանել, նկատել, նը կատարել : alcuno. երևեցուցանել զգէմս ուրուք ի թատրանի, նկարագրել զանձն ուրուք : le commédie. խաղալ կատակերգուիս : rappresentare la persona di uno. ունել զտեղն ուրուք, լինել փոխանակ : վէսիլ օչխ : – ársi, յ. Ցանգիանան լինել, երևիլ : հոտոտիլ կէնիլ : գալ ի միտս, յուշ լինել : հասկրնա կէնիլ : – ársi l'immágine di una qualche cosa. նկարել ի միտս զպատեկեր իրիք :

Rappresentativa. Երևեցուցանելի, երևոյթ, նկարագրուիս :

Rappresentativaménte, ած. Երևեցուցականաբ, նկարագրաբար :

Rappresentativo, va. Երևեցուցիչ (իր :)

Rappresentatóre, ա. – trice, յ. Տ. Rappresentante.

Rappresentazioncélla. Հասանաօա նկարագրութիւն կատակերգական :

Rappresentazióne. Երևեցուցանելն, յանդիսանալ, նկատագրութիւն, երևումն, պատկեր, յիշատակ, տիպ : տես : նկարագրութիւն թատրանական :

Rappréso, sa. Ա ակատրեալ : գօղանացրել կարկտաւեալ, առնուցեալ ի ցրտոյ : կեցուիլ : քարսանցեալ :

Rapsodía. Հաչնեղութիւն, կամ գաւազանեղութիւն, կարկատուն բանասաստեղծուիս :

Raraménte. Դուն ուրիք, սակաւ անգամ, սակաւ ուրիք : սէյրէ

Rarefaciénte, հ. Ձօսրացուցիչ, անգայացուցիչ :

Rarefáre, ն. Ձօսրել : սէյրէցնէ : յ. Ձօսրիլ, անգայացնալ : սէյրէցկէնիլ :

Digitized by Google

Rarefattibilità . Ազոտական նուիրութիւն :

Rarefátto, ta. Ազոտուած :

Rarefazióne. Ազոտացուցիչ, անօտարումն : ակտրէփէնիկ : անօտարացումն : ակտրէփէնկ :

Rarétto, ta. Փոքր մի անօտր . կամ անդասյտ :

Raréxza . Ազոտուիլ, անդասյտուիլ : ակտրէփէնիկ : գերազանցուիլ, ազնուանալ, պատուականանալ : նուազ փէնկ : նուազուիլ, պակասուիլ :

Rarificáre. S. Rarefare.

Rarificativo, va. Ազոտացուցիչ, որ ունի զանգայատացուցիչ զօրութիւն :

Rarità. Ազոտուիլ, անդասյտութիւն, ցանցառութիւն : ակտրէփէնկ : տարակուսութիւն, նուազութիւն : գերազանցութիւն, ազնուութիւն, պատուականութիւն : նօսրութիւն : տակատագիրս ինչ, ապրիլ՝ գերազանց՝ կամ չնաշխարհիկ ինչ : ինօշկէ չէչ :

Ráro, ra. Rarissimo, ma. Ազոտ անդասյտ, ցանցառ : ակտրէփէ : տարակուսութիւն, նուազ : ապ : տակատագիրս, ազնիւ , չնաշխարհիկ, պատուականան : նօսրիք , ինօշկէ :

Ráro, ադ. di ráro. Յաճախ՝ գոնէ տարիք , հազիւ երբեք : ակտրէփէ :

Raschiáre, ն. Քերծուիլ, քերծել : էռնմէ :

Raschiatúra. Քերծուիլիւ քերծուիլ, քերծուած , քերծուած նիւթ , տաշեղ : գաւընիք, նալա :

Rásciа. Աստիճ ինչ :

Rasciugáre , ն. Սրբել, չորնել, ցամաքեցուցանել : ակտրէփ , գոնչանէմէ :

Rasciuttáto , ta. Ցամաքեալ, չորացեալ, չոր : գոնչամադ :

Rasciútto, ta. Սրբեալ, չորնել, ցամաքեալ : ակտրնմիդ :

Rasentáre, ն. Քերել առ, մօտ անցանել առ : լինել իբր ի ներսի ժառանգակի :

Raséntе, ադ. Քերեալ առ, մօտ : էափէ : andar —. քերել առ (իւիքը) andar rasente il lido. քերել առ ափամերձ, անցանել յափէն կոյս : գէշ պա ինիմէ :

Rasiéra . Քերիչ տախտակաց : քերիչ գրուի :

Ráso, գոյ. Ապ ինչ ոտորկ և փայլուն կերպասատ : սիլա : քերել, կամ քերծել՝ նիւթ գործելու համար, առաջ քերել ցորեան, տարի, հարթել, հարթ, հաստատ : փոխ : Ընկել, եղծել (գինի) գաւընել :

Rasojáccio. Գործ ածելի :

Rasójo. Ածելի : տապատ :

Ráspa. Խարտոց ինչ : փէօչիւ :

Raspánte, ն. Որ գործի հաստատ : տախտ (գինի) փլ պատան :

Raspáre, ն. Գործի հաստատել : էնինէ : գազանել : cogli artigli. բրել մատղի : Ցղնել խարտոցաւ, խարտել : փէօչիւնէ :

Raspatúra. Քերտուիլ, քերտուած տոյք : գաւընիք :

Ráspo. Ողկոյզ առանց հատ : Ողկոյզ առիւծ : ճիւռ : ճինիւ : բոր չան : նի առատաս :

Raspolláre, ն. Ճոռոգել առնել

Raspóllo. Ճիւռ խաղողոյ : ճինիւ, առիւծմէնի :

Rassalíre, ն. Վերահաս յարձակիլ, դիմել : ինէդրա ախրաչէնիկէ :

Rasségna , Rassegnaménto . Հաւատար, հանգէս զօրաց : էօգնան : far la rassegna de' soldati. անիս ի Rassegnare. Di benefizio. Հրաւ ժառանգի չեկեղեցական ժառանգ գաւառուն :

Rasseguáre, ն. Յանձն առնել ի ձեռս, հաստատել, տալ, յանձն նել : ինէնիմ էնիդէ : i soldati. հանդիսատանել զօրաց : տափէրի էօգնան : le rassegno il mío ossequio, le rassegno le mie obbligazióni, la mía osservanza. մատուցանեմ քեզ զնմ յարգուն , զշնորհակալութիւն : —ársi, ք. Յանձն լինել : ինէնիմ օլմադ : a uno. միաբանիլ ընդ կամս (այլ.) ընդ կամաց ուրուք : այլ

Digitized by Google

մաւ, իբրև կեսնիրմէ :

Rassegnaménte. Ցանձին լինելով, կամ առնելով ի կամս ոյ :

Rassegnatóre, ս. Որ հանգիստ առնէ զօրաց, հաւաքատուս զօրաց :

Rassegnazióne. Ի խոտանելն է կամս ոյ, յանձնատրութիւն ի կամս ոյ :

Rassembraménto, Rassembránza. Ցանգիմանութիւն, նմանութիւն իշխատակ : տեսնիրմէ :

Rassembráre, ս. Իբրև նշան ցանել, իբրև զնմանութիւն, նմանիլ : տեսնիրմէ :

Rasserenáre, ն. Պարզել (հոգս, զբրկիլն) հանել ոչ ամպ : փարատել զարտասուս, միխիթարել, ուրախ առնել : տես Լիմէ : ոյ և — ársi, յն. Պարզիլ, օգոց : հանի ուշիմ :

Rassettáre, ն. Վերսին կարգադրել, բարեկարգել, նորոգել, կրկին յարդարել, զարդարել : ընդ. բար փնեսնիմէ, դիրսին կնմէ, նիւթ վերմէ : — ársi ; յն. Ջարդել բիչ : փնանամ :

Rassettatúra, Rassétto. Կարգադրութիւն, յարդարումն : տեսնիմէ :

Rassicuráre, ն. Ապահովել, հաստատանել խրախուսանել : նահգիմէ նեմէ, ընդ. վերմէ : յն. Քաջալերել : ընդ. նեմէ : դիտանել զատ գիր : նահգիմ պիմէ :

Rassodáre, ն. Պնդել, կարծրացուցանել : ընդ. նեմէ : հաստատել, զօրացուցանել : գոնվնեմ փրմէ : յն. Պնդանալ, կարծրանալ : ընդ. նեմէ :

Rassomigliaménto, Rassomigliánza. Բազդատութիւն, նմանութիւն, պնդնեմէ, ինդրմէ :

Rassomiglióte, ած. Նմանութեան չէր, ափրան :

Rassomigliáre, ս. Բերել ընդ նմանութիւն, նմանիլ : տեսնիմէ :

Rassottigliáre, ն. Վերսին նրբացուցանել, նրբացուցանել միտք, իմանալիմէ : տեսնիրմէ :

Rastéllo. Պատնէշ ի ցցից ա-

ռաջի գրան քաղքից : ցանկ :

Rastiáre, ն. Քերել : նմնմէ :

Rastiatójo. Քերիչ գործի իւր արհեստագործաց ; խոտոտաց ինչ ակնագործաց :

Rastiatúra. Տ. Raschiatura.

Rastrelláre, ն. Տափեալ զգեստի : ներ խոտոտ :

Rastrellàta. Տափեալ մի յորդ, կամ խոտ :

Rastrelliéra, Վանդակ միտրայ : վանդակակերպ գործի ինչ ուր պահեն զպատանս :

Rastrélo. Տ. Rastro. ցցատոտ պատնէշ : ցցատոտ գրան : պանձոյլ :

Rástro. Տափոս : նոտի : նեսնիմէ :

Rasúra. Քերծուածն, քերուածն : իրաց : եղծրուածն, ընկնուածն գրոց : էնկնի : քերածոյք, քերեալ կամ քերծեալ նիւթից, գաւընիը : խոտոտուածն հերաց :

Ráta. Բաժին ուրուք, մասն : հինի, ժայ :

Ratifioaménto. Վաւերացուցանելիք, հաստատութիւն :

Ratificáre, ն. Վաւերացուցանել, վաւերական առնել, հաստատել : տնտեսրեալ եմէ, գոյացնել : տեսնիմէ :

Ratificazióne. Վաւերացուցանելն, վաւերութիւն, հաստատութիւն. հաստատութիւն : ընդ. գիրս, գոյացս :

Ratíre, ն. Խորտակել զիսորդութիւն մեհեանց :

Ráto, ta. Վաւերացեալ, վաւերական, հաստատեալ : տնտեսրեալ :

Rattaccáre, ն. Վերսին յօգել միաբանել : ընդ. նիւնիրմէ : un trattato. Նորոգել զդաշնադրութիւն : un discorso. դառնալ ի կորդանին :

Rattacconaménto. Կարկատութիւն կօշկայ : կարկատանք :

Rattacconáre, ն. Կարկատել զկօշիկս, զհոգաբաժինս : գոգոնի էնմի եանալամ :

Digitized by Google

Rattaménte. Ա. շտապապէս, ա. բուռդ, փութով: Ռէդ:

Rattemperáre, ն. Բարեխառնել, չափաւորել, մեղմել, սանձել: փինթուրմէ, էնթրմէ: ɟ. Չափաւորել, կամ մեղմել զանձն, մեզ, մանաւանդ: փինթին պաքն էնմէ:

Rattenére, ն. Ուշել, արգելուլ, հապաղցնել, կաթձնել, սանձել: Բառնմա, գօ, վէրմէ, պաքն էնմէ: il passo. կասրէ յրնթացից: — érsi, ɟ. Զաւրդի տալով, կասչել փոթմա:

Rattenimento. Ընթրնուքն, պահպանումն, արգելումն:

Rattenitiva. Պահպանական զօրութիւն, յիշողութիւն, յիշողական:

Rattenúto, ta. Կալեալ, արգելեալ, սանձեալ: Բառնմա: զգոյշ, խոհական: ագրճան:

Rattézza. Ա. շտապութիւն: Ռէդլէ:

Rattiepidáre, – dire, ն. Գաղջացուցանել, հովացուցանել, լճանալուցուցանել: ոսկորացուցանել: ընջճագ էնմէ, ասուճմա: — ársi, ɟ. Գաղջանալ, հովանալ: ասուճմա:

Rattizzáre, ն. Յարդարել զկրակն, ծողանի զկրակին. բորբոքել զկրակին: ասէլ ալընրմա: գրգռանել, բորբոքել: գընթրմա:

Rátto, գ. Յափշտակութիւն, յափշտակումն: սղոքական: գողմա: յափշտակող մարդ: Ադրկին: ալընն, էնմէ:

Rátto, ta, ած. Ա. շտապ, սրընթաց, փոյթ: Ռէդ, լաթէմ: յափշտակեալ: գողընմա: rátto nel parlare. արագաբան:

Rátto, ած. Rattíssimo. Ա. շտապաւէս, արագ, ստիպով: Ռէդ: վայելաղակի: հարպիճ: ratto ratto. արագ արագ:

Rattoppáre, ն. Կարկատել, նորոգել: Ճամալմա:

Rattórcere, ն. Ոլորել: պուկմէ:

Rattóre, ա. Տ. Rapitore.

Rattórto, ta. Ոլորեալ, ոլորապտոյտ: պուկթուտ:

Rattrappáre, – pire, ɟ. Rattrárre, ɟ. Կծկիլ (ջղայ.) հարկաձիլ, գերծել: պինչիւէրէ լէգէլմէ: – ársi, ɟ. Ա. մեռեալել, ինքն կծկիլ: պուղխմէ:

Rattrappáto, ta. – pito, ta. Raterátto, ta. կծկեալ, գերեալ, հարկաձեալ: հաշմ: Բառնգան, բառնմա:

Rattrappatúra. Կծկումն, կամ գերումն ջղայ: պինչիւէրէ լէգէլմէ:

Rattristáre, ն. Տրտմեցուցանել: Բառալանպըրմա: — ársi, ɟ. Տրտմիլ: ռէգիր պուղմա:

Ravaglióne. Vajuólo salvático. Ա. խոտ ֆիջ: ասս լէլէյի:

Ravanéllo, Rávano. Բոռի: Բառի:

Raucédine. Կերկեղումն: պողաց Բառնալմա:

Ráuco, ca. Կերկեղեալ, կերկեղումնալի: պօղաց:

Raveggiuólo, Raviggiuólo. Տափուրակ ֆիջ պանիր:

Raverústo, Ravirústo. Ա. զգլխոյ վայրի սրճոյ: Եապան ասմաղ:

Ravitúoli, ա. Ա. մանրիկ քաղաքացի ազանդաւոյ, ճռաւոյ: Ճամանքաւոյ:

Raunánza, Raunáre, Raunáta. Տես Radunare, &c.

Ravvaloráre, ն. Օդուտացուցանել, քաջալերել, նա քանի վնաս խոտհատաւել: գոռվէրէնէրմէ, էրէմ վէրմէ: sentirsi —. խրատխոյս առնուլ, զգուշանալ և նմա:

Ravvedérsi, ɟ. Գաստանալ, ուղղել զանձն, գատանալ 'ի սխալանաց, 'ի չարեաց: ասպամա, ափը պուշա էգմէ, Բէօղէ էնմէ: de' suói peccati. զղջալ 'ի մեղաց իւրոց

Ravvedimento. Զգաստութիւն, ուղղութիւն, գատ: Բէօղէ:

Ravvedúto, ta. Զգաստացեալ:

Ravviamento. Դարձուցանելն յուղիղ ազդուռայն, ուղղութիւն, զգաստութիւն:

Ravviáre, ն. Դարձուցանել զմոլորեալն, կամ յուղիղ ազդուռայն,

Digitized by Google

ու զղջալ, զգաստացուցանել: փոշմանիմ, ետս ինձինքս, խելս կեր-ծիս: կարգալ, վերստին յարգարել: անգրկեն յաճախել զերծեալ զաղ-ծուած (ի գաղթականս յիւրեանս) յ. Վերստին յուղի անկանիլ:

Ravvicináre, ն. Միաւանգամ մերձենալ: նիւթով եմգալաշփըչմիմ: յ. Վերստին մատչիլ, մերձենալ և ևս: ինչ եմգալմիմ:

Ravviliire, ն. Սրտաթիկ առնել, զարհուրեցուցանել: գօրգոմիմ:

Ravvilupaménto. Խառնա-կութիւն, ինձճուռնին, շփոթ:

Ravviluppáre, ն. Պատառել: ատխաղիչմիմ: խռովել, շփոթել, խառնակել: գոբզնիչմիմ: յ. Պա-տառիլ: ատբզնիմ:

Ravviluppáto, ta. Պատառեալ, ինձճուռեալ, բաւմնինձուռն (խըն-դիր:) գոբզնեցի:

Ravvisáre, ն. Ձգուցուցանել, ազդ՝ իրապէս առնել: փայլատիմ: հապէր վերմիմ: ճանաչել՝ ի գիմացս, ճանաչել: խանչմիմ:

Ravvivaméntо. Յարուն, վերըս-նին կենդանանալ:

Ravviváre, ն. Յարուցանել: փի-րինիմ: արծարծել, բորբոքել, զօրացուցանել: խանդավառատիմ, գոհվենինգիրմիմ: յ. Յառնել, վե-րակենդանացնել: փրինիմ: զօրանալ, ոգի առնուլ, քաջալերիլ: գոհվենի-նիմ:

Ravvólgere, ն. Ծռտրել, վիա-ծուծել, պատառատել: սրմատպա-տել, շուրջ պատել: գոռղնիմ:

Ravvólgersi, յ. Թաւխատիլ, յա-ծիլ: փոլղմիմ:

Ravvolgiménto, – gitúra. Պա-տառատնիք, ծռտրուածին: պատառատած, ծուծքուածին:

Ravvólto, գ. Ծռտր, պատառատ, պատառնիք: ատբզիչ:

Ravvólto, ta. Ծռտրեալ, պատ-տառատեալ: ատբզնիմ: գալարեալ, կծկեալ: պոռնիկ: կոր, ծուծք (սրունք:) էյրի:

Raziocinaménto, Raziocina-zióne. Տրամախոհութիւն, տրամախոհ-հուն: գէյաս:

Raziocinánte, հ. Տրամախոհող, տրամախոհան, ձեռնտպիտղ: գէյաս էփին:

Raziocináre, ե Տրամախոհել, գաւառ մտաք: գէյաս էնիմ:

Raziocínio. Տրամախոհութիւն մտաց, գաւառութին: գէյաս:

Razionábile. Տ. Ragionévole.

Razionalità. Բանականութիւն, բան

Razionále, գ. Տախտակ գա-ւառատանեաց (ի լանչս քահանայ-ապետին հրեից:)

Razionále, ած, հ. Բանաւոր, բանականն: նախընթ: բանաւոր (հա-մեմատաբար:)

Razionabilità. Բան, գաւառա-նին, կամ բանականութիւն, ընդունի մտաց:

Razionalménte. Տես Ragione-volmente.

Razióne. Բաժին առաջին կե-րակրոց և ըմպելեաց նաւատաւոյց, պինուազարաց, առաձիկ: դայ, խային, հիասկ:

Rázza. Ազգ: զարմ, տեսակ: ասյ: de' cavalli, ևն. երա-մանկ ձիոց (մի գաւակագործուածին:) պոբիա:

Rázza. Կատաղաճուկն: դեպի պատըղը: շատաւիղ անուղղ: նիդեր-լեր: փարմաղը:

Razzáccia. Ազգ յոռի, չազգ, վատթար զարմ: դեօխիա ասյ:

Razzáre, ե Շատաւիղել, ճա-ռագայթել: գաղալմիմ:

Razzáre, ե Դաւթր հատանել: եղինիմ:

Razzénte, հ. Տարած (գինի:) փիլ պոբան:

Rázzo. Ճառագայթ, շատաւիղ: լոյս, ելօվիլ: շատաւիղ անուղղ: նիդերլեր: փարմաղը: razzi volanti. փամփուշտ օդաճիգ: հավ փիլինին

Rázzola. Խարտոց ինչ:

Razzoláre, ն. Պատկեր գրել, գի-ծել: եղեր եղիմ: հետագոտել, զբն-

Digitized by Google

նել, որձնել : ապտակ :

Razzoláta, Razzolío. Ա՛ապտակ ակղումն, խոյղ :

Razzuólo. Փոքր ճառապայթ : Ճառապիղ անուց Ի՛ե՛եւ ֆոր-ֆադը :

RE

Re, ա. Թագաւոր, արքայ : փափկահ, գեղ, ղահ : առաջին, գլխաւոր :

Reále, գ, ի. Գլխաւոր կամ արքունի դահլիճ :

Reále, գ, ա. Դահեկան ինչ ապանիոյ, ևն : ոսկի :

Reále, հ. Realissimo, ma. Թագաւորական, արքայական, արքունի, արքայավայել : փափկահաճախոս, հիանդաբի : i Reáli, կամ casa reále. արքունի տուն, Թագաւորական զաւիթ : palazzo reále. արքունիք, արքունի պալատ : reále. շքեղ, ազնիւ : գլխաւոր, մեծ : ելս : alla reale. արքայօրէն :

Reále, հ. Շքեմարիտ, հաստատուն, ստոյգ : սահկ, խահկիկ : անխարդախ, անկեղծ : իրականի : alla reale, ած. անխարդախ սրտիւ, անկեղծ միտք :

Realista, ա. Թագաւորական, կուսակից, կամ հպատակ Թագաւորի : գերալ Խոսի :

Realménte. Ա՛րքայօրէն, արքայավայել հանդերձանօքս, շքեղս, պայծառապանծ : փափկահ դիպի : իրապէս, շմարտապէս, արդարև, արդեամբք : հագիկեկի խոդիչ : անխարդախ միտք, առանց նենգութեան :

Realtà. Իրականութի, գոյացութիւն, գոյութի, գործ : հագիկեկի : անկեղծութի : in realtà, ած. արդարև, ապաքէն, արդեամբք : հագիկեկի :

Reáme, ա. Թագաւորութի, արքայութի : փափկահլքի :

Reaménte. Ջարուբ, ապիրատութի, անիրաւութի :

Reassúmere. Տ. Riassúmere.

Reáto. Յանցանք, մեղապարտութի : տուգ, գազահան :

Reazióne. Փախադարձ առնել քրմի :

Rébbio. Ա՛ատելութի եռաժամանադին, և պատուհասքարշին :

Recaménto. Բերութի di giója. պատճառ խնդութի :

Recámo. Ճախարակ ինչ : մագարա

Recápito. Տ. Ricápito.

Recapitoláre. Տ. Ricapitolare.

Recáre, ն. Բերել, ածել : հնչիլ : ածել զրաք առ իմն, հաւանեցուցանել, յորդորել, գրգռել : ինանգրմա, գրնդրմա : վերացածել, ամփոփել, պատմել, ազգ առնել : հապէր վերմի, նպատ էնմի : քերել զղջոյց : յառաջ բերել (զրանս այլոց :) ad effetto. ի գործ դնել, կատարել : ամէն ինչ ընելմի : a, կամ al niénte, a distruzióne. ի չիք դարձուցանել, բնաջինջ առնել, ապատել : էոդէնմի : in cénere. յաշխուն դառել, լուծանել : d' una língua in un' altra. փոխադրել յայլ բարբառ, Թարգմանել : ինչնի էնմի : a fine, a perfezióne. ի կատարումն ածել, աւարտել : պինիրմի : in desolazióne. յապականութի դնել, քանդել :

Recársi, յ. Ածիլ, բերիլ : ինչնիմի : ad uno. միանալ, վերածիլ : ի մի : և՝ համարիլ, ընծայել, վերագրել : պանն էնմի : recarsi un' ingiúra, կամ danno da uno, recársela. համարիլ զանձն նախատութիւն, վնասուիք : յուսիք ընծայել, ունիք զնախատինս, կամ զվնաս ինչ : addosso alcuna cosa. յանձն առնուլ զինաւորիլ : խոնիանք ապմի : ad ingiúria, a disonore. համարիլ ի նախատինս : a mente, a memória, per la memória. ի միտ ածել, յուշ ածել : անգմի : in bráccio, in mano, in collo, in grembo. բառնալ, կամ առնուլ ի վր բազկաց, ի ձեռս . ընդունիլ ի գիրկս : a noja. ակսանիլ ձանձրա-

Digitized by Google

բանալ, առոչակալ: sopra di se. կալ յոտքին, կանգնուն, կալ առանց յենելոյ յինչ: recarsi sopra di se, in se stesso. ամփոփիլ զինքեան, մեռսիտոհ լինիլ: una cosa in buóna, կամ in cattiva parte. հասնիլ բիւրեղ բառնալ, կամ չարչ. սիրելիանալ 'ի բարին, կամ 'ի չարն:

Recáta. Բերումն, ածումն: recate di morte. խորտիկն մահու:

Recatóre, ա. – trice, ի. Բերող: առիթ (հնդամ:)

Recédere, ե. Ցետս կամ 'ի բաց կալ, սիրելիս կասիլ: ետի գառնալ:

Recediménto. Հրաժարումն, հետացումն:

Recénte, ած. Recentissimo, ma. Նորոգ, արդի, արդեանն, այժմեական: ենկին, ընծայեալ, նաղէ:

Recenteménte. Նորոգ, այն կին: ենկին, հինկին:

Récere, ն. փախչել: գառամ:

Recétto, ta. Տ. Ricevuto.

Recettóre, ար. Ասպնջական, հիւրընկալ:

Recidere, ն. 'ի բաց կտրել, հատանիլ: ետմիլ:

Recidíva. Վերստին անկումն ('ի մեղս, 'ի սխալանս:) Դարձ հիւանդութեան: նուազում:

Recidívo, va. Վերստին անկեալ ('ի մեղս, 'ի սխալանս.) կրկին առ հեաղ: ընդդէմ պնդիչ:

Recínto. Ցանկապատ տեղի, ցանկապատ: գոփաւը ենդ, նահպ էնդիպ:

Récipe, ա. Տ. Ricetta.

Recipiénte, ա. Ընդունարան, առնօճ: գոպ:

Reciprocaménte. Փոխոխ, փոփոխակի, փոխանակաւ: նշոպէն ինչ:

Reciprocazióne. Փոխանակութիւն, փոփոխութիւն, փոխադարձութիւն:

Recíproco, ca. Փոխոխ, փոխադարձ, միմեանց: հնարէնէնի, պէր պէրինկ օլան:

Reciso, sa. 'ի բաց կտրեալ, հատեալ: ետնիլ: հանկարծ: գետ:

Recitánte, ն. Ասօղ. որ առէ 'ի բեմբասն, պատմօղ գործառնեան (թատրոնական:)

Recitáre, ն. Պատմել, առնել, առնել կամ վերծանել 'ի բեմբասն: նագել ենդէ, ենդէր օգտակար: գործառնանել, խաղալ 'ի թատրոնի:

Recitativo, գ. Երգ կին երաժշտական:

Recitatóre, ա. Տես Recitante, և. Relatore.

Recitazióne, իգ. Recitaménto. Վերծանումն 'ի բեմբասն, պատասխանումն 'ի բեմբասն: օգտակար: պատմութիւն: նագել:

Reclamáre, ն. Գանգատանել, բողոք բառնալ: ընէվ ենդէ, ամենահակառակ ենդէ:

Reclámo. Գանգատ, բողոք: ընէվ:

Reclúta. Վերստին հաւաքումն զօրաց, բռնադատութեամբ զօրաց: պենդիրմէ: զօրք վերստին հաւաքեալք: far reclute. միւսանգամ զօրաժողով լինել, ընտրել զթիւ պատահական զօրացն: ենկինքեն ասկէր պենդիրմէ:

Reclutáre, ն. Տես far Reclute. ընտրել զպատահարն, զթիւրին:

Reclutáto, ta. Վերստին ժողովեալ (զօրք:) soldato –, զինուոր նորաստեղծ:

Recóndito, ta. Գաղտնի, թաքուն, խորին: ինկնի:

Recreazióne. Տ. Ricreazióne.

Recriminazióne. Նորոգ հակառակութեամբ 'ի վեր քննեալ յանցանաց:

Recuperáre. Տ. Ricuperare.

Recusáre. Տես Ricusare.

Réda, ի. Réde, ա. Տ. Erede.

Redággio. Քաղանգումն, յաղորդութիւն: ցերա:

Redáre, ե. Տ. Eredare.

Redénto, ta. Փրկեալ: գոթ, ենանկոտ:

Redentóre, ա. փրկիչ:

Digitized by Google

Redentríce, ի. Մայր Փրկչին։
Redenzióne. Փրկութիւն, փրկագործութիւն, ազատութիւն։ գ. բ. բ.։
Redimere, ն. Վերստին գնել, գնել փրկանաւք, փրկել։ ահեղ. իւնէ գ. բ. բ. ա. ա. ։ ազատել։ գ. բ. բ. ա. ։ յ. Ազատել փրկանաւք, վճարել զփրկանս անձին, փրկիլ։ ահեղ. իւնէ գ. բ. բ. ա. ։
Redimíbile, ած. Փրկելի, զոր հնար է ազատել փրկանաւք։
Rédine, ած. ի. Երանան, երանաւոր։ փղ. իւն։
Redintegráre. Տ. Reintegrare.
Redivívo, va. Յարուցեալ։
Reduplicáre, ն. Կրկնել, կրկնապատկել։
Reduplicatívo, va. Կրկնական։
Reduplicazióne. Կրկնութիւն։
Reduzióne. Տ. Riduzióne.
Refajuólo. Ազանավաճառ։ ի. ի. ։
Réfe, ա. Ազանի։ ի. ։
Referendário. Վերակացու առքապագոց։ պաշ. ի. ի. ։ լըրտես, գուշակ։ համալ։ Առաքելական գործոց։
Refettório. Սեղանատուն (սենեակ ուսանողաց.) Ճաշատուն։ խահլ. իւն, գործիական։
Refezióne. Կերակուր, կազդուրութիւն։ ծանօթ, էնդիւ։
Refiziáre, ն. Տես Ristorare.
Reflessáre, ն. Հակառել զլոյս լուսոյ։
Reflessibile, ած. Յոլական, որում հնար է ցոլանալ։
Reflessibilità. Յոլականութիւն։
Reflessióne, անս. Տ. Riflessióne.
Reflessívo, va. Յոլացուցիչ։
Refléttere. Տ. Rifléttere.
Réfolo. Մրրիկ քիչ ծովու շրջելոլի ցամաքէ։
Refrángersi, յ. Տ. Rifrángere.
Refrangíbile, ած. Բեկանելի, բեկանութ (չաստիւղ լուսոյ։)
Refrattário, ած. Լմնցաս, անհզնազանգ, հեաս, առաջարկ։ ի. ա. ։ գործոյ պատճառ։
Refrátto, ած. Բեկեալ։
Refrazióne. Բեկումն (չաստիւղ լուսոյ.) բեկեալ։
Refrigeráre, ն. Տ. Rifrigerare.
Refrigério. Զովացումն, զովութիւն կազդուրութեան, միխիթարութիւն, դիւր արտ։ գ. ն. ի. ի. ։
Refúggio, Refúgio. Տեղի ապաստանելի, կամ ապաստանական։ սղ. ն. ա. ա. ։ ապաստան։
Refúso. Գիր վրկապակաղիր։
Regaláre, ն. Պարգևել, տալ պարգև։ ի. ի. ի. ։ le vivande, i piatti. զարդարել կամ հանել զկերակուրս։
Regaláto, ած. Պարգևեալ, պարգևընկալ։ Հաճելական։ ի. ի. ի. ։ հանուած, ազնիւ (կերակուր.) ն. ի. ի. ։
Regále, ած. Թագաւորական, արքայական, արքունի։ կախ. ի. ի. ։ փափկահեզ. ծագառաս։ acqua regale, կամ régia. արքայական. (ծանօթ. չուր զօրագոյն։) գ. ա. ։
Regalía. Հաս արքունի (ի գործադրակալ հպատակաց։)
Regalménte. Տ. Realmente.
Regálo. Պարգև, ընծայ։ ի. ի. ի. պագ. ի. ։
Regalúccio. Պարգև փոքր, չնչին։
Regáta. Աշխատահանդէս նաւահաց։ գ. ա. ի. ։ ի. ր. ։
Régge. Տես Re.
Regeneráre, ն. Վերածնանել, վերստին ծնանիլ։
Regeneratióne. Վերածնութիւն, նորածնութիւն, վերստին ծնունդ։
Reggénte, ած. Կառավար, տեղապետ, իշխանակալ։ ի. ի. ա. ա. ։ առաջնորդ։ վարիչ (գործոց, անս.) իշխանական (շահաստիւղ լուսոյ.) կամ շահաստուրհայր։
Reggénza. Կառավարութիւն։ ժամանակ կառավարչի։
Réggere, ն. Ի վեր կամ վերստին բարձ ունել, հաստատել, լինել հնգոյն։ գ. ա. ի. ա. ։ գ. ա. ։

Réggersi, յ. Կաշ կանգնուիլ, վեր բաժնուիլ: փոսիմէ, փայտիէ փոքր հատ: Réggere. Կառավարել, վարել, ուղղել: լծիլ լծուիլ: պահել կենդանի: զգեստ ունենալ: գործը գօսա: հաստիքուիլ, առնել, առեալ: պայմանել: al martello. լինել հաստ նեղլի: réggersi sulle ginócchia. կաշ ի վր ծնգաց: réggersi saviamente. վարուիլ կամ գնալ իմաստ նապէս:

Réggia, Régia. Արքունիք, պալատ առատ արքունի: փոփոխ. արքայ, թագաւոր:

Reggiménto. Կառավարութիւն, վարչութիւն: գործուէնք: կառավարք, վարիչք: պաշինք: նեցուկ: գունդ քանի զօրաց: պէօլիւկ:

Reggitóre, ա. – trice, ի. Կառավար, վարիչ:

Regicída, ա. Արքայասպան:

Regicídio. Արքայասպանութիւն:

Regína. Թագուհի, գշխոյ, տիկին: հասկի սունկան, մելիկ:

Régio, ia. Արքունի, թագաւորական: հինգերբի, փոփոխ համաստ: ácqua régia. Տ. Regale.

Regióne. Գաւառ, նահանգ, երկիր, աշխարհ: վիճակ: կողմն, տեղի: սկիզբ:

Registráre, ն. Գրել յարձանագրել, ի գիրս առնել, արձանագրել: սիճիլ կնքել, գայթ կնքել:

Registratóre. Արձանագրող:

Registratúra. Արձանագրութիւն:

Registro. Արձանագրութիւն, գիրան հաստատակաց, մատեան: սիճիլ փիլոգալէր: Registri. Գաւառակարգք, կամ քանոնք. (են չարք լարից կամ եղեգանց նուագարան:) registro. յարմարուն առձեռն երկուց երեսաց միոյ ներքին ասպագրելոյ՝ առ միմեանս:

Regnánte, ած, հ. Թագաւորող, որ թագաւորէ: փոփոխ. պետ: ա՛ գոյ, ա. թագաւոր: փոփոխ:

Regnáre, ն. Թագաւորել: փոփոխիլ: տիրել, իշխել, զօրանալ: պատի կենդանի: ընդել միշտ:

Regnatóre, ա. Թագաւորող, թագաւոր:—trice, ի. Որ թագաւորէ, թագուհի:

Regnícolo, la. Ծնեալ յերկրի թագաւորութեան: նեխտալօլսեցի:

Régno. Թագաւորութիւն, տէրութիւն: հինէնկի, փոփոխիլ: Il regno del Ciélo. Արքայութիւն երկնից: ձկնկի: Regni. Կոպմանք, սահմանք: regno vegetábile. յանգասկանաչ բուսակարգ:

Régola. Կանոն, հղանակ, օրէնաւկ: գոյգի, գանուած: ամ տրան ձուկը միոյ կրօնի: վանք, մենաստան: stare a – . վարիլ համեմատ և ըստ կանոնի ի հերակուրս:

Regolaménto. Կանոնաւորութիւն, կանոնք, կանոնադրութիւք: գոյգ, գանուած:

Regoláre, ն. Կանոնել, կանոնադրել, կատարեալ վարել: փոխնիմիտ: յ. Կանոնել զանձն, վարիլ: վնաձեփոխիլ գոյգիւք գօսա, ինչին հետ: bene. քաղաքավարիլ:

Regoláre, ած, հ. Կանոնաւոր, գործեալ ըստ կանոնի, ճշդի: գանուած, գանուած՝ ինչ ինչ օրէնս կանոնաւորեալ (ձև:) il Clero – . կանոնականն ուսեալ եկեղեցւոյ. (որ ուսեալ եկեղեցւոյ քաղաքացեալ ի կարգ նաւորաց:) Regoláre, գ, ա. կարգ նաւոր:

Regolarità. Կանոնաւորութիւն, յարմարութիւն ըստ կանոնաց, ճշդութիւն: գանուած, ինչ ինչ օրէնս, ինչինչ հանոնաւորապահուն: վիճակ վանականս, կրօնաւորութիւն:

Regolarménte. Ըստ կանոնաց, ըստ կարգի, ճշդիւ, ճշդապէս: ւէէէ էօյա ինօրէ: ինչինչ ինիի: սովորաբար, յարմարեալ: աչի, աչի աչի: ափինձ:

Regolataménte. Կարգաւ, ըստ կարգի: ըստ կանոնի, ի պայմանէ ժամանակի: գոյգիւ ինչ, վճռինչ ձև: ըստ հետևողութեան քանիին, հա-

Digitized by Google

վերատեսութիւն, բարեկարգութիւն կենդանեաց ընտրեալ ընտանեաց : տնտեսութիւն :

Regoláto, ta. Կանոնաւոր, կարգաւոր : փութկոտ , ներելի : չափաւոր, հասկնալի , բարեկարգ : սանձուն, օրէնքի : որոշեալ, հաստատուն, պատշաճեալ, սահմանեալ, հաստատուն : պիղծ գործ : ben regolato. բարեկիրթ :

Regolatóre, m.—trice, f. Կանոնիչ, կանոնաւորիչ, կանոնագիր, կանոնադիր :

Regolétta. Կանոն փոքր :

Regolétto. Փոքրիկ քանոն : մեծաց ինչ ձեռագործական գործոց :

Regolízia. S. Logorízia.

Régolo. Աղբեայազուն, թիգրասին թագաւոր փոքր, իշխան ինքնագլուխ : աղքատիկ օձ, վասիլիսկ կոս , քարբ : փակակ : քանոն , կանոն : ձկփէնէ, ձկփէնէ խոհարար : գործ ինչ ձեռագործական :

Rególo. ֆռնչուն ինչ : լուր գոռգոռ , կամ պօղպօճան պիւղիկ :

Regolúzza. Կանոն փոքր :

Regolúzzo. Իշխան փոքր :

Reina. Թագուհի, դիշխոյ : ձագալիան , ռեյիէ : S. Carpióne.

Reintegráre, v. Կարդադնել, դարձեալ նորոգանել յառաջին կարգին, յառաջին չափն վերստին հաստատել :

Reintegrazióne. Կարդագնութիւն , վերստին հաստատուն ի ժառանգութիւն :

Reíssimo, ma. Ամենապարտ, մեղապարտ յոյժ :

Reità. Ծանցառութիւն , յանցանք : գայթակղ :

Reiteráre, v. Կրկնել, երկրորդել : ներելի :

Reiterataménte. Կրկին և կրկին, յաճախ, յորովայնի : ըստ ինէնէ :

Reiterazióne. Կրկնութիւն , երկրորդութիւն :

Relásso, f. Վերատին անվերադարձ ի հերետիկոսութիւն :

Relativaménte. Բաղդատութեամբ, յարաբերութիւն, առ : պատշաճ , նանշնպա :

Relativo, va. Յարաբերական (անուն .) վերաբերական , առնչական : հռխալիք :

Relatóre, m.—trice, f. Պատմող : հաղորդ ներելոյն , փոյթորան : գուշակ , քառ : համաղ :

Relazióne. Պատմութիւն, ծանօթութիւն : նկագ : յարաբերութիւն , վերաբերութիւն, առնչութիւն , յարմարութիւն : հռխալիք օլմա :

Relegáre, ևն. S. Rilegare.

Religionário. Կրօնապատանի :

Religióne. Կրօնք, պաշտօն ասլ , դէն , հաստատք : փին , խան : հրան , կարգ կրօնաւորաց : երկիւղածութիւն բարեպաշտութիւն : entrare in — կրօնաւորիլ :

Religiosaménte. Բարեպաշտաբար , երկիւղածութեամբ, պաշտօնասիրութիւն :

Religiosità. Բարեպաշտութիւն, երկիւղածութիւն :

Religióso, գ. Կրօնաւոր , միանձն : բահիպ , ռէհպէր :

Religióso, sa, ած. Բարեպաշտ , ճգնաւորաշունչ , երկիւղած , պաշտօնասէր : աալիմ , ոսփա : Կրօնիք , կրօնական , հաւատոյ : փինէ համառօտ օլան :

Reliquia, Relíqua. Մնացորդ, մնացուածք , նշխար : պագը գալան, ած գալաբ : Relíquie. Նշխարք մեց :

Reliquiário, – iére, m. Աւօթ, տուփ նշխարաց : ռիկ. մնացուածքի սահման :

Reluttánza. Դիմադրութիւն :

Réma, Réuma. Հարբուխ : պիւռեամ :

Remájo. Թիակագործ : փիրնէնճի :

Remánte, s. Թիակաւոր, թիակքաշիչ գայլափճը :

Remáre, v. Թիակաւորել, վարել թիակօք գնաստանի , վարել, կամ ճգնել զկին : փիրնէ ընգիճ :

Remático, Reumático, ca. Ախտացեալ ջհարքուխ : պիւռեամ

նը: remático. գիպ, խեղաթաթոյ: պէի հոյլա:

Rematísmo, Reumatísmo. Ախտ ինչ խառն ի հատրփոյ և ի յօդացաւէ: Վնճահ ոիքաբլ:

Rematóre, ա. Թիվաւոր, Թուագրող: Քերթաիահ:

Reméggio. Թիակք նաւուն, Թիք: փուրկիր:

Remigánte, ած, հ. և գ. Թիավար, Թիաքարշ, գերի ցուկնաւուն: փուրկի նկոն, փուրկիոք ելան:

Remigáre, ե. Տ. Remare.

Remigatóre, ա. Տ. Remante.

Reminiscénza. Ցիշողական, յիշ չողալի, յուշ: հաիբր:

Reminiscitíva. Ցիշողական զօրութի, յիշողական:

Remissíbile, հ. Թողլի, ներելի, քաւելի: աՓ օլանաբ:

Remissióne. Թողուի, արձակումն (մեղաց:) ներումն, քաւուն: ծաղիրկի, աՓ: նուազումն, կիմ Թուլանալ ախտին, Թողանալ անդին:

Remissória. Գիր Թողութեան պատժոց:

Rémo. Թի, Թիակ: փուրկի: Թիք, կամ ցուկնաւ, պատիճ Թիաքարշուն: Նփոիրի:

Rémora. Կաւակալ ձուկն:

Remóto, ta. Հեռաւոր, բացակայ: իրոփ:

Remozióne. Հեռացումն, անչաւումն: իրոփնբի:

Remuneraménto, — raziône. Վարձատրութիւն, փոխարինուի, վարձ, տրիսաբր: իվաղ, իմաքիի:

Remunerâre. Տ. Rimunerare.

Réna. Աւազ: գոմ: stillare a —. Թորել ինչ Հեղուկ աւազով:

Renáccio. Երկիր աւազուտ, աւազուտք: գոմնաւ, գոմպա նէր:

Renája. Աւազուտք ծովայինց կիմ գետափանց: գոմնալ:

Renajólo, Renajuólo. Աւազակիր, աւազպատրճ, աւազավաճառ: գոմ իաղչան, գոմճոս:

Réndere, ն. Հատուցանել, վճարել, պարձուցանել յիւսս, տալ վերսանին: ետի Վերմէ: փոխարինել, տալ զարիսուրն: Տանգապետի Վերմէ: ապաղաքերել (կամ լուացից, վաշխից, եև.) բերել, կիմ տալ (հարիւրապատ:) տալ եև կատարսս: Վերմէ, իրաք կերերմէ: տալ ի ձեռս (զքերդն.) անձնատուր լինել (քաղաքին.) յանձն առնել (զտերունեն:) Վերբ ինձ իմ կերմէ, Վերմէ: երևեցուցանել, յանգիման առնել: ենօսիերմէ: հատուցանել: ենօգմէ: առնել: կերմէ, էյնէմէ:

Réndere fácile. Դիւրել: գօլայլամ: forte. զօրացուցանել: vano, եև. ի գերև առնել, կամ հանել, եև: l' ánima, il fiáto, lo spírito. աւանդել զհոգին. վախճանիլ: frutto, տալ, բերել զպտղտող: grázia, կիմ grázie. շնորհս մատուցանել: ինէր կերմէ: la grázia ad alcuno. ներել ուսիք, շնորհել զյանցանս: սասլանաս պատդբչանք: grosso, կիմ sottile. գրբել աստաբ, կամ նուրբ. (աստղ գծրչէ.) լինել գծրչին աստաբ, կիմ նուրբ: odore. բաբել զհոտ: գօգմա: onore. մեծացուցանել զպատուիս, պատուել: l' onore. գործանել զհամբաւ, զպատուիս ուրոք, բանալ զանպատուհին: la paríglia, il cámbio. հատուցանել զդպրճ փոխարինին, չափել, տալ զհշխուն: la penna. քաջ ծորեցուցանել գրչին գլխանին:

Rénder ragióne. Տալ իրատունս, գատաստանաւ առնել: եև՝ տալ ըստ հաշիւնատրդատացուցանել զանձինս եև՝ վրէժս լուծանել: la ragióne. նշանակել, կիմ յատաբ բերել ըստ պատճառանի: sospetto. ի կասկած արկանել: réndere suóno, կամ sonâ réndere. ձայն արձակել (նուագարանաց,) հնչել: testimoniánza. վկայուի դնել, վկայել:

Digitized by Google

Réndersi, յ. Լինել անձնատուր, տալ զանձն ի ձեռս. նկուն լինել, պատուիրի խոստովանիլ: Ի-ե-լիմ, Վերս Ի-մի-ե-ի, Ի-ի-նի-մի-ե-ի: զի. Ջանիլ, տենդ տալ (ապաշանաց, (կարծեաց ուրուք) Գոլտի տանիլ: alla ragióne. Հնազանդիլ բանին: réndersi. Լինել: օյմ-ե: certo. անշուշտ, ստոյգ համարիլ: colpévole di un delitto. յանցանիլ յիմիք: in un luógo. գնալ ուրեք: Ի-ի-մի-ե: mónaco, religióso. Լինել կրօնաւոր, կրօնաւորիլ: vinto, ևն. Նր կապն լինել:

Rendévole. Տ. Arrendévole.

Rendiménto. Հատուցումն, վճարումն: է-օ-ի-ե: di grázie. դոհանի, շնորհակալութիւն: շ-ի-ե:

Réndita. Եկամուտ, մուտք: Ի-ի-ի, համառօտ, իրաք:

Renditóre, ա. Հատուցանող, վճարող:

Renditúzza. Եկամուտ սակաւ:

Rendúto, ta. Հատուցեալ ևն:

Réne, ա. Réni, յոգ, հ. Երիկամունք: պ-է-օ-իրե: reni, յոգ, իգ. Թիկունք: ազիւ: dar le reni. դառնալ ի թիկունս: Ի-ե-ի թիկունս Ի-ե-ի պ-է-օ-ի-ե:

Renélla. Ասազ նուրբ, մանր: Ի-ի-ձ գոմ: աւազ երիկամանց:

Reniténte, հ. Ընդհատ, դիմադիմ, կաց, կամակոր: ի-ա-պ-ձի:

Reniténza. Ընդհատուն: ի-ա-պ:

Rénna. Եղջերուանման չորքոտանի հիւսիսակողմանց:

Renosità. Ասազուտ գոլն, աւազուտ հանգամանք, աւազ:

Renóso, sa. Ասազուտ, աւազալից, աւազային: գոմալ:

Rénsa, so. կամ tela di rénsa. Բևեռեղ լինչ սպիտակ:

Renunziáre. Տ. Rinunziáre.

Renúzza. Ասազ մանր՝ նուրբ:

Réo, գ. Պարտաւոր, մեղաւոր, պատրաստ, յանցաւոր: ու-ւ-ա:

Réo, réa, աթ. Reissimo, ma. Չար, սպիրտաս, յանցաւոր, չարագործ: է-ո-ա-ի-ի, գ-ա-պ-ա-ի-ե: պահանջը: մեղաւորը: պարտքը:

Reobárbaro. Խաշնեղէ: ը-ա-ի-ի-ի:

Reparáre. Տ. Riparare.

Repentáglio. Վտանգ: ի-ա-ի-ի, խարա:

Repénte, հ. Repentíno, na. Յանկարծահաս, յանկարծական, երագահաս, երագ, անակնկալ: ա-ի-ա-ը-ի-ե:

Repénte, կամ di repénte, հ. – teménte, – tinaménte. Յանկարծակի, նոյնժամայն: գ-ի-ե, ա-ի-ա-ը-ի, օ ահաւ:

Repertório. Ցուցակ, ցանկ գրոց: ի-ե-ր-ի-ա:

Repétere, ն. Կրկնել, երկրորդել, յիշեցնել: Ի-ե-ր-ա-ե ի-ե-մի-ե: far repétere le lezióni ad uno scolaro. պահանջել յաշակերտէն զհամայն ընթերցուածոց ուսուցչին, պահանջել զդասն:

Repetíto, ta. Կրկնեալ:

Repetitóre, ա. Կրկնող, որ երկրորդէ զհամայր, կամ զընթերցուածս աշակերտաց: գ-ա-ի-ա:

Repetizióne. Կրկնուն, երկրորդութիւն: Կրկնուն. (ձև Հարատա՛:) far retetizióne ad uno scolaro. տե՛ս ի Repétere.

Réplica, Replicaménto. Կրկնուն: Ի-ե-ի-ր-ա-ա: réplica. առատասխանի: ձ-ի-ա: senza alcuna réplica. առանց լինչ հակաճակուտ ի-ե, անշուշտ: ա-ի-ի-ե-ի-ե, ձ-ի-ա օյմ:

Replicáre, ն. Վերստին առնել զառնալ ի: Ի-ե-ի-ր-ա-ե ի-ի-մի-ե: Կրկնել, երկրորդել: Ի-ե-ի-ր-ա-ե ի-ի-մի-ե: ընդհատանիլ պնդել, առնել ատասխանի: գ-ի-ը-ե օ-օյ-ի-մի-ե, ձ-ի-ա ի-ի-մի-ե:

Replicataménte, հ. Կրկին և կրկին, բազում անգամ: ը-ի ի-ի-ի-ե:

Replizióne. Կրկնուն, երկրորդութիւն:

Reprensióne. ա. Riprendimento

Représsо, sa. Պանճալ:

Digitized by Google

Repriménto. Սանձումն։

Reprímere, n. Սանձել, նուա-ճել, ճնշել, զսպել։ պատ. եմ։

Reprobazióne. Ընդդիմութիւն։ ձեհկնեհմիւթ։

Repróbo, ba. Ջատ, ամբարիշտ։ անպարկեշտ յոյժ, խոտան։ ձեհկնենմիւ։

Reprovazióne. Ընդդիմութիւն, մերժումն։ անպարծութիւն յոյժ։

República, Repúbblica. Հա-սարակապետութիւն։ ձիմհիւթ։

Repubblicáno, na. Հասարա-կապետական, հասարակապե-տական։ կոչականից հասարակապե-տութ։ ձիմհիւթի նուագի, ձիմհիւթի ճաշաց։

Repubblichísta, m. Որ կեայ ի հասարակապետութէ, հասարակա-պետական։

Repudiáre. S. Ripudiáre.

Repugnáre. S. Ripugnáre.

Repúlsa, եան. S. Ripulsa.

Reputáre. S. Riputare.

Reputatíssimo, ma. Մեծար-գոյ, արգոյ։ բազմեալի։

Reputazióne, Riput''. Հանա-րութիւն, գաւառումն, վարկ, կարծիք։ գոյաս, պանն, յայտ, անուն բարի, համբաւ։ ի ինէ, նամ։ aver della — լինել բարի համբաւ, մեծա-նուն։ ունել անուն բարի։ նամաբ օյմա։ senza —. անհամբաւ, անա-նուն։ aver buóna riputazione di se stesso. մեծ, արգոյ համարիլ զանձին։

Réquie. Հանգիստ, գուլ, գա-գար, հանդարտութիւն, խաղաղու-թիւն։ հանգստոց, բահան։ Messa da réquie. Պատարագ վը ննջեցելոց։

Réquin, m. Շանաձուկն։ էօփէք պալըը։

Requisíto, գ. Պահանջեալ, կամ կարևոր հանգամանք, հարկաւոր-քին, ապահանջեալքն։ իգիինէլը ենիգելեր։

Requisíto, ta, adj. Պահանջեալ, հարկաւոր, կամ կարևոր (հանգա-մանք։) իգիինէլի։

Requisitória. Հանդամանք ապա-հանջեալ յօրինեալ։

Requisizióne. Պահանջումն, խնդիր, հայցուած։ փէնէ, իսթէյիւ։

Résa. Տուչուն, անձնատուութիւն, կամաւոր մատնումն (բերդից) էնէտ։

Rescíndere, n. 'ի բաց կտրել, հատանել։ փէսէ։ խափանել, ջնջել։ պահալ էմէք։

Rescísso, sa. Հատեալ, եան։

Rescritto. Պատասխանի տուեր-ագրոց, պատասխանիք տուեալի, կամ իշխանին։ հաւնի էնդիճ։

Rescrívere, n. Օրինակեալ գտա-նուլ զպատճէնն։ տառիքն ալմա։ պատասխանել զպահանջագիրն։

Residénte, adj. հ. Որ բնակի, բնակիչ։ ոտին օլան։ գ. Գործա-նեալ դրան։ գոփա։ փէնիխոփասը, գոփա։ փեհէասը։

Residénza. Բնակութիւն, հաստա-տուն բնակութիւն, բնակարան։ ևե։ փէան։ գահ։ նախ, փայնախ։

Resíduo. Պատցորդ, մնացեալ, մրնան, պագը, պագը գալան։

Resína. Ռգիա. Ռեսին, խէժ ատենց։ լամ ագըըը, ռեչինա։

Resinífero, ra. Ռեսնատիպ։

Resinóso, sa. Ռեսնալից։ լամ ագըըը։

Resisténte, հ. Դիմակաց, դի-մակալ, ըմբռնող։ գուրը գօյան։

Resisténza. Դիմակալութիւն, ըմ-դիմում, հակառակութիւն, արգել։ պայանմագըը, գուրըըը։

Resístere, ն. Ընդդիմ կալ, ըմ-դիմանալ, հակառակիլ։ գուրը փոխ։ հանգուրժել, առնել։ պայանմագ, ագը էնիմէք։

Réso, sa. Հատուցեալ։ էօփէն-մէլ, եղեալ։ օլմալ։ reso fermo, եան. հաստատեալ։

Resolúto, եան. S. Risoluto.

Resoluzióne. S. Risoluzióne.

Respettivaménte. Հատիմատա-բար, բաժնատուութ, առ։ ըմ յար-մարութեն։ պագագագ։

Respettivo, va. Յարաբերական, առնչական, վերաբերական : Հարաբերական, հնչական : իւրաքանչ :

Respignere, ն. Վերատին մղել, կրկին վանել, մղել ընդ կրծունկն : վանել՝ ի բաց : ետ դնել, գօշմամբ, գօշմամբ :

Respirábile, հ. Շնչելի :

Respiráre, ե. Շնչել, ձգել զօդ, շունչ առնուլ : ազատ. նեղքն առնուլ : կեալ : էառնամ : ոգի առնուլ, հանգչիլ, արձարծիլ սրտի :

Respiraziône, Respiraménto. Respíro. Շնչառութի, շունչ, տուրք եւտ. շնչոյ : ազատ, նեղքն : հանգիստ, գուռ, գադար : բահաւ : senza respiro. անգուռ, անհանգիստ : փոքմ : difficultà di respíro. դժուարաշնչութի, շնչարգելութի : ընդ նեղքն ելիւ :

Résta. Քիստ : գլխիկ : տղնաշար ձկան : պատճի ծոծրակաը : շարք ատոխից, խուրձ խատրոց : փեղի : ալալատիտ (Հայոց ևս այլ պատրոց :)

Restánte, ա. Մնացորդ, մնացեալ : արիան, գալան, գոռոռաբ : եւս՝ ած. Մնացեալ : del restante. տես del Resto.

Restáre, ե. Մնալ, կալ, յաւելուլ : գալմամ, արխմամ : լինել : օշմամ : contento. գոհ լինել : morto. մեռանիլ : էօխէ : maraviglia-to. ի զարմացումն գալ : Դադալ լինել, կասիլ : քիրահան էնիլ : զանազի, զկայ առնուլ : փոքմամ : restare avere, կամ a avere. լինել ապրուստի, վերաստու : ալաճաղը օշմամ : in piédi. կալ յոտին : եւս՝ Հողագրիլ անիլաս, կալ անվիճար, անիլաս : in diétro. մնալ յետս, ոչ զարգանալ, ոչինչ օգտիլ : d'accordo. կալ միաբան, միաբանիլ : resta che. բայց : գալքէին : — ársi, ի. Կասիլ, զկայ առնուլ :

Restauráre. Տ. Ristaurare.

Restáuro, եւն. Տ. Ristoro, եւն:

Resticciuólo. Վակաս մնացորդ:

Restío, ia. Կամակոր (գրաստ.) յամառ, դժկամակ : ինոփճի :

Restituire, ն. Հաստատանիլ, դարձուցանել յետս, կրկին : ետ վերմէ : նորոգիլ, կրկին հաստատել, կամ յարգարել : եբէնէ նիրմէ, փոխէմէ : la fama, l'onore, la sanità. հինել զանուանն, դարձուցանել զպատիւ ուրուք, զառողջութին :

Restitutóre, ա. Հաստատօղ, դարձուցիչ : օգնական նորոգիչ, հաստատիչ :

Restituzióne, Restituiménto. Հաստատութիւն, վճառ, դարձուցանելն յետս : ետի վերմէ, նորոգիչ եբէնէ նիրմէ :

Résto. Մնացորդ, մնացուածք, մնացեալն, նշխար : արիան, գալան, պագը գոռոռաբ : del resto, հ. բայց, բայց սակայն, այլ իսկ, այլով միամամբ, այլով ամիս, ի վեր այսր ամի, իսկ յղէս այլոց : ամ, լոխին, պագը, գալքէին : quánto al resto. նոյն է : passiámo al resto. անցցուք յայլս :

Restóso, sa. Քաստալից, որ ունի քիստս, քստաւոր :

Restríngere, ն. Սմիւռիլ, սեղմել : ոբճամ :

Restrittívo, va. Սմիւռիչ, սեղմիչ, կոպարատորիչ :

Restrizióne. Սմիւռիւն, սեղմումն, բացատութի : գաս : mentale. մտաւոր սմիւռիւն :

Resultáre. Տ. Risultare.

Resurrezióne. Յառիկ, յարութի Քրի : փոխալէա :

Resuscitáre. Տ. Risuscitare.

Retággio. Ժառանգութի : ինչք, ստացուածք :

Retáto, ta. Յանցակերպ : յանցեալ (նկար :)

Réte. Ուռկան, ցանց, վարմ, դամք (երկոց :) ուր, աղ : գլխարկ հիւսեալ ցանցակերպ : ըսփոփճ : ցանցակերպ գործի : Դարանք, հաղք : փոռոփճ : a rete, հ. ցանցակերպ, ցանցաոեւսակ : ընկէրն : dar nelle reti. Թակարդիլ : pigliar colle reti. ցանցել, ուռկանել :

Digitized by Google

Ցանց (նախարշաց :)

Retentíva, ց. Պահպանողական զբաղեցի, յիշողական :

Reticélla. Լուսին փոքր: ինչ ի խոց : գործ ցանցահիւս ճաղատափ, նկուղիւ: ցանցանկրեալ գլխարկ : ըստոմբ :

Reticénza. Լռուի (կամաւորս) լռուի. (ձև ինչ Հռետոս՝:) էկիմ, էկիմ :

Reticíno. փոքր ցանց, վարսի :

Reticoláto, Reticuláto, ց. և ած. Ցանցանկրեալ հիւսուած : նկպէի : ցանցանկրեալ հիւսակալ: նուկնպէկ, ծոլտպափ :

Retína. Ցանցաձեւական աչքաց :

Rétore, ա. Հռետոր, Հռետոսասան : էկիլի էկիմ :

Retórica. Տ. Rettórica.

Retoricáre, ե Ճառել զՀռետոսասանուել, Հռետոսասանել :

Retribuíre, ն. Վարձատրել, փոխարինել : ծոգատպէկէնի վէրկէ:

Retribuíto, ta. Վարձատրեալ,

Retribuitóre, – butóre, ար. Վարձատրիչ, փոխատրիչ :

Retribuzióne. Փոխարէն, վարձ, տրփառս : իվալ ծոգատպէնէ :

Retroattivo, va. Որ ներգործէ ՚ի վր անցեալսն :

Retroazióne. Ներգործութիւն ՚ի վր անցեալսն :

Retrocédere, ե. Դառնալ կնգկրուանի, գնալ յետս։ կէրի փէմէ:

Retrocediméntо. Ցետս դարձուն, գարձ յետս :

Retrocésso, sa. Ցետս դարձեալ:

Retrográdare, ե. Խաղալ յետ կոյս, գառնալ յետս կոյս (մոլորակաց :)

Retrogradazióne. Ցետսխաղացուի, յետադարձուի :

Retrógrado, da. Ցետսխաղաց (մոլորակք :) որ գնայ յետս, յետադարձ :

Retroguárdia, Retroguárdo. Վերջ զօրաց, վերջ բանակին, վերջապահ գունդ : ասկէրին արջը :

Rétta.dare –. ունկն դնել, միտ դնել : գուշակ տալ: զկնի անել, հնդրուտծոյ, հետանիլ : բաւի ՚ո՛ :

Rettaménte. Ուղիղ, բարւոք, քաղ գեղեցկի, ըստ սահմանաւոր էից, կիւէղէ :

Rettángolo, գ. Ուղանկիւն : և –lo, la, ած. Ուղանկիւնի :

Rettézza Տ. Rettitúdine.

Rettificaménto. Ջոտուն, մնաք լուի : ուղղել :

Rettificáre, ն. Եւ և ևս զանել (զհեղանիւթս ցքահան գործեալս :) ուղղել զկոր գիծս :

Rettificazióne. Ջոտուն: d' una curva. ուղղագործուի կոր գծի :

Réttile, ած, ն. Ջեռուն, սուղուն, սուղնական: i réttili, գ. սուղունք : պէօճկիւէր :

Rettilíneo, ea. Ուղղագիծ:

Rettitúdine. Ուղղուի, արդարուի, իրաւունք, բարուի : փողրուգ, հագգ :

Rétto, ta. Ուղիղ: փողրաս: արգար, ամբիծ, արդարակրօն, աուղջամիտ, բարի: էյի, աւկի: retto, կիf intéstino retto. ուղղորդ աղիք, աղիք արբանին :

Rettóre, ա. Վարիչ (դպրոցի.) առաջնորդ, հառաւար, գլուխ : պաշ, բէհ :

Rettoría. Հռետորուի, ասչօճն հռետորի :

Rettórica, Retórica. Ճարտասանուի : էյի էկիմ :

Rettoricaménte. Ճարտասանօրէն, սկզբնաբանութ :

Rettórico, գ.ած. Ճարտասան, հռետոր : էկի էկիմ, էյի էկիմ սահկի :

Rettórico, ca, ած. Ճարտասանական, հռետորական :

Rettríce, ի. Ուղղիչ, վարիչ, կառավար :

Reverendíssimo, ma. Գերապատիւ, գերյարգոյ :

Reveréndo, da. Ցարգելի, յարգոյ: Վերապատուելի: հիւրկնի,

Digitized by Google

խղճմտանք։

Reverénza, ևն. Տ. Riverenza.

Revisióne. Վերստին կամ նոր քննութիւն։ Ընկճիւն։

Revisóre, ա. Քննիչ գործոց։

Réuma, Reumático. Տ. Rema.

Reumatísmo. Ցօդացաւութիւն, կոշիկ և Artética. Վնճան ցնփոփանք։

Revoluzióne. Տ. Rivoluzióne.

Rézzo. Ստուեր, ծառայ։ ստուերք։

RIA

Riabbassáre, և. Riabbáttere, և. Riabbellíre. Տես Rabbassare. Rabbáttere, Rabbellire, ևն։

Riabilitáre, ն. Կրկին յարմարել, յարդարական գործել։

Riabitáre, ն. և ւ. Վերստին քանակիլ։ ընդ որ առ ինչս։ կրկին բազմամարդ առնել, շինել վերստանալն (զքաղաքն)։ ընդ ունկնդիր։

Riaccéndere. Կրկին լուցանել։

Riaccéso, sa. Կրկին վառեալ։

Riaccettáre, ն. Ընդունել միւսանգամ։ ընդ որ գաղտուկ։

Riaccomodáre, Riacconciáre. ն. Վերստին յարդարել, կրկին հաստատել կամ յարմարել, նորոգել։ ընդ որ փոխանակ։

Riaccréscere, ն. Վերստին աճեցուցանել, աճեցուցանել։

Riacquistáre, ն. Վերստին առնել, կրկին շահիլ։ ընդ որ եւ ընդունկնդիր։

Riálto, փ. Գերազանց մասն, ցցուեալ մասն։ խոսոր։

Rialzaménto. Ամբարձումն, կանգնումն, վերացումն։

Rialzáre, ն. Վերստին ամբառնալ կրկին կանգնել։ և զան զին բարձրացուցանել։ ընդ որ գայրը ման, ընդարը գայրցման։ յ. Վերըստին կանգնիլ։ ընդ որ գալ։

Riamáre, ն. Սիրել վերստին, կամ զսիրելին։ սկզբ սէր վերստին նել։ սիրական, սիրական։

Riammalársi, յ. Վերստին հիւանդանալ։

Riammésso, sa. Վերստին ընդունեալ։

Riamméttere, ն. Վերստին ընդունիլ, առնել։

Riammonire, ն. Միւսանգամ ազդել, խրատել։

Riandaménto. Կրկին քննութիւն, քննութիւն։

Riandáre, ւ. Վերստին գնալ, գառնալ։ կենդանի։ վերստին քննել, հաստատ ընդ որ ընկճիւն է։

Riapparíre, ւէնս. Դարձեալ երևիլ։ ընդ որ ընդունկնդիր։

Riapriménto, Riapertúra, Riapritúra. Վերստին բացուածն։

Riaprire, ն. Բանալ վերստին։ ընդ որ ալմ։

Riarmáre, ն. Դարձեալ զինել։ ընդ որ սրանգիտ որ։ յ. Դարձեալ զինիլ, կրկին վառիլ։

Riárso, sa. Ցոտացեալ։ տոչորեալ։ տանջանացեալ։

Riassalíre. Տ. Rassalire.

Riassettáre. Տ. Rassettare.

Riassorbíre, ն. Դարձեալ կլանել

Riassúmere, ն. Վերստին առնուլ, կրկին ըստանել։ ընդ որ ալմ։ Եղկլորգել, քաղել հաստատութիւն։

Riassúnto, ta. Վերստին առեալ։

Riattaccáre, ն. Միւսանգամ կցել, յօդել, կրկին միաւորել։ ընդ որ պինդ։ ընդ որ եւ il male. միւսանգամ վարակել ախտիւ։ ընդ որ պատ։ ընդ որ։ յ. կրկին միանալ, յօդիլ։

Riavére, ն. Վերստին առնել, կրկին առանալ, դարձեալ ըստանել։ ընդ որ եւ ընդունկնդիր։ il fiáto, gli spíriti. ուշ ընդ որ ի ինքն գալ, շնչել սա ինքն։ այլ կանգնել։ և կրկին զօրանալ, զգի առնուլ հանգչիլ։ գոհանալ։ le parole. դարձեալ սկսանել խօսել, յառաջ խաղալ ի բանսն։ և՝ զօրանալ վերըսկսանել։ — érsi, յ. Վերստին զօրանալ։ ընդ որ գոհանալ։ ընդ որ։ dalla

malattía. ատելութիւն ի հիւանդութիւն :

Riavúto, ta. Վերստին ստեղծեալ : dalla malattía. զբացեալ ի հիւանդութենէ :

Ribaciáre, ն. կրկին համբուրել

Ribadiménto , Ribadítura . Հաստատումն ծայրի բևեռին : էջերին :

Ribadíre, ն. Հաստատել զծայր բևեռին : էջերին էնմէ :

Ribaldáccio. Ախտաժողով, ժինտպտիծ : էնէ կատակ, խնդութիւն :

Ribaldáglia . Ամբոխ ժանտաղործք :

Ribaldeggiáre , ն. Անկրնաշնալ, գործել չարիս :

Ribaldéllo, la. Ընդդէմ, չարագործ :

Ribaldería, Ribaldágginе. Չարիք, ոճիր, եղեռն , ապիկառութիւն: փիսափսաբւըթ :

Ribáldo , da. Ribaldonáccio , ia. Ribaldóne. Ախտ , ժանտագործ, ապիկառ, եղեռնագործ: փիսափսաբ , կատակող , խնդութիւն :

Ribaltáre , ն. Շրջել, կործանել : փլվլըմէ :

Ribalzáre , ն. Վերստին ընդդատաւոր : ինէբար սըլըտալ :

Ribálzo. Դատիւնսըլըտալ: անդրադարձութիւն :

Ribandíre , ն. Դարձուցանել յաքսորականց : ախոյինփէն փէճափխալմէ : Վերստին աքսորել : ինէնք ախոյինփէն էնմէ :

Ribásso. Ջիջուածն հաշուին , զիջուածն , կամ նուազուածն գնոյն : էսոխ փահա :

Ribáttere, ն. Վերստին հարկանել, կամ գամել : ինէբար վռընտալ: ամպատացուցանել : le ragióni, կամ սուակ ribáttere. ցրել զպատասխանի, հերքել : ոէկար էնմէ : la palla. յետս գարձուցանել գպնդասին :

Ribáttersi, յ. Ընդդատաստանել, անդրադարձիլ , ցուլանալ : ինէն փէնմէ , ափս էնմէ :

Ribattezzaménto. կրկին մկրտութիւն :

Ribattezzánte, հ. կրկնամկրտանք վերստին մկրտող :

Ribattezzáre, ն. կրկին մկրտել ինէբար վէրինէ էնմէ :

Ribattiméntо . Վերստին հարուած : dell' ali . սատանութիւն : ցոլացութիւն :

Ribattitúra. կրկին հարուած :

Ribattúta . կրկին հարուած : Տես և Ribaditura.

Ribattúto, ta. Ընդդատարձեալ. ցոլացեալ :

Ribellánte , հ. Ապստամբող, ապստամբ : զբպա :

Ribelláre, ն. Ապստամբեցուցանել : զբպա էնմէ : ն, և յ. Ապստամբել: պա գապըչմա, զբպա ելմա :

Ribelláto, ta. Ապստամբեալ, ապստամբ : զբպա :

Ribellazióne, Ribellióne , Ribellaménto. Ապստամբութիւն : զբպութիւն , ապըռըթ :

Ribéllo, — le, հ. Ապստամբ : ասը, զբպա :

Ribenedíre, ն. Բարձակել, կամ օրհնել յանիծից , բառնալ զանէծս: նեղրե : Վերստին օրհնել :

Ribenedizióne. Բարձումն անէծից, կրկին օրհնութիւն :

Ribére, ն. Ըմպել վերստին :

Ribes, ա. Հաղարջ: փրնէ խաղխա :

Riboccáre, ն. Ջեղուլ արտաքս, յորդիլ գետոց , ողողել : թալմա : առաջեղուլ :

Ribócco. Ջեղում , յորդում : ասս թալմաը: a ribocco, հ. առատապէս :

Ribolliménto . Եռացութիւն , եռանդին : գայնայըը :

Ribollíre, ն. Վերստին եռալ : ինէբար գայնամա: եռալ (որպէսզի) առաւելանիլ անչափ ջերմուբ : յորձիլ, խռովիլ : ալի խաթ ելմա :

Ribordággio. Տուգանք նաւու :

Digitized by Google

Ribrézzo. Սարսուռ, գող ներմանն: Խիղճի ապրպաքի, տանկուածին գօրգոս :

Ributtaménto . Մերժուածին, հրաժեշտ :

Ributtänte, ս. Մերժօղ, անաքորժ, անհաճոյ : Նամֆոպաղ :

Ributtáre, ն. Ցետս, ի քաց գարձուցանել, ի քաց ընկենուլ կամ ձգել: Ների գօլմա, իրի վերչե: վխահել : խոխիբչա կիչե : uno. մերժել զոք, յետս ածել, անարգել: գօլմա, իսղ վերչիչե : յ. ի քաց կալ (յուսանալէ, ևն:) ների գոսրմա

Ribútto. Փսխուածին Տ. Rifiúto.

Ricacciáre, ն. Վերստին մերժել: ուրիք ուրիք նկարել մոյգ :

Ricadénte, ս. Անկեալ, կախեալ (հեղք :)

Ricadére, ն. Վերստին անկանիլ: ներբար փոշիչ : անկանիլ: խոնարհիլ հատկացս անկանիլ, կամ գառնալ (կալուածոց)՝ի ձեռս ոմն լուրք : in alcun pensiéro. ընոյն խորհիլ: nel male, կամ ammalato. վերստին հիւանդանալ :

Ricadiménto, Ricadúta. Վերստին անկուածին, վերստին անկուածին՝ի մեղս : ներբար փոշիչ : գարձ հիւանդուձ : խոչնոփ :

Ricadúto, ta. Վերստին անկեալ՝ի հերետիկոսուձ, ի կռապաշտուձ լեալ: վերստին անկեալ : ոսկնի :

Ricagnáto, ta. Տափակ (քիթ.) ասփաքիճ : ներիոփ, փոխկա պոռ բանլոս :

Ricalcáre, ն. Դարձեալ կոխել :

Ricalcitraménto. Անկուշելն :

Ricalcitránte, ս. Անկուշօղ, ամբիծ, ապստամբ :

Ricalcitráre, ն. Անկուշել, կիցս անկենուլ: ներիչե: Շդեմ գառնալ. ամբապատիժնա հակառակիլ : գոբլը պոռբոփ :

Ricalzársi, յ. Վերստին ագալնել զկոշկաձեսս :

Ricamáre, ն. Ասղանագործել, նկարել ասղամբ, նկարակերտել : Նագբլըլոփ, նագբլը իլլեփ :

Ricamáto, ta. Ասղանագործ, ասղնէգործ, ասղնանկար, նկարեալ, նկարակերտ (գործուածք:) Նագբլըլը, իլլեփիչ :

Ricamatóre, տ. trice, յ. Ասղնէգործ, նկարակերտ: ներիչե իլլեփեն :

Ricamatúra. Տես Ricamo.

Ricambiáre, ն. Փոխատրել, հատուցանել զիտխատրելն, վարձատրել : Ռոգիսպէրլէօփնի վերչե :

Ricámbio . Կրկին դրամագխոխ : փոխատրելն : di ricámbio . փոխանակաւ : ա. փոխնեղբ: Նկոկէ

Ricámo. Գործած ասղնէնկար, ասղնէգործ նկար, գործ նկարատ : ներիչե իլլե :

Ricangiáre. Տ. Ricambiáre.

Ricantáre, ն. Վերստին երգել : Նահանլել զգանս :

Ricantazióne . Վահանլուձն ըանից :

Ricapitáre, ն. Հատուցանել ուրիք, ի ձեռս ուրուք: յանձնել ի ձեռս (գնաժանակս, ևն,) ըլ նշանակելոյ հատցելոյն:) էլինկ, ներինկ նեղիչոփչե: առնուլ կամ ընունել գիտես իւր : Էօգիանձինխ ալմա : վձարել գիտխանաձիլն : ֆօլիչոյը Էօգնչոփ :

Ricápito , Recápito. Վշանաց կեալ տեղի՝ ուստի առաքի ինչ ուձիք : ricápito di léttere. հատցէն նամակաց : di mercanzie. գիւրա գին կամ յանձնոյ վաճառուձն : merchánzia, che ha recápito. վաճառ գիւրավաճառ : uómo di ricápito. այր յանձնառակ, յանձնազձեռն մեայցի: dar ricápito a una léttera. հատուցանել ուրիք, կամ ուձիք գնանելոյն: Ներիչոփ ներիչոփչե:

Digitized by Google

Riçapitoláre, ն. Երկրորդել համառօտել, յիշատակել կարճ ՚ի կարճին: խոնաա՝ եմ: ես:

Ricapitolazióne. Համառօտ երկրորդութիւն, համառօտել ճառ: Տ. Epílogo. համիմ:

Ricaricáre, ն. Վերստին բեռնաւորել, բառնալ ՚ի վեր: իջեր եօթէ եմ: ես:

Ricascáre, Ricascáta. Տես Ricadére, Ricaduta.

Ricattaménto. Վրէժխնդրութիւն:

Ricattáre, ն. փրկել, ազատել ձերկանաք, (մասին) (գաղտնաբար) ահաձեռնէ գործել: վերստին առնել: յ. խնդրել զվրէժ: հագ. գընան կեմ: ես:

Ricattatóre, ա. փրկիչ, որ գնէ վերկանաք. որ (մասին) (գաղտնաբար)

Ricátto. փրկանք, վերկութիւն: գործարըն: վրէժ: հայ՛ֆ, եօ՛ֆ:

Ricaváre, ն. Վերստին հանել. իջեր լճացեալ՝ չահիլ գործանած: օրինակել, գաղտագրել: սիրել եմ: ես:

Riccaménte. Հարատապար, ճոխ խառար: գնէին ֆիպ: առատապէս: պօլ պօլ:

Ricchézza. Հարստութիւն, ճոխութիւն: գնէին՝ նի: առատութիւն, լիութիւն: պօլ՝ ուգ:

Riccio, գ. փշալից պատեանք շագանակին: գեպանէին նիֆէնի գործարար: խոպոտալիք հերաց, կամ վարսք գալարածոյք: գեպ՝ ես: ոզնի: ֆիէրի: marino. ոզնի ծովային: փէնիչ գեսիանէ:

Riccio, ia, ածո՝ Գանգուր, գանգրացեալ: գըվըռճըփ: oro, e argento riccio. ոսկի եւ մետաքս գըվարած: lavorar di riccio. գործ ոսկի եւ մետաքսի՝ ք:

Ricciutéllo, la. Փոքր մի գանգուր, գալարածոյ:

Ricciúto, ta. Գանգուր, գալարածոյ: գըվըռճըփ: գանգրահեր: գըվըռագ սալը:

Ricco, ca. Հարուստ, ճոխ, մեծատուն: գնէին: առատ, քերրի: պօլ: շքեղ, ապառատական, մեծագին: գեսիանէ՝ փ: սուխարուր: di denaro. ընչաւէտ: di bestiáme. որ ունի անասուն բազմ, անասնաշատ:

Riccóne, ա. Կարի ընչաւէտ, մեծահարուստ:

Ricérca, Ricercaménto. Խնդիր, խոյզ, հետազոտութիւն, քննութիւն, որոնումն: ար՛ոյզ:

Ricercáre, ն. Վերստին խնդրել, որոնել: գործած: այց առնել, շրջիլ գալ: խնդրել: խոպնիչ: Պէ՛տք են, ախտին: լաւ՝ օլմաֆ: alcuno della pace. խաղաղութիւն խնդրել յոսկերէն: յ. Որոնիլ, եմ. լինել՝ի յարդի: արանմաֆ:

Ricercataménte. Կամաւ, խորհրդով, դիտմամբ: էնգասի:

Ricercatóre, ա. Որոնող:

Ricétta. Ղուսախոյ դեղոց, կարգագրութիւն բժշկին: Թուղթ կարգագրութեան բժշկին: նէչէֆի:

Ricettácolo. Ընդունարան, ապրնջական, բնակարան, օթևան, սենեակ ապաստանի: մէչեան, աղբնաճաք նէր: dell'acque. աւազան ջրոց: հաւնուզ:

Ricettaménto. Ընդունելութիւն: տես եւ զվերինն:

Ricettáre, ն. Ընդունիլ. ժողովել զոք: գծնագ վէրմէ: կարգել զբաղադրութիւն դեղոց, տալ զնուագ խոյ դեղոց: նէչէֆով վէրմէ:

Ricettário. Մատեան նուագ խոյից:

Ricettatóre, ա. – trice, ֆ. Ընդունող, ասպնջական, բնակարար:

Ricétto, գ. Ընդունարան, սենեակ ապաստանի, օթևան: աղբնաճաք նէր:

Ricétto, ta. Ընկալեալ, առեալ:

Ricévere, ն. Ընդունիլ, առնուլ: ալմաֆ: ժողովել, ընդունիլ զոք: գապուլ նէմֆ, գծնագարմաֆ:

Riceviménto. Ընդունելութիւն: գապուլ նէմֆ:

Ricevitóre, ա. – trice, ֆ. Ընդ-

Digitized by Google

պատուազ, շըռնախ: ա. Հարկատուական հանրջ, գանձատուր: ձիապի:

Ricevúta. Ա՛ուրհակ, յետակաց ընդունելուն: Ընկերիւ, խահվիւ: ընդունելուն:

Ricevúto, ta. Ընդհակառակ, առեալ: գոպատաւ օլանմաղ:

Richiamáre, n. Կոչել վերստին: Ընդ-րաբ լաղըրմաք: կոչել, կոչել յետս: Ներբ լաղըրմաք: գարձուցանել զոք: պէտիթրմէք: alla vita. կոչել ի կեանս, յարուցանել: alla memória. յոշ ածել, ի միտ ածել: անդմաք: ի. Գանգատիլ, բողոքել: ընդհայնէր ելմէք:

Richiamáta. Յետս կոչումն:

Richiamatóre, m. Որ յետս կոչէ

Richiámo. Յետս կոչումն, Նահանջումն: գանգատ: ընդհայնէր:

Richiédere, n. Խնդրել վերըստին, պահանջել: Ներբ խոնդմէք: հայցել, հանդրել: փնտմէք: փափաքել: կոչել ի դատաստան: Ներհնդմէնէ լաղըրմաք: կոչել: Հարկ լինել, պէտք են, վայել է: Ներնիպա օլմաք: di battáglia. գրգռել ի մարտ: d'amore, կամ տակ richiédere. հրատրել զկին ոք: alcuno di violenza. ամբաստանել զոմանէ վէր բռնաբարութեան: come richiéde l'affare. ըստ պահանջելոյ գործոյն: come si richiede. որպէս վայել է, ըստ պատշաճի: Ներնէի ինչի: più che non si richiéde. քան զպարժանն, դեր ի վերոյ:

Richiediménto. Խնդիր, հայցուած:

Richiedítore, m. Խնդրող:

Richiedúto, ta. Խնդրեալ:

Richiésta. Խնդիր, խնդրուած: փնտիւ փնտ: կոչումն ի դատաստան: a mía —. ի խնդրոյ իմմէ:

Richiésto, ta. Խնդրեալ, ևն:

Richinársi, յ. Խոնարհիլ, խոնարհեցուցանել զդլուխն, յարգել: պաղ եղմէք, սկլամ ելմէք:

Richiúdere, n. Վերստին փակել: փակել: գոփամաք: կցել, առոջևայցս ցանկել զվէրս: Եաբայը պիրիւդիմէք:

Richiudiménto. Փակումն, ևն:

Richiúso, sa. Փակեալ վերստին:

Ricídere, n. Հատանել, կտրել: Ներմէք: գնալ ընդ կարճոյ ճանապարհ: Եօլս գոպլմաք:

Ricimentáre, n. Կրկին փորձ փորձել: Ներնէ ընդճիպէ եմէք: յ. Վերստին ի փորձ, կամ ի վատնգ արկանել զանձն:

Ricíno. Տունկ ինչ հնդկաց: Ներնէ օխոս:

Riciṇto, գ. Պատյան, չըխապատ, ցանկ: փօլաչ, ընէրէք, խահփա ֆէրփէ: Գօտի որմնցուփապալոր գօշաղըք:

Ricínto, ta, adj. Պատեալ, չրխապատեալ, փակեալ:

Ricógliere, n. Ժողովել ի մի, հաւաքել: փնօրհրմէք: ըստանել: ապա: կճեղ, քաղել զպտուղս, ժողովել զաւօրնախս: ճահօռալ փնէ-ընէրմէք: Թափիլ (զգրասէն, ևն:) Ներնէ փրմաք: խմանալ, հասու քննել, ի միտ առնուլ, գիտել: աղնամաք:

Ricogliménto. Տես Raccoglimento.

Ricoglitóre, m. Ժողովօղ, հաւաքիչ: հարկահան:

Ricoglitríce, f. գ. Հաւաքիչ: Ծնօտցիչ, մանկաբարձ: կեղ:

Ricogniziónе. Ծանօթանալի, ճանաչումն: խանըզլը: վարձ, տրհատուր: խրտ, տաւգապէլէ:

Ricognosciménto. Նոյն ևս: խոստովանութիւն յանցանաց, սխալանաց: իգրաբ:

Ricolmáre, n. Լնուլ վերստին, լնուլ: Ներնէրբ փօլնօրմաք:

Ricólmo, ma. Լի, պատապարուն, զեղուն: փօլ:

Ricoloríre, n. Կրկին ներկել:

Ricólta, to, գ. Հունձ, ժողովմ պտղոց. կուռք: պէլին: sonare a ricolta. տես Raccolta.

Ricólto, ta, adj. Ժողովեալ: փնօրհրմէնէ: ամփոփ, կծկեալ (ձեռն:)

Digitized by Google

Ricominciaménto . Վերսկիզբն սկզբնաւորութիւն, սկսուած: d' un trattato. Նորոգումն գործին :

Ricominciáre, ն. Վերսկսիլ, կամ նորոգ սկսանիլ, նորոգել: Ներ+էրաբ պալլամ+ :

Ricomparíre, ն. Յիւսանգամ երեւիլ : Ներ+էրաբ ի+օրի+ան+ :

Ricompénsa, Ricompensaménto, Ricompensazióne. Վարձ, տրիտուր, փոխարէն : Տո+գաղէն :

Ricompensáre, ն. Վարձահատոյց լինել, վարձատրել, փոխարինել : Իվաղ, Տո+գաղէնի վէրա+ : i danari. վճարել, տուժել զինեան : զրպրը է+օ+է+ :

Ricompénso. Տ. Ricompensa. փոխարէն տուգանացն : ճերի+ :

Ricómpera, Ricómpra, – razióne. Ricomperaménto, Ricompraménto. Վերսին գնելն զվաճառեալն, կրկին առացումն: ի երի այմ , ի երի սաի այմ : փրկանք , փրկութի : գո+բարբր :

Ricomperáre, Ricompráre, ն. Վերսին գնել, գնել զվաճառեցն գնել ինչ փինակ այլոյ : Ներ+էրաբ սաի այմ+ : ազատել, Հողսպրկել, Թափել ի ձեռաց: ահճե իւն գո+բարմ+ : – perársi , – prársi, յ. Փրկիլ զանձն, Թափել զանձն փրկականօք : է+նի+ինի սաի այմ+, գո+բարմ+ :

Ricomperatóre , Ricompratóre, ար. Վերսին գնօղ : փրկիչ , աղատիչ :

Ricómpra. Տ. Ricómpera.

Ricomúnica , Ricomunicazióne. Ադամակումն ի բանադրանաց, կամ ի նզովից :

Ricomunicáre, ն. Ադամակել ի նզովից, ազատել ի բանադրանաց: աֆօրօգան է+օ+է+ :

Riconcédere, ն. Կրկին շնորհել: Ներ+էրաբ վէր+է+ :

Riconcentraménto. Հաւաքումն, կամ միաւորումի ի կեդրոնի :

Riconcentráre, ն. Հաւաքել, կամ միաւորել ի կեդրոնն . ամփոփել, կամ մղել ի կեդրոնն: օրհասական ի+օ+ է+ : յ. Ամփոփիլ ի կեդրոնն, կամ ի մի : ի+օ+ ի+օ+ օ+ա+ : ամփոփիլ յանձն, քաշել զանձն : է+նի+ինի ինքզինքէ+ :

Riconciáre. Տես Racconciáre. Նորոգել զկերակուրս հանգերձանաց նօք , այլազգ համեմել :

Riconciliaménto , Riconciliazióne. Հաշտումի կամ միանալ+ան+ պարբր :

Riconciliáre, ն. Հաշտեցուցանել : պարբրէ+ա+ : յ. Հաշտիլ : պարբրիմ+ : ն, և յ. Խոստովանեցուցանել, և խոստովանիլ (զներելի մեղս :)

Riconciliatóre , ա. – trice, ի. Հաշտարար , հաշտեցուցիչ : պարբրաբար :

Ricondótta. Վերսին քերուած:

Ricondótto, ta. Վերսին քերեալ, վերածեալ :

Ricondúrre, ն. Վերածել կրկին բերել, միւսանգամ ածել: Ներ+էրաբ ի երի+էրմ+ : գարձուցանել : ի երի փոխոխ+էրմ+ : վերսին վարձել (զկալուածս :)

Riconférma, – mazióne. Կրկին հաստատումն :

Riconfermáre, ն. Կրկին հաստատել, հաստատակ (զպաշտօնն:) Տո+գարբեր է+մ+ :

Riconfessársi , յ. Դարձեալ խոստովանիլ : – áre, ն. Վերսին խոստովանեցուցանել :

Riconfortáre, ն. Վերսին զօրացուցանել, խրախոյս տալ: Ներ+էրաբ գո+վէ+է+ինքզինքէ+, ի+օ+ է+ : արդահատել: Ներ+ինէ+ի է+մ+ : – ársi , յ. Զօրանալ, խրախոյս առնուլ. միխիթարիլ: ի+օ+է+ինի+ :

Ricongiúgnere , ն. Վերսին յօդել, լծակցել (Ներ+էրաբ ոչ ինչ+ի է+մ+ : – ársi, յ. Կցիլ (վերաց.) միանալ :

Ricongiugniménto , Ricongiunzióne. Կցումի միաւորումի :

Digitized by Google

Ricongiúnto, ta. Վերստին մի-ակցեալ, ընակցեալ:

Riconiáre, ն. Վերստին հարկա-նել(զդրամս) հարկանել զնոր կնիք: Ին-երբ ախ-ե-լ-ե-մ-ի:

Riconoscénte, հ. Երախտապիտ շնորհակալու: Էյնի պինի:

Riconoscénza. Ճանաչումն, ծանօթումն: Խանըշ: del fallo. խոստովանութիւն յանցանաց, ստգը-տանք խղճի: Երախտագի-տութիւն, շնորհակալու: Էյնի պինի: տրիստուր, վարձ: մոփա-պէնի:

Riconóscere, ն. Ճանաչել (զծա-նուցեալ լինել, կամ զդր.) ի յու-ածել: Խանըմա: տեսանել, ի միտ առնուլ: uno alla voce. Ճանաչել զդր ի ձայնէն: una cosa da կամ per alcuno. խոստովան լինել զի-րախտս, Ճանաչել զգայութիւնս ու-րուք: պիրէօնին էյնիյինի Խանըմա: tutto riconosco da te. զնմանէ՝ ու-նիմ ի շնորհս զոց: un errore. Ճանաչել, կամ խոստովան լինել զսխալանսն: Ին-երբ էնի: un paése. գնանել զգաւառն, լրտեսել: լա-ւոպմա: alcuno. շնորհ ունել ումեք, միտաբերել վաստակոցն: բաղը օվմ, իվալ վէրմէ: alcuno per Signore. ընդունել զդր ի տր-էութ, հպատակիլ ոմի: Խանա-նել, ճանաչել (զանձանօթ ինչ:) փաչմա: Riconóscersi, յ. Ձգաստանալ, զգջանալ: ափը պաչընա էնմէ:

Riconoscíbile, հ. Ճանաչելի, գիւրաճանաչօթ:

Riconosciménto. Տ. Riconoscenza. Ձգաստուէ, զեղջ, ուղղուէ, գարձ: Ին-օղէ:

Riconoscitóre, ա. Լրտես, գէտ: կաշոպ:

Riconosciúto, ta. Ծանուցեալ:

Riconquísta. Վերստին առա-ջումն:

Riconquistáre, ն. Վերստին գտանել, կրկին ի ձեռս բերել: Ին-երբ էնէ էնիրմէ:

Riconsegnáre, ն. Վերստին յանձնել, տալ Ին-երբ Ին-ու-իմ է'':

Riconsideráre, ն. Դարձեալ քննել:

Riconsigliáre, ն. Դարձեալ խորհուրդ տալ: Ին-երբ էօյնի վէրմէ: յ. Դարձեալ խորհուրդ առնուլ: Ին-երբ փանըմա:

Riconsolaménto, — lazióne. Սուր, կամ կրկին միխիթարուէ:

Riconsoláre, ն. Կրկին միսիթա-րել: Ին-երբ Ինէնէլի վէրմէ:

Ricontáre, ն. Վերստին հաշուել, միւսանգամ հաշիւ առնել: Ին-երբ հիւսաթ էնմէ: պատմել: Նագլէնմէ: վերստին պատմել:

Riconvenire, ն. Կոչել ի դա-տաստան: Մէհքեմէյէ փավլէ Ինմէ:

Ricopérto, ta. Խփել, կամուա-ցեալ, ծածկեալ: Էօրխիւլիա:

Ricopiáre, ն. Վերստին օրինա-կել: Ին-երբ էօրիդնէյինի ալմա: օրինակել, գաղափարել: Նմանիլ:

Ricopriménto. Ծածկումն: Ծածկոյթ: Էօրխիա:

Ricopríre, ն. Վերստին ծած-կել, ծածկել: Էօրխմէ, գափամա: պատրուակել, առագաստել:

Ricordánza. Ձիշատակ: անդհագ-լէթ: յիշելիք, գրաւ: պէրիհ-պէր:

Ricordáre, ն. Ձուշ առնել. յիշեցուցանել: հաւրչնա Ինէնէրմէ: յիշատակել, անուանել: ղիր է'': ն. և — ársi, յ. Ձիշելւ յուշ ածել, գալ ի յուշն, ի միտս: անդհամ:

Ricordatóre, ա. Ձիշատակօղ:

Ricordazióne. Ձիշատակումն, յիշումն, յիշատակ: անդհագլէթ: Ղիր:

Ricordévole, հ. Ձիշատակելի, արժանի յիշատակաց: Էապիլիէր:

Ricórdo. Ձիշատակ, յիշատա-կումն: հաւրչնէ Ինէնէրմէ: յիշելիք: պէրիհ-պէր: ազգումն, իրաւս: Նա-ահամ: far ricordo. առնել յիշա-տակ, յիշատակել: անդհամ:

Ricoricáre, Ricorcáre, ն. Վե-

բրատիւն ընկուզենեաց ցանելը։ Ընդ-բաւ ընդ-բաւ ։ Ծածկել զսերմս ընդ հողով ։ Ընդ-բաւ ընդ ընդ-բաւ ընդ ընդ։ ց. Վերստին ընկուզենել ։

Ricórre, ն. Տ. Ricógliere.

Ricorréggere, ն. Վերստին ուղ ղել, ուղղել, կատարելագործել ։

Ricórrere, ը Վերստին ընթա նալ, գնալ (գետոց.) հոսել ։ ընդ-դէմ-ել, ապ-ան-։ ad uno. գիմել առ ոք, ապաւինիլ ։ սղբնծան-։

Ricórso. Տեղի ապաստանեաց, ապաւինութիւն ։ զընծաւոփ ընդ ։ գիմումն յոյլ առնեան, բողոք ։ Ընդ ընդ-։ aver ricorso a qualcheduno գիմել առ ոք, ապաւինիլ զընծան-։

Ricórso, sa. Դիմեալ առ ոք ։

Ricorsójo. Bollire a — . Քայլ եռալ ։ գէշ գէշ գայնայն-։

Ricosteggiáre, ը Վերստին քա րիւ առ ափամերձ, գարձեալ նաւար կել յափին կոյս։ Ընդ-բաւ գործ սբրա ընդ-։

Ricótta. Ուր հանեալ՝ ի չիձիկ կաթնին եփմամբ ։

Ricótto, ta. Վերստին եփեալ, կրկնեփ, քայլ եփեալ, Թրծուած ։ Ընդ-բաւ էի-ի-ն, էի-ի-ին ։

Ricoveraménto, Ricovraménto. Վերստին առողջուին ։ della sanità. ապաքինութիւն ։ ղՔԳա ։

Ricoveráre, Ricovráre, ն. Վերստին առնանալ, կամ գառնանալ, կրկին հաստատուիլ, նորոգել ։ Ընդ-բաւ էն ընդ-բ-։ փրկել ։ գոս-բ-։ ար — rársi, ց. Ապաւինել ուրեք, գիմել, ապաւինիլ սղբնծան-։

Ricóvero, Ricóvro. Վերստին առողջուին ։ Ընդ-բաւ էն ընդ-բ-։ առնելի ապաւինի ։ սղբնծաւոփ ընդ ։

Ricovérta. Տ. Ricoperta.

Ricreaménto, Ricreazióne. Զբօսանք, հանդիսաւ, գիւր սրտի, ախտիանք, զուարճութիւն։ Ընդ-բաւ ան-բ-։ ան-։ ընդ-։ ան-։ ան-։ ան

nità. վերստին առողջանալ, զժըշկիլ : ընկճա պոռլա : le forze. միւս անգամ զօրանալ : գոռվկնընկիլ : gli spiriti. զգաստանալ, ուշացանըրիլ : այբեանմա :

Ricúsa, Ricusazióne. Հրաժարութիւն, հրաժեշտ : գապռալկնմկ : մերժուիմն (գաւառբրին :)

Ricusáre, ն. Հրաժարիլ, ուզ հասմիլ, մերժել : գապռալ կնմկնմկ, ըկապ կնմկ, խոնկմկ :

Ridáre, ն. Վերստին տալ : տալ.

Ridda, ի. Riddóne, ա. կաքաւ քինչ բազմաց շուրչանակի : բ ա ս :

Ridénte, հ. Ծիծաղող, զուարթերես, ուրախ : կիւկեն, կիւկեր խոպիս : զուարթատեսիլ, զուարճալի : ակճալը : յայղողակ (բաղդ.)

Ridere, ե Ծիծաղիլ : կիւսկ : զուարթագին երևիլ : Ջուարճանալ, ինդալ : ակկինմկ : նպաստակ : ն, և ի. – érsi d'uno. Ծաղր առնել, ծիծաղիլ զ : ինդակ կնմկ : ridere ad alcuno, in bocca ad alcuno. բարեկամ ձևանալ, շողոքել : խոպ կիւսկ : far ridere qualcheduno, dar da ridere, di che ridere, կիմ che ridere. 'ի ծաղր շարժել : կիւսկնարմկ : la fortuna ci ride. յայղողակ է առ մեզ բաղդն : ridere. արտաքս զերծ լալ անօթոց : բաղձմկ : farsi ridere. ծիծաղելի առնել զանձն :

Ridétto, ta. Վերստին ասացեալ, երկրորդեալ :

Ridévole, հ. Ծաղրական, ծիծաղելի, ծիծաղական, զուարճալի : կիւկեն, կիւկեր :

Ridiciménto. Երկրորդումն բանից : Կրկնուած. (ձև. Հաւատաս'ի :)

Ridícolo, փ. Ջուարճալի քինչ, ծաղրական զոյց : կիւկենկ ղէյ :

Ridícolo, la, ած. Ridicolóso, sa. Ծաղրական, ծիծաղական, ծիծաղելի : կիւկենկ, ծաղրար, ծանկա :

Ridicolosaménte. Ծաղրական քան օրինակաւ :

Ridicolosità. Ծաղրականութիւն, ծաղրական գոյն :

Ridíre, ն. Երկրորդել, կրկնել զբանս : ինչբար կնմկ : ապատմել, յայտնել : նագլ կնմկ : trovar a ridire a checchessía. գտանել սազտանաս, արատ դնել : մահանա գօմա : Ridirsi, ի. Ապել զհակառակն, ընհանջել զբանս : ակօգնանկն կնմկ :

Ridirizzáre, Ridrizzáre, ն. Վերստին ուղղել : ինչբար փղրսկիմա : ուղղել : վերստին կարգագրել, բարեկարգել, յայդարել : կնմկնկնմկ :

Ridomandáre, ն. Դարձեալ խնդրել : ինչբար խոնկմկ : յետս պահանջել : կերի խոնկմկ :

Ridonáre, ն. Վերստին տալ, կիմ պարգևել : տալ, պարգևել : ինչբար վերկմկ, պաղշկմա :

Ridondaménto. Յորդում, առատելում, զեղում :

Ridondánte, հ. Յորդել, առատել, յորդ : խոպկն, կիմակ :

Ridondánza. Յորդում, առատելում, կիմ առելուդուն (բանից) պօլնագ, կիմակնմկ :

Ridondáre, ե Ծագիլ, յառաջգալ, զհետ գալ : էգմա, պռնհոբ կնմկ, նկնիձկոի օլմա : յորդիլ, առատանալ : լինել առելորգ : կերնակ օլմա : ընծայիլ, հայիլ, գառնալ, կիմ չըմկիլ (՛ի միասս.) ridonda in túo biásimo. նախատինք են քեզ : այբէ փըր սանս :

Ridóne, ար. Բազմածիծաղ, ծիծաղասէր : լօգ կիւկեն :

Ridósso, A ridósso, ի. 'ի վր, յոտ, 'ի թիկունս : աբրնքիա : cavalcare a —. աչսանակիւ յերիվար մերկ, կիմ անթամբ : էբլագ ակնա պկնմկ :

Ridótto, գ. Ապաստանարան, տեղի թագաւորեան կիմ ապահինիս ազնուաճագ կերբ : ժողովարան, խաղեղող : ինճկիսհանկ, գռամար օյնայճագ կերբ : ժողով, ակումբ : ինճկիս :

Digitized by Google

Ridótto, ta, աց. Վերածեալ, հասեալ, եմ:

Ridúcere. Տ. Ridurre.

Ridúrre, ն. Վերածել, վերրա-ռմին գարձուցանել: ընդ-բար փնծ-փոխ-ըմբ+: all' ubbidiénza. նուաձել 'ի հնազանդութիւն, եւ ձեռնտր. հնազանդեցուցանել: դիւրին եմբ+: al súo dovere. զգաստացուցանել: փոխել, գարձուցանել: փնծփոխ-ըմբ+: in lámina. կազմել 'ի թիթեղն: Ղուազդեցուցանել: dal grande in piccolo. փոքրկացուցանել, ամփոփել 'ի փոքր քանակ: alcuno alla mendicità. հասուցանել զոք 'ի չքմեղութիւն: Ridúrsi, յ. Ժողովիլ: ձեմ օլմաթ: անկանիլ, գիմել, ապաւինիլ: ազնմաթ: հասանել: ընդ-ընմբ+: վերածիլ, ամփոփիլ, բռավանգալիլ: ազմաթ: ridursi a mente, alla memória. յուշ ածել, յիշել: հաւրբնա ընմբ+: tutta la difficoltà si riduce a questo punto. բռավանգալ գժուարութիւն յայսմ կէտ հասանանիլ:

Riducíbile, հ. Վերածելի:

Riduciménto, Riduzióne. Վերածումն: նուաձումն:

Riduttóre, ա. Վերածիչ:

Riédere, ն. Redire. Դառնալ, գառնալ յետս: ընդ ընմբ+:

Riedificáre, ն. Վերաստին շինել, նորոգել: ընդ-բար նոփմաթ, ընդ-ընմբ+:

Riedificazióne. Վերաստին շինուած, ութիւն, ութիւն:

Riempiere, ն. Լնուլ վերստին: ընդ-բար փօլդուրմաթ: լնուլ առ-ասպաւէս, զերծուլ: փօք փօլա ընմբ+: la tela. ատային անկանիլ, հանուլ: փօգուրմաթ:

Riempiménto, Riempitúra. Լրումն, լցումն: փօլդուրուլ: խնդ-ղումն աւելորդ բանից:

Riempitivo, va. Լցուցիչ: աւելորդ (բառ:)

Riempiúto, ta. Լցեալ, լի: փօլա:

Rientrámte, հ. Վերստին մուտ-(անկիւն պատրպց:)

Rientráre, ն. Կրկին մտանել: ընդ-բար իբմբ+: կծկիլ, ամփոփիլ: ընդ-ընմբ+: dentro a se, in se stesso. քննել զանձն, զգջալ, փոխել զվարս: ընդ-ընդ-ին ընմբ+, ընդ-ընդ-ին ընմբ+: in grázia di qualcheduno. վերստին գտանել զնորհս առ ումեք: far rientráre in dentro. կծկիլ, ամփոփիլ: ներ ներ ընմբ+: Riepilogáre, ն. Համառօտիւ երկրորդել, 'ի համառօտ բռավանգալիլ: խոլասա ընմբ+:

Riescíre. Տ'ես Riuscire.

Rifabbricáre. Դարձեալ շինել:

Rifaciménto. Նորոգութիւն, բանդակ: ղբաղիլ:

Rifáre, ն. Վերստին առնել, միւսանգամ գործել: ընդ-բար նոփմաթ, ընդ-բար ընմբ+: վերստին շինել, յայլ գարձ, նորոգել: ընդ-բար նոփմաթ: i danni. վճարել զտուժ պատահեալ: ղբարը նօփմաթ: le forze. կազդուրիլ, կրկին զօրանալ: գովընմբ+: rifar, եմ fermar le carni, եմ. փոքր մի եփել, եմ հատանել զմիս, եմ, առ 'ի պահել 'ի մօտաղուտ ապականութիւն: le vivande. նորոգել զկերակուրս հանգերձ ճանաչք, վերստին հաստատել, հանդերձել: ընդ-ընդ-ին ընմբ+: il letto. յարդ արձ զանկողինն: Rifársi. կազդուրիլ, կրկին զօրանալ: ընդ-բար գովընմբ+: եւս գտանել զկորուսեալն, գտանել, եմ հանել զկորուստ տուժանացն: ընդ-բար պոլմաթ, ղբարը ընդ-բար: rifarlo più bello. եւս գեղեցկացուցանել զայն:

Rifátto, ta. Նորոգեալ, եմ:

Rifeníre, ն. Պատմել, յայտնել, պատմել զտեսանելն, զլուեալն, զգացուցանել: նոգ ընմբ+, հաղորդ ընդ+: ընծայել, վերագրել, մատուցանել: ընդ+, պրգմաթ: grázie. տես Ringraziare. Riferirsi, յ. և Riferíre. Վերաբերիլ, հայիլ, ունել լինել, պատշաճիլ, գնդ+:

Digitized by Google

դիմել իսկուսին. խորհրդածուիլ: փնտրանիմ, փնտր: far — . խոկալ, խորհիլ: փնտրանիմ:

Riflessivo, va. Մտածող. քննօղ

Riflésso, գ. Տ. Riflessióne.

Riflésso, sa. ածական. Ծալտցեալ. անդրադարձեալ:

Rifléttere, ն. Անդրադարձուցանել, ցոլացուցանել: ափ էնիմ: մտածել, խոկալ. կշռել. քաջ խորհրդածել: փնտր էնիմ, փնտրանիմ: a se stesso. քննել զանձն: և. Rifléttersi, յ. Անդրադարձիլ. ցոլանալ: ներէ փնտրիմ:

Riflússo. Տեզատումն ծովու:

Rifocilláre. Տ. Ristorare.

Rifóndere, ն. Վերստին զեղուլ կամ սփռել: ներբ ափըշտիմ, եայիմ: ընծայել (խմիչք զպատառ:) Վերիմ: — érsi, յ. Կրկին զեղանիլ: ներբ եայիմ:

Riforma. Կորոգումն, նորոգութիւն կարգին: նիշամ, փոխնէն: բարձումն անկարգութեց, ուղղութիւն, բարեկարգութիւն:

Riformáre, ն. Վերստին կարգադրել, բարեկարգել, ի լաւագոյնն փոխարկել, նորոգել: նիշամ վերիմ. փոխնէնիմ: արձակել (զղենուտրս.) սահմանագուցանել զվիճ (զօրաց:) ապերի փակչնամ: նուազացուցանել (զձախս:) տալ նոր օրէնս, ուղղել (զանկարգութիս.) Հաստատուել յառաջին կարգն: ն. Կորոգիլ. յառաջին կարգն, կամ յայլ ինչ կերպարանի նիշամ կիմիմ

Riformáto, ta. Բարեկարգիչ. նորոգիչ: Riformáto, գ. Կրօնաւոր՝ որ զչեաս երիցայ նորոգուիւ նախնի բարեկարգութեան կրօնի իւրոյ:

Riformatóre, տր. — trice, իգ. Բարեզարդիչ, նորոգիչ: նորոգող: Լուսերական:

Riformazióne. Բարեկարգուիւն, բարեզարդուիւն, նորոգութիւն: փոխնէն, նիշամ:

Rifrángere, Rifrágnere, ն. Ինք-

կանեմ զբաստահիպս լուսոյն։ – érsi, ɔ. ֆեհկանիմ։

Rifrangíbile, *ած.* *Բեհկանելի, գիւրաբեկ, կամ բեկանուած (ձայնագայթի։)*

Rifrangibilità. *Բեհկանելութիւն, կամ գիւրաբեկութիւն (ձայնագայթից։)*

Rifrattívo. *Բեհկանօղ (լուսոյ։)*

Rifrátto, ta. *Բեհկեալ, բեկբեկեալ։*

Rifrazióne. *Բեհկումն, բեկբեկումն (ձայնագայթից։)*

Rifreddáre. *Տ.* Raffreddare.

Rifriggere, *ն.* *Վերստին տապակել։ Ինչպէս բանալ էմիպ։ տապակել։*

Rifritto, ta. *Կրկին տապակեալ։*

Rifuggíre, *ե.* *Դիմել առ ոք. ապաւինիլ, անկանիլ ոտիք ։ առ ոք։ սըղբմնամ։ փախչիլ, խոյս տալ։ գալմամ ։*

Rifuggíto, ta. *Դիմեալ, ապաստանեալ, անկեալ։ սղբմնըղ։ փախստական, դասալիք (զինուոր) գալըճ ։*

Rifúgio. *Ապաստան, տեղի ապաւինի ։ սղբմնաճափ էէր ։*

Rifulgéntе, *հ.* *Փայլեցուն։ գալմափ։*

Rifúlgere, *ե.* *Փայլել, շողշողել։ գալմամ ։*

Rifutáre, *ն.* *Հերքել, չրեալ զբանս։ գալըէ ամօյնէմ։, ոչիպ կ՚։*

Rifutazióne. *Հերքումն (առարկումէց, բանից։)*

Riga. *Գիծ, ծիր։ էբվէր։ քանոն (ձգելոյ գիծ.) կանոն ։ ձէպվէնէ, ձէպվէնէ ինհիսաը։*

Rigáglia. *Շան զոր առանձին ոք աւելի քան զայլսհանելոյն։ աւելի և կամուտք կալուածոց։ զօշաբաղումն։*

Rigágno, Rigágnolo. *Աղուս, առուտակ, վտակ փոքր։ ափաբ առ ձիզա։ աւազու ջուրց փողոցաց ։*

Rigáre, *ն.* *Գիծել։ էբվէր էէմէ։*

Rigáto, ta. *Գիծեալ։ էբվէրեալ ։ canna, կամ archibuso – . հրացան բանալմանիկիւնի ։ էէշհանէ ինֆիէնի ։ panno, կամ drappo – . կտաւ, կամ կերպաս շերտաւոր ։ ըսպռաֆըս գոտմաղ։*

Rigattiére, *աբ.* *Հինավաճառ, հինաւորոգ։ էսիձի, պօղմաճը։ փեռզամակ, փորձագակ։ էէբէլի, էայմաճը։*

Rigeneráre, *ն.* *Վերածնել, նորածնել, վերստին ծնանիլ։ ինչբաբ պօղոբմամ ։*

Rigeneratóre, *աբ.* *Վերածնօղ ։*

Rigenerazióne. *Վերածնում, վերստին ծնունդ,*

Rigermogliáre, *ե.* *Վերբուծիլ, վերստին բուսանիլ։ ինչբաբ փիւլէնմէ ։*

Rigettaménto. *Մերժումն ։*

Rigettáre, *ն.* *Մերժել, ի բաց ընկենուլ, արտաքսել, մերժել, խրթռտալ, հերքել, անարգել։ գօլմամ, ոչիպ էմէ, ալմամ, իսպ վէրմէ ։ փախտել։ խոխիբրակ էմէ ։ հանել արտաքս. (հասի պծռվէ ։) փըռբը ալմամ ։*

Rigettatóre, *աբ.* *Մերժօղ ։*

Rigétto. *Մերժումն ։*

Righétta. *Գիծ փոքր ։*

Rigidaménte. *Խստիւ, անողոքաբար։ ակբիէնի էէ ։*

Rigidétto, ta. *Փոքր մի կարծր խիստ, փոքր մի անողոք։ ակբիձէ։*

Rigidézza, Rigidità. *Խստութիւն, կարծրութիւն, անողոքութիւն։ ակբիէմէ, գոխիէմէ, էէսէնէմէ։ գոաձութիւն (օդոց։) կարկամութիւն (չուանոյց։)*

Rígido, da. *Խիստ, կարծր, գաստն։ էէմ, փիմ, ակբի, գոխի։ անողոք, անողորմ։ էէսէնի ։*

Rigiraménto, Rigirazióne. *Պտոյտ, շրջան ։ փէվէր, փէօրխէ։*

Rigiránte, *հ.* *Խաթեքեայ։ փօլան փըչձը։*

Rigiráre, *ն.* *Պատել, շուրջ պատել ։ փօլամամ։ ե և – ársi, ɔ. Պատիլ (զլերասմբ.) շուրջ գալ։ յատիլ։ փօլայմամ ։ rigirare altrui. *Խաթել զոք ։ փօլանփըչամ ։ danari. դրամս ինափոխս վճռել, կամ ի փոխ տալ զդրամսն։ un negózio. առնուլ։ կամ մեսազործարել զգործ մ՚ինչ։ ինա-*

Digitized by Google

լահաի լէնիրէ։

Rigiratóre, ա. — trice, ի. խաբեբայ։ փօնիփըճը։

Rigiratorélo. խաբուսիկ։

Rigiro. Պտոյտ։ փէվր։ խորհուրդ, կիմ գործ գալանէն։ գաղտնածածուկ սէր, կիմ տարմանք, կիմ առևանգ։ Պատ՝ ի պատ հնարք, խորամանկուէ, մէքենայ։ ՔՆՈՓ, փօլափատատ՝ խաբեբայ զրոյց։ գործ։

Rigittaménto. Փախուստ։

Rigittáre, ն. S. Regettare.

Rigiúgnere. S. Raggiúgnere.

Rignáre, ե. խմնջել։ փընէնէ։ S՛ես և Ringhiáre.

Rígno. Խմնջելն։ փընէնէլ։ S. և Ríngbio.

Rígo. Քանոն, կանոն։ ձեփվել նահկաօը։

Rigóglio. Խրոխտութիւն, յոխորտուէ, խիզախութիւն։ ձեռաբէն։ գոռոզուէ, վիքացութիւն։ Տազրաբաշ։ Յովուէ անկոց։ Քըէվբրա։

Rigogliosaménte. Գոռոզութ։

Rigoglióso, sa. Գոռոզ, անամիտ։ Տազրաբաշ։ հզօր, ուժգին, ծաղկեալ, բարգաւաճ, առոյգ։ գոռվէնէ։ փինճ։ Յովացեալ։ փաւէը պոռփոգէը։

Rigonfiaménto. Ուռուցումն։

Rigonfiáre, ը Ուռնուլ, այտնուլ։ գոփոփմա։

Rigonfiáto, ta. Rigónfio, ia. Ուռուցեալ։ վիքացեալ։ գոփոփմըշ։

Rigóre, ա. խստուն, կարծրութիւն։ էէ։ լիա։ սէրլիա։ անաչառուն, ճշդութիւն։ ընիփգէ։ դաւնուէ (ձմեռայնոյ) էէ։ փինլիա։ ասրսուռ տեղ դինւ։ Խիրդէմ։

Rigorísmo. Կարծիք խիստ բարոյականաց, խիստ կարծիք։

Rigorista, ա. խիստ բարոյական։

Rigorosaménte. Խստիւ, ճշդիւ, անաչառապէս։ սէրլիի ինէ։ խրատապոյնս, ճշդագոյնս։

Rigorosità. S. Rigidezza.

Rigoróso, sa. ճիշդ, խիստ, անաչառ։ ընիփգէլի, գաւխի, սէրլի։ զգուշագոյն (գաշիւ։) փէսրիսոխ։ սասամիկ (ձմեռն։) էեսկին։

Rigovernáre, ն. Լուանալ՝ մաքրել զպատառուն, զսկուռեղս։ լանաք էայգամա։

Rigovernatúra. Լուացումն պատառուց՝ սկուռեղաց։ լուացօնք, լուացանք։

Riguadagnáre, ն. Դարձեալ շահիլ, կրկին ստանալ։ ՆէէրԹ գալանմա։

Riguardaménto. Հայեցուածք։ պագըչ։ զգուշուէ, խոհեմուէ։

Riguardánte, ա. Հայեցօղ։

Riguardáre, ն. Հայիլ վերատին։ ՆէէրԹ պագմա։ նկատել քաջ ուշի ուշով։ էյի պագմա։ Հայիլ։ պագմա։ հայիլ ը, կիմ ի կոլմն, լինել հանդիպաց հայեաց։ Նկատել։ նուիել զնկատ, աչն ածել։ ՆեօղԷՆ։ Տէ։ գիտել, քննել ուշ ունել։ ad alcuna cosa. դիտել առ իմն, քերթել՝ ձգել առ իմն։ — dársi, յ. Զգուշանալ։ զգուշանալ առողջուէ, ի վնասակարաց։ պագընմա։ համարիլ, կարծել։ այլընմա։

Riguardatóre, ա. — trice, էգ. Հայեցօղ, դիտօղ։

Riguardévole, ա. ԵրևելԷլի, նշանաւոր, գերազանց, ազնիւ։ պէէլի պատչը, մնդիւր։

Riguárdo. Հայեցուածք, գէմք։ ՆեօրԹ, պագըչ, խոչ։ տեսիլ, երևոյթ, տեսարան։ ՆեօրԹ։ տեսուի։ պագըչ։ di feroce —. դաժանահայեաց, ահագնահայեաց։ Գլկատ, ակնածուէ, մտադրութիւն, փոյթ։ հաւըր ՆեօղԷՆէմ, հաճար։ non aver riguárdo alcuno. յոչընչ. հայիլ, ոչ զգուշանալ, ոչընչ իմիք ակն ածել, ոչընչ զմտաս ածել, չէ ինչ նմ փոյթ, ևն։ հաճարը ծչ. ընմա։ aver riguárdo alla súa salute. փոյթ ունել առողջուէ անձին։ ésser in —. արթուն՝ զգոյշ կալ, հակիլ։ պագըն օլմա։ star a, կիմ in —. նոյն է։ ևս՝ փոյթ ունել անձին, զգուշանալ առողջուէ։ in

riguárdo ai tempi in cui siámo. ըստ այժմու ժամանակիս՝ յորում կայքս: in riguárdo vostro. a vostro —. յոգիդ ձեր: ախէն ի ձէն: per molti riguárdi. ըստ բազմապատճառաց: aver —. ակն ածել, աչառանել, հայիլ նկատել, փոյթ ունել, զգուշանալ: պագմամ, սագըմամ: a riguárdo. զգուշեալ, յուշիկ, խոհեմութեամբ: սագըմապ:

Riguardóso, sa. Զգուշաւոր, չքնահայեաց, խոհեմ: սագըման:

Riguarire, ն. Կրկին առողջանալ: ինչպէս առողջանալ:

Rigurgitáre. Տ. Ringorgare.

Rigustáre, ն. Դարձեալ ճաշակել

Rilasciáre, ն. Թողուլ առնել, Թողուլ, շնորհել: պաղշլամամ: ազատել (՝ի բանտէ.) արձակել: գոյ ՚ինչմամ:

Riláscio. Թողուլ, արձակումն: գոյ ՚ինչմամ: Թեթեւուլ:

Rilassaménto, Rilassazióne. Թուլուլ, Հատուլ (աչխատուլ, ուսման:) Հաւձակուլ, անկարգուլ, ցոփուլ:

Rilassánte, ած. Թուլացուցիչ (մանրամասնելից:)

Rilassáre, ն. Թուլացուցանել, Թողացուցանել: ինչպէսմամ, Թոյլ առալ, Թողուլ: գոյ ՚ինչմամ: — ársi, յ. Թուլանալ: ինչպէսմամ: ցոփանալ, գայլայլանալ: (գեանոյ:)

Rilassatézza. Թուլուլ, գայլայլուլ, ցոփուլ: ինչպէսութիւն:

Rilassáto, ta. Թուլացեալ գայլայլացեալ, Թոյլ: ինչպէս:

Rilásso, sa. Խոնջ, տկար, վատ, մեղկ, պղերգ: նօթոտ, ծոյլ, ինչմոտ: Rilasso. Երիվար փոխանակաւ, երիվար նար, կամ անխոնջ: ինչպէս ալ:

Rilaváre, ն. Դարձեալ լուանալ, լուանալ:

Rilegáre, ն. Դարձեալ կապել: ինչպէս պաղլամամ: աքսորել: ախոռ կամ ինչմամ:

Riléggere, ն. Վերստին ընթեռնուլ: ինչպէս օգնամամ:

Riletto, ta. Կրկին ընթերցեալ:

Rilevaménto. Կանգնումն:

Rilevánte, ած. Կարեւոր, հարկաւոր, երեւելի, պիտանի: ինչպիսութիւն:

Rilevantíssimo, ma. Կարի կարեւոր, պիտանագոյն:

Rileváre, ն. Վերստին կանգնել, համբառնալ: ինչպէս գայլայլամամ: կանգնել, համբառնալ, յառնեցնել: օգնութիւն գայլայլամամ: ձեռն տալ, զօրացուցանել: ինչպէսնի վ՚: օգնել, զօրել, լինել, յօգուտ գայլայլամ ե՚: հեգնել, ընթեռնուլ զհեգեանն, վանկել: հնձել իւր օգնամամ: յաչել, լուլ կամ գուամարել զթիւս: ձեմ ե՚: գնատիպարակել: էերէկէրպ էմամ: ingiúrie. ընդունել նախատինս: uno. փոխարինել զոմե գանուն: una fossa. կանգնել Թումբս զխորամամ: il corággio di qualcheduno. խրախոյս հարկանել ումեք: — ársi, յ. կանգնել, յառնել: գայլայլամամ: յառնել՝ի մեղաց, զղջալ, զգաստանալ: che rileva? զինչ փոյթ իցէ, զինչ օգուտ իցէ: նէ հաճաթ, նէ՞ գայլայլամ: և յ. ՚ի գուբա ցցուիլ, ցցուիլ, փըշուրը լեգմամ:

Riléváto, գոյ. Բարձրուած, ուռեալ: Թումբ:

Riléváto, ta, ած. Կանգնեալ, յարուցեալ, ՚ի: գայլմըշ, գալըշուրըմըշ: ուռուցեալ (լանջք.) այտուցեալ: գայլայլամ: պալարակապ, զարգարեալ պալարակաձև ոսկեայ թել: գայլայլամ: գայլայլամ: բարձր (ձեռն:) խոպոպ: drappi di seta rilevati. պալարակապ կերպասք: Երեւելի, նշանաւոր, մեծամեծ: պէսպի պէսպէս, պէսպիսի: մեծ, վսեմ: արուեստ ցցուեալ, կամ գերազանց (մասն:) գայլայլամ: սնեալ, աճեցեալ:

Riliévo. Տ. Riliévo.

Riliévo. Ցցուեալ մասն, երեսնդն, գայլայլմա, օրինակ: figura di —. արձան: lavoro di —. կամ di tutto riliévo. գործած բոլորակերպ: mezzo riliévo. կիսաքանդակ, կամ խորհրդանիշ:

Digitized by Google

օյմա: basso riliévo. *խորաքանդակ, կիսի խորհրդանդակ*: օյմա: cosa di — *մեծ ինչ, կարևոր՝ երևելի ինչ*: պեօյիսթ ղէյ, իգիլիպաը ղէյ:

Rilucénte, հ. Լուսափայլ, շողշողուն: փալթափ:

Rilúcere, ը. S. Rispléndere.

Rima. Սմանավերջ ոտանաւորը, նմանավերջուածի: ոտանաւորը: ՀԽՆԷԼԻ:

Rimandáre, ն. Վերատին՝ յետս առաքել (ուշիք զառնալու.) գարձուցանել ուշիք ինչ: ՀԷՐԻ ԵՕԼԱՄԱՓ: կրկին յղել: մերժել: ի քաղաքէն ղրկել ղրք: փախել: գոռոմափ: la palla. վերատին ափամակել ղպրնասին:

Rimaneggiáre, ն. Վերատին շօշափել: շօշափիլ: կրկին յարդարել՝ կարգել:

Rimanénte, հ. Մնացորդ, մնացեալ: գալան, գոռոսոր: del rimanente. S'ka del Resto.

Rimanére, ը. — érsi, յ. Մնալ կիսի լինել ուրեք, ապանել: փոբամափ: rimanere. մնալ, յաւելուլ: գալմափ, արևմափ: եա՝ մնալ, կալ: գալմափ, փոբամափ: ը. և յ. Դադարիլ, յետս կալ՝ ի սովորուէ: վազ ՀԷՂՄԷՓ: յ. Դադարիլ, լռել: էսխիՀՄԷՓ, փոբամափ: rimase la pióggia. դադարեաց անձրևն: al di sopra, կիսի al di sotto. յաղթել, կամ՝ ի պարտուել մնանիլ, նկուն լինել, ԷՀՆՄԷՓ, կիսի ալի օյմափ: rimanere. Հզանիլ, գտանիլ, լինել: օյմափ: privo. զրկիլ: ՏԱԿՐՈՄ գալմափ: rimásero morti. մեռան, սպանան: rimánti con Dio, կիսի rimanétevi in pace. մնայ խաղաղութ, աւէր ըլ քեզ, ալլը լեր: հօդլա գալը:

Rimarcábile, հ. Rimarchévole, հ. Երևելի, նշանաւոր, կարեւոր: պէՒԼի պաՒԼը, իգիլիդԼը:

Rimárco. Հարկաւորութի, հարկ, պիտանութի, յարգ, ծանրութիւն: իգիլիդ, իգիլիպ:

Rimáre, ը. Տալի ոտանաւորս, չափիլ ոտանաւոր բանիւք: ՀԽՆԷՆ ՎԻ ԵՓՓԱՓ: յանգիլ նմանավերջ: far rimar un verso con l' altro. զերկասին առցին աւարտել նմանավերջ:

Rimargináre. Rammarginare

Rimário. Բառարան յանգից ոտանաւորաց, յանգարան:

Rimaritáre, ն. Վերատին հաստատել առն, կրկին ամուսնացուցանել: ԻՒՐԲԱՔ ԷՒԼԷՒՔՐՄԷՓ: յ. Վերըստին լինիլ առն, կիսի ամուսնանալ: ԻՒՐԲԱՔ ԷՒԼԷՒՆՄԷՓ: միւսան գամ կին ածիլ:

Rimáso, sa. Rimásto, ta. Մնացեալ գալ ըլլ ծոցի ըլ պրագըլմըշ:

Rimáso, գ. Մնացորդ, մնացուածք: գալան, գոռոսոր:

Rimasticáre, ն. Դարձեալ ծամածել: որոճալ՝ ի միտս:

Rimasúglio. Մնացորդ, մնացուածք, նշխարք: պագը գալան, արևան: — di fábbriche rovinate. աւերակք շինուածոց: ՏՕՂԼ:

Rimáto, ta. Ըոյնայանգ, նոյնավերջ, նմանավերջ:

Rimatóre, ա. Տաղաչափ, չափաբան: ԶՈՒՐ:

Rimbaldanzíre, ը. Կրկին քաջալերիլ, կիսի խրախուսիլ: ԻՒՐԲԷՐ ԽՐԲԷՒԼԷՆՄԷՓ:

Rimbalzáre, ը. Ոստնուլ՝ի վեր: ԵՕՓԱԲԸ ԱԸՐՄԱՓ: ցոլանալ, անգլտագարձիլ: ափա ԿԻՄՓԷ, ԻՒՐԻ ԱԸՐՄԱՓ: ոստնուլ ատկալ:

Rimbálzo. Ոստիւն: ԱԸՐԺՈՒՐ: di rimbalzo, ած. ՇՈՒՏ: ԱԸՐՄԱՓ: հարուածով:

Rimbambíre, ը. Վերատին տղայանալ, գառնալ՝ի տղայութիւն, զառանցել: ՏԱԽՈՒՓՔԱՆՄԱՓ:

Rimbambíto, ta. Զառանցեալ, ազշամտեալ: պուՒՆՄԸԸ:

Rimbarbogíto, ta. Կրկին զառանցեալ, յիմարեալ: ՏԱԽՈՒՓՔԱՆՄԸԸ

Rimbarcársi, յ. Վերատին մտնել՝ի նաւակ:

Rimbécco: rispónder di —

Digitized by Google

Պատատախանել առանց յապտուելու կամ բան ու բան առել պատատախանելու, ընդդեմ պատատախանելոյ :

Rimboccáre, ն. Դնել շրջուն (դանօթա,) կամ թերան ի վայր : պաշ պաշդը գօսա : կրկնել, կամ շրջել ջծայր, կամ պտերան (քրձոյ, եւն:) աղբը գբլբրա : շրջել (զլեզու զանխա:) գօլլոը աղամ : յորդել, գնդոլ : առաւելուլ : խաչատ, d' allegrezza. մի լինել խնգութեր : ջգեանել, խրկիր կործանել, ընկճել : (խրկիրարքն :) եբէկ փոխանորել, փեվրել :

Rimboccatúra. շրջուածք : փեվրել:մասն առանձին շրջել զծածկատանաւ անկողնոյն :

Rimbombaménto. բոմբիւն հնչմանց : հնչիւն, լծնգիւն, բամբիւն : փնթնթոցիւն, խռնչոց : d' orécchi. գոնչիւն ականջաց :

Rimbombánte, ած. Հնչեղ, հնչեղ, արձակիլ պատմիլն, զգ-անգիւն : եօթնել, կիսամ կիսամ ը'' :

Rimbombio, Rimbómbo. բոմբիւն, արձագանգ : կիսոց կիսոց ակռ: հնչիւն, շառաչիւն : զանխոս :

Rimborsáre, ն. Վճարել դնել պարծաւճին ի քսակի, շտունել զծախսել գրասանն: ահձեչի ինչ: փեսչիկ գօսա, տապրիչը ալմաւ : Վճարուն ծախսուց:հարձը եօթնելոր

Rimborsazióne, Rimbórso. Վճարումն ծախսուց: եկիպչի հարձի եօթնելոր :

Rimborsársi, յ. Ղօրել յանառաջ : օրմանդպոց առգնանաւ :

Rimbrottáre, ն. Ցրրծիներել, շնչել: առանարգանաւ: յանդգնանալ հարկանել քրծիներանօք, ընշնաւանել: խաչ վարմաւ, ինչնչի եկիպ:

Rimbrótto, Rimbróttolo. ընդդեմանք, հշտամբանք: սիրկի, ինչնչի

Rimbucáre, ն. Ծակամուտ լինել:ծակել ի խորշ:փեչիկ ինչնչի

Rimburchiáre, ն. Քարշել զնաւ նաւակաւ : եկիպչի ալմաւ :

Rimediábile, ած. Բուժելի:լուծը օլաւ, լարեալ վաւ :

Rimediáre, ն. Դնել, գտանան մեռաւ ցանկալ, գտանկալ: խլաձ, ընդմէջ եկիպ :

Rimediatóre, ած. — trice, իգ. Գտանկիչ, որ մեռաւ ցանկ զգեղ:

Rimédio. Դեղ, հնար, գտանան : խլաձ, ընդմէջ. լարեալ :

Rimeggiáre, ն. Տոզել առանձաւորս : պեչիկէ եալմաւ :

Rimembránza. Ցիշատակ, յիշումն : անդմագլէք, գիւր :

Rimembráre, ն. — ársi, յ. Ցիշել, յուշ ածել : անդմաւ : ն. Ցիշեցուցանել : գիւր եկիպ :

Rimemoráre. ած. Rammemorare

Rimenáre, ն. Տ. Ricondurre.

Rimeritáre, ն. Վարձաւորել, փոխարինել: մոռագոչեկոնի վ'':

Rimescolaménto. խառնակոծ, խռովութիւն, շփոթ : գաբբաբբան, գաբբաբբա : խառնոտ :

Rimescoláre, ն. Ընդխառնել, խառնել վերասին, խառնել: պերաքեր գաբբաբբան : խառնանակել, շփոթել: գաբմագաբբաբ եկիպ : ամբոխել: զարհուրիլ :

Riméssa. Ցողոտ, նեբուտն : աֆ: վերասին առաքուտն, գարձ : ընդդեմ էօլլան, պէօնիւս: գարձուցանելը յաքարանաց : օխրիկնա պէն փէօնգիրկոխ : կայտանան, կիսամ ակռ կառաց:արապա գօրաձագ եբէ: di denari. գրամահիմոխոտ : ծօլնա : della palla. վերասին ալձակուտն, կամ Հարթուն գնտաակին : rimesse. փոխոխ կառաւակք, կամ զուարճասանուտիք : լաւիկեն :

Rimessaménte. Ցածուած, խոնարհութ, հանձնառութ: եմեզ ինձ: աւելագուզ ինձ : Թուլութեր :

Digitized by Google

Rimessíbile, ն. թողլի, ներելի: աՓ օլտնոսբ:

Rimessióne. Յանձնաթարուելի իրաւանց իւրոց ՚ի դատաստան ուրուք: Խոահկեպ: ներում, թողութիւն: աՓ:

Rimessitíccio. Ողտնորաթողեալ շառաւիղ: չահ:

Riméssо, sa. Մեղկ, թուլայսիրու, վատասիրտ: Խրէխիչ: դաշն (ձայն:) Էպճառնոստատ, խոնարհ, անարգ: ապչաԓ: տկար, թոյլ մեղմ: Էնէվէ, եվոդ: անհոգ, անփոյթ: համբնեբչ: dalla malattía. ապաքինեալ ՚ի հիւանդութէ: ապղմէբչ: in grázia. հաշտեալ: պարբմէբչ:

Riméttere, ն. Վերստին դնել կամ բերել կամ արկանել (իւղ:) արկանել անդրէն (զսուրն ՚ի պատեանս:) դարձուցանել ՚ի տեղին: Էնէբոբ գօմաԓ, էբբինէ էնէիրմէԓ: ածել յախտան (զձիս, եւն:) ածել կամ դնել զկատս (՚ի կայանի իբրեանց:) in possessióne. դարձուցանել ՚ի ժառանգութէ: un' usanza. սովորութիւն դարձուցանել զսովորութէ լինչ: Կոստագցուցանել, սակարկացուցանել, Թուլացուցանել: Էսխիլմէԓ, իէվէլմէԓ: la pena. Ներել զպատիժն, Թողութ, շնորհել ափ է'': Յանձնել ՚ի ձեռս ուրուք, ապաստան առնել: Նէսլիմ է'': il denaro. գրամախոհս լինել, առնել զիմիանականգիր: էօլիցա է'': al giórno di domani. ՚ի վաղուն օրն արկանել: Էարբնա պրագհա՛: mi rimetto a te. ՚ի քեզ յանձն լինիմ, ՚ի կամս քո ապաստան առնեմ զայս: rimetto a chi lo dice. ՚ի պատուիչ անդր լեզիւ ապաստան: alcuna cosa a, կամ in uno. Թողութիւնչ յրնտրուն ՚ի գաւառաստան ուրուք: Խոահկեպ էնմէ՛: la febre. գադնալ ՚ի բերման: in órdine, in sesto. վերստին կարգագրել: mano. վերստին բռնել հարկանել: Նէբոբ պաչլամաԓ՛: i fossi, կամ le fosse. վերստին մաքրել զխրամս: la palla. վանել զգնաստին: Rimétтere, ն. Վերթարդմանել: Նէբոբ փիւլէնկնգ՛: վերստին բռնանալ (խռովց, առատանց, փերորց, եւն:) Նէբոբ պինմէ՛: ն. Վերստին բողքոքեցուցանել, կրկին բռնաւորցնել: le penne. նորափետուր զարդարել:

Riméttersi, յ. Յանձնել զանձն ՚ի ձեռս ուրուք, յանձն լինել, ապաստանիլ յոք: Նէպլիմ օլմաԓ՛: dalla malattía. Առողջանալ, զօրանալ ՚ի հիւանդութէ: ապաչմաԓ, չէքմ պոլմաԓ՛: a studiáre. դառնալ յառաչին ուսումն: in forze. կազդուրիլ, զօրանալ: գոնվէնէնմէ՛: io mi rimisi a távola. դարձեալ բազմիլ ՚ի սեղան: in carne. հաստատիլ յառողջութէ, ապաքինիլ, վերստին պարարտանալ: ապաչմաԓ, սէմիչէնմէ՛:

Rimettitíccio. Ողտնորաթողեալ շառաւիղ: քիթան:

Rimiráre, ն. Յառիլ, պշնուլ: փըչմաՓ իւչ նազար էնմէ՛: հայիլ: պագմաԓ՛:

Rimissióne. Թողութէ, ներումն: ափ: զիջումն ՚ի կամս այլոյ, հնազանդութէ: քաւութէ:

Rimodernáre, ն. Նորոգել բան արդի սովորութէ:

Rimondáre, ն. Մաքրել (զըրհորս, զլուալիս:) Նէգուչմէ՛: սրբել (զսատս ծառոց:) պուդամաԓ՛:

Rimontáre, ն. Դարձեալ ելանել յերիվար: Նէբոբ ասպ պինմէ՛: վերստին աձել, կամ բարձրանալ գնոյն: Նէբոբ պահասը պրնմաԓ՛: ն. Վերստին կազմել, կամ յարդարել (զզարծիս:)

Rimorchiáre, ն. Քաշչել նաւակաւ զնաւս: Էգէբէյէ պլմաԓ՛:

Rimórchio. Նաւաքաշչութէ: Էգէբէյ:

Rimórdere, ն. Վէրստին խայծանել: Նէբոբ ըընդմաԓ՛: Հարկանել զվիրաւն մտացն, զղջացուցանել, տառապեցուցանել: կշտամբել: ը

Digitized by Google

և յ. Հարկանել 'ի խղճէ մեռաց : գոլ ընդբոլոր էնմէ+ :

Rimórso, Rimordiménto. Խայթ խղճէ մեռաց, վէրք. տապաշաւ : գոլ ընդբոլոր, ներնէլոտ :

Rimórso, sa, տե. Վերտին խածեալ : կրկին. հարեալ 'ի խղճէ մեռաց :

Rimósso, sa. 'ի բաց բարձեալ կամ առեալ : գոլ ընդբոլ : հեռի : ոչոփ : Rimosso, ի. 'ի բացէ, հեռի

Rimostránza. Ցուցումն, փաստ պատճառք, պէտք, խոպան : քաղցր դանգատ, ապերս, տղրք յանդիման նուէր : նախիճի ելուանման ներպինէ, նախիճի : rimostranze. յորդման յայտարարութիւն անպատշաճութեաց առ առաջնորդս : տրչ : far delle rimostranze . փաստս յառաջ բերել :

Rimostráre, ն. Ցուցանել, ի մաց ցանել, յայտ առնել : ներս ներպինէ+, պաճուճանա+ :

Rimóto, ta. Հեռաւոր, բացակայ : իրա+, ոչոփ : առանձին (առ ղի :) ներնիս :

Rimoviménto, Rimozióne. Հեռացումն, անջատումն : իրա+ներ+, ոչոփներ :

Rimpadronirsi, յ. Վերստին տիրել : ներնէրս զապի ներմէ+ :

Rimpalmáre, ն. Կապաքինել զնաւս, օծանել ձիւթով գալաքաւ ներմէ+ :

Rimpastáre, ն. Վերստին զանգել : կրկին յարդարել :

Rimpatriársi, յ. — áre, ե Դառնալ 'ի հայրենիս : տիւ ներմէ+ :

Rimpazzáre, ե Ցաւելոլ անմտութեան 'ի վր անմտութիւն :

Rimpeduláre, ն. Ոտքագել զոտն պուրակային :

Rimpennáre, ն. Ոտրափետուր զպարել : — ársi, յ. Ոտրափետուր զարդարիլ : ներնէրս ինչնէմէ+ :

Rimpétto. di, կամ a —. Նե. Ցանգիման, հանդէպ, 'ի հանդիպումն, ընդեմ : գոլ ընդդէմ :

Rimpiagáre, ն. Կրկին խոցել. վէրս 'ի վէրս յաւելոլ :

Rimpiattáre. Տ. Nascóndere.

Rimpiazzáre, ն. Փոխանակել 'ի տեղի ուրուք : պէրնիներին ներնէրնէ գօմա+, ներնէրմէ+, ե Փոխանակել զտեղի ուրուք, յաջորդել ուրուք : ներնէրնէ ներմէ+ :

Rimpicciolíre, Rimpiccolíre, ն. Եւ ևս փոքրկացուցանել : ներ+ ներնէրմէ+ : Rimpicciolíre, ե — írsi, յ. Եւ ևս փոքրկանալ : ներ+ ներնէրմէ+ :

Rimpolpáre, ե Պատարել զամբ բից, պարարտանալ : սերմներմէ+ : ընդ վերայ մսով, ազնել մսոյ վրայն : ներ պաղլամա+ :

Rimpopoláre, ն. Վերստին բազմամարդ առնել : ներ+րաբ ներնէրնէ պէրմէ+ :

Rimprocciáre, ն. Ցանդիմանել հարկանել կամ առնել : խոչընդոտ վնասմա+ : սաստուցանել, պատիժս կրել : ներմ ներմէ+, տահանա գօմա+ :

Rimpróccio. Ցանդիմանուհի, նախատինք, դատող : հնչեղ ապար :

Rimproverábile, ա. Անգամելի :

Rimproveraménto. Ցանդիմանուհի, նախատինք, սաստուցանք : ապար, սիրեմ :

Rimproveráre, ն. Երախտել : հնչեղ ներմէ+, խոչընդոտ վնասմա+ : յանդիմանել հարկանել զպակասութեան, նախատել, կշտամբել : ապարլամա+, այբերլամա+ :

Rimproveratóre, ա. — tríce, յ. Երախտիչ, նախատիչ :

Rimproverazioncélla. Նախատինք փոքր :

Rimprovero. Ցանդիմանուհի, նախատինք յիրեաս, դատն կշտամբանք, թէ նամանաւանդ բանք ապար, սիրեմ :

Rimuneráre, ն. Վարձատրել, փոխարինել : մոգապետներնին վ' :

Rimuneratívo, va. Վարձատրիչ :

Rimuneratóre, ա. Վարձահատոյց : մոգապետներ ներնէն :

Digitized by Google

Rimunerazióne. ՎարձատրուԹիւն, փոխարէն, տրիտուր: ծոգապէնէ, ինվոլ:

Rimuóvere, ն, ե. ը Վերսաին շարժել: ինչ-բար գետնյանման: ի բաց տանիլ, ի բաց քաշել, կամ առնել: գաղտնաբար մոխել, ի մէաց, փիչ-բինպէն պընպիրմէ: Rimuóversi da checchessia. Հեռանալ յիրաց ինչ, ի բաց քեցիլ, խուսաբիլ, ձերի լէգիմէ:

Rimuoviménto. ի բաց առնելիք

Rimúrchio. Տ. Remórchio.

Rimutazióne. փոխոխուԹիւն:

Rimutáre, ն. Վերսաին փոխել, փոփոխել: փէյիւ-ինիրմէ:

Rinascénza, Rinasciménto, Rináscita. ՎերածնուԹիւն, նորածնուԹիւն, վերսաին ծնունդ:

Rináscere, ը. Վերածնիլ, նորածնիլ, վերսաին ծնանիլ: ինչ-բար պօղմա:

Rináto, ta. Վերածնեալ:

Rinavigáre, ն. Վերսաին նաւելը

Rincacciáre, ն. Վերսաին վանել, ի փախուստ դարձուցանել:

Rincagnársi, յ. Հայիլ որպէս գլուն կաստոր, գժնեայ ակամբ:

Rincalcináre, ն. Վերսաին ծխիլ կրով, կամ բռնել:

Rincalzaménto, Rincálzo. կուտելը գհոդ գծառով: ամրուԹիւն, նեցուկ: փայտ:

Rincalzáre, ն. Կուտել հող գծառով, արկանել հաստատութեան, ինչ ինչ: ինչ-բանքնա ծօխրագ ընդմա: փայտ գօմա: հաստատել, զօրացուցանել: il nemico. ամրացնել: նեղել գնշամին. կրկին վանել: աքմա, աքփէնի ինգէ, ինչ-բար գօնդլամա:

Rincappáre, ը. Վերսաին անկանիլ յիմիք:

Rincappelláre, ն. Ցաւելուլ, կուտակիլ: ընդմա:

Rincaráre, ն. Ակեցուցանել գդինին: պահասնիր արբըմա: ը. և Rincarire, ը Ակիլ, կամ բարձրանալ գնով գնոյն, լինել Թանկագին: պահալը օլմա:

Rincartáre, ն. Վերսաին պատմել Թղթով: փեահաբ ըլա ասրմա:

Rinchiúdere. Տ. Racchiúdere.

Rinchiudiménto. փակումն:

Rinchiúso, գ. փակեալ տեղի, փակարան, ցանկ: գոփալը ինչ, Թահիա փէրմէ:

Rinchiúso, sa, ած. փակեալ: գոփանմըշ, գոփալը:

Rinciampáre, ը Վերսաին անկանիլ, գարձեալ գՀիմիլ: ինչ-բար փէ-նմէ:

Rincígnere, ը. Դարձեալ յղանալ:

Rincivilíto, ta. Եղեալ մարդավար՝ քաղաքական, բաղեկենցաղ:

Rincominciáre. Տ. Ricomin''.

Rincóntra, alla rincóntra, ած. Հանդիպ, ընդեմ, ի հանդիպոյ, յանդիման: գոբշըբմա: Rincontráre, ն. Պատահել (ումեք, խմբ.) հանդիպիլ, ընաալ ընկնել: բապ կէնմէ, օղրմա:—ársi, յ. Պատահել միմեանց լինմա, օղրմա:

Rincóntro. Պատահումն, հանդիպում: բապ կէնմէ: di, կամ a rincontro, կամ dirincóntro, ած. տես alla Rincontra. A rincontro. Ած, առ. համեմատաբար: Համեմատ:

Rincoraménto. ՔաջալերուԹիւն:

Rincoráre, ն. Քաջալերել, խրախուսել: գայրէլ վէրմէ: յ. Ստանալ գիմք: ինչ-բէ-լէնմէ:

Rincordáre, ն. Ակրկնել նոր աղիս, կամ լարս: էնէի փէրէշ կէ-լէրմէ:

Rincoronársi, յ. Վերսաին ստանալ:

Rincorporáre, ն. Վերսաին միաւորել, ի մարմին, գարձեալ խառնել: ինչ-բար պէր կ'': յ. Դարձեալ միանալ ընդ մարմնոյ: վերբսաին խառնիլ ընդ գանգուածոյն: ինչ-բար պէրլէնմէ:

Rincréscere, ը. Տաղտկալ, ձանձ-

Digitized by Google

բանալը պեղար օվսոց: Rincréscersi, յ. ղ, ղյն է: եւս՝ Յաւել, անհա-ճոյ լինել, ծանր թուիլ, ցաւ է ինձ, գժհամակիլ: աճչմոյ:

Rincrescévole, հ. Ձանձրալի, տաղտկալի, ծանրագիջագակ, գաւառ: օտանաբերձը, վհմկելի, կիսա, տղբր:

Rincrescevolézza. Ձանձրոյք, տաղտկուք:

Rincrescevolménte. Ի ձանձրոյք: տաղտկուքե. գժհամակուքե:

Rincresciménto. Ձանձրոյք, ձանձրուք, տաղտկուք, յոպրոտի: պեղար, նձիւլիւ: far rincrescimento, կիս venir a — . ձանձրացուցանել: պեղար կիմի:

Rincrescióso, sa. Ձանձրալի:

Rinculaménto. Յետադարձուք լինդանօղին: ինէմ:

Rinculáre, ւ. Յետս յետս կիս յետոյս ընթանալ: ինէի ինիմ: rinculando. յետս յետս:

Rinculáta. Յետադարձուքե, գարձ: պեծիթաղ:

Rinegáto, ta. տ. Rinnegato.

Rinettáre. տ. Ripulire.

Rinfacciáre. տ. Rimproverare.

Rinferrajoláre, ն. Ծածկել՝ պատել վերարկուաւ: եաֆուանճայ լա եօրիմիմ:

Rinfervoráre, Rinfiammáre, ն. Վերսին բորբոքել: բորբոքել: ինէրաբ ալէֆլէնիրմիմ, փըլըբրմոց: յ. Կրկին բորբոքիլ, բորբոքիլ յետսագին:

Rinfiancáre, ն. Հաստատել, կիս ամրացուցանել զբնաւածս ի կողաց, հաստատել նեցկօք: փայ-ափ վրայ, պերիխիմիմ:

Rinfiláre, ն. Կրկին անցուցա-նել զպատնի, զլծել: էյնէյէ ինէ-բար էէւելի ինէրմիմ:

Rinfocáre, ն. Բորբոքել յոյժ: էնէ ալէֆլէնիրմիմ:

Rinfóndere, ն. Դարձեալ աղ-կանել, կիս հեղուլ: ինէրաբ փօլ փարմոց:

Rinfondiménto. Վերսին աղ-կումն, կիս հեղումն:

Rinformáre, ն. Վերսին կեր-պարանել, ձեւացուցանել:

Rinforzaménto. Ցաւելումն զօրուէ, օգնուէ:

Rinforzáre, ն. Զօրացուցանել եւ եւս, ամրացուցանել: ալիյոփ գուվէնէնիրմիմ, խմփաթ վերմէ: տուտքել զօրավիգն, (քամանակին:) խմփաթ եօլլամոց: un' assédio. պըն-դել զպատարումն: le guárdie. քաղ-ցուցանել զպահապանսն: լ, և յ. Օգնանալ, հաստատուիլ, տաս-կանալ (հողմոյն:) աճէլ՝ զայրա-նալ (ախտին:) գուվէնէնիմիմ, ապմոց:

Rinfórzo. Զօրուէ, օգնուքի: օգնական զօրք, զօրավիգն: եաբրբմ. խմփաթ:

Rinfrancáre, ն. Զօրացուցա-նել, կազդուրել, հաստատել գով-վէնէնիրմիմ:

Rinfrescaménto. Զովացումն: Նորոգ գարմանածուէ, գարման, պաշար զօրաց: գահիէ:

Rinfrescánte, հ. Rinfrescati-vo, va. Զովացուցիչ, զովարար: քէբահլաթիրըն:

Rinfrescáre, ն. Զովացուցա-նել: քէբահլանիրմոց: հանգուցա-նել, արծարծել զրգիռ: բահաթլաթ-րմոց: նորոգել (գիշերատուին, զպատիճն:) իավէնէնիմիմ, էնէնէնի-միմ: — ársi, յ. Զովանալ: քէբահ-լանմոց: հանգչիլ, արծարծիլ սրտին: բահաթլանմոց: նորոգիլ: էնէնէնիմիմ:

Rinfrescatójo. Անօթ զովացու-ցիչ՝ գինւոյ:

Rinfrésco. Զովացումն: Կա-խաճաշիկ: գահվալը:

Rinfúso, sa. Շփոթի, խառն: գարըշըճ: alla rinfusa, ն. խառն ի խուռն, չեղջուչեղջ, խառնա-կոյս: գարմաքարըշ:

Ringagliardíre, ն. Զօրացուցա-նել գուվէնէնիրմիմ: ւ. Զօրա-նալ: գուվէնէնիմիմ:

Ringalluzzársi, յ. — zoláre, ւ

խայտալ (որպէս զաքաղաղ.) փքել նաև խրոխտալ, սիգալ: հօրօղանդած

Ringentilire, ն. Ականուացուցանել վայելչացուցանել, զարդարել: ին-ենկնիրմէ:

Ringhiáre, ն. Կրճռել զատամունս. (ասի զշանց, և ն:) փնչել:

Ringhiéra. Տեղի, կիս բեմ առենադատուեան: փիլիսոփայասղեմբ վանգակապատ: ղանիլիր:

Ringhio. Կրճռումն ատամանց:

Ringhióso, sa. Կրճռօղ:

Ringioire, ը խնդալ հրճռալ: ղաղ օլմաք:

Ringiovanire, —venire, ը Ամանկանալ երիտասարդանալ. առնուլ զաւուրս մանկութեան: ին-ենկնիրմէ: առոյգանալ: ին-ենկնիմէ: ն. կիս far —. Նորոգել, զարձուցանել ի մանկուն: ին-ենկնիրմէ:

Ringorgaménto, Ringórgo. Յորդումն, կիս բարձրումն ջուրց:

Ringorgáre, ը Յորդել ջուրց, այսինուն, բարձրանալ ջուրց: գաղմաք, ն-ազմաք:

Ringrandire. Տ. Ingrandire.

Ringrassáre, ը Գարձեալ ապրարտանալ:

Ringravidáre, ը Գարձեալ յղանալ: ին-էրբ համիլ օլմաք:

Ringraziábile, հ. Արժանի շնորհակալութեան:

Ringraziaménto. Շնորհակալութիւն, գոհունդ: չիւֆիւր:

Ringraziánte, հ. Շնորհակալու, գոհացօղ:

Ringraziáre, ն. Շնորհս տալ ուրուցանել, գոհանալ: չիւֆիւր ին-էմէ: sia ringraziáto Iddio. Շնորհք ՅՀ: չիւֆիւր ալլահա:

Ringraziatório, ia. Գոհացողական:

Ringrossáre, ն. Վերստին աճեցուցանել, աստուկացուցանել, զբազացուցանել: արիըմաք:

Ringurgitáre. Տ. Ringorgare.

Rinnalzáre, ն. Վերստին և ևս բարձրացուցանել: ին-էրբ էօգաբը գալգըմաք: յ. Վերանալ, բարձրանալ: էօգաբը գալգմաք:

Rinnamoráre, ն. Գարձեալ տորդրել ի սէր: յ. Գարձել հարկանիլ ի սէր: ին-էրբ աչըգ օլմաք:

Rinnegaménto. Ուրացումն:

Rinnegáre, ն. Ուրանալ զհաւատս: փինին ինէնբ ին-էմէ: ի բաց կալ (ի հնազանդութենէ.) Ընկել, սպրանուլ: սաբ օլմաք:

Rinnegáto, ta. Ընդվզեալ, ապստամբ: սաբ: ուրացօղ, ուրացեալ: մարդասպ, պէտմէ:

Rinnestáre, ն. Վերստին այնտուստանել: ին-էրբ աչլամաք: այստուստանել, գարձեալ միաւորել, յօդել: պիրիլմէ:

Rinnovaménto. Նորոգութիւն:

Rinnováre, ն. Rinovare. Նորոգել, գարձեալ սկսանիլ: ենենէմէ, ին-էրբ պաշլամաք: ը և — ársi, յ. Նորոգիլ: ենենէնմէ, նաղէնմէ: նորիլ (լուսնի:)

Rinnovatóre, աբ. — trice, ին. Նորոգիչ:

Rinnovazióne, Rinovazióne. Նորոգումն:

Rinnovelláre. Տ. Rinovare.

Rinocerónte, ի. Ինդեղջիւր:

Rinománza. Համբաւ, անուն, հռչակ: նամ:

Rinomáre, ն. Ցիշատակել գովութիւն ի մէջ բերել գովութիւն. գովել, հռչակել: ադըգ էմէ:

Rinomáto, ta. Հռչակաւոր, անուանի, երևելի: նամբար, մէշհուր:

Rinsanguináre, ն. Վերստին արիւնաշաղախ առնել: նորոգել (զվէրս:)

Rinselvársi, յ. Գարձեալ թագչիլ յանտառս: ին-էրբ օրմանլըգա սոգռնմաք:

Rinserráre, ն. փակել ի նեղքս փակել: գաֆամաք, գաֆամմաք:

Rintanársi, յ. ծածկիլ յայրս, մտանել յորջն: ծաղրայա իրմէ:

Digitized by Google

թաղչիլ. փախչիլ: ապրանոփ:

Rintasáre, ն. Վերսին խնուլ թեժ ժամ: Ինչոր խոխոչիս նէն փըչոփ:

Rintégráre, ն. Ամրողջացուցանել: Համալցոփ: յ. Ամրացնել, միանալ: Համայցոփ:

Rintegrazióne. Կատարումն:

Rintenerîre, ն. Վերսին կակղել: Ինչոր նոմչոփ: ի գութ շարժել, գալարել զսիրտ, զաղիս: ը Գոլումիլ: Ինչոյ սէրմոփ:

Rintezzáre, ն. Երկնկնել:

Rintiepidáre, – dire, ն. Դարձնել գաղջացուցանել: ըսըճոփ էնիփ: ը Կրկին գաղջանալ, կամ ցրտանալ: ասոնոփ: – dire. Մեղմել, նուազեցուցանել, թևեհաց ցուցանել:

Rintoccáre, ն. Հնչեցուցանել ընգ հատ (զզանգակ:)

Rintócco. Ընգհատ հնչիւն զանգակին:

Rintonacáre, ն. Կրկին ծեփել: Ինչոր սըվալոփ:

Rintoppaméuto. Պատահումն:

Rintoppáre, ը Պատահիլ, հանդիպիլ, ընդ առաջ ելանել, գտանելը բաց կէնիփ: Ներգնել կարկառել: Համալոփ:

Rintóppo. Խոչ, ապտիլ, ընդհարուած: Կնիկը:

Rintórno. Պտոյտ, շրջան:

Rintracciaméuto. Խոյզ, հետազօտութիւն: ապտյըլ:

Rintracciáre, ը Հետազօտիլ, ի խոյզ և ի խնդիր անկանիլ, գտանել հետազօտութիւ: Ինչնիփ: ապտոփ:

Rintronaméuto. Թնդիւն, ա. հեզաձոյն հնչիւն:

Rintronáre, ն. և ը Հնչեցուցանել (զանասուն:) Ծիփուրիփ: Թնդալ, որոտալ: Կիրնիփ:

Rintuzzaméuto. Բթացուցանելն: Նուաճումն:

Rintuzzáre, ն. Բթացուցանել: Ինչոյնիչ ասֆոփ: ապտոյնձնցուցանել: անգործ առնել (զիրաց ծառայից:) Նուազեցուցանել, ի բաց գտանել: Ինչոխիչ, փոյրցոփ: Նուաճել, ամնձել, ընկճել, հնազանդ առնել: զապի էնիփ: Io spírito. Հլացուցանել զիրաս, ապշեցուցանել: – ársi, յ. Բթանալ: Ինչոխիչ կիրնիփ: անկարծանալ: Նուազ կինել, խոնարհիլ: զոյգիւնիփ: rintuzzarsi l'ánimo di alcuna cosa. Հեռանալ, ոչ յօժարիլ, ի բաց քաշիլ:

Rintuzzáto, ta. Բթացեալ, բութ Ինչոխին օլմայն, Ինչոիչ: Բիճաճեալ, Թանձրացեալ, ապուշ: Ինչ:

Rinvalidáre, ն. Վերսին վաւերացուցանել:

Rinveníre, ը Վերսին գտանել. ոգի առնուլ, զգաստանալ (ի նուազմանէ.) ուշաբերիլ, անձին գալ: Ինչոյր գտնիչիչնիփ, այբիանոփ, Ինչոփնի կէնիփ: կակղիլ մաւ մաւ այանալ (չորացեալ իրաց արկելոց ի ջուր:) կակղիլ: Հոմանոփ: գտանիլ: պատիփ: far rinvenire alcuno. զգաստացուցանել (ի նուազմանէ:) այբիանոփ:

Rinvenúto, ta. Գտաւորեալ: կակղեալ: գտեալ:

Rinverdíre, ն. Դալարացուցանել, կանաչցուցանել: Ենչիչնիչնիփ: ը Դալարանալ, կանաչանալ: Ենչիչնիփ:

Rinvestíre, ն. Վերսին զգեցուցանել: Ինչոյր կիյոնիրիփ: փոխել, փոխոխել զիս չայլ: Ինչոփու էնիփ: il denaro. զեռակել ուրիք զգեցուցանել: ահմէյի Ենչիչնիրիփ:

Rinviáre. Տ. Rimandare.

Rinvigoraméuto, – riméuto. Կազդուրութիւն, հաստատութիւն զօրութեան:

Rinvigoráre, – rire, ը – írsi, յ. Դարձնել, կամ և ևս զօրանալ: Ինչոյր՝ փոխ փոխիչնիչնիփ: ն. Զօրացուցանել, փոխիչնիչնիրիփ

Rinvigorito, ta. Զօրացեալ. կազդուրեալ, հաստատեալ:

Digitized by Google

Rinviluppáre. S. Inviluppare.

Rinvitáre, ն. կրկին հրաւիրել : ինչ-բար փակին կնիկ : հրաւիրել փոխարէն :

Rinvíto. Կոր, կամ երկրորդ հրաւէր :

Rinúnzia, Rinunziaménto. — azióne. Հրաժարութիւն, հրաժեշտ : խնիքա, վաղ կնկեսի : Rinúnzia. Անձնուրացութիւն, ուրացութիւն անձին, հրաժարութեան յանձնել :

Rinunziáre, ն. Հրաժարիլ (՛ի սէրունչ, յիշատակց.) Թողուլ : վաղ կնկիկ, պարգևատ : a una cárica. հրաժեշտ առ՛ի պաշտօնատարութենէ իմնէք : խնիքա կնիկ :

Rinvogliáre, ն. Դարձեալ յօժարեցուցանել, զարթուցանել զկամն, զիմաքաք : ինչ-բար խոկնիկ :

Rinvólgere, Rinvoltáre, ն. Պատատել, պատել, ծրարել, փաթաթել : արմատ : Rinvólgersi, յ. Պատատիլ, վերատին պատիլ : արմատիլ :

Rinvoltáto, Rinvólto, ta, ած. Պատատեալ : արբեալ :

Rinvólto, գ. Rinvólgolo. Պատատ, ծրար : պօհճա, էքեմ :

Rinvoltúra. Պատատութիւն : պատատ, փաթեթ :

Río, գ. Վտակ, առու : ափար ոռնիղոչ :

Río, գայ. Մեղք, յանցանք, գձիր : ոռել, գոպահար : իլատատպատրատ, պարատատար, յանցատար : ոռելոս :

Río, ría, ած. Ապիրատ, չար, եղեռնատար : վատթար : կեօնիա, խռատամոչ :

Riobárbaro. S. Reobárbaro.

Rióne, եր. Կողմն, կամ թաղ հռոմէացի : Տահաւանէ :

Riordináre, ն. Կարգել վերըստին, դարձեալ կարգաւորել : ինչ-բար փոխկնիկ :

Riordinazióne. Վերատին կարգադրութիւն : կրկին ձեռնադրութիւն :

Ripa. Ափին, եզր, ծովափին, գետափին : կնեաբ, գետը, եալը :

Riparábile, հ. Վերատին առատնալի, նորոգելի :

Riparáre, ն. Դարմանել, հնարս հնարել, գարմանս մատուցանել : բժշկել : լուրջ կնկեսի : պատշտպանել, ամրացուցանել : գօրատնոչ : կաղմել զանգել, վերատին շինել, նորոգել : խոմբ կնկեսի : կազդուրել, գոհանկնկել : կենդանացուցանել (զոգիս) le pérdite, i danni. վճարել զայժմն, փոխարինել եկելոյ չիատատն : պարբը կօպկեսի : i colpi. վանել զհարատածս : Արգելուլ. կիմ վանել (զիշնամին 'ի մատանելոյ 'ի քաղաքն) գօվնոչ, գօյ վնբմկեսի : — ársi, յ. Պաշպանել անձին, պատատպարիլ : գօրատնոչ, ապգանոչ : ը և յ. Մեկնիլ ուրեք, պատատպարիլ զողիլ ուրեք : ազընոչ :

Riparatóre, ած. — trice, ի. Դարմանիչ, նորոգիչ :

Riparatúra, Riparazióne, Riparaménto. Ամրուն, պատատպարուն, գնգեկ, նորոգուն : կնկատնկն, նբրանկն : հատատցուցումն : կօպկեսիկ :

Ripáro. Դեղ, հնար, գարման : լարէն իլատ : ամրուն, պատատպարուն, պատատպարան : կնկանկն, կարբը : պատանկշ, պատատար : կնկնկբիկ : Թոնմբ (գետոց) ատ պկնոփ : խոչ : կնկեն : far un —. պարատկել, պատատար ածել : far —. գնգեկրել կիմ պատատպարիլ ուրեք :

Ripartiménto. Բաժանումն, բաշխումն :

Ripartíre, ն. Բաժանել, բաշխել : գայ կնկեսի, նկվնի կնկեսի :

Ripartitaménte, հ. Կարգատ, արդար բաշխմամբ :

Ripartíto, ta. Բաժանեալ :

Ripassáre, ը. Դարձեալ անցատնել : ինչ-բար կնկեսի : անցանել : կնկեսի

Ripassáta. Կրկին անցք, դարձ : ինչ-բար կնկեսի, փեօնոչ : dare una —. դարձեալ անցանել : կնկեն կնկեսի : քննել վերատին : ինչ-բար ինչ կնկեսի : fare una ripassata ad

Digitized by Google

alcuno. կշտամբել զոք, սաստել : ազաբլամա :

Ripatriáre, լ. և ֆ. Դառնալ ի հայրենիս : Վերադառնալ ի հայրենիս : ն. Դարձուցանել յաքսորանաց, կամ ի հայրենիս : պարսկերէն պեմպե-փոխմէ :

Ripensaménto. Վերատին խոհումն, կրկին մտածումն :

Ripensáre, լ. Դարձեալ խորհել, քաջ զննատ ածել : ԲԷԲԸԳ փոխանմէ : էյի փոխանմէ :

Ripentáglio. Վտանգ : տառապանք, ԲԷԿԼԻԽ : andare a - - անկանիլ ի վտանգ, վտանգիլ : métter la vita a - - դնել զանձն ի կշիռս :

Ripentiménto. Զղջում : ԲԷՕԳ :

Ripentírsi, ֆ. Ի բաւանդատ զղջալ : ԲԷԲԸԳ ԹԻՒՐԱՆ ՕՂՄԱ : ՉՂՋԼ

Ripentíto, ta. Զղջացեալ :

Ripentitóre, ա. Որ զղջայ :

Ripercósso, sa. Վերատին հարեալ : անգրագարձեալ, ցոլացեալ :

Ripercotiménto, Ripercussióne. Բաբախումն ը միմեանս, ը հարածումն : փօգաչ, լարձակ : անգրագարձումն, ցոլացումն :

Ripercuótere, ը Վերատին հարկանել, զարկուցանել, բաբախել ը միմեանս : ԲԷԲԸԳ վարմա, պէբի պէբինէ լարմա : Անդրագարձուցանել, ցոլացուցանել : ՆԷՐ պեմպե-փոխմէ, ափս ԷՒՆԷ :

Ripercussióne. Բաբախումն : ի քաց վանումն : անդրագարձումն, ցոլացումն :

Ripercussivo, va. Վառարիչ (հիւթոց :)

Ripescaménto. Հանումն ի ջրոյ, գիւտ :

Ripescáre, ն. Հանել ի ջրոյ : սոպան ԷՓՐՄԱ : գտանել ձարտարութեամբ, ջանիկաք, հետազօտել : ՓՆԻԼ ՍԷՌ ԻՆ պոռմա, ափսա :

Ripétere. Տես Repétere.

Ripetiménto. Կրկնումն :

Ripetitóre, ա. Հաստատուն ազակերտաց, օգնական ուսուցչին : գալֆա :

Ripetizióne. Կրկնումն, երկրորդումն : ԲԷԲԸԳԱՄ : mostra կամ oriuólo a - - ժամացոյց հարիւրաձոզ, կամ ժամահար պահա սահաթ :

Ripezzáre. Տ. Rappezzare.

Ripezzatóre, ա. Նորոգիչ, կարկատիչ : ԷՓՒՉ :

Ripezzatúra. Նորոգումն, կարկատումն : կարկատեալ կամ նորոգեալ մասն :

Ripiágnere, Ripiángere, ը Վերատին լալ, կրկին ողբալ : ԲԷԲԸԳ ազլամա :

Ripiáno. Տ. Pianeróttolo.

Ripiantáre, ն. Դարձեալ անկեցնել : ԲԷԲԸԳ փիմէ : գարձեալ զեռակղել : ԲԷԲԸԳ ԷԲԻԼԻՒԻՐԷ : il campo. գարձեալ բանակ հարկանել : ԲԷԲԸԳ օբահա գոռմա :

Ripidézza. Զառ ի վեր, զառի վեր բարձրութիւն : էօֆռաչ :

Ripído, da. Ripidóso, sa. Զառի վեր, սեպագնաց, գժուարելանելի : էօֆռաչ, սարբ :

Ripiegaménto, Ripiegatúra. Ծալք, ծալուածք :

Ripiegáre, ն. Ծալել, կրկնել : փոխմէ : ԹԱԿԵԼ, կորացուցանել : ԷՅԻՄԷ : - ársi, ֆ. Ծալիլ : փոխիմէ : շղթիլ, դառնալ : պէմմէ :

Ripiégo. Դիպուած դարմանի, հնարք, միջոց, խորհուրդ : լուծ, իլաճ : առնի ասպետիկի : ողնաճաթ ԷԲԲ :

Ripienézza. Լրութիւն, լրումն : պալրլրաթ :

Ripiéno, ա. Կամ Ի քաղ որով լինուն զդատարկ տեղիս : ԲԷԳԱՃԱԹ ԼԷՅ, ԲԷԳԱՃ աւելորդ ինչ, անպէտ իմն : աւելորդ բառք յոտառնութս : Թարմատարար մանրիկք, կամ զարդք բանից : servir per - - լինել աւելորդ իմն : Ծծդան : ագ. զամճ, էրիշ :

Ripiéno, na, ած. Կրկին լցեալ : ՔՆԱՔ փօլմալ : լի : փօլո :

Ripigliaménto. Վերատին ակնառումն, նորոգութիւն, վերատին ա-

Digitized by Google

ա.տանի :

Ripigliáre , ն. Վերստին առնում, առնուիլ : Ինչ-որ այսպէս առնում, ընդունիլ : այլոց : խրատել, ազդել, կշտամբել, սազոտանիլ : Ինչէ ենիմ : alcuno . վերստին յինքն յանկացուցանել զոք : i suói stúdj.գառնալ յառաջին ուսմունս իւր : le forze. զօրանալ վերստին, ոգի առնուլ : Ինչ-որ գո-վելի ենիմ : il súo cammino . վերստին յառաջ անկանիլ : Ելլ ընթաց :

Ripilogáre. S. Riepilogare.

Ripióvere , ը կրկին անձրևիլ :

Ripopoláre , ն. Վերստին բազմամարդ առնել : Ինչ-որ ընկնելի ենիմ : յ.Գործել բազմամարդ անապատ :

Ripórre , ն. Գտանել գնել, գնել ի տեղւոջ, վերստին դնել, դնել : Ինչ-որ ներքին գօսա : դնել, զետեղել, կազդել : գօսա, ներքնազ ենիմ : վճռել, ամփոփել, պատհել, ծածկել : ապաքսանա : գաղել, կապդել ի թիւ : սրբոյս գօսա : il corpo. թաղել զմարմինն : Ինչ ենիմ : riporsi a far checchessía. գործել սկսանիլ ինչ : Ինչ-որ պաշտպանա : e' si ripósero a mangiare. գործել բազմիլ ուտել :

Riportáre , ն. Վերստին բերել, գործազանել ի տեղին : Ինչ-որ ինքնիմն : զգայացուցանել, պատմել, հաղորդ ընել, առանալ : գաղանա, ելլ ինքնիմն : il trionfo. տանիլ զյաղթանակն : grázie. շնորհս մատուցանել : Ինչ-որ ենիմ :

Riportatóre , ա. Ջգայացնիչ, հաղորդատարութ. քսոս : հաղորդ ինչ-րէն, հաղոյ :

Ripórto. Ջհիմնագործուն, ծանուցացումն , պատմուճ : հաղորդ :

Riposaménto. Ջանդիստ :

Riposáre , ը Հանգչիլ, գազանրեալ յաշխատանացդ : բահաւորանա : ը և յ. Կասիլ, գազագրիլ, լռիլ : Փչբահաւ ենիմ : ը Դնդիլ : պատանա : quì riposa . սուտ թաղեալ կայ : riposarsi sopra uno in alcuna cosa. պատասխան առնել իւր յոգ : պիրխնիլ ինչ-ինձ :

Riposataménte , ած. Հանդարտաբար, խաղաղագոյն, անվրդով : բահաւորէն ըստ :

Riposáto , ta. Հանգստացեալ, անդորր, հանդարտ, խաղաղ : բահաւորեալ : անդորրութ : բահաւորէն : քաղաք : պատանա : in riposo. յանդորրութ , ի հանգստանան : prénder riposo . հանգիստ առնուլ : հանգչիլ, Ինչ ենիմ : բահաւորանա, պատանա :

Ripósta. Ընդհատութիւն, հատցումն : far la — . հատցարել : պատասխան փոխադ :

Ripostiglio . Պահարան, շտեմարան : սափոյ ձագ ներ, տապան :

Ripósto, ta. Վերստին հեգեալ, կրկին զետեղեալ : Ինչ-որ գօսա, գծատնանդ, ծածուկ, գաղտնի, աստանձին (տեղի :) Ինչ : հատատ առեալ (չխմիք :)

Ripregáre , ն. Վերստին աղաչել, գործել հայցել : Ինչ-որ պիրխնիմ :

Riprémere , ն. Գործել կոխել, կոխել, ճմլել, անգմիլ : Ինչ-որ պատա, սբգծատ ընկճել, ստատ ձել : պատ ենիմ :

Ripreműto, ta. Կրկին կոխել :

Ripréndere , ն. Վերստին առնուլ, գործել ի բան արկանել : Ինչ-որ այսպէս առգտանել, պարտաւել, կշտամբել : այբէնատ, ազատնատ . ինչ ենիմ :

Riprendévole , Riprensíbile. Ընդունելի, կշտամբելի , պատասխանի : այբէնատ ինչ, ինչ-րէն հատատ :

Riprendevolménte, ած. Ընդունելի, գործելի իմն, չպատչար :

Riprendiménto, Riprensióne. Ընդունել, կշտամբանք, յանդիմանութիւն, ուղղութիւն, խրատ : այբէնատ, ինչ :

Riprenditóre , ա. — trice, էգ.

Riprensóre , ա. Ընդունօղ, կշտամբ

րիչ, ատրիչ: այբէլայան, խաչէր կոփն:

Riprésa. Կրկնուած. երկրորդութիւն, վերսկսիմ ձեռնարկուիմ: Յանկսիմ, խրատ: խաչէր: per più riprese, in diverse riprese. բազում անգամ: լուկ կերպ:

Ripreságlia. Տ. Rappreságlia.

Ripresentáre. Տ. Rappres".

Ripréso, sa. Վերսկսեալ առեալ: խնդրոյ ալեւմբէլ: խրատատուել առաքեալ: յանկսիմանեալ: ապրլանբէլ:

Riprodúrre, ն. Կրկին արտադրել. ի գոյ ածել:

Ripromésso, sa. Դարձեալ խոստացեալ:

Riprométtere, ն. Դարձեալ խոստանալ: խնդրոյ սիրտ ելլել: յ. խոստանալ անձին, յանձնել, տալ ուխտ, վճռատիանալ: ասմամ, յիւրանդիմ:

Ripróva. Յոյց. յանդգնութիւն, փորձառութիւն: խաչաբ: փորձն ընդեան, ապացոյց. վկայութիւն: խնդրմիտ, նիշան:

Riprováre, ն. Վերսկսիմ փորձել. գործեալ գործն գործել: խնդրոյ ալեւմբէլ: ոչ ընդունիմ, մերժեմ, անարգել: գործ. ելեմիդիմ: հնարքել, յղել, առել: ակօք ելեմիդիմ:

Riprováto, ta. Բազում փորձուած: խնդրոյ ալեւմբէլ: խաչաբ գոյ. խոստացեալ, անարգեալ յոյ: ձեհինդիմ:

Riprovatóre, ս. Որ ոչ ընդունի, մերժօղ, անարգիչ:

Riprovazióne. Անարգանք (գանասպարտուց:) ձեհինդիմիմ:

Ripudiáre, ն. Անարգել. արձակել կին հանել (ձիւնին:) ալբա. փընջ պօղամ: մերժել (զժառանգութիւն:)

Ripúdio. Վարձակումն կնոջ, ապահաղորդն, անարգանք: խաչաբ: ձեռնահաւան. բաժանումն:

Ripugnánte, ե. Դիմամարտող, ընդեմ, հակառակ: գործ:

Ripugnánza. Դիմամարտութիւն, ընդդիմիմ, հակառակութիւն, գժամտութիւն, գժկամհակամիմ: գործ. ընդեմ. ելեմիդիմ:

Ripugnáre, ն. ե. Ի դիմամարտութիւն ընդեմ ելլել, ընդեմ կալ, հակառակիմ: գործ. ընդեմ կառավիմ: գործը փորձել:

Ripuliménto. Ցրկումն, մաքրութիւն:

Ripulíre, ն. Ցրկել. ապրիլել, մաքրել: ճիւ վերմէ. ալիմէ, ելեմիդիմ: ապրլանդիմ:

Ripulíta. աթ. Bracco di ripulíta. Բարակ հնասիրտ: խաչ:

Ripulitóre, ս. Ցրկիչ, ապրիչ:

Ripulitúra. Ցրկումն. ապրիմ:

Ripulluláre, ե. Վերընծիւղիլ, կրկին բողբոջիլ: խնդրոյ ֆիւնի ենդիմ:

Ripúlsa. Տ. Repulsa.

Ripúrga. Կրկին մաքրութիւն:

Ripurgáre, ն. Վերսկսիմ մաքրել: խնդրոյ խնդիւնդիմ: քաղ մաքրել:

Ripurgatívo, va. Մաքրական:

Riputáre, ն. Հաստուրիլ, կարծել, գասել: զանի ելեմիդիմ: ընդունել, վերսգրել, հաստուրիլ: պրաֆսիմ, սայմամ:

Riputazióne. Տ. Reputazióne.

Riquadráre, ն. Քառակուսել, վերածել ի քառակուսի: փնօքի ֆնօքն ելեմիդիմ:

Riquadratúra. Քառակուսութիւն:

Riquisíto. Տ. Requisito.

Risa. Տ. Risata, և. Riso.

Risaldaménto, Risaldatúra. Կցումն վիրաց: կրկին մածուցումն

Risaldáre, ն. Կցել. վիրաբել զվէրս: էրայը պիրիւրիդիմ: վիրաբաւոր մածուցանել. կրկին ապրել, ելեմիդիմ: խաչէր ելեմիդիմ, ենդիմ ենդիմ:

Risaliménto. Կրկին վերելք:

Risalíre, ն. Դարձեալ ի վեր ելանել, գործեալ վերանալ: խնդրոյ ենդիմ ելեմիդիմ: տես և. Risaltare.

Risalíto, ta. Կրկին ի վեր ելիլք

Risaltáre, ն. Վերսկսիմ ոստնուլ:

Digitized by Google

բնչ-բար սըլբմամբ։ ապրանքս ցցուխլն կմ՝ ի գուրս այսմուհետ մասանց չի նուաճաց։ փըլտրը լբփամբ։ far risaltare, dar risalto. երևելի առնել, պայծառացուցանել, շքեղացուցանել։ ևիօնիբիւնի երևիլ, նշօհրնի վերմբ։

Risálto. Ապրանքս ցցուածին։ գագաթնիա։ Ցցուեալ, կմ՝ գերապանց մասն չինուածոց։ ելևնփերմբ

Risalutáre, ն. Դարձեալ ողջունել։ նչ-բար սկսմամբ։

Risalutazióne. Փոխադրին, կմ՝ փոփոխ ողջոյն։

Risanábile, հ. Բժշկելի, ապաքինելի։ աղուէբբ։

Risanaménto. Առողջութիւն, բժշկութիւն։

Risanáre, ն. Առողջացուցանել, բժշկել։ աղալմամբ։ ը Ողջանալ, բժշկիլ։ աղալմամբ։

Risapére, ը Գիտել՝ ի համբաւ՝ ի լոյս։ իրազգած լինիլ։ հաւսբբ ալմամբ։

Risapúto, ta. Ստեալ՝ ի համբաւ, իրազգի եղեալ։

Risarciménto. Ընդոգութիւն։ ճբանիլ։ կատարեալութիւն, վճարութիւն վնասուց, փոխարինն տուգանացն։ ևօպեչիդ։

Risarcíre, ն. Ընդոգել, կատարեալ, վերստին յադրարել։ ճբանիլ երևիլ, ևամալամբ, փնաղիլ։ հաւսուցանել զփոխարինն վնասուցն, փոխարինել։ պբսբբը ևօպիմբ։

Risarcíto, ta. Ընդոգեալ, եվն։

Risáta. Ծիծաղ անչափ, ծաղր բազմապատկեալ, ծաղր, ալարմ։ փահ փահ, ճղաթ։ si fece una risata. և եղև ծիծաղ մեծ։ si fanno belle risate di te. ծաղր ևս առնին։

Risealdaménto. Ջերմացուցին, Ջերմուիլ։ տաքալ։ ոբձաթբբի, հերբբրեի։ զայրոյթ։ ևօրմբ։ մանրիկ կարմրագոյն պալարք ևուացեալք՝ ի վերմորիոյն առ սառամիկ Ջերմուիլ։

Risealdánte, հ. Ջեռուցիչ։

Risealdáre, ն. Դարձեալ Ջերմուցանել, Ջեռուցանել։ ըբլնմամբ։ gli brecchi. կշտամբել խստութիւնս. uno. ապաչել զոք Ջերմագոյնս, յորդորամիտս առնել։ ը Ապականիլ, խանգարիլ (ցորենոյ, պտղոց, եվն։) գբլնմամբ, պօղալմամբ։ յ. Վերստին Ջեռնուլ, Ջերմանալ։ գբլնմամբ։ բորբոքիլ պրամտութ։ ֆեֆ փաբլնմամբ։ բորբոքիլ, յորդորիլ։ in un affare. փաթիլ՝ ի գործ մի։

Riscaldativo, va. Ջեռուցիչ։ Ջերմ քաղբթիչ։

Riscaldazióne. Ջերմացուցին, Ջերմուիլ։

Riscattáre, ն. Փրկել, (զգերիս.) գնել փրկանօք։ ահեղ իւնչ ըսբմամբ, գոսբիաբմամբ, սաբնբը ալմամբ։ nel giuoco. գսանալ զկորուսեալն՝ ի խազս։

Riscattársi, յ. Վրէժ խնդրել։ ևօձիանիս ալմամբ։

Riscáttato, ա. Փրկիչ։

Riscátto. Փրկութիւն։ պահա իւնչ ըբգմամբ։ փրկութիւն (աղգի մերոց կանս.) նչնա ։ փրկանօք։

Riscégliere, Riscérre, ն. Վերստին ընտրել։ ընտրեալ քաջ։ նչ-բար այբլամբ, ևէլմբ։

Riscegliménto. Ընտր, կմ՝ կրկին ընտրութիւն։

Riscélto, ta. Ընտրեալ, եէլմբ։

Rischiaraménto. Պայծառութիւն։

Rischiaráre, ն. Պայծառացուցանել, լուսաւորել։ բիւրեան երևիլ։ յատակիլ, պարզիլ։ պիտալ երևիլ։ մեկնել, պէյան երևիլ։ ը և յ. Պայծառանալ, յատակիլ։ բիւրեան օդմամբ։ պիտալ օդմամբ։ ը Պայծառանալ, ճաշնի։ ահա աբբլամբ։ յ. Պարզիլ օդոյս հավա աբբլամբ։ յ. Սառգել լինչ։

Rischiaráto. Rischiaríto, ta. Պայծառացեալ, եվն։

Rischiévole, Rischióso, sa, հ. Վտանգաւոր, բաղմավտանգ։ նբհվ նչ-նբլի։

Rischio. Վտանգ։ նբհվնբհ։ a rischio. վտանգաւ՝ ի վտանգ։

Risciacquáre, ն. Լուանալ միսքը

ձի, ազատել : լափ տալ : յ. Ազատել զբեռան :

Risciacquáta. Կշտամբանք :

Riscontráre, ն. Պատահել, հանդիպել, գիտել, գտանել, ընտրել զառաջի լինել : բաց ելնել, օգնել, զգուշանալ : le scritture. քաղքացիական եւ տիրական գրիչք : la moneta. վերստին հաշուել զդրամ մբն : ահեղի ընդդէմ այնմ : ես 'ի գեղ եւ ընտրել, ձշմարտութիւն : այնմ ինչ : – ársi, յ. Հանդիպիլ : նման միմեանց գտանիլ, կամ միաբանիլ ('ի խօս :)

Riscóntro. Հանդիպումն, հանդիպում : ասի–ալմուխլըգի : քաղքացառաւեր : զրպար : ծանօթութիւն, նշան : հապէր : non ne ho alcun – . ոչինչ չունիմ ընդ ի իմ : trovar – . գտանել զնիգրեալն : di stanze. չարք սենեակաց : a riscontro . 'ի հանդիպայ, հանդիպակ : գուբլուպա :

Riscóssa. Փրկութիւն, Թափիէն 'ի ձեռաց, ազատութիւն : գուբլուբրէյ :

Riscossióne , Riscotiménto . Պահանջումն դրամոց :

Riscósso , sa. Պահանջեալ :

Riscotitóre, ս. Պահանջօղ, հարկ կապահանջ :

Riscrítto. Տ^ես Rescritto.

Riscrívere, ն. Վերստին գրել, օրինակել, գաղտագրել : ընդդէմ խօսիլ, առարկել : գրել զպատասխանի թղթոյն : ձեղ կոպ խօսիլ : առարկագրել զաղերսագրին : արգելս հալ եւ գօսիլ :

Riscuótere, ն. Ընդունել զվճարս, զպահանջել : հանդիպիլ եւ ալ : խրկել (զգերիս) Թափիլ, ազատել : գուբլուբրսիլ : uno dal sonno. զարթուցանել 'ի քնոյ : օյանգրցնել : Riscuótersi, յ. Ա զատիլ, ազատիլ : գուբլուբրսիլ : գտանել զկորուսեալն : վերստին ինձ ծնիլ, շարժիլ. գողալ : ընդդէմ :

Riseccáre, ն. Հատանել : ընդդէմ :

Riseccáre, ն. Ցամաքեցուցանել, չորացուցանել : գուբլուբրսիլ : յ. Ցամաքիլ, չորանալ : գուբլուբրսիլ :

Riseccáto, ta. Risécco, ca. Չորացեալ, չոր, ցամաքեալ : գուբլուբրսալ, գուբրա :

Risedére , ն. Բնակիլ, անկանել զբնակութիւն, ազատիլ, նստել, անկանել օթևանս. (ասի զպաշտօնատարսց :) օթևանս, գուբրսիլ : risedére, կամ riseder bene. անկանել զանձ, քաղ գետնոտիլ, պատշաճանիլ, վայելուչ գոլ : ընդդէմ : նստիլ 'ի պատատաստ տեղ. ոտ. վերստաղմիլ :

Risedúto, ta. Բնակեալ, եւն :

Riséga. Ցուռեալ մասն չինուած ծոց : օխանգրսիլ :

Risegáre, ն. Հատանել, խրթել : ընդդէմ : 'ի բաց հատանել յանձնէ : – ársi , յ. Խաժանիլ, անկատիլ, մեկնիլ : այրբսիլ :

Riségna. Ցանձնատրտուն Թուշակի, կամ պաշտամանի 'ի ձեռս ոմն բուք : հրամայրուն, փրոմանցա :

Risegnáre , ն. Ցանձն առնել ուսմանց (զվարժուկ լինց, զպաշտօն :) հրամայրիլ, տեղի տալ : ընդդէմ : պատրաստագրել հաւանուհն, հաւանիլ, ընդունիլ : եւ գօսիլ , գաղտալ ընդդէմ :

Risegnazióne. Տ. Rassegnaz''.

Risembráre, ս. Կարմանիլ, զարմանալ զնմանութենէ : պէյնընդդէմ :

Riseminare, ն. Կրկին սերմանիլ :

Risentiménto. Քէնութիւն, գրժգժութիւն, ցասումն, վրէժ : փին, կօգ : միացորդ. հիւանդութիւն , նշմարտանք ցասուցք : far risentiménto di checchessia. քինաչ լինել վրէժխնդիր : հայիքնը ալմ : դշարիլ, գժգոհիլը ինձնէնդէմ : գանգատիլ : վրէժխնդիր ընդդէմ : խայտի խղճի մտաց : ընչաբաց

Risentíre , ն. Վերստին լսել : ընդդէմ : իշխիլ : fare risentir le valli. հնչեցուցանել զձորս : փչել ընդդէմ : օդանաւ : Risentírsi , յ. Զարթնուլ : օյանգրսիլ : անձին զգալ զպատահանսն , ուշադրիլ : ափեց պուլմա ինձնէ : զգալ, ուղիղ : զօրանալ, կազդուրիլ : – ársi d' alcuna cosa. զգարիլ եւ իմն, հանձ

զգլխի քաշուածն: կոնձկնկրկտ. հագըն-ած կնկրկտ: գանգատաւոր: չիչեայնէ նեմէտ: al dolore. վշտագնիլ:

Risentitaménte, Risentíto, ած. տամամբ, գժգոհաբար: կոնձկնկրկտ

Risentito, ta. կրկին լուանալ: ֆեխտար խնփրելու: զարմացեալ: օյանմըշ բալկ. տասիակ (գինեի:) ասբդ: գժհոգակ, գանգատ: կնոփին: բարկա յօզ, զայրագին: նկղմեալ, փորլըն: ֆծու (բանը:) կոնձկնկրկտ:

Risérba. Տ. Riserbazióne.

Riserbáre, Riserváre, ն. Պահել, ապահպանել: ասգլամտ: յատ ապագիլ, երկարել: սաղմնամտ: ապա սանել: ապրիշոյանալ, փրկիլ: գործ ֆաբտամ: աչեն ասծելյ: Պահիլ ապահ տւանիլ: ասգլամտ: եա' պահել, կամ Թողուլ ինչ այլոտ Ջիմակի:

Riserbáto, ta. Riserváto, ta. Պահեալ, եաֆ: ասգլամնըշ: վերապահեալ, ի բաց առեալ: Ջգուշաբար, խոհեմ: ապրշտ:

Riserbazióne, Riservazióne, Risérbo, ba. Risérvo, va. Պահպանում, ապահեստ: ասգլայշ: զգուշութիւն: կոնձկնալ: բաց պահել: ապահեստ: aver la riserba di qualche cosa. պահել կամ պահպանել ինչ: ասգլամտ: aver la riserba di qualche cosa. պահել ինչ անձին: mètter in riserva denari per la fábbrica. գնել ի պահեստի արծաթ ի սկսա չինուածոց: Corpo, կամ truppa di riserva. Գունդ պահեստի: parlar con riserva. խօսել զգուշութեր, ամենածուխթ, ապահաս: a riserva, նե. բաց ի, բաց յ: ֆոգ:

Riserraménto. խցում, փակում:

Riserráre, ն. Դարձնել փակել: ընչրաք գաֆամտ: փակիլ: գաֆամնամտ:

Risérva, եա. Տ. Riserba.

Risguardánte, ած. Հայեցօղ, որ հայի ի գործն:

Risguardáre, ն. Հայիլ, նայիլ: պահմտ: alcuna cosa. կասկիլ զինքն, վերապահիլ, հայիլ առ իմն:

Risguardatóre, ար. Հայեցօղ. նկատօղ, գիտօղ:

Risguardévole. Տ. Ragguardevole.

Risguárdo, Risguardaménto. Հայեցուածք: պահ: ամենածուխն: հաւքը կնօգնիկնկրկտ: in risguardo di cid. առ այսմիկ: per risguárdo vostro. Ձեր պատասխ. Ձեր սակ: պիկին իմն: in risguárdo al Senato. յղեալ Ծերակուտին:

Risibile, ած. Ծիծաղականաւ: կնանմն, կնանէն:

Risibilità. Ծիծաղականութիւն:

Risicáre, ն. Վտանգել: վտանգ արկանել: տնահաբտայա պրպմտ: ը վտանգիլ, անկանիլ: վտանգ լինել: վտանգին: տնահաբտայա կնդրկտ, նկղմկտ: օյմտ:

Rísico, Risicóso. Տ. Rischio.

Risiéra. Աղքատասան տրիպտ: էրէրնաձ խարտաք:

Risigállo. Կարմիր զառիկ. (ազգ ինչ մկնգեղջ:) գբրնգնբ գբնբգի:

Risino. Քախա, ծիծաղ քաղցրաժպտիլ:

Risípola. Պալարք ինչ հրատապ և կարմրախտայտ: էրըսիպել, գայտմտ

Risipoláto, ta. Խռտացեալ վերոգրեալ պալարօք:

Risisténza. Տ. Resistenza.

Risma. Պարտակ (թղթոյ: պիր կօպ կեահաբ:

Riso. յօդ" ար էնի risa, եա risi. Ծաղր, ծիծաղ: կնանէն, կնանկի: ar le risa grasse, scoppiáre, morire, crepare dalle, կամ delle risa. ծիծաղիլ անհնարինս, յանձգիլ: գահ գահ կնանկի. կնանկիգանի պայքմտ: Riso sardónico. Ամպհոնիկեան ծիծաղուած հեգնական ծիծաղ, կամ ծաղր:

Riso. Ալրիզ. բրինձ: էրէրնձ:

Riso, sa, ած. Ծաղր եղեալ:

Risoláre, ն. Կորոգիլ, զնաբրան հղօգեմաքինի, արկանել նոր նեղբան: Ռաստը պէնկնբրկտ:

Digitized by Google

Risolvere, ն. Լուծանել, ապա-
ահել եզծանելը, գաւսելը՝ չկոր գա-
ծուցանել: Էրիմիա, պօշտ, Նօղ
Ն.Ի.Ա: Լուծանել (ի մէնե, յանձ
րել.) փոխաբերիւ, գարժուցանել
(՝ի փոշի. ՝ի ծուխ:) փնտիպրիւ:
վերացնել: Ոչնչել ինչ, գնել, կամ
հաստատել ՝ի մահ: Քաւ Էրիմիա,
գալ Նչեր գօղտ: քանիել: Լու-
ծանել (զինգիր, զդիպատած ինչ:
Նօղիւ, Փրկիա Վերիւ: risólversi
in piánto, in lágrime. յարտասո
հարկանիլ: Լուծանիլ: ապտակ:

Risolvíbile, հ. Լուծանելի, գիւ-
րալոյծ:

Risolviménto. Լուծումն:

Risolutaménte. Անհապրդար
փուճավանդրդար. արագ, հաս
տատաբար, աներկբայ: գարչիկ իւն,
գալ Նչեր իւն, ևիֆնօիւ:

Risolutézza. Ոչնչումն, առա-
ջադրութիւն: գալ Նչեր:

Risolutívo, ra. Լուծիչ, գործիչ:

Risolúto, ta. Լուծեալ, եան:
Նօղ-ուիւ: հալեալ, հեղձղձեալ:
Էրիմիա: խոնջեալ. լուծեալ (ան
գործ:) non ben risoluto. վարա
նամիտ, կեղակարծ: Ոչնչել, վճռ
ահալ, հաստատեալ ՝ի մահ: Նչեր
գօղտ: գիւրաբարոյական, յօժա
րամիտ, որ գիւրաւ արուշ ինչ,
վոյնի յանձնգրաւի: Խոհեմ:
հաստատակամ, յանդուգն:

Risoluzióne, Resoluzióne. Լու-
ծումն, գործումն, գնդումն: Նօղմ,
գաղտնիս: Լուծումն (չգաց, գժամա
բաւիճ:) Լուծումն կամ որոշումն
(խնդրոյ:) Փրկիւ: արուշումն մտաց,
խորհրդոց, միտք, առաջնորդուն,
գիտաւորութիւն, կարծիք: գալ
Նչեր, Նչեր, Փրկիա: prénder la ri-
soluzióne di fare, եան. հաստատել
՝ի մահ առնել: fare una — գնել
՝ի մահ: Նչեր գօղտ: son risoluto.
հաստատեալ ե իմ ՝ի մահ: Նչեր
գօղտ: con ánimo risoluto.
հաստատաբար, անդրդրդար:

Risomigliáute, հ. Կրնան, նը-
մանօղ: գեղնէր:

Rissomigliáre. ա. Rassomigliare.

Risonánte, հ. Հնչեցուցիչ, տարած
տարտարա, քաշահնչող: Նօղին.
պես ըմբոստ:

Risonánza. Հնչիւն, տարած-
տարտարա. հնչիւն: di nome. հրա-
չակաւոր անուանի:

Risonáre, ն. Դարձեալ հնչե-
ցուցանել (զիմաղ:) Նչեր ըար ըալտ:
ը Հնչել: Կիմ կիմ Նչեր, ակօս
Վերիւ, ափս է'', Նօղիւ: ն. Հնչե-
ցուցանել, հաչակել, գովել հրա-
չակաւ: ըալ Նչեր:

Risorgénte, հ. Որ յառնէ, որ
կանգնի: յարուցեալ: al risor-
gente sole. Ը արեւագալին:

Risórgere, ը Դարձեալ յառ-
նել, վերաւին կանգնիլ: Նչեր
գալ գօղտ: յառնել: փրկիւ: ծա-
գել (արեւու:) գօղտ:

Risorgiméuto. Յարուցիչ:

Risórto, ta. Յարուցեալ:

Risospígnere, ն. Risospingere.
Վերաւին մերժել, կամ վանել Նչեր
Նի Վերիւ: վանել յետս: գօղա
ըտիւ:

Risospínto, ta. Վանեալ յետս:

Risotterráre, ն. Դարձեալ ծածկել:

Risottométtere, ն. Դարձեալ
նուաճել ընդ ձեռամբ: Նչեր գալ
գալի Էրիմիա:

Risovvenire, ը — irsi, յ. Վե-
րըստին յիշել, յիշել: անդ գօղտ:

Risparmiánte, հ. — tóre, ա. Խը-
նայօղ, որ ՝ի կիր առնու խնայողու-
հանդգոյ:

Risparmiáre, ն. Խնայել, ան-
խնայել, խնայողու ՝ի կիր առնուլ
ինչ: աչքօտ, հանդգուրէի Էրիմիա:
խնայել յոք, գիմալ, ՝ի բաց առ
նուլ: գիչտնօտ: la strada. ընդհա
նալ Ը կարճոյ ձանապարհ: Նօղա
գաղտնիտ: risparmiárla ad al-
cuno. Նեղել ումեք: աչք Էրիմիա: յ.
Ընխնայել յառաջագոյ ծախս: ան
խնայել յանձին, անկն ամենայն անձին:
Rispármio, Risparmiaméuto.

Digitized by Google

խնայաւէրխնայութիւն: հանդիպարկէք: eccessivo. գնծութիւն, ուշգութիւն, կըծծութիւն: նեղչտութիւն:

Risparmiúccio. Դոյզն ամխայութիւն:

Rispégnere, ն. Դադրեցնել չիքաւցանել: ներբ սկսիպարկել: Rispénto, ta. Վերտին չիքնեալ:

Rispettábile, հ. Յարգելի, յարգելի, պատուականական, մեծարուած: իշխանելի: մեծ, երևելի: պերճախօսի:

Rispettáre, ե. Մեծարել, յարգել, ակն ածել: բայել ե՛, հնազանդիլ նեօսնչելի:

Rispettivaménte, ած. Rispétto. Ըստ (իմիք.) ատ. (իմիք.) ատաղձի, ատ. հասանելութեամբ: նմանապես: նկատմամբ, ըստ: պատճառաւ, նեօրեն: a se. ատ. ինեւ, ատ. իւրեւ:

Rispettívo, va. Կիսատող, ակն ածօղ, պատուշաճորէն: պատճանատուն չասկանն, յարգարելական:

Rispétto. Կիսատ, նկատումն: ակնկիռ: non aver alcun rispetto umano. չունել նկատ ինչ մարդկային, չամնոյ ակն երեսաց: հանիրը պատճառաւ: aver rispetto a checchessía, կամ a chicchessía. նկատել ինչ, կամ յոգը: նեօրնչելի: փարել նմանի: avendo rispetto alla quantità. նկատելով կամ հայնցեալ ի չափն: Rispétto, a, կամ in, կամ per rispetto, նմ. Տես Rispettivaménte. Per, կամ in rispetto, նմ. վրայ, առակս, յոգնչ: իբրև: per rispetto vostro. ձեր աղագաւ: Rispetto. Յարգութիւն, մեծարանք, ակնածութիւն, պատիւ: հնազանդութիւն, բայելի, հաւիրը նեօրնչելիութիւն: aver — . ակն ածել, նկատել, հայիլ, փոյթ ունել: նեօրնչելիութ, պատճառ, հաճարը օգտի: portar rispetto ad alcuno. մեծարել զոք, ակն ածել յումեքէ պատուական: բայելի նմանի: portargli i suói rispetti. մատուցանել նմա զիւր ողջոյն և զյարգանս:

Rispettosaménte. Ակնածութեամբ, ամօթխած ութեամբ:

Rispettóso, sa. Մեծարելի, ակնածօտ, լի յարգանաց: բայելական: պատուական: հնազանդ ենթակայ:

Rispettúccio. Դոյզն նկատ:

Rispianáre, ն. Կրկին հարթել: ներբ փոխանակել: մեկնել: ճանապ վերել:

Rispianáto, գ. Դիւր, տապատ վայր: փոխ ներբ, օվա:

Rispigolaménto. Հատակաքաղ, հատակաքաղութիւն:

Rispigoláre, ն. Հատակաքաղ առնել: պատ փեղկերել:

Rispíngere, ն. Վանել, յիտս դարձուցանել: գովազանել, ներբ իրի վերել:

Rispínto, ta. Ի բաց վանեալ:

Risplendénte, հ. Փայլուն, շողշողուն: խարտաղ:

Risplendere, ե. Փայլել, շողշողել, Հատագայլել: խարտաղել, այգընչել: կեանք շնորհել շնորհալիութիւն:

Risplendiménto, Risplendénza. Փայլուն, պայծառութիւն:

Rispondénte, հ. Պատասխանատու: ակնկալ վերկեն: համեմատ, պատշաճ: ապրիլան:

Rispondénza. Պատշաճողութիւն, յարմարութիւն, վերաբերութիւն: ապրիլանութ:

Rispóndere, ն. Պատասխանի տալ: ակնկալ վերկել: զնոյն առնել: նմանիլ, համեմատիլ, յարմարիլ: հատաստատիլ: ապրիլ: հնազանդիլ յանձողել: al pagaménto. վճարել ի պայմանեալ աւուր: in un luógo. հայիլ ի կողմն ինչ: (ասի զգեստից, և.) պատիլ: quésta casa risponde sul mare. այս տունն ծովայհայեաց է: Rispóndersi, յ. Մեմատանիլ: ապրիլ:

Rispondévole, հ. Համեմատ, յարմար:

Risponditóre, ա. Պատասխանօղ:

Risponsábile, հ. Որ ունի տալ պատասխանի, երաշխաւոր: ենթիր:

Rispósta. Պատասխանի: ակնկալ:

Rispósto, ta. Պատասխանեալ ած. բառիւ։

Risprangáre. Տ. Sprangare. Կարկառել զխոցիս։ ի-ՆԷ։

Rissa. Կռիւ, կռնչիւն։ գ-ռնչիւն։

Rissánte, ո. Կռուող։ գ-ռնչեալ։

Rissáre, ե. Կռուիլ։ գ-ռնչիլ է՛։

Rissóso, sa. Կռուասէր, կռուաբար։ գ-ռնչեալ։

Ristabiliménto. Վերստին զհաստատութիւն, նորոգութիւն։ d' una malattia. առողջութիւն ի հիւանդութենէ։

Ristabilíre, ո. Վերստին զհաստատել, նորոգել, գարձեալ յարգարել։ ՆԷ-բար ԵԷ-ԼԷ-ՒՐ-ՄԷ։

Ristagnáre, ո. Ածուցանել անդագաւ։ ԼՀ-ՀՆ-ՄԷ։ ո. Դադարել բնութեան զընթացս իւրոց, զհոսանութիւն գարբունսն։ ե. — ársi, յ. Դադարիլ (հասանիլ) կանգնիլ, կիմ կալ (արիւնն։) գ-բունսն։ ի-ՆԷ։

Ristagnatívo, va. Դադարեցուցիչ (արիւն, եւՆ։)

Ristágno. Դադարումն։ d' ácqua. իւր ընթացեալ։

Ristámpa. Կրկին տպագրութիւն։

Ristampáre, ո. Կրկին տպագրել։ ՆԷ-բար պատճ ԼՒ-ՄԷ։

Ristáre, ե. — ársi, յ. Կալ, մնալ։ գ-բունսն։ դադարիլ, հասիլ։ ՓԷ-բահաւ ԼՒ-ՄԷ։

Ristauráre, Ristáuro. Տ'ա Restaurare, Ristoro.

Ristecchíre, ե. Ձորանալ, ցանձրիլ։ գ-բուածսն։

Ristoppáre, ո. Խնուլ խծծով եՆ։ գ-ծսն։ խցանել։

Ristoppiáre, ո. Հատակաքաղ առնել։ պ-ծսն։ գԷ-ԼՒ-ՄԷ։

Ristoraménto. Փոխարէն, տրիւ առք։ ո-գ-ԼՒ-ՄԷ։ բնագիտ, նորոգութիւն։ գ-ՄԷ։

Ristoráre, ո. Փոխարինել, վարձատրել։ ո-գ-ԼՒ-ՄԷ։ նորոգել, գարձեալ հինել։ ՆԷ-ՄԷ։ գ-ծուցանել յառաջին վիճակին։ յ. կազդուրիլ, զօրանալ, ոգի առնուլ։ գ-ՆԷ-ԼՒ-ՄԷ։

Ristoratívo, va. Կազդուրիչ։

Ristoratóre, ա. — trice, ի. Նորոգիչ։ կազդուրիչ, զօրացուցիչ։

Ristorazioncélla. Մ խիճ ատուած փոքր, գոյգն հինչ գիւրուած։

Ristorazióne. Մ խիճ ատուած, սփոփանք, դիւր սրտի։ նորոգութիւն, կազդուրութիւն։

Ristóro. Տ. Ristoraménto. Նորոգութիւն։ միխիթարութիւն, դիւր սրտի։ ՆԷ-ՆԷՆ, բահանչք։ կազդուրութիւն։

Ristrettaménte. Սակաւաբար, կարճ՛ի կարճոյ։ գ-ածաբ։

Ristrettívo, va. Ամփոփիչ, անգործիչ։

Ristrétto, գ. Հատուածումն, բովանդակումն։ ի ՀՃ-ՄԷ։

Ristrétto, ta, ած. Ընձկացեալ, սեղմեալ։ գ-բ օլմաղ, գ-բ, սգԷՐՏ, սգԷՐ։ յինչ ամփոփեալ։ միատորեալ, յօդեալ՛ի մի։ պԷ օլմաղ։ գնակեալ։ գ-բ-ԼԷ։ վերատեալ, կիմ ամփոփեալ (՛ի մի։) զգուշացեալ։ con alcuno. խորհրդակից, համախոհ, խօսակից։ սգԷ-բաւ գաՓաբ։ nelle spalle. ողորմ կիմ համբերատար կերպարանօք, կոր՛ի գ-ԼՒ-ՆԷ։

Ristrignénte, ա. Սեղմիչ։

Ristrignere, Ristríngere, ե. Սեղմել, ևՆ-ԼՒ-ԼԷ քան զԼՒ այնգԼԷ ՆԷ-ՆԷ սգՆ-ած։ այնգԼԷ ՀԷ ՄԻ-ՄԻ-ԱՆ, միատորԼ՝պԷ ԷՐ՛։ գ-ԼՒ-ԼԷ-գ-բ-ած։ ամփոփել, ամփոփԼԷ։ ոչ ԷՐ՛։ ՆԷ-ԱՀԼԷ։ փոքրկացուցանել, անձկացուցանել։ գ-բուԼՒ-ած։ քաղՀԼԷ, կարճել, համառատացնել (գՀ-ԱՀԱՆ։) գԷ-ԱՆ-ած։ il ventre. այնգուցուցանել զորովայնին։ գ-ԱԳ-ՆԷ-ՆԷ։ la briglia. քաղՀԼԷ կիմ ամփոփել զԼՒ-ԱՆ-ԱՆԱԿ։ գ-ՆԷ-ՆԷՆ ՆԷ-ՆԷ։

Ristrígnersi, յ. Ժողովիլ, ամփոփիլ՛ի մի։ պԷ-ՆԷ-ՄԷ։ ամփոփիլ (՛ի գ-բ մի ինչ։) սգՆ-ած։ con alcuno. առանձին ընտանեանալ ԼԷ ուԼՒ-ԼԷ։ a dire, կիմ a far checchessía. զմի ինչ ՆԷ-ՆԷ առնել, կիմ ա-ԱՀԼ։ ամփոփիլ՛ի մի ինչ միայն։

Digitized by Google

nelle spalle, կիսով ուսք ristrignersi. ցուցանել ազգամբ կիրպատրանաս. խոնարհութիւն յանձին առնուլ վիշտս: nelle spalle. եա՛ ցուցանել զքեզ: nello spéndere. անխոհեմ՛ի ծախս:

Ristrigniménto, Ristringiménto. Սեղմումն, սեղմուն, Հնչումն, սահմանումն: Նուաճումն: մխաւորումն:

Ristrinsióne. Սեղմումն, սահմանումն:

Ristuccáre, ն. Վերստին ծեփել հնձանաւն կրով: Տալտկացուցանել: պղծուցանել: ե. Տալտկալ, յայտնաւալ իբրեւ կեղծիս պղծեալ:

Ristúcco, ca. Տալտկացեալ, ձանձրացեալ: պղտիւ: յայտնացեալ պղծեալ:

Risudire, ե. Խարձալ քրտնել: Խիստ խեղճանալ: ծորիլ, աղտոտ ծորիլ: սըղմոս:

Risvegliaménto. Զարթնումն ի քնոյ: օյանա: d'ingégno. սեմափուռ մտայ, լըկնաւոք:

Risvegliánte, ս. — atóre, աբ. Զարթուցիչ:

Risvegliáre, ն. Վերստին զարթնուցանել: Խիստ օյանալ: զարթնուցանել զգայնելոյ. Զարթնուլ: օյանալ:

Risultaménto. Ծագումն, ծագելութիւն, յառաջ եկեալն, երկայնացումն, վախճան բանից: Նիւթեղ, իմաստ:

Risultánte, ս. Ծագեալ:

Risultáre, ե. Ծագել յառաջ գալ, յառաջ երթալ կենալ: Եզիմաստ. Նիւթեղեալ օյան, հասել օյան: զկնոյ գալ, մեկնաբանիլ: in danno, in vergogna. գտանալ, կիսով չհնչել ինչ ի վնաս, յամօթ:

Risúrgere S. Risórgere.

Risurrezióne. Յարութիւն: փրկիչն:

Risuscitáre, ն. Յարուցանել (զմեռեալն) փրկիչն: յարուցանել (ի մեռելոց:) զարուցուցանել, զարմուցանել: ե. Ծաղել (ի մեռելոց.) կենդանանալ: փրկիչն զարուցեալ:

Risuscitatóre, ա. Յարուցիչ:

Risuscitazióne. Յարուցումն. յարուցանելն: փրկիչն:

Ritagliáre, ն. Դարձեալ հատանել: Խիստ փոքր: հատանել: ի բաց քաւանալ:

Ritagliatóre, աբ. Որ վաճառէ կիսատ կիսատ զարմայ՝ մետաքսոյ:

Ritáglio. Կտորիկ կատոր, կիսատ չափայիկ եմ, հատեալ յամբարոյ պատմածիկ: խարիս: véndere a — վաճառել մետաքսոյ մետաքսոյ, մի առ մի: mercante a ritáglio. մետաքսավաճառ:

Ritardaménto, Ritardánza. Յապաղումն: կեցիւք:

Ritardáre, ն. Յապաղեցանել. երկնարել: երկնիւք: ե. Յապաղել, յապալ: երկնիւք: կեցիւք:

Ritardazióne, Ritárdo. S. Ritardamento. Senza ritardo. Անյապաղ:

Ritégno. Պատապարան: խոփանոցարար, խոչ, արգել, գժուարութիւն: կնիկ, ծանր: չափ, չափաւորութիւն, զգաստութիւն, համեստութիւն, զգաչքիւն, ընդոդոզութիւն: օրան, փարիր, խոհեմ: senza —. անչափ, անզգաստ, անամօթ, առատապարտեան, անխնայ: իբիրտ, գպիտըղ, ինաքըղ:

Ritenére, ն. Վերստին ունել: Խիստ խոհեմ: ունել զոք. արգելուլ. կասեցուցանել: ալը փոխ, խոհեմ, փառաւորեալ: ունել ի բանսի: կոխ կնիկ: պատհալ, պատհապանել: սաքլմամ: պատհալ (զգաստանալ.) ոչ յայտնել. լռել: սաքլմամ: զգաստ ունել: գպիտ կնիկ: a mente. ունել իմանի, կիսով ի յուշ: հոխըճա սաքլմամ: il fiáto, արգելուլ զշունչ իւր: ժողովել զոք առ իւր. ընդունել յայտնացուցանել. ունել զոք: երկնիւք: փրկիչ: i costumi d'alcuno. նմանողանիլ վայրուց ուրուք: ritene-

Digitized by Google

ve, կամ ritenersi per se. պահել անձին, վա անձին: ritenere in corpo, nello stómaco, կամ vomi ritenere. պահել ի ստամոքսի, ոչ փսխել պտուքը: le usanze. պահել զսովորութիւն: la cóllera. անձնել զբարկութիւն: Ritenérsi, յ. Քաշել կամել, ժողով անել, անձնել, ոչ նել զանձն: ինքնին դադր կենդ:

Ritenévole, ած. Պահողական, պահպանական: intendiménto. յիշողութի պնդապահ, քաջաւս:

Ritenitiva. Կարողութի պահելոյ ի յիշողութիւն ։ պահպանողական կարողութի, յիշողական, հաստատուն յիշողութ: հզկր, գոնէնկի հաֆըզա, պնին:

Ritenitóre, ա. — trice, ի. Պահող, պահպանող, ըմբռնող:

Ritentáre, ն. Փորձնել, զիտրժ ստնուլ: ինչրար սընանալ:

Ritenúta. Տ. Ritegno.

Ritenutaménte. Զգուշութիւն, խոհեմութ:

Ritenutézza. Քաշ, զգուշութի, զգուշաւորութի, չափաւորութիւն: ինիպա, օրնա նօլ:

Ritenúto, ta. Կալեալ, արգելչեալ: խոհեմասոյն: բանդեղ: Զգուշաշատ, խոհական: ապգնան, ափըշէ: audare ritenuto in alcuna cosa. զգուշութի վարել:

Ritenzióne. Պահումն, ըմբռնումն:

Ritéssere, ն. Փորձնել անկատնել, հիւսանլ: նրկրորդել:

Ritignere, ն. Կրկին ներկել:

Ritínto, ta. Ներկնալ կրկին:

Ritiraménto. Կծկումն, ամփոփումն: տես և Ritiro.

Ritiráre, ն. Փորձնել քաշչել: ինչրար նեփչ: քաշչել, ձգնել: նեփչ: յետս՝ յինքն՝ ի ներքս քաշչել, ամփոփել: ներէ ինչրէ նեփչ: պահանջել, կամ առնուլ (զգրաւսն:) ներէ նօնինչ, ետկալ նեփչ: ամփոփիլ, յորկիղ (զգրաւսն) — արե, ն. ի քաղց քինչել, նուազնել, հանջել, հեռացուցանել: ներէ նեփչ, ի ետ դարձ: ը. Քինչեն քաշչել: ամփոփիլ: նեփչ: կծկիլ, գալարիլ, գնալ (լռաց:) պիոպնինչ:

Ritirársi, յ. կծկիլ, ամփոփիլ, գալարիլ: նեփչ: պնապնինչ: մեկնիլ, առանձնանալ: ուրիք: նեփչ: անգն տալ, գնալ ի տուն, հրաժարիլ, յետս կալ: ներէ նեփչ, ինինչ: անկանիլ, ուրիք. ապաւինիլ կամ գիմել (յաջապահով տեղեաւ:) պըդնինչ: գազարիլ, կասիլ, ձեռնհասի լինիլ: վաղ ներչ: ի քաց քեցիլ (յախտից:) ներէ նեփչ:

Ritiráta. Դարձ զօրաց ի պատերազմէ. նահանջումն: փընինչ, ներէ նեփչ: suonar la —. հարկանել զիմոզանշան գազանիւ: փընինչ ըպըրնա:

Ritirataménte. Մեկուսի:

Ritiratézza. Առանձնասիրութի: vivere con —. կեալ առանձինն ի խուճըպ ներնինչ:

Ritiráto, ta. Քաշչեալ: նեփչ: առանձնացեալ: կծկեալ, ամփոփեալ: vita —. կեանք առանձնական: nómo. առանձնասէր, մենակեաց: խուճպ փսնեա:

Ritíro. Առանձին տեղի: նուճըպ նեբ. ինչու նեբ: առանձնութի: առանձնասիրութի: խուճըպ:

Ritmico, գ. Ընդոյնայնագ առաջաւոր: և ած. Ընդոյնայնագ (առանաւոր:)

Ritmo. Թիւ (տակից առանաւորացոյց:) առանաւոր, տող: գոփնին:

Rito. Կարգ, ծէս, սովորութի: ոսփնի, ոյին:

Ritoceaménto. Կճումն, կամ բարձրանալն գնոյ: ուղղութի (նկատուց, կամ գրուածոց:)

Ritoccáre, ն. Փորձնել շշկշտիլ: ինչրար գոնէնկի: ը. Փորձ առնել: գ առնալ (հնչ. ունգ.:)

Digitized by Google

պկծմէ։ Դարձեալ հարկաժեղ։ Քէ-բար վ-բմ։ alcuna ópera. ուղղել զգործ ինչ. (զնիակր. զգբր. ուածս.) կատարել բազդրծել զբաս գրել։ փղբ-ւթմ։ una corda. հարկանել զնոյն լար, գառնալ ի նոյն գործ։ il grano. բաժնրանալ գնոյ ցորնոյն, եև։ պատգամն պա հասը աբնմ։

Ritoccáto, ta. Ritócco, ca. Վերստին չօշափել, եև։

Ritócco, գ. Ա՛ժուռն գնոյ։

Ritógliere, ւ. Վերստին առնաւ, գարձեալ ի բաց առնուլ, պահանջել։ ՝էրի ալմ։

Ritólto, ta. Վերստին ի բաց առեալ, ի բաց բարձեալ, բարձեալ։ ՝էրի ալ-ծը։

Ritondáre, ն. Ա՛ռնել բոլորաձև բաղդրչի։ Խօսրւթգ էնմէ։ Հաւաստանել զնայրս (ի զղծոց, կուսաց.) Հաւաստրթբ։ գբրմ։

Ritondétto, ta. Փոքր մի բոլրաձև։ փոքր մի գէր։

Ritondézza, Ritondità, Ritóndo. Բոլորակութ։ փ՝էրէրէմ։

Ritóndo, da, ած. Բոլորչի, բաղդրակ, բոլորաձև, գնաւակաւ կերպ։ փ՝էրէր, Խօսրւթգ։ período —. պարբերութ ի ողորկագոյն, Հանգաղակեալ։

Ritórcere, ն. Վերստին՝ ընդ հակառակն ոլորել։ գարձ էնէրմէ։ գառնալ վերադարձ-ցանել (զաչս.) չնչել, ի քաջ գրել։ փ՝ծփ՝էրմէ։ յ. Դառնալ յոյլ կողմն։ փ՝ծմէ։

Ritorciménto. Ի՛ծբաւմն, չղբ-ջանս։

Ritorcitúra. Նոյն ն։ Ի՛ծբաբ՝ մանն

Ritornáre, ւ Դառնալ վերըս-տին։ Ի՛ծբար փ՝ծմէ։ գառնալ։ փ՝ծմէ։ գառնալ յառաջինն, յա-ռաջին վիճակ։ bello, sano. դառնալ յառաջին գեղեցկութիւն, հաս-տատիլ յառողջութ։ փ՝իւղ՝էնմէ, աղաչմէ։ a quel di prima, alle medésime. գառնալ յառաջին բը-նաւ ի խրս։ a casa կամ in se, կամ in cervello զգաստանալ, ուղղիլ։ ա՛փը պա-ղընա ՝էնէ։ in se. անձին զգալ, ոգի առնուլ, զգրանալ։ ՝էնփ՝էնէ ՝էնէ, գառ՝ՀՀ-ՀՀէ։ in capo, կամ sopra 'l capo. չքնիլ յիւր գլուխ, ի վնաս ուրուք։ ն. Դարձ-ցանել (յառաջինն չպահն։) փ՝ծ-փ՝էրմէ։ alcuno alla vita. յարու-ցանել զոք։

Ritórno, Ritornáta. Դարձու-մն, գարձ։ փ՝էրէրէ։ պատյար, չղբ-ջան։ փ՝էր։ carrozza կամ barca di ritorno. գարձաւոր կառք, կամ նաւակ։

Ritórre. Տե՛ս Ritógliere.

Ritórta. Ճիւղ նուրբ և մորչ՝ զոր ի կիր առնուն ի կապել ինչ։ ո. ողոր։ կապ։ պաղ։

Ritórto, ta. Գալարեալ, Թե-քեալ, կորացեալ։ պատրաստեալ։

Ritráersi, յ. Տ. Ritrarsi.

Ritrárre, ն. Հանել առնուլ, ընդունել։ ՝էրբմէ, ալմէ։ նկարել կամ գրօշել ձգգրտագոյնս, նկարել զկենդանագիր ուրուք, կենդա-նագրել։ Խօսիր էնմէ։ in carta, in tela. ձեւացուցանել, կամ նկա-րել ի Թղթի, ի պատառի։ pro-fitto d'una cosa. օգուտ ինչ, գնել ուսանիլ։ guadagno. շահիլ, օգ-ուիլ։ գործանմէ։ Ճոզոպրել ի բաց քեզել զանձն։ ՝էրէ փոբմէ, ՝է-գէրմէ։ qualcheduno a qualche cosa. ձգել, ածել զոք առ ինն, յորդորել։ ՝էգմէ։ da qualche cosa. ի բաց քեզել, ընկրկել։ փ՝ծփ՝էրմէ։ ՝էրէ ՝էգմէ։ քաշել ի ներքս՝ ինքն. ամփոփիլ։ Ի՛էրէ ՝էգմէ։ բառնալ, ի բաց բառնալ։ գործարմէ։ վերստին հանել։ Ի՛է-բար ՝ծբմէ։ da alcuna cosa. բե-րել զնմանէ ի իրեք, նմանիլ։ պ՝է-ՀՀմէ։ egli trae dal padre. նա զՀօրն բերէ նմանութ։ պապանձ ՝էգծը։ addiétro alcuna cosa. յետս, ի բաց գարձուցանել ինչ։

Ritrársi, յ. Ա՛ՀՀիլ ուրեք։ անկանիլ, ապատիլ ուրեք։ աղե-

Ֆափ : մեկնիկ, ուսառիք : կէնֆէփ : առրջանալ, փոխիլ ի մեայց: Քիւֆ-ըինիկ պէնտիֆ: վհատիլ dall'impresa. յետս կալ ի գործոյն, ձեռն Թափ լինել: կէրի փոսրմափ, էկֆիլ ֆէփ, վազ կէնֆէփ : in diétro. յետս գնալ, նահանջիլ, ի քայց մեկնիլ: կէրի էկֆիլ ֆէփ:

Ritrattáre, ն. Վերատին ձաւռել, կրկին քննել : — ársi, յ. և ն. Ընահանջիլ, զքանս իւրոյնոյնիսկ փէս, էաղբըդիփան պէնտիֆ :

Ritrattazióne, Ritrattaménto. Ընահանջումն քանից, գործոց :

Ritrattíno. Փոքրիկ պատկեր, կենդանագիր :

Ritrattísta, ա. Նկարիչ կենդանի նագրաց : Ըսանկրճի :

Ritrátto, գ. կենդանագիր մարդոյ, կենդանագիր արձան : Ըսանկրճի , սահրկի : պատկեր, նկար, նմանութիւն: Սատրագրութիւն, նկարագրութիւն : ֆոտ : Ritrátto, ta. Ցետս քաշրկիլ:

Ritrincieraménto. Ընր պատնէշ

Ritrincierársi, յ. կանգնել նոր պատնէշս , վերստին կանգնել պատնէշս: Նէնի Ըսաֆա գոսրմափ :

Ritrósa. Ծուռակ ինչ Թուչնոց :

Ritrosáccio , ia. Խիզախեա , գժպհիլ : նագա :

Ritrosaménte. Գժպհութիւն:

Ritrosáre , — síre , ւ. Լինել գժպհիլ, դեգ. հետաձգ, գժպհիլ : նագա օշմափ :

Ritrosétto, ta. Փոքր մի դեգ :

Ritrosía, Ritrosità, Ritrosággine. Գժպհութիւն, դեգութիւն, կասկածորութիւն, հետաձգութիւն : նագըռնըգի :

Ritróso, sa. Հակատակ, չրջուն: գոսրնը, Ընքոս : դեգ , անհամբոյր, գժպհիլ, սառամբակ: նագա, Ըրիդ: չրջապատյա, կին չրջագարձ (ձուրք գետաց) կիրպաչ, անաջօր : a ritroso, alla ritrosa , ն. ի հակառակին , գլխիվայր , չրջունն : Ընքոս, պաչաղը: andar a — ի կրտնկին գառնալ :

Ritrovaménto. Գիւտ: պատահ : Հնարել : Ըմաթ կիմֆէփ — ársi, յ. Գտանիլ ուրեք , լինել առընթեր, մերձ: պատահմամբ: con uno. լինել, կին գտանիլ ընդ ումեք :

Ritrovatóre , ար. — trice, իգ. Գտօղ, գտակ, նախագտակ: պատճառ , էնչափ Ըսիճի :

Rittaménte. Ուղղապէս, ուղղակի, ուղիղ : փոչրոս :

Rítto, գ. Ուղիղ կողմն , երկաս Ըսչ :

Rítto, ta, աձ. կանգուն, կանգնել, կանգնեալ յոտին : այափա փոսրմաս: ուղիղ, ուղղապէս: փոչրոս: աչէ սաղ star ritto. կանգնիլ, կալ յոտին : il lato ritto. ակնակոչին : la mano ritta. աչէ սաղ կիւ: a coda ritta. ձգտեալ գձեան : ritto ritto. կանգնեալ ուղիղ, ուղղապէս անկեղծ : փոսրօչրոս: a ritta, ն. յաչէ, ի աչէմ :

Rítto, ն. Ուղղապէս, ի ուղղապէն, ուղղագիծ : փոչրոս: գէալ ուղիղ: ուղղութիւն, ամբծութիւն :

Rituále, ա. Մաշտոց, ծիսապան:

Rituraménto. Խցումն :

Rituráre, ն. Պարզեալ խնամել: Ընչրար փըճամաս: խնամել, խցանել:

Riva, Rivággio. Ափին, եզր, գետեզր, ծովափին : ինոր, գետ : riva. աւելի: navigar riva riva, ն. նաւել յափին կողմ, ի ափին: գետ սըբա կիւնիֆ :

Rivále, ար. Հակառակորդ, նախանձաւոր (սիրոյ.) հետամուտ (մի և նոյն պաշտօնատարութեան) կնկիլ:

Rivalérsi, յ. Վերատին ի վար արկանիլ: Ընչրար գոսրանմամբ: սկըզբ կին զօրանալ :

Rivalicáre , ն. Պարձեալ ընդ քանեալ (ընդ գետ , ընդ ծով:) Ընչրար կիւնիֆ :

Rivalità. Հակառակ (երկուց առ մի և նոյն սիրելի, և ն:) նախանձաւորութիւն, հետամտութիւն: կնկիւնիֆ :

Digitized by Google

Rivangére, ն. Վերսանիլ յորևէ գրչաւս : գարձեալ հետազօտել : ինչ-որ արտագրմամբ :

Riudíre, ն. Դարձեալ լսել :

Rivedére, ն. Դարձեալ տեսանել : ինչ-որ ինչ-որ : i conti. քննել զհաշիւն : i conti di qualcheduno. ի հաշիւ մուծանել ընդունելիք, հաշիւ առնել : ինչ-որ ինչ-որ, հետագ ինչ-որ : un libro. վերստին քննել զկնիքս առ ի ուղղել : ինչ-որ ինչ-որ : Վերստին քննել. քաջ մուծք քննել : a rivederci. հրաժարեցաւ զմեզ ասելով ողջոյնս : ինչ ինչ-որ-ինչ-որ :

Rivediménto. Քննութիւն, քննիչ, ուղղութիւն : ինչ-որ :

Riveditóre, ա. Քննիչ, քննող : ինչ-որ :

Rivelúto, ta. Վերստին հայելցեալ, քննեալ. եւ: հանգիստ արտքեալ (զօրաց) :

Riveláre, ն. Յայտնել, ի վեր հանել (զդաւանիս.) յայտ առնել : պէտ ինչ-որ, ալեաւ :

Rivelatóre, ա. – trice, յ. Յայտնիչ, յայտնող :

Rivelazióne, Rivelaménto. Յայտնութիւն : պէտ ինչ-որ : ապծային յայտնութիւն : վահի բերպանի, իւրամբ :

Rivellíno. Պատնէշ բիւր :

Riviéndere, ն. Դարձեալ վաճառել, գնել վաճառել : ինչ-որ ասելով , ալեաւ ասելով : վաճառել :

Rivenditóre, ա.– ra. – trice, յ. Rivendúgliolo. Փերձակ, փորձող : ընդուն, խաբեպաղ :

Rivendúgliola. Կին փերձակ : ընդունի գաւը : d' erbe բանջարեղէն վաճառուսա : վաճառելիք գաւը :

Rivendúto, ta. Վերստին վաճառեալ, վաճառեալ :

Rivenire, ն. S. Ritornare.

Rivenúto, ta. Դարձեալ :

Riverberáre, ն. ն. ն. Աղբատարձեալ, ցոլացուցանել, ցոլացուցանել : ինչ-որ :

Riverberazióne, Rivérbero. Աղբատարձութիւն, ցոլացումն : ինչ-որ : Rivérbero. Լուսատեղի : ինչ-որ :

Riveránte, հ. Վհատեալ, վհատարիչ, ապաստաւորիչ, խոնարհացնող, հանգուցիչ : հետագ ինչ-որ ինչ-որ, ալեաւ ինչ-որ : con – . ներբ ապաշխարհ հանգստութեամբ : ինչ ինչ, ինչ ինչ :

Riverenziále, հ. Յարգական, ակնածող, յարգելի :

Riverire, ն. Յարգել, վերծարկել, ակնածել : բարի հետագ ի" :

Riverito, ta. Պատուեալ, ապաստաւեալ, յարգելի : բաղդ :

Riversáre, ն. Դարձեալ հանել : ինչ-որ ինչ-որ : հանել, հեղուլ : ն. Շրջել, կործանել. վեր ի վայր առնել : ինչ-որ ինչ-որ, ալեաւ ինչ-որ : յ. Շրջիլ : ինչ-որ ինչ-որ :

Rivérso, գ. Հանել կամ ընդել մասն : Շրջուած մասն կամ կողմն, ընդհանուրապէս : ինչ, ինչ ինչ-որ : adesso tutto è il riverso. այժմ ամէն բիւր ի ընդ հակառակն : colpo di – . ապտակ ընդհանուրապէս : ապտակ : a riverso. ընդ հակառակն : ինչ-որ :

Rivérso, sa, ած. Շրջեալ, շրջուած : ինչ-որ :

Rivestire, ն. Վերստին զգեցուցանել : ինչ-որ ինչ-որ-ինչ-որ : զգենուլ ապաստանս : Հանգիստ առնել : էն ինչ-որ ինչ-որ : զարգարել : յ. Դարձեալ զգենուլ : ինչ-որ ինչ-որ : զարգարիլ :

Rivétto. Ապառաժ. վտակ փոքր ապառիկ :

Riviéra. Ափն, եզր : գաւ. գաւ.

Digitized by Google

նար, նալը: Ծովվերթևայ կողմին, Ծովվեղը: Գետս լայ, ըմպած երեկոր, կողմն, գետառ:

Rivisitáre, ն. Դարձեալ այց առնել: Ինչպես ինչուրեք երկրէ: գնալ փոխարէն յայցելուէ:

Rivista. Քննուիլ, հանդէս (զօրաց:) Էօգլամա, ինչպէն ինչէրմէ:

Rivívere. Տ. Risúrgere.

Riuniménto, Riunióne. Վերջաւոն միաւորութէ: պիրլիք: degli ánimi. կրկին հաշտութէ: riunióne delle piághe, կամ ferite. կցումն վերայ՝ իոցաւածոց: d' amicízia. հաստատութէ, կամ նորոգութէ բարեկամութէ:

Riunire, ն. Դարձեալ միաւորել: Ինչպես պիրլիպիրմէ: կցել (զվէրսն) պիրիրլիբմէ: գարձեալ հաշտեցուցանել:

Riunitivo, va. իաւարիչ (գեղ:)

Rivo. Վտակ, առուս ըմպոցէ: գետս ըմպոց, լայ:

Rivocáre, ն. Կոչել յետս գարձուցանել: պէօպիրմէ: նահանջել զբանս: պէօլիպէն պէօմէ: փոխել, ի բաց խափանել զպատճիչ, չքել, եզծանել: պահել ինչ: alla mente. յուշ ածել: հաբէնա ինէրմէ:

Rivocazióne. Ցետս կոչումն, գարձ, նահանջումն: խափանումն, ջնջումն:

Rivolétto. Աւտակ, վտակ փոքր: ըմպոցճէզ:

Rivólgere, ն. Դարձուցանել, յայլ կողմն, շրջել. դարձուցանել, թեքել: պէօմպիրմէ: l' ánimo, il pensiéro ad alcuna cosa. ուշ ունել իմիք. յառել զուշ մեայ առ իմն: փոխել, փոփոխել: պէյինէրմէ: մեահսոհ լինել: փոշմանիլ: պաշտաւոնել: աբդաւ: Rivólgersi, յ. Դառնալ: պէօմէ: փոխիլ ի կարծեաց, ի մեայց: փիրինպէն պէօմէ: ապականիլ գինեայ: ըրթալ պօղօրմա: դարձուցանել զերեսս, կամ զդէնս ի վերս: ուղղութէ: գարշէլ գօմա: պատառաքել: աբբէյմա: գառնալ, կամ պատռտիլ (ի վաճառականուէ:)

Rivolgiménto, Rivólta. Դարձ, գարձուածն: պէօմէլ: փոփոխել, այլայլութէ: պէյինէ: պատյան, շրջանն: փեվր:

Rivolo. Վտակ փոքր, առուակ: ըմպոցճէզ:

Rivólta. Տ. Rivolgimento.

Rivoltáre, ն. Դարձուցանել: պէօպիրմէ: փոփոխել, խառնակել: պէյինէրմէ, գարշէրմա: Թաւալեցուցանել (ի ազմի:) Rivoltársi ad alcuno. Դառնալ կամ յանձնել ի վէր ուրուք: Գեմ գառնալ: գարշէլ գօմա: ապստամբել: պօղ գարշէրմա: կրկնել սայլի երկամեայ, ընդառնալ: ադրէլ պէօմէ:

Rivoltáto, ta. Դարձուցեալ, շրջեալ, փոփոխեալ: պէօմիշ, պէյինէմիշ:

Rivólto, ta. Ընդն է: անցեալ (աւր, ամիս:) ինէրէ, ինէն:

Rivoltolaménto. Պատյան, պատրաստութէ, պարագայութէ:

Rivoltoláre, ն. Պատյանել, պարբերել: փեվր էմմէ, եռավարմա: յ. Լծաբակիլ, հալվիլ: եռավարմա:

Rivoltuóso, sa. Խառնաւորատր, խռովայոյզ: ֆէֆիմ:

Rivoltúra. Փոփոխել ակառուցեալ, ապստամբութէ: գրպարտութէ: շրջան, պատյան, հոլովումն, ընդառնալումն: փեվր:

Rivólvere. Տես Rivólgere.

Rivoluzióne. Պատյան: փեվր: աղմուկ, խառնաւոն ժողովրդեան, ապստամբութէ, փոփոխել տէրտեղ: գրպարտութէ, վէնէնէ:

Rivomitáre, ն. Դարձեալ փրթել: Ինչպես գառաւմա: փսխել:

Riurtáre, ն. Դարձեալ զարկանել, հարկանել: Ինչպես վռմա, գօգռմա:

Riuscíbile, ն. Դիւրահնար, որոյ գիւրին են ելք, բարկայքդ:

Digitized by Google

Riusciménto. Ելք, յաջողութիւն: բաւ ելից, ածդ:

Riuscíre, ir. Ցաջողիլ, աւարտիլ, կատարիլ, առնել եւլն: բաւ ելից, պատ ելից, պատ ելից, պատ

քաղաքացի, քաղաքային ցանկություն, ազնվական ։ ազնվական ։

Rodiménto, Roditúra. Կրծոտելը ։ անձկություն խորհրդոց, տագնապ ։

Roditóre, m. — trice, f. Կրծող ։

Rodomontáta. — teria. Պարծենություն ։ քաջագործություն ։

Rodomónte, m. Պարծենաբան ։ քաջագործություն անձին, խրոխտաբան ։ խիստ ։ խոսքեր ։

Rogáre, n. Գրել, կամ տարտարգրել զգաշինս, և՝ն. (առի զնօտարեացս) ։ ։

Rogatóre, m. Տարտարգրող ։

Rogatório, ia. Տալոց ազգական (յանձնարարական) ։

Rogazióni, f. pl. Եռօրեայ մաղթանք յառաջ քան զհամբարձումն Քրիստոսի ։ ։

Kógito. Տարտարգրութիւն նօտարի ։

Rógna. Քոս, կամ բոր, բորոտութիւն ։ ։ aver la rogna. քոսոտիլ, կամ բորոտիլ ։

Rognáccia. Քոս, կամ բոր սաստիկ, կամ անհնարին ։

Rognóso, sa. Քոսոտ, կամ բորոտ, բորոտական ։ ։

Rógo. Խարոյկ, փայտակոյտ վառելոյ ։ անէից ։ մարմնի ։ ։ ։

Romajuólo. Հերմի ։

Románo, գոյ. Գունաթափ կշռոյ ։ գանթար ։

Románo, na, ած. Հռոմեական, հռոմայեցի ։

Romanziére, m. Սաստկապետ ։ սաստկալորիկ ։ ։

Romanzésco, ca. Սաստկական ։

Romanzétto. Հռոմաստան սաստկալ ։

Románzo. Սաստկալ ։ ։

Rombáre, v. Բզզալ ։ ։

Rombázzio, Rombázzo. Բզզալ, չխահխալ, չայլալ, շառաչել, թնդալ ։ վնգնգալ ։ ։

Rómbice, m. Տ. Rómice.

Rómbo. Բզզալ ։ ։ ձայն սաստանալոյ, չայլալ, շառաչել ։ ։ ։ գալիան պնդզնգ ։ ։ ։ ։ պիւկ ։ ։ Գիծ, (ըստ նաստրականացս) ։ ։ ։ ։ ։ ։

Romboidále, ած, ա. Տարանկիւնային ։

Romboíde, գ. m. Տարանկիւնային ։

Rómice, m. Տ. Lapázio.

Romitággio. Տ. Romitório. Միայնակեցութիւն, առանձնութիւն, անապատական կեանք ։

Romitáno, գոյ. Օգտակարանական կրօնաւոր ։ անապատական, վայրենի ։

Romito, գ. Անապատական ։ ապրող ։

Romito, ta, ած. Անապատական (տեղի.) անապատ, առանձին ։ ։ ։ ։ ։

Romitório, Romitóro. Անապատ, առանձին տեղի, միայնություն, ճգնարան ։ ։ ։

Romóre. Շառաչիւն, չայլալ, թնդիւն, ազմուկ ։ ։ ։ ։ ։

Romoreggiánte, ս. Շառաչօղ: խռովայոյզ:

Romoreggiáre, ն. Շառաչել, շաչել: ղամաիա ելնել: խռովուիս յարուցանել: վէնէնէ ելեբմաք:

Romoróso, sa. Ի շառաչմամբ՝ աղաղակաւ՝ խռովութեամբ: հրատապ. բակեակ: փալապալըգլը:

Rómpere, ն. Խորտակել, բեկանել: գըբմաք: խորտակել կամ՝ ի պատառս մանանել (զզօրս:) պատառաւել. հերձանել (զդէմ:) եաբմաք, ըզբնեմաք: տրգելըլը, ըմեսանել, ըմիրել: մանի օլմաք. ելեմէք: լեառըլ. փչրել: էդմէք: ոչ պահել (զօրէնս. են.) լուծանել. դժրել. ցրել. զանցանել. լինել անհատատարմութեամբ, եմաք, եմնեմաք: la terra/ակաօս պատառաւել: il sonno. զարթուցանել՝ի քնոյ: il digiúno. լուծանել զպահս: le parole, կամ la parola in bocca, il discorso ընդհատել զխօսս ուրուք: il silénzio. ակամաիլ խօսել, բանալ զբերան իւր: in mare, կամ առակ rómpere. նաւատեակիլ: ղէմ փաթանմաք: la testa. հարկանել՝ չազմել զգլուխն: il capo ad uno, la testa altrui. ձանձրոյթ արկանել (ժոեըմ.) նեղել զոք: պատաղըբմաք, պէզար ելմէք: i disegni. ցրել զխորհուրդս: la guérra. ակամաիլ զպատերազմ: la palla. խափանել զընկուածն գնդակին: Rómpersi, յ. խորտակիլ, բեկանիլ: գըբըմաք, ըմեսանաք: զայրացանիլ: Հաւասանիլ խզիլ: ելեուլեք: Ճարճատիլ, Ճայթիլ, պայթիլ: քաթըլմաք:

Rompicápo. Ձանձրացուցիչ, նեղիչ: պէզար ելմէք:

Rompicóllo. Վնասակար, տապ. բաս: պէյամփէր: a rompicollo, ս. Տ. Precipitosamente.

Rompiménto. Խորտակումն, բեկումն: գբբըլ: գրժումն: di fede. անհաւատարմութիւն, դժրոմբ, խայինէիւ:

Rompitóre, տր. Խորտակիչ: դրժօղ: della legge. օրինազանց: dell' alleanza. գրժօղ գաշինացանց էինօք փոբմայան:

Rónca. Նեղակ ինչ կառածագ:

Roncáre, ն. Քաշախան առնել: այբրնլամաք:

Ronchióso, sa. Խորտաբորտ. անհարթ: սարփ:

Roncigliáre, ն. Ականաւ Ճարճկիւ: էնինել իւր սլմաք:

Roncíglio, Runcíglio. Ճանկ երկաթի: էնինել:

Róncola. Հօտաց պատ պըլաչը:

Roncóne, տ. Հօտաց ինչ:

Rónda. Պահանտրուքիւն, պատհակերութ: նէօպէնէ: պահանտրգ: նէօպէնէի, պէզճի: far la ronda. պահակերել: andare in —. յարձիլ. չո րլչ գալ: փօլչմաք:

Róndine, ս. Rondinélla. Ծիծառն: գըբլանճը:

Rondinétta, Rondinino. Փոքրիկ ծիծառն: Ձագ ծիծառան: գբլանճըճ եավրըսը:

Ronzaménto. Բզզուածն: Վրըմըտ թափառուածն:

Ronzáre, ն. Բզզել: վրըլամաք: շաչել, Ճռնչել: ղամաիա ելմէք: թափառիլ: փօլչմաք:

Ronzíno. Ազգ ինչ փոքր ձիոյ, երիվարիկ: ֆօլլը:

Ronzío, Rónzo. Բզզուածն: վրըմըտ:

Ronzóne, տր. Ձի մեծ: Ձի մատակախազ: այբը: ատ և Moscone.

Rósa. Վարդ: կիւլ: rosa canina, rosa di cane. վարդ ինչ վայրի: Պորտքնարի. կամ կիւլճաճի: էնօպէնէ:

Rosáceo, ea. Վարդագոյն: կիւլ կիւլա:

Rosájo. Վարդենի: կիւլ:

Rosário. Վարդապատի պաշ կուսին: Ընդդէմ սատկին զվարդապատն:

Rosáto, ta. Վարդագոյն: կիւլ կիւլա: ácqua rosata, ácqua rosa. վարդաջուր: կիւլ սույա: Pásqua rosata. Պենտէկոստէ:

Digitized by Google

Rosellia. Տ՛ես Rosolia.

Roselliua. Վարդ դամասկեան:

Róseo, ea. Տ. Rosáceo.

Roséto. Վարդհիկը, վարդաստան: ին. եան, ին. եաքան:

Roséttа. Վարդ փոքր: գոծի ինչ պայտառագոյ: մատանի վարդ գառնե: ձաղկիչ խայթոցատու:

Rosicáre, Rosicchiáre, ն. կըրծել առ ասկա ասկա, փոքր ինչ: ին. եան:

Rosignuólo. Տ. Rusignuólo.

Rosmarino, Ramerino. Խընձկատնիկ. ա. ո. օ. ամարիկ: ուղմարիկ: պիպերինէ:

Róso, sa. կրծեալ: ին. եալ:

Rosoláccio. Վարդագոյն կակաչ վայրի:

Rosoláre, ն. կարմրագոյացանել. վկերակուրս հրով: գեղարնեմ:

Rosolía. Հարսանիքի, վարդախառն գեղամօգ:

Rosolíno, Rosólio. Օղիկի: ամ պերիոն:

Rosóne, ա. Վարդ մեծ: rosoni. Ծաղկաձև զարդք չինուածոց, կամ գրոց:

Róspo. Ագռ ինչ խոշոր ոտքեղ և թռչնատոր գրոխից: գարա գոռ. պաղը, ախոհ գոռ. պաղը:

Rossástro, ra. Rossétto, ta. Հարեսալ'ի կարմիր, փոքր մի կարմիր: գեղեցիկ:

Rosseggiánte. Կարմիր, հարեսալ'ի կարմիր: գեղմըղը:

Rosseggiáre, ն. Հարկանիլ'ի կարմիր: գեղմըղը լալ:

Rossézza. Կարմրութիւն: գեղմըղըլըգ

Rossicánte. Տ. Rosseggiánte.

Rossicáre, ն. կարմրիլ. կարմրըթանալ: գեղմըղ ընդնոք:

Rossíccio, ia Rossígno, na. Rossíno. Փոքր մի կարմիր, հարեսալ'ի կարմիր: գեղեցիկ:

Rósso, sa. Կարմիր: գեղմըղը: diventar —. կարմրիլ, շառագունիլ: գեղարնեմ: rosso d' uóvo. գեղնուցք, կամ գեղին ձուոյ: եռոսրիա սարըգը:

Rossóre, ա. Կարմրութիւն: գեղմըղըլ: շառագունութիւն գիմաց, ամօթ: աո, հիմաց: rossori. կարմրագոյն բիծք մարմնոյ:

Rossorétto. Կարմրագոյն բիծ, դոյզն ինչ կարմրութիւն:

Rósta. Հովհարաբեխաչ: ձանձ վան: պինէրի: ոստ տերևալից (՛ի ագաս ճանճվանից:)

Rostícci, ա, յոփ. Կղկղանք երկ կաթոյ: փքիր պոփա:

Rostrále, կ. Rostráto, ta. Ծրա կատար (նաս:) նաս ական (յատկ թռչնակ կամ սապակ:)

Rostráto, ta. Կատարագոյ, սրատեսց: պիէրի պոտրանոս:

Róstri, ա, յոփ. Բեմ առենաբանութեան:

Róstro. Կատաղ: պոտրան: սրատիճ փղի: հօդեսամ:

Rosúme, ա. Մշտագործ, նշխարք:

Rosúra. Տ. Rodimento. մեաղատած'ի կրծելոյ իրաց, մեաղորգ:

Róta. Տ՛ես Ruóta.

Rotája. Հեծք անուոյ: ին. եան իսկ:

Rotaménto. Պարագայութիւն, հանգստութիւն:

Rotáre, ն. Հղովիլ որպէս զանիւ, շրջանակիլ. թռչալիլ: նոավարգատ, ին. եալ. ին. ի. Հղովիլ, թռչալիլ. պարագայիլ: նոավարգանոք: rotare. պատանանել անուռավ արձակիլ (զպատրաստուն) սաֆան ասիոք:

Rotatóre, ա. Հղովիչ, թռչալեցուցիչ, շրջանակիչ:

Rotatório. Թռչալական:

Rotazióne. Հղովութիւն, թռչալութիւն, շրջանակութիւն: պեվ, նոավարգանոք:

Roteggiáre. Տ. Rotare.

Rotélla. Վահան: գպտիան: առնիւ փոքր: պիւկի ին. եալ: բիծ գոլորշի (՛ի վէր մարթոյ ձիոց:)

Rotellétta. Վահան փոքր, փոքր բիկ անիւ:

Rotellína. Փոքրիկ անիւ:

Rotellóne, ա. Վահան մեծ:

Digitized by Google

Rotoláre, ն. Գլորել, Թաւալել, Հալածել: Rotolársi, յ. Պատսպարիլ, Թաւալիլ, Հալածիլ: Rotolamento, ա. Թաւալում, Հալածանք:

Rótolo, Ruótolo. Տոմս, Կամ մատեան. (Թաւալ, յորում գրեալ ինչ գաղտնին զայն:) Փերթուած թուղթ: Գլանակ:

Rotolóne, գ. Թաւալագլոր, Գլորմամբ, Թաւալմամբ: Rotolóni, Գլորմամբ:

Rotondáre, ն. Բոլորակել, Բոլորաձեւ կամ գնդակերպ առնել: Rotondità, Բոլորութիւն, Գնդակութիւն: Rotóndo, da. Բոլորակ, Բոլորաձեւ, Բոլորամբ: Távola rotonda. Սեղանակոյտ, սեղան բազմոց մ՚ունին:

Rotóne, ա. Անիւ մեծ:

Rótta. Խորտակումն: Գերբնչնորդ, Հալածումն զօրաց, Կոտորած, Հարթաւած: Ձեռն պոչանուց. Գերբնչել: fuggire in —. Ի պարտութեան մնանել, փախչիլ ի փախուստ գառնալ: méttere in —. dar la rotta. Խորտակել, Զգօրս, Կոտորել: Գերնալ: partire in — alla rotta. Գնալ կամ մեկնիլ ցասմամբ: Երթ խիթ: venire, կամ andare a — . Ի բարկութեան գրգիլ: andársene a —. Ընկճեալ կամ անհաստատ (Թոզեալ զգործն) ի բաց գնալ:

Rottáme, ա. Բեկորք, Կոտրտակք, Հատորք, Մանրորք: Գերբնբը: Չափար իւղ աւորին:

Rottaménte. Ցանչալիս, Տապալայինս, անասնաձ, աստուածայն: Ինքեան:

Rótto, գ. Խորտակուն, Ճեղքատած: Գերբն, Երբէք, Թեւիթ: Rotti. Կոտրակք Թուղց:

Rótto, ta, ած. Խորտակեալ, Ընկճեալ: Գերբնմբն Ճեղքեալ (զգաղմունն:) Երբէմն: Հարթաւածեալ: Ընդհատեալ: Հատ (խօսքի:) Թեւիթ: Հատկացօղ: փորձի: rotto ad alcuna cosa. Կիրթ առեալ ինչ, Հակահարեալ: Ծայիր: Ագիճաւոր պէսպէս: Խորտակեալ (զօրք.) ի պարտութեան մատնեալ: Պղտոյտ, Ընկիլիր: Կոտորակեալ (Թել:) Խանգիստ: Երկար: Խանգարեալ, Ապականեալ: Ակարացեալ, Վատ Թուլեալ, Ձնշեալ: strade rotte. Ճանապարհք անգնալիք կամ անբնակք: պղտոտ երթ: andare a rotta col capo rotto. տես andare a Disotto. A negózio rotto. Ընկատար Թոզեալ զգործն:

Rottúra. Խորտակումն, բեկումն: Գերբնմբ, Գերբնբ: Ճեղքատած, Ծակ, Խորտակեալ մասն: Երբէք, Լուկաք: Խեղճ, Թշուառական: փետրանկնիք: սղեվածումն: փեպէնէփ: di matrimónio. Քակտումն պատկինն, Լուծումն ամուսնութեան: պղտոտ: di pace. Քակտումն հաշտութեան. Գրժումն գաշնի հաշտութեան:

Rovájo. Հոտի հիւսիսային: Երբէք

Rovélla, lo. Պղինգին ցասումն, Կատաղութի, Զայրոյթ: Երբմ, Երբէք:

Roventáre, ն. Հրաշէկ առնել շղագոյացնել զերկաթ: Գերբնբմբ

Roventáto, ta. Rovénte, հ. Հրաշէկ, Հրագեալ: Գերբնբ:

Roventézza. Ընդհանրութիւն:

Rovére, ա. ro. Կաղնի (Ի պետս չինուածոց) վայրի կաղնի: Էնէնբ աղաճը, Ծէնբ:

Roveréto. Կաղնիք: Ծէնէնբ:

Rovesciáre, ն. Հեղուլ, Հոսեցնել փերփռել: Կործանել, Շրջել փենէրծել: տապալել: Երբմբ:

Rovéscio, գ. Ընդդիմակողմն, Հակառակ, Կամ նենգին, Կամ շրջուն կողմն, Ներսակողմն: Երբ Երբ: Երբ և Rovescióne. A, կամ da կամ dal rovéscio, գ. և. նկ. Խորտակեալ, Ընդհանակ, Հակառակ, Ի հակառակն: Երբ, Երբէմ, յորմէյս, Ի վր Թիկանց: Երբ, Երբէնբ,

Digitized by Google

արփա խաթխաթել: rovéscio di ácqua. անգամատրաքի: սպանիափ: – jli bastonate. գան քաշտակ: di sassi. տատրակի քարանց: gran rovéscio di fortuna. կործանումն քաշտքաշտատել, յանկին Հշտատակել: գնալ, պէլ: andare a –. երթալ Ը հակառակ: ափսի կինիք: ոչ յաջողիլ, ձախողիլ, լինել Ը հակառակին: ինչպէս օլմափ: fare a –. գՀակառակին գործել ինչպէսին Ը'': rovéscio di spada. խոցոտած սրոյ ըզդիակողմանէ: pigliar tutto a –. զամէն մեկնել ձախողակի, 'ի Հիմար միտս: հէր չէնի ինչպէսին ալմափ: far un rovéscio. կշտամբել:

Rovescióne, – cióni, ի. Ցորտայա, տատրատա: արփա խաթխաթէ:

Rovescióne, ար. Ջարհատած ուժգին ածեալ կոպնեհարգ կողմամբ ձեռնին, կամ գատաղանատ ջղչելով Ը հակառակին ղբաղդուին: Հակառակ տապտակ: խապանճա: զարհատած գնատակի հակառակ ձեռատմբ:

Rovéto. Սրսինիք: լաւը:

Rovina. Ահերատմին, քանգրատմին, ատերատած, անկումն: էրգըմ: ատերտակ, փլատակ, ատերտալ նիւ Հին: ծուղ: գատհավիճ ատեղն: ռաւրատմ: ինատա, կորուստ: եղծումն, տապատկանտել, կործանատմին, կոտորած, ամայրատել: զարբ, պէրպաթէթ, գերեվարել: հարպ, վէրան: ուժգնատել, քանդատել, տատակմատել, կատաղատել: հիմնիմ: a rovina, ի. գատհավիճ քնքամանգ: andar in – a rovina. կորնչել, կործանիլ, աղատատիլ: խարխալիլ (տան) cadére in rovina. Հշտատանատալ: պէրպաթ' սկքիլ օլմափ:

Rovináre, ր. Կործանիլ 'ի վայր. անկանիլ, հատիլ 'ի բարձանցպիսրնդմէփ: կորնչիլ: աղքատանատալ. Հերչատատանատալ: ենչ պէրպաթ օլմափ: ն. Կործանել, քանգել: էրգմափ, հարպ' վէրան կինիք: կորստանել զրաք, աղքատատցուցանել, Հշտատատցանել: ենչ կինիք, քաշտքաշտատել: – ársi di riputazióne. կորուստանել զանուանէն, վատահամբաւել:

Rovinatíccio, ia. Կխատիտուլ, խարխուլ, կործանական: էրգըմ:

Rovináto, ta. Կործանատալ: էրգմըլը: Հշտատատցեալ, անտանկացեալ: փլատկին, սկքիլ:

Rovinatóre, ատ – trice, ի. Կործանիչ:

Rovinosaménte. Վատակատկեր, բանտուբի, չտատղ տապտանատատ, կատատղատար: հրըմ իլէ:

Rovinóso, sa. Բուռնե, տատատիկ, կատատղի: զօրտա, հինձիհինա: բատղ կատկրատ: ինչ դիմաղ: վտզվտզակ. ձեռաներկց, յանդուգն: եվկինեան, փխանակ:

Róvo. Սրսինի: պեօյնրնրնէն փէփէնիք:

Rózza, ի. Գրատատ: պեչէնիք:

Rozzáccia. Գրատատ անատրպ:

Rozzaménte. Խոշորագործա, անհարթա, անտրտուտատ, անատատ ձեղմ: գատպաճա:

Rozzéaza. Բրտտուել, գեղջկուել, խոշորտուել, խստտուել, անհարթուել հօրէնաւրէպ: ագիտուիլ: պէրճկէնէպ:

Rózzo, za. Անհարթ, խոշորատ բորտ, անողորմ: էյրի պէրպէրա, էանկատպաղ բերտ, տմնորդի, ագիտատ, անփորձ, չինական: էօղտան: tela rozza. կտատ անթմպէրպատա պէչէ:

Rozzóne, ատ. Գրատատ մեծ:

RUB

Rúba. Ցափշտատկուել, գազտաբեր գաթմ, էաղմա: ándar a –. մատանել յատար, կողզողտիլ: էաղմա օլմափ: andar via a –. վատճատաբել արտպ: ինչ ատեբլմափ:

Rubacchiaménto. Գողտաբեմ փողբր:

Rubacchiáre, ն. Գողտիատ ատեփողբր փողբր: ատար ատար լսլմափ:

Rubaménto. Գողտաբեմ բրբլբլբլբ

Rubáre, ն. Գողտիատ. յատիրբլ

ասակել: լայնաց: կաղտոտել: աղտոտ:

Rubatóre, m. – trice, f. Գողզացօղ, գող: լայն, հերսող:

Rúbbio. Ձախ ինչ ցորենոց:

Rubéllo. S. Ribello. Թշնամի:

Rubería. Գողուն: հերսուելուք:

Rubésto, ta. Վայրագ, դժնեայ: եավոտ: ահագին:

Rubicóndo, da. Կարմիր: գերհզօր:

Rubificáre, v. Կարմրացուցանել:

Rubíglia. Վայրի ոլոռն, կամ սեաւ վիճն: ոչնչնիկ, պոբլակ:

Rubinétto, Rubinúzzo. Փոքր յակինթ:

Rubíno. Յակինթ: եագուտ:

Rubinóso, sa. Ի գոյն յակինթի, յակինթագոյն:

Rubríca. Խորագիրը գլխոց, կամ խրատ (մաշտոցաց, եւն.) նախագրուածք գրոց:

Rúbrica. Կուսակ: գերհզօր պօյա:

Rubrichísta, m. Խրատագէտ:

Rúbro, ra. Կարմիր: գերհզօր:

Rúbro, m. Մորենի: կարմիր:

Rúca, Ruchétta. Խաա ինչ կըծռահասմ: ձերձեր, ոչոչիկ, ոչոչ:

Rudiménto. Սկզբունք, առաջին սկզբունք (գիտութեան.) նախակրթութիւն:

Rúffa. ասի a ruffa a raffa, և alla ruffa alla rafla. մի զմիով եւ եկէք արարեալ, առաջնապատ: fare a ruffa rafla. խուռն յափրշտակելի զմիով եւանել՝ի յափրշտակել: գոչըմ՝ասի di ruffa in raffa. յանկուսեի, զօշաքաղուքի, գողգողութիւն, գաղտագողի:

Ruffianaménto, Ruffianéccio, Ruffianería. Կատաղութիւն: ոչօղնէութիւն:

Ruffianésimo. Նոյն է: նենգ:

Ruffiáno, na. Կատաղ: ոչօղնէ, գօթօղ:

Rúga. Կնճռուն, խորշոմութիւն: պարբուղափ:

Rugghiaménto. Մռնչիւն, գոչիւն: պաղերըղ: կարկաչիւն ջրաթռեաց, կամ որովայնի:

Rugghiáre, v. Մռնչել, գոչել առիւծու: ինծիւրգնիլ, հօսոյր, պանձ, պաղերձ: խանչել: շաչել կամ շառաչել հրոյ: որոտալ:

Rúgghio, Rúggio. Մռնչիւն, գոչիւն: պաղերըղ: շառաչիւն, կամ հնչիւն հալոյց: բիւղիւար սեխ:

Rúggine. Ժանգ: փաւոխ, քէն, խեթ, առանելուն: գարկեալ: ժանգ առ մրտեաց, կամ անոյ:

Rugginóso, sa. Ժանգահար, ժանգալից: խուլը: անասցեալ (առ առամունք:)

Rugginúzza. Ժանգ առակաւ:

Ruggíre, Ruggíto. S. Rugghiáre, Rugghiaménto.

Rughettína. Կնճռուն առակաւ:

Rugiáda. Ցօղ: լիս:

Rugiadóso, sa. Ցօղալից, ցօղագնեալ: լիովի: թացեալ, խոնաւ: նեղ:

Rugóso, sa. Կնճռակալ: կնճռամամբ, խորշոմեալ: պարբուղոտ:

Rugumáre, v. Որոճալ: ճեխել: ինչբար լիչինչիլ: որոճալ՝ի միտս, քաջ քննել: փերին փերին փնչնչիլ:

Rugumazióne. Որոճ:

Ruína, ևն. S. Rovina.

Rulláre, v. Խաղալ անուամբ: Տես և Ruzzolare.

Rúllo. Ընձիւ տղայոց, պտուտուկ, խազ անուոյ: փըչափ: far a' rulli. խաղալ անուամբ: Rullo. Գլան երկաթագործաց որով փշրեն գկոշտս հողոյ:) գլան բանանց:

Rumáre, Ruminare. m. Rugumare.

Ruminánte, Ruminatóre, m. – trice, f. Որոճող:

Ruminazióne Որոճ:

Runcíglio. S. Ronciglio.

Ruólo. Ցանկ անուանց զինուորաց, ցանկ: փեփիւնէր:

Ruóta, Róta. Ընձիւ: ինչնէրչիչ, լարփ: չրջապատ, չրջանակ: փայէ.

Digitized by Google

լեվէրէ: անխիւ (առանձնատանքեն:) Անխիւ, կամ անուսուցուր ապստամբ հանդես: փօլսա: andare a ruóta, far ruóta. Ձ ուղտաս մնասանել (թռչնոց:) Ճախ բնել Ը օգս:

Ruótolo. Տ՛ես Rótolo.

Rúpe. Ժայռ, պարսխ: գայռ:

Rurále, ս. Գեղջկական, գեղջկավայրի:

Ruscellettíno, Ruscellétto. Աւուակ փոքրիկ, առուակ: ըմ-ճագնըգի:

Ruscéllo. Աւուակ, վտակ: ըմճագնըգի:

Rusignuólo. Սոխակ: պիւլպիւլ:

Rúspo, pa. Ընդհանուր, կամ նոր (գանկական:) լիւ: անհարթ, խոր-տատարտա: էյրի պիւրիս:

Russáre, ն. Խորդալ: հօրլամաք, հըրլամաք:

Rússo. Խորդիւն: հըրլայըլ:

Rusticále, ս. Գեղջկական, շինական, բիրս: հօյրաթ: Rusticaménte. Գեղջկօրէն, բրտութեամբ, շինականագոյնս: հօյրաթճա:

Rusticáre, ն. Կեալ ի գեղջ, կամ ի գիւղօրէս:

Rustichétto, ta. Փոքր մի գեղջկական, բիրս:

Rustichézza, Rusticággine, Rusticità. Գեղջկութիւն, վայրենութիւն, բրտութիւն, տմարդութիւն: հօրթաւլըգ:

Rústico, գ. Գեղջուկ, գիւղական, շինական: ֆեօյլիս:

Rústico, ca, ածա. Գեղջկական, շինական, բիրս, տմարդի: հօրթաւլ, էօղան: alla rústica. գեղջկօրէն:

Rúta. Փիգէնայ: ռէհէճ օթս:

Rutáto, ta, ածա. Փիգէնայի, փիգէնայախառն:

Rutilánte, ս. Լուսանշոյլ:

Rutiláre, ն. Ճաղել, փայլել: փարլամաք:

Ruttáre, ն. Ձգռոալ: ռէյիր-մէ: արտաքս ժայռելքել, զգայնել:

Rútto. Ձգռոումն: ռէյիրիւն:

Ruvidaménte. Գեղջկօրէն, շինականագոյնս, տմարդաբար:

Ruvidézza. Գեղջկութիւն, բրտութիւն հօրթաւլըգ: խստութիւն, անհարթութիւն գապալըգի:

Ruvidità. Անհարթութիւն:

Rúvido, da. Անհարթ, խոր-տատարտա, առատպար: էյրի պիւրիս: բիրս, տապա, շինականագոյն, տըմարդի: էօղան, հօրթաւլ: անոռ, անկատարդ, անպատճառ: գապա: տաճիպ (գինւոյ:) փիլ գաբան:

Ruzzaménto. Խաղ, զբօսանք:

Ruzzáre, ն. Խաղալ, զբօսանք գալ. Ը խաղ առնել: ղափ էնիգէ, օյնամաք:

Rúzzo. Խաղ, ծաղր, կատակ: ղափ: cavare il ruzzo del capo ad alcuno. cavare il ruzzo. գլխնա-ցուցանել ղրք, առնձել ղրք ա՛հիպատաժոց: ափը գալըմա էնիդիգէ: uscire il ruzzo del capo, uscire il ruzzo. ոչ ևս ախորժել զբօսանք գալ կամ խաղալ, ոչ ևս ախորժել ինչ, առաղակալ:

Rúzzola խաղալիկ անիւ: փըլաֆ

Ruzzolánte, ս. Ատառիկ, թաւալական:

Ruzzoláre, ն. Խաղալ անուամբ, պտոյտքել զխաղալիկ անիւն: փըլաֆ օյնամաք: գլորել, թաւալել: թաւալմամբ ընդ կրունկն բերել. գլել յեսկոյս: Ը Գլորիլ, թաւալիլ:

Ruzzolóne, ա. Քար մեծ լաւ թաւալական:

SAB

Sabático, ca. Շաբաթական:

Sabatíno, na. Շաբաթածին:

Sabatísmo. Աւրտղուիք շաբաթու, շաբաթ:

Sábato, Sábbato. Շաբաթ: ձին ֆ էրթէթ: Sábato Santo. Աւագ շաբաթ:

Sabbatína. Վիճաբանութիւն գլորոցաց յաւուրս ինչ եօթնեկի, մանաւանդ ի շաբաթ աւուր

Sabbellianísmo. Սաբելեան աղանդ (հերետիկոսաց:)

Sabbelliáno. Սաբելեան.

Digitized by Google

Sábbia. Աւազ, խիճ: գոմ:

Sabbioncéllo. Աւազ նուրբ, մանր: խիճ գոմ:

Sabbióne, ար. Աւազ, խիճ. աւազ հազախառն ս գոմ:

Sabbionóso, Sabbióso, sa. Աւազային, աւազուտ, աւազախառն: գոմլա:

Sabordo. Ծակ ի կողմանս նաւին՝ ըր որս արտաքս ելանէ ԹԸնդօմին:

Sácca. Պարկ, մսխատ: ԹՀրպա:

Saccája. Պարկ լիք, մսխատ: ԹՀրպա, հնչպէ: far saccaja, կիմ sacco. տես ի Sacco.

Saccárdo. Ծառայ գործոց քեռնակիր քաղաքին: ՀԸրչէ:

Saccarélla. Պարկ փոքր:

Saccénte, ս. Գիտուն, տեղեակ, հմուտ, խնամաուտ: իմաստուն: մեծագործ խնամաուտ: արիւքեր հնչէ:

Saccenteméntе. Խնամաուտպէս: խնամաուտակաբար, գործոգաբար:

Saccentería. Գործոգամտուհի, խնամաուտուհի:

Saccentíno, na. Saccentúzzo. Փոքր մի խնամաուտ:

Saccentóne. Խնամաուտ մեծ ազգի:

Saccheggiaménto. Աւարառումն. աւարառուհի: Ըաղմա:

Saccheggiánte, ս. Saccheggiatóre, ա. Աւարառու: Ըաղմնչը:

Saccheggiáre, ն. Աւարել, աւար հարկանել, կողոպտել: Ըաղմա Ըմնչէ:

Sacchéggio. Աւար, աւարառուհի: Ըաղմ:

Sacchétta, — to. Sacchettíno. Պարկ փոքրիկ, փոքրիկ քուրձ: ԷԸփէն, ԹՀրպաձէփ, լոնլոնչփ:

Sacchettáre, ն. Հարկանել աւազակից ապարիճս:

Sacchettóne, ա. Մեծ քուրձ, կիմ պարկ:

Sacchiéro. Քրձագիր:

Sacciutéllo. Տ. Saccentino.

Sacciutézza. Տ. Saccenteria

Sacciúto, ta. Տ. Saccente.

Sácco. Պարկ, քուրձ: ԹՀրպա. լոնլոն: փոր, որովայն: գոտն: խոշոր գործոգին կտաւ ապարիճք: ՓԸրփէ լոնլոնչ: քսակ: ինչ: far sacco. ընդ ջրասկն: էնչէյի փօյտարմաչ: կոտակ: ԷՀրչմաչ: Sacco. Աւար, աւարառուհի: Ըաղմ: fare il sacco, méttere, կիմ mandar, կիմ porre a sacco, dare il sacco ad una città. աւար հարկանել, յաւարի առնուլ զքաղաքն: Ըամլալմաչ: dare a — . մատնանել յաւար, ի յափրշտակութիւն: Ըաղմ ԷՀփէրչէ: andare a — . մատնիլ յաւար, ի յափրշտակութիւն, կողոպտիլ: Ըաղմ օլմաչ: far sacco կիմ Saccaja. ի ներքս անդ խղկայլՀԸլ (վիրաց.) չունել եւս Թնդրախոյն: իրինչնչէ: tenere il — . գողակից լինել: ձեռնտու լինել ումեք ի չարիս: ըմբռնդրանել զոք գնաստիք:

Saccóccia. Կրպակն, քսակ հանդերձի: ձէղ:

Sáccolo. Փոքր քսակ, ապարիճ փոքր: ԹՀրպաձէփ:

Saccománno. Աւար, աւարառուհի: Ըաղմ: far —. méttere, կիմ porre a — . աւար հարկանել: Ըաղմ ԷՀչէ:

Saccomésso, sa. Աւար հարեալ

Saccométtere, ն. Աւար հարկանել: Ըաղմ ԷՀչէ:

Sacconcéllo, Sacconcíno. Փոքրիկ անկողին յորդեայ: տես ե. Guancialetto.

Saccóne, ա. Յորդեայ անկողին:

Saccúccia. Տ. Saccóccia.

Saccúccio, Sácculo. Փոքր ապարիճ, կիմ քուրձ:

Sacerdotále, ն. Քահանայական: ՀԸրչանայան:

Sacerdotalménte. Քահանայապէս, քահանայօրէն: vestito. զգեցեալ հանդերձս քահանայական:

Digitized by Google

Sacerdóte, ա. Քահանայ : ֆա֊ ֆաղ :

Sacerdotéssa. Քահանայուհի :

Sacerdózio. Քահանայութիւն : ֆա֊ ֆաղութիւն : քրմու֊թիւն :

Sacramentále, հ. Խորհրդա֊ կան, պատշաճական առ սուրբ խորհուրդս : Խորհրդաւոր :

Sacramentalménte. Խորհըր֊ դաբար, ի ձևան այլ խորհրդոց :

Sacramentáre, ն. Պատակա֊ րարել կամ պաշտել զայլ խորհուրդս քան : ֆ. Ընդունիլ զայլ խորհուրդս քան, հաղորդիլ սուրբ խորհրդոյն :

Sacramentário, գ. Խորհրդա֊ կան. (յն՝ հնդեսիկոս ուրացօղ խ֊ րատական ներկայումն քան ի սուրբ խորհուրդն :) Պատարագամա֊ տոյց, կամ մեկնող նախնեաց :

Sacramentáto, ta. Ընկալեալ զայլ խորհուրդն : Խովանդակեալ ի սեռական սուրբ խորհրդոյն :

Sacraménto. Խորհուրդ (եկե֊ ղեցւոյ) այլ խորհուրդ, հաղոր֊ դութիւն : աքօղութիւն միանձնու֊հաց յառաջ ուխտագրելն :

Sacráre, ն. Սրբել սաստուծոյ, նուիրել : Խափան է՛ : — ársi, ֆ. Սրբիլ, նուիրել զանձն սաստուծոյ :

Sacrário. Ս֊ուրանդատուն եկե֊ ղեցւոյ : սուրբ արկանելն պատարագիս գործարարացից, և այլ արարողս անօրհնոց :

Sacráto, ta. Sacratíssimo, ma. Սրբեալ, նուիրեալ : Սուրբ, սրբա֊ գան : Խափան է : óstia sacrata. հաց քահանայագործեալ, օրհնեալ

Sacráto, գ. Տեղի սրբավայր, կամ տեղի, տեղի սպասաւորի :

Sacrestía. Տ. Sagrestía.

Sacrificánte, ա. Զոհիչ, զո֊ հարար, զոհագործ :

Sacrificáre, ն. Զոհել, պինդուլ գործարան էմէի : սրբել, նուիրել : ֆափան էմէի : մատուցանել, ըն֊ ծայել : մատուցանել պղծոյ : գոր֊ ծան է՛ : պատարագել, պատարագ մատուցանել : sacrificáre, կամ far un sacrifízio di una cosa a qualcheduno. Հրաժարիլ, կամ զրկիլ իմով ինչ առ սէր ուրուք : փիփա էմէի :

Sacrificatóre, ա. Զոհիչ, զո֊ հագործ, նուիրող :

Sacrificazióne. Զոհ, զոհա֊ գործութիւն :

Sacrifício, Sacrifízio. Պատա֊ րագ : զոհ : գործան : — dell' Altare. Սէ պատարագ :

Sacrilegaménte. Պղծանակա֊ տութիւն սեղանակատուս ապղծու֊թիւն :

Sacrilégio. Սեղանակատութիւն, սրբապղծութիւն : հնդիսիեսիկ :

Sacrílego, ga. Սեղանակա֊ տուս, սրբապղծ, սակաւրիչ : հնդիսիեսիկ :

Sacristía. Տես Sagrestía.

Sácro, ra. Սրբեալ, նուիրեալ, ամենասուրբ, պճ, սրբազան : ֆա֊ ղէի : գարշ, պղծ, նողկալի : ֆէի֊ ֆահ : Sacro Collégio. Սէ ժողով, (կարդինալատաց) Osso sacro. Ոսկր սրբանին . (է առաջին ոսկր ողնա֊ յարին :)

Sacrosánto, ta. Սրբազան, սէ : ֆիափան է :

Saddúcéo. Սադուկեցի :

Saétta. Նետ : օֆ : կայծակին, շանթ : Էլիսէոսէ՛ : աշխատանակ հնգե֊ տասանգիրանեան (առաջ շաբաթ֊ թուն :) Նշմարիտ երկնաչխատիչ : Նէնէնէ : սլաք ժամացոյցի : բաժան սլաք, կամ նետ (ը երկնաչափից :) Ի և ան անձգ ինչ :

Saettáme, ա. — ménto. Նետք, բաժանումն կամ տարափ նետից :

Saettánte, հ. Նետաձիգ, նետ֊ ող :

Saettáre, ն. Հարկանել նետից, նետաձիգ առնել : օֆպանա : ն, և ն. Նետաձիգ լինել : օֆ անման : արձակել, արձակել նետաձիգին հըղ֊ լան անման :

Saettáta. Հարուած նետի : օֆ վնասուած, օֆ էարուած : նետահարեալ մի : օֆ անման :

Digitized by Google

Saettáto, ta. Հարեալ նետիւ, նետահար : օձէն վտրտմած : Ձգեալ զնետ : արձակեալ, ձգեալ :

Saettatóre, ա. — trice, իւ կետահար. գիպաղեղն, կորովաձիգ : նետ բնիպաղ :

Saettiére, ա. կետաձիգ, աղեղնաւոր : օձ սիբձը :

Saettóne, ա. կետ օձ : օձ էքանը :

Saettúzza. կետ փոքրիկ : փնտի օձ : նշմարտակ : նետչէք : saettuzze. ծայրք գչլոյ :

Sáffico, գ. Սափոնեան :

Saffiro. Տ. Zaffiro.

Sagáce, ած. Ճարտարամիտ, հնարքնկաց, խորագէտ, նուրբամիտ, ճարպիկ, զգուշաւոր : սուրգ ինօղ, սրիկ, գիրսանի :

Sagaceménte. Ճարտարութեամբ, խորագիտաբար :

Sagacità. Ճարտարամտութիւն. նրբըբանաւոր, այլազանութիւն, խորագիտութիւն : գիրսանի :

Sagapéno, Se apino, կամ Gomma sagapéna, Gomma seráfica. Ի բժշկական հիւթ ինչ խժային : սկոպինեչ :

Saggétto. Կամ հատատիկայ փոքր

Saggézza. Տ. Saviézza.

Saggiaménte. Խնամանաբար :

Saggiáre, ն. փորձել (զոսկի, և զայլ հրահալելիս :) աես և Assaggiáre.

Saggiatóre, ա. փորձիչ (ոսկւոյ, հրահալելեաց :) ոսկեփորձ : սահակայր : կչիռ ոսկերչաց : վէնէչ :

Saggina. Եգիպտացորեան : տբբը պտղայոյզ :

Sagginále, ա. Ցօղուն, կամ եղէգն եգիպտացորենոյ :

Saggiáre, ն. Պատրաստել (զանասուն :) սէրվանիմէ : — ársi, յ. Պատրաստել : սէրվանիմէ : յօրանալ :

Sagináto, ta. Խառնեալ բ եգիպտացորենոյ՝ ի գոյն եգիպտացորենոյ : պատրաստակ :

Saggiuélla. Եգիպտացորեան անուագան :

Sággio. Ա. հատատիկայ : վէնէչ օրինակ, տարտղոյց : էօրնէչ : ճաշակ, փորձ, փորձառութիւն, քննութիւն : խմխիման, ինչ ճիպէչ : far — . առնուլ, կամ փորձել զճաշակ կերակրոց, կամ գինւոյ ի սեղանի : sággio, կամ Saggiuólo. ճաշակ. (անօթի փոքրիկ՝ որով վաստուցանի ուսիւք գինի ի ճաշակառութիւն :)

Sággio, ia. Խնամառուն, զգօնաբիտ, խոհական : փէրլուր : far sággio alcuno di alcuna cosa. իրաղիկ առնել զոք, ուսուցանել : վարժուաբ էնիմէչ, էօրէնիմէչ :

Saggiuólo. Տես ի Sággio. կշեռոսկերչաց : վէնէչ :

Sagittále, ած. Կետական :

Sagittário. Ա. ղեղնաւոր : օձ սիբձը : աղեղնաւոր (համաստեղութիւն :) գանչ պարձա :

Sagliénte, ած. Երշղ : ángolo —, ցցուեալ անկիւն (մատակոցաց :)

Ságola, Ságola da scandáglio. Գուռնա նաւորդաց : խոփանիչ :

Ságoma. Հատկաբարշ կշռորդաց : գանեաբ ութօա :

Ságra. Օրհնութիւն, նուիրութիւն : նաւակատեաք տաճարաց : խուռն բազմութիւն : ինդանօթ ինչ : Օծումն կամ օրհնութիւն նաւակատեաց : գէլէճ գոռզանամ :

Sagraménto. Տ. Sacramento.

Sagráre. Տես Sacrare.

Sagráto, ած. և այ. Տ. Sacrato.

Sagrazióne. Օրհնութիւն, նաւակատեաք տաճարաց, տօն նաւակատեաց :

Sagrestána, áno. Վերակացու սանդատան, եկեղեցական :

Sagréstia. Ա. սանդատուն (եկեղեցւոյ :) սպասաք եկեղեցւոյ :

Sagrificáre, Sagrificio, Sagrifízio. Տ. Sacrificare, եև :

Sagrísta, ա. Վերակացու սանդատան Պատկին :

Ságro, ra. Տ. Sacro, եև :

Digitized by Google

Sája. Ձուխայ ինչ Նուբը և Թևեվ, կամ Ցխուկ:

Saica. Նաւ ինչ առաջայց: ղայիա:

Sajétta. Ցխուկ: ղայ:

Sajétto. Փոքրիկ առագաստակ:

Sájo, Sajóne, ա. Sajótto. Տա-ռաստակ, դրասա, վարպետանակ: հինեան:

Sála. Սրահ: սօֆա: Լիսեան առուտց: փիլիլ:

Salajuólo. Շահմարան տպի: խոպ հանվելիի:

Salálcali, ա. Աղ ալքալեան:

Salamándra. Սալամանդր:

Saláme, ա. Աղածք մսոյ, առագուխա, երշիկ: պապըրմա, առ-ճուկ:

Salamístra. Խմոյասակ կին:

Salamistráre, ն. Ճամնարան-կել, խմոյասակել:

Salamístro. Տ. Saccentone.

Salamója. Աղքուր, ապտղուր: խոպլու առ:

Salamóna, Salamoncína. Կին խմոյասակ:

Salamóne, ա. Ձուկն ինչ ծո-վային: ապտան պալըղը:

Saláre, ն. Աղել, յաղել, աղիս համամել: խոպլանա:

Salariáre, ն. Թոշակել, տուլ պիոշակ: էօլէօֆե վերկե:

Salariáto, ta. Թոշակառուել, Թոշակաւոր: էօլէօֆելի:

Salário, Saláro. Թոշակ, ռո-ճիկ: էօլէօֆե: tener a — ունել առճկօք, կեղտակուել ծախիւք խա-ղավք:

Salásso. Երասկահատուելիեան, տրեանառուելի: գան ալմաք:

Saláto, գ. Աղածք մսոյ, ա-ղուձխոյ: պապըրմա:

Saláto, ta. Աղեալ, աղիս հա-մամել: խոպլանմըշ: աղի: խոպլու: costar salato. լինել Թանկագնի:

Sálce, Sálcio, ա. Ուռի, ու-ռենի: սէօյխափ:

Salcéto. Ուռենիք, ուռիք: սէօյխափլխ:

Salcigno, na. Ուռենի, յաղի, գիժուարագործ (փայտ:)

Salcraut, ա. Աղածք կաղամբ: ղահանա խոպշուրասա:

Sálda. Ջուր խեժի կամ օսլայի

Saldaménte. Հաստատուն, հաստատապես, ամուգագոյնս: գավի

Saldaménto. Ամծուցումն առագաստ: ընկիմ: հաշիւ համապոյ: հիսաբ:

Saldáre, ն. Ամծուցանել, եռացուցանել (անագաստ, ևն:) ընկինչիլ: la piága. կպել, միաս-րել զվերբ: էաբայբ պիւիէտիրմէ: միաբուլել, կպել յօդիլ աւարտել, կատարել: ragióni, կամ i conti. վճարել զհաշիւն: հիսաբը պիւիէ-մէ, հիսաբպլամա:

Saldáto, ta. Ամծուցեալ անա-գաստ: ընկինչ: օձեալ օսլայիս, խեժիս:

Saldatójo. Ամծուցիչ. (գործի ամծուցանելոյ անագաստ:) հավ-կոս

Saldatúra. Ամծուցումն ա-ռագաստ: ամծուցիկ նիւթ: ընկիմ: ամծուցումն վերայ, տպի: էաբա նիչանը:

Saldézza. Հաստատուն, ամուգա-թիւ, ամրութիւ: գավնիմ:

Sáldi, հ. Քսակ լեզր, զօրացիր:

Sáldo, գ. Հաշիւ համապոյ, վճարումն հաշուի: հիսաբպլամա: far — վճարել զհաշիւն: հիսաբը պիւիէտմէ:

Sáldo, da. Ամրողջ, ողջ անվը-նաս: պիւիէխան, խամամ: ձոյլ (ոս-կի.) համակ: ասմ, պիւիէկնի: հաս-տատուն, անդողդողդ: գավի: ա-ռողջ: սաղ: voce salda. ձայն ան-վնաս, անեղծիւղ: star saldo, կամ sodo saldo. կալ հաստատուն: sal-do. վճարել (հաշիւ:) di saldissi-mo giudício. առողջամիտ, կորո-վամիտ:

Sáldo, հ. Հաստատութիւն:

Sále, ա. Աղ: խոպ: saper di sale. լինել գաղնահամ: խմասա-

լեց սասցուածծ, զուարճալի զրոյց : խնամասուել, հանձար : pigliare il sale. խնամասիանալ, հմտանալ: dolce di sale. անմիտ : con sale. վայելչապար, վայելուչ : senza sale. անազդ, անհամ: փապզդ, փափոզդ:

Saleggiáre, ն. Աղ ածխանել, ազիւ հանելով : թոռդ էփել :

Salétta. Սրահ վոքր: սոճանբի :

Salgémma, տս. Աղ հանքային: գայլ խոռդա :

Salicále, տ. Salicéto. Ռուռնիք : սեոյի-փի :

Salicástro. Վատրի ուռենի: էապան սեոյի-փի :

Sálice, տբ. Տ. Sálcio.

Salicóne, տ. Saligástro. Ռուռնիք ինչ բաբար :

Saliéra. Աղանոց, անօթ ազի : փոդ փոդը : տես և. Salina.

Saliménto. Եղբ, վերրլբ :

Salína. Աղահանք : խոռդ :

Salíno, na. Աղային, ազի :

Salíre, ն. և լ. և — irsi, ի. Ելանել, ի վեր, բլանել : ընփոփ :

Salíre, տ. Եղբ, վերրլբ : ընփըն ընփոփ :

Saliscéndo, տ. փակ, կիմ գրուռնափակ : ճանփալ, ախրիխ :

Salíta. Եղբ, վերրլբ : ընփընչ զոռ. ի վեր տեղը : նօփոռչ :

Salíto, ta. Եղբ ի վեր : ընփընչ

Salitójo. Կոչնիք բլանելոյ ի վեր, ասկղոփբ : ֆըփիչ :

Salitóre, տ. Եղոդ, բլանող :

Saliva. Լորձունք : տակ : fare saliva. տես Salivare.

Saliváre, ն. Ծորիցս ցանել զլորձունս : տակալ ափըմփոփ :

Salivatório, ia. Լորձունահոս (դեղ.) տակ ափըմըճը :

Salivazióne. Հոսումն լորձանց

Sálma. Բեռն: խոփ: կողպատառ, կապուռ : փնչիթը : corpórea salma. մարմին :

Salmástro, ra. Աղի, ազասղտին : խոռդ :

Salmeggiaménto. Սաղմոսերգութիւն :

Salmeggiánte. Սաղմոսերգու :

Salmeggiáre, ն. Սաղմոսել. երգել զսաղմոս : պէտ օգտմփ :

Salmeggiatóre, տ. — trice, ի. Սաղմոսերգու :

Salmería. Բեռնիք, կահք կապուռանք, սայլք: աղբրբփ. ուղպաթը:

Salmista, տ. Սաղմոսերգու, սաղմոսող : տես Saltério. սաղմոսասաց :

Sálmo. Սաղմոս : պէտ :

Salmodía. Սաղմոսերգութիւն :

Salnitráto, ta. Աղգործական, բորակային :

Salnítro, Nítro. Աղբրակ, ընդգործակ, բորակ, բորակ: կիսաբնական :

Salóne, տ. Սրահ մեծ :

Salótto. Վրահակ, սրահ փոքր : սոճքմբփ :

Salpáre, ն. խարխոխ վերրացոյանել լուծանել զխարխոխան : փնդր ալմփ :

Salpiétra. Տես Nitro.

Salprunélla. Sal prunélla. Աղ ինչ արդհատական :

Sálsa. Հաւհամունք, հմանդերք. ձանք կերակրոց : նահամ ինչպէսի :

Salsaménto. Հանդերձանք ինչ կերակրոց : ինչպիսի :

Salsapariglia. Արմատ ինչ բժշկական : տաֆրնա :

Salsédine. Աղտ, հիւթ ազատպղին : խոռդ ընդ ընդոփ :

Salsézza. Աղտ : խոռդ ընդ ընդոփ

Salsiccia. Երշիկ, կիմ երշիկ խոզինի : սոճոփ, փոմոռ սոճոռդ : խուրձ կապուռ յատաղ ի պէտ ապա պատրաստելոյ :

Salsiciájo. Երշկագործ, երշիկ չինկագործ : սոճոփճո :

Salsicciône. Աղբ ինչ երշկի : սոճոփ, ինչպէս :

Salsicciótto. Աղբ ինչ երշկի : սոճոփ, ինչպէս :

Salsicciuólo. Փոքրիկ երշկի,

Digitized by Google

երջիկ : առաջոփ :

Sálso, sa. Աղի : Խոտլուս : կծու, կիմ գառն (լեզու :) երգիծանոզ : խրթնփ փեչին :

Salsúggine . S . Salsezza.

Salsugginóso, sa. Աղի, տալ առատութիւն : Խոտլուս :

Salsúme, ա . Աղուձք : տես և Salsezza.

Saltánte, հ. Որ ընտանուռ, ստուոզ : Punto saltante. խիծ, կիմ տեղւոյն ձուռզ :

Saltáre, բ. Ոստնուռլ, ընտանուռ : ոգեշունչ : անգրաստատիկ, ցոլանալ : անցանել (ի միոչէ խորհրդոց յայլ) կաքաւել : հօրս ինէ. ցի : անցանել ատյուզ (ի միոչէ կողմանէ յայլ:) ելեկի : զանց առնել : a, կիմ sul cavallo. ելանել յերիվար, հեծանել : ախս պինդ : a cavallo. ստնուռլ ի վր ձիոյ : in cóllera. բորբել ի բարկութ : փոքրմոփ :

Saltatóre, ա. – trice, բ. Ոստոզ : ոգեշունչ : կաքաւիչ . լարախաղաց : ոտափառ, ճամպռուզ :

Saltazióne. Ոստիւն : ոգեշունչ :

Saltellánte, հ. Ոստոստոզ :

Saltelláre, ն. Ոստոստել : ախ յառաջ :

Saltellíno. Փոքրիկ ոստիւն :

Saltellóne, óni, հ. Ընդոստ, ոստոստող : andar – . ոստոստել : ոգեշունչ :

Salteréccio, ia, ա. Ոստնուռլ, ընդոստական :

Salterelláre, բ. Ցատկ ոստոստել : ոբի ոբի ոգեշունչ :

Salterélla. Փոքրիկ ոստիւն : Ոստոստիկ վիմաբուռնութիւն ի քիւ ձիոյ : salterelli. լարախաղիկք, (հանապազորեայ :)

Saltéro, Saltério. Սաղմոստարան, գիրք սաղմոսաց : ընդոծ : ոստղմոսարան : առնիոտ : saltéro. թաղ մի առնիոտ հնոց :

Saltétto. Ոստիւն փոքր :

Saltimbáuca, co. S Cantambanca, Cantambanco.

Sálto. Ոստիւն, ոստուռմն, ընտոստումն : ոգեշունչ : կաքաւ : հօտս : prender, fare un – . ընտոստնուռլ : a salti, a salto a salto, հ. ընտոստ : ոգեյարէբ : ordinarsi per salto. ձեռնադրիլ ընտոստ : di salto, հ. ուղղորդ, նոյն հետայն, յանկարծ. առլսիւն : փրկիչ : di salto in salto. ընտոստ, միշտ ընտոստ : յեմ վայրկեն : salto mortale. ոստուռմն վտանգաւոր :

Sálva. Ողջակիզումն քիմ հրացկնոզ, կիմ հրացանիզք միանգամայն և անընդհատ : Խօփ ոգեշունչ :

Salvadanájo. Դրամանոց : փոքր պարկ :

Salvadóre. S . Salvatore.

Salvafiáschi. S . Portafiáschi.

Salvaggína, բ . Salvaggiúme, ա . Վիհս վայրի որսոց, որս վայրի : ավէրխ :

Salvaguárdia . Պաշտպանուռլ, կիմ պահպանութիւն . զորս իշխանին, կիմ զօրապահան ասոյ ուռլիք :

Salvamáno . ասի a salvamáno, կիմ a man salva, հ. Անբռնի, անվնաս, անվտանգ, անեղկերծ, ողջանգամ, անգիմնագործ (կառավարիչ.) յաւպահովի : առ ազնիւն, փօքգաստառ, առ ազնիւ :

Salvaménte. Ցաւպահովի, անվնաս, ողջ անապատ, ողջանգամ, անվտանգ : առ ազնիւ :

Salvaménto. Փրկուռն, պահպանուռն : փոքրիկ – ս . ապահոփ : a salvamento. S . Salvamente.

Salváre, ն. Պահել, պահպանել, պաշտպանել : ապահոփ : փրկել, ազատել ի վտանգէ, տպրեցուցանել : փոքրիկ – ársi, յ . Ձերծանիլ ի վտանգէ, ազատիլ . փրկիչ, փրկել զանձն : Dio ti, կիմ vi salvi. Ի պէ լեր, կեցցէ՛ս : տես ել :

Salvaróba, ա. S . Guardaroba.

Salvaticaménte. Վայրենաբար, տմարդաբուռն, ընկակատպոյիս :

Salvatichétto, ta. Փոքր մի սմսրդուկ:

Salvatichézza. Վայրենութիւն: Բըրառութիւն, սմսրդուկութիւն: հօրէսիլէք:

Salvaticina. Տ. Salvaggina.

Salvático, ca. Վայրի, վայրենի: Եապանի: վայրագ, վայրենաբարոյ, սմսրդկի, բիւրտ: Եօղնի, հօրէսիէ: (ճանապարհ) ամայի, առաւսպարին, սակաւաբնակ: Իմ. պիչ, սորֆ: fiéra, béstia. գազան, երէ վայրի: ճանաւար:

Salvatóre, ս. Ազատիչ, ապրեցուցիչ: Գաբրիէլեան: ՓՐԿԻՉ:

Salvatrice, ի. Ազատիչ, փրկիչ:

Salvazióne. Փրկութիւն:

Salúbre, ն. Salubérrimo, ma. Առողջարար, առողջ: Վնասէն զատ: Եապայբեալ. հաւիէնէի:

Salubrità. Առողջութիւն (օդոց, կլիմակրոց): Վնասէն Եապայբեալութիւն

Salveregina. Ողջ լեր Թագուհի. (է առաջին ինչ:)

Salvézza. Ազատութիւն, պահպանութիւն: Փրկութիւն, խելաց: dell'ánima. փրկութիւն հոգւոյ:

Sálvia. Սաղվիա: Ֆիշ օթա:

Salviétta. Վճենչակ կամ անձեռոցք սեղանոյ: Փիչէչենիրի, էճէչիա

Salúme, ս. Salsúme. Աղածք: Խաշու- ենիներ:

Sálvo, փ. Պահուն, պայման: Փալչ: méttere, porre in —. դնել յապահավի: Էմին էէրէ փօմա: éssere in —. լինել յապահովի: méttersi in salvo. ապահովանալ, անկանել յամուր վայրս:

Sálvo, va. ած. Ջերծ, ապահով, զերծ ի վտանգէ, անվտանգ: Էմին: salvo il vero. Թէ չխաթիւիմ, Թէ չսխալիմ: a capo —. ողջ անապրատս, ողջնդամ: ապ. սէլամ:

Sálvo, ին, կամ նա. Բաց ի. բայց միայն, բայց եԹէ, միայն Թէ, եԹէ ոչ: Ճափէ. փայրը, անճափ: salvo la chiésa. բաց յեկեղեցւոյն: salvo che, կամ salvo se. Նոյն են: salvo che. միայն Թէ: Խէ: salvo che uno. բաց ի միոյն: պէրիքեն ճափէ:

Salvocondótto. Ապահովութիւն զոր խոստանան իշխանք որոց բնակեն ի ահեմնոս իւրեանց: Թագաւոր, կամ նամակ ապահովութեան, բայ փէպէրը:

Salutáre, ն. Ողջունել, ողջոյն տալ: սէլամլամաք: — arsi, յ. Ողջունել զմիմեանս:

Salutáre, ա. Ողջոյն, ողջունաւոր: սէլամ:

Salutáre, ած. հ. Առողջարար, օգտակար, փրկական, փրկաբեր, ոգեշունչ: հաւիէնէի, փայդալը:

Salutatóre, ա. Ողջունաւոր:

Salutazióne. Ողջոյն, ողջունաւորութիւն: սէլամ: Angelica. Գաբրիէլեան ողջոյն, ողջոյն քեզ մարիամ:

Salúte. Ազատութիւն, փրկութիւն: գոյութիւն, խելաց: առողջութիւն: ապրելուք: ողջոյն: սէլամ: l'eterna —. յաւիտենական փրկութիւն: սէլամ: éssere in buóna —. լինել առողջ, քալաղողջ: alla salute tua. ի կենդանութիւն ձեր: էնէնիէ:

Salutévole, հ. Առողջարար: փրկական, փրկութեան: հաւիէնէի: Salutevolménte. Փրկութեամբ, յօգուտ, ի փրկութիւն:

Salutífero, ra. ա. Salutévole.

Saluto. Ողջոյն, ողջունաւորութիւն: սէլամ:

Samaritáno. Սամարացի:

Sambúca. Սինդ ինչ, եղէգնափող: փոփի, փալու:

Sambúco. Ծանձաղիվենի: Խոչէր աղաճ:

Sampógna. Սրինգ գեղջկականաց: փոփի, փալու:

San. Տ. Santo.

Sanábile, հ. Բժշկելի: առողջելի: Sanaménte. Առողջութեամբ: առողջելով: ողջմտութեամբ, առանց կրից, ուղիղ, քալ (խորհիլ:) փօչրա, էյի: խմաստասիրաբար, խոհեմաբար: առողջելով:

Sanáre, ն. Առողջացուցանել, բժշկել: առողջանալ: է. Առող-

լանալ, բժշկիլ: ապաքինիմ:

Sanativo, va. Առողջացուցիչ, առողջարար, բժշկական: սաղացուցիչ:

Sancíre, ն. Հաստատանալ, վըճռանալ, կտրգիլ, օրինադրիլ: գոնաւ պաղլամպ:

Sandálo. Փայտ ինչ հնդկայց: սանդալ: մեկոյկ ինչ: սանդալ սանկ գալ եւզկայց և այլոց առաջնորդացց: գոնդոնդա:

Sandaráca, Sandrácca. Սանդարակ, կամ կարմիր գոյնիկ: գերմերը ղէնըգ: խէժ, կամ մնացուածք դինեայ: ապրշմ գմգը, ապրշմ սաղըգ:

Sangiovannita, ա. Սպանաւ ի կապոյտ պըյն Յովհաննու:

Sanguáccio. Արիւն վատթար:

Sángue, ա. Արիւն: գան: երակ կաղհատուի, արեանատուն: գան ապմաը: ազգ, զարմ: օշ, օինոխ: Principi del sángue. Արքայազունն իշխանք: խաւանուած (մարմնոյ:) cavar —. երակ հատանիլ: գան ապմա: far sángue. հեղուլ զարիւն: գան գնօգիւ: ազգանանիլ: ունիլ, գիշխանուիլ գահատանի տրնան, կամ սպանանիլոյ: էօրինուիլ: restar senza —. pérdere il —. յատնաքիլ, ապաթիլ արեանն: նըւազիլ, լինիլ չնչաստատ, ոգեստ: agghiacciársi il —. լինիլ չնչաստատ, սհմաքիլ: non rimaner sángue addosso. զսհմ հատկանիլ: a sángue. ըս կամն, ըս հաճոյս: andare a —. հաճոյանալ, հաճոյ լինիլ, քաղցրանալ, բերիլ առ ինեն: հաղ եղիգ: a sángue caldo. յեռանգեան կրիոյ կամ բարկուն, բորբոքմամբ կրիոյ, եռանգագին, բուռն, յառաջնուն անգ յարձակմանն: a sángue freddo. յեռանգ զիլանելոյ կրիոյ, հանգաստուտ, անխռով՝ անկարկիոյ սրտոմիս, ցրտուտ: ávido di —. արիւնուրուշ, արեանապրուռ, անգուշ: Sángue di dragóne, կամ di drágo. կապմիկ հինէ ինչ խժապին: գաւփաշ գանը:

Sanguífero, ra. Արիւնագործ:

Sanguificáre, ն. Արիւնացուցանել, փոխադրիլ յարիւն: գանագնիգիգ:

Sanguificazióne. Փոխադրումն յարիւն:

Sanguígna. S. Matita rossa.

Sanguígno, na. Արիւնային: գանգան: արիւնալից: գանը ցգ: արիւնաոտ, արիւնաշպրտակ: գանը: արիւնաուռուշ, արեանապրուռ: գանը: արիւնեղրանգ: գան բնիկի:

Sanguináccio. Կերակուր յաբենէ անասնոյ:

Sanguinánte, հ. Արիւնահեղ: արիւնաշաղախ:

Sanguináre, ն. Հեղուլ զարիւն: գան գնօգիւ: ն. Շաղախել արեամբ: գան բան պատրիրբմա:

Sanguinário, ia. Արիւնուռուշ, արիւնահեղ, արիւնայեզգ: գան գնօգիւն:

Sanguinoléntе, հ. — to, ta. Արիւնաուռուշ, արեանապրուռ, անագորոյն: գանը, գան գնօգիւն: արիւնաշաղախեալ:

Sanguinolenteménte, — nosaménte. Բազում արեամբ, արեան ճաշալղիօք:

Sanguinóso, sa. Արիւնաշաղախ, արիւնայեզգ: գանը: արիւնանագոյն:

Sanguisúga. Տղրուկ: օխլիկ:

Sanità. Առողջութիւն, առողջիք: աղէտ: առեւտուր ինչ՝ որ հանէ ի վեր առողջութեն քաղաքացւոց, եւն: aver buóna, կամ cattiva —. լինիլ քաղաւառողջ, վատառողջ:

Sánna, եւն. S. Zánna.

Sáno, na. Ողջ, առողջ: առողջարար: վերածին: էբայշմեր, հաւնէնի: առողջամիտ, ուղիղ: առնի, փղրտա: անվնաս: անվընաս: օգտաւետ, պատշաճ: poco sano, mal sano. վատառողջ, անառողջ: հիմպրշէ: sano e salvo.

Digitized by Google

անվասանգ, անվնաս, ողջանպատ: աղ. անվնաս: sano di mente. ողջամիտ, զգաստասիրտ: ափըսոս, առողջ: mandar sano altrúi. ի բաց արձակել զրք, լքանել: sta, կամ state sano. երթի ողջամբ, գնաց խաղաղութ: վեր աղաչեցողական:

Sánsa. Ա՛նարածք, կամ ծածկ ծածկոց ձիճի առպարոց՝ յորոց հանել է ձիճին:

Santamaría. խառ ինչ հոռոմ եմ: ա. լեզվնախոտ: հարսնվանիկ: կոյսի և Erba della Madonna.

Santaménte. Սրբապար, սրբաբար:

Santarélla, Santerélla. Փոքր լիկ սբ:

Santasanctórum, ա. Սրբուհի սրբոց, գաբինայ (հին օրինաց:) խորան առաջ. անդանդեր:

Santéssa. Կեղծաւորական բառնալ ապաշխարհի, կեղծաւոր:

Santificánte, հ. Սրբարար (շնորհ.ք.) արբիչ:

Santificáre, ն. Սրբել, որ առնել խոչխոչ": արբել զաւնա: արբացուցանել, գասել ի կարգս սրբոց: է. ե. ի. Սրբիլ, որ լինել:

Santificatóre, ա. Սրբիչ, արբաբարար:

Santificazióne. Սրբարարուհի, արբացուցանելն: արբելն զաւուրս ածնից:

Santino. Փոքրիկ սուտիկ որբ:

Santissimo, ma. Ա՛նմեսանբ: Սրբարգան, (է սպասուածնուն Պապին:)

Santità. Սրբուհի: է և ած սուտածնուն Պապին:

Sánto, գ. Եկեղեցի: փինոկ: entrare, andare կամ menare in — երթալ կամ տանել յեկեղեցի. (տես դնդնգական կանանց:) méttere in —. կարգալ զօրհնութիւն ի վր ծնելն գասին կանանց: Santo, կամ Santi. Պատկեր, կամ սնտուկերք որբ: Santo. Սուրբ, արբակրօն, արբաբնակ: ադիպ մուտքէ, վենեկեան: Sánto, ta, ած. Սուրբ: հնադարձ: Santa Bárbara. Շանմարգան վառօդոյ նաւուց: Santo Padre. Հայր որբ Սրբազան տէր, (առաք պապին:) Սրբակրօն, արբակեաց, բարեպաշտ: ազիպ, եվնա, վենի: di santa, d'una santa ragióne, զ. մեծապէս, յոյժ, առատապաշտ, առատակի (գանել:) փնջ, խիբան:

Santocchieria. կեղծաւորութիւն, կեղծաւորիլ բարեպաշտութիւն, կամ արբութիւն: դիմաբիբութիւն:

Santóccio. Ա՛նմիտ: ահմագ:

Sántolo. Կնքահայր: աղաչող:

Santóne, ա. Ա՛ծ որ. ձգնաւոր առաձիայ: փերվիշ, եվնա:

Santónico. Խառ ինչ գաւնի: խոբաանի:

Santoréggia. Կոտիւնա (խառ) իխոր:

Santuária, ário. Նշխարք որբ: որ անօթ: եկեղեցի, կամ անկի ուր սահմին նշխարք որբ: — ário. Սրբեան, արբան որբ, գասպրոյ:

Sántula. Կնքամայր: աղաչող գաբգե:

Sanzióne. Հաստատուն, վաճառուն: օրինադրուն:

Sápa. Ռուսի, մաճի, քաղցա: պեխմեղ, ևէա:

Sapére, ն, ե. ե. érsi, ց. Գիտանել: պիլմե: di Grammática, la Geometria, նէ. լինել հմուտ քերականի, երկրաչափ, գիտել զերկրաչափ, նէ: a mente. գիտել ի բերան, ի ծիւ: եղպէր պիլմե: saper per lo senno a mente checchessia. գիտել ինչ քաջ. լինել ներկա յիմաց: saper fare. լինել հնարագէտ, խորագէտ: io ho saputo tanto fare, che... յոյժ, կամ յոյնվայր հասուցի զկրն՝ զի... այնչափ ուշասուցայ՝ զի... non sapere altro, che... ոչ զայլ ինչ առնել՝ քան եղծ: non saper, che si fare. և non saper, che si dire. լինել ի վարանս, յերկբայս: saper vivere. լինել խոհականի, զգուշաբար: fate pur, se sapete. արատիք ըստ կարի:

Digitized by Google

Sapére. Իմանալ գիտալ: լինել իմաստուն: ունենալ գիտութիւն: փորձառութիւն: saper di rose. ունենալ գիտութիւն վարդի: sa del múschio. է մշկահոտ: di terra. ունենալ գիտալ հողոյ: Sapére. Երևիլ, բերել զնմանութիւն կնոջ ունենալ զնշանութիւնս նոյն իրիք: պէյնկի: saper buóno. բարկալ հոտ անուշ ունել: Իմանալ փորձել: եւս՝ եւ բանալ բարութիւն, հաճոյ թուիլ: di buóno. բարկալ գիտութիւն անոյշ, երևիլ բարի: non saper di buóno. աղտանալ հոտ գարշ: եւս՝ երևնալ ցանկալի զնշան չարութեան: bene. լինել հաճոյ, բարութիւն թուիլ: մաքսուս կէնկի: saperne male, saper réo, եմ. չարի՝ անհաճոյ թուիլ, տարօրինակ: մաքսուս չէնկի: me ne sa male. գժտութիւնի, ծանր է ինձ: saper grado di checchessía. չնորհս ունել: non ne saper grado. non ne saper nè grado, nè grázia. ոչ մնացուածանալ չնորհս, լինել անշնորհակալ, տգիտանալով: esser saputo. հասկնալի իմանալ ուրիշ զգիտուն: Sapére, ա. Գիտուն, ծանօթ թիւ, հմուտ: իւնի, պիլիչ:

Sapévole, ա. Գիտող, գիտակ, տեղեակ: վոփուճի:

Sapiénte, ա. Իմաստուն, գիտուն: ափըլը:

Sapienteménte. Իմաստնաբար: ափըլ իլէ:

Sapientíssimo, ma. Ամենիմաստ, գերիմաստ:

Sapiénza. Իմաստութիւն: իւնի, ափըլլըգ: գիտութիւն իմաստութեան: հասկնալութիւն, ուսումնասիրութեան:

Sapienziále, ա. Իմաստուն, իմաստնական: Libri Sapienziáli. Իմաստնական գիրք. (հոգեւոր գիրք Սողոմոնի, եւ հեղինակաստուածական:)

Saponája, Saponária. Օշնան: լոշան, կոշկեր:

Saponájo. Ոճառապուրծ, ոճառուսուճառ: սապունճի:

Saponáta. Փրփուր ոճառի: սապան փըփիկեան:

Sapóne, ա. Ոճառ: սապոն: pigliare il —. կաշառապահի լինել:

Saponería. Գործատուն ոճառի: սապոն փըրճանաը:

Saponétto. Ոճառ մշկահոտ, անուշահոտ: փոփ սապոնաու:

Saporáre, ն. Ճաշակիլ, առնել գնաշակ: կնքնի ատմ, փորձել: Sapóre, ա. Հասի ճաշակ: փոփ, կնքնի: ախորժ, քաղցրութի, բերկրութի: di mezzo —. Ը քաղցր եւ Ը թերթ, թերաղ: նայհօշ:

Saporétto. Գոյգն հասի: հասիր մնացեալ: ախորժի հասի:

Saporífico, ca. Հասնարար:

Saporitaménte, Saporosaménte. Հասնով հասնալուբը: քաղցրութբը, բերկրութբը:

Saporitíno, na. Փոքր մի հասիկ:

Saporíto, ta. Saporóso, sa. Հասիկ, բաղձ հասի: ճաշիւ, կնքնի: հասնոյ, քաղցր, բերկրալի: շնորհալի (այր.) քաղցր: խորագէտ:

Saporosità. Հասնարութի, հասի: կնքնի, փոփ:

Sáppa. Թիւրմեան: Տ. Sapa.

Saputa. Գիտուն, ծանօթ, տեղեկութի: պիլիչ: senza mia saputa. ոչ գիտնալով իմ: պիլմէդիկէդ:

Saputaménte. Գիտութբը, հասկնալով: կն գոսի:

Saputéllo, la. Իմաստասէր:

Saputo, ta. Գիտացեալ, ծանուցեալ: պիլինմիչ: հասկնալեալ եւ գ. իսկ հմի, զգայլ, փորձ, տեղեակ: ա, գըլլը, վոփուճի:

Saputóna. Կին իմաստասէր:

Saracináre, ն. Խայծել խաղոյդ: ալամա փնտրել:

Saracinésca. Սահանք Լուբց: սահանք ի խաղալանել զանազան անուանոց, եւն. վերադարձուածք: սամա գադա, դէդիկ:

Saracinésco, ca. Saracénico, ca. Սարակինեանական: toppa saracinesca. կին սոսկ Saracinesca. Սարկ

ինչ, վանգաղակ : ախլիխ :

Saracíno. Պ, պատառակ ափգաւոր բաց: Սարակինոս: Saracini. Խայծ ձկի համար խառղոց :

Sarcásmo. Երդիծանուէ. (ազգ ինչ գժնգակ հեգնուէ :) էքսինգի :

Sarchiaménto, Sarchiatúra. Քաղահան :

Sarchiáre, ն. Քաղահան առնել : այրբեցամատ :

Sarchiatóre, ա. Որ քաղահանի առնէ :

Sarchiélla, Sarchiellíno, Sarchiéllo, Sarchiétto, Sarchiolíno, Sarchionçéllo. Փոքր քերոց :

Sarchielláre, ն. Փոքր մի քաղահան առնել :

Sárchio. Քերոց ապրանքացոյ : լափա :

Sárcina. Բեռան : խոփ :

Sarcocéle. Փոչոնանկուէ ինչ :

Sarcocólla. Աղձղուէ, (խէժ ինչ :) անձաւուր :

Sarcófago. Շէրմ ինչ նախնեաց :

Sarcología. Մսառնուէ, Հառաջմունդ կենդանեաց :

Sarcóma, ա. Ուռոյց ինչ :

Sarconfalo. Ուռոյց ինչ պորտոյ

Sarcótico, ca. Մսաբոյս (գեղք)

Sardélla, Sardína. Ձուկն ինչ ծովու : աթթկեա, Խիրհօ :

Sardonia. Մարդունկի խոտ :

Sardónico, գ. Եղինգնաքար (սարդիոնեան :)

Sardónico, ca, ածՀ. Սարգսնկի կեան (ծիծաղ :) հեգնական (ծաղղոտ :)

Sarménto. Տ. Sermento.

Sarnácchio. Խուիք : պալխոտ :

Sarnacchióso, sa. Լի խխոտք պալխոտը :

Sarpáre, ն. Տ. Salpare.

Sarrocchíno. Կաշեայ հանգերձ ինչ ուխտաւորացոյց :

Sárte, f, յոգ. Պարանք առաջ ոստանի նաւուն կապելոյք յառաջ գաւառակն : սերեն խէչերի :

Sartiáme, ա. Պատռանք նաւուն

Sárto, Sartóre, ա. Sartóra, f. Դերձակ : Խէրվի :

Sassáfras, Sassafrásso, ա. Փայտ ինչ գեղին և գառնահամ: սասաֆրաս :

Sassája. Քարակոյտ պատռատոր գետոց : սաս պէնի :

Sassajuóla. Քարամարտուէ : Ռաջ փէօխնէիա :

Sassajuólo, ածՀ. Վխտաշնակ (ազգանուն :) քարամէիզ :

Sassáta. Հարուած քարի : Ռաջ վարտաշ : aver la —. Հարուածիլ քարամբ: ժայռ, առաստաղ տեղւոյ:

Sassatéllo. Տ. Sassolino.

Sásseo, ea. Քարուկեղէն :

Sasséllo, Sassettíno, Sassétto, Sassicéllo. Քար փոքր: Ռաշէիդաղ

Sásso. Քար, վէմ: Ռաշ: ժայռ: գոյտ : վխտաւոր գերեզմանի . առաստան : fare a' sassi. մարտնչիլ քարբառնգուքը: Ռաշ փէօխնէինի էքֆոտ:

Sassolinétto, — líno. Sassuólo. Տ. Sassello.

Sassóso, sa. Քարուտ, քարտղեայ, առաստաղոտի : Ռաշէը :

Sátan, Satána, ա. Սատանայ, սատկայէլ: էնչեան :

Satanásso. Ըստի է : գէ. : ձին : այր կատաղի, ժանտաժոռտ, որ դի բերէնայայ :

Satánico, ca. Դխտական :

Satéllite, ա. Թիկնապահ: սղտ: ան և Birro. սպրանկակ մարդ:

Satellízio. Թիկնապահութեի : գունդ Թիկնապահաց :

Sátira. Երգիծաբանուէ: հեգնէա, հիճկա, էգրմի :

Satireggiáre, ն. Ցօրինել երգիծաբանուէս, երգիծաբանել : պահապահակել: էգրմէ :

Satirescaménte. Երգիծաբանօրէն, որպէս զերգիծաբան, երգիծաբանուէ :

Satírico, գ. Երգիծաբան :

Satírico, ca. ածՀ. Satirésco, ca.

Digitized by Google

երգիծապատանական, կծոտական, կծու (բան.) գաւեղ:

Satírio, Satirióne, ա. Սատիրական:

Sátiro. Սատիրոս: Խոպան տափակ: վայրենատարագրուհի, տանտրտիկ: երգիծապատան:

Satisfáre. տ. Soddisfare.

Satisfattívo, va. Satisfattório, ia. Վճարողական:

Satívo, va. Ընտանի (տուներկը) պօսնական: անբանական, կամ տնեցմանելի (անգաստատան:) էտիկէտ:

Satólla. Սինչեւ կերուխումը տրտ բաւականի է ինչպես որ: torr' una satolla. տանել գլուխ: փոյտ:

Satollaménto. Յագուցում, յագուրդ: խօտաք: կշտացուցանելը յագուրդ, յագրուել:

Satolláre, ն. Յագեցուցանել: փոյտաբոյս: ի. Յագիլ: փոյտ:

Satóllo, la. Satolláto, ta. Յագ, յագեալ: խօտ: յագրացեալ, ձանձրացեալ: պէտ:

Satrapía. Սահմանապետութիւն:

Sátrapo. Սատրապ, նահապետ, զօրագլուխ: ուշ պէյ, խան:

Saturáre, ն. Յագեցուցանել, (քիմիական:)

Saturazióne. Յագուրդ:

Saturnále, հ. Saturnalízio, ia. Կռոնական:

Satúrno. Երկաթ: պահաւ տէյվան: կռոնոս:

Saviaménte. Խնայողաբար, խնայողութեամբ: տգէտ խելք:

Saviézza. Խնայողութիւն, խոհեմութիւն: տգէտլուկ, տգէտ:

Savína, Sabína. Թուփ մը մշուագալար: գաբա սրպէնտ:

Sávio, ia. Savissimo, ma. Խնայողաբար, խոհական, հանճարեղ: տգէտլուկ: տեղեակ, փորձ: far sávio alcuno di checchessia. տեղեկացուցանել: Գիտուն: իմաստուն, օգուտ: sávio di ragióne, կամ sávio. իրաւագէտ, փաստաբան:

Savióne, ա. Ս ճ խնայող:

Savóre, ա. Հոտ, հաչակ: պատ: խառնուրդ, հանգիստ: էկզոտիկ: Ախորժ, ախորժելի:

Savorra. Աստախիճ: գաճիր:

Savorráre, ն. Դնել ի նաւի գնաստախիճ: ի գինի գաճիր գօսպ:

Savorratóri, ա, յոփ. Խճաքարուտ նաւահանգիստ:

Sáuro. Ի գոյն ինչ ձիոյ ընդգորշ, և ի մեղր խառնուած:

Saziábile, հ. Դիւրագոյացի: Ախորժ, փոյտ:

Saziabilità. Յագութիւն:

Saziaménto. Յագուցում, յագութիւն: փոյտ: յագրութիւն, տարաքնութիւն: պէտիլ:

Saziáre, ն. Յագեցուցանել, ախորուել զկամս: փոյտաբոյսի:

Saziáto, ta. Յագեալ, յագ: փոյտած, խօտ:

Sazietà. Յագութիւն, յագուցում: փոյտ:

Saziévole, հ. Յագեցուցիչ: փոյտագին: գիւրագոյացի, յագեալ: խօտ: յագրացուցիչ, տարաքնացուցիչ, ձանձրալի, գաւեղ: օտանգերգեզ:

Sazievolézza. Յագութիւն: յագրութիւն, ձանձրոյթ:

Sazievolménte. Ձանձրալի ինի, տարաքնութեամբ:

Sázio, ia. Յագ. յագեալ: խօտ:

SBA

Sbaccelláto, ta. Ձանձրացի ապատեղից (ունդք:)

Sbadacchiáre, ն. Բանալ անհետեւ զգեստներն, յորոնցմէ անհետեւս: Թարթափիլ ի անուախ:

Sbadatággine. Անուշադրութիւն, անուշադրութիւն, զանցառութիւն: հաճախ:

Sbadataménte. Անուշադրաբար, անխորհրդաբար:

Sbadatéllo, la. Փոքր մի անուշադիր:

Sbadáto, ta. Անուշադիր, անխորհուրդ, ցնդաբանի ի մտաց, անվոյլի: Փիւր գօսպան, հաճախուզ:

Digitized by Google

Sbadigliacciáre, ւ. Փոքր մի յօրանջել:

Sbadigliáre, ւ. Յօրանջել. եւ նկ. փ:

Sbadíglio, Sbadigliaménto. Յօրանջումն, յօրանջ: կ. նկ. ւ:

Sbagliáre, ւ. Վհատիլ, վհատիլ. մոլորիլ: Եանդ. ընծ. փ:

Sbáglio, Sbagliaménto. Վհատութիւն, վհատանք, վհատանք: Եանդ. ընծ. ընծ. եանդ. ընծ:

Sbaire, ւ. Երթիլ, կամ հասանել դուռնոյ երդեաց, պահի հարկանել առաջիլ: պէյնէլ ասմամբ:

Sbaldanzáre, ւ. Վրատարկել լինել, վհատիլ, զարհուրիլ: խրախ. փ. ընծ. փ:

Sbaldanzíto, ta. Վրատարկած, լքեալ, զարհուրեալ:

Sbalestráre, ն. Վրթիլել ի նետատանիկ: նիշանա վրթիլ ընել: զարտուղել յընթացից քանիին: Սրճանել, ընկենուլ: ասխ. փ:

Sbalestrataménte, ած. Անխորհրդաբար, անխոհեմաբար:

Sbalestráto, ta. Բերթուած, կամ վրթեալ, տապատ-բերթեալ: occhi — . աչք զնայրօք յաճախեալ: Անխորհուրդ, անխոհեմ. ի գործս ղալնէն:

Sballáre, ն. Սրճանկել զբեռն. նեղս: փնոյի եօզմէ:

Sbalordiménto. Սաչուն, Թմրութուն: ղալնէնըմէ:

Sbalordíre, ւ. Սաչիլ, Թմրիլ, քարանձանալ, այլակերպ: ղալնէ: ն. Սաչեցուցանել, Քարանձացուցանել, տարակուսցանել: ղալըրմէ:

Sbalordíto, ta. Յաչուած կամ Թմրեալ, Քարանձեալ:

Sbalzáre, ն. Սրճանկել, ընկենուլ, արկանել: ասխ. փ, պրոփ. փ: ւ. Ոստոտուլ. յարճանիկ: սըլէ ոմսմ, ասըլմ. փ:

Sbálzo. Ոստումն: սըլրայըշ:

Sbandaménto. Վատնումն:

Sbandáre, ն. Վատնել, ցրել, քանդել: փաղըլմ. փ, ոչօփ: ւ. և ֆ. Ցրուիլ: փաղըլմ. փ:

Sbandeggiaménto, Sbandiménto. Աքսոր, ապստամբութիւն: ոխրլիան:

Sbandeggiáre, ն. Աքսորել: ոխրլիան էնէմ. փ:

Sbandíre, ն. Ծղոյն է: մեկտել յանձնել: Գուարճատացնել, յաջողացուցանել: ոխրլիանօղ փնփոխրմ. փ

Sbandíto, ta. Աքսորեալ, ապստամբեալ: ոխրլիան:

Sbaragliáre, ն. Ցիր և ցան կատարել, փախուցանել: փաղըլմ. փ: ւ և ֆ. Ցիր և ցան լինել: փաղըլմ. փ:

Sbaraglíno. Կարտ, խաղ. խաղաթղթի: ասխ. ասան. կարտ: Խաղալ:

Sbaráglio. Ցրուումն, վատնումն, վհատութիւն, վհատութուն, խառնակուած: փաղըլմ. փ, գարըլմ. փ: a sbaráglio. խառն ի խուռն: métter a— խորտակել, կամ ցիր և ցան կատարել, պօզմ. փ: (զգօգա:) փաղըլմ. փ, պօզմ. փ:

Sbaráglio. Կարտ. խաղ. զոր խաղան երթիք քոչիքք:

Sbarattáre, ած. Sbaragliáre.

Sbaraszáre, ն. Բառնալ զխոչընդոտս: Էնիկլի փաղըրմ. փ:

Sbarbáre, Sbarbicáre, ն. Խրլել արմատաքակ: փնօփոխն ըփարմ. փ: խրլել, հանել:

Sbarbatéllo. Աղմօքաս: ասփնըղ:

Sbarbáto, ta. Կոյն է: խրլեալ արմատաքակ: փնօփոխն փօխարըմըշ: կորզեալ:

Sbarbazáre, ն. Վատնել, կորստանալ, սորտանալ: ապարըմ. փ:

Sbarbazzáta. Քաջքաջութիւն երկայնախօսութիւն, սանձաքաշութիւն: փնդիկն չէփ հնօփ: dare, fare una — . հշմարիտ խօսիլ:

Sbarcáre, ն. Հանել ի նաւէ, կամ ի ցամաք: ինդիպն ըփարմ. փ: ւ. և ֆ. Եջանել ի ցամաք, կամ ի նաւէ: փարայ ըղեմ. փ:

Sbarcatójo. Տեղի յորմէ՝ ուր հանեն զբեռնիս ի նաւէ: խոչընդ:

Sbárco. Եջանեալն ի ցամաք: fare un — . եջանել կամ Թափիլ ի ցա-

Digitized by Google

մասք : գաբայա լբփնա՛ լբփաբմա՛ :

Sbárra, ro. Ա՛ի՛ճնապրփնլ կբրճիմն (փողոցաց, ամպից.) ամպբրբ ապետ, ակնատուր, ապրգնլ, ցաւնկ : պնօպի, գօլ պնմնբի, սբբրփ, նմնկնլ, պնմնփ : Գաղղ. ևմ բառգ. (և կատ բանտանոց) փնկէնկ :

Sbarráre, ն. Ա՛ի՛ճապետ ապրկատնել, ամպճապետանլ, ցաւնկնլ : պնօրնփ, գաճամա՛ :

Sbassáre, ն. Խամապհնցատցատնել, ցատծոտցամնել : նփպնրմփ :

Sbastáre, ն. Հանամլ գհամամամ՛ գնորգրմնին : նչէրի՛ փօլամը լբփաբմա՛ :

Sbatacchiáre, ն. Ջգնամամլ. հապկամամլ՝ զապկոտցամնել զրգը լբ ապմնին : նէրբի՛ փոալաբա լապմնփ :

Sbáttere, ն. Բաբաստնել, զապկոտցամնել : փօփաբլնաբմա՛ : ատատապգնցատցամնել : Խձնիմփ : Նօտատգնցատցամնել, բատամնալ բնչ՛ի գտաանպրին : նփսխլմփ, նփպնրմփ : i denti. բատաստնել կամ կրճամել զատատանուն : Sbáttere, լբ Շապժրմլ (՛ի կրնց, ՛ի ցատց անպրմնոյն.) լնգնել, տատգ նապամլ լատալամնա՛, ձկբա լնգմփ : ֆ. Շապժրմլ, ցնցրմլ, ատատամնկ : պնյնի մփ : Ն. Ցնցմլ (ձխոց.) շապժնել պնյմփ : le mani. Ծատաս հապկամամլ : եւ փատնա՛ : i piédi. գաղնել : Նչէմփ :

Sbattezzársi, ֆ. Ի՛ատամալ գհամատատ : փնի՛նպէն պկծմփ : գնամնել զամնատն նս բ : ապբրբ պեդնէպրնմփ :

Sbattimentáto, ta. Ա՛րնեալ զատատնբ :

Sbattiménto, Sbattíto. Ցնցատ, ապրն, շապժատմն : պնյմփ : di mani. Ծատի : di piédi. գաբնեն տապկ : de' denti. բատաստնմն ատատմնմց, կրճամն : Ստատնբատկատնե (բատատատ բնրալ ապտրմնոց :)

Sbattúto, ta. Շապժեալ, շապժգնալ, ցնցեալ : պնյնիմփ, ատբատնմբ : վնհատագնին : պնէրպնի : վհատնեալ : նաբէնի գբբրնմբ : զապհատրնալ : ատատկատեալ : occhi sbattuti. ատչք կկոցնեալք :

Sbavatúra. Լորձոնք : ատլէատ :

Sbavíglio. Տ. Sbadíglio.

Sbeffáre, Sbeffeggiáre, ն. Ծատզբբ կամ խոզ ատանել : գնպգ նմնէ :

Sbeffeggiaménto. Ծատզ, խոզ, ատյանի : գնպգ :

Sbellicársi, ֆ. Խոմիլ ատպատատ :

Sbendáre, ն. Հանանել գվնատատ կապնե : ատլ պատբատբ լբփաբմա՛ :

Sberciáre, լ. Ո՛չ հապկամանել ՛ի նատատատանին : նէրբնա վնաբմա՛ :

Sberleffáre, ն. Խատցել գնբրնատ : ծատանծատատբ գնմնատ ծատզբ ատանել

Sberléffe, Sberléffo, ար. Խնատատատծ նբրնատց : ծատանծատատբ գնմնատ ատտ ՛ի ծատզբ ատանել զրգը :

Sberrettáre, ն. և ֆ. Բանատալ գգտատնին : տզմատանել : գնլատ վնրմնփ :

Sberrettáta. Ոգմդ՛ն : գնլատ :

Sbevazzaménto. Ա՛րատցատ՛ն : ատնէտ ատրատտանին :

Sbevazzáre, ն. Լ՛ատնել ատնէտ՝ բատզց ատնէտ : սբգ սբգ նէպնփ :

Sbévere, ն. Լ՛ատնել ատտատնփ, ատնչատն. քատանել գբատտատկին : չգգ նէպնփ :

Sbiadatéllo, la. Փոքր ակ բատցատ գոյն, ատյծատտ :

Sbiadáto, ta. Բատցատգոյն, ևմ ատյծատտ (կատցատ.ատատկ :) ատբրգ :

Sbiancáre, լ. Հատփանփել ՛ի ատփատատկ, լանատանալ : ապրմփ, պեդատպ լատմփ :

Sbiecaménte. Ա՛ռ ՛ի շնզ, խոտորնակի : էդրի՛ :

Sbiecáre, լ. Գնատալ ատտ. ՛ի շնզ, շեղիլ : այգբրբ նիմփ : ն. Գխատնել ատտ. ՛ի շնզ, (ատտ. ՛ի քնտնել զատզտրե՛ն իրնկը :) guardar a sbiéco. Նդոն է :

Sbiéco, ca. Sbiéscio. Շեղ, շեզնակ, խոտորնակ, Թխբ : էդրի, ա՛յ գբբրբ : a կամ in sbiéco, հ. ատտ. ՛ի շեղ, ատտ. ՛ի կողմն, խոտորնակի : այգբրբ, նանպէդի :

Sbigottiménto. Ա՛ատատի : գօրգոտ

Sbigottíre, ն. Գահատցամնել, զատհատուբնցատցամնել : էնի գօրգոտնմ՛ : լ. և ֆ. Գահնտուլ, զատհատրնլ, ատատատբնկնլ, լբքանիլ : էնի գօրգմա՛, խոբնի գայլմնա՛ :

Digitized by Google

Sbigottitaménte. Ակհիւ, տապ. նապատ, գողոշ, երկիւղագին:

Sbigottíto, ta. Ջահի հարեալ:

Sbilanciaménto, Sbiláncio. Բարձումն հաւասարակշռուէ:

Sbilanciáre, ն. Բառնալ զհաւասարակշռութիւն:

Sbirciáre, ն. Կծկել, կիսաժմփոփել զաչս առ՝ի քաջ նշմարել:

Sbirráglia, Sbirreria. Կալաննատրականք: հաւաստրք:

Sbírro. Կաշխատորական: հաստոն:

Sboccaménto. Հոսումն, հոսանք: ափըլ: di strade. ելք, կիսգլուխք ճանապարհաց: օճափ պաղը:

Sboccáre, ն. Հոսել՝ի ծով, ի գետ: փչիլիկ ափամբ: զեղուլ խոժիլ արտաքս, խլանել աստակոտքս արտաքս: փղրըմխրաւէ՛՛, էրգնամբ: i vasi. հեղուլ փորր մի՝ի բաժակս: խաչմամբ: Sboccare. խորտակիլ զբերան կիսզ ըչբեծուն անօթոց: ապուը գըրամբ: խօսել անգուռն բերանով, զազկրա, անմտաբար: էկըլովըը պօյլէմբ:

Sboccataménte. Ցոփս: էգեգպիլ: parlare. զազրաբանել, խօսել գժպատահս:

Sboccáto, ta. Հոսել՝ի ծով: փչիլիկ ափըլը: ցոփաբան, զազրախօս, անզգաստ՝ի զրոյցս: էգեգպիլ: խաւսեցրախս (ձի:) ապուը էգէ: որոյ բացել է բերան, (ասի զապակի լի անօթոց:) ապուը պուբ: ոյոյ խորտակել է բերան, (ասի զանօթոց:) ապուը գըրբի:

Sboccatúra, Sbócco. Հոսումն՝ի ծով: ափըլ: բերան գետոց: ապըլ:

Sbocciáre, ն. Ֆիթիլ ծաղկանց էլիլէ պուբլամբ:

Sbocconcelláre, ն. Ուտել փոքըր մի: ուտել կրծելով: կիսրմբ:

Sbocconcelláto, ta. Հաւսել՝ի փոքր պատառս. բրգեալ: խրլա խրլա օլմաբ:

Sbombardáre, ն. Արձակիլ ռմբիկէնս, ուրիսպրտակս: գոռմպոբ ատիմաբ:

Sbonzoláre, ն. Աղէմաբ լինել: փպպէ օլմաբ: ուտել ցպպրպատեմ:

Sbonzoláto, ta. Աղէմաբ, փոշատանի: փպպէ:

Sbordelláre, ն. Ընատասիկ բազատած լինել: գահէկանըէգ կիսգ: ազատակիլ, շատաբել:

Sborráre, ն. Ի բաց հանել զխոզըածս: ատել հատորձակ զնմին:

Sborsáre, ն. Հանել՝ի քսակէ, վճարել առձեռն դրամով: էէչին էօփէգ:

Sbórso, Sborsaménto, Sborsatúra. Վճարումն դրամոց: էօփէյէ

Sbottonáre, ն. Քակել զկոճակս: փխյակէրի ակօփգ: տեւս և Sbottoneggiáre.

Sbottoneggiáre, ն. Ընչնամատիպ լինել, կծանել զոք: ակօզ խէն խնձիլիգ:

Sbózzo. Տես Abbozzo.

Sbracársi, յ. Հանել զնդրավարտիս, ընկենուլ զվարտիս: փծուս էըփօբմաբ: ձկիրը զնմի փոյմ՝ի վէջ առնուլ:

Sbracáto, ta. Անվարտիք, հանէ զվարտիս: փծուսուս:

Sbracciáre, ն. Հանել՝ բառնալ՝ի բազկաց: փօլուսիան լիսրմաբ: յՖանալ՝ մերկացուցանել զբազուկ սրտի: փօլուբը ալմաբ: զամ ձիրգն ձրկտեցուցանել: էէգ լալըըմաբ:

Sbracciáto, ta. Մերկաբազուկ, հոլանի բազկօք: փօլաբը պուբի:

Sbramáre, ն. Լնուլ զփորափքն, յագեցուցանել: ճոթոփըն էգիլիլ փիրմէգ: յ. Կատարել զկամս անձին, ընուլ զցանկութիւն: ճոթոփը նա էրմէգ:

Sbranáre, ն. Ցշել. պատառուլ: էգրմաբ: ի բաց բառնալ, անչատել: այըրմաբ:

Sbranatóre, ա. Պատառօղ:

Sbrancáre, ն. Ուրշել յերամանկէն, հանել՝ի հօտէն: ախբիսպէն այըրմաբ: յ. Օձտիլ յերամանկէնսախ-

Digitized by Google

բիւրեղն այրելմամբ :

Sbráno. Ցօշոռաձև, յօշոռատեսիլ :

Sbrattáre, ն. Մաքրել զպրտիք : նիւթել :

Sbricioláre, ն. փշրել մանրել, քնատել : ածխահանել, էդղիել : բրդել :

Sbrigaménto. Աճապարութիւն, փոյթ, ազատագործ : լուծուածք :

Sbrigáre, ն. փոյթ առնել, փութալ, վաղվաղակի վճարել փութացնել : ինչ պիտի երթայ, եկիր լմնցուր : ազատել : գործարկել : յ. Ճղոպտել, զերծանիլ, փութալ : գործարկել :

Sbrigataménte. Աճապարանօք, փութով : լուծեցի :

Sbrigatívo, va. Sbrigáto, ta. փոյթ, ազատ, շիտակ, գիւրին : լուծեցի : la più sbrigata via. կարճագոյն ճանապարհ : գործա էօյն է sbrigata. վճարեալ է . ի կորուստ մատնեալ է : իւր պիտին :

Sbrigliáre, ն. Հանել զսանձն : ինքն ընթանալ : քակել լուծանել : լծօղէ :

Sbrigliáta, Sbrigliatúra. Քարշումն սանձին : ինքնակամութիւն : կշտամբանք : dare una — . կշտամբել : ազատլանալ :

Sbrigliáto, ta. Աշնանձ, առանց սանձի : ինքնիշխան : անառակ, ցոփ : զեղծ : պոռնկող : փնդնող էհմի հալէ : կատաղի (յորմէ ածումն :)

Sbrizzáre, ն. Տ. Sprizzare. փշրել մանրել : ածխահանել :

Sbrogliáre, ն. Բառնալ զխոչ, զվնաձիոն, վերծուցանել : փալրըդպան գործարկել : ársi, յ. Ջերծանիլ ի գժտարուեցն, ազատանիլ : փալրըդպան գործարկել :

Sbrucáre, ն. Տերևաթափ առնել : եփրատկըը փօփսել :

Sbruffáre, ն. Վռնգել քերանով : աղըդըլա առ էխսնիւրմէ :

Sbrúffo. Վռնգուածի քերանով : էխսնիւրմէ :

Sbucaménto. Ելանելն ի ծակոց :

Sbucáre, ն. Ելանել ի ծակոցէ : փընփօփել ընթանալ : ելանել արտաքս ի մի տեղ ի ծակոց : ն. Հանել ի ծակոցէ փընփօփել ընթարկել : հատնել արտաքս :

Sbucchiáre, Sbucciáre, ն. Կեղևել : օշնալ, գաղտաղտ ընթարկել :

Sbudelláre, ն. խոցել զաղիս, ծակծկել՝ հանել զիմորտսիս : պատըռտել զորալըը էտրալսմամբ՝ ընթարկել :

Sbuffáre, ն. Ընչել առ բարկութեն, ընչել զբարկութէ : փըչացնել : ն. Աճել զայրագնիլ, երկրտրուիլ կատաղութէ : ընչել առ ահի, (առի ըզբնիոց :)

Sbúffo. Ընչիւն մեծ առ ահի :

Sbugiardáre, ն. Ցանդգիմանալ զատաւելն : էալան ընթարկել :

SCA

Scábbia. Քոս, բոր, բորոտութի : ոչոռ, ինձի :

Scabbiáre, ն. Սրբել ի բորոտէ : Տես և Piallare.

Scabbiósa. Խոտ մի : գամօռա :

Scabbióso, sa. Քոսոտ, բորոտ : ոչոռատ, ինձիւկի :

Scábro, ra. Scabróso, sa. Խոր, տափատեալ, խիստ, անհարթ : տափ, էյրի պիւրիւ : գժտատիպն : վատնգատոր : ընկին, ընկինկէն :

Scrabrosità. Խորատափորութի, խատութի, անհարթութի : տափընթէ :

Scacazzáre, ն. և յ. Թորել զկղկղանս առատ անգ. : վատնել զինչս յոռնութեամբ :

Scaccáto, ta. Scaccheggiáto, ta. Սրատիլ տատրընջամած, գործեալ ի ձև փոքրիկ քառակուսեաց :

Scacchiére, տ. — ro. Տախտակ տատրընջոյն : տախտակ խոհեմութ :

Scacciaménto, տ. Վերծուածի, ապստրութէ : գօվմա, պիւրինի :

Scacciamósche. տ. Paramósche.

Scacciáre, ն. Վերծել, ապստրել զանել վանել վռատրել : գօվմատ, փըփ ընէմէ :

Scacciáta. Վերծուածի, վռատրու-

Digitized by Google

մըն, վանուժիս : գովչա :

Scacciatóre, ս. Սերժող :

Scácco. Խորան սատրընջեայ : ա-նէ : a schacchi, ղ. առ. Scaccato. Scacchi. Խաղ սատրընջեայ : սատրանճ : Լա՛ սատրանճը սատրընջեայ : սատրանճ ֆիսոֆեսի : Scacco matto կամ Scaccomatto. Ցաղթուիլ ի սատրընջ խաղալկոնէ, պատուել Թագաւորէն : avere, ricévere, dare scacco, կամ lo scacco, կամ scaccomátto. բառնալ, կամ բառնիլ ի սեղանոջէ : կրել զինեալս, ինաւել յոյժ

Scadénte, ած. Սպրիս, վազեալ դրան, վաստնապատրոյն : էպնա, պահա ալեաք :

Scadénza. Անկումն : փութ : ժամանակակէտ վճարման : վոփ :

Scadére, բ. Անկանիլ (ի սեծոջէ.) խոնարհիլ, նուաղիլ, վատնապանալ, պակսանիլ : փուղիէ, նէ-սիլէ, ենիէ, դեօխունենիէ : անկանել ուսիւք ինչ ժառանգուքեն : ձէրա փուղէ : պակսանիլ դրամոց : ահճէ նէսիլէ : անցանիլ (ժամուց) ինչ ձէ : Վճարել, կամ առնել ինչ ի պայմանել ժամու : վճռինինճ էօփէսէ՝ էնիէ :

Scadiménto. Անկումն, նուազումն (ընչից, եւն.) խոնարհումն, կործանումն (տերութե) փութ, նէսիլէ :

Scadúto, ta. Անկեալ, նուազեալ, խոնարհեալ, անկած : փուղիու, նէսիլէլ, փուղիի :

Scáfa. Ղաստակ ինչ փոքր :

Scaffále, ս. Տ. Scansia.

Scafláre, ն. Ջոգ առնել : ևիճի-նէսէ : խոպալ զայր և կոճառս : ինէսէ ի ևիճի օյնամաք :

Scáfo. Գոգ նաւու, նաւ ամ-կաղմ : ինէսինէ :

Scaglia. Թեփ (օձից, ձկանց, եւն.) փուռ սայեղոք կոճոց, մանրիկ քարունց : Խալաղ : Հանելոք հրահարելուց : փըլըչմըմ : a scáglie. տալ զթեփս :

Scagliaménto. Ընդհակումն, ձգումն : սրընգ :

Scagliáre, ն. Հանել կամ քերթել զթեփս ձկանց : փուռլայրէ ևիպոյ : սայ : սայեամբ ձգել, ընկենուլ (քարբինս, նետս) աֆմամ : un colpo. հարկանել : via. ի բաց Թագուլ, ի բաց Թօղնամբել (զգուշ ծ :) Խաճել զմտածս, սատանանել, սպասիլ ի գործ, սպառնալ զանձրևալս : — ársi addosso ad alcuno, խոպալ, յարձակիլ ի վէր ուրուք, խոյանալ սպառնալ խրխնել էնիէ, սրընգամ :

Scagliétta, Scaglióla. Թեփ փոքր, մանր Թեփ :

Scaglioncino. Աստիճան փոքր

Scaglióne, ս. Աստիճան սանդղոց, աստիճան : պատամամ :

Scaglióso, sa. Թեփոտ, Թեփալից : փուռլու :

Scagliuóla, — ólo. Քար ինչ կամուղ Scagliuóla. Թեփի մանր :

Scála. Սանդուխք : ձէրփէնէ : — portátile, կամ a piuóli. շարժական սանդուխք : նյրէնի ձէրփէնէ : — a chiócciola. սիս ի Lumaca. Աստիճան : փէրէձէ : նաւահանգիստ : իլման : far — . սնոսանել՝ հաստատանել ի նաւահանգիստ : fare scala ad alcuna cosa. առաջորդել ընդ աստիճանս ; առաջորդել : a scala. աստիճանաբար, ըստ աստիճանաց

Scalappiáre, ն. Վազել զթաղար-դիս : փռռալափան՝ ինօղան գալմամ : Ճաղատրիլ ի դարտանայ :

Scaláre, ն. Ելանել սանդխովք : ձէրփէնէ նէ էզմամ :

Scaláta, Scalaménto. Աստա-ցանէն զսանդուխս յոյն : dar la — . ելանել սանդխովք ի վէր ապարանին :

Scalatóre. Որ ելանէ սանդխովք :

Scalcagnáre, ն. Կոխել ի վէր կրնկանց կօշկի ուրուք ի գնալն : էօփէնինէ պասամ :

Scalcagnáto, ta. Կոխեալ ի վէր կրնկանց : Անկրունկն (կօշկի :) էօփէսիլ :

Digitized by Google

Scalcheggiáre, n. կծկոտ ոտքամբել։ ի-կ-ի-ցիմ, ի-կ-ի վրտմա։ հոգիսոտանիլ։

Scalchería. Վերարտասուք, տոնական ուրախութիւն։

Scalciáre, t. Ոչ ցաւոյ կերպով ոտքամբել։ ի-կ-ի-ցիմ։

Scalcináre, n. Քերթել զծծերին։ ագնայր լեզուաբանութ։

Scálco. Վերարտասուիմ, կամ տոնական։ (որ հանդիսանքի պիտոյանաւն, և գնեմ ի տեղւոյն պիտոյհատուցանել, կամ որ հատուած քաղաքական պիտոյանաց։)

Scaldalétto. Ջերմոցիկ անկողնոյ։ (և գործի ինչ։)

Scaldaménto. Ջերմութիւն, ջերմացուցանութ։ ըստնմա։

Scaldáre, n. Ջերմացուցանել, ջերմացուցանել։ ըստնմա։ ըստպտղել։ գրգռել։ և և — ársi ի. Ջերմանալ, ջերմեռանալ։ ըստնմա։

Scaldatójo. Ջերմատեղեակ հատուածոյ ի մետաղաց։ ատաղատուն։ ագնաւ օգտ։

Scaldatóre, m. Ջերմացիչ, ջերմացուցիչ։

Scaldaviánde, m. Ջերմացիչ անուշ կերակրոց։

Scalináta, Scaléa. Սանդուխք ատաղձի եկեղեցւոյ, կամ այլ շինուածոց։ ի-ց-ի-ն։

Scaléno. Ակզբնագոյութիւն, անկիւնաւորութիւն եռանկիւնւոյն։

Scalétta. Փոքր սանդուխք։

Scalfíre, n. Ցամքել, ցեխանալ, մաղձոտիլ։ ի-ի-կ։

Scalfitto, ta, ած. Ցամքած։

Scalfítto, g. Scalfittúra. Ցեխութիւն, ցեխուտած։

Scalína. Սանդուղք փոքրիկ, կամ կարճ։ ի-ն-ի-կ։

Scalino. Աստիճան, մասն սանդղոց։ պատճառ։

Scalmána. S. Scarmana, ած։

Scalóna. Սանդուխք մեծ։

Scalpéllo. Գործի քանդակիչ, գրիչ քանդակագործաց։ գալխ։ կոտոր ինչ փղոսկրեայ, և անգամ մետաղնեայ։

Scalpicciáre, n. կոխտալ, հարկանել ոտիւք։ ըստնմա։

Scalpiccío. Գոհատիւն ոտից։ ատնատձայն։

Scalpitáre, n. կոխանել ոտիւք։ պատճառ։ ատ. տանի հատկանիլ, անգամանել։

Scaltraménte. Ճարտար, խորագիտաբար։

Scaltrézza, Scaltriménto. Ճարտարութիւն, հնարագիտութիւն, խորագիտութիւն, խորատեսանելութիւն։ ի-ն-ի-կ։ փիլիսոփայութիւն։

Scaltríre, n. Ածանել հարտիկի, խորատեսանել։ ատ. ցանել զիմաստս։ փիլիսոփայել։ փիլիսոփայութեամբ։

Scaltritaménte. Ճարտար, հնարատեսաբար, խորագիտաբար։ փիլիսոփայութիւն ունի։

Scaltríto, ta. Scáltro, ra. խորատեսանիլ, խորագէտ, հնարագիտ։ կրթեալ, փորձ։ արիւք։ փիլիսոփայ։

Scalzaménto, Scalzatúra. Հանելն յոտից գոտեաց, գհագուստս։ ոտնից հատանելն զնուագողք։

Scalzáre, n. Հանիլ յոտից գհագուստս, գհագիկս։ ի-պ-ա-ռ-ի։ ըստպտղել, ընդ ընկոյզ։ ի. Հանիլ գհագիկս իւր։ և՝ կրճատարկել։ Ոնձին հատանիլ զնուագողք։ ըստպտղել։ i denti. քակտել ատամունս ի ընդաց։ un muro. քանդել գհիմն որոյնէ։ ի-կ-ի-ն։ Scalzare. Բանս քաղել ի քերթողէն։ աղբնպան ընդ ափսոյս։

Scalzatójo. Գործ ինչ զատանելոյ զատամունս ի բնաւորէ։

Scálzo, za. Scalzáto, ta. Հանեալ գհագուստս, անհագիկ, քակատուն։ ի-պ-ա-ճ-ա-ռ։

Scálzi, ի, ա. Բոհոտք։ (և ազգ ինչ քրիստոնէից։)

Scamatáre, n. Ջնջել գատաղանաւ զգրոտիդ, ի ծածանիլ գատաղանաւ զիմոյն հանդերձից։ ըստպտղել։

Digitized by Google

Scambiáre, ն. փոխոխել, ինչ է այլուսմ, փոխել է. փոխանակել: փէյիդէյրմէ: alcuno. մէնակիել ի տեղի ուրուք, յաջողիել ումէք: էէրինէ էէլմէ:

Scambiévole, հ. Փոխոխ, փոխադարձ: պէր պէրինէ օլան:

Scambievolézza. Փոխոխութիւն, փոխադարձուէի, փոխանակութիւն: փէյիդ:

Scambievolménte. Փոխոխ, փոխոխակիպէր պէրինէ. նէօպէր ինէ:

Scámbio, Scambiaménto. Փոխոխել, փոխանակութ: փէյիդ: in iscámbio, կամ scámbio. փոխանակ, փոխան, ի տեղի: էէրինէ: cógliere, pigliáre in iscámbio. Համարիլ զոք, կամ զինն փոխանակ այլոյ, այլ է այլոյ կարծել, վրիպիլ: Scámbio. Փոխանակ. (ըմանձէն, կամ իրն առեալ փինէկ այլոյ:)

Scamiciáto, ta. Աշշասիկ, մերկ կացեալ ի շապկէն: նէօվէնէրէ:

Scamonéa. Պակաոնէի, սակամմոնի: մահմաթիէ, ագմանիա:

Scamosciáre, ն. Հանգերձել զնաապատ այծեհան, կամ զկաշի: սէթէնմէ:

Scampafórca, ա. Ազատացայ պատ, ժանտագործ: իէսկէչ, ազաշաճ:

Scampanáre, ն. Ուժգին հնչեցուցանել զզանգակս: լանիլ էէչ վաբմա:

Scampanáta, Scampanío. Ուժգին հնչիւն զանգակաց:

Scampanelláre, ն. Հնչեցուցանել զզանգակս: լանկ վաբմա:

Scampáre, ն. Պաշտպանել, պահպանել, պատհել, զերծուցանել ի վտանգէ: ազգլմա, գաբլաբմա: ն. Ազատիլ ի վտանգէ. Ճողոպրիլ, ապրիլ փրկիլ: գաբլաբմա: խոյս տալ, փախչիլ: գաչմա:

Scámpo, Scampaménto. Ճողոպրութիւն, փրկութիւն, զերծուէիւն: գաբլաբաղ: փախուստ, խոյս: ինէ:

Scampolétto, Scampolíno. Կտորակ չուխայի: գույնի ինչ:

Scámpolo. Կտոր, կիր կապրա չուխայի իրր երկու կիր երէկ կանգնաչափ, մեացորդ չուխայէ: փաքիան արէան:

Scanaláre, ն. Փայտարկել խողովակաձև, խոյովակել: օլուգ անմա: ծակել (զիտող հրացանին:) փէնկէ:

Scanalatúra. Խոյովակաձև փայտարուէիւն:

Scancelláre, ն. Ընկիլ զգիրս, եզծանել: էիմէ, պօչմա: ի մուսացութիւն արկանել:

Scancellatúra. Հեռք, կամ նշան եզծեալ իրաց: Ընկուէիւն, եզծուէիւն:

Scancellazióne, Scancellaménto. Ընկուէիւն, եզծուէիւն:

Scancéllo. Աւրկ ինչ՝ ծղրիտոց, կիմ գրատան: փօլաղ:

Scanceria. Պատուհան, կամ դարակ խոհակերտացին: փօլաղ, ըսաք:

Scancía. Պատուհան գրոց, գրատան: ըսաք, փօլաղ:

Scandagliáre, ն. Աբկանել ի ծով զգուէիան: խոփանփել անմա, սարգըմա: կշռել, քննել մանր: ինքքինէ էինէ: il mare. չափել զխորուէիւն ծովուն: una pezza di panno. չափել զիւրքրմէ ինչ չուխայի:

Scandáglio. Գուէան նաւորդաց: խոփանփել: կշռուէի, քննուէի, փորձ: ինքքինէ: far lo —. քննել մանր, քաջ կշռել:

Scandalizzáre, ն. Գայթակղեցուցանել: փէնա խոյրէի էէրմէ: ֆ. Գայթակղիլ: փէնա խոյրէի ամմա: կարձմունիլ, զայրանալ: փաբըմա:

Scandalizzánte, հ. Scandalizzatóre, ա. Գայթակղեցուցիչ:

Scándalo. Գայթակղուէիւն: փէնա խոյրէի: խոչ, արգել, գժուարուէի, ընդհմուէի: էնինէ: մնաս, կեղտ առնուն, նախատինք: պէրաթ, պէրնամ: գժուարի, կաց: խբ-խբ, գավ:

Scandalosaménte. Գայթակղ-

Digitized by Google

զուրկ. ի գայթակղութիւն :

Scandalóso, sa. Գայթակղութիւն, գայթակղեցուցիչ. փիւնա խոչրեի վէրքն :

Scandíre, ն. Ջոկիլ, զատուիլ, կամ զվանիկս (տառից) :

Scannáre, ն. Փողոտիլ, խողխողիլ : պօղազկտիլ : խեղդիլ զոք, ատամովկրծոտցանիլ : պօղկոտ : ի բաց առնուլ ինչ յկեղեցականէ : ման արտաքս լինիլ :

Scannatójo. Սպանդանոց, զնաւան : ատկանիս :

Scannatóre, ս. Փողոտիչ :

Scannelláre, ն. Հանիլ զվիճկին, կամ զատաղնին յկեղեցականէ : ծաղրական լինիլ :

Scannéllo. Ակոս փորը : խոկեղնիկ : տեղան գրասկոյ : փէնջակոպ

Scannétto. Ակոս փորը :

Scánno. Ակոս : խոկեղնի : ատազակոյտ գետոց, կամ ծովու :

Scannonezzáre, ն. Ատճառիլ ծեղուածոյս, բանիլ հրաղինաք : ծօխլանալ :

Scanonizzáre, ն. Հանիլ զոք ի կանոնէ, ի ծուլոյ սրբոց :

Scansaménto. խուսափումն :

Scansáre, ն. Փղձր մի հեռացուցանիլ, ի բաց առնիլ, խափանիլ ի տեղւոջէ : պիր ազ իրաչլանալ : խոյս տալ, տեղի տալ, փախչիլ : սիւնիլ : ց. Հեռանալ, խուսանալ, տեղի տալ : լեզիլ : գալ անալ : սիւնիլ :

Scapecchiáre, ն. Սպրդել յոչ ի չիւղից : խոնիւ-ի-յիւ- նեն ծիւնէ :

Scapecchiatójo. Գործի մաք լուղոյ զվուշ ի չիւղից :

Scapestráre, ն. – ársi, ց. Հանել՝ քաշիլ զսպասուղոյն : խոյս լեզիլ : զերծանիլ ի գժուարութեաց : գաղնաւանալ : ն. և ց. կեալ անառականալ : նկճնիկ ասլան : ն. Ապականիլ, ցոփանալ : պօղանալ, պատան լեզիլ :

Scapestrataménte. Անառականալ, ցոփութեամբ, անասնաբար : պօղնութ :

Scapestráto, ta. Հանեալ զսպասուղոյն : խոյս տուեալ : անասնաբար, ցոփ, անառական : պօղնուղ, նկիլ հալ : alla scapestrata. ս. Scapestratamente.

Scapezzáre, ն. Ցատկանիլ զսպասմինչև ցլուծանի, պատրաստիլ զծառ : պօղանալ : հատանիլ ըստ ծայրի : ատճառ կոխի : գլխատանիլ : պաշ կնոխի :

Scapezzóne, ս. Ապառակ : նիւնկ :

Scapigliáre, ն. խպռնակիլ, ճապաղել զհեր : սալեալը գործ փրչոտ : ց. կեալ անառականալ : նկճնիկ ասլան :

Scapigliáto, ta. խառնակեալ հերթոք, հերթրձակ, գխառնիխուռ : պաղտ ասլը : անառական, ցոփ, զեղծ : նկիլ հալ, պնդնիպիզ :

Scapigliatúra. Անառականալ, ցոփութիւն : պնդնիպիզիկ :

Scapitáre, ց. կորուսանիլ ի գլխոյն, անգլխիլ (գրասից.) առաքեալ. կորուսանիլ պրաբ՝ գայթ կ՚ :

Scápito, Scapitaménto. կորուստ, տոչոր, առգանք : պրաբ : dare — . առ կորուսանիլ : գայթ կ՚ փրչիլ : վատճառիլ միաստաք : պրաբ ըստ ասլնոյ : a scápito. միաստաք, առատճառ յանձնիլ :

Scápo. Բուն սեան, կամ առագին սեան սեան :

Scapoláre, ն. Ապառակ : գործնարոյ : ց. փախչիլ, խոյս տալ, զերծանիլ : գալնոյ :

Scapoláre, ս. Վերար միանձանց, կնգաւոր : գաբպաղ պաղնըդը : փորուարար կրօնաւորաց : Հանգերձ

աքլ ամբանձնի կարմիրագոյ :

Scápolo, la. Ագաստ, ինքնապէս լուսնի կոպտ, ինքնի պաղնաւ աւտուրի : երէնէն : աստղաստանական կառոյց :

Scaponíre, ն. Ընդհանել զկաստան կորուն ատրուք :

Scappáre, ը խուսափիլ, փախչիլ, խոյս տալ, ելանիլ, ճողոպրիլ : գայթ, օձիքէն, գոբնաւ. նափ : – a dire alcuna cosa. ուշ ել ժամանել ի չասելոյ ինչ, ակամայ բերրիլ ատ բան ինչ : alcuna cosa ad alcuno. յայտնել ուրիք ատենի ինչ : la paziénza, la rábbia. կորսանել զհամբերուն, զայրացնալ կատաղիլ :

Scappáta. փախուստ ձիոյ, կամ շան : թափ երիտասարդաց : սխալ լանք մեծ, վերապակ (ուշ քաջ տեսակ :) էանդնը :

Scappatélla. – tína. Վրիպակ :

Scappelláre, ն. Բառնալ ըզխոյրն, զգլխատոցն պաղ ջրով : յ. Ոչընանել զոք : ակնամ էնրգէ :

Scappellato, ta. Ագխոյր, բանցատ գլխով, ի բաց առեալ զխոյրն :

Scappellótto. Ագլուսակ ի ծոծրակին, ապտակ : ինգամ, սիւնք :

Scappináre, ն. Ղորոգել, կամ կարկատել զտան կօշկաց՝ հողալ թափիլ՝ գոբրայիլ : էամալանգատ :

Scappíno. Ոտն կօշկաց՝ հողալ թափիլ՝ գոբրայիլ : ոյտգ, ինգան :

Scappucciársi, յ. ի բաց առնուլ զխոյր գլխոյ իւրմէ զվերարկուն, զգեստ խամողն : պաչուբէնէր լաբմատ :

Scapricciáre, – círe, ն. Ընդհանել կամ բառնալ զկամակորուքիւն ուրուք : ինգաբնը գերմատ : – ciársi, – írsi, յ. կատարել զկամս ցանկուէ իւրոյ : էնգան էնյգինէն կիմէտ :

Scápula. Ուս : օձոպ : Թիակ (լայն ատկր ուայնս) էնրբէն :

Scarabáttola. – lo. Տատանակ առագաստատ : Ճանէր առաջնգաճ :

Scarabocchiáre, ն. Ագրոհիլ զթուղթին ի գրելն, գրել յոսի : հրբէնէպլէնգ :

Scarabócchio. Ագրատ, կամ բիծ ի վերայ թղթոյ : լէնէ :

Scarafággio, Scarabéo, Scarabóne, տ. Բզէզ : պօգ պէօճէնի, օտուրպան պէօճէնի : Ի եւս հանդերձ կրան անուան քաղմատգէն տեսակս նախնեաց ժամանակաց :

Scaramázzo, za. Ագհարթի, կամ խորտատեալ (մանդպատրաս :) էնրէ պէնգրէ :

Scaramucciáre, ը կռուիլ նախատրտունք, հոգուիլ լուգանըէգ էնգէ :

Scaramúccio, – úccia, Scaramúgio. Ագախտանաւորութիւն, կռիւ մատրամ : լուգանըէգ :

Scarbonchiáre. Տ. Smoccolare.

Scarceraménto, Scarcerazióne. Ագատատել ի բանտէ :

Scarceráre, ն. Ագատել՝ հանել ի բանտէ, հանդարտել զտրտմած : գերմատ :

Scárco. Տ. Scaricamento.

Scárco, ca, ած. Ագատատ ի բեռնանէ, զերծ, անհատն :

Scardassáre, ն. Ցանապատել, կամ գզել զատր : էնգանգը ինգատ : քաշել քաշտել : ապ էնգգէ :

Scardassiére, տ. Ցանապիչ, գզիչ ատրոյ : հոլտ :

Scardásso, կամ Cárdo. Ցանապատր : ինգատ :

Scárica. Հանելն զբեռինս նաւէն :

Scaricáre, ն. Բառնալ՝ ի բաց գնել զբեռն ի թիկունց . հանել զբեռն (ի նաւէն :) էնգիս ինգգրէ, էնգիս լգաբմատ, էնգիս պօշատ : la cosciénza. հանգստացանել զխիղճ մտաց իւրոց : archibuso, artiglieria. արձակել հրացանս, թնդանօթս : էնգիս՝ ինգգրէ : ատ : l'arco, la balestra. ներտաս ձիգ լինել : օգ ատ : il ventre. հոգալ զպէտս որովայնի : գատ զօշ ատ : la testa. թեթեւացուցանել զգլուխն, զհիւծ գլխոյն : la tromba. դադարիլ ընդհանն նուա-

Digitized by Google

ան: – ársi, չ.՝ի բաց Թօշափել յանձին պահան, Թևերեանալ ի փխ խոփանափն կնոփրիկ: հրամել յոյլ գեան՝՝ի ծոյլ: փնդրել ափմա: de' suói voti. կատարել զսրտիս խնդր:

Scaricáto, ta. ՚ի բաց եղեալ պահան, Թևերեացեալ: հանեալ պահանից (՚ի ռառէն:) մերկեալ, կամ Թռուցանեալ (զպարանոց:)

Scaricatójo. Պատաշնոց:այսպէս էօլա: ասեղն ՚ի բաց գնելոյ պահան:

Scaricazióne, Scaricaménto. Հանելն պահանից, Թօշափումն բեռանից, Թևերեալ:

Scárico, փ. Կոյն է: գասապարկուն, մաքրուի: կասապատվուի, քերելն պահանցմանս: per iscárico di cosciénza. պի սպասուցոյց ՚ի խղճէ:

Scárico, ca, ած. ՚ի բաց Թօշափեալ, կամ հանեալ պահան: իփխ պրափնդր: պերծ, ազատ: է պար: սպարդ (օգ.) անառակ: ապէր: scárico di colore, կամ scárieo. բաց դասգոյն, սպայծառ (գոյն:) ապէր: – di collo, di gamba. երկասվիզ, երկասոտնկ (ձի:) պօյնա ինձ, պահափարէզ ինձ:

Scarificáre, ն. ձառել, ցեառել, կամ կեղտավարտահան գործել: էզէնծան, հանճամի էլ-ի:

Scarificatóre, ա. Գործի ցեառլոյ, կամ կեղտավարտահէլոյ: ա. հա ձառնելի ընկերս գործիքը: լաբէմա:

Scarificazióne. ձեառումն, ցեառնելն, կեղտավարտահան: հանճամի:

Scarlattína. Տենդ ինչ հրատապարատ:

Scarlattíno, Scarlátto. Պղնձի չուխայի ինչ ծիրանագոյնն: իսկերէնի: Scarlatto, ած. ծիրանագոյն (չուխայ:)

Scarmána, Scalmána. Կշտացուցուած: ասի:ինճան:

Scarmanáre, Scalmanáre, չ. և չ. Ախտանալ զկշտացուցուածն: ասի:ինճան օգմա:

Scarmigliáre, ն. խառնեակել, ձիձառել (զհեռս:) ապատրէ գարշնըմա: չ. Կատեալ, ատնել զհեռաց կամ ցիձառել զհեռս ձիաձառնց: պիրի պիրինին ապէնճան գալ:

Scarmigliáto, ta. Գխառնեալ:

Scármo. Վեռն՝ յոր կապեն զձի ետատակաց. ձեռնատրկաձի Թևատակաց: փրապան:

Scarnaménto. ձեառումն:

Scarnáre, ն. ձառել, ցեառել: ապրէմա, հանճամի էլ-ի: ցաեռել (եղինգասէն:) ինրմալամա: չ. ծռել ըրել, վատել: հրալանմա:

Scarnascialáre, ը Շուայտել, զեղծել: էէմէ իւմէ:

Scarnatíno. Տ. Incarnatino.

Scarnáto, ta. ձեառել, ցառել: ապրէմէն: ինչհատպացել, վատ: գա պան: ատ և զվէրրինն:

Scarnificáre, ն. կեղտքել զվիրան, ՚ի բաց բառնալ զվիրան: էէփէէնճի:

Scarnire, ն. Կոյն է: նուազրիլ, ծռելրիլ: գասգոյնանմա:

Scarnito, ta. կեղտքեալ: ազատ զարն, ցառնալք՝ ոսկի (առանաստոր:)

Scárno, na. Վատ: հրբա:

Scárpa. Պատանեզիք ոտից, հասզամաճի: փապատ: առտրատ որմոյ. զառ. ՚ի վայր որմոյ: muro a scarpa, ին. զառ. ՚ի վայր որմի: a scarpa. առ. ՚ի շեղ:էէն: bulino a scarpa, կամ առակ scarpa. գրիչ առ. ՚ի շեղ: կամ շեղատառ:

Scarpáccia. Վատաձայ, կամ հին հողամաճի:

Scarpelláre, ն. Տաշել: կամ փոխել զքարինս: գասէմ իւէ էծմա: քանդակահէլ, դրօշել: օյմա՝ օյմա լմա: քերծիել եղինգասէիք: ինրմալամա:

Scarpellatóre, ա. Scarpellíno. Քարագործ, քարահատ: ի:անիք:

Scarpéllo. Գրիչ քանդակողաց քանդակահէլ գործի: գալէմ:

Scarpellóne, ար. Մեծ գրիչ քանդակողաց:

Scarpétta. Հողամաճի փոքր,

Digitized by Google

նուրբ : ֆապռաճճոտ , փէռնէլէոի ինձ ֆապռաճ : կարճ գուրպայ : գէրա լըրտայ :

Scarpettáccia. Յոռի հողմեթափ

Scarpettína, no. Տ. Scarpetta.

Scarpettóna, ի. — óne, ա. Հոդմեթափ մեծ , հողմեթափ :

Scarpíno. Տ. Scarpetta. Գուրպայ : լըրտայ :

Scarpióne . Կարկէ : ափրկէ : փար , կարկէ ծռավային : ափօրֆէփ պալըդը :

Scarrozzáre, ե. Ընթացուցանել կամ ընթանալ կառաք : գօլոյոս գօլնարմատ , գօլոյոսալ գգլմատ :

Scarrucoláre, էդ. Ասրագ և սասակուբ ասիլ չուանի Հախայ բսակին : ֆափռանըն իրի գայմատ :

Scarsaménte. Ճշդիւ , սակաւ , աղքատութիւ , ուշաւութիւ : ձիղնի , ապ :

Scarseggiáre, ե. Կարօտիլ , պակասիլ , ունել զպակասուն , պէհաս էնհպաճ օմատ : ն. Ճշդել , խնայել ի ծախս , ի տուրս : իրէ՛ ինախնամ , աճըմատ , գըմմատ :

Scarsélla. Քսակ դրամոց : փէռնէ :

Scarsellína. Քսակ փոքրիկ :

Scarsellóna. — ne, ա. Քսակ մեծ

Scarsétto , ta. Պակասագոյն , փոքրագոյն , նրբագոյն :

Scarsità , Scarsézza , Scárso , գ. Ճշդութիւ , ուշաւութիւ , կծծութիւ , ժլատութիւ : նէփէսլիխ : սակաւութիւ , պակասութիւ , կարօտութիւ : էփսիէլիխ , նհպաճլըգ : avere scarsità di qualche cosa. կարօտիլ , պէհաս ունել իմիք :

Scárso, sa. Պակաս, նիւղ, կաղօտ, չքաւոր : էփսիլ, էհպաճ : ճիշտ, ուիշտ , ժլատ , կծծի : նէփէս : — di danari. չքաւոր : պիւիւրփ : tintura. Թեթև՝ գոյնն ներկ : moneta scarsa. պակաս դրամ : cógliere scarso. հարկանել կողմնակի , ոչ հարկանել սասակուբ. (ասի զգենուց) էսմֆոսրի վնրմատ :

Scartabellare, ն. Ընթեռնուլ արագ և հարևանցի, կարդալ վէր ի վերոյ : խոխնան փէռյիս օգուտ :

Scartabéllo, Scartafáccio. Գրքոյկ չնչին, գիրք անուսիանալուած : այնի օյուն փիլատ :

Scartaménto, Scartáta. Մերժումն , հրաժարումն : պըրգըշ :

Scartáre, ն. Ի բաց ընկենուլ զաւելորդ Թուղթս խաղալն , կամ պէտուղիմ՝ զոր չկամի ոք: պօշ էնհ հափսրը էբգարմատ : Ի բաց ընկենուլ, մերժել (զոք, զառարհուրգս.) հրաժարիլ : պրգմատ, գագռալ նիմիք :

Scárto. Ի բաց հանելն զաւելորդ Թուղթս խաղալն :

Scárzo , za. Գեղեցիկ և գիւրաշարժ անգամոմեալ, երազաշարժ, նրբանգամ : նաբին , էնէպի :

Scasáre, ն. Ասրտաքսել Ի տանէ : էմնէն էգարմատ :

Scassáre, ն. Հանել յարկեղէ: անարգական էբգարմատ: խորտակել, քանդել, փշրել : գըրմատ : բրել Ի խոր գբեսրնին : գէրիգմ ալմատ, փէրին գագմատ :

Scassináre, ն. Խորտակել, Ջաղխել, ապականել : գըրմատ, պօշմատ :

Scásso. Բացուած արտրեալ գործեցք, խորտակուն արկեղ : ամանըդը ալմատ՝ գըրմատ : բրելաձ գեղին , գործեալ գեռին : բրուն : էրէիմ :

Scatarráre, ն, և ե, և յ. Ասքրել զՀարբուխն , Ի բաց Թքանել զխուխն Ի կրծոց : պօլիմը ինէրմէտ :

Scatarráta. Թքումն խխոյ , արկանել զխուխն արտաքս :

Scatenaménto . Ասպառել Ի չղճայից :

Scatenáre, ն. Ասրճակել Ի շղճայից, լուծանել զշղճայսն : պինձիկն գոռընարմատ : — ársi, յ. Խոյտարակել զշղճայս իւր, պերծանիլ Ի շղճայից : պինձիկն գոռընալմատ : արտաքս եբանել կատաղաբար , գայլագնիլ (հողմոց) հըշմ ըլա, հըշ ըլա ընգմատ :

Digitized by Google

Scatenáto, ta. Ս. բռնաճակատ՝ի շղթայից, շղթայազերծ:

Scátola. Տուփ: գոփան:

Scatolétta,– lino. Տիկիկ, տուփ գործիքի: գոփանաձոփ:

Scatoliére, ա. Տիկագործ, տուփավաճառ: գոփանաձոփ:

Scatolóna,– ne, ա. Տուփ մեծ:

Scattáre, ե. ֆռռալանալ (ազի. զանց, ձեռ.) ի բաց սահիլ: կենդանի, գօֆիս: անդամանալ (աս. բոյս) կենդի:

Scátto. ֆռռալուածն, ֆռռալանք:

Scaturígine. Ակն կոյս, սկզբնաղբիւր: գայնափ: բղխատեղի, հոսատեղի: աղբիւր, առ. ափմաղ:

Scaturiménto. Բղխատեղի:

Scaturíre, ե. Բղխիլ (կաթց.) ֆռռալ: առ. աղբիւրս: հոսիլ: ափմափ:

Scavalcáre, ե. Իջանիլ յերիվարէն: ափսան կենդի: ն. Իջուցանել, ընկճեցուցանել յերիվարէն: ափսան կոխիրդի: altrúi. յաչաց հանել, առնիլ առնել զոք: uno dal posto. ընկճեցուցանել զոք ի պատուոյն:

Scavalláre, ն. Կոյն ի: alcuno. առնիլ առնել զոք, սիրելի լինել քան զոք: կեօղեն աղբիւրմամ: ե. Անառականիլ, մեռանիլ զանձն ի պղծուէն:

Scavaménto, Scavatúra, Scavazióne. Բրուեցուածք, սիզուածք: գոպաղ:

Scaváre, ն. Բրել ի նեղքոյ, սիզել: գոպմամ:

Scavatóre, ա. Բրօղ:

Scavezzacóllo. Գլահավիժ անկուսեալ, գլահավիժուած: Խելագար, խելագր օյտ: վտանգ, գժուտրութիւն, խոչ: Ինկնլուկ, կռիւ: այր զէշ, խառնակեցիկ, եղեռնատու: Կուլի հավալ, կուլի քեսապ: a scavezzacollo. առ. Precipitosamente.

Scavezzáre, ն. Խորտակել, ջարդել (զպատուական) գբմամ:

Scavezzáto, ta. Scavézzo, za. Խորտակեալ: գբբըմբբ:

Scávo. փոս, խորխորատ: ղոպաղ:

Scéda, Scedería. Ծաղր, կատակ: ծիծաղ: ամօթ: Smórfia. Կատակեր, կիսատ առակին գրուածք (նօտարաց:) գնդկէկ:

Sceglimento. Ընտրանք: այքայբբբ:

Scégliere, Scérre, ն. Ընտրել զատանել: այքայմամ, սկզբիմ:

Sceglitíccio. Ցանկոյն մնացեալ, ազատ, առձեռնտէր, մնացուածք: ախիճիճ:

Sceglitóre, ա. Ընտրող: սկզբն:

Scélero. Կնքեռագործ, քաղուած: գբրկնկ:

Scelleratamente. Ամբարշտաբար, եղեռնագործութեամբ, չարութեամբ:

Scelleratézza, Scelleratággine, Scellerággine, Scellerità. Ոճիր, եղեռն, ապիրատանք, չարիք: նաամաղբբբ, գիւտ:

Scelleráto, ta. Եղեռնատու, եղեռնագործ, ոճրագործ, չարագործ, ապիրատ: գիւտ փեսապ, նաամաղ:

Scellíno. Շիլինկ. (դրամ անգղիացոց:)

Scélta. Ընտրանք, ընտրանք: այքայբբբ. սկզբն: ընտրելագոյն կամ ազնուագոյն մնացեալ իրաց: a scelta. ըստ կամաց, ըստ հաճոյս: գնդկինձ, հիւթափինձ: a sua scelta. ընտրութեամբ իւրով: far scelta. ընտրել: սկզբն:

Sceltézza. Ընտրականութիւն, ընտրութիւն:

Scélto, ta. Ընտրեալ: սկզբնիկ: ընտիր, ազնիւ, պատուականի, գերազանց: նբա:

Sceltúme, ա. Տ. Sceglitíccio.

Scemaménto. Պատաղութիւն, պակասութիւն: գբմամբ:

Scemánte, ն. Պակասեալ, նուազեալ: luna. նուազեալ, կամ մնացեալ լուսին:

Scemáre, ն. Պակասեցուցանել, նուազել: գբմամբ: ե. ն. Պակասիլ, նուազիլ: գբմամբ: Պակասիլ, տկարանալ:

Scematóre, ա. Պակասեցուցիչ:

Digitized by Google

Scémo, գ. Պակասութիւն, նուազութիւն : Ելոխտլիք :

Scémo, ma, ածական. Պակաս, նուազ, նուազական : Ելոխ : սակաւաւոր, սակաւիւս : սակաւ : sentire, կամ aver dello scemo. ցուցանել զանձնուազն, երևիլ կամ լինել փոքր մի սակաւաւոր : luna scema. լուսին նուազական, կամ մեղրաձև :

Scempiággine, Scempiatággine. Պակասաւորութիւն, խոհմտութիւն, տգիտութիւն, անխոհմտութիւն : սակաւգիտութիւն :

Scempiáre, ն. խոշտանգել, տանջել զ՚ինքեանդ : Ելոխլանմագ :

Scempiataménte. Անխոհմտապէս, խառն ի խուռն :

Scempiáto, ta. Պակասեալ :

Scempietà, Scempiézza. Տես Scempiággine.

Scémpio, գ. Տանջանք, չարչարանք : խոշտանգ : far — . կատարել, տանջանաւք գազանացուցանել :

Scémpio, ia. Պարզ, միամիտ : պէր, էութիւնաւոր : անմեղ, պակասաւորեալ : պզտի, սակաւ :

Scéna. Տեսիլ թատրոնական : թատրոնական դէպք : թատրոն, տեսարան, տեսանելիք : հանդէս : ութիկ օյանոս : կատակերգութիւն, կամ երկերգութիւն թատրոնական : երևոյթ վարագուրի : mutarsi la — . կերգատրանաւորիս լինել, այլայլոմիլ երգաց : venire, կամ comparire in iscéna. յերևան գալ, երևութանալ, հանդիսանալ :

Scenário. Հաշուառօրէն կատակերգու : Scenárj. թատրոնական նկարագիր :

Scéndere, ն. իջուցանել : նուիրել : ը. և յ. իջանել : ընկել : տերիլ, ծռտիլ : per un fiúme. իջանել ընդ գետն, երերիլ ընթացից գետոյն : sopra. յարձակիլ ի վր, դիմել ի վր : խրիտ ընկել : Scéndere. իջանել : ցածանալ, դիւրել :

Scendibile. Իջանելի, դիւրելի :

Scendiménto. Իջուածն, իջք : ընին :

Scénico, ca. թատրոնական :

Scenografía. Տեսագրութիւն :

Scenopégia, Scenopéja. Տօն տաղաւար տաղաւարաց, տաղաւար տաղաւարի :

Scérnere, ն. Ընտրել, տեսանել, միտս դնել, կամ խնամով ուշ դնել տալ : սկզբի, սկզբից : ընտրել : այլ ընտրած :

Scerniménto. Ընտրութիւն, զատնախատութիւն : սկզբի :

Scerpáre, ն. խորտակիլ, խրել, կտրել : գերծանի, գերծուցանի : — ársi, յ. խրիլ : գերծրել :

Scerpellato, ta. Scerpellino, ած. Շրջուած տրտնջանաւք, որոյ շրջուած են տրտնջանաւք տանջաց :

Scerpellóne. Աիսալ մեծ, անհրաշակերտ վիմակոյտ պեօյուտ եանդուզ :

Scérre. Տես Scégliere.

Scervelláto, ta. Որոյ թափիլ, դուրս ելլ ուղեղ : պէյնի փաղցմըշ : մեամիամ, անմիտ : ահմագ :

Scésa. Ջատ ի վայր տանիլ, զատ ի վայր : կնիլ : di testa. գլուխ, կամ ջատ, գլուխ տանք : նուագ :

Scéso, sa. իջեալ : կնիլ : ծռագլուխ, տերեալ :

Scetticismo. Ակնատրիկեան ազգ զանգ :

Scéttico. Ակնատրիկեան :

Scéttro. Գաւազան ազդանշան : տօն : գերագոյն իշխանութիւն, թագաւորութիւն : էմպիրատուրլուգ :

Scevráre, ն. Աջնջանել, ընտրել, զատուցանել, միմիանել, որոշել : այրմամ, սկզբի : — ársi, յ. Աջնջանել, որոշիլ : այրըմամ :

Scevraménte. տ. Separatamente.

Scévro, Scévero, ra. Sceverato, ta. Աջնջանեալ, միմիանալ, որոշեալ : այրըմըշ :

Schéda. Գիր գրեալ, քաղաքագ :

Schédula. Գիր գրեալ, քաղաքագ, քաղաքիկ, առանձակ ինքնագիր :

Schéggia. Շերտ, չիւղ փայտի, տաշել : էօծտա, էնօփ : չիւղ փայտի միանալ ի միմեան : տ. մղել : քաշել

Digitized by Google

անիկոյ : փխրիլ : արածայր հա-
ստատակեալ իրաց: ձիոյս
սեռագործեալ արարեալ : սիւրի գոյս :
Նաև ըստ հաստատակը փոյսի՝ յորոց
հիւանդն կազդուրի :

Scheggiále, ա. Գոտի ինչ մաշ
կեղէն՝ որ ունի գաղտ :

Scheggiáre, ն. Ճեղքիլ գլխոյս,
գործիլ չերտս : Էսրմոփ : ր և յ.
Ճեղքիլ, Ճեղքիլ ի չերտս : Էա-
րընմոփ : սեռագործել : սիւրի օգմոփ :

Schéggio. ձոյս, արարեալ, ժայս
սեռագործեալ : գոյս :

Scheggióne. Մեծ հաստատած
կիմ չերտս : ընտան մեծ և գժուա-
րատեալ :

Scheggióso, sa. Հաստատածեալ
ի չերտս, արածատր (քարինք.)
սեռագործեալ : սիւրի :

Scheggiuóla, Scheggiúzza.
Հաստատած փոքր, չերտ փոքրիկ :

Scheletrizzáto, ta. Եղեալ ոսկ
գլխոյս, կմախացեալ :

Schéletro. կմախք. ոսկերոտի:
փխրիլ գաղջ էօլիս :

Scheranzía. Տ. Squinanzia.

Schericáto, ta. Հանեալ ի կարգ
գէ կզերիկոսուէ :

Schérma. Վտախատրանի. հանդգն-
ւըսէփ : maéstro, di — . ուսուցիչ
արտախատրանէ : tirar di — . առնել
զարտախատրանի: uscir di — . վերծանել
ի կանոնէ , գուսնորիլ , չգիտենալ :
զուշդոմոփ :

Schermidóre, — tóre, ա. Վտա-
խատ : հանդգնաբար : ուսուցիչ արտա-
խատրանէ :

Schermigliáto, ta. Հերարձակ,
գիտախոհ : աաւբ գաղջնէփ :

Schermíre, ր. խաղալ աուսան
բաւ : հանդգնաբարէփ էնմիփ , փեօյ-
նմիփ : յ. Պաշտպանեալ զանձն,
խոյս տալ ի սբոյ :

Schérmo. Պաշտպանութի, պաշ-
տպատան : հնմայէն , սբանձնաճափ
նեբ : գինք : սիւրի :

Schernévole, հ. Կատաստական :
այպանելի , անգռանելի : այբիւբ :

Schernire, ր. Այպանել, կա-
տակել , ծաղր առնել : հանգգա-
էնմիփ : արհամարհել, անգռանել :
ղէյ էնբինէ նմանմամ , հօրլամոփ :

Schernito, ta. Կատակեալ :

Schernitóre, ար. — trice , իգ.
Կատակող , անգռանիչ :

Schérno, Scherniménto. Այդ
կատականք , ծաղր : ծղպփ : avere
a — . ծաղր առնել , անգռանել :
ղէմմ էնմիփ :

Scherzaménto. Կատակ: ղափ:

Scherzánte , հ. Scherzátore ,
ա. Ծաղրածու , ծաղրագան, կա-
տակախաս : ղափաչը :

Scherzáre, ր. խաղալ՝ խոյսալ
(ազատյոց , ձայնէ ի հինգանեակց :)
օյնաղմոփ : ը խոյս առնել , առել ի
խաղ, ը կատակել , գծաղրել գալ :
ղափ էնմիփ :

Scherzétto. Թեթեւ ինչ կա-
տակ, գոյզն ծաղրածուի :

Scherzévole , հ. Ծաղրական ,
բերկրական , ղռաւրձանի : ղոնիփ,
ֆահէնա :

Scherzevolménte , Scherzosa-
ménte. Ընդ կատակս, որս ի ծաղր,
ը խաղ : ղափ իլին, ղափայբա :

Schérzo. Կատակ, ծաղր, խաղ,
ծաղրածուի : ղափ , ղոնիփ : da
scherzo , հ. ա. Scherzevolmente.

Scherzóso , sa. Ծաղրագան ,
կատակախաս , ծաղրածու : ղափ-
ձը, ղոնիփձէ :

Schiáccia. Ծղպակ ինչ : ֆօփ-
ֆափ գափանը , ղափա գափան : փայ-
տատակերտ ագռանք կաղապար: օգտանգան
այափ :

Schiacciaménto. Ջաղքատմն ,
խորտակատմն , տբորատմն :

Schiacciáre, ն. Ջաղքել, խոր-
տակել , փշրել , մանրել : գբբմոփ ,
էղմիփ : հարկանել :

Schiacciáta. կարկանդակ, քա-
քար : պօղաչա :

Schiacciatína . կարկանդակ
փոքր , մանր :

Schiacciáto , ta. Ջաղքեալ,

Digitized by Google

փշրակաղ : Գերբուքս. Եղնկին : ասա-
վոտակ (քիթ :) Եռաբ :

Schiaciatúra. Ջարդուածութիւն, փըշ-
րուածութիւն: Գերբս Եղնկ: ասպիսորակութիւն:

Schiaffeggiáre, ն. Ապտակ ա-
ծել : պիւնք վարմամբ :

Schiáffo. Ապտակ: պիւնք: dare uno —. ապտակ ածել : պիւնք վար-
մամբ :

Schiamazzáre, ն. Կարկաչել հաւուց (յորժամ ածեն զնոսա. հաւ այլ ծուչեաց՝ յորժամ ևր-
կրնչեն :) Եղնիկաց յամբամբ : ազաղա-
կել : պաղաղմամբ :

Schiamazzatóre, ա. Ազաղա-
կող, կարկաչող :

Schiamazzío, Schiamázzo. Ա-
ղաղակ, գոչիւն, կարկաչիւն, շա-
ռաչիւն : ղամրա :

Schianciána. Տրամանկիւն՝ քա-
ռանկեան :

Schiancío, Scáncio, Stiancío, գ. խառնուրդ: a, կամ di, կամ per ischiancío, a scáncio, ած. խա-
ռնուածկի (հաւասարել.) առ՝ ի շեղ :
այգերը. եամրկոյ :

Schiancíre, ն. Հարկանել խա-
ռնուածկի. կողմնակի: այգերը ցեղել :

Schiantaménto. Խլուածն :

Schiantáre, ն. Խորտակել : գեր-
ծել : Ճեղք քեր, պատառել, հեր-
ձանել, ցեղուլ: եաբել, եբրնել: խլել, կորզել: գօգաբել : խառու-
րիլ, հեռանալ (՝ի ճշմարտութենէ :)
— ársi, ֆ. խորտակիլ, փշրիլ : գեր-
ծըլել: Ճաղճատիլ, փետեվիլ, կամ
պայթիլ (պտի :) լանլամել :

Schiánto. Պատառուած, Ճեղ-
քուած, հերձուած: եաբեր, լան-
լաք: ղամրեալ: ասատիկ շառաչիւն: ցեղ: ցեղուածք: մորմոք, գառն կսկիծ, տանջանք: աձը, խոչընձ :

Schiappáre, ն. Ճեղքել, պատա-
ռել : egli è grasso, ch' egli schiáppa. պարարտ է յոյժ ցպատռուածութիւն :

Schiaráre, ն. Պայծառացու-
ցանել, լուսաւորել : այգերէ վ՚ր՝
յայտնի առնել, քաղցրացուցանել: եղ-
ծեալ եմիդ : լ, և ֆ. Լուսաւորել, պայծառանալ: ալերմամբ: ն. ՝ի քաղց
գնել, գալ առպատկոյս, կամ հաս-
տատ՝ ի վեր հաստատել :

Schiaréa, Sálvia salvática. Վայ-
րի Սաղվիա : եապանի փիլ օխտ :

Schiariménto. Լուսաւորութիւն, պայծառացութիւն: այգերէ : քաղցր-
ացուցիչ : ղամրա :

Schiaríre, ն. — ársi, ֆ. Պայծա-
ռանալ, լուսաւորիլ: բուքեր օլմամբ, աչերմամբ: պատրիլ (գինւոյ.) զտիլ
՝ի պղտորութենէ: պիւնդիմամբ: լաչնիլ, ձգտիլ: առարծիլ (բանաձիկին:) եաղ-
ըլմամբ: — íre, ն. Ա՛ենկնել, քաղցր-
յայտնել: ղամրա Վերմէ :

Schiátta. Ջարդ, առհամ, ազգ, տեսակ: աօշ, պիճակ: ազգ, կամ տեսակ (պտղոց :)

Schiattáre, ն. Ճեղքել, Ճաղ-
ճատիլ: լանլամամբ :

Schiaváre, Schiavellára, ն. Հանել զքաճեռն: կնոպէրի լեարմամբ:

Schiavésco, ca, ած. Գերբուց, գերբուհի :

Schiavétto. Փոքր գերի, մա-
նուկ գերեալ :

Schiavína. Հանդերձ ինչ գեր-
կայի խոշորանիւթ : փեդ, ապտ :

Schiavíne. Ծածկոյթք ինչ ան-
կողնոյ :

Schiavitù, ֆ. Գերութիւն, սպըր-
կաւճ: եասըրէմ :

Schiávo, va. Գերի, սպրուկ : եասըր : սիրօր, սպրկասար : պար-
տատուրակ : Շըլասան : ըլչեաիմ: schiavo nato in casa. ընտածին :

Schiccheraménto, Schicche-
ratúra. Ապականութիւն թերթիկ թզենոյ :

Schiccheráre, ն. Ապականել զթերթիս թզենոյ՝ ի գոլեր : փեահա-
փը լափելմէ : Նկատելով քերթել զոլորմն :

Schidióne, Schidóne, ա. Շամ-
փուր (մսոյ) : չիչ :

Schiéna. Թիկունք, տէր, քա-

Digitized by Google

ակաի : սրբի, սրփա :

Schienanzia. Տաքսահի կոկորդին, փոզացյաս : հիանալ, պօղալ գըօշլմաը :

Schienúto, ta. Թիֆինգի, Թիֆնեան-հաւ : սրփալը :

Schiéra. Շահատա զօրաց, գաս, կիմ կարգ զօրաց, գասաւորական զօրաց : սաֆիք, սըդայ : գասնալ, կանձնաս, խոսափ, գաս, բանակնիլ : ակօլչիսի, սիսրիս : շարք, կիմ կարգ (ծառայ) սըդաս : a schiéra, հ. ֆիսհասանա, ֆիսհասնա, գասնագասնալ : սիսրիսիլ : a schiéra a schiéra, կիմ in ischiéra, հ. a grandíssime schiére. գասնագասնալ, գասաս գաս, սառասնաւոր (բանակի) եղաած եղած (թագնի) սիսրիս սիսրիս :

Schieraménto. Շահատասնիլ :

Schieráre, ն. Շահատասցուցանել, կարգել զզօրսն : սահէրի փիսրիգի : – ársi, յ. Շահատասիլ :

Schiericáto, ta. Ի բաց Թողել զիշխրիհատաւն :

Schiettaménte. Պարզ մնագը, անխնդիր, անխարդախ, հանապատական, յայտնապէս : հագիվագիվ խօսէ, եւ սէաբէ,

Schiettézza. Պարզամտութիւն, սղջմրաստուն, անխիզճութիւն, հանապատական : փօղրաստափ, հագիվագիվ :

Schiétto, ta. Պարզ, անաստակ (գինի,) անխառն : սաֆի, ինկիզ : մնագաբար, յայտակ : ֆոփ : սըդրիկ : անաստ (ձիւզը) փիս, պատափսըդ : անհիզճ, սպառզաստիս, անխնդիր, սղջմամբ : փօղրաս, փիսրիսօն :

Schifaménte. Աղտեղութիւն, գայթաղատ :

Schifaménto. Խոյս, խորշումն : արհամարհանք, նախատանք :

Schifáre, թ. Խորշիլ, խոյս տալ, խուսափիլ : ատելացնալ, գալշալ : խուսանալ : հերքնալ : գարշիլ : խէտահ եմ ինձ : հրաժարիլ, մերժիլ : գազանալ ինինձ :

Schifatóre. Որ խորշի, գարշօղ :

Schifétto. Ատելոյիկ փոքր, հանաւանակ փոքր : սահպալնիգի :

Schifévole, հ. Յանիրատցելի :

Schifézza. Աղտեղութիւն, գարշելի : հոտփարէզի : գզրուտանի : խրթահ : տատղակութիւն յայտնի :

Schifiltà. Հանճարատութիւն : էգոէզ : ընդդիմութիւն, գաղութ, տանրգութիւն, կարի խիճ գրգռութիւն, տատղակութիւն յայտնի : խիխիլնէ, եանդագնէզի : գարշուտնի : խէտահ :

Schifiltóso, sa. Գանգ, գագ, տանրգի, որ տատղակայ յայտնի : խիխիզ, եանդագ :

Schífo, գ. Ցատակ, կատ, մնա կոյկ : սահպալ :

Schífo, fa, ած. Աղտեղի, գարշելի : հոտփարէ : գինգ, տատղակացօղ յայտնի : գիրգ, արհամարհոտ : խիխիզ, էգէ նադնէ :

Schífo, գ. Տաղտկութիւն, գարշելութիւն : խէտահ : avere a –. տատղակալի հանապարհիլ, ձանձրանալ, գարշելիս ակնդար օլմալ, venire a –. ձանձրոյնի արհամարհել, լինել տատղակալի : ակնդար եմ ինձ :

Schifóso, sa. Աղտեղի, գարշելի : տատղակալի : հոտփարէ, խրէնկէձի :

Schinanzía. Տ. Schienanzía.

Schiniéra, ի. – ére, ա. Երկաթեայ տանապատան հանդերոց :

Schiodáre, ն. Հանել գամեսն : կնոփէրի լծարկ :

Schiomáre, ն. Ածամկիլ գամկիլ գինձոնիլ զվարսս : ատլը պաղըմնալ, գարձըսըմնալ :

Schioppettière, ա. Հրացանատկիր : ինկինկնէլի :

Schioppétto. Հրացան փոքր : ինկինկնէ : հրացան : ինկինկնէ :

Schióppo. Հրացան : ինկինկնէ : – a vento. Հողմահար : եէէ ինկինկնէի :

* Schíso. Վէրածուիլ կատարակաց

Schiváre, ն. Խուսանիլ, խորշիլ, խոյս տալ, Հեղգանալ : սիվնիզնէ, սափընմալ :

Schiúdere, ն. Բանալ : ալմալ : – údersi, յ. փիմիլիլ : լինէ : ալեա

Նախ : Լքանել ի վանականաց :

Schivézza. Տես Schifezza.

Schiúma. Փրփուր : Էօֆլաթ : Լորձունք : Սալաբ :

Schiumáre, ն. ի բաց առնուլ զփրփուրն : Էօֆլայիս պմամ : ը և յ. Փրփրիլ : Էօֆլաբիլ : Էօֆլաբմէ :

Schiumóso, sa. Schiumánte, ած. Փրփրալից : Էօֆլաթլը :

Schivo, va. Դէպ, գաղ : Ինքնին : Հաւնիտ, ամօթխած, զգուշաւոր : Խոկուն, ատգի : գիրգ, դրգասէր : Նազիկ :

Schiúso, sa. Բացեալ : Աբլմըշ :

Schizzáre, ը. Ցայտել (զջուր.) բղխել աղբիւրաց : Էքմէք, աբլամակ, էիւսկիրմէք : ն. Հանել արտաքս, հաւաչլ : փշրըլ կտրճակ ; ափըմնակ : ն. Գծագրել, առուեւրագրել, յօրինել ընտրագիծն : ըկաւ էնմէկ :

Schizzatójo. Կրնգ. (գործի վկայաւորիչ) Էրէնկէ :

Schizzettáre, ն. Կրնգել. սրբ բնել զվէրն արնագաս : Էրէնկելամակ :

Schizzinóso, sa. Բիւրատ, ամպոռգի, վայգանոտպատոյ, դժագ : Էօղաճ, Բիւիւ :

Schizzo. Ցայտումն, սրսկումն : էիւսկիրմէ, ցայտ տպրիլ, կամ այլ ինչ հիւթոյ, բիծ : Լեկէ : գոյզն ինչ, խառն ինչ : Ձիլէ : գծագրութիւն, գծագիր : ըկաւ, պաղանիքն առհասարակ ինչ, յատացոյց : Էէնէի :

Sciábla, Sciábola. Յուսկր Թևքառուսերը : Գըլըճ :

Sciacquadénti, ա. Ատամն ըզդոյզն ինչ առ ի լմնալ ապտրճումամբ : Տէկէ :

Sciacquáre. Տ. Risciacquáre.

Sciacquatúra. Լուացուք :

Sciaguattáre, ն. Ցուզել զջուրս ի Թերալից անօթս : Հեղուլ սանման յատանոյց : տղտկել ջուրվ : Լուգմամակ :

Sciagúra. Թշուառութիւն, աղէտ, ձարիք, արկած, վիշտ : պէյ :

Sciaguratággine. Վատութիւն, հեզգութիւն : Ինմիէլէիւթ : ոճիր, չար բաւ : ապիրատութիւն : Փկատ :

Sciaguratamente. Թշուառաբար, ձախողակի, վատաբար :

Sciaguratéllo. Հէգ, փոքր մի Թշուառ : փոքր մի ապիրատ :

Sciaguratíno. Փոքր մի չար :

Sciaguráto, ta. Թշուառ, հզգ, հեւլի, տառապակեալ, գժբաղդ, ողորմ, ողաւոր : Խոկնիսիզ, ակռիլ : վատ, վատաբարոյ, ծռյլ : Ինմիէլ, խորէթ սիզ հզեռնաւորը, չարագործ : Փեռապէսիւ :

Sciaguratóne, ա. Ապիրատաւորդոյն, չարագործ :

Sciaíca. Տես Saica.

Scialacquaménto, Scialacquatúra, Scialácquo, Scialacquío. Ընծայում, վատնում : Խոչաք : – della língua. Չարախօսութիւն :

Scialacquánte, ած. Scialacquatóre. Ընծայ, վատնիչ : Խոչաքի :

Scialacquáre, ն. Վատնել զինչս, չընծայել : Խոչաք էնիմէ :

Scialacquataménte. Ընծայաբար, վատնելով, չընծայելը, անկատարապէս : Եարըմըսըզըն :

Scialacquáto, ta. Վատնեալ, չընծայեալ : Խոչաք օլմուշ : Չընծայ, վատնիչ : Խոչաքի : անկատար, անչափ, ցոփ, զեղխ : Եօղասուլ :

Scialáppa. Տ. Sciaráppa.

Scialíva. Լորձունք : Սալաբ :

Scialúppa. Մակոյկ նաւին, կոտր : լուսափա, սանգալ :

Sciamannáto, ta. Ընդարմ, անպատճառ ի գործս, կամ ի գնացս, անյարգար : — Հրէական : փարփաղան, էբէիլան : alla sciamannata, ած. Հարկաւնդի :

Sciamáre, ը. Պար գործել, կամ հաստատել. (ասի զմեղուսաց :)

Sciáme, ած. – mo. Պար գործեզմեղուսաց : առ օխրիսոխս, օդուլ : խառնք, գուշագ : սխրիս :

Sciancáto, ta. Որոյ խորտակեալ է ազգր, որոյ Թիւրհաւալ են բարձք : Էյէի պռնգաք : Կաղ : Խօթալ : Թիւրյաքայլ :

Digitized by Google

Sciaráppa. Ս. բանաստ. ինչ: Ձեռ. չոխա:

Sciarpelláre, ն. Ցանել մեռ. ատամը զարտախտուած: Ինչ գոխտ. ընելը ալմ:

Sciarráre, ն. Ցրուել, խորտակել, կղզոյս: փաղանգ: Լողալ:

Sciatérico. Տ. Gnomóne.

Sciática. Ցաւ ինչ ատամի ի յօգուտ ազդերի:

Sciático, գ. Ս. խոտագեայ Sciática անուանեալ գոյաւոյր:

Sciaúra, ած. Տ. Sciagúra.

Scíbile, ած. Գիտելի:

Sciénte, ած. Գիտող, գիտուն: օգտակար, իւիմար:

Scienteménte. Գիտուն, հանճարեղ, հանդգնին: պիտի, տակաւ:

Scientificaménte. Գիտական, հմտապէս:

Scientífico, ca. Գիտական, գիտնական, գիտնապէս:

Sciénza. Գիտութիւն: իւիմ: ծանօթութիւն, տեղեկութիւն: պիտի, հմտութիւն, վարժք:

Scienziáto, ta. Գիտուն, հմուտ, գիտնական: լօք պիտի, օգտակար:

Scígnere, Scíngere, ն. Ս. ձգելով դիտալ: պատը ընօգնել:

Scilinguágnolo. Կապանք լեզուին, լեզուակապ:

Scilinguáre, ն. Ցոհմանիլ: ինչպէս ընել:

Scilinguatéllo, ած. Փոքր մի ծոհմոտ:

Scilinguáto, ta. Ցոհմոտ, ծանր. ինչպէս: ինչպէս:

Scilíva. Տ. Scialíva.

Scilla. Ա կինախ: ապա սոգանը: անուն վտանգաւոր ինչ ծայրի:

Scillítico, ca. Տ. Squillítico.

Scilócco, Scirócco. Հարաւային արեւելեան: ինչպէս:

Scilóppo. Տ. Sciroppo.

Scímia, Scimmia. Կապիկ: ծայտուն:

Scimiático, ca. Scimiésco, ca. Կապկային, կապկանման:

Scimiería. Կապկութիւն, ծաղրանման գործողութիւն:

Scimiótto, Scimmiótto. Կապիկ փոքր, հոգին կապկի: ծայտանձոփ:

Scimitárra. Դաշնակ: կամակոր:

Scimmióne, ա. Կապիկ մեծ:

Scimunitággine. Ա. ծիծաղելի, խօսմանութիւն, տգիտութիւն: անխոհեմութիւն:

Scimunitaménte. Ա. ծիծաղաբար:

Scimunitéllo, la. Փոքր մի անգիտ, քամահ: անխոհեմ:

Scimunito, ta. Ա. ծիծաղ, տգիտանալ, տգէտ: անխոհ, պիծ:

Scíngere. Տ. Scígnere.

Scintílla. Կայծ, կայծակին: գրգռութիւն:

Scintillánte, ած. կայծակեցոյց, փայլակեցոյց, փայլատ, շողշողուն: խաղաղ լոյսի:

Scintilláre, ն. կայծականալ տրամակել: գրգռել: ատել: փայլատակել, փայլակեցոյց շողշողել: եղանակաւոր:

Scintillazióne. Փոքր տափատիճ կայծակումն: փայլատակումն տրամադրութ, փայլակոծիւն:

Scintillétta, Scintillúzza. Կայծ փոքր: ծաղիկ տգէտ:

Scínto, ta. Ս. քամակեալ գործոն, գոտկոտոր: գոտեպնդել: հանակալ, կիսի լուծեալ ի գոտուն:

Scío, ած. I'schio. Ի ոսկր ինչ կերոյ յատկեալ մկրճոցին:

Scioccaménte. Ա. ծիծաղաբար:

Scioccheggiáre, ե. Ա. ծիծաղանալ, գործել տգիտութիւն: անխոհեմել է:

Sciocchéllo, Sciocchíno, na. Փոքր մի տգիտ, խոհեմ: անխոհեմ, շուշան:

Sciocchería, Sciocchéggine, Sciocchézza. Ա. ծիծաղութիւն: անխոհեմութիւն: գէնիւթիւն:

Scióeco, ca. Ա. հեռու, տգիտ, տգէտ անշնորհք: փափաքել: տգիտութիւն, տգիտանալ, յիմարք: անխոհ, գէնի:

Sciocconáccio, Sciocconáccio, ա. Scioccáccio. խիստ գործ, խիստ գործ:

Digitized by Google

փիլանի, ղբտիք։

Scióglere. Տ՚ա Sciórre.

Scioglimento. Արձակումն, քակումն։ լուծումն, հալումն։ երկիր։ լուծումն (խոսքի ամփոփումն)։

Scioglitóre, m. Արձակիչ։

Sciografía. Կիրքնագրութիւն։

Sciolézza. Խնառատակութիւն։

Sciolo, la. Խնառատակ։ ուրիշիւ ինչինի։

Scioltaménte. Արձակ, հասկար ձակ, ազատ, անսայթաքաք (խօսքէ)։ ակրոնաբար։

Scioltézza. Դիւրաշարժութիւն, յաջողաշարժութիւն (անդամոց)։ լեզուի։ di ventre. դիւրութիւն որովայնի, կամ դիւրահաղիք որովայնի։ նուազգուքի։

Sciólto, ta. Արձակեալ, լուծեալ, քակեալ, արձակ։ լեզուհաւ։ ազատ, ինքնագործ։ եղծած հալեալ։ երկիր։ – di membra. դիւրաշարժ, արագաշարժ անդամով, յաջողաշարժ։ լուքի, լեզուի։ a bríglia sciólta, ին. արձակ երասան, սանձարձակ։ փոյթ փիղ ինչ։ verso sciólto. ոտանաւորը արձակ, կամ անկանոն ոտանաւոր։ parole sciólte, կամ parlare sciólto. արձակ բան։ (որ չէ ոտանաւոր։) նկար։ libro sciólto. գիրք անկազմ։ պաղանմանդ։ ինքնագ։

Scionáta, f. Scióne, m. Մրրիկ հողմոյ, փոթորիկ։ գաղտ, գայ։

Scioperággine, Scioperatággine, Scioperatézza Ընդարձակութիւն, գաւառականութիւն, պարապատրաստութիւն։ իդիւրութիւն, ավարտութիւն։

Scioperáre, n. Խափանել, կամ կասեցուցանել գործ։ ինչ ինչից օգտ, ավարտ։ – ársi, f. թողուլ գործն, կասել ի գործելոյ, կամ պարապատրաստ։ ավարտ գործել։

Scioperataménte. Գաւառական, անգործ։

Scioperáto, ta. Scioperativo, va. Անգործ, գաւառական, պարապատրաստ, անհոգ։ իդիւրութիւն, ավարտ։

Scioperatóne, m. Հոգեվարած, գաւառական։ ավարտ։

Scioperío. Տ. Scioperággine.

Scioperóne, m. Տ. Scioperato.

Անգործ, պարտաշ։ ահմակ։

Sciorináre, n. Տարածել ի բաց դի, պարզել կամ սփռել (զգեստս յօդս)։ m. հովհարել։ երկիր։ libri. գարձուցանել զհերթս, զդիրքս գրոց ընթերցասէր։ հրատարակել, յայտնել։ պէյան՝ լավ երկիր։ – ársi, f. Քակեալ զկապակ զգեստուցն, սկսանիլ մերկանալ զհանգերձեան։ ասդանդակ։

Sciórre, Sciógliere, n. Արձակել, քակել, լուծանել։ երկիր։ սերմիր։ բանալ ի բաց առնուլ։ գայլընդմէջ։ sciógliere il ventre. լուծանել որովայնն։ գառանը պիրկ փորկի։ sciógliere. արձակել ի մեզոյ։ ինառահը աֆ երկիր։ la vergogna. ի բաց մերկանալ զամօթն։ i dubbj. փարատել, լուծանել զկասկածանսն։ sciorre la língua, scior parola. քանալ զբերանն, սկսանիլ խօսել։ scióglere il voto. կատարել զուխտս իւր։ f. Արձակել, ջերմանիլ։ երկիրկի։ քակել, քայքայել։ երկիրկի։

Scipáre, n. Ցրուել։ փայլիմփ։ ազատաղել։ ապականել։ փղձիկ։ անցուցանել զգազսակ, վիժել։ օդլան փուլիւրկի։ una cosa. վատնել, ինչ որպէս զանպիտան, ապատուել։ ինքնիկ երկիր։

Scipatóre, m. – trice, f. Ցրիչ, ցրուիչ։ վատնիչ, շռայլ։

Scipazióne. Ցրուումն։

Scipidézza, Scipitézza. Անհամութիւն, անձաշակութիւն։ փոփոչ։ անմտութիւն, յիմարութիւն։ սհմակութիւն։

Scipidire, v. Scipíre. Անհամանալ։ փոփոչ օլմաք։

Scípido, da. Scipíto, ta. Անհամ, անձաշակ, անմաղ։ փոփոչ։

Digitized by Google

անձեռնի, անհամարձակ: ահնոտ:

Scipitaménte, ած. Անձեռնի: անհամարձակ:

Sciringa. Արմնգ, կամ մեղրահանձ. (գործի մեջ:) չէրնիկ:

Sciringáre, ն. Ականջը մեղրահանձ, կամ ըղմնգ՝ ի գետնափոսը: չէրնիկալմամ:

Scirócco. Տե՛ս Scilocco.

Scirróppo. Շարաթ: չըրօղ:

Scírpo. Տե՛ս Giúnco.

Scírro. խոշոր: չիչ, խամրած:

Scirróso, sa. խոշորկան:

Scísma, ի, և ա. Հերձուածք: իրիկալ: պատռտուածք, գժտութիւն, երկպառակութիւն: փըրգա:

Scismático, ca, ած. և գ. Հերձուածողական: Հերձուածող: երկի իրիկալ:

Scissióne. Բաժանումն, օժտումն, երկպառակութիւն: փըրգա:

Scísso, sa. Հերծեալ:

Scissúra. Պատռուածք, ձեղքուածք: էարբի:

Scittálo. Գլանագիր:

Sciugáre. Տ. Rasciugare.

Sciugatójo. Ականջոցիկ, վէնջակ: եւ էրէչիչի:

Sciupáre, ևն. Տե՛ս Scipare.

Sclamáre, ն. Աղաղակել զոհել: պաղըրմամ:

Sclamazióne. Աղաղակ:

Sclerótico, ca. Ակնկերտ. (աչքի ոսկրին խիստ հազուագիւտ աչքայ:)

Scoccáre, ն. Թռղանալ (աղեղանից.) ուռկանալ: արձակիլ (նետից:) ան. ըլմամ: ն. Թռղացուցանել (զձգանակալ լինչը) գօդ վերկէ: արձակել (նետաւ) օդ անմամ: ելանել արագաբար: փըչարը էբմամ:

Scócco. Արձակումն (նետից.) ձգումն: ան. ըմ, անըը:

Scoccoláre, ն. Կծել, գհատանապատրաստ (բազկանալ, ևն:) փանիկ փէվէնըմէ:

Scodáre, ն. Հատանել զպոչի, կամ զականջս ձիոյն:

Scodáto, ta. Ականջ: գոյրոտ: պոչ:

Scodélla. Սկաւառնակ, սկուռնգ խորո, պնակ: լանջակ: Թաս: լօրամ: սկաւառնակ լի Թանիւ:

Scodelláre, ն. Լրկանել՝ի սկաւառնակին: լանջաց փօլրոպմամ:

Scodellétta, Scodellína, – no. Սկաւառնակ փոքր: փիլիկ լանջակ: scodellino d' una tazza da caffè. պնակ սկահակաձի խահվէձիւն: պոպակ

Scodinzoláre, ն. Շարժել զպոչն, զձեռն: գոյրոտակ առլամամ:

Scogliétto. Ժայռ փոքր:

Scóglio. Ժայռ՝ ի մէջ ծովու: գոյռ: ժայռ, ապառնիւ: dare negli scógli. Հարկանել զնաւն՝ի ժայռս:

Scoglióso. Ժայռալից: գոյռլը:

Scojáre, ն. Մորթել, հանել զկեաշին: փէրի կիսմամ:

Scojáttolo, Scojáto. Սկիւռ: գինճաղ: իկչիան:

Scolaménto. Հոսումն: ափըը:

Scoláre, ա. Scolájo. Ըհասիօղ, հասելական, աշակերտ: աչըրփ:

Scoláre, ն. –ársi, յ. Հոսել, հեղեղ, Թորել, ծորել: պակամամ, ափմամ: ն. Հոսել, ծորեցուցանել: պակըռնամ, ափփըրմամ:

Scolarésca. Բազմուն աշակերտաց, ուսանողք:

Scolarétto, Scolaríno. Հասկակ փոքր, մանուկ:

Scolarménte. Աշակերտաբար, որպէս գհասկակ:

Scolasticaménte. Ըստ գպրոցականաց, կամ գպրոցաց:

Scolástico, ca. Ուպրոցական, ձեռնհասկան: գպրոցական (ճոռաբանութիւն, փիլիսոփայութիւն:) alla scolástica, ած. տե՛ս Scolarmente.

Scolatójo. Ջուր՝ի վայր տեղի՝ ըստ որ հոսին ջուրք, կամ այլ հեղանիւթք:

Scolatúra. Ծորեալ կամ հոսել նիւթ: պակըռնիւ: տե՛ս և Scolazióne.

Scolazióne. Սերմնահեղումն: պէս ոռոգելութիւն:

Digitized by Google

Scólio. Մեկնութիւն, կամ ծանոթութիւն աստուածնեղ բանից: Պարապմունք. (ը եկեղեցական)

Scollacciáto, ta. Մերկացած բանից: պօչոտ ալէտ:

Scolláre, ն. Փրթուցանել ըմպածոցքանչը, քակտել գօգաբմոտ: Մերկանալ զպարանոցն: պօչոտալմոտ:

Scolláto, ta. Քակտեալ, զերծեալ: անմ և. Scollacciáto.

Scollatúra. Օձիք: Էոգա:

Scollegáre, ն. Օձտել, բաժանել, անջատել: այբմոտ:

Scóllo. Ճեղքուած օձեայ շապկի կամանց: Էնօվնէ Էոգասը:

Scolmáre, ն. Ի բաց բառնալ զԺամիաղուն մանն:

Scólo. Ծորումն, հոսումն: արձակիչը: dare scolo, կամ lo scolo. Ելս տալ ջրոց:

Scolopace. Ճչաձակատաց (Թռչուն:) տիւքի պատրանկոս:

Scoloraménto, Scoloriménto. Ապականումն, գունատումն:

Scolopéndra. Են պանապան ոգիք բազմոտնեան ժամանակս:գբբգ ոյոգ: Ծովային կէտ ինչ բազմոտնեան: Բոյս ինչ: Էնիճ օխտ:

Scoloráre, ն. Ապականել: պօպրմոտ: – rársi, յ. Scolorire, է. – írsi, յ. Ապականիլ, հասանիլ գունոյ: ոօյմոտ, պէյնի ամոտ: Նահանջել (լուսնի, և՜ն:)

Scoloríto, ta. Ապականեալ, գունատեալ, գնդնեալ, գունատառեալ: պօպրմըշ, ոօյմոշ:

Scolpaménto. Քերելիս գյանցեալս, Քաստագովութ:

Scolpáre, ն. Քերել գյանցեալս, անմեղագրիր առնել, ապրպարտացուցանել, Քաստագովել: առուստաղ էնմէ, ֆալսոյ էյնէմէ: – ársi, յ. Արդարացուցանել կամ անմեղագիր առնել զանձն: առուստաղըտանաս ինօսպէրմէ:

Scolpire, ն. Դժոխել, քանդակել, օյմոտ, օյմոլմոտ: Հաստատուել (՚ի յուշի:) ապաստանել յատակ, որոշ:

Scolpitaménte. Որոշ, կամ յստակ (ապաստանեալ:) յայտնապէս:

Scolpíto, ta. Քանդակեալ:

Scolpitúra. Քանդակումն, քանդակ, պատկեր:

Scombiccheráre, ն. Գրել վատ ձեռք, ապականել գԺամագիրն: Էնօ նիւ Էոգմոտ:

Scómbro, Sgómbero. Ձուկն ինչ ծովային: Խոպխոճիս:

Scombujáre, ն. Ցիր և ցան կացուցանել, ցրուել: պաղըմոտ:

Scommessa. Գրաւ: պէս: fare una –. առնել ընդ ոտակ գրաւ: պէս Խոսխոմոտ:

Scommésso, sa. Քակեալ, քայքայեալ: այբըմըշ, պէօգիւրտել: եղծեալ՝ի գրաւ: պէս Խոսխոմըշ:

Scommettere, ն. Քակել զաղուցեալն, քայքայել: այբմոտ, պէօգիւդ: ընդ ժամանակս արկանել, գԺառել արկանել: պէքի պէրինք պրպմոտ: առնել ընդ ոտակ գրաւ: պէս Խոսխոմոտ:

Scommettitóre, ա. Որ գնէ ընդ գրաւ ընդ ոտակ: պէս Խոսխան: խոտվատոր, քանսաորկու:

Scommósso, sa. Շարժեալ:

Scommoviménto, – vizióne. Շարժումն, գրգռումն, խռովուիս: հէրէքէքի, Էնէնէնէ:

Scommovitóre, ար. Խռովիչ:

Scommuóvere, ն. Շարժել, խռովիչ գրգռել: Էնէնէնէ ընմոտ

Scomodáre, ն. Վհատել, առաստակեցուցանել: Էնձինդէ: յ. Վհատիլ: Էնձինդէ:

Scomodézza, Scomodità, Scómodo, գ. Վհատանք, վիշտ, առաստակութիւն: պահդէ, Էդէյնէ:

Scómodo, da. Աշխատաւոր, առաջագէպ: Հեղիչ, առաջակաչք, գԺուարիին: Մնաօխալնէխուշ պահդէնէ:

Scompagináre, ն. Խանգաղել զկարգն, բառնալ զնիզդաշնակութիւն, խառնակել, առաջաղել զա-

Digitized by Google

կիր: գաբհագարբը կ՚ինչ, պօղմած : ֆ. խառնե՛լ ի խառնե՛լ կ՚ինել:

Scompagnaménto. Ընտանեաւոր:

Scompagnáre, ն. Բաժանե՛լ ընկերքոց, պնչլառնել, պատառակառնել : այլ՚ծած :

Scomparíre, ն. Ա՚չինչ հա՚ սնարկել (առ. նովառ.) փոքր երևե՛լ (առ. խնքը:) ֆ՚ինդարբը գ՚ոյ կ՚ինչ:

Scompartiménto. Բաշխառա՚ն, բաժանառա՚ն : ինկնչ :

Scompartíre, ն. Բաշխե՛լ, բաժանե՛լ : ինկնչ կ՚ինչ :

Scompigliáre, ն. կ՚ընձառնե՛լ (ըզ լեզու.) խառնառակե՛լ, խառնառա՚ծրարբը : գաբհագարբը՚ծած, գաբբարբը՚ծած : խռովե՛լ, ամբոխե՛լ (զ՚ինաս.) առա՚ ռատկառ՚ցանե՛լ : ալ՚ խառ կ՚ինչ: ֆ. կ՚ընձառնե՛լ, խառնառակե՛լ : ալ՚ խառ օղմած, գաբհագարբը օղմած :

Scompigliataménte, alla scompigliáta, հ. խառն ի խառնն : գաբհագարբը :

Scompigliáto, ta. խառնառակ, խառնառակեալ, խռովեալ, շփոթ : գաբբարբը՚ծած :

Scompíglio, Scompigliaménto. խառնակութի՚ն, խռովութի՚ն, շփոթ : գաբբարբը՚ծ, գաբպագարբը՚ծ :

Scompisciáre, ն. Ա՚իրել ի վե՚ր: խառնիճանք առա՚ փօֆֆած : – ársi, ֆ. Ա՚իրել ի վե՚ր հանդերձից իւրոց: առիսալել ի կարճառ մինչեւ :

Scomponiménto. Ընկարգութի՚ն, խառնառակութի՚ն, շփոթ :

Scompórre, ն. Քակել, զատել, գրնջանել, լուծանել, եղծանել, խառնգարձել: խառնառակել : պօղմած, ակօֆմած, գաբբարբը՚ծած : – pórsi, ֆ. եղծանել, ևնս պօղոմ՚ծած: nel volto. առապանել՚ խառնգարձել գ՚ինաց:

Scomposizióne. խառնառակութի՚ն : ամբոխութի՚ն մնաց :

Scompostaménte . խառն ի խառն, պնչվայելուչ՚ :

Scompostézza. Ընկարգութի՚ն, անհամառութի՚ն, ցոփութի՚ն: էնգիպօխնչի՚ն:

Scompósto, ta. եղծեալ, զատ, կիսալ: պնչվայելուչ, ակօֆխալիքաւոր: անհամապատշառակ, շփոթ, գիպուած, լուծ : գաբբարբը՚ծ, եօլառա՚ծ, էրէնառ՚ծ : անհանգիստ :

Scomúnica, Scomunicaménto. – cazióne. Բանադրութի՚ն, նզովք: ակօֆօղ՚ծ :

Scomunicáre, ն. Բանադրե՛լ, ի բանիս առնե՛լ, նզովե՛լ ակօֆօղ՚ծ՚ :

Scomunicáto, ta, ածական. Բանադրեալ, նզովեալ, չար, նզիկ, ատելի՚քառա՚ : ակօֆօղ՚ծած, նա՚ նէ՚ի՚ :

Scomunicatóre, ֆ. Բանադրիչ:

Sconcertáre, ն. Եղծանե՛լ, կիմ բառնե՛լ զիներգաչառնութի՚ն: ահինչի պօղմած : խառնգարձել, եղծանե՛լ, խառնառակել : պօղմած, գաբբարբը՚ծած :

Sconcertataménte. Ընկարգա, խառն ի խառն : գաբհագարբը:

Sconcertáto, ta. խառնառակ, խառն ի խառն : գաբբարբը՚ծ :

Sconcérto, Sconcertaménto. խառնգարձութի՚ն, ներգաչառնակութի՚ն : ալ՚ ահինչի՚ : խառնառակութի՚ն, շփոթ, ամբոխութի՚ն : գաբբարբը՚ծութի՚ն :

Sconcézza. Ընկարգութի՚ն, անհեթեթութի՚ն: էնգիբարբը՚ծութի՚ն, էնօֆրէնիպօխնչի՚ն : խառնառակութի՚ն, անհագութի՚ն :

Sconciaménte, Sconciataménte. Ընհեղեղա՚ , անվայելուչ՚ : ինձառնիպէնիխ, խափբարբը՚ծ : վառառութի՚ն, կղզակերտ, նախատանք : բրանայբարբը՚ծ : չարաչար (հարկանե՛լ:) ֆ՚ինչ: անչափ (ոտանէ:) լօգ :

Sconciaménto. Ընկարգութի՚ն, խառնգարձութի՚ն, խառնառակութի՚ն :

Sconciáre, ն. Ա՚չառնել, խառնգարձել, ապականե՛լ (զպատուղ.) եղծանե՛լ, խառնառակել : պօղմած, ակերպած կ՚ինչ : ներել : ինձինչ՚ծ : խափանե՛լ կիմ վանե՛լ զգնաստի հա՚ կառակորդին : – ársi, ֆ. եղծանիլ, ապառառվիլ: պօղոմ՚ծ : անցուցա՚ նել զաւուրն : օդնի փնչիրմ՚ծ : – ársi, un piéde. խոցոտակիլ զմին յոտից իւրոց : այդընը գբրմած :

Digitized by Google

Sconciatúra. Աշտոցեցում, վիժած : փխչիսք : գործ ի ներսից առար : գառնանձ, անգիտելագ :

Scóncio, գ. Վիժել, առատապանք : պչել : ձիւսա : պարար :

Scóncio, ia, ածական. Աշտոցեալ, աւարտ, պիճուճ : պայծառ : անվայելուչ, անպատշաճ : ինապիկեր : պչել : օտար, տարօրէն : օրանոց : անհնարին (մեղք) պէսիսք : առատականալ, վատնակիալ : պղտոտնուազ : խանգարտալ, խախտել (անգործել) պերիվիլ : տգիտ, անհնարին : լիրբին : անկարգ, խառնին խուռն : գործածելի :

Sconclúdere, ն. Լուծանել, կիսկրել (զգաշինս) պօգմսք :

Sconcordánza. Աշխատանաւայնուն (մեսայնց բանի.) անկանոն շարադրուն :

Sconcórdia. Տ. Discórdia.

Scondíto, ta. Ներ հասկանալի, անդամ, անհասկ : լեզուխիսք : անհանճար : ահմագ :

Sconfessáre, ն. Ժխտել, ոչ խոստովանիլ : ինքեան կիսքէ :

Sconficcáre, ն. Հանել զգեհուն : էնոսքերէի լիսքսք :

Sconfidénza. Տ. Diffidenza.

Sconfiggere, ն. Խորտակել զգօրս, վանել, ի սպառնալ մեսայնեն : սպէրի գերսք :

Sconfiggitóre, ա. — trice, էգ. Խորտակիչ զօրաց, վանիչ :

Sconfítta. Խորտակումն զօրաց, կոտորած : գերէն :

Sconfítto, ta. Խորտակեալ, ի սպառնալ մեսայնեալ : գերեսքն : հանեալ (բանի.) :

Sconfortáre, ն. Դադարեցանել ի մեսաց, չքնել, ի խորհրդոց : փիրիպէն պէսիսքէ : — ársi, յ. Վհատանիլ, լքանիլ : խոէգ գայլսք :

Sconfortáto, ta. Փոխխեալ, ի մեսաց : փիրիպէն պէսիսք : սպառ բեկ, լքեալ, ծաղծեալ, վհատ գին : խոէգի գերսքն, նաստ : Sconfórto. Վիշտ, ծաղծութիւն, տատապանք, վհատութիւն : էնէմ, նաստ :

Scongiugnimento, Scongiuntúra. Պատկառանք, անկատարութիւն : սէօփիսք : d' affezióne. ընդդիմութիւն :

Scongiuraménto. Երդմնեցուցանել : սպաղատանք :

Scongiuráre, ն. Երդմնեցուցանել զգեհուն էգիսքսք : uno. երդմնեցուցանել զգեհն երկանել ի մեսայնց : Բանադատաւոր երդմնեցնել : էնէգին ինչ պէր էնիսք : պատգամել, ծառել : բիչա էնիսք :

Scongiuratóre, ա. Երդմնեցուցիչ : էգիսքսն օգնական :

Scongiurazióne. Երդմնեցուցումն, երդմնեցուցանելն : անէնձք :

Scongiúro. Երդմնեցուցչութիւն, երդմնեցուցանելն : էգիսքսն բղտնագատաւոր երդմնեցնել ի գործելիս : Պատգամանք, աղերսս : բիչա :

Sconnésso, sa. Աշխար, անկարգ մեսայ, անհասնուածայն : ապչսք :

Sconnéttere, ն. Աշխատել զգերել խօսել անչափմտաբաբառ, անհեղհեղուկ : ինապիկերնիլ էապչսք ի պէօյէսքէ :

Sconocchiáre, ն. Վհատել, կիսմնել քանդանգասկ գայլսանեն ի վրայ ազեկասին : էօրէօէնչի պիրիրսքէ :

Sconoscénte, ա. Աչերսքասէ, անշնորհակալ : էչնչի պիրէրնամ էէօր : բերէ, տմարդի : անհամբաւ :

Sconoscenteménte. Տգիտաբար, անմտաբար :

Sconoscénza, Sconosciménto. Աչերսքասէ, անշնորհակալութիւն, անշնորհակալ թիւն, անշնաչնորհութիւն : նամսէօրնաք :

Sconosciutaménte. Ցանծանօթութիւն, գանձնչաբար, գաղտ : կինչի :

Sconosciúto, ta. Անծանօթ, անգէտ : պէրիկնէրէ անանուն, անհամբաւ, անշնչան : նամսըզ : andare — գնալ չանծանօթութիւն : ինպպիլ կինիսք :

Sconquassáre, ն. Խորտակել մեսայնք, վիշտել, չարչարել : գերսքս, հոսքսոահաղ էնիսք : շարժելել ցքնե-

Digitized by Google

ցել: ախտիլ:

Sconquassatóre, ս. կոտրտանիչ:

Sconquásso. կոտրտանուն, քանդ գումն: եղծչ: métter in isconquásso. վնր ի վայր առնել, տապալել, քանդել: ալի խոսի եղծել, եղծանել:

Sconsiderataménte, Sconsigliataménte. Ընխորհրդատար, անխոհական: ինքնիշխանի խնդ:

Sconsideráto, ta. Ընխորհուրդ, անխոհ: ինքնիշխ: sconsideráto, ին. անմտ զվիրին:

Sconsideratióne, Sconsideratézza, Sconsigliatézza. Ընխոհական, անխորհրդութիւն, անխոհականութիւն: ինքնիշխանի:

Sconsigliáre, ն. Պատճառել որ ոք ի խորհրդոց, վռնտել ի մտաց: ինքնիշխանի պետիպարծել:

Sconsigliáto, ta. Պատճառեալ ի խորհրդոց, վռնտեալ ի մտաց: ինքնիշխան պետիպարծ: անխորհուրդ, անխոհ: ինքնիշխ, ահմակ:

Sconsoláre, ն. Վհատել զսուտ ցուցանել: ինձինիմիչ:

Sconsolataménte. Ընխիթաթախ, վհատագին, ցաւագին: փերփւի խնդիպին:

Sconsoláto, ta. Ընխիթաթախ, վհատագին, ցաւած, տխուր, առուտուրեալ: փերփւի, խռաւը:

Sconsolatióne. Վիշտ, առուտուր, տխրութիւն, վհիշտ անխիթաթախ: փերփ, խռաւ:

Scontáre, ն. Վճարել զպարտս, հատուցանել: պօշռա խօսիմիչ:

Scontentaménto. Վիշտ, նեղութիւն, առուտուրութիւն: փերփ, սրտնեղ:

/Scontentáre, ն. Տառապեցուցանել, նեղել, տխրեցուցանել, դժգոհ առնել: ինձինիմիչ: յ. Դժգոհ լինել, առուտրիլ, վհատանալ: հօշնոպ ժլմանի, ինձինիմիչ:

Scontentáto, ta. Դժգոհ, անդգոհ, առուտրեալ, անխիթաթախ: հօշնոպոպ, խռաւը:

Scontentézza, Scontènto, ս. Վիշտ, առուտրութիւն, տարտամութիւն, նեղութիւն: փերփ, պէտ, խռաւ:

Scontènto, ta, adv. Դժգոհ, տխուր: հօշնոպոպ: ծանրացեալ, վհատագին: պէտ:

Scontessitúra. Խառնակութիւն, շփոթմունք, անկարգութիւն: գործ ընթացք:

Scónto. Վճարումն պարտուց, վճարք: հօպնիլ:

Scontórcere, ն. Ոլորել, գալարել: պիտիլիչ, պտուտիչ: — tórcersi, յ. Գալարիլ, կծկիլ: պիտիլիչիլ, պտրտուիչ: եւ՝ ծնգծնգել զանգատանալ, ծանածռանալ զգեստիս, ուռչել առնել: պիտիլիչիլ, լեհրիլ եղիմիչ:

Scontorciménto, Scontorcióne. Ծռանածռանալ գիմացդ, կնճռուտումն:

Scontórto, ta. Գալարեալ:

Scontraffátto, ta. Տգեղ, զազրատեսիլ: չիրիչ:

Scontráre, ն. — ársi, յ. Հանդիպիլել, պատահել, ի առաջ գալ նել: բապ ինչիմիչ: scontrar male. չարի պատահել: Scontrare. Հանդիպ առնել, քննել զհաշիւն: հիապպ ինօրիչ:

Scóntro. Պատահումն, հանդիպումն: բապ ինչիչ: ընդհարումն, բաղխումն: փոփոխ: նշան, նշանակ: նիշան: հատուած օտուիլ հանդիպելոյ, հատուած հանդիպողիլ (վաճառականաց:) փերփնէր:

Sconturbáre, ն. խռովել: ալի խապ եղիմիչ:

Sconvenénza, Sconveniénza. Տ. Sconvenevolezza. Ընդիպած: պէտ: sconveniénza. անհամաձայնութիւն: ապիտանաւորութիւն:

Sconvenévole, ս. Ընդդէմ, անհամաձայն, դժգոհ առնող, անտեղի: ինապոպելինիչ, պէտ:

Sconvenevolézza. Ընդդէմ, անհամաձայնութիւն, անտեղութիւն: ինապոպելինիչիչ:

Sconvenevolménte, Sconvenienteménte. Ընդդէմ, դժ-

Digitized by Google

ապառամբել, ապստամբել: Անհնազանդիլ, ոխիլ, պղիլ:

Sconveniénte, տե՛ս Sconvenévole.

Sconvenire, ը. Անվայելուչ գոլ, գժապատճառ լինել: Փոյլիլ, եռ գէշ գալ:

Sconvenúto, ta. Անապատճառ:

Sconvólgere, ռ. Շրջել, խառնակել, ամբոխել, վեր՝ ի վայր առնել: Գէշ փոխել, ալ խոնի եմնել, գործագրել:" գարձուցանել զոք՝ ի մտաց: Փիլիսիպէն փչապարծել: lo stómaco. Ժխտել զստամոքսն: Խոնել պռնգալ:

Sconvolgiménto. Խռովումն, ամբոխումն, խառնակուիլ: գայթակղութիւն (առաքինութեան): Խոնել պռնգալ:

Sconvólto, ta. Խռովահաւակ (ոգի): պէրնիկի: Թիւրամիտ, խելագար, թիւր: Էյրի:

Scópa. Ցախ: լուր: առել: ոխիկի: գանակոծուիլ առ ևլով: Scopáre, ռ. Ածել: ոխիկի: գանակոծ առնել առ ևլով: ոխիկի: իւր փօյնէն: գանի հարկանել: փօյնէն:

Scopatóre, ա. Ածողն: ոխիկի: Scopatori. Ջաղկիչք:

Scopatúra. Գանակոծուած առ ևլով: dare una —. յանգիմանել առ առաջի այլոց: էյնէորէ ապօրինի:

Scopazzóne, ա. Կռռուի:

Scoperchiáre, ռ. Բանալ զծածկոյթն՝ զկուռն, բանալ: գոփանդը ալնի, ալնի:

Scopérta. Բացայայտութիւն: պարզաբանութիւն: far la —. ի խոյզ և ի խնդիր ելնել, զննել: Էօգնի, ինքնին: alla scoperta, ի յայտնապէս: անվախապատրան, առանց ամօթոյ: ալէտ:

Scopertaménte. Յայտնապէս, յայտնի: էյնէորէ:

Scopérto, ta. Ո՛չ ծածկեալ, անծածկոյթ, բաց, հալանի: ալէտ: յայտնի (ապառամբած): a fronte scoperta. առաջապահ, ապստղեբաբար:

Scopérto, ռ. Բացատակայր, առանց թաղօթեայ: ալէտ էէր: a, ի՛ allo scoperto. ի՛ բացի, ի՛ վայրի, բաց թեայ: ինչ, ալի՛ ալի՛ պա: allo scoperto. յայտնի, յայտնապէս: էնչ էնէրէ: rimanere allo —. մնալ անապատպատրան, անօգնականի: չքնի՛ գոնել զդէմպրօնն, մնալ անվնաս: passággio allo —. բացօթեայ անցք:

Scopertúra. Կոյն է: բացուածք:

Scopetíno, Scopéto. Ցախք, թուփք ցախոյ: լուր:

Scopétta. Ածել փոքրիկ:

Scopettáre, ռ. Ածել ածել: ոխիկի:

Scopettiére, ա. Ջինուոր հինցանուածիչ: ինկենէնճի:

Scópo. Կապատակ: նիշան, նիշանակ: վախճան, գիտաւորուած: նէյնի:

Scópolo, Scópulo. Տ. Scóglio.

Scoppiaménto. Բամբիւն, թընդիւն, շառաչիւն: զանիւն:

Scoppiáre, ը. Ճայթիլ, պայթիլ, պարապատիլ, հերձանիլ շառաչմամբ, խորտակիլ: խոնիլանի: լսելի անի: փուսիպաքիլ յոյժ: ոչ ևս ունել: տառապիլ, սղձկիլ: ծնանիլ, ծագիլ, յոլ գալ: փօղնի, ըգիմի: հասկ (արտասուաց) Շառաչել, հնչել (ճեղանօթից) բամբիւնս արձակել, արձակիլ (ընթացանից:) զանիւն եմնի, պօղանի: Ճայթիլ (ճնգաձօթից, հրացանից:) ըսիլանի: ն, և յ. խորտակիլ զիրն, խանգարուիլ զգայից, անջատիլ: պէրնիկի եգբնի, ինքնիպօղնի, այգրնի: scoppiáre delle fiel dalle risa. ծիծաղիլ անչափ: di rábbia, d'invídia. յոյզ զգիլ՝ ի կատաղութէ, մնալիլ fiel հեղ ձամշձուիլ լինել՝ ի նախանձէ: il cuóre a uno di checchessía. հաշիլ սրտի, մնալիլ զկծիլ:

Scoppiáta. Շառաչիւն, բամբիւն:

Digitized by Google

ջանալ, ֆոքըրը, փնթփնթալ:

Scoppiatúra. Բռաքիւնե, ջանալ, ֆոքըրը: Ճաքճաքանք, ապայթիւն, ձնգըտուած: գերբեր, ըմբայբլ:

Scoppiettáre, ւ. Ճարճատիլ ատրճակի, ջուռ ածլել (փայտից 'ի կիր զանելիս:) ըմբըր ըմբըր ընել:

Scoppiettáta. Բռաքիւնե, ատրճակուն (հրացանից:) ընթիկնի ակօս: հարուած (հրացանից:) ընթիկնի վնասուած:

Scoppiettería. Ջօրք հրացանաց կիրք: ընթիկնիի ասիր:

Scoppiettiére, ա. Հրացանաց կիր: ընթիկնիւի:

Scoppiétto. Վառօս ընգրնե: ջանահաճըգ: հրացան: ընթիկնի:

Scóppio. Բռաքիւնե, ջուռ ածլիւնե, ընգրնե ջանահ: հրացանի: ընթիկնի:

Scopriménto. Բացատնե: ալեայ գիւտ: պատնէշ, իմաց:

Scopríre, ն. Բանալ: ալեփ: ակնատնել: կնօրհել: տալ ակնատնել: կնօրհէլ: յայտնել, պեղան ընգրել: խոնարհալ, Ճանաչել: պատմել: գըբատնել ընել: պատմիչ: paése, կիմ terra. ակնատնել գիտուն երկիր, գատանել գիտուն ազգաց: եւս՝ Ճանաչել՝ քննել գիտուս ուրուք: una bugia. 'ի յայտ ածել զսուտն: — gli altari. 'ի վեր հանել զսեղան: Scoprírsi, յ. 'ի յայտ գալ: պեղան ելնել: scoprírsi ad alcuno. յայտնել ուրուք զանձն, գիտուս իւր:

Scopritóre, ա. Բացօղ:

Scoraggiáre, ն. Scoráre. Սրբատարկել առնել, լքատցանել: խրէյի գըբնել: — ársi, յ. Լքանիլ, վհատիլ: խրէյ գալ, ելմամալ:

Scoraggiáto, Scoráto, ta. Վհատեալ, ատամաքած:

Scoraménto. Վհատուն:

Scorbacchiáre, ն. Ծիծաղիլ գայլայլալ, ծանաւելիլ: ընդպատ ընթիկնել:

Scorbiáre, ւ. Աղաւեղել, կիմ ծրտիել անակատ ղիմուղիմն: փնաւհաւբը փնթէնգալէնէ:

Scórbio. Աքսոս անանկին 'ի վէր ընդհոյ, ընծանաք ծորել'ի վէր ընդհոյ: գնթէնգալ, լնթէնէ: ատատ, ընքատ ընել:

Scorbútico, ca. Ախտացեալ Scorbuto ախտաբեր: պոբդիկի:

Scorbúto. Ախտ ինչ մնալոյ: պոբդիկի իւլէնի:

Scorcáre, ւ. —ársi, յ. Ցամաքիլ յամնկոզնոյ: պնօլէնգէն գաղցնել:

Scorciaménto. Կարճուն, նուազուլ:

Scorciáre, ն. Կարճել, նուազել, հատնուածանել: գըատլնել: լ. անիս և. 'ի Scórcio. Scorciáre, ն. Կատաղեցուցանել, կատղացնել, փոքրըկացուցանել: էպոխնիլ, փնէլնել, գըատլնել: Scorciatója. Կարճագոյն Ճանապարհ: գըատ ելօլ:

Scórcio. Մերձիլն 'ի կատարած, կատարումն, վախճան, վերջին (տանջից.) կատարած, վերջին տատըբ: ծծուղ: Հանապրհ Ճուն, կիմ տալ փոխուն: (նմկատել տատ ակայից:) éssere, կիմ stare in iscórcio. լինել հանապրհ Ճնալ, կիմ տանիմիանալ: fare scorci, կիմ Scorciáre. գնկատ հանապրհ Ճնալ, կատ տանիմանալ, հանապրհ Ճնալ. կիմ տանիմանել: vedere in iscórcio. տեսանել կողմ նամիկ, 'ի կողմնակ:

Scordánte, ա. Անմիաբան, հատկատակ: խնիմիաբարը, գաղբը: զատնազան: պալիս: sénza nullo scordante. առանց ոբուք հակատատկուն, միաբան:

Scordánza, Scordaménto. Մոռացուն: ոռնոսիս: Անմիաբատնուն, գժտուն, հակատատկուն: խնիմիաբարը:

Scordáre, ն. Անհամաձայն, տանիաբատան առնել. եղծանել գհամաձայնութիւն (նուագարանաց:) պի ահկնի ընթիկ: ւ. Անհամաձայն լինել, տարաձայնիլ (նուագարանք նուագ:) պի ահկնի օլմակ: — ársi, յ. Մոռանալ: ոռնոսիմակ:

Digitized by Google

Scordáto, ta. Մոռացկոտ, մոռնալու, անհամճարձակ, ապուշ, պիղծ, պիղծ:

Scórdeo, Scórdio. Ատկոտելիութիւն: աբրնաւոր, բնաւորական աբրնաւորը:

Scordévole, հ. Մոռացկոտ, դիւրամոռաց: անհամճարձակ, ամաչկոտ, հակասակ:

Scoréggia. Ջայլայ, խաղաղանք: գամլը: փոկ: գայլը:

Scoreggiáre, ն. Հարկանել ջայլայ, խաղաղանալ: գամլըլամ: փոքր արձակել: օսոր:

Scoreggiáta. Հարուած ախ, թաղանիք: խաղաղանի:

Scoreggiáto. Տ. Coreggiáto.

Scórgere, ր. Տեսանել, նշմարել: ներս: առաջնորդել, ուղղոյց լինել: ներս: ներս: ներս: ուղիս վրայ առաջնորդել: la voce. Ձանձրանալ, որոշել գձայնն: ներս: ներս: farsi scórgere un balordo, per balordo, ignorante. Երևիլ, անհետ, ուզիս: farsi scórgere. Ծաղր լինել, լինել առակ նշանակիւ: ներս գործ օրմ: եւ՝ յոյժ ցանկալ, երևիլ: ներս: ներս:

Scorgitóre, ա. Տեսանող, անաղ: առաջնորդ:

Scória. Կրկնանք հրահալելոյց: ներս պոպեռ:

Scoriazióne. Փոխարկումն հրահալելոյց ի կրկնայս:

Scornacchiáre, ն. Ձայն առնել: ներս ներս:

Scornáre, ն. Խորտակել զեղջիւրս: պոռնաղարը գերծմամ: յանձնել, նախատեմնա գնել, ծանանակել: անանպղերմամ, ներս:

– ársi, յ. Ցաղմամ լինել, նշաւակել: աա ներս, ճառիս օրմ:

Scornáto, ta. Եղջերատ, խորտակեալ եղջերք: պոռնաղարոտ: նշաւակեալ: ճառիս օրմ:

Scorneggiáre, ն. Խեթկել: պոռնաղ առալ վրամ:

Scorniciáre, ն. Պատկել, յօրինել այսպէս, ծնօտս (չինուածոց:) ներս ներս:

Scórno. Նախատանք, ամօթ, այդպէս կատականաց: այդ, բարեներս: fare uno scorno ad alcuno. Նախատինս գնել ումեք: ներս:

aver –. անգամանիլ: հօրանամ: aver a scorno. անգամանել, գարշել: հօրամ:

Scorpacciáta. Տ. Corpacciáta.

Scorpáre, ն. Ուռել և լմնալ կշտանալիք, ուռել ցայտաղաղակել: ներս ներս ներս:

Scorpéna. Փոր, կամ կարճ ծոփայրին: ներս:

Scorpioncíno. Կարիճ փոքր:

Scorpióne, ա. Scórpio. Կարիճ: ներս: կարիճ (հանիատանգաւոր ձին:) ներս պոռնաս:

Scorpionista, ա. Ձայր երկիր գոռ, երկդիմի. որ յերեսս գովէ, և՝ ի բացակայ նախատէ:

Scorporáre, ն. Ընկղմանել ի մարմնոյ, կամ ի զանգուածոյ իրիք: այրմամ: բաժանել ի գլխոյ ծառան գոլմին կամ գրասեղան: ներս ներս: ներս:

Scorrénte, հ. Հոսական:

Scorrénza. Ընթացքն ջուրց, ջուրանի որովայնի: խորէն ախորմէի, խոհալ:

Scórrere, ր. Ահիլ արագ. (առ գհամարակայ, գանուց, եմն:) գայմամ: անցանիլ արագ: ներս ներս: հոսել ի վայր: ալեալ ափամ: ի ջանալ: ապակասիլ: ներս: ժամանել (հեզհեզագ միշտ ցայտրիս ալեաց:) Ընդառնալ, աստաստակել, երթալ յատար: ներս: ընթերցանել արագ: ներս: ներս: il paése. համարձակ այսր և անդր ընթանալ: il ventre ad alcuno. լուծանիլ որովայնի: խորէն ախորմէ: çol cervello. յիմանալ:

Scorreria. Ընդառանք, աստաղատակուռ: ներս:

Digitized by Google

Scorrettaménte. Անիրաւապէս, ծռութեամբ, սխալաբար: vivere. ծռութեամբ ապրիլ:

Scorrétto, ta. Սխալ (մտածմանէն, սխալ) վերաբերեալ, ծռութեամբ: Նանդուրէն, խիստ: ցուրտ, անհոգութեան, անտարբերութեան, զգայնութենէն զուրկ, եղանդհամարձակ, ապերախտ (պղտիկ): կոպտութիւն:

Scorrévole, ս. Սահուկան, գիւրաբարձրելի, անցանելի:

Scorrezióne. Սխալ, վերաբերեալ գրութիւն: Նանդուրէն:

Scorridóre, ս. Շտապարշաւ, խոյզ: հոմի և Battistrada.

Scorriménto. Հոսանք, հեղուկներու: ափերը: անկումն, առհասարակ: գիտնալը: ապրուստանք, յառաջադիմութիւն: կորիւն:

Scorritójo, ja. Տ. Scorsojo.

Scórsa. Տ. Scorrimento. Dare una scorsa a un libro, a una scrittura. Ընթերնալ արագ ըստ գիտնալ ինչ: Նիւ նիւ օգտակար:

Scorsivo, va. Լուծիչ արտաքսիչ: խոհալ էրկին:

Scórso, ս. Անկանոնապէս, վերարարկ: Նանդուրէն: di lingua. անզգամ, ապերախտ ի խօսս:

Scórso, sa, ած. Խանգարեալ, եղծեալ: Ընթերնալ կամ վերծանեալ: Նանդուրէն անցնալ, հոսեալ: Նուիրեալ առաքեալ:

Scorsójo, ja. Ընթացօղ: cápio, կամ uodo — . հանգոյց շարժական: իրիկուն փոխիմ:

Scórta. Առաջնորդ: գլխաւոր: far la — . առաջնորդել: գլխաւորել: ապահովութիւն, ապահով պատահարանաք: առիւծան: Ընկերանալ վայ առաջնորդներ: Նուաղուրէն: ընկերանալ ի պատահարանաք, ուրիկներէն: Նուաղար: հասկանալ զորոց՝ (ածեալ ընկերակցութենէ պատահարաց:) դարձ:

Scortaménte. Ջգուշութեամբ, խնամարկութեամբ. Ճանապարհ:

Scortaménto. կարճութիւն:

Scortáre, ն. կարճել: գուշխան:

— ársi, յ. կարճել: գուշխան: ն. Առաջնորդել, ընկերանալ վայ առաջ հոմալ: գուշխանալ իրմէ:

Scortecciáre, ն. կեղեւել: գուշխան աղյան:

Scortése, ս. Անխնայաբար, անքաղաքավարաբար, անպատշաճ, բիրտ: կոպտութեամբ, խղճմտանքէ:

Scortesemente. Տմարդաբար, չինականապէս, բռնաբարեալ: հոգալ իրէն:

Scortesía. Անմարդաբարութիւն, անքաղաքավարութիւն, բռնաբարութիւն: կոպտութեամբ:

Scorticaménto. Քերծուածք:

Scorticáre, ն. Քերթել, մորթել: փերիներէն ձգարան, խոպիր: կեղեւել: աղյան: Նեղգուածք կորզել զինչ ուրուք, խօսել, յայտնել կամ գուասրիւն, կեղեւել զգք: գուշխան իրէն, il palato. անախորժ քերել քանդ: գուասնագուշանել զքերթն:

Scorticatíve, va. Արթիչ, քերթիչ, քերթող:

Scorticatójo. կտրող մորթելոյ, կամ քերթելոյ: ասեղի քերթելոյ:

Scorticatóre, ս. Քերթիչ, մորթիչ: հարուածահարիչ, կեղեքիչ: գուշխանութեամբ:

Scorticatúra. Քերթուածք. մորթոյ, խոցուածք քերթելոյ մորթին: հարուածք, ցնտուածք անկոց: քերթելոյ մորթին:

Scorticazióne. Քերթուածք:

Scórto. կարճ: գերա:

Scórto, ta. Տեսանող, նշմարիչ: կնճռիւթիւն: առաջնորդելոյ. ուղղաւոր: Ջգուշաբար. խորագիտ, ճանաչիչ, մտացի: արիւն:

Scórza. կեղեւ (ծառոց՝ պտղոց) գուասրիւն մորթելոյ մորթի կարմիր ինչ: արտաքինն, վերին երես, երեսոյթ: խալ: a scorza a scorza. առ առ կողմ. առկող:

Scorzáre, ն. կեղեւել: աղյան: յ. Արհամարհալ զկարգեր: փերիներէն ընդարձակ: մերկանալ:

Scorzonéra. Բժշկական տեսակ

Digitized by Google

ſինչ : սփոթլինիս :

Scoscéndere, ն. Բռնկուիլ, խոր. ատենիլ գրատոս ծառայ. եէ՝ փալտերը կըտնան : ս և յ. Հերձանդիլ, պատառտիլ, ձեղքիլ : Խորտնան :

Scoscendiménto. Հերձատած : ձեղքատած : Խորտ : Ժայռ. տեղատ ցնաղ տպատատած : գայլ :

Scoscéso, sa. Հերձեալ, ձեղքեալ, խորտակեալ : Խորտնեալ կըտրտըր : տեղատպեալ : գայլը :

Scosciáre, ն. Խոտնալ գոգդիլ կրատփալտերը եէրինին էրեփտան յ. Կոպի ֆին ձգտիլ գոգդիլու :

Scóssa. Ցնցոտի, ցնցուն : տոր. տանափէտ, փիլտի : տեղատոտոպան տեղատատեղ տոպանափ : a scosse, ի. ցնցելուն ֆին :

Scossáre, ն. Ցնցել : փիլտի : Scossétta. ֆիլֆիկ ցնցուտ :

Scósso, sa. Ցնցեալ : տոթոլուէր : Scostaménto. Հեռացուտ :

Scostáre, ն. Հեռացուցանիլ, մեկնիլ, ի բաց տանիլ : Իրատլանա : յ. Հեռանալ, մեկնիլ : Իրատլանա :

Scostumataménte. Տմոդի բատրաք, գրաուտ, անվայելուչ, անհգիտուս : Խրտնուչ :

Scostumatézza, Scostúme, ս. Տմոդի բատրք, անհրեշտակ, տմոդի գործ, գրաուտ : Երտնանուչէփոխ, տեղատատեղ : Երկոտիչէխ :

Scostumáto, ta. Տմոդի, անհիրեշ բատրաք, տոպա : Երտնանուչ, Երկոտիչուտիւն : ցոփ, ցոփանիաց, խառնակեցիկ : Երկոտիչ, Երկի հիլա

Scotenpáre, ն. Սրմիճել զիտալ : փոնգատա խորչիլ :

Scotennáto, գ. Գիխուց խորչ հանգիստ մորմոնիլ :

Scotiméntо. Ցնցատիւն, ցնցիտ : փիլտի :

Scotitójo. Գատնիչ, կամ պատրաստ ինչ, յոր արձիակ զատգոյն ձեռ, ցնցիմ : Երվիր :

Scotitóre, ս. Ցնցիչ :

Scóto. Ցնցած : չուչ :

Scótola. Տոպիչ՝ տոպատ մեյ :

Scotoláre, ն. Ցնցանիլ կամ տոպիլ զկնոջ՝ տոպիչատ : i capelli a uno. Հարկանիլ Իւրաք զգեստս տոպրաք :

Scotomático, ca. Սխտատոպատ զգատոյատ գլխոյ :

Scotomia. Սրմատոպած պատոյատ ինչ գլխոյ, որով աք մէ կարէ կամ յատպիւ : պատ գիտնիկի :

Scótta. Շիմնատիկ էեյնիր տատոյատ : պատրատ ինչ տատատատպիւ : ավլատ :

Scottaménto. Եիկատիւն :

Scottáre, ն. Եիկատիլ զնարգիլ : Եափտ՝ւcon ácqua bollente. Խորշատնալ Երատցնատ Լրտով : – árei, յ. Կիպատնիլ, ատրիլ : Եատնափ : ն. Վրտատնալ տատնիլ : ատչատատ տատնիլ զգալ :

Scottatúra. Կիպատիւն, ատրատիւն : Եատնափ : ատրնատած : կիպատնալ մասն : Եատնափ, Եատնալ Երէ :

Scótto. Շատ, կամ ընծրիկք ի պատնգոգին : վճարք ընծրնատց, վարձ Ճաշատնի : pagar il súo — . վճարնիլ զվարձս իւրոյ բատճառին : ինձի ֆայ ընէ Երափկէ : pagar lo — . լրատնալ զվարձ : ձէ Երատնէ պատրափ :

Scováre, ն. Հատնիլ յորջորջին : Երատփան Երգործափ : բատնալ զնինիլ (գգեստաց ուրուք :)

Scoverchiáre, Scovérto, Scovrire, եէ. Տ. Scoperchiáre, եէ.

Scoviglia. Սրհրատնք, տաղտիւտ զոր ժողովին աստրովք : Երօր Երօփ, ղէպին :

Scozzonáre, ն. Ղուատնիլ զձիս : Երատղատնտրփափ : մորտիլ գաղ :

Scozzóne, ս. Ղուատնօղ ձիոց, ձիատվարտ : պէտհօր :

Soránna. Սրատա ծատրատտոյ :

Soredénte, գ. Սրհատատատ, տան հատատն : ինատնատղ : հիատ, տան հիատ զատնդ :

Soredére, ն. Ել՝ է եւ հատատատալ : գատյրը ինատնամափ :

Soreditáre, ն. Սրհատատատ տատնիլ բատատալ զհատատտատրտիս եւ բատաք : տոպ գէտնափ :

Soreditáto, ta, Վատատհատատատ-

Digitized by Google

հող, անհոգություն, անուշադրություն։

Screditévole, ած. վնասակար, անվստահելի։ որ չի ազդանշան հատուցանում։

Scrédito. Անհոգ հոգ, հանգիստ հոգ, ինքզինքին անհոգ։ տես Հանգիստ։

Scremenzía. Տ. Sequinanzia.

Screpoláre, ն. Շինել քիչ հնդամանի, պատռտիլ։ խորտակ։

Screpolatúra, Scrépolo. Շինելը պատռած, պատռտուած։ խորտակ, լուկտ։

Screziáre, ն. խայտախառնել, ալեհեր ինիլ։

Screziáto, ta. խայտախառն, խայտաձեռնիկ։ ալեհեր։

Screziatúra. խայտախառնելը, խայտը, խայտութիւն։

Scrézio. կապ, գամառնի։ նիպս։ գանազանութիւն գունոց, խայտ։ ալեհեր, պիճիկ։

Scríba, ա. Գրիչ։ Scribi. Գրագիրը հրեից։

Scricchioláre, ն. Շրաշալ (հօշ կաց, փայտից՝ որը մեղմ ձեն ի խորտակելիս. անուշ, զուարճութ. առաձեն (ձեն) շառաչիւնս ատամների, շրաշալ։ Տես տես ինիլ։

Scricchioláta. Շրաշալուն, շրաշալուն, տես տես։

Scríccio, Scricciolo. Թռչնիկ ինչ փոքրիկ։

Scrignétto. Սապատ փոքրատիպ փորիկ։ ամանդրիա։

Scrígno. Սապատ ատրուս. կոր Իիկանց։ Հօրթուած, ինանձ։ ատրիկ, անուռիկ, սապատ։ ամանդրի։

Scrignúto, ta. Սապատաձև։ ծամպուռ։ կոր, կռնիմատ։

Scriminatúra. Գիծ գլուխի ծան (որ յերիտա բաժանել զվարսս գլխոյն։)

Scrináto, ta. Հիւթազրկած, ատ. ձախհոգի։ փուլ սալիր։

Scrítta, տօ. Գրուած, գիր։ նամակ, գիր, մուրհակ։ Նիշ։ գիր գաղ. չանց ամուսնութիւնան։

Scritto, ta. Գրուած։ նամակ։

Scrittójo, Scrittório. Տեղի գրելոյ, կամ ընդհանրապէս, կամ ապահովոյ գրելու։ նամակատեղի, գիրքոցիկ։

Scrittóre, ար. Սահմանագիր, հեղինակ։ գաղիլ։ գրագէտ։ նամակագիր։

Scrittúra. Գրուածք, գիր։ նամակ, méttere, կամ dare in iscrittura. գրել, տալ գրով։ Scrittura, կամ Scrittura Sacra. Գիրք։ Ըստ գիրք. ամենասրբոյ մեսահան։ Եկեղեցի։ գրուած հաշուեգրոց։

Scrittuéle, տ. Գրիչ, գրագիր։ հմուտ ամենայնին գրոց, ամենայնի ամենայնին մեսահնիկ։ և այլ, հ. Գրագրագիտական, գրագրոց։

Scrivacchiáre, ն. Նամակ վատ. պատ գրմամբ, գրել գանատիս։

Scrivanería. Գրչագործ, գրագործ։ նամակագրութիւն։

Scriváno. Հանրագրագիր։ գործիչ, գրագիր, գրագիր։ նամակագիր։

Scrivénte, հ. Գրագիր։ նամակ։

Scrívere, ն. Գրել, նամակ։ գրել ի գիր ուշանակիր. նամակագրել, յարգնել գիրս, ընդհանրել, վճռագրել։ farsi scrivere. գրել մեսահ անձից, գրել սակ ամենքի նամակագրել։ farsi scrivere per soldato. գրել ի զինուորագրել, զինուորագրել։

Scrisióne. Գրելը, գրագործ։

Scroccáre, ն. Ուռել ծախսը այլոց, լինել պատուսատոյն փոքրի նոր օգտ։

Scrocchiáre, ն. Ականջ վայրկեան ուշիմասա։ նամակ ալեհ։

Scrócchio. Ցոկոտի, կամ վայրկեան ուշիմասա։ նամակ։

Scrocchióne, տ. Անհոգ վայրկեան։

Scrócco. Պատուսատոյն լինելը։ պատուսատոյն։ տես և. Scrócchio.

Scrocconе, Scroccatóre, տր. Պատուսատոյն։ նամակագրութիւն, նամակ գիր փոխանակ, նրանի խոր, փուլ գանատ։

Digitized by Google

Scrófa . Մատակ խոզ : փիլի պօռնոյ : տե՛ս և Scréfola.

Scrófola, Scrófula. Խոյլ պա-րանոցի , խոզք : պըղտաձ :

Scrofolária. Տունկ մի՛ օգտա-կար ի փարատանել պնոյլս : պըղտաձ օխտա :

Scrofolóso , sa. Գոյացուցիչ խուզից : պըղտաձ կոխն :

Scrollaménto. Ցնդումն: սիլմկ:

Scrolláre , ն. Ցնդել , ատորա-բաժանել շարժիլ, գրգռանիցուցանել սիլմկիլ , աղլատիլ : Ջօձանել (գնին-գանին :)

Scróllo. Ցնդումն, ատառանումն: սիլմկ : Ջօձանումն :

Scrópolo. Կոտ. (է քառանիստ չորստոտ մեռած մեղու ուռնոյ :) նե-տիբեռն :

Scrosciáre, ը. Շանչիլը շկահիլը շաչիլը. (ճեպալի հագի, չոր փշրելի իրաց ի ծռալիլն :) կռնչիլը. (ատա-զախտանե հիւանդոց ի ծռալին :) նշ՛ըր նշ՛ըր եմ-մկ: ն. Տալ շանչիլը-ի՛լ եռալ , ատլալ : գըժըր գը-ջ՛ըր գոյնոտիկ :

Scrosciáta. Շանչիլն, շաչիլն :

Scróscio. Զգալիքեան եռատեալ չորդ , կիմ անձրևոյ : գըժըր գըժըր սիս : շառաչիլն : ղամախա , սիս: di risa. ծիծաղ անչափ քաղցրաճաշեայ: bollire a — . քաղ եռալ .

Scrostaménto. Կեղեւումն, անկումն կեղեւանաց, կիմ ատառնիկից:

Scrostáre , ն. Կեղեւել , քառա-նալ զկեղեւանս : ատչկա :

Scróto. Պատիկ ատիրամանց: գառգի:

Scrunáre , ն. Բեւեկանիլ զձագ ատաղան : խնիկ փէլիչնի գըրմա :

Scrupoleggiáre , ը. Կապի իմիս խուզիլ մնալոր քննելը: գիւղիւղ է՛:

Scrúpolo . Խուզիչ, անձկու-թիւն խուզից մնացից: խղճիլ, գիւղիւղ: տառ-քաղիչին, կասկած: Տե՛ս և Scrópolo. խղճ:

Scrupolosaménte . Խուզիլ , անձկագոյժ: Ճշդապուհա, զգա-ւորաբար, ատ՛ զգաւորաբ՛ :

Scrupolosità . Երկիւղածու-թիւն , խղճիչ : ատճառապաշտ , գիւղիւղ: Ճշդա-գուն , անձկագի զգաւորու-թիւն: Նկատ-յոտ , խղճխոմ :

Scrupolóso , sa. Երկիւղած , խուզճահար : ատճառ , գիւղիւղի : զգաւորատու , անձկագին, Ճիշդ: Տա-գայիք , խոմ :

Scrúpulo, ա՛ն. Տ. Scrúpolo.

Scrutábile, ն. Քննելի :

Scrutatóre, ա. Քննիչ :

Scrutináre , Scruttináre , ն. Որոնել, հետապրտել, խուզել : ատչոտ : Տ. Squittinare.

Scrutínio, Scruttínio. Խնդիր, խոյզ : ատչոյզ: Տե՛ս և Squittínio.

Scucíre, Scuscíre, ն. Քակիլ զկապուածքն : ակօփիլ :

Scudájo. Վահանատարած: գա-ղանչը : վահանաւորատ: ատատեան-զկն (կռիւոյ :)

Scudáto , ta. Վահանաւորեալ : ատատարատ: գուլեանը :

Scudería. Ախոռ. (մեծատան ծառց :) ահըռ :

Scudiére, ա. Զինակիր: սիլիհ պար : ատքեռատարարք ատչոտանեայ մեծատանց : իւ օդեանը :

Scudiéro. Փայլակի գրգռալ: գա-ղբիչըգի :

Scudisciáre, ն. Հարկանիլ գա-ւազանաւ : ակօխիլ ատատիլ: հարը-կանիլ :

Scudiscio. Հարը գաւազան : լ-պատիլ :

Scúdo. Վահան: գուլեան : ատ-ատար(ձիոյ ատ՛ գաւառ հմիլոյ :) ատ՛ ակի ատատատարան, ատչոտատան-ներ, կիմ ատատանոցք կրկոյիչ : գա-հանան ձիոյ : տե՛ս, փրկիչ :

Scúffia. Տե՛ս Cúffia.

Scuffíno. Խոտատոց փայտի : ակօրիխ :

Scuffináre , ն. Խոտատակ զբերայ : փօրիխելիլ :

Scuiacciáre, ն. Հարկանիլ զմէ-կանուհնոյնէ , զերասատանին : օխտա-ղէնս փայտի ատատիլ : վարկիլ ա-

մեջ արգելս ընդ առաջոյ :

Scalacciáta, Scalaccióne, ա. Գան, կամ հարուած երեսաւանէն :

Scultáto, Scúlto. Քանդակեալ :

Scultile, ա. Գործեալ, հնուած, արձան հաց : հնած :

Scultóre, ա. Քանդակագործ, անդրիմագործ : օյմանչը :

Scultório, ia. Քանդակական, քանդակագործական :

Scultúra. Քանդակագործութիւն, անդրիմագործութիւն, արձանագործութիւն : օյմանչըլըք : քանդակ : օյմանի :

Scumaruóla Պարզատուկ :

Scuóla. Դպրոց, ուսումնարան : Ճիւղ : ժողով աշակերտաց, աշակերտք : ղայըրպաբ : far la — ուսումն ցանելոյ կ գպրոցի : գիր՝ վէրճիւղ, կօդրիճիւղ : գուսանչական դիտութեանց : Եղբայրութիւն (հոգևոր :) Սալ և այլ նպատակ նկարչութեան երեսին նկարչաց : tener a — ուսումն ցանել : tener — ուսանել զդրոց : andare a — երթալ կ գրոց, ուսանիլ :

Scuótere, ն. Ցնդել : օրչիլ : Ճօճանիլ՝ սիրտն ել, յանձին : խոտ փանփան պրաֆա : il giógo. Ընդունիլ զնց լինելը նշխարհը la testa. Հասնուլ յանձին ատանել ինչ : le busse, le bastonate. ուսումն ոչինչ հասնուլ ըսել զդ. Scuótersi, յ. Սարսիլ, զարհի հարիանիլ : խրխրիլ :

Scuotiménto. Ցնդումն : օրչիլ :

Scuotitóre, ա. Ցնդիչ :

Scuráre, ն. — ársi, յ. Ղանուիլ, խաւարիլ (լուսնոյ) գարար : խաւարել, չշանուլ աշաց, չընդունալ : կօղնէի գարարիլ :

Scúre. կապոյտ, սապարտպաբ :

Scurétto, ta. Սպօռ, փոքր մի նման : գարամխակ :

Scurézza. Ղանուիլ : գարանլըք, Scuriáda, Scuriáta. Խարազան ձիոց : գամչը :

Scuricélla. կապոյտ փոքր :

Scuríscio. Տ. Scudíscio.

Scurità. Ղանուիլ, խաւար, աղքատութիւն, գարանլըք : գիշերային կամ խոտոմի (գիմաց) կոխելիք : նանուիլ բանից, գժտութեանց : լկինիլ :

Scúro, գ. Ղանուիլ : գարանլըք : allo scuro. կ մթան :

Scúro, ra, ած. Սպօռ, նանուկ, խաւարչային, անլոյս : գարանլը : սեաւ : գարա : գիգիր, գաճառակ : պօղարիլ : գժտասրիմաց, մթին : լկինի : անհնչական, անձնանուն. անհամբաւ : ալլափ ապամ :

Scurríle, ած, ն. խայտառակաւոր : Scurrilità. խայտառակաւորիմ : գաչիլըլը : գիւրգիւչլըք :

Scúsa. Ջատագովութիւն, պատասխանի, քերելը զանցանաց, չքալը : կօղնէ : պատրաստակ, պատրաստ նանալը, պատրաստ : նահանջ :

Scusábile, ն. Ջատագովելի, ներելի :

Scusabilménte, ած. կ չքալը, ներելի կին օրինակաւ :

Scusáre, ն. Սպօռգատրաստել, քերել զանցանս, Ջատագովել : առաջագրել կին : պատրաստ նալ : ներել, Ճոյլ առնել : — ársi, յ. կ չքալիկս լինել, արգատրաստ ցանիլ զանձն : առաջագրաստաբաս կօղոպրիմ : յ. Սդարձիլ զոչ անքաւոր առնել զինքն :

Scusáto, ta. Սդարարեալ, կ չքալիկս եղեալ : aver per iscusato. ներել, անհանս առնել :

Scuscíre. Տ. Scucire.

SDA

Sdáto, ta. Հնգած, անգործ, անփոյթ : հանձնուած : Ճոխ առ զգրոյ : Sdebitársi, յ. Սդասիլ կ պարտ առնոյ, ընդ. զպարտս առատաձեռնութեան քոյոյ : պօշմանի գաչիլ-պամիլ, պօշ. հաս կամ կին :

Sdegnaménto. Սդասնուած : Sdegnánte, ն. Սդասնուալ, արհամարհոտ : փոքրանալ հօր պատանի

Sdegnáre, ր. – ársi, ɟ. Ա՛նարժանել, խորշիլ, գարշիլ: ինինքնաբեր կին մարդէ, հոր պատճառաբանելով զանձինքն ատելի ընել: արհամարհել: գարշիլ:

Sdegnataménte. Զայրագին:

Sdégno. Արհամարհ, ցասումն, էօրկ: avere, tenere, pigliare a – una cosa, համարիլ, արհամարհել, հոգալ, խորշիլ, գարշիլ: տես և. Sdégnare.

Sdegnosaménte. Զայրագին:

Sdegnosétto, ta. Խոժոռակաղ, դժգոհոտիկ:

Sdegnóso, sa. Բարկացօտ, զայրագին: գարշէլ:

Sdentáre, ն. Խորտակել զկին յատամանից գործոցն: փիւ գէրմամ

Sdentáto, ta. Ա՛տամնաթափ, ատամնաթաւոտ: փիւ գէօփ:

Sdicévole, ա. Տ. Disdicévole.

Sdimenticánza. Մոռացումն: ապերախտութիւն:

Sdimenticáre, ր. – ársi, ɟ. Մոռանալ: ապերախտանալ: 'ի մեռանելոցն ասելիանէ: ապերախտանալ:

Sdiméntico, ca. Մոռացկոտ, մեռացօղ: ապերախտ:

Sdoganáre, ն. Վաճառել զապրանս մաքս, հանուրդ 'ի միաբանականէ: ինչ բնակին էգիպտոս:

Sdoppiáre, ն. Պատռել, քակել զկապ:

Sdóppio, ia. Պատռ: էապիճան:

Sdormentáte. – tire, ն. Զարթուցանել: օյանալ: – ársi, ɟ. Զարթնուլ: օյանալ:

Sdossáre, ն. Բառնալ 'ի մարկանց: ապրիլ ի պատահ գայթելոյ:

Sdottoráre, ն. Հանուրդ 'ի կարգ. ապրիլ 'ի պատուոյ վարդապետութեան:

Sdrajási, ɟ. Ընկողմանիլ, կողմնակալ: նստիլ: նախանձ, նած ինչէ:

Sdrajóne, méttersi sdrajone. 'ի կողմն ընկենուլ, ատելացնիլ:

Sdrucciolaménto. Սահումն: գայթելութիւն:

Sdrucciolare, ր. – ársi. ɟ. Սահիլ, սայթաքիլ: գայթել: խլանիլ ոտից, երից վաղաղակիւ: նեղ նիստ: գլիլ 'ի ցանկացանս, սխալիլ:

Sdrucciolénte, – lánte, ա. Սահուն, լայնծոռ: գայթելճաք: ինքնագլոր (առանց ար:) վազանցիկ

Sdrucciolévole, ա. Սահուն, լայնծոռ: գայթելճաք: գլեւոյ գայլ:

Sdrúcciolo, գ. Լայնծոռ շաւիղ: սայթաքճաք նոչ: առնուն, լայնծուն: գայթելիք: խոչ, գայլ Ճակատի:

Sdrúcciolo, la, տե՛ս Դիւրասահ, լայնծուն: գայթելճաք: rime, versi sdrúccioli. Բառ սայթաքոյ ոտանաւորք:

Sdruociolóso, sa. Նոյն ն: վաղանցկիկ:

Sdrúcio. Բառնալ կապանքն: ապերախտ, քակել կապանն: ապերախտանալ: Ճեղքել, ծակ: էբրիւդ, գելիւ:

Sdrucíre, Sdruscire, ն. Քակել զկարն զկարտանն: ապերախտ: առանաւոտել, Ճեղքել, քանալ: էարնաւ: ը, և ɟ. Խրտանաւոտիլ, ատանաւորիլ: էարըմնաւ:

Sdrucito, գ. Պատառոտած, Ճեղքուած, ծերմակ: էարըմ:

Sdrucito, Sdruscito, ta. Քակել: ապերախտիլ: Ճեղքել, հերձուածել: էարըմըլ:

Sdrucitúra. Ճեղքուած, պատառոտած, խրտանաւ:

SE

Se. չորրորդ բիւրեան. ֆիւ, եֆիւ: էյէր: (եւս՝ չորս էրէբեայեան:) ֆիւ. ամրագործ, ֆիւ ամրագործ, սիֆիւ: ամ Ճառ, ամառաւ: (եւս տիլ'' ըղեայեան, մաղխողեան.) Սա յատկեա, ասպատիս ֆիւգեաս, ֆիւեա: քաւաւլը: se tu sai. որչափ կարես, ըր կարի: Se no. եֆիւ ոչ: էօգաս, ինչէ: non so se sia útile, o no. չգիտեմ՝ պիտանի ինչ եֆիւ ոչ: Se', ը Se i, Se li,

Digitized by Google

Se քի.

Se. գեր" եսիան, եվ", և չափ" հ. di se. ինքը, ինքնուն, ինքնիան, ան. ձին: ինքնանց, ինքնանց, անձանց: գինքիկին, գինքիկիցին: a de, կամ se. ինքնուն, ինքնիան, կամ անձին: ինքը. նանց, անձանց, առ. ինքնանս: գին. քինիկ, գինքիկիցինիկ: Se. Ջինքն, զան. ձին ինքը: գինքինիկ: գինքնանս, կամ զանձինս: գինքիկիցինիկ: del tutto se la spogliò. գինքանքին ամրիկա. ցաս զայն յանձնիկ: da se. ինքը. ին, ինքնինիկ, յանձնիկ: գինքինիկ: ինքնանց, ինքնանց, յանձնանց: գինքիկիցինիկ: da se. անձանձ: գինքինիկ գինքինիկ: da se. ինքնին, ի քնիկ, առ. ազ. ազ, առ. ազ. գին: և. ա' միայն է միայն: da se da se. անձանձ անձին, ինքնին: seco. է ինք. ի միաս ինք. յանձն ինք: in se medésimo. յանձին, ի միաս ինք. ինքնան: a pena era ancora in se, che cominciò dire. այն ինչ ի միաս եղեալ, կամ զգաստացեալ՝ սկսաս ասել: recarsi sopra se. սկսանիկ ամա. ինաւ լինել: sopra se կամ sopra di se andare. գնալ առ զգաստիւն, առ. զգոյդ ամբոխով: far sopra di se. աշխատիկ գործել վը անձին, (առ. զգուշանալ.) di per se. առանձին, առ. ցոյն: esser fuór di se. առ. ջաստանձին, լինել յոյժ խելս: per se. յինքեան կամաւ. վը անձին, է ինքնան, ինքնին: Se'l, կամ Sel. է Se il. Sel fece chiamare. ին կոչել զնա առ ինքն: non se ne avvedeva. ոչ գգայր: se ne andárono. գնացին, ի բաց չորան: Se non. Տե՛ն ի կարգի:

Se, և է գեր եսիան բայն ésse-re. է: Գրի և. Se'.

Sebáceo, ea. Ճարպային:

Se béne, Sebbéne, ըս. Թե. պես և, ինչ և. Փարատ:

Secánte. Հատանող, (գիծ:)

Sécca. Ծանծաղ ավազուտ, ծանծաղ տեղի, առ. զգուշութիւն (ի ծովու.) ժայռ ծանծկուտ է ի ներքոյ ջուր: ցամաք: գոբա:

Seccábile, ի. Ցամաքական. ցաս. ձնալի:

Seccággine. Ցամաքութիւն, ցասնա. գանք: գոտորոշում: առանձ ամրիկա: առատաց եղեր: ձանձրացիլ, առատա. հատ. վիշտ: գինարբ: dare. ձանձ. րացուցանել, ձանձրել: նեղիլ: նեղիկ:

Seceaménto: Ցամաքումն: ցաս. րութիւն, ամրիկա. ր առատաց:

Seccaménto. Ցամաքումն: ցաս. ձնալիութիւն:

Seccáre, ե. Ցամաքացուցանել, ցասնալիքացուցանել: գոտորոշել: վհատանել: խորհրդիմիտ: նեղել. ձանձրացնել առատանել: գինարբ եղիկ: — ársi, յ. Ցամաքանալ. ցասնալիքիլ: գոտրտանիլ:

Seccatívo va. Ցամաքացնիչ: ցասնալիքացուցիչ:

Seccáto, ta. Գոտորոշել. չորացեալ: գոտրտանալ: ընկճեալ: տխրեալ:

Seccatója, յա. Տեղի չորացուցանելոյ գաւատարա. գոտրտանիա:

Seccatóre, ա. — trice, ի. Ցամաքացնիչ: գոտրտիչ: ձանձրացուցիչ: առատացուցիչ: տանջիչ:

Seccatúra. Ցամաքացիլ, առատացիլ, ձանձրանալ ինչ. տանջանք, գինարբութիւն:

Seccédere, ե. Վերնիկ:

Seccheréccio, ia. — ríccio, ia. Իբր չորացել. գոտորոշել ինայն: — ríccio, գ. Ցամաքել առատ: գոտրտան գաւառ:

Secchézza. Ցամաքիլ. ցասնալիքութիւն: գոտրտանիլ: ցասնալիքութիւն. (առատացուցիչ, տխրացուցիչ:) ծծումբ (ի ծովու:)

Sécchia. Դոյլ: գօլ, պղծկապ: pióvere a sécchie. անձրևել առատաւոր:

Secchiáta. Դոյլ մի: գինի գոտ. գոտ:

Secchiéllo. Դոյլ գոտր:

Sécchio. կճղակ, կամ կճղակաւոր, գինի գօլաչը:

Secchióne, ա. Դոյլ մեծ:

Digitized by Google

Séccia. խոզան: Աքլոր ասատանան խոզանատար: անդրդ:

Sécco, գ. Չորութիւն, չորանալութիւն: գոռոզութիւն: Secco, ած. Տ. Seccaménte. խոսոր, անողոքութեամբ: a secco, ած. չոր, առանց ինչ խառնուածութեան, անխլուր: գոռոզ: եւ՝ լուկ, սոսկ: muro a secco. պատ առանց կիրայ: սոսկ խուչ պատկեր: — rimanere a —. մնալ՝ ի ցաւանգի, ցաւանգիկ ընդ: restare in — (հնաոճ) ի ծանծաղուտս, ի ցաւանգի: գոռոզս ոչինչ: rimanere in —. դալ եչ: եւ՝ լքանիլ, մնալ անպատասխանի: վերանալ յուսահատ բանիւն՝ յասանելապանելն: գտանել խոսխոնելն: rimanere nelle, կամ sulle secche. մնալ ի հաս ահան գետակ, ժայռ ջրեայ՝ ի խորազ: sa per di —. առանց ջրոց ասելոյ ածի: balenare a —. փայլատակել ի պատրոյ: գանգատիլ առ արքեցուածի, ի գինւոյ: annestare in sul secco, dire di secco in secco. ի միջ բերել զրոյցս անյարմարս (ի պահասիլ նեղեցոյ խոսակցութեն:)

Sécco, ca, ած. Չոր: ցամաքած: գոռոզ: ապառաժի, ապառասան: նիւթ փխրուն նիհար, վախճան: պապանձ: ցամաքած, սպին, կամ բանապատ (ոչ, նեկար կամ գործ:). գոռոզ, եսական կծծի, գծուծ: rogna secca. չորքոնիներիկ, քոս առանց ախորոսի: cámbio secco. տես ի Cámbio.

Seccúme, ա. Գոռոզութիւն ասոր, չորացիլ առելն: գոռոզ պատիլ: seccumi. չիրք, չորացեալ ապուռք: գոռոզ եկիր:

Secentésimo, ma. Վեց հարիւրերորդ:

Secentísmo. Ոչ խոսակցութեն ի վերջասանելոյ գոռոզ: վերջասանելոյ գոռոզ:

Secentísta, ա. Որ շարադրէ ի գարեսս խոսակցութեն ոչոյ վերջասանելոյ գոռոզ:

Secénto, Seicénto, ած, հ. Վեց հարիւր: ասիլ խոս եւ գ. երորդ խոսանելոյ գոռոզ:

Secésso. Տեղի բացակայ՝ առանձին: evacuare, ributtare per — վարել արտաքս զկղկղանս, արտաքս ելանել զարգանն:

Séco, եդ. և ած. ար, և ի. Ընդխոր, ի ինքեան, ի խրտնեան, ի նեմ, ի նա: ինքեան իւն, ինքնիւր իւն, ծառն իւն, մեր իւն: ի միասն խոր, յանձն խոր: ինքնինքեան: ի միասնեան: պիրի պիրի իւն: con seco, seco stesso, ինձ. նոյն ես:

Secoláre, գ. ա. Աշխարհական, աշխարհական:

Secoláre, ած, հ. Secolarésco, ca. Աշխարհային, աշխարհական, փխնեկի: արտաքին (գործ, պատուիրք, կամ ուր արտաքնի:) anno —. վերջին տարի գործոն:

Secolarescaménte. Աշխարհօրէն, ըստ սովորութեան, ըստ արեսի աշխարհի:

Secolarità. Աշխարհականութիւն:

Secolarizzáre, ն. Աշխարհականն առնել, փոխել յաշխարհական: յ. Աշխարհականանալ, վերնել աշխարհիկ գործոյ յաշխարհ, փոխել յաշխարհականն վիճակ:

Secolarizzazióne. Աշխարհականացուցանելն, փոխոխութիւն յաշխարհականն վիճակ:

Sécolo. Դար: խաղ էբլ: աշխարհ, աշխարհականիք: փնեկ: ժամանակ, աստղք: վէմն: le persone del —. աշխարհիկք, աշխարհականք: ésser fuór del —. վերնել յհետոյ: il sécolo futuro. հանդերձեալ կամ անանի կեանք: ne' sécoli de' sécoli. յաւիտեանից յաւիտեան, յաւիտեան: էակից:

Secónda. ա. Secondina. andare a secouda de' fiúmi. հրմալ՝ նաւել ընդ ընթացից գետոյն: andare a seconda ad alcuno. կամ alla seconda. հաճել զինչ ստրաք, զի չանել առնել, անուաք: ասոյ, հաճրը հոգ է'': tutte le cose vivanno a seconda. ամէն ինչ յաջողի ի մեզ:

Secondáre, ն. Հնազանդ հրմալ,

Digitized by Google

հիւանդիկ : տգիտասէր ։ իմիմիկ, ուշիմ : տգիտութիւն : խաբուբիկ իմիմիկ : հասարակ գրաք, պիլիանիկ առանձին : հաւիրը հօր իմիմիկ : ուշիմ : երկուսով ընդհանրից գնացող : le véglie d' alcuno. հասարակ պիտանի առաջ :

Secondariaménte, Secondário, ադ. Secondaménte, ադ. երկրորդ : առաջ : իմիմիկ, սովոր :

Secondário, ia. երկրորդական, երկրորդ : իմիմիկ :

Secondína. Աքար մի ծիծ առջեցից : ձիւնիկ, օդևան փաւիշը :

Secóndo, da. երկրորդ : իմիմիկ : non ebbe secondo. չեղաւ իւր երկրորդ, հասաւոյր : a null' altro secondo. յոչինչ իմիմ և երկրորդ, մի վայրագոյն : il secondo. երկրորդն, միւսն : o պէրիսի : Secondo. Յաղթական, նպաստաւոր, ապաշխարական : երբորդ : minuti secondi. մանրակրկիտ : ասիկ : Seconda mensa. երկրորդ սեղան : իմիմ ճաշ : Secóndi, գ. Տ՚ու Secóndina.

Secóndo, գ. Ո՞ւմանրակրկիտ : ասիկ :

Secóndo, ադ. երկրորդ : իմիմիկ : յիտոյ, ապա : ասիկ : ըստ : ըստ օրում, ունի : նաստիլ :

Secóndo, նխ. Ըստ : կերպ : ըստ որում, ունի, ըստ պայմանի, ըստ տանել ոյ, ըստ հնարիցս : secondo il tempo. ըստ ժամանակ, ըստ եղանակի ժամանակին :

Secondochè, ադ. Ըստ որում, ունի, ունի պիտոյ : նաստիլ :

Secondogénito, ած, և գ. երկրորդ ծնունդ : իմիմիկ է եղբայր :

Secréto, ած. Տ. Segreto.

Secrezióne. Ջատագոյութիւն (հիւանդոց մաքրութեան) :

Sédano. Ընխուր, քաղաս, կաղամ : եղէգնիկ :

Sedáre, դ. Յանձնագոյանիլ, մեղմիլ, խաղաղիլ, պիտանագոյանիլ : հանդիսիկ :

Sedatamènte. Խաղաղութիւն, անդորրութիւն, հանգարտութիւն : իմիմ :

Séde. Աթոռ, գահ : իմիմիկ, ի՚ս la Santa Sede. Առաքելական՝ աթոռ, մի գահ : sede del fuóco. կայան հրոյ :

Sedentário, ia. Աթոռական, ոտղական (կենդանի) հիւ. ինքնիշխանի, ինքնիշխ ինքնիկ :

Sedénte, ած. Աթոռ, նստատեղ :

Sedére, ը. Աթոռիլ, բազմիլ, բնակիլ, օթոցիլ : կաղ, լինիլ պիտանի : ունիլ պիտիս : porsi a— հանդիսիլ, նստիլ : իմիմանալ : pro tribunali. կաղ՚ի քաղաք. (առանց պատասխանոյ) Sedere. Աստիլ յաթոռ, մի ունիլ պաթոռ հայրապետական : վարիլ պիշխանութիւն : dar da sedere. ետուստ յանիլ պաթոռ՚ի նստիլ : խաղիլ՚ի վ՚՚, օթոցիլ : իմիմ :

Sedére, ած. Աթոռ : օթոցող :

Sédia. Աթոռ, նստատեղ : խաղիլ : գահ, աթոռ (առաքելական) իմիմ : կայան, տեղի : ինքնան

Sedicésimo, ma. Վերջատասանեակերորդ : ի ալիքնէրը :

Sédici, ած, ած. և գ. Վերջատասան : ի ալիքը :

Sediłe, ած. Աթոռ (անզգայ.) նստատեղ : խաղիլ : Sedíli. Վերջատասանք մի՚ յինստասանք տասնատասց

Sediménto. Ո՞րմ : լիրիկ :

Sedimentóso, sa. Ո՞րմոտիկ :

Seditóre, ած. Աստող :

Sedizióne. Ապատամարութիւն, խռովութիւն, տպստամբութիւն : պրպտիչ :

Sediziosaménte. Ապատամարութեամբ

Sedizióso, sa. Ապատամբական, խռովայոյզ, տպստամբ : պրպտիչ, փիլինկերութ :

Sedótto, ta. Ո՞լորեալ :

Seducénte, ած. Seduttore.

Seduciménto. ած. Seduzióne.

Sedúrre, ը. Ո՞լորեցուցանիլ իւլալ՚՚, ոյսրիմիսի, երկայն փաթիս

Sedúto ta. Աստիլ : օթոցող :

Seduttóre, ած. – trice, ի. Ո՞լորեցուցիչ, պատրիչ : իւլալիկութեան, ալաթափչեան :

Seduzione. Ո՞լորութիւն : իւլալ

Digitized by Google

էին, տոպրակ :

Séga. Սէկա : փեսխէրէ :

Segábile, ս. Սէկայիլի : հասցաս :

Ségale, Ségala, Ségola. Հասճար, աշտարակ : լավաշ :

Segaménto. Սէկամէնթօ, հասաստ, մէնի, հասաստած :

Segáre, ն. Սէկայէլ : փեսխէրէ իւէ էհսէֆ : հասաստել : փեսխ : հնձել : պիչխ : — ársi, յ. Հասաստ նել (գծ[ից]) զանիանան :

Segaticcio, ia. Սէկայիլի :

Segatóre, ա. Սէկայիչ : հնձող :

Segatúra. Սէկայճէք : փեսխէրէ իօղաս : սէկայճաւմա : փեսխէրէ էէրէ : սէկայիճ մէնան : Հընձ ձոմա : պիչին : Ժամանակ հնձոց : հաւնէք : պիչին պչհանի :

Seggétta. Սէճէտա բաստնալի : սճէտա (՛ի ապետս կարծաց որովայնէ :) օխաջոփ :

Seggettière. Բարձող սճէտայ :

Séggia, Séggio. Տ՚ես Sédia.

Seggióla. Սէճէտա : խոչխրի : սճէտա բաստնալի :

Seggiolíno, na. Սէճէտա փոքր :

Seggiolóne, ա. Սէճէտա մեծ :

Seghétta. Սէկայ փոքր :

Segménto. Հասաստած : (է մասին ինչ բաղդատելի :)

Segnacáso. Հոլովանշան :

Segnaccénto. Շէշտ :

Segnácolo. Հնանակ : նիշան :

Segnaláre, ն. Եղեւնէլի կիմ ասնաստանի առնել, հռչակել : հինչխոր էհսէֆ : — ársi, յ. Եղեւնէլի՝ փասաստոր լինել, հանդիսանալ, աստանալ անուն ազդրծանաց : նամ գսպանօսոփ

Segnalataménte. ՛ի վերջ գլխոյ, յասէնա, ասասէլ գլխոյ մէնան : ազդրաբար : հասաստած :

Segnaláto, ta. Եղեւնէլի, նշանաստոր, սահմանաստոր, գիրուպչնոց, ընտրէլ, ազանծալի : հինչխոր, էլա, նամդար :

Segnále, ա. Հնշան, նշանակ : նիշան : մեզ հեւանգաց՝ (զոր յոյս յանձին ըստ չհկաց, որ հոչի և Segno.) խաղաղանալիչ : ղամանփսաք : նշանակի ժողովից ծռճռ : Հանապասաստելոյ գիմդ ասնաստանի[ից] : պասճռա ակնա : ապի : նաբա նիչանի :

Segnalétto, — lúzzo. Հնշանակ, նիչ, նշան փոքր :

Segnáre, ն. Հնշանել, նշանաստել : նիչանդնաք : յաս յանել : ինձմիչ : հասաստանալ, աստղագրել, ապասաստոլել : ապասաստոլել՝ իանաք, տանել յասդի : հաւիչընթաց ասդիանաք : նշանանիել զգացից անասանագրել, խոչտանել, օրհնել : — ársi, յ. Կնքել զՀանապասան խոչընթ : խաչանի հաւ լէ-փարնաք : հիանալ : համ փալնաք : col ferro. գործել խասրանաստ : փանիալնաք : farsi segnare. տասլ նշանի հասաստանել : գան ապչրնաք :

Segnataménte. Հնշանաստ : նիչան ըստ : մնասանաստագրար, առանձինն, յատկաբ, ՛ի վերջ գլխոյ : հասաստ : ազդրաբար, յայտնապես : էնչէսրէ :

Segnáto, ta. Հնշանել, նշանաստել : նիչանէլ, փանիալ : կարգիալ, ապայմանիալ, ժամանակիալ : նիչանալ, քանգակիալ : ասդաստագրալ :

Segnatúra. Հնշան, նամանաստ : նիչան : ասդրագրութ : խոչտ : ա. Signatura.

Segnétto. Տ. Segnaletto.

Ségno. Հնշան, նշանակ, գաստյակ : նիչան : հինչ, նշան հինգոյ : հիճհիսոբ : նշանի, պչանէնչինչ : խաչհինչէ : ձև : Segno, segno celeste, կիմ del Zodiaco. Հասմասանաստղոչ, հինդանասկերպ : սոխինչ, պասճռա ակնա : ասկնաբերութ : խնչրէ : կասչ, հաճախ : խթապհէ : գրօչակ : պայրափ, ասնձափ : հետաք : խղ : նապաստակ : նիչանկնահ : հինա նապաստակի : Սահմանի, կոստաբ : աղնդր : բիծ, ասդիճ էսա նիչանի պէրէ : faro il segno della croce. հինքնչհ լինչ նշանաստ խաչհին : յ. Կնքել զերկրաս խաբ նշանաստ խաչհին : յասդաչ կրթիլ : stare a segno. հասչ

Digitized by Google

'ի չափս, չիլանիլ ըստ չափի : fare stare a segno, tenere a segno. յա-
ռնել կայացականել, նուաճեցնել զսպել
կիմիք : tornare a segno. գտա-
նալ յատկացեալ, զգաստանալ : հնա-
զանդիլ, նուաճիլ ըստ ձեռնտուի : dar segno. նշանակիլ, յայտնիլ, յա-
ղացանիլ : dare, trarre nel segno. ti-
rare al segno. հարկանիլ ի նպա-
տակեալս նիշանա վրայ : per filo, e per segno, ի մէջէ, անվրէպ (ըստ
ճանապ.) ուղղորդ : segno per se-
gno, ի մէջէ, ճանապ, անվրէպ, զգա-
լուզացեալ : a segno che. մինչև,
մինչ զի, զի : վիճակ ի : giunse a tal segno che... եկաւ վիճակ ժա-
մանեցաւ զի ....

Segnúzzo. Նշանակ :

Ségo. Ճղպուկ : իւ եղունգ :

Segregáre, v. Տարհիլ, զատչիլ անչասեցնել : ապրչմոյ :

Segréta. Տեղի ճգպատան : կիպնի եղէր : բանտ խիստ կամ ծանծռուկ : խարհրդակական կամ լռելեայն ազօթք քահանային ի պատարագի :

Segretaménte. Գաղտ , լռե-
լեայն, ի ծանծռուկ ; կիպնի :

Segretariáto, ta. Պաշտօն գրու-
գրի, կամ քարտուղարութի, ծրագիր
գրուի : խոշընչելիք :

Segretariésco, ca. Segretari-
zio, ia. Պատշաճական առ գրագիրն,
քարտուղարութի, ծրագրատեսական :

Segretário, Segretáro. Գրագ-
ող, նուաճեցնող, ծրագրիչ : ազգ ի-
նքիկի, խուչէչ :

Segreteria. Կայան, կամ տե-
ղեակ քարտուղարութ : խուչ հանդ :
տուն նուաճեցից : քարտուղարութ,
պաշտօնեայ քո տուն նուաճիչից : խո-
չընչելիք :

Segretézza. Գաղտնութի : հա-
ւատարմութի : ազգ :

Segréto, գ. Գաղտնիք, խոր-
հուրդ : ազգ : tenere segreto, կամ il — լռել կամ ի ծանծռուկ տնել զգաղտնիս, ոչ ի վեր հանել զգաննին : գաղտնիք պատի, խորհուրդ, սիրատ-
խորհրդատուութ, կամ պատ հաւատա-
րիմ : գաղտնի եղանակ, գիմ di, կամ in segreto, ի : գաղտ, յատնիկաւ : ինքն ի ինքեան :

Segréto , ta , adj. Գաղտնի , ընտիրատես : կիպնի :

Seguáce, s. Հետեւող, հետե-
ողք : ուսան, սրբազան կիսին : հա-
ւատացեալ, հաճախասէր, աշակերտ, գոր-
ծակից : իւսպի ոգւոյ, խոչաճիպ :

Seguénte, a. Հետեւագոյն, յա-
ռաջագոյ, հետեւորդ, յաջորդ, որ
գինէ : սրտագնաց կիսին, եւագնի : il dì — յաջորդեալն երկրորդի, ի վա-
ղիւ առաջ : երկնեալ կիսին : di seguénte, ի : առաջ, յետոյ, գինէ :

Seguentemènte, ի : Վերջ , առա-
ջի և, վերջ և : ծուռ իւնի :

Seguénza. Իրաւորդ, շարունակու-
թի : սերմ : ասպատ (ծառայից) ետևորդիք (մեհենից) սիպտիկ :

Seguimènto. Հետեւումն իւ :

Seguíre, v. Հետեւ երթալ, գալ կամ ուղեկիցի գինէ, հետեւիլ առ
լինել : սրտագնաց կիսին : սրբագնա
պիտիլ : հանապազորդել : փարմա-
նայ : հաճելի գինալ, գինէ անիկ, հետե-
նիլ, հետեւել : ասդնայ, հանդիսիլ հոգ
կիսին : ի պարտ բանալ, կատարել :
ետքս կիսին : գնալ լինել, եղանիկ,
լինել : բաւ կիսին : յիշ գալ, ծա-
գիլ : պատահ կիսին : una strada. ընթանալ ի ճանապարհ մին : una certa via. ունել ընթացս մին հե-
տաց : la strada. յառաջ խաղալ
վարել զճանապարհ : una strada.

Seguitábile, a. Կարելի հե-
տեւելոյ, կամ հետեւողական :

Seguitaménte, ադ. Ընդհատ,
անընդհատ, ցանգ : փարմանչէ :

Seguitaménto. Հետեւումն, հե-
տեւողութի :

Seguitánte, s. Հետեւող, ա-
շակերտ, հաճախասէր : խոչի :

Seguitáre, v. Հետեւ երթալ, հետեւիլ : սրբագնաց կիսին : ընկեր-
րել : Ետեւ հանել, հանապազորդ-

Digitized by Google

գնել: փոխանակ: լինել հաամեմատել, անասել: ասյակ:

Séguito, գ. Ընկերանալ, ուղեկցել, հետևի, ուղեկիցք, սպրդ: Էօյտաւ ւըբի, էնպա գայպաւըբը, գայպա ւըբի, ետպա: Հոգի քրտց, կատաղ բան, յաջողութեան գործողն: ածող: գիտուած:

Seguíto, ta, adv. Ջհետո եկեալ, հանդիպեալ, անցեալ: հանապատգործ գնել: անգործ: պատմ: due dì seguiti. զերկուս ուրբաթըբս: Էտի ինն ուրբաթըբս:

Séi, հ. Վեց: ալիք:

Seicénto. Վեց հարիւր: ալիք Էտա

Seíno. Երիվեցեակ: փոս ընչ:

Sélce, Sélice. Քար: Էտչ գայլատեաղ: լափել Էտ: լափած Էտ:

Selciáre, ն. Ցատակել գայլատեաղ վիմեք: լափել Էտ: պէօղնէփ:

Selenográfia. Լուսնագրութիւն:

Seliciáto, գ. Ցատակ, կիմ փողոց յօրինել գայլատեաղիք: գալ փըրմ, գայբըրմ սեփ:

Sélla. Ճամբ ձիոյ: էնէր: votar la —. անկանիլ յերիվարէն:

Sélla. Աքոռ, գահ: Էտէկրի: andar a —. Նստիլ յանձուն (՛ի ասէ տրտուրվայնի,) գնալ յաջողութեաց: Էտչ բա վարտ:

Sellájo. Ճամբագործ: էնէրճի:

Selláre, ն. Հասնիլ, Ճամբել: էնէրլէնփ:

Sellaría. Փողոց Ճամբագործ: էնէրճիլէր ւորլըբը:

Selláto, ta. Ճամբել, Ճամբուր: էնէրլի: կոտրտեալ (ձիւ:)

Sélva. Աշատ: օրման: Հաւաքութիւն զանազան ներքնոց՝ (ատ. ՛ի յօրինել նգրգռ սնտղտ Հատ, եև:) ապդ. ինչ ամենատեղծուածք Նախնեաց:

Selváccia. Աշատ Բոյ:

Selvaggina. Տ. Salvaggina.

Selvággio, ia. Վայրի, վայրենի: Էտպանի: ոչ ընտանեացեալ, անընտել: porco —. կինճ, վարազ:

Selvaréccio, ia. Աշատատային, վայրի: Էտպանի:

Selvático. Տ. Salvático.

Selvétta. Աշատ փողք:

Selvóso, sa. Աշատատեղի. անտառատախիտ: օրմանլը:

Sembiánte, m. Sembiánza. Պատկեր, երևոյթ: խոյ, օխա: երևոյթի, նմանութիւն, կերպարանք: ինօսի էրէյ: in ciò per sembiante, հ. ատ. ապրատ, արատագատ, ՛ի վերին ևրևոյթ, կեղծիք: փշաբօպան, ատրիճ Էտ: fare, ciò mostrar sembiante. երևեցուցանել, կերպարանիլ, ձևանալ, ապատճառել: ինօսի էրփ, էօյիանփ: far sembiante di non conóscerlo. յանծանօթել լինել այնմ: պիլդէնէիփէն ինկնփ: faceva sembiante di non ascoltarli. լինէին ատ. Էտե ունչ զնոսա:

Sembráre, ն. Թուիլ, երևիլ: ինօրիանփ:

Séme, m. Սերմն: Էօհատ: սերմնկիզանաց: նիգա: զաւակ, ծնունդ, սերունդ: Էվլատ: զարմ, առհամ: սոյ, օխոխէ: սկիզբն, ծագումն, ապատճառ: սկզբն: Seme santo. m. Semenzina.

Seménta. Սերմն, սերմանիք: Էօհատ: ապատճառ, ծագումն, սկիզբն: սկզբն: սերմանուն, ցան: էփին: Ժամանակ սերմանաց: էփին գամանը: գարմ: andare in—. սերմանանալ, գնալ ՛ի սերմն:

Seménte. Սերմանիք: Էօհատ:

Seménza. Սերմն: Էօհատ: սերմանալքն:

Semenzájo. Պատառիկ սերմանեաց: փիսանլըփ:

Semenzina, Séme sánto. Սերմն հին գատն: Խօրասան:

Semenzíre, ն. Սերմնատրիլ: սերմանանալ, ՛ի սերմն գալ: Էօհատանմամ:

Semestrále, adj, հ. Վեցամեայ: տարի: ալիք այլփ:

Seméstre, m. Վեցամսեայ ժամանակ, վեց ամիսք: ալիք այլփ:

Digitized by Google

վերջանալու վայրը :

Semétte. Ստղ. մեղր մանրահատ գգմանոցից :

Semicérchio, Semicírcolo, գ. Կիսաշրջապտակ :

Semicircoláre, –culáre, ած. Կիսաշրջապտակի : Եռյուր գեյիրգ :

Semidéo. Կիսաստուածած :

Semidiámetro. Կիսատրամագիծ (բոլորակի :)

Semidótto, ta. Խելառատակ : ապիկ գե կէլինէն :

Semifilósofo. Խելառատակ, ապիհա խելառատակը :

Semila, ած. Վեց հազար : տէքգին

Semimetállo. Կիսամետաղ :

Seminále, ած. Սերմնատիպ : սերմանելի :

Seminaménte. Սերմանատեղ :

Seminánte. ած. Սերմնատօղ :

Semináre, ն. Սերմանել, յաղնել : էսգիլ : տատրածել, հաշտանել : քաշ կնգիլ :

Seminário, գ. Պատրաստ սերմանոց : Քրիստոնէից : սերմնատրան : Բօհասիլար : գազրատուն կզերկիա տաց : Խմբէլի :

Seminário, ia. Սերմնատիպ :

Seminarista, ա. Դասէր, (ը՛ որ մտրզի ի գպրատան :)

Semináto, գ. Ընդ սերմանեղած : էգինէլի :

Seminatóre, ա. Սերմանօղ, սերմնացան : էգինեչի : տատրածօղ : տրտիացան :

Seminatúra, Seminazióne. Սերմանումն : Ծաւսանական սերմնացուց : էգին, էգին գէնմանը :

Semiparálisi, իգ. Անկատար անդատարածութիւն :

Semipelagianésimo. Անգանդ կիսապելագեանց :

Semipelagiáno. Կիսապելագեան :

Semituóno. Կիսերրորդ : Խնձի ավազ :

Semivívo, va. Կիսակենդան, կիսամեռ : Եռյուր էօլի :

Semivocále, ած. Կիսաձայն :

Sémola. Թեփ (ալիւր :) էգիգ :

Semolélla. Դգմանոց ծիլ մանր :

Semolíno. Սերմին փոքրիկ գրդմանոց ծիլ մանր և հատանէ :

Semolóso, sa. Թեփանման :

Semovénte, ած. Ինքնաշարժ : էնգոփ էնգոփնէ Խէրէքէն :

Sempiternále, ած. Յաւիտենական : Էպէփ :

Sempiternalménte, – naménte. Յաւիտենապէս, ի յաւիտեան : Էպէփի :

Sempiternáre, ն. Յաւիտենական առնել, յաւրակայել : Էպէփ կնգիլ :

Sempiternità. Յաւիտենականութիւն, յաւրակայութիւն : Էպէփ :

Sempitérno, na. Յաւիտենական, հրեշտակներուտր, յաւրէմ : Էպէփ : in sempitérno, ած. Ի յաւիտեան, յաւրէմ :

Sémplice, ած. Յաւակ : անաւազակ, անխաւան : տաքի : անմեղ, անվնասդ : աապաքանչը : անպարզ, աւտրզամիտ, գիւրահաւատ : անգիտ, պէտ : միամիտ : աւտրզ : աապէ : լակ, աուակ : աապ : անաւտրատուտ, անաւազ Ճշմարիտ : պայադը : աւտրզ (Ծաղկիկ :) Էալընգան : Sémplici. Բոյսք. (են բժշկական հասարակ խոտք :)

Semplicéllo, la. –céttо, ta. Փոքրը մի աւտրզամիտ, եմն :

Sampliceménte. Պարզ մտօք, միամիտ սրտիւ, անանձնականի :

Sempliciário. Գիտէը զբաժշկական բուսից :

Semplicióne, na. Semplicióto, ta. Պարզամիտ յոյժ, խօլաւ միտ, աւտրզ : էնգ պէտ :

Semplicísta, ա. Բուսասպան, բուսասպնիւն : բուսասանց, բուսասպան

Semplicità. Պարզութիւն, անխաւանութիւն, յաւտակութիւն : աապէնգան : միամտութիւն, անվնասութիւն, տխմարութիւն, անմեղութիւն : պէտնէնգ : Ծաւսանական ձեւ, անխաւան ասքատիւ, ազնիւութիւն : աապաքանչ : քանականութիւն, անաւազակ

առաջին, սպասարկություն :

Sempre, ադ. Միշտ, հանապազ : պայման : անընդհատ : փոխ- sempre che. քանի որ եւ, ցորչափ : նկատմամբ : sempre mái, Sempremai, Mái sempre. Միշտ, հանապազորդ :

Sempreviva. Բազմամեամեայ բոյս ինչ անթափուկ : հեր պիճ ի- պէ, գալափ օձաս : sempreviva maggióre. սափոր կիրճերէն : sempreviva minóre. փոքր գօրաղաս :

Séna. Ականջ : ակնա, սիրամիջի :

Sénape, Sénapa. Մանանեխ : հարթալ : venir la sénapa al naso. ի քաղիւճ բերել :

Senapismo, Sinapismo. Սանանեխ ջրոյն ինչ ի չոր ներկ, և ի մանանեխոյ : հարթալ եսփըսը :

Senário, ia. Վեցաստղ, վեցկապ :

Senáto. Ծերակոյտ, սինկղիտոս : փիլան : tenere il —. խորհիլ զծերակուտին :

Senatóre, ա. Սինկղիտական, սպատրիկ : երկի փիլան :

Senatório, ia. Սինկղիտական, սպատրիկական :

Senazióne. Զկտաւեմ, կոտեմ ջրացրեմ : աս- խելէսի :

Senile, ա. Ծերուկ, ծերացկան, ծերոյ :

Sennino. Երիտասարդ, շնորհալի և հանճարեղ :

Sénno. Խելամտութիւն, խոհականութիւն, հանճար : ափըւէլէսի : միտք, հանճար : ափըւ քիւրէ : ի միտս, միտք, նշանակութիւն : հնար : կարծիք : գոյս : di gran —. հանճարեղ : esser in buón —. լինիլ զգաստ : ha senno. մտացի է : ա- գէւէս պէր : far senno, կիմ gran —. գործիլ խելամտութիւն, խելամտիլ : uscir di —. յիմանալ : էլայըրմամ : far pérder il —. կիմ trarre del —. յիմանալեցուցանել : էլայըրմամ : ritornare a senno. զգաստանալ. ափըւ պալընա կէլմէ : կասկը, հնարք : իրափէր, դէյֆ : a mio senno. ըստ հաճոյս իմ. ըստ խրատուց իմոց : a súo senno. ըստ հաճոյս իւր. ըստ քոնոյ իւրոց. որչափ և կամի, ի կամս իւր : a lor senno. ըստ հաճոյս իւրեանց : far a senno d'alcuno. անասալ ուն- մէք : da senno, կիմ da buón sen- no, ա. Հչմարտութիւն, առաքինի, յանկ կատարեալ, արժան մեծաց, մեծատէս, յոյժ : հափիպէն : saper per lo sen- no a mente. ունել ի մտի, յուշի, գիտել քաջ, առաքինի ի վէր հա- սանել :

Sennúccio. Հանճար գեղակիկ : տես և Sennino.

Séno. Ծոց գիրկ : գօյան, գու- ձափ : միջ : օրիա, կէօնկէ : métte- re in —. գնել ի ծոցի : trarre di —. հանել ի ծոցոյ իւրմէ : Աբրահա- մի ծոց : seno d' Abrame. գոգն արքայհասու : Սիրտ (մարդոյ, երկրի :) խուբէ : գոգ ըղ- գեստոց : կինկի : գոգ (ծովու :) ֆէօրքէզ : կորտիճիւն, խորութիւն, խոռոչ : խորշ կիմ գոգ (ամպիկատ :) ծոց (ամպիկատ :)

Se non, կիմ Se no, ապ. Եթէ ոչ, թէ ոչ : se non verrà. թէ ոչ գայցէ : էյէր կելմէսէ : բայց եթէ, բայց միայն, բայց ի- ապա թէ ոչ : հէյէր, էօֆաա : se non che. եթէ ոչ, թէ ոչ : se non se. եթէ ոչ, թէ ոչ : բայց ի. բայց միայն, բայց եթէ գո- ցէ, եթէ ոչ թէ ու : էօֆաա, հէյ- էր, տարբ, գայբը :

Sénsa. Զօնավաճառ. Վաճառակոյ սկսեալ յառաջ հասելոցն ֆրնչ :

Sensále, ա. Միջնորդ. (վա- ճառանոցի.) վաճառարկու : ինէլա- գանձ : և ա. իդ. կատաս :

Sensataménte. Խելամտաբար, խոհեմութեամբ : ափըւ էնէ :

Sensatézza. Խելամտութիւն, խոհե- միութիւն : ափըւէլէսի :

Sensatíssimo, ma. Գերխելամտ, մեծխելամտ : քաջախոհ (Աշխար- հաճոյ :) խոհեմագոյն, խելամտա- գոյն : էնէ ափըւէը :

Sensáto, ta. Խելամտական, մտա-

ցի վատ հոտ: փթելուբ:

Sensazióne. Զգայութիւն, զգայողութիւն: փոյս:

Senseria. Վարժ վիճողութիւն (վատ հասկանալու:) իկնաբանութիւն: վիճողութիւն, վատ հասկանալութիւն: իկնաբանութիւն:

Sensibile, ս. Զգալի, որ ան կարող է զգայութիւնը: հասոյ, փոյ ովորդ: զգայական, գիւրազգայ, գիւրազգալով: փոյովոտ, անբերելը: Զգայուն, գգուռն, ստասկիկ, սրտառուչ, (տող, խօսիմ:) փոյովոտիմ:

Sensibilità. Զգայութիւն, զգայի գոլն: փոյովոտութիւն: գգռտիլ սրտի: բահ: Հասկանալութիւն, բանբասութիւն (առ քեզ:) վիճիկապետութիւն, քնքշութիւն սրտի: նազելութիւն: գիւրազգայուծութիւն (ջղայ,) զգայուծութիւն:

Sensibilménte. Զգայութեամբ, զգայողապէս, առ ասչս:

Sensífero, ra. Զգայարար:

Sensitíva. Զգայական, կամ զգայազգական կազդուրիչ: Սնդիկ փոսկ, կամ սպասկաստուկ (խոտն:)

Sensitívo, va. Զգայուն, զգայական, զգայազգ: հասոյ: վիճիկ սկզբ, գիւրգ, գիւրասկիա ի բայր կոսի: ինչ ինձաղ նազելելի:

Sénso. Զգայարան, զգայութիւն: հասս, հասոյ: վիճաբ. խնամասս (զբօսաց.) նշանակութիւն: նամս: սխորժակ, կիրճք: սրտոս, սկիզբ: հանձարդ, միտք: փիլ զգայութիւն: ցանկալ, առաքինիք:

Sensório. Զգայութիւն, զգայարան, զգայական:

Sensuále, ակ, ս. Զգայական: հասոյ: եա' փ. Հիշողասէր, ցանկասէր: նիկիճ խոտի:

Sensualità. Զգայականութիւն, ցանկութիւն, հիշողասիրութիւն: նիկիճ ապրելակերպ: զգայութիւն: զգայութիւն. զգայողութիւն:

Sensualménte. Զգայական, զգայապէս, լաս զգայութեամբ:

Senténza, – énzia. Վճիռ: հնչիւն, հնչումն, իմաստ: գաղտնիքը: սիրիլ: լուծումն խնդրոյ՝ առած: հաստատուած: հիմն: կարծիք: գնին, փոյս: dar la – հաստատել կամ առել վճռելու, զգաստութիւնը, վճռել: հնչումն կիրճիւ, իմաստ վիրիւ: Sentézia. Ստած, գիւրգիկ խնամս: ինչ ինձաղ նօթ, նասիհատ:

Sentenziáre, ն. Վճռել, վճիռ հաստատել: հնչումն կիրճիւ: գաղտնիքը, գաղտնապատել: գաթինիկ հնչումն կիրճիւ:

Sentenziosaménte. Խնամասաց սկս, խնամասաղապէս:

Sentenzióso, sa. Խնամասաց: սփելուբ:

Sentiéro. Ճանապարհ, արահետ, շաւիղ: էօլ, ինձ էօլ, էայ էօլս:

Sentieruólo. Ճանապարհ փոքր, անձուկ շաւիղ:

Sentiménto. Զգայութիւն, զգայութեան: հասս, հասոյ: զգացում, զգացողութիւն: փոյս: Կիրք, սխորժակ, խղճ (փաստաց.) ցանկութիւն: իկծինիւ: բերութիւն, հանգամիտութիւն, շաղփաթութիւն, ապրուստին (քնուն:) հարիկիկ, միյնամիտ, հանձար, խնամասաց: գաղտնիքն մտաց: սփելուբ: գնահատութիւն մտաց: սփելուբ: գնահատիկ, կամ ապրելու խնամասս, գիւրգ կուտիլ, կամ ապրուստի խնամասիկ: ինչ ինձաղ նօթ: կարծիք, խորհուրդ: գնին, փոյս: esser di differente – լինել յայլ կարծիս: uscire del – կամ ésser fuór del – չխնամ լինել: լաւ ըստ փոյս: ésser in buón – լինել ողջամիտ:

Sentína. Զբշնեղնաւուն: սին ինին: լուացիք: խոշնդք, խոհ ղատաց ևամ մոգաւէց,

Sentinélla. Պահանդապ, պահակ, գիւրգասպահ: նկօպելիչ: պահակատուն, գիւրգասպահուն: նկօպել: fare la – պահակել, պահիլ զգաստութեան: նկօպել սիւրգիւ: գիւրգ: ինձաղիկ:

Sentíre, ս. Զգալ: փոյսիլ: լսել: իմանալ կամ զգալ գիտաս: փօփոս պիտի: առնուլ կամ զգալ չակ կամ գիտաս, հաւանիլ: նկնել

ալմաֆ : առնասանալ : ինձորվել : զգալ ՚ի մարմնի, զգալ զգաս : առքմաֆ : ճաշնաչել, խմանալ : խանքմաֆ : molto avanti in alcuna cosa. քաւխանցել ՚ի խորս իրիք, քաւլ խմանալ, լինել ներկուս յիմիք : sento ciò che vuói. գիտեմ ՚ի ծանեայ զոր կամիս : Sentir dire. լսել : իւիմիֆ : Sentire. Հասարակ, կարծել : գանն իմիֆ : ունել զհաւատ, կամ զձայնակ : ինգինի օլմաֆ : sente d' amaro. ՚ի դառնասամ, ունի զհաւակ ինչ դառն : sentir d'alcuna cosa. զիրք մանուկ քերել իրիք, նմանել իրիք : պէյնգինիֆ : sente dell'antico. ոչ նի զհամ, կամ զնչամպանս ինչ հնոտ իճ : sentia alquanto della testa. sentiva dello scemo. չէր զգաստ, չէր ողջամիտ ոք. վորքր մի պահ կասամիտ էր : ciò sente d' eresia. այս՝ հերեսիկոսականի է : sentire, կամ sentirsi di alcuna, կամ ad alcuna parte del corpo. ախտանանալ ՚ի մասն ինչ մարմնոյն : gióva a coloro, che séntono della milza. օգ ուն գիայծաղն ացաւից : freddo. մըր սիլ, ցրտանալ : sentir bene, կամ male d'una cosa. ունել ապաշաւ կամ բարիւք, կամ ճիւր կարծիս զի բաց ինչ : sentir bene, կամ mal d'una cosa. խնդալ ՚ի ինն, զատ ճանալ իւիք կամ դժուարիլ : հոգ իմիֆ, կնճռմիֆ :

Sentírsi, ֆ. Ջարհիանալ : օյանմաֆ : յանձին զգալ : փոյմաֆ : — bene. լինել առուղ : առ օլմաֆ : non si sentir bene, sentírsi male. լինել հօմ, հիւանդագին, հիւանդանալ : գիձ ացալ : հաստա օլմաֆ : come ti senti tu ? ոնց կեաս : նմանցաս : — d'alcuna cosa. կամ sentírsene per un pezzo. առնոտացայ ունել գյիշատակ իրիք (վս կուրձ ժամանակ) : sentirsi, կամ sentir di se. ան ձին զգալ : appena sento di me. հազիւ ան ձին զգամ : egli non sente di se, i membri di lúi non si séntono. նա ոչ զգայ ան ձին, ոչ զգայ զկաս. ան զգայացեալ է ան դամք նր : — del male per tutto. բովանդակ ան ձամբին զգալ զկաս : una rosa fresca si fa sentir da lontano. վարդ նորաբխիճ ՚ի հառաս բուրվառ կ՚ոտ իւր : il freddo si fa sentire molto aspro. առատակի կեն յոյժ առնեսանելիքն :

Sentito, ta. Ջգացեալ : փոյմաս. փայլմաս : լուեալ : իւիմիս : ըզգուշաւոր, խմանասուն, խոհեմ :

Sentóre, ս. Հոտ : գօգոս : նը շան ինչ, կամ նշմարանք, նշան ինչ գաղտնի. ծանօթանալ ինչ գաղտ : սէնէի : տաղտակ, շուռ աչիւն : չամ ֆս : aver qualche sentore d' una cosa. լսել ինչ գաղտ գինքէ, իրաս զգած լինել իրիք : սէնէի աշմաֆ : stare in — . ուշի ուշով ունկն գնել : գօսագ գօսմաֆ :

Sénza, նխ. Ա՛ռանց, ան (բաց յառաջեալն մասնիկ :) անդ, առաղ, բաց ՚ի Յոյժ : senza speranza. անյոյս : առնապատաս ho peccato senza saperlo. մեղայ յանգիտութենէ : senza parlare. լռիկ : senza mangiáre. անուտաղ : Senz' altro, ած. Անշուշտ, ճշմարտիւս : անփընդիկ : senza modo, ած. կատի, յոյժ, անչափ : դիւ, իփըմի : Senza che, կամ senzachè. բաց ՚ի, բաց յայտնանեն, Յոյժ : ֆոփ : senzachè alcuno se ne accorgesse. առանց ոք առանց < սդի, առաղ : senzachè alcuno se ne accorgesse. առանց ոք զատաղ : senza più, ած. միայն, միայն, առանց այլոյ ուրուք առանց այլ ինչ իրաց :

Separábile, ած. Բաժանելի, բաժանական : այրելր :

Separaménto, Separazióne. Բաժանումն, անջատումն, որոշումն : այրմաս : այրելիք :

Separáre, ն. Բաժանել, անջատանել : այրմաս : ársi, ֆ. Բաժանիլ, անջատիլ : այրմաս :

Separataménte. Բաժանմամբ, ուրոյն, որոշ : պալա պալա :

Separatório, ia. Separativo, va.

Digitized by Google

Բաժանասիան, անջրպետիկ :

Sepolcrále, ի. Գերեզմանական

Sepólcro. Գերեզման : Հղեղ : Գերեզմանի քար :

Sepólto, ta. Թաղված ևօփուած :

Sepoltúra. Գերեզման : Հղեղ : Թաղում : ևօփուիլ, փքիր :

Seppelliménto. Թաղում :

Seppellíre, ն. Թաղել : ևօփիլ : Թաքցնել, ծածկել : ափլամոփ :

Seppellíto, ta. Թաղված, ևն :

Séppia. Ձկան : ինպես պատրաստ. հուրկէպ պատրաստ :

Sequéla. Հետեւութիւն, հետեւանք, գիպուած :

Sequestráre, ն. Հետացուցանել, անջատել : այլ տեղ : պատանդ գնել զինչ ուրուք : կնանիի գօմոփ, ամուսնը պաղատոփ : alcuno. արգելլուլ կամ վանիլ զոք ուրուք : հափ էնիլ : արգելլուլ (զնաւս եև, առ՝ ի չեզանել արտաքս :)

Sequestrazióne ,. Sequéstraménto. Պատանդութիւն ընչից : կնանէնի գօմոփ :

Sequéstro. Պատանդութիւն կամ պատանդ ընչից (միւնչև ցօրոշուիլն գատաին :) կնանէնի գօմոփ : արգելլ (հատաց, կատաց եև, չեզանել արտաքս) պատանդութիւն :

Séra. Երեկ, երեկոյ : ափլամ : գիշեր : da sera, verso la sera, sul far della sera. ի երեկս : ափլամս : domani a sera. վաղիս ի երեկս : di sera. երեկոյեան : buóna sera. ողջոյն երեկոյեան : ափլամընդ հայբր օրսան : si fa sera. երեկոյանայ օրն : ափլամ օրսոյբ :

Seráfico, ca. Սրովբէականի, սրովբէականման :

Serafino. Սրովբէ : խոփքին :

Seráta. Երեկոյ, ժամ երեկոքին, ժամ գիշերոյ : ափլամ :

Serbáre, ն. Պահել : ափլամոփ : ունել (յիւրում իշխանութեան) ն , և ֆ. Յապաղել : serbarsi a fare. այլում ժողով ձեռիւ : Պահպանել, խնայել : la cosa. գնել զինչ՝ ի պահեստ, ապահով ինչ վեր այլոյ ժամանակի :

Serbatójo, գ. Թանչնատան, կենդանատան : փխիկ, գոփքիս : աբաղան : հավոզ :

Serbatóre, ա. – trice, ֆ. Պահաղ, ապահպանիչ : աբանդապահ,

Sérbo. Պահուածն, ապահեստ, ապահպանուած : ափլայբը, կմանէի : dar a կմ in serbo. տալ ի ապահեստ : կմանէի գօմոփ : tenere, կմ avere in –. ունել ի ապահեստի : méttere in –. գնել ի մի կողմն, ապահել :

Sére, կմ Sire, ա. Տր : պան : Սիր, (ի պատուանունն արքայից.) տր իմ արքայ, արքայ : տուլման, փափիշահ :

Serenáre, ն. Պարզել (զօդս :) ալմոփ : խաղաղել (զմիաս :) –ársi, ֆ. Պարզիլ, (երկնից :) կնօդ աբբմոփ :

Serenáta. Պարզութիւն օդոյ, պարզ, չկոր : աբբփ հավա, ալաղ : գիշերային երգ, կմ նուագ սիրոյ ի պարզ գիշերին առ տամբ սիրելւոյն

Sereníssimo, ma. Սքանչելապարզ : խաղաղաբաբէս : Պերճապիսա, պերճապատիճ : ևնէնէնի :

Serenità. Պարզութիւն (օդոյ, երկնից.) պայծառութիւն աբբփբփ, կնօդ աբբմաբը, ալաղ : խաղաղութիւն : անդորրութիւն : բահաճբփ : Պերճապիսութիւն :

Saréno, գ. Պարզուի (օդոյ) չկոր : աբբփբփ : պարզ. պարզ երկինս : աբբփ հավա, ալաղ : star al –. կալ ի պարզի :

Seréno, na. Պարզ, յատակ, պայծառ : աբբփ, բիւրեան, կնաբնս : խաղաղ, անդորր : բահաճ : զուարթ, բերկրալից : a ciél sereno. ի պարզիլ :

Sergénte, ա. Պաշտօնեայ, սպասաւոր, նոխրայ : հնհնդնրեան ափփ : կալաւնաւորական : հաւատ : հետեւակ զինուոր : տարին պաշտօնեայն՝ նաւատր ոք զինուորական՝ ի դասս սպասաւոր զինուածք զօրաց :

Sergoncélla. Տ. Acetosa.

Digitized by Google

Seriaménte. Ցանկաստանկ, ուշադրութեամբ, ծանրութիւն, ծանրութեամբ, խոհականաբար, զգուշութեամբ: լուրջ կերպով:

Sérico, ca. Մետաքսեայ: մետաքսական: խիճիպի:

Série. Շարք, կարգ, տող: սէրտ: կարգ՝ յատուկաւորեալ (բառից:)

Serietà. Ցանկաստանկութիւն, լրջութիւն, ծանրութիւն, ծանր եղանակ:

Sério, ia. Ցանկաստանկ, ծանր, ծանրաշարժ, լուրջ: չափաւոր, աղէտ, տաղտ թաղիքներ: հանապատական, խոհական, խնամատարելոց (ճառից:) ոգեղէնք: սոպրք: կերպիկ: եւս՝ գ. ս. Serietà. In sul sério sul sério, հ. ս. Seriaménte. պրէնդերե una cosa sul sério. գործարել ը կասկածին էզր ը սոպրք, ի թիւրմն առնել զկասկածեալ:

Seriogiocóso, sa. Ծանր՝ միանգամայն և զուարճալի:

Seriosaménte. Տ. Seriamente

Serióso, sa. Ծանր, կասկած, երևելի: աղէտ, պէճիպ, խիճիպէնէ: uómo — . այր ծանրաշարժ: աղէտ խաղիպէնի:

Serménto. Ցօղք որթոյ, չոգան յեղ ուռք: ասմա լուդուկլուբը:

Sermentóso, sa. Խաղուճնակաւոր: փալէր:

Sérmo, Sermocináre. Տ՚ես Sermone, Sermonare.

Sermollíno. Սղնիկ: ինճիլի օխա, կամ չէփիլ օխա:

Sermonáre, Sermoneggiáre, n. Ճառել, առանձնախօսել: քարոզել զգայն կենաց: վաղ վերկէ:

Sermoncéllo, Sermoncíno. Հատ մատուռ ճառ, կամ յորդորակ:

Sermóne, m. Ճառ, քարոզ: տէլմէ, վազ: խօսք, բան: ակօզ: լեզուս, բարբառ: տես և Salamone.

Serótine, Serótino, na. Ընտգան (պտուղ:) ուշ եղիլիկէն: երկկզկիան, մերձ յերկիկոյ: հ. Ընտգան: ինճ:

Serpájo. Օձուց տեղի: փօլա

Եղյան: գիշերի վազք: լաղ եկէր:

Serpáto, ta. Խոյտասպիտակ, խոյտասպիտակ տեղ գօձ: Եղյան փիսի ա լամա:

Sérpe, իգ. Օձ: Եղյան:

Serpeggiaménto. Սողսողում:

Serpeggiánte, հ. Սողսողալ, գալարտուն: թիւրտաթիւք, օձապէսմոյս: Եղյանգովի, փօլաշէփ:

Serpeggiáre, ս Սողալ, սողսողալ (գիծուց, ևն.) սողալ տեղ գօձ, գիւղալ: պիւրիանդէ, Եղյան փիսի խրիմէ, Եղյան փիսի ագմա:

Serpentáccio. Օձ վիլիխտարի:

Serpentária. Կաւիճ, նաւիկ: Եղյան էասրըդը, նէշիէ:

Serpentário. Օձակալ:

Serpénte, m. Վիշապ, օձ մեծ: ածգէր: օձ: Եղյան:

Serpentéllo. Կարմիր օձի, օձ փոքրիկ:

Serpentífero, ra. Օձակեր:

Serpentína. Տ. Oftte.

Serpentíno, գայ. Ընդ իւր պատատակիան կծղ: Եղյան խաչը:

Serpentíno, na, ածկ. Օձային, օձանմանի: Եղյանա ծոգատա: խոյտասպիտակ (կիճ:) ալամա: língua — . լեզուս խօխ, թիւնաւոր ածգի, չարախօս:

Serpentóso, sa. Տ. Serposo.

Sérpere, ս Տ. Serpeggiáre.

Serpétta, Serpicélla, Serpicíno. Փոքրիկ օձ: կարմիր օձի:

Serpíllo. Տ. Sermollino.

Serpóso, sa. Օձային, օձապատակ, օձուտա: փօլա Եղյան:

Sérqua. Երկատասան (ճուք, տանկք, հայք, ևն.) ծ իչի:

Serráglia, Serráglio. Պատնէշ, պատատար: ղեղերիկ: պատատարան, պատշտպանուածք: Serráglio. Կանանոց, տուն կանանց (տատճիկ իշխանաց:) հարկ: կանանց (տատճիկ հաց փոկհալք 'ի տանն:) եւս՝ Սրքաղնիկք տատճկաց: տարբ: եւս՝ Փակատան կենդանեաց: տղբլ, տղան հանդ: եւս՝ Պորտ կամարին: ել մը

Digitized by Google

փլիսփ :

Serráme, ա. Ա֊ղիւ : փլիսփ :

Serraménto. Փակուածք :

Serráre, ն. Փակել, կափուցանել, ապփիլ : գոփանալ : փակիլ՝ ապահով լինիլ : խափիլ, պարսպիլ : ծածկիլ, ծածկացանիլ : ամփոփալ : ապաստանակիլ, ամնիլ : լինիլ : ալմալ, գոգդ կինիլ : վախճանիլ, կնիքիլ (գիրանաւ) պիրիլ : անգնիլ, անգնել : սրփոալ, գըռնալ : ամփոփիլ (զրուանաւ) մերձենցուցանիլ, միաւորել, յօգնել : fuóra. արտաքսել : գօվնալ : le létere. կնիքիլ զիտուզիտ : հիւիսիսային հոհիւրէնիւ : alla vita. զուսպ լինել (զգիտաւոց զանձամբ :) սրփը օլմալ : – ársi addosso, կիմ attorno a checchessía. բռնուն ի վր յարձակիլ, գիմիլ՝ ի վր : ախթալ կիւիւ : Serrársi, յ. Լինել խիստ առ խիստ :

Serrataménte. Պինդապինդ, ամնձուիւ, զուսպ, անգամ : սրփը : կարճ ի կարձոյ (առձ :) գըռա :

Serráto, ta. Փակեալ, ապահել : գոփաւը : անձամբ, զուսպ (զգիտաւոր) փար, սրփը : անգնիլ, անգնեալ : սրփը : առաջացնալ (գիտաւ :)

Serratúra. Ա֊ղիւ, փականք, նիգ : փլիսփ :

Sérto. Պատկ կիմ բոլորիք ծառայանց : խոնիքման :

Sérva. Ա֊ղախին, ծառիկա : հալոյնի, պեռնէիւ :

Servábile, հ. Պահելի :

Servácio, ia. Ծառայ չար : աղախին չար, չոռի :

Servággio, ia. Տ. Servitù.

Serváre, ն. Պահել : ապգալնալ : ապահպանել, ապաշտպանել :

Servatóre, ա. – trice, ի. Պահօղ, ապահպանիչ, ապահպանող : delle leggi. օրինապահ :

Servénte, գ. ա. Ծառայ, ապաստար : հըղկիւիւեալ :

Servénte, ած, հ. Ծառայօղ : հըղկիւիւեալ : սիրօղ, ապրուստաբեր : աւետ :

Servicélla, Servicína. Ա֊ղախին փոքր, մանուկ :

Servidóre, ա. Ծառայ, ապաստար : հըղկիւիւեալ :

Servígio, Servízio. Ծառայիւն, ապաստարութիւն : հըղկիւիւեալ, հըղկիւ : գործոգնեալ : Եկեղեցիք, քահանայական, օգուտ, գործ ծառայիւն : իւլիք, վճայ : գործ, գործնեայ : իւ, հանապահ : սէնք : յոլ գործակատարիւն մեռելոց : far servígi ad uno. քահանայել՝ օգնել ուսիք : sono al tuo servígio. ապաստան եմ ի ծառայիւն քեր : servígio di Dio. պաշտօն Ա֊ղ : խոպէլ :

Servile, հ. Ծառայական : հըղկիւիւ գործուածոյ համառօտ :

Servilménte. Ծառայապար :

Servíre, ն. Ծառայել, պաշտել, ապաստարել : հըղկիւիւ կիմիլ : ճոռոգնցուցանել, տալ : Էրմիլ : alcuno di danari. տալ ուսիք տրծամբ, փոխ տալ : խօսխանձ Էրմիլ : հաստուցնցնել, վճարել : խօսիլ : non serve. չի ինչ պիտանացու, չի ինչ փոյթ : լաւ պէյիլ, համաճի պէյիլ : serve molto. յոյժ ի պիտանի, կատարի է : լաւ ըմիւը պըր, իմիւնդաւը պըր : il fuóco serve a scaldare. հուրն ի ի ջեռուցանել : Servirsi d' alcuna cosa. ի վար կիմ ի գործ պահանել ինչ : գործանիլ :

Serviti, ա, յոփ. Ծառայք ուղղ Ա֊ծածկին. (են կրօնաւորք :)

Servíto, գ. Խիրուճին քահանայի սկուտեղացոյց միաձագանցոյն ի սեղանն : ինձափիւրկ, խոտոյր : ծառայիւն :

Servíto, ta, ած. Ծառայեալ : չահեալ, տուգեալ :

Digitized by Google

Servitóre. Տ. Servidore.

Servitù. Ծառայուն, հպատակութիւն : գործակատարութիւն, ենթակայութիւն : ծառայք, սպասաւորք : հընդհանրապետութիւն : tener — . ունել, պահել զնոյն ծառայս : tener servitù con alcuno. ունել ընդ ումեք ծանօթութիւն, ընտանութիւն, ընտանեկան կենցաղել ընդ ումեք : ընդունիլ ո՛ : Serviziále, ա. Գրեթէ հօգնած : Servizio. Տ՚ես Servigio.

Sérvo, գ. Ծառայ, սպասաւոր : հընդհանրապետ, գործ : Sésamo. Տ՚ես Sísamo.

Sesquiáltero, ra. Մի և կէս, նոյնչափ և կէս :

Sesquidóppio, ia. Կրկին և կէս :

Sessagenário, ia. Վաթսնամեայ : վաթսնից եղելական :

Sessagésima. Վաթսներորդ կիրակին. (քր ընդ կիրակէն յետս ամաչաւորաց բարեկենդանին :)

Sessagésimo, ma. Վաթսներորդ : վաթսնից եղելական :

Sesságono, գ. Վեցանկիւն, վեցակողմն : վաթսը կէսկէսի :

Sessánta, հ. Վաթսուն : վաթսնից : sessanta volte. վաթսնիցս :

Sessantamíla, հ. Վաթսուն հազար : վաթսնից պին :

Sessantaquattrésimo. Վաթսներորդ չորք : վաթսնից պէօրպէնճի :

Sessantésimo, ma. Վաթսներորդ : վաթսնից եղելական :

Sessantína. Վաթսնեակ մի, վաթսուն : վաթսնից :

Sessénnio. Վաթսնամեայ ժամանակ, վաթսուն ամք : վաթսնից եղեալ :

Sessióne. Գումար, ներում : ճնոտաւ :

Sésso. Սէր, ընութիւն արուի՛ իգի, արուութիւն, իգութիւն : ճին : սերական, կամ ծննդական անդամք : էպէպ էերէէրի : il bel sesso, կին persona del sesso più débole. արդ կանանց, էգք : փին էհիւէր : l' uno, e l'altro sesso. արք և կանայք :

Séssola. Գոգաւոր անօթ փայտի, որով գաստարկեն զջուր ի նաստակաց :

Sessuále, հ. Սերական, կամ սերնդական (մասունք, կին անդամք :) ծննդական :

Sésta, Séste. Կարկին : էերկեր : a sesta, հ. կարկինաձ : չափով, կանոնաձ, անվրիպ, ճշդիւթիւ : parlar colle seste. խօսել զգուշութեաբ, ակնածութեաբ : Sesta. Վեցերորդ ժամ. (մին ի ժամերգութեաց ըստ նաստուց :)

Sestánte, գ., ա. Վեցերորդ. (գործի մինչ աստղաբաշխական :)

Sestérzio. Արծաթի դրամ մինչ նախնի հռովմայեցւոց :

Sestiére, ա. — éro. Քսեան, կին ճաշակ. (չափ մինչ գինւոյ :) միւն ի վեցերորդ մասանց քաղաքին :

Sestíle, գ, ա. Վեցերորդ մասն շրջապատի բոլորակին :)

Sestína. Երգ վեցտողեան :

Sésto, գ. Կարգ, չափ, կանոն : ընթաց, ելոյթ : կորով, կին բոլորութիւն կամարաց : վեցերորդ մասն քաղաքին : sesto di bráccio. վեցերորդ մասն կանգնոյ : méttere in — . dare sesto. կարգադրել, կազմել, յարդարել : փոխէնիվ :

Sésto, ta. Վեցերորդ : ալիքնճը :

Sestodécimo, ma. Վեչտասաներորդ : ին ալիքնճըը :

Séstuplo, la. Վեցապատիկ : ալիք գաթ :

Séta. Մեռաքս, սպրշում : էնէկ : կերպաս : գոմաղ :

Setajúolo. Կերպասավաճառ : գոմաղչը, պէչաղ :

Séte. Ծարաւ : առաղչութիւն : փափաք : արդու : morir, կին affogar di — . սպասկիլ ի ծարաւոյ : էնէկ առաղմաղ : aver — . ծարաւել : առաղմաղ :

Seteria. Մեռաքսեղէնք, կերպասաք, մեռաքսեայք : գոմաղչութ :

Sétola. Սամ խոզի : փօմաղ գըլը : սամ ապեայ ձիոց, ևն : գըլ : վրձին ի սամոյ խոզից կին ձիոց :

Digitized by Google

ֆ ըլլալ: խոզանակ: ֆրֆի:

Setoláccia. խոզանաւոտ: գա-ւէն գէշ:

Setoláre, ն. թօթափել, շփահ-գործ խոզանակով: ֆրֆիւիլ: շփել առատապէս վրձնաւ գոյնե-գծիկալ անօթ:

Setolétta, Setolína. փոքրիկ խոզանակ: ֆրֆիչ:

Setolóso, sa. Setolúto, ta. Setóso, sa. մազալից, մազոտ, թաւամազ: գէլլէ:

Setóne, ս. պարան ի մազոյ:

Sétta. Աղանդ: պօլիւտ, փըրփօ:

Settágono, գ. եօթնանկիւն, եօթնահոգին: եօթ ֆօլիւլի:

Settángolo, la, adj. եօթնանկիւնի, եօթնանկիւն:

Settánta, հ. եօթանասուն: եֆթիդ:

Settantésimo, ma. եօթանասներորդ: եֆթիդինճի:

Settário. Աղանդաւոր: փըր-գայա ի խոպի օլան:

Settatóre, ս. հետևօղ, աշա-կերտ, համախոհ: խոպի:

Sétte, հ. եօթն: եէթի:

Settémbre, ար. Սեպտեմբեր: սէֆթէնպրի, էյլուլ:

Settembríno, na. Սեպտեմբե-րեան: սէֆթայնէյ (գինի:)

Settemviráto. եօթնապետու-թիւն, առեան եօթանց:

Settemviri, ար, յոգ. եօթնա-պետք, եօթն առեներակալքն:

Settenário, ia. եօթնեակ, եօթն: եէթի:

Settentrionále, հ. Հիւսիսային: ճիհաթի:

Settentrióne, ս. Հիւսիս, հիւ-սիսակողմն: ճիհաթ:

Settesillabo, ba. եօթնավանկ:

Settimána. եօթնեակ, շաբաթ: հաֆթա: – santa. սուրբ շաբաթ:

Séttimo, ma. եօթներորդ: եէ-փինճի:

Settóre, ս. Հատուածօղ:

Settuagenário, ia. եօթանաս-նամեայ: եէֆթէ եաշընտա:

Settuagésimo, ma. եօթանաս-ներորդ: եէֆթիդինճի: – ma. եօթա-նասներորդ կիւրակէին. (ից կիւրա-կէին յետ Աւագշաբաթոյ բաւական գանուին:)

Séttuplo, la. եօթնապատիկ: եէփի գաֆ:

Severaménte. խստութեամբ, անաչառ: սէրթիլիի իլէ:

Severità. խստութիւն, անաչառու-թիւն: սէրթիլիի, ֆէսփիլիի:

Sevéro, ra. խիստ, անաչառ: սէրթի, ֆէսփի: stare in sul severo. վարիլ ծանրութեամբ, ծանրու-թիւն բնաւորել յանձին: ադամլանմագ:

Sévo. Ճարպ: սի" Ճրագու: ֆօյ եաղը, իւղեաղը:

Sezióne. Հատուած (գնաց, եան:) քասըմ: հատուածիւն, բաժա-նում: ֆէսիլ: հատուածած. (ի մասն Ճառիւն:) քասըլ:

Sezzájo, ja. Սէզզո, za. Վերջին, յետին: ածըրտի: da sezzo. անա-գան: da sezzo, al da sezzo, lit. Dassézzo, հ. ի վերջոյ, հուսկ յետոյ, անագան, յետին: ածըրա, իճճեքեն իճէ:

SFA

Sfaccendáto, ta. Անգործ, ալա-բաստրոզ, գաստարկաւկեաց: իշէ էօֆ, ավարկ:

Sfacciatáccio, ia. Լիրբ հբեսօք, լիրբ, ապատուաւ: էկէ ըրըզը:

Sfacciatággine, Sfacciatézza. Լիրբութիւն, անամօթութիւն, ժպրհու-թիւն: ադըզլըգ, էկէպէլիի: aver la – . յանդգնիլ:

Sfacciataménte. Լիրաբար, ան-ապատաբար, ժպրհութեամբ: ադըզը:

Sfacciatéllo, la. Փոքր մի լիրբ, անամօթ: ադըզճա:

Sfacciáto, ta. Լիրբ, լկախ, ան-ամօթ, ժպրհ, յանդուգն, ա-պատուաւ: ադըզ էկէպէլի: սալի-տուկայճակաւո (ձի:)

Sfaldáre, ն. Հատանել ի թիթ-

զրուհա : Խոպոպաց խոպոպաց փնտիչ : — ársi, յ. Խաժանիլ՝ ի Թիթեղուհա, անկանիլ սնանի սնանի :

Sfaldatúra . Խաժանուածն ի Թիթեղուհա :

Sfamáre, ն. Վատասհասնիլ առանել, հասանել անուանե չարի զրուածիք : ապ պօղմափ : — ársi, յ. Վատասնուանի լինել : պէնիամ օղմափ : կատարիլ պյանկուն անձին, յոգիլ : փօղմափ :

Sfamáto, tà. Յոգեւար : կատարեալ, խօք :

Sfangáre , t. և յ. Ելանիլ՝ ի տղմոյ : Ճողոպրիլ՝ ի գժուարութեան լամուրման՝ փախչիլ պյանկուն լբփմափ :

Sfáre, ն. Տես Disfare.

Sfarfalláre , t. Փոխիլ՝ ի Թիթեռն, ծաղիկ պլաճուիլ : փէփէնկի օղմափ, գօղալափման լբփմափ : ապատանիլ անհատատուցիլ, չարդասնիքիլ :

Sfarinácciolo, la. Դիւրաշփոթիչ

Sfarináre , Sfarinacciáre , ն. Ա՝անրիլ՝ ի փոշի, փշրել չալիւր : Խօպա պչճափիւրմէփ : Sfarináre, t. և — ársi, յ. Ա՝անրիլ՝ ի փոշի, լինել ոտ պյանկուն անձին պյանկուն : Խօպա պչճափ :

Sfarináto, ta. Ա՝անրէ՝ ի փոշի, փոշեհատ ասակ, փշրեալ, ալեւրամսան : Խօպա պչճափիւր : դիւրաշփոթիչ, կիմ կարի իմն հատուածեալ (ապատղիք) կէնիւ ոտղ կիմ բաղադրին (նեղրկ) ալէր :

Sfárzo. Հանդիսէս, հանդիսերճանք, ցոյց, շքեղուհի, ալերճուհի, պյծատուհի : ապլիանաի, խոքիւ :

Sfarzosaménte . Շքեղապէս , շքեղ , հանդիսիս , մեծատուք : ապլիանաի իւն , խոքիւ իւն :

Sfarzóso , sa. Շքեղ, հանդիսատար , շքեղապատուք , պյծատատ : ապլիանաի իւր , խոքիւր :

Sfasciáre , ն. Քանկիլ զնանձաւրս , հանանել՝ ի խանձաթրոց : գնանափ լբօղմէփ : կործանանել, կիմ քանկիլ զորմին : փոխոյ էբգմափ : քանկիլ (գլխուզեան) ակօգմէփ : խորտակիլ, ջաղկանել (զգլուխ) գբբմափ :

Sfasciatúra. Պատրուհի : փէսիկ բէնէմ : ատղցանալ մնանի , կիմ ատղցածիք : փէսիկբէնէնիլ ի թաբլա, փէսիկբէնէ՝ Խօպա գիծ ատղցին, ատղցիլ անպին : փէսիկբէնէ ենէի :

Sfasciúme, ա. Ա՝եղրանք : վնասանք :

Sfátto, ta. Տ. Disfatto.

Sfavillaménto. Փայլատատուհի, փայլիլ , ապայծատուհի : թարբչուլ :

Sfavillánte, հ. Կայծակիանացայտ, փայլակիանացայտ, լուսատուղ, շողշողուն : թարլափ , թարլափ :

Sfavilláre, t. Կայծակնատ ատ ձանկիլ : գբնլբիշմ ասխմափ : փայլակնատացայտ եբսիլ , փայլատատանկիլ , շողալ : եբլաբրատմափ , թարլատմափ :

Sféra. Գունատ : փնտիչ : գնատագանատ : — armillare. գունատ սնանկատար : — celeste. երկնատգունատ, գունատ երկնից, ապատրատնակ : փնտիչի պչճա : — terrestre . երկրատգունատ : փնտիչի ատլ : sfera d' attività. ատրատնատնակ ներգործականուհ , կիմ ատնելուհ : Վիճակ , իշխանութիւն, չափ անձին, կատր, ապայտման , կոտպար , ատհմանն : ներկեպէ , հապա , հալ : uscir della sua — . ելանիլ ի չափ անձին , անդատանիլ ի կոտպար :

Sferétta. Գնատակ, գունատ փոքր :

Sfericaménte. Ոլոր զգունատ :

Sférico, ca. Sferále, հ. Գնատականն, գնատային, գնատակերպ : փէյէրէ

Sferóide, գ. Գնատաձեւ :

Sférra. Հնացել ապատ : կնոփ նաչ : ապր անպիտանն : sferre. հնոտի ձորձք :

Sferráre, ն. Հանանել յերկաթոյ կիմ զերկաթեան : պէրէյէրէ լգարմափ : լուծանանել՝ ի շղթայից : պինճկէրէն լգարմափ : un cavallo. Հանանել զպապան ձիոյն : նաւբ լգարմափ : Հանանել զորլսքն , կիմ զանէգն ի վերաց մարդ նոյն : օգնա էարապան լգարմափ : յ. Ա՝զատիլ , կիմ լուծանիլ (ի մարդ նոյն:) եբլանել ապատյից ի սմբատնաց

Digitized by Google

Sferráto, ta. Աբանական՝ի չբեր Թայից: հանեալ զատրուկն՝ի վիրաց: անասնոյ, որոյ հանեալ է սիմն՝ի պատկից:

Sfervoráto, ta. Աներանգն, հանդգնակատ, յիմարանգնի, գազրագեալ: սոգաստալ:

Sférza. խարազան: գահիճ: del caldo. սոխաստամ:

Sferzáre, ն. Հարկանել խարազանաւ, գանել: գահճապահ ընել, չարչարել: պատժել: il sole sferza. կիզու մատղացու ցանել արեգական:

Sfersáta. Հարուած խարազանաւ, գան: պատիժ:

Sfersatóre, ար. Որ հարկանէ խարազանաւ:

Sfiataménto. Շունչ, շնչումն:

Sfiatáre, ն. Շնչել, շնչել արտաքս: արտաշնչել, փչել: խոցել: ց. Շնչատարած լինել (՚ի տաճկի գոչմանէ:) սոլտան ելուլիք:

Sfiatatójo. Տ. Sfogatójo.

Sfibbiáre, ն. Քակել զաղիս, զչինգ: գօտիաչը ելուլիք: քակել զկոճակս: փխրեցնել սեղմիլ:

Sfibráre, ն. Եղծանել զմեզս, խանգարել զանդրտեամբ: կերտացանել: հեւսիլ ելուլիք:

Sfibráto, ta. Ջլատատալ, տկար յայտնալ, կերտացեալ:

Sfidaménto. Գրգիռ՝ի մեռան:

Sfidánza. Թնդրտանութիւն, կատաղած, անվտահոտիւն: խանդաղատիլ, խրտիլ:

Sfidáre, ն. Գրգռել՝ի մեռան: չդիպանի օգտանել: լքատացանել: խրտչի գերմանք: alcuno. յուսահատել ըստ առակողմն հիւանդին՝ երբեմն ձեռնասց զհիւանդն: հատպայը ելեալն պրագման: – ársi, յ. Ո՛չ վըստահանալ, կասկածել: խանդաղատ, խրտիլ ելելնիլ:

Sfidáto, ta. Գրգռեալ՝ի մեռան: Թեթեւամիտ, անվստահ, կասկածոտ: յուսահատեալ, կիսլքեալ՝ի ըստ ժըշկացոյ: nimico sfidato. յայտնի թշնամի:

Sfidatóre. Գրգռիչ՝ի մեռան:

Sfiguráre, Տ. Disfigurare.

Sfiguráto, – ríto, ta. Վախ, հիւծեալ: պատան:

Sfilacciáre, ն. Ծոտատել: խիճ խիճ ելնիլ: հանել կիսի քարշել ըստ թել թել՝ի կտաւոյ: յ. Ելանել թելից կտաւոյն:

Sfiláre, ն. Ելանել՝ի կտաւէն՝ի ձակատէ: սըրպան ելեփս՝ի չուռ անկանել զօրաց, խռտալ: ելօլ ելելիլ: ն. Քակել զթել, քանկել: սկսիլ: – ársi, յ. Ա՛նկարեկ լինել: պէս գերըլմիլ:

Sfiláto, ta. Եղեալ՝ի ձակատոյ, ըստ և ցան: քակեալ զթելս կտաւոց: մերկացեալ: Alla sfiláta, գ. Ա՛ռանց կարգի ձակատաձև, խառն, անկարգ: գարշափարըլ: մերկանալ զկնի, մի ըստ միոջէ, առ առակաւ առակս:

Sfiláto, գ. Վերանակատուիլ: պէս սռապլոպս:

Sfinge. Հրեշ լինչ առաւտակերչ:

Sfiniménto. Ծուռտուիլ արտ, խրեփ պայըլմասը:

Sfiníre, ն. Խյանգ հանել, կատարել: պիւիրիլ:

Sfioráre, ն. Ծաղկընկեց առնել: ելելիլ փօփարիլ:

Sfioriménto, Sfioritúra. Թօթափուիլ ծաղկանց: թօթափիլ ծաղկից:

Sfioríre, ն. Ծաղկընկեց լինել, թօթափիլ ծաղկանց: ելելիլ պէս օփիլ: թառչամիլ (գերգեղկուէ:) խռտիլ: օրմա, պօրլմա:

Sfioríto, ta. Ծաղկընկեց:

Sfoderáre, ն. Հանել զատաստառ հանգիստէն: ատպարը ելեփս: մերկել զատրճ՝ի պատուհանից: գուբ ելեփս: հանել ատրաքս:

Sfogaménto. Ելք, զեղումն: արտաշնչուիլ: թեթեւանալ, սփոփումն: di lágrime. հեզումն ատաստաց: պլայըլ:

Sfogáre, ն. Ծխել ատրաքս,

արտաշնչել, զեղանիլ կամ հոսիլ արտաքս (հիւթոց)։ փշարդ ընդփակ հանել՝ թափիլ արտաքս, ելլս տալ, թեթևացուցանել, նուազեցուցանել, մեղմել։ փշարդ ընթրփակ, փչօփիլ, փքիլ ներքին։ զեղուլ՝ ողղղել (լուծց)։ խաշփակ։ ընուլ, կամ կատարել (գինիոյ խմր, գնաման ցան կուռ, եւն։) ներքինի ներքին։ il dolore. փոխատել զգաս խմր։ փքիլ գամ օշխ։ il doloroso cuóre. սիրտ փիլ զգաստացին սիրտն։ la cóllera. թափիլ յոք զարհուրեցուք բարկութիւն իմոյ։ հեղմիլ փչօփիլ։ sfogare. զուարճանալ (յատուկ բարկանիլն գանձին)։ գնիլ ի սիրտ ներքին։ սրբել վիճակ։ նորա ներքինքնիլ։

Sfogáto, ta. Մեղմեալ, սփոփեալ, հանգուցեալ, եւն։ բաց, կամ անարգել (օգ։) ազատ։

Sfogatójo. Ընչահան, ընչահանծակ։ օդորգիտ։

Sfoggiáre, ր. Ջգենուլ հքեղոլ կամ պայծառալ։ ինչինիլ գոչանոխ։ անցանել կամ եւրանել չափ։ հոխորիլ ներքին, աշխ։

Sfoggiataménte. Անչափ, մեծապէս, անչափ առատութեամբ։ ներքին։

Sfoggiáto, ta. Ճքեղ, պայծառ, գեղապատած։ առատաձեռն, ելլս։ անչափ, տարապայման, մեծ չափ։ ներքին։ sfoggiato, ին. անչափ, կարի չիմն։

Sfóggio. Ջեզոլուն, պերճանք, անչափութի՝ ի ծախս կամ ի շքեղութիւն։ խրլան, պերճիկ նաքրա։

Sfóglia. Թերթ, թիթեղն (զիարդ և իցէ իրաց)։ նպաստ, նպաստակ։

Sfogliáre, ն. Տերևաթափ առնել։ եփրփարտը փչօփիլ։ հանել թերթս, հատանել՝ բաժանել՝ ի թերթս։ նպաստ նպաստ ներքին՝ ցնորհակ։ ր և ն. Հատանիլ՝ ի թերթս թրս, անկանիլ՝ ի թիթեղունս թիթեղունս։

Sfogliáta. Պղակուտ, կամ կարկանդակ ինչ։ փեահի, պերճիկ։

Sfogliáto, ta. Տերևաթափ, անառերև։ խոփփակոչ։

Sfogliétta. Թերթի փոքր, ընդբազոյն թիթեղն։

Sfógo. Տ. Sfogamento. կատարումն կամ ջատումն ցանկութե, թափիլն (զգայառմն) սփոփումն։ dare sfogo. Տ. Sfogare.

Sfolgoraménto. Փայլատակումն

Sfolgoráre, ր. Փայլատակել, փայլակիլ, չողալ։ երկրցմամբ, թոթափել։

Sfolgoráto, ta. Sfolgoránte, հ. Sfolgoreggiánte, հ. Փայլակնացայտ, փայլակնանշոյլ, ճառագայթաշաւիղ։ ընծաղկեալ։

Sfondaménto. Ականումն, խոցոտումն։

Sfondáre, ն. Բառնալ կամ խորտակել զայտակն։ փեսի գերմամբ։ թափանցանց անցեալ խորտակել, խորտակել (զդրան)։ գերմամբ։ ապատել։ սափան ասխամբ։ ր. Ընկղմիլ, խորտոտիլ։ պահմամբ։

Sfondáto, ta. Ականաւոր։ որոյ բարձեալ է յատակ։ փեսի նօգ։ անյագուրդ։ պոյմալ։ ապականեալ կամ աւերեալ (ճանապարհ)։ պօղամբ։ կարի (մեծատուն)։ ենէ։

Sfóndo. Դատարկ միջոցն ձեղունից, և կամարացոյ՝ ի ակեաս նկարուց, ցոլանկար, կամարանկար։ (են նկարքն՝ ի նոյն դատարկ միջոցս)։

Sformáre, ն. Կերպարանափոխել, այլափոխել։ ներփիլ ներքին։ հանել (զկօշիկն) ի կալապարէն։ գալոշպան ընթրմամբ։

Sformataménte, հ. Անչափ, տարապայման։

Sformáto, ta. Տգեղ, անձև։ ներքին։ խրխնայեալ, եղծեալ։ պօղամբ։

Sforváre, ն. Հանել ի վրանէ, ի հնոցէ։ փոթռանպան ընթրմամբ։

Sforniménto. Պահաւոր, զգուշումն, կողոպտումն։

Sforníre, ն. ի բաց բառնալ

Digitized by Google

գլորգա, գիսալնածա, գիսագասխ (առանց, եև.) գրկիվ, կոպտալիլ, անբիսացուցանել: ասյսափ, պօլօճնափ, պօռնափ:

Sforníto, ta. Ա՛երկ, կապուտա կոպտապուտա, գրուբկ, անգլպոգ, անկամար, անպատրաստ: լըպպափ, ինքփատիսիչ:

Sfortunáre, ն. Թշուառացուցանել, աստառագործացուցանել: սիփիլէնիփ:

Sfortunáto, ta. Դժբաղդ, թշուառ, աստառագիալ: ինակհսիչ, սիփիլէ:

Sforzaménto. Բռնադատութիւն, բռնութիւն: գոր:

Sforzáre, ն. Բռնադատանել, բռնութիւն առնել, ստիպել: գոր էնիփ: բռնաբարիչ, աստառագործացուցանել (գիշատ:) Թաղիել գոգիս, ապստամբացուցանել: իփհնան էնիփ: է, և ...ársi, յ. Գոռնա գործէը, կանալ: գայլէնի էնիփ:

Sforzataménte. Ա՛ժիաբար, քաջնաբ: խոնիփ ինքի, գոռնէնի ինք: աստիճապէս, ուժգին: էնիփ: ամէ գիսէիշ պնգուէիշ: գայլէնի ինք: բռնի: գոր ուշ: սկսանայ: նալոբը:

Sforzatíccio, ia. Փոքր մի բռնադատական: բռնի (արտասուք:)

Sforzáto, ta. Ստիպական: բռնադատական: գոր: ինձ օլանմուշ: տըր կապտացնալ, ապտատատնալ, անգօր: հնչափ, գոռվէնէնիփ: բռնութիւն: sforzate gabelle. անչափ, անիրաւ մաքսք: բռնական կամ բռնադատ (ոճ:) գրափ: rime sforzate. բռնադատական (ոտանաւորք:)

Sforzatóre, ս. Բռնադատիչ, ստիպօղ: բռնադատիչ (կոտանաց:)

Sfórzo. Շիփն, ջանք, փոյթ: գայլէնի: գօրք, գոռնգ գօրաց, ապստամբացուցանել մարտիկ: con ogni sforzo. ամէ գիսէիշ պնգուէիշ: գայլէնի ինք:

Sfossáto, ta. Ի խրամատք, ի փոսիք:

Sfracassáre, Sfracelláre, Sfragelláre, ն. Փշրել, մանրել, խորտակել, ջախջախել: գընդակ: հրծանեալ, ջնջել: պօռնափ:

Sfrangiáre, ն. Քակել զհիւսածանեալ կամ գործածեալն: սիօփիչ:

Sfratáre, ն. Ա՛ստաքանել՝ ի վանաց: մանափըրգան լիափնափ: յ. Եքսանել՝ ի մենաստանէ: մանափըրգան լըգիափ:

Sfrátto. Փախուստ, ճողոպրութիւն: գալմ: ազատ: սիօրիչ:

Sfregáre, եև. S. Fregare.

Sfregiáre, ն. Բռաճնալ գզգրգս, կողոպտանել՝ ի զարդուց: փիսէնէի գայլըրմափ: վատանտալ, կամ անպատուհաս առնել: պէնինամ էնիփ: վիրաւորել զդէմս, ազէազգուցանել զերեսս: խաղիս էարքալմափ, պէրպաք էնիփ: —ársi, յ. Կորտատնել զվայրկեանին, անզգրդանալ: պօռնափ:

Sfregiáto, ta. Ընգարգ, եև. անպատիւ:

Sfrégio. Խոցուածք երեսաց: խաղ էարգանք: ապի խոցուածոց երեսաց: էարա նչանի: հեղգո անուան, նախատինք: պէնինամլըք:

Sfrenaménto, Sfrenatággine, Sfrenatézza. Ա՛զատասանութիւն, լքութիւն, անատակութիւն, ժայրհաւիք: էրէպոիլէնիփ, պապիսըդլըք:

Sfrenáre, ն. Հանել, ի բաց առնուել զսանձն: էնի լիափնափ: la lingua. արձակել զսանձ լեզուին, ակատանի խօսել: յ. Հանել զսանձն՝ ի բերանոյ իւրմէ: էնի ազդըրգան էրգափնափ: լքնել ապատասանի, անսանձ անատակիլ: պապիսըդ օլմափ:

Sfrenataménte, ած. Ա՛նսանձ, ապատասանի, անատակաբար պապիսըդ:

Sfrenáto, ta. Ա՛զատասանի, անսանձ, անատակ: էնմինդ, պապիսըդ: անատակ, ցուփ, յանդուգն: էհվի հավա, պէնինիչ: ուժգին, բռնութիւն: գոր ըս: անչափ: alla sfrenata, ած. Sfrenatamente.

Sfromboláre, ն. Պարսել, ապարաքարել: ափան ալնափ:

Sfrondáre, Sfronzáre, ն. Տե-

Digitized by Google

բևեռաձև առնելը Եռափրտ Եռվտս։

Sfrondáto, ta. Տերևաթափ, անտերև։ Եռափրտրը փշոփրմիւղ

Sfrondatóre, ա. Որ տերևաթափ առնէ։

Sfrontársi, յ. Համարձակիլ, խրախոյս առնուլ, դիմադրուիլ։ Ճեսարէի Եմիէ։

Sfrontatággine, Sfrontatézza. Լրտեղ, անամօթութիւն, ժպրհուեղ։ Եշէպոխլիւ, արբշիւեր։

Sfrontataménte. Լրտեղաբար, անամօթաբար։

Sfrontáto, ta. Լիրբ, անամօթ, յանդգնաբերդ։ Եշէպոխլ, արբշ։

Sfruttáre, ն. Ընդունել, բանեցնել, գործածել, օգտագործել (զանգուած) հասըն։ բշ է՛, գոյքիանրբշմամբ։ ապատնել։

Sfruttáto, ta. Ընդունելեր եւ գործածել կորուսանել զբերկրագործուելին, անգործ։

Sfuggévole, հ. Փախստական, վաղանցիկ։ Քանի։ դիւրաստահ, լսդծուն։

Sfuggevolézza. Ընդունել, փախուստ։ դիւրասնութիւն։

Sfuggiásco, ca. Փախստական, Թափառական։ գալէր։ alla sfuggiásca, di sfuggiásco, alla sfuggíta, հ. գաղտագողի, ի ծածուկ, ճեպով, ի հարկանցի։ ինգնիճ, հրոպճ։

Sfuggiménto. Փախուստ։

Sfuggíre, ն. Խոյս տալ, խուսափիլ, փախչիլ։ սոփէնմամ, գալմամ, սիվիչիւ։

Sfuggíto, ta. Խոյս տուեալ։ սիվիչիւ։ փախստական, Թափառական։ գալէր։ alla sfuggita, հ. տես՝ ի Sfuggiásco.

Sfumáre, Sfummáre, ն. և ն. Վերածխել, արտաշնչել պատլան։ մամ։ ցլուիլ, ցնդիլ, չնչիլ (յծշտաւելիս)։ ԵռաՔ ծխատեսիլ՝ կիմ ըստաղօտ նկատել (զնման ինչ նկատուց։) նկատել բաղագոյն, և խրթնամգալի։ զուգախառնել զերանգ գոյն նկատուց։

Sfumatézza. Ջուգախառնուելի երանգոց։

SGA

Sgabbiáre, ն. Հանել՝ արձակել՝ ի վանգատիկէն։ գագիթոփէն լբգաբմամ։

Sgabelláre, ն. Վճարել զհանրաքն՝ հանել՝ ի վանգատատանէ։ ինօմ բիւրոփէն լգաբմամ։

Sgabellétto, — lino. Վճռատ։

Sgabéllo. Վճռա (անգատոգի և անշրեհատան)։ խոփնրի։

Sgambáto, ta. Ընդունելը։ պա ճագիբշխմոյնեալ՝ ի ճանապարհէն։ Եռրիռան։

Sgambettáre, ն. Շարժել, կիմ առնուտ քարել զոտուեան։ այոփէրը ռալլամամ։ կալ գառատրի։

Sganasciáre, ն. Շարժել, խախտել զծնօտս։ dalle sgáre per le risa. ծիծաղիլ անչափ, կիմ քարձրաձայն։ ինէնէ ինէնէ պայբամամ։

Sgangasciaménto. ծիծաղ անչափ։ փահփահ։

Sgangasciáre, ն. ծիծաղիլ անչափ՝ քարձրաձայն։ պայքիլ՝ ի ծաղրէ։ ինէնէ ինէնէ պայբամամ։

Sgangheráre, ն. Հանել՝ ի ծղրիտնեալ։ բէղէփէն լգաբմամ։

Sgangheráto, ta. Ելլել՝ ի ծղրիտնեալ։ բէղէփէն լբփրլ։ անհոգեզգ, անզարգ, անկարգ, խառն, անչարմար։ ղէօհրէխոհ։ անմխաս։ ահմամ։ vídere alla sgangherata. ծիծաղիլ քերանագաղց, անհոգեզգ։

Sgannáre. Տ. Disingannare.

Sgarbatággine, Sgarbatézza. Տմարդութիւն, բարութիւն, անհոգեզգութիւն, անշնորհութիւն։ Եբրէանաբղութիւն։

Sgarbataménte. Տմարդութիւն, անվայելուչ։ Եբրէանաբղ, պէի։

Sgarbáto, ta. Անշնորհ, անհոգեզգ, անառակ, անվարգի, տմարդի, բիկար, անվայելուչ։ ղուիֆէնօխ, Եբրէանաբղ, պէի։

Sgargarizzáre. Տ. Gargarizzare.

Digitized by Google

Sgarrettáre, ն. կտրել ոտքերը առնելը, հատանելը գիտէր ոտնիցը

Sghémbo, գ. խոտոտ, թեքուած: էյէ էնէ: անմատ: ան. ման: a sghembo, գ. խոտոտ. նայիլ, տես. ի չեզ: էյէ: andar a sghembo. գնալ կողի կողմ կողմ:

Sghémbo, ba, ած. խոտորնակ, չեզ, թեք: էյէ:

Sghérro. Արեւայ, արեւապատ, որ պատճառ է քաղուածքին անձին: փահրէման, էյէ: թեքեալապատ: եաս. ապտիչը:

Sghignáre, ն. ծաղր առնել, ոտոպառնել: ծիծաղ էնէլ:

Sghignáta, Sghignazzaménto, –azzáta, Sghignazzío. ծաղր առնչափ, ծիծաղ բառնդրուածայն: փահփահ:

Sghignazzáre, ն. ծիծաղել բառնդրուածայն: փահփահել իւր ինքնէ:

Sgoccioláre, ն. հատել մինչեւ ցվերջին կաթիլն, ապատել, քաղել: ցամաքեցնել: ինէլ:

Sgocciolatúra. կայլատումն, թափումն:

Sgomberaménto, Sgombraménto, Sgomberatúra. Ազատ, երէ:

Sgomberáre, Sgombráre, ն. փոխել այլուր զկահս, փոխել զբաղականսն: էնէլ պօղանմամ: էյնէ առնել, եւնել, մեկնիլ, ի բաց երթալ: ինօղ էնէլ: ի բաց պանիլ: ն. Աերժել, վանել, փարատել: գօվմամ, փչէ էնէլ: ազատաել: գոբրեարամ: un porto. գաղարիել զնաւահանգիստն: il paése, եւն. Թիւրու զաշխարհն, ի բաց գնալ յաշխարհէն: վնայէլիկն էբգամ:

Sgomberatóre, Sgombratóre, ած. Որ փոխէ այլուր զկահս: որ ի բաց տանի:

Sgómbero, գ. Ազատ էնէ ծովայինն: իսկէմպէ՞:

Sgómbero, Sgómbro, գ. Ազատ, երէ: ինօղ: մերժումն, վանումն:

Sgómbero, Sgómbro, ra, ած. փոխած այլուր զկարասիս: ինօղ էնէլ: ազատացեալ: զերծ, ազատ, գաղարի, թափուր: ազատ, գոբրեարամ, պօղանմըլ:

Sgoménto, Sgomentaménto. Սպառում, պակասումն:

Sgomentáre, ն. Պակասցանել, զարհուրեցուցանել, լքուցանել: էնէ գօրգանմամ: չ, և – ársi, յ. Պակսիլ, սպառուիլ, լքանիլ: էնէ գօրգամ, իւրէյի գրըմամ:

Sgomentévole, ած. Զարհուրելիցս, լքու. ցիչ:

Sgomitoláre, ն. Քաշել զիծիկն: նամաք ինօղմէ:

Sgonfiaménto. Ջիլումն ուռուցիկ:

Sgonfiáre, ն. Ջիլուցանել, փապատաել զուռուցիկն: ինէլ էնօղէ: – ársi, յ. Ջիլանիլ, փապատաիլ ուռուցիկն: ինէ էնէմէ:

Sgonfiáto, ta. Sgónfio, ia. Ջիլ, ջիեալ, փապատաեալ:

Sgorbiáre, ն. Ազատել սեամեամ: իւրէ՛էպէլէմէ: ազատել, ապատաել:

Sgórbio. Ապատ մեղանի՛ ի վերթողեցոյ: իւրէ՛էկ:

Sgorgáre, ն. Հոսել, թափիլ՛ի ծով: ափամ: հոսիլ յորդ: ՛ի վեր հանել զբանն: ն. Հերծուլ (ապատաուս:) պէօփէ, ափըմամ: յ. Հոսիլ: ափամ:

Sgórgo, Sgorgaménto. Հատուածք: a sgórgo. առատապէս, յորդ:

Sgozzáre, ն. Փողոտել, խողխողել: պօղազլամամ: մեզբլիկ զկատճխ թուչնոց: գոբրաղը ինէ՛էպէմէ:

Sgradévole, գ. Sgradito, ta. Անհաճոյ: նամափազուլ:

Sgraffiáre, ն. Կերկերել, կեռաել երկրագրել, պատատոտել: ինըմամ: կեռաել զհրաշագիրս. (է եզան նակ ինչ քանդակելոյ:) Sgraffiáre, կամ dipignere di sgráffio, կամ di sgraffito. Կերպել քերբաս (՛ի վեր գրելոյ:)

Sgraffiatóre, ած. Քերչանկար:

Sgráffio. Կերկերտումն, կեռատիւն: Քերչանկար. (տես ինչ Կերպելոյ

'ի վր՝ արմտ։) Pitture, կամ disegni fatti a sgraffio. կի՛ a gráffio. Քերչանկարք։

Sgranáre, ն. Հանել զրունգս 'ի պատեներից, թօթափիլ զրունգս.

Sgranchiáre, ն, և ւ. Տարաձգել՝ մեկնիլ զկծկեալ անդամս։ յ. Թօթափիլ յանձնէ զհոգսուն։

Sgranelláre, ն. Կորզել յոտից զչուառս խաղողոյ։ ա. պտղել։ Նանէլէնիմ, Նանէ նա՛ն փօփրմա՛։

Sgraváménto. Թեթևացուցիչ, Թեթևուած։

Sgraváre, ն. Թեթևացուցանել։ հաֆիֆլէնիմ։ ազատել (՛ի կասկածանաց։) – ársi, յ. Ծանրել զգաւակ։ փօղոբմա՛։

Sgravidáre, ւ. Ծանրել զգաւակ փօղոբմա՛։

Sgrávio. Թեթևուած։ հաֆիֆլիք։

Sgraziatággine. Անշնորհութիւն, ամաորութիւն, քրտութիւն։ էրթևանըլըք։

Sgraziataménte. Անհնգետաբար, անվայելուչս, ամաորդութեա՛ւ։ էօհրէնիպ, պէ՛ն։ Թշուառաբար, եւ դիպաց իմն։ Նալէհոպ, նալէհոպիւնէ։

Sgraziatéllo, la. Փոքր մի անհնգետ, անհամբոյր։ պէ՛ն։

Sgraziáto, ta. Անշնորհ, անվայելուչ, անհնգետ, անանաորժ։ էօհրէնիպ, նալէհոպիւնէ, գժբաղդ, ողորմ, Թշուառ։ Նալէհոպ։

Sgretoláre, ն. և ւ. Խորտակել, փշրել, մանրել։ Գըրմա՛։

Sgridáre, ն. Կշտամբել, սաստել, յանդիմանել, աստուել։ ազբըլմա՛։

Sgridatóre. Կշտամբիչ։

Sgrído, Sgridaménto. Կշտամբանք, սաստ։ էգփըլ, ազբ։

Sgroppáre, ն. Խորտակել զգաւակին՝ ի ներաստանն։ տ. և. Sgruppare

Sgrossaménto. Կերսպարտնուցիմն

Sgrossáre, ն. Կերսպարտնել, ձևացուցանել զուրուականն։ Նաա՛ղընը էգփըրմա՛։

Sgrugnáta, Sgrúgno, Sgrugnóne, ս. Կռունկի հարուած։

Sgruppáre, ն. Քակել զհանգոյցն։ փըչխմա՛ էնօղէ՛։

Sgujatággine. Տե՛ս Sgraziatággine.

Sguajataménte, ած. Անհգեգած, դժպատեհ իմն։ պէ՛ն։

Sguajáto, ta. Անհգեգած, անհամբոյր, տգեղակա՛ր։ էնօհրէնիպ, պէ՛ն, փոփրէ՛։ ծաղրական, օտար։

Sguajatúccio, ia. Փոքր մի անհգեգած, անհամբոյր։

Sguainare, ն. Մերկել զսուրն 'ի պատենից։ գէ՛ր էգփա՛։

Sguáncia. Փոկ ինչ երասանակին

Sguanciáre, ն. Խորտակել զծնօտս, խոցել զայտս։ էնչէէրի գըրմա՛, էանափըրը էաբալմա՛։

Sguáncio. տե՛ս a sguáncio, per isguáncio. Խոտորնակ, առ 'ի կողմն։ էյրի, այփըրը։

Sguardáre, ւ. Տ. Guardare

Sguárdo, Sguardaménto, Sguardáta. Հայեցուած, տեսուած։ պատկեր։ Նկատուածն, խոկումն։

Sguarnito, ta. Անկազմ, անպատրաստ, անյարգաւոր։ փըռէնիպ։

Sguazzáre, ւ. Տ. Guazzare.

Ողորմ լինել առատապէս, վայելել 'ի բարեկենդանուէ։ դէմ ի՛ մէջ էնիմ։ վանիլ զինչս։ խոչաք էնիմ։

Sguerciatúra. Շիլ հայեցուած։ լաւ պտըղ։

Sguernire, ն. Մերկացուցանել 'ի զարդուց կի՛ 'ի կազմուածոց, կողպատել։ ազլամա՛, պօղմա՛։

Sguernito, ta. Մերկ 'ի զարդուց, անզարդ, մերկ կողպատուած։ փըռէնիպ։ անպահասական կի՛ անզէն (դղեակ։) ֆահաֆըռաոը էօգ։

Sguiggiáre, ն. Հանել պատառուել զերեսս հոլաձափիցն։ փոռաճառն իւրոյ։ էրէփրմա՛։ էբրնմա՛։

Sguizzáre, ւ. Սպրդիլ 'ի ձեռացն (ասի զձկանց։) ըչրըլմա՛։ ասանուել արտաքս 'ի ջրոյ։ փըլրը։ պըլրմա՛։ սպրդիլ, խոյս տալ, Ճողոպրիլ։ փիլմա՛։

Sgusciáre, ն. Հանել 'ի կեղևա-

նաց : փափագիլ ցնծալ : ը շնորհել : գոհանալ :

SI

Sì, ած. Այո՛ : հէ, էնէ : երբ նի թէ, ո՛ տայր : ինչ : disse di sì. ասաց՝ այո՛ : sì per certo. ապա քին զարգարեր ասեմ՝ sì sì per certo. արդարև : ինչպէս : sì fossi io morto. ո՛ տայր ինձ մեռանիլ : Sì. Այդպէս, ապա քին, ասուգիր : ինչպէս : Sì sì. Այո՛ այո՛ : Sì, (ինչպէ՛ պայծառանա.) Այդպէս : Եւ՝ (ինչ՛ հնգնաւոր.) Եւ կարի իսկ քաջ : O sic.(ինչ՛ զարմացական.) բաւ բէ, ոմվ :

Sì, ած. Այսպէս, այսպիսի, այնպիսի : պէսպէս : a sì fatta stagióne. յայսպիսում եղանակի : e sì, e sì. այսպէս և այսպէս, այսպէս և առաւել քան զայն : sì a me, come a te. ինձ ինձ, և ինձ քեզ. ինձ և քեզ : հիմ պանա, հիմ սանա, պանա փա սանա փա : Sì. Բայց, սակայն և այնպէս. տակաւին : ամմա : sì e tanto, sì ed intanto, sì ed in tal modo. այնպէս զի, մինչև : էօյնէ ֆի : Sì. Մինչև, մինչ : նա ֆի :

Si, ռաՒնիկ Բարձաբար. s'uscì, e fuggissi. ելլ և փախաւ : si fu. հզի : starsi. կալ : che ti si conviene. որ քեզ պատշաճ է :

Si, դէր փա՛. և հայց՛՛ էդ յոժ, ած. խալ, ինքնեան, առ ինքն : ինքնեանս : էնէնքինէ, էնէնքինեն : էնէնքինէրինէ, էնէնքինեն, էնէնքինէրինէ : Si.(յարելու, ի բայս յառաջոյ կամ զինի՝ առնել զնոյն իրաւարհան, կամ յայնհիւրեան յէդ դէն. ձեր.) si ama. սիրի : ինվինէր : fássi. առնի : dándosi. տալով : turbársi. խռովիլ, եմ : si ti perdonerebbe egli. ներեսաց քեզ նա : al petto gli si pose. գիրկս էարկ նմա

Si può. Այո՛րէ է : հնար է : գալ պէ ֆէր : si può dir tutti. գրեթէ ամէնն, իրրև առհասարակ : հէնն հէնէնի :

Sì, իբրեւ՛. Sì... sì. Ե՛թէ... և եթէ. և՛... և՛ : հիմ... հիմ : sì agli altri, sì a me. և՛ առ այլս, և՛ առ իս. այլոց, և ինձ : Al sì, հմ Alsì. Նայնպէս. Si veraménte. Այո՛ առ գաշտարև զի, այսուհանդերձ զի : պու գավ էնէ ֆի :

Sì béne, ած. Այո՛ : հէ :

Sibiláre, Sibilláre, ե. Սուլել : ըուէգ լալ ֆի :

Sibílla. Սիբիլլայ :

Sibillíno, na. Սիբիլլեան :

Sibillísta, ա. Սիբիլլեան, ար հաւատացեալ սիբիլլային :

Sibillóne, ա. Բանասարկուախառաւարկու, քառա : համալ, փիլինէ :

Sibilo. Սուլուածն, շչիւն : ըուէգ

Sibilóso, sa. Սուլիչ : որ արտաստանին առվամտ :

Sicário. Սիկարեան : էնոխձի :

Siccera. Ցքի՛ի հինեղոյ խնձաթոյ, տանձի :

Siccità. Ցորութիւն, ցամաքուն : գետրուտիւթ :

Sì che, Sicchè, զը. Վ որպ, ուստի : ծուռն խլին : այնպէս զի, մինչև : էօյնէ ֆի :

Síclo. Սիկղ, (կշիռ և դրամ՛ :)

Sicofánta, ա. Քառաւ վարձուորդ, առուներկաստան, գուշակ : համալ :

Sì come, Siccóme, զը. և նոյ. Որպէս, իբրև : ինպի : նոյնհետապէս իբրև, ընդ : siccome se. ոնգ ե՛թէ, ոնգ եթէ : ոնոփի :

Sicomóro. Քանասաթզենի, մոլեզենի : Եսպան խնձիլդ :

Sicuraménte. Ապահովս, յապահովի : էմինէի ինի : անշուշտ, արդարև, յիրաւի : ինէրէնէ :

Sicuránza. Տ. Sicurtà.

Sicurézza. Ապահովութիւն : էմինէի : վստահութիւն, ապահինութիւն : իմինիա, իմինիա :

Sicúro, ra. Ապահով, անվհատ, անվրդով, անվրդով, անվրդով : էմին, համարձակ, քաջասիրտ, վստահ : ձէնոպէրնէի : քաջ. վստահ, յաջողակ, ձեռնատար, վստահացնել յանձն : վստ-

Digitized by Google

գոահ : առոյգ. անդրդուն : Էնքնավէ. կերէնէ : la cosa è in sicuro . յաւ. ապահովի են իրք : tenersi al più sicuro . ունել զապահովագոյնն : in luogo — . յապահովի : alla sicura. ապահովութեամբ, վստահութեամբ, յապահովի: di sicuro, ի. ան. շուշտ , անշուշտ: al sic^o del sicuro. ծոյն են : և. յապահովի, անդրդուն : vivi sicuro, che. sic^o sta pur sicuro. գիտասջիր ասուգիս զի: son sicuro, che. հաստատեալ է իմ ի մտի զի. գիտեմ ասուգիս զի : son sicuro di ciò. ծոյն է: rénder — . ապահովել, հաստատել : stare al, sic^o nel sicuro. լինել յապահովի, անվտանգ : porre , méttere in, sic^o al sicuro. ապահովել. գնել յապահովի : andar sul — . գնալ անեղկեաց, գոտեմարտիլ : farsi — . վստահիլ, իշխել : tener sicuro, per sicuro. անշուշտ, հաստատուն հաւատարիլ լինել : tenere in — . ունել, sic^o դնել յապահովի : antidoto sicurissimo . գեղձապահ առգոտական :

Sicúro, ած. Տ. Sicurtà.

Sicúro, ած. Տ^ու Sicuramente.

Sicurtà. Ապահովութիւն: Էնքնավէ: ապաշտպանութիւն, խոստումն ապաշտպանութեան, խոստումն : հինայէն : վստահութիւն, հաւանչութիւն, քաջալերութիւն : ձեռաքէն : երաշխաւորութիւն: էնքիւնէ : fare a — . վարել ըստ սիրոյ ընտանեբար, հաւանարար: ինչ էնքունէնքնիվէ : dar — . առաջերաշխատութ : far, էսալ esser — . երաշխաւորել, երաշխաւոր լինել: էնքիւօյա : a sicurtà. յապահովի

Sídro. Տ. Siccera.

Siepáre, ն. ցանկել : էնի ինչ էնվնէրվէ , էնի էնգնէ :

Siépe, ի. ցանկ, ցանկապատ: էնի , էաբգան գերդան :

Siéro, ած. Շիշաւոր կաթնեայ : գինեայ սափոր : շիշաւոր աթսան :

Sierosità. Շիշկութիւն , շիշաւորութիւն , սուլտոպոտ , սոս :

Sieróso, sa. Շիշկային , շիշաւորեալ : սուլտոս :

Siffátto, Sì fátto. Այսպիսի : պնանձոնայն :

Sifilide. Տ. Malfrancese .

Sifóne, ա. Սիփոնիս : ապէղ ինսլսպատը :

Sigilláre, ն. կնքել: գօհիւրէնգնէ

Sigilláro. կնքագործ: գօհիւրճի

Sigilláto, ած. կնքեալ: գօհիւրէնս : terra sigillata. ապդ հինչ հողայ արշխապատասխն: ինքը ծահիճան

Sigíllo. Կնիք : գօհիւր : porre il sigillo a checchessia. գնքել, աւարտել :

Significánte, հ. Նշանակող , նշանակութիւն, բացայայտիչ, ցուցանող : ծանօ էնքեն , գնօսիէրեն : երևելի , մեծ , ծանր : պեօյնէ :

Significánza. Նշանակութիւն: ծանօ

Significáre, ն. Նշանակել, ցուցանել: գնօսիէրվէ: յայտնել, ծանուցանել, ապդ առնել : փոյտրմէ :

Significativo, va. Նշանակական , նշանակիչ , ապդ ու :

Significáto, գ. Նշանակութիւն, խնդութ , միտք բանին : ծանօ :

Significáto, ած. Նշանակեալ :

Significazióne, Significaménto. Նշանակութիւն : ծանօ :

Signóra. Տիրուհի, տիկնիկ: գաթըն

Signóre, ա. Տէր : աճխոյ, պարոն, աղա, Ք, Յ, սրբոյ տէր: Աէ : աւլահ : Քրիստոս, Յիսուս : գօգնօ : իշխան, կայսր: dar del signore. կոչել զոք պատուով, պատուոյ անուամբ :

Signoreggévole, հ. Բռնակալ : տիրող : սիրոյ , սիրօղ : սիրելի , իշխանական , գոռոզ, սէգ : պապիրի :

Signoreggiaménto . Տէրութիւն , իշխանութիւն :

Signoreggiánte, հ. Տիրօղ, տէր, հրամայօղ :

Signoreggiáre, ն. Տիրել, իշխել, տիրապետել, հրամայել : պեյնէ : պէրմէ , հիւթմ զպէ էնմէ : վերս-

Digitized by Google

ամբարտաւան կացնիշխելու ցանկալ (առանց պատուհասանդիմացոյ:) խոփանիւ գետնի օրմոյ: զանցանել, յառջեւ անցնել: Signoreggiatóre, m. Տիրապետ, տէր:

Signorélla, Signorétto. Փոքր տէր, կամ իշխան:

Signoresco, ca. Տիրական, տէրական:

Signoría. Տէրութիւն, իշխանութիւն, երիցկոչ տէրութիւն, իշխանատունք: պետութիւն, հեծմ, ինք, էյանչիւ: հետաձգել, յապաղել: պահել: ծերակոյտ, գերագոյն տանեան հասարակապետութիւն: փիւռն: տէրունի ձեր, գործք: հարցնել: tener —. տանել կամ առատկանալ տանել զտէրութիւն, լինել տէր, կառավարել զտէրութիւն:

Signorile, ի. Տիրական, տիրական, տիրոջ, տիրուհական, չքնաղ պանծալի: տպաւորիչ, տիրապետ:

Signorilménte. Տիրապէս, շքեղապէս, պայծառատեսի:

Signorina. Տիրուհի մանկամարդ: հանըմ:

Signorino. Տէր նորահասակ, տէր փոքրիկ: մեհմետի ետն:

Sileno, m. Սիլենոս, (ի սատիրոսէ այծատոտիզոյ:)

Silénzio. Լռութիւն: porre, imporre —. հրամայել լռել, լռեցուցանել: առա էնիչ: far — նոյն ի: եւ՝ լռել, լռեա լինել: առա օլմաչ: Դուռ, գագար: փեբահի: հանդիստ, հանգստատուն: առանձնութիւն, առանձնին տեղի: ընկնել էր: Silénzio. Լռեա լեր: առա օլ

Silenzióso, sa. Լռեա, լռեա լռեա, առանձնասէր: պոփանի:

Sílice. Գայլահատ:

Siligine. Հաճար, աշարայ: լաւ փոր:

Sílio. Խոտ քաշկնական, եւ սերմին նոր: գարուը եարըգ: Թռուած լինչ:

Síliqua. Պատեանիք, կամ կեղև ընդոց (որ քանկասի, եւն:) գաղաղ

Sillaba. Վանկ, տիւ զրայ, փոքր զառուի: հեձկ:

Sillabáre. Վանկել, յօդել զրա-

ռել, տպաւորանել: հեձկնիկ:

Sillessi, f. Բռնակառուած:

Sillogismo. Հատ ապատանուն: գէյաս:

Sillogístico, ca. Հատապատանական:

Sillogizzáre, i. Հատապատանել, ձեռնարկել: գէյաս նիմիկ:

Silobálsamo. m. Zilobálsamo.

Siloè, m. Փայտ հատուկի, հատկան: նօթ ագաչ, եմ:

Silvéstre, ի. — ro, ra. Վայրի, վայրենի, անտառացոյն: եապանի, օրմանլը:

Simboleggiánte, ի. Նշանակառու, նշանակական:

Simboleggiáre, Simbolizzáre, i. Բացատրել նշանակիւք, նշանակել, այլաբանել: այլաբանութիւն:

Simbolicaménte, ի. Նշանակաբար, նշանակիւք, այլաբանօրէն

Simbólico, ca. Նշանական, այլաբանական:

Símbolo, գ. Նշանակ, նշան: այլաբանութիւն, նշանագիծ: նիչանի, ալամի: համեզանական հատատոյ, կամ առաքելոցն նշանական (որ խորհուրդ ոչ)

Simigliánte, ի. Նմանօղ, նման, նոյն: պէնդէր, ինդի, պէր:

Simigliánte, ի.—teménte. Նոյն ատի, նմանատիպ: պառա ինօրէ:

Simigliánza. Նմանութիւն: պէնդիչ, ոսկանութիւն: բաղդատութիւն, նշան: per —. ի. նմանատիպ: պառա ինա կէդուչի: a — of. ըստ նմանութեան, ունչ: ինդի:

Simigliáre, i. և—ársi, ր. Նմանանօղ լինել, նմանիլ, բերել զնմանութիւն: պէնդէնէչ, ոսկամ: բաղդատանել, նմանեցուցանել: պէնդէնէմէչ

Similáre, ի. Նմանական:

Símile, գ, m. Նմանութիւն: պէնդէնէչ: նոյն: պէր: և ած, ի. Նմանութիւն: պէնդէչ: նոյն, նոյնպիսի, այսպիսի: էօյլէ, պէօյլէ:

Similíssimo, ma. Ցաւր և նմանի, հաստնմանեալ: ընդինը:

Similitúdine. Նմանութիւն: պէնդէչ:

Digitized by Google

վէյէ։ բաղդատութեան ի՝ նմանէ։ a — ը նմանութեամբ, զօրէն, պէս։ կիպ։

Similménte. Նմանապէս, նոյնպէս ։ գուցա կէօրէ ։

Similóro, գ. Յանձնման, (հին հայերէն ինչ ։)

Simità. Տափակութիւն քթի ։

Simmetria. Չափակցութիւն մասանց, հաւասարաւորութիւն։ ասյհանդամ ։

Símo, ma. Տափակքիթ ։ Եսաը պոբռանդա ։

Simoneggiáre, Simonizzáre. ն. Գործել սիմոնականութիւն ։

Simonía. Սիմոնականութիւն, վաճառաշնորհութիւն, ընտրավաճառութիւն ։

Simoniacaménte, ած. Սիմոնականաբար ։

Simoníaco, ca. Սիմոնական ։

Simpatía. Համակրութիւն ։ նմանութեամբ զգալոյ, համաշարժոյ բնութեան։ ասյհանդամ ։

Simpático, ca. Համակրական։

Simpatizzáre, ը Ունել զհամակրութիւն ։ Իսպիէրի ասյհան օլմա։

Simplificársi, յ. Լինել պարզ, դառնալ (բաղադրեալոց) յատակ ինչ պարզունին ։

Simplificazióne. Դարձ յատակ պարզունին ։

Simpósio. Խնճոյք, կուսակք ։

Simulácro. Դրօշեալ արձան։ Եծնողմօռ առարէի, խոռ ։

Simuláre, ն, և ը — ársi, յ. Կեղծել, կեղծաւորել, կերպասաւանիլ ։ Ենօսքէրմէ ։

Simulataménte. Կեղծեաք ։

Simulativo, va. Կեղծ, կեղծաւոր, կեղծեալ։

Simulatóre, ար. Կեղծաւոր, կեղծիչ ։ Իսի խաղիս ։

Simulazióne. Կեղծութիւն, կեղծիք, կեղծաւորութիւն ։ Կեօսքէրլէ։

Simultà. Մրխանական առնելուն, գործակցութ ։

Simultáneo, ea. Մրխանական։

Sinagóga. Յողովրդանց կամ ժողովի հրեից, ժողովարան։ սինոկա։ ազգ, կամ ազանդ հրեից. հրէայք։

Sinceraménte. Պարզ կամ անկեղծ մտօք, միասիրտ սրտիւ, անկեղծաբար ։ հագիգէլի խօսէ, սըրտիս ըլա ։

Sinceráre, ն. Ընդասիր առնել, արդարացուցանել — ársi, յ. Արդարացուցանել զանձն ։

Sincerità. Անկեղծութիւն, պարզսրտութիւն, աննենգութիւն ։ սաֆլըգ ։

Sincéro, ra. Պարզասիրտ, պարզանկեղծ, անխարգահ, անենգ։ սաֆ փաֆլը ։

Sinchè, նխ. Մինչեւ ։ի, մինչեւ ց, ց ։ Ի սի ։

Sinchisi, յ. Խառնակութիւն. (ի քաղաքականաց ։) անխոս ինչ ականն ։

Síncopáre, ն. Կրճատել զբառս։

Síncope, Síncopa. Ընդատրմբեր, Թալկացութիւն։ պայըլըշ խոբէ պայըլմաը։ կրճատութեամբ բառից ։

Sincopizzáre, ը Ընդատրել արտի, Թալկանալ ։ պայըլմալ ։

Sincretísmo. Մի խառնուել զանազան կրօնից, կամ աղանդոց ։

Sincronísmo. Ժամանակակցութիւն։

Síncrono, na. Ժամանակակից։

Sindacaménto, Sindacatúra. Հաշիւ, համաստաութիւն։ հիսապ ։

Sindacáre, ն. Հաշիւ առնուլ, մանրապնդին համար պահանջել ։ հիսապ խնդրել ։ տոգսանանել, պահպանակել ։ այբիլմալ ։

Síndaco. Տ. Sindacamento. Սինդիկատէ։ tenere, կամ stare a — պահանջել կամ տալ զհամար։

Síndaco. Համայրապետ հանդ, համայրաստ։ Սինդիկաս ։

Sindéresi, յ. Տգիտանալական, խայթ խղճի, ուղիղ խիղճ մտաց։ գինմէլէ։

Síndone. Սինդոն։ պատատուկ կամ մուրմոյն քէֆ։

Sinéddoche. Խնբլամուն. (ի ձև ինչ Հայոցս անանուանական։)

Sinédrio. Սինեդրիոն. (սահման ինչ Հրէից ։)

Sinéresi, յ. Կարճուածն. (ի մի-

Digitized by Google

աստղաբաշխ հրեշտակ վանքից ի մի։)

Sinfonía. Ա՛ խոսակցութիւն նուագարանաց, նիրպատասխանութիւն։ ակկոր։

Singhiozzáre, – zíre. Singhiottire, ը. Հեծեծել, ընկերանալ։ հեկեկալ, լալ հազիւհազ, հեծծել։ ծծկլտալ։

Singhiozzáto, ta. Singhiozzóso, sa. Հեծեծախառն։

Singhiózzo, Singózzo. Հեծեծանք։ ընկերում։

Singoláre, ա. Ա՛ առանձնապահական, միակ, միայն։ հանգոյն, պատշաճ։ չնաշխարհիկ, ընտիր, գերազանց, անհամեմատ, ապրիլ։ նախիր, պիրիկին առանձին։ եզակեան, եզակի (քեր.) դիմբրեր։ եզակեան։ փիլոկէկ ասքով։

Singolareggiáre, Singolarizzáre, ի. եզակեան առնել, պատրել յայլոց։ գոյբերարան անել։ յ. Ա՛ նել եզակեան, պատրել զանձն յայլոց։ փիլոկէկ ասել։

Singolarità. Ա՛ առանձնապրութիւն։ հատուկութիւն։ յատուկ ինչ առանձնաբերի, յատկութիւն Ա՛ միութեան, գերազանցութեան, պատուականութիւն։ նախիրութիւն։ եզակեանութիւն։ (տզր. ինչ հայպատուէ։) փիլոկէկ ասքայնութիւն։

Singolarménte. Ա՛ առանձնապատկառ, մասնաւորապէս։ յատկաւ։ հատուկաւ։ մի ըս միոյնէ։ պիրկէր պիրկէր։

Siniscalcáto. Սենեսկալութիւն։ տես և. Siniscalchía.

Siniscalchía. Սենեսկալութիւն. երկիր կամ տանհան հատակալեալ։)

Siniscálco. Հազարապետ տան։ վերինչարք։ սեղանապետ, տաշտապետ։ սենեսկալ։ հատակալ, հոգեպետ։ գանձապետ։

Sinistra, գոյ. Ձախոյ ձեռն, ահեակ։ ասլեղ։

Sinistraménte. Ձախոտապէս, չարաչար։ ճիկնա։

Sinístro, գ. Ղեղոտ, միշտ։ սգեղէն, ձկճա, պօհիւպիւրիւ։ ձախոտական ինչ, ձախորդաբեր, ապ-

կած, հանգստական։ պէս։

Sinístro, ra, պ. Ձախոյ, ասհետակ, ձախտակոտնեան։ ասլ։ ձեռասակաց, յատկ, ձախտակոտնեան։ ասղաբասող, հասկերի։ a, կամ da siuistra. յաշհետ, ի ձախմէ։ ասլ. խաբաճիա, ասլ. խաբաճիան։

Síno, նխ. Ա՛ մինչև, միեղ, ց. ինչ, ինա։ Sin che, sino a che. Ա՛ մինչև, միեղև ցայս վայր։ fin ch' ell' era picciola. անդամանի ի մեռանիլ նորէ։ sino tanto che, sino a tanto che. Sintantochè. տես Sin chè. Sin quì. Ցայս վայր։ պատ ցայս ինա։ sino a che tempo? ցեր ըրդ։ միեղև յերբ։ նի ղամանա ինա։

Síno. Ծոյ (անկեան։)

Sínoco, ca. Ա՛ ընդհակառակ (տես ար.)

Sinodále, ա. Ախոհոգեականի, ժողովական (ժողովի։)

Sinodalménte, պ. Ախոհոգեականի, ի սինհոգեականի։

Sinódico, ca. Տես Sinodale. Ո՛ղեկիցական, ընդգերեցականի։

Sinodo. Ախոհոգեա, ժողով։ Ազգաբ, ազգի խնդիր։

Sinónimo, ma. Նոյնանշան։

Sinópia, Senópia. Սուրա, կամ սուրբ։ ասլ. ինաբ։

Sintássi, ի. Բառագաւառ, շարադրութ, շարադրութ գաւառ։ գաւառաբարութիւն գաւառից։ նահի, խնի նահի։

Síntesi, ի. Բառագրութիւն, ամ կամ մեծաւոր գաւառագրական։

Sintético, ca. Բառագրական։

Sintomático, ca. Ա՛ րհամբանական։

Síntomo, – ma. Ա՛ րհամբ. (նշան, կամ երևոյթ, կամ գործ հիւանդութ. (ի.) ալսիկ։ նշան, ցոյց, երևոյթ, գուշակութ, սասանհուն, սասարացոյց։

Sinuosità. Ծռութիւն, խոսարութիւն, կորութիւն։ փօլաչէրէնէ։ եչէրի պիւչիւն։

Sinuóso, sa. Ծռացուցց, գաղմանութիւն, ծռանիծռուն։ փօլաչէրէն, եչէրի պիւչիւն։

Sióne, ա. Ա՛ րրեկ ինչ հոգեմոց։ գայ, գաղբրա։

Sipário. Վարագոյր թատրոնի։ Խէրպ ։

Síre, Síri, ա. Տէր։ Sire. Սէր, սէր իմ սրտիս ։

Siréna, Seréna. Հմայարար, յոյժ հմայագործիկ ։ Կենդ մելևչ ։

Siringa, Sciringa. Խողովիկ ։ տղբւոյ խողովակաձև ։ ա. և. Fistola.

Sírio. Շնիկ աստղին ։ Էտլըզ եըլտըզ ։

Sirócco. Տէս Scirocco.

Siróppo. Շարապ ։ ըղրօզ ։

Sírte. Աշտարակոյտք, կիմ աստղագէտք ծովու, յոյժ անծանօթ ։

Sísamo, Sésamo. կնձիլճին, շուշմայ ։ աոաւտ ։

Sistáltico, ca, ած. Որ առնի պկտորդն կծկելոյ, և թողանալոյ։

Sistéma, ա. Դրութիւն. (է ոմն ձառնելոյ գինեթոյզ գիտուն և հրով առեալ։) Դիվրք. (Ը խնամառատութեաց և ապաշաւաշէնից ։)

Sistematicaménte. Դրութիւր ։

Sistemático, ca. Դրութենական

Sistematizzáre, է. Ցօրինել զդրութիւն ինչ ։

Sístole. Կծկանք, կիմ կծկուին արտին ։

Sístro. Պղնձի նուագարան ինչ նախնի եգիպտացոց նման ծրնծղայի ։

Sitibóndo, da. Ծարաւ։ առաւաղ։ ցանկացօղ, փափաքօղ ։ ար. զաւրաւ ։

Síto. Դիրք ։ փոքրաշ, էախըմ ։ տեղի ։ էնէ ։ բնակարան, օթևան ։ Ձէնիա։ քարտաս, հաստ գաւրշ փուճի։

Situáre, ն. Ջնտրել, գնել ։ էնէրէնիրճէ ։

Situazióne. Դիրք (մարմնոյ, տեղւոյ ։) դրուճ ։ ռելվան, էախըմ ։ վիճակ, հանգամանիք ։ հալ։

Sì veraménte, ած. Այսու դաս չտանի, կիմ պատմեանաս։ միայն թէ, եթէ, բայց միայն, տակաւին եթէ։

Sizígie և Congiunzióne. Ընդդուն. (Ը աստղագաւչից ։)

Slacciáre, ն. Լուծանել, քանդել ։ էչօզմէ ։ — ársi, յ. Լուծանիլ, արձակիլ ։ էչօզիլմէ ։

Slanciáre. Տէս Lanciáre.

Slargáre, ն. և յ. Տ. Allargare.

Slattáre, ն. Հաստանել՝ ի տեղ նէ ։ ռելգէն ։ էչօմէ ։

Sleále, ած. Ղևնագուտ, անհաւատարիմ ։ հային ։

Slealtà. Ղևնագուտի, անհաւատարմութի ։ հայինլիկ, հըյանէթ ։

Slegaménto. Ազատութիւն, լուծումն ։ էչօզմէ ։

Slegáre, ն. Ազատել, քանել, լուծանել ։ էչօզմէ ։ — ársi, յ. Ազատիլ ։ էչօզիլմէ ։ ազատիլ ։

Slítta. Գործի ինչ կառանիման։ ռուս. խալխիր ։ գընտ ։

Slogaménto, Slogatúra. Խախտումն ոսկերաց ։

Slogársi, յ. Խախտիլ ոսկերաց։ էէրինճէն էզմէ, ռէրինիլմէ ։ — áre, ն. Խախտել զոսկերս ։

Sloggiáre. Տ. Diloggiáre.

Slombáre, ն. Մխլացուել ատենէ ։ պէնի գըչմէ ։ ռախատացուցանել ։ դադրեցուցանել ։

Slongaménto, Slontanaménto. Հեռացումն, մեկնումն ։

Slontanáre, ն. Հեռացուցանել ։ իրմէլանդըրմէ ։ յ. Հեռանալ, մեկնիլ ։ իրմէլանմէ ։

Slungáre, ն. Երկայնել, երկարել ։ ուզանմէ ։ տէս և Slontanare, յ. Երկարիլ ։ ուզանմէ ։

SMA

Smaceáre, է. Փշրել, ճմռել ։ էզնիմէ ։ altrui, ն. Խայտառակել զոք ։ ճառիս էնմէ ։ ցաւծուցանել, նուաստացուցանել։ ընկուն առնել ։ հօրլամէ ։

Smaccáto, ta. Փշրեալ ։ կարի հաստատացեալ ատաղկահամ, քաղցրահամ յոյժ ։ ա. քաղցրակերպ։ rimanere — ։ յամճի լինել ։

Smácco. Նախատինք ։ Թշնա-

Digitized by Google

մանիք, անարգանք: ապիկի, հօրլատ: fare altrui un smacco. խայտառակել, յամօթ առնել: Ճաշախ ելնել, ախանգրդան:

Smagliáre, ն. խորտակիլ զմկիրան, զոսկրս: ըզբէտ գըբծան: խորտակիլ: քակիլ զկապուտակ բանից: փխիլ օդօվ:

Smagraménto, Smagriménto. Smagratúra. Նիհարութիւն, նիհարութիւն: հաշտութիւն: հրալէտ:

Smagráre, — rire, ը. Նիհարիլ, հաշտիլ, ծիւրիլ: հրալանիլ:

Smagríto, ta. Նիհարական, հաշտական, վախտ: հրալանիլ:

Smaltáre, ն. կիսատածել, արատաւոր կիսատածով, զարգարուիլ կիսատածագործով: գիներ ելիլ, գինդ ելիլ: ծեփիլ, չորախով: ապականիլ, ծաղիլ:

Smaltáto, ta. կիսատածատար, կիսատածագործ: գինեալ:

Smaltatára. կիսատածութիւն, կիսատած: գինդ:

Smaltiméntо. Արատաւորութիւն: վնասաբերութիւն:

Smaltíre, ը. Արատաւորել: ապիկիլ: հանդարտ ըմբիլ: ապրդ կիլիկ: վնասաբերել: ապականել:

Smaltísta, m. Smaltitóre, արհ. կիսատածագործ: գինեգի:

Smaltitójo. Լուսակը: կերիկ:

Smálto. Շագանակ: փիլեձ հօրատան, գանաբ: կիսատած: գինդ: յատակ: il verde smalto. մանրագործ ամին: cuór di smalto. սիրտ ապատաւած:

Smancería. Տ. Lésia.

Smánia, Smaniaménto. կատաղութիւն, մոլեգնութիւն: գոռոզութիւն: dar úelle smánie. կատաղիլ՝ ի բարկութիւն բերել: գոռոզանալ: menare smánie. աիմա Impazzare.

Smaniánte, հ. Smanióso, sa. Մոլեգին, կատաղի, մոլի: գոռոզասէր:

Smaniáre, ը. Մոլեգնիլ, կատաղիլ, խելագարիլ: գոռոզանալ, լեցուցանել: per uno. յիմանալ՝ ի սէր ումեք:

Smaniglia. Maniglia ըստ տ. Ն.

Smantelláre, ն. Քանդել, ընդխել: Smargiásso. Խրոխտաբանութիւն, մեծաբան: խիզախ խօսութիւն:

Smarriménto. կորուստ: նիհարութիւն: սխալ, վրիպակ: նանդրէզ: ապրատի, արատաւորութիւն: գօրիտ:

Smarríre, ը. կորուսանել: գայթ կիլիկ, խիւրիլ: — irsi, ք. Մոլորիլ՝ ի ճանապարհէ, զարատաւորիլ: ծուռան վազել: շրխոիլ: չաղճատել: յատակը կրթիլ, ապականուլ: չաղճատել: ը. և ք. Արատաւորիկիլ, լքանիլ: խրիչի գերբնել:

Smarríto, ta. կորուսեալ: նիհարիւթիւն: երեսկեղծ, շրխոիլ, ապականեալ: գօրիտաւոր, չաղճատ: di ánimo. ահագնիկ: chi ha smarrito la strada. զարատաւոր, մոլորեալ՝ ի ճանապարհէ:

Smascellaménto. Խորտակութիւն ծնօտից: ծիծաղ անչափ՝ բացաբերանեալ: փահփահ:

Smascelláre, ը. Խորտակել՝ խորտակիլ զծնօտս իւրա: ընդխել: գերբնել: delle risa. ծիծաղել անչափ, բացաբերանեալ: փահփահ իւնչ կիլիկ:

Smascellatamente. Ընդհանրապես:

Smascheráre, ն. ի բաց առնել զդիմակն: առաջին ընդխել: ք. ի բաց հանել զդիմակ իւր:

Smascheráto, ta. ի բաց առեալ զդիմակն: յայտնի, մերկասաքրտնոց: ընդխոր:

Smattonáre, ն. Քակել զպատուհան յատակին: բառաչարբ ակօփիլ:

Smembráre, ն. Հատանել զանդամս, յօշել անդամ անդամ, հատանիլ՝ ի մեռանիլ: փշրիլ, փոքր փոքր ընդխել, այրեալ, փոքրացնել: անդամալոյծ անել: անդամալոյծ:

Smemorággine, Smemoraménto, Smemoratággine. Անգիտացողութիւն, մոռացողութիւն: մոռացկոտութիւն: անուսիմա, անուսուցանել: անմոռանալի,

Digitized by Google

ապաշխարել: ակրոկինի:

Smemoráre, t. – ársi, f. կարտասանել, գիրքասացակ, մեռանալ: ուռնաբնիա: կորտասանել, զուշ մը ասացին, անպտղասացանալ, անմեռանալ, ապշիլ: ակրոկինիա:

Smemoratáccio, ia. Վատասուս, ապշասիտ, մեռասցկատասնաբնիան

Smemoratíno, na. Փոքր մի մոռացկոտ, ապուշ:

Smemoráto, ta. Ապուշ, ապշած, մեռասցկոտ: ուռնաբնիան: ապուշ: անմիտ: ղուքշ: ակրոկին, պեմ:

Smenomáre, ն. Ապուշկորցանել: էտոխիմիա: f. Ապուշիլ, տղակասալ: էտոխիա:

Smenticánza. Մոռացումն: ուռնաբնիա:

Smenticáre, t. Մոռանալ: ուռնաբնիա:

Smentíre, t. Ցանգրմնանել զրաստել: էտալան էգիպտիա:

Smeraldíno, na. Զմրուխտագոյն: պիսդիսիա:

Smeráldo. Զմրուխտ: պիսդիս

Smerdáto. Աղտեղցած ապրտած

Smérgo. Հողանոգդագա պռիտկ

Smerigliáre, ն. Ցղիլ, կամ փայլեցուցանել:

Smeríglio. Հանք ինչ խառնած սրինգ և փոշի ունի: սքմիրա:

Smetíte. Հոգ ոձնատպին:

Smezzáre, ն. Երկատել, բաժանել ըստ մէջ: իտի պէօլիա:

Smidolláre, ն. Հանել զուրգին: իւ իտ էգիպտիա: մեղկնել: հանա վէրցին: qualche autore. ուղղածոց ծ առնել զգանա մեռանելոգրի ուրբաք, ծագկացած հաստատել զգնա ապրտ ըհանգիս խոհասաս:

Smílzo, za. Պատասրկատպատ, գատասրկատիտր, թաղտուր, վտիտ: գարնը պօլ, հրբա:

Sminuiménto. Պակասումն, նուազումն: էտոխիկ:

Sminuíre, ն. Պակասցուցանել: էտոխիկիա: f. Պակասիլ, նուազ

զնել: էտոխիկիա, ապուխտ:

Sminuzzaménto. Կտրատումն, յօշոմն: մեռնգատանան բաց գատրտուն

Sminuzzáre, ն. Կտրատել, հատասանել մանր, մեռնգրել: փոշրտան:

Smisurábile, ն. Աներազիելի, անչափ: էօւչիսխուշ, հոգագրկ:

Smisuratézza. Աներազիութի:

Smisurataménte. Աներափ, մեծագապես, կարի: իկրիա:

Smisuráto, ta. Աներափ, ապրտասպասանան, անգրաբ, անհկնա, մեծ յոյժ: էօւչիսխուշ, հոգագրկ: անհկարգ, յաճի: Smisuráto, f. Smisuratamente.

Smocciáre. S. Moccicare.

Smoccoláre, ն. Ցծղոտ ածրկնել զրգծայր ճրագին: ֆօֆ պատիճանա ալֆան, փեմիտ:

Smoccolatójo, m. Smoccolatóje, f. յօփ. Ցածրկատիչ ճրագի, բաղմնակալ: ֆանֆ ֆագատը:

Smoccolatúra. Ծայր վառելոյ ապատրատգին՝ զոր'ի բաց հատանելին

Smoderataménte. Աներափ, ապրտասպասան: իկրիա:

Smoderatézza. Աներափութի, ապատաբերութի:

Smoderáto, ta. Աներափ, ապրտասպասան: անհկարգ, բաւական: օրմնօգլ, գապինօգլ:

Smogliáto, ta. Ամուրի, անկին: էրկին:

Smontáre, t. Իջանել: էնմիտ: ն. Իջուցանել էնգրիտ: di colore. գատնաֆիափ լինել, այլագատնել: օրմնտ: un cannone. բատնել կին ընկնելոգրմ գրճոգանօֆին 'ի այլ կին: ֆօֆտա արագապան էգիպտիտ՝ փիւնիտրմիտ:

Smontáto, ta. Իջեալ: էնմիտ: գատնաֆիափ, գժգոյն: ուզմուշ:

Smorbáre, ն. Փարատանել զարատ, կին զանանա ախտն, բժշկել: հատպաբերը փեմ էնմիտ:

Smórfia. Smorfióso, sa S. Lézio, Lezióso.

Smoríre, t. Հատանիել գատնագ-

Digitized by Google

գեղջիկ, տղմոտ-ուռիկ: տարտմամբ, տօլմամբ:

Smorsáre, ն. 'ի բաց հանել զսանձն: կեր էբտարմամբ: հանել 'ի բերանոյ (գիրքերին):

Smortíto, ta. Smórto, ta. Մեռանելասիկ, գժգժած, գառնաշիտակ, տղմոտ-ուռնամած: տօլմած, տարտմբուած: գարշ: փուչ բնութիւն: Թօշնամած. Թառամեալ:

Smorzáre, ն. Շիջուցանել: սբեռփուրիկ: – ársi, յ. Շիջանիլ: սբեռիկ:

Smóssa. Շարժումն, շաղախեցուածք: Խէթբնութիւն di corpo. լուծումն որովայնի, որովայնալուծուիլ: խօլէ փուրիկ, խահալ:

Smósso, sa. Շարժեալ: խէթբնութիւն, գըմբլլանըլը: խառնեալ, գրգռեալ:

Smottáre, է. Փլանիլ հողոյն, քարհանեալ անկանիլ: էբէբլմամբ:

Smovitúra. Շարժումն:

Smozzicáre, ն. Յատկանել (զանգամս.) կրճատանել, ծայրատանել: ատ գարլամամբ:

Smucciáre, է. Սահիլ: գայթակղիլ:

Smugniménto. Քաղցումն, ախտացումն, Հիւծումն:

Smúgnere, ն. Քաղցել, չորացուցանել, ցամաքեցուցանել: ախտացուցանել: սբեռիկ, գարշանալ: յ. Քաղցիլ, ցամաքիլ: սբեռիլ, գարշանալ: վատնել զինչս իւր, անանձնականալ: սբեռիլ օլմամբ:

Smugnitóre, ա. Քաղցող: խուխէչ:

Smúnto, ta. Վկնիցեալ, վախտ: պատաս: ախտացուցեալ: ապատեալ: պայբկլանըլը, ինթանիլը:

Smuóvere, ն. Շարժել, գժգժացրտալ, խաղատեցուցանել, շարժել (զի տեղւոջէ գլուխ, եւն.) գբգռեցուցանել, խէթբնութիւն: շարժել, հանդարտել, դադարեցուցանել: հուքէթնութիւն ներբնութիւն, գբնաբերմամբ: գարձուցանել 'ի տեղւոջ: գիւղբնակն փոխադրմամբ: 'ի գործ շարժել: la terra. փորձ ելր երկիր գհողն շուրջ զանկումն լոխալամամբ: il corpo. լուծանալ զորովայնին: խուխէն սիրտիրմամբ. ը և յ. Լուծանալ որովայնի: խուխէն սիրտիրմամբ. յ. Տեղի տալ, գրգռուիլ 'ի մեռաց:

Smuráre, ն. Քաղիլ զպատուաստս բերելոյ:

Smussáre, ն. Հատանիլ զսանգիներն: տէօղէյի գբբամամբ:

SNA

Snaturáto, ta. Անբնականալ, անկարուած, օտարացած 'ի բնութենէ:

Snellaménte, ադ. Արագաշարժաբար:

Snellézza, Snellità. Արագաշարժութիւն, Թեթեւութիւն. եղագաշիկ, յարձագանգութիւն: լուծբէրլէբ:

Snéllo, la. Արագաշարժ, Թեթեւաշարժ, շղայտ, սլաքափ: լուծբէրլի: լիսան: վազելագաչ (ձիոյ) ինանալիս պարիկ:

Snervaménto. Տկարացումն, անկարութիւն:

Snerváre, ն. Ջլատել, հանել զքիմն: պնդիր լբգործս: տկարացուցանել, վատնել, գործազրկել: գովկէնխիր կենդ: – ársi, յ. Տկարանալ:

Snervatézza. Տկարութիւն, Թուլութիւն: պայբկլբէ:

Snerváto, ta. Ջլատեալ: պնդիրէ տկարելու: տկարացեալ, կիսատ ցամաքեալ: գովկէնխի գփչմամբլը:

Snicchiársi, յ. Եղանիլ 'ի տարտնիկ, 'ի բառնալն: գազափարան եռավարան լբգործս: Թոզատալ զտեղի իւր:

Snidáre, Snidiáre, ն. Հանիլ 'ի բառնալն: եռավարան լբգործս: – ársi, յ. Եղանիլ 'ի տեղւոջէ իւրմէ:

Snoccioláre, ն. Հանիլ զկորիզն: Լիչբգէչի լբգործս: մեհինել: հանագկործէ:

Snodaménto. Արձակումն:

Snodáre, ն. Լուծանիլ զհանգոյցն, քակիլ: փուչխիտ լբգործէ: տեղագիկ: ատիկատալ: այբբամ: la língua. արձակիլ զլեզուն 'ի խօսս: – ársi, յ. Արձակիլ: ցրուիլ:

Digitized by Google

Snodatúra. Կրկնաւած յօդից, կամ խաղալեաց:

Snudáre, ն. Ա՛ներկել զատ ի ապառնիից: գբլբ. ևգիե: ց. Ա՛ներ կանաչ յամն, կոզոպոկել խաղող: աօյաչափ:

SOA

Soátto. Նուրբ և կակուղ կաշի: ձիաբեղի:

Soáve, ա. Քաղցր, անոյշ: նախ. բբ: թեթեւ, ախորժական: հաճիկ: հանգարտ, խաղաղ, քաղցրատրոյց: հագիւ: con soave passo. յանշիկ, հանգարտընթաց, մեղմ: ահեղ: di soáve odore. քաղցրահոտ: նուրբ գօգոնալ:

Soáve, ած. Soaveménte. Քաղցրութեամբ: նախ. նախ. հանգըստաբար, խաղաղաբար: բահաւ: մեղմով, յանշիկ, առ առակս առակս: ահեղ ահեղ:

Soavità. Անուշութիւն, քաղցրութիւն: նուրբութիւն, ևգևբ: մեղրաախորժութիւն, քաղցրութիւն:

Soavizzáre. Քաղցրացուցանել:

Sobbissáre, ն. Խորասոյզ առնել, քանդել: եբբե ևգևբմե: պռնբցմաւ, եբգիաւ: ց. Խորասոյզ լինել, քանդիլ: պաճախ, եբբե ևգևբմե, եբգիբլմաւ:

Sobbolliménto. Թեթեւ եռացումն, եռանդն վոյքը:

Sobbollíre, ն. Եռալ մեղմ, կամ ծածկաբար: եփաճ եփաճ գայնամաւ:

Sobbollíto, ած. Եռացեալ մեղմ ծածկաբար: Թաքուն (բանիւ:)

Sobbórgo. Ա՛ռուտրծանութբբ:

Sobriaménte. Ողջամտութեբ, չափով, չափաւորապես:

Sobrietà. Ողջամտութիւն, ապրելիքն ի կերակուրս և յըմպելիս: ապ. ևգիբի ևգիձի:

Sóbrio, ia. Ողջամտ, ապրելիքն ի կերակուրս և յըմպելիս: ապ. ևգիբի ևգիձի:

Socceneríccio. ա. Succineríccio

Socchiúdere, ն. Փակել ըստ կէսոյն, Թողուլ Քեզբաւաց: եաբբ գոփաճաւ: փակել:

Socchiúso, sa. Թեբաւած:

Soccídere. Տես Succídere.

Sócco. Կօշիկ դերասանաց:

Soccoládgnolo. Տ. Straccale.

Soccombénte, ած. Ընկուն եղեալ:

Soccombénza. Ընկուն լինելիք:

Soccómbere, Succómbere, ն. Ընկուն լինել, ընկճիլ: ապ օյճաւ:

Soccorrénza. Ողորմելութիւն, թեբ: խոբեբ սխալմունք, խոհալ:

Soccórrere, ն. Օգնել: եաբպբմ էնմե: ը գալ ի միտս, յուշ լինել: հաւրբնա ևգևբմե:

Soccórso, գ. Օգնութիւն, նպաստս: եաբպբմ, խնդաս: dar — ձեռն տալ, օգնել: — so, sa, ած. Օգնական, օժանդակական: եաբպբմ օլուանոաղ:

Soccotríno, ած. Հալուած Ա՛ղուտրի: աաբբ սապբբ:

Sociábile, Sociále, ած. Ընկերասէր, ընկերական, կենցաղասէր: սիգապաշ ապբի, սիգապ ապբբբ: եօլ պաշ, եաբան: Sociále, ած. Ընկերական. կամ պատշաճեալ առ ընկերութիւն: ձիմաճ իւբ օլան:

Socialità. Ընկերութիւն, ընկերութիւն կանոնաւ:

Società. Ընկերութիւն, միաբանութիւն: սիգապ: ընկերութիւն, ընկերական ցուցմունք: եօլպաւբբի, օբեճափբբի:

Socinianísmo. Ա՛նանդ Սոկինեանոց:

Socinián. Սոկինեան:

Sócio. Տես Sózio.

Sóda. Կաստեաբ, ա. խոչքար, կամ կճղքեր: գբնե, գաբնե:

Sodaménte. Հաստատութբ, ապահով: գավի: զգուշութեամբ, խնամոտութեամբ: ափբբ իւբ:

Sodáre, ն. Հաստատել, ամրացնել ևգևբմե, ևգե: ևգիմե:

Soddiaconáto, Suddiaconáto. Կիսասարկաւագութիւն:

Soddiácono, Suddiácono. Կիսասարկաւագ:

Digitized by Google

Soddisfacénte, ս. վճարող, հատուցանող:

Soddisfaciménto, Sodisfaciménto. վճարումն, հատուցումն: Ծ. ոխիմ:

Soddisfáre, Sodisfáre, ն. Հատուցանել, հատուցանանել, կատարել զիասն ուրուք: բաղ՝ հօգնուք ընդ դէմ: al débito. հատուցանանել զպարտսն: Ծ. ոխիմ: վճարել՝ փոխարէն տալ: ներել ուրուք: ը. Հատուցանել, հատուցանանել: alle passióni. լնուլ զկամս իւր: al suo óbligo. ընդ զգալսդ իւր: ը. կատարել զկամս: զհատուցս անձին:

Soddisfátto, ta. Հատ, գոհ, հատեալ: հօգնուք:

Soddisfazióne, Sodisfazióne. Հատուցումն, վճարումն: բարեկամութիւն: հօգնուքիւն: Ծ. ոխիմ: ապաշխարանք (վճարեցաւ) dar la soddisfazióne delle colpe. լուծանիլ զվինամբ: Ա. պատճառս: con soddisfazióne di tutti. հատուցեալ ամենեցունց: u'ho gran soddisfazióne. ուրախ եմ յոյժ: լօգ հօգնամ ինձի: ֆէֆ հատ է ինձի:

Sóddoma, Soddomía. Սոդոմեականութիւն, սոդոմեական վնաս, սրտաւգութիւն:

Soddomítico. ած. Սոդոմեական:

Soddomíto, Sodomíto, գոյ. Սոդոմեական, սրտաւգեաց, սրտաւնեայ: գոռոզամարտ:

Soddótto, ta. Մոլորեալ:

Soddúcere, Soddúrre, ն. Մոլորեցուցանել, պատրել, հրապուրել ի չարիս: այլասիտ, էշտան էզգաբտ:

Sodduciménto, Soduciménto, Sodduzióne. Մոլորեցուցանելի, մոլորութիւն: այլասիտ, խղալ ելիս:

Sodducitóre, ար. — trice, իգ. Sodduttóre, ա. — trice, ի. Մոլորեցուցիչ:

Sodétto, ta. Փոքր մի հաստատուն, պինդ: ֆէֆ:

Sodézza. Պինդութիւն, կայծրութիւն: ֆէֆիֆ: հաստատութիւն, տեղիութիւն: գոհիֆ: յատնութիւն:

Sodisfáre, ԱՀ. Տ. Soddisfare.

Sódo, գ. Հիմն: ֆէֆիւ: posare sul — . հիմնել ի հաստատուն վայրի, կատարեալ հաստատհիմն: dire, favellare sul fátto in sul sodo. խօսել յանկատակս, առել առակս: porre, méttere in — . հաստատել, որոշել: ենկիր կորգ, և անկորգի: գը- ենէ:

Sódo, da, ած. Sodíssimo, ma. Պինդ, կարծր, խիտ, կուռ: ֆէֆ: հաստատուն, անսասան: գոհ: առատական, մեծատուն, երկարատև: քաջ, արի, անվեհերութիւն: գովելի: համառ, ձոյլ, կուռ: ասմ, ենէ ֆոկ: անգոյիճ: star fermo tenér sodo. կալ հաստատուն, անշարժ: star sodo. ոչ համոզիլ, կալ անդրդուն: rimaner sode. ոչ կրզանալ երկիւղ. (առի զհատուցս ա- նասնոց:)

Sódo, ի. Հաստատութիւն, հաստատուածութիւն, արիասրտութիւն, ուժգնութիւն:

Sodomía. Տ. Soddomía.

Sofa, ա. Բազկոց, բազկաթոռ: բազկանիստ: ակոֆիբ:

Sofferénte, ած. Հանդուրժող:

Sofferénza. Հանդուրժութիւն: տագնապ վիշտս, տանջանք, չարչարանք: օգ- ևէի, ևէվէի, իւ-էնձի:

Sofferiménto. Հանդուրժութիւն: տագնապ

Sofferíre, Soffrire, ն. Հանդուրժել, տանջիլ, կրել: ևէգիֆ, ևէվ- ևէ ևէգիֆ, տագնապ ևէ-միֆ: ֆէշլ տալ, ներել: գօդ վէչ-միֆ: l' ánimo, il cuóre. հանդարտանկիլ, իշխել: ան- ագնէի ևէ-միֆ: sofferire. կրել, բազ- դալ յոտն, ի վր: Soffrirsi, ի. ժուժկալել, հրաժարիլ: ինքնին ևամ- ֆոյ:

Sofferitóre, ա. Հանդուրժող, համ- բերատար, կրօղ:

Soffermáre, ն. կանգնացուցանել, տալ վայր մի: պիր ալ պարպոյֆ: ը. Դադարեցուցիլ փորձ մի:

Sofiermáta. Դադարումն տա-

վշտալ մի, հանդիպում առնել :

Sofférto, to. Կրեալ, տարեալ. համբերեալ : Լեգիոն, Լեգիոնի :

Soffi, ա. Շունչ, կամ հոտառութիւն զգայութեան : զգայ :

Soffiaménto Շնչելութիւն, փչելութիւն : խփիւրիւղ : բաժանութիւն, Թշնամանութիւն, չարաբանութիւն : գայդելի :

Soffiáre, ա. Շնչել, փչել, շունչ : խփիւրիւղ :

Soffiáre, ե. Փչել : խփիւրիւղ, խփիւրիւղել : շնչել հոգմոց : Ն. Մարդ փչելութեամբ, փչել (յայլ պիտոյ) : Վառել շնչել (առ արծաթագործ, առ ոսկերչապետս անոնք.) մեռնիլ : առանց ըզգալոյ : զրդռնել, զրդել : փիթ վերմակ : լրտեսել, քաղաքին մեռաղացանել յանձին : soffiáre, կամ soffiársi il naso. սրբել զունչս պարնանա սիրեի : negli orecchi ad alcuno. շշնջել, ազդել ինչ յանձն ևրէն. ծանուցանել ինչ յանձնականէ : միշտ շշնջմամբ զրդռնել :

Soffiatóre, ա. Փչօղ, շնչօղ :

Soffiatúra. Փչումն, շնչումն :

Sóffice, ած. Կակուղ, փափուկ (անկողնի :) նուշիկ :

Sofficiénte, ած. Յարմար, յաջողական : գոփչի : բաւականն : նեղնեղ : ընտիր, պիտանացող, սիրական :

Sofficenteménte. Ըստ բաւականին, բաւականաւորապէս, շատ : ն. նեղնեղի գոփաբ :

Sofficiénza, Sofficénza. Բաւականութիւն, յարմարութիւն, կարողութիւն, յաջողականութիւն, գերազանցութիւն : գոփելիութիւն, գոփերէնութիւն : լիութիւն առատութիւն : զօրութիւն : a sofficienza, ած. բաւ բաւականին, լիով, շատ : նեղնեղի գոփաբ :

Soffiétto. Փուքք : փչօրիկ :

Sóffio. Փչելն, շնչումն, շունչ : խփիւրիւղ, հոմ : in un sóffio, ած. ի հոյլ, յանկարծ թօթափել : ո ակամայ :

Soffióne, ա. Ծակ եղէգին յարծաթել զխոզ : գոմըչ : փողրկիկ փուքք : փչուկ : փչօրիկ ; քառ. լրտեսիս : հոմակ :

Soffitta, – to. Վերնայարկ. (որ քնասենեակաւոն ընդ տանեաց.) առաստաղ, կամ առաստաղակապ : նաւան : ձեղունն, կամ առաստաղ (անեակաց, կէս. որ նեղբին կողմին յարկին.) առաստաղակապեալ ձեղունն : նաւան :

Soffittáre, ն. Ցարկնել զառաստաղն, զառաստաղակապեալ ձեղունն. առաստաղակապեալ յօրինել զառաստաղն :

Soffittáto, ta. Զարդարեալ ձեղունաձեւ, առաստաղաձեւ :

Soffogaménto, Soffocazióne. Հեղձուցիկ, խեղդուկութիւն : պօղմա :

Soffogáre, Soffocáre, ն. Հեղձուցանել, խեղդել : պօղմել :

Soffogáto, Soffocáto, ta. Հեղձուցեալ, հեղձեալ : պօղուկ :

Soffréddo, da. Փոքր մի ցուրտ : սօղոմաճափ :

Soffregáre, ն. Մեղմ շփել, քորել : օծել, գաղջել :

Soffribile, ած. Տանելի : նեղհամ հաղ օյա պիտիր :

Soffriggere, ն. Փոքր մի տապակել, կամ խորովել : միր տալ գաղջել, գաղջել :

Soffríre, իայ. Տ. Sofferire.

Soffríre, ա. Տ. Sofferenza.

Soffritto, գ. Խորովուկ, տապակուկ, խորովածոյ, տապակածոյ : գաղջուկ, գաղջիկ :

Soffritto, ta, ած. Փոքր մի խորովեալ, տապակեալ :

Sofisma, Sofismo. Խաբէական ձեռնարկութիւն : նենգիր :

Sofista, ա. Որ վարի խաբէական ձեռնարկութիւն, խմաստասէր : նենգող, սրիկաբար իմլիկն :

Sofisticaménte. Խաբէական կամ խմաստասիրական ձեռնարկութեամբ :

Sofisticáre, ն. Վարիլ խաբէական ձեռնարկութեամբ, ձեռնարկել խաբէութիւն, կարի խիճ նրբաբանել : նենգաբանիլ : նենգիրել :

Sofisticheria, Sofisteria. Վնասակ, կամ անհիմն նրբութիւն, խմաստա-

Digitized by Google

խուճ, անհիմն պատմուճան:

Sofistico, գ. ա. Տես Sofista.

Sofistico, ca, ած. խարտատական կամ, խարտատական: Ինչպիս, նման: գնգ., խարտատապես: Խիթիկ, պես հայլա:

Soggettáre, Soggétto, Soggesióne. Տ. Suggettare, &c.

Sogghignáre, ը. Ժպտիլ: ուրիշ. ծիծաղ, կիսաժպիտ:

Sogghígno. Ժպիտ: ուրիշ.

Soggiacére, ը. Ներքև ընկնիլ, ի ներքոյ: Ընկնիլ ձեռքը, հպատակիլ, անկանիլ ը (խնդր:) տիրապես օձմամբ, խոպի օշմամբ:

Soggiogaménto, Soggiogazióne. Հպատակութիւն, պատրաստութիւն, ենթակայութիւն:

Soggiogáre, ն. Պատռակել, ի պատրաստութիւն մատնանել, հնազանդեցուցանել, հպատակել: պոպինիկ ալմամբ, ենթակայ:

Soggiogatóre, ա. – tríce, իգ. Յաղթական, հպատակող:

Soggiógo. Տես Giogaja.

Soggiornáménto. Բնակութիւն:

Soggiornáre, ը. Պատանիլ, մնալ, կիսի ընկնել ուրիշ. ցմռագրիլ, ըստ նահիլ: ապին օշմամբ, փոշմամբ:

Soggiornáto, ta. Եղեալ ուրիշ:

Soggiórno. Բնակութիւն, ընկնելն ուրիշ: փոշմամբ: քնակարան, օթևան: Ինչան:

Soggiúgnere, ն. Յաւելուլ ընել ի քանիս կիսի յաւագիլ: յարիլ յաւելուլ: գաղմամբ: la ragióne. յաւելուլ կիսի առալ զպատճառան: ոչ պէպինի Ուրիշ:

Soggiugniménto. Յաւելուած:

Soggiuntívo, va. Սաղթագատական (հղանակ բայից:) Ուղի:

Soggiúnto, ta. Յաւելեալ, յարեալ:

Sóglia. Սեամ, սեամք: Էնի:

Sóglio. Գահ, գահոյք, աթոռ թագաւորական: Խոհ: սեամք: Էնի:

Soglióla, Sóglia. Շուքն ընչ կիսի ընդունուածին: փիլ պուլըը:

Sognáre, ն. – ársi, յ. Երազել, երազ տեսանել, փոշ ինօրիչ: ծիրել, հաստատալ ստուգ, երևակայել: փոպրիչ. հայալմամբ:

Sognatóre, ա. Sognánte, ած. Երազող, երազատես: փոշ ինօրիչ:

Sógno. Երազ, տեսլական: փոշ ho fatto questo—ցայս երազ տեսի: come per un —. Ինչ յիշատակ, հպատեսանելի: vivere di sogni, mangiar de' sogni. տեսլական լինել:

Sója. Շոգեմուխ ընչ ծառայական dar soja. տես Sojare.

Sojáre, ն. Շոգեմուխ ը հաստատել, շողոքորթել: Խոսք կիսիչ:

Solájo. Տախտակատեսած, կամ յատակ սենեկաց, կիսի տան: Խոպան: վերնայարկ. (ցո սենեկակ ի ներքոյ առաստաղին.) առաստաղ: Խոպան:

Solaménte, հ. Միայն: տալի: non —. ոչ միայն: Ինչ պէս տալի: solamente che. միայն Թէ ի բայց միայն: Խոր, հկման Խոր:

Sólano, Sólatro. Շնիստազ: Ինչպիսի խաղախիտ, Խիտի խոպիտ:

Soláre, հ. Պատգամիսալ:

Soláta. Հարթատեղ ստեպգական, տարածահարթուած: կիսնիչ վարուցան:

Solatío, գ. Պատգամիսի առնել, տարածահարթաց կոգեմն: կիսնիչ ենչ a solatío, հ. տրտգամիսի, տարածահարթաց, յարմատ, ի հարթատեղ մէն, ընդ հարթատ: կիսնիչի, կիսնիչ գարուչը, գըտնիչն փոչրոտ: Solatío, ía, ած. Պատգամիսի, տարածահարթաց:

Soláto, ta. Տարոգեալ զնեղութեան հոգալոտութիւն: Ինչանչիսի Խիտ:

Solcaménto. Հետք ընդոստից նատուած: ընդոստից կիսի երազուլ նատուած:

Solcáre, ն. Պհետքեակ տարոտագիր առնել: Էնիփ պիտի: Ի onda. հատանիլ ջրով, նատիլ: պենինի Խոպատ: ակօս գործել ըստ նաւ ակօսատիւ: հկնպիտ ալմամբ:

Solchétto. Պակօս փոքրիկ:

Sólco. Պակօս: Էնչիչ, նոպատ:

Digitized by Google

հեծեալ (հետեւակ.) շատիլ : խղ : Ձեռնասպարէս : Էօլ : կեձհոն Ձակատաս. խորշոմելի : պատռտպտիլ :

Soldania. Սուլտանութիւն : երկիր սուլտանին :

Soldáno, m. Սուլտան : սահման :

Soldáre, n. Զօրաժողով լինել : ապետր փնդրիլ :

Soldatáglia. Զինուորք սինկըքորք , կամ անվարձք :

Soldatéllo. Զինուոր անպտղ կամ հասարակ : Նկճիր :

Soldatería, Soldatésca. Զօր , զորք , զօրականք : ապետր :

Soldatésco, ca. Զինուորական : Ճնիլի :

Soldáto, g. Զինուոր, մարտիկ : Ճնիճի , օձապէտ : far soldati. զօրաժողով լինել ապետր փնդրիլ : da soldato. զինուորապատ :

Sóldo. Փող : ոսկեփ ահճէ : գրքասոյ : ահճէ : Թոշակ զինուորի : Էօլէօֆկէ : զինուորուն.ո.ռճիկ, հաւս : Խային: aver soldo. առնուլ, կամ ունել Թոշակս : stare al soldo d' alcuno. լինել Թոշակաւոր, կամ զինուորիլ ուսկե :

Sóle, m. Ասեղասկին, տրեւ : Ինանկէչ :

Solecísmo. Սխալ քերականական խօսք : զալաթ , էանկլուզ :

Soleggiáre, n. Պահել զարեւնահոս յարեւուս, չորացուցանել յարեւուս : Ինանկէչ գօմաք, Ինանկէչի գունուռնմաք :

Soléne, m. Խեցի մեծ ծովային խողովակաձեւ : սիւնանկիւղ :

Solénne, a. Հանդիսաւական, հանգիստաւոր : մեծահանդէս, մեծաշուք , շքեղ : պինակէչի, փծանմուլը , ալայլը : երեւելի , անուանի (իշխանական , զինուորական .) մեծ , չնաշխարհիկ (ազգական :) Ճնկէնէր , սանիմարքա , պէօյիւք , էլա : մեծահաց (կոչունք :) bugie solennissime. անհնարին սուտիք :

Solenneménte. Հանդիսաւորեա , շքով, մեծաշուք հանդիսականօք : պինակէչի էլէ: մեծապէս, կարի իմն: Solennità. Օր տօնի , օր տարեկանի : փծանմա Ինախիս , փծանմա , վէրնէիս : տօն, տօնախմբութիւն (եկեղեցական) Էօրնաս , պայրամ: հանդիսաւորութիւն , շքեղութիւն, մեծապատրաստ հանդիսականք : պինակէչ , փծանմա :

Solennizzáre, Solenneggiáre, n. Տօնախմբել, տօնել , հանչակիլկատարել հանդիսիլ : փծանմա կնիմէ :

Solennizzazióne. Տօնախմբութիւն , հանչակումն :

Solére, t. Սովորիլ , սովոր եմ : ափէնի օլմա :

Solerétta. Պայտ կօշկայ, կամ հագազմանիկ : Նալա :

Solérte, a. Ճարպիկ, խնամուռտ, զգուշաւոր , բանգիտակաս , անձեռուկ : Քիրանէլի , համարձակ :

Solérzia. Ճարպկութիւն , մտաղգութիւն , փղձիլ , հանկամն :

Soléta. Գարշապար , ներքսեան գուլպայից : խոպան :

Soléto, ta. Մխայնիկ , միայն ընդ միայն : էնէլըէղմա :

Sólfa, Solféggio. Երգածայն :

Solfanária. Ծածկահանք : փոխիրի մոպկնի :

Solfanéllo. Ծածկաձայն . (որ ծըծաւոք ի լուացանել զշրուագ , եւն :) փիւրնի :

Solfáto, Solforáto, ta. Ծծմբայեալ : փխոխրիլիա :

Solfeggiáre, n. Երգածայնել : Sólfo. Ծածանք: փխոխրիլ, փխոյրիլ

Solforeggiáre, t. Ջրայոհլրջ քաց ծծմբաւոտ, կամ ծծմբաշոյն: Solidaménte. Պինդապէս , հաստատապէս , հաստատապատիւ : գաւխ :

Solidáre, n. Հաստատանալ , պրնդիլ : գաւխլէնիլմէ :

Solidário, ia. Տես obbligato in Sólido.

Solidézza, Solidità. Պինդութիւն , հաստատանալի, ամրութիւն, կարծրութիւն : գաւխլէ , էէլէլի :

Sólido, g. Կոյն է : Հաստատուն. (մասին երկրաչափական :)

Digitized by Google

obbligato in sólido, ած. պատասխանատու լինել սուր բոլորին, կամ՝ ի վճռական միայնակ պատվանդանին : տիր պիրի խնդիր պօրչլա :

Sólido, da, աց. Solidíssimo, ma. Պինդ, կարծր : ֆիէ, փաքը :

Solilóquio. Մի խոսոտիսանալ : սուսուփուսանալ :

Solimáto, գ. Յիդրակեան մուսուրք անգլիա : ոխլոխ :

Solingo, ga. Տ. Solitário.

Solíno, ինա, ինո. Սոսկալի, մեծ, ահագին (սահմ.) սոսկալի բան : էսպանի, իւնիա :

Solípede, հ. Ամբողջապարտ, սմբաձեւահարկ :

Solíssimo, ma, գեր. Գովելի միայնակ :

Solitariaménte. Յանապատաբար, մենաւորի, յապահանձուելէ : էսպանիպէ : միայնակ. միայն Ը միայն, առանձին : էսի էսըլըդը :

Solitário, ia. Անապահանձուկեաց, առանձնաւոր, մենաստօր : էսըլըդը պատան : առանձին (սահմ.) միայնի, զերծ ի մարդկանէ : իւնիա, էսըլըդը :

Sólito, ta. Սովորական, սովոր, սովորական : ադէթ էմիէ, ադէթ օլմաղ : Il sólito, գ. Սովորականին, սովորութեան ադէթ : conforme il sólito, կամ՝ al sólito, հ. ըստ սովորութեան : ադէթ իւզրէ . ադէթինճէ : è il suo sólito. սովոր է. սովորութեան պէս է

Solitúdine. Անմարդութիւն, անապատ, անմարդի վայրը : իւնիհալըգ, ընօր : առանձնութիւն, առանձնակեցութիւն : էսըլըդըլըգ, հալվեթ :

Sollazzáre, ն. Զուարճացուցանել, զուարճացուցանել, զերծրկեցուցանել : էյլէնդիրմէկ, ակճա վէրմէկ : լ. և ֆ. Զուարճանալ : էյլէնմէկ, ակճա էմմէկ : հեշտասիրել :

Sollazzévole, հ. Զուարճալի, զուարճախօս : ակճալի, լուխկի :

Sollazzevolménte. Խնդրկասիրաբար :

Sollázzo . Զուարճութիւն , զուարճութիւն, զերծրկութիւն, արուի գիւրս : էյլէնճէ, ակճա, վէրմէ :

Sollecitaménte. Խանդաղութեամբ, փութաջութեամբ, սկզբնապէսիս, զգուշութեամբ : ճահգ իւլէ : անձկութեամբ, հոգալով . տատասպանդը : գայրէ իւլէ :

Sollecitáre, ն. Խանդաղացնել, աճապարել : նէվէնէվգէ : ն. Հրապարակել, գրգռել : իւահրիւթ էմմէկ, քիչի վէրմէկ : տարակուսել տատնապանքի վիճաբանացուցանել : նէվէնէվէ իրմէկ :

Sollecitatóre, տ. Հրապարակիչ, գրգռիչ : Վարիչ գործոյ, գործակատու կամ յապահանձուելոյ գործոյ : Sollecitazióne , Sollecitaménto. Հրապարակութիւն, գրգռիչ : իւահրիւթ : փոյթ, խնամ : իւնգայրէ :

Sollécito, ta. Փոյթ . փութաջան, ժիր, բազմեռանդ : տօգայրէլի : հոգածոտ , յապահոգ : քիւիւրէլի :

Sollecitúdine. Փոյթ , խնամ , հոգածութիւն , ժրութիւն , շրջապատ , պարագաներ : գայրէլի : հոգ, անձկութիւն, տատնապանք, վիշտ : իւահ, գասալի, գայրէ : dar sollecitúdine d' alcuna cosa. յանձն առնել ուսանիլ զհոգատարութեան իրիք : con tutta – – ամէն փութաջութեամբ :

Solleóne. Տ՛ս Sollióne.

Solleticáre, ն. Խտտանել : գըձկտելմամբ : gli orecchi . մատանիկներս ականջներուն մէջ մտնել : զատանիկներս ականջներուն :

Sollético , Solleticaménto . Խտտանութիւն : գըձկտելութիւն : far– – Տ. Solleticare .

Sollevaménto. Վերացութիւն, սուբլիմացութիւն : էօգուրէ գալարբ՝ոմ : էօգնեալ, վերհիմացուած, ազնուացուած : նէվէնէվի, իմգոպ : ապաստանեալ : գրգռելէ : dell' onde. ծփութեան ալէկոծ :

Solleváre, ն. Վերացուցանել, սուբլիմացնել, բարձրացուցանել : էօգուրէ գալարբ՝ոմ : ապաստանեցուցանել գրգռել էմմէկ : ապահանձուցանել, վերհիմացուցանել : էօգնէ էլէգարմաղ : ársi, յ. Վերանալ, հասնիլ առնել, կանգնիլ : գալգնմաղ : ապահանձուիլ : պաշ գալարբ՝ոմ : գիրելի անձնէն, գրգռուելի, գրգռացնող, ոգի առնուլ, հանգչիլ : փէ-

Digitized by Google

բահանանամ , բահանանամ :

Sollevatézza. Վահանութիւն :

Solleváto, ta, ածական. Վերացեալ, սոսկալի, կամազրկեալ : գալարեալ, գալարեալ : շարժեալ : գրգռեալ, փանդռեալ : խառնակեալ : բարձր, բարձրացեալ : խոպնեկ , խոպնեկելեմին : եա՛ գոռ. Ապստամբ : ոչխար :

Sollevatóre , ար. Ապստամբող, յուզիչ , խռովարար :

Sollevazióne. Վերացումն, սոսկալի բարձրանալ : եօգալը գալարեալ : Ապստամբութիւն, աղմուկ : ոչխարի վերանալ :

Sollecitáre. Տ. Sollicitare.

Solliévo. Թեթեւութիւն, միխիթարութիւն, քաշալերելը, զօրանալ : ինձնէ ի՛ եօթալ, գովվելի :

Sollióne , ար. Ժամանակ շինիկ առատութեան : էյյաի պահաք :

Sóllo, la. Կախուղ, ուր ամպացեալ, անկուռ : նաւմպագ :

Sollucheraménto. Խառնակութիւն, միաբանալ : իրգ , ցանկութիւն :

Sollucherársi , յ. խանգաղատալ, գորովիլ , հրճուիլ յանձին, փղձկիլ առ ինդուէ : խոբէյի փօլնախ , շաղ օլնախ : — áre , ն. Բերկրակցութանիլ : շաղ էնիլ :

Sólo, la. Solíssimo, ma. Մի ամին , միայնակ եւ միշտ առլի , եալը նըդ : զուրկ : a solo a solo, da solo a solo, հմ. միայն ը միայն , միայնակ ի միասին : առանձին ի միասին : da se solo. ինքնին միայնակ, անձամբ : questa sola cosa . այս եւ միշտ : in un colpo solo , հմ. իսկ եւ իսկ : հեղին, հարկին :

Sólo , հմ. Միայն : առլի : solo che, sol che. միայն թէ, բայց միայն : ինէ , հեղման ինէ : բայց ի պարզապ :

Solstiziále, հմ. Solstiziário, ia, ածական. Արեւակայից :

Solstízio. Արեւակայք : d' estate. ամառնային արեւակայք, երբ կայնագոյն առիւն : են ոսկան կիսն : d' inverno. ձմեռնային արեւակայք երկայնագոյն գիշերն : են ոսկան կիսն :

Soltánto, հմ. Միայն : առլի :

Soltantochè, հմ. Միայն թէ, բայց միայն : ինէ :

Solúbile. Լուծանալի : փշրելի :

Solvénte. Լուծիչ, արժանիչ :

Sólvere, ն. Լուծանալ, արձակել : եօգնիլ : հալիլ : էրինիլ : ապաստան : գնըհատ : լուծանալ (զառապարկել հինչ.) մեկնել, բայցայտանալ : համաձայն վերնիլ : բաժանալ, անջատանալ : այրմնա : il digiúno . լուծանալ զպատհա : օրուան պօղատ · il ventre. լուծանալ պրտակոյսին : խոբէյինի սիրտիսրտի : il matrimónio. լուծանալ զպատանին , քահել պատուհատութեան : Նիխեահը պօղ էնիլ : վճարել, հաստատել, կատարել (զուխտն :) եօգնիլ : Sólversi, յ. Լուծանալ, քահել : եօգնիլ : հալիլ : էրինիլ : Solutivo, va, ածական. Լուծիչ (դեղ :) սիրտիսրտնիչ :

Solúto, ta. Լուծեալ, մեկնեալ : քահեւալ : ապատ (ի կապոյ ամուսնութենէ :)

Soluzióne. Լուծումն (առաջարկութ :) փելամ գործելըդը , ճնշում : լուծումն (որովայնին) խոբէյի սիրտիսրտի :

Sóma. Բեռն գրաստուց : եուք : բեռն : ծանրութիւն : la terrena soma. մարմինն : ինչ :

Somájo, ja, ածական. Բեռնին : bestia somaja. գրաստ, գրաստ բեռնակիր : պէյիր, գաւար :

Somáro, Somiére, ա. Գրաստ բեռնակիր : պէյիր : էշ : էշնի :

Somigliánte, ածական. հմ. Նմանօղ, նման, նոյն : պէյնալէր :

Somiglianteménte. Նմանապէս, նոյնպէս : էնալխ :

Somigliánza. Նմանութիւն : պէյնալխ : կենդանութիւր , պատկեր : նմանիր :

Somigliáre, չ. ն. Նմանել, բերել զնմանութիւն : պէյնալխնել : նման

նկատումն, բանդագուժանք : պէտ-
ղէնիվճիռ :

Sómma. Գումար (թուոց.) քանակութիւն, չափ, հարկ : բաղձալի, յատկութիւն : ջիղ : ծայր, ծագ, կատար : ամէն : եղրա-կացութիւն : somma d'un affare. քա-նակութիւն գործոյն, գլխաւորա-գոյն՝ կէտ կարևորագոյն մասն ի-րին: paga ciascun anno una gran somma. ամէն ամի վճարել բազում ի-նչ : somma di danari. գումար դր-րամոյ : պէրճախ, ահագին : dare, կէտ pigliáre in somma. ամփո dare in Cóttimo. Fare somma. Գումա-րել : հարկ կիսիլ : In somma, հ. Հապահակ խոսոց, գլխաւ բանիցս, ի վախճանի, վերջաբանին ասացից : Նկիսիճ, ին ճահ : in somma delle somme. գհնգամին ասացից :

Sommáco, Sommácco. Ա-ղաստր : սօմախ : հաչէ հանգերձեալ անրևակ սպաղ ծիրոյ : սաղիխան:

Sommaménte. Մեծապէս, հա-րի իմն, յոյժ : ի կէտ, գոյկէ :

Sommáre, ն. Գումարել, յա-ւելուլ զիրեարս : էօխան կիսիլ : il sommare. գումարք, յաւելուած : էօխան :

Sommariaménte. Հապճա-պաբար, սակաւաբան : գրառմամբ :

Sommário, գ. Հապճապատա-ռիկ, քանակագիտակ : ի չեմս : in —. կարճ ի կարճոյ, հապճապատա-կաբար : գրառմամբ :

Sommáto, գ. Գումարեալ, քա-նակագիտ գումարեալ : հարկ, էօխան :

Sommatóre, ա. Ծագկաբաշ հաւաքիչ գոյց, հաւաքիչ ածա-քանականաց ներհոգ :

Sommérgere, ն. Ընկղմիլ ի խորս, ընկղմապանիլ : սուղ պա-ղըճմ : —érgersi, յ. Ընկղմիլ : սուղ պա-ղմամ : ընկճիլ, նկուն լինիլ :

Sommersióne, Sommergimén-to. Ընկղմումն : հնգճումն : պօ-ղըճուլ :

Sommérso, ša, ած. Ընկղմեալ. ընկղմագնալ հնգճուցեալ, հնգճեալ : պօղըճուած, պաճիրեալ :

Sommessa. Երեսս հեղբատառ-ց : խուլ :

Sommessaménte. Դաշնի ձայ-նիւ : նրբիճա :

Sommessióne, Sommissióne. Խանարհումն, յանձնումն, հնազան-գումն, հպատասխանութիւն : ալլագ ներ-նէնդրութ, նիճասի :

Sommésso, գ. յ. Ցածալի մի և բարձր մեռանի երկայնեալ :

Sommésso, sa, ած. Եգեալ ի ներքոյ, սաղմ, կիս ընդ : փակելիք գծանաւ : sommessa voce. գաշնի ձայն : նրբիճա ակս : sommesso, կիս con voce sommessa, հ. գաշնի ձայ-նիւ : նրբիճա :

Somméttere. Տ. Sottométtere.

Somministráre, ն. Մատակա-րարել, տալ, մեռանալ յանձն : ալ-Ակրել, Նկիսիլդրել :

Somministratóre, ա. Somministránte, ի. Մատակարարիչ, մեռանակարար, տալիչ :

Somministrazióne, Somminis-traménto. Մատակարարութիւն, տուրդութիւն :

Sommissióne. Տ. Sommessióne.

Sommista, ա. Տ. Sommatore.

Sommità. Ծայր, ծագ, գագաթ, վրան, սրտնանի : ուշ, Նկիճ : եղը : կատար, բարձրանք, վանհուն :

Sómmo, գ. Ելոյն է : venire a sommo d'ácqua. ա. venire a Gal-la. Era già quasi al sommo di scampar la morte. Փոքր մնաս եա ձողատրիճ ի մեռանելոյ : sono sta-to quasi al sommo di morire. Հասեր ի գագաթ մեռանի :

Sómmo, ma, ած. Ծայրագոյն, գերագոյն, յոյժ ակնառու : վեր-ջին, մեծ, յոյժ, ամենիշխանի : ին պէօյնա :

Sommóssa, գ. Sommovimén-to, Sommozióne. Գրգիռ, հրապոյր, սադրանք : խլա, ճիչ : ապստամբ-բանք, ապստամբ շարժումն, խռո-վումն : պղտաւոյթ, վրդովեալ : a sommossa. յորդորմամբ ի սադրանս :

Digitized by Google

Sommósso, sa, տե՛ս Sommuóvere.

Sommovitóre, ս. խռովիչ:

Sommuóvere, ն. շարժել, ի՛ ներքուստ կամ ի՛ վեր: փոխինդրել օձ, դամբան: գրգռել, հրապուրել, համոզել: գնդացրել, ճիչ վիրգիլ: ի՛ քաց մեջ ածել:

Sonagliáta. Ձայն բաժանց:

Sonagliéra. Փոկ բաժանելոյ, կամ բաժանը պարանոցի գրաստուց: պիչիիր ընկերքը:

Sonaglíno, Sonagliúzzo. Բաժանիկ, փոքրիկ բաժան:

Sonáglio. Բաժան: ընկերքափ: պղպեղակ ջրոյ: առա գաթարշրեը: պղպեղակ օդոյ, կամ ապակուոյ:

Sonánte, ած. Հնչօղ: շառաչօղ (հագմ:) ղանճուռը: կարկաչասաց (ջուրը:) լաղայան: ներքաշնուկաւոր: non ben sonante. անհրաժեշտայնի: valore sonante. առաձեռն գլուխ: նոտա սիկի:

Sonáre, ն. ած. Հնչել: ձօն ածել, ակռա վիրգիլ: հարկանել (զիտող, զքնար, զլեմպռակ:) ապ լուծել, լուծել, ակռ վիրգիլ: լսելի լինել: իւնիդիլ: հնչեցուցանել, հռչակել: լավ ընդունել: l'ore. հարկանել կամ նշանակել զժամն: ձնահովծել: vespro, a prédica, a messa. հարկանել զպանգակ երեկոյեան ապաշաւանն, ի լուր քարոզել, ի սեռանիլ զպատարագ: la távola. հարկանել զպանգակ առի՛ Ճաշ: a battáglia. փող հարկանել ի պատերազմ: a glória, կամ a sesta. հնչեցուցանել զպանգակսկին ի ձայն ցնծալն, ի նշան խնդալոյ: a morto. հնչեցուցանել զպանգակ ննջեցելոյ, կամ մեռելոյ: a mal tempo. հնչեցուցանել զպանգակ վտ կարկտի, ի պատհապատիճ ի՛ փրկել: a raccolta, a ritratta. հարկանել զփողանչան՝ զիմելոյս նշան առ ի գումարիլ, կամ առ ի գաղանալ յետոյ: a stormo. խռովել ի ձայն զանգակի, հնչեցուցանել զպանգակ առ ի ժողովիլ: a martello. հնչեցուցանել զպանգակ ըստ հասարակաւորի: ած գանել: a distesa. հնչեցուցանել զպանգակ անդադար: a dóppio, un dóppio. հնչեցուցանել զանգակ զանազան ի միասին: a uno. գանել, հարկանել: sonarla a uno, պատուհաս ընդ, խրոց առնել:

Sonáta. Գործածական, նուագ, նուագարան, երգարան: գոյիկ, տաղամ, երգ:

Sonatóre, ս. – trice, ի. Գործող, նուագիչ: ապ լուսն, առ գինուի:

Sónco. Սոնքան. (առանձ ինչ) պատկերի նչհասկնալ:

Sonétto. Գործ. (ի քնարիր գործան քերթուած համառօտ:)

Sonnacchiáre, Sonnecchiáre, Sonneggiáre, ն. Նիրհել: այսպէս լսանիլ, ըմբլխանիլ:

Sonnacchióso, sa. Ըմբռնեալ ի քնոյ, անկեալ ի քնոյ: ծանրացեալ ի քնոյ: այդպիսոյ քնէած (մարդ:)

Sonnambulísmo. Շրջագայութիւն ի քուն:

Sonnámbulo. Որ շրջի ի քուն, քնապտրիկ, գիշերապտրիկ: այդպիսի նչդնի:

Sonnellíno, Sonnerélio, Sonnétto. Քուն անօգուտ, առ ինքն: հաճելի այդոս: dell'oro. քաղցր քուն առաւօտուան:

Sonnífero, ra, ած. և գ. Քնացուցիչ, ննջեցուցիչ: այդպէս նչդիչ: – ro, գ. Ինձ քնացուցիչ: ննջեցուցիչ:

Sónno. Քուն, ննջել: այդոս: նիրհ: ըմբռնումն: morir, cascar di sonno. զօրանալ քնոյ, ըմբռնել ի աստիճ քնոյ: far un sonno. ննջել: era sul primo sonno. էր այն ինչ ըմբռնելու ի քնոյ: far venire sonno. ննջեցուցանել. քուն ի վր. ածել: այդոսիկ: prénder sonno. նիրհել, ի քուն լինել: so-

Digitized by Google

prevvenendo il sonno. ընդունելով ի քնոյ : senza sonno. անքուն, առանց առաւօտական ;

Sonnoléntе, ս. – lénto, ta. Ըմբռնեալ, կամ ծանրացեալ ի քնոյ . քնահար : առիւծաձեւ : քնատիպ , ծանրացուցիչ : առաւօտական :

Sonnoléнza, -lénsia. Ընդհանրական ծանրութիւն քնոյ, քնկոտութիւն : առիւծաձեւութիւն : continua. Letargo.

Sonoraménte. Հնչմամբ, քաղցրահնչիւնութեամբ, քաղցրաձայնաբար :

Sonorità. Քաղցր հնչիւն, քաղցրաձայնութիւն : աւիւնութիւն : աղմուկ :

Sonóro, ra. Ձայնաւորական, ձայնաւոր : աղմկալի , աղմկարար քաղցրաձայն , քաղցրահնչիւն : խռովը աղմուկ : հնչարձակաձայնարար (տձ.) աւիւնական : բարձրաձայնարար , մեծաձայն : ղմռմալից :

Sontuosaménte. Մեծաճոխ , բազմաճոխ հանդիսականութեամբ , շքեղապէս , պատուաւորապէս : խոշորագոյն :

Sontuosità. Բազմաճոխութիւն, մեծաճոխ հանդիսականութիւն, շքեղութիւն, պատուաւորութիւն : խոշորութիւն :

Sontuóso, sa. Sontuosissimo, ma. Մեծաճոխ . բազմաճոխ , մեծապատուական, շքեղ, պատուաւոր : խոշորագոյն : առաւելապէս :

Soperchiaméntе. Աւելորդապէս, անչափ : իշխանաբար :

Soperchiaménto , Superchiaménto. Տես Sopérchio, ս :

Soperchiánte, Superchiánte, ս. Հպարտահպարիչ : զաւրահարիչ :

Soperchiánza, Superchiánza. Աւելորդութիւն, առատութիւն, աւելորդ գումարք , անչափութիւն : պղտիկ , չափաւորութիւն : Soperchiería.

Soperchiáre, Superchiáre, ն. Աւելորդել , զանցանել, անցանել : իշխել , տիրել : հպարտահպարել , զգալ , համարել զաւրահարել : զաւրի գալ : իշխել , ինձիմիշել, ինքնիշխել : յաղթել : յաղթ գալ :

Soperchiatóre, ա. – trice, իգ. Հպարտահպարող :

Soperchiería , Superchiería. Հպարտահպարութիւն, զաւրահարութիւն, ինքնագործութիւն : զաւրի :

Soperchiévole, Superchiévole, ած. Աւելորդ , առատաձեռն, առատասիրտ, անչափ : ընդարձակ , իշխան : Ընդհանրական , համատարած : պիղծ :

Soperchievolméntе, ած. Superfluamente. Մեծապէս, կատարեալ չափ : իշխանապէս :

Sopérchio, Supérchio, ած. Աւելորդ , առատաձեռն, անչափաւորապէս պիտակեալ , իշխան : համատարած : պիղծ : usare il suo sopérchio. Ձգտեցուցանել զքեմ զինքդ իւր, գործել ըստ կամի :

Sopérchio, Supérchio, ia, ած. Աւելորդ, առատաձեռն, անչափ : իշխան, պիտակ : di sopérchio, ած. առատ, առատաձեռն : ընդարձակ :

Sopérchio, Sup", ած. Կատարեալ, յաւելեալ , յաւելուած իմն : ինչ , ոչ : di sopérchio, ած. անչափ, կատարեալ, առատական, առատապէս (ընդունել) առատապէս : ոչ : a sopérchio, ած. լիով, ի բաւականին , բաւականապէս : ընդարձակ :

Sopire , ն. Քնացուցանել, ննջեցուցանել : ապուշեցուցանել : հանգուցանել, խաղաղել, յաղթ առնել : ծանր ընդունիլ :

Sopóre , ած. Քուն : ապուշ : քնաբերութիւն :

Soporífero, ra. Քնացուցիչ, ծանրացուցիչ :

Soppálco. Ձեղուն, առաստաղ : խաւան : առաքաստակապատ : առաքաստակեալ յատակ իմիջ յօրինեալ ի ձեղունն , և ի յատակ անդնդիկին ի քնասենեակ ծառայից :

Soppannáre, ն. Ընդոծել զառաստառ : ասպառ ընդունիլ : գրաստակը պատրաստել : փոխանակ :

Soppannáto, ta. Ընդոծեալ զառաստառ , եւն : ասպարէզ :

Soppánno. Առաստառ, կամ պատճառ պատնէշ : ասպառ :

Soppiantáre, ն. Գայթակղեցուցանել զոք առիւք : պատրուակ :

ափիարխոփ : խոսքով : ապաքինող :

Soppiattáre, ն. ընդարձակել, հիւանդութեան վերջանալ : di soppiatto, ած. յանպատրաստից : հիւանդ :

Soppiattáto, Soppiátto, ta. ընդարձակեալ : di soppiatto, ած. յանպատրաստից : հիւանդ :

Soppórre, ն. դնել, ի ներքոյ, ապահանել, ենթադնել : փոխանակ գնոփ : նոր ածել, ենթաստել : պարիկնա ածնոփ : il parto. խոստումն գրաւել, զմանուկ ապրոյց. (կը գծնի՝ յապրել եւ կենդանի :)

Sopportábile, Sopportévole, ած. Տանելի, հանգուրժելի : նկատիւ օրհասաւոր :

Sopportaménto. ժայռ, համբերութիւն : տապր :

Sopportánte, ած. Sopportatóre, ա. – trice, ած. Հանգուրժող, կրօղ :

Sopportáre, ն. Հանգուրժել, տանել, համբերել : կրկին, տապր կրնել, պատանդ : կրել, բառնալ, առնել՝ ի վր : ծախսին ապաղ, ծախքերն : la spesa. հանել զծախսն, ապրուստ զանձանաւանն : հարճ կամ պատանդ :

Sopportazióne. Համբերութիւն : տապր : con sopportazióne. ներելով, ձերոյին հրամանաւ : կրնելով :

Soppósto, ta. ենթադրեալ՝ ներքոյ՝ տարրեալ : parto supposto. տղոյն գաղտնի, կամ խոստումն գրաւեալ :

Soppréndere. Տ. Sorpréndere.

Soppréssa. Մատուռ : ծնկնկնիկ :

Soppressáre, ն. ճմլել՝ ի մանրս : ծնկնկնիկ կոխ : ճնշել, տատանցուցանել, հարատահարել : ընճիղնիկ, պոյմ կնիկ :

Soppressáto, գ. ածգ. ճնշեալ եւ ընճղեալ :

Soppressióne. Տ. Oppressióne.

Sopprésso, sa. կոխեալ, եւն :

Sopprímere, ն. կոխել, կոխան առնել : ընկճել, հարատահարել : պոյմ կնիկ :

Sopprióre. Տ. Sottoprióre.

Sópra, նախ. ի վր, ի (անգամին) իսկ ի ընդ, ի ներքոյ, ի վերոյ քան, քան, ի վեր քան, քան, ի վերոյ : պիւոփ : քան, ի, ծայր, առաջեայ : ծոփ : ընդեմ (ընդհանուրս) գոլ : վերջ, առ ընթեր, առ (գնաստ.) հանդիպակաց : ենթակ : ի, յ : ti prometto sopra la mia fè. խոստանամ քեզ յանուն իմ, ի հաւատարմութիւն իմ : ցաղագս, ց (պատճառական) ենթադիր : sopra di ciò. յաղագս այսորիկ : nella notte di Venerdì santo sopra 'l Sábbato santo. ի գիշերին աւուրս ուրբաթոյ յաղագս շաբաթոյն : prestare, կամ pigliare in préstito danari sopra alcuna cosa. տալ, կամ առնուլ փոխ գրաւով : mangiár sopra checchessia, sopra pégno. ուտել ինչ գրաւով : essere sopra qualche ufficio. լինել ատենի, վերատեսուչ : նախադիր օրհաս : sopra sera, եւն. ի երեկս : ածգնոփ ենթակ : andare sopra una città. գիմել՝ ի վր քաղաքին, պատերազմ ընդ քաղաքին : ritornare, venire sopra 'l capo, sopra di se. շրջիլ՝ ի գլուխ իւր, ի վերայ անձին : fare, lavorare sopra di se. աշխատիլ անձին, յիւր հաշիւ : sopra di noi. յանուն մեր, ի հաւատապարտութիւն կամ յանձին մեր : star sopra se. կալ՝ ի վերայանս : andar sopra. կամ soppra di se. գնալ ուղղորդ, ուղղաբերձ մարմնով : andar sópra di se. կալ, կամ գնալ մեծամտիւ : stare, կամ recarsi sopra se, sopra di se. կալ ուղիղ, ուչ յինեալ յայլ. լինչ : morire sopra parto, կամ partorire. մեռանիլ՝ ի ծնանելն, ի ծնանելն զմանուկն : Di sópra, և. Disópra, նախ. ի վր : խոնիանք, խոնիանոփ : ի վերոյ քան զ : ենգործք : ատելի քան : պիւոփ : eran di sopra a mille. էին ատելի քան զհազարս : Soprammodo, Soprattutto, եւն. Տես ի կարգին :

Sópra, ած. ի վր : խոնիանք : ի վերոյ, վերոյ, վերագոյն, կամ յա-

Digitized by Google

ա.ակ (ակշառամիտ.) Խօսուրա : յառաջ, յառաջագոյն, վերագոյնն (առաջ.) Եվ ևս. առաջս : ի վեր : Խօսուրբ : rimanere al di sopra. գնալ ի վերայ լինել, գանցանել, յաղթել, խոսի օ՛՛. ալբեմա. Հետ. andar sopra, di sopra. գնալ ակ յառաջագոյն ի վեր ագրաբ : Խաչբին վրայ, ոչրագաւ ա՛՛ : andar di — . վերանալ, երանել ի վեր : cader di — . անկանիլ ի վեր քան, ի բարձրանալ, ի բարձրանալ : Խօսուրան գիշերին : di sopra. մերկ նից, յառաջաւոր Խօսրին : di sopra mandato. առաջագոյ : ésser al di sopra. լինել վերագոյն, բարձրագոյն վեհագոյն, գնալ ի վերայ, գերանալ քան զոյք, գանցանել : Խոսի օվմա, Հեղինե, ալբեմա : Di sopra, ած. Վերին, վերագոյն : Խօսուրբի : Il di sopra, գ. Վերին, կամ վերագոյն մեռան, վերնաթաղին : Խոսի :

Soprabbondánte, ած. Soprabbondévole, ած. Ա.հելագ. առատ : լաւագոյ ծվայան, պիյապ : յորդ. առատաս, առատապէս : լիզ, պօլ :

Soprabbondanteménte. Ա.առատապէս, լիապէս, առատապ : պօլ պօլ :

Soprabbondánza. Ա.առատութիւն, առատահրաւէր, յորդութիւն, առատաձեռնութիւն : պիապիկին, պօլլապ : a — . առատապէս, լիով :

Soprabbondáre, բ. Կատարեալ առատահրաւէր յորդել յորդի, զերծուլ յառաջանալ յոյժ : պիապիկ օ՛՛, Խոսի օ՛՛ :

Sopraccápo. Վերագոյնս, գլխոս, տարեկան, գլխաստ : ծոպաչիբ, պօլ :

Sopraccaricáre, ած. Պահել, կամ բառանալ բեռն առնել, եւ ևս բեռնաւորել : Եկհամիկ ապանքն պիապիկ Եոսկինել :

Sopraccárico. Ա.հելի բեռն (նաւ.) պիապիկ Եոսկ : ծանրագոյն :

Sopraccárta. Պահպանեալ նամակագ : պօհմա :

Sopracceléste, — lestiále, ած. Գերկնային, գերաշխարհիկ, աստուածային : սեմավի, իրավի :

Sopraccennáre, ած. Ա.հիշատակել, կամ յիշատակել վերագոյն, կամ խոսացանել : պիբ Եիմիկ :

Sopraccennáto, ta. Կանխաագ, վերագիշեալ : պիբ օլանան :

Sopracchiúsa. Խոսափ, կոփոռիչ : գոփափ :

Sopracciélo. Ձերպան առաջագոյն մեռհագագ, ևն. Բաված : ձև պրան, կոսմագ :

Sopracciglio. Ցօհք : գոլ :

Sopracciò, գ.ած. Soprantendente

Sopraccitáto, ta. Վերագիշեալ : պիբ օլանան :

Sopraccopérta. Վերին ծածկոյթ : Խօրին : պատհարան նամակ կագ : պօհմա :

Sopraccuóco. Ա.առջին խոհակեր : ագիչ պաչը :

Sopracúto, ta. Վրագոյն, քան Հաստատ, հաստատ : Եկբ Եկոկին :

Sopraddénte, ti, — ած. Ցառաջ ագող :

Sopraddétto, ta. Ցառաջագոյ ագող, նախայիշատակեալ : պիբ օլանան :

Sopraddíre, ած. Ցառաջագոյ ի բանիան, յառաջագոյ :

Sopraddóta, — óte. Պագայ. (են բիչ ի հինալ ագապագոյ օժանդին, կամ չին և. Beni sopraddotali.) Ձկհկիչ :

Sopraddotáre, ած. Տալ պատգամս, պատգամել, օժանդ : Ձկհկիչ Վերմիկ :

Sopraffáre, ած. Ա.առաջագոյ գանցանել. (ի կիր ածի և յ.) Հետ. Եկ : կռոխել ի առիչ : Էջընծանաչ : յաղթահարել, հարատահարել, ընկճել, խոսել : Եէնկիչ, պասկ՛՛ :

Sopraffátto, ta. Ցաղթահարեալ, հարատահարեալ, ընկճել : Եէնկիչ : կատարեալ իմն հաստատ (ալբառ.) Հկիչ : dagli anni. ծանրագոյ. վատաճարեալ ծերութեամբ :

Sopraffinaménto. Կատարեալ մեռքագոյ : գառնիս :

Soprafline, ած. — no, na. Ընտրելագոյն, առջին, պատուական,

Digitized by Google

ապիտա-ապրոյն : Եւս :

Sopraggitto. Ա. Ղէ. Հա-
րուա-ածոյ : Ի-էչէ :

Sopraggiúgnere, Sopraggiúngere, ն. ի վր կի անակնկալ՝ ի վր հասանիլ : Յանկարծ եկնիլն, պատահ : գալ, հասանիլ : Եկնիլ, Եկնիլն : ն. Ըմբռնել, յանպատրաստից գոփիլ-ի-ոտ : ն. Յուսել և ևս : տրի-ըրմոփ :

Sopraggiugniménto. Տես Sopravvenimento.

Sopraggiúnto, ta. ի վր հա-
սեալ : հասեալ : Եկնիլն : Հգեալ (յօդք) լարէգ :

Sopraggránde, ն. Մեծ յոյժ, մեծապարծ : ֆիւ-ոլեօյ-ի-ոտ :

Sopragraváre, ն. Ըս ևս բեռ-
նաւորել և ևս քան զի-ս ծանրա-
յուցանել : ֆիւ-ի Եոտ-Եկնիլ-ի-ոտ :

Sopralegáto, տ. Sopraccennato.

Sopralłodáto, ta. Բաղդատ-
ուած, գովեալ վերծատն : գովեալ վերու-
գոյնն, նախայիշատակեալ : գիւ-ը օլ-
ամանն :

Soprallunáre, ն. Եղանակ ի վե-
րոյ քան զլուսին :

Sopramináno, Sópra máno, ն. Ամբարձմամբ ձեռին, ամբարձ-
եռագ գձեռն : Եւ փայտ-ըմբէ-ան-էս-մի, յոյժ : Ինքուն : գործարար, յանգրգռութիւն vino sopramano, ած. գինի առնիկ՝ անոյշ : Եոյն լարէգ :

Sopramináno, գ. Հարուած ձեռին կի սրոյ, կի այլ ինչ իրաց, պատ-
ուհասանելիք ցնծ ձգմամբ ձեռ-
ին ի վերոյ քան զուսն : Հարու-
ած : Խարտեաշ : Հարուստ-հարուածել, վրկտրել առատագործք : գործ : dar un — . ամբարձեալ գձեռն հար-
կանել :

Sopprammattóne, գ. և ած. Կիմ ապիհասանիլ : Խաղալ գոս-
ղալ : ապիհասանիլ : Խաղալ գործան :

Sopramuentováto, ta. Վերոյ-
նեալ : գիւ-ը օլամանն :

Sopramisúra, Sopramódo, Sópra módo, ն. Ածելի, յան-
չափս, կարգի ի-ի-ոյ-ի-ոտ :

Soprammondáno, na, ած. ի վերոյ քան զաշխարհ :

Soprannaturále, ն. Գերբնա-
կան, ածական : Համագ Խաղալ-ի-
գեն ի-ան օլան, Խաղալ-ի-գեն ի-ան օլան :

Soprannaturalménte, ն. Գեր-
բնաբար, գերբնաբար :

Soprannestáre, ն. Պատուա-
սել ի վր պատուասականէն :

Sopránno, na. Ածեալ զվիով սոխա-(սխասուն) պէր Եէլէ կեցիւ :

Soprannomáre, ն. Մականուա-
նել : ապ՝ լաղալ գօմոփ :

Soprannomáto, ta. Մական-
նուանեալ : ապէր, գնիկեն :

Soprannóme, ա. Մականուն,
անուն ասան, կիմ առաջինն : լաղալ : երկրորդ մականուանն ի-ի-ձի լաղալ

Soprannominare, ն. Մական-
նուանել : լաղալ՝ ապ գօմոփ :

Soprannominato, ta. Տ. Soprannomato. Ածենուանեալ վերա-
գոյնն, յիշեալ սասացեալ : գիւ-ը օլամանն

Soprannótato, ta. Գրանիակել ի վերոյ, յիշեալսասց : գիւ-ը օլամանն :

Soprannumerário, ia. Հաշուեալ առելի, առելի քան զիմիւն : Հիսուսեան՝ սայլբան պիսակ :

Sopráno, գ. Ձիլ, սոպրա, առա-
Sopranségna. Գրանագեղասա, կիմ նշանակ գնիսուցոյց :

Soprantendénte, ն. Soprantenditóre, ա. Ոստիկան, վերակացու, սեռուչ, գլխաւոր : Տոպալիր :

Soprantendénza. Ոստիկանու-
թիւ, վերակացուն, խնամակալու-
թիւ : Տոպալիրի :

Sopranténdere, ն. Ածաւելուլ ի գիտուն, յիմանալուն : Լինել ոստիկան, վերակացու : Տոպալիր ը՝

Soprapparto, ն. ի ծնունգեան անդ :

Soprappéso. Ածելի բեռն, ծան-
րութ ի վր ծանրութն : ապէր Եոտ, գիտոփ Եոտ :

Soprappiéno, na. Լիագոյն,

Digitized by Google

Քամի ածելոյ, զեղուած : փոխ փոխու-

Soprappiù, գ. ած. Աւելի, աւելորդ : վիշապի, փաթմանաւոր ի. Պատ. ձեռոյ, և եւս, բաց յայսմանէ ևս-պան նախ : di soprappiù, ած. աւելի, առաւել : վիշապի : եւեւս, գործեալ : ինչ-որ :

Soprapponiménto, Soprapposizióne. Վերադրութիւն : վերադրեալ մասուածք :

Soprappórre, ն. Դնել կամ յաւելուլ ի վերայ : խոթիչանի գօտի : յաւելուլ և եւս : արիւրմամ : կապ գնել ի վերայ :

Soprappósta. Ուռայ, կամ ընտրեալ (քաղաքացւոց) փոստարնակ : շրջանն կողմն կերպաստացոյ : ինչ-որ, ինչ-որ թարգմ :

Soprappósto, ta. Եղեալ ի վերայ :

Soprappréndere, ն. Հասանել ի վերայ յանպատրաստից, ըմբռնել յանսպիեալ ժամուն : խոթիչանի վարմամ, տիրանալ ինարմամ :

Soprapprendiménto. Յարձակումն, գիմումն, ըմբռնումն : խոթիչ, ինարում :

Soprappréso, sa. ի վերայ հասեալ ըմբռնեալ յանպատրաստից :

Soprascrítta, to, գ. Մակագրիր, մակագրուած : գայթ : de' sepolcri. ստորագրութիւն ինարին : մակագիր, կամ հայցէն նամակաց : ինչ-որ ինարին :

Soprascrítto, ta. Մակագրեալ : խոթիչանի նաշուած : վերոյ գրեալ, նախայիշատակեալ : ինչ-որ օրանան :

Soprascrívere, ն. Գրել գհասցէն նամակաց, մակագրել գնա-մակին : ինչ-որ տան խոթիչանի նաշամ :

Soprascrizióne. Մակագրութիւն, մակագիր :

Soprassálto, գ. Ուռայ : յարուցանել, հրուանդն (քանդ ակաց, նեկ-ռուց.) յարուցանել մեռեան (յիմար-ծոց :) գործարիմ : սխալիչարկ :

Soprassedénte, ած. Վերադարձ մեալ, վերանալով :

Soprassedére, ե. Դադարել առ վայր մի : յաւելուլ առ ժամանակ մի : ոչ ոք գնել կամ ինչ :

Soprasséguo. Նշան, նշանակ : նիշան :

Soprassóma. Աճեալ բեռն : գնա-կի նոյ :

Soprasuestánza. Գերզգեստ (ասի գնարգեզգ մեռելոյ և ազգեան գնմին ;)

Soprasuestanziále, ած. Գերզգեստական :

Soprastánte, գ. ած. Վերակա-ցող, ասորիկան, անուանչ, պատ-ասխան : նահապետիչ, պետիչ :

Soprastánte, ած. ած. Գերադասեալ, վերադրեալ, գասուած : նոգնիկ : մեռ-ասողաս, ի վեր հասեալ : նոգնի, հասեալ :

Soprastánza. Վերակացութիւն, ասորիկանութիւն : նահապետիչ :

Soprastáre, ե. Կալ ի վերոյ, կալ ի վերոյ քան զնին, կալ ի վեր (ջուրց.) կալ ի ջրատրճասանի պակին : հաղթել օրմամ : ասիրանալ, գեղ ի վերոյ լինել ասիրձհանալ, պատա-ղալ նալ հօրօգնամամ : յաղթել : եչ-նել : զնայ առանալ, գադարիլ կա-սիլ : փախչել նիչ-ձի-նիչ-նիչ : alcun pericolo, կամ danno. մեռանալ ընդ վտանգի, ապրանալ վնասու : ինչ-նիչ նիչ-նոգ նոգնի օրմամ :

Sopratódos, ած. Վերարիա :

Soprattenére, ե. Ձաներ յա-նել յոյժ : ինչ- նիչ-ձի-նիչ-նիչ :

Soprattenúto, ta. Ձադարիլ :

Soprattiéni, ար. Ձադարու-մեն վերադրեալ ասորոց, յաւելուածոյ : նոյնիսկ, նիչ-ձի-նիչ :

Soprattútto, Sópra tútto, գ. ի վեր քան զնամ, յաւելս, գնոյ-վեն, յայսմ : նոյնաստ :

Sopravanzánte, ած. Ձյա-նալ, գերազանց (մեռեան :)

Sopravanzáre, ե. Աճցանել, զանցանել, առաւելուլ : նիչ-նիչ, ասչամ : յաւելեալ նոյնաստ (գնիչ :)

Digitized by Google

նեխիւթ : ցցուածիլ ատոտոքս : փըտրէը ւըբգնած :

Sopravánzo, Sopravanzaménto. Ցցուածութիւն, գերազանցութիւն :

Sopravvedúto, ta. խոհական, զգուշաւոր, զգօնասիրտ : ափըւռը :

Sopravvegnénte, Sopravvenénte, Sopravveniénte, ս. Ատաջ լուսա, մերձաւոր : նոփը :

Sopravvegnénza, Sopravveniménto. Յանկարծահաս կամ անակնկալ գալուստ :

Sopravvéndere, ե. Վաճառել ծանրագնի : պահուըը, գնչափ ասիմած :

Sopravvenire, ե. Հասանիլ յանպատրաստից, ի վր հասանիլ : ափանըդ խաբխիճ ինէնիւ : ծագելը գալ ի վր, գնալ լինել : պատահոյ ենիւ, պաղձա ինիւ : հասանիլ : էնիխիւթ :

Sopravvénto. Յաջողակ կողմն հովոյն, կամ յաջողակ հովմ : էյի՝ իւրէ բիւղիէթ : éssere, stare sopravvento, կամ avere il — . լինել ի հովին կոյս, ունել գյաջողակ կողմն հովոյն, յաջողակ հովմով յարձակիլ ի վր Թշնամւոյն : իւթը օմած : venir — . յանպատրաստից հասանիլ : ինատալ, պատահիլ : far un sopravvento a uno. յանպատրաստից ինատալ գոք

Sopravvenúto, ta. ի վր հասեալ : հասեալ յանկարծ :

Sopravvésta, te. կրկնոց, մեկնոց, ապխանդիք. (որ վերին, կամ արտաքին զգեստ :) պինդէ :

Sopravvissúto, ta. Ապատել և ապրեալ, կենդանի մնացեալ :

Sopravvivénte, ս. կենդանի մնացեալ, յերկարեալ ի կեանս քո գոք. յետոյ ապրեալ : ապէ գոյէը, գոխը ապէ գալան :

Sopravvivénza. Իրաւունք յետ մեռելոյ ոմանք ի պաշտօնատուրրոնք յետ մնացեալ ունի : ինալաչիկի : կենդանութիւն ը երկար :

Sopravvívere, ե. Ապրիլ կամ կեալ ատաճիլ քան զոք. կեալ ի կենդանի մնալ յետ մեռնելոյ ոմանց, յերկարել ի կեանսն : ապէ գոյմած, ապէ գոյա գոյմած :

Sopreccedénte, ս. Ածչափ, անչափագոյն : իփըմի :

Sopreccedénza Ածչափ առատութիւն, անչափութիւն :

Sopreccellénte, ս. Գերազանց յատկութեան, գերազանց :

Sopredificáre, ն. Շինել ի վր (այլ ևս չինուածոյ :) խոխիճել ենփմած :

Sopreminénte, ս. Գերազանց յոյժ :

Sopreminénza. Գերազանցութիւն անգի, գերազանցութիւն :

Sopretérno, na. Ա՛շանչինաց գոյն, յաւիտենական :

Soprintellettuále, ս. Ածհաս ի քաղաքականաց, անխմանալի :

Soprintendénte, ս. Վերակացու, ստահկան : նոտպաչիէ :

Soprintendénza. Վերակացութիւն, ստահկանութիւն : նոտպաչիէլիխ :

Soprinténdere, ե. Վերնել վերակացու, ստահկան, հագ առնել : նոտպաչիէ օլմած :

Soprósso. Ուռոյց անդաստիոյ ի խորասահմանի կամ ի խոխոտելոյ տափերոյ : Աստպատ ընչաց, կամ ցգոնեալ տափ ընչաց :

Soprossúto, ta. Ուռոյ ուռուցեալ եւ անդաստիք ի խորասահմանի կամ ի խոխոտելոյ տափերոյ :

Soprumáno, na. Գերմարդկային, չնաշխարհիկ, գերյաշխատ հիւկ, ածձայնի, երկնային, ի վեր քան զկայս մարդկայինս : նահլուգ իսպիէլինինքեն խոսի օլան :

Soprúso. Տե՛ս Ingiúria.

Soqquadráre, ն. Վեր ի վայր առնել, կամ շրջել, տապալել. խառնատակել, կործանել : տլի խոպ ալէրպաս նէնիչէ, նէզմած :

Soqquádro. Տապալումն, քան գուստն : նէզմ : méttere a — տե՛ս Soqquadrare. Mandare a — խոր-

Digitized by Google

ասեղնել : գեղմոփ :
Sórba. Սին (պտուղներ) խնկել :
Sorbettáto, ta. Սառուցեալ (ջուր, օշարակ :)
Sorbettiéra. Սնոմ սառուցանելոյ զօշարակ :
Sorbettiére, ա. Օշարակապատր, օշարակավաճառ : ըմպելիճի :
Sorbétto. Օշարակ (սառուցեալ :) ըմպելի :
Sorbíre, ն. կլանել : ծոփմոփ : -írsi ɔ. կլանել ի քէն ուրիշ, կլանել :
Sorbíto, ta. կլաեալ : ծոփմուած :
Sórbo, Sórba. Սին (ծառի :) խնկենու տեսակ :
Sorciája. Բոյն մկանց : օձլան ծուխը :
Sórcio, Sórco. Մուկն օձլան, գինուցի օձլանը :
Sórcolo. Շուտափիլ կիմ ձիու պատուհասակ : չար, ապլամ գինուցի :
Sordacchióne, ար. Տ. Sordastro. ար լինի որպէս պիտուլ :
Sordággine, Sordaménto. խուլութիւն : ապերբուդի :
Sordaménte. խուլաբար, լռելեայն :
Sordástro, ra. Փոքր մի խուլ, գժտապարտուց : ապերբամ :
Sordézza. խուլութիւն : ապերբուդի :
Sordidaménte. Ագահաբար :
Sordidézza. Ագահութիւն, գաղջութիւն : նոթպարուդի : կծծութիւն : նեխութիւն :
Sórdido, da. Ագահ, գաղջ : նոթպար, փխրուն : կծծի, ժլատ : նեխեալ, հնացեալ :
Sordína, Sordíno. Ձայնարգել : սկսիպիրկ : sonare la sordina. լինել որպէս պիտուլ :
Sordità. խուլութիւն : ապերբուդի :
Sórdo, da. խուլ, անլուր : ապերբ : lima sorda. խարտոց անծայր : ձկրտ եղեսն : ricco sordo. գաղտնի մեծատուն : mazzata, կիմ celfata sorda. հարուած աստղիկ : fare il sordo. լինել որպէս պիտուլ : իբրեւ հիւանդութիւն : quantità sorde. անչափ գումարք (անհամարելի :) divenir — . խլանալ : ապերբ օձլան :
Sorélla. Քոյր : կըտիպարպաղ :
Sorellina. Քոյրիկ :
Sorgénte. Աղբիւրակին, ակունք գոյութիւն, էութիւն : սկիզբն, պատճառ : սկզբնիկ :
Sórgere. Տես Súrgere.
Sórgo. Տ. Sórcio. Սիրեմ, կիմ ունեց աւելոյ : սխալիլ Բօհանէս :
Sorgo Turco. Եգիպտացորեան :
Sórnia պատկառ :
Sorcígno. Մինեալանգ, մինեալ գոյն (մերթ մեղ :)
Soríte, ի. Հանգամանապատում :
Sormontáre, ն. Եղանել, ի վեր եղանել, յաղթել : (ի կիր ածի և ɔ :) ծօփարբ ըմպելիս : բարձրանալ (ասեմս, ենս.) յաղթալուսել : խափանիլ, իւրէն վերմոփ : առաւելուլ, զանցանել, յաղթել : ազնոփ, խոսի օձլան :
Sórnacchiáre, ն. Ագիանել խաւսիլ, հաղագով ըմբռնել : խնոփիլ :
Sornácchio. խաւսիլ : պալիսի :
Sóro, տե. Պարպեալ, թանձրամասն, անփորձ, անգործ : պիծ, անկիր : տես և Sáuro.
Sorpassánte, հ. Գերազանց, անհամեմատ, պատճառիլ : գինեխոր, ելս :
Sorpassáre, ն. Անցանել, զանցանել, գերազանցիլ : ըմպելիս, ազնոփ :
Sorprendénte, հ. Ցանկալագործ հաւս, որ ըմբռնէ յանպատրաստից : Ագահիչ, ծորտիչ : աճապիկ :
Sorprèndere, ն. Ցանկալիս ի վեր գիտել. ըմբռնել յանպատրաստից : ափանալ, սխալել ըմբռնել : ագահիլ, ծորտիլ : խարդել ապաքինոփ : ապիրկեցուցանել : հայրական ապրանքներ, չարփերմոփ : la paúra mi sorprese. ահ պատահաց կիմ պատրաստից զիս :
Sorprésa. Ցանկալագործ հաւս, ըմբռնաս ափանալ ըմբռնիս : պատրաստից : փինիկ : զարմանք : խաւսիլ :
Sorprésо, sa. Ըմբռնեալ, նմն :

Digitized by Google

Sórra. Ա. զաւակք որովայնի դուն ձիան. կատուն կամ կիրճ լերանց:

Sorréggere, չ. ի վեր կամ վերասլաց բարձ ունել, յերկնցանել, լինել նեցուկ. եօթերը գալարմամբ, պայազգ օյմամբ:

Sorridénte, ած. ժպտալոյ:

Sorrídere, չ. ժպտիլ. ուրախանալ, ներքինախնդիլ:

Sorríso, գ. ժպիտ, ժպտութիւն. ուրախութիւն:

Sorríso, sa, ած. ժպտարար:

Sorsáre, Sorseggiáre, ն. Ըմպել ամէն ուժով առ ուժով: ագրմամբ:

Sorsáta. Ումպ: Խոպոպամ:

Sorsettíno, Sorsétto, Sorsíno. Ումպ առակաւ, ուժով մի ևեթ. պիր խոպոպամ:

Sórso. Ումպ մի: պիր խոպոպամ գոյզն մինչեւ ատրճանակ:

Sórta, Ե. Sórte. Տեսակ, ազգ. ազ, ինքնին: եղանակ, օրինակ: քարտ: գլուխ գրասենց: սէրմանք, անուն: կալուածք: ափսրկի: di sorta che, և. di sorte che. որպէս զի, այնպէս զի, մինչև, մինչ, մինչ զի: ետյնէ պէս: di quella sorta, ած. այնպիսի: պատճառայն, ետյնէ: di ogni sorta. ամենապատրաստիկ:

Sórte, Ե. Sórta. Վիճակ, բաժին, ճակատագիր, դիպուած: նասիպ, գլուխի: վիճակ: գոնբա: sorte aversa, կամ contrária, mala sorte. ճակատագրութիւն, դժբաղդութիւն, արկած: խոնչ հոխոչնիչ, պէնա: Sorte. Վիճակ, կամ չափ ամենքին: հալ: մասն, բաժինն: վիճակահանութիւն: վիճակագրութիւն: գնայիքնէրգ: méttere alla sorte, gettare le sorti. արկանել ի բաժն, ի վիճակաւ: cavare a sorte, կամ tirare alla sorte. հանել վիճակաւ: eléggere a sorte. ընտրել վիճակաւ: toccare, կամ dare in sorte. առանձնալ, կամ առնուլ վիճակաւ. a, կամ per sorte, ած. ի դիպաց, ըստ դիպաց ինն: գալա ինչ, գըսմին ինչ: per mala sorte. ծիշտ առ ատպարա, ճակատակի: ետյր նախ հինգերկ:

Sortiére, ա. Sortílego. Վիճակահան:

Sortilégio. Վիճակահանութիւն: գնայիքնէրգ: բնմնալնէրգ, պիտյիճինչ:

Sortíre, ն. Ընտրել վիճակաւ: գալա ամմամ: ընտրել: պէնգ: վիճակաւ բաժնիլ, վիճակագրել: նալ: նասիպ է'': վիճակիլ, առանձնալ վիճակաւ: նասիպ ս'': յայնտուիլ, ի գնալ երանել: Յարձակիլ, յաղթել, կամ ի պատերազմի ի վր ծիշտ մարդ: գալարմամբ յաղթել, ետյնէ: in campagna. երանել ի ճակատ, կամ յատպարէս: պիտ ետյնէ:

Sortíta. Ընտրանի: պէնգ: առաւելութիւն (յատկացեալ, կամ ի պատերազմի ի վր ծիշտ մարդ:) էգմամբ: far la —. ատպարաս յատճակիել յատկացեալ:

Sortíto, ta. Ընտրեալ: վիճակեալ: երեսալ: առաւելութիւն:

Sortù, ա. Վերին հանգիստ, կամ վերատունք:

Sorvoláre, ն. Վերաթռչիլ, վերաչրխիլ: վերաթռչել: եօթերը՝ ետյնէ ուղմամբ: առաւելութիւն, գանգատանիլ:

Soscritto, ta. Ստորագրեալ, նշանեալ: խնդրագիր: գրեալ ի ներքոյ: ալիքնայ էսպէս:

Soscrittóre, ա. Ստորագրող:

Soscrivere, ն. Ստորագրել, ձեռամբ իւրով: խնդալնամամ:

Soscrizióne. Ստորագրութիւն (ձեղնոյ իսկ:) ստորագրեալ ապետութիւն: խնդրագրելութիւն: գալատնելութիւն:

Sospéndere, ն. Կախել (ինչ.) ունել ի կախ՝ վերաստիարձ: ատամամ, առնել պարագամամ: վերատոյտ յանձնել: գալարմամբ: ի վերայն արկանել: ընդհատնդրմամբ: յապատակիլ, յանձնատոյտ յանձնել, երկարել, ի կախ ձգել: ապալնամամ, էյնդհատնել, ներել գօրաւ: կախել զդիպաւորն: il giudizio, ամենէն ատչել, ի կախ ձգալոյ

կարգաւորեալ մեռոց : dagli órdini sacri. կամքով կրօնից (մի կամ միւսոյն պաշտամունքից :)

Sospensióne. կախումն : տագնապ : di ánimo. վհատութիւն, երկմտութիւն : վնիճ : յուզմունք, յուսահատութիւն : կնճռիմիճ : di armi. զադարումն զէնից կամ մեռոց : դադարիմ : կասեցումն . (ի պատերազմի ևս կամ միւսոյնպիսի :)

Sospensivaménte, ած. ի կասկած, երկմտութեամբ, ըստ տարակուսանաց :

Sospensivo, va. կասկածելի, խնդրական : վարանական : երկմիտ :

Sospéso, sa. կախեալ : տագնապ : վարանական , երկմտոյ : նիճական : կախեալ . (պատերազմ եկեղեցական պատերազմով կամ ասով :) dalla Messa. պատկիճ ի պատարագէ : dalla cárica. ընկենցեալ ի պաշտաւնանէ : համրաւ օշոտ, տգէտ : tener sospeso. երկմտոյս առնել զոք :

Sospettáre, i. կասկածել, խորհիլ : կասկածանս ունիմ : dà da sospettare. կասկած պատճառիմ :

Sospétto, գ. կասկած, երկմտութիւն : նշոյլ dar — . կասկած ի միտ կամ ի կասկածանս պատճառել : entrare in — . կամ tener sospetto. ած. Sospettare.

Sospétto, ta. կասկածաւոր կասկածելի, երկմտական : նշոյլ նի, նշոյլ տիպահաւոր :

Sospettosaménte. կասկածանօք

Sospettóso, sa. կասկածաւոր, կասկածոտ : նշոյլ :

Sospezióne. S. Sospetto, գ.

Sospicáre, Sospicciáre. S. Sospettare.

Sospiccióso. S. Sospettoso.

Sospíguere, Sospíngere, ն. մղել, վանել : ի վէրս : ի ծով : ի խորս, յառաջնորդել : ի նէր վերայ : ն. փութացուցանել, առիւծել, բանագատել : զոչ՝ ազգեալ է" : գրգռել, հրապուրել, յորդորել : ճիւ՝ ի նէրս վէրս, գնդարձոյս :

Sospigniménto, Sospínta. մղումն : ի վէրս : գրգռումն, դրդռիչ, հրապոյր, յորդոր : բանիւ, իւղմ :

Sospínto, ta. մղեալ : ի վէրս : գրգռեալ, հրապուրեալ, յորդորեալ : գնդարձեալ :

Sospiránte, ած. հառաչօղ, հեծեծօղ : սիրտ, տարտղնօղ :

Sospiráre, ն. հառաչել, հեծեծել, յուզոյ հանել : ահ կիմիճ, ահ ընկճիճ : անձկալ, վհատիլ : հասրի ընկճիճ :

Sospiráto, ta. հառաչեալ, անձկացեալ, անձկալի, ցաւնկալի : տրղաւորեալ :

Sospiratóre, m. — trice, f. հառաչօղ, բանգիսհառաչ :

Sospirétto. փոքր հառաչանք :

Sospirévole, ած. Sospiróso, sa. ցաւագին հառաչ, հեծեծանքի : ինչնէյնի :

Sospíro. հառաչանք, հեծեծանք : ահ, ախ : sospiri. տրղք : տրղխաւ, ցաւք : sospiro. գժուարութիւն, ընչազրկութիւն : ընչատառապ, կամ չուռչ. (ը. երամբ չուռչ :)

Sossópra, ած. վէր ի վայր : ակ խառ : métter — . խառնել ի խառնել, վէր ի վայր առնել, չջնել : ակ խառ կիմիճ : andar — . վէր ի վայր լինել, խառնակիլ : ակ խառ օ" : և գ. խառնուած, ամբարշտութիւն :

Sostantivaménte. գոյականաբար, արարեալ գոյական :

Sostantívo, va. գոյական (ա. նուն :) հրապիկա : հասկան (բայի) պարբ : ինքնագոյ :

Sostánza. գոյացուած վարչիճ, վնասիճ, պար : հուն, խոհուճ, զգիչուճ : սուբլ : հանճարաւոր, բանականագործ, խելաւոր : գոյնկնիճ խոհարար : գոյք, իրք : ճալ : in sostanza, ած. հանճարօրէն, կարճ ի կարճոյ : գլուխ առ և in Effetto.

Sostanziále, ած. գոյացական : էականն : ճիճնէրէն, պարբ : կամքով, երևելի : իմիճնաբար :

Digitized by Google

Sostanzialménte. Գոյացապես, էապես, իրապես: հագիպաբ խոչէ:

Sostanziévole, ած. Գոյացական: շահաբեր: տե՛ս և. Sostanzióso.

Sostanzióso, ած. Միջոցաւոր, հիւթալից, բազմահիւթ, զօրեղ: փոխնակ Էրիճի:

Sostégno. Կեցուածք, մեյրի, յենասեան: փայտ, պէսպէս: օգնութիւն, զօրավիգն, ապաստարան: արգա, էարգ: ապահպանութիւն:

Sosteníente, ած. Որ վերատեսչութիւն ունի ինչ, վերընկալու վերապատրաստ օգնի: հաստատուն:

Sostenére, ած. Վերապահանալ, ի վեր կալ վերատեսչութիւն ունենալ պահանալ, ի վեր խոր, ունենալ, կրել. (ի հին ածի և ը և յ:) խոսիանակ ալ. նափ, փաղաքշանք, խոսիանք: հաստատել, կրել, տանիլ: էնգիլ, ապար է'': նեղել, հոգալ, հոգ տալ: գօ, Էրիլ: ապահել, ապահպանել: ապիլանք: ապաշտպանել, պատրաստել, օգնել: արգա օլիք, էարգիլ էնիլ: չատապագնել, կիմ ապաշտպանել (գդ.աստ, գդ.գոհ.) սինգել (ինչ, գնարծիս իւր:) le parti di uno. գկողմն ունենալ գոյութ, լինել ի կողմն ուրուք: խարճ խոսիանք: Միաբանանել, կեցուածքել: պնդնիլ: տանձել, ծառանձել: գոպի էնիլ: երկարել, յապաղել: տալ, գոնիանք: ը Անապատնիլ, յաոնել: ինէնիլ: Ազգելով (գպատրաստուրն) չէլանել յապաղանիցց, արգելուլ յապաղանան: աւը գօանք, հապա է'': l'assalto, la cárica. գդէմ ունենալ յարձակմանն Թշնամեաց: Sostenére. Տեւել, ընդդէմ կալ: գարէը գօանք: —érsi. Ջուսաց ունենալ՝ ծառանձել զանձե, ունենալ (գնդպատե:) ինքիսի գպահ էնիլ: եւ՝ վերիլ ոգի գպահանականն: եւ՝ յանձինն քերել գձանրուրն: ապահանանք: գդէմ ունենալ: գարէը գօանք:

Sostenibile, ած. Չատապագնելի, զոր հնար է պաշտպանել գիտապրիլ:

Sosteniménto. Կեցուածք: փայտ: տակ, հաստատութիւն: ապար, պահանջ: Թեթեւուն (վերատես:)

Sostenitóre, ա. Վերապարձօղ: պահպանող, պահպանական: հաստատօղ:

Sostentaménto. Կեցուածք: փայտ: պահպանութիւն, ունենդ, գարձանք: պնդնիլ: ինէնիլ:

Sostentáre, ած. Միաբանանել գարձանել, կերպակրել: պնդնիլ, ինէնիլ: վերապահանալ, ի վեր ունենալ: նօգարէը Թոսիանք: պահել, պահպանանել: ապահանք: — ársi, յ. Միաբանիլ, կերպակրիլ: պնդնիլ, ինէնիլ: պաշտպանանել զանձե, գդէմ ունենալ: գարէը գօանք: sostentar la súa vita col travágliо. Հայթայթանել աշխատութեբ զօրապահիկ իւր, պաշտանել ձեռագործիւ զանձեան անձին:

Sostentativo, va. Միաբանիչ, ապարձիչ, անդպատար:

Sostentátore, աբ. Վերատեսչապարձօղ: կերպակրիչ: պաշտպան, ձեռնտու, կուսակից: արգա:

Sostentazióne. ած. Sustentazióne.

Sostenutézza. Ծանրութիւն, գունդութիւն, սիրձութիւն, սիգութիւն: պղերնդի, կամ, եօթամ:

Sostenúto, ta. Վերատեսչապարձել: յերկեալ: կրկալ, հաստատուալ: ոչ վհատուալ՝ ի ժամու, անվհատ: ապագնելալ: կալեալ վերատեսչապարձ: միօրինակ, հաւասար յետին (ոճ, կամ ձայն:) Ծանր, սիրձ, սեգ: պղերնդի, էարգ: andar sostenúto. սիգութիւ վարիլ: էարգ էնիլ:

Sostituíre, ած. Փոխանակել զոք ի տեղի ուրուք, կացուցանել փոխանակ: էէրինի գօանք:

Sostituíto, ta. Փոխանակեալ ի տեղի ուրուք: և գ. Փոխանորդ, փոխանակ:

Sostitutóre, ա. Փոխանակիչ:

Sostituzióne. Փոխանակութիւն փոխանակեալ ի ժառանգութեան:

Sottácqueo, ea. Չրահեղ, որ տձեղ, կամ կոյ է Չրով:

Digitized by Google

Sottaffittáre, [illegible]

Sottaffittatóre, [illegible]

Sottaffitto. ՚ի [illegible]

Sottána. [illegible]

Sottanéllo. [illegible]

Sottentraménto, — razióne. [illegible]

Sottentráre, [illegible]

Sotterfúgio. S. Sutterfúgio.

Sottérra, [illegible] : di sotterra, [illegible]

Sotterraménto. [illegible]

Sotterráneo, ea. Sotterráno, na. [illegible] : Sotterráne, [illegible]

Sotterráre, [illegible]

Sottéso. [illegible]

Sottigliáre, [illegible]

Sottigliativo, va. [illegible]

Sottigliazióne. [illegible]

Sottigliézza. [illegible] d'ingégno [illegible]

Sottíle, [illegible] : guardárla nel —. [illegible]

Sottíle, [illegible] vino. [illegible] — ária. [illegible] pasto. [illegible] mal sottile. [illegible] d'ingégno. [illegible]

Sottíle, [illegible] parla sottile. [illegible]

Sottilétto, ta. [illegible]

Sottilézza. — lità. [illegible] Sottigliézza

Sottilíno, na. [illegible]

Sottilizzáre, [illegible]

Sottilménte. [illegible]

Sottinténdere, [illegible]

Sottintéso, sa. [illegible]

Sótto, [illegible] : sotto un álbero. [illegible] : sotto pretesto. [illegible] : sotto pena di scomunicazióne. [illegible] : tradire uno sotto la fede. [illegible]

Digitized by Google

ջոք՝ դրժելով հաւատարմութեան: avere, tenere sotto di se. ունել ի իւրմէ. ի ձեռս: tener sotto. նկատն առնել, ընկճել: dare sotto, di sotto. հարկանել ի ներքս տուտ, ի տարբ, ի տարբին կողմանէն: méttere —. ընդ գետվտակս ի հատս, ընդ գետս տալ: Di sotto, կիմ Disotto, ներ. Տես տարբև:

Sótto, ած. ի ներքոյ, ի տարբև, ի վայր, ի խոնարհ: այ ընդ, այ ընդ պա, պատնէշ, ապաղա: andar —. իջանել: էնդիպ: մտանել տարբա: ինանել պոմիպ: Di sotto, և Disotto, al di sotto. ած. եա՝ ներ. ի տարբև, տարբև, ի ներքոյ: ապաղա պա: ի ներքոյ ստորև, ի տարբ: ապաղային, այ ընդ պան: իսկ ներհակ ոյն: di sotto la terra. ի ներքոյ երկրի, յերկրէ, ի գետնոյ: far fuóco al di sotto. հուր տալ տարբ ցանել ի ներքոյ: levar il fuóco di sotto. քաշել զհուրն ի ներքոտուտ: andar di, կիմ al di sotto. նկուն լինել, կրել զինուս, տարժիլ: էնդնդիլ, այ օդմտ, պտրար էգփէ: andar di sotto. կրել զգրաւոյնատրճռնիւթիւն սխրէ: Di sotto, և. Disótto, ած. Ստորին, տարբագոյն, վայրագոյն: ապաղային, էն այ ընդ: Il di sotto, գ. Ներքինն՝ վայրագոյն կիմ տարբին մնալն: այ ընդ: ésser al di sotto. լինել վայրագոյն, խոնարհագոյն, տարբին: եա՝ լինել նկուն, վատթարագոյն, յանձնէ: ապաղա՝ փոպնիպ օ՛՛, էնդնդիլ, այ՝ պգբպա օդմտ:

Sottocálza. Ներքին գուլպայ: էն ոտրատը:

Sottocalzóni, ա. Ընդ տաւարտ տանք, վատրանք օ պօն:

Sottocancelliére, ա. Փոխանակ դպրատպետին, կիմ քարտուղարին, փոխանորդ գրասնադպրին, կամ տեսչադպրին:

Sottocóppa. Բաժակատակալ: տակ բաժակաց: Նկ ֆոն:

Sottocuóco. Օգնական՝ ընկերը խոհանոցին: Նամպ:

Sottogiacére, ն. Ներքոյ անկանել, անկանիլ ի իւրք, ընկճիլ ի բռնատնէն:) Նաև այ ընդ պա գալմտ, պդնատ օդմտ:

Sottoléva. Ենթադնեմ:

Sottomaéstro, ած. փոխատնորդ վարժապետին: գալմա:

Sottománo, գ. Հպատաժ ի ներքոտուտ: darè una schiáffo —. ապատակել ի հակառակին: Բռատանցմ վրայ: և. ած. ի տարբ ի վեր: ապաղան Նօգտիլ: գանձատպր: էն այ ընդ պան, կնդիձեր:

Sottomessióne. Ցուցմունն, հպատակումն: խոնարհ:

Sottoméssо, aa. Ցուցմնալ ի ձեռս, հնազանդական:

Sottométtere, ն. Ցուցանել ի ձեռս, հնազանդեցուցանել: հնազանդանք ինքնիրեն, զպդնիրա ապ նմտ, խոնարհ ինքնիրեն: méttersi, յ. Ցուցանիլ, հնազանդիլ ի ձեռս, հպատակիլ: հնօգտիպանք ինքն, պպդնիրա օդմտ, խոնարհ ինքն, գնդնիրա օդմտ:

Sottomoltiplice, ած. Ստորապատկական, կիմ տարբապատկական:

Sottonténdere. տ. Sottinténdere.

Sottopórre, ն. Ենթադնեմ, դնել ի, կիմ ի ներքոյ. ներքոյ արկանել: այ ընդ գօմտ: նուազնել ի ձեռս տալ ենթադնեմ: — pórsi, յ. Ներքոյ անկանիլ, արկանել, զանձն ի իւրք: այ ընդ պա գնդնիրա՝ ինքնիրեն: նուազնել: պդնիրա օդմտ:

Sottopósto, ta. Ենթադրեալ, ներքոյ եղեալ կիմ անկեալ: այ ընդ նա գնդնիրա: նուազնել ի ձեռս, հնազանդական: հնօգտիպանք ինքնիրեն: al perícolo. ի վտանգս, որ կայ ի վտանգի: և. գ. Հպատակ: նոպիր: parto sottoposto. Տ. ի Sopposto.

Sottoprióre, ած. Փոխատնորդ գլխատարին, կիմ ատաւագերիցին:

Sottoprovveditóre, ա. Փոխանակ գործակալին, փոխատնորդ հոգեմատակարին:

Digitized by Google

Sottoscritta. Ստորագրուած: Իտալ.
Sottoscritto, Sottoscrivere, Sottoscrizióne. Տ. Soscritto, եւն:
Sottoscuótere, ն. Ի վեր ցնցել:
Sottosópra, ած. Տ. Sossópra. Ի խառնակութիւն, առ հասարակ՝ ի վնասն, զանազան միանգամայնի հակառակ: ապականիչ. պղտորիչ:
Sottostánte, ած. Առաջակայ, ներքոյ եգեալ, հպատակ:
Sottostáre, բ. կալ՝ ի ներքոյ, հակ կամ լինել ընդ իշխանութեան: ապիրատ օրէսդ, ի տակ օրէսդ:
Sottotíngere, ն. Տալ գոյնս ինչ ներկին:
Sottovénto. Հակառակ հովու: գործ՝ ինչ բնականաբ: éser — ել ներքեւ հովոյն ընթանալ:
Sottovéste. Ներքնակ, վրաստակ, ներքին հանգերձ: իւր փոքրիկ ը:
Sottovóce, Sotto vóce, ած. Դաղտ ձայնիւ. ելփեաբ:
Sottrárre, ն. Հանել, կամ քաշել՝ ի ներքոյ: ապիրատ ելփեալ: ի քաց քաշել (զգիտաս յոյս առնել:) ինչ մի փրկել: ի քաց քաշել, զգուշել (զվնասէս ո.) չուռալ, զգուշել: գաղտագողի. մի բռնել: ապ զգուշել: գաղտագողի: հանել, կամ քաշել (զմիմեանս վտանգ՝ ի մեծագոյնէն:) ինքզինք: Sottrársi, յ. Ջերծանալ, գաղտ խոյս տալ: գաղտնապահ. սիրելի: dall'obbedièn za. ի քաց կալ՝ ի հնազանդութենէ, հնազանդել: գնիա օրէսդ:
Sottrátto, ած. Ի քաց գործեալ, քաշեալ, հանեալ (ի մեծագոյն քանէ:)
Sottrazióne. Բարձումն, հանումն, քաշագործութիւն: ը. գործը, գաղտագործութիւն, կամ հանումն (Թուաբանականաբ.) ինքզինք ը. գիտ:
Soválto, Sováttolo. Տ. Soálto.
Sovénte, ած, ած. Բազում, յաճախ, առեղ: լուկ:
Sovénte, ած. Soventeménte. Առեղ, յոլովակի, բազում անգամ: լուկ տեղէ:

Soverchiaménte. Կատի, կատի յոյժ, անչափ: իշխան. գործը:
Soverchiáre. Տ. Soperchiáre.
Soverchiévole, ած. Ածելի, առելորդ, անպէտ: լուսոյ օրէսդ:
Soverchiézza. Ածելորդութիւն:
Sovérchio, ia. Di sovérchio, ած. Ածելորդ, առելի, անչափ, անպէտ: լուսոյ օրէսդ, գիտ:
Sovérchio, գ. Ածելորդ:
Sovérchio, ած. Di sovérchio. Տ. Sopérchio, եւն:
Sóvero. Տ՛ս Súghero.
Sóvra, Di sóvra. Տ. Sopra.
Sovrabbondánte, ած. Առատառատ: պղ պղ:
Sovrabbondánza. Առատութիւն, կարի խիճ յորգութիւն: պղտութ:
Sovracceléate. Տ. Sopraccel".
Sovraccennáto, ta. Տ. Sopr".
Sovracculto. Տ. Iperdulia.
Sovraddétto, ta. Վերոյասացեալ, վերոյ գրեալ, յառաջասացեալ: գիտ օրէսդ:
Sovraggránde, ած. Անհամեմատ:
Sovramentováto, ta. Վերոյհիշեալ, յառաջհիշեալ: գիտ օրէսդ:
Sovranaménte. Աստուածապատշաճ, մեծ հանճարեալ: գերագանց իմն օրինակաբ, կատարելապէս:
Sovraneggiáre, բ. Տիրասնալ, տիրել, գործել տիրապարտ: ինչ օգտ կ"
Sovranità. Գերակայութիւն, գերագոյն տէրութիւն կամ իշխանութիւն, իշխանատրութիւն: ինչ օգտ:
Sovrannaturále. Տ. Sopran".
Sovráno, գ. Իշխան, գերագոյն տէր, ինքնիշխան՝ միահեծան տէր: հան: տե՛ս և Soprano, գ:
Sovráno, na, ած. Վերին, գերխաւոր, գերագոյն, ինքնիշխան, միահեծան: խոնարհ, ապիկ, պղ: գերագանց, ընտիր: քամ: ելս:
Sovrappiéno, na. Լիագոյն:
Sovrappiù. Տ. Soprappiù.
Sovrappórre, եւն. Տ. Sopr".
Sovrastánte. Տ. Soprastante.
Sovrastáre, եւն. Տ. Soprast".

Digitized by Google

Sovratódos, ա. Վերարկու ինչ:
Sovravanzáre, բ. Ջանցանել, առաւելուլ: ալմ:
Sovravvegnénte, հ. Ի վերայ հասանելով, վերահաս:
Sovrumáno, ա. Soprumano.
Sovveniménto. Օգնականութիւն, նպաստ, օգնութիւն: էաթթար:
Sovvenévole, հ. Sovveniénte, հ. Օգնական: էաթթարմեր:
Sovveníre, ն. Օգնել: էաթթար եմ: օգտել: ջոյպա եմ: – irsi, յ. Ձիրեմ, յուշ ածել. գալ ի միտս: անդմտ, հաւրընա ելնել, ենթրիմ: far –. յիշեցուցանել:
Sovvenitóre, ա. – trice, ի. Օգնական: էաթթարմեր:
Sovvenúto, ta. Օգնել:
Sovvenzióne. Նպաստ: էաթթարմ
Sovversióne. Կործանումն, քանգումն: եըփըմ: կործանութիւն, կամ կորուստ (հոգւոց:) այաբլմա:
Sovvérso, sa. Sovvertíto, ta. Կործանել, առապալել: եըփըլմըլ:
Sovversóre. S. Sovvertitore.
Sovvértere, Sovvertíre, ն. Կործանել, քանգել, շրջել: խախտանել: եըփմտ, ափերմտ, պօչմտ: կործանել, կորուստանել (գՀոգեոյս:) մոլորեցուցանել: այաբլմտ:
Sovvertiménto. Կործանումն, աւերումն: եըփմ:
Sovvertíto, ta. S. Sovverso. գրծել: ցրել:
Sovvertitóre, ա. trice, ի. Կործանիչ, քանդիչ: պերպաք եփեղ:
Sózio. Ընկեր: էաթան, էօլտաշ:
Sozzaménte. Աղտեղութեամբ, անմաքրաբար, անարժանապէս, եւայլն: չոլթիւ:
Sozzáre, ն. Աղտեղել, շաղախել, զաղրացուցանել: ղաբարտլտմտ: ասպալանել:
Sózzo, za. Աղտեղի, գարշ: ղաբարտ: չար, ապականած: էօխիս: տգեղ: էրէփին:
Sozzúme, ա. Sozzúra, ի. Աղտեղութիւն, զաղրութիւն, գարշուհի: ղաբարտլըք: տգեղութիւն: էրէփինլիք: պղծուհի, ապականութիւն: ղաբարտլը: չարութիւն: էօխինլիք:

SPA

Spaccaménto. Ճեղքուածք, Ճեղքուած: էարմա: էարըլ:
Spaccamontágne, Spaccamónte, ա. Խրտխռտապանծ, մեծաբան: պաղ փեՎրէն, խիպլիք խաղանան:
Spaccáre, ն. Ճեղքել, հերձանել, պատառել: էարմտ: – ársi, յ. Ճեղքիլ, պատառիլ, հերձուիլ: էաթըլմտ: խրտռտապիլ (որմոյ:) լալմտ, այրըլմտ:
Spaccáto, ta. Ճեղքած, հերձեալ: էարըլմըլ: Spaccáto, գ. Ճեղած. (գծագրութ. նեղքեին մասանց չհետազոտոց ի Թղթի:)
Spaccatúra. Ճեղքուած, Ճեղքուածք: էարմա, էարըլ, խրտռտապատ (որմոյ:) լալտփ: օճիք (շապիկ:) էափա:
Spacciábile, հ. Դիւրավաճառ.
Spacciáre, ն. Դիւրաւաճառել, կամ գնումն վաճառել: գօլայլըդ ըլա տալ: վաճառել. առնտ: վճռարել, ի յանգ հանել, ի բաց արձակել: պիՒրէլ: Ճոպռապրել: գործարտ: – ársi, յ. Աճապարիլ: պիՒրէ: Ճոպռապրիլ. Թափել գանձն: գործարտ: spacciáre un luógo. եւանել կամ տեղի տալ տատանք, գատապարհել զտեղի ինչ: ենէր պօչմտ: առատակել: Պարծիլ: խուլանմտ: spacciar le grosse. մեծամեծս խոստանալ, գխմապրատիլ ի մեծամեծ վատանգս: ն, և յ. Կարծեցուցանել, երեւեցուցանել զանձն, երեւիլ: էնգիլիճ ինձօնէրմէ, առնմտ: – ársi per nóbile. ձև առնալ, վարիլ որպէս ազնուատոհմ: – are. առաքել առաջնորդակաս, Թղթատարս: ինդիւէօլլամտ: spacciar la parola di uno. զանուն ուրուք մերձ գնել – ársi per uno. ի վար արկանել զանուն, կամ զինչնանուն ուրուք:

Digitized by Google

Spacciataménte. Ա. ապուպուդի, ֆու. ֆանտակի: ինչ:

Spacciáto, ta. Վաճառակ. գինապուռ: Ճոպռպակ. ևն: Հրատարակիլ, ծանոթացնել: essere — a. լինել ամենայնի, չիք յոյս: io sono spacciáto. վճռակիլ է վա իմ: կարծայ: egli è spacciato da' médici. չէ ապրուելոց. չիք յոյս առողջանալ նմա: խլի պիւնգ, լուծի եմգ: matto spacciáto. անդգայ խելապար:

Spáccio. Դիպուածավաճառատեղի, վաճառատեղի, վաճառ: առքըց: dare — a. տալ Spacciáre. եւս՝ վաճառակել: mercanzía, che ha buóno spáccio. վաճառ գինապուռ: Վաճառելի, առաքու: di léttere. խոշոր նամակագոց: ինկնապակեր:

Spaccóne, m. խոյտխաստպան, անառպուծ կամ քաղքենեաց անձին: ծօյնախոհ, խյիպնի ինալեան:

Spáda. Սուր, առակր: գէշլըճ: andare, méttere, mandare a fil di —. անկանիլ, կամ ապրկանել 'ի բերան սրոյ, սրոյ ճարակ առակ: գէշլճպան ինչէրմէ: buóna, ևմ prima spada. քաջ առակրապուռ. քաջ 'ի պատերազմի: a spada tratta. մ. գինովին, խռովառ. յոյժանդագին: nemico a spada tratta, ոխերիմ ծշնամի: Spada. Ծփսամանին: գէշլճէ պատըճը:

Spadáccia. Սուսակր մեծ:

Spadaccíno. Սուսակրապուր: գէշլճէ առակր փորը:

Spadacciuóla. Կնձկիճն, չուշմայ: առասպ, առասպ լինչէ:

Spadájo. Սուսակրագործ: գէշլճճը:

Spadáta. Հարուածած սրոյ: գէշլճ վարտապա:

Spadétta, Spadína. Սուր փոքր:

Spadóne, m. Սուր մեծ. առակր լայն և երկայն: պեօյնախ գէշլճ:

Spaghétto. Ղարըզ առասան: ինձկ ոձկիմ:

Spagliáre, n. Հանել զպատեանն ևմ գլարգ: առկնարմա:

Spágo. Ա. առասան: ոձկիմ:

Spajáre, n. Ազնուանալ զերկաւա. մեհինել զպղպջա: լինքին պօյմա:

Spalancáre, n. փեռեհիլ, բանալ խորհ: ապմա: յայտանիլ, առակր յայտանի՝ հանդարձանակ: ինչէրէ ոհոյնէմա:

Spaláre, n. 'ի բաց բառնալ. կամ խլել զերկնչակա ծառայ: փայտ. լարը ընտրմա: հոտակր հեծանոցաց, գոտակր: առկնարմա:

Spálla. Ոմա: օմա: Թիկունք: ապրի, ապմա: առա, կամ կառապր ընթանայ՝ բոյոց: փէյնէ: dare —. գալ'ի բառնալ զգեստն: dare, vólgere, voltare le spalle. Թիկունս գարձնալ, 'ի փախուստ գառնալ: փայտ: méttere, buttarsi, gittarsi una cosa diétro alle spalle. զԹիկունից ապկանիլ, անհոգիլ լինել: կամախրըլ օմա: gettarsi la vergogna diétro le spalle. 'ի բաց մերկանալ զամօթ: ristrígnersi, կամ strígnersi nelle spalle, strígner le spalle. ընկերացին պատ. Ճառակել զակատրանն առնելոյ ինչ: ապրիշպան օգնչմա: 'ի բաց քերթել յանձնէ, զԹիլանել ակռանայ: fare spalla. Հաստատակել, լինել 'ի նեղցուկ: փայտ օգնա: լինել 'ի Թիկունս, օգնել, պատշտպանել: ապ գա օգոք, էտրըմ է'': mi porse la spalla, fécemi spalla. գարձելոյ յիս զԹիկունս՝ յինէտ 'ի նմ: alle, ևմ dalle spalle. 'ի Թիկունս, յետս. 'ի Թիկնայ: éssere alle spalle. մնալ լինել 'ի Թիկնայ:

Spalláre, n. Խոյտխոտել, կամ ոլոտակել զէտ երկվարին:

Spalláto, p. Ա. խոտ ինչ ապոյ բնութեամբ գրաստոց:

Spalláto, ta, adj. խոյտխոտալ, ևմ ոլոտակալ. (ապս գրաստոց:) ընկճեալ ընդ բառնալոյ պատրաստ: negózio—. գործատեղի յուսահատ, անյոյս, խափան. ապատակալ:

Spalleggiáre, n. Լինել 'ի Թիկունս, ձեռնտապել, օգնել: էտրըմ է''

Spallétta. Փոքր Թոռմէ, պատկ

Digitized by Google

(կամքիդ, խրատիդ:) գործաւորեա՛ք:

Spalliéra. Ցենապան (թիկանոց. թիկնոցի նստարանաց, կամ ոտից. խոնկրինին աբջիք. նալանաճափ է՛ր: այստեղ կամ գորգ յենարանաց թիկանց: որմակից, կամ կողմանց պատուհասց: Նստարանք թիկաւորաց հուպ ի խելս ցնկանեալ:

Spalliérè, ա. Կառչիմ (թիկաւոր խելից ցնկանեալն: պաղ հասկացը

Spallúccia. Ոսա փոքրիկ: fare spallucce. խոնարհութիւն յանձն առնել վնիչն ուսից. շարժել գլխիկուն ի նշան չգիտելոյ բնչ:

Spallúto, ta. Թիկնեղ, Թիկնաւոր: արգալը:

Spalmáre, ն. Օծանել գնեաս, կպրաձիւթել: գալափաչ լսոփ: օծանել, ծեփել իւղը:

Spalmáta. Հարուածք ափոյ, կամ ի վերայ ափոյ ձեռին:

Spalmatóre, ա. Կպրաձիւթիչ: գալափաչ ձգործել կպրաձիւթելոյ

Spampanáre, ն. Ցօ(թափել զտերեւս որթոյ. յատրաստել, կամ խլել զորթատերեւս: պաղ էանգրաղբը էօյսփ, այբլիսմաֆ:

Spampanáta. Թօ(թափուածին տերեւոց որթոց: սարծենողուի: բաւականը:

Spampanazióne. Թօ(թափուածին տերեւոց որթոց:

Spándere, ն. Հեղուլ, հոսել: փէօփսփ: բաշխել. սպարգևել, տալ: վէրմէփ: սփռել, տարածել: էոյնաֆ, պէրմէփ, ալնաֆ: սպրդել (գլխիւս) ընդարձակել, ձգտել, ծաւալել: Հրատարակել: լուէ": Spándersi, յ. Ինքնիլ, տարածիլ: էոյլնաֆ, ալբլնաֆ: հոսիլ: ափնաֆ:

Spandiménto. Սփիւռ, հեղումն, հոսումն:

Spanditójo. Ձգանք, կամ ձգաւրան: պէրէնճէ է՛ր:

Spanditóre, ա. Որ հեղու: di sángue. արիւնաշաղիչ:

Spaniársi, յ. Ցուսահիլ գանձն յոյսէն: էօփսէնէն գնաբնաֆ: ձղողանալ:

Spánna. Մխիլ: գարբէն: ձեռնաչափ է՛ր:

Spannále, ս. Ցպաշտպան, Թիկնապիր գործ է՛ր:

Spannocchiáre, ն. Հատանել գփունձ, գքիստ եգիպատացորենոյ, կորկեղի, եւն:

Spánto, ta. Հեղեալ, հոսեալ: փէօփնըմիչ: շաքղ, շաղեալ, սպրդեալ: խաֆրնալը:

Sparadrápo. Խազանոտ կտաւ.

Sparagínja. Պարտէզ ծնեբեւկացս:

Spáragio. Ծնեբեւկ: գոռ փծնազ

Sparagnáre, ն. Խնայել, անխայել ի ծախս: ահմէնչէ ամէնաֆ, հանէփուրէտ կնմէտ: Ջնորհել, նեղել: աֆ կնմէտ:

Sparaiómbo. Ղնդնջակ, կամ սխալ ծանեալ ապրհեստաւորացս: փոխ, ֆնդնջնալը:

Sparaménto. Ազատանալն հրացանից կամ հրացանեայ:

Sparáre, ն. Բանալ զխորան, հանել զխորտակս: գառանը ալնաֆ, իւլինէ պօշմաֆ: մոտանալ զուսանէն մոտանալ: ատնախնաֆ: ձերկացուցանել (զաստէն) ի կատուց, ի զարդուց: պօշմնաֆ, օշնաֆ: արձակել (հրացանս, Թնգանօթս:) խոփքինի՝ իւթ ախնաֆ: արձակիլ, նետել: ախնաֆ: calci. վիրա արձակել: էնիֆրֆ ախնաֆ:

Sparáta. Խոտոմոնէք մեծամեծք, մեծապատուհիք, պարծանաւորիք: լաֆ, էօյխոխալ:

Sparáto, փ. Ճեղքուտծ ատաղձակտորանն զգեստուց կամ շապկին, օձիք կամ լանջք: էնօյնաֆ, էնաֆ:

Sparáto, ta, ած. Ճեղքեալ, հանեալ զխորտակս: քաղցեալ: արձակեալ (հրացան:)

Sparatóre, ա. Որ բանայ զխորտակս. որ հանէ զխորտակս: արձակօղ (հրացանի:)

Sparecchiáre, ն. Բառնալ ըզխորտիկս, ի լայ քաշանալ զսե-

Digitized by Google

զանձն : առաքիչս գայլագլխակ :

Sparecchiatóre, ա. Որ ի բաց բառնայ զսեղանն : di piátti. շաւասարիչ :

Sparécchio. Բառնումն սեղանոյ

Sparéggio. Աչխատասարտուիլ, ամն հասարակասարտուիլ :

Spárgere, ն. Հեղուլ, հոսեցուցանել : փչօփիլ : ցանիլ, ցրուիլ, սփռիլ, տարածիլ : սալիլ, եւոյիլ, փաղդլիլ : բաժանիլ, բաշխիլ : Հեռացուցանել : լուկկիլ : ընդարձակիլ, ձգտիլ : ցրուիլ, կիմ ցնդիլ զլիուս :

Spárgersi, յ. Հոսիլ : փչօփուիլ : սփռիլ : եւոյելսյ : ցրուիլ : փաղդելսյ : լուալսյ : լուս լինիլ : լուսանալ :

Spargiméntо. Հեղումն, Հատուածք (սրսման :) փչօփութիւն : սփռիչ : փաղդելսյ : ցրուումն, կամ ցնդումն մեռոց :

Spargírica. Հատուած. (է մեռան քեմիացիին :)

Spargitóre, ա. trice, ի. Որ հեղու : սփռիչ, տարածօղ :

Sparire, լ. Աներեւոյթ լինիլ, ծածկիլ, յաչաց : գայլ օլսյ : գայլ օլսյ, հետացայ օլսյ, իբօրէնուիլ օ'ւ : լռանալ, ծանիլ, ցնդիլ, սպառսալիլ, ի չիք դառնալ : պայ օլսյ, փաղդելսյ : նուազանալ, վերջ առնել, հերքել (առ այլոսք :) իհիտրը գայդ է'ւ

Sparito, ta. Աներեւոյթ եղեալ :

Sparizióne. Աներեւոյթ լինելիս :

Sparlaméntо. Չարախօսութիւն, բամբասանք : գայդէր :

Sparláre, ն. Չարախօսել, բամբասել : գայդէր սէօյլմէք :

Sparlatóre, ա. trice, ի. Չարախօս, բամբասող : ապ լէգենդ :

Sparmiáre. S. Risparmiáre.

Sparnazzáre, ն. Ցրուել, վատնել, շռայլել : խոչաք կնիկէ :

Sparnicciáre, ն. Ցիր և ցան առնել, ցրել : փաղդելսյ :

Spáro. Աւրհնութիւն (հրացանի, ճերմակաւօղիի ;) Ծօխ սիլսյս, ինքնէն սիլսյսող :

Sparpagliaménto. Ցրուումն :

Sparpagliáre, լ. Ցրուել : փաղդելսյ : յ. Ցրուիլ, Հատուիլ : փաղդելսյ :

Sparpagliataménte, ած. Ցիր և ցան, խառն ի խառն :

Sparpagliáto, ta. Ցրուեալ, ցիր և ցան : փաղդէ :

Sparsaménte. Ցիր և ցան, տատ և անդ, տարտղն :

Spárso, sa. Ցիրուեալ, տարածեալ : սալելսյ : Հերկեալ, սպրկեալ : ընկենկնիլ : ցիր և ցան, ցրտուեալ : փաղդէ : անհրատարակեալ, ի չիք գտեալ, անհետ և զնալ : vasi sparsi. ըսպասարկական անօթք :

Spartiméntо, Spartizióne. Աբաժանումն : պարտուիլ, պարտհուիլ : այբելսյ : բաժանումն, բաշխումն : ինկենկ :

Spartíre, ն. Աբաժանել, պարտհել, պարտիլ, զատել : այբելսյ : բաժանել, բաշխել : ինկենկ եմ մէկ :

Spartitaménte. Ըստ բոլոր մասին, մի առ մի : պաշա պաշա :

Spartíto, ta. Աբաժանեալ, հետ այբելսյ : alla spartita, ած. ստանձին :

Sparviére, éro, ա. Բազէ, տրիւ : աչխարհս, օգան :

Sparutézza. Վատուհի, գեղեցկութիւն : հերալսյ :

Sparutíno, na. Sparutéllo. Փոքր մի վախտ, հին ծերացեալ, դեղին հերաւոր :

Sparúto, ta. Վատ : հերալ :

Spáima, – mo, Spásmo. Յանասական կսկիծ (վիրաց, պատրաստ :) ապէր : Ջղացաւութի, ձգտումն Ջղաց : անհնար ընկենկնիլս, անհնար ինքնիրեն :

Spasimánte, հ. Յանապին, ցաւած, Ջղացաւ :

Spasimáre, լ. Աչխատիլ զԶրզղացաւս : անհնարութի ընկենկնիլ : տանջանաբեկ լինել, վշտապնդիլ : հեռանալ օ'ւ di uno. պահանջիլ առջեւդ սիրով : պաշա օ'ւ di qualche

cosa. անհնչակ : տրտմամամփ : di dolore. կսկիծեալ : տրտմամամփ : di sete. ապապակիլ՝ ի ծարաւոյ :

Spasimataménte. Ջղացաւագին, կսկիծագին : ուժգնին, կսկծագին : ափ ինչ :

Spasimáto, ta. Ջղացաւած, ջղաձիգ : զսկսաւեալ՝ ի սէր :

Spasmódico, ca. Որ ի վերայ ածէ ջղացաւութիւն :

Spasmologia. Ճառ յաղագս ջղացաւութեան :

Spassáre, չ. – ársi, յ. Ջլատնուլ, դուարճանալ, ախորժիլ : հանգչիլ, ափ ինձի, ափ կնձի :

Spasseggiaménto. Շրջմունք : օրեայ, հեգնինգ :

Spasseggiáre, ն. Շրջիլ, շրջմիլ : հեգնինգի, օրեայ վարմամ :

Spassévole, ա. Ջլատալի :

Spassionársi, յ. Ի՛չ գործել առանց կրից, ապաստանալ՝ ի կրից :

Spassionaméntе. Առանց կրից, անախտապար, ոչ ջմտութեամբ :

Spassionatézza. Անախտութիւն, ազատութիւն՝ ի կրից, ի նախատապարքանալ մտաց : նեգեանիկնիկի :

Spassionáto, ta. Անկիրք, անախտ, անցաւանկութիւն : ակնապարզ, նեգեանիկնիկի :

Spásso. Ջլատանք, խորհրդութիւն, զուարճութիւն, ախորժանք : ղէփ, ափ ինձ : menare a – . տանել՝ ի զբօսանս, շրջեցուցանել : հեգնինգիչ : dare – . զբօսանս տալ, շրջեցուցանել : andar a– . գնալ՝ ի զբօսանս, զբօսանել, զբօսնել : հեգնինգի : stare a– . լինել կամ կալ զբօսանս :

Spastáre, ն. ՝ի բաց հանել պնդածութիւնք զանգուածն : գօշարմամ : ՝ի բաց բառնալ՝ քիրիչ մնալ լուծ : գուրգրմամ :

Spátola. Գործի ինչ գեղագործ ծաց : ծապկիպ :

Spatriáre, ն. Ջրկել զոք ՝ի հայրենեացս : վխտալինինքն համրաւ էնի՛ : յ. Օտարանալ՝ ի սովորութեան հայրենեացն :

Spaventácchio. Խրտնեցուիչ, խրտնիչ : գօշգուշակ, օյսուփ : fare uno – . տպատանալ, կշտամբել խրտնիլ :

Spaventaménto, – ventazióne. Ջարհուրանք, տպատում : գօշգուշ :

Spaventáre, ն. Ջարհուրեցուցանել, երկիւղ ածանել : էնի՛ գօշգուշ : ց. և. – ársi, յ. Ջարհուրիլ, երկնչիլ : էնի՛ գօշգմամ :

Spaventatóre. Ահաբեկ :

Spaventévole, ած. Ջարհուրելի, տեսակի, ահաբար : գօշգուշալ, ահագին, գօշգմամ, ահագնութեամբ : էնի՛ պէսէպէս : ահագնատեսակ, գարշահատակ :

Spaventevolménte, Spaventosaménte. Սոսկապէս, ահագին տեսակիւ : մեծապէս, կարի խիճ :

Spavénto. Ահաբեկութիւն, տագնապ, երկիւղ, զարհուրանք, երկիւղ անհնարին : պէսէպէս գօշգուշ : dare. ահ արկանել :

Spaventóso, sa. Ահագին, տեսակի : գօշգուշագին : երկնչուած : գօշգուշ :

Spaurácchio. Տ. Spaventácchio . երկիւղ, ահ :

Spauráre, ն. Տ. Spaurire .

Spaurévole. Ահեղ : գօշգուշագին :

Spauráre, ն. Ջարհուրեցուցանել, ահ արկանել, պատկառեցուցանել : էնի՛ գօշգուշեմամ : չ. և. – irsi, յ. Ջարհուրիլ, երկնչիլ : գօշգմամ :

Spauróso, sa. Երկչոտ : գօշգուշ :

Spaziáre, չ. – ársi, յ. Շրջիլ, շրջմիլ : հեգնինգի :

Spazieggiáre, չ. Ծաղրել մէկ ըզոք ընդ մէջ գոյց :

Spazientársi, յ. Կատղեմամբ, լինել անհամբերք, անհանդուրժ : տագնապ օրմամ :

Spaziétto. Մէջտեղ վայրք, տեղեակ վայր :

Spaziévole, ած. Շրջմելի : շրջեցնելի, լայնատարած :

Spázio. Մէջտեղ, տեղի, միջան-

Digitized by Google

հեռաց վայր : արտաքի , եկիր : մինչեց ժամի, ժամ : պահան, վաճառ : — d'un anno . մի տար : di dúe anni . երկամեայ մի : dare — ժամ տալ, տալ ըմ ուշանալուն : senza — անկայ. պալ : Spázio . Մի ինչ տաղանդ , կամ գործ :

Spaziosità. Ընդարձակութիւն , ևեծութիւն , լայնութիւն : ևեծուիլ :

Spazióso, sa. Ընդարձակ, լայն, ընդհատարար : ևեծուլ :

Spazzacammino, na. Մարդիկ ծխնելուց գործ ունեցող : ծխափողիկ :

Spazzafórno, Spazzatójo. Մարդիկ փուռն , (և կնիկն ևս) :

Spazzaménto. Աղբահանութիւն : ծխափողիկ :

Spazzáre, ն. Աղբ տանիլ : ծխափողիկ : Դասապարկիլ , մաքրիլ : հարկանիլ :

Spazzatúra. Աղբ, տաղ բիւս : ծխափողիկ , լնդրնիկ :

Spazzatujájo . Աղբահանութիւն գործոց : ծոփափ ծխափողիկ : Spazzíno. Աղբահանծխափողիկ

Spázzola . Խոզանակ , կամ տաիլ գգեստուց : փոքի :

Spazzoláre, ն . Աղբ տանիլ գգեստուց : փոքիկ փոփ :

Spazzolétta, Spazzolíno. Փոքրիկ խոզանակ : փոխիկ փոքիկ :

Specchiájo. Հայելագործ : այնտեղ

Specchiáre, ը. ársi, ի. Նայիլ ի հայելւոջ , հայիլ ի գետեր խոր : այնպես պատմ : —ársi . Ցառիլ , աչերուլ : ինծ պիտի : —ársi in alcuno , առնուլ զոք յօրինակ , նմանուլ ոմանց լինել ուսիք : խորին ալիք :

Specchiétto. Հայելի փոքր : առնոտի : հասնատասուն , հասնատասուն բռնվնդակուն : տահիճատար : գտա նատար տատակի՝ զոր գնեն ի նեղքեղց երգատգին ասանց : փօյտ :

Spécchio . Հայելի : այնտ : օրինակ , յատացոյց : նօրինել : Specchio ardente, կամ ustório. կիզող նօր հայելի : Գիտք պատատց :

Speciále, Specialuménte, են. Տես Speziále, են :

Spécie, Spézie. Տեսակ . (մինչ լատինախոսականն :) նիվ : տարբ , տեսակ : խնդրէ : նպատակ , օրինակ : նպատ : կերպատրանք , ձև , տեսակ : փոխէն , առթէն : Տեսակը իրաց , գործարքը , պատահիք իրաց (տարբերվելի՝ ի միտս :) fare spécie . գործ մեղայ ցանկալ : gravità in ispécie . բաղդատատական , կամ տեսակապար ծանրութիւն մեղմութեաց :

Specificaménte. Մանաւանդ պատ , յատկաբար : հատատաս :

Specificáre, ն . Նշանակիլ ի մեռանողաց , բաղդատիլ մեռանողաց բաղդատ , նշանակիլ , տեղիագրիլ , ատ տիլ մի ըստ միոջէ : պիտիր պիտիր անգիտ , տգեղաբար :

Specificaténte . Մանաւանդ բաղդատ , մի ըստ միոջէ , պատշաճի , մեկին : պիտիր պիտիր :

Specificazióne . Մանաւանդ բաղդատութիւն , պատշաճութիւն , նշանակութիւն : senza specificazióne delle persone . առանց նշանակելոյ զանձիններն :

Specífico, ca. Տեսակապար: rimédio . մեռանողաց յատակ մի տղայ գիղ : պատ իլաճ :

Specillo. Տես Tenta.

Spéco. Աղբ , քարայր , տանձոր : հարպիտ :

Spécola, Spécula . Դիտանոց , գիտատուն (աստեղագատշխից :)

Specolaméntо.Տ.Specolazióne

Specoláre, ը. Խոհալ, պատատալ ի տեսանել : փոխանիմիտ : ն . Նկատել, գիտել, լրտեսել, ընձեռել : ինծպիտիմիտ , պատիպ :

Specoláre, տծ, ձ. Specúlare (Piétra.) Է քար ինչ . աստղագատնիկ՝ Հայելագործ . կոչի և Specchio d' ásino , Scagliuóla .

Specolativa, Specul". Հայեցողական , քնեռական կարողութիւն :

Specolativaménte. Հայեցողատ բար , տեսողաբ մեռոց , մեռոծողաբ , խոհականաբար , մեռատրացաբար :

Specolativo, va. Specul''. Որ ապրուստի՝ ի տեսութեան, ի հայեցողութեան իրաց. զննող: Խիմ տահիպի, փաստական էպիճի. տեսական, հայեցական:

Specolatóre, Specul'', m. Որ ապրուստի՝ ի տեսութեան. զննող: լրտես, գիտուն:

Specolazióne, Specul''. Հայեցողութիւն. տեսութիւն, խոհականութիւն, զննութիւն: փիլիսոփայութիւն, գիտակութիւն:

Spécolo, Spéculo. S. Spécchio. աչք, տեսանելս, լուսամիջոց: հայելի:

Spécolo. Բազատրական. (գործիք վիրաբուժից)

Spedále, m. Հիւանդանոց. տեղ կենդանոց: հոգապետ: տաղտկանոց: խնամիչ, հիւանդապահ:

Spedalétto, Spedalíno. Փոքր հիւանդանոց:

Spedaliére, m. Վերակացու հիւանդանոցին:

Spediénte, գ, m. խորհուրդ: նախագիծ: ձեռնարկ, հնարանք: յղուկ:

Spediénte, ած, ն. Օգտակար, ախտանիկ, կարեւոր: փայտաչէ, ինքնագէտ: egli è — ազգատ է, լսնէ, հմուտ է, ի գիտակ է:

Spedíre, ն. Վճռել, հիւսել, վախճանել, ի կատարումն ածել, ինչ պիտիցին: — irsi, յ. Վճռապարել, պատրաստել: կենդանացնել: spedire corriéri, navi. արձակել առաքել (զգեղեցկատարը. տաղտկիչ նաւս (որ մեռանասդը իրաց:) ինդիւ կնի էօվլաղմախ:

Speditaménte. Անյապաղ. ա րագ, առհասս, ի ժամանակի: ինչ: անարգել, յաստակ, արագ:

Speditézza. Արագութիւն: շուտ առհասութիւն: ինչութիւն:

Speditívo, va. Փայլի, արագ, շուտ: լաչըգ:

Spedito ta. Վճռական, առարտ առաջ: պիտիւ: առատ, զերծ: առատ: գիտուն, անարգել: ինկնկիչ, գօլայ: փայլի, շտապ, հապճեպ, արագ, շուտ, ժամանակաւ: լաչըգ, հապճեպ, հապարտ: ésser — ի պիտիւ ունել: egli è — վճռական է վասն նորա. չի արգանդաց: իւր պիճիւ, լաչըգ եօգ: malattia spedita. հիւանդութիւն մահու ժամանակի, անդրայս: la cosa è spedita. չիր յոյս վասն իրաց: sono spedito. կարճատ, վճռապարել է վասն իմ:

Spedito, գ. S. Speditamente.

Spedizióne. Արտաքսութիւն վճռութիւն: պիճիւրմէ: արշաւանք, շտապ հասանելիք, գործ արտակարգի: ուղեգիր: փայլի, շտապ, ելագուխ: ինդիւ: առաքութիւն: արտաքսիր:

Spedizioniére, m. Գործակատար կոնգսակաց Պապին: Առաքիչ վճռական գրաւորի՝ ի քաղաք

Spéglio. S'ես Spécchio.

Spégnere, ն. Շիջուցանել: սպանել: զգետել: ի կիտաց: ելոլ փոթիթ: ի լոյս քաշանալ: գայրացնել: ջնջել, եղծանել, խլեցը la sete. անցուցանել զծարաւս. Spégnersi, յ. Շիջանիլ, տալ, արտասպել ապրուստից: ջնջուիլ սնանիլ:

Spegniménto. Շիջուածն:

Spegnitójo. Ջանգակաձև գործի՝ ի ներքոյ ելոլ ածելոյ՝ ի շիջուցանել զնոսա:

Spegnitóre, m. Շիջուցիչ:

Spelaechiáto, ta. Աշտանակ: խոյախոչ:

Speláre, t. Աշտել, խլեցը զբուսոյն՝ զչիկոյս: խոյ ցիպոնս: -ársi, յ. Թափուիլ հիւծոյ մազից, մազաթափ, փոխել զմազս: խոյախոչ գիւրանիլ:

Spelato, ta. Աշտուած, հիւծաթափած: առատապարած, զգեցեալ առատաստանս:

Spelazzáre, ն. Աղքատել, կեանս ընտրեալ զգեղութեան: S'ես և Pelare.

Spélda, Spélta. Ազգ ինչ կապար յատկին ցորենոց:

Spellicciatúra. Խածոտած շանց: գառան կաշեպատանք:

Spelónca, Spelúnca. Ան. ·

Digitized by Google

Spéme, Spéne. Ցոյս : սոմսոպ :

Spéndere, ն. Ծախել, ծախս առնել : Հարց կենդ : գնել ապրիշում, գնել : առնել ալեսի : ի գործ, ի վար ապրանքի : գործադրել : eccessivamente. վատնել, ապատնել : խորհրդ կենդ՝ l'ópera. աշխատանք կենդ

Spendiménto. Ծախք, ծախսանք

Spenditóre, ա. Ծախող : Հարց կոչեն : Հաղորդապահ առան, գանձանակ : Վերիվարչ : վատնիչ, շռայլ : հաշուոյ կոչեն :

Spennacchiáre, ն. փետրահարմամբ առնել : Ի-ից-ից-ի փոքրացնել :

Spennacchiáto, ած. Տ. Spennato. զրկեցեալ զինչսոցիս, գծծաւհանդերձ : լաւ լափած կին :

Spennacchiétto. Փոքր ցցուածք :

Spennácchio. Ցցուածք ասղոցաց

Spennáre, ն. փետրահարմամբ, կամ Ճանճամբ առնել : Ի-ից-ից-ի գա նապարտը փոքրացնել : ընկաւել : պարտ վերկեն : ած. —ársi, յ. փետրահարմամբ Ճանճամբ լինել, փոխել զինեւսուն : Ի-ից-ից-ի փոքրիկեն :

Spennáto, ած. փետրահարմամբ, Ճանճամբ : Ի-ից-ից-ի, գանապարտ

Spensieratággine. —téssa. Սխալ հոգուն ի, զանցառանի, հեզգամի : հաճախարտութիւն :

Spensieraménte. Սխալհոգաբար, անմտաբարոյ, անխորհրդաբար : հաճախարտութեամբ :

Spensieráto, ած. Սխալհոգ, անփոյթ : հաճախարտ :

Spénto, ած. Շնչեալ : սիրտիւ : փոխ յոյժ :

Spenzoláre, ն. Կախել : առնել : —ársi, յ. Կախիլ : առնուլ : առանց կոպիտանալ (է աղաւաս հանեալ)

Spenzoláto, ած. Spenzolóne, —lóni, ած. Կախեալ, առ կախեալ : ի կախ : առնուլ :

Spéra. Տ՚ու Sfera.

Sperábile, ած. Ցանկալի : առնհաճ, առնաղաճոյ :

Speránte, ած. Ցանկող :

Speránza. Ցոյս : ակնկալութիւն : առնաղ : pióno di buóna —. բարի յոյս : dar speránza, tener a ի՞ն in isperánza. յուսացուցանել : perder la —. յուսահատիլ՝ անյոյս լինել : éssere di perduta —. յուսահատ չի հնար ակն առնել բարի ելից : concepir la—. յոյս առնուլ, յուսալ

Speranzétta, Speranzina, -zúccia. Ցոյս առնիկ : mia speranzina սի փաղաքշական. յոյս իմ, ակն կալուած իմ :

Speranzóso, ած. Ցանկող, յուսակից, բարեհոյս :

Speráre, ն. Ցանկալ : առնիլ : առանձին : պահպանիլ : կարծել, հաւատալ : պահն կենդ : ընկեր պահ պահանջական իրիք :

Spérdere, ն. Ցրուել, կորսնանիլ, կորնանիլ : փոքրիկեն, փոյթ կենդ : la oreatura. անկոյտացնել զրաւանի : վիժեցնել օդային պատիժ : ց. և Spérdersi, յ. Պակասիլ, կորնչիլ : կորնչիլ : փոյթ օգտ :

Sperdiménto. Վնասանք :

Sperditóre, ա. Ցրուիչ :

Sperdúto, ած. Ցրուեալ : պատահական : Ճանապարհացաւ :

Spérgere, ն. Ցրուել, ցրիւ և ցանի առնել, կորսնանիլ : փոքրիկեն : ապակիլ : սրբիչել :

Spergiuraménto, Spergiurazióne. Սխալորդանութիւն : հիւրիք եղերական, ելան եղիւն :

Spergiuráre, ն, և ց. և —ársi, յ. Սխալ երդնուլ : ելան եղերական իրիք :

Spergiuratóre, ա. trice. Սխալորդ գործիչ, երդնութեահաւ : հիւրիք եղերական իրիք : սին օգտաձոյ :

Spergiúro, գ. Երդին է : սխալ երդնութիւն, առնիրդնութեամբ. երդնութեահատոյ : հիւրիք եղերական իրիք : ելան եղիւն :

Speriénza, —énzia. Փորձ : իմացիկ : dare —. փորձել, ցուցանել փորձով : far delle speriénze. փորձ փորձել :

Digitized by Google

Sperimentále, ս. փորձառական (բնագիտական.) փորձական, հիմնական. ի փորձս:

Sperimentáre, ն. փորձել, փորձ փորձել, յոյժ ջանալ. փորձով: Ինձ իւիք է՝ իմ, իւաքն է՝ իմ:

Sperimentatíssimo, ma. Քա ընտիր, ընտրի փորձ:

Sperimentáto, ta. Փորձեալ: Ինձ ընդ իւիք օրանման. փորձ, հմուտ, անկասկած, վարժ: Վարպետ, իմնեալ:

Sperimentatóre, ս. Փորձառու: Ինձ ընդ իւիք էակ:

Speriménto. Փորձ: Ինձ ընդ իւիք:

Spérma, ս. Սերմն (հիմնական նշանակ.) Նիկն: Sperma ceti. Յալի առակաց յանգիների: պատրգի նիկան:

Spermático, ca. Սերմնական:

Spermatocéle. Ոչգի ինչ փոշանգիրք:

Spermatología. Սերմնաբանութիւն:

Speróne, ս. Տ. Sprone. Մատրակ. (ը ան ակապանիկ.)

Spérso, sa. Ցրուեալ, յիրևցած: պարդևեալ:

Sperticáto, ta. Երկայնահասակ, վիթխարի: պարտական:

Spérto, ta. Փորձ, վարժ, անկասկած: վարպետ, իմնեալ:

Spésa. Ծախք: հարց: ինաս, վնասուց: գործ, ինձ ընդ իւիք: impazzare, chiarirsi alle próprie, իմ alle sue spese. ուսանել ինասուց՝ վնասուցս ան ձին: imparare all' altrúi spese. ուսանել, իմ խնասուս նանալ փորձով՝ ինասուց այլոց: a spese altrui. ծախք այլոց: portar, francar, sopportar la spesa. օգնել, յոժարել, ընծայել յօգուտ: փոխիկ, հարձը ընդունել: առնուլ: ինքնակնէ: dare le spese. առնել գծախս անոգեան. կերակրել, ընծայել: dare spesa. առնել ծախս առնել: esser condannato nelle spese. պարտապարիլ ի հատուցանելն ծախուց գատաստանին: կոչուանել զիմի և զկատակ: star sur le spese. կենալ ծախուք ընդդէմ: non portá la spesa. չպարժի ինել: փչնչին, հարձը չընծայել: far spese. ծախս առնել: գնել ինել (վատն առն:)

Spesáccia. Բազում՝ անչափ իմ անհնարին ծախք:

Spesáre, ն. Առատապարգևել վճարել գծախան, կերակրել: հարձը կատարել, պակսիլ:

Spesáto, ta. Կերակրեալ, ընծայեալ: ésser spesato. կերակրիլ յայլմէ, ծախուք այլոց:

Speserélla, Spesétta. Փոքր. իմ ասեաս ծախք:

Spéso, sa. Ծախեալ:

Spessaméute. Բազում՝ անդադար առէպ: լսփ ժերի:

Spessáre, ն. Խտացուցանել: փոյթ՝ ըմբ ինչ: - ársi, յ. Խտանալ: փոյթանալ, ընբ օրմ:

Spessazióne. Խտութիւն:

Spesseggiáre, ն. Յաճախիլ. առնել յաճախս, կրկնել առէպ, ընբ ընբ ինչ:

Spessézza. Խտութիւն: ընբնբ, փոյթանալ: յաճախութիւն, խտանալ, ընդգմուն: լսփնալ:

Spésso, sa, adj. Spessíssimo, ma. Խիտ. Յանձգամիտ, Յանձգնաւոր: ընբ: խտանալ, Յանձգնախոհանալ (կարիս առ:) յաճախ: spesse volte, ադ. առիս Spessamente. Spessi anni, ադ. Ինչ ամի ամի, ի բազում՝ առիս: più spesso. յաճախ խտագոյն:

Spésso, ադ. Տ. Spessamente. Spessíssimo, Spésso spésso. Յաճախագոյնս, առէպ առէպ: ընբ ընբ

Spetezzáre, ն. Փանքս ապտակել, առէպ փոնքս ապտակիլ: ա. առնչնալ:

Spetráre, ն. Փոխել զգնոտիմն քարին, ընծանել զկարծրութիւն, կակղել: Ինձ ընդ էոմպոնոյ: ապտակառել: յ. Ջերծանիլ:

Spettábile, ս. Երևելի, հռչակաւոր: Յարգելի պատուական, մեծա

Digitized by Google

ագաստիա : բազդիկ ի :

Spettácolo. Տեսարան, տեսարանական, տեսիլ, օյտան, տեսիլք : ազգայնական տեսիլ, տեսարանական տեսիլասիրի :

Spettánte, ա. Որ վայել :

Spettáre, բ. Վայել, վերաբերել, տեսնել ի, պատասխանել, վայելել : փոխդիր, փոխանիմ օգտ :

Spettatóre, ա. — trice, ի. Որ վայ 'ի ընկնի, գիտող, հանդիսատեսան : տեսիրի :

Spettorársi, յ. Բառնալ գիտակցու. տերկանալ զանձիս : ինքնին ազատ : — áre. Ազատանալ գիտակցի բառնամ 'ի քաց Ազատանալ տեսչության, հատ զայլացանին : լոգ ինքնիրեն : պատկանալ տեսիրեն :

Spettoráto, ta. Ազատագրած, հաղատի լսանիզք : ինքնին ազատ :

Spéttro. Ան ազգ բիծ, ցնորք, տեսիլ ատ ազգ : հայտ : Spettro colorato. Գունաւոր պատկեր. (բառ բնաբանական :)

Speziále, փ. ա. Պիղատավաճառ, գեղագործ : էպտը : կրպակ գիղատավաճառին : էպտը ինքնէանը :

Speziále, ած, ի. Specialissimo, ma. Ատուկ տր, առանձնին, յատուկ, անփոխանակ : հոգատար, պատճառ : տեսիլ և. Specialmente.

Specialità. Ատուկ տրութիւն, մնացեալ պարագայ . մնացեալ պարագային . յատկութիւն : հոգատարութեան : in ispecialità, ի. Տ. Specialmente.

Specialménte. Ատուկ տրապէս, մնացեալ պարագայ, առանձինն, յատկապէս, 'ի վեր ք զգօմ, մնացեալ, յատկեալ : հոգատար :

Spécie. Տ. Spécie. Երեսոյթ, պատրուակ, կերպարանք, պատճառանք : հանուած : Spézie. Հատիկ : պահար : խառնուած համեմունց : խառնուած բժշկական փոշիոց . բժշկական փոշիք, գեղդայք. (Այսպէս ասի և. Spézj.) էպտը

Spezieria. Կրպակ գեղագործան : էպտը ինքնէանը : գեղագործան, գեղագործոց :

Spezierie, յոգ, ից. Հատիկներ : պահար . էպտ : գեղդայք :

Speziosaménte, ի. Ընդ վերպատրանք ձշմարտաբար :

Speziosità. Գեղ հրաշալի :

Spezióso, sa. Հրաշագեղ, չքնաղ : փայլուն : որ ունի գիմերպատրանս ձշմարտաբար : փոչրացոյց պերճախօս :

Spezzábile, ի. Բեկանելի :

Spezzaménto, Spezzatúra. Բեկում, խորտակում : գերբեկ :

Spezzáre, ն. Խորտակեմ, բեկնեմ : գերծամ : յարձակ, եղծանեմ, փորտակել (պահ :) փոշրեմ : — árși, յ. Խորտակիլ, բեկանիլ : գերբեկամ : spezzar la testa ad alcuno. Ջանձրոյթ տալ, աշխատանս տանել : պատ տերբեմ :

Spezzataménte, ի. Բաժանաբար, մնացեալ մնացեալ :

Spezzáto, ta. Խորտակեալ, բեկեալ : գերբեկեալ : moneta spezzata. մնացեալ դրամք : ածիւղ ահեղ :

Spezzatóre, ա. Խորտակիչ :

Spía, ա. Լրտես լրտեսական : լրտես տես : լրտես : մնացեալ և. գործակ, լրտես : հոգատար : far la spía. լրտեսատես տանել, լրտեսել մնացեալ տանել : հոգատար էիմիր :

Spiacénte, ի. Տ. Spiacévole.

Spiacénza, Spiacére. Անհաճոյք, գժկամութիւն լինել, վիշտ, ձանձրոյթ : պէդրուէտ, ատելի, էպիկ :

Spiacére, բ. Անհաճոյ լինել : նամատպատ օրհաս, տատպատ ինքնիրեն :

Spiacévole, ի. Անհաճոյ, ծանր, գառն, տատկի, նեղիչ, գիշ : նամատպատ, տալը, ինինիչ :

Spiacevolézza, Spiaciménto. Դժուատպատհաճոյն, ձանձրոյթ, վիշտ, նեղութիւն, գիշտութիւն : օտանէպ, ինինիլիւն :

Spiaggétta. Փոքր ծովափն :

Spiággia. Ափն, ծովափն : ինքնէ, գերբ, էպտը :

Spiaggiáta. Ծովեզը, ծովեզրեայ կողմն :

Digitized by Google

Spiaménto. Լռանալ : լռութիւն :

Spianaménto, Spianazióne. Հարթում : փոս լեցնելը : քանդումն : ընկճում : բացատրութիւն, մեկնութիւն : ծանուցում : Spianáre, ն. Հարթել, դաշտանալ, գետնել : փոս փոս ընկճել : բացատրել, մեկնել : ծանուցանել : հարթայատակել՝ հիմնայատակ առնել, յատակել : ընչ իւն պերատիբ ընկճել : i mattoni. աղիւս ածիկանել

Spianáta, -áto, գ. Գետնք, դաշտատեղի : փոս ընչ, օվս :

Spianáto, ta, ած. Հարթեալ, գետնքնկճ : փոսոտիւնչ, փոս : մեկ նեալ, մեկն : ծանուցանելի : Spianatójo. Գլանափ : օվլվը :

Spianatóre, ա. Հարթիչ :

Spianatúra. Հարթատուն :

Spiantáre, ն. Հանել ի վեր տալ, քանդել, հիմնատվին : ճենչել ընկճել : խլել, արմատահան : ոչօգին փօքրմօ : կոտրտանել զոք, անասնակայտ յանձին : քոփարկնկճել – ársi, յ. կործանել, քանձն . ժա մանել ի վերջին անասկուն . վատնել զքեզ զոյս իւր : քոփարկնկճել , գետնել, օվս :

Spiáre, ն. Լռանալ, դիտել : լռութիւն, նօգնութ :

Spiatóre, ա. – tríce, յ. Լռանող, լռութ : լռութ :

Spiattellâre, ն. խօսել հատնար ձակ . ասել որպէս կ ճն : նչնէսրի ոչօյնգիւ :

Spiattellataménte, alla spiattellâta, գ. ՅայտնապէՏ, հատնարձակ : նչնէսրի , ոչրպէս :

Spiccánte, ած. փայլուն, գեղեցկասքող, երևելի : փայլուն :

Spiccáre, ն. Փրթում ցանել, կորզել, Թաւթել : փօքրմօ : ան չնասել, քեցել : այրմօ , ոչնոգ : լ. փայլել, փայլել ի մէջ այլոց . եր քանելի լինել, գերազանցել, ցայտանել : խոսի՝ ինչնէսր օվս , փրկրել պրկրմօ : salti. ոստնուլ : le parole. որոշ արտասանել զբառն :

– ársi, յ. Գիտասհարել լինել (գեղձից, եև :) նօրմօ : – arsi da un luógo, կամ da una persona, յ. Մեկնել ի տեղւոջէ առանձին, հեռանալ, յատնել :

Spicatójo, ja. Գիտասհարած (գեղձ :) նօրմօ :

Spicchio. Գձձելն . (խաղողոյ . սոխոյ , եև :) պէր փրկ սաթմանափ : շերտ , կամ չորրորդ մասն խնձորոյ , սպասաս մի սանձի , կամ այլ այսպիսի պտղոց : փրկնի : գոյնէն ինչ մասն : ձիվէի : di petto . մէկէն լսուն չաց կենդանեաց : a spicchio, ոչոնգ զգձձելն խաղողոյ . կամ սնկիկը նաղարայ :

Spicchiúto, ta. Բազմագձձելն :

Spicciáre, ն. Աշխատել բանիկ, բոլնել : նչրմօ : ցայտել : ֆիւնիւրմօ : քանկիլ, սկսանկիլ քանկիլ (կաստոցոյ) ոչօգիւրմօ : ն. Ցօգիլ զգաստ , արձակիլ զբաղգաստ : ն . և – ársi, յ. Աշխատ վճռակիլ, վճռել (գործ) : ինչ պիւնիրմօ :

Spiccioláre, ն. Հանել, կամ կորզել զկանոճի պտղոց : սափը գօ ֆորմօ : i fióri. սոխրև աճիւռակ ածանել զծաղիկս :

Spicciolataménte, գ. Յիւրայն, որոշ, մի իմ միոյնէ , առանձնաբար առանձին : պիրէր պիրէր, առանձ առանձ :

Spiccioláto, ta. Կորզեալ բոլ կանճէն , անկանճի : սափրած : անչնասեալ, բաժանեալ : այրմնէն : ցրուեալ, ցրիւ : փաղբի : անբնա ճանաչ . անառարկ . (ծաղիկք :)

Spícco. Փայլուն, գեղեցկանչոյն, շքեղագոյն, ազնիւատոհ, երևելի : կեօրէրէլ : fare –. փայլել, գերազանցել :

Spicilégio. Հաւաքածոյ մանանան . կամ հատիկաքաղ :

Spiculatóre, ա. Աշակնաւոր նախահն հռոմ. բանակաց :

Spículo. Սայր նետին , նետ :

Spidocchiáre, ն. Մաքրել յոլքից . քրձոտել : պիւնչնէլ :

Spiéde, ա. – do. Շամփուր որ

ապրգաց : հարպա : չռանիտար : վիլ :

Spieldne, ա. Մեծ չռանիտար պատրգաց :

Spiegábile, ած. բացատրելի :

Spiegaménto. Տարածումն, բացատրութիւն : մեկնութիւն :

Spiegáre, ե. Պարզել, բանալ, տարածել : տրլը ալեաց, ալեփ : բացատրել, մեկնել : ծանօ վէրին, ի-ապիր կիմի : le vele. պարզել զառագաստս : – ársi, յ. բացատրել զինքն իւր :

Spiegatúra. Պարզութիւն, տարածումն : ալեաց : մեկնութիւն ծանօ :

Spiegazióne. Բացայայտութիւն, մեկնութիւն : ծանօ :

Spiegazzáre, ե. Աղճատել : խօսուածիփ :

Spietataménte. Անգթաբար, անողորմ : գոլ իլի :

Spietatézza. Անգթութիւն : վէրհաճիւթիլիփ :

Spietáto, ta. Անգութ, անողորմ, գազան : վէրհաճիւթիլ :

Spíga. Հասկ : պտղափ : fáscio di spighe. գրաց :

Spiganárdi, ա. Spiganárdo. Nardo Indiáno. Անուռան նարդոսի հնդկաց : նարդոս հնդկաց :

Spigáre, ե. Հասկանալ, ած. ձեզ ի հասկ, արմտակել հասկս : պտղափ ի-ածիմ :

Spigatúra. Հասկաւորութիւն արձակութիւն հասկաց. Ժամ հասկաւորութիւն :

Spighétta. Հասկ փոքր, մանր :

Spigionáto, ta. Ի՛ջ վարձաւոր, ած առեալ ի վարձու : վէրայա վերիլիլ :

Spignere, Spingere, ե. Մղել : ինի վէրիփ : երդնանել զինքն : նահգեալ պօմիփ :

Spígo. Ղարպա : նէրսին, լանգա :

Spigoláre, ե. Հասկաքաղ լինել : պտղափ փէվէրիփ :

Spigolatóre, ա. Հասկաքաղ :

Spigolatúra. Հասկաքաղութիւն :

Spigolístra, ի. Հասկաքաղ :

Spígolo. Ա բառքին անկիւն քարանց, կամ առհասարակ : էնօրէն երկաթի առաջնատուր ծխելին ինչ եզեալ չուրջ զանգամայ, յոր հաստատուն մնան ի ըլլացանել առաջի պատակերաց սիրց :

Spigóso. Հասկաւոր, հասկալից :

Spílla. Տես Spillo.

Spilláre, ե. Քանդել, դիմիլ ընդ դակ առհասարին : ըարտ ափըլմափ : հասնել, ծարել : ափըլմափ :

Spillettájo. Ձգիչ, կամ վաճառող գնգատրակ : բօխլաճա :

Spillétto. Գնգատրակն : առի գնդիկ : բօխլա :

Spillettóne, ա. Մեծ գնգատրակն

Spíllo. Գնգատրակն : բօխլա : խրճան, ւրդիկ : գլխիր առհասարաց գինւոյ : պարիսա : ծակ առհասարաց գինւոյ բացելոց գլխով : ծակ : փէլիփ

Spilluzzicaménto. Պոչալն ձեռ շահատելն առհասարին ինչ ձեռագործուն

Spilluzzicáre, ե. Բառնալ գոչալն ինչ և մեղմով առնուլ զձեռ շակ, ձեռշահել : փաթիլը ալեփ :

Spillúzzico. առի a spillúzzico. Ա առհասարաց առհասարի, կամ գիտուածոյ, հասելիս : ձշդիւ :

Spilorcería. կծծութիւն ի ծախս, ուշգուշ : նէրէնէփ :

Spilórcio, ia. կծծի, փսփսաց, ուշգ : էրէ նէրէնէ :

Spína. Փուշ : փէրկին : խայթոց մեղուի, կամ ապիծակի : սրբ փէրկինի : ողնայարք, ողնաշարի ծնօթք : գիտուշ ձկանց : պուրճի փէրկինի : ազդաք. (ըստ նաղան գործուածոց)

Spína alba, ֆամ Spinálba. Թուփ ինչ փշալից : ափ փէրկին : կանգառ վայրի :

Spinácе, ա. Շոմին : ըսբանախ :

Spína cervína. Ա-դդ ինչ Pruno անուանեալ ծիտոց : էնդիր փէրկին :

Spinájo. Տես Spineto.

Spinále, ած, ի. Ողնայարին : spinale midolla. ուղիղ ողնայարին : ծնօթք իւրեան :

Digitized by Google

Spinélla. Յաակինեի ինչ բաոյա-գոյն : փխէր : (էապաե :)

Spinéto. Մ ոոյատուտա, փշուտա վայր, փշագետին : ինխինէ :

Spinétta. Ա զգ ինչ մեռտպետոյ ժապաւինայ : վէրիա : նուագա-բան ինչ յօրինել 'ի լարից : փուշ մանր : ինխինեի :

Spingere, ե. Տ. Spignere.

Spingiménto. Մ զուսին, ինի վէրին :

Spino. Փուշ, փշալից ծառ : ինխին , փխէն :

Spinosità. Փշատորուն, բոցաց-կոսին փշոց : գժուարաբեր բան :

Spinóso, փ. Ոշնի, կոշնի : փխէրի :

Spinóso, sa, ած, Փշուտ, փշա-լից : ինխինէ : գժաբարին : էնինի :

Spínta. Մ զուսին, մղումք : ինի վէրին : dar la — մղել անալ, մղել, առնպել : ինի վէրմէ :

Spínto, ta. Մ պեալ :

Spinúzza, Spínola. Փոքրիկ կամ մանր փուշ :

Spiombáre, ե. կորզել, 'ի բաց հանել զկապարն : գոնբլանաս գօ-ֆարմա : յիերկիր կործանել, քանդ. զել : նէրէ փոնիրմէ, նէգմագ : ե ծանրիլ յոյժ : էէ ապէրքանմա :

Spióne, ա. Լրտես բանտմեսոյզ : լրտես : լարտաք :

Spióvere, է. Պատպոնել անձ-րևոյն : եաղմոր էեոինէ :

Spioviménto. Պատպոտուն անձրևոյ :

Spiovúto, ta. Պատպոնել անձ-րևոյ, կամ յանձրևելոյ :

Spíra. Պարոյր, կամ ոլորտ : fat-to a spire. ոլորատպատոյտ, ոլոր-ատձև : ապագ ինչ մեծագոյր ծպլեմոյ :

Spirábile, հ. Շնչօղ, որ առնէ զսուր-րևատ շնչոյ : շնչելի :

Spiráglio. Ճեղքատած, ծերպ (ըստ անցանէ լոյս, կամ օդ.) շրջև չատնուտ : փեչէի, ասլատպատ : գոյլին ծանօթուն : ամէնկատնէ, պատուհ : ոէդիի, ասմոպ, քըբատնք :

Spirále, ած, հ. Պատուտատձև, ոլորատպատոյտ : եա՝ գ, ի. Պարոյ-ատպատ, ոլորատ, կամ պատոյր :

Spiralménte. Որպէս զպատոյտ, ոլորատձև, ոլորատպատոյտ, ոլորատ ընդ ոլորտ :

Spiránte, հ. Շնչօղ : հնչօղ : Հոգեվարք, յոգիս ատպատատն եւ ղեալ : ձան էնգիչէն :

Spiráre, է. Շնչել, քաշպոր՝ մեզմ շնչել, հոտիլ : եէւ նախ : շնչել, առնել զատուրիատ շնչոյ : նէգիչ-ա ալէի վէրմէ : կենալ, կինգատնի լինել : էաշնատ : շունչ առնուլ, զօգա ձգել : նէգիչ-ա ալմա : ոգի առնուլ, սպոպիլ : օդատ ալմա : ատպատշընչել, վերատծխել : պոհար յալմա : ապգել 'ի միատ, 'ի կատմ, 'ի նեղութ : փչել կամ բղխել գհոգին սպէ : Խոս-զգատծ լինել, զգալ կանխատ : ան-դին ալմա : մեռանիլ, փչել զոգին : էօլգէ : անցանիլ, կամ կատարիլ (ժամանակի :) էնգէ, պիրմէ :

Spiratóre, ա. Ա զգօղ, որ ապղ-գէ 'ի նեղութ :

Spirazióne. Ա զգատուն, ապղգե-ցուն (նեղութեն .) շնչատուն : էնկամ : շունչ, շնչատուն : օդատ : փչատուն, կամ բղխատուն հոգւոյն սըչ :

Spiritále, հ. կենսական, կենդան :

Spiritalménte. Հոգեպէս, հո-գևորապէս :

Spiritáto, ta. Գինատատ, ապատ հար : ձինէի, փինատ : կատարպել, մեղգցին, երազատուտ : մէճնան :

Spiritéllo, — tétto. Փոքր գե :

Spírito. Հոգի : բոհ : Spiri-tossánto, Spírito Santo. Հոգին սրբ : բոհոսլատ : մարդ, ապր : ա-փամ : spírito malizióso, e inquie-to. ապր չար, և անհանգիստ : Spí-rito. Ա չար, ոգի, գե : ձին, փին : spírito di fornicazióne. ոգի պատնկուէ : Սկատ : էնծինել : մեռք-հանհար : ափլ : d'acuto spírito, ընդատիտ : uómo di spírito. ապր հանճարեղ, զգօնատիտ : ափըսէ ափամ di poco spírito. վատասբատ : գօրգափ, ձանօըղ : կենդանք : հոգի

Digitized by Google

(մարդոյ.) անձն: Ազն: rénder lo — a. առանձին ի հոգին, մեռանիլ: Ազն վիրի: gli spiriti. ախիք, ըզգայուն ախք: Spiriti. Ոգիք գաւառական: Ջհինինկ ինք: կամ գիտութիւնք: Spírito. խառնուած մարդոյ, բնական զգուած: magro, e di poco spírito. վախտ, և անզգայ: Ըստ ընչից: առ ըստ: ախիք (գինւոյ, եւն:) բուհ: Spírito di poesía, di geloría, di contradizióne. Հոգի բանաստեղծ ծուռ, հանճարեղ տգէտ, հակառակամարտ. կամ հակառակութեան, յաճախութեան առ բանաստեղծութեան, եւն: ալի, հակ: Spírito. Աղքատութիւն, ազգ գեղջութեան, յայտնութեան: sapéndo per ispírito le cose, che dovévan venire. գիտելով հոգւովն, կամ առ յոյն զապագայսն: ésser rápito in ispírito. յափշտակիլ հոգւով, մեռանիլ: Ընդունել, ետնապաշտութեան, հոգեվարութեան, բարեպաշտութեան: խոպիկ, ոգեմոլիկ: darsi allo — a. պարապիլ ի հոգւոյս, կամ ետնպաշտուն: spírito di vino. ոգի գինւոյ: ղուաց բուհու, պուշ չորը:

Spiritosaménte. Հոգւով, և առանձնական, և առանձնագոյնն:

Spiritóso, sa. Ոգեվէպ, հռետոր, ազգու, բարի: փակին, գուռվնիկ: եռանձնական, աշխոյժ: ակնէլ: հանճարեղ, արուագանիտ: ափըլլը:

Spirituále, s. Հոգեզէն, անձնէն: բուհանի: հոգեւոր (օգնուն, հայր:) հոգեկան: figliuóli spirituáli. առնք: affinità. հոգեւոր ազգակցութ: Հոգեսէր, եռանձնանուա, ետնպաշտ: ոգեմոլ, խոպիկ, փեաբ:

Spiritualità. Հոգեսիրութ, եռանձնութ, եռանձն ետնպաշտութ: Հոգեղինութ, անձնէթ կանութ:

Spiritualizzaménto. Վերածութ ի հոգեզէն վիճակ:

Spiritualizzáre, v. Ընդունել հոգեզէն, անձնէթական, փոխել ի հոգեզէն: ց. Հոգեվիճակել, լինել հոգեզէն:

Spiritualména. Հոգեպէս, հոգեւորապէս, հոգւով: եկեղեցական իշխանութ: մեռք, մեռաբար, խնամարար:

Spiumacciáre. Sprimacciáre

Spiumáre, v. փետրաթափ առնել: ի խոյիս եօլմաք: S. և Sprimacciáre.

Spiumáto, ta. փետրաթափ: ի խոյիս եղ:

Splancnología. Ընդերքագիտութ, ձառ զաղիաց:

Splendénte, s. փայլուն, ազգ ծառ, շքեղ: ֆոլլաք, ինեկլիք:

Spléndere, i. փայլել, լուսաւոր լինել, ազգ ծառանալ: ղեօհլենինք, ֆոլլամաք:

Splendidaménte. փայլուն, ազգ ծառապէս: ինեկլիք: մեծապատիւ հանդիսիւ, առատապէս, շքեղ: փոթաի ինչ:

Splendidézza, Splendidità. Պայծառութ, շքեղութ, առատութիւն: ֆութը:

Spléndido, da. փայլուն, շողշողուն, լուսաւոր: բուհնի, ֆոթլաք: շքեղ, ազգ ծառ, երևելի, բազմծախս: ինեկլիք: ֆութբուր, ակնէլիկ:

Splendóre, s. փայլուն, ազգ ծառութ: բուհնիկ: վիտաք, գեղազանցութ, շքեղութիւն: ակնէլիկ, աւելութ:

Splenético, ca. փայծաղնայտ: փուլաքեր: օգտակար փայծաղնացաւութ: փալատա հոռիկեր:

Splénico, ca. փայծաղնական (երակ:) փայծաղնական (գեղ:)

Spodestársi, Spotestársi, ց. Հրաժարիլ իշխանութ, թողուլ զպետութիւն: զատացուածոն: զկիր ի սէրտէ, մերկանալ իշխանութ:

Spódio. Ածխանման մեռացոտ հիզակալ նիւթոց: Գանակ փղոսկրի հիզելոյ: աղպար: ֆոսֆիք: կոչի և Túzia.

Digitized by Google

Spóglia. Կտոպուռ, կողոպուռ, զգեստ: ուրուպա: աշտար: ծալան, չիթեաբ: Միաղորդ: գաւազար: մեալ մին: ինչ: կեղև, փուճենի: փաղոսի: խորթ ոսկի: Եըլան փէյնի:

Spogliaménto. Կողոպտուելու, աշտարուելու, աշտարուուիլ: սեղոտ, նաղտ: աշտար: զրկուելու:

Spogliáre, ն. Մերկացուցանել, ի բաց հանել զգեստեն: սեղոտ: ի բաց տառնուլ: էջփարմաղ, ալմաղ: կողոպտանել, յափշտակել, աշտար հարկանել: նաղտացնել: զրկիլ: հագուստ կենիլ: – ársi, յ. Մերկանալ: սեղանմաղ: ի բաց ծռելու: պրաֆմաղ:

Spogliáto, ta. Մերկացեալ, մերկի: սեղանմաղ: էըլալաղ: զուրկ: հագուստ:

Spogliatójo. Սենեակ մերկանալոյ յատնիմի զհանգերձս: սեղոտնաձաղ նեբ:

Spogliatóra. Մերկացուցիչ:

Spogliatóre, ա. Կողոպտիչ, աշտարուակ: սեղանճաս:

Spogliatúra. Կողոպտումն, աշտարուուիլ:

Spóglio. Կահ, հարսանի: ինչ ընդհանուր: աշտար, հագուստ: ծալան, չիթեաբ: քաղաքացի ինչ յանձնելու մատենագրոց:

Spóla, Spuóla. Կոշ: ղեպիկ:

Spolétta. Իլթկ կկոցին:

Spolpaménto. Քանդումն մսոյ:

Spolpáre, ն. Հանել զմիանն, քանդել զմիսն, մերկացուցանել զոսկրն: Նրի ըզթարմաղ: զրկել կողոպտել: սեղանմաղ: – ársi, յ. Հաշխել, ծխրիլ: հըլալանմաղ:

Spolpáto, ta. Spólpo, pa. Քանդեալ ի մսոյ: ասկարացեալ, աշտարեալ:

Spólpo. Ծխրեալ յոյժ: զոսկս ասեալ ի սէր:

Spoltronírsi, յ. ի բաց ծօծաթիլ զծուլութիւն: Նմանելէն պղտմաղ

Spolveráre, ն. Մաքրել ծօծաթիվել զփոշին, կամ ի փոշոյ ի ներքս զնելոյ զնէօփէյ: զինեալ մեծար, խտալեալ: տրտաղմաղ: Գատնուալ ի փոշէ: Նօքա զնէօփէյ:

Spolverizzáre, ն. ի փոշի փոխարկիլ: Նօքա զնէօփարմէյ: փոշտանել, ցանել զփոշի: Նօքա լանմաղ:

Spónda. Գետակ (կամ ինչց, ըստ բոլոց առղեցուցց) փրատչին, փռփռալոմաղ, պէնէչին: Ծայր, եզր, առիւծ զնոյր:

Spondággio. Բաժ մի հանելոյ զգեստիմեն ի ծովելզին:

Spondáico. Հանդամաղական:

Spondéo. Հանդաղ. (տանն նոտայ'':)

Spóndilo, Spónduło. Ազիս ոկրկնաղին, կամ ողն: ծոսրկս զնէյն:

Spongióso, sa. Սպունգային, սպունգանման: սխանէյր կնպի:

Spongite. Սպունգաքար:

Sponiménto. Բացատրութիւնմանս

Sponitóre, ա. Մեկնիչ, բացատրմանն, նանա վէրմէն:

Sponsáli, Sponsalízia, – lízio, գ. Հարսնացուցանելոյ, խօսանեն: նամզէզլիք, նիշան:

Sponsalízio, ia, ած. Հարսնացուցանելոյ:

Spontaneaménte. Կամովին, կամաւ, ինքնակամ: ՝ենծիաւ ՝ինէ

Spontaneità. Ինքնայօժարութիւն:

Spontáneo, ea. – táno, na. Կամաւոր, ինքնակամ, ինքնայօժար: ՝ենծիաւլի:

Spopoláre, ն. Աղմաղացուցանել: Վէրան ընդէյ: – ársi, յ. Աղմաղանալ, ամառատանալ ի բնակչաց: Վէրան օլմաղ:

Spopoláto, ta. Աղմաղացեալ, ամառատացեալ: ՝ենծիաւոխլի:

Spopolazióne. Աղմաղանալն, ամնմաղութիւն, ամրնակութիւն: ՝ենծիաւոխլիք:

Spoppaménto. Հատուցին ի սուներ:

Spoppáre, ն. Հատուցանել ի սուներ: Ճնճիկն ենմէյ:

Spoppáto, ta. Հատուցեալ, տարուցեալ ի սուներ:

Digitized by Google

Sporcaménte. Աղտոտաբար, գարշ:

Sporcáre, n. Աղտոտել: ֆէր-ևէֆֆ, ֆաբրարւտան: ապականել, ապականանել, չարչարել:

Sporchería, Sporchézza. Աղտոտութիւն, գարշութիւն, գարշուհի: ֆաբրարւտէֆ, ֆէր:

Sporchétto, ta. Փոքր մի աղտոտ մի: ֆէրւլէնի:

Sporcízia. S. Sporchería. Ջաղքատութիւն, պատուհասութիւն, աղքատութիւն: Նախանձէֆ, չևհվէֆ: a

Spóreo, ca. Աղտոտի, գարշ: ֆաբրար, ֆէո: ապիղծ, պատկառ, գարշապարծ, անառակ:

Spórgere, t. & Spórgersi, r. Ի գուրս ցցոիլ, պատաքս ելանել, կարկառիլ: փռարէ ևէֆֆար: n. կարկառել (գլուխ): ապտիմար: spórger in giù la testa. խոնարհիլ, ծռանիլ գլուխն: Ծռացանել գլուխ, երկիլ: կէօրխանիֆ:

Sporgiménto. Պատաքս ցցուածք:

Spórre, n. Բացատրել, մեկնել: ֆանա վէրֆէ, պէյան կէրֆէ: ինձոցանել (գրուած) ի վայր գնել: ալաչա փօխ: ի վտանգ արկանել զանձն: ֆէնիֆնի ֆէհվէրֆէ փօխ: un' ambasciáta, ան. ծանուցանել գործ գեսպանութի: Spórsi, r. Ի ծանուցանել զանձն (ի տանէչանա, ևն:) ֆէնիֆնի վէրֆէ, ճանըը փիփա կէրֆէ:

Spórta. Զամբիւղ: զէմբիլ:

Sportáre, t. Պատաքս ցցուիլ կամ ելանել, պատաքս կարկառիլ: փռարէ ևէֆֆար: և n. Փոխադրիլ այլուր: ֆաւլէֆար:

Sportélla, Sportellétta, Sportellína. Զամբիւղ փոքրիկ: զէմպիլէֆ:

Sportellétto, Sportellíno. Փոքրիկ դռնակ ի փոքր միջնադուռն: փուքրիկ պատուհան կրպակոյ:

Sportéllo. Միջնադուռն. (գլուխակ գործ ելլ' ի վերծի գրան:) ֆէնէլ գափուն: Ներքնադուռն կրպակոյ: Ի գափուն: պատուհան կրպակոյ: ֆէնէլ գափուն: a stare a sportello. Ծռանիլ գլխատակն:

Sporticélla. S. Sportella.

Spórto, ta. Կամ ցցուեալ պատաքս, պատաչգասեր: պիճնափրէ, կանիչէր:

Spórto, ta, ած. Պատաքս ցցուեալ, պատաքս ելեալ կամ կարկառեալ: փռարէ ևէֆֆար: colle mani sporte. բաց կաստած:

Sportóna. Զամբիւղ մեծ:

Spósa. Հարսն: ևէչի: dare sposa, dar per isposa. Հարսնացուցանել, հաստակ առնել:

Sposalízia, — lízio. Հարսնացութիւն, հանդէս հարսնութեան: նամզէփի, նիշան: հանդէս հարսանեաց ի հարսանիքը: փիւֆան:

Sposaménto. Միաւորութի, հարսնացուցանելն:

Sposáre, n. կին առնել, առնել ի միաւորել, հարսնացուցանել: առնի վնուլ, հարսնանալ: ևէչէնիֆէ: հաստակ առնե, առնու անացուցանել, միաւորացուցանել: ևէչէնիֆէրէ: — ársi, r. Միաւորանալ, առնել հարսանիս, հարսնանալ, միաւորել: ևէչէնիֆէ:

Sposáto, ta. Միաւորակից: ևէչէնիվ:

Sposeréccio, ia. Միաւորական: հարսնանեաց:

Sposerésco, ca. Հարսնանեաց:

Sposína. Հարսն նորատունկ, մանկահասակ:

Spositóre, m. Միաւորիչ, հարսնացնող: ֆանա վէրէնի:

Sposizióne. Ճառ, բանախոսութի, պատմութի: ֆէչմի միհնութի, բացատրութի: ֆանա:

Spóso. Փեսայ: կիւվէյի:

Spossáre, n. Տկարացուցանել: չայէֆլաթֆար: — ársi, r. Տկարանալ:

Digitized by Google

պատանդանոց: անասնակամար: փոշ-
ֆան օմած:

Spossáto, ta. Տկար, անզօր, ասպիկատ: պայքի:

Spostársi, յ. Ճոռոմալ զանազին, խոստորիլ, յոռեալ, զարտուղիլ:

Spostatúra. Վրիպակ դրուելի, պնուելու արտագրոյ սխալ: ան-
կարգութիւն:

Spránga. Գոտի (երկուց տասն-
տասից:) գուլպի: Թիթեղանման զարդ. ինչ գօտւոյ:

Sprangáre, ն. Պինդել, ամ՝ հաս-
տատել գօտեաւ: գուլպի վրայ, ձուլալ բան բանի:

Sprázzo. Ցանկութիւն, յայտ: սէր-
բիլ, սէրիկ: խայտ, կամ ախտակ կճոյ: պիճիկ:

Sprecaménto, Sprecatúra. Վատ-
նում, չարայրում: խարդ, ինեղիք

Sprecáre, ն. Վատնել զինչս, ապատել: խարդ ելնել:

Sprecatóre, տ. – trice, ի. Վատ-
նիչ, չարայր:

Spregévole, – giévole, ած. Ան-
համարձ, խոտան, անարգ, նուա-
ւելագ, բեկբել:

Spregiánte, ած. Spregiatóre, տ.
– atrice, ի. Անհամարհօգ, անարգ-
գիչ: հօր ինօրինիչ:

Spregiáre, ն. Անհամարհել, խոտանել, անգամանել: հօր ինօրնել:

Spregiáto, ta. Անհամարհեալ, խոտան: հօրանց: անարգ, ար-
համարհ: ալագ:

Sprégio, Spregiaménto. Ան-
համարհութիւն, արհամարհանք, անարգանք: հօրանգ:

Spregiudicáto, ta. Զերծ ի նախատաստ կասկածից, զգաստա-
ցեալ ի պատրանաց:

Spregnáre, ն. Ջնջանել զգաստ: փո-
զրագրել: ծնոտ ցանել, օգնել ծը-
նընդակաւորին: եպելիք ելնել:

Sprémere, ն. Ասուպ ձեղչել, քամել: սգիլ, սգիլ ելգագրել, ախորչել: արտայայտել զխնամսո մըտացն, գիտելեաց բացատրել:

Spremitúra. Քամուածն: ախոր-
ժի: քամած, քամել ընթացն: ախո-
րիքիթիս:

Spremúto, ta. Քամեալ, եկ:

Spressaménte, Spressióne. Տ.
Espressamente, եկ:

Spréssо, sa. Ցայտնի, բացայ-
յայտ: եպիեաբէ:

Spretársi, յ. Ի բաց մերկանալ
զբարհանայական՝ զկրկրկուական
զգեստսն:

Sprezzábile, ած. Անգամանելի,
անարգ: ալագ:

Sprezzaménto. Տ. Sprégio.

Sprezzánte, ած. Sprezzatóre, տ.
Արհամարհող:

Sprezzáre, ն. Խոտանել, անարգել, համարձել, արհամարհել: հօրանգ:

Sprezzataménte. Արհամարհա-
նօք, անարգանօք: անհ և Vil-
mente.

Spreszatúra. Տ. Sprégio.

Sprézzo. Արհամարհանք, նա-
խատինք: հօրանգ:

Sprigionaménto. Ազատութիւն
ի բանտէ:

Sprigionáre, ն. Ազատել հա-
նել ի բանտէ: հափշտակել:

Sprilláre, ն. Քամել զկիր, քամել: սգիլ ելգագրել:

Sprimacciáre, ն. Ցամքացնել
զկիրտրալից անկողնին: փոխել զնե-
ղէյի եփնոյ:

Sprimanzía. Տ. Squinanzía.

Sprímere. Տ. Esprímere.

Sprizzáre, ն. Ցայտել (զջուց.)
ցնցղկիլ, սրսկել, Թորել: էհսկի-
մել, քղանցնոյ:

Sprizzáto, ta. Սրսկեալ: սէր-
բիլել: խայտատալեալ: ալագ:

Sprócco, Sbrócco. Շատ ելոյ-
ընձիւղ: ջահ, փիփան: մնոյ տատ-
որով կատարն զիւսրձան փայտից.
ևն: տատ: փայտ այրելի, կոճղ:
խնիխ:

Sprofondaménto. Կործանում-
մըն, անկումն ի խորս:

Sprofondáre, ն. Անկանել ի

խոցոտ, անդունդատեսիլ լինել: լուսնա-
ցա փխրել է: ապրատատանալ: փոս-
փոսիկներ ն. փոքր ակռել, քրքել
ի խոցոտ: պերճի փոսվել: ապրատանալ
վատանալ: պերպաս եմի է:

Sprofondáto, ta. խորատատ ակռել:
անդրատատ, անդունդատեսիլ է: պերճի

Sprométtere, ն. ցնուտ կալ ի
խոստանալեն: ակօսխանգին փնտռել:

Spronája. Հարատատ, կամ խո-
ցոտած մեղադիր:

Spronájo. Մարատիչ տրծ: հան-
ձնարար:

Spronáre, ն. և չ. Մարատիլ:
հանձնարարել: գրգռել, առիթել:
փոքրիկ ի չարչարել:

Spronáta. Մարատանք: հա-
ցոտած մեղադիր: գրգիռ:

Spronáto, ta. Մարատիլ: հան-
ձնարարելլ: մեղադիրատար (շուն)
հանձնարարու:

Spróne, ա. Մարատ: հանձնար:
dare sprone, dar di sprone, dar degli sproni. ա. Spronare. Գրգիռ
գիտ, խրճան: ձօրատ, փխրիկ: a
sprou battuto, a spron battuti,
ի. մեղադիր ի գուշար, արշաւանքի,
արշաւիցաց հրահրատատ: փոքրփոքրիկ
Sproni. Շատատիկ արտին ծա-
ռոց: գիպան, լանի: Sprone. կոշ
ատատատի, կամ շան: հանձնար: ցը-
ուտ, կամ գլուխ ատատիկանման
մեղատատ: ատատ: Sproni delle
mura, կամ de' fondamenti. Դի-
մեղիր: փխրիկ:

Spronélla. Ատատ մեղադիրի:

Spropiaménto, Spropiazióne.
Զրկատեն ի ատատատ ծրագիր, զատատ-
ատատին:

Spropiáre, Spropriáre ն. Զրկ-
ել ի ատատատ ծրագիր, անրկատատ-
յանել: փ-ւ-ր- պատի եմի է, հան-
ցատ ի'': -ársi, յ-. Զրկիլ ի ատատատել
իրացն: եմիանքն գայլ եմի է:

Sproporzionále, ա. Ատհատա-
մեսուր, անհատամեսուրական: ատյհան-
ատատ:

Sproporzionáre, ն. Ատհատա-
մեսուր ատանել, բաժանել զհատամեսու-
ատեին: ատյհանատատ եմի է:

Sproporzionatamente. Ատհատ
անհատատատատար, ատատանց իրիք հատա-
մեսուրատ է, անդրատամեսուրատար:

Sproporzionáto, ta. Ատհատա-
մեսուր, անդրատամեսուր: ատյհանատատ, պերճ

Sproporzióne, Sproporzionalità. Ատհատամեսուրատ է, անհատա-
ատատ է, ատատիցատ է: ատյհանատատ,
լատատ ի խոտիր ի գիտի:

Sproposítare, չ. Ատանել, կամ
ատանել գժատատանհս, գտրծել ան-
մեսուրատ:

Spropositáto, ta. Պժատատատհ,
ատատատհատ. անատատգին, ծռատատհան:
հինատիպեմնիչ:

Spropósito. Վրիպատիկ, անմեսու-
ռեիկ, անդրատամեսուրատ է, պժատատատհ ինչ:
հինատիպեմնիչ ենչ: a — ի. անմեջ-
ատատար, անխորհրդատատար, վայրա-
ատար, յանդգնատս, անդրատամեսուրատար.
անատգին: ափըսըսուսուկնէ, նաքինի.
վրիպիչ, հինատիպեմնիչ:

Spropriáre, Տ. Spropiáre.

Sprovvedére, չ. Զրկիլ, կատ-
ատանել, անրկատատ յանձնել: ի բաց բաս-
ցատ, (ձորատ անհատատատար: հան-
բատ եմի է, ատյհատ:

Sprovvedutaménte. Անխորհր-
դատատար, անդրատատ չատատար, անմեսու-
բատար: ափըսըսուսուկ նէ: յանհատատ-
բատատիկ, յանխորհրդանիկ, անատգին-
կատ: գափիլ:

Sprovvedúto, ta. Sprovvísto, ta. Անխորհատատատ, անհատատ անրկ-
հատսըսուկ: alla sprovvedúta, alla sprovvísta, ի. ա. Sprovvedutamente.

Spruzzáglia. Անձրիւ ցօղատիկ:
ակրիչնեի:

Spruzzáre, ն. Ատանել ատա ակրիչ-
ել է: ցանել (ատ:)

Sprúzzo, Sprúzzolo, Spruzzaménto. Ատանատիկ ակրիչ ակրիչ:

Spruzzoláre, չ. Անձրևել ցօ-
ղատիկ, ատեզատ շատիլ: էատյհատ
ակրիչ ակրիչ: սրսկել ցիսցկիկ: ակրիչ

Spruzzoláto, ta. Ցրտահարված: ցրտ-
ահարուած: սառնակայծել խայտաղպեաց:
ալոճաս:

Spúgna. Ապառնագ: պարանիկ:

Spugnosità. Սպունգանմանութիւն անց-
գիքայտութիւն, ծակոտկէնութիւն:

Spugnóso, sa. ած. Սպունգային.
սպունգանմանութիւն, ծակոտկէն անց ղրա-
պատնագ: պարանիկ ունի:

Spulciáre, ն. Քիմտահել ղրաս:

Spulzelláre. Ապականել զեղծում:

Spúma. Փրփուր: փրփուրք:

Spumánte, հ. Փրփրատհան,
փրփրատածին: փրփրոտ: լաբատան, փրփ-
րուտիս: freno. փրփրատիս ծամոն:

Spumáre, ե. Փրփրել: փրփ-
րիլ:

Spumeggiánte, հ. Spumóso,
sa. Փրփրատհան, փրփրատիս: փրփ-
րուտիս:

Spuntáre, ն. Փշրել կամ բրեա-
ցուցանել զծայր կամ զսայր: ոսճոս
գերծոտ, փոխնիչի ասխոտ: ը ծայր
առձակել (արմատ.) ծայրել կամ
եղևնել: փոշոտ: փիքիքել (ծառ,
կանդ:) աւերմոտ: քաղատանել (մե-
րուաց, եղջերաց:) պիրմիլ: ընկնիլ
'ի հաշուեկշռի: փոքրիկերիկ ըհոիր
եղիլ: հանել զատելն կամ զպնդա-
սեղն, կորզել: ինձնէի՝ ինձնուցա-
ւերմոտ: – ársi, յ. Բիմատել,
խարտատիլ ծայրի: փոխնիչի նիհ-
լիլ, ոսճոս գերծոտ: allo spun-
tar del giórno. ը այգն, վազ քաղ
ը առաւօտուն:

Spuntáto, ta. Բիմատել ըտու-
պոտ: սինչի ծրմոյան, փոխնի ծրմոյ-
ան: փիքիքել: աւերմոտ:

Spuntatúra. Բիմատցուցանելը,
խորտատածութիւն ասպրնին: խորտատիլ
մնան, հատուած (եղնգան:)

Spuntelláre, ն. 'ի բաց քատա-
նալ զինեցուկս՝ զինեչանին: փոյտը
գատրբոտ:

Spuntonáta. Հարուած սրտքի:
կատակ, քանդ ը խազ:

Spuntóne. Ա. ցոյ ինչ քատա-
սպոյր աշտեղի: հրեա:

Spuráre, ն. Սպրքել, սպրել:
սրբիլ:

Spurgaménto, Spurgazióne.
Սպրքումն, սրքրում:

Spurgáre, ն. ե, և յ. Ա. քատա-
քրքրել ձգնելկից մրքրել զնոտ-խոն: բի-
փիրիտ: մրքրել սրքրել ըրնկղնէ: ան-
նշատուիր առնել զանձին: առաքատա-
ցուցանել ինքնիրմէ:

Spúrgo. Սպրքումն զնոտութիւն,
ըմքատութիւն: խոփիրիտ խոտ: խոփիր-
ցիտ, պրպտմունք:

Spúrio, ia. Պատնկորգին, որդի
պատնեշատ: բիմ: անհպատաքատ:

Sputacchiáre, ե. – iársi, յ.
Ցիքանիլ առեալ և առեալ: սըփ սրբի
խոփիրիտ: ն. Ցիքանիլ յիկեանս:
խոշինի խոփիրիտ:

Sputacchiéra. Ցիքանոց, Ցիք-
քան: խոփիրիտան:

Sputácchio. Ցոտք, խոտ:
բիփիրիտ:

Sputáre, ն. Ցիքանիլը խոփիր-
մէ: արձակել տաժգին (քատրնտա,
եէ:) –tondo. յանձին քնրել ըզ-
ծանդատիլ, սիրատ: էգա էնիմէ,
ապրանոտ: spatarsi nelle mani,
nelle dita. աշխատիլ յոյժ: spatar
sentenze. վախատատար հնգտու խոհատ-
տրա: – senno. երևեցուցանել զին-
մատատիլ. յանձին քնրել զնոհատ-
տուն:

Sputasénno. Ա. ծ ատանոտ, ար
ցանկալ երևիլ խոհատատուն: փոխիր,
ցիտպուլ:

Sputatóndo. Ըր յանձին քնրել
զնատրտուն, ակտ:

Spúto. Ցոտք: խոփիրիտ:

Spuzzáre. Հոտիլ, բատրիլ զինա
գարշոտ: ցիքնա գոփոտ:

SQU

Squácchera, Squácquera. Ա.
լոյծ:

Squaccheráre, Squacqueráre. Լ
ատնանիլ ոտովայնի: գատը սիրի-
մէ:

Squaccheraménte, Squacque-

Digitized by Google

ramente, ած. ridere. բառաչասանդի ծիծաղել : ֆիւ ֆիւմֆ :

Squaccheráto, Squacqueráto. Լցած, կամքաղ : խառնած : riso. ամբաւական, բաւարարացնող կամ ամենևին գնդած ծիծաղ : փռնփռնի :

Squadernáre, ն. Պատռտացնել ևեղ գիրերը գրոց, թերթատիլ՝ ի գիրս : զննել մանր :

Squádra. Հրապարակաձև, կամ ամենևին հաւասարաչափ : կիսոյկ : essere à — ևեղ ուղղագիծ, կամ ուղղահայեացս փոխանակ ՛ : fuór di — ամենևին, ի ծիրս էդրի : essere fuór di — ևեղ ամենևին, խառնած ի խառնուած : usçir di squadra, ևեղանել ևս սահմանն, սխալիլ, վրիպիլ : էանդրմած : Գաւառագ, խառնիլ : պիլիոն : գաւառացած առակ ծառագ : էարբի փծանմա :

Squadráre, ն. Դաչափել ուղղագիծ չափիւ, ուղղել ամենևին չափագրած ձեւս, գաղձել քաղաքուածի, հաւասարեցնել ասպիլ ամենևին, հարթեցնել կիսոյկ էրկ նշանի, փնօրի ֆէօնէրէ եմֆ : զննել յոտից գլուխ, քննել մանր : պատրիլ : պատասխանել հերձուած, խոցոտելիք : եսքմֆ, գերմֆ :

Squádro. Չափազանց ամենևին հաւասարաչափ : ձուկի քիչ մեծ և խոշոր տեսակից :

Squadronáre, ն. Գումարք կազմել, գնդել, կարգել գաղանգներ ոտ ֆէրի ոտքիվ եմֆ : — ársi, յ. ի գումարս գումարս կարգիլ. ձեռ կատարել :

Squadroncéllo, Squadroncíno. Squadríglia. Գումարք փոքր :

Squadróne, ար. Գումարք, գունդ մարդոց : պէօլիւխ :

Squagliáre, ն. Հալել, լուծանել : էրէմֆ : հալել, ծիրանել : եղբայրանալ :

Squallidézza. Դիակնանալ, հիւծուիլ : սարբարփ :

Squállido, da. Տժգոյն, գնդանել, ապշագունանալ, ծիրանալ : սարբարդ, հերա : նահատ, խոտագունացած : փանապ : սիգապին :

Squallóre, ա. Դիակնութիւն անչափ, գնդանալ մեռելոց : սարբարփ :

Squáma. Թեփ (ձկան, և օձից) փուլ :

Squamóso, sa. Թեփապատ, թեփապատիկ : փուլապատ թեփոտ (պէրլուխ) : վէֆէրէլի :

Squarcétto. փոքր պատառ առած, գոյքի ձեռքառած :

Squarciaménto. Պատառառութիւն, ձեռքառած :

Squarciáre, ն. Պատառառել, խզել, հերձուել, (ի կիր ածի և յն) եբրեմած : քանդագ : ալիսի :

Squarciatóre, ա. Պատառառիչ, կեղեքիչ :

Squarciatúra. Պատառառութիւն, կեղեքումն :

Squárcio. Հատառած մեծ, ձեռքառած, պատառառած : եարբի. եարմ : հատառած : փալա :

Squarquójo, ja. Ընդարձակ կամ անանցագործ (ծերոց) գարշ, նողկալի : ա. ալքեզիք : ֆիւ :

Squartaménto, Squartáta. Բաժանութիւն, կամ յօշոտութիւն ի չորս :

Squartáre, ն. Բաժանել ի չորս փնօրի պէօլիւխ, եսքմֆ : a quátro cavalli. ձեղքել զոք ի չորս չորեքկ երիվարօք : lo zero. հաւշտել մանր, ձշդիւ : եա՝ ծախել ձշդիւ, քննել ուշով ի ծախս :

Squassacóda. Թուլանալ ինչ քաղցրագտիսոս : փոչրուփ առլայան :

Squassaménto. Ցնցուած, երկրուած :

Squassáre, ն. Ցնցել ուժգին, շարժել, շարժիլ : պէրմֆ, սալտմֆ : la testa. շարժել գլուխն :

Squásso. Ուժգին ցնցուած, ցնցիւն : պէրմֆ :

Squilla. Ջանգակ, բոլիսէ : լբէլբէրփ : ակնատես : ապա ազանը : կարիասս : լնիկի :

Squillánte, հ. Սուր (ձայն.) յստակահնչիւն, քաղցրահնչիւն, ազդեցուած : էէն ֆոբլաֆ :

Digitized by Google

Squilláre, ւ. Ճիչգիլ (զանգա-կաց.) հնչիլ: Լօճիլ: Շատ ուշիլ, կամ շխահիլ (զինուց:) զամաւա ի'': շարժիլ, կամ ճռուիլ ատաք: Ն. Տես Scagliáre.

Squilláto, ta. Ճիչեալ, հնչեցեալ: բառ ածական (անուանուած:)

Squillétto. Փոքրիկ գչիլ:

Squillítico, ca. Աճառախտաւոր:

Squíllo. Ճիչիւն: Ակս: գչիլ առակաց: պոռիւն:

Squillóne, ա. Զանգակ մեծ:

Squinántico. Փողացաւ: հևանգաւիր:

Squinanzía. Փողացաւ, փղոցացաւոր: հևանձափ, պղող գբուլմաը

Squisitaménte. Խնամով զգուշութիւ, ճաշ փոյթիդ պահպանութիւ, անվնաս, գնդիցիկս, կատարելապէս: Ներգոյիւս իւր, եղի: Ին.

Squisitézza. Փոյթ, բառնալ զգուշութիւ, կատարելութիւ, ապահովութիւ, գերազանցութիւ: փիփաթ, էյելիւ:

Squisíto, ta. Ընտիր, ազնիւ, պատուական, գերազանց, սահնաստ: էլս. եղ:

Squittináre, ն. Վիճակ քուէ արկանել յընտրուիլ: գուրս անհատ

Squittinatóre, ն. Վիճակաստու, որ արկանէ քուէ, քուէ արկու:

Squittíno. Խորով քիչքացեալ յընտրուիլ առնելակաց: Վիճակաստուածի, քուէարկուի: գուրս:

SRA

Sradicaménto. Խլումն արմատաւորի:

Sradicáre, ն. Խլիլ արմատաւորի, կորնչիլ: էօգոկն գօգոյսա:

Sragionévole, ա. Irragionev''.

Sregolaménto. Ընկանուածի, անկարգութի:

Sregolataménte. Ընկանուած, անկարգաբար:

Sregolatézza. Ընկանուածութի. անկարգութի, անչափութի: Նիւմ-

ոչնչութի: անառակութի, ցոփութի: պատիւընչութի, զգուածի:

Sregoláto, ta. Ընկճեալ, անկարգ: Նիւմոյնչ, օրհնոչ: ցոփ, անառակ: Էհի հաւա:

Sreveránte, ս. Ընկճող, որ ոչ ակն ածի, անպատկառ: Հիմատ Էլ-Ին-ի:

Sreveránza. Ընկճութի, անպատկառութի, անպատկառաբար: բայ. Էհիհլի: Ին: Էհի:

Srugginíre, ն. Պրկիլ զբանգն, վայրկեանակնիլ: փոսկան ալմա:

STA

Sta. Կիւս լեր, լեա լերաք: սակաւ սակս օգ:

Stabbiáre, ւ. Օձիգնալ զհաւանիս ի գիշերի յանգս ի տալ բառատացնալ: il terreno. տալ ոտիկանիլ յանգս: Ին: Էհիհ:

Stábbio. Աղբ, քաղիր: Ին:

Stabbiolo. Աղբ տակս:

Stábile, ս. Հաստատուն, տեւական, կայուն, անսակաս, անշարժ: գործուք, հիմն, գաւխ: Stábile. Անշարժ տասցոս ածք, կալուածք: հուր, ապարիք:

Stabilimento. Հաստատութի, հիմն: հաստատել խոս: տեղի կալ գնել ի սիտաս գործատացս, կրնաս, վաճառականանալ եմ, յօգուտս հաւ առատակաց:

Strabilíre, ն. Հաստատել, կալ գնել (վճռով օրինաբ.) որոշել, տահմանել: Քարս Էհիհ, հիւօգ է'', Էմ Էհիհ: դնել, դնտեղել: գօմա:

Stabilità. Հաստատութի: գաւխ Էհ. հիհինհ: յատկացեալ:

Stabilíto, ta. Հաստատեալ:

Stabilménte, ս. Հաստատաբար:

Staccaménto. Կորզումն:

Staccáre, ն. Փրթամտացնել, կորզել, ի բաց քակել, անջատել: գօգոյսա, այլոյսա:

Staccétto. Փոքր մեղ:

Stacciájo. Աղազագործ, մեղաջաճառ: գաղտաբաճառ:

Digitized by Google

Stacciáre, ն. Ա՛տել, խտրատել զալիւր : գաղտագրծած :
Stacciáta. Խտրատել մի տիւր :
Stacciatúra. Ցիւի մնացր, տուր-ցանուզ : խնդ. փէֆէ :
Stáccio. Ա՛տել տուր : էլէ : Stacten, – tè. Աստչիան, տաչիան :
Stadéra. Կշռատրզ : գանձար :
Staderína. Կշռատրզ փոքր :
Stádico. Պատասխ : բէհրի : գրաս :
Stádio. Ասպարէս, կամ վարա-ւան. (ռաճեդ. մնացն տիւնի :)
Staffa. Ասպանդակ : էօղնիի : andare alla – . գնալ հեռի զինի հեծելոյն : pérdere la – . ելանել տակին յասպանդակէ : calze a staffa, կամ a staffétta. գանկասպան տաբատն, կրճատ գուլպայ :
Staffáre, Staffeggiáre, ե. Հա-նել զտան, կամ ելանել տակին յասպանդակէ : տալը էօղնիիվրէն էգմէ : :
Staffétta. Ասպանդակ փոքր : փոխի էօղնիի : Թղթատար, Թըղ-թատիր : հինդիլ :
Staffiére, ա. Տե՛ս Palafreniére. Ծառայ :
Staffiláre, ն. Զարհել փոխով, խարազանահարել տաբել : գան-ցը-լամէ :
Staffiláta. Հարուած խարազա-նի : կծռազանի զըռնյց :
Staffilatúra. Զարհուածն, Հար-հուածն խարազանաւոր :
Staffile, ա. փոկ տասպանդակին : էօղնիի գայըւը : խարազան, փոկ : գամլը :
Staggiménto, Staggina. Պա-տասխանատուն ընչից՝ տասպատ-ծոց :
Stággio, ա. Ostággio.
Staggíre, ն. Պատասխանել զինչ-ս տպարտասպանին : ծաղրիլ պա-ղատմամէ, Էմանի գօմա : տպայ-տիանել Հատ գնալ
Stagionaménto, Stagionatúra. Հասուննացուցանելն. Հասունու-թի :
Stagionáre, ն. Հասունացու-ցանել. հասուցանել : էէքիւտիրմէ :

Stagionáto, ta. Հասունացեալ, հասուն : օլմուլ, էէքիւրէլ :
Stagióne . Եղանակ տարուն : ֆասըլ, էյյամ : յարմար, հասունալ Հատանելոյ, ժամ : վէնան : la cosa era di – . Հատանելոյ իրքն հասնուլ, կամ հասունալ էր : a, կամ di quélla – . յարմարատ, յարմար ժամին : a buona – . յարմարապատար, ի գէպ Հատնը : a mala – . տարաժամանակ անպատշաճ : ուխ վագի : la stagión novella. գարուն :
Stagionévole, ա. Հասունացու-ցիչ, հասուցիչ : էէքիւտիրիչ :
Stagliáre, ն. Հատանել խոշո-րագոյնս : խուխան էօղիս ֆօմֆէ : Հաշիւ առնել վէր ի վէրոյ : խու-ղիան էօղիս հիսապ էյնէմէ :
Stáglio. Վէր ի վէրոյ Հաշիւ : խուխան էօղիս հիսապ : fare – տան Stagliáre.
Stagnájo, – áro. Աշնապատա-ճառ, անագապատրաստ : գաղայճի :
Stagnaménto. Հատցուածի, ծո-վանալն :
Stagnánte, ա. Հատցեալ, ծով-ացեալ : իրտիւղէ :
Stagnáre, ե. Հատնել, ծովա-նալ : ֆէօ՛ իրտիւղէ : գաղտագրիլը Պատագրեցուցանել զՀատասնին, ըզ-բաղնատնին : գաղտագրօմ, փէօֆէ : Օծանիլ կամ գրատագրել անագա-տանաւք : գաղայլամէ :
Stagnáto. Աշնապատեալ տանօթ ինչ իւղոյ և գարշախոյ :
Stagnáto, ta. Հատցեալ իրտիւղ : կամնչնեալ (արիւն) գատգ-րեալ : գաղտնալ : օծանալ տանագա-տաւք : գաղայլը :
Stagnatúra. Պատճառացուածն տանագատաւ : ֆէհիմ :
Stágno. Լիճ, ծովակ : ֆէօլ : տա-նագ : գաղայ : տանագեալ տանօթք : կամ տանագեալ : գաղայ ըստգագրեալ : Stagnóne, ա. Լիճ մեծ : գաղայ-ք իւղ տանօթ, կամ տանագ օծանալ տանագատաւ, տանօթ տանագեալ : գա-ղայլը գաղ. ֆէնճէրէ :

Digitized by Google

Stája. Քարաման, (չափ ինչ ցորեն նոյ և այլոց ապրանաց:)

Stalagmite. Քար ինչ դէպ ցայտիլ 'ի ջրոյ խառնո իբ ածիլ:

Stalattite. Քար ինչ դէպ ցայտեալ 'ի հոգա քարանձաւաց:

Stálla, Դադարք, կամ վայրք առնուոց: di cavalli. ախուր: di bovi. մսուր: էօխլո աղաւր: di pécare. գոմ, փարախ, գոմիլի ոչխարաց: աղաւ: գոյան էախլաք: di porci. խոզանոց: փանաղեան:

Stallággio. Վարձ փարախի, կամ մսուրց, կամ ախուրց: աղաւ ահճէի, ահից գհճախ: ախուր, մսուր, գոմ: փաղ. աղաւ:

Stalláre, ն. Արձակել և վիճակել առնուոց: կալ յախուռն:

Stallétta, Stallúccia. Փոքր ախուր, փարախ, կամ մսուր:

Stalliére, ա. Ախոռապան, ծառայ ախուրց:

Stállio, ած. Կացեալ ըստ կարգի յախուռն. (առի գվիոյ:)

Stállo. Կայան, կայարան, բնակարան. կայան անասնոց յախուռն, կամ 'ի մսուրն: ձիոյ եան, պարարան: Stallóne, ա. Ձի մասնակախաղ պրատաց մասնակախանէ: այլը:

Stamajuólo. Պրանաց գործ, որ բանակավճռաց, որ առաջ վճռեալ զարգ բանից: ֆիլիկիկի:

Stamáne, Staméni, Stamattína. Յառաջ առաւօտուց առաւօտ

Stambécco, և. Ibice. Արգ ինչ վայրի այծեհասն: եղապան. ֆեչիկի:

Stambécco. Արգ ինչ նապաստ: ջանկիւ:

Stambérga. Տաշն խարիսխոյ: նաւակալ եվ:

Stáme, ա. Պրան: ֆիլիքին: ճեղք պարանոյ: ֆիլիկի: առանձ գասայ: Արձանք, (որ անկապատ ինչ:)

Stámpa. Տիպ, տպագրութիւն: պատկեր: ձեռնք, կամ տպագրեալ ինչն: պիտի: գտպարիսպ: գրուագ: dare un libro alle stampe, 'ի տիպ արձանացուցանել, տպագրել զգիրս:

ինչ: պատճ եկիպ: Հանգամանաբար, ապրդ, տեսակ: ինչ: andare in istampa. լինիլ քաշայայա աւիշն: operare, կամ fare a—. գործել ըստ բերման, վերի վերոյ. հարմանցն 'ի տպագրութիւն: խոպիանէօղիս է'':

Stampáre, ն. Տպել, տպաւորել: պատճ, պիտանէիկ: տպագրել, տպել զգիրս ինչ: պիտի պատճ:

Stampatélla, ո. Հաշանագիծ, կամ գինիք (նամակաց, հրովարտակաց, թղթոց, եև:) ինչ, նիշան:

Stampáto, ած. Տպեալ ծանկել, փորագրեալ:

Stampatóre, ա. Տպօղ, տպագործ: պատճանչ, տպագրօղ: Դրբրատնահար: պիտիէնի:

Stampélla. Ցուպ կապարոյ: էօրիբիմ պէնիկէ:

Stampería. Տպարան և պատճ հանդ:

Stámpo. Կնիք (որ տպօղ գործի կաղնւոյ՝ կիպրոսաստոյ, եև:) պատճ պէնիքի:

Stanáre, ն. Եղանել յորջոյ:

Stanchezáno. Պարապատճ, խոնջութիւն: եօրկունլուգ:

Stancáre, ած. Խոնջեցուցանել, պարապատճացուցանել: եօրճուլմագ: — ársi, յ. Խոնջիլ, վատանալ: եօրճուլմագ: և. Պակասիլ, տպատիլ, սակաւանալ:

Stancheggiáre, ն. Աշխատ ջանալ, ճանձրոյթ ստիճանել: եօրանմագ, պիչուր կիպէ:

Stanchétto, ած. Փոքր մի խոնջել:

Stanchévole, ած. Վատատեսցուցիչ, տաժանատեսն: եօրճուլտուրան

Stanchézza. Խոնջոտ, վատատեսութիւն: եօրկունլուգ:

Stáneo, ած. Խոնջ, տաժանեալ: եօրկուն: ձանխ, ահճեակ. (ձիոյն:) աղ:

Stánga. Ձող: սըղէտ: լծակ բանասնոց: հանգիստ ճամպակալ, ճորճամակալ. (վիայս՝ յոր կախեն զհանգիստս:)

Stangáre, ն. Հարատատել կամ տպրուցանել ճամպակալ՝ նպրզ:

Digitized by Google

Stangáta. Հարուած ձողով:

Stanghétta. Ձող փոքր, կամ կարճ, ընակ փոքրիկ: փխրնիկ սբերէ: պարզաշնակ ոտքիներ: օխրիներ: գիրոց ինչ ոտից: ծօխրած:

Stangóne, ս. Սուսապ ձողփոքր: ձողանման գործի հարուած:

Stanótte. Ցայսմ գիշերի: գոս կիշեր:

Stánte, գ. ս. Վայրկեան, ժամ. Ձեռ: ի վայրկեան, իսկ և իսկ: ի սահման: in questo —. յայսմ ժամի, ի սմին պահուն: in istante, հ. յոյժ, կանգուն: այսփոս: ի վայրկենի, յանկարծ ինձիւ, իսկոյն ի ոտիսն:

Stánte, ած, ս. կացեալ, կառուղ, գոլով, որ կայ, որ է: փոքրած, փոքրան: – in piéde. կանգնուն յոտին: stante questo. զայս եղեալ: և զի այս՝ այսպէս է: Stánte, գ. Ներկայն, ներկայ ժամանակին: հայր ընթացիկ: bene stante, կամ Benestante. բարեկեցիկ, ճոխ: հարուստ: բարեվիճակ: male stante, Malestante. Ձգաստ: տառապեալ: փոքրէ:

Stánte, հ. Ցնծ, զիրկի: սակաւ: non molto stante partorì. ոչ յոյժ բազմից՝ յոյժ սակաւուց ծնաւ: stante alcuno intervallo. յոյժ սակաւուց: Stante che. Վասն զի որովհետև, վ զի, քանզի, վէրէ, ընդ:

Stantío, ía. Հին, անհնարիմ (հագ, ձիու) ս. քարշիծու: պայտի: անիպետան:

Stantúffo. Կիսնաձող: կամ մխոց: Խառնարան ծերբերը:

Stánza. Վիճակ, խուց: օթա: իջևան, վանք: բնակարան, կայան: ճիգեան, օթափ: անկի զօրաց հեծեալ, դադարք զօրաց: գերէս: բնակութի, կամ ուրեք: Stanza nuova. նոր ազի, տան տապիկ: Նրբ. աւերակ: Վ. գաղանիք

ի ինգիքեր փխի: բիմա: a stanza d' uno. ի ինգոյ, կամ յոտանաւոր ոտից: con grande —. անհս Instantemente. In questa —. Ցայսմ պահու, ի սմին ժամանակի: պահ պահուն:

Stanzétta. Փոքր սենեակ, խցիկ:

Stansiáre, ն. Կացեալ, դադարիլ, տատնկանալ, վճռել: պատրաստ: հաստատիլ, գտանել, կարծել: դանդ կիմիլ: գիտակցիլ: գիտել: փօխ: ես և — ársi, յ. Բնակիլ, կալ: փոքրանալ, ատին օխալ:

Stansiáto, ta. Կացեալ, նստ բնակեալ ոտիք ի վերայ:

Stansiétta, Stansíno. Փոքր սենեակ, խուցիկ: փխրնիկ օթա:

Stanziuúccio, Stanziuóla, Stanzolína. Փոքրագոյն, անճկագոյն սենեակ:

Stanzóne, ար. Մեծ սենեակ:

Stapéde, ս. Ապայանգակ (փոքր ոտից ինչ ապիկան:)

Stáre, յ. Կալ (տիքը:) փոքրանալ: կալ կանգնուն: յոտին. կալ կանգնիլ: այսփ ինչ փոքրանալ: կապարանալ, հաստատուիլ. հիմնիլ: quì sta il punto. յայսմ կ զմոռանալ ըստ ինձ: Ջ կանգնիլ, լինել զնան զնալ, կալ ի գերս ինչ: զ. և յ. Բնակիլ, կամ լինել ոտիք, հաստ ապրանիլ: ատին օխալ, օխանալ: և. և յ. Ցաւիլ, ձեռ, կամ գիրոյ առնել ոտիք: գոհանալ: և. և յ. Զանգրանալ, կասկիլ: հիասթափել: գիրանալ կիմիլ, վերի փոքրանալ: Եմ, եմ: օխալ: se così sta, come voi dite. եթէ այդպէս իցէ՝ ոնց պատրաստ standa le cóse così. որովհետև այդպէս է: come stanno le fáccende? ոնց իցեն իրքն: Sta bene, լաւ է լերքոյք: sta tu. այնի այլի յիտոն կաց: State. կ եք: come state voi? ոնց, գիտցիք կեաց, ոնց եք: նահաց ոչ փիֆիկիկ նահաց: star bene, կամ male. լինել առանց, կամ խօշ, անգործ, կամ անգործ եւ լինել: կեաց չգաստ: կեաց

վարվել : Stare, լինել, գտնվիլ, կալ, մնալ, հանգստանալ, դադրիլ : stare, կալ հաստատուն : Stare. լինել : ol" staudo pochi giorni, fece. յիսուն տեղ տարաբաղդ տարար : Գնացի : egli è stato a caccia. գնաց յորս : Լինել, գտնվիլ, տարաբաղդիլ : պարտական : Կարժել : պիդիկ : questo mi sta quattro ghi in quattro fiorini. այս տարժի լինի չորս Ֆիորինի : Stare : Edo sta per mangiare. Նստաւ ճաշանակի : stare fermo. լինել կամ կալ հաստատուն : stare ammalato. լինել հիւանդ : io sto ad ascoltare. ես լսեմ : stare a dormire. ննջել, կալ անդորձ : stare a sedere. նստիլ : io sto a vedere, se . . . տեսից՝ թէ . կամ մնամ տեսանելու թէ : sto a dire. իշխեմ ասել : sto per cadere. մեռնիմ եմ յանկանիլ, անկանելոց եմ : io sto per andare. գնալոց եմ, գնալ ուզեմ : հանգչելոյ է իմ գնալ : è stato per morire. մեռաք մի ես ասեն : questa casa stà per cascare. այս տունը խարխլելոյ է : stare in sul comprare. լինել մեռնի՝ ի գնել գնել : star io sulla caccia. սիրել որս, գնալ որսի անել որսորդել : star leggendo. կարդալու : io sto scriveado. գրեմ : stare facendo. առնել, լինել՝ ի կատարելոյ գործոյն : Starsi, յիշեալ առնել : նստանիլ : ոչ գործել չառնել : կալ գտնալի : (ես այսպէս ասի եմ Stare.) նստիլ, տալ պատճառ : լռել, չուտ կալ, ոչ խօսել : տուն պահել, մնալ՝ ի տնին վրայ :

Stare accorto, եմ . զգաստ առնել, զգաստանալ : stare a banco. նստիլ յասեղին, կալ՝ ի բեմին : ես՝ լինել սեղանաւոր : bene. յարմարիլ, վայել է, պատշաճ է : ես՝ յարմարիլ, վայելչանալ (զգեստոյց :) ես գտնիմ : ես՝ իրաւունք ունիմ ասել, առժամանակ լինել, խնդրագործ ո՞ : ես՝ լինել առաջ, քաշուած, բաւականանալ, բաւարկելիք : հոյ, ֆաղ օգուտ : bene con uno. լինել սէրնդիր, հաճոյ : bene sta. ա՛ հէգ նախան . այո, և կարի խիզ քաջ . բարւոք է : bene stia, bene possa star, (il tale.) ողջ լեցի, կեցցէ, կեցցէ՛ն յաւիտեան : a cavallo. հեծանել, ձիավար : ես՝ լինել վերջացեալ, յաւարտուած : a cena. ընթրել : a checchessia. ուշ անել : a colazione. առնել նախաճաշկի : con altri. ծառայել, սէրնդիր, կալ՝ ի ծառայել ուրուք : in concetto. հաստատել (ընչ. բանի) sta a conto di lui. նմի մեղ է, նմի անկանի : contro. ընդդէմ կալ, պահանջատէր կալնի անել : a detta, a detto. զի լսանել սէրնդիր : della detta. երեսաբանել, ապտակահարել : diétro a checchessia. հետամուտ լինել ի վերջ, գնալ երթալ : státi con Dio. երթի ողջունելոյ գնալ խաղաղութեամբ, մնալ ողջունել : stare a dovere. ի չափս՝ զուսպ անել զանձն : e' mi sta il dovere. ի դէպ է ինձ այն, յիրաւի պատահեաց լինէ այն : fare stare uno. առնել ոք գործ ինչ (գործակատար) : ես՝ յանձն կացուցանել զոք : ի չափս անել զոք, ընկենել : fresco, կիս bene. ա՛ հէգ նախան . վհատիլ : տխուր անել : fresco, սրտիկ, յուսահատել : a fronte, կալ հանդէպ : ես՝ սիրել, սէրնդիր : ես՝ սէրնդիր : alla fronte. լինել զօրագլուխ, պատրաստութեան : lasciare stare. գործարկել, յառնել, կալանք : lasciare stare checchessia. Հոգալ զոք յանգորոյն, ոչ նեղել : larciare stare. Հոգալ, ոչ վհատեալ, ոչ չարժել : piéno di lasciami stare. լի ձանձրութեամբ, վհատիլ՝ աչքաթողութեամբ : ma sta. բայց մի՛ս գիր զգուշանիմ, լռելյ անց կենիմ, անտես, վայել մի : ma sta, ch' io l' ho trovato. բայց ես գտի զնա,

Digitized by Google

ma sta a vedere, che. բայց սակայն՝ Թէ . բայց միայն սակասանել՝ Թէ : alla messa. սակասանել պատարագի : stáre, կի՛ stársi di mezzo. մէջ հանաձգուիլ՝ ի կողմն մնալ, չմանել գիտցին ուրուք : եւ՝ միջնորդել : in sulla negativa. պատճառ չունենալ : a paragone. մէջ սակայն առալ . ոչինչ ընծայ եղեալ : da se, per կի՛ di per se. կենալ առանձինն յառանձնանալ : stare per se . մէջ յարկել՝ ի կողմն մնալ, մէջ ուսուիք լինել կուսակից : in se. լինել միայնակ, կամ առանձինն , յառանձնանալ : in se, in cervello. մէջ ընթերել : եւ՝ կամ ամփոփ : in se. կամ զգոյշ, աչալուրջ. զգուշանալ առանձին : alla sentenza , կի՛ starsene a uno. յանձն լինել յոյր , ի կամս հանձնառել ուրուք . անսալ խորհրդոց ուրուք :sopra d'alcuno. յանձն լինել յոյր : sopra se. լինել՝ ի վերասիտ : sopra se , sopra di se. կամ կանգնուն , յոտն կամ, մէջ յինեալ ելնել : volere stare di sopra. կամիլ առաւելուլ, յոտն կամ գալ : sotto la parola. վստահանալ ընծայն : ընդ խոստումնա : a, կի՛ sulle spese. կենալ ծախուց ի՛ հատուն այլոց, քանի՛ ծախուց կենալ ստասգոյ տան իւրոյ: per le spese. ծառայել անվարձ միայն ընդ ապահին : in sul fare. լինել միտ՛ի գործել : a, կի՛ in uno, per uno. լինել ընդ միասին՝ ի միում ուրուք, կի՛ ընդ իշխանու ընդ ուրուք : sta a te , a me , a voi. քո է , իմ է , ձեր է : a me sta. ինձ հասանէ, ինձ անկ է : ալեա գիւ : a voi sta. գու գիտասս , ի քո միում է, կամք քո են : a te sta il trovar modo. քո է գտանել զկերնասս : non ista a me d' andare. չէ՝ ի միում խնամ գնալ : per me non istarà , che la cosa non si faccia. ես ոչինչ պատճառ առնեմ կատարելոյն իրին :

Stáre, ս. կալն , մնալն , բնա-

կութի : փարթամ :

Stárna. Սղգ թռչ գորշ և բազմահոգ կերպարանս :

Starnoncíno , Starnóne , տր. Starnótto. Ձագ Starna ի. գիրք ի՛ Starna.

Starnutáre, –tíre, ր. փռնգալ գիտնալ : անփոքրմամ :

Starnutatório , Starnutíglia. փռնգացուցանիչ գիշ : անփոքրացնէ :

Starnúto , Starnutaménto , Starnutazióne. փռնգիւն , փռնգիւն գիտ : անփոքրութ :

Staróste. Ծերախոտոր լինել ազգաց

Starostía . Ծերախոտորութ ի՛ լինել ազգաց :

Staséra. Ցայսմ երեկոյի : պատ ոփ :

Statário. Տեղակայ (գինուորք:)

Státe, ի. Վիճակ : էակ : di state, ած. յատնորպայնի, ամենայնին : էական

Statére, ս. Կաշառք :

Stática. Կշռատուն :

Statísta, ս. Վարհամանակալ կի՛ քաղաքավար , աշխարհավար . (պատշաճական վարիչ գործատուն Թէ սահմանաց երկրին :)

Statística, գ. Վարհամանագրութի, սահմանագիտութի :

Statístico, ca , ած. Վարհամանատեղի, կաղուած , քաղաքավարական , աշխարհավարական :

Státo, գ. Վիճակ, հանգամանք, չափ , չափ անձին . սահման, պայման : հալ: սահմանակ , պատկեր , տատգրութի : կերպ , իշխանութի: ծիք խիզախ , ժամ է : del corpo. վիճակ , սահմանութի մարմնոյ : բնական ինչ : in buóno stato di salute. քաջառողջ մարմնով : méttersi in istato di difendersi. կարգ կալ կի՛ պահել զանձին : non sono in istato di fare quéste spese. չեմ ձեռնհաս սահմանել զայգ ծախս : persone di — . ազգ իշխանաւորք , սահմանք, սահմանակից: stato della febbre. սահմանակցին պահ կնճռման : Տէրութի, պահպան-

Digitized by Google

սահման : Մինչ-եւ-որ, փակչելի, էջա-
լեր: Stato maggióre. Պայազատու-
թեան բանակին: affari di —. գործառնու-
թիք սերուած, պետու-
հան իրողութիք : ոմմանբի փակչելի :
Státo. կառավարութի (ժողովրդ-
կեան :) stato monárchico, եւն. միապետական կառավարութի: Stati. կարգք. (քր ազնուականաց, եկեղեցականաց, եւ քաղաքացւոց:) Ministro di —. Պաշտօնեայ պե-
տուն : un uómo di basso —. տու-
կական ոք, ընչաքաղց պաշտօնեայ ապան:
Státo, ta, ածա. եղեալ, լեալ: օգնա-
ղ: Տես Stare.
Statóder, ա. կուսակալ, կողմ-
նակալ (պահնորդաց:)
Státua. Արձան, անդրի: նո-
նաւգնած տարբեր :
Statuáccia. Անհեգնագ արձան:
Statuária. Արձանագործութի: օգնաճարտար, փակչեցիկ :
Statuário. Արձանագործ, անդ-
րիագործ, արձանահաճոյ: օգնաճար, փակչեցիկ :
Statuétta, –tuína. Փոքր արձան
Statuíre, ն. Վճռել, հաստատել, հարկել, որոշել, սահմանել, օրինադրել: գործադրել: նկատել, նկատի ընդունել, փանաձ պաշտպանել :
Statuíto, ta. Վճռեալ, եւն:
Statúra. Հասակ: պոյ: դիրք (մարմնոյ:) երկայնութի, բարձրութի:
Statutário. Օրինագիր մանաւանդ քաղաքի, կամ երկրի: Ընդհանուր անկեալ պահպանութեամբ մանաւանդ օրինաց :
Statúto. Օրինք մեսնաւանդ երկրի, քաղաքական օրինք: սահմանք, օրինք: գանձան :
Stáza. Մի լիաձայի. (գործի ի գտանել զձայի ընդունակութեան տա-
հարին եւն:) Ձայի, կամ ընդունա-
կութի ներս :
Stazáre, ն. Ձայիել զընդունա-
կութի ներս :
Stazatóre, ա. Վճռաձայի. (ձա-
յիօղ ընդունակութեան ներս :)
Stazatúra. Վճռաձայիութի :
Stazionále, ածա. Ի յայրելական (եկեղեցի :)
Stazionário, ia. Որ զկայ առ-
նու ի չտրտմանել : գադափական (մնդրպակ :)
Stazióne. Թեմակարան, քնա-
կութի-մի-եւ-նոյնացեալ եկեղեցեաց իւրոց ըստ կարգադրութեան Պատմեն ի չտեսիլ զնեւորդութիւն: Յանախացութի: գադափարեալ. (ընթացից մոդրա-
կաց :)
Stazzonáre, ն. Ձեռնահարիլ, անխափար չօշափիլ: կօշկնկուտ, եղ-
կուտ :
Steatíte. Հող մի ճարպատար որ կիսրիլի սեղ գործաւ :
Steatocéle. Ընդ մի ճիշտանա-
կաւ, ուռացեալ պարկի ամորձեաց:
Steatóma, պր. Յուռացեալ մի ճարպանմանի հիւթոմբք :
Stécca. Փոքրկիկ ատեանակ: նո-
պատկէ : շերտ փայտի : օգնան գոր-
ծաւ՝ երթալոյ: գործի ծակերոյ ըստ
նաւելթս, եւն: Stecche. Երկաք
ատկերաց պատկերելոյ: եւ՝ գլխաւոր
շերտք հովանոցին :
Steccadénti, ա. Տ. Stuzzica-
denti.
Steccáre, Steccátáre, ն. Ձեռ
հարկանել շուրջանակի, պատանել
արկանել: փեօրի նման գաղտի կոր-
ման, ուրիշ երփնատ :
Steccáta. Պատանէ ի ցցից, պա-
տուար զօրաց, պատանշանակ : պ-
նատփօղ, ուրիշ :
Steccáto, գ. Ցոյն է: ցանկ, պատատար : պատարիզ պատանշա-
կութի : հիմարիւ ուչգան :
Steccáto, ta. Պատանեալ ցցեաք, պատանշանակեալ :
Stecchétto. Երգաւորիկ եւ պար-
ծայր, շիւղ : ընօփ, փիւրի ընօփ :
stare a —. կեալ ուշադիր, ձգգե-
լով, ուսուել ձգգիւ :
Stécco. Փուշ ի վր ընոյ անկոց, շիւղ ի վր ոստոց անկոց : ուրիշն, ընօփ : շիւղ պատճառաց փիւրի ընօփ:

Digitized by Google

Տ. Stuzzicadenti.

Stecconáto. Պատանդ, պատանդ շարժուկ : պեղեկն , խոցանիւթ :

Steccóne, ա. Ցից : փայտէփ :

Steganografía. Խորհրդագրութիւն, գաղտնագրութիւն : կիւղն Եաւէ :

Stélla. Աստղ : Էջերէզ : Ճանապարհորդիչ, խորհրդանշան, նշան : աստղ ճակատին ձիոյ : stella cadente. աստղ : ընկնող, սիրուէի աիէզ : andar alle stelle. գինիէ ի վեր, ամենաթանգ ի բարձրութիւն :

Stellánte , ած. Աստեղազարդ , աստղալից : Էջերէզեզ : աստեղազարդեալ : Էջերէզ ինչի նմանութիւն :

Stelláre, ած. Աստեղանման :

Stellária, ած, ի. Աստղանիշ. (աստղի նման, և բոյս, և տունկ :)

Stelláto , ած. Աստեղազարդ , աստղալից : Էջերէզեզ : stellato , stellato in fronte, ած. աստեղանիշ ի ճակատին :

Stellétta. Փոքր աստղ , աստղանիշ :

Stellífero , ած. Աստեղակիր , աստղալից : Էջերէզեզ :

Stellióne, ա. կոմիտ : էնկէր :

Stellúzza . Աստղիկ , աստղ փոքրիկ :

Stélo. Ցօղուն ծառի կամ խոտոց : ոսի , կէօփ : առանդեր .

Stémma, ա. Կնիք ազգատոհմի, նշան տան : տլտիկ :

Stemperaménto, Stemperatézza , Stemperatúra . Լուծուածին : ցոփուած , անուռուցումն :

Stemperánza. Աչքառութիւն, ցոփութիւն, գեղեցկութիւն խիստ, չափաւորութեան օգտակաւոր պօղ, նուռնուդ :

Stemperáre, ն. Հեղուկել, թեղչ, լուծանել, թեղչ հեղուկ : էրիմիդ : ապականել (գետնոտուած մարգոյն.) աղաղտոտել, աղտոտանել : պօղմոփ : բուռնալ գինոյ (երկաթոյն :) պէտիրին առոյտնոս տլմոփ : — ársi , ի. Աչառականել, եղծանել, լուծանել : պօղաւոփ :

Stemperataménte. Աղտոտօրէն : գաղտնաբար : անչափ , յանդգնաբար : իմիրաթ :

Stemperáto, ta. Լուծեալ, հալեալ : էրիմիդեզ : ապականեալ, խանգաղտոտեալ : պօղաւոփեալ : անճոռնի , անճոռնաձեւ (ի ցանկուէ :) չէհվէրէն : անչափ . աղտոտապատում : օրանօրէն (հոտ լուսաշաւիղի (քնարհ.) հոտ լուսնկայեալ (լոյս քնարհի) փիսվէնոխէզ : անբարեխառնի՝ ընտրութեամբ (օդ.) գինոյ : անուռնալ՝ անգործ (երկաթի.) ոգոյ կորուսանալ է շուք : աղտոտ կիրճ :

Stempráre. Տ. Stemperare.

Stendárdo . Դրօշ : անձոփ , պայրաք : խաչանշան : alzare lo — . Ընդունել կանգնեալ պատուագրութիւն դրօշի :

Stendardiéro. Դրօշակիր : պայրաքփոր :

Stendáre, ն. Շարժել զերծանեն, խաղացուցանել զգաստանին : օրփոյա գալարբոփ :

Ստéndere, ն. Զգալ, տարածել, երկարել, պարզել : ապրիլ : ձգմոփ, էայմոփ, կերկիդ, կերկիդ : Ստéndersi, յ. Զգալ, տարածիլ, եմ : ապրիլմոփ, էայլմոփ : եա՛ ձգիլ, ժամանել : էկիդիդ : ընդհատանիլ : էայմոփ : հատչիլ : լալ օլմոփ : ն. Ջարդանալ : վասի է՛՛, համար է՛՛ : ծառալել, ջանալ : հատչիլ : Թուլացուցանել : կէվէնէրիդ : տալ փութալ (գնդապետին :) l' arco. տարածանել զգաստին : il campo : պարզել, կամ զերծուլ պատանին : oltre le mani. կարկառել գնդաս : per quánto le mie forze si stenderánno. ըստ իմոյ կարի , իմովհետեւ, ըստ ձեռնհասս գործոյ իմ : uno in terra. գցել ոմն ի գետին, տապալանել, տապալաստոս տալ : էրգմոփ , էկէր վարմոփ :

Stendiménto. Զգալութիւն, տարածութիւն :

Stenditójo. Զգալուն : պէրէնէ : էկէր :

Stenditóre , ա. Զգաւոփ, տարածօղ :

Stenebráre, ն. փոտոտուել, դեղա-ւար, լուսատրել: այբբենարան ե'':

Stensióne. Ձգուածք, տարած-ծուածք:

Stentaménto. Տե՛ս Stento.

Stentáre, ը կարօտիլ հարկա-տարեան, սիկտս ունել, տառապիլ ջքաւարուքի: եհպանձուիլ ընդդէմ: հրմել, վշտանալ: – a vivere. կեանք կարօտութի: – a far qualche cosa. գժուարանալ գործել: զբ ընդդէմ: Ախտաս առնել, յամրցուցանել: si stenta molto di grano quést' anno. նուազուած է յոյժ ցորենոյ յայս աւտ:

Stentataménte. Դժուարաբար, տա տանեան տանիւ: ինանձինս:

Stentáto, ta. Դժուարահաւ, հրմած գժուարուքի քաղցած: գըժուարաւար ստեղծեալ: գործեալ աշ խատութի քաղցեալ տրտնգալա(ձմ:) զբրտիւ:

Stentatúra. Ստեղծուած (փո-քրագրական գծից, եւն:)

Sténto. Տառապանք, վիշտ, աղէտ, անձկութի, նեղութի, տուգ նապ: պէս, ընդդէմ: ձանձ բոյի: պէտրուքի: ho grande stento a créderlo. գժուարիւր յոյժ հաւատալ նմի: a stento, a malo stento a grande stento, մ. գժուա բրաւ, հազիւ, ուր ուրեմն, բազմ աշխատութի: ինձ խուն, ինձ պէս: յաւդ, յոյզիկ: ինձ, եսիմա եսիմա: eréscere, venire a –. յաւդ ստեղծ: ինձ հասլ օլմա: stare a –. տառապանիլ:

Stenuáre, ն. ծխրել: հրրալ-ինա: նուազեցուցանել: – ársi, յ. ծխրիլ: հրրալնինա:

Stenuatívo, va. ծխրիչ:

Stenuáto, ta. Վատեալ, նիհար, ծխրեալ: պապան:

Stenuazióne. Վատուն, սիկա բութի: պապանըսա:

Stérco. Աղբ, քաիւղ, կուսպօղ:

Stercoráceo, ea. Աղբային:

Stercorário, ia. Սեդիա stercorária. Աթոռ (կամ սիկտս կարեաց տրամայեալ:)

Stercoraziône. Աղբեսարկում ընդդէմ: ինարէնեն:

Stereometría. Հաստատաչափութի, կամ մարդիսատեսութի:

Stereótipo. Հաստատատիպ:

Stérile, հ. Ամուլ, անպտուղ, անբերրի: գրբծ, հասլըբծ:

Sterilézza, Sterilità. Ամլութի, անպտղութի: գրբծութի, հասլըբուքի:

Sterilíre, ն. Ամլել, անպտուղ առնել: գրբծ, հասլըբ ընդդէմ: ը Խմել ամուլ, անբերր:

Sterilméntе. Ամլութ, անպտղութ: ի նանիք, յանիօգուտս:

Sterlíno. Սթերլինս. (գահեկանն ինչ Անգլիոյ:)

Sterminaménto. Ջնջումն, յատուածումն:

Sterminăre, ն. Բնաջինջ ան հետ առնել, սպառապատ կործան նել: էօղ ընդդէմ, ընդդէմն ընդմա: ի բաց վանել, մերժել: գօմա:

Sterminataménte. Աչքսաւ, կարի խիս: գաղէն:

Sterminatézza. Աչքսաւ մեծութի, անչափութի:

Sterminăto, ta. Աչքսաւ, տա րատպայմանն, մեծ յոյժ: օրանըզ, էէ պէօյիւգ:

Sterminatóre, ա. – trice, էգ քանդիչ, եզծիչ: եզծչեալ: տա տաւիչ:

Sterminazióne, Sterminio. Տա պալումն, հիմնայատակ քանդու մըն, կործանումն: եզծչ: stermínio d' uómini. տպատապա տատաւիւն, բնաջինջ կոտորած: գեղէն:

Stérno. Թոկր կրծոց:

Sternúto. Տե՛ս Starnuto.

Sterpáme, ա. Բազմութի շա ռաւիղաց, շատաւիղք:

Sterpaménto. Խրտումն:

Sterpáre, ն. Խրել ապմաստղբ, քանցել: ընդդէմ գօմա: կոր զել, հանել:

Digitized by Google

Stérpo. Ճատատիլ. (բառատնակ ընձիւգանալ յատկապէս ծառոյ չորացեալ, և կամ բառատնալ՝ի կտրտանէ հատնելոյ ծառոյ:) ՓԻՓԱՆ:

Sterpóso, sa. Մաշառատախտ:

Sterraménto. Քրտումն:

Sterráre, ն. Պնդել զերկիր, բրել: գաւխատ:

Sterráto, ta, ած. Պնդեալ, բրեալ: գ. փառ, բրեալ առեալ: լատինաբար: առեալ, կամ փոխադրեալ անյատակ: գալ փորբ ընդ օդափ:

Stertóre, ս. Խռխռանք:

Sterzáre, ն. Բռաժանել յերեսս ի պէտս:

Stesaménte, Stéso, ած. Լինդատուածակ, Ճախադէպիա, Ընդհարաբար: Նկատ ալ խոսքէ:

Stéso, sa. Զգառեալ, տապատածեալ, ձգեալ: Ներքնապէս, Խոյնդրէս: Ներկար, երկարատարածեալ: ոպրան:

Stessaménte. Նմանապէս: ժառանգիապէ, ոեղանիփ:

Stéssere, ն. Քակել զհաստատեալն: ոչնչացուցանել:

Stessíssimo, ma. Նոյն ինքն, նոյն ինքեան: քառն ինքն: ասալ ոեղափ:

Stésso, sa. Նոյն, ինքն: ոլ, ոեղափ:

Stía. Մեծ վանդակ հաստատ, վանդակաձայատ հաստանոց: ոչնչացուցանել գաճէս: գատատեղ:

Stiacciáta. Կարկանդակ, ալրալակինգ: պօղաչա:

Stiacciatína. Մանր ալրակինգք՝ի վանդակի զհաստատգաճէսէ գօսա

Stiáre, ն. Փակել, կիս ապատարել՝ի վանդակի զհաստատգաճէսէ գօսա

Stiátta, ևն. Տ. Schiátta, ևն.

Stibiáto, ta Ածանեանաներան, կիս ծարդրեալ:

Stíbio. Ծարդր, ծարիր, անչանեան, յատնագար. (հանք ինչ.) alt. Antimone. բառնչգի ինաչը:

Stidionáta. Ճամիսուր մի մսոյ: պիր վիչ ոեղապ:

Stidióne, ա. Schidióne. Ճամիսուր: վիչ:

Stidioniéro, ra. Ճամիսրատար, պինեալ ճամիսրատ: վիչվի:

Stígio, ia. Ածանգանան, կամ գժոխային: ácqua stígia. ժանգգալ ոեղ: ոեղապ:

Stígnere, Stíngere, ն. Հանել զնեղկին՝ զդժոյնն, գուռնաճատ առնել: պօյալ՝ ընկնիլ ընգարձակ: յ. ընկանել գուռնոյն, գուռնաճատ լինել: ընկնիլ ընգիմակ, ածգամ: Ընկնիլ: ընկնանիլ:

Stile, ար. Կատարեալ, կամ անսպառեալ գրիչ: գուրբան գրչիմ: սլաք, կամ երկաթեայ գրիչ: գնդիր գաչիմ սլաք, ատածգոյ երկաթեայ: ընչ: – d'un quadrante. սլաքիմ ցուցական քառատրկին: Stile. Ատածգոյ չիաչն՝ որով ատոյգ քրնեան առնեն՝ ցուցանեն զատատն: Ոչ գրատ: տճ, եղանակ: վիճակ: գրնատգ, ընծեալգ, ատվորած, քառք: ափքի, խապիկի, հնդկով:

Stilettáre, ն. Հատրկանել ընշատիւ, խոցել սլաքաւ: ընչ իւն վատգամ:

Stilettáta. Հատուած ընշատի, վէրք սլաքի: ընչ ենատգ:

Stilétto. Ընշատ, սլաք: խոչ ոեղ ընչ ինչ. խոչ օդագնաց ընչ. հանչ: փոքրիկ գրիչ (ատծանիկ. ևն.) գաչիմ: սլաքատիւ գատծի ինչ վատգատգոյ:

Stilíta, ա. Ակնանակաց:

Stílla. կաթի, կաթլակ, չիրի: պամչա: a stilla a stilla, հ. չիրի առ չիրի: պամչա պամչա:

Stilláre, ն. կաթիեցուցանել, ծորեցուցանել: պամչանգամ: Ծորել (ց.քառհան գործեալ, կիս ապատգ:) խոպիպկին ընգարձամ: հեգուբ հատնել ը կաթիել, ծորել: պամչամ: del caldo. ը քրնան մնատնել՝ի ատատգ: ը. Ջատ, ատատրիլ: սխոչիպամ: անձրևել ցօդատին: ենաչմատ սերմամ: stillarsi il cervello. ատանջել զմիտս իւր:

Stilláto, ta, ած. Ճատրեալ:

Digitized by Google

Stillatóre, ա. ֆիտրիչ:

Stillazióne, Stillaménto. ֆիտրումն: ծորումն, հեղումն:

Stillicídio. Docciatúra. Ա-որ գումն (սխաւոացիլ մնասանց մնալ նոց.) կաթոտածոպիլ:

Stílo. Տե՛ս Stile. շեշտ, սլաք. (կարճ զէն ինչ վնասիչ:) ընչ բան զրուկ կշռոտգին: գանիար գօլա:

Stima. Հաւատարումն, կարծիք, մեծ հաւանութեան, վարկ. յարգ: գնան, իւիւպար, բաղդէի: ésser in grandíssima — ։ լինիլ մեծատուս՝ ի յարգի յոյժ: իւիւպար պատուած: tenere, avere in istima, fare stima. մեծ հաւատրիլ, ատ. պատուոտ կանա ունիլ: գոյիլիկ իւսիւած: di niúna stima. անարգ, անհաւատ բան: իւիւպարելը: fare stima. կարծիլ, հաւատալ: գնան էիմիի: stima. գին, ժամիք իրաց: պահա, իւահին: fare la — . գին հատանիլ: պահա գնալի, իւահին էիմիի:

Stimábile, հ. Ա-ժանարգատի, մեծարու, արգոյ, գովելի: բաղ պէիւի, իւիւպարը:

Stimáre, ը. Հաւատրիլ, վարկած նիլ, գատիլ, կարծիլ: սանձած, իւսիւած: cheechessía. մեծ՝ արգոյ հաւատրիլ: իւիւպարի ալճած: una cosa, un podere. գին հատանիլ իրաց ինչ՝ կալուածոց, արժիքցու ցանիլ: իւահին էիմիի, պահա գնալի: — ársi, ֆ. Ա-ճած հաւատրիլ յայլոց: իւիւպարած ե՛: գանձիւ ատ. պատուոտ ունիլ: գնալի իւսիւած: farsi stimare. արգոյ ընծայիլ գանձիւ:

Stimatíssimo, ma. Ա-ճատարգոյ, յարգոյատատիս, մեծատուս: բաղդէիւի:

Stimatíva, գ. Կարծոզական, գատումն մնալոց, երևակայութիւն: la virtù — . ած. կարծոզական կա րողութիւն:

Stimatizzáto, ta. Սպիտատ:

Stimatóre, ա. Հաւատրող, արժէցուցիչ: Հանապէօղ, փորձ:

Stímmate, Stímate. Սպիտ հինգ վիրաց քի: վէրք, սպի: նատ նէ գանը, պէրն: գիր կատեալ: նիչան:

Stimolánte. խթանիչ, գրգռօղ:

Stimoláre, ն. խթանել: փորձել: խթել: գրգռել, հրապուրել, գրգռիլ: գընապրհատ, փքիի վէրմէ:

Stimolatívo, va. Գրգռողական, գրգռիչ:

Stimolatóre, ա. — trice, ի. խըթանիչ: փնօրինաճու: գրգռիչ, հրապուրիչ:

Stimolazióne. Գրգռումն, գրգռգիտ, գրգռումն: փնօրինել:

Stímolo. խթան: փնօրինու: գրգիտ, հրապոյրը: ատատապանք, վիշտ:

Stincáta, Stincatúra. Հարատածի արտանի տանիչ:

Stínco. Պակը արտանիչ, կամ ոտքը: ինձիւ: արտանիչ: պահած: ատատ չակոտնի արտանիչ:

Stínto, ta, ած. Գատնաճատի, գտնատատել: պօղարտը: չնչնել: սպատնել:

Stípa. Հատել ոտաք, յօտաք ծառոց, խոխոջ, կրկոտաք: լաւը լըբիը: ցանկ: լաւբան էէրպէ:

Stipendiáre, ն. ֆիտշակել, տալ կամ վճարել գիտուակ: էօլէօֆէ վ՛:

Stipendiário, Stipendiáto, ta. ֆիտշակատար, որ առնու զտճիկ, թաշակել: էօլէօֆէլի:

Stipéndio. ֆիտշակ, ոճիկ: ինչին, էօլէօֆէ:

Stipettájo. Ա-կիղատարծ: սանդըճ:

Stipétto. Տատանակ, փոքրիկ արկղ: սանդըճ:

Stípite, ա. բուն ծառոց, արմատ անա, գնխիւ: ծգօտ, ոճ (բաւատոց) ոտ: ցեղ: գաղըփ: արմ, կամ արմատ ազգատատհմին:

Stípito, te, ա. Դրանդիք: ոօյա,

Stípo. Ա-կիղ ինչ, կամ տատատ նակ: սանդըճ: լէփիճ:

Stipuláute, հ. Դատնդատիր:

Stipuláre, հ. Դատնն գնել,

Digitized by Google

(հպարտանալ և պատրաստվիլ մարտի) պատրաստութիւն տեսնել: գովչ. նիմիդ:

Stipulazióne. Պայման կնքել հպարտանալ և պատրաստվիլ մարտի: գովչ: պատրաստութիւն տեսնելն:

Stiracchiábile, ած. Ձգող հեշտ և մեկնելի բառեր:

Stiracchiaménto. Խնամատարութիւն երկար. խնամատարելի, ծեծքամբ բանիլը:

Stiracchiáre, բ. Պարկել խնամատարել, բանիլ մեկնելի ծեծքելի ձեւաւ ինչ: le milze. տանջանքով չքաւորացնել:

Stiracchiataménte. Խնամատարելի, անասի երկարելի:

Stiracchiatézza, – túra. Խնամատարելի, անասի կամ խարտեսական երկարելի:

Stiráre, բ. Ձգանել, քաշկրտել, երկայնել, քաշկրտելով երկարել: ներձգ. ընգմել:

Stiratúra, Stiraménto. Ձգտուածի, քաշկրտուածի: delle funi. տե Tortura.

Stirpáre, բ. Խլել արմատաքակ: ոչնչացնել գոփորմա: խլել, ընկնել, բնաջինջ առնել:

Stirpatóre. Որ խլէ արմատաքակ:

Stirpazióne. Պայմատաքակ խլելուածի, բնաջինջ բարձուածի:

Stírpe. Տես Schiátta.

Stitichería, Stitichézza, Stiticággine. Պնդուկի, կամ կապուած որովայնի: գոպղ: գնգուկի, գաղգուկի: ներներելիք:

Stiticità. Պնդուկիճ որովայնի: գոպղ: տապուկի, կծուուկի: ոչներելիք:

Stítico, գ. Պնդորովայն, գլծուտապակալիք: գոպղ օյնալ:

Stítico, ca, ած. Պնդացնել (որովայն.) պնդորովայնի: գոպղ օյնալ: fare. պնդացուցանել զոքն վայնի: գոպղ է": Պնդացուցիչ որովայնի: գոպղ ներեն: գաղ: ներներիլ: ապատ, կծծի: ներելու: ցաւ

մեղք, կամ ցաւքան, կամ անհեգնիգ (ած:) գոպղալ. պնի:

Stiticúzzo, za. Փոքր մի գնգ: ներներելի:

Stíva. Պատ: տապան ապատ: նաւատախտակ: զպճրա:

Stivaláccio. կօշիկ անհեգնիգ:

Stivaláto, ta. Ձգեցեալ կօշիկաւ, կօշկաւոր: ընկնել:

Stivále, տբ. կօշիկ: ընկնի: porsi gli stivali. ապատնել կօշիկաւ:

Stivalétto. կօշիկ փոքր: կօշիկ կիսապատնէ:

Stivalóne, ած. կօշիկ մեծ:

Stivaménto. կոտտակտիճն, կոյտ, գնդ:

Stiváre, բ. խիտ առ խիտ գնել, գիլել: եղէմպ, սղիր սղիր գօմպ, ներներիճ կիներ: una nave. գնել ըստ նաւատախտակ: ներներ զպճրա գօմպ: խիտ առ խիտ տեղիլ, կոտտակիլ: սղիրմպ, եղէմպ:

Stiváto, ta. կոտտակտալ, ևն: լի ետ տատակ, հատեալ:

Stízza. Յատուածի, բարկանալ: եօրներ: քաս, կամ բարկ ընել չանց և գայլոց: ատյատ: far venir la –. զբարկտել, ցատուցանել: գոպտոպիճ:

Stizzáre, բ. Stizzársi, յ. Յատնալ, զայրատնալ: փորձմպ:

Stizzíre, ն. Ձայրացուցանել, գատնացուցանել: փորձնել: բ. ի. – írsi, յ. տ Stizzare.

Stízzo, Stizzóne, ած. խանձոտ: եանմըլ օպտն:

Stizzosaménte. Յատնաւոր:

Stizzóso, sa. Բարկացօղ, բարկասիրտ: եօրներ: քատտուտ, կամ բարկոտ (շուն, և գայլ:) ատյատ:

Stoccáta. Հարուած քատտատյրնան սպաքի: dare una –. հարկատնել սպաքատ: ընդ իւր վարմպ: – al cuóre. մոգնիք պտակ:

Stoccheggiáre, ն. Հարկանել կամ խոցել քատտատյրնան սպաքատ ընդ իւր վարմպ: andare stoccheggiándo. պատրաստանել անձին տա-

Digitized by Google

անբուռ : զգուշանալ սենեկին :

Stócco . Սլաք , կամ տուսեր քան տասպար : փեծրի փեօղնի վրը : զարմ , ազգ , սերունդ : ազ , սինակ : ձող՝ զորով գիպեն զպարդ յարդից : արբեթ :

Stóffa . Կերպաս , գիպակ : գոտ հաղ . փնիա , փիպա :

Stógliere . Տե՛ս Storre .

Stogliménto . Բարձումն , ատումն , յարիշատակումն : գարձում ցանելն ի մեռոց :

Stója . Տ. Stuója. Սրահ առագի կենաց յարեկեաց :

Stoicaménte , ի . Ըստ մեռոց կամ գօրեն առագիկեանց :

Stoicísmo , Stoicità . Առագիկեան ազգանց կամ կարծիք :

Stóico , ca . Առագիկեան :

Stóla . Ջգեստ , պատմուճան : ևիպաս : ոտգարդ . փորտուգարդ :

Stoláto , ta . Ռուքսատոր :

Stolidaménte . Անեմուքար :

Stolidétto , ta . Փոքր մի տպուռ :

Stolidézza , – dità . Ապշուհի , խօճատմունք , անմտատեմի : պէժ ևիսք , չարքաշանք :

Stólido , da . Ապուշ , խօճատ անբան , անմիտ , յիմար : պէժ , դաղ գըն , ահմագ :

Stoltaménte . Ցիմարաբար :

Stoltézza , Stoltízia . Ցիմարութեի , անմտութ : փեւիևիսք :

Stólto , ta . Ցիմար , մտրաս : փեւիս :

Stólto , ta . Ի բաց գարձուցեալ , խոտորեցուցեալ : պէժախրիսքիս :

Stomacággine . Խառնակուտիւն առագիքաց : իւրեց պուանմասը :

Stomacále , ի . Ախորժական առագիքաց . յարմար կամ օգտակար առագիքաց : փիպէնք ճայպաւը , եարար

Stomacáre , ւ . Խառնակիլ , կամ յուզիլ առագիքաց : իւրեն պուանմաք : ն . Խառնակել զառագիքն : իւրեց պուանգրմաք : զգուեցուցանել , նեղել , նեղել : տ. Տաղտկալ . յանգրաւել : իւրենից :

Stomachévole , ի . Խառնակիչ առագիքաց : իւրեց պուանգրան : զգուեցուցիչ , նողկալի , անհամոյ : իւրենենից :

Stomáchico , ca. Շահասուր՝ զօրացուցիչ առագիքաց : փրեն փայ պաւը :

Stómaco . Առագիք , խախտացոյց : փիպ : սրտմտուհի : էօրեք : fare stómaco , venire a – . զգուեցուցանել : իւրենգրիսքիս : avere a – առագալ կալ : իւրենգիս : contra , կամ sopra – . ակամայ , բռնի : portar sopra lo – . առել զգը , գարշիլ յուսիքէ : buóno stómaco . այր շառագիկ : և՝ այր անագրպ : mal di – առագիքացաւ : փրեն պօղնանգուռաս :

Stomacóso , sa . Խառնակիչ առագիքաց , զգուեցիչ , գարշ : իւրենենից :

Stomacúzzo . Առագիք փոքր կամ տակար :

Stomático , ca . Առագիքեան :

Stonáre , ւ . Տարաձայնիլ , անհամաձայնիլ : պիտիենք ասմաք :

Stóppa . Խծուծ , քաւղ : խաթիթ :

Stopáccio , Stopácciolo . Խծուծ հրացայնից :

Stoppáre , ն . Խնուել խծծոմ : իւսպիսիթիւնէմք : խնուել : պիամաք :

Stóppia . Խոզան : անպատասան խոզանատար : անդբդ :

Stoppíno . Պատրոյգ : փիթիլ , մամ փիթիլ :

Stoppóso , sa . Խծծանման : իւսպիսիթիւնէ պէյնէր : ցանգբ , կամ անջուր (լճանման) : էնէնէնփ , առաւել (լճանի) :

Storáce . Սորաքս : պուհուտ ճէյրէմ , գարա պուհուտ :

Stórcere , ն . Գաւաթել , լծքել , ալորել : պիտիմք , պուրմաք : գարձուցանել , ջրել : պէժպիրմք : խառնել (զպատանցին :) ծնքել զանան զիմանան գրոց , վերքնել՝ ի լիեւն : ափսէնք ալմաք : քաւքել զալորն՝ զորուելն : պիտիմիսնէ օէմք , ինքսինք պիտիմք : la boc-

Digitized by Google

ca. Ծառանձանիլ զիհմն: ապրը պոր-նա կրբիլ-միք: Stórcersi, ɟ. Գա-լապիլ, ալապիլ: պի-փի-միք: stórcersi un piéde, un bráccio. ֆոսխա-ռանիլ զոռան, զքառասուկ ֆուբ: այադը գօլա պիրիմիք:

Storciméntо. Գալապառանիս, ա լապառանիս: ծիգրառանիս բառնիկ:

Stordiméntо. ա. Storditezza.

Stordíre, ն. Ապշեցուցանիլ, շաստանցուցանիլ, ապակառցանիլ: սիրտկիմիք, լաքրբրնայ: ֆէր գօրգոմնայ: լ. և – irsi, ɟ. Ապշանիլ կինանիլ, չգանալ, ապշիլ, ընդապտիս նալ, շուռ ալիլ: սիրտկիմիք, լաքնայ: ալրտկիմիք:

. Storditézza. Ապշանք, ֆոխճա-մնատիս: լաքնաբար:

Stordíto, ta. Ապշած, ապաշ, ապակուցեալ, շուռ ալեալ: լաքնած, զարգար:

Stória. Պատմութիւն: ֆաբիկ, հի-ֆեայեթ: գիպատած, ալրկած, ապա-առհասութիւն: գալա: հագնեղրգուիլ, քիրթածք, վիպասանութիւն: հիֆ-ֆեթ: ապատմականի նիկայ, կիմ քանի գաք: երկար և բազմամիկնճիուն ի-րազութ:

Storiáre, ն. Կիկալիլ զպատա-մնալ ինչ: տալ նիւթ պատմութիւն: պատմագրել:

Storiáto, ta. Կիկալած, հնի:

Storicaménte. Պատմագրաբար, պատմագրասիրօրէն:

Stórico, գ. Պատմագիր, պատա-մնագան, վիպագիր, վիպասան: ֆի-կայիկի:

Stórico, ca, ած. Պատմական, պատմագրասիրական:

Storiélla, Storiétta, Storiúza. Հասարատ պատմութիւն:

Storiógrafo. Պատմագիր, վի-պասան: ֆիկայիկի:

Storióne, ա. Ձուկին ինչ: մէջ-սին պատէրէ:

Stormeggiáre, ɟ. խոնիլ, խլրմ-լիլ, միախառնուն հատաքիլ: պէրիմ-միք: խոհիլ ի ձայն զանգակի:

Stormeggiáta. Ամբոխակ բազ-մութիւն, գումարիլ:

Stórmo. Գունդ. պատակ բազմու-զաց: խռնուած, գունդ. բազմութիւն: պէօլիւկ, պիւրիւ: ասպետ, կամ ի բազմ (ձիաշնաց) պատակ բազմի: շա-ատչիլն, կիմ ապաղակ մնալոյ: հիմ-նիկ: a stormo. գունդ գունդ, խմբովին: պիւրիւ պիւրիւ:

Storнáre, ն. Ցնծալ, ի կրկունին գարձուցանիլ: նիրի փիմիպիւրմիք: ի բաց գարձուցանիլ զքէր ի մեռաց: փիւրիւրիպին պէմիպիւրմիք: ɟ. Գառա-նալ յիւսս, ի կրկունին ընկերիլ: նիրի պէմիմիք:

Stornéllo, գ. Սպիտակ, ասպետ: ոդբրձիլ: խառաչիկ անխիւ ազազոյց: քիրլաք:

Stornéllo, la, ած. Դիմիկնա-գորշ (ձի:) գունաւ ան:

Stórno. Գարձուցանիլն զքէր ի մեռաց: Սպիտակ, ասպետ: սբրբձիլ:

Storpiaménto. Ծայրագալ առա-նիլն զանդամս:

Storpiáre, Stroppiáre, ն. Ծայ-րագալ առանիլ, կիմ խափանիլ զան-դամս: հաշմիցուցանիլ: ապական-ցնոյ: ազատաագիլ զգործս, խան-գիկիլ զգործառնիլ:

Storpiáto, Stroppiáto, ta. Հաշ-միլ, հաշմի, հաշմանագամ: ապական:

Storpiatóre, ա. Հաշմիցուցիչ:

Storpiatúra, Stroppiatúra. Ծայրագառանիս, հաշմիս: ապա-կանիլ: հաշմի գանագալը: ապրատապրատիս բառնիկ:

Stórpio, Stróppio. Սրգիկ, խոչ, ընգիլոնիս, նեղուկ: ենիկ:

Stórre, ն. ի բաց գարձուցա-նել կամ քակել, նահանջել, ի բաց առնել: նիրի փիմիպիւրմիք: ևնիրմիք:

Storsióne. Բաժ ակնկատ, ա հիրատ հարկատապահանջուկ: պոսկ, ապահան: առանձնակ, չարչապատիկ: պիտակի: storsióni di ventre. խիմիզ պատկանին: ատնձը:

Stórta. Գաղարտութիւն գարտու-թիւն, գեղտութիւն ջրոյց, ևն: Դաշտյին. (առա-

անոր կողմ։) գլուխ։ գալարափող։ անօթի գալարափող (ի ոչխաս ցքաս հանիք։)

Stortaménte. Թխիր, խառատ նման։ խրթի։

Stórto, ta. Գալարեալ, գաղտ բան։ պտրտուկ։ ծռամիտ։ թխրամիտ, թխիր։ խրթի։ չար, ապիրատ, թխիր։

Stovígli, ա, յոփ. Stoviglie, ի, յոփ. Պոռտուկք, խեղճիք խոհանի րոցին։ լանգի չօմկի։ անօթ, ա նօթք խոհանեփրոցին։ գաղ։

Stovigliájo. Բռտա վաճառող ապուռտանց։ չօմկիձի։

Stra. Ը նանիկ ինչ, որ ի յորինէն ի բառս՝ ապագայացեալ պնդանալով նոցա ունի և նանիկն Tra.

Strabalsáre, ն. Շրջկեցուցանել դէպ այլոր և անդր ընդ խաղ, ապատանդել դէպ ը կատակ. չարչրանել դէպ։ ապամ օդնակ։

Strabére, ն. Լմնել տաստիկ։ չօփ խլել։

Strabiliáre, Strabilíre, է. և ի. Յապուշ կրթիլ, հիանալ։ չար նալ, չարչրմփ։

Strabismo, Շլութիւն, շլուհ աչացց։ չաչխիփ։

Straboccaménto. Գահավիժ անկումն։ անչափուն։

Straboccánte, ո. Անչափ, ա նէլորդ։ խճբան։

Straboccáre, է. և ի. Յորդել, դեղանիլ։ խափ։ գահավիժ ըմբլիլ՝ անկանիլ։ ինչեր մէջէր օլմակ։ ընկղմիլ (ի խորս իրաց։)

Straboccataménte, ի. Անչափ, իսոիւ, մեծամտիւս։ գայլէն։ տապգնաւաս։ հարպիտ։

Straboccáto, ta. Անչափ, յորդեղեալ։ գայլի։ խափ։ անխորհուրդ, գահավիժ, շլացա, յանդգնաբար։ փքեալ։ փխաիսի։

Straboccheválo, ո. Անչափ, մեծ յոյժ, անասնի։ օրանոցի, խճբան, պոռնկաբար։ գահավիժ, անպատշաճ։ տալտրամբա։

Strabocchevolméntе. Անխորհուրդ յանդգնութիւն։ անխորհրդաբար։ փիսիսխիչի իւր։ անչափ, անասնի, բռնաբար։ խճբան, պոռնկաբար ըստ։

Straccále, ա. Աղբկերտական գրատուփ։ կեօչա պողք։

Straccaménto. Խոնչքումն, վատ ասելումն։ եօրինանօթ։

Straccáre, է. –ársi, յ. Խոնչել, վատաբանել։ եօրինալմփ։ ն. Վատասակեցուցանել։ եօրինչիմփ։ ձանձրացուցանել։ պէզար կիմէ։

Straccárico, ca. Բեռնատար, բեռալ յոյժ։

Stracchézza. Վատասակումն, ապատասան։ եօրինանօթ։ ձանձրոյժ։

Stracchíccio, ia. Փոքր մի խոնչ։

Stracciafóglio. Օրագրուճի կամ տոմարակ վաճառականաց։ փչ քիւնէր։

Stracciaménto. Պատառումն։ եըրիըլ։ կտրծանումն, ատրումն։

Stracciáre, ն. Պատառել, խզել։ եըրիմփ։ էրմփ։ կեղդեքիլ։ խոր տակիլ։ չատրիլ։ գըրմփ։ ապատակ տալ։

Stracciáto, ta. Պատառեալ, խզեալ։ եըրիըմըշ։ նόmo. որ զգեցեալ է պատատատատուն։ եըրիըմ էպոպուշ։ nave. խորտակեալ նաւ։ փրալանիըշ կիմ։ muro. խրամատս տեալ, կամ կործանեալ տրմ։ եը գրմըշ։ օձառեալ, պատակատեալ, վատաշարեալ։

Stracciatóre, ա. Պատառօղ։

Stracciatúra. Պատառումն։ պատատատումն։

Stráccio. Հանգիրձ հնոտի, ցինցոտի, գրգռկեակ։ եըրիըմ էպոպուշ։ պատատ, կապկրտա։ փուլա։ պատատատուն կոտորակք։ փալանչա։ պատատատուած, պատատուն։ տեղիմ։ non ne sapeva stráccio. ոչինչ բըրնաս գիտէր, էր անտատումն տեղիմ։

Straccióne, ա. Ջրկեցիլ հնոտիս

Strácco, ca, ած. Վատասակեալ

քանիլ, պատառատանիլ: Էօրլան: Կոր-
ծանեալ, խռոված: Եբէբսեալ: terreno —. երկիր պատռտանիլ ի ցո-
րտէ: carne. միս հատեալ: գօգ-
նած կի:

Straccócere, ն. փլալ երթալ, երթալ ի երկար: լօգ իննլիմի:

Stracótto. փլալ երթալ: իննլիմ:

Stráda. Ճանապարհ, պատրատ, գա-
ռնչ, փողոց: Էօլ, օճագ: — maé-
stra, կամ reále. պատրանեի պատր-
ատ, գլխաւոր Ճանապարհ: փո-
ղան Էօլ: — vicinale. մանրատ
փողոց: éssere, méttere per la buóna —. կամ per la strada. լինել յօ-
ղիղ պատրատին. կամ առատկար
գնել ի ազգիս: éssere, uscire, կամ menare, méttere fuór della buó-
na strada, կամ fuór di strada. ան-
լրութ. կամ մոլորական ցանել յօ-
ղիղ պատրատէն, մոլորեցուցանել: darsi, gettarsi, andare, stare al-
la strada, կամ porsi a far l'assas-
sino di strada. լինել առատկ, առատկաիկ գՃանապարհայն, կա-
պտռտել գանցառս: ինիօրիո-
լի — էնմիք: gittarsi alla strada. գրաւել գՄԻՄ՝ որ ինչ ի առատ լի-
նի: fare strada. Ճանապարհ առ-
նել, կամ ընթանալ նաւուն: far d'ogni campo strada. յոլինչ խնայել, ոչինչ ակն ածել: tener la strada. տնօ Incamminarsi.

Stradário. Ճանապարհորդա-
ցան: գիրք առաջնոյն: Էօլ ինօսնի-
ջէն էնմագ:

Stradélla, Stradétta, Stradic-
ciuóla, Stradúzza. փոքրոյ փողոց, գառնչ անձուկ: պռտռնէի օճագ:

Stradóne, ա. Ճանապարհ մեծ կամ լայնատարած. ակնառութիւն լոյն ի ուղղ երկարկաման ծառոց:

Stradóppio, ած. Բազում. (ծա-
ղիկ:) գումիր:

Strafalcióne, ա. Վրիպակ յան-
հոգութ, սխալանք զանցառութ. զանցառութ: Էօնօղլուգ:

Sraſáre, ն. Ածանել առանձին ի զարմանն:

Strafátto, ta. Ածարկալ առա-
նձին ի զարմանն: Կատիր հատու-
ծոցեալ (պատառ.) ատաղաղեալ, անհամաչափեալ: իկնիր:

Straforáre, ն. Ծակել ծակիկ ծակիկ
ցանց, կտրիլ ի կտրկանէ: պիր Բա-
ըսփան ը պիր Բաղկա պէնկէ:

Straforo. Ծակ: պենէ: lavo-
rare di —. ծակատակ (գիմիքեղէն, Լաճ.) ծակիկ:

Stráge. Կոտորած, հարատած: գէրէկի:

Stralciáre, ն. Յօտրել զրկիս, պատռատել: վՃատրել, ի գլուխ հա-
նել: պիթիրմէ:

Strále, ա. Ծնեալ, վկքին: օգ:

Stralunáre, ն. Կատի իմն քա-
ցակեալ զաչսն՝ յատծկացուցանել այլոյ
և անդր: ինօղլէրի ատէտ Էօթէնէ
պէրէնէ պաճմէ:

Stralunáto, ta. Շիլ, չտհայ-
եաց: չաչի:

Stramazzáre, ն. Ջգեանիլ ո-
ւժգնին, տապալել յերկիր կործա-
նել: Եկէն էտբմէ: ը: Տապատա-
ան կանիլ, կիսատանիլ յերկիր կոր-
ծանիլ: ակերանալու Եկէն փնտի:
էտբէլմէ:

Stramazzáta. Տապատա ան
կումն, կործանումն:

Stramazzáto, ta. Ջգեանեալ, տապատատ անկեալ: զարհատրկալ:

Stramázzo. Անկողին: պէօղէն:

Stramazzóne, ա. Ջգեանումն, յերկիր կործանումն ուռճգնին ան-
կումն: Հատատած տրտի՝ Հատկալ
չՀՀոնն Ճանապարհ ի վերատատ ի խո-
նաորհ:

Strámba. Կեռ, կամ կիսաղէն. (չուտան հիսանալ ի խոտոյ:) օկ-
լամաբ:

Strambéllo. Պատատ զգեստ
առատց, կապկեալ: ֆարլա:

Strámbo, գ. Տ. Stramba. Եւ
ած. Լինիլ (պատճգնին:) Լինելատ
պատճգնին: էտրի պաճմէլը:

Stráme, ա. Ձորագիկալ խոտ

կամ յապաղ՝ զոր սուն՝ ի կէրասկաբ անասունոյ, կամ ապրանքեն նոցա յանկողնիս, խաղ, խոտո, յապղ: օր, սոնան՝ տանի պէտքին անկողնի, խշտակ: Էմ-ագ:

Stranaménte, խստիւ, գժնդակ կերպար, շնորհակալութեամբ: պէրլ-ելիլ ինչ: անհեթեթ (գործել:) պէրլ, անհնազանդ, կարգի, սեծ-սուցա: ինքեան:

Stranézza. ֆշնասանութիւն, լկմանք: պէրլիկ: նոր ինչ, օտարոտի իմն: Էնի ղէյ:

Strangoláre, ն. խեղդել զոք, խեղդ արկեալ սպանանել: պօղ-ամագ: յ. Ա զսպեալեալ բարձրաձայն: ֆէր պաղբամագ:

Strangoláto, ta. խեղդեալ: պօղ-ամագ: անձուկ: փար: սուր կամ զրկ (ձայն:) բարձրաղաղ: ֆէր (ակս:)

Strangolatóre, տ. խեղդիչ:

Strángolo. խեղդուածն, խեղդ: պօղամ, պօղուած:

Stranguglióne, տ. — óni, տ. Ա խաս ինչ ձիոց: խոյլ ինչ գոյացեալ յորկոր մարդկան:

Stranguría. Ցաւ ապասիզուն: սխփի պրա:

Stranguriáto. Ցաւագասիզ:

Straniére, ած, հ. — éro, ra. Օտար, օտարազգի, եկ, օտարածին, այլազգի: Էապանձը, գարիպ: հեռի, օտար, կամ զերծ (ի կատածանաց:)

Stránio, ia. Կոյն է: նոր, անսովոր, օտարոտի, օտար:

Stráno, na. Straníssimo, ma. Օտար, այլ: Էլ: օտարազգի, եկ, այլազգի: Էապանձը, գարիպ: նոր, անսովոր, օտար, օտարոտի: Էնի, սպիսիկ պատրաստ: օտարատարոյ, սանդրիկ, բերրա: Էօղան: հեռի, ահագնահայեցուած, գժնեայ (հայեցուածք:) պէրլ: տես և Disdicévole.

Stráno, ի. Ա հագցնել, ուժ դնել (ձիոյ:) էյրի, պէրլ: և ա՝ զայրացնել: փարլը:

Stranúccio, cia. Փոքր մի վտիտ մարմնով: հզրաճա:

Straóra. Ժամ առաջ առաջ: straóra. ի առաջ առաջ: պէվագիլ:

Straordinariaménte. Ա բաց քոյ Ք զանգրագրականն, յանչափս, անչափ: սպիսիպէն պատրա, ինքեան:

Straordinário, ia. Ա նասովոր, արտաքոյ Ք զանգրագրականն, նոր, նորամուծեալ, օտարոտ, հրաշալի, առհասարակ: անչափ: սպիսիպէն պատրա, առաջադէմ, ինքեան:

Straordinário, տ. ի թղթատարք արտաքոյ Ք զանգրագրականն: ուլագ, ինդիչ:

Strapagáre, ն. Վճարել լինուլ կամ Ք զարմանալ: պէյսպէյնէ ալ-ամագ՝ էնէրգիւ:

Strapazzáre, ն. Ա րհասմարհելլ առ ոչինչ հասարակ: էնէ էնէրինէ լուծնամագ, հօրլամագ: չարաչարք, խռտանք, ի ծանրամանութ վարել, նեղել, առատապես ցաւեցուցանել: ինձիլիկ: աղճատել, առատկանել: պօղամագ, Էօրսէկէրկ, պէրպատ էնիկ: անհնազանդ առնել (զերկիւղացուն:)

- Strapazzataménte. Ա նիզայ, անհոգութեամբ, զանցառութեամբ: հաճախութ

Strapázzo. Ա րհասմարհանք, ի ծանրամանութ: հօրլամագ: cosa da —. հաստատակ ինչ, անասրտ ինչ: պայաղը: ábito da —. հաստատակ հանդերձ, հանդերձեալ առատ գործով: cavallo da —. անասրտ, կամ բանեցեալ պրաստ: Strapazzo. անհոգութ առաջնութ անձին: հաճախութ, էնիկիչի պագմամագ: a strapazzo. զանգրագրութեամբ, անհոգութեամբ, չարաչարաբար:

Strappaméuto. Ձեղուածն ի կորզելը:

Strappáre, ն. Կորզել, բառնալ բանի, ի բաց խլել. յանիրաւ առնել: գօթարամագ, գագմամագ: ի բաց կապել (զանկին առատամոքը:) էնամագ: խլել (զաչս, զկերս ի մարմնոյ:) վերուել: էբերամագ: խորասակել:

Strappáta. Բառնի կորզուածն. կամ ձեղուածն ի կորզել: գօթարբ:

Digitized by Google

Strappáto, ta. Կտրտված, խզված, ած: պրտ տալու ալեկոծված, փոթորկված: առաջնակարգ քաղաք: անհանգստացած, մեծ նեղություն քաշած: փոթորկված:

Strascicánte, s. Գետնաքարշը:

Strascicáre, v. Ընդհանրապես քարշ գալը, գետնաքարշը տանելը: il corpo per terra. տանիլ ընդ գետին: փոխդիմադիր, ոտքերը վատնիլ:

Strascico. Գետնաքարշ, ընդհանուր քարշ: del ventre. աղտաքարշ: Գետնաքարշը տարողաց հանգիստ ընդհանուր: վնաս: favellar collo —. խոսել ընդհանուր քարշ:

Strascicóni, adv. Ընդհանուր քարշ ոտքերով:

Strascinaménto, Strascinatúra, Strascinío. Գետնաքարշ, ընդհանուր քարշ անելը:

Strascináre, v. Ընդհանուր քարշ անել, քաշկռտել ընդհանուր, գետնաքարշ անել: ոտքերը վատնիլ: քաշել անել ի բառնա: պրտալ հագց ի'': երեքս քիչ պատան, խոսել յոռին:

Stráscino. Վատ ինչ հագուստ: յոռի ինչ վիճակ:

Strascino. Պատահական վատ յոռի: կեղտոտ ինչ: վատ հագուստ:

Strasecoláre. S. Trasecolare.

Stratagémma, Strattagémma, m. Դառն զինուորական, գաղտնաճանաչ, հնարագ, գաղտագործ: ճկունք. հիւանդ:

Stratagliáre, v. Քաղել հատանել:

Stráto. Բաճակ, գետին: փռվածք: թոշոփ: գոգ: հատը, սեղան: անկողին: փռոցնել: խոտ. կիմ ատկ. (յո գաղտագործ հնարագ, և այլ գաղտնի նենգություն յորմէ ի բան գաղտնի յանգիլս հարց:) փռոցիչ, գետ:

Strátto, s. Գոգավոր տեղատեղաց: փռվածք: հատանած տեղ: ծանհետագ:

Strátto, ta, adv. Անուղղակի, ուղղակի, անմահակի: ոտքերի վազք, օրանոցը: ծաղկաքաղ, անկրճ, ծնեցի: փռվիս: հանճարեղ: ընտրյալ, ընտիր: անկասկած: ապրանքներ:

Stravagánte, s. Անհարկեր, ուղղակի, ուղղամիտ, հոգ, ազնվական, անհանգիստ: ոտքերի վազք. ճիտ. սխալներ, օրանոցը: Դիմք, խորհրդավոր, խելագնիք, խելացնիկ: ինքնին. ոչնչին: ոչնչին:

Stravaganteménte. Անհարկեր ինն, անհանգիստ:

Stravagánza. Անհարկերություն, հոգատարություն: գիտություններ, օրանոցներ:

Stravasaménto. Ուռճացում (հիվանդ:)

Stravasársi, v. Ուռճանալ (հիվանդ ուռճացնել.) ուռճանալ

Stravedére, v. Գիշեր անհանգիստ, գիշեր հանգստանալ: նյի պատճառ: խոսքով. սխալել: խանգարել:

Stravenársi, v. Ջանքանիլ, ինձ ելանել ուրախացա ընդ զիրարու: փառաբանել փղայրը ելել:

Straviziáre, v. Ցանել և լցնել առատապես. զիրանիլ, շռայլել: ելել իրեն:

Stravízio, – vízzo. Խրախճանք, կուշտանք, խրախճանք: զիրանիլ: գիշերապարք, շռայլություն: ելել իրեն:

Stravólgere, v. Ոլորել քաղել. ի քաղ ոլորել, խոսխոսել: պատճառ, լեզվել: շրջել (զարշ:) ծռքել՝ (ինչ ուրախալ ինչ ուրախ իրեք:) ափսոսալ: շրջել (զինուոր:) փեղկել: – vólgersi, v. Շրջել: փեղկիլ:

Stravolgiménto. Ծռանծռանք (քերթողաց:) շրջանք:

Stravoltáre, v. S. Stravólgere. խառնակել, խոսել խոսել ի խոսան, շփոթ: գաղտագործ ելել: ոչնչացնել:

Stravólto, ta. Ոլորված, ինքնակալ շրջված պատրաստված: խոսքով (քաղաքն:) ոչնչացնել: խոսան ի խոսան, անկապ, խոսնգաքար: գաղտագործ: պատրաստված:

Straziáre, v. Խոսել վայել,

զգուշել, առատապես ցանել. ին. Հիմնել: խառը առնել, խառնել զինվել: վառնել: Խնկել խունկ:

Strázio. Տանջանք v. ընկանք: խոչընդոտ: կոտորած, հափշտակ: գերեվարություն: այգին կիսատապատաց, եռախոտ տնկք: ընդունել:

Strebbiáre, Stribbiáre, n. Շալակել, գնդերբանել: փոխանիսի սիրել, գերբնկել սիրել: —ársi, r. Շալակել զանձն, անգութել զանձն

Stréga, կին վհուկ, կին կախարդ: ձագը գառը:

Stregáre, n. կախարդել, հմայել, գիտենալ: պիղծանկել:

Stregheria. Կախարդական, կին ժողով վհուկց:

Strégghia, Stréglia. Քերոց ձիոց և այլ գրաստուց: գալարը:

Stregghiáre, Stregliáre, n. Քերել զձիս քերոցաւ: գալարանոթ: քերել, քորել: գալարել:

Stregghiatúra. Քերուածն քերոցաւ, քերուելի:

Stregóna. S. Strega.

Stregóne, m. կախարդ, գիտեր, կիսա. գեղապատ: պիղծիկ:

Stregoneria. Դիտութիւն, հմայք, կախարդութիւն, գեղապատութիւն: պիղծ, ձագարանութիւն:

Strémo. m. Estremità, Estremo

Strenuaménte. Կորովապար:

Strénuo, ua. Կորովի, քաջ, արի, քաջասիրտ: գործունեայ, իւիս:

Strepitáre, n. Շառաչել: ղաղաղել, գոչիւնել: ղաղնիլ, գալարել: ընդոստ:

Strepitosaménte. Շառաչմամբ:

Strepitóso, sa. Շառաչօղ, բարձրաձայն, անդադարող, աղաղակող: ղաղնալը:

Strétta. Սեղմուածն: սրգիմ, սր. գրեա: stretta, կին strignimento di spalle. հեռանալ, կին հրաժեշտ: stretta di neve. բաւք: Խիտ: stretta, խուրձ: խոտանի բազմութիւն: գալարանոթ: di vettovaglia. պահանաւոն, կին կարօտութեան պաշարից: գերծանիլ: stretta. կապարանք լերանց, ձիրճ: փակոցնիս: essere, méttersi, trovarsi alle strette, avere la stretta. յանկնապահ մնանիլ: Ի նեղ անկանիլ. տագնապալի յոյժ: սրընթաց ձիով, պերճապ օրհ: dare la — Ի նեղ, Ի տագնապ ապականել, Ի նեղ հասուցանել: գալարանոթ: alle strette. Ը հոգ, Ի նմին իսկ ատեան: a stretta. բանիվ:

Strettaménte. Սեղմամբ, անձկութեամբ: սրտի, պար: չարաչար (նեղեալ:) իբրեա: Ճշդիւ, ճրագ դիտով, տանուտերաբար: ապ: կիր. մտագոյնս, կիրճանապանդ (աղօթել:) անդադարեալս, և ը զնոս, կարի խիտ, գալարանոթ (Թռիչանձանաք: սրտի ընդ, ձիր: պնաշտան տագնապ, խառնիճ: սիրելի իւր: կարճ Ի կարճոյ: գառնալ: պարտագոյնս, անձկագոյնս, անբաւ.

Strettézza. Անձկութ տագնապ: գալարանոթ: անձկութ, կին տագնապութիւն (գիտութիւն:) անձկութ Ժամկ. անձանձկ հարկ: սրտնեղիլ: Ճշդութիւն, անխտրողութիւն: կարօտութիւն (կիրտագնապ:) գերծանիլ: di cuóre. անձկութ տագնապ, հոգ, տագնապանք: խոնիլ: սրտնեղիլ: di petto. գժտապատճառութիւն, Ընդարգելութիւն: Խրթնդիպութիւն:

Strétto, ta, p. Անձուկ վայր, կիրճ, կապան: փերպնկոպ, գոյամբ: di mare. նեղուց: պողազ: անձկութ, գժտապատ, խոչընդոտ: սրտնեղիլ, գալարանոթ: méttere a — դնել, կին մխել բանիվ:

Strétto, ta, mb. Strettíssimo, ma. Սեղմեալ: սրտնեղ սրտի: գոյամբ, ամենամոտ, մերձակայ: գոգանոթ: tenere — տագնապել, փակել: գոգանոթ: ամենագոյն, պինդ ունել: Ի ձեռին: սրտիւ ընդունել: tener stretto uno. զգուշանալ ումեք. պահել զոք խնամով, Ի չափս ունել զոք:

Digitized by Google

stretti stretti assaltérono . խիտ առ խիտ յարձակեցան :

Strétto, ta . Ընդունկ , նեղ , փոքր : ստիպ, փութ : մօտ , քովնտի (բարեկամ :) ազիմ , առ փութ : խիտ , հուծ , ճուծ : սեղմ , պինդ : գաղտնի , առանձին : կիպ , չի յառաջ , ազգական : փութը , սկիզբն : չարաչար , մի՛ մերձենար (բառից:) օրհա պատկի : կծծի : նեղ փակ: առանձնական, հոգատար, վշտա դին : փերուն : stretto d'ánimo . վհատասիրտ , պրատանի : խրիթսիրտ : Վերջին , մի՛ յետին (հարիւրա բան :) ստիպ : անձնիշխան, ձշգրտ գոյն , պրաշտպան , տարշ : parente. հարազատ՝ մերձաւոր ազգական: հղ ռըմ: Ընդառա՛ խիտ (գառատար:) փնտին : strettíssimi bisogni . խո ընդպատճէն պիտոյք .

Strétto, հ. Տ՛ու Strettamente. բռնի , հնծռուքր :

Strettója . Երիկ , խտայ : պատ :

Strettójo . Մ՛առնիլ : ձեռնկէտ , ձկնորսէրն : երիկ նեղ : dell' uve. մեղ մառ , խաղողոյ :

Strettúra . Սեղմուիլն : սղիըն փըշոյ : della neve. խտառնի ձեռն : Ընձիուած առնչոյ , առնձուկ վայր : փոխուիլ , փոյ երբ :

Stría . Շերտառատ ակօս , կամ շերտագիծ (ակառից :) օլուկ :

Striáto, ta. Շերտառատ , կամ շերտառուձև (սիրուն :) օլուկաւոր :

Stridénte, հ. Ճչօղ , բղբղօղ : voce . բարձրաձիչ ձայն :

Stridére , լ. Ճիչ բառնալ , ճչիլ . (կամառից , մկռոց , խռռից.) խառնիլ : պոռըրտալ : շռնդիլ , շռնաչիլ , շռնաչիւնս տրձակիլ : շռնդիւն երթիլ :

Stridévole, հ. Բարձրաձիչ . տր ճիչ բառնոյ :

Strído . Ճիչ , ապտակ : պոռըրտ: Stridi, և. Strída, յոգ. fare strída . Տ. Stridere.

Stridóre, ա. Կ՛ոյժ է : di denti. կրձռուիլն առատնոյց : էշըրտալ :

stridore . առատնռնդիւն , յառաջ առատիճ : էիլ ասղամ :

Stridulo, la. Ուռը , ճիչ , պոռ ձայն , առատաբերան :

Strigáre , ն . Ջատառ գանիլ (գիւտառնեռացան , զրպտառեռացան .) մեկնիլ՝ ի միմեանց . պրպտիլ : այ ըրմոյ , ալմոյ : յառաջտալ (գիւտն գործածէն .) կտրտիլ : փերձիլ :

Striglia, Strigliáre . Տ. Stréggia, Stregghiáre .

Strígnere, ն . Սեղմիլ , սեղմիլ , ձնելիլ : սըրմոյ : Կատիլ : պատըր մոյ : (բառից հատուած) առնելիլ հատառատիլ է ատելիք : alleanza . գաշինք , կամ դաշինք : գովչիլ : Ըմեղմիլ ձնելիլ , վշտատրելիլ : սըրմիլ վերջ : Նուազեցուցանիլ : stretto dalla gotta . առատատիլ յոտնա ռուքէն : le vele . կատձիլ զառա գառատն : Երկինքն երբ գեղեցիկ : սեղմիլ՝ ի միմեանս , հատաքիլ , միա ռորիլ , և և մերձենալ ցուցանիլ : ոբ գըմբըրմոյ , պիրկիրիկ : բառնա գառատիլ , առիպիլ : զրբ երիկ : una città . պատշարիլ , ՝ի նեղ առեիատնիլ զրպատգրկել : Տուհատերբ երիկ : la spada. մերկիլ զատն : գերբ երիկ : il sángue . գազատրկցուցա նեղ զարիւնն : in mezzo . պատնիլ , պատշարիլ : Strígnersi, յ. Փեթիլ ՝ի միատեղ . և և մերձենալ : ոբ գըմբոյ : ճշգիլ , կծոյ առեիատ առաքիլ : հանկարծ երբ է՛ : nelle spalle . անիս Spalla.

Striguiménto. Սեղմուիլն : առատ գիտութիւն : ոբերբ : di ventre. պրպտգատիլ պրտմոյնի : գաղիր :

Strilláre, ն . Ճիչ բառնալ , ճչիլ բարձրաձայն : պոռըրտալ :

Strílio. Ճիչ ճիչ բարձրաձայն : պոռըրտ :

Strimpelláre , ն . Ձարաչար նուագիլ կամ հարիւրանիլ (գիտա գործան :)

Stringa . Ժառատիչն ծիչ , կամ գիտ պիտ պրտաձայր :

Stringáre . Տ. Ristrígnere.

Digitized by Google

Stringâto, ta. Հաճատ. ստացած, հաճատ. ստացիր: գրա- ւոր պարտք: ստ. գրաւ:

Stringere. Տ. Strignere.

Strippáre, ր. Լուծել շատ, ու- ժով քաշատրատել ստուգելի: լծգ եմ:

Striscétta, Strisciolína, Strisciuóla. Փոքրիկ երիզ:

Striscia. Երիզ. (կտաւատէ կտաւ- ոյ եմն, երկայն և նեղ:) լեռնէր: ձիճ: լերնէր: օձ: երլան: հեռաց- շաւիղ: իլ:

Strisciáre, ր. Սողալ, զեռալ: սխրթնիլ:

Strisciáta. Սողում:

Stritolábile, ած. Փշրելի:

Stritolaménto, Stritolatúra. Փշրում: էզմի:

Stritoláre, ն. Փշրել, մխրել: ոսկրել: ոսկրոտ, էզմէ:

Strófa, Strófe. Տան երգոց: պէյթ:

Strofináccio, Strofinácciolo. Չկիման ստացանց: խուլավ:

Strofinaménto. Շփում: օվնուղ:

Strofináre, ն. Շփել, մաքրել, սրբել: օվծոտ, սիլէտ:

Strofinío. Շփում, ատիկ շը- փում: օվնուղ:

Strolagáre, Strologáre, ն. Ա- ստեղծանել, գուշակել, գաղտագոյս փայլբլբգ կերել:

Stróiago, Strólogo. Աստեղա- բան, աստեղագէտ: հանդէմի, փայեց:

Strologia. Աստեղաբանութիւն, աստղագուշակութ: հանդէմիլիք, փայեբլբգ:

Strombazzáre, ն. Հրատարա- կել ի ձայն փողոյ, փողել, հռչա- կել: պօրտոյա լամ կերել:

Strombazzáta. Ձայն, կամ հնչ- չիւն փողոյ: պօրտ ակի:

Strombettáre, ն. փողել, փող հարկանել: պօրտ լալ: Տես և Strombazzare.

Strombettáta. Տ. Strombazzata. չատ աչքեան, բամբիռեան:

Strómbo. Սպրամ, (թնդ- կի ներշ չրագին:)

Stroménto. Տ. Strumento.

Stroncáre, եմն. Տ. Troncare.

Stropiecciaménto, Stroppiccia- túra. Շփում: օվնուղ:

Stropicciáre, ն. Շփել: օվծոտ: զգեցուցանել (գիտաւն ի ժողովրդ.) գայթայ վազմոտ: յ. Շփել զանձն:

Stropiccio, Stropiccío. Շփում ատիկ շփում: օվնուղ: շատ աչքեան, շատ բամբիռեան: զանախտ: ատա- ստասպանք, վիշտ, վիատ, դժբաղ- դութիւն: ձիճիմ, պղպղ:

Stroppiáre. Տ. Storpiare.

Stróscia. Հեռք կոյ, գինագ չուզոյ: ափըլ: di lágrime. վասակ արտասուաց:

Strosciáre ր. խոխոջել: լողլո- ծոտ: անձրևել, հոսել: էաղնոտ:

Stróscio. Խոխոջիւն: ատա- ղանդաչ: անձրեւում, կոտծանում, շատ աչքեան անկանան: փոքրիկ, փա- ղանդաչ: Տես և Stróscia.

Strózza. Փող պարանոցին, որ կոր, խուշափող: պօղոմ, գբրլոփ:

Strozzáre, ն. խեղդել, փողա- ծել: պօղմոտ:

Strozzáto, ta. Խեղդեալ, հեղ- ձուցեալ: պօղոմոտ: անձկասպա- նութոց (անօթ:) նեղ, անձուկ (գիտաւն:) փոր, սրբգ:

Strozzatójo, ja. Խեղդիչ, հեղ- ձուցիչ: fune strozzatoja, խեղդ: vaso col collo —. անօթ նեղասպա- նութոց, և լայնաբերան:

Strozzatúra, Strozzaménto. Խեղդումն, խեղդ: պօղմո, պօղոմ: անձկումն պարտեցի (անօթոց:)

Strozziére, ա. Բռաղեպան, պա- հապան և մերկացնէ պրտեկան ձիոյ: պօղանձը, պղպղան:

Strúggere, ն. Հալել, լուծա- նել: էրիմէ: ծխրուել հաշել: հրա- լոմոտ: Տ. Distrúggere, Strúg- gersi, յ. Հալիլ: էրիմէ: կամ- ծոր նիլ, հաշիլ: հաւրէնիպէն էօմէ:

Digitized by Google

Struggiménto. Հալումն, ապա-
ուումն, եզծումն: Երիվ, երիվիչ,
Իւևիչ: Նուազումն ագուի: պայլա-
ճա: քանդումն, խորտակումն: Եր-
գիր, Ջրան: Հալումն ագուի, խամ
ձանձրոյլ, նեղութուամբ, անձիճ:
Իւրև եվ Իւիճ: խանգաղամբ ցանե-
լու. ակր կամ ոգիու պէտ. հաւրիկ:

Struggitóre, ա. – trice, ի. կար-
ծանիչ, քանդիչ: Երիչ:

Strúma. Պնդուր ինչ, կամ այ-
սուրբ ինուածոյ:

Strumentáccio. Ցած գործիք:

Strumentále, ած. Գործիքական:
música –. երաժշտութիւն գործա-
ւոր ձայնական:

Strumentalménte. Գործիքա-
պէս, գործիքաբար:

Strumentino. փոքրիկ, կամ
նուազ գործիք:

Struméntо, Stroméntо. Գոր-
ծի: պատ, ամրացուչիք: նուագա-
րան, կամ գործիք: ապ, լուիր: գիծ
գաշնոյ, Ճանգիմ գաշնապարտէ,
պարսկահարգիծ, ձեռագիծ, ձեռ-
հակ: Իւիճիչ:

Strútto, գ. Տ. Lardo. Ճարպ
խոզի: փօնաղ Նաւէ:

Strútto, ta, պած. Հալեալ, լա-
ծեալ: Երիւիչիւն, Երիվ: քանդեալ,
ապականեալ: Եբէբիր, պղծա-
ճաղ: գինեվաղ, ապրուստեղծաղ,
ոսկրաթափ, Նիհար:

Struttúra. Շինուած, կառ-
ուած: պինդ, նիւթ:

Strúzzo, Strúzzolo. Ջայլամն:
պինդ գոյացս:

Stuccáre, ն. խնամով ձուծանիկ
նիւթով պըճնել: ծեփիլ Stuc-
co իս: Երիվիր պըճն է: ց. Շպա-
րեալ ընել: ն. Ցանկապատ ցանել
կիրակոյց զոգ: պըճնիչ ուած: ձանձ
րացուցանել:

Stuccáto, ta. խցկեալ ձուծա-
նիկ նիւթով: յանկրացեալ: ապա-
կայեալ:

Stuccatóre, ա. Որ յօրինէ գոր-
ծուածս, կամ զարդս ի Stucco:

Stucchévole, գ. Տաղտկալի,
ձանձրալուր, գժնդակ: Իրիճնէ:
ապիր:

Stucchevolézza. Տաղտուկ,
յանկրուկ: պիղծուրեան:

Stucchevolménte. Տաղտկա-
լի, յանկրուկով:

Stúoco, գ. Բաղադրուած ինչ
ի գանազան ձուծանիկ նիւթոյ ի
պինա խցանելոյ զծակոսի, կամ մա-
ծուցանելոյ ի միասին: Ճանճուն
գանազան ինչ կազմիլակ ի տալի
ասակ կծոյ լսանելոյ, և խառնելոյ
կրով. կիր ապհասուակաւ: Երիվ
պըճն. սեմոփի Իւիճ ի Ճանճուն ծեփ
ձեղուանց: պղպատի:

Stúcco, ca, պած. Ցանկրացեալ,
սապատակցեալ: ծեփ. սանդըղ:

Studénte, Studiánte, ա. Ո-
ասնող, ուսումնասէր: ծիսոյան,
ծիսոր:

Studiábile, ած. Ուսանելի, որ
ծանիչ ուսանի:

Studiáre, ն. Ուսանիլ, պարտա-
պիլ յուսումն: Երչիճնիչ, ծիսոյ-
նիչ: պարապուիլ, պարտաւորիլ, միտ
գնել: Իւիճիչ ծիսոյ: sotto alcuño.
ուսանիլ առ ումն ուսումն: la leg-
ge. ուսանիլ զօրինագիտութիւն:
–arsi, յ. ն. – áre, ն. Ջանալ, միտք
անել, Հետաքրքիր լսելիչ, Ճանճ
նիչիլ: յ. Փոխեալ, Ճանապարհ:

Studiáto, ta. Ուսեալ: ծիսոր-
նաւ: ցանկացեալ, պարտեալ: ի
խորհ անիճեալ, աշխատասիրեալ:
Երչիճնիչ:

Stúdio. Ուսումն, պարտպուտիւն,
յուսումն: Երչիճնիչ: ուսանելիք,
վարդք ուսանելոց, գիտութիւք և այլ
հետք: Իւիճ, պիճանիճ: միտք,
Ջանք Ճանգիմ ուսումնասիրութեան, պարտիչ:
Իչիճիչ: a stúdio, a' bello stu-
dio, a sommo stúdio, a' stúdio
ricercato, ի խորհ, գիտութեամբ,
խորհրդով, գիտութիւ: Ճանճուն, կամ
գործ: Ս. Թուղթ ուսանելոց (անդրիմա-
գործոց, Նե.)

Studiosaménte. Տ. a Stúdio.

Stupidíre, v. S. Stupíre.

Stupidíto, ta. Ապշեալ, Թմրեալ: ապշած:

Stupidíto, s. Ապշութիւն, Թմրութիւն: ապշութիւն:

Stúpido, da. Ցնծալի, Հաճելի, Հիանալի: ցնծալի, հաճելի, հիանալի:

Stupíre, v. Ապշել, Յապաղել, Հարկանել: ապշել, յապաղել, հարկանել:

Stupóre, s. Ապշութիւն, Արբեցութիւն: ապշութիւն, արբեցութիւն:

Stupráre, v. Stupáre. Պղծել, կիմ տղայական զիւրց: պղծել, կամ տղայական զիւրց:

Stuprátore, s. Կուսատացող, որ բռնաբարէ զիւրց: կուսատացող, որ բռնաբարէ զիւրց:

Stúpro, Strúpo. Կուսատացող, Ծուխիւն, բռնաբարութիւն: կուսատացող, ծուխիւն, բռնաբարութիւն:

Stuváre, v. Բանալ զխնիչս, զի ասիմն ոչ ելցէ: — ársi, ի. Եղծանիլ ի ծակուածոյ, ի փտականացս: եղծանիլ ի ծակուածոյ, ի փտականացս:

Sturbáre, v. Ընդհատանել, խանգարանել, տրտմեցուցանել: ընդհատանել, խանգարանել, տրտմեցուցանել:

Sturbatóre, s. Խանգարիչ, Ընդհատիչ, տրտմեցուցիչ: խանգարիչ, ընդհատիչ, տրտմեցուցիչ:

Sturbazióne, Stúrbo. Խռով, արգելք, Նեղութիւն, Հոգ, տրտմութիւն: խռով, արգելք, նեղութիւն, հոգ, տրտմութիւն: dare Stúrbo. Տես Sturbare.

Stuzzicadénti, s. Փշտիրակ: փշտիրակ:

Stuzzicaménto. Գրգռիչ: գրգռիչ:

Stuzzicáre, v. Քերել (որպէս ձայր խիթի.) քերել մի ոմն, շեմուել: գրգռել: գրգռել, հրապուրել, գաղտաբար ցանկալ, գաղտագողել: փորձել. Փիլ. Վրիժ: i denti, gli orecchi. մատղել զատամունս, զականջս:

Stuzzicatójo. Խոճան: փոցխիչ:

Stuzzicatóre, s. Խոճանիչ: խոճանիչ:

Stuzzicoréechi, s. Փշտիրակ ականջաց: փշտիրակ ականջաց:

Digitized by Google

Su, ած. 'ի վերայ, 'ի վեր առնել: էօֆտպա: 'ի վեր, 'ի բարձունս: էօֆտչէ: 'ի վէր: խաչիանգիլ: montar su. 'ի վեր կացանել, առնուա- նալ, եղանել: էօֆտչէ էդմօֆ: ֆուլֆմօֆ: su in ária. յօդս, ընդ օդս: camminare su per l'erba. չրջիլ 'ի գաշտավայրի, գնաս 'ի բոյս հատիանել: su, e giù. վեր 'ի վայր, 'ի վեր և 'ի վայր: tener su. վեր բռնել-ցանել, 'ի վեր առնուլ, ամբ բռնուիլ, կանգնել: էօֆտչէ գան- ֆըշմօֆ: Suvi, կի՛ suvri, ցս su ivi. Ասդ 'ի վէր: su per li rami. 'ի վէր ասդոց: levar su, levarsi su. յառնիլ, կանգնիլ: 'ի վեր կանգ- նիլ: ֆուլֆմօֆ, էօֆտչէ ֆուլֆմօֆ: venir su. ասդիլ: բարձրանալ 'ի վեր, կի՛ 'ի ալառիս. վերն ասդիլ, վերն ասդիլ: պիօյ- խանի: métter su alcuno. գցել զոք ընդեմ ալթոյք: méttere su. 'ի ասդոցանէ վերն ածանիլ: In sul՝ Տ՚ի 'ի Insu. In su, ած. 'ի վեր, 'ի բարձունս: էօֆտչէ: Տ՚ի և Insu, ած. Di su ՝ Տ. 'ի Sopra. Da indi in su. Ցայնմ ժամանա- կէ, յայնմ հետէ: ասդան պէրի: At di su, al di susò. Տ. di Sopra.

Su, նխ. In su, su in alto. 'ի վեր, 'ի բարձունս: էօֆտչէ, ֆուֆ- պէֆ: 'ի վերայ, 'ի, յ: խաչիանգիլ: Sull'erba. 'ի վերայ խոտոյ: sulla távola. 'ի վէր սեղանոյ, 'ի սեղա- նի: սոաֆչա խաչիանգիլ, սոաֆչագա: sur un bastoncello. 'ի վէր միոյ գաւազանիկ, 'ի յոտ: Su. Ա՛ներ 'ի, 'ի, ընդ, ետք: էօֆչի: la sera su'l tramontare del sole. Ե՛րեկս 'ի մուտս արեւուն: sulla sera. Ե՛ր- եկս: Roma sta sul Tévere. Հռոմի կայ առ Տիբերիոս, առ ափամբ Տիբերեայ: cader morto sulla ferita. մեռանիլ 'ի վիրոյ անուն: էօրտան էօվլէ: D'in sul, և d'in su, նխ. 'ի վէր: խաչիան- պէ, խաչիանէ: d'in sul tetto del- la casa scendere. 'ի տանեաց ան- ակ տանին իջանիլ: sul far del giór- no. Ե՛ առաւօտի, Ե՛ ատչէ: sul- ա՛ա կէտին: sul far della notte. Ե՛ հասանիլ գիշերոյն, մօտ 'ի գի- շերին: կէչէյէ փօրէս կելնէյէ էօֆ- չէ:

Su, գէ. Ա՛ղէ, հանգոյս, ծո ա- հաւոյ, ասդին, ինձ, քեզ, եհէյ՛ք: հա ձանըմ հա՝ պիւնիւֆի, պէ՛: Su vin, կի՛ su tóato, կի՛ su su. Ելոյն են:

Svagaménto. Գիտգիտութիւն: խու- գիտութիւն, անհանդիստու- թիւն, շնգուտիւն:

Svagáre, ն. Գիտգիտել, շնգուտել, խուգիտանիլ 'ի գործոյն, առանձնել 'ի բաց քաշել: իշխանի ազգ գծոյն, օգտակարքոյ, հանել օգուտ: ֆ- ársi, ֆ. Գիտգիտել յոյժ ինչ. ապատա- գիլ յոյժ գործս: օգտակար: գոր- ասանիլ, ոչի առնուլ, գործա- նել վնաս մի: էյնէմէ՛:

Svagáto, ta. Գիտգիտաւոր, անձ բաւական ասիան:

Svaligiáre, ն. Հանել 'ի տնէն զի, 'ի պատրիկ: հնձել-կոխել ընփօ- ֆոյ: յափշտակիլ զինչս ուրուք ի կողոպտիլ զոք: սոյնոյ:

Svaniménto. Ցնդումն:

Svanire, ն. Ցնդիլ (հեղանիւ- ծոց.) 'ի բաց ցնդիլ: փաղչիլ: անհետանալ-ջնջիլ: անյայտ անհետ լի- նել, 'ի չէից գառնալ, պակասիլ: գազազուիլ: ինչ իմանալի օգնա- կան յոյժ կորնչիլ, 'ի գերեզ- մանի կենդանի գնանիլ: գոյան ինչ մեռանիլ: ա. ֆ. ֆ. Չանձն ունայնացուցանիլ:

Svanito, ta. Ցնդեալ: պակաս- սեալ, նէ՛: կորնչեալ (հետ.)

Svantággio. Վնաս, յառաջին վիճակ, անհաւհաճ, կորուստ, տոյժ, տեղուն: գործ:

Svantaggiosaménte. Վնասա- ա՛ա: գործ իսկ:

Svantaggióso, sa. Վնասակար, տարագնաց: հակառակ: վատաճա- րասդին, յառելոյին: գործը, ֆի՛նա

Svaporaménto, Svaporazióne, Svapóre, ար. Վերածխոել, ար- ասուշնալ, ցնդումն գոլորշեաց:

Digitized by Google

պատ, պահար :

Svaporáre, ն. Վերածխանալ, ապաոսկրանալ, ապաոսկրացնել, ոսկրանալ, ոսկրացնել, ոսկրանալ, ոսկրացնել, ոսկրանալ :

Svariaménto. Պեպենաձեւ, զանազանաձեւ : ցգ. Խորհրդապատ, վարք :

Svariáre, ն. Ցնդեցնել, լինել յոգեցոյց, փոխախոսական : տիր գործ փոփոխանակ : լինել այլ, այլ այլ, առար : պատճառ խորհրդոյ օգտի :

Svariataménte. Պեպենական, այլազգ, այլազգացարար : պատճառ խորհրդի : առանձին : տեղական : պատճառ :

Svariáto, ta. Svário, ia. Զանազան, առարկայ, այլ : պատճառ խորհրդաբանական, բազմատեսակ :

Svário, գ. Տարբերաձեւ, զանազանաձեւ, տեղեկաձեւ, խորհրդական :

Suasióne. Համոզական, հրապոյր : իրա , վճիռ , կոյսի :

Suasívo, va. Համոզիչ, հրապուրական :

Suáso, sa. Համոզական :

Suáve. Տե՛ս Soáve, ևն :

Subalternáre, ն. Կարգել ընդ միմեանց՝ ի ներքոյ, առարկայացնել :

Subalternativo, va. Առարկայական, կարգական, ընդ միմեանց :

Subalternáto, ta. Ընդ միմեանց բացական, առարկայացեալ, ներքոյական :

Subaltérno, na, ած. և գ. Կոյս է : վարդապետ : ներքոյ, կից ներքոյական պաշտօնեայ :

Subastáre, ն. Վաճառել յաճախորդս : Հրապարակս առնել :

Subastazióne. Վաճառատուն յաճախորդս :

Súbbia. Մուրճ մեծ ամպրիա գործաց : Լիճի :

Subbiáre, ն. Կռել մուրճով : Լիճիանիլ, եռանալ :

Subbiétta. Փոքր մուրճ :

Subbiétto, Subbiezióne. Տե՛ս Suggetto, Suggezióne.

Súbbio. Սոսկի առատացանկաց ասի՝ առատին : Ոսկեբեր : Ոսկեկոյտ :

Subbissaménto. Քանդատուն :

Subbissáre, Subissáre, ն. Քանդել, առատացնել կործանել, խորտակել առ առնել : Եբէմատ, Եբէր ևնէրել : ը. Կործանիլ, անդընդատացեալ լինել : Եբէրեալ, Եբէր ևնէրեալ, պատ :

Subbísso, Subísso. Անհատին կործանատեաց, քանդատուն : Եբէրեալ :

Subbollíre, ն, և ը Եռացուցանել, կիր եռալ գործ՝ ակզամ : Ներքնեն գոյնոսիանալ : Եռիմ գոյնոսիանալ :

Subcutáneo, ea. Succutáneo, ea. Որ ի մանկիկացայն ընդ մաշկամ մարմնոյն, ընդ մաշկամ :

Subentraménto. Փոխանակատուն, յաջորդատուն :

Subentráre, ը. Փոխանակիլ ի տեղի ուրուք, փոխադարձակիլ, յաջորդել : Ներքնեն ներքև :

Subiáto, –jétto. Տ. Suggetto.

Subjtaménte. Վաղվաղակի, փութանակի : Ինդ :

Subitáneo, ea. Subitáno, na. Ցանկարծական, անսպասելի, փութանդ :

Subitézza. Բռաչուն : Ինդնին :

Súbito, ta. Ցանկարծահաս, ներսահաս, երասդ : փութանդ, յոյժ երկ : բաղխացօդ : Ինդնիմաղ :

Súbito, ի. Վաղ, վաղվաղակի, արագ : Ինդ, հարկին : di — . առ ժամանին, յանկարծահասուցից, յանկարծահաս : in un — . իսկ և իսկ, անդնդին վաղվաղակի : súbito dopo. Նոյնհետայն իսկ. ը (Հասանել) ինչ : súbito che fúi partito, egli venne. ը ակնիկ իսկ՝ ևնի նա :

Subjuntívo, vá. Առարկայական (եղանակ բայից) :

Sublimáre, ն. Բարձրացուցանել (զոք ի պատիւ .) Հաստատել, ակծացուցանել : Եօգուբ գանձրդ : բարձրացուցանել, կամ վերացուցանել (զ զանձրդ

ի չեռն հրոյ :)

Sublimazióne . Բարձրացուցանեմն, վերացուցանեմն, սոփորձեմ : բարձրացուցանեմն, կամ վերացուցանեմն (քիմիագործ :)

Sublime, ո. Բարձր : խոշոր, ազնիւ, նշան. նշանակ : վեհ, վեհանձն :

Sublimità. Բարձրութիւն , վեհանձնութիւն : խոշորութիւն : գերազանցութիւն, գերազարտասուանք :

Subodoráre , ե. Կասկածիմ, խոհեմիմ ընդդէմ ինձեմ, զգուշանամ, զգաստանամ : ակնդիր լինիմ :

Subordináre , ն. Ստորակարգեմ, սահմանեմ ըստ. առնեմ հպատակ : ենթադիր կ՚ ի՛նքեան ենթարկեմ :

Subordináto, ta. Ստորակարգեալ, հպատակ : ենթադիր :

Subordinazióne , Subordináménto. Ստորակարգութիւն, հպատակութիւն, հպատ. ենթարկութիւն, ենթաբերութիւն :

Subornáre, ն. Կաշկրեմ, հպատակեմ՝ գրգռեմ գազան . մեղկացուցանեմ, կաշառեմ : փիւն վկրիպ. ըստ.ւնի վկրիպ : i testiméni. հաստատեմ առաջ վկայս : կամն ընհակ ենթարկիպ :

Subornazióne. Կաշառութիւն, մեղկացուցանելն :

Subventáneo, ea. Ինչ կամ անկանոնաւոր ժամ. հօրօգուտս նահապետ եմ , ժըմ :

Suburbáno, na. Արտաքաղաքեան, շրջակայ գաւառացաւս : վարչական փոքր :

Succedáneo, ea. Յաջորդ : հաստատ , հաստատուր (բժշկական խառն :)

Succedénte, ն. Յաջորդ : խոնարհ

Succédere, ն. Յաջորդեմ, փոխանորդեմ, փոխանակեմ : խոնարհ օլմամ , խոնարհանամ , ենթանի եմ : ետ. գայ գհան՝ գինեմ : արտքս ենթադիր : ժառանգեմ : դիրս ենթադիր : ստացուածհեմ , հանդիսանամ : գործոյ կամ. ենթադիր , օգտակար : bene. յաջողեմ . ի՛ ձահ գաւառահեմ : բան ենթադիր :

Succediméntо . Պատահումն, գեղեցիկ, հոյակ : բան ենթադիր :

Succeditóre, ար. — tríce , իգ. Յաջորդ : խոնարհ :

Succedúto , ta. Յաջորդեալ, ած : Succedúto, գ. Պատահար , պատահեալ իր , ապիսի , գեղեցիկ :

Succenericcio, ia. Succenerino, na. Կրկնաւոր ներքնակով : pane. Նշան , նշանակ :

Successióne. Յաջորդութիւն : խոնարհութիւն : ստացուածհար , հոյակ իրաց :

Successivaménte. Յաջորդաբար , միմեանց ընդդէմ , փոխանակաբ , հետ գհետէ : աստիճանակ : ընդհանուր , ամբողջ ամբողջ : ընդդէմ :

Successivo, va. Յաջորդ, հետագայ : Յաջորդական : աստիճանական ենթադիր :

Successo. Հանդիպաբար, ստացուածհար, հոյակ իրաց : եկեալ , բան ենթադիր , ուժ : ha avúto un óttimo successo. յաջողութեաց ըս կամն :

Successóre, ա. Յաջորդ : խոնարհ : խոնարհ : ժառանգ : ետքս ենթադիր :

Successório, ia. Յաջորդական :

Succhiaménto. ա. Succiamento

Succhiáre, ն. Ծծել գչրով : պատրաստանամ : Տես և. Succiare.

Succhiellaménto. Ծծելն գչրով

Succhiellàre, ն. Ծծել գչրով : պատրաստանամ : կրկնել, մանրացընել նրկրկել : պատրաստանամ :

Succhiellíno, Succhiéllo, Succhiellétto. Փոքր, կամ նուրբ գչիր :

Succhiellinájo . Գչրատաշտ , գչրատաշտ : պատրաստող :

Súcchio. Գչիր : պատրաստ : հիւթ անկոց : սոս : éssere in — . այսօրուր հիւթոտ . (ասի պտղոց :)

Succiaménto. Ծծումն, ծած :

Succiáre , ն. Ծծել, ի՛նքեան ծծել կամ ձգել : ներել : ստացուածել: succiáre, կամ succiársi checchessía. անձին անհրաժեշտ պատճառ, ի՛նքեան ձգել, կամ կորուել պահ իրմէ : Succiáre. ի՛նքեան ձգել ընդ

Digitized by Google

չուն. խոր (տես ապուռի ցուցմունք.) հնձել: succiar checchessia. հանել գործել ոևէ ինչ:

Succiasángue. Տ. Sanguisuga.

Succiatóre, ս. ծծօղ:

Succidere, ն. Ստորակոտոր առնել: փխրիկին վնասել: ի ջուց քաղնել կամ հանդարտել:

Succígnere, Succíngere, ն. Ամփոփել զքղանչան: խիճուխիճ եփոտըը վերմիկ: սըղմոսկ: i lombi. սինգիլ զմիջան. գոտեպնդիլ:

Succintaménte. Հապճեպօրէն, սակաւ-ուրք: գրուա:

Succínto, ta. Կապկապալ ըստ զօրանալ: կարճ, հանդրդնեալ, կամ սահմանափակեալ զհանգիստն, կարճատև հանդիպեալ: ábito —. հանգիպած գրծուած: Succínto. Հապճեպատ, սակաւ-ուրք հակիրճ: գրուա:

Súccio. Ծծուելի: ծծած: էիլ: in un succio, ի. յոկան Թօհան ֆիլ, խակ և խակ:

Súcciola. Շողանուկ ոստ: հաղարմըդ փխրանուկ:

Succíso. Ստորակոտոր եղեալ:

Súcco, Succóso, ta. Տես Súcchio, Sugoso.

Succotrino. Հալուճ Ալոե ըրի, գիպին սապար: սորը սապր:

Succursále, ած. հ. և գ. նիգ. Օժանդակ հիմնարկեալ:

Súcido, da. Ախտակի, զազրիր, գարշ: ծնոթպար: սպագնոտ (զզրկցք:) նախտագ: վնասուած: փխրիկ: súcide mazzate. սահմին՝ անխնայ հարկոծանք: ինսաֆըրդ գոյագ: colore. անմաքրասիրեալ, աղտասիրեալ և բռնագ: պօղպագ բիծի:

Sucidúme, ս. Ախտագոտիք, վնասուած: ծնոթպարկիք: փխրիկ:

Sud, ս. Հարաւ, հարաւակողմն: գերդնիկ:

Sudacchiáre, նկ. փոքր մի քրտնիլ: սիրտ ապ. իջերկնիլ:

Sudáre, ն. քրտնիլ: իջերկնիլ: sángue. քրտնիլ արիւնե ևս՝ տալ ժանիլ յոյժ: far sudare. քրտնեցուցանել: իջերկնիլ:

Sudário. Թաշկինակ քրտնոյ: գլխոփիչ: սիր պատառ ոսկի:

Sudaticcio, ia. Փոքր մի քրտնեալ, Թացկաւ քրտնոտ:

Sudáto, ta. Քրտնեալ: իջերկնիլ: աշխատեալ. վաստակեալ:

Sudatório, գ. Քրտնարան: և ած. քրտնեցուցիչ:

Suddecáno. Երկրորդն վանից ըրիցն:

Suddelegáre, ն. կապիլ զոք ինչոյ կամ՝ ի տեղի իւր: վերիս իւրն վերիկիմ:

Suddelegáto, ta, ած. և գ. կապեալ ինչ իսկ իւր ի փոխանորդ:

Suddelegazióne. Կապուտիւն փոխանակ կամ՝ ի փոխանորդ իւր:

Suddétto, ta. Վերոյ ասացեալ, յառաջադասաց, նախատացեալ վերը օրանան:

Suddiaconáto, Suddiácono, Տ. Soddiaconato, Soddiácono, նմն:

Suddistínguere, ն. Դատեալ զանազանել:

Suddistinzióne. Վերատին զանազանութիւն:

Súddito, գ. Հպատակ, հնազանդեալ: իշխի, իշխ:

Súddito, ta, ած. Հպատակեալ, հնազանդեալ: իշխի օրմանը, հնիխ-օրմանը:

Suddivídere, ն. Ստակատժանել, տարաբաժանել, գործեալ բաժանել: գիտէը գիտելու է"

Suddivisióne. Ստակատժանուիւն, տարաբաժանուիւն, վերբաժանուիւն:

Suddivíso, sa. Ստակատժանեալ, նմն:

Suddúplo, la. Կրկնակապակի, կամ տարակրկնապատիկ:

Sud-est. Հարաւ-արեւելեան սրկնելեան: փեղիւնէմ:

Sudício, նմն. Súcido.

Sudóre, ս. Քրտինն: իջեր: վաստակ աշխատանաց, տրտունջ: իմաղ:

Sudorétto. Սահաս. քրտին:

Digitized by Google

Sudorífico, ca, adj. եւ s. որ քրտնեցուցանէ : քրտնաբեր : քրտնիչ, քրտնիչ ներգործութիւն :

Sud-ouest. Արեւմտեան հարաւ : լիպս :

Svéglia. Տանիչ առաւօտեան ինչ առաւօտ : Զարթուցանիչ ժամացոյց : ֆաս :

Svegliaménto. Զարթուցումն :

Svegliáre, v. Զարթուցանել : օյանեցուցանել : յարուցանել, զարձուցանել : – árai, f. Զարթնուլ : օյանալ : զգաստանալ : արթնանալ :

Svegliatézza. Զարթուսունութիւն. սիրտադիւթ. ճարպանութիւն, ճարպանութիւն : ափերուքէ :

Svegliáto, ta. Զարթուցեալ : օյանեալ սիրտի, զգաստացուած մտօք, լրջամիտ, ճարպանի : ափերուք, ուշիմ ինչ :

Svegliatójo, Sveglierína, f. Զարթուցիչ, զարթուցանիչ ժամացոյց : փոքր զանգակ մանկտի :

Svégliere, v. Խլել ուրանաստեղծ փոխին փոփոխել : հեռացնել, քակել : ֆաս :

Svegliévole, a. Դիւրաշարժելի դիւրաշարժական, կիր թեթեւ (քաշ) հաճելի (ուրիշ) :

Sveláre, v. Ի բաց առնուլ գլխոյն : հօրինչնել՝ հիմնադիր ուրիշ ճայտնել, ի յայտ ածել, քանդաքակել : ի ճայտնել ուրիշ զսիրտ կիր զիտորհուրդս իւր :

Svelataménte. Ճայտնապէս : կրկերէն :

Svelenáre, v. Բառնալ գլխոյն : վերհիւթ լերծել : f. Թափիլ գլխոյն գառնուելն, զգաստանիլ խարհուն : գերհիւթ՝ հրաշինի տեսիլ :

Svéllere. Տե՛ս Svégliere.

Svelliménto. Խլելն յարուցանում :

Sveltézza. Դիւրաշարժական, թեթեւութիւն. սիրտադիւթ. զգաստութիւն : լրջմտութիւն. ուշիմութիւն :

Svelúre, t. Վերնել նուագ եւ երգ կայն (մեզ. գինուց ածոց) պարտ եղանակ :

Svélto, ta. Խլեալ ուրանաստեղծ զգաստացեալ : փոփոխական. փոյթ մի, երկայն, երկայնամտեալ. վազվզասէր : ուշադրութիւն, ուշիմ : երկայնաշարժ. վազվզասէր. ուշադրութիւն : ուշիմ : ուշիմ :

Svenáre, v. Ուրանալ, խոտել զբանակին, ապրանաներ, առնոյ փոխարէն : ծախսիլ : տես և Spillare.

Svenevolézza. Անհոգութիւն, անշնորհակալութիւն :

Svenévole, a. Անշնորհ, անհոգ, անշնորհակալ : անախորժ, անհաճոյ : Անշնորհ մարդ, տխմարի : անհոգութիւն :

Svenevolménte. Անհոգաբար : անշնորհակալաբար : դէմ :

Sveniménto. Ուրացութիւն ապրանաց, ծախսիլ ապրանաց : ծախս :

Svenírai, f. և irre, է. Ուրանալ (ապրանք.) ծախսիլ ապրանաց : ծախսիլ :

Sventáre, v. Հանել զպատճառն : առնուլ : la vena. Արգելք հատանել : գան տալ : – árai. Օդ առնուլ : սրի". Հովիլ ընդունիլ : եւ – árai, f. Անձկանալ առնել զանձն ընդ ամէն ինչ : լարի գործ ածել : անպտուղ առնել, ի գերծ հանել : պօտ լերծուիլ :

Sventáto, Հասարակ : առնաբոյս : անհամարձակ, անվախ : անհոգ : անհամարձակ :

Sventolaménto. Հասարակութիւն (բանեաց) առնաբոյս :

Sventolánte, s. Հասարակ, հոգ ընհամար, հասարակաբոյս :

Sventoláre, v. Հասարակ հոգալ : առնաբոյս : զգաստացուցանել, կիր շարժել (հոգալին զգաստական) առնաբոյս : t. Տարածել, կիր ստասանիլ ծառանիլ ի հոգալոյ : Երեւեցուցել : un secreto. Ի վեր հանել, յայտնել զգաստանիլ, զիտորհուրդս : զբրբ ուրացանս լերծուիլ :

Sventráre, v. Հանել զընդերքն զիտորհուրդս : պարբանել լերծուիլ : հանել կամ խոցել զգաստանիլ, առնուն նել : գառնելա վարձս : առնել և լրանել յայտարարապէս զգաստանիլ : յ.

Digitized by Google

խոցել զոտկացն իւր :

Sventráto, ta. Հանեալ զընտիր զիջեան, զպոյ հանեալ ի փորոյն :

Sventúra. Դժբաղդութիւն, ձախորդութիւն, Ցաւատանութիւն, տրիտուն, տաղտուկ, չարիք, վիշտ : գայթ, պէս :

Sventuratamente. Դժբաղդաբար, Ցաւատանաբար : ի ծանկոտիլն ընէ :

Sventuráto, ta. Sventurósa, sa. Դժբաղդ, Ցաւատան, տաճատանի, ծանկոտիլ, օձիր : sventurato me! Եղուկ ինձ, եղուկ զիս : ահաւադ ինձ : վայ պաղտմս :

Svenúto, ta. Նուաղեալ, Ցաւկտացեալ, պոյեալ : ահաւ :

Sverginaménto. Աղտեղանութիւն կուսութեան, կոյս կուսին :

Svergináre, ն. Աղտեղանել զկուսութիւն, բանեցուցանել կոյս ընդդէմ կամացն : գէշ պօղմտ :

Sverginatóre, ս. Կուսապղծող, աղտեղանօղ զկոյս :

Svergognaménto. Ընտանեծութիւն, լրջութիւն արհեստից :

Svergognáre, ն. Ընտանեծ առնել, անպատուել : ամնպարծմտ : խայտառակ անկանել (զկոյս, զկին) պօղմտ, բէվս եմ : ս. Տ. Vergognarsi.

Svergognatággine, Svergógna. Ամօթաածիք, անպարկեշտութիւն, անպատուութիւն : բէվսյութ :

Svergognaténte. Անամօթ, Ցաւատան, անպատկառ, յանդգնեալ բար : եպեպիպ :

Svergognatézza. Անամօթութիւն, լրջութիւն, Ցաւրհնութիւն : եպեպիպութիւն :

Svergognáto, ta. Անամօթ, անպատկառ, լրջոտ, Ցաւրհնի : եպեպիպ, արհեստ :

Svernaménto. Ձմերուքն : d' uccelli. երդ Ցռչնոց ի ձմերոյն գարնան :

Svernáre, ս. Ձմերել, ձմերիլ : գէշ պատմտ : ն. Ցաւնել ի ձմերոցի : գէշ պատմտ Ցաւրհնտ : անցանել ձմեռ Ցայնմի, անցուցանել զձմեռն : գէշ

ընդիմ : երգիլ (Ցռչնոց) ի ձմերոյն գարնան :

Svérre. Տես Svégliere.

Svestire, ն. Մերկացուցանել, ի զգեստուց, մերկիլ : ծօյանն պատմտ :

Svettáre, ն. Հատանել զծայրն անկոց, զգիտակ ծառոց : սաճառ պատպմտ :

Svettáto, ta. Ծայրատեալ (ծառ :)

Svezzáre, ն. Տ. Slattare. Խափանել զընծայութիւնն Ցաւկնին պղտիկ : – ársi, ի. Ի բաց Ցաւրհնել զընծայութիւնն Ցաւկնին պղտիկ :

Sufficénte, Sufficiénte, Suffiziénte, ած. Բաւական : եպիսի յարգանաց, ընդունական, յարմարական. հմուտ : գործիչ : essere –. Հաւատ լինել, բաւականի գոլ : եւ մերմէ. եպիսի :

Sufficienteménte, Suffiziente-ménte. Բաւականապար, իբ բաւականին, Ցաւատ է : եպիսիկի գործ, եպիսի : piucchè –. մասնի, լիուլի :

Sufficientissimaménte, Ամենայն բաւականութեամբ :

Sufficiénza, Suffiziénza. Ցարմարութիւն, յարմարական, հմտութիւն : գործիչներ : բաւականութիւն գործիչ. ի փիճայութիւն : լիուլի, առատութիւն : պօլուտ a sufficienza. հ. ա. Sufficientemente. Essere a –. Բաւել, լինել բաւական : եպիսիկի, եպիսի :

Suffocaménto, Suffocazióne. Հեղձուցումն, հեղձումն : պօղտ :

Suffocánte, ած. Հեղձուցիչ :

Suffocáre, ն. Հեղձուցանել : պօղմտ :

Suffragáneo, ea, Suffragánte, ած : Ամէն զեպիսկ որ Ցանդգոյ անկանի ի Մետրապօլիտն :

Suffragáre, ն. Ցաւատատել, օգնել, օգտել : էտրպմ եմ :

Suffrágio. Ցաւատատ, օժանդակ

խուն: փէչ եարտըճը, եարտըմ: քամի, ճիմակ: գոլոր:

Suffumicaménto, Suffumicazione, Suffumigio. ծխառում: բխաբոխ:

Suffumicáre, Suffumigáre, ն. ծխել: բխաբոխել:

Suffusióne. Սառչում հիւթոց ական, լուսոյ աչաց: խաւան: ճառագայթում (հիւթոց ը միան և ը մերձին:)

Suffúso, sa. Սառեալ, ցօղեալ: խաչեալ:

Sufolaménto. Սուլուիլ: քշրիճիլիճ, բաղաձիլիճ:

Sufoláre, ն. Սուլել, չչել: ըւսէ լսմա: չչել՝ի վերայ ուրուք: negli orécchi. չչիլիճ յառնել, առնել ինչ յականիսն. հծծել: փըսփսալ: եւ՝ առաւելաբար առնել ինչ կասկած ստիանել յոք:

Sugánte, ս. ծածօղ: carta-. խուղի ծծուն: էտքէ փէտըրը:

Sugáre, ն. ծծել: խմել: դիել: ծրծել: խզիլ:

Suggellaménto. կնքուածք: ա-բաստ, կնքած առնուն:

Suggelláre, ն. կնքել, ճնքել ղմօռղմա: ճօճիրտըմիլ: ն, և ը Անխախից խնամել (ըստ օրէնս, և՝ն:) փականք: խաղաղեան ստիանել չա-բաստղծ ած: փակալական, առաջաւորել:

Suggellàto, ta. կնքեալ: ճնօ-հիւրնիլ: կասկուցեալ, փակեալ: գոփաբը: գաղանի: ամուր, ամրախիլ:

Suggéllo. կնիք. (հինքէ գոր-ծին, և առաքաստական գիրն:) ճնօ-հիւր: di confessióne. ճնիք, կամ գաղանաւոր խոստովանուն: կնքան: նիշան: լուսին, բանական գոհուն:

Súggere. S. Succiáre.

Suggeríre, ը. ճնհլագրել, առգ-ըել, ազդել, ի յոյշ ածել, առա-ջի առնել: գուշակիլ՝ ակնարկ գե-ղած, ճիլի վէրճէ, իւրա ճիճէ:

Suggestióne. ճնհլագրութիւն, առգրդում, գուշակում (գիւթ.) գրգիռ. հրապոյրք. ներում: ճիճի-իւրա:

Suggestivamente. ճնհլագա:

Suggestívo, va. ճնհլագար, կամ գրգռողական. (հոգեղէն:) հիւանդական:

Suggettáre, Sogg'', ն. ճոգա-նել ընդ ձեռամբ, ծառայեցու-ցանել: ոտիքըս ուշաբ, ինչի կիճէ:

Suggettatóre, Sogg'', տ. Սառ-ղող, հնազանդեցուցիչ:

Suggettino, Sogg''. O bel soggettino! Ո՛վ գեղակիկ առնու. (ցո՛ղ ասելու առնու:)

Suggétto, Soggétto, ս. Ընտ-րեալ: Սառուցեալ, ներքո, ներքո գրուած, արատաւոր. (խոսիք.) առնիճ: ծարգիք, ծարգաբար: հնազանդեալ: բոյնէ, ինտի: ազգ անձին, անի, ոք: ինչէ, ոտքմ:

Suggétto, Sogg'', ta. Հնազա-ծանիկալ, հնազանդեալ ընդ ձեռամբ. անիկիլ (ը օրինաց:) հնա-ղած: ինտի, ինչիս ուշաբ: sog-getto. հնազանդ (խելք:) ինչիկ-ըս: non esser soggetto ad alcuno. լինել ինքնագլուխ, ինքնաճանիլ: «ինձի պաշխա ո՛»:

Suggezióne, Sogg''. Հնազան-դութիւն, ծառայութիւն: խոսիկիճ: ան-ծածանուն: senza —. հանդուժական, առանց անիծածանուն (վերին:) անբ-պիտ:

Súghera, ro. Սառնիկ, անկենի: հանիծար ազգէ, հանիծար:

Súgna. Ճարպ: Ճարպ խոզի: փօնաղ խաբը:

Sugnáccio. Ճարպ երրիկասնոց պէօրեկ: էաղբ: տես և Sugna.

Súgnóso, sa. Ճարպագին, պա-բաստ: էաղբը:

Súgo, Súcco. Հիւթ անկոց: պտ: ընտիր մասն գրոց, ընտիր ըն-ձոյզ խնամոց:

Sugosaménte. Անհիւթաբ:

Sugosità. Հիւթի: պտ:

Sugóso, sa. Հիւթալից, բազ-մահիւթ: պտղատ:

Digitized by Google

Sviamènto. Զարտուղութիւն, մեկնութիւն:

Sviáre, ն. Զարտուղեցուցանել, մոլորեցուցանել, խոտորեցուցանել, յանձնել, յարձակիլ: Եղծանել զ. ի. Զարտուղել, խոտորիլ, յանձնել, մոլորիլ: տափանալ: la bottega. կողոպտանիլ զխանութ խաղալոյ: Գայթակղիլ գայթ կենդանի:

Sviáto, ta. Զարտուղեալ: Եղկան զմիտս, տափուկ: զեղծ, խաղտեալ, ցուի, անառակ: Եղծուած

Sviatóre, տ. Զարտուղեցուցիչ: մոլորեցուցիչ:

Suicída, ս. Ինքնասպանութիւն: փինի Եղծիրքն:

Suicídio. Ինքնասպանութիւն: փինիի Եղծիրքի:

Svigorito, ta. Պատրաստեալ, ամար: ուժգնացեալ:

Sviliménto. Ընդարատութիւն, նուաստութիւն, անարգանք: ապականք

Svilíre. Տ. Avvilire.

Svillaneggiaménto. Կախաղանք

Svillaneggiáre, ն. Կախաղանել: Եղծուիլ: — ársi, յ. Կախաղանել զինքն: Եղծուիլ:

Sviluppaménto, Svilúppo. Քակտումն պատրաստեալ իրաց: պատրաստութիւն, արձակումն: ապականք:

Svilluppáre, ն. Քակել, զատաստանել, լուծանել զկնճռութիւն, արձակել: արձակ ելանել: Եղծանել: պատրաստել, մեկնել (զկատուս, և.ն.): զերծուցանել: գոտեմարտել: — ársi, յ. Ճողոպրիլ, ազատիլ: գոտեմարտիլ: արձակիլ, պատրաստիլ: Եղծանիլ: ապականիլ:

Svináre, ն. Հանել զքաղցրութիւն ի տանձատապակուածի հնձանէն: զինբաց լապատան: Եղծարկել:

Svinatúra. Հանելիք կամ ժամանակ հանելոյ զքաղցրութիւն ի տանձատապակուածի հնձանէն:

Svisceráre, ն. Հանել զընդերս, զիմուտսն: պատրաստել կտրուածս: յ. Թափանիլ զինուորական խումբ:

Sviscerataménte. Խանդակատիպ, կամակոր (տիկնէ.) արամի մտաց: փերուանէն:

Svisceratézza. Սէր խանդակատիպ կամակորութեան: գութ գորովանան, մեծասրտի բարեկամութիւն: լօկ հանապազորդ, ուժ:

Svisceráto, ta. Հանեալ զընդերս: ոտից թռչնոց: Եղծեալ: Եղ միտութիւն: պատրաստեալ: Եղծարկեալ: խանդակատիպ, մեծասրտի, կամակորութիւն (սէր:) լօկ: բուռն, անհնազանդ (ձիոյ.) զանհատական, առաստակ, անչափ: խիբաւ: մեծասրտի, սիրելի: ուխնիւխ:

Svísta. Վիտալութիւն, վիրաւորութիւն, անհոգութիւն: Եանիքն ըլլ հաճախըլլալ:

Svitáre, ն. Բանալ, զատաստանել, կամ զանգեալն պատրաստել: պարզանալ ալիտ: Եղծարկել:

Sviticchiáre, ն. Քրձուցանել. կորզել (զպատառատելն:) գօթաթ: յ. Քրձանիլ, կորզիլ: գօթաթ:

Sviziáre, ն. Բառնալ զանդրեհս, ատրճել զանտս: խալաճ:

Sul, Súlla. Տես ի Su, նե:

Solfureitá. Ծծմբայնին տրամ կութ:

Sulfúreo, ea. Ծծմբայնին: փխրարին:

Sullunáre, ս. Եղեմալատանեայ:

Sultána. Թագուհի տատկաց, տիկնոջ տիկնին: տալիան, հասկերի տալիան: և.ս՝ մեծ ինչ նշան տատկաց:

Sultáno, տ. Սուլթան, Թագաւոր տատկաց: տալիան, փափլահ

Sumministráre. Տ. Somministrare.

Súnto. Հանուածոյ, հանուած տամպոգատիւ: իմիտ:

Suntuária, տ, յ. Legge — . Օրէնք ծախուց: ծախքիս հետևանի գանուած, քիչ տան:

Suntuóso, և.ն. Տ. Sontuóso.

Súo, Súa. Իր". պատկան. իւր: էնիփ, էնիփին: far delle súe, կր far delle sólite súe sciocchezze, և.ն. գործել ըստ սովորա-

Digitized by Google

հան անմեռանալ. անմահանալ. անձ ձիշան: far súo. անմահանալ. աստուածանալ. անձինն իւ súo. ինչք իւր, աստուածանձք իւր: i suói, յոյ, գոյ, իւրքն, ծնօղք, կամ բարեկամք, կամ ազգականք, կամ քաղաքացիք իւր, եւն:

Suócera. Ջորանչ: գայն անա:

Suócero. Աներ: գայն աթա:

Svogliáre, ն. Ձանրացուցանել. ուռանալ. զինչ՝ զանազան՝ զանխորհրդական ախորժք: ի-ársi, յ. Ձանրանալ, ուռ եւս կամ ինչ, գանազանիլ: ի-ántosi.

Svogliatággine, Svogliatézza, Svogliatúra. Ձանրութիւն, ուռացումն կամ ինչ: ի-ántosi.

Svogliatamente. Անկամայ, գերծ կամաւորութենէ, անիմքոյժա: ի-ántosi.

Svogliatéllo, la. Փոքր մի ուռացումն կամ ինչ, ուռացուած:

Svogliáto, ta. Ձանխորհ. յանձն բառնալ, ուռացեալ կամ ինչ: ի-ántosi.

Suóla. Ներքնայ հողամասիկն: ալի, փնօգէն:

Svolaménto. Թռիչք: գոռ ուռյսը:

Svoláre, ն. Թռչիլ: ուռյսի:

Svolazzaménto. Թռուածումն, հնգիկ Թռիչք:

Svolazzánte, ած. Որ այսպէս անդր Թռուածի. հնգամարիչ. հողմաշարժ (վարազ:)

Svolazzáre, ն. Թռուածել այսր անդր, հնգիկ Թռիչել: էօթէյն պէրիյե ուռյսի: ստաստանել, Թռուածհարել, բազմանել զինեան: գանապտըրը վնարհի: Թռափառիլ: ստաստանձնել՝ ի հողմոյ: բիուլէնարպան ուռըճայսի:

Svolázzo. Թռուածումն, հնգիկ Թռիչք: հողմաշարժ ինչ:

Svólgere, ն. Պատրաստել (զպատասխանելն.) անկանել, բանալ. ալյսի, ստրիը ալյսի: չորհել՝ ի մեռոց: քիւրիւնէն փէնափուրմի:

Suólo. Գետին, երկիր, երկիր, կամ յատակ երկրի: իօթրափ, նէր: le suóla, ի, յոտ. յատակ, կամ ներքնայ հողամասիկն: ալի, փնօգէն: suólo. հարկ, շորք: (վաճառոց, տաւարոց) ագռա, գոմ, փիլի: a suólo, կամ suólo a suólo. հնգոգաս. հարկաս հարկաս. քանդ ի խոռ. մի գլխով, ի վեր միւսոյն: սըրայըլը, գոփէնի գոփէնի. փիլի փիլի: suólo. գաղշատարած: խոպան: ամրակ: խընափ:

Svólta, Svoltaménto. Ետեռնումն, գարձ, Թևքումն: Svolta. Տեղի Թևքելոյ:

Svoltáre, ն. Գառնել (զպատասխանելն.) պտրտիլ, անկանիլ: ստրիը ալյսի: գարձուցանել, Թևքել: փէնափուրմի: altrúi. գարձուցանել զոք, հասնցնել, ձգել յիրս կարծիս: քիւրիւնէն ընէլէրմի:

Svoltatúra. Թևքումն, կերպ նստած, կողմն:

Svolticchiársi, յ. Քաշիլ ուղղոյն: պէրիշան ակօթիւրմի:

Svólto, ta. Քառնեալ. (ասի զպատասխանեալ խրատ.) պատրեալ. անկնեալ: ալընմըշ: գարձեալ, հնգամրդել: պէրիշան: խափանել (ասկր:) պէրիթիմէյ:

Svólvere. Տ. Svólgere.

Suóno. Հնչիւն, հնչումն ձայնի, ձայն: սկզբ, սկս: a suón di bastonate. գանիս: Կռատպատան: սաղ: նուագ. նուագարան: լուր: երգ: իրիւրիս: հասկաւ. լուր: լսել, նամ: fare un-. հնչել, ձայն արձակիլ:

Suóra. Քոյր: գըզգըարդաչ: մի անձնեան հի, քոյր: ա- անարտական:

Superaménto. Ձազմումն:

Superáre, ն, և ած. Ձազմել, գերազանցել, զանցանել, առաւելուլ: էնէնէր, ալընմյս:

Superatóre, ա. Ձազմօղ:

Superbaménte. Հպարտաբար: հագըստասպան իւր, շքեղ, շքեղազարդ, մեծամտաբար: իհանիանա իլէ.

Digitized by Google

ֆուրէնկի ։

Superbétto. փոքր մի անձամանիտ

Supérbia. Հպարտութիւն, սաստկասառամանութիւն ։ մեծ բռնապետութ , փիսիր ։

Superbire, ւ. Հպարտասիրտանալ ։ մեծ բռնապետանալ ։

Supérbo, ba. Հպարտ, սաստկասառամանի ։ մեծ բռնապետ փիսիրլի ։ հպարտ կամայ , շքեղ , պերճ , պատանդալի , գիրասպանծ , անձամանիտ , սաղնիա , վայելչութ ։ ֆուրէնկի , առանձնասրտ , եղբ ։

Superbúzzo, za . փառասէր , ինքնահաճոյ ։

Supérchio, ձև. Տ. Sopérchio

Supercília. Տ. Sopracciglio.

Supererogazióne. Գործ աղաչելով առաջել զայրացուս անձին գործ առաջել ։

Superficiále, – fiziále, ի. Մակերևութական , մակերևութի , որ է 'ի մակերևութի , 'ի վերին երեսս, վերերևոյթ ։ մէճախի ։ ապուռքին ։ փշաբռնափէ ։ թեթև, անկատար։ խոսնիփանփէօյնու , փառասոր ։ վերը 'ի վերոյ, հարևանցի (ծանօթ. ի երկիր։)

Superficialità . Մակերևոյթ , մակերևութի ։ երևոյթ ։

Superficialmènte, ի. 'ի մակերևութի , 'ի վերին երեսս , առապրատքս, հարևանցի ։ սոսքէնա , խոսնիփանփէօյնու ։ թեթև, անկատար ։

Superficie. Մակերևոյթ , մակերևութի , երես ։ խոզ , խոսի ։

Superficiétta . Մակերևոյթ փոքր ։

Superfluaménte. Ցահլորդա, յանպիտա ։

Superfluità. Ահլորդութի , առաջելութի , յորդութի ։ պիսիքլիք , լաղրմարդութի ։

Supérfluo, ua. Ահլորդ , առաջել , առաջել անչափ, անպէտ ։ պիսիք , լաղրմ օլմայան , լաղրմըլը ։

Súperi, ա , յոփ , Աստուածք , դիք , անմահք ։

Superióre, գ , ա. Ազատ, մեծատար, գերատար, գերախ ։ պատ, բեղէնդ ։ Վերին, վերատոյն , վերագոյն ։ խոսի , էօփարըլի , պատ ։

Superiorità. Ազատութի , մեծատարութի , գերատարութի ։ պատ օլմա ։ գերասպանութի , գերասպանցառաջի , առաջերութի ։ խոսի օլմա ։

Superiormènte. Գերագոյն իմն օրինակաւ ։ 'ի վերուստ ։

Superlativaménte . 'ի գերագրական ։ մեծատար, կատարի, գեր 'ի վերոյ ։ գայէթ , իքիսի ։

Superlativo, va. Գերագոյն , գերակայ, գերազանցագոյն։ Գերագրական (տառ ։) buóno, կամ cattivo in superlativo grado . առնետատարի , կամ առնետաստիճան ։ էկէ էյա , էկէ քէնա ։

Superlazióne. Գերակայութի , առաջերութի ։

Supernalménte. Վերին զօրութ , 'ի վերուստ ։ յաստուստ , յերկնուստ ։ իկօյքէն , խանդրըսան ։

Supérno, na. Վերին , երկնայնի , ստուգի , գերբնակեան ։ ախոպհանի , բահմանի ։

Supérstite, ի . Որ մնայ կենդանի յետ մահուան ուրուք, յետնորդ ուրուք ։ փախի սաղ օլան , սաղ գալըր ։

Superstizióne. Սխոտի սպասաստմունք , սպասաստմունք անոտաց ։ Սխսպասաստի , անոտախսպասաստի, սահմանսպասաստի ։ խմանի պաթլը, խ. պատկերի պաթլը։ խոխլիք , անչաստ զգուշաստութի ։

Superstiziosaménte. Սխսպասաստ , անընտրաբար , անչաստ ։

Superstiziosità. Սխսպասաստութ ։

Superstizióso, sa. Սխսպասաստ , սահմանսպասաստ , անոտախսպասաստ ։ պաթլը խմանը , պաթլը խպատկերը ։ զգուշապրոյն , ձշդապրոյն ։

Supervacáneo, ea. Ահլորդ , անպիտանի ։

Supinaménte, ի . 'ի վեր թեք կամց , յորսայս ։

Supíno. Զգեստ ետևնայնութ , կամ գերբայից ։

Digitized by Google

Supino, na, adj. Ընկնել յոր-
ացայտ, կամ ի վեր ծիծաղանց : ուր-
ֆասխանել էսուան : անդիպչիլ, ան-
հայր : հպատակութիւն (ազգասուա-
ծոյ) անո-
ղասուածոյ մեռելի . գլխովին, անձայն-
առաջնորդեալ :

Supino, ադ. ար. Supinaménte.

Súppa. Տես Zuppa.

Suppellettile. կարգ, կազմած
եղէա, եկեղեցիք :

Supplantáre, ր. խափել, գծել
ցուցանել : ապատիմ, ոչնչել գա-
գրկանք :

Súpplica. Աղերսագիր, կամ
ծուղի ազաչանաց : արդուարտ :

Supplicánte, adj. ա. և գ. Պա-
զատող, ազերսագիր : եաղերսիչ : ար
մուսաւորացեալ զաղերսագիրս : հա-
կինի ուրէ եկեղեցի :

Supplicáre, ր. Աղերսել, պա-
զատիլ : եաղերսիլ :

Supplicatório, ia. Աղերսագ-
ծոյ, պատշաճական, աղերսագիրց
ծոյ :

Supplicazióne. Աղերս, պա-
զատանք : նիւթ, բիծ, եաղերսիս :
տե՛ս և Súpplica.

Súpplice, Supplichévole, ա.
Պաղատող, աղերսագան, պատշաճ
ազգին : եաղերսիչ :

Suplichevolménte. Պաղատա-
գին, պատշաճաբար եաղերսիչ :

Supplício, Suplízio. Տանջանք,
պատիժ : սիդատիկ, մեղս : supplí-
cio estremo. մահ, գլխատապատա-
ծիք : եօթնամ, գանձ :

Suppliménto. Ճաշակ լրացած ,
յաճախութիւն, առաջնորդութիւն : յաճա-
կատած գործ :

Supplire, ր. Ընդ ձեռն գնել
գնաւորել, կատարել : եպսիկինի ե-
ամայնացնել :

Suppórre, ր. Ենթադրել, դնել,
համարձակ, կարծել, համա-
րիլ Ճշմարիտ : քարդ եկինել, ե-
նել : գնել ի ներքոյ, ենթադրել :
ալ ընդ գօրաւ : վերհանահիլ, գը-
նել ի տակի իրիք : եկրինի գօրաւ :

Suppositivaménte. Ենթադրա-
բար, ենթադրելոյ :

Suppostivo, va. Ենթադրեալ,
ենթադրական : մատչանելի, առա-
յօգի, հնազանդ :

Suppositízio, zia. կարծեցեալ
(որգի) :

Suppósito, Տ. Supposto.

Suppósito, ta. Ենթադրեալ,
ասեալ, ասելոց պատճառ :

Suppositório, Suppósta. Պատ-
րաստ եղանակաւոր : լաք :

Supposizióne. Ենթադրութիւն:
քարդ եկինի : — di parto. փոխանակ
կամ զատակին :

Suppósto, գ. Ենթադրեալ :

Suppósto, ta, adj. Ենթադ-
րեալ, եգեալ, հանձնեալ : գանձ
օգտանոտ :

Suppressióne. Ճնշումն (մե-
ռանաստանութ, պատշաճառաքութ,
հատկացց) խոտանեցուածն (գրոց,
գաշանց) գաղտնութիւն, պահ-ըստ :
ընկղումն, ցրուումն (գրիանց) պա-
ռնալ եկինի : լռութիւն (մեռանաստ ինչ
պատրաստ ասելոյ) խոտանեցուածն, կամ
գաղտութիւն (գաշտանաւք կանանց)
d'orina. վիզապատիկութիւն, վիզապատ-
ուածն : di parto. ապրիլապատիկութիւն :

Supprimere, Sopprimere, ն.
Ծածկել, անհետ անելութիւն առա-
նել : գնահատել : անդրանկութիւն :
ընդհատել, առաջ օգտել : բառնալ
(գրեհանաստանել, եմն .) խոտանել
(պատիկ ինչ) ապրեցուցանել (պետ-
րատանի իրիք) օգնական գործ-
ել, պահ-ըստել : եաստատ կինի : ծա-
գործանել (ենթադրեալ պատճառ ինչ :
գնահատել : ընկղել կամ շրջել զործ-
ինչս) պատել, պահել եկինի :

Suppuraménto, Suppurazió-
ne. խաղխաղումն, հաստատութիւն
ապաստրին : իրինկինի :

Suppuráre, ւ. խաղխաղիլ կամ
հաստատել ապաստրին, շրջաստատել :
իրինկինի :

Suppurativo, va. adj. և գ. ա.
խաղխաղիլ, շրջաստացուցիչ : ի-
կինի :

Digitized by Google

Supputáre, ն. Հաշիւ առնել, գումարել զիմիւս, յաւելուլ: հիւսած. ՀՄ ԷՒՄԷ:

Supputazione. Հաշիւ. համար հիւսած, ՀՄ:

Supremazía. Գլխաւորութիւն:

Suprémo, ma. Գերագոյն, ծայրագոյն, բարձրագոյն, վերագոյն, վերագոյն, ամէն, ի ծագրէթ:

Sur, նխ. Ի վր, ի, յ: in sur. Ոտի ի: sur un di bastoncello. Ի վր միոյ փոքրիկ գաւազանի:

Súrgere, Sórgere, ն. Յառնել, յաւերնել, յանկոխիլ: գոլթ. ոտիցոտի գոլթ. ոտիցոտ: առաւօտ նալ: Բղխիլ, հոսիլ: ելեգոյ, ոտ. ոտ: ելանել, ի վեր ելանել: ծագիլ, յառաջ գալ: փոխոյ, պահոյ ելիլ:

Surrettiziaménte. Գաղտագողի, խաբանօք (ընկալեալ:)

Surrettízio, ia. Գաղտագողի, խաբանօք առացեալ (առած պրուած. ՀՄ ՀՆորհ առացեալ յանկրնալ:) ՓՆԱՊ ԻՒ ԵՒ ՆԵՒՐԻՄԻՆ:

Surreziónе. Ապրուստն առած յաղերագոյիս:

Surrogáre, ն. Կացուցանել տեղեակ, փոխանակ, փոխանակել զոք ի տեղի ուրուք: ՆԷՐՆԻ ԳՕՅԱԹ:

Surrogazióne. Surrogaménto. Փոխանակութիւն:

Suscettibile, ն. Suscettivo, ած, և. գ. Ընդունակ, ընդունելեան, ընկալուչ: ալս պիւիր:

Suscettibilità. Ընդունակութիւն:

Susceziónе. Ընդունելութիւն:

Suscitaménte. Յարուցիչ, զրգիռ

Suscitáre, ն. Յարուցանել, ի մեռելոց, կենդանացուցանել զոք: փրիմիդ: յարուցանել, զարթուցանել, շարժել, զրգռել: գաւթոցանել, ՆԵՒՐԻՄԻՆ: գուերրե. յարուցանել պատերազմունս: ԱՔՓԷՐ ալ ԱԹ: և — ացի, յ. Ցառնել ի կենդանի: փրիմիդ: զարթնուլ, շարժիլ, ոտիցոտի գոլթ. ՆԷՐՆԻՄԻՆ:

Suscitatóre, ա. —trice, ի. Յառնեցուցիչ: զրգռիչ, զրգիռ:

Susína. Շրթ: ԷՐԻ:

Susíno. Շրթների: ԷՐԻ: ակռանց:

Súso, և. Di súso. Ի. Տե՛ս Su, և. di Sopra.

Susorniónе, Sorniónе, ա. Գաղտասիրտ, կեղծասիրտ: ԻՆՔՆԻՆ ԽԱՂԱԼԸ:

Suspensióne. ա. Sospensióne.

Sussecutívo, va. Տ. Susseguénte.

Sussecúto, ta. Հետեւեալ եկեալ, հետեւեալ անկիրճապէս:

Susseguénte, ն. Հետագայ, յետագայ, հետեւորդ, պետեւ եկեալ: ոտիցոտի ՆԵՆԱՆ, անդրէն ՆԵՆԱՆ:

Susseguentementé. Անդրէն, յետոյ, զկնի. հապրտա: անդրէն, ոտիցոտի:

Susseguénza. Հետեւորդ, հետեւանք, հետեւեալն, եղելակցութիւն: ՆԷՐՆԻՄԻՆ:

Sussidiariaménte. Օժանդակաբար, իբր օժանդակուն ինչ:

Sussidiário, ria. Օժանդակական, նպաստաւոր:

Sussidiatóre, ա. Օժանդակ, օգնական: ԷՈՐԴՈՒՄԸ:

Sussídio. Օժանդակութիւն, օգնութիւն, նպաստ: ՆՊԱՏ, ԷՈՐԴՈՒՄ:

Sussiégo. Ծանրութիւն, ծանրապատուի, ծանր գործ: ԱՂԸՐԱՏ ՊԱՏՈՒԸՐԱՏ:

Sussisténte, ն. Կենդանացօղ, կենդանացուցիչ, գոյական, հաստատուն:

Sussisténza. Կենդանացում, գոյութիւն: Սնունդ, կերակուր, ապրուստ, դարման կենաց: ԷՆՐԻ ԿԵՆԴԵՆԻ: ՆԵՐԿՆԱՑԻ:

Sussistere, ւ. Կենդանացանալ, գոյ, կալ, անկը, գոյ տարածութիւն: օլմաք, պուրմաք: լինել հաստատուն: զօրաւոր. (ասի զգեանից:) ԳՈՒՆԻ.

Digitized by Google

ին օվսի: quésta ragióne non susisiste. այս պատճառս չի ինչ զօրութիւն, ան հիմն է, անփուր է: Կեաց, հիմն ը ունամ կարգին, ինի վիճակ կի: Էպրմոփ:

Sústa. Ջուան բնութեց գրաստ. Էիի: զրպանակ: վերկրէի: essere, méttere in —. Կինել ի շարժման, շարժել, զարթուցանել, գրգռանել:

Sustantivaménte, Sost." Ի. Գոյականաբար:

Sustantívo, Sost", va. Իրիցիոզ, նիհմանկոյացրել: Իրիցուսացած կաց: Գոյական (անուն): Գործիք: Էսնին (բաց:) պոիը:

Sustánza, Sost". Գոյացուի: վարուզի. Վանիցոզ, պոի: Էութի, իսկուի, գինուզի: Հանուսաս ուսուցիչի, զանվածգանի: Իմնաս: Գոհանիի: գոյացը, Իրիցը: ուաղ, in —. Ի. Հանուսաս ուսուցիչ կարգ ի կոչնչոյ: գըսաս: in sustanza. անս in Effetto.

Sustanziále, Sost", ի. Գոյացական: Էսկան: ունենիի, պոիը: կարևոր. երևելի: Իգիի ուրը:

Sustanzialità. Գոյացականաթիւն

Sustanzialménte, Sost". Գոյացապես, էապես, իրապես:

Sustanzióso, sa. S. Sost".

Sustituíre, Sost", ն. Փոխանակ կնել զոր ի անգի ուրուք, կացուցանել փիխանակ: Եկիլնի գոհոյ: Կացուցանել երկրորդ. Ժառանգ.:

Sustituíto, Sost", ta. Փոխանակած ի անգի ուրուք:

Sustitúto, փ. Փոխանակող. անգի գնակալ: Վիճիս:

Sustituzióne. S. Sostituzione

Susurráre, ն. Շշնջել: Փսփսալ: խոխոջիլ, կարկաջիլ: լուռ ալ: քրթմնջիլ, գաղտնաբար: չարգիս խօսել: Գայլիկ սկսիլ:

Susurratóre, ար. Շշնջող: քրթմնջող, գաղտ. շշուկող: Փսփսալ պայշնը:

Susúrro. Շշնջիւն, հնծծաձի: Էրս էրս, փսփսալ:

Susurróne, ա. Շշնջող, հնծծող: Փսփս. շշուկող: փսփսալ պայշնը: գոհոյ: բանաստեղծ:

Sutténdere, ն. Ձգիլ զգիծ ինչ ը անկատար եռանկիւն, ձգիլ գրար ազբատ:

Sutterfúgere, ն. Խոյս տալ. խոտանգիլ: սիկիլ:

Sutterfúgio. Օրինակ, կի և զանազան փոխաբանութիւն, փոխաբան, խոյս, խոտանգութիւն: Փալանա. սիկիլ:

Sutúra. Կապան:

Suveráto, Sugheráto, ta. Ազնիկատարած, կի անկախ (հզօր. Էիի:) Հանիսրուբ:

Súvero, Súghero. Ասնիկ, կի անկախ: Հանիս ազատ, հանիս: կիսել անկոյ:

Suzzáre, ն, և ն. Ձարտարապետել առ առիթ. առիթ. յանկարծ գտանել: Գտրտնիմ:

Súzzo. Ձոր. գտանիք: Գտրտ:

TAB

Tabacchiéra. Տաբի պիշատակի գոյ: Ինքիչ գոհարաս, գոհարս:

Tabacchista, ա. Սիրող պիշատակի գործոյ, մարդ ի ձգիլ զբաժախտս:

Tabácco. Ծխախոտս: Իիխիճան: գործած, պիշատակ, քաշախտս: Ինքիչ, պատան օձս: կոչի և Erba regina.

Tabállo. Ճի երկու փայր պղպեղի ինգնաձգ: Դաղաչս, պիտակ:

Tabarrino. Վերարկու փայրս

Tabárro. Վերարկու (պատեց.) երկնոց: պիտիս Փերշակ: Էերսփ:

Tabarróne, ա. Վերարկու մեծ, կի լայն: Էպիտրուսփ, Փերշակ:

Tabélla. Կաշեակ: Հաստաթուս:

Tabernácolo. Փայր մատուռ: տապանակ պէս խորհրդոյն: Խոյրանին վիպոյակ: festa di Tabernácolo. տան տաղաս տարհաղատ:

Tabifico, ca. Ճիխակտանիչ, ա պահանիչ:

Tácca. Փայրիկ հաստատած, կի

գիծ (տպարանի մի վանդակ նիշ) ֆրանս. ֆիլետ: ֆիլետանիշ: էջերին նշան: առատ կտրցկին, կիսատ ածել, ուռի, ևն: փիս, աղբ: բիծ, պրուտ: նշիկ: ախտ, մոլոր, թերություն: նօթան, նշոխ: հասուն, կիսի չև. (մարդոյ, հինդանեայց.) բարձրահասակ, մեծուկ: պօյ, նօրաման: bella tacca d'uómo. այր վայելչահասակ: d'una gran tacca. բարձրահասակ, մեծահասակ: d'una statura tacca. միջակահասակ, միջակհասակ:

Taccagneria. կծծոտի, ագահություն: նիխնիխ:

Taccágno, na. կծծի, ախիր, ագահ: նիխ, խոսիս:

Taccáto, ta. Պնտած, ախտաբաշխել խոցոտածիծաղ: պնդնդած:

Tacchigrafo. Սահմանագիր: նշագիր:

Táccia. Սոգիա, մոլոր, ախտաբաշխել, թերություն, յանցանք: նօթան, գազահաճ, նշիկ: di mala —. վատաբոյծ: պնդնած:

Tacciáre, v. Սոգոտանել, ախտաբաշխել առհասարակ: վատաբոյծ առնել: առ. ղամա: պնդնդած, ապ նշիկել:

Tácco. S. Taccone. կոտրած թղթոյ:

Táccolo. Խաղ, խաղալիկ, սրճանոք: գործ տպագծանելի բանալու հնձհանելու:

Tacconcino. Փոքրիկ կարկատանք հագուստեաի: կոտրած ինչ պատառ մի, գոյլի ինչ:

Taccóne, m. Կարկատանք հագուստեաի: ֆապոճ նամաթ:

Taccuino. Գրկոյք յիշատակաց: փնջիկ: պնդնդած, կամ պահպանակ: ձրագան:

Tacénte, a. Լռօղ, լուռ: առատ

Tacére, v. — érsi, r. Լռել, ոչ խօսիլ: առատ օշմա: գաղտուկ: Լռել ինչ, չասել, ծածկել: նիշ նամա, պնդնդել: far tacere. լռեցուցանել: առատ նիշել:

Tacére, m. Taciménto. Լռութիւն:

Tacitamente. Լռելեայն, լռիկ: գաղտուկ: առատ, նիշ նիշ:

Tácito, ta. Լուռ, լռակեաց, ամենաախօս: առատ: լռիկ, չասուցեալ, ոչ յիշատակել: գոյութեամբ իմիա գիտել: և ն. լռելեայն:

Taciturnità. Լռակեացութիւն, լռութիւն:

Taciúrno, na. Լուռ, լռակեաց, լռիկ: առատ: ամենայն, ամենաախօս: նշիկ:

Taciúto, ta. Լռեալ, ոչ ասուցեալ:

Tafáno. Բոռոզ, գոռնէ: առ. պնդնդի:

Taffettà. Կերպաս ինչ թեթեւ և կակուղ: առատ քսոյ: կամ դրոշակաց համար յօրինեալ յոյսի կերպասի:

Táglia. Կտրուած, ամպատած: գան, բերդի: Տարի, տուկ: Չբոլի: մրցանք (գնելոյց) առնել ինչ գործելոյ: վարձ խոստացեալ, կամ առնել տոյց ապահանին զարկաստակ բան, կամ զառաջնիցն: métter la táglia ad uno. գնել հատանել գործելոյ տրոյք: ha la táglia. գնել հատել ի գործելոյ նը: Ախոտ, գաշն, գաշնակցուի: ատգ, գան: բաժին գաշնակցաց: հինգ: ձեռնադպեաս, առատ բազ զգեստոց: tutti vestiti a una táglia. առնել զգեցուցանել միատառ բանք, միակերպ: Կամք, հաճոյք: բաղձ: questó è in tua táglia. այդ ի քո ձեռնի է, այդ յընտրութեան քո է: Táglia. փայտանիշ: չբոլի: բնաւ, Հանգամանք: նաւիկեն: Հասակ, մեծուկ, բարձրահասակ: պօյ: uómo di bella —. այր վայելչահասակ, առատաստահասակ, հասակագեղ: պօյաս պօյաս: d'una gran —. մեծահասակ, բարձրահասակ: առատ պօյաս: di táglia non molto grande. ոչ յոյժ մեծահասակ: di mezza —. միջակահասակ: օշմա պօյ: և ն. միջակային: Táglia. Տնտ և. Polispasto. Táglia personale. Գլխահարկ: հարկ:

Digitized by Google

Tagliabórse, ս. Գրպանահատ, գողնահատ:

Tagliacantóni, ս. S. Sgherro

Taglialégna, ս. Փայտահատ, փայտհատ, օգտ. ծառբհտ:

Tagliaménto. Հատած, հատած: ելած, ելած: ատելութիւն, հատուած: գան: գրգիռ:

Tagliapiétre, ս. Քարահատ, քարհատ: քարհատ: քարհատ:

Tagliáre, ե. Հատանել, կտրել, ելած, ելած: ծանել, կծանել, կտրել: բաժանել, անջատել: ա կտր in pezzi. կտր ատել tagliáre. կտրտրել, ատանանել, ատատանել, ի ատ ատատրել ծառել ելած, ելած: il ragionamento ընդհատել, ընդհատել: le parole in bocca. ընդհատել զխօսս ատ բերանէ: il ritorno, la strada. խափանել զդարձն, զճանապարհն: i formenti. հնձել զցորեանն: i cappelli. խուզել, փոքրել զվիրսս una piétra. հատանել զքար la piétra a qualcheduno. հանել զքար ի բերկասանէ: le carte. բաժանել զթղթախաղս խառնել: tagliarsi la gola vicendevolmente, փոխադարձ զմիմեանս սպանանել:

Tagliáta. Տես Tagliamento.

Tagliatélli, յոգ. ս. Tagliolini.

Tagliáto, ta. Հատանել: ելած: ելած: ben tagliáto di tutte le membra. ամենայն անդամովք ատ: ընտիր:

Tagliatóre, ս. Հատանող:

Tagliatúra. Հատանել: հատած: ելած:

Taglieggiáre, ե. Սակաւանել փրկանս գերեաց: առնել սակաւանել գերեաց ուրուք:

Tagliénte, ած. Հատած, ատած, ատչատած: սուր: lingua —, լեզու չարաբանող, երկբերան ատող, գռնող:

Tagliére, ս. -éro. Տախտակ ճաշի ատելոյ: տախտակ և քարէ ի ձեռն ատելոյ ի վերայ հատանելոյ զկերակուրս: գոմաւ ի ծառոյ: ատեան, սեղան ատելոյ: ընդէատ:

Táglio. Սպանդ, կտրուած (արտ.): ելած: ելած: ելած: di táglio. ի սպանդ, ի կտրուած արտ, արտ ատելոյ: գերազանց: ferir di — հարկանել զերեսաւոյ, սպանդս ելած: ելած: méttere al táglio della spada. սպանանել ի սպանդ սուսերի, կոտորել ի բերկրանս սրոյ: գերազանց: գերազանց: a dúe tagli, անդրադարձ: գերազանց: Táglio. S. Tagliamento. Հատած, կտրած: ելած: ելած: ելած: ելած: ելած: ելած: ելած: dare, կտր véndere a —. վաճառել (գոմաւ ինչ) առատ ատելոյ: ելած: ելած: ելած: ելած: վաճառել ծանել ելած: ելած: ելած: ելած: ելած: ելած: ելած: di bel —. ելած: ելած: ելած: ելած: ելած: di mezzo —. ելած: ելած: ելած: Táglio. Պատահ, առատահատ: ելած: cadere, կտր venire in —. ելած: ելած: ելած: ելած: ելած: ելած: ելած:

Tagliolíni, ս. յոգ. Դգալաձև ծիւղ երկատելոյ և առատատրակ: ելած: ելած:

Tagliône, Taliône, ս. Պատահ: ելած: գոտա: ելած: ելած: ելած: սակ: առելած:

Tagliuólo. Կատրտրակ, ատատատա: ելած:

Tagliuzzaménto. Կատատատելոյ:

Tagliuzzáre, ե. Կատատատել: ելած: ելած: ելած: ելած: ելած:

Talacimánno. Սղակատակ: ելած: ելած: ելած:

Tálamo. Սատատատա ելած: ելած: ելած: ելած:

Digitized by Google

Talchè, ad. Այնպէս զի, մինչ, մինչչեւ, մինչեւ որ, եւ այլն.

Tálco. Ստախտ. Խաղ.

Tále, a. Այնպիսի: Նոյնպէս: այնմանի, նմին: ոմանք: ոմն, ոմանք: ոմիք ոմիքիսի, ոմիք ոմիքն: un tale. այր ոմն, ոմն: ոմիքիսի, ոմիք ոմիքն: il tale, la tale. այնոր ոմն, ոմին ոմն, այս ոմն, այն ոմն: vi fu il tale, ed il tale. եղեն ոմանք այս ոմն, եւ այն: condursi a tale, giúgnere a tale, a tal término, a tal segno. Հասանիլ յայնչափ աստիճան, կամ ի նոյն վայրս. Հասանիլ յայնչափ սահման գառնուլ; յայնչեսիի չքաւորութիւն: Tale, ad. Այնպէս: Նոյնպէս: Tale che, ad. Տես Talchè.

Tálea. Շաւաստիկ (առնիկաց ի գեղջկին:) Նիհար, գաւեծ, փիփոն:

Talénto. Կամք, խղճ, յօժարութիւն, ցանկութիւն: Խնդիր, հաճոյս mal —. տխուր, խեղճ, ցաւագին: գնչկեղ, նեղսահմանիկ, ծոյլ: mal talento d'alcuno, di mal talento, ad. ակամայ, ոչ կամակոր ոգւոյ: Նաւարէզ: trò mal talento. կամակոր ակամայ. ձիի կամակոր, եւ ձիէ ոչ: Խնդիր խնդիրք: a talento. ըստ կամս, ըստ հաճոյս: ինչքինձէ: Talento. Տաղանդ. քանդեստր: Իմաստական ձիրք, բնաւորութիւն, քանդեստր, յատկութիւն: գնահատական, հինգեր:

Tálero, Tállero. Գահեհական ինչ արծաթեփի: գաբա գնաբոս:

Talismáno. Ցոլոմոնի, յատուկ Ցոլոմոնեան: բժշկանք: Խըլըսմ:

Tállo. Խոտաղէզ, կամ ընծիւղ խոտոց: Քիւրդ: շաւաստիկ (առնիկաց ոչամասնորեայ, կամ անկեղծ:) փիփոն:

Tallóne, m. Կառ (ոտից:) Խոփ:

Talménte, ad. Այնպէս: Նոյնպէս: talménte che. այնպիսի պէս. Նոյնպէս եւ: Նոյնպէս փ:

Talmúde, m. Թալմուտ:

Talmudísta, m. Ի հինից կամ հեղինակ Թալմուտին:

Talóra, Talvólta, ad. Երբեմն, մերթ: տարագ: երբէք:

Tálpa, Tálpe, f. Խլուրդ: Կնճռոտկին:

Talúno. Տես Alcuno.

Tamaríndo. Ծառ մի, որոյ պտուղք են բժշկական: Կնիր հինդի:

Tamarísco. Տ. Tamerice.

Tamburáccio. Գօս, կամ ոմն ծեր նուագարան ինչ: Տաղերաց: Կնա

Tamburéllo. Դափ: Նկիր:

Tamburétto. Ճախար կ փողկ:

Tamburiére, m. Ճախարկաց արհեստից:

Tamburíno. Ճախարկահար: փնջուշ: Ճախարկ փողկ: Կնիրգ փողոյ:

Tamburiáno. Ստկղ ինչ խաղ քաղցրագոյ ածելոյ:

Tamburo. Ճախարկ: փայտեայ: ատաղձեայ մեծ ճախարակաձեւ: Ածելի ոտիւք: Ճախարկ (ծառուցաց շինից:) ատկան խաղալկաց:

Tamerice, – rice, m. Tamerígia. Մրայ: Խաղ ատրճիր: ընկոյզ ազգաձեւ: Fior tamerice, adj. Ծաղկի մերձակի:

Tampóco, ad. Եւս, եւ կս: nè tampoco, եւ ոչ եւս. եւ ոչ իսկ: ոչոյ, փոխ:

Tána. Որջ, խշտի, գազանից գազանանոց, այր: Նիւթ փոս, խոռոչ, ծակ: լոփաւոր, փնդիկ: degli occhi. ակնակապարձ: Նօր փնդիկ:

Tanáglia. Ստքցան: Կնդիկնիկ: տանջանք ազգացնի, հրացեալ ազգացնիք:

Tanagliétta. Փոքր ազգցան:

Tanè, m. Ստոյգ խաղընկեր:

Tánfo. Հոտ, կամ համ բորբոսի: Կնիճ: pigliar di —. բորբոսիլ, առանձնալ գհոտս, գհամ բորբոսի: Կնիճնիկ:

Tangénte, adj. ի. եւ գ. Շօշափող. (գիծ:) punto tangente. կէտս շօշափմանն:

Tánghero, ra. Գնդաշտիկ, վայ-

Digitized by Google

քննասիրելոյ, ստուգողին : հօդուած, հօդ-
րոյթ :

Tangibile, ն. Շօշափելի, շօշափե-
լի :

Tantinétto, ta, ած. և գոյ. Դժուղն ինչ, աոաջ ինչ : ապուճէի : Un tantinetto, ին. փոքր ինչ. խոտն մի : աոա. վերայ մի. աոաջ ինչ ժամանակ : պէր ալ :

Tantino, գ. Դժուղն ինչ. աոակա-
ինչ : պէր ապուճէի : — tino, na. ած. փոքրիկ. գոյնի : աոաջ, խոտն : ոհիւի, ապուճէի :

Tanto, ta, ած. Շատութեան, այն-
չափ : օ գոփոր : հօդն պէր : ogni tanto tempo. Ը ժամանակաց Համ : darne, կիր toccarne tante. (ցո tante busse :) գան հարկանել. կիր գան լսանել : dirne tante. Նոա խոստանալ յոյժ : ոհօդիլ : pattuire tanto per dì. պայմանաւոր առկ տա-
կանիլ յաոաջ : comprare, կիր vendere tanto. գնել, կամ վա-
ճառել այսպիսով : ésser tanto. լինել բաոական. բաոական ոամանալ : գոփոր օ'' : tante volte. այնքան-
հիցս, այնչափ : օ գոփոր :

Tanto, գ. con fatti tanto di piacevolezza gli mostraste. այ-
գեհամբոյր՝ այնչափ քաղցրու Ի յան-
ձին առ Նոա : quel tanto. այն մի-
այն, նոյն ինքն : քաղցրն, քանիսն-
գակ : vi do quel tanto, che pos-
so. առաջ քիչ ըստ ինչ, կամ ըստ
միանգամայն կարող եմ : quel tanto non mi gióva niénte. այն՝ ոչինչ
օգտակ ինձ : sessanta e tanti scu-
di. աոելի Ը վճօ անուաոս :

Tanto, ն. Շայնչափ, այնքան,
այնպէս : օ գոփոր, հօդն : Տէս և
Tanto chè. Մինչ : Tanto կիր tanto solamente. Մինչ : աոանց :
tanto. այնչափ ընդհերքոյր. ցոյն-
քան : tanto. այնպէս : a tanto. յայնմ ամենի. կամ յայն առհաոն,
ցայնժամվայր. այնչափ : եւ՝ առ. ժամա-
ատ. ժամանայն, ցայս վայր : Da tanto, ած. Շատութեան հզօր, այսչափ
պատուական, ընտրեալ, այնչափ
հմուտ, այնպիսի յոլովգիտակ. յայր-
ձնոյ, բաոական : օ գոփոր գործ-
վիճակ, հնար, վարպետ, գոփոր : di tanto. այնչափ, այնպէս : օ գո-
փոր : di tanto valore. այնչափ զօ-
րաւոր : di tanto in tanto. ընդ
միմեա միմեա. առժամ առժամ : կէսոհ-
պահիր, խոխոջիր : in tanto. յայսմ ժամանակի, ի սմին պա-
հս : պա պրպտ : Per tanto, կիր Pertanto. վայ, առաջի : պատ-
ճառն : եւ՝ առդեպէն, այդ բայց : ա-
նս : non pertanto. և առեպէն. բայց առեպէն : ընդին : per tanto che. Տէս Perciocchè.

Tanto, o quanto. Չափաւոր ինչ. առաջ ինչ, խոտն մի : ոհիւի : tant'è. գրեթէ քառնիոյ, միտւ քառնիս. ա-
ատիկ, կարճ ի կարճէ : են ոհոի : del tanto, կիր a tanto per tanto. առ հաոեհաոաոաբ, առ. : a tanto per tanto. Ը սմին հաոեհաոաոաբ, այսպէս հաոեհաոաոաբ : tanto più. այնչափ առաջ : più che tanto. Ը սպասան բաոական, Ը հարց-
կիրն, որչափ ինչ հարկ իրացն պա-
հանջ : tanto quanto posso. Ը կարգ, որչափ ինչ ձեռն հաս եմ : եղեռնին ներքին գոփոր : tanto l' inverno, quanto la state. եմեմ ի ձմեռայնի. և եմեմ յամառայն-
նի. ի ձմեռայնի, և յամառայնի : tanto i cittadini, quanto i ne-
mici. քաղաքացիք, և թշնամիք առ հաոաոաբակ : tanto l'uno quan-
to l'altro. երկոքանչիւրն իսկ, երբ հոգին եւս առ հետագ : խոխոջ փ : d'infin a tanto, d'insin a tanto, infin a tanto. ցորչափ, ցորչափ-
որչափ : Նոյն ինքն, նոյն գոփոր ինք : tanto quanto mái niún altro. մինչ ոչ ոք առելի : tanto quanto. որ-
ինչ, որինչ միանգամայն : եւ՝ գործոյ
ինչ : tanto pochi. այնչափ առա-
կաս : in tanto che. առա Intantochè. tanto dotto, che sa tio. Գիտուն և խելաոաոաբ. հմուտ մի
անդ ամենայն և խելաոաոաբ.

Digitized by Google

Tánto che, Tantochè, հմ. Այն ատեն որ, մինչդեռ, մինչև։ ◦ գործ ◦ ի, ըստ ի։ տրլատի, ցորչափ։ ի ◦ ի։

Tantolino, գ. Դոյզն ինչ, տա. հաս ինչ։

Tantósto. Վաղվաղակի։ Ի ◦։

Tantósto, ta, ածանց. Ջուտ երիտ կոպտով ի վերայ կատարակաց հա. ցի խոտվելոյ։

Tapináre, բ. Վարել առնիկաց կեանս, կեալ խոնարհաբար, առաքինաբար։ ◦ ընկերանդ ինչ ենալմամբ։

Tapinéllo, la. Հեգ. տուռա ակաղ։

Tapinità. Հեգութիւն, նուաստութիւն, փոխառքութիւն։

Tapíno, na. Հեգ, խղճալուր, աստուածպաշտ։ պարկեշտ։ նուաստ, անպարզ։ ◦ ընկերն, աւլուկ, էգիա։

Táppa. Տեղի կիսի կայանի ուռած ըլլ և. Հանգչելոյ զետնատափարհայեր։ Տեղի ինչ ի նստատեղոյ, ուր վաճառականք ածեն զինուածս իրենց ի վաճառել։

Tappéto. Գորգ, օթոց։ հաւր, ◦ metter sul — ◦ առաջի առնել (զգործ ինչ։) è sul tappeto la pace. զրոյցք են զհաշտութիւն։ պատրաստ խոնարհաբար pagar sul — ◦ վճարել դատաստանի նա ◦, հատուցանել առաջի դատաւորին։

Tappezzáre, ն ◦. Ջարդարել զատաստանակալաց, օթոցօք։ զար ընծիւք։

Tappezzería. Պատառատակաց անեակաց, օթոց։ զար։

Tappezziére, ա. Ցօրինող զատաստանակալաց։ հաւրձ։

Táppo. Խցանք նաւուց։ ի ◦։

Tára. Հատուածն պինդի ի վաճառելն։ ընծիւ պահ։ նուազութիւն, պիղծութիւն։ ընծիւնիկ։ ինչիս, կամ հապ ծանրութեանն անօթոյն (վաճառելի իրայց)։ նաւա։

Tarantélla. Տե՛ս Tarántola. Այսածոյ տրուային գան ձկան։ նաւ։

Tarantéllo. Վերադիր վաճառուց, կամ անկանիլոց ◦ (տան զուսանելոց)։ հիւրիկ, հարցանել։

Tarántola. Սոխեա ինչ։ ընկնիկ։ փուռանգ։ փառնիկ կամ փառիճ ◦ (սարդ ինչ թունաւոր)։ օվա ◦ օրիմնկեի։

Tarantoláto. Հարուածալ ի փառիճ ◦։

Taráre, ն. Ընդունիլ զինդրել զինն պահաս ընծիւնիկ, ընկիր։

Tarantántara. Բարբառ փողոց։

Tarchiáto, ta. Ցաղճանգամ։ ընծիւնի։

Tardaménte. Ցամր, անտագամն, յուշիկ, մեղմիկ։ կեաց, կամ։

Tardaménto, Tardánza. Ցապագումն, յապաղումն, յապաղանք, յապաղումն թիւն։ կեցնիլ։

Tardánte, հ. Ցամր, անտագամն, յապաղող։

Tardáre, ն. ընկ. Ցապաղել, յապաղ, անտագանիլ։ կեցնիլ։ ն. Ցապաղցուցանել։ յապաղել։ կեցնիլ։

Tardétto, ta ◦. Ցուշիկ, փոքր մի յապաղ։ պիր ա՛ղ կեաց։

Tardétto, հ ◦. Փոքր մի անտագամն, փոքր մի յապաղ։

Tardézza, Tardità. Ցապաղութիւն, դանդաղութիւն, հեզգանիլ։ կեցնիլ, ահկնելիք։

Tárdi, հ. Ընդագամն, յապաղ, ի տապաստանին։ կեաց։ գանդաղանալ նոքա, յուշիկ։ կամ գ. Երկայն։ ագամ։ է tardi. տա. լատասանալ է օրա, երկար է։ essendo già — ◦. գողով օրն տարաժամանել։ al tardi, հ. ըստ երկնից։ ագամ։ farsi, éssere, sembrare — ◦. յապաղել, ծանրիլ անտագամն, տարակարծանիք։ al tardi, al tardo, հ. անտագամն։ կեաց։

Tardivo, va. Ընդագամն (զգործ։) կեաց երկնիկ։

Tárdo, da. Ցապաղ, դանդաղող, կոտ, անգիտացի, յոյլ։ պղտ հեգե-

Digitized by Google

[illegible]

Tárdo, A. S. Tardi. Al tardo. [illegible]

Társa. [illegible]

Tarísfa. [illegible]

Tarláre, [illegible]

Tarláto, ta. [illegible]

Tarlatúra. [illegible]

Tárlo. [illegible]

Tárma. [illegible]

Tarmáto, ta. [illegible]

Taroccáre, [illegible]

Tarócchi, [illegible]

Tarpáre, [illegible]

Tarsia. [illegible]

Tartagliáre, [illegible]

Tartaglióne, [illegible]

Tartána. [illegible]

Tartanóne. [illegible] Tartana [illegible]

Tartára. [illegible]

Tartáreo, ea. [illegible]

Tártaro. [illegible] ([illegible]) [illegible] Tártaro emético. [illegible]

Tártaro. [illegible]

Tartarúga. [illegible]

Tartassáre, [illegible]

Tartúfo. [illegible] bianco [illegible]

Tásca. [illegible]

Taschíno. [illegible]

Taschétta, étta. [illegible]

Tássa. [illegible]

Tassáre, [illegible] Tassare i viveri. [illegible] alcuno d'avarizia. [illegible]

Tassazióne. [illegible]

Tassellare, [illegible]

Tassello. [illegible] ([illegible])

Tassétto. [illegible]

Tássia. [illegible] ([illegible])

Tásso, Násso. [illegible] ([illegible])

Tássó. [illegible]

Digitized by Google

առաք, խօրատ:

Tassobarbásso. S. Verbásco.

Tásta. Փեղկ. պատուհանի փեղկ: փիւնեա:

Tastáme. ա. Քաղցրահամի առնելոյ նուազ պատրաստուց, կամ պակասութիւն նուազ պատրաստուց:

Tastaméato. Ըստ ախորժակի:

Tastáre, ն. Ըստ ախորժակի փորձել: փորձել, գնահատել. (զատ զատ նայ.) գլխով առնել, հաւնիլ: il polso a qualcheduno. գնահատել զբարկ ապտակ: նայ. պոչիտ:

Tastatúra. Ըստ ախորժակի փորձելոյ նուազ պատրաստուց. կամ պակասութիւն նուազ պատրաստուց:

Tasteggiaménto. Ըստ ախորժակի:

Tasteggiáre, ն. Խաղխաղել. գնալ առ խաղխաղ: եօթանդ եօթանդ երթալ. հաղիւանել. մեղմաձայն (զատ զատ նայ ն.) մեղմել. դարձնել:

Tastiéra. Պահարանակ. (ի մեղուն նուազարանաց. ուր կան պահարանք նոցա.) դարձ պահարանց նուազարանաց:

Tásto. Ըստ ախորժակի. ճաշակիք. ըստ ախորժակաւն կերպարանք: գործ. ելեխ տիրել: andare al fil col tasto. անել ի Tastone. Tasti. Պահարանք. (ի նուագարանք. մեղմ հնչուածք փայտից երգիչներ. ինչ. զորս չօշափեն մեղմաձայն ի հարկանել: Եւ եւս են բաժանեալք ելեւ ձախ քաշուածք, ինչ. ձախ ձեռամբ չօշափելով ձիշդ լարքն) ելեւէջ: toccare un—. ճաշակել զիմաց ելեւ հաճելի և զհաճոյիկ. զբնաւորել. ի գործել զկատար ելեւ: gliene ho toccato un—. յայտնեցի այսպէս խօսակցի ելեւ. նմ: toccar il tasto buóno. զհոլովիկ հարկանել. ի նպաստակի. մեղմել ի գլուխս որ ինձ. ելեւ յայն նիւթ ապառնել. Տաճկ. երգ: T

Tastolina. Փոքր փիւնեայ:

Tastóne, -tóni, ին. Andar tastone, կամ a tastone. գնալ առ խաղխաղ. խաղխաղել: ըստ ախորժակի: ըստ ախորժակ վարմամբ: գործել ինչ. ըստ դիտոյ. կերպ գործելոյն. վարկապատճառ. ըստ պատահման և operare a tastone. ելեւ ելոյթս ունել: paslare a tastone. խաղալ վարդապատ, անխոհեմաբար:

Táttera. Ախոռ. մուրճ, զոր կապատկեն ի սեռակ պատրաստուց. սեռակ:

Táttica. Ջօրաւորութիւն. զօրութիւն. զգայութիւն. զգայութեան կերպարանք: զգայական ախորժ:

Tátto. Ըստ ախորժակի. ըստ ախորժական կերպարանաց: գործ. վարմունք:

Tavérna. Կապարճիւն. կուռակ. ապուրանոց. ճիհանոց:

Tavernájo. Կապարճապետ. տեսչ. և Tavernière.

Tavernière, ա. Որ յանձախ ի կռակապետն. գինեվաճառ. ապուրճի: կռակապետ:

Tanmatúrgo. Կառնչելապործ. հրաշագործ. հրաշիւղէն կռէն:

Taunà, ա. Գործ ածի դաստիարակութեան. (ծանչ և Lavoro alla damaschina.) ածիկեան:

Távola. Սեղան (առ հասարակ) սեղան. կերակրոց. սուփրա: խրել. ձգել. կոչունք: դիտիկ: métersi a —. նստել ի սեղան: métere. կամ far —. սարկաւել սեղան, առնել. կոչեցնել, իւրաքոյ գործել: méttere a —. բերել կերակուր. սեղան առնել: méttere, կամ levare le távole. սպասաւորել, կազմել զսեղան, գառնալ սեղան: andare a távola apparecchiáta. առնել զսեղան պատրաստ, կամ զսեղան: capo di távola. նախագահ սեղանոյ:

Távola. Սեղան լանջապահարիկ. ապատակ: ապաքէն նիւթեանք: սեռակ: խոհակ: ապատակեր խոշոր, նկարագիր: եռակ: սեղանատապատակ: փեղկաձեւ: քառակուսի: Ըստ ասի խօսել: քառակուսի: խօսք: potere andare,

Digitized by Google

fig. stare a távola vicenda. ընդօրէն վերանալ հանապատիկ է deal. ի իմէ: távola. տարածութիւն. հեռաւորութիւն. ընդարձակութիւն: տեղի: távole. տարածական գործ. եւ տարածական գործ: távole astronomiche. տարածութիւնք աստղաբաշխական տեղի տարածք: távola de' libri. գրանի գործ: գիրքի: távola. սեղան: դիր: in távola. տարածական կամ: աղբանդէի:

Tavolácio. վատնեմ ինչ. վատնական:

Tavoláta. Սեղան տախտակ ցանց. տախտակեայ ընդարձակ տարածութիւն: տեղի օգնական: տախտակեայ:

Tavoláto, s. Տախտակամած. տախտակամած տուն, fig. յատակ: ընդհան տեղի:

Tavoláto, ta, adj. Տախտակամած. տախտակամած:

Tavolétta. Փոքրիկ տախտակ նստարան: տեղի: սեղան գործ: տախտակի նկար: ընդհանրական: adv. Tavoloxza.

Tavoliére, -éri, m. Տախտակ նստարան, և այլ նմանութ. տախտակ նստարան: ընդհան ընդհան, գոմ:

Tavoliére. Սեղանատեր: տաւիղ:

Tavolina. Սեղան գործ: տաւիղ բառիւ: նկար, fig. տաւիղեր գործ: ընդհանրական:

Tavolinétto, Tavolinúccio. Փոքրիկ սեղան:

Tavolíno. Փոքր սեղան: տաւիղ բառիւ: սեղան գրելոյ: եղբայր հանդ, ընդհանուր:

Tavolóne. Սեղան մեծ:

Tavolótto. Սեղան փոքր մի մեծ:

Tavolózza. Պետակ նկարչաց:

Tavolúccia. Փոքր սեղան fig. տախտակ: գործ նկար:

Táuro. Ցուլ: ցուլ (համաստեղութիւն) պետական տեղ:

Tautologia. Կրկնաբանութիւն:

Tázza. Ընդ, սկահ, ըմպելարան, եռատոպ, տաշտակ. ընդ տեղ: գիրանան. գործանական գործ: կամք, գիրանան տարածական գործ: կամք, համ տարածական գործ: համանուն:

Tazzétta. Փոքրիկ ընդ, գործանակ: adv. Narciso.

Tazzino. Փոքրիկ բաժակ:

Tazzóne, m. Մեծ ընդ:

TE

Te. դէ". di te. ընդ տեղ: a te, fig. ի քո, ի քէ. քեզ, ընդ քեզ գործ, ի քեզ: առ: te, fig. քո, քեզ գործ: տեղ: tel. (ցք te lo.) քեզ զքեզ:

Te. ի երկրորդ դէմ հոգի հոգ. հոգանալ: ընդ Tenere. վարել: ունել: ընդ tenere un' altra. առ զգեստ. Tenere. երկայն համբոյր: Օ՛ր ժր:

Tè, fig. Thè, m. ընդ: ըմպ:

Teándrico, ca. Աստուածամարդական fig. աստուածամարդական:

Teatrále, a. Թատերական:

Teátro. Թատրոն, ընդհանրական, տարածական: տեղ գործ, fig. ընդհանրական երդ:

Técca. Սրատ գործ, ընդ ընդ, գործ տարածական, յատկանիշ: ընդ, հօգուտ:

Técnico, ca. Արհեստական:

Téco, fig. Con téco. Քեզ քեզ տեղ ընդ:

Teddéo. Ջքեզ Աստ գործանական (երգեցիկ:)

Tediáre, v. Ձանձրացուցանել: տանջարկել:

Tédio. Ձանձրութիւն, տարաձգութիւն: պիղծութիւն: tenere a —. ձանձրացնել տրտմանիլ: stare a —. ձանձրանալ ի յաւելոյ:

Tediosaménte, adv. Ձանձրալի, ցձանձրոյն:

Tediosità. Ձանձրոյն, տարաձգութիւն:

Tedióso, sa. Ձանձրալի, տարաձգական, գժտութ: տանտանափ:

Tegamáta. Պղյուն մի: տրչամի

Digitized by Google

արտասանել միտք : Հարատասած արտասանութիւն :

Tegáme, ա. Պղտոյ, ինչ տասփսարակ : Իւ-վէճ :

Tegamino, Փոքրիկ պղտոյն : Իւ-վէճիկ :

Tégghia. Տապակ կաղինաձեւ հաց : տեղ, խառնուածք : խոհանոցին կամարիչ տապակաձեւ բան գործող : խոհարար տապակի քաղաքացի : գործիք ոճի :

Tegghina, Tegghiúzza. Փոքրիկ տապակ :

Tegnénte, ած. Պինդ, մնացուածուն, խիստ, խստասիրտ, որ սիրտ ունի, անգութ : խօշնած, նեղված : կծծի : նեխած :

Tegnénza. Պնդութիւն, կամակորութիւն, խստասիրտ Հանգամանք : խօշ :

Tegolétta, — étto, Tegolíno. Փոքր կղմինդր :

Tégolo, la. կղմինդր, կղմինդրեղէն :

Teiśrme, պ. հ. Ոչ ըստ ինքնին :

Teísmo, Deismo. Աստուածանալ, աստուածութիւն, աստուածանալ :

Teísta, Deísta, ա. Աստուածանալ, աստուածանալ, աստուածանալ, (որ աստուածութիւն չունի բնաւորին առանց աստուածային յայտնութեան :)

Téla. Քաղցր, կտաւ. պէզ : tela lina. կտաւ : կտաւեայ պէզ : — bambagina. բամբակեայ, կտաւ բամբակեայ : պիտ պէզի : Tela. Պատկեր, նկար : Իւ-նկար : téssere, far la tela. առնալ ան. ձեռնարկել :

Telájo, — ro. Գործարան. տապանակ : լուծ նկարչի : Պատուհանի շրջանակ : Շրջանակ տապակագործի :

Telaruólo. Ասպնջական : տուն հոգ. հատ տաճար : պէզի :

Telegrafía, Telégrafo. Հեռագրութիւն, հեռագիր գործի :

Teleria. Կտաւ, բամբակեղէն կտաւ : պէզեղէն :

Telescópio. Հեռադիտակ, դիտակ, հմ. դիտակն : պ-ուղեան :

Telescópica, ca. Հեռադիտական կերան :

Teléta. կտաւ նուրբ :

Tellína. Ծովային խեցի ինչ չղացին :

Télo. Փեղկ հմ. ծուխը կտաւ : ա. կտաւեղէն մեղք : վիճակ : telo dipínto. նկարելու պատուհան նկարը :

Télo. Գնդապետի հետեւակ սլաք : օգ :

Téma, ի. Երկիր որ ասի : գրագ :

Téma. ա, և ի. Վիճակ (գրուածք, խօսակցութ.) խորհ : Ընտիր (բառից.) ծագումն :

Temerariaménte. Յանդգնաբար, անխորհուրդ :

Temerário, ia. Յանդգնաբար կարի հանարձակ անխորհուրդ : Փիւրիտեան. Յանդգնաբար : Փիւրիտեան : giudício... յանդգնական դատողութիւն :

Temére, ի. Երկնչիլ, դանդաղ ունենալ գործելու, խրխնալ, երկչոտել : il caldo, il freddo, la vergogna. երկնչիլ, հմ տաք, նախանձ, ցուրտ ի ջուրց, ամօթէն : non temere. անխորհուրդ առնել. քաջ մնալ եղիր ինչ Էիմ փոյթ. farsi... ահ ախտանալ, վհատիլ, երկիւղ գործ, գործել :

Temerità. Յանդգնութիւն, յանդգնութիւն հանարձակութիւն, անխորհրդութիւն : Փիւրիտեան Յանդգնաբար : senza órdine, e con —. անկարգ և խառնիճ խուռն, յանդգնաբար :

Tempáccio. Ամպամած վատ եղանակ, օդ մրրկայոյզ, անձրեւ ազդեր : Իւ-օդեան. պօղոպ հով :

Témpera, Témpra. Պատկառումն հմ. ախտութիւն երկմտիլ : տա : քնաւէ, խառնուած, յօժարութիւն, քնաւորութիւն : Իւ-պիէն, ինձաց : Հանգամանք, որպիսութիւն, ազգ, տեսակ, եղանակ : Իւ-րէնի, Իւ-րաց : della medésima tempra. միօրինակ. միաբնակ : այր Իւ-րէնի : esser di buóna témpera. Լինիլ քաջառողջ մարմնով : փինճ օգտ :

Digitized by Google

Իշրք, հեղգացնեմ, թուլացնեմ: մեղկեցնել փայփել: témpera. տրտմութիւն, գիտութիւն տրտմել, միտք: Նիկիա: ésser in tempra. լինել խելագար միտք: մեղկի եղբայրական օրմա: non sono oggi in tempra di far quistióne. չեմ այսօր ի տրամադրութեան տրտմելի տրտմելոյն վիճաբանիլ, չեմ ինձ հաճիր, կամ ոչ տրտմութեան տրտմ եմ, եմ. dipingere, հատ lavorare a témpera. նկարել չորով. (ցր նկարհատ լուծելով ի կրաջր, հատ ի մուրճով:) témpera della penna. տրտմութեան կոչի temperatúra. գիտութեան, եմ յարգ տրտմելի գրչի: գալեմ գիտութ:

Temperaménto, Բարեխառնութեան, տրտմութեան: յիւթագէտ: գիտութեան, եղանակի գիտութեան, տրտմելոյթեան: պրպի: չարի, չարգիտութեան: Նիւթեա: հնարքն, միջոց եղանակ: գծոյ եօլ, ոճ տրտմ: խառնուածի, խառնուածին: գիտբնութիւն: գիտութեան: ըստ գիտութեան: խառնուածոյ միջոցին, քնութի: գիծագ: aver un buon, եմ un cattivo — լինել բարեպատեղ եմ վիճաբանութեան միջոցին: esser d'un buón, եմ d'un cattivo — Նիկիա:

Temperánte, ս. Բարեխառնիչ. Բարեխառնող, տրտմիչ: Նիկիագահիչ:

Temperánza. Բարեխառնութիւն. (տրտմութեան ինչ.) տրտմիչութիւն: Նիկիագ: չափաւորութիւն, բարեխառնութիւն, հանգիստութիւն:

Temperáre, ն. Պատահմանել գիտելի եմ միանալ զերկուսին: (ի կիր ածի և ի յ:) փչիրել տան Վերմել: չինել, կազմել: միաբանիլ, գործել գինել: Բարեխառնել, տրտմել, չափաւորել, տանջել, խառնել: (Նաև ի գինեվի:) գործելըմբոյ, Նիկիագել, գործել: նուաճել, տանձել: զանի Վերմել: յարմարել գնաց տրտմութեան ըստ միոմ եանց, եմ ընդ երգոյն, միաբանել: զանի գիտելի Վերմել: խառնել ի միասին, բարեխառնել: Տես և Regolare. — la penna. Հատ նել, եմ յարդարել գրչիւր: գալեմ գիտել:

Temperataménte. Բարեխառնութեամբ, չափաւորութեամբ, չափաւորութեամբ:

Temperativo, va. Բարեխառնիչ, տրտմիչ, տանջիչ:

Temperáto, ta. Պատահմանելի գիտելի, միանալ, տրտմել (կրկնեմ.) բարեխառնելիք, եմ: Բարեխառնեալ, հաւասարաւոր, չափաւոր, խառնուած: Նիկիագ: ária — . չափաւորութեան օդ: գիտութեան հաւա:

Temperatóre, ս. — trice, ի. կատարող, բարեխառնիչ, հաստատիչ, կարգիչ, կարգադիր:

Temperatúra. Տես Témpera, Temperamento.

Tempérie. Բարեխառնութեան, եմ չափագրութեամբ օդագ: Նիկիագ հաւա, հաւա գրիւնիչ:

Temperino. Չինելիք գրչաց: գալեմ նրա:

Tempésta. Սրտիկ ծովա, տանջիչ ծուխ: Փոթորկաւոր տանջիչ, բարեխառնիչ, կատաղութիւն: հնձիմ: վիշտ, տանջանք, տանջանք (տրտմ տանջ:) տիկա, ըստ Նիկիագ, գան: հարկատա: փոթո: փոթորկի, մրրկի հարցից: գործարք:

Tempestáre, ն. Ծածկիլ, բաղխել ի մրրկաց: Փոթորկաւոր լինել: ի ծուխա խարհրդաց, տանջանալ: Վերմելոյ նիկիագ: կատանալ: գործարկել: փոթո նաղիա: ն. խառնիլ: այլ խոսի՝՝: տանջանալ գանձել: ազգ նիկիագ՝՝: տանջել, գործել, ծածկել: chi tempesta quésta porta? ով այսպիսա տանջին բաղխէ զդուռն:

Tempestáto, ta. Սրտիկած ծածկ: Փոթորկաւոր: խաղցանելիք, տանջանալ: Տ. Travaglióso, տաղ նեղնելոյ, նեղացանելոյ, տանջանել: Նիկիագ: Նիկիագ, նաֆեղալ: — di gió-

Digitized by Google

je. տեղատարածութիւն. տեղատարածութեան Ջրհեղեղ: — di fiori. (մեղրաբ.) ծաղկահաւաք:

Tempestosaménte. Մրրկաբար, մրրկաբար: ուժգնիւ յարձակեալ մեռանիլ:

Tempestóso, sa. Մրրկածին, մրրկաբուղխ, մրրկածուփ: քաղցր եղանակ. տարաբախտ: խռովարար, տագնապական:

Témpia. Քաշեղ: փուլակ իօղուռ:

Tempiére, m. Պահեստատեղ տաշտերու, եւ եփելիքներու: Tempiéri, pl. Տաշտապահներ:

Tempierélo, Tempiétto. Փոքր տաշտ, եւ եփելիքի փոքր:

Témpio. Տաճար: եւ եփելիքի: փեղկ: մեհեան: սրճեփիչեան:

Témplo. Տես Témpio.

Témpo. Ժամանակ: պահ. վազք: ժամք. գարու ai nostri tempi. առ մերոսիս ժամերս, յաւուրըս մերս: Հաստակ ժամանակ: ուռմո di tempo. հինաւուրց, ծեր. Tempo. ժամ, պատահ, պատեհ: ընդարձակ, պահ. ընդ: օդինք կանոնաց: անհնարին. (լատ. հրամայական:) ուռաց: andare a tempo. գնալ ի ժամու: ըստ ժամանակի. ժամանակաւոր. վերադառնալ գրաւոնեալ ի լարից: եղանակ առնել: էդ յոյժ, գաղջ: primo, կամ giòvane tempo. գարնան: avanzar tempo. կանխել, վրայ գալ: avere, darsi buón tempo, bel tempo, darsi al buón tempo. fare կամ farsi buón tempo. ուրախ լինել առատապէս, խրախճանիլ ի գէշ ախորժս, զեղծիլ: ձէնէնէ պոփ, գէնէ է՛՛, ենէ էնէ: corre il tempo. ժամ առնուլ, պատեալ գտանիլ: ընդարձակ պոյմ: córrer tempo. անցանել ժամին: dare il tempo. ժամ առ, ժամ գնել: dar, conceder tempo. ժամ տալ, տալ, կամ շնորհել ժամ, յապաղել: ծօհկէ վէրճէ: senza dar tempo. անկապարագ: dare a tempo. տալ ի ժամու, ի գէշ ժամու: հարկաւ. ի ժամու: գործել ի ժամու: dare a tempo, a tempi. տալ առ վայր մի, առ ժամ մի: dare, véndere pe' tempi. յապաղեալ տալ. կամ վաճառել: վէրճէնէ վէրճէ: ésere a tempo a far checchessía. գնա առնել գժամ: è gran tempo che, egli è buón tempo, կամ է già corso molto tempo, che .... յապաղած ժամ եւ՝ յապաղեալ, ի վազգ: far tempo. տալ ժամ, յապաղել: métter tempo in una cosa. ծախել, կորնչել գժամ: métter tempo in mezzo. երկարել, յապաղել: non messo tempo in mezzo. անկապարագ, անդադար: passar tempo, կամ il tempo. զբաղանիլ, ժամանել ի գործ ինչ: pigliar, tor tempo. պատեհ պատահել, երբ կարելի prendersi buón tempo d' alcuna cosa. գործոյ խնդիր, զբաղանալ: venire in tempo. ի ժամ, ծերացեալ: a certi tempi. յաւուրըս ինչ: al tempo débito. ի գիպ ժամու. վճարի ինչ: al tempo prefisso. ըստ ժամադրութեան. ի ժամանակակից առթից: anzi, կամ innanzi tempo. կանխաւ. յԱրջ ջԺամին, առաջաժամեայ: a tempo, a' tempi, a súo tempo, ի. ի ժամու, ի գիպ ժամու: պատեհապէս: եւ՝ առ ժամ մի, առ ժամ մի, առ վայր մի: պիր ու պատահ: al, կամ al súo tempo, nel tempo. ի ժամու. ի ժամ: ժամանակաւ ժամի: a tempo, e luógo, a luógo, e tempo, a luogo, e a tempo. ի տեղւոջն, և ի ժամին, ի ժամու, ի գիպ ժամու: a miglior tempo. վաղ քան, վաղ. a կամ da mal tempo. չար. վատ ժամ: a mal tempo, կամ fuór di tempo. աղագաժամու, անժամ: վճիռքաղ: osteria a mal tempo. յոյժ անպատշաճ իրավանի: di gran tempo. ի վաղուց, յառ քան զամ ժամանց: di notte tempo.

Digitized by Google

դիմելուց. d'ogni tempo, յամէ ժամի, միշտ: già tempo, ի վաղ ժամուց, երկարեալ: լոփոն: gran tempo, lungo tempo, per lungo tempo. ընդերկար: լոփ ժամու: per alcun tempo. առ. ժամ մի: già da gran tempo, da gran tempo. ի բազում ժամուց, ի վաղուց հնաւանէ: լոփոն ոմանէ: di tempo in tempo, a tempo a tempo. երբեմն երբեմն, ժամանակ ժամու, ընդ ժամս ժամուն: ինչպէս ոմանէ: in quél tempo. յայնմ ժամու, յայնմ ժամանակի: in procesno, fare con progresso di tempo. ժամանակ, ժամանակ ձգելով, յեռս բերել ժամուց: in tempo, d. ի ժամուս, ի գիպ ժամուս: per a tempo, per alcun tempo, per tempo determinato. առ. ժամ մի: ոմանէ ոմն ժամու: per tempo. ընդ ոյգն: առաւելագոյն: եւս կանուխ: ընդ էից: per tempissimo, գիշ- ընդ առաւօտուն: առաւելագոյն ընդ էից: per poco tempo. առ. ժամ մի, առ. վայր մի, վայրկեան մի: ոմանէ ոմն ժամու: poco tempo appresso. յետ առ կատարոյ: senza dar tempo. ան յապաղել: tempo fu. յառաջ ժամանակաւ, յառաջագոյն, երբեմն, ի հնումն: լոփոն, ոմանէ ըմն: tempo fa. երբեմն, ի վաղուց, ի վաղ ժամու: gran tempo fa. վաղուց երբեմն, յառաջ ժամիկ մն: լոփոն: tempo per tempo. ընդ ժամս ժամու, ըստ ժամանակին, ըստ եղանակին: un tempo, d. առ. ժամ մի, առ. վայր մի, առ. ժամ մի: երբեմն, ի հնումն, ի նախնումն, ի վաղ ժամու: a un tempo, ad un tempo. ի նմին ժամու: torre il tempo. ապատել ապաստացոյց:

Témpo. եղանակ օդոյ, օդք, երկինք: հաւս: buón tempo. պարզ օդ, բարեխառն օդ, պարզ երկինք: ընդ՝ ինաւել հաւս: cattivo tempo. պղտոր օդք: tempo nero. օդ ծխոտ ոստանեան, ամպագոյացեալ: պղտոր հաւս: ci turba il tempo. պղտորին օդք հաւս պղտորեցոյց: fare buón — . բարի ինձ ընդառաջեսցէ ի ձեզ ըստնասին. յառաջ ինձ պարզ երկինք ձեզ օդք: հաւս ընդ ո՞ւ: far cattivo — . անդադար ի եղանակին, անընդհատ, յառաջագոյն պղտորեալ ձեզ օդք:

Temporále, գ. ա. ժամանակաւոր: ոմանէ: եղանակաւ ոստոյց: ճշմարիտ, կայացեալ: փայ, գոյացեալ: խոտոր փոխանակ:

Temporále, ած. ած. ժամանակաւորապէս, ոստոյց: ոստոյց, ոստոյց, անդադար: ոստոյց: ոստոյց: ճշմարիտ: Temporále, ի մէջ ոստոյց (ոստոյց) պատճառ: Temporále (ոստոյց):

Temporalménte. ի ժամանակաւորի: ըստ ինչ յայտ ոստոյց:

Temporáneo, ea. ժամանակաւոր, առ ոստոյց: ոստոյց, ճանիկ:

Temporeggiaménto. Յետաձգումն:

Temporeggiáre, ն. ա. — ársi, յ. Յետաձգանիլ յառ ընդունիլ ժամին: ոմանէ ոստոյց: յետաձգել, երկարել: ոստոյց:

Témpra, ած. S. Témpera.

Temúto, տ. երկիւղած, ոստոյց: գօրգիտուղ, գօրգածոփ:

Tenáce, ած. Պինդ բռնող, գինբռնակալ, խիստ, չարչարանք, ոստոյց: ներքնչան, ներքնչոտ: memória — . յիշատակի անասէր, ոստոյց, անմոռաց: Հանապատաբար, անդրդուելի (առ ոստոյց) գովի: հաստատուն, կծծի: Նչոտ:

Tenaceménte. Հաստատաբար, անշարժ, անդրդուն, անմոռաց:

Tenacità. Պինդ բռնելութիւն, պնդագոյացութիւն, անդրդուելութիւն, խիստ ժայռին հանդերձանութիւն: ներքնչանութիւն: կծծութիւն: Նչոտութիւն:

Ténda. վրան, խորան: լարիչ: վարագոյր խաղարանի: Նչոտ: levar le tende. խաղալ, չտա առանձին բանականին, կամ պղտոյց: օդաստեան գաւառ ըստ ինչ, Նչոտ:

Digitized by Google

Tendaróla. վ. տան փոքր:

Tendénza. Գիմադրութիւն, յամառութիւն, հակառակութիւն. սայլ-ի-ներս:

Téndere, ե. Ձգել, տարածանել, ձգանել: Քայլել, սլանալ, le vele. արագել գոռալ. le reti. արկանել. գնդակահարել. lácciuoli, tráppole. Լարեր, գայլագայլ: փուշտ գոռալ: ե. ա. ինքն. il padiglióne, gli alloggiamenti. խորան հարկանել: լարեր գոռալ: l'arco. լարել գազրել: երկ. ականջ: gli orecchi. ունկնել գնել. ետ. տալ: gli occhi. ուղղել ձգանել գայլագայլ. ականջ դնել: ետ. փակել: la mano ad uno. ձեռն կոպկոպել առ. տը: Téndere, ե. Գիմադրել, փակել, ձգանել, ձգել (առ. վախճան ինչ.) հարկել: պահել, ա. ինքն. զուր գոռգոռալ. ձեռք գոչել ի՞: Հարկանիլ (յայս կի՞ յայն գոյնս.) մերձենալ: լալ:

Tendétta. Վրան վրանք: Տես և Baldacchino.

Téndine, ս. Ձգանք. (առ. ոտի մեռոն ինչ և ծայր ականաց.)

Tendinóso, sa, ած. Ձգանաց. կամ ձգանաք:

Ténebra. Խաւար, մթամած, աղջամուղջ: գոռանալ: ագիտանալի:

Tenebrosità. Խաւար, նսեմութիւն: գոռանալ: մեծագնեալ աչաց: երկ. գոռացեալ: խաւարութիւն առ. չաց կի՞ մեռաց:

Tenebróso, sa, Խաւարային, խաւարչային: գոռանալ: անհասկնալի, աղոտարեալ:

Ténente, ած, ես. Ունօղ, որ ունի: հաստատուն, անսասան, կի՞ անմոռաց (յիշողութ:)

Ténente, գ. ս. Տեզակալ. պատխանատու. (զինուորական սպայի:)

Teneraménte. Խանդաղատական, սիրալ. կամակատի, գորովանօք, սիրողաբար: ետ. մահակոծի՞ երկ: անկարողաբ, անհաստատ:

Ténere, ե. Ունել, առնուլ, առնուցանել, ունել առ. խոր. ի՞ ձեռն: Խոտոտ, կաթ ո՞. քնաւ. ինչ. կամ ունել (զգայական ինչ առնել.) կամակալ ունել: Ընդունել կամաց: զգալ: ունել ի՞ ամենեցուն կի՞ ակնածել, ինչ. ձեռնասել (զի մի՞ անկցի կի՞ վախճանի:) Խոտոտ: խոտոտեալ: Կիլիկ. ո՞: հաստատել, ապրեցուցանել: ամրանալ (գայլագայլ:) Երեսփոխան: Տես. կամ. նուա. քնակալ: Ունել, tiémmi, che non cada. կամ զինչ. զի մի՞ անկցի: tenere. կալաւորել. առնել. քնակացուցանել: ի կիր ածանել. վազել. ապահով (զինչ. ինչ:) գոռանալ. Խոտոտիլ: նպատակ. պատկառանալ (զգայուն.) ապրեցուցանել. կատարել: (ի կիր ածի և.) ապրեցնել. գամի երկու ոտիւ և. ս.) alcuna cosa. կի՞ d'alcuna cosa. ունել զկանոնաւորութիւն. ունել զկամ ինչ. զհատ ինչ. զինամանել ինչ. քարկել. զնամանել ինչ: ապրել. գոհանալ. կատարել: ՚ի՞ երկ. ո՞: l'acque, che tengon ferro. Չրեր՝ որք ունին զմատաղ, կի՞ զկամ երկաթի՞: tiene ancor dell'ólio. ունի ապահովին զհատ, կամ զհամ իւղոյ: egli tiéne del padre. նմանի ե հօրն: Ընդունել զրաք, գտանել զանկի՞ զմիջոց, առնուիլ. ձգել: երբ ինչ. una terra, che tien séi miglia. երկիր որոյ չափ ածանել կի՞ տարածել ե վեց մղոնաչափ: Հաստատել, կազմել, վարկանել, գաւառ, ունել (առ. պատուական.) ընկալ՚ի կազմիս: զանն ընկալ, ապրեցուցանել, հաստատել, ունել, կի՞ առնել (անօթոց զգխոի, զկուք:) ապահով, ընդխոխ: ապահով առնել. (զքուրն, զգխոին.) յինքն ունել. ոչ ծորգեցուցանել ապրեցուցանել զգը, յապահովցուցանել: Գոռանալ: (զժողով զգաւանն.) խորհիլ: ձիւնմիջոց ընկնի: venne in senato, che si tenne in palágio. եկն ի ծերակոյտն՝ որ խորհեցաւ ՚ի պա-

Digitized by Google

քաւասանի: tenere verso. գնալ յոր-
դի անկանիկ: իջնել: կառչել,
յարել, մնծանալ, սկսիլ, կալ
հաստատուն: էսքընֆս: փակել
կի՛ ունել (զանգս, զմուտս:) գո-
ֆանֆս: զուտ ունել (զձագը, և՛ն:)
ֆուֆնֆս, պակ էնֆս: con, կի՛
per alcuno. կռասակից, հաճախոհ
լինել ումեք. յարել յոք: da uno.
զհետ երթալ ումեք. յարել յոք:
una cosa da uno. ունել ինչ յոք
մեք, շնորհաստատ խոստովանիլ
ումեք զանձն, լինել ումեք պար-
տաւոր, շնորհաստատ ունել առ
իւր զանդիս: tenersi una, կամ
una donna.

Tenérsi, յ. բնակիլ (կի՛ դաշտս,
կի՛ գիւղս, և՛ն.) լինել ուրեք: օֆոֆ-
ֆս, գմֆս: կարծել, հաճախիլ,
վարժանիլ: Մեծ հաճախիլ, ան-
պատուհասկանս ունել զանձն: էնէն-
փինի չէ էնէրինի ֆուֆնֆս: պատ-
հիլ, ծառ ածիլ, զուսպ՝ կի՛
ի չափս ունել զանձն, հանգուրծ
ժել: էնէնփինի ֆուֆնֆս, պակ է՛՛:
հասիլ, կալ, զկայ առնուլ, կանգ-
նել: փոքֆս: յատիլ ուրեք: con
uno. կռասակից, հաճախոհ լինել
ումեք: յարել յոք: ֆոքաֆ ֆուֆ-
ֆս: al consiglio d' uno. զհետ
գնալ՝ անպատ խորհրդոց ուրեք:
tenersi. հոգ՝ փոյթ ունել: կանճ-
ֆը օ՛՛, ֆոփգոյէ օ՛՛: սկսիլ՝ հաստա-
տուն կալ (կի՛ վր ֆատիճին:) գան-
ֆ փոքֆս: զգէմ ունել, ոչ լինել
անշէնաստուր: գոքչը գօֆս, վէբո
էնֆնֆս: d' alcuna cosa, պատճիճ
կիմն, dentro le mura. պատսպար-
րիլ՝ ի ներքս՝ ի պարիսպն: le for-
tezze, le piazze. ոչ մնալ զամ-
րոցսն, պատշտպանել, զգէմ ունել
պատշտպանիլն, կամ յարձակումն՝ ի
վր ամրոցին: sulle gambe. կալ
յոտին կանգնուն: tenersi a mar-
tello, կամ սուի tenersi. սոսկալ
քաջամեան կռանիլն, ոչ վշրիլ և՛ ա-
ռասիլ, լինել կռանելի: և՛ս ոչ խո-
հարհիլ, ոչ սիրկիլ, կալ անշող-
գոզդ: savio, bello. հանդարիլ զանձն՝
խնամատարել, գերեզկիկ: tenersi in
se. ոչ յինամ յայլ ինչ, կալ ա-
զիղ, կանգնուն, յտակին: էսպան-
ֆանֆս, այսփօս փոքֆս: in se, կի՛
insiéme. մնծնալ՝ մնծանալ՝ յա-
ռիլ և՛ միմեանս. սկսիլ, կռասիլ
և՛ իրենցս, կալ կնոջ իրերաց: էս-
էնֆս: insiéme. կալ և՛ միմեանս,
կենակից լինել՝ ի միասին:

Tenér d' accordo. Պահել՝ ի
միաբանուհե, ի խոստացուհե: ի' ác-
qua. պատշտպանել յանդիմեայ, տա-
կալ անձրևոյ. (տե՛ զձիաքաղքոքե,
և՛ն:) l' ária. պատասխարել յօդոյ,
ի հովմէյ: tener per ária. ունել
ի կախ, և օգս, պատրել յօդն:
tener all' ária. գնել յօդն, ի բա-
ցի: assembléa, և՛ն. ժողով գու-
մարել: da banda, ի բաց առնել,
արգելուլ: bandito, in bando.
աքսորել, առաքել յաքսորս: bene.
քաջ դատմանել: կենակիրս առա-
ռասիս: bottega. վարել՝ ի վաճ ար-
կանել զկրպակին: cammino. յոր-
դի անկանիլ, ճանապարհորդել: il
cammino dritto. ընթանալ զուղ-
զղղին, և ուղղորդին: caldo. ջերմ
պահել, ջեռուցանել (զգեստուց
զմարմնին:) tenere il caldo. պահել
զջերմին: (տե՛ զկերակրոց և՛ն:)
tenersi caldo. զգուշանալ ի ցըր-
տոյ: a cena, a desinare. ընթրիս
առալ ումեք, ունել զդէպ առ իւր
ճաշ: certo, per certo. հաստատ
իմն՝ առօրյգ հաստարիլ: a, կամ in
comune. ունել կի՛ առանձնալ ինչ
հաստատուհեաց: consiglio. խորհուրդ
ի մէջ առնուլ, խորհիլ խօսել և՛
միմեանս: contento. հաճել զոք,
գոհ առնել: conto. սակն ածել,
խնամ ունել: և՛ս մեծ գործ, ար-
ժոյ հանդարիլ: conto d' una cosa.
անխտրել, չհիմն, խնայել, հոգալ
ինչ: conto, կի՛ il conto, կամ i
conti. հաշիւ առնել, գրել զհա-
շիւն, հաշուհել զեղանակս: i con-

Digitized by Google

ti, կամ i libri per biláncio. ունել զհաշիւս առի և տրոյ, ունել զհաւասար կշիռ և մետ: per conto d'uno. ունել ինչ ի հաշիւ ուրուք: cuóre, խղճմտել. լինել քաջասիրտ: in cuóre. ունել ինչ կամ լինել յոյժ ի մտի: a cuóre. լինել ուշիկ սիրելի, հաճոյ: և՝ ի յոյժ մեծ ուշադրութիւն: diétro. երթալ՝ անդրկել զհետս: diétro a uno. զննել՝ գիտել զգնացս ուրուք կամ զգրե, լրտեսել: in dietro. ի քաց առնել, ի քաց առնել: diritto, կամ dritto. a, կամ per dritto. գնալ ուղղորդ, ուղիղ: a dormire. տալ ուշիկ երկիւղած: duro. յամառասիրտ: և՝ զնոմ ձիգն յանձին քերել, զդեմ ունել քաջալեր: favella ad uno. ոյն խօսել ընել ուշիկ (կամ խելօք:) fede. հաւատալ, հաւատս ընծայել, կարծել, վարկանել: per fede. գիտել ինչ ի հաւատոյ՝ հաւատովք: forte. զդեմ ունել, ընդդիմ կալ: fronte. զդեմ ունել: և՝ ապշիլ կամ, մրմռիլ ընդ ուշիկ: la fronte scoperta. լինել պարզերես: giù. giuóco. տալ (այլոց) մուռս ի խաղալ, ունել զխաղս (յապարանս) a giuóco. խաղ առնել, անգամանել: grande. մեծ կամ արգոյ հասանելի զրգ: del grande. յոյժ յանել զմեծութիւն, մեծանալ երևել: alla grande. վարիլ շքեղապէս, որպէս զայն հասանէն, շքով մեծաւ ընտանել զրգ: Io invito. ընդունել զկրաւէրն: libri. ի գիր անցս յանել զհաշիւսն, ընդառաջել զհաշիւս խելս: mano. ձեռնտու՝ առատ լինել (ի չարիս, ի միւս ուրուք:) a mano. ի կիր արկանել, վարել: a man ritta, ևն, ունել կամ լինել յաջմէ: la mano. զձեռանէ կալել առատ յանել զգիր: sulla man ritta. գտանել յաջակողմն: mente. հայիլ ուշ ուշով: կալ մտապիր: a mente. ունել յոյշ, ի մտի, յիշել: tener, tenersi di mezzo. կալ ի միջի, և ոչ միտս կալ ամենից լինել: il mercato, la fiéra. բանալ կամ առնել զվաճառս. զառնավաճառս: mercato. առ արկանել. առ ծախ առիթ լինել: osteria. առնել զպանդոկապետութիւն: in parole. պատրել զրգ բան ինք պետութիւնք, անոսի խոստումնիւք, ժամանակաձգ լինել, բան ձգել: da' più, կամ co' più. զհետս երթալ, յարել ի զօրագոյն կողմն: a posta. ունել գիտումն, խորհուրդ, գործ, առաք իրիք: a sua posta. առնել ինչ ըստ ձեռակի, ըստ իշխանութեան: la posta. գաշինս կապել: ragióne. գտանել զդատաստան: la ragion della sua. ունել իրաւունս: ragionamento. ձառել: և՝ խորհրդ ի մէջ առնուլ: in pe. լինել ոչ յոյժանել: sopra di se. ինքն առնուլ, ունել ինչ ի հաշիւ իւր: seco. ունել առ իւր, ըստ իւր: sicuro. կալ անվթարի, լինել հաստատուն: in sicuro. ունել ինչ անվթարի՝ յաւ պահովի: per sicuro. առանց՝ անշուշտ իմն հաստատել: sodo. կալ հաստատուն, զդեմ ունել: al sole, գնել յարեւմուտ: il sole. պատրաստ պատրել ի ճառագայթից, ի տապոյ արեգական: sospetto. կասկած առնուլ: sotto. ունել ի ներքոյ: ի տապոյ: և՝ յառնել, նեղկուն առնել, խոնարհել: a speranza. յոյսացս յանել: stretto. սեղմել, սեղմգիր, ճնշել, փակել: su. վերացուս յանել, ի վեր առնուլ, յարուցս յանել, տպաւորանս կանգնել

Tenerélo, Tenerétto, ta. Տե՛ս Teneriúccio.

Tenerézza. փափկութիւն, գորովութիւն: նուիրական, նուիրագործ հաւատք, տպաւորագործ տիպ: ԹՕՐՔԷՆԻ, ՔՆԱՁԻ, ՓԱՓՔԷՆԻ: գորով, գորովել, խոնարհաբար գոյութիւն, սէր կամ հաճոյութիւն, կամքի ցանկ: ԽՆԱՀՈՒՔԷՆ, ՏԸՐՀՄԻՆ:

Teneríno, na. փափկիկ, գորովելի: ԹՕՐՔԷՆԻՆ:

Digitized by Google

Ténero, ra. Կակուղ, փափուկ, փխրուկ: Նաւկոփ: մեղմաղ, գեղաշահաս: Ին՝ն, իուղ: գիրգ, փափկասրտին, տկար, Ծոյլ: Նազկոփ, գոյշ: գգուանքոյ: Նահապազին: սիրատիր, գգուանշատ (սրտաբաց:) վատնգատուր, գժտասիրին, գգուշալի (իրատուն:) անհաստատ, անգգոյ: երիտասարդ (խիզախ մեռացր:) – di cuóre. գգուանկատիրա, գգուանգաւառ: Տիւհամիւրի: ténero di checchessía. Նորոգ կիր անհաստատ խմիչք: donna ténera di parto. կին նորածին:

Teneriúccio, ia. Tenerúzzo, za. փոյթ մի կակուղ, փխրիկիկ: Նաւկոփիկ: մեղմաղ, գեղագեղեցիկ, փնօրէնական:

Tenésmo. Խմիչք արգանդին ընկոյ:

Ténia. Բռատուա ինչ պրտուղների: Նամակ պատիս:

Tenóre, ա. Կնքուած գրոց, հաստատուածքի, Նամատուա խնամոց գրոց: Նոգոյ, իմիսկ: di una léttera. Նոյն իսկ բառիք թղթոյին: dúe lèttere del medesimo – . երկու թուղթք նոմանի պատճէնեու: Եղանակ, օրինակ: Ընտ: Նեղգաշնակուածք, միաձայնութ ապա եւ ապա ձայնից երաժշտուած:

Tensióne. Ձգուածք, ձգուածի չափ: Ներքին, Ներսի:

Ténta. Վիրաշուի, կիր տատնոյք (գործի վիրաբուժից:) ին:

Tentáre, ռ. ե. ն. փորձել, փորձ փորձել, զննի առնուլ: աշնանալ, պինդիլ: փորձել չշաւիղները, զրնեղել, չշաւիղել: Նօգնանալ: զինեղել միրաշուիլ. Ի՝ նեղութ վատնգ, զգիրաշուին: Նաբայ ին: տալնալ: փորձել, հրատարակել տա. չարին: Իուղ կին: փորձել զրոյ, Ընտանեանել, գրգռանել, յորդորել: հաւնալ Ներին: esser tentato d'alcuna cosa. անձրաւել յօտարել տա. իմիս հաւնալ կին: fu tentato d'uccíderla. Ի՝ տապանել Ին՝ մեռանելու:

Tentativo. փորձ, ձիգին, չանիք: Ներքին: Նահք:

Tentatóre, ա. – trice, ն. փորձիչ: Իուղ Նգին: tentatóre. բանատրիտ, գե: Նչին:

Tentazioncélla. Թեթեւ փորձանուն: իզձ:

Tentazióne. փորձ: Ներքին: փորձանուն, Ընեղութ իզձ: հաւնալ, Խոնին+նիփ:

Tenténna. Stare in tentenna. Դանգաղիլ, երերիլ, կամ յերերիլ: տալընտալ, սկնոգերիդ:

Tentennaménto. Ցնդատուն, գանգատուն, երերք: տալընիք:

Tentennáre, ռ. Ցնդալ: շատանալ: տալտալնալ: Tentennáre, v. 4th Tentennarla. Դանգաղիլ: գանգատալ'ի միտս, ծփիլ'ի խորհուրգս, տատանիլ: լատնանալ:

Tentennóne, – óni, ի. Տատատատ, գանգատիտ: Կհմտիչ:

Tentóne, – óni, ի. Andare a tentone, կին a tentone. Գնալ տատխորհուրգ, յատնանգնիներս գնալ: Նօգնայս Նօգնայս վարնալ, պնօրինական Խոհիմիք: andare a tentone. գնալ մեզմ, գգատշատ, ատեն ատ. տատ:

Ténue, ին. Կատարը, մանրը, Թեթեւ, տակաս: Ին՝ն, հատիկ, տ:

Tenueménte. Տկատուած, անգգոյ:

Tenuità. Կրտատ, մանրատ, փոքրատ: Ին՝ն+նիփ: Նոտատատնիք, տատնատատ: տալտիք:

Tenúta. Վատատատ, տատատատնիք: Նալ տատ օլմ, գտալ: Կատատած, վիճակ: գնանին: հետ, Նօգնատ: Ընտանատատ, տատատգատ, Հատատգատ մեռաց:

Tenutélla. Փոքր հատատած, փոքր վիճակ:

Tenúto, ta. Կատնատ, տատատնիք, ատ: անա Tenere. Նատնատ: հատնատատ, հատրնատատ: գանն Նին+նիփ, տալընիքն: տատատատանն, երատնատատ տատատ գօրնիտ: le son molto tenuto. տատատատանն եռ՝, անձատատիս Ընտրհատատատ եռ՝ տիտատնիք: vi re-

sto tenuto della vita.. քո ապրելիս համարիմ զկեանս իմ, ևն :

Tenzonáre, ն. Վիճել, կռագիլ, կռուիլ ի բաճախել է", գալիլ է" :

Tenzóne. Վէճ, բանակռուիլ, կռագ : հիպ, գալիլ :

Teocrático, ca. Աստուածական :

Teocrazía. Աստուածութիւն :

Teogonía. Աստուածնութիւն, կամ ածնութիւն դից. (քերթուած խոհագրի :)

Teologále, ս. Աստուածական :

Teologalménte. Աստուածորէն :

Teologástro. Աստուած ուզիլ :

Teologhéssa. Կին աստուած :

Teologia. Աստուածութիւն իսի իմի. իսի խօսիլ :

Teologicaménte. Աստուածորէն, ըստ աստուածութեան :

Teológico, ca. Աստուածական :

Teologizzáre, ն. Աստուածել, գրել զաստուածութիւն, գրել խօսել աստուածօրէն :

Teólogo. Աստուած իսի պարծ աստիճի խոկիմաց :

Teologóne, ա. Քաջ աստուած :

Teopaschíta, ա. Աստուածչարչար. (հերետիկոս :)

Teoréma, ար. Հայեցողութիւն. (նախադասութիւն տեսական :)

Teoremático, ca. Հայեցողական

Teorético, ca. Տեսական : իսի հակառակ :

Teoría. Տեսութիւն, կամ զննութիւն, կամ զննողութիւն. (Ճանաչողութիւն մտաց, որ զկայ առնոյ միայն ի հայեցողութեան առանց միտելոյ ի գործս դրան :). իմ :

Teórica. Տեսական գիտութիւն, տեսականի : de' pianeti. տեսութիւն մոլորականաց. (է ենթադրութիւն աստղագիտից ի բացատրել զշարժմունս նոցա :)

Teoricaménte, ած. Տեսական գիտութեամբ, զննութեամբ, զննողաբար :

Teorichísta, ա. Տեսական, զննող. (որ զկիրառ որպարար ապրատիկի ի տեսականն հայեցողութեան :)

Teórico, գ. Տեսական, զննելի, զննողական :

Tepidétto, ած. Փոքր մի գաղջ, եղկ :

Tépido, ած. Տ. Tiépido. ած :

Terapéutico, ca, ածա. Բուժական : — ca, գ, ի. Աստիճանութիւն. (է մասն բժշկութեան :)

Terebentína. Տ. Trementína.

Terebínto. Բևեհնի, բևեհն : ի իրի հինինն ազգէ :

Terédine. Ընդն փայտոյ : ազգ գոտպան :

Térgere, ն. Սրբել, ջնջել. սրբել : սիլել :

Tergiversáre, ն. Խոյս տալ. պախուսան տրտնել, խոյս տալիս ընեն գան : սիւիլել, գալ ընկոյ :

Tergiversazióne. Խոյս, պախուսան, կեղծեալ պախուսան. սիւիլ գալ ընկոյ :

Térgo. Թիկն, ոդն : արի, սրգա : a, կամ da tergo, ած. ի թիկանց, յետուստ, յետոյ : արտաքսան :

Teriáca. Թիւրիակ : ի իրէ :

Teriacále, ած. Թիւրիակական

Termále, ած. Ջերմնական, ջերմնկի, ջերմնից : ácqua. Ջուր ջերմ կամ : Ջուր հանգոյնի : տաքուն աղոյս :

Términe, ա. Ջերմնել, բաղատնիք : ըստ, գալ :

Terminábile, ած. Աւարտելի :

Termináre, ն. Սահմանել, սահմանի կատար հասանելոյ : պնոր տեսել : եզրել, աւարտել կատարել : պիւիլ գալ : ս և — ársi, յ. Եզրիլ, յանգիլ, աւարտիլ : պիւիլ :

Terminativo, va. Սահմանիչ, կատարատրիչ, սահմանագիր, եզրիչ :

Terminatóre, ար. Աւարտիչ, սահմանիչ, սահմանագիր :

Terminazióne. Աւարտութիւն, սպասաւած, եզր : ած, պիւիլ : delle parole. յանգութիւն, վերջաւորութ, աւարտութիւն բառից :

Término, ա. Սահման. (երկրի.)

Digitized by Google

հատագր: ասիօր, Ընտան ատհմանիք, տոհմանի, ատհմանուղղար: Պատկանեալ, շատի, հասգ, ատհմանու: ԼԵՐԴԸ: ատ. ատրա, հատատրած, վերհմանու: տեղ: aver — . տանել կիատատրած, փոդրնչիլ: պիճիկ: por término a qualche cosa. վերհմանի տանել իսկիք, վերհմանելը: պիճիկ: Ժամանակ հատիա, Ժամանագիտալ օր, օր: Վախ, ճօհլիկ: dare, կամ impor — . Ժամանագիտ լինել, Ժամ գնելը վախ գօհաց: Վ ախմանի, գիտատրուիլ, Ընդատատ: Նիկի: Ժամ, միշտց Ժամի: գանի: ատատհմանի, վերհմանի: հայ a tal — . ցայնժամայր, այնչափ: in che término sono i nostri affari? զիարդ իցեն իգործք մեր: stare a — . լինել մերժ: ի կատարումն: uscir de' término. հանել ըստ չափ, իսկատրիկ յատրուքն: dentro i término. ի չափս: fuór dei término. անչափ, ատրատրալանի: Término. Եղերք (տրամանատական Ընդհատ գատակ:) բառք, կամ անուանք գիտատրից և ատրհնատիր: Բատ: ւատրիկ, ակօր: spiegarsi in bei término. գնդիկատանիլ, ի հասկ բառքատիր: Término. Եղերք (հատհնատակ, հնու:) Término. Վարժիչ հիատրհանատոց:

Termolámpo. Ջերմատրատիկ:

Termómetro. Ջերմատրափ, կամ Ջերմատցոյց. (գործի ինչ:) ըշմափ վիճակի:

Termoscópio. Ջերմատցուցական. կամ Ջերմատցոյց. (գործի ինչ:) Տ. և. Termómetro.

Ternário, ia. ակ, և գ. Եռատեակ, երկրք: հա: Ternárj. Եռատատրք ատրհնատատրք:

Térno, գ. Կրկնեռատակ, կրկին երրեակ: պիս ակ:

Térra. Հող: Ընդերք: ատկին, ծովիզը, յատակը: գետը, գաղտնատեղ, ատրատ: Ընդատ: գետնի, յատակ (տեղ հնի, հնու:) երկ, ակօրնի: կատ: պատերք: piána terra. երկատ երկրի: Terra, Երկիր. տրէատրհ: փոխատ. ատեգի, գետատ, երկիր: ատհմանի: ակօր: հնչեալ, ատրհնատիր: ատրհնատիր: քատգատ, ատհցոյ: պատրատրատ ատեան, բնիկ գատքեալք: ընհիրնի, գետատ: della atessa terra. հատնուշ իատրհիկ: հնչ ընդի: terra ferma. յատնուքն գետատ: terre. կատրատծք, վիճակ, տեղեք: հետ, ընհիճընի: terra. Ջատնատատրհ ատեգի: Ընդ: terra cotta. հող, տ. գնեատ, կամ կատ Փրծեատ: Ընատդատ: vasellame di terra. խնչի, խնչի գնի տատօրհեք, պատատատնքը, տատօրհեք քատգ: ատատ ընհիճընի: terra di cava. տանատ Terretta. Terra terra, a terra a terra, գ. Քերել տատ. երկրատատ, Ը երկիր, յատին կողմ. տատատատիր, գնտատիգերք (ծատեալ:) andar terra terra. քերել տատ. գետատիր, ծատել գնտատգերք: գետը ատրատ ընհիճ: stare terra terra. Ջնալ միշտ ի ներքին ծատատատատ Ընդ: andare, volare terra terra. Փոխել տատ. երկրատատ, տատ. երկրատատ. քերել Փոխել: per mare, e per terra. Ը ծով և Ը ցամաքք, ամի ուղեքք: andar per mare per terra in. ատնիատնիկ, ատնիատնիկ ի գետատին. և տ՝ ատրատնիկ: andar per — . գետատ Ը ցամաքք գատրատատ ընհիճ: և տ՝ գետատնատրատ գնատ, գետատ, տատիկ տատրհնի: և տ՝ ատնիկատնիկ ի գետատին. տատ կողմն, տատիկատիկ: in terra. ի գետատին, յերկիր, գչատնի, յերկրի, Ը գետատին: andare in — . յերկիր խատնատրհիկ, խատնատրհիկ: գերկատնիկ, տատատատնատ, վհատատիկ: entrare a — . յերկիր ատնիատնիկ. կորնչիլ: տատ կատիկ, նուատատիկ, տեղեատնիկ: dare in — . Ը հատրհատնիկ. հատրհատնիկ գատ ատատն ի ցամաքք: գատատ կատրհատ հատատնիկ ի ցամաքք: Ընատմ՝ տատհատրատ կատնիկ ի գետատին, հատրհատնիկ գատնատ նի: երէկ վատհատ. dar. come in — . հատրհատնիկ. տատ գետին, ատնիատ. նատ: gettare, spárgere — . յերկիր կատրհատնիկ. տատատատիկ: gettare in terra l'avuti. գետնիգնիկ ցգետնիգ: levar di — . յատրհատրիկ յատրհատրհն.

Digitized by Google

գետնել ի ներսն , ապատնանել : Smontare in terra , pigliáre , prénder terra. Իջանել, կամ եջանել ի ցամաք . հասանել, մերձիլ ի ցամաքը , carbone. եղն, di terra. քրածոյ կամ հանքային ածուխ, եղն: Տափկին ելօվրբ- :

Terráccia. Երկիր յոռի , անբերրի , գետին վատագոյն : յոռի քաղաքի՝ ամրոց՝ աւերան :

Terrácqueo. Globo — . Հողաջուրեան , երկիր : փունդ :

Terrapienáre , v. Կանգնել հողակից պատուար , ծուռեալ :

Terrapiéno. Հողապատուար , հողաթումբ : ներքին, պինդ :

Terrático. Երկամուտ կամ վարձ գետնոյ, տուրք : եղբ հափք: ներբ:

Terrazzáno , na. Աշխարհական , քաղաքիչ աշխարհին: հիւսուրբ: Հասարակ խաղխղի , քաղաքացիկից: հնչնկերի:

Terrázzo. Հողանոցս ներ, ելօվր : յատակ յօրինեալ ի կրոյ , և ի ծեծածոյ կղմինտրայց: Շաղախ ի կրոյ , և ի ծեծածոյ կղմինտրայց : ելներձ հօրատան :

Terremóto, Terremuóto. Գետաշարժ, սասանումն երկրի , երկրաշարժումն : վերդնեան :

Terréno , գ. Երկիր , գետին , անդ. ի օդբպտ , ընկճուկ : տեղատեղի , տահճան , երկիր : ներքին: գետնայարկ, կամ առագին գետնկոն տան : տղաղպտի գոմ : տատղին փնեակ տա գրասէր տան: stare a — քնանել ի գետնայարկս, ի տաղին գըտ տիկնոջի :

Terréno , na, այծ Երկրատար, երկրագործին: ներքին, փնեակին: stanza terrena . գետնիճ , սենեակ ի գետնիճ ի տաղին գետնկոնի տան: pisa terreno. գետնայարկ սենեակ: տղաղպտի օդա :

Térneo. Հողային : ելօվրբտիւբ:

Terréstre, ի.—ro, ra. Հողային, երկրատար- ելօվրբտիւբ, վերին: terrestre. տաղին, (գետնո , եղն.) յատնագործին : գետափտի , գետափտ ներին :

Terrétta. Աշան փոքր , չինի : փխոյի գաւազան : terretta , կամ terra di cava. հող հանքային :

Terríbile , այծ . ի. Ահաւոր , սոսկալի , ահագին: գօրգոնա :

Terribilità. Ահաւորութիւն, ահ: գօրգոնա:

Terribilménte. Սոսկալապէս , ահաւորին: հնչներ իսկ, իբրեա :

Terríccio , գ. Քաղիոր փոսկոյ և հողագիտալ, կամ հողախառն :

Terricciuóla. Աշան փոքր, չինի:

Territoriále, ի. Վիճակական:

Território , — tóro. Վիճակ , երկիր , սահմանի : ներին: ներներ :

Terróre, ս. Սահմանիչ, սոսկումն, ահագնութիւն, ահ : տղօրինի գօրգոնա :

Terróso, sa. Հողախառն: ելօվրբտաղ ըստ գոյնըսէ :

Terszézza. Սպրդութիւն , յատակ : փոփսէ :

Térso, sa. Սպրդուր, ջինջ, յստակ : ներին , փափ :

Térza. Երրորդ ժամ. (ժամերը գտնի ինչ յասմինացոյց :)

Terzána , febbre terzána. Երօրեայ տենդ: տիր ինն տաբրը ինչն պրիմ :

Terzanáccia. Ծանր եւ երօրեայ տենդ :

Terzeruólo. Փղբրտագործին յատագաստաս նատուն :

Terzétta. Փղբր տարձանակ , տարձանակ գրպանի : ձեռ ներփղօնս :

Terzétto . Քերթուած երեք տողանի տաղիք : Terzetto, կամ Terzina. Տան երեքտողի :

Terzíno. Ձափ ինչ հնգոյ ներ. (ծոց :

Térso ; գ. Երրորդ , կամ երրիր տնան : ներներին փայ : ոնի , որ : պերիսի: il terso, e'l quarto. որդ և այն , ետրաքանչիւր որ :

Térso , ga , այծ. Երրորդ : ներ

[illegible] tenere una terza parte. [illegible] terza persona. [illegible] méttere una cosa in mano d' una terza persona. riméttersi ad un terzo. [illegible] (...[illegible]) terza rima. [illegible] Terzetto.

Tersodécimo, ma. [illegible]

Tersóne, [illegible]

Tesáuro. [illegible] Tesoro.

Téschio. [illegible]

Tési, [illegible]

Téso, sa. [illegible] stare coll' arco teso. [illegible] orécchio, [illegible] ócchio teso. [illegible] coll' orécchie tese. [illegible]

Tesoreria. [illegible]

Tesoriére, [illegible] – éra, [illegible]

Tesorizzáre, Tesoreggiáre, [illegible]

Tesóro. [illegible]

Tesserándolo. [illegible] Tessitore.

Tésoro [illegible] tradimenti. [illegible]

Tessitóre, [illegible] – trice, [illegible]

Tessitúra. [illegible] d' un discorso. [illegible]

Tessúto, [illegible]

Tessúto, ta, [illegible]

Tésta. [illegible] testa, [illegible] testa d' uómo. [illegible] diéci scudi per –. [illegible] non ne scampò testa. [illegible] testa coronata. [illegible]

Tésta. [illegible] uómo di buóna –. [illegible] Testa. [illegible] del ponte. [illegible] dell' armata. [illegible] la testa d' un libro. [illegible] dare in sulla, sulla, [illegible] in testa. [illegible] uómo di [illegible] di sua testa. [illegible] di súa testa, [illegible] fa di súa testa. [illegible] a testa per testa. [illegible] a Tu per tu. Testa testa, testa per testa, testa a testa, [illegible] far testa. [illegible] ficcarsi in –. [illegible] andar colla testa alta, [illegible] levata. [illegible] aver la testa alta. [illegible] ha del fumo in –. [illegible] aver una cosa in –. [illegible] è alla testa dell' armata. [illegible] éssere alla testa d' un negózio. [illegible] esser testa, di testa, di súa testa. [illegible]

méttersi in testa di far qualche cosa. դնել ի մտի առնել ինչ: méttere in testa a qualcheduno di far qualche cosa. թելադրել ումեք ինչ, յորդորել զոք առ իմն: gridare in testa altrúi, գանգատիլ ումեք առաջի, գրգռել, գոռալ զոք առ իմն: torre, կամ rómpere la testa altrúi. ներել զոք շուտ, մոռանալ, թողուլ զանցս, ձանձրոյցի ազդիլ: rómpersi la — . խորտակիլ զգլուխ իւր: rómpersi la testa intorno a checchessía. ձգնիլ յինէք, աշխատիլ յոյժ: non aver più — . ոչ ևս անձին զգալ, վաստակեալ առնել զգլուխն: darsi su per la — . կատել ընդ միմեանս ձեռօք, ի գլուխ մուրճել: dare in testa, rómper la testa ad alcuno, հարկանել ի գլուխս ումեք, ձեռնել զգլուխն: non sa dove dar la testa. չգիտէ յոյժ կողմն գառնալ, չգիտէ ի ինչ հայիլ, չիշխէ զանձն, կայ ի վարանս: aver male alla testa, ամբ mal di testa. ունել զգլխացաւ, զաւս գլխոյ: questo vino dà alla testa. այս գինի հարկանէ ի գլուխ:

Testábile, ն. Ջորոյն մտրճի ի ներել զկատակ:

Testáccia. Գլուխ անհեթեթի, կամ յոռի:

Testáccio. Գործած ի խեցեայ. (ըստ ի բեհկոտաց խեցեղէն անօթոց:)

Testacciúto, ta. Տ. Testiéro.

Testáceo, ea, adj. խեցեմորթ, խեցեապատեան (ձուկն.) պատեաւ նաւտ. գոգոգեալ:

Testamentário, ia. Թողեալ կտակաւ: կտակի. ատաջադրեալ առ կտակին: esecutor — . կատարիչ կտակ. կատարածաւոր: ված — .

Testaménto. կտակ: վախճէի, հին և նոր կտակարան, ածաշունչ: Բ կտ.:

Testáre, Testamentáre, v. կտակ առնել: վախճէի ել:

Testáta. ծաղր. խոմ գլուխ (պղպակաւոր մարդոյ:)

Testatóre, m. — trice, f. կտակող, կտակիչ:

Testè, adv. Ս. ոտ խակ. այժմ խակ, վերջերս ի յառաջ: ի նախ. հնդին, պէտ:

Testeréccio. Տ. Testiéro.

Testicciuóla. Գլուխ գամին, կամ ոտք:

Testícolo. Ամորձիք. երկոտորիք: թոշոփ:

Testiéra. Սանն երասանակին պատուար զգլխով ձիոյն, պատնէշ:

Testiéro, ra. Ծանր, կամակոր: խոպոշ:

Testificáre, v. Վկայել. տալ վկայուած: ընդհանրել. ել:

Testificatóre, m. — trice, f. Վկայող. վկայ:

Testificazióne. Վկայուած. հաստատութիւն:

Testimoniále, s. Վկայագիր. ատենագրութիւն:

Testimoniánza. Վկայուած. հաստատութիւն: dir, dare, fare, rendere — . վկայել. դնել. վկայիլ: ընդհանրել. ել:

Testimoniáre, v. Վկայել: ընդհանրել. ել: հաստատագրել, ստորագրել:

Testimónio. Վկայ: վկայութիւն: վկայուած: ընդհանրել. — di vista, կամ d' udito. ականատես. ականջալուր. վկայող: — comprato. առեալ վկայուած:

Testina, no, Testolina. Գլուխ փոքր: գլխիկ պտ:

Tésto. Ցնկոց: սափոր: խեցեղէն խոհանոցական գործածական ինչ: երկայն գլխարկ:

Tésto, Թղթացանն, քանաքերիցն. գլխիկն. far — . ունել զգլխիկսդ ել լինելոյ ի կանուն, կամ յօրինեալ:

Testóne, m. Գաւազանի ինչ ստրճաձեւ: մեծ գլուխ:

Testóre, m. Հաստատիչ: լուծող.

Digitized by Google

Testúccia. S. Testicciuóla.

Testúdine. Կրիայ կեղեւ. (որով սանդարամետի ինչ մեքենայ:)

Testúggine. Կրիայ կերպ: ծածկոց, գաւազանագործ: կամարք, մեքենայ կամարակապ: փեղկեր գոմաձեւ ինչ զրահաւոր: ինչպէս (հնամենեաց զրահ ինչ:)

Testúra. Կեհուած, հիւսուածք: ուռկանուած (հնաբ:)

Tétano. Սառեալ գերդաստանի ինչ հիւանդութիւն: կամարակապ ինչ:

Tetraédro, գր. Քառանիստ, քառաւղիղ, չորեքերեսեան) երկրաչափական մեքենայ ինչ:)

Tetrámetro. Քառաստանեան ոտանաւոր:

Tétraple, ի. Քառակիսեան (ինչպիսեայ:)

Tetrárca, ա. Չորեքապետ:

Tetrarcáto. Չորեքապետական իշխանութիւն: (կառավարութիւն և տիրապետութիւն չորեքից:)

Tetrarchía. Չորեքապետական իշխանութիւն (կառավարութիւն չորից տիրապետելոյ ի չորս մասունս:)

Tetrástico. Քառատող ոտանաւոր:

Tetricità, Tetràggine. Վշտալից, խռովայոյզ:

Tétro, ra. Խաւար, մթին, խամրագոյն, ըմպանակ: գոյնս: տխուր, տրտում: տխրալից:

Tétta. Կաթիկ: ծիծիկ: ստակաձեւ ծանրութիւն: կծիկ: կշռի:

Tettáre. Թիկնել, ակնկալել: կծկել:

Tétto. Ծածկ տանեաց, երդիկ, երկնաբեր: a tetto. ի վերին գրանցեալ: Է յարկաւոր: stanza a tetto: սենեակ Է յարկաւոր Է տանեաց:

Tettója. Ծածկ ի քաղաք:

Téttola. Ամենայն փոքրագոյնակաղնի տանեաց:

Tettúccio. Ծածկ փոքր:

TI

Ti, երբ. ինչ, որ, զոր, տանս զքեզ: զնէ: se tu ti contenti. եթէ համաձայնես: tu ora nõ ti rimanga. մնաս Է ինչ:

Tiára. Խոյր ինչ գրանցեալ, ակնիր կին իշխ. (որոյ պսակեն:)

Tíbia. Փող ինչ: Ոտք (անդամին սրունք:)

Tiepidamente. Գաղջաբար, ինչ գաղջ, գաղջ, գոմաբար. անիզգիստ: հանգստութեամբ:

Tiepidáre, ս. Գաղջանալ, գաղջանալ: ընդունել գաղջ:

Tiepidézza, Tiepidità. Գաղջութիւն: ընդունելութիւն: հիացեալ: գաղջանալ (անհագանալ ոգեղէն: ոգեղէն: հանգստութիւն:)

Tiepido, da. Գաղջ, երդիկ, ընդունակ: հիացեալ, անհագ, անիզգիստ ինչ գաղջ: Tifomanía. Քիմաստասիրական (ինչ քրիստոնեական խոստովանութեան Է մասնաւոր ինչ:)

Tifóne, ա. Տիւրիոն. (մեծութիւն:)

Tiglia, Tigliáta. Ընդունակ ոգեղէն: հանգստութիւն: ինչպէս:

Tíglio. Տիւրիոց: ոգեղէն ոգեղէն: երդիկ ի վերին գրանցեալ: ինչ երդիկ:

Tiglióso, sa. Երդիկաբար գաղջութիւն (ինչպիսեայ:) գոմաբար: ինչ ծանր (ինչ:) ինչ: ինչպէս (ինչ:)

Tígna. Գանձակ: տեսակ:

Tignere, Tingere, ս. Ներկել, գունել: գոյնս, գունաւորել: (ի ներկ ածել և այլն:)

Tignóso, sa. Գանձակ: տեղ:

Tignosúzzo, za. Փոքր ի գանձակ:

Tignuóla. Ցեց (ոսոխ ոգեղէն: ոգեղէն գոյնից:)

Tigráto, ta. Վագրագոյն: խոյր, ոսոխեան ոտն գնացք: գոյնսեան ոգեղէն, գոյնսեան ոգեղէն: կոյր:

Tígre, ի. և ա. Տիգր. Վագրաձեւ: գոյնսեան:

Tigrétto, Tigríno, Tigrésco. Վագրի ձագ, վագրեան ձագից:

Timbállo. S. Taballo.

Timidamente. Երկչոտաբար, ոչխ: գոչգոչ ինչ:

Timidétto, ta. Փոքր ի վերին գոյն, երկչոտ: տեղ գոչգոչ:

Timidézza, Timidità. Երկչոտութիւն, երկիւղ: գօրգոտութիւն:

Timído, da. Երկչոտ: գօրգոտ: զգուշաբար, ահաբեկ: ահաւոր, զգուշաբեկ:

Timo. Ծոմ, ծոմապահութիւն, պէտիս:

Timóne, m. Ղեկ, զնաւի: պետ: զնաւի, կամ զեղի կառավար:

Timoniére, m. Timonísta, m. Ղեկավար: պետ, ղեկի:

Timoráto, ta. Երկիւղած, երկեղած, երկչոտ: յիրաւի գօրգոտ, աւյնպիսի գերդման:

Timóre, m. Երկիւղ: ահ: գօրգոտ: timori. արհուիրք, ահաբեկ: aver — երկնչիլ: dare — ահ արկանել, երկիւղ ցուցանել:

Timorosaménte. Ահիւ, երկիւղիւ: գօրգոտ իւր:

Timoróso, sa. S. Timorato.

Timorúccio. Երկիւղ կիհիւ:

Timpaneggiáre, n. Հարկանել զթմբուկ, կամ զգաւազան: գաւալով: ծեծ ընդոմ:

Timpanéllo. Թմբուկ փոքր:

Timpanite. Ախտ ինչ ցաւագին ջրագողի:

Timpanitico, ca. Ախտաւորեալ ցաւագին ջրագողիւ:

Timpano. Թմբուկ: գաւազան: գաւ: ծեծ: — dell' oréecchio. Թմբուկ ականջի: գաւազի ականջի: Timpano. Ախտ ուռեալ ինչ հանգոյն գնդոյ, կամ չարաճճեալ գլխոյն:) գոլոց:

Tína. Փոքրիկ հնձան տապանաց կազդրի: տիւնի ցայտ:

Tinácceio. S. Tino.

Tinája. Տիզի, կամ չունիմաստուն տապանակազդրի հնձանաց:

Tínca. Ձուկն ինչ քաղցր ջրոյ:

Tinélla, lo. S. Tina. Tinello. Ճաշարան, հաշակաց: նիւթ նկուղի:

Tíngere. S. Tignere.

Tíno. Հնձան տապանակազդրի: ցայտ: տիւն: — Tinozza. տապանակազդրի: հնձան:

Tinózza. Փայտանկեղն կամ տպակի տապանաց կամ հնձանաց, կամ լուացարանաց զանձկին, լուգարան: ինկանկ:

Tínta. Ներկ: պօյա: գոյն, ներանգ: ընկեր: ներկարան, գործատուն ներկարարին: պօյատէ տեր: հարուած:

Tintiláno, Tintilláno. Ախտ ինչ ներկեալ տպակիս չուտոյիկ:

Tintinnaménto. Ղողանջիւն զանգակաց:

Tintinnábulo. Զանգակ, զանգակ:

Tintinnáre, Tintinuíre, n. Հնչեցուցանել, հնչել: ընկեր ընկեր իմիմիլ:

Tintinnío, Tintínno. Ղողանջիւն, կամ հնչիւն զանգակաց: լսելի ինչ: հնչիւն, շառաչիւն: ձայն, շառաչ:

Tínto, p. S. Tintura.

Tínto, ta, adj. Ներկեալ, գոյատեալ: պօյատէ: ներկ, ներկեալ: գոյն, ներանգ: գունաւոր: հարկաւորեալ ներկարարաց, գիտուն գործոյ ներկարարութեան: ներկեալ ինչ ներկարարաց:

Tintóre, m. Ներկարար: ներկարար: պօյատէ: — d'arte maggióre. տապիա ներկարարաց — di pezza. հասարակ ներկարար:

Tintoría. Գործատուն ներկարարաց: պօյատէ: ներկարարութիւն: պօյատէ: — d'arte maggióre. տապիա ներկարարութեան: di pezza. հասարակի ներկարարութեան:

Tintório, ia, adj. Ներկարարական:

Tintúra. Ներկ, գործատուն ներկարարութեան: պօյատէ: հարկաւորեալ ներկարարաց, գործ հմուտ: ի նա պօյն հանգուցեալ ներկօղ կամ բան հանգուցեալ տապանաց ի ներսն հնձանաց:) ոգի (բժշկական:) բան:

Tiórba. Ի նա տապանակազդրի ինչ զներաց նման Lintéjo:

Tiorbísta, m. Որ հարկանէ զտիորբա նա տապանակազդրի:

Típico, ca. Ախտաւորական

Tipo. Տիպ, օրինակ, նշանակ:
Tipografía. Տպագրութիւն, տպարուեստ:
Tipográfico, ca. Տպագրական, տպագրական:
Tipógrafo. Տպագրող, տպարան:
Tirabussóne, m. խցահանիչ մա պատուհանաց:
Tiralínee, m. Քաշուակաց կամ գծահան, նկարիչ:
Tiraménto. Քաշուածք, ձգուածք: ձգուածի խնամոյ պատ:
Tiranneggiáre, n. Բռնանալ, բռնակալել, տիրել բռնաբար, չար գործել: պատիժ օրմոյ, պատիժ կրել:
Tiranneggiáto, ta. Բռնացեալ, խոչընդիռեալ, բռնուած, հպատակեալ: հպարտ:
Tirannéllo. Փոքր, կամ անպէտ բռնաւոր:
Tirannía. Բռնաւորութիւն, բռնակալութիւն: պատիժ: գործք բռնաւորի, բռնութիւն, խստակեաց բռնաւանգամութիւն, խստգործութիւն: ներհակութիւն:
Tirannicaménte, Tirannescaménte. Բռնաւորապէս, խստգործաբար, անողորմ: պատիժ կրել:
Tiránnico, ca. Tirannésco, ca. Բռնաւորական, բռնակալական, խստակեաց, գժնեակաց, անողորմ: պատիժ կրել: պատիժ:
Tirannizzáre. Tiranneggiáre.
Tiránno, na. Բռնաւոր, բռնակալ, բռնաւոր: զրկող զոհէ, պատիժ: պատիժ: խոժոռագործ, անողորմ. գժնեակաց, անիրաւ: ներհակիմիտ, պատիժ: Տէր, բռնաւոր:
Tiránte, adj. h. Քաշուածք, ձգուած: ներքին: ներքին:— carne. մեռ կամ ձգոր, սպիտ: տեսիլ. (իմ:)
Tirapálle, m. Գնասահան:
Tiráre, Trárre. Ներքին երկրորդին ու քիչ ատիկ համանման է. բայց Trarre առնի ու ինչ ինքնակամորէ տեսանի, պոր պատճառ ի վերջոյ: Tiráre, n. Քաշուիլ (զոր զապարան, ձգել զգուան, քաշել ապարան ամ.) ձգիլ: ներքին: Կամիլ (զոր առանձին) ընդարձակ: Ը քաշոյ ածիլ: սիրաբանութիւն: ապառնալ (զարդիւն, հնոյս, եւն:) ձգիլ, ընդհանուր: ապ կանչել: սիրալ: յանկարծ գալ: Հասնիլ, ձգիլ, յարգարել: վերպիտի ներքին: երկրի վերին: ապիկ: պոր ներքին: ձիկոր. քաշուիլ կամ ձգիլ: առնիլ սև գիծ կանչել, գրառել: գրագրել. առնիլ: un ton. ձոյս հասարակ: Ցաղթել (ի խաղս:) առանձին պատճառ, ի ձեռս գնել: Հասարակ խմիլ:
Tiráre, n. Գնալ ի կողմն, ուրիք գիմել, խոտորել ուրիք: յանկարծ անկանիլ: ներքին: երկրի պատ: tira via. ի քոյ գնա: Գիմել, ներքին: ձգիլ առ իւրն, անկարգիլ: պատիժ: Ցանկարծ գալ, ներքին: ձգիլ առ իւրն, անկարգիլ: il sángue tira. ձգիլ արիւնն. յանկարծ գալ կամ գիմել ներքին: Ընդհանուր (հպատակ:) երկրի: արձակիլ պատիժ, հեռանալ ներքին: երկրի: ապառնալ պիտի գալու, գիմելոյ ներքին, երկրի ներքին: երկրի անկանիլ: ապառնալ ապառնալ: Ձգիլ, առաջանալ: ապառնալ: Ձգիլ, առաջանալ: գալ: ապառնալ: ներքին: երկրի: tirara diéci miglia. ներքին ձգիլ 10 մղոն: tirara diéci bráccia. ներքին 10 կանգնի: Ցաղթիլ, կամիլ, կատարել (զգարդիւն:) ի յանկարծ: Հանիլ: երկրի: պիտի ներքին: կամիլ, ներքին (պիտի հրացանին:) de' vini. պատրիլ գինիին: Tiráre. Տալ: պատիժ: ընտրել զ կարի շահել, գնել գիտուցին: (զ այսմ կոչի և Stirachiare.) n. քաշուածել: ժամանակ (ուրիք հրացանին՝ ձգիլ ապառնալին:) ad un uccello. հպարտանալ պիտի հրացանին (հրացանիւ, եւն:) una coréggia. կամ coregge. վերս արձակիլ: una stoccata ad uno. հպատակիլ պոր պատիժ:
Tirar a se la porta, l' úscio. ձգիլ զգուան, քաշել ապառնալ

պատահ : da banda, da lato, da parte, in disparte, ետեւ. զատուածանալ, մեկնիլ, ուրիշել : այլ ընտրած : al buóno. մեկնիլ բարեմասնութեամբ : al buóno, կամ al cattivo. չօշափելի, բերրի, առ բարին, կամ առ չարին : tirar calci, կամ de' calci. ոտքացնել, անդամալուծել : ընդհ վնասի, ընդդէմ : a un colore. հարկանել միասի ի գոյն ինչ : տպագրել, ներկել : colpi, եմ. հարկանելի, խոցել : վնասիլ : costrutto. քաղել օգուտ, օգտիլ, շահիլ : da uno. ետեւնդել ուսմանէ, բերրել միմիանոյն ուսուցչէ : alcuno dalla sua. մեկնիլ յանկուցանել զոք, ձգել զոք ի իւր կարծիս d'una parte, e d'altra. լինել յայլ եւ այլ կարծիս, խոսիլ այլապատասխան : da parte. առ ի միջոց : եւս՝ մեկուսի, առանձինն առնուլ : i dadi. արկանել զգոցեցայտ նպատին : danari. առնուլ կամ ապահանջել զդրամս : a fine. ի կատար ածել, ի գլուխ հանել : պիրկրկել : il collo agli uccelli. խառնել զգլուխ թռչնոց, վնտռել զթռչունս : giù. խոնարհեցուցանել, հանկիլ : կռփիլ : giù un lavoro. յանձնարարել զգործ ինչ, գործել չուռկանաւ. եւ մեր ի մերոյ : la gola. ախորժիլ, ցանկալ զպնդութեանն : in casa. ածել զոք ի տուն ինքնատուր զոք առ ինքն : indiétro. յետս, ընդ կրունկն գալ, ժամանել : կրկի փնտռիլ : եւ յ. եւ յ. կենիլ, ընդունկին, յետս գառնալ, հետանալ, խոյս տալ : կրկին, կրկի փնտռիլ : tirarsene indiétro. կերպասանիլ զկրունկն : far tirar indiétro. ընդունկին գործել զոք : tirare una linea. քաշել, կամ ձգել զգիծ : gli orecchi. յուշ առնել : la paga. առնուլ զվարձն : գրաւիկին, գհատուցն կօշկակին : al peggio. մեկնիլ ի ինքնայն : շրջիլ ի ինքնայն : a pochi. շատանալ սակաւութեամբ, առնուազն : a riva. հասուցանիլ յաւետիս : եւս՝ ի յանդ հանիլ : sángue. արիւնս առնուլ, երակ հատանիլ, գան ալ : a se. հոլիլ զոք առ ինքն (մանհատաբ.) առաքել զնմանէ. (ասի գոյ :) a segno. դիտել, կամ հարկանիլ ի նպատակին : նշանակ վարժիլ : sotto. համառատ զորգիլ, տակել, ոչ կատիլ, tirare di spada, կամ սակ tirare. շարժիլ զսուսերն, խոպոպալ սուսերաւք, մասնիլ ի սրախաղութեան կամ ի օյնամաչ : fuóri la spada. ձգել զսուր, մերկել զսուր ի պատեհնէ : su. վերացուցանել, սեպհականել, բարձրացուցանել : ենթարկ գայրբմամբ եւս՝ բանս քաղել ի բանէ ոք զոք առնել : tirar su alcuno, կամ tor su. սանձել. հաստատացուցանել սովորութիւն զանազանելոյս եւ զծաղրականաց (առ. ի զրուցասիրութեան, կամ ի սակս շահ.) tirar su, կամ tirare innanzi. մեծացուցանել : պետևիկ : եւս՝ յառաջացուցանել զոք, բարձրացուցանել զոք յաստիճանս : իւրէր ընկ : a terra un lavoro. յերկիր խորհրդանել, քանդել : եւ՝ հաստատացուցանել via. մերժիլ, վանել, յանձնել : գօվմ : եւս՝ բանիւ քարշել, ձգել առ ինքն : ընդունիլ ընկ : եւ՝ ի քաղց երթալ, չասել, մեկնիլ : վոխ :

Tirársi, ի. քաշուիլ, ձգիլ, եմ. ընկ : addosso. առանձնանալ, շահ : եւս՝ ձգել յանձն (զառաքելոցն ի ուրուք) avanti, innanzi, կամ սակ tirarsi. յառաջ մեծանիլ, մեծնալ, մերձենալ : ծնկանի ընկ , ետ գալ : diétro alcuna cosa. ընկնել ազատանալ , ակնկրել : tirarsi, կամ trarsi da parte, da banda, եմ. զատանալ զանձն, մեկնիլ, անդ քաշուիլ : այլ ընտ : verso. մերձենալ, մեծնալ : ետ գալ :

Trárre, ի. Ընդունել (եկեղեցական պաշտամանէն) ընդունիլ, կամ զգալ (զգեղիկոսէ, զքահ.) առանձին ալ. շա-

Digitized by Google

հիւլէական: Հանձնել ապառքը ի ատհ մանաց (գլխաձառս, եև.) Հանձնել ապառիքս: Խուլքնահ, փլուզք լերանց: Հանձնել (զառաջադրեալս) քառածոլ: Լքիապետ: Հանձնել յանձնիկ, Հանձնել զհանապատս ինչ ի գլուխ, խնամոլ զբիւրս ի քարոյ գազանաց: Հանձնել ի ձեռս գազանաց: Հանձնել զրաբ, քարձրացուցանել ասս ապառիս: Իւնքի Լիքիս: trárre. առնոլ զրաբ ամի գրասնոյս խուշի, առնոլ զխոհանոցիկսդիր: Քօլիս Լիքիս: յարձակիլ, վճռել յօձարիլ: ասյնս, հայիլ օ'': trárre, և. trarsi a checchessia. գիսիլ խառն գիսիլ: Լիքիքիս: il topo traéva all'odore. մնալ ի հաւոյն գիսիլ անգր: trarsi. պատ բառիլ: պատապարիլ. վճռ գնել և. ի ձոյ առնել: և. Հանձնել՝ մերձառնոլ զհանգիստս խր: trarre la fame. վարատնել՝ ընդոլ զրաբ: la sete. անցուցանել զծարաւ: trarsi la fame. յարձիլ: trarre la seta. Հանձնել զմանապան ի պատիկ շերամ ձոյն: in volgare. ծաղրանանել, յարձ խարհիկ բառիս: d'inganno. ա զատել ի պատրանաց, լուսաւորել զրաբ: trar di se. ձոյլ յոյլիս առնել, յանդգնացուցանել գազանձուցանել: trarre di senno. պատ Լանձնել զրաբ ի մեռաց, ջնջնակցուցանել: di vita. քաշանոլ, պատանել ի կենաց, ապահանել: di bando. Լուծել՝ գազանացանել յարձարձնաց: trarsi dal capo. մեռանոլ: trarre guái. պատալ, Լնծնել, լացրիմե. լալ, ապատաւել: sospiri. յոգոց Հանձնել. Հառաչել: և. Հառաչել ցուցանել. Լնծնացուցանել: trarre a sorte, per sorte, ի սուռ trarre. ընտրել զրաբ կամ ղոյժել ինչ վիճակս: la vita. տես Vita. Trarre le notti, i giorni, անցուցանել զգիշերս, զաւուրս:

Tiráta. Քաշուածն, ձգուածն, ապառնաքաշուածն: Լիքիլ, ակնել, ակնիլ: Երկարաձիգ ուղղոլթիւն: una strada una buóna tirata, un miglio, e più. Եր ճամբայ երկար Հարուածս մի երկայն, իրր մղոն և կէս: fatte dúe tirate. ապրանալ երկիցս:

Tiratésta, ա. Գլխատան:

Tiráto, ta. Քաշուեալ, ձգեալ. և. տես Tirare. Լիքիլուն: Հրապարակալ: Զգառնալ, քաշքաշիլ. ար չի կերնալոլ: Կերլուն:

Tiratójo. Ձգարան. Լիքիչի երբ:

Tiratóre, ա. Քաշող, ձգօղ: Լիքիչի: տես և. Torcoliére. Tiratore del carro. կառամիզ: di dardo. ակգընկիչ: Տղբաց աչան.

Tirélla. կառամիզ պատան, կիմ գոկ, ձգարան: գնացս ձգարանին:

Tíro. Ձգումն: ակնիլ, ակնիլ: Հարուած: վոխարաչ: d'artiglieria. արձակումն Ճիգանօթիից: esser a tiro di moschetto, և.ն. կրնալ՝ ի մկնոցի հասանելոլ հրացանին, և.ն: Լիչիկին ինչպիսիկ օլմա: fuor di —. հեռի յարձակմանե. ներսից կիմ հրացանից: կրնալ մերձ՝ ի կամ առաջումն երկիր: tiro a dúe, a quáttro, a séi. երկմէ, քառաձէ, վեցաձէ կառք: և.ն՝ երկու, կիմ չորս, կիմ վեց կառաձիգ երկ վարդք: Tiro. Կայան, ծառը: far un tiro, un cattivo tiro a uno, խաղ առնել զրաբ, խարեբել, գազգծնել:

Tirocínio. Հաւաքակութիւն:

Tiróne, ա. Հաւաքակ, նորահաւաք: անէծք, չանիրք:

Tírso. Վիտակ պաշտօնեից Պատանդապետութեան՝ պատառատել առիւծաձև սրմնոյ, և. բաղեզան:

Tisána. Ըմպելի ինչ ի գործոյ երեմեցոյ ջրով: տես Ptisana:

Tisichézza, Tísico, գ. ծոքքարչարք. ծոքցած, ծոքքախտաւոր: Լիչիչ: dare nel, կիմ in tísico. առնկառիլ յախտ ծոքքարչարոց: Լիչ.

բեմ օշխատ :

Tisico , ca , ած. Ցնդաբաստ , ախտացեալ զհնդաբաստս : Վատրեկիչ : Նիհար , վտիտ , ցամաքեալ : տկտուր հիւանդ :

Tisicúccio, ia. Tisicúzzo, za. փոքր մի ցնդաբաստ : տկտուր , վտիտ , վատառողջ :

Titillaménto , Titillazióne . խտտուածութիւն : գըդգդիչ , գըդգդելութիւն :

Titilláre, ն. խտտուցանել , խտտուցուսանել : գըդգդեցուսանել :

Titimáglio, Titímalo. Տունկ մի կանհայտ : խոպէնէն :

Titoláre, ն. Պատուանել , գնել զանուն , կոչել : ած գօսած :

Titoláre, ած. Տիտղոսական : տիտղոսաւոր , որ ունի զանուն պատուոյ զոյսմանուանէ :

Titoláto, ta, ած. Տիտղոսաւոր, որ ունի զանուանանուն մի : եւ գ. Որ ունի զանուն պատուոյ , կամ աստղուկ իրիք :

Títolo. Տիտղոս, պատուանուն, կամ անուն. աստիճան, աստղուկ, անուն պատուոյ , պատիւ : մեր բնական , իսկ , համարձակ : dare — . տալ զպատուանանուն , կոչել զոք պատուոյ անուամբ : Մահագիր, խոստացիր : փիլատ պատճէ : մեհանուան, անուն տան : լաղապ : փառք , համբաւ , գովեստ : ba titolo d' ésser bella. գամի գեղեցկուհի նը խոստանք : հագագ : con giústo titolo. իրաւամբք : Պատրուակ, պատճառանք , կեղծաւորանք : համառօտ անուն կամ բան : Տիտղոս կղերական :

Titubánte. Կեղտկտրծ (մեղաց.) երկմիտ , կասկած ի կասկած : նիփէնէ :

Titubáre, ն. Դժգամիլ , յերկմտել յայլ լինել : նիփէնէնիլ :

Titubazióne. Դողդոջումն մտաց, գնգնանք, երկմտութիւն : նիփէն :

Tizzo, Tizzóne, ած. խանձող, փայտ կիսայրուկ : Եանխըլ օջաղ :

Tizzoncéllo, Tizzoncino. Փոքր խանձող :

To'. Ի յիմաստ բառին Tógli.

To', կամ Toh. գլ՛ պատճառ՝ Ահա՛ :

Tócca. Պատահ, շարան, տեսակ, շարասառնա. պատրիճանիկ, էգլառանի . կերպաս արծաթահատուն, կամ տեսակ հնհատուն :

Toccábile, ած. Շօշափելի :

Toccalápis, ած. S. Matitatójo.

Toccaménto. Շօշափումն :

Toccáre, ն. Շօշափել, հպիլ . մերձենալ յոք, կամ յիմէ : փափաքանք , փափանմատ : շարժել, դրդռել , զարթուցանել, ազդել յոյզ տալ : Ինքնիմիք : խոչընդոտիլ : մերձենալ ի կին, կամ յայլ : ի բաց բառնալ : մեսալ, զկծիկ ցաւոյ ցանկալ : Ինձիմիք : sul, կամ nel vivo. մեսալ ի փափկագոյն կամ ի զգայուն մասին : եւ՝ կարկինիլը խոցիլ զոք . զկծիկ ցաւոյ ցանկալ գասն ցանկալիք : խոբեի փէնիք : il tasto. հարկանիլ (ցանկիք) ի նպատակին : le bestie, il cavallo. հարկանիլ զերկրպագն ձիւ. վարել յընթացս վարմատ, գամ էշխատ, ինձիմիք : de' buói. խոշտանգել զեզինս : toccare սպառազինել. անկանիլ, հասանիլ, հայիլ, անկ լինել : փիսդիք : alcuna cosa ad uno. անկանիլ սակք. վիճաբանիլ սակք : non tocca a mè. ոչ ինձ վայ. չէ ինձ անկ : toccare կամ toccar di passággio. հասանել հասանաւորութեամբ, հարևանցի, սակաւ սակաւութեամբ, հարևանցի, սակի արկիլ : գբան սէօյլէնիք : con mano. սառագնել. հասանանալ ի վերայ հասանանել : խահգիգ պիշիք : far toccar con mani qualche cosa. ցուցանել ինչ սակք հասանանալ, քան ըսպասել ցուցանել : fondo, կամ il fondo d' alcuna cosa. քաղ հմանալ : danari. առնուլ դրամս (վաճառականաց) առաջակաց արծաթս : danari, կամ stipéndio. առնուլ ընդհանուր : եօնքիք ասիք : il tamburo, la cassa. հարկանիլ գիմբրուկ՝ մեծաձայն : փակել լսելիք : եւ՝ զօրաձայն գոռ լինել : la tromba. փակ հարկանել, փակել : di sproni. մեղաս-

ֆեղ։ հափսոպ յանխ։ – il cuóre ֆի՛ տալ toccare. զբա-ստիմ տալ յանձին զարկա։ il cuóre. չարժիլ զարկա, հատնիլ, գադրեցանիլ։ եւ՝ ի՛ գործ չարժիլ։ il polso. ջնիլ զի լսելի։ նավ պատիս։ gli orecchi. ի՛ ձանօթանալ գալ իրապէսի լինիլ. ըստ ինձ ասիլ ֆի՛ հաստանիլ յանձնիլ տ բռնաց։ la mano, di mano. ա-նիլ զնեանիլ, ազդանիլ սիրալ. ձեռ-ն ի՛ ձեռն տալ։ la mano. ձեռն տալ (հաղթիլ, և փեսացնիլ։) – il ciélo col dito. երկնահանել։ յա-ռանալ ի բարձրաւեր, երկնանիլ կար-ծել զանձն։ – il ciélo. լսելի լի-նել (ազդմիլ։) delle busse. ֆամ տալ toccare. գան լսելիլ։ փայտ ենիլ։ la corda. տանջիլ տա-տասա-նալ։ le scritture. խոչդ-տիսել լսե-գրուածս։ in sorte, in parte, ֆի՛ տալ toccare. վիճակիլ ստանգ, գը-տանիլ ֆի՛ հանդիպիլ։ քաշիլ։ բաժ ինչիլ։ ։

Toccáta. Զարիւտածք, ֆի՛ ծռիս երգածք Cémbalo ին։ շոշափուածք։

Toccheggiáre, ած. Տին Ta-stare, Toccare.

Tocchétto. Ընդհանուր զարիւտածք (զանգակաց։)

Tócco. Շօշափիլ լիք։ Շօշափուա-ծին։ Եաթէյնա։ զարիւտածք զանգա-կի։ լսելի վարուցս։ Յուն, ֆամ լսելի զանգակաձիք։ լսելի փեսի, լսելի Հնոյս զարիւտածք ինչ զանգակիք։ al tocco della campana. առ նշան զանգակին։ Շօշ[illegible]՝ ոտով տալով ընդհանուրն ի վեր այցելութեան։ fare al –. հանել վիճակաւ։ dare il –. անդիպիլ, առալ զնչան։

Tócco. Կատարած (մեղ, գործ, բան.) արուած։ ծուլա։ փեսի։

Tócco, ca, adj. Շօշափուած, ած. adv. Toccare.

Toelétta. Տին Toletta.

Tóga. Պատմա. Հան ինչ երկայնի նախնեի հռոմէացիցս։ փաթգան։ ոչ ձիաւորաց վարդապետաց, առան նախալաց. և երէսփոխաց։

Togáto, ta. Պատմա. Հանդերձ զգեցեալ, պատմա. Հանուցաց պատմա. Հանուածոյ։

Tógliere, Torre, ն. Ձի բնաւ ը առնել։ tógliere, ֆի՛ tor via. բառ-նալ։ ի բաց առնիլ։ ի բաց առ-նալ։ գործարկել։ ներծխիլ։ tógliere. առնուլ, վերկիլ։ գործա-ծուած։ եւ՝ առգելոյ, խոչընդոտել հա-ձի օրէնս։ եւ՝ գործուածանել ի վե-առաց, չքնել դիմաս ուրուք։ վերչ-փին փնծրուիլ։ Torre. Ցանձն առնուալ զգալոյ ինչ։ բառնալ հա-ֆանիլ։ խանիսանի առնել։ եւ՝ գ-զանազանել, յանձնառութիւն գործոց։ լու-ծանել։ գործել։ բառնալոյ։ ի բաց բառնալոյ զգեցիլ։ առնել։ գործարկ-ծանիլ։ հանելոյ։ ներծխիլ։ tor la virginità ad una. առնուիլ տնեանց զկուսութիւն ուրուք։ torr' alcu-no dalla sua speranza. հանանիլ զոք ի յուսոյ խաբէի։ tor di vita, tor la persona, torre dal ֆի՛ al ֆի՛ del mondo, tor di terra. բառ-նալ զոք ի կենաց, ի միջոյ, յաւ-տանալ, յանչխարհել, տապանանիլ։ ներծխիլ։ tólti dal pianto. ֆի՛ լսելի։ tor móglie, ֆի՛ donna, ֆի՛ per móglie. կին ածիլ, առնուլ ի կին, առնուլ զոք կնութեան։ գործ ածիլ։ torre marito. առն լինիլ առնուլ ընդ առն։ գործածիլ ինիլ։ torre a fitto, a nolo, a pigióne. վարձիլ։ փիլոյլա ածիլ։ tor casa. վարձիլ զատուն։ իշխանական ի՛ նաւ։ torre cavalli a vettura. վար-ձիլ զձիս վասն ուղեւոր։ torre a credenza. յաւատարիմ գնիլ։ ներծխիլ ածիլ։ torre a un tanto d'anno, ֆի՛ tor a interesse. առնուլ զար-ծաթ վարձս ֆի՛ վաշխու։ appe-na il potéa l' occhio torre. հա-զիւ կարելիւն աչք նկատել։ torre tempo. բառնալ յառաջ զգեցեալ ֆամ։ tor su alcuno. բարձրաց-ցուցանիլ զոք։ եւ խաղալ զոք։ tor-re la volta. կանխել դարձիլ զան-գի, ֆի՛ զկարդ ուրուք։ կանխել

Digitized by Google

torre di bocca. կամ tógliere la parola di bocca. կանխել ք զրք ի խօսիլ, ժէ լռցուլ ուսիք քանալ զբերան: torre in pace. համբերել կամ հանգիստ, տանիլ: torre in mòtteggio. խայտ առնել, սանդունել: torre insino al cielo con lode. գովել զրք մեծապէս, երկնաբարձ քանդիրացուցանել զրք: torre uno di se-medésimo. այլ յոյսին առնել զրք, առաջնորդ ցանել. յեսնցուցանել: torre il capo, la testa a chicchessia. աչքառու առնել զրք, ամբիրացուցանել, համարձակ ձեռնտուցանել: torre altrùi del capo checchessía. գարձուցանել զրք ի կարծեաց ինչ, աղատել ի մոլորուէ: torre di mira, la mira. դիտել ի նպատակի, գիտել: նչան ածել: torre di mira alcuna cosa. ունել ինչ ի նպատակ, ունել ինչ իբր վարձան: tolga Iddío. մի արասցէ ոք, քանի ի տալ, քան մի լինի: հայր, աստ ևչովնէրդիրն: torsi, կամ tógliere. համել, յանձն առնուլ, ընտրել, գոհ լինել: torsi, կամ torsi giù da checchessia. քանել ինչ, հասել: փերահան եմել: torsi dinanzi ad altrùi. անկնել յաչաց ուրուք, ետեղ տալ. հետանալ: torsi d'addosso, կամ dinanzi alcuno. ի բաց ածանել զրք: մերժել զրք յանձնել: tógliti dinanzi. ի բաց գնա յինէն, մի եւ յաւելցես տանջանք վերտաս իմ:

Togliménto. բարձառութիւն, գոյութիւն, յանիչտանութիւն:

Toglitóre, ա. – trice, ի. բարձօղ, առօղ, գրաւիչ:

Tolétta. Ցօրինուած, կամ սպաս հագուստից սանիմանց, որով զարդարուին ի սենեկի ի ձեռն աղախնոյց:

Tollerábile, ած. Տանելի, համբերելի, համբերութեան ի հանդիպելս ուր պիտի:

Tollerabilmènte. Տանելի կերպ օրինակս. եւ համբերութեամբ:

Tolleránte, ած. Տարող, համբերող, ներկայնող:

Tolleránza. Տարողութիւն, ներելութիւն: ներհանգիստ համբերութիւն, տոկացողութիւն: Ջնկրուելի, (ի բնոյլուսուի գնդացիկան գնդից, կամ կրծանից ի մրուտ սերտելն:) Հանգստանիլ որ կողի Intolleránza. Ո՛չ ներկրուելի:

Tolleráre, ռ. Տանել, ներելել, ներկայնել, ի չտեսս լինել: ներհանգիստ եմել: համբերել, համբերել: տալ եմել:

Tóllere. Տես Tógliere.

Tólta. Բարձառութիւն, յանիչտանութիւն: տուրք: buóna, cattiva tolta. բարի, կամ անիրաւ եւ չար գնում:

Tólto, ած. Բարձեալ, առեալ, յանիչտանեալ: գողացեալ, եւն. Տես Tógliere.

Tomájo. Երես, կամ վերնակող մեղ հողաշաղիչ: խաղաղ խաղ

Tómba. Տապան, շիրիմ: գերեզման: գերեզ: հոդ ցրուելոց: շինուած յորում ապահին օրանք ցրուելոց, կամ առն գերեզ:

Tombácco. Պղինձ բաղադրեալ հրաշակերտից: խօսպոտ:

Tomboláre, ն. Պնդանիլ գրեալ ի վայր, գահավիժ անկանիլ: պաղ ապաղա փեղկել: far –. կործանիլ զրք:

Tomboláta. Գնդիվայր անկումն, անկումն: պաղ ապաղա փեղկել, փեղկիլ: Հասար: խոփ:

Tómbolo. Պոյն է: fare un –. Tombolare. Հասար առնուլ, ընդ ոտղոտս մնանալ: խոփ գնել: Ի եւ գործի ինչ, կամ բարձ, յորոյ վէր գործեն գնդացագործ, եւն:

Tomista, ա. Թոմասեանական (ծերացեալն.) Թոմասեանական:

Tómo. Հատոր գրոց: Գիրք:

Tónaca. Տես Tónica.

Tonacélla, Tonachino. Տես

Digitized by Google

Tonicella.

Tonaménto. Որոտումն, որոտ: գլխիգլխին ականջալուց: շառաչիւն հոդմիդ:

Tonánte, ս. Որոտացօղ, շառաչօղ: ին-ուկեն, եղյերբ վրան:

Tonáre, ս. Որոտալ: ներս ին-ուկեր: ն. Հնչեցուցանել որոտմունս: շառաչել, շառաչիւն տալ ձակիլ:

Tonchiáre, ս. Հարկանիլ ի մեկ նայից. լինել (ատամնաւոր) որդնոտ հար, ձակիլ:

Tonchiáto, ta. Որդնահար, ձակիլ (ատամիք:)

Tónchio. Երկիլ, կամ մեխակ: պօզաց պիլի:

Tonchiósó, sa. Լի մեխակօք, հարեալ ի մեխակօք:

Tondáre, ն. Բուլորակել: բուլորակ գործել: նաւարկաք կ'' ն, և ց. խուզել, հասուցանել, յօտել: փնդիլ:

Tondatúra. Բուլորակումն: խուզումն: խուզեալ, կամ կտրեալ մազ:

Tondeggiánte, ս. Բուլորամէտ, գնառակերպ: նաւարկաք:

Tondeggiáre, ս. Լինել բուլորչի, գնառանմանի: նաւարկաք ց'': ն. Ածանել բուլորչի, գնառակակերպ: նաւարկաք նիդիլ:

Tóndere, ն. Կտրել (գոչխարաց) խուզել, փոքրիկ (դհերաս) գերգիմակ

Tondétto, ս. Փոքրիկ գնառակ, կամ սնահակաղ:

Tondétto, ta; ած. Փոքր մի բուլորամէտ, գնառակակերպ:

Tondéza. Բուլորութիւն, բուլորտակութիւն:

Tondíno. Ածանք (անդանիայ:) ֆռաֆգ:

Tonditúra. Կտրումն, խուզումն: Հասուցանումն: խուզեալ կամ հասեալ մազ:

Tóndo, ս. Գունակ, բուլորակ, շրջանակ, շրջապատ: փնդիլ, փակ: ակահակաղ: Կիմիսի:

Tóndo, da, ած. Բուլորկի, բուլորամէտ, գնառակակերպ, գնառանման: նաւարկաք: բօքարկաք: tondo, tondo di pelo. Շանգիրանման, ապտուշ որդրազմիտ: պիծի, փապտ moneta. ամբողջ ոսկեկ գահկիանոց. (յր առանց կտրատելոյ:) ոչ յատկաց ոչ նուազ: նաս նանոմ: Հնուագկիալ որդուզեա, ապուրդրկիա (ձկաք:) գնդարկիա: In tondo, ն. բուլորամէտ, շրջանակի: a tondo a tondo. շուրջ շուրջ նանակի, յաւելուածս: նէրեն նէրէ ընդանէ, հէր հարցփնդ:

Tondúto, ta. Խուզեալ կտրեալ փոքրիկ: հասեալ: գերգիմակեալ: գերգիմակ, փնդիլ:

Tónfo. Ածկումն: պոչիկ: շառաչիւն անկման, բամբիւն, ձայնգիւն: նաւարկաք:

Tónica. Երկայն պատմուճանի ինչ նահնեանց: Պատմուճան, կամ պշկիմատ կրօնաւորաց: փակիկան: բամբիւն, վառատակ, Մելքիսեդեկ: ղազի, իւ գոգիկան: Շապկանգ, մանչի պոբ:

Tonicélla. Բառնիկոն փոքրիկ նահ, փորս ատլիսատպէ, և կիսատաթ հատպէ ըստմնացուց:

Tónico, ca, ած. (Գնդ) զօրացուցիչ մկանաց և մանրամասնից: նաւարկաք:

Tounáta. Տհղի Գանիկ: խորշ ծովու՝ ուր որոշեան զԳանիս՝ ուր կան Գանիկ:

Tonnellára. Տակառ, կամ ինչ հատաչափ, (չափ ծանրութեան 1000 լտնոց:)

Tonnína. Ածանք Թիկնոցի Գան ձկան: նաւարկաք:

Tónno. Գան: ին ձկան:

Tonsúra. Կտրվածք, որոշակ կամ չրնտրուած՝ կրօնաւորաց: Նկէն: Հնչ յատկապէս, խուզումն հերոց: տես և: Prima tonsura.

Tonsuráre, ն. Խուզել զհերս կամ զմկրտուածս, ասել զխուզումն հն-

Digitized by Google

բաց : Բէյէ ալմա :

Topája. Ֆոյն մկանաց : ըստ Նահանգ :

Topázio. Տպագիրն : Թոպազ :

Tópica. Գիրք (Հնոտասանական կանոն) ածիական :

Tópico, ca. ած. ի. գ. Տեղական (գիրք) բնագրական իրաց :

Topino, na. Մկնագոյն . ի գոյն մկան : Ընձառի :

Tópo. Մուկն : ագռն :

Topo-rágno. Ածգ. ինչ մկանաց :

Topo di Faraone, Տ. Icneumone.

Topografía. Տեղագրութիւն

Topográfico, ca. Տեղագրական

Topolino. Փոքրկիկ մուկն : Ջգնագոյն :

Tóppa. Ածիկ, կոշտ : Փունջ : Ջուրակոտոր, կաւակտաւոն : Խումբ :

Toppallacchiáve, տր. Կապոյտ գոյն , գունդին : Լիմոնիր :

Toppè, ա. Եղանակ ինչ խոսափողի գլխոյ գրքոյ : Կէրէնց :

Tóppo. Կոճղ ծառոյ . կոճղ փայտի :

Toráce, ա. Կուրծք , լանջք : Ջեղոյս :

Torácico. Կրծոց , լանջական :

Tórba, Tórbida. Պղտոր հոսանք գետոյ : Torba. Ի գիւղական կոշտ ինչ հողոյ :

Torbidaménte. Պղտորա, պղտոցութեամբ : պղտորկել շփոթեցնել մտաց :

Torbidáre. ա. Intorbidare.

Torbidézza. Պղտորութիւն շփոթմունք պղտոցութիւն : խռովք պղտորի, տարակուսիս : փն :

Torbidíccio, ia. Փոքր մի պղտոց : պիր ազ պղտոցի : փոքր մի շփոթիլ. խռովիլ (ի կրից :)

Tórbido, da. Tórbo, ba. Պղտոց : պղտոցի : խռովիլ, շփոթեալ : գաւան, գաժանատրտում : գէշ նշոյ : ակն : պղտորիլ օդոյ. Ընդհանուր (հոգմ :) պղտոցութիւն

Torcére, ն. Գալարիլ, ծռիլ, կռտացուցանել : պիտիլ : Ջղիլ :

պղտոցել. պղտոցուցանել շղթել : փնթփնթել : խռովութիւն յառնել (յանկ պղտոցայն : ա qualche luógo. խռովարիլ կամ գաւանալ այլոց : il grifo, il muso, il viso, il gesto, ծամածռութիւն դէմս. հնձիման ծնանել ի դէմս, խռժռուիլ երեսի էմիս : gli occhi a qualcheduno. խեղճել, ի ակամէ հայիլ յոք : le scritture, ծռիլ գրել գրոց : la seta. ոլորել գմանալ : Tórcersi, յն. Ծռիլիլ գալարիլ երեսի : ոլորիլ պիտիլ : գառանալ (ակնաց) փնթփնթիլ :

Torcétto. Փոքր Ջահ :

Torchiétto. Փոքր Ջահ : Ելեւէջ հաւասար : փոքր մեամուռ : Ընկերակից Tórchio. Ջահ, կնճռոն, Ջահ բառ մեակուռ : Եել տմոս , հաւասար : մեամուռ . (առաքեալ , ձմլիչ :) Ընկերակից

Tórcia. Ջահ, կնճռոն, Ջահ բառ մեակուռ : Եել տմոս , հաւասար :

Torcigliáre, ն. Ոլորիլ. պտառտիլ, պտառատիլ պիտիլ, տարհատ :

Torcimánno. Տ. Turcimanno

Torcimento, Տ. Tortuosità.

Torcitójo. Գործի ինչ ոլորելու գլխատոյր : Մասին : Ընկերակից

Torcitóre, Ոլորիչ . գալարիչ :

Torcitúra. Գալարութիւն , պտառատութիւն , Եղանակ պտառատելոյ : պիտիլ :

Torcoláre, ա. Մասին : Ընկերակից :

Torcolétto. Փոքր մեամուռ :

Torcoliére, ա. Մասիսար . տապօղ : Ընկերակից , պտառիչ :

Tórcolo. Մասին : Ընկերակից : մեամուռ . տապարիչ :

Tordájo. Տեղի բուծանելոյ և պահպանելոյ զաւրիկս :

Tórdo. Տրդիկ : թռչուն փոքր միապտիս , Թանձրատիս :

Toréllo. Ջահ պտակ : տրիճ : պտոյտ , գանա :

Tórlo. Տ՛ու Tuórlo.

Tórma , Túrma . Գառնուկ . հոսանք : ակնոցի . հոսք :

Digitized by Google

Tormentaméto. S. Tormento

Tormentáre, v. Տանջել, չար չարչարել, խոչընդոտ լինել: հանգիստ առնել, ասպարեզ տալ, ընդհատել. le strade, il paése. հարթանալ, գնահատական արտրհա, ընդհատել (առ ապրանք:) ես չորանամ: ը. Նեղել, վշտացնել, խռովել, վրդովել: — arsi, v. Նեղվել, վշտանալ, ընդհատել ինքզինքը:

Tormentatóre. Տանջիչ, ը.

Tormento. Տանջանք, խոչընդոտ, գանգատ: խոչընդոտ: ասպարեզ, վիշտ, անհանգիստ: փորձ, ապերդի:

Tormentóso, sa, Տանջալի, տանջանաւոր, գանգատալի, ասպարեզ: պահեցիկ, փորձ:

Tormentúzzo. Տեսակ ասպրելոյ:

Tórmini, m. pl. ոս. Torsióne

Tornagústo. Որ վերադարձ գալը հաճոյանայ զանձրաքաղ. անհաճոյական գալուստ: հաճոյանալ: հաճոյանալ:

Tornaménto. Դարձնելութիւն, գալուստ: փոխանակ:

Tornáre, ը. Դառնալ, գալ, դառնալ, գալուստ դառնալ: փոխանակ: գալուստ, գալուստ (ի հաց:) վերադարձ, ասին գալուստ (ի գործ:) tornare bello. ասպրել գալուստ փոխանակ: գալուստ, գալուստ յասպրելին գնալ: Լինել, շրջել: օրհաս: a onore. ընդունել, ի լինել ի պատիւ: tornar vergogna a qualchedúno. ամաչեցնել: tornare. ասպրել, գալ, գալուստ լինել հաճոյանալ, ի մեռանել գալուստ, (առ պղտորեալ:) tornare, ի tornare a stare, նորոգել ընդունել: indiétro, addiétro. գալուստ յետս: indiétro. ի նախքան ասիճանել, ի ոչ արժանել (պատուոյ) զընդոյն: indiétro alcuna cosa. ոչ յիշողել իմիք: ի գիրկն երգանել, անգործ լինել: alla memória, nella mente. յիշել լինել, գալ ի միտս, յիշել: sopra ad alcuno, in capo ad alcuno. շրջել գալուստ ի գլուխ ի գլուխ ոմանց:

Tornáre. Լինել ոչ ոքիւ. (առ պղտորեալ:) փոխանակ: tornar conto. լինել յօգուտ, ի շահ հաճոյս: ինձ ոչ: ինձ ոչ: cio non mi torna a conto. այդ չի լինէ յօգուտ: il conto non torna. il conto non mi torna. կայ վերադարձ ի հաշիւն իմ: tornar bene, կամ tornare. լինել հաճոյ ոչ ոքոյ. կայ ապրանք լաւ. լինել հաճոյանալ ինձ: torna bene, ապրանք ի հաճոյ ինձ: torna male, կամ non torna conto. չի ապրանք. ոչ ապրանք. չի յօգուտ: հաճոյ ինձ: non tornare bene. ոչ լինել հաճոյ կամ յօգուտ: tornar bene. վերադարձ (դրամատուն:) ապրանքալի գնահատական: հաճոյանալ: in se, a se. ապրանք: ոչ ոքիւ. անձին գալ: in cervello. ապրանքալ ի հանգստութիւն, գալ, ապրանքանալ ի: in grázia d'alcuno կամ con alcuno. հաճոյանալ ոք առաջի վերադարձ յապրանքանալ: ապրանքալ alle medésime. գալուստ յապրանք. կամ ի փոխանակ, անդրեն յապրանքին վերադարձ: tornano a dire. գալուստ ասել: tornare a dire. գալուստ ասել: tornia dire lo stesso. գնալ ասել, գնալ երկրորդ ասել ի studio. վերադարձ գալուստ:

Tornáre, v. a. Դարձնել (յապրանքին վերադարձ:) փոխանակել: փոխ փոխել: հաճոյանալ ի գործ: հաճոյ, անգործ առնել: ի միտ ի, ապրանք ընդունել: alla memória. յիշել առնել: հաճոյանալ ի:

Tornasóle, m. Արեւադարձակ, ապրանք վերադարձ: ի ևս հաճոյ ինձ:

Tornáta. Դարձ: վերադարձ:

Tornáto, ta. Դարձեալ, վերադարձեալ: ապրանքալ: ես եմ il ben tornato, եմ. ապրանքալ: ապրանքալ եմ:

Digitized by Google

Torneáre, v. Պտտելով կերպարանել զբան, խառատել, հրվանդել:

Torneo, Torneamento. Խաղ ձիաւորութեան, կամ իւրաքանչիւր մարտ ձիով ընելու, ձիով խաղալիք:

Tornese. Lira tornese, տե՛ս Դրամ ինչ դրամոց:

Torniájo, Torniéro. Ձախտաքանդակող, որ գործէ ձախտագործ իրս: Լերեզեան:

Torniamento. Տե՛ս Torneo.

Torniáre, Tornire, v. Ձախտանկել, Ձախտագործել, յորինել լերկեան ըստ ձախտի:

Tórnio. Ձախտագործ լերկ ըստ ձախտի: al tórnio. տե՛ս Tornito.

Tornito, ta. Ձախտագործեալ, Ձախտագործելագործ: լերկեան ըստ ձախտի:

Tornitóre, տե՛ս Torniájo.

Tórno. Տե՛ս Tornio. Շրջան, պտոյտ: պէտք մեքենայ հնոցին:

Tórno, fr. m'. In quel, կամ nel torno. Գրեթէ իբր: գոպար: Գրեթէ: torno torno, կամ a torno. շուրջ, շուրջանակի:

Tóro. Ցուլ: Լծոտ, պտոյտ: ցուլ (Հաստատունք.) տրոհմանէ: Toro. Ընկոյզին: toro gemine. տե՛ս գեմինի: (Հաստատ. և մեռնելին:)

Torpédine, Torpidia. Թմրեցուցանելի, կամ շթմրակ, նեղիկ:

Tórpere, v. Թմրիլ, լինել անզգայ, անզգալանալ: տե՛ս անզգայանալ:

Torpóre, տե՛ս Torpidézza. Թմրութիւն, անշարժութիւն, կաթուածութիւն: անզգայութիւն: հեղգութիւն: թերեռանդութիւն: տկարութիւն մտաց, կամ իմաստից: տե՛ս թերեռանդ:

Torrácciа, Torrazzo. Աշտարակ հին և խարխուլ:

Tórre, v. Տե՛ս Togliere.

Tórre. Աշտարակ: գոպար:

Torreggiáre, v. Բարձրանալ ուղղաշաւղակ: գոպար ինչ իբր աշտարակ տնօր:

Torrentáccio. Ահագին յորդահոսանուն, հեղեղ մեծ:

Torrénte. Ահագին, հեղեղ, հեղեղատ: տե՛ս:

Torrentélo, Ահագին վտակ:

Torrétta, Torricciuóla, Torricélla. Աշտարակի փոքր: գոպարիկ:

Torriáre, v. Աշխատցուցանել, կամ ղործել աշխատութեան:

Torricellário, ia. Աշտարակական, աշտարակաձեւ: գոպարական:

Tórrido, da. Չորացեալ, կամ չորացեալ ի տապակի տաքութեան: գարմացեալ: zona torrida. երկրագունդ գօտի: Ախեաթափ հնոց:

Torriéro, տե՛ս Աշտարակապահ

Torrigiáno. Գահավաժ աշտարակին: գոպարի պահպանի:

Torrioncéllo. Աշտարակ, աշտարակիկ վտակ: գոպարիկ:

Torrióne, տե՛ս Աշտարակ մեծ: բերդ մեծագոյն:

Torróne. Քաղցրաւենիք, որ պատրաստի յընկոյզ, և ի մեղր: պատրաստ հնչուած:

Torsèllo. Բանն վառաւոտուց: պէնիւ գիրք: փողրկի բարձ ինչ կամանց՝ յոր մանն զասեղն, կամ զդեղասեղն իւրեանց: Կնիք գրասեղ, (որ կիրառի գործիս:) պիտոյ

Torsjóne. Տե՛ս ոլորուած, խխմեալ որպանելի կամ ոլորուած: առնել:

Tórso, Tórsolo. Կոթող կամ գամբի, և տե՛ս: գօշան: կոթող պտղոց: կոճղ կամ իրան ագռաւնին

Tórta. Աշխ ինչ կերակրոյ: տե՛ս գաթա: կարկանդակ, քաղցր: ըստ ասացուածոյն պերճի, պերճի:

Tortaménte. Խոտորակի, տե՛ս ի շեղ: նշոյ, պիրծ: ծռեալ, ձռխոտակի, ի ծռեալ միտս, շահատակ

Tortélla, – lo. Tortelléta. Tortélina, Tortina. Մանրիկ Tórto, կամ քաղաքս, կամ պլանկինգի

Tortézza. խոտոռնախոտ. թիւ, քուն, կորուն: ետրէխտ:

Tortiglióne, m. խնզայթիւր տաս, թիւր տաս: ետրէ պուպուկ:

Tortiglióso, sa. S. Tortuóso.

Tórto, գ. Անիրաւուն, նախանձնիք, բռնաւէր: գործ, վէյան, սխալ: անիրաւ պահանջումն: il torto è mio. ho il torto. ես ինքն անիրաւ գտայ, կամ անիրաւեցայ: գտպահաւ պիտիմ hai torto tu. քո՛ն յանցանք: տալ պիտի փիր: hai torto di lamentarti. ի զուր գանգատուս: io non ho torto. չունիմ ինչ յանցանս, անպատճառ եմ ես: առանց կո՛ղ: far torto a qualcheduno. անիրաւել առ ոք, նախատանք ընդ: aver torto. անիրաւել: ընկնիլ ի սուտասանգ: avere il —. չունել իրաւունս, ուղ կամիլ զիրաւունն, չառնել իրաւունս: հակառակ ծլմանտ: dare il—. գտատապարտել:

Tórto, ta, adj. ծռիւր, կոր, թեքատ, գալարուած: ետրէ: անիրաւ, չար, ապիրատ, խնդայթիւրնեկած, փնօթիս: parola torta. նախատանքիք, բառիք ծչնաժանութ:

Tórto, ադ. ծռիւր, խոտորնակի, առ ի շեղ: ետրէ: a torto, ադ. յանիրաւէ, յանապատանս: նեհակառակ ետրէ: a gran —. ադ. յանիրաւէ, բազում անիրաւութ:

Tórtola, Tórtora, f. Tórtore, m. Տատրակ: գառնուս:

Tortolélla, Tortorélla, Tortolétta, Tortorétta. փոքրիկ տատրակ: գառնրուճուկ:

Tortóne, m. Աւեծ քարայր:

Tórtoro. Ցարդ, կամ խոտ սպասանել ի վերայիս, որով չկիներ վերկուար քարանալ: tórtoro di páglia accesa. չահ կապմէլէ յարդէ

Tortuosaménte, ադ. խոտորնակի, առ ի շեղ, թիւր: ետրէ, փոյթ ետրէ: ետրէ պիտչիս:

Tortuosità. խոտորնակուն. թիւրութիւն, կորութիւն, ծռութիւն, ապատատած: ետրէնէ:

Tortuóso, sa. ծռանիւծուս, թիւրատիպ, գալարաթիւք, խնդայթիւր, թիւր: ետրէ պիտչիս, նոյն:

Tortúra. Տանջանք (չարչարարծայ ի խոտորվանել գանցանաս.) խոչընդոտ:

Torturáre, ե. Աատուգանել ի տանջանս, տանջել: չարչարել. ենգել: խոչընդոտ վէրմէ:

Torvità. Դժնեհութիւն, գազանութիւն:

Tórvo, va. Դժնեհաչք, ահապին (հայեցուածք.) ահագնահայեցուած: ետրէ:

Tósa. Ածիկն: գէզ:

Tosaménto. S. Tondatura.

Tosáre, ե. կտրել գիսակինս: գերբեմ: փոքրել գհնտս, խուզել: զբնկոտս առնել, հատատրել:

Tosáto, ta. կտրեալ, խուզեալ: գերբեալ, գերբեմ:

Tosatóre, m. կտրիչ, խուզող:

Tosatúra. կտուրք: կտրեալ բուրդն:

Toscanismo. Ոչ, կամ եղանակ կամ բարքս. Թօսքանեան:

Toscanissimo. քաղ Թօսքան:

Toscanizzáre, ե. Վարել զոչ Թօսքանեան:

Toscáno, na. Թօսքանեան, Թօսքան: Թօսքանացի: Թօսքանեան (կարգ Հարուստաբանութեան:)

Tósco, գ. Թոյն: վհիր:

Tósco, ca, adj. Թօսքանատեսակ: վհիրնման: Թօսքանեան

Tósco, ադ. Թօսքանեարէն:

Tóso, գ. Տղայ, մանուկ: լօճաք

Tóso, sa, adj. Տի՛ս Tosato.

Tosóne, m. Գնդիմասկի, կամ ոսկեգնդին, կամ խայ ոսկեգնդին: l'O'rdine del Tosone. Կարգ ոսկեգնդեան:) (կարգ ինչ ասպետական:) Ոչոյ խոշորագոյ են հինգ ի գերբեմէն:

Tóssa, Tósse, f. Հազ: հօսօքիս:

Tosserélla. Հազ Թեթև:

Tossicáre, ե. Թուանալ: ոգել:

գնել մեհեռա. տալ: վաճառել:

Tossicáto, ta. Ցածանել, ծռանել, գնազատել, գնագնել:

Tóssico. Ցածի, գնել մեհեռա: վաճառել:

Tossicóso. Ցածանազոտ, վաճառել:

Tossiménto. Հազալը, հազ: հազախտիւ:

Tossíre, n. Հազալ: հազախտիւ:

Tostaménte. Արագ, արագապագ, փութաձանակի: իրկ:

Tósto, ta, adv. Արագ, շղայտ: լաւիւ: la vía più tosta. կարճագոյն ճանապարհ: Tosto. Կամաց, լիրը: ինագին, հաճախ: յանձնառ, խիստ, սպինգ: իրկ: far fáccia tosta. լրջիլ, անամօթանալ: հաճախ օշտ:

Tosto, fr. Tostíssimo. Արագ, արագագոյն, առաջանայն: իրկ: tosto tosto. արագ արագ, ի քրքիջ ձեռ: tosto che, tosto come. ծոյն հետայն իրկն, (գալը:) իսկ և իսկ ի (գալը:) կիպի, հետին ո ասկնի:

Totále, adv. ն. և գ, ար. Բոլորական: պիտիան: ամբողջ, կատարեալ բոլանգամ: ամ: ձիանի, ձիի:

Totalità. Բոլորականութիւն, բոլանգամութիւն, ամբողջութիւն:

Totalménte. Բոլորովին, գրեթէ, խոպան: պիտիան, պիտանիան:

Tótano. S. Lollígine.

Továglia. Վիրաց անգամոյ: սիին գոն: պինի պէսի, սերի:

Tovagliáccia. Անարգ: հասարակ սփռոց:

Tovagliétta. S. Tovagliuóla.

Tovagliolíno, – fiólo. Ընծեռոցք, անձեռոցիկ անգամոյ: փոքր ֆեսդիրի:

Tovagliuóla. Փոքր սփռոց անգամոյ: տես և Tovagliolino.

Tozzétto. Փոքր կամ մանր ապառաս: փշրանք: ապառաս ինչ բան. ապրատուր և կտրած:

Tózzo, n. Պատառ. հացի, ապառաս: փշրանք: a tozzo, a tozzi, ապրատուրաբար: փշրանի փշրանի:

Tózzo, za. adj. Սուղապր և կարճ: հանդիսալ: անհեթեթ, անհապրճ: պէի, գռապոտ:

Tozzótto, ta. Կարճ իմն անհեթեթ, ապառապր և փոքր:

TRA

Tra, նխ. 'ի մէջ, ընդ: ապագնպա, օրինա, ծապիչն: tra speranza, e timore. ընդ յոյս, և ընդ երկիւղ: ընդ մէջ: օրինագնան, աթոռընդան: passando tra donna, e donna. անցնելով ընդ մէջ կանանց: 'ի կարգս, 'ի գասս, 'ի հինս, ընդ: իւնպէս, իւնս: giáce tra i morti. անկեալ դնի ընդ մեռեալս: favellar tra le donne. խօսել ընդ կանայս, ընդ կանանց: Tra. Կէս մի, մասն մի չէր՝ զոր. այլ, տմանք, զոմանս: գոպէրբ, էրբէրբ: tra uccisero, e menárono via. էր՝ զոր կոտորեցին, և էր՝ զոր 'ի գաց տարան: tra morti e feriti sono stati dugento. ընդ մեռեալ և ընդ վիրաւոր եղեն երկիւրիւր: tra per l'una cosa, e per l'altra io non vi poteva. յոչէ ևր կաց և սասանձառ ոչ կարէի: tra dell'una setta e dell'altra se ne trovárono morti. երկուքանչիւրք և կողմանց մեռան: tra nella città, e nel contado. կէս մի 'ի քաղաք քի, և կէս մի 'ի չէնս: Tra. 'ի (հերթապահական:) tra più volte. 'ի քաղաքս նուազս: tra l'una, e l'altra volta, կամ tra dúe volte. երկիցս: tra piú volte. բազում անգամ: Tra. Բաց 'ի, թէպ: տես: parlò tra gli altri a súo fratello. բաց յայլոց խօսեցաւ ընդ եղբօր իւրում: Tra. ցի՞, եթէ: qual maggior obbligazióne tra il voto, e il giuramento? որ իցէ մեծագոյն պարտաւորութի՞ւն, եթէ երդման: essere trà 'l sì, e 'l no. լինել երկմիտ, 'ի վարանս: չիկե-

Digitized by Google

Trabácca. խաղաքի բիշ ապաւակ քաղաքներուն, վերան: չաթըր, չոխա:

Traballáre, tr. Գլորցնել, գահաւիժել, խոշ յերկրի: տիպ գահաւիժել, անկանիլ: ապիկարել ինքզինքը, ապրիլ ի խղճի մարդկանց: andar in —. ման կ՚ելլայ ի ևս ի խոյլ կամ ի քանդիք ամենայնի. հետապնդել: ապտակ:

Trabiécolo. Վանդակ կերակրանոցի գիշատչաց: գաճիճ:

Traboccaménto. Ցորգալութիւն, վերացում, հեղեղում: խաւիարտիկ: խորտանում:

Traboccánte, ած. Ջրհեղեղ, լի, յորգ: պօլ: արգասաւորչին. կամ հասատասաւորչին. (գետհեղեղ) բանմ:

Traboccanteménte. Գետհեղեղի յորդանալովն. գոտանն ոգուածք:

Traboccáre, tn. Ջրհեղեղել (ծածկիլ ապառաժ, յորգալ: խաւիարտիկ, յանձնարել, առատանալ: լցուիլ, ապիկարել: վերացում գետոց, հեղեղիլ, ողողիլ: n. Վանկանիլ (հանգիստ քաղաքի.) ընկճուիլ: պրպտիլ: n. Հասնիլ ի բաղձանս, գահավիժ առնիլ: ապրիլ: tr Գահավիժ անկանիլ: խիւեր ինչ: la sentensa. հաստատիլ զվճիռ հաստատ, անդրդնեցաւոց: trabboecè morto in terra. ապտակաւոր անկանալով:

Trabocchéllo. — étto. խորխոր քաղաք կամ գոգ գաղտնեաց: գաղտնիք, ծածկարան: պատգամ:

Trabocchévole, ած. Վնասակար, տապատպարկեան, վնաս յոյժ: խիճ ապիկարել, ինքզինքը, գահավիժ, յանգգալ, գանգատիլ: փիւխիւխիլ

Trabócco. Ցորգալութիւն, վերացում: խաւիարտիկ: խորտանում: գահավիժում: փիւխիւխիլ: գահավիժ անկում, վախիք: ապիկարել: a —. գահավիժ քանդուելով, յանգգալով յորդանալովն:

Tracannáre, n. Լմնցնել ապտակիլ, անյագ: լափ ղրկաց խլիլ:

Tracannáto, ta. Վանկալ յոյժ

Tracannatóre, ած. Վանկիչ, գինեսէր: պիւրէր:

Tráccia. Հետք, կնիք տպիչ: խիլ: նշան: նիշան: հետապնդութիւն, հետք: նօր: seguir la —. camminar, andar sulle tracce di uno. ետևէն գնալ գինու հետքերուն ապրիլ ի խղճի մարդկանց: ապրելու պիւրէր: andar in —. ման կ՚ելլայ ի ևս ի խոյլ կամ ի քանդիք ամենայնի. հետապնդել: ապտակ:

Tracciaménto. Հետապնդութիւն, կամ հետապնդել (գինի հետաց ի բերից) ձեռնհասիլ, գաւազդութիւն, գաւա:

Tracciáre, n. Երթալ գինի հետաց, կամ շաւալաց: խլիլ: գինեվաճառել, գաւա գործել: փղաց գաւազդութ: la morte d'uno. հետևիլ գինու ապրելոյ:

Tracciatóre, ա. Հետապնդող, հետապնդող, խուզարկու:

Trachéa. S. Asperartéria.

Tracocénte, ած. Տղտկիչ, ապատպիչ:

Tracólla. Կապազգեան ապրոյ գլխի պաշտ:

Tracollaménto. Վնասութիւն, կորստեան: պիւրէր:

Tracollàre, n. խանգարիլ գլխապտոյտ (ի հիւանդութենէ) պաշտ կտրիլ: ապատանալ գրանիլ, ապատիլ, անկանիլ: պիւրէր:

Tracollàto, ta. Գլխապտոյտ (ի հիւանդութենէ) խոնարհեալ ի հիւրկ:

Tracólle. Վնասութիւն, կորստեան: պիւրէր: dare il — a կորստեան, խանգարել: պիւրէր: dare il tracollo alla bilância. ծանրացուցանել, կամ հանել զկշեռն:

Tracórso, sa. Ընտրեալ, ապրատ, անցեալ:

Tracotánza. Ցանգգալութիւն, գահապետութիւն: պիւրէրութիւն, ծաղրաստուածք:

Tracótto, ta. S. Stracotto.

Tradiménto. Մատնութիւն, գահապետութիւն, նենգութիւն: հայհոյութիւն. հրամանին: a — (գործել ինչ) ծածկաբար, չտրուբեր, յանկրտաբար:

Tradire, n. Մատնել զգայ նենգել, գահապետել: հայհոյել:

Tradíto, ta. Մատնեալ, ևն:

Digitized by Google

Traditóre, ա. ~ óra, ա. – trí-ce, ի. Մատնիչ, դատաստան, նեղ-ժամ : հայբ :

Traditorésco, ca, ած. Մատնչի, դատաստանական :

Tradizióne. Ընդունուած : բի-վայէթ :

Tradótto, ta. Փոխադրեալ : Թարգմանեալ : Թարգմանեալ : Թարգմանեալ :

Tradúrre, ն. Փոխադրել, փո-խել, սլլալ : Թարգմանել, պատճառ եղել ինչ-որ-բան : Թարգմանել : Խոչ-ոխ-ի ընել :

Traduttóre, ա. Թարգմանիչ : Թարգմանիչ եպիսկ :

Traduzióne. Թարգմանութիւն : Թարգմանութիւն :

Traénte, ած, ա. Քաշող, որ քաշէ քաշէ, կամ ձգէ : ընկեր : – al nero. որ հարկանի ի սեաս, սեաղոյն : սիրահար :

Traénte, գ. Դրամագլուխ : ծո-ղոց ընկեր :

Traére. Տես Tirare.

Trafeláre, ն. Թաւկանալ, նուա-զել, պարապատիլ. (յաչխատու-թենէ, ի սօվ(ձոյ).) քաշել ազատ : հեռանալ : աչքանդրէ օլմա :

Trafficánte, ած, ա. և գ, ած. Վաճառական : պատրիկեան :

Trafficáre, ն. Տուրք առնել : վաճառաշահ լինել, առնել զվա-ճառականութիւն : ուրէ վերթել ելնել :

Trafficatóre, ա. Տուրք առնէ, վաճառական :

Tráffico. Տուրք առնելութիւն, վաճառականութիւն : ուրէ վերթէ, պատրիկեանէ :

Trafiggere, ն. Թափանցանել ապտակել : կամ խոցել, խոցել, հարկա-նել յայտնի, պէր ելթաքիան ո պէր ելթաքիա վերթել, վրան : զկծե-ցուցանել, քանիւք, երգիծուցա-նել : խոցել : փշել :

Trafiggiménto, Trafiggitúra. Խոցած : խոց :

Trafila, Filiéra. Գործի մեջ յօրինեալ զմետալ : հերթ :

Trafitta. Խոցուած, խոց, հա-րած : Թափանցուած : վիրա-ւոր հիւանդին : ելէ :

Trafitto, ta. Խոցեալ Թափան-ցանց, հարեալ : Թաթալած : զմե-ծեալ բանիւք :

Trafittúra. Խոցած, խոց, հարուած : եարա :

Trafóglio. Տ. Trifóglio.

Traforáre, ն. Ծակել Թափան-ցանց : պէր ելթաքիան ո պէր ելթա-քիա փչել : ելէ վրէ : անցանել ըն-ելէ :

Traforo. Ծակ : խորշ Թաքըս-ուած : փչէլ : և ևս ապտ. մեջ ծա-կոտիքն անկուածոյ : ծակ :

Traforétto. Ա զգ. մեջ փոքր ծա-կոտիքն անկուածոյ :

Trafugáre, ն. Գաղտ առնել, գաղտագողի փախուցանել : գա-ղըմա : գաղտագողանց լինել, գաղտ խոյս տալ : գալմա, սիվիշէ :

Trafuggitóre, ա. Դաւաչիք, վարպետական գինուոր : գալչը :

Tragacanta, – te. Dragante. Գադ. (Ծուխ մեջ փշուած) գադի խէժ : փիրիչ :

Tragédia. Ողբերգութիւն, կամ ողբերգութիւն : գիպուած ազնուա-կան, արկած ողբալի, ազէտ : հոխո-խէն :

Tragediánte, ա. Tragediográfo, Տ. Trágico, գող :

Tragedizzáre, ն. Յօրինել ողբ-երգութիւն կամ ողբերգութիւն :

Tragédo, da. ած, և գ. ա. Trágico.

Trageláfo. Յանկար (կենդանի.)

Tragemáto. Քաղցրաւենիք : բէյէլ, ելէքտուարի :

Tragettáre, Tragittáre, ն. Ան-ցանել, յայնկոյս անցանել ըն : ելէ-լէ, պէր ելթաքիան ո պէր ելթաքիա ելնել :

Tragétto, Tragítto. Կամուրջ և ապանդին ճանապարհ : գըս-ըօլ, փոշ ելօլ : անցուանն, անցք, ճանդի անցից. ելէլէ : far – Տ. Tra-passare.

Traghettáre, ն. Անցանել ա-

[illegible]

Tragicaménte. [illegible]

Trágico, ca, [illegible]

Trágico, [illegible]

Tragicomédia. [illegible]

Tragicómico, ca. [illegible]

Tragittáre, Tragitto, [illegible] S. Tragettare, [illegible]

Traguardáre, [illegible]

Traguárdo. [illegible]

Traiménto. [illegible]

Trainàre, [illegible]

Tráino, [illegible] Traíno. [illegible]

Tralasciaménto. [illegible]

Tralasciáre, [illegible]

Trálcio. [illegible]

Tralíccio. [illegible]

Tralignaménto. [illegible]

Tralignánte, [illegible]

Tralignáre, [illegible]

[illegible]

Tralucénte, [illegible]

Tralúcere, [illegible]

Tralunáre. S. Stralunare.

Tráma. [illegible]

Tramáre, [illegible]

Trambasciaménto. [illegible]

Trambasciáre, [illegible] di desidério di checchessia, [illegible]

Trambústa, to. — tío. [illegible]

Trambustáre. S. Tramestare.

Traméssa. [illegible]

Tramésso, [illegible]

Tramésso, sa. S. Traméttere.

Tramestáre, [illegible]

Traméttere, Trammèttere, [illegible]

Tramèttersi, [illegible]

Tramezzaménto. [illegible]

Tramezzáre, ն. և չ. Կտրել միջև մեկնելով. ապայս ինչ մեզ il nemico, l'esército del nemico. Հատանել զԶինուժին, զպատառ Զինուած աշխարհին: Կտրել միջև ուրեմնից խառնել զ: ապայս գօրաց: տես և Intermettere.

Tramezzatóre, ս.—trice, իգ. Միջնորդ, հաշտարար: Իչխանը:

Tramézzo, za, գ. Ընկերական, խառոց: պէօսկ:

Tramischiáre, ն. խառնել, զ. խառնել: գարբեցընել:

Tramóggia. Որ ազօրեայ գործոն

Tramontána. Հիւսիս, հողմ հիւսիսոյ: Եզերգ: հիւսիս, հիւսիսակողմն, հիւսիսային բևեռ: Հիւսիս, Եզերգ: բևեռական, կամ բևեռատեսիլ աստղն: perder la—չտեսանել, այլ չտալկեն լինել: գոռոզանալ ղաղբեցնել:

Tramontanáccio. Դառնաչուշ հողմ հիւսիսոյ:

Tramontanáta. Սաստիկ հիւսիսային:

Tramontáre, ը. Սառանել (արեւ, աստեղագէտ.) ամբիծանել: Իջնել պատճառ:

Tramortiménto. Ուշաթափութիւն:

Tramortíre, ը. Ուշաթափել, Թաղհանաչ: պայքնել:

Tramortíto, ta. Ուշաթաղ:

Tramutáre, ն. Փոխել՝ ի տեղ ուրէք, տեղափոխել, վերափոխել: փոխել, շրջել:

Tranghiottiménto. Կլանելն:

Tranghiottíre, ն. Կլանել: Ոսոխ: ընկղմուլ համբերել: ապուր է'':

Tranghiottíto, ta. Կլեալ:

Trangugiaménto. Կլանելն:

Trangugiáre, ն. Կլանել, ան. չափ, և շտապաւ, մի ղգայլել, ուտել անչափ, կլանել: Ոսոխ: հատնիլ, առնել: ապուր ինձ: altrúi. կեղեքել, հարստահարել:

Trangugiatóre, ար. Կլանող, շտապակեր, ոչկորեայ: Ոսոխ, չին պօղաղ:

Tranquillaménte. Հանդարտաբար, խաղաղապէս, անդորրապէս:

Tranquilláre, ն. Հանդարտեցնել, խաղաղել, յանձուկցնել: իահան. լանդրեմ, խաղաղեցնել: լ, և — ársi, յ. Հանդչիլ, ուրեք: իահան. լանդեմ:

Tranquillità, Tranquíllo, գ. Հանդարտութիւն (ծովու.) լիմանլեք: խաղաղութիւն, անդորրութիւն: իահանլեք tenere in tranquillo. պատրել անտես անելոյս:

Tranquíllo, la, ած. Հանդարտ (ծով.) խաղաղական, խաղաղ, անդորր: Իլիմանլեք, փոթրիանատըր, իահան: քաղցր, քաղցրահաւկեաց, մտրգասէր, համբոյր: Իմնլը, իլիմ:

Transanimazióne. Հոգեփոխութիւն:

Transatáre, ն. Դադրիլ դնել:

Transazióne. Ընդունելութիւն. (ձև Հարսանեաց:) Պայմանագրութիւն, պայմանաւ, կամ իրաւահաշտութիւն: առուկ: արձանագրութիւն:

Transfiguratióne. Տես Trasfiguratióne, և:

Transfóndere, ն. Փոխել, կամ Թանձրել ամեն յատկանիշ: պօղոխ: ափեփոխել: փոխագրել յայլ:

Transitívo, va, ած. և գ, ար. Ընդունական (բայ:)

Tránsito. Ընդ. անդունեան: ինչ փոխութիւն յատուկաց, վճռութիւն ի կենդանդրոյս: stare, կամ éssere in —. լինել՝ ի հոգեվարս: ճան ընկղմիլ:

Transitoriaménte. Հարեւանցի:

Transitório, ia. Ընդունակ, վազանցիկ, գիւրանցիկ: փանիլենց ինչ:

Transizióne. Ընդունելութիւն. (ձև Հարսանեաց:)

Transúnto. Հատուածոյ Թղթի Հատի մի, կամ գրուածոց:

Transunzióne. Տես Transizióne.

Transustanziazióne. Գոյափոխութիւն (Հայկեան և գիւնոյին ի մատղիկն և յարիւն ք:)

Digitized by Google

Trapanáre, ն. Ծակծկել, շրջաքաշել կամ դէպ ուղղել. հաւթակալել փակել: Ծակծկել:

Trapanatójo, Trápano. Շրջաքաշ: հաւթակալ:

Trapassáre, ն. Անցանել, յաւազանել, անդրադառնալ: ապրիլ կենալ: անցանել: կենալ: փոխիլ, ի կենաց, ձնիլ, վախճանիլ: հօտիլ: գաղտ բրիլ, կտակել: տեսնիլ: պինդ: գնբաղանիլ: գաղանալ: կենալ: ապրիլ: անցանել քո, յանցանել: բանհամալ, պղտիլ: ծոգալ, զանց առնել, լռել, ձգ չիշել: պրպտիլ: il tempo, il giórno, անցանել ըմիկն, ծակծկել գործ: դանդաղ կենալ: il mare. անցանել բնգ ծով, փոխիլ կենալ: Trapassáre da parte a parte. անցանել խոցել: colla spada. անցանել զսուրն ընդ:

Trapassáto, ta. Անցեալ, աւազանեալ: կենալ: վախճանեալ, ձնեալ: հօտած: Trapassáti, գոյ. Մեռնել, ձնիլ, ձնիլեցաւ քո: հօտիլ:

Trapásso. Անցումն: կենալ անցք կենալ: di trapasso. աշխատակից: գօլորտակ:

Trapeláre, ն. Ծածկիլ ընդ ձեղքածածկ, աղուցքո ծորիլ: սրսկել: հաւթել, կամ ծածկանցնել: գաղտ ձեղնիլ հլանել, կամ անցանել: questo vaso trapela. այս անօթ ծակեցուցանէ ընդ ծակեան:

Trapézio, Trapézzo. Տրապիզ. (է ձև. անկանոն:)

Trapiantáre, ն. Տնկել այլուրց, փոխադրել գոտանել, զնառս: ընգարէի գայլը եդիր փիփիկ:

Tráppola. Ախտաւոր, ախտաւոր միանց: գոփանձ: ծուռ գործ, ծածկարգ: գաղտագործ: գաղտանք, հաղթ, նենգ: փիլոփ: dare nella —. անկանիլ ի ծուռակ, ի հաղթս: far tráppole. գայտան գործել: վարպետ ձեռնոյ:

Trappoláre, ն. Ըմբռնել ատենաւոր: ծուռակաւոր. ծածկարգիլ: խօրամալ գոփանձայրել խոտիմ: արատալ նենգաւոր: գաղտագործ փնտրիմ:

Trappolatóre, Trappoliére, ա. խարդախ, նենգաւոր:

Trappolería. խարդախանք, նենգութիւն, գաղտագործք: փիլոփ:

Trappolétta. փոքրիկ ախտաւոր ծուռգործ:

Trappórre. Տես Frapporre.

Trappuntáre, ն. Կիսատկենալ առ ասպանջ, գործել նկատ ասպնջական: փոխել նկատ իւրմէ: ետքս նախ ձեռ կատարածոյ: խոչել կիսել:

Trapuntáto, ta. Ասպնջագործ, նկատակիսատեալ, նմ:

Trapúnto, գ. Ասպ ձեռ ասպ նկնկատ գործուածոյ: փոքրիկ: ասպ ձեռ կատարածոյ: խոչել:

Trapúnto, ta, ած. Կիսատ, վախտ: հրա: նկատակիսատ, նկատկին (գործուածք.) ասպնջագործ: խոչկոխիչ:

Trárre. Տես Tirare.

Trasandaménto. Ընհանգուցիմ, զանցառանալ, հեղգանալ: հանճարեցուցանել, խիմոխելիս:

Trasandáre, ն. Ցառաջիկս, անցանել յետ: ապտ, կենալ: անցառնել, ձնիլ ըստ ժամ, հլանել ըմ: ընդերքան ընգծա: ած. Ընհանգանալ, անփոյթ կենալ: զանց առնել, ընդանել: հանճարեցուցանել:

Trasandáto, ta. Ցառաջիկալ: զանց ապատրաստ, ծուլանալ, ընդնանգանալ (այգի:)

Trascégliere, Trascérre, ն. Ընտրել: այլընտրել:

Trasceglimento, Trascélta. Ընտրանք, ընտրութիւն: այլընտրել: սկզբ:

Trascélto, ta. Ընտրեալ: սկզբ:

Transcendentále, ա. Գերբնական:

Trascendénte, ա. Գերազանց գերագոյն, գերագոյն: խոսիխան: գերնչիւր:

Digitized by Google

Trascéndere, Transcéndere, ե. Գերազանցել, զանցանել, առաւելութիւն ունենալ, պատիւ, ելնել:

Trascérre. S. Trascégliere.

Trascináre. S. Srascinare.

Trascoláre. S. Trapelare.

Trascorporazióne. Հոգեփոխութիւն, կամ մեռելութափոխութիւն:

Trascórrere, ե. Ընթանալ, կամ անցանել, ապրիլ, աշխատիլ, կեցուիլ, ելնել: անցանել (ժամանակ) — un libro, ն. Ընթերնում, հասկանալ: un paése, քաղաք, յարձակել երկիր, ձանձրացուցանել: անյ ելնել, եօլ ելնել: Անցուցանել (ժամանակ) ելնելով: Թողուլ, զանց առնել, լռել, ժլ յիշել: պատմել:

Trascorrevolménte. Հպարտանալ

Trascorriménto. Անցումն, անցք: ելնել:

Trascórso, գ. Սխալանք, վրիպակ, յանցանք: եանուզ, սուտ:

Trascórso, sa, պ. Անցեալ, պատ. անցեալ: ելնելի:

Trascritto, ta. Օրինակեալ:

Trascrivere, ն. Օրինակել, գրել, գրագրութիւն անել, գրագրել: եղծանել, սուտքի ելնել

Trascurággine, Trascuránza. Trascuratággine, Trascuratézza. Անհոգութիւն, զանցառութիւն, հեզգրութիւն: համաձայնութիւն:

Trascuránte, ած. Trascuratóre, ա. Անհոգ, անփոյթ, զանցառու, հեզգ: համաձայնող:

Trascuráre, ն. Զանց առնել, անփոյթ կամ ապաթառ առնել, լռել զրոյ, առ ոչինչ գրել: համաձայնել օլմակ, պրպմակ:

Trascuratamènte, ած. Անհոգութիւն, զանցառութիւն:

Trascuráto, ta. Անփոյթ, զանցառու: համաձայնող:

Trasecoláre, ե. Զարհուրանալ յոյժ: ոճի գալմակ: ն. Շփոթիլ, շուարիլ, ապշիլ, ապշեցուցանել, ապշեցնել, ապշեցուցանել:

Trasferíbile, ած. Փոխադրելի:

Trasferiménto. Փոխադրութիւն, փոխառութիւն:

Trasferíre, Transferíre, ն. Փոխադրել, փոխատրել, փոխել, առնել, տանել, ուղղել: ած. Փոխիլ, գնալ, ապրել: ելնիմակ:

Trasferíto, ta. Փոխադրեալ:

Trasfiguráre, ն. Ապականել, փոխել, զգեստաւորել, ապականել: փոխակերպ ելնիմակ: ե, և — ársi, յ. Ձապականուիլ' կերպարանաւորուիլ: փոխ լինել: փոխակերպ ելնիմակ, ելնելիմակ:

Trasfiguraziόne. Ապականութիւն: ելնելիմակ: փոխակերպութիւն անել: ած. վարդապետ:

Trasfóndere, ն. Հեղուլ, կամ ածաքել անուան յատնոյ. անուանել յայլ անուն: պուղնիմակ: փոխադրել (ի միոջէ յայլ) փոխել: փոխելիմակ: անցուցանել: ելնելիմակ:

Trasformáre, ն. Ապականել, փոխել յայլ ձև, կերպարանափոխ առնել, ապականել: փոխելիմակ: — ársi, յ. Փոխիլ յայլ ձև, յայլ նմին կերպարանաւ. յայլականուլ լինել: փոխելիմակ:

Trasformazióne, Trasformaménto. Ապականութիւն, ապականութիւն: փոխելիմակ:

Trasfusióne. Փոխադրութիւն, կամ հեղուած յայլ տեղ:

Trasfúso, sa. Թափեալ յայլ տեղ:

Trasgrediménto. S. Trasgressióne.

Trasgredíre, ն. Հեղուլ, առնել, գտանել (պատուիրանաց.) լուծանել, զօրէնս, յանցանել ընդ օրէնս: ինքն ժլմակ, ելնելիմակ:

Trasgredíto, ta. Հեղուած. պատուիրանազանց գտած:

Trasgreditóre, Trasgressóre, ա. Պատուիրանազանց, օրինազանց առնողական: ելնելիմակ ելնելիմակ:

Digitized by Google

Trasgressióne. Պատաւիրանաւ
զանցումն է. օրինաւազանութիւն, անհնա-
զանդութիւն է. վրդմն, յանդիմանութիւն:

Traslatamènte, հ. փոխաբերա-
բար, փոխաբերութեամբ:

Traslatamènto. փոխատեղու-
թիւն, վերադրութիւն:

Traslatáre, ն. փոխադրել զիմա-
ստիկ կամ առանձնակի սեպհականութիւն
ինչ. փոխանակել. Փոխադրել, յայլ
տեղատարած. Վերադրանաւ կերպիւ ե՛
գործածել:

Traslatatóre, ա. վերադրանաւիչ:

Traslativaménte, հ. փոխա-
բերաբար, փոխաբերական, այլա-
բանօրէն: հմմտ. ներ.

Traslativo, տ. փոխադրական,
այլաբանական:

Trasláto, գ. Փոխադրութիւն,
այլաբանութիւն: հմմտ. ներ.

Trasláto, ta, տե՛ս Փոխադրե-
լի առ, փոխադրական, այլաբա-
նական:

Traslatóre. Տ. Traslatatore.

Traslazióne. Փոխադրութիւն, փո-
փոխում: փոխանակութիւն, վերադրա-
նութիւն. Խաչ:

Trasmarino. Տ. Oltramarino.

Trasmésso, sa. Ա՛ռաքեալ, ևն,

Trasméttere, ն. Հրամայել յայլ
տեղի, առնել զառաքել. ապաքսել:
զառաքել, յղել: ներս մտնել:

Trasmettitóre, ա. Առաքիչ:

Trasmigrazióne. Գա-, առնել
փոխում: ներս. dell'ánime. Հոգւոյ
փոխումն է:

Trasmissíbile, ած. Փոխադրելի,
առնելոյ զանելի:

Trasmissióne. Փոխադրութիւն,
փոխառնելոյ է:

Trasmodáto, ta. Անչափ, առա-
քելապրելեան, անկարգ:

Trasmutábile, հ. փոխափոխական:

Trasmutaménto. Փոխափոխու-
թիւն, փոխումն:

Trasmutáre, ն. փոխադրութեամբ
այլակերպել զինչ ինչ. փոխա-
փոխել. փոխել. Փոխադրել: ներս
ինչ:

Trasmutatióne. Այլակերպու-
թիւն է. այլափոխութիւն, փոխումն
ինչ: ներս փոխադրութիւն:

Trasognáre, ն. Զառանցել. ներս
երազել. գառնալ մոլոր: առանց
լսման:

Trasoneria. Ա՛ռակատանութիւն:

Traspadáno, na. Ի յայն
կողմ Պատաւ կամ Փո գետոյն հան-
դեպ:

Trasparénte, հ. Թափանցիկ,
յատակ, պայծառ: պերճ:

Trasparénza. Թափանցկութիւն,
յատակութիւն: պայծառաւորեալ: պե-
րճութիւն:

Traspatáre, — rére, ն. Ցատ-
կիւանցանց երթալ. Թաւիւնցել (լսո-
ւաց.) լինել Թափանցիկ, երևե-
ցեալ օդոյ. Ներքինանալ: փայլիլ:

Traspiantaménto. Փոխատնկում
անկաց:

Traspiantáre, ն. Փոխատնկել,
տնտնկել, առնել այլատեղի երթալ
գայրէ պիտի: փոխել. ազգե-
զրկել, փոխադրել, կամ առանձին
հաստատուն:

Traspirábile, հ. Ա՛ռատաշնչելի:

Traspiráre, ն. Ա՛ռատաշնչել,
երևանել. ապերեսպիտանալ: Ա՛ռանձին
ներքին ինչ ախտաւորել կ՛ասի զայն
կամ ի վեր երևիլը (առանց զգեստաւո-
րեալ): ներս Վերծել:

Traspirazióne: Ա՛ռատաշնչու-
թիւն (մեծագործ.): Ներքին ներքինի
Traspónere, Traspóre, ն.
Փոխադրել զառանձին, առնել այլ-
ուր. ետ ետոյ ներս գնել. ներս
փոխել. այլատեղ. փոխել: ներս-
ին. շրջել. վերադրել. փոխափոխել:
ներս Վերծել:

Trasponiménto. Փոխափոխու-
թիւն, առնելափոխում, փոխա-
գրութիւն: ներս:

Trasportábile, հ. Փոխադրելի:

Trasportaménto. Փոխադրութիւն,
փոխառնելի, առատաձեռն փոխադրու-
թիւն (բառից):

Trasportáre, ն. Փոխել այլու-

Digitized by Google

[illegible] de ragióni, diritti. [illegible] lasciársi trasportar agl' impeti dell' ira. [illegible] lasciáre trasportarsi dalle passióni. [illegible] alle vóglie d'amore. [illegible] la cóllera mi trasporta. [illegible] trasportarsi d'allegrezza. [illegible]

Trasportazióne, Traspórto. [illegible] vascello di trasporto. [illegible] Transpórto. [illegible] fare un trasporto. [illegible] Trasporto. [illegible]

Trasposizioncélla. [illegible]

Trasposizióne, S. Trasponimento.

Traspósto, ta. [illegible]

Trassináre, [illegible]

Trastulláre, [illegible] — ársi, [illegible]

Trastullatóre, [illegible]

Trastullévole, [illegible]

Trastéllo, [illegible]

Trasudaménto. [illegible]

Trasudáre, [illegible] Trapelare.

Trasverberáto, ta. [illegible]

Trasversále, [illegible] Trasversáli. [illegible] línea. [illegible]

Trasversalménte. [illegible]

Trasvérso, sa. [illegible]

Trasviáre, [illegible]

Trasvoláre, [illegible]

Trasvólgere, [illegible]

Transvólto, ta. [illegible]

Trasustanziársi, [illegible]

Trátta. [illegible] una tratta d'arco. [illegible] tratta di sospiro. [illegible] Tratta. [illegible] per, [illegible] a tratta, [illegible] Tratta. [illegible]

ամբողջ, քաշմունք: հաւք. կոփցնել: – di fune, di colla. լարամաղուկ. (առանձնաք ինչ:) Դրամախոհ: ի: խոլիցա:

Trattábile, ա. Ախորժաշունչ, հաճոյալի, գիւրավարժ: գիւրամերձ: հեռատես: քաղաք, քաղաքավարուց, մեղրատուկ: ընտանի, բաղհամարձակ. քաղաքավարք: գիտութեամբ գեղեցկ: հոգեկ:

Trattabilità. Քաղաքավարք, քաղաքավարութիւն, քաղաքավարութիւն, հեզութիւն, ընտանութիւն, մեղրատկութիւն: հեռատեսութիւն: հոգեկութիւն:

Trattaménto. Ճառ, բան: տեսակ: գործ: կիրք: հրամանակ վարձք ըստ ուժից: գնացք: գիտութիւն, հասարակաբար ուրուք: իրերիմք: gli ha fatto un magnifico trattamento. նմա մեծ ընդունելութիւն տուաւ: vil– անարգանք:

Trattáre, ն. Շօշափել: ուսումնասիրել: հաճախել, իրամել, քննել: տեսչանել: իրերիմք: di alcuna cosa, ը. Հաճախել գիտութեամբ ինչ: (առանձնաբար) Տիսանել գործոյ ինչ: խոհեմ գործոյ առնուն. խորհրդով ի մէջ առնուլ զիւ իրիք. մերձենալ: ի ներքոյ, գործել: pace, matrimónj, parentadi, amistà. խաղաղութիւն մերձենալ. միաղգանալ. զաւակ առնուլ: գիտնալ: alcuno he– վարել գնալ ըստ ուժից. սիրով. քաղցրութ. սիրով միմեանց գործակցութ ըստ ուժից: հոգ ներքոյ: ներմուծել. իրերիմք ներքոյ: լաւ իրամ եմ: alcuno male. չար վարք՝ անարգանք վարել ըստ ուժից. խոտոր գնալ: ոչիմ եմ: così mi tratti? այսպէս վարես ըստ իս: trattarsi bene. հեզ վարուիլ. իրերիմք, բարեկենցիկ լինել:

Trattatéllo. Ճառ հատուած:

Trattáto, գ. Ճառ, բան: տեսակ: գործ, գործադրութիւն, մերձենալ: փոյթ: tener – . բանագնացս, հաշտութեան միջնորդ: tener – . գործ. ծանոթից լինել. միմեանց գործ. նիւթ գործակցութեան:

Trattáto, ta, տ. Ճառեալ, հատեալ: վարեալ:

Trattatóre, ս. Միջնորդ: գործակատարող: միջնորդութեամբ:

Trattazióne. Ընտանի վարուիլ ըստ ուժից, գնացք. ընտանութիւն: mala–. խոտոր գնացք. չիմ. օրէնի:

Tratteggiaménto. Զգուշիւն հատնակ գծից:

Tratteggiáre, ս. Գծիծ (գծիծ գրուած:)

Tratteggiáre, ն. Գծիծ ի վերայ ինչոյ, եւն. գծիծ խոտորնակ գիծս ընել. նկարել: ոչիմ եմ: Սակ գեղեցիկ խնամատուծ. նաւք ուշադիր ուշ:

Tratteggio. Խոտորակիծք:

Trattenére, ն. Ձգաձիք պահանել զոք. ապրեցուցանել. յամենալ. ցուցանել. պատասխան ցուցանել ի բերանոյ նոսոյ. եղանակել: – érsi, յ. Կենալ ուրուք. գեղեցկել: կաց (կ գնալ. եկ) եղանակել: per non più trattenerti. զի մի այլ եւս երկարացնեմ զառնիցդ. ձեզ տրտիցս. եւ– senza, trattenersi. անյապաղ: ինչոյ. non si può trattenere di non dire. եւ. ոչ եմ ժուժկալել ի չասելոյ:

Trattenimento. Խոսակցութիւն, պատմութիւն, զբաղմունք: վերամբարձութիւն: եղանակ: ի un piacévole – . քաղցրախօսութ. քաղցրաւական: ոչիմ:

Trattenitrice, ն. Ձգաձգողուհի, ընկերք պատասխանոյ: եղանակողուհի:

Trattevóle, ա. Քաղաքավարուց. քաղցրախօս, հանդիպող, մերձենալի. քաղաքավարք. հեզ. ոչիմ:

Trátto, գ. Ձգումն. քարշումն: ընկեր: di rete. ձգումն ուռկանի: di dadi. արկած. քարկեալ: di corda. լարամաղուկ. (առանձնաք ինչ:)

Tratto. Միջոց, ան ինչ ուրուք, խոտոր

ատրակտատ, տրակտատ: տրակտատ: tratto di due dì. Ճանապարհ մի օրուայ չափ տարածութեան: pel tratto di cinque ore. Ի հեռու հինգ ժամու ճանապարհ:

Trátto. Ելոյթ, վարուելոյ, գնացք, ընթացք, քալուք: կեցո, հաւ, խափան: di buon —. Ի լաւ ելոյթ: ha de' tratti gentilissimi. ազնուագոյն վարուելոյ, գոյացեալ ի լաւ: nei suoi tratti è rozzo, e villano. ամենայն ի բաց թողեալ, և գիւղական գոյացեալ: Խոր վատնողութիւն, հնարք, խաբեութիւն, գաղտ գործ: tratto, կամ bel tratto. գեղեցիկ խմաստ, գոյացեալ առաջին: Trátto. Գործ, կամ հնարք (ձեւացեալ ի քարշելոյ իւր ի գիտութիւն) լուծիր: — di penna. գիծ գրչի, գծուածք. — di pennello. գիծ վրձնի, գծուածք վրձնի, նկարուած իւր վրձնի:

Trátto. Ընդ միասին, հաւաք: տեղի, տեղիս: a un —. միանգամայն, ի միասին: ալիքիս, ալիքաբեր: di — in —. անդադար վազվազակի: թեղ di primo —. գլուխ առջինին, ի սկզբան անդ գործոյն, նոյն հետայնի: իրթիրս, ի առեն: di tratto in tratto. երբեմն, ի ժամու ժամու, առեք: իրթիրս ալիքիր: innanzi tratto, ոչ կամ խառն, կամաց, յառաջ քան: pigliar il —. ժամ ատելոյ գալ, տալ. տալոյ ատելոյ: pigliar il tratto innanzi. կանխել in, կամ ad un —. իսկ և իսկ: հարկիդ: dare, avere, tirare i tratti. dare gli ultimi tratti. լինել ի հարկ վախճան: Ձան ելեւէնի:

Trátto ta, ած. Քարշել. Ձգել. ածեալ, եմ: տես Trarre.

Trátto trátto, ած. ժամ ի ժամ, առեղ, քիչ անգամ: աըե սըե, իրթիրս:

Trattúzzo. Փորձիկ նշան:

Travagliaménto. Վիշտ, նեղ պատճառ:

Travagliánte, ած. Վշտասատ պատճառական: լուծելի:

Travagliáre, ն. Վշտացնել, նեղել, տանջել: ձկըս եմիդ: ց. Վշտանալ, վատնուիլ, գործել ինչ: լուծանալ, իւնեմիդ: — ársi, ց. խտանալ ի գործ ինչ: իրեմիդ: ն. և ց. Վշտասատ լինել, չտանալ: ձանիդ եմիդ: ց. Նեղիլ, տանջիլ հոգալ, տանջոմիլ: ինձնիմիդ, ակը հիւանդ ընել:

Travagliáto, ta. Վշտացեալ տանջատանեալ, նեղեալ, հոգած: ինձնիմիդ: աշխատասէր, վատնուիլիկ եօթիւն:

Travagliatóre, ա. Վշտացնող, նեղիչ, տանջատիչ գոյացիչ:

Travaglio. Վիշտ, տանջատանք, նեղութ, հոգ, տանջիւն: փերթ. փանդխտ: աշխատութ, գործ, վատնուիլ: պահիկ: paziente, կամ tollerante del —. աշխատասիրիչ, աշխատասէր: եղկամիչ: լուծելան:

Travaglióso, ża. Վշտացնիչ, տանջատանեալ գոյացիչ, աշխատասէր, գործելիկ: պահիկիչ:

Travagliúccio. Փոքր վիշտ:

Travalicaménto. Ընդյանց: անցյատնի: կեղիս, կեղիչ:

Travalicáre, ն. Ընդանել յայլ կողմն կեղել: un monte. անցանել ընդ լեռանն: il comandamento. անցանել զպատուիրանս: ինձնիմիդ բնաւնամանս:

Travasaménto. Հեղում, կամ թափուելիս յայլ անուն:

Travasáre, ն. Հեղուլ յայլ տեղ, թափել տանիլ յատկանել: պղպջել: ափսիրմա: փոխել յայլ տեղիս:

Travasatóre, ա. Հեղուլ յայլ տանող:

Travásta. Պատասխան ի գիրս նոցա: գրանիմ:

Travatáre, յն. ն. Ընդել, կամ կարգ գնուցանց, առաստաղակալ հիմնատանգոյ, գարտանոց: տեղ բնակչաց, ճաշարան:

Digitized by Google

Traudire, v. [illegible]

Trave, [illegible]

Travedére, v. [illegible]

Travediménto. S. Abbáglio.

Travedúto. [illegible]

Travéggole, Travéggole, [illegible]

Travérsa, [illegible]

Travérsale. S. Trasversale.

Traversalménte. [illegible]

Traversaménto. [illegible]

Traversáre, Attraversáre, v. [illegible]

Traversáto, sa. [illegible]

Traversía. [illegible]

Travérso. [illegible]

Traverséro, [illegible]

Traversóne, [illegible]

Travertíno. [illegible]

Travestimento. Ս. Ծաղկեցուցիչ, զարդարեցուցիչ, փոխարկութիւն: զարդարանք: կերպարանք: փոխանակութիւն: Տես և Travestire.

Travestire, թ. և. – irsi, յ. Ծաղկեցուցիչ, յարդարեցուցանել զինքն, փոխարկել, կերպարել: օրինակ si travestì da pastore. զինքեան հանգիստ հովուական: – irsi, յ. Պիտանանալ զարհամանել զինքեան: առնել զինքն կերպարել: եւ՝ զարդարանք առնել զանձինս իւրեանց փոխարկութեամբ:

Travestito, ta. Ծաղկեալ, եան:

Travétta. Փայտ գերանու տերեւ տնկելի փերթ:

Traviaménto. Ձգտումն ընթացք, խոտորումն, մեղանչումն:

Traviáre, թ. Ձգտումն գերծանել խոտորել ցոլանալ ի ճանապարհէ, մեղանչել ցոլանալ: նօսրանալ ընթանալ: – ársi, յ. Ձգտումն մեղանչել: նօսրանալ ընթանալ: զգուշանալ զարշանալ:

Traviatóre, ար. Ձգտումն, զգուշաւոր անկեալ: մեղանչող ոք:

Travicélla, – lo. Տ. Travetta.

Travisáre, թ. Ծածկել, պղտոհրապուրել: կերպարել զինքն: – arsi, յ. Ծաղկեցուցանել զինքն, ծածկել: կերպարել օրինակ: եւ խաբել, զրկել ընծայ ցնծացնել:

Travoláre, թ. Ցնծալ յոյժ կոչել, սիրոյ ցանկ. Ծանչել ըստ մի, ցնծացնել ընծայ անցանել ըստ (գնաս:)

Travólgere, թ. Շրջիլ, գարշանացնել, վերն ի վեր տանիլ: փոխադրել, այլ խոտ կերպ:

Travólto, ta. Շրջեալ, վեր ի վայր հոլով: փոխադրեալ:

Travóne, ա. Ագռաւ, կամ սապոյ գիշատիչ:

Tre, սե, ե. Երիք: իրլ: tre volte. երիցս: tre tanti, կամ tre cotanti. երիցս չափ կամ կշիռ, այլ և ե երիցս a tre a tre. երիք երիք: իրլ:

Trébbia. Կամուրջ: հոսման: գետ ափան ցոլանիացեալ: փրփուր:

Trebbiáre, թ. Կատարել, ծեծել գետ ուրծանել. զարդարել ցորենոյ, կամ զարդ ազատանալ: հոսման փրփրիլ, հոսանուտ: Տես և Tritare.

Trebbiatúra. Կատարեալ: ծեծեալ ազատեալ: հոսման ցորեն, պտղոց, փրփրիլ:

Trébbio, Գրատախ կամ հերք հատակաց: իրլ եղէգ աղբիւր: խոտանոց, հեղեղատանոց, պատուար: հատակոպրեալ. հեղինակ:

Trécca. Կամ պատուանդանաձեւ, կամ գանգատանաձեւ, ընդարձակատանաձեւ: համալ, պատուական գործ:

Tréccia. Հիւսուածք, հիւսուած: հօրմի: հիւսեալ վարագոյր: սալ հօրմիոյ:

Trecciáre, թ. Հիւսել: հօրմի:

Treccióra. Ձգտող հիւսեալ հարթութիւն:

Treccóne, ա. Պատանդանաձեւ, ընդարձակատանաձեւ, խոտ. պատանդանաձեւ: համալ, պատուական, պատուանդանք:

Trecentésimo, ma. Երիցհարիւրերորդ: իրլ իւրմէնէ:

Trecentísta, ա. Իտալացի մեծանուանեալ գրագէտ ի մէնէ ի ՌՀ դարուն ընկեր մեծ իտալացի մեծանուանեալ գրագէտ ի գարուն:

Trecénto, ս. Երիցհարիւր: իրլ իտալ. autori del – մեծանուանեալ գրեալք ի գարուն:

Tredicésimo, ma, սե. Երիցտասանեակերորդ: ե իրլ:

Trédici, սե, ս. Երիցտասանեակ: ե իրլ:

Treféglio. Տես Trifóglio.

Tréfole. Ճկուածոյ ասպանիկ, կամ ճիպ: պիտիպուտ իրլ:

Treggéa. Շաղակրատութիւն շահագործելիք: վիճակաւորի:

Trèggia. Պատճան ինչ ապրանքի: ա. ծածկոց գահուիճ պատ

Trégua. Ձ. հանգստացուցանող ի պատերազմէ, զադարեցուցանել ի պատերազմէ. ինքնագլուխ, վասն իւր օրն ասի: հանգիստ յաշխատութենէ. զադարեցուցանել ըստ պատերազմի (գնաս:) far – զադարել պատերազմելոյ

Tremánte, ած. ՅԼր գոզդող:

Tremáre, ը. Դողալ, զգոզանիլ հարփանիլ, սարսափիլ ի կրաց պիտիչելիս: զարհի հարփանիլ: փօրփօս: սասանիլ, ցնցիլ: շարժիլ: տիւրնիս: Far —. Դողացուցանել: իմիչելիս: եւ՝ զարհուրեցուցանել, սասանեցուցանել:

Tremendaménte, ած. Սոսկալի պէս, սոհալի իմն:

Tremendo, da. Սոսկալի, սարսափելի: փօրփուռ: հետդեղի:

Trementína. Իտալական, խէժ բանիմուց եւ այլ նման իւղալցին ծառոց: Խիչդիպիին:

Tremíla, ած. եր՛ւք հազար: իւղ պին:

Trémito. Դող, երկիւղ: իմիչելիս, փօրփուռ:

Tremolánte, ած. Դողացօղ, գոզդոզուն: իմիչելիչի: շարչարուն:

Tremoláre, Tremuláre, ը. Դողգոլիլ, երերալ, ծածանիլ (լուսոյ) իմիչելիս, հիւանդիս: շարչարուիլ:

Trémolo, Trémulo, la. Tremolóso, sa. Դողացօղ, գոզդոզուն, երկրաձև, հիւանդացու: իմիչելիչի:

Tremóre, ա. Դող, գոզդոզում: իմիչելիս: երկիւղ: փօրփուռ:

Trémula. Բատրախ, կամ խաղալ անախի: գարշ իօղ ապուր, գանգի:

Tremuóto, Tremóto. Գետաշարժ, երկրաշարժութիւն, սասան ծուխ երկրի: վէրչէնէ:

Tréno. Տ. Tráino. խոտէ ծուռ ասլոյ, ուր ձիով քաշուելիս: կոմպա գալապալուղը: գոգդոզուկ:

Trénta, ած. Երեսուն: օձ:

Trentacinquésimo, ma. Երեսունհինգերորդ: օձուած պէչինէչ:

Trentamíla, ած. Երեսուն հազար: օձուած պին:

Trentancánna. Ի մեսոյածիլեն ձիւռալ: գարգինճօղլ:

Trentaquattrésimo, ma. Երեսունեօթերորդ չորրորդ: օձուած գիօրգ պիտիչիս:

Trentatrésimo, ma. Երեսուներիրդ երրորդ: օձուած իւչիտիչիս:

Trentésimo, ma, ած. Երեսուներորդ: օձուածուածս: եւ՝ գ. Երեսունեակարգ մասն:

Trentina, գ. Երեսունեակ. մի, երեսուն: օձուած:

Trepidánte, ած. Դողացօղ:

Trepidáre, ը. Դողալ առ ահի սասալ: իմիչելիս:

Trepidézza. Դող, սասանում, երկիւղ: փօրփուռ, իմիչելիս: քարտ խառնել, սարսափանել (զարմ:)(խրիւ:) օչիսմաղ:

Trépido, da. Դողացօղ, սոհալ բանիմուց: երկչոտ:

Treppiè, Treppiéde, ա. Երեսունի կաղապիչ, կամակարաց: ան ձայտ: Treppiè d'Appollo. Տես Trípode.

Trésca. Ա՛պրդ. ինչ նախնի երեսգաշտած պատրաստ: Ա՛կուանք, ժողով ընկերաց, ընկերուհի: ձիոյ հիւս: գարշ քաղաքավարութիւն: փալըրդ: անասիլք, տչիմչիք, խաղալիք: այլն տպոն կայ:

Trescáre, ն. կատաղիլ: հօտ իւիմիս: շըշմարիլ: էւլիմիս: խաղալ: զբաղանալ: գանազանիլ ի միասին: օչիսմաղ, կռլիմիս:

Tréspolo. Ակզմնաձիոյ (նետասանի:) նետչի:

Triáca. Թիֆիգամիճա, հմիրամիճա: իմիչելիս: գնդակ:

Triangoláre, ած. հ. Երեսանկիւնի: իւչկիօչելի:

Triángolo, գ. Երեսանկիւնաձիւռ չիօչ:

Tríba, Tribù, ի. Ցեղ, ազգի: տիւրլիւ:

Triboláre, ն. Վանդակաձեւ նետգիլ: չորքատրիկ: տասանակեցուցանել: ձկիմ. կիչիս: ը. եւ ի. Վանդիլ: ասանասիլ: ձկիմ՝ ուժիւ լիչիս:

Tribolatóre, ած. Վանդիչ:

Tribolazióne, Tribulazióne, Վիշտ, նեղութիւն, պանձիմուն, տա-

պատկանող : Փիլիսոփայական, փիլիսոփայաբար : Tribolo. Տատասկ (տատասկի ծիլ կամ ճիւղ) : փշոտ, փշեղէն : acquático. կապուկ, ճահճային : փուշ : տատասկոյ ծիլ կամ ճիւղ : Triboli. Կրկնակի տատասկիք : Tríbolo. Վիշտ, նեղութիւն :

Tribraco. Կարճ (ի տան ստանգաւորական) :

Tribuire, ս. Շնորհել, բաժնել, տալ : Վարձել :

Tribúna. Բարձրատեղի, կամ բարձրատեղի տախտակաշինեալ տեղ, ուր կրնան չինուածոց տալիսն վերնատունն կրասէրքն (հին պատկերագրեր) վերնատունն հին պատկերագրաց : Կանգուն տեղ (ատենաբանելոյ համար և հասարակաց ժողովոց) :

Tribunále, գ. յ. ս. Ատեան, բեմ պատասխանոյ, պատասխանատուն, փիլիսոփայ : far — գ. ատեանն առնել, վճիռ հատանել :

Tribunáto. Տրիբունութիւն :

Tribunésco, ca. Tribunísio, ia. Տրիբունական :

Tribúno. Տրիբուն (դասակի հասարակաց ժողովոց)

Tributáre, ս. Ստորև հարկատուին ձգել. Վերի վերոյ : հատուցանել, պատուհաս ստանալ, գլխահարկ :

Tributário, ja. Հարկատու : հարկի կամաց, վճիռ :

Tributo. Հարկ : գլխահարկ : հարկ, վերի : dare — : հարկս հատուցանել, վճիռ հարկատու :

Tricípite, ս. Եռագլուխ :

Tricísio. Երրորդատուն (տասնեակաց յաւելուած մասից) :

Tricorníne. Երեքեղջիւր : պատրէտ գործ, փետիր :

Tricúpido. Եռակոն :

Tridente, ս. Եռակոնի, երկաթ սրածայրեցեալ փուշ ունեցող : ձուկնորսական :

Tridentiére, ա. Ունիկ երկաթ սուսեր, որ սուրի ի ձեռին երկաթ սրածայրեալ :

Tridentino, ա. ս. գ. Տրիդանդինեան փակումին :

Tríduo. Երկրորդ ժամանակ, երկիր աւուրց : Յետ ինչ ինչ, յետ ինչ :

Triégua. Տ. Trégua.

Triennále, գ. Եռամեայ, պատահական եռամեայ յաճախութիւն : Եռամեայ :

Triennício. Եռամեայ երկայնութեամբ կամ Յամբ : յետ երկու, յետ երկուսից :

Trifído, da. Բաժանեալ երկրորդ, բաժանեալ երկրորդ, եռաչերկ :

Trifóglio. Եռատերեւ, եռատերեւի տեսակ :

Triforcáto, — cúto, ta. Երեսաժանի, երկրաչափորէն : փեղկ, լուսամուտ : երկրաձիգ (սուր) :

Triférmo, գ. Երկրաչեմուն, երկրահիմնական, եռատիպ : յետ չերեխայ : յետ պատուհան :

Trigésimo, ma, ս. Երեսնեակ, երեսնորդ : օրագրութիւն : եւ գ. Երեսունէրորդ : կամ երեսնեակ : (ի երեսնորդ օրագրութեան, կամ պատուհասի վճռոյ ներկայութեան :

Triglia. Ձուկն հին կարմիր : բեղեր պարբերէ :

Trigono, գ. Եռանկիւն :

Trigonometría. Եռանկիւնաչափութիւն :

Trigonométrico, ca. Եռանկիւնաչափական :

Trilátero, ra. Եռակողմեան : եռանկիւնի :

Trilláre, յ. Գոռգոռալ : պոռ ծլուիլ :

Trilliône, ս. Եռամիլիոն :

Trillo. Գոռգոռոց :

Trimémbre, ա. Եռանդամ :

Triméstre, գ. ս. Եռամսեայ յետ երկար ժամանակ : եւ ս :

Trina. Զորք կամ ժամանակ հին անհաւասարի : հաւասարի, պատրիճական երեք :

Trináto, ta. Զորսպատիկ անհաւասարի : հաւասարի :

Trinca. Հին հաստատուն կամ անգին պատանդ ընծայ :

Digitized by Google

Trincáre, ն. Ըմպել յոյժ կամ առատապէս (գինի) լափ լլկել։

Trincéa. Պատնէշ զինուորական, խրամատ պատսպարական, հակառակ թշնամեաց, թնդանօթաց եւ հրացանաց։

Trinceraménto. Կատարումն պատնէշի։

Trinceráre, Trincieráre, ն. Պատնէշ շինել, փակել պատսպարելով, կանգնել հարպաքարս, փոսս հատանելով։ Ինքնիւր գտնուիլ գաղնիոփ։ — ársi, յ. Փակիլ՝ ապրիլ պատնէշի, պատսպարական կերպիւ։

Trinceráto, Trincieráto, ta. Փակեալ պատնէշաւ, պատսպարական, պատսպարական։ Ինքնիւրեան եւ գ. Պատնէշական տեղի։ Ինքնիւրին։

Trinchétta. Ծանրակտուր առագաստ ինչ յատակին կոզմանէ դնեւուն։

Trinchétto. Առագաստ ինչ դնեւու։ կայմ ինչ յատկաւոր։

Trinciánte, գ. ա. Կերակրատաշն, կամ հատանօղ։ ե. ած, հ. Հատուած, ապրանաց։ գկոփն։

Trinciáre, ն. Հատանել մանր, հատանել, կամ յօշել զկերակուրս ի սեղանի։ գկոփ։

Trinciéra, ես. Տ. Trincea.

Trincóne, ա. Աղբիւր։ գկոփն։

Trinità. Երրորդութիւն։ Ինուին, ասիկ ինչպէս՝ սուրբ սեղանոյն Երրորդութեան։

Trinitárj, ա, յոգ. Ուսուցօղք Երրորդութեան։ ես՝ կրօնաւորք ազատչիք գիտնոց։

Tríno, na. Երրակատիկեայ, երրակ (տծուածի)։

Trinómio, գ. Երանդաչիս։

Trionfále, հ. Յաղթօղական։

Trionfalménte. Յաղթանականաւ, յաղթօղապէս։

Trionfánte, ած, հ. Յաղթականաւ։ հանդուրժ ի գնացիկեր կենաց։ chiésa —. յաղթականի եկեղեցի։

Trionfáre, ն. Յաղթանակել, ձեռնել, շահագործել յաղթանակի կամ գյաղթօղականի ապահովել։ հանդուրժ ի գնացիկեր կենաց, գնացիկեր օվկոց, գնալով օվկոց։ de' suói nemíci. յաղթանակել թշնամեաց իւրոց։ Յաղթանակ յաղթանականաց, ասի յհնդանակ կատարելոյ։ Ինքնիւր՝ փառանդ կերպիւ։ Յաղթել, հաստատել (գինիս) երկար։ գ. Կատարումն ամենից գհնարից յաղթանականի։ մատուցանել ամենից գհնարս յաղթականի։ Ինքնիւր։ գնալ եւ գալ յաղթականի։ le città. քանդանել, կամ տիրել քաղաքաց։

Trionfatóre, ար. — trice, իգ. Յաղթականն, յաղթանակող։

Triónfo. Յաղթանակ, կամ յաղթականի հանդէս, ճանապարհ։ գնացիկեր հանդուրժ ի գնացիկեր կենաց, գնացիկեր օվկոց, գնալով օվկոց։

Tripartito, ta. Բաժանեալ յերիս, եռամասնական (պատուհան)։

Triplicáre, ն. Եռապատկել, երկրկինել։ Ինչ գան կ՚։ ե. Եռապատկիլ, երկրկինիլ։ Ինչ գան ս՚։

Triplicataménte, հ. Եռակի, երկուցս, երկրակի։

Tríplice, հ. Եռապատկեալ։ Ինչ գան։

Tripliceménte. Երրակի։ Ինչ ինքնին։

Triplicità. Եռապատկութիւն։

Tríplo, la, ած. Եռապատկեալ։ Ինչ գան։ եւս՝ գ. Եռապատկին։ Ինչ գերբեսի։

Trípode, ար. Տ. Treppiéde.

Tripolo. Հաղ կամ կաթ, կամ քար ինչ կանգուղ՝ ի գրկի եւ՝ ի փայլեցուցանել ղքարքինս, զչայնլիս, եւ զհրահանգելիս։ Իրիթեան։

Trippa. Փորք, որովայն։ գառան։

Trippe. Փորոտիք, ընդերք, քաղցրեղէն։ Ինչ ինչոյ։

Trippáccia. Որովայն մեծ։

Trippajuóla. Կին քաղցրավաճառ։ Ինչ ինչոյ գառը։

Trippóne, ա. Շատակեր։ Ինչ որովայնոտ։ մեծաստիպոր։ Ինչ։

Digitized by Google

Tripudiáre, n. Պարել, խաղալ, ցնծալ: հօրս ինչխիչ:
Tripúdio. Պարք, ուրախ: հօրս:
Trirégno. Խոյր եռապատակ, թագ. պատպահան:
Triréme. Եռախորդ. յունական
Triságio. Երիքպրկեան, սրբասացութիւն, ուր ասի:
Trisávolo, Arcávolo. Հաւապապ, հաւապապ: փչփչին փչփչի:
Trisezióne. Եռամասիկ(գծից) բաժանումն յերկիս
Trisíllabo, ba. Եռավանկ
Tristáccio, ia. Երեսնասպործ, սպիկրաս, ծանրասպործ: հաչամ գործ:
Tristaménte. Տխրագին:
Tristanzuólo, la. Վատասպրիչ անասպրիչ, ինչհայր, վախա մեղրանման պոյճի:
Tristarélło, la. Tristerélło. Tristerellíno, na. Ցոսի, չար, խնդասպարոյ, նենգասպար: փչօխին, փչմ:
Tristársi, ĵ. S. Attristarsi.
Tristézza. Տրտմութիւն: ցաւս, փչ. փչր: չարագործ, սպիրտասպութիւն: փչասպ:
Tristízia. S. Tristezza.
Tristo, ta. Տրտում, սխալար: ցաւագին: հիճ, (շնչասպասկական, վնասս: գանդուածք: խորտանիկ, խոր. բասպիչս: փչրպանի: չար, սպիրտասպ, սպիրտագործ, սրիրագործ: նիւն փչասպ: անգործ, սպիչասպի: դիւ. պիսպիկի: — fiáto. սպասկանեալ, խամ ժահահոտս չունչ: tristo a quel, che ... վայ այնմ որ ... alla trista. յրատուքն, սովորպասպ, գանգասպանգ, չարաչար: alla più trista. գէշ, գոնէ:
Trisúlco, ca. S. Tricúspide.
Tritaménte, ին. Մանր: ասֆսփ: մանրասպասպում, մի ըստ միոջէ, որս չապրիլ: պիրկր պիրկր:
Tritaménto. Մանրումն:
Tritáre, n. Մանրել, փշրել, քերել: ասֆալտնոյ:
Tritéllo. S. Cruschello.
Triteísmo, Triteíta. Վարդապետութիւն, սպասող երկրքեցիներուն հերետիկոսաց, երկը աստուածք:
Triteísta, m. Երկրքեցիական. (հերետիկոսք:)
Tríto, ta. Մանրեալ, փշրեալ, քերեալ: հղի: passo trito. քայլ մանր և շատ: Trito. Հասարակ, սովորական, փոսացաքի: պայտաղ: սովորական, յաճախ, ծանօթ: հին փոսրկ, պիւղի: sentiére. Ճանապարհ հոխորհ. ըստ որ գնացիք ոք:
Tritóne, m. Տրիտոն. (ծովատպրիչ մեծ ծովու:) Ձայն անասպրի անպիսան, գչիւրեալ ցնցուածս:
Tritono, na. Եռալարդ:
Trittóngo, φ. Եռաձայն, եռահարդասա:
Tritúme, m. Մանրատք, հոտպրակ: անասպիք, ոսկրիչս: ոսկոփ հիճիկ չիւղ:
Tritúra. Մանրումն, փշրուածքն, քարասպիս: հղիչ: վիշտ, նեղութիւն:
Trituráre, n. Փշրել, քերասպ: հղիչ:
Trivélla. Շաղախ: խաճփոպ:
Trívelláre, n. Ծածկել շաղախփոպ գլխով: խաճփոպ ըստ փչհիչ:
Triviále, a. Հասարակ, սովորական, գռեհկական, ասպիսպական, անպարկ, ծանօթ: պայտաղ:
Trivialità. Հասարակ երևոյթ. գռեհկական ոճ:
Trivialménte. Հասարակ, կամ անպատշաճապէս ինն օրինակաւս, անպարկաբար: պայտաղաբար:
Trivio. Գլուխ, կամ կիսգք հասպղեայց: խաչ երկ ուղիք:
Triúnfo. S. Triónfo, ևՆ:
Triunvirále, a. Եռասպեսասպական
Triunviráto. Եռասպեսասպութիւն: միասպանումն երից անձանց:
Triúnviro. Մին յեռասպեսասպաց:
Trocáico, ca, m. Մեծասպար:
Trochéo. S. Coréo.
Trochísco, Trocísco. Գնդակ քասպագործոց: փոսիս:
Tróclea. Մեքենայ ինչ ձևա-

Digitized by Google

խողովակաւոր ի սրինաս փողկերոյ ի վեր ելանելիս : φύσημα , խողովակ :

Trofeo. Աղեղնաձև (ի կողմանս բնաձևութեան) կոթողի ի քարանձաւս) Աղեղնաձև, նշանակ յաղթութեան, յաղթանակի , յիշատակի նիւթեալ քանդակի բնիկ գործոյ : նշան : Trófei. Աղեղնաձև. (եւն զարդարք բնիկ վիմաձևոյ կամ արձանացոյ :)

Trója . Աստանակ խաղ : φύλλον φοίνικος :

Trómba. Փողս, պղոմ, զսպնիս: suonar la — . Փող հարձականիլ, փող զարկ : véndere alla — . վաճառանիլ փողարկաւ. կամ յաճախագոչութեամբ փողհանս: dare nelle trombe. սրինաս ձիոյ փող հարձականիլ. ձայն տալոյ սպի : Պատերազմ , կամ հինգիմի փողի: Փիլ հօդուածոյ : բաժանում , կամ հինգիմի ձանձրոյց՝ ձիոյ փողս չար հրամանիք : da tirar àcqua. Ջրհան : βωμός φοίνικος : tromba parlante, կամ ֆոնica, Porta-voce. փող խօսնական : tromba. Բաժանում , հինգիմի. (ապրիմի ձիոյ :) հօդուած :

Trombadóre, – atóre, ա. Փողաւոր , փողահար : պղոմատուն :

Trombáre, ր. Փողիլ, փող հարհանիլ : պղոմս լսելիս : հանդէպ հարհանիլ : լուիկիմիս :

Trombáta. Բարբառ. փողոց :

Trombeggiáre , ր. Փող հարհանիլ, փողիլ :

Trombétta. Փող փոքրիկ : պղոմատուփ : Փանդիռն, գաղտագողիս: Բրանդիքս: չառաքեալս. և Trombettiére.

Trombettáre, ր. Տ. Trombare.

Trombettatóre, ա. Trombettiére, ա. Փողաւոր : պղոմատուն : չառաքեալս :

Trombettíno. Ոտին է : անուն և Trombetta.

Trombétto. Տ. Trombettiére.

Trombóne, ա. Աղեղ բնիկ մեծ. Ծաղկեալ փողոյ : որ հարհանիկ զայս տեսակ փողոյ :

Troncaménte , – cataménte , ած. Ընդհատաբար , ընդհատաբաժին :

Troncaménto , Troncatúra . Ցաղաղատմիկ, հատատմիկ, բաժանատմիկ : di léttera . կտրատատմիկ տառից :

Troncáre, ր. Ցաղաղատել, հատատմիկ, ծայրատմիկ, վերջացնել : ի բաց հատատմիկ, հատատգործել (բազմախօս:) խոտորատմիկ: Ցրկմամբ: ատատատել, գաղտագողացատմիկ: պիծիկիմիս : Վերջանիք կիմիս : il parlare. Ընդհատել զխօսս :

Troncáto , ած. Ցաղաղատեալ, հատատեալ, հատագործեալ : վերջացեալ : կտրատատ, ընկրատատ, պատկառատ : վերին գատատատ :

Troncatóre, ա. Ցաղաղատիչ :

Tróncо, գ. Բուն ծառոյ : անուն, պատճ : գաղտ, տատմի: պիծիկիմիս : Իրանի , կամ մեզոյ մասին : կիմիկ :

Tróncо, ca, պճ. Տ. Troncáto. Ընդհատ (բարբառատ :) վերին :

Tronconcéllo. Փոքր բուն :

Troncóne, ա. Բուն ծառոյ : կատարած, կամ բնիկ ներկայիկ, կիմ:

Trónfio, իա. Փաղաքեալ, գաղտագործ : ծաղրատատ: գաղտագործիմ :

Tróno. Գահ, գահոյք. սիմատատ բանիս : սիմատատ . (մի ի գաղտատ հզօրաստուածոց :)

Trópico. Աղեղնատատ :

Trópo. Փոխառեալ բարատատիմ. (մեծ ինչ ձևարուստաճառական :)

Tropologia. Բարբոյատական խոհատատ պէտ գրոց :

Tropológico, ca. Բարբոյատական (խոհատատ պէտ գրոց :)

Tróppo, գ. Աստատիմ, ատատիմ, ատատատիմ : իճիրան, գաղտիմ: բազատ մի ինչ :

Tróppo , pa , պճ. Աստատիմ, ատատիմ , բազմ : ատատիմատ : ատատատ ցօփ , իճիրան : con troppi maggior colpi. բազմատատ գաղտ ատատատիմ գաղտատ ատատատիմ : Da troppo più , պճ. Գաղտատ ատատատ գրոյն , ընդատատ գաղտ գրոյն , վերգաղտ գրոյն ,

Digitized by Google

վերջացնել : կալ, խափել :

Tróppo, ած. Աղետավոր, յանձնառիթս : վնասակար : կատին, կատին խելի, յոյժ, բազումս : քիչ, էկէ : troppo più. առաւել յոյժ : nè troppo, nè troppo poco. մի անչափ, և մի՛ կարճ առակաւ : parlo troppo. խոսիմ շատ : ընդերկայն : troppo. անդրս շատ, ազդազան :

Tróta. Ձագաթաձկան : ազգ ինչ. ւբրւբ :

Trottáre, ն. Երագ ընթանալ, երագել յընթացս. (ասի զձիոյ՝ սերմի և զմարդոյ :) վազել :

Trottatóre, ած. Երագընթաց ձի : ձիւկն ած, ւբրւբ :

Trótto. Երագ ընթացք ձիոյ : վազ, վազելիք : di trotto, di buón trotto, ած. երագ ընթացիկ, երագընթաց : և ած. ազդազան, վազող, գալիք : di trotto. ցնցմամբ, ցնցիկ, յոյժ յընթանալն (ասի զձիոյ) andar di trotto. ցնցիլ (զձիոյն) :

Tróttola. Երկաթեայ ծայր անիւ ազդոյց : քրքրակ : փոպոճ :

Trovábile, ած. Գտանելի, գիւրագիւտ : պատահմամբ գոյց :

Trovaménto. Գիւտ, գիւտք մնոյց : ստեղծուած մնացք : ձեռք : հնարք : գտուած, գիւտ : պատահ :

Trováre, ն. Գտանել : պատահ : ազատահիլ : ը առաջ լինել : բաց ինչ : ի վր հասանել, ըմբռնել : առանալ, ըստնել (զձիոյ ազնի) յօրինել : ստանալ, ստեղծանել մտագր : Ձնարել : ձեռք ձեռնչել, տեսանել, զգալ : — ársi, յ. Լինել, գտանել : օգտ, պատահ : trovándomi io in Firenze. գալով իմ ի Ֆիորինցա : ն. խնամել զմիտս կի հասաւ լինել մտագ ուրուք : trovar da bere, կի da desinare. ազատահասանել, կի գտանել ինչ պատրաստահալ յարդուածն, կամ ի կերտահուր : յ. Ունել : io mi trovo del débito. ունիմ պարտ : պրծման կարօտ : յ. Ազատ ինչից գտանել : պատահմամբ : trovarsi contento. գոհ լինել : հաճոյ օգտ : trovarsi bene in gambe, կի in essere. լինել ամրութեամբ, քաջառողջ, քաջառողջ : trovarsi de' denari. լինել ընչիկ : trovarsi male in gámbe. լինել հիւանդութեան : mi trovo méglio della mia malattía. առողջ, կի ազատ ինչից եմ ի հիւանդութենէ խնամէ : trovarsi alle strette, ինձնել անկանիլ, յանհնարս ամանակ :

Trováto, ած. Գիւտ, հնարք : իմաստ : farę un bel —, ի գնահ ազատահիլ խելիք գտանել ինչ ի գիւտից

Trováto, ած. Գտանելի պատահական tu sái il ben —. ազնիւն գտագ գործոյ ազնի ընթ, ազնիւն է գիւտ հոգ պատահած, սիրելի պատահած : venir —. ազատահիլ ամանի, շատ ազդ լինել : գտած իրիկ :

Trovatóre, ած. Գտագ, գտնիչ : պատահաս : գտագ, նախագտագ, հնարիչ : իմաստ տահիպ : քաջառատ ամանի :

Trucciáre, Truccáre, ն. Վանել զգնտակ հակառակորդին :

Trúcco. խաղ ինչ գնտակաձեռնան Bigliárdo ին : տախտակեայ յատոյ վր խաղալն զայս խաղ :

Trúce, ած. Աղագոյն, վայրագ, գաժան, ամենահ : գժոյժ, էանաղ :

Trucidaménto. Սպանութիւն :

Trucidáre, ն. Սպանանել անագորմ, չարաչար, չարամահ խողխողել, սպանանել : ջարդիւրիկ :

Trucidatóre, ած. Սպանօղ, մեծ գանիչ :

Trucioláre, Trugioláre, ն. Հաստանել ի ծոմբ տաշելն :

Trúciolo. Տաշեղ փայտի (հանելու քերչաս :) Ծուխ : կոտրատահ գոյզն ինչ մնան :

Truculénto, ta. Տ. Truce.

Trúffa, Truffería. խաբեութիւն, գաս, նենգ : փնթ : քաղաքանչ, անառակ : լաֆ, այլն օյին ընդ :

Truffáre, ն. խաբել նենգաս :

Digitized by Google

գործառնել կամ աշխատիլ (գինեգործության) գործիքներ, Ելևէջներ կամ ծռումներ առնել: վիրակապել:

Truffatóre, m. խաբեբա, թերահաւատ:

Truógo, Truógolo, Trógolo. կառք (խոտից՝ հասուց կամ թղ եւն բեռ):

Trúppa. Գունդ, գումար, զորք: պատերազմ: ...

TU

Tu, դեր. Դու: -ից: stare, էլ conténdere a tu per tu. քան առ քան տալ, սիրել հավասարապես, հաւասար յարձակիլ, համեմատիլ: dar del tu ad alcuno. խոսել ընկերական ձևերով, դիմել, անվերապահ լինել. առնից պատասխանել ինչուն զրկել:

Tubercolétto. փոքր պալար:

Tubércolo. Պալար, խոպոպ: ելեւ, ելուն:

Tubercolúto, ta. Պալարավոր:

Tuberosità. Ելուցք, պատառ: նմանություն, ելեւ:

Tuberóso, sa. Ծռոտիկ լինչ տալ առնել և հասարակ: ելեւէջ:

Tuberóso, sa, adv. խոպոպաձև, պալարաձև, պալարավոր, ելեւէջավոր: ...

Túbo. խողովակ: օդափ:

Tubuláre, a. խողովականման:

Túbulo, Túbolo. խողովակ (մազիկայ):

Tuffaménto. Ընկղմելը: ...

Tuffáre, v. Ընկղմել, ի ջուր (առ ի հանելու) պատրաստել: մեռնել ի նեղքս (գետն, ձնի) ոգևոր: — ársi. Ընկղմիլ, ջրհեղեղն առնել: պատրաստ լինել: փայտ օգտել: ընկղմիլ (ի քուն) tuffársi il sole. մայրանալ արևու: կիսանդ պատել:

Túffo. Ընկղմումն, ընկղմելը: պատրաստ, պատրաստել: կարծանումն, կորստեան: bére il — dare il — կարծանել: էջեփել: պերպատ կիմել: dare il tuffo, dare l'último, — կորստանալ, չհասկանալ խոր, խոր ... ի՛ չ յուզելիք գործերի՝ առանձին կամ կիսկատարեալ: dare un — ջրհեղեղ լինել ընկղմել: առ կորստանալ ըստ յարմարի՝ գնալ ուղիղ խելքի:

Túfo. Աղբ լինչ ջուր և ամենք հոսիլ. կամ հին լինչ քարանալեան գործարանք ի վառարան ածել, և ի խնդիրս ի չիքը խառնել և ամեն գործարան ի յօգուտ ծախ ամենքեան

Tuguriétto. խրճիթիկ փոքր:

Tugúrio. Քիթոն, տաղավար, խրճիթիկ: գոմիկ:

Tulipáno. կակաչ: յուխ:

Tumidétto, ta. Փոքր մի ուռած:

Tumidézza. Ուռածք, այտուցիկ այտուցք:

Túmido, da. Ուռած, այտուցիկ: ուռուցիկ: ընդեր:

Túmore, m. Ուռածք, այտուց: ընդ, խոմբա: վիրացուածք, գործ: ցաւ: ուռուցիկ:

Tumorétto. Ուռածք փոքր:

Tumoróso, sa. Ուռուցիկ: այտուցիկ, ուռուցիկ գործ ընդ ընդեր:

Túmulo. Գերեզման: դիպր:

Tumúlto. Աղմուկ շփոթք, ապստամբ, խռովութիւն: հնչեցուկ: վնասակար: far —. S. Tumultuáre.

Tumultuánte, s. խռովարար, խռովարար, խռովարար:

Tumultuáre, v. խռովել, պղտորիլ, վիրավել, խռովեցուցանել: հնչեցուկ կիմել: վնաս վրա ելցիս:

Tumultuariaménte, Tumultuosaménte. խռովարար, ապստամբ շփոթաբար:

Tumultuário, ia. խռովարար, խռուած ի խռովն:

Tumultuóso, sa. խռովարար, ապստամբ, շփոթ: գայթակղութեան գործարանք:

Túnica. S. Tónaca. կեղև, մաշկ, թաղանթ:

Túo, Túa, դեր. Քո: -ից:

Digitized by Google

Il tuo, ինչը քո, սեռական դեր. դնել : I tuoi. Ա-ցուականք քո, ընտանիք, կամ քաղաքականք քո, նէն : տիրապետութիւն :

Tuóno. Ոլոտաձեռն : նիշ : նիշ. նիշ, նիշդ-նիշ : Ծնդհանուր կամ քաղաքական (Ծնդհանրական, նէն) Tuóni. Ոլոտակիր. (լուսո երաժշտարար) էկրիկ, հափամ : Դաղտնաբ : Եղբայրական, յանուն : նէզնի, գոյական : bisogna prendere un tuóno più alto. պահպանել բարձրագոյնս ցանկալ սահմանացանկալ զնայնին : riméttere in —. ամենալ զոր յարգելի, զոյս առաջարկացանկալ : stare in —. կալ ի չափս, ի չափս ունել զանձն : tenere in —. ի չափս ունել զոր : պահել ի նիմէ :

Tuórlo, Tórlo. Դեղնուց ձուոյ : ի-ամարբա ապրեալ :

Turáccio, Turácciolo, Turáglio. խոչ, խցանիք : նոպա :

Turacciolino. Փոքրիկ խոչ :

Turaménto. Խցանումն : ի-ընթացք :

Turáre, ն. խնամալ, խցանել, խոչիցս ապականել : ի-ընթանալ :

Túrba. Ա-մբոխ, բազմութիւն : հալած, գալապալըթ : ամպիճ, խառնիճաղանձ :

Turbaménto. Խառնուիլ, առ քաղաքումն (մնացոց, սրտի :) պատնէշ, պօչխանպաճ : ապրնուկ, շփոթ : վհատութիւն : ձգտաց, խոչ :

Turbánte, ա. փաղաքիշն ապրնի : հաստ ինչ նրբագոյն, քահանայ ի-խոպանչ :

Turbáre, ն. խառնել, առնուն խոչ (գործոց.) շփոթել (զոր) պատանգրկանք : խռովել ի խոռոչ առնել, ի-հատել (զընթերցս ուրուք) ապի խոպ ի-նիմէ : — ársi, ɔ. Ա-մբոխել, շփոթել, զայրանալ : պարբերանք : turbare, և turbarsi di colore, կամ di volto. հատանիլ շքոնի գունոյ երեսաց : պիղծ ածիմ : turbare, turbarsi il ciélo. ամպագնել երկնից, ապրատիլ օդոց : հալա պղտորիմ : turbare. յուզել (զընթացս) ապրատիլ : — il possesso, կամ la possessióne. Ներգել զոր ի կալուածս իւր :

Turbativa. Բողոք առ գատաստանի վնասելոյ յուզելոյ ի կալուածս իւր :

Turbatóre, ա. — trice, ի. խառնիչ, խռովարար : Ա-վերիչ :

Turbazioncélla. Փոքր խռովուիլ :

Turbazióne. Տ. Turbamento.

Turbináto. Եղջիւրապատեալ :

Túrbine, ա. Ա-րբիւիկ գոյ : կատաղի. (ի կանանչակիւղ խոչիցն ինչ ծովակին :)

Túrbo, գ. Պղտորութիւն : մրրիկ :

Turbolenteménte, ի. Պղտորաբար, խռովարար :

Turboléntо, Túbuléntо, ta. Պղտորական, յուզական, խռովական, պղտոր : պղտորիչ, պղտորիչ :

Turboléńza. Ա-մբոխութիւն, խռովուիլ, յուզել, պղտորութիւն : պղտորիչ : վիշտ, տառապանք :

Turcásso. Կապարճ : ի-նբրեկ :

Turchésco, ca, աց. Տաճկական, տաճկի :

Turchése, Turchína. Ա-ինչ ինչ պատահական երկնագոյն քարայց գինեհար : ի-նբրագէ, ի-նբրագէ :

Turchiniccio, ia. Փոքր ոմն երկնագոյն, որ համբանի ի կապոյտս :

Turchíno, գ. կապոյտ, կապոյտ, երկնագոյն : համի, նիշ. նիշ համի :

Turcimánno. Թարգմանութիւն : ի-նբրակիան :

Túrco. Տաճիկ, հպատակեալ, մահմետականն, օսմանեանն ազգանուն :

Turgénza. Ա-յտութիւն, ուռուցք :

Turgidézza. Փքացութիւն, առ քաղցրատառանութիւն :

Túrgido, da. Ուռուցեալ, այտուցեալ, այտուցիկ : գագաթնեալ, ելիւնէ :

Turíbile, Turíbolo, ա. Խունկ ածան : պատարագիչ :

Túrma. Գունդ հեծելոց : ան-

ւբար պիօխիտ : Լոկ անառանց, անգործ : ախրխ : գունգ, խռովք, քաղաքներ պիօխիտ a turme. գունդ գազգունգ : a gran turma. հրամայ հրամայ :

Túrpe, ի. Գարշ, գարշելի, տգեղ անգեղ : ծարգար :

Turpézza, Turpità, Turpitúdine. Գարշելութիւն, գարշութիւն, տգեղ անգեղութիւն : վատաճանութիւն : պատչառ առաչ : ծարգարութիւն, նախանձելի :

Tussillággine. Տունկ ինչ օգտակար հազի : ա. Հազի խոտ : Քոչքոտ, տալան փիչիկոտ :

Tutéla. Խնամակալութիւն որբոյ : ջոկունեի : պատսպարութիւն : հիմայիչ :

Tuteláre, ի. Խնամակալել, պատշտպան, պատհպանակալ :

Tuteláto, ta. Պաշտպանեալ ի խնամակալութեն, ը խնամակալութէ

Tutóre, m. Խնամակալ որբոյ : Հայր : խնամակալ :

Tutoría. Տ. Tutela ը ա նշան նակութեն :

Tutrícе. Կին խնամակալ որբոյ :

Tuttafiáta, Túttа fiáta, ի. Ամէն, միշտ : պայմ : բոլոր, և ամենայն : լափ, ամմա :

Tuttavía, Tuttavólta, Túttа vólta, ի. Այն ին : ma tuttavía. բոլոր ամենայն : ամմա : tutte le più volte. ամէն, գրեթէ միշտ : ամէն ամէն : tutta volta che. քանիցս ամ գամէ, քանիցս : Նէ գոպար փի : tuttavía più. և քան զև :

Túttо, ta, m. Բոլոր, բովանդակ, հասնակ, համօրէն, ազգայն, ամբողջ : պիւթիւն, հէք : tutto un giórno. զամէն ազգայն : tutta la provincia. բովանդակ գաւառն : tutto il mondo. աշխարհ ամէ : tutta la terra. համօրէն, ինչ ամէ հրեիք : Ամէ, իւրաքանչիւր ոք, ամէ ոք : հէր, ինիւկ : tutto il pópolo. ամէ ժողովուրդն : tutti gli annj. ամէ ամէք : tutte le notti si lamenta. գամէ գիշեր ողայ : tutto dì, ինչ tutto giórno. զօր ամէ, գամէ օր : հէր ինուն : Tutto, ta. Այրիւ ին հէր ամէն իւր Ըստանաւոր, ինչ առ ի զարդ միայն : Գլխովին, ամէն, իսպառ : պիւպիւթիւն : dimorando il giévane tutto solo. կացեալ պատանեւդն գլխովին ամ այնակ : a tutto andare. հանապազորդ, անդադար, անդադար : a tutta bríglia, a tutto corso, a tutta carriéra, ամենազգածակ, ի բաւ ամենազգածակ (վազա առաքել :) փօլա պիչիկին : in tutti i modi, in tutte le maniére, ի. ամէն, ամէն իրաք. ամենեւին : per tutti i versi, ի. յամենեւնուստ, յամէ կողմանէ : tutt' uno. միև և նոյն : tutt' uómo. ամենայն մարդ, ամենայն ոք, ոք միանգամայն : tutti tre, կամ tutti e tre. երիքեան և : tutti e cinque andammo all'orto. հնգեքեան և ամ. հաստատակ գնացաք ի պարտէզ : Federigo con tutta la malinconía aveva sì gran vóglia di rídere, che scoppiáva. Ֆիտերիկոս ըմբռնեալ և ի մեծագոյնի, բայց այնպէս յօժարակամ էր ի ծաղր, մինչ պայթէր : tutto dì, tutto il dì, tutto'l dì, ի. զօրհանապազորդ, միշտ, ցանգ : tutt'ora, tuttora, tutt'ore, a tutte ore, a tutte l'ore, tutto tempo, tutto il tempo, tutti i tempi, tutto giórno, tutto il giórno, tutto'l giórno, ի. յամէ ժամ, յամէ ժամանակի, զօր ամէ, հանապազ : պայմ, հէք ինուն :

Túttо, ի. Բոլոր, ամէ ինչ : contò tutto. պատմեաց զամէն, զամէ ինչ : parte d'un tutto. մասն միոյ բոլորի : tutti, m. tutte, f. ամէքն, բոլորքեան : հէքինուն : esser il tutto. ամէն զամէ իշխանութեն ի լինել զօրագոյնն : éssere tutto d'alcuno. լինել ամէնք անձնամատոյց, ընծայեալ, մտերիմ : tutto quanto. բոլոր, բովանդակ, ամէ, ամ. հանապատակ : tutti quanti perirono.

Digitized by Google

մեռած մարդի, առհասարակ:

Túttо, ի. Բոլորովին, ամեն-նեին, ամբողջ, գլխովին, խառնա-պիսպիտախառն:

Tuttochè. Տ. Tutto, ի:

Tuttóra. Տ՚ս Tutto այ:

Tutumáglio. Տ՚ս Titimáglio.

Túsia. Ախտաբեր, կամ չոքափայ-խառնիճա:

U

U՚? Քառասունչորս. Ոչինչ:

UBB

Ubbía. Ազահություն կամ կոպտու-թիւն, կամ անասնաբարություն, անասնաբար գո-ռոզություն: ագահաբարություն:

Ubbidiénte, ի. Հնազանդող, հլու: հնազանդ:

Ubbidiénza. Հնազանդություն: հնա-զանդություն: avere, tenere in — ու-նենալ, կամ ետ առնել զհնազանդութիւն: far l՚ubbidienza. կատարել զհնա-զանդութիւն, հնազանդիլ: հնազան-դիլ ՚ի՚:

Ubbidíre, ե. Հնազանդիլ, ան-ատել. լսել: հնազանդ ունենալ:

Ubbióso, sa. Ագահասեր, չա-րաշահություն:

Ubbliáre. Տ. Obbliáre.

Ubbligáto, ta. Տ. Obbligato.

Ubbriacáccio, ia. Ubbriacó-ne, ա. Գինեմոլ: հինեսէր:

Ubbriacchéllo, Ubriacchéllo, la. Փոքր մի արբեչի, փոքր մի արբշիռ: գնչիճ:

Ubbriachézza, Ubria՚՚. Ար-բեցություն, արբեցողություն, արբշռություն: աղբհուլությունք, գինեսիրություն:

Ubbriáco, Ubriáco, ca. Ար-բեծու, արբեցող, արբշիռ: աղբհուլ գինեսէր:

Ubertà. Բնակչաբարություն, արդա-առատություն, առատաձեռնություն: գնչիճեսիրություն, պարկեշտություն:

Ubertóso, Ubertuóso, sa. Բնակ-նաբար, յատկեցիկ:

UCC

Uccélla. Էգ թռչուն: գինի

Uccellácio. Ցածրագին գիշատիչ թռչուն, խոշոր թռչուն, առհասարակ:

Uccellagióne. Ընդհանուր կամ ժամանակավոր հաւաքոյթ: ամբողջ-նը: հաւաքոյթ: գոռոզամտություն: պարծանք, պարծանքով հաւաք, կամ ըմբռնչություն: ամբ ամբողջ գոռոզաբար:

Uccellája. Տեղի հաւաքոյթ:

Uccellámе, սբ. Ցածրագին, հաւաք, պարծանքով ըմբռնչություն: գոռոզաբար, ամբողջ գոռոզաբար:

Uccellaménto. Ախտաբանություն:

Uccellánte. Հաւաքող: գոռոզամտ

Uccelláre, ե. Ինչպես զկատու, որ-պես վարժեցնել զթռչունս: գոռոզ ամբողջ: ծաղր առնել: ծաղրել կենդանի:

Uccellárе, ա. Տեղի հաւաքո-ղություն: ամբ եկեղեցի:

Uccellatóre. Տ. Uccellante.

Uccellatúra. Ժամանակի հաւաք-ողություն: ամբ գոռոզամտություն: գոռոզ ամբողջաբար:

Uccellettíno, Uccellinúzzo. Փոքրիկ թռչուն: գոռոզիկ:

Uccellétto. Փոքր թռչուն, չնչին գոռոզ, թռչնիկ:

Uccelliéra. Ցածրանոցներ: գոռո-զություն, գոռզիկ:

Uccellíno. Ցածրիկ, փոքր թռչուն: գոռոզիկ: pigliáre gli uc-cellini. գնդակահարել ՚ի անասուն, առա-ջապահ պահապանք:

Uccéllo, ի. Ցածրուն, հաւ: գոռոզ: -di Gióve. Ցածրուն Աստ-ուածապարտ. (յն՝ արծուի:) — di Giu-nóne. Թռչուն Հերայ ամուսնո-ւոյն. (յն՝ սիրամարգ:) — di Para-diso, կամ Uccello del Sole. Գրաֆ-առհաս. (ի չինաշխարհիկ թռչուն ինչ հնագոյն:) uccello. ա. Uccellone.

Uccellóne, ա. Ախտուշ, խոշոր-սիրտ, մեծասիրտ, անհոգ, պերճ

Uccellúzzo. Ցածրիկ, փոքր ձնձղուկ: գոռոզիկ:

Uccídere, ե. Սպանանել: ջոր-

պիտրիգի: Կառամանել:

Uccidiménto. Սպանումն:

Uccisióne. Սպանումն: Խոյտրիգ, գան: méttere ad —. սպանանել:

Uccíso, sa. Սպանեալ: Խոյտրիգեալ:

Uccisóre, m. Ucciditóre, m. Uccidítrice, f. Սպանօղ: Խոյտրիգնիչ, գանող:

UDI

Udénte, a. Լսող:

Udíbile, a. Լսելի:

Udiénza. Լսութ, լսելութիւն: Իւիճ, իւիճիգ: ունիճգրանի (մեծ ատեան:) պատուհանիւթ: dare —. ունճին գնել, լսել: իւիճիգ: ունիճգրան տնտուղանել. տուա շնորհել, (ասի գլեր ատեան:) պատուհանուել: chiédere, avere —. խնդրել, կի՛ ունենալ, հրաման խոսքոյ: պատուհանի: Udiénza. Ունիճգրանի: Իւիճիգնիչ:

Udiménto. Լսութ, լսելութիւն: Իւիճիգ:

Udíre, a. Լսել: Իւիճիգիլ:

Udíta. Լսութ, լսելութիւն: Իւիճիգ, իւիճիգ: per —. ի լսութ, լսելով յայլոյ:

Uditívo, va. Լսողական:

Udíto, a. Լսելիք: գտանիճիգ առած: per —. ըստ հնչելոյ համբաւոյ, ոչ գրուածին, ի լսութ ականջաց

Udíto, ta. Լսելի: Իւիճիգնիչ:

Uditóre, m. Լսող: Իւիճիգն, իւիճիգնի: պատուհանոյ կարգեալ ի լսել գլեսաս ինչ, կամ: ատենակալ: պայլար:

Uditório, ia. Լսողական:

Uditório, a. Ունիճգրանի, բազմութիւն ունիճգրոցաց: Իւիճիգնիչ:

Udizióne. Լսութ, լսելութիւն: Իւիճիգ:

UFI

Ufícétto, Ufficétto, Ufficiétto, Uffiziétto. Փոքր պաշտօն՝ պաշտօնեայ պատուսարքի: գիւղական համատարած: Ufficiále, Ufficiále, Ufiziále, Uffiziále, գ. m. Պաշտօնատար, պաշտօնատար, պաշտօնական, համատարած: Պաշտ, (կ՛ պաշտօնատար գրուսոյ:)

Ufficiále, Ufficiále, Ufiziále, Uffiziále, ած. a. Պատկանող առ գործ ինչ գործատար, կամ գործոց գանական, գործիսական (անգլոսէ:)

Ufficialménte. Ի պաշտօնական, իրրև պաշտօնատար: ըստ:

Ufficiánte, Ufficiánte, Ufiziánte, Uffiziánte, a. Որ կատարէ զծառայեն պաշտօնեայ:

Ufficiáre, Ufficiáre, Ufiziáre, Uffiziáre, չ. կատարել զպաշտօն, զծառայեն պաշտօնատունն: մատուցանել զպաշտօն, պաշտօնել, յիմիս գերդաստ:

Ufficiatóre, Ufficiatóre, Ufiziatóre, Uffiziatóre, m. Որ կատարէ զծառայեն պաշտօնատունն, ժամսարար. քահանայ:

Ufficiatúra, Ufficiatúra, Ufiziatúra, Uffiziatúra. Պաշտօն (եկեղեցական.) պաշտօնատունք եկեղեցական, կամ ծառայեն պաշտօնատունք:

Ufício, Ufficio, Uffizio, Uffizio. Պաշտօն (խոստացանելոյ ոմն ումեք.) գործ պաշտօնական, գործ, պատգամ, պատգամք: գործ: պատուհան հարկաւոր, ծառայութիւն, կամ գործ ինչ համայնական (զոր առնել ոք պարտ.) գործ սիրոյ, յարգանաց: Նկատիւ, հոգածիք: պաշտօնատարութիւն, պաշտօն, պատիւ: հանդէս: ժամերգութիւն:

Ufícióso, Ufficióso, Ufizióso, Uffizióso, sa. Պատրաստակամ, քաջագործ: հաճոյական, քաջագործ, մատուցանող: պատրաստ հաճոյ:

Ufficiuólo, Uffi'', Ufiziuólo, Uffiz''. Գործ փոքր, գործք ինչ ծառայութեան: Ufficiuólo. Քահանայ գիւղի՝ կամ ժամերգութեան կուսակից:

Úfo. ասի a úfo. Ծառայել ոյ-
ոյ։

UGG

Úggia. Հովանի ծառայ։ փեղ-
կի։ venire in —. Ստանալ՝ տառա-
փալ լինել։ avere in, համ a —.
տառել, գործել։

Uggioláre, ն. կռապաշտանալ, էն-
կիպ։

Uggióso, sa. Հովանատար, ըս-
տուերատուն, ծառայութեամբ, հա-
մառ, համբառ, անհանգիստ։
էսիլեա։

Úgna. Տես Únghia.

Ugnáre, Augnáre, ն. Հատու-
նել տալ՝ ի չեզ (գառներուց)։

Ugnatúra, կամ Augnatúra. Ա-
ի չեզ հատուածք։

Únguere, Úngere, ն. Օծանել,
քսել։ նաչխա։ ծեռքիս բշխիկ
(գրչեա)։ un Re. օծանել՝ ի թա-
գաւոր։ le mani. հաշտանալ։ le car-
rúcole. նոյն է։ նա՝ շրագրտիկ։

Ugniménto. Օծումն, օծանք։

Ugnóne, ա. Կլոնդեղ մեծ։ մեղ
գիկ, համ՝ Ճիպան (գազանաց)։

Úgola, Úvola. Կտպիտիք։ փէ-
ձիս։ toccare, mórdere —. զարթո-
ցանել զարթուցանք. քաղցրանալ
յոյժ։ non tocar —. և. ուշ իսկ զգա-
ցեալ։ far venir l'ácqua sull' —. զարթո-
ցանել զարթուցանք։ տալ ընդ
լանգրտան, իւրան ինքնին։

Ugnagliaménto. Հատատրոտում։

Ugnagliánte, ած. Ugnagliatóre,
ա. Հատատրոտիչ, հատատ-
րիչ։

Ugnagliánza. Հատատրոտիչ։
պերատիւն։

Ugnagliáre, ն. Հատատրել։
պերատիւ ինինի։

Ugnále, ած. Հատատ, զոյգ։
պերատիւ։

Ugualíssimo, ma. Յոյժ գահա-
տատ։ պես պարագայ։

Ugualità. Տես Ugualiánza.

Ugualménte. Հատատապատա-
պէս, ներդնապէս։ պէրատիւ։

Uguannótto, Avannótto. Ձրի
ինի ոյոյ տաքի, համ տատրեալ։

UH

Uh! ած տատրական. Ո՛հ, ահ,
տատ, եղանակ։ ափսո. խօքի, վայ։

ULC

Úlcera, Úlcero. Կեղ, խոց,
վէրք։ փինա երբա, լիպան։

Ulceráre, ն. Գոյացուցանել
կեղս՝ վէրս ի տատրանի. վիրատ-
րել։ փինա երբա հատու ինինի։ ը.
խոցոտիլ, փոխիլ ի կեղս։ երբա
ինէն օ՛, իրինինի։

Ulceratívo, va. Գոյացուցիչ կեղ-
ոյ, վիրատրիչ։

Ulceráto, ta. Լծիլ կեղոյք, վի-
րատրիլ։ փոխիլ՝ ի կեղ։

Ulcerazioncélla. Փոքրիկ կեղ,
փոքր վէրք։

Ulcerazióne, Ulceraménto. Վի-
րատրութիւն, կեղ։ երբալանա, երբա

Ulceróso, sa. Լցեալ կեղոյք,
վիրալից, բազմախոցոտիլ, խոցոտ-
լեալ։ ընդանը. իրինէն, երբա ին-
չէ օյնուր։

Uliva. Ձիթապտուղ, ձիթի
ծառին։

Ulivástro, գ. Վայրի ձիթենիի։
երբան պէյնինի։

Ulivástro, ra, ած. Ձիթապտի,
ի գոյն ձիթապտղոյ։ պէյնինի։

Ulivéllo, Ulivíno. Փոքր ձի-
թենիի։

Ulivéto. Ձիթառատն, ձիթե-
նիք։ պէյնինէ։

Ulivígno, na. Տես Ulivastro, ած.

Ulivo. Ձիթենի։ պէյնին ապա-
ռի։ mare ձիթենւոյ։ պէյնին փայտ։
Doménica d'ulivo կամ dell' ulivo.
կիրակի ծաղկազարդին։

Úlna. Բազկատակ։

Ulterióre, ած. Աւելագոյն, որ է
յայնկոյս (գառատ.) էնէրէ, էն-
նէրէ։

Digitized by Google

Ulteriorménte, եռ. եռս, եռ. գագաթում, ետև յայտնութեան. ապա, ապա հոգի:

Ultimaménte, Ultimataménte. Վերջապէս, ի վախճանին, հետևակ յետոյ: այժմ իսկ: նոր տեղեկութիւն: l'ho veduto. ես զայն ետևանակը եմ յայտնի հետևակ գնաց: ապա գնաց:

Ultimáre, ն. Վախճանիլ, ապարանել, կատարիլ (գործն.) եզրակացնել, ի յանգ հանել: պիտիրել:

Ultimíssimo, ma. Վերջապէս վերջինն ի զանոնք:

Último, ma. Վերջին, յետին: տղեցած: in, կամ all'último, ի հետևակ յետոյ, ի կատարածին. ի վերջոյ, ապա, ի վախճանին: ետև ճաշի, տե տղեցածա. all' último degli últimi. ոչին է: da último. ի վերջոյ. հետևակ յետոյ: último dì, última ora. օր յետին, մահ: ի հետևանս all'último: վերջի. յետոյ ապա: տղեցած ի ապ: dar l'última mano. տ. Ultimare.

Ultóre, տ. Ultrice, ի. Վրէժխնդիր: հարկ առնել:

Úlula. Տ՚ս Allocco.

Ululáre, Úlulo. Տ. Urlare,

UMA

Umanaménte. Մարդկօրէն, ի մարդկանէ: ապահ իմաստ: մարդասիրաբար, քաղաքավարաբար: իմաստութեամբ: խելքիճան է:

Umanársi, ի. Մարդանալ, մարդկանալ: հնազանդ: ինանալ օգտակար:

Umanáto, ta. Մարդացեալ, մարդեղացեալ:

Umanísta, տ. Հասարակ մարդ, կրթեալ ազատական, վարժեալ հնոցն ի, հասարակրթեալ:

Umanità. Մարդկութիւն. մարդկայնին բնութիւն: ապիկարութիւն: մարդասիրութիւն, քաղաքավարութիւն: մարդկանութիւն: Մարդկային կամ մարդասիրական ազգութիւն, հնազանդութիւն, (նոր մարդ ազգութիւն. քրիստոնեական վերջ. ազգ մարդկութիւն ի գազանից վերին կրթեալ մարդկութիւն:)

Umáno, na. **Umanísimo**, ma. Մարդկային, մարդկեղէն, ապերի, ինանի: մարդասէր. քաղաքավարի, ազգ. մարդասիրական: հասարակ ազգ. գիտուն: հասարակրթական. քաղաքավարական: letteré umane. բանասիրական մարդկային կամ բանասիրական վարդք:

Umbilicále, տ. Պորտային, պորտասոսին, պորտոց:

Umbilíco. Պորտ, պորտ ի ոսկի, պորտ ետև ուռուց (հրեից, հնդ.)

Umettáre, ն. Խոնաւացուցանել, հեղուկացնել (տակ գործոց. զինի ընդունել:) ջրալինել:

Umettativo, va. **Umettánte**, տ. Խոնաւացուցիչ, հեղուկ:

Umettazióne. Խոնաւացուցանելն, ընդունելն, հեղուկն, հեղուկութիւն:

Umidétto, ta. **Úmidiccio**, ta. Փոքր մի խոնաւ: պղտոր, ներկի:

Umidézza. Տ. Umidità.

Umidíre. Տ. Inumidire.

Umidità, Umidézza. Խոնաւութիւն, գէշ ուռուց տակ, ներկ:

Umidíto, ta. Խոնաւացուցեալ:

Úmido, տ. Խոնաւ տեղ, հին ներկ ազգ. ինչ կերակրոց, ներկն:

Úmido, da, տ. Խոնաւ, տակ ուռուց, գէշ ներկն, ներկոտ:

Umidóre, տ. Տ. Umidità.

Úmile, տ. Խոնարհ, խոնարհ հասարակ: տկար, կերպ ներկոտ: վատ ծագումով: հասարակ: պարկեշտ ստորնացեալ: ընդունելի: կարճ. տկար.

Umiliánte, տ. Խոնարհեցուցիչ, հասարակացուցիչ:

Umiliáre, ն. Խոնարհեցուցանել զոք, խոնարհ առնել, ընկճել, ցնդացուցանել ստորոք: աւելի խոնարհ ստորնացուցանել, ստորնացնել, ստորնացուցանել: հասարակացուցանել: խոնարհեցուցանել: ստորնացուցանել, խոնարհեցնել (տակ ընդունել) -ársi, ի. Խոնարհել, խոնարհեցուցանել զանձն, հասարականալ:

Umiliazióne. Խոնարհելն զանձ-

Umilissimamente. Մեծ խոնարհութեամբ։

Umilissimo, ma, գեր. Մեծապէս խոնարհ։

Umilmente. Խոնարհաբար, խոնարհութեամբ։

Umiltà. Խոնարհութիւն, խոնարհ հոգւոյ վիճակ։ Ի խոնարհութիւն։ Խոնարհութեամբ։

Umoráccio, Umorásso. Հիւմոր չար կամ հեգնական։

Umóre, ս. Հիւմոր, տրամադրութիւն։ Նիւթ։ Հիւմոր անգլիոյ։ Հիւմորաւոր, բնաւորութեամբ, յատկութեամբ, հակամտութեամբ լի, հումք, մեղք, խառնիճաղանջ, գէշ, կամ վատ, նիւթ։ bell'umore. աղուոր տրամադրութեան մէջ։ լաւ նիւթի մէջ։ լաւ բնաւորութեամբ։ cattivo. վատ տրամադրութեան մէջ, գէշ, լաւ նիւթի մէջ։ dar nell'umore. գրգռել, գայթակղեցնել զմարդ։ di cattivo umore. գէշ նիւթի մէջ, գէշ տրամադրութեան, խորհրդածութեան, գժտական։ fare il bell'umore. գիտել զանձրդրուեցնել, գրգռել, գայթակղեցնել զմարդ։ nell'umore. գիտել հաճոյ, ախորժելի բան գտանելոյ։ di cattivo umore. գէշ տրամադրութեան, խորհրդածութեան։ umore malincónico. խորհրդածութեան հակած։ di umor malinconico. մելամաղձոտ, մելամաղձուռ։ secondare l'umore. գիտել հրճուանս ախորժից։

Umorétto. Հիւմորիկ տրամադրութիւն։

Umorísta. Ո. հ. Գրող, յօդուածագիր, ծաղրագրող։

Umorosità. Ա. տ. Հիւմորոջ, հիւմորից։

Umoróso, sa. Հիւմորաւոր, հիւմորեկ։ հումքոտ։

UNA

Una, ի. Ի միասին, միանգամայն, միասնական, միութիւն։ միաբար։

Unanimamente. Միաբանաբար, միանգամայն միաբանութեամբ։

Unánime, ի. Միաբան, հանձնակատարեալ, միբերան։

Unanimità. Միաբանութիւն, հանձնակատարութիւն։ միբերան։

Uncicáre, ն. Ընդունել, առնել ի ձեռս։ Կեղեքել։ Յափշտակել, գողնալ։ գրպանել։

Uncináre, ն. Կռնատել, կամ ընդունել մանիկիս։

Uncináto, ta. կռնացեալ, կռնատ, կռնի, մանիկեան, կռնէ։ կեռնեալ։ կեռ։

Uncinéllo, nétto. փոքր մանիկ։

Uncino. Մանիկ։ փոքր, կեռնեալ dar di uncino, աս. Uncinare. Mani a uncini. Մանիկաձեւ։

Uncinóso, sa. Uncináto, ta. աս. Uncinato.

Undécimo, ma, Undicésimo, Տասնմեկերորդ։ ի տասնմեկ։

Undici, տասն. ի. Տասնմեկ։ տասն։

Undicisillabo, ba. Տասնվանկ։ տասնվանկեան։

Undulazióne. Ծածանումն (հեղուկի վրայ, և օդոյ)

Úngere. Տես Úgnere.

Únghero. Ոսկի գահեկան մը Հունգարիոյ։ նմանը ոսկեդրամ։

Únghia, Úgna. Եղունգ։ Եղրեփ։ սմբակ։ dar nelle únghie. սմբականալ իւրոյն, կամ մեռանիլ։ avere nell' únghie. առնել ի բռնի, կամ մեռանիլ։ uscir dell' únghie. ելանել ի մեռանալ զոքանչ։ Ugna. Գիշատիչ թռչնոյ։ Únghia odorata, կամ odorosa. Եղունգաձեւ, ծաղկավոսկեղէն։ (է սմբականման ոսկեղէն խաղ, զոր սովորաբար ի հարսնիքս կամ գոյգերի հաս կ՚ընդունին) Únghia cavallina. աս. Tussilággine. Únghia marina. աս. Soleno.

Unghiáto, ta. Եղունգաձեւ։ Եղրեփեալ։

Unghiélla. Եղունգաձեւ ոսկեդրամ մը (ի հնումն գործուած)

Unghióne, ս. Մատիկ, հիւսնոց եղունգ։ սմբակ։ Եղրեփ։

Unghiúto, ta. Եղունգաձեւ։

մեզրաստար, ձիրանաստար: Իբրև եւ. ֆեներևի:

Úngola, Úngula. Փառ., կամ եզրանգի աչդպ. (տերտ ինչ:)

Unguentário, – tiére, ա. Խնդ. եղիսեաց, խնդասպ տղա: Գնփձի:

Unguénto. Օծանելիք (բժշկ. հասկան.) տպեզանի: Գլխի: Իդ անոյշելու, օծանելիք, անուշանք: Նաղ: զմուռս, կամ խունկ (տերտ 'ի Հաստ. խնկեցին զմուռսիւնս:)

U'nguis, ա. U'gna dell'ócchio. S. U'ngola.

Unibile, հ. Մխաստելի, միաստանական:

Unicaménte. Մխոյն, եւեմն: առանձ:

U'nico, ca. Մխակ, մի միայն, միայն: պէր, պէր նանկ, պէրէնիկ: անզուգական, անհամեմատ, անհաման, գերազանց: էկր, նոփէր: un figlio único. միածին որդի:

Unicórno. Մխեզջերաւէրէկապան

Unicornúto, ta, ած. Մխեզջերաւոր, միեզջերաք, որ ունի զմի միայն եղջերս:

Uniformársi. S. Conformarsi.

Uniforme, հ. Մխակերպ, հաւանագոյնաստակ, համանմանան, նմանի պէր էնիկ, էնման:

Uniformeménte. Մխոյնի, միօրինակ, նոյնաբար:

Uniformissimo, ma. Ամենայնիւ զուգական: առաւարագոյն:

Uniformità. Մխակերպութիւն, զուգութիւն, նմանակցութիւն: էնման, էփ, պէր օմ:

Unigénito, ա, և գ. Մխածին, միամօր: պատուական պէր իւանկոն: Մխածինն Հօր, որդին Աստ: իսկ նոա լատ:

Uniménto. Մխաստուածն, միաստուածութիւն:

Unióne. Մխաստուածն, միակցութիւն: պէրէնիկ: միաբանութիւն:

Uniparo, ra. Մխծնողնիկ:

Unire, ն. Մխաստելը, միակցնել, յօգնել: պէր էնիկ: ը, և – ir-si, յ. Մխաստելը, միանալ պէր օ'':

Unisono, գ. Մխռանչ: Եղբ միառանչ:

Unitaménte. 'Ի միասին, միաչպոյն, միաբան: պէրտէր:

Unità. Մխութիւն, մի: պէրէնիկ, պէր: միաբանութիւն: միաստուածութիւն:

Unitivo, va. Մխաստելը:

Unito, ta. Մխացեալ, միաստուածեալ, յօգնեալ: պէր օմնաց միաբան: հաստատար, հաստիճ: պինդ:

Unitóre, ա. Մխաստելը, միաբանիչ, հաշտարար, միկնոգ: պէր էգին, դանձի:

Univálvo, գ, և ած. Մխաստաւոր, կամ միափեղկ, միափայնիկ, (խեցգետնոյ:) միաստուն:

Universále, գ, ա. Ընդհանուր, սեռ: հաստատուն, քանակիչք քաղաքին, համօրէն քաղաքացիք:

Universále, ած. հ. Ընդհանուր, ընհանրական, համընդհանուր, ամէն զիւրական: խոմոմ: in universale, դ. ընհանրապէս: ալէսկէյն:

Universalissimo, ma. Ընդհանրականագոյն: սեռականագոյն:

Universalità. Ընդհանրութիւն, ընհանրականութիւն:

Universalizzáre, ն. Ընդհանրացուցանել, վերածել յընդհանրութիւն:

Universalménte, Universaménte. Ընդհանրապէս, սեռօրէն, ստ. համաստակ: ալէսկէյն:

Universität. Ընդհանրութիւն, համ քանակիչք քաղաքին: Ճիւնկէ: Համալսարանն. (գալոց ամ գիտացեալ:) գիտնոց:

Univérso, գ. Ընդհանուրք, տիեզերք, տղերաք երկրի, աշխարհ ամէ: ալէմ: քառվանգական, բազմոյն: պէրնիկ:

Univérso, sa, ած. Ընդհանուր, համօրէն, քառվանգական, ամէ: պէրնիկ, Ճիւմկէ:

Univocaménte. Փոպանունաբար

Univocazióne. Փոպանունութիւն:

Univoco, ca. Փոպանուն:

Ս'no, U'na, տե. Մի: պէր: եւ՝ փ. ա. Մի տեղի, այլ տեղի, միմիայն: պէր փէնէ, պէր փինակ: Uno. Մի միայն. մի եւեթ: պէր, տալ պէր: իւ-րաքանչիւր ոք: հէր հէնէ: տեղի, ոք: փինակ: խեղճ, ինչ: պէր չէչ: նոյն, մի եւ նոյն: պէր: իրր: փոփոխ: che potévan valere un cinquecento fiorini d'oro. ոյոց միմիայն հէր տարեկան իրր հինգ հարիւր տակի ոսկեհիւան: un uómo. այր մարդ: una donna. կին տեղի: un óbbligo. պարտաւոր-պարտի ինչ: bel dono è d' un amante. գեղեցիկ պարգեւ է սիրողին: un voler ch'io le faccia compagnia. կամիլն՝ ընկերանալ ինձ հետ: l'uno, e l'altro. մին եւ միւս. առ-ալլնին եւ երկոցունց: պէրի, վէ ո պէրէ: եւ-՝ երկուքեան չհետէ, երկուքին եւ-: իւթաւոք: Gli uni... gli altri. Ս-ալլնին... եւ երկ-րորդքն-նորա... եւ ուրա-տեանք: l'un per l' altro. մին փխոտակ միւսոյ, փխոնակ միմեանց, առ փխոնակ նը: եւ-՝ մին առ միւսով, մին հաճեմատաբար միւսոյն: l'un l'altro. զմիմեանս: պէրէ պէրէնէ: nè l' uno, nè l' altro. եւ ոչ մին: հէչ պէրէնէ-նէ ո, նէ պա-ո l' uno, o l'altro. կամ մին, եւ կամ միւսն. մին յերկուց: կա պա, կա ո: tal' uno. մին, ոք, այս ոք: պէր փինակ, ճիւան: tutt'uno. նոյն, մի եւ նոյն: պէր: è tutt'uno. մի եւ նոյն է, նոյն է: եւ-՝ չէ ինչ փոյթ, ոչինչ է փոյթ: un tanto per uno. այս չափ ինչ առ այր, այսչափ ինչ առ մարդ: այսմ պարհա պա-փաթա: quell'uno, կամ quest'uno. ետ, կամ առ. այն ոք. կամ այս ոք: a un per uno, a uno a uno, ad uno ad uno, ad una ad una, տե. մի մի միոքէ, մի առ մի, մի մի, մէն մի: պէրէր պէրէր: a uno a uno. իւ-րաքանչիւր, իւ-րաքանչիւր ոք, մէն մի: per uno. առ մարդ, առ այր, առ իւ-րաքանչիւր: in uno, in una, a uno, տե. ի միասին, մի-ասնագանձին, ի մի (հաւաքակ:) պէրաւոքէր: ad una, ad una voce. կամ a una. միաբան. միաձայն բար-բառով: andare a una կամ ad una. գնալ ի միասին: andar a uno, a uno. գնալ մի ըստ միոջէ: ad una, կամ a una insiéme տե. միաբան, միանգամայն: recare in uno. հա-ւաքակաց առնել: recare in una. ի մի հաւաքել: recare molte parole in una. հաւաքառատել, առա-ւաքաբան միաբանել: una volta. միանգամ: un' altra volta. այլ անգամ, յայլում առաքել: un giórno sì, l'altro no. օր մի: իսի ինանօք պէր փէնէ-ան giórno. յառաջ միում: ad un tempo. ի նմին ժամի: andare nell' un vie uno. գնալ յառաջաւորս, յետնել յառաջնոյն ոչ երթալոյ առաջարել: ésserci per uno. լինել մի ի բաղձանց, ոչինչ իւրեք առաւելութիւն քան զայլս: ad un' ora. ի նմին ժամի: a un bel circa. իրր, իրրեւ: a un colpo. ի միասին, միանգամայնի, անդիւն վադվադակի:

Ùnqua, տե. երբեք:

Unšare, ես S. Úgnere.

Ún témpo, տե. Ի-նգ երկոքոյս: լուի ըմանի: երբեմն: ըմանի ըմբ: առ ժամանակաւ մի, առ ժամս մի: պէրէս պէր ապ:

U'nto, ta. Օծեալ, իւղեալ, իւղաւոր, ազամաղի: էաղ-ընմըշ, էաղ-ըշ, փէրւի:

U'nto, փ. Պատարագ ինչ, պատ-րաստութիւն ինչ:

Untúme, ես Պատարագ ինչ: իւ-զայնին նիւթ, պատրաստու-ի, իւղ: ակնդանի: էաղ-ըշ չէ: ազամաղու-ի: փէր:

Untuosità. Պատրաստու-ի, իւ-զաւորու-ի: ակփղանի:

Untuóso, sa. Իւղալին, պատրաստ: էաղ-ըշ:

Unzióne. Օծում, օծումն: էաղ-ընմա: իւղ, օծանելիք: էաղ: Última, estrema — Վերջին օծումն:

Digitized by Google

Uomaccino. Ա. մարդահատ. Թզուկ : Հմուկ :

Uomáccio. Տ. Omáccio.

Uomacciόne, ար. Ա. յուր. Թաւհասակ. վիթխարի : Հսկայական :

Uométto. Տ. Ometto.

Uomicciuólo, Uomiciátto, Uomicciáttolo. Գաճաճ, արու փոքր, հարբ հասակաւոր : Հմուկ :

Uominάccio. Ա. չար, չարաչ գործ :

Uómo. Մարդ : ադամ, իւնան : իւրաքանչիւր ոք, ամէ ոք, այլ իւրաքանչիւր : Ոչ ոեւէ ogn'uómo. ամէ ոք, ամէ մարդ : donare una roba per uómo. պարգեւել մէն մի հանդերձ առ այր : Մեն, ոք : պիր պիւն, պիր : այր, ամուսին : գօնա : suói uómini. մարդիկ, այր, կամ ժողովուրդ, կամ հպատակք իւր : uómo. առնասպատկեր, արժան, պատկեր մարդոյ, պատճառ առանձ : uómo nato. կին. ածանի : uómo fátto. այր կատարեալ : di tempo. հին առաջոյ, ծերացեալ հասակաւ : d'arme, կամ di guérra. պատերազմ մարդ, մարտիկ, զինուոր : Զինուոր : d'arme. հեծեալ պատերազմիկ : a cavallo. հեծեալ զինուոր, հեծեալ : di spada. առակրատ, զինուոր, մարտիկ : di spada, e cappa. առակրատ Հռոմ, աշխարհիկ : di toga. պատմուճանաւոր քաղաքացի, պատմուճանաւոր : di penna. այր, կամ պաշտօնեայ գրուածոց : եւ՝ անգամագիր : d'ánima. այր հոգեւոր, հոգեկից, մեծապաշտօն : di kի del mondo. աշխարհահամար, հեղգամարդ : di sángue. այր արիաբար հեղ. արիաբար, անգամագիր : di grand'affáre. այր մեծագործ, զգօնամիտ, հանճարեղ, մեծապատիւ, երևելի : di garbo. այր բարեկրթեալ, սաւորեալ, աշխատասէր, աշխատասէր, մեծագործ : da uómo da bene. իրաւ այր բարեկիրթ, ոչ սրամիտ եւ առանց սաւորեալ : ըստ հնի ազամիկ : di riputazióne. այր պատուոյ, պատուական : Բուն պատուական : Բուն պատուական :

Uomόne. Մեծ մարդ : հսկայ : Թիթիզեմ զանազան բարձրահասակ, այր գոռ, ահեղ գոռ : եւ՝ այր զարհուրելի : եւ՝ (հեթիոպին .) այր գոռացողոյ, չարաչարք, սպիտակաւոր : di ferro. այր քաջասպառազէն, պանգամկալ մարտիճով, միջամարտ : di páglia. պատճառ Հասպատակաւոր : եւ՝ պատրաստ, անդրդուելի, անվախ : di mezzo. միջնորդ, գնդին : ésser uómo, կամ un uómo. լինել այր մեծապատիւ, երևելի, արդարասէր, զգօնամիտ, յաջողակ : uómo fatto da alcuno. մեծ նախանձ ունելոյ : ըստ : far uómo. հասուցանել ի չափ հասակի կամ ասպետական առաքինութեան. առնել այր կատարեալ : far da uómo. գործել առնաբար, արիաբար, առաքինաբար գործել, իմաստասիրաբար, վարիլ խոհեմաբար : farsi uómo. մարդանալ, մարդամեծանալ, ասպետանալ : եւ՝ հասանիլ յայր կատարեալ : farsi un uómo. լինել այր մեծապատիւ, փորձ, խնամասէր, քաջ, յաջողակ, եւն :

Uópo. Օգուտ, շահ : Քաւչա : ապէտք, հարկ : Իմիւրիա : è uópo. պէտք եւն : far d' uópo, aver uópo. արկոյր գալ, պէտք եւն, հարկ է : aver uópo. կարօտիլ, պէտս ունել : Իմիւրիաբաշ օլմաք :

Uovacόlo. Կապառիչ ինչ փոքր՝ երկնաձև ձուոյ :

Uovicíno. Փոքր ձու :

Uóvo. Ձու : Խամաբիա : uóvo da bere, uóvo da sorbire. ձու ներմարիչ, ներմարով : ըստ Քաշտան խամաբիա : far l' uóva. ձու ածել : in forma d'uóvo. ձուաձև : Pásqua d'uóvo. Զատիկ :

Uóvolo. Ամանի ինչ ձուաձեւան : արդ համեմատ՝ ընձիւղ կամ ատամնի երկնգան՝ (անկիկի 'ի գիտեմ:) գնդիլ Քիշանը : ատամնի կամ չուաձիւղ ձիմնեան : պիչին Քիշանը : զարդ ինչ Հռոմաբարբառական :

UPU

Úpupa. Ցատուկ : Հոպոպիւ :

Digitized by Google

կատարել թուղթոց, բրտել: Խրիլ:

URA

Uracáno, Uragáno. ա. Oragáno

Urbanaménte. Քաղաքավարապես, մեղգ-սահմրտաբար: Երեսան խնդ:

Urbanità. Քաղաքավարութիւն: քաղաքացիութիւն, մեղգսահմրտութիւն: Վեհերութիւն, երեսան:

Urbáno, na. Քաղաքավար, մեղգսահմր, քաղաքացի: Վեհերուն, ետնդին: քաղաքական, քաղաքացիին

Uretére, ա. Uretéri, յոգ. Միզ անցք:

Úretre. Միզանոց. (ի խոզովակ վարդի արտուին:)

Urgénte, և. Urgentíssimo, ma. Սաստիկ, տանեցուցական, հարկեցուցիչ: պնդիւ, լուրմ:

Urgentemente. Սաստկով տանեցապես, հարկ իսիւ:

Urgénza. Հարկ, տանեցուցական հարկ: Խիճիլա:

Urina. Տ. Orina, եւն:

Urinário, ia. Միզային, միզի:

Urinativo, va. Միզարար:

Urlánte, ի. Urlatóre, ա. Ոռնացող, կատղածող:

Urláre, ւ. Ոռնալ, կատղանալ, ահագին, վռազանալ:

Úrlo, Urlaménto. Ոռնալն, կատղանալն (գայլոյ, կամ այլ գազանաց:) Խոչիլն: Ձիչ, կատաղ, կատղածիւն (մեղգոյ որ կայ ի ցաւս:) perder l'urlo. կերկերիլ, ի գոչիլոյ:

Úrna. Սափոր, աւազան: Ինքնին, գանձանոց, ամփոր քուրհիլ: — sepolcrale. ամփոր գանձանական: Urna. Սափոր. (գործ ինչ ձագարաձեւ սափորանման:)

Úro. Ածիլ վայրի ցլոյ:

Urtáre, ն. Ընդհարձականալ, զարհուրանալ, դարձանալ, քաղցնել: գոճանգոճալ, վազանգ. լորձիմք: Ընդեմ գառնալ: գոչիլ գոճանգ: il capo al muro. հարկանիլ գլխոյ ի պատ, յորմէ ձգանիլ գոճանգ գառնալ գլխի գրեթ: col muro. ընդհարձակ գլխի հարկանիլ:

Urtáta, Urtaménto. Ընդհարձակութիւն, քաղցնելութիւն, զարհուրանք: Վազանգ:

Urtatúra, Úrto. Ցնդի և: torsi, porre, prénder in urto alcuno. ոչ գազանալ ի հալածելոյ զոք. ի հակառակելոյ ումեք:

Urtóne, ա. Սաստիկ ընդհարձակութիւն, ուժգին քաղցնելութիւն:

USA

Usánza. Կիրառութիւն, սովորութիւն, սովորութեան հաստատութիւնք: ապիւն: del paése. սովորութիւն, կամ օրինաց երկրին: all' usanza. ըստ սովորութեան, ոճոյ և խոհ սովորութեան: ապիւնիւ: fare usanza. սովորութիւն ի ներքս մտանել: usanza. կենակցական, կենցաղակցութիւն: փոխանակ: fare — կենակցիլ: փոխանակել:

Usáre, ւ. Սովորիլ, սովոր գոլ: ապիւնի ուսանիլ: con uno. կենցաղակից լինել ընդ ումեք, կենակցիլ: փոխանակ: qualche cosa. վարժիլ ի վարուցանէ, ի կիր առնուլ: փորձանք: un proverbio. ունել ի բերանի զառածական ինչ: con femmina. լինել ընդ կնոջ: un luógo. յաճախել ուրեք: ապիւնիլ վարժանք: Սովորիլ (գիտանալ ուրուս.) ծանիլ (գիտցայտ:) ապրուցանք, խնդիք է: misericórdia. ողորմիլ: male. չարչարուիլ ի կիր առնուլ. զանգանիլ ի նմանէ: փիլոսոփա գոյանանալ:

Usáto, գ. Սովորութիւն: ապիւն: all' usato. ըստ սովորութեան:

Usáto, ta, ած. Սովորական, հաստատուն: ոչ նկուղ ապիւն ոմանց սովորոյ, ընտանի, փորձ: ապրուցն: վարուիլ ի կիր առնուլ: փորձանքուցն: յաճախանալ (յեկեղեցիս, ի լուր քարոզութեանց:) ապիւնի վարուցն: վարուն, կամ քաղցնելութեան (ձանձրացուցիչ:) Խնդիր: ծանօթալ, կամ հին (հանդիպած, եւն:) ապրուցն, խոփիւ: non usato. անսովոր: ապիւն ծանուցն

Usatóre, m. ագիտուն. որ ի գործ ածեսկան ինչ: գործածող:

Usátti, m. pl. կօշիկք: լեխկ:

Usbérgo. Ջրաց, քանջատանաց: ջերթ, ձեռն:

Uscétto. S. Usciolino.

Usciále, m. Վարդագոյն գրան: ֆէրփ:

Usciéra. Ագիկի գործառան:

Usciére, m. Դռնապան: գռնեցան:

Usciménto. Ելք: հատուած եւ գեղ: ելք իրաց: հատարած: անց:

Uscio. Ելք. գռան: գռնա: անցք: ճեղք: stringuere fra l'úscio, e 'l muro. քանդատանել զոք յորոշել ինչ անցատան: ի ձեզ ածեսկանել զոք: trovarsi tra l'úscio, e 'l muro. ածեսկանիլ յոմեն ծառան, ազատուիլ ի վնաց երկուսից: անք:

Usciolétto, Usciolíno. Դռնակ, փոքրիկ գռան: փեղկ գռնա:

Uscíre, v. Ելանել ածեսկան. ելանել: ըստնա: ուղիլ ելք, հատ հանել (ածեսկան:) incontro. ընառաջ ելանել: uscire il vino del capo. Թաւիլ զգինին, սեռածիլ ի գինւոյ: uscir, fúr uscire fuóri. հրատարակիլ (ածեսկան գործ:) Ածեսկան. յանդիման ելանել ելք: ածէր ո՞: come ne uscirò? ինչ կերպ զինուիցէ զերծանիլ: d'alcuna cosa. Ձեղուարիլ յիրաց ինչ, ազատիլ, զերծանիլ: գործառնել: a bene, fúr ad onore d' alcuna cosa, գինեցնիկ վնասել ելք: ի գլուխ հանել զգործ ինչ: գործառնել: al mondo. գալ յաշխարհ, ծնանիլ: del proposto. ի ելանել ընդ ազգեան, ընդ սահմանն: del cammino di, fúr della strada, di propósito. ելանել ընդ կարգ, խառարիլ յճանապարհէ. ի կարգի, յանաշխարհութեան. զարտուղ. զիր: հոր del secolo. յատուկ երթեալ, այլ յոյլեալ լինել: di se, fúori di se. ապուշիլ. անդգայանալ: di se. յանիշխանիլ. անհանգիլ ի միտաց: di senno, di cervello. ցնորիլ ի միտաց, յիմարիլ: uscire a fiúme alla riva. ելանել, հատանիլ ի գետափ: ի ծառատ հանդիման: di bocca. ազգիլ ելանել բանից ի բերանոյ: uscir degli occhi alcuna cosa. զգալիլ ընդ հատատ երկիր: di mano. խոյտատ ի միտաց: del corpo. հոտալ գազատատ արտաքսիլ. յանձուն ծառանիլ ի աչեսատ պատ: ընդմատ: l'ira. ցասծառանալ ի բարկութենէ, հանգարտիլ: odore. բուրիլ գհատ, բուրիլ: fare uscire un nómo di prigióne. հանանել, ազատանել զոք ի բանտէ: հանդիման ընդարձակ: fare uscir uno. ածեսկանիմ ձգել զոք ակամայ ատ ի միջէ: գրգռանել զոք բանիւք: fare uscire il sugo d'un limone. քամանել զհիւթ, միջել զհիւթ ընդ ծորակ: far uscir la marcia. արտաքս հանանել զաւրաւոն: fare uscire del fuóco da una piétra. հանր ծխիւ միջել, կամ ցայտեցուցանել ի պայլատուակէ: Uscirsi. ի քաց երթալ:

Uscíta. Ելք, ելուած: ընդել: ելք, գուան: գռնա: ընծուանի տարեվայիկ, տարեվայեայ ծուխ: խրէ ախորհուն: առաջ գոհ: ելք յայլոցուէ: ուրդ բաց ընդել: con lieta uscita. յաշխարհէ: uscíta ne' rami. բարեչուանի անկոց: dare uscíta, fúr l'uscita. տալ ելս: Uscita. կատարած, վախճան, ելք իրաց: ուրդ: ծուխք, ելք: հարց, տարածք: méttere a — գրկել կամ դնել ի հաշիւս ծախուց:

Uscíto, ta, m. Ելեալ: ընդել: ի գ. Ածեսկանել: ախորհան տեղաց:

Usciuólo. Գռնեակ:

Usignuólo. Սոխակ: գիւղիկ:

Usitataménte. Ի սոս սովորու ի, սովորաբար: սովորական:

Usitáto, ta. Usitatissimo, ma.

Digitized by Google

Սովորական, հասարակական: ο-
ր ին կ ե ց ի. սովի օրհաս:

Úso, գ. Սովորել, յաճախել, սովորեցնել: սովի: կիրառել, գործածել: իմանալ, իմանալ: կենալ, կեցուցանել, կենցաղավարել: գիտուն, գիտնական: կիրառել. կի՛ իրա-
ւունք կիրառել (առանց ունե-
լոյ պահրանք իրին:) հնարաւորի՛ն
համառել. գոլանալ: սիրել, սի-
ա ց ք: իմիջիայլ: մոռանալ. կի՛ մեր-
ձաւորել (մերձենալ:) uso fa
legge. սովորութիւն ունի գրելու,
սովորութիւն ունի գրելու օրինաց.
far uso. ի՛ կիր առնել. ի՛ կիր ա-
ծել: գոլանալ: far buón uso.
բարւոք ի՛ վար սովորանել: a uso.
ը ս սովորական: սովի խաչէն: գրելի:
ի՛նչի: ի՛ սիրաս, ի՛ կիրառութի՛ն: è
in uso. սովորական է: սովի պատ-
գոյ: non è più in uso. խոտո-
ռնեալ է այժմ: չի՛նչի պատ. օրհաս
cosa, che non è in uso. խոտո-
ռնեալ ինչ:

Úso, sa, ած. Սովորական, սովորա-
ւորեալ:

Usoliére, ա. Կապ վիրասիրաց,
կապող: ա ս ի ա ր:

Ússaro. Հիծծող գինուորք, հի-
ծծեալ ունեցուածոյ:

Ússo. Տե՛ս Zingano.

Ústa. Հրա՛ս, կամ հնոցք հրոյ:

Ustióne. Կիզանո՛ց:

Ustório. Կիզանո՛ց (հայկեան:)

Usuále, ած. Սովորական, հա-
սարակաց, գործածական, կիրառուե-
ա ր ի ն կ ե ց ի, կ ե ց ի:

Usucapióne, ա. Իրաւասկզբնա-
ւորութի՛ն:

Usucapire, ե. Սեփականել, կի՛
տասնեակ ինչ իրաւասկզբնա՛ր:

Usucátto, ած. Սեփականեալ, ի-
րաւասկզբնա՛ր:

Usufruttáre, Usufruttnáre, ե.
Վայելել, ղեկաւարել կի՛ սեփական ի-
րինք:

Usufrútto. Վայելք, կի՛ վայել-
լուածի պատուոյ, կիրառութի՛ պատուոյ:
ի՛ր ա ր ա ր ո ւ թ ի՛ն համառութի՛ն:

Usufruttuário, ária. Վայելո-
ղ կի՛ որ ունի վայելելու պատուոյ իրինք:

Usufruttuáto, ta. Վայելեալ,
վայելեալ՝ի պատուոյ իրինք:

Usúra. Վաշխ, տոկոսի (տանի-
ք ա ր ա ր:) համեմ: առ ա ւ ե լ ո ւ թ ի՛ն, ա ւ ե-
լ ի՛: pagar con — Հատուցանել առ-
կոսեաք: եւս՝ Հատուցանել վերնինին
(բարեաց կի՛ հատուցոյ:) prestare,
կի՛ dare a — տալ ի՛ վաշխառ, կի՛
տոկոսեաք, վաշխել: համեմ վ՛՛:
prénder a — առնուլ ի՛ վաշխառ:

Usuráio, գ. Վաշխառանալ, տո-
կոսառանալ: համեմ ի՛:

Usurájo, ja, ած. Usurário,
ia. Վաշխառական, վաշխից:

Usureggiaménto. Վաշխառանի՛

Usureggiáre, ե. Վաշխել, ի՛
վաշխառ տալ զարծաւճի: համեմ ի-
ն ի՛ն վերմէ:

Usuriére, գ. Տ. Usurajo.

Usurpaménto. ա. Usurpazione

Usurpáre, ե. Գրաւել, յանի-
ր ա ր ա ր ե լ: գրաւել: յանիշատակել զո-
ւսոպիներ, սեփականեալ անձինն: զբր-
ա ւ ա ր ա ր ա ր: զայլինկ ա ր ա ր:

Usurpativaménte. Յանիրաւա-
ր ա ր ա ր ա ր ա ր:

Usurpatóre, ա. ր. — trice, իգ.
Գրաւիչ, յանիշատակիչ: զբր-
ա ւ ի չ ի ն:

Usurpazioncélla, ձ. cina. Յա-
ղիշատակաւո՛ր գործք.

Usurpazióne, Usurpaménto.
Գրաւումն, յանիշատակութի՛ն, գրա-
ւ ա կ ա ն ա ր ա ր:

UTE

Utéllo. Փոքրիկ խնձորիձեւ ա ն ո ւ շ
խ ա ղ ա ղ, ե. քաղցրահաս: գոգ:

Utensíli, ա, յոգ. կ ա հ ի կ, կ ա հ ի կ
կի՛ ա ն ո ւ շ ի կ խոհակերտութի՛ն: գոգ-
գ ա ն ա կ:

Utérino, na. Ա ր գ ա ն ա կ ա ր ի ն,
ա ր գ ա ն ա կ ի կ: Հ ա մ ա մ ա ւ ո ր: պիր ա ն ա-
կան գոլմա, ա ն ա ս ը պիր:

Útero. Ա ր գ ա ն ա կ, գոմաւոր (ի-
գ ո ւ ց:) բահ:

Digitized by Google

Útile, ք. ար. Օգուտ, չահ : Գոյացս : dare —. օգտակ, fare —. շահիլ : և ած. ն. Օգտակար, շահաւոր : Գոյացուլը :

Utilisaimaménte. Օգտակարաբար, շահկանութեամբ :

Utilissimo, ma. Շահեկանագոյն, գոյն, յոգնաշահ :

Utilità. Օգուտ, շահ : Գոյացս : fare —. օգտակ, բերել գոյացս :

Utilitáre, ս. ն. յ. Utilizzáre, ս. Օգտիլ, շահիլ :

Utilménte. Օգտակ. յօգուտս : Գոյացուլը :

UVA

Úva. Խաղող : խաղող :

Uva de' frati. ա. Ribes. Úva di volpe. Խաղող աղուեսու. (*խաղողիկ գաղուեսու* :) Úva spina. *խաղողիկ փշոտիկ* : úva passa. Չամիչ : Գաղտ խաղող, գաղ խաղող, չիչիրիկ խաղողիս· úva pássola, úva pásula. *Տես* եև :

Uvéa, ք. Խաղողիկոյս (է մեծ *ի* *Յովհաննիսեան աչեաց* :)

Uveáceo, ea. Խաղողագոյն, *ի* գոյն խաղողոյ :

Úveo, ea. Խաղողիկոյ : túnica uvéa. *Տես* Uvéa.

Úvola. *Տես* Úgola.

VA

Va. Երթ, գնա : Էջ :

Vacánte, ն. Պարապատրաստ, *ի* պատրաստ : պօշ :

Vacánza, Vacánzia. Պարապատրաստութիւն, *ի* պարապատրաստութեան (պարապատրաստութեան երեից) պահ գոյացուլը : Պարապատրաստիլ (*պարապատրաստուլ*) Հանգիստ, գադար, շատրուանուիլ· բանիլ, խանիրահան ինիլ· գիրս հան ինիլս հանգիստ յատանիլ, գադարատիլ գոյացուլ, պահ կատրգ : գոյացս :

Vacáre, ն Պարապատիլ (*եկեղեցական ծառայութեան*, և. *յորժամ*, *ուստի պարապատրգ* :) պարապատրաստուլ, *ուստի* պարապատրգ (*ի* *ծառայ.*) *երբ պարապատրգ* : պօշ գոյացս, *ի* *ծառայ*, *պարապատրգ* : *ի* գոյացս· *ի* գործս· պարապատրգ գործոյ· *ի* գործս· *ի* գործս· *ի* գործս

Vácuo, ua, adj. Պարապ, ջնջուած: զուր, զանգործ, պարապուրդ: ավար:

Váde. Տես Guádo.

Vagabondáre, v. շրջապատիլ, շրջապատական շրջիկ կեանք:

Vagabóndo, da, adj. շրջիկ, ետևիկ ու ետևիկ փախչելիս, կամ գ. Շրջելիկ, գաղտագողաբար, պրիկայ, ապատհաճ: հովարար:

Vagaménte. Գիտելիքի իմն, գիտելիցակապ: պիր հօրմ, ինքնէ:

Vagáre, v. շրջապատիլ, յապծիլ, աղտոտիլ: կեանք, ավարտ ընել: ապրուստը գտնելիւ, ապրուստը աշխատիլ բանիւք:

Vagazióne, Vagaménte. շրջապատական: անարգանք: գիտելիքանք, գիտ ցնծագոհ մնալով: կերպարանք:

Vagellájo. Ոք ներկէ ի սանիկ: պղպեղ: գրուանդ: ընծայնիկ:

Vagéllo. Մեծ սան ներկատան ցոյց: պղպեղ գործելը: սան, կամ տաշտ: գաւան: ամօթալ, ընդարատան: փաղ:

Vagheggiaménto. Ակնածանք կամ հոգեմէն հոգեցնծագին:

Vagheggiáre, v. Հոգիէ տարփանալ: աչքառուն զարգանալ, կամ հոգալ, կամ ախորժ (ի խորհրդեն) ունել ոմն գործոյ: հոգիէ բերկրանք ունել: — ârsi, յն. Անձնահաճ լինել: գինովինել, պերճինել:

Vagheggiatóre, m. — trice, f. Որ հոգիէ տարփանալ: գրասակաւ, կամ հոգատարական, ախորժ, տարփասար: սէր:

Vaghétto, ta. Ձգտեալ, ցանկալի, գիտելիցակապական: ինքնէական: ընդէմ, փութով:

Vaghézza. Խոժ, սէր, ցանկալութիւն: հաճոյ գործելիքանք: զուարճութիւն: գիտելիցակապութիւն:

Vaghissimo, ma. Ձգտալագին: գիտելիցակապ: ընդ. փութով: խանդակաթ, կամովին: ընդ. հաճոյ:

Vagiménto. Ճիչ տղայոց:

Vagína. Պատեանք սրոյ: կճէ:

Vagíre, v. Ճիչ բառնալ տղայոց, լալ: պղտըմալ:

Vagíto. Ճիչ տղայոց: պղտըմուք:

Váglia. Քաջութիւն, պատուական հատկութիւն, յատկացական: խիտութիւն, հնութիւն: uómo di gran — . այր յատկապես: Ճարտար, գիտուն: պահեստ:

Vagliáre, v. խտրպտիլ, մաքրել: գաղտագողանալ: առ ոչինչ համարել: Ընտրել: սկսիլ:

Vagliatóre, m. խտրպտիչ:

Vagliatúra. խտրպտութիւն, կամ ապիկը, մնացորդք մաղուածոց: եկեղեցի:

Vagliétto. փոքրիկ մաղ:

Váglio. խտրպտ, մաղ: գաւաթ, եղեւ:

Vágo, գ. Միտրոյ, հաղիլ ի մէջ, տարփասար: ազգի:

Vágo, ga, adj. Թռչնաբատական: փախրելիս անիրաւ, տարտասեալ, անհաստատ ոչ իմն: ցանկալացոյց, փառաշուք, կամ հոգեմէն: հանկարծ: գիտելիքանք, շնորհալի, չքնաղ: փութ, պէր: ընդ. esser — հաճիլ, բնիկ լինել:

Vágo, m. Տես Vagamente.

Vagúccio, ia. Տ. Vaghetto.

Vajáto, ta. խոյտատրիչեալ, խոյտատրիտ: ալեաց:

Vajézza. Մեռանիլ, խոյծ տղայոց: խոհանոցի:

Vainíglia, Vaníglia. Քաղցրահոտ պտուղ ինչ ամերիկեան, կամ նրբաճաշակ ծաղիկ ինչ:

Vájo, ja, adj. Ապուռ (խոտոյ, ձիոյ ուտելոյ.) խոյծեալ: սխալ: esser — . խոյծիլ, պղտըմխոյծիլ:

Vajo. Մեռանիլ, անհետիլ: պետիլ:

Vájo, գ. Կենդանի ինչ նման ղամասային ձագի այլ կենդանւոյ, և գազանաձև կապիկի յայտնի ձագոյ

Vajoláto, ta. Տ. Vajo, adj.

Vajuóle, f. յոփ. Vajuólo. Փոքր ամէ, կամ ծաղիկ. (ի տիտ ինչ.) եղեւ:

Valánga. Հանկն ձիոյ:

Digitized by Google

Valénte, s. քաջ: հմուտ, ճարպիկ, հասուն, երևելի, գիտուն, ուսեալ: գիտնական, տոկուն, հզոր: գործնական, խոհ: խնամատար, խոհեմ: ափերէք: nell' armi. քաջարար 'ի մարտնեաս մեծարանս, քաջամարտիկ:

Valentemente, ադ. քաջաբար, ազնիւապար, ուժգին: խոհ: խնամ:

Valentía. քաջութիւն, ազգութիւն, գործ քաջաբար: խոհ:

Valentuómo, Valent' uómo. Աստ քաջ, բանիգիտուն, ճարտարհոգի, մեծանուն, ուշիմ ոստիս, ափերէք:

Valénza, Valénzia. քաջութիւն, ազգութիւն, յաջողութիւն:

Valére, ե. Ունենալ: փոխարէն: valévano dieci denarí. հինն ստանան գնողացդ: Զորեկ, լինել կարող, զօրանալ: գործել ո՛ր: արժանի լինել: ես՝ ոչի che váglia il prégio a parlarne. զրոյց արժանն իսկ խօսել: non dir cosa; che váglia. չասիցես զոր, զարգանիկ ընդ ախտիդ: քաջութիւն գոլ, քաջել, գործնական լինել: յօգուտ, ազդել, զօրել, ճարտարութիւն, ընդունիլ: far valere una cosa. հինել զօգուտ, գիտել 'ի մեր արժանի լինել, վարել յօգուտ, օգտել: փաստանալ: նոյնիկ գործանական: valere nèl dire. լինել հարկաւոր բանիդ: ընդունել ինձ օգուտ: nell' armi. լինել քաջանձրամիկ: նոյն պիտոյ օգուտ: farsi valere. ցուցանել զինք զօրաւոր, ձգել լինիլ: գործել ինձ օգուտ: եա՛ 'ի մեր առնել յօգուտս առնին, վաստակել: ինձ քաջութիւն գործանական, ասեմ: far valere le cose. գին հաստատել իրաց: զանա տիրոյ: valer di méglio. առնել ցանկալի զինչ իւր: եա՛ լաւ գոլ, լինել օգտակարագոյն: far valere il súo danaro. յարդիլ զարժան իւր: արհոյի իւրմէ: vale méglio morire, che vivere vergognosaménte. լաւ եա՛ ի մեռանել, քան ի կեաց վատանանել:

Valersi d'alcuna cosa. 'ի գործ արկանել իւր, 'ի կիր առնել: Valersene. գանձանել 'ի գործառնութիւն, 'ի գոյ հմտանել: Valere. Ունենալ զինուոր, զղջալ: Ինձ իրիս: փոխ: օգտ: válere un mondo. լինել ծանրագին, անգին, անհատ, չափ, յարգոյ: փոխարէն փոխի: non valere un lupino, եմ: չարժել ի ոչ գոնէ մի, յոչինչ համարիլ: non vale nulla. չարժէ եա՛ ոչինչ: vale a dire. այսինքն, ասելով իմն: եանի: Կատարեալ պատմութիւն Valsi.

Valére, ա. Ունեցք, գին: պահանջելի: օգտ: փոխարէն:

Valeriána խոտին: տեսակ մեծ:

Valévole, ած. Զգուշական, շահաւետ: ճարտար:

Valicábile, ած. Ընդ որ հնարիք անցանելի, անցանելի: Գետնիր:

Valicáre, ե. Անցանել զ: ետ: il mare: անցանել զ ծով:

Valicatóre, ա. Անցանող:

Válico. Անցք, ելուստ, ճանապարհ, գառն: Ելեւէջ:

Validaménte. Կարեկրաբար:

Validáre, ե. Կատարացուցանել, վաստակաւոր առնել, հաստատել: փաստ: Ելեւէջ:

Validità. Կատարութիւն, վաստակաւորութիւն:

Válido, da. Զօրաւոր: զգեցիկ, հզօր: գործնական: վաստակաւոր, արժանաւոր: հնարիս: incondicionate — վաստակաւորեալ առանց:

Valigétta. Փոքր պայուսակ:

Valígia. Պայուսակ: ճամպան, նկերէն:

Valigiájo. Պայուսակագործ: նկերէնի:

Valláme, ա. Ջրանկիզ լերանց:

Vallára, ե. Պատնէշ առնել, ամրանալ: Ամրոց կամարներ: Կամար կերպ պատ:

Vallére, ած. ի. Corona vallare.

Digitized by Google

Պատկ. արտաքինական:

Valláta. Մի[ն]չեց ձորցին, տա-
րածուածի հովիտ ի խրամ ղ[ե]տա-
գաս: հմմտ. փքել:

Valláto, ta. Պատնեշափակ:

Válle. Ձոր, հովիտ: փերթ: a
valle. ի խոնարհս, ի տարածս, ի վայրս:

Valléa. Մի[ն]չեց ձորցին. հրհեայ-
ուածի հովիտին:

Vallétta. Ձորակ, անձամբ հո-
վիտ: փոքրիկ փերթ:

Vallettína, Vallicélla. Փոքր
ձորակ, անձկագոյն հովիտ:

Vallettíno. Ծառայ փոքր՝ մանր
կաղհատակ:

Vallétto. Ծառայ, արգանդակ,
մանուկ: հզգրիծիծաղ:

Vallicóso, sa. Բազմահովիտ,
ձորալից:

Valligiáno, ի. Ձորգնակ, հով-
տագնակ: փերթէն, փերթեփ սփին
օդան:

Válo. Պատնէշ ի գրից, ար-
տաստար: պնթին, ցրտանիվ:

Valonáccio. Ձոր մեծ, և խոր
խորին:

Valonáta. Տես Vallata.

Valloncéllo. Տ. Valletta.

Valláne, ա. Ձոր մեծ, Ընդարձակ
հովիտ:

Vallonéa. Գիտուրթ. նուշ:

Valóre, ա. Ա[ր]ժէք. գին: պա-
հա: քաջութի: ազգութի: գովչիկ:
ի յիրէն: զօրութի, ոյժ, ազգատութի:

Valorosaménte. Քաջապատ. ա-
րուեստ: գովչիկ իւն, ի յիրէն:

Valoróso, sa. Քաջ, առաքինի,
արի, քաջասիրտ: գովչիկ, ի յիրէն: ազգատ, զօրաւոր (բոյս:)

Valséte, ա. Ա[ր]ժէք, գին: պա-
հա: գումարք ընչից ուրուք, եամ
արտադատուած ապրանք, գոյք: ծաղ,
ըստ:

Valúta. Ա[ր]ժէք, գին: պահա:
ծաղ, զօրութի: գովչիկ: a tutte
mie valute. իմ[ին]վաճառ, բոլոր ծաղի
իմ[ին]ս: di valuta, տ. մեծագին,
արտաքսաճառ: a valuta, հ. ըստ գնոյն

Valutáre, ն. Գին հաստատել,
արտաքս գնել: պահանջը փակել:

Valutazióne, ի. Ա[ր]ժէք, պա-
շտօնեայ գնոյն, գնաճառակ: պահա:

Válvula. Դռնակ:

Vámpa. Բոցաշնչուած: ապիճ:
բոց: տապ:

Vampáccia. Յաճախ եւ հեզ-
ձռնչիչ տապ:

Vampeggiánte, հ. Բազմաբոց,
հրաբորբոք, տապաթաւան: ապիճուն:

Vampeggiáre, ն. Ա[ր]ձակել
բոց, բորբոքել: ապիճանել:

Vampíro. Ա[ր]տաչածին Հիւսք:

Vanaglória. Պճնաբանութի, փա-
ռասիրութի, անապարձութի: հովեց-
իւն, փնթիի պճնին, փխրուն:

Vanagloriársi, ի. Պճնաբանել,
անապարձել, փառասիրել: հպարձ-
ռել, հօրօգանալ:

Vanagloriosaménte. Պճնաբա-
նութի, փառասիրութի, անապարձ-
ծութի: փխրէ իւն:

Vanaglorióso, sa. Պճնաբան,
անապարձ, փառասէր: փխրուն,
հաղարաւ հովեցի, փնթիին պճնին:

Vanaménte. Փուտասիրութի,
փխրէ իւն: ի զուր, վայրապար:
ծոցինէն:

Vaneggiaménto. Ջառամածանք:
անմտանութի, ապշամածանք: աչքէպուճ:

Vaneggiánte, հ. Ջառամածանք:
թաչգիչան: ցնորապաշ, ապշամած:
պատմաբեր:

Vaneggiáre, ն. Ջառամածանել,
ցնորիլ, ցասիգապատրանք, Ընդհա-
նուրել, ապշչանալ, շաղկապանել:
աչքերկայնել, լծամոգանել ի[ն]ի:

Vanerélla, la. Փոքր մի անտաքա-
պարծանք, ապարծանք:

Vánga. Բահ, բրիչ, փայտատա-
պեր, փայտամաս:

Vangáre, ն. Բրիչ վերկիր ըստ-
ջսել, գործիք փայտատապեր: պեր-
լանել:

Vangatóre, ա. Բրօզ, պերլիչ:

Vangatúra. Բրօզանի փայտատա-
պեր: ճամանակի բրիչոյ:

Vangélico, ca. Ավետարանական

Vangelista, m. Ավետարանիչ, ավետաբեր

Vangelizzánte, p. Ավետարանիչ, ավետաբեր

Vangelizzáre, v. Ավետարանել, քարոզել զավետարանն

Vangélo, Vangélio. Ավետարան: Խոսիւ. Խոսիւն Աբրիճ:

Vangile, m. Մ տիճ ըստ հոգին

Vanguárdia. Գունդ առաջնորդ, առաջ գրաց. ատեր. կենդ.

Vaniglia. S. Vainíglia.

Vanità. Ի-ապարհ, ըստ-ապարհ. ծուխ, ծուխ-ոչինչ, ոչ-ինչ

Vánni, տգ. Փնաստ. Փնաստք Փնաց: փանապար:

Váno, ադ. տգ. Ի-ապարհ, ըստ-ապարհ, գործարկ. գոչ: ստ-ապարհ-ակք, փնաստակք, անապարհ: փնի փնի պիտի: Փնեմ-ակիս. յոչ գոյ. տիր փարատիս փնտրտի: Խոպան-ական, անտառ (Խնձոր) անդաստան: Փանի: անդաստան, անտառ (յոյս, խորհուրդք:) անհատանալ (խորհուրդք:) Խնդրելով, գոչ: in vano, ի-ի ծանիր, գոչ: ծանփելի:

Váno, գ. Դատարկութիւն: գոչեր: գատարկ մնան: ստ-ակութիւն, կեսմ անպտուղ մնան, Փնտրիլ:

Vantaggétto, Vantaggino. Փոքր առաւ-ակ, գոչի օգտա:

Vantaggiánte, p. Ի- առաւ-ակ լու, առաւ-ակեալ:

Vantaggiáre, v. Առաւ-ակել, գերազանցել, ընդարձակել: Ներել, գոհա: ն. ի- ársi, յ. Ջ առաջանալ, օգտիլ, շահիլ: Խնդրի վերմն, Փայտա Ներելի: vantaggiáre alcuno. տեսայիլ յոյ ի գնելն, կամ ի վաճառելն, ստակի վճարել զգին. պղծ. վաճառել ստակը գնա-գանելու ստակա Ներելի:

Vantaggiáto, ta. Ընտիր, առ-նիւ: լու, գերազանցական: Էր, Էի: Էին: ընկնիս (հանգստեալ) լայն, ընդարձակ: գոչ, (Խոսքեր:)

Vantággio. Առաւ-ակութիւն, գեր-ազանցութիւն. առաւ-ակ հնդ-ատութիւն. գերազանց: Խնդրելի. գոչ. Խոսքեր. գոչ-ակութիւն: Ներելի. գոչ-ակ: Ներելի. essere a gli con vantággio. գերակ. գեր ի վերոյ. վերադրիլ. տեսակ. կամ ի գործարարդին վերայ: Խոսքեր գոչ: di gran di vantággio, ի- առաւ-ակագոյն. Խոսքեր. լուսաբանիչ. գերագիրկ: Էի: հոգ. giuocator di vantággio. խոսքեր. ընդարձակ-ագոյն. dare vantággio, տալ վերադրիլ, տալ առաւ-ակ ի ներ. տալ առաւ-ակ: կամ հանգստացնել. dare di — տալ ինչ գերազանց. da, կամ di vantággio, ի- գործակալ. գործակալ. ե. ե. ե. գոչ յոյսա. տեսակ: պատասխ: Խոսքեր, գրեթ: di կամ di gran vantággio. ի- ե. կամ գոչ (վառակալ:) da vantággio, առաւ-ագոյն. ընդարձակ. (Հանգստեալ:) պետ: io non dico da — ոչ ես այլ տեսակ. ընտրեալ տեսակ. գործեցի պետ — di luógo. առաւ-ակեալ տեսակ. գոչ: Էր. Էին. an dì, da vantággio. գոչ ընդ. ե. տեսակ ես. պիտ ինձանի գիտակ:

Vantaggiosamènte. Ձգտաւ, օգտիւ: Փայտալով:

Vantaggióso, sa. Շահասէր. շահախնդիր, անձնասէր: Ինձանի Փայտաբեր խոհեմ: օգտակար. շահաւոր: Փայտալը: գերազան (տեսիլ:) տալով:

Vantaggiúzzo. S. Vantaggetto.

Vantaméntо. Պարծանք, պարծանք. ծաղր. անապարհանք: Խոսքեր:

Vantársi, յ. Պարծիլ, պարծանալ անապարհիլ. գործիլ գանձել: Խոսքեր: խոսքեր անձնել ինչ: տեսակ. Էրիճ: — áre, v. Գործիլ, հանգստիլ, ընդարձականալ: Խոսքեր:

Vantáto, ta. Ձգտաւորեալ. Ներ. շահաւոր: ծանիր:

Vantatóre, m. — trice, f. Պարծող, ինքնապարծ, անձնապարծ: Խոսքեխոսիչ, խոսանող:

Digitized by Google

Vánto. Պարծանք, պարծումն, մեծապարծումն, մեծամտութիւն: Լծոյիանիմ, խաղացնել զպոչս, զառիւծ, զխոյ, զխաչ: յայլմանակս ձեռին իշխանին, dare vanto, il vanto. զառաջս առել, հանդուգն եւ գամբարիշտ առնել զբանակն. զպոչել. Darsi vanto, յանդգնիլ զանձին: ես vedémdosi fra tutte dar il vanto. անանձամբ զանձին զխաւսս առնել. Ես զանձին aver vanto su checchessia. լինել գեր ի վերոյ, վերհասցին ի ղաչ:

Vaporábile, ա. Vaporativo, va.

Vaporabilità. Ցիրգոլութիւն:

Vaporáccio. Ծխանման գոլորշի, ջերմահար շունչ:

Vaporáre, ն. Ծխանիլ կամ ծխել գոլորշիս, լինել գոլորշիացած, գոհար առնել: ես Ցիրգիլ ի շոգի, լծխանիլ ի գոլորշիս գոհացուցանել:

Vaporazióne. Ծխանումն գոլորշեաց, ցիրգումն ի գոլորշիս գոհացուցանիմ:

Vapóre, ար. Գոլորշի, շունչ: գոհար: Vapori. Գոլորշիք, կամ մեռ ախտաւոր. (ախտաբեր ապտակարար)

Vaporosità. Գոլորշիք, գոհար շնչոտութիւն:

Vaporóso, sa. Գոլորշոտիկ, շնգիծոտիկ: գոհար ելբղեղի:

Varáre, ն. Իջուցանել զնաւս ի ջուր: ելհիլ առաջ ընդդէմ: մեր ձեզ ցանկանալ զնաւսն ի ցամաքէ ի ջուր իանացնել:

Varcáre, ն. Անցանել, յորինկոյս, անցանել զ- ոք կամ իաւրացիս կենդի:

Várco. Անցք, ելքուստ: ելելիք:

Variábile, ա. փոփոխելի, փոփոխական, առնհաստատ: պէս գործ պէսիլ:

Variatménte. Անյետզետաւոր, այլազգ, բազմազգիութեամբ պոչիա ի իշխան, իշխէ իշխէ իշխէ:

Variaméntо. Պէսպիսութիւն, զանազանութիւն, փոփոխութիւն, առնհաստատութիւն:

Variánte, ս. Զանազան, այլ, առնհաստ, տարբեր: պոչիա, իշխան իշխելիս: Le varianti. Տարբերութիւնք (զանազան օրինակաց ձեռագրոց:)

Variánza. Տ. Varietà.

Variáre, ն. փոփոխել, փոխել այլայլել, պիտակագործս ընծայել: փչել իշխելիս, պոչիա իշխելիս ելիս և – ársi, յ. Զանազանիլ, լինել այլ, այլայլել. առնհաստանալ գալ, տարբերիլ: պոչիա իշխելիս ելիս:

Variataménte. Տ. Variamente.

Variáto, ta. Զանազանեալ, պիտակաւորեալ, փոփոխեալ փչելիս, զանազան, այլ: պոչիա այլայլահատոն: յայլազգ, փոփոխեալ:

Variazióne. Զանազանութիւն, պիտակաւորիլ, խառնիլ, այլևայլութիւն: տարբերութիւն: իշխելիս իշխելիս: փոփոխութիւն, փոփոխութեամբ փչելիս:

Varice. Լայնութիւն, կամ ընդարձակութիւն երակաց:

Varicocéle. Ընդարձակութիւն ապտակի ամորձեաց:

Varicóso, sa. Ընդարձակիլ, ընդարձակութիւն երակաց: ընդարձակիլ (երակք) որ ի վեր ածեն զընդարձակութիւն երակաց:

Varietà. Պէսպիսութիւն, զանազանութիւն իշխելիս, լոփ իշխելիս: խառնիլ, առնհաստանալ, տարբերութիւն: քաղի: փոփոխութիւն: փչելիս:

Vário, ia. Զանազան, պիտակեալ, այլ, այլազգ, առնհաստ: պոչիա, պոչիա իշխելիս: փոփոխական, յայլազգ, առնհաստ: փչելիս իշխելիս այլայլահատոն, փոփոխական, բազմազգի: ալիմա:

Vasájo. Տ. Vasellajo.

Vásca. Ջրհոսք առ ազան ջրոյ: հովուց, փարիս:

Vascelléttо. Ղաս փոքր, նաւակ: փիլիսի ելիս:

Digitized by Google

Vascéllo. Կաս. : ֆեֆ :
Váscolo. Ընօմ փոքր. :
Vascolóso, sa. Բազմանօթ, ա նօթալից, անօթաւոր :
Vasellájo. Բրնտ., կաս. ազգ. պծ. ԼՕՀԼԻՆ :
Vasellâme, տբ. Vasellaménto. Ընօմք: գաւազր, սափրա խոփը: vasellame d'argento. ազգաք տր. ծաւթիք :
Vasellettiéra. Ստեղ կիմ պատ. հան անօթոցաց անփքի, փղաց:
Vasellettino, Vasellétto, Vasellîmo. փոքրկիկ անօթ: գաւլիկ, զաւ. անօթ, սանան: գաւ. ԶԱՆ. նատան :
Vaséllo. Ընօմ փոքր: գաւլիկ, զաւ. անօթ, սանան: գաւ. ԶԱՆ. նատան :
Vasétto. Ընօմ փոքրագաւլիկ:
Váso. Ընօմ, սանան: գաւ: Vasi Sacri. Պղատան սպաք, կիմ ա նօթիք. (ՊՐ. սկիհ, մանառատ. ք:) vaso da fióri. անօթ ծաղկանց : սափոր: Vasi. Ջաղաք. (սպատգեղ գրնանց :)
Vasótto. Ընօմ մեծ :
Vassallággio. Հպատառական իմ, կիմ հնազանդութ (իշխանական պատ իշխանին) բայելի: բազմանի հպատառական: բայելիր, գոլլար :
Vassállo. Հպատառական (իշխանի, կիմ տեր) հնազանդական, իշխանցի, ժողովրդ. բայե, գոլլ: ծառայ:
Vastaménte. Ընդարձակ :
Vastità. Ընդարձակութ. Բազմանի: ՀԱՆԻՒԼԻՒ :
Vásto, ta. Ընդարձակ, լայնատարած: ՀԱՆԻՒ, ՀԱՆԻՒ :
Váte, ս. Բանասաղծ : ԳՈՒՐ:
Vaticáno. Վատիկան :
Vaticináre, ն. Մարգարէանալ:
Vaticinatióne, Vaticínio. Մարգարէութ: ՀԱՆԳՄԱԿԱՆԻՒ :
Vatticondío. Գնաւ խոզագործ ԹԷ, տր Ը քեզ:

VE

Ve, ՝ՒԷ. Ահզ: ախի : գձահզ : ախի :
Ve, ի. Անգ : օրագա :
Vécchia. Պատաս: գաւմ գարը: dare nelle vécchie, cascar fra le vécchie. պատաս ի, ծերպանալ dar nelle vécchie. ի գերի հանել զա կրնկապատ ի առնի :
Vecchiáccia. Ահզ, ազգանի պատաս :
Vecchiáccio. Ահզ, կիմ ազգանատաղ ծեր :
Vecchiája. Ծերաբոգոմանութ
Vecchiárda. Ահզ պատաս :
Vecchiárdo. Ահզ ծեր :
Vecchíccio, ia. Կիսատաղ ծերատաղ, կիմ պատաս ի, ախտ ի ծերատի: ԿԻԲԻՒՐԱՆ :
Vecchiociuólo, la. Տատաղի ծեր, կիմ պատաս: գօմանգի, գօմա գարը:
Vecchiarélla, la. Հնացի ատարգը, ախտ ի զատանութ պատաս ազատ ծեր կիմ պատաս :
Vecchiétto, ta. Vecchiéto. Հին ատարգ ծեր, կիմ պատաս: գօմանան, գօմա գարը: Vecchiétto. Ծեր ժիր, ատարգ, կիմ կարճ հատակա:
Vecchiézza. Ծերաբ: ԿԻԲԻՒԹԻՒՆ: հնաւ ՀԻՒԱՆԴԱՑ: կարիւ :
Vécchio, գ. Ծեր: գօմանան: divenir —. ծերանալ: da vécchio. պատկա գծեր, զօրէն ծերոց: Vécchio marino. ա. Foca.
Vécchio, ia, տբ. Vecchíssimo, ma. Հին, նախնի, վաղեմի: կարի: vécchia paúra. երկիւղ անհնարին: vécchie bastonate. գանի ատատիկ:
Vecchióne, տբ. Հինատարգ, ծեր յարգ: ԿԻԲԻՒՐ: Vecchióni. Հազանատիք կիսատաղ գիմատա.
Vecchiótta. Պատաս ժիր տարգ: ատարգանանի:
Vecchiótto. Ատարգանանի ատարգ: ժիր ծեր: փինճ գօմանան :
Vecchiúccio, ia. Տատաղի, կիմ յատագ ծեր, կիմ պատաս: գանատարգը գօմանան, սկիզբն գօմա գարը
Vecchiúme. Հնացիք : կարի

Digitized by Google

պատրաստ լինել։

Veccia. Վիկք։ պատրաստ։

Vecciáto, ta. Խառնաբոյր վիկքով։

Veccióso, sa. Որ ունի վիկքեր։

Véce, կի՛ Vice. Փոխանորդ։ ի կի՛ս, in vece, ի՛. ի տեղի, փոխանակ, է, փոխանակել։ ընդունիլ։ in vece .. է տեղապահ։ prendere vece, կի՛ tener la vece, կի՛ le veci altrui. փոխանակիլ զոք, կի՛ ի տեղի ուրուք, կալ փոխանակ։ ընդունիլ։ sostener le veci. տանիլ զտեղի ուրուք։ Vicerè. Ն. փոխարքայ։

Vedére, v. Տեսանել։ ընդունիլ։ Նայեցուցանել, խնամալ։ գոյական։ vedi donna. տես՛ կին։ գոտ. զնաստուած տես։ lume. տեսանել զլոյս, տանիլ աչս։ Նա՛ լինել ի լուսաւորի տեղւոջ, հայոց լինել տեսանելի։ chiáro, bene. տեսանելի, գալ. լինել պատճի։ chiáro in ebecchessía. գալ ընդ ձեռնադիր, խնդրանաւ լինել իմիջ։ torto. ընդդէմ ընդունել, սխալել։ in viso. տեսանելի գէմ յանդիման, գալ Նայեցուցանել։ il bello. Նայեցուցանել զգիտացող առաքինի, գտանիլ զիաստ պատճառ, պատրաստոյց առաքել։ dare a vedere. ծանուցանել, խնայել, ցուցանել։ ցուցանիլ, գոյացուցանել։ նա՛ կարծեցուցանել, երևակեցուցանել, Նայեցնել, Նայեցուցանել, ցուցանել։ far vedere. ցուցանել զոչ; տալ տեսանելիս։ նա՛ ուսուցանել, ցուցանել։ ծանրդիր։ far vedere, far veduto, կի՛ veduta. Նայեցնել, Նայեցուցանել, կարծեցուցանել, պատրել։ խնամալ, ուսանիլ։ far le viste di non — . ի չտեսանել յանձնառնել լինել։ ընդունելոյն վարիլ։ stare a — . ի զինեն կալ։ սիր ընդ։ նա՛ կալ գտանալի պատրաստիլ։ ակնկալ գոյական։ volersi veder con alcuno. կամիլ խօսել կի՛ միանալ ընդ ուրեք։ non veder più avanti. զտ կառավել, կի՛ անել ի սէր։ esser veduto, կալ՛ viso. երևիլ, ծանիլ։ ընդունելի։ fu viso a mè cantare. ծանեալ էնձ երգել։ veder volentiéri. սիրել, հաճել յոյժ զոմանէ սիրելի։ մալ volentiéri. գժկամանալ ընդ ինչ ատելի առ ոք։ է տեսանել, կի՛ խնդիր։ հաճել յոյժ։ esser ben veduto. լինել սիրելի, ի պատուի, ի յարգի։ փայփայիլ։ esser mal veduto. լինել ատելի, զզուելի։ non si vede ancor. չէ ևս երևի։ non vedersi máy sázio. ոչ յագենալ տեսանել զգեղարդութիւն։ non veder l'ora. ոչ տեսանել զժամուն, տեսանել անժամանակ։

Vedére, s. Տեսանելիք, տեսիլ։ ընդունելի։ fare un vedere bello, կի՛ brutto. լինել գեղատեսիլ, կի՛ ահաւոյական, զազրատեսիլ։ փիւնէր՝ ընդունելի զնաց։

Vedétta, Velétta. Դիտանոց։ գտաթնաշէնի, պեծիլ գտնուի։ — dare alle vedette, alle velette. գիտանել, դիտանոցի տնել, լրտեսել։ ընդունելի։

Veditóre, m. Տեսանող, դիտանող։ ընդունելի, պատուական։ — tóri. Նայեցուածք վերատեսուչ, մեքենատուք։

Védova. կին այրի, այրի։ փոխ գործ։

Vedováza, Vedovézza. Նայրատեսիլ, այրութիւն։ փոխանակ։

Vedováre, v. Նայրեցուցանել, այրի առնել, զրկել։

Vedováto, ta. Նայրեցեալ։

Vedovélla. Նայրի մանկամարդ կի՛ տարեսկսեալ։ ինձ փոխ, ընդունել գործ։

Vedovétta. Նայրի մանկամարդ։

Vedovile, a. Նայրական, այրեաց, այրուոյ։ նա՛ գ. Պաշտաւնեայ հանի այրուոյ տեսանել ի ժառանգութեան առնելոյ։

Vedovità. S. Vedovanza.

Védovo, a, m. Նայրի այր։ փոխ ընդ։ Vedóvo, va. տե՛. Պահպան, մերձաւոր։ ընդունելի։ զոյգ, զուգակից։ ամուսին։ այրեալ։

Veduta. Տեսանելիք, տեսք։ Հետևյալ տեսարանը։ Հետևյալ պատկեր. տես. կամ տեսարան. (յն՝ տեսակ տեսանի մարդի և տեսանելի բանի գործողութիւնը։) պատուական, նշանաւոր։ un pórtico con bellissima veduta. գեղեցկատես դիրք պատկերի, գեղատեսիլ տեսարան, գեղատեսիլ տեսք։ Vedute. Պատկերք տեսարանի, հայեցուածք (գանազանեալ դիրից մարդկանց) veduta. տեսանելիք տեսարկայ, տեսարկայ։ Ցնծալը. (յն՝ նկարիչը տեսանելիք գտանելոց, գտազգայ, եւն.) դիտելիք։ far —. հետևցանելիել, հետեւիլ, տեսանելիել։ Հետևիլ։ far la veduta. այլ տանիլ վճռաւորաց՝ ի մեղաւոր տեսան։ conóscer di, կամ per veduta. ճանաչիլ ըստ երևոյթ եմի, գիտել ըստ տեսութ միայն (առանց ինչ բարեկամութեան։) di veduta, կամ. տեսութ, տեսանելապես գոլով, ի տես աչաց։ testimónio di —. տես նաւառս վկայ։ a veduta. տեսանելի լով, տեսութ։ A veduta, կամ a vista. Ընդ տեսանելին (գիտութեան կացուցիչն վճարիլ ըստ տեսանելի։)

Vedúto, ta. Տեսեալ։ Հետևեալ, հետևանի։

Veeménte, ն. Յաստիկ, ամուր գին, բռնաւն, կարի։ Հետևին։ Հզօրապէս (առանձնապէս։)

Veementeménte. Յաստիկապէս, ամուրգին, կարի։ Հետ, փութը։

Veeménza. Յաստիկութիւն, ամրութիւն, բռնաւութիւն։ ազգաւութիւն։ Հետևութիւն, փութ։

Vegetábile, adj. ն. Աճական, աճելական, աճեցական, տնկական, բուսական. (որ ունի զաճելական կամ զբուսականն զօրութիւն։) պիտի գոլ-Հետևի ներ, պիտի պիտիք

Vegetábile, s. ար. Բուսական, բուսակ։ բոյս, տունկ։ Նպատ։

Vegetále, adj. ն. Տնկական, բուսականն. (յն՝ պատշաճեալ տունկի։) sal —. ազ տնկական. (հանեալ ի տնկոց։) terra —. հող տնկական. (հող տնկատուն՝ որ հոյ յերկրս տնկոց։)

Vegetánte, ն. Որ աճէ, որ բուսանի։ կամ բուսակեան։

Vegetáre, ընդհատ և աճել տալ հոյ։ պիտիել։

Vegetativo, va. Տ. Vegetábile.

Vegetazióne. Տնկանութիւն, հետևանք և աճումն տնկոց, հետևութիւն տնկոց, տնկականի գործողութիւն։ պիտիք։

Végeto, ta. Աշխոյժ։ ժիր, կորովի, զօրաւոր, բարեաւաճ։ կենդանի, հետևութիւն։ պիտիք։

Veggénte, ն. Տեսող։ Հետևիչ։ — a' occhi veggenti, կամ a vista veggente, ն. տեսողի աչաց, տեսիւթեամբ, յանդիման իւր։ Հետևաբար։

Végghia, Արթնութիւն, հսկողութիւն, արթնութ ոչնչեցուցիչ տեսակ ինչ գիշերային (զոր ծագանին ի գործ. կամ ի զորոյս։) պահապանութիւն, գիշերապահ։ պիտի։ Végghie, յոյժ. Գիշերապահին հրճուանքն. կամ վայտակ, կամ տաւտիճ։

Vegghiaménto. Հսկութիւն, արթնութիւն։ ոչնչեցի ոչնչ։

Vegghiánte, ն. Հսկող, անքնութեան, արթնութեան։ ոչնչեցի։

Vegghiáre, ե. Հսկել, արթնութեան կաչ. արթնել։ ոչնչեցի փոյթ տալ։ զանձրկել տալ գիշերապահ անցուցանել. յիրիսակութիւն կամ ի խոտակ ցուցանել։

Vegghiévole, ն. Հսկող, արթնութեան ոչնչեցի։ փութասիրական, աչալուրջ, զգուշաւոր, աչաւոր։ Հետևիչ։ աչքառ։

Véggia. Տեսակառ։ Գիւղ։ տայլ։ արտաս։

Véggiolo, Érvo. Տ. Lérro.

Véglia. Հսկութիւն, արթնութիւն, արթնութ, ժամանակ հսկման, կամ արթնութ ոչնչեցուցիչ տեսակ մեղրկման ի խոտալ, կամ ի կատարել գիշերապահ տագ. ինչ գիշերապահ բանտարկեալ։

Vegliánte, ն. Հսկող, արթնութեան,

Digitized by Google

ապրեալ : ջանքի :

Vegliárdo. Ծեր, հին աս-ղյց գործեան :

Vegliáre, ն. Հսկել, արթնել : զգուշ գտնուիլ : ապրիլ : պատրաստ լինել : ապրեցնել : զգուշացնել : ուշադիր ընել : (կայծեակ :)

Vegliatóre, ա.— trice, ի. Հսկող, արթնող :

Vegliévole. S. Vegghiévole.

Véglio, ja. Ծեր : հինեալ : գեղջուկ : խափարչ :

Vegnénte, Venénte, ած. Որ գայ, եկող, մերձ ի գալ, ապագայ : ենկեր, ինկենիք : il dì — . վաղիւ, առ վաղիւ : էսրբն : la notte — . ի գալ գիշերջոյն, կամ յառաջիկայ գիշերին : l'anno — . ի գալուսն ամին : վաղայ : venente il calore. ի գալ ջերմուն : Vegnente. Ապագայ, կամ գիւրաձգ (բայս :)

Veícolo, Veículo. Սայլ : սրտաց : Veícolo. Ածից (հերակրոց, կամ հիւթոց :)

Véla. Առագաստ (նաւու :) ենկեր : dare, commèttere le vele al vento, a'venti, far vela. առագաստել զնաւն, պատրել զառագաստան : ենկեր տալ : andare a vela. նաւել առագաստիւք. հով մով, յաչոցակ հովմով : a vele gónfie, a vele piéne, ած. հովմամբք առագաստից, յաչոցակ հով մովք : a vela, e remo. առագաստիւք և թիովք : andare a vela, e remo. գործել ամ՝ ձգտիլ : Կաս : ինչ :

Veláme, սր. Ագռաւեան, գօղ, առագաստ, ծածկոյթի : ենկերք : հրդեհային կնճղ, ծածանք : ղէր : առագաստից նաւու : ենկենից :

Velaménto. Ագռաւեան : գօղ, առագաստ, պատրաստակ :

Veláre, ն. Ագռաւել, գօղարկել : պահ ենկենիլ : ծածկել : ենկենիլ : — ársi. Ագռանել գօղ յերեսս : լինել միանձնասիր, ուխտել : velarsi gli occhi. մէնաքնիլ աչաց (վասն նաւագնացի, վասն մեռուկաս մանկտանն :) Vélare. Գօղարկիլ, գօղել : (յո՝ նեղբիլ ոգոյ երանգոյք. և մածուցանիլ :) Բանձրանալ, առնիլ հեզանիւթոյ :

Veláto, ta. Գօղարկեալ : ենկենեալ : առագաստաւոր : Velata, գ. Ագռաւեալ, գօղաւոր, կամ գօղաձիգ. միանձնուհի :

Velatúra. Գօղարկումն. (յո՝ նեղկոմին ոգոյ երանգից :)

Velasióne. Ագռաւումն, գօղարկումն : գօղարկուհի, կամ առնուած գործոյ միանձնուհւոյ :

Veleggiaménto. Նաւարկումն : պատրաստութիւն առագաստից :

Veleggiánte, ած. Ագռաւաւոր, նաւարկող, նաւօղ :

Veleggiáre, ն. Նաւել առագաստիք, առագաստել : ենկեր առնել : Ագռաւաւորել զնաւն. (կայ մեզ առագաստիք :) առնիլ, կամ վարել զնաւն առագաստիք :

Velenáto, ta. S. Avvelenato.

Velenífero, ra. Թունաձիգ, թունաւոր :

Veléno. Թոյն, գեղ մահու : դեկիր : dare veleno, il veleno. թունել, տալ զթոյն մահու : քէն, ոխ, կատաղութիւն, ցասումն : կիրք սիրոյ, սէր : գայլ հոտ, ժահահոտ առնիլ :

Velenosétto, ta. Փոքր մի թունաւոր : զգայուկաւոր :

Velenosità. Թունաւորութիւն, թոյն : դեկիր : չարութիւն, ապիրատութիւն : կատաղի ցասումն, զայրոյթ

Velenóso, sa. Թունաւոր : կիրկիր : (թունաւորի (կերպու :)

Velétta. S. Vedétta. Պահաւորդ, գէս : դիտել, ինօշիլ : stare alla — . դիտել, կամ լրտեսել զոք :

Velettájo. Ագռաւաւորդործ, առագաստաւորաձառ : ենկենագի :

Velettáre, ն. Պահակելել, պահել զպահականոն :

Velleità. Անկատար կամ ընդա-

Digitized by Google

նայն կի՛ անդամն կամք։

Vellicaménto, Vellicamóne. կնճռումն, կճռոտիլ։

Vellicáre, ն. կծռանիլ, կճռիլ։ ևխրխրկիլ։

Vélle. Գիտցին, առաջ, յառաջ։ Եսիաղբ մեզ (առջեց կինգամեսց) ինչ, գէշ։

Vellóso, sa. Գիրմազոտ, բազմագոզիկ, ծառաձևոտ։ ինչպէս, գէշպէս։

Vellutáto, ta. Գործեալ ոտպէս գիմաձիշ։ գոփիճէ։ ճոյդ, նեղ, կիտեալ մեջդ։ գոյս բնութէ։ ճառիշ առաջիկաց. (Բազմանդ կին։)

Vellúto, գ. ճառիշ։ գոփիճէ։

Vellúto, ta, ած. S. Velloso.

Vélo. Ցանցառ, չաղ, առուտ ոլիս բնութեամբ։ շղաշառաձև քօղ (կամ ծածկոց) ինոխոփ, հիմաղ, ևսլմոփ։ վիշտակ վիճակաձև հիմաց, կրօնաւորաց։ քօղ, կի՛ ծածկոյճ (գլխոյ) ծածկոյճ, պատուական։ ևօրինս։ վարագոյր (տաճարին։) velo mortale. մահկանացու մարմին։ velo. առուցիկաւ մամ, կի՛ առուցիկ մարդ հեզանիւթիոց։

Velóce, ած. Արագ։ լսիցկի, ինչ։

Veloceménte. Եղուագաւոր, երագ երագ, երագ։ ինչ։

Velocità. Եղուագութիւն։ ինչպէս։

Velocitáre, ն. Եղուագիլ, յառաջել վերագութեամբ։ ինչպէսիկ։ ևս Եղուագիլ ևևս։ լսիցկանոփ։

Véltro, ra. Ագռ, ինչ քաղաքացի, շուն որսական։ ինոխ։

Velúzzo. Փոցրկիկ քօղ, նուագ անգամ։

Véna, էդ. ի. vene, և. veni, յոփ. Եղունգ։ փամփ։ առինք Լոցց, երակ (Լոցց, մեռաւոցց, քարանձ, փայտիկ։) քնկնաւորութիւն, առաւաւոյ (մեռաց։) քնաւորութիւն, յաղ մեռաց։ vena poética. ոգի քնաւորութիւն քաղաքացիկան։ aver vena d'una cosa. ունել զբնաւորութիւն, գործարութիւն առ իմն։ avere una vena di dolce. ունել զ այլն կամ անգամի ինչ համ քաղցրութիւն։ (առի զգիտացայ։) avere una vena di pazzo, կի՛ di dolce. ունել զբնաշան ինչ խենթութիւն, զքնաք ոտպէս առաջիկաց։ fare una cosa di vena. գործել ինչ ինքնակամ։

Véna. Վարսակ։ ևսլմոփ։

Venále, ած. Վաճառելի։ ոսկեզոփ։ վարձելի։

Venalità. Վարձկանութիւն։

Venáto. Եղուակաւոր (քաջ, կի՛ վերջոյ։) պատուական։ benissimo venato. գեղեցկեկամ։

Venatório, ia. Որսորդական, որսական։

Venatríce, ի. Որսորդ։

Vendémmia. Կամքը այգեաց, այգեկամքը։ պաղ ոտպէս։ ժամանակ կիմոց։ կամքը։ far — կիմել զկամպաղ։ պաղ ոտպէս։

Vendemmiábile, ած. Կիմելի։

Vendemmiaménto. Կամքը, կիմելի։ պաղ ոտպէս։

Vendemmiánte, ած. — iatóre, ա. Կիմող այգեաց, այգեկամ։ պաղ ոտպէս։

Vendemmiáre, ն. Կիմել զկամպաղ, կի՛ զայգիս։ պաղ ոտպէս։ յառաջ խենթ ինչս զօշաքաղութիւն։ հաւաքել։

Véndere, ն. Վաճառել։ ոսկեզոփ։ sotto l'asta, կի՛ alla tromba. վաճառել յառաջագրաւ գոյնոտպէս։ a peso, a misura. վաճառել կշռով, չափով։ a minuto. վաճառել մանր մանր, առ առաջիկաց։ a ritáglio. վաճառել կտրոտով (գկիսագրաւս, և.ն։) indigroso. վաճառել միանգամայնի, գամ լրին։ pe' contanti. վաճառել կանխիկ, առանձն գառանձք։ ինչպէս ոսկեզոփ։ pe' tempi. վաճառել յառաջիկ։ ևսլմոփ ոսկեզոփ։ altrui checchessia. հաւատացուցանել ուրիք զառաջ ինչ։ խաչել։ aver da véndere di checchessia. ունել ինչ անկեալ, առաջիկաց։ aver ragion da véndere. ունել քրմ վաճառս։ vénder parole, կի՛ parolette. պատրել յանկիւք անոտպէս զգ

յարաբերական անձնի, կամ ընկերի :

Venderéccio. Վաճառական, առևտրական, վաճառականություն, վաճառականական :

Vendétta. Վրէժ, վրիժ, վրիժառութիւն: հայհոյութիւն, նօթ : prénder vendetta di alcuno. վրէժ խնդրել յոմանէ: pigliar vendetta. վրէժ առնուլ: նօձիախառն ատամ :

Vendettúccia. Փոքր վրէժ :

Vendíbile, ևս վաճառական, գնելի, ծախելի : առնելի :

Vendicánte, ս. Վրիժառնդիր, վրէժառու : հայհոյիչ առնող :

Vendicáre, ռ. Վրէժ խնդրել, առնուլ վրէժ : նօթ անել : — ársi, յ. Ընդունել վրէժ անձնին :

Vendicativo, va. Վրիժառիթ, յարաբերական, քինառու, ոխակալ, ոխառու կամ : գարշելի :

Vendicáto, ta. Առնուած, կամ խնդրուած վրէժ :

Vendicatóre, ս. — trice, իգ. Vendichévole, ս. Վրիժխնդիր, վրէժառու : հայհոյիչ առնող :

Vendiménto, Véndita. Վաճառումն : առնելն : dare véndita, կամ ire véndita. վաճառել : առնուլ : aver buóna véndita. վաճառիլ գեր-ծառ, առատ : գին-բարեվաճառ լինել : գնողացս առնելի :

Venditóre, ս. — trice, ի. Վաճառօղ : առնուն :

Venditto, ta. Վաճառեալ :

Veneficio. Դեղատուն, կախարդութիւն : պիղծութիւն : հմուտ առնելու : վհուկութիւն :

Venéfico. Դեղատու, դիւթ, դիւթիչ : պիղծութիւն : հմուտ առնող, հմուտ առնելու : վհուկիչ :

Veléno, ևն. Տ. Veleno, ևն :

Venerábile, ս. Venerándo, da. Ծարգոյ, յարգելի, մեծարուած, պատուական : խղճելի, հիւրկելի, հիւրկալ լաւչի :

Venerabilissimo, ma. Մեծարգոյ, գերյարգոյ :

Venerabilità. Պատուականութիւն, մեծարգութիւն :

Veneráre, ռ. Յարգել, մեծարել, պատուել : հիւրկել կալ :

Veneratóre, ս. — trice, ի. Ծարգող, մեծարիչ :

Venerazióne. Ծարգանք, յարգանք, մեծարանք : հիւրկիչ :

Venerdì, ս. Ուրբաթ, ճաշա, ճաշա կիրակի : Venerdì Santo. Աստ. ուրբաթ :

Vénere, ի. Աստուածուհի, աստղիկ : վիներկ, տոպակ երկրագէտ : պղինձ. (ի քան. քիմիական.) Աստղիկ, կամ Արուեստագիտուհի :

Venéreo, ea. Վարակչ, ապականական, հիշատակիչ, անառակ, տարփական, ատաղձական, տիրամուխական (ցաւի մասին) : գինովութիւն : venéreo morbo, կամ lúe, կամ male. գաղտնական ախտ : գիրկին պահելիք, խոպան. ատամ :

Venétta. Տ. Venuzza.

Vénia. Ներում, թողում: աֆ:

Veniále, ս. Ներելի, (մեղք :) փոխարէն (կիտուհի :)

Venialménte. Ներելի մեղօք, մեղքերկատար :

Veniménto. Եկն, գալուստ :

Venire, ն. Ի կէր անել ես. Գալ: կենալ : ապատրաստիլ, պատրաստ գալ, հարմարգալ : եղանալութիւն, իգիւնա օգնած : բարեաւ հարկաւոր, մեծարելի, կամ գալ (ի գործ լինել:) եւ վերջապէս պատահիլ, դէպք լինել : բաւական կենալ : յայտնիլ, ի հետ պատահիլ: հասանիլ, երեւիլ : Նեղիլ : գալ ի վր. յառնել (մարդոց :) առաջնալ, գտանիլ : բարեկիր հիւտ, բարեկիր հիւտոյ : ծագիլ, ծնանիլ յՀՀ գալ առկայծիլ (ի ձեռս, ի ցաւս:) գտանալ : փնտիլ : Լինել, եղանիլ : օգնած : պատրաստիլ, անկանիլ, առնիլ ես : փնտիլ : առնել (առնող :) պիտիլ : պէտ ել : բարեաւանիլ, բարեգալիլ (պատահարաց :) գալ ի վր (հիւանդաց.) լսելանիլ (ախտից լինել :) ապրիլ : փէտ : questa cosa vien tanto. այս ինչ ապրէ այսքան:

կամ վրանալ ապրանքով:

Venir chiamato. կոչիլ. լսուիլ. նշ: detto. ասիլ. կոչիլ: պիտիմիտ: venire a fare una cosa, կամ fare. գալ. ելնել. գալ: venire a dire. ըսուանալիլ, ասելու գալ. խնամալ: venir facendo, կամ fare. ասանելու գալ: vengo considerando. գալսուս. ասելով: venne dicéndomi. ասաց ինձ: venir fatto, կամ venir detto, կամ guardato, եւն. գալ եղել. ասանելու գալ, կամ ասիլ. կամ հասիլ. եւն: e' mi venne veduto un orto. գալ եղել. ինձ տեսանելու, կամ՝ եղել. ինձ տեսանելու գալ ապրանքով ինձ, տեսանելի գալ ապրանքով ինձ: venir fatto. յաջողիլ, հասնելիլ, ապրանք հիլ: venir bianco. սպիտականալու: պիշ. ապ. գալ եղած: sávio. խելամտանալու, լինելու գալ: bello. գեղեցկանալու, առատանալու գեղեցկութեամբ: addotso. ի վրայ հասանելու, գալ յանկարծ ապրանքով: nell'ánimo. գալ՝ տանելու ի միտս, յուշ լինելու: համբերել ինչ: venire a memória, a mente, in mente, in pensiére. հոգին եմ Venire appresso. S. Seguitare. Venire all'arme. կռանելու գալ. տանելու գալ: a báttaglia. մեռանելու ի պատերազմ գալ. մեռանելիլ. ապրանքով գալ. ապրանքի գալ: bene, կամ male. տեսիս Tornare bene, եւն: a bene. տալ մեռանելու. տանել (տանելով:) պիշ. նշ. պիտիմիտ: ben venga, կամ ben vegna. ողջասիր եղիր, բարեկամ եղիր գալուստ քո: հոգ. ինչ: ben venga l'ánima mia, siáte il ben venuto, tu sii il ben venuto. հոգի եմ: a capo d' una cosa. ի գլուխ հասնել ինչ, կատարել: in capo. գալ կամ հոլիլ ի գլուխ ապրանք, ի մեռան ապրանք. գալ ի վրայ ապրանք (ապրանքիլ) in cólleta. ի պատահ գալ. ի բարեկամ ընդիլ: compassióne. կարեկցիլ: venire diétro, կամ di retro. գնալ եղբայր. հետանալիլ: a diétro. յետս գառնալ. վախչիլ: fantasía, կամ in fantasía. տանելիլ ի մեռան. ցանկալ:

Far venire. կանչել. բերել. ի վր տանել: fan venir un médico. կոչել. կամ տալ կոչել գերեզման: far venir la febbre ad uno. ի վր տանել ցանկալ. հարկանել ապրանք: il caldo fa venir sete. տաքն ծարաւ եղբայր ցանկ: fastídio. ձանձրացնել. տանջանալ: a, կամ in fastídio. ձանձրացիլ ապրանքով. ապրանք ցանկալ: a' ferri. ի գործ մեռան. մեռնիլ. մեռանելիլ: a' ferri. կռանելիլ. մեռանելիլ: in furore. կատաղիլ. ապրանքիլ: a gredo. հաճոյ լինել. կամ իմ: in grado. մեռ ծանալ. եղանել ի պատահ: incontro a uno. ընդառաջ գալ ինչ. առաջ: innanzi. գալ յառաջ. ի մեռան. յետ. ինչ: male. հիւանդանալ: male di fare alcuna cosa. լինել մեռանալ: manco, ոչ յաջողել: եւ՝ ետս. պակաս: a mano. տանելիլ, կամ գալ ի ձեռս: եւ՝ լինել յաջողել. ապրանք: եւ՝ յաջողիլ. գալ ի ապրանք՝ ձեռք տալ: alle mani. ի կռիւ մեռանելիլ. կռանելիլ ի վերջ գալ: alle prese. նայն է: եւ՝ մերձ լինել ի կառավարել գործոյն: alle mani, in mano, in potere. տանելիլ լինել ձեռնամուխ, ի ձեռս տալ, ի ձեռ. ի ձեռ (ձեռնամուխ.) ի բռնել գալ: alle, կամ nelle mani. տանել ինչ գալ ի ձեռս, գտանել ինչ, ի առաջ լինել, ապրանք: fra mano, per le mani. գալ՝ տանելիլ ի ձեռս: meno. ետ տալիլ, ետ դառնալ: եւ՝ պակասիլ: a, կամ in mente, a memória. յուշ լինել, գալ՝ տանելիլ ի միտս: a, կամ al niénte. ի չիք գառնալ, ի գերդ. եղանել. ետ դառնալ, պակասիլ: եւ՝ տանտանալ: a noja. ձանձրացնել. լինել ձանձրալի: a notízia. գալ ի ծանօթութիւն, իրապես լինել, լսել. տանելիլ. պիտիլ: in un parere. լինել ի կարծիս ինչ.

Digitized by Google

հաւատական ը խոստմնոյ ինչ: a parole. բանական-ապես լինել, կապել: per uno. գալ՝ի խոնել ոքէ, խոնել ոքէ, գալ վէս կամ՝ի ինդիր ոքուէ: al sangue. ՝ի մեզս մեխել. պատառատել ականատես լսողս: a' sassi. մեխել՝ի քառասունս ծակս: in sentenza. լինել՝ի կարծիս, կարծել: sopra alcuno. դնել՝ի վէր, խոստալ մեղադիս՝ի վէր ուրուէ: sotto. անկանիլ ը ձեռս ոքուէ: al di sotto. անկանիլ: եւ՝ անկանել՝ի քարտաստաւ: անանկանաւ: in istato. կացանել, կամ՝ քարձ բանալ, յառ-ապատել: su. աձել (բուսանել:) in supérbia. գոռոզանալ, մեծամտիլ: venire bene, կամ՝ ben fatto. ՝ի գնել գալ. գոհանալ պատահ-ելս՝ լինել գիտօղ ուրեք զգնել ծառայական:

Venóso, ca. Երակալից: պահարէր:

Ventáglia. Պահպանակ երեսաց:

Ventagliájo. Ցօղիսող հովահարաց: հնչապանձի:

Ventáglio. Հովահար (երեսաց:) հնչապանձ:

Ventaróla. Կողն ի: հովանոցոյց:

Ventaruóla. Հովանոցոյց: հով-ասնահար (հրոյ:) հնչապանձ:

Venterélla. Տ. Venticélla.

Ventésimo, գ. Քսաներորդ. մասն-ածի. Քսաներորդ: հինգերորդ:

Vénti, ածի, հ. Քսան: հինգի:

Vénti. Հովք: րիւնչնորհ:

Venticélla. Հեղնի կամ՝ քաղցրա-շունչ հոգի. օգ. մեղմ, սիկի, սիւգ: րիւնչնորհ:

Venticínque, հ. Քսանն հինգ:

Venticinquemíla, հ. Քսանն հինգ հազար: հնչապ պէշ պիւ:

Venticinquéaimo, ma. Քսան-երորդ. հինգերորդ: հնչապ պէշնձի:

Ventidúe, հ. Քսանն երկու:

Ventiduésimo, ma. Քսաներեք-երկրորդ: հնչապ երկնձի:

Ventiéra. Օդասիրա (գործիս)

Ventilábro. Հնձանոց: Խոփ:

Ventiláre, ն. Տապածել առ. ՝ի հողին, պատրել՝ի շնչելն հողմոյ, ապատրաստել հողմով. Թօթափել հողմոյ. հովիշել: րիւնչնորհ: քնքնել: Խնկիրել հնչիկ:

Ventiláto, ta. Պատրաստ առ ՝ի հողմն, հովհարաշարժ, աստանակատ ՝ի հողմոյ: ծածանեալ: քնքնատ:

Ventilatóre, ա. Տ. Ventiéra.

Ventilatúra, Ventilasióne. Հո-ասեալ (ցորենոյ:)

Ventimillésimo, ma. Քսան-հազարերորդ:

Ventína, գ. Քսանեկնակ մի. քսանանեակ. քսան: հնչիկ ինանչ, հնչիկ:

Ventiquattrésimo, ma. Քսան-երորդ. չորք: հնչիկ փնչորքնձի:

Ventiquáttro, հ. Քսանեչորս: հնչիկ փնչորք:

Ventisétte, հ. Քսանեւօթն: հնչիկ հնչափ:

Vénto. Հովք: հնչ. րիւնչնչաբ: վճռաք արտաքինութեամբ ասփ: վիքախտ: հնչիկ: ունայնամիտն, ծանրաբառն: convertirsi in vento. կամ andar al —. ՝ի գնրկ հրանել, ան-հայտանալ: պօչ հնչփ: Գոռո-զոտ. վիքացամիտն: pigliár — . արգելուլ օդոյ գնչս (հնգանեւթեայ յատանեայ:) եւ կորուստանել զինչ քանիցին, չհոգնել կատիւ յինչնեցս խօսից: un uómo piéno di —. փո-քացեալ. գոռոզասիրտ, գոռոզ: ճօփաւոյ: avere il capo piéno di —. մեծամտիլ, վիքանալ: una testa piéna di —. ունայնամիտ, զրա-խոյ հոգւոյ: avere le mani piéne di —. ՝ի գնրկ հրանել ՝ի յուսոյն, ունայնամտիլն հրանել, պատրիլ: dar al —. պատրել, կամ՝ պատածել առ ՝ի հոգի: dare, կամ՝ commétter le vele al —. կամ՝ a' venti. ա-ատպատանել զնաւն, նաւել հող-միով. սկսանիլ նաւարկել: dar al —. հոսել հոգմոյ, ցրուել: պաղ-ճիմ: venir —. ընդել (հոգմոյ:) ե-ղել: far —. նայն է. եւ՝ յուզել զհոգի, շարժել զօդն. (՝ի կէս ածի ՝ի ֆ:) far —. գոյացուցանել վիրա-պատավայրի: հնչ հնչպահ հնչիկ: far

Digitized by Google

checchessia al fil a vento. գործել ի գլուխ, անհետացուցանել, անհետ վտանգել զամենայն ինչս ésser sotto — . ունել զհոգի հակառակ, ընդեմ լինել հոգեյին: չիւնիկ գործէ o'' aver il vento fil andare col vento in poppa. ունել զհոգին ի խնդուց, գնալ յօրինակ հոգեմէն եւ լինել ի բարեբաստութեան, ի յաջողութեան: páscer di — . պարարել հոգեմէ զանազանեալ անուանիս, յուսացուցանել ի անուանս: muóversi, a — . անխորհրդածաբար սկսիլ ի գործ: gettar le parole al — . խոսիլ վայրապարար, ընդ օդս: muóver, fil tirar — . շնչել (հոգեյ:)

Véntola. Հովահար: նետաձեւ: պարեզօտ ձրագակալ: ombr. եւ Paralume.

Ventoláre, n. Հովանալ զարհուրանս: օդևորիլ: — ársi, յ. Տատանիլ, պարզարձրիլ ի հոգեյ: չիւնիկ ապանիլ:

Ventolíno. Տ. Venticello.

Ventósa. Ախտակ ապակեայ: հովհամոխ չիչեխի, հովհամոխ պոյնաուր: porre fil attaccar le ventose. անծծուցանել զարտաքին չիչեխ պոյնաուր չիգիպէ:

Ventosità. Փքաուորիւն: նեղ ախտիպէտի, նեղ: հոգեմ:

Ventóso, sa. Հողմնալից, հողմնաւոր, հողմնաւորութ, հողմնածուխ, հողմնացուցիչ (ծուխ) չիւնիկ ընդ (ծուխ) չիւնիկ ընդ բնանաւոր: ulcere — , fil վիրապատ (կնկան:) նեղ: ախտացեալ վիրք ընդ ընդ: վիրք ապականեալ (անձին:) վիրք ցնեալ, գոռոզ: փոփոխ:

Ventottésimo, ma. Քսաներորդ ութերորդ: նիւթ ախտիպէտի:

Ventótto, հ. Քսան եւ ութ: նիւթ ախտիպէտի:

Ventráccio. Մեծ որովայն:

Ventráglia, Ventrája. Փոր: որովայն: գոռոզ:

Ventrajuóla, ի. Լուացող ընդ ընդ, քաղցրավաճառ: իւղնիկոզնիկ:

Ventráta. Հարուած որովայնի: քնոն ապտակաւք, յոգնիլ: Մեծ ձագք, fil ծնուածք (կին ընդ ընդ ծնողին ի վերայ ուսոյ:)

Véntre, ա. Փոր, որովայն: գոռոզ: ապտակաւք: բահ: scaricare il — . fil deporre il supérfluo peso del — . հոգալ զաւելորդս որովայնի: փոյթ ընդ: muóvere il — . ընծծուցանել զորովայնն:

Ventrésca. Որովայն: փոր: փոր խոզի խմոլի անուն, ձուլած:

Ventrícchio, Տ. Ventríglio.

Ventricíno. Փոքրիկ փոր: խոյխոյց կամ ինչ ընդ գաւեն եւ ուրիշ:

Ventricolétto. Փոքր փոր, fil խոխոյց:

Ventrícolo. Փոր, խոխոյց, առանձին: հիպ: ventrícoli. փորոքք, խոռոչք (ապակւոյ, պղտի, ուղղոյ:)

Ventríglio. Խոծիք ընդ ընդ: գոռոզ:

Ventúccio. Հոտի քաղցրաշունչ քաղցրաշունչ. սիկ: չիւնիկ ընդ:

Ventunésimo, ma. Քսանեվերջ առաջնեվերջ: նիւթ ախտիպէտի:

Ventúno. Քսան եւ մի: նիւթ ախտիպէտի:

Ventúra. Բաղդ. վիճակ: նոր ընդ: buóna — . բարեբաղդութիւն, յաջողութիւն: փոխանակ: mala, fil cattiva — . գժբաղդութիւն, ձախորդ գործ: նոր ընդ հոգեյ: alla ventura, ին. բաղդով, վիճակաւ: a, fil alla, fil per ventúra, ին. ընդ դիպուած, ընդ պատահանին, վերնայ կամ: փաղաքշել: dar la mala — . չարիս հասուցանել, կորուստ անել, վնասել: andare alla — . ապաստանել լինել ի բարեբաստ քաղքին, յանձն լինել ի քաղքն: far la — . գործ չունել ուրախացեալ:

Venturiére, ա. Ջինուոր ընդ նահատակ: ընդնոց:

Venturína. Ալին ընդ ոսկեհատ: եղերդ նուագ:

Ventúro, ra. Գալոց, հանգերձ, ձեռք, ապագայ: նեղնիկ:

Venturóso, sa. Բարեբաղդ,

Digitized by Google

Venusta. Գեղեցիկ, գեղագիտութիւն: Հրաշալի: Venústo, ta. Գեղագիտական, գեղեցիկ, շքեղ: Հրաշալի: Venúta. Գալուստ, եկիր, եկեալ: Հրաշք: Venúto, ta, adv. Եկեալ: Հրաշք: ben venuto, tu sii il molto ben venuto. Բարի գալուստ եղիր: ակնոց ներսին: dare il ben — a. Բարի ընդունել զոյգալուստ ասել զ: Vendísta. Երգահ վաճառ, երգահ ծառայ: Գնող վաճառ: Veprájo. Փշագործ, փշագործ: Բերդապետ: Ver, s. Di vêr, տես S. Verso, Di verso.

Veráce, a. Ճշմարտասէր: Ճշմարտասիրաբար: ծայրայեղ ակնոցներ: Veraceménte. Ճշմարտապէս, ճշմարտասիրապէս: Ճշմարտութիւն: Veracità. Ճշմարտասիրութիւն, Ճշմարտասիրաբար: Ճշմարտութիւն: Veraménte. Ճշմարտապէս, արդարապէս: Ճշմարտ: sì — այսպէս պայմանաւ զի. այսպէս գաշանաւ զի: այս գաշանիւք ի:

Verátro. Պաղատակ եղջերու:

Verbáccio. Բառ անհամարուս, հին, խառնաբանակ:

Verbále, a. Բանաւոր, բառնաւոր, անգիր, կենդանի ձայնիւ: Բայանուն (անուն ածք:)

Verbalménte. Բանիւ, բերանով, բառնիւ բերանոյ, կենդանի ձայնիւ: առերէս ըստ:

Verbásco. Փղոմուս. (տունկ ինչ:) ընձեր գոյգղող:

Verbéna. Պաղատիճ:

Verbicáusa, Verbigrázia, a. Օրինակ ինչ, զոր օրինակ: Ասելոյ:

Vérbo. Բառ: լոգոս: բան: ածօղ: a verbo, կամ a verbo a verbo, verbo a verbo, a. բառ առ բառ: Verbo Divino, կամ di Dío, կամ sonk Verbo. Բանն Աստ, բանն Աստուծոյ, բանին: խոհական:

Verbóso, sa. Բազմաբանեալ, շատաբան: լի ածօղիւք, ածօղական:

Verdáccio. Կանաչ ինչ կանաչ:

Verdástro, a. կանաչանման, որ հարեալ ի կանաչ: Նկարչութ

Verdazzúrro, Vérde azzúrro, a. խառն, բաղադրեալ կանաչ, կամ նմանակաղապար, ծովագոյն: աւետ նկարչ, ախտ ծովախ:

Vérde, s, m. Դալարիք, գեղ գալարաց: Նկարչութ: աղբ, առուգաւ: ածխ (ածիւ,) գեղագիտիճ: կինձ: կենդանի, քաղցրագոյն vino. ածիւ գինի: տես պուրան շշուկ: ésser verde. գալարանալ: Verde marino. Ծովագոյն կանաչ, ծովականաչ, շլոմաս: Քիսիբէր:

Verdebrúno, s. Մուգ կանաչ: փոյտ նկարչ:

Verdechiáro, Verdegájo, a. Փղոր ի կանաչ, կանաչ պայծառ կամ բաղադրեալ: աւետ նկարչ:

Verdeggiaménto. Դալարանիճ, կանաչութիւն:

Verdeggiánte, a. Դալարացեալ, գալարագեղ, գալարս նկարչանկարչ, նկարչ:

Verdeggiáre, v. Դալարանալ, գալարագեղ զարդարուիլ, կանաչիլ: նկարչանկիլ: far — գալարացուցանել, կանաչացուցանել: նկարչանկիլ:

Verdegiállo, s. կանաչագեղիճ:

Verdegíglio. Կերկ ինչ կանաչ:

Verdemézzo, za. Կիսականաչ: ոչ խտացեալ չորացեալ (չոր կանաչ, պակուր:) կիսեփ (միս:)

Verdepórro. Կանաչ պրասագոյն

Verderáme, m. Ճկանկան, ծառի գոյն: Ճկնիւթ, Ճկնիւթի:

Verderógnolo, la. S. Verdastro.

Verdesécco, ca. Չորացեալ

կիսոցին. սկ. գաղ. հոգոցիտալ: հոգ. գոռոզանալով:

Verdétto, փ. կանաչ գիսքանի նման. (ի նորի ինչ:)

Verdétto, ta, ած. Փոքր մի կոշ նաչ: պէս ապ. նեխելիսկոցող մի տոպրակ: պի ապ. հեղուկ:

Verdézza. կանաչագոյն, գաղագոյն: հեղհեղուկ: գաղագոյն ձեռան:

Verdiccio, ia. Verdígno, na. Verdógnolo, la. S. Verderógnolo.

Verdiséccо, ca. կիսամեռ, չոռոգոցիալ:

Verdúco. կանաչ նման ն. գոյնագոյնալ:

Verdúme, տր. Գաղագոյն ձեռան անկոց. գաղագոյնութիւն: հեղհեղուկ:

Verdúra. Գաղագոյնութիւն. կանաչեղէն: հեղհեղուկ: բնական: ընդհ. տոպրակ գոյն ձեռան: հեղուկ. հոգոց: գաղագոյնալ: ցորեկ:

Verecóndia. Ամօթխածութիւն, ամօթ: ամաչանք. խղճ. հիմաց:

Verecóndo, da. Ամօթխած, ամաչոտ, ազատկամաց: ամաչկոտ, խղճալի:

Vérga. գաւազան, ցուպ: լուպ: գաւազան իշխանական: ատաղ ձողոց, տրախան անգամք: verga di ferro. գաւազան երկաթի, ձողի երկաթոյ: d'argento, d'oro. ձողի արծաթոյ, ոսկւոյ: սիրտ: գաւազան, կամ չխուռ (գործիալ կերպասաց, կամ կտաւոց:) bátтere a verghe: S. Vergheggiáre.

Vérga d' óro, Vérga doráta. գաւազանագոյն ատակ ինչ տնկի օրա

Vergáre, ն. Շիկացնել, կամ գոռ ծել չխուռ (ի վէր կերպասաց:) լուսոյ լուսոյ ելնել: la carta, կամ carte. գրել, շատացնել, տապել, յօրինել: նամակ:

Vergáto, փ. կտաւ, կամ կերպասաց չխուռագոյն: գաւազանաձև: լուսագոյն:

Vergáto, ta, ած. Շիկացուած, գաւազանանման (կերպասի:) լուսագոյն: խայտաստիկ (կտաւի:)

Vergatúra. գաւազան: ցաւ: գաւազանանալ: գաւազանանման: ամանակ չկերպաս:

Vergheggiáre, ն. Հոգոցանել. գաւազանել գաւազանանալ: փղձկիլ:

Vergheggiáto, ta. Շիկացուած, գաւազանացուած (կերպասի: ևն ս.) լուսագոյն: գաւազանալ:

Verghétta. Փոքր գաւազան:

Verginále, ս. կաւասիկան: պիսկերէն:

Vérgine, ս. կոյս, կուսական: պիսկոպոս, գեղ ձեղ գեղ: vino — . գինի անմեկ: ólio — . իւղ անհատ. (ի մէկտալ ի ձիմասպղոյ ձի ձեռագրեցն:) metalli vérgini. անխառն հրահալելիք հանածոյք կի մետաղոյ: Vérgine. կոյս (հանճար անգամ ձիմի:) անխոցիկ պատճառ: Աստուած, սիրգ պոճ (ի կիր. ազգիկալ:) անհպատ, ձի հպատրաստալ իմիք:

Verginélla. Օրիորդ մեծատալ. կոյս, ազգիկոգեղ պիսկոպոսալ

Verginéllo, Verginétto. Իմա. նաև կոյս, պատանեկան:

Verginissimo, ma. կոյս ամենասպասաց:

Verginità. կատարեալ պիսկոպոս:

Vergógna. Ամօթ: ամ, հիմաց: պատանեկան, ամենածանի, համեստութիւն: խղճ: համեստութիւն, անպատշաճութիւն: բրնձոյգ: vergógna, կամ vergógno. ամօթոյգ ի. ամամկանք: հեղհեղ հերհերի: far — a. Svergognare. Ho vergogna. Ամօթ ձեռ. պատանեկանի: ամենայրմ:

Vergognáre, ն. S. Svergognare. — ársi, ի. Ամօթանալ: ամենանալ:

Vergognóso. Պատճառատաճ ամօթ ձեռնու. (ի նոյնս ինչ:)

Vergognosaménte. Ամօթով, խոյտաստ ամենապատ, պատճառատաճ: բրնձոյգ իսկ: պատճառանօք, ամենածանի, յայտնանօք: հիմաց իսկ:

Vergognosétto, ta. Փոքր մի ամօթխած:

Vergognóso, sa. Ամօթոյգ ամօթխած

Vergolaménto. Գիծ :

Vergoláre, ն. Կատնել երկու գծիւք (գրաւ. քիչ :)

Veridicaménte. Ճշմարտաբար :

Veridico, ca. Ճշմարտասէր, ճշմարտախօս : փոյթս ակնյայնի :

Verificábile, հ. Ճշմարտանալի, ապացոյ ունելի և ճշմարտալի :

Verificáre, ն. Ճշմարտանալ առաջ գնալը հաստատանալ, ճշդիւրանալ : ներկայիսին պիտան եմիւթ, թասիհ եմ փիլիսիսին : ցառջ առանալ, կամ առաջ գնալ պղծիլ :

Verificatóre, ար. – trice, իգ. թուղթասէր, կամ առաջ գնիչ գրոց :

Verificazióne. Ցառաջ գնումն, ճշմարտութիւն, ճշդութիւն, քննութիւն : թասիհ եմիւթ :

Verígola. Տ. Trivella.

Verína. Ցառաջագէտ :

Verisimigliánte, ա. Verisímile.

Verisimiglián̈za. Տ. Verisimilitúdine.

Verisímile, գ. ա. Ճշմարտանման, նման, հաւանական կամն կամ գործ : տե՛ս և. Verisimilitúdine.

Verisímile, ած, հ. Ճշմարտանալի, հաւանական, որ ցնկերցաբար ունի ճշմարտանալ, հաւանական նշան : փոյթաւոր պիտի ներ, հաւանալ :

Verisimilitúdine. Ճշմարտանալի նմանութիւն, հաւանականանալի, երևակայիլ ճշմարտանալ :

Verisimilménte. Ճշմարտանալի նմանութեամբ, հաւանականաբար :

Verissimaménte. Ամէն ճշմարտաբար, ճշմ. առաջիկս :

Veritá. Ճշմարտութիւն : ներկայիս : in fáti di, fáti per verità, հ. ճշմարտաբար, արդարև : ներկայիս :

Veritiére, հ. – éro, ra. Veritévole. Ճշմարտասիրաս, ճշմարտագործ : փոյթաւոր պիտի :

Vérme, ա. Vérmo. Որդն, ճանճ : գաւթ, պիտճիկ : far vermi. որդնանալ նշանացուցանել, որդնոտացնել : գաւթալ : Avere il verme. Հարճանիլ : տէր :

Verména, Vermenélla. Շիտ. Նգրատպագործ, տառ նաւագրի. գնաւաբարագործ : փոքրիկ :

Vermétto. Փոքրիկ որդն :

Vermicchiára. Որդնանիւղայ :

Vermicciuólo, Փոքր որդն, կամ տղայն :

Vermicciuolúzzo. Մանրիկ տղիկ որդն :

Vermicéllo. Փոքր որդն, որդն անարգ : ոտքիւք առանց անոն, գաւթ. ընդաւ : vermicelli. տղայ քիչ մնան, յառաջիկ գգանալոյ : ընկերոյն :

Vermicoláre, հ. Ծիւնանալ :

Vermicolóso, sa. Որդնալից, որդնահաւաք, որդնոտացոյց : գաւթալոտ :

Vermifórme, հ. Որդնաձև :

Vermifúgo, ga. Որդնահալած :

Vermigliáre, ն. Կարկիր յորգանն կարմիր :

Vermigliétto, ta. Փոքր մի կարմիր : գեղ. ընկ :

Vermigliézza. Կարմրութիւն : գեղ. ընկ :

Vermíglio. Կարմիր, կարմրաթոյր : գեղ. ա. ին ընկ : գեղ. ընկ :

Vermiglissimo, ma. Կարմրատիպ : կարմրագոյն :

Vermigliúzzo, za. Փոքր մի կարմիր :

Verminàca. Տ. Verbéna.

Verminára. Ցողն քիչ :

Vérmine, ար. Որդն, առգանն, ճանճ : գաւթ :

Verminétto, –núzzo. Փոքր որդն

Verminóso, sa. Որդնալից, որդնահոտ : գաւթալոտ :

Vermocáne, ա. Ճանճ քիչ գլխոյ :

Vernáccio. Ցաւտիկ ձմեռն :

Vernácolo, la. Բնիկ, կամ առաջ հայման (բառ. :)

Vernále, հ. Ձմերային : գեղ. հիւթալից : գարնանային :

Digitized by Google

Vernàre, v. Զմրիկել, առնգամանել կամ ձմեռանալ: Գիւղանալ: Կրկել զգեստս առատիկ. մերկել, փոխանակել, փոխանակել ի զգեստ: Լինել ի ձմերոյիկ: ամառանիլ կամ հասանիլ գարնան:

Vernáta. Տես Verno.

Verneréccio, cia. Ձմերոյին: ձկատեսիկ վրայ ձմերոցիկոյ: գիշեր հաւի՝ հասիկ: Ձ-

Vernicáre, Verniciáre, v. Ծանեալ. կամ ազատել վերնիսիս: բանալ զոսկի փոխիկ:

Vernicato, ta. Ծանեալ վերնիսիս: vernicato d'oro. ոսկեգոծ:

Vernice. Վերնիսիս: բանալ: ամպոյր: կամ փակիկ ինչ սեանկարակ ի փոշի՝ որով շինին զկօշիկս յոյն գոյն գունդ:

Verníno, na. Vernío, ía. Ձմերոցին, ձմեռնացին:

Vérno. Ձմեռն: գիշ: a. կամ di verno, հ. ձմերոցիկ: գիշերի:

Véro, ra. Ճշմարտասէր, Ճշմարիտ: ներկեցեալ, ներկեալ: in nel, di, կամ da vero, հ. Ճշմարտիւ, ազդագրին: ներկեալ: da vero. կամ՝ յանիկասանակս, առատ գիշ: չափս փիլիս, ներկեցիկս: per vero. Ճշմարտիւ: in vero in vero, հ. ի վախճանի, հատակ յետոյ: vero è, կամ è ben vero che. բայց, այլ առ կայն: լաւ: salvo il vero. Ըստ Ճշմարտիս խոյս, մերայ մնասանիս ասելոնելին անառակ:

Véro, ra, adv. Ճշմարիտ: ներկեալ, փոշրան: օրինաւոր, հաստատուն: առել:

Veróne, ար. Ի անդորի անդ. ի անդանել ի միոյլ կողմանէ յայլ:

Verricéllo. Ընտրեալ ինչ: պատճառիլ:

Vérro. Խոզ մնասակերասոզ: փոխարէն, երէկ: փոխադարձ:

Verrúca. Կաճիճ: պիղծ:

Verrucária. Խոտ ինչ գոյ հիւթ քաշելիկ գկոճիճս:

Versabilità. Դիւրադարձութիւն:

Versáccio. Ցոտ, անհեթեթ տաղաչափութեան պիղծ:

Versaménto. Հաղագրութիւն, հիմնադրութիւն:

Versáre, v. Հեղուլ, հոսեցուցանել. Թափել (յատիճանէ, ի գաւազանէ) պեղծել: ը Հեղանիլ, հոսիլ: պղծել: Հոսիլ: ծորիլ ընդ. Ընդ. ցամաքս: սրընթաց: v. Ընկճեցուցանել. յերկիր կործանել: փոխադրել: ապրանիլ, կամ գնանել (մեղ՝ ի վեր):

Versátile, հս. Դիւրադարձական: դիւրաշարժ: դիւրաթեք: Դիւրադարձութիւն:

Versatilità. Դիւրադարձութիւն, դիւրաթեքութիւն:

Versatissimo, ma. Կերպեցուած:

Versáto, ta. Հեղեալ, եւն. պիղծ: գիշերեալ: փոքած, հանուած, վերջած: վարժած:

Verseggiáre, Versificáre, ը Ցօրինել կամ ազատել տաղաչափս: պեղծիլ: Թաղիլ: պեղծել: Թ-

Verseggiatóre, Versificatóre, տ. — trice, ի. Տաղագործ: գործ:

Versétto, Versicciuólo. Հատուածատ տող: տաղ:

Versétto. Տաղ քաղեալ (սկզբ գրոց) հատուած: տող տաղաչափութեան, առեալ: պեղծ:

Versiéra. Շրջազգեստ: փարա փոխանակ:

Versificazióne. Տաղագործութիւն:

Versióne. Դարձ, ազդագրութիւն: ջերմանութիւն: պիղծ: Թարգմանութիւն: ներկութիւն:

Versipelle, հ. Ընդունակագոյն, նենգագործիչ, խորագէտ: փիլիսոփայ:

Vérso. Տող (առաւելագրին) պեղծ: տողագործութիւն, առեալ: տաղաչափութեան: նուագ, կամ երգ ըստ ձայնից, կշռակշռութեան: գնաց պեղծ: far versi. յօրինել՝ տաղել տաղաչափս: fare un verso. վերայն առնել: գործել վերայն: Verso. Տող (ս. գր.) գիծ: առեալ:

Vérso. Օրինակ, նշանակ, հնարագիտութիւն, ելս, գործ: ճարտարութիւն: lo farò per un altro verso. այսպիսից այլով ձեռնարկեցից, այլազգ: non c'è verso. չիք հնար: mutar — . փոխել

զրաձև. զրգիծաձև. զգեստաձև trosaria, fémin. pigliár il — . գտանել հնարաւոր fare una cosa pel — . գտել ճանապարհ յատուկ պատշաճ : pigliáre una cosa pel súo — . ի մասն per il verso, կամ pigliáre il verso d' una cosa, կամ in una cosa. վարել ընդ յոգնատ . վարել ինքեան զամ գիտել՝ առ. ի յոյնական յոյնեմ. գործ ճանապարհ ընդ կարգի, ընդ պատշաճի, ընդհանուր ընդ կարգի ի գործ ինչ : i miéi affari hanno preso buón verso . գործք իմ յաջողական են յոյժ : andare a' versi ad alcuno. հասանել զինեւս կամ զինեանէ՝ ի կամս ուրուք , հասանիմ ի կենաց ուրուք : non mi va a verso. չէ ինձ հասանելի: Verso. կողմն , կողմ , գիրք: ոչխ, եւթ-ըմ per tutti i versi , ամ. յամենայն տեղի , յամեն կողմանց: ակ եւթ-ըմ-գիտան : per un verso. միով ինչ ասամբ :

Vérso, նխ. Գնալ ի, ի, կողմն, կողմ : գոլորշոյ. se-n' andò verso Londra. գնաց գնաց ի Լընտրա : navigare verso Itália. նաւել յիտալիա կողմ : verso Dio. առ Աստ: verso il fine , յատենի : vérso dove ? ուր: ինդեղ գոլորշոյ : più grosso verso la radíce, che in altra parte. առաւել հաստագոյն առ արմատով քան յայլսն մասին: Ընդ դէմ, հակառակ: գոլորշի: ի նպատակ, առ: հանդիպառաքեալ, առ. (գործիքս կռանալոյ :) Ա՛երեկ, իրեկ , ընդ եւթ-ըմ-ը: verso la sera. ընդ երեկս : ապագայ եւթ-ըմ: io vo verso là. գնամ անդրադի Di verso, նխ. ի, յ (բազմաստանական) գին , գան : di verso tramontana. ի հիւսիսոյ, ի հիւսիսոյ կողմանէ: ընդառ եւթ-ըմ-գիտան : di verso ponente. յարեւմտեան կողմանէ : di verso. ի, յ (տարական.) կողմն, կողմ, գէպ ի : գոլորշոյ, եւթ-ըմ-գիտան di verso quella parte. յայնմ կողմանէ :

Versúto, ta. խորամանկ :

Vértebra. ողն , ողունք ողնեայ ոսկր : ծառուցք ետիւք :

Vertebrále, ս. ողնական :

Vertémte, ս. առ. Anno vertente. Աստղիկոյ տուն, տայն տուն ընդ Verticalità. Գագաթնաձեւ հաւասարութիւն

Verticále, ս. Գագաթնաձեւ հաւասարաց, գագաթնական, գագաթնաձեւ :

Verticalménte, ս. Գագաթնաձեւ հաւասարաց , առգագաթնաձեւ առ. ի գագաթոյ :

Vértice, ա. Գագաթն : գիրք: կէտ գագաթնական, կամ գագաթնաձեւ կէտ , գագաթն :

Vertigine. Պտոյտ գլխոյ : պտոյտ գլխոյ, պտոյտ , գլխոյ ; գիրք :

Vertiginóso, sa. Որ առնէ զպտոյտս գլխոյ, գլխապտոյտ : պտոյտ ենէ գլխոյ :

Verúno , na. Ա՛ռ ոք , ոչ մի : գիտակ , հիւր գիր : in verun modo. ոչնիւ իւիք , ոչնիւ օրինակաւ. առ ոչ ոք : իմն, իմն, ինչ : գիրեակ , գիր , գիր ինչ : senza fare a voi prò veruno. առանց առնելոյ ձեզ գոգուտ ինչ : non fa egli caldo veruno. ոչ առնէ նա ջերմութիւն ինչ :

Verzicánte, ս. Գոչապատճառ, ծուլակատիճի՝ առ. ոյգ. (հաւասար :)

Verzicáre, յ. Գոչապիլ, կանոն չանալ, եղծանիմ ի գործ : ընդ առ. ոյգ. ծուլակատիճի :

Verzíno. Փայտ ինչ ներկելոյ ի կարմիր, ներկին կարմիր՝ հանած յայլմէ փայտէ :

Verzótto. Կապանք ինչ :

Verzúra. Դալարիք: եղեխիտ: գոյն կանաչ : եղէխ :

Véscia. Ապտ ինչ սնկոյ : կեղ ծիք: մաղացածին ինչ չանձայն փոշոյ պատուական :

Vescíca. Փամփուշտ (մեկ կենդանւոյ.) առ. առ. հովփուշտ: բանկապանք: լաճ: vénder vesciche. բանկապել, հաւատացուցանել զոր առ ինչ : Փամփուշտ ձկանց : պապակ, կամ խողովակ գոյոյ : գոգոր ձուի: ազգական ձոյլ , կամ օդոյ: առ գոգոցձուդ :

Vescicatório . Խոցատեղիք :

Digitized by Google

Vescichétta. Փոքրիկ փամփուշտ:
Vescicoláre, v. փամփշտալ: փամփշտանալ:
Vescicóne, m. փամփուշտ մեծ:
Vesciosèso, sa. Պղպջապղպջիկ. փամփշտաձև:
Vescovádo, – áto. Եպիսկոպոսի: արքեպիսկոպոսի: եպիսկոպոսական: բնակատեղի եպիսկոպոսի: առանձն եպիսկոպոսի:
Vescovále, – víle, a. Եպիսկոպոսական: արքեպիսկոպոսական:
Véscovo. Եպիսկոպոս, արքեպիսկոպոս, պատրիարք: գլուխ:
Véspa. Պիծակ. հիմարապզրիկ, գող: կապան արշալոյս:
Vespájo. Բոյն, ուր բոզեր ապրին:
Vespajóso, sa. Ծակոտկեն պէս պէտ պզտիկ ապիծակոտ: ծակոտկէն (պտուղ:) փչէն փչէն:
Vespertílio, Vespistrélio. Տես Vispistrello.
Vespertíno, na. Երեկոյեան: ափնդրեան: crepúscolo – . լոյս երեկոյին:
Véspe, m. Մեծ պիծակ:
Véspro, Véspero. Երեկոյ: ափնդրեան ժամ: երեկոյեան ժամ: իրիկնադաղը:
Vessaménto, Vessazióne. Վիշտը տառապանք, խռովիլը, հոգածանքը: ինձինիզ, պռպռ:
Vessáre, v. Տառապեցնել, խռովել, հոգածացնել, նեղել, չանիքրտութենէն ինձինիզ, պռպռել":
Vessíca. Տես Vescica.
Vessicánte, m. Vessicatório. Տ. Vesicatório.
Vessíllo. Դրօշ: պայրաք:
Vésta, Véste. Հագուստ, ձոյլ, հանդերձ: կապա: մարդկին: ծածկոյթ: – da casa. առանձին պարկեշտ: կին կապաղ:
Vestáccia. Հանդերձ գծուծ, աղտեղի զգեստ:
Vestále, f. Վեստալեան (կոյսը:) ձին հնութեան կրօնքին:
Vestétta. Զգեստիկ. զգեստիկ. փոքր կամ կարճ հանդերձ:
Vestiário. Հանդերձատուն, ձի հանդերձանոց (մեծատանց:) ծածկոյթ հանդերձից (զգեստ ուսի ձգուած պատմոյճ:) Վարձատու մի ձի զգեստ առնուն ի պալատէ:
Vestíbolo, Vestíbulo. Գաւթիկ. վեստիպիւլ: սրահ: հատակ:
Vesticciúola. Տ. Vestetta.
Vestígia, io, ia. Vestígi, Vestígia, pl. Հետք, ձիք: ոտից: իշ յետոյ. ձիքը: նշան:
Vestiménto, Vestíre, m. Ընդգեստ, հանդերձ, ձոյլ: կապա:
Vestíre, v. Զգեցուցանել: ինձ. ի – ի, ի. Զգենուլ. արքայական զգեստներ. զգենլիք: ինչիք: l' uómo veste persona di giúdice. մեզի զգենու զգեստը:
Vestíto, p. Զգեաւ: կապած: ծածկած հանդերձից: կապած հագնիլ:
Vestíto, ta, adj. Զգեցեալ: ինչիք:
Vestitúccio. Զգեստիկ. զգեստ անպատշաճ:
Vestitúra. Զգեստաւորութիւն, հագուստի զգեցուլ: ինչիք: զգեստ: կապած:
Vestisióne. Զգեստաւորիլ, զգեստաւորութիւն:
Vestóne, m. Հանդերձ լայն և շքեղ, զգեստ վայելչագեղ:
Vesúvio. Վեսուվ (լեառն:)
Veteráno. Հինաւուրց, գաղանակաց: կոյր, կիսիծաթ:
Veterinária. Բժշկութիւն անասնոց, անասնաւորաց ժամի, գրաւորաց ժամի:
Veterinário, ia, adj. Բժշկութեան անասնոց, անասնաւորաց ժամի: մեծ բոյժ, անասնաւորաց:
Vetrája. Գործարան ապակեայց: ինչ ապրանքն:
Vetrájo. Ապակագործ, ապակագործ: ճամկի ինչին:

Digitized by Google

Vetrámi, ար. Ապակիներ, կամ ապակեայ նկարիք: ևն. ևնկար, պատճառագործ:

Vetrário, ia, adj. l'arte vetraria. Ապակագործուածի, ապակեայ ապակագործուածի: Հանճարեղ, ևն. ևնկարիչ:

Vetráta, Vetriáta, Vetriéra. S. Invetriáta.

Vetriáto, ta. S. Invetriáto.

Vétrice. Տունկ ինչ բանակաձև յատագոտս գետափուռս: սազ:

Vetriciájo. Տեղի, կամ գետափն ի Vétrice անկողք:

Vetrificáre, v. Ապակագործել, փոխադարձել յապակի: ևփևփ պնծպխրմի: ը Փոխիկ յապակի: Համ օլմի, ևիևի օլմի:

Vetrificazióne. Ապակագործուածի, փոխադարձումն յապակի:

Vetrína. Ապակադրան: սզբ:

Vetriuólo, Vetriólo. Ապրշաղ: պաճ: կապտագոյ ապակեղէն:

Vétro. Ապակի: Հան: բաժակ: գաւթիկ:

Vétta. Կաղապար (լերանց:) գաւգաւճին, ծագ, գիծակ (ծառոց:) պէչէ, սահ: փորը ուռ, ուռչիլ: փուչիկ: delle viti. խրոյք որթոյ: սանա ճիւնիչի:

Vettajuólo, là. Գաղաճիմաքարայ:

Vétte, ար. Լծակ: սզբմի:

Vetticiuóla. Կաղապր փորր: ընձիւղ և մորչ գիծակի (ծառոց:)

Vettína. Ընծոյ ինչ խնկեղէնի, աղխոյր: ևչաթի:

Vettóne, ար. Շաղախիչ, բոլքարիչ, ընձիւղ: Քիւպան:

Vettováglia. Պաշար, գործակ պղպաց, հանդիսաքար: պահրի:

Vettovagliáre, v. Պաշարագործել պաշարս: պահրի ևչպարի ևմմի:

Vettovagliáto, ta. Պաշարագործեալ, պաշարուած: պահրիան լօգ:

Vettovagliére. S. Vivandiére.

Vettúccia. Մարչ գիծակի, փայտի կիսկ ընձիւղ, ծիլ: Քիւնիչիմի:

Vettúra. Վարձու ի գրաստոց (ի հեծանել, ի բառնալ պնդանս.) հեծելագործ, կամ բառնակրաւ գրաստոց: փերպաղաս՝ արագ ևեսևիճաղ. ան ըստ արագագրաս ինչ ի բաղմաց: վարձք գրաստոց, կամ կառաց: պեիիբ ևերասը, արագ փերասը: carro da —. սայլ բառնից: ինչ արագաց: bèstia da —. գրաստ, բառնակիր գրաստ, ջորի: գոնէր, պեիիբ: dar a —. տալ ի վարձու զգրաստս կամ զկառս:

Vetturále, ա. Գրաստագործ, ջորեգործ: գաղբչի:

Vetturéggiáre, v. Բառնալ գրաստոս, տանիլ երկարատև բառնագ տրեամբ: պեիիբ ևնի՝ արագ ինչ ևեօրևիրմի:

Vetturíno. Որ տայ զգրաստս, կամ զկառս ի վարձու: գրաստագործ, ջորեգործ, կառավար: գաղբչի, արագորդ:

Vetústo, ta. Հին, վաղեմի, նախնի: ևոփ: ծեր:

Vezzeggiáre, v. Գգուել, փայփայել: փեսաղբչել, քծնել: օգնամ: — ársi, յն. Սիրել, կամ գգուել, կամ փայփայել ընդմէ:

Vezzeggiativo, va. Փեսաղբչական

Vézzo. Ծաղրաճոխ, դիւանանք, բերկրութիւն: վիճ: սովորութիւն, բարք: մոլու: հաճ: Vezzi, յն. Գգուանք, փայփայանք: օգնամ, օգնչիլ: եա՝ փեսաղբչանք, քծնուել (աղջկայց, կամ կանանց:) այգանք: հրապոյրք: ևրբիևեբուլմի, նաև, ևիևի: far vezzi. տես Vezzeggiáre. Cascar di vezzi. Կաթի իմն բնիկ ևիվ այգանաց: ա. ալէվլիկ:

Vézzo. Գայթ: մարգարտաստաղ, քառասնմանակ, մեհեանաց: փիղէ ևերփանէ:

Vezzosaménte. Շնորհագործաբար իմն, շնորհագարդ վայելչութեամբ, վայելչագործ, գեղեցիկ իմն: պէր հաճ, ևիևեէ: գգուանօք, փեսաղբչանօք, քաղցրութեամբ, սիրաշարժ: օգնչոյժօք, եաւէ եաւէ:

Vezzosétto, ta. Շնորհալի, շնորհ-

Digitized by Google

հաշուք, քաղաքին, չքնաղ: ելբին:

Vezzóso, sa. Շնորհալուրջ, նազկլի, քաղցր, ցանկասարսափ, քաղցրաձայն, սիրելի: փլուզը, լուծիչ: ալբօղ, բանկասիօղ, ծնկքծնքօղ: ալբօղ, բանկասիօղ, ծնկքծնքօղ: քօղնազուր: աստղախաղացուհի, ձանձրացուցիչ, անձկալի, նեղիչ: far del—. ալբել: առնել ալբացնու, գնալ ալբելու: նազանք: նազլանմամբ, նազ կիներ:

VI

VI, ի. Անգ, անդամագր: օրագրա, ծագա: անգր: օրագոյ: անգամ (անգամանալ) ծագան: vi torni. անգր գաղտնագիր: dórmitivi ձնոլիանցիր անգ. versóllivi suso. ծագիանաց անգ. ծոլ.

Vi, դեր: Ձեզ: սիպ: զձեզ: սիպ: se io v'amassi. եթէ ես սիրէի զձեզ: dirvi cosa. ասել ինչ ձեզ: Vi, (ի յորիէն է բայնին՝ երբ բանին առնէն գոյն ձայնաւորական:) di che voi vi guarderete. յորմէ զգուշանալիք գործ: voi non sapete ciò, che voi vi dite. չգիտէք զոր ասէքգ: voi ve ne potrere scéndere . . . e tornárvene a casa. ձր vi. կարողասալիք գործ իջանել. . . . և գառնալ ի տունն: vel farò chiáro. ձր ve lo. յայտնեցնից ձեզ զայն:

Via. Պողոտայ, փողոց: ոտգագ: Ճանապարհ, ուղի, անցք: ելք: dar via, dar la via. անցս շնորհել. տեղի տալ: ելալ ի՛: dar via. տալ շնորհել: վերմիկ: վաճառել. առատացուցանել. ինչ յիւրմիկ: առիկամ: fare una via. Ճանապարհ առնել, գնալ ի Ճանապարհ, գնալ (ընդ այս՝ ի այլ Ճանապարհ:) far la via d'alcun luógo. անցանել ուսանել: far via, կամ far la via. անս dar la Via. Far via. Լինել Ճանապարհ, կամ ի Ճանապարհ: andar per la mala via. կամ per la mala. կորնչել, կործանիլ, գնալ ի կորուստ: méttersi in via. յուղի անկանիլ: ելալ լեգամ: tener via. գնալ զՃանապարհ, ուսանել զգալիս՝ զընթացս: via di mezzo. միջին Ճանապարհ, միջի: via látta. ծիր կաթին, յաղագ: առան. ոլ. բառ, հաճելի ելալ: Via. ի զանազան, օրինակ, հնարք: ի ուղի: per via di véndita. ի ձեռն վաճառանան, վաճառանալոյ:

Via, կամ Fia, կամ Fiáta. Ա՛ գամ, նուագ: փիկա, փիլ: tútta vía. միշտ, յամի ժամն գայնս: tre via tre nove. երիցս երիկ՝ առնէ ինն:

Via, ի. Ցոյց, կարգ: լոկ, ինչ: via più dotto. գիտնագոյն:

Vía, ին" յորդորական, պղատական, և հրամայական: Հայ, հանգաս, ես, քաղցրալիրեցաց, փութիր: հայկէ, փիթիփ: ի քաղց գնան, ի քաղց առաջ: վեր ինէ, վեր եբէրս: Via via. Ա՛ տարբ առաջ, խակ և խակ: հարմարէ: եւս՝ աղագաւ այնպէս, միշտառահանան: ելօգ ևս պէօյլէ, ահ իրաւ:

Vía, su. Ա՛ հանգաս: փիլ, փիլ իմիր, հայ հանդիսա, հայգիր:

Vía, մանրի ծարմագոյ, կամ առաջ ծաղոյրիւ: ի քաղց: andar vía. ի քաղց գնալ, մեկնիլ: ինինէ: Va vía. Օ՛ն անգր, ես անգր ի քաղց հեռ. հեռ: փիլ, փիլ պղտիգ: dar vía. առնս ի վերայ: gittar vía. ի քաղց ընկենուլ: պղտիգնա: վաճառանալ ընդ անարգ. գնոյ, ցածրագնի: ինչ առաջ առնիմ: լքանիլ, ի քաղց հեռ գալ: կորուսանիլ ի գլուխ, վատնել: gettarsi vía. յանահամարիլ: portar vía. ի քաղց բանի բառնալ, ի քաղց առնիլ, ի քաղց յաղիշառ կիլ, գողանալ: պղտ առ ալիս, գողանս: առնիլ: ինօրինագիս: mandar vía. ի քաղց արձակիլ: գոյ ի՛, ելալ: fuggir vía. ի քաղց, կամ առաջնառագ փախչիլ: tor vía. ի քաղց բառնալ, ի քաղց առնիլ: գողալ, պղտիգ, ալիս, ինօրինագիս: venir vía. գալ, մեռանիլ առնիլ: cacciar vía. ի քաղց փախուցանել, վանել, մերժիլ: գօյնս:

Vía déntro. ի ներքսակողմն: molto vía dentro al diserto. ի ներքին անապատն:

Digitized by Google

Viaggétto. Հետևանաց ճանապարհ : փոքր ելք :

Viaggiánte, s. Viaggiatóre, m. Ճանապարհորդ : եղբայր : ճանապար, որ գնաց կեաց յաւուրս կենացս, կենդանի :

Viaggiáre, v. Ճանապարհորդել, գնալ, հետևանաց ուսանել : ելայս կենդանի :

Viággio. Ճանապարհորդութիւն, հետևանաց : ելոյթ-մուտք , ելք : porsi, méttersi in —. յառաջ անել ճանապարհ : ելայս լքեալ : far —. անել Viaggiáre. Dar a uno il buón —. Պատրաստել առնել հետևանաց քան յոմն andare a buon —. հետևանաց հարկել յաջողակ: préndere cattivo —. կորնչիլ: ի կարաս մեռանիլ:

Viále, ի. m. S. Vióttola. Ճանապարհ ծառազարդ :

Viále, adj. s. Ճանապարհի, հանգստական. հետևանաց :

Viandánte, m. Ճանապարհորդ, գնացող : եղբայր :

Viaréccio, ia. Ի գլխիկան, քան զնաւակ : altare viaréccio. առ գլխիկան, կամ շարժական սեղան :

Viático. Պաշար հետևանաց, ճամբայ , նապաստակ : ելս պահելիք : Վերջին ճամբայ (հոգեվարից)

Viatóre, m. S. Viaggiánte.

Viatório, ia. Ճանապարհորդական : անցաւոր :

Viatríce, f. Ի գլխոյ :

Vibránte, s. Թրթռուն (լարի)

Vibráre, v. Ճօճել (գինեզգիլն.) շաղացուցանել (զաւազանն) սուլսոյանալ : սպառնալիել (զհետապարտիս, գինեզգիլն.) ընկերուլ : սուլսոյ, սուլսոյ : ը Թրթռալ (լարից հետապարտացաց) օդանալ :

Vibratívo, va. Ընդհակոտնեայն, սպառնալիք :

Vibratóre, m. Ի Ճօճել, սպառնալիչ, ձգօղ :

Vibrazióne. Ընդհատումն, ձգումն : սուլիւն : Ճօճումն (առ-կախ ճայրիոց) սուլնիւն: Թրթռումն (լարի)

Vicária. Տեղապահութիւն :

Vicariáto. Փոխանորդութիւն. (յր պատշաճն փոխանորդին, և ընծի իշխանաւորին :) Վիճակ :

Vicário. Փոխանորդ, փոխանակ, ներկայ, սուտ-ասացող : Վիճակ, փոխանակ. (անուան իշխանին :)

Vice. S. Vece. Կարգ: Նկատի: è nostra vice. մեր է կարգն: Ընդառաջ, հանապազ : փոխ, փոխ: questa vice, կամ per questa vece. յայս անգամ, զայս հանապազ: Vice. ժամանակ, վերջին ժամին : պահ : per più lunga vice. ը երկայն: in vice, նոր ի անգլիական, փոխանակ, ը եղբարն :

Viceammiráglio. Փոխանակ ծովակալութեան :

Vicecancelliére, m. Փոխանակ գրագրապետութեան :

Vicecapitáno. Փոխանակ զորապետութեան :

Vicecáso. Փոխանակ հոլովի, որ ունի զանազան հոլովի :

Vicecónsolo. Փոխանակ բռնակալին, կամ հիւպատոսին : գծուծ Վիճակ :

Vicecuráto. Փոխանակ հոգաբարձութեան, երկրորդ հոգապատճառ

Vicedío. Փոխանորդ Աստ, կամ քաջ. պատ, Հանձնեալ հայրապետաւ

Vicegeréntе, s. Եղբայրափոխանակ, փոխանորդ, հանգամանալ : Վիճակ :

Vicegerénza. Եղբայրափոխանակութիւն, փոխանորդութիւն, անգամանալիք: Վիճակ :

Vicegovernatóre, m. Փոխանակ կառավարչութեան, փոխանորդ. քաղաքացուցչութեան :

Vicelegáto. Փեսայի հոգիպահութիւն:

Vicelegasióne. Փոխանորդութիւն հոգիպահութեան :

Vicemádre. Փոխանորդ. մեր մայրապետիկ : անուանի :

Vicénda. Փոխարկութիւն, փոխանակ, փոխադարձ, առաքեալ: հանգիստ : Փոխանակութիւն, կարգ :

Digitized by Google

նեղբեր. հարգելագործել, ընկերանալ ընդ : Stringere l'amicitia con alcuno, ընկերանալ ընդ ումեք : — compire la loro — . ընդ. գամել զիրենս : in nome, e vicenda del pópolo. յանունն և ՚ի գործոց ժողովրդեան : Գործել գործս առաւելագոյն, իշխանել : իշ. վճռակատարել ընդ. յիշատակեալն : փոխարինել : a, կամ per vicenda, ած. S. Vicendevolmente.

Vicendévole, ած. փոխանակ . փոխադարձ : տէր տէրունի օրեն :

Vicendevolézza. փոխադարձութիւն, փոխանակ յաջորդական , կարգ . փոխառնելագործ : Նեղբեր. փոխանակ :

Vicendevolménte, ած. փոխանակ, փոխադարձաբար . կարգաւ . զհնոս հրեղրայց : Նեղբեր իւրեր :

Vicennále, ած. գառասնամեայ, որ նորոգի յամէն քսան տարի : երկրորդ երեսուն :

Vicenóme, ա. Պերճանուն :

Vicepatriárca, ար. փոխանորդ պատրիարգին :

Vicepretóre, ա. փոխանակ պրետորին :

Vicerè, ա. փոխարքայ, երկրորդ տիրակալ, երդարքոս : Վերիր :

Viceréggónte, ար. փոխանակ խնամատարի տեղւոյ :

Vicerettóre, ար. փոխանակ վարչին, կամ առաջնորդին :

Vicesegretariáto. փոխանորդութիւն գրչին, կամ քարտուղարին :

Vicesegretário . փոխանակ գրչին, փոխանորդ քարտուղարին : երկրորդ գրագիր, կամ նամակագիր :

Vicinále, ած. Մերձաւոր, դրացի :

Vicinaménte. ՚ի մերոյ, մերձ : Եաֆեն :

Vicinánsa. Դրացութիւն : փոխադրութիւն : գրացիք , մերձաւորք : փոխադրական :

Vicináre, բ. Մերձ գրացի, տան մերձանալից , մերձաւոր : փոխադրաւ օրինաւ , պիտոյիւ օրինաւ :

Vicináta, տօ. S. Vicinanza.

Vicinità. Մերձաւորութիւն, հարևանութիւն : Եաֆենութիւն :

Vicino, ած. Մերձ, մօտ, հարևան Եաֆեն : — a' monti. առ լերամբք : Լերդ, երդիկ , գրանիտ : փափուկ : essendo vicino a sera. Ը երեկոյ ժամ sere vicino a fare una cosa. պատրաստական, կամ մերձ ՚ի գործել ինչ : a vicino, նե. մերձ , մօտ :

Vicín vicino, ած, և նե. Մերձ Ը մերձ , հարևանցի :

Vicissitúdine. փոխադարձ, փոխանակ, փոխառնական, փոխառնակատար : փնդրկի, փնդրկութիւն :

Vico. Կրպակատեղի, առեղծ փողոց : փոք ոչափ : ամն Sobborgo.

Vicolétto. Նեղ փողոցիկ փողոց : փոքրագնի ոչափ :

Vicolo. Կրպակատեղի, փողոց նեղ և առեղծուկ :

Vidénte, ա. Տեսանող, ճարտասան : Երեղանդեր :

Vidnità. Մերձ , հարկիկ :

Viè, ար. Ասանել դիակնիկ. Ցոյց, կարի , բաղում : չօգ : vie più, կամ Vieppiù. Ը քան զևս, կարի իսկ, յառաջ իսկ, եւս, կարի յոյժ : Ը բան , գոյնի : vie meno. Նուազագոյն , և եւս նուազ , առաւել եւս (արհաս) : Էի ար :

Vieneggiorménte , Ը քան զևս , առաւել եւս , եւս առաւել : Իիւ փիւքն , գոյնի :

Vietaménto. Արգել , խափանում : Եամաք :

Vietáre, ն. Արգելու (Հրամայեմ նուա.) խափանել , ոչ թոյլ տալ : Եասաք էնդէք : խորշիլ , խոյս տալ : ասքնեամ :

Vietatívo, va. Արգելական :

Vietatóre, ա. — trice, ի. Արգելիչ , որ արգելու Հրամայեալ : Եասաք էրէն :

Digitized by Google

Viéto, ta. Ձմեռնային (ձևիք:) ամբիծրաք: հին: խոտ:

Viétta. փոքր վոլոշ, նրբատիպ ոլոշ: փոքրաձի ոսփաք:

Vietúme, sv. Ձմեռնային ինչ, հնացնային ինչ:

Vievía, Vía via, ի. խոհ և. խոհ, առաջնորդիչ: ο ամիսի, պիրպին:

Vigéaimo. S. Ventéaimo.

Vigilánte, ի. Արթուն, հսկող առաջապահ. վիսուհսկող: օյանգի: ինօպին աւբէ, նոփոյնի:

Vigilanteménte. Արթնաբար, արթնաբէր, վիսուհսկ, զգնաստ, զգուշ: արթնաբար:

Vigilánza. Արթնաբէր, արթնաբէր, վիսուհ, ինքնատ: օյանգրէսբէ, ինօպ աբէսբէսբէ, ինկպայինաբ:

Vigiláre, ս. Հսկել, արթնիլ օյանգբէ ο'ւռ. փոյնի սանկրնոսփաքի ο'

Vígile, ի. S. Vigilante.

Vigília. Արթնաբէր, հսկուսին, արթնաբէ: օյանգրէսբէ: Հսկուսին, կին նախընթաց ազգ. կին նախընթաց օր: Նախատօնակ: սրինգ: Պահ ազանոնի զինուորաց, ազգ, ազգ պիշէրապահ: պեգձիլի, նէօպի:

Vigliaccaménte. Հիզդաբար:

Vigliaccheria. Հիզդաբէ, վատսուբէ: ինչոպեսլի:

Vigliácco, ca. Հիզդ, վատասիրտ, վատ: ինչոպեսլ, գօրգաք:

Vigliáre, ն. Հատկաբար առնել ի կայոց զգոնութեան, կին զգուշ:

Vigliatúra. Հատկաբար ստորնութիւն (ընդգդ:) հատկաբար արարուիք:

Vigliétto. S. Bigliétto.

Vigliuólo. Հատկ յորինայ, կին սպասուհի ընդոց զատուցիչք ի հիղձ կայոյն կիտ ու կատանան:

Vigna. Արգի: պաղ որթ (խաղողոյ:) առմ: far una —. տնկել զայգի: ՈՀ. (գործ նախնեաց:)

Vignájo, Vignajuólo. Արգեգործ, մշակ, այգեպան: պաղձը:

Vignájo. S. Vigneto.

Vigváre, ն. Տնկել այգիս պաղ պիգիէ:

Vignáto, ta, տ. Ցիք տնկեալ եւն. այգեկոր, այգեկծոյ: այգեկծոյ: եւ գ. S. Vigneto.

Vignásso, Vignéto. Արգեստան, այգի: պաղաբէ, պաղաբ:

Vignuóla. Փոքրիկ այգեստան, փոքր այգի: պաղաբէպաղ: հատծոյք, զբօսանիք, զգաստ:

Vignuólo. S^ro Viticcio.

Vigógna. Աբորոյս ջոլքաստանի ինչ տանիքնիկան:

Vigóre, տ. Զօրաւ, զօր, կորով, ուժգնաւ, ժրաւ, առաւելութիւն փոյնչի, փերման, գործնական: esser in —. զօրել, լինել զօրաւոր: riméttere in vigore una legge. վերկացուցանել հաստատուն զօրինութիւն: un' usanza. գործնականել զատաչինն առաջապահ: in vigore della legge. յօրինաց անտի, ըստ զրինացն:

Vigoreggiáre, ն. Զօրաւորել, զօրանալ, զօրանալ, գործնական: իւրքէ: ի'

Vigorosaménte. Զօրաւոր, ուժգին բառ, զօրաւորաբար գործնական իւրքէ: ինչոպեսլ

Vigorosità. Ոլժգնաւ, զօր, զօրաւոր, կորովաւոր: գործնական:

Vigoróso, sa. Ոլժգն, զօրաւոր, հզօր, զօր, բառնալ, ուժգնաւ, ժրաւ, առատ: գործնական: ինչոպեսլ, զրինաւ:

Vilé, ի. Անարգ, նուաստ, չընչին, ստորնասիրտ, յիմարին: ապրանք: էգնաւ: a prezzo —. զիւրաւգնին: ունչ: avere, tenere, riputare a —. անարգել, առ ոչինչ համարիլ: չէր ինչոպեսլ ինձ: divinir —. նուաստանալ: Վատասիրտ, ստոր չուտ: գօրգաք: uómo —. այր ստոր առհմ, անպատուն: ոճրագործ, ինչ էպրանաղ:

Vile, ի. S. Vilmente.

Vilipéndere, ս. Արհամարհել զգնել անպատուել: չէր ինչոպեսլ այդ ինձ:

Vilipéndio. Արհամարհանք, անպատուութիւն: հօրգաք, իպիկաք:

Vilipéso, sa. Արհամարհեալ, խոտանեալ: ապրանքնէր, հօրգանէր: ստորհամարհ, խոտան, անարգ:

Villa. Գիւղաստան, կալուած,

Digitized by Google

ագգապրանք, գիւղը, գաւառական իրաւունք (արտօնագիր:) լիազօրութիւն, իշխանութիւն: uom di — . շինական:

Villaggétto. փոքր գիւղ:

Villággio. Գիւղ, շէն: իշխ:

Villanáccio. Սուտ գիւղացիութիւն:

Villanaménte. Գեղջկօրէն, շինականագոյնս, տգիտութեամբ հոյլամբ կիպ: անվայելչապէս: պէս: անտաշապրանք, չարաչար: հիւծախիտիկ:

Villaneggiaménto. Կոպտութիւն

Villaneggiáre, ն. Կոպտանալ, շինականանալ: իշխել:

Villanélla. Գեղջկական շինական:

Villanéllo, Villanétto. Փոքրիկ շինական, մանուկ գեղջուկ: իշխ. նոր աւշագ:

Villanescaménte. Գեղջկօրէն:

Villanésco, ca. Գեղջկական, շինականի: հոյլամբ: անգործ, վայրի: alla villanesca. գեղջկօրէն, շինականագոյնս:

Villanía. Կոպտութիւն, շինականութիւն: իշխ, իխիկ: dir, far — . նախատանք: իշխել: քրտանք, տանջանք, անհանգստավատութիւն: երէկան օշխալ, հոյլամբ: գաղտնաբար, ագահաբար: երկոպիտութիւն:

Villáno, գ. Գիւղական, շինական, գեղջուկ: իշխ:

Villáno, na, ա. Բիծոտ, տապալ, տանդուխ, անհանգստավատ: հոյլամբ, հիւծախիտ: անգործ, վայրագ: գնդ:

Villanótto. Աղտոտ՝ գեղջկի՝ նորահաս գիւղական:

Villanzóne. Բիծոտ գիւղական:

Villaréccio, ia. Գեղջկական, շինական, ագարակային, տնեցաց տանեցական:

Villáta. Տ. Villággio.

Villeggiáre, ն. Կաց ի գիւղ, զբօսանոք ի գիւղս: իշխել:

Villeggiatúra. Գեղջկանալուն: Ժամանակ գիւղացնցուն, գիւղացնցութիւն: իշխ. գանձ, իշխէն վարձք:

Villerécio, ia. Villerésco, Villésco, ca. Գեղջկական, գիւղի, շինական: իշխ. հիւծախիտիկ: իշխէն հիւծախիտիկ:

Villétta, Villicciuóla, Villúccia. Փոքր գիւղ: իշխէնիկ: փոքր գաւառակ: իխէնիկ: լիազօրիկ:

Villicáto. Տեառնտէր (գիւղի:)

Víllico. Տեառն (գիւղից, և հրամանատար:) լիազօրիկ: իշխ:

Villóso, sa. Պատատ, թաւ, թաւամազ: իխէնի:

Vilménte. Աղտոտապատ, տգեղատեսակ: ապիրատի: նուկ: վատութիւն: վատասրտութիւն: գօրգծութիւն:

Vilta. Վատութիւն, վատասրտութիւն, հրկիւղատութիւն, անպատուաբանութիւն: գօրգծութիւն, իշխէնիկ: անպատուութիւն, նուաստութիւն, ցածութիւն, շրջատատութիւն: ապաքինութիւն: ցածուն գնով, գիւրագնութիւն: աշխատութիւն:

Vilúcchio. խառնիճ ապատատակ օդերնի, պօշտ: նիւնի:

Viluppétto. փիլմայ, ի՞ փոքր ապրանքայ, կի՞ փոքրիկ փաթեթ:

Vilúppo. Պատատած (ապրանքների, վերպիսի.) փոքրիկ խառնիճախուռ, հիմնիճան: գործերի իրարի: ապատատած, ապատատ: տարիք: գործ, գործարանութիւն: խառնիճուն:

Vímine, ա. Ոստ ուռենոյ կամ ուրիշ ծառոյ, ճիւ: ապ:

Vináccia. Կարմրագոյն խառնուդ, հինգնիկ: ձիւղ:

Vináccio. Ցորեկ գինի:

Vinacciuólo. Թծին խառնուդ: խաղող կարմիր գինեղէն:

Vinájo, Vinattiére, ա. Գինեվաճառ: գինեվաճառ:

Vinário, ia, ակ. Գինոյ: cella vinária. Գանձատան գինոյ: ջրոց տաղտապատ:

Vináto, ta. Կարմիր ոնց գինի, ի գոյն կարմիր գինոյ: ջրոցի:

Vincája. Տես Vincheto.

Vincénte, ն. Յաղթող:

Víncere, ն. Յաղթել: էնդհատ: անցանել, առաւելուլ: հնչել:

փոպատակել (գինեատուր:) տուկալ (չմեռ թողնել) փայտանման: il partito ատուա նալ ինչ քուսիլութ, կամ ուպատուա տուլիք քուսիպուսաց: liti, quiationi. յաղթել, ի գատաստանի, առանալ զգատն: փալչչ գատան: danari. յաղթել, կամ շահիլ ի խաղալ: la mano. առանալ զատա քին առնելիս. լինել նախատեմն ծաղ՝ վիճ հաղթչին: della mano. շահիլ կամ խելալ, կանխել, յատաղիլ: հա՛ գիտցաղանչիկ: ի՛սպ o'': lasciársi vincere. նկուն լինել: այլ o'': կամ առնի առալ: non si lasciar vincere. ոչ յաղթիլ, անչապիլ ունալ, ոչ ընկճիլ: ésser vinto da pietà. յաղթիլ ի գիջալ: Vincersi. ցաղթել անձին, զանձ զանձեն փնտիլ նչ պալի կամիլ:

Vincetóssico. խատ ինչ ծառ նատհաղած: բանգկիր փնտիս:

Vinchéto, Vincája. ՈՒսիք, ատ ևնիք: ոչոչխալիս:

Vínchio. ՈՒատ ուսկիս: ոչոչ ինչ պալ:

Vincíbile, ն. ցաղթելի:

Víncido, da. կտկուղ, կտկղել խոնատուցի (չագանակ, ևնու) ճամ ըսփ, ճամչանալ:

Vinciglio. S. Vínchio. խալ: պալ, սալ:

Víncita. ցաղթուին: ընկնի:

Vincitóre, ա. — trice, ի. ցաղթող, յաղթականս ընկնող, քաղիչ:

Vínco. Ա՛զգ ինչ ուսուց: սալ կալ: պալ:

Vincoláre, ն. Պատատորել գատ չառնի, գատատանականս ապացոյս նագրութիք: կապել:

Víncolo. կապ, կապանք: պալ:

Víndice, ն. վրէժխնդիր:

Vinéllo. Երկրորդ գինի: լան խոթօղ:

Vinettíno, Vinétto. Թևեթև և սխորժահամ գինի: հաճելի ըմպալ: օշարակ, կամ գինի (յօրինեսալ ի մեղրէ:) օշարակ (նաւան, քաղի, ևնի:) ընդեղէն:

Víno. Գինի: ըմպալ: vin puro. անխառնական: vino amábile. մեղմ գինի: vino cotto. եփեղ գինի, ընդեփեմն: փռնաճի՛ն: dare il, կամ del vino. հրամայել առալ գինւոյ, կամ տալ կառնել գինի ի քաժառէն: dare il —. Թևլոգիր լինել: uscir il vino del capo. Թաթխել զգինին:

Vinoléntо, ta. Գինեսէր, ատրչչող: պեսէր:

Vinolénza. Ա՛րբշռութիւն, ատրճչում:

Vinoméle, ն. Ա՛եղրագինի:

Vinóso, sa. Գինեվէրց, քաղցռութ լից (խաղող:) գինոյ: գինեհոտ, ատրճական:

Vínto, ta. Ցաղթեալ, ի ատրճուած մնասնական: եդիմելի: չատժուալ, հասեղգեալ: ակատացեալ: dar vinto. կամ dar la vinta. առնի առալ ուսկք, ատրճուած խոստովանելի: եվլսահ փնտիս: ve la do vinta. զգատրուած խոստովանիմ քեզ: darla vinta, կամ per vinta ad alcuno. Թաքանչիլ ը ուսկք, հաւանելի ուսկք: darle vinte. հաշտել զգիաս ուրուք, չողոմել, զիջանելի ուսկք: darsi կամ réndersi vinto. անձնատուր լինել ուսկք, ատրճուած խոստովանիլ:

Vinúcchio, Vinúcolo. Թոյլ, կամ անդօր գինի:

Vióla. Ծաղկի ինչ: ընկոյզ:

Vióla, կամ vióla mámmola. Մանուշակ: ինկնէ:

Vióla. Ջուրթակ: փնկնէ, փնճան: Vióla d' amore. Ա՛զգ ինչ ջուրթակի:

Violáceo, ea, ածի. Մանուշակագոյն: նոր:

Violaménto. Բռնաբատութիւն (կուսից:) առչականուն:

Violáre, ն. Բռնաբատել՝ առչականել զկոյս, պղծել, լլկել զկին: գէչ պօղմած: առչականել, լուծանել (զպատճկատուն:) պղծատել (զանուն:) պօղմած:

Violáto, ta. Առչականեալ:

Violáto, ta. Տ. Violetto. հանեցուցեալ կամ գունաւորեալ ի մանուշակագոյն, մանուշակաձեւացեալ:

Violatóre, m. – trice, f. բռնաբարիչ, ապականիչ, լուծիչ (օրինացոյ.) յանցաւոր:

Violazióne. Լուծումն, կամ ջրումն (օրինացոյ:) բռնաբարութիւն, պղծումն (կուսից՝ կանանց:)

Violentáre, v. բռնադատեմ, բռնաւ առնեմ. պրկեմ:

Violenteménte. բռնաբար, բռնի, ուժգին: պրկ ապա:

Violénto, ta. բռնաւոր, բռնադատ: պրկուռ: ուժգին, առաւել: վհատիչ: բռնաւն, կրքոտ (գիշ.) բռնադատեալ, բռնի ապականեալ, բռնի (ամուսնութիւն) պրկուած: բռնաւնական (մահ:) բռնակցօղ: նօր. գնչ: avere in se man violenta. զինքեանս երկնալ: վհատի վհատիչ էօդերևոյթ:

Violénza. բռնադատութիւն, բռնաւն: պրկ:

Violétta. փոքրիկ մանուշակ:

Violétto, ta. Ա՛մանուշակագոյն: ինկէտ երկնի, ծով:

Violinísta, m. ոմն հարուածանէ զ Violino. լուծակահար: վհմանիչ:

Violíno. Ա՛զգ ինչ Vióla ի, կամ լուծակի: վհմանի:

Violoncéllo. փոքրիկ Violone, կամ ազգ ինչ լուծակի:

Violóne, m. Ա՛ծ և բասեցաձայն Vióla. հոչի և Basso di vióla. իսկ փոքրն կոչի Violoncéllo.

Vióttola. Աղաւաղուղ, կամարաձև սպասուոյ, շուրջ: նայս էօլս, ինձ էօլս ձանապարհ անդոյ, կամ ի մէջ երկհարկեան արձոց, կամ ընդ մէջ գաւառատպղպ. արանց սպասաձեւուց: էօլ:

Vióttolo. Տ. Vióttola. ըստ նշանակեան: մանր, ձանապարհ: գաւառուղի, կամ թիւրամիջ շուխիլ:

Vípera, f. խիժ: կնիերէ: եղեամբ:

Viperájo. Պատրոյգ խիժից:

Viperáto, ta. խիժ, խիժային: vino viperato. գինի խիժից. (յն οινος ὑποφιδιος. մասն խիժից:)

Vipéreo, ea. Viperíno, na. խիժին, խիժ:

Viperétta, Viperíno, f. փոքրիկ խիժ, խիժախոքեան, հոգին խիժից: կնիերէ: եղեամ:

Vipistréllo. Տ. Vispistréllo.

Virágine. կին պատանեաբարոյ, սիրտ. ծրագրութիւն: նոյնք գործը:

Virginále. Տ. Verginále.

Vírgo, f. Տ. Vérgine.

Vírgola. Պատուակէտ: ցառ ևս –. գնել զատուակէտ:

Virgoláre. Դնել զատուակէտ:

Virgolétta. Ա՛տակէտ, կամ ատուակէտ C գաղտնակատ ատանեան երեսոյթակաւ. (է գիծ ինչ կիսակոր ոք ի սակս (՞):

Viridário. Պատուիճ: պահէն:

Viríle, m. Ա՛յրական, տղական, առն: երէցկէն տանուս: ազի, քաջ, քաջասիրտ, հզօր: գոռնէնէլի, խոչէնի: ազիական, մեծ (առաւ ամենառնուն:) età virile. տղոյն, տղուն, ազգ տղուն, տղական հասակ: վեհութիւն: membro –. առնի անդամք, տղուն: ánimo –. տղուն, խրախոյս քաջանի:

Virilità. Ա՛րուն, զօրուն, քաջանուն, կատարեալ: գոռնէնէ, նոյնպէս: Տ՛ես ի վերոյ և età Viríle.

Virilménte. Ա՛նուագ, տղիսաբար. քաջանա՛ր երկնի, նոյնպէս նիգին:

Virtù, f. Ա՛զգինուն: փառէնի: զուն, քաջանուն, ազնուութիւն, լաւութիւն: նոյնպէս: ոյժ, զօրութիւն, ազդուութիւն, յատկութիւն: գոռնէնի: dare –. տալ զկատարեալ, զիշխանութիւն: Virtù. Զօրութիւն (հրեշտակաց)

Virtuále, f. Զօրութենական:

Virtualità. Զօրութենականութիւն

Virtualménte. Զօրութե՛ր, զօրութենապար:

Virtuosaménte. Ա՛զգինապար, առազգինութե՛ր: արհեստապար:

Virtuosíssimo, ma. Ա՛զգի-

Virtuóso, sa. Առաքինի : փա-
ղելեկելի : ազնիւ, քաջ, ընտիր :
ճկոյ : հմուտ, դիտուն : վարժուած :
զօրեղ, ազդու. (խոտ, քար, գեղ.)
որ ունի զազգուտուն ինչ բնական :
Փոխնիերէն, հասկնալի : Ա. փա-
ռաւոր : Հինաւոր սպանիոլ, ևն
Virulénto, ta. Ժահրոտեալ, թո-
նաւորուած. ազիւ : իրինի, նկհիւն
Virulénza. Ժահրոտութիւն, թո-
նաւոր : իրին :
Visáccio. Պիղծ կիներ, ժա-
հազեմ երեսք : վիրկին սոտաթ :
Visággio. Պիղծ, երես : նկհիւ :
Víscera, էս. Viscere, յոփ. Փո-
րոտիք, ընդերք, ոտիք : փառն իւն,
պատրաստիք : սիրտ (երկրի :) սիրտ,
խորք, կամ գազանիք սրտի, կամ
մեռոց : senza viscere. անգութ :
գուրմ : amare con tutte le víscere.
սիրել սեռոտիս, խոնդակամիր : փե-
րանի փրկին սիրել :
Viscerále, ս. Փորոտական, ըն-
գերակից :
Víschio, Vísco. Ոստոր, կոստոր
էօփակ : Հաղիք, իմակարգ, սոսո-
րանք : վիսկոս. (է առանկ ոստո-
զատրեր :)
Vischióso, sa. S. Viscoso.
Viscidità. S. Viscosità.
Vísciola. Բաշ : վինկ, փինկ :
Visciolátо. Օշտրակ, կամ գինի
բաշի : փինկ նէրպենի :
Visciolína. Ա. ցց ինչ մանր բաշի
Vísciolo. Բաշենի : փինկաղաճը :
Viscontádo, Viscontéa, Vi-
sconteria. Դերթոկոմուհի :
Viscónte, տր. Դերթոկոմիս. (ա-
նուն իշխանութուտրի' փոքր քէոմն)
Viscontéssa. Կին գերթոկոմսի :
Viscoséttо, ta. Փոքր մի խմայնի
մածուցիկ :
Viscosità. Խմայնի, կամ ոսո-
զային հանգամանիք, կոսոսակա-
նուհ : նօրինութիւն :
Víscoso, sa. Խմայնի, ոսոզային,
մածուցիկ, կոսոսական, Ա. նօ-
րինեալ :
Visétto. Փոքրիկ գեմք :
Visíbile, ս. Տեսանելի, գինելի,
երեւելի, ակնհայտ : յայտնի : նօ-
րինելի, նկօրհնէի, էդեսալ :
Visibilità. Տեսանելի գոլն, ե-
րեւելութիւն :
Visibilménte. Երեւելապէս, ե-
րեւելագոտ, ակնհայտ, ակնյայտնա-
պէս, յայտնապէս : նդեսալ :
Visiéra. Պահպանակ երեսաց :
mandar giù la — . ի քաց մերկա-
նալ զամենի երեսաց :
Visionário, ia. Երազասեռ,
երազապաշտուհի :
Visióne. Տեսուի, տեսողութիւն,
տեսողական կարողութիւն : նօրին,
նկօրհ : տեսիլ, սնոտիքիւ, յայտ-
նուհի : փիս. in visióne. ի տես-
լեան : գինելք, տեսիլ, տեսանելք ինչ,
երեւոյթ : հայեցուածք, տես-
ուած : նկօրհ :
Visiráto. Ճապաղուտուած Վրիրնի
Visíre, ս. Փոխադրեալ օսմանեց-
ոց, նազապետ : Վրիրնի : gran —.
մեծ նազապետ : Վրիրնի պաշ :
Visíta, Visitaménto. Ա. ցց,
այցելութիւն : պիտրի :
Visitánte, ս. Ա. ցցելու : պիտ-
րէնի :
Visitáre, ն. Ա. ցց առնել, յայց
երթալ : պիտրէի է : գնալ, ի տես
երթիք կամ ի գինի : սէրէն Վարմ :
Visitatóre. Ա. ցցելու. Տ. Visita. Ա. ց-
ցելութիւն տալ երեսաց :
Visivaménte. S. Visualmente.
Vísivo, va. Տեսողական : Տես
և. Visíbile.
Víso. Երես, գեմք, տեսիլ : նա-
նկհիւ : տեսիլ գինուց, գծագրուած
երեսաց, հայեցուածք : պիմ : տես-
ուած, տեսուածիւ : նկօրհնէ : պատկառ-
լուգեցիկ գաուուած նկօրհնէ aver
viso di farе, կամ dir checchessía.
երեսեցուցանել առնել կամ տես-
ինչ : նկօրհնէրէ : իշխել առնել

Digitized by Google

բիլ : ha viso d' avolo detto. երևի անեծք ասացեալ ըլլայ : fare il viso brusco. խնդիմել, ընդ սակաւս հայիլ, հայիլ զդէմսդիմի կերպի պատճառս : fare il viso rosso. շատանալ զդէմս, չկնիմել, յամհիանալ : far, կամ mostrar buóna viso. երեսին բացիլ կամ, հայիլ զբարի սիրտը : զուարթ երեսաւ ընդունիլ զոք : խընդրոյ ընդունիլ յոյժ : far viso arcigno. կնճռիլն ծնօտներ, յերկիւղս ահագին ընդունիլ զդէմս յամհամիհաս ևերևիլ երեսի : far viso torto. ծռել երեսս յայլ կողմն անդին հայիլ, չհաճիլ : far viso lieto. յայտնել զդէմս ուրախութեամբ, երեսին զուարթութիւն : mostrare կամ far il viso. զդեմս ունել, ի գիմի հարկանել, քաղաքել ի վեր յորձանալով, ուշ կորոյս տալ : գարշ դէմս ցուցանել : ևս՝ առնել զդէմս զինուորս զինուորական խոչ ապստամբութեան : alzare il viso. բարձրացնել, բարձրացապատանոյ դնալ : conoscere in viso. ճանաչել զոք ի դիմաց : mutar viso. հասանիլ, կամ չքնիլ գունոյ երեսաց : պկնիլ անհամ : dar nel viso. զգիլ, յոյժ : gettar sul viso. տալս Rinfacciare. Andar sul viso. ցարձակիլ ի վերս ուրուք ապատնաւթիւք, ապատնաւել : star col viso basso. կամ գլխակոր, կորակոր գիմիք : star col viso duro. զդեմ ունել, ուշ առնել տերոյ : a կամ col viso innanzi, a viso scoperto, ի. ազատաբարբառիմ, ապերկիւղ, բացաբերանութեամբ, հասարակաց, ապիրատ բարբառիլ, իդիմիէ : a viso aperto. ևս՝ յայտնապես : ևս՝ երեսաւ : a viso a viso, ի. երեսս առ երեսս, առնի յանդիման, առ աչի, յանդիմանիմն, յայտնի : գարշ դէմս, երեսին գարշ, երեսներն, առ աչի : dir sul viso. առնել հասարակաց :

Visório, ած. Տիտանական :

Vispézza. Սիտութիւն, ապերախտ շարժուք : ևկևկիւն : կեղծաւորութիւն, ապերկիւղ : ղառնութիւն :

Vispistrello. Ազնիկն, չղջիկ հետ եղբայր, ևկեղ գաղան :

Vispo, pa. Սիտի, ապերախտաշարժ, շոյար, գեղասար : ևկևկիւն, փիրի :

Vissúto, ta. կեցեալ : եռանդեալ :

Vista. Տեսանելիք, աչք : երես : աներեսութիւն, հայեցուածք երօրէից առաջի, առնիկ, հայեցուածոյ : երևելիք, տեղի, ապատաքին նշան : երևելաver buóna —. լինել ապահի : երեսին փոխին ՛՛ : egli ha la vista curta. կարճատես է նա : երեսին պնդիլ, նիւ երևիլ : méttere in vista. ի տես ընծայիլ : far —. երևեցուցանել, առաջ զինան բնչ : ևս՝ երևիցնել, երևութացանիլ, ապատճառաբիլ : ևս տեսանել : երօրէից ի : ecco vista di svegliarsi. երևեցուցանիլ յանձին զարթնուլ ի քնոյ : far vista di non vedere. ի չտեսա, յանձնաձև ևօրէն լինել : երօրէնէն ևերծոյ : far viste, կամ fare gran vista. տեղ ևատուցոյց լինել, անապատծիլ : Far la vista. Ա՛ոյց առնել վճռատաց : bastar la —. իշխել, ունել իսրատխոյս մեծ : dar di vista. հայիլ, գիտել, պագնոյ : dare vista. տեսանել, ևս՝ ի տես ընծայիլ, իմացուցանել, տեսանել, երևեցուցանել, ձևանալ, երևութանիլ : dar vista, e copia. իմացուցանել և գաղափարել : dare una vista. տեսանել հարևանցի : dare a vista, կամ a ócchio. առաջ առանց չափելոյ : sémbrano pochi a vista. ան. փչին, կամ ըստ կշռելոյ սակաւն երևիմն առնեան : giudicar a —. դատել ըստ աչեա, ըստ տեսանելոյ, ըստ տեսանելեաց, վերի ի վերոյ : pagar a —. վճարել զգուսան ընդ տեսանելիս (զիսոհանաւանգամբողին.) իսկ և իսկ վճարել : ևկերթիւ ևկատ ևօգևկ : a vista del pópolo. առաջի ժողովրդեան : a vista di terra. մերձ ի ցամաքն ըստ զօրութեոյ ակամն, ըստ ընդոյն առ ցամաքաս : di vista. աչօք, տեսանելիք, ակնառաւեալ գործոյ : in vista, ի. ևմանեցիս առ և. Appa-

Digitized by Google

rentenénte. A fil di prima vista, ի. Ջառաջինեն, ի առաջանալ զառաջինեն. Ի առաջանալն, խակ և խակ ի առաջանալն: Իւր կորչուած: perder di —. կորուսանել զառջեւդ. haggir di —. առնգիտ զիմ լինել. յառջեւդ: Կորչիմի օվ: è impercettibile alla —. որ ոչ առնգիտի. ի առաջանալ: Կորչի կորնչիմի:

Visto, ta. Տեսեալ: Կորչիմի: ben visto. հաճոյ, ի առնելի (առջեւ) համարուած:

Vistosaménte. Գեղեցկիկ:

Vistosétto, ta. Բարեսիրուած, ջքեղ: չիմի:

Vistóso, sa. Երեսաւոր, վայելչասուք, ջքեղաշուք: Կորչիմի:

Visuále, ի. Տեսողական:

Visualménte. Տեսանի, աչօք: Կորչիմի: երևելապէս:

Vita. Կեանք, կենդանութիւն: կորչիմ, հասոյթ: aver — կեալ: ésser re in vita, menar քամ trar vita. trarre, far la vita. կեալ, անցուցանել վարել զկեանս: Կորչիմի օվ: donar la vita. Ընդ հեղ առնել զկեանսն, արձակել ի պատժոյ մահապարտութէ: Եւ գնել զկեանսն, գնել զանձն ի կրճատ: Եւ կեանս տալ, զոյացուցանել յոյժ, օգտել մեծապէս, ազատել: dare, prestar vita. քամ la vita. կեանս պարգեւել: torre la vita, tógliere, trar di vita. քանդել զոք ի կենաց, սպանանել: Կորչիմի: andarne la —. լինել յիմիք պատահումն մահապարտութէ, որ զկեանս զոք ի պատժոյ մահու: ne va la vita. զոյ անդ վտանգ մահապարտութէ: sotto pena della vita, քամ della morte. ի պատժոյ գլխատապարտութէ: passar di vita, all'altra vita, a miglior vita, uscir di vita, perder la —. վախել ի կենաց՝ յաւտարացս. մեռանիլ: Կորչիմի: Vita. Հոգի: Ճան: Vita mia. Կեանք իմ, լոյս աչաց իմոց: Կորչիմի, Ճիչիչի: per vita vostra. առ

di Grazia. պատճառ խնդրի: Vita. Ընթացք: Իւր կենաց: a vita, durante la vita. ի կենդանի ցանկ: Միշտ: dare, quasi cavare a vita. առ, քամ առնուլ կենդանի չափ, և բռնադատական ընթացս կենաց. միշտ ցանկ: Պատուհի վերատց. վարդ:

Vita. Բարդ. բազմ բարդ. գլխաց, վարդ: առիթ, հուց, նպատակ: far vita. կեալ: Կորչիմի: Ընդհանուր: far buóna, քամ mala vita. կեալ բարեպէս, անբարոյապէս վարուելով, կամ բարեպէս, սխալանքով կենդանի: far vita sopra. խրատակրօն վարուք ցանկնիլ. գնալ: di cattiva, քամ di mala —. չարաբարդ, խռովարարդ, խռովարարութեաց, զրգռիչ, մեղիչ: di buóna —. բարեբարդ, բարեկիրթ, բարեվարուց: di scellerata —. առ բարեկիրթս, հզկենաւոր: Vita. Ընդհանուր կենաց կամ անդամեան: esser uómo di gran vita. կեալ շքեղ, ազնուականի կերպիւ վարել: darsi vita e tempo. վայելել ի բարօրութիւն: Vita. Պէտք կենաց, պահանջմունք, պարկեշտ: Կորչիմի: far buóna vita, vita magna. կեալ առատապէս, բարեկեցիկ լինել, յօրինել: far mala vita, vita stretta, եմ. անկեաց կեանս վարել. կեալ աշուխատութեամբ, Ճշդաւորաբար: far vita regolata. վարել կեանս կանոնաւորս: guadagnar la vita. հայթայթել քրտամբք զաշուխն զպէտս: tener vita. կեալ: tener in vita. պահել կենդանի ի կեանս, պահպանել: tener gran vita. կեալ առատապէս, շքեղս: tener buóna —. կեալ բարեխրատ, առաքինութեամբ: tener cattiva —. կեալ չարաչար, անառակութեամբ:

Vita. Ընչեն, մնալութիւն, հասակ: Կորչիմի, կեանք, օր: stare altrúi ben la vita, andare, քամ stare in súlla vita. ուրիշաբերձ կալ վայել, ուրիշոյ պնաւ կալ վայել, ուրիշոյ մնալութեամբ: e standogli ben

Digitized by Google

la vita. և գալով վայելչապէսմնալ նովէ: non poter la vita. ոչ եւս զբաղել կալ յոտին՝ կանգնուն. ոչ եւս զբալ: non poter la vita d'alcuna cosa. ոչ եւս կարել հանգուցանել. andare, և venire alla vita. ի սնոյց յապրանքին վերս ուշանալ. անհանգիլ, կամ յապահովել ի վերս ուրուք ի տպրանքին:

Vitále, ի. կենդանական, կենդանական, ապահովական կենաց: կենսատուական, կենդանատուական: հոգեկան կրկին: կենսատու, կենդանական:

Vitalità. կեանք, կենդանութիւն:

Vitalízio, ած, և գ. Ի տապրանքն հասոյթ կենաց ի պահպանութիւն կենաց. կամ յոր չէ հնար վայելել զոյգ մեռոյն ուր ի ուրով կենդանութիւն: համառօտ է:

Vitalménte, ած. կենսաբար, կենդանական:

Vitáme, ա. Որթք, տեսակք կամ բազմութիւն որթոց:

Vitáre, ն. խորշիլ, խոյս տալ: առնուազմամբ:

Vite. Որթ: ասմ: ácqua vite, ácqua di vite. օգի, ջուր: բագր: Vite biánca. Որթ սպիտակ, կամ վայրի: Եւրոպ ասմոյ: Vite. Պատասխան: a vite, կամ a modo di vite. պատասխանական: a vite. ունի զորթ:

Vitélla, ի. Որթ, երինջ: փառ: — mongana. որթ գիշեցիկ: — camperéccia. որթ պրօտական կամ բնակեալ ի մէրկն:

Vitelléta, Vitellína. Որթ, և երինջ մեռոյ:

Vitellétto, Vitellíno. Որթ մեռոյ: փառնաճըփ:

Vitellíno, na, ած. Որթոյ: գիշերին (ոտն գիշերոյ ձուոյ:)

Vitéllo. Որթ (կենդանին:) փառ, պռոշտոր: որթ ծովային, կամ գետ: ջնի: ձկի:

Vitícchio. Տ. Vilúcchio.

Vitíccio. Խիղճ որթոյ, գինուոյ որթոյ: ասմ փխնիկ: խիղճ (այլոց անկոյց:) առնգին, կամ չուռուիլ որթոյ: ասմ փիպանը: առնգին, կամ բազմակ. (և բազմակաձև յինեալսն ինչ:) Vitícci. Խիղճք. (ծն զգուեք ինչ սխալնագիրսոյ:)

Viticélla. Փոքրիկ որթ: փնջնի ասմ:

Vítreo, ea. Ապակեգոյն, ապակի, ապակական: umor vítreo. հեւոյ ապակեգոյն (աչաց:)

Vitrificársi. Տ. Vetrificarsi.

Vitriolato. Ալրջրապատրաստ:

Vitriólico, ca. Ալրջրապրկան, ալրջրապատկան:

Vitriuólo, Vitrivuólo. Ալրջրապ: պռճ:

Víttima. Զինգի, զոհ, ապատրաստ: գոռպան: farsi —. Տ. Offerirsi.

Vítto, գ. Պարգեւ, ապաճառ, ապաճառանք, ապէտք, կերակուր: էնջնդ, ընկնդ: guadagnarsi il —. շահել զօրապահպան:

Vittória. Յաղթութ, յաղթեալ: ապրգեալ: պգուբ: ընկնդ: Vittoriosaménte. Յաղթութեք, յաղթականաբար:

Vittoriosíssimo, ma. Ամենայաղթ, բազմայաղթ, ամենայաղթ

Vittorióso, sa. Յաղթօղ, յաղթական: ընկնդ. փաթիկ: յաղթողական:

Vittríce, ի. Յաղթօղ:

Vittuáglia, Vittováglia, Vittuária. Տ. Vettováglia.

Vituperábile, ի. Պախարակելի:

Vituperáre, ն. Պախարակել, ապտասել, քամահրել, բամբասանք անարգանաւ առնել: այբելատ, ապընգդ:

Vituperativo, va. Պախարակիչ, ապտասական:

Vituperatóre, ա. -tríce, ի. Պախարակիչ, ապտասօղ:

Vituperazióne. Պախարակութիւն, ապտասանք: գնդ:

Vituperévole, ի. Տես Vituperábile, և Vituperoso.

Digitized by Google

Vitupéro, Vitupério. Խայտառակութիւն, նախատանքն, անարգանքն պատուաւ. գործ: այպ. բընկայուբի: գործ խայտառակութեան, գործ պախարակելի:

Vituperosaménte. Անարգապատար, խայտառակաբար, լի ծանակմամբ, վատաբանութեամբ: բընկայուբի ինի:

Vituperóso, sa. Պախարակելի, նախատանելոց, խայտառակ, անարգող, վատաբանուն: պիղծ: պատիժ: կիր, ընդատելի տգիր:

Viva, ինքն: կեցցե՛ս, կեցցե՛ք, եաչ: եւս՝ գ. I viva d' allegrézza. Ձայնք ցնծութեան:

Viváce, հ. կենդանի, առողջ. առոյգ: փրկի, ոգի, ճան: երկարատեւ, երկայնակեաց (տեսնել: պայծառ, փայլուն, luce. լոյս պայծառ, չորոտուն: álberi vivaci. կենդանի, կամ չոգեպատ ծառք: uómo. այր աշխոյժ, կայտառ, զուարթամիտ, արագամիտ: խոփ. նիկ, ջիրէտ, ընկին, լսնիկ, արիկ:

Vivacceménte. Կենդանագոյն, աշխոյժա, զուարթագոյնս: խորագոյնս (Ճանաչել յիմնաւոր:)

Vicacità. Կենդանութիւն, կայտառութիւն, աղդութիւն, զօրութիւն, եռանդն, աշխոյժք: ջինջնէին, փրիկին

Vivajétto. Փոքր ձկնարան:

Vivájo. Ձկնարան. (է լիճ որ մնայատ ի պահել ձկունս:) պատգ հանք:

Vivaménte. Ազդուագոյնս, ուժգին, առատաձայն: ինք, գիրը, ինքնին է: հզօրապէս, անվհեր, բառնալ քաջութիւն: ինչ ինպ:

Vivánda. Կերակուր, խոհ: ճաշ, եաս: vivande avanzate. Նշխարք կերակրոց:

Vivandétta. Տ. Manicaretto.

Vivandiére, ա. Կերակրավաճառ: ինքն: ասիրք, ալիք:

Vivénte, գ, ար. Կենդանի, մարդ: հայկան, ինան: i viventi. կենդանիք, կամ մարդիկ:

Vivénte, ած, հ. Կենդանի: ինչ: a կամ al vivente. ի կենդան, միջ. ին. ցմահ: կոչինակ, եալչնաճագ:

Vivere, ա. առնբաթար ի իր ածին. Ապրուստ առնուլ, ապրուստ, համբարձք, ակուռք, դարմանի կենդանց: գոհէ, ինքնէն: գնայ. քեզ եղանակ կեցոյ, ընթացք: հաց, ոսկի:

Vivere, ն. Կեալ, կենդանի գոլ, վարել զկենդան: եաչաճագ, ինքնին: կենդանիկիլ. անանիկիլ. առնել (կամ թղթի միայն) ենկէ+չլինել, կալ+օվա+di quésto vivi sicuro. մի՛ ինչ երկեար իր ըստ այս: bene. վայելել ի զուարճութիւն, ի գիւրութիւն, բարեկեցիկ լինել: եւս՝ կեալ բարիւք՝ առաքինութիւն: – dì per dì. կեալ օր ըստ օրէ, առօրեայ հասիւ: d' accatto. կեալ ողորմութիւն, մուրացութիւն: del suo. կեալ ի իւրմէ գոյիւք: di ratto. կեալ յաւիշտաւութիւն, գողութիւն: tra dúe. կալ յերկայս, գոլ ի վարանս:

Vivézza. Տ՛ս Vivacità.

Vívido, da. Տ. Vivace, Vigoroso

Vivificánte, հ. Տ. Vivifico.

Vivificáre, ն. Կենդանացուցանել, կենդանագործել, կենագործել: փրկիլ ինի:

Vivificativo, va. Կենդանարար, կենդանագործ:

Vivificatóre, ա. Կենդանացուցիչ, կենդանատու:

Vivificazióne, Vivificaménto. Կենդանացուցանիլն, կենդանագործութիւն, կենագործութիւն: փրկիլ ինի:

Vivífico, ca. Կենդանարար, կենատու: հայտ վերին:

Viviparo, ra. Կենդանածին:

Vívo, գ. Կենդանի, կամ զգայուն մասն: ésser punto nel, կամ sul –. խոցիլ ի զգայուն մասին: tagliár sino al –. հատանել մինչ ի զգայուն մասն: ésser punto, trafitto, colto, tocco nel, կամ sul –. խոցիլ, կամ հարկանիլ ի յոգի, սրտատուչ լինել: իրէն փակին ինի: sentire al – ցաւիլ յոյժ:

Digitized by Google

հապճ վիշտանալ. ֆիգ. տանջանք: penetrar al vivo. խոցել. կսկիծիլ: toccar, colpir nel, հատ sul —. հպանիլ. յապճ, զիմեցուցանել: խոցիլ. փայփայ: dar nel —. գտանել զիւր իրին: ընկեր պատմած: al vivo, հ. Ճշդութեամբ, Ճշդիւթեամբ (նկարել.) ստուգապատճէնաբար: ի ըմիջ dipingere al —. կենդանապատճել, Ճշդիւթեամբ նկարել: Fusto, մաղ vivo della colona. բունն սիւնի:

Vivo, va, adj. Viviss imo, ma. կենդանի, առողջ. փրթի, առոյգ: ùomini, che mai non fur vivi. որք անկեցանէք, անհամբառնք: da che son vivo. ինչ ինձ կենդանութեան իմում, ինձ ամենայն ժամ իմում, ինձ կոխիմիկ: Vivo vivo, adj. կենդանացեալ: փրթի փրթի vivo. առողջ. սիմակ, ապրուսկար, կամ զուարթամարմին, կայտառ, աշխոյժ, բուռն, զգայուն: փինճ, չէվէխ, պինդ, ճանր, խրճիթ: viva speme. յոյս կենդանի, անեղծական: vive travi. ծառք յոյզ հաստատին գիրուածք: vivo. մեծ, առատիկ (առվ:) viva necessità. յետին հարկ: viva bellezza. գեղեցկիկ կազմուած: di viva bellezza. գեղաշարժ: di viva voce կենդանի ձայնիւ: non c'è ánima viva. չիք ոք, չիք ոք բնաւ: carne viva. միս մերկ, կամ զգայուն: եւս՝ միս իմաստ և կապտուածոյն: argento vivo. սնդիկ: ճիվ: piétra, կամ selce viva. պատառաքար. քար կարծրատուտ: գայլ քար: calcina viva. կիր անշէջ: հմ՝ սիմէնտկիր, փրիչ fuóco, կամ carbone vivo. հուր վառեալ. կայծակն բորբոքեալ: vivo colore. մոյգ. կիր չորոտուն գոյն: գօյս. գարշափ ըրեխ: vivo fonte. կենդանի, անապատ, միշտահոս ազբիւր: vivo, e vero. յար և նման, համանմանեալ: far vivo. տ. Avvivare. Farsi vivo. ինձանիկ. քաջանալ. ապահի ցուցանել: per viva forza. բռնի: զոր ասաւ եւս՝ ակամայ: հմ՝ յարէբ: a viva forza. ակամայ: canto vivo. սրատապն անկիւնաւ (քարի)

Vivóla, Vivuóla. ընտանապատիկ և ծաղիկ ջիւղ: տես Vióla.

Vivuólo. Տառեկ ջիւղ: չիհոց:

Vivúto, ta. կեցեալ: կառուցեալ:

Viúzza, zo. Ընձեռակ վիճակ, ընդառաջողութ. Հանդուպակ նեղ պատ ասպատ:

Viziáre, n. Ապականել. առապատնեղ. ապուռ ապիրէլ պօրմած: առապատնեղ պիղծս:

Viziataménte. կնճռագոռ:

Visiatéllo, la, ի. գաղտապատ, adj. եւ գոյ. տես Furbetto.

Viziáto, ta. Ապատապ, ախտաստիկ, առապատնեալ. մոլի կամ, չարագործեալ (յանցանաց:) գաղտահատ, պօրմուճած: խորամանկ: փինդպատ: գիրեալ, խորամանկեալ: առապատնեալ (կին:)

Vízio. Ախտ. ախոյ: գաղտահաս, պիղծ հոտ: ինդուճ, ազատառաջ: կեղծիք: չէվէխ: խոչ, իրէն մոլեկան

Viziosaménte. Ախտաւորապէս, մոլեգնի:

Vizionsità. Ախտաւորութիւն, մոլեգնութիւն, մոլեկանութիւն: պիղծ հոտ:

Vizióso, sa. Ախտաւոր, մոլեգնեալ, ախտաստ: գաղտահաս. պիղծ հոտլուռ:

Vizzo, za. ֆիօշնեալ. (միամիօտ. բառ.) խանգիստ, կամ կոս. չէվէխ եամաչ: չորացեալ. գառնացեալ (ասիկք, առնկիք:) գաղտատ:

VOC

Vocabolário. բառատուն. բառատիպք: բառարան: չիհոց:

Vocabolarista, m. Vocabolistário. Յօրինող բառատուն, բառատիպ:

Vocabolísta, m. Ըստն է: տես և Vocabolário.

Vocábolo. բառ. անուն, ձայն: լսարկն:

Vocabolúccio. բառ կարճ:

Vocále, ի. Ձայնաւոր, կամ բառատ (ազօհք:) léttera —. ձայ-

Digitized by Google

նուագը (musica) ածելի :

Vocalizzáre, ն. Վարիլ ձայնի ձայնաւորաց, յառաջանալ ձայնաւորս պիտոյ, յառնելոյ ձայնաւորս ի բառս ջնջեալեան :

Vocalizsáto. Ած ձայնաւորաց :

Vocalménte. Ձայնիւ, բերանաւոր, բառդաւորապէս : ած. ածէ, ած. ածէր ըստ :

Vocáre, ն, Կոչել անուանել : ած. ածէր ըստ :

Vocatívo, ս. Կոչական անուն : նիպական :

Vocatióne. Կոչումն, կոչութիւն, կոչումն ածութեան, կոչումն աստ. վիճակ իրից (կամ կոչեալ պատկանիս :)

Vóce. Ձայն : ած, ածք : բառն : ած. ածէ : բան, աստուածած : ածօղ : բառ (ընտրեալ,) վիճակ : գործ : voce attiva, e passiva. ներգործական եւ կրաւորական բառ : náscere, córrere, spándersi, spárgersi, andar voce di checchessía. հասանիլ, լսուիլ ամի լսուիլ եւանիլ, ասելի, լսելի, պատմելի, լսուիլ ի պէսէսս : լաւ օյմ : corre voce. լսելի, պատմելի, լսուիլ եղեւ, եմ : aver —. հնչելի, ասելի, լսուիլ եղեւ : si ha voce. ասի, ասեն : aver —. ունել ձիշխանութեամբ բառնալոյ : aver buóna — . ունել ձայն քաղցր՝ զօրաւոր ի բառս : լինել բարձրաձայն : aver mala —. լինել չարաձայն, վատաձայն : aver buóna, ամի cattiva voce. լինել բարեհամբաւ, ամի վատահամբաւ : dar la voce. լինել ձայնաւոր, ամի նախանձայնել (յերգս, ի նուագս :) եւ արկանել զբառ : dar voce, կամ una voce a uno. կոչել զոք, անուանել : dar voce. առաջանալ, վատաբանութեան առնել : dar buóna, կամ mala voce a uno. գովել զոք, կամ ապտաբանել, հանել զանէնէ հասարակ չար : dare mala voce. ապտաբանել : dar voce definitiva. ասել վճռականութեամբ վճռելոյ : dar sulla voce. խափանել զիաս ուրուք, եւ ընդհատանել զոք, ընդհեռացնել : coprire altrúi la voce. խափանել ապաղաղակս զձայն, ամի զիաս ուրուք : far voce. խօսել, արտասանել : ած. ածէ : alzar la —. ձայն բարձրանալ, գոչել, ապաղաղակել : méttere in —. հանել հարկանել լուր հանել : ած. եւ Susurrare. Tener la voce. կանել, չասել ինչ բնաւ : a voce. բերանաւոր : creáre, eléggere, confermare a voce, ամի a viva voce. ընտրել, հաստատանել բերանաւոր ձայնի բառդաւորապէս, վիճակաւոր բառդաւորապէս : a voce comune. վիճակաւոր բառդաւորապէս, վիճակաւոր հասանելութեամբ : in voce, ի. կենդանի ձայնիւ, բերանաւոր : ad alta voce, agran voce, a tutta voce, con voce alta. ի ձայն բարձր, բարձր ձայնիւ, բարձրաբառնալ, վիճակաւոր : sotto voce. con voce bassa, ամի bassetta. ած. Sottovoce. A, ամի ad una voce . Ի միաձայն բարձրաձայն : ի մի բառնալ, միաբանիլ :

Vocerellína. Ձայն վիրակնոտ, գայլի :

Vociáccia. Ձայն անհնչելի, անառարկի :

Vociferáre, ն. Հանել հարկանել, լուր հանել : լաւ պրպտել : si vocifera. լսելի լինել, լուր հնչի, պատմի : փիլոսոփ :

Vociferazióne. Հռչակ, լուր, հասարակ : լաւ :

Vocína. Տե՛ս Voceréllina.

Vóga. Ընթացք նաւու, ամի նաւ ուժգին ընթանալ : ուժգնանալ, եռանդնալ, բարբառ : éssere in —. լինել ամի յաջանալ ի կիրառութեան, լինել ի հանճարի, շրջանել ըստ սովորութեան : ընկնէ : իմիաբան օյմ :

Vogánte, ն. Թիավար, թիաքարշ : փիւնէ : ընկնէ :

Vogáre, ն. Թիավարել, վարել ամի ձգել զլանի, ընթանալ ի թիով : փիւնէ : ընկնէ :

Vogatóre, ա. Թիավար, թիաքարշ : փիւնէ : ընկնէ :

Vogavánti, ա. Ա՛ռաջին թիաքարշ :

Digitized by Google

վնաս : հակակշիռ :

Vóglia. կամք, խղճ, փափաք, ցանկալութիւն : ինձին. նախապատ, հաճելի : aver —. կամիլ, ցանկալ : ի ինձին : անել 'ի մէջ, յօժարիլ : ընկերի օվսո : far venir — չարժանել 'ի փափաք : buóna —. առատամբութիւն : mala —. հիւանդագութիւն : morirsi di vóglia. անձկութենէ վճռել, փափաքել յոյժ : sputar la —. չիքնանել ցանկալի (վասն հիմարութեան 'ի տառապեալ) vóglia sfrenata. առատամբութիւն : vóglia di vomitare. ժխտութիւն արտաքս խոլիի պղպեղոտ : di vóglia, di buóna vóglia, գ. ի կամաց, կամովք ախորժ, անապիսի : ընդ ինձին : di mala vóglia ոչ ընդ contro vóglia. անկամայ կամիք, անկամայ : նուիրել, պրծուլ : di buonissima —. անապիսի բարձր, անհնարին յորդոր կամիք : a vóglia. ըստ հաճոյս, ըստ կամս : Vóglia. բնածին ցիր ու ցան ասակ ('ի մեղկութենէն մանկութեան) պիղծ

Vogliétta, Vogliolína. ժողովել համ անզօր փափաք :

Vogliosaménte. կամաւորապէս, արտաքս մեղքութիւն : ինձին իւր

Voglióso, sa. փափաքօղ, ցանկացօղ : արբշռեալ : կամակատար, անձին հետք : ինձին ութիւն :

Vogliúzza. S. Vogliétta.

Vói, յոգ''երբ. Պատուիր : ինչ ըստ ձեզ : ինչի ձեզ ինչ : dar di voi, կամ del voi. խոսիլ ըստ ասելոյ յերկրորդ դէմս :

Volaménto. ժողովումն, ժողովել

Volánte, ած. հ. ժողովող, ըստ ընթացութեան, ժողովական : ուղեւոր : երագահաս ժողովել : ինչ ուղեւոր : փոխոխամասիտ : ոչիր գործոց օրհնական : carta volante. ժողովի անկոպտ : ponte volante. նաւակամուրջ : Volánte, գ. ա. փնտրտասէր, դնտասկ փնտրտուրս :

Voláre, ն. ժողովել ուղեւոր : ընթանալ, կամ անդրանիկ արագ, սրընթանալ : in ária. վերանալ կամ առնոտ յօդս . (առ գլանաձայ :)

Voláre, ա. Voláta. ժողովել : գնաց ուղեւորութիւն : արագաժողով ընթացք : di volata. առանձին պիտանի 'ի նպատակ (արձակեալ պէտքերանէն :) հնդկան ամպոյրէ (ձիոյ :)

Volática. Ոգեհանք : ինկերէն :

Volátile, աժ, հ. ժողովական, ժողօղ : ուղեւոր : Ցնդական (ազգ :)

Volátile, գ. ժողովուն, ընդունական, ինձասար : գանգրած հնչական, գործ :

Volatilità. Ցնդականութիւն :

Volatilizzáre, ն. Ցնդել, ցնդացուցանել առնել ցնդական, ինձասարել 'ի ցնդականութիւն :

Volatilizzazióne. Ցնդեցուցիչ, ցնդեցուցանելն :

Voláto. ժողովել : գործ ուղեւոր

Voláto, ta. ժողովուցեալ :

Volatóre, ա. ժողօղ : ուղեւոր :

Volcáno. Հրաբուխ ոգեհանական, հրաբուղխ : գործերէն էանշեալ գործ :

Voleggiáre, ն. ժողովական, փոքրիկ ինձասարել : ա''. ժողովել

Volénte, հ. կամեցօղ : խոհեմ

Volenteróso. S. Volenteroso.

Volentiéri. կամաւ, կամաւորապէս, ինքնակամ, անապիսի : ըստ պէս իւրեան :

Volentierissimaménte, Volentieríssimo, գ. Մեծապէս ըստ, յօժարագոյնս :

Volenteróso. ա. Volonteroso.

Volére, ն. կամել : խոհեմիլ : հրամայել, պատուիրել : պատուիրատ : փափաքել : արբշռանալ : խրճիթ խոհեմիլ : volere alcuno. խրճիթ ոք՝ կոչել զոք առ 'ի խօսակ : volere. պահանջել, հարկ է. ոչինչ են, ոչնչութ է : լաւ՝ խիճիկ ծ : che non vógliono éssere tagliati. զորս չէ պատուհասանել : volle éssere. միայն մեռա եւս, առանձին մի եւս, մենակ մի եւս : Voler l'accusativo. խնդրել, կամ առնուլ պհայցական, եւն : volere, կամ voler dire. կարծել, գնել, լինել 'ի կարծիս : գանն է'' : voler dire. նշա-

Digitized by Google

նակեր: che vuol dir Gumedra ? պիտի նշանակէ կոնեմարա: che vuol dir cio? պիտի ըլլէ այս-պիտի ըլլէ ։ ասոր նպ, նպ փոր պոռ: véglio dire. յր, այս է, կուզէ ես ասել ես նէ: cio volle dire. յր, նշանակէ: volev bene. սիրել: սկսիլ: voler méglio. յորմէ սիրել: voler male. չսիրել, ատել: սկսիլ: voler piuttósto. ընտրել: volere il méglio del mondo, volere tutto il súo bene. սիրել զոր սիրելոց: կամիլ ուսանք զնոյ բարի: Véglia Dio, Dio volésse, volésse Iddio. Եղեսնէ Թէ, ո տայր: ըլլէ Թէ սխալ: Dio non véglia. զատ: ի ձեռն: զատ լինի, մի տրասցէ աստուած կեսոնկրմնիս: a volere che. ոչ պի, պիտ non ho ben capito, che vógliano dire queste parole. չհասկացայ զոնչ պիտի ըլլան խոսքերուդ բառերդ: volersi. ուզել, կամիլ, սկսիլ, օրկին կ, ուրմանն կ, ուզանչնայ կ, օրկին կ: ձայնդ ծ', նա գըլխի: նա ուրիշը են, ուրիշն, ուրիշ կ: vuolsi veder altro. ուզուրտ կ զնոյնս ասել և զայլ լինչ:

Volére, ա. կամք, խղճ: ինծիս կամքս: essi sono dello stesso volere. զնոյն կամիս: conforme al — ըստ մտաց, ըստ կամաց, ըստ կամեաց:

Volgáre, գ, ա. Աշխարհիկ լեզու, ուսանկան բարբառ: alla volgare, խոսելով: lingua. աշխարհիկ լեզու: նոսոմ լինան: uómo. այր ազգաց, առանց գրպտելոյ: oratore. ճարտասան Թարգմանող՝ հասարակական:

Volgarésimo. Հասարակաբար:

Volgarità. Հասարակաբառութիւն, սպորգութիւն, առհասարակութիւն:

Volgarizzaménto. Թարգմանութիւն ի ուսանկ բարբառ:

Volgarizzáre, ն. Թարգմանել յաշխարհիկ, ի ուսանկան բարբառ: ինչ ձևով էնիկ: ամեն բան ցասարել:

Volgarizzatóre, ա. Թարգմանիչ:

Volgarménte. Հասարակօրէն, հասարակաբար, հասարակ օրինօք, առհասարապէս, Հասարակ ազգաց: հայի առ բառիս: աշխարհօրէն, առհասկօրէն, աշխարհիկ լեզուաւ:

Volgáto, ta. Հասարակեալ, հասարակ, ծանօթ:

Vólgere, ն. և ը. Դարձուցանել (յայլ կողմն.) խոտորեցուցանել, շրջել: փնտրտիլ: հասնել, յորդորիլ, շրջել ղոր ի մեռոց հիմ ի խորհրդոց: ընդհանրապէս փնտրտիլ: vólgere, կիմ vólgersi alcuna cosa per lo petto, per l'ánimo. Ը սիրտ ածել, խորհիլ, որոշել: փնտրտիլ: vólgere tra se. նոյն է: vólgersi. Թարգմիլ, կիմ գառնալ (բարբառէ ի վեր ուրուք:) vólgere il pensiére. ուղղել, կամ գարձուցանել զխորհուրդս (առ իմն:) in contrário, in mal senso. մեկնել ի հակառակն, ի Թիւրս միտս: շրջել: խեղթնել տմտ: vólgere. հրամիլ, կիմ անցցանել (առ մաց:) Vólgere, կիմ vólgere il freno. կառավարել, վարել, ուղղել: Vólgersi, յ. փոխիլ, փոփոխիլ: պեղեկնիլ: vólgere. պատառել, պատառել: տարմտ: պատրաստել, հրատրել (զանիս.) Թաւալել: պեղեր: շարժել: օդանալ: փոխել, շրջել, փոփոխել: պեղեկնիլ: al verde, նէն. հարկանիլ, կիմ միտել ի կանաչ: եղեկնիլ տալմտ: che volge al nero. Թաւալ: կոծը: che volge al biánco. փոքր մի սպիտակ: պեղալմտ: vólgere. յօրինել զգեստ, ձգել զկտուր: le spálle. Թիկունս պատճառ ցանել, ի վախ առաջ գառնալ: գալմտ: vólgersi, կիմ esser volto ad uno. գառնալ յոք, հայիլ յոք: պետնիլ: առ միտել յոք, յօժարիլ յոք: վեր է: vólgersi. պատրաստ գալ (ի հարցաց:) vólgersi del vino. պատականիլ գինի ասլոյ: զարտաղ գալմտ:

Volgiménte. Դարձեալ, շրջմամբ: փեվէր: փոփոխաբար: փոխիվիճ:

Vólgo. Ոլոռիկ, առիւրեա, ժողովուրդ, խառնիճաղ: հասարակ, ազգայնական, աւելոփ ձիմաճ:

Vólo. Թռիչք: փոխ, ապրանք, առլուշ: արագութիւն արագութիւն: dare il — առլուշ կոչցնել ըզքո. առնել ըզքո ինքնասպի, առլուշիկի չսանձանձել ըզմ ըզքո: darsi a volo. Թռիչք արձակել Թռչիլ: levarsi a — վերանալ: գոչնել անխորհրդածաբար, կամ անխորհրդածութիւն: di primo volo. Ի սկիզբն անդ Թռչելոյն: di volo. Ի Թռիչս. կամ Թռչելով: առլուփ: di կամ col volo. Ի քրքիջել ակաո, խակ և խակ: հարպիճ: a volo. Թռուցիկ ըստ օդս, Ի Թռիչս: առլուփ:

Volontà. կամք: կնոյն, իրարկեր, խանդ: կամիկ, կամակցութիւն: խրճ. փութաքար: հավք: di volontà, di spontánea —. Ո. կամեցս, կամանալ: փոր սիրաք: իրարկեր իւր: di volontà, Ո. փութաքարաբար: հավք իւր: ոչ ultima volontà. կտակ, վերջին կամք: վախիճ:

Volontariaménte. կամեցաբար, կամաւ, ախտակիր: կնճիռ-ուիճ

Volontário, ia, տե. կամեցող, ինքնակամ, յօժար: կնճիռ-ուիճ:

Volontário, գ. ինքնակամ զինուոր: ուիճ: ըրդիճ:

Volontarióso, sa. Յանկարծոզ. փոփոխաբոզ:

Volonteróso, sa. Յօժար, յօժարասիրտ, զոհաբերական: իրարկերուիճ: փոփոխաբոզ: հավքուիճ:

Volontiéri. S. Volentiéri.

Volontiéro. S. Volontário.

Volpája. Ոխ աղուեսուհի: ինչպէս էաթաղը:

Volpáto, ta. Աղուեսական, աղուեսուհի: ածխացնել, կամ ժամանակաւոր (ցորեան):

Vólpe, f. Աղուէս: ինչպէս: խորամանկ: քերզանք: Հերյանեալ, փուն, կամ մազոտուն. (ախուր ծիր:) ժանգ ապտակաց, կամ գալարուն ցորեան:

Volpicciátto, ta. Աղուեսական, աղուեսուհի: խորամանկ:

Volpicciólla, Volpicína, Volpétta. Պզտիկ փոքր: ինչպէս:

Volpicíno. կոզիկն աղուեսուհ: ինչպէս:

Volpígno, gna. Volpíno, na. Աղուեսական, աղուեսային, աղուեսուհի: խորամանկ:

Volpóne, m. S. Volpicíno. Աղուեսն մեծ, կամ հնացեալ աղուեսը: խորամանկ: քերզանք:

Vólta. Դարձ, գարձուած, շրջելոյն, կամ ըստ ընթացք (ճամբի:) փօլտա, փեվէր: շրջապատեալ (յանկոյնէն) շրջելոյն քառանիկ նպատակին: dar-գարձուցանել: փեվփոխիլ: dar volta, կամ la volta. գարձ առնել, դառնալ, յետս գառնալ: փեվիճ: dar volta կամ di volta, tornar in volta. գառնալ վերադառնալ, յետս գարձուցանել զմիմեանս, փոխ չէր: ինչ փեվիճ: dare, կամ pigliáre una volta. առնել շրջան մի, շրջիլ փորը մի. շուրջ գալ մի անգամ: պիր փեվիճ ը: dare una volta. ա. Avvoltare. Dar la — խոնարհիլ (աչքուս:) կնճիռ: եւս՝ մեծ շիլ՝ նուազիլ (լուսնի:) ե-ուիճ: եւս՝ շրջելոյն առնալ, ադաղիլ (առաւոտուց զերկուսս:) փեվէր ը՛, փեվիճ, փօլտուիճ-եւս՝ առաւոտանիլ (գիշերոյ:) պօլտուիճ: տե՛ս և Rivoltare. եւս՝ կործանիլ, կամ կործանիլ, ամբարիլ, խոնարհիլ: եըփոիճ, փոշիրիճ, եըփըլիճ, փուռնիճ: եւս վեր՛ վայր առնել: ալի խոզ եըմիճ: dar la volta ad un vaso. շրջել՝ հերձուած զանօթին: փեվիրիճ: dar la volta al canto, dar la volta, dar di volta al cervello. յիմնալ, շիլ: եըպըրմաճ: andáre, girare in —. շուրջ գալ, շրջիլ, յածիլ, Թափառիլ, գերգերիլ (՛ի գլուխն:) կնճիռ, փօլտուիճ: éssere in —. գարձուցանել Թեկուզ կամ միմեանս: méttere in —. ՛ի փոխարկուած դարձուցանել: փօլըրմաճ: méttersi in

— ի վտանգաւոր դրութեան գտնուիլ: far volta, կամ la volta. գտնուիլ: փակուիլ: pigliár la volta. սխալանիլ, ապատանիլ գինուոյ, կամ այլ հեղուկ նիւթոց: Volta. Շրջան, կամ դարձուած երկաթիւր:

Vólta. Ձանապարհ, կողմն: երթ, ետքաք, օգնի: alla volta. գէպ ի. ի. ի կողմն. կողմ: փողոց: ետ՝ ի միտքն: ետ՝ առաջ, յետոյ: alla volta d'alcuno. գէպ ի յոք, առ. ոք: alla volta d'alcun luógo. ուրեք ի կողմն ուրեք: կողմ. (յայլ եւս յայլ) կողմն: փողոց: alla mía volta. իմ կողմն, առ իս, յիս:

Vólta. կարգ: դարձ, հերթ: venire, toccare la volta a uno. հասանիլ կարգին, հերկ ելանիլ ումանէ: հերթն ի վրայ: la volta tocca a voi. քո է կարգդ: pigliar la — առնուլ զկարգ, կամ զտեղի իւր: tóglier, toccar la volta. դրաւել յայլ կարգաւորեալ զկարգ ուրուք:

Vólta. Անգամ, հնուագ: երէք, քանի: alla volta. միանգամայն, ի նմին ժամի, առ իւրաքանչիւր հնուագ: alle volte, alcuna volta. երբեմն, երբեք: պատէ երէք: altre volte. յայլ անգամ, ի հնումն: ancor una volta. միանգամ եւս. միւսանգամ եւս: a, կամ per quésta —. այս անգամ, յայսմ հնուագի: assái volte. բազմ անգամ: a volta a volta, di volta in volta, volta per volta. Ը ժամս ժամս, ի ևէ, ևէր ևի: ևիւհ փս պէր: da una volta in su. più d'una volta. բազմ անգամ, ոչ միանգամայ, երկիցս և երկիցն, առեալ: ըստ քանքս, գան գան: una volta. միանգամ: եւ հատ յետոյ, առանձնգամ մի. յետոյ: dúe volte. երկիցս: tre volte, չորս. երիցս: una volta e dúe. միանգամ և երկիցս: più volte, le più volte, parécchie volte, più e più volte. բազմ անգամ, յոլովակի, յաճախագոյն նմա: il più delle volte. յաճախակի: la prima volta. զառաջինն, նախ: երիցս: la seconda volta. երկիցն անգամ, երկրորդ, ձիզ: qualche volta. երբեմն: poche volte, rade volte. սակաւ անգամ, սակաւուրեք, սակ սակաւն: un' altra volta. այլ անգամ: այլ քան քանքս: ogni volta che, tutte volte che. քանիցս, քանիցս անգամ և: ամէն ևէրէ ևի: tutta volta. բայց, սակայն: ամէն, ամենայն: tante volte. այնքանս, այնչափ, այնչափ անգամ: quánte volte. քանիցս: ամէն ևէրէ: una volta in tutto. միանգամ եւ ևիմ: una volta per uno. միաբերս, միաբերան ևի: հնուագի իւրաքանչիւր: a dúe per volta. երկուս երկուս:

Vólta. կամար (շինուածոց:) ևէրէ: a ևի in volta, a volte, fatta a volta. կամարապատել, կամարաձեւ նմանել: ևէրէլի: fare a volta. կամարապատել գործել: far la volta. յօրինել կամ ձգել կամարս: ևէրէ եօթ ևաք: Volta. Գիւտ ոմանց շահասիրաց գնեալ: գօղտնարար:

Voltáre, ն. ե. ը. Դարձուցանել, շրջել: փնտռտել: փոխել. փոխադրել ըստ աւելորդն ևովրտակ: գիտել առ ոք: io mi son volto a passare il tempo leggendo. սպրտաւելցայ ծանել զժամանակն յընթերցումն: i libri. թեղթ ածիւրն ի գիրս: Voltársi չ. փոխել ի մտաց: ի ևիւրանչիւր կողմանէ, ի ևիւրաքանչիւր կողմն: գառնալ: կնճռել: voltar le spalle, կամ voltare. դարձուցանել զերեսս, ի փախուստ գառնալ: գալմաք: l' ánimo. դարձուցանել զմիտս իւր, յատել: far voltar le spalle. փախուցանել, խորշեցուցանել: voltar la luna. նորացնել պահանջել մեղաց: Voltare. Ձանձրանալ շինչ ապաշնուց. (ը՝ փոխել զայսպիսին ի հաշուէ ուրուք ի հաշիւ այլոյ:) Ձգել զկամար ի յօրինել կամարաձեւ: անել և Volteggiáre. Voltarsi col capo in giù. կորացուցանել զգլուխն, գլխակոր:

Digitized by Google

Voltáta. Պտոյտ, շրջան:

Voltáto, ta. Դարձեալ, Թաւալեալ, եմ: կառնագործէն:

Volteggiaménto. Պտտագործ:

Volteggiáre, ւ. Շրջիլ այլոյ և անդր, յառնիլ այլոյ և անդր գործ, պտտիլ: փոխանակ: Տես և Tergiversare.

Volticciuóla. Փոքր կառնագ:

Vólto, ta. ած. Դարձեալ շրջիլ, եմ: փնտռուլ: Տ. Vólgere. մեղք (կորուիլ:) գոյ: vino volto. գինի առանձանեալ գոլացեալ ըմպել:

Vólto, գ. կառնագ (շինուածոց) փնտիր:

Vólto, գ. Դիմք, երես: խոզ, էնտիր: gittare al, եմ in —. յանդիման հարկանիլ, յանդիմանիլ: mostrare il — քաշել երես գառնալ դառնալ. զչեմ առնիլ: գարշ գոյացուցանել: avere, non aver volto da comparire, da mostrarsi. իշխանել, եմ ոչ իշխանել յանդիման լինել: al volto, ած. հշտեալով ի դիմացն, ըստ երեսաց ի դիմացն, հայեցեալ ի դէմն:

Voltolaménto. Գլորումն:

Voltoláre, ն. Թաւալել, դիպել, դլորիլ, հոլովիլ: ետ-ուր-ցած-ել: փնտռտուք: -ársi, յ. Թաւալիլ ի գետնի, հոլովիլ, գլորիլ: ետ-ուր-ցած: voltolando. տես Voltolone.

Voltolóne, -lóni, ած. Թաւալեալ, գլորեալ, Թաւալումն: ետ-ուր-ցած:

Voltúra. Աղտոտ, տապատոտ բան: Վէրք: շրջան պատուոց (ի մէջէ յայլ:) գործ, շրջան:

Volúbile, ած. Դիւրաշարժ, հոլովական, դիւրագործ, յողդողդ, դիւրաշրջիկ, փութիրական, փնտռտիկ, որ գործս փնտրեայ:

Volubilità. Թաւալականութիւն: դիւրագործութիւն: գոյ, փնտռիկ: փութիրութիւն: անհաստատութիւն: գարշուրելի:

Volubilménte. Ցաղդողուք:

Vólvere. Տես Vólgere.

Volúme, ա. Մատեան, գիրք, հատոր: փիթաղ, ձոյլ: մեծութիւն, քանակութիւն ծառայ (ը բնաբանից)

Volumétto. Փոքրիկ մատեան, գրկոյկ: փիթաղիկ:

Voluminóso, sa. Բազմատարած, մեծագանուակ: բազմահատոր, բազմատող, եմ առատ ատրիպրկուած (մեծ առանձ.) բազմահատորեայ:

Volúto, ta. կառնագեալ խճճեալ, փշ. խոխկիկ:

Volluttà. Հեշտասէր, բնութիւն, փառիկասէր, հառնիլք: ղէմն. սէգ: հեշտասիրութիւն, պղպանք, հեշտասիրութիւն:

Voluttuário, ia. Հեշտասէր, փառիկասէր: ղէմն կոխն:

Voluttuosaménte. Հեշտասիրաբար:

Voluttuóso, sa. Հեշտասէր, ըստ փառիկասիրաբար հեշտասիրեալ: հեշտասէր, փառիկասէր: ղէմն:

Vólvulo. Որդոց ատենց. (ախտ ինչ աղեաց. կոչի և Passióne ilíaca. ըստ պատիլ հանգ:

Vómere, ա. Vómero. խոփ: ատան փնտրի:

Vómica. Խոխոյիմ Թոքոց, խոչ խոյիմիկ ոտոտալու. կնդ Թարախանալից: ափ ձիոյէ էտրաս. լինալու գեղ որ ծագաս-ցնիչ: գառապատճան: Noce vómica. Ընկոյզ որ ծագաս-ցնիչ: փսխա պինդն:

Vomitaménto. Փսխումն:

Vomitáre, ն. Փսխել, ծագաս-ցնիլ: գառապալ: ատրուգալ հանել: ետ-ուր-փսխակոս-ցանել: գառապանիմ:

Vomitatório, գ. Փսխակոս-ցիչ, կամ որ ծագաս-ցնիչ գեղ: գառապատճան

Vomitívo, va. Vomitório. որ ծագաս-ցնիչ: գառապատճան:

Vómito. Փսխումն: գառամ, խոնիքիւսի: փսխած, փսխանք: գառատ:

Voráce, ած. Շատակեր, որկրաբոյս: լցի ենչինչի, չիւ պօգալ: ան-ձեռնածախ, ծախիչ (բոց:)

Voracità. Շատակերութիւն, որկո-

քուստոս : Եկեղեցական :

Vorággine, Voragine. Յորձանուտ : անդունդ : ջրհորդ, կամ ապտակող ջուրց : ներքոյ : խորք, անդունդ :

Vórtice, ս. Պտոյտք. (ը գնալ քամիոյ՝ և հեղձանիլ. լ պտոյտքեամբ զկնդրտանիլ :) Պտոյտք կամ ջրհորդք ջրոց : ներքոյ, անդունդ :

Vorticétto. Փոքրիկ պտոյտք :

Vorticóso, sa. Պտուտակից, լի պտուտախիք : ներքուստ :

Vosignoría, Vossignoría. կամ V. S. ը Vóstra Signoría. Տէրութիւն ձեր : հաղորդինիս :

Vóstro, գ. Ձեր, ինձք ձեր, իւք ձեր : ինձիներ : vostri, յոգ. ձեր ազգինք, ընտանիք ձեր, ազգականք ձեր : հաւատացեալք ձեր : ուղղափառք :

Vóstro, ra, ած. Ձեր, ձերոյն, ձերոյնն : ինձն :

Votabórse, գ. ա. Դառնարկիլ քաւակի, ը քաղցնդանի :

Votacésso. Մաքրիչ լուսանցս : ներքնին. լուսմնիչ :

Vottapózzo. Մաքրիչ ներքոյ : գոյացառնս :

Votánte, ն. Դառնարկիչ, վիճառնող :

Votáre, ն. Դառնարկիչ պօսիճոյ : յինկնոտիչ (՝ի գետս.) կործանող : ան-ճոյ, փուչ-ներմիկ : la sella. անկանիլ յերկրավարին : far votare sella ad uno. ընկճնոտիչ զոք յերկրավարին la terra, il paése, la stanza. անկանիլ առաջ յերկրիրէն, ՝ի գաւառէն, վանիկիչ ՝ի տեղւոյն, ՝ի քաղց ներմիկ : ներ-ի : votare. ս. խոտոր, ապուռ, ծռիլ կին-ի : ապականիլ զիւր քուռ, առաջ գլխիմանին : գործ ան-ճոյ :

Votézza. Դառնարկուիճ :

Votívo, va. Ուխտի, ուխտական, խոստացեալ ս. խոտիս :

Vóto, գ. Դառնարկուիճ, գառնարկ առնի : պօշ ներ : ան-ճոյնուիճ, աւերտգաւիճ : պօշ չեր :

Vóto. Ուխտ : ներ, ապուռ, ներիր : ներ — . ս. խոտոս գնիկը ուխտիչ : ներ ներիկ : voto. ապատիկը ս. խոտոսնուիճ, կամ ս. խոտ : vóto. քուռ (զոր ապականէ ոք յինքնէ ինչ :) գործ : հաստատուիճ, հաստուիճ : ըստ. գնդնիկ : ընտրուիճ : dare voto, il voto. քուռ ապականիլ. առաջ վիճակ : a piéni voti. ամենայն քաւիկք կամ հաստատ, ճշտգոյն ընտրուիճ : voto. քաղնիկք (ուխտաւոր :) Votí, յոգ. խոչիք, քաղցնդանիք ապ, գործ :

Vóto, ta, ած. Դառնարկ, ինձ խոստ ապատիչ : պօշ-գործ, անանձնուիճ : ամանակ : հնկնիկ : ապատատ, ներիկ : ներիկ : bestia vota. գործատ ապատուիճ : mani vote. ձեռք գառնարկիք, անձիկիք անմատուիճ : corpo voto. անգամին անմատուիճ : in, կամ a voto, ՝ի գործ. ՝ի նամիկ, ընտանի : պօշ. նաճիկ :

VUI

Vúi. ը պատ. Տ. Voi.

Vulcáno. Տ. Volcáno.

Vulgáre, ևն. Տ. Volgare.

Vulgáta, վ. ներկամիչ. (գործ ածոնկան. ածոնուիճն լատինացոց :

Vulgáto. Հռետկնուիճ, յայտնիկ :

Vulnerária. ը ներ օգտակար վիրաց :

Vulnerário, ia. Գործատար վիրաց : ներոյ : ներոյն :

Vulvária. ը ներ ժահահոտ : սերմ :

ZAC

Zácchera. Ցայտ տղմոյ ՝ի վր հանգիստիչ : լամաք : գժոտոտուիճ, թոշ, կնճռիճն : ներ, տղմիկ : այլ օգտ չէր : գոյդն ներ, տղմէ : Ալք, կամ կոտրկ ածնէ ՝ի վր գետնոյն ՝ի ներ տղոյ ը ներոյ : պօշ :

Zaccherélla, և. Zaccheruzza. Դոյդն ցոյտ տղմոյ ՝ի վր հանգիստիչ : փոքրիկ ժոպատէն :

Digitized by Google

Zaccheróso, sa. Տ. ջրային, ջրոտ:
Zaffaméuto. խցում: Ի. ջրում:
Zaffardáta. Շաղախում, աղ. տեղ. ԲՀ:
Zaffardóso, sa. Շաղախիչ, աղ. տեղական, աղտեղի: Խառնար:
Zaffáre, ն. խցում խցանոք, խցում: Ի. ջրում:
Zaffáta. Կաղախած, ցեխ, կիր ցեխացած հեղուկ. ԲՀոց: ջրում: գառն՝ կծոտական պղպէղ, և տեղական: ԽՀՀրի ոչօղ:
Zaflatúra. խցում: Ի. ջրում:
Zafferanáto, ta. Կրկնահատուն, ներկել կրկնագոյն, կրկնագոյն: գոգնոցաձ:
Zafferáno. Կրկնատ: գոգնոց:
Zaffética. Տ. Assafétida.
Zaffíro. Շափիւղայ, սապիրոս: ջնոտ կապոյտ, սուրբ կապոյտ:
Záffo. խոց, խցանք (անօթոց, սուզանոց:) Ի. ջրում: կապոյտ սուզանոց: հաւոս, հարպոնը:
Zaffóne, ս. Կրկնատ վայրկ: եղան գոգնոցը:
Zagáglia. Գիշերգեղ ջիղ:
Zainétto. Փոքրիկ մանեակ:
Záino, փ. Հովտական մանեակ յարիներէ ի գիշերատու ուխտաւորներ: լծած եզնեաց:
Záino, տե. Կրկնակի հասնակ տուռ, կիր հասնակ տեղը կոպիկը:
Zambécco. Տ. Stambecco.
Zamberlúcco. Վերարկու ջիղ:
Zambúco. Տ. Sambuco.
Zámpa. Թաթ գառան տեղական, ծռոտիլ. (և առաջահոգեկան ոտքն.) Ձիրանք: ճիւղ:
Zampáre, ն. Հարկանել ծռոտիլ, ձիրանք: ճիւղ:
Zampáta. Հարուած ծռոտիլ: ճիւղ:
Zampétta, to. փոքր ծռոտ:
Zampettáre, ը. Սկսանիլ շարժել զծռոտն՝ ի գոյանել. սկսանիլ քայլել. շարժիլ գառան՝ ի քայլ:
Zampillánte, հ. Ցայտուն:
Zampilláre, ը. Ցայտիլ ջուր, ցնդղղիլ: աղբատիլ, ճիւռիկել, ճիւռիկել:
Zampillétto. Դղրդի ցայտուն ջուր: ընկղմանակ ջիղ:
Zampillío. Ցայտուն ջուր:
Zampíllo. Ջուր ցայտիլ (յանձուկ խողովակաց.) ցայտ ջուր: Ճիւռիկ:
Zampíno. Փոքր ծռոտ, ձիրան, փոքր ծռոտիլ: փնչիկ ճիւռիկ:
Zampógna, Sampógna. Փող հովուական, արհնդ: գավալ, փնչիկ փնչիկերգիկն (հովուական) մշտփող:
Zampognáre, ն. Հարկանել զարհնդ: գավալ լալիկ:
Zampognatóre, ս. Արհնդահար:
Zampognétta. Փոքրիկ փող հովուական, փոքր արհնդ:
Zána. Ձուանձ. կողով հիւսանիլ ի ծուղս ասղնելոց գիտցուիչ: ոչխիկ: ոտրոտան: պէչիկ: Zane. Բազդատանձ գասուորիկ տեղիք չինուածոց՝ յորս գնեին պատկիկը կիր ապտակք:
Zanajuólo. Կողովարար, գիւղ. ղանիք:
Zanáta. Կողով մի լի, կողով լի:
Zánca. Արտանդ: պատճառ. ներկիք խնչահատիւն կոպ ծայր ձուլոյ, եւն:
Zánco, ca. Ցհիւանդոտ, տհիւանդ: ոլոկ:
Zánna, Sánna. Ճանիք (շան, խոզի, ճիղի:) փիղ:
Zannáre, ն. Ողորկիլ տասանանալ, յղիկել ճանիք: Ի. հիւրկիլ:
Zannáta. Ծաղրական գործ, կամ ասացուած. տեսակիք: հաւատացած ճանիք:
Zánni. Պերճասանդի գիւղական, մեծոնս, կիր խնդիկատակ ծաղրատեսական: հասկ. ոլոկ. գարաչիօղ:
Zannúto, ta. Ճանիք. տեղ ճանիկ, երկարաժամանակ տեղացած փիղ:
Zanzára, Zenzára. Ճիճիկ. մծեխ: պիղծ պիղծ: méttere una zanzára nella testa. հատած կամ խփել ատիճանիկ ի միտս ոտքաք:

Digitized by Google

Zanzarétta, Zenzarétta. Փոքր կամ մանր մժեղ:

Zanzariére, Zenzariére, ար. Ա-ւազպատ (մահճաց ի տապհպատ նուռ ի մէջ եղեալ) էջերիկ, ձիրանի:

Zanzaveráta. Հանդերձանք կեղտակոծ, կամ հասկնալիք: Ինչպէս:

Zappa. Բրիչ, բահ (լայնաբերան:) պէս. լափ:

Zappadóre. Տ. Zappatore.

Zappáre, ն. Բրիչ բահիւ՝ բրչատակել, բրիչ գործել: քանդել: էջգծել: գաւիր հատանել: in rena. սեղմանել յատագոս, պատճառն տարաձանել: հարկանել անհնարին զնուազապատիս:

Zappatóre, ա. Բրօզ, պեղիչ, երկրագործ: գաղջեր:

Zappétta, Zappettína. Փոքր բրիչ, փոքր բահ:

Zappettáre, ն. Բրիչ փոքր մի: պէր ու. լափանման:

Zapponáre, ն. Բրիչ միայնատատ: գաղմանման:

Zappóne, ար. Ա՛ղիր, մուրճ, միայնատատ. (բրիչ նման և երկայն:) գաղմ:

Zára. Ա՛զգ ինչ նապաստ, զոր խաղան երկաթ քուէնագ: վտանգ: ինչ հնչիւն:

Zaróso, sa. Վտանգատուր, բաղձալի:

Zátta. Ա՛զգ ինչ սեխ:

Zátta, Záttera. Լաստ: սալ:

Zavardársi. Տ. Inzavardarsi.

Zavórra. Ի՛սախիճ: սաճքա: սպազդատուք: գոմաղ, գոմշաղ:

Zavorránte, ար. Խճագիր, խճաքար:

Zavorráre, ն. Դնել վիմիճ՝ ի նաւի: սաճքա գօմաղ:

Zázzera. Վարսք (յր գլխոյ ասեն երկայն ուսագիք չափ:) ոսկան սալ, գեսիւլ:

Zazzerétta, Zazzerína. Փոքր կամ կարճ վարսք:

Zazzerino. Կոյր է: վարսատուր, երկայնագլխ (այր:) ոսկան սալը:

Zazzeróne, ա. Երկայն վարսք: ոսկան սալ: երկայնագլխ (այր:) ոսկան սալուք: որ գլխոյ երկայն հին սովորութեամբ, կամ տարատուց:

Zazzerúto, ta. Վարսատուր, գեսիւլատուր, երկայնագլխ, գեղեցկավարս: ոսկան սալուք. Ինչպէս սալուք:

ZEB

Zébro, ra, ա. Ծոցքատասեան բնիչ նման չորոց:

Zécca. Փողերանոց: պարսկական: nuóvo di zecca, uscito allora di zecca. նորահատ (գրամն:) նորաբնիւ: zécca. չանահատեան: ինեանց:

Zecchiére, ա. – éro. Փողերահատ, կամ ոսկերական փողերանոցին պարագլխատ կինի:

Zecchíno. Յակի գահեկանաւ: սալ ինչ ոսկեղէն վերնահագուստ: ծալքը:

Zedoária. Տ. Zettovário.

Zéfiro, Zéfiro. Հեղիւսնտ, հողմ քաղցրասիրտ: պարի նման:

Zegríno. Տես Zigrino.

Zelamína. Տ. Giallamina.

Zelánte, հ. Նախանձատուր, նախանձախնդիր: գայրեխի:

Zelanteménte, Նախանձատուրապէս, նախանձախնդրութեամբ, եռանդագին: գայրեխ ինչ:

Zeláre, ե. Նախանձիլ, նախանձ բերել, վառիլ՝ փայլիլ՝ նախանձ: գայրեխ ելնել:

Zeláto, ta. Zelatóre, ա. – trice, ի. Տ. Zelante.

Zélo. Նախանձ (բարւոյ:) նախանձատուրիւն, փայլիլ, եռանդն: գայրեխ

Zelosaménte. Տ. Zelantemente.

Zelóso, sa. Տ. Zelante.

Zendádo. Սեղտաս, շար: պիղծ ինձանիւ:

Zénit, ա. Կէտ գագաթեայն, գագաթակէտ, գլխակէտ:

Zenzára. Տ. Zanzara, եմն:

Zénzero. Տ. Géngiovo.

Zéppa. Սեպ, երիւք: ինչ: métter zeppe. սեղմանել գոգումն, գան-

Digitized by Google

ապրիլ, է մեկնաւոր ապրիլին։ essere una mala — . լինել բանաստեղծ, քաղ գայթակղութեան։

Zeppaménto. Լցուածք, զետումն։ փոցոցում։

Zeppáre, v. Լեցնել, լեցուլ թափառելն, զետուլ։ փակ փոլս եր-ձել, փոլսուցանել։

Zeppáto, ta. Լցեալ, լի, թափառեալ, զետուած։ փակ փոլս, փոլս։

Zeppatúra. Լցուածք, լցուցանելիս։ փոլսուցուածք։

Zéppo, pa. Յափշտակութեան, սպառողական, ծայրայելի։ փակ փոլս։ piéno zeppo. լի, ծայրայելի։

Zerbineria. Մարգարտակապութիւն (ի պղնձեայս) ։ ֆինեպտիլիք։

Zerbíno, m. Մարգարտակապ, մանրագործ, արձեստակեր, իրգասէր, առագաստածու։ ֆինեպտիլ, զարդ, ա. չէք։ far il serbíno, star sul — . լինել մանրագործ, արձեստակեր։

Zéro. Ջոյր։ սկիզբ։ ոչինչ, գոյութիւն։ ձիպէն։ avere nel zero. յոչինչ համարիլ, արհամարհել։

Zetético. Խոհողական։

Zettovário. Բժշկական արմատ ինչ հնդկաց։ գաղտնագիր։

Zeúgma. Ծանկցուած։ (ձև ինչ քերականի, և հռետորաց։)

Zézzolo. S. Capézzolo.

ZIA

Zía. Հօրաքոյր։ հաւլ։ մօրաքոյր։ ինչպէս։ zía di mío padre. հօրաքոյր հօր իմոյ, կամ քոյր հաւլ իմոյ։ zía di mía madre. մօրաքոյր մօր իմոյ, կամ քոյր հաւլ իմոյ։

Zibaldóne, m. խառնեստրդ։

Zibellíno, s. Սամոյր (կենդանի, և մորթի նմա։) սամոյրական։ սամոյր, սիպիր։

Zibellíno, na, adj. Սամոյրի, սամոյրական, իսամոյրի չափ։ սամոյրագոյն։

Zibétto. Գազան ինչ կատուանման մանր փաղ։ մեկ չի այլոց կենդանեաց։ փաղ։

Zibíbbo. Խաղող ինչ ապիոն, կարմիր և կարծր։ բաւական։

Zigrino, Zegrino, Sagrino. Խոշորատաշտ մորթի (գոմաղոց, ձկանց) առագի։ Zigrino. կերպ այսոց ինչ գործեալ նմանն առագիւն

Zigzag, m. Ճիպոտ ծռմռիք ապուրդ ապուրդ ձևանապարհաց։ orbiculáre in zigzag. բաղդատեմ. Թիպոտ ծռիք։

Zilobólmo. փայտ բաղաստանի

Zimárra. Ջուբա։ կամ ապակ նեղի ինչ երկայն։

Zimbellare, v. Ձգտապիրել կամ կոչել զիմռաձևս Ձգտապիրասիս։

Zimbellatúra. կոչ ծռաչեաց հգտապիրասիս։

Zimbéllo. Ձգտապիրասիկ. (է ծռաչուած ծանապարհիչ այլոց ծռաչեաց ի վաղում։) ապէրդան, խօսիլա։ հինապտոյիք։ tenere il zimbello, կամ servir per — . լինել յատուկ, յատուկ ձգտապիրիկ, խաղապիրիկ։

Zimosimetro. խմելաչափ։

Zíngano; Zíngaro, m. Գնչուս, գնչուհի։ m. pro. ։ լինկանք։

Zingarello. Գնչուս մանուկ։

Zingaresca. երգ գնչասաց, ելոյթ լեզուաձևի գնչասաց։ լինկանք խոսրխոսիս։

Zingaresco, ca, adj. Գնչասաց։

Zíngo. Ի կիսաձևատաղ ինչ։ բան հին թխելիս, տապկի խնկելս։

Zíuma. Ցանկութ։ կերպիմ ապծոց, կամ ընդհանրական։

Zinnále, m. Լանջանոց, կամ վերջին առեղծած կանանց։ m. կերծիտաղ։

Zinnáre. S. Poppare.

Zinzibo. Ի ոձաստղական գնչաձիլ։

Zinzinára, Zinzinnáre, v. Ըստ ապիւ չիւն առ չիւն, առ ապիւս առ կատ, ուսանել առ ուսանել։ ապրանք։

Zinzíno. Ճիպոտաձեւ bere a zinzini. S. Zinzinnare.

Zío. Հօրեղբայր։ մօրաձիս։ քեռի։ պաղ։ zio di mío padre. հօրեղբայր հօր իմոյ, հորեղբայր հաւլ իմոյ

Zipoláre, ն. խմոտ զառանցանք, ապիկանք, գիժից առածանք : Փլչոտ խօսուածք :

Zípolo. խիչ առածանի : Խօսք :

Zírbo. Թռուցանիլ առաջագ :

Zirlaménto. Ա՛նիլիւն :

Zirláre, ն. Ա՛նիլիլ (առաջին Թռչնոցն :)

Zirlétto. Ա՛նիլիւն անիլիւն (առաջին Թռչնոցն :)

Zírlo. Ա՛նիլիւն (առաջին Թռչնոցն :) Հնոյ խրատի առաջնորդ :

Zitélla. Աղջիկ : Կոյս :

Zitélło, Zitíno, Zíto. Ա՛ամուհի, առոյգ : օդյան :

Zittíno. Լռեա լեր, մի՛ խօսիր : անս օդ :

Zittíre. Տ. Guzíre.

Zítto. Լռեա լեր. անս, անս օդ : non fare zitto, fig. stare — . լռել, լռեա կալ : ոչ խօսիլ : առա օդնի : non si sente uno — . չկայ չընկիւն : sitti zitti, առա. լռեա լեր, լռեա լեռնաք : zitto. Հանդարտ, անդադար, խաղաղ : առա, առաւել :

Zizzánia. Ցաւիլ : գէնիմիլ : գայթակղութիւն, գժտութիւն, հրկիզառնալ կամ : Փինա խոչիւ, գալիա :

Zizzanióso, sa. Ցաւիլառուցանող, գանազանիչ, առաջնորդիչ :

Zizziba, Zizzifa. Ցաւնապահիճ նոյ :

Zizzibo, Zizzifo. Ցաւնապահիճ, յաւնապահ : հիւանդոյ առնիք :

ZOC

Zoccolájo. Ա՛անգալագործ :

Zoccolánte, m. Ա՛անգալագործ, անդալագործ առաջնոյ :

Zoccoláta. Հարուած անդալագի

Zóccolo. Ա՛անգալ : նալ : կամ. (ը Հագուստագործական) կոշտ հագուստ : գէնիչ : առագաշ, անդիկաւ : ահ՛ճափ : zóccoli. գալոշ, ոտ՛ ագանելիքաւոր, հաւագ, անգիկ : frittata con gli zóccoli. ձուածեղ եփեալ առագաւոր :

Zodiacále, ած. ն. Կենդանակերպական շրջագծին, շրջիկ առաջնորդ :

Zodiáco. Կենդանակերպիկ, շրջիկ : հինգ. պատ : Հնոյ առաջնորդ :

Zóforo. Ա՛առի քար : Հիւսուածոց :

Zólfa. Տ. Solfa.

Zolfanéllo. Շատ կանանչիկ՝ որոց երկիցն ծայրք հաղարակ են՝ ի ծը. ծուռ՝ ի ոչխաս լատանոցիկ գիշատիչ :

Zolfatára. Ծծմբաքարհանք : Խոխոր ծոցիկ՝ խոխոր խոխոր փչանիկ

Zolfáto, ta. Ծծմբաքարկեալ, ծծմբաքառուած : Խոխորուկ :

Zolfatúra. Ծծմբաքար ծծմբալոյ : Խոխոր ծխախոտիա, խոխոր ծխախոտ :

Zolfíno, ն. Ծծմբաքառ (ի ոչխաս լատանոցիկ գիշատիչ :) Խոյրիկ :

Zolfino, na, ած. Ծծմբաքարկեալ : Խոխորուկ ծծմբաքարկոյ : Խոյրիկ

Zólfo. Ծծմբաքար : Խոխորուկ Խոյրիկ : di zolfo. ծծմբաքարկեալ :

Zolfonária. Ծծմբաքարհանք : Խոխոր ծոցիկ :

Zolforáto, ta. Տ. Zolfato.

Zólla. Կաշա հաղոյ, հագուստաշա, գառնած : Գէնիչ : կաշառած, գիտակից : հնաց, ծօծրակ :

Zollétta. Փոքրիկ կաշա հաղոյ :

Zollóso, sa. Կաշառակից, լի կաշառք հաղոյ :

Zombaménto, Zombatúra. Հարուած, գանձ : վնասուած, Գօծիչ :

Zombáre, — boláre, ն. Հագանկանել, գանձել : վնասել, գնօդիչ :

Zóna. Գօտի : գօտալի : գօտի (աշխարհագրական) հինգ. : tórrida. արեգնատ գօտի : հինգ. ծոց : temperata. գօտի բաղխաստան : հինգ. գոտիկ : frigida. գօտի ցրտաստան : հինգ. ծոցիկ :

Zoófito. Կենդանաբոյս, կենդանաստանիկ, կատարոյս :

Zoólito. Քարացեալ մնացեալ կենդանական :

Zoppáccio, ia. Կաղ յոգեցուցանող, խաղալ կաղացեալ : Գօծալ

Zoppettíno, na. Zoppétto, ta. Փոքր մի կաղ : Գօծալիկ :

Zoppicánte, ն. Կաղ. որ կաղ

զբաց: Բօֆաւ: Ճնշիլ, պատճառաբար: Ֆառաւ, Հէսիէն:

Zoppicáre, չ. Կաղալ, գնալ կաղ: Բօֆաւ Խրխնիլ, ափսոսալ: առնել ճնշիլ Ճնշուածի, Ճնշուածալ ձի ձիով: Հէսիէնի օգնել:

Zoppicóne, — ni, ի. Կաղ 'ի կաղալ, կաղ 'ի կաղալ, գայլի 'ի գայլի (գնալ:) Բօֆաւ ճօֆաւ:

Zóppo, pa. կաղ, խանգ տգեղաբար: Բօֆաւ: Ճնշիլ, անհիմնաւոր, պատճառ: Ֆառաւոր, Հէսիէն: յանկիւն, գանգատաւոր: Ոչ: անհետեւանաւոր: a piè zoppo. ոճով ատաղձ ըստ: Ես՝ յոյժ ճիշ, անհաղատ (գաղ:) Ոչ:

Zoticágine, Zotichézza. Բզզատուճ, տգեղատուճ, վայրենատուճ, տգեղատուճ, գեղջկատուճ: Հօդէսութիւն:

Zoticaménte. Բզզատաբար, բզզատգոյնս, չքնաղախնամագոյնս, տգեղգոտեաբար: Հօդէսի ի՛նչի:

Zotichétto, ta. Փոքր ու չնչին տգեղագլխի: Հօդէսիկ:

Zótico, ca. Բնիկ, տգեղ, տգեղատգի, վայրենատգոյ, անհեգնելի, անքաղաքավար: Հօդէսի, Հօդան, Հէսիէնացի:

Zoticóne, ար. Zoticáccio, ia. Բզզատգոյն, վայրենատգոյ յոյժ: Հէօդիկ, էկ Հօդէսի:

ZUC

Zúcca. Գլխանի, գլգլուճ: գաւազան: zucca salvática. արմի վայրի: Խոզան ատամը: zucca. խոշոր ատամ, սիսեռատամ գլխոյ, գլուխ: գաւգա, պատ: aver poco sale in —. լինիլ պատիասալիա, անհամհամար մտաց: ահմախ օ'': star in — . խոլ բաղաս գլխով, մեղրակոշտ գլուխ: պատ ատլէի փառչան:

Zuccájo. Պատառիկ գլգլուճեայ, գլգլուճիկ: գաւգաի պատիանը:

Zuccheráto, ta. Շաքարախառն հասարակաւ շաքարաւոր, քաղցր: Հէսիէնի, Խաւիլ:

Zuccheriéra. Աշօճ շաքարի: Հէսիէնի գաւազ:

Zuccherino, գ. Խաղալիք մանկանց ի շաքարախառն: ի Հն. գլգլուճիկ. Հէսիէնի պիտիկ, կգիաւ:

Zuccherino, na, ան. Շաքարաբոհաւոր (պատասխանի) քաղցրաբոհաւոր, անուշ շատ: Խաւիլ:

Zúcchero. Շաքար: Հէսիէն: zúcchero rosáto. վարդաբոհիկ: Հիւսէն Հէսիէնէ: Ես՝ վարդահոտ շաքարի պիղծ: súcchero candi կամ candito շաքար վանիկ, վանեալ շաքար: Նշան պիտի Հէսիէնի: zúcchero rottame. շաքար անփափուկ, ոչ բանալ: Համ Հէսիէնէ: súcchero d'orzo. շաքար Հրմիալ և Հարծրացուցեալ: ոսկիսկ: zúcchero in pani. պատի շաքարի: Հեւսէ Հէսիէն: zúcchero di più cotte. շաքար աղբատ: Հէնէլի Հէսիէն: di súcchero, անանուշ, քաղցր, սիրելի, սահարժանական: Խաւիլ:

Zuccheróso, sa. Շաքարալիքի, շաքարախառն, անուշ շատ: Հէսիէնի, Խաւիլ: Համակիլի, սահարժանական, քաղցրալուզի: Համպաւ:

Zucchétta. Փոքր գդալ: գաւպատիճի: գգլուճիկ Ճնչ:

Zucconáre, ն. Խաղալ գնդրուճ գլուխ: պատ պիտասիճիան Ճուշ Հէնիկ:

Zuccóne, ա. Գնդրուճ գլուխ, խաղալ գնդրուճ:

Zúffa. Կոխ, անգամ, պատճառ: գաւվա, ձիով: Հագ, վէճ: Նիպ:

Zuffétta. Փոքր՝ Ճնչիճ կռիւ:

Zufolaménto. Ականջին: d' orécchi. գլխոյիս ականջաց:

Zufoláre, ն. Հպարհանիլ գլխիվեր (Հպարհանիան) գաւվալ լսելի: առ լինել: ըստ լսելի: քաղցնել (մեծ պատ:) Վրդ լսելի: tu puói zufolare. առ ոչինչ Հասնալիսի գլխ առ պատհանի քաղցրանիլ: zufolar negli orécchi. ծանուցանել ինչ գաւգան, հծծել մի խօսել յականջն, առգնել Հանապատ յականջն ուրուք: Փշրանիլ պատ: diétro a uno.

Zufolatóre, m. Zufolatrice, f.

Zufoletto, Zufolino.

Zúfolo.

Zughétto.

Zúgo.

Zuppa. Cosa fritta, o altro che si mette in molle per mangiare: sorta di vivanda: sorta di cibo.

Zuppétta.

Zurlare, i. Zurlo, Zúrlo. Cavare il zurro di capo a uno. Stare, andare in zurlo. Esser in zurlo. Mettere in zurlo.

IL FINE.

35	1	21	Aatecedénte	Antecedénte
125	1	22	sálvatico	salvático
131	2	25	Camménda	Commenda
133	2	27	[illegible]	[illegible]
158	2	6	Covesso	Convesso
192	1	9	[illegible]	[illegible]
228	1	5	[illegible]	[illegible]
			[illegible]	[illegible]
237	1	43	Escárotico	Escarótico
251	2	19	[illegible]	[illegible]
261	1	15	[illegible]	[illegible]
275	1	1	[illegible]	[illegible]
279	1	10	[illegible]	[illegible]
310	1	16	Goláecia	Goláccia
312	1	15	[illegible]	[illegible]
314	2	2	[illegible]	[illegible]
324	2	25	[illegible]	[illegible]
326	1	25	[illegible]	[illegible]
336	1	36	[illegible]	[illegible]
356	2	39	[illegible]	[illegible]
396	2	2	[illegible]	[illegible]
401	1	31	[illegible]	[illegible]
412	2	13	[illegible]	[illegible]
413	2	12	[illegible]	[illegible]
434	2	26	Malacréanza	Malacreánza
447	1	11	[illegible]	[illegible]
454	1	38	[illegible]	[illegible]
466	2	19	[illegible]	[illegible]
473	2	25	[illegible]	[illegible]
491	1	9	[illegible]	[illegible]
498	2	29	[illegible]	[illegible]
530	2	42	[illegible]	[illegible]
540	1	34	[illegible]	[illegible]
	2	6	[illegible]	[illegible]
544	2	19	Parólaccia	Paroláccia
547	1	47	hen	ben
601	1	33	[illegible]	[illegible]
604	2	44	Pressisténza	Preesistènza

Digitized by Google

Pag.	Col.	Lin.	Errori.	Correzioni.
616	2	37	Prrdigiosità	Prodigiosità
621	2	26	[illegible]	[illegible]
627	1	21	Pubblicamente	Pubblicamento
791	2	21	rimaner sode	rimaner sodo
816	1	39	[illegible]	[illegible]
881	1	16	[illegible]	[illegible]
828	1	4	[illegible]	[illegible]
851	1	36	[illegible]	[illegible]
900	1	21	[illegible]	[illegible]
934	1	33	[illegible]	[illegible]
968	1	28	Vicacità	Vivacità
975	2	8	[illegible]	[illegible]
		12	Vollutià	Voluttà
976	1	27	Vottapózzo	Votapózzo

Digitized by Google

Österreichische Nationalbibliothek
+Z156918205

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google